
VIII
AVXIMO
SUPPLEMENTUM
SUMMAE
PISANELLAE
42
VERCELLIS
1485

In noīe dñi nr̄i Ihu xp̄i. Amen.
Incipit liber q dicit̄ supplemētū.

Bonā summa

que magistrutia seu pisanella vulgariter nūcupat̄ pp eius ꝯpēdiositatē apud ꝯfessores cōius ioleuit. Et qz ꝓpter eius abachicas quotatiōes nimiū in suis quoq̄ repit̄ corrupta ac pp ei⁹ breuitatē ipleri sq̄ suis decisionib⁹ valde dubia: declaratiōe ꝛ suppletiōe idigēs: idcirco ad cōem simpliciū cōfessorū vtilitatē q̄ztū mihi dn̄s dederit decreui dictā sūmā emēdatā ad cōem q̄tationē reducē: ac ei⁹ breuitati q̄z breui⁹ valuero qd̄ visū fuerit expedire addēdo supplere: vtq̄z additio cognoscat̄ in ei⁹ pncipio. A. In fine vo. B. Lr̄a ex rubro ponet̄. dicte sūme alphabeticū ordinē sequēdo ꝛ pagraphos in marginib⁹ p q̄tas notādo p⁹ pncipiū capli: lz i p̄fata sūma ꝯputet̄ principiū pro. §. prio Et pp predicta hoc op⁹ supplemētuz appellari potest. B

Bbas i suo monasterio ꝯferre pōt suis subditis primaz tōsurā ꝛ duos ordines minores. dūmō sit sacerdos. ꝛ man⁹ iposita sit ei fm morē p̄ficiēdoꝝ. ex̄ de eta. ꝛ q̄li. cū ꝯtingat. ꝛ. 69. dis. qm̄ v demu⁹. A. Ordines minores sūt hostiariat⁹. psalmistatus. ꝛ lectorat⁹. exorcistatus. acolitat⁹. xxi. di. cleros. Et psalmistatus ꝛ lectorat⁹ idē sūt vt pōt colligi ex textu ꝛ glo.. dcī. c. cū ꝯtingat Abbas aūt cōferre pōt lectoratuz. dc̄o. c. cū ꝯtingat. ꝛ. c. qm̄. ꝯsequēt ꝛ hostiariatū qui p̄cedit. ꝛ sic istos duos. cū ad ordines nō sit ꝓcedēdū p saltū. vt ex̄ de cle. p sal. pro. c. vno. B. Hoc etiā pōt elect⁹ in abbatē si eps̄ differat eū bn̄dicē. ex̄ de supple. ne. p̄la. statuim⁹. A. Ibi dr̄ Si eps̄ tertio cū hūilitate ac deuotione sic ꝯuenit regsit⁹. abbates bn̄dicere forte renuerit. eisdē abbatibus liceat ꝓprios monachos bn̄dicere. ꝛ alia q̄ ad officiū huiusmodi ptinēt exercē. donec ipsi epi duritiā suaz recogitēt ꝛ abbates bn̄dicē n̄ recusent. B. Alienis aūt ꝯferre nō pōt. ext̄ ð p̄ui. abbates li. 6. A. Ibi dr̄. Nec abbatib⁹ licituz sit alijs q̄z monasterioꝝ suoꝝ ꝯuersis ꝛ q ad illa ꝯuolauerint ꝛ in q̄s ecclīasticā ꝛ q̄si epalē iurisdictionē obtinēt p̄mā clericalē cōferre tonsūram nisi eis id cōpetat ex pleno prefate sedis indulto. B

Abbas ꝛ quilibet cōuentualis p̄lat⁹ reqrere ðbet monachos fugitiuos. A. Adde. ꝛ eiectos. vt. in. c. ne vagandi. j. allegato. B. Et ad claustrū reducē salua ordinis disciplina. extra ð regula. ne vagādi. A Als incipit ne religiosi. vide. j. apostasia. 5°. §. 2°. B [j]

Utrū abbas possit licētiare subditos suos ad aliā religionem. R̄. fm Monaldū. Pōt qdē licētiare ad eq̄lē religionē de cōsensu capli. aliter non. ad minorē vō non pōt. ar. 19. q. iij. statuimus. 12. q. 2. sine exceptiōe. De artiori vō r̄ligiōe dic vt. j. religio. 5 §. prio. A. Ex ibi dic q pōt colligi q ad artiorē pōt licētiar̄: nisi cederet i grauē iacturā seu in famā ꝯgregationis vnde trāsit. B. Ad epatū q̄z si subdit⁹ eliga [2]

tur p̄latus licētia pōt etiā nō requi
sito ꝯsensu: extra de elec. si religiosus.
i fi. li. 6. A. Intellige si iā fuerit fcā
electio: nō aūt electioni future: vt i
cle. fi. ex de elec. vbi dr̄. Cū cōcessa
r̄ligioso a supiore suo licētia vt ele
ctioni vel ꝓuisioni si quā d̄ ipo cō-
tigerit fieri suū dare possit assensū
ambitiōis vitio viā pet: nullius eā
existere posse volumus firmitatē. B
3 ¶ Abbas vnus nō pōt p̄sidere i di-
uersis monasterijs extra d̄ relig.
do. ca. vlti. i fi. A. ibi ēt dr̄. Negs in
diu̇sis monasterijs locū monachi
hēe p̄sumat. B. Tho. d̄ h. ij. religio. p̄
mo. §. x. A Ex ibi dictis pz qȝ reli-
giosus nō pōt p̄esse pluribus mona
sterijs seu eccl̄ijs curā aīaꝝ hn̄tibus
sine auctē sedis aplice. nisi vnum
monasterium seu eccl̄ia dependeat
ex alio. vel ad inuicē sint annexe. B
4 Abbas in collatiōe alicuius priora-
tus nō pōt aliqd̄ nouū onus ipone
re. Hoc expsse ꝯtinebat i q̄dā d̄cre
tis extrauagāti Alexandri q̄rti q̄ lȝ
hodie reuocata sit p ꝓhemiū gre-
gorianū libri sexti. h̄ tn̄ ē ēt de iure
cōi. extra vt bn̄ficia eccliastica. c. vt
nr̄m. ꝛ d̄ supple. ne. p̄la. q: regula-
res i cle. A. in hac cle. h̄ cla. dr̄. B.
5 ¶ Utrū abbas possit dare licētiā
monacho aliq̄ retinē. R. qȝ mona
chus teneat aliqd tāq̄ ꝓpriū nullo
mō Abbas pōt extra d̄ sta. mo. cū
ad monasteriū. i fi. lȝ qȝ teneat quā
tū ad vsum: ita tamē qȝ proprietas
sit monasterij concedere pōt. vt po
nit. Jo. An. s. glosator. Ray.
6 ¶ Si epūs voluerit monachū insti
tuere i p̄latū i eccl̄ia seculari ꝛ ab
bas nolit: obediēdū ē abbati. 16. q
. i. cū ꝓ vtilitate. ꝛ. 58. dis. ca. prio.
ꝛ. 2. Sȝ si vtilitas eccl̄ie exigat. cogi

dȝ abbas p suū supiorē: vt in ca. cū
ꝓ vtilitate. A. In h̄. ca de h̄ vltimo
nil dr̄. sed ex iurib⁹ ibi p glo. in ꝯtrariū
allegatis. vȝ. 2. q. 7. cū pastoralis. ꝛ. 16.
q. i. q. vere. forte pōt sumi ratio hu
ius vltimi dicti. B.
7 ¶ Utrū abbas possit ꝓhibere mo
nachis ne ꝯfiteant̄ epo vel ei⁹ pnia
rio. R. fm. Jo. An. Nō pōt. cū epūs sit
ordinari⁹ oīuȝ subditoꝝ. nisi forte
essent exēpti. vel ꝯtrariū sit i eoꝝ ꝯsti-
tutionib⁹ ꝯfirmatis a papa vel i eoꝝ
p̄uilegijs. A. Addit gl. Ray. qȝ ni-
hilominus monach⁹ tenetur abba
ti suo vel alij de mādato ei⁹ cōfite-
ri ij h̄ ei p̄cipiat p⁹q̄ȝ cōfessus fue-
rit epo vl ei⁹ pniario. Sȝ i h̄ vt nōt
in su. con. lib. 3. ti. 33. q. 17. ꝯdicunt
theologi cōiter. q: ꝯfessionē semel
bona fide factā ei q potuit absolue
re nunq̄ȝ tenet hō reiterare nisi velit
imo etiā dicit. Tho. i q̄dā qōne de
quolibet. qȝ nō pōt aliqs auctoritā
te cuiuscūq̄ȝ hois compelli ad cōfi
tenduȝ peccatū qd̄ alteri cōfessus ē
q absoluere potuit. qa ꝯfessio pec
catoꝝ ē quoddā sacramētale diuino
iperio subiacens nō humano. B.

Abbatissa stati post cōfirma-
tionē pōt ꝯferre eccl̄ias ꝛ bn̄
ficia ꝛ istituere clericos i eccl̄ijs ad
suū monasteriū ptinentibus sic faci
unt alij ꝯfirmati. extra d̄ elec. nosti.
ꝛ de his q̄ fiūt a prela. ca nosciuir.
Con. Ber. ꝛ Hosti. A. Iura alle-
gata nō bn̄ h̄ ꝓbāt. lȝ bn̄ hoc notat
gl. in ca. dilecta. extra d̄ ma. ꝛ obe.
ꝛ hr̄ in su. con. li. 3. ti. 25. q. i. B
¶ Utruȝ possit excōicare. R. Nec
excōicare pōt nec ab excōicatiōe ab
soluē. extra d̄ ma. ꝛ obe. dilecta. ꝛ
extra d̄ se. exco. d̄ monalib⁹. Sed

ꝛ addit hoc. Ho. dicēs. Credo q possit pcipe psbyterū suus q excōicēt vel absoluāt moniales delinquētes. ꝛ illi tenent obedire. si tñ h habēt psbyteri ex concessiōe gnāli vel speciali diocesani vel pape: vel de antiq̄ ꝛ approbata cōsuetudie. A. Idē dr in sū. con. dicta. q. i. B.

2 ¶ Utrū abbatissa possit aquā bñdicere. ɔfessiões audire sacramentales pnias iponere. R. breuit nullū actū sacralez exercē pōt. extra ꝺ pe. ꝛ remis. noua. A. Ibi ēt dr q ñ pñt moniales pprias bñdicē nec pdicare publice. sed ꝺ bñdictione aq nil dr nisi forte sumat ex ei⁹ rōe E i pdictis con. Albricus. B

3 ¶ Utrū possit suspēdere vl interdicere. R. sm Ho. Ab officio suspendere ñ pōt. qr h qsi clauiū ē ꝛ sub noie cēsure ecclastice ɔtinet. Silr nec iterdicere posset. posset tñ sm. Inno. si ect ɔsuetudo a bñficio vo suspēdere pōt. extra ꝺ ma. ꝛ obe. dilecta. A. Licet sic dixerit Ho. tñ glo. in dco. c. dilecta dicit q pōt suspēdere ab officio ꝛ bñficio monachas suas ꝛ clericos sue iurisdictioni subiectos sm q h satis inuitur Hoc etiā tenet gl. Ray. ꝛ qdā alij vt in sū. con. li. 3. ti. 23. q. i. Inno. ēt in dicto. c. dilecta. dicit q abbatissa pōt suspēdere clericos suos ab officio ꝛ bñficio. ꝛ hoc ē rōne. qr ex ɔsuetudine iurisdictionē ordināriā hz. ꝺ de arbi. dilecti. Al. n. est ꝫ ius cōe. C. de arbi. le. vlti. hec ille. Et hoc vr verius q ex ɔsuetudine possit abbatissa suspendere ab officio ꝛ bñficio p iura pallegata. Et subdit Inno. vbi. s. q ex ɔsuetudine induci si pōt vt iterdictū de iure ponere possit sicut nec excōicationē. Forte hoc id dicit Inno. qr res ē magni ponderis. B.

4 ¶ Utrū possit predicare. R. Nec pōt pdicare nec publice docere vt dr. ꝺ. seia. §. prio. A Ibi ad hoc allegant iura. p q ēt fac extra de pe. ꝛ re. noua. B. Pōt tñ suas subditas exhortari ꝛ isormare. Itē ñ pōt ordinē rcipe nec sup spūalib⁹ iudicar̄ ꝛ qdā h⁹mōi q femis phibent. vt ꝺ. seia p to. De electiōe abbatisse hr ꝺ. electio prio. §. fi. Et qñ ꝛ qliter p homagio pōt egredi clausurā monaliū. vide. ꝺ. monial. §. 3. A. Hic allegat. §. 3. cōputando pricipium capituli p vno. §. sz nō sic ponit in qtatiōe quā h signo. cū sepati soleat allari pncipiū capli ab ei⁹. §. B

Absolutio

Absolutio cōiter De absolutiōe ab excōicatiōe sciēdū ē q ab oi excoicatōe siue maiori siue minori lata a iure pōt excōicat⁹ absolui a suo epo nisi cōditor canōis sibi reſuauerit vt extra de sen. exco. nup. §. i. 20. Pōt ēt p pus sacerdos absoluere a miori vt i dco. c. nup. ñ āt a maiori. vt dr. ꝺ. cōfessor prio. §. i. A. Intellige nisi ppri⁹ sacerdos psit ecclie collegiate. vt abbas. archipsbyt ꝛ h⁹. tales eni pñt excōicare. ꝛ silr iferiores q b⁹ h pbet ɔsuetudo. vt i sū. con. li. 3 ti. 33. q. 5. Et sic pñt a maiori excōicatione excōicare. ita ꝛ ab illa absoluere. vt i. §. se. B. A snia vo iudicis nō pōt qs absolui nisi ab excōicatore vl ab eius superiore si ad illū fuerit appellatū. vel si excōicator negligenter vel maliciose differat absolutionē. ꝛ i alijs casibus in qbus archieps pōt iudicar̄ ꝺ subditis suffraganeorū suorū. qs ha-

bes. j. archiepis § 3.

i ¶ Absoluere pōt q ligare seu excōicare pōt. 21. di. inferior. Fallit h in. 7. casib⁹ primo i ð legato pape q i obediētē sue snie excōicat pōt. sz p⁹ ānū absoluē ñ pōt extra ð offi. dele. qrēti. A. Intellige p⁹ annuz. s. a diffinitiua snia. vt pz ibi p glo. B. 2°. qñ iudex eēt excōicat⁹ maiori excōicatiōe. qz tūc nec excōicare. nec absoluere pōt. 24. q. i. audiuimus. Sec⁹ si eēt excōicat⁹ miori excōicatiōe. extra ð sē. exco. duob⁹ τ ð cle. exco. mi. si celebrat. 3°. fallit qñ p epz excōicat incēdiari⁹. qui postq̄ȝ fuerit publicat⁹ non absoluit nisi a papa ex ð sē. exco. tua. 4°. in clicl q exhibēt hereticl ecclīastica sacra q̊s ordinari⁹ officio puare pōt sz ñ restituē. extra ð hereticl. excōicam⁹. A. i. §. sane. vbi etiā dr idē ð recipientib⁹ ab hētićl elyas aut oblatōes seu q tradiderūt eos ecclīastice sepulture. Et qð dēz ē de clericl. idē τ ibi dr ð regularib⁹. τ subdit. qbus ēt h isligat vt eoꝝ puilegia i illa diocesi nō fueēt i q̄ tales excess⁹ psumpserint ppetrar. B. 5°. qñ qs per ɔciliū p⁹ pmā τ secūdā monitionez fuerit rept⁹ culpabilis i ɔferēdo bñficia idignis. qz dz p ipsū ɔciliuz suspendi a ɔferendis bñficijs. quam sniam null⁹ nisi papa vel vn⁹ de pncipalib⁹ patriarchis potīt relaxar. extra ð pbē. gue. 6°. i dḡdato. quē sieps degdat solus papa restituit. extra ð cle. ñ re. ex tue. A. Ibi ñ clare h dr. tñ idē dicit Albricus. B. 7°. si excōicator nō fuerit sacerdos qz cōȝuis possit excōicare τ etiā absoluere a snia iudicali. dz tñ dicer absoluto vt ostendat se sacerdoti q rōne clauis ipsū absoluat q̄tuz ad solēnē recōciliationē ecclie. Si. n. minoꝛ excōicatiōis absolutio reqrit sacerdotem. vt extra ð sē. exco. nup. multo magis reqrit i maiori. A. Cō. Albric⁹. B. Hāc q̄stionez vide plenius hic. j. §. penultimo.

¶ Absolutio excōicatoꝝ in certis casib⁹ ad soliū papā ptinet. Prim⁹ ē de eo q vberat clicū. 17. q. 4. si qs suadente. Hic tñ casus hz multas exceptiōes. q̄s. vide. j. absolu°. 2°. p totuz. 2⁹ ē de eo: q icendit vel frangit ecclesiā vel locū religiosū aut cimiteriū. q añq̄ denūcieē pōt absolui a solo epo. p⁹ea vo nō nisi a papa. extra de sē. exco. cū q̄sti. Et idē ē ð q̄cūq3 alio icēdiario si forte excōiceē τ publiceē. extra ð sen. exco. tua. Et vid hūc casū. j. excōic. 4⁹ 3⁹ qñ papa aliquez noiatim excoicat quē sol⁹ papa absoluit. τ sic ēt solus absoluit oēs ei pticipātes. s. in crimine pp qð excoicat⁹ ē. extra ð sen exco. significauit. vel etiaz q ei scieē pticipat i diuis vt q̊daz dicūt p dcm. c. significauit. Sz alij exponūt. s. qñ prim⁹ erat excoicat⁹ a papa cū pticipātib⁹ vł q dēm. c. loq̄t de participantib⁹ i crimine. A. Ueritas ē vt ex ipso textu colligitur τ nōt i directorio li. 3. ti. 2°. §. 4. q dēz c. significauit. loq̄t ð clicl q scieē τ spōte pticipāt excoicatio a papa in officijs diuis. Ido vt ibi dr. ad h vt ista excoicatio obtineat. oportet q pticipantes sint clerici. Itē q i diuis pticipēt. Itē q illi sint excoicati a papa. Itē q pticipatio τ admissio fiat spōte τ scieē sicut h totū manifeste colligit ex textu dcē decretal. vbi h nōt Hosti. τ Archi. xi. q. 3. placuit. τ Io. an. extra eo. statuim⁹ li. 6. Cō. Albric⁹. Et itelligit

siue ista pticipatio i diuis fiat in ec
clesia siue extra. vt i sū. con. li. 3. ti.
33. q. 34. vltra mediū. B. 4ᵘˢ de fal
sāte lr̄as papales vl' sciēt falsis vtē
te extra. de falsis. dura. Sūt ꝛ alij
casus papales ꝑter predictos. In
sexto hn̄t duo. Prim⁹ ē de insecu
torib⁹ cardinaliū. q icurrūt nīltas
ꝛ gues pēas. vt extra ꝺ pe. felicl. e.
li. 2⁹ de ill' q occasiōe snie excoica-
tiōis suspēsionis vel iterdicti late-
dant lniam guandi illos q tulerūt
vel suos in psonis vel bōis. vt ex
tra ꝺ sen. exco. qcūq3. Uide plen⁹
ī. excoicatō prio. §. 5. v. 2ᵒ. A. Po
ti⁹ ē. 3⁹. ꝭm qtationem ei⁹. B. Item
qcūq3 corpus alicui⁹ defūcti icide
ret vel decoqret pro ossib⁹ transfe
rendis. Hoc in quadā extrauagā.
Bonifacij octaui q icipit. ꝺtestāꝺ.
In clemētinis sūt. 5. Prim⁹ ē si inq
sitores. hereticoꝝ. odio. grā. amo-
re. vel lucro cōtra iusticiā ꝛ consiē
tiā3 omiserint ꝯtra quēpiā ꝓcede
re vl' ipsā hersi3 alicui iponerēt. aut
iponerēt q ipediant officiū suū3. vt
de here. multoꝝ i f. 2⁹ ē de religio-
sis q absq3 spāli lnia ꝓprij sacerdo
tis solēnizarēt mr̄imonia aut mini
strarēt sacra eucharistie vel extre-
me vnctiōis. Suficit tm̄ lnia paro
chialis etiā si nōdū ē sacerdos. A.
Con. gl. i cle. religiosi. sup. v. psbi-
teri. de priui. S3 h d3 itelligi dū mō
sit i. 25. anno sue etatis ꝛ faciat se pro
moueri ifra ānu3 a cōmissiōe cure
sibi facte ad sacerdotiū al' ipso iu-
re priuatus ē bn̄ficio. vt i. c. l3 ꝺ elec.
li. 6. nisi. ecclia pochialis foret col-
legiata. Tūc. n. nō priuat ipso iure.
s3 si admonit⁹ se nō faciat ifra pdi
ctū tēpus ordinari d3 priuari extra
de elec. cū i cūctis. §. iferiora. ꝛ i. c.

statutū. e. ti. li. 6. nisi q epi ꝛ supio
res pn̄t occasiōe studij scie clicis ꝯue
niētis cū aliqb⁹ dispēsare q nō tene
ant ꝓmoueri ad sacerdotiū nisi p⁹
septēniū dūmō ifra āniū ꝓmoueant
ad subdiaconatū ꝛ p⁹ sepiēniū ifra
āniū ad diaconatū ꝛ psbyteratū. al'.
sūt ipso iure priuati. Porro dēo se
ptēnio durāte epi ꝛ supiores ꝺbēt
sollicite ꝓuidē vt p bonos ꝛ suffi-
cientes vicarios ab eis i h⁹mōi ec
clesijs deputādos aiaꝝ cura diligē
ter exerceat ꝛ ꝺseruiat laudabiliter i
diuis qb⁹ de eccliaꝝ ipsaꝝ ꝓuētib⁹
necessaria ꝯgrue mīstrēt. e. ti. cum
ex co. li. 6. B. Silr̄ ēt lnia illi⁹ vica
rij q gerit ordinariā curā ecclesie.
A. Con glo. vbi s. q dic q videtur
sufficē lnia vicarij gerētis cura3 per
modū dēe decre. cū ex co. B. Ite3
sufficit lnia diocesani. vt nōt Iou.
an. ex̄ de priui. religiosi. i cle. A. In
directorio li. 3. ti. 2ᵒ. §. 229. dr̄ ad pre
dicta non sufficit lnia epi. Glo. vo
in. dēa cle. religiosi. sup verbo pres
biteri dicit. Puto p⁹ factū a penis
excusari illū q h fecit. nā diocesan⁹
ē parochian⁹ de dona. aplice. ꝛ eps
psbit. 95. dis. oli. ꝛ de pecu. cle. c. 2ᵒ.
ꝛ facit qd scripsi de pe. ꝛ re. ois su
p vbo ꝓpo. ꝛ tūc eo forti⁹ qn̄ va-
cat parochialis ecclia. s3 qn̄ nō va
cat cōsulas abstineri ꝛ ex lnia epi
vl' archiepi h nō fieri. l3 ab ill' reci-
pi possint. vt scripsi ꝺ officio archi
psl. c. 3. h ibi Tale ꝯsiliū videt tenē-
dū nisi ꝯsuetudo sit i ꝯtriū q2 optia
legū iterpes ē ꝯsuetudo. ff. ꝺ legi si
de iterpcatōe. ꝛ ꝯsuetudo nō mala
ꝓ lege hn̄da ē dis. i. ꝯsuetudo. ꝛ. ff.
de legi s3 ea. ꝛ reqrit lnia spāl' h ē
q ꝺ psonis ꝯferēte ꝛ recipiēte ꝛ ꝺ
sacris fiat specificatio vt bn̄ satisfa

clat lrē decret. fm glo. sup v̄bo spā
li. Crederē tn̄ q̄ exq̄ ꝯ sacro fit spe
cificatio lȝ nō exp̄mat nomē paro
chial' cū dat lnīa religioso. vl' no-
mē religiosi cū dat lnīa parochia-
no euitet pena. vt ibidē subdit glo.
B. Itē silr excōicati sūt religiosi q
excōicatos a canōe absoluunt ica
sibus nō ꝯcessis. aut absoluerent a
sententijs p statuta ꝓuicialia siue sy
nodalia ꝓmulgat. A Glo. i dicta
cle. religiosi. sup v̄bo sētentijs dic.
Puto q̄ oēȝ sniaȝ icludit excōica
tiōis. suspēsiōis. vel intēdci cu necess
saria fuerit absolu. Itē sup v̄bo a
canōe dic q̄ h excoicatio n̄ obtine
ret si religiosus absolueret a snia iu
dic. Idē et nōt i directorio li. 3. ti.
2. §. 232. etiā si snia iudicialit eēt lata
a papa. Itē eo. ti. §. 234. nōt q̄ si re
ligiosus absoluit a pctō pp qd icur
rit qs excoicationē vel aliā de pre
dictis sentētijs. dūmō n̄ absoluat ab
excoicatione ipsa vel snia nō icur
rit hāc penā. B. aut absoluerent a
culpa & pena. vt i dcō. c. religiosi.
3us ē de isecutorib9 epor. vt de pe. si
qs. 4us ē de clicis & religiosis indu
cētib9 ad vouēdū. iurādū vel ꝓmit
tēdū de eligēdo apud eos sepultu
rā. vel vt iā electā vlteri9 n̄ imutent
vt de pe. cupiētes. de h vide. j. se-
pultura. 2o. §. po. A. Ibi iste cas9 la-
ti9 ponit. B. 5us. de his q cogūt cele
brari loco iterdicto vel ad audien
dū vocant excoicatos vel iterdic-
tos. vel ꝓhibēt eis ne moniti exeāt
& de illis q moniti noiati n̄ exeūt. vt
de sen. exco. grauis. A. Ibi dr. Ne
igit excessus sic grues excedētiū im
punitate trahant ab alijs in exēplū
psūptores pfatos q i loci intēdicto
supposit quē q̄ de cetero celebrar

officia quomodolibet cogere aut q
mō pdicto vȝ p cāpanar pulsatō
nē vl' vocē pconiā vt ibi ad officia
eadē audiēda aliqs excoicatos pr
tim vel intēdicti snia inodatos euo-
care. seu q excoicari publice aut in
terdci de ecclijs dū in ipsis missar
solēnia celebrātib9 moniti vt exeāt
ꝓhibere nec n̄ & excoicatos publi
ce vl' itēdictos q i ipsis ecclijs noia
ti a celebrātib9 vt exeāt moniti re-
manere psūpserint excoicam9 B.
Itē de illis q ferrū eqs arma & ad
ipugnādū xpianos neccia deferunt
vel trāsmittūt seu galeas aut naues
vēdūt vel ipiratici saracenor na-
uib9 gubnatiōeȝ exercēt. vl ipēdūt
ꝯsiliū vel auxiliū i dispēdiū tre scē
extra de iudeis. ita qrūdaȝ. & c. ad
liberādū. & ē casus papalis p extra
uagāteȝ. vt habes. j. saracen9. §. 2o.
A. Ibi de h lati9 dr. Multe alie sit
excoicatiōes papales qs h obbre-
uitatē omitto. cū de his lati9 dixe-
rim in qdā iterrogatorio qd cōpi-
laui. & etiam in quadriga. B. Eti-
am. j. vsus clauium po.

¶ Defūcto vl' amoto epo q excoi
cauerat & vacāte sede caplȝ siue il
le ad quē epalis iurisdictio tūc pti
net pōt absoluere a snia siue iuris
siue iudicis sic eps poterat. vt in 6o.
de ma. & obe. c. po. Eodē mō etiam
successor absoluere pōt a snia quā
pdecessor tulit ar. xi. q. 3. si eps. A.
2o. Et ibi hoc plene ꝓbat. B.

¶ Si archieps absoluat excoica-
tos ab epo i casu nō concesso. A.
Qd ē regularit nisi i casib9 excepti
de qbus. j. archieps. B. nō valet
absolu. qr ē a non suo iudice extra
de offi. or. pastoral'. Sed si p appel
latiōnē cā dferat ad eū poterit absol

3

4

nere. ita tñ q nõ nisi vocatꝫ ptib⁹ ꝛ cognito de appellatiõe extra ꝺ ap̄pel romana. li. 6. ꝛ ꝺ sẽ exco. c. venerabil⁹. A. Cõ. Albꝛic⁹. ꝛ ẽ cois snia. vt i sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 14. B.

5 ¶ Eps extñs in aliena diocesi absoluere ñ põt i his q̃ reqrũt cãe cognitionẽ. qꝫ nec sedere ꝓ tribũali põt. 9. q. 2. epm. Sec⁹ si ñ regrant cãe cognitionẽ: qꝫ h̃ ptinet ad volũtariã iurisdictionẽ. Idẽ dico i legato ꝺ latere pape extra t̃mios sue legatiõis. ar. ff. de. offi. ꝓ cõ. ꝛ le. l. 2. ꝛ extra. ꝺ offi. le. excoicatꝫ. A. In dcã. l. 2. sic dĩ. Oẽs ꝓcõsules statĩ p⁹q̃ꝫ vrbẽ egressi fuerint hẽant iurisdictionẽ. s ñ ɔtẽtiosã s volũtariaꝫ. vt ecce manumitti apꝺ eos pñt tã liberi q̃ fui ꝛ adoptiones fieri. Cõ. pdictꝫ Albꝛic⁹. Et pdicta faciunt q ls vt nõt glo. i dcõ. c. excoicatꝫ. legat⁹ a latere p⁹q̃ꝫ egress⁹ ẽ vrbẽ quousqꝫ i vrbẽ reuertat possit absoluere oẽs a snia iiectiõis manuũ hoc tñ nõ potit facere nisi erga homines sue legatiõis ꝛ i t̃ra sue legatiõis qñ reqrit cãe cognitiõeꝫ ꝛ vr̃ sentire glo. eo. c. excoicatis. dũ dictos legatos assimilat ꝓcõsulib⁹ ꝛ fac extra ꝺ offi. le. c. nouit. ꝛ ibi notat. Inno. B. Epi ãt expulsi pñt exercere iurisdictionẽ i alia diocesi. A. Petita tñ lnia ab epo diocesis. ꝛ si ñ obtẽta. ꝛ ita q subditi nõ expulsores vl' eoꝝ fautores seu ɔsiliarij vltra duas dietas a fine sue diocesis ñ trahãt. vt i cle. q̃uis. ꝺ q̃. ĩ. B. Et sic pñt absoluere. vt i cle. de fo. cõpe. q̃uis. A. Aduertẽdum etiam q qlibet eps põt etiã ɔtẽtiosaꝫ iurisdictionẽ i aliena diocesi exercere de cõsensu diocesani. vt in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 53. Et idẽ ẽ etiaꝫ in alijs p̄latis vt notat. Inno. in dicto. c. nouit de offi. de le. B

6 ¶ Eps absoluere põt a snia lata ꝑ suũ archidiaconũ. plebanũ. vl' aliũ sub eo iurisdictionẽ hñtẽ: s ñ dꝫ sine ɔscia illi⁹ ꝛ ɔgrua satisfactiõe. extra de offi. oꝛ. cũ ab eccliaꝝ. ꝛ. c. ad repmẽdã. si tñ absoluerit valet. ar. xi. q. 1. 6 psona. Et ẽ rõ. qꝫ eps ẽ iudꝫ oꝛdiari⁹ tã laicoꝝ q̃ clericoꝝ sui epat⁹. ar. i. Autẽ. ꝺ dcẽ. ꝯ. ci. i pn. A. In h⁹ coĩ ɔueniũt doc. vt nõt. in sũ. cõ. li. 3. ti. 33. q. 94. Sꝫ vt ibi pꝫ glo. Ray. dic. Licet i h mgr parificet simplicẽ sacerdotẽ cũ plebano. tñ aliud credo de psbytero parochiali q nõ hꝫ ɔtẽtiosaꝫ iurisdictionẽ. ꝛ qñ ɔsueuit excoicare nisi ꝓ dãnis qꝫ ignorãt actores ꝛ credo q eps vl ille q sup h⁹ gerit vices ei⁹ ipo irreq̃sito satisfactiõe fcã si añ fieri põt vel ꝓmissa cum fieri potit põt talẽ excoicatũ absoluẽ B ꝛ idẽ ẽ ꝺ snia itdcĩ vt. ĩ. itdcꝫ. S. ꝺ. 1.

7 ¶ Qui de vno epatu domicilium trãsfert ad aliũ põt ꝑ secũdũ epum absolui ab excoicatiõe iurĩ quaꝫ incurreret in diocesi poꝛis sic etiam a pctõ ibi cõmisso. vt ponit. ✠ ✠. A Con. Albꝛicus. B

8 ¶ Qñ eps cõmittit alicui absolutionẽ de oi excoicatione. nõ pp hoc põt absoluere illũ excoicatũ ab eo cui⁹ absolutionẽ ñ cõmisisset i spãli foꝛte qꝫ excoicat⁹ erat ꝓpter dãnũ illatũ epo vel aliqd h⁹mõi extra de re. iuris. in generali li. 6.

9 ¶ Si papa mãdat alicui q aliquẽ excoicet. nũqd p⁹ea pt eũ absoluẽ. Distigue. Si cõmittit ei cãe cognitiõeꝫ põt absoluẽ. ar. xi. di. iferioꝛ. Si vo papa iã diffinirat negociũ ꝛ mãdet excoicari nõ põt absoluẽ

qꝛ nõ ei iurisdictio ſ; purũ miſteriũ delegatꝰ. ex. de offi. dele. qm̃. A. 2º qđ ẽ. c. fi. ꝛ hec ẽ ſnĩa Hoſti. ꝛ Goff. vt i ſum. con. li. 3. ti. 33. q. 98. B

10 ¶ Papa ſi ſalutat aliquẽ excoicatũ. vel participat ei ſiue ſciẽter ſiue ignoranter non ꝑꝑ hoc ille ẽ abſolutꝰ vt in cle. ſi ſummus. de ſen. exco

11 ¶ Si ꝑ papã fuerit ꝯfirmata aliq̃ excoicationis ſnĩa quã inferior tulit nũqd iferior põt abſoluere? Diſtīgue qꝛ ſi cõfirmata ẽ ex certa ſcia nullꝰ inferior põt ſine pape mãdato niſi eẽt certũ ꝙ ꝑ falſi ſugeſtõnẽ fuiſſet confirmatio ipetrata. extra de ꝯfir. vti. vl' inuti. c. 1º. Si vo ſimplr ꝯfirmat ſine cauſe cognitiõe. tunc inferior põt. ex. de iſti. ex frequẽtibꝰ. A. Hec fuit ſnĩa Hoſti. ꝛ glo. Ray. ſ; Goff. dixit. Uerꝰ ẽ ꝙ ille qui tulit ſniam poſſit ab illa abſoluere. ꝑ dictũ c. ex frequẽtibꝰ. vt in ſũ. con. li. 3. ti. 33. q. 100. ſ; ꝑmũ tutius videt. B.

12 ¶ Si de facto abſoluo aliquẽ ab excoicatiõe de q̃ nõ poſſũ. ꝛ poſtea adũtã debeo ſi poſſũ eũ certificare de errore meo ꝛ ꝯſulẽ ꝙ ipetret abſolutionẽ. ꝛ interim debeo me hẽre ad illũ q̃ſi nõ abſoluiſſem. x x. A. vt i ſũ. con. li. 3. ti. 33. q. cxi. B

13 ¶ Abſolutõ ex cã falſa nõ valet ſ; Inno. ꝛ Hoſti. qꝛ iudex ſic nõ intendit abſoluere vt puta ſi abſoluẽdꝰ dicat ſe ſatiſfeciſſe vel iniuriam ſibi remiſſã fuiſſe vel aliqd tale ꝙ nõ ſit verꝝ. Al' abſolu. ſiue ſit iuſta ſiue iniuſta tenet q̃ ad eccliam militantẽ ar. extra de re. iur l. oĩs res. Itẽ qꝛ iura promptiora ſũt ad abſoluẽduz q̃z. ad ꝯdamnãduz. 50. di. põderet. A Melꝰ facit. c. cũ ſint. de re. iur. li. 6 Et ꝑdictis con. Albricus. B

14 ¶ Abſolui dz excoicatus q offert ſe ad iuſtitiã nõ obſtãte ſi adũſariꝰ appellet ne abſoluatꝰ. ex. de appel. q̃ fronte. ſ; ꝛ iſtũ caſũ habes. j. plenius in ſdẽ;. 5. §. 3. A. Ibi dr ꝙ añ abſolutionẽ dz ſufficiẽtẽ cautõnẽ preſtare de parẽdo iuri. Et ꝑdicta itelligẽda ſũt niſi adũſariꝰ dicat eum excoicatũ ꝑ manifeſta offẽſa. quo caſu terminꝰ octo dieꝝ ei datꝰ ad ꝓbãdũ. ꝛ ſi ꝓbauerit nõ relaxatꝰ ſnĩa niſi prꝰ ſufficiẽs ꝑſtetꝰ emẽda vel ꝯpetens cautio de pendo iuri ſi offenſa dubia ꝓponatꝰ. vt i. c. ſolet. de ſẽ. exco. li. 6. B. Nõ. ſi excoicatꝰ impetrat ſibi abſolutõnẽ ſciẽte adũſario ꝛ non ꝯdicẽte nec aliqd petẽte ipe adũſariꝰ nõ põt poſtea cõq̃ri. qꝛ renuiſſe videtꝰ. extra de ſen. ꝛ re. iud. q̃uis. A. Con. Albricus. B.

15 ¶ Etiã iuitꝰ qs põt ab excõicatiõe abſolui ſicut ꝛ iuitꝰ excõicari. imo etiã manẽte ꝯtumacia põt aliqs diſcrete excõicationẽ iuſte latã remittere. ſi viderit ſaluti illius expedire Tho. 4. ſen di. 18. Itẽ Albricus A. Idẽ dr in ſum. con. lib. 3º. ti. 33º. q. 113. ꝛ in. q. 13. B

16 ¶ Cũ de excõicatiõe dubitatꝰ. nũqd dz abſolui petit? Diſtingue. qꝛ ſi qs ſuꝑ hoc hz ꝯſciam ſcrupuloſã nimis. deponat eã ad ꝯſiliũ boni viri quã ſi nolit vel non poſſit deponere vel hẽat de hoc ꝓbabilẽ opionẽ fac ſe abſolui ad cautelã. ar. ex. de ſen. ex ca. inq̃ſit. oni. A. Con. Albricꝰ. B

17 ¶ Si excõicatꝰ dic cãm excõicationis fuiſſe dubiã vel nullã ſiue falſã ꝛ petit abſolui ad cautelã abſoluetꝰ cũ iuratoria cautiõe. niſi excõicator vlis ꝑ quo excõicatio lata ẽ. j. octo dies ꝓbauerit de cã. ex. de ſẽ. exco. ſolet. li. 6. A. Ibi nil dr de iuratoria ſ; de ꝯpetẽti cautiõe q̃ reg-

rit pignora vl' fideiussoria vel iura mētū qñ alia ñ pñt pstari. sicut τ ð idonea cautiōe. ð. č gl. i. c. Edoard' cx̄ de solu. Jtē i dčo. c. solet. nō dr̄ φ excoiacat' ꝓponat cāʒ dubiā ſʒ nullā siue iniustā τ qñq; i ꝓbatō nib' remanet dubia. Et qð ibi ad finē dr̄ si offēsa dubia ꝓponat. itelligit ñ de ꝓpōnē ptī. ſʒ i examie iudicis p ðsecutū ꝓbatiōis. vt ibi p gl. τ de hoc dēm i additiōe. s. §. 14. B.

18 ¶ Excoicator cognoscēs errorem sue excoicationis dʒ reuocare siue absoluē nō obstāte appellatiōe ad ðsariū. ſʒ si de errore dubitat pōt absoluē recepta cautiōe φ iuri peat. A. Jmmo dʒ absoluē recepta sufficiēti cautiōe. vt i. c. sacro. ð quo. ꝭ. B. Sʒ caueat iudex ne errorē figat i pīudiciū alit' ptī. cx̄ ð sē. ex. sacro

19 ¶ Ligat' plib' sentētijs vl' vna ex diuersis cāis si vult ðe absolui dʒ exprimere oēm sniam τ cām. τ sic vna absolu. sufficit ad plēs excoicatiōes tollēdas. alit nō teneret absolutio. q; p subreptionē obtenta esset. extra de sen. exco. officij.

20 ¶ Utrū nō sacerdos absoluē possit excoicatuʒ. R. duplex ē absolutio. Una ptinēs ad for̄ ɔtētiosū. τ ista pōt cōmitti etiā nō sacerdoti. q; potius ē iurisdictionis ꝙ ordis. Alia ē ptinēs ad for̄ pniale. τ h cū ptineat ad ordinē sacerdotalē nō pōt cōmitti nisi sacerdoti. sicē nec absolu. a pctō. h. xx. A. Cō. Albric'. B.

21 ¶ Jn articulo mortis pōt absolui excoicat' a simplici sacerdote ar. ð pe. dis. i. qñ penitet. cx̄ de sē. exco. nō dubiū. τ de sepul. parochiano Sʒ si nō fuerit absolut' si tñ apparuerint i eo signa ɔtritiōis potīt absolui p' mortē ab illo. s. q cū sanū poterat absoluere cx̄ de sen. exco. a nob. 2°. τ valet tal' absolu. ſm. xx. vt sepeliat i loco sacro. vl' vt sepult' nō exhūet ſʒ vt oret τ celebret p eo. Et vide. ꝭ. absolutō. 5. §. vlti. A. Articul' mortis itelligit nō solū de piculo mortī pp īfirmitatē sed etiā si sit i piculo quocūq; vicino morti puta si timeat hostē vel ꝑdoneʒ. vel crudelitatē hoīs potētī aut odiū spāle alicui'. vl' si nauigatur' sit p loca piculosa vl' loca isidiosa trāsiturus ſʒ Jnno. τ Ho. τ i sū. cō. li. 3°. ti. 33 q. 36. addēs Ho. φ idē ē si sit obsessus vl' obsideat i loco vbi frequentē machie iaciūt: τ ꝑaliste. Caueat tñ absoluēs φ nō nimis laxet habenas i h casu. alioqn sub hoc ptextu possent fere oēs absolui. Et i articulo mortis ēt simplex sacerdos pōt absoluere ab oī pctō. τ excoicatōe dicto ca. parachiano. de sepul. nisi spālit aliud sit statutū. vt i excoicationib' ꝓcessus curie. de qb' i dčo itrogatorio. Jtē qñ pōt epi copia hrī nō dʒ se simplex sacerdos de casib' reꝑuatis ēt in h articulo intromittere ſm Jnno. τ i dčā. q. 36. ad fi. Jtē h casu τ i sili iniūget absoluēs excoicato φ ipedimēto cessante se illi repñtet a quo fuerat absoluē d' mādatū ei' humilit sup hoc recepturus. extra ð sē. exco. ca noscit. τ notat i dčā. q. 36. in pncipio. B.

Bsolutio. ij. s. p

cutiētiū clericos. Jnijcētes man' violētas i clericū vl' religiosū ðbēt absolui p papā. in. 17. q. 4. si qs suadēte: pñt etiā absolui p legatos q de latere pape missi sūt extra de sē. exco. ad eminētiā. τ ð offi. l. φ trāslatioē. etiā si sīt extra ſnios

sue legatiōis dūmō sint i via ⁊ etiā
si tales excoicati aliunde veniāt ex
tra ð offi. le. excoicatꝫ. A. Ibi h nōt
glo. ⁊ itellige h° fm ea q̄ dc̄a sūt. s
i add tiōe absolu° p°. §. 5°. B. Le-
gati vo q̄ n̄ mittūt ð latē exīmios
nemīnē talē pn̄t absoluere. sꝫ dum
sint infra t̄minos pn̄t absoluere tn̄
exeūtes de puincia sibi cōmissa nō
aliunde accedentes. Alij vo legati
locales q ex priuilegio ecclie sue
habēt legationē. vt archieps cātu
ar. ⁊ similes hoc n̄ pn̄t. vt in dc̄o
c. excoicatis. Et si vis scire qui sūt
legati ð latere. vide. j. legatus. §. p°.

¶ Sūt casus fz Ho. i qb⁹ iniciēs
man⁹ i clicos citra sedē aplicā ab
solui pōt. Primꝰ i articulo mortꝫ.
17. q. 4. si. qs suadēte. Tn̄ iniungēdū
est ei q si euaserit sedi aplice se pn̄
tet vl ei q possit eū absoluere māda
tū ei⁹ sup h° recepturꝰ. ex ð sen ex
co. a nob. 2°. A. Meli⁹ fac co. ti. c.
qð ð his. B. Et idē i casib⁹ sequē
tib⁹ remoto. s. ipedimēto: pterq̄ꝫ. in
puero. vt extra ð sē. exco. ð cetero i
fi. ⁊ c. ea noscit. in fi. A. In his. c.
nil di de puero. sꝫ di co. ti. c. q̄zuis
⁊ c. fi. ⁊ vtrobi pꝫ itelligit de puero
ipubere. i. minore. 14. ānoꝝ. B. Et
si cessante ipedimēto nō se pn̄tat in
cidit in eādē sniam. extra ð sē. exc.
cos li. 6°. Et vid. j. absolu. 4°. §. p°.
2⁹ casus est qn̄ qs hꝫ inimicicias ca-
pitales vl alias iustas excusatiōes
pp qð n̄ pōt se sedi aplice pn̄tar ex
tra de sen. exco. de cetero. A. i hoc.
c. n̄ dr de iusta excusatiōe seu ipedi
mēto i gnē. sꝫ dr. co. ti. c. qð de his
⁊ ð hoc intelligit qð seqt. B. De
ista excusatiōe stabit arbitrio boni
viri. ff. ð vbo. obli. cōtinu⁹. §. cū ita
⁊ extra ð voto. q sup his. A. Hoc

c. parū facit. sꝫ meli⁹ facit de off. ð.
le. c. ð causis. ⁊ idē nōt ð hoc arbi-
trio bōi viri i sū. cō. li. 3°. ti. 33. q. 36
B. 3⁹ i hostiario q pitexti officij cle
ricū n̄ guit lesit. ex ra de sē. exco. si
vo. 4⁹ i officiali q arcēdo turbā n̄
ptercā ex pposito. sꝫ n̄ sine aliq̄li
culpa clicū pcussit. vt i dc̄o. c. si vo.
5⁹ si sit mulier. nec distingui dꝫ vtꝝ
sit debil an fortis. 6⁹ si sit senex aut
valitudinari⁹. 7⁹ si sit mēbris ðstitu
t⁹ ita. s. q ad sedē aplicā accedere
n̄ possit. Tres cas⁹ pxie dc̄i hn̄t ex-
tra ð sē. exco. mulieres. ⁊ c. ea no-
scit ⁊. q̄zuis 8⁹ ð ifirmo. s. qn̄ ppetu
uꝫ hꝫ ifirmitatꝫ ipedimētū. vl etiam
tpale si timet q accelerat mors. ex-
tra ð sē. exco. qð ð his. A. Idē etiā
videt licet ifirmitas nō sit ppetua si
cut dr ð alijs ipedimētis tpalib⁹ co.
ti. c. q̄zuis. ⁊ iō videt q quātitas ⁊
q̄litas ifirmitatꝫ relinquēda sit arbi
trio boni viri. cū sit idetminata ex-
tra ð offi. de le. de causis. ⁊ pxime
dēm ē. B. 9⁹ in paupe quē oportet
mēdicare. vt i dc̄o. c. qð de his. A.
Ibi ista pauptas nō ē determinata
ad mendicitatē. ⁊ iō videt q arbi
trio boni viri reliquēda sit vt pxie
patuit. x⁹ si regulari vberat regula
rē extra ð sē. exco. mōachi. ⁊ c. cū
illo ꝝ ēt si pcussisset seclarē extra de
sen. exco. religioso. li. 6°. A. Intelli
ge de seculari clico. vt pꝫ i dc̄o. c.
religioso B. ⁊ ð hoc habes. j. §. 7°.
xi⁹. in his q n̄ st sui iuri. sic filijfamilias ⁊ fui. extra ð sē. exco. muli
eres. A. Cō Albric⁹. Et videt cois
snia. doc. lꝫ aliq dixerint q h cas⁹
sit solū itelligēdus de fuis vt pꝫ in
sū. con. li. 3°. ti. 33. q. 36. Sed prima
videtur verior. qꝛ cū lex nō distin-
guat nec nos distinguere debemus

vel.l.iij.ff.de offi.psi. et q: benigni' le
ges iterptade sut.ff. de le.l.benignius
B.12'.i his q sut nobiles et magne
potetie et sic delicati q labore eudi
n sustinerent. Hic tn eet pri'roman'
pontifex csuled'.vt not.i deo.c.nun
lieres. A.ibi h clare hr. B.13' in i-
pubere.extra de se.exco.c.p'. Et h
et si p' pubrate postulat se absolui
vt.i.c.si.14' de cleric q coit viuut
et sub vno tecto dormiut. et i cadez
domo vescut.extra d.vj. et ho.cle.
qn.qd coit exponit qn sil'viuut i
aliq eode collegio. A. Co. Albric'
et ad hoc bnfacit dez.c.qn. B.15'
imonialib' extra d se.exco.d mo-
nialib'. A. Istas absoluit epus.vt
ibi pz. B.16' i hospitalarijs sancti
Ioh.hierosolymitani.extra d sen.
exco. canonica. A. Hos absoluit
prior su' si e sacerdos nisi excess'
difficil'fuerit et enormis.vt ibi. B
17' i his q cleric n enorme sz mo-
dica et leue iuria irrogarut.extra
d sen.exco.peruenit.q qde dcretalis
n ptinet dispesatione vt qda dixe-
rut.sz poti' ptinet ius coe.qd hodie
sac inuit.extra d sen.exco. religio
so li.6. A. Con. Albric'. et est cois
snia vt pot colligi ex notat in sum.
con. dca.q.36. B

2 ¶ Nuc qda ad dclaratione circa
pdictos casus dicem'. Circa pmu
ergo casu.s.d piculo mortis nota q
itellig: n solu pp ifirmitate.sz et si
sit i qcuq3 piculo morti vicio puta
si timeat hoste vl'pdone. vel crude
litate potentis. aut odiuz spale alic'
vl'si nauigatur' sit.vl p loca isidio
sa trasitur'.ff.d dona.ca mor .l.3.
et.4. Ide ponit Hosti. et addit qd
idez est si sit obsessus vel obsideat
vbi iaciuntur machine vel baliste.

A. de hoc dcm est.s.absolutio pri
mo.ad finem. B.

¶ Circa tertiuz et quartu casuz.s.
d ostiario et officiali nota.q si tal'
n casu fortuito sz ex deliberatione
percusisset clericuz grauiter.a pa-
pa debet absolui. extra de sen.ex-
co.si.vero.

¶ Quid si clicus armat' venit ad
bellu vl'fac isultu et is d quez venit
ipsu capit. R. Fm Inno. Si h' fac
scient.excoicat' e sz ad papa n mit
ti. Si tn hoc fit ad dfensioez n est ex
coicat'.du tn cessate ca dfensionis
ipsu libere abire pmittat vt Hosti.
dic. A. Con. Albric'. Et d: idez in
sum.con.li.3.ti.33.q.36. et allegat
Inno.i.c.si vo.pri.extra d senten.
exco. Sed certe. Inno.ibi non vi-
detur illud ad qd allegant dicere.
sz solu q qn qs vsus est moderata
tutela n icidit i excoicationez.al's
sic. B. Si etiaz officialis talez ca
piat auctoritate ppria q: alit non
poterat ppesci ab iniuria alterius.
n est excoicat'. imo meret.23.q.3.
fortitudo.cu se. Et hoc dico si pre
latus suus n fuit ibi qui hoc faciat
et ipse euz plato q citius pot resti
tuat alioqn d.vt ex de sen.exco.vt
fame.§.laici. A. Co. Albric'. B.

¶ De muliere dubitat si mutila-
uerit vel occiderit clericu an sit mit
teda ad curia. R.Fz. Io.An. In ptate
epi e mitte vel n.q: n distiguit circa
eas iter atroce et no atroce iniuria.
Et subdit. Credo tn q expediat h'
moi muliere mitti ad curia si e for-
tis et si atrocitas magna e. et no sit
alit pnudiciu de ei' missioe. Mlir
fo icedaria sacri loci vel falsificas
lras pape vt ibide. Io.An.dic mitteda
est ad curiaz.q: n iueniut iura pce

mulierib⁹ i hac pte. ⁊ forte ē cā. qꝛ nō ꝯmittunt h⁹mōi crimina nisi p excogitatā malitiā. ſꝫ man⁹ iniectō muliones fit ex ſōbito impetu. A. Con. Albricus. ⁊ idē ponit in ſum. con. dicta. q. 36. B

6 ¶ De reglārib⁹. not. q ſi exceſſus fuiſſet difficilis ⁊ enormis. vt ſi ad mutilationē mēbri vl' effuſionē ſāguinis ſit pceſſū. p abſolutiōe ad ſedē aplicā ſunt mittēdi. ex̄ de ſen. exco. cū illoꝝ vid. ī. abſol. 3. §. prio

7 ¶ De filiofamilias ⁊ ħuo itelligē dū ē q n̄ debēt mitti qn̄ h eēt i ptā dictū pr̄is vl' dn̄i nisi fuiſſet tā enoꝛmis exceſſ⁹ q pp vitādū ſcādaluꝫ ad ſedē aplicā eſſēt mittēdi ex̄ d ſē. exco. relatū. A. Ibi dicitur q ſerui ſūt mittēdi niſi h fecerint i fraudeꝫ dn̄oꝝ vt ſubtrahant ſe ab obſeqo eoꝝ aut ipſi dn̄i pp hoc ſine culpa ſue dānū icurrūt tūc i vtroqꝫ caſu nō mittunt. cū nimis ſint a ſed apl'i ca remoti. ſꝫ i recompēſatiōnē laboris quē i itinē ſuſtinerēt alia eis ſatiſfactio iniungat. Pro graui vo ⁊ enormi ſp mittūt. B. Et itelligē dū ē d ħuis q. ſ. ſi ħuil' ꝯditiōis. n̄ d famul'ħuētib⁹. Sꝫ ⁊ de filijſfamili as itelligit Inno. ſi ſīt ipuberes. al. ſi ſint adulti lꝫ ſint in patria ptāte mittēdi ſūt ad curiā. qꝛ in h ſui iuris ſūt. qꝛ pñt ire quo volūt. A De h dcm̄ ē ſ. §. prio. v̄. xi. B

8 ¶ De ipuberib⁹ dicēdum ē q ſi n̄ ſūt doli capaces nō iciderunt in ex coicatiōeꝫ. Si aūt ſūt doli capaces tūc icidunt ſi aio iniuriandi aut vidicādi pcutiūt. Sed. ⁊ poſtq̄ veniunt ad pubertatē. vt i. 15. vel. 16. āno ſi adhuc tales ſūt q ſine piculo ad ſedem apoſtolicam ire non poſſūt propter imbecillitateꝫ corporis vl' defectuꝫ diſcretionis. ab epiſcopo poſſunt abſolui recepto iuramēto q impedimēto ſublato ſepñtabūt vt notat ex̄ de ſen. exco. c. ſi. A. cō. Albric⁹. ⁊ fuit dictū glo. Ray. vt i ſū. con. li. 3. ti. 33. q. 36. ꝟ. 14. Doli aūt capax dr̄. 7. annoꝝ aut ſupꝛa vt notat gl. in. c. prio: extra de delictis pueroꝝ. Iuramētū aūt pueri pp defectū diſcretionis nō eſt precise neceſſariū. ſed arbitrio episcopi vel alterius abſoluentis ꝯmittitur vtruꝫ expediat iuramētuꝫ pſtare vel nō vt notat in ſū. con. eo. ti. q. 104. B

9 ¶ De iiuria vo enormi. ſ. q̄ dicat determinatū fuit p quandaꝫ decre. Inno. qrti. extrauagātis. que incipit. Perlecti. Sꝫ qꝛ illa decre. vacat p ꝓhemiū ſexti pōt dici ħm q hēt. ī. enormia. §. 2.° A. dic latius q̄ꝫ ibi q enormis ſeu grauis iiuria' dr̄ ſi ad mutilationē mēbri vl' effuſſionē ſāguis ſit pceſſuꝫ aut epō aut abbati fuerit iiuria irrogata. ex̄ d ſē. exco. cū illoꝝ vbi dic gl. q n̄ itelligit de q̄libet pua ſāguinis effuſſiōe. ſꝫ q h putat ꝯmittēdū arbitrio iudicl. Dr̄ ēt enormis ex alijs varijs circōſtātijs. de qb⁹ i Inſti. d iiuriſ. §. atrox. vbi dr̄. Atrox. iiuria eſtimat vl' ex facto. veluti ſi qs ab aliq̄ vulnerat⁹ fuerit vel fuſtib⁹ ceſus. vl' ex loco. veluti ſi cui i theatro vl' i foro vl' i ptorio iiuria facta ſit. vel ex pſona. veluti ſi magiſtrat⁹ iiuriā paſſus fuerit. vel ſi ſenatori ab hūili pſona iiuria facta ſit. aut parenti vel patrono q̄ fiat a liberis vel libertis Et ſcdm glo. Ray. ⁊ i ſū. con. li. 3.° ti. 33. q. 36. i pdict attēdit etiam circūſtantia tēpoꝝ. Et idē dr̄. ī. enormia. forte alicu⁹ nōbilis ſolēnitaꝫ In directorio etiam li. 3. ti. 4. §. xi.

dr qꝫ si iniuria facta i foro dr enormis. multo fortius si fiat i ecclia vel cimiterio vel dormitorio. ex de sen. exco. cū p cā. Deniqꝫ i nō expssis stabit iudicis arbitrio. ex de offi. dle. de causis. B. In oibus pdictis casibus dic Ber. qꝫ dꝫ absolui regsito pus epo. Qꝛ si nō pōt haberi pōt absol. a ppriō sacerdote ex de sen. exco. nup. i fi. A. De h ēt. s. absolu. prio ad finē. Hec ēt itelligēdū ē pterqꝫ i regularibus. de qbus dicet stati. B.

Absolutio iij .s. regularium.

Regularis si percussit regularē eiusdē claustri ab abbate vel alio dicto plato pprio pōt absolui. A. Aliq dixerunt qꝫ solū ab abbate. sꝫ ē verius qꝫ etiā h pōt fieri ab alijs prelatis diuersis noibus noiatis ex. de sen. exco. cū illoꝝ ibi volētes eoꝝ platis ⁊c. Et nōt i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 43. Idē etiā nōt in directorio li. 3. ti. 4. §. 39. Et scdm glo. Ray. ⁊ i sū. con. eo. ti. q. 48. inter dcos platos cōputandi sunt p iores conuētuales fratꝝ pdicatoꝝ ⁊ guardiani fratrū minoꝝ ⁊ oēs p ores ꝯuētuales cuiuscūqꝫ ordinis sint q nō hnt sup se maiorē i eodē ꝯuētu. Secus de porib⁹ triū vel qtuō reglarium q p volūtate sui supioris pficiūt ⁊ amouēt. In dca ēt. q. 48. dr qꝫ ad h qꝫ dicti plati religiosoꝝ possint ab hac excoicatiōe absolue debēt esse sacerdotes. ⁊ facit ex de sen. exco. canonica. vbi dr qꝫ fres sācti Joh. hierosolymitani pnt ab solui a suo pore sacerdote. B. Si vo alterius claustri. tunc p abbatē propriū ⁊ ei⁹ q passus ē iniuriā absoluet. ex de sen. exco. cū illoꝝ. p modū q h ponit i h eodē. §. Si āt pcusserit clicū sclarē absoluet per epm. ex de sen. exco. religioso li. 6 A. s. eo casu q eps possit absoluere sclarē clicū si aliū clicū pcussisset. vt ibi. B. Et h itelligēda sūt nisi excessus eoꝝ sit difficilis ⁊ enormis vt si ad mutilationē mēbri vel ad effusionē sāguis dico ex vulnē sit pcessū. vel si in epm vel i abbatē sit man⁹ iniecta. A. Sāguinis effusio non reqrit ex vulnere sꝫ qlitcūqꝫ si at fm arbitriū iudicis. vt. s. absolutio ho ad finē. B. Eodē qꝫ mō pōt absolui regularis q añ igressū religionis aliqd cōmisisset. vt i. c. cū illorū. Qd si regularis nō hꝫ platū q sit sacerdos. aut si sit defūct⁹ vel excoicat⁹. ad diocesanū ē recurrendū vt nōt Ho. ex de sen. exco. monachi Qd itelligēdū ē fm. ✠✠. tā de exēptis qꝫ de nō exēptis siue sint monasteria viroꝝ vl mulieꝝ. A. Idē nōt i directorio li. 3. ti. 4. §. 43. ⁊ i sum. con. dca. q. 48. B. Qn duo abbates debēt absoluere fit sic. Abbas pcutiētis recipiet a pcutiēte iuramētū. ⁊ abbas pcussi vberabit. q vbera erūt loco satisfactiōis. qꝛ monach⁹ nō hꝫ vñ satisfaciat. ⁊ dmū abbas pp⁹ absoluet. Cōgruētiꝰ tñ fiet si vn⁹ alii cōmittat totū ex de offi. or. c. fi. h Hosti. Porro pdicta oia de regulari pcutiēte nō sūt extēdēda ad falsarios lraꝝ dñi pape. aut alios casus vel snias de qbus papa absolutionē reseruat h. n. religiosis nullo iure ꝯcedit. sꝫ nec abbates siue h⁹moi plati pnt subditos absoluere si ligati eēnt p aliquā sētētiā latā ab hoie siue i gnāli siue expsso noie. h. ✠✠. A. Con. Albric⁹. Et advtēdū qꝫ plat⁹ religiosus sacerdos pōt absolue subditos suos ēt

si se pcusserit extra claustra seu ex-
tra septa domꝰ vl' vbicūqꝫ. lꝫ Hos
alii dixerit vt nōt i directorio li°. 3°
ti. 4. q. 42. q: i dčo. c. cū illorūꝫ. §.
nos tñ. ñ sit aliq̄ distinctio. Et pñt
dci plati absoluere subditos q etiā
añ igressū religiōis talē excoicatio
neꝫ icurrerint. nisi excessus fuerit
enormis. dčo. §. nos tñ. B
¶ Religiosus vnius diocesis si p
cutiat clicū vl' religiosū altꝰ dio-
cesis tūc i absolutiōe reqret dioce-
sanꝰ pcussi sic nūc ð duobꝰ abbati
bꝰ dčm ē. Hoc tñ hodie non vr̃ re
qri sed a pprio epo pñt absolui. ex
tra de sen. exco. religioso. li°. 6°. A.
Con. Albricus. B.
¶ Qui dicit se excoicatū pp violē
tā manꝰ iiectionē fm. Ray. ñ dꝫ re
cipi ad religionē. si tñ receptꝰ fue-
rit pōt pꝰea absolui iuxta modum
h dčꝫ. §. i°. Cō. ho. ꝛ Inno. lꝫ qdā
dicāt q recipi pōt. vt addit. xx.
A. Idē nōt i sū. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 44. ꝛ
i directorio li. 3. ti. 4. q. 46. vbi dr̃
q talis ñ dꝫ rcipi. si tñ recipiat tenet
receptio. lꝫ male fecerit q recepit.
B. Ceteꝝ an tēpore pbatiōis ab-
solui possit. Dicēdū fm Ho. q sic.
sꝫ ꝯditio ibi itelligit ipso iure. si i ea
deꝫ religione pseuerauerit. q si nō
pseuerauerit reducēdus ē i eandē
sententiam ab eo q eū absoluit. A.
Con. Inno. ꝛ archi. ꝛ nōt in dire
ctorio eo. ti. 4. §. 48. vbi etiā subdi
tur q platus eū absoluēs dꝫ ei iiun
gere q si egrediat religioneꝫ se ei
q poterat absoluere repñtet. qð si ñ
fecerit q̄ cito cōmode poterit rein
cidit ipso iure i eandē sniaꝫ. ð sen.
exco. eos. li°. 6°. ꝛ i. §. se. subiifertur.
qð si hoc ēt ei ñ fuerit iiunctū. ꝛ in
fra tēpus pbationis egrediat. ipo
facto reincidit i eandeꝫ excoicatio
nem q: tacite subitelligi dꝫ q hoc
sit sibi iiunctū. ar. dči. c. eos. B

Absolutio iiij.

q̄ ad satisfaciēdū. vbi sciēdū
q absoluti a snia canonis vl' hois
cū neqūnt recurrere ad illū a q̄ fue
rat absoluēdi pp piculuꝫ mortꝭ vl'
aliō ipedimētum si cessante piculo
vl' ipedimēto se ñ pñtāt illi a q̄ debe
ant absolui recepturi mādatū eiꝰ
ꝛ satisfacturi vt oportet. reicidūt in
eādē sniam. A. Hec pñtatio dꝫ fie
ri q̄ citiꝰ cōmode pōt vt i. c. eos. ð
q̄. i. B. Et eodē mō reicidūt abso
luti a sede aplica vel eius legatis q̄
bꝰ iiungit vt ordinario vel alteri se
pñtēt pprīa ꝛ q iniuriatꝭ satisfaciāt
ꝛ hoc faciāt q̄ citiꝰ cōmode poterit
extra de sen. exco. eos. lib. 6°.
¶ Propī violētā manuū iiectionē 1
i clicū satisfactio pecūiaria fieri so
let q̄ qdē applicabit monasterio si
manꝰ iiecta fuerit i monachū vl' cli
cū vl' ꝯuersū. ar. 12. q. 1. ñ dicatꝭ ꝛ ex
tra de sta. mo. cū ad monasteriū. p
mo rñso. Si āt i clicū sclarē. satisfa
ctio ipsi clico applicabit. nisi i ꝯtu
meliā ecclie fuerit pulsatꝰ. Nam ꝛ
tūc ecclia agere pōt iniuriaꝝ. Insti.
ð iiu. §. q si vsufructꝰ. h. Hoff. ꝛ ho
sti. A. dictꝰ. §. icipit. Si coi fuo. i q̄
§. ē. vsus. q si vsufructꝰ. Et pdictis
con. Albricꝰ. Et lꝫ pdicto casu satis
factio fiat ecclie. nihilominꝰ ꝛ cli-
co. q: vteqꝫ pōt agere iniuriaꝝ ꝛ lesꝰ
i cuiꝰ ꝯtumeliā facta est lesio. sicut
ꝛ pro iniuria filiꝭ agit ꝛ pat ꝛ filius
in. Insti. de iniurijs. §. patitur. B
¶ Excoicatꝰ pp dānuꝫ si satisfacer 2
pōt nō dꝫ absolui nisi satisfaciat. ꝛ
peccant qui talem absoluūt. sed tñ

absolut⁹ ē ab excoicatiōe ſm. Ꝓ Ꝓ Si āt emēdā pſtare ñ pōt dꝫ absolui r̃cepta idonea cautiōe qꝫ satisfaciat si ad pinguiorē fortunā peruenerit. ex̃ p vbo. sig. ex pte p̄. ⁊ ꝺ solu. Odoard⁹. Et h cautio erit pignoraticia vel fideiussoria. q: dr̃ h idonea cautio quā si pſtare nō pōt saltē pſtet iuratoriā. A. De h dcm̄ ē s̄ absolu. p̄. §. 17. B. Absolu. n. nō ē denegāda. 26. q. 6. si pſbr. A. Con. pdict̄ Albric⁹. B. Talis q̄ꝫ ad petitōnē adūsarij tenet cedē bonis. vt dc̄i. Ꝓ Ꝓ. ⁊ vide. j. cautō. A Hec cessio posset obtinere ꝺ rigore iuri ciuilis ſꝫ i foro ꝯſcie ñ ſp. ſꝫ tūc qñ creditor eēt i arta necc̄itate. nā qñ ē idigēs debitor. ⁊ creditor ita sufficiēs qꝫ ſꝫ deuꝫ teneret ei sb̄uenire debitor non tenetur statim restituere ſꝫ. Sco. De quo latius in materia restitutionum deo dante dicetur. B

Bsolutio. V.

q̄ ad moduꝫ. Nō pōt qs absolui sub ꝯdictiōe. puta si satisfecerit. qa taliter absolut⁹ ñ eēt simpliciter absolut⁹ ſm. Ꝓ Ꝓ. ex̃ ꝺ re. iuri act⁹. li. 6. A. Con. Albric⁹. B.

¶ In absolutiōe a maiori excōicatiōe. 4. obſuāda sūt. Primū vt excōicat⁹ iuret p⁹ stare mādat ecclie ex̃ de sen. exco. ex tenore. ſꝫ h iuramentū ñ est de suba absolutiōis ex̃ ꝺ sen. exco. cū ꝺsidēs. vñ ⁊ si omittat qꝺ fieri nō dꝫ nō pp h min⁹ tenet abso. Porro de pueris an iurare debeāt. iudicio epi relinqtur A. Idē dr̃ i sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 104. Sꝫ h vr̃ itelligendū de pupib⁹ al. secus. 22. q. 5. pueri vbi dr̃. Pueri añ 14. annos ñ cogātur iurare. lꝫ aliq dixerint qꝫ h dr̃ de iuramēto testi. Sꝫ certe tex. loqt indistincte. vnde nec nos distiguere dbem⁹. de decis. ad audiētiā. B. Mulieres auteꝫ indubitāt iurare debēt. Secūdū vt si excoicat⁹ sit ꝓ nota i aliquē offēsa. nō absoluit nisi pus sufficiēs emēda. pſtet. Pro occulta vo offēsa aut ꝯtumacia sufficit iuratoria cautio vbi nulle expēse petūt. ſꝫ vbi expēse petūt vl satisfactio dāni tenendū ē qꝺ dcꝫ ē s̄ absolutio. 4. §. 3. ⁊. 3. Tertiū ē vt absoluat p eū q tulit sniam vel ei⁹ superiorē aut aliū cui ꝯmiserit. cū psalmo ⁊ orone ⁊ vberib⁹. ⁊ p⁹ ea subiūgat. absoluo te a tali excōicatiōe. ex̃ de sen. exco. a nobis. 2. Quartū vt p⁹modū excoicator faciat illi mādata iusta ⁊ rōnabilia. al posset appellari. ex̃ ꝺ pact. c. fi. ⁊ ꝺ appel. vt debit⁹. A. Dcm̄. c. si. parū facit. B. De h vide. j. i sc. §. Et sciendū qꝫ i pdict̄ ñ itelligitur absoluēs pticipat illicite cū excoicato. ſꝫ pot⁹ licite ⁊ in his q̄ ad salutē aie ptinēt. ⁊ sic nullā sniam incurrit. ex̃ de sen. exco. cū volūtate In excoicatōe vo minori exprimet excoicatus ꝓprio sacerdoti causā ⁊ sic se faciat absolui specialit ab hac. Et itelligit ꝓprius sacdos pochian⁹ vl diocesan⁹ vl ille q ꝺ lnia eoꝝ ē elect⁹. Nec reqrit iuratoria cautio. vt ex̃ de sē. exco. nup circa finem. A. De absolutiōe a maiori excoicatiōe lati⁹ dr̃ i sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 103. Et de hac ⁊ ēt de absolutiōe a pctō late posui i q̄driga lr̄a li. li. 2. ti. 5. §. 9. ⁊. x. ⁊ ēt in iterrogatorio. ⁊. j. vs⁹ clauiū. 2. iō h trāſeo B. Que aūt mandata fieri debeāt absoluto q̄ iurauit. Dicendū qꝫ si

erat excōicat⁹ a canōe iniūgēdū ē ei
ꝑncipaliť q̄ ꝯ illū canonē nūq̄ ve
niat vt icendiario q̄ n̄ icendat ꝛ ꝑ
cussori clerici q̄ n̄ ꝑcutiat. ꝛ simi
lia. 23. q. viii. pessimā. A. Melius
ex̄ de sen. excō. ex tenore. B. Ali-
qn̄ etiā reqriť cautio q̄ de cetero
talia n̄ faciant. extra de sen. exco.
grauē. A. Ibi hoc scribiť i statuta
rios ꝯtra libertatem ecclesie. B.
Similiť etiaȝ qn̄ h̄ns ipedimētuȝ
absoluiť ab eo q alˢ nō posset. iniū-
gendū est vt q̄ cito poterit se p̄ntet
Uide s̄. absolutio. 4. §. 1. Sȝ si ap-
paruerit sn̄ia i iusta nullū mādatū
fiet absoluto. extra de sen. exco. sa
cro. A. Con. Albricus. B

2 ¶ Defūct⁹ h̄ mō absolueť. Si est
sepult⁹ i cimiterio n̄ exhūabiť. si a
libi exhumabiť. ꝛ corp⁹ vel sepul
chruȝ v̄berabiť vt fit circa viuos.
vt nōť ex̄ de sen. exco. a nob. 2° A.
s. in glo. Et itellige h̄ qn̄ i defūcto
apparuerīt signa ꝯtritionis ꝛ p̄nie
vt in sum. con. lib. 3. ti. 33. q. 121. B
Et ad qd valet talis absolutio vid
s̄. absolutio. 1. §. fi.

Bsolutio. vj.

s. a pctō. Forma absolutionis
in sacrō p̄nie ƀm. Al. ꝛ Tho. i. 3. ꝑ
te. q. 84. ē. Ego absoluo te. A. Ex
ꝑ̄ssis illˢ a qb⁹ fit absolu. alˢ si nihi
lo absolu. sūdareť. B. Sȝ p̄mittiť
oṫo Misereať tui ꝛc̄. ne forte effect⁹
sacri ipediať ex p̄te penitēť. Itē p⁹
ea ꝯueniēť appōiť. i noīe p̄ris ꝛc̄. ut
expriať q̄ sacerdos n̄ ꝑpria aucte ab
soluit sed q̄lsi minister. ꝛ h̄ relinqiur
arbitrio sacerdoť. Nec etiā reqri
tur ipositō man⁹. q2 h̄ sacrm̄ n̄ or-
dinať ad ꝯsequēdā aliquā excellē
tiā grē. sȝ ad remissionē peccatoꝝ

Magis āt competeret crucis sig
no. q2 ꝑ signū crucis xp̄i remittuť
pctā. ꝛ tn̄ n̄ est de necessitate sacri.
De mā absolutiōis pctōꝝ h̄nť plā
s̄. ꝯfessor ꝛ ꝯfessio ꝑ totū. A. De
hac forma absolutiōis lati⁹ dc̄ȝ ē
vbi. s̄. absolutio. 5. §. 1. ad finē. B

Cceptilatio est q̄-

dā imaginaria solutio. vt i.
Insti. qb⁹ mo. tol. obli. §. 1. ꝛ h̄ȝ fi
eri h̄ mō. Interrogat debitor cre-
ditorē acceptū ne habes? Et r̄ndet
ille. Acceptū habeo. ꝛ sic debitor
liberať. ff. eo. l. 1. ꝛ. l. an inutilˢ. §. ac-
ceptū. A. Ibi dť q̄ acceptilatōe n̄
tolliť nisi obligatio v̄boꝝ. Forma
āt poniť i dc̄o. §. 1. sic. Quō ego tibi
ꝓmisi habes ne acceptū? Et r̄ndet
credit. Habeo acceptū q̄ tuli. B.

Cceptio pso-

naꝝ. Pctm̄ acceptiōis per
sonaꝝ cōmittiť ƀm Tho. sa. se. q.
63. qn̄cūqȝ aliqd ꝯfertur alicui nō
habito respectu ad causam. s. vtrū
sit dignus. Unde solet queri vtruȝ
peccet ep̄s dando b̄n̄ficiū bono si
ꝑtermittat melioreȝ. R. scd̄ȝ Tho.
in quodā quolibet. Contingit ali-
quē esse meliorē simpliciter qui tn̄
n̄ est melior quātū ad hoc q̄ ꝑfici
atur i ecclia. Ep̄s aūt n̄ tenetur da
re meliori simplr̄ sed meliori quā
tū ad hoc vn̄ si ꝑferat vnū alteri ꝓ
pter cām que ꝑtinet ad honorē dī
ꝛ ad vtilitatē ecclie. iste melior est
Si āt cā ꝑferēdi ad hoc n̄ ꝑtineat.
erit acceptio ꝑsonaꝝ. q tāto ē gra
uior quāto i reb⁹ diuinis ꝯmittiť.
Idē Tho. sa se. q. 63. A. Idē nōť
in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 236. B.
¶ Utrū peccet ep̄s dādo b̄n̄ficiuȝ

ꝯsanguineo: R. ſm Tho. in q̄libet Si ꝯsanguineꝰ ſit eq̄ idoneus pōt eps eū pferre. niſi forte ex h ſcāda lū oriat. vel aliq̄ extinde malū exēplū accipiāt. vt q̄ ꝓbabilit timeat ꝙ alij plati ex h exēplo iducāt ad dādū bñficia ſuis ꝯsanguineis etiā minus dignis. als in h caſu lȝ ſatiſfacere nāli amori q̄ ꝯrius cari tati nō eſt. Si vō ꝯsanguineus ſit minꝰ idoneꝰ n̄ dȝ eū preferre pꝰ poſito meliori. duplici rōe. 1°. q2 iſtō liter agit diſpēſator q̄ negociū dn̄i gerens n̄ meliorat cū poſſit. 2. q2 h vr ad acceptionē pſonar ptinet Cōditio. n. ꝯsanguinitat nō eſt cōditio ptinēs ad curā ecclie. q̄ n̄ obtinet iure ſāgninis ſȝ diuo munere Eſt aūt ꝯditio faciens ad negociū diſpenſatiōis pr̄imonialiū bonorū. vn̄ ſi eps ex his ꝓuideat ſuo cōſāguineo minꝰ idoneo n̄ eſt acceptio pſonar Con. Idē Tho. ſa ſe q. 63. A. Idem etiā nōtur in ſum.. co u li. 3. ti. 34. q. 237. B

Accidia

q̄d ē? R. ſm Tho. ſa ſe. q. 35. Accidia ſm Damaſ. eſt q̄dā triſticia aggrauans aiūȝ hoīs vt nihil ei agere libeat. Et iō accidia iportat q̄ddā tediū opādi. Hꝰmodi āt triſticia q̄nq3 ē mala ſm ſe q̄nq3 vō ſm effectū. Scdm ſe q̄dē ſi eſt d eo qd eſt vē bonū lȝ ſit apparens malū. ſicē triſticia q̄ eſt d ſpūali bono. Si vō ē d malo pt eē mala ſcdȝ effectū. ſ. ſi ſic hoiē aggrauet vt eū totalit a bono ope retrahat ꝛ ſic ē pctm̄ n̄ tn̄ ſp mōtale Nā ſi ichoatio pcti ſit i ſola ſēſualitate ꝛ n̄ pueniat vſq3 ad ꝯſēſū rōnis tē pp īpfectiōē actus eſt pctm̄ veniale. Qn̄ vō ptingit ad rōnē q̄ ꝯſentit i horrorē ꝛ deteſtationem boni diuini carne ꝯ ſpm̄ preualente eſt pctm̄ mortale. A. Hoc itellige qn̄ hec triſticia ē circa ea q̄ ſūt precepti ſeu neceſſitatis ſalutꝫ. vt i ſū. con. li. 3. ti. 34. q. 221. B.

Accōmodatio

Uide. ī. cōmodatum.

Accuſare

Utrū hō teneatur accuſare. R. ſcdm Tho. ſa. ſe. q. 68. Si crimen ſit tale ꝙ vgat in detrimentū rei publice tenetur homo ad accuſatiōem dūmodo poſſit ſufficienter ꝓbare. puta cuȝ pctm̄ alicuius vergit in multitudinis corruptelā corporalē ſiue ſpiritualē. Si aūt n̄ ſit tale qd i multitudinē redundet. vel etiā ſi ſufficientē ꝓbatiōē habere n̄ poſſit non tenetur ad accuſandum: quia nullus tenetur ad id quod debito modo perficere n̄ pōt. A. Nec obſtat pdictis ſi reuelet ſecretū: quia hoc ſit pp cōe bonum qd ſemp pferendum eſt puato. ꝛ ideo ꝯ bonum cōe nullū ſecretū lȝ recipere nec tamē eſt oio ſecretū qd p ſufficientes teſtes pōt ꝓbari. ſm Tho. vbi. ſ. ꝛ in ſū. con. li. 2. ti. 5. q. 190. B. Quō aūt fieri debeat accuſatō Sciendū prio ꝙ dbet fieri i ſcriptꝭ 2. q. vlti. qui crimen. Sȝ hoc ſp n̄ ē neceſſariū puta i leui crimine. ff. d accuſa. l. lenia. Silr etiā i notorijs q2 in huiꝰmōi nec accuſator reqrītur ex d accuſa. euidentia. Secꝰ in notorijs ēt ſi manifeſta ſint. xj. q. iij. eor. A. Notoriū dr qd patet per ſniam vel p ꝯfeſſiōem factā in iure aut p euidētiā rei q̄ tergiuerſatiōe aliq̄ celari n̄ poſſit. ex de coba. cle.

⁊ mu.c.si. Manifesta ãt dici pñt q̃ aliŧ liquẽt. B. Jtẽ dʒ accusatio fieri cũ i scriptõe.i. q̄ accusator dʒ se ad penã taliõis obligare.vt.2.q vl.1.qsqs. ⁊.q.3.calũniator.⁊.c.q̃ ñ pbauerit. Excipiunŧ qdã casus vt i leui crimie. Jtẽ i crimie apostasie. Jtẽ cũ marit' accusa: vxorẽ đ adulterio ⁊ i filios'. Sʒ sciẽdũ q̄ ⁊ si accusator ñ iscribat ex nã tñ accusatiõis h'mõi pena calũnie vẽit C.de accusa.l.vlti. Jtem accusatio dʒ exprimi viua voce ⁊ pñte accusato.2.q.vlti.p scripta. A. Con.pdictis. Albricus. ⁊ ideʒ nõ.i sum. con.li.2.ti.5.q.189. B

¶ Si accusator accepit pecuniaʒ ob accusãdũ.vel nõ accusãdũ.crimen ɔcussiõis cõmissit. ⁊ teneŧ ad restitutiõeʒ.sicut habeŧ.ĵ.cõcussio

¶ Accusatio reddiŧ viciosa tripliciter.vt h̃.2.q.3.p totũ. ⁊ Tho.tradidit 2'.2.q.68.dicens. Accusator aut calũniaŧ.s.falsa crimia imponẽdo.aut puaricatur.s.adhibẽdo fraudeʒ i accusatiõe ⁊ adiuuãdo advsãpté crimina vã fraudulenŧ abscõdẽdo đ qb' accusant colludẽs cũ reo pprias pbatiões dissimulãdo ⁊ falsas accusationes admittẽdo.aut accusator tergiuersatur.s.totaliŧ ab accusatiõe đsistendo.⁊ h cũ sit iordinate. Cõtigit ei aliqñ đsistẽ ordinate dupliciter. Uno° si i ipso accusatiõis pcessu cognouerit falsũ eẽ illud de q̊ accusabat. Alio° si priceps ad quẽ ptinet cura boni cõis accusationẽ aboleuerit. A. Jdẽ nõŧ i sũ. cõ.li° 2.ti.5.q 191. B. Accusatio ɔ̃ mrimonium. vide.ĵ.mrimõiũ.7.⁊ mrimõiũ.8.

Accusatus

Utrũ falso accusatus possit accusanti iniuriã remittere. R°.fm Tho.2'.2.q.68. Falso accusans spãliter facit iniuriã accusato: ⁊ ideo si ipse accusatus inocẽs fuerit põt iiuriam suaʒ remittere.maxie si ille nõ calũniose accusauit sed ex animi leuitate. Si vo accusator ab accusatiõe desistat pp aliquam collusionẽ cũ aduersario tũc facit iiuriã rei publice ⁊ h ñ põt ei accusat' remittere. sʒ h ad pricipẽ ptinet q rei publice curã gerit. A. Jdẽ nõŧ in sũ.cõ. li.2.ti.5.q.192. Sed nec princeps đbet sine iusta cã remittere. Nã inŧ est rei publice ne crimina remaneant ipunita.ff.ad.l.acqs.l.ita vulnerat'. ⁊ ex̃ de sen.exco.vt fame. ⁊ q: facilitas venie icẽtiuum tribuit delinquẽdi.23.q.4.est iniusta. B.

¶ Utruʒ accusat' peccet mortaliŧ negãdo veritatẽ i iudicio. R°.fm. Tho.vbi.s̃. A. Jmmo.q.69.arti. 1. B. Accusat' teneŧ iudici vitateʒ exponẽ quã ab eo fm formã iuris exigit. ⁊ iõ si ɔfiteri noluerit vel si mendaciŧ negauerit.mortaliŧ peccat. Si vo iudex exigat qđ ñ põt fm ordinẽ iuris nõ teneŧ ei accusatus rñdẽ.sʒ põt p appellationẽ vl aliŧ licite subẽfugẽ. mẽdaciũ tñ dicere nõ lʒ. A. Jdeʒ in sũ.con.li.2°. ti.5.q.193.assignãdo fm Tho.predictis rõnẽ q̄ qcũq3 facit ɔ̃ debitũ iusticie mortaliter peccat. B

¶ Nõ lʒ accusato calũniose se defendẽ fm Tho.vbi.s̃. A.s.dẽa.q. 69. B. Nã in cã crimiali iuramẽtuʒ de calũnia pstãdũ ẽ.ex̃ đ iura. calũ.c.in hereĩes. ⁊ qdẽ accusato licet se defendẽ vitatẽ occultando quã ɔfiteri nõ tenetur ⁊ hoc p aliquẽ ɔueniẽteʒ modũ.puta q̄ non

rūdeat. Hoc.n.nō ē calūniose se ō fendē sʒ prudent euadē. Nō aūt lʒ ei falsū dicē nec etiā veritatez illā ta cere quā ɔfiteri tenet. nec etiaʒ ali quā fraudē vel dolū adhibē. quia fraus ꝛ dolus vim mēdacij hn̄t ꝛ h ē calūniose se defendē. A. Idez in sū.con.li.2.ti.5.q.194. vbi ēt dr̄ ꝙ tūc iudex reqrit veritatē scōm ordinē iuris cū p̄cedit īfamia sup aliq̄ crimine. vel apparuerūt aliq̄ indicia. vel etiā cum precessit pro batio semiplena. B

3 ¶ An liceat accusato appellare? R°. fm Tho. 2°.2.q.69. Quando appellatio fit ex ɔfidētia iuste cāe. qꝛ videlʒ accusatus iniuste a iudice ḡuat. lʒ appellare. Secus si qs ap pellet cā afferēde more ne ɔ eum snīa pferat. Idez. 2.q.6. qcunqꝫ.

4 ¶ An liceat accusato ꝛ ad mortē ɔdēnato se ōfendē vel fugē? R°. hʒ Tho. vbi.s. Si dānat⁹ fuerit iuste nō licet ei se defendē. ꝫ pot⁹ ɔpe tit iudici resistentez ipugnare. Si vo iniuste. tale iudiciū sile ē violētie latronū. ꝛ iō i tali casu lʒ resistere pricipib⁹ malis. nisi forte pp scan dalū vitādū cū ex h aliq̄ ḡuis tur batio timeretur. Accusato aūt cui cūqꝫ fugē lʒ. qꝛ ꝛ si nō liceat resiste re. n̄ tn̄ tenetur facē id n̄ mors seq̄ tur. s. manere in loco vnde ducat ad mortē. A. Sicut etiā si aliqs sit dānatus ꝙ fame moriatur. n̄ pec cat si sibi cibū occulte ministratuʒ sumat. qꝛ nō sumere esset se ipsum occidere fm Tho. ibidez. vt in sū. con.li.2.ti.5.q.196. B.

5 ¶ Ultimo sciendū est ꝙ de qbus criminib⁹ absolut⁹ ē accusat⁹ non dʒ accusatio replicari. ex̄ ō accu. de his.23.q.4. si illic. De mā ēt ac cusatiōis tangitur. ī. inq̄sitio .§.1. De accusatione etiaʒ ɔ matrimo niū. ī. mrīmonium. 7°. ꝛ matrimo nium. 8°. per totum.

Diuratio Utrū liceat adiurare. R°. scōm Tho. 2°.2.q.90. Si aliqs p inuocatiōez diuini nois vel p inuocatiōez cui⁹ cūqꝫ rei sacre alicui homini n̄ sibi subdito adiurādo itendat necessi tatez agendi aliquid imponere si cut imponit sibi ipsi iurādo. talis adiuratio illicita est. qꝛ vsurpat in aliū ptātē quā nō hʒ. sic princeps sacerdotū ɔsūpsit dn̄m nr̄m. Ihm xp̄m adiurare. Math. 26. Tn̄ pp aliquā necītatem supiores tali ge nere adiuratōis pn̄t iferiores astri gere. Si vo qs itendat solummō p reuerentiam diui nois vel alicu ius rei sacre aliq̄d ab alio obtinē absqꝫ iposītiōe necessitatꝫ. talis ad iuratio licita est respec u q̄rūlibet. Demones āt possum⁹ adiurando p vtutē diui nois tāq̄ inimicos expel lere ne nob noceāt spūalit vel cor poralit fm ptātē nob datā a xp̄o. Lucis. x°. Ecce dedi vob ptātē cal cādi s serpētes ꝛ nihil vob nocebūt. Nō tn̄ licitū ē eos adiurare ad aliq̄d ab eis addiscēdū vel etiam ab eis obtinēdū qꝛ h ptinet ad ali quā societatē cū eis hn̄dā. nisi for te ex spāli instinctu vel reuelatiōe diua aliq̄d sci ad aliqs effect⁹ de monū ope vtilī sic legit ō btō iaco bo q p dmōes fecē Hermogenem ad se adduci. Adiuratio vo ad ir rōnabilē creaturā pōt intelligi du plr. Uno°. vt adiuratio referat ad ipsā creaturā irrōnabilē hʒ se ꝛ sic vanū eēt ipsā adiurat. Alio°. vt rse

rat ad eu3 a q̃ ipa creatura agit ꝛ mouet. ꝛ sic dupliciẗ adiurat crea tura irrõnabilis. Uno qdez mõ p modũ depcatõis. q ptinet ad eos q diña iuocatõe miracula faciũt. Alio°.p mõz cõpulsiõis adũsus diabolũ q i nocumẽtũ nr̃m utit irrõabilib⁹creaturꝭ. ꝛ talis ẽ mod⁹ adiurãdi i exorcistꝭ p q̃s demonũ ptãs excludit. His igit mõis licz Sz sic adiurare q p h demonũ i ploret auxiliũ. nõ licet. A. Idẽ in sũ. cõ. li. 3. ti. 34. q. 246. cum duobus sc. B.

Doptio ul' arrogatio.

Adoptio ẽ extranee psone i filiũ ul' nepotẽ ul' deinceps assũptio legitia. s. q: p adoptionẽ q filius ñ ẽ, p filio habet. A. Hec diffinitio fuit Ray. Tho. Pe. ꝛ Al. ut i sũ. cõ. li. 4. ti. 8. q. 2. B. Cui⁹ due sũt spẽs. Una dr̃ arrogatio. ꝛ ẽ qñ ille q nõ hz patrẽ seu ẽt q emãcipatus ẽ trãsit cũ rebus suis i ptãtẽ arrogãtꝭ. ꝛ hz h fieri auctoritate pncipis. Alia v̊o spẽs cõi noie. s. adoptio nũcupat qñ adoptat q est i ptãte pr̃is. nec trãsit i ptãtẽ adoptãtꝭ. ꝛ h fit iperio mgr̃at⁹. ff. eo. l. 2. ꝛ. l. si pr̃. A. In his. ll. nihil dr̃ q adoptat⁹ nõ trãseat i ptãtẽ. sz dr̃. C. eo. l. plt. ꝛ r̃seruat ei tñmõ successio ab itestato i hereditate adoptãtis. ut ibi. Operat ẽt h adoptõ ipedimẽtũ mr̃imonij. ex̃ d̃ cogna. le. c. uno. ꝛ null⁹ ali⁹ ei⁹ uidet effectus. nisi forte qs det i adoptionez auo uel pauo mr̃no seu pr̃no qñ filius ẽ emãcipat⁹. dcã. l. plt. Naz tũc transit i plenã ptãtẽ adoptãtis ut ibi. B. Qd̃ si qs i domo p se ul' ẽt corã aliquibus aliquẽ recepit i filiũ uel filiã. nulla est adoptio. C. de proba. l. non nudis.

Adoptare põt pr̃familias q sui iuris ẽ ꝛ q generare pt. qñ q non põt generare si h ẽ pp aliqd̃ ipedimẽtũ nãle nõ potit adoptare. Sec⁹ si cẽt pp ipedimẽtũ accidentale ut spado siue gladio castrat⁹. ff. e. l. 2. A. In hac. l. dr̃ de ipedimẽto accñtali tñ. s. q spado põt adoptare. sz d̃ nãli dr̃. ff. eo. l. adoptio B. Itẽ nõ põt adoptare mior annis. 40. nisi iusta cã suenuente. ff. eo. l. si pr̃. §. ul'. A. Qui magꝭ liberoꝝ pcreatõi studere dz nisi forte morb⁹ aut ualitudo i cã sit aut iusta cã arrogãdi. aut si ɔiũctã sibi psonã uelit adoptare. i. arrogare. ut ex p̃cedẽtib⁹ pz. Item nõ dz qs plẽs psonas arrogare nisi ex iusta cã sz nec libertũ alienũ. d. §. plt. in q̊ ñ dr̃ nisi d̃ arrogãtõe. Jõ vr̃ qd̃ minor 40. ãnis possit adoptare. ꝛ si nõ arrogare. ut i sũ. cõ. li. 4. ti. 8. q. 5. B. Itẽ mulier adoptare ñ põt nisi ex rescripto principis i solatiũ liberoꝝ amissorũ i bello. C. eo. l. mulierẽ. A. Idẽ ponit in sũ. ɔ. d. q. 5. sz i dcã. l. mulierẽ. ꝛ in iuribus ibi allegatꝭ nil dr̃ in bello. B. Adoptari aũt q̃libet põt tam mascul⁹ q̃ femia dũmõ sit in tãtũ minor pr̃e adoptãte q filius eius nãlis esse posset. ff. eo. l. adoptio. Adoptatur ãt p̃sens ꝛ uoluntari⁹ tñ. ff. eo. neqz absens. A. Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. 6. B.

Effect⁹ adoptõis ẽ q adoptat⁹ p oia ut fili⁹ adoptãtꝭ habeat. A. Saluo qd̃ s̃ dcm̃ ẽ de simplici adoptato. B. Ita ut ẽt ab itestato succedat. C. eo. l. plt. Itẽ qd̃ si sit arrogat⁹ tunc filij ei⁹ ꝛ nepotes si

q̄s h3 trāseūt i ptātē arrogātᵉ. sec⁹
si sit solū adoptat⁹. ut i.i.§. deīn ē.
A. Facit. ff. co. l. si pr. B. Itē qḋ
arrogator tenet relinquere arro-
gato q̄rtā ptē bonorū oiu3 q̄ h3.
τ h siue i testō siue uelit cū em āci
pare. S3 adoptator nihil tenet re
linq̄re adoptato nisi uelit. C. co. l.
i. τ. 2. A. L ex pria nihil facit. sed
2. τ. l. pli. B. Idē Tho. i. 4. di. 42
Qūo āt adoptio ipediat m̄rimo-
niū uide ipedimentum. 7.

Dulatio Utrū sit peccatū

R̄. s̄m Tho. 2a. 2e. q. 115. Si
aliquis nolēs ad delectatō3 alteri
loq excedat mō3 i delectādo pec-
cat. Et si qdē h faciat sola itētōe ḋ
lectādi. uocat placid⁹ s̄m ph3. Si
āt h facit itentōe alicu⁹ lucri ɔse-
quēdi. uocat blāditor l' adulator
Coit tñ nomē adulatōis solet at-
tribui oibus q sup̄ debitū mō3 ṽ
tutꝫ uolūt alios uerbis uel factꝫ de
lectare. τ sic est pcīn. ptinet āt ad
adulatōnē laudare aliquē i qbus
nō ē laudand⁹. qꝛ forte sunt mala
uel non recta siue nō certa bona.
Aut ēt si timeri possit q ad ianē3
gloriam laudatus ꝓuocetur. Si
qs uero laudare uelit ꝓpter bo-
nū. puta ut aliquē3 ɔsolet ne i tri-
bulatōib⁹ deficiat. uel ut in bono
ꝓficiat alijs debitꝫ circūstantijs s̄
uatꝫ. ptinebit h ad ṽtutem A. Idē
in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 258. B.

i ¶ Utrū adulatō sit pcīn mortale.
R̄. s̄m Tho. ubi s̄. Adulatō pōt
esse pcīn mortale triplicit. p° mō
rōne māe. sic cū laudat aliqs pcīn
alic⁹. h. n. ɔtrariat dilectiōi dei ɔ̄
cuius iustitiā h ōloqt. τ dilectiōi
proximi quē3 in pcō fouet. unde
est peccatum mortale. 2° modo ra
tione intention s. puta cum aliqs
adulatur alicui ad h ut fraudulen
ter ei noceat corporaliter uel spi-
ritualiter. τ h est etiam mortale.
3° modo per occasionem. sic cum
laus adulatoris fit alteri occasio
peccandi etiam preter adulatoris
intentionem. τ tunc considerādū
est utrum occasio sit data uel acce
pta uel qualis ruina sequatur ex
h. s. uenialis uel mortalis. τ s̄m h
iudicandum est. Si āt aliqs ex so
la auiditate delectandi uel ad cui
tādū aliqḋ malū uel ɔsequendu3
aliqd nc̄itatꝫ alicui adulat⁹ fuerit
ñ ē ɔ̄ caritatē nec mortale s3 uenia
le. A. Iḋ i sū cō. co. ti. q. 261. B.

2 ¶ Utrꝫ peccet adulator seu alius
uolēdo placē hoib⁹. R̄. s3 Tho.
ubi s̄. Uelle placē pp caritatē3 nu
triendā ut eis spūalr qs ꝓficere
possit laudabile ē. i. Cor. x°. Per
oia oib⁹ placeo. S3 pp inanē glo
riā l' pp lucrū l' etiā i malis ē pcīn
s̄m illud ps. Deus dissipauit ossa
eorꝫ q hoib⁹ placent. Et ad Gal.
p°. Si adhuc hoibus placerem
xp̄i seru⁹ nō essē3. A. Idem in sū.
con. co. ti. q. 260. B.

3 ¶ Utrū dare adulatorib⁹ sit pcīn
mortale. R̄. s3 Tho. 2a. 2e. q. 168
τ etiā s3. R̄. Nō nisi alit appe-
titus nimius uane glie h causet.
sicut herodes delectabat qñ lau-
des sibi dabant nō hoiu3 s3 dei l'
nisi itendat τ cupiat illā adulatō
nē. de q̄ dꝛ i pos. Laudat pcōr in
desiderijs aie sue. Et i ysa. Popu
le me⁹ q btīn te dicunt τc. Hec. n.
adulatio crimē ē. τ tales largito-
res coicant eis i crimie. A. Iḋ i sū.
con. li. 2. ti. 5. q. 22. B.

Adulterium

est alieni thori violatio. 32. q. 5. non mechaberis. Quid faciet mulier q̄ de adulterio suscepit filiū vel supposuit sibi alienū partū ⁊ ita q nō ē filius suscepit expēsas ab eo q putatur esse pater. ⁊ est cā ꝙ illi qui cēnt alias heredes eius nō succedunt. R. sm Ray. Mulier pnia reuelet sacerdoti ꝓprio vel epo seu vtrisqꝫ ⁊ tūc ꝓdicti inquirāt diligentius ⁊ caute de ꝯditōibus spurij uel suppositi. ⁊ si inuenerit ꝙ sit hō spūalis ⁊ timēs deū. tūc corā muliere si viderint expedire recepto prius sacro ab ipsa ꝙ nō calumniose ꝓcedat. etiā ab illo ꝙ secretū teneat. poterūt reuelare sibi ⁊ cōsuleri ꝙ ingrediatur religionē uel transferat se ad lōginq̄ ita ꝙ nihil percipiat de bonis putatiui patris. Et addit hic Gl. ꝙ illa mulier potest reuelare marito si nō timet ꝑiculū. sicut sunt aliq viri sustinēt sciētes adulteriū vxorꝝ aliqui forte q ꝯsentiūt qꝛ ñ pñt ꝓpos hr̄e filios ⁊ huiusmodi. i tali casu tute mulier pōt reuelare marito. ⁊ si acceptet. absoluta est mulier. A. Nisi respectu eorꝝ q nihilominus remanerēt i damno sicut possent eē filij veri respectu portiōis legitie. uel etiā gcūqꝫ alij q̄ ad totā hereditatē qñ talis filius eēt ex adulterio seu incestu. qꝛ pēitus excludit a successiōe. C. de incestis nup. Auten. ex cōplexu. ⁊ de naturalibus. Auten. liceat. ita ut etiā alimēta eis negent ex suba parentis dcā Auten. ex cōplexu. ⁊ ex. q fi. sint le. ꝑ uenerabilē. ad fi. Sed de eqtate canonica alimēta concedūt ex. de eo q dux. i ma. cū hēret ⁊ ibi glo. B. Si vō illi spurio vel supposito nō pōt reuelari sine ꝑiculo. uel ēt si post reuelationem nō vult acqescere ꝯsilio. tūc iniūgatur mulieri ꝙ de rebus si q̄s hꝫ ueli futuro hr̄e potūt satisfaciat viro iuxta posse dolens de pccō ⁊ ēt dō eo ꝙ nō pōt plene satisfacere. Et talis satisfactio fiat ꝑ aliū secrete ⁊ caute nō reuelādo ipsi viro ꝑsonā vxoris ⁊ ita erit i bono statu ar. 22. q. 5 h vr. ⁊ ex. de pen. officij. Idē Host. Et tenet mulier satisfacere viro etiā de cōsūptis ab isto filio. De hereditate aūt tenet heredibus viri ab itestato uel hr̄dibus scriptis. uel quibus verisilie credit ꝙ religisset. ⁊ si h nescit det pauꝑibus. Itē dic Inno. ꝙ si mulier nō hēret qd restituat. ⁊ hꝫ ꝓbatiōes ꝑ q̄s dicti successores releuarent a dāno ꝙ hñt. debet eas adducē nisi graue malū eēt ꝓuētuꝝ tūc nō dꝫ facē. qꝛ minus malū ē dānū rerꝝ q̄ꝫ ꝑiculū aiaꝝ ⁊ corporꝝ. Si vō nō hꝫ ꝓbatōes. sileat 2. q. 7. pleriqꝫ. h Ray. Host. ⁊ Inno. A. Idē in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 23. B

Sed nūqd dictus filius tenet credere mulieri? R. sm. P. Nō tenet credē mulieri soli. qꝛ posset eē muliebris fallacia. ⁊ si sana ꝯscia non credit excusatus ētā de ꝑceptis q̄ꝫ de ꝑcipiēdis. Si vō hōestas femine ⁊ alie circūstantie faciūt eidē de h ꝓbabilē opionē siue ꝯsciam ⁊ vlt tutiorē viā eligē. nihil vlterius ꝑcipiat. de ꝑceptis āt ⁊ ꝯsūptis q̄ꝫ diu bonā fidē habuit Ray. dat cōsiliū ut restituat vel cōponat. Sꝫ tñ talis ut dic nō ē cogēdus. qꝛ possessor erat bone fidei. C. de rei uēdi. certū Host. qꝫ ⁊ Gl. ⁊ P. P. dicūt

q̄ n̄ tn̄tur de ɔsūptis q̄diu fuit bōe fidei. A. Idē i sū. con. dēa. q. 23. vbi dr̄ s3 Host. q̄ mulier tenetur restituere ista cōsūpta p̄ filiū puta tiuum. B

2 ¶ Sed nūqd mulier possit filios de adulterio susceptos sibi hr̄des īst tuē? R. Certe sic q2 qlibet pōt si bi heredē instituē cū cui nō ,phibe tur. reseruata sp̄ legitīa pte liberis suis. De q̄ vide. j. legitima p totū. A. Intellige hoc nisi cōsuetudo regionis repugnet f̄m Albricū ꝛ in sū. con li. 2. ti. 5. q. 16. Pater āt nō potest huiusmodi filios īstitue re. ut. s. §. i. in additione. i. B

3 ¶ Uir habens legitimos filios si viuente vxore aliā ducat scientē i pedimentū. A. Si. n. iustam hēret ignorātie cām legitia foret ,ples. ex̄ q fi. sint le. c. pe. B. ꝛ ex ea filios hēat. nunqd tales filij adul terini possit succedeř pr̄i an ðo te neāt restituere filijs primi m̄rimo nij? R. s3. v. v. Restituē tenent to tā hereditatē filijs primi m̄rimōij cū fructib9 mala fide ɔsūptis q̄ptum cūq3 oporteat eos male agere ve mēdicare. A. De h̄ s̄. absolutio. 4 ad fi. B. Nisi bona fide ɔpleta sit legima p̄scriptio. maxime si etiā3 post ɔpletā legimā prescriptiōne3 retinent bonā fidem. tūc. n. non te nent. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 25. B. De accusatōe adulterij ꝛ quō adulta possit dimitti habes. j. ma trimoniū 8. per totum. Quō etiā3 adulterium impediat matrimoniū habes. j. Impedimtum. 8. §. 2. Et vtrum liceat vxore3 adultera3 oc cidere ibidem. §. vltimo.

Aduocatus esse non

pōt. imo expresse ,phibet. p̄io q dē si sit heretic9 vl' excōicat9 vl' pa gan9 4. q. i. c. I. ꝛ ex̄ ð heret cis ex cōicam9. I. ꝛ de pe. di. i. nemo. vl' i foro. Ubi etiā3 habes q̄ peccat iu dex ꝛ puniri debet q sciēter admit tit tales. Itē si sit monachus vl' re ligios9 Tales. n. peccāt aduocādo nisi p mōasterio ð mādato p̄lati. 16. q. i. mōachi. ex̄ ð postu. ex pte. Itē ,phibet si sit cleric9 i sacris or dinib9 ɔstitut9. uel ēt in minorib9 dū tn̄ sit b̄nficiatus. Talib9. n. ,phi bita ē aduocatio corā iudice secu lari nisi in ,ppria cā uel pro ecclia sua. vel ,p ɔiūctis aut miserabilib9 p sōis. ex̄ de postu. clerici. ꝛ. c. cū sa cerdotis. S3 an corā iudice ecclīa stico possint. satis vr̄ q̄ sic. ar. i dcō. c. clerici. Exceptis epis ꝛ ēt sacer dotib9 qbus vr̄ simplicit interdic tū nisi ut dictū ē in cā ,ppria. uel ec clie. vel ,p ɔiūctis aut miserabilib9 psonis. i4. q. 5 deniq3. 88. dis. p̄la tū. ꝛ expressi9 i illa decre. cū sacer dotis. Et itellige dūmō i p̄dictis casi bus diuū officiū n̄ ipediat. ar. dis. 91. cleric9. Et nō. q̄ qcūq3 ē b̄nficia tus in aliq̄ ecclia ꝛ p̄stat ,p ex̄neis patrociniū aduocatōis ul' ,pcura tōis ɔ eā. d3 illo b̄nficio expoliari vt in p̄dicto. c. cum sacerdotis. A. Hoc. c. loquit de clerico. S3 f̄m Inno. ibi. Idē est ēt si sit laicus in ecclia b̄nficiat9 ut b̄nficio illo puet ut in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 157. B. Itē nō d3 qs esse iudex uel assessor in cā illa i q̄ vult eē aduocat9. q2 duo officia i eadē cā ,phibet exercere 4. q. 4. c. i. ꝛ. 2. Sūt ꝛ alie persōe ab aduocatōe p cāones ,phibite. ut surdus. A. s. q penit9 nil audit. ff. de postu. l. 2. B. mutus cec9. A

vtroq; oculo priuatus.dcā.l.i. B. furiosus ipubes vsq; ad.18.annū senatu mot⁹. A. De remoto a senatu nulla vř fieri mentio nec i allegatõe.ĩ.posita.nec i dcā.l.i.vbi pdicta originalit ponunt.nec i sū. con.i dcā.q.175.vbi eadē notant. B.seru⁹.feia. ꝛ vir passus muliebria.s.ꝯ nām. A. Nisi violenter fuisset passus.dcā.l.i. B. Itez dānatus crimie capitali vel calūnia publici iudicij. Item q opas suas locauit ut pugnaret in arena cum bestia.hec omnia in.q.7.§.tria.

1 ¶ Utrū cleric⁹ bñficiat⁹ in diuisis ecclesijs possit pstare patrocinium vni cōtra aliā. R.ſm Ber. Non videt ꝙ possit. Si tñ eēt plat⁹ i vna ecclesia.tūc rōe platōis pōt. Et id dicit Inno. A .s.in.c.si.ex de postu.vbi predicta dicit Ber. Sed Inno.in hoc discrepat a Ber. qꝛ tenet ꝙ clericus etiā ñ plat⁹ possit aduocare ꝯ aliā.qꝛ ecclia non cōputat int extneos sup vbo dicens. Secus si p alia ecclia vbi sılr bñficiū habuit. B. Addēs ꝙ si necio officio fungat pōt ad silitudinē tutorꝭ.ff.de postu.l.puto.ꝛ.l.vlti. A Nō dicit ad similitudinē. sz dic vt tutor vel plat⁹ ecclie exēplando officiū necessariū. Et idē vř facere i eo qd segt. B. Itē ꝛ pro priori ecclesia pōt agere cōtra secūdū arg. ex de iureiurā.tuā.ꝛ.c.intellecto. A. Predicta etiam notant in sū. con.li.2.ti.5.q.169. B

2 ¶ Utrū iudex teneat dare aduocatū. R. Tenet qñq;.ut eis q habere nō possunt pp pauptatē. vel pp potentiā aduerse partꝭ.ff.d offi.pcō.l.nec quoq;.§.fi. Et qdē si iudex b alicui aduocato pcipiat.ꝛ ille si ne cā deneget pōt p iudicē ppetuo remoueri ab officio aduocatiōis C.eo.puidendū. A. Que est in.c. de postulādo. B. Debet igit obedire si m̄ cōpetēs salariū ꝯstituat.d q vide.ĩ.§.6.ꝛ.7. A. Idē in sum. con.li.ij.ti.5.q.170 .Sed quo ad salariū addit ſm Hosti.ꝙ si indigēs aduocato sit paup. aduocat⁹ gratis aduocet. ꝛ a deo expectet remunerationem. B

3 ¶ Aduocat⁹ q scient defēdit causā iniustā.absq; dubio grauit peccat vt dicit Tho.2.2.q.71.qꝛ illicitū est cooperari alicui ad malū faciēdū siue cōsulēdo.siue adiuuādo.siue qualitercūq; ꝯsentiēdo. Ro.1. Digni sūt morte nō solū q faciūt ꝛc. Tenet etiā ad restitutōem eius dāni qd ꝯ iusticiā p ei⁹ auxiliū altera ps icurrit. Si āt ignorant iniustā cāz defendat.excusat ſm modū q ignorātia excusar pōt. Si vo i pncipio credit cāz iustā eē ꝛ i pcessu appareat ñ iusta.nō dz cā pdere. ut.s.alterā partē iuuet uel secreta sue cāe alteri parti reuelet. Dz etiam cām deserere.uel eū cui⁹ cām agit ad cedendū induceř .siue ad cōponendū sine aduersarij dāno Hec oia dicit Tho. A. Idē in sū. con.eo.tit.q.171 . B. porro in cā qdiu dubia ē.benē pōt aduocatus patrocinari.secundum. xx.

4 ¶ Quis ē debit⁹ mod⁹ aduocādi R.ſm Ray.ut nō pducat falsa instrumēta neq; falsos testes seu corruptos.neq; mētiat.neq; inducat falsas leges aut q̄scūq; pbatiōes. neq; q̄rat i grauamen alteri⁹ ptꝭ dilatōes nō necias. Itē ꝙ fideliť q̄tū iusticia permutit cām foueat nihil de ꝯtigentib⁹ omittēdo.3.q.7.§.si

q̄s ãt. ꝛ ar. ex̄ de testi. intimauit. C de iudi. l. pperando. §. illo procul dubio. 4. q. 4. c. j. ꝛ. 2. Itē ñ pcaci ter vel vociferādo. q: pp hoc ipedi tur pcessus. 5. q. 4. in loco. 3. q. 7. siq̄s adeo. A. §. ē. ꝛ ibi dr̄. Si q̄s adeo pcax fuerit vt non rōne sꝫ p bris putet eē certādum. opiniōis sue dtrimētuꝫ patietur. B. Itē dic̄ Tho. sa se. q. 71. q̄ aduocato dfē denti cām iustam licitum est pru denter occultare ea quibus impe diri posset processus eius. Nō au tem lꝫ ei vti aliqua falsitate.

5 ¶ Utrū aduocat⁹ possit petere sa lariuꝫ. R̄. scđꝫ. Ray. Pōt mode ratū. siue ab initio faciens pactuꝫ siue postea finita cā Et attendi dꝫ moderamē salariȷ̄ scđꝫ q̄ntitatem cause laboreꝫ aduocatiōis ꝛ ꝯsue tudineꝫ regionis ꝛ sciam ꝛ hone statē aduocātiȷ̄. 3. q. 7. §. apđ vrbeꝫ ꝛ ar. 12. q. 2. nulla̅ne. ꝛ. c. ꝯcesso ex̄ đpbē. de mlta. ꝟ. circa sublies ꝛ ē di. 61. miramur. Con. Tho. sa. se. q. 71. Sꝫ caueat aduocat⁹ ne petat salariū cū g̃ui dāno litigatorꝭ. 3. q. 7. §. attent. Itē q̄ cā icepta ꝛ ñ fini ta faciat pactū cū litigatore queꝫ i ppaꝫ recepit fideꝫ. q: posset eē oc casio magni mali. 3. q. 7. §. pterea ñ lꝫ. Nā qn̄ videret cāꝫ i piculo co geret clientulū iure pactū ꝛ daṙ sa lariū ad libitū. Itē nūq̄ lꝫ aduoca to pacisci đ certa pte litiȷ̄ puta đ de cima vel centesima. C. de postu. si q̄s aduocatoꝝ. Qđ si nullū pactū certū fuit đ salario pōt aduocatus iplorare auxiliū iudicis p ꝯpetēti salario. ff. đ vari. ꝛ ex̄ or. cog. l. i. § i onerariȷ̄s. A. Adūtendū q̄ aduo cato circa salariū ñ lꝫ excedere cō stitutā sūmā. s. cētū aureos ꝑm le ges. ff. de vari. ꝛ ex̄ or. cog. l. i. §. si cui. Sꝫ ꝑm Gregoriū đcimum. li bras 20. vt i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 173. vbi ēt supradicta oia de salario ꝑꝫ Ray. ꝛ ei⁹ glo. ꝛ Hosti. ponūt. sꝫ illa ꝯstitutio Gregoriȷ̄ hodie vid̄ tur sublata p p̄hemiū sexti. vbi tol lunṫ oēs priores ꝯstitutiones postea non ꝯfirmate. B

6 ¶ Utrū aduocat⁹ teneaṫ gratiȷ̄ pre stare patrocinium in cā paupeꝝ. R̄. ꝑm Tho. sa se. q. 71. Hic idē ē di cendū qđ đ aliȷ̄s opib⁹ misīcōdie dr̄. Null⁹ ei sufficit oib⁹ idigētib⁹ opē misīcordie ipēdere: ꝛ iđ sicut Aug⁹ dic̄ pmo đ doctrina xp̄iana Cū oib⁹ pdesse ñ possis his potissī me ꝯsulēdū ē q̄ p locoꝝ vl tēpoꝝ vl q̄rūlibet reꝝ opportunitatib⁹ ꝯ strīcti⁹ ṫ q̄si q̄dā forte iūgūṫ. Dic̄ āt p locoꝝ opportunitatib⁹. q: ñ te neṫ hō p mōdū q̄reṙ idigētes q̄b⁹ subueniat sꝫ suffic̄ q̄ eis q̄ sibi oc currūt mie op⁹ ipēdat. Addit āt ꝛ tē poꝝ. q: ñ teneṫ hō future necītati puidē. sꝫ suffic̄ si i p̄nti nece alteri⁹ puidē. sꝫ suffic̄ si i p̄nti nece sitate ei subueniat. Subdit āt. vl q̄ rūlibet reꝝ q: hō sibi ꝯiūctiȷ̄ q̄cūq̄ rūlibet reꝝ q: hō sibi ꝯiūctiȷ̄ q̄cūq; necītate maxie dꝫ curā ipēdē. qui b⁹ ñ ꝯcurrētib⁹ restat vtꝝ aliq̄s tā tā necītatē patiaṫ q̄ ñ i pmptu ap pareat quō possit alit ei subueniri Et i tali casu teneṫ ei op⁹ misīcor die ipēdē. Si āt appeat quō ei alit subueniri possit. l p se. l p aliā pso nā magl ꝯiūctā. vel maiorē facul tatē h̄ñteꝫ. ñ teneṫ ex necessitate in digenti subuenire. ita q̄ ñ faciēdo peccet. q̄uis si subuenerit i tali ne cessitate laudabiliter faciat. Un̄ ad uocat⁹ ñ teneṫ sp cāe paupeꝝ pa trocinium p̄stare. sꝫ solū ꝯcurrētib⁹ ꝯditionib⁹ p̄dictiȷ̄. A. Idē in sum.

cõ. li. 2. ti. 5. q. 174. Et intellige p̃dicta cũ hoc. ꝙ lʒ possit paupi p aliũ ſſubueniri. tñ si ei ñ ſſubuenit. null⁹ subuenire potẽs excusaret. 86. di. pasce. Jõ nullaten⁹ dʒ aduocat⁹ q põt pmittere iusticiã pauperũ depire ſm Ray. q dicit ꝙ aduocat⁹ p miserabilib⁹ psonis q. ppter defectũ aduocati quẽ ñ pñt ↄducere amittũt cas. ⁊ grauant iuste. tenetur aduocare ⁊ d̾ sua scia elyaʒ dare. 11. q. 3. pauper. con. vl. ⁊ hosti. ut in dicta. q. 174. B.

t ¶ In qb⁹ casib⁹ ⁊ d̾ qb⁹ aduocat⁹ teneat ad r̃stitutionẽ. R° ſʒ Ray. p̃. q2 oĩʒ q̃ illi ↄtra q̃s aduocabat ppter ipi⁹ patrocinũ iiuste amiserũt seu dãnificati fuerĩt. Vñ si p cauillatõʒ suã abstlit aduersario bonã cãm uel ẽt si ipʒ grauauit petẽdo dilationẽ supfluã uel allegando falsũ ⁊ ↄ̃ ↄsciaʒ uel faciẽdo cauillosaʒ positõʒ uel istruendo falsuʒ testẽ aut instruendo cliẽtulũ d̾ negãdo veritatẽ ⁊ silib⁹. tenetur aduersario ad iteresse. Jtẽ tenetur illis q̃bus p̃stitũt auxiliũ si ppter suã isidelitatẽ uel negligẽtiã uel iprudẽtiã amiserũt. Et h° qñ iactabat se sciẽtẽ ⁊ nõ erat. ut dic̃. x. x. A. Jdẽ i sũ. cõ. eo. ti. q. 175. Ubi ẽt d2 ſm Ray. ꝙ sil̃r tenetur si extorsit salariũ. vnde nõ debuit extorq̃re. uel si ultra quã debuit habere extorsit. B.

Finitas

scõm Rai. ẽ ppinquitas psonaꝝ ex carnali copula pueniẽs oĩ carẽs pentela. De h plene dicet. j. liter ipedimẽta mr̃imonij ipedimẽtũ. 14.

Lchimia

De auro ⁊ argẽto alchimico vtrũ possit uẽdi ⁊ emi. uide. j. emptio. §. 5.

Lea

De omni ludo alee. uide. j. ludus. alee per totum.

Lienatio

rei ecclesie imobilis non ualʒ nisi in certis casibus ⁊ debita formã seruata p° gdẽ pp d̾bitũ urgẽs. 10. q. 2. §. h ius. A. Qñ aliũde solui non põt ut. ibi. B. Jtẽ ppter redẽptõnem captiuoꝝ. Jtẽ ppter pauperes pascendos tpe famis. 12. q. 2. aurum. ⁊. c. gloria. Jtem ppter ecclesiã edificãdã aut ppter cimiterium ampliandũ. Jtẽ ut emat aliqd magis utile. Hec possũt haberi. 12. q. 2. sine exceptione.

¶ Forma alienãdi uariat ſm uarietatẽ eccliarũ. s. epaliũ monasterioꝝ ⁊ parochialiũ. Colligũt tñ oẽs forme i dcõ. c. h ius. ⁊. c. si qs eps. ⁊. 12. q. 2. placuit. A. Adde ⁊ i. c. alienationes. ⁊. c. abbatib⁹. ⁊ c. sine exceptõe. B. Sed ⁊. x. x. specificat dicẽs sic. Eps res ad mẽsaʒ suã ptinẽtes uel res cathedral̃ ecclesie nõ põt alienare sine ↄsensu capituli. ⁊ si res sit modica ⁊ necessitas magna nõ ẽ necessarius ↄsensus capl̃i. 12. q. 2. terrulas. Nec abbas res monasterij sine cõsensu epi ⁊ cõuentus sui. nec p̃sbyt pochialis sine ↄsensu epi sui ſʒ ꝙ dicunt. c. supius allegata. Hoc d̾ rebus imobilib⁹. Secus de mobilib⁹ in q̃rũ alienatõe h⁹ solẽnitas nõ reqrit. A. Jdẽ i sũ. cõ. li. 1. ti. 14. q. 17. B. Jta tñ ꝙ null⁹ platus religiosus põt uendere redditus seu cõcedere alicui ad uitã uel ad certũ tps nisi necẽitas uel utilitas loci exposcat ⁊ de ↄsensu ↄuẽtus. ul̃ si

ꝯuentū nō habeat de ꝯsensu ꝑlati sui. ut i cle. monasterioꝝ. de re. ec cle. nō alie. A. Ibi tñ declarando subdit. Vez ꝑmissa ad locatões l' ẽt redditū aut fructuū uẽditões ad temp⁹ modicū faciẽdas decla ramus non extendi. B.

2 ¶ Alienatões rez ecclíaz facte a scismaticis ul' itrusis ñ ualẽt. ex̄ de scisma. ꝛ. c. i. 12. q. 2. alienatiões. ꝛ teneꝫ restitueꝛ loca ꝛ res ꝛ fruct⁹ ꝑ ceptos ꝛ q̄ ꝑcipi potuissent. A. s. a iusto possessore. ut i. c. grauis. ꝭ. allato. B. Sic ꝛ q̄libꝫ raptor. ex̄ ꝺ resti. spo. grauis. Et q inint tali b⁹ alienatõib⁹ excõicat⁹ ẽ. ut. ꝭ. ex coicatio p°. §. ij. in fi.

3 ¶ Si possessio data fuit ecclie ca ꝯditiõe ne alienetur. an aliquo ca su alienari possit. uide. ꝭ. conditio §. iij. Alienare q̄dam sña non ꝑnt ꝭ. ludus alee. §. 5.

Ltare

nō ꝺꝫ eẽ ligneū uel ferrū sed la pideū. de ꝯse. di. i. altaria. Iõ Tho. i. 4. dis. 13. Qꝺ si ad celebrã dū missã ñ hẽatur altare ꝯsecratū saltẽ hẽatur ꝑuula tabula lapidea ꝯsecrata q̄ ꝺr altare uiaticū. i quo ꝯceditur ep̄is ꝛ eoz supiorib⁹ i iti nere celebrare. ꝛ celebrari facere ubiq̄ꝫ. ex̄ de ꝑui. q̄m li. 6. Idẽ cõ cedit predicatorib⁹ ꝛ minorib⁹. si ne tñ ꝑiudicio pochialis ecclesie ex̄. de ꝑui. i his. De ꝯsecratõne al taris habetur. ꝭ. ꝯsecratio. 3°.

i ¶ Licitū ẽ ꝑsbyteris istruere alta ria i ecclia nõ ꝯsecrata. sꝫ i ꝯsecra ta nõ lꝫ nisi de licentia epi. ar. dis. 68. q̄uis. ꝛ de ꝯse. dis. i. null⁹ ꝑsbr. Eodẽ mõ sine ꝯsensu epi nõ sũt al taria destruenda. ar. de ꝯse. dis. i. c. ecclie. ꝛ. c. placuit. A. Idẽ i sũ. cõ. li. iij. ti. 24. q. 148. in ꝑdicꝭ iuri b⁹ nõ uidet ꝑbari q̄ ꝑsbyri possit e rigere altaria i ecclia nõ ꝯsecrata nisi a ꝯrio sensu illius. c. nullus ꝑ sbit. Et tenet glo. i dcõ. c. q̄uis. B. Qui altari fuit de altari uiuere ꝺ bet. 12. q. i. ex his.

Mbitio

q̄d ẽ. ꝶ°. ꝭm Tho. ꝭa. ꝭe. q. 131. Ambitio ẽ i ordinatus appetit⁹ honoris. Qui quidem potest esse inordinat⁹ tri pliciter. primo modo per h̄ q̄ ali quis appetat testimonium de ex cellentia quam nõ hꝫ. q̄ ẽ appetẽ honorẽ sup̄ suã ꝑportionẽ. ꝭo mõ ꝑ h̄ q̄ honorẽ sibi cupit. nõ referẽ do i deū. 3°. mõ ꝑ h̄ q̄ appetit⁹ ei⁹ i honore ipo q̄escit. nõ referẽs ho norẽ ad utilitatẽ alioz. Proptẽ q̄ ambitio sp ẽ pcm̄. A. Idẽ in sũ. ꝯ. li. 3. ti. 34. q. 266. B.

Ngaria

ꝛ panga ria. Hec duo sũt q̄dã ꝭuitutes ipẽ se ꝑ extorsionẽ supioris. Et ẽ āga ria ꝭuit⁹ ꝑsonaz. Perãgaria uõ ꝭ ria ꝭuit⁹ ꝑsonaz ꝛ rez. uidelicꝫ quã fa cit q̄s ꝑpo sũptu. ut dicit Ray. A. Albric⁹ dicit q̄ angaria ẽ ꝭuitus ꝑ sonaz ꝛ rez cū q̄s facit ꝑpo sũp tu ꝭm Ray. Goff. ꝛ hosti. Item glo. i. c. nõ mīn⁹. de imu. ec. dic̄ q̄ angarie dicunt ꝑsonalia obseq̄a ꝑprijs sũptib⁹ ꝑstita. Perãgarie ubi ꝑsona seruit sũptib⁹ alienis. Sed de hoc nõ ẽ multum curan dum. B.

Pellatio

Utz lice at ꝑ appellationẽ iudiciū de cliare. uide ꝭ accusat⁹. §. 4. Post appellationẽ sña excoicatiois a

ta nō valet. Et si appellās nō ꝓse-
quat̃ nō pp̄ h̃ sn̄ia conualescit. Tñ
excōicat⁹ noiati si infra tp̄us statu
tū appellationē nō ꝓsequat̃ ut dꝫ.
lapso tp̄e debet dnūciari ex̃ de sē.
exco. licet. li. 6. A. Ibi dr̃ excōi
catus noiati vel sp̄aliter ⁊ exp̄sse
q p⁹ appellationē legitimā excōi
catōis sn̄iam asserit in se latā. si ap
pellationē eādē infra tp̄s ad ipsā
ꝓsequendā ab hoie vel a iure sta
tutū nō fuerit ut debuit ꝓsecutus
lapso eodē tp̄re excōicatus publi
ce nūciari debebit. B

Apostasia. j.

in generali qd est? R. fm Ray.
Hoff. ⁊ Host. Est temerari⁹ a sta
tu fidei obie uel religiōis recessus
Et dr̃ qi postatio .i. retrograda sta
tio. A. Idē in sū. con. li. i. ti. 7. q. i.
B. Triplex ē apostasia. s. pfidie. q̄
videlꝫ recedit qs a fidē ut Julian⁹
apostata. De hac habet̃. 2. q. 7. nō
pōt. Itē iobie. q̄. s. trāsgredit̃ spō
tanea volūtate p̄ceptū. vt Adā ⁊
Eua. Gen̄. 3. Similiter ⁊ q sacris
canonibus obedire cōtemnit. De
hac. 3. q. 4. alieni ex̃ de ma. ⁊ obe.
sigs. Itē irregularitat̃. Et h̃ ē du
plex. Una q̄ qs recedit a statu cleri
cal. altera q̄ qs recedit a statu assū
pte religiōis. 47. dis. q̄tūlibet. 16.
q. i. legi. A. Idem in sum. con.
eo. ti. q. 2. B

Apostasia. ij.

s. a fide. Sciendū q̄ cū aposta
ta a fide sit hereticus ⁊ infidelis.
ipso iure excōicat⁹ ē. ex̃ de heret̃.
ad abolendā. Itē res taliū ꝯfiscā
tur. ⁊ ipsi amittūt factionē testam̄
ti. nec ēt pacta penitētia in statum
p̄stinū redeūt. C. e. l. 2. ⁊. 3. A. Me
lius h̃ probat̃ eo. ti. gazaros q̄ est
constitutio Frederici. Et hodie sit
ista ꝯfiscatio ipso iure ex̃ de heret̃.
cū fm li. 6. B. Et debent recipi sic
heretici. de qb. j̄. h̃ticus. i. § . 14.
q̄ incipit. Qualiter h̃tici ⁊c. Itē
sūt infames ⁊ repellūt̃ a dignitati
bus ⁊ alijs multis. ex̃ de iureiur.
q̄relā. 6. q. i. infames. de ꝯse. dis. 3.
celebritatē. A. Al. incipit Die dn̄i
ca. Et idem dr̃ in sum. cō. eo. ti. q.
3. ⁊. q. 4. fm Ray. B

Quid de his q licet interi⁹ sūt fi
deles tñ pp̄ timorē faciūt exterius
aliquē actū ifidelitatis. puta fuerē
tiā idolis. R. fm Ray. Tales licꝫ
nō sint apostate nec heretici. mor
taliter peccāt q̄tūscūqꝫ fuerit me
tus. qꝛ ⁊ fm Augl. sanctius ē mo
ri fame q̄ꝫ vesci idolotito. 32. q. 4.
sicut sanctius. Cō. Tho. fa. fe. q.
24. A. Idem in sum. con. eo. ti. q.
5. B

Utrū liceat xp̄iano i aliquo ca
su sumē hitū ifideliū. R. fm. x̄ x̄.
Posset hoc fieri ex rōabili cā. sic
⁊ btūs Sebastian⁹ sub chlamide
militari xp̄i militiā gerebat abscō
ditā h̃ itelligēdū ē fm eūdē. x̄ x̄.
nisi esset institutū aliqd̄ determinatū
signū ad cognoscēdū professores
alicui⁹ idolatrie. tūc. n. nō liceret.
A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 6. B

Apostasia iij.

s. i obediētie. Apostasia iobediētie
ē qn̄ qs obedire ꝯtēnit p̄cepto dei
siue canonū siue p̄latoꝝ ⁊ tal' ifa
mis efficit̃ ⁊ repellit̃ a testimonio
⁊ dꝫ excōicari. 3. q. 4. si qs a suo.
xi. q. 3. si āt nob̃ ⁊ si p̄stiterit in cō
tūacia debet crescere ⁊ pena. ex̃ ut

lite non conf. A qm frequenter. Idē in sū.con.co.t.q.3.fm Ray. B. Si āt r̄ dierit si nō fuerit excōi catus r̄cipit ad pniam. si fuerit ex cōicatus recipit cum satisfactione quā excōicati tenent facere iniuriā passis. ut dicit. s. absolutio. 4. §. 3. A. Idem in sum.con.co.titu.q. 4. B

Postasia. iiij.

s. ab ordine clericat⁹. Talis apostata fit multipliciter. 1. s. dimittēdo tōsurā coronā l' hītū clicalē. 20. q. 3. c. i. 2. τ. 3. τ ex. eo. c. i. τ. 3. Itē accipiēdo uxorem ex de cle. ɔiu. ex pte. Itē ɔuertēdo se ad negocia sclaria. ex de. vi. τ ho. cle. ex lris τ de sē. exco. i audiētia. τ. c. p pendim⁹ τ tal s si est i sacris iteri ab accusatōe τ testioma tāq infamus repellitur. 2. q. 7. alieni. 3. q. 4. beat⁹. Itē interi ad dignitatē vel ordinē pmoueri nō pōt. 16. q. i. le gi. 50. dis. c. vlt. Item si admōit⁹ se n̄ correxerit ē deponend⁹. 21. q. 4. fine. τ. c. pcipim⁹. Itē interi caret puilegio clicali ita q̄ verberans eū nō icidit in canonē. Hoc tñ itelligas si p⁹ trinā admonitōem epi nō se correxerit. uel seditiōib⁹ vel enormitatib⁹ se imisceat. ex. e. c. i. τ de sen. exco. cū non ab hoie. A Detrina monitōe n̄ dr his cap'lis sz de sen. exco. i audientia. Et pdicta etiā notantur in sū. cō. co. ti. q. 2. τ. q. 4. B.

¶ Qui pmā tm̄ tōsurā accipit. vtz possit eā deserere. R. Licz p āñq iura videat phibitū. hodie deserere pōt tā de ɔsuetudine q̄ de iure. ex de coha. cle. τ mu. c. vlt. A. Ibi ṡ hoc nil dr. sz vult allegare c. vnū de cle. ɔiu. li. 6. Et pdicte cō. Albaricus. Sz de h oli fuerūt opiniōes vt i sū. con. li. i. ti. 7. q. 7. Dimittendo tñ tonsurā oz eū ecclasticū relinqre bñficiū. ex de co. de. τ mu. c. Iohes. uel clicalē deferre tonsuram vt ibi. B

¶ Clic⁹ i minorib⁹ pdit puilegiū clicale si trāsiuit ad actū ɔtsus ordini ɔtiū puta fact⁹ ē bigam⁹ l' miles. aut exerpuit seua puta recepit misteriū occidēdi. mutilandi: aut aduocādi i causis crimialib⁹. dis. 84. quisqs. A. Inno. in. c. i. ex. de apo. dic q lz clicus fecerit se militē dūmō nō exerceat seua pōt viuē clicalit τ puilegijs clicalib⁹ gaudere. cū h act⁹ nō sit penit⁹ ɔtri⁹ ordini. sic nec ducē vginē. 32. dis. seriati. Et ex dicto Inno. pz q non sufficit accipe officiū seua exercendi nisi illud executioni mandet. Nec etiā seua exercē p se puat puilegio clicali nisi h fiat ex officio puta iudici vel executori uel siliis fm gl. Ray. ut i sū. con. dcā. q. 7. ad si. Et rō pōt eē q: lz clic⁹ deliqt seua exercēdo. tñ ex h regularit n̄ subijcit curie sclari. ex d cle. ɔiu. c. vno. li. 6. B. Itē pdit si nullo mō vult viuere clicalit. qd p tria pōt patere. 1° mō si sic ɔhit sic cōuenit τ ɔuenit sic laic⁹. vadit i exercitū. talliat τ sustinet alia onera laicalia. 2. si tertio admōit⁹ nolit ad clicatū redire 3. si ɔuēr⁹ corā ecclastico iudice excipit de foro sclari. ul' alit i iure ɔfitet q non vult clicalit viuē. Si vo ɔtraxit cū vnica τ vgine. n̄ oio pdit puilegiū. Uide. s. clic⁹. 2. §. 3. τ se. A. ad pdcā facit qd nō. Inno. i dcō. c. i. ex eo. Qd τ pōit i sū. ɔ. d. q. 7. τ. q. 8. ponunt oia pdcā. B.

3 ¶ Cũ clico gerẽs in sacris de facto duxit vxorẽ. si ad clicatũ redeat põt eṗs dispẽsare. extra qui cle. uel vo. c. i. ⁊ ij. A. Ista dispensatio ẽ vt vtaꝛ ordine ṗus rite suscepto ⁊ etiã ascẽdat ad supiores. ut pꝫ i dict capl'is. Et nõ fit nisi cũ bñ ꝯtrito. dcõ. c. i. Cum eo vo ꝺ cuius pnia dubitaꝛ eṗs nõ põt dispẽsare nisi ut vtaꝛ minoribus ordinibus. nõ autẽ maioribus. nisi transierit ad religionẽ. dicto. c. ij. ⁊ ibi glo. B.

Postasia. v.

s. a religõne. Et huiusmõi apostasia fit p temerariã hitus dimissionẽ cũ assũptõe secularis vite. Nõ tñ dꝫ iudicari apostata siue fugitiuus etiã si diu aut ad lõginq̃ vageꝛ. nisi postq̃ sic viuit qꝺ animũ redeundi se deposuisse ostẽdit. ff. ꝺ re mi. ꝺ sertorẽ. §. emansor. Tñ per solã temerariã dimissionẽ hitus excõicatus ẽ. ex ne cle. ul mo. vt piculosa li. 6. Qꝺ si redierit recipiꝛ i monasteriũ sm qꝺ in regula contineꝛ. Hoc dico si monasteriũ regulariꝛ viuat. aliꝛ in districtus monasteriũ cũ vsufructu rerũ quas obtulerat ṗori monasterio. q̃ res postea ad ṗmũ monasteriũ redibũt. 27. q. i. si q̃ monacharũ. ⁊ c. si qs rapuerit. 16. q. 6. de lapsis. 18. q. i. c. i. Alij dicũt qꝺ res simpliciꝛ erũt secundi mõasterij. A. Primã tenet Ray. ⁊ Hosti. i sũ. con. li. i. ti. 7. q. 4. ubi ẽt ṗdicta ponunꝛ de receptione redeũtis. ⁊ pria opio satis vr̃ pbari i dc̃o. c. de lapsis. B. Qꝺ si nullũ mõasteriũ vult eũ recipe dic ut. j. religio. i. §. 6. A. s. q incipit. quid ꝯsulẽdũ. Et vr̃. §. 7. sm eius cõputationem. B

1 ¶ Cuius sit bona q̃ mõachus apostata acqsiuit. R. Si abbas noluit eũ recipe uel neglexit eũ reuocare ⁊ concessit. denegabitur mõasterio bonoꝝ repetitio. ex quo malicio se denegauit alimẽta. ex de isan. ⁊ lanc. c. i. 8. 7. dis. c. vlt. Et ptinebũt bona illa ad sm monasteriũ si ingrediaꝛ. aliꝛ ad eṗm. Et hoc itelligẽdũ si ꝯuẽrs tot dcliq̃t i hoc. Aliꝛ ꝺ lictũ psone nõ dꝫ redũdare ad dãnũ ecclie. 16. q. 6. si eṗs. Si vo nõ renuit eũ recipe. tũc qcqd acquisiuit. suo monasterio acq̃siuit. sicut suus dño. 18. q. 2. abbates. ff. de acq. re. do. ẽt. ⁊ eundẽ casũ vide. j. religio. i. §. 8. A. s. q incipit. quid de his. Et idẽ poniꝛ i sũ. con. li. i. ti. 7. q. 15. ⁊. 16. B

2 ¶ Mõachus fugitiuus si nõ vult redire uel hitũ reassumeꝛ dꝫ capi. ⁊ sub gui custodia carcerari. ex de apo. a nob. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 17. sm Goff. ⁊ Ho. B

Qua benedcã

vtrũ sit sacr̃m. R. sm Tho. in 4. dis. 2. Non. sꝫ ẽ sacr̃ale q̃si q̃dã dispõ ad sacr̃m. Non. n. ordiatur directe ad remediũ ṗstãdũ. sꝫ ad remouẽdũ ꝓhibẽs. Vñ daꝛ ꝯ ꝺmonũ neqtias ⁊ venialia. ⁊ ꝯ oẽ qꝺ ipedire põt ẽt effectũ sacr̃orũ. Et ut dicũt Pe. ⁊ Al. Remissio venialiũ q̃ fit p aspsionẽ aq̃ bñdicte. nõ fit p modũ sacr̃i. sꝫ p modũ meriti. vñ ut dcm̃ ẽ nõ ẽ sacr̃m. A. Idẽ i sũ. cõ. li. 3. ti. 24. q. 2. B.

j ¶ Quid cũ aq̃ bñdicta appõiꝛ nõ bñdcẽ? R. sm Tho. i. 4. di. 12. Totũ ẽ bñdictũ. virtus. n. q̃ acqsita ẽ aq̃ ex bñdictiõe puenit ad aquã additã. Idẽ dic Pe. sic ⁊ ꝯtigit ꝺ oleo

ꝯsecrato.ĩ.oleũ.§.3.A. Idẽ in sũ.
con.co.1.q.3. Intellige ĩ aq̃ bñdi
cta sit maioris q̃titatis.qꝛ duobus
ꝯcurrẽtibꝰ ꝑualet qḋ maiꝰ ẽ.ff. de
sta. ho.l.q̃rit. Secꝰ si eẽt q̃titatis
mioris vl eq̃lis sic ⁊ ḋ sacro eucha
ristie di.dũ appõit vinũ ñ ꝯsecra-
tũ ꝯsecrato.ĩ eucaristia.2.ad fi. B

Rbiter

Cũ ab vno de plibꝰ ar-
bitris vl iudicibꝰ alijs pñti-
bꝰ ⁊ mãdãtibꝰ scripta snia recitat.
ꝓinde ẽ ac si ab oibus eẽt recitata
Oportet aũt vt qui recitat nõ vtat
v̇bis singularis numeri sꝫ plural
dicẽdo. Nos tales arbitri vel iudi
ces ꝓnunciamus ⁊c̃.nisi i arbitri
sup electõe q̇ debet fieri ab vno vi
ce oiuꝫ.ex̃ ḋsen. ⁊ re iu.cũ ab vno
li.6. De h.ĩ.electio.2.§.5.

Rchidiacho

nꝰ. Qḋ ẽ eiꝰ officiũ? R. ƀm
Ray. Circa officia archidiacõi ꝑ
positi vl decani.fere q̃t sũt ecclesie
tot sũt ꝯsuetudines.ex̃ de ꝯsue.cũ
oli i fi. ⁊ de exces.ꝑla.ad h. Si tñ
vis scire qd iura dicũt de talibus.
vide.21.di.cleros. ⁊.25.di.pleciꝭ. ⁊
ex̃ ḋ offi.archi.ꝑ to.A. Precipue
c.1. ⁊ 2. Et ideꝫ ponit in sum con.
li.3.ti.27.q.8. B

Rchiepiscopꝰ

A quibus ⁊ vbi debet ꝯsecra
ri archiepiscopus.vide.ĩ. ꝯsecra
tio.1.§.penul. ⁊ vlti.

¶ Archiepꝯs põt ꝯpellẽ subditũꝫ
sui suffragãei ad suscipiẽdas ꝯmis
siões eiꝰ in cãis nisi vbi sit ꝯsuetu-
do ex̃ ḋ so.ꝯpe.romana.li.6. ⁊ ex̃
ḋ offi.or.pastoralis. Sup q̇.c.dic̃
Ho.q cũ archiepo subsit epꝯs qꝛ
pinguiꝰ ius hꝫ i eũ q̃ i subditũ põt
archiepꝯs epm cogẽ vt ꝯpellat sub
ditũ ad suscipiẽdũ. Et si epꝯs.ĩ.cũ
tpꝯs sibi assigñtũ h facere neglexerit
neq̃ aliqḋ iustũ ꝑtẽderit. demum
põt cogẽ vtrũq̃.ar.ex̃ ḋ of.or.q̃to
i fi. ⁊.c.irrefragabili.§.excessꝰ.cõ.
Ber. ẽt si ab epo appellatũ fuerit
A. Hoc dic̃: Ber.i dc̃o.c.pastora
lis. Et idẽ põit i sũ.ꝯ.li 3.ti.27.q.4.
Sꝫ ꝯ ꝑdc̃a facit qꝛ cuꝫ q̇d ꝓhibet
alicui vna via.ad id alia ñ admitti
dꝫ.vt i.c.cũ qd.ḋ re.iu.li.6.nec al
lata iura mltũ faciũt. nã loquũtur
in correctiõe delictoꝝ ⁊ ñ i ꝯmissi
one cãꝝ. Iõ i ñ excepti stamꝰ regu
le videlꝫ q archiepꝯs nullã hꝫ po-
testatẽ i subditũ suffraganei sui nisi
i expssis.dc̃o.c.pastoral. Iõ h ca-
su ꝯsulerẽ archiepo q ñ cogẽt sed
subdito q obediret. B. Sꝫ h sciẽ-
dũ q iure nouo archiepꝯs cãs q̇ ꝑ
appellatiões vl alio iure metropo
lico ḋferunt ad ipsũ ñ põt audire
seu ꝯmittẽ alibi q̃ i sua ciuitate vel
diocesi aut eis in q̇bus appellatuꝫ
existit vel cause ipse ꝯsistãt nisi ali-
ud sibi ꝯpetat de ꝯsuetudine.ex̃ ḋ
offi.ordi.vt litigãtes.li.6.

¶ Archiepꝯs ñ hꝫ iurisdictióeꝫ in
subditos suffraganei sui nisi i q̇bꝰ
daꝫ casibꝰ q̇ nõnt.ex̃ ḋ offi.or.pa
storal. A.s.in glo. B.ꝑ° q̇dẽ cum
ḋuiãt i diuis officijs a ꝯsuetudine
metropolitane eccl'ie.12.dis.ḋ his
Itẽ qñ subditꝰ epi ḋlinqt i diocesi
archiepi.6.q.3.placuit. In hoc.n.
casu efficit aliqs ḋ iurisdictióe al
teriꝰ cuiꝰlibet. Itẽ si hꝫ ꝑdiũ i dio
cesi sua ex̃ ḋ fo.ꝯpe.c.vlt. Et iste ẽt
casus ꝑtinet ad quẽcũq̃ aliũ. Iteꝫ
si cã ḋferi ad eũ ꝑ appellatióeꝫ ex̃
ḋ of.le.c.1. ⁊ ḋ offi.or.duo. Item

cum absolut⁹ ab archiepō nō vult parēr epō ex̄ de of. or. ad repmēdā A. s. satisfaciēdo epō sup excōicatōe q̄ ab epō fuerat excōicat⁹ nec ꝺ excōicatōis ꝯstat iniustitia. sȝ ab archiepō fuerat absolut⁹. q: epͤ eū absoluē nolebat. Jō si epō satisfacer ꝯtēnit archiepͤs eū i excōicatōnē reducit ut ibi. B. Jtē si crialis cā sit īter epȝ ꝛ clicū suū dȝ ꝺduci ad synodū i q̄ p̄est ārchiepͤs. 6. q. 2. c. p°. Jtē si clic⁹ hȝ ciuilē cām ꝯ epȝ suum xi. q. i. si clic⁹. Jtē qn̄ ē epͤs negligēs in eo qꝺ facē dȝ. A. s. ad curam eccl'e ꝛ aiarū. B. xi. q. 3. cū simus ex̄ ꝺ sē. excō. p tuas ꝛ de appel. q̄ frōte. Jtem qn̄ defūcto epō ecclesia idoneos clicos nō hȝ. 12. q. 2. nō liceat. A. Tūc ei archiepͤs hȝ curā rex ecclie. ut ibi. B. Jtē cū euidēs ē sniam epi eē iniustā. ex̄ ꝺ ap. sollicitudinē. A. Hoc qn̄ a s̄bdito fuerit ad archiepȝ q̄relatū lȝ nō appellatū. tē. n. rōe euidētie p̄t archiepͤs ꝺclarare s̄bditū iniuste ab epō excōicatū. ut ibi. ꝛ pōtit illū absoluē l' r̄mitē ab soluēdū ab epō. q si neglexerit ipse absolutōȝ ipēdat. ex̄ de sē. exco. p tuas. B. Jtē cū uisitat ꝓuinciaȝ ex̄ de p̄scrip. cū ex officij ꝛ ꝺ cēsi. sopite. ꝛ. c. nup. p solā uacatiōeȝ epāl' sedis n̄ archiepͤs sȝ caplȝ supplet uices epi. ex̄ de supplē. ne p̄la. si epͤs. ꝛ. c. eccl'ie. li. 6. Silr si epͤs sit excoicat⁹. ex̄ de sup. ne p̄la. romana. li. 6. Aut capt⁹ a paganis. ut i. ꝺ. c. si epͤs. A. De his casibus lati⁹ ꝺr̄ i sū. cō. li. 3. ti. 27. q. 4. Sed q: nō multū occurrūt i foro pnie plixi⁹ dicere nō curaui. B.

3 ¶ Sȝ nūq̄d pōt archiepͤs ecclie cathedrali uacāti dare uisitatorē seu admistratorē. R. nō. nisi forte caplȝ i tpalib⁹ ꝛ spūalib⁹ negligēt l' male admistraret. tūc. n. uocato caplo ꝛ cāe sup h̄ cognitōe p̄missa uisitatorē seu admistratorē p̄t ꝺputar̄. q̄ q̄uis hēat legitimā admistratiōnē i tpalib⁹ ꝛ spūalib⁹. tn̄ illa b̄nficia q̄ ad solā collatōȝ epi ptinēt. ꝯferre nō pōt. si ab alio quā romano pōtifice fuerit deputatus ex̄ ꝺ supplē. ne. p̄la. eccl'ie li. 6.

4 ¶ Archiepͤs p̄t suā ꝓuiciā uisitar̄ lȝ nō sint ei⁹ suffraganei negligentes. ꝛ itare uisitatōȝ ꝛ ꝓcuratōes r̄cipe n̄ obstāte ꝯsuetudīe ꝯria. Et dū uisitat. pōt ꝯfessiōes audir̄ suffragācoꝝ. absoluer̄ ꝛ pnias iniūgē ex̄ ꝺ cēsi. ppetuo. li. 6. Sȝ utꝝ possit aliq̄d r̄cipe. uiꝺ. j. uisita°. §. 2. ꝛ 3. ꝛ ibi p̄la ꝺ ei⁹ uisitatōe. §. i. ꝛ. 4.

5 ¶ Archiepͤs pōt ꝯciliū celebrare req̄sito p̄mate. dis. 92. si qs epͤs uacās in fi. ꝛ. 9. q. 3. ꝛ. c. 2. ꝛ. 3. A. potius uidetur. c. i. ꝛ. 2. B.

6 ¶ Archiepͤs trāsies p q̄uis loca sue ꝓuicie pōt facer̄ an̄ se crucē pōtari. b̄ndicē pplo. i pōtificalib⁹ celebrar̄ ꝛ h⁹. A. Jn. c. j. allo. nil aliud pl⁹ ꝯtiner̄ nisi q ꝺīna officia p̄uati l' publice ibidē pōt audire. ꝛ q ea pōt facē i sua p̄ntia celebrari sine pōtificalib⁹ i locī ēt exēptī. B. Silr ꝛ epͤs ēt i locī exēpt̄ sue diocesis. ut i cle. archiepō. de p̄ui. A. Hec tn̄ debent sine preiudicio ꝛ molestia uel grauedine exēptoꝝ fieri ut ibi. B.

Rra siue s̄barratio. Arre dicitr̄ annul⁹ pecūie siue alie res date spōse q̄ꝝ datio subarratio uocar̄ p̄cipue qn̄ fit p ānuli inmissiōnē q̄ uulgo de spōsatio dr̄. Et si gdē fiāt h̄ inr̄ spō

sũ ⁊ spõsã. ñ dico ꝯhunt spõsalia sed p̃sumit pro m̃rimõio nisi ꝓbet ꝯ riũ. uel eẽt ꝯria ꝯsuetudo vel repugnarz etas. ut nōt ex̃ de d̕spõ. ipu. tue. Si v̉o fiãt a parentib⁹ tũc sola spõsalia ꝯhunt. ut ibi d̕f. A. In glo. vbi h̃ ponunt. Et nõ dic̃ gl. ꝯhunt sz p̃sumũt spõsalia. Et idẽ d̕r i sũ. cõ. li. 4. ti. 1. q. 2. vbi h̃ silr̃ notãtur. B. Et h̃ itellige p modũ q̃ spõsalia a parentib⁹ ꝯhi pñt. vide. ĩ. impedimentum. 13. §. fi.

¶ Arre sponsalicie nõ secuto m̃rimonio debẽt r̃stitui h̃ mõ. Si m̃rimoniũ nõ fuerit secutũ absq3 alti⁹ clp̃a vt pp supueniẽtẽ mortẽ vel religiõis igressũ ⁊ h⁹. restitui d̕bẽt arre simplr̃. Si v̉o ñ fuerit secutũ pp culpaz dantꝫ pdit arras. Si pp culpã recipientꝫ. restituet eas i duplũ. C. de spon. l. arras ⁊. l. fi. A. Hoc ẽ verũ si accipiẽs ẽ maior. 25 ãnis. vl̕ si veniã etatꝫ ipetrauit ⁊ eã i ꝯpetenti iudicio ꝓbauerit. al̕ nõ tenet nisi in simplũ. vt i d̕cã. l. fi. Et d̕cm̃ duplũ cũ sit pena ñ debet i foro pni e nisi fuerit ad h̃ scã ꝯdẽnatio vt põt colligi ex nõtꝫ p glo. 12. q. 2. fratnitas. B. Et de h̃ vide. ĩ. sponsalia. §. 12. qui incipit. In qb⁹

Rrogatio

Vid̕ ĩ. adoptio.

Rs

De artenotoria. uid̕. ĩ. sortilegiuz. 2. §. j. De artificib⁹ faciẽtib⁹ ⁊ vẽdẽtib⁹ gladios. balistas venẽa. taxillos. aleas ⁊ta ⁊ h⁹ vid̕. ĩ. negõ. §. 5. ⁊ se.

Ssassin⁹

Assassini fuerũt ⁊ forte adh̃ sũt qdã isid̕les q ex qb⁹dã falsis opiõnib⁹ d̕ facili mutteb. ãt ad occidedum quẽlibz xp̃ianũ. ñ curãtes si ob h̃ occidẽdi eẽnt ipi. Cõtra q̃ꝝ pestẽ statuit Inn. 4⁹ q̄ gcũq3 p̃nceps l̕ p̃lat⁹ l̕ alia p̃sõa aliquẽ xp̃ianuz p assassinos interfici fecerit ul̕ mãdauerit ẽt si mors nõ fuerit subsecuta. ⁊ q̇ assassinos receptauerit vel occultauerit. ñ solũ excõicatõis ⁊ depositõis icurrũt sniãs ipo fcõ. sz sint ẽt cũ oib⁹ suis bõis xp̃iãis expositi ⁊ ppetuo diffidati. ita q̄ ex q̃ d̕ p̃dictꝫ l̕ aliq̃ p̃dictoꝝ ꝓbabilib⁹ ꝯstiterit documẽtꝫ. nl̕ia alia excõicatõis d̕positõis seu diffidatõnis sniã reqrat sz bñficia taliũ p illos ad q̊s ptinet collatõ li bẽ ꝯferãt ex̃ d̕ homi. ꝓ hñani li. 6.

Stutia

s̃m Tho. 2. se. q. 55. dicit cũ qs ad ꝯsequẽdũ aliquẽ finez bonũ vl̕ malũ vtit nõ verl vijs. sed simulatꝫ ⁊ apparẽtib⁹. Nõ. n. oz ẽt ad finẽ bonũ falsis vijs ⁊ simulatꝫ puenire. sz verl. Vñ astutia ẽt si ordict ad bonũ ẽ pctm̃. 2. ad Cor. 4. Abdicam⁹ occulta dedecorl ñ ambulãtes i astutia neq3 adulterãtes v̉bũ dei. Aliqñ v̉o pp silitudinem accipit i bonũ ꝓũ. i. vt dec pial̕ astutia. sz ꝓprie accipit i malo sic ⁊ ph̃s dic̃ 6. eth̃. A. Idẽ i sũ. cõ. li. 3. ti. 34. q. 232. Adũtẽdũ tñ q̄ sine mẽdacio ⁊ lesiõe iusticie alteri⁹ lz uti vtili silatõe exẽplo mltoꝝ scõꝝ patrũ ⁊ ipi⁹ xp̃i. ut dic̃ Ier. 22. q. 2. vtilẽ. B. De dolo ãt ⁊ fraude q̃ sũt ꝓpiq̃ astutie. vide. ĩ. dol⁹. ⁊. ĩ. fraus

Varitia

⁊ cupiditas vtruz sit pcm̃ m̃o s̃m Tho. sa se. q 118. Sic nã bonũ hõis circa exteriora oz q̄ ꝯsistat i qdã mẽsura. s. vt qreat hõ exteriores diuitias. put st necẽia ad vitã ei⁹ s3 suã ꝯditiõez

Et ideo i excessu ei⁹ mēsure ↄsistit pctm̄.dū.s.aliqs sup̄ ōbitū modū vult eas acq̄rē vl' retinē qȯ ptinet ad rōnē auaritie q̄ diffinit eē imo deratus amor hn̄di. A. Idē i sū. con.li°.3°.ti.13.q.1. B

¶ Sed vtrū sit mortale. R°. scd̄m Tho.vbi.s̄.Auaritia pōt capi du pliciē. Uno mō q aliqs recipiat l' retineat iniuste res alienas.qȯ pti net ad rapinā vl'furtū. ꝛ sic ex suo gnē est pctm̄ mortale. Cōtingit tm̄ i h casu q ē veniale pp iperfectōz actus.sic̄ de furto dr̄.j.furtū.§.4°. Alio mō pōt accipi auaritia ꝫ q iportat iordinatū amorē diuitiaꝝ q si in tm̄ crescit q pferat caritati. vt.s.pp amorē diuitiaꝝ aliqs non vereat facē ↄ amorē dei ꝛ ꝓximi. erit pctm̄ mortale. Si aūt iordina tio amoris i h ↄsistat.ut.s.hō q̄uis supflue diuitias amet n̄ pferat eaꝝ amorē amori diuino.s.q pp diuiti as nō velit aliqd facē ↄ deū ꝛ ꝓxi mū sic ē pctm̄ veniale. A. Idē in sū.cō.eo.t.q.2.p diūsa ūba.s.aua ritia aut opponit iusticie ꝛ ē pctm̄ mortale vt i pmo membro.aut op pōit lib̄alitati ꝛ ē mortale l'venia le ut i 2°.mēbro.ꝫ ȯ h pleni⁹ dr̄ i q̄ driga. B. Auar⁹ seu cupid⁹ ordi nari n̄ dꝫ.vide.j.ordinādus.§.xi.

Baptismus

Quo ad sb stantiā ꝛ formā. Quid ē bap tism⁹. R°. Est ablutio fcā pscripta forma ūboꝝ vt ponit mgr̄ 4°. snia rū dis.3. Uel qi eodē mō ꝯm Aug. Baptismus ē tinctō i aq̄ ūbo vite scificata. De cui⁹ sba sunt tria. s. mā elemēti.forma verbi. ꝛ itentio mīstri copulās formā māe. Unde Aug. Accedit ūbū ad elementū ꝛ fit sacr̄m.1.q.1.detrahe. A. Idē in sum.con.li.3.ti.24.q.9. B

¶ Baptismi forma hec ē. Ego te baptizo i noie pa. ꝛ fi. ꝛ spi.sci.ex̄ ȯ bap.c.1. A. In sū.cō.cō.ti. q.x. addit am̄.dr̄ tm̄ ibi q n̄ ē ȯ sbā. B.

¶ Sꝫ qd si mutet hec forma. R. ꝯm Tho.i.4.dis.3. Nulli licet mu tare q̄tū ad id qȯ ē de essentia for me. Et si mutat nihil agit. ꝛ p̄t h culpa incurrit. Si ūo aliqd qȯ p tinet ad formā ex sola determiatōe ecclie mutat.nihilomin⁹ ē sacr̄m sꝫ culpa incurrit. Uerū ab aplis q̄ baptizabant i noie xp̄i.nō fuit mu tata forma q̄tum ad intellectum. quia in xp̄i noie tota trinitas itelli gitur.sꝫ solū quātū ad uocē. Nec h ip̄m potuissent nisi ex familiari ↄsilio spūs sci. Rō āt mutationis fuit ut nomē xp̄i amabile reddēt. Hoc etiam nunc ecclesia posset si spāle pceptū a spū scō hr̄et nō āt ꝓpria auctoritate. Un̄ mō sic dicē do nō eēt baptism⁹ q̄uis qdā ↄtri uꝫ dicāt. A. In.c.a qdā.ȯ ↄsc.dis. 3.dr̄ q baptizar⁹ i noie xp̄i nō ē re baptizandus.qꝛ tenet baptismus licet nō debuerit fieri ꝯm glo.ibi. B. Quid si dicat. In noīe trinita tis. Nō ē baptismus.qꝛ nō exp̄mū tur psone sꝫ solū nūer⁹ psonarū. Silr̄ nō ē baptism⁹ si dicatur. In noie gēitoris ꝛ geniti ꝛ ꝓcedētꝭ ab utroqꝫ.qꝛ genitor n̄ signat psonā pr̄is sic̄ ypostasim subsistētē sed p mōꝫ act⁹. ꝛ iō nō ē eadē significa tio nec eēt baptizat⁹. ꝛ eadē rō de alijs ē. Quāuis āt n̄ sit eadē uox i greco ꝛ latino.tm̄ ē eadē significa tio. Un̄ i q̄libet lingua illa ptinent ad formā q̄ pricipalius sūt istituta ad significandū psonas illas. A.

Idē ī sū. con. co. ti. q. xi. ⁊. ii. B.

3 Quid si v̓ba ꝓferant corrupte. R̷. ſm Tho. vbi. s̄. Aut facit aliquis ex industria. ⁊ sic non videtur itē dē qd̓ eccl'ia intēdit. vñ non ē baptismꝰ. Aut facit ex ignorantia uł d̓fectu ligue. ⁊ tūc si tāta ē corruptō ꝙ oīo auferat sensū non est baptismus. Si v̓o sensꝰ remanet est baptismus vt dicēdo patria ⁊ filia. sic hr̄ d̓ ꝯse. dis. 4. retulerūt. Et h̓ ꝑci pue accidit ꝙ sensꝰ ñ mutat̃ qñ fit corruptio in fine. sȝ mutatō ex pte ꝑncipij variat signatōeȝ. ⁊ iō ñ est baptismꝰ. A. Hoc itellige ut pluri mū. Si āt occurrēt i aliq̄ lingua ꝙ corruptio ex pte ꝑncipij ñ mutar̃t ſm eādē signatōeȝ saltē ſm accomodatione v̓sus nō vitiat baptismū ſm Pe. ⁊ i sū. ꝯ. dcā. q. xi. B.

4 ¶ Quid si aliqd subtrahat̃. R̷. ſm Tho. i 4. dis. 3. Si illud quod subtrahit̃ sit de essentia forme non est baptismus. ⁊ q̄ sic baptizat ꝗuit̃ peccat. ut si s̄btrahat̃ iuocatio triū ꝑsonaꝝ vel expressio act'ꝰ ł exꝑssio ꝑsone baptizate. Sȝ exꝑssio ꝑsōe baptizāt̄ nō ē de forma ꝗtum ad nccitatē sacr̄i sȝ istitutōe ecclie. Et iō si omittat̃. ego. erit baptismꝰ. sȝ peccat baptizans. A. Adde ſm Pe. ⁊ Al. ⁊ in sū. cō. dcā. q. xi. li°. 3°. ti. 24. ꝙ erga s̄balia ē distiguendū. q̄ si subtractio seu diminutio fit ex voluntate. vitiat baptismuȝ. Si ex nccitate pie credit̃ ꝙ sūmus sacerdos suppleat. ut si puer mor̃ret anq̄ȝ sacerdos v̓ba forme ꝓferēt. vñ talis si moriat̃ i cimiterio sepeliendus est. Si vero supuixerit. credo ꝙ rōne dubij sub conditione rebaptizandus est. B

5 ¶ Quid si additur aliqd? R̷. ſm Tho. vbi. s̄. Duo h̓ obseruādā st̄. Primū ex pte addentꝭ. q̄ si aliqd adderet. itēdēs illd̓ eē de forma qi volēs nouū ritū adducē. cōstat ꝙ nō itēdit ꝓferre formā q̄ utit̃ ecclesia. ⁊ ita nec facē qd̓ facit eccl'ia. q̄re ñ eēt baptismꝰ. Secꝰ āt eēt ꝗ ex aliqua cā addēt vt ex deuotōne q̄dā. Secūdū ē ex pte eiꝰ qd̓ addit̃ q̄ si ē corruptiuū forme. nō ē baptismꝰ. sicut si dicatur. In noīe pr̄is maioris ⁊ filij minorꝭ. corrūpitur si des quā forma ꝓfitet̃. Si vero qd̓ additur nō est corruptiuū forme. sic si addit̃. ⁊ btē. Marie. ꝓbabilius videtur ꝙ esset baptismus. A Con. Pe. ⁊ Al. ut in sum. con. dicta. q. xi. B

6 ¶ Quid si fiat interruptio? R̷. ſm Tho. i 4°. sen. dis. 3. Si sit tanta int̃ruptio ꝙ itercipiat itētionē baptizantis nō ē baptismꝰ. sicut si dicatur. In noīe pr̄is. ⁊ interponat̃ longa fabula. ⁊ postea dicatur ⁊ filij. Si āt fuerit ꝑua int̃ruptio. utputa v̓bi nō corrūpentꝭ formam. ut si dicatur. In noīe pr̄is oīpotētis. aut int̃ruptio silentij aut tussis ⁊ hꝰ qd̓ intētionē nō discōtinuet ē baptismus. A. Idē in sū. con. dcā. q. xi. Ubi ēt addit̃ ſm Tho. ꝙ si sacerdos vel baptizans dicat. Ego intendō te baptizare. non est baptismus. B

7 ¶ Quid si fiat trāspositio? R̷. ſm Tho. vbi. s̄. Si ē talis trāspositio ꝙ mutet itellectū. nō fit baptismus vt si dicat̃. In noīe pr̄is baptizo te ⁊ filij. Secꝰ si nō mutat intellectū. vt si dicatur. In noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ sp̄us sci baptizo te. Alij dicunt ꝙ q̄litcūq3 mutet̃ ordo v̓borū nō videtur itellectꝰ mutari ⁊ erit baptis

mus. A. Pe. dic. Si mutatio fiat ex simplicitate. nō nocet si ex malitia sic. ut i sū. cō. dcā. q. xi. Tuti⁹ uidet̄ h casu rebaptizare sb ꝯditōne rōe dubij. sic i sili dictum ē. B. De forma ūborū qñ plures siml' baptizāt ul' qñ plures baptizātur uide. ī baptismus. 2. §. 9.

Baptismus ij.

q̄ ad materiā. Utrū aqua ꝑmixta possit esse cōueniēs mā baptismi. R. f3 Tho. in. 4. dis. 3. permixtio pōt eē duplex. Una q̄ tollit spēm. s. qñ per alteratiōnē transit i aliam spēm. sicut ꝑ putrefactiō3 aliquā uel digestionē trāsit i uinū aut ēt ꝑ additionē tātā alterius liquoꝛ. q̄ soluat spēs aq̄. sic si paꝝ aq̄ multo uino admisceat. Alia ꝑmixtio ē q̄ nō tollit spēm aq̄. sicut qñ alterat aq̄ ꝟm aliquod accñs ꝛ manet spēs. ut in aq̄ calefacta. uel qñ aq̄ addit aliquid qđ illi nō cōmiscet. sic si aliq̄ solida ponāt i aq̄ uel si sit cōmiscibile. sic aliq̄d humidū ē tā pue quātitat̄ ꝙ i aquaȝ penit⁹ ꝯuertit. In aq̄ g°. p°. mō per mixta nō pōt fieri baptism⁹. q2 iā nō ē aq̄. ꝑmixta āt. ꝟo mō pōt fieri Uñ i aq̄ marī pōt fieri. silr i lixiuio ꝛ i aq̄s sulfuris. ꝛ i alijs q̄ ex tra ꝑ quā trāseūt nō mutāt in aliā speciē. A. Idē i sū. cō. li. 3. ti. 24. q. 13. ubi addit ꝙ cognosci pōt qñ mutata sit spēs aq̄ uel nō. ex raritate ꝛ densitate. uel qñ humoꝛ aliq̄s nō calefieret caloꝛe uel nō cōstringeret frigoꝛe sic aqua. ut p3 i uino oleo. lacte. ꝛ h⁹. Uñ si aqua paludū esset itm̄ ingrossata ꝙ recedēt a uera raritate aq̄. non eēt baptismus. sicut si esset lutū. Silr nō pt fieri i brodio pinguiū ꝛ h⁹. q̄ i sfrigidata cōgelant. Nec i aq̄s q̄s faciūt alchimiste ad mutanda metalla. D2 ēt ibi ꝙ melius eēt si sacerdos faceret fieri aquā calidā. q2 ꝑuuli ita qñq3 penetrāt frigore aq̄ ꝙ contrahūt moꝛtales infirmitates ꝛ moriuntur. B.

Utrū baptism⁹ aque possit i aliq̄ suppleri. R. f3 Pe. Scđm cōem legē nō pōt i ꝑuulis suppleri cū ñ possint habere usu3 liberi arbitrij S3 si ꝑ xp̄o occiderēt. pie credit ꝙ saluarent̄ sine baptismo. In adult̄ āt pōt ꝑ baptismū flamis seu ꝯtritiōis. ꝛ ꝑ baptismū sanguinis .i. martyrij. Et h intellige qñ ē articul⁹ necitatis. nō cōtēpt⁹ religiōis Idem Tho. in. 4. dis. 4. A. Ide3 in sum. con. eo. ti. q. 20. B.

Prohibitū est ut non fiat baptism⁹ nisi cū. crismate nouo. s. illi⁹ anni. preterq̄3 i necitate moꝛt̄. Et punit sacerdos si ꝯtrafecerit de cō. di. 4. si q̄s de alio. Idē itelligēdū ē de ꝯfirmatōe ꝛ tanto magis quanto coufirmatio minoris est necitatis q̄3 baptismus. ar. ex de sen. exco. qm̄ li. 6.

Baptismus 3.

quo ad mistrū. Debitus minister baptismi ꝟm oēs theologos ē sacerdos. S3 i necitate q̄l3 pt baptizare. uir siue mulier. oꝛdinat⁹ ꝛ ñ oꝛdiat⁹. fidel' ꝛ ifidel'. dūmō habeat itentionē baptizādi ꝛ ꝟuet formā ecclie. Uñ ꝛ si nō credat sacr̄3 baptismi neq3 aliq̄d spirituale ibi fieri. dūmō i genere intēdat facere qđ facit ecclia. baptismus ē. S3 tñ simplex clericus nō d3 baptizare ꝑsente presbitero. n3

laic⁹ pn̄te cl'ico neq3 mulier pn̄te uiro. Probāt hec oīa de cō. dist. 4. mulier. ⁊ c. roman⁹. ⁊. 30. q. 5. sup quib⁹. Idē Tho. in. 3. ptc. q. 67. A. Adde predict̄ ut meli⁹ pro bent de con. dis. 4. c. in necītate. ⁊ ⁊. c. a quodā iudeo ⁊. c. sine her tic⁹. Predicta ēt notāt i sū. cō. li. 3. ti. 24. q. 26. Ubi etiā dicitur fm Tho. ꝙ pſbiter baptizare pōt pn̄ te episcopo. quia de officio suo est. B.

i ¶ An batism⁹ tradi possit a malis mistris. R. F3 Pe. Sic. q: bōitas mistri n̄ ē de necītate s3 de cōgrue tia. Unde dicit Aug. ꝙ p ebriosu3 homicidā ⁊ p quēcūq3 malū dat baptismus ⁊ baptizatis totus ef fect⁹ baptismi ꝯfertur. Ide3 Al. ⁊ Tho. in. 4. dis. 5. B.

2 ¶ Sed q̄d si sacerdos nolit bap tizare nisi data sibi precio aliquo R. F3 Pe. ⁊ Tho. i. 4. dis. 5. A. ta li licet emere aquā pro baptismo ēt si aqua cōsecrata ē. sed nō. l3 ꝑ baptismo dare pecuniā nec ꝑ se. quia i tali cāu sufficit baptism⁹ fla minis. nec pro alio. quia non sūt facienda mala ut ueniant bona. Ro. 3. Tamen in casu necessitatis ille q̄ gerit curā pueri licite potest baptizare. uel a q̄cūq3 alio facere baptizari. ut ponit Tho. sa. se. q. 100. A. Idem i sū. cō. co. ti. q. 24. Ubi ēt ſbdit. Al. dic̄ ꝙ i tali casu li cet redimere vexationē sui iuri ⁊ ꝑ se si baptizād⁹ ē. ⁊ ꝑ puulo quē uelit baptizari. S3 Tho. dic̄ ꝙ pri mū uidet̄ meli⁹. Hec ibi. Hoc ita appet. Nā hoc casu nō igeritur a liqua uexatio sed sacri denegatio nisi symoniace. B.

3 ¶ Utr̄ mal⁹ mister peccet morta liter baptizādo. R. F3 Tho. ⁊ pe. ubi s. Aut baptizat cū solēnitate ⁊ ut minister eccl'ie. ⁊ tunc peccat mortalit̄ si peccatū recolit nec pēi tet. Aut baptizat in articulo necef sitatis sicut uetula baptizat ⁊ tūc non peccat.

4 ¶ Utr̄ q sciens suscipit baptismū a malo mistro pecc3 mortalit̄. R. fm Tho. ⁊ pe. ubi s. Si mal⁹ mi nister sit precisus ab eccl'ia suscipi ens sciēt a tali peccat. nisi i articu lo necītatis. i quo recipe poss3 a q̄ cūq3 heretico. S3 sin̄ necītate nec ab heretico. nec excōicato. nec sus pēso recipi d3. Si āt n̄ ē precisus. nec peccat suscipiēs ab eo. nisi fō te per accidēs si h ipō fauca ei fo uendo eum in pcō. A. Idem i sū. con. co. ti. q. 25. B.

5 ¶ Utr̄ melior sit baptism⁹ q ꝯfer tur a bono. R. fm Tho. i. 4. dis. 5. Eq̄lis ē ab utroq3 q̄tu3 ad ſbales effect⁹. s3 nō cū effectu ꝑncipali pt aliq̄d pl⁹ ꝯferri ex merito baptizā ti. s3 h effect⁹ accn̄tal' ē. Idē Pe. A. Idē i sū. cō. co. ti. q. 27. B.

6 ¶ Utr̄ angelus possit baptizare. R. fm Tho. ubi s. Angelo bono ex officio q̄dem nō cōpent bapti zar̄ nec eccliā cōsecrare. Pōt tn̄ ex spāli mandato dei. Et q: nūq̄ usurparet sibi alienū officiū idō tn̄ sciatur bonus angel' esse. nō esset quis rebaptizandus neq3 ecclesia reconsecranda ut de ecclesia sci. Michaelis scīt ē. Malo āt āge lo. i. diabolo ptās baptizandi ꝯpe tere nō pōt. neq3 ex officio n3 ex spāli mādato. nō. n. pōt esse mini ster salut̄ s3 punitiōis. Unde sp ꝑ sumēdū esset ꝙ nō faceret intentō ne baptizandi sed decipiēdi. unde

nullo mõdo potest. A. Idem i sũ. con. q. 28. ⁊. 29. B.

7 ¶ Utꝝ i baptizãte reqrat itentio. R. ƒ3 Tho. i. 4. dis. 6. Sic. Sed si qñ pferet vba ñ ad sit actualis in tentio. dũmodo prius itenderit. ⁊ cõtraria intẽtio nõ interuenerit sufficit ad baptismũ. Et ex his pa tet q furiosus ⁊ ebrius qñ oio v- su rationis carẽt baptizare nõ pos sunt. q2 non possunt habere inten tionem. A. Idem in sum. con. q. 55. li. 3. ti. 24. B.

8 ¶ Utꝝ pl'es pñt unũ baptizare. R. ƒm Tho. i. 4. dis. 3. ⁊ i. 3. pte. q. 67. Pñt dũmõ qlibet itendat to- tũ facere. Silr ⁊ unus pl'es sil' dũ mõ itendat facere baptizare oẽs. Neutꝝ tñ d3 fieri siñ mag̃ necessi tate. A. al' facientes peccarẽt ƒm Pe. ut i sũ. cõ. eo. ti. q. 25. B. Et q dẽ qñ pl'es baptizant si dicãt. nos baptizamus. nõ ẽ baptismus. s3 q libet d3 dicer̃. ego te bapti3o. Qñ ãt unus baptizat pl'es dicẽs. ego uos baptizo. baptizati sũt. Et de h uide. j. baptism⁹. 4. §. 3. A. Uiõ tur ẽt Tho. sentire q ẽt si un⁹ bap tizãs dicat. nos baptizam⁹. nihil fac̃. S3 pe. dic̃ puto ueri⁹ q bap- tizant si dicatur. uos baptizamus quia modus exprimendi actum non est de subã forme. ⁊ ideo cũ dicitur. baptizo uos. seruatur suf ficienter forma ecclie. Frater du- randus dicit. q dicẽtes. nos bap tizamus. non baptizant. nisi ƒm loquendi usum intendant pl'alem numeꝝ p singulari ponere. ⁊ tũc ille solus baptizat qui pri⁹ vba cõ plet mergẽdo seu aquã ifundẽdo Puto q tutioꝛ pars sit eligẽda. ex de homi. petitio. B.

q̊ ad suscipientes. Utꝝ oẽs teneat ad baptismũ. R. ƒ3. Tho. i. 4. dis. 6. Quil3 teneť ẽt scificat⁹ i vto pp tres rões. p⁹ qdẽ pp acqrẽdũ cara cterẽ q̊ ãnumereť i pplo dei. ⁊ qi deputeť ad pcipiẽda sacr̃a dina ƒo ut p baptismi pceptõnẽ passio ni xp̃i ẽt corporaliter cõfoꝛmetur ẽtio pp bonũ obie. q2 pceptu3 de baptismo oibus datum est.

1 ¶ Utꝝ in utero exñs puer possit baptizari. R. ƒ3 Th. i. 4. di. 6. Nõ põt. q2 tal' deo not⁹ ẽ nõ ecclie. nec subijci põt opatõi mistroꝝ ecclie. Uñ dic̃ Aug. q sic̃ q ñ uixerit. nõ põt mori. ita q nat⁹ ñ fuerit. nõ põt re nasci. Nõ d3 ãt mr̃ scindi ut puer possit nasci ⁊ baptizari. q2 ƒ3 apl'3 ñ sũt faciẽda mala ut ueniãt bona Debere3 ãt scidi si iã defũcta eẽt. ut. ff. ð iossi. te. l. posthum⁹. Qñ ãt appet aliqð mẽbrũ ⁊ ñ ẽ plene na- t⁹ expectãda ẽ tal' egressio nisi mõ tis piculũ immineat seu tieať. Nã in tali piculo egressa pte pncipali. s. capite baptizari d3. Secꝰ de alijs ptib⁹. ut de manu ⁊ de pede. q̃uis ñ noceat si ille ptes aspgãť aq̃ bap tismali. q2 dina mia ñ ẽ artãda. Et si postea nascať plenarie ñ ẽ reba- ptizãdus ƒ3 quosdã. Sed nihil pe riculi accidit si ad cautelã baptize tur sub hac foꝛma. Si nõ es bap- tizatus ego te baptizo ⁊c̃. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 32. B.

2 ¶ Quid fiet qñ nasciť monstru3. R. ƒ3 Tho. i qlibet. Aut certũ ẽ eẽ duas aias rõales. Aut nõ. Certũ aũt ẽ si sũt duo capita ⁊ duo colla ⁊ duo pectoꝛa. q2 erũt p pñs duo corda. ⁊ sic sũt baptizãdi ut duo.

Et q̄uis p̄snmat q̄ plres possint. si
mul baptizari dicendo. ego uos
baptizo. tuti⁹ tñ ẽ eos baptizari si-
gillatiz. Si v̄o dubiũ est utrũ sint
due aie. tũc p̄o baptizãdus ẽ un⁹
postea põt alr̄ baptizari dubie sic.
Si nõ ex baptizatus. ego te bap-
tizo. A Idem i sũ. cõ. eo. ti. q. 33.
Ubi etiam dicitur q̄ tũc est dubiũ
si sunt duo capita distincta uel qd
simile. B.

3 ¶ Utr̃ i eo q̄ ẽ baptizãd⁹ reqraẗ
intẽtio τ volũtas. R. ẞ Pe. Sus
cipientiũ bap tismũ tres sunt dr̃ie.
Quidã eni nũq̄ habuerũt usũ ra
tõis. ut puuli τ ppetuo furiosi. τ i
his nõ reqrit uolũtas. Quidã v̄o
aliqñ habuerũt. lz tũc nõ habeãt.
τ i his i necẽitate sufficit añcedens
uolũtas. Itaq̄ amẽtes τ dormiẽ-
tes si añ furiã l' dormitõz hẽant ꝯ̃
riã uolũtatẽ nõ recipiũt sacramẽtũ
Si ãt habuerũ ppositũ τ hoc p
signa aliq̃ inotuit. tũc i articulo ne
cessitatĩ debẽt baptizari ẽt si furio
sus tũc ꝯdiceret. Si tñ necẽ as tũc
nõ sit. dz expectari lucidũ iterual-
lũ uel uigilia dormientẽ. Quidam
v̄o hñt usũ rõis tũc cũ baptizãtur
τ i his reqriẗ ꝯtritio τ ꝯeuotõ ad
pcipiendũ rẽ sacri. τ itentio τ uo
luntas ad pcipiẽdũ sacramentuz.
Nec tñ reqritur uolũtas absoluta
recipiẽdi qð ecclia cõfert. sz qñq̄
sufficit uolũtas coacta. Et si sit co
actio sufficiens τ ex toto ab extra
ut cũ aliqs reclamãs imergiẗ vio
lẽter. talis nec sacramẽtum suscipit
nec rẽ sacramẽti. Si ãt sit coactõ
iducens. sicut minis ul' flagellis.
ita q̄ poti⁹ ipse eligat baptismũ sus
cipe q̄ talia pati. suscipit sacr̃z sz
nõ rem sacri. Idez Tho. i. 4. dis.
4. τ 6. Siñiter τ Al. Sed τ hec
pbanẗ. 45. dis. de iudeis. τ extra
de bapti. τ eius effectu. maiores.
circa fi. A. Idem in sum. con. li. 3.
ti. 27. q. 36. B.

4 ¶ Utr̃ in eo q̄ dz baptizari req-
raẗ fides. R. ẞm Pe. In puul' τ i
nãliter stultis τ h⁹ q p se ñ pñt cre
dere. nõ reqriẗ fides ppria sz suffi
cit aliena. In alijs v̄o reqriẗ fides
ppria. nõ qdẽ ad susceptõz sacri
qr ẽt sine ea recipeẗ caractẽ. sz q̄tũ
ad susceptõem rei sacri. l. grẽ. Iõ
Tho. i. 4. dis. 6. A. Idem in sum.
con. eo. ti. q. 37. B.

5 ¶ Baptism⁹ iterari nõ dz. i. q. i.
qð quidẽ. Pena ãt iteranẗ ẞz le-
ges ẽ decapitatio. C. ne scm̃ baptis
mũ. l. 2. A. Ibi nõ diciẗ decapita-
tio sz ultimũ suppliciũ. qð iportat
mortẽ q̃litercũq̄ iferaẗ. B. Scðz
canones v̄o tales nõ pñt pmoue
ri siue sciẽt rebaptizati sint siue i-
gnorant. τ p⁹ q̄ sciuerit ratũ ha-
bueñt. dis. 50. ꝯfirmãdũ. Al' v̄o q
ignorãt rebaptizati fuerũt ut ifan
tes uel coacti absolute pñt pmoue
ri ẞm quosdã de iure. Scðz alios
qð tutius ẽ ð dispẽsatõe. de cõ. di.
4. eos. A. Al'. incipit hos. Sz me
lius facit. c. q bis. ea. dis. ubi diciẗ.
Qui bis ignorãt baptizati sũt. nõ
idigẽt p eo penitere nisi q̄ ẞm ca
nones ordinari non pñt. nisi aliq̃
magna necessitas cogat. B. Itez
clerici iterantes baptismũ depo-
nendi sũt. ar. i dicto c. eos. τ. c. q
bis. Laici uero excõicãdi τ pena
plectendi grauiori. ut ibi. A. Ibi
nil dĩ de excoicatõe. sz ð grauib⁹
penitẽtijs. B. Si dubitetur an ali
qs baptizat⁹ fuerit. baptizetur his
uerbis p̄missis. Si es baptizatus

nō te baptizo. si nō es baptizatus ego te baptizo. In noīe pris τc. ꝺ bapti. c. 2. A. Eodem mō faciēdū ē qñ dubitaꝛ ꝓbabiliter de collatōne alioꝝ sacramentoꝝ. puta an sit aliqs cōfirmat⁹ vel ordinat⁹ τ huiusmodi. ut in sum. con. co. titu. q. 38. B.

6 ¶ Cū iudeus vel pagan⁹ petit baptismū. an stati baptizādus sit? R. Si periculū est in mora. vt qꝛ baptizandus timet ne alij infideles si hꝰ senserit inficiāt. uel cū aliꝰ iped ant. ꝙ citi⁹ ē baptizād⁹ de ꝯse. dis. 4. ne ꝙ absu. Sed si periculū nō iminet. tūc ꝑ octo menses vel alio termio arbitrato ꝺꝫ differri τ iter cathecuminos teneri. ꝺ ꝯse. dis. 4 iudei. τ. c. se. A. Idē in sū. con. e. ti. q. 41. B. De hac dilatione iteꝝ habes. ĩ. baptismus. 5. §. 2.

7 ¶ Quid si qs nō baptizat⁹ ꝓmoueaꝛ in sacerdotē τ epꝫ. τ postmodū celebrat τ multos ordinat. R. ꝭm Tho. in. 4. dis. 24. Nō baptizatus nullū ordinē recipe pōt. nec ꝯficere. nec absoluē. nec ēt ordinare. Tñ pie credi pōt ꝙ ꝗtū ad vltimos effect⁹ sacroꝝ sūm⁹ sacerdos suppleret defectū. τ ꝙ non ꝑmitteret hꝰ ita lateꝛ ꝙ i ꝑiculū eccl'ie iminꝛ posset. A. Albricus. āt dicit ꝙ putat talē ꝯficē. nō i ꝑtāte sua sꝫ in ꝑtāte eccl'ie. Descēdit. n. tūc a ꝟtute spūs sci vegetātis ecclesiā ꝑtās i illū ne eccl'ia decipiaꝛ. τ illū excusat ignorātia iuincibilis. vt i sū. cō. li. 3º ti. 22. q. 8. Primū vꝛ verius. Nā cū ꝺ hꝰ errore ꝯstiterit. taliꝰ ordinati debent reordinari. ut i. c. 1º extra de presbytero nō. bapti. B. De fictis accedētib⁹ ad baptismū habes. ĩ. baptismus. 7. §. 2.

Baptismus V.

q̊ ad tꝑa Utrū aliqꝺ tꝑs deꝛminatū sit ad baptismū R. ꝭꝫ Tho. i 4. dis. 6. ꝙ i baptismo duo ꝯsideranꝛ. s. subā sacri. τ quātū ad hꝰ ñ ē aliqꝺ tꝑs ꝺiminatū. imo q̃libꝫ die τ hora baptism⁹ celebrari pt. Aliud ē solēnitas. τ ꝗtum ad hꝰ ēt hꝫ duplex tꝑs. s. sabbatū pasce τ sabbatū pētecostes. A Rō. h⁹ ē. qꝛ baptism⁹ hꝫ efficaciā ex duob⁹. s. ex ꝟtute spūssci τ ex passōe xpi c⁹ mōti aliqs ꝯfiguraꝛ ꝑ baptismū qi cōsepult⁹ xpo i morte. Ro. 6. ut i sū. cō. li. 3. ti. 24. q. 29. B

¶ Utrū baptism⁹ debeat ꝑ aliquꝺ tꝑs differri. R. ꝭm Tho. in. 4. dis. 4. Magꝭ ē laudabile ꝙ puer ꝙ citius pōt fieri bapticeꝛ. 1º qꝛ interim puer mori posset τ dānareꝛ. 2. qꝛ demones nō habēt tātā potestatē in baptizatis sicut in nō baptizato neqꝫ quantū ad nocumēta spūalia neqꝫ quantū ad nocumēta corporalia. 3. qꝛ i pueritia facili⁹ hō iduciꝛ τ assuescit i his q̄ sūt xpiane religōis τ forti⁹ inheret. Adultꝭ aūt sicut dic Tho. i. 3. ꝑte. q. 68. ñ stati cū ꝯuertunꝛ ē sacꝭm hꝰ ꝯferēdū. 1º qdē ne i talib⁹ eccl'ia decipiaꝛ. 2. ut añ baptismū de fide plen⁹ istruanꝛ 3. ꝑꝑ reuerentiā sacramēti. dum in solēnitatibus precipuis. s. pasce τ pētecostes hoīes ad baptismū admittunꝛ. Si tñ plene eēnt instructi aut si mortꝭ ꝑiculū imineret. statim essent baptizandi. A. Idē i sū. cō. co. ti. q. 40. B. De differentibus autē baptismū vsqꝫ ad mortē. viꝺ. ĩ. ordinandus. §. 20.

Baptism⁹ VI

quo ad ritū. Utrū imerito sit de necessitate baptismi. R. ƒm Tho. iii. parte. q. 66. Qñ cōsuetudo ecclesie patit. vel qñ necītas incūbit. ppter defectū aq. vel ppter piculū. pueri de cui⁹ morte timet. vel ēt q: sacerdos non posset sustētare, baptizandū pōt sine imersione baptismus celebrari. Et ēt sufficit si tātū caput aspgat. Sz imergēdi ɔsuetudo laudabilior est. Silr ēt laudabilius ē q ter imergat qō sigt fidem trinitatꝫ ꝛ triduum sepulture xpi. Hec tñ significatio non est de sba sacri. tñ grauit peccarēt q cōtra ɔsuetudinē ecclesie semel tñ imergerent. Idem Pe. ꝛ Al. A. Idem i sum. con. q. 14. ꝛ. 15. B

¶ Quid si de duob⁹ sacerdotib⁹ alt sit manch⁹ ꝛ alt mut⁹. vno pferente ꝛ alio immergente? R. ƒz Tho. in 4°. di. 6. Non ē baptism⁹. Idē Host. A. Quia ipsa vba forme oñdūt q ab eodē debeat fieri imersio ꝛ pnūciatio vborū vt in sum. cim. eo. ti. q. 38. B

Quid significāt sacralia q fiunt in baptismo? R. ƒm Pe. in. 4°. sen. Quattuor sacralia sūt ante baptismū q significāt h mō. Exsufflatio ꝛ inflatio significāt spūs mali expulsionē ꝛ boni īroductionē. Salis imissio. grām ꝛ sapientiaꝫ. ꝛ a pctōꝝ putredine ɔseruationē. Saliue cōtact⁹ ad aures ꝛ nares. sensuū spūaliū apitionē. Unctō olei i pectore ꝛ inter scapulas. legis dei amorē ꝛ deuotā subiectōnē. Tria qꝫ alia sūt p⁹ baptismū. s. crismatio i vtice q sigt xpi grām i mēte. ipositō cerei q sigt fidei ꝛ morꝝ caritatē. vestis candida q sigt inocētie restitutionē. A. Idē in sū. con. co. ti. q. 44. vbi etiā dicit. Nota q licet pannū q ligant frontes cōfirmatorū seu vestem que ponit i capite baptizati uetato sumē ad idē officium. de cōse. dis. 4. si quis voluerit. in tex ꝛ glo. B

¶ Utrū i baptismo vel ɔfirmatōe possit leuare vel tenē q nō ē baptizatus vel ɔfirmat⁹. R. Nō pōt. ꝺ ɔse. dis. 4. in baptismate. nisi in necessitate. q: tunc ēt baptizar pōt ꝛ de sacrofonte leuare. Et de h casu hēs diffuse int ipedimēta matrimonij. j. ipedimētū. 6. §. pe. Religiosis nō licet de baptismo leuar. Uide de h. j. impedimētū. 6. §. fi. De cathecismo patrinis ꝛ corꝝ responsis. habes. j. cathecismus.

Baptismus vij.

quo ad ei⁹ effectū. Quis sit effectus baptismi? R. ƒm Tho. in. 4 dis. 4. Paruuli quidē i baptismo mundant ab originali. ꝛ dant eis virtutes in habitu. sed nō i vsu. Adultis āt fit remissio omnium peccatoꝝ. nō solū originali. sed ēt alioꝝ ꝛ totius pene. Necꝫ requirit alia penitentia. Con. Pe. ꝛ magister sententiaꝝ. A. Idē in sum. co. eo. ti. q. 16. Ubi ēt dicit q requirit attritio. que tollit indispositionē. s. pposituū peccandi. ꝛ q malum ei displicet ƒm Pe. ꝛ Tho. Alexander aūt de ales sup 2° sententiarū di. 37. q. 10. q icipit. Octauo queritur. ꝛ. q. xi. que incipit. Queritur postea. dicit q cū adult⁹ venit ad baptismū de necītate dꝫ dolere, ꝛ penitere ꝺ oibus mortalib⁹ quoꝝ recordat. ꝛ etiaꝫ de venialibus in genē. ꝛ forte de maiorib⁹ vēialib⁹ pticulariṫ. dolendo q cōmisit seu

ꝙ sit i culpa alicuius pctī ēt uenia lis. Quod si nō fecerit. gratiā nō recipit baptismalem. B.

j ¶ Utrū fictio īpediat effectū baptismi. R. s3 Pe. Qui fict⁹ ē i h ꝙ simulat se uelle cōferre uel suscipe baptismū ꝛ ñ itendit. effectū ei⁹ īpedit S3q simulat se dispositū iterius cū nō sit. ul' qꝛ nō credit. ul' qꝛ cuȝ ꝓposito peccādi accedit aut cōtēnit. sacr̄m nō reuerek. ut i sū. cō. sequitur. Nō suscipit rem sacramēti idest gratiam. sed caracterem suscipit. Et ut dicit Augustinus. Conualescere icipit qñ fictio ueraci ꝯfessiōe recesserit. Et baptismus q̄dē pctā añ cōmissa delet quo ad culpā ꝛ penā. s3 cōmissa p⁹ baptismū delet q̄ ad culpā. ꝛ h p accñs quia magis delentur v̄tute pnie. cō. Al. ꝛ Tho. in. 4. dis. 4. A. Jō in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 17. ꝛ. 18. B

2 ¶ Utrū effect⁹ baptismi eq̄lis sit in oib⁹. R. s3 Pe. Quātū ad caracteri īpssionē ꝛ pcōrū ꝛ penaꝝ remissionē eq̄lis effect⁹ est. S3 q̄ꝫtū ad depssiōeȝ fomitis ꝛ īfusionem gr̄e ē ineq̄lis. qꝛ ineq̄lis pōt eē dispositio volūtatis. Jn paruulis tñ qꝛ equalis ē dispositio. ꝛ effectus eq̄lis erit. Cō. Al. ꝛ Tho. i. 4. dis. 4. A. Jdē in sū. con. e. ti. q. 21. vbi etiaȝ dr̄ ꝙ ex p̄uilegio speciali potest plus dar̄ vni q̄ꝫ alteri. B. Baptismus non tollit irrigularitateȝ bigamie. ī. bigamia. §. 6. sed bene tollit illaȝ homicidij. ī. homidicium. 4. §. 1. in fine.

Ellum i

coiter. Ad hoc ꝙ bellum sit iustū tria requirunk scōm Tho. fa se. q. 40. Primum. s. auctoritas p̄ncipis. qꝛ priuata persona i iudicio ius suū pōt prosequi. Et intellige principis. siue ecclesiastici. ut qñ pugnatur ꝓ ecclia. siue principis secularis. 23. q. 1. qd culpak ꝛ q. 2. c. 1. Et. s̄m Al. sufficit auctoritas inferiorꝫ dignitatum ad defensiōeȝ sibi subditorum quando quis al' per iudicē se iuuare nō potest. Secundū quod requiritur in bello iusto ex iusta causa. vt. s. illi contra quos belluȝ mouek ex aliq̄ culpa h meruerit. Unde Aug. in libro questionum. Justa bella debent diffiniri que vlciscūk iniurias si gens vel ciuitas plectenda est q̄ vel iudicare neglexerit qō a suis i ꝓbe factum est. vel reddere quod ꝑ iniuriam ablatum ē. 23. q. 2. dñs Tertio requiritur intentō recta. s. qua intendit vel ut bonuȝ promoueatur. vel ut malū vitetur. Unde nō licet fieri ex odio ꝛ h⁹. sed ꝓꝑ iusticiā ꝛ caritatē. ut i predicto. c. qd culpak. ꝛ. c. militare. Sunt alia duo que ponūk a q̄busdā regri in iusto bello. videlꝫ. Ut nō sit persona cui bellare non licet. ut cleric⁹ 23. q. 8. clerici. Sed hoc est ꝓꝑ speciale ꝓhibitionē. ut dicik. ī. belluȝ 2. §. 1. Jtē ut fiat pro rerū repetitione vel patrie defensiōe ꝛ h⁹. 23. q. 2. c. i. Sed hoc reducik ad iustam causam. A. Jdē ꝓlixius i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 45. vbi etiā dicitur s̄m glo. Ray. ꝙ p̄nceps qui nullū hꝫ supiorē siue rex siue iperator auctoritate ꝓpria si iusta causa subsit pōt mouere bellū tam cōtra subditos q̄ꝫ cōtra extraneos. Potest ꝛ subditis suis dare auctoritatē mouēdi bellū ꝯtra eosdē ꝛ eodē mō. Sed certe nullus ē ꝑter papā. qui nō habeat superiorē saltē ipsū pa

pam. 96.dis.duo sūt. Ido ad ipm si pōt fieri ꝑ iusticia dbet recurre-re.q2 ab ipso etiaz iperator potest iudicari dēo.c.duo. B

¶ Utruz sine pncipis auctoritate ꝑ aliquod ꝑticular bellū liceat i iuriaz repellere. R°. De iure naturali pōt qlibet vim vi repellere.dum tñ in ꝯtinēti τ cū moderamine inculpate tutele.i.ꝙ tutela illa mod rata τ sine culpa sit nec sit ad sumendam vindictā.ſ3 ad ꝓpulsandā i-iuriā.ex̄ de homicidio significasti 2°.circa finē. Dico ꝓpulsandā siue a se siue a socio.23.q.3.ñ iferenda τ.c.vlt. A. Pro socio itellige quēcūq3 iniuriam patientem.vt ex di-ctis caplis pōt colligi. B. τ si qdē vis seu iuria sit i personam tunc pōt vis repelli anteq̄ꝫ sit illata. Ná licitum est occidere insidiantez. τ eum qui vult occidere.si aliter nō pōt quis manus eius euadere. ff. ad.le.acq.l.4.τ.5. A. Si autē ali-quis post viz illataz ꝑsone repcu-tiat.nō videt repulsio iiurie.ſ3 vi-dicta que ꝓhibita est oibus.dicto .c.significasti. Ideo tenet nisi vid-rit iiuriātez paratuz denuo ꝑcute-re.vt nōt glo.i dicto.c.significasti. Ubi ēt dī ꝙ moderamen itelligit ſ3 illud tñ fiat quo omisso violentia repelli non posset. τ ꝙ siquis modū excedat nō tenet si non fec ex proposito.ff.ad.l.acq̄.si ex pla gl.§.tabernari⁹. Ray.dicit hoc verum quo ad sniam excōicationis. qñ iiuria fieret i personā ecclesia-sticaz. Sed q̄tū ad aliā satisfactōnez de excessu vel quo ad penitentiam vel irrigularitatez si pp repercussionez mors secuta est tuti⁹ credo ꝙ teneat.vt in sū.con.li.2°.ti.5. q.52. Sed dictus.§.tabernarius.ñ loqtur de excoicatione sed d satisfactione illati dāni.ad quaz dicit nō teneri repcutiendo excedētē ñ ex ꝓposito pp precedētem culpaz inuasoris.vt ibi. B. Si aūt vis iferatur in rebus tūc τ illatā τ iferēdaz licet repellere.ſ3 post illatam dū tñ incōtinenti.i.ꝙcito sit illata vis pusq̄ꝫ diuertat ad aliū actū. ex̄ de resti.spo.olim causā: τ i ꝑallato.c.significasti. A. vbi dīc glo.ꝙ itelligitur icōtinēti fieri ēt collect̄ amicis.qd puto itelligēdu3 si ista collectio fiat añ q̄3 diuertat ad actus impꝑtinētes.l.petens .C. de pactis. Al' posset diu durare τ eē mā publice secte.l3 aliud videat dici i sū.con.eo.ti.q.53. B. Gnālit autē sciēdū ē ꝙ ad talia nēo tenet. imo ꝑfecti⁹ eēt rmittē iux̄ illd. Math. 5.si qs te ꝑcusserit i unā maxillā τc.

¶ Utrū ꝑ bellū vl' violētiā liceat ꝓpria aucte rem iaz ablataz vel iuasā recupare. R°. ſm Inno. τ Ho. Si h fiat icōtinēti.certe l3. ꝓut in ꝓxio.§.dcm̄ ē. Si vo ex intuallo. nō l3.imo d3 adiri iudex raptor τ ei⁹ aucte recupari. Naz si aliqs ꝓpria auctoritate violent recuparet etiā rez suaz cadit a iure suo τ perdit eā. A. Facit ad hoc.ff.ꝙ metus causa.l.extat. B. nisi forte nō posset per iudicē eaz ꝯsequi vel recuperare.vt nōt.i.dis. ius gentiū.

¶ Quid si absq3 auctōitate superioris aliqs dānificat⁹ accepit d reb⁹ dānificātꝭ.nūqd pōt retinē? Dicēdū. Si accepit absq3 vitio.vt puta q2 iuenit vl' ali⁹ sibi ddit τ h⁹ñ peccauit. τ pōt licite retinē vsq3 ad valorē dāni.ff.de ꝯdi.inde.l.si ñ sortē.§.si cētū. Nisi forte res q̄ ꝑuenit

ad cū fuisset illi a raptore ꝯmoda
ta. C. de ꝯmodato. l. ꝑtextu. vł' etiā
deposita. C. ꝺpositi. l. siqs. Naʒ in
his casibꝰ ñ pōt retinē. Hec idubi
tāť vera sūt i foro iudiciali. Sʒ ꝼm
q̄sdā ēt lʒ talis peccet ⁊ pniaʒ agē
teneať. tñ i foro pniali nō teneť ad
restitutiōeʒ. In h̄ con. ꝟꝟ. ⁊. Al.
Et ad h̄ facit qꝺ̇ dic̄ Tho. ꝺ illo q
furtiue accepit rē suā apud alium
i iuste detētā. vt hꝼ. ĵ. ꝺpositū. §. vl
ti. A. Hic pc̄m ē i accipiēdo. ñ aūt
i retinēdo. al'. ñ posset ⁊ retinē ⁊ pe
nitē. 14. q. 6. si res. Retinē āt nō li
ceret qñ sine alteriꝰ i iusto dāno vł'
ꝓximi malo exēplo agereť posſʒ
ad Ro. 14. ibi. Si pp cibū ⁊c. ⁊. 2.
Cor. 6. Nemi dātes vllā offensio
nē. vt pōtꝯstare ex dicꝭ. ĵ. deposi
tū. §. si. Posset ēt in accipiēdo nō
peccare. vt qñ nō posset iusticiā in
uenire ꝼm. Inno. ⁊ i sū. cō. li. 2. ti.
5. q. 45. ⁊. §. proximo. B.

4 ¶ Utꝝ i bello liceat vti isidijs. R̸.
ꝼm Tho. ꝼa ꝼe. q. 4. In bello iusto
lʒ vti insidijs occultādo abꝭ hosti
bus ea p q̄ volumus eos ipugnaꝛ
qꝛ ꝓpositū nr̄ʒ ñ tenemur eis api
re. 23. q. 2. dn̄s. Sʒ nō lʒ eos sic de
cipere ꝙ dicať eis falsū vel ñ ꝼue
tur eis ꝓmissū. 23. q. 1. noli. A. Idē
in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 47. B

5 ¶ Qui habet iustū bellū. suum fa
cit qcqd capit ab hoste vel eiꝰ au
xiliatoribus siue subditis siue ali
is quousqꝫ sit sibi plene satisfactū
de oī dāno ⁊ labore ⁊ operis tam
sui ꝙ suoꝝ. vel donec ipse hostis
offerat se ad ius ⁊ velit satisfacere
dis. i. ius gentiū. 23. q. 7. si de rebꝰ.
Ultra hoc aūt nō debet aliqd acci
pere nisi forte esset talis hostis ꝙ
propter heresim vel aliud hꝰ bōa
sua esset per edictū publicata. A.
vel nisi bellū esset idictum a princi
pe q supiorē ñ habet. Tāc. n. ñ tm̄
hostis. sed ēt auxiliatorum in iuste
iuuantiuʒ potest qs res ⁊ psonas
capere. Et capti serui fiunt ꝼʒ Inno.
no. vt in sum. con. co. ti. q. 45. B.
Subditi vo iniuste bellantiuʒ si in
tali bello nō prestent dominis au
xiliuʒ vel fauoreʒ nō sunt expoliā
di vel in aliquo puniendi. Pacta
n. suos tm̄ debēt tenere auctores.
extra de his q̄ fiunt a ma. c. q̄suit.
1. q. 4. c. 1. Quod verū ē ēt si dn̄s ꝑ
dictoꝝ in ipso iniusto bello vtatur
rebus ipsorum ab eis ablatis. Si
militer nō sunt spoliandi clerici ⁊
religiosi vel cōuersi. ꝑegrini mer
catores rustici eūtes ⁊ redeuntes
⁊ in agricultura existentes. ⁊ aia
lia quibus arant ⁊ semina portāt
ex̄ de treuga. innouamus. 24. q. 3.
si quis romipetas. Porro tota ꝑ
da q̄ obuenit de bello iusto. dn̄i ē.
⁊ ipe tenetur diuidere subditis ꝼʒ
ꝓportiōem ⁊ qualitateʒ ꝑsonarū.
ut dis. i. ius militare. ⁊ notatur. 23.
q. 5. dicat. A. s. in glo. ⁊ idē notat
glo. in dicto. c. ius militare. ⁊ cum
omnibus ꝑdictis cō. Albricꝰ. B.

6 ¶ Quid cum subditus mouet bel
luʒ mandante sibi dn̄o vel sequiť
eum nunquid tenetur restituere si
q̄ ab hostibus accepit? R̸. Si bel
lum sit iustum nō tenetur nisi iux
ta edictum dn̄i sui. Si vero sit in
iustum ⁊ ipse scit. tenetur qꝛ plus
debuit timere deum quā hominē
Si vero dubitat vtrum sit iustum
vel ñ. iteꝝ nō tenetur. 23. q. i. quid
culpatur. in fi. Excusatur. n. prop
ter obedientiaʒ dn̄i sui. lʒ dn̄s pec
cauerit si forte male precepit. A.

Con. Albricus. Sed hoc potest intelligi verum quousque dubitat unde alia littera habet. interim nō tenet. Nam cum sciverit bellum esse iniustum statim incipit esse male fidei et tenet restituere quod habet. ar. c. fi. extra de prescrip. Si vero quod accepit cōsūptū ē bona fide tenetur in quātū ex illo fit factus locupletior C. de rei vendi. l. certum. B.

7 ¶ Sz qrit an sic subditi movētes bellū excusāt in dubio ut nūc dicā ē utr̄ sīlit excusent amici cognati stipendiarij et huiusmodi R. Nō qa nō excusat eos obedia. neqꝫ in dubio debēt se cōmittere discrimini ut inveniant aliquē in preiudiciū alterius 14. q. 5. deniqꝫ. A. Hoc fuit dictū gl. Ray. ut in sū. con. eo. ti. q. 46. Et addit. Nec ē sīle de advocato quē excusat bona fides quādiu credit iustā esse cām quā fovet. lz in vita te sit iniusta. q2 ibi ē iudex supior qui cām exāinat et de allegatis iudicat. In bello vō viribus corporalibus nō hoc cū vincit. et nō p ratione diiudicat. Con. Al. ut ibi. B.

8 ¶ Quid si subditus hz guerrā cōtra dñm vel ecōverso? R. F3. ✠ ✠. Cū vasallus comitis hz aliqd cō comitē fgrēda ē p̄ auctoritas rgis. Si āt comes hz aliquid cō regem et rex humiliter requisitus p ptes curie nollet illi ius exhibere. credo q si ius suū defendat armis cū moderamine ñ peccat. Impugnare vō regē ppa auctoritate ñ lz. sed denūciare hz pape q poterit excōicare et crescēte cōtumacia dare auctē monēdi cō cū arma. vel. cōgrat corā ipatore. si rex illi subsit. et illius auctoritate si optebit movebit bellū. Qñ aūt rex hz cāz cō ipatorē vl ipatorē cō regē q nō subest illi. non crit alius corā q qrimonia ponat nisi papa. ut nūc dcz ē. Tñ passus iniuriā peccaret movēdo bellū si alit offerret satisfactiōez. Cū āt comes hz aliqd cō subditū. nō pp b dz sibi ius dicē. sz vel auctoritate iudicis supioris gladiū sumat vel ad diocesanū vasalli recurrat. cui si vasallus obedire recusaverit excōicabit rōe pctī et ē de iudi. novit. Et si p annū sic psistiterit. diocesanus ipm et res eius captēdas expōet. ar. xi. q. 3. rursus. et c. gsqs. et ex de heret. ex cōicamus. l. §. si vō dñs. A. Hoc vl timū dcm fuit Hosti. ut i sū. cō. li. et ti. 5. q. 48. ubi etiam oia predicta ponunt. Et nō solum subditos sz et rges pt eps iudicare. et p pñs ei us auctē poterit cō eos bellū moveri. quia ei subsunt. extra de ma. et obe. oēs et ibi glo. B.

9 ¶ De dānis et vastatiōibus q fuit in bellis qs et cui teneat? R. F3. ✠ ✠. q g hz iustū bellū nō tenet de illis dānis q ipse vel sui bona fide pugnādo itulerūt. aut aquibus commode abstinere ñ potuerūt. Si āt crassādi aio maliciose itulissz cū alr posset sibi cōsulere tūc tenet. et cōpēsabunt illa dāna cū dānis pp q bellū motū est fca diligēti cōputatione hinc inde. Suis vō hoibus iste q iuste bellat ñ tenet de dānis q passi sī ab adversarijs. q2 tales subditi se et sua tenent expōere p dño. Et dico q dñs nō tenet nisi forte ipse fuerit in culpa negligēt dfēdēdo eos. Tal etiā iuste bellās tenet oibus illis qs vocavit de dānis si q receperīt. nisi venerint illi ex dbito del cā hūanitatis vel cōsanguinitatis. 23. q. 3. nō in ferenda. et alijs caplīs ibi. Qui vō

hꝫ iiustū bellū tenet prio adůsariis de oib⁹ dānis illatis. Tenet ēt suis ꝓpriis hōib⁹ de dānis q̄ recepert ab adůsario q iuste repugnabat. si ipsi ꝓprij hoies iuuerūt ipsū bōa fide. aut si inducti fuerūt ex ei⁹ ꝯci lio. timore vel coactōe ꝛ de se non erāt facturi. Secus si mala fide iu uerūt illū. In q̄ casu nullā habent actionē ꝯ eū. Nā i re turpi nulla ꝯ hitur obligatio. Insti. mandati. §. illud. ꝛ. ff. mādati. si remunerādi. §. rei turpis. ꝛ. l. si mādauero. §. q eidē. A. In his iurib⁹ pꝫ ꝙ exe quētes iiustū mandatū lꝫ coacti vl' al's inducti nullā hn̄t actionē cum bon⁹ hō pl⁹ timeat pctīn ꝙ̄ mortē. ff. ꝙ me. cā. l. isti qdē. Sed istis in ductis debet satisfactio ꝛm modū predictum solū in foro penitētiali ꝛm glo. Ray. ꝛ Ul. ut in sū. cō. co. ti. q. 58. vbi ponunt etiā omnia p̄ dicta. B

io ¶ Nūqd dn̄i q bellauerūt pn̄t cō ponere ad inuicē sup dānis q̄ eoꝝ subditi passi fuerūt. R. ꝛꝫ. ✠ ✠. Si cōpositio fiat de ꝯsensu dānificato rū. Standū ē illi. A. Si consēsus ē liber ꝛ debitores erāt parati satis facere ꝛm eoꝝ posse. al's nō ꝛꝫ gl. Ray. vt in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 25. Puto aūt ꝙ sufficiat liber consen sus creditoris quo ad tollendā re stitutionē. cū in re ꝓpria quilibet sit moderator ꝛ arbiter. l. i re mā data. C. mādati. B. Al's ille q iiu ste mouit bellū nō pōt p sua cōpo sitionē p̄iudicarē hominibus suis quin ipse teneat eis de ꝓprio satis facere. nisi ipsi in culpa fuerint pa riter cū eo. vt in p̄cedēti. §. dictū ē. Qui āt habuit iustū bellū. nō dꝫ ꝯ ponere cū aduersario in preiudi cium hominū suorū: sꝫ debet procu rare ꝙ eis ab aduersario damna reddant. al's si cōponeret ita ꝙ ad uersarius nō satisfaceret subditis ipse teneret eis. Hoc intellige de dānis incendioꝝ rapinarū ꝛ h⁹. Nā de expensis satis cōsueuerunt dn̄i auctoritate sua componere ul' pertransire. A. Hoc bene p̄cedit ex iusta causa qn̄. s. est ad vtilitatē subditoꝝ. al's cōsuetudo non foret rationabilis. quia esset cōtra p̄cep tū diuinū quo ꝓhibet tolli uel re tineri seu ꝯcupisci alienū. B. Qd etiam de prius dictis damnis cō cedi pōt si dn̄i ex probabili causa viderint ea esse remittenda potius q̄ꝫ carere pacis cōmodo ꝛ incur re belloꝝ pericula. Et cū in h̄ casu princeps vtiliter gerat negocium subditoꝝ. ipsi subditi tenent ratuꝫ habere. Si āt ab initio cōtradicāt ne fiat cōpositio nisi restitutis sibi dānis non potest dn̄s ipsa damna quietare. A. Nam gerens nego ciū alterius eo inuito n̄ pōt aliqd petere nisi pro bene gestis an̄ pro hibitōnē. C. de neg. ge. l. si. B. Sꝫ bene potest desistere a bellādo. qꝛ sicut apud eum est auctoritas mo uendi bellum. ita ꝛ desistendi. Cō. Ul. ꝛ Hosti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 59. B

ii ¶ Utrū liceat facere noua castra. R. ꝛm Inno. A. in. c. pisanis. de quo. ī. B. Non licet hoc facer̄ cū iniuria vel emulatione alteri⁹. vel etiam incastellare vetera que non ꝓbant habitata. C. de edifi. priua. l. 3. A. Hāc. l. allegat Inno. licet aliqui hic habeāt d̄ edifi. publi. sꝫ male. ꝛ ad p̄dicta meli⁹ facit. ff. de operib⁹ pub. l. 3. ꝛ. l. fa. C. d̄ fūdis

limitosis. li. xi. quas Inno. ibidez allegat. B. Et ad hoc pōt agē eps vt destruant. uel in pstinā formam reducant. ar. ex̄ de iudeis. ꝯsuluit. A. Hoc verū, qñ epi interest ut in casu. c. pisanis. de q̄ loqt̄ Inn. als nō sicut de q̄libet alio. Ideo seqt̄. B. Et nō solū eps sz quilibet qui haberet ibi reddit⁹. Nā iuste ꝑ ni tanda diminutōne sui patrimonij qsq3 agit. ar. ex̄ ō resti. spo. pisanis Idē Hosti. A. Predicta ēt notāt in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 60. B

¶ Utrū liceat bellare in festis. R°. fm Tho. 2. se. q. 40. Obseruantia festoꝝ nō ipedit ea q̄ ordinant̄ ad hoiuz salutē ēt corporalē. vñ dñs arguit iudeos dicens Jo. 7. Mihi idignamini. qꝛ totū hoīē saluū feci in sabbato. Inde est ēt q̄ medici pñt licite medicarī in die festo Multo aūt magis ꝯseruāda ē salus reipublice q̄z vni⁹ hois. Hoc āt fit p bellū. ꝛ ideo licitū est bellare i dieb⁹ festis si necītas h̄ exposcit. Nā pp festū i necītate cessare. esset deū tētare. Sz necītate cessante nō licet. qꝛ tūc debēt hoies vacare spūalib⁹. Con. Ray. A. Idē in sum. con. li. i. ti. 12. q. 7. B. De facientib⁹ ꝛ vēdētib⁹ arma. vide. j. negotiatio. §. si. A. Immo potius. §. q incipit. Quid de artificib⁹. B.

Bellum ij. Quo ad clericos.

Clericis bellare nō licet. 23. q. 8. ꝑ totuz. Et h̄ ē fm Tho. 2. se. q. 40. duplici rōne. Prima ē gnālis. qꝛ exercitia belloꝝ ingētudines hñt ꝛ mltū ipediūt a ꝯtēplatōe diuoꝝ ꝛ laude dei. ꝛ orōe ꝑ pplis. q̄ ad offīn ptinēt clicorū. Scōa ē spālis qꝛ clici ordināt̄ ad altarī misteriū i q̄ sub sacro repñtat̄ passio xp̄i. j. Cori. xi. Quotiēscūq3 mādūcabit̄ panē hūc ꝛ calicē bibet̄ mortem dñi āñūciabit̄ donec veniat. Et iō ñ cōpetit eis occidē l' effūdē sāguinē sed mag̃ eē patos ad effusōnē proprij sanguis pro xp̄o ut imitēt̄ ope qd̄ gerūt misterio. A. Jō i sū. ꝯ. li. ij ti. 5. q. 51. Sed nec pñt arma portare absq3 iusta cā puta si trāseāt p loca picnlosa ad terrorē latronū lz nō debeāt pcutere ar. 23. q. 3. maximian⁹. ꝛ nōt ex̄ de vi. ꝛ ho. cleri. clerici. i. A In glo. Et subdit q̄ al' portare ñ dent. ꝛ si. 3. admōiti nō destiterint. pdūt puilegiū illi⁹ cāonis. 17. q. 4. si q̄s suadēte. ꝛ ex̄ ō sen. exco. i audiētia. ꝛ. c. cōtigit. 2. B. Nisi forte vi vi repellēdo vt. s. bellū. i. §. 2. ꝛ. j. homicidiū. i. §. 6. 7. ꝛ. 8. A. i. §. 8. nil ō h̄ dr̄. sz ponit⁹ i. §. q̄ icipit. Utrū liceat clici. B.

¶ Quid si clic⁹ iuit cū hñtib⁹ iustū bellū. ꝛ ꝯsecut⁹ ē aliqd. nūqd tñet̄ restituē? R. fm. ꝑ ꝑ. Si datū fuit ei ab eis qb⁹ licuit rape. pōt illō tenē. Si āt ipse rapuit. tenet̄ ad restitutōz. dāníficato qdē si sit aliogn paupib⁹. Nā sic dñs ei⁹ ñ potuit ei daī auctē bellādi ita neq3 rapiēdi Posset tñ retinet̄ de ꝯsensu dñi q iuste pugnauit si ꝯsenserit dū guerra durat. qꝛ p inde ē q̄ dñs rē illaz ei ōdissz. A. Jō i sū. ꝯ. e. t. q. 50. B

¶ Utrū q bellis intīsūt possit fieri clici. R. fm Ray. Si qs intīsit bello licito. nec īfficit nec mutilat nec cām mortī pstat si alr̄ sit idone⁹ pt ꝓmoueri. nec idiget dispēsatōne. Si vō i bello illicito ꝛ ibi hoīes st̄ occisi ēt si ñ p illū ei iputabit̄. pp ter culpā precedētē. ꝛ ita ꝓmoueri non poterit. 15. q. i. c. vlti. arg. ex̄

d cleri.pcu.psectiū.& de homi.ptinebat.A.con.Goff.& Hosti.ut i sū.cō.li.2.ti.2.q.5.& s3 hosti.ad se cūdū mēbruz melius facit.c.si qs post acceptū.Si.dis.Et addit ray. Credo tñ q cū talib9 possit epus dispēsare.dūmodo nec mors nec mēbri mutilatio fuerit subsecuta. ar.ex de cle.pu.in du.c.i.& .2. gl. dicit.Fuerit subsecuta per illos. licet fuerit subsecuta p alios ut ibi.B

3 ¶ Licitū ē platis ecclesiasticis ob defensionē rex ecclie uel fidei iuocare cōtra uiolētos brachiū seculare & hortari tales n quidē ut occidāt.uulnerēt.uel mutilēt.hoc ei eēt directe ad homicidiū puocare s3 ut eccliaz fidē uel patriā liberēt & terrā ab ifidelib9 occupatā reducāt ad xp3.& sup h ēt facit rmissiones magnas.& l3 hic inde aliq occidāt.nō ē h plato iputādū.imo peccaret.nisi 3 tales se opponer3 23.q.5.de occidēdis ex de homi. postulasti.& c.tua nos.23.q.3.maximian9.& q.8.igit.& c.scir.& c. oi.& c.hortatu.& c.pdē.Tho.ēt s2 s e.q.40.dicit q ad clericos ptinet disponere & iducer aliū ad bellādū iusta bella.& l3 nō debeāt exercere bella manu ppria.tñ possūt itereē ut iuste pugnātib9 spiritualr subueniāt suis hortatōib9 & absolutōib9 & alijs spiritualib9 subuētōib9.A.Idē i sū.con.li.2.ti.i.q. 49.B.Si psona ecclesiastica uiolenter occupat domuz alicuius & nō uult exire sine uiolētia.uide.s. excōicatio.2.§.4.Et de ista materia ēt uide multa.s.irregularitas. i.& .2.quasi per totum.

inuoluit. Quid de illis qui i bello iniusto incendunt ecclias. an teneant ad emendatōz.R.fm xx. Si nō sunt icastellate & icendunt ex pposito.incēdentes tenent ad emēdā.Si uo sūt icastellate aut n ex pposito incendūt.s3 casu.s.dū iuste illi bellātes prestāt operā rei licite incendēdo machinas hostiū & h9.nō tenent.Idē Ul.A.Idem in sū.con.li.2.ti.5.q.63.ubi ēt declaratur illud huius.quod est dū incendunt castrum uel uillam q alias expugnare cōmode nō possunt. B.

1 ¶ Quid de reb9 que capiunt de eccl'ijs.aut q sūt de bonis ecclia2ū seu cler eorū existētiū i terra illi9 3 quē bellū agit.R.fm.xx.Raptores horū tenent ad restitutionē nisi auctē plati ecclesiastici h fier3 Idē Ul.A.Idem in sum.con.eo. ti.q.61.B.Uel nisi essent uictualia & h9.ut in seq.§.A.Non tñ de bonis ecclesie uel clericoz.ut pōt colligi ex dictis.in dicta.q.61.& etiam in.§.se. B.

2 ¶ Quid si irruentib9 hostib9 confugiūt ad eccliaz & capiūt ibi.R. s3.xx.Si tales cōfugiētes in castellauerūt eccliaz.aut inde impugnauerūt iustos hostes.nō debēt gauder imunitate ecclie quaz ipi uiolauerūt ide pugnādo.Silr si r ponāt ibi uictualia de qb9 sustētāt i ipugnatōe hostiū.q2 si rapiant a iuste bellātib9 nō peccāt & n tenet ad restitutōez.Idē Ul.A.Idem i sū.cō.eo.ti.q.62.B.Ad h facit s.emunitas ɔfugientiū.§.si.

Ellum.iij.

igniuz ecclias

Enedictio

Bñdictōez simplicē pūt dare sacer-

dotes et pñte epo.95.di.ecce.Sz non solennem ut premittendo.sit nomen domini ⁊c. ul'humilitate uos ad benedictionem ⁊c.26. q. 6.ministrare.A. Hoc fuit dictum Ray.⁊ eius gl.ut in sum.co.li.3. ti.27.q.10.ubi etiá dr̃ φ sacerdos nó dz dicere.hũiliate uos ⁊c.nisi calicé teneát aut corpalia aut patená aut crucé aut tale qd ꝑm glo. Dicit et ibi φ cũ psbyter celebrat pñte epo dz sibi inuere an ipse uelit bñdicere.Qd si uelit nó bñdicat psbyt. Si át nolit psbit bñdicat pdicta simplici bñdictóe.Nec erit et i pñtia epi licetia alia expssa epi.necia.qz b solo φ pmittit eũ missaz celebrare itelligit p ɔsequens oia pmittere q ad missaz spectát.ar.ex̃ de offi.dele.preterea.Et bñdictio ptinet ad missaz.de ɔse. di.i.missas.Et ad pdcã facit.c.cũ ad celebrádũ.ea.di.ubi dr̃ φ ubi eps nó fuerit.ppl's bñdictõz accipiat a sacdote.Et sic pz φ ubi fuerit prio dz reqri ut dcm̃ e.B.Uide de b.j.sacerdos.§.3.De aq bñdicta.u dc.s.aq bñdicta.An bñdicéde sint secude nuptie.uide.j. nuptie.§.2.

Eneficium j.

cõiter.Jnfra qd tps conferri debet uacás bñficiũ.R̃.Ecclia stica ministeria seu bñficia ecclie seu officia qlibet nó debent uacar vltra sex menses.Alioqn si collatio ptinebat ad epm deuoluit ad capl'z.⁊ ecõuerso.⁊ si fuerit negligés p alios sex méses deuoluitur ad metropolitanũ ⁊ postea ad papá.ex̃ de ɔces.prebé.nulla.Et itelligas solũ p illa mce.ex̃ de supp. ne.pla.sicut nobis.Et si qs pdictorũ elapso tpe cõferat nihil ualz extra de supp.ne. pla. c.si. Et in cipit currer tempus predcm nó a tpe uacatióis.sz a tpe scie seu noticie.ex̃ de cóces.prebé.qz diuersitaté.Et d dictis sex mésib'subtrabit tps suspensionis ⁊ peregrinationis.⁊ requirit φ p suá culpam uel negligétiam distulerit.Secus si per ipotétiam iuris uel facti et ex culpa ɔtingentez nisi fuisset negligens i petendo absolutioné.ut nõt in dcõ.c.qz diuersitatez. Et si talia essent officia seu administratões qrũ collatio ptineret ad regulares ⁊ ipsi negligerent diocesani supplere debent.nó obstante si ipsi regulares fuerint exempti.ut in cle.qz regulares.de supp.ne. pla. Porro si fuisset ecclia cathedralis uel et regularis.habebunt electores solũ tres méses.j.quos si iusto impediméto cessante electio nó fuerit celebrata.eligédi potestas ad pximũ supioré deuoluit ex̃ de elec.ne.p defectu.Et itellige cũ aliis cõditõib'nũc s.dictis.A. Predicta fere oia notátur etiá i sũ.cõ.li.i.ti.i.q.92.Et cũ oibus pdictis cõ.Albricus. B.

¶ Qui hz bñfiũ cũ cura si recipiat ꝑm iterũ cũ cura ipo iure vacat pmũ.ex̃ de pbé.de multa.⁊ de elec.dudũ et rethomagi.vnde ex tunc cũ talis ñ sit platus i pria non pót subditos i illa absoluere.nec aliqd tale facer.Et sili mó vacant et pbéde cáonicoꝝ ⁊ eoꝝ dignitates.Ná lz ñ béant curá aiaꝝ.tñ recipiédo scdam vacat pria.vt i.d. c.de multa.⁊ de cõcés.prebé.lras A. De dignitatibus seu perso

natib⁹ clar ē dcō.c.de multa. De simplici vō pbēda ē dubiū. Et vē idem p dcm.c.lras vbi dic glo. qr eps pōt dispēsar circa bnficia simplicia. sed nō qr in eadē ecclia hēat plura. Sed qr hoc eps ñ possit. sūt opiniones fz dñz Anto .ō bu. ibi. Tacre. τ qdā alij dixerūt istaz vacatōez solū obtinē i bñficijs curatis τ dignitatib⁹. qb⁹ vr obstare dcm.c.lras. Un Goff. p h.c. dicit idē eē tenendū ō pbēdis qd de dignitatib⁹ cū scda pbēda recipit vt titul⁹ nō vt simplex bñficiū vel vt stipendiū. vt i sū.cō.li.3.ti.13.q.9. Dñs Anto. i dcō.c.lras. videt hoc sentire ver i casu dci.c.lras. videlz qñ pbende zferūt i eadē ecclia τ alia ē ānexa alicui dignitati seu officio. qd oio phibet sine dispensatiōe pape. vt i.c.1.ex de zsu.li.6. Unde dic. Quero an vacet pma pbenda p receptiōem scde in eadē ecclia. Rō. qr pma pbēda bñ vacat p receptiōez ppositure. cui etiaz ē annexa pbēda fm. Inno. qz qs ñ pōt esse triplex in vna ecclia. vt ō zsu.c.p⁹li.6. In.c.vō ō multa .de pbē. dic fz Host. Goff. τ Io.an. τ Uin. qr acceptādo scda pbendā i titulū vacat pria. qd zfirmat Io. an. esse ver qñ pbende dant in eadē ecclia. Sec⁹ si i divsis. de quo i dcō.c.lras. vbi vr casus τ cū hoc trāsit. τ ita hoc vr tenendū. Itē pma dignitas tē vacat p acceptiōez fc. qñ scda accipit in eadē ecclia. Ita vr colligi ex textu dci.c. ō mlta. τ per dñm An. ibi dū dicit. Nō qr sicut pluralitas curationū est inhibita. ita τ pluralitas psōatuū τ dignitatū sine cura in eadē ecclia B. Et tunc intelligitur qs recepit se scdam τ vacare pmaz qñ habuit ei⁹ pacificā possessionem. vel p eū stetit q̄ min⁹ hret. ex de pbē. lz li.6. Qd si forte per papaz fructus illius secundi essent ad tēpus concessi alteri. nō vacat pmuz q̄diu ille alter percipit istos. ex de pdē. si tibi a nobis.li. 6. Et de hac ēt mā vide. ĵ. §.4. Et eodē mō vacat sine pditur pmū bñficiū si qs violent occupat scdm. vel se scienter intrudat in eo ex. de prebē. cuz qui.li.6 Et tales violēti seu iniqui occupatores ipso facto si ius aliqd habebant in bñficio qd occupauerūt. pdunt illud τ vacat vt i dcō.c.cum q̄. Porro ille q hz zferre dcā bñficia vacātia debet ea zferre ifra sex mēses. alr ptās zferrendi devoluit ad aliū. vt i.c.1. §. dcz est. Incurritur ēt alia pena nisi zferat ifra dcm atēpus videlz qr ipse tenet assignare i vtilitatez ipsius ecclie vacātis ō suis zuentibus. nō ō illis ecclie sue tātuz quātū a tpe ipsi⁹ vacationis pceptū fuit a q̄cūqz ōtinente ipsaz A. Hoc habet i dcō.c. de multa ex de pbē. B. Et si zppū ñ hz punict alia pena ad arbitriuz iudicis. 16. q.6. illud.13.q.6. si res. vl repetentur ab eo q̄ pcepit. qz ipse tāq̄ inuasor oēs fructus restituere tenet. C. de rei vēdi. certū. A. Cum pdictis con. Albricus. Et videtur qr ille q pcipit fructus. pncipali⁹ teñatur cuz sit pncipalib⁹ malefactor. Nō zferēs vō i subsidiū. ar. l. si. ff de eo per quem fac. erit. B

¶ Quiqz casus si i qb⁹ qs pōt absqz dispēsatiōe duas vel plures ecclesias seu pbēdas hre. Prim⁹ est qñ ecclie sūt ita tenues qr neutra sufficēt ad sustētatiōez. 10.q.3. vnio.

ex̄ d̄ reli. do. q: monasterium. 2ᵘˢ si
vna pédet ex alia. ex̄ de eta. ꝛ q̄li.
eá te. 3ᵘˢ é pp raritaté clicoꝝ. 21. q. i.
clic⁹. i si. 4ᵘˢ é si ecclia é annexa di-
gnitati vl' p̄bēde. i q̄ casu cū ipse te
neat i maiori ecclia psonalit deser
uire. tenet i ipsa parochiali haber̄
idoneū ꝛ ppetuū vicariū. q ꝯgrué
té hēat de ꝑuentib⁹ ipsi⁹ ecclie pō
tióez. ex̄ de p̄ben. extirpāde. 5ᵘˢ é si
hꝫ vnā ītitulatā. ꝛ aliā ꝯmēdataꝫ.
21. q. i. q̇ plures. Sꝫ talis ꝯmenda
de ecclia parochiali nō pōt fieri ni
si ei q̇ attigerit. 25. annū. ꝛ q sit sac-
dos. Et tali ét non pōt ꝯmitti nisi
vna. ꝛ ꝑ euidenti necessitate vel
vtilitate. ꝛ nō durat nisi p sex men
ses. ex̄ de elec. nemo li. 6. A. Pre
dicti qnqꝫ casus ponuntur etiam
sū. con. li. 3. ti. 13. q. 4. Ubi etiaꝫ dī
fm Ray ꝙ gnāliter ꝯm̄datio nul
latenus dꝫ fieri nisi subsit iusta cā.
vt q: non iuenitur prelatus idone
us vel aliquid simile. al' ep̄i possēt
fraudes multas ꝯmittere. Colligi
tur ét ex predictis ꝙ ex̄ p̄satos q̇n
qꝫ casus qs nō pōt habere plura
b̄n̄ficia sine dispēsatiōe. Sꝫ qs dis
pensabit? Dic ꝙ in b̄n̄ficijs curat̄
ꝛ dignitatuꝫ siue psonatuū vel ꝙ
in eadeꝫ ecclia habeant due p̄ben
de. seu administratio altā vel offi-
ciuꝫ ꝛ prebēda. sol⁹ papa dispen-
sat. vt patꝫ ex dictis s. §. 1. In reli-
quis v̄o b̄n̄ficijs simplicib⁹. vt nō
tur i sū. con. eo. ti. q. 7. Jo. dixit ꝙ
ep̄s pōt dispensare i eodé ep̄atu sꝫ
nō diuersis. ꝛ hoc propter iuris i
possibilitateꝫ. q: tenet̄ vtriqꝫ obe
dire. ꝛ ab vtroqꝫ ordines recipe
qd̄ eé nō posset si ꝯ̈ria mandarent
Sed hāc pplexitaté sol⁹ papa tol
lē posset. q dispensādo vr̄ ei ꝯcede

re ꝙ eligat cui voluerit obedir̄. vl'
a quo ordines suscipe. Hoff. auté
dicit. Veri⁹ puto ꝙ siue in eodem
ep̄atu siue i diuersis null⁹ dispēsa-
re possit nisi papa. ꝛ sic curia te-
net. Gl. v̄o Ray. ait. Credo ꝙ ep̄i
pn̄t dispensare nō de iure scripto.
sed de ꝯsuetudine sola quá papa
scit ꝛ n̄ reprobat. ꝛ ideo presumit
approbare eá. Unde credo hodie
derogatuꝫ esse p ꝯ̈riam ꝯsuetudi
né illi c. c. scōꝝ. 70. dis. vbi ꝓhibet
ꝙ qs sit canonicus p̄bendar⁹ nisi
vni⁹ ecclie i q̄ ꝯscript⁹ é. intitular⁹.
lꝫ ex dispensatiōe ep̄i vnus diuer-
sis preesse possit ecclijs. Cō. Al. ꝛ
Ber. ꝛ glo. Barto. brix. in dicto.
c. scōruꝫ. s. ꝙ ep̄s in talibus possit
dispēsare. addens. vel ꝙ pōt etiaꝫ
dispensare ꝙ qs hēat b̄n̄ficiuꝫ sim
plex. i. sine cura ꝛ psonatu cū alio
qd̄ habet curā animaꝝ. Hosti. v̄o
in. c. litteras. dicit ꝙ si ep̄i n̄ possint
dispensare in plitate h⁹mō p̄ben-
darū quo ad tituluꝫ. dicit tn̄ pōt ꝙ
possint dispensare ob prerogatiuā
meritorum ꝙ teneat p̄mā vel secū
dam tanq̄ꝫ b̄n̄ficium ꝛ ponat vica
riū qui bene deseruiat ꝛ ꝯpetenté
portionem habeat de prebē. ex̄ de
p̄ben. exposuisti. ꝛ de cle. nō re. cū
ad hoc maxime qn̄ i ecclia é talis
ꝯsuetudo. vel statutū ex causa fcm
ex̄ de ꝯsti. cū oés. Et sic sensit Ho
sti. ꝙ nec de iure nec de ꝯsuetudi-
ne ep̄s pōt dispēsare sine cā. Et b̄n̄
q: irronabilis ꝯsuetudo nō excu-
sat sed ḡuat. ex̄ de ꝯsue. c. fi. Et vt
dicit glo. Ray. ꝛ Al. dispensatio
ét per papaꝫ facta si fiat sine iusta
causa nō excusat q̊ ad deū. sed tm̄
quo ad ecclīá militáteꝫ. ꝛ addit.
Al. poti⁹ dispēsans in eadeꝫ dam

natione inuoluit cū eo cū quo dis-
pensat. Aduertēdū ēt ꝙ lʒ eps vel
alius supioꝛ ꝯferat vel ꝯfirmet be
neficiuʒ alicui. non ꝑ hoc itelligit
dispensare nisi exprese dispēset fʒ
glo. i dicto. c. lr̄as. de ꝯces. p̄bē. Et
idem dicit Hostī. vt notat ibi dn̄s
An. de Bu. Ad hoc bn̄ facit cle. si
sūmus. ꝺ sen. exco. Quod puto ve
rū qn̄ ex ignorantia iuris vel facti
vel ex alia causa p̄cludit libera vo
lūtas supioris. alʼ ꝯcessio sp itelligi
tur facta cū oib⁹ his sine qb⁹ non
posset sortiri effectū. ff. de iuris. oi.
iudi. l. 2. ⁊ ex̄ de offi. dele. p̄tca. B

3 ¶ Quicūqʒ recipit dignitateʒ vel
ꝑsonatū seu officiū vel bn̄ficiū cui
aiaꝝ cura sit ānexa si añ obtinebat
simile cū sit priuat⁹ primo postqʒ
possessionem habuit de secūdo vt
per eum stetit quo mīn⁹ haberet te
neť absqʒ mora dimittere i manus
ordinarij i cui⁹ ep̄atu h̄ fuerit. alio
qn̄ oēs tales etiā scd̄o ipso iure sť
p̄uati. ⁊ nō solū ad sacros ordīes
sed ēt ad qd̄cūqʒ aliud bn̄ficiū fiūt
ihabiles. Et oīa talia vacatura bn̄
ficia sedi ap̄lice reseruanť. Et si ali
us disponat de eis n̄ valet h̄ Johā
nes papa. 22. i ex̄uagāti q̄ icit. Exe
crabilis. A. Con. Albricus. ⁊ ad-
dit ꝙ in dicta extrauaganti cū su-
is declarationib⁹ plenissime habe
tur de bn̄ficijs que nō pn̄t simul te
neri sine dispensatione. B.

4 ¶ Qn̄ n̄ ꝓdē dispēsatio sup plali-
tate bn̄ficioꝝ? R̸. Nō ꝓdest qn̄ i-
petrans substituit aliqd̄ quantūcū
qʒ modicuʒ bn̄ficiuʒ. Qn̄ etiaʒ cō
cediť vt q̄s duo bn̄ficia curā aiaꝝ
hn̄tia possit simul hr̄e: intelligiť de
duobus p̄mis bn̄ficijs post ꝯcessi
onē. A. Que. s. habuerit impetrās
vt. i. c. n̄ pōt de q̄. j. B. Itē si man
dať ꝓuideri alicui de bn̄ficio n̄ ob
stāte ꝙ hēat aliud. ꝑ h̄ n̄ est dispē-
satū vt hēat ābo sil. ex̄ de p̄bē. non
pōt. li. 6. Iteʒ si papa motu ꝓprio
alicui aliqd̄ bn̄ficiuʒ obtinenti ꝯfe
rat aliud n̄ habita mentione ꝺ pri
ori. non ꝓꝑ hoc iualida est gr̄a. dū
mō exp̄mať i lr̄a ꝙ motu ꝓp̄o ꝯce
dit. Sec⁹ si ad petitiōeʒ alt⁹ gr̄am
facit. ex̄ de preben. si motu. li. 6.

5 ¶ Bn̄ficiuʒ n̄ vacās nulli ꝓmitti
pōt nec gnāli. vt promittendo cuʒ
potuerit ꝓuidē. vl cū facltas se ob
tulerit. aut sub q̄uis forma v̄boꝝ.
alʼ ꝓmissiones predicte nec valent
nec obligant. ex̄ de ꝯces. preben. ꝺ
testando. li. 6.

6 ¶ Quib⁹ clericis. ꝺbeat ꝑ ordina
torē tā de necessarijs q̄ꝫ de bn̄ficio
ꝓuideri? R̸. Romana ecclia n̄ cō
sueuit cogere ordinatorē ad pro-
uidēduʒ n̄ ꝯstitutis i sacris. ex̄ de p̄
ben. ep̄s. ⁊ c. cum scd̄m. A. Con.
Albricus. B. Et nō hic ꝙ si aliqs
ep̄us ꝯmittit extraneo ep̄o. vt vice
ei⁹ i sua diocesi teneat ordinatōes
⁊ ipse ꝓmouit ad sacros ordines
aliquē n̄ hn̄tē titulū. ipse q ordina
uit teneť ei necc̄ia ꝓuidere donec ꝑ
eū vl aliū ꝺ bn̄ficio sit ꝓuisū. Sec⁹
si ei ꝯmisit ordiare certas ꝑsonas
inť q̄s fuit aliqs sine titulo. Nam i
h̄ casu ep̄s q̄ ꝯmisit teneť taliť ordi
nato. A. s. ad necc̄ia ministrāda do
nec ꝑ ipsū bn̄ficiat⁹ fuerit vt i. c. si
ep̄us de q̄. j. B. Siliť ⁊ ipse teneť
taliť ordinato qn̄ ꝯmittit alicui vt
possit a q̄ voluerit ep̄o ad sacros
ordīes ꝓmoueri. Hec oīa de p̄bē.
si ep̄s. li. 6. A. Dc̄a necc̄ioꝝ ꝓuisio
tūc dʒ fieri qn̄ ordiat⁹ sine titulo ꝺ
sua vel p̄rna hereditate nō pōt su-

stetari. d preben. eps. τ c. tuis. B

7 ¶ Utr ordiat ad titulū pr̄imonij sui possit illō vēdere l'doar R. fm Ber. ex de pben. c. tuis. lz. Uincē tius dixerit q nō. tñ fm Tacre. ve rius credo q sic. Nā τ bñficio ec clesiastico renūciare pōt. A. Con. Albricus. τ idem i sum. cō. li. 3. ti. 15. q. 14. B

8 ¶ Caplm sede vacāte n̄ pōt cōfer re ea bñficia q̄ ad collatōem epi p tinent. sed pōt admittere pñtatos a patronis τ eos istituere i bñficijs i q̄bus fuerīt pñtati. lz ad epm si vi ueret. ptinuisset. ex de insti. τ si ca plz. li. 6. Pōt ēt caplz epo d'fūcto vel a bñficiorꝝ collatiōe suspēso ꝯ ferre prebēdas q̄ ad epm τ caplz cōit ptinēt ē si eps iesse hēat i col latōe tali tāq̄z plat. Et idē pōt eps si caplm sit suspēsū. vl singulariter oēs sint excōicati. A. s. maiori ex cōicatiōe. vt i. c. si ad epm. de q̄. i. B. Sz si ptineret ad epm cū cōsi lio capli vel assensu. defuncto epo vel suspēso nō pōt caplm se intro mittere nisi eps suspēsus fuerit i mo ra de petēda relaxatiōe suspēsiōis Ubi autē de spāli cōsuetudine. A. uel statuto. dicto. c. si ad epm. B bñficiorꝝ collatio ad aliquē cū cō silio epi ptinet. sublato epo de me dio cū ꝯsiliuz nequeat peti n̄ ē col latio differēda. Similit etiā si eps egerit i remotis. ita q nō possit ei presentia in breui hri. ex ne se. va. si ad episcopum. li. 2.

9 ¶ Bñficia τ oēs dignitates vel p sonat vacātia in curia romana n̄ pñt ꝯferri nisi p papā. Silr τ cu rialiū seu accedentiū vel redeūtiū de curia si decedāt i locis vicinis curie ad duas dietas legales. A. Diete legales sūt. 20. miliaria. pro die. ff. si qs cau. l. i. τ nō. gl. i. c. pñ ti. d q̄ i fra. Sbiūgēs. τ si modicus ēt superesset n̄ icluderet sub loco. ff. d vbo. sig. l. 3. Ibi. n. dr q si sit. 21. miliaria faciūt duas dietas. Et p̄ fata itelligenda sunt nisi ꝓdicti mo rerent i loco ppj domicilij seu do mus ppie. tūc eni collatio nō ser uat pape nisi esset curialis. q lz ha beret domiciliū seu domū sue ori ginis in loco curie. tñ ibi occasiōe curie morabat. tūc ei reseruat. Silr ēt si curiales moriant in loco vñ re cedit curia vl i itinere dū curiaz se querent quātūcūq locus vbi dec dūt ab ipsa curia sit remotus. d cō. c. presenti. B. Oia hec ad papam tñ ptinēt nisi q p mensem pñt ea ꝯferre illi ad qs ptinēt per seipsos tñ. vel ipsis agentibus i remotꝭ p suos vicarios gnāles qb illud cō missum sit i eorꝝ diocesib extites. vel nisi esset eccl'ie parochiales τ vacassent vacante sede aplica. aut etiā si vacauerint añ. τ papa pus q̄ ꝯferre d'funct eēt. Probant h oia ex d pbē. lz. τ c. statutū. τ c. pñ ti. τ c. si aplica. li. 6.

10 ¶ Si p epm ꝯferat bñficiū alicui absenti lz nō fiat suū donec ꝯsenti at. tñ eps nō poterit ꝯferre iterꝝ al teri donec ille recuset. nec valeret collatio. Secus si eps notificata ipsa collatiōe assignet aliquē tmi nū ꝯpetētez ꝯsentiēdi. τ ille n̄ ꝯsen serit ifra tminū pōt etiā consentire qñcūq. dūmō priusq̄ bñficiuz ip sū alteri ꝯferat. A. Et post istū ꝯsen sū n̄ poterit bñficiū alteri ꝯferri. vt in. c. s. allegato. B. ex de preben. si tibi absenti. li. 6.

11 ¶ Si paup cleric cui mādat pui-

deri ꝺ bn̄ficio iuxta ei⁹ merita qui
nullū hēbat postea aſſecut⁹ ē. nō te
neť ei āplius eṗs puidere. ex̄ ꝺ p̄
bē. ſi paup. li. 6. Bn̄ficiati ꝑtenenť
ad horas canonicas. ⁊ q̄liter. uiꝺ
ſ. hore. De bn̄ficijs patrū n̄ habē
dis a filijs. uide. ſ. illegitim⁹. §. 4.
De reſignatōe bn̄ficij. ⁊ q̄liť fiat.
uide. ſ. renūciatō. ꝑ totū. De pmu
tatiōe bn̄ficiorū uide. ſ. pmutatio.
Ad materiā bn̄ficioꝝ ſatis ptinet.
ſ. eccl'ia. 2. ⁊. ſ. prebenda.

Eneficiū. ij.

quo ad fruct⁹ bn̄ficioꝝ. Fruct⁹ tp̄e ua-
catōis debēt i utilitatē eccl'ie expē
di l' futuris ſucceſſorib⁹ fideliť reſer
uari. al' i cathedralib⁹ eccl'ijs. ⁊ in
r̄gularib⁹ ⁊ collegiať. ſi fiat ꝯ p ca
pl'a ꝯuēt⁹ ⁊ collegia l' ſingulares p
ſonas. ipi ꝯfaciētes ſūt ſuſpēſi ab
officio ⁊ bn̄ficio. A. q̄cūqꝫ. donec
plene reſtituerit qcqd de bonis p-
ceperit a p̄latis mortuis dimiſſis l'
uacatōis tp̄e obueniētib⁹. ut i. c. ſ.
all'ato. B. Nō obſtātib⁹ p̄uilegijs
l' ꝯſuetudinib⁹. ex̄ de elec. q2 ſepe.
li. 6. A. Ubi ſil'r dr̄. Nō obſtātib⁹
ſtatuť iuramento ꝯfirmatiōe ſedis
aplicē aut alia q̄cūqꝫ firmitate ual
lať. B. Itē ſilis ꝓhibitio fit gene-
raliť de oibus eccl'ijs ne bona ea-
rū occupenť a p̄latis q̇bus ſubſūt
ſeu ad q̄ꝝ cuſtodiā ptinēt. A. A-
ut ab alijs qbuſcūqꝫ pſonis eccle
ſiaſticꝭ ad q̄ꝝ collatōꝫ ordinatōeꝫ
pn̄tatōꝫ. ſeu cuſtodiā ptinēt digni-
tates pſonat⁹. priorat⁹ uel eccl'ie
uacātes. ut. i. c. ſ. allegato. B. Ni-
ſi de ſpāli p̄uilegio uel ꝯſuetudīe
p̄ſcripta ul' alia rōnabili cā. Aliť
eṗi ⁊ ſupiores ſūt ſuſpēſi ab igreſ
ſu eccl'ie. ⁊ alijs ab officijs ⁊ bn̄fi-
cijs donec ſatiſfecerit. ex̄ de of. or.
pn̄ti li. 6. A. Ibi ēt dr̄. Ubi ex p̄ui-
legio uel ꝯſuetudine ſeu alia ꝺ cā
rōnabili ſibi aliquis p̄dictoꝝ aſſe
rit bōa cōpetere ſupradicta. Hoc
de illis bonis ſolū dꝫ ītelligi que
ſolutis debitis ſi qua ſint. ⁊ his q̄
fuerint nec̄ia ꝓ ſeruitoribus ⁊ mi
ſtris ac icūbētib⁹ onēibuſqꝫ ad no
uos reddit⁹ ſupportādis ꝯgrue r̄
ſuať ex ipiſ repta fuerit ſup eē. B
¶ Indulgētie de pcipiendis fruc
tibus bn̄ficioꝝ i abſn̄tia cōceſſe p
ſonis n̄ eccl'aſticis uel dignitatib⁹
ſūt caſſe ⁊ irrite. extra de reſcrip.
c. ſi. l°. 6°. A. Iſtud. c. ut patet intuē
ti. loqtur ꝺ ꝯceſſiōib⁹ factis āte il
lam decre. exinde ṽo oſtendit qꝺ
non ſunt faciende. B
¶ Fructus iā percepti lanum eſt.
q̄ alienari pn̄t. uide. ſ. alienatio. §
1. Sꝫ ⁊ fructus q debent r̄cipi pn̄t
locari ēt ſi ſint decime ⁊ alia ex̄ ꝺ
loca. ueſtra. Sꝫ hec locatio nō ex
tendiť ultra tēpus uite locantis. q2
clericus i beneficio uſufructuario
cōparať. 16. q. 6. illud. A. Hec fu
it opinio Goff. ut in ſū. cō. li. 1. ti. 2
. q. 2. Sed Inno. dicit q̄ ſi locatio
fit nomine eccl'ie ⁊ utiliter. ſucceſ-
ſor tenetur. ex̄ de ſolu. c. 1. ⁊. x. q. 2.
hoc i⁹. ⁊. 12. q. 2. quicūqꝫ ſuffragio
Secus ſi inutiliter. Si aūt ſuo no-
mine locauit nō intendens obliga
re eccl'iam. non teneť ſucceſſor. ſꝫ
nec heres eius. s. manutenere lo-
catōꝫ q̄ terminata eſt in uita locā-
tis. Et ideo ſubdit Inno. Sic̄ ne-
qꝫ heres uſufructuarij niſi i q̄tūꝫ
ad eū puenit. ff. locati. ſi qs domū
§. hic ſubiugi. Et hoc uerū ē i mi-
ſtro uel p̄lato eccl'ie. s. qꝺ ſucceſ-
ſor teneť habere ratū. qꝺ factū eſt

a pdecessore. Sed in canonico p bēdario secus dicimus. qz ille nūq̃ pōt locare pbēdā suā ultra tps uite sue. licet de illa possit agere ꝛ cōueniri sic legitimus admistrator Dicit ēt ibi Inno. s. in. c. q̄relā. ex ne pla. vi. suas. qd̄ cōtract⁹ init⁹ cuȝ plato ecclie. nō seruatꝫ solēnitati b⁹ ipso iure nō ualet. seruatꝫ vō so lēnitatib⁹ ualet. lȝ si cōtract⁹ ecclie sit inutil' possit petere restitutioneȝ i integrum. Hosti. ēt dic̄ qd̄ iquātuȝ pecunia uersa est i utilitatē ecclie. ratū debet habere successor. l' red dere pecuniā. ar. ex de solu. c. I. ut i sum. con. dicta. q. 2. Hoc dictum potest intelligi etiam si locatio nō fiet nomine ecclesie. uel si fiat a p bendario. al' locatio debet omnio rata esse. ut ex predictis constare potest. B. De hoc uide. ī. locatio §. fi.

3 ¶ Canonici ꝛ alij bñficiati cleri ci q diuis officijs nō itersūt. ñ pñt pcipe cotidianas distributiōes nec ualet cōsuetudo. A. s. cōria. ut i. c. ī. allegato. B. al' ñ faciūt suas eas ꝛ tenēt ad rēstitutōȝ. nisi excuset eos i firmitas uel iusta ꝛ rōnabilis cor poral' ncc̄itas aut euidēs ecclie vti litas. ex de cler. nō resi. c. i. li. 6. A Ibi ēt subiūgit. i distributionibus ēt p defunctorū anniuersarijs lar giendis idē decernimus obseruā dū. B. Ad materiā istam pñt pti nere ea q̄ dicunt. ī. clericus. i. §. fi. ꝛ clericus. 4. p totum.

Beneficiū iij.

Qñ in iuste tenet. Qui ñ rite cōsequit bñficiū aut dignitateȝ. ut ait Ray. cū non itret p ostiū est fur ꝛ latro. nec hȝ uiā salutis nisi resignādo l' si ē dispēsabile petat dispēsatione ab eo q pōt. ꝛ i utroqȝ casu agat pniam de cōmisso. Simile. s. bñ ficiū. i. §. i. A. Idem in sum. cō. li. 3. ti. 26. q. 20. B

¶ Qñ aliqs male possidet bñficiū uel dignitatē. utrꝫ subditi teneant obedire ei. l' debitores rñdere. Di cēdū qꝫ lȝ i foro iudiciali mūplex eēt rñsio. tñ i foro cōscie. si qs sciat qꝫ possessor ecclie uel dignitatꝫ nō sit uer⁹ plat⁹. certe nō tenet ei obe dire nec soluere qd̄ dignitati ul' ec clie dȝ. nec soluēdo liberat. ar. ex de iureiurā. etate. de sen. exco. ig stōi. A. Hoc uerū nisi qs eēt per sniam iuri ordine latā nec appel tōe suspēsā cōdēnat⁹. tc̄. n. dȝ obec dire sȝ Hosti. ut i sū. cō. li. 3. ti. 13. q 20. Et pōt eē rō. qz solutō. l' q̄d sile nō ptinet i se pcm̄. Et cū dictis i h §. con. Albricus. B.

2 ¶ Nūq̄d male possidēs absoluit ignorātes. Dicēdū qꝫ ñ. ex q̄ nō ē plat⁹. ex de pe. ois. ꝛ de pe. di. 6. pla cuit. Tñ i casu isto illi nō pirēt. nō qz iste absoluē posset. sȝ p fidē q̄ bñt i sacro. ex de psbyto ñ bapti. a plicā. ꝛ pp iustā cām ignorantie. Sȝ tñ sanguis eorū reqret ab his qui gerebāt se ut prelatos ꝛ ipos quātū i se fuerit pdiderūt. ar. ex de offi. or. irrefragabili. De h. ī. con fessio. 3. §. fi. A. Con. Albric⁹. Sȝ ut habet i sum. con. li. i. ti. i. q. ulti. Hosti. sup. c. dudū. 2. de elec. uide tur sentire cōtra dicens. Talis de cōsilio tenet confiteri ꝛ nō de ne cessitate. qz talis psbyter uere ab solunt ex q̄ curā tenet q̄diu. pbabi lis ē ignorātia. ꝛ ab ecclia tolera tur. Sed scient nō debet ad talē ir Et sic intellige decre. ois. Ad hoc

facit. q2 cois ignorãtia ⁊ tolerãtia
tribuit iurisdictõez nõ habẽti etiã
inhabili. ff. ꝺ offi. ꝑto. l. barbari⁹.
Sed h̃ i humanis in qbus ꝓcedit
ſꝫ humanã opinionẽ. Sec⁹ i reb⁹
ꝯſcie. i quib⁹ procedit ſm diuinaꝫ
ṽitatẽ. Unde nõ ver⁹ ſacerdos uł
laten⁹ põt abſoluere. ⁊ ei confeſſus
cũ ſciuerit tenet recõfiteri. ut ⁊ te-
net Inno. ſuper idẽ. c. lꝫ referat ẽt
aliã opinionẽ. ⁊ ut pꝫ in ſũ. con. in
dicta. q. vlt. Hoc idẽ ſenſit Hoſti.
in ſũ. dũ dixit ꝙ a tali decipiũt aie
cũ ñ poſſit ligaẽ nec ſoluẽ cũ ṽ'ox
nõ ſit. ⁊ lꝫ aie iuſtaꝫ cãm habeant
ignorãtie tñ ac ſi amiſſe eſſent req
reretur ſanguis earũ ab ipſis. B

Igamia

Multis modis ꝯtrahit bigamia. Prim⁹ q i
ter alios ꝓprie dr̃ ẽ cũ qs ſucceſſi
ue ⁊ diuerſis tꝑib⁹ ⁊ duas habuit
vxores. ⁊ vtrãqꝫ cognouit. 21. q. i.
apiãt 2⁹ ẽ qñ diṽſis tꝑibus hꝫ plu
res. vnã de iure ⁊ alteraꝫ de fcõ. ⁊
vtrãqꝫ cognoſcit. ex̃ eo. nup. Hic
eni reputat bigam⁹ ñ ꝓpter ſacr̃i
defectũ. ſꝫ ꝑꝑ intentionis affectuꝫ
cũ ope ſbſecuto. ut ibi dr̃. 3⁹ qñ hꝫ
pl'es eodẽ tꝑe. vnã ꝺ iure. ⁊ alterã
de facto. uel ãbas de fcõ. ⁊ cognoſ
cit vtrãqꝫ. ut dcõ. c. nup. ł corruptã
de fcõ. 31. q. i. quõ ex̃ ꝺ diuor. gau
dem⁹ ex̃. c. a nob. A. Iſtud. c. a no
bis meli⁹ facit. B. 4⁹ qñ cõtrahit
cũ vidua ab altero marito cogni
ta. 32. diſ. ſeriatim. ⁊. 33. diſ. mari-
tũ. Secus ãt ſi relicta fuiſſet virgo
34. diſ. c. ſi. 5⁹ quãdo contrahit cũ
corrupta a q̃cũqꝫ alio. ſiue cõtra
hat ſcienter ſiue ignorãter ⁊ eam co
gnoſcit di. 34. curandũ. ⁊. c. ꝑcipi
mus. 6⁹ qñ uxorẽ ꝓpriã cognoſcit
ſcienter vel ignoranter poſtq̃ cognita
ẽ ab alio. diſ. 34. ſi cui⁹. ⁊. ca. ſe. 7⁹
qñ aliq̇s in ordine ſacro ꝯſtitut⁹. ł
poſt factã ꝓfeſſionẽ in religiõe. ꝺ
facto ꝯtrahit cũ corrupta ex̃ eo. a
nobis. 27. q. i. quotquot. A. Idem
etiam caſus notant in ſum. con. li.
3° ti. 3. q. 10. B

¶ Qui ṽginẽ defloraũit. ⁊ poſtea
in vxorẽ eã duxit nũq̇d põt ꝓmo
ueri? R̸. Sic. q2 nõ diuiſit carnem
ſuã in duas nec illa in duos. ex̃. c.
debitũ. 26. di. acutius. ⁊ ar. ex̃ q̇ fi.
ſint le. tanta. A. Alij cõtra aſſerẽ
tes ꝙ oportet ꝙ mulier ſit virgo
tꝑe q̃ ꝯtrahit matrimoniũ ad h̃ ꝙ
ꝯ̃hentes nõ incurrãt irregularita
tẽ. 32. di. nemo. ⁊ exꝑſſũ videt. 30.
q. 5. q̃lis. ṽ. virgo caſtra ⁊ deſpõ
ſata in virginitate ⁊c̃. Et hãc opi
nionẽ tꝫ Hoſt. ut in ſũ. con. li. 3° ti.
3. q. 5. Sꝫ vt ibi pꝫ. primã tꝫ Ray.
Tho. ⁊ Pe. ⁊ Goff. ⁊ Ul. ⁊ ſic vi
detur cõior ⁊ tenenda. Et ad ꝯ̃ria di
cũt ꝙ dꝫ eſſe ṽgo. i. non ab alio co
gnita. Dicit ẽt Ul. ꝙ cũ oia ꝑcedẽ
tia legitimentur ꝑ ſequens matrimo
niũ. dicto. c. tanta. ꝑſumit virgo h̃
caſu q̃ſi ṽginitate eẽt deſponſata.
Prima rñſio efficacior ẽ. Secun
da. n. aliquando ñ tꝫ. Nã ſi deflo
ratio fuiſſet fcã ab uxorato per ſe
quẽs mr̃imoniũ cũ deflorata non
fit aliq̃ legitimatio. dcõ. c. tãta. B

¶ Quid ſi credit ꝯtrahẽ cũ ṽgine
⁊ iuenit corruptã? R̸. Non põt ꝓ
moueri. cũ ſit marit⁹ corrupte. 32.
q. 5. ille. 15. q. i. c̃. ſi. A. Melius fa-
cit. 52. diſ. qui i aliq̊. Nec ſm Ray.
excuſat error nec uiolẽtia. Lex. n.
ꝓmotõis factũ req̇rit nõ volũtatẽ
dcõ. c. ſi. ⁊. c. ille ãt. Iõ Tho. Pe.
⁊ Hoſt. ut i ſũ. cõ. li. 3. ti. 3. q. 6. B

3 Quid si q̃s habuit unã uxorez nec cognouit. ⁊ postea ducit aliã v̓ginẽ ⁊ cognoscit. econv̓so p̓mã cognoscit ⁊ ñ fam? R°. Nõ repellit a p̄motõe. e.x̄. eo. debitũ. A. Idẽ dicas p eandẽ rõem si aliq̃s ducat i uxorẽ mulierẽ ab alio d̓spõsatã ⁊ traductã nõ. tñ cognitã fm Ray. Tho. Pe. ⁊ Host. 34. dis. c. ult. ⁊ i sũ. cõ. eo. ti. q. 7. Sz iste casus est clar⁹ ⁊ formalis. dci. c. d̓bitũ. B.

4 ¶ Quid si maritus accusat vxorẽ de adulterio. ⁊ pendẽte accusatõe vir ad p̄ceptũ ecclie reddit debitũ uxori. R. fm Ray. Tho. ⁊ Hosti. Irregularl siue bigam⁹ censet. nã irregularitas sepe cõtrahit solo facto. A. Idez in sũ. con. eo. ti. q. 9. Et addit Host. q̧ nõ peccat i hoc casu debitũ nõ reddẽs cũ vult promoueri q̓ vxorẽ repellit per exceptionẽ ortã ex adlterio. Sz Ray. ait q̧ tenet reddere cũ non debeat eã spoliare possessõe sui corpis vsq̧ ad sniaz. xi. q. i. quia res. 8. q. 4. nõne. p̄cipue cũ hoc sibi precipit ab ecclesia. Dictũ Hosti. põt teneri qñ maritus offert se stati p̄baturũ cõmissũ adulteriũ. ut ĩfra octo dies vel circa. ar. c. solet. de sẽ. ex. li. 6. Quidã tñ ut in dcã. q. 9. patet dicunt q̧ in hoc casu cognoscens vxorẽ adulterã nõ fit irregularis cũ nõ agat s; poti⁹ patiat. s. q̓ cõpellit a iudice. Sed prio dictuz p̄babili⁹ ⁊ tenendũ videtur. B.

5 ¶ Quid de eo q habuit vnã vxorẽ ante baptismũ ⁊ aliã post baptismũ. l' vtrãq̧ ante baptismũ? R. Irregularis est dis. 34. si quis viduã. A. Potius ẽ. c. is qui viduã. B. Et. 26. dis. per totũ. Silir ⁊ q ante baptismũ dimisit vxorem pp fornicatõnẽ postea accepit eã. Nã per baptismũ ñ tollit hec irregularitas. ut. clara p3 p Tho. in. 4°. dis. 27. licet irregularitas hõicidij tollatur. vt. ĵ. homicidium. 4. §. i. i fi. A. Idẽ. respectu primi dicti in sũ. con. eo. ti. q. xi. Sz ⁊ secũdũ dictũ colligitur ex eadem ratione. B

6 ¶ Quare bigamus non potest p̄moueri? R°. Tres sunt cause. Prima p̄pter defectũ sacramẽti. s. vnitatis ipsius. cũ nõ sit vn⁹ vni⁹. ex q̃ diuisit carnẽ suã in duas. 26. dist. acutius. ex̄. eo. debitum. Et hec est pria ⁊ realis cã. de qua hic. ĵ. nũc dicemus. Secunda causa ẽ p̄pter dignitatẽ ordinũ. 26. dis. vna. ⁊. c. vlt̃. Tertia ẽ p̄pter signũ incõtinẽtie. dis. 82. p̄posuisti. Ul. Sz ⁊ fortasse. Uñ ⁊ Ambro. Quõ erit hortator viduitatis q̃ ipsa cõiugia frequẽtauit. A. Hoc habetur in dcõ. c. vna. B. Ad itellectuz aũt p̄missorũ nõ. q̧ i mr̃imonio attendit duplex sacramentũ pp duplicẽ ↄiũctionẽ q̃ ẽ i ipso. Prima ẽ ↄiunctio aiorũ. Scda corporũ. pria sig̃t ↄiũctionẽ aie ad deũ. scda sig̃t ↄiũctõnẽ xp̄i ⁊ ecclie q̃ fuit q̓ mr̃imoniũ initiatũ quidẽ in patriarchis ⁊ p̄phetis. ratum in tpe grẽ. s. in natiuitate xp̄i. cõsumatũ in cruce. uel ratũ in cruce. ⁊ cõsumabit in gloria. Itẽ secunda cõiunctõ sig̃t etiã vnionẽ diuinitatis ⁊ humanitatis factam in vtero v̓ginis. 26. dis. acutius. de ↄse. dis. 2. in xp̄o patet ex̄. eo. debitũ. Cũ ergo tam ↄiunctio xp̄i ⁊ ecclie q̧ vnio diuinitatis ⁊ hũanitatis nõ sit nisi vnica. merito significat in ↄiũctõe p̄mi mr̃imonij. Sz cũ quis transit ad secundã recedit ab vnitate. ⁊ sic non potest signifi

caꝝ dictā vnicā ꝯiūctionē. Et hec rōez tāgit Aug. i dcō. c. acutiꝰ i fi. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 8. q. 2. B.

7 ¶ Utrū liceat dispensare cū bigamis. Quāuis diuisimode rn̄deant mihi vr̄ tenendū qd̄ tenet Tho. in 4° dis. 27. dicēs sic. Bigamie non ē adiūcta irregularitas de iure nāli. sed de iure positiuo. nec iteꝝ est de essentialibꝰ ordis ꝙ aliqs n̄ sit bigamus. pꝫ ex h̄ ꝙ si aliqs bigamus ad ordies accedat caracterē recipit. Et iō papa pōt dispēsare i tali irregularitate. Qd̄ aūt obijci posset per decre. ex̄. eo. nup soluit Tho. dicēs. ꝙ p illā dcre. ondit ꝙ eadē ē difficultas dispēsādi i illis q de facto cū pluribꝰ ꝯxerūt sic si de iure cōtraxissēt. n̄ ꝙ subtrahat ptās dispēsādi. Qd̄ ēt obijcit ꝙ ꝯ doctrinā apli dispēsare non licet. soluit dicēs ꝙ h̄ veꝝ ē q̄tū ad ea q̄ sūt de iur̄ nāli. ⁊ q̄tū ad ea q̄ st̄ d necītate sacroꝝ ⁊ fidei ⁊ i alijs q̄ sūt de institutōe aploꝝ cum ecclia hēat nūc eādē ptātē statuēdi ⁊ dsuēdi quā tūc hēbat pōt p eū q primatū i ecclia tꝫ dispensari. h̄ Tho. Sꝫ q̄uis possit. dr̄ ꝙ non licet qꝛ nūq̄ facēt nisi forte aliq̄ cā maxia subeēt. A. De h̄ opiniōes referūt i sū. cō. eo. ti. q. 12. Sꝫ cū Tho. cō. Pe. ⁊ Al. ⁊ h̄ vr̄ tutiꝰ. ar. c. h̄ est. 24. q. 1. B. Sꝫ de epo tenet ꝙ nllo mō pōt ut ponit Jo. an. p. c. 1. e. ti. li. 6. A. Silr̄ de h̄ recitāt opiones i dcā. q. 12. Sꝫ h̄ vr̄ veriꝰ. ⁊ expsse h̄r̄ i. c. a nob extra. eo. ⁊ . d. c. vni co in. 6. B

8 ¶ Bigami iure cōi nudati sūt oi ꝓuilegio clicali ⁊ additi foro seculari n̄ obstāte ꝯsuetudie ⁊ eis sub pena excōicatōis ihibitū ē deferr̄ tōsurā uel habitū clericalē ex̄. eo. cū altercatōis. li. 6. A Glo. ibi dic̄ h̄ itelligēdū de his q facti sūt bigami siue vere siue iterptatiue i minoribꝰ. Secꝰ si i maioribꝰ ordibꝰ. B

Lassemia

fm Ambrosium est. ul' cū deo attribuit̄ qd̄ ei n̄ ꝯuenit. uel cū ab eo remouet̄ quod ei cōuenit. Hec tn̄ duo. s. affirmatio ⁊ negatio non diūsificāt spēm blassemie. A. Idē in sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 207. Sed Tho. ꝫa ꝫe. q. 13. ar. 1° addit t̄tiū modū videlꝫ cū attribuit̄ creature qd̄ approꝑat deo B. Et ꝫ genꝰ suū ē pctīi mortale qꝛ repugnat caritati diue. Sꝫ posset ꝯtīgē ꝙ blassemia absq̄ deliberatōe ⁊ ex surreptiōe ꝓcederet ⁊ hoc dupliciter. pⁱo mō ꝙ aliqs n̄ aduertit hoc quod dicit esse blassemiā ut cū aliquis subito ex aliqua passione i uerba cōtumeliosa ꝓrūperet quoꝝ significationē nō considēraret. tunc est peccatū veniale A. Hoc puto verum nisi hoc ei frequenter accideret ex lata culpa eius nō curando adhibere remediuꝫ. Lata. n. culpa equiperat̄ dolo. ff. deposīti. l. quod nerua. ⁊ in . c. ut animarū de consti. li. 6. B. 2. modo qn̄ aduertit hoc esse blassemiā cōsiderans signata verboruꝫ ⁊ tunc nō excusat̄ a pctō mortali. sicut nec ille qui ex subito motu it̄ aliquē occidit. A. Ideꝫ in sū. con. eo. ti. q. 208. Et puto a mortali nō excusari blassemitū si nō recto aio moueat̄ lꝫ ignoret sua uerba ipoꝛtare blassemiā. Nā vt dicit̄. 1. Cor. 14. Si qs ignorat ignorabit̄ ⁊ stultus in culpa sapiēs erit i pena. 38. dis. q ea. B. Hec Tho. ꝫa ꝫe. q. 15.

De blasfemia in deũ vel i scõs q̃ .p. pric dr̃ maledictio vide .j. maledictio .§.2.z.3.

Abella Uide .j. pedagiũ z vide .j. tallia. quia pro codez accipiuntur vel quasi

Alix nõ .dz fieri d vitro ligno. ere. vl' auricalco. nec de cristallo. aut lapide. sed tñ d auro argento aut stagno. de ɔse. dis.i. vasa. z. ca. ut calix. De ɔsecratiõe calicĩ z an possit vendi vide .j. ɔsecratio .5.

Alumniari quid sit. preuacari z tergiuersari vide .s̃. accusatio .§.4.

Anonica por tio ẽ illud quod ecclesia .p.pria debet recipeř quãdo quis eligit alibi sepulturã. De qua vide .j. sepultura 3.º per totum.

Anonicus Uide .j. pbenda. z.s̃. beneficiũ z infra symonia.2.º z.3.º

Anonicatio Nõ licet aliquẽ venerari .p. scõ nisi fuerit canonicat' anctoritate romane ecclie ex̃ d reli. z vene. san. c.i.º In q̃ qdẽ canonizatiõe .i.º ingrit de vita ei' q̃ canonizãd' ẽ. si fuit i laborib' iust̃ z mult̃ si morib' cast' z actib' strenu'. Oz .n. preséti testificatiõe predicari z bone fame preconijs non taceri. 61. dis. miramur. 12.q.2. quattuor. Et est maxie querẽdũ de simplicitate z hũilitate. ex̃ de psũp. ex studijs. Itẽ queri solet an sustinuerit ɔsecutiões. 7.q.i. oĩs qui geniebat. z .c. ibi. Et an illas sustinueru cũ caritate. i.q.i. viđ q̃m̃. Inquirendũ ẽ etiaz de miraculis factis in vita z post morté. Porro de martirib' nõ fit tanta examinatio. sed queritur tñ de miraculis. z cã propter quam passi sunt ar. de cõse. dis.4. cathecuminũ. z.c. baptismi vicẽ. His rite paractis potest ad cãonizationẽ .p.cedi. A. Idẽ in sũ. con. li.i.ti.14.q.25 vbi subiũgit. Ordinem z modum quo ɔsueuit curia romana .p.cedere in canonizatiõe sanctorũ perfecte ponit Hosti. z Goff. super. ca. audiuimus. s̃. de reli. z vene. sanc. B

¶ Utrũ liceat porrigere oratiõem ad aliquẽ nõ canonizatum. R. fm Inno. Non negamus qu nõ liceat porrigere p̃ces alicui defuncto quẽ quis credit bonũ viruz. quia dñs fidẽ orantis attẽdit. sed faceř .p. eo officiũ vel p̃ces solẽnes non licet. ut in .i.§. dictum est. A. Con. Albricus. z Hostiẽ. ut in sum. cõ. eo.ti.q.22. in fi. B

Aracter fm Dyo. est signuz sanctũ coionis fidei z sancte. ordinationis datũ a ierarcha. Uel fm modernos theologos Caracter est distinctio a caracteř eterno impssa aie rationali fm imaginẽ. cõfigurans trinitatẽ creatã trinitati creanti z recreanti distinguẽs a non figuratis fm statutuz fidei. Et qdẽ caracter non imprimitur per oia sacra etiã noue legis. sed solũ per illa per que mancipatur quis ad aliquod sacramentum spirituale exercendum. sicut est baptismus. confirmatio z ordo. Hec

Tho. in 4° q. 4. A. Con. Albricus. B. De caractere et ordinis hes plura. j. ordo. 3° per totum.

Arcer. seu icarceratio. Utrum liceat aliquem icarcerari vel detineri. R° s3 Tho. 2a 2e. q. 65. In bonis corporis tria p ordinem considerantur. primo quidem integritas corporalis substantie. cui detrimentum affertur p occisionem uel mutilationem. 2° delectatio uel quies sensus. cui opponitur verberatio. uel aliud quodlibet sensum dolore afficiens 3° motus et vsus membrorum qui impeditur p ligationem vel icarcerationem. Et ideo icarcerare aliquem uel qualitercumque detinere est illicitum. nisi fiat sm ordinem iustitie aut ad penam. aut ad cautelam alicuius mali vitandi. et hoc licet tantum iudici. Verumtamen detinere hominem ad horam ab aliquo opere illicito statim perpetrando. cuilibet licet. sicut cum quis detinet aliquem ne se precipitet. vel ne alium feriat. Sed simpliciter alium includere vel ligare. ad eum ptinet solum qui habet vniuersaliter disponere de actibus et vita alterius. h Tho. Nam et priuata persona h faciens sm leges morte punitur. C. de priua. carce. l. vnica.

Aritas Utrum caritas semel habita possit amitti. R° s3 Tho. 2a 2e. q. 24. Caritatem possumus tripliciter considerare. primo modo ex parte spiritussancti mouentis aiam ad diligendum deum. et ex hac pte caritas impeccabilitatem habet. quia impossibile est h duo simul esse vera. s. quod spiritussanctus velit mouere aliquem ad actum caritatis. et quod ipse caritatem amittat peccando. Nam donum perseuerantie computatur inter beneficia dei quibus certissime liberantur quicumque liberantur. ut dicit Aug. in li. de predestinatione sanctorum. 2° modo potest considerari caritas s3 propriam rationem. Et sic caritas non potest amitti. nisi id quod ptinet ad caritatis rationem amittatur. vnde caritas nullo modo potest peccare. sicut calor non potest frigidare. sicut nec iniustitia non potest bonum facere. ut Aug. dicit in li. de sermone domini in monte. 3° potest considerari caritas ex parte subiecti. quod est vertibile s3 arbitrii libertatem. et isto modo caritas vie amitti potest. non autem caritas patrie. quia ibi deus p essentiam videtur que est ipsa essentia bonitatis.

¶ Que sunt ex caritate diligenda? R° s3 Tho. 2a 2e. q. 25. Quattuor sunt vt ait Aug. in li. de doctrina xpiana. Unum quod supra nos est. s. deus s3 quod nos sumus. tertium quod iuxta nos est. s. proximus. i. homo vel angelus. quartum quod infra nos est. s. corpus proprium. A. Idem in sum. co. li. 3. ti. 34. q. 216. Potest addi. Similiter et corpus proximi cui exhibere debemus opa corporalia caritatis. Matth. 25. s3 hoc potest includi in eo quod supra dictum est. nos debere diligere proximum iuxta nos. B. Et sunt itelligenda hoc ordine. primo et pre omnibus deus. deinde debemus diligere nosipsos. deinde proximum. vltimo corpus nostrum. Et tunc subdit sic idem Tho. 2a 2e. q. 26. Non est tamen de necessitate caritatis quod homo proprium corpus exponat pro salute proximi. nisi in casu quo tenetur eius prouidere saluti. sed quod aliquis sponte se offerat. pertinet ad perfectionem caritatis. A. Idem in sum. con. co. ti. q. 217. Et hoc vltimum debet intelligi quo ad salutem corpoream quia quis non obligatur exponere regulariter proprium corpus p corpore proximi sui. sed pro salute

sic sic. cū aīa p̄ximi incōparabilr sit preciosior corpore nostro. 24. q. 3. si habes. vnde et supra i ordie caritatis p̄ximū preponere corpo ri nr̄o. Et Tho. sa se. q. 33. dicē mō taliter peccare q quocūq̄ timore ēt corporalis mortis omitteret p̄ ximū corrigere. qn̄ ex hoc verisilr̄ p̄uideret eius saluti. B. Et hic or do caritatis sub p̄cepto ē. vt Tho. tradit sa se. q. 44. A. Silr̄ ēt ē sub precepto vt diligamus meliores l' magis ꝯiunctos plus alijs. ut ibi dem dicit Tho. et in sū. con. eo. ti. q. 218. B.

8 ¶ Utrū magis d̄beam⁹ diliger̄ me liores q̄ nobis ꝯiunctiores. R̄. s3 Tho. sa se. q. 26. Meliori quidē q̄ ē deo p̄piquior maius bonu3 ex caritate debemus velle. s. maio rem gradū beatitudinis. q̄ ad ca ritatē ptinet vt velit iustitiā dei ser uari. secūdū quā meliores p̄fecti⁹ btītudinē pticipāt. s3 tam̄ hō rōna biliter magis intense. diligit ꝯiūc tos. et hoc tripl̄r p̄io quidē inten siori affectu diligit ad illud bonū ad q̄d diligit eos. q̄ meliores ad maius bonū. s̄cdo q̄ īter cōiunc tos aliqui sunt nobis p̄pinqui se cūdū naturalē originē. a qua d̄sce dere n̄ p̄nt. s3 bonitas secūdū quā aliq̄ appropiquāt deo pōt accedē et recedere. augeri et minui. et id̄o possu3 ex caritate velle q̄ ille q ē mihi cōiūctus sit melior alio et sic ad maioris btitudinis gradū pue nire possit. 3°. q̄ pluribus mōis si ue cāis ꝯiunctos diligimus. Ma3 ad alios nō hēmus nisi amiciciā3 caritatis. sed ad cōiunctos nobis habemus alias amicicias. secūdū modū cōiunctiōis ip̄o℞ ad nos. ut

q̄ aliquis ē cōsanguineus uel cō iunx vel ꝯciuis vl' p̄p q̄dcūq̄ aliō licitū. et ita ex charitate pluribus modis diligimus magis nobis ꝯ iūctos. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 218. Et ꝯclusio ē q̄ meliores debe mus plus diligere. q̄ hoc iustitia dina reqrit. Math. 12. ibi. Que ē mr̄ mea et c̄. S3 possumus optare q̄ p̄pinqui sint meliores. B.

3 ¶ Utrū diligē inimicos sit de neces sitate caritatis. R̄° s3 Tho. sa se q. 25. Dilectio iimico℞ tripl̄r pt cō siderari. p̄riomō ut diligāt̄ i q̄tu3 inimici. et hoc ē diligē malū alteri us. s° mō q̄tū ad nā3. et sic i vl̄i. et sic dilectio inimico℞ ē d̄ necessi tate caritat̄. ut. s. aliq̄s diligēs deū et p̄ximū ab illa gnālitate inimicos n̄ excludat. 3°. mō pōt ꝯsid̄rari in sp̄āli ut. s. aliq̄s i sp̄āli moueat̄ mo tu dilectōis ad inimicū. et illō n̄ ē d̄ nccitate caritat̄ l' salut̄ absolute. q̄ nec moueri motu dilectōis i sp̄āli ad quosl3 hoies singulī ē d̄ nccita te cāitat̄ nisi s3 p̄patōe3 ai. ut. s. hō hēat aiu3 p̄patū ad hoc q̄ i singulī inimicū diligēt si nccitas occurrēt. S3 q̄ absq̄ nccitat̄ articulo dili gat. ptiet ad caritat̄ p̄fectō3. A. Id̄ i sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 213. B.

4 ¶ Utrū sit d̄ nccitate caritat̄ q̄ hō inimico siḡ l' effect⁹ exhibeat dilec tōis. R̄°. s3 Tho. sa se. q. 25. Sicut hō i cōi tm̄ diligē et n̄ i sp̄āli nisi s3 p̄patōe3 ai. ut nūc dcm̄ ē. ita siḡ et effect⁹ dilectōis q̄ i cōi cōsueuerūt p̄xio exhiberi tenet̄ ēt inimicis ex hibere. puta cū aliq̄s orat p̄ oib⁹ fidelib⁹ l' p̄ toto pp̄lo. l' cū aliquod bn̄ficiū ipedit toti cōitati. et ēt hoc inimici exhibē ē d̄ nccitate p̄cepti. et ꝯfacē ptiet ad liuorē uidēe. Spā

lia ꝟo bñficia uel dilectõis sigñ q̄ q̇s ėxhibet ꝑticulariť aliq̄b⁹ ꝙ ex hibeat inimicꝭ.ñ ē ď nc̄citate.nisi fꝫ ꝓꝑatōꝫ ai.ut.s.iuueť i articulo ne-c̄itatꝭ fꝫ illud,ꝓuer.25.Si esurierit inimic⁹ tu⁹.ciba illũ ⁊c̄.Sꝫ h̄ face re ꝓter nc̄citatꝭ articulũ ꝑtinet ad ꝑ fectōꝫ caritatis ꝑ quā aliqs cauet nō solũ uici a malo.ſꝫ uult uinceř i bono malũ.qꝛ.s.non solũ cauet ne ꝑꝑ iiuriā illatā ꝑtrahať ad odi uꝫ.ſꝫ ėt intēdit inimicũ ad suum a morē ꝑtraheř.A.Cō.his Pe.ut in sũ.con.co.ti.q.214. B.

5 ¶ Utrũ inimicis ueniā petētib⁹ te neāur rēitteř. R̷.fꝫ Pe.3º sniarũ. Ex iiuria l' dāno dato alicui solēt i eo cui fit tria oriri.s.rācor i affec tu.signa rancoris i effectu.⁊ actio iuris cōtra iniuriantē.Primũ tēť hō remitteř imo nūq̄ꝫ i corde hře. A.Math.18.ibi.Sic ⁊ pr̄ meus ⁊c̄.B.Secundũ teneť homo re-mitterre ueniā ueraciter petēdi .i. parato emendare fm facultatem suā.de quo potest intelligi qꝺ dř Luce.17.Si reuersus fuerit ad te dicens.penitet me.dimitte illi. im mo ėt si non petat.ut in proximo §.dictum ē.A.Istud imo.nō uide tur dictum Pe.ut pōt colligi ex habitis in sũ.cō.eo.ti.q.215.ſꝫ po tius ei⁹ dcō aduersať.Et cũ hoc di cto con.Albricus.ut ñ debeat ex-pectari petitio ⁊ istud uidetur ue rius.Nā si nō debet rancor teneri i corde.similiter nec ab extra ostē di in oꝑe.quia nō solũ a malo ſꝫ ėt ab omni spē mali abstinēdum ē .1.Thessalis.c.fi.B.Sed tertium nō teneť remittere nisi ille satisfaci at ꝓ posse.ut.c.si qs cōtristatus . 90.dis.⁊ nota.in.c. ad aplice. de re.iu.li.6.⁊ in remissiōibus dicto rũ iuriũ.⁊ ex̄ de male.inotuit.cuꝫ cōcordātijs ibi positis.A.Hoc sa tis clarũ ē.qꝛ legitime pōt peti esti matio iniurie ėt ultra interesse re-rũ.ex̄ de iniu.ec.qm̄ li.6 nisi ex h̄ orieť ꝑponderās scandalũ respec tu salutis aie uel corporis:qꝛ i or-dine caritatis hec ꝓferenda sūt ut pōt cōstare ex dictis.s̄.§.1. B.

6 ¶ Utꝝ opera bona extra caritatē facta aliquid ualeant.R̷.secūduꝫ Ray.Quāuis ñ ualeāt directe ad uitā eternā.tñ ualēt ad alia quinqꝫ. prio.s.ad tollerabilius iudiciũ fu turꝝ ꝑferendũ de pe.dist.3.si quis aũt.A.Ricardus sup.4º sniarum dis.15.dicit ꝙ bonũ ⁊ pnia acta in mortali sicut nō ualet ad obtinen dũ regnũ.ita nec ad remissionem penaꝝ.qꝛ ꝑꝑ illud nō minueť pēa ꝓ peccatis prioribus debita.ſꝫ be ne minorē penā sustinebit i iferno qꝛ interim dũ facit illud bonuꝫ ca uet a malo.quoꝝ occasiōe si face ret.amplius puniret.Et ita dicit i telligēdũ dictũ asserētiũ minorem penā sustinēdā ꝑꝑ bonũ sine cari tate factũ . Sed ꝯtra hoc uideť ꝙ legiť i uita patꝝ ꝙ cuidā sancto pa tri reuelatuꝫ ē de quodā qui ꝑꝑ lu xuriā exclusus ē a paradiso ꝙ ꝑꝑ abũdātes elemosynas quas facie bat liberatus ē ab īcendio ignis . B.2º ad tꝑalem ꝓsperitatē de pe. di.3.cauendũ.22.q.2.si quelibꝫ.3º ad hoc ꝙ quis citius illustreť ad pniam de pe.dist.5.falsas in fi.4º ad assuefactioneꝫ bonoꝝ opeꝝ.si cut faciebat oli beatus Iohānes de cōse.di.4.nō regn̄rabāť.7º qꝛ diabolus nō hꝫ i eo tātā pōtatem q̄ntā haberet si bōa oꝑa ñ faceret

ſicut Greg. refert ī dialogo .li.3.c. 7. de iudeo qui ſignatus erat ſigno crucis q̄ demones nō potuerūt ei nocere. A. Aduertendū tñ ꝙ remu neratio q̄ fit ꝓ talib⁹ opib⁹ r̄3. Ri car. ī loco ꝑallegato ñ ē ex debito iuſtitie. ſ3 ſolū ex dei clementia. fō te ideo. q: ꝗ ex ꝯtumacia ꝯ̄ deum meret̄ ſui ꝑditiōem q̄ nō pōt extri ſec⁹ aliqd mereri? B. Utꝝ hō poſ ſit deo ſatiſfacē ꝑ opa ex̄ caritatem facta hr̄s. ī. ſatiſfactio. §. xi. Et pl̄ ra de caritate hēs in ſe. §.

7 ¶ Utꝝ opa extra caritatē exñtiu3 vnq̄ valeāt. R̄ꝫ ſcḋm Ray. Opa vi ua q̄ ſcā fuerūt ī caritate mortificā tur ꝑ ſequēs mortale pctm̄. ⁊ ſi vō ſequat̄ pnia reuiuiſcūt. Illa vō q̄ nūq̄ viua fuer̄t. puta q̄ ī pctō mor tali facta ſūt. viuere ñ pñt. q: mor tua nata fuerūt. vſus. Illa reuiuiſ cūt q̄ mortificata fuerūt. Uiuere ñ pñt que mortua nata fuerūt. Con. Tho. ī. 4. di. 23. A. Predcm̄ dixit. Ray. ī ti. de pe. ⁊ re. §. itē circa idē q̄rit̄. Tho. ēt ī. 3. pte. q. 89. artic̄. 5. ⁊. 6. B. De ꝯfeſſiōe ſcā ex̄ carita te3. vide. ī. ꝯfeſſio. 1. §. 3. Utrum oc caſiōe religionis ſint pretermitten da opa caritaꝭ in parentes. vide. ī religio. 1. §. 2.

Aſus epiſcho

pales. Illos caſus a qbus ñ pōt abſoluere ſacerdos parochia lis. vide. ī. ꝯfeſſor. 1. §. 1.

Athecīſmus

⁊ exorciſmus. Utrū cathe ciſmus ꝯueniēt̄ debeat ꝓcedē bap tiſmū. R̄ꝫ ſcḋm Pe. ī. 4. ſic. Nā ī ba ptizādo reqri opportet ea q̄ ſūt de neceſſitate fidei que ſūt tria. ſ. fidei ſuſceptio. ⁊ eiuſde3 ꝓfeſſio. ⁊ ipſi us obſuatio. Et ꝑꝑ hec tria cathe ciſmus īuentus eſt. quia ī eo fit in ſtructio ad fidei ſuſceptione3. fit ēt reſpōſio ad fidei ꝓfeſſiōe3. ⁊ pro miſſio ad fidei obſuatiōem. Et q: adultus ꝑ ſe credere ⁊ ꝓmittē pōt reqruntur hec ab eo ꝑ ſeipſu3. In paruulo vō reqrunt̄ ꝑ vicariū. ſ. per patriu3 qui ī ꝑſona paruuli re ſpondz. Credo. Et ſicut dic̄. Tho. duplex pōt eſſe ſenſus. Unus cre do. ī. ego paruul⁹ qñ ad ꝑfectā eta te3 veniā credā. vl̄ credo. ī. ego pa trin⁹ operā dabo ꝙ iſte credat. A Iſte ſenſus eſt magis ꝯueniēs. Nā tenentes ad baptiſmu3 fideiuſſo res fiunt ſuſcepti. de ꝯſe. di. 4. vos ante oia. B. Nec eſt iꝯueniens ꝙ patrinus ꝓ paruulo ꝓmittat. q: de illis ad que oēs tenentur. vn⁹ aliū obligare pōt. Secus aūt in his ad que omnes ñ tenent̄. Et ſi dicis ꝙ patrinus ſic obligat̄ ad iſtruendū paruulū de fide. Rñdet Tho. ꝙ ñ eſt ibi magnu3 periculum quātum ad modernu3 tps. quia ⁊ parētes pueri ſunt xpiani ⁊ inter xpianos nutriunt̄. Secus autem erat in pri mitiua eccleſia. quia tunc diligen tior cura habenda erat. Et ſimilit̄ nunc eſſet ſi parentes pueri eſſent ſuſpecti de infidelitate. vel ſi puer inter infideles ꝯuerſatus eſſet. A. Idem etiam eſſet ſi parentes eſſēt ſuſpecti in moribus. Nam ſuſcipi entes de baptiſmo ſunt fideiuſſo res non ſolu3 fidei ſed etiā morū. vnde in dicto. c. vos eis dr̄. Ideo ſemꝑ eos admonete vt caſtitatem cuſtodiāt iuſticiā diligāt. caritate3 teneāt. Añ omnia ſymbolū ⁊ ora tionem dñicam etia3 vos ipſi tene

te & illis quos excepistis ostēdite. Dicta etiam i hoc. §. notantur i sū. con: li. 3. ti. 24. q. 42. B

¶ Sed ad qd ꝓdest exorcismus? R. fm Pe. & Tho. i. 4. di. 6. Habet effectū i corpore & i aia. qr mīnuit potestatē dmōis. ne possit tantum in homine sicut ꝓus. nec baptismum & alia bona impediat. Sz ꝓ dicta ptās totalit in baptismo tollit. sicut Pharao ꝓus flagellat' ē pplo ñ egresso de egypto. & postea totalit i mari rubro. qd ē figura batismi. submersus ē. A. Idē i sū. ꝯ. e. ti. q. 43. vbi etiaz dr q circa hūc effectuz cathecismi plēs fuerūt opiniones. Sed qd dcm est meli' vr. B. Quid significent sacralia alia que fiunt añ baptismuz i cathecismo. vide. s. baptismus. 6. §. 3. per cathecismuz ipedit mrimoniū ꝯhendnz. j. ipedimentum. 6. §. 2.

Autio.

Noie cautōis qñ. simplr pōitur itellit nuda ꝓmissio. Sed p cautiōez idoneā siue sufficiētē itelligit fideiussoria vl' pignoraticia vt notat ex de pigno. cū ꝯstet. A In glo. B. De hac vide. s. absolutio. 4. §. fi. A. De h etiā dr. s. ab solutio. 1. §. 17. i additione. B

Ecitas mentis

Utrū cecitas ment' sit peccatum. R' fm Tho. 2a 2e. q. 15. Gre. 31. moral. ponit cecitatez ment' inē vitia q̄ causant a luxuria. Ad cui' vitij itellectū ē sciēdū q̄ pncipium itellectual' visiōis est aliqd itelligibile pricipiū p qd hō itelligit alia cui qdez itelligibili pricipio mens hōis pōt itendē. Et q ei ñ itendat pōt dupl'r ꝯtingē. Qñq3 qdē ex h' q2 h3 volūtatē spōtanee se auertentez a ꝯsideratiōe tal' pricipij. fm illud ps. Noluit itelligē vt bñ ageret Alio mō p occupatiōez circa alia. que mag' distrahūt quib' ab ispectiōe h' pricipij auertitur fm illō ps. Supcecidit ignis. s. ꝯcupiscentie. & nō viderūt solem. Et vtroq3 mō cecitas mentis est pcm̄. Sz qñ est ex naturali defectu. vt i amentibus ñ est pcm̄. A. Idez in sū. ꝯ. li. 3 ti. 30. q. 209. B

Ensura ecclesiastica.

Noie cēsure tria cōphendūt. s. intdēm. excoicatio. & suspēsio. ex de vbo. sig. qrēti. Et d singulis hoz vide. j. in vocabulis ꝓprijs vt. j. excoicatio. & j. intdēz & j. suspensio.

Essatio a diuinis

Cessat quādoq3 i aliq̄ ecclesia a diuis pp iniuriā vel offēsā alicui de eccliā vel ecclie fcām. Et tūc posito q etiā aliqs de canonicis q̄ statuerūt cessatiōem a diuis ibi celebrare nō icurreret irregularitatē. qr ñ est intdēm ordinarium. vt dic. Inno. ex d appel. dilect' filio decano. Et ñ d3 cessaria diuis p capitulū collegiū vel aliquem ꝯuentū alicui' ecclie. nisi vocat' oib' ꝓut ē vocādi ad electiōem. & nisi deliberatiōe habita diligenti. & p' hec regsito vl' clerico vel laico cuiuscūq3 dignitatis aut ꝯditiōis vl' stat' pp cuius iiuriam vel offensaz videtur cessatio facienda. q iiuriaz vel offensaz emēdet. & si nolucit emendare nō poterit cessari. Qd si ꝓcedat ꝓdcō mō & cessetur ex tunc taz ps cor q cessāt q̄z ei' ꝯ

quē cessat.j̄.vnū mensē p se vl' p pcuratorē ptinuatis dieb⁹ ad sedē aplicā tenet se pn̄tare. A. Jmmo iter arripe. vt i textu.j̄. allato. vbi etiā pz q̄ debēt ita ptinuare. vt q̄ cito pmodo poterūt se ap'lico cōspectui repn̄tent. B. cū actis ⁊ mu nimētis negocij. nisi p pcordiā istra dēm tps cessaret ipsa cessatio. Et sic ptib⁹ venientib⁹. vel vna ⁊ n̄ al ta veniente ps culpabilis puniat. Et nihilomin⁹ si ps q̄ cessauit n̄ ve niret. nec mittēt. n̄ seruabit cessatō nec valebit. ex̄ de offi. or. q̄uis li. 6. A. Jbi dr̄. Partē isuper a diuis cessante suprascriptam tam in cessando q̄ i veniendo seu i mittē do ad sedē aplicā n̄ seruante. nō seruetur ipsa cessatio. sed ea n̄ obstante vt prius ipsa celebret. Et p. pdictis albricus. B

¶ Qui volūt cessare a diuis debēt causam idoneā pscribere i istrumēto publico vel patentib⁹ litter' cū autenticis sigillis. A. s. pprijs q̄n hoc collegiū facit. vel cū vno sigillo vnius alterius autentici. vt i textu.j̄. a legato. B. Et assignat il li p̄ quem cessare itēdūt. Q̄d si h̄ ptermiserint vel cā n̄ fuisset iusta canonica. restituent oia q̄ tpe cessatōnis pcepunt de ecclia illa vbi cessatū est. ⁊ q̄ p illo tpe d̄bent eis d̄ ecclia n̄ pcipient. ⁊ ei p̄ quē cessauerūt. d̄ dāmis ⁊ iiurijs satisfaciēt. Si vero cā fuerit iudicata canonica. tunc illi qui occasionem d̄derūt pdemnandi sunt ad oē iteresse canonicis. Et ad certā quātitatē taxādā ipsi ecclie in qua cessatū est puertendā i cultū diuinū. extra de offi. or. si canonici. li. 6. A. Ubi patet q̄ d̄cā quātitas taxat supioris arbitrio. B

¶ Qui ad aggrauatiōem cessationis imagines crucis. bīe virginis ⁊ alio⁊ sācto⁊ irruerenter tractāt prosternūt vrticis. vel spinis supponunt. vel aliquid huiusmodi faciunt. reprobantur. ⁊ grauiter sūt puniendi extra de offi. or. si canonici. li. 6. Qualiter generalem cessatiōem a diuis religiosi tenentur seruare vnde. j̄. iterdēm. l. §. xi. q i cipit. Q̄n sententia.

Jmiteriū habet eādē

imunitatem quā ecclia quo ad oia capitula. que vide. j̄. emunitas ecclie ⁊ emunitas pfugientium. Et hoc p̄ter q̄ i duobus casib⁹. s. q̄ nullus mortu⁹ debet i ecclia sepeliri. vt. j̄. emunitas ecclie. §. 2° ⁊ q̄ laici i choro ee nō d̄bent. hec Ray. ⁊ Hosti. A. Jdem i sū. p. li. l. ti. 14. q. 6. B

¶ Cimiteriū pollutū esse censetur q̄n ecclia est polluta effusione sanguinis vl' seminis. Dico si sit contiguū ipse ecclie. Et anteq̄ repcilia tū sit nō debet i eo aliqs sepeliri. secus si cimiteriū ipsū esset remotū ab ecclia. Sed epuerso polluto cimiterio n̄ ē polluta ecclesia. ne mi nus dignum trahere videat ad se maius dignū. ex̄ de pse. ec. si ecclesia. li. 6. Et n̄ est cimiteriū vnum sed plura q̄n paries est i medio lz sit ibi porta. A. s. q̄ itur de vno ad aliud vt i prealiegato. c. B. Unde vno violato n̄ est violatū alter. vt i d̄cō. c. Circa consecrationem cimiterij vide. j̄. consecratio. 4. primo. ⁊ 2°.

Lauis prout hic sumitur est po

testas ligādi atq3 soluēdi q̄ eccl'a sticus iudex dignos debet recipe ⁊ indignos excludere a r̄gno ut p3. 4.° sniarū. ⁊ per glo. Jero. sup Mat. 16. A. ray. vo dic̄ q̄ claues ij dicūt sciētia discernēdi īt pcīn. ⁊ pcīn ⁊ ptās ligādi atq3 soluendi dis. 20. §. i. Pe. vo ut in sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 171. dicit q̄ clauis ē q̄dā ptās spūalis sup nāliter a deo data ⁊ infusa. nō inata nec acq̄sita He oēs tēdūt ad idē. sed una magis declarat aliā. Diffininitio .n. Ray. ondit q̄ ptāti debet annecti snia. Jsta vo Pe. indicat a quo ē hec ptās. B.

j ¶ Quot sit claues. R. s̄m Tho. in 4. dis. 18. Quia p clauē ut nūc dēz ē. iudex dz dignos recipe. ⁊ indignos excludē. indiget iudicio discretōis q̄ idoneitatē iudicet. ⁊ idig3 ipo actu r̄ceptōis. ⁊ ad utrāq3 eo⁊ ptās q̄dā seu auctoritas r̄q̄ritur. Et s̄z h̄ due claues distinguūt Una q̄rū ptinet ad iudiciu3 ei⁹ q absoluēd⁹ ē. Alia ad ipā3 absolutionē. Et hee due claues nō distinguūt i eētia auctoritatꝭ. q̄z vtrūq3 sibi ex officio ꝯpetit. s3 ex ꝯpatōe act⁹ q̄rū un⁹ aliū supponit. Nā clauis q̄ dr̄ ptās ligādi ⁊ soluēdi imediate apit. s3 q̄ dr̄ scia discernēdi. ondit cui apiēdū sit p illā. De his claulb⁹ h̄et. dis. 20. §. i. A. Sed ut p3 i sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 172. ray. dic̄. Credo ueri⁹ eē q̄ n̄ ē nisi una clauix q̄ ē ptās siue iurisdictio. dicunt tm̄ plalit claues pp plures ei⁹ effect⁹ q sūt ligare ⁊ soluere claudeř ⁊ apire. ad istar clauis mālis Et q̄ alicubi iuenit scia ꝯiūcta ptāti. nō ē iō q̄ scia sit clauis. s3 q̄z necessaria est ptātem habētu. sicut lucerna in tenebris ābulāti. ne al'se quat quod ait dn̄s Math. 15. Si cec⁹ cecum ducit ⁊c̄. Con. Pe. dicēs. Jn sole potentia liq̄faciendi ⁊ indurandi una ē i radice ⁊ due i. effectib⁹. Sic una tm̄ est clauis i radice. s3 due in effectibus. B.

2 ¶ Harū clauiū seu h⁹ clauis vsus ē ad apiēdū ⁊ claudēdū s̄m Pe. sic̄ ⁊ clauis mālis. s3 differēter q̄z clauis materialis p̄io ⁊ pricipaliter ē ad claudēdū. ⁊ ex ꝯn̄ti ē ad apiendū. Clauis vero spūalis eꝯ. p̄io ē ad apiendū ⁊ secūdario ad claudēdū. A. Et s̄m eūdem Pe. ista clausio fit tripliciter. Uno mō quo ad culpā nō absoluēdo ab ea Alio mō quo ad penā sensus ligādo tp̄ali pena. 3° mō quo ad penā dāni p sniam excōicatōis vt in sū. cō. eo. ti. q. 173. Jdē ēt pōt itelligi de alijs cēsuris. ex̄ d̄ uer. sig. q̄ q̄renti. ⁊. s̄. cēsura. Et vt p3 i. sū. ꝯ. eo. ti. q. 172. dic̄ idē Pe. q̄ ptās ligādi atq3 soluēdi integrat ex duobus. s. ex ptāte ordinis ⁊ ex potestate iurisdictiōis. Jurisdictio ei dat materiā prima ergo ptās clauis ē essētialit. scda accidētalit. B

3 ¶ Soli sacerdotes hn̄t claues q̄z s̄m Tho. i. 4. dis. 18. ⁊. 19. solis sacerdotidib⁹ data h̄ est ptās a dn̄o vbi ait. Quo⁊ remiseritꝭ pctā ⁊c̄. Joh. 20. Nec obstat q̄ soli petro dc̄m ē. Tibi dabo claues regni celo⁊. Math. 16. q̄z illud fec̄ dn̄s ad dmōstrādū ecclie vnitatē vt oēs a Petro ⁊ successorib⁹ suis accipe rēt sue ptātꝭ origīnē. 24. q. i. qcūq3 ⁊. c. loq̄t. Et l3 oēs sacerdotes habeāt ptātē clauiū q̄ntū ad ordinez. nō tm̄ hn̄t vsū ptāis. q̄z deficit eis iurisdictio q̄ mistrat materiā. vn̄ q̄

nō hꝫ iurifdictioneꝫ ſup ſubditos pōt dici ꝙ q̄ꝫtū ad h nō hꝫ vſū clauui. Sed tñ ſacerdos mal⁹ q̄ꝫuis ſit grā ꝓuar⁹ nullo mō ꝓuatur vſu clauium i q̄ ipſe eſt agens ꝓncipale ſed inſtrumētale. hec Tho. ſimi li Pe. ⁊ Ray. A. Hoc itelligit̄ d̄ ſacerdote ab eccliā ñ abſciſo. q lꝫ ſit mal⁹ tñ vtit̄ clauib⁹ īſtrumētalit̄. i. loco d̄i. vt i ſū. ꝯ. li. 3. ti. 34. q. 174 ⁊. 175. vbi etiam oīa predicta notant̄. De hoc. ĵ. §. ſe. B

4 ¶ Utrū ſciſmatici. heretici. excōicati. ſuſpenſi degradati. habeāt vſū clauium. R̷. ſm. Tho. in. 4. diſ. 19. Habent quidem vſum in ſe quantū ad eſſentiam. ſed talis vſus impeditur ex defectu materie. q: talibus ecclia ſubtrahit ſubditos vel ſimpliciter vel ad tempus. vñ quātum ad hoc priuati ſunt vſu clauium. A. Con. Pe. vt in ſū. ꝯ. co. ti. q. 176. B

5 ¶ Quid operetur vſus clauium? R̷. ſꝫ Tho. ⁊ Pe. vbi. ſ. Operat̄ īſtrumētaliter. diſponendo ad gratiam ⁊ iuſtificatiōem. ñ aūt principaliter ⁊ imediate ipſam. grām ⁊ iuſtificatiōem efficiendo. quia hoc eſt ſoli⁹ dei. Sed ſicut ad mūdationem originalis i baptiſmo vꝫ abſolutio. ita ad emundatōeꝫ actualis valet abſolutō. A. Idem in ſū. ꝯ. co. ti. q. 177. vbi addit̄ ſm Tho. Qd̄ ſi añ abſolutiōem ſacerdotis aliqs non fuiſſet ꝑfecte diſpoſitus ad grām ſuſcipiēdā. i ipſa ꝯfeſſione ⁊ abſolutiōe ſacr̄ali grām ꝯſeq̄ret̄ ſi obicē ñ poneret. Idē Pe. ⁊ addit. ꝙ ſufficiēter ꝯtrito datur ibi augmentuꝫ gratie. B

6 ¶ ¶ Qualit̄ ꝑ claues. ſacerdotes dicantur ſoluere vel ligare. R̷. ſm Ray. Trib⁹ mōis. 1°. ligāt ⁊ ſoluūt. i. oſtēdunt aliquē ligatū uel ſolutū a d̄o. Uñ dñs Luc. 17. leproſos ꝑ ſe pri⁹ mūdauit. deinde ad ſacerdotes miſit q̄ꝝ iudicio oſtēderent mūdati. A. Inmo vr̄ ꝙ ñ ſolum oñdant abſolutū. ſed ēt abſoluāt iſtrumētalit̄ tñ. ut. ſ. §. ꝓximo. Nā lꝫ vera ꝯtritio reſuſcitet pctōrē. remanet tñ adhuc ligatus. donec ſi pōt ſacerdoti ſe pñtet. ⁊ ab eo fuerit abſolut⁹. Nꝑ ꝯtritio ab hac obligatōe ñ pt̄ libare. ⁊ de pe. di. i. ñ pōt. ⁊ de pe. ⁊ re. c. oīs. Uñ ⁊ dñs lazaꝝ ab eo reſuſcitatū dedit diſcipulis abſoluēdū. Io. xi. B. 2°. ſoluunt qñ a pctō ſacr̄aliter abſoluūt ⁊ ligāt ad pniam ꝑagendā. A. In ſū. cō. eo. ti. q. 178. vbi h ponunt̄. dr̄ ꝙ ſ⁹ mod⁹ ligādi ē cū ſatiſfactionē pnie iponūt penitētib⁹. ſoluēdi v̄o cū aliqd dimittūt. uel ꝑ eam purgatos ad ſacr̄oꝝ coiōꝫ admittūt. B. Uñ Leo papa. Xp̄s hāc ꝓpoſitis ecclie tradidit ptātē. ut cōfitētib⁹ pnie ſatiſfactōnē darēt ⁊c. de pe. diſ. i. multiplex. 3. ligant uel ſoluūt ꝑ excōicationē. Et ad iſtos oēs modos pōt ꝯuenir̄ illud. Qd̄cūqꝫ ſolueris ſup terrā ⁊c. quod locū habet cū ſacerdos iuſte iudicat ligando uel ſoluendo. A. Oia ꝓdicta pleni⁹ habent̄ i ſū. con. dcā. q. 178. B. De q̄ mā q̄ꝫtū ad excōicationē uide. ſ. abſolīō. ⁊. ĵ. excōicatio ꝑ totū. De abſolutōe pctōrū ⁊. pnia vide. ſ. abſolutio. 6. ⁊. ĵ. ꝯfeſſor. ⁊ ꝯfeſſio ꝑ totū. ⁊. ĵ. pnia ꝑ totū. ⁊. ĵ. ptcm̄ ꝑ totū. Et ꝓdictā expoſitionem ligandi ⁊ ſoluēdi hēs. ĵ. ſacerdos. §. i.

Lericus j cōmūi ter Ad

h q̄ quis sit vere clericus non sufficit q̄ sit lr̄atus nisi hēat aliquē ordinē clericatē vl' saltē p̄mā tōsurā ab eo q̄ dare pōt. A. Per p̄mā .n. tōsurā qs ꝯstituit̄ cleric⁹ ex̄ de eta. ⁊ q̄li. cū ꝯtingat. B. Vn̄ q̄ diu hꝫ solū primā tōsurā vel minores ordines pōt si voluerit deserere clericatū. vt .s. apostasia. 4. §. 2. ⁊ 3.

1 ¶ Clericus ornat⁹ dꝫ esse duplici ornam̄to .i. iteriori ⁊ exteriori. Interius ornam̄tuꝫ ꝯsistit i virtutib⁹ qb⁹ d̄bēt eē ornati clerici ⁊ p̄cipue sacerdotes atqꝫ p̄lati. ne al's male sedētes i cathedra cathedre i̇uriā faciāt. 40. di. multi. Exteri⁹ ornam̄tuꝫ ꝯsistit i q̄tuor .i. i icessu. vt non currendo sꝫ moderato ⁊ eq̄li gressu icedāt. vt sic maturitatē: ⁊ eq̄litatē idicēt ment̄. 40. di. §. vlti. Nec i solo cessu: sꝫ ēt quia oculos liguaꝫ ⁊ oīa mēbra d̄bent clerici sub freno castitat̄ ⁊ modestie coercere. 6 q. 1. ex merito. 32. q. 5. nec solo. 2. in habitu. vt n̄ d̄ferāt vestes icisas ⁊ lingulatas. A. s. frapatas. Ligula eni s̄m. Catholicon ē parua ligua ⁊ p similitudinē pōt icisura accipi vestis q̄ i modū lingue solet fieri. Et idē lingulatus .i. sic icisus. Vn̄ i sū. ꝯ. li.° 3. ti. 7. q. i. vbi hec omnia ponuntur q̄ fuerunt originalit̄ d̄ cā Ray. dr̄. Nō d̄ferāt vestes icisas .i. lingulates ad moduꝫ ioculatoruꝫ B. neqꝫ varij coloris. nec rubeas neqꝫ virides neqꝫ nimis longas. neqꝫ breues. Iteꝫ neqꝫ de serico. sed de lana n̄ nimis p̄ciosa vel vili. 41. dis. §. 1. Et precipue i habitu d̄bent se ꝯformare quantum p̄nt ill' inter q̄s viuūt. seruata semper honestate. ar. dis. 4. §. erit. ⁊ dis. 30. si qs viroꝝ. A. Hec oīa i dicta. q. i. i sū. cō. vbi ēt addit̄ q̄ i habitu pōt cōp̄rehēdi ēt tonsura q̄r comaꝫ ⁊ barbā debent deponē. ex̄ de vi. ⁊ hone. cle. cleric⁹. 1. B. Et nō. q̄ ex cā timori' p̄egrinationis. vel alia sili licitū est clerico habitū trāsformare. 21. q. 4. epi ex̄ d̄ ui. ⁊ ho. cle. clerici. 2. A. In h. c. clerici. dr̄ d̄ cā timoris. In dcō v̄o. c. epi dr̄ de cā p̄egrinatōnis. q̄n̄. s. longo t̄pe ambularēt. ut ibi dr̄. De sili cā i dcis caplis nō dr̄. Nec ēt puto q̄ cā p̄egrinatōis ēt lōgissime si cā timori' iusta nō adsit. d̄beat ita habitū trāsformare q̄ cleric⁹ non appareat. Hoc .n. strictissime ꝓhibet̄ vt i. c. cōtingit. 2. ex̄ de sen. exc. Sꝫ forte pp dictā longā p̄egrinationē licet vestes ferre breuiores. Et in palle gato. c. clici p'la alia de simili mā ponunt̄. B. Quicūqꝫ āt clericus v̄gata vel p̄tita vtit̄ veste publice sine cā si bn̄ficiat⁹ ē suspēsus est a fructuū p̄ceptionē p sex mēses. Si n̄ ē bn̄ficiatus ⁊ ē i sacris citra sacerdotiū p idē tēp⁹ ē inhabil' ad bn̄ficiū obtinēdū. Si hꝫ dignitatē uel beneficiū cū cura vel est sacerdos aut religios⁹ est suspensus p annū a bn̄ficio. ⁊ p idē tēpus est inhabilis ad obtinendū qd̄cūqꝫ bn̄ficiū ecclesiasticū. ut in cle. q̄m̄ de vi. ⁊ hone. cle. 3. cōsistit clericorum ornamentū exterius in cibo. de quo vide. ĩ. gula per totuꝫ. 4. in potu. de quo. ĩ. ebrietas. §. 3. ⁊ ĩ. sobrietas. §. 1. ⁊ 2.

2 ¶ Clericus habet deferre rasurā in modū corone. s. ⁊ tonsurā capilloꝝ ab isra. Cui⁹ rōnē assignat Tho. in 4. sen. di. 24. q̄r corona ē signuꝫ regni ⁊ p̄fectionis cum sit circularis. Illi autem qui diuinis

ministerijs applicant. adipiscunt re
giā dignitatē. τ pfecti i virtute esse
debēt. Cōpetit ēt eis subtractio ca
pilloꝝ ex parte supiori ne mēs eo
rū tpalib⁹ occupatōib⁹ a ꝯtēpla
tōe diuinoꝝ retardet. τ ex iferiori
p tōsurā. ne eoꝝ sensus tpalibus
obuoluant. Conuersi ēt tondētur
pp renūciatōem tpaliū sed nō ra
dunt. q2 ñ occupātur diuinis mi
nisterijs i quibus oporteat eos di
uina mente ꝯtemplari. A. Idem i
sum. con. li. 3. ti. 7. q. 3. B.

3 ¶ In ꝯuiuio clericor͂ sunt preci
pue sex obseruanda q̄ hñt di. 44.
cōuiuia. Ut videlicet vita absētiū
non mordeatur. Ut pñtes non ir
rideantur. Ut iania seculariū nō
recitētur. Ut verba sacre lectionis
legantur τ audiātur. Ut cibus nō
nisi ad sustētatōem sumat. Et vt in
pricipio τ i fine laudes deo referā
tur. hec ibi. τ. c. pro reuerētia. A.
In allegatis iuribus nil dr̄ ō istis
laudib⁹. sed eadē di. c. vt ñ liceat.
vbi dr̄. Non oportet clericos vel
laicos religiosos ante sacrā horā
diei tertiā iire ꝯuiuia. nec aliqñ cle
ricos nisi hymno dcō edē panē τ
p⁹ cibos grās auctori dō r ferr. B

4 ¶ Cleric⁹ dʒ i bñficio residē. τ in
eo sua officia iplē. Et illi q̄ ñ iplēt
sʒ voluptatib⁹ vacāt ẜm Al. nihil
hñt iuris i reb⁹ ecclīasticis. τ si re
cipiūt tenent restituē. Reddit⁹. n.
eccliar͂ sīt stipēdia ẜuituū. Uñ τ iu
ra idixerūt clericis psonalē residē
tiā. q̄ tñ i mlt̄ casib⁹ pmittūt absētiā
ꝯtinue vl' ad tps. Tñ qcqd sit ō fo
ro ꝯtētioso vr̄ sufficere ad salutē
si ipe sua cura τ ipēsis puidʒ q̄ ec
clia dcēt officiet τ ppl's sufficiēt re
gat τ ipe hōeste vite τ mor͂ bōnʒ
exēplū sbditi̧ ondat. τ itēdū p se ad
locū accedat. τ ō pdicti̧ certificet.
τ qñqʒ p se offiñ exoluat. A. Nō
sic dic Ul. sʒ ait. Et p se dinū offiñ
diligent exoluat. τ ministris ẜm pos
sibilitatē bñficij puideat sufficien
ter. ut i sū. cō. li. 1. ti. 7. q. 29. Et ex h
vr̄ colligi q̄ cleric⁹ exñs i mortali
teneat ad restitutionē pceptoꝝ ex
bñficio illo tpe q2 nō potuit bēñfi
cio debite deseruit. nec dinū offiñ
diligent seu ꝯuenient exoluē. pser
ti si sit notori⁹. cū glibet pctō τ no
tori⁹ sit ipso iure suspensus. ut pōt
colligi ex notatis in sū. cō. li. 5. tit.
29. q. 3. τ. 5. Et idē videt posse di
ci de illo qui ex indeuotōe τ lata
negligētia nimis celerit ul' alī dis
solute seu irreuerent dic officiū. q2
sic nō diligent exoluit. τ q2 facit ꝯ
pceptū ecclie m. c. dolentes. de ce
le. mis. B. Tuti⁹ tñ ē si p se ꝯtinue
faciat. Reliq̄ vide. j. residentia. A
Ibi lati⁹ dr̄ de hac residentia. Et
ex ibi dicti̧ pōt patere q̄ nō soliū ē
tuti⁹ p se residē. sʒ etiā ē nessariū i
bñficio curato. τ qñqʒ etiā i alijs
B. De trāsitu clericorum ō eccle
sia ad ecclesiam. vide infra transi
tus.

Lericus ij.

s. q̄ clici a qbusdā actib⁹ secularib⁹ sunt re
moti. Nō ei debēt itēdere negocia
tioni de rebus vēdēdis τ emēdis.
τ h⁹ ex̄ ne cle. vel mo. c. 1. τ. 78. di.
fornicari. De hoc. j. negociatio. §
ẜo. τ. §. añpe. Itē nec qōibus i iu
dicio seculari ēt si bñficiū non ha
bēt dūmō sint i sacris. siue etiā sint
in minoribus τ hēant bñficiū. τ
hoc nisi p se τ miserabilib⁹ psōis
extra de postu. c. p. A. Ibi etiam

dr ꝓ ecclia sua. B. Et.86.di.pue
nit vel nisi suá l' suoꝝ iniuriá ꝓsequat.
4.q.6.oibus. A. Ibi ñ dr nisi de i
iuria ꝓpria. Sed ét ꝓ ꝯiunctis pót
agere i quacūq3 hōesta cā si necci-
tas imicat. vt i.c.cū sacerdotis.ex
de postu. B. Ité ñ pñt suscipē gu
bernatōes alienaꝝ reꝝ seu ꝓcura
tōes alienoꝝ negocioꝝ. Bene át
pñt suscipere tutelas a legibus im
positas. s3 ꝛ curá orphanoꝝ ꝛ vi
duaꝝ que idefense sunt. A. Aut ea
rum psonaꝝ que maxie eccl'astico
idigét adminiculo vt i.c.j.alľato.
B. Et ét de lnia epoꝝ gubernacu
la ecclesiasticaꝝ reꝝ. vt in.d.c.per
uenit. Et vide.j.tutela.§.2.ꝛ.3. An
vero clericus possit exercer aliqđ
artificiū vel culturá possessionum
ꝛ huius. vide.j.negociatio.§.pe.
Et an possit exercere officiū tabel
lionatus. vide.j.tabellio.§.2º.

1 ¶ Clici nō debent mīstrare in ta-
berna. nec i ea comeder l' biber ni
si cā necčuat i pegriatōe.44.di.nō
oportet pº.ꝛ.c.nulli.ꝛ.c.clerici.

2 ¶ Clici q relicto clericali habitu
portát arma. si tertio moniti ñ de
ponūt. pdunt priuilegiū clericale.
ex ꝺ sen.excō.in audientia. Simi
liter ét si non sint moniti ꝛ imiscét
se tyránidi ꝛ enormitati. extra de
sen.excō.cum non ab hoie. pñt tñ
arma portar modo quo dr.s.bel
lum.2.§.1.

3 ¶ Clerici goliardi aut buffones.
A.i.ioculatores. ut p3 in tex.j.alle
gato. ꝛ glo.ibi dić q primū é vul
gare gallicū. fm vulgare tuscoꝝ.
B. Si hoc p annum exercuerint.
carent priuilegio clicali. A.s.om
ni ut in tex.ꝓdicto. B. Et eodem
mō si minori tpe ꝛ admoniti non
destiterit. ex de vi.ꝛ ho.cle.clerici
li.6. A. Ubi p3 q requirit tria mo
nitio. B.

4 ¶ Clerici qui carnificiū macella-
rioꝝ seu tabernarioꝝ offiñ publi-
ce faciūt. A. Personalr vt i.c.j.al
legato. B. Si tertio moniti. A. no
minati vt ibi. B. ñ desistát seu rsu
mát. ꝛ si sunt ꝯiugati pdūt ꝓuilegi
um clericale. A. oio ut ibi. B. Nō
cóiugati vero q icedūt vt laici per
dūt in psonis. A. S3 si nō icedant
vt laici pdunt in rebꝰ tñ vt ibi. B.
q3diu hoc agūt. A. In tex.cle.dio
cesanis. ad lrám sic dr. Si moniti
ab his non destiterint aut ipa vt ꝓ
missum é exercédo resūpserint qñ
cūq3 ꝯiugati oio. Nō cóiugati ve
ro i rebus. ꝛ si oio icedant vt laici
i psonis priuilegiū clericale q3diu
ꝓmissis istiterint eo ipo amittant.
B. De vita ꝛ hone.cle.clerici li.
6.diocesanis.i cle.e.tit. A. In pre
dicto.c.clerici.nihil de hoc ponit
s3 solū q dictū é i ꝓcedenti.§. B.

5 ¶ Clericus ꝯiugatus si ꝯxit cum
vnica ꝛ virgine ꝛ deferat tōsuraz
ꝛ vestes clericales retinet priuile-
gium clericale i duobus.s.q per
cutiés cum é excōicatus. ꝛ qđ nō
pót distrigi nec cōdénari a iudice
secl'ari. nec ciuilr nec crialiter. In
ceteris uero nō retinet. Ité si non
defert tonsurá ꝛ habitū i nullo re
tiet ex de cle.cōiu.clerici li.vi. qño
clericus pót iudex esse vel iudica
re.j.iudex.2.§.1.ꝛ.vi. Et p quos
actus clericus i miooribus pdit pri
uilegiū clericale. vide.s.apostasia
4.§.pe.ꝛ vlti. Et que negocia cle-
ricis sunt iterdicta.j.negociatio i
tribus vltimis.§.

Lericus.iij. .s. q̄ꝫ tū ad cohabitatiōem clericoꝝ ⁊ mulierū ⁊ hōestatē. Clerici nāqꝫ nō debēt hītare cū mulieribus. di.32. hospitiolū. ⁊ di.81.legit. Nam cohabitatō ē aliqñ adulteriј occasio 18.q.2.diffinim⁹. Excipiūt mr̄.soror.amita.mr̄tera. A. Amita ē soror pr̄is mr̄tera vero mr̄is ſꝫ Catho. B. Et gnāl'r ꝑ lineā transuerſalem oēs ꝯſāguiee q̄ ſūt īfra ſcdʒ gradū.ar.di.81.cū oibus. Sʒ ꝑ lineā aſcēdētiū ⁊ deſcēdētiū vſʒ ad q̄rtū ḡdū.ar.ex̄ ḋ ꝯſā. ⁊ affi.ñ dʒ. ⁊ di.32.ītērdixit. ⁊ di.81.cū oibus ⁊.c.volum⁹. Et ē rō q: i iſt s fcduſ naturale nihil ꝑmittit ſeui cr̄is ſuſpicari.ex̄ de coha.cle. ⁊ mu.a nobis ex̄ ḋ ꝑſūp.cū i iuuētute. A. In allegatis iurib⁹ ñ clare mōſtraṫ de iſto q̄rto gradu ad hoc ꝓpoſitum ſʒ tñ idē dicit Ray.ut i ſū.cō.li.3. ti.30.q.xi. Idē ēt dic̄ gl.i.c.i.extra ḋ coha.cle. ⁊ mu.aſſignās aliā rōnem vʒ.q: vr̄ ꝙ in iſta linea recta āplius poſſit extēdi ꝑmiſſio q̄ꝫ in collaterali. Et bñ q: i liea recta q̄nto gradus ē diſtātioꝛ.tāto ē antiq oꝛ ꝑſona ⁊ minoꝛis ſuſpitōis. ⁊ ꝑ ꝯſequēs maioꝛis ꝑmiſſiōis.32.di. ītēdixit. B. Et hoc itellige niſi haberet ſecū pediſſe quas l'aliquas mulieres ſuſpectas. A. Ad hoc facit.81.di.legiṫ. B. Porro ēt cū ꝓ⁹ dictis clericus ñ dʒ hr̄e imoderatā familiaritatē ne cōtēptibilis habeaṫ.33.di.quorūdā. Pñt etiā ultra predictos gradus habitare ſi eſſent ātiq̄ ⁊ non ſuſpecte diſ.81. fcias. ⁊ i pꝛedicto.c.interdixit.in fi. A. Pñt ēt habitare alique affines ⁊ domeſtice.81.di.cū oibus i

vbi ex cōcilio Carthagiñ.dr̄. Cūʒ oibus ei clericis extrance femine nō cohitēt.ſʒ ſole mr̄es amie ⁊ materteꝛe.amite.ſoꝛoꝛes. ⁊ filie fratꝝ aut ſoꝛoꝝ. ⁊ quecunqꝫ ex familia domeſtica ex neceſſitate ēt anteq̄ꝫ oꝛdinareṫ iā cū eis habitabant.ul' ſi filiј coꝝ iam oꝛdiatis parētibus vxoꝛes acceperūt.aut ſeruis ñ hñtibus i domo quas ducant aliūde ducere nccītas fuit.h̄ ibi. Itē pōt cohabitare vxoꝛ ipius clerici añ oꝛdiatōeʒ hita que caſte regēda ē. 81.di.volumus. Qḋ itelli: qñ vxoꝛ ē iā vetula ⁊ ñ ſuſpcta vt i.d.q.xi. ⁊ i ſū.cō.nōtur. Itē ſciēdū cū nulla ſuſpecta dʒ cohabitari ēt ſtrictiſſime cōſanguinitatis.ex̄ de coha. cle. ⁊ mu.c.i.vbi dr̄. Inhibēdum quoqꝫ ē vt nullus ſacerdos feminas de quibus ſuſpitio pōt eſſe retineat.ſʒ neqꝫ illas quas canones cōcedunt mr̄em amitā ⁊ ſoꝛoꝛeʒ. q: iſtigante diabolo.ēt i illis ſcelus ꝑpetratū r̄ꝑiṫ. ⁊ ēt i pediſſe qs earūdem. Sʒ ſi quā de his neceſſitatem habēt ꝑſbyteri.habeāt i vico aut i villa domū longe a ſua cōueꝛſatōe. ⁊ ibi eis que ſunt neceſſaꝛia adminiſtꝛēt. Prohibēdū quoqꝫ ē vt nulla fcia ad altare ꝑſumat accedere.aut pꝛeſbytero miniſtrar̄ aut infra cācellos ſtaꝛe vel ſedere.hec ibi. Sed vt habeṫ in ſū.con.dicta q.xi.vidētur aliqui intelliger̄ hūc textuʒ.quando conſanguinee habent ſecum pediſſe quas extraneas. Sʒ certe ḋcre.pōderat ſuſpitōeʒ ū ſolū pediſſequaꝝ.ſʒ ēt ipaꝝ ꝯſāguieaꝝ.ibi q: iſtigāte diabolo ⁊c̄. Vñ ēt ſi ñ hēant ſecum extraneas.debet cōſanguinearum ſuſpectarū cohabitatio vitari.ut ſup

hoc.c.sentit glo.dicens. Quod di
citur hꝫ.itellige de suspectis clericis
iuuenib⁹. ⁊ mulieribus suspectis
qꝛ si suspecte sunt ñ debēt secū ma
nere.34.dis.quorūdam. Contra-
ria loquuntur de illis mulieribus
de qbus nulla est suspitio mali. Jt
fm Goff. ⁊ Host.epꝯ ⁊ religiosi⁹
indistincte nō pñt cū aliqua ēt con
sanguinea habitare.ar.dci.c.quo
rūdā. ⁊ i Autē.de sanctissimis epis
.§.epm.coll.9. ⁊ de monachis .§.
cogitādū col.1. Ray.vo dicit. Li
cet hꝫ tutū. ⁊ honestū esset.tñ ñ ob
stant eis illa iura.qꝛ.c.quorūdam
loquit̃ qñ imoderatā familiaritatē
epꝯ hēbat cū filia cuius occasiōe
vilis ac cōtēptibilis a subditis hē
bat.c. vo sane.loquit̃ de vxor̃ epi
que oio debet intrare religionē.
hec in dicta.q.xi.i sū.con. Primū
veri⁹ vr̃. Nā ꝺ religiosis expresse
hēt. 18.q.2. diffinimus. De epis
vo in dcō.§.epm. Et sic non dedi
gnātur leges sacros canones imi
tari.ita ⁊ sacroꝝ statuta canonum
principum constitutionibus adiu
uantur.extra ꝺ noui operis nūc.
.c.1. B

¶ Utrū clericus incontinēs ⁊ for
nicarius sit suspēsus ⁊ debeat in
officijs euitari. R. Quilibꝫ ꝑ mor
tali peccato ē suspēsus quo ad se.
tñ talis nō ē suspensus q ad alios.
nec debet in officijs euitari.nisi si
pctm̄ ē notoriū.vt qꝛ dānatus ē de
illo.aut sponte ꝯfessus est in iure.
A.vel ēt nō spōte.qꝛ hꝫ distinctō ñ
fit in.c.q̄sitū.j.allāto.vbi ēt glo.di
cit.ꝙ hꝫ casu cōdēnatio debet fieri
ꝑ sniam diffinitiuā. B.vel euiden
tia facti que non pōt aliqua tergiu
satōne celari.vtputa qꝛ mulierem
multū suspectā tenet publice. aut
qꝛ apparēt inde argumenta gradi
entia sup terrā.extra de coha.cle.
⁊ mu.q̄situ. A. Jbi nō dr̃ ꝺ signis
h⁹mōi euidentie.sꝫ hꝫ ponit Ray.
ut in sū.con.li.30..q.12. B. Et de
hoc habes.j.fornicatō.§.2.° Et ibi
de pena clerici qui duxit vxorē.§.
3.° Utrū āt a fornicario liceat acci
pe sacr̃a. hr̃ .j.ordinatus.1.§.3. A
Sup his ⁊ silibus hodie est facta
mag̃ innouatio ꝑ cōciliū Cōstātiē
se.⁊ postea Basiliēse.anq̃ꝫ ꝛuoca
retur.in q° Basil.ꝯcilio facta fuit q̄
dam constitutio approbante dño
Eugenio papa 4.° quaꝫ ego extra
xi de li.dñi cardinal' Juliani tituli
scē Sabine.qui vl'garit̃ dr̃ sci āge
li.q ꝑfuit dcō cōsilio ⁊ mihi hāc
ꝯstitutionē oñdit in camera ⁊ stu-
dio suo Florētie.die.2.decembris
1440 .cuius tenō seqtur ⁊ ē talis.
Ad vitādū scādalū ac multa ꝑicu
la subueniēdū quoqꝫ ꝯscientijs ti
moratꝫ statuit ꝙ nemo deinceps a
coione alicuius i sacroꝝ admistra
tōe.aut alijs qbuscūqꝫ diuis ul' ex
ꝑtextu cuiuscūqꝫ snie aut cēsure ec
clesiastice seu suspēsionis aut ꝓhi
bitionis ab hoie vel a iure genera
lit̃ ꝓmulgate teneat̃ abstinere.uel
aliquē vitar̃. aut iterdictū ecclesia
sticū obseruare.nisi snia ꝓhibitio
suspensio.uel censura huiusmodi
fuerint.vel cōtra ꝑsonā collegiuꝫ
vel vniuersitatē ecclīam aut locuꝫ
certū aut certam.a iudice publica
ta uel denunciata specialiter ⁊ ex
presse.aut si aliqueꝫ ita notorie ex
cōicationis sniam constiterit inci
disse ꝙ nulla possit tergiuersatiōe
celari.aut aliq iuris suffragio excu
sari.nam a coione illius abstineri

vult iuxta canonicas sanctiones. Propter hoc tamen huiusmodi excõicatos suspẽsos iterdictos. seu ꝓhibitos. nõ intendit i aliquo releuare nec eis quolibet suffragari. B.

Clericus iiij.

Quantum ad bona tẽpalia. Utrum clerici possint habere ꝓprium? R. Sic. xii. q. i. epi. Et si qua capitula inueniant̃ ꝯtraria. itelligi dẽnt ſm statum primitiue ecclesie. quã nihil ꝓprium possidebãt. vel de religiosis qui renũciauerunt ꝓpriis. Et tamen sicut ait Tho. secunda secunde. q. 185. Clerici nõ sic debent ꝓpriũ possidere ut duz curãt ꝓpria defectũ faciant in his q̃ ptinent ad cultũ diuinũ. A. Al'. nõ pñt dicere sicut cũ effectu debẽt. pars mea dñs. Hoc. n. dicere nõ põt q̃ ex dñm aliqd hz. xii. q. i. cleric⁹. Et ut dicit Tho. i loco pallato. ille cũ deo alias ptes habet cui⁹ studiuz diminuit circa ea q̃ dei sunt dũ intẽdit his q̃ mundi sunt. Et predictũ etiã notatur in sum. con. li. ii°. ti. 5. q. xi. B

¶ Utrum clerici possint facẽ testamẽtũ vel donatõnez inter viuos. R. Si habẽt de pr̃imonialib⁹. l' q̃ sibi aduenerũt aliunde. puta ex successiõe vel donatiõe facta psone nõ ituitu ecclesie. vel de illis q̃ ipsi sibi p scripturã vel huiusmõi artificiũ licituz q̃sierũt indubitanter pñt de his facere testm̃ vel ẽt donare. xii. q. 3. c. i. et. 2. ex̃ de test. ad hec. et. c. quia nos. Et h ẽt hñt locũ si clericus sit i potestate patris vel aui ꝯstitut⁹. C. de epis et cle. Autẽ. p̃sbiteros. lz i aliis psonis secus sit. ut. ff. peculiuz. De reb⁹ ãt ecclesiasticis mobilib⁹ et immobilib⁹ nõ põt cleric⁹ testari. sed põt de mobilib⁹ et fructib⁹ pceptis i egritudine ꝯstitut⁹ dũ tamen sit cõpos mẽtis cõferr̃ paupib⁹ et religiosis locis. et his q̃ sibi honeste seruierũt vt dicõ. c. ad h. et ex̃ de testa. relatũ 2. A. Hoc ẽt põt clericus videlicet donare de reb⁹ mobilib⁹ fructib⁹ et simlib⁹ ex iusta cã dũ sanus ẽ. dũmõ tẽpate. ex̃ de dona. ceterũ. et. c. ad apl'ice. Et notatur in sũ. ꝯ. e. ti. q. xii. ẽt ꝯsanguineis q sibi hõeste seruierũt. dicõ. c. relatũ. 2. de testa. B. De ꝯsuetudine tamen clerici alicubi testant̃ de fructib⁹ et reb⁹ mobilib⁹ ecclesie acq̃sitis. tamen de iure ꝯ est vt in pdictis caplis et iuribus. A. Et ut notat̃ i sũ. ꝯ. dicã. q. xii. ſm Al. de huiusmodi rebus testari nõ ẽẽt illicitũ. nisi quia in fauorẽ ecclesiarũ ꝓhibitũ ẽ. vñ ẽt quia rõ suadz oppositũ credo vbi h ꝯsuetudo ẽ. quod de reb⁹ ecclesiasticis mobilib⁹ possint clerici facere testm̃. hec ille. Hoc itellige verum nisi de sacris vasis. Super his. n. nullã non solũ donatõez sed nec alienationẽ pñt facere clerici. xii. q. 2. c. 2. Nisi forte haberent supflua vasa. Nec ex aliis mobilibus posset õbitis satisfieri. 10. q. 2. hoc ius. Et forte idẽ posset dici in aliis ad diuinũ cultum deputatis ar. c. fi. ex̃ de testa. Immo idẽ ẽ ẽt de aliis rebus. nisi forte ꝯsuetudo foret quod clericus testaretur de mobilib⁹ que recepit ut stipendia psonalia de aliis õ nõ põt testari ut notat dñs An. in. c. relatum. 2. de testa. et dñs Dominic⁹ de scõ Geminiano. in. c. presenti. de offi. or. li. 6. B

¶ Quis succedit clerico ab intestato. R. In bõis acq̃sitis p ecclesiam succedit ecclesia. sz in aliis succedũt

ꝯsanguinei scd̄m ordinē iuris qb⁹ ꝺ ficientib⁹ succedit ecclia.12.q.5.c.fi. A poti⁹ vr̄.c.pe. qḋ icipit. ꝗcūꝗ3. B.ex̄ de succe.ab ite.i.⁊.2°c.cum dilectus i fi. Et de hoc casu habes diffuse.ꝭ.successio.§.2°A. Noie āt ecclie.nō ep̄s uel successor clerici morienꝭ vbi ē collegiū clericoꝝ. sed cōis cōgregatio intelligit̄ q̄ re rū illaꝝ deb3 canonicā distributō nem ⁊ curam habere. Ubi āt i lo co defuncti tm̄ vnus est ordinari⁹ is ea bona habebit.dcō.c.relatu3 2°extra de testa. B

3 ¶ Quid si nescit̄ vtrū res fuerint ecclesie vel ꝑsone? R̄. Presumun tur oia esse ecclesie. Si tn̄ cōstat eū habuisse res que nō erant ecclesie sed ꝑsone ⁊ dubitat̄ ꝺ qbus presu mitur pro eo qui est in possessōne rei de qua est q̄stio. vnde si p⁹ mor tē ecclesie inuenitur in possessōe hr̄ dibus incūbit ꝓbatio. Sed si her̄ des sunt in possessione ꝓbabit ec clesia ar.12.q.4.c.i.⁊.q.5.c.i.in fi. Et si possessio est oio cōfusa uł ꝓ bat̄.vide.ꝭ.successio.§.2. A .Ibi dicitur ꝙ equalis d3 fieri distribu tio inter ecclesiā ⁊ cōsanguineos seu heredes.nisi forte qs ex seruo factus sit clericus.tūc.n.fiet qḋ dr̄ extra de succe.ab inte.ca.2°vbi h̄ idem dicit glo.⁊ ut notat̄ in sum. con.li.2.t.5.q.13. Ray.etiam con. ꝑdictis de onere ꝓbandi ⁊ ꝙ de seruo facto clerico intelligat̄ dcm̄ c.2.vbi dr̄ ꝙ peculiū decedentꝭ d3 diuidi i quattuor ꝑtes.quarū vna ep̄o.altera ecclie tertia paupibus. q̄rta parentib⁹ assignet̄.⁊ si nō pa rentes sint ep̄us eam recipiat ⁊ in vsū ecclie diligent̄ distribuat. B.

4 ¶ ¶ Utrū clerici siue ꝑlati q bōa ecclīaꝝ ꝯsumūt i vsus illicitos sint raptores. R̄.fm Ray. Clerici qui ꝯsanguineis aut potētib⁹.diuitib⁹ meretricibus.histriōibus.⁊ silib⁹ bona ecclesiastica pauperibus de bita tribuūt.raptores sūt.q2 qcqd hn̄t pauperꝝ ē.16.q.i.c.fi. Nā pau perib⁹ debent̄. Ūn tales clerici te nent̄ ad restitutionē oīu3 paupib⁹ ł i vtilitatē ecclie.12.q.2.glia.⁊.c.⁊ si illi. Et peccāt mortalit̄ n̄ solū q2 paupib⁹ subtrahūt.s3 ēt qm̄ turpi b⁹ꝑsonis tribuūt.86.dis.qui vena torib⁹.⁊.c.donare. Et qḋ dictū est de ꝯsanguineis.intelligēdū est s3. R̄ R̄. qn̄ dat̄ eis nō ut paupib⁹ sed vltra statutū cōditōis eoꝝ. A. Idē in sū.cō.li.2°ti.5.q.14. Ubi quo ad diuites ⁊ potentes dr̄ qn̄ eis dat̄ nō ꝑꝑ aliquā cā3 licitā ⁊ honestā s3 ꝓpter fauorē ⁊ pompa3 seculi. B. Silr̄ ponit̄ per Tho.se se.q. 185.de ep̄is. Dicit.n.ꝙ si distincta sint bona q̄ debēt̄ i vsū ecclesie ab his que sūt pauperib⁹ ⁊ ministris erogāda.⁊ aliq̇d ep̄s sibi retinue rit de his q̄ paupib⁹ erogāda sūt. ł i usū mīstroꝝ ł i cultū diuī expen denda.nō ē dubiū ꝙ mortalit̄ pec cat ⁊ ad restitutionē tenet̄. De his aūt q̄ sūt spāliter suo vsui ꝺputata peccat si imoderata sibi retineat ⁊ alijs nō subueniat.sicut reqrit de bitū caritatis. Si v̄o ꝑdicta bona nō sint distincta.eoꝝ distributō ei⁹ fidei cōmittit̄. Et si q̇dē i modico deficiat aut supHabundet.pōt hoc fieri absq3 bone fidei detrimento. q2 nō pōt hō in talib⁹ pūctualit̄ acci pere illḋ qḋ fieri o3. Si v̄o sit mul tū excess⁹.nō pōt latē.vn̄ videt̄ bo ne fidei repugnare. Et iō nō ē abs q3 peccato mortali. Et idē iudiciū

ẽ de bonis alioꝝ clericoꝝ. ut pōit idē Tho. i quodā q̄libet. A. Idē i sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 16. vbiquoqꝫ sub dit. Nō ēt ꝙ ꝑlatus tenet de bōis amissis eccl'ie dolo ⁊ culpa lata ⁊ leui ſm Ber. ⁊ Hosti. extra de of fi. archi. c. ea que. B

5 Clericus siue prelatus tenetur de bonis eccl'ie sue amissis sua ne gligentia dolo vel culpa. siue lata siue leui. Notatur extra de offi. ar chi. ea. que. Idē Hosti.

6 Nūqd clericus qui habet suffi ciens p̄rimoniū pōt viuere de bo nis eccl'ie. R. secūdū. Ul. Si d̄ ser uit ecclesie pōt viuere de bōis ec clesie eius. sed si nō deseruiat vel i malos vsus expēdat mortalit̃ pec cat. Cō. Host. Si l'e. ĩ. decime. i. §. pe. A. Idē in sū. con. e. ti. q. 17. vbi addit. Qd̄ āt dic̄ Iero. q bōis pē ptū sustētari pñt. si qd̄ est pauperū accipiūt. sacrilegiū incurrunt. 16. q. i. c. vlt. Intelligendū est ut dicit Ul. cū extrema necessitas paupeꝝ h̄ requirit. tunc. n. ⁊ sua tenent ero gare. Host. dicit ꝙ hec ⁊ similes au ctoritates itelligunt ꝙ de supfluo debēt largas elemosynas facer̃. h̄ ibi. Et sic nō ē expectanda extrēa necessitas. sed de bonis clericoꝝ ⁊ eccl'ie. pauperibus large subue niendū ē. qd̄ magl' consonat ꝑdic to. c. vlt. Al' nō eēt differentia inter clericos ⁊ laicos. ⁊ iter bōa eccle sie ⁊ bona ceteroꝝ. cū in extrema necessitate oēs de oibus bōis iux ta eoꝝ facultatē teneant, prio sub uenire. 89. dis. pasce. B

7 An q̄ male recipiunt a persōis ecclesiasticis teneant ad restitutio nē? R. ſm Ray. Fornicarie ⁊ h' mōi turpes ꝑsone tenent restituer̃ ipsi ecclesie. nisi forte eis fuerit da tū cā elemosine i sūma necitate. qꝛ tūc fuit debitū. 86. di. pasce. Idē Ho. Diuites vō ⁊ potētes q rece perūt p fraudes. minas. iportūita tes ⁊ h' tenent. Et clericus qui de dit redimēdo vexationē suā excu sat. ex̃ d̄ simo. dilect'. i. Si vō non sūt data pp ꝑdicta. sed ꝓpter aliā necessariā vel honestā cām. ut rōe hospitalitatꝭ aut elemosyne. non te nent ar. xi. q. 3. qm̄ mltos. 42. dis. quiescamus. A. Ponit exemplū Ray. ut patꝫ in sum. cō. li. 2. ti. 5. q. 18. qn̄ ꝑdicti diuites ⁊ potētes ca su fortuito pp aliquā cām necessa riā vel honestā venerūt. ⁊ ipediti n̄ pñt redire ad ꝓpria. nec ibi iue nit aliqd ad emēdū. vel nō hn̄t vn̄ emāt ⁊ ꝓcurāt ip̄e cā elyne. B Idē dicēdū si erāt bn̄ meriti ⁊ ho nesti viri ꝑsertim. qꝛ iā ipen derāt ecclesie seruitiū defendēdo. vel pa trocinū i cā ꝑstādo. aut elyas ꝯfe rēdo ⁊ h'. qꝛ talib' eccl'ia tenet re pēder̃. 12. q. 2. qcūqꝫ suffragio. ⁊. c. eccl'iasticis A. Ul. tn̄ vt pꝫ ibidē. q. 18. dicit ꝙ ēt illi q acceperūt ex ille gitima cā restituere nō tenent. nisi ip̄e clericus pp h' mōi donatōꝫ fa ctus sit nō soluēdo. sicut ēt i vsura. ⁊ h̄ excepto eo q extorsit p fraudē vel minas aut violētiā vel h' mōi hic ēt tenet si clericus sit soluendo Si aūt clericus n̄ sit soluēdo. tenē tur ad restitutionē oēs q̄ illicite ac ceperūt. h̄ ibi. Primū dictū veri' vr̃ ꝙ siue cleric' sit soluēdo l' nō il licite sit suscipiēs teneat ad restitu tionē. qꝛ illicita donatio rei eccl'ie de iure n̄ tꝫ. ex̃ de dōa. c. 2. B. Sꝫ si debeat fieri restitutio cui fiet. R. Qn̄ non turpiter dederit sed timo

re vel hu'moi restituet eidem q̄ de dit. Al' aucte supioris ꝯuertet i vtilitaté ecclie vel paupibus erogabitur ar.17.q.4.si quis i atrio. Sat ꝯ cō.Tho.sa se.q.62.A.De hoc in d.q.18.clarius dr̄ ſm Ray.sic.credo ꝙ aucte iudicis pnialis d̄beat fieri ecclie cui sic iniuriose ablatū ē.ita ꝙ illi eidē qui dedit nisi cum turpiter dedit.tūc ei nō sibi ſ; suc cessori suo poterit fieri.vel supiori vt dicit Hosti. Uel i vtilitaté ecclesie ꝯuertat.uel ēt eiusdem loci paupibus si hoc expedir videbit. eroget ar.dcā.c.si qs i atrio. Hoc vltimū.s.ꝙ det paupibus dicit gl. Ray.ꝙ melius ē.s.cum indigent paupes.vel satis abundet ecclesia alioqui melius ē ꝙ in vtilitaté ecclesie paupis ꝯuertat. Idem Al. Sup eo vō qd̄ dicit Ray.de auctoritate iudicis penitētialis.gl.eius dicit.si tn̄ super talibus disponēdi hēant pōtaté. B. De fructibus beneficio ꝝ hēnt plura.s̄. bn̄ficiū so per totū. Clericus non dz recipere ecclīam de manu laici vt.j̄. ecclesia.1.§.pe. Clericus an debeat iurare coram laico. vide.22.q. vlti. nullus. Et habes ibi ꝙ nō presumat iurare i maībus laici. A.s.ad petitōem cuiuscūq; layci.nisi fuerit p iudicem ecclīasticū requisit' ut ibi. B.

Coadiutor

Quō ⁊ qn̄ eps assumere possit coadiutores.vide.j̄..vitiat' corpore.§.2.i fi.⁊.§.fi.

Cognatio

Triplex ē cognatio q̄dā carnalis q̄ dr̄ ꝯsanguinitas. Quedā spūal' q̄ dr̄ ꝯpaternitas.vel cognatō spūalis q̄ ex ꝯpaternitate ꝓcedit. Quedā legalis q̄ dr̄ adoptio. Iste cognatōes multipliciter ipediūt matrimoniū. ⁊ iō de eis require.j̄.ipedimētū.5.6.⁊.7.⁊.s̄.adoptō.

Comenda ec

clesie talis ꝯmēda n̄ pt̄ fieri nisi p modū qui dr̄.s̄.beneficiū prio.§.3.in fi.

Committere

alteri vices suas requir.j̄. d̄legare.⁊.j̄.vicarius.⁊.j̄.cōfessō prio.§.pe.⁊ an̄pe.

Commodatū

Cōmodare ē alicui' rei ad aliquē certū vsu; gratuita cōcessio. Nā si merces iteruenit n̄ ē cōmodatū.ſ; locatio l'alius ꝯct' inomiat' ſ; Host. ⁊ Gof. A. Idē i sū. cō.li.2.ti.6.q.18. Et ē locatō qn̄ interuenit merces pecūie. Hoc ei casu si trāsfert dn̄iū ē uēditio. Si vero n̄ trāsfert ē locatio.vt i isti.d̄ ēp.⁊ vē.p totū. Et de locatōe ⁊ cō.i pn. Si vero n̄ iteruenīat merces pecunie.ē ꝯctus inomiatus qui fit quadrupliciter.videlicet. Do vt des. Do vt facias. Facio vt des. Facio vt facias.ff.d̄ pscrip.ver.l.nāl'. B Cōmodare pōt ⁊ ei ꝯmodari q pōt ⁊ ꝯhere vt n̄ solū platus pt̄ cōmodare ⁊ ei ꝯmodari. ſ; etia; yconom'. q2 is ꝯhere pōt.x.q.2. hoc ius porrectū. Porro si pupillus ꝯmodet n̄ ē obligatus.ſ; alius ei obligat.ff.d̄ ac.ēp.⁊ ven.l.iul'. §.antepe. A. Idem in sum.cō.eo. ti.q.20.ſm Hosti. ⁊ addit. Tenet tn̄ pupillus iq̄tu; locupletior fac

tus ē. Sic ⁊ si psone ñ ecclesie cō-
modatū fuerit teneť ecclia iquātū
i vtilitatē eius versum ē. B. Pos
sumus ēt ꝯmodare non solū nr̄a.
ſ3 ēt aliēa q̄ possidemus. ff. cōmo.
l. cōmodare. ⁊. l. ita. A. Ibi dicit.
Ita vt si fur vel p̄do cōmodauerit
hēat cōmodati actionē. Aduertē
dū tñ ꝙ de bone fidei possessoř ñ
ē dubitatio. Male fidei vero pos
sessori cōmodaȓ ñ licet. imo ꝯmo
dādo furtū cōmittit. q: ē cōtrecta
tio fraudulēta rei aliene inuito dño
ff. de fur. l. i. Silr ⁊ rē alienā ꝓtinē
do rapinā cōmittit. 14. q. 5. si q̄d.
S3 dr̄ posse cōmodare q̄ ad hoc
vt possit cōtra cōmodatariū ageř
cōmodati. d. l. ita nisi forte cōcur-
rat dñs rei cū legitis ꝓbatōibus.
Nā tūc ei oio libera faciēda ē re-
stitutio. C. de fur. l. i ciuilē. B. Nō
tñ l3 nobis cōmodare ea q̄ nobis
sunt cōmodata tm̄ ad vsu3 nostrū
vt. j. §. 4.

2 ¶ In cōmodato d3 restitui res ip
sa di. i. ius aūt naturale. Nec pt r̄
stitutio ꝑtextu alicuius debiti retie
ri. C. cōmo. l. fin. Et ñ deteriorata.
vt. j. depositū. §. anpe.

3 ¶ Quid si cōmodaui tibi rē ad cē
tū vsum. ⁊ tu vteris ad aliu3. pu-
ta cōmodaui tibi equū vsq ad cer
tū locū ⁊ tu ꝓcedis vlteri⁹ l' cōmo
daui eū vt duces ad villā ⁊ tu du
xisti eū ad bellū. l' rē quā tibi ꝯmo
daui ꝯmodasti alteri. R̄. i oib⁹ pre
dictis furtū ꝯmittiť. nisi qñ cōmo-
datarius credebat dñ3 ꝑmissuru3
⁊ erat iusta cā credēdi. ff. de fur. l.
q re. A. In hac. l. ñ dr̄ nisi d fo. s.
qñ excusať a furto. ſ3 ꝑmū. s. qñ te
neť rōne mutati vsus ꝓbať. ff. com
modati. l. si vt certo. §. qnimo. ⁊. ff
de fur. l. qui iumta. Et i dubio ꝑsu
miť dñs ñ ꝑmissurus ⁊ iuitus. ff. d
fur. l. qui vas. §. vetare. B. Itaq
si i dictis cāibus res ꝑijt vel dete-
riorata ē. ille qui ꝯmodatū r̄cepit
idubitanť teneť ad restitutionē. A.
Idē i sū. cō. eo. ti. q. 19. B.

4 ¶ S3 nūquid aliter cōmodatari⁹
tnť si res ꝑijt uel deteriorať. R̄. di
stinguēdū ē q: si q̄s accepit cōmo
datū gr̄a sui tm̄. vt frequētius sol3
fieri ip̄e teneť de dolo ⁊ culpa siue
lata siue leui siue leuiss̄ma. ex̄ eo.
c. vnico. q: i talibus talē diligētia3
q̄lē i r̄b⁹ suis d3 adhibē. Nec hoc
ēt sufficit si res diligenti⁹ custodiri
potuit. ff. de acti. ⁊ obli. l. i. §. is q̄
ꝙ cui. De cāu v̄o fōtuito q ñ acci
dit culpa sua. ñ teneť ad restōe3 ni
si interuenerit pactū vel mora. s. r̄
stituēdi. vt i. d. c. extra. Qd si ꝯmo
datū fuisset factū gratia danť tm̄.
v̄bi gr̄a ꝯmodaui vxori vt ad me
ornatior duceret. tūc ꝯmodatari⁹
ñ teneť nisi de dolo tm̄. vt. ff. eo. si
vt certo. A. In. §. interdu3. vbi dr̄
de dolo tm̄. S3 Host. dicit q: teneť
hoc cāu ēt de lata culpa. vt i sū. cō.
eo. ti. q. 21. vbi h oia notať. ꝓ quo
facit q: lata culpa equipať dolo. ff
depo. l. ꝙ nerua. ⁊ ibi ēt p3 q: lata
culpa dr̄ qñ minorē curā adhib3
alienis ꝙ̄ suis. B. Si vero cōmo
datu3 fuerit gratia. utriusq3. tunc
teneť solū de dolo ⁊ lata culpa. ff.
eo. i rebus prio rñso. ad fi. A. Im
mo hoc cāu teneť ēt de culpa leui.
vt nota. glosa. in. d. l. in rebus. B.
Idem dicit Hosti. vt patet in dic-
ta. q. 21.

5 ¶ Cōmodās teneť cōmodatario
si ei scienť ꝯmodauit vasa vitiosa
ꝑꝑ quā causam vinu3 ⁊ oleū effu

sum ē. ff. co. l. in reb⁹. Itē si añ tps reuocauit ꝯmodatū. ff. eo. l. ꝯmodato. A. Tenef etiā de ipensis factis in rebus ꝯmodatis ẜ3 modū q̄ habef i dc̄a. l. i reb⁹. §. pñt. vbi dr̄. Possunt iuste cause iteruenire. de qb⁹ cū eo q ꝯmodasset agi debēt. veluti de ipensis i valitudine serui factis. q̄ pp fugā regrendi reducē di〈que〉 eius cā facte essent. Nā cibariorum ipense naturali rōne ad eū ptinent. q vtendū accepisset. Sed, τ id qd̄ de ipensis valitudinis aut fuge diximus. ad maiores ipensas ptinere debet. Modica eni ipendia veri⁹ ē vt sicuti cibariorum ad eūdez ptineāt. Itez q sciēs vasa vitiosa ꝯmodauit. si ifusū vinū vel oleū corruptuz effasum ve est. B

Am paternitas.

Regre. j. ipedimñtuz. 6.

Communicare.

i. corpus xp̄i sumere. Quilibet fidelis postq̄ ad annos discretionis puenerit. cōicare tenef saltē i pascate. nisi de ꝯsilio ꝓprij sacedotis τ pp aliquā rōnabilez cām ad temp⁹ abstieat. ex̄ de pe. τ re. c. ois A. Rōnabilis cā est ad faciendaz debitā ꝑparatiōem quā negligent omisit. iux̄ illd̄. i. Cor̄. xi. Probz autem seipsuz hō. τ sic de pane illo edat. Nō eni ꝯuenit vt q multis seu magnis pctis fuerit iuolut⁹ statiz ēt p⁹ ꝯfessiōem accedat. sed si tēpus patif debet pluries ꝯfiteri. τ orōnib⁹ τ ieiunijs τ elemosynis se mūdū τ odoriferuz reddē ꝓ q̄to tpe suo sacerdoti q ei⁹ nouit cōscientie secreta visū fuerit expidirē de pe. di. i. ñ sufficit. τ. c. in accusatione. Nō est autez iusta causa differendi. quia dicat quis se ñ. posse idulgere. vel ñ vult alienuz restituere seu aliud ad quod obligat facere. Hic eni nisi peniteat excōicādus est. de. ꝯse. di. 2. si qs irat. B. Sz quātuz etiā cōicans debet habere. vide. j. §. plt.

¶ Quicū〈que〉 cuz ꝯsciētia pcti mortalis ad cōiōez accedit peccat mōtaliter. i. Cor̄. xi. Qui māducat indigne. iudiciuz sibi manducat. Et hoc ipsum ponit Tho. in. 4. dis. 9 τ addit sic. Nō aliqs sit a pctō oio imunis. ñ pōt. p certitudine sciri. j. Cor̄. 4. Nihil mihi ꝯscius sum. sz in h̄ iustificatus nō suz. Pōt tñ de hoc haberi aliqua ꝯiecta ꝑcipue p quatuō signa. sicut dicit Ber. p̄°. cum quis v̄ba dei deuote audit vt Joh. 8. Qui ex deo est v̄ba dei audit. 2°. cū qs ꝓmptū ad bñ agēdū se iuenit. q2 ꝓbatio dilectōis exhibitio est opis. vt dic̄ btūs Greg⁹. 3°. cuz qs a pctis abstinēdi i futurū ꝓpositū habet. 4. cuz d̄ ꝑterit̄ dolet q2 i his vera pnia ẜm Greg̃. ꝯsistit. vñ si aliqs p h⁹mōi signa fcā diligēti discussiōe sue ꝯsciētie q̄uis forte ñ sufficiēti ad cōionē deuote accedat aliq̄ pctō mortali i ipso remanente qd̄ eius cognitiōem ꝑter fugiat ñ peccat. imo magl̄ ex vi sacramēti pcti remissiōem ꝯsequitur. A. cōn. ꝑdict̄ Pe. vt i sū. ꝯ. li. 3°. ti. 24. q. 69. Ibi ēt dr̄ ẜm Al. q̄ tale pctm̄ de quo ꝓxime dc̄m ē in ꝯtritione generali dimissū est l3 nō ita plene sicut ea que in specie ꝯfess⁹ est. Ibi ē dr̄ secunduz Pe. q̄ ꝯscientia peccati mortalis pōt esse multiplex. Quia aut illa ꝯscientia surgit ex certitudine sufficienti. vt q2

scit se fornicatũ.vł sili. Aut pbabi vt qr morose delectatus est. ꝛ tiet affuisse ꝯ sensum mortalem. Aut ex leui.vt hõ scrupulosus q̃ timet de leui delectatione ne fuerit pctm̃ mortale. In pᷓo casu ad coionē accedens peccat mortaliter. Silit in 2°. Nam i primo cõtẽnit. In .2°. discrimini se exponit. In.3° non. Hoc itellige veruꝫ si cõsciam scrupulosam deponat seu illi ñ cõsentiat.ex̃ de sen.exco.inq̃sitiõi. Aliter non debet accedere.quia q̃cq̃d fit ꝯ ꝯsciam.edificat ad gehennã. ex̃ d̃ symo.p tuas.2. Et subdit Pe.si aũt ñ habet qs ꝯsciaꝫ peccati mõtalis.aut h̃ ẽ qr ꝑpauit ꝛ discussit. preparatiõe sufficiẽti diligentissĩe ꝯsciam suam examinando. ꝛ p pitos ꝯsulendo aut pbabili ꝯscientiam suaꝫ.s. pbabilit examinando ꝛ ꝯfitendo.aut negligenti. In p°. casu nõ peccat.ſꝫ remissionẽ pctõrũ ẽt si q̃ latẽt accipit ꝛ meret. In 2.ñ peccat.ſꝫ tñ remissiõeꝫ nõ accipit nec meret. In.3.vo peccat mõtaliter ꝛ demeret.maxime si negligẽtia sit mag.h̃ ille. Et dꝫ intelligi ſm p̃dicta.s.ꝙ meritũ cõionis ꝛ effectus ñ pdatur pp qualibet leuẽ negligentiam. B

2 ¶ Non sufficit volenti coicare ꝙ sit solũ ꝯtritus imo si habet copiã sacerdotis qui eum possit absolue re peccat sine cõfessione coicando Si vo ñ hꝫ copiam.tunc si iminet necitas coicãdi vel celebrandi. vt qr timet scãdalũ ppli vel iam incepit ministerium sacri.vel aliqs ifirmus amisit loquelã. ꝛ ẽ i ꝓposito ꝯfitẽdi q̃ cit° põt.nõ peccat cõicãdo.h̃ Pe.ꝛ Al.Silr Tho.ĩ.ꝯfessio.2.§.5.ꝛ Ray.ĩ.missa.§.8.A.

Idẽ in sũ.cõ.eo.ti.q.70.ꝛ incipit misteriũ sacri isra cãonẽ anteq̃ sacerdos cõficiat.ut pꝫ in dcõ.§.8°. ſm Ray. Et sic vt videt post offertorium. B

3 ¶ Quãuis exñti i pctõ ñ liceat cõicare ut dictũ est.s.§.7.videndo tñ corp° xpi nõ peccat. Atñ si iterdũ pp humilitatẽ abstineat a vidẽdo laudãd° ẽ ſm Tho.i.4°.dist.9. Cõ. Al.dicẽs ꝙ pctõr nõ dꝫ vidẽ multo aspectu.ſꝫ eo viso pcutẽ pect°qɼ nõ sit dign° eius aspectu. Heretici vo ſm eũdẽ Tho.arcẽdi sũt oio a visõe. A. Idẽ ẽt ẽ de oib° isidelib° vt pꝫ in sũ.con.eo.ti.q.71.vbi etiã supradicta nõnt. B. Silr nõ peccat qs tangẽdo cũ timore ꝛ reuerẽtia corpus xpi vt qr erigit hostiaꝫ de terra ꝛ h°mõi. Aliter peccat vt dic̃ Inno. A. Idẽ i sũ.con. eo. ti.q.72.vbi dr̃ ſm Pe.ꝙ peccatõ his casib° excusat pp necitatẽ. Et idẽ Inn.i.c.qd i te.ex̃ de pe.ꝛ re. ꝛ addit ꝙ idẽ ẽ si sacerdos peccator alicui in necitate constituto.eucharistiã tribuit. Hec vident itelligenda qñ pctõr ẽ vere cõtrit° cum ꝓposito ꝯfitẽdi. Alr̃ est qd sibi possit iputari.ꝛ id ñ vr̃ excusari.ut pt̃ colligi ex dictis.s.§.2. B.

4 ¶ Utrũ nocturna pollutõ ipediat cõionem seu celebrationẽ. R. ſm Tho.in.4. dist.9.q.4.arti.2°.ad h̃ vt hõ digne ad sacr̃m eucharistie accedat.tria reqrũt.pᷓo.n. requirit munditia ꝯsciẽtie que nõ nisi p peccatum tollit.2o reqrit eleuatio mẽtis ad deũ p actualẽ deuotionẽ ꝛ h̃ interduꝫ sine pctõ amittit ut p mentis hebetudinẽ uel occupationẽ aut euagationẽ.3.munditia corporalis. Unde ꝛ celebrãtes uel etiaꝫ

tractantes aliq̄d sacramentum pp
reuerentiam lauāt manus. Itaqȝ
primo ⁊ ꝓncipalit̄ pctm̄ ipedit. 2°
īdeuotio seu hebetudo ment̄. 3° cō
poralis im̄ūditia. Et hec tria qn̄qȝ
cōcurrūt i aliq̄ nocturna pollutio
ne qn̄qȝ duo ex ipsis qn̄qȝ vnū tm̄
Et ſm h̄ hō magis vl' min⁹ ipedit.
Et iō distiguēdū ē de pollutōne q̄
pōt multipliciť cōtingē. Et prio q̄-
dē ꝯtīgit ex sola dispositiōe natu
re ⁊ nō ex precedenti cogitatione
⁊ tūc n̄ ē signū alicui⁹ pcti. sed pōt
hebetudinē mēt̄ iducē. si sil' cū ima
ginatiōe ꝯtingit. Immūditiam v̄o
corpalē h̄ȝ. ⁊ ideo si nccītas vl' de
uotio exposcat n̄ ipedit. ꝑcipue qn̄
sine imaginatione accidit. tn̄ si pp
reuerentiaȝ qs abstineat. laudād⁹
ē. qn̄ talis dispositio n̄ ē ppetua. 2°
v̄o pōt ꝯtingere ex ꝑcedenti cogi
tatiōe. Et h̄ dicendū ē q̄ cogitatio
huiusmodi turpiū qn̄qȝ pōt esse si
ne pctō. sicut cuȝ ē cogitatio tm̄ vl'
cū quis disputādo de talib⁹ oȝ q̄
loquens cogitet. Alīqn̄ ē cuȝ pctō
veniali. s. qn̄ cogitatio ptingit ad
affectiōem. ⁊ i sola delectatiōe fini
tur sine vllo deliberatiuo ꝯsensu.
Qn̄qȝ aūt ē mortale. s. qn̄ ꝯsensus
adiungiť. Et qꝛ cogitationi tali de
ꝓpinquo ē delectatio. ⁊ d̄lectatio
ni ꝯsēsus. iō i dubiū verti pōt. vtrū
sequens pollutio ex pctō accidrit
vel non. ⁊ an veniali. vel mortali.
Qn̄ ergo sic dubitať de precedēti
ꝯsēsu. oio abstinēdū ē. Si āt nō du
bitať sȝ exꝓsse īueniat qs ꝯsēsū n̄ ꝑ-
cessisse ⁊ nccītas vrgeat. aut si ali-
qua potior cā. pōt accedē aut etiā
celebrare. Qd̄ si cā aut nccītas nō
sit ⁊ tn̄ celebrat. nō peccat mortali
ter sed venialiter. Melius tn̄ ē ab
stinere pp reuerentiam sacramētī.
3° pōt ꝯtingere ex cibo vel potu ꝓ
cedenti. ⁊ tunc idem est iudicium
sicut de illa pollutione que ex tur-
pi cogitatione ꝓcessit. nisi i tantuȝ
q̄ n̄ ita de facili ꝯtigit peccare mō
taliter i susceptione cibi sicut in co
gitatiōe turpi. 4. pōt ꝯtingere ex il
lusione. Et qdem si illusiōis causa
i nobis ꝓcessit. ideȝ est iudiciuȝ qd̄
de cogitatiōe ꝑcedente. Si aūt in
nob cā n̄ ꝑcessit. imo potius ꝯ̄tria
causa ⁊ frequenter accidit ⁊ preci
pue i dieb⁹ i qbus qs coicare dȝ si
gnū ē q̄ diabol⁹ hoi fructū eucha
ristie auferre conať. vn̄ i tali casu ꝯ
sultū fuit cuidā monacho vt i col-
latiōib⁹ patrū legiť q̄ coicaret. Et
sic diabolus videns se nō posse ꝯ-
seq itentū ab illusiōe cessauit. Ge-
neraliter tn̄ qꝛ cā ex q̄ ꝯtingit non
potest ita pcipi de facili. tuti⁹ est sp
abstinē nisi necessitas icūbat. sȝ dȝ
abstinere vsqȝ ad. 24. horas. qꝛ in
tali spatio natura que p corporalē
imunditiaȝ ⁊ ment̄ hebetudinē fu
erat de ordiata. reordinať. A. Idē
i sū. ꝯ. li. 3. ti. 24. q. 73. vbi etiam dť
ſȝ Tho. q̄ pollut⁹ nisi pollutio ha
beat ortū ex pctō mortali deberet
celebrare ꝓ alio q̄ ē in pctō morta
li ne ille celebrando peccaret mor
taliter. B

¶ Corp⁹ xp̄i a ieiunis tm̄ debet p
cipi. 7. q. i. nihil. de ꝯse. dis. 2. liqui-
do. Qd̄ i reuerētiā tāti sacr̄i istitu-
tū est nisi pp nccītatē iminent̄ mor
tis ne cōtingat sine viatico ex hac
vita trāsiť. Est tn̄ sciēdū q̄ duplex
ē ieiuniū. s. nature ⁊ eccl'ie. Ieiuni
uȝ nature ē qd̄ iportat ꝑuatiōeȝ c⁹-
cūqȝ ꝑassūpti p modū cibi vl' pot⁹
⁊ tale ieiuniū regtur ad hoc sacr̄ȝ 5

recipiendū. Nec refert vtrū aliqd nutriat vel ñ. aut p se aut cum alijs aut cibi aut etiam medicine i q̄tūcūq̄ pua q̄titate dūmodo sumat p modū cibi vel pot⁹ ñ lz hoc sacr̄z accipe. Relique m̄ cibi remanētis i ore si casualiter trāsglutiātur non ipediunt sūptōez h⁹mōi sacri qr nō traijciunt p modū cibi ꝛ potus. s; p modū saliue. qđ vitari ñ pōt. Aliud ē ieiuniū eccle qđ instituit ad carnis maceratiōez. ꝛ tale ieiuniū nō soluit p p̄dicta. qr ñ multū nutriunt. s; magis ad alterādū sumūt. A. Idē i sū. ꝯ. co. ti. q. 64. vbi etiam dr̄ fm Tho. q̄ similiter ñ ipediunt coīonez si casualit sumāt relique aq̄ vel vini qb⁹ os abluit. dūmō ñ traijciant i magna q̄titate. B. Porro eccla diem naturalē icipit a media nocte. ꝛ iō si p⁹ mediā noctē aliqs sūpsit aliqd p modū cibi vel pot⁹. ñ pōt ea die h̄ sacr̄m sumere. Pōt v̄o si an̄ mediā noctē. Nec refert vtrū p⁹ cibū vel potū dormierit aut ēt digestus sit q̄tū ad rōnez p̄cepti. Refert āt q̄tū ad pturbatiōez ment̄. quam patiunt hoīes pp isomnitatem vel idigestiōez. ex qb⁹ si mens multū pturbet hō reddit ineptus ad sūptiōez h⁹ sacri. h̄ Tho. i. 3. pte. q. 80 A. Idē i sū ꝯ. q. 65. B. Dubiū occurrens sup sumptiōe a ieiunis vide. ĵ. eucharistia. 3. §. 6. i fi.

6 ¶ Utrū post scāz coīonem liceat statim comedre. R̄. fm Tho. i. 3. pte. q. 80. In susceptione hui⁹ sacramenti requiritur magna deuotō q̄ quidem magis ipeditur propter p̄cedentia q̄ propter sequentia ꝛ iō magis est īstitutum q̄ hoīes ieiunent ante sumptiōem q̄ post. Debet tm̄ esse aliqua mora iter sumptionē eius ꝛ reliquos cibos. vnđ ꝛ i missa oratio gratiar̄ actionis p⁹ coīonem dr̄. ꝛ qui coīcant suas p̄uatas orationes dicūt. A. Contra h̄ videt de ꝯ e. dis. 2. trib⁹. vbi. Clemens dicit q̄ qui mane coīcauerit. vsq̄ ad sextā ieiunet. q̄ vero tertia vl̄ q̄rta hōa. ieiunet vsq̄ ad vesperā sic secreta scificatiōe eterna custodiēda sūt sacra. Sed vt notatur i sū. ꝯ. li. 3. ti. 24. q. 66. Pe. dic̄ q̄ h̄ decretū loq̄t fm antiq̄ tpa q̄n raro celebrabāt misse. Scđz ergo hāc rōnem Pe. ēt hodie obtinet i raro celebrantib⁹. vel i nō sepe coīcātib⁹. Puto ergo q̄ q̄n̄ pōt comođ fieri ēt hodie h̄ dcretū debeat s̄uari. Cōtrariū v̄o nō p̄cedit nisi ex idevotione. iō nulla potest consuetudine iuuari. extra de consue. c. fi. B

7 ¶ Duo sūt mod manducādi corpus xp̄i fm Aug. Un⁹ sacr̄aliter ꝛ sic boni ꝛ mali edunt. Ali⁹ sp̄ūaliter. ꝛ sic soli bōi mādūcāt q̄ i vnitate xp̄i ꝛ eccle quā h̄ sacr̄m significat manēt. hec mḡr. 4. sen. dis. 9. A. Idem i sū. ꝯ. co. ti. q. 67. Et illi dicuntur manere i vnitate eccle ꝛ xp̄i q ei cordiali fide ꝛ ope adherēt. 24. q. 3. de illis. ꝛ de ꝯse. dis. 2. credē. In q̄ etiā. c. p3 q̄ duplex est mod⁹ māducādi sp̄ūalit. Un⁹ deuota fide tm̄. vnde ibi dr̄. Qui credit māducat. Ali⁹ est fide ꝛ debita sacramēti ꝯceptione. B

8 ¶ Interdict⁹. suspēsus excoīcat⁹ ēt i iuste. coīcare ñ dz qr. i talibus ē defect⁹ rei signate. s. vnitat̄ corporis mystici fm Pe. A. Id est eccle. q̄ mystice dr̄ cōpus xp̄i. ad Ro. 12. ibi. Sic̄. n. i vno corpore ꝛc̄. ꝛ. 24.

q.i. Ubi sana fides. et hui⁹ corpis vnitas hec est qp fideles debent inuicē vniri fide et caritate i hoc sacro signa tis. Unde et vocat mysteriū vnitatis ex de sū. tri. et fi. ca. c. i. §. vna vo. Et pdictis i h. §. cō. Al. Et q̄ ad excōica tos clarū ē. Nā ēt minor excōica tio sepat a pceptōne sacroꝝ. ex̄ de sen. exco. c. pe. Et regularit̄ excōi catio ēt iniusta timēda et obseruā da ē. xi. q. 3. c. i. et ex̄. de sen. exco. p tuas. Quo ad iterdictos dicēdū qp ēt eis denegatur. nisi in articulo mortis. ex̄ de spon. nō ē nob. piūcto. c. qd in te. de pe. et re. Quo āt ad suspēsos dicendū qp tūc eis cōica tio negat. qn̄ a pceptōe sacrorum fuerit suspēsi. Sec⁹ si ab aliis. ut pt colligi ex notatis i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 81. ad fi. vbi pz fm Host. qp sus pēsio nō egredit̄ tmios snie date. et. ī. suspēsus p totū. Sz h dictum Pe. fuit multū breue. qd ponit in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 77. in fi. B

9 ❡ Utrū act⁹ coit⁹ mrīmonialis ipe diat a coione. R̄. fm Tho. i. 3. pte. q. 80. Coit⁹ piugalis si sit sin̄ pctō puta cā plis generāde vel cā red dendi debitū nō alit̄ ipedit nisi sic dictū ē de pollutōe nocturna q̄ ac cidit sine pctō. s. pp imūdiciā cor porale et mentis distractionē. In ta li ergo casu vt dicit beatus Gre g⁹ sūt suo iudicio relinquēdi. A. Hoc hēt in. c. vir. ī. allato. B. Sz q voluptate dominā te piugi misce tur phiberi dz ab h sacro. 33. q. 4 vir cū ppria. A. Idem in sū. cō. e. ti. q. 75. Et addit fm Al. sup 4. sē. dis. 32. q̄ exigēs isirmitate ductus lz moneri debeat ne accedat. si tn̄ oibus modis ex deuotione se ige rat nō ē phibēdus. Gl. ēt in. c. ois hō. de pse. dis. 2. dicit qp illud quod ibi dr̄ de abstinendo ab vxore an̄ coionē. psiliū ē n̄ preceptū p dictū. c. vir. Sed certe videt qp coionē ipediat ois coitus mrīmonialis ēt i reddēdo. ut expresse habetur. 33. q. 4. sciatis. Ubi Iero⁹. dicit. Sci atis frēs carissimi qp qcūqz vxori d bitū reddit vacare nō pōt oratōni neqz de carnibus agni comedere dz. Nō vo dr̄ in dcō. c. vir pōt itel ligi qn̄ oio cōstaret qp in dcō coitu qs peuitus imunis foret ab oi vo luptate et mētis hebetudine. cuius prrū psumit. ut i dcō. c. sciatis. et i. c. vir. vbi dr̄. Licita ipsa admixtio p iugis sine voluptate carnis fieri nō pōt. Ergo n̄ solū exactio. sz ēt red ditio mrīmonialis debiti coionē i pedire regularit̄ vr̄ nisi forte neci tas imineat. uel qs nimis frequent̄ reddere cogeret̄. ne sēp vel nimis diu careat necessaria coione. Un̄ et cōsiliū Elibertanū dic. Ois hō an̄ sacrā coionē a ppria dz abstie re vxore trib⁹ aut q̄ttuor aut. 5. aut 6. aut 7. dieb⁹. de pse. dis. 2. ois hō. Et ut pz i sū. cō. dcā. q. 75. Al. i scri pto. dis. 13. dic. Bene puto qp sic sit faciēdū si tn̄ alt̄ piugū iueniat̄ debi bitū reddē coactus. et nō expetē et h frequēt̄ facere. eo qp alt̄ etiā illo tpe nō vult abstinē. ego coicare cō cederē illi q̄ reddit iuitus. et alti n̄ qui extorquet debitū qn̄ non ē ex torquēdū. qz pstat qp ēt illo tpe red dere tenet̄ si probabiliter timet de incōtinētia alterius. hec ibi. Scdz ergo pdicta intelligēda vident̄ su per hoc dicta doctorū. B. Et fm Al. ēt post factā coionez non licet eo die debitū exigere nec etiā exa c[?] um reddere. nisi cū difficultate.

sed tñ ɔtrariũ nõ puto eẽ mortale A. Idẽ in sũ.con.li.3.ti.24.q.76. Et ego credo ꝙ aĩa h agentis male se haberꝫ ꝛ diuina grã arida remaneret ob tantã irreuerẽtiã; cuꝫ ꝓpter deuotionẽ ꝛ reuerẽtiã tãti sacramẽti nõ solũ ab imũdicia tali sꝫ ẽt a mãli cibo quantuꝫ comode fieri posset abstineri deberet. de ɔse.di.2.tribus. B

10 ¶ Utrũ imũditia pure corporalis impediat cõionẽ. R̃. ſm Tho. i 4º dis.9. Cũ iste cibus nõ sit corporl sed mentis magis in eius sũptõne ɔsiderãda ẽ mũditia mẽtis ꝙ corporis. Et iõ distinguẽdũ ẽ de imũditia cõporali. qꝛ si sit ꝑpetua siue diuturna. tũc nullo modo ꝓpt h aliqs abstinere dꝫ ne pp mũditiã corporl ꝑdat fructus mentis. sicut accidit in leprosis ꝛ patiẽtibus fluxũ sanguinis vel seminis. Si ãt sit tpalis ꝛ facile purgabil' tunc si aliqs sit in mẽte bene dispositus. sũere nõ ꝓhibet. q̃uis posset ad tps laudabilit abstinere pp reuerẽtiaꝫ tanti sacramenti. di.5. ad eius. A. Idem in sum.con.e.ti.q.77. B. De sacerdote autẽ leproso vtrum possit celebrare vide. ĩ. leprosus. §. fi.

11 ¶ Utrũ debeat hõ corpus xp̃i frequent sũere? R̃. ſm Tho. in 4º di. 12. Ea que i hoc sacr̃o gerũt hñt similitudinẽ cuꝫ his que accidũt in corporali nutrimento. qꝛ eni fit qi cõtinua deꝑditio naturalis humoris per actõnẽ naturalis caloris ꝛ exercitiũ laborl. iõ oportet frequẽter corporalẽ cibũ assumere ad restaurationẽ cõtinue deperditõnis ne ꝑditio continua mortẽ inducat Silit ãt ex ɔcupia ĩnata ꝛ occupatione circa exteriora fit deperditõ feruoris ꝛ deuotionis ſm q̃ hõ in deũ colligit. vñ oportet ꝙ pluries deperdita restaurent ne hõ totalit alienet a deo. Sꝫ tñ semel in anno sumere nece ẽ. ut. s̃. §. i. A. Olĩꝫ ãt statutũ erat ꝙ ter in anno videlicꝫ i natali dñi. pasca. ꝛ pẽtecoste homines cõicarẽt. de ɔse. di. 2. ꝛ si nõ frequẽtius. Nõ faciẽtes aũt inter fideles nõ habebant. ea. di. c. seculares. In primitiua ãt ecclesia quottidie cõicabãt. qꝛ vigebat deuotio maior. vt notat in sum.con.li.3.ti. 24.q.119. B

12 ¶ Sed vtrũ q̃libet die sit cõicãdũ R̃. ſm Tho. i 4. di. 12. In recipiẽte sacramentũ ista duo reqrunt. s. ɔ̃siderũ ɔiunctionis ad deũ qꝺ fac amor. 2º. reqrit reuerẽtia sacr̃i q̃ ad donũ timoris ptiet. Primũ incitat ad frequẽtiã sacr̃i hui⁹ quotidianã sꝫ secũdũ retrahit. Ideo si aliqs exꝑimẽtalit cognosceret ex q̃ttidiana sũptõe feruorẽ amorl augeri ꝛ reuerẽtiã nõ minui tal' dẽnt q̃ttidie cõicare. Si ãt sentiat reuerentiã minui ꝛ feruorẽ non multũ augeri debẽt interdũ abstinere. ut cũ maiori reuerẽtia ꝛ deuotõe p⁹ modũ accederet. vñ q̃tũ ad h vn⁹ qsqꝫ relinquendus ẽ iudicio suo. A. Hec fuit snia Augl. ut pꝫ ꝺ ɔse. di. 2. q̃ttidie. ibi. Dixerit qspiã ꝛc̃. Sꝫ ꝓut cõiter accidũt q̃ttidiana sũptio nõ ẽ laudabilis vl' vituperabilis. Vñ in dicto. c. q̃ttidie i ꝑncipio dicit Augl. Quotidie eucharistie cõionẽ accipe. nec laudo nec vitupero. Oib⁹ tñ dñicl dieb⁹ cõicãdũ hortor. Et ꝓut notat in dcã. q. 119. als i li. de missa. in fi. dic̃ ꝙ mediũ tenet est bonũ. s. aliqñ celebrar ꝛ

aliqñ dimittere. nisi officiũ exigat. ut in oi die celebret. De his át qui mulieres oi die cõicát. videt mihi q̄ acrit rephẽdẽdi sũt. q: nimio vsu faciũt vilescẽ sacrm. ⁊ poti⁹ ex leuitate muliez putat eẽ desideriuz q̄ deuotiõe tm̃. In scripto autẽ dis. 13. dicit. Preparantes se ad cõione p abstinentiá a coitu. ⁊ vidue siue i castitate viuẽtes ñ dẽnt phibe ri a cõione frequẽti. pcipue de mẽse in mẽsem scdm solẽnitates maiores q: iniuste arcent q̃ digni sũt. ⁊ i pte agit qñ subtrahit eis cibus salutaris. qui datus augeret eis gratiam quá acceperunt. B

13 ¶ Utrũ liceat cõicar pluries i die. R. scdm Tho. i. 4.° di. 12. No licz nisi semel ut ialtẽ quãtũ ad vná diẽ repsentet vnitas dñice passiõis. ⁊ ut quãtũ ad aliqd reuerẽtia exhibeatur sacro. Sacerdos át qui nõ solũ p se. sz ⁊ pro alijs celebrat cuz sit psona publica necessitate cogẽte potest pluries i die celebrare. vt .j. missa. §. x. A. Ut dicitur in sum. ɔ. co. ti. q. 120. B

14 ¶ A q̊ qs debet recipe cõionis sacramẽtuz. R.° A proprio sacerdote vl' ei⁹ supiore. siue alio d ei⁹ licẽtia Si qs vo religiosus absq3 licẽtia pprij sacerdotis spáli alicui daret icurrit excõicationez. de q̄. s̄. absolutio p.° §. 3. circa mediũ. Qd si sacerdos ppri⁹ mal⁹ sit. an possit ab eo recipi. habes. s̄. cleric⁹. 3. §. 2. ⁊ j. ordinatus. 1. §. 3.

15 ¶ Utrum sacerdos possit dare cõpus xpi ei quẽ scit eẽ i pctõ mortali. R.° scdm Tho. i. 4. dis. 9. Si pctm̃ ẽ occultũ. puta p ɔfessiõem vl' alś secrete sciuit. ⁊ ille in occulto petit. dz ei negar ⁊ mõẽ cũ ne i publico petat. Si át i publico petat. dz eidẽ dare. de ɔse. di. 2. ñ phibeat. Si vo pctm̃ est manifestũ. tũc siue i occulto siue in manifesto petat. dbet ei negare. Qd si dicat se ɔfessuz ⁊ absolutũ. an credere ei dbeat. vid j. ɔfessio. 3. §. x. q icipit. Utrũ sacerdos parochialis ⁊c̃. A Supradicta i hoc. §. habent etiam i sũ. ɔ li. 3. ti. 24. q. 78. B

16 ¶ Utz aliq̊ cáu possit dari hostia nõ ɔsecrata loco cõsecrate. R. scdm Tho. in. 4. di. 9. In nullo casu. tũ q: in sacramento vitatis nulla dz esse fictio. tũ q: dñ manducás adoret qd mãducat. ut dicit Aug. Daret sacerdos ei materiá idolatrádi vñ ⁊ decre. dicit in casu ɔsimili. q: falsa sunt abijcienda remedia que veris sũt piculis graviora. extra de cele. mis. de homine.

17 ¶ Utrũ corp⁹ xpi debeat dari suspectis de crimie. R. scdm Tho. vbi. s̄. Triplex. ẽ suspitio. Quedá uiolẽta q̃ p facto reputat. ut si ieniat suspectus cũ suspecta in eod lecto ⁊ hui⁹. ⁊ pp hanc causá sic ppter peccatũ mortale neganda ẽ cõio. ita videlicet q̄ si talis suspitio pcedit ex publica fama. nõ debet cõio dari neq3 petẽti publice neq3 secrete. Sz si tales suspitio sit soli sacerdoti dbet dari si petat i publico. ñ aũt in occulto sicut ante dictũ ẽ qñ crimen occultũ sit ul' publicũ. s̄. §. 15.° q̄. s̄. añ pximũ. §. Quedá vero suspitio ẽ pbabilis. ut si ieniat solus cũ sola tpe ⁊ loco suspecto colloquẽtes ⁊ frequent pp hác ergo nõ debet denegari. q: pena ñ infligitur vbi culpa ignorat. Quedá ẽ leuis. ut si appareát aliq̃ signa nõ tñ oio certa ⁊ ppter hác ẽt negari

nõ dz. A. Idẽ ẽt ẽm Pe. vt in su.
con. co. ti. q. 80. B.

18 ¶ Utrũ corpus xpi dbeat dari ad
sumẽdũ ad aliqd experimẽtũ. siue ꝓ
pter aliquã purgationẽ infamie ⁊
hꝰ. R. ẽz Tho. in. 3. pte. q. 80. Nõ
q: tales purgatões ihibite st ex de
pur. ca. ex mar. A. Idẽ i sũ. cõ. c.
ti. q. 81. B.

19 ¶ Utrũ corpus xpi dbeat dari hi
strionibꝰ. R. Nõ. q: nec diuine maie
stati nec ecclesiastice disciplie ꝯpetit
de ꝯse. di. 2. ꝓ dilectõe. Et itelli: de
histrionibus q̃ artẽ illã exercẽt il
licite. vide. ĩ. histrio. A. Idez ĩ sũ.
cõ. li. 3. ti. 24. q. 82. B.

20 ¶ Utrũ corpꝰ xpi dz dari amẽtibꝰ.
R. ẽm Tho. in. 4. di. 9. Distiguẽ
ẽ. Quidã ei dicũt large amẽtes. q:
debilẽ hz mẽtẽ. ⁊ tñ sũt aliq̃ modo
docibiles eoꝝ q̃ ptinẽt ad fidẽ ⁊ d
uotõez sacri. ⁊ talibus ñ ds corpꝰ
xpi denegari. Quidaz vero st oio
carentes iudicio rõnis ⁊ isti si fue
rint tales a natiuitate ñ dz eis dari
q: nõ possunt ad deuotõem indu-
ci. q̃ reqrit ad h sacrz. Si vo icide
rũt i amẽtiã pꝰ fid ⁊ deuotõz sacri
A. Ut q: p pus erant bñ dispositi
⁊ sacrm petierant. ẽm Pe. vt in
sum. con. co. ti. q. 83. vbi hec omia
ponũt. B. Tunc dz eis dari nisi ti
meat piculũ de vomitu vel de ex
puitõe. vel aliquo huiusmodi. 26.
q. 6. his q. A. In. d. q. 83. dr ẽt ẽm
Tho. q demoniacis ñ ẽ denegan
da cõio. nisi forte certũ sit q pro
aliquo crie a diabolo torqueãtur
Puto addendũ ul' nisi timeat de
periculo ut p̃retactũ ẽ. B.

21 ¶ Utrũ sit dãdũ pueris. R. ẽz Th.
vbi. s. pueris carẽtibꝰ vsu rõis qui
ñ pñt discernere iter cibũ corpalẽ
⁊ cibũ spũalẽ ñ dz corpꝰ xpi dari
q: ad ipm exigit actualis deuotio
quã tales pueri hre ñ possunt. Sz
pueris icipientibus hre discretõez
crañ etatez perfectaz. puta cũ sint
x. vel. xi. ãnoꝝ põt dari si i eis sig
discretiõis ⁊ deuotõis appareant
A. Con. Pe. in sum. con. vt co. ti.
q. 84. B.

22 ¶ Utrũ corpꝰ xpi debeat dari his
q ꝓ criibus sunt suspẽdendi vel de
capitãdi. R. Si sũt ꝯfessi ⁊ penitẽt
ñ dz eis denegari. 13. q. 2. c. f. Mul
ta alia hñt de sacro eucharistie. ĩ.
eucharistia. 1. 2. 3. ⁊. 4. It spãlr cir
ca sacerdotẽ ⁊ missam. ĩ. euchari
stia. 3. ⁊. ĩ. missa.

Concussio

Crimen ꝯcussiõis ẽ cũ qs i offõ ꝯsti
tutꝰ extorqt aliqd a subditis p metũ
aut cũ ñ vult facẽ qd tenet. nisi da
ta pecunia. aut cũ aliqs officialis
vltra ꝯstituta sibi stipẽdia pecũiaz
extorquet. uel cum qs accusat seu
ab accusatõe desistit ꝓpt pecuniã
A. Hoc fuit dictũ gl. Ray. cui cõ.
Ul. vt pz in sum. cõ. li. 2. ti. 5. q. 139.
ad fi. vbi idẽ di: d militibꝰ seu stipẽ
diarijs qd h dr d officialibꝰ. iuxta
illud Ioh. bap. Luce. 3. Nemiez
cõcutiatis. cõtẽti estote stipẽdijs ve
stris. Predicta etiã ꝓbãt i. l. i. ⁊
2. ff. de ꝯcussionibꝰ. B. Et talis ad
restitutõez tenetur ei q̃ dedit si nõ
turpiter dedit. Al' ei i cuius iiuriã
data fuit. i. q. i. iubemus. A. Istud
c. est. l. iubemꝰ. C. ad. l. iuliã repetũ
daꝝ. vbi nihil de hac restõne dr.
sz bene veꝝ est q dãti facienda est
restõ qñ ñ turpiter dedit. p. c. non
sane. 14. q. 5. ẽm Ray. vt in sum. ꝯ.
li. 2. ti. 5. qõe. 140. Et subdit Ray.

q̄ si turpiter dedit ñ illi. sed paupe ribus. vel illi i cui⁹ iniuriã data est iuxta arbitriũ eccl̄ie restituenda ẽ pecunia. vt i preallegato. c. ñ sane. Glo. v̄o Ray. dicit q̄ illud qd̄ hic dr̄ de restitutione facienda. ẽ v̄um i foro causaꝝ. In foro āt pn̄iali fō te magis est ꝯsilium q̄ȝ necessitas. Scd̄m Al. v̄o debet de h̄ fieri sicut de alio turpi lucro. cuius restitu tio qñ turpitudo est ex p̄te dantꝭ ꝛ accipiētꝭ. regulariter ẽ d̄ ꝯsilio. ni si i casib⁹ a iure exp̄ssis. vt i symo nia ꝛ silib⁹. Pōt ēt reddi ei q̄ tpit d̄dit. nisi aliud d̄terminaret ius in sp̄ẽ sic i symonia de q̄ exp̄ssuȝ ẽ q̄ pecunia symoniaca restituēda est eccl̄ie i cui⁹ ignominiã ẽ accepta. Et h̄ p̄nt colligi ex notatꝭ i sũ. con. li. 2. t 5. q. 19. B

i. **Condēnatus**

Utrũ ꝯdēna.⁹ possit fugẽ vl̄ se d̄f dẽ. vide. s̄. accusat⁹. §. 5.

en **Conditio** De ꝯdi tiōib⁹ q̄ qñq̄ apponũt i m̄rimonio vide. ĩ. m̄rimoniũ. 5⁹. p to. De ꝯdi tiōib⁹ q̄ qñq̄ apponuut i q̄busdã ꝯctib⁹. vide ibidẽ. §. 5. Itẽ d̄ ꝯditō nib⁹ q̄ apponunt i spōsalib⁹. ĩ. spō salia. §. fi. ꝛ. ĩ. ipedĩmtuȝ. 13. §. 5.

i ¶ Si aliq̄ possessio fuit data eccle sie ibi aliq̄ apposita ꝯditione siue mō. vt si aliq̄d fieret. Si ñ fiat. ñ ꝓ p̄t h̄ pōt reuocari datio. nisi sic fcã fuerit. s. q̄ cessãte ꝯditione vel mō reuocari posset. ex̄ de ꝯ. appo. ve ruȝ. A Hoc itelligit de ꝯditiōe im proprie sumpta. videlȝ pro modo Cōditio eni proprie suspendit da tiōem. sed modus ñ. Et ꝯditio fit per si. modus v̄o per vt. sicut nōt glo. i d̄cō. c. v̄um. vbi ēt dicit q̄ cō ditione non impleta nec valet do natio. B

¶ Si possessio data fuit eccl̄ie ea ꝯditiōe ne alienet. nũq̄d poterit ali enari? R̄. s̄m Ray. Distinguendũ ẽ. Nã si eccl̄ia cui datũ seu relictuȝ ẽ h̄eat alias possessiones. ñ pōt ali enari i aliq̄ casu. Et sic itelligit. Au ten. de alie. ꝛ emphi. §. sciſſimas. Si v̄o eccl̄ia ñ habeat alias posses siōes q̄s alienet. tũc istas alienare pōt i casib⁹ a iure p̄missis de q̄bus vide. s̄. alienatio. Nã ꝓhibitio fa cta a donatore. ꝓ ñ adiecta ẽ habẽ da taq̄ȝ turpis. Cō. Goff. Inno. ꝛ Host. A. Idẽ i sũ. ꝯ. lib. 4. ti. 4. q. fi. B. Cuȝ ñ stat p eũ ad quẽ ptinet q̄ min⁹ ꝯditio ipleat. haberi d̄bet ac si ipleta fuisset. ex̄ de re. iuris. cũ stat li. 6.

Confessio i cōiter quid sit? R̄. s̄m Tho. i. 4. dis. 17. Cōueniētissime diffinit ab Augl. sic. Cōfessio ẽ p quã morb⁹ latens spe venie aperitur. A. Cō. Pe. vt i sũ. ꝯ. li. 3. ti. 34. q. 30. Ad cui⁹ itel lectuȝ dic̄. Nō q̄ ꝯfessio tripl̄r fit. Aut i foro aie iteri⁹ corã deo. Aut i foro pn̄ie exterius coram dei vi cario. Aut i foro ꝯtentioso coram iudice. In prima pc̄m latens ñ api tur. q̄r deo aptum erat. In vltima ñ aperitur spe venie. In media v̄o apitur spe venie pc̄m latens. Añ ꝯfessio sacr̄alis que ẽ ps pn̄ie ꝯue niēt describit p materiã q̄ ẽ pc̄tm̄ ꝛ p actum qui est apire. ꝛ p finẽ q̄ ẽ spes vēie. Pōt addi q̄ iō dr̄ spe venie q̄r si alia de cã apiat pc̄m ñ ẽ ꝯfessio. Nã si apiatur cã ꝯsilij est ꝯsultatio. Si v̄o ex lasciuia vl̄ leui

tate.ē dissolutio. Si v̄o ad aliquē malū finē.est malignatio. Et ex his satis pꝫ q̄ pctm̄ qđ dr̄ ñ spe venie seu ad ipetrãdū veniā ñ pōt dici dcm̄ i ꝯfessiōe. nec tenetur illō sacerdos secretum tenē. vt pꝫ per Ray. sub ti. de pe. ⁊ re. §. Pōe q̄ aliqs. ⁊ p glo. eius. eo. ti. §. ō pena sacerdotis. sup v̄bo pctm̄. Et qꝛ ñ ois q̄ spe venie aperit pctm̄ ꝯseqt̄ veniā. vt si ñ ꝯfiteat̄ sacerdoti idoneo ex̄ de pe. ⁊ re. c. ois. ⁊ ō pe dis. 6. q̄ vult. vel al'idebite ꝯfitetur. de pe. dis. 5. falsas. ⁊ c. fratres. Jdeo Ray. sub ti. de pe. ⁊ re. §. supradicto diffinit vt seqt̄. B. Uel sꝫ. ray. Confessio ē legitima corā sacerdote peccati declaratio. A. Et subdit Ray. i dc̄o. §. 2° q̄ ꝯfessio dr̄ quasi simul ex toto vel vndiqꝫ fassio. nā ille ꝯfitet̄ q totū fatetur. Glo. sup v̄bo vndiqꝫ. i. de oib⁹ pctis q̄ occurrūt memorie. ⁊ ō circūstantijs eorūdē aggrauãtib⁹ i aliud genus peccati. vt si ꝑcussio vel furtum in eccl'ia factū fuerit. qꝛ h̄ loc⁹ trahit ad sacrilegium. B.

¶ Quot sunt cōditiones q̄s debet habere ꝯfessio? R. s̄m Tho. in. 4. dis. 17. Sexdeci sūt q̄ i his v̄sib⁹ ꝯtinet̄. Sit simplex humilis. ꝯfessio pura fidel'. Atqꝫ frequens. nuda. discreta. libēs verecūda. Integra secreta lachrymabilis accelerata. Fortes. ⁊ accusans. ⁊ sit parē parata. Quoꝝ expositio talis ē. Sit simplex. s. vt ñ recitet in cōfessiōe nisi qđ ad quãtitatē pcti ptinet. Humilis. s. vt miseꝝ se ⁊ ifirmū ꝯfiteat̄. Pura. s. ut recta sit ꝯfitēt̄ intētio. Fidelis. i. vera ⁊ sine falsitate. A. Jn sū. cō. eo. ti. q. 66. qđ de sacerdote. dr̄ Fidelis. i. ut tā ipse ꝯfitēs q̄ sacerdos sit in fide catholica. ⁊ s̄m doctrinā eccl'ie fiat ñ heretico rū. Jtē q̄ fiat sub spe venie al'non ualerꝫ. sic̄ pnia Cayꝫ. q dixit Maior ē iniqtas mea q̄ꝫ ut ueniā merar. De p̄mo habet̄ s̄m augl. de pe. dis. 6. qui vult. De 2° de pe. dis. i. queꝫ penitet meli⁹ ea. dis. c. nemo. B. Atqꝫ freqūs. istud ē ō bn̄ esse ꝯfessiōis. s. hō q̄ freqn̄t ꝯfiteat̄. A. Jn dc̄a qōne. 66. dr̄ q̄ h̄ duobus modis pōt itelligi. Uno mō vt si frequēter cadit i pctm̄ mortale. frequent̄ resurgat p penitentiā. ō pe. dis. 3. septies. Alio mō vt eadē peccata frequent̄ ꝯfiteat̄. Aug⁹. Quanto plurib⁹ ꝯfitebit̄ q̄s sub spe vēie turpitudinē crimis. tãto facili⁹ ꝯseqtur g̃am remissionis. de pe. dis. i. queꝫ penitet. Non tm̄ ad hoc tenet̄ quis nisi i aliquibus casib⁹ Est etiam de consilio ista frequentatio r̄spectu venialiū ad q̄rū ꝯfessionē secularis nō tenet̄ nisi semel in anno. nisi fuerit i pctō mortali. ut notat Bōauētura i 4° dis. 17. B. Nuda ut ñ iuoluat obscuritatē v̄boꝝ. Discreta. s. ut maiora cuꝫ maiori pōdere cōfiteat̄. A. Jn dc̄a. q. 66. dr̄. s. vt discretū querat sacerdotē sciētē ligare ⁊ soluere. de pe. di. i. quē penitet. Jtē qꝛ dꝫ distincte ⁊ sepati singula pctā ꝯfiteri. B. Libens. i. spontanea non coacta. Uerecūda. vt. s. erubescat ⁊ nō se iactet de pctis pp aliquā seculi vanitatē. Jntegra. vt. s. nō subtrahat aliqđ de his que mãifestãda sūt. Secreta. s. q̄ꝫtum ad conditionē fori i quo de occult̄ ꝯscie agit̄ Lachrymabilis quo ad dolorem de pctō cōmisso. Accelerata. vt. s. non differat de die in diē sed stati vel q̄ꝫ ci

tius pōt cōfiteat. Fortē. vt. s. nil ꝑꝑ verecundiā dimittat. Et accusās se ipsū ⁊ ñ aliū. Et sit parer̄ pata. s. sacerdoti. A. De his cōditōib⁹ lati⁹ ⁊ clari⁹ dixi i quadriga. vbi ēt he. 16. reducūt ad. xi. iō h̄ omitto. B

2 ¶ Utꝝ cōfessio facta sine cōtritiōe ⁊ sine caritate valeat. utputa q̄꞉ nō dolȝ de oib⁹ peccatis. vel ñ vult abstinere ab oībus. R. fm Tho. vbi. s. Cōfessio fm ꝙ ē act⁹ ꝟtutis nō valet sine caritate q̄ ē principium merēdi. sȝ fm ꝙ ꝯfessio ē ps sacri ordinat ꝯfitentē ad sacerdotē qui hȝ clauē ecclie. ⁊ p cōfessionē cognoscit ꝯsciam ꝯfitētꝫ. Scdm h̄ ēt pōt eē in eo q non ē ꝯtritus. q̄꞉ pōt pctā sua sacerdoti nota facere. ⁊ clauib⁹ ecclesie se subijcē. ⁊ q̄uis tūc nō pcipiat absolutōis fructum tñ recedēte fictōe pcipe icipiet. sic̄ ⁊ in alijs sacris. vñ nō tenet iterar̄ cōfessionē ad quā fict⁹ accedit. sȝ tenet postmodū fictōnē suā ꝯfiteri. Cō. Pe. Et ad istā opinionē ñ solū pdicta rō facere vr̄. sȝ ⁊ ꝺ pe. dis. 1. mensurā. §. nō ita. vbi dr̄ ꝙ ñ est necesse. ut q̄ sacerdoti semel cōfessi fuerim⁹ ꝺ nouo confiteamur. Sȝ Ray. ⁊ Hosti. tenēt ꝙ talis tenet confessionē iterare. q̄꞉ pōr confessio q̄ non fuit facta i caritate nō valuit. Sed pmū vr̄ verius ex̄ de de. ⁊ re. ꝙ qdā. A. istud. c. non bñ h̄ probat. Sȝ p ꝯcordātia pōt dici ꝙ intātū valet ꝯfessio nec oȝ illā iterari specialiter. iq̄tū duret effectus ipsius expssionis vocalis q̄ ē ps sacri. al' nō. Nā intelligētia dictoꝝ ex cā ē assumenda dicēdi. ex̄ ꝺ ꝟbo. signi. intelligētia. Vñ dicēdū ē fm gl. Ray. put ēt notat i sū. ꝯ. li. 3⁰ ti. 34. q. 66. ꝙ in his casibus si ille q ē indebite confessus confiteat eidēȝ sacerdoti cui prius ⁊ adhuc habeat i memoria pctā sua q̄ audiuit nō tenet iterare cōfessionē. Si āt cōfiteat nouo q̄ alias non audiuit eū. aut etiā prio si oblitus ē. dȝ iterū confiteri totum. B

3 ¶ Utrū liceat i ꝯfessiōe dicere aliena pctā. R. fm Tho. in. 4. dist. 16. Nō in ꝯfessiōe dȝ famā alterius custodire q̄tū pōt. sed suam ꝯscientiam magis purgare debet. Et iō si circūstantia que ducit in cognitionē persone sit de necitate confessōnis. vt q̄꞉ trahit i aliā speciem pcti mortalis. tunc dȝ confiteri sp. tñ si pōt occultando psonā. Si āt non sit de necitate cōfessionis dȝ dimittere. ne peccatū alterius pdat. uel petita luia cōfiteat alteri. aut supiori q personā ignoret. A. Cō. Pe. ⁊ addit ꝙ ēt qñ circūstātia ē necessaria ⁊ ñ pōt exprimi sine periculo alterius omittēda est. ⁊ sufficit pctm̄ dicere sine huiusmōi circunstātia. ut in sū. con. co. ti. q. 67. B. Si tñ exprimat eā bona intentōne nō ut pbat. sed ut pniarius oret p eo ut secreto emēdet. nō peccat. sȝ meret. 22. q. 7. h̄ videtur. A. Con. glo. Ray. ut in sum. con. co. tit. q. 87. quero etiam. B

4 ¶ Utrū liceat cōfessionē diuidere R. fm Tho. in 4. dis. 17. Non licet sȝ itegralit̄ dȝ qs oia vni sacerdoti cōfiteri. de pe. dis. 5. ca. i. circa si. ⁊ dis. 3. sūt plures. Nā sicut in medicina corporali oȝ ꝙ medic⁹ nō solū vnū morbū cōtra quē medicinā dar̄ dȝ cognoscat. sȝ ēt vniuersalit̄ totā hebetudinē ipsi⁹ ifirmi. eo ꝙ vn⁹ morb⁹ ex adiūctiōe alteri⁹ aggrauat. ⁊ medicina q̄ vni morbo

cõpeteret alteri nocumētū pstaret Siliť ē i pctis. qz vnū aggrauatur ex adiūctōe alterius. ⁊ illud quod vni pctō eē cōueniens medicina. alteri incētiuū pstaret. cū qñqz ali qs ɔtrarijs pctis isectus sit. Et ido de necītate cōfessionis ē ꝙ hō oia peccata confiteaẗ q̄ i memoria hꝫ. aliogn ñ ē ɔfessio sꝫ ɔfessiōis simu latio. ⁊ si q̄d nō habuit i memoria ⁊ postea r̄cordaẗ. sufficⁱ ꝙ h̄ pctm̄ ɔfitēs postea dicat explicite ⁊ alia in generali dicēdo ꝙ cū alia mul- ta cōfiteret h̄ obliuⁱ fuit. A. Et hoc etiā si confiteaẗ alteri ɔfessori. ut i sū. con. eo. ti. q. 72. ꝫ eundē Tho. Con. Pe. B

5 ¶ Utrū liceat ɔfiteri p aliā psonā uel p scripturā. R. ꝫ Tho. vbi. s. Quāuis ad ɔfessionē. put ē actus ɔtutis sufficēt q̄līcūqz fieret. ꝫ tn̄ ꝙ ē ps sacri hꝫ determinatū actū. sicⁱ ⁊ alia sacra hn̄t determinatā mānī. Et sicut in baptismo assumiẗ illud elementū cuiꝰ ē maxime vsus i ab luendo. ita i ɔfessōe ille actus assu miẗ q̄ māxie ɔsueuimꝰ manifestaẗ . s. p ppriū ɔbū. Alij. n. modi idu cti sūt i supplemētū. In eo āt q est mutus vel alteriꝰ lingue sufficit ꝙ p scriptū aut nutū. aut interpretē cō- fiteaẗ. qz nō exigiẗ ab hoie plus q̄ꝫ possit. Sꝫ nō sufficeret si ipse dice re posset. In absentia āt ppriј sa- cerdotis. nō oꝫ ꝙ p scriptū fiat cō fessio. ꝫ pōt ēt laico fieri. qz plus ptinet ad necītatē ɔfessiōis actꝰ q̄ꝫ ille cui fit cōfessio. A. Ad pdicta facit. c. quē penitet. de pe. dis. i. B.

6 ¶ Quid si sacerdos iterroget cō fitētem ⁊ ille rn̄deat? R. ꝫm. d. d. Sufficit q̄tū ad ca ꝺ qbꝰ interro- gat. nisi sit talis ꝙ potiꝰ dimitteret cōfiteri q̄ ore pprio ɔfiteret pctm̄ Hoc. n. de superbia ē. de pe. dis. 5. c. i. ɔsus fi. De interrogatōnibꝰ ēt habes. ī. ɔfessio. 2. §. pe. ⁊ vlti. A. Predicta etiaꝫ habentur in sū. ɔ. eo. ti. q. 77. B

7 ¶ Utrū liceat cōfiteri pctā que qs nō cōmisit. R. ꝫm Tho. in. 4. dist. 21. Nō licet. Talis. n. si nō esset pec cator mentiēdo peccator efficitur . 22. q. 2. cum humilitatis.

8 ¶ Utrū cū qs dubitat de aliq̄ pctō an sit mortale teneaẗ illud cōfiteri R. ꝫm Tho. in. 4. dis. 21. Teneẗ alˢ se piculo cōmittit si negligit cōfite ri ⁊ mortaliẗ peccat. sicut q aliqd committit uel omittit in q̄ dubitat eē pctm̄ mortale. taliẗ tn̄ dubitās ñ dꝫ in cōfessione asserere illud esse mortale. ꝫ factū narret. ⁊ iudicio relinquat sacerdotis. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 79. vbi etiā subditur. Qȯ āt Gregꝰ. dicit ꝙ bonaꝝ mē tiū ē ibi culpā agnosceẗ vbi culpa nō ē di. 5. ad eius. itelligiẗ ꝫ Tho. nō esse de s̄ba actus. s. ut credat se cōmisisse ꝙ nō cōmisit. qz h̄ ē erra re. sed intelligiẗ de cōditōe actꝰ qz semp ē in formidine ne aliquis de fectus sit expte sui. vt supbia ⁊ va- na gloria aut hꝰ ꝫ illō Job. 9. Ue rebar oia opera mea. Nec ēt pdi cta intelligēda sunt de dubio scru- puloso qȯ repellendū ē ad sui pa- storis consilium. extra de sē. exco. inquisitioni. B

9 ¶ Quid de cōfessōe generali in q̄ qdā cōfiteẗ se cōmisisse oia pctā ⁊ hꝰ. R. ꝫm Ray. Dicas ꝙ taliter ɔ fitēs loqẗ i psona ecclie. uel qz ꝫm. Augⁱ i vno pctō possūt multa pec cata notari. vel intelligiẗ de generi bus singulorum ⁊ non ꝺ singulis

generuꝫ quasi diceret. peccaui co gitatōe. locutōe. ⁊ ope. ⁊ omissio ne. Nō tñ hoc sufficeret ad cōfes-sionē ꝓ mortalibus ad q̄ requiri tur ꝯfessio spāl'. Con. Host. A. Jō i sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 80. B.

10 ¶ Utrū p ꝯfessionē gnālē deleātur pcc̄a venialia. R°. ſm Tho. in. 4°. di. 21. Duplex ē ꝯfessio gnāl'. Que dā sacr̄alis qñ. s. aliq̇s i secreto ꝯ fitet sacerdoti q̄dā q̄r meminit. ⁊ alia venialia i gnāli. ⁊ tūc illa ge-neralis ꝯfessio ex q̄ttuor hꝫ ꝙ vꝫ ad remissionē pcc̄oꝝ venialiū i to to vel i pte. s. ex ꝯtritōe ꝯfitētis. ⁊ hūilitate ꝯfessiōis. ⁊ ex or̄one sa-cerdotis ip̄ꝰ ē q̄dā psona publi-ca. ⁊ ex vi clauiū. Alia ē confessio gnālis nō sacr̄alis que fit publice corā multis ⁊ cū multis. ⁊ h̄ hēt efficaciā ad dimissionē venialium ex tribus primis. ⁊ ñ ex vi clauiū. A. Et pp hoc nō subiūgit i prima. ⁊ i ꝯplectorio absolutio. nec satis factōis iiunctio. sꝫ solū or̄o mise-reat. vt i sū. cō. eo. ti. q. 156. vbi hec oia ponūt. Et vbi ēt dr̄ ꝙ h̄ dimis sio fit quo ad culpam ⁊ penā. B. Con. Pe.

11 Utrū p gnālem ꝯfessionē deleantur mortalia oblita. R°. ſm Pe. Deꝰ nō requirit ab hoie nisi qð pōt. vñ cū peccata oblita spālr ꝯfiteri non sit in pōtate hois. sed gnāliter tñ huiusmodi gnālis ꝯfessio cū ꝯ tritōe gnāli delet pcc̄a oblita. Jdē Ray. A. Jdeꝫ in sum. cō. eo. ti. q. 157. Et intellige de cōfessiōe gene-rali sacr̄ali que fit sacerdoti sine q̄ si fieri pōt pcc̄a mortalia ñ dimit-tūt de pe. dist. 6. Agite. B.

12 ¶ Utrū requirat ꝯfessio de peccatis añ Baptismū. R. ſꝫ Pe. Triplex ē ꝯfessio peccatoꝝ. Pria mental' que fit deo. ⁊ hec requirit a bapti zandis adultis. Secūda vocalis que fit hoi vt dei vicario. ⁊ hec ð peccatis añ baptismū non requiri tur nec āte a nec post. A. Nisi a fic te accedētibus ſm eum. Pe. vt in sū. cō. eo. ti. q. 145. B. Tertia que fit homini tanq̄ȝ sapienti ꝯsiliario pp cōsiliū aie. ⁊ hec requirit ex ꝯ gruo non ex debito. A. Jdē i dic-ta. q. 145. B.

13 ¶ Pudor ꝯfitendi multos retra-hit a pnia ꝯ quē ſꝫ Ray. ē triplex remediū. Primū ē rō naturalis. Si ei ñ erubuisti peccare qð inho nestū ⁊ nociuū fuit. nō debes eru bescere qð honestū ē ꝯfiteri ⁊ vti-le. Scðm ē rō diuine ītuitōis cui ni-hil celare potes. Oia ei nuda ⁊ a pta sunt oculis eiꝰ vt hēt ad heb. 4°. Tertiū ē ꝯpatio future cōfusiōis Naū. 3° Reuelabo pudēda tua ⁊ ostēdā gētibꝰ nuditatē tuā ⁊ r̄gnis ignominiā tuā. Et hiere. 20. Con-fundent vehemēter q̄r ñ itellexerīt opprobriū sempiternum ꝙ nūq̄ȝ delebitur.

14 ¶ Sacerdos q ñ vult dare lnīam suo prochiano ꝙ ꝯfiteat alteri ni si ꝓ pecunia symoniā cōmittit. sicꝰ ⁊ Ray. refert. A. Hoc potius vr̄ fuisse dictū glo. Ray. vt i sū. cō. li. prio ti. i. q. 36. B.

Confessio ij.

Q̄lr teneamur ad eā. Utruꝫ sit ð necītate salutꝭ. R°. ſꝫ Tho. i. 4. di. 17. Cōfessio ð necītate salutꝭ ē i eo q i pcc̄m actuale mortale ceci-dit. Et ꝓprie loquendo ñ est ð iur̄ nāli. sꝫ diuino ⁊ nouo legl. Nā in le ge veteri ñ tenebāt hoies ad ꝯfes

siones pctoꝝ spáles ⁊ distinctas. sꝫ ad gnālē ⁊ indistictá. ad quá te nebāt p determiatióes sacrificioꝝ Con. Pe. di.17. A. Idē i sū.con. li.3.ti.34.q.31.⁊.32. Ideꝫ ēt Ray. in ti. de pe. ⁊ re. §. supradicto. v bi dicit ⁊ pbat cōtritóeꝫ ꝯfessioné ⁊ satisfactóeꝫ fore de pcepto legi di uine. Item Ricar. i.4. di.17. asse rit ꝯfessioné fore de necessitate iu ris diui. adeo vt ad ipam dicat te neri ēt isfideles. tñ eis nō pcipit ec clesia. qꝛ pp eoꝝ culpá eis iutilis foret. Glo. vō de pe. di.5. i sū. vr̄ sé tire ꝙ ꝯfessio i spāli ñ sit de iur̄ di uino. ēt nouo. sꝫ verius é qd̄ pre dicti theologi dicūt sicut pōt con stare ex his q̄ latius posui i q̄dri ga li.2.ti.6.§.2.B.

1 ¶ Utꝝ papa possit cū aliq̄ dispen sar̄ ne ꝯfitet̄. R̄. ſꝫ Tho. vbi. s̄. Nō posset eo ꝙ ipe sacꝛoꝝ necitate ñ pōt tollere. sicé nec noua sacra isti tuer̄. Sūt ei ex istitutóe dina. lꝫ dis pésare posset de tpe vt. s. differret vltra ānū. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 34. Et de ista dispésatóe circa tpus itelligēdū é. iquātū respicit termi nū cōstitutóis ecclliastice. vt. s. per hoc qs nō icurreret penā. c. omis ex̄ d̄ pe. ⁊ re. Nō aūt iqnātū respi cit termimū legis dine. p quā quis vr̄ ad cōfessioné obligari stati ha bita ꝯmoditate post cāum morta lis culpe vt pōt ꝯstare expositis in quadriga li.2.ti.7.§.2.B.

2 ¶ Ois fidelis saltē semel i anno te net̄ ex pcepto postq̄ ad ānos dis cretóis venerit ꝯfiteri oia peccata sua. ⁊ cōicare ex̄ de pe. ois. ⁊ ad d̄ qd̄ dr̄. s̄. cōicar̄. §.1. A. Anni discr̄ tionis quo ad ꝯfessioné iudicátur cū é doli capax. vt notat glo. in. d. c. ois super uerbo discretóis. Do li aūt capax dr̄ puer vel puella. 7. annoꝛuꝫ ⁊ supꝛa vt nōt glo. in. c. i. ex̄ de d̄lictis pueroꝝ. Et sic puer vel puella. 7. ánoꝝ obligat̄ ad cō fessioné. vt ēt notat̄ i directoꝛia li. pꝛio ti.15.§.65.B.

3 ¶ Utꝝ teneamur cōfiteri peccata que manifesta sunt. R̄. ſm Tho. ⁊ Pe. in.4. di.17. Nō sufficit aliqd esse notum iudici nisi sit ei notum in forma iudicij. Et ideo quāuis peccata manifesta nota sint sacer doti. qꝛ tñ ñ i foꝛma iudicij oꝫ ea ꝯ fiteri. A. Id̄ i sū. cō. e. ti. q. 63. B.

4 ¶ Utꝝ hō statim teneat̄ ꝯfiteri. R̄. ſꝫ Tho. vbi. s̄. Ad ppositū ꝯfiten di tenet̄ qs q̄ñ ⁊ ad ꝯtrutóeꝫ tenet̄ s. q̄ñ pcta memoꝛie occurrunt. Sed ad ꝯfessioné actualr̄ faciēdā tenet̄ si debeat eucharistiā pcipe. ad quá nullus post pctm̄ moꝛtale nisi cōfessus dꝫ accedere. copia sa cerdotis oblata ⁊ necitate non vr gente. A. Idē ſꝫ Pe. si qs debeat sacꝛ oꝛdiem recipe l' hꝰmōi. vt in sū. cō. li.3. ti.34. q.69. B. Silr̄ ēt tenet̄ si piculū moꝛtis imiet. aliter ñ tenet̄ hō ex pcepto ad statim cō fitēdum. q̄uis piculosū sit differr̄ Ex pcepto aūt ecclie tenet̄ saltē sel i āno. vt. s̄. §.3. A. Pe. aūt vt patꝫ i. d. q.69. dicit ꝙ quis ēt tenet̄ sta tim ꝯfiteri rōne ꝯscie vt si dictat si bi ꝯscia ꝙ statim teneat̄. Itē rōne dubij vt si nō sperat copiā confes soꝝ sibi amplius illo āno occurre re. vel si hꝫ cāum de quo solus pa pa pt̄ absoluē. ⁊ hꝫ mō copiá pēi tēnāij pape. Dic ēt Tho. i q̄dā q̄oc d̄ q̄libꝫ ꝙ laudabile é ꝙ pctoꝛ pēꝫ suū q̄ citiꝰ pt̄ ꝯfiteat̄. Per accn̄s āt possꝫ dilató ēe meritoꝛia dūmō

nõ differat vltra ãnum videlicet si ad hoc differat vt prudẽtiori cõfi teat᷑. l' deuotius pp sacrũ tp̄us. Gl. de pe. di. 5. in sũ. dicit ꝙ si pc̄m ẽ publicũ tenemur stati ꝯfiteri sub obſone pc̄i mortalis. Inno. vero in. d. c. ois vr̄ tenere idistincte ẽt in pc̄tis non publicis. ꝙ statiꝫ teneamur cõfiteri hita rõnabili cõmoditate. Et subdit. Alij dicũt ꝯ. Sꝫ primũ tutius vr̄. Idẽ qꝺ Inno. videt᷑ sentire Archi. in. c. ille rex. de pe. di. 3. Bonauentura ẽt late hũc passum tãgit in. 4. di. 17. Et cõclusiue sentit ꝙ religiosi teneãt᷑ statiꝫ ꝯfiteri. Et idẽ quasi sentit de clericis qbuscunqꝫ. ſꝫ sub dubio. De laicis vero asserit ꝙ teneantur silr̄ qñ adest talis opportunitas ꝙ nũ q̄ꝫ rõabilr̄ maior expectat᷑. nec q° ad tp̄us. nec quo ad sacerdotem. Sꝫ qꝛ tp̄s q̄dragesimale vr̄ eis magis oportunũ. vr̄ ꝙ tp̄s illud rõnabilr̄ possint expectari. Sꝫ hoc dꝫ ĩtelligi qñ ꝑ prius oportunitatẽ nõ hñt. Al's illud ẽt tp̄s magis oportunũ ẽ quo primũ pñt debite ꝯfiteri pp mor̄ piculũ. Vñ ip̄e bonauẽtura ⁊ oẽs ꝯsulunt ꝙ post lapsum mortalis culpe q̄ꝫ citi⁹ pōt quilibꝫ ꝯfiteat᷑ quoꝝ ꝯsiliũ vanũ foret nisi esset de meliori. Vñ Isydorus i li. 2° de sũmo bono dicit. Cito corrigit᷑ culpa q̄ cito cognoscit᷑. tardius aũt sanat᷑ vuln⁹ ꝙ iã putrescẽtib⁹ mẽbris lõgo post tp̄e curatõib' adhibet᷑. Preterea ⁊ ip̄e Bonauentura innuit ꝙ religiosi ex vi sacri ñ teneãt᷑ pl⁹ q̄ꝫ laici nisi rõe occurrẽtis opportũitat᷑. Ergo ⁊ cũ laicis occurrerit opportunitas. eoꝺ mõ tenẽt᷑. Sic igit᷑ lꝫ verisilr̄ religiosis citi⁹ occurrat ꝯfitẽdi opportũitas q̄ꝫ secularib⁹ clicis. ⁊ ip̄is clicis cit⁹ q̄ꝫ laicis tñ oẽs ẽt laici cũ eis ꝯgrua opportunitas occurrerit videtur teneri ad statim ꝯfitendum sicut ⁊ latius ostẽdit᷑ i quadriga. li. 2. ti. 7. §. 2. B.

¶ Vtrũ teneamur cõfiteri circũstãtias pc̄oꝝ? R. ſm Tho. in. 4. dist. 16. Nõ sunt de nc̄citate ꝯfitẽde. nisi ille circũstantie q̄ ad aliꝺ genus pc̄i mortal' trahũt. qꝛ venialia nõ sunt de nc̄citate cõfessiõis. ſꝫ soluꝫ mortalia. Tñ ⁊ al's circũstãtias cõfiteri ꝑfectõis ẽ. sic̄ ⁊ venialia peccata. A. Bonauẽtura i. 4. di. 17. dicit ꝙ circunstantiaꝝ pc̄i. q̄dã sũt alleuiãtes. q̄dã i aliud gẽus trahẽtes. quedã illꝺ i aliquo mõ aggrauantes. Circũstantias i aliud gen⁹ trahẽtes ꝯfiteri ẽ necessariũ. qꝛ genus pc̄i ꝯfiteri oꝫ. Circũstãtias vero alleuiãtes ꝯfiteri ñ ẽ bonũ. nisi pp hoc vt satisfaciat aliene iq̄sitõi. vl' vt ꝓuideat᷑ ei⁹ scãdalo ⁊ ꝑturbatõi vtputa si tieat ꝯfessorẽ ex h° accipe occasionẽ ad malũ. l' si itm̄ diminuit. vt sit i genẽ venial'. sic̄ comedere carnes i q̄dragesima pp ĩfirmitatẽ. ita tñ ꝙ aliter ñ sit gulositas aliq̄. Et rõ h⁹ ẽ qꝛ i ꝯfessiõe ñ dꝫ se pc̄or excusare. ſꝫ accusare. De circũstantijs ãt q̄ aggrauãt ſꝫ genus pc̄i ñ variant ẽ iter doctores opio diuersa. Quidã ei dicũt ꝙ pẽitẽs tenet᷑ ꝯfiteri. sed ꝑceptũ affirmatiuum ẽ ⁊ obligat nõ ad semp. ſꝫ ꝓ loco ⁊ tp̄re. s. qñ eas cognoscit siue ꝑ se siue ꝑ inquisitõeꝫ alienam Vnde sapiẽs ⁊ ĩtelligens tenet᷑ cõfiteri absqꝫ iquisitõe. Simplex vero tenet᷑ si ab eo iquirat᷑. Alij dicũt ꝙ nõ tenet᷑ ad ꝯfessioneꝫ harũ circũstantiaꝝ ratiõe necessitatis. sed

de bono ꝛ equo. ꝛ quãto magis sapientis ꝛ pfecti sunt. tãto magis debeant eas distinctius explicare. Sed non tenent ad hoc nisi forte ex ꝓpria cõscia obligent. hãc opinionez credo ꝓbabiliorẽ. Unñ dicen ꝙ ꝯfessio circũstantiaꝝ in aliud gẽus trahẽtiũ spectat ad ꝯfessionẽ q̃ad necẽitatẽ. Cõfessio aggrauantiuz q̃ ad ꝯgruitatẽ. Cõfessio vero alleuiantiũ potius facit icongruitatẽ. Et hoc intellr̃ exceptis cãibus p̃dictis. Oẽs igit̃ rõcs ꝓbãtes circũstantias esse ꝯfitẽdas sr̃ ꝯgruitatis q̃ ad aggrauantes. h illc. Solũ ergo de necessitate ꝯfessiõis sĩ circũstantie trahẽtes i aliã spẽm seu gen⁹ pcti. ꝛ hoc cõit̃ tenẽt doc. vt ꝛ nõ. i sũ. cõ. li. 3. ti. 33. q. 81. lz aliꝗ dicant ẽt al' fore necẽitas. q̃ꝝ dictũ vt põt colligi ex notatꝭ in. d. q. 81. põt saluari quo ad illas q̃ lz non trahãt i aliã spẽm. tñ sunt tales ꝙ sine eis sacerdos nõ põt discernere qd sit acturus vel rõe iurisdictõis. puta si iniuria sit illata i clericũ vel silem ꝑsonam. qꝛ ẽ cãus papal' s̃m qualitatẽ iniurie vel ꝑsone ex̃ d sen. exc. cũ illoꝝ. Itẽ q̃ñtũ sit dãnũ datũ qꝛ qñꝗ ep̃i retinẽt sibi restitutões incertoꝝ vsꝗ ad certã q̃ntitatẽ. vl' vt sciat̃ cui dꝫ fieri satisfactio ꝛ q̃lr. ꝛ idẽ i silibus. Iõ cõfitens dꝫ eas circõstantias ꝯfiteri si nouit. vel si a ꝯfessore iterroget̃. ad cuius offiñ vr̃ principalr̃ ꝑtinere de dictis circũstantiis iterrogare vt sciat q̃lr suo sit functurus offõ. Circũstantie ergo ꝑtinẽtes de necẽitate ꝛ principaliter ad ꝯfessiõez ẽt si de his non iterroget̃ sunt q̃ trahũt ad aliã spẽz pcti seu ad aliud particulare mortale pcĩm. que pñt esse circa octo. videlicet. Cõditio rei. modus peccandi. locus tp̃s. numerus q̃litas. iductio ꝛ accidẽs. sicut d his lati⁹ dr̃ i q̃driga. li. 2. ti. 7. §. x. B.

¶ Utꝛ hõ teneatur ꝯfiteri vẽialia pcta? R. s̃m Tho. vbi. s. Cõfessio ad hoc ẽ necessaria vt penitẽs satisfactõez accipiat s̃m mõz delicti. Pcto aũt veniali non debet̃ pena taxata. qꝛ pena illa esset ꝓportiõata pene pcti mortalis a quo pcĩm veniale i ifinitum distat. vnde per solam cõtritõem iteriorem peccatũ veniale remitti põt. Sed an saltem semel in anno teneat̃ confiteri qui non hꝫ nisi venialia. Dicũt q̃dam ꝙ in hoc cãu propter p̃ceptum ecclesie tenet̃ venialia confiteri. Aliꝗ aũt dicunt ꝙ sufficit ꝙ presentet se sacerdoti. ꝛ ꝙ se imunẽ a pcto mortali ostendat vt ad coionem admitti possit. Preceptũ. n. ẽ ad obligãdũ illos qui hñt aliq̃ q̃ cõfiteri debeãt. Unñ si alicui p. gratiam collatũ essꝫ sicut bt̃e virgini ẽ collatũ. vt a peccato veniali imũis esset. nõ teneret̃ ad illud p̃ceptum A. Hoc verisilr̃ non põt contiger̃ qꝛ ñ ẽ inuenta nec iueniet̃ nisi vna virgo maria. Et. i. Ioh. prio dicit̃ Si dixerimus qꝛ pcĩm non hẽm⁹ ip̃i nos seducimus. Unde ꝛ p̃mũ verius vr̃ cũ ẽt nesciã q̃ño aliquis audeat imunẽ a mortali se existiare infra ãnum. vel qualr̃ hoc valeat ostendere cum ps. 18. dicatur. Delicta quis itelligit ꝛc̃. Et ideo fatuus valde foret qui sic dicenti. ꝛ aliter non confitẽti mĩstraret eucharistiam. Unde ꝛ Bonauentura in. 4.° dist. 17. dicit ꝙ congruuz ẽ maxime viris perfectis confiteri peccata venialia. regulr̃ tamen nõ

6

ē necessariū nisi i duob⁹ casib⁹ vi-
delʒ ꝑꝑ dubiū ⁊ ꝑꝑ statutuʒ. Pro
pter dubiuʒ videlʒ cū qs ꝓbabilit
dubitat de pc̄o vtꝝ sit mortale vel
veniale. Et ideo si ñ penitet sicut ď
mortali. discrimini se ꝯmittit. Jō
dʒ ꝯfiteri sic̄ iacet i ꝯsciā ⁊ iudicio
sacerdotis relinq̄t vtꝝ sit mortale
vel veniale. Con. Tho. vbi. s̄. ꝯfes
sio. I. §. 8. Seqtur i Bonauentura
Propt̄ eccliasticū statutū qs tenet
qꝛ ois fidelis tenet semel i anno ꝯ
fiteri. sʒ h̄ ñ ē rōne venial'. sʒ ꝑꝑ ꝓ-
ceptuʒ. Cō. Inno. i. c. ois. ex̄ ď pe.
⁊ re. Et ex h̄ pʒ ꝙ religiosi tenent
venialia ꝯfiteri semel vl' bis i men
se vel hebdomada. vel frequētius
siue rarius scd̄m suaꝝ ꝯstitutionū
formā qd̄ itelligenduʒ vr̄ de venia
lib⁹ notabilib⁹. q̄ ad ꝯfessiōem spā
lem. Reliq̄ v̄o vix vel nūq̄ꝫ posset
quis spāliter ꝯfiteri. cū q̄si oi mo-
mento ꝯmittant. vñ vr̄ sufficere il
la ꝯfiteri gnāliter. B. Qd̄ aūt de
veniali tenemur ꝯtritionē hr̄e ali
ter ñ remittit. vide. j. pc̄m. 3. §. 3. ⁊
7. ⁊ ꝯfessio. 3. §. I.

7 ¶ Utꝝ i aliq̄ casu teneat qs ꝯfessio
neʒ iterare. R̄. f̄m Pe. Iterare te
nemur i quatuoꝝ casib⁹. Primus
si sacerdos nō potuit absoluē. A.
Quia ñ hēbat iurisdictiōem siue ď
legatā siue ordinariaʒ. ex̄ de pe. ⁊
re. ois. B. 2⁹ si nesciuit discernere
3⁹ si ꝯfessio ñ fuit itegra. vt qꝛ scien
ter tacuit aliqd̄ mortale. 4⁹ si ꝯtem
psit vel neglexit satisfacere. ⁊ obli
tus ē satisfactiōem iiunctā. Nam si
sciret ⁊ iplē vellet. nō oʒ eā iterare
A. Con. Ray. ⁊ Hosti. Ipsi t̄ñ po
nūt ꝓ q̄rto casu cū quis ꝯfitet cuʒ
idebita dispositiōe. Sed glo. ray.
simplicit cō. cū Pe. vt i sū. cō. li. 3

ti. 34. q. 70. Et q̄ ad scd̄ʒ casuʒ sci
enduʒ ꝙ ex eo quidā iferunt ꝙ ꝓ
pter ignorātiaʒ sacerdotis ꝑdatur
auctoritas absoluēdi. Sed h̄ ñ vi-
det v̄um qꝛ potestas clauiū ꝯsistit
i iurisdictiōe ⁊ ñ i scia. f̄m Ray. in
ti. de pe. ⁊ re. §. Iteʒ q̄rit q̄d remit
tit sacerdos. s̄. clauis. §. I. Sed dc̄ʒ
eoꝝ pōt itelligi. qñ quis cuʒ possit
sacerdoti idoneo scia ⁊ ꝯsciā ꝯfite
ri. t̄ñ elegit isufficienteʒ. qꝛ vr̄ de ꝓ
pria nō curare salute. ⁊ sic ex sua
mala dispositiōe ꝯfessio vr̄ deo nō
grata ⁊ iualida. de. pe. dis. 6. q̄ vlt
ꝯfiteri. Sed i quocūq̄ꝫ casu si con
fessio facta fuerit ab ignorante. sa-
cerdoti ñ sufficienti presertim de
multis seu grauibus pc̄tis obtiū
est ꝯsiliū illā iterare. cū qs ꝯmodi
tateʒ hūerit sacerdotis periti scia
⁊ ꝯsciā. cuʒ ignorātia sacerdotis i
ꝯfessione sit multū ꝑiculosa. vt col
ligit ex dictis ꝑ Augꝰ. i dicto. c. q̄
vult. ⁊ ꝑ Ray. i dc̄o. §. Item q̄rit.
Quod ad tertiuʒ casū dicendū. ꝙ
idē ēt si qs omiserit pc̄m de q̄ du-
bitauit vtruʒ fuerit mortale. vt. s̄. §
ꝓximo. vel ei⁹ necessariaʒ circūstā
tiaʒ. vt. s̄. §. 5. Et ñ solum si hoc fi-
at scient. sed etiaʒ si fiat ex ignorā-
tia seu obliuiōe precedente a ꝓb̄a
notabili culpa. vt colligit ex nōtis
ꝑ gl. Ray. sub ti. de pe. ⁊ re. §. Itē
circa ꝑncipes. Ad h̄ ēt facit. qꝛ la-
ta culpa eq̄parat dolo. vt i. c. vt aīa
rum. de ꝯsti. li. 6. Et iō si qs ex sua
culpa ignorat q̄ dʒ ꝯfiteri seu eoꝝ
oblitus ē dʒ de huiusmodi negli-
gētia ex corde dolore ⁊ firmit ꝓ-
ponē emendari. vt legitime valeat
ꝯfiteri. vt nōt i sum. ꝯ. li. 3. ti. 34. q.
19. Qñ aūt qs scienter omitit ali-
quid deꝑtinentib⁹ necessario ad

ꝯfessiōem.ñ solū3 ānullat ꝯfessiōe3 sed ēt nouū3 ꝯmittit pctm̄ mortale vt.s̄.ꝯfessio.I.§.8. Quo ad quartū3 casū3 ē sciēdū ꝙ ex ꝯtēptu seu ex negligentia omittēs facē iniūctā sibi pn̄iam mortaliter peccat fm̄. Scotū i.4.dis.15.q: facit ꝯ ꝓceptū vicarij dei.i.ꝯfessoris. ⁊ etiā ecclie vt i.c.ois.d̄ pe. ⁊ re. B. Similiter ēt fm̄ quosda3 iterare tenet̄ is qui ꝯfessus ē nō ꝯtritus.exn̄s i ꝓposito ñ deserendi pctm̄.vt dc̄m est.s̄. ꝯfessio.I.§.3. A. Et ibi de h̄ plenius i additione. Et sic hic ē.5us casus. Et sextus adijcitur i directoria li.I.ti.15 §.4.ᵒ7.8.cu3 ꝯfessor i aliquo ñ h3 iurisdictiōe3. Oportet eni tunc ꝙ ꝓ illo penitens recurrat ad h̄ñtem ptāte3. ⁊ ei illud iteꝝ ꝯfiteatur.ar. ex̄ de pe. ⁊ re. significauit. Et sic tres casus st̄ ex pte ꝯfessoris. ⁊ tres ex pte ꝯfitent̄. B. Hic tn̄ sciendu3 fm̄ Tho.i.4.dis.17.ꝙ q̄nto qs pluribus sacerdotibus ꝯfitet̄.tāto plꝰ de pena ei remittit̄.tum ex erubescētia ꝯfessionis q̄ in penā3 satisfactoria3 ꝯputatur.tn̄ ex vi clauium vñ totiens posset quis ꝯfiteri ꝙ ab omni pena liberaretur.

S ¶ Sz vtꝝ recidiuās teneat̄ ꝯfiteteri priora pctā. R.ᵒ fm̄ Tho.i.4. dis.22. Directe qdem recidiuans. pctā dimissa nullo mō tenet̄ nec in gnāli nec i spāli cuicūq3 ꝯfiteri sed idirecte.sicut illud sine q̄ sciri non pōt debitus satisfactionis modus tenet̄ recidiuans notificare pctā dimissa.q̄ntu3 sufficit ad hoc vt sciat̄ q̄ satisfactio ei ꝯgrue possit iiungi. vt si ipse frequēt̄ lapsū carnis passus ē ex aliq̄ occasiōe.illa occasio ꝑ satisfactiōem ꝓcidatur. ⁊ silr̄ de alijs pctis. ⁊ ad h̄ vr̄ sufficere confessio dimissoꝝ pctōꝝ i gnāli. Tn̄ qn̄q3 ad alia spālia o3 descēdē fm̄ ꝙ ꝯfitēs viderit opportunū. Non .n.pōt i his aliq̄ certa mensura ꝓfigi. A. Inno.i.c.ois:de pe.⁊ re. sēttit ꝙ recidiuās teneat̄ ꝯfessionem iterare rōne igratitudinis.ꝓ q̄ vr̄ facere illud qd̄ dr̄ Math.18. de ꝟuo nequā. ⁊ de pe.dis.4.qui diuini. Itē glo. Ray.i ti.de pe.⁊ re.§. Itē nunqd semel dimissa pctā dic̄ ꝙ recidiuās ñ tenet̄ dicer̄ spāliter ⁊ distincte ea q̄ añ ꝯfessus ē sed sufficit ꝯfiteri i gnāli de illis exꝓmēdo igratitudinem sua3 ⁊ dicēdo. De multis ⁊ magnis pctis mortalibus me liberauit dn̄s ꝑ pn̄iam. ⁊ ego nihilominus igratus existēs offendi eū. Et si forte nesciat exprimere aut ñ exprimat nomen ingr̄titudis ñ nocet.dūmō talia dicat ṽba ex qbus sacerdos igratitudinē possit itelligere. Et idē nōt i sū.cō li.3.ti. 34.q.71. Hoc dc̄m glo.videt̄ itelligēdū qn̄ ista circūstātia igratitudinis venit ad particularē pcti spē3. Nā alie circūstantia regulariter ñ sūt de necessitate ꝯfessiōis vt.s̄. §. 5. Qn̄ ṽo igratitudo iducat ꝑicularē spēm pcti nōt Tho.i.3.pte.q.88 arti.4.dicens. Qd̄ sequit̄ oia pctā nō est spāle pctm̄. sed per qd̄cūq3 pctm̄ mortale aliqs efficit̄ d̄o igratus.ergo igratitudo ñ est spāle peccatū. R.ᵒ dicēdū ꝙ igratitudo peccant̄ qn̄q3 ē spāle pctm̄.qn̄q3 aūt ñ s3 ē circūstātia gnālit̄ ꝯn̄s oē pctm̄ mortale qd̄ ꝯ deū ꝯmittitur. Pc̄3 .n.recipit spēm ex itentiōe peccāt̄ ut ph̄s inqt.5.ethicoꝝ. Ille q̄ mechat̄ vt furet̄ magis ē fur q̄3 mechus Si igit̄ aliqs pctōr in ꝯtēptū d̄i ⁊ suscepti bn̄ficij aliqd̄ pctm̄ cōmit-

tit illud pctm̃ trahit ad spẽm igra-
titudinis. ꝛ h̃ igratitudo peccãtis ẽ
spãle pctm̃. Ut ait Augu. dicẽ i li°. de
nã ꝛ grã. Nõ oẽ pctm̃ ẽ ex ꝯtẽptu
ꝛ tñ i oi pctõ deꝰ ꝯtẽpnit i suis p̃ce
ptis. Unñ manifestũ ẽ q̃ igratitudo
peccãtis qñq3 ẽ spãle pctm̃ s3 nõ sp
h̃ ille. Pz ergo q̃ r̃cidiuãs ñ tene
tur recõfiteri. nisi inq̃ztũ opꝰ sit ad
oñdẽdũ satisfactiõis debitũ modũ
s̃m Tho. ꝛ ad demõstrãdu igrati-
tudis modũ s̃m Inno. ꝛ gl. Ray.
ꝛ h̃ qñ igratitudo ẽ spãle pctm̃. B
De p̃cepto i medicos q̃ iducant i
firmos ad ꝯfessiões3. vide. s̃. medi-
cus. §. l. ꝛ ex̃ de pe. cũ ifirmitas.

Confessio iij.

cui. s. sit ꝯfitẽdũ. Et qdẽ rgu
larit̃ glibet d3 sacẽdoti ꝯfiteri. Naz
sol' sacerdotibꝰ dedit dñs ptãtẽ ligã
di ꝛ soluẽdi cũ dixit Io. 20. Quo
rũ remiseritis pctã remittũtur eis ꝛ c̃
d̃ pe. dis. 1. v̓bũ di. Et h̃ itelligẽdu3
ẽ d̃ mortalibꝰ. S3 venialia ñ o3 q̃
aliqs sacerdoti ꝯfiteat̃. q2 ipsa cõ-
fessio laico facta sacr̃ale qõdã est.
Quis nõ sit sacr̃m p̃fectũ. ꝛ ex ipsa
caritate p̃cedit. ꝛ p talia nõrũ ẽ ve
niale dimitti. sicut ꝛ per tõsionẽ pe
ctoris ꝛ aquã bñdicta3 ꝛ hꝰ. vt. s̃.
pctm̃. 3. §. si. h̃ Tho. in. 4. dis. 17.

1 ¶ Utrũ necesse sit ꝯfiteri p̃prio sa
cerdoti. R̃. s̃3 Tho. i. 4. dis. 17. Cũ
sacerdos nõ absoluat nisi ligãdo
ad aliqd faciendũ. ille solꝰ põt ab-
soluẽ q põt p iperium ad aliqd fa
ciẽdũ ligare. idõ o3 q̃ hõ ꝯfiteatur
p̃prio sacerdoti. Alienꝰ. n. eu3 ab
soluẽ ñ põt vl' ligare. ex̃. de pe. ois
ꝛ de pe. dis. 6. c. placuit. Propꝰus
aũt sacerdos itelligit̃ q̃ ad hoc ois
ille q curã aie illiꝰ ordinariã h3 sic

papa. legatꝰ. ep̃s. sacerdos pochi
alis. A. Idẽ i sũ. ꝯ. li. 3. ti. 34. q. 38.
B. Sed nec parochialis põt ab-
soluere ab oĩbus. q2 excipiunt̃ ca-
sus ep̃ales. d̃ qbꝰ hĩ. s̃. ꝯfessiõ. 1. §. 1

2 ¶ Utrũ p̃pꝰ sacerdos possit vbiq3
suũ subditũ audire ꝛ absoluẽ. R̃°.
s̃m. Hosti. Ubiq3 põt siue itra ter
ritoriũ sue parochie siue ex̃. pnia
. n. ẽ d̃ iurisdictiõe voluntaria. ff. de
offi. p̃con. l. 2. Unñ ꝛ de loco nihil
exp̃mit̃. ex̃ de pe. ois. A. Idem in
sũ. ꝯ. co. ti. q. 35. in fi. B

3 Utrũ audiẽtia ꝯfessionum cõmitti
possit alii. R̃°. s̃m Tho. i. 4. dis. 17.
Si aliqs idcirco ñ possit audire ꝯ
fessiões3 alterius. q2 ñ h3 iuri dictio-
nẽ i ipsos q audiẽdi sũt. põt ei cõ-
mitti p quẽcũq3 hñtẽ iurisdictiões3
i ipsos qui audiendi sũt. vt per p̃-
p̃ium sacerdotẽ. siue p ep̃m. siue p
papã. Si aliqs aũt nõ põt audire
q2 ñ h3 executionem ordinis non
põt sibi ꝯcedi vt ꝯfessiones audiat
nisi p eũ q̃ hoc ipedimentũ remo
uere potest. A. Impediti i executio
ne ordinũ sunt. iterdicti. suspensi.
vel d̃gradati. ꝛ excoicati. de qbus
ex̃ de clerico excoicato iidicto vel
deposito ministrãte. i rubro ꝛ nigro
p totũ. Et fortiꝰ hẽtici ꝛ scismatici
Unñ ꝛ i sũ. ꝯ. co. ti. q. 44. dr̃ Nũqd
i articulo necessitatis tenet̃ q̃s ꝯfi-
teri sacerdoti heretico scismatico
vel simi. si nõ põt iuenire catholicũ
R̃. s̃m Ray. Credo q̃ nõ. Inmo
saluo meliori iudicio ꝯsulerem q̃
nullo mõ ꝯfiteret̃ ei. sed doleat de
pctis. ꝛ q2 tãtũ distulit cõfessiõem.
ꝛ ꝯfiteatur i corde suo ꝛ sufficit ei
Tales. n. ponerẽt eum de facili in
aliquo errore vl' d̃spatiõe. sic pha
risei Iudã dicẽtes cũ ꝯfitet̃ur eis

peccatū. Quid ad nos. tu videris Math. 27. ꝛ de pe. dis. 6. c. 1. vbi. h satis expsse dicūt i tex. ꝛ glo. Idē credo de excoicato excōicatione maiori. Nā ēt illi i articulo necessitatis ñ est ɔf tendum. Cō. Host. ꝛ Tho. Item eo. li. ti. 24. q. 7. nōt. ꝙ ab hēticis scismaticis vel excōicatis nullū sacrm̄ dꝫ recipi. nisi baptisms i ncēitate mortis. catholico dficiēte. B. Et nō h ꝙ si ēt per ,ppꝰ sacerdotem ɔmittit nō pp hoc dꝫ ꝙ committatur tali q als hēat iurisdictionē sup pplm. Suffic. n. ꝙ hēat iurisdictiōeꝫ ipē q sacerdoti ɔmitit Itē nō ſꝫ Tho. ꝙ qñ alicui sacdoti ɔmitit p supiorē ꝙ possit audire alienos parochianos. ñ fit pìudiciū ,ppo sacdoti. eo ꝙ iurisdictionis ptās ñ est ɔmissa alicui i fauorē suuꝫ. sed pᵒ vtilitateꝫ plebis. ꝛ ad honorem dei. Et idō si supioribꝰ platis videat expedire ad saluteꝫ plebis ꝛ ad honorem dei ꝙ aliis ɔmittant. i nullo fit pìudiciū iferioribꝰ platis. nec tenet subditꝰ iteꝝ petere licētiam a ,pprio sacerdote. lꝫ Ber. i quadaꝫ gl. dicat sic A. s. i. c. ōis. de pe. ꝛ re. B. q glo. postea p Clemētē quartū tāq̄ oio falsa dānata fuit i quodā pūilegio idulto pdicatoribꝰ ꝛ minoribꝰ qd icipit. Quidā temē. ꝛ fuit determinatū eo ꝙ illi qbꝰ a supioribꝰ cōmitit pñt audire ēt parochialibꝰ sacdotibus ɔdicentibus ꝛ inuitis Et hoc ēt tenet Jo. an. ex de pe. si eps li. 6. A. Sañ ɔ. predictis Pe. vt in sū. ɔ. vl. li. 3. ti. 34. q. 46. B. Et ɔfessus sacdoti hñti ɔmissionē a superiori. vt dēm est nō tenetur cōfiteri ,pprio sacerdoti illa pctā que iā ɔfessus ē. cū dimissa sint. Sꝫ pp statutum ecclie de ɔfessione faciēda ,pprio sacerdoti semel i āno debet eo mō se habere. sicut ille q hꝫ solū venialia ꝛ illa ɔfiteri. vt qdaꝫ dicūt. vel ,pfiteri se a pctō mortali imunē. vt in ext'uagāti Joh. 22. q icipit. Uas electionis. A. Ibi dicit ꝙ ɔfessi religiosis seu sacerdotibꝰ qbus fuit facta a superiore ɔmissio ñ magis tenetur iteꝝ eadē pctā ɔfiteri q̄ si als illa confessi fuissēt ,pprio sacerdoti. Et i hoc approbata fuit snīa. Jo. an. hoc affirmātis. ꝛ reprobata opinio. xx. ꝛ alioꝝ ɔrium tenentiuꝫ. vt nōt i directōia li. 1. ti. 15. § 77. Quia tamen ,ppꝰ sacerdos tenetur de eo reddere rōnem ꝛ ei sacra mīstrare. tenetur alteri ɔfessus saltē semel i āno ostēdere se ,pprio sacerdoti ꝛ declarare se ɔfessum vt pꝫ ex notatis ſm. Pe. i sum. ɔ. dēa. q. 46. Et puto ꝙ sufficiat notificare cuicūqꝫ ,ppo siue parochiali siue epo siue alteri q2 i. c. ois. ex de pe. ñ fit distinctio de istis ,ppriis sacerdotibus B

4

C Utꝝ i aliq casu possit qs ɔfiteri alteri q̄ ,pprio sacerdoti. R. scōm Tho. i. 4. dis. 17. Si subditꝰ scit sacerdotē ,ppriū hēticū eē. aut sollicitātem ad malū. aut fragilē. q2 ad pctm̄ qd qs ei ɔfitet est ,pnus. vel si ,pbabilit estimat reuelator ɔfessionis vl si pctm̄ de q qs ɔfiteri dꝫ ɔ illū sit ɔmissuꝫ. i his casibꝰ ꝛ silibus i qbus ,pbabilit timet penitēs ex ɔfessionē faciēda piculū sibi vl sacerdoti iminē. dꝫ recurrē ad superiorē vl ad ipsū sacerdotē ꝛ petē licētia alteri ɔfitēdi. quā si hrē ñ possit. idē ē iudiciū qd de illo q ñ hꝫ copiā sacerdotis. Uñ magis dꝫ eligē laico ɔfiteri. Nec i h trāsgre

dit mādatū eccłie. qꝛ ꝓcepta iuris nō se extēdūt vltra caritatem. nec ēt fit iniuria sacerdoti. qꝛ ꝓuilegium meret amittere q ꝯcessa sibi abutitur ptāte. A. ex̄ de relig. l3. B. Cō. Pe. Al. Inno. ⁊. ẋ ẋ. Et cōit addūt ꝙ si nullo mō pōt hr̄e aliuz sacerdotē. ⁊ necītas immineat. ꝯfiteat pctm̄ in genere sine eo de q̄ posset malū ꝑuenire. A. Idē i sū. cō. li 3. ti. 34. q. 39. in ꝓn. B. Host. quoq3 magis explicat. ⁊ ponit octo casꝰ in qbꝰ pōt q̄s audire ꝯfessiones alteriꝰ parochialis ꝑrio qn̄ ꝓprius sacerdos oio ē indiscretꝰ de pe. di. 6. placuit. Nā q uult ꝯfiteri d3 q̄rere sacerdotē q sciat soluē ⁊ ligare ꝺ pe. di. 6. q uult. S3 h̄ d3 fieri cū licētia. ex̄ de pe. ois. quā licētiā si ꝓpriꝰ sacerdos n̄ vult dare pōt ipse ad aliū ire. ex̄ ꝺ relig. l3 l' uadat ad superiorē ut eū cōpellat. vel ipse licentiā det ex̄ de iurepr̄onatus nullus. A. Tutiꝰ ē h̄ fieri si pōt. tn̄ non vid̄tur necessariū. cū rōne ignorātie sacerdotis. videatur ipso iure ꝯcessa licētia ꝯfitēdi alteri. vt in. c. placuit de pe. dis. 6. Et ibi h̄ sentit. glo. ⁊ multo magis si ꝓprius sacēdos eēt manifeste vitiosus. cū malicia sit ꝑiculosior ⁊ grauior ignorantia ꝑꝑ quod duriꝰ punit. Luce 12. ibi. Ille āt seruꝰ q̇ ꝯgnouit volūtatē dn̄i sui ⁊c̄. Et illa sūt grauiora que a deo grauiꝰ pūiūt. vt dicit Hieroꝰ. 24. q. i. n̄ afferamꝰ. S3 si ꝓprius sacerdos esset hereticus scismaticꝰ vl' excoicatꝰ. clarum est ꝙ ab istis nō d3 peti lnia. cū etiā locutio cū talibus ꝓhibeatur. xi. q. 3 cū excoicato. Idē ēt videt si eēt intdictꝰ seu suspēsus. qꝛ nemo pōt plꝰ iuris trāsferre in aliū q̄3 sibi ꝯpetē

dinoscat. ut i. c. nemo. ex̄ de re. iuri li. 6. Sed si cā ꝑꝑ quam quis vult alieno cōfiteri nō ꝓcedit ex defectu ꝓprij sacerdotꝭ. s3 aliūt. puta qꝛ aliqd cōmissū ē cōtra eū vel suos. ⁊ verisiliter timet scādalū si ei fiat ꝯfessio. d3 peti lnia. ut ex̄ ꝺ pe. ⁊ re. . c. ois. ibi. Si qs āt alieno sacerdoti voluerit iusta de causa confiteri pctā. licentiā prius postulet ⁊ obtineat a ꝓprio sacerdote. Et d3 sacerdos credē petenti ⁊ allegāti saltē in genere iustā cām. qꝛ nō est verisilē ꝙ cū fallacijs vadat ad pniāz ut dicit glo. i dcō. c. placuit de pe. dis. 6. Et si licentia absq3 rōnabili causa denegetur. videt ꝙ sine alia lnia possit ire ad aliū. qꝛ nō d3 cedi idiscretioni ⁊ ꝓteruie ꝓlati. Et priuilegiū meret amittere ⁊c̄. ex̄ ꝺ reg. l3 vbi si h̄ ꝯceditur cā meliorande vite quāto fortiꝰ cā recuperāde salutꝭ. qđ magis ē necessariū. Vn̄ ⁊ Luce. 15. Gaudiū ē i celo sr̄ vno peccatore pniam agēte magꝭ q̄3 s̄. 99. iustis q nō idigent pnia Idem ēt puꝫtarē. s. ꝙ deberet peti licētia mō ꝑdicto qn̄ cā esset ex defectu ꝓprij sacerdotꝭ ꝑꝑ pctm̄ non māifestū. qꝛ ex eo mō d3 qs a iurisdictiōe ꝓlati sui discedē. 8. q. 4. nōne. B. 2ᵒ qn̄ parochianꝰ transtulit domiciliū suū. nam tūc ille ad quē transit iā nō est alienꝰ. s3 ꝓꝓus. ex̄ ꝺ parochijs. c. fi. 3ᵒ qn̄ qs ē vagabūdꝰ. ff. ꝺ iudicijs. l. hēs abn̄s. 4. qn̄ qs q̄rit domiciliū q̄ se trāsferat Nā ⁊ is sine domicilio ē. ff. ad municipales. l. labeo. i ꝓn. ⁊. l. eiꝰ. §. celsus. 5. qn̄ qs deliqt i aliena ꝑochia ex̄ de rap. c. 1. 6. q. 3. placuit. Si tn̄ pctm̄ occultū ē. ⁊ nō sit excōicatꝰ a ꝓlato illiꝰ loci. pōt ēt de h̄ ꝯfiteri ꝓ

po sacerdoti. Si aũt sit excõicatus a plato illi⁹ loci pp illud pctm̃. sicut ↄsueuit fieri i furtis ꝛ h⁹. quorum ignorant actores. mittend⁹ ẽ talis ad excõicatorẽ absoluẽd⁹ ab eo. A. Con. Goff. Ray. ꝛ Tho. in eo qđ h. dcm̃ ẽ ꝙ qs sortiat forũ rõne de licti. vt i sũ. ꝯ. li. 3. ti. 34. q. 39. Sed glo. Ray. vt ibi patet hunc casum nõ recipit. subiungẽs. qꝛ qđ dicit ius ꝙ rõne delicti sortiat qs forũ ĩtelligendũ ẽ q̃ ad ptinẽtia ad forũ ↄtẽtiosũ. qꝛ põt illic ↄueniri ꝛ iudicari ꝛ puniri de crimine ibi ↄmisso. h illc. Nõ fit ergo trãslatio fori i pnialib⁹ rõe ↄmissiõis dlicti aliaſ opõtet ꝙ qs diuideret ↄfessiõez ↄfitẽdo diuersa delicta diuersis sacerdotibus. fm ꝙ i diuersis deliqt parochijs cõtra id qđ dr̃. de pe. dist. 5. c. cõsideret ibi. cautus sit penitẽs ꝛc. Pro h ẽt facit. qꝛ drĩa magna ẽ iter foꝝ seculare ꝛ spũale. qꝛ spirituale nõ põt ita facilr̃ transferri. ex̃ de fo. cõpe. si diligẽti. ꝛ. c. significasti. vbi patet ꝙ lꝫ secularis possit se p sua volũtate alieno subijcere iudici clericus tñ nõ põt se subijcẽ iudici seclari. dcõ. c. si diligẽti. nec etiã ecclesiastico nõ suo sine licẽtia sui epi. dcõ. c. significasti. Itẽ ẽ magna drĩa inť foꝝ iudiciale etiam in spũalibus. ꝛ forũ pniale. qꝛ foruꝫ pniale est minus trãsferibile. ut notat glo. i. c. ne p dilatione ex̃ d pe. ꝛ re. Et ideo cũ ñ reperiat aliq in re cautũ ꝙ rõne delicti qs sortiat foꝝ pniale nõ videt ꝙ hoc possit fieri. ꝛ ꝙ stãdũ sit regule generali de pprio sacerdote. ut i. c. ois de pe. Et iura i ↄtrariũ allegata loquunt in iudicialibus ut satꝫ patet intuentibus. Hoc ẽt approbat generalis ↄsuetudo. qꝛ videmus ꝙ penitẽs cõfitet vni sacerdoti vniuersa peccata que cõmisit per totũ mundũ ꝛ nunꝙ remittit ad sacerdotes locoꝝ i qbus deliqt pro absolutiõe. Et optia legũ iterpres ẽ cõsuetudo. ff. d legib⁹. l. si de iterpretatiõe. B. 6. rõe studij. ut qñ clerici d plato rũ suoꝝ licẽtia accedũt ad studia. Nam tũc efficiũt de foro ꝛ ecclia illi⁹ ad quã accedũt dũ ibi manẽt. ar. ff. de iudi. l. si longius. §. i. A. Inno. i. c. ois d pe. dicẽ ꝙ scolares ꝛ alij incole ãnales ꝛ mercẽnarij dñt ↄfiteri sacerdoti prochie quã icolunt p annũ. ꝛ ab eo peterũt absolui. ar. 16. q. 1. q. vbi dicit ꝙ dbẽt ibi soluere decias psonales. qꝛ ibi recipiũt ecclastica sacra p anni circulũ. Alij tñ dicũt ꝙ idẽ ẽ ẽt si ad minus tps ↄducãt domos. arg. ex̃ de decimis ad apsice. ꝛ maxie si p rogaretur sine fraude ↄductio vł hitatio vltra natiuitatẽ vel pascha qꝛ tũc ex pcepto dicte dcre. ois sp dñt ↄfiteri ꝛ cõicar̃. h ille. Videt p dicta posse ↄcõdari vt secũda opinio intelligatur qñ qs lꝫ ñ steterit i aliena prochia per annũ. tñ deliberauit ibidez stare. Nã eo ipo ꝙ qs dliberat in aliquo loco hr̃e domiciliũ. ibi sortitur. ꝛ foꝝ vt i. c. si. ex̃ de prochijs. Et hitatio ãnalis vr̃ qđdã domiciliũ q° ad sacroꝝ pceptõꝫ. d. c. questi. Vel qñ hitare deliberauit paꝝ minus ꝙ p annũ. Nã id qđ modicũ ẽ. rõ apprehendit quasi nihil. vt notat Tho. sa se q. 66. art. 6. Vel qñ sic se hꝫ ↄsuetudo. Nã consuetudo in talibus cõfert iurisdictõem. ut notatur in sũ. con. li. 3. titu. 34. q. 57. circa finem. Vel quando scholares accedunt

de licẽtia p̃latorũ suorũ ad studium
Tunc enĩ videt eis data licentia re-
cipiẽdi sacr̃a ibidez.ut.j.§.primo
Et qđ dictũ est in scolari.idẽ ẽ ⁊ in
q̃cũqꝫ alio.ut ⁊ dic̃ Inno.Qui etiã
subdit. In oib⁹ tñ p̃missis tuti⁹ est
ꝙ et viatores ⁊ alij semp a proprio
sacerdote licentiam habeãt specialẽ
B. 7°.tempore necẽtatis.ut qꝛ infir-
matur ad mortem vel debet intrare
iustũ belluz seu mare ⁊ deest ꝓprius
sacerdos ita ꝙ etiam laico licet tũc
ↄfiteri.de pe.dis.i.quẽ penitet de cõ-
se.di 4.sanctũ.8.si ponat spem i ra-
tihabitiõe ꝓprij sacerdotis.h Ho.
Sed iste casus .8⁹ cõit ñ tenet.quia
ratihabitio i talib⁹ ñ hꝫ locũ.ex de
re.iuris.act⁹.li.6. A. Deni Hosti.
põt itelligi qñ ista ratihabitio non
refert ad futurũ.si p̃latus ↄfitentis
ↄtentabit.sed sup p̃nti qꝛ ↄtẽtatur
vt põt estimari ex aliqb⁹ ↄiecturis.
ex qbus elicit ipsius p̃lati tacit⁹ ↄ
sensus.vt.j.§.7.Utꝝ vn⁹. Et fm h
videt itelligendũ qđ dicit gl.Ray.
vt notat i sũ.con .li.3. ti.34.q.45.
videlꝫ ꝙ sub hac spe rati null⁹ põt
absoluere alienuz parochianum.
⁊ si de facto absoluat eũ ẽt nomie
prelati sui.nõ debet sẽ gerere pro
absoluto ante ratihabitionez pro
prij sacerdotis.nec ante intrat eccle
siã.nec in gerere se cõioni fideliũ
si erat excõicatus maiori excõica-
tione.aut ẽt recipe eucharistiam si
mortale erat pctũ de q̃ cõfessus ẽ
alieno sacerdoti. B. Addũt vlte-
ri⁹ Host. ⁊ Ray.ꝙ i oi casu i quo
sacerdos põt audire parochianũ
alienũ consulunt ꝙ ei iniungat vt se
sacerdoti proprio representet.ar.
ex de sẽ.excõ.de cetero.⁊.c.ea no
scit.⁊.c.ꝙ de his.i fi.A.Hosti.si-
pliciter dic̃.iniũgat.sed Ray . con-
sulit.vnde ẽt ⁊ glo.eius super ver
bo cõsulo.ait Ex quo magister di
cit consulo ẽ argumẽtũ ꝙ nõ tene
tur.qꝛ ad consilia nullus tenet nisi
obliget se ad illa. Põt dici ꝙ quo
ad simplicẽ repñtatiõꝫ oino expe
dit saltẽ semel i ãno pp statutũ ec-
clesie.q̃ vo ad iteradũ ↄfessionẽ l
ad accipiendũ pniam nõ vr ncc̃e.
ex q̃ semel fuit legitime absolutus
vt.s.§.3.nisi forte ipsi sacerdotes
nullã haberent curã de suis paro
chialib⁹ vtrũ ↄfiteãtur vel non.qꝛ
tunc illa p̃ntatio frustra fieret .Itẽ
nisi i casu excõicationis.tũc.n. ab
soluto dꝫ iniungi vt q̃ citius pote-
rit se p̃ntet ei a q̃ fuerat absoluẽd⁹
ipsi⁹ mãdatũ hũilit recepturus dẽo
c.ea.noscit.cũ similibus. Et h argumẽ
to idẽ videt dicẽdũ de oibus casi-
bus spãlit reseruatis pape seu epis
maxie circa iplemẽtum vel dispẽsa
tionẽ voto ꝝ.vt iniũgat ↄfitentibus
vt q̃ citi⁹ poterũt se representẽt eis
dem ad accipiendaꝫ necessariam
absolutionem vel dispensationez
ne i hoc a negligentia teneãtur. B
Item dicunt ꝙ nõ debent confite
ri cuicũqꝫ sacerdoti sed potius ei
q̃ al' iurisdictionem hꝫ. A. Hoc ñ
videtur necessariuz. vt põt colligi
ex dictis.s.§.3.nisi forte q̃ ad sacer
dotes ad confessiones audiendas
nõ habilitatos.sicut põt patere ex
positis i sum .ↄ.co.ti.q.40.vbi di
cit fm Ray.ꝙ i casibus i qb⁹ põt
confiteri alteri q̃ ꝓprio sacerdoti
nõ põt audire cõfessiones illi sac-
dotes qbus ñ ẽ data ptãs ab epo
excepto articlõ necẽtatis. Et duplex
est rõ. Una qꝛ isti nõ sũt modi dã-
di iurisdictionez ei qui al' nõ hꝫ.i.

pp hos casus. dicit glo. nõ datur iurisdictio illi q̃ alr̃ nõ hꝫ. Alia rõ est q꞉ licet ipsi penitẽtes sint absoluti q̇ possint cõfiteri alij q̃꞉ ꝓprio sacerdoti nõ tñ isti sũt absoluti q̇ possint audirꝭ. Itẽ ꝓpri⁹ sacerdos ñ potuit dare talib⁹ iurisdictiõem seu potestatẽ talẽ. sꝫ eps solus põt illis q sũt in suo epatu non tñ alijs qui sunt in alijs epatibus. ar. 16. q. .i. puenit. ⁊. §. ecce in h̄. ⁊. §. h̄ idẽ Glo. sup ṽbo nõ tñ alijs. dic̃. Ego credo sine ꝑiudicio q̇ põt ꝯmittẽ etiã illis q sunt i alijs epatib⁹ ea q̃ ptinẽt ad iurisdictionẽ volũtariã. sꝫ illos ñ põt ꝯpellere ad suscipiendũ ꝯmissionẽ eius. cũ eis nihil ꝑcipe possit. Sꝫ certe Ray. ñ loqtur de ꝯmissione. sꝫ de habilitatõe ad audientiã ꝯfessionũ. quã nõ videꝭ posse ꝯferꝭ eps nõ suo clerico. sic̃ ⁊ ipsũ ordinare ñ põt. 71. dis. si qs cũ supradictꝭ. s. q̇ sacerdotes non pñt audire confessiones nisi prius fuerint ab epo instituti siue licẽtiati Con. Goff. ut in dicta. q. 40. dicẽs h̄ generaliꝭ nõ licẽ religiosis. nisi ab epo de ꝯsensu sui ꝑlati fuerint instituti. Con. etiã cũ hoc glo. Ray. Sed Host. dic̃ q̇ si qs hẽat lniam iudicis sui. q̇ spãliꝭ tali possit ꝯfiteri. imo ẽt si licentiã hr̃et in genere q̇ possit ꝯfiteri cuicũq꞉ voluerit. vel simpliciꝭ q̇ alteri possit ꝯfiteri. in his duob⁹ casib⁹ si subditus recurrerit ad discretõrẽ siue religiosũ siue aliũ. vel ex cã ad nõ ita ꝑini dũ tñ ꝑitũ ⁊ honestũ. secure ꝯfiteꝭ. ⁊ alius securꝭ audit. ar. ex̃ eo. ne ꝓ dilatione. Iura aũt q̃ ꝓ se inducit Ray. ⁊ Goff. itelligit Hosti. qñ huiusmodi sacerdotes ⁊ religiosi volũt audire sine licẽtia iudicis peccatorꝭ. vel sine lnia abbatis. nulla alia ncc̃itate istãte. Sec⁹ tñ i cãibus qui ad epꝫ ptinẽt. h̄ ibi Dictũ hosti. vt mihi vr̃ non ꝯ̄triaꝭ ꝑdictis. q꞉ ipe loquiꝭ de sacerdotibus ad ꝯfessionẽ hilitatis. Ray. vero ⁊ Goff. de nõ habilitatis q habilitari ñ pñt nisi a proprio epo d̃ ꝯsensu sui prelati qñ habilitãdus ẽ religiosus. Et ex predictis põt ꝯstare q̇ sacerdoti nõ habilitato ñ põt cõmitti audiẽtia ꝯfessionũ. nisi p eũ qui põt eũ habilitare. B.

¶ An pegrini ⁊ romipote possit ꝯfiteri alieno sacerdoti? R. fꝫ. ṽṽ. Si acceperũt peram ⁊ baculuꝫ a ꝓprijs sacerdotibus siue aliteꝛ de eoꝝ lnia iter arripiãt. presumẽdũ ẽ datã eis esse lniam cõfitendi. A. Ad hoc addit ipse. ṽṽ. d̃ eis q̃ cõmiserũt i via. vel q̃ p oblivionẽ dimiserunt confiteri. aut ẽt scienꝭ. dũ tñ de illis ꝓponãt ꝯfiteri ꝓprio sacdoti postq̃ redierint. Sꝫ forte h᷑ posset itelligi de cãibus reseruatꝭ. Nã de alijs cũ semel legitime fuerit cõfessus ⁊ absolutus non oꝫ q̇ iteꝝ ꝯfiteaꝭ. vt pꝫ. s̃. abbas ad fi. in additõe. Vñ ⁊ Inno. i. c. ois. ex̃ d̃ pe. ⁊ re. dicit his cãib⁹ simplr̃ datam esse lniaꝫ ⁊ ñ addit hanc limitatõeꝫ quã ponit glo. Ray. Seqꝭ i gl. Ray. ⁊ ẽt nõꝭ i sũ. cõ. eo. tit. q. 39. Intelligo ẽt talibus datã lniaꝫ esse recipiendi eucharistiã i pasca Idẽ dicit Inno. in. d. c. ois. Et de reliquis sacr̃is puto q̇ sit intelligẽdum de necessarijs cũ rõe necessitatis intelligãꝭ h̄ ꝑmissa ⁊ non aliter. B. Si aũt sine lnia proprij sacerdotis pegrinantur nõ possunt absolui ab alio nisi in necessitate. Et ideꝫ ẽ de alijs negociatoribus

τ viatoribus. Cō. Inno. τ Host. A. Immo hec fuerit ꝓprie dcā nō ꝟꝟ. s3 Inno. τ addit. Tutius ē sp̄italib⁹ l̄niaȝ a ꝓprio sacerdote spālē hr̄e. vt dicit in. d. c. oīs. τ p3 ēt i d. q. 39. B.

6 ¶ Utrū peregrinās qui h3 crimē cui⁹ absolutōeȝ retinuerat sibi eps. i peregrinatōe possit absolui a simplici sacerdote. R. s3. ꝟꝟ. Pōt absolui maxie si īstet tp̄us gnālis cōionis. vt in pasca. S3 d3 ei iniūgi q̄ cuȝ habuerit copiā sui epi itez ↄfiteat̄ ei τ ab eo recipiat pniaȝ de illo. H ꝟꝟ. A. Idē i sum. cō. d. q. 36. post principiū. B. Uerius vr̄ q̄ si tāta fuerit ncēitas q̄ iste potuit absolui ab alio. non o3 q̄ itez ↄfiteat̄ l' absoluat̄. S3 tn̄ si ē aliqd satisfacien̄ q̄ satisfaciat. τ etiā si ob dictā cāȝ fuisset excōicat⁹. τ ab ipo sacerdote fuisset absolutus. si postea nō repn̄itat se epo reicidit in eandē sniaȝ vt. s̄. absolō. 4. §. 1. Si vero n̄ fuit necessitas. nec absolutio valuit. De q̄ necessitate dictū ē. s̄. §. 5. ver. 7. A. Ibi dr̄ de ncēitate picnli mortis. Et sic videt̄ sentire q̄ istās tp̄s coionis n̄ sit iusta cā q̄re qs pōssit absolui ab alieō sacerdote. τ spāliter de casibus ēpalibus. Et bene q̄r hoc nō īu̇ repiri iure cautū maxie cū coio possit differri ad tēpus ex cā extra de pe. τ re. omis. Et iteri pōt redire ad ꝓpriū sacerdōtem. vel ab eo p nūciū seu litteram l̄niam postulare. qd̄ si n̄ facit cū possit. videt̄ potius malicia q̄ necessitas. vl' si aliquo iusto ipedimēto ꝑtēderet̄ ei⁹ pegriatō p ānuȝ efficit̄ fori illi⁹ loci. τ ibi pōt recipe sacrā. vi. s̄. §. 4. ꝟ. vi. B.

7 ¶ Utrū vn⁹ sacerdos pₒchial' possit audir̄ τ absoluē aliū sacerdotē R. s3. ꝟꝟ. Nō pōt sine l̄nia supioris gnāli l' spāli l̄nia exp̄ssa l' tacita. Nā τ si eps scit cōiter sic fieri τ tolerat. eo ipo p̄sumēdū ē tacite approbare τ l̄niam dare. Idē Host. A. Idē i sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 42. vbi addit̄ s3 Host. q̄ hoc n̄ nisiū expedit fieri. Idē eadē rōe vr̄ i alijs q ↄfitēt̄ n̄ suis sacerdotib⁹ suis sciētibus τ n̄ ↄdicētib⁹ cū possēt. ar. 83. dis. error. τ ex̄ ō ver. si. itelligentia Nulla tn̄ ↄsuetudie pt̄ iduci vt qs p̄ter volūtatē ꝓprij sacerdotꝫ possit ↄfessorē eligere. ex̄ ō pe. τ re. si eps. li. 6. B.

8 ¶ Utrū liceat ↄfiteri laico. R. s̄m Pe. Nō l3 nisi i ncēitatis articlō vt si i extremus agēs n̄ haberet sacerdotē. τ tunc s̄m quosdā tenet̄ laico cōfiteri. S3 ꝓbabilius τ verius ē q̄ n̄ tenet̄ de ncēitate. Sed de tali iudicādū ē sicut de illo qui n̄ h3 copiā ↄfessoris. A. Et rō pōt esse. q̄r solis sacerdotib⁹ ↄcessa est pōtas ligādi atq3 soluēdi. de pe. di. 1. verbū dei. B. Et l3 laico confiteri n̄ sit de p̄cepto. ē tn̄ de ↄsilio Con. ꝟꝟ. A. Ide3 i sū. con. eo. tit. q. 43. vbi pe. n̄ dicit q̄ n̄ liceat ↄfiteri laico. s3 q̄ n̄ ē sufficiēs nisi in ncēitate. vl' nisi respectu pc̄oꝝ venialiū. qd̄ puto itelligēdū nisi i illi caib⁹ i qbus venialia sūt de ncēitate ↄfessiōis. de qua. s̄. ↄfessio. 2. §. 6. in additōe. B. Et ita intellige dicta Tho. s̄. §. 1. τ. 5.

9 ¶ An liceat i ncēitate ↄfiteri sacerdoti heretico. scismatico vel excōmunicato. l' sili. R. s̄m Ray. nullo mō de pe. dis. 6. c. 1. S3 doleat de peccatis. τ q̄ tn̄ distulit ↄfessiōeȝ τ sufficit. Con. Host. τ Tho. A.

De hoc latiꝰ.s.§.3.i additõe. B.

10 ¶ Utrū sacerdos prochialis dēat credere subdito dicēti se cōfessum alteri vt sic ei det eucharistiā: R. s3 Tho.i q̄dā q̄lib3. In foro iudiciali credit hoi ꝯ se. ꝛ ñ ꝓ se. In foro aūt pniali credit hoi ꝓ se ꝛ ꝯ se. Si ergo sit ipedimētū eucharistie tale ꝙ ad foꝝ iudiciale ptiet. puta excōicatio. ñ tenet sacerdos credere subdito quē excōicatū nouit. nisi ei de absolutōe cōstet. Si aūt sit impedimētū ꝙ ad foꝝ pnie ptieat. s. pctm. tenet credē. ꝛ iniuste agit si eucharistiā denegat. Con. Pe. ꝛ Hosti. A. Glo. vero Ray. vt p3 in sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 48. dicit ꝙ ñ tēt ei credet ēt ꝙ ꝯfessus sit supiori ꝛ absolutus. nisi ꝯstiterit ei de hoc p lras supioris. vel alio mō legitio. Et subdit autor sūme. S3 h̄ ne ꝯ̄zia sint pmissis. intelligas de pctis maīfestis. vel qñ suū subditū ꝓbabilr h3 suspectū. Nā de occult̄ nihil pōt scire sacerdos nisi p ipum. Sat̄ vr posse dici ꝙ ñ teneatur ei credere ēt de occultis. L3. n. pcta occulta sint solū fori pnialis. tñ nō ꝯfiteri ptinet ad foꝝ iudiciale. cū3 non ꝯfitens debeat ab ecclia arceri ꝛ eccliastica priuari sepultura. ex̄ d̄ pe. ꝛ re. c. oīs. Posset tñ credere fide digne ꝛ timorate psone. q2 verisilr hꝰmōi psona ñ mētiret. ar. xi. q. 3. q oipotentē. B.

11 ¶ Utrū frībus pdicatoribꝰ ꝛ minoribus liceat ꝯfessiōes audire? R. Oli licebat eis ex puilegijs. ꝛ spāliter ex ꝯstitutōe. Bñdicti. xi. que icipit. Inter cūctas q̄ hodie omia vacant. s3 ad hoc ꝙ possint audire o3 ꝙ mgr vel ꝓuincialr pdicatoꝝ vel coꝝ vicarij. ꝛ gnālis l'ꝓuinciales minīstri vel custodes minoꝝ. prioꝝ q̄dē accedāt ad pñtiā ordinarioꝝ p se l' p alios frēs. ꝛ petāt vt frēs q electi fuerit in coꝝ ciuitatibꝰ ꝛ diocesibꝰ ꝯfessiōes audire valeant. ꝛ pnias ipōere. ꝛ penitētes absoluē. Post hꝰ dicti plati ordiu3 eligāt psonas idoneas ꝛ pñtent l' pñtari faciāt dict̄ platis ecclaꝝ vt d̄ ipoꝝ lnia ꝛ grā possit audire. q tñ pñtati ñ pp hoc poterunt audire i alio epatu. A. Intellige nisi psōas diocesis vbi fuerint cōstituti. q2 cū sit voluntarie iurisdictōis pōt vbiq̄ exerceri. vt. 6. §. ij. B. Et debēt ipsi electi i numero cē ꝓut vniuersitas cleri vel ppl̄i exigit. Et si plati lniam ꝯcesserint. tunc pdicte psōe offm̄ dictū exequāt. S3 si dicti plati ecclīaꝝ quēq̄ de pñtatis ñ admiserint. loco eius ponat alter. Si vero absolute dare lniam recusauerint cōcedit eis lnia auctoritate aplica. tñ i hoc ñ hñt pluſq̄ sacerdotes parrochiales. A. s. habeāt de iure cōi. vt i tex. ſ. allegato. B. Nisi ecclīaꝝ plati āplius dar velent sibi h̄ i cle. de sepul. dudū. A. in. § statuimus. Et itelligūt de diocesibꝰ i quibus sūt loca fratꝝ. vl' d̄ ꝓpiq̄s qñ ibi nō sunt loca. Uñ i. d. §. dr. Statuimꝰ aucte aplica. vt in singul' ciuitatibus ꝛ diocesibꝰ i quibus loca fratꝝ ipoꝝ cōsistere dinoscūt. ꝛ i ciuitatibꝰ ꝛ diocesibus locis ipis vicinis i qbus loca hꝰmodi ñ hñt. mgr priores ꝛc̄. Silr ēt vt ibi p3 fratres predicti non possunt deputari ad audiendum confessiones per prouincias. sed per dictas tm̄ dioceses. Item ibi dicit ꝙ ista pñtatio debet fieri plat̄ locorū. Et p3. vt ꝛ i directoria. li. i. ti.

[illegible].§.61.hic noie prelatoꝝ debem⁹ itelligere epos ⁊ eoꝝ loca tenētes de iure vel ꝯsuetudine. sicut sūt illi qui de iure vel ḋ ꝯsuetudie sedē va cante ecclesias regūt. Et stricte hic accipit nomen plati. ⁊ sic ex̄ ḋ of. ordi. si eps. ⁊ de tēpo. or. cū null⁹ li. 6. Large accipit ex̄ de offic. or. cū ab ecclia. Sꝫ quid si prelati ꝑ ma oblatōe facta respondeāt ꝓui cialibus ꝑoribus vel ministris seu missis ab eis. nō eligat neqꝫ pñtet aliquos nobis. qr nō admittemus eos. nūquid poterunt electi p eos sine aliqua alia pñtatiōe auctē pape ꝯfessiōes audire. R̸. In directo ria eo. ti. §. 72. dr̄ q sic qr in his q̄ certa sunt. nō ē locus ꝯiecturis. ar. i cle. q̄uis ḋ appel. Nec refert an prius l' posterius hoc denegēt. B

12 ¶ Sꝫ nūquid eps sine ꝑdicta so lēnitate pōt dictos religiosos ad ꝯ fessiōes acceptare. R̸. Certe pt cō mittēdo eis iurisdictōeꝫ suā. vt. s. §. 4. A. Idē i directoria. e. ti. §. 73. B. Immo ēt habēt ex priuilegio Clemētis quarti q si prelati hoc cō cedant ꝯcessio ipa durat etiam p⁹ mortem platoꝝ. donec ecclesijs ꝓ uisum fueri de pastore.

13 ¶ Cui debent ꝯfiteri curiales. R̸. ſm Hosti. papa pōt sibi eligē quē cūqꝫ vult. Cardinalis absens cau sa legationis eodē modo pōt sibi eligere. ar. extra de pe. ne ꝑ dila tione. Si aūt ē in curia cōfiteri dꝫ pape vel pniario. Est tñ tutius q a papa lniam habeat. A. Ut sibi eli gere possit ꝯfessorē. cū talis pape subsit imediate. Et h° dico excep tis epis qui oēs sunt i hoc priuile giati. d. c. ne ꝑ dilatiōe. ⁊ in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 57. B. Capellani vero ⁊ ceteri curiales qui sunt de familia pape ꝯfiteātur pniario ⁊ non alijs. Si sunt cū cardinalib⁹ pñt de lnia dñi sui qui curam eorū hꝫ de cōsuetudine curie ēt alij con fiteri. ar. 6. q. 3. placuit. ⁊ ex̄ ḋ pe. ois. A. Idē in. d. q. 57. vbi ēt ime diate subiugit. Sed ⁊ pniario pa pe pñt oēs sin aliq̄ lnia ꝯfiteri. B.

14 ¶ Cui ḋbēt ꝯfiteri plati. R̸. ſꝫ Ho sti. Patriarche archiepi. epi oēs ēt inferiores plati exēpti pñt sibi e ligere ꝯfessorē ꝓuidū. ex̄ ḋ pe. ne ꝑ dilatōe. A. Etiam si isti prelati venerint siue sint i curia romana. lꝫ quidā ꝯtriꝫ dixerint ſm hosti. vt in sum. dicta. q. 57. Et vt hēt cō. eo. ti. q. 61. Ray. videt hoc limita re dicens. Pōt eps ⁊ exēptus eli gere sibi ꝯfessorē. hoc aūt itelligo nisi sit excōicatus maiori excōica tione. ar. ex̄ ḋ cle. exco. mi. c. si cele brat. Sꝫ glo. eius expōnēs dic. s. ille qui eligit i ꝯfessorē. qr tūc non posset eū absoluere sic ligatus. Si ci esset ligat⁹ miori excōicatōe tm̄ posset eū absoluere ar. dicti. c. si ce lebrat. Itē ſm glo. Ray. ⁊ in. d. q. 57. si aliqua ecclia exēpta ē. nō pp hoc singuli de collegio pñt sibi eli gere cōfessores. ex quo hñt abba tē vel priorē l' decanū cui subsūt. sed huiusmodi abbati vel priori l' decano ꝯfiteri debēt. vel alij ḋ mā dato eius. Si aūt h⁹mōi decanus vel ꝑpositus de ꝯsuetudie nō hēt curā aiaꝝ illaꝝ. nec ordinari⁹ nec ipa vniuersitas. nec alius nisi sol⁹ papa. nec tūc singuli possent sibi e ligere cōfessorē qr illud. c. ne ꝑ di latōe nō loquit nisi ḋ prelatis tm̄. vnde in hoc cāu recurrendum ē ad papam qui prouideat talibus

de cõfessore. B. Sed tñ sic elect⁹
ñ hȝ potestatẽ absoluẽdi ab excõi
catõe maiori. vel a cãibus grauio
ribus. lȝ qdã ꝯtrñ dixerint. ar. ex
de pe. si eps. li. 6. A. Ibi dr̃ ꝙ con
fessor electus ex lnia ꝓprij epi nõ
põt absoluere a cãibus epo spãlr
reseruatis. Iõ ñ ꝓbat illud ad qδ
allat. sȝ ꝙ ꝯfessor electus a ꝑdict
de lnia pape non possit se intromit
tere de reseruatis pape. de alijs ãt
sic. sicut ꝛ sentit host. dicẽs ꝙ vbi
exẽptus eligit. hȝ põtatẽ elect⁹ pñi
tẽtiarij pape. Si vero ali⁹ eligat.
hȝ põtatẽ iudicis illi⁹ cui subestis
q eligit. vt tñ sp publica ꝛ grauia
excipias. vt in sũ. cõ. d. q. 61. Pro
istis publicis ꝛ grauib⁹ itelligo ca
sus epales. p. d. c. si eps. Itẽ vt pȝ
i eadẽ. q. 61. glo. Ray. dicit ꝙ beñ
ficia principũ late interꝑtãda sũt.
ff. de cõsti. pri. l. si. Põt dici ꝙ illδ
c. ne ꝓ dilatõe ñ loqt tñ δ absolu
tõe pctõꝝ. sȝ ẽt de absolutõe maio
ris excõicatõis. dũ tñ absolõnẽ h⁹
modi sibi non reseruauerit papa.
vel nisi snia lata sit ab hõie. qr tũc
ab ipo excõicatore petenda ẽ ab-
solutio. Et cũ hoc vr̃ ꝯcordare sa
tis dictũ Hosti. supra positum. vt
ꝛ ibi subdit. B. Alij inferiores ꝑ
lati non pñt eligere sibi. nisi de li-
cẽtia pape vel epi vel ꝓprij sacer
dot. Vñ ꝛ abbas. ꝛ quicũqȝ ꝑla-
tus ñ eps nec exẽptus. ꝯfiteri debȝ
epo. monachi abbati vel ẜm regu
le statuta pñt ẽt ꝯfiteri epo si ei sub
sunt. Decanus ꝑpositus thesaura
rius ꝛ qlibet canonicus ꝛ sacẽdo
tes ꝑrochiales. ꝛ familia epi ꝯfi
teri debẽt epo vel alteri de ei⁹ lnia
A. Idẽ i sũ. cõ. li. 3. ti. 34. q. 57. vbi
dr̃ ẽt de ꝑrochiali ꝙ cõfiteri debȝ
epo vel alij cui forte subest. Item
de familia episcopi nihil ibi dr̃. sȝ
in. q. 60. dr̃ ẜm Hostiẽ. ꝙ familia
episcopi vel archiepiscopi si sit de
aliena diocesi. idẽ de illa vr̃ ꝙ de
familia alterius pricipis laici. Si
vero sit in diocesi ꝓpria tunc ei ꝯ
fiteri dȝ. vel cui ipse mãdauerit. sȝ
ẽt põt ꝓprio sacerdoti de cui⁹ pa
rochia ẽ ꝯfiteri. B.

¶ Cui debẽt ꝯfiteri reges ꝛ alij se
culares dñi? R. ẜm Hosti. Si rex
hȝ domiciliũ pricipale i aliq̃ ciui
tate. illi epo ꝯfiteri dȝ vel sacerdo
ti nisi sup hoc hẽet priuilegiũ. Iδ
dicẽdũ ẽ de duce marchione ꝛ oi
bus hñtibus latas iurisdictões in
diuersis epatibus. Sȝ si hñt domi
cilia i diuersis locis. ꝛ non appet
ꝙ sit pricipalius pñt ꝯfiteri ei i cu
ius parrochia morãt. vel qδ tuti⁹
ẽ de lnia epi eligant sibi ꝯfessorẽ.
Aut si loca sunt in diuersis epatib⁹
δ lnia vtrinsqȝ epi. A. vt pȝ i sum.
cõ. eo. ti. q. 57. Hosti. aliter vr̃ loq
dicẽs sic. Imꝑator ꝛ imꝑatrix de
antiquissimã cõsuetudie ꝯfitẽt ca-
pellanis suis qui hñt curã aiaꝝ de
ꝯsuetudine nõ reꝓbata p papaȝ
ar. ex de fo. cõpe. cũ cõtingat. Pa
pa tñ si vellet talẽ posset ꝯsuetudi-
nẽ reprobare. Tutior ẽ via ꝙ tales
ꝓ se ꝛ familia sua ipetrent lniaȝ ꝯ
fessorẽ eligẽdi nisi alio priuilegio
sint muniti. Rex si hȝ domicilium
ꝓpriũ ꝛ pricipale i aliqua ciuitate
illi epo ꝯfiteri dȝ nisi forte sec⁹ ob
tineat de ꝯsuetudine antiqua q̃ ali
cui ecclie hoc priuilegũ daret. vr̃
nisi sup hoc haberet aliqδ ꝑuiliũ
spãle. Et qδ dictũ ẽ de rege. idẽ in
telligẽdũ ẽ ꝛ de oibus habentib⁹
latas iurisdictiones. ꝛ in diuersis

epātib⁹. siue sit dux. siue marchio
siue comes. Idē dico de pcere si
ue barone si tātus ē q sub se hēat
ciuitatē vel ciuitates. Si tñ castra
habeat cōfiteri dz illi sacerdoti in
fra cuius parochiā ppriū ꝛ prin
cipale domiciliū hz. vel de ipsius
licentia alij ex. eo. ois. Si tñ baro
habeat domiciliū i diuersis castris
nec apparet quod sit principalius
fm Host. ꝛ in sū. con. eo. tit. q. 58.
vr q possit cōfiteri cuilibet qñ diu
infra parochiā suā morat. vel qd
tutius ē de licētia sui epi eligat sibi
vnū cōfessorem. Qd si castra ꝛ do
micilia sint i diuersis epātibus ab
vtroqz epo licentia impetret. vel a
metropolitano. Sz si sūt in diūsis
puincijs recurrat ad pmatē uł ad
papā h ibi. Videt tñ q lnia pmatꝫ
siue archiepi ñ sufficiat. cū ñ hēat
hāc iurisdictionem erga subditos
suffraganeoꝝ. nisi dū visitat puin-
ciā. ex de censib⁹. c. ppetuo. li. 6. lz
debeat scire qs sit cōfessor epi. ꝛ ēt
ipsū possit cōpellere ut sibi ꝯfiteat
si suspectū hēat ꝯfessorē. qꝛ ab ipso
de aīa eius rō exiget. vt ex de offi.
ordi. pastoral. ꝛ. c. irrfragabili. fz
Host. ꝛ in sū. cō. eo. ti. q. 64. Di
stingue tamen īter crimina publi
ca ꝛ occulta. vt idē Host. dicit sup
. c. ne p dilatōe. ꝛ ēc ibi. Hec distin
ctio vr obtinere q̊ ad pcessū iudi-
ciale. in q̄ agit de manifestis tñ ñ
q̊ ad pniale i quo pricipaliter agit
de occultꝫ. ut i. c. si. ex. d simōia. B

16 ¶ Quid de his q p pte aīanent in
vna parochia. ꝛ p pte āiīmanēt
i alia? R. fz Host. Si se transferūt
aīo remanēdi. fuit parochiani illi⁹
Si āt nō intēdūt relinquere dōici
liū antiquū. dēnt āt quo pstro an
tiq domicilij ꝯfiteri. Et idē dicēdū
ē d familiarib⁹ q cū eis morant. A
Idē i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 59. Et h
vident intelligēda qñ apparet qd
domiciliū sit pncipalius. Alś idez
foret h dicendū qd prime dictū ē
de baronib⁹ ppter candē rōnem.
nel nisi p annū morarent i aliq̄ pa
rochia. Tūc eni oio efficiunt de fo
ro illius parochie. lz nō itēderent
trāsferre pmū domiciliū. vt. s. §. 4
. v. 6. in additione. B

17 ¶ Nulla ꝯsuetudine pōt itroduci
q aliqs pter sui superioris lniam si
bi possit eligere confessorē qui euz
possit soluere uel ligare. ex de pe.
si epūs. li. 6.

18 ¶ Nūqd eps pōt eligē diūsos ꝯ
fessores ꝛ sepi⁹ variar? R. fz Ho
sti. Nō ꝯsulo q h faciat qz diu pōt
hre copiā illi⁹ quē eligit. Si tñ ha
beat diūsos ꝯfessores qb⁹ uelit oia
pctā itegre confiteri. cōmēdād⁹ ē.
Sec⁹ si i fraudē h facēt. A. Hoc. n.
eēt detestādū. vt i sū. cō. eo. ti. q. 62.
vbi idē ponit. Ubi ēt dr fm eūdez
q pōt alij i subsidiū ꝯfiteri. vt tñ si
mortale sit cōfiteat illi quē eligit.
qñ cito illi⁹ copiā hēbit. Secus aūt
est de venialibus. B. Et nota q eo
ipso q eps ꝯfitet alicui videt ipsū
eligere. qꝛ plus est factis ꝛ intētio
ne mentꝫ eliger qz vbis. ar. ff. de le
gib⁹ de qbus ex de ꝯna. ꝛ obe. lege
bat. 15. q. 6. c. 1. ad fi. A. Idē i sū. ꝯ.
co. ti. q. 63. B

19 ¶ Quid de cōfessiōe facta sacerdo
ti q nō de iure tz beneficiuz. R. fm
Hosti. Cū talis sacerdos nec sol-
uere nec ligare possit decipiuntur
aīe ex de parochijs. nullus. Et lz
aīe habeāt iustā causā ignorantie.
tñ ac si amisse eēnt regret sanguis

cap ab his qui eas pdere voluerit Inn. addit. q si qs ignorans a tali penitentiã accipit. et postea sciat dz ire ad sacerdotẽ verũ et ei confiteri. et ab eo absolui. extra de pe. omnis in principio. et ex de psby. nõ bapti. veniẽs. Idẽ. s. beneficiũ 3. §. fi. A. Ibi de hoc latius dictuz est in additõe. Et qd dictum ẽ ponit Inno. i. c. dudũ. 2. ex de ele. et postea subdit. Uel potest dici q iste intrusus vere absoluit qn diu tolerat a superiore. 8. q. 4. nõne. Gl. vo i dcõ. c. sentit q tal' sacerdos n possit absoluere uel ligare lz excusentur aie iusta ignorãtia. et h videtur verius. ut tactũ est in. §. fi. prealegato. Et forte ẽt talis sacerdos tenetur defectum suũ manifestare ad satisfactionẽ aiabus deceptis ut accipiant verã absolutionẽ. et vt reddat ius alienũ quod male usurpauit p quo facit qd dictũ ẽ. s. absolutio. i. §. 12. nisi immineret piculuz. qz tũc forte non teneretur reuelare sed aliter put posset satisfacere ex de pe. et re. officij. Et eadẽ rõne idez videtur in oibus sine auctoritate absoluentibus de facto. lz nõ affuerit tantũ peccatũ. et qnqz nullũ. cũ nõ scienter hoc egerit tñ tenẽtur notificare nõ vere absoluto qn citius cõmode poterũt. vt in cle. cupientes circa principiũ. de penis et in dcõ. §. 12. A. De casibus confessionuz q pertinent ad episcopum habes . s. confessor. i. §. 1.

Confessionis

celatio. Utrũ sacerdos i oi casu teneatur celare confessionẽ. R° Scdz Tho. et Pe. i. 4°. dis. 21. Sic Nã i sacramẽtis illud qd gerit exterius ẽ signũ eius qd geritur interius vnde sicut deus peccatũ tegit interius sic cõfessor dz tegere exterius. Et ideo tãqn violator sacri peccat qui reuelat. Per celationez ẽt hoies magis ad pfessionẽ attrahũtur et simplicius pfitentur. Unde ẽt si aliqd periculũ futurz immineret. et h sciretur solũ p confessionẽ vt de heretico q corrũperet fidẽ vel de mrimonio illicito qd aliqui velint facere vel aliquo magno dãno tpali non pp hoc reuelare dz. sz potius cos q confitentur monere vt obuient et desistant. et plato dicere q vigilet super gregẽ et huiusmõi sine vlla reuelatõe. de pe. di. 6. sacerdos. et ex de pe. ois. A. Idẽ in sũ. con. li. 3°. ti. 34. q. 91. Et h intelligẽda sunt qn qs cõfiteretur vere. Secus si ficte vt operetur malũ aliquod vel vt a confessore impetret auxiliũ vel cõsiliũ sup aliquo pctõ. Hoc. n. non põt dici fore auditũ in cõfessiõe cũ hoc nõ sit cõfessio sed cõfessionis destructio. Ideo nõ vr q sacerdos obligetur secretũ tenere vt et Ray. sentit in ti. de pe. et re. §. pone q aliqs et eius glo. eo. ti. §. de pena sacerdotis. sup verbo peccatũ Inno. etiaz in dcõ. c. ois ait q si confitẽs dicat se ab aliquo pctõ abstinere nõ posse et dolet q et hoc ptinet ad sigillũ cõfessionis. et non dz aliquatenus reuelari. ex. e. q gdã. subiũgens. Illos aũt nõ credimus ut ministro pfiteri q nõ ut peniteant. sz vt cõsiliũ vel auxiliũ ab aliquo accipiant dicũt sibi pctm suũ licz dicant h dico tibi in cõfessione vel in pnia. cũ nõ sit verũ q dicant in pnia vel dei ministro cum aie consilium nõ requirant. Et tales bene sunt cognedi

ſup pmiſſis ferre teſtimoniū. B.

1 ¶ Que ſit pena reuelāṫ ꝯfeſſionē R°. De iure antiq̊ debet deponi ⁊ oib⁹ dieb⁹ vite ſue ignominioſus peregrinari. de pe. di. 6. ſacerdos Sed ſm decre. ex̄ de pe. ois. debꝫ deponi. ⁊ ad agendā perpetuam penitētiā in artū mōaſteriū detrudi. A. Glo. in dcō. c. ois dicit. Hodie h̄ iponiṫ qi innuat ꝙ pēa. c. ſacerdos ſit ſublata. Sꝫ vt pꝫ i ſū. ꝯ. co. ti. q. 99. Hoſti. ſup. eo. c. ois dicit. Intelligas penitētiā Gregorij .s. pegrinationē q̄ꝫ diu ē i pnia tpali puta vſqꝫ ad ſeptēniū vel decenniū. vel plus vel minus ſm ꝙ ē penitētia limitata. 30. q. i. ſi q̊s ſacerdos. quo elapſo ē i monaſterio ꝺ trudēdus. ut ibi ppetuā agat pniā vt dr̄ i. c. ois. Et ſic vnū ius ſuppletur p aliud. Idē dic̄ Hoſt. ibidem ꝙ hāc penā ordinariam patieṫ ſacerdos ſi ꝯuinciṫ i iudicio. Si aūt ſacerdos neget pditōnē nec ille pbare pōt. nec ſacerdos ēt pbaṙ pt ꝙ aliū de puenerit ad ipſū. nec ꝯuicē poſſit ipſū parochianuꝫ de crie. tunc arbitrarie punieṫ. 2. q. 2. ſi m̄ ⁊. c. placuit. Videṫ intelligere Hoſti. de crimine de quo ſacerdos accuſauit vel infamauit parochianū. Unð ⁊ ſubiūgit. Caueat ergo ſibi ſacerdos ne parochiano ul' alteri detrahat. ſicut nec vlt ꝙ ſibi ab altero detrahatur. 6. q. i. deteriores ⁊. c. ſequenti. B

2. ¶ Quid ſi iudex inſtat uel ingrat an aliq̄d ſciat de hoc p cōfeſſionē ſiue alio mō? R°. ſm. H. H. Si ſacerdos non pōt alio mō iniquū iudicē declinare. rn̄dere poſſet nihil ide ſcio. q2 ſubītelligiṫ vt hō. vel nihil ſcio p cōfeſſionē. q2 ſubintelligiṫ nihil ſcio .s. tibi reuelādū. ſicut dr̄ Mar. 13. De die āt illo ⁊ hora nemo ſcit neqꝫ angeli in celo neqꝫ fili⁹. Et ſubintelligiṫ ꝙ filius nihil ſcit .s. reuelādū nobis. A. Idem i ſū. cō. co. ti. q. 92. Et vt pꝫ. eo. ti. q. 91. Tho. ⁊ Pe. dicūt ꝙ ſi ēt plat⁹ pcipiat alicui dicē crimē alicui⁹ qð ſolū ſcit p cōfeſſionē. nō teneṫ ei obedire. nec excōicatio i eū pp h̄ lata teneret. nec i teſtē adduct⁹ teneṫ aliqd dicere de h̄. ⁊ pōt iuraṙ ꝙ nihil de h̄ ſciat. q2 n̄ ſcit ut hō ſꝫ ut deus Cō. his Ho. Et i dicta. q. 92. dr̄. Credo ꝙ h⁹mōi qō qn̄ .s. exp̄ſſe q̄rereṫ de ſcia p cōfeſſionē ꝯdēnāda eſſet. ⁊ q̄rens tanq̄ꝫ tyrānus ad idolatriā vl' ad aliud pctm̄ mōtale inducens obiurgandus. ⁊ ei eſſet in facie reſiſtenduꝫ. B

3 ¶ Utruꝫ liceat ſacerdoti reuelare peccatū qð aliter preter confeſſionē ſcit. R°. ſꝫ Tho. ⁊ Pe. i. 4. di. 21 Si alio mō ſcit. reuelare pōt. ſꝫ nō debet dicere ꝙ audiuit in ꝯfeſſiōe ⁊ nihilominus pp̄ter ſcandalum dꝫ abſtinere quātū pōt. ⁊ ð hoc n̄ loquatur niſi neceſſitas inmineat. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 93.

4 ¶ Quid ſi abbas ſcit p confeſſionē peccatū alicui⁹ prioris ſibi ſubditi. cuius peccati priorisat⁹ occaſio ē. R°. ſm Tho. diſ. 21. Dicēdum ꝙ abſqꝫ leſione conſciētie pōt platus impunitū relinquere pctm̄ qð ſcit vt deus nec vllū teneṫ adhibeṙ remediū niſi eo mō quo ad ipſū ꝺferṫ. Unde tn̄ i foro penitētiali dꝫ remediū adhibere monēdo ipſuꝫ vt reſignet. uel pōt ex aliq̄ alia occaſōe abſoluere ipſū. ita tn̄ ꝙ ois ſuſpitio de cōfeſſione uitetur. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 94. vbi etiā

idē faciendū in similibus dicit. B

5 ¶ Utrū sigillū ɔfessiōis se extēdat ad alia q̄ nō sūt de cōfessione. R. s3 Tho. vbi. s̄. Sigillū cōfessiōis di recte nō se extēdit nisi ad illa q̄ cadūt sub sacramētali ɔfessione. sed indirecte ēt illud qd nō cadit sub sacrāli cōfessione ad sigillū ɔfessionis ptinet. sicut sūt illa per q̄ poss3 pctm̄ dephendi. nihilomin⁹ etia3 alia que interdū in cōfessiōne dicūtur nō ptinentia ad ɔfessionē summō studio sūt celāda. tū ,ppter scādalū. tū pp ,pnitatē que ex consuetudine posset accidere. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 95.

6 ¶ Quid cū aliqs dicit alicui secrete tū sub sigillo cōfessiōis. R. s3 Th. in. 4°. dis. 21. Homo nō de facili d3 recipe aliqd h̄ mō. Si aūt rcipiat tenet ex ,pmissōe h̄ mō celare ac si i ɔfessiōe haberet. Con. Hosti. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 96. vbi dr ꝙ ,pmittēs sic tenet q̄uis sub sigillo ɔfessionis non habeat. Et sic ex his p3 ꝙ nō obligat ex ɔfessōe sed solū ex ,pmissione. ꝛ ideo cogēte necētate bene poterit reuelar. vt. j. .§. 8. Sine necessitate aūt reuelās nō incurrit penā reuelantis cōfessionē cū h̄ non habuerit i cōfessiōne. Sed bene posset peccare mortaliter rōne fracte fidei ꝛ mendacij pniciosi s̄m notata per Tho. sa se. q. 110. arti. 4. B

7 ¶ Utrū ñ sacerdotes q iterdū sūt interpretes ɔfitētis teneant celare ɔfessionem. R. s̄m Tho. vbi. s̄. Sic Quāuis. n. ,pprie sigillū ɔfessiōis ñ hēant tñ pticipāt i h̄ casu aliqd de actu sigilli cōfessiōis. Cō. Inn. ꝛ ēt Host. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 97. vbi etiā addit s̄m Hosti. ꝙ si pctōrē talis ,pdat l3 ñ hēat locū pena dci. c. ois. q2 nec sacerdos ē. tñ talis arbitrarie puniet. ex de offi. dele. de causis in fi. Et idē ē q̄ñ ut sacerdos ēt laicus audiret cōfessiōnē i necētate. q2 tenet celare sicē ꝛ sacerdos s̄m Inno. i dcō. c. ois. B

8 ¶ Quid si aliquis in confessione reuelat sacerdoti debita credita. vl' ɔposita. ꝛ postea fiat publica inquisitio de pdictis. R. s̄m. x x. Nō si quis hoc mō reuelet sacerdoti id quod habuit p furtū. vel aliter cū peccato. sacerdos tenet celare. Si āt absolute dixerit ea que d3 vel q̄ sibi debent ēt sub sigillo cōfessiōis nō d3 recipere. Nō si recepit ꝛ fiat inquisitio p epum uel aliū q h3 sup hoc potestatē tenet veritatem dicere. q2 qui sic recepit. de hoc casu nō cogitauit vl' si cogitasset ꝛ ,pmisisset seu ēt iurasset nō reuelare. illicitū esset ,pmissū vel iuramētu3 nec obseruandū in p̄iudiciū iuris alieni. Secus si iniuste ꝛ pertyrānidē inquireret. q2 tūc subterfugere debet tacendo vel sophistice respondendo. A. Con. his Tho. ꝛ Host. vt in sum. con. li. 3. tit. 34. q. 98. B

9 ¶ Utrū confessio possit reuelari d lnia ɔfitentis. R. s̄m Tho. ꝛ Pe. in. 4. di. 21. Dicere pōt nihilomin⁹ scandalū d3 vitare. ꝛ inquātū pōt nō vti tali lnia vbi scandalū timet. Ille quoq3 cui sic reuelat de lnia cōfitētis tenet illud celare. nisi forte peccator velit ꝙ ille absolute ꝛ libē sciat. s. h̄ pctm̄ qd dēm ē. A. Idē i sū. ɔ. eo. ti. q. 100. vbi etiā rō assignat. q2 ɔfessio celari d3 ,ppter duo. s. propter sacrm. q2 quasi de essentia sacri ē confessionē celare

ꝛ pp scandalū. ꝓximi tollit per li
cētiā ꝯsuetꝰ. sed scdm nihilominꝰ
manet. B

Confessor in quibus ꝛ a quibus possit absoluē simplex
sacerdos. ꝛ q sunt casus epales?
R°. De hoc fuerūt multe ꝛ varie opi-
niones diuersoꝝ doctoꝝ. A. q̄ ali
q̄ teñꝰ referunt i sū. ꝯ. li. 3. ti. 34. q.
50. ꝛ etiā p. Albricū. q et ꝯcordat
cū oibus que ponunt i hoc. §. B.
nec fuerūt determinate vsq3 ad tē
pora Bñdicti. xi. q declarauit ꝙ
quattuor sunt casus epales de iur.
1°. s. peccatū clerici pp quod incur
risset irregularitatez. A. Gl. Ray.
in. §. Itē nūq̇d parochialis. super
ỽbo. pp illam. de pe. ꝛ re. ꝛ in sū.
ꝯ. dicta. q. 50. dic̄ hoc esse veruz q̄
ad dispēsatiōem ñ quo ad absolu-
tiōem. Sed certe ista declaratio q̄
forte fuit post illaz glo. non videt
loq̇ de dispensatione. sed de abso
lutione. Al' multi aliȷ̄ casus essent
epales vt dispēsatio votoꝝ ꝛ alio
rū multoꝝ. B. 2°. de icēdiarȷ̄s. A
. s. dolosis. ꝛ de mādātibꝰ h fieri.
siue i. h dantibꝰ ꝯsiliuz vel auxiliū
Nā et debēt excoicari. nec absol'
ui nisi ꝑus dāno cui itulerint resar
cito fm facultates suas. ꝛ iurent se
vlteriꝰ ignem ñ apposituros ꝛ de
bēt hierosolymis aut i hispania p
annuz itegrū i dei seruitio ꝑmane
re. Si quis aūt archieps vel epus
hoc relaxauerit dānū restituat ꝛ p
annū ab officio epali abstineat. 23.
q. 8. pessimā. B. 3. vbi eēt idicēda
solēnis pnia. de qua dr̄. ī. pnia. 3°.
A. Ista pnia idicēda est ꝓ aliquo
delicto graui qd totā ꝯmouit ciui
tatez siue locū. 26. q. 6. c. si. Et ideo
iste casus est epalis q2 dari opōtet
penitentiaz solēnē ꝛ publicam ad
satisfaciendū scandalo ꝓximi. di
cto. c. si. Ideo simplex sacerdos et
si ei ab epo ꝯmitteret deberet q̄ztū
bono mō fieri posset vitare intro-
mittere se sup hꝰ. q2 cōiter circa ta
lia nō pōt simplex sacerdos neces
sariā ꝛ ꝯuenientez iducere penitē
tiā. Et iter alia pctā ꝓ qbꝰ idicēda
ē penitentia solēnis ꝛ publica est
blassemia dei vel sanctoꝝ publice
ꝑpetrata. extra de male. c. statuimꝰ
Ad cuius itellectū dñs Anto. De
bu. qōnes aliquas fōmās dic̄. An
inferior epo absoluat a pctō isto
Dic ꝙ non quia ē de casibus epo
reseruatis. vt hic ibi per epm de q
bus. ī. de pe. ꝛ re. si epus. li. 6. qd
ē verum fm Hosti. de publico. de
occulto ois ꝑsbyter absoluere pōt
fm eum. Suus vō eps posset cō-
mittere ñ epo. vt i dcō. c. si eps Ad
hoc. 26. q. 6. c. si. 2°. q̄ro. Qñ qs di
cat publice blassemare? Dic qñ h
facit siue i platea siue i camera mł
tis audiētibꝰ ꝛ epo referētibꝰ. Ad
hoc. s̄. c. ꝓximo ꝛ de exces. prela.
inter dilectos. ꝛ. c. q̄z sit graue. ꝛ
ff. de ỽbo. obligatō. palā. Dum tñ
id ꝯfiteat. vel si negauerit. conuin
catur de actu si ꝯstiterit. Secꝰ ē si ñ
ꝯuincatur lz dixerit corā pluribus
puta q2 illi sūt tales a qbus ꝯuinci
nō pōt puta furiosi vel pupilli fm
Hosti. vel scdm eū dr̄ publica qñ
ē vulgatissimū. ꝛ ex h pctō mł'os
scandalizat. 26. q. 6. c. si. vt q2 fre-
quenter h ꝯmittit. vel q2 notoriuz
iuris vel facti. de coha. cle. ꝛ mu.
vr̄a. Itē. 3°. Quid de clerico? Dic
ꝙ ñ hz locū h pnia q2 nō debet pu
blice penitē sz al'. ad arbitriū puñt

de biga.c.j.⁊.3.Jtē.4. Quid si h̄ dixerit ex calore iracūdie vel ebrietate? Dic ꝙ nō h̄ȝ locuȝ h̄ pena .ꝑ ꝺbū ꝑsūpserit.i h̄.c.positū.L.3.n. forte peccet nō i tātū. Jtē.5. An si hic blassem⁹ vult penitē i extremis deꝫ ei ecclesiastica sepultura: Dicit Vincēti⁹. S i p epm lata ē ꝯtra eū snia nō sepeliet al' sic. Jtē 6. Quis habebit hāc pecuniariā penā. de q̄ i h̄.c.statuim⁹.dr: Aliq̄ dicunt ꝙ secularis iudex a clico ⁊ laico .ꝑ id qđ seq̄t iter alia coitatū statuta ⁊c. Alij ꝯtra ꝙ iudex ecclesiastic⁹ ab vtroqȝ cū sit crimē eccliasticū. Dic Goff. ꝙ iudex laicus habebit penā laici ⁊ eccliastic⁹ penaȝ clerici. Et ad h̄ ꝺ heret.excoicamus. ⁊ de iudeis.ita q̄rūdā. Jtē.7. An idistincte.repellat ois dispēsatio i his penis? Dic Hosti. ꝙ sic.nisi ex mag̃ causa dispēsaret.vt si sit honorabilis ꝑsona quā nō decet publice penitē ⁊ vult illā redimere magnis elimosynis. Ad hoc de sen. exco. mulieres. Et subdit. Jtē oppono ꝙ iponat alia pena i. Autē.vt non luxurient ꝯ naturā.coll'.6. Solutio punit pena illa ⁊ ista. quia punitur illo supplicio. ⁊ s̄m canōes excoicat ⁊ cleric⁹ depōit.22.q.j.si qs ꝑ capillū.hec ille. B.4.de, excoicatis.ꝓe q̄b⁹ ēt aliq̄ ꝑtinent ad papā.vt.j.dispēsatio.§.6.⁊.s̄.absolutio.1.§.3.A. Hoc ē regulare. Qñqȝ aūt absoluūt a maiori excomunicatiōe ēt iferiores epo vt.s̄.absolutio.fa ꝑ totū ⁊.s̄.absolutō ꝑmo i ꝑncipio .in additione. B. Jtē declarauit ꝙ quinqȝ sūt casus de ꝯsuetudine approbati. Prim⁹ s.homicidij volūtarij. A. Jdeȝ vr̄ mutilatione mēbroꝝ Nam ꝓ hoc

pctō videt ab illo penitentia dāda qui eandeȝ debeat icēndiario dare ⁊ ꝙ nec mutillans nec mutilationem fieri mandans nec ꝯsentiens debeat absolui.nisi satisffactione ꝑmissa.23.q.8.si qs mēbroꝝ.b.s⁹ falsarij.3⁹ vialatoris eccliastice libertatis. A.s.qui iiuste personas vel res ecclesiasticas grauat,vt si quis secularis iurisdictionem ecclesiasticam impediret vel si vsurparet sibi iurisdictionem super ꝑsonas vel res ecclesiasticas quod ius ꝓhibet ex̄ de fo.ꝯpe.si diligenti. B 4⁹ vialatoris eccliastice imunitatꝫ. A.hoc ē qui i ecclia seu i loco sacre vel i spacio priuilegiato i circuitu ecclie ꝓximū i ꝑsona seu i rebus ostendit.17.q.4.si quis iuent⁹ vel aliter eius imunitatē ledit ⁊ ita oē sacrilegiū videtur casus epalis B.5⁹ sortilegi.i.dinatōis vt.26.q.6.c.j.h̄ i quadā decre.que incipit. Jnter cunctas.i qua decre. multa alia constituit de religiosis circa ꝑdicationes ⁊ ꝯfessiones ⁊ sepulturas. P⁹ h̄ ꝑdicta decre.fuit reuocata in Vteneñ. ꝯcilio. ⁊ multa noua circa hec statuta sūt. vt i cle. dudū.de sepul. De ꝑdictis ꝺo casibus nihil inouatū ē. Nā i ꝑdicta decre. Bñdicti.xi.de his casib⁹ ñ fuit facta ꝯstitutio. Sed vt dicit ibi ē solū declaratio. Unde dicēdum vr̄ ꝙ illi idem casus sunt hodie nisi diceret ꝙ ipse falsū ꝺclarauit qđ nō esset bñ dictum.aut noua ꝯstitutio seu ꝯsuetudo fieret. Possūt tñ nihilominus epi i suis epatib⁹ casus ꝓut eis magis expedire videbit reseruare.sicut ⁊ pñt ꝯstitutōes facere ⁊ multo magis h̄ posset ꝯcilū synodale vel ꝓuinciale a cui⁹ sē

tentijs religiosi nõ pñt absoluẽ. vt s. absolu°. 1. §. 3. circa fi. A. De h in directoria li. 1. ti. 15. §. 76. sic dicitur. Nũqd epĩ poterunt de die i diem nouos casus p ↄstitutiões suas reseruare R. non vr. q2 possent totalit fructum gr̃e facte fr̃ibus ꝓdicatori bus ꝛ minorib⁹ absorbẽ. ꝛ ipsoꝝ priuilegiũ detrũcare. qδ non l3. 21. dis. inferior. ex̃ de ꝑui. dilecti. ꝛ. c. quãto. x̃. x̃. dic̃ q sic dũ tñ ñ appa reat q maliciose h faciãt. Tn distiguas. Aut epĩ faciũt statuta synodalia i qbus sibi r̃uant absolutionẽ. ꝛ i hoc casu curati absoluẽ nõ possunt. Sed ꝑd cti fr̃es bñ absol uũt. q2 statuta ↄcessiõi ↄ̃ria reuocãtur. ex̃ de sepul. dudũ. §. vlt. lib. 6. Aut faciunt statuta excoicatiõe. lata ꝛ tũc fr̃es nõ possũt absoluerẽ ex̃ de priui. religiosi. i prin. li. 6. ꝛ sic loqtur. x̃. x̃. h ibi. Quod hic dr̃ de excoicatione. idez ẽt itelligitur de alijs sñtentijs statutoꝝ synodaliuz ꝛ ꝓuincialiũ vt i dicta cle. religiosi. Itẽ quod dr̃ de curatis. idẽ per eandem ratiõem itelligitur ꝛ δ alijs non ꝓuilegatis. Item i. §. preccedenti videl3. 75. in directoria dr̃ q nec ↄsuetudo que epĩs aliquos casus reseruat dictis fratribus preiudicat. cum ↄsuetudines coꝝ ↄcessionibus ↄtrarie penitus reuocent. d̃ca cle. dudũ. §. nos etenĩ. B. Et nota q h ñ fit mẽtio de ↄmutatiõe votoꝝ aut dispẽsatiõe icertoꝝ qa h ñ sunt de ↄfessiõe vel absolutiõe Sz dicem⁹. j. votũ. 5. ꝛ. ĩ. restitutio 6. A. Ex ꝑdict patere põt q ñ pñt oẽs casus epales bñ particularit sciri. vnde bonũ videt q accipientes ab epĩs auctoritatẽ audiẽdi ↄfessiones faciãt sibi ab eis declarari q̃s casus sibi reseruãt ꝛ qδ i alijs gnãlẽ auctoritatẽ ↄcedant absoluẽdi. Et q2 differt absolutio a dispẽsatiõe. si volũt sub aliq voto vel alijs posse dispẽsare. de his faciãt fieri spãlem mẽtionem. vel qδ auctoritate epĩ possũt dispensare sup oib⁹ ad forũ penitẽtie ptinentibus B

¶ Quid ergo agẽdũ cũ qs h3 aliq̃ pctã a qbus ille cui ↄfitet nõ põt absoluẽ? R. fm Tho. i qdã q̃libet. Sacerdos nõ absoluit aliquẽ nisi qui diuinitus credit absolutus. A vel ẽt de quo dubitat. Nec dubitationis facile põt haberi certitudo si penitentiam petat. de pe. dis. 7. si qs positus. B. Sed postq̃3 a deo est absolut⁹. tenet adhuc ecclie ↄfiteri. Et q2 dispẽsatio absolutionis nõ est tota ↄmissa minori. tenet totũ ↄfiteri ei. ꝛ ipe d3 absoluere ab his a qb⁹ põt. Deinde tenet rmittere eũ ad supiorẽ de residuo absoluẽdu3. ar. 33. q. 2. latorem. ꝛ ex̃ de pe. significauit. A. Idez i sũ. ↄ. co. ti. q. 73. B. Ceteꝝ si iferior δ facto eu3 absoluit. ponit idẽ Tho. q nõ credit eũ absolutum. Tñ excusatur p ignorãtiam iuris. nõ autez sacerdos cui hoc ius ignorare nõ l3. A. Idez i sũ. ↄ. co. ti. q. 74. Sed certe posset eẽ q qñq3 minus excusaret ↄfitens q̃3 ↄfessor. cũ ↄfessõ ñ teneat scire oẽs casus. imo i coi. nec multũ subtilia. vt nõt i. sũ. ↄ. li. 3. ti. 5. q. 2. ꝛ vnusquisq3 magis obligetur proprie salui q̃3 aliene. de pe. di. 3. qui vult. B

¶ Quid si ↄfitens sit excoicatus ꝛ nõ possit absolui a suo ↄfessore nũ qd absoluet eũ ab alijs petis? R°. scδm Tho. i. 4. dis. 18. Sacerdos nullum excõicatum absoluere põt

a culpa nisi absolutus sit prius ab
excōicatione. q: excoicatus nō est
particeps sacrorꝫ ecclie. A. Sed
certe hoc itelligēdum videt̃ qñ cō
fitens non foret paratus sollicite ⁊
debite petere absolutiōem ab ex-
cōicatione. vel aliter nō bñ dispo
situs. Al' etiā excoicatus bñ dispo
situs pōt absolui a pctīs. Nam ca-
pax ē sacri pnie. qd̄ nulli negat̃. ēt
excoicato ⁊ heretico. ex̃ de heret̃
sup. co. li. 6. Est ēt capax absolutio
nis. pp quod pōt absolui ab vna
excoicatione ⁊ remanere i alia ex̃
de sen. exco. cū ꝑ cā. ⁊ nōt gl. in. c
officij. co. ti. vbi dicit ꝙ excoicat⁹
a plurib⁹ poterit ab vnoq̄ꝫ singula
tiꝫ absolui ⁊ vltima absolutio ꝯfir
mat oēs. Dic̄ tñ ꝙ vn⁹ nō dbet ab
soluere nisi absoluēdus caueat ꝙ
se faciet absolui ab alijs. Et nō dꝫ
denūciari absolutus. anteq̄ꝫ sit ab
oībus absolutus. Et i dcō. c. cuꝫ ꝑ
causa. dicit ꝙ excoicatus expluri-
bus causis pōt absolui ab vna ⁊ re
manet ligat⁹ ꝑ alia. Idē etiaꝫ nōt.
Ray. li. 3. sue sūme i tractatu de ex
coicatione. §. sed nūqd. vbi ēt sen-
tit ꝙ si ēt excoicatus non exprimat
omnes causas excoicationis tñ te
net absolutio pro expressis. Et idē
sentit glo. i. c. ex pte. ex̃ de offi. or.
Sed i dcō. c. cū ꝑ cā. dic̄ qd̄ si ab-
soluēti ñ exprimant̃ oēs cause non
valet absolutio tanq̄ꝫ surrepticia
Pōt dici ꝙ si cāe taceant̃ malicio
se ñ valet absolutio. Sec⁹ si bōa fi
de. sic̄ ⁊ i ꝯfessiōe pctōꝝ. pꝫ s̄ ꝯfes
sio. I. §. 4. Est ergo excoicat⁹ capax
pnie ⁊ absolutiōis. ⁊ iō si ē bñ dis
positus pōt a pctō absolui. Vñ ⁊
glo. Ray. i dcō. §. sed nūqd. sup v̄
bo ad illā. formās hāc qōnē rñdt

Dicūt qdā qd̄ ñ. q: manēti i excoi
catione nō sūt ipendenda sacrā ec
clesie. Veri⁹ credo ꝙ si nō stetit p
eū. qn absoluat̃ neq̄ꝫ ē i mora petē
de absolutiōis. neq̄ꝫ timet̃ ꝙ negli
gentior fiat ad petēdā absolutiōeꝫ
sup h⁹mōi excoicatione. pp abso-
lutiōeꝫ ipetratā sup alijs pctīs po-
terit eū ꝯfessor su⁹ absolue de alijs
pctīs. sic̄ qñ eps̄ retinet sibi absolu
tionē de aliqb⁹ crimib⁹ sacerdos
parochialis pōt ꝯsuētē absoluere
de alijs. ⁊ postea eps̄ absoluat de
illo qd̄ sibi retinuit. ⁊ due pticula
res faciūt vnā itegrā ⁊ vna ē ꝑpa
ratoria ad reliquaꝫ. Et iō i hoc ca
su pōt coicare ꝯfessor tali excoica
to. sic̄ coicator i receptiōe iuramēti
añ absolutionē. Regularius tñ fie
ret si absoluerer̃ ab h⁹mōi excōica
tione. ⁊ postea de ceteris pctīs. cū
excoicātio sit forti⁹ vinculū. Et h
seruant qdā ꝯfessores. Sꝫ benigni
or ē ꝑus dcā snia. ħa tñ tenenda ē
si timeatur ꝙ propter h⁹mōi abso
lutionē fieret negligētior ad peten
dum absolutionem excoicationis
Credo ēt ꝙ ꝯfessor nō teneat absol
uere de pctīs ante absolutioneꝫ ex
coicationis. hec ille. Hoc vltimū
puto verꝫ. nisi excōicati nō bi iter
iteresset ipm absolui a pctīs añ ab
solutionē excoicationis. Nā cum
possit absolui vt ꝑostensū ē nō dꝫ
ꝯfessor ipm notabiliter dānificare
cū ab ei⁹ dāno possit legitime ab
stinere. Nā Math. 7. dr̃. Oia q̄
cūqꝫ vultis vt faciāt vobis hoies
⁊ vos facite illis. B. Sed quō ab
soluere possit si ñ pōt recurrere ad
eū a quo fuerit absoluēd⁹. vide. s̄
absolutio. 4. §. 1.
¶ Nūqd vn⁹ sac̄dos possit audi-

re ⁊ alius absoluet? R. sz. vv. Nõ qꝛ sacrꝫ pnie diuidi nõ põt. sic nec alia sacra ecclie. 23. dis. quorũdã. A. Idẽ i sũ. cõ. li. 3. ti. 34. q. 78. B.

4 ¶ Utrꝫ sacdos possit absoluere illã cũ q̃ peccauit? R. sz. vv. Nõ dꝫ qꝛ tollit erubescẽtia q̃ ẽ maxia ps satisfactõis. vnde dꝫ eã remittẽ ad aliũ sacerdotez. Sic notauit hug. 30. q. 1. sup. c. ois. A. s. circa p̃sbyterꝝ grecuꝫ ⁊ vxorem ꝓpriã. ⁊ habet in glo. dicti. c. ois. ⁊ in sũ. cõ. co. ti. q. 66. B. Et idẽ de oi pcto i quo sacerdos fuit ꝯsentiens vl' coopator. Si tñ in his cãibus absoluat valebit absolutio. Con. Tho. i 4. di. 19. A. Idem in. d. q. 66. vbi ẽt addit sz eundẽ. vv. Nec ẽ ꝯ. ꝙ eps non põt dispensare i symonia cũ eo ꝯmissa. qꝛ dispẽsatio ẽ dignitatis absolutio necessitatis. Et ĩdo non tã facile quis amittit ptãtẽ absoluendi sicut dispensandi. B. Archieps qñ visitat põt audire cõfessiones subditoꝝ suffraganeoꝝ. ⁊ absoluere. ⁊ pnias imponere. extra de censi. perpetuo li. 6.

5 ¶ Si eps cõmittit alicui vices suas circa cõfessiões audiendas. nũquid talis põt circa cãus maiores ⁊ epales? R. Nõ põt nisi expresse ei cõmittat. extra de reg. iur. in generali. ⁊ de pe. si epus li. 6. Is q̃ꝫ cui cõmissũ ẽ nõ põt ꝯmittere alteri. extra de offi. dele. qm̃ aplica in si. A. Idem in sum. cõ. co. tit. q. 51. B. Et intelligas ꝙ nõ põt de iure cõi. Sec⁹ qñ exprimit ꝙ possit ar. ex̃ de offi. dele. is cui li. 6. ⁊ p ea q̃ nõt ibi Io. an. A. Sꝫ quid si dicat eps ꝯmitto vobis auctoritatẽ meã i foro pniali. vt positis absoluere in oibus cãibus i quib⁹ possum⁹

R. sm glo. Ray. ⁊ in sum. cõ. eo. ti. q. 52. Licet qui oia dicit nihil excipiat. 19. di. si romanoꝝ. nõ tñ est tutum pp huiusmodi ꝯmissiõꝫ generalẽ vsurpare ea q̃ a iure epo st reseruata spãliter nisi certũ sit ꝙ huiusmodi eps p h⁹mõi verba gnãlia itenderit ꝯmittere spãlia. Et tñ q̃ in synodo sua eps reseruare cõsueuit. satis credo ꝙ p huiusmodi generalia verba ꝯmissa eẽ debeãt itelligi. Absolutões tñ excõicationũ q̃ fiunt a sacerdotibus ꝓ furtis ⁊ dãnis quoꝝ ignorãt actores cũ ñ solũ ptineãt ad foꝝ pniale. sꝫ q̃ ad quid spectãt ad foꝝ ꝯtentiosuꝫ ñ sunt itelligẽde delegari p h⁹mõi generalia verba. ⁊ multo fortius nec absolutiões eoꝝ qui in forma iudicij excõicati sunt ꝓ ꝯtumatia aut ꝓ re iudicata. aut ꝓ offensa q̃ꝫ tũcunq̃ ẽt generalr eps ꝯmittat vices suas quo ad foꝝ pniale alicui nõ pp hoc ille sine spãli mãdato dꝫ mutare vota aut relaxare iuramẽta de quibus certũ ẽ ꝙ possint vl' de quibus ẽ dubiũ an possint licite obseruare. lꝫ de transgressiõe voti iam facta. ⁊ de piurio possit pniam iniũgere. h glo. Et subdit i d. q. 52. In huiusmõi ergo ꝯfessor i dubio ñ ꝓcedat. sꝫ a suo epo certificet i spãli i quibus cãibus vult sibi ꝯmittere suã auctoritatẽ. ⁊ in quib⁹ ñ. Satꝫ vr posse dici ꝙ ꝯcessio sic generalr accipiẽda sic sic sonat. Nã verba gnãlia gnãlr sũt accipiẽda. i. q. i. sꝫ nõnulli. ⁊ ex̃ de ꝯci. ad audiẽtiã. preserti i fauorẽ salutis aĩaꝝ quo nihil ẽ fauorabili⁹ 24. q. 3. si habes. ⁊ ex̃ ꝺ pe. ⁊ re. ne pro dilatõe. nisi forte fuissꝫ aliquid tale qꝺ non fuisset delegans

verisilr in spē ꝯcessurus. ex̄ de re. iur. in gnāli. li. 6. Que aūt sunt ista cuꝫ sint indeterminata satis vr̄ relinq̄ iudicio discreti iudicis ⁊ confessoris. ex̄ de offi. dele. de cāis. Et ad hoc ēt faciunt q̄ dicta sunt. s̄. in pricipio. i vltima additiōe que icipit ex predictis. B.

6 ¶ Sꝫ vtꝝ officialis epi hēat auctoritatē in penitētijs casuū epaliū. R° ꝓm Hosti. n̄ hꝫ nisi expresse pateat ꝙ hoc voluerit eps. ⁊ si hꝫ ⁊ n̄ ē sacerdos dꝫ alteri delegare ex̄ de ꝓcu. petitio. A. Idē in sū. con. co. ti. q. 55. Et in q. 56. dr̄ ꝓm host. ꝙ cū eps ad remotā regionem se transfert. ⁊ aliū epm vicariū gnālem reliquit talis vicarius pōt oia sicut ille qui ipm instituit posset si pn̄s esset. B.

7 ¶ In articulo mortis oibus sacerdotib⁹ ⁊ de oib⁹ pctis ⁊ sentētijs ꝯcedit absolutio. ar. d̄ pe. di. i. quē penitet ⁊ ex̄ de sen. excō. nō dubiū A. Intellige nisi i executōe ordis fuerint iped iti. vt. s̄. ꝯfessio. 3. §. 3. ⁊ 4. ad fi. i additōe. De articulo aūt mortis ⁊ q̄lr tūc sit agēdū dictū ē s̄ absolutio prio ad fi. i additiōe. B. Quis sit ꝯfessor curialiū vel ꝓlatoꝝ vel regū. vide. s̄. ꝯfessio. 3. §. 14. qui incipit. Cui debent ⁊ i duobus. §. sequentibus.

Confessor ij.

s. qd. dēat agē? Quid agēdū ꝯfessori si credat ꝙ ꝯfessus nō faciat pniam aut aliud ꝙ ꝓmittit? R. ꝓm v̄v̄. Nō dꝫ pp hoc exigere ꝓmissionē siue votū vel iuramtū. Sed sufficit si dicat se hr̄e ꝓposi tum faciēdi. ⁊ sic dꝫ absoluere simpliciter ⁊ sine ꝯditōe facta tn̄ protestatōe si suspectus hēt ꝙ si nō restituet ꝙ abstulit. aut non faciat id qd̄ iniungit fructu ꝯfessiōis carebit. A. Ideꝫ in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 136. B. Excipiūt excōicati q̄ iurant. vt. s̄. absolutio. 5. §. ij. A. Et n̄ solū iurant. sꝫ ēt anteq̄ꝫ absoluant prius satisfacere debēt qn̄ sunt excōicati ꝓ notoria seu manifesta offensa. vt in. c. solet. de sen. excō. li. 6. ⁊ ē singulr expressuꝫ i multis excōicationū casibus. sicut illos discutienti pōt patere. Silr ēt in alijs cāibus a iur̄ exꝓssis. vt dr̄ in. d. q. 136. lꝫ ibi spālr nō ponāt. vn̄ secūdus post predictū ē i icēdiario q̄ iniuste ꝓximū dānificauit incēdendo seu incēdi faciendo vel hoc facientibus ꝯsiliū seu auxiliū in his dādo. Nā ⁊ hij nō videtur debere absolui nisi prius satisfecerint. 23. q. 8. pessimam ibi. Nec absoluatur nisi prius dāno cui intulerit ꝓꝫ facultatē suā resarcito. ⁊ iuret se vlterius ignē n̄ appositurꝝ ⁊ c. 3⁹ vr̄ cōtr amutilantē ꝓximū seu mutilari facientem seu in hoc consentientem. Nā ⁊ tales equipantur ꝓdictis incendiarijs. Et ita vr̄ ꝙ absolui nō debeāt nisi prius satisfecerint. 23. q. 8. si quis mēbroꝝ. 4⁹ ē ꝯ manifestos raptores ⁊ ecclie violatores. qui nec absolui debēt. nec ēt ad pniaꝫ recipi in vita vel in morte. nisi prius iuxta eoꝝ facultatem satisfecerint. vl' de satisfaciēdo idoneā cautōeꝫ dederint. ex̄ d̄ rap. super eo. vbi dr̄. Statuimus vt quicunq̄ꝫ ex his qui violēter surrexerit i rapinā seu eccliaꝝ violatōem māifeste fuerit d̄ꝓhēsus nisi ꝑus ablata restituat si poterit. vl' emēdandi plenā ⁊ firmā securitatē fecerit

pnie bñficiũ ei penit⁹ denegeť. Et j. Qui át in sanitate obstinata mẽte nõ penituerit ł emẽdauerit ⁊ in morte securitatẽ pstare nequerit. solẽnitas pnie paꝝ ꝓdesse uideť sicut credim⁹. Sꝫ de pcõ cõtrito viaticũ ñ negeť. ita tñ ut null⁹ clericorũ sepl'ture illi⁹ itersit. nec ei⁹ elÿaꝫ psumat accipe. Qd̃ si q clericorũ ł psbyterorũ ꝯtra h̄ in uita. ł i morte penitẽtias dare aut sepulture interesse. uel eoꝝ elÿas accipere attẽptauerint. seu h⁹mõi rapine ptici pes inuẽti fuerint. ordinis sui dãnũ irrecupabilit patianť. ⁊ ecclesiastico bñficio careãt. hec ille. Est ãt aduertendũ fꝫ Hosti. in sum. cõ. li. 1. ti. 16. q. 6. ꝙ predicta intelligũtur qñ raptor seu uiolator ecclie fuit monitus de restituendo. ⁊ p⁹ admonitionem diu in cõtumacia perseuerauerit. aliter dcã pena nõ obtinet. ut i. c. fi. de sepul. ⁊ d̃ rap. c. in lr̃is. 5⁹ est contra manifestos usurarios. qui nec absolui nec ad confessionẽ admitti debẽt nisi prius satisfecerint uel de satisfaciẽdo idoneã cautionẽ pstiterint. ex̃ de usuris. c. ꝙꝙ. li. 6. ubi iter alia dr̃ Nullus manifestoꝝ usurarioꝝ testamtis itersit. aut eos ad ꝯfessiõꝫ admittat seu ipsos absoluat nisi d̃ usuris satisfecerint uel de satisfaciendo p suaꝝ uirib⁹ facultatũ pstiterint ut pmitť idoneã cautionem Testamẽta q̃ꝫ manifestorũ usurariorũ alr̃ facta. nõ ualẽt sꝫ sũt irrita ipo iure. 6⁹ uideť ꝯtra sacrilegũ .s. q aliqd abstulit de loco sacro seu q iniuriatus ẽ psonis ecclesiasticis q nõ uideť absoluẽd⁹ si admoniť⁹ pus ñ satisfecerit. 17. q. 4. si qs iuẽtus ubi d̃. Si qs domũ dei uiolauerit. ⁊ aliq̃ sine lnĩa illi⁹ cui ꝯmissa esse dinosciť inde abstulerit. uel ecclesiasticis psonis iniuriã fecerit. do nec in ꝯuẽtu admonit⁹ legitie satisfaciat. sciat se coione esse puatuꝫ. Si uero post 2am ⁊ tertiã ꝯuẽtionẽ corã epo satisfacere detractauerit. sacrilegij periculo ab omnib⁹ obnoxi⁹ teneať ita ut fm apostolũ nemini fideliũ misceatur. B

¶ An ꝯfessor teneať ad memoriã r̃ducẽ ꝯfitẽti pcã q̃ audiuit ł sciuit eũ ꝯmisisse. R. fm. ꝟꝟ. Si scit uł hꝫ ꝓbabilẽ opinionẽ dꝫ ei ad memoriã r̃ducẽ. q: timeť põt ne cõfitẽs sup h̄ crassam hẽat ignorãtiã. uel ꝙ nõ adhibeat debitã diligentiã. A. s. ad recolẽda sua pcã. ut i sũ. cõ. li. 3. ti. 34. q. 85. ubi hec nõntur. B. qd̃ nõ excusat.

¶ Si sacerdos hẽat aliq̊s parochianos surdos. cecos. mutos. uł furiosos. uel demoniacos ⁊ siles q̂s scit esse i pcõ mortali quid faciet. R°. fm Ray. Debet facere posse suũ ut inducat eos ad pniam secundũ ꝙ ẽ possibile. Qd̃ si nõ põt ꝓficere. oret ⁊ faciet orari ut de⁹ illustret corda eorũ. de ꝯse. dis. 4. solet queri. A. Idẽ i sũ. cõ. eo. ti. q. 88. ubi ẽt diciť ꝙ licꝫ sacerdos faciat tunc posse suũ. tñ est casus i q̊ non excusatur. uidelicet si ex negligentia sua ꝓcessit h⁹modi casus h̄ ibi. Est etiam sciendũ ꝙ furiosis seu amentibus i mortali exñtibus nullũ põt dari remediũ nisi rebtatur ad mẽtẽ. q: ipi ⁊ dormiẽtes eq perant. ⁊ itelliguntur pseuerare i eadẽ uolũtate ⁊ statu q̂ erãt imediate ante dormitionẽ uel amẽtiã. q̂uisqꝫ dormiẽtes existũt seu amentes ex̃ d̃ bap. c. maiores. ad fi. Jõ

non restat pro eis nisi oro. B.
5 ¶ Tria sȝ Al. debēt eē i cōfessiōe .s. scia discernendi inter peccatū inquisitio de eis cauta. ꝛ discreta pnie seu satisfactionis iniunctio. Al. Idem in sum. con. li. 3. ti. 5. q. 2 ubi etiam dicitur sm eundē. Al. ꝙ sacerdos non tenetur scire discernere nisi in coi. s. que sint capitalia. ꝛ que mortalia coia. ꝛ que venialia ex genere. Et sciens hec sufficiēs reputatᷣ p tēporis hᵘ necessitate ad ꝯfessiones audiēdas. Sȝ bñ puto ꝙ h nesciens peccat mortalr audiendo. ꝛ eū instituēs peccat adhuc plusꝙ ipe. ꝛ pmittēs institutū ministrare mortalit peccat si sua interest tales ꝓhiberᷣ Pōt addi ꝙ piculosū ē ēt audire ꝯfessiōes nō habēti ꝯpetentē noticiā casuū pape. ꝛ epoꝝ. ut in cle. religiosi. de puilegijs. Et iō super his ignorantia ꝯfessoris regularitᷣ dr inexcusabilis. ut s. ꝯfessio. i. §. i. ad fi. Silr ꝛ nesciēti cōpetenter opportūa cuilibet xpiano. videlicet articulos fidei ꝛ sacra eccłie pcepta decalogi ꝛ opa caritatꝭ. ꝛ mōȝ debite ꝯfitēdi ꝛ penitendi. Nā Math. 15. Si cecᵘ ceco ducatū pstet ābo i foueā cadūt. Ad h ēt fortiᵘ obligatᷣ q obtulit se officio talis. n. tenetᷣ de oi exacta diligentia. ar. ff. deposi. l. j. §. sepe. ubi dr ꝙ h obtulit se deposito tenetᷣ d leuissima culpa. lȝ alir nō teneretᷣ nisi de dolo ꝛ lata culpa cū recipiat ad utilitatē alteriᵘ tm̄. Qui āt nō ingerit se. sed reqsitᵘ exarcet ex caritate. satis uꝫ qd nō tenetᷣ nisi iquātū scit uel pōt comode scire. q: impossibiliū nulla est obligatio ff. d re. iur. l. ipossibiliū. Et q: h agitur ad merā utilitatē alteriᵘ sic ꝛ dpositi ꝛ h si ibi nō inenitᷣ uita ꝛ tā idoneᵘ q uelit ꝛ possit h officiū exercere. Quo casu ēt minᵘ idoneus ꝛ i pdictis non istructᵘ si facit ex caritate. pōt se igerē. Nā qd nō est licitū necitas licitū facit. ex de re. iur. qd nō ē. Un̄ ꝛ i necitate ēt layco pōt fieri ꝯfessio. de pe. dis. 6. q vlt. Et h ꝯfessor h casu nō tenetᷣ nisi iquātū scit ꝛ pōt uel scire pōt. Paria. n. sūt scire uel scire dbere ut i. c. si. ex de iniurijs. Si āt hᵘmōi ipitus ēt i casu necitatis audiēdo dephēdat peccātē quibᵘ inuolutū ꝓinde facit si ei ꝯsulit qd de illis iterꝫ ꝯfiteatᷣ pito. uel ab eo ꝯsiliūȝ postulet cū eiᵘ copiam hr̄e poterit ne forte ipe sup his i aliq errauerit. Itē si magl pitus r̄pit scia ꝛ ꝯscia ꝛ aliqs. p certo cognoscat se n̄ ꝯpetētᷣ pitū. nullatenᵘ se itromittere dȝ ēt reqsitᵘ. aliter facit cōtra dictā scr pturā. Si cecus ceco ꝛc̄. Itē ꝯtra iura de pe. ꝛ re. ois. ꝛ d pe. dis. 6. q uult. Si vo dubita de sua cōpetēti pitia p sciam seu expientiā. uel ēt dubitat si alius pitior repiatᷣ q h possit ꝛ uelit. excusatᷣ ob ia plati. 23. q. i. qd culpatᷣ l'pōt credere penitēti. si dicat se nō posse habere pitiorē. cū nō sit uerisile cū mēdacijs ad pniam accedere. Itē in ꝯfessore reqritᷣ ꝯscia mlto magis ꝙ̄ȝ scia. Un̄ in dicto. c. q ult d pe. dis. 6. dicit Aug. Sacerdos itaqȝ cui ois peccator offertᷣ. ante quē statuitᷣ ois languor. in nullo eoꝝ sit iudicandus q in alio iudicare pmptus ē ꝛc̄. Et iō existens in mortali audiendo confessiōes mortaliter peccat. Nam secundū Tho. ꝛ Al. ꝛ in sum. con. li. tertio

ti.22.q.25.existés i pctō mortali qñ cunqȝ in aliquo actu exhibet se ut ministrū ecclie mortaliter peccat. Et totiés mortalit̃ quotiés h⁹mōi actū facit. Et iō ēt si nō possit hēri cōfessor scia ꝛ ꝯsciētia idoneus ꝺ bem⁹ ꝑeligē ꝯsciam. qꝛ melior ē in sipientia cū timore q̄ȝ apparés sapia. Eccl.19. Et qꝛ qui sibi nequā ē. cui aliȷ̄ bon⁹ erit. Ecc.14. Jtē īpfectū scie supplere pōt pfectio caritatꝫ. ex̄ de renū. c. nisi. §. ꝑ defectu. sic pȝ in btō Nicolao ꝛ aliȷ̄s multꝫ Sȝ ꝑfectū inocētie nō supplet scia Sȝ h̄ casu quāto ē maior tāto ē piculosior. sic̄ ꝛ bon⁹ gladi⁹ i manu furiosi. ut pȝ i demone q sic nūcupat⁹ ē a scia. Vñ. i. Cor. 8. Scia inflat. caritas edificat. Sup quo gl. mḡri sniaꝝ ꝓm Aug. dicit. Addite scie caritatē ꝛ vtilis erit. Scia cuȝ caritate vtilis ē ꝑ se inflat i supbiā. vt demones q greco noie a scia sic sūt noiati in qb⁹ scia ē sine caritate Jtē qꝛ vt ꝓxie patuit deficiēs scia pōt i casu nccitatꝫ sine peccato ꝯfessiōes audire. Sȝ nō deficiēs ꝯscia c⁹ peccato vr̃ ānecti q ei peccandi occasionē prebet qñ pōt sibi aliter ꝓuidere. Sȝ an possit fieri ꝯfessio exñti in mortali. vr̃ ꝙ non qꝛ talis sacerdos. ut. ś. pȝ. peccat. ꝛ ei⁹ peccato ānectit̃ q ei i actu pcti ꝯsentit ad Ro. i.° Jn ꝯ̄riū facit qꝛ nemo suū dȝ vitar̃ ꝑlatū. lȝ pctōr ē nisi ꝑ ius ꝯdēnatū. §. q. 4. nōne. De h̄ sic dr̃ i sū. con. li. 3. ti. 22. q. 24. Tho. ait Lȝ subditus teneat̃ recipe sacr̃a a ministro ecclie ēt exñti in mortali quousqȝ ab ecclia tolerat̃ q adh̄ ei obligat̃. tñ exceptio nccitatꝫ casu ñ foret tutū huiusmōi iducē ad executionē alicui⁹ act⁹ spectātꝫ ad suū ordinē durāte ꝯscia ꝙ dictus minister sit i mortali quā ꝯsciam pōt ꝺponē qꝛ i istāti pōt ex dina gratia emēdari. h̄ ibi. Nec qō pōt clari⁹ solui ꝑ id qꝺ i sili dicit Tho. ꝓa ꝓe. q. 77. arti. 4.° videlȝ ꝙ nō lȝ iducere aliquē ad mutuādū sb̄ vsura. tñ occurrēte rōnabili nccitate lȝ recipere sub vsura a ꝑpato ad mutuādū. Jtaqȝ ex ꝑdictꝫ pt̃ colligi ꝙ dū qs cogit̃ a suo ꝑlato pōt ab eo recipere ecclesiastica sacramenta. lȝ sit in mortali si ab ecclesia tolerat̃. Si ñ cogitur a prelato ꝛ aliū posset habere sacerdotē. non debet ei quē putat esse i mortali cōfiteri. vl̃ ab eo aliqꝺ sacr̃m recipere. nec ipsū inducere ad exequendū aliquē actū sui ordinis. Si v̄o aliū sacerdotē hr̃e nō possit. pōt urgente rōnabili cā ꝯfiteri sacerdoti ad h̄ parato ēt i mortali exñti ꝛ ab eo alia recipere sacr̃a. sed nullatenus dȝ ipsū ad hoc non dispositum inducere. B

¶ An interrogatōes sint faciēde in cōfessione. R. ꝓm Ray. ꝙ sic dūmō discrete fiant. de qbus habes plene. de pe. dist. 5. c. i. ꝛ dis. 6. c. q̄ vult in principio. ꝛ vltra medium ex̄ de pe. ꝛ re. ois. §. sacerdos aūt. Et dēnt esse interrogatōes pricipalit̃ ꝺ septē vitiȷ̄s capitalib⁹ q̄ sūt supbia auaritia. gula. luxuria. inuidia ira. ꝛ accidia. A. Predicta pleni⁹ dicunt̃ i sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 83. Et ñ solū interrogationes faciēde sūt ꝺ his vitiȷ̄s. sȝ ēt de articulis fidei. ꝛ de sacr̃is ecclie. ꝛ de ꝑceptis ꝺcalogi. ꝛ de opib⁹ caritatꝫ ꝛ de pitia cōfitendi. ꝛ de multis aliȷ̄s de q̄b⁹ latius dixi in interrogatorio. B. Et de circumstantiȷ̄s eorū que sunt

4

Quis.qd.ubi ꝑ q̄s.q̄ties.cur.quō ⁊ qñ. A. De istis circūstātijs clari us dr̄ in ꝑfata.q.83. Sed ⁊ latius dictum est s̄.confessio.2.§.5.in ad ditione. B.

Utꝛ liceat sacerdoti ingrere a cō fitente specificatōez ꝑsōe cū q̄ pec cauit. R. f̄m Ray. Sic̄ cōfitēs nō dꝫ specificar̄ nisi ut dr̄ s̄.ꝯfessio.i. §.4.ita nec sacerdos dꝫ iterrogar̄ nisi ut ibi dr̄. A. Idē in sū.con.eo. ti.q.87. B. Anō cōfessoꝛ religio sus teneat̄ facere cōfitēti cōsciētiā de dcimis.habet̄.j̄.decime.i.§.8. A. Sed qd si cōfessori occurrit a liquid de quo dubitat qd agere d beat? R. ꝙ h̄ dubitatio aut ꝓcedit ex uarietate opinionū doctoꝝ.aut ex sua impitia. In.i° casu dic̄ glo. Ray.i ti.de mr̄imonio. §. sꝫ nūq̄ peccāt uxoꝛes.sup uerbo abstinē dū.ꝙ h̄ casu nō ē ꝑcipitanda snia nec denegāda absolutio.sꝫ uia tu tioꝛ ē ꝯsulēda.⁊ terroꝛ icutiēd⁹ ex ꝑiculo. Qd vr̄ uerū cū penitēs ex aliq̄ ꝓbabili rōne adhēt alicuius doctoꝛis notabil' opinioni uolēs eā tenē. Nā h̄ cāu ꝑꝑ varietatem prudētiū doctoꝝ ꝯfessoꝛ ꝯsulēdo sibi uiā tutioꝛē. ⁊ qd sibi ueri⁹ vr̄ sꝫ deuꝫ.si acqescere nolit illd sup̄ ꝯsciētiā suū relinqt. Qñ vo aliqs nō hꝫ i se aliquā bonā rōnē quar̄ magis dbeat opinioni vni⁹ q̄ꝫ alte ri⁹ adherē ꝯuenient̄ remanet i du bio.ꝑꝑ qd si dubiū sit sup aliq̄ utꝛ sit pcm̄ l' nō.oio ē necessariū ꝙ ab illo abstineat.⁊ de illo debite pēi teat eligēdo ꝑtē tutioꝛē.ne alit̄ dis crimi se disponat.ut s̄.ꝯfessio.i.§. 8. Si vo dubiū nō sit ꝑncipalit̄ sr̄ pcō.sed utrū qs teneat̄ ad aliqd fa ciēdū uel dādū seu penā subeūdā dꝫ benignioꝛ snia eligi videlꝫ vt i hoc dubio quis ad nihil obliget̄. Nā in dubio regulr̄ ꝓ ꝛeo danda ē snia.nisi in causa matrimonij do tis seu libertatis vel testamenti.qñ ꝓ istis data fuerit sententia vt i.c. si.extra de reg.iur. ⁊ in.c.cum sit ⁊.c.odia de reg.iur.li.vi. ⁊ .ff.de legibus.l.benignius nisi forte essꝫ aliquid faciendum ꝙ posset facili ter expediri.vt si dubitatur vtꝛ qs sit excōmunicatus ⁊ possit cōmo de facere se absolui ad cautelā tūc ei ē cōsulendum ꝓ tutioꝛi ꝑte ꝙ h̄ faciat. Et sic potest intelligi quod dic̄ gl. Ray. ⁊ pōit̄ i sū.con.li.3.ti. 33.q.69.videlicet ꝙ si iudex eccl'a sticus dicat. Scias te eē excōicatū l' h⁹mōi verba ꝙ si de excōicatōe ꝑ vba talia agat̄ i foꝛo iudicij non reputabit̄ excōicat⁹.nisi al' ꝯstitēit d' itētōe excōicant̄.vt qꝛ sēp solitus ē sic dicē qñ excōicat vel alio mō In foꝛo aūt pniali eligēda ē i du bio tutioꝛ via.vt.s.talis reputetur excōicatus ⁊ impetret absolutōꝫ. Et idē ꝯsulit hosti.i his ⁊ silibus qñ dubitat̄ d excōicatōe. Iteꝫ qd dicitū ē fallit qñ vehemēs seu ꝓba bil' cōiectura essꝫ i ꝯtrarium quia ispicim⁹ i obscuris ꝙ ē uerisimili⁹ l' qd plerūqꝫ fieri cōsueuit.ut i.c.i spicim⁹.de re.iur.li .6. ut si cōstet aliquē fuisse excoicatuꝫ ⁊ dubitet̄ utꝛ fuerat absolut⁹.tc̄. n .habebit̄ ꝓ excoicato donec de absolutōe ꝯstet legitie.ut i sū.cō.li.3.ti.34.q. 48. Itē si sit publica fama de dlic to uel excoicatōe.ut ex̄ de sen .ex co.cum desideres.§.2.ubi dicitur Qd si ē publica fama aliquē vbe rasse clericū.qd nec eps nec alius coicare sibi debet nisi ad arbitriū

epi de hoc se purgauerit vl ad cau telā absolut⁹ fuerit. Si aūt preced'dit dubitatio ex imperitia ɔfessoris. tūc q̄rat ɔsiliū piti. ex̄ ð pe. ⁊ re. ois Qð si nō hīc pōt. remittat ɔfitētē ad ɔfessorē scia ⁊ ɔscia prudēciorem. sicut medicus ipitus dʒ ad pitiorē egrotū remittere. ar. de pen. di. 6. q̄ vult. Qð si nec hoc pōt fieri. exigat a ɔfitente q̄ sit patus facere oē ad qð obligat ⁊ q̄rere diligēter illud noscer a pitis mr̄ posse. ⁊ ɔsulat ɔfitēti q̄ tuti⁹ ē. ⁊ i dubio absolonē sibi n̄ retineat. vt dictū ē. sʒ ipʒ iq̄ʒtū auctōitas sua se extendit absoluat. de pe. dis. 7. si qs positus. vbi dat absolutio penitēti i extremis. lʒ de eius salute penitus dubitet vt ibi. ⁊ ea. q. c. nullus So vtr absolō possit fieri p l̄ram? R⁹. secūdū glo. Ray. ⁊ in sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 77. q̄ non. Sed pn̄s cōfitens a pn̄ti sacerdote pōt absolui facit de pe. dis. 1. quē penitet. Ex quo pʒ q̄ eodē mō n̄ pōt fieri per nūciū. Itē nō pōt vnus audir ⁊ alter absoluere. vt. s. cōfessor. 1. §. 3. Absolutio vero ab excōicatiōe pt fieri ēt i absentia. qr ignorans ⁊ inuitus ab ea pōt absolui vt in sū. ɔ. li. 3. ti. 33. q. 113. ⁊ s. absolō. 1. §. 15. 3º an sacerdos debeat prio absoluere q̄ʒ pniam iponere? R⁹. vt nōt in directoria li. 1. ti. 15. §. 124. q̄ nō. qr cum i pnie ipositōe appareat tētia pars pricipal materie. i. satisfactio q̄tenus ē ex pte peccatoris. sīn qua saltē in affectu n̄ ē pfectū hui⁹modi sacr̄m. nec pōt debita fōma appōi p ministrū donec ipa mā dbita prio itegre sit pacta que in trib⁹ ɔsistit. s. cordis ɔtritōe. oris ɔfessiōe. ⁊ operis satisfactōe. ar. extra eo. q̄ qdam. Jō hunc ordinē dʒ ɔfessor seruare in pnie sacro. prio dʒ audire ɔfessionē. So iponē penitētiam. 3º absoluere sacralr. vt i cle. dudū. §. statuim⁹. de sepul. vbi h nōnt. vv. ⁊ Jo. an. h ibi. Et ergo q̄ nisi ipositio pnie pcedat absolutōem ipa absolō ē nulla. Sʒ forte posset excusari si stati post absolutōem anq̄ diuertat ad extraneos actus iponat pnia. Nam q̄ fit i cōtinēti vr inesse. C. de pact. l. petēs. Tutius tn̄ ē q̄ pcedat. et ex predictis pʒ. B.

Onfirmatio

electoꝝ. A q̄ ɔfirmanda sit electio? R⁹. fm hosti. A prio superiore. vn̄ epus ɔfirmat sibi subiectos. ex̄ de elec. cū mōasteriū. nisi aliqs sit exēptus. ex̄ de ɔfuc. cū venerabilis. Itē archiepus ɔfirmat epm ex̄ ð elec. cum dilect⁹ i fi. 64. di. illud. Archiepm vō ɔfirmat pmas vl pr̄iarcha nisi ipe archips exēpt⁹ sit. ex̄ de elec. bone. ⁊. c. nihil. Pr̄iarchas vel exēptos ɔfirmat papa. ex̄ de elec. scriptū. vl ēt legat⁹ ð latē. ex̄ de elec. si abbatem li. 6. A. vbi dr̄ q̄ legatus de latere pōt ɔfirmare electōes archiepoꝝ ⁊ exēptoꝝ. ⁊ abbati exēpto i epʒ electo dare lniam ɔsentiēdi. Et ab alio eidē talis lnia dari n̄ pōt nisi a papa. B. Silr ēt papa ɔfirmat i patorē. ex̄ de elec. venerabilē. A. Idē in sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 21. B.

¶ Qualr fieri debeat ɔfirmatio? R⁹ fm hosti. Dʒ prio fieri examinatio psonaꝝ tā eligētiū q̄ʒ electi. ēt si nihil oppōat. A. fac ex̄ ð ele. cū nob oli. B. Cōsulit ēt sr̄iōi vt ipʒ elēʒ ad pñ thʒat. ⁊ ð is q̄ ipedir ipʒ

pñt diligēter exq̄rat. ꝛ si ipedimē-tū inuenerit secreto ad renūciādū3 iducat. ex̄ d̄ elec. dudū. §o i fi. ꝛ ex̄ de symo. p tuas in fi. A. Non tñ ipm publicet vel isamet ſ3 eundē Hosti. vt in sū. cō. co. ti. q. 22. B. Al' vo ſ3 allata ꝛ ꝓbata ꝓcedat. A. S3 si in occulto sit ipedimētū ꝛ ille instat ꝑ ꝯfirmatōe i manifesto caueat q̄ptū pōt ne faciat ꝯ ꝯsciā3. vt dr̄ in. d. q. 22. B. Nō. ēt hic q̄ si iter cetera q̄ obijciūtur electo seu postulato seu alr̄ ꝓmouēdo ad dignitatē opponaẛ de eiudē defectu sciē vel psone. prio d3 d̄ h°. examinatio fieri. Et si hoc iueniatur ſlm opponētes excludunẛ ab oib⁹ alijs q̄ opposuerāt. ꝛ ēt puniūtur ac si in ꝓbatōe oium defecissent. ex̄ de elec. si forte li. 6.

2 ¶ Si ꝯfirmatio fiat ñ vocato ꝯpetitore vel alio q se vellet oppone ꝛ ñ discusso negocio irrita ē. Et d3 fieri talis vocatio noiatim qñ ē coelect⁹. vl' apparet oppositor. al' generalr̄ i ecclia i q̄ electio facta ē vt si volunt se opponere appeant i ꝯpetenti termino pemptorie assignato. Et h̄ hñt locū siue electio sit in concordia siue in discordia. ex̄ de elec. qm̄. li. vi Utr̄ q oppōit electo aliq̄d crimen teneaẛ se iscribere. vide. j̄. inscriptio. §. 2°. Uide de his que pñt ipedire cōfirmatō né. j̄. de elect̄. in multis locis. ꝛ. j̄. ordinādus. p totum.

Confirmatio

sacri sacr̄3 ꝯfirmatiōis vtr̄ sit de necitate salut̄? R°. ſm Pe. Duplex ē ncītas salutis. Quedā ptinēt ad esse. Et quedā ad bñ eē. Et quidē ꝓo mō ꝯfirmatō ē ncēia nō prio. Nā ꝛ sine ea pōt hō saluari. Est aūt ncēia pp spūalem pugnā3 ad quā adiuuaẛ hō p ꝯfirma tōem. l3 simplr̄ ñ sit sacr̄3 ncēitatis s3 nihilōin⁹ cōtēpt⁹ ei⁹ dānabil' ē. Con. Tho. ꝛ Al. in. 4. di. 7. A. Jō in sū. cō. li. 3. ti. 24. q. 45. B.

j ¶ Que sunt de substātia ꝯfirmatōis? R. ſm Pe quinq3. Duo qdē ex pte ipius sacri. s. materia crismat̄. ꝛ forma v̄bor̄. Duo ex pte mistri. s. dignitas pōtifical'. ꝛ itentio. vnū ex pte suscipient̄. s. q̄ crismeẛ in frōte. Nā q̄ ꝯfirmatione cōferẛ audacia spūal' eiudē ti⁹ sit in frōte. Cō. Tho. ꝛ Al. vbi. s̄. A. Jō in sū. cō. e. ti. q. 46. vbi ēt dr̄ q̄ crisma ē oleū cū balsamo ab epo sāctificatum. B

2 ¶ Quis ē mister cōfirmationis? R. Solus eps de cōse. di. 5. manu⁹. ꝛ. c. nouissime. ꝛ. c. vt ieiūi. A. Jō in. d. q. 46. B.

3 ¶ S3 nūq̄d papa possit ꝯmittere alteri? R. ſm Tho. ꝛ Pe. l3 de h̄ sint opiniōes ꝓbabili⁹ dr̄ q̄ possit ꝯmittere sacerdoti s3 non iferiori. 95. dis. ꝓuenit. A. Jdē i sū. cū. e. ti. q. 47. Con. ēt Albricus. B.

4 ¶ Que sit forma cōfirmationis? R. ſm Tho. ꝛ Pe. ꝛ Alb. forma ē hec. Consigno te signo crucis ꝛ confirmo te crismate salutis. Jn nomine patris ꝛ filij ꝛ spiritus sācti amen. A. Jdem in sum. con. e. titu. q. 48. vbi etiam diciẛ secūdu3 Al. q̄ omnia illa que. s̄. dicta sunt de mutatione forme baptismi. eodem modo intelligenda sunt ꝛ de forma cōfirmatōis. B.

5 ¶ Utrum in sacro confirmatiōis cōferatur grā? R°. ſm Tho. ꝛ pe. Gratia confertur non solū cōit sic

i qlibet sacr̃o cõfert gr̃a emũdãs a pctõ. A. s̃ a reliquijs pcti. vt in sũ. con. e. ti. q. 49. B. sꝫ ẽt spiritualis grã pquã qs deputat ad officium sciat. ꝛ idoneus efficit ad xp̃m ꝯ fitẽdũ. vnde ꝛ de grato facit magl gtũ. A. Idẽ i dcã. q. 49. B.

6 ¶ Quib⁹ debeat sacr̃m ꝯfirmatõ nis ꝯferri. R. ẜm Tho. ꝛ Pe. Oi b⁹ xp̃ianis. Nã ꝛ pueri ꝯuenient ꝯfert qꝛ minus hñt fictõis. ꝛ viris ꝛ mlierib⁹ qb⁹ cõis ẽ pugna spũa lis. Itẽ mutis. qꝛ lꝫ ñ v̓bo. signo tñ possũt ꝯfiteri. Itẽ moriẽtib⁹ qb⁹ lꝫ subtrahat pugna. tñ pgũt ad pmiũ militantiũ. ꝛ iõ ꝯueniẽter accipiũt xp̃iane militie signũ. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 50. B

7 ¶ Utrũ ꝯfirmatio posset iterari. R. ẜꝫ Aug. ꝛ oẽs theologos. Nõ põt. eo ꝙ imprimat effectũ indelibilẽ. de ꝯse. dis. 5. dictũ. ꝛ. c. de homine. A. Idẽ i sũ. cõ. e. ti. q. 51. vbi ẽt idẽ dr̃ de sacramento baptismi ꝛ ordinis. ꝛ ꝙ alia q̃tuoꝛ sacram̃ta pñt iterari. B

8 ¶ Utrũ cõfirmatio ꝯferri debeat ieiunis ꝛ a ieiunis. R. ẜꝫ Al. Sic pp reuerentiã sacramenti. de ꝯse. dis. 5. vt episcopi. ꝛ vt. c. ieiũi. Tñ i necẽitate melius eẽt cõfirmari post prandium ꝙ̃ si ep̃o discedente ꝛ huiusmodi quis non possit confirmari. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 52. B

9 ¶ Utrum alius debeat tenere aliquẽ ad ꝯfirmationẽ. R. ẜm Tho. i 3. pte. q. 72. Propter hoc aliquis ad ꝯfirmationẽ accedit. qꝛ se hẽre robur standi non presumit. Ideo ꝙ ab alio debꝫ teneri. Nec differt vtrum vir vel mulier teneat. Sꝫ ñ cõfirmatus q̃tũ est de ratiõe sacramenti nõ debet tenere. sed si ꝯtra rũ fiat peccat. Sed ñ ꝓpter hoc ẽ irritũ sacramentũ. de ꝯse. dis. 4. c. in baptismo. A. Con. Al. vt i sũ. ꝯ. eo. ti. q. 53. B. Et vide. ĩ. ipedimẽtum. 6. § peuul.

10 ¶ Utrũ vxoꝛ possit in confirmatõ nẽ tenere maritũ vel ecõuerso. R. Non qꝛ cõtrahit cognatõ spiritualis. ꝛ ẽ impedimentũ matrimonij ꝛ cõiugalis actus. Item ñ dꝫ quis tenere ꝓpꝛiũ filiũ vel fratrẽ. aut sororẽ. quia sufficit inter tales uinculũ carnale. A. Idẽ in sũ. con. dicta. q. 53. B. Quõ ãt confirmatio ipe diat matrimoniũ. vide. ĩ. impedimentum. 6. De crismate. s. qõ est materia confirmationis. habetur. s̃. baptismus. 2. §. 3. ꝛ. ĩ. oleum sã ctum.

Onsanguinitas

vide de hoc. ĩ. impedimentũ. 5. per totum.

Onscientia.

Utrũ conscientia erronea obliget ad faciẽdũ aliquid vel dimittẽdũ. R. ẜꝫ Pe. Credens se teneri ad aliquid ꝛ non faciens incurrit cõtẽptũ. Et faciẽs illud quõ putat peccatũ peccat. Unõ gl. sup illud Ro. 14. Omne qõ non est ex fide pctũ est. dicit sic. Omne quõ fit contra cõscientiã edificat ad gehennã. Itẽ Luc. x. Si oculus tu⁹ nequã fuerit totũ corpus tuũ tenebrosũ erit. Manente ergo conscientia erronea homo pplexus est. non tñ simpliciẽ. quia põt ꝛ debet deponere consciẽtiã talem p se vl p alterius consiliũ. Cõ. Tho. i. 2a. q. 19. arti. 5. ꝛ. 6. A. Idem in sũ.

Onsecratio j.

s.epoꝝ.⁊.§.De sõma ꝯsecratõis epoꝝ diffuse ⁊ copiose tractatur.⁊ hñt epi i ordiarijs suis.⁊ ð ipsa.23.dis.q eps.⁊ dis.75.ordinatões.⁊ ex̄ de sacra hũc.cũ venissꝫ. Et dꝫ fieri i die dñica tm̄.dcõ.c.ordinatões. Nec est necessarium ꝯtinuare ieiuniũ a sabbo.i.ꝙ i pcedẽti sabbo incipiẽs ieiunare non cõcdat quousqꝫ in dñica fuerit ordiatꝰ. Nã ⁊ in ipsa dñica añ prandiũ intelligit ieiunus esse. A. Hec fuerũt dcã Ray. vt sũ.cõ.li.3.tit.22.q.33.⁊.31.⁊ in hac etiã additur ꝙ dꝫ fieri hora tertia. B

¶ Cõsecratio epoꝝ vltra tres mẽses pꝰ cõfirmationẽ differri nõ dꝫ nisi ex cã.75.dis.§.i. A. In h.§.nõ dr̄ pꝰ cõfirmationẽ.sꝫ pꝰ electõeꝫ.⁊ ita tꝫ Ray.ut pꝫ in sũ.cõ.dcã.q.31. Sed potius videt ꝙ cõputatio fiat a tpe cõfirmatõnis. Nã prius ꝯsecrari nõ põt. Ideo illud tẽpus ñ dꝫ cõputari.sicut nec tps suspẽsõnis i collatiõe bñficioꝝ ut i.c.qꝛ diuersitatẽ.ex̄ de conces.pben. Vñ vt patet in dcã.q.31.glo. Ray. dič ꝙ a tpe cõfirmationis fit ista cõputatio.sic nõuit Hugꝰ.ea.dis.qm̄. Et nisi fecerit isra dictũ tps se cõsecrari coione puatus expectabit adhũc p duos menses. infra quos si non purgauerit morã.cedet metropolitani iudicio.nec ibi alibi postea consecrabit. Et h̄ nisi fuerit impedimẽto legitimo impeditꝰ.dcõ.c.qm̄ ⁊ dis.75.qm̄. Põt aũt itelligi dictũ Ray.qñ electus fuisset negligẽs ad petẽdã confirmationẽ. Nã ⁊ tẽpus suspẽsionis in collatõe beneficioꝝ cõputat negligenti petẽti absolutionẽ.ut nõt gl.in dcõ.c.qꝛ diuersitatem.⁊.§.beneficium.jꝰ.in principio. B

¶ A q̃ cõsecrent singuli plati? R. Papa ꝯsecrat ab epo Hostiẽsi.q i h vicẽ metropolitani obtinet. l'et a q̃ vult.dis.23.i noie dñi. A. Ibi ñ sic dr̄.sꝫ ita. Quia sedes aplica cũctis in orbe fraꝝ pfert eccl'ijs.atqꝫ iõ sup se metropolitanũ habere ñ põt. Cardinales epi.metropolitani pculdubio vice fungunt q vidꝫ electũ antistitẽ ad aplici culmis apicẽ puehãt. Et ita a dictꝫ epis cardialibꝰ dꝫ papa cõsecrari fꝫ Ray.⁊ in sũ.con.e.ti.q.29.nisi forte ex ꝯsuetudine l'ex ipsius electi dispositione aliud pcederet.cũ papa statim post electionẽ hẽat oẽm plenitudinẽ ptãt.dcõ.c.i noie dñi. Et ita põt intelligi qđ dr̄ de epo Hostiẽsi.⁊ fuit dictũ Goff.ut i dcã.q.29. B. Primates ṽo ⁊ metropolitani ꝯsecrari dẽnt a tribꝰ epis coruꝫ suffraganeis.oibꝰ alijs suffragãeis psonalit aduenientibꝰ.nisi eẽnt ncẽitate ipediti.⁊ tũc ꝯsentiãt per lr̃as.64.dis.qꝛ.⁊.66.di.archieps ⁊.c.porro.⁊ dis.51.q in aliq.i fi.⁊ ex̄ de tẽpo.or.si archieps. Et lꝫ ita sit de mero iure hodie tm̄ de ꝯsuetudie qi nullꝰ archieps.pr̃iarcha l' pmas ꝯsecrat nisi a papa l'ab alio de mãdato eiꝰ.ar.24.q.i.pudẽda. A. Hoc fuit dcm̄ Ray.ut pꝫ i sũ.ꝯclu.e.ti.q.28. Sꝫ eiꝰ glo.dicit ꝙ ñ credit ꝙ hꝰmõi ꝯsuetudo sit gnãl. B. Qđ si ab alio forsitã ꝯsecrarẽt paꝝ pdesset.qꝛ añqꝫ possent se archiepos vel patriarchas noiar ⁊ plura alia facẽ oportet ꝙ palliuꝫ a papa hẽnt.nisi forte hrẽ possẽt

a pr̄iarcha. De q̄ m̄ā vid. ·j· palliū. ꝛ. ·j· pr̄iarcha. §. 2°. A. In his locis pꝫ ꝙ illud palliū n̄ pōt ꝯferri nisi a papa l' ab vno de q̄ttuor pn̄cipalib⁹ pr̄iarchis. vꝫ. Cōstātinopolitano. Alexandrino Antioceno. ꝛ Hierosolymitano. B. Ep̄i vo si sūt exēpti silr̄ dēnt a papa ul' ab alio de eius mādato cōsecrari. A. Con. Al. B. Si nō sunt exēpti debēt ꝯsecrari ab oib⁹ alijs suffraganeis. ꝛ auctoritate metropolitani. vel si nō oēs p̄nt cōuenire saltē a tribus ep̄is iussu archiep̄i vel ab archiep̄o cū duob⁹ ep̄is cōsecrent alijs p l'ras cōsentiētib⁹. dis. 64. p totū. A. Hoc fuit dictū Ray. ut in sū. con. eo. tit. q. 27. B. Et nō ħ ꝙ ternari⁹ numer⁹ ep̄oꝝ ē de sb̄a cōsecrationis. vnd ꝛ si a paucioribus ꝯsecrarēt̄ nihil agerēt. ut nōt Hu. in p̄dcō. c. porro. A. Hoc ēt tꝫ gl. i. c. ep̄i ex̄ de tēpo. or. ꝛ ēt gl. Ray. vt i dcā. q. 27. q̄ ēt dic̄ notasse Hu. in dcō. c. porro. Vn̄ si nō eēt mō nisi vnus ep̄s vel duo nō posset cōsecrari ep̄s donec aliud constitueretur a papa. vel mortuo papa generalis eccl'a posset mutare hanc formā. lꝫ ab ap̄lis istutā. ꝛ statuere ꝙ vn⁹ ep̄s solus uel duo ꝯsecrarēt ep̄m. vel si nullus eēt ep̄s ꝙ. s. p̄sbyteri ꝯsecrarent eū. Si aūt nec ep̄s nec p̄sbyter eēt. tūc dic̄ dinuꝫ i plorādū iudiciū esse q̄d fieri dēat. B. Et vnus dictoꝝ triū ē principaliter cōsecrans. qui oportet ꝙ totā ꝯsecrationē p̄ficiat aliter nihil agitur. A. si vn⁹ partē vnā facit. ꝛ alius partē aliā. uel si vnus ep̄us manū iponat. ꝛ simplex p̄sbyr̄ uel ēt ali⁹ ep̄s b̄ndictionē ifūdat dcā. q. 27. B. Alij duo sūt q̄si coadiutor̄s tn̄ oēs ꝓnūciare debēt. q2 oēs consecrāt. hec Hugl. Et Cō. Goff. A. Immo ħ vr̄ potius fuisse dictum host. Hugl. āt ꝛ glo. Ray. dicunt ꝙ cū tres ep̄i cōsecrent ep̄m pōt ꝯcedi ꝙ q̄lib; illoꝝ ꝯsecret. sꝫ n̄ sol⁹. i. cuꝫ alio sacrat. Et ꝙ sūt ibi tres actōes. sꝫ vna sola passio i cōsecrato. sicut i trib⁹ hoib⁹ ferentib⁹ lapidē res sūt actōes iserētib⁹. sꝫ vna passio i lapide. ut i dcā. q. 27. Cōuenicti⁹ vr̄ dictū ho. q2 saltē iunctō mānū ꝛ capitis ꝯsecrādi cū sacro crismate n̄ pōt fieri nisi p vnū alijs assistētib⁹. ut ex̄ d sacra. vnc. c. vno i p̄cipio. B. possūt āt sil' ab eod plures ep̄i ꝯsecrari. ex̄ de ꝯse. ec. l' al. cū sis. A. Ibi dr̄. Nouerl ꝙ plura in eadē eccl'ia altaria. ꝛ plures ep̄os sil' poterl ꝯsecrare. B

¶ Ubi singuli prelati sunt ꝯsecrādi? R. Papa in sua ecclia si fieri pōt al'i q̄cūqꝫ ēt extra vrbē. dis. 23. in noie dn̄i. Patriarcha vo prias ꝛ metropolitanus debent cōsecrari in ꝓprijs ecclesijs. nisi necessitas aliud inducat. A. vel consuetudo approbata ēt in ꝯsecrationē pape ꝑm glo. Ray. ut in sū. ꝯ. e. ti. q. 32. B. 24. q. i. pudenda. ex̄ de tēpo. or. si archiep̄s. Ep̄s aūt dꝫ ꝯsecrari vbi elegerit metropolitan⁹ dis. 51. c. vlt. in fi. A. Nisi aliud obseruādū sit de consuetudine approbata ꝑm glo. Ray. ut in dicta. q. 32. vbi ēt dr̄ ꝫ Ray. ꝙ si ep̄s fuerit ꝯsecratus in alia ecclesia q̄ metropolitana ꝛ sine metropolitani licentia debet se presentare. metropolitano suo. ·j· tres menses a tempore consecrationis. dist. 65. cū longe. B.

.s.ecclie.vel recōciliatio eius. Ecclesia a solo epo pōt ɔsecrari. ď ɔse.di.i.nemo. Necq3 eps pōt h alteri ďlegare nisi epo. sicut neq3 recōciliationē.ex.eo.aqua. Et pōt ɔsecrari tā in diebus dñicis q̄ priuatis.ex.eo.tua. Nec debet consecrari sine missa.de conse.dist.i.c.2° ꝛ .c.de fabrica.in fi. A. Idem i sū. con.li.3°ti.24.q.48.scdm. Host. subdēdo. Et dixit Batianus.s.q missa esset de sba consecrationis. Hug.vero dixit contra. Nā s3 ipsum si epus consecret. ꝛ presbyter dicat missam. ecclesia consecrata erit.hec ibi. Puto q attendenda sit consuetudo que est optima legum interpres.ff.de legibus si de interpretatione. B. Et si eps non petiuit dotem ecclesie competentē qñ primariū lapidem posuit d3 in consecratione suppleř. quia ad h teneř fabricatō ꝛ eius heres.ex.e. cum sicut.i.q.2.placuit. Si ecclia in alieno solo sit constructa vel cōsecrata vide.j.ecclesia.i.§.1° B.

¶ Presumuř ecclesia consecrata quādo de hoc aliqua scriptura apparet uel in instrumēto dotatiōis uel in libro ecclesie.vel in colūna vel in tabula marmorea ꝛ h°. vel ēt si apparcat vnus testis de visu l' de auditu.de ɔse.dis.i. solēnitates dedicationū. A. Ibi non dř aliud nisi q solēnitas dedicationū fiant p singulos annos ꝛ q si certa scriptura vel testes nō apparcant ď ɔsecratiōe ecclesie consecreř. Et idē ca.dis.c.ecclesie. Et tñ pdicta dixit Ray.allegās ēt ad h.24.q.2.sane ɔfertur.ibi. In sacris dictitijs scripserunt. Et fm glo.eius dictitie sſ colūne ecclesie.vt in sū. con.e.ti. q.150. Sed glo.in dicto.c.sane dicit q dictitie tabule dicuntur a dico dicis. Dicit ēt q ibi est ar.q si i lapide vel colūnia inueniař scriptura.fides est ei adhibenda. B. Et intelligas tales ꝓbationes semiplenas sufficere.vbi non ess3 ď hoc contentio p quas tollereř ista probatio.vt q2 fieret inde alteri ꝑiudiciū.ex.eo.proposuisti. ꝛ ex ď adulř significasti. A. Ista capitula parū videnř facere ad hoc. dictu3 tñ in se videř verū.q2 cū de alteri⁹ agitur ꝑiudicio.regulariter requiritur plena probatio.ut in.ca.cum sint ex de re.iu.li.6. Et q̄ dicuntur in hoc.§.fuerunt dicta Ray. ꝛ Innoc.vt in dicta.q.150.

¶ Tres casus sūt in qbus ecclia ɔsecrata d3 recōsecrari. Primus si ecclesia cōbusta fuerit ita q pietes sint cōbusti vel dirupti seu notabiliter decrustati.vel i toto uel i maiori pte.de ɔse.dis.i.ecclesijs. Secuň si solū tectū exustū fuerit.ex eo.ligneis.ꝓ⁹ si quocūq3 mō tota ecclia vel maior pars ďstructa vel dirupta ē. Si vo parietes successiue fuerunt repati.eadē ecclesia intelligiř Et iō sufficit si tñ recōcilieř cū aq̄ exorcizata ꝛ cū solemnitate misse. A. Hoc casu fm Hosti. ꝛ in sū.ɔ. dicta.q.150.nō ē eius exꝓssū de reconciliatione.tutius tñ ꝛ deuoti⁹ est q fiat. B. Secus si tota fuit primo ďstructa ēt si ex eisdē lapidib⁹ reedificata fuerit.consecranda.n. est.de ɔse.dis.i.de fabrica.3° casus est qñ dubitař an fuerit consecrata nec apparet aliqua probatō ď his que dicta sunt supra.§.proximo. A. Idem in sum.con.dicta.q.150. li.3°tit.24.ꝛ notat glo.in.ca.pro

posuisti. ex̃ de ꝯse. ecclie. B.

3 ¶ Sũt alij casus i qb⁹ ecclia non dꝫ recõsecrari sed recõciliari. primus est pp homicidiũ vel ẽt enormẽ sanguinis effusionẽ ibi ꝯmissã ex̃ de ꝯse. ec. ꝓposuisti. Secus de leui. vt si casu sanguis de naribus emittatur ꝛ si q̇s vngue aliquãtulũ excoriet ꝛ sanguinẽ emittat. 2⁹. ꝓpter adulteriuꝫ vel seminis effusioneꝫ. ex̃ de adul. significasti. 3⁹ si excoicatus i ecclia fuerit sepultus. de ꝯse. di. i. eccliaꝫ. ex̃ eo. ꝯsuluisti A. Idem etiam ẽ si i ea fuerit sepl'tus paganus vel ĩfidelis. tũc. n. ñ solũ corpora extumulanda sunt ꝛ abijcienda. sed ꝛ parietes radẽdi ꝛ ei⁹ tigna. dc̃o. c. ecclesiam. ꝛ. c. se. Et similiter dꝫ fieri qñ fuerit ibi sepultus excoicatus ẜm Hosti. ꝛ in dicta. q. 150. B. 4⁹ si ecclia ab ep̃o publice excoicato ꝯsecrata fuerit. A. vel etiã bñdicta. vt i dc̃a. q. 150. vbi ẽt idẽ dr̃ de cimiterio vel alio q̄cũqꝫ sacro a tali excoicato cõsecrato vel benedicto. B. Nam ẜm Hosti. si corpus mortui excoicato pollit eccliaꝫ. multo fortius vbi ipsa ꝯsecratio ꝑficit̃ ꝑ os ꝛ man⁹ excoicati. A. Secus tñ est i sacramẽtis que itrinsecus operant̃ ẜm eundẽ Hosti. vt i dc̃a. q. 150. ad fi. vbi etiaꝫ hec oia nõnt̃ preter id quod dc̃m ẽ de leui effusione sanguinis. Sed ad h̕ facit qḋ nõt glo. ex̃ ḋ sẽ. exco. c. cũ illo ꝫ. §. nos tñ sup ṽbo effusionem. B.

4 ¶ Quid si de lapide cadente ḋ ecclesia aliquis occidat̃. aut aliquis furiosus ibi se occidat. R⁹. Nõ ẽ i his casibus recõcilianda exq̂ nõ ẽ sãguis ꝑ ꝯtẽtionẽ effusus. nec fuit mala volũtas ad violẽtiam. sꝫ fortuit⁹ cas⁹. Hosti. ꝛ Hugo. A. Idẽ i sũ ꝯ. li. 3. ti. 23. q. 151. B

5 ¶ Quid si i ecclia aliq̇s vulneret̃ letaliter ꝛ postea i domo sua moriatur R⁹. ẜm. ꝶ ꝶ. ꝛ Hug. reconciliari dꝫ. Nã ibi dicet̃ mortu⁹ vbi mortis causã accepit. Si ṽo eꝫ extra eccliam vulnerat⁹ sit. ꝛ i ecclia postea moriat̃. nõ erit ecclia violata nec recõciliãda. A. Idẽ i sũ. cõ. eo. ti. q. 152. B.

6 ¶ Quid. si i ecclia martyr occidit̃ R⁹. ẜm. ꝶ ꝶ. Dicũt qdã ꝙ pp hoc ecclia nõ ẽ recõcilianda qꝛ h⁹mõi sanguinis effusio eccliam nõ polluit. sed potius ꝯsecrat. A. Idem i sũ. ꝯ. eo. ti. q. 153. B.

7 ¶ Qñ per seminis effusionẽ recõciliãda ẽ eccl'a? R. ẜm. ꝶ ꝶ. Pro adulterio qdẽ ꝛ fornicatione. ḋ ꝯse. dis. i. eccl'ijs. ex̃ eo. c. fi. Propt̃ pollutionẽ aũt nocturnã i somnis nõ oportet. Si aũt vir vxorem ibi cognoscat credo ꝙ idiget recõciliatione. Et ita tenet Io. ꝛ iteruꝫ Io. an. A. Cõtrariuꝫ vi᷑ autem tenere glo. ẜm Hug. i dc̃o. c. eccl'ijs. Sꝫ primum vr̃ verius. ar. c. vir. 33. q. 4. Unde ꝛ i sũ. ꝯ. eo. ti. q. 154. dicitur ꝙ Hug. vr̃ loqui de recõsecratione. B. Silr̃ recõciliãda ẽ ꝓ vitio sodomittico ibi ꝯmisso. Ceterũ non vr̃ recõcilianda. A. s. de nec̃itate. sed de ꝯsilio. vt i dicta. q. 154. B. qñ h⁹mõi sunt occulta. Satis ꝯ. Hosti. q̃tum ẽ i sũma vel i snia. A. qꝛ lꝫ hosti. i dĩũsis locis diuersimode locutus sit. tandẽ hoc tenuit ꝙ ꝓ occultis nõ sit necesse ecclesiam recõciliari. vt patet i dicta. q. 154. B.

8 ¶ Sꝫ q̇s põt eccliam recõcilirare R. ẜm Ray. Eps ꝓprios ꝑ se vel ꝑ

aliū epm. Et pōt vnꝰ aquā bñdicē ⁊ aliꝰ recōciliare. Per simplices ꝟo sacerdotes nō pōt. etiā si sit cō suetudo. ex̄ eo. c. aqua. A. Idem i sū. ꝯ. eo. ti. q. 155. B. Sed ſm Inno. ex ꝯmissione pape sacerdotes simplices possunt ecclīam recōciliare. aq̄ tñ prius p epm bñdicta. A. Inn. sic dici d cō. c. aqua. Vidimꝰ aūt ꝙ papa pluribꝰ epis indulsit ꝙ per simplices sacerdotes possent recōciliare ecclīas. aqua tñ ꝑus per epm benedicta. B.

9 ¶ Quid si quis celebrat i ecclīa. seminis vel sanguinis effusiōe polluta? R. etiā sciēter i ea celebrat nō pp hoc est irregularis ex̄ de sē. exco. is q. li. 6. Tñ talis grauit pec cat. vt ibidem dr. A. Dicitur. n. ibi ꝙ ē ꝓ temeritate hꝰmōi puniendꝰ B. vide hoc diffuse. ī. interdictum. 4. §. pli. A. Ibi dr de pena celebrātis i loco ꝓhibito. B

10 ¶ Quid fiet si ecclīa nō ꝯsecrata fuerit seminis vel sanguinis effusione polluta? R. Debet aqua exorcizata p sacerdotes lauari ne diue laudis organa suspēdātur ⁊ q̄ᵒ citius ꝯsecrari. ex̄ eod. si ecclīa. A. Ibi nō dr ꝙ dicta ablutio debeat fieri p sacerdotes. nisi i glo. q̄ h ibi nōt. Idē ēt tenet gl. Ray. vt in sū. ꝯ. eo. ti. q. 156. dicens ꝙ aqua hec ꝯfici pōt p simplices sacerdotes ⁊ talis ecclīa p eos lauari sine mādato epi spāli. ar. in d cō. c. si ecclīa qꝛ dič ꝙ debet ꝓtinus lauari. quod ñ fieret si oporteret mādatū epi expectari. Alij tñ dicūt vt ibi pz ꝙ auctoritas epi est necessaria i hoc casu. qꝛ sicut necīa est auctoritas epi ad hoc ꝙ ecclīa edificet ⁊ ꝙ ibi celebrent diuina a pricipio. de cōse. dis. i. nemo ifra. dicūt ꝙ necessaria est auctoritas epi quo ad recōciliationē eius postq̄ taliter ē polluta. hec ibi. Hoc vr tutius. B. Nec ē pp hoc ecclīa iterdicta nec q ibi celebrat irregularis est. ēt si ꝯsecrata fuisset. vt in ꝓximo. §. dictum est. A. lz Host. dixerit ꝯtrariū vt pz i d cā. q. 156. B

ij ¶ Ecclīa ꝑcipue ꝯsecrata vel oratoria monasteria ⁊ hꝰ. nō debent reuerti ad sclārē habitationē ⁊ ꝓphanos vsus. 19. q. 3. q̄ semel. ⁊. c. qm̄. 17. q. vlt. q̄sti. ex̄ d reli. do. ad h A. In h. c. dr de hospitali. qd nullatenꝰ dz mūdanis vsibus deputari cum sit locus religiosus. Hec ēt omnia notātur i sū. ꝯ. eo. ti. q. 160. ſm Ray. B

Onsecratio iij

. s. altaris. Alia ē ꝯsecratio ecclesie. Alia altaris. Et iō vna sine alia pōt fieri. ex̄. eo. c. 1. Altaria sine reliquijs ꝯsecrari nō debēt. de conse. dis. 1. placuit. ⁊. c. ñ oportet Et pōt epus i eadē ecclīa plura simul altaria ꝯsecrare. ex̄ eo. cū sis.

i ¶ Altare qn̄ sit reconsecrādū. R. ſm Host. Recōsecrādū ē si mota rupta seu enormiter destructa sit tabula eius supior q̄ dr mēsa ꝑcipue i angulis siue cōnibꝰ i qbꝰ ꝑcipue solet fieri altaris ꝯsecratō. A. Ista enormis destructio debet ēē talis q̄ iducat deformitatē arbitrio epi iudicandam ſm Host. ⁊ Inn. vt i sū. ꝯ. li. 3. ti. 24. q. 150. B. Item si motus fuerit aliqs de lapidibꝰ pn cipalibus stipitis mensam ꝯtingētibus. Nam i illa ꝯiunctione prec. pue itelligit esse altaris ꝯsecratioi extra. eo. ad hec. ⁊. c. qd i dubijs

qđ gdā itelligūt qñ sup quatuoꝛ co lūnas est altare. ⁊ vna mota sit. A. Hoc fuit dēm glo. Ray. vt i dicta. q. 150. B. Secus est de alijs lapidibus stipitis siue parietis qui nō ꝯtingunt mēsam. qꝛ propter illoꝝ motionē ñ ē altare recōsecrādum A. Idē ē ēt si lapides tāgerēt mensam. dūmō nō essēt de pricipalibꝰ. vt i dicta: q. 150. B. Similiter non ē recōsecrandum si tota mensa cū sibi adherentibus trāsferat sic. nec ꝯsecrat altare portatile. Item recōsecrandum ē si sigillū lapidis q̄ sigillant reliq̄e fractū sit vel diminutū. ex̄ eo. c. 1. ⁊. c. qđ i dubijs. ⁊ de ꝯse. dis. 1. si motū. A. Idem etiā ē si dictū sigillū fuerit motū. dicto. c. qđ in dubijs. ⁊ i dicta. q. 150. B. Si āt altare intantū augmētet qꝫ amittat priorē formā. reꝯsecrādū ē. qꝛ forma ē esse rei. ar. 10. q. 2. hoc ius. Con. Inno. ⁊ Ber. A. Gl. h dicit ex̄ e. c. 1. Secus si additio vel diminutio nō tollit formam. ſꝫ gl. Ray. ⁊ in dēa. q. 150. vbi oia q̄ dēa sunt i h. c. notant. B

2 Altaria i qbus degradati ⁊ huiusmodi celebrauerūt nō debent ꝓpter hoc recōsecrari nec recōciliari ex̄ đ. sacra. ite. a nob. A. Ibi nihil dicitur de recōciliatione. ſꝫ solū de recōsecratione. Idem tñ pōt itelligi ⁊ de recōciliatione cū non sit iure cautū qꝫ hoc casu recōciliatio fieri debeat. ar. c. is qui. de sē. exco. li. 6. B. De altari vide q̄d. ā alia supra altare.

Onsecra. iiij.

s. cimiterij. Alia ē ꝯsecratio ecclie. Alia cimiterij. Si ergo cimiterium fuisset pollutum effusione sāguinis vel seminis. vide. s. cimiteriū. §. si. Ceterū si i cimiterio corpora fideliū defunctoꝝ sepulta sūt ab excoicatis scismaticis vl' i fidelibꝰ ⁊ hꝰmōi. non ꝓp h debet exhumari. ex̄ de sacra. ite a nobis.

Cimiteria non ꝯsecrata i q̄bus corpa paganoꝝ vel hereticoꝝ seu excoicatoꝝ sepulta sūt non debēt ꝯsecrari de ꝯse. dis. 1. eccliam ſꝫ cōpora sepulta ibi debēt ide priꝰ eijci. A. ⁊ pictes ⁊ ligna radi. ⁊ tunc si apta fuerint poterūt ꝯsecrari. dicto c. eccliā. B. Si aūt ꝯsecrata fuerāt prius. eodē mō corpa p̄dicta i de eijcienda sūt si discerni pñt aliē nō. ex̄ de sepul. sacris. ⁊ ipsa cimiteria reꝯciliāda sunt. sic de ecclia dēz ē s. ꝯsecratio. 2. §. 4. circa finē. A. Idē i sū. ꝯ. li. 3. ti. 24. q. 159. fm. Hosti. Et addit. corpora āt scōꝝ nemo presumat trāsferre sine lnia pricipis vl' epi. de ꝯse. dis. 1. đ loco vbi dic̄ glo qꝫ ꝑ principe hic itelligit papa. Et h vūm ē si cōpora tradita sunt ꝑpetue sepulture. al' sine auctoritate alicuiꝰ pñt trāsferri. ſꝫ glo. ibi. Dicit ēt Hosti. qꝫ idē videtur de ossibus alioꝝ fidelium. ff. đ reli. ⁊ sump. fu. l. ossa. B

Onsecra. v. s. ve

stiū pallarū. ⁊ vasorum. Uestes sac̄dotum ⁊ ministroꝝ. palle altaris ⁊ vasa sacra ⁊ oia similia non debēt ꝯuerti ad vsū laicorum ſꝫ si q̄ sūt vetustate ꝯsūpta. ꝯburi đ bent. ⁊ cineres i ecclia reponi. 19. q. 3. que semel. ⁊. c. qm̄. de ꝯse. dis. 1. altaris. A. Ibi dicit. Altaris palla. cathedra. candelabrum. ⁊ velū si fuerint vetustate ꝯsumpta icēdio dentur. qm̄ non licet ea que in sa-

crario fuerunt male tractari. sed in cēdio tradātur vniuersa. Cineres q̄q3 eoꝝ i baptisterio iſerant. vbi nullus transitū habeat. aut i piete. aut i fossis pauimētoꝝ iactent. ne i troeuntiū pedibus coinquinētur. Itē vt pat3 in sū. ꝯ. li. 3. t. 24. q. 160 ɓm Ray. idem etiā ē de pelui in q̄ diaconus ad cuius officiū spectat cum ministris hūilibus abluit coꝛporalia intra sanctuariū. Idem ēt dicit de velaminib⁹. Et ɓm glo. ei⁹ palla dr̄ vestis qua altare copit. Itē3 dr̄ corporale vbi corpus dn̄i cum inuoluit. Velum autem ⁊ cortina3 possumus noīare pannū q̄ sb altare dependet. vel qđ in quadragesima extenditur ante altare vel ea que dependent ad parietes ecclesie. Dic̄ etiam qđ ex hoc patet qđ corporalia nō sunt abluenda p laicos aut mulieres etiam moniales de iure. l3 de ꝯsuetudine fiat ꝯ̄ rium. Itē i. c. ligna. de ꝯse. d. s. i. dr̄ Ligna ecclie dedicata nō debent ad aliud opus iungi. nisi ad aliam eccliā3. vel igni ꝯburēda sūt. vl̄ ad profectū monasterioꝝ fratribus. In laicoꝝ opa non debent admitti. vbi dic̄ gl. qđ dicta ligna pn̄t poni i locis honestis. s. i capitulo vel dormitorio vel sil̄. sed n̄ in coqna vel vineis pastināđis ⁊ h⁹mōi. Et idē dr̄ in dēa. q. 160. B. Si v̄o nō sunt ꝯsumpta seu reparentur ꝑma nente sub a. nō opoꝛtet iterato ꝯsecrari ēt si ptes plures reficiant. Secus si forma tota sil̄ soluatur. Al. ⁊ Ber. A. Hoc notat glo. ex̄ de ꝯse. ec. vel al. c. qđ i dubijs. Nec dicit. Al. vel dicta glo. si tota forma siml̄ soluat. Sed Al. dicit si forma solnat siue mutetur. Et ē ar. ad hoc qđ dr̄ de reparatione eccl̄e. vt in sū. ꝯ. eo. ti. q. 172.

¶ Utrū vasa sacra possint vēdi. R̄ pp necessitatem possunt vendi i eadē forma alteri ecclie. sed ꝯfracta possūt vendi cuilibet. de ꝯse. di. s. i. ligna. A. Melius facit. 10. q. 2. hoc ius. vbi nō dr̄ ꝯfracta s3 ꝯflata. Et forte q̄ ad hoc idē iportant. B.

Consecratio virginum.

De hac infra virginum ꝯsecratio.

Consecrator.

Quis possit eē ꝯseruator? R̄. Epi ⁊ eoꝝ supioꝛes. aut abbates seu illi q i cathedralibus vel collegiatis ecclijs obtinent dignitates vel psonatus. Alij non pn̄t esse. Nec aliqs pōt esse ꝯseruatoꝛ sui ꝯseruatoris. nec aliqs pōt hr̄e ꝯseruatoꝛe3 eu3 q ē sub sua iurisdictiōe. dominio vel districtu ecclīastico vl̄ tpali exceptis regib⁹ vel reginis. ex̄ de offi. dele. hac ꝯstitutione. li. 6.

¶ Cōseruatoꝛes nō pn̄t ꝓcedere ꝯ̄ aliquos extra ciuitates vel dioceses in qb⁹ fuerint deputati. nec pn̄t aliqs citare vl̄ ra vnā dieta3 a fine illoꝝ diocesis. ex̄ de offi. dele. hac ꝯstitutione li. 6. A. In. §. i. vbi etiā dr̄ q̄ isti ꝯseruatores nō debēt etiam ꝓcedere nisi i ciuitatibus seu locis isignibus vbi possit peritoꝝ copia haberi. B.

¶ Cōseruatoꝛes nō possūt ꝯmittere vices suas exceptis citationib⁹ ⁊ sniaꝝ denūciationibus nisi aliud eis p lr̄as ꝯmitteret. ⁊ tunc ꝯmittere possent ifra loca in quib⁹ fuerit deputati ⁊ psonis p̄dictis i. i. §. ex̄ de offi. dele. hac ꝯstitutione. lib. 6.

A.§.2º B.

3 ¶ Cõseruatores ñ põt se itromitte
re de alijs q̄ de manifestis iniurijs
ꝛ violentijs.extra de off.del.statui
mus li.6. Qđ si de alijs siue q̄ ida
ginē iudicialē req̄runt se itromise
rint.sūt suspēsi p vnū annū ab offō.
ꝛ ps q̄ hoc fieri pcurat icurrit sen
tētiā excõicatõis a q̄ nõ põt absol
ui.nisi pti grauate satisfaciat de ex
pēsis.vt i dicta decre.hac ꝯstitutõ
ne. Nec pcessus valet q2 excedit fi
nes mādati.ex̄ de rescrip.cū dilec
ta. Sciēdū tñ ꝑm Inno. A. In dic
to.c. statuim⁹. B. ꝙ lꝫ principalr
ñ habeāt iudicialē indaginē i no-
torijs tñ hñt.q2 oīa illa sine qbus
eoꝝ iurisdictio ñ posset explicari
itelligūt eis esse cõmissa.ff. de iur.
om.iudi.l.2. Unde cõseruator põt
citare ꝛ ꝯtumaces punire.ex̄ đ of.
đle.đ cāis.ff.si qs ius di.l.i. Item
si maleficiū ē notoriū alijs ꝛ ñ iu-
dici oꝫ ꝙ super hoc probationes
querat ꝛ cogat testes. 2.q.1.i pri-
mis ex̄ de testibus .c.2. A. Meli⁹
facit extra de testibus cog.c.i. ꝛ p
totuꝫ. Et vt nõt Inno.vbi.s̄.dicūt
q̄dam ꝙ testes qui inducūt super
notorio debēt dicer̄ factū ēē noto-
riū. ꝛ si querat̄ quō scit.põt rñder̄
q2 ego pñs fui ꝛ vidi qñ publice i
platea multis pñtibus fecit illud.
Immo plus vr̄ ꝙ si ēt dicat. Ego
non vidi qñ fecit maleficiū. sꝫ vidi
qñ ductus fuit corā iudice. ꝛ inter
rogatus de maleficio nõ negauit
vel ꝯfessus fuit.s. ꝙ sic publice fe-
cerit. Quidā dicunt idē ēt si coraꝫ
multis ꝯfitet̄. Itē si dicit sic. Ego
nõ vidi qñ fecit maleficiū. sꝫ vidi
eū fugientē vel latitantē pp hoc. ꝛ
nullo mõ se excusantē.nec subierat

ca quare se nõ excusaret. vel quia
de hoc cū aliquib⁹ transegit.ff.ex
quibus ca.isa.irro.l.athletas.§.fi.
ꝛ.l.se. ꝛ sic ē multa talia inuenir̄.
Alij tñ ꝯdicūt.h illc. Istoꝝ dictū
põt intelligi i his que ñ sunt noto
ria p sniaꝫ vel ꝯfessionē in iure uł
p euidentiā facti vt in.c. fi.extra đ
coha.cle. ꝛ mu. B. Iteꝫ q2 ēt i no
torijs aliquis ordo necessarius ē.
ex̄ de iureiur. ad nr̄am. Itē si re⁹
ꝯfitet̄ factū.sꝫ dicat ꝙ vsus fuit iu
re suo in hoc cāu admittit pbatio
nes. Aliter eni non põt exple iu
risdictõem sibi ꝯmissam. Similr
oꝫ ꝙ pcedat ad inquisitõem qñ fa
ctū quidē ē notoriū.sꝫ nescit̄ q̄s fe
cerit. Itē ad repellendā iniuriam
põt inocare brachiū seculare.sicut
ꝛ alij iudices ex̄ de off.or.c.i.ꝛ.c.
qm̄ in plerisq3.i fi. A. Et ad h pt̄as
secularis tenet̄. Al ꝯseruator põt il
lū excõicare cū h sit accessoriū ad
offm̄ ꝯseruatoris.23.q.5.admistra
tores ꝫ Ber. ꝛ i sū.cõ.li.2.ti.5.q.
157.vbi h oīa notāt̄. B. Itē si reus
qui fuerat ꝯdēnatus ꝛ excõicatus
ꝯpareat isra ānū ꝛ dicat se velle sa
tisfacere.cognoscit ꝯseruator đ q̄n
titate dāni ꝛ h⁹mõi.hec Inno. A.
ꝛ si nollet actor ꝙ de hoc cogno-
sceret.ꝯseruator reū absoluet.vt i
d.q.157. Et cū pdictis in hoc.§.sa
tis vr̄ ꝯcordare Albricus. B

4 ¶ Offm̄ ꝯseruatoris expirat mor
tē ꝯcedent quo ad negocia ñ cep
ta.vt ex̄ de offi.dele.hac ꝯstitutõe
li.6. Intellige nisi aliud exprime-
ret̄ in suis lr̄is.

5 ¶ Si reus negat maleficiū ꝛ actõ
velit pbar̄ esse notoriū. ꝯseruator
cognoscere hꝫ.aliter inutile esset of
ficiū eius.q2 quilibet posset negar̄

Nam et quibus iudex pōt cognoscere an sua sit iurisdictio. ff. de iudi. si qs ex aliena. Silr si reus cō fuerit maleficiū sz dic̄ ñ esse notorium. q: p eius ꝯfessionē factū est notoriū. vt ex̄ de coha. cle. et mu. vestra. A. Melius e. ti. c. si. et idez in sum. con. eo. ti. q. 154. De notorio vide. j. notorium.

6 ¶ Postq̄ ꝯseruator aliquē iniuriatorem citauit et eū ob cōtumaciā excōicauit. si ꝯstat postea euz iniuriatū fuisse sz non manifestū eē. nū quid vere erit excōicatus? R. fm Inno. Non q: iurisdictiōez nō hz nisi de manifestis vt dictū ē. s. §. 4. A. Albricus dicit q̄ hoc casu erit vere excōicatus fm Inn. in. c. tua ex̄ de coha. cle. et mu. lz quidā ꝯ. Puto distinguēdū q̄ si snia sit lata super negocio principali nō tz. cū nō sit notoriū. nec ad ꝯseruatoris iurisdictōem ptineat. Et ita pt intelligi qd dicit in isto. §. et i su. ꝯ. li. 3. ti. 5. q. 156. Si vero sit lata pp ꝯtumaciā non ꝯparendi. snia tenz q: ad eū ptinet cognoscē an sua sit iurisdictio. vt. s. §. pxi. Et ita itelligat dictū Albri. B.

Onstitutio

De hac materia vid. j. lex

Onsuetudo

ē ius qddā morib⁹ institutū Vñ et di ꝯsuetudo q̄ in cōi vsu ē di. i. consuetudo.

i ¶ Cōsuetudo iducit p binū actuz 25. q. 2. ita nos. A. Non tñ efficax cū debeat esse rōnabilis et pscripta vt in. c. fin. ex̄ de ꝯsue. nisi forte actus illi essent pmanētis tpe legitimo ad pscriptiōez de quo. j. B.

Et tunc cū ppls icipit aliquid obseruare ea mente vt de cetero sit consuetudo. al'ñ ar. ff. de itiner actuq3 priua. l. vlti. Et vbicūq3 ius deficit ꝯsuetudo vim hz legis di. i. ꝯsuetudo. Intellige dūmō ñ sit iniq vl a iure reprobata. A. 8. di. mala cuz se. et. d. c. si. B. Silr et ꝯsuetudo iterpretat legē. ex̄ eo. cū dilect⁹. A. Meli⁹. ff. d leg. si d iterptatōe. B

2 ¶ An ꝯsuetudo pIudicet iuri? R. Cōtra legē diuinā vel naturalem nulla pualet ꝯsuetudo extra eo. c. vlti. 32. q. 7. flagitia. Sed cōtra ius positiuum pualet. dūmō sit rōnabilis et prescripta. vt extra in preallegato. c.

3 ¶ Sed q̄ dicet rōnabilis? R. fm Inno. Rationabilis dicitur ois ꝯsuetudo que non reprobatur sz sustinet a iure. vt ēt notat ex̄ d ꝯsue. c. vlti. A. Hosti. aūt dicit. Utrum cōsuetudo sit rōabilis vel nō relinq iudici. cū nec certa regla possit tradi. ar. ex̄ de offi. dele. de causis. ut i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 206. Hec satis ꝯcordat cū pcedēti. q: oē irrationabile phibet ius. ff. de legi. qd non rōe. et dis. i. c. ꝯsuetudo. Sz q: istd nō pōt spāliter in oibus determinari relinquitur iudicio recti iudicis dicto. c. de causis. B

4 ¶ Sed quāto tempore prescribit seu firmat ꝯsuetudo.? R. vt Host. ait. Scōm canonistas requirit tps 40. annoꝝ. ex̄ de elec. cumana. et ex̄ de censi. olim. A. Melius facit ex̄ de pscrip. audit. Et dicit Host. q̄ oēs canoniste dicunt expectandū tēpus. 40. annoꝝ ut in sū. con. eo. ti. q. 207. Sed hoc dz intelligi cum agitur de prescriptione alicuius rei seu iuris ecclesiastici. vt

patet in iuribus ad hoc allegat. et hic sequit. B. Et hec habēt locū in ecclesiasticis. Scdm leges tn̄ ē diuersitas. Nā fm aliquos suffici unt .10. anni inter p̄sentes. et .20. inter absentes. Sed fm alios expec tandū ē tps tantū q in ɔtrarium memoria nō existat. Primū veri° videt. vt nō. C. que sit lon. ɔsue. in rubro. A. Puto q velit allare. C. de p̄scrip. lon. tēpo. 10. vel. 20. an. Et co. ti. l. fi. habetur clare q lōgū tps quo inducit p̄scriptō. dr. 10. an norū inter presentes. et .20. inter ab sentes. B

5 ¶ Consuetudini rationabili alicu ius loci n̄ derogat p statutū nouū pape nisi illud exprimatur. ex̄ de ɔ sti. licet. li. 6.

6 ¶ Que aūt est differentia inter con suetudinē et prescriptionē? R. fm Hosti. Sex possunt differētie assi gnari. Prima qr p̄scriptio locum hz i reb° mobilib° et imobilib° cor poralib° et icorpalib°. ex̄ d̄ p̄scrip. audit. et .c. se. Cōsuetudo v̄o i icor poralib° tn̄. vt in seruitutib° iuris dictionib°. electionib° et h°. Scd̄a qr p̄scriptō acqrit singulari et p̄ua to. sz ɔsuetudo n̄ acqrit magl istī q̄ȝ illi. Tertia qr i p̄scriptōe exigit titu l° et bona fides. ex̄ de p̄scrip. si dili gēt. sz in ɔsuetudine n̄ reqrit titul° sz solū tps. ff. de vsur. l. cū de ire z A. Mel°. ff. de legi. de qb°. et di. .1. cōsuetudo. B. Quarta qr p̄scri ptiō et p̄uilegiū nō cōcurrūt. ex̄ de fide instru. ter dilectos. §. ceterū et ex̄ de p̄scrip. venieñ. Sz ɔsuetudo et p̄uilegiū bene cōcurrūt. ex̄. c. cū dilect°. et ex̄ de uerbo. sig. abbate. Quinta qr p̄scriptio ,p̄prie ē exclu sō actōis siue petitōis. sz ɔsuetudo ē actōis siue iuri acq̄sitio. ex̄ d̄ ele. cōstitutus. et .c. in genesi. in fi. A. Pōt tn̄ fm eundē Host. consuetu do ēt negatiuā respicer vbicūqȝ ,p bari pōt. s. q tale qd fieri nō debe at. ar. ex̄ de elec. cū ecclesia vultera na. ad fi. et in sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 208. vbi hi casus oēs notāt. B. Sexta qr ɔsuetudō erronea nihil iuuat. Secus i p̄scriptōe qr titulus puta tiuus et si verus nō sit dū tn̄ ,pbabi lis error excuset dat edm p̄scriben di. ff. pro empto. qd vulgo. et ff. ,p suo. l. vlt.

Ontentio
vtrū sit pecca tū mortale? R°. fm Tho. sa se .q. 38. Si accipiatur contentio fm q importat impugnationē verita tis et inordinatū modum. sic ē pec catum mortale. et hoc modo diffi nit Amb°. contentionē dicens q ē impugnatio veritatis cū confiden tia clamoris. Si autem contentio dicatur impugnatio falsitatis cuz debito mō acrimonie. sic cōtentio est laudabilis. Si autem cum inor dinato mō. sic pōt esse veniale pec catum nisi forte tanta inordinatio fiat in contendendo q generet ex hoc scandalum. Unde apls cū di xisset .2. Thimot. 2°. Noli contēde re v̄bis subdit. Ad nihil .n. vtile ē nisi ad subuersionē audientiū. A. Idē in sū. cō. li. 3° ti. 34. q. 226. vbi et dr̄ fm eundē Tho. q cōtēdere ē contra aliquē tendere. Et sicut dis cordia contrarietatem quandam i portat in voluntate. ita contentio quandam contrarietatem impor tat locutionū. et q debitus modus contendendi attenditur si conue nit personis et negocio. B

Contractus ſm vꝰ
ē vltro citroqꝫ obligatō ex vo
lūtate ptiū ſurgēs. ut ēptio. vendi-
tio. locatio. ꝯductio. mutuū ⁊ ſilia
Quaſi cōtractus ē obligatio q̄ qs
obligat alicui ex aliquo offō vl' fa
cto licito ⁊ honeſto. lꝫ nō interue-
nerit exp̄ſſa voluntas vtriuſqꝫ vt
tutela vel cura aut negocioꝝ alicō
rū geſtio ⁊ hꝰmōi. Nā q̄uis pu-
pillꝰ hn̄s tutorē. aut pubes ſiue fu-
rioſus hn̄s curatorē. vel ille cuius
ignorant̄ gerit q̇s negociū n̄ exp̄ſ
ſe ꝯxerit. nihilominus tutor cura-
tor ⁊ negocioꝝ geſtor obligant̄ qi
ꝯxiſſent. Idē Vl. A. Idē in ſū. cō.
li. 2. ti. 5. q. 91. ad fi. Sed de his lati
us hētur in Inſti. de obli. p to. cū
mult̄. ſe. ti. ⁊ i ti. d̄ obli. q̄ ex quaſi
ꝯtrac. naſ. p to. B. De ꝯtractibus
ſub cōditone ⁊ huiuſmodi vid̄. j.
matrimonium. 5. §. 5.

Contritio qd ſit? R. ſm
Pe. in. 4. diſ. 17. Contritō a
magiſtri ſic diffinit̄. Cōtritio ē do
lor voluntarie aſſūptus ꝓ pctis cū
ꝓpoſito ꝯfitēdi ⁊ ſatiſfaciēdi. Nā
ſic̄ i materialibꝰ aliqd cōteri dr̄ qn̄
totalit̄ i minimas ptes redigit̄. ita
cor hoīs cōteri dr̄ qn̄ affectus pctī
ſm oēm ſui ptē i eo totalit̄ cōfrin
git̄ ⁊ pfecte a peccato reſilit. Et qꝛ
talis reſilitio dolor qdā ē. iō cōtri
tio p dolorē tāq̄ꝫ p ꝓpriū genꝰ dif
finit̄. Addit̄ āt volūtarie aſſūptus
tāq̄ꝫ differētia ponēs i genere mo
rali. Et addit̄ ꝓ pctis. tanq̄ꝫ mā ſpe
cificans loco vltie differētie. Hec
eſt ergo diffinitio ꝯpetens contri-
tioni inq̄ꝫtū ē actus v̄tutis. Sed vt
ē pars ſacri pnie ſic oꝫ ꝙ addatur
aliqd p reſpectū ad alias ptes. ⁊
iō addit̄. cū ꝓpoſito ꝯfitēdi ⁊ ſati-
faciēdi. Con. Tho. ibidē. A. Idēꝫ
in ſū. con. li. 3. ti. 34. q. 17 a B
¶ Que differētia ē inter ꝯtritionē
⁊ attritionē. R. ſm Tho. in. 4. di.
17. Sicuti corporalibꝰ attrita eſſe
dicūt̄ q̄ aliq̄ mō ſūt cōminuta. lꝫ n̄
pfecte. Cōtritaꝰo qn̄ oēs ptes ſil' ⁊
pfecte trite ſūt. ſic i ſpūalibꝰ attritō
ſignificat quādā diſplicētiā d̄ pec
catis. ſꝫ nō pfectā. Cōtritio aūt per
fectā diſplicētiā. A. Idēꝫ in ſū. cō.
co. ti. q. 18. Et iſta perfecta diſplicē
tia ipoꝛtat ſūmuꝫ dolorē ⁊ ex toto
corde. Unde ⁊ Ray. in tit. de pe. §.
18. ſequit̄ qualis dꝫ eſſe. ait ꝙ con
tritio dr̄ quaſi ſil' ⁊ ex toto tritō. qꝛ
totū cor ad litterā quaſi terit̄ ⁊ ſci-
dit̄ p eminua anguſtia ⁊ dolor̄ ira
⁊ indignatione q̄ concepit contra
ipſa peccata. Unde dn̄s p ꝓphāꝫ
Joel. 2. Scindite corda vr̄a ⁊ nō
veſtimenta vr̄a. Itē p̄s. 50. Sacrifi
ciū deo ſpūs cōtribulatus cor con
tritū ⁊ humiliatū deus nō deſpici
es ⁊c̄. Pūge igit̄ ⁊ pcute cor tuū
ſi necē fuerit. ſpinis clauis ⁊ lācea
⁊ alijs qbus ipſe xp̄s fuit ꝓ te pū
ctus in cruce h̄ ille. Tāto. n. qs do
lore dꝫ quāta ē grauedo pcti. Gra
uedo ēt vnius pcti moꝛtalis n̄ri. eſt
ſūma ⁊ infinita cū ſit contra ſūmū
⁊ infinitū deū. ar. in Inſti. de iniu
rijs. §. atrox ⁊ ex̄ de ſen. exco. cuꝫ
illoꝝ. §. nos in̄. Unde ⁊ vnū ſoluꝫ
excludit a ſūmo ⁊ infinito bono ⁊
mittit ad infinitū malū. de pe. di. 5.
frēs. Et ſic ēt pp vnuꝫ ſolum pctū
moꝛtale deberet q̇s ſūme ⁊ infini
te dolere pp qd̄ ſi fūderꝫ lachrimas
ad eq̄litatē aq̄ mar. cōdigne dole-
re n̄ poſſet. Dꝫ ergo qs ſ cognoſcē

q' nō posset et p uno pcō quātū de-
beret dolere. ⁊ si nō pōt qđ dz spe-
ret i mia dei faciēdo qđ pōt. i. ex
toto corde dolendo. Et tāto magl
quanto plura ⁊ grauiora cōmisit
pcā. Joel. 2. Cōuertimini ad me i
toto corde uestro ⁊c. ⁊ de pe. dis.
i. quem penitet. B.

2 ¶ Utr̄ reqraẗ cōtritio ð qlib3 pcō
mortali. R̄. ẜm Pe. in. 4. dis. 17.
Q2 i oi pcō mortali ē actualis aū-
sio uolūtatꝭ a deo ad pcm̄. Et 9ria
9trarijs curant. Oportet q' i oi re-
missione pci mortalis sit actualis
auersō a pcō ad deū que gdē 9tri-
tio appellaẗ. De pcis tn̄ oblitꝭ suf-
ficit contritio gnālis cū conatu ad
recordādū ⁊ dolēdū. Nec solum
de pcō oblito dz qs i genere dole-
re. s3 ēt de obliuione eiusdē q̄ ex
negligētia 9tingit. A. Hoc vltimū
dictum de dolore obliuionis fuit
Tho. qui con. pdictus sil'r cū Ray.
ut in sum. con. eo. ti. q. 19. B.

3 ¶ Utr̄ spālis contritio ð quolib3
pcō reqraẗ. R̄. ẜm Tho. i. 4. dis. 17
q' q̄ztū ad pricipiū 9tritōis. s. cu3
qs de pcis suis cogitat ⁊ dolet. ⁊
si nō dolore 9tritōis saltē dolore
attritōis. sic op3 q' sit spālis ð sin-
gulis pcis q̄ qs i memoria h3. S3
q̄ztū ad terminū q. s. ē dolor iam
gr̄a iformat', suffic̄ q' sit una cois
cōtritio de o ibus. Tūc. n. motus
agit in v̄tute oiu3 dispositionū p̄-
cedētiū. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q.
20. ⁊ ut ibi pat3 circa hoc clarius
loqẗ Pe. sic dicens. Deus nō req-
rit ab hoie ipossibile. s3 possibile.
Aut ergo pōt haberi cōtritio spā-
lis siue ante siue p'. ⁊ tūc rrgritur
Aut n̄. ⁊ tūc dico q' sufficit gnālis
Nā i momēto pōt hō 9uerti. ⁊ i
momēto n̄ pōt hō 9fiteri de singu-
lis. s3 postea si tēpus h3 de his 9fi-
teri dz. Gnālis tn̄ cōtritio ð q̄ dicit
Aug. i li. de pnia. Penitētē op3 si-
mil'ð olere de oi crimine. h ē dis-
positio ad gr̄am imediata. Nam
dolere de uno pcō siue alio n̄ suf-
ficit ad salutē. Et ex his pat3 q' suf-
ficit cōtritio gnālis ⁊ ē nccia q2 p-
ticularis nō sufficit. sed postea si
facultas adest. deuenire necesse est
ad spālē. sicut op3 uenire ad spā-
le3 cor̄ recogitationē: ⁊ 9fessionē
de pe. dis. 5. consideret. B.

4 ¶ Quot ⁊ q̄ sunt cause inductiue
9tritiōis. R̄. ẜ3 Ray. Sex. Pria
ipa pcōr̄ recogitatio. Isa. 38. Re-
cogitabo tibi oēes ānos meos i
amaritudine aie mee. Secūda pu-
dor. q ad cogitatō3 seqtur. p̄ṽ. 12.
Putredo in ossib' eius q 9fusiōe
res dignas gerit. Tertia pcōris ui-
litas. Hiere. 2. Quā uilis facta es
nimis iterans uias tuas. Quarta
timor extremi iudicij ⁊ tormenti
1. Pet. 4. Impi' ⁊ pcōr ubi appa-
rebunt? Ro. 6. Stipendia peccati
mors. Quinta dolor. s. de amissio-
ne patrie celestis. Apoc. 3. Tene
qđ habes ut nemo accipiat coro-
nam tuam. Silr dolor de offensa
dei. Hic dolor debet esse acer. q2
offendim' deū creatorē acrior q2
patrē nostrū celestē. acerrim' q2 ⁊
nostrū redēptorem qui nos pro-
prio sanguie liberauit. Sexta spes
que est triplex. s. uenie qua pcā di-
mittuntẗ. gr̄e qua bona operamur
⁊ glie qua remunerabimur Apo.
3. Ego sto ad ostium ⁊ pulso. si
qs audierit uocē meā ⁊ aperuerit
mihi iannam itroibo ad illū ⁊ ce-
nabo cum illo. ⁊ ille mecum. A.

Idē i sū.con.eo.ti.q.21.ubi h̄ ali quātulū latius ponunt. B.

5 ¶ Post h̄ qrit. Utrū dolor contritōis debeat eē intellectualis ł sensibilis. R. fm Pe.i.4.dis.17. Sic dic Criso⁹. unūqdq; p q̄scūq; cās nascit p easdē dissoluit. ex de re. tur.c.i. Cū g⁹ pcm̄ p actū uolūtatis sufficiēt possit nasci. sufficient ēt p solū actū uoluntat̄.s.p displicētiā ꝛ dolorē q̄ tm̄ ē ex pte nr̄a pōt tolli. Et cū h⁹mōi dolorē hr̄e sp sit i ptāte hōis. nō āt hr̄e dolorē sensibilē iō deus n̄ regrit dolorē sensibilē de cōtritōis ncc̄itate sȝ ē de ei⁹ pfectōe. Cō. Hosti. A. cō. ēt Tho. ut i sū. con.eo.ti.q.22. Debet ēt hō ad dolorē sensibilē ꝛ lachrymationē conari. ut pȝ p Aug⁹. de pe.dis.i. quē penitet. Et si n̄ pōt. de h̄ ipo dȝ dolere ꝛ uelle potius mortē ꝛ oīa mala subisse quā uni pcō cōsensisse. ꝛ disponere potius mortē ꝛ q̄libet mala i futurū tolerare q̄ pcō amplius consentire.32.q.2.ita ne. B.

6 ¶ Utrū cōtritio possit esse nimia. R. fm Tho.i.4⁰.dis.17. Dicēdū q̄ cōtritio ex pte doloꝛ q i rōe ē. s. displicētia pci iq̄ꝫtū ē offensa dei nō pōt eē nimia. sic nec amor caritatis dei q̄ intenso displicētia pci i tendit. Sȝ q̄ꝫtū ad dolorē sensibilē pōt eē nimia. sicut ēt exterior corpis afflictio. ut ieiuniū ꝛ hui⁹ mōi. In his ei oīus debet accipi p mensura debita ꝯseruatio subiecti. Propter q̄ dī Ro.12. Rōabile obsequiū uestrū. A. Idem in sum. con.eo.ti.q.23. B

7 ¶ Utrū in cōtritōne regrat maior dolor de uno pcō q̄ de alio. R. fȝ Pe. ubi s. De pcīs i cōi iq̄ātum sūt offensa dei dȝ eē maior dolor de maiori pcō habitualit̄ q̄dē nō actualiter. Sic ēt i spāli dȝ eē maior dolor de maiori pcō eo q̄ hȝ maiorē rōnē doloris. Dolor q̄q; sensibilis. penalitatis cōueniēs ē ut sit maior. nō tm̄ ē necessariū. qr maiori offense maior pena debet. Cō. Tho. ibidē. A. Idē i sū.con. eo.ti.q.24. ubi ēt dī quo ad dolorē sensibilē. lȝ sit cōueniens q̄ sit maior tm̄ nō ē ncc̄ius. qr ē sine eo pōt esse uera contritio. B.

8 ¶ Utrū post remissionē pci debeat de eo eē cōtritio. R. fm Tho. in 4. dis.17. Dolor contritiōis r̄ndet culpe ex pte auersionis ex q̄ ipa culpa quandā infinitatē hȝ. Et iō uera cōtritio dȝ saltē in habitu sp manere. A. Cō. Pe. ut in sū.con. eo.ti.q.25. Et ad h̄ de pe. dis. i. nō ita. ubi dicitur. Lingua cordis n̄ carnis apud uerū iudicem pcā iugiter confiteri debemus. B.

9 ¶ Utrū cōtritus dēat pot⁹ uelle esse in inferno q̄ꝫ peccare. R. fm Tho. in q̄libet. Cōtrit⁹ tenet ex caritate pl⁹ dilige deū q̄ꝫ seipȝ. Peccare āt est facere ꝯtra deū. Pena āt sustinet ē cōtra seipm. Iō opȝ q̄ cōtrit⁹ quālibet penā peligat eē pe. sed tm̄ descēdere i spāli ad hāc penā uel ad illā nō tenet. imo illut te faceret si qs seipsum uel alium sollicitaret sup h⁹mōi pticularib⁹ penis. Cō. Inno. A. Con. Al. ut i sū.con.eo.ti.q.26. ubi ēt dī hȝ Ansel. in li⁰ de similitudinibus. q̄ qs dȝ magis eligei eē in inferno sine culpa q̄ꝫ i paradiso cū culpa. B.

10 ¶ Utrū pci remissio sit cōtritiōis effectus. R. fm Tho. in 4⁰ dis. 17. Cōtritio pōt dupliciter cōsiderari

Uel i ꝯtꝰ ē ps sacrī. vel i ꝯtū ē actꝰ ꝟtutis. ⁊ vtroqꝫ mō ē cā remissio nis pctī. ſꝫ diuersimode. qꝛ i ꝯtus ē ps sacrī coopaᷓ ad remissionem pctī instrālr. sicut ⁊ alia sacrā. In ꝯtū aūt ē actus ꝟtutis sic ē q̄ſi cā mālis remissiōis pctī sicut ⁊ mate rie dispositio. Et addit hosti. ꝙ lꝫ i ꝯtritōe dimittaᷓ pctm qn̄ fit cū ꝓ posito ꝯfitēdi ⁊ satisfaciēdi. si tamē postea tpē debito n̄ seq̄ᷓ ꝯfessio ⁊ satisfactio pctm q̄dē dimissū non reddit ſꝫ mortalr peccat q omittit Et sic itellige ꝺ pe. di. i. magna. A. Idē i sū. ꝯ. co. ii. q. 27. Cō. ēt ꝑdictꝰ Ray. in ti. de pe. §. 19. q incipit q̄li ter. Refert tn̄ ibi aliquos dicere ꝙ sicut tribus mōis deū offēdimus. corde ore. ⁊ ope. ita tribꝰ mōis est necēio satisfaciēdū. alˀs n̄ dimittitur pctꝫ. ar. ꝺ pe. di. 3. ꝑfecta. Auctori tates āt illoꝝ q̄ dicūt pctm dimitti sola cordis ꝯtritōe. asserūt itelligē das eē cū articulꝰ necītatꝭ excludit oris ꝯfessiōeꝫ ⁊ satisfactiōem. Alij ꝟo dicūt ꝯditionalr fieri remissio nē ꝑ cordis ꝯtritōeꝫ ar. de pe. di. 3. sane i fi. dicit tn̄ Ray. ꝙ pria opio videlꝫ ꝙ ꝑ ꝯtritōeꝫ remittaᷓ pctꝫ ē celebrior cuiꝰ ꝟitas inq̄t pꝫ per exēplū Lazari quē prio suscitauit dn̄s quā a discipulˀ solueretᷓ. Ioh. xj. Itē ꝑ Io. leprosos. q i via anq̄ venirēt ad sacerdotes mūdati sūt Luc. 17. ⁊ ps. 31. Dixi ꝯfitebō ad uersuꝫ me iustitiā meā dn̄o ⁊ tu r̄ mi isti ipietatē pctī mei. dixi. i. fir miter i aio ꝓposui. h̓ ille. Puto āt ꝙ ⁊ due alie opiniones ꝑdicte sal uari possint. Nā lꝫ ꝯtritio pōat ve re ꝯtritū i statu salutis. tn̄ ꝓꝑ illam n̄ vr̄ fieri simplex remissio cū con tritus adhuc remācat iuxta posse ad ꝯfessionē obligatꝰ. Un̄ quousqꝫ fuerit ꝑ sacerdotē in ꝯfessione ab solutus n̄ vr̄ plene dimissus. vt pꝫ in Lazaro q lꝫ fuerit resuscitatꝰ a dn̄o. adhuc tn̄ erat ligatus quousqꝫ fuit ꝑ discipulos absolutus Ioh. xj. Iō plena remissio n̄ vr̄ dari an̄ ꝯfessionē nisi ipossibilitas illā pcī tus excludat. Un̄ i li. de padiso. ⁊ de pe. di. i. nō pōt. dicit Amb. Nō pōt a pctō iustificari quisq̄ꝫ nisi fue rit pctm an̄ ꝯfessus. B.

¶ Utꝝ cōtritio possit delere totuꝫ reatū pene. R. fm Pe. vbi. s̄. ꝯtri tionis intentio pōt attendi dupli citer. vel ex pte caritatis q̄ causat dis plicētiā pctī. vel ex pte doloris q̄ i sensitiua excitaᷓ. ⁊ vtroqꝫ mō pt̄ tn̄ itendi ꝯtritio ꝙ tota pena r̄mit teretᷓ. nihilominus tn̄ ꝯfessio ⁊ pnie iuncte expletio reqriᷓ ꝓꝑ ꝑceptū ⁊ ēt ꝓꝑ incertitudinē. qꝛ. s. n̄ ē qs certus ꝙ sua ꝯtritio fuerit suffici ens ad totū reatū tollendū. Idem Tho. vbi. s̄. A. Ideꝫ in sum. con. co. ii. q. 28.

Contumatia

Triplex ē ꝯtumatia. Naꝫ alia ē in nō veniendo ad iudiciuꝫ Et hec triplex. prio mō qn̄ ꝑēptō rie citatus venire ꝯtēnit. 2o mō qn̄ maliciose se occultat. 3o. qꝛ ipedit ne citatio ad eū ꝑueniᷓ possit. De qbus ex̄. vt lite n̄ ꝯtes. qm̄ frequēt. Secūda ꝯtumatia ē qn̄ citatus ad iudiciū venit quidē. ſꝫ n̄ vult iuri parere. vel an̄ finitā cāe examina tōem ꝯtūaciter recedit. xj. q. 3. cer tum. Tertia qn̄ offensa eius ē māi festa ⁊ iussus a iudice n̄ vult emen dare. ex̄ de ver. sig. ex parte in fi.

¶ Nūquid aliquo cāu lite n̄ cōte

ftata possint ꝯ cõtumacẽ testes recipi et ad sniam diffinitiuã pcedi? R. sic. ex aliqua spãli cã. puta si qõ moueat sup alicuius electiõe. et hnc pp longam morã ecclia patiat in spũalibus et tpalibus lesionẽ. Itez si moueat qõ super copula maritali. ne viro vel mulieri fornicatõis occasio pbeat maxie cuz ppinquitatis gradus opponitur diuina lege phibitus. extra vt lite nõ cõtes. qm frequenter.

Contumelia

et ɔuitiũ. Hic prio qritur qd sit ɔtumelia? R. fm Tho. fa fe q. 72. q ɔtumelia importat dehonoratõez alicuius p verba siue p facta. aut quicqd vim significãdi hz. Differt ãt a ɔuitio i hoc quia p verba ɔtumeliosa repñtat ppe defectus culpe. Sed p ɔuitiũ repñsentat generalr quicunqz defect9 siue culpe siue pene. vnde si aliquis dicat alteri iniuriose cũ esse cecũ cõuitium quidẽ dicit sed non contumeliã. Si aũt dicat q si fur non solum ɔuitium sed ẽt ɔtumeliam ifert. Sepe tñ vnum p altero põitur. A. Idem in sum. con. li. 3. tit. 34. q. 238. B.

¶ Utrũ ɔtũelia siue ɔuitiũ sit pctz mortale? R. fm Tho. fa fe. q. 72. ppzie et p se vtrũqz hoz pctz mortale ẽ non minus q̃ furtũ vel rapina. Non. n. homo minus amat suum honorẽ q̃ rem possessam. Si tñ aliqs ɔuitiũ vel ɔtumeliã dixerit nõ aĩo dehonestãdi. sz pp correctõez vel aliqd h9mõi dicit ɔuitiũ sɔtumeliaz p se sz p accidens. vnde hoc põt esse qñqz vẽiale peccatũ. qñqz sñ pctõ. A. q. 83 Tho. ibidem. sicut licitũ ẽ aliquẽ verberare vel i rebus dãnificare cã disciplie. sic ẽt põt aliqs alteri quem corrigere dz vbũ aliquod ɔuitiosũ dicẽ. et hoc mõ dñs discipl'os vocauit stltos. Luc. vlt. Et apls Galathas insensatos. Gal. 3. Tñ sic dicit Aug9. i li. de sermone dñi in monte. raro et ex magna necessitate obiurgatões sunt adhibende i qb9 ñ vt nobis sz vt dño seruiat istemus. B. In q̃ tñ ẽ necia discretio vt hõ modrate talib9 vbis vtatur qr possz ita graue esse ɔuitium q p icautelã plañ auferret honorẽ ei9 ꝯ quẽ pfert. et tunc possz hõ peccare mortalr ẽt si ñ itẽdẽt dehonoratõez alteri9. sic ẽt si qs icaute aliũ ex ludo pcutiẽs grauit ledat.

¶ An liceat cã correctõis ɔuitiuz dicere? R. fm Tho. fa fe. q. 72. Sicut licitũ ẽ aliquẽ verberare vel i rebus dãnificare cã disciplne. ita ẽt põt aliqs alteri quẽ corrigere dz aliqd verbũ ɔuitiosum dicere. Et hoc mõ dñs discipulos vocauit stultos. Luc. vlt. Et apostolus Galathas insensatos. Gal. 3. Tñ vt dicit Aug. ex magna necessitate obiurgationes sunt adhibende. in qb9 ñ vt nob sz vt dño seruiat istemus. A. Idẽ i sũ. cõ. co. ti. q. 239. et h satis pñt ɔphendi ex dictis. s. §. primo pcedenti. B.

¶ Utrũ hõ dbeat ɔtumelias sibi illatas sustinẽ? R. scdm Tho. vbi. s. Sicut i alijs iniurijs sic et i vbis cõtumeliosis tenemur hñe animũ pparatũ ad tolerãtiã si expediẽs fuerit. Qñqz tñ opz ut cõtumeliã repellam9 pp duo. prio qdẽ ppt bonũ ei9 q ɔtumeliã infert ut eius audacia exprimat. et ꝯ cetero alia

nõ attẽptet. A. Juxta illḋ ꝓ.ꝟ.26. Rñde stulto iuxta stulticiã suaꝫ ne sibi sapiẽs videat. Et hoc qñ veri-siliter põt ꝓdesse. al' secus. vnde ⁊ ibidẽ imediate pmittit. Ne rñdeas stulto iuxta stulticiã suã ne efficia-ris ei silis. B. 2° ꝑꝑ bonũ multorũ quoꝝ ꝓfectus ꝑ ꝯtumelias nobis illatas ipeditur. A. Unde Greg⁹. sup ezech. omel'. 9. dic̃. Hi quorũ vita in exẽplo imitatõis ẽ posita ð bẽt si possũt detrahẽtiũ ꝟba cõpes cere ne eoꝝ pdicationẽ audiant q audire poterant ⁊ in prauis mori bus remanentes bene viuere cõtẽ nant. Hec etiam notant in sũ. con. co. ti. q. 240. B

Chorea

Utꝝ chorea ⁊ h⁹mõi ludi sint liciti. R. ƀm Al. in. 4. dis. 16. Huiusmõi ludi ƀꝫ se nõ sũt mali q: bñ fieri pñt. Sꝫ triplici de cã possũt fieri mali. 1. si fiant ad ꝓ uocandũ libidinẽ ⁊ h⁹mõi. 2. si nõ cõueniunt ꝑsone vt clericis siue re giosis aut alijs h⁹mõi. 3. si fiant nõ ꝯgruo tpe. tristicie uel pnie. Si ꝟo fiãt ex cã alicui⁹ honeste leticie ⁊ a ꝑsõis secularib⁹ ⁊ ꝯgruo tpre ac alijs debitꝭ circũstantijs nõ ẽ illici-tũ. vide. ĩ. ludus ⁊ ioc⁹. A. Al. plu ra ⁊ clarius loquitur ut statim pa-tebit. B

¶ Utrũ ducẽtes illicitas choreas peccẽt mõtalit. R. ƀꝫ. ꝧ ꝧ. Credo ꝙ sic siue in festis siue i ꝓfestis si ƀ faciãt cã incitãdi ad libidinẽ se ul' alios. aut si choreas ducãt ð ꝯsue tudine. Uñ Hiero⁹ i quadã omel'. Nõ credo viro si dicit se illesũ eua sisse a spectaculis taliũ. cũ Dauid ex eo ꝙ vidit Bersabee lauantem se ad libidinẽ ꝓuocatus sit. Si ãt aliqs vel aliq̃ non corrupta intẽtõ ne aliqñ imisceat se h⁹modi chore is. tene ꝙ i pcẽdenti. §. dr̃. A. Dic-tus. ꝧ ꝧ. clari⁹ loqtur. Nã asserit chorizantẽ corrupta intẽtõe pecca re mortalit ⁊ silit chorizantẽ dc cõ suetudine lꝫ ẽt nõ faciat corrupta i tentõe. subiũgẽs. Si ãt aliqs l' ali qua raro ⁊ sine aliq̃ corrupta iten tõe se imisceat h⁹mõi choreis. nõ audeo dicere ꝙ sit peccatũ morta le. sed nec audeo eũ uel eã excusar vel assecurare a pctõ mortali cũ in gerat se ꝑiculo ꝓuocandi alios ad libidinẽ. ⁊ ipso facto videatur ap-probare choreas. ⁊ exẽplo sui au ctoritatẽ alijs silia faciẽdi pstare. vt i sũ. con. li. 3. ti. 34. q. 281. Ideo glo. Ray. sic loquit. Quia multꝭ ꝯ currẽtib⁹ pñt choree aliqñ excusa ri. ideo illas pcise nõ dãnat. sed q: vt plurimũ ⁊ qi sꝑ occurrũt oppo sita ⁊ multoꝝ pctõꝝ occasiõcs ꝓp terea pdictos excusare nõ audet. Uñ vt sciat qñ possũt excusari ⁊ qñ nõ. sciendũ est ƀm Al. vbi. s̃. ⁊ i sũ. con. co. ti. q. 280. ꝙ qnqꝫ ꝯcurrẽti-b⁹ ad choreaꝫ põt excusari. Pri-mũ ꝙ sit debito tpe. s. gaudij sic̃ in nuptijs uel tpe victorie vel libera-tõis hõis vel patrie. vel i aduentu amici de t̃ra lõginq̃. Scðꝫ ꝙ sit cũ honestꝭ ꝑsonis de qb⁹ nõ oriat p-sũptio mali. ñ cũ leccatoribus vel cũ leccatricibus. Tertiũ ꝙ fiat a ꝑ sonis secularib⁹. q: monialibus ⁊ monachis ⁊ clericis q: in alijs ð bent occupari oẽm chorẽa putat ẽe illicitã. Quartũ ẽ ꝙ hõesto mõ fiãt ñ gesticulatõib⁹ nimis in hõe-stis vel inordinatꝭ. Quintũ ẽ ꝙ can tus excitãs in talib⁹ ⁊ musica nõ sit de illicitis. sed de morib⁹ vel de

deo. Predictis possunt ꝛ alia ad di videlꝫ rectitudo intētōis. Unde ꝛ idē An. dicē vbi. s. ꝙ pcipua cau sa qua chorea sit illicita ē mala in tētio ut qñ fit ad ostendendā vel ꝓ uocandā libidinē. sicut fere mō in gt oēs exercēt. Secundū ꝙ ñ fiat tpre tristicie seu pnie. fm eundē sic df. Eccl. 22. Musica in luctu ipor tuna ē narratio. Et hoc mō dicit i terdicit penitenti ne sit in ludis. qꝛ dū penitet tps est flendi. Tertiū ꝙ nō fiat tpe deuotioni deputato. ut pꝫ ab aduentu vsqꝫ ad epiphaniā īquo ēt solēnitas nuptiarꝫ ꝓhibet 34. q. 4. non oportet. Quartū con ueniētia loci. Nā nullo mō licꝫ ta lia agē in locis siue oratorijs q̄ so lūmodo d̄putant ad diuina. Ma. 21. Domꝰ mea domus orōis voca bit. Et dis. 42. oratoriū. vbi dicit. Oratoriū h̄ sit qd̄ df vt ibi nec qc q̄ aliud gerat aut credat q̄ qd̄ di uinis laudibꝰ cōueniat. Ad idem dis. ea. i oratorio. Et sic reqsita ad excusationē choree sunt nouem. Pñt āt reduci ad sex. videlꝫ recti tudo intētōis. rōabilis cā ut ꝓpter nuptias ꝛ hꝰmōi. Itē ꝯuenientia tpis ꝛ loci. Itē ꝯueniētia psone ꝛ modi. Et his cōcurrētibꝰ pñt cho ree excusari. alˀ ñ. Uñ ꝛ Luc. 6. df Ue vobis q ridetis nūc. Sed cer te ꝓdicta oīa ut plurimū i choreis occurrūt in ꝯtrariū ita ꝙ ēt multa mortalia pctā in eis cōmittunt. vi delꝫ sinistra intentio. Nā ꝛ vt ipe alias dicit. fere oēs mō exercēt tri pudia ad ostendēdū seu ꝓuocādū libidinē. Itē. 2. defectꝰ cāe. qꝛ se pe fiunt sine aliq̄ rōnabili cā. sꝫ pp libidinē vel vanitatē vel leuitatē. Itē. 3. incontinētia tpis. qꝛ vt plu rimū fiunt in tpe pnie ꝛ tpe deuo tiori uel solēniori sicut est a. 70. vs qꝫ ad octauā pasce in quo ꝓhibet ēt solēnitas nuptiarꝫ. 33. q. 4. nō oꝫ vel alijs similibus tēporibus. Itē 4. incōueniētia loci. Sepe. n. fiūt i locis ad diuinū cultū deputat. Itē 5. incōuenientia psone. qꝛ non nū qꝫ intermiscent religiosi vel mōia les seu clerici. ꝛ frequētius fiūt cū psonis inhonestis leuibus uel suf pectis ꝛ cū mulieribus ornatu me retricō ꝓparatis ad capiēdas aias ꝓv. 7. Itē. 6. inconueniētia modi. qꝛ vt plurimū fiunt gestibus lasci uis ꝛ dissolutis. Itē cū sono seu cā tu inhonestorꝫ ꝛ ad luxuriam seu ad aliud pctm̄ ptinentiū. Ue ergo istis tripudiantibus uel delectabi liter aspicientibus seu astantibus. 86. dis. vident. uel qualitercūqꝫ cō sentientibꝰ ad Ro. 1. ibi. Digni sūt morte ꝛc. Itē non resistentibus cū possint. 83. dis. error. 4. q. 7. n egli gere.

C

Orrectio i s. pu nitio. quā prelatus hꝫ facer. Habꝫ . n. corrigere delicta subditorꝫ ñ ex odio. sed ex caritate. 86. dis. odio. Qd̄ si negligit grauit peccat ꝛ gra uiter puniēdus ē. Talis. n. canis i pudicus dicendꝰ ē potius q̄ eps 83. dis. nemo. ꝛ. c. error. ꝛ. c. nihil Nec circa hoc dꝫ esse remissus. qꝛ dū vni parcit indigno ad contagi um ꝓuocat vniuersos. Facilitas . n. venie incentiuū tribuit delinqn di. 23. q. 4. ē iniusta. ꝛ. c. se. Itē nō dꝫ esse crudelis vl' seuerus. 45. di. lꝫ ꝛ ꝓv. 30. Qui nimis emūgit eli cit sanguinē. Et siue plectendo si ue ignoscendo hoc solum bene

agit ut uita hoīuʒ corrigat. 23.q.5 ꝓdest. Iusticia.n.uel mia multuʒ destruit si una sine alia teneat. 45. dis. disciplina. Melius ē āt ō nimia mia ꝗ̄ de nimia seueritate reddet rōnē. 50. dis. ponderet in fi. 26. q. nlt. alligat. Nā ꝛ leuiter castigat⁹ reuerētiā exhibet castigāti. Asperitatis āt nimie increpatio nec correctionem recipit nec salutem. 45 dis. cum beatus.

2 ¶ Quid si platus in corrigēdo excedit mōʒ. R. Si ex caritate correxit nō exigit a subditis ueniā postulare. 86. dis. qñ. Si āt ex odio tenet tūc iniuriarūʒ. ff. ad. l. acql. quēadmōʒ. §. municipales. A. Al' incipit. §. mgr̄at⁹. B. Facilius tñ pc̄t i h casu plat ꝗ̄ alijs qꝛ i cura rei familiaris uix pōt uitari pc̄m 25. dis. q̄lis. A. Hoc ē uerꝫ qñ pc̄m ꝓcedit ex nimia occupatiōe cure Sec⁹ si ex malignitate. tūc.n. plati graui⁹ delinquūt. ꝛ duri⁹ sūt punien di q alioꝝ trāsgressionib⁹ debuerūt obuiare. 11. q. 3. ꝓcipue. B.

3 ¶ Utrū aliqs debeat cessare a correctiōe timēdo ne ille fiat deterioꝛ R'. ſʒ Tho. ſa ſe. q. 33. Correctio puniēs a platos nō ē dimittēda pp turbationem ei⁹ q corrigit. tñ qꝛ ꝛ si spōte ꝓpria emēdari nō uelit. corrigēd⁹ ē p penas ut peccare dēsistat tñ ē qꝛ ꝛ si incorrigibilis sit ꝓuidet bono cōi dū seruat ordo iusticie. ꝛ uni⁹ exēplo alij deterrēt. Secus āt ē de correctiōe fraterna. ut ī. correctio. 2. §. 1. ꝛ. 5. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 9. q. 8. B.

3 ¶ Utrū pcōꝛ possit aliū corrigere R. ſʒ Tho. ubi s̄. Correctio pertinet ad aliquē iquātū in eo uiget rectū rōis iudiciū. Pc̄m āt nō tollit q̄n remaneat i peccāte aliqd̄ ō recto iudicio. Et ſm h pōt sibi cōpetere delicta subditoꝝ corrigere ꝛ arguere. Sed tñ pc̄m ꝓcedēs īpedimētū affert pp tria. prio qꝛ ex pcō suo indignus reddit ut aliquē corrigat ꝓcipue si maius pc̄m ꝯmisit ſo ex scandalo quod seqt inde si pc̄m corrigētis sit manifestū. quia uidet ꝙ nō corrigat ex caritate. ſʒ magis sui ostētatione. 3º. pp superbiā corrigētis q sua pcā ꝑuipēdēs seipsum proximo ꝓfert. Itaqʒ si pcōꝛ cum humilitate corrigat nō peccat. lʒ p h uel i n ꝯscientia ſris uel saltem in sua cōdemnabileʒ se ostdat. A. Idem in sum. con. co. ti. q. 7. Ubi etiā dī ꝙ sic intelligendū ē illud Ro. 2. In q̄ aliū iudicas teipm ꝯdēnas eadē.n. agis q̄ iudicas. Et itelligo h cū hūilitate. i. est cū uera recognitiōe ꝛ ꝯtritiōe suoꝝ pcōꝝ. al'. non pōt eē hūilitas vbi ē dine uolūtas rebellio. Numeri. 15. ibi. Aia que p supbiā ꝛc. Itē qꝛ p sistens i pcō oio remanet idignus officio iudicandi. Uñ Gregorius omel'. 20. Durū qppe ē ut q nescit tenere moderamina uite sue iudex uite fiat aliene. B.

4 ¶ Qualiter ꝓcedēdū ē in correctione cum multitudo ē i scelere. R'. ſʒ Tho. ſa ſe. q. 108. Qñ tota multitudo peccat de ea debet sumi uindicta. uel quātū ad totū sicut egyptij submersi sūt in mari rubro ꝓsequētes filios isrl'. ꝛ sic sodomite vniūsal' pierūt. Uel q̄ntuʒ ad magnā multitudinis ptē. sic pʒ Exo. 32. in pena coꝝ q adorauerūt uitulū. Qñ ṽo ſpat multoꝝ correctio dʒ seueritas uindicte exerceri in paucos aliqs principaliores qb⁹

cetiterreāt. Sic dñs Numeri .25. mādauit suspēdi priceps ppli pro pcō multitudinis. Si aūt ñ tota mlˀtitudo peccauit. s3 p pte tūc si pñt mali secerni a bonis d3 in eos uindicta exerceri si sine alioꝝ scādalo pōt fieri. alioquin pcendū ē mlˀtitudini. ꝛ ɔtrahēdū seueritati. Et eodē mō tolerādū eēt peccatū pncipis si sine scandalo multitudis puniri nō posset. nisi forte eēt peñtale qd magis noceret multitudini uel spūalit uel tpalit q3 scādalū qd timet. A. Ad h. 50. dis. ut ɔstituerēt. Et con. pdict Al. ꝛ Ray. ut i sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 8. ubi ēt additur fm Ray. q si pcīn qd faciunt auctoritate defendunt qi non sit pcīn. tunc nō d3. ɔ tales dormire seueritas discipline. q: ēt heretici pñt dici. de pe. dis. 6. c. i. in fi. dis. 50. dño scō. dis. 82. plurimos. Et fm glo. Ray. idē uidet seruādum circa publicā pdicatō3 ɔtra delinquētē multitudinē uel pricipē. qd dcīn ē de correctione. B.

5 ¶ Quattuor sūt cāe dissimulandi ꝛ nō corrigēdi delicta ut pōit Al. Pria cū mali sunt occulti ita q ñ pñt discerni a bonis. Secunda cū multitudo ē tāta q nō possit extirpari sine scismate ecclie uel cū nō pōt fieri qn boni inoluerēt. ɔ q ut de s. §. prio. Tertia qñ pbabilit psumit de emēdatōne. ut q: peccat ex ifirmitate uel ignorātia ꝛ ñ ex obstinata malitia. Quarta si exercitādo bonos psūt ecclie. tūc. n. tolerādi sūt ne boni ocio torpescāt. Probāt hec. 44. dis. cōmessationes. ꝛ. 50. dis. ut ɔstituerēt. 23. q. 4. ipa pietas. ꝛ. c. cū qsqs. Cō. Ray. A. Idē in sū. con. dcā. q. 8. ubi circa quartā cāni addit fm eūdem Al. qñ tales talit psunt ecclie q ñ obsunt. tūc. n. pdicta de cā tolerari pñt. iuxta illud. ps. Dñs ondit mihi sup inimicos nicos ne occidas eos. Et Judicis. 2° dixit dñs. Nō delebo gentes q̄s dimisit Josue ut in ipis experiar israel h ibi Gō isti psint ita q nō obsint. i q plus psint. puto uix posse discerni nisi a deo. B. de mā ista plura habes. j. pena p°. Item. j. percutere. Itē de ɔtumelijs ꝛ cōuitijs causa correctiōis dictis. uide s. cōtumelia. §. 3. De punitōe an diminuēda sit pp̄ter scandalū uide. j. scandalū. §. 6. De correctiōe q pmittitur doctorib⁹. uide. j. excoicatio. 2. §. 2. circa mediū. ꝛ. j. locatio. §. 5. ꝛ j. magister. i. §. fi.

Correctio ij .s. fraterna.

Correctio fraterna f3 Tho. sa se. q. 33. i pcepto est. Sed q: pceptū est affirmatiuū nō obligat ad sp. s p loco ꝛ tpe. Uñ omissio ei⁹ uno mō fit meritorie. ut qñ qs opportunū tēpus iqrit. uel de ipi metuit ne deteriores fiāt. ulˀ ad bonā uitā alios impediant ꝛ h⁹ mōi. 2° mō omittit. s. cu3 peccato mortali. s. cū formidat iudiciū ulˀ gi ꝛ carnis cruciatio seu pemptōdū tñ hec ita dñent in aio q frne caritati pponāt. A. Et h uidet cōtiget fm eūdē Tho. ibidē. arti. 2. qñ aliqs psumit de aliq deliquēte pbabiliter q posset eū a pcō ftrahere. ꝛ tñ ppt timorē ulˀ cupiditatē ptermittit. B. Tertio mō est uenia le qñ timor ꝛ cupitas traditiorem facit ad corrigendum delicta fris nō ita tñ q si constaret ei q fratrē

posset a pctō retrahē dimitteret ꝑpter timorē ꝛ cupiditatē qui i aio ꝑposuit caritatem vt dic̄. Aug⁹. A. Idē i sū. ꝯ. li. 3. ti. 9. q. 3. B.

1 ¶ Utrū oporteat q̄rere q̄s corripiamus. R. ſm Tho. vbi s̄. Dicēdū ꝙ illa bn̄ficia q̄ nō ꝺbent̄ certe ꝑsone sed coiter oib⁹ siue sint tpalia siue spūalia n̄ oportet nos q̄rere etiam qb⁹ ipēdam⁹. sed sufficit qꝺ ipēdamus eis q nobis occurrunt. alioqn efficeremur exploratores vite aliene. ꝯ illud ꝓv̄. 24. Ne queras ipietatē in domo iusti. Un̄ patet qꝺ nec religiosos oportet exire claustrū ad corrigēdum delinquētes. A. Idē i sū. ꝯ. co. ti. q. 4. vbi ēt ꝺr̄ qꝺ qui h3 spālē cura3 alicuius debet eū q̄rere ad hoc vt eū corrigat de peccato. B

¶ Utrū ꝑceptū de correctione fraterna se extēdat ad oēs. R. ſ3 tho. ſa ſe. q. 33. Duplex est correctio. Una que est actus caritatis ꝛ est ꝑ simplicē admonitionē. ꝛ h ꝑtinet ad quēlibet caritate3 habentē siue sit subditus siue ꝑlatus. Est ēt alia correctio q̄ ē act⁹ iusticie. q̄ n̄ solū fit ꝑ admonitione3 s3 ēt iterdu3 fit ꝑ punitionē vt alij timētes a pctō desistāt. ꝛ h ꝑtinet ad solos ꝑlatos A. Idem i sū. ꝯ. co. ti. q. 5. vbi etiā pat3 qꝺ prima que ꝓprie ꝺr̄ cōrectio fraterna tendit ad emendationē fr̄is delinquentis. Scꝺa vero q̄ proprie ꝺr̄ correctio iusticie tendit ad bonū cōe. quod nō solū procuratur per admonitionem fr̄is. sed ēt iterdēm per punitionem: B.

3 ¶ Utrū subditi teneant̄ corrigere ꝑlatos. R. ſm Tho. vbi s̄. Subditi nō tenent̄ nec debēt corrigere ꝑlatos correctione illa q̄ ē iusticie ꝑ cohertionē pene. Tenent̄ autē correctione illa q̄ est caritatis. si i eis aliqd ē corrigibile. ita tn̄ qꝺ nō cū ꝓteruia sed cū māsuetudie ꝛ reuerentia.. A. Quia. i. ad Thimot̄. 5. ꝺr̄. Seniorem ne icrepaueris sed obsecra vt patrē. nisi imineret periculū fidei. Tc̄ eni ē publice eēnt ꝑlati a subditis redarguendi ſ3 tho. ibidē. ꝛ i sū. ꝯ. li. 3. ti. 9. q. 6. Unꝺ ꝛ paulus qui erat subditus. Petro. propter iminens periculū scādali circa fidem Petrum publice redarguit. ꝛ Petr⁹ hūiliter ꝛ patiēter correctionem recepit. ad Gal. 2°. vbi ēt glo. Aug. dic̄ qꝺ Petrus maiorib⁹ dedit exemplū qꝺ si i aliq̄ delirarēt. nō dedignarent̄ ab iferioribus corripi. Et n̄ solum ob ꝑiculū fidei. sed ꝑꝑ ēt iordinatos mores qn̄ essent publici ꝛ scandalosi deberēt dure ꝛ publice ꝑlati reꝑhēdi. 2. q. 7: Paulus dic̄. B

¶ Quo ordine ꝓcedendū sit i correctione fraterna? R. ſm Tho. ſa ſe. q. 33. Peccata publica ſ3 apl̄3 . i. ad Thimot̄. 5. sūt publice arguēda. In ꝓctis v̄o occultis locū h3 qꝺ dicit in euangelio dn̄s. Si peccauerit i te frater tuus ꝛc̄. A. Math. 18. B. Nā si te ostēdit publice corani alijs. non solu3 i te peccat sed etiā in alios quos turbat. A. Videt̄ aūt ꝙ pctā debeāt dici publica nō solū si oibus sed etiam si multis nota sint ꝓut i ꝑallato loco dic̄ Tho. de ioseph. q vt habet̄. Gen̄. 37. accusauit fratres suos apud patrem de crimine pessimo. Dicit Tho. ꝙ q̄uis nō scribat̄ d3 tn̄ credi ꝙ Ioseph prius fr̄es suos monuerit q̄ accusauerit. vel q2 pctm̄ erat publicū saltem iter fr̄es. Un̄ pluralit̄ lo-

4

quēdo dr̄. Accusauit fratres suos Et sic Tho. sentit posse pctm̄ dici publicū q̊ ad dnunciatōnē siue ad monitionē faciēdā. ēt si notum sit tm̄ aliqb⁹. Jtē q̊ ad ↄsciam necē ē pcedere monitiōem i accusatione sic̄ τ in denūciatione. B. Uez qz i occultis pctis pōt ppetrari ꝓximo rū offēsa. iō distinguēdū ē. qz si h⁹ mōi occulta pctā sūt i nocumētuꝫ ꝓximoꝝ vel corpale vl' spūale pu ta si aliquis occulte tractet quō ci uitates tradanť host:b⁹. vel si here ticus priuatiꝫ hoies a fide auertat dꝫ qs statim ad denūciatiōnē ꝓce dere. nisi forte aliqs firmiter esti maret q p admonitionē secretam statim posset h⁹mōi mala ipedire. Si v̊o sūt talia pctā que sūt solum in malū peccantis τ eius i quē pec caŧ. vel qz lediŧ ab eo vel saltē ex sola noticia. tunc dꝫ si pōt sic emē dare frēm vt fama ei⁹ ↄseruetŧ. τ sic de necītate pcepti est q secreta ad monitio publicā denunciationem pcedat. A. Nisi forte ex manifesta denūciatiōe vel correctione alicu ius dlicti secreti v̊isilr publica vti litas resultaret. sicut Actꝫ. 5⁹. Pe trus pctm̄ occultum Ananie τ safi re ↄiugis. māifestauit ipsos publi ce sine alia admonitione redargu endo de fraude pcij rerū venditaꝝ qz sciebat ex dicta correctione vti litatē publicā r̄sultare. Unde τ ibi dem dr̄ q dicti ananias τ Safira a Petro redarguti statim mortui sūt. ex quo magu⁹ timor factus est in omni ecclia τ i oībus qui audi erant. Et iō Aug⁹ vt τ refert tho. ibidē arti. 7. dic̄ q ex gestis scōrū possum⁹ agnoscē q̄liter pcepta di uine scripture sint itelligenda Jtē ñ est necē secretā admonitioneꝫ p cedē denūciationē generalem q̄ qñqꝫ ex aliqua cā fit. sic̄ Math. 26. de Juda dñs dixit. Un⁹ v̄rm me traditurus est. B. Et h secreta admonitio dꝫ vel semel vel pl'ries fieri q̄ꝫ diu spes de correctione ex ea ꝓbabiliť hcť. Cū aūt iā ꝓbabi liť cognoscē possum⁹ q secreta ad monitio ñ valet. ꝓcedēdū est vlte ri⁹ q̄ꝫtūcūqꝫ pctm̄ sit occultū ad te stiū iductiōeꝫ. nisi forte ꝓbabiliter estimareŧ q l' ad eīndatiōnē f̄ris ñ ꝓficeret. qz tūc a correctiōe cessan dū eēt. Añq̄ꝫ tñ testes iducanŧ s̄m. Aug⁹. pri⁹ ōndi dꝫ p lato vt ē sigu laris psona. A. Hoc ē v̊uꝫ qñ h re greŧ a p̄lato ad quem ptinet cū oi sollicitudine scire facta subditoꝝ. Nā nō pōt esse pastoris excusatio si lup⁹ oues comedit τ pastor nes cit. vt i. c. q̄ꝫuis. ex̄ de re. iuris. Jtē qñ h ē salubri⁹ ēt si nō regraŧ. Al' ñ decet pri⁹ dnūciare p̄lato cum ñ sit s̄ꝫ ordineꝫ euangelij. vt pꝫ math. 18. Uñ τ Tho. ibidem arti. 8. dic̄ q ꝓcedēduꝫ est ad testiū iductiōem nisi ꝓbabiliter estimareŧ ex hoc ꝓ ximū deteriorari. qz hoc casu pos set qs correctiōem penit⁹ omitteŕ vl' secrete dnūciare ei q̊ ad emēda tiōeꝫ ꝓximi sit magis idōe⁹ vꝫ suō p̄lato ↄfessori vel' sili. Et s̄m hanc distictiōeꝫ dic̄ debē itelligi dc̄ꝫ au g̃. i regula vbi dic̄ q pctm̄ pri⁹ dꝫ dnūciari p̄lato q̄ꝫ testib⁹. ñ vt iudi ci sed vt pu̇ate psone q̄ plus pōt ꝓ desse q̄ alŕ. Et ad hoc bñfacit dc̄m Aug'. 22. q. 5. h vz. τ s̄m Tho. in di cto. arti. 8. testes adijciuntur trib⁹ rōnib⁹. Prima s̄m Hiero. vt pec canti ostendaŧ q dignū correctio ne egerit. Secunda iuxta Aug'

ĩ regula vt possit dilectũ ꝓbari cõ
tra se nõ emendantem. Tertia ſm
Criso. ad ꝓbãdũ admonitiões fo
re factas. Põt addi ⁊ etiã ad h vt
testes peccanté simul moneãt. Jõ
euãgeliũ diç. ꝙ si nõ audierit eos
⁊c. B. Et si sic nõ corrigit. in pu-
blico é ꝯuincẽd⁹. Qđ si p̃latus p̃ci
pei aliqd ꝯ hũc ordiné. nõ eẽt ei
obediẽdũ. qꝛ obedire oportꝫ deo
magꝭ q̃ȝ hoib⁹. Jõ qñ p̃lat⁹ p̃cipit
vt sibi dicat qđ qs sciuerit corrigẽ
dũ. itelligẽdũ est saluo ordine cor
rectionis fraterne siue p̃ceptũ fiat
ad oẽs coit. siue ad vnũ spãlit. Et
ñ solũ ñ est obediendũ sꝫ ẽt p̃cipiẽ
do peccaret. quia ipse ñ iudex oc-
cultoꝝ sꝫ de⁹ sol⁹. Hoc dico nisi i
q̃ȝtũ p aliq̃ indicia pctã manifestãt
puta p ĩfamiã. p̃sũptiões ⁊ h⁹mõi
tũc eni põt p̃lat⁹ p̃cipere sic ⁊ iudex
ali⁹ iuramẽtuȝ exigere. A. sup. veri-
tate dicẽda ſm Tho. ibidẽ arti. 7.
B. Item nõ. ꝙ p̃dicta solẽnitaté ⁊
ordiné nõ oportet ſuari nisi i gra-
uib⁹ pctis. qꝛ leuia nõ derogãt fa-
me. Vñ ⁊ religiosi in capitulis se
ꝓclamãt p̃misso ordine nõ ſuato.
A. s. i delictis leuibus etiam secre
tis de qb⁹ p̃lati i capitulis suis pu
blice redarguũt subditos qꝛ talia
sũt q̃ non d̃rogãt fame. qꝛ tales de
nũciatiões poti⁹ debẽt dici reme-
moratio oblitaꝝ culpaꝝ q̃ȝ accusa
tiones seu denũciationes. ſꝫ Tho.
i d̃cõ arti. 7. Ex predictꝭ põt colligi
ꝙ denũciationes gnãles fieri pñt
sine secreta admonitione. Ideȝ ẽt
est i denunciationib⁹ pticularibus
respectu certe p̃sone. qñ pctã sũt le
uia ⁊ non diffamatoria. ⁊ silr si sĩt
grauia ⁊ publica. Et idẽ qñ sũt oc
clia ⁊ piculosa corporalit̃ vl̃ spũa
liter. qb⁹ p secretã admonitionem
ꝓuideri ñ põt. vel si ex correctiõe
seq̃retur versilr̃ publica ⁊ reputa-
bilis vtilitas. In his ergo oib⁹ ad
denũciatiõeȝ ñ reqrit̃ur secreta ad
monitõ. In alijs ṽo casib⁹ qñ pec
catũ é graue ⁊ diffamatoriũ. d̃bet
oĩo secreta p̃cedẽ admonitio. q̃ in
ter solũ ⁊ solũ semel ⁊ pluries dꝫ
fieri q̃usqꝫ ꝓbabilis spes emẽdati
onis p secretã admonitiõeȝ possit
hr̃i. Si ṽo d̃cã ñ sufficiat admoni-
tio addi debẽt testes boni ⁊ idõei
q̃ȝtũ comode pñt hr̃i q̃ sil̃ cum ad
monitore demõstrẽt culpabili suũ
errorẽ ⁊ pctm̃. ⁊ de emẽdatiõe ad
moneãt. Et si nõ vult emẽdare de
nũciet p̃latis ecclie coraȝ qb⁹ testi
ficabunt d̃nũciatorẽ d̃bitas fecisse
admonitiones ⁊ monitũ noluisse
emẽdat. Et p̃dicta sũt diligent̃ no
tanda vt a manifestatiõe d̃fectuum
ꝓximi sciat qsqꝫ refrenare linguã
⁊ si manifestare necẽ é nouerit ma
nifestãdi ordinem vt ñ icurrat mõ
tale pctm̃ ⁊ obliget ꝓximo ad r̃sti
tutiõem fame ⁊ toti⁹ iteresse. Naȝ
ſm Tho. ſa ſe. q. 62. arti. 2. si qs ꝯ
ordinem p̃dcm̃ manifestet pecca-
catũ alteri⁹ ẽt v̄um. ostendit iustici
am ⁊ caritaté ꝓximi ⁊ tenet ad re-
stitutioné q̃ȝtũ fieri põt sine mẽda
tio. ⁊ si non põt famã restituere. dꝫ
diffamato recõpensatiõeȝ facere i
pecunia vel alio modo. B

¶ Si sciam de aliq̃ aliq̃ ipedimẽ-
ta vel crimina q̃ etiaȝ ille q ꝯmisit
ignorat. an debeã ꝓcedere ad cor
rectioné fraternã ⁊ dicere ei. v̄bi
grã. Scio aliqué pcussisse aliũ ⁊ i
de mõtuũ fuisse qué pcussor nescit
⁊ video pcussoré i officio sacerdo
tali celebrare. Ité si scio aliqué mi

5

nistrare τ nō fuisse ordinatum ri-
te vel ñ fuisse baptizatum τ hm̃ói
Jtē si scio aliquē excoicatū ignorā
ter ordinatū. Jtē si scio aliquē hr̄e
i vxorē quā de iure hr̄e ñ pōt. aut
ecclīam p alienā symoniā vel tenē
rē alienā. R̄. fm. x x. si tales labo
rāt crassa τ supina ignorātia q̄ nō
excusat eos. teneor eis dicere si co
modo possū τ maxime si credo eos
corrigibiles eē. sʒ si laborāt igno-
rātia pbabili credo nihilominus
q̄ teneor eis dicē vitatē nō qr ipsi
peccēt sed pp piculū vel dānū alic
nū τ iniuriā sacrorū. Nā ñ ordinat⁹
celebrās dcipit audiētes. τ g tenet
rē primi cū dānificat. h τ silr̄ia di
co si talis psona sit psuasibilis. se-
cus si nō sit. sʒ timetur de scādalo.
Tūc. n. sufficit si dicā plato. nō de
nunciādo vel accusando sʒ simpli
citer notificando si forte remediū
pueniens possit adhiberi. A. Jdē
i sū. p. li. 3. ti. 9. q. 10. B. De eo qui
habet vxorē quā de iure habere ñ
pōt. habes adhuc. j. ipedimentuʒ
1. §. 8. τ. 9.

6 ¶ Sʒ qd si pdicta vel aliqd pdic
torū pbare possum. nūqd teneor?
R̄. fm eundē. x x. Nō nisi fōte sit
piculum aliorū. puta si alijs sacra
ministrat τ eos dcipit. tūc enim p
bare teneor. A. Jdē i sū. con. e. ti.
q. xj. vbi etiam patʒ q̄ lʒ nō assit pi
culuʒ aliorū. tenemur pbare eo ca
su q̄ tenemur ad fraternā correctō
nem. videlʒ cū verisilr̄ possumus
pficere vt ex pdictis patʒ. B. vtrū
correctio fraterna sit dimittēda p
pter scādalum. vide. j. scandalum
. §. 9.

Corpora scōrū

Vide. j. reliquie.

Corporale vel corpōalia

nō sūt abluenda p laicos aut
mulieres ēt scimoniales. cuʒ poti⁹
h abluē ptinet ad officiuʒ diaconi
cuʒ hūilib⁹ ministris. de pse. dis. i.
nemo De ei⁹ psecratiōe vide. s̄. p
secratio. S. A. Et i dco. c. nemo. idē
dr̄ de lauandis alijs pānis ad diui
nū cultū deputatis. τ q̄ dʒ hēi pel-
uis noua nulli alij vsui dputata ni
si ad lauandū pānos ad cultuʒ dñi
ci altaris deputatos τ ptinentes τ
q̄ dbēt dicti pāni lauari iter sacra
nū. Syndō vo q̄ fm glo. ibi est fa
vestis sacerdotalis dʒ foris lauari
Dic tñ glo. ibi. Ho die huic dero-
gatuʒ ē psuetudine gnāli. Ego aūt
puto q̄ h psuetudo inq̄stum ptine
at diuinā irreuerētiā nec deroget
nec excuset. ex̄ de psue. c. si. Jtem
corpale ñ dʒ fieri de serico nec de
panno tincto. sed de panno lineo
puro ab epo pſecrato. sic corpus
dñi i syndōe mūda linea sepliū fu
it de pse.. dis. i. psulto. Jtē corpalia
τ ad diuinū cultū dputata dbēt ni
tida teneri ex̄ d custo. euka. reliqe
vbi dr̄. Precipimus q̄q̄ vt orato
ria vasa misterij. corpalia τ vestim̄
ta pdicta. s. mistrorū τ palle altaris
vt ibi mūda τ nitida pseruēt. Ni-
mis. n. vr̄ absurdū i sacris sordes
negligē q̄ dedecēt i pphāis. B.

Corpe uitiat⁹

an possit ordinari vl' ministra
re vide. j. vitiat⁹ corpore.

Corp⁹ christi.

Vide. s̄. coicare. τ. j. euchari
stia. τ satis etiam. j. missa.

Rimen Criminis appellatō aliqñ cōplectit oē pctm̃. aliqñ illud solū qd ad dānationē sufficit dis. 25. §. qd āt. A. Potiꝰ est. §. criminis. ⁊. §. alʼ āt. Sz ꝓpe appellatōe cris intelligit mortale. Unde omelʼ. 21. Gregꝰ dic. Hoc iter peccatū distat ⁊ crim̃. qꝛ oē crimē peccatū ē. nō oē pctm̃ crimē. Et. ĩ. In q̄ videlz criminū ⁊ pctōꝝ distictōe pensandum ē. qꝛ nōnulla pctā animā polluūt. crimina extiguūt. B.

i ¶ Crimia q̄dā sūt enormia iter q̄ tria. s. heresis. homicidiū voluntariū ⁊ symonia i ordie ⁊ bñficio ēt pꝰ pniam ipediūt ꝓmouēdū ⁊ dijciūt iā ꝓmotū siue sint occulta siue mãifesta. i. q. i. vētū ē ex̄ d hrt̄. qcūqꝫ. ⁊. c. statutū. li. 6. ex̄ d tēpo. or. q̄sitū ⁊ de sym. tāta. Et d his vid. ĩ. enormia. ⁊. ĩ. dispēsatio. §. 6. ⁊. 7. A. Et qd h dr de hōicidio volūtario idē ēt ē de ñ volūtario qñ casū ꝑcessit culpa. ex̄ de hōi. cōtinebat. Secꝰ si culpa ñ ꝑcessit. e. ti. c. ex lrīs. 1°. ⁊ 2°. B. Alia vo enormia occlta pꝰ pniaz ñ ipediūt ꝓmouēdū nec dejciūt iā ꝓmotū. vt i ꝑdicto. c. q̄sitū. A. Suadendū. n. ē pp talia neqs faciat se ordinari ēt pꝰ pniam. Sz tñ ex q̄ sūt occulta nō sūt penitꝰ ꝓhibēdi. ex̄ de tēpo. ordi. ex tenore. B. Sunt ⁊ alia crimina mediocria i qbus distingue qꝛ aut sūt mãifesta aut occulta. Si manifesta ēt repellūt ꝓmouendū ⁊ dejciunt iā ꝓmotū. A. Hoc ē ueꝝ añ pniaz ñ post sic in. c. fraternitatis. 34. dis. pz ⁊ ex̄ de coha. clc. ⁊ mulie. clericos. vbi clerici publici ↄcubinarij nō dejciunt nisi moniti fuerint cōtumaces ⁊ in illo. c. fraternitatis. ƒa it ꝓmotus q publice hūerat ↄcubinā. nisi aliqd delictū sequeret infamia iurl vel facti. h. n. nō tollit per pniam qñ esset publicū. puta piurīuz. falsū testimoniū adulteriū. ⁊ similia. dicto. c. quesituz. Et hec pñt dici mediocria respectu illoꝝ que dejciunt ēt si sint occulta. ⁊ respectu illoꝝ q̄ post pniam nō dejciunt ēt si fuerint publica. B. Et itellige qñ sūt manifesta p sniaz vel ↄfessionē in iure vel euidētiā facti. vt i. c. q̄sitū. Qd si sūt manifesta solū p famā indicit purgatō q̄ ꝑstita absolueẜ. ⁊ si in ea defecerit deponetur. ex̄ de adul. significasti. ⁊ ex̄ d purga. ca. ex tuaꝝ. Si vo hꝰmōi crimina sūt occulta. pñt tales pñt pniaz remanere in susceptis ⁊ ꝓmoueri ad supiores ordines. ex̄ de tēp. or. ex tenore. ⁊. c. q̄sitū. A. Hoc plenius notat i sū. ↄ. li. 3. ti. 29. q. 3. B

2 ¶ An si aliqs solus scit crimē alterius teneat reuelar prelato. R. Nō tenet. etiā si iurauit denūciare nisi posset ꝓbare. Nam esset proditor criminis. 2. q. i. si peccauerit. ⁊. q. 7. pleriqꝫ ⁊. 6. q. 2. si tm̃ nisi vellz reuelare secreto cuz prelatus secrete hēat corrigere criminosos. ar. 22. q. 5. h vr. Debet quoqꝫ indicar talibus q magl pñt prodesse q̄ꝫ obeē siue eum corrigēdo siue ꝓ eo orando. Nā ad talē denunciationē quilibet tenet. vt in dicto. c. h videtur. Et vide. s̄. correctio. 2. §. 5. ⁊ in se. ⁊. ĩ. famulia. §. 3. A. Ibi non ē nisi vnus. §. B

3 ¶ Contra crimina procedit qñqꝫ p accusationē de qua vide. s̄. accusare ⁊ accusatꝰ. qñqꝫ per denūciationem vel inquisitionem de quibus habes. ĩ. inquisitio. §. primo.

Nūqꝫ vō ñ agit directe ɔtra crimē sꝫ p modū exceptionis. de quo habes. ī. inscriptio. §. 1. ꝛ. 2. De correctione ꝛ pena criminū habes. s̄ correctio. ꝛ. ī. pena. 1. Ad materiā cris pōt ptinē. ī. pctm̄. ꝛ. ī. vitium.

Risma
.s̄. baptism⁹ .2. §. si. ꝛ. ī. oleum sanctuz.

Ruce signat⁹
De indulgentia cruce signatorum vide ī. indulgentia. §. antepenulti. ꝛ se. De voto cruce signatoꝝ vide infra votum. 5. §. 2. 6. ꝛ. 7.

Upidus
nō ē ordinād⁹ vide. ī. ordinandus. §. xi.

Urialis
Curiales quoqꝫ p hibentur ordinari. vide. ī. ordinandus. §. 15.

Uriositas
ꝭm Tho. ꝭa ꝭe. q. 167. ē vitiū circa inordinatū appetitū cognitionis. A Pōt ēt dici curiositas supuacuuz studiū ad aliqd pagendū. Unde ꝛ idē Tho. ꝭa ꝭe. q. 169. arti. 2. dicit ꝙ artifices ornamētoꝝ peccāt inueniēdo supflua ꝛ curiosa. B

Queritur ergo vtrū vitiū curiositatis possit eē in cognitōe intellectiua. R. ꝭm Tho. vbi. s̄. Ueritatis cognitio de se bona ē. sꝫ pōt eē mala rōne alicuius consequentis. sex modis. s. inq̄tū aliquis de cognitōe veritatis supbit. ꝭm illud. i. Corin. 8. Scia inflat. Uel iq̄tū hō˚ cognitione veritatꝫ vtit ad peccanduz Uel inq̄tū p studiū minus vtile retrahit a studio qd ei ex nccitate incūbit. Uel inq̄tū hō studet discere a quo nō lꝫ. sic q̄ futura a demonibus pquirunt. Uel inq̄tuz appetit cognoscere veritatē circa creaturā nō referēdo ad debitū finem. s. ad cognitionē dei. Uel inquātū aliqs studꝫ ad cognoscēdū v̄itatē. s̄. facultatē ꝓprij ingenij. Eccl. 3. Altiora tene q̄sieris. ꝛ fortiora te ne scrutatus fueris. Et in plurib⁹ opib⁹ ei⁹ ne fueris curiosus. Et istis modis vitiū curiositatꝫ in pte itellectiua ē. A. Idē i sū. ɔ. li. 3. ti. 34. q. 276. B

Utrū curiositas possit esse circa sensitiuā cognitionē. R. ꝭm Tho. ꝭa ꝭe. q. 167. ꝙ studiū circa sensibilia cognoscenda dupliciter pōt eē vitiosuz. Uno. inquantū cognitio sensitiua nō ordinat ad aliqd vtile sed potius auertit. A. s. ab vtili ɔsideratione sic Aug⁹ in. x. confes. cōfitet culpā suā ꝙ libenter vidit canē currentē p⁹ leporē. q2 vt ibidem dic̄. Hec vana a bonis cogitatōnibus impediūt. ut in sū. con. e. ti. q. 277. B. Alio mō inquantū cognitio sēsitiua ordinat ad aliquod nociuum. sicut inspectio mulieris ordinat ad concupiscendū. ꝛ inquisitio eorū que ab alijs fiūt ordinatur ad detrahendū. Et sic est curiositatis vitiū. Si quis autem cognitionem sensibiliū intendit ordinare ad necessitatem sustentationis ꝟ ad studiū intelligende v̄itatis. sic ē v̄tuosa studiositas. A. Idem i dicta q. 277. vbi ēt addit. Ex quo pꝫ ꝙ inspectio spectaculoruz vitiosa reddit inquantū per hoc fit hō ꝓnus ad vitia uel lasciuie vel crudelitatis p ea que ibi repꝛesentantur. Unde Criso⁹ dicit ꝙ adulteras ꝛ inuerecundas constituunt mentes tales inspectiones. B

Amnificatus

an possit accipere sibi de rebus dānificantꝫ habet. s̄. bellū. i. §. 4. ꝛ infra depositi. §. vlt.

Ebitum coniu

gale. Utrū alt̄ coniugū stati ꝯ̄cto mr̄imonio teñat ad redditōez debiti. ℞. ſm Tho. in. 4. dis. 32. Nō tenet statim. ſ; dat tp̄s duoꝝ mēsiu; pp̄ tria. i. vt possit deliberare d̄ transitu ad religionē. 2. vt pparent̄ q̄ sūt ncc̄aria ad nuptiaꝝ solēnitatē 3°. ne vilē habeat maritus datā quā ñ suspirauit dilatam. Con. Al. Hosti. v̄o dic̄ ꝙ magis putat debē̄ statui tēp⁹ arbitrio iudicis infra quō̄ transeat vel cōiugi adhereat. Sil'e. j. votū. §. 4. ꝛ. 5. Idē Ber. A. s. i. c. ex publico. ex̄ de ꝯuer. cōiu. Et Hosti. ꝛ Ber. loquunt̄ de volēte intrare religionē cui l; videat̄ statui terminus duoꝝ mensiū in dcō. c. ex publico. dicunt tñ illud tp̄us potius eē arbitrariū. Sup eo v̄o q nō asserit se velle intrare religionē nullū tp̄s vr̄ statutū. Uñ ſm Pe. ꝛ in sū. con. li. 2. ti. 2. q. 34. talis tenet̄ si petat̄ stati reddere debitū. cu; nō hēat exceptionē legitimā ad repellendū h̄ ibi. Puto ꝙ legitia sit exceptio vt tñ tp̄s cōcedat̄ q̄tum sit necessariū ad ꝑpatōnē ꝛ ad obseruantiā cōsuetaꝝ ꝛ honestarū solēnitatū ꝛ cerimōiaꝝ. q2. i. ad Cor. 14. dr̄. Oia honeste ꝛ ſm ordinez fiant in vobis Et ſm h̄ pōt itelligi dictū Tho. ꝛ Al. ꝛ id qd̄ seqt̄. B Nā ꝛ ſm. xx. mortaliter peccat q añ bn̄dictionē nuptialē vxorem cognoscit in loco vbi est cōsuetum bendictionē adhiberi. h̄ dicit glo. Ray. in ti. de mr̄imonio. §. Itē nō ꝙ mr̄imoniū. vbi dicit h̄ esse verū qñ fieret sine dispēsatōe ꝛ iusta cā. Et idē dic̄ si obmittant̄ alie ꝯsuete solēnitates cū Hug. nōuerit. 24. q. 2. cū iniciat̄. ꝙ si qs cognoscat spōsā añq; eā traducat pnia vnius anni est ei indicēda. ſ; quosdā canones pniales q non habentur i corpore canonum.

1 ¶ An rōne infirmitatis vel ipotētie excuset̄ ꝯiunx a redditōe debiti ℞. ſm Tho. vbi. s̄. Uxor ñ h; ptātez in corpore viri nisi salua suba sue ꝑsone. vnde si vltra exigit non ē petitio debiti ſ; iniusta exactio. ꝛ pp̄ hoc non tenet̄. A. Con. Pe. ꝛ Al. ut in sū. con. eo. ti. 2. q. 35. B.

2 ¶ Utrū peccet q̄ se facit impotentē ad reddendū d̄bitū. ℞. ſ; Tho. in. 4. dis. 31. Si factus est impotēs ꝑpter redditionē ꝑcedētē mulier nō h; ius vlterius petendi. Si āt factus ē impotens ex alia cā. tunc aut illa cā fuit licita ut ieiuniū mod̄ratū ꝛ huiusmodi ꝛ tunc ñ peccat aut illicita ꝛ tūc peccat ꝛ peccatu; vxoris si in fornicationē labit̄ aliq̄ modo imputat̄ sibi. Et iō q̄ztū pōt debet dare operā vt vxor contineat. Idem Al. A. Idem in sum. cō. eo. ti. q. 36. B

3 ¶ Utꝝ ꝯiugalis actus sit pctm̄. ℞. ſm Ray. Si ꝯiūgunt̄ cā suscipiende ꝑlis nō h; culpā ſ; poti⁹ meritū de q̄. j. mr̄imoniū. i. §. 7. i. Cor. 7. Si nupserit virgo non peccat Gen. 8. Crescite ꝛ multiplicamini ꝛc̄. Si v̄o ꝯiūgunt̄ cā reddēdi debitū adhuc non ē pctm̄. i. Cor. 7°. Uxori vir debitū reddat. A. In his ergo duob⁹ casib⁹ ñ ē pctm̄. ꝙ verū ē si rectitudo intētiōis postea

aliqnaten⁹ ñ intel. h ẽ q̄ in execu
tõe ipi⁹ act⁹ nulla voluptatis dele-
ctatione teneat. Sed vt dicit Gre-
g⁹.33.q.4. vir cũ ꝓpria. valde dif-
ficile ẽ ut stans in igne nesciat arde
re. Põt ãt ↄtingẽ ex singulari do
no dei ⁊ non aliter. Uñ ⁊ ibidẽ di
cit Greg⁹. Ipsa licita admixtio ↄ
iugis sine carnis voluptate fieri ñ
põt. ideo a sacri loci ingressu ẽ ab
stinendũ. B. Si vo cã remedij. ut
qꝛ ↄtinere nõ pñt sic ẽ peccatũ ve-
niale. Aug⁹. Incõtinẽtie maluꝫ est
q̄ vir cognoscit vxorẽ ẽt vltra ne-
cessitatẽ procreandi filios. sꝫ ⁊ ibi
est nuptiaꝝ bonuꝫ ⁊ illud malũ fit
veniale ꝑꝑ bonũ nuptiale. A. Ali-
qui dixerunt h casu nullũ eẽ pctm̃
vt nõt glo. in. c. qcqd. 32. q. 2. ⁊ gl.
Ray. in ti. de mrĩmonio. §. sꝫ nun-
qd h tria. sup vbo veniale. Sꝫ ut
dic̃ glo. Ray. ibidẽ. h expsse ẽ ↄ. di
ctũ Aug. 25. dis. §. criminis. vbi in
ter alia pcta venialia dic̃. Quotiẽs
excepto filioꝝ desiderio uxorem
suã cognouerit. Et ibi sentit gl. dũ
dicit sup vbo desiderio. Supple.
⁊ cã reddẽdi dbitũ. qi dicat excep
tis his duob⁹ casib⁹ in vsu mrĩmo
nij sp peccat saltẽ venialiter. ⁊ ita
ẽ vitas. vt nõt in sũ. con. li. 4. tit. 2.
.q. 37. B. Et est intelligendũ h fm
Tho. qñ qs ita ꝑꝑ voluptatẽ cõiu-
gi miscet q̄ sistat infra limites ma
trimonij. videlꝫ q̄ cũ alia hoc nõ
faceret. Nã tunc ẽ veniale. Secus
si excedit fines matrimonij ita etiã
q̄ si nõ esset sua vxor faceret ideꝫ.
tũc ẽ mortale. Nã adulter ẽ in suã
vxorẽ amatõ ardẽtior. Nihil. n. fe
dius ẽ q̄ vxorẽ amare quasi adul
terã. 32. q. 4. origo. A. Idẽ ẽt dicit
glo. Ray. in dicto. §. sꝫ nunqd sup

vbo fedi⁹. Et h ẽ indubitabile. qꝛ
sola intentio ad mortale ẽ mortale
Math. 5. Qui vidrit mulierẽ ⁊c̃.
Ex quo bene inuestigandi appare
bit q̄ facilius ẽ religioso iter regu
lariter viuẽtes oimodã castitatem
seruare q̄ cõiugibus in vsu matri
monij a mortali se custodire. qꝛ re
ligiosus abest ab icentiuo luxurie
⁊ contra ipsũ habet multa ⁊ cõti-
nua remedia. Coniuges vo sũt se-
cus libidinis. ignẽ. ⁊ ad eã incenti
ua multa hñt. ⁊ ignis accensus so
let ardere qdcũqꝫ ligmuꝫ apponat
⁊ sic mens cupidine accẽsa nõ so-
let respicere q̃litatẽ ꝑsone. ⁊ vtruꝫ
liceat vel nõ adeo ut nõ sit tuta ma
ter cũ filio ⁊ siles. vt in. c. i. ex̃ d co
ha. cle. ⁊ mu. Unde ⁊ Eccl. 19. dr̃.
Uinũ ⁊ mulieres apostatar̃ faciũt
etiam sapientes. Et ideo valde dis
cretũ ⁊ timoratũ oportet esse con-
iugẽ. ut cũ accensus ẽ cupidine nõ
transgrediatur terminos mrĩmo-
nij saltẽ intentione. B. Qd si qs
vxorẽ ꝓpter sanitatẽ corporalem
cognosceret. non excusat pctõ. qꝛ
querit sanitatem per id quod ad
hoc non ordinatur. sicuti qui per
sacramentum baptismi corpora-
lem sanitatem quereret. ut ponit
Tho. in. 4. di. 32. in solutõe cuius
dam argumenti. A. Idẽ in sũ. cõ.
co. ti. 2. q. 37. ⁊. 38. Addit ẽt Ray. i
dcõ. §. sed nunqd q̄ usus mrĩmo-
nij cã saturande libidinis est pctm̃
mortale. Et vt dicit ibi gl. eius. idẽ
notauit Hug. 32. q. 2. §. his ita. Et
hoc dictum Hug. referi glo. Jo.
in. c. qcquid. super uerbo. adulte-
rio. ea. causa. ⁊. q. Et dicit Hug
esse differentiam iter coitũ causa.
incontinentie. ⁊ causa libidinis

splēde. qꝛ ī p° casu ꝑueīt h agēs a
uolūtate. ⁊ pot⁹ uult sic peccare
ꝙ̄ fornicari. In 2° casu ꝑuenit uo-
luptatē. ⁊ ꝓuocat eā manib⁹ uł co
gitatōe. uel uīēdo calidis ⁊ icenti-
uis ut pluries possit cū uxore coiꝛ
Alij ñ dicūt in h casu eē nīſi uenia
le ut dic̄ glo. i dcō. c. qcqd pp illō
apli. i. Cor. 7°. Propꝛ fornicatōz
unusqsqꝫ uxorē suā hēat ⁊ unaq-
qꝫ suū uir. Sꝫ primū dctū uideꝛ
rōnabilib⁹. qꝛ coīt⁹iter coniuges
solū ē i duob⁹ casib⁹ licite permis-
sus. uidelꝫ ꝓpꝛ filiorꝫ ꝓcreationē.
⁊ debiti redditōz cū debita hone-
state ⁊ tpis ⁊ loci ⁊ mōi. In tīo
āt ē a mortali excusat⁹. uidelꝫ cum
fit cā uitāde fōnicatōis. d. c. qcqd
Restat g° ꝙ i alijs cāib⁹ stet sub ꝓ-
hibitōe fornicatōis. que hꝫ culpā
mortalē. cū sit ꝯ sextū ꝓceptū deca
logi. Exo. 20. Nā qñ regula ē pro
hibitiua. oē intelligiꝛ ꝓhibitū qd
nō ē spāliter concessū. ut in cle. exi
ui. de ꝟbo. sig. Hoc ēt satis uideꝛ
ꝓbari Thob. 6. ubi angelus Ra-
phael dixit ad Thobiā filiū Tho
bie. Audi me ⁊ ostēdā tibi q sunt
qb⁹ ꝓualeꝛ pōt dmoniū. Hi nāqꝫ
q cōiugiū ita suscipiūt ut deū a se
⁊ sua mīte excludāt. ⁊ sui libidi ita
uacēt sic equ⁹ ⁊ mul⁹ i qb⁹ ñ ē itelle
ct⁹ hꝫ ptātē dmoniū sup eos. h ibi
Equ⁹ ⁊ mul⁹ ñ utūꝛ coitu aliq mō
i nāli. ł alias mōstruoso. sꝫ ad ipꝫ
nullo fine rōabili cū careāt rōe sꝫ
libidine dilabūꝛ. Et sic q ad hūc fi
nē ł suscipiūt mrīmoniū ł eo utūꝛ
daꝛ i ptāte diaboli. ēt si nullā aliā
i honestatē uel actualiꝛ uel intētiōa
liꝛ exerceāt. Et ita includiꝛ i h mor
tale. Nā ꝓpter ueniale nemo daꝛ
in ptātē diaboli. maxime usqꝫ ad
mortē sicut dāꝛ insti. ut i dcō. c. 6.
Thob. Nullus ē eni ita iustus qui
careat ueniali. Ioh. i. Si dixeri-
m⁹ qꝛ pcīm nō habem⁹ ipsi nos se-
ducimus. Predictis āt uideꝛ ob-
stare dictū Aug. i glo. sup prici. c.
7. i. ad Cor. ubi ait. Cōiugalis cō
cubit⁹ generādi grā non habꝫ cul
pā. Cōcupiscētie ꝟo satiāde. sꝫ tñ
cū ꝯiuge hꝫ culpā pp thori fidem
uēialē. Sꝫ ad h dicēdū ꝙ ibi satiā
de dꝫ itelligi. i. iplende qñ ab ea ꝑ
ueniꝛ ad extraordinariā fornicatōnē
uitandā. qꝛ mrīmoniū p⁹ filiorꝫ ꝓ
creationē daꝛ ēt in remediū īfirmi
tatis ad illicitos cōcubit⁹ euitādos
32. q. 2. qcqd. Nō āt ad iplemētuꝫ
uoluptatꝫ. Vñ. 32. q. 4. c. liberoruꝫ
dicit. hiero. Liberorꝫ ut diximus
in mrīmoniū opa cōcessa sūt. uo-
luptates āt q de meretriciū capiūꝛ
āplexib⁹ in uxorē dānate sūt. Con
stat āt ꝙ amplexus i meretricib⁹
fiunt cā implende uoluptatꝫ. ⁊ h
dānaꝛ cū uxore glo. tñ ibi dic̄. In
uxore dānate sūt. i. puniēde ꝓpꝛ
ueniale. Sed h glo. extorquet lit-
terā qd fieri regulariter nō dꝫ. ff.
de le. 3. l. non aliter. nec fundaꝛ su-
per aliqua auctoritate. Itē nō ob-
stat illud apli qd allegaꝛ a glo. i. d.
c. qcquid. uidelꝫ. Propter forni-
cationē ⁊c̄. ut s̄. qꝛ ꝺm glo. ibi. v-
xor dꝫ accipi a nolente castitatē ꝭ-
uare ꝓpter fornicationē nō saturā
dā sed uitandam. B.

¶ Utrꝫ uir teneaꝛ reddire debitū **4**
uxori nō petēti. R. ꝺꝫ Tho. ubi s̄.
Dicēdū ꝙ uir nō solū teneꝛ redd
re qñ uxor expsse petit. sꝫ ēt qñ p si
gna hoc apparet. Nō tñ idē iudi-
ciū ē de petiōe uiri. qꝛ mlieres ma
gis solēt uerecūdari de petitōe de

biti q̃ uiri. Idẽ Pe. ⁊ Al. A. Is i sũ. con. li. 4. ti. 2. q. 40. B.

5 ¶ Utrum uir debeat uxorẽ auertere ne petat. R. ẜm Tho. in. 4. dis. 22. Dicẽdũ q̃ nõ d3 hoc facere nisi p pt aliquã rõnabilẽ cãm ⁊ tũc etiã non debet cum magna instantia a uerti propter pericula que possẽt iminere. A. Con. Al. ut i sum. cõ. eo. ti. q. 41.

6 ¶ Utrum peccẽt ꝯiuges exigẽdo uel reddẽdo debitũ i solẽnitatibus ⁊ ieiunijs. R. ẜm Ray. Exactus de bet reddere nisi caute ⁊ sine peri culo posset differre. Exigere tamẽ nõ debet i p̄dictis tpibus. i. Cor. 7. Nollet fraudare inuicẽ nisi for te ex consensu ad tp̃s ut uacetis oro ni. Nã p̄pter dies processionis ⁊ ieiunij conuenire non debent. qr etiam a licitis abstinẽdũ est ut fa cilius impetrari possit quod po stulatur. 32. q. 4. xp̄iano. Idem di citur de tpibus festiuis. 33. q. 4. q̊ tiensčunq3. A. Idem etiam de tpe aduentus. Unde Amb. in sermõe de aduentu. ⁊ 33. q. 4. fratres. dic Fratres non solum debitis ab oi inmundicia abstinere. sed etiam ab uxoribus p̄prijs studiosissime cõ tineatis. Nullus oio uxori sue iũ gatur. Idẽ uidet de silibus tpib⁹ uidel3 ad deuotionẽ seu ad peni tentiã deputatis. in qb⁹ p̄iter p̄hi bet solẽnitas nuptiarum sicẽ i aduẽtu uidel3 a septuagesima usq3 ad oc tauã pasce. ⁊ p̄ tres dies añ ascen sionẽ usq3 ad octauã pẽth. 33. q. 4 nõ op3 ⁊ ex̃ de ferijs. capellanus. Et aliqui dicunt his tpibus usum mr̃imonij nõ eẽ prohibitu3. Põt itelligi nisi p̄ut i silib⁹ tpib⁹ p̄sertim cũ d tpe aduẽtus ⁊ processiõis q̃ ẽ añ ascẽsionẽ sit p̄ticulariter exp̄ssum. d. c. fres. ⁊ c. xp̄iano. B. Ita q̃ q reddit illis tpribus nõ peccat s3 qui exigit aliq̃ ifirmitate puta ꝯ cupiscentia ductus sine ꝯtẽptu tẽ poris seu ecclia[s]tice exhortatiõis. venialiť tñ peccat. Con. Tho. A. Hoc vltimũ dictũ vr̃ fuisse ñ Ray. s3 Pe. cũ q̊ ꝯcordat Tho. ⁊ glo. Raymon. vt i sũ. cõ. e. ti. q. 42. vbi ẽt idẽ dr̃ ẜm Hug. addẽtẽ q̃ q cã satiãde libidinis petit debitũ sẽp peccat mortalr̃. s3 plus i istis die bus d qb⁹ p̄xime dictũ ẽ. Et ut ex p̄dictis põt patere ẜm oẽs his tpi bus ñ excusať vsus mr̃imõij a mõ tali q̃ñ fieret in ꝯtẽptũ tpis seu ec clesiastice ordinatõis. Cõtẽneť ãt vr̃ qs si põt sine magna difficulta te abstiere ⁊ exigit seu libẽter red dit. Na3 nihil aliud vr̃ esse ꝯtẽpt⁹ q̃ ñ curare agẽ qd d3. Uñ Mat. 6. dĩ. Aut vnũ sustinebit ⁊ alterum ꝯ tẽnet. Super quo Aug. vt ⁊ ibi re fert Tho. Nulli⁹ fere ꝯscia p̄t odis se deũ. Cõtẽnit aũt. i. non timet eũ dũ quasi de eius bõitate secur⁹ ẽ. Itẽ ad Ro. 2. An diuitias bonita tis eius ⁊ patiẽtie ⁊ lõganimitatis ꝯtẽnis. Sup q̊ glo. mgři sniarum. hic aũt ꝯtẽnit q non sic vtiť ad pe nitẽtiã. Et Isid. in li. 2. d sũmo bo no. Uolũtatẽ q̃ppe p̄prij dñi nol le scire. qd ẽ aliud quã velle deu3 supbiẽdo ꝯtẽnere. Et multo plus ẽ nolle facere. cũ sit facere finis sci endi ⁊ in faciendo consistat omis salutis effectus. Math. 7. Nec qs videtur excusari si his tpibus exi gat seu libenť reddat cã p̄lis. Uñ Amb. sup primã ad Cor. ⁊ 33. q. 4. si causa dic. Si causa procreã dorum filiorum ducit uxor. non

multũ tp̃s ꝯcessũ uidet̃ ad ip̃z usũ qꝛ ⁊ dies festi ⁊ dies ꝓcessionis. ⁊ ip̃a rõ cõceptus ⁊ ptus iuxta legẽ cessare usũ carnis his debere tp̃ibus demonstratur. B.

7 ¶ Utꝝ liceat debitũ reddere in loco sacro. R. ẜm Tho. ⁊ Pe. ubi. s̃ Lz debitũ sit reddẽdũ oĩ tpe. ñ tñ silẽ ẽ de loco qꝛ locus pollui põt ita ut idigeat recõciliatione. ñ aũt tp̃s. Itẽ qꝛ debitũ reddẽdũ ẽ salua sp debita honestate q̃ i talib⁹ exigitur. Uñ ẽt nõ opz ꝙ stati i publico reddat debitũ. A. Idẽ i sũ. cõ. co. ti. 2. q. 43. ubi etiã dꝛ ẜm Al. ꝙ si alı⁹ loc⁹ hr̃i põt. nõ tenet̃ reddere in loco sacro. Si nõ põt ali⁹ loc⁹ hr̃i tũc reddat cũ doloꝛ cordis. ⁊ etiã si exigat cũ planctu non credo ꝙ peccat mortalit̃. Cõ. glo. Ray. ⁊ addit ꝙ si ali⁹ loc⁹ hr̃i põt peccat mortalit̃ q i loco sacro debitũ reddit. Dictũ ẽt Tho. ⁊ Pe. ueri⁹ est. qꝛ satis uidet̃ ridiculũ ⁊ absonuz ꝙ i loco dĩno cultui deputato liceat aliq̃ casu tale qd agere. Quis ei hoc auderet i camera uel auditorio magni regis. Quãto min⁹ deberet audire i palatio ⁊ auditorio regis celestis. Oratoriũ. n. h̃ õbet eẽ qd̃ dꝛ ut ibi nil aliud gerat̃ nisi qd̃ dĩnis laudib⁹ cõueniat. 42. dis. oratoriũ. Et ideo ꝓpter reuerẽtiã talis loci nullũ negociuz seculare q̃tũcũqz paruũ ⁊ honestũ in eo geri dẽt. Uñ ⁊ Math. xi. dr̃ quõ dñs nõ sinebat ut q̃sq̃ transferret uas p tẽplũ. Si ergo talia hõesta in se fieri i templo nõ debẽt quãto minus illa ihonesta ⁊ q̃ sũme derogant dĩne reuerẽtie. ⁊ ihõestãt imo uiolãt locũ. qꝛ i eccl̃ia polluta sanguine uel semie dĩne laudis organa suspẽdũt̃. ex̃ de ꝯse. eccle. uel al'. c. si. ⁊ de sen. exco. is q. li. 6 ꝓpterea ut dꝛ i. c. decet. de imu. eccle. eo. li. q̃cũqz dĩnũ officiuz ꝑtũrbare uel oculos dĩne maiestat̃ offendere. ab his locis dẽnt eẽ ꝓrsus extnea. ne ubi pcõꝝ ẽ uenia postulãda. ibi peccãdi det̃ occasio l' deꝑhẽdãt̃ peccata cõmitti. Quantũ ẽt sit absonũ uel cogitare in tali loco licere debitũ cõiugale reddere. pz q̃z ex eo ꝙ q alibi loco congruo reddiderit debet ab ingressu ecclie abstinet̃. 33. q. 4. uir. B.

8 ¶ Utꝝ liceat debitũ reddere uel exigere tpe pregnationis. R. ẜm Pe. Si põt eẽ sine periculo aborsus reddi dz. ⁊ ẽt põt sine mortali pcõ exigi. qꝛ usus mr̃imonij ñ tñ i officiũ sz ẽt in remediũ. Si uero eẽt piculũ nec exigi dz nec reddi. qꝛ in matrimonio pꝛicipalioꝛ ẽ institutio i officiũ quã i remediũ cõ. x x. A. Idẽ i sũ. ꝯ. li. 4. ti. 2. q. 44 Et ita qñ nõ iminet periculũ. non exigere tali tpe ẽ ꝯsilij. ⁊ ita intelligat̃. c. si causa. 33. q. 4. ⁊ qd̃ ibi dĩc glo. Sz tñ omisso h⁹ cõsilij nõ uidẽtur sine pcõ ueniali. cũ uxore iam grauida debitũ peti non possit nisi rõne icõtinẽtie. q̃ saltẽ includit pcm̃ ueniale. dis. 25. §. alias ãt. presertim cũ illo tpe ẽt causa prolis i hibeatur usus mr̃imonij dcõ. c. si causa. ⁊. 32. q. 4. origo. B. Sed utrũ liceat p⁹ ptũ añ purificationẽ uide. ĩ. purificatio post ptum. A. Ibi nõ uidet̃ plene de h̃ dici. sed ibi erit hoc tangendum. B.

9 ¶ Utrũ liceat debitum redde uel exigere tpe mẽstruoꝝ. R. ẜz Tho. in. 4. dis. 32. Fluxus mẽstruorum põt eẽ inãlis qñ est inordinat⁹ ⁊

quasi continu⁹. ⁊ in tali casu non
ē prohibitum petere. alioqui opō
teret ꝙ uir quasi ꝑpetuo abstine-
ret. Sʒ qn̄ est naturalis prohibi-
tum est mulieri petere. Si autem
uir petat distinguendū ē. q2 si pe-
tit scient̄ dʒ eū arcere ꝑcib⁹ ⁊ mōi
tis. nō tñ ita efficacit̄ ꝙ ex h̄ possit
ei eē occasio incidendi i alias dā-
nabiles corruptelas. Si ṽo igno
rāter petat. tūc mulier pōt aliquā
occasionē ꝓtendere uel infirmita
tē allegare ne uir debitum petat.
Si tñ nō desistat dʒ mulier debitū
reddere petenti. Passionē āt suā
nō sꝑ ē tutū uiro indicare. ne ex h̄
abhominatōʒ cōcipiat. nisi forte
uxor de uiri prudētia ꝓsumat. A.
Ad itelligentiā ꝑdictoꝝ sciēdum
ꝭʒ Nico. de lyra sup. 15. Leuit̄ ꝙ
mēstruū ē qdā sanguinis fluxus
quē mlieres a tꝑe quo sūt idonee
ad generādū usʒ ad tꝑs sterilitat̄
solēt q̄libet mēse pati. nisi infirmi-
tas h̄ ipediret. Et de ꝓhibitiōe tal̄
tꝑis habet̄ Leuit̄. 20. ubi dicitur.
Qui coierit cū muliere i fluxu mē
struo. ⁊ reuelauerit turpitudinem
ei⁹. ipaqʒ aperuerit fontē sangui-
nis. sui iterficient̄ ambo d̄ medio
ꝑpli. sui. Et d̄ h̄ loqt̄. Aug⁹. 5. dis.
ad ei⁹. De h̄ q̄ʒ dr̄ i sū. cō. eo. ti. q.
46. ꝭm pe. sic. Circa hāc materiā
diuersi diuersa dicūt. Quidaʒ. n.
dicūt ꝙ exigere ē i uoluntate cōiu
gis. sʒ reddere de nc̄citate iuris.
Primū itēdit Moyses ꝓhibē tē
ꝑe m̄struoꝝ. Leuit̄. 20. sʒ n̄ scd̄m.
Alij dicūt ꝙ a petēti iminet ꝑicu-
lū ꝓsūptū ꝓbabilit̄ de fornicatōne
aut nō. Si sic dʒ reddi. Si n̄ reddi
nō dʒ. q2 ꝑceptū morale ē ⁊ non
cerimoniale seu figurale. Alij di-
cunt ꝙ aut passio ē nālis. s. deter-
minatio tꝑe ꝯtigens. ⁊ tūc n̄ lʒ exi
gere l' reddere. Et q̄cūqʒ sciēt̄ exi
git l' reddit uolūtarie peccat mor-
talit̄. q2 tūc cōcipi pn̄t ⁊ cōcipi cō
sueuerūt fet⁹ mēbris dānati le. ꝓsi
⁊ h⁹mōi. Aut passio ē inālis. ⁊ tc̄
saltē lʒ reddere. q2 tūc nō pn̄t fet⁹
ꝯcipi. Sʒ i his opinionib⁹ p2ia sc̄
curior ē ⁊ coior pe. glo. ṽo Ray.
in ti. de m̄rimonio. §. sʒ nūqd pec
cāt uxores. sr̄ ṽbo abstinēdū. dic̄
De tꝑe mēstruoꝝ nōt Hug. 5. dis.
ad ei⁹. ꝙ tā mulier q̄ʒ uir q̄ exigit
debitū scient̄ tꝑe m̄struoꝝ peccat
mortalit̄. q2 ꝑceptū d̄ n̄ coeundo
tꝑe illo morale ē. sic̄ dicūt ēt hodie
multi theologi. ⁊ uidet̄ exꝑsse hri
ex glo. Jero. sup Ezech. 18. ⁊ ex
glo. sup Leuit̄. 15. 18. ⁊. 20. Dic̄ ēt
Hug. ꝙ q reddit exact⁹ debitū h̄
tꝑe n̄ peccat. pōt tñ negare sin̄ pcō
nisi uiderit exigenti fornicationis
ꝑiculū iminere. Dicit ēt ꝙ mulier
tenet̄ reuelare m̄struū uiro suo si
exigat ab ea debitū. ⁊ ēt si nō exi-
gat. ne forte ad exactionem ip̄ius
mulieris reddat ei nil sciēs de m̄
struo. Hoc puto intelligēdū qn̄ n̄
timet̄ de scādalo ꝭm Tho. ubi s̄.
Seqt̄ i glo. Alij dicūt ꝙ exigere i
m̄struo debitū etiā scient̄ n̄ ē pc̄m
mortale iter ꝯiuges. sʒ tñ ueniale
Prima tñ opinio uidet̄ uerior ⁊
magis ꝯsonat auctoritatib⁹ scōrū
In talib⁹ i foro pniali n̄ ē ꝑcipitan
da sn̄ia. nec denegāda absolutō si
nolit ꝯiugat⁹ tꝑe menstruoꝝ absti
nere. sʒ uia tutior est ꝯsulenda. ⁊
terror incuciend⁹ ex periculo glo.
Saluo meliori iudicio inter oēs
ꝑdictas opiniōes illa uidet̄ uerior
q̄ dicit ꝙ qn̄ hec passio est nālis tā

petitio q̃z redditio ꝓhibet᷑. q꞉ vt s̃. pꝫ p̂ceptum super hac ꝓhibitō ne morale ē. Nā ōis moralitas in dicat vsum mr̃imonij illo tp̄e cessare debeꝛ qñ filij pñt ⁊ solēt mō bosi vel leprosi generari. Et cū sit morale obtinet ē̃t hodie sicut ⁊ cetera moralia s̄m oēs theologos. Jō petitio ⁊ redditio ꝓhibita vꝛ̃ Leuit̃. 20. vbi dr̃ ꝙ ambo coeuntiū tp̄e mēstrui interficiātur. Jtē si ꝓhibet᷑ petitio ꝯsequēter ad reddendū alter non obligat᷑. ⁊ cū nō obligetur reddēdo vī ꝯsentiꝛ̃ peccato petētis. ⁊ sic in eadē se culpa ligare. ad Ro. p°. De eo aūt ꝙ gl. tāgit qd agēdū ꝯfessori sup cāu sic dubio. latius dictū ē. s̃. ꝯfessor. 2°. §. 5. in additōe. B.

10 ¶ Utꝝ vir cognoscēs vxorē suā alr̃ q̃z mō naturali peccet mortalr̃. R. s̄m Tho. in. 4. di. 31. in expositōe lr̃e. Usus ꝯiugis ꝯ̄ naturā ē duplex. vel qñ debitū vas ꝑmutit᷑ l' debit⁹ mōus a nā statut⁹ q̄tū ad sitū. Et i p° qdē sp̄ ē pctꝫ mortale. q꞉ ꝓles seq ñ pōt. ⁊ sic totalr̃ nature itentio frustrat᷑. Sꝫ in s̄o non sp̄ ē pctm mortale vt qdā dicūt. sꝫ qñq3 pōt esse signū mortal' ꝯcupiscētie. i q̃ q̄to magis a nāli dispositōe recedit᷑. tāto ē grauī⁹. Qñq3 ē̃t pōt sine pcto esse. vt cū dispositio corporis. alium mōꝫ ñ patit᷑. ⁊ eodē mō excusat᷑ s̄ꝫ. v̄v̄. pp egritudinē l' pp piculū suffocādi fetū in vtero aut aliā cāꝫ rōnabilē. A. Et dic̄ idē. v̄v̄. i loco ȯ q̂. ĩ. ꝙ his cāibus vir ñ peccat mortalr̃. lꝫ tutius esset ꝙ hr̃et eā vt sororē i h⁹modi cāib⁹ q̄ sic eā cognosceret. Et ad p̂dicti cāus maiorē itelligētiā sciēdū ꝙ Al. i. 4. di. 31. ⁊ in sum. con.

co. titu. q. 47. ait. Ur̃ dicen̄ ꝙ nihil eoꝝ q̄ facit maritus cū vxore s̄uato vase debito s̄m se ē pctm mōtale. sꝫ pōt esse signū mortalis cōcupiscētie. qñ. s. ñ sufficit eis modus quē nā determiat. Ut aūt hoc meli⁹ itell'at᷑ qs. s. sit modus nāl'. ⁊ qs plus l' min⁹ ab illo mō nāli deuiet. Nō. ꝙ debit⁹ modus quē nā docet ē vt mlier iacet i dorso. vir aūt i vētre icūbat ei. Et sic facili⁹ ꝯcipiunt mlieres nisi p accñs ipediat᷑. Minor āt deuiatio ab illo ē latēralis ꝯcubit⁹. ⁊ maior sedētis. ⁊ adhuc maior stātiū ⁊ hoꝝ maxim⁹ q ē retro more iumētoꝝ. Et iō quidā huc mōm vltimū dixerunt esse pctm mortale qȯ mihi ñ plꝫ. Et p̂dictis tria notāda st̃. Primū ē ꝙ agēs cū vxore ex̃ vas nāle. idubitāter sp̄ peccat mortalr̃ s̄ꝫ oēs ⁊ ē grauissimū mortale. Unȯ. 23. q. 7. adulterij. dicit Aug. Usus q ē contra nām execrabilr̃ sit i meretrice. sꝫ execrabili⁹ i vxore. Jbi ē̃t dic̄ ꝙ vsus ꝯ̄ nāꝫ grauior ē icestu materno. Scȯꝫ ē ꝙ nihil eoꝝ q̄ fac̄ maritus cū vxore seruato vase ȯbito s̄m se ē pctm mortale. Et ex h̄ dicto occasionē capiūt lasciui ihonesta plīma quasi liceret pagendi. tñ vt pꝫ ex p̂dictis ñ affirmat h̄ Tho. sꝫ dicit i isto cāu ñ sp̄ ē pctꝫ mortale vt q̊dā dicūt q̄si dicat. Hoc nō audeo dicē̃ ego. Pōt tñ h̄ dictū in certo cāu saluari. de quo statim ĩ. Tertiū ē ꝙ modus inatural'. lꝫ i uase ꝓpo. pōt esse signū mortalis ꝯcupiscētie. Sic ergo qñq3 ē signū mortalis. qñq3 venial'. Signū venialis ē qñ subest aliq̄ causa excusans sꝫ nō sufficiēs. v꞉ q꞉ forte sine piculo nō pōt alr̃ agere cū vxore.

& hoc ipm agit pp incõtinẽtiã seu vitãdã ex ordinariã fornicationẽ. quo cãu non deest saltẽ veiale. 25. dis. §. al' ãt. & tãto grauius q̃to pl' discedit a mõ nãli lʒ excuset a mõ tali pp subsistentẽ cãm. Signũ ãt mortal' vr̃ qñ nlla rõabili subsistẽte cã solũ cã voluptatis agit. Et tãto ẽ maius signũ & pctm q̃to ẽ minus natural'. Et hoc vr̃ sentire gl. Ray. in ti. de m̃rimonio. §. sʒ numqd hec tria. sup verbo fedius. vbi ait. Nũqnid peccat mortal'r vir si cognoscat vxorẽ ñ ꝯsueto mõ. dũ tñ h̃ faciat in vase naturali? R̃. Credo siñ p̃iudicio q̃ si hoc faciat cã solius voluptatꝫ ampli' sic querẽde peccat mortal'r. Si vero subsisteret iusta cã sic agẽdi & scienter ex sem̃ ñ effundit nõ peccaret mortal'r. lʒ tuti' esset i his cãibus vt dictũ ẽ eam tenere vt sororẽ. subdẽs. Nõ ẽ ꝯ. 32. q. 7. adulterij. q2 qd ibi dr̃ intelligit de alijs ꝯ naturaꝫ cognoscẽtibus vxores aut ex ordinarie polluẽtibus aut cã libidinis saturãde. & sine cã hoc faciẽtib'. B

11 ¶ Utꝛ vir teneat reddere d̃bitum vxori quã accusat d̃ adulterio lite pẽdente? R̃. f3 Ray. Aut ẽ notorium illã esse adulterã. aut non. In p̃io cãu nec reddere nec exigere d̃bet aliter mortal'r peccat. nisi forte ipa velit abstinere a pcto adulterij & pniam agere. tunc ei ipe pt̃ eam sibi recõciliare. 32. q. i. c. i. Et ex sequẽtibus cãis. ex de diuor. significasti. & extra de adult̃. si vir. A. De isto pcto dicet. ĩ. §. 13. B. In s̃o cãu. s. cũ non ẽ notoriũ debet petenti reddere. Sed f3 Tho. in. 4. di. 35. vir q̃cito sibi cõstat de fornicatione vxoris ñ tenetur d̃bitum reddere al' non solũ icurreret irregularitatẽ bigamie. sʒ ẽt generaret sibi p̃iudiciũ accusandi. Et h̃ snĩa verior vr̃. A. Põt. & primũ dictũ intelligi qñ vir cõpelleretur a iudice adulterio nondũ p̃bato. q2 d3 obedire ex quo põt sine detrimento salutis agere. xj. q. 3. c. I. Nisi forte velit adulteriũ incontinenti seu infra paucos dies p̃bare ar. c. solet. de sen. excõ. li. 6. B. Uerũtñ in hoc cãu vxorẽ dimittẽ siñ iudicio eccl'ie non põt. imo ẽt si d̃bitũ reddat ꝯpulsus auctoritate eccl'ie. lʒ irregularitatẽ icurrat. nõ sibi generat p̃iudiciũ accusandi. Et de hac materia habes. ĩ. matrimoniũ. 8. §. 9.

12 ¶ Uir pp fornicatõeꝫ vxoris non solũ non tenet ei debitũ reddere. sʒ ẽt põt eã dimittere. nisi i septem cãibs q̃s hẽs. ĩ. m̃rimoniũ. 8. §. x.

13 ¶ Sʒ nunqd peccat vir mortalit̃ exigẽdo debitũ ab vxore p̃manẽte in adulterio? R̃. f3 q̃ nõt Hug. 32. q. i. si quis vxorẽ. Si alter ꝯiugum scienter exigat debitũ a relicto p̃manẽte i adulterio siue occulto siue manifesto peccat mortaliter q2 facit cõtra cõstitutionẽ3 ecclesie. A. Extra de adul. si vir. Et p̃dicta notat glo. Ray. in ti. de matrimonio. §. Iteꝫ pone q̃ vir. sup verbo si vir. Et addit etiaꝫ peccat reddendo si celebratuꝫ est diuortiuꝫ iudicio ecclesie. aut si publice morat i adulterio. Si neutꝛ istoꝝ sit ñ peccat reddẽdo. q2 ad hoc tenet. Si aũt pp icõtinentiã & fragilitateꝫ carnis exigit debitũ peccat mortal'r. q2 facit ꝯ ꝯstitutiõem ecclesie min' tñ peccat cũ adulteriũ occultũ est. Alij dicũt q̃ ipotẽtia ꝯ

tinẽdi a copula carnali excusat ex
gẽtẽ i hoc cãu. quoꝝ snĩa ẽ bẽigni
or. lꝫ forte ñ verior. glo. ⁊ idẽ nõt
i sũ. cõ. li. 4. ti. 2. q. 49. Aliqui tñ ñ
iprobabilr videt asserere. ꝙ si ab-
stinẽtia a reddẽdo seu exigẽdo de
bitũ non corrigit adulterꝝ. sꝫ potiꝰ
ad deteriora ꝓuocat vel aliter in-
utiliter scãdala opat. ꝙ licite pos-
sit ⁊ reddi ⁊ exigi qꝛ ordinatio ec
clesie facta ẽ nõ ad introducẽdum
sꝫ ad remouẽdũ scãdala. ⁊ cessan
te cã cessat effectus ex̃ de appel. cũ
cessante. Et intelligẽtia dictorũ ex
cãis ẽ assumenda dicẽdi. extra de
ver. sig. intelligẽtia. Itẽ põt peti ꝺ
bitũ ⁊ reddi si adulter seu adulte-
ra egerit pniam. d. c. si vir ꝺ adul.
Et in. c. si quis vxorẽ. 32. q. i. dr ꝙ
vir abstineat a mr̃imonio adulterẽ
donec ipleat satisfactio criminis.
Iõ qꝛ post satisfactiõeꝫ pnie non
meret vocari adultera. Et glo. sup
verbo expleat. dicit vl' saltẽ ichoet
Nã si voluerit eã sibi recõciliare
ẽt infra tp̄us pnie. ab ea põt exige
re ꝺbitũ. ex̃ de fur. ex l'ris ex̃ de eo
q cogno. ꝯsan. vxo. sue. c. veniẽs.
Et i. d. c. si vir. dr ꝙ vir ñ dꝫ sepe r̃
cipe peccatricẽ. Sꝫ i. c. queadmõꝫ
ex̃ ꝺ iurau. dr ꝙ vir põt dimittere
vxori peccãti non solũ septies sed
ẽt vsqꝫ septuagies septies ꝺꝫ euan
gelicã ꝟitatẽ. Math. 18. Glo. i. d.
c. si vir. sup ꝟbo. sepe dicit. Mari
tus sp pt ei parcẽ si vult ⁊ eã reci
pere pꝰ pniam ꝺꝫ euãgelicã ꝟitatẽ
sꝫ eccl'a ñ itercedat ꝓ ea ex q̃ aliq̃-
tiẽs ei pepcit. ne videat ei dar. pec
cãdi lniaꝫ. Et ad frõrẽ dr ẽt hoc i
gl. Sꝫ certe i. c. si vir. ñ dr ꝺ itcces
siõe eccl'e. sꝫ de receptõe viri. Vñ
satis vr posse dici ꝙ sp vir pt r̃ci-
per eã pꝰ verã pniaꝫ. ⁊ eo cãu pos
sit ẽt ꝓ ea cã itercedere. In ꝯtriũ ñ
vr nec auctoritas nec rõ. Nõ eim
h dar lnia peccãdi. cũ psuppõatur
ꝟa pnia. Si ei i h videret dari lnia
ad peccãdũ. nec marito eã recipe
liceret. qꝛ pr̃onus esset turpitudis
32. q. i. si crudelis. Qñ aũt sepe pec
cauit. nõ ita facilr ẽ recipienda. sꝫ
vigilãter. ne forte ñ sit vere pẽitẽs
Et ita põt intelligi dictuꝫ. c. si vir.
Rõ aũt ẽ. qꝛ sepe peccãs seu reci-
diuans psumit verã pniam ñ hr̃e
de pe. di. 3. irrisor. Itẽ glo. in. d. c.
si vir sup ꝟbo reus. dicit ꝙ nisi ma
ritus denũciet adulterã ad pniam
mortalr peccat. 2. q. i. si peccauerit
⁊ dicto. c. queadmõꝫ. gl. Forte iꝺ
si vxor ñ denũciet adulterũ si põt
qꝛ vxor non ad iparia iudicat. d.
c. si quis vxorem .B.

¶ Nũquid ꝯiunx pp adulteriũ a se ꝯmissum stati pdit ius exigendi debitũ? R. Fm Ray. vr ꝙ sic saltẽ quo ad iudiciũ aie qꝛ peccando i legẽ mr̃imoniȳ reddit se idignum ⁊ iõ ñ dꝫ petere nisi purgata cl'pa
Reddere tñ tenet exactus. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 50. vbi ẽt dr ꝙ lꝫ adulter ipo iure amittat ius petẽ-
di debitũ. si tñ petit ⁊ adulterum sit occultũ dꝫ sibi reddi qꝛ secũdũ gl. Ray. vterqꝫ ꝯiugũ duplex ius hꝫ in reliquo. s. ius exigẽdi. ⁊ ius ꝙ sibi exigenti debitũ reddatur.
Primũ amittit fornicãdo sꝫ non scdm. Sic ⁊ plaꝰ ius ñ hꝫ ipandi aliqꝺ illicitũ vl' de quo dubitat an sit illicitũ. subditꝰ tñ dꝫ ei obedire in dubio illicito. ⁊ hoc ius hꝫ pre latus i eo. lꝫ ñ hẽat ius iperandi. sꝫ peccat ipando i h cãu. 23. q. i. qd culpat gl. Hoc puto verꝝ nisi cau

14

ca ꝓhibens exactiōem ꝯcerneret vtranqȝ ptē. tunc ei ēt ſi ſit occultuȝ reddi ñ dȝ vt in. c. inquiſitōi. ex̄ d̄ ſen. excō. Itē ꝗ qñ qs cogit̄ iudicialiter. al' ſecus. ſ. q2 ñ tenet̄ redd̄re ēt ſi impedimentū ſit ſecretū. Et ſic pōt itelligi ꝙ dictū ē. ſ. §. 6. ad fi. in additōe. B. Sic ꝗ tenetur q cognouit ꝯſanguineā vxoris. ſed nūꝙ̄ exigere pōt. ex̄ de eo q cog. ꝯſan. vxoris tranſmiſſe. A. Ibi dr̄ ꝙ q cognouit ſuā ꝑuignā ex vxore ꝑmortua. ꝗ ducta alia legitima vxore cū ꝑuigna publice ad peccandū rediit. nō pōt debitū petet̄ ꝗ exactus dȝ cū graui cōdis dolo re reddet̄. ꝗ ſi ꝑmoriat̄ ſecūda dȝ ſic ſiñ ſpe ꝯiugij ꝑpetuo manē. B

B ¶ Qui ꝯ̄xit cū aliqua clādeſtine. ꝗ poſtea cū alia publice nunquid exactus a p2ia tenet̄ ad redditiōeȝ debiti? R. ſm. ✠ ✠. Credo ꝙ non tenet̄ ſi ē i loco vbi ꝯſuetū ē ꝙ añ carnalē copulā adhibeat̄ benedictio nuptialis. A. Idem puto etiaȝ ſi non ſit ꝯſuetuȝ. ꝗ reddi ñ poſſit ſine ſcādalo. cum ab omni ſpecie mali abſtinendū ſit. i. ad Theſſal. vlt̄. B. Et ſibi iputet illa que clandeſtine contraxit ꝗ ingeſſit ſe periculo. Credo tñ ꝙ ſi ſa relicta tranſeat ad alias ptes cū p2ima in quibus ſine ſcandalo poſſunt adhibe ri ſolénitates debite. vel ſi de ſolé tatibus nō ē ꝯſuetudo poſſit ei cohabitare. Et ſi ſic fecerit licitum ē A. De hoc latius dicitur in ſū. cō. li. 4. ti. 2. q. 63. vbi pȝ ſm aliquos ꝙ iſte non tenet̄ recedere a ſecūda lȝ ei non debeat debitū reddere. vt vadat cū prima. ꝗ ſibi iputet q̄ clādeſtie ꝯ̄xit. Quod puto intelligēdū qñ a ſa non pt recedere ſine ſcandalo ſiue ſpē mali. ex̄ de vi. ꝗ ho. cle. cū ab oi. ꝗ ꝑtacitū c. Alias bene tenet̄ recedere. ꝗ poſſet hoc agere ꝓp2ia auctoritate. vt in dicta. q. 63. ſm glo. Ray. ꝗ addit nō ē contra ꝙ ſolet dici ꝙ uir non debet dimittere vxorem ſine iudicio eccleſie. Hoc enim intelligenduȝ eſt qñ inter eos in impedimentum aliud q̄ꝫ ſit ligatio matrimonij ꝑcedentis vel q̄ꝫ ſit votum ſolenne. propter ꝙ impedimentum ñ pōt ꝯmiſceri cū ea ſine peccato mortali. In quo tam̄ cāu ſicut notauit Hug. 35. q. 9. multoꝝ. ꝗ ſi p2ecepta eccleſie non tenet̄ obedire q̄ꝫtū ad reddendū debitū. tñ in cohabitatōe ꝗ neceſſarioꝝ exhibitōe tenētur ei obedire. ꝗ ſine ordine iuris non dȝ h̄ denegare vxori cui d̄ facto ſe copulauit. ſec⁹ ē vbi qs ꝯ̄xit m̄rimoniū cū duab⁹ d̄ p̄nti ſucceſſiue. q2 cū eo ipo ꝙ ꝯtraxit cū prima teneat̄ ei cohabitar̄ ꝗ nccīa exhibet̄. q̄ꝫtū ad h̄ ñ potuit ſe obligare ſecūde. vnde tenetur redir̄ ad ꝑmā. iudicio tñ eccl'e ſi h̄ poſſit fieri. Si aūt ñ poſſit q2 forte veritas ꝓbari nō pōt. credo ſine ꝑiudicio ꝙ auctoritate ꝓꝑa h̄ pōt facē. imo tenet̄ ꝑſerti ſi prima ñ fuit i culpa. l' ſi ignorauerit ius ꝙ eſt circa clādeſtina m̄rimonia ſm Hug. Qui etiā dixit ꝙ cū aliqs ꝯtraxit clādeſtine cū p2ia. ꝗ p⁹ea manifeſte cū ſecūda. prio dȝ obedire ꝯſcie quā eccl'ie excōicātī. Si tñ pōt utrāqȝ exhibē. credo ꝙ ſa exhibere tenetur q2 ea q̄ pōt facere ſine pcō teñtur ei facē ad ꝑceptū eccl'ie. nec' ea dȝ ei ſine ordie iudiciario dnegare. Et eo dē mō cr̄do ꝙ ſi aliqs p⁹ ꝓfeſſionē legitie factam in mona

ſterio exeat de facto ⁊ ꝯhat matri
monium ď facto i facie ecclie ſi po
ſtea reuertať ad coꝛ. pōt reuerti ad
religionē₃ auctoꝛitate ꝓpꝛia ⁊ po
tiꝰ teneť ſeq ꝯſciam de ꝓfeſſiōe fa
cta ab eo i religiōe q̄₃ obedire ꝑla
to vľ ecclie ꝑcipiēti maneꝛ cū vxo
re. Idē credo i oppoſito cāu. ſ. cū
qs pꝰ m̄ꝛimoniū legitime ꝯctū ⁊ ꝯ
ſūmatū i vita vxoꝛe tranſit ad mo
naſteriū ⁊ ibi facit ꝓfeſſiōe₃. qꝛ i h̄
caſu nō obſtante ꝓhibitione ꝑlati
aut excoīcatione ecclie. auctoꝛita
te ꝓpꝛia pōt reuerti ad vxoꝛē ⁊ ad
h̄ teneť niſi ab vxoꝛe ꝯtinentiā ꝓfi
tente poſſit lniam remanēdi i reli
gione ipetrare. aut niſi ipſa fuerit
foꝛnicata. ꝙ pretextu foꝛnificatio
nis poſſit eā repellē. i q̄ caſu pote
rit ibi maneř ea i vita. h̄ oia gl. B
De hac m̄ā vide plura. ĩ. m̄ꝛimōi
u₃. 7. ꝑ totū. De ōbito reddēdo le
pꝛoſo. vide. ĩ. lepꝛoſus. §. 1. ⁊. 2.

Ecanus De offi
cio ďca
ni. vide. ſ̄. archidiaconꝰ.

Ecime j coīter. De
. cima ē ꝑs
oīum bonoꝝ iuſte acq̄ſitoꝝ deo ď
bita. ex̄ eo. tua nob. A. Hꝰ ꝑtꝫ q̄ta ē
ſić v̄ba ſonāt. s. decia ſ̄m Ray. ⁊
Hoſt. vt i ſū. ꝯ. li. 1. ti. 15. q. 1. B.

j ¶ Decimaꝝ q̄dā ſunt ꝑſonales ⁊
q̄dā ſūt ꝑdiales. Perſonales ſť q̄
ďbenť ex negociatiōe vel artificio.
ſeu ſcia. militia aut venatiōe. ⁊ hꝰ.
Prediales v̄o ſūt que ꝓueniūt ex
ipſis pꝛedijs. vt ex̄ eo. ad aplice. ⁊
c. paſtoꝛalis. ⁊ ex̄ de parochijs. c.
vlť. S₃ de q̄buſdā dubiū videtur
vtꝝ ſint ꝑdiales vel ꝑſonales. vt ď
agnis ⁊ alijs fetibus aialiū q̄ i paſ
cuis ſunt. Et pōt dici ꝙ ſint mixte
cū ꝑtim a ꝑdijs veniāt vnď viuūt
aialia. ar. ex̄ eo. c. ꝯmiſſū. ⁊ ſic ſūt
pꝛediales. partī₃ v̄o pꝛoueniant a
ꝑſonis. i. a cuſtodia ꝑſonarum. ⁊
ſic videnť ꝑſonales. A. Hec fueꝛt
dicta Hoſti. l₃ quod vltimū mem
bꝛū diuerſi diuerſa dixerint vt i ſū.
ꝯ. eo. ti. q. 2. B.

2 ¶ Utꝝ de decimis deduci poſſint
expēſe. R. Prediales decime da
ri debēt idiſtincte nō deducťꝭ expē
ſis nec ēt illis q̄ ſūt ꝓ fructibꝰ col
ligēdis. ex̄ eo. cū hoīes. A. Unde
nec ſemē deducēdu₃ ē ſ̄m Goff. ⁊
Hoſti vt i ſū. ꝯ. li. 1. ti. 15. q. 23. B. ď
ꝑſonalibus v̄o diſtinguēdum ē qꝛ
ſi ſurgūt ex rebus iā decimatis de
ducunť expēſe. aliter nō. ex̄ eo. pa
ſtoꝛalis. De lucro aūt aduocatio
nis ſ̄m. ꝭ ꝭ. nō debēt expēſe ďdu
ci. A. ſić q locat oꝑas ſuas nō de
ducit expenſas. vt in ďcā. q. 23. vbi
Hec oia notanť. B

3 ¶ Quādo ďbent decime dari? R.
Prediales ďbent dari ſtati q̄n fru
ctus ꝑcipiunť ⁊ an̄q̄₃ ſeꝑeť ide cen
ſus vel tributū vľ hꝰmōi. Et ſi pꝛio
ſc̄a fuerit talis ſeꝑatio nihilominꝰ
decima itegra dāda ē. A. qꝛ ſić ru
ſticꝰ teneť decimare qď ſibi rema
net. ita dn̄s h̄ qď de aceruo idecia
to accepiť. vt i ďcā. q. 23. B. Extra
eo. tua nobis. ⁊. c. cū nō ſitꝭ. Per
ſonales aūt pn̄t dari fine āni. ar. ex̄
de pigno. ex lr̄is. A. In iſto. c. ni
hil dꝛ de hoc. ſed i ďcā. q. 23. nota.
ſ̄m Ray. ꝙ ꝑſonales pn̄t dari in fi
ne āni. vt ſic maioꝛ vtilitas ꝓueni
at ecclie. q̄₃ ſi per minutias ſoluerē
tur. ar. ꝯci. c. ex lr̄is. Idē₃ dić ho
ſti. ⁊ addit. Utꝝ ſi an̄ annū velit qs
ſoluere nō video ꝙ poſſit refutari
qꝛ hoc iure nō eſt expꝛeſſum. Cō.

Inno. vt ibi. Uł posse dici q̄ facto lucro statim quis soluere teneatur Nam sm Tho. secunda secunde. q. 87. arti. 1. qđ sine tépozis determinatióe đbet nisi statim soluat obligat ad pctm̄ Posset ét solutio retardari iq̃ʒtuʒ ꝯcernat vtilitaté ecclie. vt dicūt dicti doctores. B

4 ¶ Utrū optima debeant dari ꝓ decimis. R̄. Agnos pullos vitulos ꝛ h'mói ñ tenetur qs dare optimos nec đteriores ſʒ mediocres vel sic tráseūt sub v̄ga pastoris. A. De h sic dr̄ Leuit. vlt. Oium đcimaruʒ bouis ꝛ ouis ꝛ capre q̄ sub pastoris v̄ga transeūt. qcqd decimū venerit scificabit dño. B. Indignuʒ est ei dare đo qđ dedignat hō dis. 49. c. vult. 16. q. 5. oés decime. A. Idem i sū. ꝯ. li. ā. ti. 15. q. 23. sm Inno. Host. ꝛ Goff. B.

5 ¶ Utrū đbeāt solui i viea vel p̄dio an debeāt deportari ad eccliaʒ. R̄ sm Hosti. Pót dici q̄ i h đbet seruari ꝯsuetudo. ex̄ de sepul. certificari. A. Idem i sum. ꝯ. co. ti. q. 24 vbi etiā dr̄ q̄ expense pro colligédis fructibus ñ đducunł sm Hosti. sed si sup p̄dictis ñ appareat ꝯsuetudo puto q̄ decime đbeāt portari ad eccliam. q2 qñ est specialis ꝛ certus creditor regulariter đbet a debitore requiri vt ei đbitū psoluat sm Tho. secunda secunde. q. 33. arti. 2°. ad si. B.

6 ¶ Utrū dare decimas sit p̄ceptum R̄. sm Tho. secunda secunde. q. 87. Decime i veteri lege debebanł ad sustentationeʒ ministorū đi. Malach. 3. Inferte oém decimationem i horreū meū vt sit cib' i domo mea. Unde p̄ceptū de solutióe decimarū ptim qdem erat morale iductuʒ róe naturali. ptim aūt iudiciale ex diuina istitutione robur hñs. Ratio autē nālis dictat vt his q diuino cultui ministrāt ipe ppl's necessaria ministraret. 1. Cor. 9. Quis militat suis stipédijs vnq̃ʒ? Determinatio aūt certe ptis itroducta est ex institutóne diuia. q2 tribus leuitica diuinis misterijs mácipata possessióes nō habebat. ꝛ sic erat iudiciale ptinēs ad eq̄litateʒ iter hoies sm ꝯditóes illi' ppli ꝯseruádá. sʒ ꝛ ꝯueniebat cū cerimonialib' q̄ʒtū ad aliquā significatióem. A. Sic ꝛ oia antiq̄ legis facta sm illud. 1. ad Corīs. x. Oia i figura ꝯtingebant illis. Qui eni decimam dat q́est pfectionis signū eo q̄ denarius est numerus pfectus quasi primus limes numerorū vltra queʒ numeri ñ ꝓcedunt sed reuertunł ab vno nouē ptibus reseruatis. protestał quasi i quodā signo ad se ptinere impfectióem pfectionem v̄o que erat futura per xp̄m esse expectandam a deo sm Tho. i dicta. q. 87. arti. 1. vbi ponūtur ét oia que i hoc. §. ꝯtinent. B. Est auteʒ differentia iter cerimóialia ꝛ iudicialia precepta. quia ceremonialia illicituʒ est obsuare tp̄e legis noue. Iudicialia v̄o ꝛ si nō obligant tp̄e grē. tñ pñt obseruari sine pctō ꝛ ad eorū obseruátiaʒ aliqui obligant si statuāł auctoritate eorū quorū est leges ꝯdere. sicut si nūc aliquis p̄nceps statueret vt q̄ furatus fuerit ouē reddat quatuor oues vt legił. Exo. 22. eius subditi tenerent obseruare. ita etiā determinatio decime ptis ē instituta auctoritate ecclie tp̄e noue legis vt. s. non minus ppl's noue legis ministris noui testamenti exhibeat q̄

l

pplˀs veterˀ legis mistris veteris testamti. cū tñ pplˀus noue legis ad maiora obligetˀ in illud Math.5 Nisi abūdauerit iusticia vrã ⁊c. ⁊ ēt mistri noui testamti maioris sūt dignitatis ꝙ̄ mistri veteris. vt probat apˀlus.1.Cor.3. Sic ergo ad solutiōez decimaꝝ hoīes tenētˀ ꝑti gdē ex iure nāli.ꝑtim ex institutiōe ecclˀe.q̄ tñ pensatis opportunitatibus tp̄oꝝ ⁊ ꝑsonaꝝ posset aliā ptē determinaˀ. A. Hec Tho.i dc̄o arti.1.vbi ēt dicit ꝙ p̄ceptū de solutōne decimaꝝ in q̄ztū ē morale daˀ a dño Math.x. Ibi dignus est eni operarius cibo suo ⁊c. Et ab apostolo.1.Cor.9. B

7 ¶ De soluēdis decimis ꝯfessores religiosi tenentˀ facere ꝯsciam ꝯfitētibus. Nō si scienter omiserit. suspensi sunt ab officio predicatiōis donec faciāt si ꝯmode pñt. ⁊ si iterum predicāt sūt excōicati. A. hoc est vērum si ab ecclīaꝝ rectorib⁹ vel eoꝝ loca tenētib⁹ fuerint req̄siti dicti ꝯfessores ad hanc ꝯsciam faciēda. alˀ ñ subijciuntˀ huic pene. vt colligitˀ ex tex. cle. cupientes. §. alˀsato. ⁊ notˀ i directoria li.3.ti.2.§.166. ⁊ ti.6.§.30. B. Illi autem religiosi q dicunt aliq̄ vt a solutiōe decimarū retrahāt audiētes excoicati sūt ipso facto. A. Siue hec dicāt i predicationib⁹ siue alˀ ibi vt retrahāt a solutione decimaꝝ ecclˀijs debitaꝝ. vt i dc̄a. cle. cupientes. B. Itē preceptū grauissimū fit p̄dicatorib⁹ ꝙ i prima dñica quadragesime ⁊ quarta ⁊ vltia. ⁊ i festis ascēsiōis dñi pēthecostes. natiuitatis sancti. Ioh. baptiste. assūptionis ⁊ natiuitatis btē. Marie. audiētes iformēt si fuerint requisiti ꝙ decimas soluāt. Sed p̄dicta ñ extēduntˀ ad religiosos q decimas ꝑcipiūt. A. Ipsi.n. ñ icurrunt dictas penas qꝛ soli ñ ꝑcipientes solēt i p̄dictis delinquere. fm glo. i tex. de quo stati super verbo. percipientium. B. Hec omnia in clemen. cupientes. de penis

8 ¶ Utꝝ i decimis excuset ꝯsuetudo de ñ soluēdo. R°. fz Ray. ⁊ host. Decime personales nō diuino iure sicˀ p̄diales. sed p̄cepto hoīs debentˀ. Nā ⁊ Leuitˀ. vlt. tñ de p̄dialib⁹ fit mētio. Cōsuetudo autē ius humanū tollit vel i toto si ē gnālis vel i ꝑte si ē ꝑticularis. dis.12. ꝯsuetudo. vnde vrˀ ꝙ ꝯsuetudo ꝯtraria a culpa liberet nō soluentes illas. Nā nccīo ille decime soluēde sūt q̄ debentˀ ex lege diuina vel loci cōsuetudine a ꝓphata. s. p̄diales. extˀ eo. i aliqb⁹. A. In h. c. ñ fit aliqua mētio de ꝑsonalib⁹ vel p̄dialib⁹ sz solū ꝙ ille decime sūt nccīo soluē de q̄ debentˀ ex lege diua vel loci ꝯsuetudie a ꝓphata. Cū p̄dicatˀ tñ ꝙ ꝯsuetudo excuset i ꝑsonalibus cū. Ray. ⁊ Hosti. ꝯ. Goff. ⁊ gl. Ray. vnisū ꝯ. li.1.ti.15.q.41. B. Sanū ꝯsilium esset soluē ēt ꝑsonales vel sibi remitti facere. A. Hoc fuit dictū Ray. q vt pz i dc̄a. q.41. p⁹ p̄dicta subiūxit. Hoc tñ diffinire non audeo. ꝙ ꝯsuetudo excuset nō soluentes decimas ꝑsonales. Sanuz ꝯsilium eēt vt soluerent vel saltem auctoritate ep̄i ⁊ ecclīaꝝ q̄b⁹ eēnt ꝑsoluende erogaret quilibet vel sibˀ vel p quotidianas elˀyas i vs⁹ pauperū. ⁊ ꝙ idē facere d̄ decimis q̄s retinuit preteritˀ tp̄ib⁹. vel peteret saltē a p̄dictis ꝑsōis remitti ītuitu dei ⁊ elˀye. Glo. ei⁹. ait Bñ dicē ꝯsiliuz

qꝛ nō ē neccīuʒ h̄ fieri. cū ꝯsuetudo
reuera i hac pte excuset. h̄ ibi. Ūr̄
dicendum ꝙ preceptum decimaꝝ
hodie itantum ē de iure diuino cui
ꝯsuetudo non ꝺrogat icꝫuʒ ē mo
rale. videlʒ icꝫtum ꝯcernit necessa
riaʒ subuētionem ministrantium i
diuis. ⁊ ideo nulla ꝯsuetudine vr̄
excusari qn̄ qs iux̄ facultates suas
siue expredijs siue ex lucro psone
teneat̄ subuenire idigentijs mini-
strantium sibi spūalia. qꝛ ad h̄ ob
ligat̄ ex lege diuina Math. x. ⁊ i.
ad Cor. 9. ⁊ patet ex habitꝭ. s̄. §. 6.
in additōne. B

9 ¶ Quid ꝺ illis q ex antiqua ꝯsue-
tudine nullam ꝺcimam soluūt? R
ſm Tho. ſa ſe. q. 87. Dicēdum ꝙ
lʒ ecclīa possit regrere decimas tn̄
laudabiliter n̄ requirit eas i locis
vbi sine scandalo requirit n̄ possēt
pp dissuetudinem vel aliam cām.
nec tn̄ illi qui nō soluunt i locis il-
lis sūt i statu dānationis. nisi forte
pp obstinationem. habentes volū
tatem n̄ soluendi. A. Hec itelligen
da sunt ꝺ decimis iure diuo debi-
tis. nam i alijs plene excusat ꝯsue-
tudo. vt. s̄. §. pxio. B. vl̄ pōt dici
ſm. x̄ x̄. ꝙ qn̄ nulla ꝺcima solui r̄
videt̄ ꝙ dn̄i predioꝝ breui manu
soluerint ecclie ꝺcimas ⁊ eis ꝺin-
ceps ecclīa redonauerit. A. Hoc
idē ē cum s̄nia Tho s̄. posita. Ná
⁊ Tho. inuit illos iterim absolui
ex tacita remissione. Sed vt pʒ in
sū. ꝯ. co. ti. q. 42. iste. x̄ x̄. addit ꝙ
s̄ita obtentum ē a tpe cuius nō ex
tat memoria excusatur q nil vel mi
n⁹ soluit q̄ʒ decima sit. Nec pn̄t au
ctoritate ꝓpria qui sustinuerūt h⁹ ꝯ
suetudinem vel successores eoꝝ
aliq̄d pl⁹ solito exigē. aut de reb⁹

ꝺ qb⁹ n̄ ꝯsueuerūt ꝺcime solui de
nouo aliq̄d exigē nec dn̄i predioꝝ
vltra solitū tenent̄ aliq̄d soluē. nisi
ecclīa ad iopiā redigat̄. vel nisi au
ctoritate dn̄i pape hoc fiat ex certa
scia reuocātꝭ predcāʒ ꝯsuetudinē.
Verꝝ ē tn̄ ꝙ sola ꝯsuetudo n̄ liberat
ꝺbitorē ꝺcimaꝝ i predictis casib⁹
sʒ ꝯpositio vl̄ remissio facta ab ec
clesia expresse vel tacite siue ꝓsūp
te ex h̄ ꝙ p tātū tpus pacifice susti
nuit ꝙ aut nil ꝓ ꝺcima solueretur
aut min⁹ q̄ʒ ꝺcima gl. Ego puto ꝙ
i ꝺcimis q̄ n̄ sūt ꝺ iure diuo ꝯsuetu
do excuset. ēt n̄ tā longa dūmō rō
nabilis ⁊ prescripta. ex̄ de ꝯsue. c.
fi. In his v̄o q̄ sūt ꝺ iure diuo nul
la ꝯsuetudo excusat. vt. s̄. §. pxio.
nisi ꝓut hic dic̄ Tho. Et ſm h̄ etiā
pōt itelligi dc̄m. Inno. qꝺ nūc seq
tur. B. Porro Inno. ex̄ eo. i alig
b⁹ dicit ꝙ i eo ꝙ n̄ soluunt̄ ꝺcime
vel min⁹ plene. nulla ꝯsuetudo va
let. 16. q. 7. quicn̄qꝫ. Sed tn̄ ſʒ Ho
sti. sup. c. statuim⁹ ex̄ ꝺ transac. cō
posui iter psonā eccliasticaʒ ⁊ lai
cū sup aliq̄ pte seu quota ꝺcime fa
cta ꝺ ꝯsensu superioris prelati va
let. A. Con. glo. Ray. vt i sū. cō. li.
1. ti. 15. q. 42. Sed Inno. i. c. venera
bilis. de con. vti. vel i vti. ⁊ i sum.
con. eo. ti. q. 43. dicit ꝙ nec ꝯposi
to nec pactum pōt valere i remissi
one ꝺcimarum qꝺ pōt itelligi qn̄
h̄ fieret sup ꝺcimis oio ꝺbitis ⁊ si
ne rōnabili causa. vt. s̄. alienatio.
vel qn̄ fieret volūtate n̄ libera sicut
regrit̄ ad remissionem faciendam
vt nōt̄ i sū. ꝯ. li. 2. ti. 5. q. 25. al̄ ꝯposi
tio ⁊ pactū super ꝺcimis bene va
let de ꝯsensu supioris. vt clare dr̄
i dicto. c. statuim⁹ de transac. B

10 ¶ Que sit remuneratio fideliter

soluĕtiũ decias? R. s3 Ray. Qua- druplex ē. Prima ē abundantia fructuũ. Secũda sanitas corporis De his duabus. Aug. Si decimā dederis. nō solū abundantiā fruc tuum. s3 ēt sanitatē corpis consequ- ris. 16. q. i. decime. Tertia ē remis- sio pctoꝝ. Quarta celeste regnuz De his duabus. Aug. ibidē. Qui pmiū ɔpare aut pctoꝝ indulgen- tiā desiderat ꝓmereri. reddat dci mā. ⁊ de nouem ptibus elymā stu deat dare paupibus. Ecōtra q nō dat punit p opposita. Malach. 3. Quia mihi nō reddidistis decias ⁊ primitias idcirco fame ⁊ penu- ria maledicti estis. Itē Aug. vbi. s. Cū decias dando ⁊ terrena ⁊ ce- lestia possis ꝓmereri. ꝑ auaritia du plicē bñdictōez fraudas. A. i. frau dando tibi subtrahis. vt in sū. con. e. ti. q. 45. B. Hec ē dñi iustissima ɔsuetudo vt si tu illi deciam nō de deris tu ad decimā reuoceris. Da bis ipio militi qđ ñ vis dare sac doti. Itē Aug⁹. vbi. s. Nō deus p miū postulat s3 honorē. ⁊ q digna tur totū dare dcimā a nobis dignat recipe. nec sibi s3 nobis ꝓculdubio ꝓfuturā. Hec oia i pdicto. c. deci me. Nā ⁊ antiq pres copijs oib⁹ abūdabāt q3 deciaf dō dabāt. mō āt h tollit fisc⁹ q ñ accepit xps. 16. q. vij. ⁊. c. maiores.

Ecime ij

A qb⁹ decime dari debeāt? R. decie dari dbēt ab oibus laicis. 16. q. 7. dcias ex eo. a nobis. Itē clerici tenēt da re decimas nō de ecclesijs sed de suis rebus. ex eo. c. ij. ⁊. c. a nobis de conse. di. 5. quadragesima. A. Hoc nōt glo. in. d. c. ij. ⁊ ibi i tex. p3 q ēt clerici debēt soluere decias psonales his a qb⁹ recipiūt sacra. Clerici viuētes in cōi sicut ⁊ reli- giosi non tenēt soluere decimā de laboribus seu nutrimētis suis pro- prijs. 16. q. i. decimas. B. Itē reli giosi tam exempti q nō exēpti de terris ⁊ possessiōibus acquisitis ⁊ acgrēdis tenēt itegre soluē decias illis qb⁹ eedē possessiōes ⁊ terre fuerāt dciales ex. e. statuto. §. cete2 li. 6. Itē ēt leprosi tenēt ad dcias. Si tñ sint cōiter viuētes non tenēt d hortis ⁊ nutrimētis aialiū. vbi ēt i telligūt fetus ex d eccle. edi. c. 2. A. Ibi nil dr de fetibus. s3 solū d hortis ⁊ nutrimētis aialium inter q iste in terptat fet⁹. Et cū eo. cō. Albricus B. Et oia pdicta itelligas de iure cōi. Secus aūt si q aliud haberēt ex priuilegio. A. Hec ēt notantur in sū. con. li. i. ti. 15. q. 12. B.

¶ Utꝝ iudei teneātur dare dcias R⁹. Personales ñ tenēt dare deci mas cū nō recipiant eccliastica sa cramēta nec audiāt diuia imo nec sint de corpe ecclie. ff. d cēsi. fōma §. si vero qs. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 15. B. Secus de prediali- bus ex eo. de terris. Et de hoc ca- su hes j. iudeus. i. §. pe.

¶ Utꝝ clerici teneāt dare dcimā uel pecuniā pape regrēti? R⁹ n. fm Tho. 2a 2e. q 87. Dicēn q i veteri lege dabant pmitie sacerdotibus. decie aūt leuitis. ⁊ q3 sacerdotibus leuite subditi erāt dñs mādauit le uitis vt ipi loco pmitiarum soluerent pōtifici sūmo sacerdoti decimā d cime. Unn nunc eadē rōe tenēt cle- rici sūmo pontifici dare decimam si exigit. Naturalis āt rō dictat vt illi q hnt curam de cōi statu ꝑui

deat. vnde possit exequi ea q̄ pertinēt ad cōem salutē. A. Idem in sum. con. co. titu. q. 16. B

3 ¶ Cū qs vēdit aceruū ān dciatōȝ quis tenet ad decimā? R. n. Vterqȝ tenet. Vēditor qdē pp dolū quem cōmisit. et ēt qr hȝ pciuȝ qd succedit loco rei vēdite. ar. 12. q. 2. mōēmus. ff. de pet. hē. si et rē et pciuȝ Emptor vō tenet. qr res transiuit ad eū cū onere decimarū. ex. c. pastoralis. 12. q. 2. c. Augustino. Et ita ecclia poterit petere a quo maluerit si tamē obtinuerit ab vno liberat ē alter. Absit. n. qd ecclia suū recipiat cū augmēto. h Ray. et Tho. vbi. s. Addit āt Ray. qd si emptor fuit bone fidei q et postea soluit decimā vēditor tenet ei. A. Idem in sum. con. co. ti. q. 17. vbi ēt addit scdm Ray. qd si ēptor fuit malefidei. vēditor non tenet ei nisi expsse dictū fuerit et cautū. sȝ tn̄ vterqȝ dȝ agere pniam de dolo et quasi de furto. qr ɔtractauerūt decimā inuito dnō. In foro aūt pniali tutius ē si emptor psoluit decimā qd vēditor sibi ɔstituat. nisi forte in cāu. s. si ēptor nō inuenit deceptus in re. qr bn̄ valet adhuc pciū. Sȝ gl. eius dicit. Vn̄ qbusdā pbabilr qd et si res adhuc valet pciū soluta dcia. tn̄ i foro pniali vēditor tenet ēptori restitue id qd soluit eccle dnū i ɔtractu absuerit fraus et dolus. nec dceptus fuerit vltra dimidiuȝ iusti pcij. glo. Hoc verū i foro iudiciali In pniali vō tenet qs restituere ēt pp dceptōeȝ minorē dūmodo nō valde puā. vt. ī. emptor. §. 2. B.

4 ¶ Quid si aliqs violēter vel furtiue rapuit aceruū de area rustici ān solōnē decimarūȝ. nūquid tenebit rusticus? R. Cū decime statim collectis fructibus debeāt dari. 16. q. 1. decic. ex. eo. cū hoies. ergo si nō soluāt statim cū ɔpetēter solui pnt rusticus ē i mora. quare piculum spectat ad ipm. et sic tenet. Sȝ tn̄ si soluerit dabit ei ecclia actiones suas ɔtra raptorē. Si vō n̄ erat ad h i mora. et violenter sibi ablatuȝ ē nō tenet. sȝ aget ecclia ɔtra ipum raptorē. ff. loca. l. si in lege. §. item vtilr. Et silr si aliquo mō sacdos fuissȝ in culpa vel cā more. qr non tenebit rusticus. A. Idē in sum. ɔ. co. ti. q. 18. ſm Ray. q ēt addit. Et hoc teneas p regla qd semp posterior mora nocet ei p quē fit. ff. de picu. et cōmo rei vend. l. illud. Et io si ecclia fuerit i vltima mora rusticus n̄ tenet soluere decimaȝ de sublato sȝ tn̄ d residuo. nisi in cāu s. si pp morā ecclie sine culp lnia n̄ audebat rusticus tāgere fructus. nec iposuerat fructus quos alr posuisset in locū securū ūc qcqd asportat cedit i piculū ecclie ad minus usȝ ad ɔpleūtū dcie. l si plus l tn̄ asportatū ē quātū valet dcia. Ecclia. n. nō dȝ petere lucrū cū dāno alioȝ. 12. q. 2. frnitatis. Immo ſm glo. eius si de ɔsuetudine ul ɔstitutiōe aliqua n̄ licebat rustico tollere et reponere fructus suos nisi d lnia ecclie. si ecclesia fuit i mora dandi lniam. ecclesia tenebit rustico ad restitutōȝ totius dāni. h ibi. Sȝ certe uidet qd plaus q fuit in mora seu alter et nō ecclia teneat. nisi forte tota ecclia fuisset in culpa. qr delictū psone i dānū nō dȝ redūdare ecclie. ex d re. iur. dlictū. li. 6. B.

5 ¶ Quid si aliqs longo tpe recepit uel retinuit decimas et nūc uel

ens ad satisfactionem postulat sibi remitti q; aliter oporteret eũ mẽdicare? R. s3 Ray. Si sacerdos vidat istũ cõtritũ ꝛ p̃ces suas vn̄ s̃itate dz ei tãq̃ paupi remitt̃e vnde viuat cũ h̃ idẽ ei pᵒ ea dat̃ deber3.16.q.1.qm̃. A. Et addit Ray. q; hoc põt fac̃e eps. sine cõsensu capituli. cũ sic decime ad ecclesiã reuertant̃ ex̃ de his q̃ fi. a pla. sine ꝯsen. c. cũ aplica. Et con. Inno. ꝛ Goff. ut in sũ. con. eo. ti. q.39. S3 Goff. addit Imponet̃ ẽ ei vt in totũ satisfaciat si ad fortunã deuenerit pinguiorẽ. vt ex̃ d̃ solus. Odoardus. ff. d̃ ces. bo. l.3. B. xx vero addit q; ẽt si diues sit põt ei grat̃ dimittere vl̃ in totũ vel in ptẽ. ex quo vult in posterũ abstinere ꝛ ecclesiam restituere iuri suo. A. Et h̃ põt eps i h̃ casu. s. dare l̃ remitt̃e fructᵘ pceptos pp vtilitatẽ ecclie parochialis s̃m eũdẽ. xx. vt i dcã. q.39. Et ego h̃ puto ver̃ q̃ ad excusationẽ remittent̃ nõ q̃ ad liberationẽ eiᵘ cui fit remissio. cũ sit potẽs restituere ꝛ ñ sit parᵘ. pnt dz ad h̃ q; remissio ualeat. vt. s̃. bellũ. p°. §. x. i additione A. Si v̂o sit pararᵘ nõ põt ei fieri remissio i dãnũ ecclie. cũ. ut. s̃. p3 ẽt paupi qñ fit ei remissio dz iniungi q; si venerit ad facultatẽ restituat. nisi forte fier3 liberalis remissio sup decimis non solutis pp dissuetudinem. vt. s̃. decime. i. §.8. ꝛ.9. q; vt ibi p3 non solũ remissio s3 etiã3 taciturnitas prelati excusat oẽs debite paratos. B

Ecime. iij.

Cui ꝛ quibus dari debeat decima personalis. R. s̃m Host. Iure cõi danda ẽ ecclie parochiali siue baptismali. vbi qs audit diña ꝛ recipit sacra. 16. q.1. questi. §.1. Predialis vero dãda est ecclie infra cuiᵘ parochiã p̃diũ situ ẽ. ex̃ de paroch. c. vlti. ꝛ ex̃. eo. qm̃.16. q.1. si qs laicᵘ.13. q.1. §.1. Et hoc nisi aliud obtineat d̃ cõsuetudine. ex̃ eo. c.1. ꝛ.2. ꝛ. c. ꝯmissũ. ꝛ. c. ad apostolice. uel nisi p̃scripte sint s̃m Host. Ray. ꝛ Tho. A Idem in sũ. con. eo. ti. q.3. Et quod dicitur de consuetudine intelligendũ est quo ad prediales. Nã psõales sẽper dant̃ illi ecclesie vbi ecclesiastica pcipiunt̃ sacra. vt in dicto. c. ad aplice. ex. e. B. De mixt̃ v̂o decimis de qbus dictũ ẽ. s̃. decie .i. §.2. dicendũ s̃m Host. q; si appareat consuetudo seruanda ẽ si ñ apparet. tunc si aĩalia pascuntur ꝯtinuo i p̃dijs ppꝛie parochie eiᵘ q dñs ẽ ꝛ curã eoꝝ gerit indubitant̃ illi parochie soluende sunt. Si v̂o pascãt̃ p̃dijs parochie aliene videtur q; diuidi d̃beant inter ecclesiã vbi pascunt̃ ꝛ ppꝛiã ar. ff. de le.3. q saltũ ex̃ de testa. relatum. §. vlti. Ray. v̂o dicit q; si aliquis pascat pecora i vna parochia. ꝛ h3 ouile in alia qᵘ de lacte fetu ꝛ lana deb3 dari decima ecclie vbi sũt pascua. ar. ex eo. ꝯmissũ. Con. Tho. s̃a s̃e .q.87. Sed s̃m Alanũ si continue iacent in vna parochia. ꝛ cõtinue pascũt̃ i alia. decime diuidi debẽt. ꝛ idẽ si p medietatẽ anni pascunt̃ i vna parochia ꝛ p medietatẽ i alia h̃ Ber. ex̃ eo. ad aplice. Consuetudo tñ in talibᵘ ẽ tenẽda. A. Idem dr̃ in sũ. con. eo. ti. q.3. S3 si ꝯsuetudo ñ appareat. satis videt̃ equa opinio Host. coniũgẽdo eã cũ dicto Ber. ꝛ Alani. cum iste decime partim sint prediales ꝛ partim p-

sona'es.vt.s.decimc.i.§.i. B

¶ Sed cui soluēt decimas psona les reges τ pncipes? R. s3 Inno. Epo soluēt in cui' diocesi hnt pri cipale domiciliū. τ si i duab' dio cesibus hnt diuident iter illas. A. Idē i sū.con.li.i.ti.15.q.4. B

¶ Cui debetur decima venatōnis piscatōis. τ h'mōi. R. fm Inno. Tales decime psonales sūt.q: ope hois veniūt. Unde dāde sūt ecclie vbi pcipiunt ecclesiastica sacra. A Idē in sū.cō.dcā.q.4. τ subiūgit fm eundē. Et h intelligo vera vbi libere qs piscatur nullo pcio dato nec pte piscatōis.q: si inde daret pciū ul'ps.tunc bn videt q de illo pcio uel parte dāde essent decime ecclie baptismali.q: nō ex ministe rio hois s3 ex aq̄ τ terra pueniūt. Idē dico de venatōe τ h'mōi. It videtur q si aliqs capiat pisces in mari τ portet i stagnū τ ibi viuāt aliquot dieb'. q decimā debeat in d hrē ecclia i c' parochia ē stagnū Idē vr de bestijs reclusis. Alij di cūt q sūt decime psonales. τ q dā de sūt ecclie vbi pcipiūt ecclesiasti ca sacra. h ibi. Videt posse dici ut ex pd ctis pōt colligi q si dicta aia lia reclusa viuāt pricipaliter ex tra vel aq̄ sine labore hoium ptineant ad pdiales. Si vō viuūt ēt cū labo re hoium ptineāt ad mixtas τ de ipsis fiat qd.s.dictū ē de mixtis. B.

¶ Quid si arborē excisa3 in silua quis portet ad locū vbi multū pl' valet? Dicendū fm Inno. q solu3 decimā ecclesie vbi ē silua. deductis expēsis qs fecit i trāsferēdo. A. Idē in sū.con.in dicta.q.4.vbi ēt poni tur τ id qd dicitur in.§.se. B.

¶ Quid si pascua p aialibus an nuatim vendantur. R. fm Inno. Decima precij soluetur ecclie vbi sūt pascua. Et si dn̄s fūdi patiatur grauis pasci bestias in fundo. cum herba quā euellit bestia trāseat cū onere suo.s.decime. dn̄s bestie te nebit dare ēt decimā valoris her be. ff. de vsufruc. si vsufructuarius. A. Ista lex n̄ vr haberi i illo ti. vn̄ puto q velit allegare. l. si vsufruc tus.2.§.1. B

¶ Quid si quis tens decimas i feu dū. nunqd pp h recipiet decimas noualiū R. fm Ray. nō s3 debent ecclesie prochiali.q: h'mōi pces siones τ puilegia artāda sunt non ampianda ex.eo.tua nisi forte sint religiosi τ ex priuilegio decimas pcipiant.q: pcipiēt ēt noualiū. ex eo. ex pte.3. A. Idē in sū.con.li.i. ti.15.q.5. vbi ēt ponitur quod dicit in.§.se. fm eundem Ray. Host. τ Inno. B

¶ Qd si ipi religiosi non ex puile gio decimas alicui' ecclesie perci piebāt. s3 ex pscriptione. tunc deci me noualiū nō eis sed ecclesie sol uende sunt. ex eo. cum contingat.

¶ Cū concedit a papa aliqbus ut noualiū decimas recipe valeāt p portōe q̄ veteres eos cōtingūt. non intelligit de illis noualiū decimis qs ipe h'mōi ipetratōis alij possi debāt. nec etiā h3 locū nisi solum i locis i qb' ipsi impetratores vete res hēbāt. τ p ea tm̄ portōe. Qd si impetratores tēpore impetratōis possidebāt decimas veteres i totū vl' vltra medietatē. nō extēdit idul tū vltra medietate3 noualium. nisi fuerint cistercienses vel cartusien ses. Itē si p h'mōi pcessiōes ecclie parochiales adeo grauarēt q nō

possent comode sustentari τ iura epalia soluere, puideat p ordinarios φ h possint. Jtē q̄uis forte a religiosis excepꝫ τ alijs fiāt infeudatões decimarū. A. s. a laicis retētaꝝ τ recognoscendo laicos ab ipsis religiosis se i feudū detinere. in. c. statuto. de d. j. B. nō lꝫ post talē infeudationē sic de facto psūptū hᵒmodi decimas de manibᵒ laicoꝝ recipe abiqꝫ diocessāoꝝ assēsu. τ ille tñ decime pñt taliť de manibᵒ laicoꝝ a religiosis acqri q̄ añ lateranēse conciliū i feudū ppetuo fuerūt cōcesse. τ diocesani faciant iustitiā parochialibᵒ eccl'ijs de decimis q̄s religiosi habēt nisi agat de rebus exemptus. Hec oia predicta habētur ex̄. eo. statuto li. 6.

8 ¶ Utrū decime il aꝝ reꝝ de q̄bᵒ antiq̄tus nō ↄsueuerūt dari debeant illis q eas hñt in feudū. vel eas recuperauerūt. aut ecclie. R. ƀꝫ Ray. Uidet φ milites q alias decimas pcipiūt possint illas petē. eo φ eis terra illa ab antiquo fuit dc̄imalis τ vna eademqꝫ res non debeat dupliciiure cēseri. ex̄. eo. cum in tua. Uel forte verū ē in monasterio vel ecclia. A. Ray. ñ dic̄. vel forte. sed dic̄. Jd veꝝ ē i monasterio vel eccl'sia ꝫ i laico forte secᵒ. vt i sū. cō. c. ti. q. 7. Ueritas ē. n. φ. c. cū i tua. loquiť tñ de monasterijs τ ecclesijs B. Secᵒ in laico. qꝛ ñ dꝫ eas recipere. sic̄ nec decimas noualiū. ar. ff. de ↄhē. emp i lege. Uñ ↄsulēdū ē φ soluant prochiali ecclie. Jdē Host. A. Jdē i sū. cō. dcā. q. 7. B.

9 ¶ Qui diu decimas non soluit τ nūc vult soluē. non dꝫ soluē illis q ex sola pscriptōe hactenᵒ decias p ceperūt. ꝫ ecclie pochiali ƀꝫ. W. W. A. Jdē i dcā. q. 7. vbi addit scd̄m Ray. Per h nō pleros qꝫ epōs male facere q oēs decimas noualiuꝫ sue diocesis τ alias q̄scunqꝫ pñt a milutibᵒ recupare sibi vsurpāt. qd̄ nō licet de iure nisi cū illa noualia uel alia ñ sūt infra terminos alicuius parochie. l nisi aliā cām rōnabilē oñdāt. ex̄. eo. cū i tua. τ. c. qm̄. Jdē Host. dicens. Sic ē vītas φ nec de noualibᵒ nec de recupatꝫ a laicis dꝫ epš retinē nisi suā canonicā h est q̄tenᵒ pcipiebaᵗ de antiqs τ de his pcipiat. τ si nil pcipiebat epš de antiquis ad minᵒ sua quarta fraudari non dꝫ. ex̄. eo. qm̄. Jbi ēt hoc notat glo. B

10 ¶ Quid si sit cōsuetudo φ vna parochia. A. i. vna ecclia vel aliq̄ parochia vt i sū. con. c. ti. q. 48. B. recipiat decimam de blado. τ alia d̄ vino. τ terra q̄ reddebat granum muteť. τ reddat vinū. τ ecōuerso q̄ ecclia pcipiet decimā. R ƀꝫ Host. Jlla q̄ pcipiebat de blado pcipiet de vino τ ecōūso. qꝛ lꝫ muten tur q̄litates ťre nō tñ sb̄a. ex̄. eo. cōmissū. §. sic. A. Jdē i dcā. q. 8. B.

11 ¶ Utrū decime pscribi possint. R. A laicis nō. ex̄ de pscrip. cām. τ de h. j. pscriptio. §. ij. Sꝫ a clericis si parochiā hēant pscribi pñt. ex̄ de p scri. d̄ q̄rta. Religiosi q̄qꝫ si ñ hñt parochiā ipsas pscribē nō pñt. qꝛ nec possidere. 16. q. i. placuit. Hoc puto veꝝ de psonalibᵒ q̄ dant rōe sacroꝝ q̄ religiosi mistrare nō hñt nisi obtineāt parochiā. Predialis āt licite pñt hře τ possideř. 16. q. i. c. fi. Sꝫ si hñt. tūc rōe parochiaꝝ ipsas qnqꝫ pscribūt. ex̄. eo. cū ↄtingat τ. c. cū i tua. Et nō h φ epus q̄ dic̄ se pscripsisse decias i alicō epš

tū oȝ ꝙ alleget ⁊ ꝓbet titulū. qꝛ tꝰ cōe ē ꝯ eū. nisi tātū tpis alleget prescriptio cꝰ ꝯrij mēoꝛia ñ extat ex ꝺ pscrip. li. 6. A. Ibi ēt dr ꝙ ei q̄ rez pscribit ecclesiasticā si sibi nō ē ꝯrij ius cōe uel ꝯtra ipsū psūptio ñ habet. suff. cū bona fides al' cū bona fide requiritur etiam titulus. vt predictum est. B

C Si cōsuetudo pcipiēdi decimā fuit pscripta in vno pdio alicuius parochie. ñ extēdit ꝓpter hoc ad aliud prediū qꝺ de nouo colit ex eo. cū cōtingat. ff. de pactis. si vnꝰ. §. ante omnia.

C Quid de clericis q̄ hñtes sufficiēs pt̄imoniū l' aliquos redd. tꝰ recipiūt decimas. R. fm Ray. Si ꝺseruiūt ecclie. ⁊ pcipiūt decimas ñ vt eas i malos vsus ſȝ ipsos ꝯūtāt. nō peccāt. alit sacrilegiū cōmittūt 16. q. 1. quō. 1. q. 2. pastoꝛ. A. Idē in sū. con. li. 1. ti. 15. q. 9. vbi ēt additur fm Hosti. ꝙ si clericꝰ ñ facit seruitiū ecclie vt dȝ vel notoꝛiꝰ fornicatoꝛ sit laicꝰ nō tenet ei dare decimā sed ꝓximo supioꝛi. ⁊ ꝙ ille dȝ in vtilitatē illiꝰ ecclesie decimā cōuertere. subdēs ꝙ id qꝺ dic̄ ꝺcre. tua nobis ex. eo. s. ꝙ nō obstat nequitia clericoꝝ intelligitur de occultꝭ. B. Si'le. s̄. clericꝰ. 4. §. penult.

C Quid si epi uel religiosi de cōsuetudine vel priuilegio pcipiunt oēs decimas alicuiꝰ parochie. vtꝝ ħ nō obstante debeat psbytero cōpetēs portō assignari. R. Sic ex ꝺ pben. extirpāde. §. cū igit. ex de decimis. statuto. li. 6. ⁊ s̄. in. 7. §. dictū est. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. xi. fm Host. B

decime debeant dari. R. fm Ray. De oibꝰ fructibꝰ trāꝝ arboꝝ hortoꝝ nutrimēt aialiū. lacte. lana fēo lignis. piscatoibus. venatoibꝰ affi ci. pēsoibꝰ. molēdinis ēt ad uentū balneis. fullonijs. lapidicinis. metallarijs Itē ꝺ negocijs ⁊ artificijs ⁊ ceteris bonis. Etiā de tpe. de con se. dis. 5. q̄dragesima. 16. q. 1. decie tributa. ⁊. q. 7. q̄cunq̄ recognouerit. ⁊. c. oēs decime. ex. eo. cōmissū ⁊. c. nūcios. ⁊. c. nō ē in ptāte. ⁊ generaliter de oi lucro licito. ut Ho. dic̄ ⁊ Tho. A. Idez in sū. con. li. 1. ti. 15. q. 19 B

C Quid si in eadē terra eodē āno diuersa semina seminātur. R. De oibus decima debet dari. ex eo. ex pte canonicoꝝ. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 20. B

C Sed nunq̄d de rebus donatis vel legatis vel successiue acq̄sitis. A. i. iure successionis. vt in sū. con. eo. ti. q. 21. B. debeant dari decie. R. fm. ꝺ ꝺ. Alanus dixit ꝙ ñ. qꝛ ex his tm̄ que naturaliter uel deo peribꝰ suis q̄s acq̄sierit tenet soluere. ꝓbabilius tñ vr notasse Hug. 16. q. 1. decime. s. ꝙ legatarius ⁊ donatarius tenetur dare decimaȝ de re donata ⁊ legata licet decimata fuerit a donatoꝛe vel legatoꝛe. filiꝰ tamen si succedat patri. cū oia patris quodāmō ptineant ad ipsuȝ ñ tenetur ea decimare si decimata. ſt a patre. sed heres extraneus bene tenetur. A. Idē in sū. cō. decā. q. 21. Tamen vt ibi patet. Inno. recitando dictas opiniones. non videtur multū vnā alteri preferre. ideo putarem in hoc standum foꝛe cōsuetudini que est optima legum interpres. ff. de legi. si de interpretatio

ne. B.

§ ¶ Sz vtr de illicitis acquisitis teneat qs dare decimā? R. sz Host. Predtales decime in distictie solui debēt a possidēte pdia siue possessore iusto siue iniusto. nec solū a catholico sz ēt a iudeo heretico ꝛ scismatico vel pagano. ex̄ eo. de terris. Et hoc qꝛ dātur rōe prediorū. ēt si terra seminata fuisset semine furtiuo vel hmōi. Con. Ray. ꝛ Tho. de psonalibus vero distiguit vtrum quis teneat ad restitutioné. vt in furto. rapina. symonia. vsura. ludo. iniusta exactōe. ꝛ iniusta snia. iniusto bello. ꝛ huiusmōi. qꝛ tunc nō dz dari decima nec recipi. Si vero non teneat qs ad restitutōem. vt in meretricio. histriōatu ꝛ similib⁹. tunc si ex pctō notorio questus puenit. ecclia non dz recipe ne videat pctm approbaṙ. A. Licet ecclia non debeat recipe tm̄ ipe teneṫ dare. vt in sū. cō. li. i. ti. 15. q. 22. fm Inn. ꝛ hosti. Et addit Host. Cōsulo qꝓ meretrix ꝛ histrio inde faciant elẏnam ex quo eccl'a non recepit vt sic deus citius eos extrahat a pctō. Et fm Ray. ꝛ Inno. si tales ad pniam ꝯuertant. pt ecclia ēt decimas pteritas recipe. qꝛ fm Greg. nō dz despici in eo qꝓ fuit. s. pctor. qꝛ iā icipit esse qd nō fuit. dis. 50. ferrum. Con. Tho. B. Sec⁹ si occultū esset ꝗuis platus h sciret ar. 3. q. 5. xpiana. 6. q. i. si oia. Idē Tho. 2a 2e. q. 87. A. Idē in sū. cō. d. q. 22. B.

Ecime v°. q̄ ad laicos

Utꝝ laici aliquo cāu absqꝫ pctō possint in feudū decias hr̄e? R. fm Ray. a tpe lateranensis ꝯcilij celebrati sub Alexandro papa nullo mō possunt decime laicī ꝯferri. nec valet talis collatiō seu ifeudatio ex̄ eo. phibem⁹. Immo ēt deponendi sunt transgressores. ex̄ eo. ꝗuis. Qd si ius pcipiendi fructus tpales decimaꝝ fuit laico ꝯcessuz in feudū añ dictum ꝯcilīū. ꝛ laicus bene viuat ꝛ defēdat ecclesiam sic bonus vasallus. pōt excusari. aliter i periculū aīe sz Host. vō dicit qꝓ a tpe multū anteriori. A. s. a tpe Urbāi pape vt i tex. ī. alīāto. B. Nō potuerūt decie laico concedi. sicut nec mō pn̄t ab alio q̄z a papa. vt in ꝯstitutōe feudorū epm vel abbatem. Et addit qꝓ Ray. forte non viderat illā ꝯstitutioné. A. Idem i sū. cō. li. i. ti. 15. q. 25. vbi ēt pz qꝓ Ray. post pdicta videt finalr tenere qꝓ nullo tpe potuerunt decime dari i feudū laico sine puilegio sedis aplice ob cām rōnabilē ꝯcesso. Goff. ꝛ hosti. dicunt qꝓ hodie non pn̄t ꝯcedi decime ēt q̄ ad fructus ab alio q̄z a papa ex iusta cā nisi ad tpus non in perpetuū. ita. s. qꝓ non transeāt ad hr̄des. Ibi ēt dicit Ray. qꝓ ēt quādo papa ꝯcedit decias laico intelligit quo ad pceptōez fructuū. nō quo ad ppzietaté qꝛ illud é quod dā ius spūale qꝓ ꝯuenit deputatis diuinis obsequijs ꝛ ñ laicis. Dn̄s Garsias de hispania sup hoc dic̄ Ante debemus ponere cāus idubitabiles. Prim⁹ qñ ꝯcessio hūit originem ante ꝯciliū lateranense. c. phibemus ex̄ de decimis quod fuit editū ꝛ pmulgatū anno dn̄i. Mclxxix. fm cronicaꝫ martinianā. vt ēt refert Io. an. scd̄us casus qñ post dictū ꝯciliū fuit facta con-

cessio per papam seu eius auctori tate. His eni duobus cāibus si de eis cōstat. nemini i dubiū vertitur quin laicus τ eius successores pos sint tenere tale feudū decimarum sine pcio. 3ᵘˢ cāus ē dubitabilis qñ ñ ꝯstat de auctoritate pape nec de origine ꝯcessiōis in titulū feudi. vi delicet añ ꝯciliū lateranēse vł post tunc ē dubiū an laicus possit tenē tale feudū sine pcio. Et Hosti. ap te tenet ꝙ ñ vt in sum. con. eo. ti. ꝺ decimis. §. τ vtꝝ prescribi. ꝟ. quid si laicus. τ in. c. q̄uis de decimis ꝑ plures rōnes quas ibi ponit. Et Jo. an. repetit in. c. cum aplica. ꝺ his que fi. a prela. Idem tenuerit Archi. τ Jo. mo. in. c. 2. §. illos ꝺ decimis li. 6. τ ꝑ easdem rōnes τ motiua. Jo. an. tꝫ ꝯtrariū si initij in ꝯ trariū memoria nō existat. τ de h sit cōis opinio q̄ fundat̄ sup tali ā tiquitate. Et h per tex. c. i. de pre scrip. li. 6. τ. c. sup q̄busdaꝫ. ex̄ de ver. sig. Hoc tꝫ dictus Jo. an. in oibus dictis locis. τ maxie in. d. c. cū aplica. Possessio ei tā diutur ni tꝑris fūdata sup tali cōi opinio ne hꝫ istar ꝯcessionis aplice. vt in dictis iuribus. τ pricipal' auctori tatis. l. hoc iure. §. aq̄ductus. ff. de aqua coti. τ esti. τ ꝺ aq̄ plu. ar. l. i. §. fi. τ. l. 2. §. idē labeo. τ. l. fi. e. ti. cū silibus. h ille. Aduertēdū ꝙ tē ꝑ̄ rei ñ extat̄ memoriā qñ nemo supest q sciuerit factā fuisse vł qui audierit ab eo qui sciuit. vt in dcō §. idē labeo. Notādū ēt qꝺ ꝑdicta iura de possessiōe tā longa vident̄ loqui de rebus ꝑscriptibilib⁹. De cime vero a secularib⁹ ꝑscribi nō pñt. vt. s̄. decie. 3. §. xj. vnde nulla ꝯsuetudine introduci pōt qꝺ laicl

ꝯpetat recipe q̄ dant̄ rōne diuino rum obsequiorꝫ cū sit ꝯ̄ ius diuinuꝫ vt expsse hr̄ in. c. hāc ꝯsuetudineꝫ x. q. i. τ. 16. q. i. c. fi. Itē ēt qñ ifeu dacio sit auctoritate pape reqritur ꝙ fiat ex iusta cā vt dicunt prefati doctores. videlꝫ ꝙ ifeudati faciāt vel fecerint ꝯdecentem recōpensa tionem eccl'ie spūalem vel tꝑalē. vt. s̄. dix̄ Ray. cū nec ipi clerici pos sint vti rebus eccl'iastici iuris sine debita recōpensatōe. nec ēt papa. Vñ scūs Greg. lꝫ esset papa loquē do de se τ alijs. omel'. 13. dic̄. Pē semus cuius dānatiōis sit sin labo re hic ꝑcipe mercedē laboris. Ec ce ex oblatōe fideliū viuimus. sed qd ꝑ aialibus fideliū laboramus. Illa in nostꝝ stipēdiū sumimus q̄ ꝑ redimēdis pctīs suis fideles ob tulerunt. nec tñ ꝯ̄ pctā eadem vel orōnis studio vel ꝑdicatōis. vt di gnū ē isudamus. Itē ꝯcessio pape sēp intelligit̄ ea ꝯditōe vt ꝑ hoc ec clesie ñ priuētur suis necessarijs. vt in. c. statuto. §. vbi aūt. ex̄ de decis li. 6. Ex predictis ergo pōt colligi ꝙ si ꝑ infeudatōeꝫ deciaꝝ eccl'e ꝺ fraudātur suis necessarijs non va let. Si non priuantur tunc si non fiat ex iusta cā τ decēti recompen satōe. silr̄ non valet. Si adest iusta causa τ pape auctoritas valꝫ. Si deest auctoritas pape. tunc si con stat fuisse factum ante ꝯciliū latera nense. valet. al' non. Item fꝫ Inn. τ in dicta. q. 25. in sū. ꝯ. li. i. ti. 15. sic non licet decimas ꝯcedere in feu dum. ita nec in emphiteosim. nec in locatiōeꝫ ad longū tꝑs. Nulluꝫ enim ꝯtractum super eis inire dꝫ eccl'ia per quē fiat vel feudum vel alienatio que fit per dictos contra

q⁹ ex̄ de re. eccle. nō alie. nulli. Ad firmā āt ⁊ certū tp̄s ꝯcedi pn̄t. ex̄ de loca. ⁊ ꝯduc. c. 2. B.

1 ¶ Utrū laic⁹ tenens ab ecclīa decimā i feudū possit ip̄m feudū i aliū laicū trāsferre. R. ꝯm Ber. Si ab antiq̄ ⁊ licite teneat satꝫ uidet̄ qḋ ḋ ꝯsensu ep̄i possit ꝯm silitudinē aliorū feudorū. nec dꝫ ep̄s i feudū illas tē dare. ex̄ ḋ feu. c. 2. Si ṽo laicus ñ i feudū ſꝫ de facto teneret ḋcimas nec i laicos nec in clericos trāsferre pōt. ēt de ꝯsensu ep̄i. ex̄ de his q̄ fiūt a p̄la. cum aplica. A. Hec nōt glo. i. c. ꝓhibem⁹. ex̄ ḋ ḋcimis. ut pꝫ i sū. cō. eo. ti. q. 26. Cū p̄dictꝫ cō. glo. Ray. ⁊ hosti. i dcō c. ꝓhibem⁹. lꝫ dicat aliorū opinionē tenentiū q̄ nō possit tale feudū trāsferri tutiorē esse. Hec uident̄ sic posse ꝯcordari uidelꝫ q̄ si concurrāt ꝯditiōes dicte s̄. ꝓxime p̄b tm de iusta cā ⁊ debita recōpēsatione ualet. al' non. ut potest cōstare ex ibi dictis. B.

2 ¶ Utrū laic⁹ qualibꝫ decimā sibi i feudū ꝯcessaꝫ possit dimisso iure feudi liberā de ꝯsensu ep̄i i locū religiosū simplr̄ transferre. R. Hoc uidet̄ ꝯcedē decre. ex̄ de his q̄ fiūt a p̄latꝫ. cū aplica. sup quā Inno. dīc sic. Nōndū hic q̄ reuocatio itelligit̄ fieri ad ecclīā nō solū si ad illā ṙuocet̄ ad quā de iure spectat sed ēt si ad q̄ꝫcūqꝫ aliā. ⁊ ita ꝯꝫ q̄ſdā pōt ep̄s decimas q̄ tenent̄ ab una ecclīa ꝯferre alteri. qꝛ modicū dānū sit ecclie a q̄ tenebātur. ⁊ magnū ē lucrū illi cui ꝯferūt̄. Sed meli⁹ placet q̄ dicta decre. loqt̄ de decimis q̄ tenent̄ i feudū ab ep̄is. Nec mirū qḋ dīc q̄ admonēd⁹ ē feudatari⁹ q̄ restituat ecclie parochiali. qꝛ h̄ itelligēdū ē si ep̄s a q̄ tenent̄ i feudū ꝯsenserit. sicut ibi dī. nec sine ei⁹ ꝯsensu aufert̄ ab eo feudū suū. Itē nō ē mirādū si dīc potī⁹ q̄ restituat̄ ecclie parochiali q̄̄ alteri. qꝛ res ḋ facili reddit ad naꝫ suā. Credit̄ eni q̄ qñ ep̄s illā decimā dederit i feudū fuit accepta ab ecclīa parochiali, ꝓ aliqua utilitate ep̄atus. A. Qḋ licet. Iō potī⁹ dēt ad eandē redire. imo si ep̄s nollꝫ cōsentire supior debet̄ eū aliqñ coger̄. ex̄ de iure patro. nullus. ꝯꝫ eūdē Inno. ut in sū. cō. eo. ti. q. 30 ubi ēt ponūt̄ que i h̄. §. h̄ n̄tur. B. Nā si ab alia ecclīa q̄̄ parochiali tenebatur. A. Istud uerbū parochiala non ē Inno. nec bñ sonat. qꝛ idē ē ēt si tenebat̄ ab ecclīa pochiali. sed dum dꝫ ab alia ecclīa. subaudi. s. quā ep̄ali ut pōt colligi ex dictis Inno. in dcō. c. cum aplica. B. nō sufficeret consensus ep̄i ut illa perderet feudum suum. nisi magna causa subesset. argu. extra de re. eccle. non alie. c. i. A. Idem in dicta. q. 30.

3 ¶ An rustici soluendo decimas militib⁹ q̄ possidēt eas excusent̄ a solutione ⁊ a pcō. R. ꝯm Ray. Si rustici sciūt l' credunt milites auctoritate ecclie licet petere uel recipe. excusant̄. p̄serti cū ecclīa nec a rusticis petat nec militib⁹ ꝯdicat. Si ṽo sciūt q̄ illicite decimas rēcipiūt. nō liberant̄. si tn̄ ꝑ metū soluerēt excusant̄ i pte. 32. q. 5. ita ne ex̄ qḋ metus cā. sacris. ꝟ ꝟ. ṽo dicit absolute q̄ rustici libant̄ ⁊ non peccāt soluēdo. A. Hoc nō dicit absolute ꝟ ꝟ. ſꝫ ubi ecclīa ñ petat a rusticis. ſꝫ ꝑmittit tolli a militib⁹ ut i sū. cō. eo. ti. q. 33. B. Nisi pla-

cerret eis h mõ eccliaz defraudare. A. Dicit. ãt eis placere qñ possũt contradicere ⁊ non curant. quia error cui non resistitur approbat 83. dis. error. B.

4 ¶ Utr eccl'ia possit ab aliq̃ iniusto possessore rdimẽ decias absq; symonia. R. s'm Ray. Põt dici qd redi ẽ possit dũ tñ fiat auctoritate epi. q̃ multũ excusat i talib⁹. ex̃ de pben. nisi. ⁊ ex̃ de re. pmu. q̃situm Idẽ Goff. ⁊ hosti. Sz ⁊. ✠ ✠. addit qd si pochialis eccl'ia uelit redimere h⁹mõi decias. nõ ẽ necc'ia auctoritas epi. tũ q: cuilibet licitũ ẽ redimere ius suũ. tũ q: non dat tpale p spũali sz tñ tpale p tpali. s p fructib⁹ decimaꝝ. nã ius spũale pcipiendi decias remanet sp penes eccliaz. ⁊ eadẽ rõe miles licz peccet nõ tñ cõmittit symoniã. A. Idẽ i sũ cõ. li. i. ti. 15. q. 34. B. Lz hosti. ɔ̃rium dicat. A. s. qd laicus cõmittit symoniã qui nõ uult decimã male detentã dimittere nisi detur sibi pecunia ut notat i sũ ɔ. li. i. ti. i. q. 68. qd põt intelligi quo ad symoniã mentalẽ. s. si intendit uendere aliqd spũale s'm eundez. ✠ ✠. Qui ẽt dicit q si alia eccl'ia q̃ȝ pochialis. i. ad quã ptinent decime velit h⁹mõi decimas redimere. necessaria ẽ auctoritas epi. Et credo q sufficiat auctoritas epi si ne ɔsensu capituli qñ redimuntur decime laicis in feudũ ppetuo cõcesse. sicut sufficit i gratuita ɔcessione. ut ex̃ de his q̃ fiũt a pla. cum aplica. Et h casu tuti⁹ eẽt q oia poneret i manu epi. ⁊ postea eps aliqd dari faceret laico ab illa eccl'ia ar. ex̃ de preben. nisi in fi. ⁊ de re. permu. ad questiones. ut in sũ. cõ. dicta. q. 34. B.

¶ Utr ecclesia possit ab aliquo i iusto possessore decimas i pign⁹ recipe. R. s'm Ray. Eccl'ia decimas q̃ sibi debẽtur põt utiq; i pign⁹ recipe. nec tenet fructus cõputare i sortẽ. Et eodem mõ dicendum si q̃ possessiones de fructib⁹ decimarũ fuerit empte ab illo possessore s. q illas põt recipere i pignus. ⁊ nõ tenet fruct⁹ cõputare in sortem. Nã res q̃cũq; empta de pecunia ecclesie ipi ecclesie acquirit ⁊ h dico si ecclesia nõ de facili põt eas aliter recupare. ex̃ de his q̃ fi. a plat̃is. cũ aplica. Porro decimas q̃ alteri ecclie debent nõ debet ecclesia i pign⁹ nec alter a laicis recipe. ex̃ co. iterdicim⁹. A. Idẽ in sũ. cõ. li. i. ti. 15. q. 35. B.

Defunctus

De suffragijs pro defũctis uide ĩ purgatoriũ. ⁊ ĩ. suffragiũ. Itez de defunctis uide. ĩ. mortuus. ⁊ ĩ sepultura.

Degradatio

Duplex est degradatio. Quedã eni ẽ v̓balis. s. depositio ab ordinib⁹ seu gradib⁹ eccl'iasticis eoꝝ q sũt i sacris ordinib⁹. Et h faciẽda est a pprio epo assistente sibi canonico numero epoꝝ. A. s. ad nũ⁹. 12. in degradatõe epi. In pr̃sbyterij v̓o 6. In diaconi. 3. ⁊ ɔsequẽt in subdiaconi totidẽ. ⁊ ppri⁹ eps eoꝝ 15. q. 7. felix. ⁊ c. se. ⁊ in. c. d̓gradatio. ĩ. allato. B. Si v̓o deponendus non eẽt in sacris. sufficit snĩa pprij epi sine alioꝝ pñtia. Quedã v̓o d̓gradatio ẽ actual' siue solemnis q̃ debet sic fieri. Cleric⁹ degra

Quãdꝰ idutꝰ sacris uestibꝰ habẽs in manibꝰ uas uel aliud istrumẽtũ seu ornamẽtũ ad ordinẽ suũ spectans ac si deberet i officio suo solẽniter mistrarẽ ad epi p̃ntiã adducat. ⁊ tũc calix liber seu q̃uis alia res q̃ i ordinatõe ab epo fuerat ei tradita singularit̃ auferat icipiendo ab eo qđ ei ultimo datũ fuerat. sic gradatiꝫ ꝓcedẽdo usqꝫ ad primã uesteꝫ q̃ tradit̃ i collatõe tonsure ⁊ post radit̃ ul' tondet̃. Poterit aũt uti eps uerbis aliquibꝰ ad terrorẽ oppositis illis q̃ i collatione ordinũ ꝓlata sũt h̃ modo uel sĩli. Auferimus tibi uestẽ sacerdotalẽ. ⁊ te ordine sacerdotali priuamꝰ. ⁊ sic de aliĩs ⁊ ultimo dicẽdo. Auctoritate dei oĩpotẽtis patris ⁊ filiĩ ⁊ spiritus sci ac nr̃a tibi auferimꝰ habitũ clericalẽ. ⁊ deponimꝰ ⁊ degradamꝰ ⁊ spoliamꝰ. ⁊ exuimꝰ te oĩ ordine ⁊ beneficio ⁊ priuilegio clericali. Hec omnia ex̃ de penis. degradatio. li. 6.

¶ Sacerdos uel alius clericus in sacris cũ ꝓ heresi fuerit sec̃lari curie relinquẽdꝰ seu degradãdꝰ. R. lꝫ sec̃lari curie nõ relinquẽdꝰ. sꝫ ꝑpetuo deponẽdꝰ. ut i tex. ĩ. allegato. B. poterit fieri ꝑ solũ suũ epm cõuocatis abbatibus ⁊ aliĩs ꝑlatis ⁊ religiosis ⁊ lr̃atis sue diocesis sicut expedire uidebit̃. ex̃ de hr̃t. q̃m li. 6.

¶ Qualr̃ clericꝰ degradatꝰ ꝓpter heresim l' hꝰmõi tradi debet potestati sec̃lari. R. Eius degradatõ pñti ptãte celebrãda ẽ. q̃ facto dicet̃ ei ut i suũ forũ recipiat degradatũ. ⁊ sic ĩtelligit̃ tradi. sꝫ ꝓ eo dẽt ecclia ĩtercedere. A. efficacit̃ ut in tex. ĩ. all'ato. B. qđ nõ moriat̃. ex̃ de ṽbo. sig. nouĩmus.

¶ Nõ oĩs ꝺgradatꝰ tradẽdꝰ ẽ potestati sec̃lari. sꝫ solũ i tribꝰ casibus. Primꝰ i crie hẽsis. ex̃ ꝺ heret. ad abolẽdã. §. 1. ⁊. 2. nisi in cõtinenti ad pniam redire uoluerit. ex̃ ꝺ heret. excoĩcamꝰ. §. dãnati. A. Ibi tñ dr̃ qđ sũt ꝑpetuo carceri mãcipãdi si redire noluerit pꝰ q̃ꝫ fuerint ꝺ ꝑhẽsi. B. 2ꝰ casũ ẽ i falsario lr̃aꝝ dñi pape. ex̃ de cri. fal. ad falsariorum. 3ꝰ casus cũ quis deponit̃ ꝓpt̃ calũniã quã intulit suo epo. xi. q. i. si qs sacerdotũ. A. Idẽ casus nõ. in sũ. cõ. li. i. ti. 5. q. 10. ẜm Hosti. Sed in ꝺcõ. c. si quis ponit̃ pluꝝ alia. Di. n. ibi. Si qs sacerdotũ ul' reliquoꝝ clicoꝝ suo epo fuerit inobediens. aut ei insidias parauerit aut cõtumeliã aut calũniã uel ꝯuitia intulerit. ⁊ conuinci poterit. mox depositus curie tradatur. ⁊ r̃cipiat qđ inique gessit. B.

¶ Degradatꝰ ẜꝫ. ꝭ ꝭ. si fuit in sacris bñdicere tenet̃ horas canonicas. q2 nõ liberat̃. sed obligatꝰ remanet ad ea q̃ sũt oneris. Nõ tñ dicat dñs uobiscũ ⁊ sĩlia uerba q̃ ad dignitatẽ ordinis ꝑtinẽt. A. Iõ i sũ. cõ. li. i. ti. 7. q. 18. ad si. ubi etiã dr̃ ẜm eundẽ. ꝭ ꝭ. qđ etiã idẽ ẽ in degradato bñficiato quãdiu tenet bñficiũ lꝫ nõ fuerit in sacris. ⁊ qđ degradatꝰ l' suspẽsus nõ dꝫ officiare eccliaꝫ. B. Degradatũ eps nõ põt restituere. ĩ. eps. §. 6.

6

4

Electatio Utrũ ꝯsensus i delectatõnẽ pci mortal' sit pcm̃ mortale. R. ẜꝫ Tho. ẜa ẜe. q. 74. A. Ibi nil uidetur de h̃ dici. sed aliqđ tangit̃. ẜa ẜe. q. 154. arti. 4. ⁊. ꝑia ẜe. q. 83. B. Dicen-

dicũ ꝙ sic. sicut ⁊ theologi cõit di-
cũt. Nã ⁊ Aug⁹. dicit. 12. de trinita
te ꝙ ꝓpter pctã cogitatõnis ẽt sine
uolũtate pficiẽdi sȝ cũ uoluntate
oblectãdi tot⁹ hõ dãnabit. Qd̃ eni
aliqs cõsentiat i talẽ delectationeȝ
nil aliud ẽ q̃ȝ ꝙ ↄsẽtiat ꝙ affect⁹ su⁹
sit inclinat⁹ i fornicationẽ. Nullus
.n. delectatur nisi i eo qd̃ ẽ cõfor-
me appetitui eius. Et notanduȝ h̃
ꝙ ut dicit idẽ Tho. delectatio mo
rosa ñ dr̃ s̃m diuturnitatẽ tp̃is. sed
ex eo ꝙ rõ deliberans circa eam i
moratur. nec eã repellit. tenens ⁊
uolens libẽter ea q̃ statim ut attin
gunt animũ respui debuerũt ut di
cit Aug⁹. 12. de trini. A. Idẽ in sũ.
con. li. 3. ti. 34. q. 271. ubi allegat h̃
Tho. dicere in prima parte. s̃e. q.
84. arti. 8. Et ut ibi pȝ ꝑdictĩ ↄ. Al.
⁊ Pe. in aliquo clari⁹ loquendo
dicit ꝙ nõ solũ ẽ peccatum morta
le qñ rõ expsse consentit sed etiam
qñ nõ expsse dũ negligit reprime
re mot⁹ pci ⁊ manet talis cõplacẽ
tia post sufficientẽ deliberationeȝ
⁊ aiaduersioneȝ periculi. B. De
tactibus ⁊ osculis ⁊ h⁹modi. uid̃
ĩ luxuria. §. si.

Elegare

Elegare est uices suas al-
teri cõmittẽ. Querit̃ p̃o an
ep̃s possit delegare ⁊ cui. R̃. s̃m
Ray. ⁊. Ho. Distiguẽdũ ẽ ꝙ q̃dã
sũt q̃ ꝑtinẽt ad ordinẽ ep̃alẽ. sicut
ↄsecratio uel recõciliatio eccl̃iarũ
ordinatio cl̃icoꝝ ⁊ similia. ⁊ ista
põt ep̃s delegare tñ ep̃is. ex̃ d̃ of-
fi. or. ꝙ sedẽ. ⁊ d̃ ↄse. eccle. aqua.
Qui ẽt metropolitan⁹ post ↄfirma
tionẽ añ pallij receptionẽ ꝑt ep̃is
ↄmittẽ ↄsecrationẽ suffraganei sui
ex̃ de elec. suffraganeis. Sũt alia
q̃dã q̃ ꝑtinẽt ad iurisdictionẽ. sicut
ẽ audientia causaruȝ ⁊ absolutio
pc̃õꝝ ⁊ h⁹. Et ista indubitant põt
alñ delegare. ut in dcõ. c. aq̃. ita tñ
ꝙ criales causas clericoꝝ cũ agit̃
ad depositionẽ nõ põt delegar̃ ni
si in casu. s. si incipet abesse ꝓpter
ecclesie sue necessitatẽ uel aliã ma
gnã cãm. ⁊ tũc cõmitteret nõ diffi
nitionẽ cãe. sed cognitionẽ tñ. ar.
ff. de offi eius cui man. ẽ iuri. li. i.
C. de peda. iudi. l. 2. nisi cõmitteret
diffinitõȝ totius cãe alteri ep̃o. qd̃
põt facer̃ s̃m q̃dã cũ nõ sit ei inhi
bitũ. Sũt ⁊ alie cã q̃ lȝ nõ sint cri-
minales. tñ ꝓpter carũ excellẽtiaȝ
nõ dȝ eas delegare. nisi i cã nccia
⁊ multũ iusta impedit⁹. ut ẽ cã ma
trimonij ⁊ sil̃es. ex̃ de cõsan. ⁊ af-
fi. ex lr̃is. in fi. A. Et tunc ẽt debet
cõmitti idiotĩ uel leuibus sȝ lr̃atis
⁊ grauib⁹ ꝑsonis. ut põt colligi ex
dicto. c. ex lr̃is. s̃m eundẽ Ray. ut
in sũ. con. li. 3. ti. 32. q. 5. ubi notant̃
etiã oia q̃ in hoc. §. ponuntur. B
Non dȝ etiam dlegare ptãtẽ dis-
pensandi cum irregularibus. nec
absoluendi eos q manus uiolen-
tas iniecerũt in clericos in casib⁹
sibi iure ↄcessis. ut de pueris ⁊ mu
lieribus ⁊ silibus. ⁊ lȝ h̃ delegare
nõ debeat. põt tñ cũ nõ sit ei ꝓhibi
tũ. A. dũ tñ cõmittat discretis ⁊ ho
nestis s̃m glo. Ray. ut in dicta. q.
5. B. Inmio de percutientib⁹ cle-
ricos conceditur. ex̃ de offi. ordi.
eis. A. ubi pȝ ꝙ hoc ↄcedit̃ nõ so
lum ep̃is. sȝ ẽt oibus quibus ex of
ficio in certis casib⁹ cõpetit dicta
absolutio. B. Alias ꝟo cãs mio-
res etiã spũales. ut de decimis d̃e
iure patronatus ⁊ sil̃es põt dele-
gare non tñ laicis sȝ clericis tñ. ex̃

de indi. decernim⁹. ⁊.c. q̃sto. Pecũiarias ṽo cãs põt. imo forte idistincte debet delegare. nec dz ipse i talibus occupari. ar. xi. q. i. te q̇dẽ
¶ Sed vtrũ delegat⁹ possit alteri cãm subdelegare. R̷⁹. nõ põt. nisi i tribus casib⁹. Primus est si lis est corã eo ɔtestata. ⁊ sic itelligit̃ ex̃ ð sen. ⁊ re. iu. cum. Bertoldus. ar. C. de ꝓcura. l. neq̃ tutores. 2⁹ ẽ qñ vniuersitas causaꝝ alicui⁹ ville vl' castri vel ecclie est alicui delegata tũc. n. põt vnã cãm sbdelegare. ff. de iudi. cũ p̃tor. 3⁹ si ẽ delegatus a papa vel a p̃ncipe. tunc. n. põt totã cãm indistincte vel ꝑtem ei⁹ alteri subdelegare. ex̃ de offi. dele. q̃suis ⁊. c. sup q̃stionũ. ⁊. c. pastoral'. Ille tñ cui papa ɔmittit i q̃stionẽ vel ꝓuisiõem ecclijs ð p̃latis seu alijs ministris. qꝛ in h⁹ casib⁹ idustria ⁊ fides ꝑsone cui ɔmittitur eligi videt̃. ñ põt hoc alteri subdelegare. Itẽ nec ille põt subdelegar̃ cui papa ɔmittit p̃dicare crucem. excoicare vel absoluẽ aliq̃s dispensare cũ irregularibus vel iniũgẽ pnias qꝛ nõ ɔmittit̃ sibi iurisdictio. sz certũ ministerium. Salua semp auctoritate legatorum sedis aplice. ex̃ de offi. delega. qm̃ apostolica. A. Idem i sũ. ɔ. li. 3. ti. 32. q. 6. B. Et saluo si haberet spãle mãdatũ subdelegãdi. vt nõt. Iohã. an. ex̃ de offi. dele. is cui. li. 6. A. ⁊ i dicto. c. is cui. expresse colligit̃ vbi dr̃ ꝙ is cui ɔmittitur a sede aplica vt ꝓuideat certe persone de beneficio in certa ecclia diocesi vel prouincia. põt hoc alteri subdelegare. Sec⁹ si ei ɔmittatur vt prouideat ecclesie de ꝑsona. tunc enim nõ põt subdelegare nisi subdelegandi habeat speciale mandatum. B.
¶ Sz nũqd ep̃s põt delegare his q̇ sũt de alieno ep̃atu? R̷. s̃m. 𝔛 𝔛. Delegare põt ea q̇ ꝑtinẽt ad iurisdictiõem volũtariã. sz ñ põt eos ɔpellere ad suscipiendũ eius ɔmissionem. cuz ei s nil p̃cipe possit. A. Ide i sũ. ɔ. li. 3. ti. 34. q. 40. B. Sz ñ põt eis delegare ea q̇ ꝑtinent ad iurisdictiõem ɔtentiosum. q̇ñ hz locum nisi i alieno ep̃atu. A. Ad h̃ ex̃ de ɔsti. vt aiaꝝ. §. 1. li. 6. B. De iudice delegato ⁊ eius officialibus. ⁊ an possit aliqd recipere. h̃ j̃. iudex. 1. §. 4. ⁊. 5.

Enunciatio.

Duplex ẽ denũciatio. Una q̃ sit p̃lato ñ tanq̃ iudici sed tãq̃ singulari ꝑsonale s̃m exigentiã correctiõis fraterne. De hac vide. s̃. correctio. 2. A. Et ibi patet ꝙ ista sit ẽt prelato tanq̃ iudici. nõ ad puniendum. sed ad emendãdũ denunciatum. B. Alia ẽ denũciatio q̇ sit p̃lato tanq̃ iudici vt ingrat ⁊ puniat Et de hac vide. j̃. iquisitio. ꝑ totũ. ⁊. s̃. crimen. § fi.

Epositum

Quõ ⁊ qñ depositum reddi dz? R̷. Reddi dz ipsa res deposita ad petitionez ⁊ volũtatẽ deponẽtis. qð tñ fallit i 4. casibus Primus cũ quis gladium ðposuit. deinde furio sus fact⁹ ipsũ repetit. 22. q. 2. neq̃s. 2⁹ si ðponẽs fuerit deportatus. Naz oia bona sua publicant̃. ff. eo. bona fides 3⁹ qñ fur ðposuit. ⁊ cũ dño ipetitõne ɔcurrit. vt i p̃dicta. l. bona fides ⁊. 12. q. 2. cũ deuotissima. 4⁹ qñ fur deposuit apud illum cui subripuit vel apud proprietarium. vt proba

tur per eadē iura. A. in dicta. l. bona fides. ad fi. & idē notat i sū. cō. li. 2. ti. 6. q. 23. B

i ¶ Depositori lz p volūtate sua depositū reuocare. ex̄ eo. bona fides. Et vt Inno. ibi nōt. ēt ꝯ pactuz ap positū3. q2 pōt penitē. ff. eo. l. i. A. Ibi hoc clare habet i §. pli. B.

2 ¶ Cōtra depositū nō ē locus ꝯpēsationi. s. i totum. vel deductioni. s. p pte. lz ꝯpensatio admittatur i aliis si cā est ligda ita ꝙ facilez exitū habere credatur. ex̄ eo. bona fides. A. Et ibi p3 p gl. ꝙ ēt in aliis nō fit compensatio spēi ad pecuniam. nisi qñ spēs vt equ⁹ vel quid simile dari ñ posset a debitore & ꝯuenīretur ad estimationem. B.

3 ¶ Utrū depositarius teneatur satisfacere deponēti si res apud eū pe at? R. Tenet si ꝯmisit dolum vel latam culpam. vtputa si depōis apd me seruum vinctum & ego mia ductus soluo eū. ff. eo. si hominē. Itē qñ depositarius res suas hab3 saluas & depositas amisit pſumitur ꝯ ipsum. q2 suas clausit i archa & depositas ñ clausit. Sed & tenetur ēt de leuissima culpa si sit in mora vel si obtulerit se deposito. vel si recepit aligd p custodia. A. Hoc casu cum ꝯctus ꝯcernat ꝯmoditatez vtriusq3. nō videtur ꝙ teneatur nisi de leui tm̄. & sentit glo. i dicto. c. bona fides super v̄bo. de culpa & expresse dicit Hoff. vt i sū. ꝯ. eo ti. q. 24. B. Aut si grā depositarii fiat depositū. De casu ēt fortuito tenetur. si pactum culpa vel mora pcesserit. Hec oia ex̄ eo. bona fides A. Predicta ēt oia notantur in dicta. q. 24. fm Hosti. B.

4 ¶ Ecclesia nō tenet d deposito nisi qñ depositum fuerit factum plato & ꝯuētui vel capitulo pñtibus & recipiētibus. aut nisi inq̄ntum locupletior eēt. ex̄ eo. c. i. A. Hoc fuit dictum Hosti. vt i sum. ꝯ. dicta. q. 24. B

5 ¶ Utrū depositario liceat vti re deposita. R. Depositari⁹ vtēdo ꝯmittit furtū. ff. de ꝯdi. fur. g furtuz. Et hoc itellige qñ ē expresse phibituz ne vtatur. aliter ñ ꝯmittit. si tñ putauit dñm pmissurum. A. Etiaz si minus pbabiliter h putauit fm Hosti. vt i sū. ꝯ. li. 2. ti. 6. q. 25. p. l. q re. ī allegatā q̄ ad hoc bñ facit. Si tñ ñ habuerit cām putandi pſumitur ꝯ eum. ff. de fur. l. qui vas. §. vetare. vbi dr̄. Uetare aūt dñm accipim⁹ eum qui ñ ꝯsenit. B. vt. ff. de furt̄ l. q̄re. Itē itellige nisi depōatur qd ꝯ tinet pōdere numero vel mensura & nō obsignetur. Hic. n. excedūtur fines depositi & trāsfertur dñiū & sic vti pōt. Si v̄o obsignatur vel clauditur. eo ipso vr̄ phibuisse ne depositarius vtatur nisi ꝯtrarium diceret expresse. vt. ff. eo. l. l3. §. rei & l. dic. §. q̄ pecuniā. & l. qnnis. A Hec fuerunt dicta Hosti. cu3 quo ꝯco2. Goff. & Monal. in dicta. q 25. B.

6 ¶ Quid si res deterior reddit. R. reddita non vr̄. ff. eo. l. i. §. si res. A Hoc itellige qñ deterioratio facta est culpa depositarii. & non al'. vt. s. §. 3. B

7 ¶ Heres depositarii tenet de precio rei deposite ignoranter ab eo vēdite. imo ēt si nō sit heres nihilomin⁹ ab eo id qd ꝯsecutus ē extorq̄tur. ff. eo. l. i. §. vlt. & l. 2. & 3. A. Addita. l. 4. vbi dr̄ de non herede q putabat se heredē eū vēdidit. B

8 ¶ Utrū peccet q rē suā apud aliū depositā vel ēt iniuste ḋtentam furtiue accipit. R. s3 Tho. sa se. q. 66. Ille qui furtim accipit rem suā apud alium ḋpositā grauat ḋpositariū q2 ille tenet ad restituendū vel ad ostendendum se innoxium. Unde manifestū ē q peccat ꝛ q tenet ad reuelandū grauamē ḋpositarij. A. Hoc puto verū nisi ipse depositarius sciēter accepisset i depositū rem alienā. vel si dn̄o probanti rem suam denegasset restituere sicut ḋbet vt. s. i principio. His. n. casibus ḋpositarius furtū ꝯmittit ꝛ tenet ad restitutiōem. C. De furt. l. ancille. Iō h casu idē iudicādū ḋ ḋpositario quod de ipso fure. B. Qui vō furti accipit rem suam apud alium iniuste detentā. peccat quidem. non q2 grauat eū q ḋtinet. nec tenet ad restituendū aliqd. A. nisi esset ꝯdēnatus. Nā pōt pp hoc ꝯdēnari ad amissiōem rei sue. vt. s. bellū. l. §. 2. B. sed peccat ꝯ cōem iusticiā dū ipse sibi vsurpat sue rei iudiciū iuris ordine pretermisso. ꝛ iō tenet reo satisfacē. A. s. in foro iudiciali. vt dcm̄ ē. B. Et dare operā vt scādalum ꝓximoꝝ si inde ortum est sedetur.

Erisio

Utrū derisio sit spāle peccatū? R. sm Tho. sa se. q. 75. Dicēdū q sicut aliqs ꝯuiciādo itendit deprimē cōuiuiati honorē. ꝛ detrahēdo diminuere famā. ꝛ susurrādo tollere amicitiā. ita irridēdo itendit q ille q irridet. erubescat. Et q2 hic finis ē distinctus ab alijs. ideo et ī peccatū derisionis distinguit a dictis peccatis. A. Idē i sū. ꝯ. li. 3. ti. 34. q. 242. B

¶ Utrū derisio sit pctm̄ mortale. R. sm Tho. vbi. s. q cū aliqs malū alicuꝰ psone vel ḋfectum i risū vel ludū ponit. derisio dr. ꝛ si qdē h fiat inq̄tum malū ē paruum sm se sic derisio ē veniale. Sed qn̄ accipit q̄si puū rōne psone. sic aliquē irridē ē eū oio puipendē ꝛ tā vilē estimare de eiꝰ malo n̄ sit curandū s3 sit q̄si p ludo habēdū. A. sicut solet hri defectus pueroꝝ ꝛ stultoꝝ sm eūdē Tho. B. Et sic derisio ē pctm̄ mortale ꝛ grauius q̄ ꝯtumelia. q2 ꝯtumeliosus videtur accipe malū alterius seriose. Irrisor aūt siue illusor i ludū. ꝛ ita videtur cē maior ꝯtēptus ꝛ dehonoratio. Et sm h ē graue pctm̄ ꝛ tāto grauius quāto maior reuerētia debet psōe q illudit. Un̄ grauissimū est irridē deū ꝛ ea q dei sūt. 2. ē grauius irrisio parētū. 3. derisio iustoꝝ per q̄ hoies ēt a bn̄ agēdo ipediūtur. A. Idē i sū. ꝯ. eo. ti. q. 243. B

Esperatio

vtrū sit pctm̄ R. sm Tho. sa se. q. 20. Circa deū vera estimatio itellectꝰ ē q ex ipso ꝓuenit hominum salus ꝛ venia peccatoribꝰ dat scḋ3 illḋ ezech. 18. Nolo mortē peccatoris sed vt ꝯuertat ꝛ viuat. Falsa autē opinio ē q pctōri penitenti veniā deneget. vel q peccatores ad se non ꝯuertat p grām iustificātē. Et iō sicut motꝰ spei q ꝯformiter se habet ad estimatiōē verā. laudabilis ē. ita oppositus motꝰ. s. desperatōis qui se ꝯformat estimationi false de deo ē vitiosus ꝛ peccatum. Et de hac materia hr. ī. ꝑsumptio circa mediū De desperatione inq̄tum est vnum de impedimentis penitē

ste. vide. j. penitentia. 4. §. 1. A. Idē quod in hoc. c. nōtur i sū. ꝯ. li. 3. ti. 34. q. 22. B

Detractio.

Detractores fm Ray. sunt qui vitā ⁊ bonos mores alioꝝ corrūpere vl' minuere nituntur.

1 ¶ Detractio fm Tho. Sa se. q. 73 differt a ꝯtumelia dupliciē. s. quidē quātū ad modū ꝓponendi verba qꝛ. s. ꝯtumeliosus manifeste ꝯ aliquē loquiē. dtractor occulte. 2° quātum ad finē itentum siue quātū ad nocumētum illatū. qꝛ. s. ꝯtumeliosus derogat honori. detractor fame Et dicunē vba detractionis occulta ñ simpliciter sed ꝑ comparatiōem ad eū de quo dicunē. qꝛ eo absēte vel ignorante dicunē etiam si corā multis aliis dicanē. A. Cōtumeliosus aūt i faciē ꝯ hoiem loquiē etiā si solus sit pñs. fm eundem Tho. vt i sū. ꝯ. li. 2. ti. 5. q. 197. B

2 ¶ Quot modis detractor famam alicuius diminuit? R. fz Tho. vbi s. Detractor h agit dupliciē. qñqꝫ quidem directe. qñqꝫ vō idirecte. Directe q̄druplicitē. 1. mō qñ falsū alteri iponit. 2. qñ pctm suis verbis adauget. 3 qñ occultū reuelat peccatū vbis cōibus cātilenis. signis seu ēt in scriptis. que appellātur libelli famosi. De quibus vide. j. libellus famosus. A. Siue etiā verb artificiosis fz Ray. vt i dēa. q 97. B. 4. qñ id qđ ē bonum dicit mala intentiōne factuꝫ. In directe vō dupliciter. s. vel negando bonum alterius. vel malitiose reticendo. A. Idem in sum. con. lib. 2. ti. 5. q. 198. B

¶ Utrꝫ detractio sit pctm mortale R. fm Tho. Sa se. q. 73. Dicendū ꝙ qꝛ iter res tpales fama videē ꝑciosior. ⁊ ꝑ ei° defectū hō ipeditur a multis bñ agēdis. io detractio ꝑ se loquēdo ē peccatū mortale. A. Cō. Ray. Et dr detractio ꝑ se peccatū mortale fz cosdē qñ dtrahēs itendit ad denigrādā famā ei° cui detrahit. vt in sū. con. eo. ti. q. 199. vbi & hñtur oia que i h. §. ponunē B. Cōtingit tñ qñqꝫ ꝙ aliquis ꝓfert verba ꝑ q̄ fama alterius diminuiē ⁊ nō ē detractio formaliter loquēdo. vt si ꝓferat ꝑ aliquod bonum vel necessarium cū debiē circūstantiis. ⁊ sic nō ē pctm. vt patet i dnūciatiōe vel accusatiōe. Si aūt ꝓferat ex animi leuitate vel ꝓpter aliqđ ñ necessariū. non ē peccatuꝫ mortale. nisi forte verbo qđ dr sit adeo graue ꝙ nōbiliter ei° famaꝫ ledat. ⁊ ꝑcipue in his q̄ ꝑtinent ad honestatē vite. qꝛ hoc ex ipso genere vboꝝ hꝫ rōnē pcti mortalis. ⁊ teneē aliquis ad restitutiōem fame sicē ⁊ alteri° rei. A. Propterea dr ꝓv. 24 Cū detractorib° ne cōmiscearis qm repēte surget ꝑditio eoꝝ ⁊ ruinā vtriusqꝫ quis nouit? Sup q̄ glo. Hoc spāliter vitio. s. detractionis ꝑclitaē totū pene genus humanum. Vñ Aug° in mensa sua. Quisquis amat dictis absentū carpe vitā. Hanc mensa idignam nouerit esse sibi B

4 ¶ Sed qualiter dtractor restituet famam? R. fm Tho. Sa se. q. 62. Dicēdum ꝙ aliquis pōt alicui famā auferre tripliciē. 1. mā vōum dicēdo ⁊ iuste. puta cū aliquis crimē alicui° ꝑdit seruato debito ordie.

ꝛ tūc nō tenet ad restitutōꝫ fame. 2º mō falsū dicēdo ꝛ iniuste puta cū aliqs īponit crimē alteri qđ nō fecit. in audiētia multoꝝ ꝛ tūc tenētur famā restituere cōfitēdo falsuꝫ dixisse ꝛ iiuste. 3º mō uerū dicēdo sꝫ iiuste. puta cū aliqs ꝓdit crimen alteri⁹ cōtra ordinē debitū. ꝛ tunc tenet ad restitutionē quātū pōt siñ mendatio tñ. utpote ꝙ dicat se male dixisse. uel ꝙ iniuste eū diffamauit. uel si nō pōt famā restituere. đbet ei aliter recōpensare. sicut ꝛ in aliꝭs iniuriꝭs. Probāt h. 5. q. 1. quādā. ꝛ. 14. q. 6. si res. A. Con. Al. Pe. ꝛ Ray. ut in sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 201. ubi ēt addit fm Ray. ꝙ restitutio fiet hoc mō uidelꝫ ubi publice dicit uerbū uel cantilenā per se uel p aliū vel ēt ubi ꝓiecit libelluꝫ famosū necnon in aliꝭs locis ubi intelligeret illū ꝯtra quē h acta sūt īfamatū occasione sui dicti uel feci uel signi. publice ꝛ simpliciť recognoscat errorē suū ꝛ culpā. ꝛ pro posse remoueat uel saltēꝫ alleuiet sic infamiā. ar. ex͂ de purga. ca. inť sollicitudines. §. ꝑcipias. Idē hosti. Dicit tñ ꝙ h publica recognitio faciēda est nisi ex tali recognitiōe publica ille infamat⁹ ꝑlius ifamaret. Et fm glo. Ray. intelligenda sūt h. s. si audet h facere. Sec⁹ si nō audet, ꝑpter potētiā uł crudelitatē adūsariꝭ. Addit Ray. Tenet ēt secū ꝯponere de iniuria ꝛ humiliť ueniē postulare. Idem Hosti. Et fm glo. Ray. oportet ueniā postulare in ꝓpria persona si audet. ał saltem per interpositam personam. B.

5 ¶ Utrꝫ peccet aliqs audiendo detractorē. R. fꝫ Tho. fa fe. q. 73. Si aliqs detractores audiat absqꝫ resistētia. v. ꝫ detractori ꝯsentire uidet fit ꝑticeps pcī eius. Et si quidē inducat eū ad detrahēdum uel saltē placeat ei detractio ꝓpter odium ei⁹ cui detrahit. nō minus peccat q̄ꝫ detrahēs. ꝛ qñqꝫ magis. Si uero ei pcīñ nō placet sꝫ ex timore uł negligētia uel ēt uerecūdia q̄dam omittit repellere detrahētē ꝛ ostēdere ꝙ ei detractio displiceat. tūc peccat qđē sꝫ multo minus q̄ꝫ detrahēs. ꝛ plerūqꝫ uenialiť. Qñqꝫ etiā hoc ipm pōt mortale eē ut qr ex officio īcūbit ei detrahētē corrigere. uel ēt ꝓpter aliquod picu lū inde ꝯsequēs uel ꝓpter radiceꝫ q̄ timor human⁹ qñqꝫ pōt eē pcīñ mortale. De q̄ uide. ꝭ. timor. §. 1. Detractio i quo differt a susurratiōe. uide. ꝭ. susurratio. A. Idē qđ in hoc. §. habetur in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 202. B.

Jaconus

An liceat diacono corp⁹ dñi deferre ad infirmū ꝛ eū coīcare. R. fm. ✠✠. Nō nisi i extrema necītate absētib⁹ epis ꝛ pſbyteris ut dis. 93. diaconi. Nā i necītate ēt pñte pſbytero pōt diaconus iussus eucharistiā populo dispēsare vt dis. 93. diaconi ita se. A. Potius ē. c. pñte. Necītas aūt ē quādo pſbyť ē fessus uel ał impotēs hoc facere fm eundē. ✠✠. ut i sū. cō. li. 3. ti. 27. q. 11. B. Et sicut ibidem nōuit Hug. ēt absente pſbytero si tanta sit necessitas. ꝙ iussus pſbyteri expectari nō possit. nō ē expectād⁹ Nō si pſbyter diacono etiā in necessitate ꝓhibeat ꝛ expſſa cā. ut qr forte usurarius. ł ał ipenitēs est g

petit colonẽ. obediendũ ẽ ei. aliť nõ. A. Idẽ i dcã. q. xi. ubi ẽt dĩ ꝙ laicus i nulla necessitate nec seipꝫ nec aliũ coicare dꝫ. B. Nam ⁊ Tho. i. 4. dis. 13. diẽ ꝙ diacon⁹ lꝫ possit sanguinẽ i calice dispẽsare. sicẽ adhuc i qbusdã ecclijs diaconus dispẽsat ministris sanguinẽ. nõ dꝫ tñ corp⁹ xpi dispẽsare. qꝛ nõ hꝫ man⁹ ꝯsecratas ad tangẽdum. ⁊ h̃ intellige nisi de mãdato presbyteri uel epi uel p̄sbytero longe posito i casu necessitatis. ut dis. 93 pñte. Añ diaconus habeat. pudere ꝺ lotione corporalis ⁊ huiusmodi. uide. s̄. corporale.

Dignitas

Dignitas ecclesiastica ꝑm Inno. ⁊ hosti. ẽ quedã p̄eminẽtia i gradu. Et qi ꝑ eodẽ sumit̃ dignitas ⁊ psonatus. ut archidiaconatus. ⁊ primiceriat⁹. ⁊ decanat⁹ ⁊ h⁹. A. Hosti. ẽt diẽ qꝺ ista dignitas aliqñ uocatur custodia. ⁊ aliqñ ministerium Et Inno. diẽ qꝺ semp ꝑ eodẽ sumit psonatus ⁊ dignitas ut i sum. cõ. li. 3. ti. 13. q. 17. B. Et itelligitur eẽ dignitas uel psonat⁹ ꝑm institutionẽ uel ꝯsuetudinẽ ecclie. Nam posset eẽ qꝺ aliqs i aliq̃ ecclia exerceret off ciũ archidiaconi cognoscẽdo de cãis clericoꝝ ⁊ de alijs. nõ tñ ẽ reputãdus ob hoc esse i dignitaẽ nisi uocet̃ noie ꝙ dignitatẽ sõat. Sꝫ si uocet̃ aliq̃ noie dignitatꝭ uel psona in dignitate ꝯstituta reputet̃. lꝫ nullũ ministerium dignitatꝭ faceret. reputãdus est in dignitate. dũmõ ppetuo cã obtieat. ex̃ de sta. mo. c. 2. §. fi. A. Hoc fuit dictũ Inno. qui intelligit ista q̃ ad dispositionẽ. c. de multa. ex̃ ꝺ p̄ben. ut pꝫ i dicta. q. 17. De mã aũt. c. de multa. est tactũ supra beneficium. 1. §. 1. ⁊ tangitur hic i. §. se. B.

¶ Nemo põt hr̃e simul ples ecclesiasticas dignitates. nec etiam plura beneficia curã aiarum hñtia uide h. s̄. beneficiũ. 1. §. 2.

¶ Dignitas sine cura ab eo q iaꝫ 20. ãnos ꝯpleuit. ex dispẽsatione epi põt haberi. ex̃ de eta. ⁊ quali. permittimus. li. 6.

Discere

Discere debet quilibet etiã prelatus quicũqꝫ nõ solũ a maiori sꝫ ẽt a minimo. dũ tñ erudito. Unde dis. 38. Null⁹ eps ꝑpt̃ opprobriuꝫ senectutꝭ l' nobilitatẽ gener͂l a puulis eruditis ⁊ minimis si qd forte ẽ utilitatꝭ ac salutis igrer̃ negligat Qui eni rebellit̃ uiuit ⁊ discere at qꝫ ager̃ bona recusat magis diaboli mẽbrũ quã xpi eẽ oñdit̃. ⁊ potiꝰ isidelis quã fidel' eẽ mõstratur. Uñ ⁊ Aug. ait. Ego senex. a iunene ⁊ eps tot ãnoꝝ a collega nõdũ anniculo patus sum doceri. 24. q. 3. si habes. Ad materiã docendi facit. ĩ. magister. p⁹ ⁊ magister 2⁹ ⁊ ĩ. scientia. ⁊ ĩ. studium.

Disciplina

Disciplina correctiõis siue puniciõis quã prelati qñqꝫ iponũt ñ dꝫ esse usqꝫ ad effusionẽ sanguinis. ar. ex̃ de rapt. i archiep̃atu. ⁊ ꝑm. ⁋⁋. itelligi dẽt ꝺ effusiõe enormi. A. Idẽ i sũ. cõ. li. i. ti. 4. q. 6. B. De correctione p̄latoꝝ uide. s̄. correctio. p⁹.

Discordia

Discordia utrũ sit pctñ mortale. R. ꝑꝫ Tho. 2a 2e q. 37. Qñ aliqs sciẽter ⁊ ex inten-

tõe diſcordat a bono diuino z a bono ꝓximi i q̃ dꝫ ꝯſētire. ho. ē pctm̃ mortale ex ſuo genere pp ꝯrarietā ē ſuā ad caritatē. lꝫ primi mor⁹ h diſcordie ſint pcā uenialia ppt iperfectionē act⁹. Sed cū intētio aliquoꝝ ē ad aliqd bonū qd ptinet ad honorē dei uel ad utilitā. ē pximi. tñ un⁹ exiſtimat h eſſe bonum. ali⁹ aūt hꝫ ꝯrariā opinionē non ē pctm̃. A. q: talis diſcordia ē p accidēs. z q: ꝯcordia que ē caritatꝪ effectuſ ē unio uolun atū nō opinionū ꝭꝫ eūdē Tho. ut in ſū. con. li. 3. ti. 34. q. 226. ubi ēt notant q̃ z hic. B. niſi h⁹ diſcordia uel ſit cū errore circa ea q̃ ſunt de neceſſitate ſalutis. uel ſi ꝑtinacia indebite adhibeat. Ex quo ēt patet ꝙ diſcordia qñqꝫ ē ex pcō uni⁹ tm̃. qñqꝫ ē cuꝫ pcō utriuſqꝫ. puta cū uterqꝫ diſſētit a bono alterius z diligit bonū propriū ut uide. j. litigium.

Dispensatio ſcḋm Rai.

ē iuris relaxatio. vñ uocatur uulnꝰ. q: vulnerat ius cōe. 23. q. 4. ipa pietas. c. ꝯtra fi. Hoſti. qꝫ dicit ſic diſpēſatio ē rigoris iuris p euꝫ ad quē ſpectat miſericors z canonice facta relaxatio. ut colligit. 1. q. 7. §. niſi rigor. z. c. ſe. A. Idē i ſum. cō. li. 3. ti. 29. q. 1. ad fi. B.

j ¶ Sed nūqd diſpenſatio eſt ius. R. ſm Ray. Diſpēſatio ſm ꝙ eſt i diſpēſante eſt ptās ſiue act⁹ ptātis a iure cōceſſus. Sed ſm ꝙ ē i eo cū q̃ diſpēſatū ē ſic eſt ius priuatū .i. lnia uel pmiſſio quedam alicui facta ꝯtra rigorē iuris. ſed nō ē i⁹ cōe. ar. 32. q. 2. interfectores. z. c. in adoloſcētia. Con. Hoſti. A. Idē in ſum. con. eo. ti. q. 2. B.

2 ¶ Utrum diſpēſatio ſit neceſſaria in occultis. R. ſm. Jo. x. In occultis in quibus poteſt diſpenſari. diſpenſatio neceſſaria eſt non propt diſpoſitionem uitandam. q: occulta pcā uindictam non habent. ſed quia de eo ſuper quo diſpenſatuꝫ eſt accuſari quis non poteſt. arg. ex. de fil. pſby. ex tua. Alioqui etiā poſt pactā penitentiam poſſit accuſari. ar. 33. q. 2. admonere. 15. q. 5. pſbyter. A. Idē in ſum. con. i. d. q. 2. in fi. B.

3 ¶ Diſpēſationū aliq̃ ē debita aliq̃ ꝓhibita aliq̃ pmiſſa. Debita ē cū multoꝝ ſcandalū timet. diſ. 50. ut ꝯſtitueret. Caue tñ ne decipiaris i ſcandalo. uide. j. ſcandalū. Itē debita eſt diſpēſatō rōe tpis. uel pſone. uel pietatis. uel neceſſitatis. ſiū utilitatꝪ eccle. uel euentus rei. Et de ſingulis hoꝝ ponit. 1. q. 7. §. niſi rigor. z. c. z. §. ſe. uſqꝫ ad. §. eccle. A. Hec z ſequentia in iſto. §. fuerūt dcā Ray. ut pꝫ in ſū. con. li. 3. ti. 29. q. 10. Et glo. Ray. exēplificat euentū rei de laicis pmotis in epos d facto. ut dicta. q. 7. z. c. exigit. Sꝫ ut pōt ꝯſtare ex allegatis iuribus oia pdicta reducuntur ad tria uidelꝫ ad cām neceſſitatꝪ ſiue utilitatꝪ. 1. q. 7. z ſi illa. ſeu pietatis ut cū propt pietatē diſpēſatur cū corpore uitiatis uel illitteratis ut ē maneāt i ſuis ordinib⁹ ad quos indebite fuerūt aſſumpti. 1. q. 7. hi g Et pdicta cauſant qñqꝫ ex pſona uel tpe ſeu loco ſiue accidentibus alijs ut ex dictis iuribus pōt ꝯſtaꝛ B. Et breuiter ubicūqꝫ ſubeſt iuſta cā. diſpenſatio debita ē. di. 50. dño ſcō. v. deinde. z. v. ecce. z. c. ꝯſideradū. Et lꝫ ex cāis pdictꝪ diſ

pensatio debita fit & peccet prelatus no dispensando. ut e. ar. 2. q. 5. quarto. in fi. quia subditi no hnt ius petendi nisi forte supplicando. Dispensatio vero prohibita est ubi cumque non pot fieri sine manifesta decoloratione ecclie. Item ubicumque non e iusta causa dispensandi. 1. q. 7. tali. & c. & sicut illa. ex. de elec. innotuit. §. multa. & §. fi. Dispensatio vero pmissa e aliquando i casu. ut dis. 50. si qs presbyter. & multis casibus quibus iura pmittunt dispensationem. A. In dicto. c. si qs presbyter dicitur. Si qs presbyter aut diaconus inuentus fuerit aliquid de ministris ecclesie uendidisse. qz sacrilegium commisit placuit eum inordinatione ecclesiastica non haberi. in iudicio tamen episcopi dimittendus est si in suo debeat recipi gradu. B

4 Quid si eps idistincte dispensat R. fm Ray. Si de hoc fuerit accusatus puniendus e pena depositionis. dis. 51. c. 1. in fi. & c. q in aliquo. in f. Sz hosti. dicit q h forte locum hz si commonitus incorrigibilis sit & ppter h sit pensus. & insuper suspensionis contemnens etiam in sua contumacia perseuerat. ar. ex. de preben. graue. §. nolentes. Uel predicta. c. pnt itelligi quando eps dispensat i eo quod de iure no pot. A Idem i sum. co. eo. ti. q. 11. Et snia hosti. benignior uidet & tenenda. ff. de legi. l. benignius. B.

5 Dispensatio in multis casibus epis prohibita e. primo quidem i homicidio. dis. 50. miror. Et intellige siue iusto siue iniusto & quocumque fiat ut si qs uindictam sanguinis dictat uel scribit aut cirurgiam exercet aut uindicte sanguinis auctoritate exhibet & i omnibus similibus si inde mors fuerit subsecuta uel etiam mutilatio membri. q notant Inno. & hosti. ex. de cle. pu. in du. c. 1. Cuz nullo enim tali pot eps dispesare in officio. Secus q clericus possit esse i bnficio. ex. de cle. pu. in du. c. 2. A. ut et secus si mors uel mutilatio non interuenit. ut i palliato. c. 1. De ista materia uide plura. s. irregularitas. 1. 2. i symonia ordinis siue bnficij scient p symoniam acqsitu. uide s. symonia. 7. in. 5. ultimus. §. 3. in illo q cum eet suspensus iterdictus uel excocatus dannabiliter igessit se diuinis ex. de sen. & re. iu. cum eterni. & ex. de sen. exco. cum medicinalis. li. 6. 4. in clerico q excoicatus i concilio accedit ad iudicium pricipis contempto iudice ecclesiastico. 21. q. 5. si qs eps 5. in bigamo. ex. de bigamis. c. nuper. & c. fi. uide. s. bigamia. §. 8. 6 in clerico no ordinato ministrante de quo uide. s. ordinatus 3. A. ubi pz q eps no pot dispesare q talis ascendat ad superiores ordine. sed bn q utat ordine iam suscepto. B. 7. in clerico p saltum promoto. uide s. ordinatus 2. A. ubi patet q hec intelligitur quo ad illum qui scienter sic e pmotus. & in ordine sic suscepto sine dispensatione ministrauit Tunc. n. no pot dispensari q ulterius ascendat nisi p papam. sed in ordine suscepto ad h pot dispesari p epz. B. 8. in illo qui ordine furtiue suscepit. uide. s. ordinatus. 1. §. 4. A. Ibi nil aliud dicitur nisi quomodo dicatur furtiue ordinatus. De dispensatione autem dic fm Ray. in sum. con. li. 3. ti. 22. q. 4. quia aut fuit prohibitus ab episcopo seu ab alio prelato sub interminatione anathematis. aut non. In primo casu poterit condigna satisfactio

ne ꝑmissa cū eo vt in susceptis ministret ordinibus eps dispensare. Et si intrauerit religionē ēt i suscipiendis postq̈ʒ aliquāto tpre i ea fuit laudabilr ꝯuersatus. In ho casu poterit cū tali ēt in seculo remanente post ꝯdignam satisfactioneʒ tam in susceptis q̈ꝫ in suscipiendis ordinibus dispēsare. ex̄ de eo qui fur. ordi. susce. c. i. Hostiē. aūt sup eo. c. ait. Quicq̇d dicatur hic cum furtiue ordinato ēt si non sit excōmunicatus nisi aliquā religionem ingrediat ēt romana eccl'ia de facili non dispensat. Concedit tñ Hosti. in. c. 2. eo. ti. ꝙ eps dispensat in hoc casu i minoribus ordinib⁹ nñ vt inuit a ꝯrio sensu. d. c. primi.
B. 9º cū quis fuerit ordinatus ex̄ ꝯpra vel ab alieno epo. ⁊ añ dispēsationem ministrauerit fm q̄dā. ar. extra de sacra. nō ite. c. i. di. 52. sollicitudo. Sed verius ē ꝙ diocesanus cū tali poterit dispensare. vt 9. q. 2. lugduneñ. ex̄ de tēpo. ordi. cōsultationi. A. In hoc. c. dicitur ꝙ eps pōt dispensare cum ordiat ex̄ ꝯpra prio eis pnia imposita cōpetēti in susceptis ordinibus. Secus ē ergo in ordinib⁹ suscipiēdis vt ⁊ nō. j. ordo ho. §. que pena.
B. nisi forte fuisset sibi interdicta executio ⁊ postea ministrasset vt dictū ē. xº si qs excōicatus ordies suscepit. ex̄ de sen. excō. cū illoruʒ prio ꝯñso. Et eodem mō si suscepit ordines existens apostata a religione. extra de aposta. c. fi. A. Ibi dr̄ de religioso recipiente in apostasia ordinē sacrum. Secus ergo vr̄ de ordinibus minoribus nisi i apostasia dimisisset habitū. tunc ei esset excōicatus. ex̄ ne cle. vel mo.

vt periculosa li. 6. B. In predictis ergo casibus ad papā ptinet dispēsatio nec dispensat faciliter. vt ē in homicidio voluntario. in symōia ⁊ bigamia. Et vide ēt. §. se. s. de casibus papalibus.

6 ¶ Sunt alij cāus dispensatōis ad papā ptinētes. in q̇bus raro imo nūq̈ʒ dispēsat. Primus qñ qs sciēter se baptizari pmiserit bis. de ꝯse. di. 4. eos. ⁊. c. q bis. ⁊ idē si igºrāter. ⁊ postea cū sciuerit ratū habuerit. A. Si vero nō habuerit ratum pōt ꝓmoueri. i. q. 4. placuit fm aliquos de iure. ſʒ alios ō dispensatōe qđ tutius ē. de ꝯse. di. 4. qui bis fm Ray ⁊ in su. cō. li. 3. ti. 24. q. 7. ⁊ in. d. c. qui bis. vbi pateʒ ꝙ rebaptizatus ēt si nullam culpā ꝯtraxerit erga rebaptizatiōeʒ. tñ ñ pōt ordinari nisi magna necessitas cogat. B. Silr qui bis sciēter recepit eundē ordinē. i. q. 7. saluberrimū. Idem ēt intelligas de recōfirmato. ar. 68. di. c. i. ⁊ de conse. dis. 5. c. dictum. A. Idem in sum. con. d. q. 7. B. 2⁹ ē cū quis ad subuertēdum fidē se fecerit ab hereticis ordinari. i. q. 7. ꝯuenientibus. 3⁹ ē si quis ordinet ita ꝙ symonia interueniat taʒ ex pte ordinati q̈ʒ ex pte ordinator. i. 9. q. i. ab excōicatis i. q. i. si qs eps. A. Hodie vo non pōt dispensari nisi p papam qualitercunq̈ʒ ordiatio fuerit fcā symoniace vt i ex̄uagāti. Martini q̄nti q̄ icipit. Dānabile. ⁊ i alia Eugenij q̄rti q̄ icipit. Cū detestabile. B. De his cāibus sūt xsus. Siue bis ordo det siue baptismus repetat. Siue vt vertatur fidei status ordo petat. Uel siue pstet vtriq̈ʒ symon opet. Ut dispenseiur spes irrita ꝓ.

sus habetur.

7 ¶ Sed pter pdictos cãus qui sũt irregularitatum inductiui sunt adhuc alij cãus i qbus diocesani dispensare ñ pñt. vt q vni ecclie duo piter psint. 21. q. 2. c. pe. nec q vnus hẽat pla bñficia cũ cura. ex̃ de preben. de mul a. nisi i cãib9 quos habes. s̃. bñficiũ. 1. §. 3. Jtẽ nõ pñt dispensare cũ illegitime natis nisi ad minores ordines τ bñficiũ siñ cura. ex̃ de fil. psby. is qui li. 6. A. Ubi ẽt pꝫ q silr eps nõ põt dispẽsare cũ talib9 erga bñficia dignitatis seu psonatus. B. Jtẽ ñ dispensat cũ eo q̃ ẽ suspẽsus i ꝯcilio pp iustam bñficiorꝫ collatõeꝫ. extra d pben. graue. in fi. Jtẽ nec in alijs cãibus spalr sũmo põtifici reƀuatꝫ de qbus vide. j. papa. §. 4. τ seq. A. Potius vr̃. §. 3. ẽt ƀm eius ꝯputatõeꝫ. B.

8 ¶ Utrꝫ eps possit dispensare cum eis q patiunt defectũ i etate? R. ƀm Jo. an. Qd aliqs possit pmoueri ad epatũ si ñ ꝯpleuerit. 30. annuꝫ. solus papa dispẽsare põt. ex̃ de elec. cũ nobis olim. §. fi. Sed q̃tuꝫ ad alias dignitates si tñ sint siñ cura pñt epi dispensare cũ eis qui ꝯpleuerit. 20. ãnũ. ex̃ d eta. τ qua. pmittimus li. 6. vide. j. vicarius. §. 4. A. Jbi nil de hoc dici vr̃. B. Quãtũ vo ad prochiales ecclãs nõ pñt. vt idem Jo. dixit ex̃ de elec. lꝫ canon. li. 6. A. De hoc lati9 dcm̃ ẽ. s̃. absolõ. 1. §. 2. v. τ ẽ. i additõe. Silr ẽt eps ñ põt dispẽsar circa etatẽ ordinũ. vt nõt glo. in cle. gnãlem. de eta. τ qli. B.

9 ¶ Utrꝫ eps possit dispẽsare cũ eis q patiũtur defectum i ordine. A. Hoc ẽ q rõe ordinis eis deficientis ñ pñt eligi ad aliqd offiñ seu dignitatẽ ecclasticã. sicut ẽ regulr q abbas dꝫ esse sacerdos. ex̃ de eta. τ qua. c. 1. B. R. ƀm Jo. an. li. 6. Jn epatibus solus papa dispẽsat. ex̃ de off. leg. q translatõem. τ de exces. prela. sicut venire. Sed quo ad alia põt eps. ex̃ de eta. τ qua. pterea. A. Jbi dr̃. Licet ad regimẽ parochialis ecclie ñ dbeat aliquis nisi subdiaconus sit ad minus admitti dispensatiue tñ i minoribus ordinibus ꝯstituti ꝯsueuerũt assumi dũ tñ sint q in breui tpre possint i psbyteros ordinari. B. τ c. tuaꝫ. A. Jbi dr̃ q ppter instanteꝫ necessitatem põt in abbatẽ assumi ẽt in minoribus ordinib9 ꝯstitut9. B. De dispensatõe epoꝝ vide. j. eps §. 5. De dispensatõe in legibus τ ꝯstitutõib9 vid. j. lex. De dispẽsatõe i votis. vide. j. votum. 5. De dispẽsatione incertorum. vide. j. restitutio. 6.

Diuinatio

quid sit τ quot eius spẽs. τ plura d hac mã vide. j. sortilegiũ p°.

Diuortium.

Sicut ponit Ray. diuortiũ multipliciter habet fieri. Nam aut dirimit matrimonium totum. ita q vel vterqꝫ ꝯiugium ꝯtrahere põt. vt in maleficiatꝭ. vel saltem alter. vt in frigidis. Aut dirimit in parte s. quo ad mutuã seruitutẽ cõiugalis debiti seu cohabitationis ita tamen q neuter eorum contrahere põt. sicut in his qui sepantur pp adulterium cõmissum vel causa religionis post carnalẽ copulã. Nã si añ copulã carnalẽ alter ꝯiugum

fieret religiosus. ali ōbē posset vide. j. īpedimentū. 1. §. 2°. A. Idē in sum. con. li. 4. ti. 19. i principio. B.

i ¶ Quid si vir petit diuortiū allegans frigiditatē suā3 qūo procedet. R. Fm host. Uir hoc ꝓponēs deb3 eē maior annis. 18. q2 in hoc casu reputat plena pubertas. Et si quidē mulier hoc ipsū confitet dabit a iudice tēpus arbitrariū. ut vni⁹ mensis aut triū aut anni p qd̄ simul morent̄ ꝫ postea iurabit vir se ñ posse cognoscere mulierem nec moueri ad appetitū coitus. A. Nam si aliquotiēs moueret l3 non posset ꝑficere. nō esset nāliter frigidus. s3 ꝑ maleficiū ipotēs. ut in sū. con. li. 4. ti. 16. q. 16 vbi h oīa notant̄ q h habent. B. Mulier vō iurabit ꝙ nūꝗ̄3 aliquo mō ꝑcepit ipsū ad h moueri. ꝫ vterq3 ꝙ diligētiā adhibuit ad h. ꝫ uterq3 habebit septem ꝓpinquos seu vicinos bone fame q iurabūt se credere ꝙ illi iurauerūt verum. ꝫ sic diuortiū celebrabit. ꝫ mulier nubet i dño l3 viro mandabit ne aliquā ducat. Et si duxerit. ꝫ cognouerit reus periurij hēbit. ꝫ prius mrīmoniū repandū erit. Ita tñ ꝙ uxor pō t eū repellet̄ pp ꝯmissū adulteriū. ar. 32. q. 1. de benedicto. ꝫ. q. 6. nihil iniqui⁹. Hoc dico nisi vxor qñ fuit cōfessa frigiditatē fuisset ꝯscia fraudis. q2 si hoc fuisset non posset nūc eū repellere ar. ff. ad. l. iuliā de adul. si vxor. §. iudex. ꝫ. §. fi. Quod si mulier negat frigiditatē viri ꝫ asserit se ab eo cognitā. puto standū vbo mulieris. q2 nō videt̄ ꝙ assererēt nisi verꝫ esset eo ꝙ ꝑind cū sibi faceret. s. de habēdo impotētē virū. Itē cū rea sit ꝫ si nihil ꝓbauerit absoluenda ē. vt. 6. q. vlt. actor. Alioqn multi incurrerēt ꝑiuriū ut possēt separi ab vxore. A. Hoc verū nisi forte maritus conuincat mulierē ꝑ aspectū corpis. ut dr̄ in sū. con. in dicta. q. 16. Si aūt mulier diuortiū3 petat ꝓpter frigiditatē viri. ꝫ vir h fatetur. fiet. ut. s̄. in ꝓximo. §. ꝫ celebrabit diuortiū. Sed si vir postea cu3 alia ꝯtraxerit ambo ꝯiuges reꝫ ꝑiurij habebunt ꝫ pnia iniuncta ad priora cōnubia reuertent̄. vt ex̄ de fri. ꝫ male. laudabilem in fi. Qd̄ si vir negat se frigidū ꝫ asserit se cognouisse vxorē. standū ē vbo viri. q2 caput est mulieris. ex̄ de despō. ipu. ꝯtinebat. ꝫ. 33. q. 1. siqs acceperit. Nisi forte mulier ꝑ aspectū corporis ꝓbet se vginē. ex̄ de ꝓba. ꝓposuisti. Que ꝓbatio debet caute fieri per duas vel plures matrōas honestas ꝫ de h peritas. ex̄ de fri. ꝫ male. c. fi. ff. de ven. inspi. l. 1. q2 h res occulta est. ꝫ quia manus ꝫ oculus obstetricū qnq3 in h fallit. 27. q. 1. nec aliqua. S3 si mulier nō allegaret frigiditatē3 viri. s3 potius diceret eū sectū seu castratū3 fuisse siue defectū mēbri pacientē anteꝗ̄3 eā cognosceret. ꝫ sic diuortiū peteret vir vō h negaret. certe ñ oporteret stari dicto viri eo ꝙ probari posset ꝑ aspectū. A. Predicta etiā nōnt̄ dcā. q. 16. i sū. ꝯ. li. 4. t. 16. B

2 ¶ Quid si ꝑ virū uel mulierē petatur diuortiū pp artitudinē mulieris. R. Uocabunt̄ matrone fide digni atq3 ꝑite ꝫ iurabunt ꝙ diligēter inquirent ꝫ referent an sit arta ꝫ an possit fieri mater. ꝫ si dixerit ꝙ nō sit arta. non procedit̄ ad diuortiū. si autē dixerint ꝙ sit arta ꝫ quod non possit fieri mater. uncō

tinēti pōt diuortiū fieri. ⁊ dabitur viro licētia cōtrahēdi cū alia. sȝ mulieri cōtinētia indicet. vt ex̄ de fri. ⁊ male. fraternitatē. i. rn̄so. Si tam̄ post diuortiū mulier inueniat qui possit hꝰ seras reserare. reparabitur p̄mū m̄rimoniū. qḋ verū fuit etiaȝ si vir accepit aliā. ar. i predicto. c. fraternitatē. A. Ibi videt casus exp̄ssus qn̄ prior vir erat silis illi q aperuit. Si aūt a priori viro pp disparitatē nō poterat cognosci sine graui p̄iculo nō ē ei reddēda lȝ p ꝯsuetudinē secūdi reddita sit apta .i.ꝰ ut nō. glo. in dcō. c. fraternitatē. sup v̄bo sili. Con. Goff. vt i sū. cō. li. 4. ti. 16. q. 5. lȝ ibi referant diuersę alię opiniones dicentiū mulierē debere restitui. i.ꝰ q̄ pn̄t intelligi qn̄ primus erat vel dubitaṫ vtrū sit similis. 2.ꝰ Secꝰ si ꝯstet q pp disparitatē p̄sone a. i.ꝰ non poterat cognosci ut dictū ē. Et de hac mā dṙ latiꝰ .j. impedimentum. 15. B

3 ¶ Quid si petat diuortium p̄pter maleficiū. vt qr vir pōt cognoscere alias ⁊ nō uxorē. R. Debēt. i.ꝰ confiteri ne forte h̄ cōtingat p̄pter aliqḋ pctm̄ eoꝝ. 33. q. 1. si p sortarias. ⁊ sub recepto sacro iniūgat eis vt amiul cohabitēt ⁊ bona fiḋ operā dēt ad debitū carnale. ⁊ sic p triennium simul habitabūt. A. nisi forte iā habitauerint. tūc non videtur necessariū dari trienniū. lȝ aliquis aliꝰ terminꝰ arbitrariꝰ ad ꝯsuēdū. ⁊ alia debita remedia adhibenda dicto. c. si per sortarias. ⁊ ex̄ ḋ fri. ⁊ male. c. si. B. Quo pacto iteruȝ accedent ad ep̄m iurantes q sicut promiserant fecerunt. ⁊ nō potuerūt ꝯiūgi. ⁊ tūc adiuncto sacramēto p̄pinquoꝝ. ut dictū ē. §. 2. celebrabit diuortium. ⁊ dabitur vtrieȝ licētia ꝯtrahēdi. ex̄ de fri. ⁊ male. c. vlt. ⁊ in dcō. c. si per sortarias.

4 ¶ Sed qualit̄ intelligēda ē p̄dicta cohabitatio triennij. R. Sufficit q p maiorē p̄tē anni cohabitēt. ⁊ q bona fide operā dēt. ar. ff. de aqua cott. ⁊ estiu. l. i. §. duo. ⁊ §. qḋ autē. Nō si infirmitate vel alio casu impediaṫ videt tempus restituēdū. ff. de iti. actuq̄ p̄ri. l. i. §. 2. ⁊ se. A. Hoc fuit dictū host. ut patet in sū. cō. li. 4. ti. 16. q. 17. Tn̄ in. c. si. ex̄ de fri. ⁊ male dṙ q debēt cohabitare p cōtinuū trienniū. Ubi etiā dicit gl. q silr p trienniū debēt cohabitaṫ qn̄ p̄pter frigiditatē petitur diuortiū. Sed h̄ est verū si frigiditas prius probari non possit. ut expresse dṙ eo. ti. c. laudabilem. B

5 ¶ Quid si alter ꝯiugū non uult cohabitare. R. Dicas excōicādus per queȝ stabit. ⁊ cautionē idoneā exigendā. ut cohabitent. ar. ex̄ ut lite nō ꝯtes. qm̄. §. vlt. uel distringaṫ p curiā secularē. ex̄ de iudi. cum n̄ ab homine. Idem fiat si cohabitent ⁊ non attemptant. A. Idem i sum. con. eo. ti. q. 18. fm host. ⁊ gl. Ray. B

6 ¶ Quid si ecclesia decepta p aliquas falsas probatōnes uel huiusmōi celebrat diuortiū ⁊ postea uir factus est sacerdos deinde ꝯpertū ē q ecclesia fuit decepta. nunquid iste sacerdos restituet uxori eū repetenti. R. fȝ Ray. Si nō pōt idē ci ad cōtinētiā. fiat ut dicitur. j. matrimoniū. 8. §. 14. qui incipit quid si post latā. A. s. q restitueṫ qr etiā monachus restitueret sibi ⁊ tenebitur iste debitum reddere vxori petenti. sed non debet exigere quia

q̃tum in se est solẽnizauit votũ vt ꝛ notat in sũ.con.li.4.tit.19.q. 4. B. At si posito predicto casu mulier quidẽ non repetat virũ. nũqd vir poterit vxorẽ repetere? R. ẜm H. Nõ: qꝛ vir p sacri ordinis susceptionẽ preiudicauit sibi. A. Idẽ in sum.con.eo.ti.q.5. B

7 ¶ Pone ꝙ mulier credẽs diuortiũ iuste celebratũ ingressa est monasteriũ an cõperta veritate de iniusto diuortio poterit virũ repetere iã in sacris ordinatũ vel factũ monachũ. R. ẜm. H. Nõ. qꝛ falsa cã nõ ĩpedit votũ monachatus. arg. ex̃ de voto. magna. ꝛ de cõv. diu. ex pte. A. Idẽ ĩ sũ. p.e.ti.q.6. B

8 ¶ Pone ꝙ duo fratres duxerũt duas sorores seu cõsanguineas. ꝛ inter alterũ ꝛ vxorẽ fertur diuortij sñia pp cõsanguinitatẽ. queritur vtrũ alter debeat ꝑpter hoc separari ab vxore sua. R. ẜ Ray. Nõ qꝛ res inter alios acta alijs non ꝑiudicat. ex̃ de fide instru. inter dilectos. Sed q̃tum ad carnis copulã distinguo. qꝛ si alter coniugum scit esse ĩpedimentũ inter se ꝛ vxorez non exigat debitum neqꝫ reddat. Si vo credat ex cã probabili. reddat sꝫ nõ exigat. Si autẽ credat ex aliq̃ cã temeraria reddat. ꝛ si põt dimittat erroneã cõscientiaz. ꝛ sic exigat. ex̃ de sen. exco. inqsitõi. A. Con. predict. Tho. ꝛ Pe. ut ĩ sũ. con. li.4.ti.21.q.2. B

9 ¶ Utrũ vir ꝛ uxor in cã diuortij iudicãdi sint parit. R. ẜm Tho. ꝛ Pe. Ad paria iudicant. qꝛ sicut licet viro dimittere vxorẽ ob causã fornicationis. ita licet vxori viruz dimittere. 32. q. i. si quis vxorem.

10 ¶ Post latã sñiam diuortij ꝛ separato thoro pp adulteriũ vxoris si vir fornicet nunquid mulier poterit viꝝ repetere. R. ẜm Ray. Iudex ex officio suo dꝫ virũ cogere redire ad vxorẽ suã. ar. ex̃ de iure iurã. tua nos. ꝛ ex̃ de diuor. ex lrĩs. Idem Tho. Et vide hunc casũ. ĩ. matrimonium. 8. §. 15. qui incipit. Põe ꝙ lata. De materia diuortij multa haberi põt ex impedimẽtis mrĩmonij vide. ĩ. impedimẽtũ. Diuortio facto apud quẽ filiꝰ nutriri debeat vide. ĩ. filius. §. 3.

Doctor

uel docere. ui de. ĩ. magister ꝛ supra discere.

Dolus

Quid est doluſ aut lata clpa ꝛ hꝰ. R. ẜm Host. Dolus ẽ insidiosa machinatio. vt si cõmodatarius surripi fecit rem cõmodatam. ff. de dolo. l. i. Lata culpa ẽ nõ intelligere qđ oẽs intelligũt vel sciũt vt si cõmodatarius dimisit rẽ cõmodatã in platea ꝛ fuerit ablata ꝛ ipse dicat ꝙ non credebat ꝙ acciperet. Leuis culpa est desidia siue negligentia. vt Insti. q. mo. re. con trahit ob. §. i. vt si cõmodatariꝰ reposuit rẽ cõmodatã in camera sua ꝛ recessit relicto ostio aperto. Leuissima culpa ẽ q̃ aliquo mõ põt ꝑuideri. ff. ad. l. acql. l. si putator. ꝛ So. di. hi qui arborẽ. vt si cõmodatarius rẽ quidẽ in archa reposuit. sꝫ nõ firmauit. A. s. cũ claue. vt in loco de quo stati. B. Nõ sufecissꝫ fur non surripuisset. Casus fortuitus est qui nullatenus põt ꝑuideri sicut incẽdiũ. ruina. naufragiũ. rapina. vt. C. cõmo. l. i. A. Idẽ in sũ. con. li.2.ti.6.q.22. B

¶ Dolus in aliq̃ cõtractu duplr it

venit. Nã quãdo dat cãm cõtractui p(re)ita dolo te induxi vt vẽderes qđ alias nõ eras venditur⁹. & tũc nõ tenet ɔ̃ctus. ff. de dolo. l. eleganter 12. q. 2. q̃sqs eps. in fi. Quãdo dolus incidit in cõtractu. vt q2 eras vẽditur⁹. sꝫ p dolũ te iduxi vt minori p̃cio vẽdẽs. & tũc tenet qdẽ ɔtract⁹. sꝫ satisfaciendũ est de dolo. ut. ff. d ac. emp. & ven. l. Julian⁹. Et nõ sꝫ q emptor bone fidei non tenet de dolo mediatoris sꝫ ipse mediator vt in p̃dicta. l. elegant. & ff. de ɔ̃fenetis. l. 2. & 3. nisi i subsidiũ qñ. s. mediator deficeret ul' nõ posset. vt in dcã. l. eleganter. A. Meli⁹ facit .l. fi. ff. de eo p quẽ fac. erit. vbi dr q qñ dolosus nõ ẽ soluẽdo. nõ est equũ q qs lucret ex dolo alieo cũ dãno alterius. Et oia p̃dicta notãt etiã in sũ. cõ. li. 2. ti. 8. q. 8. fm Gof. & Host. vbi etiam ponit qđ statis sequit. B. Itẽ nõ fm. V V. q i monachatu & m̃rimonio ẽt si dolus det cãm cõtractui nihilominus tñ qui dolũ allegat dolũ ɔbare dꝫ. vt habes. j. locatio. §. 6. in fi.

Domicilium.

Qñ dicat qs trãsferre domiciliũ ita q fact⁹ sit de iurisdictione alteri⁹. R. fm Host. Puto q fm ius canonicũ q̃ cito ad aliã parochiã trãsit & hospiciũ ɔstituit explicãdo sarcinulas suas & se ipso recipit aio remanẽdi statim fit parochian⁹ illi⁹. ex de parochijs. c. vl. & ex de decimis. ad aplice. A. Idẽ in sũ. con. li. 1. ti. 16. q. 15. B

Dominica dies

Diẽ dñicũ ɔstat inter sũmas & p̃cipuas festiuitates ɔtineri. Exo. 20. Memento vt diẽ sabbati sanctifices. Dñicam. n. colere debem⁹ ppter honorẽ & gaudiũ resurrectionis dñice. de ɔse. dis. 3. c. sabbato. Nulla opatio in illa sancta die agatur nisi tñ hymnis & psalmis & cãticis spũalib⁹ dies illa transigatur. de cõse. dis. 3. ieiunia. Item tãta ẽ excellẽtia h⁹ diei q in nullo alio die põt eps cõsecrari. dis. 75. q die dñico. vbi ẽt subdiur q q̃cqd insigne a deo ẽ cõstitutũ i terris in huius diei dignitate gestũ ẽ. In hac mundus sumpsit exordiũ. In hac per resurrectõnẽ & mors interitũ & vita accepit principium. A. Hec fuerũt dicta Ray. vt pꝫ in sũ. con. li. 1. ti. 12. q. 3. B

Utrũ obseruatio diei dñice succedat loco diei sabbati. R. secũdũ Th. 2a 2e. q. 122. Nõ succedit ex vi p̃cepti sed ex constitutiõe ecclesie & constitutione populi xpiani. Nõ non est ita arta ɔhibitio opandi i die dñico sicut fuit in die sabbati. sꝫ qdã opa cõcedũt q die sabbati ɔhibebantur. sicut decoctio ciborũ & alia h⁹mõi. de ɔse. dis. 3. puenit in fi. Et in qbusdã opib⁹ ɔhibitis facilius dispensatur in noua q̃ in veteri lege. Quin ẽt fm hosti. i sabbatis maxime operari debem⁹ ne videamur iudaizare. A. Idẽ i sũ. cõ. li. 1. ti. 12. q. 6. Videt ergo q dñica nec aliqđ festũ hodie sit ex precepto diuino. & sic vacat tertium p̃ceptũ decalogi. Memẽto &c. Sꝫ potius dicendũ est q non vacat. Nã lꝫ esset quo ad specialẽ diem sabbati cerimoniale. est tñ morale q̃tũ ad hoc q aliquis dies ebdomade deputet ad diuinũ cultũ fm Nico. de lira super. 20. c. Exo. &

alios theologos. Vñ ⁊ ꝯuenientis valde fuit vt sicut añ xp̄i aduentũ cuȝ vacabat gr̄a deputatus fuerat ad festandũ dies vacatõis qñ de⁹ cessauit opari. ita ⁊ post aduentuȝ xp̄i. ⁊ in tp̄re quo dñs opatus est salutẽ nr̄aȝ deputaret̃ dies magnifice opatõis. Et lȝ scriptura nõ declarauerit exp̄sse quis sit dies .ñ satis declarauit tacite ⁊ sufficiẽter demonstrãdo magnalia opa que fecit dñica die. In illa.n.ichoauit mundũ. Geñ.i. Xp̄s resurrexit a mortuis. de ꝯse.di.3. sabbato. In eo spũs sanctus datus est apl'is. ⁊ breuiter qcqd isigne ẽ ꝯstitutum a deo. i huius diei dignitate ẽ gestũ. 75.di.c.q̄ die dñico. Itaqȝ eccl'ia non statuit hũc diẽ vt ex se. sȝ potius ex auctoritate diuine scriptur̃. Ita ꝯuenienter a deo dr̃ statut⁹. Iõ ẽt eccl'ia in.c.lȝ ex̃ de ferijs. dicit q̄ ẽt scriptura noui testamenti precipit diem septimũ. Claret aũt qꝛ hoc non põt intelligi de sabbato. de ꝯse.di.3. peruenit. ergo itelli. de dñico. d.c.q̄ die dñico. Et ita dies dñicus qui hodie subrogatus ẽ loco sabbati p̄cipitur ex lege diuia. Qui aũt dicere videtur q̄ non sit ex lege diuina pñt intelligi quo ad exp̄ssam declaratõem. qꝛ non precepit expresse sȝ tacite ⁊ sufficient̃ vt p̄ostensum ẽ. Et si dñica diuina lege p̄cipit̃. multo magis festiuitates maiores dñica quas enumerat glo. in.d.c.lȝ de ferijs. videlicȝ natiuitatẽ dñi epiphaniã. pascha resurrectõis. ascensionẽ dñi. ⁊ pẽtecosten. Põt addi ⁊ dies venerĩ scã videlicet dies ꝑprius passiõis qꝛ multo plus ꝓfuit ꝑ nobis mõi q̄ȝ nasci. ⁊ maius op⁹ ñ repitur deus fecisse q̄ qđ illa die fecit. tantũȝ in semetip̄o ꝑ nobis recipiendo passioneȝ. Et quia ẽt super opere illius diei fundat̃ salus totius mũdi sine qua oẽs alie festiuitates frustratorie forent. Itẽ qđ dictũ ẽ nõ esse hodie ita artam obseruantiaȝ dñice sicut olim sabbati dȝ intelligi veꝝ quo ad cerimonialia. sicut erat non ambulare vltra vnũ miliare in sabbato. Act.p.ͦ. vel quicq̃ aliud. q̃ i se ꝯtinebãt poti⁹ figurã futuroꝝ q̄ȝ aliud. Quo ṽo ad mõalia videlicet vt intẽdatur diuis obsequijs ⁊ ad dei honorẽ ⁊ nr̄am salutẽ ptinẽtibus. artius nũc obligamur q̄ȝ olim ex veteri testõ. cũ nouum testm̃ maiorẽ req̄rat iustitiã. Math.5. ibi. Nisi abũdauerit iusticia vr̄a ⁊c̃. Vñ Aug. i quoddaȝ sermone dicit. Sup h̄ oia ꝓtestamur vt oẽs dies dñicos ad eccl'iaȝ veniat̃ vt diligentius scripturas q̃ ibi legũt̃ audiat̃. ⁊ ip̄o die scõ pausatõem habeat̃. Si ei ifelices iudei in tãta deuotõe celebrant sabbatũ vt in eo nulla opa terrena exerceant q̄ȝto magis xp̄iani in die dñico soli deo vacare vel deprecari ꝑ aie salute debent ⁊ ad eccl'iaȝ ꝑuenire. B. de mã dñice ⁊ aliaꝝ feriaꝝ. i. festoꝝ. vide. ĩ. ferie.

Dominus tẽ

poralis aliquoꝝ. De questis ⁊ allijs quas dñi tp̄ales a subditis exigunt. vide. ĩ. tallia.

¶ An in aliqbus cãib⁹ possit dñs a subditis exigere vltra ꝯsuetuȝ vel cõe statutũ? R. fm Ray. ⁊ Host. Põt. Et p̄rio qdẽ ꝑ defensiõe terre sue. Ad hoc ei tenent̃ oẽs nõ solũ d̃ rebus. sȝ ẽt laborare corpore

liter. vt sic seipsos saluent. 23. q. 3. fortitudo. ex. de imu. eccle. perue-nit. Itē si vult dn̄s ire in exercitum indictum ab ecclia vel principe ɔ hereticos vel paganos nec suffic ad expensas pōt a subditis peteꝛ moderamē auxiliū. Itē si in bello ex pāte sua iusto fuit captus ab hostibus nec sufficit se redimere absq3 graui dāno. Item si vult ire ad pricipes ꝓ obtinēdo priuilegio ꝓ tectōis spālis ꝓ se ꝛ subditis. ꝛ nō pōt ɔmode expēsas ad hoc necessarias facere. ꝛ si aliqua alia silis cā emergat. puta qn̄ maritat filiā. Nā acqrit sibi affines ꝛ amicos. aut qn̄ facit filiū militē aut accipit quod erat feudū suū vel nouū feudū acquirit. A. Hec exēpla fuerē glo. Ray. addentis q cū talia videatur respicere ɔmodū subditorū nō credo q dānandi sint q talia recipiūt vbi ɔstitutū vel ɔsuetū ē dūm tn̄ nō recipiāt vlē q ɔstitutū l' cōsuetū ē. Et si aliqd ɔsuetū ē ꝛ ad arbitriū exigi ɔsueuit cū moderamine exigaꝛ. Con. ēt tā cū Ray. q cū glo. in pdictis cāis A. Con. etiā Tho. in genere. ꝛ Hosti. addens q statim sequiꝛ de ꝛfectiōe viarum ꝛ pontiū. ꝛ depaupcratōe. ꝛ iusta cā. subdens. Secus si egeret dn̄s ex causa iniusta. vt in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 35. B. vel ad refectionem pontium ꝛ viaꝝ. vel qn̄ sine culpa depaupatus ē vel obligatus. dum tn̄ semp moderate ꝛ non ad grauamen exigat. 10. q. 3. vnio. circa mediū. ex. de censi. cū aplius. §. ꝓhibemus. 22. q. 5. de forma fidelitatis. Nō si qd plā ipendāt legato vel aliis maioribus deinde plꝰ pro hoc a subditis magis extorqueāt q impendant. tenentur extorta restituere. ꝛ tantūdē pauperibꝰ erogare. Supior ēt cū fuerit de hoc querela deposita si in hoc negligens fuerit canonice subiaceat vltioni. ex. de imu. eccle. q: plerique. Qn̄ vo dn̄s sin̄ iusta cā extorquet a subditis teneꝛ ad restitutōez. fm Ray. vn̄ si velit ludere vel vltra vires suas ad vanitatē expendere. l' si in bello q ex pte sua iniustū erat cogaꝛ se redimere. tunc si qd p eū uel eius officiales a subditis exactum ē ꝛ ad dn̄os ipos puenit teneꝛ restituere illis a quibus exactum ē si sciunꝛ. al' in pias cāis uel in utilitatē cōem. Si aū ad eos non peruenit. nihilominus debent officiales suos ad ꝛstitutōez compellere ꝛ eos punire. Con. Tho. in epla quadam ad ducissam Lotringie ꝛ Brabantie. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 36. B

¶ Quid si subditi hn̄t usuarium in aliquo nemore ꝛ dn̄s aufert eis nunqd teneꝛ ad restitutionē. aut si alius abstulit eis aliqd nūqd sufficit si satisfac at dn̄o illorū. R. fz ꝑ ꝑ. Tales subditi si ita sunt serui q nihil habeāt ꝓpriū sed peculiū si qd hn̄t ē in ptā e dn̄i ut reuoceꝛ qn̄ uoluerit. ꝛ ibm usuarium hn̄t pro peculio dn̄s. pōt reuocare. Itē ēt de dānis eis illatis ab alio sufficit satisfieri dn̄o. Si autem tales subditi sunt q nihilominꝰ hn̄t res suas proprias. tunc nec dn̄s pōt eis auferre usuarium. ne de dānis eis illatis pōt dn̄o satisfieri. A. Etiā si essent tales subditi q eorū dn̄s possz de ɔsuetudie quātum ꝛ qn̄ vult de bonis eorū cape. q: ita libus restringēda ē hꝰmōi abusio

⁊ extorsio potius q̄ laxanda ſm eūdē. ꝟ ꝟ. vt i ſū. ꝯ. li. 2. ti. 5. q. 42. B. De tallijs ⁊ gabellis ⁊ pedagijs quas ⁊ que dn̄i ſiue ꝯmunitates qn̄qꝫ exigūt vide. ĩ. pedagium ⁊. ĩ. talia.

Donatio j. iter viuos

qd ſit? R. ſm Hoſti. Eſt licite rei nullo iure cogente mera liberalitate facta collatio. A. Idē i ſū. ꝯ. li. 1. ti. 15. q. 72. B.

¶ Quis pōt donare? R. ſm Hoſti. Donare pōt p̄ſfamilias ⁊ dn̄s rei. Nō ergo ſeru⁹ n̄ filiuſfamilias ff. eo. l. fili⁹. Item nō minor. 25. annis. C. ſi maior fac. ra. ha. l. vl't. Et multo min⁹ pupillus q alienarꝰ nihil poteſt ſine tutoris auctoritate. ff de acq. re. do. l. pupill⁹. Item nec monachus. vel ꝯuerſus. 54. di. ſ. ab bati. De clericis an poſſint dōare hr̄. ĩ. §. pl't. Itē nō pōt donare qui n̄ eſt cōpos mētī. vt furioſus. nec ꝓdigus. ff. de cura. fu. l. Julian⁹. ſed nec is cui alienatio ꝑ legē iterdicta ē. vt qꝫ ꝯmiſit crimen leſe maieſtatī C. ad. l. iul. ma. l. vlt̄. vel hereticus eſt. C. De heret. l. manicheos. A. Ibi ſolum dꝫ de qbuſdam hereticis. Sed eo. ti. l. gazaros. dꝛ de oibus. Nō tn̄ ſit executio hui⁹ ſnie niſi fuerint ꝑ eccliaſticos iudices heretici iudicialiter ꝓnunciati. vt. i. c cum ſcōm. ō hereticis li. 6. B. Itē nec ꝯdēnatus ō publico crimine. lꝫ ante ſniam donare poſſet. ff. eo. l. poſt ꝯtractum. ⁊. l. donationes. §. vl't. A. Idē ſi ſū. ꝯ. li. 1. ti. 15. q. 73 Poteſt etiam filiuſfamilias aliqn̄ donare. vt in dicta. l. filius. ff. ō donа. vbi dꝫ. Fili⁹familias donare n̄ pōt nec ſi liberam peculij admini ſtrationem habeat. niſi iuſta rōne motus donet. vl' niſi expreſſe ei ſit ꝯceſſu donare. vel niſi ex ꝑſona h̄ colligaꝰ. vt ſi ē filius ſenatoris vel alicui⁹ alterius dignitatis. Tūc ei niſi filio ſpecialiter donandi facultas adimaꝰ. ꝯceſſiſſe vr̄ dum ei liberam dat peculij adminiſtratōeꝫ Pōt etiam donare ō caſtrenſi vel quaſi caſtrenſi peculio iter viuos ⁊ mortis cā. cum de eo etiam teſtifactionem habeat. Et exceptis his caſibus filiuſfa. nō poteſt donare: Et ſi cui ꝑmiſſuꝫ ē donare niſi ſpecialiter etiam mortis cā fuerit dōare ꝑmiſſum. nō pōt mortis cauſa donare. hec ibi. B.

¶ Cui poſſit donari? R. ſm Hoſ. Cuilibet niſi per legē ꝓhibeatur ſiue ſit p̄ſens ſiue ſit abſens. not⁹ vl' ignotus. Itē patrifa. ⁊ filiofa. dico ex̄neo. Nā filiofa. ſuo q̄diu eſt i ꝑtāte patris non valet facta dōatio. ſꝫ ꝯualeſcit ꝑ emancipationē. C. eo. l. ſiue. A. Hoc verū ē niſi fuerit reuocata. vt i dicta. l. ſiue. B. vide. ĩ. §. añpl't. Itē nec iter virum ⁊ vxorē valet. vide. ĩ. §. 6. 7. ⁊. 8. Itē nec miles pōt donare meretrici. C de dona. iter virum ⁊ vxo. l. ſi an cillam. A. Idem i ſū. ꝯ. li. 1. ti. 15. q. 73. B. Immo etiam quilibet ꝓhibeꝰ donare meretrici. 86. diſ. q venatoribus. Si tn̄ donaui repetere n̄ poſſum. vt ibi nō. A qꝛ i pari cā turpitudinis potior ē ꝯditio poſſidentis. ff. ō ꝯdi. ob tur. cau. l. ſi ob turpē. §. porro. Fallit i milite q pōt reuocare donationem quam fecit focarie. Et ſi talis prohibitio donādi eſt erga milites frenos forti⁹ erga clericos ſm Hoſti. vt in dēa q. 73. B. De dādo ſiue donando

adulatorib⁹. vide. s. adulatio. §. fi. De dādo histrionibus. vide. j. histrio. A. Aduertēdū etiam q̄ non pōt donari iudicib⁹ siue rectorib⁹ qbus certum salarium cōstitutū est. Al' punit dans ⁊ recipiēs. vt. l. fi. C. ad. l. iul. repe. nisi esculētū vl' poculētum mera liberalitate oblatū. qđ paucis dieb⁹ cōsumi possit. ex͂ đ rescrip. c. statutū. §. isup. li. 6. B

3 ¶ Donatio mult̄ de causis reuocari pōt. p̄cipue modis illis qb⁹ libert⁹ fit seru⁹. vide. j. libert⁹. §. 2.

4 ¶ Utr̄ donatio facta sub cōditōne sit idē qđ facta sub mō? R. Nō. nā illa q̄ fit sub cōditione. puta si tale quid fiat vel sit non tenet nisi ex͂ñte conditione. sed illa q̄ fit sub mō puta vt tale quid fiat. statī tenet s3 non ex͂ñte illo pōt reuocari. C. De dona. sub mō. l. i. ⁊. 2. A. In his legibus dr̄ solum de donatione sub mō. S3 eo. ti. l. fi. dr̄ de donatione sub cōditione. B. Et idē dicēdum ē de vēditionib⁹ ⁊ h⁹ cōtractib⁹. Et vide đ h. j. m̄rimoniū. 5. ⁊. 6.

5 ¶ An cōiuges sibi iuicem donare possint. R. q̄ nō. Nec valet donatio. qn potius p̄hibita ē tā iure canonico q̄3 ciuili. ex͂ eo. donatio. ⁊ ff. e. l. i. nisi i certis casib⁹ q̄s habes i se. §. Huius āt p̄hibitiōis sunt. 4 cause. Prima ē ne pp amorē alter cōiugū ñ obtēpando donatōibus faciliter spoliaret. ff. eo. l. i. A. Ibi dr̄. Hoc aūt receptū est ne mutuo amore iuicē se spoliarēt donatōibus ñ obtēpantes sed p̄fusa erga se facultate agētes. B. Secūda ne melior i paup̄tatē icidēt ⁊ deterior ditior fieret. ff. eo. l. 3. Tertia ne forte cōiuges itenti ad acq̄rēdum sibi p donationes ñ essent studiosi liberos hñdi vel educandi. ff. eo. l. 2. Quarta ne amor honestus ⁊ debiti exhibitio q̄ đbēt esse iter cōiuges p̄cio cōciliari viderent. ff. eo. l. 3. Et sic iter eos donatio ñ valet ēt si fiat p iterpositā p̄sonam. ff. eo. l. si spōsus. §. gnāliter. A. Hic. §. nō videt hr̄i i hac. l. s3 h dictū p̄batur bñ ea l. i p̄ricipio. B. Nec valet iter eos remissio alicui⁹ debiti aut assignatio cuiusc̄ūq3 debitoris. q2 hec oīa donationes sunt. A. Hec probant i dicta. l. si spōsus. vbi etiam hr̄ in principio q̄ donatio iter spōsa3 ⁊ sponsum valet. ⁊ nota. ēt i sū. cō. li. l. ti. 15. q. 76. B.

6 ¶ Sūt tñ casus qbus donatō iter cōiuges valet. Et p̄io quidē si is q donauit p̄mansit i eadem volūtate vsq3 ad mortē. Nā huius donatō morte donatoris cōualescit. ex͂ eo. donatio. Itē valet donatio si alter ñ fit inde paupior. l3 alter fiet ditior. vt si marit⁹ heres ab aliq̄ istitutus nō adeat vt vxori substitute locū faciat. Itē eode3 mō valet si alt nō fiat ditior l3 alter fiat ide pauperior. vt si vir dōauit vxori ad emēdum vnguenta ⁊ h⁹. vt i dicto. c. donatio. ⁊. ff. eo. cū hoc status. A. Meli⁹ vr̄ facere eo. ti. l. si sponsus §. p̄si. ⁊. §. fi. ⁊. l. se. B. Sed ⁊ dōatio iter sponsum ⁊ sponsam valet vt in dicta. l. cum hic status.

7 ¶ Quibus modis donatio facta iter virū ⁊ vxorē reuocat. R. Primo quidē reuocat exp̄sse p p̄niam ff. eo. cū hoc stat⁹. §. i. A. Et ibi patet q̄ d3 attendi sup̄ma siue vltima voluntas qñ pluries mutant itētionē. B. Itē reuocat si res donata per donatorem alienetur. C. eo. l. si marit⁹. A. Ibi hoc ñ p̄bat. s3 in

dc̄a.l.cū h̄ stat⁹.§.si marit⁹. Ubi patet ꝙ n̄ solum alienando vr̄ tacite reuocare donationem. sed etiā pignori obligando nisi exp̄sse aliud ostendat. B. Ittem si premoriatur ille qui donatōnem accepit. ex̄ eo. donatio. Item si diuortium fiat. vt i dicta.l.cū h̄ stat⁹.§.diuortiuz. A. Et ibi pz ꝙ h̄ v̄um ē qn̄ diuortiuz fit ex displicētia. Secus si fieret cū bona grā. vt si fieret cā religionis. Itē sec⁹ si post diuortiū mr̄imoniuz restaurat̄. vt ibi. B. Itez cuz socer nunciū diuortij mittit nurui cui donauerat. vt in ea.l.cū h̄ status.§ si socer. A. Oia q̄ hn̄t i hoc.§.fuerūt dicta Goff. vt pz i sum.ↄ.lib.I.ti.15.q.77. Et p̄dicta nō solum obtinēt iter virū ꝛ vxorem sed ēt inter socerū ꝛ generū seu nurū. ꝛ iter ↄsoceros q copulatos i mr̄imonio i ptāte hn̄t. ea.l.cū h̄ stat⁹§.oro. B

8 ¶ Pr̄ ꝛ fili⁹ q est i eius ptāte sibi donare nō pn̄t eo ꝙ pr̄ ꝛ filius q̄si vna sūt psona. C. de impu. ꝛ alijs subst i.l.vlt̄. Fallit tn̄ i dote ꝛ dōatione pp nuptias quā pr̄ filio ꝛ filie donare pōt. Itē fallit cum filio famil̄. eūti in castra pr̄ donat mobilia. Itē valet si pr̄ remittat filio vsū fructū quē hz i reb⁹ illius aduēticijs. Itē valet si fiat ob alimēta. h̄ Hosti. A. Idē i sum.con.eo.ti.q.78. vbi ēt dr̄ sz eundē ꝙ quicquid dr̄ de donatiōib⁹ iter virū ꝛ vxorē p̄hibitis. idē pene itelligas de donationib⁹ iter patres ꝛ filios. B.

9 ¶ Utruz sacerdotes parochiales ꝛ alij clerici siue p̄lati possint dōare. R. Quātū ē de patrimonialib⁹ siue de suis p̄prijs aut q̄ p aliquaz hēditatē vel alio mō ituitu persōe acq̄sierint. donare hn̄t. ex̄ d suc. ab ītes. c.I. Sz ꝛ de fructib⁹ bn̄ficiorū suoꝝ donare pn̄t quedaz modica sm eoꝝ statū. sz tn̄ tenent̄ ꝛ debent donare paup̄ib⁹ psōis ꝛ honestis qꝛ quodāmō bona clericoꝝ sunt paupeꝝ. At psonis ihonestis donare nō lz. vt. s̄. 3.§. dictum est. Et ad istā materiā facit. s̄. clericus. 4.§.5. A. Et sm ea q̄ ibi ꝛ hec dicunt̄ uidētur itelligenda que notant̄ in sum.ↄ.li.I.ti.15.q.79. lz ibi videāt̄ dicta latiora poni sm Hosti. Ibi ēt dr̄ sm Goff. ꝙ i donatione rei modice nō reqritur ↄsensus vel ↄsiliū clericoꝝ. Et ad h̄ facit ex̄ eo. ceteꝝ. Itē ꝙ ep̄s ad ↄstruēdū monasteriū pōt ↄferre q̄nquagesimaz bonoꝝ sue ecclie. Ad edificatōez vo alterius ecclesie. solū cētesimā 12.q.2. bone rei. Nec reqrit̄ nou⁹ ↄsensus. cū semel a iure ↄcessuz sit Et si plures donationes fecit q̄ excedāt quinqagesimā vl' cētesimā licet diuersa circa hoc dc̄a sint a diuersis. meli⁹ videtur vt excedens reuocet̄. ꝛ n̄ oēs sm eundē Goff. Itē dc̄a quinq̄gesima vl' cētesima nō dz dari qn̄ esset i graue dānum ecclie. ex̄ eo. ad ap̄lice. Itē etiam ꝛ i rerū donatōe dz attēdi rōnabilis ↄsuetudo loci. ex̄ eo. ceterum. B.

10 ¶ Utꝝ prelati eccliarum donare possint. R. Dicēduz ꝙ possūt q̄dā modica. 12.q.2. terrulas ↄsiderata tn̄ rei donate quantitate ꝛ loci consuetudine ex̄ de dona. ceteruz. De hac materia vide. s̄. clericus. 4.§. so. ꝛ. 5. Quantum ecclijs donari possit. uide. j̄. ecclia. I.§.6.

Donatio ij

a. cā mortis. Donatio cā mort̄ ē cuz qs magis uult se hr̄e q̄ eū cui do-

nat. magisq̃ cũ cui donat q̃ȝ here-
dem suũ. ut. ff. ð dona. causa mor.
l. i. ⁊. Insti. de dona. §. 2.
1 ¶ In q̃ differt donatio cã mortis
a legato. R. Donatio cã mortis ad
instar legatoꝝ redacta ẽ. vt idez iu
ris sit i vtroqȝ. vt Insti. ð dona. §.
2. Differt tñ i quibusdã. I. q: lega-
tũ semp tradit̃ ab herede sȝ dona-
tio cã mortis qñq; ab hrð qñȝ a te
statore. Itẽ si quis accusat testamẽ
tũ vt falsũ. amittit legatuȝ. sed non
donatõnem cã mortis. Aliter si ex
aliq̃ cã rescindat̃ testñ. ⁊ dona cã
mortis. ff. eo. l. si aliqs. ⁊. l. si debi
tor. A. Idem i sũ. con. li. I. ti: 15. q.
50. fm glo. Ray. qui ẽt dicit q; alie
sũt differẽtie q̃ solẽt nõri. C. de do
na. cã mor. i sũma ⁊ i lẽa. B
2 ¶ Reuocat̃ donatio cã mortis si
donãtẽ peniteat. vel si liberat⁹ ẽ de
piculo in q̃ erat uel si ðficiat cõdi-
tio sub qua donatio facta fuit. ff. si
cer. petat̃. l. nõ ois. Itẽ si donatari
us pus ðcedat q̃ȝ donator. ff. eo. si
filio. ⁊. l. se. ⁊ si. A. Idem i sum. ɔ.
ti. q. 75. fm Hosti. q etiaȝ addit q;
idẽ ẽ ⁊ si non adimpleat̃ cã sub q̃
donatio facta ẽ. ⁊ q; predicta vera
sunt nisi sic datum fuit vt stati tran
seat dñium nec reuocari possit. q:
talis donatio iter uiuos facta cen-
setur. Et ex quo facta est nec cõdi-
tionem nec modum nec penitẽtiã
sine cã admittit. Ex cã tñ reuocari
põt ut pp supueniẽtẽ filioꝝ natiui-
tatẽ. 17. q. vlt̃. q̃cũqȝ. B.

Donatio iij.

s. pp nuptias. Donatio pp nup
tias ẽ qð spõsus spõse dõat qñ ab
ea dotẽ accipit. ex̃ de dona. iter vi
rũ ⁊ vxo. c. nup. A. Et ibi pȝ q; idẽ
ẽ ẽt si spõsus donat qñ non accipit
dotẽ. q: siue accipiat dotẽ siue nõ
illud qð donat sic vocat̃. Unde ⁊ i
dicto. c. nup. i fi. dr̃. Illud te nolu
mus ignorare q; vxor dr̃ dare do
tem viro. vir aũt vxori donatiõem
facere pp nuptias. B. Huiusmõi
aũt donatiõis ꝓprium ẽ q; si pacis
cat̃ marit⁹ de dote vel pte dotis lu
crãda vxore ꝑmortua. talem ptem
dȝ lucrari mulier de donatiõe pp
nuptias ꝑmortuo viro ex̃ ð dona.
iter virũ ⁊ vxo. donatio. §. sane. ⁊
C. de pac. ɔuen. l. ex morte. A. Ubi
ẽt patet q; etiaȝ si diuerse sint quã
titates maioris vel minoris dotis
⁊ donationis propter nuptias q:
etiam tunc equalitas de necessita-
te requiritur in quota ⁊ nõ in quã
titate. ⁊ q; si pactio cõtraria facta
fuerit. non ualet. Et subdit̃. Eadeȝ
custodiri censemus siue pater q; fi
lio siue mater siue ipe dicitur⁹ vxo
rem sui iuris ɔstitut⁹ siue q̃libet ali
us pro eo ante nuptias donatio-
nem nupture dederit. Sili quoqȝ
modo pater pro filia siue mater si
ue ipsa pro se sui iuris ɔstituta siue
q̃lib; ali⁹ ꝓ ea vxorẽ ducẽo dotẽ ð
ðrit seu ꝓmiserit q̃ñ ⁊ alio ꝓ ea of
ferẽte dotẽ ipa eã ꝑ se u: offer̃. Qð
adeo veꝝ est vt ⁊ ipsa ab alio pro
se oblatã dotẽ in lucrum suum re-
poscat. nisi forte is qui eaȝ obtulit
statim. i. tpe obligatõnis seu ꝓmis
sionis stipulat⁹ vel pactus sit vt si-
bi. dos ꝑdicta reddat̃. hec ibi. Ho
die aũt dȝ q̃litas esse nõ soluȝ in q̃
ta sed etiam in quantitate. vt i. Au
ten. de equali. do. §. I. coll̃. 7. Iteȝ
in dicto. c. donatio. dr̃. Sane solu
to m̃rimonio sicut dos ad mulie-
rem. ita donatio propter nuptias

redit ad virum. nisi ꝺ consuetudie secus obtineat. B. Donatio propter nuptias alienari nõ põt. vt. ĩ. dos. §. 3.

DOS ẽ q̃ dat viro a muliere ꝓ onere qꝺ ꝺ mrĩmonio sustinet. Vñ tã diu durat q̃ꝫ diu ꝛ mrĩmoniũ. sed eo soluto soluit. q: sine eo esse nõ põt. ff. ꝺ iure dotiũ. l. 3. Et ẽ dos q̃ si ꝓpriũ pr̃imoniũ mulierꝭ. ff. ꝺ mino. l. ꝺniqꝫ. §. sꝫ vtꝝ. i fi. Sꝫ q̃ꝫ diu stat mrĩmoniũ. dñium dotalium ẽ penes virum. vnde ꝛ contra voluntatē viri non potest inde etiaꝫ elemosynam facere. vt. ĩ. elemosyna. 2. §. 3.

j ¶ Quot sũt spẽs dotis? R. Due. Nã alia ꝓfecticia. alia aduẽticia. Profecticia dos ẽ q̃ a prẽ ꝓ filia vel ab auo ꝓnepte. vel ab alio nomine eoꝝ seu de bonis eoꝝ datur ff. de iure do. ꝓfecticia. Aduẽticia vͦo ẽ quã ipsa mulier dat pro se vl̕ alius a patre vel auo. siue sit frater siue sit alius quis. Item dos alia estimata alia iestimata. Si estimata datur. tam lucrum q̃ꝫ damnum pertinet ad maritũ sicut ad rei ẽptorem. A. Estimatio. n. inducit ẽptionem. ut in. l. plerunqꝫ de qua. ĩ. B. Si vero inestimata. dãnum ꝛ lucrum pertinet ad mulierem. ff. de iure do. plerunqꝫ. Fructus tamẽ ptinent ad maritũ pp onera mrĩmonij. Vñ fetus dotaliũ pecorum ad maritũ ptinẽt. q: in fructibꝰ cõputantur. sic tamen ut suppleat de mortua capita ex iam natis fetibꝰ vt in dcã. l. plerunqꝫ. A. Idem in sum. con. li. 4. ti. 25. q. 2. B

2 ¶ Pactũ patri factũ a filia dũ nuptui traderet q̓ dote cõtenta nullũ ad bona paterna regressuꝫ habẽt improbat lex ciuilis. Si ñ iuramẽto nõ vi nec dolo ꝑstito firmatum fuerit. seruari debet. extra de pac. c. q̃ꝫuis. li. 6.

5 ¶ Dos ꝛ dõatio pp nuptias aliẽari non põt ẽt ꝯsentiente vxore. ff. ꝺ fun. do. l. lex iulia. A. Ibi nil aliꝺ dr̃ nisi q̓ alienatio ꝓhibita marito ꝓhibet ꝛ sponso. Sed hoc bñ dr̃ in. c. cũ ꝯtingat. ĩ. allegato. B. Nec valꝫ alienatio nisi vxor iurauerit non ꝯuenire. extra de iurm. c. cum cõtingat. ꝛ de iureiurando c. licet li. 6. A. Hoc ẽ verꝫ qñ sine vi vel dolo sponte ꝑstitum fuerit iuramẽtum. vt in dictis. c. B.

4 ¶ In quibꝰ cãibus maritus lucrat dotem? Rn. Lucrat ex pacto vt si paciscat de tota dote vel eius parte post vxoris mortẽ lucranda. vt C. de pac. ꝯuen. l. ex morte in pri. ꝛ in aut. ibi posita. Itẽ lucrat ex lege. vt si pp adulteriũ mulieris fiat diuortiũ mulier dotẽ amittit. ex ꝺ dona. iter viꝝ ꝛ vxo. plerũqꝫ. A. Ubi ẽt pꝫ q̓ idẽ ẽ qñ pp fornicatõnem ipa ꝑ se sine alio iudicio recesserit. Et q̓ his cãibus amissio hꝫ locũ nisi postea recõciliata fuerit viro. In dicto ẽt. c. plerũqꝫ. pꝫ q̓ idẽ q̓ in dote ẽ ẽt i dotalicio. qꝺ ꝫm glo. ibi ẽ illud qꝺ mulier lucrat ex pacto de donatiõe pp nuptias. vel q̓ ꝓ dotalicio intelligũtur pafrenales. B. Itẽ mortua vxore iestata ꝛ deficiẽtibus liberis ꝛ ꝓpinquis vir succedit vxõi ꝛ lucratur dotẽ ꝛ econuerso. vt. C. vnde vir ꝛ vxor. l. i. In alijs aũt cãibus dos ad mulierẽ. ꝛ donatio ꝓpter nuptias reddit ad viꝝ. nisi secꝰ obtineat de ꝯsuetudie approbata. ex

de dona. inter vir͂ τ vxo. c. dõatõ
§. sanc. A. Hec oia notant in sũ. ↄ.
li. 4. ti. 25. q. 5. ſm Ray. τ glo. eius
qui et exprimit ſm ius ciuile mul-
tas alias cãs ex quibus maritus
põt ipune repudiare vxoré τ do
té lucrari. vt in auẗ. vt liceat ma. τ
aue. §. qꝫ vero colla. 8. Et subdit.
Nota tñ ꝙ quicquid dicat lex iſta
vir non poteſt dimittere vxorem
niſi pp fornicatõem. B.

5 ¶ Pone ꝙ pp adulteriũ vxoris
facta ſepatõe thori mulier dotem
amiſit. non aũt. pbata ↄſanguinita
te ſepant oio. nũquid poterit muli
er doté repetere? R. Non. Naꝫ lꝫ
mõ appareat ꝙ ñ fuerit matrimo
niũ. mulier nihilominus puniẽda
é pp intentiõeꝫ cũ ope ſubſecuto.
ex͂ de biga. nup τ. c. vlt. τ ét vt p h
ceteris deliquẽdi mã auferat τ ne
excogitet falſa pbatio ↄ̃ matrimo
niũ. h Hoſtié. Lan. Goff. Ber. τ
Ja. A. Idé in ſum. con. eo. ti. q. 6.
lꝫ vt ibi pꝫ. Tácre. dixerit ↄ̃riũ. B

6 ¶ Cui reſtituenda ſit dos? R. Si
dos fuerit a pře pfecta. tunc ſi in
mřimonio filia pmõiatur. dꝫ dos
reddi přī. C. ſo. ma. l. dos a pře.
A. Hoc vex͂ é qñ filia erat tépore
mortis ſub põtate přis. Secus ſi
erat emancipata. vt nõ. ibi gl. B.
niſi ſi mulier reliquerit liberos. qꝫ
tunc lꝫ de iure deberet přī. tñ ↄ̇ ↄ
ſuetudine remanet penes liberos
vt notat in. d. l. dos. A. s. i glo. qui
dã ét intelligunt hoc eſſe de iure.
ar. l. poſt dotem. ff. ſo. ma. Alij cõ
tradicunt. Sed pria opinio pualꝫ
vt nõ. in ſum. con. eo. ti. q. 7. vbi ét
nõnt oia que in hoc. §. habet. B.
Si vero vir pmoriat. tunc tal͂ dos
patri τ filie reddenda é. A. Vex͂ é
qñ filia é in põtate přis. Aliter vř
dãda ſoluꝫ filie vt videt colligi ex
l. 2. j. allegata. τ ex glo. in. d. l. dos
niſi př fuerit tpře dationis ſtipula-
tus eã ſibi reddi vt dř. j. Qñ vero
filia é ſub põtate přis. tunc ſit quȯ
dictum é. s. τ qȯ ſequit. B. Ita tñ
ꝙ nec př aliter ꝙ̃ ex voluntate fi-
lie eã petere põt. ff. ſol. ma. l. ij. A.
Vbi ét pꝫ ꝙ ſilr nec filia põt peter
ſine pře. Et dř filia patri ↄſentire
qñ ſcit τ nõ cõtradicit. vel qñ effec
ta fuerit demens. B. Qȯ ſi pꝫ nõ
viuat vxori reddenda é. vt ibi. Si
vero dos fuerit a quocunqꝫ alio
pfecta. tũc ſi pmoriat vxor ad hř
des eius pertinebit dos. Si pmo
riat vir dos ad vxoré redibit. In
tellige hoc niſi ille qui dedit fuẽit
ſtipulatus doté ſibi reddi. C. ȯ rei
vxo. ac. l. vnica. τ. ff. ſo. ma. l. quo
tiens. §. 1. A. Hoc vex͂ é qñ ſtipla-
tio facta é tpře quo dos data vl p
miſſa fuit. Secus ſi poſtea. cũ ius
iã queſituꝫ ſit mulieri. dicta. l. poſt
dotem. ff. ſo. ma. B.

7 ¶ Qñ rſtituẽda ſit dos? R. Si dos
ↄſiſtit in rebus. s. mobilibus. reſti
tuẽda é ſtatim ſoluto matrimonio
Si vo imobilibus dꝫ reſtitui infra
annũ. C. de rei vxo. ac. l. vnica. §. cũ
aũt. A. Idem in ſum. cõ. eo. tit. q.
8. ſm Ray.

8 ¶ An semp maritus in cãu reſti-
tuende dotis ↄpellat reddere ĩ to
tum? Rn. Maritus in reſtituenda
dote non ↄdẽnatur niſi inꝙ̃tuꝫ fa
cere põt. s. habita rõne ne egeat ſi
nõ dolo verſatus é. C. de rei vxo.
ac. l. vnica. A. §. cuꝫ aũt ↄiuncta. l.
in ↄdẽnatione. ff. de regu. iur. B.
Et debet cautiõeꝫ exprimere ꝙ ſi
ad melioré fortunam peruenerit

soluet residuū. Hoc etiam priuilegiū transit ad filios eiusdē mřimonij. ut. ff. solu. ma. l. maritum. A. Nihil facit. ff. eo. ti. l. etiā. In. l. n. maritum. nil aliud dr̄ nisi q̄ h̄ priuilegiū nō transit ad heredē. B. Sȝ h̄ heredi extraneo nō ē pstādū qȝ tale bn̄ficiū psonale ē ꝛ cū psona extinguit. A. Hoc dr̄. ff. so. ma. l. quia q̄ seqt imediate pº dictā. l. maritū Et oia q̄ hn̄t in h̄. §. nōnt etiā in sū. con. co. ti. q. 9. fm Ray. Aduertēdum etiā q̄ si maritꝰ pacisceretur q̄ posset puenire vltra q̄ facere possit ē ɔ̄ bonos mores. ꝛ nō valet pactum. ff. solu. ma. l. alia. §. pº. B.

9 ¶ Utrȝ maritus uel eiꝰ heredes in restituenda dote possint detrahē expēsas. R̄. Expēsas necias. utputa q̄ domum refecit ꝛ hꝰ. retinet pōt ut. C. de ipē n. i re. dota. fac. l. i. Expēsas vō volūtarias ul voluptuosas pdit etiā si voluntate mulieris facte sūt. ff. solu. ma. l. i volun ariȷs A. Ista lex ē ponꝰ. ff. de impen. i re. dota. fac. Et qd̄ hr̄ i h̄. §. fuit dictum Ray. ut patet in sū. con. in dicta. q. 9. B

10 ¶ Quid si maritꝰ tenet de dote et hȝ alia debita. R̄. Mulier pro dote hȝ obligata oia bona viri itantū q̄ pfert oibus creditoribꝰ non habētibꝰ expssam ypothecā. Et hoc nisi aliꝰ prior sit i suo iure. ut quia petit dotē pcedētē. ut. C. q̄ po. in pi. ha. l. si. vide. ī. restitutio. 2. §. 5. Sed in donatione ppter nuptias nō pfert mulier creditoribꝰ nisi posterioribus. A. Hoc idē colligit in dc̄a. l. si. in fi. Et idē qd̄ in h̄. §. dicit nōtur in sū. con. li. 4. ti. 25. q. xi. B

11 ¶ Etiā cōstāte mřimonio mulier pōt recupare dotē. ut qn̄ vir vergit. ad inopiā. C. de iure do. l. vbi. A. Ibi ēt dr̄ q̄ non debet mulier hoc casu dotē alienare sȝ pseruare pro sustētatōe sui ꝛ mariti ꝛ filioꝝ. B

12 ¶ Pro delicto viri nō debet vxō dotem amittere. ex̄ de pig. ex lr̄is. ēt si cōmisit crimen lese maiestatis. C. ad. l. iul. ma. quisquis.

13 ¶ Possessiōne pignorata genero. p dote fructus nō debēt cōputari i sortem si gener sustinet onera matrimonij. extra de vsur̄. salubriter vide hoc. ī. vsura. 1. §. 16. qui icipit Pone quidam gener.

14 ¶ Qui hȝ cognoscere de mřimonio. hȝ cognoscere ꝛ de dote tāq̄ȝ de accessorio ex̄ de dona. inter viꝝ ꝛ uxo. c. i. 2. ꝛ. 3. ff. d̄ iure do. l. 2. ꝛ. 3. A. In his. ll. nil. de hoc dicitur. sed ad hoc bene facit. l. 2. ff. de iur. om. iudi. B

Dubia

Utruȝ dubia sint in meliorē partē interpretāda. R̄. fȝ Tho. 2a 2e. q. 60. Dicēdū q̄ sic. vt dicit glo. super illud Ro. 14. Qui nō manducat manducātē nō iudicet. Nā ex h̄ q̄ aliqs hȝ malā opinionē de aliquo absq̄ sufficiēti cā iniuriat ei ꝛ cōtēnit ipsū. Nullꝰ āt dȝ aliū cōtēnere vel nocumentum qd̄cunq̄ inferre absq̄ cā cogente. Et iō vbi non apparent d̄ malicia alicuius manifesta idicia debemꝰ eū bonū hr̄e interpretando id qd̄ dubiū ē in meliorē ptem. Et meliꝰ ē q̄ aliqs frequenter fallat hn̄s bonā opinionē de aliquo malo hoie q̄ȝ q̄ rarius fallatur habēs malaȝ opinionē de aliquo bono. qȝ ex h̄ fit iniuria alicui. nō autem ex. i. ex̄ de re. iu. estote. A. Idē in sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 135. B. In dubiȷs via tu

tior est eligenda. ex. d. homi. ad audientiam.

Bellum é singulari pugna pro probatóne veritatis ita videlicet vt q vicerit probasse itelligat. et si non vicerit defecisse in pbatóe putet. Et dr duellum quasi duorū bellū. Dicit etiam monomachia. i. singulari pugna. A. Idé etiá in sū. con. li. 2. ti. 3. q. 1. s3 Ray. Hos. et Goff. Et addit Ray. Dicitur etiam vulgo in quibusdá partibus iudiciū eo q ibi iudiciū dei expectatur. B

Duellū facere nó é licitū. 2. q. 5. monomachiá. Ná é contra pceptū illud. Nó téptabis dñm deū tuū Deut. 6. et Mathe. 4. Contra qd nullo mó faciendū est et. 2. q. 2. qritur. Ité expsse phibetur lege seculari. C. de gladiatoribus. l. vnica. li. xi. Con. in hoc. Goff. et Host. et Tho. fa. re. q. 25. A. imo. 95. arti. 8. Et h fuit principale dictū Ray. ut p3 in sū. con. li. 2. ti. 3. q. 2. Et addit Ray. Nec obstat q crimé lese maiestatis crimé pduellionis appellatur. qz illud nó ió dr q in illo crie sit admittédū duellū put qdá male intellexerūt. s3 qz pduelles dicūtur hostes. vult ergo dicere crimé pduellionis. i. crimé hostile. ff. de vbo. sig. l. quo nos. B

Utrū i duello cósuetudo gnālis aliquem excuset. R. s3 Ray. et hosti. Nulla cósuetudo vl' veritas corruptela pót aliqué excusar. qz diuturnitas tpis nó minuit pctm̄. sed auget. ex. de symo. nó satis. et c. cum in ecclesie. Peccát ergo oés mortalit s3 differet. Grauit. n. peccat q suscipit etiá ppter quécunq3 metū. Attenuat át pctm̄ ei9 multū pp pi culū rex uel psone. 32. q. 5. ita ne. ex. qd met9 cá. sacris. Ille át q spóte suscipit et qui offert et iudex qui differt vl' auctoritaté pstat. Ité ille qui ex officio dat cósiliū auxiliū3 t' fauoré. Ité sacerdotes q dant bñdictioné sic alicubi é consuetudo. oés dico longe peccant grauius. Et si contigerit ibi homicidiū oés sunt irregulares. 17. q. 4. oés. Si ergo clerico offerat duellū. nullo mó suscipiat. nec p se nec p aliū loco sui. qz de iure d3 deponi. ex. eo. c. 1. et. 2. A. Pót tñ eps cū illo dispensare dūmó ex duello mors uel mutilatio secuta non fuerit. dcó. c. 1. B. S3 d3 eū eps defendere uel ecclia de cuius iurisdictóe é ex. de fo. cópe. c. 1. et. 2. et. xi. q. 1. c. 1. et. 2. A. Con. etiá pdictis Hos. vt in sū. con. eo. ti. q. 3. B

Nūqd sūt irregulares clerici q afferūt reliquias adiurandū pugnaturis in duello? R. s3m. xx. Ray. videt sentir q sic. qz videtur coadiuuare ad h q duellū fiat. sic illi q dát bñdictioné. Mihi tñ vr dicendū q si tales clerici solū afferūt reliquias ad iurandū ita q eis nó afferentibus nihilominus fieret duellū non sunt cooperatores nec vident eé irregulares. aliter sic. A. Ueritas é q non pót negari quin aliquo mó sint coopatores. Et cū bellū sit iniustū merito icurrunt irregularitatem. ut pót colligi. s. bellū. 2. §. 2. Ū et idé. xx. dicit q nó é securū dicere cótrariū. ut p3 i sū. con. li. 2. ti. 3. q. 4. B

Quid de epis. abbatib9 et capitulis et clerici q a seculari dño cogūt aut subire duellū aut res eccle

siasticas pdere. Ité qd de epis τ p̄latis hn̄ibus iurisdictões tpales τ i eoꝝ curijs iducūt τ iudicāt duella. R. fm. Ho. In oibus hꝰ casibꝰ si p̄lati seu clerici offerūt seu suscipiunt duella aut p se aut etiam per alios de eoꝝ mandato. aut p ea iudicant. aut aliquā auctoritaté spécialé p̄stāt. peccāt mortaliter. Et si sequat mors fiunt irregulares. Si āt talia fiāt p yconomos uel p̄positos seculares administratores p̄latoꝝ sine spāli mādato. p̄lati qdē peccāt mortaliter tolerando. non tñ credo q incurrāt irregularitaté ex quo sup hoc spālem auctoritaté nō p̄stāt. lz p̄cipiant baliuis suis q iusticiā faciāt i tali vel tali cā. qz in tali gnāli mandato nō intelligit aliqd mādari de duello. τ i hꝰ. casibꝰ si rex velit psonam ecclesiasticā cōpellere ad duellū aut auferre ei bona sua debēt epi se inuicē viriliter adiuuare. Clericꝰ āt dz potiꝰ oia mala tolerare q̄ tali malo ɔsētire. Et oia p̄dicta intellige eodem mō de iudicio ferri candentis τ aque bulliētis. in qbus oibus tēptatur deus pp qd p̄hibita sūt exp̄sse. 2. q. 5. mēnam. τ. c. cōsuluisti. τ ex̄ de pur. vul. c. vlt. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 5. Et addit ab eodem Ho. Credo etiā q in publicis p̄dicationibꝰ pōt intimari secularibꝰ rusticis. τ plebibus dū tñ mature τ modeste τ q̄si p modū cōpassiōis dicat eis q q h facijt nō sūt i statu saluandoꝝ. τ p̄sertim in his locis vbi sup h credunt iuris ignorātia laborare. q̄ ta epis τ abbatibus τ ceteris ecclesiasticis psonis nō ē tolerabilis qcqd sit de sclaribꝰ. B.

¶ Pena pugnātiū in duello fm Ray. ē depositio si erāt clerici. Et si mors inde uel mutilatio subsecuta fuerit. nō pōt eps cū talibꝰ dispēsare i officio. sz i bn̄ficio sic. Host. vo dicit q n̄ pōt. Et posset dici q n̄ pōt dispēsare i assequēdo nouū bn̄ficiū. sz in retinēdo habitū ad sustētationē. A. Sz certe in. c. 2. ex̄ de cle. pug. in du. dr̄ q pōt cū talibꝰ sup hn̄do bn̄ficio dispēsari. Et ita dicit Ray. Nec cōtradicit hosti. dicit. n. q cū talibus ad bn̄ficiū hn̄s curā aiarū nō dispēsabit inferior papa. ut pz in sū. cō. eo. ti. q. 6 ubi ēt dicit q bn̄ficiū sup quo fuerit dispēsatū tales hr̄e poterūt ut titulū fm Goff. Scōm alios vo habebūt tm̄ ut stipendiū sicut laicus τ extra eccl̄iaz. 32. dis. si qui vo. Et h uidet uerius qz bn̄ficiū datur pp ter officiū. 16. q. 1. generalr. Unde cū nō possint uti officio nō uidet q possint in titulū hr̄e beneficium B. Qd si nec mors nec mutilatio fuerit subsecuta ēt si sacerdos uel clericus in duello oblato uel sponte suscepto amisisset partē digiti sz nō tātā qn sine scandalo posset celebrare quātūcunqz fuerit grauis excessus pōt eps cū tali post pactā pniam dispēsare ex̄ eo. c. 1. τ. 2. A. Hoc ē uerū fm eundem Ray. si aliter necessitas uel utilitas h exposcat. ut in dicta. q. 6. B. De pugnantibus in torneamentis. uide j. torneamentum.

Brietas utrum sit peccatum mortale.

R. fm Tho. sa se. q. 150. Immoderatꝰ usus uini pōt ɔtingere tripliciť. pᵒ mō ita q utēs nesciat potū eē imoderatū τ iebriare potētē. Et sic ebrietas pōt esse

fine pcō. ⁊ sic ꝺ Hoc credit ꝑo mō qñ aliqs pcipiat potū eē imoderatū. non tñ estimet posse inebriare. Et sic pōt eē cū pcō ueniale. A. Ni si h casu ebrietas sit frequens seu assidua. tūc .n. ē mortale ꝭ Aug. 25. dis. §. al' aūt ꝺ. ebrietas ēt. Et ut nōt i sū. cō. li. 3. ti. 4. q. 2. assiduitas ut dicit Aug. facit ebrietatem esse pcm̄ mortale nō ꝓpter solam iterationem actus. q: multiplicatio actuū uenialiū nō auget in infinitum ꝭ q: nō pōt esse ꝙ homo assidue inebriet qn sciens ⁊ uolens ebrietatē incurrat dum multotiēs expit fortitudinem uini ⁊ suā habilitatē ad ebrietatem. Uel melioratio est ꝭm Alex. de ales. sup 2° sen. dis. 3⁹ q. 6. ꝙ cum hō h₃ sufficient tēpus deliberationis tenet reprimere motus ueniales ne procedat regnum pci siue dñium. Nō g°. pro diuturnitate uel assiduitate cōputat pcm̄ mortale. ꝭ p manifestū dat itelligi occultum. s. ipse ꝯtemptus rōnis. Idem etiā sentit Pe. ut patet. s. ꝺ lectatio. ad fi. in additiōe. B. ītio mō qñ qs bñ aduertit potū eē imoderatū ⁊ inebriantem ⁊ tñ mag uult ebrietatem incurrere quam a potu abstinere. Et talis ꝓprie dicitur ebrius. ⁊ sic ebrietas est peccatum mortale.

1 ¶ Quid cū alicui dat imoderat⁹ potus l' cibus causa medicine ad ꝓuocādū uomitū. R. ꝭm Tho. ꝭa ꝭe. q. 150. In h casu nō est pcm̄ q: l₃ talis cibus l' potus sano eēt superfluus non tñ infirmo. sed propter hāc cām nō debet potus dari us₃ ad ebrietatem. q: tunc non excusaretur a peccato.

2 ¶ Que pena clerici q ebrietati deseruit. R. ꝭm Ray. Pena ē q᷑ si ē eps l' psbyter uel diaconus ⁊ ammonitus non desistat. deponatur Si ꝺo ē subdiaconus ul' infra aut ēt laic⁹. coione puet uel ꝺberetur 35. dis. eps. ⁊. c. añ oia. 15. q. 1. sane de uita ⁊ hone. cle. clici. ⁊. c. a crapula. in fi. A. Con. Hosti. ut in sū. con. li. 3. ti. 4. q. 4. B. Et nō ꝙ ꝭ Hosti. idem ē hodie de subdiacono quod de diacono. uide. ī. lud⁹ alee. §. 4.

3 ¶ Ebrietas utrū excuset hoiem a pcō quō cōmittit. R. ꝭm Ray. Si qs i ebrietatē icidit sine culpa sua ⁊ sit oio alienat⁹ mente certe excusat. 12. . q. 1. sane. Secus si clpa sua inebriat⁹. aut nō oio alienat⁹ fuerit. A. Hoc casu cū qs ebrietatem uel aliā dementiā icurrit clpa sua dicūt aliq ꝙ excusat a tāto ⁊ nō a toto. Aliq aūt dicūt ꝙ excusat a toto. si nullū h₃ iudiciū rōnis. Et ut nōt in sū. con. li. 3. ti. 3. q. 17. hoc ē ꝓbabilius ⁊ uerius. Et consentit cu₃ h Ray. uidet posse dici ꝙ qs bñ excusat penitus ab eo qꝺ fecit i oioda amentia. sed nō a causa amētie. ꝑ qua d₃ puniri. Et utrūqꝫ uidet ꝓbari in dicto. c. sane. 15. q. 1. ⁊ ibi glo. Tñ ꝑ delicto ēt in omnimoda amentia facto ad cautelam pnia iniungēda ē. sed leuior ad mētē reuerso. . 5. q. 1. si quis insaniens ⁊ notatur in sum. con. in dicta. q. 17. B.

4 S₃ nūqd ebri⁹ pōt ꝯtrahere mrimoniū. R. ꝭm. ꝺ ꝺ. Si ita ebrius ē ꝙ oio careat usu rōnis. nō pōt. q: deest ei ꝯsensus rōnis sine quo nō pōt esse mrimonium. Sec⁹ si usum rōnis habet. A. Idē in sum. cō. li. 4. ti. 2. q. 27. B. Qꝺ ebrietas

impedit ordinandos uide. ĩ. ordi nandus. §. 3.

Ecclesia ĩ. coiter. Eccle sia si undata fuit in alieno solo gd fiet. R. ƒm Ray. ⁊ hosti. Si dñs soli laicꝰ erat ⁊ hoc sciuit ⁊ ñ ɔ̃dixit. sibi iputabit ⁊ ecclia li bera manebit. ar. 54. dis. si seruꝰ. Si vo ignorauit. ecclia qppe rẽa nebit ɔstructa ⁊ libera nec efficiet laico censualis. sꝫ ille tñ q ɔstruxit tenet dñm seruare indemnẽ uel ẽt eps si ponẽdo primariũ lapidez uel postea i ɔsecratione ecclie fuit negligẽs. A. s. in examinatiõe do tis uel mãsi. ut i sũ. cõ. li. 1. ti. 14. q. 15. ubi ẽt hñt oĩa que in h. §. ponũ tur. B. de cõse. dis. 1. nemo. 14. q. ult. cõpimus. dis. 70. scõꝝ. Si vo solũ erat alterius ecclesie uel col legij ecclesiastici debet ei restitui h mõ qꝫ ecclia cõstructa fiet sibi sb dita quo ad ius pr̃onatus. 12. q. 2. aplicos. 17. q. 4. questi.

¶ Ecclesiam nemo edificare põt nisi auctoritate diocesani q debet ponẽ pmariũ lapidẽ. crucẽ figere ⁊ cimiteriũ dsignare ⁊ ẽt petẽ do tẽ sufficiẽtẽ assignari. sine q̃ ɔsecra ri ñ dꝫ. de ɔse. dis. 1. nemo. ⁊ c. pla cuit. Et hodie quidẽ sufficit qꝫ assi gnet p dote unꝰ mãsus. i. unũ pdi um sufficiẽs p una pari bõum to taliẽ liberũ. ex̃ de censi. c. 1. A. Et ibi glo. nõ qꝫ mãsus dĩ quantitas terre q̃ sufficit duobꝰ bobus ad la borãdũ in anno. B. Talis tamen ecclia donec in hac pauptate fue it non tenebit ad hospilitatem ser uandã nec epo aliqd psoluendũ nisi iquãtũ põt. A. Hosti. cuius h fuerũt dicta dicit qꝫ nõ tenet talis ecclia ad iura epalia psoluẽda. ni si forte aliqd noie cathedratici. qꝫ ñ põt. ut i sũ. cõ. li. 3. ti. 24. q. 48. B donec pueniat ad pinguiorẽ for tunã. ar. ex̃ de ɔsue. cũ dilectus. A Heliꝰ uidet facere dcm̃. c. primũ in fi. de cẽsi. ibi. Et si aliqd amplꝰ habuerit. inde seniorĩbus debitũ seruitiũ impediat. B.

¶ Exẽpti nõ pñt ɔstruere oratori a siue ecclias uel capellas i locis ñ exẽpt̃ sine diocesano ꝑ lnia. uide ĩ. exẽptꝰ. §. 6. De oratorijs ãt pri uatis uide. ĩ. oratoriũ. Ecclie qño nõ debent reuerti ad secularẽ ha bitationem habet. s. consecratio ecclesie. §. fi.

¶ Quis tenet eccliaꝫ cũ idiget re pare. R. ƒm Hosti. Si fabrica hꝫ portionẽ deputatã. de illa repari dꝫ. 10. q. 3. unio. Et si nõ sufficit tũc rector ⁊ alij i ea bñficiati ɔferre d bẽt ex̃ eo. c. 1. ⁊ c. de his. 16. q. 1. si monachꝰ. In q̃ casu stãdũ ẽ dispo sitõni epi ⁊ maioris ptis capituli. ex̃ de his q̃ fiũt a ma. pte ca. c. fi. In qbusdã ẽt regiõibus laici h fa ciũt expẽsis suis. Et ubi ɔsuetudo ẽ tenendꝫ cũ i ea pcipiãt sacra ecclia stica ⁊ audiãt diuina. 16. q. 7. qcũ qꝫ. ⁊ c. ⁊ h dixĩmꝰ. ⁊ c. filijs. Et cõpellẽdi sunt talẽ ɔsuetudinẽ ser uare. ex̃ de symo. ad aplicam. Si talis ɔsuetudo non repitur. quar ta pũctũ q̃ quondã a sanctis patri bus fabrice deputata est ad h tene tur. ita ut qui eam pcipiunt soluãt non obstãte ulla prescriptõne seu cõsuetudine. sed post repationem reddibit quarta ad illos qui eã p cipe ɔsueuerũt. Sic intelligit. 12. q 2. de redditibus. ⁊ usqꝫ ad. c. statui mus. A. Idem in sum. con. li. 3. ti.

24.q.161. B.

4 ¶ Quātū eccl'ijs donari pōt. R°. Donari pōt i infinitū absq3 alia isi nuatōe. in auten. de nō alic. aut p- mu. re. eccle. §. si min⁹. coll. 2. Nā ceteris personis nō l3 donare uel recipere ultra quinquaginta soli- dos nisi pcedat isinuatio ꝛ nisi in certis cāib⁹. C. de dona. l. si qs p redēptōe. A. ubi p3 ꝙ ista isinuatō nō ē necīa in his q̄ donantur pro redēptione captiuoꝝ. Itē qñ ma- gistri militū donant militib⁹. Item qñ donat pro refectione domus his quoꝝ incēdio uel ruina dom⁹ corrupte sūt. Itē in donatione pp ter nuptias usq3 ad quātitatē dot̃. ut. C. de dona. Auten. eo. de cursu ꝛ nōt glo. in. l. sancim⁹. C. de dōa. Que donatio pōt a uiro fieri etiā post ɔtractū mrīmonium. ut. l. cū multe. C. de dona. Silr non vꝛ ne cessaria isinuatio ēt in his q̄ dātur pro quacūq3 pia cā. Nā dic dñs. Uende oia q̄ habes ꝛ da pauperi bus Math. 19. B.

5 ¶ Relictū eccl'ie uel ad alias pias cās in testamento ēt minus solēni uolūtate facto tenet. ex̃ de testa. cū eēs. ꝛ. c. relatū. Nā in tali legato sufficiūt duo aut tres testes ut ibi dꝛ. A. Sed in dicto. c. cū eēs. uide tur ēt reqri pñtia psbyteri. Ad cu- i⁹ itelligētiā q̄rit ibi dñs. An. d bu. Quot testes requirāt de iure ciuili in testamēto. Et Rñdet ꝙ septem s3 in codicillis. 5. nisi ꝙ i testamto rusticoꝝ sufficiūt. 5. C. de testa. l. fi. Et subdit. Quero ēt an testm̄ corā duobus tm̄ testibus nō assistēte ps bytero parochiali ualeat. R°. Di- cunt doc. ꝙ illud testm̄ ualet q̄tū ad legatū in pias cās. sed in alijs ñ pijs cāis nō ualet nisi assit psbyter cum duob⁹ testibus. Et sic istd. c. d3 itelligi fm. c. se. Et illud coiter uidet placē doc. qꝛ p pñiam psby teri tollit psūptio falsitatis. Et dic Specu. ꝙ si iteressent tres alij te- stes sine psbytero nō ualeret testm̄ Idē dicit. Et si adest alius psbyter ꝛ nō suus. qꝛ a solēnitate legali ñ d3 recedi nisi iquātū ē expressum in iure canonico. ꝛ qꝛ iste tex. req rit psbyterū suū ergo dempto. ps- bytero suo remanemus in dispo- sitione iuris ciuilis. Et ista ē cois opinio. S3 mihi uidet ꝙ h⁹ testa- mētū ualeat i pñtia duoꝝ testiu3 si ue ad pias cās siue ad q̄cūq3. attē ta dispositōe h⁹. c. qd nō loqt dis- positiue corrigēdo ius ciuile s3 de clarādo irrōabilitatem iuris ciuil' Nā psupponēdo uolūtatē defun cti i pñtia duoꝝ testiū. pcm̄ esset ꝛ cōtra ius naturale ꝙ illud testam̄ tū nō executioni daret. Et qꝛ cāo- nes ɔsulunt aīe. ergo qꝛ pcm̄ esset nō exequi uoluntatē defuncti d iu re ciuili ꝛ canonico exeq d3. Itē si oia alia iura deficerēt tūc p uiā3 denūciationis euāgelice deberet exeq. Nec obstat ꝙ hic dꝛ corā ps bytero suo qꝛ h ñ dicit ministerio iuris. s3 qꝛ de facto sic accidit. Itē p rōnē decre. pbatur qd sufficiūt duo testes. quia in ore duoꝝ uel triū ꝛc. Nō obstat etiam qd dicūt legiste qd illa ɔsuetudo est rōnabi lis. s. qd. 5. uel. 7. testes requirant i testamento ut sic fraudibus ob- uiet. qꝛ hoc ē uerū quādo ess3 du biū de uoluntate defuncti. sed qñ eēt certū. ut i casu hui⁹. c. tūc dico qd duo testes sufficiūt. hec ille. Et pbatio duoꝝ testiū idoneoru3 vꝛ

uolūtatē defuncti oīo reddere certā. ut in dicto. c. cū esses. ⁊ in. c. se. Patet ēt ex pdictis qꝺ qualitercunqꝫ ꝯstet ꝑ certo de uoluntate testatoris oīo debꝫ seruari in foro conscientie si legitima ē. qꝛ nō pōt ꝯtrauenīri sine pcō. Sꝫ i foro iudiciali reqrūt duo idonei testes ideo. 13 q. 1. c. ultimo. dī. Ultima uolūtas defūcti modis omnibus conseruetur. B.

6 ¶ Quicqd emptū fuerit de pecunia ecclie. ei⁹ erit. 14. q. 1. c. 1. 7. q. 5. fixū. Quod adeo uerū ē qꝺ si clericus hēat pecuniā de pbenda siue ecclia sua ⁊ inde emat pdiū lꝫ illā pecuniā potuisset dare alijs intuitu pietatis. n̄ tn̄ dare pōt pdiū. qꝛ statī acqsitū fuit ecclie siue ēptū fuit noīe ecclie siue noīe alieno ex̄ de pecu. cle. c. 1. ⁊ c. iquirēdū Et ꝑpt hoc nō pōt h⁹ clericus illud alienar̄ Eodē mō si qs de pecunia ecclie quā habuit furto uel rapina seu ꝺposito possessionem sibi emit qꝛ ecclesie fit ut dictum ē. A. Hec fuerunt glo. Ray. ut pꝫ in sum. con. li. 1. ti. 14. q. 7. B.

7 ¶ Ecclesia ꝑ alienis debitis non pōt obligari nec ei⁹ possessiones. Et si qs obligauerit ē suspēsus ab administratione tpaliū ⁊ spūaliū ex̄ de solu. c. 2. Poterit tn̄ h̄ snia p epm relaxari. qꝛ papa h̄ sibi n̄ retinuit. ex̄ de sen. exco. nuper. Sꝫ n̄ dꝫ h̄ facere nisi idēnitati ecclie cōsulat. ar. ex̄ de v̄bo. sig. cū olī. A. Meli⁹ facit eo. ti. ex pte. p°. Et idē qꝺ i h̄. §. nōt i sū. con. in dicta. q. 17. ad fi. Et additur qꝺ h̄. pēa suspēsionis nō cōprehēdit epos. cuꝫ de ipis nō fiat spālis mētio. ex̄ de sen. exco. qꝛ piculosum. li. 6. B.

¶ Quicunqꝫ de nouo in ecclesijs monasterijs seu in alijs pijs locis usurpantes regalia. i. collectā q̄ fit rōne regis uel impatoris seu tributum regi debitū fm Jo. an. siliter vsurpantes custodiā seu guardiaꝫ titulū aduocatōis vel defensionis q̄ ꝑprie sūt noīa patronat⁹ ipsoꝝ locoꝝ vacantiū bona occupant. ⁊ clerici aut monachi ipsoꝝ locoꝝ. A. Ac etiā certe psone eorundem locoꝝ. vt in. c. gnāli de q̄. j̄. B. qui h̄ fieri ꝓcurant. ipso facto incidūt in excōicationē. Clerici aūt q non opponūt se talib⁹ nihil dēnt pcipe de ꝓuentib⁹ ipsoꝝ locorū. A. propter q̄ pmissa sine ꝯtradictōe debita fieri pmiserūt. vt in tex. de q̄ statiꝫ. B. ex̄ de elect. generali li. 6. 8

¶ Cleric⁹ q̄ ex collatione laici recipit ecclesiā vel tenet si monit⁹ nō renunciauerit. A. i. resignauerit ut in. c. relatū. de quo. j̄. B. ab offō ⁊ bnficio suspendēdus ē. Et si ꝯtuīax pseueret. deponendus est laic⁹ v̄o excōicandus ex̄ de iure pa. ꝑterea ⁊ c. relatū. A. cōiunctio. c. si āt. xi. q. 3. ⁊ ex̄ de iudi. cum non ab homine. B. ecclesiarū vacantiū bōa non debēt ab alijs occupari. s̄. bnficiū. 2. §. 1. Qualiter res ecclesie alienari possint. vide. s̄. alienatō. De ecclesia ⁊ eius cimiterio. j̄. emunitas. De priuatis oratorijs habes. j̄. oratoriū. ⁊. j̄. emunitas ecclesie. §. 6. De ecclesia violata aut cōsecranda. vide. s̄. cessatio. ⁊. s̄. consecratio 2°. 9

Eclesia ij. s. parochialis.

Collatōes de ecclesijs parochialib⁹ his q non attigerint 25. annū ipso facto nō valent. Et te.

vel q assumit fieri sacerdos infra annū a tpe cōmissionis. aliter p̄uatus est ea. Itē tenetur psonaliter residē. In h tn̄ epus ex cā dispēsare pōt ad tēpus ex̄ de elec. l3 canō. ii. 6. Et nō hic q l3 tn̄ de anno transierit q talis nō possit ad sacerdotiū pmoueri. non tn̄ vacat ecclesia ipsa nec pōt cōferri alteri nisi post elapsū annū. q quidē ann⁹ incipit tūc postq̄ possessionē illius pacificā habuit. vel p eū stetit quo min⁹ haberet. nec currit si iusto impedimēto detent⁹ ordinari non potuit. Alioqn si sic priuat⁹ sit ecclesia ipa restitui non pōt. A. s. pro ea vice. vt in. c. cōmissa. de quo. j. B. Itē nota q si recepit eā non intendens esse sacerdos s3 ut per annū haberet fructus tenet ad restitutionē Similiter τ ille q̄ ptulit ei quē nō credebat pmouendū ad sacerdotium tenetur ecclesiam ipsam seruare indemnem. Hec omnia ex̄ de elec. pmissa. li. 6.

¶ Epi pn̄t dispēsare q q̄ obtinēt parochiales ecclias insistēdo studio nō teneant pmoueri infra annū nisi ad sbdiaconatū. ad quē si n̄ fuerint pmoti. p̄uati sunt vt in pximo. §. de sacerdotio dictū ē. Ad sacerdotiū vō non tenebunt vsq ad septēniū. τ interim puideatur ecclesie per vicariū. τ elapso septennio. j. annū debēt fieri sacerdotes Alioquin incurrunt dictā penam ex̄ de elec. cū ex eo. li. 6.

¶ Si ad ecclesiā parochialē presentet q nō ē in sacris dū3 tn̄ alit sit idoneus τ possit infra statutū tpus ordinari admittēdus ē ex̄ de isti. si is li. 6. Et tn̄ fm Joh. an. talis non pn̄tatus nō posset in tali ecclesie instituī. ex̄ de eta. τ quali. pterea nisi dispensatiue vt ibi.

Lectio. i.

cōiter qd sit.

R. Electio put hic sumit ē alicui⁹ psone ad dignitatē vocatio vt colligit ex̄. eo cum in cunctis. §. q2 pp. A. Hoc fuit dictum Goff. τ addit. Quāuis vbū eligē ad multa se habeat. Nā dr̄ aliqs eligi i canonicū. ex̄ eo cū ecclia vulterana. Dr̄ ēt eligi arbiter. ex̄. eo. i causis. In his τ silibus dr̄ fieri electio laxato vocabulo sicut τ poma dicūtur eligi de canistro. Hosti. vō dic q vt h descriptio cueniat noīatiōi τ postulationi sic describe. Electiō ē alicui⁹ psone idonee ad dignitatē vel fraternā societatem seruata forma canonica facta vocatō. Colliguntur hec ex̄ eo. cū in cūctis. τ. c. cū ecclia vulterana. τ. c. q2 ppter τ ex̄ de arbi. cū olim. vt in sū. con. li. 3. ti. 26. q. i. Videt posse addi q non ē solū vocatio ad dignitatē vl fraternitatē sed ad ministerium alicui⁹ officij. sicut cū eligunt arbitri ad eligendū. dcō. c. in causis ex̄. e. vel ad regimen hospital. dcō. c. cū olim de arbi. τ idē silib⁹. B.

¶ Ad quē pertinet electio de iure cōi. R. Spectat ad collegiū etiā si duo solū vel tres fuerint. ex̄. e. c. i. ex̄ de consue. cum dilectus. 63. di. Adrian⁹. A. c. Adrian⁹ pax ad h facit. s3 fac ad hoc q qn̄q3 laici admittunt ad electionem τ precipue pncipes p pace tenēda τ vt defendāt ab oppressiōibus fm Goff. ut i sū. con. eo. ti. q. 2. vbi etiā ponūt q̄ hn̄t in isto. §. s3 Monal. τ Goff. B. Sed si clerici non sint in ecclia ut collegiū s3 ut singulares psone

tūc supior ꝓuidebit p se uel ad p̄sentationē patroni si qs sit. ex̄ ꝺ iure pa. pastoralis. Et electio qdez ñ solū ad collegiū ptinet sȝ plerūqȝ de cōsuetudine uel priuilegio alieni vocant. ex̄ eo. cumana. Vñ ꝛ q ē in quasi possessōe eligēdi eligere pōt ēt si postea possessionē amittat ex̄ de iure pa. ꝯsultationibus. ꝛ c. cū ꝓpter. ꝛ ex̄ eo. querelā. Itē eligere potest ꝑlatus ꝛ quilibet clericus i quē cōpromissū fuerit. ut hr̄ .i̅. electio. 2° per totum.

2 ℭ Quis nō pōt eligē. R. Non pōt eligē excōicat⁹ maiori excōicatiōe vt nōt ex̄ de appel. cōstitutꝫ. i. A. in glo. que ibi dicit ꝙ excōicati l' suspēsi nec eligere nec eligi pñt. B. Sec⁹ si minori. ex̄ de cle. exco. mi. c. vlt. Itē nec suspēsus. ex̄ ꝺ ꝯsue. cū dilect⁹. Itē nec iterdictus ex̄ eo. cū inter. Itez nec ille q scient celebrauit in loco interdicto. ex̄ de sē. exco. is q li. 6. Itē nec illi qbus int dictū est eligere absqȝ supiori lnia ex̄ eo. c. vlt. Itē nec illi q in ea vocatione elegerūt scienter indignū. ex̄ eo. cū in cūctis. ꝛ c. inotuit i fi. Nā tales sunt ipso iure ea vice eligendi ptā e ꝑuati. Et idē dicendū si peccauerunt in postulādo. ex̄. e. scriptū. Et hoc vez ē qñ facta noiatōe seqt electio uel postulatio. Secus si nō seqt. qꝛ tūc nō eēnt pp h priuati ex̄ eo. ꝓpetuo li. 6. A. Ibi dr. Perpetue sanctionis oraculo declaram⁹ ꝙ scient i electionibus nominātes indignū ꝓpter suffragiū in scrutinio prestitū nisi adeo i eo ꝑstiterint ꝙ ex votis eorū cois electio subsequat neqq̄ȝ eligendi potestate ꝑuant. ſȝ p eo ꝙ indignū noiando scient ꝯtra conscias suas agunt a deo ꝛ aplica sede puniri mereat. B. Itē eligē ñ pñt q peccauerunt in electōis forma. qꝛ dñt priuari iure eligēdi. ex̄ eo. qꝛ pp. A. De talibus ibi dr. Eligendi ea vice pōtate soluet. B. Itē nec illi q neglexerunt vsqȝ ad lapsuz tpis vide. i̅. §. xxi. A. Predicti ēt cāns nōnt in sum. con. li. 3. ti. 26. q. 3. ꝫm Goff. ꝛ Monal. ꝛ Hosti. Et addit Hosti. Item qui p laicalē abusum elegerūt. ex̄ eo. qsqs. ibi dr. Quisqs electōi ꝺ se facte p secularis pōtati abusum ꝯsentire ꝑsūpserit ꝯ canonicā libertatē. ꝛ electōis ꝯmodo careat ꝛ ieligibil' fiat. nec absqȝ dispēsatōe ad aliquam eligi valeat dignitatē. Qui vō electōez h⁹ quā ipo iure irritā esse cēsem⁹ ꝑsumpserint celebrare ab officijs ꝛ bñficijs penitus suspendant per triēniū. eligēdi tunc pōtate priuati. B. Itē ñ possunt eligere pupilli. nec ēt in locis regularibus q ñ sunt ꝓfessi tacite vl' exꝑsse. sȝ neqȝ ꝯuersi. ex̄ de elec. ex eo. li. 6. Item in cathedralibus collegiat secularibus vel regularib⁹ ecclijs vocē ñ hñt qui ñ sunt subdiaconi nec in eligēdo nec in alijs factis capituli ēt si ab alijs liber ꝓcedat. vt in cle. vt hi qui. de et. ꝛ quali. A. Ibi ēt addit. Nō obstantib⁹ qbuslibȝ cōsuetudinibus vel statutis. Sed tñ cle. vt hi ñ loquit nisi quo ad clericos q declinarent ordinari vt pōt colligi ex tex. ꝛ glo. dicte cle. Vnꝺ lȝ laici ēt ꝯuersi de iur cōi non admittant ad electōem simul cū clericis vt in. c. ex eo de elec. li. 6. tñ ꝫm glo. i eo. c. ex eo. ex ꝯsuetudie prescripta laici cōuersi deberent admitti sed nō seculares. vt i. c. massa

na.ex̃ de elec. Laici vero ꝓfessi ad
mittunt̃ ẽt de iure cõi q2 in.d.c. ex
eo nõ excluduntur nisi laici cõuersi
non aũt laici ꝓfessi ſm glo.in.d.c.
ex eo.⁊ in dicta cle.vt hi qui. B.

3 ¶ Infra ꝙ tp̃us dꝫ fieri electio?
In eccl̃ia cathedrali vel regulari
hñt electores tp̃s triũ mẽsium ĩfra
qḋ si iusto ĩpedimento cessante nõ
elegerint ad ꝓximũ supiorẽ deuol
uit̃.vt ex̃ eo.ne ꝑ defectu. Deinde
bent electores pñtare electionem
electo.⁊ petere ꝯsensuꝫ eius infra
octo dies postq̃ꝫ ꝯmodo pñt. Alio
quin negligẽtes excludũt̃ a ꝓsecu
tõe ꝓcessus.⁊ sunt suspensi ꝑ tres
ãnos ab oĩbus beñficijs ip̃ius ec-
clesie.ex̃ eo.cupiẽtes.§.ceteꝝ li.6.
Electus vero tenet̃ ꝯsentire infra mẽ
sem a pñtatiõe.aliter ꝓuatus ẽ iure
electõis.nisi forte ea sit electi cõdi
tio ꝙ nõ possit ꝯsentire absq3 licẽtia
supioris. Quo casu tenet̃ elect⁹ vel
electores petere licẽtiam cũ ea celeri
tate quã supioris absñtia vel pñtia
patit̃. Et si ñ habeat ex tũc ad elec
tõem aliã ꝓcedant. Quilibet etiã
electus post ꝯsensum ĩfra tres mẽ-
ses tenet̃ petere ꝯfirmatiõeꝫ.aliter
irrita ẽ electio ex̃ de elect̃.q̃ꝫ sit li.
6.nisi petẽda sit ꝯfirmatio a papa
q2 tunc electus tenet̃ ĩfra mensem
post ꝯsensum.vel si ñ fuerit ei elec
tio pñtata ĩfra mẽsem a notitia iter
arripe versus curiã.⁊ sic petet̃ cõ
firmatõem ac negociũ ꝓsequi. vt
in.d.c.cupientes. In alijs vero ec
clesijs dꝫ prouideri ĩfra.6. mẽses
aliter eodẽ ꝑdicto mõ ad ꝓximuꝫ
supiorem deuoluit̃.ex̃ de ꝑben.de
multa.⁊ de ꝯces.ꝑben.nulla. Et h
ẽt hr̃.ŝ.bñficiũ.i.§.i.

4 ¶ In quo loco dꝫ fieri electõ? R.
Põt fieri in eccl̃a vel in capitulo
vel simili loco honesto ⁊ maxie iux
ta ꝯsuetudinẽ.ex̃ eo.in cãis. Sed
tñ ꝑcipue electões epoꝝ solent in
eccl̃ijs fieri.ex̃ eo.ꝙ sicut. Sed ex
cã ẽt ex̃ ciuitatẽ possent fieri.23.di.
in noie dñi. A. Hosti.aũt simplici
ter dicit ꝙ i hoc seruãda ẽ ꝯsuetu
do.nisi ex aliqua cã alibi fieret.
Qḋ si ꝯsuetudo nõ apparet. tunc
non ẽ vis.vbi fiat. dũmodo sit lo
cus clericoꝝ ⁊ honestus.vt in sũ.
cõ.li.3.ti.26.q.6. Electio aũt epi si
fieri põt dꝫ fieri i eccl̃ia cathedra-
li.vt expresse dr̃ ex̃ eo.ꝙ sicut.⁊
dicit Goff.vt in.d.q.6. B. Et non
dꝫ fieri ante sepulturã ꝑdecessoris
ex̃ eo.bone memorie. Sꝫ tñ si fie-
ret valeret. A. Hoc sentit glo.i.d.
c.bone sup verbo tractatũ. Et ho
stien.ẽt ibidem vt in sũ.con.eo.ti.
q.7. B.

5 ¶ Oẽs electores q i ciuitate sũt de
bent ad electõeꝫ vocari verbo vel
scripto vel ꝯsueto signo campane
Itẽ q sunt i borḡ ciuitatis.ar.ff.de
ꝓcur.l.i. A. ꝯuicta.l.5. B. Itẽ dñt
vocari oẽs qui sunt in ꝓuintia per
lr̃as vel ꝑ nũciũ.ex̃ eo.corã. Hoc
dico ſm ꝯsuetudinẽ obseruãdum
A. Inno.dicit ꝙ vocãdi sunt non
solũ pñtes in.c.sꝫ ẽt ex̃ si sciũt̃ esse
circa capl̃m.q2 si alr̃ fieret eẽt ma-
litia q̃ oio i electionibus ẽ vitãda
Cõsilio ẽt ꝙ docẽt ẽt si sint in ciui
tate.ar.ff.de ꝓcur.l.5.nisi forte an
tiqua ꝯsuetudo excuset vel certaꝫ
formã det. Hosti.ẽt putat ꝯsuetu-
dinẽ esset seruãdã i vocatõe abñ-
tium nisi mora vertat̃ piculũ.vt in
sum.cõ.d.q.7. B. Et si vocati ad
ꝯpetentẽ terminũ eis a vocãtibus
assignatũ non veniãt non oportet

eos vlterius expectari.ex eo.cuꝫ inter.⁊.c.cuꝫ nobis.A. Hoc fuit dictum Goff. addẽtis.q꜡ durũ eẽt vsq; ad finẽ termini expectare.s. ad finẽ triũ mẽsium cũ mora in electionibus sit dãnosa.ex eo.cum inter vniuersas. Hosti.vero dic̃ ꝙ i h̃ cãu si due ptes sunt pñtes ⁊ cã coartatõis assigneť.putat hãc sniã verã.q꜡ tunc dꝫ abñs salteꝫ vni de collegio ꝯmittere vices suas ex c. q꜡ pp. Si vo due ptes abñtes sint vel ñ assigneť cã putat verã sniam Jo.qui dixit expectãdos esse vsꝫ circa finẽ triũ mẽsium. Dicit etiã Hosti.ꝙ scrutatores dñt ire ad infirmos qui sũt in ciuitate ⁊ inq꜡re re vota coꝝ sicut alioꝝ pñtiũ. Nã ⁊ pñs ẽ q i horꝫ ẽ.ff.de ꝓcu.l.5. Nec erit necesse ipos in collatiõe vel in alijs que sequũtur reqrere. sꝫ sufficit ꝯsensus i scrutinio hitus Pñt ẽt isti vni de collegio vices suas ꝯmittere. q꜡ sunt ipediti. Sꝫ prius dictũ.s.ꝙ ad eos vadãt.vť expediti⁹. Con. Innoc.vt in sum. con.dicta.q.7. B.

6 ¶ An elector absens possit constituere ꝓcuratorẽ? R⁰. Si iusto impedimẽto teneť.põt vni vel pluribꝰ cõmittere vices suas.dum tamen cuilibet insolidũ.⁊ erit melior conditio occupãtis. Qđ si ambo ꝓcurrãt ⁊ petãt admitti.ñ admitteť ambo.sꝫ is quẽ capľꝫ vel maior pars elegerit. Et si nõ ꝯcordent.admitteť ille qui i ꝯmissiõe prio noiat⁹ ẽ. At si nullus sit insolidum non valet. Qñ autem procurator vnum noiat,p se.⁊ aliũ noie ei⁹ q̃ cõmisit nihil agit.nisi de certa persona habuerit spãle mãdatũ.q꜡ tunc aliũ noie suo poterit noiare. Porro si null⁹ đ collegio vult esse ꝓcurator ñ põt absens nolente capitulo extraneũ deputare. Nõ põt ẽt p lr̃as exprimẽ votũ suum. Hec oia ex đ elec.si quis iusto.li.6.A. Dictus ẽt ꝓcurator nullaten⁹ põt istitui cessãte impedimento vel loci ꝯgruitate ex de elec.q꜡ propter.§. illud. vbi dr̃. Illud autem penitus interdicimus ne quis i electionis negocio ꝓcuratorem ꝯstituat.nisi sit absẽs i eo loco i quo debeat aduocari.iustoq; impedimento detentus venire nõ possit.sup quo si op⁹ fuerit fidem faciat iuramẽto. B

7 ¶ Si qs electoꝝ ꝯtemptus nec vocatus ad electiõem fuit.ad petitionẽ ei⁹ cassanda est electio.põt tñ si vult eã ratã habẽ.ex eo.ꝙ sicut

8 ¶ Utꝝ elector possit renũciare voci sue. R. Sic. Nã qlibet põt renũciare iure qđ sibi ꝯpetit. Uñ ⁊ qđ postea fit p alios ipse nõ poterit ipugnare. Si tñ talis accedat electione nõdum facta admittendus est i oibus q̃ circa ipsam restãt facienda.ex eo.ecclia vr̃a.I.rñso A. Ibi nõ vr̃ clare hoc dici ꝙ talis đbeat readmitti. Tñ cum predictis con. Albricus. Sed ꝙ qs posset renunciare iuri suo hoc clarũ ẽ.C.đ pac. l.si qs i ꝯscribendo. B

9 ¶ Quot sunt forme electiõis? R. Tres. Nã aut fit per scrutinium aut per ꝯpromissũ. aut per ꝯmunem ispiratiõem. Et qui ꝯ predictas formas eligere attemptauerit.ea vice dꝫ eligẽdi ptãte priuari.extra c. q꜡ propter.A. Ibi dr̃. Statuimus vt cũ electio fuerit celebranda pñtibꝰ oibus qui đbẽt ⁊ volũt ⁊ pñt ꝯmode iteresse.assumanť tres de collegio fide digni qui secreto ⁊ singil

latim vota cunctoꝝ diligēter iquirāt ⁊ i scriptis redacta mox publicēt i cōi nullo ꝓrsus appellationis obstaculo iteriecto vt is collatiōe habita eligat i quē oēs vel maioꝛ ⁊ sanioꝛ ps capituli ꝯsentit Uel saltē eligēdi ptās aliqb⁹ viris idoneis ꝯmittat qui vice oīum ecclie viduate prouideāt ꝺ pastoꝛe. Aliter electō facta nō valeat nisi forte cōiter esset ab oibus quasi per ispirationem dei absqȝ vitio celebrata. Qui vͦo ꝯ predictas formas eligē attēptauerint. eligendi ea vice ptāte puētᷓ. Et ita electiones q̄ȝ clandestinas reprobamus. statuentes vt q̄ȝ cito electio fuerit celebrata solēniter publicetur. B.

10 ¶ Qn̄ pceditur p formaȝ scrutinij debēt eligi tres scrutatores q in secreto exquirāt vota singuloꝝ. Et ipsi qdē prio ꝺbēt seipsos ꝺ suis votis examinare. deide alioꝝ vota secreto ⁊ singillatiȝ ad hoc ꝙ qlibȝ liberi⁹ dicat qꝺ sibi vr̄. Un̄ si examinatio publice fieret. nō seruaretᷓ forma nec valeret electio. etiam si oēs ꝯsētirent. ex̄ eo. i genesi.

11 ¶ Per quē vota scribentᷓ? R̄. p tabellionē. vel qꝺ meli⁹ ē vn⁹ ꝺ scrutatoribus vidētib⁹ aliis ꝯscribet ⁊ postea publicabit. Et si qs electoꝝ vellet ꝯdicere scripture nihilominus ei stādū ē. ar. ex̄ de testi. co. preterea. §. fi. A. Hoc fuit dictū Hos. qui ēt dicit ꝙ dicta vota poteāt scribi per tabellionem etiam i sacris ꝓ epm ꝯstitutū. lȝ Inno. dixerit p tabellionē laicum. vt i sū. ꝯ. li. 3. ti. 26 q. 7. B

12 ¶ Quid si electores pauci sunt? R̄. fni. Inno. Si sunt tm̄ tres. duo ex eis scrutabuntᷓ tertium. ⁊ sic ꝓcedent ad electionem. Si vͦo sunt duo tm̄. vnus scrutabitᷓ aliū. Qꝺ si vnus tm̄. ⁊ ille solus vocatis testibus exꝓmet votū suum. ⁊ eliget ⁊ publicabit. A. Con. Albricus. B.

15 ¶ In electionibus vota icerta ⁊ ꝯditionata non valēt. ⁊ debēt hr̄i ꝓ nō adiectis. puta ꝯsentio i quēȝ talis ꝯsentit. vel si. Petrū hrē non potero ꝯsentio i. Johannē ⁊ silia ex̄ eo. i electionib⁹ li. 6. A. Ibi dr̄. In electionibus ⁊ postulatiōibus ac scrutinijs ex qb⁹ ius oritᷓ eligendi vota ꝯditionalia alternatiua ⁊ icerta penit⁹ reprobam⁹. statuētes vt h⁹ votis pro nō adiectis habitꝭ ex puris cōsensib⁹ celebretᷓ electio vocē illoꝝ qui nō pure ꝯsenserint ea vice i alios residere. B

13 ¶ Publicato scrutinio electores nequeūt variare voces. sȝ faciēda ē collatio ⁊ electio celebranda. Ille tm̄ qui n̄ ꝯsensit pōt ꝯsētire i eum qui aliter eligēdus ē. Aliter n̄ pōt ad aliū accedi. ex̄ eo. auditꝭ. §. 1. ⁊ c. ecclia vr̄a. §. pars vͦo. A. cōiuncto. c. publicato. eo. ti. B. Qꝺ si p vim facti scrutinij nullus possit eligi. poterūt procedere ad secundū ⁊ tertiū scrutiniū donec aliqs eligi possit. A. Cum predictis i hoc. §. con. Albricus. B

14 ¶ Collatio ꝓdicta q̄ ꝺȝ post publicationē scrutinij fieri triplex est. s. numeri ad numerū. zeli ad zelum. meriti ad meritū. vt ex̄ eo. i genesi. Si tamen vna pars eligētium fuerit duplo maioꝛ. nō pōt ei opponi extenuatio zeli vel meriti. ex̄ eo. si quādo li. 6. A. vbi etiam subditur Si quid aūt opponere voluerit q̄ votū illius cui opponitᷓ nullūȝ reddāt ipso iure id eis nō itelligimus

o

kerdictum. B. Qd si oēs ī vnuz ꝯ ueniāt. nihilominꝰ facienda ē collatio nō ꝺ numero sed ꝺ electoribꝰ vtꝫ. s. aliqs sit ꝯtemptus vel aliqs affuerit cuiꝰ vox nō sit computanda ⁊ hꝰ. Et si hac collatione facta nullum occurrit dubium ad electionem ꝑcedat. alioqui discutiatur plene. ex̄ eo. cum terra. Alij dicūt. qꝫ vbi oēs i vnam ꝑsonam ꝯcurrūt valet electio ⁊ si collatio sit omissa A. Hoc vꝫ satis ꝓbari ex̄. eo. quia pp ibi. nisi forte ⁊c̄. Nam i electione nō fit collatio nisi numeri. zeli ⁊ meriti. dc̄o. c. i genesi que ñ pōt locū hr̄e i electione vniformiter ꝯcordi. De alijs aūt facienda vꝫ discussio añ scrutinionū vel i ꝯfirmatōne. dicto. c. qꝛ propter. ⁊ eo. ti. c. auditis. B

15 ¶ In numero eligētium ñ vidꝫ ꝯputari electꝰ. qꝛ nullus pōt eligere seipꝫ. ex̄ eo. cumana. A. Hoc. c. parꝫ ad h̄ facit. sed melius extra de Insti. cū ad nostrā. ⁊ ꝺ iure. pa. p nostras. B. lꝫ aliqñ hoc locuz habeat qñ ꝑcedit per viam ꝯpromissi. vt. ī. electio. 2. §. 4.

16 ¶ Facta collatiōe eligi dꝫ is i quē maior pars ⁊ sanior capituli ꝯsenserit. ⁊ maior ps dicet minori. Cū talis sit eligendus si placet vobis ipsum cōiter eligamus. Et si ꝯsenserint. tūc is q priorē vocem hꝫ in capitulo surgēs dicꝫ. Ego pro me ⁊ ꝓ toto capitulo eligo talem ⁊c̄. Et oēs acceptabunt. Qd si minor ps vel ñ oēs ꝯsenserint. dicet. Ego pro me ⁊ ꝓ illis q mecū ꝯsentiunt eligo talem ⁊c̄. Hec ex ꝺcre. qꝛ ꝓpter. ex̄ eo. A. Con. Albꝛcꝰ. B.

17 ¶ In oī electiōe. siue postulatione si dicat. Ego eligo postulādo. siue postulādū aut ī postulādū. vel postulo eligēdo siue eligendum aut ī eligendum nihil agit. Silr nec sꝫ hac forma. Eligo ⁊ postulo prout meliꝰ pōt ꝺ iure valere. nisi qñ ꝓbabilr̄ dubitaret vtrū qs sit eligēdus vl̄ postulādus q̄ casu sic postulatꝰ vel electus tenet vnam tm̄ ꝺterminatā viā acceptare. A. tpe ꝯsēsus. Et r̄deūdi ad aliā postq̄ꝫ vnaz elegerit sibi licētia est penitus iterdicta. vt i. c. de quo statim. B. ex̄ de postu. c. ꝑpetuo. li. 6.

18 ¶ Electio semꝑ ꝺbet fieri per v̄ba numeri singularis. siue fiat p scrutinium. siue fiat p ꝯpromissuz aliter ñ valet ex̄ eo. sicut. li. 6.

19 ¶ Collige que sūt de suƀa forme electionis p scrutiniuz prio qdē q electores ꝯgregent. Itē q scrutatores assumant. A. s. de collegio eligētium. ex̄ eo. qꝛ pp. ⁊ dicit hosti. i sū. con li. 3. ti. 26. q 7. ad fi. vbi etiam nō. q̄ ⁊ hic ponunt. B. Itez q i secreto vota exgrant. Itē q vota scribant. Itē q scripta ī cōi publicent. Item q fiat collatio. Itez qd sequatur electio de illo in quez maior pars ⁊ sanior capituli ꝯsenserit. Hec oīa ex̄ eo. qꝛ propter. A Ibi ēt dꝛ qd vota i scriptis r̄dacta ꝺbent in coi publicari mox. i. nullo actu ꝯrio iteruenient. vt nōt in dicta. q. 7. Dꝫ etiam i dicto. c. quia pp. vt q̄ꝫ cito electio fuerit celebrata solēnit publicet. i. ꝯgregatis electoribus surgat vnus ⁊ annunciet pplo ꝯuocato vt moris est ad electionem factam Si tñ ista publicatio omittitur nō est pp hoc electio cassanda ſm Inno. Alij tñ dicunt aliter ſm Host. vt in dicta. q. 7. Dictum. Inn. verius videt. vt potest

collegi ex dicto.c.qz pp. Immo si
picul[ũ] n̄ iminēt.talis publicatio n̄ ē
facienda.ar.23.dis.i noie dñi ibi.
Qd̕ si prauoꝝ atqz iniqꝝ ꝛc̄. Itez.
Inno.i.c.qz pp.ex̄ eo.dicit qd̕ ꝓ-
curator istitutus ad eligendum dz
hr̄e spāle mādatū ad iurandū in
aiam dñi qd̕ credat qd̕ tpe electio
nis erat bona fide.s.sine fraude i-
fra fines qui deputati sunt ad voca
tiones electionū.ꝛ qd̕ iusto ipedi
mento tenet quare electiōi iteresse
n̄ pōt nō. ꝛ credit vel dubitat qd̕
eodē ipedimēto tenebit tpe quo ele
ctio facienda erit.Et hoc dr̄ h̄. Et
dz exp̄mere ipedimētū ꝛ fines.Nō
.n.i suo iuramēto dz exponē verba
iuris.Et subdit.Illud aūt placz ꝙ
nō possit qs ɔstituere ꝓcuratorem
ad eligēdū nisi ꝛ det ei ptātez iurā
di i aiaz suā.qz n̄ venit istruct᷒. Et
ide seq̄retur absurditas.qz vl'opō
teret caplm ɔgregatum expectare
quousqz nūcius iret ꝛ rediret ab
eo.vel iteꝝ aliū terminū assigna
re electioni.q̄ absurditas in simili
casu tollit.63.dis.cū lōge.ar. ad h̄
ea.dis.opta[ũ]. Item vz qd̕ p᷒ p̄sti-
tū iuramētū si ali᷒ cui vox ei᷒ p̄tin
dicare vellet probare qd̕ dñs tpe
electionis erat i eo loco vñ vocari
n̄ ōbeat.vel qd̕ nō detinebat iusto
ipedimēto qd̕ n̄ sit audiendus ar.
ff.de dolo.qd̕ si differente.nisi for
te aliud dicas in spūalibus vbi re-
uocat quod fit p obreptiōem etiaz
post sniam.ex̄ de rescrip.dilect᷒ si
li᷒ abbas ꝛ.c.ɔstitut᷒. ꝛ.c. ad au-
diētiā. Qd̕ si n̄ exigāt iuramentū
p̄dctm̄ a ꝓcuratore.tūc de cetero
nō pn̄t neqz de loco neqz de impe
dimēto excipe. qz hāc exceptiōem
videt remisisse caplm qū sibi iura

mentū remisit. Et si dicat ꝙ capi-
tulū deceptū fuerit ignorātia facti
que etiā ꝓtissimos fallit .ff.de iur'
ꝛ fac.igno.l.2. puta qz credebat
aduersario hoc asserēti dicet ei ꝙ
supina fuit eius ignorantia.qz ius
in talibus ꝓuidet ꝙ possint exige-
re iuramētū. B

¶ Qñ ptās eligendi deuoluit ad aliū. R̄. In cathedralibus eccl'ijs si infra tēp᷒ triū mensiū non eligāt deuoluit ad ꝓximū supiorē. Qd̕ si infra alios tres mēses nō elegerint deuoluit ad aliū supiorē. ꝛ sic vsqz ad papā. Si vo eligūt sciēter indignū ꝛ sic sint p̄uati iure eligēdi uel p̄uent p sniam qz nō seruāt debitā formā. ad papā deuoluit. In inferioribus aūt eccl'ijs semp ad ꝓximū superiorem deuoluitur.ex̄ eo. ꝙ cꝫ .li.6. De hac materia vide s̄ §.3.ᵒ et s̄ bñficium p.ᵒ §.pᵒ — 20

¶ Cassanda est electio illi᷒ q̄ regsi tus añqꝫ esset elect᷒ ɔsensū electiōi de se faciende.qz p̄sumitur ābitiosus.ex̄ e.cū p᷒ petitā. ꝛ.c.officij. — 21

¶ Qñ maior ps capituli deliquit electio deuoluit ad pauciores.vt nō.ex̄ de postu.c.2. Itē deuoluit ēt ad vnum pp oium alioꝝ delictū. 65 dis.si forte.ex̄ eo.bone.A. In his.c.non bñ h̄ ꝓbat.sed i victo.c. 2.de postu.h̄ nōt glo. ꝛ vz hoc intelligere qñ electores peccauerūt i eligendo dignū. Sec᷒ si ex cōtēptu aliquoꝝ ex h̄ntibus vocez .qz tūc n̄ deuoluit ptās eligēdi ad ɔtēptos.qz nō tm̄ i hoc peccauerūt eligētes.iō sufficit qd̕ h̄ casu cassetur electio. Pōt dici qd̕ hoc verum ē anteqꝫ eligētes sint priuati p iudicē iure eligendi.nam pp defm̄ forme nō sūt ipso iure p̄uati sed priuandi — 22

ex eo. q: pp τ ibi h sentit Inno. su p vbo puenit. dicēs q facta priua tione p iudicez ppter petm̄ forme tūc ptās deuoluat ad nō culposos nec puatos. Idē i sū. cō. li. 3. ti. 2 6. .q. 7. df. Itē nō q si aliqui peccāt i eligēdo ꝯtra formā. i nō delinquē tes ēt si sit minor pars cadit ius eli gēdi ēt si vnus solus sit. τ hoc vel p sniam superioris ꝑm q̄sdā vl ꝑm alios ipso iure. Alij tn̄ dicūt aliter. s3 pria opinio ē magl approbāda. h ibi. Aliqui ēt dicebāt q si maiō ps deliquerat tūc ptās non deuol uebat ad pauciores quorū dictuz nō pbatur nec ē rationabile. ut pz p Inno. in dicto. c. q: propter. Vn̄ vt dictū ē bn̄ deuoluit ptās etiā ad pauciores ipso iure. sed p iudicez pus lata puationis snia. τ sic pōt i telligi assertio dicentiū q h dz fie ri p sniaz superioris. B. Qd si oēs deliquant deuoluit ad superiorez siue ad papā. vt dictū est. s. §. q est hic ante proximuz.

23 ¶ Electiones clandestine repro bant. ex eo. q: ppter. τ dicunt clā destine que in cameris per occul ta ꝯuēticula fiunt. 79. dis. c. 2. τ. c. si transitus. Silr τ ille q̄s it se electo res secretas tenent cū celebrate de beant solēniter publicari. vt i dcō .c. q: ppter. A. Idem in sū. cō. dic ta. q. 7. ad fi. B

24 ¶ Quis pōt eligi. R. Eligendus ē doctior τ sanctior cuius ꝯparatio ne ceteri grex dicant. 8. q. i. l3 ergo τ q sit de mrimonio legitimo na tus τ etatis legitime. ex. e. cū i cūctis Nā eps dz eligi. 30. annoꝝ cōple toꝝ. Inferiores vo plati τ alij qui curā debent hre aiaꝝ reqrit q at tigerint annū. 25. A. ut in dcō. c. cū in cūctis. B. Aliter eligentes sunt illa vice eligendi ptāte priuati. s. §. 20. q̄ icipit. qn̄ ptās. Subdiacon q̄3 pōt in epm eligi. ex de eta. τ q̄li. a multis. Itē qui ad vnā dignitatē reputat dignus si postea eligat ad aliam debet reputari dign. A. s. ad equalē vel minorē. ut pōt colli gi ex. c. de q̄ stati. B. 74. dis. gesta. Fallit qn̄q3. Nā l3 qn̄q3 q̄s toleret in officio minori nō tn̄ ppter h in maiori tolerari dz indignus. 12. di. nos cōsuetudinem. Abbas q̄3 exē ptus bn̄ pōt eligi siue in epm siue i abbatē eiusdem regule τ habitus. sed nō pōt trāsire sine lnia pape vl legati de latere si sit in puincia. ex eo. si abbatē. li. 6. Religiosus q̄q3 l3 nō expsse pfessus qn etiā nouit eligi pōt ad epatū. ex eo. nullus li. 6. A. Siue eligat in secularibus si ue in regularib ecclijs. ad platurā tn̄ sue vel alterius religionis nō ni si expsse pfessus. ut ibi nullus autē religiosus pōt eligi in abbatē uel p latū alterius religionis uel habit Qd si sec actū fuerit eo ipso est irri tum τ inane. vt in cle. i. ex eo. B. De clericl alteri diocesis vtrū pos sint eligi. vide. j. postulatio. §. 3.

¶ Quis nō pōt eligi. R. Excōicat 25 maiori excōicatōe. extra de appl. ꝯstitutis. 1. Itē nec excōicatus mino ri. q si sciēter electus fuerit cassāda ē eius electio. ex de cle. exco. mi. si celebrat. A. Et ibi glo. dic q si etiā ignorant eligat excōicatus minori non valet electio. q: ignorantia eli gentiū nō facit ipsū habilē τ si sciē ter talē eligerēt puarētur iure eligē di. ex de elec. cū in cūctis. B. Itez nec suspēsus nec iterdictus nec q i terdictū non seruauit. ex de postu.

.e.i. ꝛ.c.cũ dilectus.A.Hoc.c.cũ dilect⁹ nõ ẽ in ti.d postu.ſʒ de ꝯſue tudine.B.Jtẽ ñ dʒ eligi pſõa cui aliqd obſiſtit de impedimentis cir ca ordinãdos de qb⁹ hr̃.j.ordinã dus.p totum. Jtẽ nec is q.ppter vi tiũ pſõe ſemel reprobat⁹ fuit.talis eni nec ibi nec alibi eligi põt.ex̃. e. ſup eo Secus aũt ſi caſſata fuerit electio.ppter vitiũ ꝯſti .pceſſũ.qꝛ tẽ nõ impedit .pmotio ei⁹ etiã in eadẽ eccl̃ia.vt in dcõ.c.ſup eo ꝛ.c.inno tuit.A.Etiã prima vice.vt in dcõ .c.innotuit.Ubi võ duo electi fue rint ꝛ utriuſqʒ vitioſa ẽ electio neu ter ẽ eligend⁹ pria uice.ex̃. eo.cõ ſideraui mus.ꝛ h ut diſcordia vi tet.Si aũt alt iſtoꝝ cõiter eligat de fcit rõ.ꝛ iõ ꝯfirmat.ex̃ .eo.cũ iter R.ſeniorẽ.vt in ſũ.con.li.3.ti.26. q.5 vbi ẽt predicti caſus notãt.B Jtẽ nõ põt eligi eps.ſ.qiã alligat⁹ eſt alteri eccl̃ie.ſed põt poſtulari.ſ. a papa.ex̃ de poſtu.c.ſi. Jtẽ i pla tũ religioſoꝝ non põt eligi niſi ex pſſe .pſeſſus aliť ñ vʒ electio.ex̃.e. nullus li.6. Nec ẽt aliqs q ſit alte ri⁹ religionis vel habitus.vt i cle. cũ rõni.extra eo. Jtẽ null⁹ religio ſus põt eligi ſi tranſiuit de ordine mendicantiũ ad non mendicãtes. vt habet.j.religio.5.§. ſi.

26 ¶ Elect⁹ poſt cõſenſũ ꝯiũgit ſpũa lit eccl̃ie viduate.vt ex̃ eo.cũ inter canonicos.ex̃ de trãſ.iter corpalia .§.1º. ꝛ.2º. Jtẽ electio gignit confir mationẽ.ex̃.eo.nihil.confirmatio dat adminiſtrationẽ ex̃ eo.trãſmiſ ſam.De confirmatione vide.s̃.cõ firmatio electorum.

27 ¶ Si electus añ ꝯfirmationẽ ad miniſtret remouẽdus ẽ ex̃.eo.q̃liť niſi in ſũmo põtifice q in eligẽdo ꝯfirmat dif.23.in noĩe dñi.vel niſi ſic adminiſtranti parcat.ex̃ eo.no ſti.vel niſi ptineat ad papã.A.s.ꝯ firmatio.vt i.c.de q̃.j.B.ꝛ ſit val de remot⁹ a ſede aplica.A.videlʒ vltra ita aliã ꝯſtitut⁹.ut i.e.c.nihil. B.Quia tales ſi ſint i ꝯcordia ele cti adminiſtrare pñt ẽt añ.ita tñ qꝫ ni hil penit⁹ alienent nec põt eis cõ mitti adminiſtratio ſub nomine yco nomatus vel .pcurationis ꝛ hui⁹ modi.nec i toto nec i pte.nec i ſpũ alibus nec in tpalib⁹. Qd ſi ſuſce perint.puati ſũt oi iure electõis ip ſius ex̃ eo.auaritie li.6.A.Jbi dr̃. Cũ itaqʒ nõ ſit malitijs indulgẽdũ ſancim⁹ ut null⁹ de cetero admini ſtrationẽ dignitatis ad quã elect⁹ ẽ prius q̃ celebrata de ipſo electõ ꝯ firmet ſub ycononiat⁹ vel procu ratõis noĩe aut alio de nouo q̃ſito colore in ſpũalib⁹ vel tpalib⁹ p ſe ſ'p aliũ .p pte uel i totũ gerẽ vel re cipe aut illi ſe imiſceť pſumat.oẽs illos q ſec⁹ fecerint iure ſi qd eis p electionẽ q̃ſitũ fuerit decernentes eoipſo puatos.Et idem qd in h .§. nõ.in ſũ.con.li.3.ti.26.q.12.B.

28 ¶ An religioſo acqrat ius electõ nis ex̃ ordinẽ ſuũ.R.Nulli r̃ligio ſo pdicatoꝝ.minoꝝ.heremitarũ ꝛ q̃rũlibʒ mendicantiũ ex electõe poſtulatõe.prouiſõe ſeu vocatõne ad platurã ex̃ ſuũ ordinẽ in diſcor dia facta ius aliqd acqrit.nec ipſe ꝯſentire põt ẽt habita lnia ex̃.eo.q̃ rũdã li.6.ꝛ dʒ intelligi diſcordia q eſſet ſiue de iure ſiue de facto.vt i cle.e.ti.qd circa.A.Jbi nõ clare h probat.ſʒ ad h facit.qꝛ cũ i dcõ .c.q̃rũdã.dicat de diſcordia.debʒ indiſtincte intelligi.ex̃ de decimis ad audiẽtiã.B.Sed ꝛ alijs reli

giosis nõ acq̃rit ius in electionib⁹ nec consentire pñt si fuerit electi a minori pte nũero. ut i dcõ. c. quoꝛ dã. Et nõ ꝙ si religiosus electioni de se facte ad plationẽ aliquam ex̃ suũ monasteriũ seu ecclĩam ñ petita lĩnia ꝛ obtẽta cõsenserit. ꝯsensus ñ valet. ꝛ electio ipsa virib⁹ vacuatur. Itẽ nõ ꝙ plati religiosoꝝ irreq̃sitis cõuentib⁹ pñt huiusmõi licentiã dare. ex̃ eo. c. si religiosus. li. 6. Nõ ãt valeret lĩnia q̃ ꝯcedit ꝓ futura electõe quã fieri ꝯtingẽt. ut i cle. cũ ꝯcessa. ex. c. Nec aliq̃s religiosus põt pfici i aliq̃ ecclia q̃ clero careat ꝛ pplõ xpiãõ. ut i cle. pleriqꝫ ex̃ eo.

29 ¶ Quid si due electões fiãt? R̷. Hoc ẽ Host. si sil' ꝛ icõtinẽti fuit puta qꝛ i scrutinio diuisa fũt vota. tũc illa vꝫ q̃ melioib⁹ ꝛ maioib⁹ meritis adiuuat. ex̃. eo. c. lꝫ i fi. ꝛ. c. dudũ. Si vo electiões fiãt ex iñuallo ꝛ pma fuit rite facta. illa vꝫ. imo ẽt si pma annullãda sit hoc nihilomin⁹ cassari dꝫ. ex̃. e. bone memorie cre. nisi grã fiat. sic q̃dã itelligũt ex̃. eo. bõe mẽorie magi. Silit ẽt cassãda ẽ hoc ẽt si pria nulla fuerit pp cãm nõdũ patẽtẽ. ex̃. eo. ꝯsiderant. ꝛ. c. auditis. Qd̓ si pria ex cã notoria nulla fuit valebit hoc rite facta. ex̃ de supplẽ. negli. pla. c. fi. ꝛ ex̃ eo. venerabilẽ. ꝛ. §. fi. A. Idẽ i sũ. cõ. li. 3. ti. 26. q. 8. vbi ẽt subdit. Nõ etiam ꝙ sola noiatio nõ pstat ipedimẽtũ equẽti electõi. vt pꝫ ex̃. c. ꝙ sic. qꝛ p simplicẽ noiationẽ nullũ ius acquirit noiato. Secꝰ tñ hom Berabidẽ in glo. denominatõe i scrutinio post publicationem. qꝛ tũc nec variare pñt. extra eo. publicato. B

30 ¶ Sunt casus in quib⁹ electores iterũ pñt eligere. utputa si electus nõ vult ꝯsentire l' p⁹ ꝯsensũ renunciat iuri suo uel morit l' pp occultũ ei⁹ vitiũ irritat. Et his casib⁹ habẽt electores itegrũ tẽpus a dissensu vel renũciatõe vl morte seu irritatõe. ac si vocatio noua esset dummodo nihil egerint fraudulenter. ex̃ eo. si electio. li. 6.

31 ¶ Duas electiones. in vna ecclia de se factas nemo potest ꝓsequi. sꝫ vnã tñ eligat. ex̃ eo. ut qs. li. 6.

32 ¶ Quicũqꝫ grauant clericos uel alias psonas ecclesiasticas ad q̃s spectat electio. A. In aliq̃bus ecclesijs mõasterijs aut alijs pijs locis. B. ꝓ eo ꝙ rogati seu al' inducti cũ ꝓ quo rogabãtur siue inducebant eligere noluerint vel ꝯsãguineos eoꝝ. aut ipsas ecclĩas seu loca bñficijs seu alijs bonis spoliando seu al' iniuste psequẽdo. excõicati sũt ipso fcõ. ex̃. e. sciãt cũcti. li. 6.

33 ¶ Quid si q̃s aliquẽ ex odio elegit. R̷. tenet ei ad oẽ dãnũ qd̓ inde ei accidit. dis. 74. honorat⁹. ꝛ. C. si ꝓpter inimicicias creatio facta sit. l. vnica. li. x.

34 ¶ Circa electiões monialiũ nõ ꝙ nulla dꝫ ad electionez admitti nisi 12. annũ pegerit ꝛ ꝓfessa fuerit tacite uel expsse. nec i abbatissam l' p̃orissam. vbi p p̃orissam gubernãt eligi põt nisi p⁹. 30. annũ ꝛ nisi fuerit expsse ꝓfessa. Item nota ꝙ cũ p scrutiniũ ꝓcedit. illa electio q̃ a duab⁹ ptib⁹ fuerit celebrata nõ obstante appellatõe partis alterius. p̃missa diligẽti examinatiõe si aliter iuẽta fuerit canonica ꝯfirmet. ꝛ bñdicẽda bñdicat. A. Bñdicẽda est ꝯfirmata i abbatissam. ut i. c. idẽnitatib⁹ de q̃. i. B. Si ãt nulla electõ

eēt a duab⁹ ptib⁹ celebrata. tūc nō
obstante φ sit publicatū scrutiniuȝ
aut etiā ad electōnē ꝓcessū pn̄t alie
moniales anq̄ȝ ad act⁹ extͣneos di
uertāt ad illā accedē q̄ a maiōi nu
mero ē electa. Et si ꝑ h̄ ꝓueniat ad
duas ptes ꝯfirmet ut p̄ dictū ē sed
nihilomin⁹ ꝯ̄ eā sic ꝯfirmatā p⁹q̄ȝ
fuerit i admistratōne. poterūt alie
opponeř i modū denūciatōis l'ac
cusatōnis vt a dignitate remoueat
Nō si ad illā q̄ a maiori pte electa
ē alie noluit accedē vel n̄ tot q̄t ascē
dāt ad duas ptes. tūc sup obiectꝫ q̄
facē ps alia ⁊ sup aliȷs q̄ sūt ingrē
da plane ⁊ sine strepitu iudiciȷ ꝑ su
periorē ingrat anq̄ȝ ꝯfirmet. sȝ ipa
interi tpalib⁹ ⁊ spūalib⁹ admistret
ita tn̄ φ de rebus monasteriȷ nihil
alienet nec monialē recipiat. Si q̄
v̇o a minori parte electa vl' noiata
fuerit nō valet. nec pōt ad eā p̄dcō
mō accedi. Jtē nō φ nūq̄ȝ i electō
nib⁹ monialiū dȝ fieri collatio ȝeli
ad ȝelū l' meriti ad meritū. sȝ soluȝ
numeri ad numerū. Si v̇o ꝓcedit
ꝑ formā cōpromissi si minor ps se
opponit electe nihilomin⁹ ꝯfirme
tur ⁊ bn̄dicat ꝯ̄dictōe ptis n̄ obstā
te. Si āt maior ps se oppōit differ
tur cōfirmatio donec de obiectꝫ ⁊
aliȷs fuerit ignitū. sȝ iteri admistra
bit ut p̄mittit nisi ps opponētiū fu
erit duplo maiō qꝛ tūc n̄ admistra
bit sȝ expectabit litis euētū. Jtē nō
φ si i h⁹mōi electionibus ꝯtigerit
ad curiā appellari d̄bēt cause exp̄
mi ſm modū cōstitutōnis. c. vt cir
ca. ex̄ eo. li. 6. A. Ibi dr̄. Prouid
mus si qn̄ aliq electōib⁹. postulatō
nib⁹ ꝓuisionib⁹ se opponūt ꝓpo
nēdo aliq̄ ꝯ̄ electōis postulatōnis
seu ꝓuisiōis formā aut ꝑsonas eli

gētiū vel electi siue illi⁹ cui ꝓuisio
erat faciēda l' facta ⁊ ꝑ ꝑ h̄ cō ige
rit appellari appellātes i istrumen
to publico seu lr̄is sup appellatiōe
ꝯfectis oia ⁊ singula exp̄māt q̄ in
formā itēdūt obiȷcē ul' ꝑsonas co
rā ꝑsonis autētici aut ꝑsona q̄ sup
h̄ testimoniū ꝑhibeāt v̇uati corpa
li p̄stito iuramēto φ credūt ea que
sic exp̄miūt eē v̇a ⁊ se posse ꝓbare
Alioq̇n tā opponētes φ ipe appl'
latiōis l' postmodū adherētes eis ȯ
obiȷciēdi aliq̄ q̄ nō fuerūt in huius
mōi lr̄is uel istrumētꝫ exp̄ssa ptātē
sibi nouerint iterdictā. nisi postea
forsā aliq̇d emerserit ul' sup antiq̄s
supuenerit ꝓbādi facultas aut ali
q̄ i opponētiū noticiā ȯ nouo pue
nerint q̄ appellātes appellationis
tpe verisilr̄ ignorare potuerunt ⁊
ignorauerūt sup h⁹mōi āt ignorā
tia ⁊ supueniente facultate ꝓbādi
fidē ꝑ ꝓpriū p̄standū corpaliť faci
āt iuramētū h̄ adiȷciēdo iuramēto
eodē φ ad ea ꝓbāda credūt se suf
ficiētes ꝓbationes hr̄e. hec ibi. nō
distincto siue appellet ad curiaȝ
siue ad aliū. B. Sȝ n̄ deberet ipse
ire. q̇n potiꝰ ꝓcuratores ꝯstituer̄.
Jtē nō φ hi q euocant ad dirigen
das moniales i electōib⁹ nisi absti
neāt ab h̄is ꝑ q̄ iter eas oriri possꝫ
circa h̄ discordia l' nutriri. excōica
ti sūt ⁊ oia p̄dicta hn̄t locū ēt apȯ
mulieres q̄ viuūt q̄i canonisse. A.
.i. q̄ viuūt vt i secularib⁹ ecclȷȷs ca
nonici seculares. dcō. c. idēnitatib⁹
B. Exceptio de ꝓfessōe. qꝛ tales n̄
ꝓfitent h̄ oia. ex̄. e. idēnitatib⁹ li. 6
De ꝯfirmatōe electōis hēs. s̄. ꝯfir
matio electoꝝ ꝑ totū. De electōne
pape. vide. j̄. papa. §. i. De hac mā
vide. j̄. postalatō. ⁊ fac. s̄. acceptio

Lectio ij. .s.p cō ꝓmissū

Eligēdi ptās pōt alicui l aliqbus ꝯmitti.ex̄ eo.cū i ueteri.ſʒ cō petēti⁹ cōmittit i numero ipari.ex̄ eo.in cāis.ꝛ.c.cū dilect⁹ ꝛ.c.cum i iure.Et uni cōmitti pōt ēt nō ꝑla to.ex̄ de renū.poſt trāſlatiōnē.p⁹ rūſo.Nec reqrit ꝙ hi qbus ꝯmittutur ſint de collegio ex̄ eo.cauſaʒ q̄.Sed tñ in hac cōmiſſiōe ſi un⁹ diſſentiat nō ſeruat forma nec ualet.extra eo.quia ꝓpter.A.Et ibi h notat glo.B.ꝛ.c.cum dilectus Nec.n.cogit qs renūciaf iuri ſuo inuitus.ex̄ ꝙ mer⁹ cauſa abbas.ꝛ .c.ad audiētiā.Itē nō ꝙ re.itegra talis ptās reuocari pt.ex̄ eo.i cāis A.Et ibi patet ꝙ nō dr res integra qñ cōpromiſſarij ad electionem i ceperūt ꝓcedere.B.

j ¶ Illi i qs ptās eligēdi ꝯmittitur pñt de ꝑſona cuiuſcūq loci ꝓuidē ar.63.diſ.lecſ.ꝛ.c.reatbia.Tutiuſ tñ ꝛ meli⁹ ē ꝙ de ipſa eccl'ia eligāt ex̄ eo.ꝙ ſic.ꝛ.23.diſ.i noīe dñi.A c.ꝙ ſic.modicū uidet facere.ſʒ bñ c.in nomine dñi.B.

2 ¶ Nō ualet ꝯmiſſio ſub hac forā ut qs q̄ſit uotis i ſecreto illū eligat i quē plures ꝯſenſerit.A.Partiū cōpatiōe numoꝝ.lʒ ꝯſentiētes ma iorē ptē capl'i nō attigāt.ut in.c.de q̄ ſtatim.B.ex̄ eo.ſi cui.li.6.ſʒ bñ ualet ſi ei cōmittit ut illum eligat i queʒ maior ps capl'i ꝯſenſerit.ex̄ eo.cū expediat.li.6.

3 ¶ An ꝯpromiſſarij pñt eligē unū de ipſis.R.Si h hr ex forma cōꝓmiſſi pñt alit nō.ex̄ de ſortilegijſ c.ulf.ꝛ ex̄ eo.cumana.A.c.cuma na.parū facit ad h.ſʒ bñ nōt glo. i dcō.c.ulf.ꝛ ex̄ eo.cum i iure.B

4 ¶ Siue ꝯmiſſū ſit uni ſiue plibus electio dʒ fieri ꝓ̄ba nūeri ſingula ris.alit nō ualet.ex̄ eo.ſic.li.6.ꝛ de re iudi.cū ab uno.li.6.

5 ¶ Cōpromiſſari⁹ ſi nō eligit infra tp̄s electōis a iure ſtatutū.ad ſupiorē ptās deuoluit.Si uo eligat in dignū ſiue ſcient ſiue ignorant eli gēdi ptās reuertit ad electores niſi ſcient electionē factā ratā habe rēt.Et eodē mō reuertit ad eos ſi eligat idoneū.ꝛ ille nō conſentit. Porro ꝯpmiſſari⁹ qñ eligit ſciēt idignū ñ puniūt ꝯpromittētes niſi ratā hūerint.ſʒ ipe ſuſpēſus ē triē nio a bñficijs q̄ obtinet i illa eccl'ia quā ſic eligēdo offendit.ꝛ hoc ñ hʒ locū niſi ꝯpromiſſari⁹ ſit ep̄s ex̄ eo.ſi ꝯpromiſſari⁹.li.6.A.Ibi ēt pʒ ꝙ dicta ſuſpēſio ſilr nō obtinet niſi cū peccat i electōrib⁹ epoꝝ ꝛ ſupioꝝ ipoꝝ.ꝛ ſubdit.Et idē i illi us bñficijs ē cēſendū q alicui⁹ elec tionē poſtulationē aut ꝓuiſionē ipugnās i ꝓbatōe deficit ei⁹ qd obi cit i pſonā.s.ꝙ triēnio ſit ſuſpēſus a bñficijs q̄ hʒ i eccl'ia offenſa.B.

Lemoſina.j.

cōit.Scdm Tho.ſa ſe.q. 32.q̄dā elemoſyne ſūt corꝑales.s. ſeptē opa mie.uidelʒ eſuriētē paſ cē.potaf ſitiētē.ueſtif nudū.recolligē hoſpitē uiſitare ifirmū.redimiere captiuū.ꝛ ſepelire mortuū vñ vſus.Viſito poto cibo redimo tego colligo cōdo.Sūt ꝛ alie.7. ſpūales.s.docē ignorātē.ꝯſulere dubitanti.corrigē peccātē ꝯſolari triſtē.remitteř offendēti' ſupporta re oneroſos.ꝛ ꝓ oībus orare.vñ vſus Conſule caſtiga remitte ſola re ſer ora.In q̄ vſu cū dr cōſule.i

telligẽ ꝯsulet ⁊ docẽ. A. Idẽ i sū. cō. li. 3. ti. 8. q. 2. B. Et q̄dē elemosyne spūales absolute loquendo meliores sūt ꝙ corporales. p°. quidē q2 illud quod exhibet nobili° ē. s. donū spūale qd̄ p̄eminet corporali. fo rōne eius cui subuenit. q2 spūs nobilior ē corpore. 3°. quā tū ad ipos actus qb° subuenit q2 spirituales actus sunt nobiliores corporalib°. Potest tñ contingere ꝙ corporalis elemosyna p̄feratur spūali in aliquo pticulari cāu puta si q̄s fame deficeret poti° eēt pascēd° ꝙ docēdus. A. Idē i sū. con. co. ti. q. 3.

¶ Utrū dare elemosynā sit i p̄cepto. R. fm Tho. 2a 2e. q. 32. dicēdū ꝙ sic. omittēs. n. h̄ sacē eternaliter punit ut p3 Math. 25. Esuriui. n. ⁊ nō dedistis mihi māducare ⁊c̄. Et h̄ itelligēdū ē fm ꝙ recta rō requirit. fm quā ꝯsiderat aliquid ex pte dātis. s. ut id qd̄ i elemosynis erogādū ē nō sit necessariū ei s3 superfluū nō solū respectu sui ipius sed ēt respectu alio⁊ quo⁊ cura sibi icūbit. q2 prius o3 ꝙ unusq̄sq3 sibi ipi ⁊ suis prouideat ⁊ de residuo paupib° subueniat. Ex pte quo recipiētis requirit ꝙ ncc̄itatē h̄eat. alioqn nō eēt rō q̄re elemosyna ei daret. s3 cū ñ possit ab aliquo uno oib° ncc̄itatē h̄ñtib° s̄ueñiri. ñ ois necessitas obligat ad p̄ceptū. s3 solū cū is q ncc̄itatē patit sustētari non pōt. tc̄ locū h3 qd̄ Ambrosi° dicit Pasce fame moriētē. si ñ pueris occidisti. sic g°. dare elyam de superfluo ē i p̄cepto. ⁊ silr dare elyam ei q ē i extrema ncc̄itate. aliī dare elyam ē i ꝯsilio. sic̄ ⁊ d̄ q̄libet meliori bono dāt ꝯsilia. Et dico ꝙ superflua de ncc̄itate p̄cepti sūt erogāda. q2 l3 istius sint q̄ntū ad ppr ietatē. tñ ēt alio⁊ sūt q̄ ad usum. s. illorū q̄ ex eis sustētari pñt. Un̄ Basili° Si fateris ea tibi diuinit° puenisse. an iniust° est de° inequalit nobis res distribuēs. cur tu abūdas iste uo mēdicat. nisi ut tu bone dispensatōis merita ꝯseq̄ris ille uo patiētie brauijs decoret. est famelici panis quē tu tenes i archa. nudi tunica quā i cōclaui ꝯseruas discalciati calce° q penes te marcescit indigēti3 argētū qd̄ possides h̄uatū. q̄ circa tot iniuriaris q̄t dare ualeres ⁊ h̄ idē dic̄ Ambro. 47. dis. sicut hi. ⁊ qd̄ p̄dictū ē ꝙ nō sit dāu necessariū. iudicādū ē fm ꝙ pbabiliī estimari pōt. Nec o3 qd̄ ꝯsiderent oēs casus q pñt ꝯtigere i futurū s3 d3 iudicari superfluū ⁊ necessariū fm ea q̄ pbabilr̄ ⁊ uerisilr̄ occurrūt A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 8. q. 4. ubi ēt addit fm eundē Tho. ꝙ tūc intelligēd° ē casus extreme necessitatis qñ apparēt pbabiliī signa extreme ncc̄itatis future nisi ei subueniat. ut cū aliq̄s uidet aliq̄s ipotētes ul' pigros ad s̄ueniēdū ⁊ pauperē idigētē cibo ⁊ potu ⁊ alijs ui te ncc̄arijs nec sibi posse satisfacē ñ. n. expectāda ē ultia ncc̄itas. q2 tūc forte ñ posset iuuari nā fame l' siti cōsūpta. h̄ ibi. Itē uidet quod ncc̄itas elye nō sit solū respectu extreme ncc̄itatis idigētis s3 ēt alterius Nā ⁊ i alijs ncc̄itatib° uell3 qs sibi rōnabiliī subueniri. sic g°. ⁊ ipe in q̄ntū pōt d3 alijs s̄uenire. Math. 7. ibi. Oia q̄cūq3 uultis ut faciant uob̄ hoies ⁊c̄. Et. i. Ioh. 3. Qui h̄uerit substantiā mūdi hui° ⁊ uiderit fratrē suū necessitatē3 habe-

re ⁊ clausit uiscera sua ab eo. q̄ꝰ caritas dei manet in illo. Unde ⁊ Ricar. sup. 4. sniarū dis. 15. dicit cū p̄ceptū de elemosyna sit affirmatiuū q̄uis obliget ad sp. nō tñ p sp sȝ p loco ⁊ tpe. ↄsideráda ē. n. facultas hñtis ⁊ miseria indigētis. Si .n. hō hēat aliqd q̄ nō sit necessariū sustētationi sue nature nec illorū qbꝰ tenet̃ puidere sicut uxori filijs seruis ⁊ ancillis ⁊ fit cā necitatis seu nobilis idigētie ex pte illiꝰ cui dádū ē q̄ immineát pbabilia signa extreme necitat̃ tc hñs tenet̃ ex p̄cepto subuenire idigenti. Si vō hō hȝ aliqd supfluū nō tñ sustentationi nature sȝ ēt decētie sui status tenet̃ de illo elyam facere indigētibus ēt si nō iueniant̃ q eēnt ↄstituti i necitate p̄dicta. Et si plres occurrát idigētes quibꝰ oibꝰ subueniri ñ possit tenetur ceteris paribus magis indigentibus subuenire. B.

2 ¶ Utꝝ elya debeat dari de necessario. R. fȝ Tho. ƒa ƒe. q. 32. Necessariū dr̃ dupliciť. Uno mō sine q̄ aliqs ñ pōt eē. ⁊ de tali necessario elyna dari ñ debȝ puta si aliqs i articulo necitat̃ ↄstitutꝰ soliū habere uñ posset sustētari ipe ⁊ filij ⁊ alij ad eū ptinētes. de h. n. elyam dare eēt sibi uitá sbtrahē. sȝ si forte tal' casus immineret ut subtrahendo sibi daret alicui magne psone p q̄ ecclia l' res publica substētarētur certe p talis psone liberatōe se ipsū ⁊ suos laudabilr piculo mortis exponeret. cū bonū cōe sit p̄po p̄ferēdū. Alio mō dr̃ aliqd necessariū sine q̄ ñ pōt ↄueniēť uita trāsigi fm statū l' ↄditioné ppriе psone uel aliarū q̄rū sibi cura icūbit de hꝰmōi ergo dare elyaȝ ē bonū ⁊ non cadit sub precepto sed sub consilio. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 8. q. 5. Et intelligenda sunt fm ea que dicta sunt. s. §. proximo. in additione. B.

3 ¶ Quibꝰ potiꝰ elya dáda sit. R. fȝ Tho. ƒa ƒe. q. 32. sicut Aug. dicit in p° li. de doctrina xpiana. Illis q nobis magis sūt ↄiūcti magis puidere debemus q̄ȝ eis q quadá forte nobis aduenūt. Est tñ circa h discretiōis rō adhibēda fȝ differētiá cōiūctiōis scitatis ⁊ vtilitat̃. Ná multo sácuiori magis idigētiá patienti ⁊ magis vtili ad cōe bonuȝ. eēt magis elemosyna dáda q̄ȝ psone ppiqori maxie si ñ sit multū ↄiūcta cꝰ cura spális nob imineat. ⁊ si necessitaté magná ñ patiat̃. A. Id in sū. ↄ. eo. ti. q. 6. vbi ēt pȝ q̄ ceteris paribus magis ↄiūctis ē citiꝰ subueniendum. B. Et vide. s. aduocatus. §. plt.

4 ¶ Utꝝ i elya p̄ponēdus sit pr̄ infidelis extraneo fideli. R. fm Ray. In exhibitione nutrimēti p̄ferēdus ē pr̄ lȝ i dilectiōe p̄ponēdus sit extraneꝰ. ar. 3. dis. c. dis. c. 1. Preceptuȝ .n. dñi ē Exo. 20. Honora patreȝ tuū ⁊ matré tuá. Nullū. n. bñficiū ē tátū sicut pentū. iō pntes i recōpensádis bñficijs sūt oibꝰ alijs p̄ferēdi. nisi necitas ex alia pte p̄pōdret vel aliq̄ alia ↄditio. puta cois vtilitas ecclie vl' rei publice. Uñ ⁊ i extrema necitate magis eēnt filij deferēdi q̄ȝ parētes. Cō. Th. ƒa ƒe. q. 31. A. Cō. ēt Goff. ⁊ Hos. ⁊ Pe. ut i sū. con. eo. ti. q. 7. vbi etiá pȝ q̄ h fuit spále dictū Tho. cui ↄcordatur Pe. videlȝ q̄ filij magis deferendi sunt q̄ȝ parentes. B

5 ¶ Elemosyna paupibꝰ dáda est. q

suis maib⁹ laborai ñ pñt. 82. dis. §. i. Nã ꝛ s3 leges q̃ laborare pót ꝛ se imiscet elye. redigit i fuitutẽ im patozis. C. de médi. uali. l. unica. li. xi. A. Ibi aliter dicit sit. Cũctis qs in publicũ q̃stũ icerta mendici tas uocauerit ispectis explorentur i singulis ꝛ integritas corpoꝝ ꝛ ro buꝛ ãnoꝝ. atq3 inertib⁹ ꝛ absq3 vl la debilitate. Dicit glo. ibi. s. q sic se gerũt qi nõ hẽant arté cũ hẽant ꝛ qi sint debiles cũ sint fortes. qꝛ nolũt laborare s3 médicando sine labore uiuere. seqt. miserandis ne cessitas iserat. ut eoꝝ q dé quos te net cõditio seruilis. ꝓditoꝛ studio sus ꝛ diligens dñiũ ꝯseqt. eoꝝ ve ro quos notaliũ sola libertas ꝓse qt colonatu ꝑpetuo fulciat. glo. di cit ꝯ i auten. de q̃sto. §. si vo coll. 6. ubi dr̃ ꝙ serui dñis. liberi operi publico mãcipant. Sed h. l. corri git s3 q̃sdã. s ibi in his q in sacra urbe replẽt qi cũ eis miti⁹ sit agen dũ. Uel h loqt de his q faciunt se uideri egros apponẽtes herbã ul' aliud ꝑ ꝙ ꝯtumescat. ibi nõ sic de liquũt s3 solũ fingũt pauptaté seu debilitaté glo. vñas ẽ ꝙ dr̃ ibi de repẽ i urbe ipiali. Ité glo. s. rubri ca dicit ꝙ médicãtes ualidi mise ris ꝛ ueri debilib⁹ pané auferũt. ꝛ de talib⁹ cũ ꝯstat allegat glo. sup Math. dicẽtẽ. Iusti⁹ feceris si iu ste petẽté correxeris ꝙ̃ si ei dederis B. Cũ at aliqs idiget ꝛ ponit di stributor elyaꝝ pót ꝛ sibi accipe si cut alijs administrat Tho. ꝭa ꝭe. q. 32

6 ¶ Utrũ elya hoib⁹ malis dãda sit R. ꝭm Tho. i. 4. dis. 1. Dicendu3 s3 Aug. ꝙ sic diligendi sũt hoies ut eoꝝ non diligant errores ꝛ qꝛ exhibitio bñficij dilectioni correspon det. iõ peccatori ad sustentatõe3 na ture d3 elya dari si indigeat. cũ ꝓci piatur nobis ẽt bñfacere inimicis sed ad fouẽdũ eorũ malicia nõ de bemus aliquid dare eis. Unde si constaret ꝙ eo qd aliqs dat i pec catum abuterentur nõ deberet eis dari nisi necessitas extrema expos ceret. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 8. q. 8. B.

7 ¶ Utrũ elya sit dãda abũdãt. R. ꝭm Tho. ꝭa ꝭe. q. 32. Dicẽdũ ꝙ a bũdantia elye dupliciĩ pót ꝯside rari. p⁹ q̃dem ex pte dãns. s. cũ qs dat ꝙ ẽ multũ ꝭm ꝓportionem ꝓ prie facultatis. ꝛ sic laudabile est abũdant dare. Thob. 4. Si mul tũ tibi fuerit abundant tribue. Unde ꝛ dñs Lucis. 21. laudauit uiduam q̃ ex eo quod deerat illi totũ uictũ qué habuit misit obseruatis tñ his que dicta sunt de elya facienda de necessarijs s. §. 3. 2. potest conside rari ex pte eius cui datur ꝛ sic ẽ a bundans dupliciẽ. Uno modo ꝙ suppleat sufficienẽ eius idigentiã ꝛ sic laudabile ẽ abũdant tribueẽ Alio mõ ut abũdet ad supfluitatẽ ꝛ hoc nõ est laudabile. s3 est meli us plurib⁹ idigẽtib⁹ ncc̃ia elargiri In h ẽt ꝯsiderãdũ est ꝙ qdã egẽ tes delicatorib⁹ cibis ꝛ uestib⁹ idi get ꝙ̃ alij. ut Tho. subdit ibidẽ. A Idem i sũ. cõ. eo. ti. q. 9. B.

8 ¶ Quid si qs furat ab usurario ꝛ h⁹mõi ut elemosinã ide faciat. R. ꝭm Ray. Dico furtũ cõmitti. Nõ ei faciẽda sũt mala ut ueniãt q̃cun q3 bona. 14. q. 5. forte.

9 ¶ Utrũ de illicite acq̃sitis elya pos sit fieri. R. ꝭm Tho. ꝭa ꝭe. q. 32. Aliqd pót eẽ illicite acq̃sitũ tripli citer. ꝑmo mõ q̃n id qd illicite acq̃ri

tur debet ei a quo acquisitū ē. ꝛ h̄ siue ñ trāsferat dñiū vt in rapina ꝛ furto. siue ēt trāsferat vt in vsura. ꝛ ꝺ talibus cū qs teneat ad restōez ñ pōt elyna fieri. 2° mō ē aliquid illi cite acqsitū qꝺ ille q acqsiuit non pōt retinere. nec tñ debet ei a quo acqsiuit. qꝛ. s. ꝯ iustitiā ē datū. ꝛ ꝯ iustitiā fuit acceptū vt in symonia vbi vterqꝫ ꝯ legē dei agit. ꝛ iō dꝫ h̄ ī pias cās erogari. Et eadē rō in silib⁹ ī qb⁹ datio ꝛ acqsitio ē ꝯtra legē. 3° mō ē aliqd illicite acqsituꝫ ñ qdē. qꝛ ipa acqsitō sit illicita. sed qꝛ illꝺ ex q̄ acqrit ē illicitū. ꝛ ī his qdē trāsfert dñiū nec ꝯpetit repetitio. sicē pꝫ ꝺ eo qꝺ mlier acqsiuit ꝑ meretriciū. ꝛ h̄ ꝓpe vocat turpe lucrū. tal' ei mlier turpit agit ꝛ ꝯtra legē. sꝫ ī eo ꝙ accipit iniuste ñ agit nec ꝯtra legē. vñ ꝙ accipit retineri pōt. ꝛ ēt de eo elyna fieri sꝫ ñ oblatio publica ad altare. A. Iuxͣ illud Deut. 23. Nō offeras mercedē prostibuli ꝛc. B. Et hanc distinctōez ꝓbat Aug. 14. q. 5. ñ sane. in fi. A. Idē qꝺ in hoc. §. notat ī sū. ꝯ. li. 2. ti. 8. q. 21. Et ad ṗdictoꝝ intelligentiam sciēdū ꝙ qñ turpitudo est ex ꝑte dātis ꝛ accipiētis regulr ī foro pniali ñ cogit qs erogare vl' restituere nisi ad h̄ fuerit iudicialr cōdēnatus vel sibi a ꝯfessore fuerit iniunctū ꝓ satisfactōe peccati. vl' nisi a iure sit ꝑticulariter exꝓssum vt in symonia ex q̄ regulr restitutio est faciēda eccl'e in cuius iniuriā acceptū ē. Et h̄ pñt colligi ex notatꝭ per glo. Ray. ī ti. de rapto. §. nunquid de fornicariys. super ṽbo restituere. ꝛ. §. circa pedagia. sup ṽbo tenet. Et qñ erogatio necessaria facienda ē vocat potius restō seu satisfactio. ēt qñ in paupes faciēda fit. ex ꝺ vsuris cū tu. Sꝫ qñ erogatio ñ ē nccīa vocat ꝓprie elyna. iuxta illꝺ Thob. 4. Ex tua sba fac elynā ꝛ qñ restō non ē necessaria facienda certe ꝑsone semꝑ pōt dari pauꝑibus. ꝺ. c. cum tu. Sꝫ aliqñ datur vt satisfactio. aliqñ vt elyna. vt pꝫ ex ṗdictis. B. Et de ista mā vide ĩ. restō. 1. §. anpe. De acqsitis ꝑ ludū alee. vide. ĩ. ludus alee. De materia ēt elyne habes ēt plura. ĩ. satisfactio. §. 5. ꝛ vlti.

Lemosina. ij.

qs pōt facē cā. Utꝝ rligiosus possit facē elynā? R. fꝫ Ray. ñ qꝛ nihil hꝫ dis. 54. abbati. ꝛ. 12. q. 1. ñ dicatꝭ. ex ꝺ sta. mo. cū ad mōasteriū ī fi. Si aūt mōach⁹ administratōem hꝫ. pōt ꝛ dꝫ facē elemosynā imo q̇cqd supest in pias cās erogādum ē. 12. q. 1. qꝛ tua ī fi. 86. dist. ñ satis. vltra mediū. nisi forte talis esset administratio ꝙ qcqd supest refundat ad monasteriū ul' aliquē spālem vsum. vt ī qbusdā prioratibus. Itē si mōachus vidēret aliquē īdigere ad morte. dꝫ dare. qꝛ in h̄ cāu oīa sunt cōīa. 67. dis. sicut hi. Nec obstat si abbas ꝯdiceret. qa dꝫ magis obedire deo q̄ hoībus Con. Tho. fa fe. q. 32. ꝛ in. 4. dis. 15. addens ꝙ citra extremā necessitatē monachus aliqd modicū dare pōt abñte abbate sub spe ratihabitōis. A. Con. ēt Host. in sum. ꝯ. li. 2. ti. 8. q. 26. vbi hñt oīa que in h̄ §. dicūtur. B.

¶ Quid si mōachus de volūtate abbatꝭ vadit Romā l' ē ī studio nūquid pōt facere elynā? R. fꝫ Ray. sic. Nā corꝑo ꝙ dedit sibi liniam

eūdi uel ſtandi.itelligiẗ ei ꝯceſſiſſe lniam faciēdi ea q̄ honeſti ſcolāes ⁊ pegrini ſolēt facē.ar.ꝺ of.ꝺl.ꝓ terea.ff.ꝺe iuriſ.om.iud.l.2.⁊.ff.ꝺ iudi.ſi lōgius.ita tñ qꝫ moꝺrate fa ciat.ff.ad mace.itē ſi filiꝰ.§.qꝺ ꝺr Con.Hoſtiē.⁊ Tho.in.4.diſ.15. A.Con.ēt Albꝛicus.vt in ſum.ꝯ. eo.ti.q.27. B.

2 ¶ Nūqd vxoꝛ pōt facē elȳnā ſine lnia viri? R.ſm Ray.ſi vxoꝛ habꝫ res pafrenales.i.ꝓpꝛias ꝑter dotē vbi hꝰmōi pafrenalia ꝺ ꝯſuetudie locū hñt ⁊ vxorꝭ ſt.pōt ꝺ illis etiā iuito marito elȳnam facere.C.ꝺe pac.ꝯ.hac lege.A.Et ibi patꝫ qꝫ h bōa pafrenalia q̄ ſt ꝑter dotē non ſolū ꝺe ꝯſuetudie ſꝫ ēt ꝺe iure pti nēt ad vxoꝛē.huic tñ iuri poſſꝫ ꝺ rogari p ꝯtrariā ꝯſuetudinē ſic cō tingit i aliqbus partibus.ſm Gl. Ray.vt in ſū.ꝯ.eo.ti.q.28.B.Itē ſi vxoꝛ ē lucroſa ita.s.qꝫ exhibita ꝺbita gubernatōe domꝰ opibꝰ ſuis lucreẗ pōt ꝺ h facē elȳnā.nec itelli go ꝺducēdas expēſas vicꝰ ſui qꝛ vir teneẗ ad oia eiꝰ onera pp dotē. ⁊ ēt pp obſequiū ab vxoꝛe exhibi tū.A.Hoc vꝫ fuiſſe dictū.Albꝛici .s.qꝫ vxoꝛ ex dcō lucro pōt faceꝛ elȳnā.vt pꝫ i.ꝺ.q.28.B.De rebꝰ quoqꝫ viri vt ꝺe pane vino ⁊ huiꝰ modi q̄ ꝺ approbato moꝛe ſolent ad diſpēſatōeꝫ vxoꝛis ptineꝛ pt ⁊ dꝫ facē elȳnas.moꝺrate tñ ⁊ ſꝫ fa cultates viri ⁊ maioꝛē lꝫ mioꝛē mlꝫ titudieꝫ ⁊ ncēitatē paupeꝝ.⁊ dꝫ ſi bi foꝛmaꝛ ꝯſciaꝫ qꝫ non diſpliceat marito.lꝫ aliqñ ꝓhibuēit.qꝛ qñqꝫ ꝓhibēt vt tēperēt vxoꝛis ñ a toto ſꝫ ab exceſſu.Pōt ēt ſibi foꝛmaꝛ ꝯſciaꝫ ex miſeria paupis cogitās qꝫ ſi maritꝰ viderit illū placēt ei qꝫ ſibi facēt elȳnā.Si āt oīo dictat ſi bi ꝯſcia qꝫ viro diſpliceat depōat eā ſi pōt.⁊ ſi ñ pōt deponere ñ dꝫ dare.h dico niſi videret eū idigēt ē ad moꝛtē.Et qꝺ dixi ꝺ rebꝰ viri itelligas ēt ꝺ rebꝰ dotalibꝰ.nā illa rū dñiū penes viꝝ ē.C.ꝺe rei ven. dote ancillā.C.ꝺe iure do.i rebus Cō.hoſti.⁊ Tho.ſa ſe.q.32.⁊ in 4.diſ.15.A.Cō.ēt Albꝛicus.vt pꝫ in.d.q.28.vbi ēt dꝛ ſm gl.Ray.qꝫ ſi mulier ēt latēter ꝺe elemoſynas moderatas ꝓ ſe ⁊ ꝓ viro ſuo vti liter gerendo cōe negociū nō pec cat qꝫuis cꝛedat qꝫ viro diſpliceꝛet ſi ſciret.⁊ ſufficit i h cāu qꝫ nō ve niat ꝯtra ꝓhibitōeꝫ mariti.⁊ qꝫ eū ñ ſcādalizet.B.Sꝫ an vxoꝛ exñs i mrīmonio ſo poſſit ꝓuideꝛ filijs q̊s habuit ex pꝛio.vīꝺ.ī.vxoꝛ.§.2.

3 ¶ Nūqd filiuſfamilias pt elȳnā faceꝛ? R.ſꝫ Ray.Si hꝫ peculium caſtrēſe vel q̄ſi pōt.nā q̄ꝫtū ad illꝺ pꝛfamilias cenſeẗ.ff.ad mace.l.1. De peculio v̊o ꝓfectitio ⁊ aduen ticio pōt ſi credit pr̄em ꝑmiſſurū. alr ñ qꝛ ꝓfecticiū ⁊ qcq̇d ex eo ac griẗ pr̄is ē.aduēticiuꝫ v̊o ē pr̄is q̄ ad vſūfructuꝫ.vt iſti.p q̄s pſo.no. ac.§.1.Si tñ eēt i ſcolꝭ ꝺ lnia patꝛis vel i pegꝛiatōe poſſꝫ ꝺ ꝓfectitio ⁊ aduētitio elȳnā dare.ar.ff.ꝺ iudi. ſi lōgius.⁊.ff.ad mace.Itē ſi filiuſ fa.§.qꝺ dꝛ.Quid āt ſit peculiū ca ſtrēſe ⁊ hꝰmōi vide.ī.peculiū.A. De his peculijs.⁊ ꝺe his ēt q̄ ſūt i hoc.§.hēt i ſū.cō.li.2.ti.8.q.31.B

4 ¶ Utruꝫ ſeruus vel ancilla poſſit facere elȳnam ꝺe rebus domini? R.ſm Tho.in.4.diſ.15.Serui an cille ⁊ famuli q̄ꝫuis ſint libere cō ditionis non poſſunt elemoſynas dare ꝺe rebus dominoꝝ ſine coꝝ

ꝯsensu. mihi panē ꝛ hꝰmoi q̄ n̄ īferꝛet sensibile nocumentū. Si ēt ipe famu lus sit dispensator rex nō tn̄ ponit dispēsator qi potestatē aliquā ī rē dn̄i bn̄s. sꝫ quasi tractās eā ad vti litatē dn̄i. De p̄cio aūt sui seruitij ꝯstat ꝙ pōt elēosynaꝫ darē. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 32. B.

Emphiteosis

q̄d ē? R. Emphiteosis grece latine melioratio dr̄. Ab initio ei p hunc ꝯtractū viles q̄dā terre ꝯcedebant. q̄s recipiēs meliorab at ꝛ meliōatōes sue erāt ꝙ postea pmissū ē de fertilibꝰ ꝛ fructuosis ꝛ ꝯsistit i rebus soli tn̄. A. Hoc fuit dictū Hosti. vt pꝫ in sū. ꝯ. li. 2. ti. 8. q. 39. in principio. B. Qd̄ ꝛ iuxta vulgare q̄rdā dr̄ datio ad liuellū.

1 ¶ Emphiteosis n̄ aliter contrahit nisi scriptura interueniente. C. eo. l. i. Itē p ꝯsēsuꝫ dn̄i ꝛ emphiteote i h. s. vt stati dn̄s aliq̄d p̄ re accipiat. s. qd̄ inter eos ꝯuenerit. Itē vt de cetero singulis āniis ꝯuentū canonē soluat. vt insti. loca. §. adeo. A. Idē i sū. ꝯ. d. q. 39. vbi ēt ponit fm Hosti. ꝙ in. §. se. hēt. B.

2 ¶ Cōtrahit aliq̄n ad tpus. i. vsꝙ ad. 10. vel. 20. ānos. i quo ēt succedit hr̄s vsqꝫ ad ipm tp̄s. aliq̄n cōtrahit iperpetuū. ꝛ tūc n̄ aufertur emphiteote vel ēt hr̄dibus eiꝰ q̄diu soluerent canonē.

3 ¶ Possessio eccle n̄ pōt de nouo dari i ēphiteosim ppetuo ex̄ de re. eccle. alie. nulli. A. Ibi ꝓhibetur gnālr ois alienatō rei imobilis ecclesie. Ibi ēt nōt dn̄s An. de bu. ꝙ locatio dr̄ alienatio qn̄ ē ad decē ānos vel vltra. A. Si tn̄ possessio ipa pus erat emphiteotica ꝛ puenit libere ad ecclesiaꝫ. bn̄ poterit dari in emphiteosim alteri ēt ppetuo A. Hoc n̄ ꝓbauit. B.

4 ¶ Quid si nā hꝰ ꝯtractus? R. fm Hosti. De nā huius ꝯtractus ē vt si ꝯtrahētes aliq̄d pacti sīt id obseruet. ꝛ si nihil paciscāt dꝫ pēsio solui nisi res ex toto perierit. Quidā ēt intelligūt si septē ptes p ierit. Aliq̄ itelligūt si tn̄ medietas pierit qd̄ equiꝰ ē ar. ff. de vsufruc. ēt ptis A. Ibi ēt dr̄ ꝙ i dubio ptis appellationi itelligit dimidia. Iō cū iura dicāt ꝙ ex ptis d̄ pditione non liberat emphiteota intelligit de dimidia tn̄. vt vsqꝫ ad istā ptē in nullo liberet. sꝫ vltra medietatē dꝑditio n̄ liberet in totū. sed ꝓ rata. ar. l. q̄ de tota. ff. de rei ven. ꝛ secūdū hoc pōt teneri pria opinio B Itē d̄ nā hꝰ ꝯtractus ē vt liceat emphiteotā repellere si p triēniuꝫ i secularibꝰ. vel p biēniū i ecclesiasticis n̄ soluerit pēsionē. 10. q. 2. h ius. v. q rē. nec tenet dn̄s cēsū regrere. qꝛ dies statuta ꝓ dn̄o iterpellat. C. e. l. 2. § si aūt nihil. Repellet aūt fm q̄sdā ꝓpa auctoritate. fm alios ꝙ veriꝰ ē p iudicē. Idē Inno. ꝛ h nisi celeriter satisfaciat hꝫ ꝙ dr̄ ex̄ d̄ loca. ꝛ ꝯduc. pp. i fi. ꝛ dico celerit i. anq̄ꝫ paciat se trahi ad iudiciuꝫ. Alij tn̄ alr exponūt illā celerē satisfactiōeꝫ. A. Glo. i. c. si. ex̄ d̄ loca. dicit ꝙ h celeritas ad modicū tpus refert post biēniū respectu ipsius biēnij sic h adiectō plꝰ ad modicā q̄titatē refert respectu q̄titatꝭ noiate. ff. d̄ v. signi. d̄ adiectio. Et illud modicū ꝯsiderabit iudicꝭ arbitrio ex q̄ dterminatū n̄ ē iure. s. d̄ offi. dle. de cāis. Dn̄s vo Ant. de bu. ibidē dic ꝙ n̄ solues canonē infra

dicẽtiũ ꝑuatus ẽ ipo iure ƀƺ cõeƺ sẽ tẽtiã doc. ⁊ ꝙ regulr̃ executõe ſcã a iure nõ admittiť purgatio. ſed h̃ ex gr̃a ⁊ spãliter admittiť dũmõ si at celeriter subdẽs ꝙ dr̃ celeriť sa tisfieri qñ icõtinẽ i purgat morã sine aliq̃ iudicio ⁊ spõtanee. si gͦ expectat iudiciũ ñ vr̃ celeriter satiſ facẽ. h̃ ille. Ur̃ ergo ꝙ pᵒ vocatõƺ ad iudiciũ ñ possit purgari dicta mora. añ v̾o sic dũmõ ĩfra mõicũ tp̃s arbitrariũ. B. Jtẽ põt emphi teota ius suũ alteri vẽdere m̃ prius reqsito dño ⁊ ꝓposito ꝑcio q̃ᵹtuƺ reuera iuenire põt dñs ei si ꝯpare velit cuilibƺ ẽptori ꝓponẽdᵒẽ. sƺ si lniam dat vẽdi põt qñ ẽt si taceat lapsis a denũciatõe duobᵒ mensi bᵒ vẽdi põt ẽt siñ ꝯsensu dñi dũm̃ ñ ꝑsonis ꝓhibitis vt sunt persone potẽtiores vel alie q̃ ñ sĩ soluẽdo. ar. ff. q̃ satisda. cog. l. 2. ⁊ illũ qdeƺ cui sic vẽdiť m̃ť dñs suscipe. ẽphi teota v̾o si secᵒ fecerit ius suũ amit tit. De his oĩbᵒ nõ ex̃ ꝺ loca. ⁊ ꝯ duc. potuit. A. idẽ ꝙ hẽť i h̃. §. hẽť ẽt i sũ. cõ. li. 2. ti. 8. q. 40. B.

5 ¶ Utꝝ emphiteota possit ius suũ donare sine ꝯsensu dñi? R̃. ƀƺ Ho sti. põt ẽt dño irreqsito. C. ꝺ sũdis l. i. li. xi. insti. locati. §. adeo. Forte simiľ ẽt põt pignori dare. Jdem Jnno. ⁊ Ber. A. Hoc tãgit gl. ex̃ de loca. c. fi. ⁊ idẽ qꝺ in h̃. §. hẽtur i sũ. cõ. eo. ti. q. 41 B.

6 ¶ Quid si emphiteota soluit cẽsũ ꝑñtibᵒ ãnis. lƺ añ cessauerit a solu tõe p. x. ãnos vel plures. nũqd pt̃ expelli? R̃. Nõ. sƺ tutiᵒ ẽ. C. de iure emphi. l. pe. A. Jsta. l. paꝝ facit. Jdẽ m̃ nõť i sũ. ꝯ. e. ti. q. 42. ƀƺ hos. p. l. pe. C. de apoc. li. x. Jdẽ etiam nõt glo. in. c. fi. de loc. Additũ ꝙ hoc veꝝ ẽ i ꝑuato ⁊ ĩ ecclesia non collegiata qñ eius rector recepit canoneƺ. ñ aũt i collegiata qñ ꝑlatᵒ recepit censuƺ sine ꝯsensu capituli nisi postea capitulũ ꝯsẽsissƺ. Et ibi nõt dñs Ant. de bu. ꝙ ex hoc põt argui ꝙ q̃uis delictuƺ prelati nõ noceat ecclesie. m̃ ꝺlictuƺ collegiꝫ bñ nocet. vt ẽ glo. nõ. de ordi. cog. c. 2. ⁊ de do. ⁊ cõtu. c. pe. ⁊ i regu la. delictũ. Jtẽ ẽt delictũ vniᵒ recto ris ꝑiudicat ecclie q̃ hƺ solummõ vnũ rectorẽ. Secᵒ aũt in eccl̃ia col legiata. Refert etiã ibi Bar. i. l. 2. C. de iure ẽphi. limitare ꝑdicta di cẽdo ꝙ si dñs emphitheosis rece pit ꝓ tp̃e ꝑterito pẽsionẽ tũc p hãc receptionẽ sibi nõ ꝑiudicat. qꝛ põt ipse vtrũq͂ petẽ. s. pẽsionẽ ⁊ expl̃ sionẽ ergo p receptõeƺ vniᵒ nõ vr̃ renũciare alteri. Si v̾o recepit pẽ sionẽ ꝓ futuro sine ꝓtestatõe tunc sibi ꝑiudicat. Dñs Anto. ⁊ gl. ibi siliť ⁊ ꝑfati doc. videť ibi sentire ꝙ ẽt receptio ꝑteritarũ pẽsionũ ꝑiu dicat nisi fiat cũ ꝓtestatõe. ƀm do minũ Anto. Põt ꝯcõdari ꝙ si pẽ sio recipiať ꝓ tp̃e q̃ nõdũ ẽphiteo ta ceciderat a iure suo ñ ꝑiudicet cũ illi debeať silr̃ ⁊ iᵒ sb̃sequẽs expl̃ siõis vt dr̃ Bar. Qꝺ si recipiať ꝓ tp̃e quo ẽphiteota iã ceciꝺrat a iu re suo ꝑiudicet sine ꝓtestatõe cũ iã nõ pẽsio ꝓ re sƺ oĩs fructᵒ ⁊ res ei debeať. C. ꝺ rei vẽ. certũ. iõ tũc i re cipiẽdo sibi ꝑiudicat nĩ ꝓtesteť ƀƺ dñm Anto. de bu. 2. ẽt dcõ ꝯriatur dñs Anto. dicẽs ꝙ recipiẽs censũ ꝓ tp̃e futuro siue ꝓtesteť siue ñ sẽp sibi ꝑiudicat nec ꝓtestatiõ ipsũ i ali quo iuuat nã illa ꝓtestatio ẽ ꝯria facto. qꝛ nõ ẽ possibile ꝙ pẽsõƺ re cipiat ꝓ anno futuro ⁊ ꝙ possit eã

expellē.ar.c.cū.M.de ꝯsti. Pōt dici ꝙ h̄ veꝝ ē recipiēdo noīe pēsionis. sꝫ si ꝓtestet ꝙ n̄ recipit ꝓ pēsiōe sꝫ ꝓ pte sui debiti n̄ ꝑiudicat. cū h̄ sciā n̄ ꝯriet ꝓtestatiōi. ꝛ ita itelligit dc̄ꝫ Bar. Itē gl. i dc̄o.c.fi. ex̄ de loca. sentit ꝙ dn̄s possit ēphiteotā n̄ soluētē expellē iuris auctoritate ēt sine auctoritate iudici. dn̄s Anto. refert Bar. dicē i.l.2.C.d iure emphi. ꝙ dn̄s hꝫ ptātē turbādi sꝫ n̄ expellēdi emphiteotā n̄ soluētē canonem ifra biēniū q2 ēphiteota hꝫ possessiōem nālem sꝫ dn̄s ciuilē. sꝫ ꝑ viā iudicij bn̄ posset. ꝛ illud credo veꝝ nisi ex ꝯtētiōe passionis nālis ꝯtigēt repl'sio dn̄i a sua ciuili quā tenet aīo. nā tūc dn̄s pōt se ꝯsīdere ꝛ icōtinenti emphiteotā expellē a sua nāli. ar.l. clā possidē.§.q ad nūdinas.ff. d acq. pos. ꝛ ex̄ d ꝓba.lꝫ cāni. Itē gl. i dc̄o.c. fi. dic̄ ꝙ ꝑꝑ sterilitatē rei ēphiteotice n̄ minuit pēsio lꝫ minuat ꝑꝑ sterilitateꝫ rei locate. vt ex̄ de loca. c. pl'. Et vt nōt dn̄s Anto. i dc̄o.c.fi. idē dicūt Specu. ꝛ Ja. de are. ꝛ Cy. ꝛ Bar. subiūgēs rōnē. q2 i locatiōe ꝑciū qd annuati exoluit dat respectu fructuū q ꝑcipiūt. ꝛ q̊dā mō vꝫ i ea tacita emptio fructuuꝫ. ergo si ꝯcipit vltra dimidiā iusti ꝑcij pōt petere remissiōeꝫ n̄ āt ē sic i ꝯctu emphiteotico. q2 ibi nihil datur ꝑ respectū ad fruct9 sed i recognitiōe dominij. Secus si census eēt magn9 rōne fructuuꝫ. q2 tūc bn̄ deberet fieri restitutio fructus.

Mptio et venditio.

Secūdum Host. cū pure fit vēditio etiā sine scriptꝭ de re que degustatiōem n̄ exigit. oē ꝑiculū spectat ad ēptorē excepto casu publicationis ꝛ nisi paciū mora vel culpa seu callidas iteruenerit. Idem de emolimēto. A. Idem i sū. cō. li. 2. ti. 8. q. 7. B

¶ Quid si dol9 dat cām ꝯctui? R. n̄ tenebit vēditio. vt s̄. dol9. §.2.

¶ Utrꝝ liceat aliqd vēdē pl9 q̄ꝫ ualeat vel emere minori ꝑcio. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 77. Dicēdū ꝙ cari9 vēdere aut vili9 emē rē q̄ꝫ valeat ē ē iniustū ꝛ illicitū nisi res q̄ vendit cedat i ꝯtrimētum vēditoris q mltū re illa idiget. nā i tali casu iustū ꝑcium ē vt non solum respiciat ad rem q̄ vendit. sed etiā ad dānum qd vēditor icurrit ex vēditione. ꝛ sic licite pōt vendere pl9 q̄ꝫ valeat ſm se. q̄ꝫuis nō vendat pl9 q̄ꝫ valeat ipsi venditori. Qd si emptor iuuetur ex re quā emit. sed venditor n̄ dānificat carēdo re illa nō dꝫ eā ꝯfuēdere q2 vtilitas q̄ alti accrescit n̄ ex vēdēte. sꝫ ex ꝯditiōe ementis. Null9 aūt dꝫ vēdere alti qd nō est suuꝫ. Qd āt lex hūana hāc i eq̄litatē totalit n̄ ꝓhibet. Dicēdū ꝙ lex hūana multa ꝑmittit ipunita. Un̄ i hoc casu pōt solū qn̄ ē magn9 excessus. puta si aliqs sit decept9 vlt dimidiū iusti ꝑcij. tunc.n. cogit ad restitutionē. A. i. vl ꝙ restituat res vel reddat ꝑciū vel ꝙ emptor suppleat qd deest iusto ꝑcio. C. de rescin. vēdi.l.2. B. Lex aūt dīna nihil ipunitū relinqt. vn̄ ſm dīnā legē illicitū reputat si i emptiōe ꝛ vēditiōe nō sit obseruata eq̄litas iusticie. ꝛ tenet iste q pl9 hꝫ recōpēsare ei q dānificat9 ē si sit notabile dānū. qd iō dico. q2 iustū ꝑciū reꝝ qn̄q3 n̄ ē pūctalit ꝯterminatū. sꝫ magl i q̄dā estiatiōe ꝯsistit ita ꝙ modica

additio vel diminutio ñ videt tol-
lere eq̄litatē iusticie. De hac ēt mā
nōtur. 10. q. 2. h ius. vbi dī. A. nō i
tex. sed i gl. B. q̄ i venditōe pl⁹ of
ferat q̄z res valeat. ecclia ñ dz plus
recipe sed tm̄ iustū p̄ciū. lz lex di-
cat q̄ ꝯhētes pn̄t se iuicē dcipe. A
ff. de mino. l. i cāe fa. §. pli. B. nā
ecclia i suis ꝯtractib⁹ ñ dz dolum
facē. ex̄ d dona. p tuas. A. Idē qd
i h. §. nōt i sū. ꝯ. eo. ti. q. 9. B

3 ¶ Utrū negociādo liceat cari⁹ ali
q̇d vēdē q̄z emptū sit. R. fm Tho.
fa fe. q. 77. Nihil ꝓhibet lucrum
ordinari ad aliquē finē necessariū
vel hōestū. ⁊ sic negocia licita red
dent sic cū aliqs lucrū moderatuz
qd negociādo q̄rit ordinat ad do
m⁹ sue sustētatiōez. vel ēt ad subue
niēdū idigētib⁹. aut ēt cū aliqs ne
gociatiōi itēdit pp publicā vtilita-
tem. ne. s. res necessarie ad vitā pa
trie dsint. ⁊ lucrū expetit ñ q̄si finē
sz q̄si stipēdiū sui labōl ⁊ sic p̄t qs
cari⁹ vēdē q̄z emit. A. Propter p̄-
dicta vitiū vitat itentiōis vt nego-
ciatio nō dicat illicita ex itētione ñ
tm̄ ex his pōt res pluris vendi vt
pōt colligi ex dictꝭ eiusdē Th. ⁊ ex
his q̄ notāt i sū. ꝯ. li. 2. ti. 8. q. 15. nā
ñ licet rem carius vēdere q̄z fuerit
empta. nisi fuerit mutatum p̄cium
rōne forme tpis vl' loci fm doc. ⁊
nōt dn̄s Pe. d anchorana. i. c. I. d
vsuris li. 6. ⁊ iter mutatōes forme
vr etiam posse ꝯp̄hendi si qs eme
rit merces i magna q̄ztitate ⁊ miu
tim vēdat. solēt eni res i magna q̄z
titate cōiter meliori foro vēdi. B.
Silr ēt si ipse i aliquo meliorauit
rem aut ēt q2 p̄cium rei mutatuz ē
fm diuersitatē loci vel tpis. vel pp
piculū cui se exposuit trāsferendo
d loco ad locū. vl' eā ferri facien-
dū tm̄ moderate. vt Ray. addit. A
Idē fm Tho. habet i sū. ꝯ. dicta. q
15. B. Et de hac materia habet. j.
vsura. 3. §. 9.

4 ¶ Utrū vēditio reddat i iusta pp d
fectū rei vēdite vel ēt pp latentem
eius bonitatem. R. fm Tho. fa fe
q. 77. Circa rē q̄ vēdit triplex dfe
ctus ꝯsiderari pōt. Prim⁹ qdē fz
speciē rei. vt puta si vēdit aurical
cū ꝓ auro. aut vinū mixtū aq̄ pro
puro. f⁹ dfect⁹ ē fm q̄ztitatē pōdris
vl' mēsure. vt si q̇s vtat sciēt dficiē
ti pōdere vl' mēsura. 3⁹ dfect⁹ ē ex p
te q̄litatꝭ. puta si aial ifirmū vēdat
q̄si sanū. i his trib⁹ casib⁹ si qs vē
ditor sciēt offēderit fraudē ꝯmittit
⁊ illicita ē vēditio ⁊ ad restitutōez
tenet. Si v̓o eo ignorāte aliqs p̄-
dictoꝝ defectuūz i re vendit fuerit
vēditor qdē ñ peccauit tm̄ cū ad e⁹
noticiā puenerit tenet dānū recōpē
sare emptori. Et ex his pz q̄ illici
tū est vēdere aurū vel argētū alchi
micū ꝓ vero. q2 ñ ē adeo puꝝ sic
veꝝ. nec hz oio easdē ꝓprietates
sic ꝓp̄etatē letificādi. aut q̄ valet ꝯ
certas ifirmitates ⁊ h⁹mōi. Si aūt
p alchimiā fieret veꝝ aurū ñ eēt il
licitū vēdere ꝓ v̓o. q2 nihil prohi
bet artez vti aliqb⁹ nālib⁹ cāis ad
ꝓducēdos naturales ⁊ veros effe
ctus. sic Aug⁹ dic i li. de tri. de his
q̄ arte demoniū fiūt. Et qd dēz est
de venditore. itelligēdū ē ēt ex pte
emptoris vt qñ venditor crederet
rē suā min⁹ p̄ciosā esse q̄z sit. vt pu
ta vēdit auꝝ ꝓ minori p̄cio q2 cre
dit eē auricalcū aut aial sanuz qd
putat ifirmū. nā emptō si h cogno
scit iniuste emit ⁊ ad ꝛ̄stitutōez tenet
A. Idē qd i h. §. hr̄ i sū. ꝯ. li. 2. ti.

8.q.xi. B

5 ¶ Utrum vẽditor teneat dicere vitium rei tradite. R. fm. Tho. vbi s. Uẽditor q rẽ vitiosã vẽdẽdã expõit ex h ipso dat ẽptori dãni vel piculi occasionẽ. dãni qdẽ si pp huiusmõi uitium res sit minoris pcij τ ipse d pcio nil minuit. piculi ãt si pp huiusmõi vitiũ usus rei reddat ipeditus l'noxius puta si qs vẽdat alicui equũ claudicãtẽ p vloci. l' domũ rumosã p firma vl' cibũ corruptũ aut venenosũ p bono. Unñ si huiusmõi vitia sint occulta τ vẽditor ñ tegat. ẽ dolosa τ illicita vẽditio τ vẽditor tenet ad dãni recõpẽsatõez. Si vo vitiũ sit manifestũ. puta cũ equus sit monoculus vel vsus rei. τ si ñ pcetat vni põt pcetere alteri. τ vẽditor pp huiusmõi vitiũ subtrahat de pcio qtum oz. ñ tenet ad manifestãdũ vitiũ rei. qr forte pp huiusmodi vitiũ emptor vellet plus subtrahere q esset subtrahendũ. vñ vẽditor põt licite vitiũ rei reticere. A. Idẽ i sũ. p. co. ti. q. 13. B

6 ¶ Quid si aliqs portans merces ad locũ vnũ scit multos se seq cum similibus qd si dicẽt ñ posset merces suas adeo care vendẽ? R. fz Tho. sa se. q. 77. Uẽditor q vẽdit rẽ fm pciũ qd inuenit nõ videtur ptra iusticiã facẽ si qd futurũ ẽ ñ dicit si tñ diceret vel de pcio subtraheret abundãtioris esset vtutis. qyuis ad h ñ videat teneri ex iusticie debito. A. Idẽ i sũ. p. co. ti. q. 14. B

7 ¶ Quid de mercatoribus q inter se pueniunt vt certo pcio vendãt. R. fm Host. Pactũ illicitũ ẽ. τ silr si quis in ciuitate ipetraret vt sibi soli vendere liceat. Qd si qs huiusmõi officiuz exerceat dz fm leges suis bõis expoliari τ exilio ppetuo dãnari. τ silr pcedentes puniri. A. i. officiales q pdicta monopolia pcedũt vel ñ puniũt. vt i. l. d q statiz. B. C. d monopo. l. vna. A. Ibi dr Iubemus ne qs cuiuscũqz vestis aut piscis aut pecinũ vl' cuiuslibz alterius ad victũ vel ad quecũqz vsũ ptinẽtis speciei vel cuiuslibet materie p sua auctoritate vel sacro iã elicito aut i posterũ eliciẽdo rescripto. aut pragmatica sanctiõe. i. causali seu statutaria ordinatiõe. pragmaus .n. ẽ causa. ide pragmaticus .i. causatiuus vl' causidicus fm Catholicõ. Seqt. vel sacra nre pietatis annotatiõe monopoliũ audeat exercẽ. Ne ve qs illicitis habitis pcuẽtionibus piuret aut paciscat vt species diuersorum corporum negociatiõis ñ minoris q iter se statuerint uenũdet. edificiorum qz artifices aliorumqz diuersorum operum pfessores τ balneatores penitus arceãtur pacta iter se pcõere. ut ne quis qd alteri pmissum sit opus impleat vt iniunctã alteri sollicitudinẽ alt itercipiat data lnia uni cuiqz ab altero ichoatũ τ derelictũ opus p alterũ sine aliq iiore dispẽdij iplere. si qs ãt monopolium ausus fuerit exercẽ. bonis pprijs spoliatus. ppetuitate dãnet exilij. B

8 ¶ Quid de ill' q uendere nec emẽ nouerũt nisi cũ mendacijs piurijs τ iuramentis. R. fm Ray. Quotiens causa decipiendi piurant l' mẽtiunt peccant mortalit. τ tenentur ad restitutionem. A. s. inquãtũ decipit primũ. ut dicit glo. Ray. nõ distinguit utrum dcepit i modico nec magno. vt i sũ. p. co. ti. q. 18. B. Si ãt qs ignorant dicẽ falsũ credẽs dicẽ uerum. uel ẽt si dicit sciẽter nõ itens

dens nocē ꝑximo ſʒ ſe idē nō ſuare. nec pp̄ h̄ rē ampli⁹ debito ſupuēdat. tale mēdaciū pōt dici ueniale. ſi tñ iurat uel ꝑiurat peccat mortalit̄. uide. ĩ. ꝑiuriū. A. Idem i ſū. ꝯ. dc̄a. q. 18. ubi additur ꝙ dicti tales debēt ꝑter reſtitutionem iduci ad largas elẏas faciēdas ꝓ aiab⁹ illoꝝ de q̄ꝝ rebus lʒ ignorāt forte aliqua habuerūt. Ibi ēt dr̄ ſecūdū Hoſti. ꝙ lʒ Ray. dixerit mendacium ex q̄ alter n̄ dānificat̄ ueniale tñ ex q̄ aſſidue ꝛ de ꝯſuetudine qs mēti̇t̄ nr̄ mortale. ſicut ꝛ ebrietas ſi ſit aſſidua mortale ē. 25. diſ. §. alias. Itē ēt de mēdacio ꝯſuetudinario uidet̄ ſentire Tho. ſa ſe. q. 110. arti. 4. Item ut pʒ i dc̄a. q. 18. glo. Ray. dīc ꝙ mercator de ſuis mercib⁹ pōt accipe moderatū lucꝝ qd̄ ad arbitriū boni uiri limitandum ē. q̄ꝛ n̄ ē deťminatū quātū i ſingulis ſolidis aut libris aut marchis accipe liceat de lucro. Con. Tho. Hoſti. aūt dīc ꝙ ad h̄ ꝙ mercatores ſine oī fraude officia ſua exerceant bona fide. ꝯſulerē talibus ꝙ d̄ lnia epi ſui ſciēt quātū pñt lucrari i mēſura bladi ꝛ uini ꝛ ſil̄ibus uel quātū pñt vltea q̄ȝ emerēt ꝓ libera vēdē i recōpēſatiōe laboris ꝛ expēſarū. ꝛ ſi ſic vēderēt ſine m̄dacio ipſos crederē eē i tuto. Si āt n̄ faciūt ſine ꝑiculo vix euadunt. B

9 ¶ Quicqd aliqs emerit noīe ſuo ēt de pecunia aliena emptori acqritur nō ei cuius fuit pecunia. C. d̄ rei vendi. ſi ex ea. niſi in q̄buſdaȝ caſib⁹. Nā q̄cqd emit̄ de pecunia eccl̄ie ipſi⁹ ē. vt dr̄ ē. ecclia. 1. §. 7. Eodē mō ſi tutor l̄ curator de pecunia minoris emerit ſibi ipſi ꝑdium. nā minor vendicare poterit illud. ff. qñ ex facto tu. l. 2. Idem de milite ſi de pecunia ſua ali⁹ emerit ꝑdiū. C. de rei vendi. ſi vt ꝓponis. Idē i marito ꝛ vxore. q̄ꝛ ſi alt̄ coꝝ aliqd emerit de pecunia quā ei alter donauit poterit ille c⁹ fuerit pecunia illud vtilit̄ vēdicare. ff. d̄ dona. iter virū ꝛ vxo. l. vxoꝝ. marito A. Et ibi pʒ ꝙ h̄ vꝫ veꝝ l qñ vxor vel vir q accepit donū efficit̄ n̄ ſoluēdo. Et idē caſus q h̄nt̄ in iſto. §. nōnt̄ i ſū. ꝯ. li. 1. ti. 14. q. 17. B.

10 ¶ Utrū liber hō vel ꝓpus fili⁹ vēdi poſſit. R. ſm Hoſti. Nō niſi ſolū ꝙ pr̄ vendere pōt filiū nccītate famis vrgente. ita tñ ꝙ ſi reſtituat̄ emptori ꝑcium ſiue a filio ſiue ab alio q̄cūq; ꝛ q̄ñcuq; ipſe fili⁹ i ingnuitatē ꝑueniat. i nullo aūt alio caſu lʒ pr̄i filiū vēdere. Matri etiaȝ nō vrgēte nccītate famis nō lʒ vendere filiū. A. Idē i ſū. ꝯ. li. 2. ti. 8. q. 17. Et ꝑdc̄a ꝓbant̄ in. l. i. ꝛ. 2. C. de pa. q. fi. di. ex his que ibi habent̄ i tex. ꝛ glo. Itē liber hō efficitur ſeru⁹ ſi paciatur ſe vēdi ad ꝑcium ꝑticipandū. Inſti. de iure. perſo. §. ſerui. B. Ad materiā emptōnis ꝛ vēditiōis pñt ꝑtinere multa q̄ hēs ĩ. negociatio. De his q̄ emunt̄ ad certū terminū. ꝛ de his q̄ emūt vinū bladū vt carius vēdāt. ꝛ plura h⁹mōi vide. ĩ. vſura. 3.

Munitas ec-

clesie. Emunitas ē ꝑuilegiuȝ eccl̄iaſtice libertatꝭ vel ꝑſonarū vel reꝝ ad eā ꝑtinētiū. Et dr̄ emunitas q̄ſi ex̄ munia. i. officia. a qb⁹ ſt̄ imunes. vt. ĩ. patebit. A. Hoc fuit dc̄ʒ ray. vt i ſū. ꝯ. li. 1. ti. 14. q. 1. B.

1 ¶ Quā emunitatē hʒ ecclia cōſecrata. R. ſʒ Ray. Hʒ ꝑio vt nulli⁹

ide p vi abstrahat nisi in casib⁹ q̄s
vide. j. emunitas ꝯfugiētiū. §. i. Jtē
ea q̄ i ecclia posita sūt nec p vi nec
p furtū auferēda sūt alit sacrilegiū
ꝯmittit. 17. q. 4. quisqs. A. Al' inci
pit. si qs iuct⁹. B. Jtē q̄ null⁹ mor
tuus i ecclia sepeliat nisi epi abba-
tes aut digni psbyteri aut ēt fideles
laici. 13. q. 2. nullus. Et intelligūt q
dā de illis laicis q miracula faciūt.
Alij intelligūt d fideli idignitate ꝯ
stituto sicut comite ꝛ rege. A. Hoc
fuit dictū Host. q ēt addit q̄ sic de
facto seruat vt in sū. con. eo. ti. q. 2.
Gl. āt i dicto. c. nullus itelligit tex
tū illū generaliter sic sonat. videlȝ
q̄ ois xpianus possit sepeliri in ec
clia nisi expsse in pctō mortali mo
riat vel ei spāliter sepultura dene-
get. ꝛ ita hodie seruatur sed de iu
re aliud vr. Vñ ꝛ p sepeliendis cō
porib⁹ videmus cimiteria sepatiȝ
ab ecclia cōstituta. B. Jtē emuni-
tatē hȝ ecclia q̄ in choro ñ debent
morari laici cū clericis ex de vita ꝛ
hone. cle. c. i. de cōse. di. 2. sacerdo
tū. Jtē q̄ i seculare habitaculū de
cetero nō cōuertat. de cōse. dis. i. li
gna ꝛ in. 5. c. se. ex de reli. do. ad h
A. Jn his ēt. c. pȝ q̄ silr nec ua
sa ecclesiastica nec cortine nec ve-
stimenta nec cetera ornamēta dēnt
pollui cōuiuijs nuptiarū vel alijs
secularib⁹ vsib⁹. Dicit tñ gl. Ray.
vt pȝ i dcā. q. 2. q̄ si legatus aplice
sedis uel eps uel archieps recipet
ab epo vel caplo alicui⁹ ecclie vel
monasterio. bñ posset ornari do
mus ecclesiastica i q̄ recipet corti-
nis ꝛ ornamentis ecclie. B. Jtē q̄
nō possit vēdi pp aliquā necitatē i
Auten. de alie. ꝛ ēphi. §. ꝛ qm col.
9. Jtē q̄ i ea placita secularia non
sūt faciēda ꝛ maxie de cā sangui-
nis ex. e. c. I. ꝛ. c. cū ecclia nec fiāt
ibi parlamenta nec negociatōnes.
ꝛ pcipue nūdinarū. nec strepitus
iudicioꝝ seculariū nec pcessus iu
dicū seculariū. ꝛ snie i dictis locis p
late ipo iure nō valēt ex. eo. decet
domū li. 6. A. Jbi dr. Processus
iudicū seculariuȝ ac spāliter plate
snie i eisdē locis oi careāt robore fir
mitatis. B. Jtē q̄ ibi non fiāt ludi
theatrales cū laruis ꝛ silib⁹ ihone
stis. ex de vita ꝛ hone. cle. cū dco-
rē. Sec⁹ vo de hōestis ꝛ deuotis re
psentatōib⁹. ut repñtare psepe dñi
Herodē magos ꝛ cetera h⁹mōi q̄
magis iducūt ad deuotionē q̄ȝ ad
vanitatē. Et q̄ talia possint fieri. ē
ar. de conse. dis. 2. semel. ꝛ dis. 4. q̄
ris. circa fi. Nā ꝛ qdlibet festū ē si
gnū pteritarū rerū. 75. dis. qd die.
A. Jdē qd nōtur in h. §. habetur i
sū. con. dicta. q. 2. B

2 ❡ Vtrū ecclie nō cōsecrate hēant
pdictas emunitates. R. sm Ray.
Habēt ex. e. ecclie. Hoc aūt intelli
gendū si auctoritate epoꝝ suoꝝ
sūt edificate ar. ex de reli. do. ad h
Et vbi eps posuit primū lapidē ꝛ
edificate sunt vt consecrent. Con.
Jnno. ꝛ Host. A. Jdē in sū. con.
eo. ti. q. 7. B

3 ❡ Vtrū cimiteria habeant emunti
tatē. R. sm Ray. ꝛ hosti. Habent
eandē quā ecclia. vt dictū ē. s. cimi
terium. §. i. A. nisi in duobus ca-
sibus vt ibi in summ. con. eodem.
ti. q. 6. B

4 ❡ Vtrū ecclesia iterdicta pulegiū
emunitatis retineat. R. sm host. ꝛ
Goff. Dicendū q̄ sic. Hec eni re-
uerētia deo debet q non delinquit
nec etiā ecclia sua. ideoq3 nō pdit

ꝑuilegiū. q̄ culpā non cōmittit. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 8. B

5 ¶ Utrū ꝑuata oratoria domoꝝ habeāt ꝑuilegia emunitatis. R. ꝫ hosti. ⁊ Goff. ꝙ nō. Hodie nāq; qḋ ē oratoriū cras poterit eē camera. A. Idem in sū. ꝯ. li. i. ti. 14. q. 9. B

6 ¶ Que ē emunitas ꝑsonaꝝ ecclīe R. ꝫm Ray. Nō debēt fatigari angarijs ⁊ pangarijs. i. ꝫuitutib⁹ ꝑsonaꝝ ⁊ reꝝ. C. ḋ epīs ⁊ cle. oīs. ⁊. l. ꝑsbyteros. 12. q. 2. eccliaꝝ. In necessitate tn̄ vt si ciuitas eēt obsessa nō dꝫ pati ecclia suos rusticos aliquo defendi ꝑuilegio a custodia ⁊ h⁹. imo dꝫ eos cōpellere. ex̄ eo. ꝑuēit A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 16. B.

7 ¶ Quā emunitatē hꝫ ecclia circa res tꝑales. R. i. quidē ꝙ eccl'ijs donari pōt in infinitū. vt dictū ē. s̄. ecclia. i. §. 4. Itē ꝙ relictuꝫ ecclesijs ēt min⁹ solēniter vꝫ. ut. s̄. ecclia. i°. §. 5. Itē ꝙ i ecclia transfert dn̄ium rei solo pacto. cū alijs ꝑsōis sit necessaria traditio. C. de sacrosan. eccle. ut iter diuinū. A. Ibi ēt pꝫ qḋ ḋ est ⁊ circa hospitalia ⁊ circa ꝯcessa in redēptionē captiuoꝝ. B. Itē ꝙ qcq̄d emptū fuerit de pecunia eccl'ie ad eā dꝫ reuerti. ut. s̄. ecclia. i. §. 7. Itē ꝙ nō valet alienatio rei ecclesiastice nisi i casib⁹ q̄s habes. s̄. aliēatio. §. i. A. Idē ēt casus notant in sū. con. eo. ti. q. 17. B

8 ¶ Tꝑales dn̄i q subditꝭ interdicūt ne plat̄ꝭ siue ꝑsōis ecclesiastici qcq̄ꝫ vendant vel emant ab eis vel ipis bladū molāt coquāt panē aut alia huiusmōi obseqa exhibē ꝑsumāt eo ipso sūt excōicati. ex̄. c. eos li. 6.

9 ¶ Que ē emunitas ꝑdioꝝ ecclīasticoꝝ. R. ꝫm Ray. Nō debēt grauari sordidis mūerib⁹. ut calci coquēde. arene fodiende cloace purgāde ⁊ silib⁹ q̄ vilia sunt. 16. q. i. §. nouaꝝ. A. Al' icipit. nouellaꝝ. B. Ad honesta ṽo munera sicē sūt tributa ordinaria tenēt ēt ꝑdia ecclesiaꝝ. 23. q. vlt. tributū. Fallit tn̄ i domib⁹ atrijs ⁊ hortꝭ iuxta ecclesiaꝫ positꝭ ⁊ ēt i māso i q̄ ecclia dotata ē. A. Alij dicūt i quo ecclia sita est. vt i sū. con. eo. ti. q. 18. vbi ēt notāt oia q̄ hn̄tur i h̄. §. Sꝫ potius vr̄ intelligēdū de manso dotis vt videt posse colligi ex̄ de censi. c. i. ubi ēt glo. dic̄ ꝙ māsus ē quātitas ꝉre q̄ sufficit duobus bobus in anno ad laborādū. In dcō etiā. c. i. dr̄ ꝙ si mulꝉ ē nihil dꝫ solui ḋ decimis ⁊ oblatōib⁹. B ḋ qb⁹ nullū dꝫ dari tributuꝫ de alijs. sic nisi exꝑsse fuerit remissū ab eo q potuit. Nā res ad ecclesiā transiuit cū onere suo. 23. q. vlt. ꝫm canonicā ex̄ de cēsi. sancitū. 16. q. i. si qs laic⁹. Si ṽo sūt extraordinaria ⁊ de nouo supindicta n̄ tenēt. 16. q. i. placet. A. Nisi q̄ ten⁹ antiqt⁹ tenebant ad supindicta. q: transeūt cū onere suo ꝫ glo. Ray. ⁊ in dcā. q. 18. in sū. con. B. Siliter nec ad ea q̄ subito iniūgūtur nisi r̄spiciāt ad pias causas. vt q: ꝑnceps mouet exercitū contra sarracenos vel hereticos. vel q: ꝑtꝉ ad constructionem pontiū vel aliā similē cām. In talib⁹. n. si necessitas exposcat debēt dn̄i seculares non auctoritate ꝓpria accipeꝉ sꝫ humiliꝉ ab epō ⁊ clericis postulare. ⁊ illi visa nccītate poterūt cōferre. ex̄ eo. nō minus. ⁊ ex̄ ḋ cēsi. cū apl's. Sꝫ hodie nihil conferre debēt i auxiliū ꝑncipū nisi ꝯsulto papa. ex̄ eo. aduersus.

10 ¶ Utrū laici possīt hospitiū exigē

ab ecclia. R. fm host. Hospitium
exigẽ violẽt ꝛ tanꝗ̃ ex debito nõ
pñt. ex. eo. c. I. 42. dis. gescam⁹. ca-
ritatiuũ tñ denegandũ nõ ẽ. Dic̃ tñ
Inn. ꝙ si qs in recognitiõe bñfici
orũ suorũ reseruasset sibi hospitiũ
i aliq̃ ecclia illud debetur. 18. q. vlt.
Eleutheri⁹. Sz nõ lz tali irrũpere
violent domos ecclesie rõe alicu-
i⁹ iuris sibi debiti. alit sacrilegiũ cõ
mittit. 12. q. 2. nulli. Et eadẽ rõe nõ
põt tollẽ ide necessaria hospitium
violẽt igrediẽdo. A. Quia ẽt fm
eũdẽ Inno. ex eo. c. I. i p̃dicto cãu
nulla dom⁹ nec aliq̃ res debet hãc
seruitutẽ. vel ẽt ad h̃ sũt obligate sz
ecclia ẽ obligata ad h̃ ꝛ psonalis
actio nõ realis cõpetit ꝯ ecclesiaz
Sec⁹ tñ de epo vel abbate vel alio
hñte iurisdictionẽ i ecclia. aliqua
q̃ posset aliũ iniq̃ intrãtẽ violẽt ex
pellere ꝛ domũ irrũpe. Et idez de
possessor alicui⁹ eccl̃e qi plat⁹. Se
c⁹ de abbate respcũ domoꝝ capel
le sibi subiecte. q2 capellãni possidz
lz i ea ius subiectõis hẽat. ar. ff. ad
l. acq̃. quẽadmodũ. §. i. ꝛ. 2. Et oĩa
ẽt q̃ sũt i h̃. §. habent etiã in sũ. cõ.
li. I. ti. 14. q. 19. B

II ¶ Quid si possessio aliq̃ siũ dõus
tenebat albergũ facẽ alicui ꝛ ipsa
postea pueñit ad eccliã. R. fm Ho
sti. Ecclia tenebit aut rei fuitiũ ex-
hibẽ aut ipsã possessiõnẽ vẽdẽ. Id
Inn. A. Idẽ i sũ. cõ. e. ti. q. 20. B.

12 ¶ Que pena violãtiũ ecclie emu
nitatez. R. fm Goff. Qui aliq̃ mõ
ecclias violant seu psonas vel ab
ipsis recipiũt violent seu vsurpant
bona ipsarũ. sacrilegiũ cõmittũt ꝛ
excõicãdi sũt. 17. q. 4. null⁹. ꝛ. c. si
quis deinceps. In cert̃ etiã casib⁹
excõicati sũt ipso iure. vt incẽdia
rius ꝛ effractor ecclesie. xi. q. 3. ca-
nonica. 17. q. 4. oẽs ecclie. ex. d. i. sẽ.
exco. ꝯquesti. Violator q3 ecclesia
stice emunitat̃ nõ solũ pena spiri-
tuali vt dictũ ẽ punit. sz etiaz pena
pecuniaria qñq3 maiori qñq3 mio
ri. 17. q. 4. q̃sq̃s. ꝛ. c. si q̃s ꝯtumax.
Hec arbitrio iudic̃ relinquẽda ẽ
ꝛ dz dari psone vel loco cui facta
ẽ iiuria vel cui⁹ emunitas est viola
ta. ex de sen. exco. parochianos. ꝛ
. c. se. ex de sen. exco. parochianos
ꝛ. c. se. ex de symonia. de h̃ aũt. 17.
. q. 4. si qs in atrio. A. Hoc fuit di
ctũ Ray. dicẽtis ꝙ lz pena pecũia
ria sacrilegij diuersimode in diu-
sis. c. ponat credo tñ ꝙ hodie pẽa
illa arbitrio iudic̃ relinquat Ho.
tñ exp̃mit pticulares pena fm diu
sa iura. vt i sũ. con. eo. ti. q. 21. B.
De pena eoꝝ q d̃ nouo submittũt
sibi guardiã vacãtiũ ecclesiaꝝ. vi-
de. s̃. ecclia. I. §. pe. Qd ecclesiasti
ce psone nõ tenent ad talias ẽt rõe
suaꝝ possessionũ. ĩ. tallia. §. fi. A.
Nisi forte tales possessiones p pri
us fuissent huiusmodi tallijs subi-
ecte. q2 trãseunt cũ onere suo. s̃. §.
. 9. B

Munitas cõ

fugiẽtiũ ad ecclesiam. Null⁹
ad ecclesiã cõfugiẽs inde p viz ex-
trahi dz p̃terꝗ̃ in casib⁹. puta si il-
le q cõfugit ad eã sit public⁹ latro
. s. q̃ stratas publicas insidijs ꝛ ag
gressõib⁹ obsidet. Silit ꝛ si sit no
cturn⁹ agroꝛuz populator. s. q̃ de
nocte agros d̃poplat. i. vastat t cõ
burit. tales ipune pñt extrahi. 17. q.
. 4. sicut. ex. c. iter alia. A. Et de tali
b⁹ videt intelligẽdũ qd p̃cepit dñs
Exo. xi. Si qs de idustria occide-

rit pximum suū et per insidias ab altari meo euelles eū vt moriatur s̄m Ray. cui⁹ fuerūt dicta oīa q̄ in isto. p̄n. h̄nt. ut i sū. cō. li. i. ti. 14. q. 2. Itē glo. in dcō. c. sicut. 17. q. 4. dicit q̄ lz leges plures alias p̄sōas excipiāt ab hac emunitate vt hōicidas adulteros et raptores virginū. tñ s̄m ius canonicū excipiunt solū p̄dicti videlz publicus latro. et nocturnus populator egrorū. vñ et in hac p̄te legi derogatū ē et stādū ē decretali. vt notat i dcā. q. 2. ad fi. idē ēt dicendū est de sequētib⁹. B. Itē si qs in ipsa commisit maleficiū sperās se ab ecclia defendi qd̄ semp p̄sumit nisi cōtrarium p̄bet nō debet per ecclesiā defēdi. ex̄ eo. imunitatē. A. Ibi ēt idem dicitur de delinquēte in cimiterio. sz de dicta p̄sūptōe nihil dr̄. sed fuit dictū glo. Ray. ut patet in dicta. q. 2. B. Itē si confugiēs sit seruus. q si p̄stita a dño cautione de ipunitate nō uelit de ecclia exire iuit⁹ cōpellit et reddit dño. 17. q. 4. A. Id cōstituimus. ex̄ eo. inter. B

1 ¶ Quid si cōmisit maleficiū i vna ecclesia nunqd defendit ꝯfugiēdo ad aliā. R̄. s̄z. ✠ ✠. Nō. qz cū vna sit ecclia i toto orbe. iux̄ illud Cantic. i. Una ē colūba mea. lz sint mlt̄e p̄ticulares ecclie. qui iniuriā facit vni. facit et oib⁹. lz forte de consuetudine apud aliqs alit̄ obseruetur. A. Forte putantes q̄ sicut minor vtit̄ p̄uilegio suo cōtra alium minorē. ita vna ecclia contra aliaz s̄m eundem. ✠ ✠. ut in sū. con. eo. ti. q. 3. B

2 ¶ Quō dz defendi malefactor qui ad eccliā cōfugit. R̄. q̄ntūcūqz graue delictū cōmiserit p̄ter ea que in duob⁹ p̄ximis. §. dicta sūt. debent ei rectores ecclīarū saluare vitā et mēbra. et poterūt eū petēti ꝯcedere recepta sup illi⁹ impunitate idōea cautōe. s. vel iuratoria tñ. 17. q. 4. id cōstituim⁹. vl̄ etiā fideiussoria et penali si timeat q̄ ille q petit n̄ bene obseruet iuramentū. ar. ex̄. de rest. spo. ex trāsmissa. et c. lr̄as. §. fi. A. His ēt iurib⁹ patet q̄ si non possz sufficiēs cautio p̄uideri nō solū n̄ dz petēti restitui sz ab eo potius amoueri. B. Sup eo āt q̄ inique fecit. alit̄ legitime puniēdus ē ex̄ eo. iter alia. §. si liber. A. Et ibi dr̄ q̄ talis cōfugiēs dānari n̄ dz ad mortē vel ad penā. Vñ et glo. ibi super v̄bo puniēdus ē pecunialit̄ diminuat vel alia satisfactōe p̄ter penam corporalē. B. Porro talis q̄ diu ē i ecclia nō solū nō extrahed⁹ ē. sz ēt nec molestād⁹. nec vestis. nec victualia denegāda. C. de his qui ad eccle. ꝯfu. l. p̄nū. §. i. Qd̄ si qs ꝯtrafecerit. sciat se maiestatis crimine irretitum et sic vltimo supplicio puniendū. A. De h̄ i dcā. l. p̄nū sic dicit. Decernimus nullos penit⁹ cuiuscūqz ꝯditōis de sacrosanctis eccl'ijs orthodoxe fidi expelli aut tradi cōfugas. nec p̄ his venerabiles ep̄s aut religiosos yconomos exigi q̄ a ꝯfugi d̄beāt eos q̄ h̄ emoliri aut facē aut nuda saltē cogitatōe atqz tractatu ausi fuerint tēptare capitali et vltia supplicij aiadv̄siōe plectēdos. Et de crimie maiestatis dr̄ eo. ti. l. 2. B. Hāc aūt libertatē h̄z ꝯfugiēs ad eccliā. et ex̄. eā īfra. 30. passus. 17. q. 4. q̄sqs. et c. diffinivit. A. Et si ē ecclia maior. i. matrix. ēt īfra. 40. passus. 17. q. 4. sic. et nō. in sū. concl̄. li. i. ti. 14. q. 2

ꝺm hosti. cuiꝰ ēt fuisse videꝉ oia q̄ i h. §. hn̄t. ut ibi. B. ut ad reqsita na ture exeāt ob̄it̄ locis. ita tn̄ qꝫ n̄ ac cedāt ad alias domos. ut i dcō. c. diffiniuit. A. s. ad domos extrane as. ut in ipo. c. diffinuit. ibi absqꝫ domoꝝ extraneaꝝ receptaculo ꝛ c̄. B. Hoc vo puilegiū de. 30. pas sibꝰ nō hn̄t capelle q̄ sūt ifra ambi tū muroꝝ i castris. ut i dcō. c. q̄sqs A. Ibi dr. Capelle q̄ sūt ifra ambi tū murorū castelloꝝ nō ponunt in hac. 30. passuū obseruatione tn̄ in sū. cō. dcā. q. 2. idē dr de existentibꝰ j. ambitum murorū uille uel ciui- tatis. sed forte pōt intelligi de pua ciuitate. B.

3 ¶ Quid si iudeꝰ paganꝰ l' excōica- tꝰ ꝯfugit ad ecclias. nūqd defēdeꝉ. R. ꝺz. ꝩ ꝩ. De iudō ꝛ pagano sa tis credo qꝫ sic. Cō. Inno. ꝛ ber. p. l. i. C. ꝺ his q̄ ad eccle. ꝯfu. De excōicato āt qdā dubitāt cū sit ex̄ ecclīam numero ꝛ merito. Et sub dit ipe. ꝩ ꝩ. Credo qꝫ idē debeat eē iudiciū de utrisqꝫ. puto tn̄ i h cō suetudinē approbatā eē tenendā. A. Idē i sū. cō. li. i. ti. 14. q. 5. ubi ēt additur ꝺm hosti. qꝫ si iudeꝰ q obli gatur xpiano confugerit ad eccle- siam nō recipitur quousqꝫ debita reddiderit vniuersa. B

4 ¶ An ꝺfendaꝉ ꝯfugiēs ad palatiū epi. R. Eodē mō defendiꝉ sicut cō fugiens ad ecclīam. 17. q. 4. id cō- stituimꝰ. qꝺ itelligūt q̄dā qn̄ pala- tiū ē ꝯiūctū ecclīe. tn̄ pdictū. c. nō distinguit sꝫ absolute loqꝉ de do- mo epi. A. Et ita absolute uidetur itelligendū. sic ēt tenere uideꝉ ray. ut i sū. cō. co. ti. q. xi. ꝛ firmat glo. i dcō. c. id. ꝯstituimus. B.

5 ¶ Quid si qs ꝯfugiēdo ad eccle- siā obuiauerit sacerdoti pōtāti cō pꝰ xpi ꝛ ei adhereat. nūqd defēde tur. R. ꝺm hosti. Sic q̄uis n̄ sit ex psū i iure. tn̄ q̄libet catholicꝰ h fo uē dꝫ. Nā ꝛ mulier q̄ tetigit fibriā uestimēti xpi salua facta ē Math. 9. sꝫ ꝛ ꝺm leges statua pfecti sal- uat hoiem si ad eā ꝯfugerit.

6 ¶ Quis puidebit de expēsis ei q̄ ad ecclīā ꝯfugerit. R. Ecclia puidē bit. C. de his q ad eccle. ꝯfu. l. pn̄ti i fi. sicut ꝛ rector carceris puide- bit captiuis. C. de epis. audi. iudi- ces hoc notaꝉ. 17. q. 4. diffiniuit. A s. in glo. ꝛ idē in sū. cō. co. ti. q. 12. sed in dicta. l. presenti. non bene h probatur. B.

7 ¶ An iminēte psecutōe hostili ho mies cū familijs ꝛ rebꝰ possint se i ecclīa recipe. R. Ecclie cū oibus suis ornamētis debēt teneri mūde nec ꝺbēt ibi cōuiuia fieri uel hoies iacere aut suppellectilia sua mitte re nisi ppter hostiles incursus aut icendia repentia seu alias necitā- tes urgētes. sic tn̄ qꝫ necitate cessan te inde res in loca pstina reporten tur. ex̄ de custo. eucha. relige. dis. 42. c. pli. ꝛ vlt. A. Idē in sum. cō. co. ti. q. 13. B.

8 ¶ An i ecclīa possit fieri ppugna cula ꝛ inde pugnari ꝯ hostes. R. ꝺm Ray. Nō dꝫ ecclia incastellari l' muniri ita qꝫ inde fiat guerra uel recipiāꝉ q guerrā faciūt ꝛ pcipue pdones. alit ppt metū paganorū hereticoꝝ pirataꝝ siue pdonū pt muniri. ꝛ pn̄t ibi hr̄e recursū non solū clerici sꝫ ēt laici ꝛ defendere ecclīā ꝛ q̄ i ea sūt. ar. ex̄ ꝺ custo. eu cha. relique. 14. q. 6. si res. ꝛ. c. hi q̄ ita tn̄ qꝫ cessante necitate icastella- tio cesset. A. Con. Ul. Inno. ꝛ ho

sti.dic tñ hosti. ꝙ cũ icũbit neccitas ista icastellatio dꝫ fieri auctoritate epi.ut i sũ.cõ.eo.ti.q.14. B. Et facit ad h ẽ.bellũ.3.§.fi. A. Predictis ét é addendũ ꝙ si q̇s i ecclesia facit tumultũ seu impetũ dꝫ ꝑm leges occidi. C.de his q ad eccle.cõfu.l.3.ubi dr. Denũciam⁹ nob oib⁹ut i sacrosanctꝭ eccliis ꝛ i aliis gdẽ uenerabilib⁹ locis i qb⁹ cũ pace ꝛ qete ꝓpetit celebrari abstineãtis ab oi seditiõe.nemo ꝯclamatõnib⁹ utatur.nemo moueat tumultũ aut impetum ꝯmittat uel cõuenticula collecta multitudine in qualibet parte ciuitatis uel uici uel cuiuscũqꝫ loci colligere aut celebrare conet. Nã si quis aliqd ꝯ leges a qbusdã sibimet estimet ꝑpetrari liceat ei adire iudicẽ ꝛ legitimũ postulare presidium. Sciãt sane oẽs ꝙ si qs ꝯ huius edicti normã aut agere aliqd aut seditionẽ mouere temptauerit.ultimo supplicio subiacebit. B.

Normia

⁹q̃ sũt. R̷. Enormia ꝑm canones dicũt dupliciter.1° mõ illa q̃ ad normã pnie plene reduci ñ pñt qn sp remaneat aliqd de pena.nã ꝛ ipediũt ordinis executõꝫ ꝛ bñficiĳ retentõꝫ. A.s.etiã p⁹pniam.ut i iurib⁹.ĩ.allegatꝭ. B Talia sũt tria.s.hõicidiũ. 50.dis. miror.1.q.7.si qs oẽm.de conse. dis.1.c.1. Itẽ hẽsis i q̃ p⁹uuln⁹sana tñ remanet cicatrix.1.q.1.uentum. Iteꝫ symonia i ordine.ex ꝺ accu. iqsitõis.ꝛ ibi pꝫ ꝙ idẽ ẽ symonia i bñficio.1.si qs adept⁹ essꝫ ordinẽ uel bñficiũ per symoniã ut ibi. A. De his etiã uid.ẽ.crimen.§.2. B ꝑo mõ dicunt enormia qꝛ dispensationẽ nõ recipiũt ut symonia in bñficio.1.q.1.erga.et 2.q.ult.pꝫ. h etiam mõ dicunt enormia oia illa delicta q̃ iducunt isamiã ciuilẽ.1.ex qb⁹ qs remanet isamis etiã p⁹ pniam.ut i iurib⁹ de qb⁹ statim.3. q.7.§.porro.ꝛ.2.q.3.§.hinc colligit. A. Idem ꝙ i h.§.notat i sum. con.li.3.ti.31.q.7. B.

¶ Enormis iuuria in clericũ dr qñ ad mutilationẽ mẽbri seu effusiõꝫ sanguinis.s.ꝑ uuln⁹ illatũ ꝓcessuꝫ fuerit aut si i epm l'i abbatẽ ꝓpꝫ man⁹ uiolẽta iiecta sit.ex de sen.ex co.cũ illoꝝ.aũt etiã dr enormis ex arbitrio boni uiri ꝛ circũstãtiis locoꝝ tẽpoꝝ ꝛ ꝑsonaꝝ.ut Insti.de iiur.§.atrox. A. De his latius dictũ est ẽ.absolutio.2.§.fi.in additione. B.

Piscopus.

Utꝝ stat⁹ epoꝝ sit ꝑfectior q̃ stat⁹ religiosoꝝ. R̷. ꝑm Tho.ꝑa ꝑe.q.184. In oi gnẽ sp agẽs est ꝑstanti⁹ patiente.i genere aũt ꝑfectiõis epi ꝑm Dionysium se hñt ꝑfẽctiores religiosi uo ut ꝑfecti.quoꝝ unum ptinet ad actionẽ.alterũ ad passionẽ Uñ ꝛ manifestũ ẽ ꝙ status ꝑfectionis poti⁹ ẽ in epis q̃ i religiosis si tñ status epoꝝ ꝑfũctorie agatur nihil est miserius aut periculosius ut.ĩ.negotiatio.§.3.in fi.

¶ Utrũ liceat epatũ apetere. R̷. ꝑm Tho.ꝑa.ꝑe.q.185.sicut dicit Aug⁹ 19.de ciui.dei. Locus superior ꝛ si ãministret ut decet.tñ indecenter apperitur. A. Hẽtur etiã 8.q.1.q̃ epatũ. B. Contigit enim ipsũ appetere ꝓpt altitudinẽ gradus ad quẽ sequit reuerentia honor ꝛ sufficientia tꝑaliũ ꝛ h modo

appetē illicitū ē. ⁊ ptinet ad cupiditatē ⁊ ad ābitionē ſʒ appetē ꝓximis ꝓdeſſe ꝑ ſe laudabile ē. tñ preſūptuoſuʒ uidet͛ eē ꝙ aliqͤs ꝑeſſe appetat ad h̄ ſubditis ꝓſit. pōt tñ ſine ꝓſūptōne qͥlibet appetē talia opa facē ſi eū ꝯtigerʒ i tali offō eſſe h̄. Tho. Qualia aūt d̾beret eē opa epoꝝ ⁊ q̄ qͥs appetet͛ dʒ. ſatis oñdit Greg. i paſtorali. multa de his tractās. ſʒ i q̄dā gnāli dīc ibi ſic. Sit rector cogitatōe mūd⁹. actōe ꝓcipu⁹. diſcret⁹ i ſilētio. utilis i v̄bo ſingulis ꝓ ꝯpaſſionē ſoci⁹. ꝓcūctis cō tēplatōe ſuſpēſus. iternoꝝ curam exterioꝝ occupatōe nō minuens exterioꝝ ꝓuidentia internoꝝ ſollicitudinē nō relinquens.

2 ¶ Utꝝ epālis dignitas libet a ꝯditōe ſ̄uili uel aſcripticia. R̄. Ab vtraqʒ liberat ēt dignitas ſacerdotalis. diſ. 54. ſi ſ̄u⁹ ſciēte. A. Ibi nihil dī de ſacerdotali ſʒ de epāli tātū ſic. epālis. n. ordo liberat a fortuna ſ̄uili l' aſcripticia ſʒ nō a curiali ſeu officiali. Et gl. ſup v̄bo epali. dīc ēt ſacerdotalis ſ̄. ea. diſ. ex antiqͥs. ⁊ dictū. c. ſi ſ̄u⁹. ut ibi pʒ ē lex leonina. B. Et ſ̄m canones ēt a curiali. diſ. 54. ex antiqͥs. A. Ibi non uidet͛ dici niſi de ſeruili. Sʒ glo. i dcō. c. ſi ſeru⁹. ſup v̄bo curiali dīc. Scōm iura canonica h̄ nō tenet. qꝛ cū ordo liberet a ſ̄uili fortuna. a multo forti⁹ a curiali. B. Et quātū ad h̄ nō tenet. c. illud. ſi ſeru⁹ ſciente. uerūtñ nec ſ̄u⁹ nec aſcriptici⁹ nec ēt curialis ordinari dʒ niſi ſ̄m diſtictōʒ q̄ʒ hēs. ſ̄. ſ̄u⁹ 2°. ꝑ totū. A. uidelicʒ qꝛ nō debent ordinari niſi p̄ri⁹ fuerit a ſeruili aſcrpticia uel curiali cōditiōe abſoluti ⁊ ab aliis irregularitatibus ſint imunes. ut notatur in ſcd. con. li. 3. ti. 16. q. 2. B.

3 ¶ Int͛ epʒ ⁊ ꝑſbyterū q̄tū ad appellatōʒ qūqʒ ñ fuit differētia qꝛ iſti ⁊ illi dicebant͛ ꝑſbyteri ⁊ epi ſꝑ tñ fuit differentia real'. vñ ⁊ in primitiua ecclia ſoli apl'i ꝯfirmabāt. Act. 8. A. i. ꝑ man⁹ ipoſitōem ſpiritū ſcm̄ dabāt. ut ibi. q̄ ipoſitō deſignatur per ꝯfirmatōʒ ſeu criſmatōʒ. ⁊ ideo ſoli epi ſunt q̄ uice aploꝝ ꝯfirmant. ut ex̄ de ſacra vnc. c. vno. §. ꝑ frōtis. B. Erāt ⁊ oli q̄dā ꝓlati qui dicebāt͛ coepi de quib⁹ ꝑtrāſeūdū ē. qꝛ amoti ſunt. 68. diſ. §. hi v̄o. ⁊. c. ſe.

4 ¶ Epꝯ diſpēſare pōt i oī crime niſi exꝓſſe ſibi ꝓhibeatur a iure. diſ. 82. ꝑſbyter. ⁊ de pe. diſ. 6. c. i. i fi. ex̄ de ſen. exco. nuꝑ. circa fi. ad id ff. ex q̄ cau. ma. l. nemo. §. qd̄ eis. ⁊ hec coior doctoꝝ ſnia ſ̄ʒ Ber. ⁊ nō. 50. diſ. ſi quis ꝑſbyter. ⁊ uide. ſ. diſpenſatio. §. 6. ꝑ totuʒ. A. Hoc itelligendū eſt niſi ſ̄ aliquo crie epis deneget͛ abſolutio. nam tunc cōſequenter multo magis intelligitur denegata diſpenſatio. extra de ſen. exco. cū illorum. uel niſi in iure ſit ſimplicit͛ pena exꝓſſa ⁊ nihil de diſpenſatōe dictum. tē. n. non eſt contra ius diſpenſandum ſed iuri parendum ⁊ pena expreſſa irroganda. ex̄ de offi. dele. de cauſis. B.

5 ¶ Epꝯ nō pōt reſtituere depoſitū ſiue degradatū ſʒ tm̄ papa. diſ. 50 c. i. ⁊. 2. Nā nec ꝓſes ꝓuicie pōt illū reſtituere quem dānauit. ff. de queſti. l. i. i fi.

6 ¶ Epi ⁊ ſuꝑiores nullā ſniam ſuſpēſionis uel iterdicti icurrūt ipo iure niſi d̄ eis ei exꝓſſe dicatur. ex̄ d̄

sen.exco.quia periculosum.li.6.

7 ¶ Eps i tota sua diocesi iurisdictõz hz ordiariã. unde pt p se et p aliũ i quolibz loco nõ exẽpto pro tribunali sedere cãs audire. et psonas eccliasticas cũ oportuerit capere carceri deputare. et c. officia. A. q̃ ad ipsius spectãt officiũ. ut in c. de quo stati. B. libere exercet. ex de offi. ordi. cũ eps. li. 6. Sz quõ possit i diocesi aliena h facere. ui de. s. absolutio. i. §. 6.

8 ¶ Eps q i aliq̃ loco hz iurisdictõnẽ tpalẽ qualit exeq̃t. R. fz Ray. Debet cõstituere iudicẽ secularẽ q cãs audiat pcipue sanguinis cui põt et dz pcipe q unicuiqz faciat iusticiã. Qd si iudex iterrogat. eũ i spãli qd agẽdũ de tali q. s. penã sanguis meret põt rñdere. cõsule iurispitos. et caueat ne ppter suaz rñsiõz directã l'idirectã iudex itelligat q dbeat eũ sanguine punire De h casu hr. j. homicidiũ. 2. §. i. et homicidiuz. 4. §. 3. A. Idẽ i sũ. cõ. li. 2. ti. i. q. 53. ubi et dr fm glo. Ray. q hoc casu põt eps rñdere et ei pcipe q puniat reũ fm quot ius dictauerat dũmõ nõ expmat qd puniat eũ ad sanguinẽ uel ad mortẽ. sic nõt hugo. dis. 3. ois aũt lex. Et addit Ray. qd tal' plat' nõ dz et pñtialit itéresse cãe sanguis. nec executõi snie sanguis nã cito posset icidere i cãm depositionis. ex de exces. pla. ex lris. ubi dr de epo. q intfuit suspẽsiõi cui' dã furl et iudici q̃rẽti ab eo ẽsiliũ rñdrat malũ ẽ si sic euadat. et mãdat papa q cedat epatui aut moueat. Et dic gl. ray. q ob h ñ dz intesse executõni i snie i talib' qr uidet intesse tacite pstãs auctoritatez. alit at ubi aliqs puat' ex sola curiositate intest talib' nõ icurrit irregularitatẽ. Subdit etiã Ray. q si nõ appar3 casus de scõ et introgat eps ul' alius cleric' q̃ pena eẽt isligenda pro furto et homicidio et ẽsilib' poss3 dicet tal' uel talis fz leges. B. Sz bñ põt delegare alicui etiã spãlit sup aliq̃ maleficio ut hõicidio et hui'mõi i iurisditõe sua cõmisso. ut inq̃sita ueritate iusticiã exequatur. nec ppi secutã penã fieret irregularis. ex de cle. uel mo. eps. li. 6 A. Et ibidem dr de quocunqz alio plato seu clerico tpalẽ iurisdictionem obtinente. B.

9 ¶ Epi debent hre yconomos. s. q psint reb' ecclie. et uicedños. s. q psint reb' epi. et tales ñ debẽt eẽ laici sz pbati clerici eiusdẽ ecclie 89. dis. uolum'. et c. qr i qbusdaz. et c. iudicatũ. A. Idẽ i sũ. cõ. li. 3. ti. 13. q. 18. fm Ray. q etiam addi. Itẽ ñ dz dispẽsatõz rez ecclie cõmittẽ ppinqs l' fauore hũano et ihoneste sibi ẽiũct. qd si fecerit peccãt et debẽt excõicatõni ãnue sbiacet. 89. dis. decent. Quidã tñ itelligũt h d mal' ppings. nã si bõi sũt uident et alijs pferendi. qd uez ẽ q̃ ad sustentatõz nature. h ibi. Id etiã ur quo ad admistratõz qñ sũt boni. cũ h casu eẽt rõ phibitiõis nisi forte oriet scandalum ex suspitione. B. Et qd epi pñt qñqz a sbditis moderatum auxiliũ exigere uide. s. dñs. §. 2. A. Meli' hr i. c. cum aplus. §. prohibemus. ex de censi. B

10 ¶ Utz eps possit iudicare imediate de subdit prelatoz q̃ sub eo sũt nisi gradati ad eũ deferat. R. fm Hosti. Lz sup hoc a diũsis diuersa

sa notata sint. dico ꝯsuetudinē cuiꝰ libet ecclie obseruandā q̄ iurisdic tionē tribuit. Idem Goff. A. Idē in sū. cō. li. 3. ti. 27. q. 5. B.

11 ¶ Epi singuli i suis diocesibꝰ ēt sine ꝯsilio metropolitani pn̄t plīma vt Ray. ponit puta ꝯsecrare virgīes silr ꝛ eccl'as ordinare clericos. eri gere altaria i eccl'a ꝯsecrata. nā i n̄ ꝯsecrata sacerdos hoc pōt. vt. s̄. al tare. §. fi. Itē crisma ꝯficere. bapti zatos ꝯfirmare recōciliare soléni ter penitētes. lr̄as formatas seu cō mēdaticias clericis dare h̄ oia. 63 di. q̄ꝫuis de ꝯse. di. i. nullꝰ p̄sbyt̄. 81 di. ex̄neus. Itē pn̄t inter subditos iudicare. vt. s̄. §. pxi. Item anathe matizare cū solēnitate de q̄ h̄etur xj. q. 3. debent. A. s. qꝛ debēt assiste re. 12. sacerdotes cū cādelis accen sis vt ibi dr̄. B. Itē diuidere vnā ecclīam i duas. ꝛ duas vnire. vnā subijcere alteri ꝛ nouas ecclesias erigeꝛ. ꝛ hoc qdē ex cā pn̄t faceꝛ nō aliter. ꝛ nihilominus requisito ꝯsensu illoꝝ quoꝝ iterest ꝛ q̄ forsan ex hoc ledi pn̄t ēt qn̄qꝫ eoꝝ ꝯ sensu nō obtento. Ray. dicit reqsi to cōsensu illoꝝ quoꝝ iterest ēt si forte n̄ obtento. vt in sum. ꝯ. eo. ti. q. 7. vbi ēt ponūt oia q̄ i isto. §. hn̄t B. ex̄ de exces. p̄la. sic̄. ex̄ d̄ eccle. edifi. ad audiētiā. x. q. 2. c. vl. 12. q. 2 placuit. Itē pn̄t ep̄alē synodū cele brare. 38. di. qn̄. Itē reuertens ab heresi recōciliat̄. ex̄ de hr̄. ad abo lēdā. A. Intellige hoc s̄m Glo. Ray. ꝛ in. d. q. 7. quo ad dep̄hen sos. i heresi qꝛ occultos her̄ticos credit absolui posse p simplices sa cerdotes nisi ep̄s loci retinuerit si bi taliū absolutōeꝫ. h̄ ille. Sꝫ cer te hodie iste cāus est papal' ēt q̄ ad occlios. vt pꝫ i ānali pcessu curie B. Itē cāonē late sn̄e q̄ ad suam diocesiꝫ ꝯdē. 30. q. 4. nullꝰ. Alia qꝫ alia q̄ difficile eēt nūiare cū ep̄s p̄ordiator sit i cūctꝭ. 25. di. plectis.

12 ¶ Utꝝ ep̄s p̄ricipalr debeat inten dere cure pastorali vel multiplica tioni tpaliū? R̄. s̄m Tho. i q̄libꝫ so licitudo p̄lati p̄p̄a ꝛ p̄cipua dꝫ eē circa gregis custodiā. orādo. p̄di cādo. sacra dispēsando. ꝛ sua iux̄ q̄ res exigit erogādo. multiplica tio aūt tpaliū pōt exerceri oppor tunitate se offerēte siue sp̄ualiū no tabili dāno. ꝛ sic piū ē multipli care ea ad eccl'e vtilitatē. Qd̄ si op portunitas n̄ se offerat nullatenus lꝫ ei seip̄m distractōi ingereꝛ ꝛ secu laribꝰ occupare cū ipedim̄to nota bili. Idem ēt Tho. s̄a s̄e. q. 185. A. Idē in sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 289. B. Ad māꝫ istā pi ptinē. j. sollicitudo

13 ¶ Utꝝ liceat ep̄o pp aliquā p̄secu tōem deserere gregem. R̄. s̄ꝫ tho. s̄a s̄e. q. 185. Ubi subditoꝝ salꝰ exi git p̄sone pastoris p̄n̄tiam. nō d̄bꝫ pastor suum gregeꝫ desere nec pp aliqd̄ icōmodū tp̄rale nec pp aliqd̄ p̄sonale p̄iculū iminēs cū bonꝰ pa stor aiam suā teneat ponē p ouibꝰ suis. Si x̄o subditoꝝ saluti possꝫ sufficiēter i abn̄tia pastoris p aliuꝫ p̄uideri. tūc licitū ē pastori pp ali qd̄ ecclie ꝯmodū vel pp p̄sone pe riculū corpalr gregem suū desere re ꝛ hoc ip̄m colligit̄. 7. q. 1. sciscī taris. A. Idē i sum. ꝯ. co. ti. q. 288. B. Posset ēt deserere plebeꝫ pp ip̄ius maliciā. vt. j. renūciatio. i. §. s̄o. x̄. Quarta ē. De cāibus ꝯfes sionū q ptineāt ad ep̄m ꝛ q ad sa cēdotes. vid̄. s̄. ꝯfessor. 1. §. 1. Quō ep̄s tn̄t dar̄ paupibꝰ. s̄. clicꝰ. 4. §. 5

Quintus est senex uel infirm⁹ qd agē
dū. vide. s. viciat⁹ corpe. §. fi.

Unitas qd sit vid̄ s. ius. §. I.

Eucharistia s.

cōit ꝛ d̄ ei⁹ forma. Et qr̄. I.
Utrū eucharistia sit sacr̄z. R̄. scōm
Pe. i. 4. di. 8. Est sacr̄z ꝛ mō cōi
cū alijs sacr̄is. s. scificādo seu cau-
sādo scitatē. ꝛ mō spāli. s. ꝯtinēdo
toti⁹ scitatꝭ auctorē. ꝛ pp̄ h̄ excellē
tissimū ē oiū alioꝝ sacr̄oꝝ. Idē
th̄. A. Jō i sū. ꝯ. li. 3. ti. 14. q. 54. B.

8 ¶ Utrū sacr̄z euchāistie sit vnū. R̄.
sꝫ Pe. ꝛ Tho. vbi. s. vnū qdē est
vnitate pfectōis. qr ad ei⁹ itegritatē
plura reqrūt. sic̄ ꝛ dom⁹ pfecta di
cit vna. n̄ aūt ē vnū vnitate idiuisi-
bilitatis vel ꝯtinuitatꝭ. tm̄ qn̄ plura
liter dr̄. Perficiāt i nobis q̄s dn̄e
tua sacr̄a qd̄ cōtinent ꝛ huiusmōi
intelligitur illa pluralitas solū ma
terialr̄. A. Idem in sum. con. d̄cā
q. 54. B.

2 ¶ Que ē forma sacr̄i eucharistie
R̄. s̄m. Tho. ꝛ scōs vbi. s. h̄ ē for
ma cōsecratōis panis. Hoc ē eni
corpus meū. cōiunctio aūt ei. non
ē de suba forme. tm̄ apponi dꝫ s̄m
vsum eccl̄ie q vsus a bt̄o Petro
initiū sumpsit. Qd̄ aūt pmittit. ac
cipite ꝛ mādūcate ex h̄ oēs. perti
net ad vsū sacr̄i. ꝛ n̄ ē de substan
tia forme. Forma āt ꝯsecratiōis sā
guinis. h̄ ē. Hic ē ei calix sanguis
mei noui ꝛ eterni testam̄ti misteri
um fidei q ꝓ vobis ꝛ ꝓ multis ef
fundet i remissionē peccatoꝝ. A.
Idē i sum. ꝯ. co. t. q. 55. vbi ēt addi
tur ꝛ sentit Pe. ꝙ tm̄ illud sit de
suba forme. h̄ ē calix sāguinis mei
Et idem dicit Albertus i li. d̄ miss

sa. Ul. aūt dic̄. forma v̄boꝝ h̄c ē
ꝛ nō pl⁹. h̄ ē corp⁹ meū. ꝛ h̄ ē san
guis me⁹. de ꝯse. dis. 2. qr corpus.
Sꝫ ut pꝫ i d̄cā. q. 55. Tho. dic̄ ꝙ qr
cōditiōes adiecte ad subaꝫ uel p̄di-
catū sūt de integritate locutiōis ali-
cui⁹. Jō alij ꝓbabili⁹ dicūt ꝙ totū
qd̄ seqt̄ ē de forma. cū totū h̄ quod
addit̄ nō sit locutio p se. sꝫ sit deter-
minatio p̄dicati. h̄ ibi. Alij v̄o sen
tire videntur ꝙ totū sit d̄ suba vsqꝫ
ad. vn̄ ꝛ memores. cuꝫ totū videat̄
cōnexū.. ut h̄r in directoria li⁹. 19.
s̄b ti. de sacr̄o euchāistie. Puto ꝙ
ps tutiō sit eligēda cr̄ de homi. ad
audiētiā. uidelꝫ ut nō fiat adoratio
sanguinis nisi pactꝭ v̄bis usqꝫ ad.
un̄ ꝛ memores. Si v̄o aliqs d̄cō
tm̄ h̄ est calix sanguinis mei. ul' h̄ ē
sanguis me⁹. ꝛ alijs omissis ꝓces
serit adulteriora h̄eatur pro cōse-
crata. B.

3 ¶ Quid si mutent̄ iste forme. R̄.
s̄m Albertū in li. de missa. Nō d̄
bēt mutari aliter n̄ ꝯficeret ēt si eū
dē sensū h̄re videat̄. Silr̄ n̄ debꝫ
aliqd diminui. qr si dicat̄. h̄ ē meū
remanet ideterminatū qd meū sit.
Et si dicatur h̄ ē corp⁹ n̄ signat pro
priū corp⁹ xp̄i. Et si aliqd addat̄
ꝙ significatōeꝫ n̄ mutet nec errorē
īducat. nihilominus fit ꝯsecratō. vt
si dicat̄. h̄ ē corp⁹ meū dilectū vel
scm̄. tm̄ q h̄ facēt valde icrepād⁹ ēēt
A. Idē i sū. ꝯ. co. ti. q. 56. B.

4 ¶ Qualr̄ sit xp̄s i h̄ sacr̄o. R̄n. s̄m
Tho. ꝛ Pe. in. 4. di. x. xp̄s idē q
de v̄gine nat⁹. ꝛ ꝓ nobis passus ē
i h̄ sacr̄o ꝯtinet̄. ꝛ sic̄ ē ibi ver̄ xp̄s
ita ē ēt ibi sub sua quātitate. sꝫ non
vtit̄ ea occupādo locū. sic̄ ēt non
vtit̄ claritate sua illuminādo aerē
Itē pōt esse sil' i plib⁹ locis iqntū

plura īdiuīdua.i.plures pāes trāſ ſubſtātiaſ i ipm. Itē i qualȝ parte hoſtie ē tot⁹ xpſ ēt i minia.s.q̄ȝdiu manet ſpēs panis aut vini. A. Vn̄ plures hoīes diuerſis ptibus vni⁹ hoſtie cōicari pn̄t. vt in ſū.ↄ.eo.ti. q.85. vbi ēt hn̄t oia q̄ i h.§.dicūt. B. Et idē dicen̄ q̄ȝdiu manet i ſtomacho ſub dictis ſpēb⁹. Et eodeȝ mō qn̄ hoſtia ↄſecrata diu ſeruaſ tur dūmō ſpēs panis n̄ mutet. alr̄ ↄ̄.A. Gl. tn̄ in.c.nō iſte.de ↄſe.diſ. 2.dicit ꝙ ſpēs panis ⁊ vini bn̄ vadunt i corpus. Et ſubdit. Sȝ nunqd ē ibi sacr̄m? Et rn̄det n̄. qꝛ tam diu ē ibi sacr̄m q̄ȝdiu ē ibi corpus xpi. ſȝ q̄ȝdiu h ſit.i.vſqȝ ad quē locū ꝓcedat p gulā neſcio. ſȝ lȝ non ſit sacr̄m dn̄ ē i corpe. ſi tn̄ quis vomit illō cū veneratōe ē ſuandū qꝛ sacr̄m fuit. B. Itē lex ex ↄ̄tute ſacramti ſub ſpē panis ſit tn̄ corp⁹. ⁊ tn̄ ſāguis ſub ſpē vini. tn̄ pp nālē ↄcomitantiā ſub vtraqȝ ſpē eſt tot⁹ xpus.s.ſm corpus ⁊ aiam ⁊ diuinitatē qꝛ h tria ſepata n̄ ſunt.

5 ¶ Utr̄ xps in sacr̄o eucharistie ali qn̄ videaſ oculo corpali. R. ſcdm Pe. ⁊ Tho. vbi.ſ. In ſpē qdeȝ ꝓpria n̄ vr̄. ibi ſȝ tn̄ qn̄ȝ illa ſpēs panis circūfundiſ qbuſdā accidentibus carnis vel pueri q̄ n̄ ſunt ꝓpe accidentia corporis xpi. vn̄ q̄ȝuis ibi exp̄ſſiō ſigno videaſ. n̄ tn̄ vr̄ i ſpecie ꝓpria. A. Idem in ſum.ↄ. li.3.ti.24.q.86. B.

6 ¶ Quid agēdū ſit qn̄ corp⁹ xpi ſic appet in alia ſpē. R̄n. ſ3 Tho. vbi ſ. Cū vſus huiuſmō i sacr̄i ſit per mādūcatōeȝ. iō qn̄ apparet in ſpē pueri vel carnis cruētate vel ſili. n̄ hȝ rōem cibi nec aſſumi dȝ ab eo cui ſic apparet. Qd̄ ſi oib⁹ apparet. dȝ cū reliquijs poni. A. Idem in ſum.ↄ.e.ti.q.87. vbi ſubdit. Id dicit Albricus i ſcripto. Et ſi ſic appareret ſacerdoti in altari i miſſa. dicūt qdaȝ ꝙ dȝ iteȝ celebrare. ⁊ corpus xpi ſumere. qꝛ ſm canōes q ↄſecrat ēt ſumere dȝ. de cōſe. diſ. 2. relatū. Et ſi ſo h acciderit tertio celebrare dȝ ⁊ ſumere. Quidā aūt dicūt ꝙ in tali caſu ſufficit ſpiritualis mādūcatio. nec pp h efficitur trāſgreſſor ↄſtitutōis eccl̄ie. qꝛ ad ea q̄ frequētius accidunt leges aptantur. B.

¶ Utr̄ ↄ̄tute ↄ̄bor̄ poſſit ſacerdos quātūcūqȝ mām ↄſecrarē. R. ſm Tho. in.4.di.xj. quātitas pua vel magna nihil ad hoc facit. ſed tn̄ ipa forma ꝓ noie demōſtratiuo vtēs oñdit ꝙ mā ↄſecranda dȝ eē corā ſacerdote. vn̄ ſacerdos exn̄s i domo ſua n̄ poſſet ↄſecrare panē q ē in altari aut ēt in foro neqȝ totū vinū ꝙ ē in celario. ſȝ q̄ntacūqȝ ſit quātitas panis vel vini q̄ ꝓponiſ corā ſacerdote poſſȝ ab ipo ↄſecrari. A. Dūmō quātitas ſit ſumibilis ab oibus. vt in ſum.ↄ.eo. ti.q.108. ſm Eundē Tho. Unde ⁊ Alex. de ales ſup 4.° in mā eucharistie. q.q̄ incipit ↄſequēter qr̄ vtr̄ vr̄⁹ data ↄ̄bis ⁊c. dic̄. R. ſiñ ꝓiudicio ꝙ n̄ ē data ↄ̄t⁹ ↄ̄bis ↄuertēdi eleſta cuiuſcūqȝ q̄ntitaſ. ſȝ ſoluȝ mō alicui⁹ q̄ntitatis. s. quā rōabilr̄ ↄuerteret itentio ordinata. dico in tētōeȝ ordiatā q̄ ↄfōmis ē aliq̄ mō itētōi eccl̄ie. eccl̄ia āt nullo mō itenderet ↄſecrare totū panē q ē i foro ſȝ ſolū q poſſit ſumi a fidelib⁹. Dicit ei hug. Ex quo qd̄libet ſacr̄m qd ↄ̄ iſtitutiōem celebraſ irritū deputaſ. Vn̄ mihi vr̄ h tn̄ non aſſero

q i hoc sacro reqrit intentio cōficiēdi vt sumat i vsuȝ. nec suffic̄ intentio cōsecrandi simplr̄ sȝ requirit intentio cōsecrandi vt sumat in vsuȝ qd̄ videt ex forma tradita a domino dicente. Accipite ⁊ mā̄ducate ⁊c̄. vn̄ sicut intentio dn̄i dantis formā cōficiēdi fuit vt sumaret. ita ē intentio eccl'ie ⁊ dȝ esse vniuscuiusqȝ sacerdotis. Quia igit si aliqs intēderet cōsecrare totū panē q ē i foro. nullo mō cōformaret itentōem suā itentōi eccl'ie. dico q n̄ cōsecraret. ⁊ ī. Sȝ ↄ̄ h oppo. Ponat q aliquis intenderet cōsecrare solū vt posset corpus xpi aliquo loco collocatū honorare ⁊ venerari ⁊ n̄ vt sumeret in vsum. nūqd nō cōsecraret. R. sine p̄iudicio q sic. qr intēdens circa veneratōeȝ corporis xpi sp̄ualr̄ sumit. ȝ n̄ sacramētaliter. hec ille. B. Quin ēt si sacerdos intenderet cōsecrare non ad sumēdū sȝ ad vtendū in beneficijs l' ad dirisionē nihilominus ↄsecratum esset. A. Huic dicto ↄ̄riatur Alex. de ales. vt pxime patuit. sȝ ⁊ Pe. dicit q sacerdos pōt cōsecrare quātūcūqȝ mām̄ dūmodo intendat ↄsecrare ad vsuȝ ⁊ alim̄tū fideliū. sȝ dimittēdo hāc intētionē nō p ōt. qr deest intentio faciēdi qd̄ facit eccl'ia. vt in sum. con. d. q. 108. Idē Al. vn̄ i suo ↄpēdio theologie dicit. Sciēdū q n̄ solū reqritur itentio ↄsecrātis. sȝ ēt intētio illud sacrm̄ istituētis vn̄ si sacerdos aliqs staret i foro ⁊ sup oēs pāes pferret vboꝝ formā ēt cū itentōe ↄsecrandi. nō fieret ibi trāsubstantiatio. ⁊ h n̄ esset pp defectū vtutis vboꝝ cū vna vice sacerdos possȝ ↄsecrare tot hostias q toti mūdo sufficeret si eēt nēcitas eccl'e. sȝ pp defectū intentōis illius q h sacrm̄ istituit q h itēdit q cū tali ludibrio ⁊ stultitia fieret ↄsecratio. sȝ p vtilitate ⁊ nēcitate eccl'ie gn̄alis vel pticularis. B.

¶ Utrum si aliq̄ hostie ex obliuione remanent i altari aut si aliq̄ ps vini ⁊ sacerdos ↄficit nūqd sunt cōsecrate. R. sȝ Al. in li. d missa. Nō qr de eis nō itendit. ⁊ sm̄ Aug. sin̄ mentōe i sacro nihil agit. A. Predicta vera st etiā si gutta vel pl'es gutte vini adhereat pedi calicis. vt i sū. ↄ. co. ti. q. 109. B.

¶ Quid d accidētib⁹ q̄ vidēt in h sacro. R. sm̄ Tho. ⁊ Pe. i. 4. dis. 12. dicēdū q suba pāis ⁊ vini p⁹ cōsecratōem nō remaneāt accidētia q̄ ibi apparēt siue videt vtute diuina subsistūt sine subo. sic ci imediati⁹ ducunt in corp⁹ xpi qd̄ sub eis ptinet retinēt ēt modū agendi ⁊ patiēdi quē prius habebāt. vnd fractō ⁊ diuisio fit tm̄ in spēbus ⁊ in corpe xpi. A. Idē i sum. ↄ. co. t. q. cxj. vbi etiā dr̄ q h ē cōis sn̄ia theologoꝝ. ad h ēt ex̄ de sū. tri. ⁊ fid. ca. c. i. §. vna vo. ibi transubstātiatis pane i corp⁹ ⁊ vino i sanguinē ptāte diuina. B.

Eucaristia ij.

q̄ ad ei⁹ mām. Que sit mā h⁹ sacri. R. sȝ Th. i. 4. di. xj. Mā ↄpetens ē panis tritice⁹ ⁊ vinū vitis. cui⁹ pcipua cā ē instō dina. sed ⁊ qr h duo pcipue i cibuȝ ⁊ potū veniūt ↄueniētib⁹ p h cibū ⁊ potū sp̄ualem mā̄ducam⁹. A. Cō. Pe. vt in sū. ↄ. li. 3. ti. 24. q. 88. B.

¶ Utrum possit ↄfici de pāe facto d spelta vel farre. R. sȝ Pe. De cō i

snia doc. nō pōt ꝯfici nisi d̄ pāe triticio. tū qꝛ ipse dn̄s comparauit se grano tritici. Joh. 12. tū qꝛ ꝛ ipse cr̄dit celebrasse i pane triticeo ꝛ sic īstituisse. tū qꝛ vsus ecclie traditus ab aplis qui pn̄tes fuerūt habet vt i solo grano triticeo celebret. lꝫ q̄dā ꝯtrarium sēnant de spelta ꝛ farre dicētes q̄ spēs frumēti ē. A. Idē in sum. ꝯ. eo. ti. q. 89. ꝛ addit. Al. autem i scripto dicit sic. Absqꝫ dubio frumentum genus ē. ꝛ n̄ species grani. ꝛ habet sub se triticuꝫ ꝛ speltam. vnde spelta frumentum ē ꝛ de ipsa ꝯfici pōt corpꝰ dn̄i sicut de tritico. ꝛ hoc nulli dubium est ꝯsideranti granum cum grano ꝛ panem cum pane. sūt ergo triticū ꝛ spelta non vnius speciei sꝫ vnꝰ generis ꝓximi qd̄ est frumentum ꝛ sunt vicine valde species. ꝛ ideo parū distant i spicaꝝ formatiōe. sꝫ quasi nihil distāt i forma granoꝝ ꝛ colore ꝛ sapore panis. B.

2 ❡ Quid si grana alterius generis admixta sint tritico? R̄. fm̄ Pe. Al. ꝛ Tho. Si tanta ē pmixtio q̄ trahat ad aliam speciem. vt qn̄ appositū ē pdominans. vel etiaꝫ ad specié mediá vt qn̄ est equalis vtꝰ i vtroqꝫ mixtibiliū. tūc nō pōt ꝯfici. qꝛ mutata ē spēs panis triticij. Secus si n̄ ē tanta additio qn manet spēs. qꝛ tūc ꝯfici pōt. A. Ideꝫ i sū. ꝯ. eo. ti. q. 90. ꝛ additur. Qn̄ āt mutata sit species vel nō cognosci pōt ex accidētibus. vt ex colore ꝛ pcipue ex sapore. Accidentia. n. magnā ptē ꝯferūt ad cognoscēdū qd̄ qd ē fm̄ phm̄ i li. de aia. B.

3 ❡ Quid si panis fieret aqua rosacea ꝛ hꝰmōi. R̄. fm̄ Pe. Dicūt q̄dam q̄ posset ꝯfici qꝛ aqua i pane n̄ remanet. Alij dicūt q̄ n̄. qꝛ ptes pncipales panis q ē materia hꝰ sacramēti sūt aqua naturalis ꝛ farina Hāc opinionē eē ꝓbabilioꝛē dicē Tho in. 4. dis. xi. A. Idē i sū. ꝯ. e. ti. q. 102. B

4 ❡ Quid cū hostia ꝯsecráda tā diu stetit q̄ icipit coꝛrūpti. R̄. fm̄ tho. i. 4. dis. xi. dicendū q̄ si sit tāta cōruptio q̄ species panis nō remanet tūc nō pōt ex ea ꝯfici. Si autē spē manet fit aliqua dispositio ad corruptionē. pōt ꝯfici quāuis grauiter peccet ꝯficiēs ex tali scient. ꝓpter irreuerētiam sacr̄i. ꝛ q̄ species ?manet pōt cognosci ex h̄ qꝛ ꝯtinuitas n̄ est soluta nec alia accidētia oia ablata. Idē. Al. A. Idē in sū. ꝯ. eo. ti. q. 91. B

5 ❡ Vtrū ꝯfici possit ifermētato. R̄. fm̄ Tho. vbi s̄. Sic. sed ꝯfici non debent nisi i azimo. ꝛ q̄ cōtrafacēt grauiter peccaret agēs cōtra statutū ꝛ ꝯsuetudinē ecclie. A. Cō. P. ꝛ Al. vt i sū. con. eo. ti. q. 94. vbi ēt ponit totū qd̄ i h̄. §. hr̄. B. Addit āt Tho. itertia pte. q. 64. q̄ cū cōsuetudo cōficiēdi i azimo rōnabilioꝛ sit grecus tn̄ peccaret ꝯficiē do i azio qi puertēs ecclie sue ritū

6 ❡ De quo vino possit ꝯfici. R̄. fꝫ Tho. ꝛ Pe. i. 4. dis. xi. Dicēdum q̄ tm̄ de vno vitis. qꝛ i co ꝛ xp̄s ꝯfecit. ꝛ h̄ solū ꝓprie vinū ē ꝛ ꝯmunius ēt i potū sumitur. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 95. B

7 ❡ Vtrū ꝯfici possit de aceto ꝛ huiusmodi. R̄. fm̄ Tho. vbi. s̄. Si vinum ē fcm̄ oio acetum. nō pōt cōfici. qꝛ differunt vinum ꝛ acetuꝫ sicut vinum ꝛ mortuum fm̄ phꝫ. 8. metaph. sed si vinum sit quasi i via accescendi. idem est iudicium qd̄

de pane qui est i via ad corruptio-
nem.s.q pôt ꝯfici.peccat tñ ꝯfici-
ens pp irreuerétiam sacri.Cõ.Al.
τ addit q si vinũ é putridũ adeo q
vini naturã pdidit ñ pôt ꝯfici. Si
aũt ñ sit corruptum sed i via ad cõ
ruptionem.ꝯfici q̇dem pôt sed pp
reuerétiam sacri ñ est assumẽduz.A
Si haberi de facili aliud pôt scdʒ
eundé Al.vt i sũ.ꝯ.eo.ti.q.96.B
Et idé é dicẽdum de vino mulluz
pôtico seu acri.A.de h sic dic idé
Al.Si aũt i vino cũ sapore vinoso
é sapor aromatic⁹ vel pôtic⁹ vl' sti
pticus vel sapor acer ex min⁹ pfec
cta digestiõe vini pôt fieri ꝯfectio
q: remanet species vini.vt i dc̃a.q
96.vbi ét subdit.Et nõ fm Th. τ
Pe.q si hostia ꝯsecrata tamdiu
seruaret q corrũpet spés panis ñ
esset ibi amplius corp⁹ xpi.ita silr
d ságuine si tádiu fuaret q spés il
le vterét i acetũ.Sec⁹ aũt esset qñ
ad h eét i via ad corruptiõem.B.

8 ¶ Utrũ ꝯfici possit de agresto.R.
fm Al. τ Tho.i 4.dis.xi.Non q:
adhuc nõ hʒ specié vini.sʒ tñ é in
via generatiõis.A Con.Pe.vt i
sũ.ꝯ.li.3.ti.24 q.97. B

9 ¶ Utrũ ꝯfici possit de musto. R.
fm Tho. τ Pe.vbi s.Sic q: cõ-
pletá hʒ specié vini.ñ tñ est facien-
dũ de multũ recenti pp ipuritatem
A.Hoc verũ nisi nccẽitas imineat.
vt i sũ.ꝯ.eo.ti.q.98. B

10 ¶ Utrũ aq̃ debeat apponi vino τ
quáta.R.fm Tho. τ Pe.i.4.dis.
xi.Aqua apponit ñ tãq̃ de ncc̃ita
te sacri.q: τ sine ea ꝯficeret.sʒ tá-
q̃ʒ de bñ eé.s.pp significatiõeʒ vni
onis ppli ad xpm.Aq̃.n.multe po-
puli multi. Apoc.17.Grauiter tñ
peccaret q̇ scient omitteret aq̃ ap-
positiõem.q: agẽt ꝯ ꝯstitutiõeʒ ec
clesie. τ q: dñs apposuisse credit.
Debet aũt apponi adeo parũ vt in
vinũ totaliter ꝯuertat.al' ñ ꝯficeret
A.Et ideo de aquino seu aquatico
ñ pôt ꝯfici q: nõ é vinũ sʒ aqua ali
quãtulũ vinata.vt i sũ.ꝯ.e.ti.q.99
B.Et ñ dʒ apponi aqua rosacea
vel alia artificialis.Si tñ appone
ret nihilomin⁹ ꝯficeret. Ná ipsa i
vinũ ꝯuerteret sicut aqua natural'
A.Idé i sũ.ꝯ.eo.ti.q.101. B.

11 ¶ Quid si apponeret aqua qñ ad
h vinũ eét i dolio.R.fʒ Th.vbi.s.
Nõ sufficeret q: h nõ significaret
aliqd.sʒ oʒ vt imminéte oblatiõe ap
ponat ad sacm̃.A. Idem i sum.
ꝯ.eo.ti.q.103. B

12 ¶ Utrũ i terris vbi ñ é vinuʒ possit
ꝯfici cũ aqua rubea i q̃ loc⁹ é pan-
nus vino rubeo tinct⁹.R. fʒ tho.
i.4.dis.xi.Nõ q: illud é magis aq̃
rubea q̃ʒ vinũ. Uñ h dánat d ꝯse.
dis.2.cum oé.Quid ergo fiet i illis
terris vbi vinũ nõ pôt haberi .R.
Nõ é aliqua terra ad quá nõ pos-
sit tãtum portari de vino q̃ʒtũ suf-
ficeret ad celebrádũ. Uel fm Al.
dicẽdum viꝫ q de hoc ꝯsulẽdus es
set papa .cuʒ pp itollerabile dánũ
animarũ qd icurrit ex sacramẽti d-
fectu dispẽsádum videret vt cõp⁹
xpi absq̧ vino ꝯficeret.q: corpus
non é sine sanguine vt dc̃m é.s.eu
charistia.1.§.5.A.Idé i sũ. ꝯ.e.ti.
q.105. B

13 ¶ Utrũ i eucharistia possit aliqs li
quor pmisceri spẽbus vini. R. fm
Pe.i.4.dis.12.Si addit res alteri
us naturẽ τ maioris vtutis.trásmu
tat spém vini i se. τ si eq̃lis vtutis
trásmutat vtrũq̧ i naturam tertiá
τ sic vtroq̧ mõ desinit ibi eẽ spés

vini. ⁊ ꝑ ꝯseq̄ns sanguis xp̄i. Si vero sit minoris v̄tutis trāsmutat̄ in naturā sp̄ei vini. Uex tn̄ sub ꝑtibꝰ illis ad quas liq̄r additꝰ penetrat cū n̄ sint ibi accidētia sine subiecto d̄sinit eē sāguis xp̄i. Qd̄ si liq̄r additꝰ sit eiꝰ dē nature ⁊ maior tūc ad oēs diuisiōes sp̄ei ꝑuenit ⁊ eiꝰ ꝯtinuitatē totalit̄ soluit. ⁊ sic icipit eē aliꝰ liquor ⁊ sāguis xp̄i ibi eē desinit. Et idē si equalis sit. Si vero sit minor. tūc nō ꝑuenit ad oēs diuisiones sp̄ei. Sub ꝑtibꝰ ergo illis ad quas vinū additū ꝑuenit d̄sinit eē sāguis. cū iam accidentia n̄ sint sine subo. ⁊ ꝯtinuitas sp̄ei que erat sine subo. soluta sit. Sub ꝑtibꝰ vero illis ad quas n̄ ꝑuenit manet xp̄i sāguis satis con. Tho. ibidē. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 113. Et additur s3 eū. Pe. Puto tn̄ q̄ si non ē nimis notabiliter excellēs qd̄ addit̄. ꝓꝑ dubiū toto liquore ipso tāq̄ sacro vtēdū ē. Et q̄ i prio casu videl3 qn̄ apponit̄ liquor alteriꝰ speciei maioritas ꝯsideranda ē non tātum q̄ntitate. s3 et virtute. B

Eucharistia iij

quo ad ministrum. s. sacerdotē ⁊ eius missā. Et q̄rit̄ pᵒ vtrū sacerdos ꝯsecrās sp̄ debeat sumere. R. s̄m Tho. i. 4. dis. 12. Dicēdū q̄ sic. vt de ꝯse. dis. 2. relatū. Totiens aūt sumat q̄tiens celebrat. q2 ipsum sacr̄m i sūptiōe ꝯplemētum sue significatiōis accipit. Et itellige nisi ipediat̄ ꝑ violētiā. ifirmitatē. mortem aut aliquid hꝰ mōi. Qd̄ si pl'es missas celebrat. solū i vltima ꝑcipiet ꝓ fusiōem ⁊ n̄ i ꝑcedēti. q2 tūc n̄ esset ieiunꝰ. nec aliā missam posset celebrare. ex de cele. mis. ex ꝑte. Qd̄ si sacerdos pᵒ ꝯsecrationē3 ifirmetur ⁊ n̄ hēat aliā hostiā nihilominꝰ d3 aliꝰ sacerdos hostiā diuidē ⁊ vnā ꝑtē ipse sumē ⁊ aliā ifirmo dare. A. Idē i sū. ꝯ. li. 3. ti. 24. q. 122 vbi et p3 q̄ idem ē ⁊ si aliꝰ q̄cunq3 ifirmet̄ ad mortē. ⁊ n̄ reperiret̄ nisi vna hostia ꝯsecrata i missa. B Utrū aūt ⁊ qn̄ liceat plures missas in die celebrare. habetur. ȷ̄. missa. §. xᵒ.

¶ Quis possit ꝯficē sacr̄m eucharistie. R. s̄m Tho. i. 4. dis. 13. Solꝰ sacerdos pōt. Quin et si fuerit hereticꝰ scismaticꝰ. excoicatꝰ. aut degradatꝰ. si celebrat ꝯficit q̄uis ad suā ꝑditiōem. Laicus vero q̄ntūcūq3 scūs celebrādo nihil ageret. Cō. Host. Al. ⁊ Pe. A. ⁊ ceteri theologi. coit̄. vt i sū. ꝯ. eo. ti. q. 123. B.

¶ Utrū plures sacerdotes possint sil' eādē hostiā ꝯsecrare. R. Al. tenet q̄ nō. S3 ꝓbabiliꝰ v̄r q̄ sic secūdū Tho. i. 4. dis. 13. ubi dic̄ q̄ secūdū morē q̄rūdā eccl'iarū sacerdotes qn̄ ordinent̄ ꝯcelebrāt ep̄o ad rep̄sentādū q̄ qn̄ dn̄s h̄ sacr̄m istituit. ⁊ ꝑtātē ꝯsecrandi discipul' dedit. sil' cū eis cenauit. sic ep̄s simul cū ordinatis p̄sbyteris celebrat ⁊ tūc oēs debēt itentionē referre ad illud istans i quo ep̄s v̄ba profert ⁊ sic ē vna tm̄ ꝯsecratio. A. Con. Inno. vt i sū. ꝯ. eo. ti. q. 127. S3 vt ibi p3 Al. dic̄ q̄ sine p̄iudicio melioris sn̄ie dicēdū v̄r q̄ plures sacerdotes sil' nō p̄nt nec debent sil' vnā ꝯficē hostiā. q2 ꝑ certo scd̄m Aug'. iniuria fit sacro. Adhuc autē vanū ē pluribꝰ facere qd̄ meliꝰ ab vno pōt fieri. vanū aūt nihil i opibꝰ nature ⁊ multo minus in operibꝰ gr̄e. Et q̄ aliqn̄ plures sacerdo

tes assistūt pape h fit pp obseq̄ū ñ pp ꝯsecratiōez. Et si obijcit q̄ illi assistētes faciūt signa ⁊ dicūt v̄ba. Dicēdum q̄ iudicio meo fieri nō dʒ nec ēt fit. q: iiuria fieret sacr̄o. Et si obijcit de sacerdotib⁹ d̄ nouo ordiatis q̄ illi assistūt ⁊ ꝯcelebrāt ep̄o. Dicēdū q̄ illi v̄ba ñ ꝓnūciāt sed assistūt pp reuerentiam sacr̄i ⁊ pp doctrinā. ⁊ iō signa faciunt ad imitatiōez ep̄i vt discūt signare. h ibi. Pro h ēt fac. q: illa cena facta cū discipulis satis rep̄ntat i cōione quā accipiūt ordinati absq; alia ꝯsecratiōe. cū discipuli tūc nō cōsecrauerit. sʒ solū coionē accepit. B

3 ¶ Quis minister possit sacr̄ʒ eucharistie dispēsare. R. s̄ʒ Tho. i. 4. di. 13. Sol⁹ sacerdos ē dispēsator ꝓp̄us. vñ laic⁹ ñ dʒ ēt i nccītate aliquē coicare. q: h ñ ē sacr̄ʒ nccītat̄. diacon⁹ āt quō possit. nōt s̄. diacon⁹. A. Idē i sū. ꝯ. co. ti. q. 136. B. Religiosus dispēsans corpus xp̄i incurrit excōicatiōem. de qua vide s̄. coicare. §. 15. q icipit a quo.

4 ¶ Utr̄ vno sacerdote deficiente i missa debeat p aliū suppleri. R. secūdum Tho. i t̄tia p̄te. q. 83. Si sacerdos morte aut ifirmitate graui occupet añ ꝯsecratiōez corpis xp̄i ñ oʒ q̄ p aliū supplcat. Si v̄o ꝯsecratio corpe añ ꝯsecratiōez sāguinis vel ēt ꝯsecrato vtroq; dʒ misse celebritas p aliū expleri. 7. q. 1. nihil. A. In sū. ꝯ. co. ti. q. 59. dī q̄ sequēs sacerdos dʒ icboare vbi primi⁹ dimisit s̄m Pe. ⁊ Tho. si sciat Si aūt nescit dʒ a capite incipere. Et sic innuit q̄ lʒ añ ꝯsecrationez ñ sit necesse missam suppleri. tñ pōt Et ad p̄dictoꝝ maiorē declaratiōnem in sū. ꝯ. co. ti. q. 60. sic dr̄ nō. s̄m Al. in li. de missa. circa fi. q̄ si sacerdos añ canonē i missa defi ciat aliq̄ casu. tūc ꝓ certo ali⁹ sac̄dos dʒ reicipere ⁊ totūʒ rite pager̄. q: ea q̄ añ canonē i missa fiūt nō sūt de sacramenti ꝯsecrōe sed potius de ppli istructione. Si aūt i canone d̄ficiat factis iā aliq̄b⁹ signis s̄r hostias oblatas. añ tñ trāsb̄stantiatiōnē. vr̄ mihi q̄ alius sacerdos ñ ab initio debeat missam reincipe sʒ poti⁹ vbi ille dimisit dʒ suppler̄ qd̄ omissū ē. ⁊ pp duas cās. q̄rum vna ē ex p̄te sacr̄i. alia ex p̄te ppli. Ex p̄te sacr̄i q: quamuis ex illis signis suba panis ⁊ vini nō trāsubstātiet. tñ ex ip̄a materia ⁊ verbis ⁊ signis recipit sanctitatē ex q̄ efficit magis idonea quā i corp⁹ xp̄i trāsubstātiet ⁊ h ñ ē repetēdū sup illā hostiā ne iniuria fiat v̄tuti verboꝝ q̄ tā̄q̄ʒ nihil hñt qñ iterū verba eadē s̄r hostiā iterātur tāq̄ p̄ora verba a p̄ori sacerdote dēa nullā v̄tutē habuissent. Cā āt ex p̄te populi est. q: ppl's ex h min⁹ v̄ba ⁊ signa canonis app̄ciaret si videret ea tā facile repeti qi p̄us dicta viderent ānullata. Lʒ. n. signa illa nō transubstāñēt tñ passionē xp̄i in mysterio rep̄sentāt. ⁊ passio xp̄i in nūq̄ʒ irrita dʒ reputari. Si āt sacerdos i ip̄sa ꝓlatōne v̄boꝝ q̄ sunt forma sacr̄i deficiat v̄bis iam in p̄te ꝓnūciatis saluo iudicio s̄nie maioꝝ ꝯsulerē q̄ illa Host'a ꝓ reliquijs i altari ꝯs̄uaret ⁊ missa alia celebraret. Sʒ Inno. in. c. p̄sbyt. ex̄ de sacra. ite. dicit q̄ in h casu ali⁹ sacerdos dʒ icipe ibi. Qui p̄ridie q̄ pateret ⁊c. Dicit. n. ibi Inno. q̄ si q̄s intra cōficiēdū sacr̄m eucharistie dum est in v̄bis illis. s. hoc est cor

p⁹ meū deficiat ali⁹ icipiat a capi-
te.s.ibi. Qui pridie ⁊c̄. Et idez di
cim⁹ i baptismo. Jdeo idē putarē
si dubitaretur vtrū prim⁹ sacerdos ꝯ
pleuerit v̄ba ꝯsecratōis. ut ēt tunc
reincipiatur ibi. Qui pridie ⁊c̄. qꝛ n̄
intelligitur iteratū qđ ambigitur eē fac
tū. ex̄ de psbr̄. n̄ ba. apostolicā. B

5 ¶ Quid si sacerdos post consecra
tionē corpis sȝ añ cōsecrationē san
guinis pcipiat vinū aut aquā non
esse in calice. R̷. fm Tho. i tertia p
te. q. 83. Debet statim apponere ⁊
cōsecrare. Si v̄o post oīa cōsecra-
tōis verba pcipit q̄ aqua desit. dȝ
nihilominus pcedere. qꝛ apposi-
tio aque non ē de necessitate sacri.
Nullo āt mō dȝ aq̄ vino iā conse-
crato misceri. Si v̄o post ipsā con
secrationē pcipit q̄ vinū nō fuit ap
positū si qdē pcipiat h̄ añ sūptiōēȝ
corporis debet deposita aq̄ si ibi
fuerit ponere vinū cū aqua ⁊ resu
mere a verbis cōsecrationis sāgui
nis. Si v̄o h̄ pcipit p⁹ sūptionē cō
poris dȝ apponere aliā hostiā iter
sil' cū sanguine cōsecrandā. ⁊ in fi
ne sumere hostiā iterū consecratā
⁊ sangainē nō obstāte etiam si pri
us sumpsit aquā que erat in calice
qꝛ preceptū de pfectione sacri ma
ioris est ponderis q̄ȝ pceptuȝ q̄ h̄
sacramētū a ieiunis sumatur. A. Jdē
in sum. concl. li. 3. ti. 24. q. 60. ad fi
nem. B

6 ¶ Quid si sacerdos nō recolit se
dixisse ea q̄ in ꝯsecratione euchari
stie dicuntur. R̷. fm Tho. in tertia p-
te. q. 83. non debet ex hoc turbari
non. n. qui multa dicit recolit oīuȝ
que dicit. Si tñ sacerdoti cōstat p
babiliter se aliqua omisisse. si qdē
non sunt de necessitate sacramenti
n̄ dȝ resumere imutando sacrificiū
ordinē. sed dȝ vlteri⁹ pcedere. Si
v̄o certificet se omisisse aliqd eorū
q̄ sūt de necessitate sacri. s. formaȝ
cōsecratōis. dȝ resumere ipsa forma.
⁊ cetera p ordinē reiterari. A. Jđ
i sū. con. eo. ti. q. 61. Siliter et si qs
ex lapsu lingue vel impitia omitte
ret vel mutaret vel nō bn̄ pferret
aliquā syllabā a pte post nihil ē ite
randū ar. de ꝯs. di. 4. retulerūt. B

7 ¶ Quid si pp frigus vel ex negli-
gentia hostia dilabatur in calicē. R̷.
fm Tho. vbi. s̄. Nō solū minima
ps hostie mittatur in calicē h̄ respicit
corpus xp̄i misticuȝ. ⁊ ideo huius
modi ptermissio nō facit impfectō
nē sacri vt pp h̄ sit necesse aliquid
iterari. A. ⁊ siue dilabatur añ fractio
nē siue p⁹ qꝛ siliter nec omissio fra
ctionis facit iperfectionēȝ sacri ut
in sum. con. eo. ti. q. 62. fm eundeȝ
Tho. B

8 ¶ Quid si sacerdos infra missam
aduīrit hostiā truncā nō eē uel cor
ruptā. R̷. fm Pe. Dicēdū q̄ si añ
cōsecrationē aduertit remota illa
hostia aliā ponat ⁊ a canone rein
cipiat. Si v̄o post ꝯsecrationē idē
faciat ponēdo aliā hostiā ⁊ eā su
mēdo sȝ ⁊ nihilomin⁹ postea pmā
hostiā illā sumat aut alijs sumēdā
tradat aut reuerenter reseruet. Si
v̄o aduerterit postq̄ sūpserit i isto
casu variant doc. A. Nā idē Pe.
⁊ glo. Ray. sentiūt q̄ hoc casu sa-
cerdos nō celebret iterū. qꝛ ieiunus
n̄ ē. ut i sū. cō. eo. ti. q. 93. B. Tho.
tñ. i tertia pte tenet q̄ dȝ pōere aliā
hostiā ⁊ ꝯsecrare ⁊ sūere. qꝛ pcep
tū de pfectōe sacri maiorl ē pōderl
q̄ȝ pceptū q̄ a ieiunis sumatur. ut
⁊. s̄. §. 6. dictum est.

9 ¶ Quid si musca l'aranea i calicē ceciderit aut venenū i mixtū fuerit. R. Fm Tho. in tertia pte. q. 83. Si sacerdos h an̄ ɔsecrationē deprehē derit dz calix ablui τ aliud vinū poni. Si vō aliqd hoꝝ pᵒ cōsecra tionē acciderit dz aial caute capi τ diligēter lauari τ cōburi τ ablutō i sacrariū mitti. A. sil'cū cineribus fm eundē. Tho. vt i sū. con. e. ti. q. 107. vbi ēt ponunt oia q̄ in hoc. §. habent. B. Qd si venenū ibi eē d phenderit nullo mō dz sumer nec alijs dare. ne vite calix i mortē uer tat. sz dz diligent i vasculo ɔserua ri. τ ne sacr̄m remaneat ipfectū dz vinū apponi. τ sacerdos dnuo re sumere ɔsecratiōnē sanguinis τ sa cramētū pficē. Nihil. n. abhoiabi le assumi dz occasōe hᵒ sacr̄i. ar. d ɔse. dis. 2. si p negligētiā. A. Et ibi h notat glo. B

10 ¶ Quid significēt diuisōes hostie q̄s sacerdos facit. R. Fm Tho. i. 4. dis. 12. Triplicē hñt significationē. Nā. 1. qdē significāt diuisionē que fuit in corpe xp̄i p eiᵒ passionē. 2. di stributionē fdēptōis p diuersa mē bra ecclie. 3. signat q̄ i corpoꝛ xp̄i mystico. s. in ecclia q̄dā ps adhuc ē i hoc mūdo τ eius tribulatōibᵒ. τ h signat ps comesta. Illi āt q iā sūt in celo i corpe τ aia ut xp̄us τ btā vgo significant p ptē missam i calice. q: iebriant ab vbertate do mᵒ. dei. Sz illi q sūt i celo sola aia τ expectāt gliam q̄ ad corpus. sili ter τ q sūt i purgatorio signāt p ptē illā que oli fm pmitiuā ecclesiam seruabat vsq3 ad finē misse. A. Et lz hodie nō seruet remanet tñ eadē significatio ptiū vt i sū. con. e. ti. q. 112. Et ad predicta facit. c. triforme de conse. dis. 2. B

11 ¶ Quid agēdū si stilla sanguinis ceciderit ex. R. Si p negligentiaȝ aliqd de sanguine ceciderit. si qdē sup tabulā. lingua lambat τ tabu la radat. Sz si ñ fuerit tabula locᵒ ille radat τ cōburet τ cinis iux al tare pdet τ sacerdos. 40. diebus peniteat. Si vō ceciderit super la pidē altar' sorbeat sacerdos stillā τ tribᵒ diebᵒ peniteat. Si vō sup linteū altaris τ ad illud lintheuȝ stilla puenerit. 4. diebus peniteat. Si puenerit usq3 ad tertiū. 9. diebᵒ pēiteat. Si vsq3 ad quartū. 20. die bᵒ peniteat. τ abluat tribᵒ vicibᵒ li theamina que stilla tetigerit calice supposito. τ aq̄ ablutōis iux altar pdat. de ɔse dis. 2. si p negligentiā. Possz ēt sumi a sacerdote nisi pp ter abhominationeȝ dimitteret ut ponit Tho. i tertia pte. Et ut idem dic i. 4. dis. 13. cautū ē vt ps illa lin thei seu palle pᵒ ablutionē abscin datur τ cōburatur τ cinis in alta ri condat. A. Idē dicit etiā in ter tia parte. B

12 ¶ Quid si qs eucharistiā vomerit R. Si sit laicᵒ τ ppter ebrietatē vl' voracitatē vomerit. 40. diebᵒ peni teat. Clici vō vel monachi psbyte ri seu diaconi. 70. diebus peniteāt eps vō. 90. Si vō cā infirmitatis euomerit. 7. diebᵒ peniteat. de ɔse. dis. 2. si qs p ebrietatē. Et dz vomi tus cremari τ cineres iux altar re cōdi. vt. s. i pximo. §. dictū est. De missa τ eiᵒ celebratōe hēs plura. ı̄ missa. De eucharistia q̄ ad sumetes hr. s. cōicare. Et vtrū a malo mini stro liceat accipe eucharistiā τ sa cramenta. vide infra ordinatus. i. §. 3.

Eucharistia.

iiij. q̄stu͞z ad eius effectum.

Quis sit pricipalis effectus eucharistie. R. s͛z Tho. in. 4. dis. 12. Proprius effectus ē cōuersionis hois i xp̄m vt dicat cū ap̄lo. Uiuo ego iā non ego viuit vero in me xp̄s. Gal. 2.º Et ad hunc sequunt̄ duo ef fectus. s. augmentū v̓tutū ꝛ restauratio ꝺ͛pditoꝝ p̄ peccata venialia l̓ alios p̄cedētes defectus. A. Quasi idē dicunt Pe. ꝛ Al. sed sub diuersis v̓bis vt in sū. con. li. 3. ti. 24. q. 114. B

1 ¶ Utrū pctā venialia possint ipedire effectū sacr̄i eucharistie. R. s̄m Tho. in. 4. dis. 12. Sed h̓ vt sacr̄m h̓ plene effectum suum habeat oportet q̄ assit actualis deuotio. ꝛ quia interdum actualis deuotio impediri potest absq͡ȝ mortali peccato. potest effect⁹ hui⁹ sacr̄i ipediri ita q̄ aliqs augmētū gratie n̄ ꝯseq̄tur nec tñ reatū mortalis pctī icurrȝ s͛z forte reatū venialis. q͛ ipatus accedit. Nō tñ oē veniale pctm̄ ipedit effectū h⁹ sacr̄i sed solū illud quod tollit actualē deuotionē q̄ in h̓ sacramento requirit̄. A. Idē i sū. ꝯ. eo. ti. q. 115. B

2 ¶ Utrū p̄p̄ h̓ sacr̄m deleātur venialia. R. s̄m Tho. vbi. s. Sic. Non tñ oȝ q̄ p̄ ip̄ oia venialia deleant̄ sed s͛z mēsurā deuotōis. Posset tñ eē feruor tant⁹ q̄ oia venialia delerȝ. Idem Pe. A. Idē in sū. con. e. ti. q. 116. B

3 ¶ Utrū p̄p̄ h̓ sacr̄m deleant̄ mortalia. R. s̄m Tho. in. 4. dis. 12. Nō dlet mortalia nisi oblita. vñ qd̓ dr̄ Sit ablutio scelerꝝ. dupliciter pōt intelligi. s. q̄ uel dr̄ etia ablu͛ inq͡ȝ tū ea ipedit. vel de his q̄ nō sūt in hois ꝯscia vel memoria. A. Idez in sū. con. eo. ti. q. 117. B

Exactio

q̄ fit aliq̄n a dn̄is vl̓a p̄ lat̄ vide. s. dn̄s. §. 1. ꝛ. j. talia p̄ totū. Itē. j. pedagiū.

Excōicator

Dicturi de excōicatōe. 1.º dicem⁹ aliq̄ de eo q̄ pōt excōicare siue de ipso excōicatore. Un̄ sciendū q̄ excōicationē a iure pōt facere q̄cunq͡ȝ pōt ius ꝯdē. vt papa i vli ecclia ꝛ singuli ep̄i i diocesib⁹ suis. 16. q. 2. visis. i fi. 24. q. 3. corripiēt. Item excōicare pn̄t coꝝ officiales. silit̄ ꝛ oēs p̄lati iferiores q̄ collegijs p̄sūt. vt abbates ēt nō bn̄dicti. dū tñ fuerit ꝯfirmati. ꝛ siles. ex̄ de simo. sic̄ tuis ex̄ de offi. ordi. cū ab ecclia rū. A. Hoc verꝝ q̄ ad istos iferiorē p̄latos collegijs p̄sidentes nisi cōtraria cōsuetudo vel dissuetudo repugnet. ut in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 50 vbi h̓ notant̄ s̄m Ray. ꝛ Hoff. B Itē. vıd̓ q̄ archidiacon⁹ possit excōicare lȝ nō sit p̄sbyter. ar. dis. 25. perlectis. ex̄ de offi. archi. c. 1. ex̄ ꝺ appel. rep̄hēsibilis. Solus tñ ep̄s pōt excōicare cuȝ illa solēnitate q̄ hr̄. xi. q. 3. debēt. A. s. q͛ debent ei assistere seu circūstare. 12. sacerdotes cū candelis accensis. vt ibi. B Alij āt p̄lati in collegiatis ecclijs q̄ iurisdictōnē habēt sup̄ subditos sine p̄dicta solemnitate excōicare pn̄t. Sacerdotes v̓o parochiales excōicare nō pn̄t nisi vbi esset consuetudo que etiā tribuit iurisdictōnē. 9. q. 3. conquestus. Con. Hoff. Tho. ꝛ Al. A. Hec fuerunt dicta Ray. principalit̄. ut patet in dicta

.q.50. Ubi etiam additur fm Hosti. qꝫ sacerdos ex q cura hꝫ in notorijs habet ptaté excóicandi premissa ámonitóe. τ in oibus his q sine libelli oblatóe expediri pñt. ex̄ de cládesti. desp. cū inhibitio. Et sic intellige capitula q de hac materia loquunt. τ h nisi forte cósuetudo cótraria vel supioris inhibitio. s. epi ipediat. In occultis vo vl q requirūt iudicialé indaginé nó pñt excóicare nisi cótraria ꝯsuetudo vel spális delegatio sine ꝯcessóeis pi⁹ indulgeat. Ná τ capitulū ꝯsuetudine vl indulgétia excóicat τ interdicit. ex̄ de rescrip. ex pte decani. τ de ꝯsue. cū inter vos. Et sic dicit intelligédá sniam Ray. Itez etiá nó sacerdos pót excóicare τ absolue q ad forū cótentiosū. sed i pniali sol⁹ sacerdos. Sꝫ ad ptáté excóicandi requirit iurisdictio ecclesiastica ordinaria vel delegata fm Pe. τ in sū. có. co. ti. q. 51. vbi ét nó. fm Bar. brí. qꝫ hec potestas posset cómitti etiá laico p papam. sed non per epm. B

i Utrum excóicatio lata ab alicó epo possit rata héri a ppo. R. fm Bar. τ Ber. Nó qꝛ a pncipio nl la fuit. A. Idé i sū. ꝯ. e. ti. q. 52. B

2 Utrū p̄latus possit excóicar̄ ex̄ territoriū suū. r̄ñ. fm host. Eps ex̄ suá diocesiꝫ τ h⁹modi plati ex̄ territoriū suū nó pñt ea q sūt iurisdictóis cótētiose. A. nisi de cósensu illius in cui⁹ territorio é fm eūdem Hosti. p. c. eps. 9. q. 3. ut i sū. con. .c. ti. q. 53. B. Uñ qꝛ qs nó é excóicádus sine cáe cognitóne. xi. q. 3. nemo. ió talis nó pót excóicar̄ nec sedē p tribunali. nec aliqd dispóere. 9. q. 2. epm. τ. c. se. Et itellige ni si incẽptū dictū é. s. absolutó. i. §. 6. A. In dcá. q. 53. dr̄ Quidá uero asserūt qꝫ ex̄ suá diocesiꝫ exñs eps pót excóicar̄ sic Paul⁹ excóicauit Corinthū absente τ irreqsitū. ex̄ de appel. cū sit romana i fi. qd pót cóedi in notorijs. qꝛ nec illa reqrūt cáe examiationé. 9. q. 3. §. fi. τ dcó .c. cū sit. Ibi ét dr̄ qꝫ eps exñs ex̄. pót denūciare excóicatū. qꝛ p hoc ꝑ plius ñ ligat. Ité qꝫ si legatus excóicauit aliqué dū erat i ꝓuicia ñ pót eū absolue postqꝫ exiuit ꝓuinciá dimisso offó. Secus si exiuit reuersurus qꝛ túc pót fm qꝫ pdictū é de alijs ordinarijs. B

3 Prelatus q in aliq loco hꝫ tm̄ tpalé iurisdictioné ñ ꝓpter h poterit excóicare. ar. ex̄ de offi. or. dilectus. A. Idé i sū. có. li. 3. ti. 33. q. .54. fm Hosti. B

4 Excóicare nó pót excóicatus q cūqꝫ. Unde nec hereticus. nec scismatic⁹. nec apostota a fide. 24. q. i. audiuim⁹. τ. §. si át. in fi. Ité nec intrusus. nec suspésus a iurisdictóne. 12. q. 2. alienatóes. τ. c. pcarie ex̄ de ꝯces. pbé. qꝛ. Ité nec ille q violauit iterdictū. ex̄ de exces. pla. c. fi. A. Ibi nó bñ videt hoc probari. tñ idem dic Albric⁹ τ Host. circa interdictū hominis. ut in sū. có. li. .3. ti. 33. q. 73. B

Excóicatio i. cóiter.

quid sit. R. Excóicatio é a qlibet licita cóione τ legitimo actu separatio. xi. q. 3. §. euidenter. A. Hoc fuit dictū Ray. ut pꝫ in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 32. Et inde inquit. Adá dr̄ excóicat⁹ ab esu ligni vite dicente domino Gene. tertio Uidete ne forte sumat de ligno uite.

dicto. §.euident. Con. Hosti. ꝛ Goff. Sed i dirrectoria. li. 3. t. 2. in pricipio. dr̄ ꝙ h̄ diffinitio nō ꝯp-hēdit minorē excōicationē. Unde ibi sic dr̄. Excōicatio ē a ꝑticipatō ne sacramētoꝝ exclusio l' a cōione fideliū sepa io. dicto. §. euidenter. ꝛ extra de excep. a nobis. Sꝫ hec diffinitiōes uident̄ ꝑticulares. Uñ satis uidet̄ ꝙ ꝓ gnāli diffinitione possit dici ꝙ excōicatio ē a cōio-ne seu ꝯsortio fideliū sepatō. xi. q. 3. oīs. Sꝫ qñꝗ ꝑticulariter ꝛ qñꝫ ulit̄ ꝭm suas spēs de qb᷒ statim. Et ad hunc sensū pōt reduci prima diffinitio Ray. itelligēdo eā dis-iunctiue ꝛ nō copulatiue. B. Cu ius pricipalit̄ due sūt spēs. una q̄ sepat a acr̄is ꝛ ab igressu ecclie ꝛ a cōione fideliū. ꝛ h̄ dr̄ maior ex-coicatio ul' anath̄a. Alia q̄ sepat a sacr̄is tm̄. A. videlꝫ a ꝑceptiōe ꝓn cipalit̄. ñ a collatōe. Peccat tm̄ ta lis excoicatus cōferēdo eccliastica sacr̄a. sꝫ ab eo collata v̓tutis nō ca rēt effectu. ex̄ de cle. exco. mi. si ce lebrat. B. Et hec dr̄ minor. Et de utraqꝫ h̄r̄. 3. q. 4. Engeltrudā. ꝛ ex̄ eo. si quē. A. ꝭm Ray. ꝛ in sū. cō. co. ti. q. 33. spēs excōicatōis q̄si in finite sūt. Quot. n. sūt spēs coionis tot sūt ul' eē possunt spēs excōica-tionis. Sed de ṕdict̄ duabus fre-quēt̄ tractat̄ ecclia. ꝛ i dubio cum noiat̄ excōicatio itelligit̄ de maio ri. d. c. si quē. Itē excōicationū a-lia est iuris. s. quā qs incurrit ip̄o iure delicto cōmisso. ut si q̇s iniici at man᷒ uiolētas i clericū. 17. q. 4. si qs suadēte alia ē iudicis. s. q̄ ir rogat̄ a iudice ꝑtātē h̄ñte p ꝓcessū iudiciariū. ex̄ eo. nup. Et qs possit excōicari maiori excōicatōe dcm̄ ē. s̄. c. ꝓximo. Minori āt excōica tōe excōicar̄ pñt nō solū epi sed ꝛ alij ꝓlati eccliaꝝ iferiores ꝭꝫ ray. ꝛ i sū. con. eo. ti. q. 55. B.

¶ In qb᷒ casib᷒ icidit qs maiorē excōicationē ip̄o facto. R. i multis. Nā excōicatō a q̄ sol᷒ papa absol uit icurrit̄ i. 13. cāibus q̊s oēs hēs s̄. absolutio. 1. §. 3. Sūt ꝛ alij cāus plimi. Prim᷒ cū qs icidit i here-sim iā damnataꝫ. 24. q. 1. c. 1. ꝛ. 2. Aut nouā heresim ꝯfingit. ex̄ ꝛ he ret. ad abolēdā. ꝛ. c. excōicamus Aut ē credēs receptator ul' fautor hereticoꝝ. ex̄ de heret. sicut ait. A Hic casus ꝛ seq̄ns ꝛ ēt q̄rt᷒ hodie uident̄ papales. ut pꝫ i ꝓcessu āna li curit. B. 2᷒ cū qs asserēdo dicit romanā ecclīā nō esse caput oiuꝫ eccliaꝝ. nec ei tāq̄ capiti obedien dū. dis. 19. nulli fas. 3᷒ qñ rectores ciuitatū faciūt exactōes indebitas i clicos ꝛ eccliās ꝛ ammoniti nō desistunt. ex̄ de imu. ec. nō minus A. Et ibi pꝫ ꝙ etiā est filiis sñia ꝯ fautores eoꝝ. nec debent absolui donec satisfecerint ꝯpetent̄. B. 4᷒ est cū q̇s nō elect᷒ a duabus ꝑtib᷒ cārdinaliū gerit se ꝓ papa. ex̄ de e-lec. licet. A. Et ut ibi pꝫ eadē ē sñia ꝯ eos q. ꝓ papa ip̄m recipiunt sed ut ṕdictū ē iste cāus hodie ē papa lis. B. 5᷒ cū qs mgr̄ ul' scolari tra-ctat cū aliq̄ ciue Bonoñ. de ꝯduc tione hospitij irreq̇sit̄ inqlinis. ni si tēp᷒ cōductōis fuerit elapsū ex-tra de loca. ex r̄scripto. A. Ibi pꝫ ꝙ iste cāus ė ꝯtra magistros ꝛ sco lares q̇ i ciuitate Bononie sūt sup cōducēdis domibus alioꝝ uide licet scolarium ꝭm glo. Idē possꝫ forte intelligi etiā de magistris q super hospitijs in lesionē uel ꝓiu

dicium habitãtiũ audent tractare
nisi priꝰ ꝯstiterit ipis ꝯductionis e
lapsũ.uel in glini i hoc fauorẽ suũ
prestiterint ⁊ consensũ. B. 6ꝰ cũ
monachi.canonici regulares . ar
chidiaconi.decani.ꝑpositi.pleba
ni.cãtores. ⁊ alij clerici ꝑsonatuȝ
hñtes.aut etiã qcunqȝ ꝑsbyteri au
diãt leges uel phisicam. A. nisi re
ligiosi īfra duoꝝ mensium spaciũ
ad claustrũ redierint. ⁊ alij clerici
infra dictũ spaciũ a ꝑfatis destite
rint.ut in.c.de quibus statim. B.
extra ne cle.uel mo.nõ magnope
⁊.c.sup specula. Secꝰ si habẽt pa
rochialem ecclesiam tm̃ ⁊ nõ sũt
ꝑsbyteri ex̃ ne cle.uel mo.statutũ
li.6. A. Et ibi nõt glo. ⁊ dñs Pe.
de anchorano.q̧ qñ parochiales
sũt ꝑsbyteri incurrũt dictã sniam
nõ rõne eccliarũ sȝ ordinis.p dic-
tum.c.sup specula. B. 7ꝰ cũ qs p-
ticipat excõicato i crimine pp qd
excõicatꝰ ẽ dando ei auxiliũ ꝯsiliũ
uel fauorẽ.ex̃ eo.si ꝯcubine. A. qr
eodẽ uinculo ligaẽ cũ excoicato .
d.c.si ꝯcubine. ⁊ eo.ti.c.nup.§.in
fa. Vñ nõ uidetur iste casus ꝑticu
laris sȝ regula gnãlis. B. 8ꝰ ꝯ oẽs
q fecerint statuta ꝯ libertatẽ ecclie
⁊ scriptores eoꝝ silir ⁊ ptãtes ⁊ ꝯ
sules ⁊ rectores ⁊ ꝯsiliarios loco
rũ ubi talia statuta seu ẽt ꝯsuetudi
nes edite sũ uel suate. ⁊ q seruare
fecerint. ⁊ illos.q ſm ea iudicaue
rint uel in publicã formã redege-
rint iudicata.ex̃ eo.grauem. ⁊ .c.
nouerit9ꝰ ꝯ illos q ininit ordiatõi
bus uel alienatõibꝰ a scismaticis
fact̃.ex̃ de scismati.c. i. A. Ibi dr̃
q̧ res ecclie a scismaticis . aliẽate
debẽt ad eccliã sine ullo oneꝛ reũ
ti. ⁊ si qs ꝯtraiꝛ ꝑsũpserit excõica
tionẽ icurrit. B. Deci casus oẽs ex
iuribꝰ magl antiqs collecti sũt. A.
Sũt i dict̃ iuribꝰ ⁊ alij casus. Vñ
dcimꝰ ẽ i.c.qm̃.de offi.ordi.ubi p
hibeẽ q̧ i eadẽ ciuitate sint plures
epi. Sȝ si pp diuersitatẽ hitãtiũ p
priꝰ eps nõ põt oibꝰ deseruire.põt
⁊ dȝ q̃ ad h aliũ epm sibi uicariũ
ꝯstituere forte grecũ q ualeat ibi
grecis ⁊ hitãtibꝰ ministrare.q ui-
cariꝰ p oia dȝ eẽ obediẽs ⁊ sbiectꝰ
ꝑncipali epo. Et subdiẽ. Vñ si qs
aliẽ se igesserit.excõicatõis se no-
uerit mucrone ꝑcussũ .dic̃ glo. Et
ita ẽ canon late snie.xiꝰ ẽ i.c .cũcis
ex̃ ne cle.uel mo.ubi dr̃. Iubemꝰ
ẽt subinterminatõe anathatis ne
qs sacerdotii offm̃ hẽat uice cõit̃
aut ꝑsupositi secularꝭ. Si qs ãt ꝯ
h ueniẽ ꝑsũpserit ⁊ monitꝰ eimda
re noluerit excõicatiõi subiaceat .
Dic̃ gl. Sic uꝛ canon late snie. 12ꝰ
casus ẽ i.c.excõicatõi.ex̃ de rap .
ubi dr̃. Excõicatõi subdãẽ q romi
petas uel alios xpianos pꝰ nego-
ciatõe ul alijs honestis cãis i na-
uigio uectos aut cape aut rebꝰ suiſ
spoliare ꝑsumũt. Illi ẽt q xpianos
naufragiũ patiẽtes qbꝰ ſm regulã
fidei ꝯsilio esse tenenẽ dãnata cu-
piditate spoliãt rebꝰ suis nisi abla
ta rediderint excõicatiõi se noue
rint sbiacere. Dicit glo. Et sic qui
ꝯtra hoc faciunt sunt ipo iure ex-
cõicati. Et h uerum ẽ quo ad hũc
ultimũ casũ.q uo ad ꝑmũ ẽ canõ
ferẽde snie.ut ex ipo tex.pȝ Et nõt
ibi dñs Anto.de bu.cũ Ioh. an.
ubi etiam dicit ſȝ Io.an.quod pi
rate ter in anno excõicantur ex or
pape. B.
¶ Eodẽ mõ sũt alij casus excõica
tõnũ q hñtur i.li.6 .de quibꝰ duo

sūt ptinentes ad papā. ut dcm̄ ē s̄.
absolutio. i. §. 3. Primꝰ de q̄cūqꝫ
q loq̄t secrete uel mittit scripturā
uel nūciū alicui cardinali qn̄ sīt re
clusi occasiōe electōis pape. ex̄ de
elec. ubi piculū. Et de dn̄is rectori
bꝰ ꝛ officialibꝰ q imminēte dicta e-
lectiōe nō seruarēt dictā ꝯstitutio-
nē. A. vel nō facerēt obseruari. d.
c. ubi. B. 2ꝰ de his q grauāt alios
qꝛ eū ꝑ q̄ rogabāt noluerūt elige-
re. uide s̄. §. electio. i. §. 33. q icipit.
Quicūqꝫ. 3ꝰ ē qcūqꝫ usurpātes cu
stodiā uacātiū eccliaꝝ. seu i alijs
pijs locis occupāt bona ipoꝝ ꝛ
clerici ꝛ alie psone eorūdē locoꝝ
q h̄ fieri ꝓcurāt. ex̄ de elec. gn̄ali.
Hūc ēt casū hēs s̄. ecclia. i. §. plt.
4ꝰ ē de electorībꝰ ad regimē urbis
romane ꝛ d' electꝭ ꝛ fautoribꝰ q̄ fe-
cerit ꝯ ꝯstitutionē sup h̄ factā. ex̄
de elec fūdamēta. A. Certe abso-
lutio istꝰ casus vꝫ reseruari pape ꝓ
terq̄ i morꝭ articulo. Et nō solū ꝯ
ꝓfatos sꝫ ēt ꝯ obediētes dictꝭ offi-
cialibꝰ electꝭ illegitie seu assūptꝭ. ut
i dcō. c. fundamēta. §. ꝙ si secꝰ. ꝛ. §
cōtēptores. Et h̄ coiter sp accidit
qn̄ ad obediēnā aplice sedis Ro-
ma nō ē. B. 5ꝰ de his q̄ uocant̄ ad
dirigēdas moniales i electōibꝰ ni
si abstineāt ab his ꝑ q̄ posset i eis
discordia oriri uel nutriri. ex̄ de e-
lec. idēnitatibꝰ. 6ꝰ de his q ꝓcurāt
ꝙ ꝯseruatores dati intromittunt
se de his q̄ nō licēt. uide. s̄. ꝯserua
tor. §. 4. 7ꝰ de his q absolutionem
ab aliq̄ excōicatōe l' reuocatōe eiꝰ
aut etiā suspēsionis ꝛ iterdicti ex
torquēt ꝑ uim uel ꝑ metū. Nā nec
ualet absolutio. ꝛ icurrit̄ noua ex
cōicatio. ex̄ de his q̄ ui. absolutio
nis. 8ꝰ de eo q fingit fraudulenter

casū ꝑ quē aliqs iudex uadat uel
mittat ad aliquā mulierē pro testi
monio. extra de iudi. mulieres. A
Ibi nō vꝫ notari h̄ casus nisi qn̄ fi
ctio fit ad h̄ ut iudex psonalit̄ acce
dat. B. 9ꝰ de his q p̄latos uel eo-
rū clpa seu alias psonas ecclesia-
sticas cōpellūt ad submittēdū lai-
cis. uel alienandū bona imobilia
seu iura eccliaꝝ. ꝛ silr laici q usur
pāt sibi illicite huiusmodi nisi mo
niti destiterint. ex̄ de re. eccle. h̄ ꝯ
sultissimo. A. Ibi dat̄ ista sn̄ia ꝯ il
los q coegerit p̄latos uel capl'a ec
cliaꝝ aut alias psonas eccliasticas
sbmittē eis ecclias ipis cōmissas l'
bona imobilia seu iura ipaꝝ reco
gnoscēdo ab ipsis ea tanq̄ a supe
rioribꝰ se tenere seu ab ipis eadeꝫ
aduocādo ꝓut i qbusdā ptibꝰ dr̄
aduocare. uel ipos patronos uel
aduocatos ecclesiarū seu bonoꝝ
ipaꝝ ꝑpetuo aut ad tps nō modi-
cū statuendo. Nam cuiuscūqꝫ sit
cōditionis aut status q ad h̄ coe-
gerit excōicationē icurrūt. nisi h̄
fierēt cū ꝯsensu capli ꝛ aplice se-
dis lnia spāli. ꝛ tūc occasiōe illoꝝ
laici ultra id ꝙ ex natura ꝯtractu-
um ipoꝝ uel adhibita i illis lege
pmittit̄ aliqd nō usurpēt. Qui vō
secus egerit nisi āmoniti ab huius
mōi destiterint restituēdo ea q̄ tali
ter usurparēt eoipo sn̄iam excōi-
catiōis icurrūt. ꝛ ex tūc ad suppo
nēdū terrā ipoꝝ si opꝰ fuerit eccle
siastico interdicto libere ꝓcedat̄
h̄ ibi. B. xꝰ qcūqꝫ ab ecclesijs uel
psonis ecclesiasticis per se uel per
aliū noie suo uel alieno ꝓ psonis
uel rebus q̄s nō cā negociationis
deferūt uel deferri faciūt seu trans
mittūt. exigūt aliqd pedagiuꝫ seu

guidagiũ.ex̄ de censi.quãq̄.li.6.
Et de h casu hẽ.j.diffusius peda-
giũ.§.fi.xiᵘ é de his q ipedirẽt offi
ciũ delegati uel cuiuscũq3 iudicis
eccliastici.ex̄ de imu.ecc.qm̃ quez
casũ diffusius hẽs.j.iudex.2.§.5.
12ᵘ de dñis q ihibent subditis ne p
sonis eccliasticis uendãt ⁊ huius-
modi.uide.j.emunitas.§.9.13ᵘ de
religioso q temẽ ubicũq3 habitũ
sue religionis dimittit uel accedit
ad studia nisi a suo p̃lato cũ ꝯsilio
maioris ptis ꝯuẽtᵘ sibi lnia sit con
cessa.14ᵘ de doctoribᵘ seu magr̃is
q̃ sciẽt illos religiosos q dimiserit
habitũ docent leges uel phisicam
Predicti duo casus habẽt extra
ne.cle.uel mo.ut piculosa.A.Ibi
dicit.Districtius inhibemuᵘ ne de
cetero aliquis quãcũq3 religionẽ
tacite uel expsse,pfessus i scolis ul'
alibi temer̃ habitũ sue religionis
dimittat nec accedat ad q̃uis stu-
dia lr̃ar nisi a suo p̃lato cũ ꝯsilio
sui conuentus uel maioris partis
eiusdẽ sibi eundi ad studiũ licẽtia
primitᵘ sit concessa.Si q̇s ãt ⁊.j.
Doctores q̃3 seu magr̃i q religio
sos habitu suo dimisso leges aut
phisicã audiẽtes sciẽt docẽ aut i
scolis suis p̃sũpserit retiner̃.sibi eo
ip̃o sint snia innodati.Sup q̊ Io.
an.i nouella dic̃.Nõ puto q̃ dñe
te ꝯstitutõis sit q̃ monachᵘ i cella
sua dimittẽs habitũ uel dũ balneũ
itret occulte uel iacẽs sine habitu
ligetur hac constitutõe.Al' pauci
inuenirẽt nõ ligati.Sed qñ exhi-
bet se ꝯspectibᵘ hoĩu3 sine habitu
ul' ihabitu laicali l' clerici secular̃
sine iusta cã.tũc liget.Et ad h fac̃
pricipiũ decre.qd̃ vult ip̃orum uaga
tõi puidere.B.15.gcũq3 her̃ticos
ul' credẽtes uel receptatores uel de
fensores l' fautores coꝝ scient tra
deret ecclesiastice sepulture.ex̄ d he
ret.gcũq3.li.6.A.Et ibi etiã p3 q̃
locus ubi tales sepulti fuerit.d3 p
petua sepultura carere.B.d quo
absoluẽdo uide.j.hereticᵘ.2.§.2.
16ᵘ gcũq3 rector secular̃ uel gcũ
q3 officialis eius cognosceret de
crie heresis aut captos liberaret l'
diocesanorũ uel inqsitoꝝ officiũ
ipediret.ex̄ de heretic̃.c.iquisitio
nis.A.Ibi p3 q̃ iste casus é ꝯtra
rectores quoscũq3 tpales qui co-
gnoscũt l' iudicãt de crie heresis l'
captos p heresi relaxãt sine lnia
ul' mãdato epi uel iquisitor̃.aut r̃-
cusant iplere executionẽ eis p hᵘ
modi crie a diocesano uel iquisi-
toribus iiunctã,put ad eoꝝ ipec-
tat officiũ.ul' alit officiũ epi ul' iqsi
toꝝ sniam ul' pcessũ directe uel in
directe ipedire p̃sũpserint.Et si in
excõicatõe pmãserint p ãnũ aio p
tinaci.uelut heretici sũt ꝯdẽnãdi.
B.17ᵘ est d his q p assasinos quẽ
q̃ xpianũ itersici,pcurauerit uide
s.assassinᵘ.18ᵘ d clericis q̃ manife
stis usurarijs domos locãt l' alio
titulo ꝯcedũt.ex̄ de usuris.c.usu-
rarũ.uide.j.usura.4.§.4.19ᵘ de
his q ꝯcedũt repsalias ꝯ̃ psonas
ecclesiasticas spãliter siue generalr̃
ex̄ de iniur.⁊ si.A.Ut ibi p3 iste
cãus é ꝯtra ꝯcedẽtes repsalias ꝯ̃
clericos uel eoꝝ bona.l' generalr̃
ꝯcessas extendentes ad eos.q̃ ꝯ-
cessionẽ l' extẽsionẽ nisi reuocaue
rit ifra mẽse3 a tpe ꝯcessiõis l' extẽ
sionis.singularis psona excõica-
tõ3.⁊ uniũsitas iterdictũ icurrũt.
ut ibi.B.20ᵘ si dñs uel rector tpa
lis nõ fecerit obsuari ea q̃ statuũt

ꝯsecutores cardialiū seu alicuius de familia eoꝝ vel pape. ex̄ ꝺ pe. felicis. A. Hoc veꝝ ē si nō fecerit dict⁹ rector uel tp̄ralis vel sp̄ualis vel officialis ei⁹ obseruari p̄dcā isra mēsem postq̄ delictū ad eoꝝ noticiā puenerit. Et ciuitas q̄libꝫ preter vrbē si n̄ facit p̄dicta vt dictum ē isra mēseꝫ cū facultas ei affuerit p̄uat eoipso pōtificali dignitate. vt .s. ꝛ nihilominus remanet iterdicta vt ibi. 21⁹ qcūqꝫ dat lniam occidēdi capiendi seu aliter i bonis vl' psonis suis vel suoꝝ grauādi eos q ꝯ reges barōes nobiles vl quoscūqꝫ alios tulerūt excōicatōis suspensiōis vel interdicti sniās. siue illos quoꝝ occasione sunt ꝓlate. l' eos q eas obseruāt. aut eos q tal' excōicatꝯ cōicare nolūt. nisi lniam ipam re integra reuocēt. ꝛ si qua sint ablata restituant siue ꝓ illis satisfaciant. A. In. c. qcūqꝫ. de quo ī. dicitur. nisi lniam ipam re integra reuocauerint. vel si ad bonoꝝ captionē occasiōe ipius lnie sit ꝓcessum bona ipsa fuerit isra octo dierū spacia restituta. aut satisfactiō ꝓ ipsis impensa. B. Similiter ꝛ q dicta lnia vsi fuerint. vl' ēt sine lnia suo motu hoc fecerint. excōicationē incurrunt. in qua si pmanserint p duos mēses nō nisi p papam absoluātur ex̄ de sen. exco. quicūqꝫ 22⁹ qn̄ quis ab excōicatōe absolutus fuerit in mortis articulo l' alio ipedimēto. si cessante articulo uel ipedimēto non repn̄tet se q̄ citius ꝯmode poterit ei a quo absolui debebat reincidit in eandē sniaꝫ. ex̄ eo. eos. 23⁹ qn̄ aliqui absoluūt a sede apostolica vel a legatis. ꝛ iniūgitur eis q̄ se presentent ordiarijs vel alijs suscepturi pniaꝫ. ꝛ passis iniuriam seu eis quibus obligati sunt satisfaciant simil'r si hō faciāt q̄ꝫ pmū ꝯmode poterunt reincidunt in eadem sniaꝫ vt dicto. c. eos.

¶ Item sunt alij cāus excōicationum i cle. de qbus quinqꝫ sunt papales. vt dictū ē. s. absolō. 1. §. 3. Alij sunt isti. Prim⁹ ē de illis qui i cimiterijs sepeliunt corpa tēpor iterdicti i cāibus n̄ ꝯcessis a iur' vl' excōicatos publice aut noiatiꝫ interdictos. aut vsurarios manifestos scienter sepeliunt. A. qua excōicatōe non dēbēt absolui nisi ad arbitriū diocesani satisfecerint eis qbus p premissa fuerit iniuria irrogata. vt de sepul. eos. A. Et ibi addit. Nullo eis ꝯ premissa exēptionis vel q̄uis alio p̄uilegio q̄cunqꝫ forma vboꝝ ꝯcesso aliqualit' suffragante. B. 2⁹ de religiosis q̄ decimas ecclijs debitas sibi appropriant vel vsurpant siue q n̄ pmittūt solui ecclijs dcimas de aialib⁹ familiariū ꝛ pastoꝝ suorū vl' aliorū inniscētiū ipsa aialia gregib⁹ corū. vel de aialib⁹ q̄ i fraudē eccl'aꝝ emūt ꝛ empta tradunt veditorib⁹ vel alijs ab ipsis tenēda. seu q nō pmittūt vel ꝓhibēt solui decias ecclesijs de terris q̄s tradūt alijs excolēdas. nisi reqsiti. A. p eos q̄rū iterest vt in cle. religiosi. de q̄. ī. B destiterint. ī. mensem. aut si de his q̄ vsurpauerunt ꝯ premissa. A. vl' retinere presūpserit. vt in. d. cle. n̄. B. n̄ satisfecerint dānificatꝫ ecclijs isra duos mēses si suspensi ab administratōib⁹ ꝛ bn̄ficijs suis. Qd si n̄ bn̄ administratōes ꝛ bn̄ficia ipso facto excōicatōeꝫ icurrūt. vt extra de deci. religiosi. 3⁹ est de mona-

chis vel cãonicis regularib⁹ q nō
hñt administratiōez ⁊ trãsferūt se
ad curias pricipū sine lnia platoꝝ
suoꝝ vt dãnū aliqđ iferant suis p-
latis aut monasterio. vt de sta. mo.
ne i agro. A. §. qr vo. vbi dr. Pro
hibemus ne monachi aut regula-
res canonici administratiōez aliquā
n hñtes ad curias pricipū absq3 li
cētia spāli platoꝝ suoꝝ se cōferre
psumāt. Qđ si vt suis plat3 aut mo
nasterijs dãnū aliqđ inferāt ad di
ctas curias se ꝯferre psumpserint.
excōicatōis sniam eos icurrer vo
lum⁹ ipo fcō. Et districte ibidē in-
iūgit prelat3. vt ipos a curiarū ac-
cessu. ⁊ qbuslibz vagatōib⁹ ⁊ dis-
cursu diligēter ꝯpescāt. B. 4⁹ de
mōachis q ifra septa mōasterij sin
lnia arma tenēt. vt in. d. c. ne i agro
A. In. §. psate. vbi post dcm. §. qr
vo. imediate subiūgit. Prefate q3
snie monachos. j. septa monaste-
rij sine lnia abbatū suoꝝ arma te-
nētes decernim⁹ subiacē. Et vt pōit
i directoria li. 3. ti. 2. §. 254. dic. vv.
q h itelligit de ꝯtinue tenētib⁹ qa
si dū irent septa arma portāt secū
n tñ aio nocēdi. vel secū3 itus reti-
nēdi. nō iputat qr tenere ē ex ꝓpo
sito cū effectu. ex đ cle. n resi. relatū
Et h ēt itelligit tm̄ đ suo mōasterio
n de alio. cū n posset hēc lniam sui
abbat3 ex territoriū3 suū. ex đ ꝯsti.
vt aiaꝝ li. 6. Et noie armoꝝ n solū
scuta. gladios ⁊ galeas itelligim⁹
s3 ēt fustos ⁊ lapides. ff. de v. sig.
armoꝝ. siue sint defensiōis siue in
uasiōis. ar. ex đ homi. c. sic dignū
§. illi ēt. B. 5⁹ đ his q ipedirent vi
sitatores mōialiū vel cãonicarū3.
A. s. seculariū. vt in cle. de qua. j.
B. Nisi mōiti destiterit. vt de sta.
mo. attendētes. A. qr vt ibi p3 ex-
cōicatōez icurrunt n obstātib⁹ qui
buscūq3 puilegijs statutis vl ꝯsue-
tudinib⁹. Et itelligit de monialib⁹
qbuscūq3 vt dr i directoria eo. ti.
§. 255. B. 6⁹ ē đ qbusdā mlieribus
q begnine vulgalr nūcupant. silr
⁊ religiosi q eas i illo statu fouēt.
A. vel ad talē statū adducūt. vt in
cle. de qua statim. B. vt in cle. de
reli. do. cū đ quibusdā. vide. j. reli
gio. 1. §. fi. 7⁹ de his q sciēter ꝯtra
hunt mrimonia i gradib⁹ ꝯsangui
nitatis vel affinitatis ꝓhibitis vel
cū monialib⁹ vel ꝯhētes q sunt re
ligiosi siue moniales aut clerici in
sacris vt de ꝯsā. ⁊ affi. eos. A. Ibi
ēt precipit eccliāꝝ prelatis. ut pre
fatos tādiu nūciēt excōicatos seu
a suis faciāt subditis nūciari. dōec
suū humilr recognoscētes errorē
separēt ab iuicē. ⁊ absolutōis ob-
tinere bñficiū mereāt. B. 8⁹ đ inq
sitorib⁹ hereticoꝝ q pretextu offi-
cij inqsitōis qbusuis modis illicit3
pecuniaꝝ extorquēt vel sciēter bo
na eccliaꝝ ob delictū clericoꝝ fis
co ecclie applicarēt. A. Etia3 ⁊ iō
fortius si fisco seculari. vt in cle. de
qua. j. B. Nec pñt absolui nisi in
mortis articulo donec illis qbus
extorserunt plene satisfecerint de
pecunia. A. Sic extorta. vt i cle. de
qua. j. B. Nullis puilegijs pactis
aut remissionib⁹ sup h valituris. vt
de here. nolētes. A. Et ibidē dicit
de ꝯmissarijs iquisitoꝝ seu epoꝝ
vel capituloꝝ sede vacante q pre-
dicta agerent. B. 9⁹ Potestates.
capitanei. rectores. ꝯsules. iudices
⁊ ꝯsiliarij. ⁊ alij officiales q statu
ta faciunt scribunt vel dictant. per
q qs ꝯpellat soluē vsuras vl solu

tas ñ repetere. A. vel q solute nõ restituāt plene. vt in cle. de q̄. j. B τ q h3 ea iudicāt. A. vel alr q̄lrcū q3 sciēter iudicare p̄sumpserint q vsure soluāt vel ñ plene restituāt. vt i. d. cle. B. τ q hñt sup h p̄otatē nisi statuta ipa deleuerint. A. infra tres mēses. vt i ea. cle. B. vel si ea p̄sumpserint obseruare. A. vel cō suetudines eoꝝ effectū hñtes. vt i tex. de quo statī. B. vt de vsur. ex graui. x° de religiosis mēdicātib° q domos ad habitādū vel loca d̄ nouo recipent. ul' recepta mutarēt seu alienarent. ut d̄ penis cupientes. A. Et ibi p3 q idē ē ēt si dicta loca seu domos dimitterēt se ad alia trāsferendo. Et h nisi p̄dcā fiāt de sedis aplice lnīa spāli plene τ exp̄sse faciente de ꝓhibitōe huius modi mentōem. Per hoc tñ non ꝓhibet illis qui uitā heremiticam vel solitariā duxerint eligēdā d̄ li cētia maioꝝ suoꝝ. qui cellas man siōes. seu habitacl'a i heremis pos sint acqrere ac mutare. ex̄ d̄ exces. prela. cū ex eo li. 6. τ notat in directoria. li. 3. ti. 2. §. 263. Et in. d. c. cū ex eo. exprimit vita heremitica seu solitaria vbi ñ sit hoīum habitatio de ꝓpinquo. B. xi° de religiosis q dicūt aliq̄ v̄ba vt retrahāt audiētes a solutōe decimaꝝ vt in d. c. cupientes. A. §. illos ēt. siue dicta v̄ba dicāt in p̄dicatōe vl' alibi vt ibi. B. 12°. de religiosis q consitētib° sibi nō faciūt ɔsciam de d̄cis soluēdis q̄ sunt suspensi ab officio p̄dicatōis donec si ɔmode pñt faciant eis ɔsciam. Et si iteri p̄dicāt excōicati sūt. vt i. d. c. cupiētes. A. in. §. τ q2. vbi p3 q h locū h3 quādo dicti religiosi sciēter omisserit facere ɔsciam. τ si fuerint requisiti τ ñ al'. vt ex ipo tex. colligit. vbi dicit q religiosi teneāt certis tp̄ib° iformare pplm de solōne deciarū si ab ecclia꞉ rectorib° vel vicarijs aut loca tenētibus eorūdem fuerit requisiti. Et imediate sub eodem ɔtextu sequit quo ad ɔfessiones. Nec non τ his quoꝝ ɔfessiones τc. Hoc ēt notat in directoria li. 3. ti. 2. §. 266. τ ti. 6. §. 30. B. 13°. de religiosis qbuscūq3 q̄ non seruarent iterdictū qd̄ seruat matrix ecclesia. Et istū cāum plenī° vide. j. i terdē3. 1. §. xi. q icipit. Qñ snīa τc. 14° de f̄ribus minorib° qui tp̄e interdicti recipeēt ad diuina f̄res vl' sorores de tertio ordie q̄ ɔtinētes vocāt ex̄ de sen. excō. cū ex eo. A. Et iā si sup h hi vel isti f̄es minores vel tertij ordinis p̄uilegijs q buscūq3 muniti fuerit. Nec ab ista excōicatōe possūt absolui ab alio q̄ a papa. vel satisfactiōe p̄missa a locoꝝ ep̄is qui auctoritate aplica in hac pte ipo iure fungunt vt ibi. B. Alius. cāus bñdicti pape. xj. in extrauaganti q̄ incipit. Quia vt nulli hēt. j. papa. §. fi. de opponētibus lr̄is electi i papam. A. Item. 15° est i cle. vna de sequel. pos. τ fruc. vbi dicit. Ad ɔpescēdas litigātiū malitias diffinim°. vt vna ɔ̄ possessorē diffinitiua snīa sup bñficio apud sedē. dūtaxat aplicam in petitōio vel possessorio ꝓmulgata bñficiū ipm ēt si dignitas vel p̄sonatus exi stat τ curā hēat aiaꝝ a possessore huiusmodi dū tñ triēnio pacifice antea possessū ab eo ñ fuerit p loci ordiariū apud aliquā p̄sona3 ido neā seq̄strēt qui plenā de ipo τ d̄ bitā curā gerens. id qd̄ fructibus

4

illius debitis eiusdez supportádis
oneribus superesse contigerit illi
restituat qui finalem in causa vic-
toriam obtinebit. Si quis aũt. se-
questrationem huiusmodi impe
dire vel fructus sequestratos quo
q3 mó p̄sumpserit occupare excó
municatóis sniaz incurrat ipo fac
to. a qua nisi prius impedimento
amoto ⁊ occupatis p eum fructi-
bus restitutis nullatenus absolua
tur. Item qdam alius cáus excó-
municatóis vr̃ in. c. religionuz. de
reli. do. li. 6. 9 quosdam ordines
mendicátuũ reprobatos q nó vidé
tur hodie reperiri ió de illo dicer̃ ñ
curo. Aly sũt i qbusdá extrauagá
tibus de quib⁹. j. vsus clauiũ. i. §.
fi. B.

4 ¶ Ubi dr̃ sub pena excõicatióis ñ
hz vim late snie s3 cõminatóis. vt
C. cõmiatóes eplas. A. Ibi dicit
9miatóes epistolas pragmata sub
scriptóes auctoritatez rei iudicate
nõ hr̃e. B. Et nõ. extra de sagitta
rijs arté. A. s. in glo. B. Et hunc
cáum ét hés. j. sagittarius. §. 2. A.
Ut p3 in sũ. 9. li. 2. ti. 4. q. 2. Quidá
dicũt q̄ h⁹mõi vel silia verba hñt
vi late snie. S3 cõior ⁊ verior opi
nio é q̄ héant tñ vim 9minatóis.
Hosti. vero ⁊ Hug. dicunt q̄ qñ
fit ꝓhibitio a lege. i. a canóe h̄ vba
hñt vim cõminatióis 30. dis. p to
tũ. Qñ aũt a iudice tũc é canó late
snie. dũ tñ iudex h̄ vba ꝓferens h̄
intendat. Con. glo. Ray. Et addit
Hosti. Puto q̄ iudici in hoc cre-
dendũ sit qñ dicit q̄ sic vel sic iten
derit. s3 anteq̄ hoc declarauerit
puto excusatũ illũ qui sniam ñ ser
uauit. cũ ꝓbabilr̃ credere potuerit
q̄ 9minatio tñ esset. B.

5 ¶ Sñtétijs p statuta ordinariorũ
A. q̃rũciũq3. ut i. c. de q̃. j. B. nó
ligant ignorantes. nisi ignorátia
fuerit crassa aut supina. ex̃ de cósti.
ut aiaꝝ. li. 6. ⁊. j. lex. §. 5.

6 ¶ Utrũ sola 9suetudo absq3 snia
ul' 9stitutóe redat aliqué excoicatũ
R. Non qr iste nó é mod⁹ ferédé
snie excõicatóis. A. Hosti. aũt dic
q̄ 9suetudo approbata reddit ali
quos ipo iure excõicatos q als ñ
essent. Ray. nil super h̄ 9terminat.
s3 gl. eius ait. Reuera sine 9stitutó
ne tacita vl' expssa ñ pót 9suetudo
aliqué facẽ excõicatũ. s3 itelligédũ
é ex q̃ papa ⁊ prelati eccle tales r̃
putat excõicatos. 9stitutióem sup
hoc editá esse. Et ita lata é 9stitutió
vel snia vera vel presũpta. vt in sũ.
con. li. 2. ti. 5. q. 10. B.

7 ¶ Quibus ex cáis snia excõicató
nis sit ferenda a iudice? R̃n. Tres
cáe pñt esse. Pria est 9tumatia vt
qñ aliqs fuerit vocat⁹ siue ãmoni-
tus p iudicé trib⁹ edictis l' vno ꝓ oi
b⁹ ⁊ ipse sit 9tũax siue iobediens.
Scda qñ qs ꝓ aliq̃ certo dáno vl'
offensa ꝓ q̃ ñ vult satisfacere excói
cat. Et ꝓbál predicta duo. ex̃ vt li
te ñ 9tes. qñ frequét. xj. q. 3. certe
ex̃ ó v. sig. ex pte. Sup illis cáib⁹
dicit Tho. i. 4. sniaꝝ dis. 18. Null⁹
d3 excõicari nisi ꝓ pcto mortali.
Et qr i dánificádo aliqué ét cõpa
liter siue i reb⁹ corpalib⁹ aliqs mõ
talr̃ peccat. ió ꝓ dáno tpali eccle
sia excóicare pót. S3 qr excóica-
tio é grauissima péaꝝ ñ d3 isligi ét
ꝓ pcto mortali. nisi qs 9tũax fue-
rit. vel ñ veniédo ad iudiciũ uel in
de sine lnia recedédo. vel determi
natói iudicis ñ parédo. tũc. n. post
q̄ monitus fuerit excõicari debet

A.i.pōt. Et pdicta satꝭ pbanť i iuribus pallegatis. B. Tertia cā siue modus excōicationis ē qn̄ psona ignoratꝛ sed excoicatꝛ i generali. vt qcūqꝫ furtū fecit nisi restituat. vel q scit nisi reuelet. ex̄ eo. a nobis. Cui āt debeat reuelare hēs. j. reuelatō. §. 1. A. Ueritas est ꝙ ꝓ oi peccato mortali a quo quis nolit corrigi pōt excōicari etiam maiori excōicatione. xi. q. 3. nemo epoꝝ. ꝛ pcipue ꝓ ꝯtumacia ꝯtra legitimā obedīētiam. xi. q. 3. si aūt vob. nō distincto vtrū ꝓ modica vel mag cā fiat obedientia. vocatio. seu ammonitio. qꝛ sp ē ibi ꝯtumacia que ē crimē maximū ꝛ gen⁹ idolatrie j. Regis. 15. ꝛ i sū. ꝯ. li. 3. t. 33. q. 54. vbi etiam poniť quō etiam minor excoicatio pōt iudice irrogari ꝓ ꝯtumacia. ꝛ silr etiā loco pene ad tempus iñigende tā i foro iudiciali q̄ꝫ penitentiali. B. Pro peccato vo alterius nemo pōt excoicari. 24. q. 3. si habes.

S ¶ Quō debeat fieri⁹ excoicatiōis snia. R. Debet pmitti triplex monitio vel vna ꝓ tribus. aliter ē iusta ꝛ iudex ē suspēdus p mēsez ab igressu ecclie. ex̄ eo. sacro. Et dbet hīe tēpoꝝ ꝯuenientia iterualla nisi facti necessitas aliud suaserit. Et dꝫ fieri in scriptis ꝯtinentib⁹ cām excoicationis. aliter excoicans est suspēsus nō solū ab igressu ecclie sed ēt a diuinis p mēsem. q̄ si qdē exeqť. irregularis efficiť. nec nisi p papā poterit cū eo dispensari. ex̄ eo. cū medicialis. Sed hec pene n̄ tāgūt epos cū nō fiat spālis mētio de eis sicut oꝫ. vt di. s̄. eps. §. T. De hoc etiā casu habes. j. iterdictuꝫ. 1. §. 6. A. Ad pdictoꝝ clariorem itellectū sciēdum ꝙ iste ē mod⁹ ꝛ forma ꝓcedendi ad excoicatiōez prio nāqꝫ dꝫ pcedere rōnabilis ꝛ manifesta cā. ex̄ eo. sacro. vbi d plato dr̄. Caueat diligēter ne ad excoicatiōem cuiuscūqꝫ absqꝫ manifesta ꝛ rōnabili cā ꝓcedat. 2. dbet pmitti monitio. Un̄ i dcō. c. sacro dr̄. Prohibemus ne q̇s i aliquaꝫ excoicatiōis sniam nisi competēti āmonitione pmissa ꝛ pn̄tib⁹ psōis idoneis p q̄s se necesse fuerit possit probari monitio ꝓmulgare presumat. Qd si presūpserit etiam si iusta fuerit excoicatiōis snia igressū ecclie sibi p mensem nouerit interdcm̄. alia nihilomin⁹ pena mulctādus si visū fuerit expedire. Et itelgiť hic de monitione trina scdm glo. Sꝫ i sū. ꝯ. li. 3. ti. 31. q. 56. nōť. ꝙ ꝯpetēs monitio dr̄ ad arbitriū iudicis siue trina siue vna ꝓ tribus maxie i notorijs. 24. q. 3. d illicita. Et h⁹ monitiōes siue tres siue vna ꝓ tribus debent fieri cū ꝯpetētib⁹ iteruallis aliq̄ꝝ dieꝝ. nisi facti necessitas aliud suaserit. extra eo. cōstitutiōem. li. 6. 3. snia excoicatiōis dꝫ ferri i scriptꝭ. ꝛ scripture copia dari ifra mensem requirenti. ex̄ e. cum medicinalis. li. 6. vbi dicitur. Quisquis excoicat excoicatiōem i scriptis ꝓferat. ꝛ cām excoicatiōnis expresse cōscribat pp quā excoicatio ꝓferatur. Exemplum vo huius scripture teneatꝛ excoicatoꝛ tradere infra mensem si fuerit req̄situs. sup qua requisitione fieri volumus publicū istrumentū vel lr̄as testimoniales ꝯfici sigillo autentico consignatas. Et si dicta forma confuata non fuerit tn̄ snia tenet. sed excōmunicatus de facili absol

uitur & excōmunicās ad itereſſe ꝯ dēnatur & ad alias penas. dicto .c. ſacro. &.c. cum medicinalis. vbi dr̄. Si qs aūt iudicū huius conſtitutionis temerari⁹ extiterit violator. p mēſem vnū ab igreſſu ecclie & diuinis ſe nouerit ſuſpenſum. ſuperior vō ad quem recurrit ſniam ipſam ſine difficultate relaxans. latorez excoicato ad expenſas & ad oē itereſſe ꝯdēnet. & aliter puniat ꝑ aduerſione ꝯdigna. vt pena docente diſcāt iudices ꝙ graue ſit excoicationum ſnias ſine maturitate debita fulminare. Et hec eadem i ſuſpenſionis & iterdicti ſētētijs volumus obſeruari. Caueāt autē &c̄. Itē. 4. quo ad formā regritur cōgruitas vboꝝ. Vn̄ ꝑut nōt̄ i ſū. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 68. ſic ꝯſueuit ferri ſnia excoicationis. Propter talē cāmte vel talez excōico vel excōicam⁹ in ſcriptis. Huiuſmodi ergo vbis vel equipollentibus vti dz excoicans. & ſatis colligitur i dicto .c. cū medicinalis. Ar. etiam ad hoc .2. q. 6. §. diffinitiua. vbi dr̄. Diffinitiua ꝗ̄z ſnia que abſolutionem vel ꝯdemnationem non ꝑtinet pro nulla habet̄. Vnde & Ray. dicit. Nō approbo ꝯſuetudinē q̄rundā ſimplicium ſacerdotū dicētium denūciamus talē excoicatuz. & nūꝗ̄ excoicauerūt eū prius. nec illa verba ſūt apta ad excomunicationez. Et glo. Ray. dicit ꝙ re vera h⁹ verba nō ſūt apta ad excoicandum. Et lz talis euitand⁹ ſit ab illis qbus ſit d̄nunciatio. qꝛ nō eſt ipoꝝum iudicare vtrū ſit excōicatus necne. tn̄ ſi de hoc agat̄ i forma iudicij nō reputabit̄ excōicatus pp h⁹ vba niſi al̄ ꝓbet̄ excōicatus. B

9 ¶ Cū iudex dicit excōico illuz vel illa verba itelligit̄ de excōicatiōe maiori ex̄ co. ſi quem.

10 ¶ Si eps excōicat oēs q̄ furtuz ſecerint. nunqd ſbditi eius talia cōmittētes extra ſuā dioceſim ſūt excōmunicati? R. Nō. vt ex̄ de cōſti. vt aiaꝝ li. 6.

11 ¶ Vtrū alieni q̄ offendūt i dioceſi illi⁹ q i gnāli excōicauit, icidant in ei⁹ excōicationem. R. Sic. Nā ei⁹ ſubditi ſūt rōne loci vbi offendūt. A. Hoc tenet glo. i .c. a nobis. i. ex̄ eo. B. niſi ignorauerit. vt dēm eſt hic. ſ. §. 7.

12 ¶ Quid ſi metropolitan⁹ exn̄s in dioceſi ſui ſuffraganei veniat ꝯtra ſniam ab eo latam. R. ſm Hoſti. Sicut ſnia vel canon nō ligat ꝓferētem. ſic nec ꝓferētis ſuperiorē. puta metropolitanū ꝓpum. ex̄ d ma. & obe. cū iferior. & ex̄ eo. a nobis. Con. Tho. in. 4. diſ. 18. A. lz Hu. dixerit hoc caſu metropolitanū ligari n̄ ſnia hoīs ſʒ iuris. vt i ſū. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 59. vbi ēt innuitur ſcōm Hoſt. q' ali⁹. eps vel archieps cui nō ſubeſt eps qui ꝓmulgauit ſniaz hn̄ ligaretur. Sed & dēm Hugu. v det̄ poſſe ſaluari qn̄ ꝓprius metropolitanus pticiparet cuz ſubdito ſuffraganei i crimine dānato. tunc. n. videtur ligari ſnia iuris. ex̄ eo. ſi ꝯcubine. B

13 ¶ Quid ſi iudex dicat. excōmūico vnum de iſtis duobus. R. ſʒ. ꝯ. ꝯ. Credo ſine ꝑiudicio q' ille ē excōicatus de quo iudex itellexit. Si tn̄ nō pōt ſciri. neuter vitand⁹ eſt. Si mulier nec excōicatur ſi. vaga fuerit ei⁹ itētio. A. Nō magis ſe referēs ad vnū ꝙ ad aliū. cū n̄ itēderit vtrūꝗ ligare. ideo neut̄ eſt ligat u

vt i sū.ↄ.co.ti.q.70. B

14 ¶ Quid si dicāt excoīco te si appel las si preparaueris appellare? R. fm Hosti. Uidetur ꝙ non teneat snīa cū qlibet oppressus appellare possit. vñ talis snīa videt itolerabilé errorē ↄtinere. ex co. p tuas. §. nos igit. A. Idē i sū.ↄ.co.ti.q.79. Et additur. Goff. tñ dicit ↄtrariū. Hoc dēm Goff. videtur posse itelligi qñ appellatio esset ihabita vel respectu appellationis friuole. ex de appel. vt debitus. B

15 ¶ Quid si dicat plaꝰ. habeo te ꝓ excoicato ⁊ hꝰ. nūqd vere erit excōicatus. R. fm. ẋẋ. Si per talia verba agatur i foro iudicij nō ꝯputabitur excōicatus. nisi aliter ↄstiterit de itentione excōicantis. vt qa sp solitꝰ ē ita dicē ⁊ hꝰ. In foro aūt pnīali eligenda est tutior via. s. vt putet se excōicatum ⁊ absolutionē petat. Idē Hosti. A. Et dic Host. Non facio vim vtrū iudex dicat. excōico te. vel scias te excōicatū. vel te excōicatum cognoscas. vel hēas seu geras te ꝓ excōicato vel reputes te excōicatū. vel alia qcūqꝫ vis dūmō volūtatem ⁊ ↄsēsum iudicis de pñti exprimant. sic̄ ⁊ alias simile d: extra de spō. si iter virū. ⁊ de spon. duo. c.1. Et volūtas iudicis spūalis oīo seruāda ē pro lege. xi.q.3. audi. Et fm glo. Ray. quicquid dēm est de verbis diuersimode ꝓlatis cum snīa excōicationis ꝓfertur. Idē itelligēdum est si sub eisdē verbis qs ab excōicatione absoluat. Con. Hosti. vt in sū.ↄ.li.3.ti.33.q.69. B

16 ¶ Quid si dicat excoico te ⁊ absoluo te. R. fm. ẋẋ. Si voluit iudex simul excōicare ⁊ absoluē. nō potuit ⁊ nihil egit. Si aūt voluit excōicare ⁊ postea absoluere. vtrūqꝫ valuit. A. Idē. i sū.ↄ.e.ti.q.71. Et ex his patet ꝙ excōicatio regulariter tenet ēt nullo ordine seruato. vt ⁊ clarius nōt co.ti.q.73. Et eodē mō tenet absolutio quātūcūqꝫ simplr̄ ⁊ isolēniter data. ⁊ hoc nisi aliquo casu aliud ꝑticulariter exꝓmatur. q: generi ꝑ spēm derogat. vt i. c. generi. de regu. iuri. li.6. B

17 ¶ Quid de duobꝰ qbus mādatū ē vt aliquē excōicent. ⁊ vterqꝫ eoꝝ eodē momēto dic̄ excōico te si ille nō excōicauit te? R. fm Hugl. Ul ꝙ illorum iudicum excōicat q: in tēto eoꝝ ē ꝙ ille excōicet. A. Idē i sū.ↄ.co.ti.q.72. B

18 ¶ Quid si is q snīaʒ gnālē ꝓmulgauit morit vel amouet. nūqd qui postea ↄfacit est excōicatus. R. fʒ Host. Non nisi diffiniendo statuerit. ff. de offi. ꝑfec. vr. l.i.§.fi. vel nisi a successore exꝑsse ↄfirmet. ex ð loca. c.1. ⁊ de offi. le. c.1. A. In hoc .c.1. nihil de h̄ habet. sed potꝰ co. ti. c. fi. vbi hr̄ ꝙ ↄstitutio legati durat ēt post eiꝰ officiū. Et idem qð i h̄.§. nōt glo. ex eo. a nobis ꝑimo ⁊ i sū.ↄ.co.ti.q.60. B

19 ¶ Quid ð illis qui excōicati ordines recipiūt. R. Si sciētes se excōicatos receperūt. a susceptis ordinibus sūt in ꝑpetuū deponēdi. A. Hoc vꝫ si sunt clerici sclares. Si vo iā sūt effecti religiosi sūt suspensi ab executione suscepti ordinis ⁊ officij. vt i. c. cū illoꝝ. de quo. j. B Si vo nō recolētes fcm pro quo i excōicatiōem iciderunt. vel fcm q deficiētes sʒ iuris ignari nesciebant se excōicatos. tunc cū talibꝰ si sunt sclares. archiepi vel epi dispēsare

nō pñt absq3 mādato sedis aplice Si v̓o sūt regulares. abbates ipo rum p⁹ inuictam pniam ⁊ pactā poterūt cū eis dispēsare nisi graue fuerit ⁊ notabile fcm. vel q fecerit adult⁹ fuerit vel discret⁹. vt violent̄ ꝯ obliuionē ⁊ ignorātiā ꝓsumatur Probant̄ h̄ oia ex̄ eo. cum illorū

20 ¶ Cleric⁹ excōicatus quō teneat̄ dicē horas canonicas. vide. ī. ho re. §. 8. qui icipit. Utrum clericus. Quid v̓o fiet de fructibus ecclesie clerici excōicati. R̷. fm Ber. ꝺbēt assignari alicui qui celebret pro eo donec ipe est excōicatus. ex̄ de ap pel. puenit. Qd̓ si iniuste fuisset ex cōicatus recupabit fruct⁹ sibi sub latos. ?. q. 5. sup cā. Idem Ray. ⁊ Goff. Si v̓o iuste. n̄ pōt. C. de re. mili. cum allat. li. 12. Ad h̄ fac ex̄ de sen. exco. sacro. A. Possēt tñ sibi in h̄ casu etiā fructus restitui d̓ gr̄a C. de re. mili. l. pendia. fm Hosti. q̄ etiam addit. Qd̓ tñ de facili fieri nō d3 ne ꝯtēnat̄ rigor ecclia stice di sciplie. vt i sum. ꝯ. li. 3. ti. 35. q. 85. Itē tunc excōicatus non pcipit fru ctus bn̄ficij qn̄ est i mora absoluti onis petēde. aliter sic fm Ray. ar. c. q2 diuersitatē. ex̄ de ꝯces. prebē. vt i su. ꝯ. eo. ti. q. 81. vbi etiam nōt̄ ꝙ illud qd̓ dc̄m ē de excōicato, cir ca hāc receptionem fructuum. itel ligēdu3, ē etiam i suspēso' a bn̄ficio ex̄ de elec. cū i cunctis. §. clerici sa ne. Et fm Inno. i. c. pastoralis. ex̄ de appel. idem est de suspenso ab officio tm̄. Sed Hosti. h̄ itelligit qn̄ ex graui cā suspensus est ex̄ de pur. ca. iter sollicitudines. Secus si ex leui cā. puta pp scandolu3 po puli vel ifamia3 solam. nec diu ste tit ꝯtumax. Idem Goff. vt in dc̄a. q. 81. B

21 ¶ Utr2 snīa excōicationis lata sub ꝯditione liget anteq3 exiet ꝯditio. R̷. fm Hosti. Non ligat. extra de appel. ꝑterea. 2. ⁊ ex̄ eo. a nobis. 1. Unde ⁊ si pendente ꝯditiōe appel let̄ tenet appellatō. A. ⁊ ipedit effe ctum snīe ꝯditione etiam postmo dum adueniēte. vt i dc̄o. c. ꝑterea. fm eundē Hosti. ⁊ i su. ꝯ. eo. ti. q. 75. A. Sed si pure snīa fert̄ nō rle uat̄ p appellationem. ex̄ de appel. pastoral'. Trāsfert tñ cause cogniti onē i supiorem. ex̄ de sē. exco. per tuas. A. Idē i dc̄a. q. 75. B

22 ¶ S3 qd si pēdēte ꝯditione desi nat esse ei⁹ subditus. R̷. Tenet snīa nisi appellet. ex̄ de foro ꝯpe. c. plr̄. ex̄ de offi. dele. gratū. ⁊. c. relatu3. Idem Inno. A. Idem i su. ꝯ. c. ti. q. 77. B

23 ¶ Quid si dicat iudex. excōico te si habes res furtiuas nunqd p ap pellatiōem suspendet̄. R̷. fm Ho sti. Non suspendet̄ si h3 res illas. si tñ occultū ē ecclia nō iudicat de occultis sed apud deum ligatus ē A. Idē i su. ꝯ. eo. ti. q. 78. B

24 ¶ Quid si dicat. excōico te quia fe cisti furtū ⁊ tñ falsū est. R̷. fm. ꝯ. ꝯ. Inno. ⁊ Hosti. Tuti⁹ ē dicē ꝙ ex cōicatio teneat. vt. xi. q. 3. c. 1. ⁊. c. si eps. q2 n̄ est error itolerabilis ex pressus. ⁊ cā l3 sit falsa non est im possibilis. Unde ꝯsulēdum ē ꝙ ab soluat̄ ad cautelā' q̊ ad fo2 iudicia le: sed quo ad deū n̄ est ligatus ni si forte ex ꝯtēptu. A. Cōtenē autē dr̄ qn̄ excōicatione3 n̄ seruaret an̄ ꝙ dclaret̄ i iusta vel nulla. ⁊ eo ex eo ꝯtēptu etia3 snīa nulla fieret a li q̄ ⁊ teneret. vt nōt glo. in. c. p tuas sup v̓bo. ꝯtenē. ex̄ de sen exco. Alii

q̄ tn̄ dicūt q᷑ h̄ casu excōicatio ex cā falsa lata nō liget. vt in sū. cō. e. ti. q. 74. Pro q̄ bn̄ fac. q: iura ꝓm ptiora sūt ad absoluēdū q̄ꝑ ad obligandū. vt in. c. cū sint. de re. iur. li. o. Sȝ absolutio ex falsa cā facta n̄ valet nisi aliud cōstiterit de mente absoluentis. vt in. c. officij ex̄ d̄ sē. exco. ⁊ nōt i dicta. q. 74. ergo mlto fortius nec excōicatio qd̄ pōt ꝯcedi nisi aliud exp̄sse ꝯstaret d̄ mēte excōicant̄. Et in h̄ casu pōt itelligi p̄ria opinio. ⁊ ēt qn̄ nō ꝯstat manifeste de falsitate cāe ⁊ nullitate snie. tunc. n. lȝ foret nulla tn̄. seruari dȝ vt preostensum est. B

25 ¶ Quid si iudex precipiat alicui d̄bitori q᷑ soluat īfra certū terminū alioqn sit excōicat᷒. vtrū creditor possit terminū ꝓrogare. R. ꝭȝ Inno. ⁊ host. Nō pōt ꝓrogare q̄ꝑtuȝ ad sniam excōicatonis nisi iudex consentiat prorogatōi. ⁊ tūc si adueniēte ꝭo termino n̄ soluerit iteꝝ ē excōicatus. q: terminus vr̄ ꝓrogat᷒ cū accessores. ar. ff. de p̄ca. sȝ ⁊ si manēte. Si tn̄ ꝑsona i p̄io reputat sibi vt satissfactum. cessat tota excōicatio. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 76. B

26 ¶ Excōicatus q ꝯtēnit sniaȝ ꝭuaꝫ ⁊ ingerit se cōioni fideliū ēt si snia erat forsitan iiusta. fit iusta. s. q: ꝑꝑ ꝯtēptū pōt iuste excōicari. xi. q. 3. §. cū ergo. ⁊. §. huic. Et talis etiaȝ tardi᷒ absolueꝫ. xi. q. 3. q iubēte. Vn̄ talib᷒ ꝯsulēdū ē q᷑ si sciant iiustā sniam. ipsā diligenter obseruēt. A. Gl. in. c. ꝑ tuas sup v̄bo ꝯtēnē dicit q᷑ ꝑꝑ cōtēptū snia q̄ al'erat iniusta l' nulla teneret. Et iō ꝭm Rai. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 73. ad fi. taliter excōicatus dȝ hūmiliter sniam obseruare ⁊ se excōicatori p̄sentaꝫ offerens canonicā satisfactionē si in aliquo offendit. ⁊ sic istanter petat absolutionē. Si ita fecerit erit ei ad meritū. al' si cōtēnereꝫ peccaret mōtalit̄. ex̄. e. per tuas Cō. Tho. ⁊ hosti. Itē pōt ꝓponē q̄rimoniā ꝯ excōicatorē corā superiore. ex̄. eo. sacro. vt ibi. B

27 ¶ In qbus casib᷒ snia excōicationis nulla est ipso iure. R. In quoꝫ Primus ē si ille q tulit eā non habebat de h̄ ptātem. vt q: nō erat e᷒ iudex. xi. q. 3. snia. A. Melius ex̄ de pe. ⁊ re. oīs. B. vel excōicatus vel h᷒. A. Istud huiusmodi declaraꝫ ꝑ id quod habet. s. excōicator ad fi. ⁊ in sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 73. vbi dr̄ ꝭm Ray. q᷑ idē qd̄ de excōicatis est ēt de intrusis ⁊ suspensis ⁊ a iurisdictōne alienis. q: tales excōicare non possunt ar. 12. q. 2. alienatōes. ⁊. c. p̄carie. ⁊ de ꝯces. p̄bē. q: Si tn̄ crimē eorū occultū esset tolerāda esset illorū snia lȝ nulla q̄ꝫdiu crimen esset occultū ⁊ illi tolerenꝫ ab ecclsia. ar. 8. q. 4. nonne. ⁊. 3. q. 7. §. tria. vbi dr̄ q᷑ si seruus dū putaꝫ liber ex delegatione sniaȝ dixerint ⁊ postea in seruitute dep̄hensus sit snia ab eo dicta valet. Item ad h̄ ex̄ de iure pa. cōsultatōibus. vbi dr̄ q᷑ p̄ntatio facta ab eo q̄ habebaꝫ ꝓ patrono valet. Intellige si possidebat ius patronatus. ⁊ nō alit̄. vt dicto. c. consultationibus. Sequitur in sū. con. Cū p̄dict̄ cō. Host. Pe. ⁊ Tho. Addit ā Th. quod suspensus a iurisdictōe non pōt excōicare. Suspensus aūt ab ordine tn̄ non pōt ea que sunt ordinis sed pōt ea que sunt iurisdictionis. ⁊ econuerso. si sit suspē

sus a iurisdictōe ꝛ ñ ab ordīe si ab
vtroqꝫ neutrū pōt. B. 2ᵘˢ qñ ē lata
post appellatioñē legitimā. 3ᵘˢ qñ ꝯ
tinet intolerabilē errorē. Ubi duo
casus hñtur ex̄ eo. per tuas. In q̇
bꝰ casibus ille q eos ꝓponit ēt si ñ
petat absolutionē dꝫ audiri. ut i di
cto. c. p tuas. Sed ꝛ si ad cautelaꝫ
petat absolutionē non debet dene
gari q̄ꝫuis aduersarius eius vt ex
cōicatorē se opponat nisi dicerꝫ eū
excōicatū ꝓ manifesta offensa. qꝛ
tūc dabiť sic dicenti terminus octo
dierꝝ. ꝛ si ꝓbauerit nō absolueť ni
si p̄stet emendā uel det cautionē de
parendo iuri si offensa ꝓponatur
dubia. Si uō pendente ꝓbatione p̄
ma. s. ille q sic fuerat excōicatus
dꝫ euitari in illis oībus q̇ ut auctō
in iudicijs attemptauerit. Extra iu
diciū uō in officijs. electionibꝰ po
stulationibus ꝛ alijs legitimis ac
tibꝰ dꝫ admitti ex̄ eo. solꝫ li. 6. Qd̄
si appellatioñē sup h̄ nō fuerit ꝓse
cutus vt debuit infra tēpus statutū
a iure vel a iudice ꝛ ipse fuerit ex
cōicatꝰ noīari ꝛ expresse. dicto lap
so tp̄e dꝫ denunciari ꝛ tā a iudicia
libus q̄ꝫ ex̄iudicialibꝰ actibꝰ remo
ueri donec de ipsius sn̄e docuerit
nullitate ex̄. c. licet li. 6. A. De tp̄e
appellationis hr̄ ex̄ de appel. cuꝫ
sit vbi dr̄ ꝙ si añ sn̄iam uel pꝰ fue
rit appellatū hꝰmōi appellantibus
annus indulgeť. aut ex necia ꝛ eui
denti cā biennū. nisi forte iudex a
quo appellatū fuerit s̄m locorꝝ di
stantiā ꝛ psonarū ꝛ negocij q̄lita
tē precisū tēpus fuerit moderatus
ifra qd̄ si is q appellauerit cām ap
pellationis nō fuerit ꝓsecutus. te
nebit sn̄ia si pꝰ sn̄iam appellauerit
ꝛ a cā sua cecidisse videť nec āplꝰ

sup eodē negocio audieť appellās
h̄ ibi. Hoc fallit in sn̄ia excōicatō
nis que post lapsū dicti tp̄is nō ra
tificať. ꝛ pōt eius nullitas allegari
dicto. c. lꝫ. B. 4. casus est qñ aliqs
excōicaret maiori excōicatione il
los qui excōicato pticiparent non
in crīe sed in locutione ꝛ in alijs
casibus quibus incurriť minor ex
cōicatio. Nā tal' sn̄ia ñ valet nisi p̄
missā trina monitōe vel vna ꝓ tri
bus. ꝛ nisi exprimantur noīatiꝫ ip
si āmouendi ex̄ eo. statutū. ꝛ. c. cō
stitutionē. li. 6. A. h̄ etiā casu simi
liter nō valet sn̄ia excōicationis vl'
interdicti dicto. c. statutum. Et i di
ctis tribus monitionibꝰ siue vna ꝓ
tribus debēt adesse aliquorꝝ dierꝝ
cōpetētiaꝰ interualla. nisi facti neci
tas aliud suaserit. dicto. c. ꝯstitutō
nem. B. 5ᵘˢ est qñ p̄lati interdicerēt
suis subditꝭ nec exponerēt suis su
perioribus aut aplice sedis legatꝭ
vel inquisitoribus. A. a sede apli
ca deputatꝭ vel alijs quibuscunqꝫ
psonis per quas ad p̄dictorū noti
ciā valeat perueniř. vt in dcō. c. qꝛ
de quo. j. B. statum ecclesiarum
suarū siue monasteriorꝝ ꝛ de hoc
ferrēt sn̄iam excōicatōis. ex̄ d̄ offi.
ordi. qꝛ plerique li. 6. A. vbi pꝫ ꝙ h̄
casu tal' sn̄ia nō valet. silr̄ nec iter
dicti uel suspēsionis. Idē ēt casus
nōnť in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 73. s̄m
Host. ꝛ addiť aliꝰ videlꝫ si qs ex
cōiceť a delegato ꝯ intētionē dele
gantis ex̄ de preben. c. si. B

¶ Utrū excōicatus obligꝫ sibi ali
quē contrahēdo. R. Host. dicit ꝙ
nō. A. Dicit. n. Host. ꝙ excōicatꝰ
ꝯtrahēdo pōt cōditionē suā faceř
deteriorē nō meliorē. ꝛ iō obliga
tur alteri ꝛ non obligat sibi alium

vt in sū.cō.li.3.ti.33.q.84.B. Sȝ
verius vr̄ ꝙ Inno.dicit videlȝ ꝙ
oēs ꝯtractus initi cū excōicato nō
solū ignorāter sed ēt sciēter ⁊ etiā
durante excōicatione tenent. ⁊ ex
eis quidē agit ꝯ̄ excōicatū. ipse āt
durāte excōicatione agere nō pōt
Poterit tñ post absolutionē etiaȝ
de ꝯtractu inito dū erat excōicat⁹
xi.q.3.qm̄ multos in fi.ex̄.e.si vo.
Con.x x.A. Idem in sū.ꝯ. dicta
q.84. Et ut nōt eo.titi.q.133. glo.
Ray. dicit ꝙ in h distinguēdū est
ꝙ si talis est ꝯtract⁹ ꝙ ex illo trāsit
alteruter in ptātem alterius tȝ con
tractus. vt cū qs dat se in arroga-
tionē alicuius excōicati ꝑm illud.
Arrogo q suus ē sed hȝ meus esse
necesse. vel qñ qs vendit se in ꝑuū
vel ꝯtrahit mr̄imoniū cum ꝑsona
excōicata. Et in his casibus pn̄t ta
liter ꝯ̄hentes sibi inuicē cōicare tē
pore excōicatōis sicut cū aliqs ex-
cōicatus recipit in monasterio ad
ꝓfessionē aut recipitur ab excōica
tis. credo ꝙ possint sibi inuicē cōi
care ꝑm ꝙ excōicat᷒ regularibus
solet ab alijs fratribus cōicari. In
alijs cōtractibus distinguēdū q2 si
ꝯtrahēs nō obligat se ad cōicādū
cū excōicato tp̄re excōicationis. lȝ
peccet mortaliter ꝯtrahendo tñ tȝ
ꝯtractus. vt si qs vendat ⁊ vēden
do tradat aliqd excōicato ꝑcio sta
ti tradito. Si āt obliget se ad cōicā
dū cū excōicato tp̄e excōicatōis vl'
in casu nō cōcesso non tȝ ꝯtractus
vt si qs iuret excōicato ꝙ vēdet ei
aliqd aut locabit aut seruiet ei aut
faciet aliqd ei q2 illicitū est qd ei ꝑ
mittit tp̄e excōicationis. Nō si iu-
rasset ꝙ post absolutionē aliquas
opas ei faceret obligaret. lȝ pecca
ret sic iurando. B

Utrū excōicatus possit intrare 29
ecclesiā. R. ꝑm Ray. Excōicati ex
cōicatione maiori siue occulti siue
manifesti nō debēt intrare eccliaȝ
q̄ȝdiu sūt excōicati. Et intelligitur
ꝑm. x x. ad orandū siue dū agunt
ibi diuā officia. Secus si solū itrāt
ad trāseūdū p eā. A. dū tñ tūc non
celebrent ibi diua vt dic idē. x x.
B. aut si ad audiēdū ꝑdicationeȝ
q̄ audita statim exeant. ex̄ eo. rūso.
A. Idē i sū.cō.li.3.ti.33.q.66. vbi
ēt addit ꝑm Ray. Et idē intelligat
de interdicto ⁊ suspēso ab ingres
su ecclesie. ar.33.q.4. vir. cū ꝓpria
⁊.21.dis. cleros. in fi. Dicit tamen
glo. Ray. Secus esset si cēt suspen
sus ab officio tm̄ vel interdictus a
sacris ecclīe. q2 tūc posset orare in
ecclīa ⁊ audire ibi diuina. Dicit ēt
glo. ꝙ ex h pȝ ꝙ excōicatus lȝ oc-
culte peccat si intrat ecclesiā l' alio
rū cōioni se ingerit. lȝ qdaȝ dicant
ꝯ̄riū ⁊ male vt credo excusantes
talē p h ꝙ dicunt ꝙ nō tenet se red
dere nōbilē de excoicatōe occulta
qd faceret si vitaret cōionē aliorū
q2 cū alius nō debeat eū ꝓdere vi
tando eū in publico. multo fortius
nec ipse tenet se ꝓdere. vt dicunt.
Sed nō est sile. q2 nō ē in ptāte alte
rius eū corrigere talit̄ eū vitādo sȝ
in ptāte ipsius ē se corrigē ⁊ abso
lutionē impetrare h ibi. Nec ratō
glo. non militat nisi in obstinatoꝝ.
Preterea lȝ qs peccauerit in vno
nō tñ dȝ peccare in alio. s. ꝓdēdo
delictū suū in malū exēplū ⁊ scan
dalū ꝓximi qd peccatū ē ꝺ pe. dis.
5. ꝯsideret. vnde ñ puto ꝙ debeat
se ꝓdere. tñ q̄ȝ diu est in mora petē
de absolutōis peccat cōicando cū

alijs est ꝑcedat ex ꝓpria culpa. sic ⁊ in simili dicit Ber. in meditatio nibus de peccatore qͥ peccat si do cet ⁊ si nō docet. B. Utrū excōica tus possit recipi ad religionē. vide .ś. absolutio .3. §. si.

30 ¶ Uniūsitas uel collegiū excōica ri n̄ pōt. q: posset irretire innoxios ex̄ eo. romana in si. li. 6.

31 ¶ Utrū excōicatus possit amplius excōicari. R. fm̄ Ray. Pōt siue ꝓ eadem cā siue pro diuersa siue ab eodē iudice siue a diuersis. 3. q. 4. Engeltrudā. xi. q. 3. excellētissimus 12. q. 2. de viro. A. Con. ⁊ alij do. cōmuniter. ut in sū. con. li. 3. ti. 33. .q. 80. B

32 ¶ Quis ē effectus maioris excōi cationis. R. fm̄ Host. prio qdē vt nullus cū eo pticipet neqꝫ loquen do. neqꝫ orādo. salutādo cōicādo comedēdo vl' bibēdo. xi. q. 3. sicut ⁊ in tribus. c. se. Itē qͥ nō possit eli gē l' eligi ut nōt. ex̄ de appel. consti tuti. A. i. Et ibi glo. dicit idem ēt in suspenso. Et notat in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 81. vbi ēt dr̄ de alijs subse quentibus excōicationū effectibus. B. Item qͥ nullū beneficiū eccle siasticū acqrere possit. ex̄ de cle. ex co. mi. postulastis ex̄ de eta. ⁊ qli. cū bone in fi. A. Siliter nō valet il lud licite retinere. nisi fuerit cū eo misericorditer dispēsatū. cū illud n̄ fuerit canonice ꝯsecutus. vt in dic to. c. postulastis. Et fm̄ gl. ibi exq̊ nō dr̄ a q̊ debeat dispēsari vr̄ relic ta potestas dispensādi epis. ar. ex̄ de sen. exco. nuper. Et fꝫ dn̄i An to. de bu. ibidē. hanc glo. tꝫ Goff. ⁊ Inno. ex̄ de tēpo. ordi. dilectus ꝟ ꝟ. vō i specu. de delegato. §. nūc epoꝝ. ꝯtrariū dic̄ in excōicato pp ꝯtēptū sedis aplice Host. dicit qͥ si ē talis excōicatio a qua absoluē possit eps. tūc eps poterit dispēsa re. Si nō ē talis. solus papa pote rit dispensare. ar. ex̄ de offi. ordi. .c. pastoralis. ⁊ de sen. exco. a no bis. 2°. Itaqꝫ fm̄ Host. ille poterit dispensare qui pōt ab excōicatiōe absoluere. ⁊ nō alius. Et ꝓ h̄ bn̄ vr̄ facere ex̄ de sen. exco. cū illorū. ibi. Dispēsādi facultatē se nouerit nō hr̄e. qbus ē ēt absolutio taliū in terdicta. B. Itē ut q̄diu excōica tus ē de bn̄ficijs suis nihil ꝑcipiat. extra de appel. pastoralis i fi. Hoc dico q̄ꝫdiu ē in mora absolutionis petēde aliter n̄ ex̄ de conces. ꝑben. q: diuersitatē. A. Hoc fuit dictum Ray. vt in sū. con. dcā. q. 81. ubi ēt pꝫ qͥ idē ē in suspēso a bn̄ficio. ex̄ de elec. cū in cunctis. §. clerici sane Et fm̄ Inno. id dicto. c. pastoralis idē ē in suspēso ab officio tm̄. Sed host. h̄ intelligit qn̄ ex graui causa suspensus est ex̄ de pur. ca. inter sol licitudines. Secus si ex leui cā pu ta ꝓpter scādalū populi uel infa miā solā nec diu stetit ꝯtiiax. Con. Goff. B. Item nō pōt ꝯstitui ꝓ curator. ex̄ de ꝓba. post cessionez nec ēt pōt ꝯstituere. A. nisi ad se d̄ fendendū. vt i. c. intelleximus. ex̄ de iudi. B. Quin imo si q̄ cōitas ali quē ꝓcuratorē instituit ⁊ ipe excōi catus inter ꝯstituētes fuit vel rector vel principalis ⁊ expssus. A. s. in lr̄is ꝓcuratorijs. ut in. c. de q̈. j. B uel eius auctoritate factus esset ꝓ curator. vel si ipsa cōitas sciendo ipsū talē vna cū eo ꝓcuratorē fecis set nō valeret. ut ex̄ de ꝓcura. c. fi. Si tm̄ excōicatus sit reus bn̄ pōtis iudicio se defendē ⁊ ad h̄ procura

torē ꝯstituere.ex̄ de iudi.intellexi-
mus A.ubi nōi glo.ꝙ si nō pt ꝓ
curatorē hr̄e uel fidelē repire pōt
rn̄dere ēt p seipm̄.B.Secus si sit
actor ul' recōueniat.ex̄ de ꝓba. pꝰ
cessionē.A.Melius facit ex̄ ꝺ ex
cep.cū iter.B.Itē ꝯstitutiones ꝛ
snie q̄ ferūt ab excōicato ul' ꝺ ipiꝰ
mādato sunt irrite ipo iure ꝛ nul
lo unq̄ tpe ualebūt ex̄ de imu.ec-
cle.aduersus.A.Hoc fuit dictum
Ray.ut pꝫ i sū.cō.ꝺcā.q.81.Et ad
dit glo.Ray.ꝙ si detegit̄ excōica
tio aliē post sniam reuocat snia.ex̄
de re iudi.ad ꝓbādū.ꝛ ꝙ huic iu
ri derogat̄ p ꝯtrariā ꝯsuetudinem
q̄uum ad pricipes ꝛ magistratus
ꝛ baliuos eoꝝ excōicatos q faci-
unt obſuāi snias latas ab ipis ipe
excōicationis.qꝺ tn̄ fieri nō dꝫ.h
glo.B.Et breuit̄ excōicato maio
ri est ois legitimus actus interdic
tus.ut dictū est.s̄.§.i.Itē excōica
tio nō suspēditur p appellatiōem
sequentē.ex̄ de appel.pastoralis.
Itē quicūqꝫ ē excōicatus ē ab offi
cio ꝛ bn̄ficio suspēsus.ut i ꝺcō.c.
pastoralis.§.fi.vn̄ nō pōt bn̄ficiū
ꝯferr̄.ex̄ ꝺ.excess.ꝓla.tāta tn̄ q̄diu
tolerat̄ ualet qꝺ fit ab eo ut si ꝓui-
deret alicui ecclie uel si ꝯfirmaret
alicuius electiōnē.ar.8.q.4.nōne
6.q.4.c.i.ꝛ.3.nisi esset notorium
A.uel aliter ꝓbari posset ꝙ esset
publice excōicatus s̄m hosti.cuiꝰ
hec fuerūt dicta.ut pꝫ i sū.cō.ꝺcā
q.81.B Itē excōicatus sicut ꝛ q
libet suspēsus si scīēter se igerat di
uinis.fit irregularis.ex̄ de cle.ex-
co.aplice.nec cū eo dispēsari pōt
nisi p papam.ex̄ de sen.ꝛ re.iudi.
cū eterni.ꝛ ex̄ eo.cū medicinalis
li.6.Excōicatus q̄ꝫ si ipetrer'ali-
qꝺ rescriptuꝫ sup alio articulo q̄
appellationis uel excomunicatio-
nis non ualet.extra de rescrip.ipo
iure.li.6.

¶ Nūq̄d excōicato lꝫ baptizare? 33
R̄.s̄ꝫ.ꝯ ꝯ.durā.Si excōicatꝰ pa-
ratus solēniter baptizat irregula-
ris efficitur.Secus si aliter i necci-
tate h̄ facit.sicut ꝛ de malo mini-
stro dictū ē s̄.baptismꝰ.3.§.3.

¶ Iudices sclares ꝯpellēdi sūt ab 34
ecclīasticis iudicibus repellere ex
cōicatos ab agendo patrocinādo
ꝛ testificādo i curijs suis.ex̄ eo.ꝺ
cernimus.li.6.

¶ Qn̄ rector aliqs fuit excōicatꝰ 35
ꝓ eo qꝺ fecit i suo regimine si po-
stea amotus sit nihilominꝰ excōi-
catꝰ ē.qn ēt successor eiꝰ.Nā vter
qꝫ dꝫ ecclie satisfacere ꝓ his q̄ sta-
tuit uel i q̄bus succedit.ex̄ ꝺ imu.
eccle.aduersus.A.Ibi di ꝺ excōi
catōe q̄ irrogat̄ ratione exactōnū
seu onerū ecclesijs seu clericis ide
bite iiunctaꝝ.Et qꝺ de successore
dcm̄ ē intelligit nisi satisfacerit ifra
mensem.ut ꝺcō.c.aduersus.quod
pōt itellig de eo qꝺ uersū ē i ꝓpri
ani uel coitatis utilitatē.aliter non
ē ratio q̄liter debeat teneri.Intelli
git̄.n.de successore in dignitate.ut
pꝫ ex tex.ibi cū succedat in onere
q substituitur i honore.ꝛ ex ibi nō
tis p Inno.q ēt ibi uidelicet i ꝺcō
c.aduersus.dicit ꝙ h̄ habēt locū
tn̄ qn̄ qs succedit i regimine illiꝰ
qui ē excōicatus ex predictis cāis
uel ꝓpter libertatem ecclie.Secꝰ
est si ex causa alia uel ꝓpe ptās ul'
etiā ꝯsiliū uel cōe esset excōicatuꝫ
uel interdictum.qꝛ tūc successor n̄
esset excoicatus.hec ille.De excōi
catione ꝓpter libertateꝫ ecclie.s.

rōne statutorum seu edictorū uel consuetudinum introductarum ꝯtra dictā libertatē eccl'ie ⁊ quomō dicta excōicatio trāsit ad successores officij nisi predicta fecerint abolere. h' ex̄ eo. graue. ⁊. c. nouerit. B. Priuilegia quorundam ne possint excōicari restringunt. ut. ī interdictum. i. §. 9.

Excōicatio. ij.

s. de pcutientibus clericos. Tales. n. excōicati sunt nec nisi a papa absolui possūt. 17. q. 4. si q̄s suadēte. Et de hac materia uide. s̄ absolutio. 2. p totum.

¶ Sūt cāus ī q̄b' pcutiēs clericū nō ē excōicatus. prio quādo ignorabat ꝙ esset cleric'. puta q: comā nutriebat. ex̄ eo. si vo. So i clicis q nō serūt habitū clericalē nec tonsurā nec aliq̄d de clericatu oñdūt si ttio āmoniti nō se correxerit. ex̄ eo. ꝯtigit So. A. Et sufficit ꝙ āmonitio fiat nō solū ab epō. sed etiā a q̄cūq; ꝓprio plato. extra eo. i audiētia. ubi dr̄ gnāliter de platis ꝓprijs. ⁊ nōt i directoria li. 3. ti. 2. §. 54. B. 3º. i clerico q ꝯtepto habitu fert arma. ⁊ tertio āmonitus n̄ se correxerit. extra eo. i audientia Et etiā si nō sit monitus ſ; immisceat se tyrānidi. extra eo. cū non ab hoie. A. Et ibi h nōt glo. ⁊ Inn. extra eo. c. nō dubiū. ubi idē dic̄ ď clerico seditōs ⁊ iiustā guerrā faciēte. extra eo. ppēdim'. B. 4º. in clerico exercēte negocia secularia ⁊ iter; si āmonit' fuerit ut dcm̄ est. extra de vi. ⁊ hon. cle. c. si. A. Jō i sū. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 35. Et in. d. c. si. sic dr̄. Mādamus q̄tenus si tales tertō a te moniti ab h'mōi nō resipuerint ſ; ꝑtermissis diuinis officijs negociationibus isti secularib' cū facto ipo priuilegiū abijciāt clericale. tu q̄minus dū hi se iplicant de suis facultatibus statuīs ⁊ ꝯsuetudinibus patrie subiaceāt nō defendas eosdē. Et sic hoc casu uidet perdi priuilegiū i rebus tm̄. Pro hoc etiā fac cle. i. de uita ⁊ hone. cleri. B. 5. i clerico ꝯiugato si nō defert habitum. ut. s̄. clericus. 2. §. si. A. Idem ē etiā si nō ferret tonsurā ut in. c. uno. de cle. cō iu. li. 6. B. 6º. in clericis bufonib' ⁊ etiam macellarijs. de quib' habes. s̄. clericus. 2. §. 4. ⁊. 5. 7. in ill' qui non ex ira sed iocose se percutiunt. extra eo. c. i. 8. in magistro q̄ tm̄ hoc fac leuiter ⁊ cā disciplinę. extra eo. cū uolūtate. §. fi. 9. in eo q incōtinenti uim ui repellit tpate. extra eo. si vo. 1. §. 2. x. cum quis inuenit clericum turpiter agentē cū uxore matre sorore uel filia ꝓpria. ut in. d. c. si vo. §. nec ille. xi. si fiat a prelato uel de mādato ei' causa correctōis. ut in. d. c. cū uoluntate. ⁊. c. ex tenore. Et si nō fiat cā correctionis tā uerberās q̄; ꝑcipiēs icurrit excōicationē. extra eo. uniuersitatis. Nō si cā subest pōt clericū capere ⁊ carcerare ēt per laicū. extra eo. si clericos. li. 6. A. l; nōdū appareāt icorrigibiles ut ibi. B. Sed pcussio non d; fieri p laicum alioqui iterū ambo incurrerent excōicationē. ut i. d. c. uniuersitatis. nisi cleric' aliqs ess; adeo incorrigibilis ꝙ aliter capi ⁊ corrigi nō posset. extra eo. ut fame. 12. in turbante diuina officia. quē ꝑsbyter uel ali' ad quē spectat pōt eijcē de ecclia. ex̄ eo. ueniēs. ⁊

c. cū uolūtate. §. si q̄ uo. Similiter cū q̄s rōne officij qd̄ i ecclia obtinet pcutit clericū aut ēt cū senior cā deuotōis h̄ faciat. aut dn̄s aut parēs siue ꝓpinquꝰ q̄ familiā corrigit. Hec oīa in h̄. n. 12. v̄su. dicta itel lige cum sint in minoribus ordinibus. ut in. c. cū uoluntate. §. fi. A. Ibi sic dr̄. Si q̄ uo rōne officij ꝙ i ecclia obtinēt aut ēt clerici alij b̄z mores zelo deuotiōis pueros aut adolescētes in minoribus ordinibus ↄstitutos turbantes diuinū officiū. ⁊ hi qui obtētu prelationis ł magisterij subditos ⁊ scolar̄ correctionis cā leuiter forte pcusserit excōicationis sniam nō incurrūt. Qd̄ ⁊ de his dicendū ē qui aliq̄s de familia sua uel ꝓpingos inferiorū graduū. i. ordinū minorum b̄z glo. ibi. Seqt̄. Simili mō ut cohibeant ab isolentijs suis ⁊ scientia bonisq3 moribus iformenꝫ ducerū corrigēdos. h̄ ibi. Et ut nōt̄ in directoria li. 3. ti. 2. §. 70. q̄ ad platū ⁊ magistrū nō distinguit utrū correcti sint in minoribꝰ ul' i sacris Sed qd si ṗncipalis mgr̄ ꝓhibeat sub mgr̄o uel alij cui ↄmittit aliq̄s pueros docendos ne pcutiat eos ⁊ taliter ꝓhibitus eos pcutiat. nū qd icidit in canonem. R̄. f̄m glo. Ray. ⁊ i sum. con. li. 3. ti. 33. q. 35. Credo ꝙ non. q2 nō pōt mgr̄ p ꝓhibitionē hꝰmōi auferre ei bn̄ficium iuris p qd̄ ↄcedit docētibꝰ corrigē q̄s docēt. B. 13. si clericꝰ depositus sit uel degradatꝰ. ex̄ de iudi. cū nō ab hoīe. ⁊ ex̄ de pe. degradatio. in fi. li. 6. A. Si tamē clericus sit depositꝰ uel degradatꝰ ⁊ nō sit traditus curie sclari. nō obtinet hic casus. Nā talis ṗuilegiū retinet in memoriā officij preteriti. ut nōt̄ in sū. cō. d. q. 35. B. 14.º qn̄ clericus trāsfert se ad actū ꝓsus ↄtrariū. ut puta erat in minoribꝰ ⁊ factus est miles uel bigamus ⁊ huiꝰ 84. dis. quisquis. A. Idē in. d. q. 35. ubi etiā addit aliꝰ casus uidelꝫ de illis q ↄtra ꝓhibitionē diocesani publice factā recipiūt admini∗strationē sclarium personar̄. ex̄ ne cle. uel mo. c. ⁊. ibi Aug. papa Luceñ. epō dic̄. Sacdotibꝰ ⁊ clericis tuis denūcies publice nemini istri laicorū fiant. nec in rebꝰ eorū ꝓcuratores existāt. qd̄ si pꝰmodum facere ṗsumpserint ⁊ occasione ipiꝰ administrationis ꝓpter pecuniariā cām dephēdanꝫ i fraudē idignū est eis ab ecclia subueniri p quos ↄstat in ecclia generari scandalum. B.

¶ Sꝫ qd si q̄s nō ob sui tuitionē sꝫ ob tuitionē patris. matris. uxoris. familie. filij. uel ēt extraneorū clericū ledat. R̄. f̄m Inno. Talis nō incidit i canonē. ar. ff. qd̄ me. cā. isti quidē. §. fi. Nā ⁊ socij iniuria ꝓpulsanda est. 23. q. 3. fortitudo. ⁊. c. non iferēda. Quidā tamē dicūt qd̄ hoc ē uerū de defensione illarū solūmō ṗsonarū p q̄s intelligit̄ nobis iniuria fieri. ut Insti. de iniurijs. §. patiꝫ. A. idē qd̄ i h̄. §. recitaꝫ in sū. con. d. q. 35. Et pmū dictū Inno. uidelꝫ quod idez sit in repulsione iniurie cuiuscunq3 uidetur uerius. ut nōtur in directoria li. 3. ti. 2. §. 90. B

¶ Sꝫ qd si ṗsona ecclīastica domū occupat alicuiꝰ ⁊ nō vult exire sine uiolētia. R̄. f̄m Inno. Eijciēs nō icidit i canonē. ut colligitur extra de resti. spo. olim cām. ⁊ extra

de homi. significasti. A. Hoc uerum ẽ si fiat incontinenti. et cũ moderamine inculpate tutele. ut colligitur ex tex. et glo. dicti. c. olim. et ibi etiam p Inno. ad fi. B.

4 ¶ Quid de nõ defendẽtibus clericos cũ possint. R. Fauere uidentur qr cũ possint mãifesto facinori de sinũt obuiare. ex co. quãte. Intelligas tñ q solũ illi excõicati sũt ad quorum officiũ ptinet defẽdere ar. 13 q. 5. administratores. 2. q. 4. forte. et c. ẽ iiusta. A. Dñs Anto. de bu. i. d. c. quãte. lz aliud ibi glo. uideatur sentire dic̃ quod cõis ẽ opinio q incidat i canonem patiens uerberari clericũ. et dolose nõ prohibẽs siue habeat uerberitatẽ i. ptãte siue nõ. Et idẽ notat fm Hosti. i sũ c. li. 3. ti. 33. q. 34. Sed quid ð cuersis. B.

5 ¶ Quid si clericus uolẽs alicui satisfacere spõte subijcit se uerberibus R. fz Ray. Ipe clericus dz excõicari et uerberãs ẽ excõicatus. Talis .n. iiectio et si nõ sit uiolẽta ẽ tñ iniuriosa saltẽ ordini clericali i cuius fauorem canon ille promulgatus ẽ. ex eo. cõtingit. ij. In h concordant qi oẽs. A. hãc excõicatõez icurrit etiã clericus. uel silis persona irato aio pcutiẽs seipsũ. qr facit iiuriam ordini clericali siue religioni. Itẽ qr sicut non lz offendere alium ita nec seipsum. 24. q. 5. si uerũ lz. ubi h tenet Archi. et nõtur in directoria. li. 3. ti. 2. §. 120. B

6 ¶ Sz qd si mgr l plat ex ira pcutit. R. fm. ✠✠. Nõ icidit i canonẽ ex q̂ cã correctionis h fac̃. et si de cotractione nõ cogitet actu. si tamẽ hz hũc finem in habitu suffic̃. nec distinguo utrum sit in sacris uel ñ sacris. extra eo. cũ uoluntate. q̃ in cãu correctionis que fit a mgro l plato indistincte loquit. Nõ si principalis mgr phibeat mgro iferiori ne pcutiat. si percutiat non uidetur q incidat. qr non põt pricipalis magister auferre beneficiũ iuris per qð cceditur corrigere posse quos quis docet.

7 ¶ Sz q̇d si officiat i ecclia plat magister. dñs domus. uel csanguinei excedãt modũ i corrigendo. R. fm hosti. Nisi ex pposito et irato aio multũ excedant. nõ credo q incidant i canonẽ q̇ solũmõ dolũ psequr. qð colligitur. 17. q. 4. si q̇s suadẽte et ex eo. c. i. Uiolentia .n. nõ cmittit sine dolo. et h etiam innuit principiũ. extra eo. cũ uoluntate. Cõ. Ber. et. ✠✠. A. Idem i sũ. c. d. q. 35. B

8 ¶ Quid de illo q clerico ludente grauiter tñ pcussus cũ aio uidicãdi grauiter repercutit. R. fm. ✠✠ Ex q̂ aio uindicte et nõ iocosa leuitate repcutit. induc̃ in canonem A. lz sine deliberatiõe repcutiat h non facturus si plene deliberasset nisi tãta esset surreptio q se nec uidicare nec iniuriari intenperet tñ .n. non incideret fm eum. ✠✠. in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 200. B. Sed et si iocose pcussus a clerico grauit repcutit sed tñ cum iocosa leuitate et sine dolo. non incidit. A. lz grauiter repcutiat et cum ira qr uidet ea cditio ludentium q grauit pcussus pcussorẽ suũ grauiter repcutere põt ne inferior uideat i illo ludo aut minus strenuus sz eũdẽ ✠✠. ut in sũ. c. eo. ti. q. 201. B. Similiter etiam nec sacerdos qui puerum clericum importune ludẽtẽ

secū iratus ꝑcutit non iniuriandi
aīo vel libidī ne vīdicte. A. sʒ ꝑꝑ i
solēnā pueri repellendā. vt in sū.
con. co. ti. q. 202. B.

9 ¶ Quid si aliqs ñ mittit manus i
clericū sʒ spuit aut aliqd effundit
sup eū. aut claudit ei hostiū. vl' po
nit custodes ad capiendū eū si de
domo exeat. vel ei equitanti capit
habenas eq̇. vel rūpit cingulū sel
le vel minis ꝛ terrorib⁹ arrestat eū
vel facit ire quasi captū ad iudicē.
R. fm Ray. ꝛ alios cōiter. Oēs
tales sī excōicati. nec refert an inij
ciat qs manū i eū. aut in rē sibi ta
liter coherētē aut rē de manu eius
rapiat. aut vestes qbus idutus est
scindat. Secus tñ si solo metu co
git vt se redimat. l' vt sibi aliq̇d det
Nā tal' nec in ꝑsonā nec in res si-
bi coherētes mittit manū. A. Idē
in sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 203. ꝛ in direc
toria li. 3. ti. 2. §. 114. cū se. B.

10 ¶ Quid si aliqs arrestat clericū
asportātē res q̄s ei fuerat furat⁹. ꝛ
ꝑ violentiā auferat ei. R. fm. v̇v̇.
Nō credo ꝙ incidat in canonē si
res illas ei aufert. dū ē in asportā
do anq̄ȝ asportās se recipiat ad lo
cū determinatū. secus si ex interual
lo. q2 non lʒ ius sibi dicē. A. Idez
in sū. cō. eo. ti. q. 205. B.

11 ¶ Quid si qs inueniens clicū tur-
piter agētē cū vxore. matre. soroř
vel filia. eū mutilat vel occidit. R.
fm. v̇v̇. Et si posset dici ꝙ tali par
cit q̊ ad excōicatiōez. eo ꝙ decre.
ex̄ eo. si vero nō distiguit iter atro-
cē iniuriam ꝛ ñ atrocē. nihilomi-
nus ñ licebit ei occidere. ex̄ ꝺ pe.
c. 2. A. Hosti. ēt sup hoc dicto. c. si
v̇o. dicit ꝙ fm canones nō lʒ eū
ꝑimere si aliud fieri pōt vt in sū. ꝯ.
eo. ti. q. 35. Ubi ēt pʒ ꝙ idē. v̇v̇. ali
ter ꝯcludit q̄ȝ. s̄. positū sit. Dicē eni
ꝙ cū prefata decre. si v̇o nō vidā
tur excusare nisi eos q simplr ma
nus inijciunt violentas in tales. ꝛ
distiguat i hostiāio q clericos vul
nerat ꝛ eos q siñ vulnerib⁹ eos le
dūt. videř tutius dicēdū ꝙ eos ta
liter mutilantes vel occidētes inci
dunt in canonē. Dicit ēt ꝙ illō qꝺ
i. d. c. si vero. ponit de clerico tur-
piter agēte. putat ñ esse restringen
dū solū ad coitum sʒ ēt ad ample-
xus ꝛ deosculatōes ꝛ qñ aliqs ꝑ
parat se ad opus carnis. Si tñ nō
in loco suspecto sʒ in publico talia
faceret. sicut aliqñ fit in ludo. aliō
esset. q2 verberās incideret i cano
nē. Cū aūt ꝯstat ꝑ signa ꝙ cleric⁹
iam expleuit factū credo ꝙ si talia
sunt signa ꝛ tam ꝓpinqua nego-
cio ꝙ ꝯstet turpitudinē coitus ibi
dē ꝯpletā nō ē excōicatus stati ver
berans talē si sint de p̄fatis ꝑsōis.
Si aūt nō sunt ꝓbabilia signa nec
icōtinenti post fcīn v̇berat sʒ post
q̄ȝ iam clericus ad alia diuertit ꝛ
a loco discessit. icidit i canonē. B.

12 ¶ Sʒ vtrū marit⁹ sic inueniēs cleri
cū possit eū tenē inuitū. R. fm. v̇v̇.
Pōt tenē vtrūq̄ȝ. s. clericū ꝛ vxo
rē sine excōicatōe dōec aduocet te
stes. ff. ꝺ adul. capite. ex̄ ꝺ sen. exc.
c. si v̇o alicui⁹. §. si. Idez Ber. A.
In illa. l. capite. dř ꝙ ista detentio
nō dʒ fieri vltra. 20. horas ꝯtiñas.
Et idē qꝺ in h. §. notař i sū. ꝯ. li. 3.
ti. 33. q. 25. vbi ēt dř fm Inno. i. d.
c. si v̇o ꝙ noīe matris intelligūtur
oēs ascendētes ꝛ nomīe filie oēs
descēdentes. In collateralib⁹ ve-
ro vel affinibus dicit ꝙ nō audet
extendere. Alij aūt dicunt ꝙ sipli

citer psonas noiatas hoc priuilegiũ non excedit. Et hoc dicit Hostié. ibidé nitius eẽ. Dr ẽt ibi fm Ber. ꝛ Hosti. in eo. c. si vo. ꝙ noĩe vxoris intelligit h̃ ẽt sponsa d̉ pñti ꝛ ꝙ fm Hosti. intelligit d̉ matre filia vel sorore tã legitima q̃ȝ etiaȝ nãli. sȝ non de adoptiua. B.

13 ¶ Quid d̉ illo q ordiat cũ vxore sua vt clicus vocet ad turpitudieȝ ꝛ sic verberat eũ. R. fm. v̉v̉. Credo ꝙ tam vir q̃ȝ vxor icidunt i canoné cũ ꝓuocauerint. A. Idem i sum. con. d. q. 35. B.

14 ¶ Quid d̉ muliere q̃ pcutit sacerdoté impetenté eã de turpitudine R. fm. v̉v̉. Si solũ v̉bis ipetat incidit in canoné. Si aũt tangit iniutã. ꝛ illa se defendens cũ modera mine inculpate tutele eum pcutiat nõ credo ꝙ incidat. Securi⁹ tñ ẽ ꝙ faciat se absolui ad cautelã. A. Idem in. d. q. 35. B.

15 ¶ Quid si qs irat⁹ vadit ꝯ clericũ eleuato pugno ense vel asta quasi pcussurus. R. fm Ray. Nõ icidit qꝛ manuȝ nõ iniecit. Idé Host. ꝛ Goff. A. Ideȝ in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 207. B.

16 ¶ Quid de illo q̃ psequit clericũ fugienté ꝛ clericus sine pcussione cadit ꝛ ledit? R. fȝ. v̉v̉. Nõ credo ꝙ incidit. Sec⁹ si ipe fugiés ꝛ q̃si coactus pcipitet se in aquaȝ, vel in aliud piculũ se igerit vt euadat qꝛ tunc psequés icidit in canoné. A. Idé in sum. cõ. eo. ti. q. 206. Sȝ si bñ pensetꝰ vtriusq̃ cãus ñ vr ratio diuersitatis cũ in vtroq̃ lesio causet a psequéte. ꝛ id̉ vr in vtroq̃ locũ hr̃e excõicatio ar. l. ñ pñt. ꝛ. l. de quibus. ff. de legi. B.

17 ¶ Quid si qs accipiés clericuȝ p capillos ꝛ h⁹ dicat nisi esses clericus percuterem te? R. fm v̉v̉. Si animo iniuriãdi iratus h̃ facit credo qd̉ icidat. aliter non. A. Idé in sũ. cõ. eo. ti. q. 210 B

18 ¶ Quid si q̇s furto accipit corrigiam a clerico q̃ cinct⁹ erat uel veste qua erat indut⁹? R. fm Hosti. Nõ videt excoicatus. qꝛ iniuria ul nulla ẽ violentia psone. eo ꝙ non sentiat. A. Idé in sũ. cõ. li. 3. ti. 33. q. 209. Et in directoria li. 3. ti. 2. §. 114. cum se. B

19 ¶ Quid si verberet cõuersus? R. fm Hosti. Si tales sũt ꝯuersi q se ꝛ sua tradiderũt deo ꝛ totalit̃ translati facti sũt ecclesiastici. siue ecclesia sit regularis siue secular. tales debent gaudere eccl'astica libertate 17. q. 4. quisquis. Secus si esset cõuersus remaneus in domo sua ꝓpria tãq̃ȝ laicus. ex̃ de p̃uilegijs. ut priuilegia. §. p. A. Idé i sũ. con. eo. ti. q. 34. Hoc etiã tenet gl. in. c. non dubiũ. ex̃ eo. B

20 ¶ Quid si verberet nouitius? R. Verberans excoicatus est. ex̃ eo. religioso li. 6.

21 ¶ Quid si q̇s credens verberare clericũ verberat laicuȝ? R. secd̉m Ray. Nõ ẽ excoicat⁹. Hoc dico ꝓpt̃ lr̃am canonis q̃ exigit actũ cũ dicit. si q̇s iniecerit man⁹ violẽtas in clericũ. A. Con. Hosti. ꝛ addit. s. q̃ȝdiu ꝯsciam habet lesam dȝ se ꝓ excoicato gerẽ quousq̃ȝ sciat veritaté. ut in sũ. con. eo ti. q. 211. B

22 ¶ Quid de eo q̃ verberat clericum credés eũ laicũ? R. fm Hosti. Si talis errauit in psona. vt qꝛ volens pcutere Titiũ laicũ. pcussit. Seiuȝ clericũ. cũ vtrũq̃ȝ cognoscit. tutior ẽ snia ꝙ incidit. Nã i clericũ man⁹

violentas iniecit. A. Tacre. et glo. Ray. tenet 9rriu. quorum dictu pot intelligi qn pcutiens no fuit in crasso sz iusto errore. vt satis pot colligi ex dco cor. vt in su. p. co. ti. q. 212. sic i fili pz. et in se. casu. B. Si aut errauit i qualitate. qz de isto q est clericus putabat q esset laicus. Na videbat eu i habitu laicali. et non gerente se p clerico n icidit. ex. e. si vo 2. Secus at si vidit eu i habitu clicali et p clerico reputabat. quia tuc incidit in canone. A. Nisi hoc casu putaret ludo tale habitu esse assuptu et haberet credendi pbabile cam sm gl. Ray. h et dicit q si dubitat vtz sit clericus vel laicus icidit in canone cuz in dubio teneat vitare periculu. Si at no pster vtz sit laicus vel clericus dicit q si ita affectus e vl pmotus q et si sciret eu esse clericu nihilominus pcuteret eum. incidit in canone. Si aut no pcuteret no incidit. vt in su. p. dca q. 212. B.

23 ¶ Quid si aliquem clicu paru facet aliqd flagitiuz teneo violeter zelo dei ne illud faciat. R. n. sm. v. v. Si tale teneo modico tpe inuitum et et renitete circa tn iniuria pcussionis. non credo me incidere i caone. Satis. Con. Inno. et Hostie. A. Istud modicu tps puto determinandu iqztum seu p quato expediat ad obuiandu pcto. ar. c. error. 83. di. Aliq et casu licet pcutere .s. obuitoez sui vel alioz. vt. s. §. 2. B. Ide dicedu e sm Inno. si supuenietibus inimicis clicus tenet ne incideret i manus eoz. qz tali n irrogat iuria sz potius salus pcuratur. ar. 44. dis. cu beatus.

24 ¶ Quid de illo q madat manus iniici in clericu. R. sm Ray. Si sequat effectus. ta madans q3 is qui madat incidit in canone. ex. e. mulieres. §. fi. Quid si mandator misit ad reuocandu mandatu. tunc distinguedu. qz si madatarius anq3 reuocatio peruenisset ad eu. verberauit. vterq3 e excoicatus. A. Glo. Ray. dicit 9. si mandatore sufficieter penituit. et e in caritate. Nullu ei existete in caritate ius ligare intendit vinculo excoicatois. quia h iniustu esset. lz talis ab hoie possit excoicari. qui aliqn iniuste ligat. vt in sum. co. li. 3. ti. 33. q. 215. Dictu tn Ray. cu q9 pcordat et alij doc. d quibus. s. verius videt. qz pcessit culpa mortalis et eius occasioe danu irrogat. io dz sentire penam extra de iniurijs. c. fi. Ad hoc etia extra de homi. c. si. li. 6. B. Si vero reuocatio prius puenit non est excoicatus madator. ar. ex de procu. ex insinuatoe. et. c. in nostra. et in pdicto. c. mulieres. in fi. Co. hosti. Ber. et Goff. Eade qo et solo pot fieri de eo q psuluit clericu verberari si eius psilio fiat. A. Idem in su. co. d. q. 215. B.

25 ¶ Quid si madas clicuz verberari prius q3 vberet decedat. R. sz Hosti. Si notoriu sit. et talis i fine no fuit absolutus vel signa pnie n apparuerit. hsi dz p excoicato nec dz sepeliri in cimiterio. A. In hoc casu Goff. dicit q madans e excoicatus nisi madatu reuocauerit ante morte. cu intelligat tunc i eadez volutate decedere. Glo. vero in c. mulieres. ex eo. dicit q non e excoicatus. qz morte madatoris soluit madatu. ff. madati. iter causas. Hosti. vo vt pz in su. con. co. ti. q.

ad.6.ait. Tu dicas q quo ad sniaz
istitutis eccle nullo mo ligatur sub
terra. sz dnu e supstes tm. 24. q. 1. qd
cuq3. Verum si hoc notoriu sit et
absolutus no fuerit i fine. vl signa
pnie nulla apparuerint. hri d3 p
excoicato. no ex vi snie ecclie mili
tantis sz roe pcti notorij. vnde no
e sepeliedus i cimiterio. Secus si
signa pnie apparuerint. B.

26 ¶ Quid si no madauit sz qd scm
e ratu habuit. R. Si iniecta e ma
nus in clericu noie tuo lz sin ma
datu. et tu ratu h habueris. excoi
catoem incurris. Si vero non fuit
facta noie tuo. peccas hndo ratu.
sed non incurris excoicationem.
ex eo. cum quis. li. 6.

27 ¶ Quid de illo q dicit suis q vel
let vindicari de tali clerico. et sic il
li verberant eu. R. fm. vb. Si ea
dixit aio puocandi eos et ipi ob
h motu fecerit et n noie dicetis. ipe
dicens nihilominus icidit in cao
ne. A. Idē in sum. p. e. ti. q. 218. Et
forte idē e et si non dixit eo aio. cu
dicedo fuerit in culpa et debuit co
gitare h euenire potuisse. ar. c. si. ex
de homi. li. 6. B. Si iudex layc
malefactorem captum detineat et
ipe se clericum dicat. vide. i. iudx
2. §. 3.

Excoicatio iij

D excoicatoe falsarioz. Et
qdē cu qs p se vl p aliu falsat lras
pape cu fautorib suis. vl scienter
vtit eis est excoicat. ex de cri. fal.
ad falsarioz. B. cuius absolutio
reseruat pape pterq i mortis arti
culo. eo. ti. c. dura. B. Et si qs h
flas lras se hre cognoscit ifra. 20.
dies aut destruat eas. aut resignet
si pena excoicationis voluerit eua
dere. vt extra de cri. fal. dura. Qd
itelligedu e solu qn aliq cau littere
ad eum puenerunt. Secus si fue
rit pscius. qr tunc indistincte e ex
communicatus. Clerici quoq3 falsa
rij debent degradari et tradi secu
lari potestati puniedi. vt i. d. c. ad
falsarioz.

¶ Quid si quis vtit talibus lris
ignoranter. R. fm Hosti. non ex
cusat. qr p alios inuestigare dbuit
ar. 37. di. §. vlti. Si tn falsitas erat
ita latens q non bn pcipi poterat
et ipe adhibuit diligetia qua potu
it nec pcepit. excusat e alioqui no
ex de homi. Johanes. et c. vlti. ff.
de redibi. ac. l. 1. Et no. q pceptu e
q i lris papalib nec il magno nec
i modico audeat qs appone ma
nu et vnam liam vel vnum punctu
corrigedo alioqn manu appones
sniam excoicatois incurrit que no
pot et citra sedem apostolica rela
xari. hec per sniam in curia latam.

Excoica°. iiij.

De excomunicatione ince
diarioz et effractoz ecclie. Om
nis enim incendiarius ecclesie vl
loci religiosi. vel cimiterij vel spa
tij priuilegiati in circuitu ecclesie
e excoicatus ipo iur sed anteq sit
denuciatus potest absolui ab epis
copo. postq vero denunciatus e
siue nominatim siue in generali.
puta denuciamus excoicatos oes
illos qui tale icediu fecerunt. tales
solum a papa possunt absolui. ex
eo. tua nos. et capitulo conquesti.
A. Quod autem dictum est de in
cendiarijs. intelligas etiam de ef
fractoribus quod similiter sunt ex

cōicati ⁊ a papa absoluēdi. Et sic idem itelligēdum est de effractori bus cimiterij ⁊ alioꝝ locoꝝ eccle sie adherētium de qbus ꝓxie dcs est. Ūn i directoria li.3.ti.2.§.22. dr ꝙ sicut vialator ecclie excōicatus est. sic ⁊ violator claustri ecclie ad herētis. ar. ff. de rei ven. q religio sis. ⁊ ex de iudi. quanto. Et scdm glo. Ray. ⁊ i sum. ꝯ. li.3. ti.33. q.34 fractor ecclie iudicandus ē q do lo malo aut ꝑ iniuriam violenter vl etiam latenter parietem fodit aut fenestram vitream fregit. aut sera turas. aut hostia. aut cardines. aut vectes dū tenēt hostia firmata. aut ipm tectū ecclie. B. Et idem dicit qdā cū qs ꝑ violētiā i ecclia mul tū enormia ꝯmittit. vt diruendo al tare vl frangēdo crucem vel enor miter tractādo corpus xpi. ⁊ silia Cōcedūt tñ ꝙ isti nūc dci ꝑ epz pñt absolui. A. Hoc pōt itelligi veruz nisi fuerint denunciati. vt ꝑtactum ē. Nā violator ecclie ipo iure icur rit excōicationez. xi. q.3. canonica ⁊ siliter raptor ecclie. 17. q.4. oēs. Et idem vr dicēdum de talibus ꝙ de effractoribus. vt pōt colligi ex notatis in dicto. §.22. vbi de his si mul sic dr. Raptores eccliarum ⁊ violatores sūt excōicati. dcō. c. ca nonica. ⁊. c. oēs. ⁊ ex eo. ꝯqsti. Et dr violator ecclie siue raptor q ip sam eccliam frāgēdo hostia. capi endo res suas vel inuadendo ꝑuile gia sua non custodiendo vel cor rūpendo offēdit. de qbus. 17. q.4. per totū. vt nōt Hosti. eo. ti. d vio latione. §.1 Et. ꝟ. Qd si īferētes viz i ecclia ⁊ res q itra sūt spoliātes ex cōicati sūt multo fortius ipsa hoies verberātes. qnia maior est violen tia corporꝝ qz rerꝝ. 12. q.1. ꝑcipimus. quod probatur manifeste extra e. cum ꝑ causa. vbi hoc notat Host. Et adde quod dictum est. §. se. vbi dr de icendiarijs. ꝙ postqz fuerint denunciati non possunt absolui ni si per papam. Et sic idem itelligit de supradictis. Et subdit. Alij aūt q aliter offendūt ecclias vel bona ea rum diripiunt ñ sūt ipo iure excōi cati. sed excōicandi. lz sacrilegi iu dicentur. Con. glo. i h dcō. c. cano nica. ⁊. c. omnes. B. De casibus istis ⁊ de hac materia vide supra absolutio primo. §.3. ⁊. ꝟ. incendi arius.

Excōicatio v.

de statuentibus ꝯ libertatē ecclie. Nam omnes tales sunt ex communicati cum diuersis fauto ribus. vt s. excommunicatio. 1. §. 2. ꝟ. g.

¶ Utrum heremite ⁊ reclusi itelli gātur hic noie ecclie. R. ſm. ꝟ ꝟ. Non nisi subiecerint se alicui reli gioni approbate. Cō. Jnn. ⁊ Ho sti. A. Con. etiam Albricus. Pu to hoc itelligēdum de heremitis seu reclusis qui ab ecclia nullā ha bent approbationē tacitam vel ex pressam. cū regulariter sit ꝓhibituz nouā religionē seu nouū ordinem adinuenire. vel habitū noue religi onis assumēre sine lnia sedis aposto lice. vt i. c. religionū. de reli. do. li. 6. Al heremite bñ gaudēt priuile gio clericali. 16. q.1. qui vere. ⁊ ibi glo. Silr mulier iclusa. xi. q.1. d ꝑ sona. Et notat dñs Anto. de bu. i. c. nullus. ex de foro ꝯpe. vbi etiam dicit ꝙ generaliter oēs ꝑsone q re gularit viuūt sūt ecclastice ꝑsone.

lꝫ n̄ faciāt ꝓfessiōem. ⁊ gaudēt pri
uilegio clericari. vt nōt glo. ⁊ tex.
i. c. idemnitatib⁹ ad. fi. de elec. li. 6.
⁊ nōtur. 12. q. vlt. c. fi. ⁊ de maio. ⁊
obe. c. dilecta. in. glo. pst. qđ fac. di
cit ipe ꝓ istis iesuatis ⁊ marib⁹ ⁊
mulieribus dic̄ etiam ibi ꝙ hn̄t ꝓ-
fate ꝑsone ꝓdc̄m ꝓuilegium q̄ꝫdiu
sic viuūt. etiam si non itēdant ꝑpe-
tuo sic viuere. B

2 ¶ An ꝓdc̄a pena sit extēdenda ad
illos q attēptāt al'qd ꝯ ꝑticulares
ꝯsuetudines aliquaꝝ eccliaꝝ vt qꝛ
volūt cognoscē de oib⁹ ꝯctibus iu
ramēti iterpositiōe vallatis. R. fm
ẋ ẋ. Mon. Con. Inno. ⁊ Hosti.
A. Idem i sū. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 34. ẋ.
itē statuariȷ̄. vbi declaratur ꝙ h̄ pe
na solū obtinet circa priuilegia ꝯ-
cessa ecclie vniuersali siue a dō, si-
ue a papa siue a principib⁹. nō aūt
qn̄ sic fit ꝯ specialia priuilegia ꝑti-
cularium eccliaꝝ de quo etiam in
. §. se. dī. B

3 ¶ Que sūt illa ꝯ q̄ faciēdo fit ꝯtra
libertatem ecclie. R. fꝫ. ẋ ẋ. Plu
ra. vt ꝙ decime ⁊ oblatiōes ad cle
ricos spectāt. 16. q. i. reuertimini.
Item ꝙ ecclia sit libera ⁊ sola res
eccliasticas administret. 96. dis. si
imperator. Item ꝙ de spūalibus
ius ꝯdere ⁊ iudicaꝛ pōt. A. Et ista
sūt ꝯcessa a deo. vt pꝫ i iuribus al-
legatis ⁊ multa alia priuilegia q̄ ꝯ
tinenꝫ i nouo ⁊ veteri testamēto. vt
dꝛ i dc̄a. q. 34. B. Qđ ꝑcutiēs cle-
ricū sit excoicat⁹. 17. q. 4. si qs sua-
dēte. Qđ i legatis ad pias cās suf-
ficiāt duo testes. ex̄ de testa. relatū.
i. A. Et hec ꝯcessa sunt a papa. vt
pꝫ i iuribus allegatis. B. Silr ⁊ si
fiat ꝯ generalia priuilegia ecclesie
ab imperatoribus data que in iuꝛ
ciuili ꝯtinentur. n̄ aūt si spālit̄ ali-
cui ecclie vel eccliȷ̄s data sint. Cō.
Inno. ⁊ Host. A. Idem i sū. ꝯ. di
cta. q. 34. vbi ēt additur fm Host.
ꝙ cōstitutio que irrogat hanc ex-
cōmunicationem. videlicet. c. no-
uerit. extra de sen. exco. modo li-
gat omnes statim ⁊ non post duos
menses. qꝛ iam dudum fluxerunt
illi duo menses de qbus fit mētō
i dc̄o. c. nouerit. ifra quos talia sta
tuta debēt dleri de capitularijs ad
dit aūt ꝙ aliȷ̄ ponūt duos mēses p⁹
publicationem. i. postq̄ꝫ i singulis
locis hec ꝯstitutio fuerit publicata
Sed cum Hosti. ꝯcordat Inno. i
dicto. c. nouerit. videlꝫ vt statim li-
get. Et dicunt omnes ꝙ hec ꝯstitu
tio frequēter publicanda ē ne qs
possit ignorantiam allegare. Iteꝫ
dicūt ꝙ qui ignorat statutum h⁹ n̄
icidit in excōicationem que non ē
nisi pro magnis criminibus iflīgē
da ⁊ i ꝯtumaceꝫ. xi. q. 3. nemo epō
rum. Et subdiꝫ i dc̄a. q. 34. Et hoc
benigni⁹ ē. Intellige nisi ignoran
tia crassa fuerit ⁊ supina. ex̄ de ꝯst.
vt aiaꝝ. li. 6. Seqtur. Itē addit ho
sti. ꝙ statutarȷ̄ ⁊ scriptores statuto
rum statim ligātur. nec excusatio-
nem hīe pn̄t i toto. lꝫ qn̄qꝫ excusēꝫ
a tanto. Ptātes autē ꝯsules ⁊ re-
ctores pn̄t habere qn̄qꝫ excusatio
nem q̄tum ad obseruationem seu ō
letionem statutorum predictorū q̄
ignorare pn̄t. Ex q̄ vō certificati sꝫ
⁊ obedire negligunt. ꝯstitutio eos
ligat. qđ ad arbitriū boni viri refe
rēdum ē. qn̄. s. scire potuerūt vl n̄
vel ipedire ne seruenꝫ. Consiliarȷ̄
āt ita demū ligaꝫ si ꝯsentiant i deli-
cto fm Inno. ⁊ Hosti. B

f

Excōicatio vj.

de pticipatiōe cū excōicato.
Ubi sciendū φ ē q̄dam pticipatio illicita q̄ qdē pōt ꝯtingere q̄druplicit. I. s. qñ q̄s pticipat cū excōicato i eodē crimine pp qd̄ excōicatꝰ ē. s. dando ꝯsilium. auxilium vł fauorē. ꝛ talis icurrit eādem sētentiam. ex̄ eo. si ꝯcubine. ꝛ. c. nuper. Et itellige ꝯsiliū sine q̄ nō erat facturus. ex̄ de homi. sicͣ dignum. §. q vero. A. Pax fac. Uñ videtur itelligēdum de ꝯsilio etiam si aliter fuisset facturꝰ. qꝛ nihilominꝰ pticipat i crimine vt nōł in directoria li. 3. ti. 2. §. 125. ꝛ tenet Inno. ex̄ eo. nup. cum q̄ etiam videtur transire dn̄s Anto. de bu. B. 2. qñ quis pticipat qdem in crimine mortali sed nō i illo pp quod excōicatus est. ꝛ talis mortalit̄ peccat. sed nō icurrit eādem sn̄iam sed icurrit minorē excōicatiōem. A. Con. Inno. i dc̄o. c. nup. B. 3. qñ pticipat ei i diuinis. s. recipiēdo eū ad diuia officia seu ecclīastica sacr̄a vel ad ecclesiasticā sepulturā. ꝛ talis qdem lꝫ nō sit irregularis vt ex̄ eo. is qui li. 6. peccat tñ mortalit̄. ꝛ ē valdꝰ ꝑpinquꝰ irregularitati. Nā ē ei iterdictus igressus ecclīe donec d̄ trāsgressione hꝰ ad arbitrium eiꝰ cuꝰ sn̄iam ꝯtēpsit satisfecerit ꝯpetenter ex̄ de ꝑuile. c. epōꝝ. li. 6. A. Et ibi sentit. Archi. vtꝛ ponit Jo. an. in nouella. φ dc̄m. c. videtur solum hr̄e locū in celebrantibus excōicatis ab hoīe ꝛ ñ a iure. pp verba ibi posita ad arbitrium eiꝰ ꝛ c̄. B. Et si postq̄ꝫ ē sic iterdc̄us igerit se diuinis i suo officio sicut prius irregularis efficit̄. Item si decedat sic iterdictus nō dꝫ i cimiterio sepeliri. ex̄ eo. is cui. li. 6. Sed h̄ caue qꝛ si sepelit hēticum. dic vt. ĩ. hereticꝰ 2. §. 2. Itē si sepeliat excōicatuꝫ publice. dic vt. s̄. excōicatio. I. §. 3. in ꝑncipio. A. His. n. locis pꝫ φ in istis casibꝰ maior excōicatio ipso fc̄o irrogatur. Silr̄ ꝛ si q̄s clericꝰ sciēter ꝛ spōte recipiat ad diuia excōicatuꝫ iudicialiter a papa. ex̄ ie. significauit. ꝛ pꝫ. s̄. absolutio. I. §. 2. in additione. B Qd̄ si talis pticipatio in diuinis sit p metū. vt qꝛ tyrannus cogit metu mortis sacerdotem sibi celebrare. beatus esset sacerdos scd̄m Hosti. si se ad martyriū ꝑpararet. Metus. n. ꝛ si culpā attenuēt simplr̄ nō excusat. 32. q. 5. ita ne. tñ ꝑm. x x. ꝛ Hugꝰ. bn̄ excusat metus q̄ caderet in ꝯstātē virū. A. In sū. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 173. refert dc̄m Hosti. sed eo. ti. q. 165. dī φ scd̄a opinio videtur humanior ꝛ verior cū casus necessitatis excuset i talibꝰ ꝛ etiam casus vtilitatis. qd̄ minus ē. h̄ ibi. Primum tñ dictum pōt itelligi qñ q̄s ex metu paratus esset ꝯsentire etiam pc̄ō. tūc eni non esset excusabilis. dc̄o. c. ita ne. B. 4. qñ pticipat nō i crimine sed i loquēdo vel secū orando vel comedendo ꝛ hꝰ. vt dc̄m ē. s̄. excōicatio. I. circa finem. i. §. Quis est fectus ꝛ c̄. De talit̄ pticipante dicit Tho. i. 4. dis̄. 18. φ q̄dam dicūt φ peccat mortalit̄. Et subdit. Sed h̄ videtur valde graue φ hō ꝑ vno ṽbo leui q̄ excōicato loq̄t mortaliter peccet. ꝛ ipsi excōicantes mulq̄ laq̄um dānationis iniȷcerent. qd̄ i eos retorq̄ret. Jō ꝑbabiliꝰ videt̄ φ nō peccet mortalit̄ cōicando nisi in crimine vel i diuis vt dc̄m est

vel i ꝯtẽptu eccl'iastice disciplinę. qḋ itelligit decre. videlz ꝯ̈ prohibitiōem supioris. ex̃ de cle. exco. misi celebrat. Jō si aliqs ptinacit̃ excōicatis participat. excōicari pōt maiori excōicatione. q2 mortalit̃ peccat. Jdem Al. ⁊ Pe. A. Et vt pz i sũ. ꝯ. lib. 3. ti. 33. q. 165. predc̃i. ꝯ. etiam Hosti. Dicit. n. ꝙ q simplr̃ cōicat excōicato ꝯtra ꝓhibitionem canonis. venialiter peccat nisi h̃ faceret i ꝯtemptum canoni Sed si h̃ facit ptinaciter ꝯtra ꝓhibitiōem iudicis gnāliter vl' spālit̃ sibi fc̃am. cũ ꝑ h̃ casu excōicādus sit. patet ꝙ mortalit̃ peccat. ar. ex̃ eo. in nouella Jnno. statuim⁹. lib. 6. vbi dr̃ i fi. Aliter aũt in pticipantes excōicatio ꝓlata nō teneat ⁊c̃ Jnimo etiam nunc nouo iure necessaria ē āmonitio noiatim exp̃ssa. vt i nouella Gregl. dcimi. ex̃ e. ꝯstitutiooem li. 6. Satis etiam ꝯ. Goff. ꝑ dc̃z. c. si celebrat. i fi. quod ⁊ Hosti. adducit. Et ad. c. sacris. ex̃ ḋ his que vi. Tācre. dicit ꝙ loqtur de pticipāte i crimine. Et tho. ⁊ Pe. rñdent ꝙ loqtur de pticipante i diuinis. ⁊ ꝙ dici pōt ꝙ sic̃ neq̃ꝗz mortale pc̃m ita nec veniale dz hō ꝯmittere metu mortis eo mō debiti q̊ debēt venialia vitaris Con. etiam directoria li. 3. ti. 33. §. 148. vbi iter alia dr̃ ꝙ pticipās cũ excōicato non peccat mortalit̃ nisi i tribus casibus. prio si pticipat excōicato in crimine. ex̃ eo. nup. §. i fa. ⁊. c. si ꝯcubine. 2.° si 'perticipat postq̃ monitus fuerit ex̃ eo. statuimus. li. 6. ⁊ ꝙ metus cā. sacris. 3. si pticipat i sacris. xi. q. 3. rogo fz hugl. Et adde quartũ si ex studio vl' ꝯtẽptu participet reputans excoicatione trufā fz. Hos. ex̃ c. ꝙ i dubiis. ⁊ Jo ⁊. Archi. xi. q. 3. rogo. B

¶ Sed nunqd delegat⁹ pōt excōicare maiori illos q in locutione ⁊ h⁹ pticipant excōicatis ab eo. R. Pōt ⁊ sic excōicati ḋbent petẽ absolutionē ab eo vl' a ḋlegāte vt puta papa. ex̃ de offi. dele. ꝑterea. ⁊ c. significasti. ⁊. c. prudētia. i fi. Jntelligēdum tñ qḋ ipsi pticipantes non pñt excōicari nisi cum illa solēnitate q̄ dr̃. s̄. excōicatio prio. §. 27. q icipit. Jn quibus casib⁹ snia ꝓ. qrtus casus. Et ē sciendũ ꝙ excoicatio non ransit i tertiaz ꝑsonā vt pz ex seqnēti. §. circa medium.

¶ Sunt ⁊ aliĳ casus in q̇bus quis licite participat excōicato prio q dem qñ aliq̇s loqt̃ ei i his q̄ ptinēt ad absolutiōem ⁊ salutē aie. lz alia verba icident̃ iterponat vt magis ꝓficiat. Et ꝑ hũc ēt modũ ꝑdicatores q apud excōicatos in predicatōibus ⁊ ꝯfessionibus quasi gerũt causas eoꝝ q̇ ab ipsis expoliati fuerant possũt elemosynas licite accipe ab ipsis excōicatis. ꝑsertiz si aliter i locis illis non valent sustētationē hr̃e. ex̃ e. cũ voluntate. Et de h⁹ ꝑdicatorib⁹ vide. j̃. r̃stitutio 5.° §. fi. ⁊ hic. j̃. §. p. Jtem Greg. xi. q. 3. qm̃ multos subtrahit a minori excōicatione piures cōicantes videlz uxores. filios seruos. ancillas. seu mancipia rusticos ⁊ seruientes. ac omnes alios. s. ei⁹ familires ⁊ subiectos qui non adeo curiales sunt ut eorum ꝯsilio scelera ꝑpetrentur. ⁊ eos qui ignoranter excōicat' cōicant siue illos q excōicat' cōicāt. Quicñꝗz aũt orator. i. cā orōnis uadens aut ꝑegrin⁹. aut uiator iterrā excōicatoꝝ deueniũt

vbi nō possint emere vel nō hēnt. vnde emant dat lniam ab excōica tis accipiendi.

3 ¶ Et nō φ circa p̄dictas persōas distinguendū ē iter illos q̄ añ erāt obnoxij siue obligati excōicatꝫ .ut vxor filij. serui. ⁊ isti tenenꝫ eis sic͠ prius tenebāt. Qui v̄o non erant eis obnoxij nec ēt nūc sūt sꝫ pñt cū eis cōicare ꝑut ⁊ qñ necesse fuerit ex̄. eo. iter alia. A. Idem in sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 25. Con. ēt Inno. i dcō .c. inter alia. B. De ista mā nō ver sus. Ut le. lex. humile. res ignorata. necesse. Hec anathema qdē faciunt ne possit obesse. Utile. i. ꝑpꝫ vtilitatē excōicati vel ēt pticipātis vt stati dicet. Lex. s. mr̄imōij excusat. Humile. i. serui ⁊ filij excusanꝫ Res ignorata. i. qñ nesciuit eū excōicatū. Necesse. i. ꝑpter necessitatē cōicās excusaꝫ de qbus plures. ⁊ varias questiones. vide hic. ꝫ.

4 ¶ Utilitas ergo excusat a pticipatōe excōicatoꝝ. ⁊ h̄ pōt duplex eē Nā pōt eē vtilitas excōicati. vt qñ quis loquiꝫ ei de his q̄ ptinent ad eius salutē vt dictū ē in ꝓximo .§. vñ ⁊ ad p̄dicationē admitti pꝫ. ex̄ eo. rñsio. i. responso. Itē pōt eē vtilitas ex pte pticipantis .ut cū petit ab excōicato qđ ei debet. vt in. c. si vero ex̄ eo. Unde ⁊ si nolit solueꝫ pōt in iudicio cōueniri. alter ex delicto suo cōmodum reportaret. ex̄ de iudi. intelleximus. Posset etiā loqui licite de salute anime sue ꝓprie si ē necessitas ⁊ nō posset hr̄e recursū ad aliū q ꝯsulat ei. hec ſm ✠✠. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 32. q. 127. vbi ēt dr̄ ſm eundē. ✠✠. φ necessitate iminēte possū peteꝫ ab excōicato consilium ēt sup tpalibus

Pro quāta āt necessitate vel vtilitate liceat hoc agere. arbitrio bōi viri limitandū dicit ⁊ hoc de consilio. Secus āt de ꝯfessiōe quia ēt in casu necessitatis non licet excōicato confiteri. vt nōtur in sū. con. li. 3. ti. 34. q. 64. vel aliud sacꝫ ab eo recipe p̄ter baptismū morte imminente ⁊ catholico deficiente. vt nōtur eo. li. ti. 24. q. 8. B

5 ¶ Uxor eecusaꝫ a pticipatōe cum viro. s. qñ de mr̄imonio cōstat. xi. .q. 3. qñ multos. Sꝫ nunqd econuerso excusaꝫ vir pticipādo vxori. Dicas φ siue vir siue mulier excōicationi subdaꝫ pp mr̄imoniuꝫ illicite ꝯtractū non lꝫ participare. sꝫ si alter eoꝝ excōicatus sit pp aliud delictū. tūc vterqꝫ excusaꝫ quo ad redditionē debiti. A. ⁊ ēt quo ad petitionē non solū debiti matrimonialis. sꝫ ēt alterius. cū ēt ab excōicato debitū peti possit. ex̄ de iudi. intelleximus. B. Sed in alijs vir nō excusaꝫ eo φ dꝫ cogē vxorē vt faciat se absolui. ar. 7. q. i. sic͠ hec hosti. Goff. ⁊ Ray. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 129. ⁊ in directoria li. 3. ti. 2. §. 135. B

6 ¶ Sed quid si vir vocꝫ excōicatū ad mēsā. nunqd ⁊ vxor poterit ad ipsā mensaꝫ comedere. R̄. ſꝫ. ✠✠ Credo φ non tñ poterit comedeꝫ ad aliā mensam in eadē domo ita remotā φ merito posset dici φ nō comedant simul. A. Ideꝫ in sū. ꝯ. eo. ti. q. 130. B

7 ¶ Utrū filij excusenꝫ a pticipatiōe patris. R̄. ſm. ✠✠. Filij qui sunt i patria ptāte. vel etiam emancipati q̄ sūt cōmēsales pr̄i ⁊ ab eo habēt necessaria excusanꝫ. alij v̄o nō. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 131. B

8 ¶ Itē vt.s̄.dictū ē excusant ferui. ancille.rustici.seruiētes.ꝛ aliȷ̄ sub iecti qui non adeo curiales sunt vt coꝝ ꝯsilio scelera ꝑpetrent. Nā ta les ꝑsone ante sniam astricte erant ad familiare obsequiū.ꝛ sic etiam nūc tenent.ꝛ cōicare pñt ex̄ eo.int alia. Qđ intelligit ſm.ꝟꝟ.qñ ipi añ excōicatione dñi obligauerūt se seruire ꝛ seruitiū intrauerūt. Si aūt post eius excōicationē intraue runt.distingue.q꞉ si ignorauerunt ꝛ postea sciunt.nō tenent discedeꝛ cū dāno suo. Si vͦo sciuerūt a ꝑn‐ cipio.tenēt discedeꝛ nisi necessitas eos ꝯpulisset ꝙ si erent de ei⁹ fami lia. Et qđ dicit de rusticis intellige ꝗ colūt terrā suoꝝ dñoꝝ. Et ſʒ eū dē.ꝟꝟ.extendit ēt ad illos q dicū tur medietariȷ̄ ꝛ q ꝑꝑ culturā reci piūt certā portionē fructuū. Nā ꝛ possunt cōicare quātū oportet ꝑꝑ culturā ꝛ huius rōnē. Idē intelli gēdū ē ſm host.de nutricib⁹ ꝛ fili b⁹ ꝗ si a dño ꝛcederēt nō hn̄ent vñ viuerēt.ar.ex̄ eo.si vere.vbi excu‐ sāt q cū excōicatꝭ nautꝭ ꝯuenīūt de trāsfretādo ꝯ̄ saracenos. A. Idē i sū.ꝯ.li.3.ti.33.q.131.ꝛ.q.132. B

9 ¶ Sed nūqd p̄res ꝛ dñi excusāt si ꝑticipant cū filiȷ̄s suis excōicatꝭ? R̷.ſm Ray.ꝛ.ꝟꝟ. Dicūt qdā ꝙ sic. Sed tuti⁹ ē dicere ꝙ ñ excusāt. q꞉ tenebant corrigere suos mino‐ res ne inciderēt in cām anathatis ar.27.q.i.de filia. Idē Goff.ꝛ ho sti. Tñ ſm Tho.i.4.di.18.ad min⁹ debent eis cōicare i his i qb⁹ obli‐ gati.sūt.q꞉ sic inferiores obligant ad obsequiū supioꝝ.ita ꝛ supioꝛs ad ꝓuidētiā iferioꝝ. A. Pñt etiaʒ pentes cōicare filiȷ̄s excōicatis qñ ab eis alimēta sumerēt.vt nōt i sū. ꝯ.dc̄a.q.131. B. Et codē mō videt dicendū de seruis excōicatꝭ q dño subsūt. Idē in sū.con.dicta.q.132. B. Seruis ꝛ mercecenariȷ̄s non pñt cōicare ſm hosti.nisi sine ma‐ gno incōmodo eos vitaꝛ non pñt Et ideʒ de sociȷ̄s hn̄tibus aliquid cōe. Con. Ber. A. Idē in sum.ꝯ. co.ti.q.138. B

10 ¶ Nūqd armiger vel seruiēs mili ti pōt coicaꝛ cū illis excoicatis cū ꝗbus dñs suus cōicat. R̷.ſm.ꝟꝟ Non pōt lʒ excuset coicando dño suo excōicato.vt dictū est.s̄.§.3.ꝛ 8. A. Et idē ē in silibus ſm eundē ꝟꝟ.vt in sū.con.co.ti.q.141. B

11 ¶ Sed nunꝗd vasalli pñt cōicare dñis suis excōicatis. R̷. ſm.ꝟꝟ. De h⁹modi vasallis nōuit hug.ꝙ absoluti sunt ab obsego fidelitatꝭ ꝙdiu dñs illoꝝ est excoicatus.ꝛ dͦ bent ab eo abstineꝛ.ut.15.q.6.nos sāctoꝝ. tenent tñ ei ꝛddē tributa:ꝛ pēsiones.nec peccant sic coicādo ei lʒ soluant in ꝓpria ꝑsona.q꞉ ne cessitas ē vt quidā dicunt. Vide h .ȷ̄.§.27. qui incipit. Quid si teneor A. Idē in sū.con.co.ti.q.136. vbi ēt subdit ſm eundē.ꝟꝟ. Sed q꞉ to ta die videmus fieri ꝯtrariū pōt di ci ꝙ illud.c.nos scōꝝ.loquit in eo casu cū aggrauat snia ꝯ̄ nobilē ex cōicatum.ꝛ ꝑcipit in penā ei⁹ va‐ sallis suis ꝙ nō obediāt ei.ꝛ tunc tenent eū vitare.sicut dicit Hug. sʒ eius snia securior ē h ille. Et seq tur i dcā.q.136. Ambigue de h lo‐ quūtur Inno.ꝛ host.ex̄ de dolo. ꝛ ꝯtu.in.c.veritatꝭ.q꞉ quidā dicūt ꝙ absoluti sūt ab executōe fidelita tis durāte excōicatōne dñoꝝ. Aliȷ̄ āt dicunt ꝙ non nisi sententia ag‐ grauet.h ibi. Puto posse dici ꝙ

pria ꝑcedat qñ vasalli pñt a cõiõe dñorũ excõicatorũ cõmode abstie re p.c.nos sco℞.alr̃ ꝑcedat secũda cũ in h casu nccitas ⁊ ẽt vtilitas ex cuset.xi.q.3. qm̃ multos. ⁊ supra .§.4. B

12 ¶ An possit vendi aliquid seruiẽ ti excõicato.vel ab eo emi? R̃°.fm̃ Jo.Jo.Si emat vel vendat noie ex cõicati ñ est ꝯtrahendũ cũ eo.sicut nec cum excoicato. Secus si noie suo aliquid tale faciat dũ tñ non in fraudem.A.Jõ in sũ.cõ.li.3.ti.33 q.142.

13 ¶ Posito q aliqs videt aliquem afferentẽ victualia de mercato pu blice excoicato.nũquid tenebit il lũ vitare? R̃.fz Jo.Propter h so lũ q video eos afferentes talia nõ teneor illos vitare.nisi aliter innote scat mihi q ibi ea emerint.De re bus ãt ẽpt̃ ibi qlibet põt comeder̃ ⁊ vti si ñ fuit i culpa emẽdi. A.ma xie vt in sũ.ꝯ.e.ti.q.193.vbi h po nunt̃ ⁊ sic ñ denegat̃ de nccitate us⁹ dictarũ rerũ ẽt si fuit in culpa. B.

14 ¶ Quid si presbyter locauit opas suas alicui dño ⁊ dñs excoicatus ẽ? R̃.fz host.Si tpe locationis ex coicatus erat ñ valuit locatio . Si võ postea fuit excoicat⁹ caueat ne ei seruiat i diuis.ex̃ eo.significauit A.etiã si eps sit.qꝛ i h ei ñ ẽ obedi endũ fm eundẽ host.vt in sũ.con. eo.ti.q.142. B

15 ¶ Utrũ excõicat⁹ peccet si ingerat se coioni aliorũ? R̃.fm Ray.Sic 6.q.2.si tñ ex̃ d cle.exc.mi.illõ cir ca finẽ.Et quidẽ excoicat⁹ ẽt alios excoicatos vitare dz.Idẽ host.A Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.167. B

16 ¶ Utrũ si excõicat⁹ intret ecclia3 aliĳ exire teneant? R̃.fm Ray.Si manifestũ est eum esse excoicatum. aliĳ exire tenent̃ vel ꝑcurare q ille exeat.xi.q.3.sic apli.24.q.1.c.ois q̃.Si võ ẽ occultũ.tũc q sciũt exi būt secrete ⁊ caute ita q ñ sequat̃ manifestatio si pñt alit̃ ñ exibũt.6. .q.2.si tm̃.A.Clari⁹ ad h ex̃ eo.cũ ñ ab hoie.B.Occulte nãq3 excõi catus occulte debet moneri ut exe at.A.Sed si ñ vult exire tũc fiet q dictũ ẽ fz Goff.⁊ in sũ.con.eo .ti. .q.171.B.Con.Goff.Si ãt excõi catus ẽ in ecclia nõ cã orãdi sed ꝑ alio negocio.ñ video qr̃ in eade3 ecclia orare ñ possim.vt Inno.ait .A.In.c.nuper ex̃ eo.Aliĳ tñ ꝯ ⁊ his videt̃ magl ꝯsentire hosti. ibi dẽ vt ⁊ notat̃ in dcã.q.171. B

17 ¶ Quid si qñ excoicatus itrat ec clesiã sacerdos iã incipit missam? R̃.fm Ray.Si est occultũ.ñ deb3 dimitter̃ officiũ.7.q.1.nihil.Si võ est manifestũ.moneat eũ publice. vt exeat. ⁊ si quidem non vult exi re ⁊ sacerdos nõdũ inchoauit ca nonẽ dz dimittere ar.24.q.1.ois q A.Puto q hic canon accipiatur ab offertorio vltra ut pt̃ colligi ex dictis .s.eucharistia.3.§.4.in ad ditione.B.Si vero prius q̃3 ille intraret ecclesiam vel prius q̃3 sa cerdos eũ videret iã canonẽ icho auit.dz sacerdos ꝑceder̃ i officio simul cũ eo q assistit ei.A.i.ad mis sam seruit.vt p3 in sũ.cõ.li.3.ti.33. .q.1.72.vbi h ponuntur.B.ita tñ q finito canone ⁊ sumpto sacram̃ to anteq̃3 dicat̃ post coionẽ mone at illũ vt exeat de ꝯse.dis.2.relatu3 Con.Host.⁊ Goff.Qd̃ si non vlt̃ exire potest eum sacerdos eĳcere etiam si clericus sit.A.Dũmõ tan tã ptãtem habeat q sine effusione

sanguinis hoc facere possit. ar. ex̃ eo. veniens. aliter pôt recurrer ad brachiũ seculare q̃uis videat ibi effusionẽ sanguinis iminere. ar. ex̃ de homi. postulasti. fm Hosti. τ i dicta. q. 172. B. Et si non pôt eijci. in sacristiã rediẽs dicat post cōio- nem τ orones que restabant.

18 ¶ Utrũ aliqui possint eẽ i iudicio corã iudicibus excoicatis. R. fm vv. Si sunt de iurisdictione illoꝝ τ vocati ab eis stant iuri vr esse ca sus necẽtatis. Similit τ si corã eis ꝯuenũt iniuriatores suos. Nã τ i h n solũ ẽ necẽtas sed τ tali cōicãt in his q̃ ptinent ad salutẽ aie. s. red dẽ vnicuiq; ius suũ. aliter apiretur via libertatis raptoribus. A. Si ât i alijs casibus qs cōicet huiusmôi iudicibus τ rectoribus excōicatis puta comedẽdo vel silibus ñ excu satur. qr non sunt de psonis excep tis fm eum. vv. τ in sum. con. eo. ti. q. 157. B

19 ¶ Utrũ clerici possint cōicar epo suo excōicato. R. fm Hosti. Non 93. dis. in reatus. ex̃ de exce. pla. c. si. nisi forte essent ei⁹ seruitio ꝺpu ti. qr tũc eodẽ mõ pñt sicut alij ser- uientes. Idem. vv. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 139. B

20 ¶ Sꝫ qd de monachis cũ abbas est excōicatus? R. fm. vv. Credo q pñt cōicare ei. qr quasi de fami- lia sũt. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 140. B

21 ¶ Quid si ille qui clericũ vbera- uit tã ꝯposuit cũ eo vel ẽt vadit p absolutione uel si nõdũ ẽ denũcia tus. R. fm Ray. in oib⁹ pdictis ca sib⁹ eũ vitare tenetur glibet cũ nũ dũ sit absolutus ex̃. e. c. cũ desideres τ. c. a nob. z. A. ꝯiuncto. c. cũ ñ ab hoĩe. e. ti. B. Eunti tñ ad curiaꝫ p absolutõe vẽdi pôt τ recipi pôt τ cōicari in his q̃ ad viam ptinent.

22 ¶ Quid si excōicat⁹ iã iurauit sta re mãdato epi τ eps cōicat ei. nũ- quid p h eps itelligit eũ absoluer? R. fm Ray. Nõ îmo incidit in mi norẽ eps τ alij cōicantes ex̃ eo. cũ dilideres. Nã ẽt si papa salutat ali quẽ excōicatũ vel pticipat ei non i telligit eũ absoluẽ. vt. s. absolutio .i. §. xi. q icipit. Papa τc̃. Et itelli gẽdũ q eps icidit cōicãdo etiã si il le fuerit excōicat⁹ ab ipso epo cui nec ipse cōicare pôt nec alijs dare liciam cōicãdi ei q̃n incidat i excōi catiõnẽ minorẽ. ex̃ eo. nup. xi. q. 3. excōicans. A. Con. Hosti. τ glo. Ray. vt i sũ. ꝯ. co. tit. q. 161. B

23 ¶ Quid si epus cōicat in crimine cum illo quem ꝓpter illud crimen excōicauit. R. fm Ray. Eandem sniam incurrit. τ ligat non sua sen tentia sꝫ iuris. ar. ex̃ eo. nup. τ a su periore optebit q absoluat. Con. Host. τ Inno. A. lꝫ Ber. τ Gof. dixerint q hoc casu incurrat epus solum minorem. aliter ligaret sua sententia quod non pôt fieri. cum nemo possit sua sentẽtia ligari. ar. .ff. de arbi. l. pe. τ de iudi. l. Iulia n⁹. Sꝫ Ray. Inn. host. Io. mo. τ Archi. dicũt q eps incurrit maio rem. τ q ligatur non sua sentẽtia. sed iuris. licet occasione sue sentẽ tie. τ q sic intelligitur. xi. q. 3. sicẽ a pli. cũ tribus. c. sequentibus. τ ex̃ eo. si ꝯcubine. Dicit etiam hostiẽ. q vtrãq; icurrit. s. maiorẽ τ mino rẽ. Sed si qs excōicasset aliquẽ cũ oibus q̃ dedissent ei auxiliũ ad ali q̃d faciendũ. τ ipse excōicator fue rit de illis auxiliatorib⁹ nõ ligatur

q᷑ nō pōt dici ꝙ talis sit ligatus iure ꝫ a se tm̄.qđ eē nō pōt.q᷑ nemo pōt se absoluē l' ꝯdēnare.ꝫ supior tm̄.21.dis.iferior.ex̄ de maio. ꝛ obe.cū iferior.ſm Inno.ex̄ eo.cū i dubijs.ꝛ Jo.mo.ꝛ archi.ex̄ eo.statuim⁹.li.6.Et ꝯ.host.ut i directoria.li.3.ti.2.§.127. ubi h̄ oia nōnt.Et eo.ti.§.128.dr̄ ꝙ pōt sciri excōicatorē ꝑticipare cū excōicato i crie.ut si eṗs excōicauit suū ꝯsanguineū uel amicū ꝓ rapina fcā mihi quē forte odio habꝫ ꝛ latēt fauet raptori ꝛ ꝑticipat cū eo.' uel ipm receptat.l' cognouit mulierez quā excōicauerat ꝓpter fornicatōnē.ex̄ eo.si ꝯcubine.ſm hosti.B.

24 ¶ Utrꝫ sit orādū ꝓ excōicatis.R.ſꝫ Tho.i.4.dis.18.Pro excōicato orari pōt ꝗuis nō iter orones q̄ ꝓ mēbris ecclie fiūt.ꝛ tm̄ fructū n̄ ꝑcipiūt ꝗꝫdiu i excōicatiōe manēt ꝫ orat ut det' eis spūs pnie ut ab excōicatōe soluāt.A.Idē i sū.cō.li.3.ti.33.q.169.ubi clari⁹ h̄ ponit Et dr̄ ꝙ ꝓ excōicato orari pōt i ṗuato sed nō publice iter oratiōes que fiūt ꝓ mēbris ecclie.Ibi dr̄ ēt ꝙ suffragia ecclie q̄ pro tota eccl'a fiūt.excōicato nō ꝓsunt.Et hosti.dic̄ ꝙ pro excōicato nō est orādū spāliter.Intellige publice.Nam ꝓ heretis i genere orat i parasceue eccl'ia.hec ibi. B.

25 ¶ Quid si iudex mādat sacerdoti ꝙ denūciet aliquē excōicatū.nūqd nisi lr̄is tenet eū uitare.R.ſm ✠✠.Si ille q mādat ē iudex ordinari⁹ sacerdos dꝫ eū ṗsumere excōicatū.Idē dico de iudice d̄legato nisi ꝓbabilit' dubitet' de ei⁹ auctoritate.A.Idē i sū.ꝯ.eo.ti.q.179 ubi ēt subdit ꝙ idē.v̄v̄.nō credit h⁹modi mādatū seu lr̄as mādati sufficere ad ꝓbādū esse excōicatū si p⁹modū deducat' res i iudiciuꝫ ꝛ ille neget se eē excōicatū nisi alio modo de excōicatione ꝯstiterit.h̄ puto itelligendū qn̄ ageret ꝯ iudicē excōicantē seu mādātē denūciari corā supiore corā q̊ dꝫ iudex iusticiā cāe ꝛ iudicij ondere.ex̄ d̄ sen.exco.sacro.Al' in dubio stādū ē lr̄is iudicis.extra d̄ ꝓba.p⁹ cessionē.Seqt'.Si āt iudex mādat sacerdoti ꝙ aliquē excōicet.nō tenetur eū uitare publice uel ṗuati donec eū excōicauerit. B

¶ Utrꝫ ꝯtract⁹ init⁹ cum excōicato teneat de iure.R.ſm Ray.Si ꝯtrahēs nō obliget se ad cōicandū cū excōicato lꝫ peccet nūc cōicando in ꝯtractu.tn̄ tenet ꝯtractus.ut si quis uendat ꝛ tradat rem excōicato ꝛ statim preciuꝫ recipiat.Si v̄o obliget se ad cōicandum cum excōicato in casu non ꝯcesso non tenet ꝯtractus.ut si promittat l' etiā iuret ꝙ uēdet ei aliquid aut locabit.Et uide s̄.excōicatio.p⁹ circa fi.§.Utrꝫ excōicatus obligꝫ.A.Et ibi latius in additione. B 26

¶ Quid si teneor iuramēto alicui soluere in certo termino ꝛ ille iterim excoicat'.R.ſm Ray.Nō debeo soluē.15.q.6.nos scōꝝ ꝫ dēo deponere i ede sacra.ꝛ sic utiliter aget' ei⁹ negociū ut ꝑ h̄ cict⁹ ueniat ad satisffactionē.Sed tm̄ ueri⁹ vr̄ ꝙ Inno.dic̄ sic.Si qs cū iuramēto ꝓmisit aliqđ dare excoicato.ꝯsulini⁹ ei ꝙ det.Nā ꝛ seruiens tenet' seruire ei ut ꝓmisit.xi.q.3.qm̄ multos.A.Sed certe ibi solū uidetur dici de obligatiōe ꝓcedēte ex q̄dā dōestica seu fāiliari ꝯuersatione 27

seu necẽitate. Uñ ut pꝫ i sũ. ꝯ. eo. ti. q. 34. Hosti. tenet primá cũ Rai. ⁊ addit ꝙ depositio in ede sacra dꝫ fieri. nisi forte supior ꝯtumacia excoicati exigẽte absoluerit me in obseruatione iuramẽti q̃ diu fuerit sic ligat⁹. ꝙ facẽ põt ecclia. ut patꝫ 15. q. 6. iuratos. ⁊ extra ꝺ iur̃ iur. venie͂tes. ⁊ de pe. c. fi. Sꝫ gl. Ray. ait. Põt dici ꝙ ñ tenet soluer̃ uel ꝺponẽ q̃ diu ẽ i excõicatõe q̃ sub ĩtelligit tacite i iuramẽto uel obligatõe si talis ꝑmanierit cui liceat coicare. ar. 2. q. 2. ne ꝯ q̃s. Et subdit. Credo ueri⁹ ꝙ si ex auaricia ñ ex zelo iusticie differt soluẽ peccat q̊ ad deũ. lꝫ ñ puniat q̊ ad eccliaꝫ sicẽ hebrei q ex cupiditate bõa egyptioꝝ exportauer̃t peccauer̃t. Qui ãt ꝑꝑ obiam h fecerũt. meruerũt Seqt. j. Ray. Uel si uis tener̃ primá opinionẽ. s. ꝙ solutio dẽat fie ri excoicato. ꝯsulo ꝙ ueniat debitor cũ testibus ad domũ excoicati ⁊ dicat. Sitis mihi testis ꝙ ego pono h pecuniá q̃ꝫ debeo sibi l' numero eá uxori sue l' filio suo l' baiulo accipiẽti noie ipi⁹. ⁊ ipo pñte ⁊ ñ ꝯtradicẽte. ⁊ sic liberabit. Et h casu ſm glo. lꝫ quãtũ ad ueritatẽ idẽ sit qñ soluit alteri noie suo ac si sibi solueret. ñ ẽ quãtũ ad speciẽ facti ⁊ opinionẽ hoiuꝫ ⁊ extiorẽ supficiẽ. sicẽ excoicat⁹ ꝯpellit rñder̃ ꝑ ꝓcuratorẽ. extra de iudi. iteilexim⁹. Sꝫ ꝑdictũ ꝯsiliũ reprobat hosti. duplici rõe. pria ẽ q: sit fra⁹ canonib⁹ ꝑticipatõꝫ ꝓhibenti b⁹. Sicẽ eni ñ debeo ei soluere. sic nec alij noie suo. Itẽ tal' solutio ñ liberat me nisi ratũ haberet. ⁊ ex sua fieret uoluntate. ex̃ ꝺ iureiur. ea te. Et. n. ꝓcuratori nisi ad h spã lit dat⁹ sit ñ recte soluit. Idẽ addit Ray. Uel dic ꝙ si ipe faci⁹ ẽ hẽtic⁹ l' al' hostis ⁊ ꝑsecutor ecclie. pauperum pupillorum uiduarum uel aliarum miserabilium personaꝝ ⁊ ꝓpter h ẽ excõicatus tunc nullo modo est ei soluendum. sꝫ est faciendũ iuxta secundã opinionẽ. ui deiꝫ de depositione. nisi i casu. s. si pagani uel hostes reipublice venirẽt i forte brachio ad patriá deuastãdá. ⁊ ipe excoicat⁹ se oppõeret ex aduerso pugnãs ꝓ pr̃ia. tũc ei eẽt soluẽdũ ei ⁊ uasalli ⁊ curati sui dẽrẽt eũ seq. ar. xi. q. 3. Iulian⁹ ubi dꝛ ꝙ cũ Iulian⁹ precipet. xp̄ianos aciẽ ꝓducere ꝓ defensiõe rei publice obediebant ei. hosti. dicit h uerũ eẽ si eẽt dñs ĩre. uel si ñ eẽt ali⁹ q posset patriá defẽder̃ alit̃ ñ eẽt ei obediẽdũ nec soluẽdum. B

28 ¶ Quid si q̃s recipiat mutuũ ab excoicato. nũ q̃d tenebit reddere itrmino durãte adhuc excoicatõe si ꝯducẽ aliq̃d ab eo ꝓ ꝑcio r̃ddẽ ido tpe excõicatõis ⁊ h⁹mõi. R. ſm hosti. Qui ꝯhit cũ excoicato obligat ei q̊ ad nãlẽ obligationeꝫ ex q̃ solũ sit ñ põt r̃peti. sꝫ ñ quo ad ciuilẽ obligationem ex q̃ actio nascit ⁊ pt̃ peti. ⁊ iõ ñ dꝫ ei reddere nisi p⁹ absolutionẽ. A. Idẽ frat Brucardus in sua sũmula. ut in sũ. ꝯ. eo. ti. q. 135. ⁊ h dependet ex dictis. s̃. §. ꝓximo. B

29 ¶ An possit aliq̃d recipi ab excoicatis. R. ſm. v̓v̓. Oratores peregrini uiatores ⁊ siles i necessitate ꝯstituti recipe pñt. ⁊ dꝛ hic oratõ q locũ aliquẽ cá oratõis uisitat. Idẽ Inno. ⁊ hosti. hoc ipm tactũ ẽ s. §. 3. A. Idẽ pt̃ fieri de acimo iudeoruꝫ. ut i necessitate emat ⁊ come

dat. fm eundē. ẟẟ. ut i sum. ꝯ. co. ti. q. 125. B.

30 ¶ Utrum excoicatꝫ possit aliqd dari. R. fz. ẟẟ. Pōt cā hūanitatꝫ ꝛ i sustētationē. s. qñ idigēt. Nec expectāda ē ultima uecitas. Et etiaz si excoicatꝰ petit hospitiū ñ tenet aliqs expectare dōec ab aliis oibꝰ sit repulsus. Et h itelligo solū quo ad necia uite. ut alimēta. uestes ꝛ hospitiū. Secꝰ si petat alia utēsilia ut securi. fossoriū ꝛ hꝰmōi. xi. q. 3. qm̄ multos. A. Idē ēt itelligēduz ē de ceteris sine qbꝰ uiuere nō pōt ut possint excoicato dari. Un̄ ꝛ in tm̄ possꝫ idiget dictꝫ securi ꝛ fossorio ꝛ silibꝰ ꝙ possēt ei dari. qd arbitrio bōi uiri limitādū ē fm eum ẟẟ. Tho. ēt dic̄ ꝙ i cāu i q̄ hō ex p̄cepto caritatꝫ tenet. coio ñ ꝓhibet ut i sū. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 154. B

31 ¶ Quid ẟ illo q amico suo excoicato ueniēte comedē ad domum suā dimittit ei domū ꝛ claues. l' pmittit eū cōedē sepati. nūqd itelligit ꝑticipare excoicato. R. fz. ẟẟ. Si h fac̄ i fraudē ut sic eū ñ offendat sꝫ fauorē eiꝰ acqrat icurrit minorē excoicationē. Si āt fac̄ forte qꝛ timet ne ille uiꝫ iferat ñ icurrit. Si ẟo facit qꝛ putat eū idiget hospitio uel alimētis pōt eū cā hūanitatꝫ recipe fcā de h ꝓtestationē. A. Et h ne uel receptus credat fieri ꝓpter aliud. ꝛ aliȷ q h uiderit scādalizentur fm eundē ẟẟ. ut in sū. con. co. ti. q. 155. B

32 ¶ Sꝫ nūqd ab uxore uel familia excoicati possumꝰ aliqd recipe. R. fz. ẟẟ. De bonis ꝓpriis uxoris l' familiaris si noie suo ẟderit recipe possumꝰ. ñ āt de bonis coibꝰ aut ẟ his q̄ dant noie mariti. aut dn̄i ꝛ suo sil'. nisi forte a marito ꝯcessuz eēt uxori ꝙ suo ꝓprio noie posset dare. A. Ita tm̄ ꝙ hꝰmōi ꝯcessiōes nō fiāt i fraudē canonis ut qñ excoicatus sciēs ꝙ nihil recipet ex ꝑte eius dat licentiā seruienti suo uel uxori dādi mihi aliqd de suo Et si dubitatur utrū noie suo uel mariti seu dn̄i uel utriusqꝫ si sine licentia aut cum licentia det. tenēdū ē certū ꝛ dimittendū incertuz ne recipiens ꝯmittat se discrimini fm eūdem. ẟẟ. ut i sū. cō. co. ti. q. 150. Posset ēt ēe tāta necitas ut ēt ab ipo excōicato posset recipi elya cum aliūde nō pōt subueniri. ut in sum. cō. co. ti. q. 146. B. Non tm̄ oꝫ multū iformare ꝛ instruere talē uxorē aut familiā ꝙ dent. ꝛ h ꝓpter notā cupiditatꝫ euadendam.

33 ¶ Quid si hospitatꝰ sū i aliq̄ domo ad m̄sā ꝛ supueniat ꝛ igerat se excōicatꝰ nūqd teneor surgē. R. f. ẟẟ. Si ē publice excōicatꝰ. surgeꝛ teneor ñ ostāte q̄cūqꝫ scādalo Si ẟo ē occultū ꝛ ñ possū sine eiꝰ nota. ñ tenor surgere. A. Immo h casu teneor ñ surgere. fm eū. ẟẟ. ut in sū. ꝯ. co. ti. q. 176. B

34 ¶ Sꝫ an supueniente publice excoicato ego tenear exire ẟ domo R. fz. ẟẟ. Nō. A. Dū tm̄ possū habere locū sepatū ita ꝙ ñ oporteat me coicare i aliq̄ cū eo. ꝛ ex h nō timeā scādalū infirmorū. fm euz ẟẟ. ꝛ in. d. q. 176. B. Immo etiā lꝫ sciā aliquē publice excoicatum receptū eē i aliq̄ domo possū ibi hospitari si tante capacitatis sit ꝙ possū eius coionē uitare. A. ꝛ scādalū silit. ut dictū ē. ꝛ pꝫ in ea. q. 179. B. Nā lꝫ mihi cū excoicato i eadē camera comedere sꝫ ñ in ea

dē mēsa. siliť nec i eodē lecto iaceř
A. Sed nec i eadem camera nisi
necitate urgēte. ut p3 Inno. i. c. nu
per. ex̄ eo. c⁹ h suit dictū originale
ubi sic dič. Nota q̄ nō dicoꝛ coi-
care excoicato l3 ego ꝛ ipe sim⁹
i aliq̄ domo ego ꝓ meis negocijs
ꝛ ipe ꝓ suis. Sed si ego ꝛ excoi-
catus sil' haberem⁹ unā cameram
coēm. bn̄ l3 mihi cū excoicato eē
i eadē camera ꝛ iacere ꝛ cōedere
s3 n̄ i eadē mēsa uel i eodē lecto q2
h n̄ pōt eē sine uolūtaria coione.
Ibi ēt dič q̄ si excoicat⁹ sit ex̄ eccli
am ꝛ audiat missā. stati sacďos d3
cessare nisi icipisset canonē misse.
ꝛ oēs alij debēt recedere p̄ter sco
larē seruientē misse. B. Nō si ue
niā iuitat⁹ ad aliqd̄ sestū uel ꝯuiui
um ꝛ iueniā ibi aliquē excoicatū
publice teneoꝛ recedeř. nec ōbeo
ibi epulari l3 sedeat ad aliā mēsa3
q2 oēs taliť ueniētes ad sestū uel ꝯ
uiuiū sil' iuicē cōicare dicēdi sť. A
Idē i sū ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 177. B

35 ¶ Nūqd possū recipe lr̄as excoi
cati uel ei mittere siue ēt nūcios l'
encenia. R̄. fm. v̄v̄. Sic notauit
hug. nullū eoꝝ l3. nisi i casu i quo
l3 ei loqui. Cū tn̄ scribitur n̄ est sa
lutandus sed loco salutationis so
let dici. Spiritum ꝯsilij sanioꝛis
Unde ꝛ q v̄bo salutatuꝛ ab excoi
cato nō debet eū resalutare s3 pōt
dicere. Deus emendet uos ꝛ h⁹-
mōi. A. Idem i sū. ꝯ. eo. ti. q. 143.
ꝛ in directoꝛia. li. 3. ti. 2. §. 146. B
Quiāt munus ab eo scienť recipit
l3 non liceat tamen non teneť red
dere. s3 iducendus est q̄ in pios
usus ꝯuertat. uel etiam q̄ bn̄face-
ret si ad ruboꝛē inducendū excoi
cato remitteret. A. ēt si ignoranteꝛ
ꝛcipisset. ut i sū. ꝯ. eo. ti. q. 148. B.

36 ¶ Quid si aliqs assurgat l' reuerē
tiā exhibeat excoicato aut ei salu
tāti se iclinet aut moueat labia qi
resultās eum. tn̄ nihil dicat. R̄. fm
v̄v̄. Nō icurrit excoicationē. pe
ne. n. n̄ sūt extēdēde s3 restrigende
A. Idē i sū. ꝯ. eo. ti. q. 145. s3 in di
rectoꝛia. d. §. 146. dī q̄ hō loquiť
n̄ solū v̄bo s3 ēt nutu ꝛ signis. ꝓ
q̄ fac. 26. q. 6. q recedūt. ad fi. ꝛ sic
p̄dicta n̄ uidenť licere. B

37 ¶ Utꝝ familiaritas aut pudoꝛ ex
cuset p̄ticipātes excoicato. R̄. fm
v̄v̄. Dicēdū q̄ si ē familiaritas q̄
exp̄mit i illo. c. qm̄ multos. qd̄ etiā
pōit h s̄. §. 3. excusat p̄ticipāte3. al'
n̄. A. Idē i sū. ꝯ. eo. ti. q. 166. B.

38 ¶ Utꝝ ig⁹rātia excus3. R̄. fz. v̄v̄.
Qñ ē ꝓbabil' ignorātia fci excusat
ex̄ de cle. exco. mi. aplice. ꝛ ex̄ eo
significauit. s3 ignorātia iur' n̄ ex-
cusat nisi illos qb⁹ l3 i⁹ignorař. ut
pueros n̄dū doli capaces. A. ꝛ ēt
oēs q nec p se nec p p̄itos potueřt
scire. presertim mioꝛes. 25. ānis ꝛ
mulieres. ff. de iur' ꝛ fac ig⁹. l. re-
gula. nisi ig⁹rātia fuerit crassa ꝛ su
pina. ex̄ de ꝯsti. ut aiaꝝ. li. 6. B.
Dī āt qs ignorař fcm̄ ut q2 n̄ ꝯstat
ei q̄ iste fec̄ tale qd puta clicū v̄be
rauit. q2 nec ipse uidit. nec ē fama
ita publica q̄ oio debeat credi. ut
de de h. j. §. 44. q icipit. Sed qd
si est publica. Nā ꝛ si ab adūsario
audiat uel leui fama. n̄ d3 sibi ō h
foꝛmare ꝯsciam. 22. q. 5. h uidetur
ꝛ extra eo. cū ōsideres. ꝛ. 2. q. 1. c.
i. ꝛ. xi. q. 3. nō solū. I⁹ āt dī ig⁹raf
utputa si ne sciebat q̄ ille que3 ui-
dit clicū v̄basse eēt excoicat⁹ q̄ ig⁹
rātia ut dcm̄ ē n̄ excusat. Quo āt ꝛ
qn̄ ignorātia excuset a pcō hēs. j.

ignorātia.§.2.A.Cō.pdict̄ Goff. ⁊ Host.vt i sū.cō.li.3.ti.33.q.154. Sʒ videñ ē qs dicat scire aliquez eē excōicatū.R.fm Ray. ⁊ hosti. ⁊ in sū.ↄ.co.ti.q.180. Dr̄ qs h sci re cū vr̄ illū vberare cl'cū i cāu ñ ↄcesso uel sili.vel erat pñs ⁊ audi uit ferri sniam vel ipam publice ō nūciari.vel ipemet excōicat⁹ vl'p lat⁹excōicau maxie si sit eps dixit ei.l'ab alio cui merito credēdū est h aduiit l'est publica fama ipʒ esse excōicatū.Secus si audiuit ab ad uersario l'a leui fama.Nō.ēt scdʒ Ray.ꝙ ñ ē.pbabil'ignorātia si ig.o rent ꝙ scit a vicis.aut cū ē ipochia i i q̄ aligs ē eo tpe publice denūcia tus excōicat⁹aut si dicat se ignoras se sniam.ppzij epi.vl'quō publice scʒ ē i.puitia.12.q.2.g ⁊ bñams.16 dis.qō dicit̄.Adeo tñ qs possʒ eē remot⁹a suo epo l'a loco publica tōis snie. ⁊ tā recēs possʒ eē publi catio ꝙ.pbabil'possʒ eē ignoran- tia.Nō āt ē.pbabil' fʒ leges si ig.o ret qō publice.pmulgatū ē ⁊ fcm ex q̄ lapsi st duo mses.i aut̄. vt fce noue ↄstitu tōes.circa pncipiū.Et addit gl.Credo ēt ꝙ iudex q̄ iudi cat ex psumptōib⁹ qñqʒ iudicaret aliquā crassaʒ ignorātiā eē. ⁊ per ↄñs illū eē excōicatū vbi de⁹ q de h videt vitatē iudicaret.pbabilem ignorātiā ⁊ illū ñ eē excōicatū.B

39 ¶ Quid si sciā aliquez hitu eē ex- cōicatū fʒ actu ñ aduerto ⁊ cōico ei.R.fʒ.vv:Si h faciā subito ⁊ ñ aduerto.credo ꝙ ñ pecco nec ex- cōicatōeʒ icido.A.Idem in sum. cō.co.ti.q.181. B.

40 ¶ Quō vitādi st illi ō q̄ꝝ excōica tōe dubitatio ē.A. Nō facti qz de eo.pxime dicū ē. fʒ iurl pp varie tatē opinionū.vt i sū.ↄ.li.3.ti.33. q.194.B.R.fm Tho.i quolibʒ. Dubitatio ō excōicatōe aliq̄ꝝ aut pcedit sniam iudicū.aut seqt.Si pcedit puta ꝙ nōdū ē declaratum p iudicū ↄsensuʒ ñ st vitādi q̄usqʒ certo iudicio terminet.Sʒ si post ↄcōdē iudicū ōterminatōʒ adhuc ābiguū sit magl stādū ē snie iudicū ⁊ illi vitandi sunt.A.Si sic fuerit iudicatū.duplici rōe.pzio qz iudi ces sollicitu⁹ discutiētes negocium pleni⁹ pñt pcipe vitatē ēt si sint mi nus pits q̄ alij q psunctozie ↄside rant ⁊ exordinarie.Fo qz hoc essʒ ibi magnū nocumētū vtilitat̄ cōis stat⁹ hoiuʒ si snie ñ staret.fʒ glibet p suo libito vellet snie calūniā ige rere.qr si litigia essent iterminabi- lia. ⁊ iō i tali cāu magl ē stādū snie iudicū.nisi sit p appellatōeʒ suspē sa.fʒ eū.Tho ut.i.d.q.194. B.

41 ¶ Quid si audiui ab aliq̄ dicente ō seipo ꝙ sit excōicat⁹.nūqd tene oz eū vitar̄.Dicen̄ fm.vv.si audi ui ab eo in confessionee non tene oz eū vitare.qz ñ scio ut̄ hō fʒ sic ō us. ⁊ ne ↄfessio reddat odiosa. Idē Host.lʒ Hug.ↄriū di xeit.A Cui⁹ dcʒ pt itelligi ꝙ ōbeo vitare q̄tū possū sine scādalo ei⁹ne dē ei occasiōem peccādi ⁊ igerēdi se ↄ iurl.phibitōʒ alioꝝ cōiōi.iō ōbeo ō h euʒ i secreto monē.ar.6.q.2.si tm̄. ⁊ ex̄ ō of.ord.si sacerdos. ⁊ ēt qñ scio alr̄ q̄ p ↄfessiōem ⁊ i ↄfes- siōe.B.Si āt qs ex̄ ↄfessionē se ex cōicatū.dic̄ fʒ oēs eū vitar̄ teneaz solū i occlio nisi eēt excōicatus pu blice.A.Idē i sū.ↄ.e.ti.q.188.B.

42 ¶ Quid si audiui ab epo uel alio eius plato seu ei⁹ prochiali sacer- dote ꝙ tal'sit excōicat⁹.R.fʒ.vv.

Si aliqs ꝑdictoꝝ dicat mihi dnũ ciando sniam ⁊ tal' ẽ cãus de quo solet fieri excõicatõ. A.i.ptĩcat ad iurisdictõem excõicãtis. vt pꝫ i loco ꝺ quo. ſ. B. debeo ei credere. eum vitaꝛ. Sec⁹ si dicat mihi cõi locutione qꝛ ñ teneoꝛ credere nec eum vitare. A. Hoc veꝝ si dicat se excõicasse pochianũ alienũ auctte supioris. tñ ei ñ teneoꝛ ei credeꝛ. si ꝓbabilr dubitẽ de mãdato. ꝑserti si h dicat i cõi locutõe. Tãte ẽt possent ĩimicitie esse inter epm vel sacerdotẽ ⁊ parochianũ suũ quẽ dicit se excõicasse ille eps vl' sacẽdos ꝙ nõ tenerer credere vl' vitare illũ nisi alio mõ ꝗꝫ p vbuꝫ illi⁹ ꝯstaret mihi de illa excõicatõe ꝭꝫ eũ. vꝭ. ⁊ i sũ. ꝯ.e.ti.q.185. Itaqꝫ ẽt i ꝯmuni locutõe vꝭ credẽdũ ꝑlatꝭ ꝺ sbdi tis suis ⁊ circa ptinẽtia ad eoꝝ iurisdictionem nisi i cãibus predictis. B.

43 ¶ Quid si prelatus vel sacerdos parochial' dicat mihi ꝙ vidit parochianũ suũ aliqd faciẽtẽ pp qꝺ incidit i excõicatõeꝫ ñ ãt ẽ publicũ nũqd teneoꝛ eũ vitare. R. n. ꝭꝫ. vꝭ. Siue credã siue nõ. ñ teneoꝛ eum vitare nec i publico nec i occulto ꝗtũ ad vitandũ piculũ mioꝛ excõicatõis. ⁊ multo minus si dicat mihi ali⁹. tñ si credã ñ debeo me i gerere coioni illi⁹ si possũ sine scãdalo. ⁊ h ne deꝫ illi mãm peccãdi dum mihi se cõicat. A. Istud põt hodie ꝓcedere qñ ñ ẽ ncce vitare nisi publice excõicatũ vt pꝫ. s. cli. c⁹. 3°. ad fi. i additꝭ. Sꝫ oli erat necesse vitare ẽt occultũ. sꝫ i occulto. vt ex eo. cũ ñ ab hoie. ẽt si sciaꝭ excõicatus p delatõem prelati vel fide digne ꝑsone. vt. s. §. 39. in additione. B.

¶ Sꝫ quid si ẽ publica fama l' audio a fiꝺdignis aliquẽ eẽ publice excõicatũ. R. ꝭꝫ Ray. Si publica fama ẽ ꝙ ipe sit excõicat⁹ publice vel qꝛ notorie fecit aliqd pp ꝙ icidit in maiorẽ excõicatiõeꝫ. teneor eum vitare. Silr si audio a fiꝺ dignis ꝙ eũ audierũt denũciari. vel ꝙ viderũt eũ notorie fecisse aliqd ex quo icidit i excõicatõeꝫ teneoꝛ ingrere veritatẽ ⁊ interi eũ vitare ⁊ in publico ⁊ i occulto donec cẽtificatus fuerim. A. Ad hoc facit ex eo. cũ ꝺsideres. §. secũde. ⁊ de reg. iur. ispicimus li. 6. B. 44

45 ¶ Quid si Parisi⁹ audiui aliquẽ publicari quẽ postea iuenio. Bononie vbi ꝺ hoc nihil scit. R. scꝺꝫ vꝭ. Dicũt ꝗdã ꝙ teneoꝛ eũ vitare vbiqꝫ põt tñ bẽigni⁹ dici ꝙ si possũ facile ꝓbaꝭ excõicatiõem. vt qꝛ hẽo testes vel istꝭa. teneoꝛ vitare. aliteꝛ ñ nisi in illa diocesi. A.s. vbi ẽ publicatio fcã. sꝫ ꝭꝫ eũ. vꝭ. ut i loco de quo stati. B. aꝛ. ex q ma. ac. pos. cũ in tua. A. Idẽ i sũ. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 392. B.

46 ¶ Quid si audiui aliquẽ excõicari vel vidi incidere in excõicatiõnẽ. postea nõ vidi nisi post annuꝫ nũqd teneõ eũ vitaꝭ. R. ꝭꝫ. vꝭ. Si hõ ẽ tal' q credaꝭ tiorosus ⁊ q tẽꝑ uabat excõicatõeꝫ ⁊ modo ñ ꝑuat possũ credẽ eũ absolutũ. ar. ex de offi. oꝛ. ex pte. Si vo ñ ẽ tal' ꝺbeo eũ vitare. si occultũ ẽ occl'te. si manifestũ publice. A. donec constiterit vel ꝓbabilr ꝑsumaꝭ de ei⁹ absolutõe. vt in sũ. cõ. eo. ti. q. 191. B

47 ¶ Quid si sacerdos videat aliquẽ qñ missa dꝭ audire eã stãdo ex ⁊ nolẽtẽ iraꝭ nũqd dꝫ ꝑsumẽ eũ ex

cõicatũ. ⁊ sic eũ vitare. R. ẜ3. v̓v̓.
Nõ ẽ cã sufficiens quare dẽat talẽ
reputare excõicatũ vel iterdictu3.
Si tñ ẽ ꝓprius sacerdos q tenetur
cognoscere vultũ pecoris sui d3 i
grere ab eo. ⁊ ei vt meli⁹ põt ↄsulẽ
48 ¶ Utrũ ṗdicatões possit passi3 ex
cõicatꝭ ꝑticipare. R. ẜ3. v̓v̓. Elemo
sinas qdẽ pñt accipe tpe ⁊ occasio
ne ṗdicatõis lˀ ↄfessionis. vt h. s̃. §
ẜo dictũ ẽ. ẽt si aliunde possint sibi
ꝓuidere ẜm quosdã. qꝛ vt dič ho
sti. illa ↄstitutiõ ex̃ eo. cũ voluntate
spãlr ꝑꝑ ṗdicantes fcã fuit. Nam
tpe nccitatis ẽt sine cã ṗdicatõis lˀ
ↄfessiõis pñt recipe. xj. q. 3. qm̃ mlˀ
tos. S3 ṗter cãm nccitatꝭ ⁊ preter
nũc dictas cãs ṗdicatõis ⁊ ↄfessio
nis nõ debent recipe ab excõicatꝭ
⁊ silibus. A. s. ab opṗssorib⁹ pau
peꝝ ⁊ dissidẽtib⁹ vt in. c. stati allatꝭ
B. dis. 90. oblatões. ⁊. c. eoꝝ. 17.
q. 4. miror. Con. Ber. A. Idem i
sũ. ↄ. li. 3. ti. 33. q. 157. B. Tuti⁹ tñ vi
detˀ ẜm Inno. A. in. c. cũ volũtate
ex̃ eo. B. s. q̓ occasiõe ṗdicatõis
si aliũde sibi ꝓuidere pñt ñ possint
ab excõicatꝭ recipe. A. Qð vr̃ itelli
gẽdũ nisi refutatio ipediret fructũ
ṗdicatõis cũ ꝓ fructu ei⁹ possint ẽt
v̓ba non ꝑtinẽtia iterponi vt apð
excõicatos magis ꝓficiat ṗdicatõ
d. c. cũ voluntate. Et sic pñt ↄcor
dari. videl3 vt elˀyne ñ recipiãtˀ ab
excõicatꝭ. nisi i nccitate sustẽtatõis
vel ꝓfectus ṗdicatõis. B. Ad eã
dem quoq3 mẽsã ñ debẽt comedẽ
ẜm vtrosq3. A. Ueꝝ ẽ si alˀ pñt sibi
ꝓuidere ẜ3 gl. Ray. vt in. d. q. 157
B. Qð ⁊ si ṗdicatores non profi
ciãt q̃diu tñ sperãt ꝓbabilr̃ ð pro
ficiẽdo recipe pñt. vt. ff. ð neg. ge.
s3 an vltro. A. ⁊ alˀ ñ ẜm gl. Ray.

⁊ Host. vt in sũ. ↄ. eo. ti. q. 158. Ex
cãus ergo ṗdictos ñ l3 ab excõica
to elˀynã recipe. Et vt nõ. in sũ. cõ.
eo. t. q. 146. Inno. in. d. c. cũ volũ
tate. sentit q̓ legatũ possit ꝛ̃cipi ab
excõicato. nisi sit fc̃3 ad hoc vt ore
tur ꝓ aĩa eius. dicẽs q̓ l3 mortua
ria q̃ pro aĩa dantˀ nõ sint r̃cipien
da ab excõicato cũ ꝓ eodẽ orãdũ
nõ sit. tñ si non ꝓ aĩa s3 sicut alteri
ṗuato excõicat⁹ aliqd leget ecclie
illud recipe põt qꝛ nec testari pro
hibetˀ excõicat⁹. Cõ. Pe. ð Sãp
sona. S3 Hostiẽ. sentit ↄ̃triũ. h ibi
Dc̃3 Host. põt itelligi qñ l3 lega
tũ ñ esset fc̃3 ꝓ mortuario. tñ ẽ fc̃m
vt alˀ oretˀ ꝓ aĩa excõicati. qð nõ l3
nisi fuisset mortuus cũ signis pnie
⁊ absolutus ẽt post mortẽ. vt in. c.
a nobis 2º. ð sen. exco. alˀ ãt bñ pos
sit recipi legatũ ab excõicato. quia
post mortẽ excõicati cessat cã talˀ ꝓ
hibite coionis ⁊ receptõis. s. eius
correctio. ex̃ eo. cũ medicinalˀ. li. 6.
S3 ꝓ q̃nta nccitate l3 recipe elˀyas
ab excõicato. Glo. Ray. vt p3 i. d.
q. 146. dič. Nõ credo eẽ restrigeñ
ad extremã nccitatẽ s3 suffič ad ex
cusatõe3 q̓ idigeat. ⁊ ñ possit cõ
mode ⁊ de facili hr̃e nccia aliũð
In directoria ãt li. 3. ti. 2. §. 145. dr̃
q̓ aliq̃ ẽ sustinẽda icõmoditas vt
eccliastica seruetˀ iustitia. 19. dis. in
mẽoriã. Et vtꝝ nccitas sit mag̃ vr̃
iudicãdũ arbitrio supioris. ex̃ de
off. ðle. de cãis. Qꝛ tñ in transeun
tibus res dilatõe3 ñ capit. quisq3
suo iudicio relinquitˀ. xj. q. 3. qð ṗ
ðcessor. Itẽ an licebit mihi hospi
tari in domo excõicati ipo abñte.
aut sumẽ ide nccia aut vinũ ad ce
lebrãdũ missã. R. ẜ3 Gl. Ray. ⁊ i
sũ. cõ. eo. titu. q. 151. q̓ nõ licet nisi

recipiat & fcipiá ab vxore l'dispē satore eius s3 qd dictū ē.s.§.33.
Jtē nūqd licebit mihi hospitari l' nccīa recipe i domo excōicati quā iuenio sin custodia. R. s3 gl. Ray. & in sū.p.eo.ti.q.152. Si ex ρfidentia amicicie h facio.n ls q sic quo dāmō ρho cū eo & obligo me ad ātidota & ei cōico. al' si crdo ei displicere cū sciuerit furtu3 vel aliud pcēm ρmitto.s3 excōicatōe3 minorē nō icurro. Jtē qd ō illo q solit' ē frib' dare certā sūmā singul' septimanis. & cū sciret q i breui excōmunicaret rogauit vnū de amicis q dictā sūmā daret frib' pdicq vs3 dū rnocart mādatū pmittēs se ei sup h satisffactur. nūqd fres scientes h deberēt recipe illā sūma3 ab illo. R. sm glo. Ray. & in sū. con. eo.ti.q.149. Si fres h n pcurauerunt. nec peccabūt recipiēdo ab illo amico dāte noie suo. nec ille pecabit q ita sibi pudidit i futur pprio motu & pia itentiōe sciens q fres nihil reciperēt ab eo tpe excōicatōis. Si aūt pcurātib' frib' ess3 h fc3 illicitū esset. l3 ille amic' pprio noie daret. & fres in hoc cāu facerent fraudē canoni q phib3 cōicari cū excōicat. Fit ei fraus canoni vel legi. cū salua sup̄ficie lre p adiuentōe3 aliquā dolo malo ρtra mētē eius venit. ff. de legi. l. ρtra legē Nō. ēt scd3 Host. & i sū. p. eo. ti. q. 154. q l3 i dictis cāibus puta i viatore & pegrino & silib' cōicari possit excōicatis. st tn ēt in illis q̄tum bono mō fieri poterit euitandi. vt p3 ex mente dictor iuriū. s. xi. q. 3. qm multos. & ex eo. inter alia. & c. cū voluntate. & spāllr in. c. si vero in fi. Jtē vt p3 in directoria li. 3. ti.

2. §. 145. i cā hersis pōt testis excōicat' recipi. ex ō h'. in fidei. li. 6. Jtē iudex excōicat' reqri pōt vt iuuet iquisitores ρtra hrticos. nec ingrētes icurrūt excōicatōe3. ex de hr. p sidentes. li. 6. B.

Ultio notādū q cui cōicamus vivo coicar debem' & mortuo. ex de sepul. ex pte. 2° nisi p' mortē appareat q̄re ei i vita coicādū n erat puta si p' mortē pnicar ō hrsi. 24. q. 2. sane 2°. & pter cāum ō torneamēto. de quo vide. j. torneamētum §. 3. Jtē notādū extra cui n cōicamus viuo nec mortuo cōicare debem'. ex de sepul. sacr'. Hoc silr nisi appeat quare. ei i vita cōicādū fuisset. ex eo. a nobis 2°. & ex ō sepul. parochiano.

Excōica° vij.

de mior excoicatōe. Hec excoicatō ē q sepat a sacris pcipiēdis. A. ex ō cle. exc. mi. si celebrat B. q qdē q ad deum ρtigit q̄ cito pct3 mortale ρmittit. xi. q. 3. audi. Nā tal' eucharistiā & cetā sacrā recipit i sui dānatōe3. ex ō coha. cle. & mu. c. si. S3 q ad ecclīam islīgit mior excōicatō ipo iure. & phibēt sacrā. p°. qdē & pncipalr cū coicat qs excoicato. vt tractatū ē in pxio c. s. excoicatio. 6. 2. cū qs sacrilegium ρmittit. 17. q. 4. mior. A. Melius vr facē ea. q. c. si qs inuēt'. ibi Donec i pnētu admonit' &c. Aliqn tn sacrilegū icurrit i maiore3 ut si iniuriā irroget i psonā ecclīasticā. ex eo. nō dubiū. uel si icēdat uel frāgat ecclīam. extra eo. pq̄sti. uel silia agat de quo. s. excoicatio 4. B. 3°. cū qs ē notorius fornicator. extra ō coha. cle. & mu. c. vra

4.cũ qs ẽ symoniac⁹.ex̃ de symo. tãta. A. hodie iste casus ẽ excõicatio maior ꝛ papalis. vt pꝫ p extra uagantes. Martini qnti. vnam q̃ icipit. Multe. ꝛ aliã q̃ icipit Dãnabile. ꝛ Eugenij q̃rti. q̃ icipit. cũ dtestabile. B. 5. cũ qs ĩcipit ecclesiã de manu laici. 16. q. 7. si qs deinceps. ar. ad idẽ. ex̃ de elec. qsqs. A. Et tã laic⁹ dans q̃ cleric⁹ recipiẽs nisi emẽdauerit dꝫ maiori excõicatõe feriri. ex̃ de iure pa. preterea. B. 6. hꝫ q̃sdã. qñ qs i bello iusto seu ꝯ xp̃ianos exerceret artem balistarioꝝ seu sagittarioꝝ extra d̃ sagitta. artem. A. Ibi male vr̃ probari cũ ibi nil aliud dicat̃ nisi ꝙ dictã artẽ sub anath̃ ꝓhibemus nisi forte itelligat̃ rõne notorietatis qꝛ talis ars cõiter notorie exercet̃. ꝛ ois notori⁹ pctõr icurrit minorem excõicatiõem. vt. ĩ. ṽ. 9. B. 7. i dissidentibus ꝛ paupeꝝ oppssorib⁹. manifestꝭ raptorib⁹. publicis vsurarijs ꝛ meretricib⁹ q large dicunt̃ excõicati iq̃ztũ oblatiões eoꝝ ad altare ñ recipiũt̃. A. Adde. ꝛ qꝛ ẽt denegãt̃ eis eccl'iastica sacr̃a. sic ali is pctõrib⁹ de q̃ statim. B. 8. i ill' qb⁹ negat̃ eccl'iastica sepultura. A de qb⁹. ĩ. seplt̃ura. 4. i p̃ncipio. B vt q morit̃ i torneamento . qꝛ non sepelitur i cimiterio ẽt si penituerit. vide. ĩ. torneamentum. §. 3. Et idẽ posset dici de eo q̃. nõ ꝯfitetur semel i anno. ex̃ de pe. ois. 9. i q̃libet notorio pctõre. dis. 88. neqꝫ. ꝛ dis. 95. illud. 13. q. 1. ꝓ obeũtib⁹. A ꝛ ibi glo. B. d̃ ꝯse. dis. 2. ꝓ dilectione. Oẽs cãus p̃dictos põit. ray. ꝛ. Inno. ꝛ filr̃ ꝯcordãt ꝙ i p̃dictꝭ casibus absolui põt q̃libet a ꝓpo sacerdote. A. De p̃dictis tangitur i sũ. ꝯ. eo. ti. q. 69. vbi etiam d̃r̃ f̃m glo. Ray. q̃ ad q̃ntũ casũ ꝙ illi iuri derogat̃ i multis ptibus p ꝯriaꝫ ꝯsuetudinẽ. Reges. n. ꝛ p̃ncipes i aliq̃bus eccl'ijs dãt decanat⁹ ꝛ alios psonat⁹ ꝛ p̃bẽdas ꝛ illi qb⁹ dãt nõ istituunt̃ p epm. h̃ glo. Sed h̃ ꝯsuetudo ñ ẽ f̃uãda nec excusat cuꝫ sit mala. 8. dis. mala aũt ꝯsuetudo. imo poti⁹ grauat. Nam cũ sit ꝯ ecclesiasticã libertatẽ itroducit maiorẽ excõicatiõem ꝯ obs̃uantes vel obseruari faciẽtes. ex̃ d̃ sen. exco. nouerit. B. Nec obstat etiã si ipe sacerdos sit excõicatus minori excõicatiõe. ex̃ eo. duob⁹. Nõ ãt põt qs absolui ab alieno. ex̃ eo. nup. ꝛ dico ꝓpum f̃m Hosti. i. oẽꝫ q põt illũ a pctõ absoluẽ. Idẽ Tho. i. 4. dis. 18. A. Idẽ i sũ. ꝯ. e. ti. q. 91. B Infligi ẽt põt minor excõicatõ ab epo ꝛ ẽt a q̃cũqꝫ iudice eccl'iastico iferiori. extra de offi. ordi. cum ab eccliaꝫ. A. f̃m Ray. ꝛ oẽs vt i sũ. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 55. B. Et h̃ siue pro ꝯtũacia. vt. 5. q. 2. p̃nti. ꝛ. xi. q. 3. audi. siue etiã ꝓ alijs culpis. A. Fac 17. q. 4. miror. B. Item siue simpliciter. A. i. ad tẽpus ideterminatum. sic i. c. in actione. de q̃ statim. B. vt de pe. dis. i. i actione. siue ad tẽpus. A. s. determinatũ. vt i. c. de q̃ seqt̃. B 86. dis. tanta.

¶ Quis ẽ effect⁹ minoris excõicatiõis. R. p̃ncipalis effect⁹ ẽ ꝙ talis remouet̃ a pceptiõe sacroꝝ. ꝛ si se imisceat mortaliter peccat. non tñ icurrit irregularitatẽ etiam si celebrat. Peccat ẽt ꝯferendo sacr̃a. sꝫ ab eo collata nõ carẽt virtutꝭ effectu nec ꝓhibet̃ eligẽ, nec ea q̃ rõne iurisdictõis sibi ꝯpetũt exerceẽ. Si tñ talis sciẽter elect⁹ fuerit. erit ei⁹

electio irritāda. ex͂ de cle. exco. mi. si celebrat. A. Ut nōt i sū. ꝯ. eo. ti. q 81. Glo. Ray. dic͂ colligi ex pdictꝭ ꝙ excōicatus minori pōt excōicare ⁊ absoluere. Jtē ꝙ si ignorāter fuerit electus valet electio si ꝓbabilis fuerit ignorātia. Si aūt crassa ⁊ ꝯferat tali bñficiū. idiget dispēsatione ad h ꝙ possit illud retinē. Et idē dic͂ se credere de iterdicto ab igressu ecclie vl officio dino. De irregulari tñ q recipit bñficiū dū ē irregularis putat ꝙ ipetrata dispensatōne sup irregularitate ñ idigeat dispēsatiōe alia. Nec ē sile d excōicato vel suspēso snia iuris l hois. Nā irregularitas non ē nisi q̊ddā ipedimētum ex defectu sacri vel canonica istitutione ꝓueniēs. h ibi. Sz certe eadē v̄ rō in irregulari q̄ ⁊ i iterdicto vel suspenso. qz silr ē inhabilis ad executionem officij suscepti tpe irr̄gularitatꝭ sine dispēsatiōe ex͂ eo. cū illoꝝ. Et ista rō vid tur pōderari i dc͂o. c. si celebrat ibi Pro eo ꝙ ad susceptionē eoꝝ eligit ⁊ c. Et qz ꝓp officiū dat bñficiū ex͂ d pbē. cū fm. Jtē gl. i dc͂o. c. si celebrat. dicit ꝙ si excōicat⁹ minori eligat ēt ignorant ñ valet electio. qa ignorātia eligētiū ñ facit ipz habilē. Et si scient talez eligerēt puarēt iure eligendi. extra de elec. cuz in cunctis. B

2 ¶ Utꝝ excoicat⁹ minori possit intrare ecclīaz. R. fm Ray. Non v̄ itrādo peccare qz nō ē remot⁹ nisi a sacr̄is. vñ ⁊ forsitan pōt itrare ad horas ⁊ dicē cū alijs dū tñ non ad missā aut si ad missā nō ad osculū pacis qd ē q̄si loco cōiōnis a qua sine dubio sepat⁹ ē. ex͂ de cle. exco. mi. si celebrat. A. Hos passus dex. latius examināt. Un̄ q̊ ad igressuz ecclie. vt pz i sū. ꝯ. li. 3. ti. 33. q. 169. Ray. ⁊ Hosti. dicūt ꝙ talis excoicat⁹ tuti⁹ facit si non intrat añq̄z sit absolutus. Si tñ itrauerit cā orandi. ꝓsertim vt dicit Ray. eccliam ñ ꝯsecratā. non v̄r peccare quia ñ ē remotus nisi a sacr̄is imo forte pōt itrare ad horas dū tñ ñ ad missam Sz primū securi⁹ ē. Et satis videt ꝯcordare Goff. dicēs ꝙ pōt audire diuina preter missā. sed securi⁹ facit si ex d̄uotione abstineat. ar. 5. dis. ad ei⁹. Gl. v̊o Ray. dicit. Credo sine preiudicio qd ⁊ misse poterit iteresse dū tñ ibi ñ cōicet. qz minor excōicatio non sepat nisi a pticipatione sacroꝝ q̄ i sola pceptiōe ꝯsistit. ex͂ d cle. exco. mi. si celebrat Hug. tñ nōiat. xi. q. 3. si inimic⁹ ꝙ ab itroitu ecclie sepat. qd non credo. Sat tñ credo qd huiusmōi excoicat⁹ pacē nō d̄bet recipe cū alijs post agn⁹ dei. qz osculū illud succedit loco eucharistie. h ibi. Sed h nescio q̊ iure ꝓbet. Quo v̊o ad secūdum si talis excoicatus possit cum alijs dicē officiū i choro. ⁊ an alij debeāt ipz admittē. vt pz i sū. ꝯ. e. ti. q. 170. Host. distinguendo dicit qd sic qñ ē excoicat⁹ qz casualit vl ex negligentia coicauit excoicato. Sec⁹ si ex ꝯtēptu. qz ꝓp pctm̄ mortale ēt si occultū ē suspēsus ē q̊s q̊ ad se. ⁊ sic notorius ē ꝯtēpt⁹ puta qz h fecit p⁹ inhibitionem sibi publice fcāz p iudicē ⁊ h non pōt aliqua tergiuersatione celari. ⁊ vitar dz ⁊ vitari. ex͂ de coha. cle. ⁊ mu. e vr̄a. ⁊. c. si. Jtē Goff. addens dicit Laudo tñ vt ꝓus faciat se absolui q̄z suū officiū i choro cū alijs ꝓsequat. Glo. v̊o Ray. dicit qd lz sit

notoria huiusmodi excoicatio q2 tn non est suspesus quo ad alios. nullus tenet eius officiu vitare. q2 no est puatus seu suspesus ab executione sui ordinis. s3 tm a pticipatione sacro2 q i sola pceptioe psistit. ex de cle. exco. mi. c. si. h ibi. Pot dici qp primu dc3 pcedit n roe minoris excoicationis notorie. s3 rone delicti. Pctm eni mortale notoriu iducit suspesitione quo ad se et q ad alios. vt not i su. p. li. 3. ti. 29. q. 3. Quo, tn ad vitationem hodie aliqua inouata sut. vt p3. s. cleric⁹. 3. ad fi. i additione. B. Excoicationis absolutio vide s absolutio. 5.

Xcusatio

Que excusant a culpa siue a pea habet. j. pea. 1. §. 3

Xemptus.

Qui dicut se exemptos et allegant pui legia. requisiti ab ordinarijs ostedere tenentur. A. s. totum priuilegium qd asserunt se a sede aplica habere ipsis ordinarijs. aut i loco pgruo et securo aliqbus alijs prudetibus viris omni suspitioe caretibus ad hoc per dicto2 ordinarios deputatis, j. terminum pcetentem pro facti qualitate ipsorum ordinario2 vel delegatorum suorum arbitrio moderadu iusto ipedimto cessante. vt i. c. cu psone de quo. j. B. et et tradere transcripta articulo2 de qbus fuerit cotrouersia. Qd si ad exeptionem allegat sola pscriptionem debent de h facere fidem. Si vero allegat vtrunqz tunc si priuilegiu ad plenu non sufficiat sed tn cam prebeat pscribendi. tenent pscriptione pbare. A. videl3 40. anno2 et allegatu priuilegium exhibere per modu predictum vt i eo. c. B. Et pbatioe pedete no turbent. A. cu rone puilegij sint in possessione exemptionis non violeta. n cladestina. no pcessa precario. de qua fide cora eisdem fecerit vt ibi. B. Qd si no allegat et exhibent tale priuilegiu quod causa p scribedi pbeat. A saltem vt ibi. B diocesani vtant iure suo. ex de priuile. cum psone. li. 6.

¶ Exepta ecclia. et monachi. vel canonici. vel pversi. et ppetuo oblati itelligunt exepti. A. siue sint clerici siue no. vt i. c. de quo stati. B. No at psbyt g parochiano2 cura h3 quo ad ea q ad ipsam cura ptinet. nec ipsi parochiani. ex de priuile. p exemptione. li. 6. — 1

¶ Si eximat canonici alicui⁹ ecclesie non pp h sunt exepti clerici. s3 bn e pverso. A. s. qp exept3 clicis itelligunt exempti tam canonici qz alij cleri. dco. c. p exemptione. B. s3 ipa ecclia n e propter h exepta. A. in neutro casu. siue puilegiu pcedat canonicis siue clericis. vt i tex. de quo statim. B. ex de priuil. per exemptionem. li. 6. — 2

¶ Per monasteriu seu p h⁹moi locu exeptu itelligi d3 ta de ipo qz de cimiterio et domib⁹ monasterij et theatris. hortis et areis et q sit intra ecclia3. ar. 12. q. 1. necia. et. c. nulla. 17. q. 4. diffiniuit. A. Ide i su. p. li. 2. ti. 5. q. 166. circa fine. B — 3

¶ Exepti qztucuqz gaudeat libertate nihilomin⁹ pnt pueniri cora ordinarijs rone delicti siue ptractus aut rei de qua p eos agit. nisi dlictu sit pmissu i loco exepto. vel ptractus ibi sit init⁹. vel ibi sit ipsa res litigiosa. Ite no pnt pueniri vbi do — 4

miciliū.hñt ſi alibi delinquant vel ꝯhunt vel res ipſa exiſtat. nec etiā pñt dioceſani illoꝝ vbi domiciliū hñt remittē exēptos ſi ꝯueniāt ad locū vbi deliquerūt vel ꝯxerūt vel res ꝯſiſtit. ex̄ de puil. volētes. li. 6. ſaluis que dicunt i ſe. §. Et h̄ ēt ſciē dū ꝙ qdā ſūt puilegiati ita ꝙ nec rōne delicti vel ꝯctus vel rei pñt ꝯ ueniri. vt pdicatores minores ⁊ ciſtertienſes.

5 ¶ Exēpti ñ pñt ꝯſtruē oratoria vl' capellas i locis nō exēpt̄ ſine lnia dioceſanoꝝ nec i ſic ꝯſtruct̄ nec tē pore intēdicti i caſib⁹ ñ expſſis. A. ſ. i iure. vt i. c. auctoritate de quo . ĵ. B. celebrare vel ſacē celebrari alit̄ p ordinarios ꝯpeſcāt. Et ſi pp h̄ ꝯ puatores eoꝝ ferrēt ſnias ꝯ ordinarios ñ valet. ex̄ de priuil. auctoritate. li. 6. In locis ēt exēptis nō pñt exēpti pdicta facere niſi de lnia vl' priuilegio. A. ſedis aplice ſpāli. ſicut p3 in tex. q̄ ſeqtur. B. vt i dicto c. auctoritate.

6 ¶ Exēpti ñ debēt aſſumē lites ſuorū h ōium. A. liberoꝝ vt i dicto. c. auctoritate. B. ēt cēſualiū. ex̄ de p uile. auctoritate. li. 6.

7 ¶ Legat⁹ de latē ſm Ber. bñ pōt cognoſcē de cāis ꝯ exēptos. qꝛ p priuilegiū eximunt a ptāte epoꝝ ⁊ h⁹mōi. ſed ñ pape vel legatoꝝ ei⁹. Sec⁹ tñ de alijs legatis. Notātur h̄ de offi. lega. ꝙ trāſlationem. A. in glo. Et eo. ti. c. I. dicit glo. ꝙ legatus ō latē quo ad h̄ itelligit ſiue ſit cardinales ſiue alius de latē dñi pape miſſus. Nō aūt ſi ſit legatus rōne loci ſeu dignitat̄. vt archieps cantuarienſis. de quo dr̄ i dicto. c. I. ⁊ ſimiles. vt ⁊ nōtur i ſū. con. li. 3. ti. 5. q. 166. ad fi.

¶ Monaſteria monialiū etiā ſi ſīt exēpta ōbēt ſingulis annis per ordinarios viſitari. vt i cle. attēdētes de ſta. mo.

Xorciſmus.

vide. ſ. catheciſmus

Xpoſitus

Si pr̄ vl' ali⁹ eo ſciente vel ratum hñte filium ul' patronus libertū uel dñs ſuū iſantē vel aliquē pdictoꝝ lāguidū cui⁹ cūq3 etatis expoſuerit vel ſi alicui eoꝝ alimēta ipſe negari ꝯtigerit ſi li⁹ h̄ ipſo a patria ptāte liberat⁹ ē. libert⁹ ſit igenu⁹ ⁊ ſuus liber. Iſti quoq3 q hos ſuſcipiūt ñ pñt pp h̄ i eoꝝ pſōis ius aliqō vēdicare. ex̄ eo. c. vnico. A. ſ. de iſātib⁹ ⁊ lan. expo. B. Quid āt ſit patronus libertus. vel i genu⁹. hēs. ĵ. libert⁹. §. I.

Xtrema vn.

ctio. De ea dicitur. ĵ. vnctō extrema.

Alſum

Quere. ĵ. mēdaciu3

De falſarijſ vō litteraꝝ papaliū. vide. ſ. excōicatio. 3

Ama

Quāuis pricipaliter ſit curandum de bona vita. nihilomin⁹ q̄tum quis poteſt curare debet ō bona fama. ⁊ ne proximi ō eo ſcādalizentur. Hec habentur multu3 plene. xi. q. 3. iter verba. A. ⁊ clarius. I2. q. I. nolo. B. ⁊. ĵ. ſcādalū. §. fi. Fama quō reſtituēda ſit ab eo q̄ aliquem iſamauit. habet ſ. de detractio. §. plſ.

Amilia

Quō pat familias d3 reget ⁊ corrigē familiā ſuā. R.

fm. ꝓ ꝓ. Sic ipse tenet filijs ⁊ fa͠i lie i educatõe corꝑali. sic ⁊ in disci plina moꝝ. Unde h̄ n̄ fuãs. ⁊ fideli tatẽ nãlẽ deserit ⁊ ẽ deterioꝛ infide lib⁹ q̄ lz nõ sint sub lege gr̄e t͞n ser uãt illud istinctu legi nãe. Un̄. i. ad Timoth. 5. Si qs suoꝝ ⁊ maxime domesticoꝝ curã n̄ h̄z fidẽ negauit ⁊ ẽ ifideli deterioꝛ dis. 47. §. nec̄e ẽ ⁊. c. q̄ztulibet. A. Idẽ i sũ. ꝯ. li. 3. ti. 13. q. 1. vbi ẽt addit ꝙ ex eo ꝙ dicit ap̄ls. maxĩe domesticoꝝ p3 ꝙ pr̄ familias n̄ solũ tenet curã regiminis h̄re circa domesticos. i. circa filios vt expõit Aug. s3 ẽt circa oẽs suos ꝑ quos itelligũt serui q̄ de familia sũt. ⁊ ꝙ h̄ cura correctõis nõ solu3 d3 ẽe vbeꝝ. s3 ẽt exẽpli boni ⁊ vbo rũ q2 h̄ ẽ spẽs el'ye. vt dic̄ Aug. Un̄ sic ad el'yam corꝑalẽ tenet qs tpre nec̄itat ita ⁊ ad hãc. Si vo nec sic corrigũt d3 eos abijc̄e a se si ꝓba bilit credit ꝑ h̄ eos corrigi ⁊ sine h̄ i malicia ꝑtinacit ꝑseuerare. ne sit patron⁹ criminis. sic̄ p3 i vxoꝛ foꝛ nicaria. Qd̄ si ꝓbabilit credit ꝑ h̄ eos licẽti⁹ peccare. ꝑ suã ãt curã ⁊ ꝑ suũ timorẽ videt eos a mult ⁊ si nõ ab oib⁹ malis se ꝑare. ei nõ im putat pũsitas filioꝝ. Un̄ ⁊ i dcõ. §. nec̄e e dicit Jero⁹. Just⁹ n̄ polluit ex vitio filioꝝ. qd̄ tũc fiet. si nõ erit quod sibi imputet. B

¶ Quid si dñs facit suos iurare ꝙ dicent ei si quẽ viderint sciuerint l' audiuerint surripuisse aliquid de reb⁹ suis. R. fm. ꝓ ꝓ. Credo sine ꝑiudicio distinguẽdũ. q2 si iste dñs ꝓbabilit h̄etur truculẽtus ⁊ serus n̄ tenet suar q2 illicitũ fuit qd̄ iura tũ ẽ. Si ãt credit ⁊ habet mãsuet⁹ ⁊ nõ nisi rõnabilit ꝓcessur⁹ distigue ꝙ si res tales sũt ꝙ ꝑtineant ad cu stodiã illi⁹ q iurauit suari d3 puta si qs viderit furẽ asportantẽ res q̄ ei⁹ custodie cõmẽdate sũt põt ꝓse q res furtiuas. al' tenet d ãnũ resti tuẽ. Si ãt n̄ tenet ad custodiã illaꝝ reꝝ. tũc si põt ꝓbare tenet reuelare Si vo nõ põt ꝓbare nõ d3 reuela re nisi talib⁹ ꝑsonis q̄ pñt ꝓdesse ⁊ nõ obesse. Et si alio mõ iurauit. nõ fuit licitũ iuramentũ nec obligato riũ. A. Ide3 in sũ. ꝯ. li. i. ti. 9. q. 51. Ubi ẽt dr̄ fm Hug. ꝙ si aliquis d testib⁹ synodalib⁹ sciat solus crim̄ alicuius nõ tenet denunciare ep̄o l3 iurauerit dicere crimina que sci ret. nisi posset ꝓbare. al' d3 tac̄e ne sit ꝓditoꝛ criminis. 2. q. 1. si pecca uerit. nisi h̄ faciat secreto. t͞n ep̄s vl' alius cui reuelat debet secrete cor riḡe huiusmõi criminosos. ar. 22. q. 5. h̄ videt. B. Sil'e ẽt hr̄. d̄. cor rectio. 2. §. 5. ⁊ se. ⁊. d̄. crimen. §. 5. Qd̄ in ordinando reqrit ꝙ bene ꝑsit familie sue habes. j. ordinãd⁹. §. 12.

Femina nõ põt reci pe caractet alicuius ordinis clericalis ipediente sexu. nec ẽt actũ alicuius ordinis exerc̄e. 23. dis. sacratas. A. Hoc fuit dictũ Ray. ut p3 i sũ. cõ. li. 3. ti. 23. q. 1. dic̄et vt ibi p3 ꝙ h̄ nõ pñt fac̄e q̄ztũcũq3 sint sc̄e ⁊ religio se. B. nec ꝑdicare seu publice doce re. dis. 23. mulier. 33. q. 5. muliere3. A. Pñt t͞n in caplis suis ⁊ claustrl sorores suas exhortari ad bonũ ⁊ docere. s3 n̄ i eccl'ia aut in publico aut i synodo s3 gl. Ray. ⁊ i dcã. q. 1. B. Itẽ n̄ põt iudicare sup causis spũalib⁹. A. nisi ꝑut ponit. d̄. abba tissa. §. 1. ⁊. 3. circa excõicatione3 ⁊ suspẽsiõ3. B. Sup tẽpalib⁹ vo ubi

ĉ ꝯsuetudo pôt ex̄ de arbi. dilecti.
¶ Femie q̄tūcūq̄ȝ deo sacrate va-
sa ⁊ pallas sacras aut vestes quib⁹
dño ministrāt ꝯtingere nō debent.
vł icēsū circa altare deferre dis.23.
sacratas. ⁊ de ꝯse.dis.1.vestiméta.
Femina quō ⁊ qñ possit eē testis vi
de.ī.testis.1.§.3. Femine nō pñt ad
iudiciū trahi psonalit̄ i vlla cā que
iure ñ expmit.sȝ nec religiose ēt si
ꝯsentiāt vide.ī.iudiciuȝ.§.3.⁊.4.
A.1.q icipit mulieres ad iudiciū ⁊
se.B.⁊.ī.testis.1.§.3 De clausura
monialiū ⁊ q̄ nō lingēt nisi p ꝓcu
ratores vid.ī.monialis. De mulis
.q nō pñt femine ēt abbatisse vide
s.abbatissa. De ornatu q̄ȝ secula
riū mulieruȝ habes.ī. ornatus.

Ferie dicunt̄ q̄si ferie eo q̄ pstāt vaca
tionē ab his q̄ i foro.s.iudi
cialr̄ agi ꝯsneuerūt. Uel dicūt̄ ferie
qi festiue. A. Idē in sū.con.li.1.tit.
12.q.1.fm Ray. B

¶ Feriaꝝ q̄dā sūt tēporanee.q̄dā
repētine.q̄dā solēnes. Tēporanee
sūt q̄ dāt̄ ꝓ fructib⁹ colligēdis. ⁊ sīt
duoꝝ mēsiū grā messiuȝ ⁊ vinde
miaꝝ. A. quoꝝ mēsiū vn⁹ ē ꝓ mes
sibus. ⁊ alius ꝓ vindemijs.ut i sū.
con.co.11.q.2.vbi ēt notat̄ qd̄ in oi
terra dāde sunt ferie ꝓ messib⁹ ēt
si nō crescit ibi annona.q̄ȝ oēs cōi
ter grano indigent ⁊ hñt neĉe sibi
ꝓ aliq̄ tpe ꝓuidē. Sed pro vinde
mijs non dabunt̄ nisi vbi sūt vinee
vel saltē vbi est cōis vsus vini. B.
Et fm diuersas regiones citi⁹ aut
tardius indicunt̄ ⁊ pconizant̄.ff.e.
psides. ⁊ d̄ offi.procō.si in aliquē
In his nō pōt fieri processus iudi
cialis nisi de assensu ptiū.ex̄ eo.cō
quest⁹ i fi. Repētine vo ferie sunt
q̄s iperator idicit pp victoriā quā
fecit.vel q̄ȝ vxorē duxit.vel ei fili⁹
nat⁹ ē. ⁊ huiusmodi. Et dicūtur re
pētine.q̄ȝ repēte seu subito inducū
tur. Et null⁹ pter pncipē eas indice
re pōt. C.de fer.l.a nullo. B. Idē
in sū.con.dicta.q.2. B

¶ Ferie vo solēnes seu festiue sūt
q̄dā pcipue solēnitates.s. Natalis
dñi sci Stephani.sci Iohis euan-
geliste scōꝝ Innocētiū.sci Silue-
stri.circūcisionis.epiphaniaꝝ. ⁊
septē dies dñice passiōis. ⁊ resurre
ctionis cū septē sequētibus .roga-
tōes etiā trib⁹ dieb⁹.ascensio dñi.
penthecostes cū duob⁹ q sequunt̄
festiuitates oēs virginis gloriose
A.s.q̄ erant tpe.c.ꝯquestus.ex̄.c.
vbi h̄ ponūt̄ p Gre.nonū. B. nati
uitas Iohis baptiste.12.aploꝝ sci
Laurētij.dedicatōis bti Michae
lis.oīuȝ scōꝝ.sci Martini ac die-
bus dñicis. ⁊ ille festiuitates q̄s sin
guli epi in suis diocesib⁹ cū pplo
⁊ clero duxerit solēnit̄ celebrādas
.A.q̄ vicinis tm̄ circūmorātib⁹ in-
dicēde sūt nō gnālit̄ oībus.vt i.ca.
ꝓnūciādū de q̄.ī.nisi forte illis q
ibidē ꝓ illo tpe morarēt̄.q̄ȝ forēses
⁊ q̄cūq̄ȝ bonas loci vbi se repiūt ꝯ
suetudines fuare dēnt.dis.8.q̄ ꝯ ⁊
dis.12.illa aūt. Et h̄ itelligit̄ de scis
auctoritate ecclie romane canoni-
cat̄.q̄ȝ eps nō pōt p se aliquē sāctū
canonizare.ex̄ de reli. ⁊ vene.sā.c.
.1.qd̄ ⁊ nōt̄ i sū.con.dcā.q.2. B. d̄
ꝯse.dis.3.ꝓnūciandū. ⁊ ex̄ eo.cō-
quest⁹. Itē statuit Eusebi⁹ qd̄ festū
inuētōis sci cruc̄ qnto nonas maij
solēniter celebret̄ d̄ ꝯse.dis.3.cruc̄
.A. Idem etiā seruandū ē de festo
exaltatōis fm glo. Ray. ⁊ i dcā.q.
2.qd̄ pōt ꝓcedere vbi h̄ obtinet d̄

consuetudine. al' non videt iure ca
ueri. B. Jtē festū de corpe xpi. vt
in cle. si dnm. de reli. ⁊ vene. sanc.
Et nō hic ꝙ inter pdictos dies sūt
qdā q de facto non festant ꝙtū ad
cessationē ab opib⁹ sed vident ab
rogati p ꝯtrariā ꝯsuetudinē q i eis
habet locū. cū non ita sint de pcep
to dei sicut ē dominica ⁊ maiores
illa. Jsti āt dies sūt tres dies roga
tionū. Quidā ēt ñ seruāt oēs sep-
tē dies passiōis. ⁊ ēt per totā octa-
uā pasce. A. Hic patet ꝙ septē di-
es dñice passionis pcipiunt i. c. cō
questus. ex eo. non solū ad vacatō
nē fori iudicialis vt qdā voluerūt
dicere. sed ēt ad cessationē ab opi-
b⁹ lz consuetudo sit in cōtrarium.
Patet ēt hic ꝙ dies dñica ⁊ maio
res illa sunt de pcepto dei. d quo la
tius dictū ē. s. dñica dies. §. i. i ad-
ditione. Jtē ꝙ consuetudo ñ excu
sat ꝙtū ad festa iuris diui ⁊ bñ qꝛ nl'
la ꝯsuetudo vel ēt humana ꝯstitu-
tio pōt valere ꝯ ius diuinū. 8. dis. ve
ritate. ⁊ ca. si ꝯsuetudinē. ⁊. 25. q. i.
sunt qdā. Quo vo ad festa iuris po
sitiui excusat. sz dz latius distingui.
Aut ꝯsuetudo ē rōnabil' itroducta
forte ob aliquā rōnabilē necitatē
tacētib⁹ plat; ecclie ⁊ excusat. Nā
rōnabilis ꝯsuetudo viz legis hz dis.
i. c. ꝯsuetudo. Si vo ꝯsuetudo nō
sit rōabil' qꝛ nō ē itroducta ex ali-
q̄ rōabili cā. sz poti⁹ ex auaritia l'
deuo tōis tepiditate put cōit solet
ꝯtingē. p se nō excusat imo potius
gūat ex de ꝯsue. c. fi. ⁊ dis. 8. c. ma
la. Et iō plati iux posse debēt cont
ri talē ꝯsuetudinē abolē. ⁊ si ñ pñt
ad peius euitādū laudabilit taceāt
4. dis. deniqꝫ. ⁊ plat; tacētib⁹ ñ ce
lebrātes dicta festa excusant. dum

mō nō sint ptinaces ppositi ipsa nō
celebrādi ēt si a plat; pciperent. sic
i sili dic Tho. erga solutionē deci-
maꝝ 2a 2e. q. 87. ar. i. Et forte q̄ ad
festa gnālit pcepta regrit auctori-
tas pape h ē ꝙ sciat ⁊ toleret con
trariā ꝯsuetudinē. Et nō videt suf-
ficere taciturnitas epi. cū non hēat
ptātem ꝯ legē supioris ⁊ p ꝯñs non
possit tollē festa ab ecclia gnāli in-
troducta nisi forte pp taciturnitatē
epi subditi āt iusta ignorātia excu
sent. Quo vo ad festa pticulāia lo
ci taciturnitatē sufficē puto epi pro
prij. Predict; ēt fest; pcept; adde d
dicationē cuiuscūqꝫ oratorij. ut i dcō
c. pnūciādū de ꝯse. dis. 3. Qd pu
to itelligēdū ꝙtū ad loca ipsi⁹ ora
torij. B. Sūt ēt alia festa p cōsuetu
dinē introducta toti⁹ ecclie. sic sci
Nicholai. ⁊ forte alia. A. Et iō sūt
obseruanda cū ꝯsuetudo sit tacita
lex ⁊ p lege hēat si rōabil' sit ⁊ sa-
luti pficiat dis. i. c. ꝯsuetudo. Et ea
dē rō ē d ꝯsuetudinib⁹ pticularib⁹
respcū pticulariū locoꝝ. ar. dci. c.
pnūciādū ⁊. ff. d rei vēdi. l. q̄ d to
ta. Vñ ⁊ festū sci Bartholomei sz
diūsas ꝯsuetudies diūsis dieb⁹ ce-
lebrat. ex de obs. ieiu. ꝯsiliuꝫ. B.
De die dñico spālit. ⁊ qd ēt agen
dū i fest; hēs. s. dñica dies. ⁊. j. §. 8.
⁊ se. De festo ꝯceptōis btē Marie
vginis dicēdū sm Tho. i. 3. pte. q.
27. ꝙ lz romana ecclia ipsū ñ cele
bret tolerat tñ ꝯsuetudinē aliqꝛ ec
cliaꝝ illd festū celebrātiū. Vñ cele-
britas ñ ē totalr reprobanda. Sz
nec pp h ꝙ festū ꝯceptōis celebrat
dat itelligi ꝙ i sua ꝯceptōe fuerit scā
sz qꝛ q̄ tpe fuerit scificata ignoratur
celebrat festū sanctificatōis ei⁹ po
ti⁹ ꝙ ꝯceptōis i die ꝯceptōis ipsi⁹.

3 ¶ De faciédo festũ trinitatis ꝯsuetu do tenéda é. ex̃ eo. qm̃. A. Ibi etiã dr̃ ꝙ alicubi celebrat̃ īfra octauas pétecostes. ⁊ alibi ī dñica añ aduẽ tũ. B. Hodie tñ ex mãdato Iohã nis pape. 22. fit ꝑ vniũsalẽ ecclesiã.

4 ¶ Itẽ nõ ꝙ festa apl'oꝝ ⁊ euãgelista rũ ⁊ 4. doctoꝝ ꝑncipaliũ. A. videl; Jeronimi. Ambrosij. Augustini. ⁊ Gregorij. vt i. c. gliosus. de q̃. j. B. dẽnt sub duplici officio ꝑ vniũ sas ecclias solẽnit̃ celebrari. ex̃. de reli. ⁊ vene. sã. gliosus. li. 6. A. Ali q h intelligunt q̃ ad officiũ tm̃. sed ꝯgruẽti⁹ videt̃ intelligẽdũ q̃ ad oĩa Nã de aplis clarũ ẽ ꝙ sũt ꝑcepta. vt. s. §. 2. Idẽ ergo dz itelligi de fe stis euãgelistaꝝ ⁊ ꝑfatoꝝ doctoꝝ q equiperãt ibidẽ aplis ⁊ de qb⁹ ī tex. dci. c. fit sermo simul cũ apl'is sub vno ꝯtextu ⁊ ꝯstructu ṽboꝛuz Nec ẽ vrisile ꝙ solũ ꝓ duplici of ficio fuisset facta tã longa decretal' ꝑcipue cũ h postponat̃ tã in rubri cis breuiarij q̃ ī decret; seu decre talib⁹. Itẽ qꝛ ī dcõ. c. gloꝛiosus iu dicat ecclia eos iter oẽs scõs sigu larit̃. dẽri honoꝛari. Itẽ qꝛ h dictõ solẽnit̃ q̃ ponit̃ in. dcõ. c. glios⁹ sigt̃ celebratiõnẽ oimodã ⁊ vacatõez ab opib⁹. vt in. c. crucl de ꝯse. di. 3. ibi solẽniter celebrari mãdam⁹ Et oẽs itelligũt in h significari oimo dã celebrationẽ. Et qd̃ ī dcõ. c. gli osus addit̃ õ offõ duplici. fit ad au gmẽtũ ⁊ nõ ad diminutionẽ solẽ nitat̃. Et ita cũ sup h pluries cõtu lissem cũ ꝓuectis doctoꝛib⁹ asseru erũt dicta festa euãgelistaꝝ ⁊ doc toꝝ obṽuãda foꝛe q̃ ad oimodam celebrationẽ sicẽ ⁊ apl'oꝝ. Sz foꝛte alicubi ꝯsuetudo excusaret ꝑm di stinctionẽ positã. s. §. 2. ṽ. ⁊ nõ. in additione.

5 ¶ Qñ debem⁹ festũ icipe. R. Quã tũ ad feriationẽ a vespa in uesperã ex̃. c. oẽs. A. ⁊ de ꝯse. dis. 3. ꝓnun ciãdũ. Et fuit oꝛiginale dictũ scrip ture. ut pz Leuit. 23. B. Et itellige vesperã. i. sero. A. i. ab ultima pte diei ꝑcedẽt; seu vigilie videl; ime diate p⁹. 24. hoꝛã vsq3 ad vltimaz ptẽ diei festi. qd̃ ⁊ pot patẽ ꝑ id qd̃ hr̃ Geñ. i. vbi dr̃. Factũ ẽ vespe ⁊ mane dies vn⁹. Et ꝑm Nico. de ly ra. ibi scriptura loqt̃ õ die nãli q ẽ 24. hoꝛaꝝ. Artificial' ṽo ẽ q̃diu sol ẽ sup ťrã. cui⁹ ꝑmã ptẽ videl; mãe ponit ꝓ tota die. ⁊ p̃mã ptẽ noct; quã vocat vespe ꝓ tota nocte. Et dicit idẽ Nico. In vespe cõpletur dies artificialis. Igit̃ ꝑm scripturã ⁊ scãm ecclesiã festũ icipit imedia te p⁹ occasũ solis diei ꝑcedẽt; vsq3 ad occasũ solis diei festi. B. Tñ fe stoꝝ itiũ ⁊ finis iuxͣ eoꝝ q̃litatẽ ⁊ diṽsaꝝ regionũ ꝯsuetudies ṽuari dz ⁊ sic magnitudo ipsoꝝ exigit p̃ us icipe ⁊ tardi⁹ termiari. ex̃. e. qm̃ A. Hoc dictũ aliq male ꝑpẽdunt ipsũ allegãtes diminutiue dicẽtes ꝙ ꝑ ꝯsuetudinẽ põt minui festũ cũ tñ clare ꝯstet ꝙ loqt̃ ñ diminutiue sz augmẽtatiue dicẽdo. ꝑus incipe ⁊ tardi⁹ tminari ⁊ ñ dic tardi⁹ ici pe ⁊ ꝑus tminari. Itaq3 ꝯsuetudo ñ pt̃ minuere festũ nisi eẽt de ill' qb⁹ ꝯsuetudo derogare põt ꝑz modũ dcm̃. s. §. 2. ṽ. ⁊ nõ. i additõe. Põt ãt ꝯsuetudo festũ augẽ pterq̃ ī dñi ca c⁹ solẽnitas ñ dz icipe añ occasũ sol' diei sabbati ne videamũ iudai zare. ut i. c. ꝓnũciãdũ de ꝯse. di. 3. Et ex ꝑdict; clar̃ põt colligi q̃ nlla ꝯsuetudo põt excusare laboꝛãtes i sabbo p⁹ occasũ solis. Et idẽ ẽ de

laboratib⁹ i dieb⁹ pcedētibus festa maiora q̄ dnica. cū ut s. p3 in hoc fiat ɔtra ius diuinū. B.

6 ¶ Et qb⁹ abstinēdū sit in festis. R. Ut hoies meli⁹ possint vacare diuis debēt abstinere ab oi tpe feriali. t. nō solū a pcis sed ēt a mechanicis et agricultura et h⁹mōi. ut nec mercatū fiat nec placitū. nec aliqs ad penā iudicetur uel ad mortē. nec iuramta fiant nisi p pace. hoc tn̄. s. abstinere a iuramētis et si honestū sit non est necē3. A. Satis vr posse dici q̄ q̄ ad iudicialia iuramēta de qb⁹ vr loq. c. i. ex̄ eo. sit pceptū. i alijs vo ɔsiliū. ut magis abstineat in festis q̄ i alijs dieb⁹. h ē q maior necētas urgeat. In eodē. c. dr ēt q i festo iurat nō solū p pace s3 ē. p alia necētate. ut dic ibi glo. puta p fide p obediētia. et p fama. B. Et qd a pdictis abstinēdū sit h3 de ɔse. di. 3. rogatōes. et ex̄ eo. oēs. 15. q. 4. c. 1. 2. et 3. Et nō. q his dieb⁹ pcess⁹ iudiciari⁹ nō tenet ēt si fiat de ɔsensu ptiū nisi nc̄itas urgeat uel pietas suadeat. puta si eēt cā debiliū psonar. ex̄ eo. ɔqst⁹. A. Et ibi gl. dat exēplū necētatis dicēs. Si esset res tpe pitura ut ubi res celeritatē desiderat. B. Et multo minus d3 qs his dieb⁹ facere aliqd qd de se ē pcm̄. qr magis peccat i festo q̄ in alijs dieb⁹. A. Un̄ et fm Nico. de lyra Exo. 20. Qui ɔmittit adulteriū uel aliud pcm̄ mortale i festo. fac ɔ̄ duo pcepta. et ɔ̄ illud qd uetat qd agit. et ɔ̄ pceptū de scificatōne festi. Un̄ cū circūstātia pci q̄ trahit i aliā spēm sit de necētate ɔfessiōis necē ē et hāc ɔ̄stātiā tpis ɔfiteri. d q̄ lati⁹ dcm̄ ē s. ɔfessio. 2. §. 5 i additōe. Pcm̄ āt uēiale nō rūpit

festū fm Tho. secūda se. q. 122. arti. 4. Nihilomin⁹ et a pcō uēiali debem⁹ diligēt cauere oi tpe pcipue i festa. aliter dispōimū discrimi. Eccl. 19. qui spnit modica paulatī decidet. Aduertēdū q̄3 q i maiorib⁹ solēnitatib⁹ nec lomō l3 piscari. In dnicis vo dieb⁹ l' iferiorib⁹ ēt n̄ l3 nisi cā urgēte et cū lnia. et tc̄ fiat portio paupib⁹. ex̄ de ferijs. c. l3. Et sic colligit. q ubicūq3 iusta cā cogit opari i festis si pōt fieri d3 a plati pcti lnia. qr ipi hn̄t iudicare si ē iusta cā. ex̄ d offi. dle. d cāis. Et d lucro paupib⁹ pōtio d3 fieri. Et q dcm̄ ē i piscatōe. idē eadē rōe pōt dici i aucupatōe. maxie qr ibi hoies mag̃ occupant currēdo l' aliud faciēdo. et fit mag̃ i publico q̄ piscatio. Itē qr oē op⁹ feriale phibet i festo. Leuiti. 23. et s. §. 6. Et sic ē rgla phibitiua. Un̄ oē illd itelligit phibitū q n̄ ē spālr ɔcessū. ut dr i cle. exiui. d v. sig. Itē uēatō for ti⁹ ibibet q̄ ēt oi tpe vr phibita. 86 dis. q uenatorib⁹. et c. q̄ uenatori. et c. uidēt. et c. Esau. et c. qd pdest et c. an putatis. Ad c⁹ itelligētiā gl. i. d. c. q uenatorib⁹. sr vbo. uenatorib⁹ dic. Nō q ē uēatō oppssiua et h ē illicita. s. di. 6. c. vlt. i. §. his ita ubi dr. Cep Nenroth ēē robust⁹ uenator corā dn̄o. i. hoiu3 oppssor et extictor. De h h3 Gen̄. x. Scḋa Quedā arenaria. qdā saltuosa. Arenaria ē cū qs pugnat i arēa cum bestia dētata et ad h locat opas suas. et hāc q̄ exercz peccat mortalr et q eā aspic. et q eā exerc3 ē isāis nisi gr̄a uiriū expiēdar. ff. d post. l. i. §. itē senat⁹. De hac logr h. c. et duo seqntia. et 3. q. 7. §. tria. Saltuosa ē q̄ fit i siluis et saltib⁹. et h licita. ē tn̄ ē illicita ex tpe ut i q̄dra

gesima t i dieb⁹ ieiuniorum .J.c.an pu tas. Ité ex psona. qꝛ clerico ñ é li cita ét si paup sit ꝫ q̃sdā.24.dis. q̃ rūdā. qꝛ pót alit uictū q̃rē. nā talis faciat cistas t calatos t retia ꝯ ꝯ. dis.5.nūq. Laico licita é ob neci tate p pellib⁹ t carnib⁹ ñ ob uolū taté. t h de ea q̃ cum clamore fit. Ponere ā laqū uel recte sine stre pitu t clamore t canib⁹ lꝫ ét cle ricis. cū ét monacho liceat texere linū p capiédis piscib⁹. de ꝯse. di. 5. nūq. De saltuosa logt. J. eo. E sau. t duo. se. c. h glo. Quod glo. dic nl'li licē uenari i dieb⁹ ieiunio rū. sꝫ audiédū. g° multo min⁹ festo rū i qb⁹ fortu⁹ ꝯuenit ab opib⁹ ſuili b⁹ abstineri. cū mercata t silia nō ꝓhibeāt ieiunijs q̃ tñ inhibēt i fe stis. ut s. §.6. Ité ñ vꝫ licitū sonare uel cantare in festo nisi honeste t cū rōnabili cā. al'ét oi tpe vꝫ ꝓhibi tū. Vñ i c. donare. 86. dis. dic glo. Quid de cithariste t alijs q̃ suis v tūt istrumtis. nūqd é licitū audire l' tāgere ca. uel talib⁹ psonis aliqd dare. Et qdé ad uoluptaté uel lu xuriā nō. qꝛ deū morib⁹ stimulat quocib⁹ ppl'ꝫ dlectat. 92. dis. i scā. Sꝫ ad laud dei bñ. l' ob aliā iustā causam. puta recreationis. qꝛ de bilis est uel infirmus. B

℡ Quid agédū aut qd liceat i festis R. Dꝫ qs itendere magl diuinis ut psalmis t cātic spūalib⁹ hymnis psalmis ꝯ ꝯse. di.3. ieiūia. A i his ꝯphēdit t oro. qꝛ oro oi tpe saluti nr̄e est necia Luc. 18. Dꝫ sp orare t nū q̃ dficé. iō é ꝯ pcepto pcipue i fe sto. vñ i sū. ꝯ. li.3. ti.37. q.119. nōt ꝫ theologos q̃ oro é ꝯ necitate pce pti sic é q̃cūq̃ aliō ad saluté neci uꝫ t dicū ꝯtieri sꝫ pcepto ꝯ scifica

tōe sabbi. vñ t pcipit q̃ i festo mis sa itegra salté usꝫ ad bñdictōꝫ sac dotis iclusiue audiat. ꝯ ꝯ. dis.1. oés fideles. t c. missas. B. Ité pdica tōib⁹ ꝯuitib⁹ t regularib⁹ discipli nis. ex de ui. t hone. cle. cū dcoré ex ꝯ sta. mo. cū ad mōasteriū. §.3. Lꝫ ét docē talia vbo l' scripto i fe sto. Nā t i sabbo circūcisio fiebāt t sacrificia. A. Idé i sū. ꝯ. li.1. ti. 12. q.7. ꝫm Ray. Et sic. iter cetera debem⁹ attédere pdicatōi. t h ꝫm i digētiā oi tpe itelligo eé ꝯ pcepto pserti i festo. qꝛ ut pꝫ ex pdictis paruit oé il lud é ꝯ pcepto qð é necariū ad sa luté aie. t pꝫ qꝛ pdicatio vbi dei é ita necessaria ad saluté aie sicut cō pal' cib⁹ ad saluté corpis. Nā cib⁹ aie é vbū dī. Deut° 8. t math. 4. p pter q̃ piculū pditōis iminet ñ so lū ñ audiēti sꝫ ex negligētia vbuꝫ dei auditū i memoria ñ retinēti. ut pꝫ p Greg. omel. 8. ubi dicit. Ver ba dei q̃ aure percipit mēte retinete Cib⁹ ei mētis est sermo dei. t qi ci b⁹ acceptus stomacho languente reijcit qñ audit⁹ ꝫmo i uētre mēo rie nō tenet. sꝫ qsqs alimōta nō reti net h⁹ pfecto uita desperat. Eterne g° mortis piculū formidate si cibuꝫ scé exhortatōis nō accipit. si vba uite. i. alimōta iusticie i mēoria ñ te net hibi. Sic g° audiētia vbi dei é saluti necessaria t pāiter de pcep to. Vñ t i. d. c. oés. ꝯ ꝯse. di.1. dicit oés fideles q ꝯueniūt. i. debēt ꝯue nire i sacris solénitatib⁹ ad eccliaꝫ audiūt scripturas aplor t euāge liū. Pro qb⁹ scripturis vꝫ itellige da precipue ipa predicatio per quā exponunt pplo ipse scripture Vñ t stati i. c. sacerdote. qð imedi ate seqt p⁹ dcm. c. oés di Sacerdo

te vbũ i ecclia faciẽte q egressus d oratorio fuerit. excoicet. Et ex h vr̃ inuenire q h sit mortale. cum ex coicatio ñ irroget nisi p clpa mõ tali. xi. q. 3. nemo epoꝝ. Jtẽ de ↄse. dis. i. q dic. dr̃. Qui die solẽni o misso ecclie ↄuentu ad spectacula uadit excõicet. Claret ãt. q2 omit tẽt ↄuẽt' ecclie qñ ad missã ꝛ ad p dicatõꝫ ad q̃s oẽs debẽt ↄuẽire ñ uenũt. B. ſꝫ ut ponit Tho. ꝺa ꝺe q. 122. ñ ꝓhibet q̇s facere opa q̄ ꝑti net ad ꝓuidentiã nec̃ioꝝ taꝫ sibi q̃ꝫ ꝓximis. sic ꝟuãdo ꝑsonã. l'res seu qðcũqꝫ aliõ dãnũ uitãdo. A. Nõ tñ qð ↄsistat i cessatiõe lucri. al' liceret mercari. qð ueꝝ ñ ẽ. ex̃ eo. c. i. Nec cũ omissiõe diuoꝝ q b' ꝑ'cipalit' itẽdẽdũ ẽ. ut stati ꝑoñ sũ ẽ. B. math. 12. Quis ex vob hõ q hũerit unã ouẽ ꝛ ceciðrit sabo i foueã. nõne tenebit ꝛ leuabit eã Jmmo ẽt lꝫ ꝓ necessitate bellare Ʋñ ꝛ machabei i sabbo pugnãtes excusant. 23. q. 8. si nulla. A. Ne li'ex̃ de iur̃. qð ñ ẽ. de q̊ hẽtur p° math. 2. De quo ẽt uið. s̄ bellũ p° §. si. B. Jtẽ ꝺꝫ. v v. si iacẽtlb' sege tib' i agro. aut fenis i prato imine at tẽpestas pñt iðe remoueri. A. Si dubitet ꝛ timeatur q dcẽ res corrũpat ul' multũ deteriorẽt ꝺm cũ. v v. ut i sũ. ↄ. li. i. ti. 12. q. 9. B. Jtẽ ñ credũt peccare mortalit' car nifices ꝛ pincerne q ꝑparãt uitua lia ut seq̄nti die uẽdãt si ꝑri' nõ po terãt ↄmode ꝑparare aut ꝑpara ta ꝟuare. B. Jdẽ i. d. q. 9. ꝺm euꝫ v v. Et põt dici q h ueꝝ ẽ si ciba ria sẽt necẽia ꝓ die festo. aut ꝓ die se q̇ẽti i q̄ ñ poterãt ↄgruo tpe ꝑpa ri. al' non licet cũ sit opus seruile. Leuit. 23. B.

8 ¶ Sꝫ qd de his q ↄpellũt a dñis ut opent' i festis. R. ꝺꝫ. v v. Si iu sto metu inducti h faciũt uidẽt ꝓp ter necessitatẽ excusari. al' nõ tenẽt obedire nisi i licit' ꝛ honestis. A. Jdem in sũ. con. dicta. q. 9. B.

9 ¶ Quid de his q debẽtes dñis ve cturã bladoꝝ afferũt i dieb' festis R. ꝺꝫ. v v. Non excusant nisi alia necc̃itas eos ad h ↄpellat. Ʋectoris tñ merciũ ꝛ aluñtoꝝ aut ꝑsonarũ ad loca rẽota cũ alit' ñ possint siñ g̃ui icõmodo credo excusari. ꝛ si milr̃ de uiatorib' ꝛ cursorib'. A. Jdẽ in dicta. q. 9. B.

10 ¶ Ʋtr̃ i festi̇̃ liceat scribere. R. ꝺm v v. Nõ lꝫ scribet' i aliq̊ grãdi. ut de q̃terno i q̃ternũ. ſꝫ scolarib' lec tões suas notare ꝛ sermones ꝛ i lectõibus libros corriget'. Nõ ãt lꝫ circa ꝑdicta locare opas suas ꝛ ꝓ ꝑcio facet'. A. uel ẽt ↄducet' ad h opas alienas ꝺm. v v. ut i dcã. q 9. B. ſꝫ tñ spũalia ꝛ sine ꝑcio.

11 ¶ Quid de barberijs ꝛ minutori b' ꝛ ferratorib' eq̊ꝝ. R. ꝺꝫ. v v. Si i festi̇̃ hoc faciũt ꝑ'cipaliter ꝑꝑ ne cessitatẽ eoꝝ qb' seruiũt. credo qð pñt excusari. Sec' si ꝑꝑ cupiditatẽ lucri. Sꝫ ꝛ illi q de talib' regrunt eos excusant si alit' nõ poterãt si bi ↄmode ꝓuidet'. aliogn ñ excu sant. A. Jdẽ i sũ. ↄ. d. q. 9. Sꝫ quo ad barbitõsores nõ uideo q̄ cã oc currere rõabilis ꝛ excusabil' pos sit coiter quare nequeat post festũ differri. B

12 ¶ Sꝫ qd ð molẽdinis. R. ꝺm. v v Jn molẽdinis ad uẽtũ uel ad aq̃ꝫ q̄ absqꝫ mag̃ opa hois exercẽt. cr̃ do seruãdã ↄsuetudinẽ regiõis ñ ꝓhibitã a ꝑlat'. Molẽdia v̊o cũ instũtis debẽt gescẽ. Nã ꝛ iumẽta

uacare iussa sūt sabbo. Exo. 20. A
Certe idē vꝫ de quocūqꝫ molēdi-
no. Nā lꝫ aliq̄ nō regrāt magnuꝫ
laborē hois regrūt tn̄ iugē mini-
sterii ꝛ occupatōꝫ. ꝛ sic diuinum
cultū ꝛ ꝺuotionē ipediūt. ꝛ cū re
gula sit ꝓhibitiua ꝛ h̄ ñ repiat per
missū ꝯstat ex sup̄dictꝭ ñ licere nisi
rōabilis artet necessitas. B.

13 ¶ Quid de eūtib⁹ ad mercata q̄
fiūt i festis. R. fm. v̄v̄. Si aliqs h̄
faciat nō ꝯsuetudinarie sed ꝓ suo
necitate. ñ credo q̄ peccet mortali
ter. Sec⁹ si ꝯsuetudiarie seu lucrā
di cupiditate. ꝛ maxie sb̄trahēdo
se a diuis. aut ēt si huiusmōi mer-
cata ꝓhibita sint a p̄latis illi⁹ loci
siue forsan. excōicata. A. quo cāu
etiā si aliq ꝺ aliena diocesi ueni-
rēt icidereēt i excōicatōꝫ rōne delic
ti fm eū. v̄v̄. ut i sū. ꝯ. li. 1. ti. 12. q. 12
B. Mercata tn̄ q̄ ex q̄dā necita-
te fiūt de uictualibus ꝛ necessarijs
ad diē aliquē nō credo illicita eē.
dū tn̄ pp h̄ nō subtrahāt se a diuo
officio. A. Idē in dcā. q. 12. Et hoc
pōt itelligi ueꝝ ꝓ quotidiāis neci
tatib⁹ occurrētib⁹ qbus nō pōt aliť
ꝓuideri ut sunt taberne l' hospitia
ꝓ uiatoribus ꝛ ꝓ pegrinis necio
ābulātibus. uel ēt icolis aliť necia
ñ hñtibus. qꝛ ñ hñt nec alijs tpib⁹
pñt sibi ꝓuidere. ꝛ sp qñ h̄ aguntꝛ
nō pp cupiditateꝫ sꝫ pp necitateꝫ
egentiū fiāt. ꝛ de lucro pauperi-
bus portio detur. ex̄ de ferijs. c. li
cet. ꝛ. ō. §. xi. B

14 ¶ Quid de ill' q dieb⁹ festiuis ꝓ
elya tn̄ arāt agros paupū uel faci
ūt opa coꝝ. R. fm. v̄v̄. Nō credo
q̄ dñicl dieb⁹ aut maiorib⁹ solēni-
tatib⁹ liceat. A. Glo. i. c. lꝫ. ex̄ eo.
dicit q̄ maiores solēnitates sī na-
tiuitas dñi ep̄hia. resurrectio dñi
ꝛ ascēsio. ꝛ pentecostes. Sꝫ glo.
Ray. ut pꝫ i sū. ꝯ. eo. ti. q. xi. vocat
solēnitates maiōes festa xp̄i. ꝛ btē
v̄ginis. ꝛ p̄cipue diē dñice passio
nis ꝛ apl'oꝝ petri ꝛ pauli. Sed h̄
gl. q̄tū ad festa beatissie v̄ginis ꝛ
petri ꝛ pauli. pōt itelligi nō q̄ sit
de iure diuo. sꝫ q̄ i eis mīn⁹ liceat
opari. B. De minorib⁹ āt festꝭ sic.
j. ꝛ añ octauas pasce ꝛ ꝯsilibus
credo q̄ liceat seq ꝯsuetudineꝫ re
giōis. Ad hoc āt q̄ licite fiant oꝫ
qꝺ pp ista ñ subtrahāt se a diuis.
ꝛ qꝺ talia ñ faciāt pp affectōꝫ car
nalē aut spe remuneratōis. sed pp
deū. ꝛ qꝺ pauptas illi⁹ hoc exigē
videatꝛ. A. Idē i sum. ꝯ. d. q. xi ubi
additꝛ fꝫ eū. v̄v̄. qꝺ oꝫ etiā qꝺ ista
ꝯsuetudo scienťtolereťab ep̄o. ꝛ
si dubiteť utꝝ ep̄s talia sciat ꝛ susti
neat. recurrere dꝫ sacerdos loci
ad ep̄m. ut sī h̄ certificeť ab eo. qꝺ
puto itelligēdū qñ dubitať. utꝝ cō
suetudo sit legitime p̄scripta al'. ꝯ-
suetudo circa h⁹mōi festa satis p
se excusat. ut pꝫ s̄. §. 2. v̄. ꝛ nō. B.

15 ¶ An liceat opari circa edificatō
nē eccliarū ꝛ h⁹. A. uidelꝫ locoꝝ
sacroꝝ ꝛ ad op⁹ ministroꝝ paupuꝫ
ecclie. ut i sū. ꝯ. d. q. xi. B. R. fm
v̄v̄. Credo qꝺ liceat p̄cipue ad
op⁹ ministroꝝ paupū q ñ hñt reddi
t⁹ sibi sufficiētes. ita tn̄ qꝺ h⁹mōi la
bor ñ sit usqꝫ ad ultimā fatigatōꝫ
uel ne pp hoc dimittať missa ꝛ h⁹
mōi diua. A. qꝛ nō dꝫ dimitti mis-
sa q̄ ē obligatōis ꝛ id ad qꝺ qs te
neť pp id ad qꝺ nō teneť fm eūdē
v̄v̄. ꝛ i. d. q. xi. Ubi ēt dicit qꝺ h̄
casu istud opari pōt fieri ēt i preci
puis festiuitatibus si non sit ꝓhi-
bitū uel cōsuetudini loci ꝯi tñ. B

¶ Utrum post celebrationem divinorum in festis audita missa liceat operari. R. sic, xx. Non tamen pp quodlibet modicum opus peccat mortaliter. ut si in vinea vel in agro purget quis aliquid modicum quod restabat per incuriam. aut reparet fracturam in sepe et huiusmodi. A. Quantum tamen laboris aut operis possit quis sine peccato facere in festo non est determinatum sed ad arbitrium boni viri recurrendum est secundum eum. xx. ut in summa confessorum co. ti. q. 13. Similiter etiam dicit recurrendum ad arbitrium boni viri pro quanta necessitate liceat operari in festis. ut patet eo. ti. q. 9. Qui etiam dicit quod quando occurrit rationabilis necessitas. recurrendum est pro dispensatione ad episcopum si commode potest adiri. Alius putat quod sufficiat dispensatio proprii sacerdotis discreti tamen. et quod tanta possit esse necessitas. et tam notoria quod auctoritate propria posset quis talia facere. Et hoc notatur in summa confessorum co. ti. q. 8. B. De his qui in festis faciunt serta et huiusmodi vana vide. infra negociatio. §. 8. Et de choreis. supra chorea. §. 2. de die dominica. supra dominica.

Feudum est concessio rei imobilis facta pro homagio extra de symo. c. ex diligenti. A. Hec fuit diffinitio Goff. cui in effectu concordat diffinitio Host. ut patet in summa confessorum li. I. ti. 15. q. 56. ubi etiam patet quod proprietas remanet apud concedentem et usufructus transit in feudatarium seu in accipientem et in heredes masculos et feminas. si de eis nominatim dictum fuerit ad hoc ut ipse seu heredes eius domino serviant ad determinatum servitium sive indeterminatum. B. Et aliud quidem est paternum. scilicet quod a patre vel a quocumque de superioribus est acquisitum. Aliud maternum. scilicet quod per feminam est acquisitum. Item feudorum aliud est conditionale. scilicet quod datur ad certum servitium seu conditionem. A. Et si negaverit vasallus conditionem feudi. ipso iure amittit illud ut in summa confessorum e. ti. q. 59. ubi hoc omnia secundum Hos. notantur. B. Aliud est non conditionale. Item quoddam est perpetuum. scilicet quod transit ad heredes. quoddam non. Et sciendum etiam quod sunt quedam incorporalia que quandoque dantur loco feudi ut guardia et castaldia. A. Et ista non habent propriam naturam feudi secundum Hosti. ut in eodem q. 59. B.

¶ Res imobiles ecclesie de novo non potest dari in feudum. Nam et prelati hoc iurant. Sed res que erant prius feudales possunt iterum infeudari. puta si vasallus propter aliquam causam perdat feudum vel moriatur poterit prelatus concedere filio eius vel alteri. extra de feudis ex parte.

¶ Quomodo acquiritur feudum. R. secundum Hosti. quadrupliciter. primo modo per investituram. puta cum aliquis tradit alicui possessionem rei imobilis corporaliter. vel cum hasta vel cum baculo. aut aliquo tali a domino qui dicit se propter hoc investire. Secundo acquiritur per id quod loco investiture habetur ut cum dominus dicit alicui. Vade in possessionem illius fundi et teneas pro feudo. 3° acquiritur prescriptione. ut si 30. annis tenuit feudum et domino servivit licet investitus non fuerit. 4° acquiritur per successionem non quidem ex testamento. sed potius ab intestato. Nec ei valet aliqua ordinatio defuncti in feudo facta nam attenditur huiusmodi successionis talis est quod ascendentes non succedant in feudo. puta pater filio. Descendentes vero sic. et primo quidem filius patri et non filia. Item nepos ex filio et non neptis. et sic usque in infinitum. postea vero succedunt collaterales. Sed istis de consuetudine ipsi non succedunt. sed solus filius qui deficientes revertitur feudum ad imperatorem. et confert cui vult. A. Idem in summa confessorum co. ti. q. 60. B.

3 ¶ Sʒ nūqd filia fuccedit i feudū. R. ẜm Hosti. Nō nisi ꝺ pcto vł q̄ libet ꝯditione feudi ł nisi filia post morté pr̄is ꝛ demerit feudū a dn̄o aut dn̄s inestiuerit eā ꝺ bn̄ficio pr̄is pp pr̄is amoré. vt i ꝯstitutōe Fredꝺ rici quéadmōʒ feudū ad filiā perti net. c. I. A. Idé in sū. ꝯ. eo. ti. q. 61. ubi ét idé qꝺ dr̄ ꝺ filia dr̄ ꝺ oi ꝓle. ex feieo sexu ꝺscēdéte ꝛ ꝙ si feudū sit femineū tunc ẜm quosdā succe dit filia pr̄i ꝛ mr̄i i feudo. B.

4 ¶ Sʒ p qué pōt fieri inestitura feu di? R. ẜm hosti. Fieri pōt taʒ a feia q̄ȝ a masculo ét minore. 25. ānis. si feudū sit vetus. Si ꝟo sit nouum non pōt a minore fieri nisi sit pu bes ꝛ iurauerit n̄ ꝯuenire. Inue stire aūt pōt qlibet etiam seruꝰ ni si dn̄s ignorauerit cū seruū. Pōt ét qs inestire ꝛ inestiri tā per se q̄ȝ p alium. vt p ꝓcuratoré. A. Ideʒ in sum. ꝯ. eo ti. q. 62. B.

5 ¶ An feudatariꝰ hēat p̄stare iura mentū ꝛ quale. R. ẜʒ hosti. In oi feudo stati fcā inestitura reqrit iu ramētū fidelitatis nisi ex pacto re missū sit. A. Idé i sū. ꝯ. e. tit. q. 59. B. Et hʒ fieri his ꝟbis ꝛ sīlibus. Ego talis iuro ad sacra dei euāge lia ꝙ ab hinc i antea ero fidelis ta li sicut dʒ esse vasallus dn̄o. nec id qꝺ mihi sub noie fidelitatis cōmis ferit pādā alij ad eius detrimétuʒ me sciéte. Et h̄ sufficit. Et nō. ꝙ va sallꝰ obligat dn̄o ẜm ꝙ ꝯuētū é ꝛ ẜm ꝙ feudi nā ꝛ cā regiōis ipius ł vicinaꝝ ꝯsuetudo reqrit. qbꝰ de ficiétibꝰ poterit vti iur̄ scripto. A. Idé i sū. cō. li. I. ti. 15. q. 57. B. Cōi ter aūt obligat vasallꝰ dn̄o i pl'ibꝰ p̄rio ne sit ei i aliqꝺ dānū ꝺ cōpor suo sʒ vitabit ꝛ ipediet. 2º ne id qꝺ dominus facile intendit. ꝛ facile pōt fieri reddat ei difficile vel ipos sibile. s. latéter ꝯ ꝓcurando. 3º ne reuelet secretū suum alicui maxie qui possit obesse. sīlr nec illa p q̄ minus tutus fieret. 4º ne sit contra eiꝰ iustitiā vel honestaté. s. impe diendo dehonestādo filiā vł vxo ré. maculādo eiꝰ famā dcō fcō vel ꝯsensu. A. Etiā tacito vt dissimulā ter audiédo ꝟba isamie ꝯtra dn̄m Facto ꝟo vt p libellū famosuʒ. vt in sum. ꝯ. eo. ti. q. 63. vbi h̄ oia no tāt. B. 5º ne aliqꝺ dānū i tp̄alibꝰ ei faciat vel vtilitateʒ ipediat. 6. vt fidelr̄ ei p̄beat ꝯsiliū quo ad ꝟbū ꝛ auxiliū. s. ꝺ rebus ꝛ psona sua. Probāt h̄ i li. feudoꝝ ꝺ forma fi delitat̄. c. i. ꝛ. 22. q. 5. de forma. ex̄ ꝺ iur̄iu. ego. Ité lʒ vasallꝰ nō dēat esse pro alijs ꝯtra dn̄ʒ suū. ex̄ ꝺ po stu. c. fi. tn̄ ꝓ se ꝛ suis hoibꝰ pt pe tere ꝛ ꝺfédeř ius suū. ar. ex̄ ꝺ iure iur. petitio. A. Idé i sū. ꝯ. d. q. 63. Ubi ét addit ꝙ idé Host. ponit a liā formā iuramēti fidelitat̄. videlʒ Ego Titiꝰ iuro sup scā dei euāge lia ꝙ ab hac hora in āteа vsqʒ ad vltimū dié vite mee ero fidelł tibi Gayo dn̄o meo ꝯ oēʒ hoieʒ exce pto ipatore vel r̄ge. Uasallus. n. ꝯ oēʒ hoieʒ dʒ dn̄ʒ iuuare ét ꝯ fr̄em ꝛ filiū i cā iusta nisi ꝯtra aliū dn̄m antiqoré. Un̄ ꝛ in sacr̄o illū exci pe dʒ. Et notādū ꝙ i p̄dictis oibꝰ dn̄s dʒ fideli suo vicé reddereꝰ. vt ī. §. 7. dicit. A. Hoc clare hētur in c. de forma. 22. q. 5. B.

6 ¶ Quibꝰ ex cāis amittit feudum. R. ẜʒ Host. p̄rio qdé amittit si va sallꝰ fuerit clicꝰ ł religiosus. qꝛ nec tales succedūt i feudo. 23. q. 8. §. I. 2º amittit si heres vasalli stetit per

ãnũ ⁊ diẽ ꝙ ñ petiuerit a dño inestiturã feudi. silr̃ ⁊ si ipe vasallꝰ pꝰ mortẽ dñi ñ petierit ab hr̃dibꝰ dñi vt i li. feudoꝝ. in qbꝰ cãis feudũ ãmittit. c. i. Et h̃ verũ nisi ipe vasallus fuerit minor ãnis. 14. q2 tal' nõ cogitur fidelitatem facẽ. Itẽ nisi sit miles. q2 h3 ꝓ termio ãnũ ⁊ mẽsẽ Itẽ nisi iusta cã ipedierit. vt i li. feudoꝝ. de ꝓhibita feudi alie. p lotharin. qm̃ iter dñm. Et itelligit iusta cã. vt p mortem vel capitales inimicitias vel aliã iustã abñtiã. tertiõ amittit cũ vasallꝰ tribꝰ vicibꝰ coraʒ pibꝰ ⁊ hꝰmõi reqsitꝰ fidelitatẽ iurare noluerit q̃uis dñs parꝰ sit facere inestiturã. 4º si vasallꝰ ifeudauerit feudũ alia lege ꝙ̃ ea quã ipe h3. l' i talẽ vasallũ q̃ feudũ ꝑuaſ nõ pt. 5º si vasallꝰ iterfecit suũ ꝓpriũ germanũ vel germãi filiũ l' aliqd cõmiserit quõ paricidij noie ꝯtineaſ ab h̃ vt totã hr̃ditatẽ hẽat. De paricidis hẽs. ĵ. paricidia. 6. si vasallus dimittit dñm suũ i plio nõ mõtuũ nec ad mortẽ vulneratũ. Silr̃ pp al' m̃ltas igratitudies q̃ enumeraſ i li. feudoꝝ qbꝰ mõis feudũ amittiſ. c. i. ⁊. 2. 7. si vasallꝰ sciẽter negauerit feudũ vel ptẽ aut ꝯditiõeʒ eiꝰ. Secꝰ si ignoranſ. Qd̃ si vasallꝰ nõ vult ōñdere d̃ pte feudi ꝓ̃sumetur q totum teneat i feudũ. 8. si vasallus feudũ aliẽauerit. ⁊ si qdẽ ꝓ pte aliẽauerit. illã ptẽ amittit. ⁊ libere ad dñm reuerteſ nll'a ꝓ̃scriptõe obstãte. Nec ꝓderit vasallo si post factã aliẽatõeʒ alienauerit feudũ ip̃3 nisi ignorãſ alienass3. 9. si vasallꝰ dñz accusauerit. aut si testioniũ ꝯ ip̃3 i cã ñ tm̃ criali s3 ẽt ciuili tulerit. l3 qdã dixerit ꝙ i ciuili põt x. si vasallꝰ vocatꝰ a dño ꝙ secũ vadat i expeditõe publicã puta vocatꝰ ab ipatore vt secũ veniat Romã ꝓ suscipiẽda corona ⁊ hꝰ ñ venerit. nec aliũ ꝓ se dño suo acceptuʒ miserit. vel ei stipẽdia militie non dederit. A. h̃ oia notãſ ẽt i sũ. ꝯ. li. 1. ti. 15. q. 64. B. Et qdẽ qñ pp fidlitatẽ ñ seruatã amittiſ feudũ. nõ itelligiſ ip̃o iure s3 p sniam. Si v̉o alienatũ fuerit ip̃o iure pdiſ. vt Inno. dicit Hec oia. Hosti. ꝓbat in sũ. ti. d̃ feudis. A. Hosti. quoq3 ad hũc cãum vr̃ simplr̃ dicẽ ꝙ amissio feudi fit p sniam. s3 Innoc. dicẽ ꝙ in cãu alienatõis fit ip̃o iure. vt no. in sũ. cõ. eo. ti. q. 65. B.

7

¶ Qñ dñs amittit ius qd̃ i feudo h3. R. ꝺm Hosti. Sic vasallꝰ amittit feudũ pp culpa. ita dñs ꝓprietatẽ feudi. vt i li. feudoꝝ. si d̃ feudo ꝯtrouersia fuerit. c. dño amittente. Dñs ei vasallo d3 vicẽ repẽdere. vt i li. feudoꝝ. d̃ forma fidelitatꝭ. c. i. i fi. ⁊ si ñ repẽderit. merito cẽsebitur malesicꝰ. A. al' malesidꝰ. ⁊ tẽdit ad idẽ. s3 clariꝰ. B. vt ẽ ille q ꝯ vasallũ de ꝓ̃hẽsus fuerit ꝓ̃fidꝰ. 22. q. 5. de forma. 95. di. esto subiectꝰ. ex̃ d̃ iureiur. ꝑuenit. Et tal' ẽt ꝑuaſ iure qd̃ h3 in vasallũ ⁊ feudũ trãsit ad superiorẽ. Nõ itelligas tñ ip̃o iuſ sed per sniam. A. Idẽ in sũ. ꝯ. d. q. 65. B.

8

¶ Quid si dñs moriẽs p'les filios reliquit nũqd vasallꝰ iurabit fidlitatẽ oibꝰ. R. ꝺm Host. Non puto. qm̃ vasallꝰ nõ cogiſ ꝓ vno feudo p'les hr̃e dños maxie i comitatibꝰ ducatibꝰ. marchionatibꝰ. q hodie diuidi ñ pñt. A. Idẽ i sũ. ꝯ. eo. tit. q. 67. Ubi ẽt addit ꝺm Hostiẽ. ꝙ nec põt dñs sine voluntate vasalli feudũ aliẽare. Iõ ẽt in generali

alienatione vasalli non continent nisi hoc noiatiz dictũ sit. Et subdit Aliqui tñ volunt dicere q̃ equali vel minori dño ↄcedi pñt. A. Sed si vasallus moriẽs plẽs filios relinquit oẽs debent iurare fidelitatez si feudũ indiuisum hñt. Sed si ex diuisione totũ feudũ ad vnũ peruenerit. ille solus iurabit. A. Idem i sum. ↄ. li. i. t. 15. q. 66. B.

9 ¶ Utz vasallus possit feudũ refutare. R. sm Hosti. Põt ẽt siñ voluntate dñi. ⁊ pᵒ h̃ ñ tenebit seruire dño. verũ ñ ñ dz eum offendere. A. Idẽ i sũ. ↄ. eo. ti. q. 68. B. Quidã dicũt q̃ ñ põt ipm refutare iuito dño. vt. C. de acti. ⁊ obli. l. sicut inito. Primũ vi verius si tpre ⁊ loco debito repudiet. alr ↄ. A. Dictũ Hostiẽ. formalr hẽ i. c. vno de vasallo q̃ ↄ ↄstitutoẽz lotharij feudũ alienauerit. B.

10 ¶ Utz filius repudiãs hẽditatem pris possit rtinẽ feudũ. R. sz host. Nõ. sz aut totũ dz retinere aut totũ repudiare. nisi forte eũ dñs tãq̃ d̃ nouo bñficio iuestiat agnatis ↄsentiẽtibᵒ. A. tc ei bñ retinet feudũ sine aliq̃ onere hẽditario. vt i tex. §. alľato. vbi ẽt idẽ dr̃ d̃ agnatis repudiãtibᵒ hẽditatẽ. qd̃ ẽt nõ. in sũ. ↄ. eo. ti. q. 69. Et dicũt agnati q p virilẽ sexũ descẽdunt. Cognati vero q p femineũ sm hug. B. Agnati võ bñ pñt aliqd̃ feudũ retinere repediata hẽditate. vt in ↄstitutõe Frederici. an agnatᵒ vl filius ↄfũcti repudiãs hẽditatem possit feudũ retinere. c. si ↄtigerit.

11 ¶ Utz feudũ possit p vasallũ legari ecclie. R. sm host. Si feudũ fuit de camera dñi ⁊ ad tps datuz nõ põt legari. nec ẽt hẽs succedit. sili ẽt ecclesie non põt legari si de nã feudi ẽ q̃ vasallus seruiat i. ppria psona. A. Et i tali ñ succedit clericus ẽt si filiᵒ sit sm host. ⁊ i sũ. con. eo. ti. q. 71. B. Si vero sit pñum ⁊ ppetuũ. tunc põt aia legari. A. si ↄsueuit p aliũ seruiri. d. q. 71. B. nisi consuetudo repugnet. A. Idẽ d. q. 71. B.

12 ¶ Utz eccľa possit recipe pignus feudũ q̃ laicᵒ ab ea tz. Ita q̃ non ↄputet fructus in sortẽ. R. sz Inno. Dicũt qdã q̃ põt. dũmõ durãte pignore ñ recipiat seruitiũ feudi q̃ tunc solũ vez ẽ qñ ipi fructᵒ ñ mltũ excedũt valorẽ seruitij. alio qui esset ↄtra mãdatũ dei. ex d̃ feudis. c. i. Uel dic sz eundẽ q̃ h̃ decretalis ⁊ siles loquunt qñ feuduz il licite a laico detinet ⁊ recupari ñ põt. Cõ. Goff. lz aliqui aliter dixerunt vt in sum. cõ. eo. ti. q. 38. B.

Ides.

Utz oẽs teneãt hẽ fidẽ explicitã. R. sz Tho. sa se. q. 2. Diceñ q̃ maiores ad q̃s ptinet alius erudire teneñt hẽ plẽior ẽ notitiã d̃ credẽdis q̃ iferiores nihilominus tñ oẽs teneñt fidẽ hẽ explicitã d̃ mystẽijs xpi pcipue q̃tũ ad ea q̃ cõit i eccľa solẽnizãt ⁊ publice pponũt sic d̃ icãnatõe passiõe ⁊ hᵒmõi. sz alľbtiles ↄsidratõnes teneñt aliq magis l'minus explicite credere sm q̃ cõpetit statui ⁊ officio uniuscuiusqz.

13 ¶ Utz teneãt oẽs explicite credẽ trinitatẽ. R. sm Tho. vbi. s. diceñ q̃ qz mysteriũ xpi explicite credi ñ põt sine fide trinitatis vt qz filius dei carnẽ assumpsit ⁊ de spũ scõ cõceptus fuit. iõ post tpus grẽ tenet qlbet ad explicite credenduz

mysteriū trinitatis.

a ¶ Utrū ↄfessio fidei sit necc̄ia ad salutē. R. s3 Th. sa se. q. 3. Cū ↄfiteri fidem ptineat ad pceptum affirmatiuum. ideo nō sp nec i q̄libet loco ē de necc̄itate salutis. sed i aliq̄ loco ꝛ tpe. q̄n. s. aliq̄s iterrogat⁹ ō fide si taceret crederet vel nō habere fidē vl' q̄ fides nō eēt vera. vl' alij pp ei⁹ taciturnitatē auerterēt a fide. Utrū cū ifidelibus sit disputandū de fidē habes. ĩ. ifidelis. §. 3.

Filius. Quadruplex est stat⁹ filioꝝ. Alij eni sūt nāles ꝛ legitimi vt q̄ de vxorib⁹ pcreāt. ꝛ ō his habes. ĩ. legitim⁹. Alij nāles tm̄. vt filij ↄcubi eq de soluto ꝛ soluta q̄ vxor eē possit nascūt. Alij sūt legitimi tm̄ vt adoptiui. Alij spurij qui de adulterio vel icestu vel al' p leges dānato coitu nascūtur. A. vl' alias vulgo ↄcepti q patrē de mōstrare nō pnt. ff. de sta. ho. l. vulgo. Et pdicta et nōt gl. i. c. tāta. ex q fi. sint le. Ponūt q̄q3 i sū. ↄ. li. 4. ti. 34. q. i. B. Utrū filiusfamilias possit facere el'ya3. vide. s. el'ya. 2. §. 4. Et vtrū aliquo mō ō reb⁹ pr̄is accipe vl' expendere habes. ĩ. peculiū.

i ¶ Apud quē filius debeat nutriri facto diuortio? R. sm Host. Si filius minor sit triēnio. regularit ve rū ē q d3 eē penes matrē. si maior penes patrē s3 iudex examinat d3 apud quē ↄmodi⁹ moret. nec post triēniū alēdus ē apud matrē et expēsis p̄ris. A. D3 dicē. vt tm̄ p⁹ triēnium apud matrē alēdus sit expēsis pr̄is. vt p3 i sū. ↄ. li. 2. ti. i. q. 61. vbi h notant. B. C. so. ma. l. i. A. Immo poti⁹. diuortio facto apud quē liberi mo. vel educari debe. l. i. ꝛ ibidē i Auten. si p̄3. d3. Si pat cām diuortij p̄stiterit. apud matrē ad sc̄das nuptias non veniētē liberi nutriant pr̄is expēsis. Si vo e3 apud patrem. mr̄is locupletis⁹ expēsis. si pr̄ minus idone⁹ sit. tūc. n. apud matrē locupletē nutriāt quēadmodū filij locupletes cogūtur matrē egētē alere. Qō aūt de alēda mr̄e egēte ꝛ filijs idigētib⁹ dictū ē. h q̄q3 i oib⁹ ascēdētib⁹ ꝛ descēdētib⁹ psonis vtriusq3 nature p̄cipim⁹ obsuari B. si tm̄ alt ↄiugū eēt ifidelis ꝛ puer in minori etate debet dari fideli. non obstāte q̄ ī digeat mr̄is obsequio. vt ponit tho. i. 4. dis. 39.

2 ¶ Utrū malitia pent̄ noceat filio ꝛ ecōv̄so R. s3 Ray. Nō nocet q̄ ad deū. l3 noceat mūdum quo ad penā tpalē. dis. 56. nūq3. ꝛ. c. nasci. 6. q. i. si qs. Et ō hac mā hēs. ĩ. pēa. I §. 7. Itē malitia pētū iducit p̄hiptionē ō filiū. dis. 56. si gens angloꝝ. ꝛ e3 malitia filij iducit ō patrem.

3 ¶ An filij nāles aliquo mō succedāt pr̄i? R. Si pr̄ h3 filios alios legitimos vel nepotes. tm̄ l3 ei dare vel relinquere naturalibus coꝛq3 matri vnam vnciā ꝛ non vltra vel soli ↄcubine semi vnciam. ꝛ nō vltra. C. de nālibus libe. l. mr̄e. Si āt non habet alios filios legitime descendentes sed habeat ascendētes tūc legitima pte relicta ascēdētib⁹ reliquū i ter nāles distribuere pōt. Qō si nec ascēdētes nec descēdentes hēat tūc l3 ei istituē nāles isolidū hēdes. C. ō nāli. libe. Auten. l3. An itestato vo quō naturales succedāt. vide. ĩ. successio. §. plt. ōbēt quoq3 nāles pasci arbitrio bōi viri et si legitimi extant ꝛ succedant

aut ſi ꝯiuge viua aliĳ ſint heredes ⁊ ipſi preſtant idē patri/ſi opus ſit vt in dicta. Auten.l3.

4 ¶ Quid de ſpuriĳs? R. Spuriĳ.s. qui ex dānato coitu ſūt ſm leges. A. videl3 cū muliere quā qs non poſſet hr̄e i vxorē rōne ꝯſanguinitatꝭ. affinitatis. religionis vel alterius matrimoniĳ. ſeu cū qs h3 plures vel ēt duas ꝯcubinas ſil'. vt in dicta Auten.l3. B. oī ꝓrſus bn̄ficio excludūť. C. de naturali.li. Auten.l3. S3 tn̄ intereſt epi facē ꝙ vtꝙ ꝑntū talib⁹ liberis nccīa subminiſtret ſm ꝙ ſuppetāt facultates. ex̄ de eo q duxit i ma. quā pol. cū haberet. Et i h̄ miti⁹ agit ius canonicū ꝙ̄ ciuile. De filiĳs ex adulterio vide. s̄. adulteriū. Itē de h⁹mōi vide. j̄. illegitim⁹. De filiĳs āt nutriēdis ⁊ aliĳs expoſitꝭ vide. s̄. expoſit⁹ Filiĳ excludunť ab hereditate patris i tribus caſibus. vt. j̄. hereditas. §. 2. Cuius parentis ꝯditionē. s. liberā vel ſeruilē ſeq̊tur fili⁹ vid̄ j̄. ſeruus. 1. §. 3.

Lagella in qbuſ ꝯſiſtant ⁊ quō ſint ſatiſfactoria hēs j̄. ſatiſfactio. §. 7. Itē de his habes. j̄. pena. 1. §. 5.

Ornicatio vi ēē genus c⁹libet illiciti coit⁹ ⁊ tn̄ ſpālit̄ itelligiť i vſu ſolutaꝝ. Stuprū vo ē ꝓpe illicita v̄ginū d̄floratio. Adulteriū ē thori alieni. i. vxoris violatio de quo ēt hēs s̄. adulterium. ⁊ j̄. ipedimētum. 8. §. 3. A. Potius vr̄. §. 2. B.. ⁊ sequētibus Inceſt⁹ ē ꝯſāguinearū uel affiniū abuſus aut ēt ſanctimonialiū. Raptus ē cū puella violēter ⁊ ꝯ ei⁹ vel ꝑentū volūtatem educiť. ut corrupta i vxorē hēať. 36. q. i. §. cu3 g.º A. Et ibi de ꝑdictꝭ ſpēb⁹ dr̄. B. vel ēt vt hēať i ꝯcubinaz. ex̄ de rapto. cū cā. vide de h̄. j̄. raptor. 2. A. predicta poſuit Ray. in ti. de rapto. §. nō. ⁊ glo. eius ibi q̄ ēt ſup v̄bo in vxorē. dic̄ ꝙ rapt⁹ q̄3 ꝯmittiť ſi qs rapiat aut ēt ſemel abutať muliere renitēte. vt. 36. q. i. §. ex hac. Et dr̄ renitente. q: ſi ipſa ꝯſēnente. n̄ eēt raptus. ſ3 ſtuprū vel ſimplex fornicatio. Si vo ꝯtra volūtatē ꝑētū rapeť vt eēt vxor vl' ꝯcubina. eēt rapt⁹. l3 rapta ꝯſenſiſſet. B. Preť hos oēs ē pctm̄ ꝯ nām. A. Et de iſto tāgit Th. ſa ſe. q. 154. arti. xi. B. Et d̄ grauitate c⁹lib3 d̄coꝝ hēs. j̄. luxuria. §. 1. Addūt q̊dā ſacrilegiū d̄ q̊ ſilr. j̄. luxuria. §. 1. A. De iſto ſacrilegio Tho. loq̊ť ſa ſe. q. 154. arti. x. vbi dicit ꝙ manifeſtū ē ꝙ etiā luxuria ſcd̄m ꝙ violat aliqd ad diuinū cultū ꝑtiꝑens ꝑtinet ad ſpeciem ſacrilegĳ. Ex quo dicto colligitur ꝙ h̄ ſacrilegiū ꝯmittitur reſpectu loci ⁊ perſone ad quod etiam facit. 17. q. 4. ſi quis inuentus ⁊ qd̄ notat gloſa. de pe. di. 5. conſideret. B

¶ Simplex fornicatio i clerico publicet tenēte ꝯcubinam iducit d̄poſitionē dico ſi ammonitus nolit ſe corrigē. Nā talis ꝑſo qdē monit⁹ debet ſuſpēdi a bn̄ficiĳs ⁊ ſi ſe non correxerit d̄bet perpetuo ab eis remoueri ſiue ſit i ſacris. ex̄. d̄ cohabi. cle. ⁊ mu. ſicut. ſiue n̄ i ſacris. vt ibidem. i. c. ſi aūt clerici A. Et ibi vr̄ innui ꝙ ad predicta requirať tria admonitō. B. Quod ſi tale crimē ſit notorium. ſuſpenſus eſt ipſo iure vt dictum eſt s̄. clericus. 3. § 2.º

Si vero sit publicum ex fama tm̄. ita q̄ merito tal habeat suspitio q̄ scā dalū generet. et si n̄ appareat accu sator erit purgatio idicenda. i qua si defecerit aut se purgare noluerit canonice puniet. ex̄ de coha. cle. ꝛ mu. tua. Et talis iterim nō debet i officijs euitari. Utrū aūt sit audien da missa vel officium clerici forni catoris. tenēduz est quod dr̄ s. cle ricus 3. §. 2. A. Et ibi latius de hoc in additione. B. Et. j. ordinatus. 1. §. 3.

¶ Que pena clerici i sacro ordine q aliquā ducit i vxorē? Debet p̄ua ri ordine ꝛ beneficio eccl'iastico. ꝛ mulier si erat libera debet redigi i seruitutē eccl'ie dis. 32. eos q. si ācil la debet vendi dis. 81. qdā clerici ꝛ filij ide nati redigunt i s̄uitutem ec clesie. 15. q. vlt. c. multe. Item talis cleric⁹ ē excōicatus ipo facto. vt s̄ excōicatio. 1. §. 4. v̄. 7. Et nō q̄ qn̄ clericus i sacris sepat ab ea quam duxit i vxorē. debet eā abiurare. s. q̄ de cetero nō accedet ad eaz nec comedet nec bibet cum illa. nec in eadē domo manebit nec i alio lo co nisi tā publico q̄ mala suspicio esse nō possit nec loq̄tur cū ea nisi corā idoneis testib⁹ ꝛ certa nec̄cita te. A. ꝛ in ecclia vel i alio publico loco. vt in sū. ꝯ. li. 3. titulo. 30. q. 13. vbi h nōnt s̄m Ray. B. 35. q. 6. ab isto die. ex̄ qui cle. vel vo. ex litera rū. tn̄ si clericus habet suspectus q̄ forsitan iuramntum nō s̄uaret. non debet exigi sed per sententiaz iter dicti vel suspensionis vel aliorum h⁹mōi est ꝯpescendus. ex̄ de coha. cle. ꝛ mu. clericos. A. Idem i dc̄a q. 13. in sū. ꝯ. s̄m Ray. ꝛ Host. q ēt addit q̄ non est aliquid iniungen dum alicui p iuramentum de cui⁹ transgressione verisimiliter timet. Ibi etiam dr̄ s̄m Ray. q̄ si ducta esset ancilla ꝛ filij sui paruuli. non venderetur sed retruderetur i mo nasterio ne propter eius absētiam filij eius pereant dis. 34. fraternita tis. subiungens. Uel itellige illud. c. q̄ nō ꝯtraxit cū ea matrimonia liter. B. De materia fornicatiōis plurima habes. j. luxuria.

Fraus et dolus alicui patrocinari non debēt. 30. q. 1. dc̄m. ex̄ de rescrip. ex tenor̄ Fraus fit legi qn̄ quod alicui ꝓhi betur vna via. vult sibi licē p aliaz viā. ex̄ de priuile. q̄zto. ꝛ de ꝯces. p̄ ben. ꝯstitutus. A. vel cuz qs saluis v̄bis legis sententiaz eius circum uenit. ff. de legi. l. cōtra legem. ꝛ di cto. c. q̄rto. B. Ad fraudē pertine re possunt que habentur. s̄. dol⁹. ꝛ s̄. astutia.

Frigiditas quō ipe diat matrimoniū. vide. j. ipe dimētum. 15. quasi p totum

Funus De expensis funeris. j. he reditas. §. 6. ꝛ. j. sepultura. 1. §. 7. ꝛ. j. restitutio. 2. §. 5. Item de iiuriā tibus funeri vl' moribundo. j. sepl' tura. 1. §. 8.

Furtum est contrac tatio rei alie ne mobilis ꝛ corporalis frau dulosa iuito dn̄o lucrifaciendi gra tia siue ip̄ius rei siue etiā vsus pos sessionis vt. ff. eo l. 1. A. Ista fu it diffinitio Ray. que ꝛ ponit i sū. ꝯ. li. 2. ti. 6. q. 1. B. Contractatō po nitur in predicta diffinitione quia

sine ea non est furtum etiam si iter-
ueniat voluntas vel vbum. A. Fac.
ff. eo. l. i. §. i. B. tñ p solam volun-
tatem erit trásgressio alterius pre-
cepti. s. illius. Non ꝯcupisces rez
ꝓximi tui. Rei aliene ponit i diffi-
nitione qꝛ in re ꝓpria non ꝯmittit
furtū. Intellige nisi ali⁹ habeat i re
illa aliqđ ius puta ille cui res erat
pignorata vel ꝯmodata. A. ꝛ fecit
in ea vtiles expésas. vt pꝫ i iurib⁹.
j. allatis. B. ff. eo. si res. §. i. ꝛ. l. si
is qui rem. i prin. A. Immo poti⁹
in fin. B. Idem Tho. sa se. q. 71.
Mobilis ꝛ corporalis dꝛ qꝛ in re
bus imobilibus. vt i agro vel i cor
poralibus vt sūt actiones ꝛ seruitu-
tes nō ꝯmittitur furtū eo ꝙ talia ñ
possunt ꝯctari. A. ff. eo. le. vum. i.
B. Fraudulosa dꝛ ꝙ si aliquis cre
debat rem esse suam que non erat
vel si erat sua credebat ꝙ etiaꝫ ab
eo qui habebat ibi ius posset acci-
pere. non ꝯmittit furtum lꝫ alias te
neatur. A. videlꝫ quia ꝑdit ius qđ
habebat in re. ꝛ si nō habebat ius
aliqđ ꝯdemnabitur ad restitutōeꝫ
rei. ꝛ insuper ad estimationeꝫ illi⁹
ex eo ꝙ voluit ius sibi facere. vt in
tex. de quo statim. B. in Insti. de
vi. bo. rap. §. qꝛ tamen. ꝛ. §. se. In-
uito dño. qꝛ si credit dñꝫ permissu
rū ꝛ subest iusta causa credédi nō
tenet. Secus si nō subest. ff. eo. si is
qui ré. A. In dubio. n. presumitur
dñs inuitus. ff. eo. l. qui vas. §. ve-
tare. B. Et dꝛ dñs iuitus etiam si
videat reꝫ auferri ꝙuis nō ꝯtradi
cat. ff. eo. l. pli. A. Ibi videtur col-
ligi ꝙ hoc verum é qñ rōne timo
ris vel etiā verecūdie nō ꝯdixit. al'
non ꝯdicendo cum potuerit vide
tur ꝯsentire. ar. c. error. 83. dis. ꝛ. c
ꝯsentire. B. Si autem putauit fa-
cere inuito dño ꝛ tñ dñs vult. furtū
quidem facit ꝙtū ad itentioneꝫ. sꝫ
ñ tenetur ad restitutōnem nec dñs
pōt petere obstante sibi sua volūta
te. ff. eo. iter oés. §. pli. A. Hoc fal
lit in. l. si quis suo. C. de furtis vt
ꝑsuadés seruo vt tollat rem a dño
ꝛ seruus tollit eā dño etiam ꝑmit
téte cui prius denūciauit tenet fur
ti ꝛ serui corrupti. B. Lucri facié
di gra. qꝛ si qs alienā ancillam ra
puerit ñ causa lucri sed libidinis ñ
ꝯmittit furtū. ff. eo. verum. A. 2. al'
icipit certum. B. Ipsius rei vsus
possessionis ve. qꝛ nō solū ꝯmittit
furtū q rei dominiū vult sibi lucra
ri. sed etiā qui vult in re ipa lucra
ri vsum ꝛ possessioné. dis. 50. q sa
crū. ff. eo. qui iumenta.

¶ Quot sunt spés furti. R. Due.
Nā aliud é manifestū. s. illud in q
fur. deꝑhendit prius ꝙ veniat ad
locū destinatū. A. siue deꝑhendat
ab eo cui⁹ res é siue ab alio. ff. eo.
l. 3. B. Aliud nō manifestū cū quo
fur non deꝑhendit. ff. eo. l. 2. ꝛ. 3.
Itē nota ꝙ quedā remanét i noie
generali qdā i spāli. veluti sacrile
giū qđ é furtū rei sacre. A. seu etiā
nō sacre. sed de loco sacro siue ét
de ecclia. vt i. c. qd ergo. de quo. j
B. Peculatus qđ é furtū de re pu
blica. 23. q. 4. qd ergo. Abigeatus
qñ qs dispergit gregé ꝛ ide furat.
A. ff. de abigeis. l. i. §. i. B. Plagi
um qđ dꝛ furtū hois. s. qñ scienter
qs liberꝝ hoiem vendit vel emit. ff
de plag. l. i. ꝛ. 4. Et eodé modo si
alienū seruum sollicitauerit vl' aspō
tauerit. A. i. ad aliā regioneꝫ furti
ue duxerit. C. de plag. l. i. ꝛ nōtur
i sū. ꝯ. li. 2. ti. 6. q. 2.

B

2 ¶ Que pena furti? R. Pena furti variatur s3 quod varie de ipso agitur Nam et si agatur criminaliter.i.ad penam crim.non est pp hoc fur suspendendus aut demembrandus s3 alit puniendus vide l3 vt fustigetur vel exulet l'alio modo put iudici videbitur. et hoc simplici fure.s.qui occulte et sine armis deliquit C.eo.Aute.sed nouo iure.A.S3 hodie in multis locis etiam simplex fur suspenditur de consuetudine.sm gl.Rai. et dicit.Al.quod hanc consuetudinem facit rationabilem necessitas pacis cois et frequens incorrigibilitas experta hominum malitie hominum.vt in sum.con.e.ti.q.5.B.Si aut plus est quam fur vt quia cum armis vel etiam sine armis violenter aggreditur in domibus vel in itinere vel in mari.tunc acrius procedetur contra eum.ff.de pe.l.capitalium.§.crassatores.et.§.famosos.Item si quis palam surripit et est famosus.Omnes ei tales furcis suspendunt.A.eod.§.famosos.vbi etiam dicitur quod debent suspendi in loco delicti.B.Quod si non est famosus punitur ea pena de qua dicitur.j.raptor.i.§.i.Quidam etiam talium sm leges quando quis licite absque iudice occiduntur.vt.j.homicidium.i.§.2.ex de homi.si perfodiens si vero agatur ciuiliter pena furti manifesti est quadruplum non manifesti est duplum.A.vt in Insti.de obli.que ex delic.nas.§.pena.Et ibidem.§.fi.patet quod istud duplum seu quadruplum exigitur vltra rem sublatam. Et hec pena pot peti etiam post annum.vt in Insti.de ppe.et tpali.ac.§.furti.Et si egit aliquis criminaliter poterit iterum agere ciuiliter et econuerso.C.quando ciui.acti.pju.cri.l.vnica.et.ff.eo.l.fi.Et hoc intellige in foro contentioso.sed in foro conscie quando quis sine lite vult restituere sufficit restituere simplum cum in dano.sm Tho.et Al.A.Idem in sum.con.dicit.q.3.quia nisi fuerit facta condenatio in foro pniali non debetur pena.vt notat glo.in c.fraternitas.12.q.2.B.Et quidem plura habes.j.circa restitutionem restitutio pt totum.Item specialiter de pena.j.restitutio.3.§.fi.

3 ¶ Utrum in re parua committatur furtum sicut in magna.R.Sic.quia in furto non quod ablatum est.s3 mens furantis attenditur 14.q.4.c.vlt.Et hoc intelligendum est quando voluntas est talis quod etiam maiora subtraheret vel quando ex ablatione parue rei dominus intelligitur grauari.A.p oppositam voluntatem.i.quia ei non placet.vt constat ex his que sequuntur.B.Nam sic dicit Tho.sa se.q.66.Si aliquis furtiue res minimas accipiat pro quibus homo non reputet sibi nocumentum inferri et ille qui accipit possit presumere non esse contra voluntatem domini excusatur aliter fur tum est sp peccatum mortale.quia est contra dilectionem proximi cui infert nocumentum vnde in talibus minimis si habeat quis animum furandi et inferendi nocumentum proximo est peccatum mortale vt Tho.ibidem dicit.A.vnde et furtum committi pot in vna gallina.ut in Insti.de rerum diui.§.gallinarum.Ubi etiam dicit gl.quod committitur in vno ouo.Sed et si putet quis etiam cum voluntate domini recipe ista minima.et postea constat sibi de contraria voluntate restituat quod accepit.et penitus excusatur.al'non vt i.c.peccatum de re.iur.li.6.

4 ¶ Quicumque vtitur re apud eum deposita l're ei comodata ad alium vsum vel vtitur pignore furtum committit vt dictum est.s.depositum.§.6.et.s.comodatum.§.4.et.j.pignus.§.7.

5 ¶ Quid si mulier fecit furtum siue ante matrimonium siue post et vir partici-

6

panit. aut vir fecit ꝛ vxoꝛ pticipa-
uit. nunqd licebit vxoꝛi de rebus
cōibus satisfacere. R. ꝭꝫ. x x. Ubi
ꝺ ꝯsuetudine regionis vir ꝛ vxoꝛ
cōicant sibi credita ꝛ debita ex cō
tractu uel maleficio. si res furtiua
adhuc existit i eoꝝ potestate vxoꝛ
pōt illā restituere ēt cōtradicente
marito. A. Idē ēt esset si inter eos
nō foꝛet talis cōmunio. Nā quicū
qꝫ habet rē furtiuā dꝫ illā dn̄o resti
tuere. C. e. in ciuilē. B. Si āt con-
sūpta est pōt vxoꝛ si expꝛesse vir n̄
contradicat negocia mariti geren
do ꝛ se liberando estimationē re-
stituere de cōibus bonis ꝓhibente
āt marito n̄ credo ꝙ debeat facere
huiusmodi restitutōnē cū nō hēat
administrationem rerū sed marit᷒
Si tn̄ restitueret de bonis cōibus
bona fide non credo ꝙ esset ei in-
iungenda penitentia quasi ꝓ moꝛ
tali. A. aut ꝙ peccaret moꝛtalr̄ si
hoc fiat latenter ꝛ sine alioꝝ scan
dalo. cū hic non sit fraudulenta ꝯ-
tractio nec aīo lucrandi ꝭm eundē
. x x. vt in sū. con. li. 2. ti. 6. q. 12.

6 ¶ Contra quez datur actio furti?
R. ꝭm Host. Cōtra furem etiā si i
pubes sit dūmō sit doli capax. ff. e.
. l. impuberē. Pater etiam agit cō
tra filiū suū si peculiū castrense ha
beat. alr̄ nō eēt iudiciū iter eos. ff. e.
. l. ne cum filio. Eodem mō aget fi
lius si pater ei aliqd subꝛipiat ꝺ pe
culio castrensi. A. Facit. ff. eo. si qs
vxoꝛi. §. sed ꝛ si filius. B. Itē vir
ꝯtra vxoꝛē vel ecōuerso non agit
furti matrimonio ꝯstante. sed dat̄
actio in factū. sed q ei opez tulerit
furti tenet̄. ff. eo. si qs vxoꝛi. ꝛ. C.
rerū amotaꝝ. l. 2. Itē dat̄ actio fur
ti ꝯtra eū qui dedit opē. vel ꝯsiliū
ei q furtū fecit. ff. e. si is qui. §. si tu.
A. Hoc verū si furtū secutū sit. ut i
sū. con. eo. ti. q. 15. B. Et tam ipse
qꝫ etiā q receptauit ad restitutiōez
tenet̄. vt. j. restitutō. 3. §. 2. dicit̄. A.
Et ibi patet. qꝛ qꝺ dictū ē de consi
lio obtinet etiā qn̄ ex eo verisimili
ter dānū secutū est. B. Utrū peccꝫ
q rem suā apud aliū depositā vel
etiā iniuste detentā furtim accipit.
require supra depositum. §. vl
timo.

7 ¶ Quid si qs furat̄ pp necītatem
famis vel frigoꝛis. R. Si est extre
ma necītas nō peccat. sed vtit̄ iure
suo. de ꝯse. dis. 5. discipulos. vnde
pōt occulte subtrahē. vt dic̄ Tho.
ꝭa ꝭe. q. 66. non tm̄ ꝓ se sed ēt pro
alio. Naꝫ in tali casu oīa sunt coīa
dis. 47. sicut hi. Qꝺ si non sit extre
ma necītas peccat quidē. sꝫ ꝓpter
necessitatē attenuat̄ peccatū. Et in
tali casu intelligit̄ penitentia q̄ im-
ponit̄. ex̄ de fur. si quis ꝑ necessita
tē. A. Idez in sū. con. eo. ti. q. 8. ꝭꝫ
Ray. ꝛ Tho. Aduertendū tamen
ꝙ lꝫ furans in extrema necessitate
n̄ peccꝫ. si tn̄ deueniat postea ad fa
cultatem puto ꝙ obliget̄ ad resti-
tutiōez. sicut ꝛ qui cessit bonis. C.
de his qui possunt ce. bonis. l. i.
ita tn̄ ꝙ nō teneat̄ nisi in quātū face
re pōt. ff. de cessi. bo. l. 3. Et in hoc
vel simili casu intelligit̄ facere pos
se deducto ne egeat. ff. de re. indi. i
condemnatōe. Aliqui tn̄ dicunt ꝙ
furāti᷒ etiā in extrema necessitate si
rem n̄ restituat dꝫ imponi ꝙ peni-
teat per tres ebdomadas dicto. c.
si quis per necessitatē. Sed illꝺ. c.
nō intelligitur in extrema necessi-
tate ꝭm Tho. ꝭa ꝭe. q. 66. arti. 7. ꝛ
ꝭm Ray. in titu. de furtis. §. Item

quid si aliqs furat. ꝛ ꝺm Inno. ꝛ gl. in dicto. c. si qs ꝛ. ś. patuit. Sz nquātū dicit ibi glo. ꝙ intelligit i necessitate non magna. dz intelligi respectu necessitatis extreme. sz bene al' magna. qꝛ vt ibi patet fur nō cogit ꝑcise restituere. sz vel penitē-tiā agere vel restituere. vnde dicit ibi. Si reddiderit nō cogatur ieiunare. qđ nō cōcederet ꝑ necessitate parua. al nullus cogeret mēdicare. Sed ꝛ iste si deueniat ad facultatez tenet ꝑcise restituere. sic ꝛ de furāte in extrema nec̄itate dictū est Et sil'iter si fuerit furat⁹ extn̄ti in tā-ta nec̄itate sic ꝛ ipse. qꝛ in pari causa potioꝛ dz eē cōditio possidētis. ff. de cōdi. ob tur. cām. l. si ob turpez. §. porro. ꝛ maxime dn̄i. Al' furās in nec̄itate ēt nō extrema. sz mag̃ n̄ cogit ꝑcise restituē. dcō. c. si qs. Et qꝛ nō ē determinatū: q̄liter intelligatur illa nec̄itas mag̃. relinqtur arbitrio boni iudicis. ex̄ de off. dle. de causa. B. De restitutiōe facienda vide. ĩ. restitutio per totum.

¶ Quid si quis furet xp̄iāos detē-tos a paganis vt eos liberet? R. ꝺz Ray. ꝛ Host. Si ē temp⁹ guerre i nullo tenet. 23. q. 2. dn̄s. ꝛ. q. 8. vt ꝑdem. Si vō est tps treuge tenet ipi pagano restituere non hoium ꝑꝑ ꝑiculū aie sz estimationē. Siliter ꝛ tenetur ď alijs ablatis. ar. 23. q. 1. noli. A. Hoc ēt casu dicit Ray. Credo ipsū furantē nullo mō peccasse q̄tum ad hoiem quē furat⁹ ē si rectā habuit intentionē. imo potius meruisse dūmō al' satisfaciat vt in sū. con. eo. ti. q. 9. Ego vō puto ꝙ ēt ad nullā satisfactionē tenea qn̄ paganus xp̄ianū iniuste detinebat qđ ē regulare. vt in rubrica. C. ne xp̄ianū mācipiū hereticus vel pa-gan⁹ vel iude⁹ habeat vel posside-at ꝛ in. l. vna ibi posita. ꝛ. 54. dist. mancipia. B. Si m̄ pagani cōpu-lerāt eū ad circūcisionē. vel idola-triā. vel aliqđ moꝛtale pctm̄. tunc ille penitus liber factus est. ꝛ sic furās eū nō peccat sz meretuꝛ. ar. di. 54. nulla. A. Idē in dcā. q. 9. B

¶ Nūqd xp̄iano q detinet a sarraceno liceat furari ei? R. ꝺm Host. Si iste xp̄ian⁹ dū esset treuga frangeret eam ꝛ sic erat in culpa ꝛ fuit capt⁹. nec ei iminet ꝑiculū nec̄itatis nō licet furari. sed tenet ad restitu-tionē. Nā talis iuste detinebat. A. Sed nō pꝛo seruo. ut pz ex dictis. s. § pximo. B. Si āt iniuste detinebat. utqꝛ tpre belli captus est uel i-mineat necessitas. non tenet ad re-stitutionē. A. cū talem teneat sara-cenus pascere. vt in sū. con. co. tit. q. xi. B. Utrum liceat furari ab vsurario vt elemosyna detur. hēs. s. elemosyna. 1. §. 9.

Loria uana

Utꝝ appetitus inanis gloꝛie sit moꝛtale peccatum. R. ꝺz Tho. ꝺa ꝺe. q. 132. Pōt eē moꝛtali dupliciter p° mō rōne materie. puta cū aliquis gloriatur de aliquo falso qđ ꝯtrariat dine reuerē ie. A. sicut Ezech. 28. ꝯtra ꝑncipē tyri dr̄. Eleuatū ē coꝛ tuū. ꝛ dixisti deus ego sū. B. vel cū quis bonū tpale de q̊ glia ꝑfert deo. A. Hoc āt fit cum circa illud plus actendit q̃z erga deū vel dina qꝛ illud dr̄ qs ꝑferre circa qđ plus laboꝛat vt dr̄ p Greg. 47. dis. oēs B. seu cū qs ꝑfert testimoniū hōi-nū testimonio dei. A. videlz cū qs verecūdat cōfiteri seu sequi quod

de⁹ p sacrā scripturā docet pp ꝯtrariam opinionē hoīum ꝯ quos dicit Luc. 9. Qui me erubuerit ꝫ sermones meos. hūc filius hominis erubescet cū venerit in maiestate sua ꝫ pris ꝫ sanctoꝝ angeloꝝ. B. 2ᵒ mō ex pte ipsius gloriantꝭ q intentiōes suā refert ad gloriā tanq̄ ad vltimū finē ad quē ordinat ēt uirtutis opa ꝫ ꝓ quo ñ ptermittit etiā q̄ sūt cōtra deū. His ergo modis ē mortale aliter. non. A. Obscurū ē h. Ad cui⁹ intelligētiā sciēdū q̄ sub gnāli diffinitione pōt dici q̄ vana glia ē inutilis delectatio. Uanū. n. idē est qd inutile. 1. Reg. 12. ibi Nolite declinare post vana ꝫ c. Et gliari sepe capit in scriptura ꝓ delectari Jer. 9. ibi. Nō gliet sapiens ꝫ c. Et ad Gal. vlt. Mihi āt absit gloriari nisi in cruce ꝫ c. Et ista inutilis delectatio aliqñ est simplex ꝫ aliqñ nō simplex. Simplex est qñ venit sine appetitu honoris. Et hoc casu aut talis delectatio est sup eo qd ē mortale. aut nō. prio casu absq; dubio ē peccatū mortale. q2 consensus ñ solū in actū mortalis. s3 ēt i solā delectatōem est mortale. ut nōt Tho. sa se. q. 154. arti. 4. 2. casu nō deest peccatū. Nā quodlibet vanū appetere vitiosū est. ps. 4. Ut qd diligit vanitatem ꝫ nōt Tho. sa se. q. 132. arti. 1. Non puto tñ q̄ sit mortale. nisi interueniat magna libido siue mentꝭ relaxatio. Nā ut notat Bonauentura sup. 4ᵒ sniaꝝ di. 16. peccatū venialē p magnā libidinē3 fit mortale. Nō simplex ē qñ venit cū appetitu honoris seu reuerētie. ꝫ h casu si ꝓcedit ex quodā mētis subreptōe vel maxia ꝓnitate cōcupiscētie ē veniale. q2 ut dic̄ Beda sup epla Jac. ꝫ. 2ᵒ. di. §. criminis q̄ ex humana ifirmitate ꝯmutunt venialia sūt. Et ex subreptōe seu maxia ꝓnitate ꝯcupiscētie vi ilit ꝓcedit vana glia cū ē sup re pua. tūc enim vis sit deliberat⁹ ꝯsensus rōis nō adest delectatōi rei puc. Pōt tñ erga rē puā deliberat⁹ ꝯsens⁹ adesse cū malicia. ꝫ tunc ñ erit subreptio nec̄ seu ꝓnitas ꝯcupie. s3 malicia nec̄. Nec refert q̄ sit sr re pua. q2 de⁹ cor respicit ñ manu3. 14. q. 5. si qd. Et fac qd dcm̄ est. s. furtū. §. 3. Procedit ēt vana glia ex mag ꝯcupie ꝓnitate sup re mag. ut qñ sup illa defert hōi ñ q̄sit⁹ honor. Difficile. n. ē tc. ꝫ si rō ñ ꝯsentiat aliq̄tenus nō delectari. Uñ sup illud. 1. ad Thessal. 2. Nō qi hōibus placētes s3 deo dic̄ gl. Aug. Et si cuicūq; facile ē laudē ñ cape dū negat difficile tñ ē ea nō delectari dū offertur Si vo vana glia cū appetitu honoris ꝓprij seu reuerētie ñ veniat ex dicta subreptōe seu ꝓnitate. s3 ex deliberato ꝯsensu. vr mortale. Nā h casu ē appetit⁹ ꝓprie excellētie. q appetit⁹ ē spēs supbie. vt p3. 2. sētētiaꝝ di. 42. c. ex supbia. vbi dr q̄ supbia ē amor ꝓprie excellētie. ꝫ tō istud aliqñ vocat inanis glia pp inutilē delectationē quā ꝯtinet. Uñ omel. 24. dic̄ Greg⁹. Nemo qppe vestimēta precipua nisi ob inanem gloriā q̄rit v3 ꝫ honorabilior ceteris eē videat. Aliqñ vo pp amorē ꝓprie excellentie vocatur elatō seu supbia. 21. q. 4. ois. ibi. Omne qppe qd nō ꝓpter necītatē suā ꝫ c. Supbia vo cum venerit ex deliberato ꝯsensu peccatū est mortale. vt notat Tho. sa se. q. 162. arti. 5. Sic ergo vana glia hoc casu que ex sr

bia ē. pcm̄ ē mortale. ⁊ etiā graue qꝛ vi ꝓcedere a radice īfidelitatis Vn̄ Aug. 5. de ciui. dei. c. 14. dicit Tā ē h̄ uitium inimicū pie fidei si maior i corde sit cupiditas glie q̄ꝫ dei timor uel amor. ut dn̄s diceret Joh. 5. Qūo potestꝭ credē gloriā ab iuicē expectātes ⁊ gl'iā q̄ a so lo deo ē n̄ q̄rētes. Maior vr̄ esse cupiditas glie q̄ꝫ dei timor l' amor qn̄ huic glie qs ex deliberato ꝯsē su adheret. qꝛ dn̄s hoc ꝓhibꝫ Jere. 9. ibi. Nō glietur sapiens ⁊c̄. ⁊ Math. 5. ibi. Attēdite ne iusticiaꝫ vr̄aꝫ ⁊c̄. Et iō ꝯ̄faciēdo vi illi glie p̄ dilectōꝫ adherē. ⁊ a diua recedē caritate. Greg. omel'. 23. Qui adh̄ p̄ illicita desideria desuit deū pro fecto n̄ diligit. qꝛ ei i sua uolūtate ꝯ̄dicit. Et eadē rōe p̄ hūc ꝯsensuꝫ vi abiect⁹ dei timor. Eccl. 2. Qui ti mēt dn̄m igrēt q̄ bn̄placita sūt illi Et tāto erit grauı⁹ hoc pcm̄ q̄ꝫto fuerit sup̄ re uitiosa. ꝑus. 51. Quid gl'iaris i malicia. ſꝫ Nico. de lyra qi dicat. pessima ē ista glia qꝛ ꝓꝓe est illoꝝ q̄ peccāt ex certa malicia ⁊ habitu. Signū. n. habit⁹ gn̄ati ē delectatio i ope. ut dr̄. 2o ethicoꝝ ꝓpter qd̄ dr̄ ꝓv̄. 2o Letāt cū male fecerint ⁊c̄. Et ad p̄dicta facit q̄ ponit Alex. de ales sup̄ . 2o sniarū ubi dicit. Jnanis glia aliqn̄ ē mortale. aliqn̄ ueniale. Nā inanis glia qn̄qꝫ ꝓcedit ex subreptōe. qn̄ꝫ ex deliberatōe. Et iterū aliqn̄ ē circa res q̄ iducūt maximā ꝑnitatē. ⁊ ali qn̄ n̄ circa h⁹mōi res. Venialis g° dicet cū ē p̄p̄ subreptōꝫ. uel ꝓpter maximā ꝯcupiscētie ꝑuitatē. Jnnuit g° doctor iste. qd̄ extra exp̄s sos casus uana glia sit mortale. qꝛ cū aliqd ō uno negat. ꝯ̄n̄t de alic ꝯcedit. 25. dis. q̄lis. Et clari⁹ colligitur ex p̄dictꝭ. Et ſm hoc pōt itelligi qd̄ dicit Tho. ꝭa ſe. q. 132. ar. 3. uidelicꝫ qd̄ si amor humane glie q̄ꝫuis sit ianis nō repugnat caritati. neqꝫ quo ad id de q̄ ē glia. neqꝫ quātū ad itentōꝫ gloriā q̄rētis. nō est pcm̄ mortale sed ueniale. Et illud quod̄ dicit Tho. ꝭa ſe. q. 169. ar. 2. uidelicꝫ qd̄ si mulier ornat se ex q̄dā leuitate uel etiā uanitate ꝓpter iactantiā quādā. nō sp̄ ē pcm̄ mortale. sed aliqn̄ ueniale.

Radus ꝯsanguinitaꝭ

Radus ꝯsanguinitaꝭ q̄uo ōbeat ꝯputari. ⁊ q̄uo ipediat mr̄imoniū regre j. ipedim̄tū. 5. De affinitate. j. ipedimentum. 14.

Uerra

Uerra q̄uo ⁊ qn̄ sit licita ul' illicita. de hac mā hēs. s̄. bellū p̄ totū

Ula.

Ula. vtrū sit peccatū mortale. q̄ ° ſꝫ Tho. ꝭa ſe. q. 148. Dicēdū qd̄ si delectatōi gule iħereat hō tā q̄ꝫ fini ꝓpter quē deū ꝯtēnit paratus ꝯtra dei p̄cepta ageř ut delectationes h⁹mōi asseq̄t. sic est pcm̄ mortale. Si v̄o i gula sit iordinato ſꝫ ea q̄ sunt ad fineꝫ. utpote qꝛ nimis ꝯcupiscit delectatōes ciboꝝ sꝫ nō p̄p̄ hoc faceret aliqd ꝯ̄ legeꝫ dei. sic ē ueniale. A. Hoc dcm̄ minus clarū est. sꝫ clari⁹ ponet i. §. se. sup̄ spēb⁹ ei⁹. Sed hic sciendū est ſm Tho. ꝭa ſe. q. 148. ar. 4. ⁊ i sū. cō. li. 3. ti. 4. q. 7. qd̄ gula est iordinata comedendi ꝯcupiscentia. Ul' ꝓut ponit i sūma de uitijs. gula ē iordinatus amor ſm gustū. Et sic etiā icludit ebrietateꝫ. B

¶ Qd̄ sūt spēs gule. R. secunduꝫ

Ino. vbi. s. Greg. 20. li. moral. po nit. 5. spés q̄ nõnt h̄ vsu. Prope laute nimis ardēt studiose. A. h̄ dcm̄ Greg. positū ē de 9se. dis. 5. gnqȝ mõis. B. Prope. i. qñ qs p̄ uenit horā debitā. L aute. qñ q̄rit cibos p̄ciosos. Nis. qñ excedit in q̄titate. Ardēt. ut qr ñ seruat mõȝ debitū. sȝ trāsgredit ex desiderio edendi. Studiose. qr q̄rit cibos ni mis accurate p̄patos. A. De his spēb9 ⁊ q̄le pcm̄ i eis 9sistat. lanus dī i sū. 9. eo. ti. q. 8. Vñ quo ad pri mā spēȝ sciendū est ut ibi nõt. q̄ si hora p̄ueniat ex aliq̄ necitate ifir-mitatꝭ. l' itineris. uel alic9 h9 mõi n l' lū est pcm̄. ⁊ etiā qñ voluptas est i cā adhuc ñ est pcm̄ mortale nisi il-le cibi appetit9 sit adeo imodera-t9 q̄ hõ ipȝ seq̄ret etiā si esset 9 p̄ ceptū dinū. l' si iduceret ad soluen dū ieiuniū sub p̄cepto ab ecclia in stitutū. l' si pp h̄ faceret aliq̄s frau-deȝ p̄cepto. sic faciūt illi q mane i-cipientes 9trahūt mēsā usȝ ad ues-pā tpe ieiunij. Glo. etiā. 25. dis. §. al' āt. sup. v. Quotiens qs alijs ie-iunātib9 ⁊c. vī asserē q̄ tpe p̄cep-ti ieiunij ex 9cupiscentia añ horā comedē sit mortale. Quo ad t̄am spēm sciendū. ut ⁊ dī in dcā. q. 8. q̄ lauta 9curatio si fiat ex necita te ifirmitatꝭ. uel p̄stine 9suetudis ñ est pcm̄. cū hoc etiā 9cedat fieri i monasterio. al' pcm̄ est pp excessū cupiditatis. sed ñ est pcm̄ mortale nisi nimis sit effrenata cupiditas q̄ subuertit rõnis iudiciū uel nisi q̄s uescat tpe ieiunij cibis illicitis sine necitate ⁊ dispensatõne. sic q cõederet carnes i q̄dragesia. Quo ad q̄rtiā speciem dicendū. ut nõt ibi deȝ. q̄ nimietas cibi ⁊ pot9 accipi tur f̄ȝ p̄portõȝ sumenꝭ cibū. qr q̄ uni essȝ pū hoc alii essȝ multū. ut dicit phs i ethic. Vñ ipātiā nõ hȝ mediū rei sȝ p̄portõis. Et sic p̄dic tū ē q̄d ebrietas q̄ p̄cedit ex electõ ne tali q̄ qs dlectatõȝ pot9 p̄ponit bono dino ⁊ bono rõis. est pcm̄ mortale. ita dico ideȝ d excessu tā to i cibo q̄d ipe silis est ebrietati. Et ab aplo vocat 9messatio. cū di cit Ro. 14. Nõ i 9messatõib9 ⁊ e-brietatib9. Quo ad q̄rtā spēȝ. ibid dī q̄d ardor ñ sig̃t q̄libȝ auiditatē ⁊ dlectatõȝ i cibo q̄ uel nullȝ est pcm̄ si est ex sola nā. uel est uenia-le pcm̄ si tali dilectatõi rõ plusquā oȝ iheret. sȝ significat igneā auidi tatē. q̄ qs p̄ponit oib9 h9 delectatõ nē. ut Esau q pp unā escā uendi-dit p̄mogenita. vñ ⁊ a bñdictõe r̄-pbat9 est. Heb. 12. Patet ergo hoc esse mortale pcm̄. Quo ad q̄ntaȝ spēȝ dī ubi. s. q̄d studiositas q̄ est pcm̄ mortale. est studiositas diui-tis epulonis. q epulabat quotidie splendide. qñ. s. ani9 tot9 ipleat cir ca appatū ciboꝝ qr studiū est vehe mens applicatio ai ad aliq̄d. ut di cit. Tulli9 i rethorica. põt tñ q̄nqȝ eē pcm̄ ueniale l' etiā nullū pcm̄. s cū h̄ req̄rit ifirmitas. uel 9suetu-do uel hõestas alic9. Põt. n. rex i appatu ciboꝝ excellere rusticū si-cut i alijs sine pcõ. B

Quid si q̄s sumat potū uel cibū nociuū. R. Si q̄dē h̄ faciat ut sibi nocumētū inferat seu mortem non peccat i gula. sȝ alit grauit peccat i odio sui p̄prij corpis. Si v̄o ex nimio appetitu. i gula pecat. ⁊ ma gis si sciat nociuū q̄ si ig9ret. A. Et f̄ȝ Inno. ⁊ i sū. con. li. 2. ti. 1. q. 39. si q̄s ñ crederet mortifeꝝ cibū

seu potius. l3 crederet ifirmitatez ex illo roborari. ñ peccaret mortalr l'ad minº ñ ita gñit. Pōt. n. hº fieri ppatio gñuor3 afflictōis q̄lis ē afflictio sitis. ad minº gñē q̄lis ē afflictio febris. Qd h cāu ñ peccaretur mortalr. pōt itelligi qñ nocumētu3 foret puū. Al'cū ñ pū offenderet caritatē q̄ tenet dilīgē corpus suū ut a deo seruiat. ut ibidē dī b3 eū. Inno. ñ uidet a mortal posse excusari. Jō pº illa v̄ba. nō peccaret mortal'. subiūxit. Inno. ul'ad minus ñ ita grauit sic̄ supior uidel3 q̄ sumit rē mortiferā. Seq̄t i d. q. 39. De seruitoribº aūt ⁊ ministris dicēdū vī q̄ peccāt si dāt aliq̄ nociuū ifirmo ex certa scia uel iprobabili ignorātia. In sanitate āt. dicimº. qd ñ tenet aliq̄s uiuē medicinalr. q: oīa sūt sana sanis. S3 ⁊ tūc si sciēt accipet sine cā aliqd nociuū vnde mors ei eueniret. uel infirmitas q̄ subtrahēt eū a seruitio dei. dicimº q̄ peccat. Cū Inno. ⁊. hosti. Et itellige q̄ casu q̄s peccaret uel uenialr l'mortalr b̄m nocuūti q̄ntitatē. ut postēsū ē. B.

¶ Ultimo nō quod de cibis dicit Aug. Diligent igr attēdēdū ē. qd loco ⁊ tpi ⁊ psonis pueniat. ne temere flagitia rep̄hēdamº. Fieri. n pōt ut sine aliq̄ uitio cupidinis ul' uoracitat̄ p̄ciosissimo cibo sapiēs utat. insipiens āt fetidissima gule flāma i uilissimū olus ardescat. ⁊ sanius q̄s maluerit more dñi pisce uesci q̄3 lenticula more. Esau. aut ordeo more iumētorū. dis. 4i. q̄sq̄s Que reqrēda sūt i puiuijs clico3 uide supra cleric̄. i. §. 4. De gula etiam uide infra sobrietas. ⁊ sup̄ ebrietas.

Abitus

An liceat clicis hitū trāsformar. uid. s. clicº. i §. 2. Et an liceat rligios. uid. s. apostasia. 4. §. i. A. In toto illo. c. ñ vī d rligiosis aliqd dici. B. ⁊ apostasia. 5. §. i. ⁊ fi. A. Nec ibi iste casus tangi uidetur. B.

Ebetudo sensus.

Hoc uitiū b3 Greg. i3. moral' orit ex gula. Et b3 Tho. 2a 2e. q. i5. h3 rōnē pc̄i iquātū ē volūtaria. ut p3 i eo q ē ita affectus circa corpalia qd de spūalibus subtiliter discutē fastidit uel negligit.

Ereditas

diuidit i. i2. ptes q̄ appellāt. i2. uncie. ⁊ h3 ista noīa. Sextās. i. sexta ps hēditat̄. s due uncie. Quadrās. i. q̄rta ps s. tres uncie. Triēs. i. tertia. ps. s. q̄tuor uncie. Quicūs. i. qnq3 uncie. semis. i. dimidietas hēditat̄. i. sex uncie. Septūs. i. septē uncie. Bes. i. octo uncie. Dodrās. i. nouē uncie Dextrans. i. decem uncie. Deuns idest undecim. uncie. Appellatōe v̄o assis l'ponderis. i2. uncie ptinēt Hec i Insti. de h̄rdi. isti. §. herditas. A. Ibi p̄dicta uocabula ponūtur ⁊ dī q̄ tota h̄rditas uocat assis sed de pondere nil dicitur. B

¶ Bona d̄fūcto3 ad h̄rdes duo l uunt. ēt illorū q dānati fuerit. C. d bo. dā. Auten. bona. A. Et ibi p3 q̄ h̄ue3 ē q̄ ad ascendētes ⁊ dscēdētes. Ex latē v̄o usq3 ad tertium gradū. Et subdit. Uxores v̄o co3 dotē ⁊ donatō3 añ nuptias rcipiant. Si v̄o sint sine dote accipiant ptē legibº diffinitā siue filios habeant. siue ñ. dicē glo. i. quātū ex mor

lucrarent. Seq̄t. Si neminē ꝑdi-
ctoꝝ habeāt q̄ deliquūt. eoꝝ bōa
fisco sociāt. B. i trib⁹ tñ cāib⁹ filij
ēt excludūt ab hr̄ditate p̄ris. p°. q
dē si pr̄ fuit hr̄tic⁹. qꝛ bona hereti-
coꝝ sūt ip̄o iure ꝯfiscata. ex̄ de he
reticis. cū f3. li. 6. 2°. si cōmisit cri-
mē lese maiestatꝭ. 6. q. i. si q̄s. 3°. si
erat p̄ron⁹. uel habebat aliq̄d ius
siue feudū i eccl'ia q̄d deberet trāsi
re ad filios. ⁊ ip̄e iterfecē uel muti-
lauit rectorē uel clicū ill⁹ ecclie ꝑ-
dit oē ius ⁊ oēm dignitatē quā in
ea hēbat. ⁊ nihil ꝑuenit ad filios
ex̄ de pe. i q̄b⁹ dā. A. Ibi dicit In
no. In sacri ꝯcilij approbatōe sta
tuim⁹. q̄ten⁹ si p̄roni. ul' aduocati.
aut feudatarij. seu uicedn̄i. ⁊ alij
bn̄ficiati alic⁹ eccl'ie. ꝑ se uel ꝑ ali-
os occidere ul' mutilare rectorem
uel clicū alium ip̄i⁹ ecclie ausu te-
merario ꝑsūpserint. p̄roni ius p̄ro
natus. aduocati aduocatiā feuda
tarij feudū. uicedn̄i uicedn̄atu3 ⁊
bn̄ficiati bn̄ficiū. ꝑr̄s⁹ amittāt. dicit
glo. ⁊ deuoluāt ad eccliā3 cui fcā
ē iiuria. Sequit. Et ne minus uin
dicte q̄3 excessus memoria ꝓroge
tur. nō solū de ꝑmissis nihil ꝑue-
niat ad hr̄des. sed ēt usq3 ad quar
tā generatione3 posteritatꝭ talium
i clericoꝝ collegiū nullatenus ad
mittātur. nec i domib⁹ regularibus
alicuius prelationis assequāt ho-
norem. nisi cum eis fuerit dispen-
satum. glo. ait. Cum nō ꝺtermine
tur a quo possit dispensari. dicit
Ioh. ꝙ ep̄s pōt dispēsare ex q̄ pa
pa sp̄alit sibi nō retinuit absolutō
nē. ar. de sen. exco. nuꝑ. Et subdit.
Honestu3 esset ꝙ nullus ep̄s sine
l̄nia pape dispēsaret cū talib⁹ ad ti
morē alioꝝ. B. P̄nt q̄3 filij per

patrē exheredari certis ex cāis q̄
habent i Auten. ut cū. de ap. cog.
§. causas. ⁊ nō. ex̄ de iureiurā. q̄n
tauallis. A. Ibi glo. notans cās
exp̄ssas in allato. §. causas coll'. 8.
dicit. Si filius manus parentibus
intulerit. si grauē iniuriā eis fece-
rit. si eos criminaliter accusauerit
de cā que nō sit aduersus pricipē
uel rē publicā. si cū maleficis con
uersat. si malefic⁹ efficiatur si ui-
te parētū fuerit insidiatus. si uxo-
ri uel concubine eius se imiscuerit
si ex ꝺlatiōe filij g̃uia dispēdia pa
rentes sustinuerit. si ꝓ ꝑsona ul' de
bito ei⁹ inq̄3tū potuit fideiuber' no
luit. ut ex h̄ parētes liberēt ab iclu
sione. ⁊ filij reḡsiti a parētib⁹ fide
iubere noluīt. ut p3 i. d. §. cās. Seq
tur i glo. Et h̄ ad filios masculos
tm̄ ꝑtinet. s. de ista fideiussione ut
in eo. §. cās. Seq̄t. Si ꝓhibuit eos
facere testamētū. si ꝯ uoluntatem
ꝑentū. imo ēt p̄ter uoluntatē ut in
eo. §. seq̄t. iter arenarios aut mios
ꝑseuerauerit cū pr̄ nō fuerit illius
ꝓfessionis. si filie luxuriosā uitam
egerit cū ꝑētes uellent eā ꝓ posse
dotare. ⁊ nō neglixerint eā mari-
tare usq3 ad. 25. annū. Añ. n. hanc
etatē si fornicata fuerit uel sine cō-
sensu ꝑentū se maritauerit uel etiā
p⁹ dictā etatē suo se ꝯiūxerit ēt per
mr̄imoniū sine uolūtate ꝑentū vel
iusta cā ex hr̄datōis. ut in dcō. §.
cās. Et ibi glo. Seq̄t. Si ꝑentib⁹
furiosis debitā curam nō impēde
rit. Et hoc obtinet nō solū in filijs
s3 ēt i q̄buscūq3 alijs q ꝑn̄t ab inte
stato succedere. uel ēt q i testamen
to sūt hr̄des istituti. qꝛ ꝑdci n̄ solu3
ꝑn̄t exhr̄dari. s3 ēt a q̄cūq3 extraneo
i scriptꝭ admoneri ut eos ꝓcurare

festinēt. Si āt p⁹ h⁹ attestatōem neglexeri, ⁊ exne⁹ i sua domo furiosum susceptū sūptib⁹ suis vl' ꝓꝓis vsqꝫ i finē vite sue ꝓcurauerit. eius dꝫ hēre successiōeꝫ euacuata istitutōe ipoꝝ q̄ curā neglexerūt. ita tñ vt ceta testi capl'a i sua maneāt firmitate. d. §. cās. Ubi ēt glo. dicit. Quid si nō faciat testamētū nec aliqs exne⁹ eū ꝓcurauerit. R. Liberi vel agnati sīt hērdes. sꝫ pōt eis auferri hēditas. vt. ff. d his q. vt idig. l. 3. Uel dic q̄ i h cāu sicut ⁊ i seqn ti eis deneget hērditas ex suo dlicto. i hoc ergo vr̄ iclinari glo. ⁊ h vr̄ veꝝ pp candē rōeꝫ cū cāu seqnti d q̄ stati. Seqt̄ i glo. dci. c. quita vallis. Si pentē d carcē educē neglexerit. Gl. Intellige. i. d captiuitate siue fuerit i carcere siue ñ. vt in d. §. cās. v̄. si vnū. Ubi ēt dr̄ q̄ si p liberoꝝ negligētiā i captiuitate decesserit. illos ad successiōeꝫ ei⁹ nō patimur venire⁹ q nō festinauerint eius redēptōeꝫ citi⁹ ꝓcurare. sꝫ oībus liberis i h negligētib⁹ res vniuersas ab eodē derelictas eccl'e ciuitatis ex q̄ orit̄ applicari. iuētāio. s. sub publica attestatōe celebrando. ne qd ex ei⁹ facultatib⁹ pereat. ita vt quicqd exinde ad eccliam puenerit captiuoꝝ redēptionibus ꝓficiat. h ibi. Ideꝫ ēt vr̄ in silibus cāis. videlꝫ q̄ qñ fuerit subuentio i religs magnis nccitatib⁹ denegata subtrahat̄ negligētib⁹. ⁊ successio i pias distribuat̄ cās pp candē rōeꝫ. ff. de legi. l. ñ pñt. Ad h ēt fac ff. de his q̄b⁹. vt indi. l. 3. vbi dicit̄ q̄ idign⁹ iudicat⁹ ē successiōe mlieris a q̄ fuerat istitui⁹ q p negligentiam ⁊ culpā suā id egit vt mulier moreret̄. Dicit gl. ñ adhibēdo medicū. B. Sꝫ tñ ñ lꝫ pentib⁹ liberos l'libis pentes ab hērditate sua īpellere mōachos fcōs q̄uis dū laici fuerāt in cām igratitudis icideri. 19. q. vi. c. fi. Jō hēs. ꝟ. religio prio §. 12. q̄ icipit. Utꝝ religiosi ⁊c.

¶ Usqꝫ ad q̄tū gdū durat successio i hērditate. R n. Nō terminat̄ in quarto gradu. sicē q̄ ad ipedimētuꝫ mr̄imonij. sꝫ durat vsqꝫ ad dcimū 35. q. 5. ad sedē. A. Ibi q̄ ad successiōes ñ vr̄ fieri aliqua grad⁹ dtmiatio. s. vsqꝫ ad quē numeꝝ dtermínet̄. sꝫ potⁱ⁹ idetermiate. Et sic in ifinitū q̄usqꝫ mēoria hēi d cognatōe possit. ⁊ silr̄ ⁊ diffusi⁹ pōit i insti. d gradi. cog. p totū. Uñ ⁊ i spē. ꝯ. li. 2. ti. 5. q. 119. dr̄ q̄ admittūt̄ cognati i ifinitū. ex quo grad⁹ attinentie ꝓbat̄. Nō g⁹ aliq dicunt d dcio pōt itelligi d eo q̄ vix ē q̄ mēoria vltra extēdat̄. Et vt pꝫ i. d. c. ad sedē. mltū variat ꝯputatio respectu successiōis ⁊ mr̄imonij. Nā ī matrionio frēs sūt i prio. ⁊ filij eoꝝ in 2°. In successiōe vo frēs sūt i fo. ⁊ filij eoꝝ ad iuicē in 4°. ⁊ sic de reliqs vt ibi. B. Et q̄quō succedāt. vide. ꝟ. successio. De hērdū substōe vide. ꝟ. testm̄. fo. §. fo.

¶ Utꝝ hērdes teneāt̄ ad dbita defuncti. R. hērdes qdē fm leges nō tenētur d maleficio testatoris. nisi iqꝫtū ad eū puenit vel nisi cū testatore fuerit lis ꝯtestata. tñ fm canones ⁊ fcōꝫ ꝯsciaꝫ hērs qlibet tenet ad oīa debita siue fuerit ex ꝯtractu. siue ex maleficio. vel qī. ⁊ siue res puenerit ad hērdē siue ñ. siue lis fuerit ꝯtestata siue nō. 16. q. 6. si epm. ⁊ ex̄ de pigno. ex pñtiū. ⁊ de solu. c. i. ⁊ de vsuris tua nos. ⁊ d rap. i litteris. ⁊ de sepul. c. vlt̄. ⁊ de sen.

exco. a nobl. 2°. Hoc itellige si hr̃ ditas sufficiat. vt. j. in. §. primo dr̃ Co. i hoc oēs canoniste. A. Idez in sum. cō. eo. ti. q. 91. B.

4 ¶ Quid si herr̃ditas ñ sit sufficiēs ad oia dbita. R. scd3 Ray. Credo q i iudicio aie ēt si ñ fecit iuentari um ñ tenet nisi qn̄tū sufficit. Distin guo tñ inter legata et debita. q2 de bita tenet sine diminutōe soluere. De legatis vo si tot sunt q ñ rm̄a neat ei legitima pōt detraher suā legitimā. et iter quartā fm quos dā si fuerit istitutus heres. Idē ho sti. et vl. A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. 92. vbi ēt dr̃ q inuentariū ē scrip tura quā d3 hr̃s icboare f3 leges ifra. 30. dies a morte testatoris. vl̃ postq̄ scit se hr̃dem istitutū. et de scribere ibi oēs res defuncti sub testib9 et d3 illā pficere ifra. 60. di es vel ifra ānū si remote sunt res. et tñ ñ tenet creditorib9 vltra id qd ïuentū fuerit d hr̃ditate. Al' si non fecerit iuentariū tenebitur i solidū C. de iure deli. l. scim9. B. Et d le gitima hēs. j. legitima.

5 ¶ Quis ordo tenēd9 i soluēdo cre ditorib9 aut legatarijs. R. f3 Ray. Si creditores et legatarij siml' ve niāt. prio ē satisfaciēdū creditōib9 S3 si veniāt separati. liberatur hr̃s soluēdo p illū ordinē quo venerūt dū tñ nihil faciat dolo. Et credito res p9mō3 veniētes ñ debēt iquie tare hr̃dē nisi remāserit ei d hr̃di tate. s3 hñt ius suū saluū ɔ legatari os. S3 si heres scit vel credit siue dubitat q herr̃ditas non extēditur vltra debitā. siue fuerint ex ɔtractu siue ex maleficio vl' q i nihil d3 da re legatarijs donec satisfecerit. Et idē modus tenēdus ē in satisfaciē do pri9 creditorib9 porib9 et i iur potiorib9 d quo hēs. j. restō ro. §. 5. 4. et. 6. A. Et si hr̃s hūc ordinē mutauerit prio s. soluēdo legata rijs vel secūdarijs creditorib9 ꝑus q̄ potiorib9 ñ absoluit hr̃s i foro ɔscie nisi h faciat ignorāt r̃putās s. hr̃ditatē ad oia soluēda sufficē uel nesciens hunc esse potiorē cre ditorē f3 Al. et Host. vt in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 94. vbi ēt dicit gl. Ray. q sic priores seu potiores credito res ab alijs ꝑuenti ñ debent iquie tare hr̃ de3. ita nec illos q ab eo e merūt res quar ꝑcia i legata ul' fi deicōmissa vel alios creditores ꝑ cesserūt. vt in. l. sancim9. j. all'ata. Nā i hac. l. p3 creditorib9 potiori b9 seruat ius ɔ legatarios. et ēt cō tra alios creditores iferiores q ꝑ9 ab hr̃de accepūt. B. Et nō. q hr̃s pt̄ ducere añ oia expēsas sūeris et ēt. al' ncērias quas fec cā hr̃dita tis. vt i testō iuentario et h9. Et bre uiter qñ debita totā hr̃ditatē hau riūt. hr̃s d3 eē imunis a lucro. sic et a grauamine. C. de iure delib. l. sancim9. §. et si ꝑfatā. cū sequenti bus. Itē nō. qd l3 oblo testatoris trāseat ad hr̃dē. ñ tñ piculū piurij et h9mōi q ñ pñt excedere singula rē psonā. Idē host. et Al. A. Idez in sum. con. d. q. 94. vbi ēt in hoc ponit exēplū d fractōe voti q non transit i hr̃de3. B.

6 ¶ Quid si pl'es sint hr̃des. qūo te nent ad dbita l'legata. R. Regul' tenet qlib3 hr̃s ꝑ hr̃ditaria parte C. de acti. hr̃. l. 3. A. Poti9 est. l. 2. q icipit ꝑ hr̃ditarijs. B. Excipiū tur quiq3 cā9. prio si aliqd sit i ob ligatōe faciendi l' ñ faciēdi. tūc eni qlib3 tenet insolidū. ff. de uer. ob. i

executo͂ib⁹. §.2.vt ,si testato͂ promi
sit se aliqd op⁹ facturꝫ vel ꝓmisit p
se τ p hr̄dē n̄ fieri q̄ minus p fundū
suū ire liceat. h qlibꝫ hr̄dū isolidū
obligat. 2⁹ cāus ē si res que dꝫ re-
stitui i solidū possideat ab vno. C.
d her. acti. l. ij. τ. ff. ꝯmo. l. sꝫ mihi
§. heres. 3⁹ i alūnis legatꝫ qn̄ ꝓ vo
luntate defuncti vel iudicis vel ab
vno i solidū. vel a plib⁹ ꝓ ptib⁹ de
signatꝫ petūt. ff. de ali. leg. l. 3. 4⁹ si
testator ab vno herdū legauit cre-
ditori hr̄ditario ꝯpensandi aio. tē
ille hr̄s on⁹ sustinebit vsqꝫ ad q̄ti
tatē legati. A. videlꝫ vt hr̄s soluat
sibi itegrꝫ legatū. vel si creditor no
luerit legatū hr̄s soluat sibi d por
tione sua tātā q̄titatē ad quātaꝫ a
scēdit legatū vt in. l. que statim se-
quit. B. ff. de leg. 2. l. cū ab vno. 5.
in expēsis funeris vxoris que nō
tm̄ astringit her̄des ꝓ her̄ditarijs
portionib⁹ sꝫ ēt virꝫ ꝓ portōe que
puenit ad eū de dote vxoris. A. vt
puta si ad eū puenerūt centū. τ in
hr̄ditate ducēta sūt. ipe vir tenetur
ꝓ tertia. τ hr̄des ꝓ duabus ptib⁹
vt in. l. veluti. de qua. j. B. ff. de re
li. τ sump. fune. l. aliquotiēs. τ. l.
veluti. A. Predicti ēt cāus notan
tur in sū. con. li. 2. ti. 5. q. 95. sꝫ ray.
τ Hosti. B.

7 ¶ Quid si hr̄s ē pupillus. nunqd
pōt differri debitorꝫ solutō ptextu
pupillaris etatis. R. n̄. vt. C. de ac
ti. heredi. l. sub ptextu.

8 ¶ Pone q hr̄s vel executōes no
lūt soluē que testator in pios vsus
legauit. nec satisfacere creditorib⁹
vt dixit. qd fiet. R. p epm loci pre-
missa monitōe ad h cogēdi st. ex
de testa. tua nobis. τ. c. Jobes. ēt
si a testatore id cōtigerit iterdici.

Nā τ si defūct⁹ ꝓhibuerit ne epūs
se itromittat tal ꝓhibitō n̄ vꝫ. ut in
d. c. tua. Hr̄des quos testator tene
tur istituere. vide. j. testim̄. 2°

Eremita.

Utrū hr̄mi-
ta vita seu solitaria sit per-
fectior q̄ ꝯgregatōis religio. Rn.
sm Tho. sa se. q. 188. Uita socialꝭ
necessaria ē ad exercitiū pfectōis.
qꝛ mutuo se instruunt vbo τ exē-
plo τ correctōe q̄ ad pfectōeꝫ per
ducūt. Solitudo aūt ꝯpetit iā per
fectꝭ q alioꝝ regimie n̄ idigēt. Sic
ergo illud qd iā pfectū ē pemine
ei q ad pfectōeꝫ exercet. ita vita so
litaria si d'bite assumat preeminet
vite sociali. Si tm̄ absqꝫ exercitio
pcedenti talis vita assumat ē peri
culosissīa. nisi suppleat p dinā grā

¶ Utrꝫ rligiosi mēdicātes possint
vitā heremiticā eligere. R. pn̄t de
lnia suoꝝ maioꝝ τ cellas siue ha
bitacula in heremo siue locis vbi
non sit hoium habitatio de ꝓpin
quo pn̄t acqrere τ ēt mutare. ex d
exces. pla. cū ex eo. li. 6.

Eretic⁹.

Io cōīt
Hr̄
tic⁹ ē qui de fide falsaꝫ opi
nionē iuenit vel inuētā seqt. 24. q.
i. hec ē fides. 2. q. 3. hr̄tic⁹. imo etiā
q circa fidē dubius ē. ex eo. c. i. Et
itelligēdū ē esse dubiū eum qui de
terminate i dubietate persistit. Se
cus de illo q̄ tēptat d fide cū dolo
re cordis. Item hereticus ē ille q
male sentit de ecclesie sacramētis.
A. s. aliter sentiendo de baptismo
pctoꝝ ꝯfessiōe. eucharistia matrio
nio. τ de reliquis sacramentis q̄
predicet τ obseruet sacrosācta ro
mana ecclesia vt in. c. de quo stat

B. extra eo. ad abolendam. 3° qui male sentit circa veritatem scripture sacre. 24. q. 3. heresis. 4° qui aduersus romanam ecclesiã agit. τ eius dignitatẽ a domino traditã auferr conat dis. 22. oẽs. A. Ibi dicit q romane ecclie priuilegium ab ipo oium sũmo ecclia capite traditũ auferre conat. pculdubio i heresiz labit. B. Quãqz vero sed ñ ita ppie dicit hereticus quil ibz excõicat. 4. q. 1. Qõ ãt. Silr τ symoniac. 1. q. 1. qsqs. A. Idẽ ẽt cã nõ. in sum. con. li. 1. ti. 5. q. 1. Aduẽtẽdũ quoqz q ille dicit heretic q i dubijs ptinẽtiũ ad salutẽ non vult acqescere declaratõi dñi pape. 24 q. 1. h ẽ fides. Silr heretic ẽ q ptinaciter affirmat exercere vsuras ñ eẽ pctz. vt in cle. ex grauí. d vsur. Itẽ notañ q lz qs ex ignorãtia habeat opionẽ hrticã ñ ẽ hrtic si refert se ad itellcz ecclie. l subijcit se ei correctõi. ex d sũ. tri. τ fi. ca. dãnam ad fi. Itẽ ñ ẽ hrtic q snie sui error ñ ptinacit adhẽt. sz qrit cauta solicitudie vitatẽ. pat corrigi eũ i uenerit. 24. q. 3. dixit apls. B.

¶ Quid ppe fac hrticũ. R. fz pe. ad rõez hrtici duo pcurrũt. Unũ ẽ in rõe. s. hrsis initiũ. A. s. error erga credẽda. vt pz i sũ. con. e. ti. q. 2. vbi ponũt q in isto. §. hñtur. B alter i voluntate quõ ẽ heresis cõplementũ. vt q ptinaciter a fide d uiat. Et talis ppie dr hereticus. Con. Tho. in 4° addens q si qs errãet i his ad q explicite credeñ nõ tenet. nõ ẽ hrticus vt si qs putaret Jacob fuisse prem Abrahe τ hmõi τ cũ cognoscit h esse 9 veritatẽ fidei τ scriptur credit ei. silr τ circa ea d qbus iter doctores sũt opiniones. dõec p ecclĩã determinatũ sit ut id Tho. ponit i prima. q. 32. An excuset scolãis qui tenet opionẽ sui doctoris hẽs. ĩ. opinio.

¶ Utr heretici sint vitãdi. R. possum τ debeo eos mõere τ inducere vt ad verã fidẽ redeant. In alijs non lz eis cõicare. q excõicati sũt. 43. dis. In mãdatis. A. Clarius vr facere. ex de here. excõicanus. piuncio. c. cuz voluntate. de sen. excõ. B. Utr aũt cũ eis vl cũ alijs ifidelib sit publice disputatũ habes. ĩ. infidelis. §. 3.

¶ Offm iquisitõis hrticor pdurat post mortẽ sũmi põtificis etiã quo ad negocia nõ cepta vel que nõdũ emerserit. ex eo. ne aliq li. 6. A. Et ibi pz. q h itelligit qñ pmissio fcã ẽ a papa. B. Sz ñ pñt pcedere pira epos τ supiores. nisi in lris sit expssũ. Si tñ aliqd de eis itellixerint debẽt pape nũciare. ex eo. li. 6. iquisitores. A. Et ibi pz. q ad istã dnũciatõez tenet. B. Item nõ pñt nec debẽt se itromittere de dinatõib seu sortilegijs. A. Al'en i dz tales relinquere suis iudicibus puniẽdos. vt i. c. accusatus d quo ĩ. B. Nec de qõib vsurar. ẽt cõtra illos quib restõnez vsurar in pnia p heresi iiunxerũt. τ illi se τ sua ad hoc obligauerũt ex eo. accusatus. §. sane. τ. §. se. li. 6. A. Districte tñ tenet iqsitores procedere ptra ptinaciter affirmãtes exercere vsurã nõ esse pcĩm. vel ptra diffamatos vel suspectos d huiusmodi tãqz ptra hrticos vel diffamatos seu suspectos de hersi. vt i cle. ex graui de vsuris. B.

¶ Ptãtes seculares. A. qb cũqz officijs fugãt. vt i. c. excõicam de

q̊.j.B.debēt moneri. ⁊ ēt si neces se ē ꝯpelli ꝑ ecclīasticā cēsurā. A. s.ꝑ metropolitanū ⁊ ceteros ꝯpro uinciales ep̄os. vt ibi. B. oēs he reticos ab eccl'ia denotatos ꝺ suis ꝓuincijs exterminare. ⁊ cū de no uo q̇s eligit i ptātē ꝑpetuā seu tꝑa lē. de h̄ iurare. Et si ꝑꝑ suam negli gētiā aliqs talis dn̄s fuerit excōica tus. ⁊ n̄ satisfecerit. ī. annum dꝫ in timari pape vt ip̄e oēs vasallos e⁹ a fidelitate ip̄ius denunciet abso lutos. ⁊ t̄rā suā catholicis expōat occupandā ⁊ illū si expedire vide bit a sua dignitate deponat. ex̄ co. excōicamus. §. moneantur.

5 ¶ Archiep̄i ⁊ ep̄i q circa extirpā dos hereticos fuerint negligentes debēt deponi ⁊ alij substitui q h̄ ve lint ⁊ possint. ex̄ eo. excōicam⁹. §. si. A. Ibi dr̄ Adijcim⁹ isuꝑ vt qli bet ep̄s vl' archiep̄s. ꝑ se aut archi diaconū suum. vel alias honestas idoneasq; ꝑsonas bis aut saltē se mel i āno ꝓpriā parochiā i qua fa ma fuerit h̄ticos habitare circue at. ⁊ ibi tres pl'es boni testimonij viros vel ēt si expedire videbit to tā viciniā iurare ꝯpellat ꝙ si quis ibidē h̄ticos sciuerit. vel aliquos occulta ꝯuēticula celebrātes seu a cōi ꝯuersatiōe fideliū vita ⁊ mori bus dissidētes. eos ep̄o studeāt in dicare. ip̄e aūt ep̄s ad p̄ntiam suā ꝯuocet accusatos. q nisi se ab obie cto reatu purgauerint. vel si p⁹ pur gationē exhibitā i pristinā fuerint relapsi ꝑfidiā. canonice puniāt. si q v̇o ex eis iuramēti religionē ob stinatiōe dānabili respuētes iurat forte noluerint. ex h̄ ip̄o tāq̄ here tici reputēt. Volum⁹ igit ⁊ manda mus. ⁊ i v̇tute obie districte p̄cipi mus. vt ad h̄ efficaciter exequēda ep̄i ꝑ dioceses suas diligēter iugi lēt si canonicā voluerint effugere vltōnē. Si q̇s. n. ep̄s suꝑ expurgā do de sua diocesi heretice p̄uitatis fermēto negligēs fuerit vl' remiss⁹ cū id certis indicijs apparuerit ab ep̄ali officio deponat. ⁊ in locū ip si⁹ alt substituat idoneus q velit ⁊ possit hereticā ꝯfūdere p̄uitatē. B.

6 ¶ Sꝫ q̄liter ingrēdi sūt heretici? R. Si papa dat certā formaꝫ. illa tenēda ē. Al' p̄nt q̄ri ꝑ accusatōnē inq̇sitionē ⁊ denūciationē. Iteꝫ te nēt diocesani ꝑ se vel ꝑ alios saltē semel i anno q̄rere hereticos vbi fa ma ē eos habitare. ⁊ illos q̊s cre dūt aliqd de h̄ scire debēt ꝯpellere iurare. vt idicent si quos h̄nt suspe ctos ꝑꝑ occulta ꝯuēticula vel alia signa. ex̄ e. excōicam⁹. §. adijcim⁹ Suspect⁹ si vocat⁹ ꝯfitet. ⁊ sperat ꝺ correctiōe. pōt ei iūgi pnia salu taris si aūt negat. ⁊ tn̄ sit ifamat⁹ i dicet ei purgatio. quā si n̄ p̄stiterit excoicabit. ⁊ vsq; ad satisfactiōeꝫ ꝯdignā ab oībus euitabit. Et si ꝑ annū sic steterit. extunc velut here ticus ꝯdēnetur. vt i dicto. c. excoi camus. §. qui aūt.

7 ¶ Quali pena heretic⁹ punit? R. Quadrupli. s. excoicatiōe deposi tiōe. rex ablatiōe ⁊ militari ꝑsecu tione. Excoicatiōe. qꝛ ois heretic⁹ siue occultus siue maīfestus ē ip̄o iure excoicat⁹. 24. q. 1. c. 1. ⁊. 2. ex̄ e. iad abolendā. A. clari⁹ ex̄ eo. excoi camus. 1. ⁊. 2. B. 2. depositōne qꝛ idistincte siue clic⁹ siue laicus etiā papa vl' ipatoꝛ vel qlibet alius dꝫ ꝺponi ab oi dignitate. 40. dis. si pa pa. 24. q. 1. q ꝯtra paceꝫ. A. Ibi dr̄ Qui ꝯtra pacē ecclie sūt. si digni.

tatē aut cingulū militie habeāt nu
dent eis. Si aūt puati sūt. siqdem
nobiles sūt suaꝝ subaꝝ pscriptōez
patiant. Si aūt ignobiles ñ solum
corpe ȯberent sed ēt exilio ppetuo
castigent. B. ꝛ ab oi officio ꝛ bñfi
cio expoliari. Et si cleric⁹ sit dꝫ de
gradari. ꝛ demū qlibet talis dꝫ re
linq arbitrio sclāris ptāꝭ aiaduer
sione debita puniēd⁹. s. crematiōe.
A. De ista crematiōe ñ vr̄ i iuꝛ hr̄i
de ꝯsuetudine B. nisi ꝯtinuo post
dephensionē erroꝛis ad fidem ve
lint reuerti. ꝛ erroꝛē suū adiurare
ꝛ satisfactionē exhibē. A. Istō cō-
tinuo de ꝯsuetudine ab aliqb⁹ obſ
uatur de pꝛia sessiōe iudicis a pꝛia
die qua examinat h⁹ cā. ita ēt ꝙ h
faciat spōte. ꝛ non pp metū ꝓbatō
nū ꝛ cruciatuū ſm Gl. Ray. ꝛ i sū.
ꝯ. li. 1. ti. 15. q. 4. vbi h notāt scdm
Ray. B. Et sic redeūtes debent p
petuo carceri detrudi ex̄ eo. excōi
camus. 2. A. §. si q. vbi dr̄ ꝙsi post
ꝙ̄ fuerint dephensi redire voluerit
ad agēdā penitētiam ꝯdignā. in p-
petuo carcerī detrudant. Et sic hoc
nil dr̄ de illa ꝯtinua ꝛ spōtanea re
uersione. sꝫ dr̄ eo. ti. c. ad abolēdā.
vbi ēt dī de priuatione ab officio ꝛ
bñficio. B. Et nō ꝙ ēt sūt relinquē-
di iudicio sclāri q dephēsi fuerint
incidisse i abiuratā heresim. vt. j.
heretic⁹. 2. §. 5. ꝛ duob⁹ sequētibus
ꝛ hic. §. añ plt. 3. punit rerū ablatō
ne. qꝛ bona eoꝝ oia ipso iure sunt
ꝯfiscata. sed tñ excutio ipius ꝯfisca
tionis vel bonoꝝ occupatio nō dꝫ
fieri p pncipes sclāres añꝙ̄ p iudi
cē ecclīasticū snia sup eodē crimie
fuerit ꝓmulgata. ex̄ eo. cū ſm. lib.
6. A. Et si tales erāt clerici eoꝝ bōa
ꝯfiscant ecclie cui deseruiebāt. Et

idē si erant laici ecclie i tpali iurif-
ditione subiecti. Alioꝝ ȯo laicoꝝ
bona pricibus. ex̄ eo. excōicamus
ꝛ dis. 8. q̊ iure ſm Ray. ꝛ i sū. cō.
dcā. q. 4. B. 4. punitur militari p-
secutione. qꝛ si aliter non pōt fieri.
manu armata sūt ab eis bona oia
auferenda. De pena credētium he
retico. ꝛ fautoꝝ habes. j. §. 12. q in
cipit. Quam penam ꝛc.

¶ Quid si hereticus habeat filios catholicos nūqd illi saltē habebūt bona pr̄is. vel ptem? R. Nō vt ha bes hic. §. pcedēti. ꝛ. s̄. hēditas. §. 2. A. Hoc ꝓbat ex̄ c. ȯgentis. Qō. c. corrigit. l. manicheos. C. e. q̄ p- mittebat ꝯsanguineos catholicos succedē hereticis. qō vetat in dcō. c. ȯgentis. Quod vr̄ itelligendum qñ pr̄ publice pdicauit cōtra fidē catholicā vel publice professus ē vel defendit erroꝛē. vel coꝛam pla to suo ꝯfessus est. vel cōuictus. aut sniāliter ꝯdēnatus. ex̄ de ȯbo. sig. sup qbusdam ſm Ray. ꝛ i sum. ꝯ. li. 1. ti. 15. q. 7. B — 8

¶ Qualiter āt cleric⁹ pp heresim ȯgdat⁹ dicat tradi ptāti sclāri hēs s̄. ȯgradatio. §. 3. Et an ois degda tus sit tradēd⁹ habes ibidē. §. 4. — 9

¶ Quid de vasallis hereticoꝛum. R. Absoluti sūt a debito fidelitatꝭ homagij ꝛ totius obsequij qcūqꝫ lapsis manifeste i heresim aliquo pacto quacūqꝫ firmitate tenebant astricti. ex̄ eo. c. vlt. Idē de vasallꝭ dñoꝝ q̄ sūt negligētes ꝯ hereticos vt. s̄. §. 5. dictum est. — 10

¶ Quā penā icurrūt credētes. re- ceptatoꝛes defensoꝛes. ꝛ fautoꝛes hereticoꝝ? R. Quilibet talis est ex cōicatus. ꝛ si nō satisfecerit isra an num ex tunc ipo iure ē isamis nec — 11

ad publica officia seu ꝯsilia nec ad eligēdos alios ad hꝰ. nec ad testio nium dꝫ admitti. nec pōt ꝯdere te- stamētū. nec ad alicuiꝰ hereditatis successionē accedere. Nullꝰ q̊ꝫ eis sup q̄cūq; negocio sed ipe alijs co gitᷣ r̄ndere. Si iudex est eius snia n̄ valet. Si aduocatꝰ. non admittitᷣ eius patrociniū. Si tabellio. non valent eius istrumenta. ꝛ sic ī similibꝰ. Si v̄o sit clericꝰ. ab oi officio ꝛ b̄nficio dꝫ deponi. Et illi qui ta les postq̄ fuerintᷣ ab eccl'ia d̄nota ti euitare ꝯtēpserint. debēt excōica ri. Probantᷣ h̄ oia ex̄ eo. excōica mus. I. §. credētes. Itē oēs clerici q talibꝰ exhiberēt eccl'iastica sacra vel traderent eccl'iastice sepulture aut elyas seu oblatōes eoꝝ recipe rēt. debēt p̄uari suo officio ad qd̄ nūq̄ restituentur sine idulto sedis apostolice sp̄ali. Similiter ꝛ regu lares quoꝝ ēt priuilegia i illis lo- cis. A. i. diocesi vt. ȷ̄. §. sane. B. nō ꝓuentur eis. vt i d̄co. c. excōicamꝰ. §. sane clerici. Et nota ꝙ ipi credē tes heretici sunt dicendi. ex̄ eo. ex- cōicamus. 2. A. ibi dr̄. Credentes eoꝝ erroribus hereticos similiter iudicamus.

12 ¶ Si heretici ꝯuertantᷣ. nunqd re stituētur eis vel eoꝝ filijs bona. R̷ Nō sed ipo iure omnia ꝯfiscata st̄ ex̄ eo. vergentis. ꝛ. c. cum ꝓm. li. 6. A. nisi eis ad cor reuertentibus ꝛ abnegantibus hereticorum cōsor tium misereri aliquis voluerit dicto . c. vergentis. Et puto ꝙ ista mise- ricordia possit haberi ab eo ad quem bona per ꝯfiscationem de- uolunntᷣ. de quo. s̄. §. 7. ad finem. i additione. B.

13 ¶ Qualiter heretici ad fidē rede- untes recipi debēt. Respondeo. debēt ad arbitriū sui episcopi ab- iurare errorē. ꝛ ꝙ firmiter tenebūt fidē catholicā. i. q. 7. q̄ñs. ꝛ de ꝯ se. dis. 2. ego Beringarius. ex̄ eo. ad abolēdā. A. Et dꝫ ista abiuratō ꝛ ꝓmissio fieri p scripturā. ꝛ pu- blice vel p̄uate ꝓm ꝙ crimē fuerit publicū vel priuatū ꝓm Ray. ꝛ in sū. ꝯ. li. I. ti. 5. q 14. B. Qd̄ si pꝰ ab iurationē vel postq̄ ad arbitrium epi se purgauerint. vt d̄cm ē. s̄. §. 7 dep̄hensi fuerint in abiuratā here sim recidisse. iudicio seculari sunt sine vlla penitꝰ audiētia relinq̄ndi vt i. c. ad abolēdā. A. Hoc verꝝ cū post hꝰ abiurationē seu purgatio- nē d̄p̄hēdūtᷣ i heresi p̄facti ꝯ euidēti aꝫ. aut p ꝯfessiōēꝫ ꝓpriā l' p testes i q̊ n̄ pcitur eis nec q̊ ad vitā nec q̊ ad bona. Si āt absq; hꝰ dep̄hēsio ne occulte recidāt ꝛ occulte penitē tes reuertantᷣ ad ecclesiā pcitur eis q̊ ad vtrūq; ꝓm glo. Ray. ꝛ i d̄ca. q. 14. vbi ēt dr̄ ꝓm Ul. occultos hē ticos absolui posse p simplices sa cerdotes nisi ep̄s loci retinuerit si bi talium absolutiōes. Sꝫ h̄ claꝝ est p ꝓcessū annalē curie q̊ nūc pape refuatᷣ casus iste. In d̄ca ēt. q. 14. nōtᷣ ꝓm Inno. ꝙ hētici ēt i' extrēis agentes non reconciliantᷣ sine solē nitate p̄missa si adest facultas. Si aūt ad eā necessitatem venerint ꝙ ꝯfiteri nō valeāt. p̄cesserūt tn̄ signa pnie tūc etiā sine p̄missa solēnitate recōciliabuntᷣ. Lex. n. q̊ aliud sta- tueret i hūana cēt. Con. Hosti. i. c. a nobis. 2. ex̄ de sen. exco. vbi ēt p̄- d̄ca tāgit Inno. Aduertēdū q̊q; ꝙ ēt cū reuertētibus n̄ parcitᷣ quo ad bona ꝛ vitā. n̄ sunt petita pnie ꝛ eu charistie sacramenta denegāda ex̄

co.super eo.li.6. B

14 ¶ Utrum cũ redeũtib⁹ ab heresi dispensari possit. R. Jure qdẽ cõi tales ex quo recõciliati sũt ad laicaꝫ cõinem recipiunt. i.q.7.c.l. Adhibet ẽt q̃nq; circa eos q̃druplex dispẽsatio.s.sẽplena. vt solũ recipiãt i ordinib⁹ añ h̃ oia suscept. i.q.i.si qs heretice. A. Ibi dr̃. Hoc p magno bñficio habeãt si adempta oi spe ꝓmotionis. i q̃ ineniuntur ordine pmaneãt. B. plena vt possit sacerdotes fieri. l.q.7.ↄueniẽtib⁹. plenior vt possint eẽ epi.12.dis.nos ↄsuetudinem plenissima vt etiã ad superiores dignitates promoueri possint.23.q.4.ipa pietas. A. Idẽ i sũ.ↄ.li.l.ti.5.q.15.fm Host. Ray. ꝛ Goff. B. Utrũ p̃latus heretic⁹ habeat ptãtem spũalẽ. vide.j.scisma.§.3.

Ereticus ij.

.s.p librũ sextũ. Plra ↄ̃ hereticos habẽt i.6.de qbus q̃dam i precedenti.c.iam dc̃a sũt scd̃m q regrebat materia. Illa v̊o q̃ restãt nũc erũt dicenda.

1 ¶ Quicunq; hereticos credentes receptatores defensores vel fautores eoꝝ scienter p̃sũpserint ecclesiastice tradere sepulture excõicati sũt ꝛ nõ debẽt absolui nisi ꝓprijs manibus publice extumulẽt ꝛ ꝓijciãt corpora damnatoꝝ. Et locus ille ppetuo careat sepultura. ex̃ eo .quicũq;.li.6.

2 ¶ Heretici cum oibus fautorib⁹ modo dictis. A.s.credentibus receptatoribus.defensoribus. ꝛ fautoribus eoꝝ vt i dc̃o.c.qcunq;. B ꝛ ipoꝝ filij vsq; ad scd̃aꝫ generationẽ ad nullũ ecclesiasticũ beneficiũ seu officiũ publicũ admittãt. Aliꝫ irritũ ẽ. ex̃ eo.q̇cũq;. Et intellige p lineam paternã. nam p maternam non puniunt nisi vsq; ad primum gradum. extra eo.c.statutum. A. Ibi ẽt dr̃. Hoc sane de filijs ꝛ nepotib⁹ hẽticoꝝ.credẽtiuꝫ ꝛ alioꝝ h⁹ q̇ tales eẽ vel etiã tales d̊cessisse probantur itelligendũ eẽ vt nõ ãt illoꝝ quos emendatos eẽ constiterit ꝛ reicorporatos ecclie vnitati ꝛ pro culpa h⁹ ad mandatum ecclie penitentiam recepisse quam ipi iã pfecerint vel humiliter ꝓsecutioni eius isistant vel parati fuerũt ad recipiendũ eandem. B. Iteꝫ oẽs viri ecclesiastici qui ad preces talium receperunt dignitates vel bñficia ecclesiastica priuati sunt. ꝛ si receperint scienter nõ debent i posterum admitti ad talia vl' similia. Itẽ filij taliũ psonarum non sont i potestate paterna. sed sunt sui iuris. vt i dicto.c.quicunq;.

3 ¶ Quid si qdam dũ in egritudine decũberent pecierunt hereticos ↄsolaturos vt ab eis scd̃m ↄsuetudinem eorum ↄsolationem reciperent A. per manus ipositionem. vt i.c. filij de q̇.j. B. ꝛ sic decesserũt. sed modo filij vel heredes volũt ꝓbare q ipsi defuncti ñ sane mẽtis esse cti susceperint vl' post pditã loq̇lã nunqd audiri debent. R. Si tales duꝫ viuebãt erant diffamati vel suspecti de heresi. vel si ↄstiterit q ipsi sane mẽtis exñtes petiuerit heredes nõ d̊bẽt admitti. aliogn admitti pñt ad ꝓbandũ nõ p vxores filios familiares aut aliquos de suis sed p testes fidedignos ꝛ fidei zelatores. ex̃ eo.filij li.6.

4 ¶ Illi q̇ post abiurationẽ erroris

vel postq̄ se ꝓprij antistitis examinatõe purgauerint ꝺ̄ p̄hẽsi fuerint i obiuratã heresim recidiuisse q̄uis sine vlla penitus audientia relinquẽdi sunt iudicio seculari. si tñ penitentie signa in eis appareãt manifesta ꝛ petiuerint humilit̄ sacramẽta penitẽtie ꝛ eucharistie ñ sunt denegãda ex̄. eo. sup eo. li. 6.

5 ¶ In inq̄sitione criminis heresis ẽt excõicati ꝛ participes atq̄ socij criminis ad testimonium admittũtur. ꝑsertim in defectũ aliarum ꝓbationũ contra hereticos. credentes fautores ꝛ defẽsores eoꝝ. si ex numero testiũ aut personaꝝ tã deponentium q̄ contra quos deponit qualitate ꝛ alijs circũstantijs ñ falsa dicere ꝑsumantur ex̄. eo. in fidei li. 6. Similiter illi admittuntur qui super facto heresis iurauerũt dicere veritatem tã de se q̄ de alijs ꝛ eã celãdo piurauerint ꝛ postea velint corrigere dictũ suũ contra se ꝛ alios si manifestis indicijs apparuerit tales non leuitate aut odio seu pecunia sed zelo fidei velle reuelare. ex̄. eo. accusatus li. 6.

6 ¶ Presidentes regimini alicuius loci. lz sint excõicati. vel de facto ꝛ nõ de iure iurisdictionẽ habeant. ad req̄sitionẽ ordinarioꝝ vel delegatoꝝ ipsorũ aut inquisitoꝝ. A. ñ valentiũ sine mora dispendio s'ne gocij periculo recursũ habere ad superiores qui legitime in locis ipsis possint iusticiã exequi. vt in. c. ꝑsidentes. de quo. ʃ. B. possunt ꝛ ꝺ̄bent contra hereticos. credentes. fautores. ꝛ receptatores ꝛ defẽsores eoꝝ suũ officiũ exercere. ꝛ illi q requirunt eos nõ incurrũt aliquaz sniam. tñ dictis ꝑsidentib⁹ ꝓpter h̄ ũn alijs nullũ ius est concessũ vel ꝑmissũ. ex̄. eo. ꝑsidentes. li. 6.

7 ¶ Suspect⁹ ꝺ̄ heresi ꝛ ad h̄ citat⁹ ꝛ quia nõ comparet excõicat⁹ ẽ. si excõicationẽ ꝑ annũ sustinz ex tũc est velut hereticus condẽnand⁹. ex̄. eo. cum contumacia. li. 6.

8 ¶ Accusat⁹ de heresi vel suspect⁹ vehemẽti suspitõne q̄ heresim iudicio abiurauit. ꝛ postea cõmittit in ipsã censet relapsus lz antea ipsũ h̄r̄sis crimẽ nõ fuerit plene ꝓbatũ. Sed si leuis suspitõ fuit ñ dz iudicari relapsus sed aliter grauiter puniri ex̄. eo. accusatus. li. 6.

9 ¶ Qui in vna heresis specie siue i vno articulo vel sacramento errauit ꝛ postea abiurauit simpliciter h̄r̄sim si postea errat in alio elaps⁹ ẽ iudicãdus. ex̄. e. accusatus lib. 6.

10 ¶ Ille de cui⁹ lapsu in heresiz añ abiurationẽ ꝯstiterat vel nũc ꝯstat si postea h̄r̄ticos receptet deducat vel associet. eis donet munera siue mittat i'fauorẽ impẽdat q excusari non possit. A. seu ẽt visitet. dicto. c. accusatus. B. iudicari dz relapsus ex̄. eo. accusatus. li. 6.

11 ¶ Quid si qs ꝓ receptatõe hereticoꝝ. A. vel ẽt pro defensiõe seu fauore. dcõ. c. accusatus. B. ꝛ nõ qr ẽẽt h̄r̄tic⁹ sub obligatõe bonoꝝ inq̄sitorib⁹ se astrinxerint ad recipiẽdã pniam. ꝛ ea iniũcta ꝛ nõ pacta decesserit. R. Cogi debẽt heredes i bonis ad cõplendũ. A. Uerũ ẽ si sit pnia in bonis tpalib⁹ iniũcta ꝓficiens ad salutẽ. vt ibi. B. Secus si talis solũ se obligauit ad penitentiã quã inq̄sitores vellẽt iniũgere ꝛ ea nõdũ iniũcta decesserit ex̄. eo. accusatus. §. si vo. li. 6.

12 ¶ Nũquid p⁹ mortẽ heretici pote

rũt occupari bona ei⁹ si de hrsi nõ fuerit in ei⁹ vita declaratũ? R. Po terũt si postea declaret. ex. eo. accu satus li. 6.

13 ¶ Sacerdotes q instruũt hrticos de celãda ṽitate ꝛ h⁹. debẽt pena debita castigari. Religiosi ẽt hrtici sũt graui⁹ puniẽdi aliĳs. ex. c. accusatus. li. 6. A. §. si. vbi dr. Sacerdotes ꝛ aliĳ clerici q negociũ inqsitionis instruẽdo citatos hereticos uel eorũ credẽtes de celan da ṽitate vel dicẽda falsitate seu eos inde bite liberãdo inuẽti fuerint ipedir cũ nõ sit dubiũ ipsos ea facẽ in fauorẽ hereticẽ prauitatꝭ p inqsitores a talibus cõpesci pñt ꝛ pena debita castigari tanq̃ꝫ p captionẽ psõarũ ꝗ al' ꝓut culpa exegerit delinquẽtis. Religiosi ẽt sũt imurationis pena .i. carcerationis. ex. eo. c. pe. Seq̃tur vel al' grauius puniẽdi ꝗ̃ seculares si inuenti fuerint in heresi vel similibus delinquisse. B

14 ¶ Statutũ loci p qd̕ ipediret negociũ inquisitõis hrticoꝝ nõ valꝫ. A. siue ipediat directe siue indirecte. vt in. c. statutũ. de q̃. ĩ. B. ꝛ dñi A. vel aliĳ qcunq̃ꝫ rectores. ut ibi. B. tenent illud exhibere. A. diocesano loci vel eius vicario seu inq̃sitorib⁹. ꝛ h sine more dispẽdio. vt ibi. B. ꝛ corrigere. A. i. oio reuocare si necesse fuerit. vel saltem eatenus moderari ꝗ p illud inq̃sitionis processus nõ impediat vel aliquatenus retardet. ut in. c. qd̕ sequitur. B. ex. eo. statutum. li. 6.

15 ¶ Inqsitores in ceteris ꝓuinciĳs pñt ꝓcedere simul uel sepati ꝓut negociĳ vtilitas suadebit. ex. eo. vt officiũ. li. 6. A. Et ibi pꝫ ꝗ h obtinet qñ in aliquibus locis sunt plures deputati simul. B

16 ¶ In examinatõe testiũ ꝯtra hrticos. A. i. sup crimẽ herisis ipsũq̃ꝫ ꝯtingentib⁹. ut in. §. veꝝ de q̃. ĩ. B. dẽnt interesse due religiose psone. A. ꝛ discrete. vt ibi. B. ꝛ si põt fieri p publicã psonã ꝯscribi testium dicta. ex. eo. vt officiũ. §. verũ. li. 6. A. Et ibi patet ꝗ si psona publica comode nõ põt haberi ista ꝯscriptio dꝫ fieri p duos viros idoneos. B. Et qdẽ religiosi qui fuerit notariĳ. A. in seculo vt ibi. B. ꝛ aliĳ q bus iniunctum ẽ. A. a sede aplica tabelliõatus officiũ. ẽt tpe religionis rõne negociĳ inquisitionis cõtra hereticos vt ibi. B. tenent ad ꝯscribendũ. vt in dicto. c. vt officiũ A. si fuerint p dictos inquisitores requisiti vt ibi. vbi etiam patet ꝗ i hoc negocio etiam clerici possũt exercere tabellionatus officium licet ipsi vel etiam prefati religiosi sint in sacris. B

17 ¶ Inquisitores si opus fuerit possunt inuocar auxiliũ brachĳ secularis ꝛ contradictores per censurã ecclesiasticã compellere. nõ obstantibus priuilegĳs cõcessis quibuscũq̃ꝫ persõis vel religiosis vel vniuersitatibus. A. cuiuscũq̃ꝫ conditionis dignitatis vel gradus religionis vel ordinis specialiter vl generaliter sub q̃cunq̃ꝫ forma verborum concessis vel in posteꝝ cõcedendis. ꝛ possunt sic compeller etiam appellatõe postposita. ut ibi. B. Nec ẽt constitutõne de duab⁹ dietis. A. s. ex de rescriptꝭ. nonnulli ubi cauetur ne qs p litteras apostolicas possit trahi ad iudiciũ vltra duas dietas ex suam diocesiꝫ. B. ex eo. ut officium. li. 6.

18 ¶ Oés rectores locorum requisiti a diocesanis vel eorum vicarijs seu ab inquisitoribus tenentur iurare servare et servari facere constitutiones contra hereticos, fautores et defensores eorum et eorum filios et nepotes. A. a sede apostolica promulgatas ac etiam approbatas. dicto. c. vt officium. B. Et qui iurare noluerit, et servare habetur ut infamis et hereticorum fautor et de fide suspectus. nec debet haberi pro domino nec ad aliquod officium publicum vlterius assumi et ea que interim vt rector fecerit nullam habent firmitatem. extra. eo. vt officium li. 6. in fi.

19 ¶ Debent oés rectores in hoc negocio parere diocesanis et inquisitoribus. nec aliquo modo debent cognoscere de hoc crimine nec captos liberare et huiusmodi. A. i. diocesanorum vel inquisitorum iudicium sententiam seu processum directe vel indirecte impedire vt in. c. quod sequitur. B. Aliter sunt excommunicati. et si sustinuerint per annum A. animo pertinaci vt ibi. B. Condemnari debent tanquam heretici. extra. eo. vt inquisitionis li. 6. A. vbi etiam idem statuitur contra oés qui scienter in predictis dederint consilium auxilium vel favorem. B

20 ¶ Concessum est inquisitoribus committere citationes et denunciationes sententiarum. Item auctoritas aduocandi peritos. A. prout expedierit vt eis assistant. et in ferendis huiusmodi sententijs prebeant consilium opportunum. ac quod eis super his humiliter pareant in virtute obedientie iniungendi. vt in. c. commissi. § quod .ij. B. Et clerum et populum loci prout viderint expedire negocio fidei. Item procedendi contra illos qui in provincia eorum commiserunt ipsi crimen heresis etiam si ad aliam se transtulerint. Item faciendi sibi assignari a quocunque libros in quibus esset aliquis processus contra hereticos. A. vel alia scripta in quibus inquisitiones facte et processus per quoscunque auctoritate sedis apostolice vel legatorum eius habiti contra hereticos continentur vt ibi. B. et circa hereticos incarceratos una cum prelatis quibus subsunt penam eorum mitigandi vel mutandi. Item prelatos et privatos nunciandi dignitatibus vel alijs beneficijs ecclesiasticis et officijs publicis et honoribus oés hereticos et fautores. A. et credentes. receptatores et defensores eorum ipsorum quoque filios et nepotes vt ibi. B. Sunt autem diocesani requirendi. A. vel eis absentibus eorum vicarij ut ibi. B. et de eorum consilio faciendum nisi ipsi scienter talibus contulissent. A. s. dicta beneficia prefatis hereticis seu complicibus tunc enim ipsi diocesani vel eorum vicarij non sunt requirendi. sed potius a suo iudice puniendi. vt in tex. qui sequitur. B. extra. eo. vt commissi. li. 6.

21 ¶ Contra xpianos qui efficiuntur iudei vel redeunt ad iudaismum etiam si infantes vel metu mortis essent baptizari. procedendum est sicut contra hereticos. Similiter etiam contra eorum fautores. A. tanquam contra fautores, receptatores hereticorum et eorum defensores si prefati fuerint de hoc confessi aut per xpianum vel iudeos convicti. vt in. c. de quo statim. B. extra. eo. contra li. 6.

22 ¶ Propter heresim maritorum non confiscantur dotes vxorum nisi cum eis scienter contraxissent. A. i. que tunc sciebant illos esse hereticos. vt in. c. quod sequitur. B. extra. c. decrevit. li. 6.

23 ¶ Quando negociū heresis committit alicui vel aliq̄bus generalit̄ i certis locis nō adimit̄ episcopis auctoritas eorum ordinaria vel etiā delegata si cā habeant. Et vterq3 ēt de eodē facto inquirere possūt cōiter vel diuisim. Et si diuisim ꝓcedant tenent̄ cōicare sibi inuicem processus. ꝛ per vtrosq3 simul s̄nia ꝓferatur nisi alter alteri deferat. Qd̄ si in sententia n̄ ꝯcordāt ad sedē apostolicā mittant. A. vterq3 negociū sufficiēter instructum. vt in .c. quod sequit̄. B. ex̄. eo. per hoc li. 6. A. Ibi ēt dr̄ ꝙ si ordinaria seu delegata ep̄i potestate ꝓcedāt illū in ꝓcedendo modū obseruēt quem inquisitores possunt ꝛ dēnt per iura cōia vel speciales cōcessiones seu ordinatiōes sedis apostolice obseruare. B. Qd̄ ēt vnus sine alio nō possit ad sententiaȝ ꝓcedere vide expressius. ī. hereticus .3. §. 1. Et intellige ꝙ p̄dictā cōicationē ꝓcessuū oportet fieri qn̄ nihil aliud restat agēdū nisi ꝙ s̄nia ꝓmulget̄. Qd̄ si alter non posset cōmode ꝓcedere nisi visis actis alterius tūc semel tm̄ cōicatio tribuat̄ vt in extrauaganti Benedicti. xi. que incipit ex eo.

24 ¶ Hereticis appellatio inhibita ē ex̄. eo. ut inquisitōrs li. 6. A. Et similiter proclamatio quibus nō obstantibus rectores seu officiales tēporales cōdēnatos h̄rticos ꝛ sibi relictos statim debent recipere ꝛ indilate aiaduersiōe debita punire ꝛ idē est ēt de credentibus ac eoruȝ receptatoribus fautoribus ꝛ defēsoribus. vt ibi. B

25 ¶ In negocio heresis pōt procedi simpliciter ꝛ de plāo. A. absq3 aduocato ꝛ ꝛ iudiciorum strepitu ꝛ figura. vt in. c. statuta. de q̄. ī. B. ꝛ si piculū esset nō noiatis accusatoribus vel testibus publice nisi coram aliq̄bus ꝓuidis p̄cipiendo de tenēdo secretū. ꝛ hoc. A. s. corā diocesano. vel eo absēte ipsius uicario qn̄ inqsitores ꝓcedūt. Qn̄ vero procedit ep̄s corā inquisitoribus. si haberi possit cōmode copia eorūdē ac nihilominus siue ep̄s siue inquisitores ꝓcesserint aliq̄bus alijs p̄sōis ꝓuidis ꝛ honestis iurisq3 peritis quos ad hoc vocari ꝛ eis totū processū sup q̄ deliberandū est seriosē manifestari ac integraliter explicari. ꝛ de ipsorum consilio ad s̄niam vel ad condēnationeȝ procedi dȝ. Et ep̄s vel inquisitores possūt indicere secretū prefatis quibus fit reuelatio. ꝛ in eos si archana consilij seu processus sibi sub secreto ab eisdē patefacta preter eorum licentiā alijs patefecerint excōicationis sententiā quā ex secreti violatōe ipso facto incurrāt si eis expedire uidebit̄ promulgare. sic tn̄ ꝙ inquisitores ep̄um vel episcopus inquisitores n̄ excōicent hac de cā. sȝ ipsi ex districto p̄cepto iuris ad secretuȝ hoc tenent̄. Et in his ex p̄cepto taȝ ep̄i q̄ȝ inquisitores debēt purā ꝛ ꝓuidā intentionē habere ne ad accusatorū vel ad testiū noia supprimēda vbi est securitas periculū esse dicāt nec in eorundē discrimen securitatē asserāt vbi periculū imineret super q̄ eorūdē cōsciētie onerant̄ vt ibi. B. Sȝ cessāte piclo publicēt̄. vt fit i alijs iudicijs. ex̄c. statuta. li. 6

Ereticus iij

Hec que sequunt̄ cōtra hereticos sunt

sequunt̄ cōtra hereticos sūt in cle
mētinis. p° q̇dē q̄ tā eṗs q̄ inqui-
sitor unus sine alio pōt citari ꝛ ca
pe ꝛ :uie custodie mancipare. A.
ponendo ēt i cōpedib⁹ uel manicl
ferreis si ei uisum fuerit. nec non
ingrere contra illos de gbus ꝑ h⁹
negocio s̄ʒ deū ꝛ iusticiaʒ uiderit
expedire. ut in cle. multoꝝ de qua
ĵ. B. Sʒ deputare duro carceri ꝛ
q magis ad penā q̄ ad custodiaʒ
uideat. uel tormētis exponere uel
ad sniam ꝑcedere nō pōt eṗs siñ
ingsitore. nec ingsitor sine eṗo a-
ut eius sup hoc delegato. aut eṗa
li sede uacāte delegato, capituli si
sui ad inuicē copiā possint habeř
infra. 8. dies postq̄ se regsierint.
A. ꝛ si secus p̄sūptū fuerit nullū ē
ꝛ irritū ipso iure. ut ibi. B. Pōt
tñ glibet p̄dictoꝝ cōmittere alteri
uices suas uel per literas signifi-
care suum ꝯsilium ꝛ assensum ex̄
eo. multorum.

j

¶ Quilibet carcer uel murus h̄r-
ticoꝝ debet esse cois eṗo ꝛ igsito
ri ꝛ debet h̄re duos custodes unū
quē uolet eṗs ꝛ ei ꝑuidebit. alteꝝ
quē uolet ingsitor ꝛ ei ꝑuidebit.
ꝛ uterqʒ eoꝝ pōt h̄re sub se unuʒ
fidelē ministrū. ꝛ illius loci erunt
due claues. A. diuerse ꝛ ꝑ quoli-
bet cōclaui carceris. ut in dcā cle.
multorū. B. quarū unus custodū
unā ꝛ ali⁹ aliam tenebit. ꝛ poterit
officiū ministrādi carceratis ꝯmit
tere suo ministro. ꝛ tenent̄ p̄dicti
custodes anteq̄ exequant̄ officium
corā eis a gbus assignant̄ iurare
tactis sanctis euangelijs q̄ i custo
diā oēm diligētiā quā poterūt ad
hibebūt. ꝛ q̄ alicui incarceratoꝝ
nihil loquet̄ unus nisi alio audiē
te ꝛ q̄ ipis caceratis fideliter con
ferent ꝑuisionē quā ipi recipiunt
ex ordinatōe cōi. ꝛ qd̄ a parentib⁹
uel alijs p̄sonis cōfert̄ eisdē nisi e-
piscopi uel ingsitoris uel suoꝝ cō
missariorum ordinatio refrigeuir
Et eodē modo iurabunt predicti
custodū ministri ꝛ corā ei:dē. ut i
cle. multoꝝ. ex̄ eo. A. Ibi ēt subdi
tur. Et quia sepe contingit eṗos
ꝑprios habere carceres sibi ꝛ di
ctis inquisitoribus nō coēs. distri
cte precipimus ut custodes ad in-
carceratoꝝ pro dicto crimine cu-
stodiam p eṗos ul' sede uacante p
capitulum deputandi ꝛ eoꝝ mini
stri coram dictis inquisitoribus ul'
substitutis ab eis prestēt simile iu-
rameutum. B. Notarij inquisitō
nis coram eṗo cū inquisitore uel
substitutis ab eis iurabūt suuʒ offi
cium fideliter exercere. Et idem fi
et de alijs personis necessarijs ad
dictum officiū. ut in dicta cle. mul
torum ex̄ eo.

¶ Eṗi ꝛ ingsitores uel substituti
ab eis malitiose aut fraudelēter ñ
imponant alicui crimen heresis.
nec q̄ alicui ipsos in executiōe of
ficij sui impediunt imponant ali-
quod falsū. Qd̄ si eṗi cā odij gr̄e
uel amoris. uel lucri. uel comodi
temporalis omiserint ꝑcedeř. A.
contra iusticiam ꝛ conscientiā su-
am ubi fuerit procedendū sup hu
ius prauitate. ut in dicta cle. mul-
toꝝ. B. ul' al' quē uexare imponē
do ipam heresim. uel q̄ impediāt
suū officium. si episcopi sunt ul' su
pra per triēnium incurrunt suspē
sionem ab fficio. si inferiores sunt
excōmunicati. a qua snia non nisi
per papam absolui poterunt. A.

2

preterquã in mortis articulo . ⁊ tunc satisfactione premissa nullo in hac parte priuilegio suffragan tẽ. ut in tex. q sequitur. B. In cle. multorum. ex̃ eo.

3 ¶ Inquisitor ñ põt eẽ nisi attigerit. 40. annum. Et tam ipe ꝙ ꝯmissarij deputati non possunt pecuniam extorquere. nec scienter ecclesiarum bona ob delictũ clericorũ fisco ecclie applicare. aliter sunt excõicati. Quẽ casum uide plene ṡ. excõicatio. i. §. 4. A. Et ibi de h̃ dictum est in additione. B. ⁊ in cle. nolentes. ex̃ eo. Nullus autem inquisitor potest procedere cõtra officialem aliquem uel nuncium romane curie ut in extrauaganti Iohãnis. 22. que icipit. Cum ff.

Ermofrodit⁹

Nũquid talis ordinari pt. R. Si magis uergit in sexũ uirilẽ ꝙ femineũ põt recipere caracterẽ. si econuerso nõ põt. 4. q. 3. testes. ṽ. Itẽ hermofroditus. S3 tñ in utroq3 casu non debet ordinari. ꝓpter deformitatẽ ⁊ mõstruositatem. ar. 36. dis. illustrator. ⁊. 49 dis. c. ult. Si ṽo equaliter inualescit in eo sextus uirilis ⁊ femineus caracterem recipere non potest ꝑm. ṽṽ. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 23. q. 2.

Ironia

per. h. scribitur. Uñ tamen in littera. I.

Istrio

Utrum officium histrionum sit licitum. R. ꝑ3 Tho. ꝑa ꝑe. q. 148. Tale officiũ q2 ordiatur ad solatium hominibus exhibendũ. nõ ẽ illicitum ꝑm se. dũmõ non utantur aliqb⁹ ṽbis uel factis illicitis ⁊ non adhibeant ludum negocijs ⁊ temporibus indebitis Unde ⁊ illi qui moderate eis subueniũt ñ peccãt. s3 iuste faciũt mercedem ministerij eorum eis retribuendo. Si qui ṽo superflue sua in talibus ꝯsumunt uel largiuntur ill' q illicitis ludis utuntur. peccãt quasi eos in peccatis fouentes. A Con. Ul. ⁊ addit quod si aliquis etiam malis histrionibus parcedat. ad conseruandam famam suam ne a talibus uituperetur. non credo talem peccare mortaliter. ut sum. con. li. 2. ti. 5. q. 22. B. De histrionibus habes. ṡ. cleric⁹. 4. §. 5. ⁊. ṡ. cõicare. §. 20. qui incipit. Utrum corpus xp̃i debeat dari histrionibus.

Omicidium j.

cõiter qd ẽ. R. Est hõis occisio ab hoie facta. Et ꝯmittit̃ nõ solum facto sed etiam uerbo. Et uerbo triplici[t]er. s. precepto consilio ⁊ defensione. i. defendendo homicidiciũ suis uerbis ab illis q uolebant ip3 retrahere uel impedir̃ ut. 50. dis. si qs uiduã. de pe. dis. i. periculose. Facto ṽo cõmittit̃ q̃tuor modis. iusticia. neciiate. cãu ⁊ uoluntate. A. Glo. Ray. dicit. Defensiõe. ut cũ aduocat⁹ defẽdit reũ i causa criminali. ubi accusator si nõ ꝓbauerit. tenet̃ ad penã talionis. ut in sũ. con. li. 2. ti. 1. q. 2. Et eo. ti. q. 21. dicitur ꝑm Ray. Defensiõe. i. dissuasiõe. ut si quis dissuadendo retrahit a bono proposito hoiem uolẽtẽ aliũ a morte liberare. Et gl. ei⁹ dic̃ hoc itelligẽdũ qñ corrupta intẽtõne fit. Nã si mater

filiũ uolẽtẽ liberare aliquẽ a peri-
culo mortis retrahat l' dissuadeat
q̃ timet ne ille ibi īficiat. uł parũ
uel nihil peccat. Et ẜm Ray. ⁊ in
d.q.2. est ẽt homicidiũ spũale quo
qs spũaliter ⁊ quadã iuris fictõe
occidit. quod fit .5. modis. O'diẽ-
do .1. Jo .3. Qui odit fratrem suuz
homicida est. Itẽ detrahẽdo. de
pe. dis. 1. homicidiorum. Item male
cõsulendo seu suadendo. ea. dis. c.
noli putare. Itẽ nocẽdo. ea. di. ho
micidiũ. ubi dr̃ q̃ ois iniqu⁹ mo-
tus ad nocẽdũ fratri p homicidio
ꝯputat. Itẽ uictũ subtrahẽdo. 86
dis. singulis. ⁊ c. pasce. B.

1 ¶ Utrum occidere aialia sit peccatũ
R. ẜm Tho. sa se. q. 64. Non q̃
nullus peccat utẽdo re sua ad hoc
ad quod ẽ ordinata. Generaliter
autem plante ⁊ aialia ꝓpter ho-
minẽ sũt ordinata. A. Idem i sũ.
con. li. 2. ti. 1. q. 3. B.

2 ¶ Utrum liceat iudici occidere mal'
factorẽ sz. R. Th. sa se. q. 64. Si
cut pro salute totius corporis ṗci
ditur laudabiliter putridum mem
brũ sic malefactor ⁊ corruptiuus
aliorum occidit ut bonũ cõe ꝯseruet
Si tñ hec occisio fieret a iudice l'
ministro liuore uindicte l' delecta-
tõe fundendi humanũ sanguinez
lz ille iuste occidat nihilomin⁹ iu-
dex mortaliter peccat similiter ⁊
minister. Et eodẽ modo si faceret
hoc iuris ordine nõ seruato. 23. q.
4. §. pli. ⁊ q. 5. miles. ⁊ c. cũ mi-
ster. ⁊ c. lex eterna. ⁊ c. officia. ⁊
c. cũ homo. ⁊ c. q̃ malos. A. Idẽ
in sũ. cõ. eo. ti. q. 4. B

3 ¶ Utrum liceat priuate persone ma
lefactorẽ occidere. R. ẜm Tho. sa
se. q. 64. Non licet. sed illi tñ cui
cõitatis cura cõmissa est. sicut pri-
cipi habenti publicã auctoritatez
nõ aũt priuato. ⁊ multo amplius
neqz clerico. Nã clericis ꝯmittit
ministeriũ noue legis i qua nõ de
terminat pena occisionis uel mu-
tilatiõis corporalis. ⁊ ideo ut sint
idonei mistri debẽt a talibus absti
nere. A. Hoc intellige nisi fieret
ad repellẽdam uiz cũ moderami
ne inculpate tutele. ut in cle. si fu-
riosus. de homici. B. de muliere
in adulterio deprehẽsa utrũ pos-
sit occidi. uide. ĩ. impedimẽtũ. 8. §.
vlt. de adulterio. uide. ĩ. lex. §. 7.
v. 4.

4 ¶ Utrum aliqua necitate liceat occi
hoiem. R. ẜm Tho. sa se. q. 64.
Illicitũ quidẽ ẽ q̃ hõ intendat di
recte occidere hoiem ut seipm de
fendat nisi ei q hz publicã auctori
tatẽ. A. ⁊ ẽt priuato si nõ excedat
limites defensionis legitime. dcã
cle. si furiosus. Ideo sequitur. B
Potest tñ uim ui repellere cum
moderamine inculpate tutele. Et
si preter intentionem defẽdẽtis il-
le occidatur non peccat.

5 ¶ Utrum liceat occidere furem. R.
Fur nocturn⁹ si nõ poterat discer
ni q̃ ad furandum ⁊ non ad occi
dendum uenisset. nec aliter pote-
rat deprehendi. potuit occidi. ali
ter non. ex eo. si perfodiens. ff. de
sicca. l. furem. A. Ibi dicitur furẽ
nocturnum si quis occiderit. ita
demum impune fore si parcere
ei sine periculo nõ potuit. B. Fu-
rem uero diurnuz non licet occidẽ
re nisi se telo defendat. quia tunc
plus est quam fur. ut in dicto. c. si
perfodiens. Latronẽ etiam isidiã
tem itineribus ẜm leges cuilibet li

cet occidere. similiter ⁊ nocturnũ ppſatorẽ agroꝝ. C. qñ licet uni ſe ſine iudice uindi. l. i. ⁊ .2. De qbꝰ duobus uide. ĩ. latro.

6 ¶ Utꝝ liceat clericis occidẽ ſuuz inuaſorẽ. R. Clerici quidẽ poſſũt ſicut ⁊ laici uim ui repellere. defẽdẽdo ſe ⁊ ſua. ar. ex̃ de homici. ſi gnificaſti. Et hũc caſũ uide. s̃. bel lũ. i. §. 2. ⁊ extra de ſen. exco. dilec to. li. 6. A. Ibi hoc clare habetur Ubi ẽt dicit̃ ꝙ põt ⁊ debet qlibet propulſare iniuriã ẽt a uicino ⁊ ꝓximo. B. Nõ ſi clericus ita iua datur ꝙ aliter mortẽ uitare ñ po- terit niſi occidat uel mutilet inua- ſorẽ. hoc faciẽdo nõ eſt irregularĩ in cle. ſi furioſus. ex̃ eo. Et eodem modo nõ ẽ irregularis ſi occidat furioſus aut infans aut dormiẽs. ut ibidem dicitur.

7 ¶ Utꝝ grauius peccet q occidit iuſtũ qꝫ qui occidit pcõrez. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 164. Sic q̃druplici ratione. pº. qꝛ nocet ei quẽ plꝰ de- bet diligere. ⁊ ita magis agit con tra caritatẽ. ſo qꝛ iiuriã infert ei q̇ ẽ minus dignꝰ. ⁊ ita magis agit ↄ tra iuſticiã. 3º. quia priuat coĩatez maiori bono. 4º qꝛ ſpnit deũ. Lu c̃. xº. Qui uos ſpnit me ſpernit. A Idẽ i ſũ. con. li. 2. ti. i. q. 18. B.

8 ¶ Utꝝ homicidiũ ſp ſit mortale R. ſm Ray. homicidiũ uoluntari um mortale ẽ ⁊ enorme. diſ. 50. ſi quis uolũtarie. A. Ibi dĩ. Si q̇s uolũtarie homicidiũ fecerit. ad ia nuã catholice ecclĩe ſp iaceat. Dic̃ gl. i. horis ſtatut̃. Seqt̃. Et cõio- nẽ in exitu uite ſue recipiat. Dicit gl. Supple ſi morit̃ ante finitũ tẽ pꝰ pnie. qꝛ pꝰ tp̃s pnie licite cõicat. ut. 36. q. 6. ſi qs de corpe. Sequitur

Si ãt nõ uolũtate ſꝫ cãu aliq̇ ho- micidiũ fecerit. ꝑ 7 canon. 7. ãniſ agẽ pniaz iuſſit. 2º canon. 5. mãda uit. B. niſi fiat iuris pmiſſiõe ut i iudice ⁊ in eo q̇ ſe defendit ⁊ ſua l'i bello iuſto. 23. q. i. qd culpat̃. A Idẽ i ſũ. cõ. eo. ti. q. 20. B

9 ¶ Utꝝ qlibet teneat̃ liberar̃ ꝓxi- mũ ab iiuſta morte cũ põt. R. Di- cendũ ꝙ ex debito caritatꝫ ql bet tenet̃ reppellẽ a ꝓximo iiuriã ſi põt. Uñ ambº. Qui ñ repellit iiuriã a ꝓ ximo ſi põt tam ẽ i uitio ꝙ̃ ille qui facit. 23. q. 3. ñ iferẽda. ⁊. c. ſe. ⁊. c. oñdit. ⁊. q. 5. reos. Hec eſt ſẽtẽtia Ray. ꝟꝟ. ⁊ Tho. ſa ſe. q. 60. In h̃ tñ ſic põit. ꝟꝟ. diũſitas ẽ notãda qꝛ ille q̇ hꝫ publicã ptãtẽ tenet̃ de fendere ẽt cũ armis ſi oportꝫ. A. ⁊ ſe ẽt morti exponẽ ſm eũdẽ. ꝟꝟ ut i ſũ. cõ. eo. ti. q. 32. ubi h̃ notant̃ B. Dũ tñ ſperet ꝙ poſſit. Perſo ne ꝟo ꝑuate ſiqdẽ ſolo ꝟbo poſſit hoiem liberare. aut ẽt facto ſꝫ ſine piculo pſonaꝝ ſuarũ tenent̃. ita tñ ꝙ cũ moderamine iculpate tutele ut Tho. addit. Sꝫ nõ credo ꝙ i h̃ caſu teneat̃ qs exponere ſe corpo rali piculo. ut au. ꝟꝟ. ⁊ glo. 83. di. i prin. A. gl. ibi dicit ꝙ teneor da- re pecuniã ne aliꝰ iniuſte occidat̃ lꝫ qdam dixerint hoc uerũ eſſe de ꝑlatꝫ. Itẽ dic̃ ꝙ medicus dꝫ potiꝰ gratis curare ẽt ſuis ſumptibꝰ qꝫ pmittit ifirmũ mori. nõ ſolũ pau- perẽ ſꝫ ẽt diuitẽ. Dicit ẽt ꝙ põt ⁊ iuitũ curare ⁊ poſtea a potẽte uel eiꝰ hr̃dibꝰ cure debite adhibite ſe- lariũ petẽ. ẽt ſi ifirmꝰ moriatur. B

10 ¶ Utꝝ teneat̃ qs dar̃ pecuniã ne aliꝰ occidat̃. R. glo. 83. diſ. i prinº. põit de h̃ duas opiniões. una ẽ ꝙ qlibet tenet̃ alia ẽ ꝙ ſolũ ꝑlati. Et

subdit. A. hoc qd seqt non vr ibi poni in glo. tn ver puto. B. Mihi vr distinguedu. qr si ostat illum iiuste occidi. quilibz tenet pecunia liter subuenire qtu sua possibilitas pot salua ncciate sua. Qd si nescit an iniuste occidat. an t si necessitas illius n pot n tenet. Utr medicus teneatur potius gratis curare aliquem q pmittere mori. vide. j. medicus. §.3. Et vtr medici vel cyrogici possint pmoueri. Ite vtr liceat clicis hoc exercere hes. j. medicus. §. anpe. et vl.

Utr mutilare aliqd mebr sit licitu. R. fz Tho. fa fe. q. 65. Precidere mebr sanu n pot esse licitu3 nisi put ordinat ad vtilitate cotaq s. p punitoe alicuius culpe. sz h no lz alicui psone priuate et volete eo cuius e mebr. qr p hoc fit iiuria coitati. sz hoc lz tn publice potati cui omissa e cura cois. Si vo mebru3 pp putredine sit corruptiuu copo ris tunc licitu e pcidere. de voluntate tn eius cuius e. aut illius ad que ptinet curare de salute illius. Porro non lz aliq mo mebr pcidere ad vitandu piculu aie siue pcti. qr saluti spuali sp pot aliter subueniri. cu pctm subiaceat ipi voluntati Un et crisostomus sup illud Math. 19. Sut eunuchi qui seipos castraue runt pp regnum celor. dicit sic. Non mebror abscisione. sz mala rum cogitationu interemptione. Maledicto ei e obnoxius q mebru abscidit. et postea subdit. No ocupia mansuetior ita fit sz molestior. Aliunde. n. hz fontes. Sperma ei i nobis e pcipue a pro posito icotineti. et vita negligenti. nec ita abscisio mebri coprimit te ptatoes vicogitatois frenu.

Omicidiu ij

qd omittit osilio vel madato. Homicida qde osilio itelligit fm. vv. de osilio exhortatois vel approbatois q homicidiu fieri debeat. no at de respősiőe sue cognitois siue opinionis. Un si quereret an liceat xpiano occidere paganu vel iudici malefactore. respődeat q sic. non tn respődens n peccat. sz nec sit irregularis. nisi talis pbabilr videat q ille iudex siue bellator fm eius osiliu velit agere. et sic postea fecit. A. Predicta obtinet qtum ad irregularitate. lz et respődens errasset i osuledo fm eunde vv. vt i sum. con. li. 2. ti. 1. q. 6. B. de h et cau hec. s. eps. §. 9.

Quid si non consuluit homicidium sed osuluit aliquid vnde secutum e. R. fm Inno. Si verisilr possit estimari q inde sequeretur mors. irregularis e. vt si suasit iactum machine vel baliste. vel q eatur ad capiendu castr qd non poterat de facili capi sine morte hominum. et sic mors secuta e. Si vero non potuit estimari nec erat verisimile q mors sequeret. tuc quidem si osuluit re licita no e irregularis etiam si mors inde fuerit sub secuta. Si vero illicitam irregularis est. ar. ex eo. otinebatur. et. c. is qui madat li. 6. A. Ide in sum. o. dicta. q. 6. Et addit fz eundem Inno. Semp tn fit irregularis si directe i morte alicuius osiliu dederit. ex ne cle. vel mo. fniaz. Et o. Hosti. et addit. Ide si de voluntate sua turbata processit. puta parentes clerici verberari couen unt et dicunt q volunt hoc vindicare nec

clericus expresse contradicit. arg. ex ꝺ symo. math. Sz si expsse hoc ꝓhibeat sec⁹ ẽ ar. ex ꝺ symo. sicut tuis. ꝛ ẽ expssuz i. c. petr⁹ ex ꝺ ho. dūmõ ex cõde ħ faciat. aliogn i ꝯ spectu dei cadit cū tacite cõsentiat homicidio. B. Et idẽ dicēdū ẽ si mādauit. Cõ. Hos. Et eoꝺ mõ di stigue si iste q̄dẽ cui ꝯsulnī ẽ nõ oc cidit sz ipe occidit. A. lz aliq̄ dixe rint hoc cāu ñ esse irregularitatez vt nõ. in sū. ꝯ. eo. ti. q. 7. B.

2 ¶ Quid si aliqs ꝯsuluit homicidi um fieri ꝛ anq̄ seq̄ref effectus re uocauit. R. fm Inno. Si expresse ꝛ sine vlla fictione ꝓhibuit imūis ẽ ab homicidio. ar. ex de symo. si cut tuis ꝛ. i. q. 4. q꜠ psulatus. ita tñ ꝙ si nõ firmiter credit ꝙ reuoca tio locū habeat tenef indicare illi ꝙ sibi caueat. A. Idem in sum. ꝯ. d. q. 6. Ubi ẽt dicif fm eūdẽ ꝙ ista idicatio debet fieri caute ne ꝓdaf quisq̄. ꝛ ꝙ si anteq̄ reuocet cõsi liū ꝓcedat. ẽt postq̄ ꝯsulens iam penituerat irregularis efficif. B.

3 ¶ Quid si quis mādauit homici dū fieri noie suo ꝛ ante effectum reuocauit. R. fm Inno. Idem ꝙ de ꝯsulente nunc dictū ẽ nisi qꝺ ħ sufficit reuocatio tm̄. s. ꝙ ẽt si nõ i diget illi ꝙ sibi caueat. non fit irre gularis q꜠ ex eius dicto nil agitur A. Dic clarius. Ratio diuersitatis ẽ. q꜠ ille cui ꝯsulif agit pro se. ꝛ iõ plus requirif ad remouēdū effec tum ꝯsilij qui cõcernit ipm operā tẽ. sed mādatarius agit pro mādā tẽ. ideo suff cit ꝙ ei constet de con traria voluntate mādantis. nõ so lū expresse sed ẽt tacite. vt si pacez iniret cum occidendo vel parẽte lam vel aliā amicitiā contraheret sciẽte eo cui mādatū erat de occi dendo secūdum eundem Innoc. ꝛ in. d. q. 6. B.

4 ¶ Quid si qs mādauit aliquẽ ver berari ꝓhibens expsse ne occidef tur vel mutilaref. ꝛ ille nihilomi nus mutilet vel occidat. R. Man dator irregularis efficif. q꜠ mādā do in culpa fuit. ꝛ q꜠ hoc euenire posse debuit cogitare. ex eo. is q li. 6.

5 ¶ Quid si aliquis suadeat alicui quꝺ exponit se periculo pro pria l'iure suo. R fm Inno. Nõ ẽ irre gularis ẽt si iste cui ꝯsultū ẽ moria tur. 23. q. 5. ꝓ mēbris. ꝛ. c. se. ꝛ. q. 8. igif. ꝛ. c. se. Sz si sciret eū verisi militer moritur irregularis fief. Idẽ Host. A. q꜠ ordinata caritas ẽ ꝙ q̄sq̄ plus diligat corp⁹ suūq̄ aliu⁹ scꝺz eūdẽ. Inn. ꝛ i sū. ꝯ. li. 2. ti. i. q. 8. ꝛ ꝙ silr ẽt plus diligat cõ pus ꝓximi q̄ bõa fortune. 86. di. pasce. Jõ hoc qꝺ dictū est si sciret eū ꝛc. intelligendū ẽ qñ suasio cẽt facta ꝓ iure suo quo ad bona for tune. vel ẽt ꝓ defensiõe aliquorꝫ ꝑticulariū. secus si ꝓ defensiõe pa trie seu rei publice maxie fidei ꝛ ecclie. nā ħ cāu lz ẽt inuenerẽt ꝑicu la ꝛ seq̄ref mors ñ irrogaf irre gularitas cū hoc cāu ẽt ad ꝑlatos eccl'ie ꝑtineat facere suasiões vt. s. bellū. 2°. §. fi. Uñ ꝛ si qs suadet a licui ꝙ idubitāter se morti expo nat ꝓ honore xp̄i l'pro fide l'pro statu eccl'e ñ fit irreglar'l ẽt si mors seq̄f. q꜠ xp̄s ꝓ nobis mor u⁹ ẽ ꝛ sci martyres ꝓ eccl'a scꝺz Inno. ꝛ in sū. ꝯ. eo. ti. q. 9. Et hic seq̄f. B.

6 ¶ Quid si suadeat ꝙ idubitanter expõat se morti ꝓ xp̄o vel eccl'ia R. scꝺm Innocẽ. Non fit irregu-

laris ēt si sequat mors. qꝛ xp̄s mō tē subijt ꝓ nobis. Idem Host.

7 ¶ Quid de illo q volenti fugē inimicos pp timorez mortis ꝯsuluit ꝙ remaneret ꝛ ꝙ ꝓcuraret pacez ꝛ remansit. ꝛ occisus ē? R. s̄z. vv. Si ille qui ꝯsuluit habuit probabilē cām credendi ꝙ illi ñ iminēt periculū. puta qꝛ inimici illi⁹a d̄o erant ꝯsanguinei vel amici ꝙ merito potuit p̄sumere ꝙ eos posset cohibere non ē irregularis. aliter sic. A. Et idē si etiaz potuit habeē dictā p̄sūptōez. tn̄ fuit negligēs in interuentiōe. qꝛ hoc cāu ex culpa sua seqt homicidiū. ꝛ iō fit irregularis. ex̄ de homi. tua nos. Et colligit ex dictis i sū. ꝯ. eo. ti. q. xj. vbi hec notant. B.

8 ¶ Quid si aliqs ꝯsuluit ꝙ isirm⁹ verteret vt citius moriret. R. scd̄z vv. Si ex tali transuersiōe citius morit irregularis ē q ꝯsuluit ꝛ q fecit. nec pōt p epm̄ dispensari l̄z a pc̄o absolui possit. A. Idem i sū. ꝯ. eo. tit. q. 10. vbi ēt addit ꝙ si ex hac cā ñ citi⁹ morit ñ icurrit irregularitas. s̄z sufficit penitere d̄ peccato ꝛ mala itentōe. Nec ē p̄sumēdū ꝙ si h⁹ trāsuersiōes fiant s̄z sortilegiū vetulaꝝ. sic̄ qn̄ faciūt appōi securim ad caput moriētis vl' aliqd h⁹ friuolū fieri vt citi⁹ moriat v̄tutē talez hēant hec sortilegia. agi tn̄ d̄z pnīa de peccato. B.

9 ¶ Quid de illo q dissuadet homicidiū s̄z nihilominus associat homicidā vt eū si oportet defendat. R. s̄z Hosti. homicida ē. nec poterit ꝓmoueri. ꝛ sic intellige ꝙ d̄fēsione ꝯmittit homicidiū. ex̄ d̄ cle. pu. i du. bēlic⁹. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 34. B

Homicidiū iij

de casuali homicidio. s. qd̄ p̄ter intentōem fit. Ubi distinguēdū ē sic. Aut ei is q fec̄ casuale homicidiū dabat opaz rei illicite. aut licite. Et si qdē licite puta repabat domū l' icidebat arborē ꝓpriaz ꝛ h⁹. ꝛ adhibuit oēz diligētiā quaz potuit. ꝛ tn̄ cāu ꝯtigit hōicidiū. talis nullā culpā neqꝫ penā icurrit. l̄z forte cā⁹ oēs fortuitos ñ p̄uiderit. ex̄ eo. Iohes. ꝛ. c. q̄dā vt asseris s̄z si diligētiā ñ adhibuit tenet. silr̄ ēt tenet idistīcte si dabat opaz rei illicite. Idēqꝫ si clic⁹ exercitatiōe vel vēatōe iaculū mittat. ꝛ sic aliū pimat irregular' efficit. qꝛ talia opa debēt ab eo eē penit⁹ aliēa. 50. dis. clico. A. Idē i sū. ꝯ. li. 2. ti. 1. q. 19. s̄m Ray. Host. ꝛ Goff. B. Silr̄ ꝛ si aliqs ludo ꝓijcit lapidē ꝯ aliquē. ꝛ ille volēs d̄cliare ipigit in aliū lapidē ꝛ mortu⁹ ē ille. ꝓiectoꝛ irreglar' effcūs ē. qꝛ lud⁹ noxi⁹ erat mittē lapidē. ꝛ ita ē i sil'ib⁹. A. H⁹ fuit d̄ēz in. ꝛ ho. vt pꝫ i. d. q. 19. B

1 ¶ Quid si aliqs hꝫ ceruū l' leonē q aliquē occidit. R. s̄z Inno. Nō vr̄ irregularis dūmō maliciā l' culpā i morte ñ hūerit. ar. 50. dis. hi q arborē. ꝛ. c. sepe. A. Idē i sū. ꝯ. li. 2. ti. 1. q. 28. vbi ēt pꝫ ꝙ aliq h̄ itelligunt d̄ lata culpa aliq v̄o ēt d̄ leui Et si ē aliqd qd̄ possit iputari tenēri dicta aialia. ꝛ hoc videtur ꝓbabilius ꝛ tutius. naz in dictis. c. hijs qui. ꝛ sepe. dicitur simpliciter de culpa ꝛ non restringit ad latā. B

2 ¶ Quid d̄ custodiētib⁹ isirmos q ad coꝝ petitōez vocauerīt minutorē vt minuerēt eis sanguinē vel dederīt eis vinū vel ñ bn̄ custodierūt eos

ita q̄ ipsi mortui sunt. R̄n. fm. v̄v̄. In omnibus talibus vbi bona fide fiant non dz aliqs de facili scrupulosam habere ɔsciaz nisi sit euidens culpa aut negligētia dissoluta ⁊ si hēat deponere debet. A. ad ɔsilium boni viri fm eundem. v̄v̄. B. Si aūt lata culpa fuit vel negligentia dissoluta ⁊ certum sit q̄ inde mors ɔuenerit irregularitas ɔtracta ē. A. Idem ēt esset si probabiliter dubitat fm indiciū medicorū fm eundē. v̄v̄. ⁊ in sum. cō. eo. ti. q. 41. B.

5 ¶ Quid de parētibus in q̄z lectis puuli filij īueniūt mortui. R̄. scōm Ray. si mors interuenit graue corū culpa pcedente atq̄z negligētia grauis ē pnia iniungēda ex̄ ð pe. ⁊ re. q̄situ. Si aūt leuis culpa precessit. nō tā grauis pnia ē iponēda ex̄ ð his q si. occi. ð īfantib⁹. A. ibi dr̄ de pnia triū ānoꝝ. q̄z vn⁹ dz pagi i pane ⁊ aq̄. Et fm gl. Ray. ⁊ i sū. ɔ. eo. ti. q. 57. q̄n pentes filios spōte oppmūt maior ē eis pnia iniūgēda q̄ p alio homicidio. Si āt cāu ⁊ graui culpa pcedēte pnia 5. vel. 7. an. ē iponēda. Si āt leuis culpa pcessit pnia triū ānoꝝ id cē da ē. Addit host. q̄ i h cāu si clpa sit occulta ⁊ pnia dz esse occulta. si vo māifesta ⁊ pnia dz eē manifesta. Et q̄ maior pnia ē iiūgēda si i lecto suffocēt q̄z si i cunis ⁊ maior sacerdoti greco q̄ latino. dcō c. q̄situ. ð pe. ⁊ re. B. Si aūt nulla pcessit negligentia vel culpa de iure non sunt puniēdi. ar. ex̄ ð homi. ex lris. tn̄ ad cautelā pp ambiguitatē duplicitatꝫ ē eis aliq̄ pnia iniungēda. ar. 23. q. 5. excōicatoꝝ. ⁊ 34. q. 2. i lectū. Cō. host. ⁊ addit q̄ admonēdi sunt parentes ne pueros teneros secū in vno lecto collocent ne forte opp̄mant. 2. q. 5. consuluisti.

Omicidiū. iiij

De pēa ⁊ irreglaritate homicidaꝝ scdz Ray. sic teneas. Si homicidiū ɔmittit vbo. s. pcepto ɔsilio vel defēsiōe pēa ē irregularitatis q̄ ēt post paciā pniam īpedit pmoueri ⁊ deijcit pmotū. dis. 50. si qs viduā. Et itellige defensione q̄n homicidā ðfendit dissuadēdo eis q volebāt ðfendere occisuz. si tn̄ corrupta intentōe h fecit. nam si nīr filium volētē liberare aliquez a morte retrahit. q̄z timet ne filius occidat. paꝝ vel nihil peccat nec ēt alius ɔsanguineus uel amic⁹ tali intentōe dissuadens aliquā irregularitatem incurrit.

¶ De pena vo homicidij scō cōmissi distingue. Nā quatuor mōis pōt ɔmitti. ⁊ prio quidē si ē ɔmissum p iustitia ⁊ recto pcessu ⁊ intētōe n̄ ɔmittit clpa sz pot⁹ faciens meret. nihilomin⁹ tn̄ irregularitas ɔhit. q̄ sibi ipedit pmouēdū ⁊ dijcit pmotū. 51. dis. aliquātos. A. nisi fuisset hoc fcm̄ an̄ baptismū. Nā p baptismū tollitur ista irregularitas secūdū Ray. ⁊ cōiter ēt alios doctores. lz Bānanus dixerit nō tolli nisi illā que ē sequela peccati vt in sū. ɔ. eo. ti. q. 21. B. Quicūq̄z ergo i tali cāu fuerit iudex aut aduocatus siue p actore siue p reos. cuz actor obligetur ad taliōnē. q̄z agēdo p reo agit ɔtra actorez A. Sz snia Bānā i qui excepit aduocatuz rei teneri. posset vbi de ɔsuetudine accusator non teneretur

1

ad penaꝫ talionis vel sanguinis. ſ꞉ꝫ glo. Ray. ⁊ i dicta. q. 21. B. Item assessor officiał test. s notari⁹ sniaꝫ scribēs vel ꝓferens. silr ⁊ qui scribit attestationes. vel legit eas duꝫ publicanł. A. seu in examine cause. vt i dc̄a. q. 21. B. Item q scripserit vel dictauerit lras pro tali vindicta sāguinis oēs irregulares efficiunł. dis. 50. si quis. ⁊ dis. 51. aliquotos. ex̄ ne cle. vel mo. sententiā. A. Hec dc̄a fuerunt Ray. cui. ꝯ. Go. ⁊ Hosti. vt i dicta. q. 21. B. Et itellige per illum modum qui d꞉. j. irregularitas. 1. §. 1. 2. si homicidium factum sit necessitate. tunc si necessitas euitabilis erat. ad maiores ordines non ascendet. immo nec in susceptis toleratur. nisi ex magna dispensatione A. Alij aūt vt Gof. dicunt ꝙ de iure cōi post peractaꝫ penitentiam pōt exequi officium ordinis iam suscepti. pro quo vid̄tur facere. 50. dis. de his clericis. 2. vbi dr̄ ꝙ post pactam penitentiaꝫ officio ⁊ cōmunioni reddał. Sed hoc pōt itelligi per dispensationē. que etiam non dꝫ fieri sine magna causa. Alias de tali dr̄. 50. dis. de clericis primo. ꝙ multum sibi cōsulit si ab officio recesserit. Ideo p̄mum tenent Ray. Ber. ⁊ Hosti. vt i dicta. q. 21. B. Si autem fuit necessitas prorsus ieuitabilis. no incurrit irregularitatem. vt dictum ē s̄. homicidium. 1. §. 6. 7. ⁊. 8. A. s. qui icipit vtrum aliquā. cum duobus sequentibus. qui videntur aliqui quotati. B. 3. si sit homicidium casuale. distingue vt s̄. homicidiū 3. §. 1. 4. si homicidium sit voluntate spontanea factum siue in opere siue etiam in v̄bo vt in prin. huius §. dictum est talis non solum non d̄bet promoueri sed ⁊ in perpetuū d̄bet deponi. ex̄ eo. sicut dignū ⁊ in dc̄o. c. si quis viduam etiaꝫ si paganum iterficiat siue saracenū. 50. dis. clericum. ⁊. c. de his clericis ⁊ extra eo. c. pli. Et cum tali nūq̄ȝ dispensatur in ordine vel officio. 50. dis. miror. Et etiam si sit occultum ministrare in ordine suo non potest. ex̄ de tempo. or. c. vli. Poterit autem cum tali dispensari in bn̄ficio ex̄ d̄ cle. pu. i du. c. 2. Si qs tamen aliquid predictorum añ baptismum ꝯmisisset. non ipediretur post baptismum. dis. 50. si q̄s post remissionē. ⁊ dis. 51. aliquātos. cō. Inn. Goff. ⁊. ꝟ ꝟ. Irregularitas v̄o bigamie non tolliɫ p baptismū vt. s̄. bigamia. §. 6. ⁊ s̄. baptismus 4. ⁊. 7

¶ An p̄lat⁹ vel cleric⁹ q de malefactoribus suis q̄relā deponit apud iudicē secularē. ⁊ emēdā petit sibi fieri ⁊ ꝓuideri ne talia p̄sumał icurrat irregularitatē si iudex mortem iferat iusticia exigente? R. Non. si ꝓtestat⁹ ē exp̄sse ꝙ ad penā sāguinis n̄ itēdit. ex̄ eo. p̄lat. li. 6. **2**

¶ Quid si p̄lat⁹ hn̄s iurisdictōeꝫ temporalē iniungat officiali suo vt sup tali vel tali maleficio veritateꝫ ingrens iusticie debitum exequał. ⁊ baiulus sup hoc ad penā sāguinis ꝓcedat. nūq̄d p̄latus irregularitatē icurrit. R. Nō. ex̄ ne cle. vel mo. c. ep̄s. li. 6. Eundē casuꝫ vide s̄. ep̄s. §. x. **3**

¶ Utrū oēs qui itersūt vindicte sāguinis fiāt irregulares: R. ſm. v̄v̄. Nō dūmō nec auxiliū nec ꝯsilium nec auctoritatē p̄stiterint. Idē Inno. A. Hoc tamen clericis est ex **4**

pec. phibitū. ex̄ ne cle. vel mo. sētē tiaȝ. Sȝ ⁊ alij q ex curiositate iter sunt hui⁹ vindicte vel vbi aliqs in terficit i duello. multū grauiter pec cant ſm eundē. ꝟ ꝟ. ⁊ i sū. ꝯ. li. 2o ti. I. q. 22. B

5 ¶ Quid si quis percutit mulierē pgnātē vel dat ei venenū vt faciat aborsū? R. ſm Ray. Si ꝯcept⁹ iaȝ erat format⁹ ⁊ mulier pp pcussōeȝ aborsū fecit homicidiū fuit. aliter nō ē hōicidiū q̄tuȝ ad irregularitatē. sȝ ē homicidiū q̄tū ad pniam sic ⁊ q dat vel accipit venenū ne fiat ꝯceptio. A. vel ēt ne fiat gnātio ex̄ eo. si aliqs. Idē etiaȝ nōt in sū. ꝯ. eo. ti. q. 29. B. Qō si dubitat vtꝝ aborsus fuerit ex illa pcussiōe vel vtrū fuerit iam formatus dicēduȝ ꝙ si pbabilr̄ dubitat l' credu ōbet a ministerio ⁊ promotione abstinere ne periculo se ꝯmittat. Si aūt temerariā habet opinionem. deponat eam si pōt. ⁊ sic poterit ministrare ⁊ promoueri aliter non. A. Ideȝ i sū. ꝯ. eo. ti. q. 30. B

6 ¶ Quid si plures i pugna fuerunt vbi aliqui iterfecti sunt. nec pōt sci ri a quibus nūquid omnes sūt homicide vel irregulares. R. Si bellum fuit iniustum tunc q̄tū ad peccatū homicide sunt qui percusserunt ⁊ qui cum voluntate occidendi venerunt lȝ non percusserit. Si militer ⁊ illi qui venerūt vt si oporteret prestarent occisoribus auxiliuȝ. Itē non sunt imunes a culpa q cum possen t n̄ liberauerunt. 23. q. vlt. si quamor. 2. q. 3. non iferēda ⁊ . c. vlt. ex̄. eo. sicut dignum. Si vō bellū sit iustuȝ. non peccant nisi sit ibi corrupta itentio vel persōa cui bellare non lȝ vt clericus. Porro q̄tum ad irregularitatem omnes repellendi sunt qui sūt ex parte iniuriantium. Silr̄ ⁊ qui erant ex pte iiuriam accipientium si isti erāt clerici ⁊ sic illicite mouerunt arma dis. 51. si qs post acceptū. ex̄ de cle. percus. psentium. ⁊. c. continentia. A. Glo. Ray. dic. vt ⁊ nōtur in sū. ꝯ. e. ti. q. 31. Hoc itelligo qn̄ clerici erāt i culpa. vt qȝ volūtarie ⁊ sine ncētate mouerūt arma. Si. n. defenderent se vel socios ncēio lȝ aliqs eēt iterfectus a defendētibus ex altera parte. reliqui q non iterfecissent nec iterfectores iuuissent non cēnt irregulares. lȝ voluntateȝ iter ficiendi habuissent. qȝ lex pmotionis ſcm regrit. nō volūtatem. 15. q. i. si qs nō iratus Nō obstat. dis. 51. si qs post. qȝ itelligitur i milite qui sepe itersuit bello vel officiali. Ibi dr̄. Si qs post acceptū baptismuȝ militauerit ⁊ clamidem susceperit ac cigulum ad necādum fideles ēt si grauia non admiserit si ad clerū admissus fuerit diaconū non accipiat dignitatē. Ecce ergo casus i q̄ aliq̄lis icurrit irregularitas lȝ q̄s nō peccauerit. nec etiā factū secutū uerit sȝ solū ex acceptiōe officij cū frequētatiōe. Seq̄t i gl. Nō obstat ex̄ de cle. pcus. pntiū. vbi sacerdos q i quodā ꝯflictu vbi aliq iterfecti sūt fuit ex pte violētiam repellētiū ⁊ piecit lapidē ⁊ lȝ neminē pcusserit. tn̄ suspensus est a celebratione missaꝝ p biēniū. qȝ ad tempus fuit suspensus pp ambiguum duplicitatis. Et con. cum his. Inno. vt in sū. ꝯ. dcā. q. 31. Videtur etiam ꝙ in hoc casu clericus n̄ suspēderet ad aliqō tēpus si itraret religionē. vt i . c. ꝯtinentia. ex̄ de cle. percus. B.

Qđ si qs siue laicus siue clericus i bello iusto pcussit quẽdam sed nõ letaliter neq3 aio occidẽdi. nec etiã hoc aio venit nec alios ,puocauit. tunc nec de occisione tenet nec or dinẽ recipe prohibet. l3 alij occidẽrint. ex eo. significasti. §. q si discer ni. A. Et ibi p3 q hoc verum ẽ qñ ictus pñt discerni. al' irregularitatẽ oio icurrit q qualitercũq3 pcussit. vt ibi. B. Cõ. Inn. Hosti. τ Gof. Et addit Inno. q si aio occidendi fecit tunc quantũcũq3 leuiter pcuteret tenetur. quia auxilium morti pbet. Idẽ Ber. A. Idem i sum. ꝯ. dca. q. 31. B

7 ¶ Utrũ nõ qui liberat a morte cũ possit sit irregularis. vt puta aliqs iudex q reum nõ liberat. aut diues q non pascit fame morientẽ τ seqtur mors. R. s3. d. d. L3 tales grauissime peccent. nõ tñ sunt irregulares. q2 lex promotõnis factu3 regrit. 15. q. i. si quis non iratus. A. Idem in sum. con. lib. 2. ti. primo. q. 33. B

8 ¶ Quid si clericus non occidit tñ vulnerauit. R. Si venit ad truncatiõem membri irregularis est sicut τ de homicidio ita q solus papa dispẽsare secũ põt. ex ne cle. l'mo. clericis. τ ex eo. is q. li. 6. De hac ẽt irregularitate plra habes. ĩ. irregularitas per totum

Omicidiũ v.

de homicidio vel mutilatõne sui ipius. Et qdẽ occidere seipm peccatũ mortale est vt ,pbat Tho. ba se. q. 64. quadrupliciter prio q dẽ q2 ẽ contra naturalem iclinatiõnẽ qua vnaqueq3 res nitit seipam ꝯseruare qtum põt. 2. q2 est contra caritatẽ qua tenet qs se diligere. 3º q2 est iiuria coitatis quia qlib3 homo pars coitatis est. 4. quia talis i deum peccat sicut q alienum seruum iterfecit peccat i dñm. Ideo hoc nullo modo l3. vt puta vt miserias presentis vite quis euadat. Nam finis oium terribiliũ ẽ mors scdm philosophum. Ite3 propter vindictam alicuius peccati non q2 malefactorem occidere non l3 nisi solum publice potestati. sed etiam quia adimit sibi necessarium penitentie tempus. τ ad hoc fac. s. homicidiũ. i. §. fi. A. ymo se occidentibus denegatur penitus ecclesiastica sepulta. τ ofo. 23. q. 5. placuit. B.

1 ¶ Utrum liceat mulieri seipsam iterficere ne ab alio corrumpat. R. sm Tho. ba se. q. 64. Non q2 non debet i se ꝯmittere crimen maxiu3 vt vitet minus crimen alienũ. Nõ eni est crimen mulieris si ei violentiã iferatur. Et iterũ. Fornicatõ vel adulterũ est minus peccatũ q homicidiũ pcipue sui ipius. qđ etia3 ẽ periculosissimũ. q2 nõ restat tps vt per penitẽtiam expiet. A. Ide3 i sũ. con. eo. ti. q. 15. B

2 ¶ Utrum liceat alicui occidere se ob timorem ne consentiat i peccatum. R. sm Tho. vbi s. q non sũt facienda mala vt veniant bona. vl' vt vitentur mala presertim minora τ minus certa. Incertum ẽ autẽ an aliquis i futuro ꝯsentiat i peccatum. Potens est eni deus hoiem quacũq3 tẽptatione supueniẽte eripere a peccato. Tñ vt dic Aug' ꝑmo de ciuitate dei. excusant. Samson τ qdam alij ex familiari ꝯsilio spũs sci. A. Idem i sum. ꝯ. eo. ti. q. 16. τ 17. B

¶ Quid de his q seipsos mutilant R. Non lz nisi sicut dcm est s. homicidiu.1.§.fi. Et si qdez talis mutilatio fiat ex ipatientia alicu⁹ ifirmitatis aut etiam si credebat se obsequium pstare deo. vt puta vt caste viuerent. nihilominus repelluntur a promotione z deijciuntur pmoti ex de corpo. vitia significauit qz tales homicidie sui iudicant. dis. 55. si quis absciderit. z dis. 33. mariu. Secus est siu membrum ideo absciditur a se vel ab alio. qz e corruptiuum corporis. vt dcm e s. in. §. preallegato. A. Tamen z hoc casu adest lz non pctm sed irregularitas si ex abscisione iducatur defor mitas seu ipotentia ad executioez ordinis. vt i sum. p. eo. ti. q. 42. vbi hec notant. Potest etiam epus dispesare cum eo q se abscidit putando se obsequm prestare deo vt vtatur ordine pus suscepto absqz altaris min sterio. i. vt no mistret ad altare sed i alijs. vt dco. c. significauit. de corpo. vitia. z ibi glo. B

Hore canonice.

Utrz clerici teat ad horas canonicas. R. sm. x x. Idcirco a laicis dati sunt redditus clericis vt ipi i officio vices laicoz suppleat. Et ideo beneficiati tenentur ad horas non solu ex statuto ecclie sz et ex obligatione iusticie. Et quia ordinem sacrum nullus debet pferr nisi bnficiato vel ei qui ad suuz patrimoniu loco ecclasticorum reddituum voluerit ordinari. vt extra de preben. cum sm. z. c. episcop⁹. ideo qu libet habens ordinem sacru tenetur ad horas canonicas. quia ecclia ordinando ipsum iten dit eum ad hoc ministerium obligare. A. Idem in sum. con. li. i. ti. 7. q. 18. B

¶ Utrz clericus non dicendo horas peccet mortaliter. R. sm. x x. Qui ex aliq necessitate sm formaz ecclie non dicit puta pp defectum visus vel ifirmitatem vel paupitate vt quia libro caret. s copesat tame equiualens per psalmos z orone dnicam non peccat mortalit. Naz quia diuerse ecclie diuersaz habet moduz officij. patz q non pceptu circa determinatum modum. A. s. spale ad que oes teneant. vt in dca. q. 18. Sz bn vnusqsqz tenetur ad modu sibi dterminatu. nisi ex legitima ca vel puilegio excuset. vt in cle. si. de cele. mis. B. Silr no peccat mortaliter qui verba qdem dicit sz ad illa non attendit. qz cuz de dicedo horas pceptu sit deiure positiuo. no refert nisi ad ea q sub iudicio huano cadere pnt. z ista sut q exercent p act⁹ exteriores. n aut iteriores. A. Certe etiaz de iure diuino debem⁹ deuote z attente orare z psallere. p⁹ s. 2.º Exultate ei cu tremore. z pos. 46. Psallite sapiet. Ite et ius positiuu se extedit ad iteriora i foro pniali. vt i. c. osuluit. extra de vsuris. Unde vt pz i. c. dolentes. extra de cele. mis. hoc preceptum extenditur et ad iteriora. Ibi eni i omnibus clericis phibendo extrinsecas vagationes z precipiendo attentionem dr. Hec igitur z similia sub pena suspensionis ihibemus districte precipientes i virtute obedientie vt diurnuz officiu pariter z nocturnu qtu eis deus dederit stodiose celebret pariter z deuote. B. Sed z si dices

officiū aliqua verba pretermittat. non oportʒ ꝙ propter hoc a capite resumat disturbādo officiū imo ēt si dicēdo in choro cum alijs ex aliqua necessitate intermiserit psalmū vel lectionē vel aliquid hꝰ ⁊ ñ aliter possit omissum supplere nisi subtrahendo vocem ab adiutorio chori melius ē pertrāsire ꝙ̄ offiñ chori diminuere. At si is q̄ tenet ad horas ex industria ⁊ negligentia sola omittat mortaliter peccat extra de cele. missa. dolentes. Secus āt si ex obliuione vel alia necītate. A. tñ ƀʒ. x̄ x̄. ⁊ in dicta. q. 18. non sunt tot peccata quot sūt hore omisse. qꝛ totū officiū diuinū vnꝰ dici ē vnum totū integratum ex suis partibus. ⁊ ideo precepto vno ꝑcipit. ⁊ transgressor non transgreditur nisi vnum preceptum ⁊ hoc tanto amplius quāto plures partes eius omittit ⁊ subdit. Bene tñ ꝯcedo ꝙ pluribꝰ vicibus omissio vnꝰ officij plura facit peccata mortalia. qꝛ totū hoc integrale ꝑcipitur quotidie adipleri. B. Dicere autem missam quottidie non est preceptū. nec ēt quottidie audire qꝛ nec est sp possibile. A. Dum āt impedimentum rationabile non adest satis ē inconueniēs missaʒ ñ audire vbi quottidie celestis rex de celo veniendo assistit vt nos suo ꝑno ⁊ teno ⁊ āgelorum alīmto ꝑficiat ⁊ salutifera per ta ꝯcedat ac pcā diminuat. Vñ ñ solū dēmꝰ cauē ne ex negligētia missā aliq̄ die omittāus sʒ ⁊ sup hoc ipso vt nobis ꝯcedat posse fieri instanter orare. iuxta illud dñice depcatōis. panē nostruʒ ⁊c. Ꝑ ē in. c. qm̄. ō priuileg. li. 6. vbi ꝙ nō decet epos ⁊ superiores absꝙ cā rōnabili vllā diē transire i q̄ non celebrent seu missam audiant vt designet. quia maior necessitas debet adesse ad excusationē taliuʒ q̄ȝ aliorum. B. De materia misse vide. ī. missa.

¶ Quid si clericus sit ꝓbendatꝰ in duabus ecclesijs. A. Intellige ex legitima cā ⁊ dispensatione. vt in sū. con. eo. ti. q. 19. vbi hec notant. qꝛ alr hoc non posset fieri. vt. ś. bñficiū. 1. §. 2. in additione. B. cuius officium dicet? R. fm Tho. in q̄libet. Sufficit quidē ꝙ semel officiū dicat fm cōsuetudinē aliquarū ecclesiarū in qbꝰ hʒ ꝓbendā. Et vicetur ꝙ dēat dicer officiū illius ecclesie in qua habet maiorē gradū q̄ȝ uis forte in alia pinguiorē obtineat prebendā. A. puta si in vna sit ōcanus ⁊ in alia simplex canonicꝰ. Qō si i vtraqʒ fuerit siplex cāonicꝰ debet dicere officiū dignioris ecclesie q̄uis in minori ecclesia opulētiorē habeat prebēdā. quia temporalia nullius momenti sunt spūalibus cōparata fm eundē Tho. ⁊ in dicta. q. 19. B. Si vero vtraqʒ ecclesia paris est dignitatis ⁊ ipse sit absens potest eligere quod voluerit. Si presens fuerit debet se conformare cum illis cum quibus cōuersatur. A. Idē in dicta. q. 19. B

¶ Utrū liceat clerico matutinas dicer de sero. R. ƀʒ Tho. in quolibʒ. Hic est consideranda intentio eiꝰ qui preuenit tps. Si enim hoc fac vt quietius somno ⁊ voluptati vacet nō est absqʒ peccato. Si vero facit propter necessitatē honestaꝝ occupationum. licite potest dicere de sero matutinas. ⁊ in alijs horis tempus preuenire. sicut hoc ēt qñ

q3 in solēnibus ecclesijs fieri solz. A. quia melius est deo vtrūq3 redde re. s. τ debitas laudes τ alia honesta officia q̄ per vnū aliō impediatur. fm eundē Tho. τ in sū. cō. co. ti. q. 20. B. Quin etiam ꝓpter hoc cōsulit presbytero ꝙ de mane dicat oēs horas vsq3 ad vesperas inclusiue ex̄ de cele. mis. c. i. S3 hore in ecclesia tpe suo dici debēt. vt i dcō. c. i. A. Clarius in cle. i. ō celebra. mis. vbi dr̄. In cathedralibus regularibus τ collegiatis ecclesijs horis ōbitis deuote psallat i alijs conuenienter τ debite celebret diurnū τ nocturnū officiū. si dei τ apl'i ce sedis idignationē euitare voluerint. Et hoc ipsū intelligēdū videt nisi rationabilis necessitas seu cā aliud suadeat. vt τ hoc eodem. §. pretactum est. B

4 ¶ Sed q̄ ē hora dicendi matutinas? R̄. Diuersaꝝ ecclesiaꝝ diuersa ꝯsuetudo seruat. tñ si ꝓprie dicimus. matutinū est quarta seu vltia vigilia noctꝭ. videlz post tres ptes noctis vsq3 ad aurorā. Unde fm. Papiā Hu. τ Isidoꝝ etymol'. 4. Matutinū est inter abscessum tenebrarū τ aurore aduētū. Et sic etiā sonāt vba tūc cantata. ut est illud. Nox pcessit dies autē appropinq̄uit. τ iterū qi in fine matutinarū. Lucis aurora rutilans coruscat. Sed qdā 5. q2 τ Dauid surgebat vt cōfiteret media nocte. ex̄ de cele. mis. c. i. in fine. Primū autem verius videt. vt in. e. c. in pnci°. A. In dicto. c. i. clarius videt dici de media nocte quā de alia hora. Puta tñ i hoc ꝯsuetudine rōnabilē seruādā τ qō magis ꝓficiat diuinis obsequijs. ar. 12. dis. illa. B

5 ¶ Utrū clericus existēs i scolis teneat dicē offīn mortuorū R̄. fm Tho. in quolibet. Offīn mortuoꝝ in ecclesia quandoq3 dr̄ ordinarie sicut pertinēs ad officia ecclesie sicut fit i die aiaꝝ. τ siliter i qualibet ecclia ē de hoc aliq̄ spālis ꝯsuetudo vt ꝙ dicat semel in septimana. vel sic. τ ad tale offīn tenet cleric⁹ bñficiatus i ecclia ēt in scolis exñs. Si vō dicat offīn propter aliquā cām emergentem non tenet ad h clericus i scolis existens. A. Idez in sum. cō. co. ti. q. 21. B

6 ¶ Sed q̄d cū monach⁹ pficit ecclesie parochiali. quō offīn sequetur. R̄. fm Host. Seruabit consuetudinē ecclīe ad quā transit. ar. 12. di. illa. τ. 41. dis. quisquis A. Idē in sū. con. co. ti. q. 22. B

7 ¶ Quid si qs ptermissa vna hora dicat sequētē. R̄. fm. Ri. Credo ꝙ sufficit ꝙ caute suppleat illō tñ quod omissum est τ agat penitentiam de negligentia. Pnia quoq3 de omissis horis arbitraria ē sicut τ alie. vt. j. pnia 2°. §. 2°. A. Inno. in. ca. primo extra de cele. mis. dicit ꝙ satis est conueniēs ꝙ sacerdos qui imponit penitentiam de peccato omissionis officij iniungat penitentiam i quo omitteus deliqt. s i dicendo eadē officia omissa. S3 si hoc ñ crederet ei proficere. mutabit i aliam pniam. Idem etiā senti. Al. vt patet in sū. con. li. i. tit. 7. q. 18. B

8 ¶ Utrū clericus excōicatus teneatur dicere horas. R̄. Si est excōicatus minori. nō ē dubiū ꝙ oportet τ debet dicere p modū quē habes s. excoicatio. 7. §. 8. Si vō excōicatus est maiori dicēdum scdm

Host. q tenet quidē dicere sed nō in ecclesia vel cū alio. aut quasi in offō suo sed solus et quasi p modū orōnis. A. i. vt nō dicat dñs vobiscū. vt in sū. cō. li. 3 ti. 33. q. 174. vbi hec notant. B. xi. q. 3. si qs eps dānatus. et c. se. Nā cū obligatus sit ad hanc seruitutē ex. de cele. mis. c. i. p excōicationē nō liberat ab ipsa. 16. q. i. legi. Idē Goff. et Ray. A. Item fm glo. Ray. et in sū. cō. li. i. ti. 7. q. 18. tenetur ad horas cānicas ēt degradatus si fuit in sacris ordinibus. qz tenet ad ea que sunt oneris et ñ honoris. Idē de degradato bñficiato q̄zdiu tenet bñficiū Degradatus ēt vel suspensus non debet officiare ecclesiā. et cū solus dicit horas aut cū aliis ñ officiādo ecclesiā non debet dicere dñs vobiscū. vel similia vba que ad dignitatē ordinis eius ptinēt. Itē fm Inno. in. c. i. ex. de cele. mis. infirmi excusant a dicendo offiū. et forte etiā ab audiendo si talis est infirmitas in qua directe vel occasionaliter sibi obesset vel obesse timeret si celebrationi diuinorum interesse. Ibi ēt videt sentire q q omisit offm ex infirmitate nō teneat ad aliquid. sed q omisit ex culpa tenet ad satisfaciendū p peccato omissiōis. i. ad redicendum omissum vel aliud pro vt pretactum est. B

9 ¶ Clerici et religiosi cōmorantes cū cardinalibus aut cū epis. A. i. cū quibusdā pontificibus gratiā et cōionem sedis aplice habentibus vt in cle. dignū. de qua. ḹ. B. pñt se coaptare illis i diuinis officiis nec ad alia tñnt vt i cle. dignū d cel. mis.

Hospitalitas

Clericus siue ordinādus d rebz ee hospitalis pter multa que habes. ḹ. ordinandus. §. 7.

Humilitas

Utrum hōo beat se oibus p humilitatez subiicere. R. fm Tho. 2a 2e. q. 161. Dicendū q in hoie duo pñt ɔsiderari. s. id qd dei. s. gcqd ptinet ad pfectionem. et id qd est hois. s. qcquid ptinet ad defectū. Humilitas āt ppie respicit reuerētiā qua hō deo subiicitur. et id q̄libet hō fz id qd suū ē dz se cuilibet proximo subiicere q̄ntum ad id qd est dei i illo Sz absqz piudicio humiliat pōt dona que quis accipit pferre dōis q alteri apparent collata. A. Ita tamen q ex his se nō maioris meriti existimet sed obligationis. iuxta illud Greg. omel. 40. Cum augentur dona. rationis etiam crescunt donorum. Item vt in his nō glorietur. alias in speciem incidit superbie qua diabolo comparatur. Unde Greg. 23. moral. c. 16. In hac arrogantie quarta specie grebro humanus animus labitur vt id quod habet habere se singulariter glorietur in qua tamen diabolice similitudini vicinus appropinquat. A. Similiter etiam hoc non requirit humilitas. vt aliquis id quod suū ē in seipso subiiciat ei quod est hominis in altero. alioqn oporteret q quilibet reputaret se maiorem peccatorē quolibet alio Potest tamen aliquis reputar aliquid boni in proximo quod ipse non habet vel aliquid mali esse in se quod in alio non est. et sic absqz falsitate potest se credere et pronūciare omnibus viliorem secundū

defectus occultos quos in se recognoscit ꝛ dona dei que in alijs latent. A. Con. Al. vt in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 274. Et id ꝑpter quodcunq₃ peccatũ quod in ꝓximo vidim⁹ non debem⁹ nos ip sos illi in nostra existimatione ꝑferre, ꝑpter bonũ quod pōt in illo latere ꝛ q₃ forte in nobis ē maius vel simile peccatũ vel saltē omnino esse pōt. Vñ Beda in omelia sabbati tertie dominice in quadragesima. Euenit sepe vt qui homicidã publice peccantē iudicãt. peius odiorũ malū₃ quo ipsi in secreto depulsantur nō sentiant. Qui fornicatorē accusant pestem sup̄bie qua de sua castitate extollunt ignorant. Qui ebriosū₃ cōdēnant virtus inuidie quo excedunt ipsi ñ videant. Quid ergo nobis i h⁹ periculis r̄medij. Quid restat salutis nisi vt cũ peccantē ꝯspicimus aliũ, mox inclinemus deorsũ. i. q₃ deiecti ex nostre conditiōe fragilitatis simus si nos diuina pietas ñ sustētet hũilr̄ īspiciam⁹. B.

Iactantia

quid sit. R. secundũ Tho. sa se. q. 122. Iactãtia ꝑprie importat q̄ hō verbis se extollat dicēdo de se aliqd qd supra se est. Hoc ãt contingit dupliciter. Vñq₃. n. aliquis loquit᷑ d se ñ qdē supra id qd ē in se sed supra id qd de eo hoies opinant. Vñq₃ vō loquitur de se supra id qd est in se f̄m rei veritatē. Et in isto secundo mō magis proprie iactantia consistat. q₃uis vtroq₃ modo dici possit.

¶ Vtrũ iactãtia sit mortale peccatum. R. f̄m Tho. ubi. s. Iactantia pōt dupliciter cōsiderari. p̄mō s₃ se. A. i. inquãtũ est quoddã mēdaciũ. B. ꝛ tũc est mortale peccatū₃ qñ aliqs iactãter ꝓfert qd est ꝯtra gloriã dei. Ezech. 23. A. imo poti⁹ 28. vbi qd sequitur dr̄ ꝯ principe₃ tyri. B. Eleuatũ est cor tuũ ꝛ dixisti. deus ego sũ. Vel ēt contra caritatē ꝓximi sicut cũ quis se iactãdo prorũpit in contumelias aliorũ. vt Luc. 18. Non sũ sicut ceteri hoies raptores. iniusti. adulteri. velut ēt hic publicanus. Sed si nō sit contra gloriã dei vel caritatē proximi est peccatū₃ veniale. Eo modo potest considerari iactantia f̄m suam cãm. Et si quidē procedit ex superbia vel inani gloria tali que sit peccatũ mortale. ꝛ ipsa erit mortale. al' erit veniale. Si vō sit propter appetitum lucri videt᷑ ptinere ad ꝓximi deceptionē vel damnum. ꝛ sic magis ē peccatũ mortale. S₃ nec hoc semp. q₃ pōt esse tale lucrũ ex quo alius non dãnificatur. Quod ironia que est ꝯtraria iactantie qñ q₃ est quedã iactantia. vide. ĵ. Ironia. §. 1.

Ieiunium

Triplex ē ieiunium. Primũ corporis a cibo materiali. Scdm afflictiōis a gaudio ipali. Tertiũ volũtatis a peccato mortali. A. De his duobus vltimis dr̄ de ꝯse. dist. 5. ieiuniũ. B. Est sciendũ q̄ p̄mũ ieiuniũ dñs instituit in padiso s₃ postea sanctificauit. 40. dieb⁹ ꝛ noctibus i deserto Math. 4. ꝛ Luce. 4. A. De institutione nō Gen. 2. B.

¶ Vtr̄ ieiuniũ sit semp laudabile l' non. R. f̄m Tho. in. 4. disti. 15. In trib⁹ casibus non est laudabile neq₃ etiã licitũ. Nã p⁹ qdē p ieiuniũ subtrahere quod ē necessariũ vite

nō licet. sicut nec seipm iterficere sȝ hoc ē ualde modicū. quia natura modicis cōtēta ē. Itē nō lȝ subtrahere qđ est necessariū ꝑm ca ꝗ icūbūt facienda ex offō uel ex societate eoꝝ ad quos ꝗs cōuiuit. Hoc n. eēt de rapina hostiā offerre. Itē tertio nō dȝ esse tanta abstinētia ꝙ hō ab opib⁹ utilioribus ipediatur. Nā ꝛ lȝ ad ea nō teneat̃ i discretū tm̄ erit tale ieiuniū ꝛ nō licitū. Sȝ abstinentia siue ieiuniū laudabile ē qn̄ per ipȝ caro diminuitur a suo robore ita ꝙ facili⁹ spūi subdatur nec ꝓpter h̄ acceleraẗ mors q꞉ ex abūdantia plures moriuntur quā ex defectu. A. Idem in sum. con. li. i. ti. 12. q. 14. B

2 ¶ Utrū ieiuniū cadat sub ꝓcepto R. ꝑm Tho. ꝑa ꝑe. q. 147. Dicēdū ꝙ ieiuniū ꝗtū ad necessitatē coertionis peccati uel satisfactionis in pnia uel ad eleuationē mentis ad spūalia. sic in cōi cadit sub ꝓcepto legis. nē. Sed determinatio tēporis ꝛ modi ieiunandi cadit sub ꝓcepto iuris positiui. quia ab ecclesia sic ē statutū. nec tamen quilibȝ trāsgrediēs peccat mortaliter sed tm̄ qui trāsgrediẗ ex cōtēptu. l' sic ꝙ ipediaẗ finis quē itendit legislator. Sed qui ex cā rōnabili frangit ieiuniū. n̄ peccat mortaliter nec est transgressor ꝓcepti. A. Idem i sum. cō. eo. ti. q. 15. B

3 ¶ In qb⁹ dieb⁹ teneẗ qs ieiunare R. Quantū ex ꝓcepto teneẗ qdem ꝓmo totā quadragesimā. ꝛ cōse. dis. 3. non licet. ꝛ. c. non oportet. ꝛ c. placuit. Idē de quatuor tpibus dis. 76. statuimus. Item in uigilia natiuitatꝭ dñi. ex̄ e. c. i. B. Itē in uigilia pentecostes. ut nōẗ dis. 76. necessario. A. in glo. ꝛ ē. §. B. Et in uigilia assumptionis beate ꝟginis ex̄ eo. c. i. Item in omnibus uigilijs aplōꝝ ꝓterꝗ Philippi ꝛ iacobi q꞉ uenit tpe pascali. ꝛ Johānis euangeliste q꞉ venit infra octauas natiuitatis. ex̄ eo. consiliū. De festo etiam beati Bartolamei cōsuetudo seruanda ē. non đ ieiunādo. q꞉ hec est iam firma ꝛ uniuersalis. sed de die celebrandi festum ut in dcō. c. consilium. Itē ex uniūsali ecclesie consuetudine preceptū ē de uigilia beati Joannis baptiste. ꝛ omnium sanctorū. ꝛ ut Inno. ponit sancti Laurētij. Qđ si aliqua dictarū solēnitatum uenerit in ꝑa feria. uigilia ieiunabiẗ i sabbato. ut in. c. consiliū. Similiter đ ieiunijs que ēpt i suis ēpatibus indicūt. de ꝯse. dis. 5. ieiunia. ꝛ dis. 3. c. i. A. Scōm Inno. sup Rubrica de obser. ieiu. translatio ieiunij pt̄ ēt ex alia cā fieri ꝗꝫ cū festum occurrit ꝑa feria. Dicit. n. ibi. Nota ꝙ lȝ ieiunia non debeant cōmutari uel redimi sine cā tm̄ cum cā possunt cōmutari. sicut dẽ ꝙ in quib⁹dā lucis Francie ubi sunt ecclesie sancti Quintini non ieiunaẗ i uigilia omniū sanctoꝝ sed tertia ꝓcedente die. B. Sunt ꝛ alia ieiunia non de ꝓcepto sed de consilio sicut de aduentu. ut in dcō. c. ꝯsiliū. A. Inno. ubi s̄. uideẗ dicere ꝙ ieiuniū aduentus sit etiā de ꝓcepto ubi ē ꝯsuetudo. B. Itē in quarta ꝛ sexta feria ꝛ sabbato. de ꝯse. di. 3. ieiunia. ꝛ. c. sabbato. A. In dcō c. ieiunia. dẽ ꝙ non ieiunans ꝗrta feria uideẗ cū iuda tradere xp̄m ꝛ nō ieiunās sexta feria uideẗ cū crucifixoribus crucifigere. Et sic h̄ ie

iunia non uident de psilio sed de pcepto. No pot pcedi ubi e psuetudo. ar. 12. dis. illa autem. Na ut. s patet i obligatoe ieiunior et psuetudo opatur. Consuetudo uero p traria non excusat non ieiunantes in uigilijs aplorum et in alijs solemnibus ieiunijs. In alijs vero sic nisi platus aliud iniugat scm Hosti. et i sum. co. eo. ti. q. 16. ad si. B Item rogationes. de conse. dis. 3. rogationes.

4 ¶ Utrum liceat ieiunare i dnica. R. scm Tho. sa sc. q. 147. Dicendum q die dnica ieiunare non puenit qr dies est leticie. Unde si quis tc ieiunaret quasi faciens contra cosuetudine populi xpiani non esset a peccato immunis. licet ieiunium de se sit laudabile omni tempe. A. No di hic intellige qn cum scandalo alior ieiunaret. uel ad quandam cerimonialem obseruantiam qua illa die faciebant pagai ieiunantes. Un et pter h idem statutu fuit et de feria quinta. de pse. dis. 3 ieiunium. Sec' si ieiunaret ratioe simplicis abstinentie. uel aliquo religio respectu. uel per se uel per impositonem supioris. sicut fit in qnta feria in qua ieiunamus ex debito i ieiunijs statutis. de conse. dis. 3. nl3. et. c. n oportet. Unde et. 76. dis. c. utina. dicit Jero. Utinam oi tempore ieiunare possemus. No i actibus aplor diebus pentecostes et die dominico apostolum Paulum et cum eo credentes fecisse legimus. B.

: ¶ Que hora sit copetes comede di. R. s3 Tho. vbi s. Couenies est hora nona. A. Pro hoc facit de pse. dis. 1. solent. B. Nec illam o3 stricte psiderare s3 sufficit grossa estimatio. s. q sit circa horam illa Nec multu nocet si ex aliqua ca aliquatulu hora illa pueniat. uel si forte pter ifirmitate uel etate uel aliqd h' tali hora comedere ceder et alicui in magnum grauamen. Nam esset cu eo i ieiunio dispesandum. uel ut aliquantulum preueniret horam. A. Idem in sum. con. li. 1. ti. 12. q. 32. B

¶ Qbus cibis ieiunantes dbet abstinere. R. scm Th. sa sc. q. 147. 6
In ieiunio quadragesimali interdicuntur uniuersaliter oua et oia lacticinia. In alijs aut ieiunijs diuerse psuetudines sunt quas qsq3 seruare debet scm mores eor iter quos conseruatur. 76. dis. utinam Esus aut carnu generaliter in oi ieiunio prohibitus est qr gnaliter magl e delectabilis et ad humore luxurie magis coopat. Un et i sexta feria necessario e abstinendum a carnibus. et etia3 in sabbato scm quorūda psuetudies. ex eo. psiliu Co. Hosti. A. Con. etiam Innoc. ut i su. con. eo. ti. q. 33. Et reugulariter i oi ieiunio nisi consuetudo excuset utendum est cibis quadragesialibus. de conse. dis. 3. rogatones. De cibis vo quadragesialibus Greg. 4. dis. denique. ita dic Par e vt q his dieb' a carne aialiu abstiemus. ab oibus q3 q semtina trahut carnis origine ieiunemus a lacte videl3 casseo et ouis. Ceter piscium esus ita xpiano relinquit. vt h ei ifirmitatis solatium non luxurie pareat incediuum. Deniq qui a carne abstinent. nequaq sumptuosiora marinar beluar puiuia preparet. Uinu q3 ita biber pmittim'

ꝙ ebrietatē oīo fugiamus. alioqui
restat ut oīa que corpibus libēt sibi
faciamus. B

7 ¶ Utrū pᵒ potū soluat ieiuniū. R.
ſʒ Tho. ſa ſe. q. 147. Ieiunantes
ñ ꝓhibent plures bibere. q: potus
sumit magis ad alterationē cor-
poris ⁊ digestionē ciboꝝ q̄ ad
nutritōē lʒ aliq̄ mō nutriat. Pñt
tñ imoderate bibentes peccare ⁊
meritū ieiunij ꝑdere. sicut ēt si im-
moderate i una cōestione cibum
assumāt Con. Inno. siue potꝰ assu
mat ante cibū siue post. A. Idē in
sū. con. co. ti. q. 31. B

8 ¶ Quid de ꝯfectōibꝰ. R. ſʒ Tho.
ubi s. Per cōfectōes seu electua-
ria nō soluit ieiuniū sicut nec per
alias medicinas. nisi qs in fraudē
ea sumeret in magn a q̄titate per
modū cibi. Con. Inno. Tho. tan
git hoc i dicta. q. 147. arti. 6. ⁊ nil
dic̄ de ꝯfectionibus sed tñ de elec
tuarijs. ⁊ dū assumunt solū cā me
dicine. Et h idem posset intelligi
de confectionibus ⁊ alijs que nō
i fraudem assumerentur. ꝓ medici
na alr̄ nō. Uñ Al. dicit ꝙ esus spēꝝ
⁊ electuarioꝝ soluit ieiuniuʒ nisi
fiat cā necessitatis. ut pʒ in dicta.
q. 31. Inno. ēt sup Rubrica de ob
ser. ieiu. dic̄. Electuarijs aūt deli-
catis nō credimus ꝙ aliter liceat
uti nisi sic̄ alio cibo delicato. Me
dicinā aūt ꝓ remouēda infirmita
te uel fugienda accipe licet siñ pec
to in die ieiunij. sed ꝓ ꝯseruanda
sanitate ubi nō est signū ifirmitatꝭ
non credo. Ecce ergo ꝙ nō ē dif-
ferentia inter electuaria. confectō
nes ⁊ talia. nisi inq̄tū assumantur
pro uera necessitate infirmitatꝭ. im
moquāto ē cibus delicatioꝛ sine

precioſioꝛ. tāto minus licitus tpe
ieiunij. dis. 4. deniqʒ. ut pʒ etiam i
dcā. q. 31. Al. dic̄ ꝙ potus añ prā
diū soluit ieiuniū sʒ post nō. nisi fi
at imoderate ꝓter necitatē. Sʒ ut
pōt colligi ex Inno. ubi. s̄ ēca istā
potationē q̄tū ad h ut liceat ante
uel post prandium attendenda ē
consuetudo. B

9 ¶ In q̄ etate tenet qs ad ieiunan
dū. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 147. Quā
diu aliqui sunt in statu augmenti
nō tenent. s. usqʒ ad finē tertij sep
tēnij. i. 21. āni. Cōueniens autē ē ut
ēt in hoc tpe se ad ieiunandū exer
ceant plus uel minus ſm modum
sue etatꝭ ⁊ possiblitatis. A. Qñqʒ
tñ magna tribulatione imminēte i
signū penitentie artioris ēt pueris
ieiunia inducunt. sicut ⁊ de iumē-
tis legituꝛ Jone. 3. Homines ⁊ iu
menta non gustent quicq̄ neqʒ a
quā bibāt ſm eundē Tho. ibidē
B. Nouitij. q̄ʒ ⁊ iunioꝛes religi-
osi ſm. v̄v̄. sup soluēdo ieiunio iu
xta discretionē platoꝛum se gerere
debent. A. Inno. autē ubi s̄. dicit
ꝙ ad ieiunandum tenent oēs sa-
ne mentis. ⁊ doli capaces potētes
ieiunare. cū ipi peccare possint ⁊
peccata deflere. ex̄ de delic. pue. c.
i. Dispēsatiue tñ cū ipuberibus ⁊
ēt maiori etate poterit dispensari
ut ab indictis ieiunijs absoluātur
Et h uidet tutius. lʒ super h passu
diuersi diuersa sentiant. B

10 ¶ Quid de pegrinātibus. aut mr̄
tū laboꝛantibꝰ. R. ſm Tho. ubi s.
Si peregrinatio ⁊ laboꝛ comode
differri possit aut diminui absʒ de
trimēto nō sunt ꝓpter h ecclie ie-
iunia pretermittenda. Si aūt imi-
neat necessitas statī peregrinādi

⁊ magnas dietas faciendi uel etiã multũ laborandi . ⁊ simul cum h nõ possint ieiunia obseruari. non obligat hõ ad ieiunãdũ. Videtur tñ in talibus recurrendũ eẽ ad superioris dispẽsatõem. nisi forte ubi ẽ nõ cõsuetũ. q: prelati dissimulantes annuere uidẽt. A. Idẽ in sum. con. eo. ti. q. 18. ubi etiam additur fm eundẽ Tho. ꝙ qui nolũt ꝯducere operarios nisi frangãt ieiuniũ nõ sũt inmunes a pcõ. nisi forte sit cã necessaria q̃ festinationẽ opis exposcat. Itẽ ꝙ ex parte operantis intentio maioris lucri nõ necessarij a pcõ non excusat si ieiuniũ frangit. Ibidẽ etiã dr fm glo. Ray. ꝙ ꝓpter ieiuniũ seruandũ q̃s nõ cogitur mendicare cũ nõ consueuerit al' mendicare. B

ii ¶ Quid de cursoribꝰ quoꝝ usus ẽ dñis necariꝰ. R. fm v̓v̓. Si non pñt simul currere ⁊ ieiunare excusant. Secus qñ morant uel modicũ vadũt. A. nisi forte imineret eis grãdis viatio quã nõ pñt pficere soluãt ieiuniũ paucis diebꝰ añ. fm eũ. v̓v̓. vt i sũ. ꝯ. eo. ti. q. 20. B.

i: ¶ Quid de seruitoribus nobilium. R. fz. v̓v̓. Si tales ex cã pueniãt horã comedendi. nõ credo ꝙ peccẽt. silr si pbibant modicũ dico añ horã vt quasi propter ꝯtinuatõem tp̃is totũ possit postea reputari qi vna mensa. Sicut etiã nec peccãt q pgustãt cib os dñoꝝ ad cautelaz veneni. imo ⁊ h casu lz etiam pgustare carnes dñoꝝ. Nec iterũ peccãt q qñqz surgũt de mẽsa vt portent vinum. encenia ⁊ hꝰ. Con. Inno. A. Et addit. Idem credimꝰ de medicis pgustantibus medicinas Et in his casibus credimus ꝙ monachis licet pgustare carnes. Et cõ. Hosti. ut in sũ. ꝯ. eo. ti. q. 21. B Et idem dicit. v̓v̓. de seruitoribus ⁊ lectoribus mẽse inter religiosos dũ tñ cum lnia. A. Idẽ in sum. ꝯ. eo. ti. q. 22. B

13 ¶ Quid de paupibꝰ ⁊ mendicantibꝰ. R. fm Tho. sa se. q. 147. Si pñt hr̃e tantuz simul ꝙ sufficit ad unã comestionẽ. nõ excusant a ieiunio. si nõ pñt excusant. Similiter ⁊ qñ propter pcedẽtem inediã ieiuniũ nũc ferre nõ pñt. A. Idez in sũ. cõ. eo. ti. q. 26. B

14 ¶ Quid de mulieribꝰ pregnãtibꝰ seu lectãtibꝰ. R. Si necessitas debilitatis corporis ipediat eas. nõ tenẽtur ad ieiuniũ. imo si creditur ꝓbabiliter de periculo earum uel abortu. non solũ pñt sz etiã tenent soluere ieiuniũ sicut. v̓v̓. ponit. A Et idẽ si timeat de periculo pueri lactantis. fm eundẽ. v̓v̓. ut in sum. cõ. eo. ti. q. 24. B

15 ¶ Utꝝ uxores ꝓpter ꝓhibitõnez uiroꝝ debeãt dimittere ieiũia. R. fm Inno. Lz dimittere debeant uota. A. i. ieiunia seu abstinentias uotiuas. 33. q. 5. manifestum. B. ñ tñ ieiunia. A. s. indicta ab ecclesia ut in sum. con. eo. ti. q. 27. ubi hec nõnt. B. nisi forte ꝙ ꝓpter scãdalum uitandũ sacerdos dispensare posset. 50. dis. ut ꝯstitueret. ex de cle. exco. mi. latores. Con. hosti.

16 ¶ Quid de infirmis ⁊ dbilibus. R. fm. v̓v̓. Excusant. sz ꝓ quantitate debilitate. arbitrio boni uiri stãdũ ẽ. Idẽ i senibꝰ. A. Hoc fuit dictuz Inno. vt i sũ. cõ. e. ti. q. 25. B.

17 ¶ Utꝝ sup solutõe ieiunij sit petẽda dispẽsatio. R. scdm. v̓v̓. Si ꝯstat de cã propter quã soluẽdũ ẽ

ieiuniū nō est necessariū vt petatur dispensatio ꝑsertim vt dicit Tho. ꝯsuetudine interueniēte. Si autē dubiū sit vtrū sit cā necessaria. A. siue dubiū sit sibi siue alijs ſꝫ eum Vt. vt in sū. ꝯ. co. ti. q. 28. B. tunc petēda ē dispensatio ab epo loci si ꝯmode pōt hñi. aliter a ꝓprio sacerdote. A. Hosti. dicit ꝙ i ista dispensatōe non sufficit licētia simplici sacerdotis ēt ex iusta cā. nisi sūma necessitas immineat ꝙ ad epm sine piculo haberi nō possit recursus. Et ē cā sufficiens ad dispensandū vt dicit. infirmitas. nature debilitas. ciboꝝ caristia seu pēuria. paupertas. pegrinatio labor ꝛ ꝓtractio nimia mense vt pꝫ in seruienti bus mensis nobiliū ꝛ huiusmodi vt in dicta. q. 28. B.

18 ¶ Utrū ieiunia possint redimi. R. ſm Inno. ieiunia ecclesie non pñt redimi nisi cā vel necessitas ſbsit. ſꝫ ieiunia voluntaria possunt ēt sine vlla causa redimi. A. s. que sub sit in ieiunante dūmō al' sit vtile ſꝫ eūdē vt in sum. ꝯ. co. ti. q. 29. vbi ēt patet ꝙ ēt hoc cāu ista redemptio faciēda ē auctoritate supioris. B. ꝛ intermitti. A. De ista intermissione nō dicit Inno. vt pꝫ in. d. q. 29. quia vt puto ipe loquitur de volūtarijs respectu originis seu necessarijs respectu executōis forte rōe voti. Jō dicit ꝙ ad hāc redēptōꝫ necessaria ē auctoritas supioris. Sꝫ bñ credo ꝙ si ieiuniū adeo esset volūtariū ꝙ ad illud nullo modo quis obligaretur ꝙ posset intermitti. B. Ieiunia autem que i penitentia imponūtur. redimi possūt auctoritate supioris. A. Dū tñ ex iusta cā ꝛ discrete ſm Ray. ꝛ i sū. con. li. 3. ti. 34. q. 133. B. extra d̄ voto. c. fi. A. potius in. c. i. vt patet intuenti ꝛ etiam in dicta. 29. B. Et dis. 82. presbyter in fi. Si de ieiūio fuit votum quomodo possit redimi vel mutari. vide. ī. uotū. §. per totum.

¶ Utrum ieiunium factum in mōtali ꝓsit. R. ſm Al. Quātum ad vitam eternam non ꝓdest. ſꝫ tñ valꝫ precipue q̄tum ad tria. s. obediētiam mandati. ad qd̄ quis tenetur siue obligante ecclesia siue confessore pniam iniungente. Item quia quantuꝫ ad castitatem ieiuniū optime disponit. 3º. qꝛ magis ꝯfinem diuine gr̄e facit. A. Idem in sum. con. co. t. q. 34. B. Ad quid valēt bona opa extra caritateꝫ facta. habes. s. cāitas. §. fi. A. potiꝰ. §. p. B 19

20 ¶ Utrū ieiunās teneat dare in elemosynas qd̄ sibi restat. A. i. quod p abstinentiā reseruatur. iuxta illud Greg. Hoc qd̄ tibi per ieiunium subtrahis alteri largire. B. R. ſm Al. Nō. Sancti vō qui vidēt dicere ꝙ sic. intelligunt de ꝯsilio vel in diuitibus qui viderint fratreꝫ suū necessitatem hr̄e. A. qꝛ tunc si claudunt viscera ab eo in veritate i caritate non ieiunant. i. Joh. 3. scd̄m eūdem Al. ꝛ in sum. con. li. i. ti. 12. q. vlt̄. B. Ieiuniū quattuor comitari debent ſꝫ Ray. s. largitas. Jero. Qd̄ mādŭcaturus eras si nō ieiunares da paupibus vt ieiuniū tuū sit saturitas aīe non marsupij lucꝝ. Item lenitas Math. 6. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. Item hora competēs. I. Reg. 14. Jonathas q̄ preuenerat horam adiudicatus est morti. Itē mensura. Aug. Mens auiditate

ciborum laxata perdit orationis virtutem.

u ❡ De diuersis intentõib⁹ ieiunantium nota versum. Abstinet eger egens cupidus gula simia virtus. Abstinet eger q: non põt comedere. vel pp medicinã. Egens q: nõ hȝ quid comedat. Cupidus ne expendat. Gula. i. gulosus ut postea auidius comedat. Simia. i. hypocrita vt laudet. Uirtus. i. virtuosus vt mereatur.

Gnorantia.

vtr sit pcim. Rn. fm Tho. I. se. q. 76. Ignorãtia eor que qs tenet scire. s. sine qbus non põt debitum actũ exercere peccatũ ẽ pp negligẽtiam. Oẽs aũt tenent scire cõiter ea que sunt fidei ⁊ vniuersalia iuris pcepta. Singuli aũt ea q̃ ad eor statũ vel offĩm spectãt. Sȝ ignorantias. qꝫ qs nesciat ea q̃ scire non põt cũ non sit ex voluntate nostra non ẽ pcim. Silr non ẽ ẽt peccatũ ignorantia eor q̃ q̃s licȝ posset scire non tñ tenet. sicut theoremata geometrie. A. i. regulas. a theororas. qd ẽ videre fȝ Cath. B. aut quedã ↄtingentia particularia. A. Idem in sum. ↄ. li. 3. ti. 32. q. 16. vbi dr̃ ẽt qũo nulla ignorantia inuincibilis ẽ pcim. ⁊ qꝫ ignorantia inuincibilis dr̃ que studio supari nõ põt ⁊ qñ qꝫ ignorantia ẽ pciȝ ignorans non sp ẽ in pcto. s. actuali. sed solũ qñ ẽ tpus acquirẽdi sciam quã hr̃e tenet fm eũ Th. Qd põt intelligi nisi intentio cõtinua esset obliqua. s. negligẽdi necessaria scire. B.

i ❡ Ignorantia facti non iuri excusat ex̃ d reg. iur. ignorantia. li. 6. Ꝺni⁹ dicti itentõcȝ. tene vt in se. §.

2 ❡ Utr ignorantia excuset a pcto Rꝫ. scdȝ. vv. Duplex ẽ ignorãtia q̃dã ẽ iuris. vt si nescit furtũ cẽ pciȝ Quedã ẽ sci. vt si nescit hanc rem quã accepit cẽ alienã sȝ putat suã. Ignorãtia aũt iuris aut oio ẽ iuincibilis ⁊ inuoluntaria. vt q: s. aliquis sine culpa sua scire non põt. sicut in infantib⁹ vel amentib⁹ a natiuitate. ⁊ tũc excusat a toto. Et eodẽ mõ si aliqs de aliq̃ cãu dubitãs ↄsuluit pitos. a quibus tñ habuit aliter q̃ȝ veritas se haberet. excusatur pp talẽ ignorantiã. nã in se fec̃ qd potuit. Si vo in hãc iuincibilẽ ignorãtiã icidit culpa sua tunc aut hoc fuit p opus licitũ. vt si per vigilias vel abstinẽtiã deuẽit ad amẽtiã. ⁊ tũc excusat a toto ẽt si seruoris excessus pcim veniale fuerit. Aut fuit p opus illicitũ ⁊ tc̃ dñt q̃dam qꝫ excusat a tanto. lȝ nõ a toto. ar. di. 50. sepe. 15. q. 1. §. sȝ hoc. Quidã aũt dicunt qꝫ peccatum sequens excusat a toto si nullũ hȝ vsum rõis. Et hoc ꝓbabili⁹ ⁊ verius. 15. q. i. aliquos. ⁊. c. se. A. Secũdum canones tñ onmib⁹ talib⁹ si liberati fuerint ẽ pnia imponenda. sȝ leuior q̃ȝ si sani tale qd ↄmisissent. 15. q. i. si qs isaniẽs. Et h̃ fit ad cautelã. vt in sũ. ↄ. eo. titu. q. 17. vbi ẽt dr̃ fm gl. Ray. qꝫ habẽtib⁹ vsum rõis quo ad ea sine q̃b⁹ non ẽ salus. nulla ignorantia. ẽ iuincibilis simpliciter ⁊ oio. q: si non iueniret hoiem a quo doceret vnctio docẽt eũ nisi staret p ipum. B. Si vo ignorantia iuris sit vincibilis ⁊ volũtaria. tc̃ si fuit affectata ĩ nullo excusat. imo est spãle pcim. Si vo nõ fuit affectata. sȝ solũ q:

neglexit addiscere. excusat a tanto sȝ nõ a toto. Hec de ignorãtia iuris A. Idem in.d.q.17. Tñ scieñ q̄ h̄ itelligẽdũ ẽ s̄m modũ negligentie vt tanto minor sit excusatio quãto maior fuerit in addiscẽdo negligẽtia intãtũ vt lata negligẽtia eq̄pet dolo. vt. ff. depo si. l. q̄ nerua. τ ð ɔsti. vt aiaꝝ li. 6. B. Si vo sit ignorantia facti hoc põt esse dupliciter Nã vel ignorãtia ẽ cã agendi. ita q̄ si sciret illã circũstantiam q̃ trahit in peccatũ nõ faceret τ se fecisse dolet. τ hec excusat a toto si tñ debita diligentia premissa fuit. q̃ si p̃missa non fuit. excusat soluȝ a tanto. A. τ nũq̄ȝ a nullo. videlicet si ignorantia fuerit crassa τ supia d. c. vt aiaꝝ. B. Uel ignorantia est comitãs actũ. s. q̄ ẽt si sciret circũstantiã pc̄ti nihilominus faceret. τ h̄ non excusat. Concõ. predictis Pe. τ Tho. i scripto. τ in. 1. se. q. 76. A. Idẽ i sum. ɔ. co. ti. dicta. q. 17. B. Utꝝ p ignorãtiã excusetur qs a statutis ordinarioꝝ habes. ĩ. lex. §. 5. τ. s̄. excõicatio. 1. §. 6. Et vtrũ excuset scolaris qui tenet sui doctoris opionẽ. vide. ĩ. opinio.

¶ Ignorantia crassa τ supia dr̄ p metaphorã hois crasse τ supini q nõ videt etiã ea q̃ corã eo sũt. A. l' q̄ȝ talis ẽ largus τ distentus τ sic huiusmõi ignorãtia magna τ lata B. sicut q publica τ manifesta dicit se ignorare cui non facile creditur. 16. dis. quod dicitis.

Illegitimus.

Illegitime nati multipliciter sunt. Nã alius dr̄ mancer ille proprie q nat' ẽ de scorto. Alius spurius vel notus q de adultera. A. In sum. ɔ. li. 3. titu. 19. q. 1. dr̄ s̄m glo. Ray. q̄ spurius dr̄ natus ex ɔcubina p spurcutia incõtinentie. Notus vero natus de adultera. Uidet enĩ filius esse de mr̄imonio cũ nõ sit. sicut τ notas febres dicimus q vere quartane τ hm̃oi videt τ n̄ sunt. Sȝ veritas ẽ q̄ ex adulterio natus dr̄ ẽt spurius. vt in. c. tanta. ex̄ qui fi. sint le. B. Alius nãlis q de soluto τ soluta. τ tales oẽs prohibẽtur ordinari. q̄ȝ p antiquã legẽ manceres ꝓhibiti sunt intrare tẽplũ dei. A. vsq̄ȝ in decimã gene ratõeȝ. Silr̄ τ spurij in. c. per venerabilẽ. ð q̃. ĩ. τ in. d. q. 1. B. De utro. 23. ex̄ de elec. inotuit. τ ex̄ q̃ fi. sint le. p venerabilẽ in fi. Causa ãt ꝓhibitõis triplex ẽ. s. dignitas clericalis. q̃ huiusmõi vilibus cõferri non dȝ. ex̄ de exces. prela. inter dilectos. Item detestatio p̄rni criminis extra de hereti. vergẽtis. Item q̄ tales filij solent esse imitatores p̄ni sceleris. 6. q. 1. si quis cum militib'. τ dis. 56. si gens. In secularibus tñ dignitatibus tales non semp ꝓhibẽtur. ff. de decu. l. spurij. τ. l. gnãliter. §. spurios. A. Et in hoc. §. pȝ q̄ si iste illegitim' habeat ɔpetitorẽ legitime natum ei p̄fertur in offõ dignitatis. Et su pradicta oia habent in sum. ɔ. d. q. i. s̄m Ray. host. τ Goff. B.

¶ Quid si illegitimi p ignorãtiaȝ ꝓmoti fuerint. R̄. sȝ host. In hoc cãu s̄m oẽs ꝓbabilis ignorãtia excusat ar. C. de testa. l. 1. τ. ff. de off. pto. l. 3. Ipe vero si veritatẽ nouit in conspectu dei cecidit q̄ñtũcũq̄ȝ occultũ sit. ex̄ de tẽpo. or. c. fi. Si nihil scit excusatus ẽ. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. i. B.

2 ¶ Sz nūquid filius dz credere v̄bis matris cui⁹ filius sit. R. fz host. Prima facie credēdū ē matri. ex̄ de proba. p tuas ⁊ de presump. af ferte. ⁊. c. lr̃as. §. i. veruntn̄ non co gitur credere. ar. C. de testa. l. nec professio. A. cum ipse fuerit cōiter habitus pro legitimo. vt pz in sū. ꝯ. d. q. i. B. Si tñ hz ꝯsciam impe tret dispensatōez q̄ in hoc cāu satꝫ facile obtineri debet.

3 ¶ Quid de filijs sacerdotū quos susceperit de legitima vxore ante sa crum ordinē. R̃n. fm Ray. Tales de iur̃ cōi ꝑmoueri pn̄t ad oēs or dines ⁊ dignitates. nisi in illa ec clesia in qua patres eoꝝ imediate fuerunt prelati vel canonici vbi n̄ pn̄t canonicari vel ꝑmoueri. A. Uerum ē ad easdez dignitates ⁊ prebendas quas patres eoruz te nuerunt. Ad alias āt ēt in eadē ec clesia poterunt ⁊ canonicari ⁊ ꝑ moueri. sicut dicit expresse Ray. vt in sum. ꝯ. eo. ti. q. 6. ēt viuētibus eoꝝ prībus. ⁊ i ead̄ ecclesia i suo offō. manētibus. ex̄ ꝺ fi. pb̄r. ad h̄ ⁊ pz in iuribus que sequūtr̃. B. ex̄ eo. ad h̄. ⁊. c. ad extirpandas ⁊. c. ad abolēdā. Et de talib⁹ pōt intel ligi. 56. dis. §. sed hoc. Idez host. Ber. ⁊ goff. Et addit Goff. Nō. ꝙ cum pater habuerit personatū vel vicariā ꝑpetuam in aliqua ec clesia filius imediate ipsum vel ip sam habere non pōt. ex̄ e. quoniā ⁊. c. ad extirpandas. Itez si pater habuerit ꝑsonatū filius n̄ pōt hr̄e vicariaz. nec econuerso. extra eo. Michael. ⁊. c. ꝯstitut⁹. A. Istud econuerso itelligit̃ ꝙ si pr̄ habuit vicariā ꝑpetuā filius imediate per sonatū habere non pōt. vt in. d. c. ꝯstitutus. Et ē rō q: ꝑpetuus vica rius curā hz ecclie cuius vicarius existit. ex̄ de offici. vica. ex p̃te. fm eundē Host. vt in. d. q. 6. B. Nō si filius dispensatiue succedat prī. fr̃ istius bene poterit postea succe dere prī vt ponit Host. q: i hoc n̄ succedit prī imediate. Sed secus si prius habuisset ipam eccliaz so lū de facto. A. s. primus frater qr tunc secūdus non poterit succede re. vt pz in sum. ꝯ. eo. ti. q. 9. B. Porro ad neptoes h̄ ꝓhibitō nō extēdit̃ vt Ray. ponit. Idē Goff. ⁊ Host. A. Id̄ i sū. ꝯ. e. ti. q. 8. B.

4 ¶ Pone ꝙ aliqs hn̄s vxorez ea viuente fit sacerdos. ⁊ postea ex ea generat filiū nūquid ē legitius R. scd̄z Host. si vir factus ē sacer dos ignorante vel inuita vxore fi lius non idiget dispēsatōe. 27. dis. si vir. ex̄ de puer. ꝯiu. quidaz. ⁊. c. placuit. Sed si vxor ꝯsensit ꝙ vir ordiaret̃ vel sciens non ꝯtradixit. tūc filius illegitius ē ⁊ dispensatō ne indiget. ex̄ e. lr̃as. 77. di. eps. 32. dis. seriati in fi. ar. 54. dis. si seruus 27. q. 2. agathosa. Innoc. Goff. ⁊ Ber. vident̃ sentire ꝙ indistincte talis dispēsatiōe idiget. A. Dic h̄ clarius. Nā vt pz in sum. ꝯ. eo. ti. q. xi. Ray. dixit simpliciter ꝙ talis filius ē legitius. maxime si vxore ꝯdicente vel ignorante vir fuerit ordiatus. Goff. v̄o ꝯ. s. ꝙ sit ille gitimus. Et Inno. ⁊ Ber. sentiūt cum Goff. Glo. Ray. dicit ꝙ iste ē legitius quo ad successiōez hr̄di tatis n̄ quo ad ordines ⁊ ecclesia stica beneficia. Host. v̄o hos doc tores cōcordando distinguit vt. s̄. ⁊ eius distinctio satis etiaz conso nat iuribus allegatꝫ. in quibus cla

re ꝯstat ꝙ nec p religionē nec p ordinatiōem pōt vir separi ab vxore inuita vel ignorante. B

5 ¶ Quid si nato aliquo de illegitimo coitu postea pater ꝯxit cuz matre. R. si tpe ꝯceptus pater poterat eam hre in vxorē ꝛ postea ducit legitimatus ē filius. ꝛ ad oēs actus legitimos admittet. A. ꝛ etiam ad hereditatez fm Ray. vt i sum. cō. eo. ti. q. 10. B. etiam si post natiuitatē filij mater nupserit alteri quo mortuo ꝯtraxit cum isto. vel econuerso pater duxit aliam qua mortua duxit istam. Secꝰ aūt si tpe cōceptus nō poterat eē mrimonium iter ipos. qꝛ tunc lꝫ sublato ipedimēto duceret illaz. nō legitimatur filiꝰ. ex̄ q fi. sint le. tanta. i Auten. q bns mo. na. effi. le. coll. 6. circa pncipiū. A. Idē i sū. ꝯ. dicta. q. 10. sꝫ Ray. Goff. ꝛ Host. Et addit ray. Qḋ dixi in pꝰīo casu legitimatuz talē quo ad oēs actus legitimos videt ꝙ fallat i epatu ad quē nō poterit talis pmoueri absqꝫ dispēsatione pape vt pꝫ scōm vnam lram ex̄ de elec. inotuit circa pricipiū Idē recitant Goff. ꝛ Hosti. sꝫ magl approbāt ꝙ talis dispēsatione non indigeat etiam in hoc casu. ꝛ hoc in fauorem prolis. ex̄ qui fi. sint le. ex tenore ꝛ qui ma. ac possunt. videtur in fi. B

6 ¶ Quis pōt dispēsare cū illegitio R. Eps pōt dispensare ꝙtum ad ordines minores ꝛ bnficium sine cura. aliter non. nec ad dignitates aut psōatus nisi papa. extra e. is q li. 6. A. Ibi etiam patet ꝙ etiam si per papā fuerit cū tali dispēsatum vt possit bnficium curatū obtinere itelligitur soluz de vno. B. Quod si a papa dispēsatiōem obtinuerit ꝛ postea impetrauit ꝙ duo aut plura bnficia cū cura possit habere tacuit aūt pdēm effectū. nō valet hꝫ secūda grā. ex̄ e. si is cum quo. li. 6o.

7 ¶ Que dispēsatio est circa illegitimos? R. fm Ray. Si tales itrant monasterium. de iure cōi possunt pmoueri ad oēs ordines. 56. dis. §. 1. ex̄ eo. c. 1. Religiōis eni igressꝰ tollit irregularitatē sicut ꝛ igratitudinem. 19. q. vlt. nō liceat. Ad plationem tñ nō pñt pmoueri absqꝫ dispēsatione. vt i dēo. c. 1. A. s. pape sꝫ quosdā. cū hodie illegitime nati absqꝫ dispensatōne sedis aplice nec ad dignitatem nec ad psonatꝰ. aut alia beneficia curam hñtia debeāt admitti. extra eo. nimis. Alij dicunt ꝙ cum talibus religionem igressis pñt epi dispēsare ꝙ possit promoueri i abbates non autem i epos. Et ad. c. nimis. dicunt ꝙ itelligitur de remanentibus i seculo. ut i sum. ꝯ. li. 3. ti. 19. q. 2. Sed certe i dēo. c. nimis nec in. c. 1. eo. ti. fit hꝫ distinctio. Unde nec nos distigure debemus. ff. de offi. presi. l. 3. ꝛ extra de deci. ad audientiam. Unde primuz verius videtur. B. Si vo remanent i seculo. nec ad ordinē. nec ad platurā pñt absqꝫ dispēsatione promoueri. vt ibi dr. Sed circa eos qñqꝫ adhibet dispēsatō magna videlꝫ vt ordinentur ꝛ isti maneant i ecclijs. alijs a paterna dico si sunt filij psbyteri. Aliter vero i qbuscūqꝫ ecclijs. ar. ex̄ eo. psētiū Maior uret i paterna. aliquo tñ medio. extra eo. ex transmissa. maxima vt i paterna. nullo tamen medio. ex̄ eo. ex tua. A. Idē i sū. ꝯ. dicta. q. 2. B

8 ¶ Quid si cũ illegitimo dispenset quo ad ordines ꝛ bñficium eccliasticũ. R. Si ab epo facta sit dispensatio. nõ extẽdit nisi ad ea q̃ pot. s. vt i. 7. §. dcȝ ẽ. Si vo papa poterit ꝓmoueri ad parochialẽ eccliaȝ ñ ad psonatum vel rectoriaȝ ad quã per electionem procedi cõsueuit. extra de pben. c. vlt. A. idem in sũ. con. eo. ti. q. 14. fm Ray. Goff. ꝛ Hosti. B

9 ¶ Utrũ legitimat⁹ q̃ ad act⁹ ecclia sticos sit p hoc legitimat⁹ ad actus seculares. R. De h sunt multe opiniones. Probabilior mĩ videt opinio. Jnn. dicẽtis ꝙ q legitimatus fuit ab aliquo ꝑncipe seculari vel ciuitate. itelligitur legitimat⁹ quo ad oẽs actus sclares i terris q̃ legitimãti subsint. gn etiam i alijs tris quo ad secularia nisi sint talia que essent i alteri⁹ ꝑiudiciũ. Nam nec i alijs terris succedet ab itestato qꝛ sic auferent bona heredibus dfuncti. Sed talis non itelligitur legitimatus ad ordines. qꝛ h nõ ẽ de iurisdictione iudicis laici. Si vo legitimatus fuit ab epo ipsum potuit. q̃ ad minores ordines ꝛ bñficia sine cura. etiam i alia diocesi poterit promoueri ad predcã. qꝛ hoc ẽ de iurisdictiõe ecclíastica ꝛ i nulli⁹ ꝑiudicium. ꝛ multo magis si a papa. Sed talis non ẽ legitimat⁹ quo ad actus seculares nisi i terris que tẽporaliter pape sunt. Satis con. Ber. ex q fi. sint legi. p venerabilẽ A. Jn sũ. con. e. ti. q. 15. diuersa sup his dcã ponuntur. Et dñs. Anto. Bu. sup dcõ. c. p venerabilẽ. lati⁹ ꝛ clarius ꝑdicta tangit sic ꝙ q̃daȝ ẽ legitimatio plenissima per quaȝ delet fundamẽtum vitij a quo surgit differentia legitimationis ꝛ illegitimationis. ꝛ hãc solus papa facere põt. qꝛ solus disponẽ põt sup m̃rimonio. Quedã est legitimatio plenior q̃ itegrat ad iura primeue nature nõ disponẽdo i vitiũ ꝛ hãc põt ꝛ papa ꝛ imperator fm illa que ad eos spectãt. Quedam ẽ plena. vt dispẽsatio cũ eo in aliquo effectu legitimationis nõ ex toto itegrãdo adhuc illam pñt vtriqꝫ. Adde ꝛ ẽt iferiores. vt põt colligi ex ꝑdictis. Seqtur. His visis si q̃rat an papa possit legitimare i terris iperij. dico sic. Aut papa vult disponere i matrimonium ꝛ proleȝ futurã ꝛ non dubito ꝙ põt etiam i terris imperij. qꝛ suum principaliter est disponẽ de matrimonio. Et sic itelligo que dicunt Jo. an. ꝛ Hosti. Jdeo omnes filij qui producunt hodie de m̃rimonio vltra quartũ gradum etiam i terris imperij sũt legitimi ꝛ omnes etiã qui nati sunt ex pupillo ꝛ minore. ꝛ ex ꝯhentib⁹ sine consensu patris ꝛ ex rectore ꝓuincie cũ subiecta. Aut papa vult legitimare disponendo in radiceȝ matrimonij quo ad prolẽ iam ꝓditam. ꝛ tunc dico ꝙ in oĩbus casibus in quibus legitimare põt disponendo i radiceȝ matrimonij ꝙ in oĩbus illis casibus põt legitimare i terris imperij. si tamen legitiat icipiendo a radice matrimonij. ꝛ in oĩbus casibus i quibus non põt vel nõ vult dispẽsare icipiendo a radice matrimõij. i omnibus illis legitimat quo ad terras suas ꝛ nõ imperij. Uideamus ergo quando põt icipiendo a radice matrimõij Jdeo si vult dispõere legitimãdo natum de rapto ꝯsensu m̃rimonia

li iter parētes ⁊ nō video q̄ possit Nam non possꝫ facere q̄ esset matrimonium absq̄ cōsensu cum sit naturalit̄ de essentia illius. lꝫ possit fingere consensuꝫ stante dubio ex̄ de spon. is q. Et si dicatur. Princeps fingit ꝯsensum vbi non ē. vt l. i. C. de rei vxo. acti. dico q̄ illud ī positiuis ⁊ non ī sacramentalibus Nam talia sacramentalia habent formam facti naturalem ⁊ exigūt veram essentiam ꝯsensus. in q̄bus non video q̄ papa aliquid possit. vbi eni ꝓ forma veritas exigitur fictio non opatur. Con. Jo. an. Aut vult legitimare productos ex matrimonio quo ad formā suā essentiato. iualide tñ pp resistentiam iuris. ⁊ si resistētia esset iuris ciuilis quia ad ipsum nō spectat de matrimonio. dico q̄ posset legitimare. q: hec fictio posset trahi retro cum ñ haberet aliquod pricipiū resistēs qd̄ validū esset. quinimo exq̄ solū ius ciuile resistēt filij ab ipo principio eēnt legitimi. Aut matrimonium validum quo ad formaꝫ rudē extrinsecam hēbat ipedimentum canonicū vel diuinū. Nō facio int̄ ista differētiam h̄. Et adhuc nō crēdo q̄ posset legitimare. disponendo in radicem matrimonij. q: exq̄ matrimoniū habuit resistētiam iuris ciuilis ē ipossibile q̄ fictio operetur resurgēdo mr̄imoniū vt retro. q: defic̄ ī extremo a quo s̄. co. tāta ff. de sena. l. paulus. al'. l. senatores Vn̄ credo q̄ h̄ legitimatio non valē. vt trahēs radicē a matrimonio sꝫ bn̄ pōt valere vt legitimationis collatura de nouo. Qn̄ v̄o dispōit ī radicem matrimonij. aut proles ē ꝓdita ex mr̄imonio q̄ an ius canonicum resistat mr̄imonio vel legitimatiōi ꝓlis. pōt esse dubitatio ꝓbabilis. Et dico q̄ h̄ casu pōt legitimare disponēdo ī mr̄imoniuꝫ ⁊ d̄clarando legitimitatem ꝓpter dubiū matrimonij qd̄ est ei subiectū. ⁊ ad euitādaꝫ pplexitatē stāte dubio. ⁊ q: exquo nō hꝫ claraꝫ resistentiam iuris potest retrotrahi fictio ad p̄ncipiū legitimationis ⁊ q: pp dubium probabile casus est suppositus pape vt de grauioribꝫ vt pꝫ ī hac decre. p venerabilem. His rōnibus igitur ⁊c̄. Et sic pēdē e dubio ⁊ q̄ꝫdiu latet impedimentū videm⁹ q̄ papa ex colore matrimonij auctoritate ecclie prolem legitimat. de clan. despon. cuꝫ inhibitio ⁊ s̄. co. puenit. ⁊ vbilibet. Vnde h̄ casu legitimat̄ēt ī terris iperij. quia disponit ī radicem matrimonij ad hoc. s̄. co. tanta. Nam nulli dubiū q̄ legitimatio que fit ex illo cāu ex solo matrimonio etiam dempta q̄cunq̄ solēnitate dotalium istrumētorum quam requirit lex habilitat ⁊ prolem legitimat etiam in terris imperij. Et sic de facto ꝯsului Mutine. Qn̄q̄ papa itendit legitimar̄ solum cōferendo iura legitimitat̄ non disponendo ī radicem matrimonij vel q̄r nō vult uel q: non potest. quod patꝫ ex p̄dictis. ⁊ tūc clarū est q̄ ī terris ecclie pōt legitimare ut hic. His. rōnibus igitur ⁊ c̄. quia in istis exrcet iura iperij. Aut vult legitimare in terris imperij. ⁊ tunc aut vult legitimare sibi suppositūꝫ uel supponendum ratiōe clericat⁹ qui eo q̄ se legitimat prooter clericatū. dicitur clericus salteꝫ mēte iur̄ nō. de trāsac. ex lr̄is. Et dico q̄ p̄t ⁊ colegitimato secuto clericatu

legitimus est quo ad temporalia
⁊ spūalia ⁊ quo ad omia. ut p3 ex
vna allegatiōe h. Nec obuiat qd
ex hoc p̄iudicetur nō supposito ne
dicat qꝫ sit legitius ⁊ illegitim⁹ q̄si
monstrū. Aut vult legitiare non
suppositum nec supponendu3 de
ꝓximo. Et tunc aut vl̄ legitimare
cū consensu illius qui supiore3 nō
recognoscit ⁊ sic est in quasi posses
sione libertatis. Et talis pōt legit-
mari ut h. ꝟ rationibus. Aut i t̄ris
illius qui supiore3 recognoscit. vt
imperatorem. ⁊ casus videt̄ h. ꝟ.
rōnibus. qr nō possit. q2 hec q̄ sūt
supmi imperij ut legittimate. non
possunt fieri sie ꝯsensu superioris.
ut uult hec decre. que non ē alibi in
hoc. Et h qꝫ papa non legiumet
in terris imperij q̊ ad bona tpalia
tenēt Bar. ⁊ Cy. Sed si uis tenet̄
qꝫ h ptās sit prorogabilis in habē
tē similem ptātem sicut dicimus in
his que sunt meri imperij. vt dixi
de fo. compe. c. si diligenti. credo
qꝫ non posset facē papa istā legiti-
mationem circa subiectum iperio
nisi vbi ꝯsētirēt oēs qbus preiudi
cat̄. q2 talis iurisdictio nō pōt ꝓro
gari ad p̄iudiciū eoꝝ. Et h tenet.
Jo. an. dicens qꝫ papa h in terris
ecclie pōt libere. i. sine alicui⁹ ꝯdi-
ctione. In terris ṽo subiectis ipe-
rio non pōt qn ꝯtradicere possit is
cui⁹ sit p̄iudiciū nō i spe sed i re. i. q
iā possidet hereditatē. Sec⁹ si solū
speret. Vñ fm Hosti. solo pr̄e req
rēte dū viuit pōt fieri legitimatio.
eo aūt mortuo ꝯsentientib⁹ illis q
bus iā de lata est hēditas. al' nō. ⁊
q̊ ad feudalia ꝯsentiente dño feudi
nō obstāte ꝯtradictiōe hñtiū spe3
tñ. S3 tñ i eoꝝ p̄iudiciū fieri non
d3 sine cā. Jō i dubio si fiat alio ñ
exp̄sso nō attēdit̄ ad preiudicium
agnatoꝝ spem habētium nisi ꝯsen
tiāt vel papa aliud exprimat. Cir-
ca impatorē ṽo subdit qꝫ aut iten-
dit legitimare disponēdo sup ma-
trimonio ⁊ icipiendo a radice. Et
dico qꝫ nō pōt quia hoc est solius
pape. Et sic leges que dicunt qꝫ ex
mr̄imonio subsecuto legitimantur
filij nisi fuissent approbate p cano
nes non credo qꝫ valerent. Et p h
patet qꝫ nō pōt facere plenissimam
legitimationē que vitiū dleat ori-
ginale. Aut vult legitimare colla
tiue conferendo iura legitimitatis
⁊ quo ad spūalia credo qꝫ nō pos
sit. Jdeo puto qꝫ legitimat⁹ ab im
peratore non possit ordinari nec be
neficiari nisi aliter dispenset̄. Et h
tenet Jo. an. ⁊ Archdi. Aut vult
legitimare quo ad tpalia ⁊ hono
res ⁊ hereditates. Et dico qꝫ pōt i
terris iperij sicut ⁊ olim poterat.
In terris autē ecclie an possit. dic.
Aut legitimat legem generalē con
dendo. Et dico qꝫ virt⁹ legis se ex
tendit ad existētes i terris ecclesie
nō ex virtute legis solū s3 ex gnāli
approbatiōe ecclie. dis. 10. si i ad-
iuto riū q3 facit canon. ex q̊ lex nō
repugnat canoni quā papa appro
bare censet̄. eo qꝫ nō improbat. ut
dixi de iudi. nouit. Non puto tñ qꝫ
tales essent legitimati quo ad spiri
tualia ꝓpter naturā materie q̄ nec
directe nec indirecte supposita est
ptāti laici. Aut vult legitimare per
rescriptum. ⁊ credo qꝫ non possit i
terris ecclesie. nisi eo modo quo s̄
dictū est papam posse i terris iperij
Ibidē etiam tangit qꝫ impatō pōt
legitimare vt s̄. dcm̄ est etia3 ante

coronationē s̄m Jaco. de arena. et Jo. an. Itē dicit q̄ hēns p̄tatē legitimandi ab imperio. pōt vbi pōt imperator s̄m verba priuilegij. et vbi non pōt. minus pōt habēs potestatem ab eo. Et similiter dico. d̄ habētibus potestatem a papa. In habente potestatē ab imperatore tenet Bar. in. l. preses. ff. de offi. p̄si. q̄ non possit legitimare in terris ecclesie q2 alius a proconsule non pōt extra p̄uinciam sibi decretam iurisdictionem ēt voluntariā exercere. Puto etiam inquit q̄ habēs potestatē a papa vel a principe n̄ possit legitimare ad p̄iudicium alterius etiam respectu spei quia tales concessiones intelliguntur sine aliorum preiudicio de priuil. pastoralis. cū similibus. hec ille. Qui ēt ibidē multa alia prosequit̄ de hac materia. B. Quibus aūt modis il legitimus legitimet̄. habes. ī. legitimus. §. 2°. Et vtrū malitia parentis debeat nocere illegitimo siue cuicunq̄ filio. habes. s̄. filius. §. 3° Ad materiā illegitimor̄ potest p̄tinere supra filius. et īfra legitimus.

Llicite acquisitum. Quot modis dicitur illicite acquisitum et quādo restitui debeat vel in elemosynam dari possit habes. s̄. elemosyna. i. §. fi. et. ī. restitutio. i. §. antepenul.

Mmunitas De immūnitate seu emunitate ecclesie aut confugientium ad ecclesiam. vide. s̄. emunitas. i. et. 2°.

Mpedimentū p̄rio cōiter. Circa impedimē ta matrimonij primo agemus de impedimento in gener̄. 2°. de impedimento erroris persone. 3°. de impedimento conditionis. 4. de impedimento voti. 5. de impedimento cognationis carnalis. s. cōsanguinitatis. 6. de impedimento cognationis sp̄ualis. s. cōpaternitatis. 7. de cognatōe legalis. s. adoptōnis. 8. de impedimento criminis. 9. d̄ dispari cultu. x. d̄ violentia seu metu. xi. de impedimento ordinis. 12. de impedimento legationis ad aliam uxorem. 13. de publice honestatis iusticia. 14. de affinitate. 15. d̄ impotentia coeundi. 16. de matrimonio contracto contra interdictum ecclesie. 17. de impedimēto feriarū. De predictis impedimentis sunt versus in quibus explicantur s̄m predictū ordinē. sic. Error conditio. votū. cognatio. crimen. Cultus disparitas. vis. ordo. ligamen honestas. Si sis affinis. si forte coire nequibus. Hec sociāda vetant connubia. iuncta retractant. Ecclesie vetitū. nec non tempus feriarū. Impediunt fieri. permittunt facta teneri.

¶ Que impediūt matrimoniū iam contractum? R̄. 12. sunt que impediunt non solum matrimonium contrahendum sed etiam dirimunt cōtractum. que et continentur in primis tribus versibus positis in primo. §. Et intelligas q̄ dirimunt cōtractum si precesserunt matrimonium. Si autem superueniant p⁹ matrimonium rite factum vt affinitas vel crimen et h⁹. non dirimunt. A. etiam si non sit subsecuta copula carnalis. vt in sū. con li. 4. ti. 3. q. i. B. p̄ter vnū votū. s. religionis cū

effectu. quando quis contracto q̄dē mr̄imonio ſed ante carnalē copulā religionē ingreditur. ex̄ de ꝯuer. ꝯiuga. verum. ⁊ c. ex parte. 2º A. Ibi dr̄ clare q̄ ꝯtracto mr̄imonio legitime p verba de p̄nti in nullo pōt caſu diſſolui ēt ſi vnus ꝯtrahentiū efficeret hereticus. vt viuēte r̄liquo alter ad ſecūda vota trāſmigret. niſi vnus religionē ingrediat. B. ⁊ de ſpon. cōmiſſum. Expectari tn̄ debet vſq̄ ad ꝓfeſſionē vt ponit Tho. in. 4. di. 27. A. i. quouſq̄ religioni etiā in genere ſit ſaltem tacite obligatus. vt ſi noluit vitā abſolute mutare infra qḋ tēpus bn̄ficiū ingredientis nō eſt alteri ꝯferendū ſine eius aſſenſu. vt in. ca. beneficiū. de regu. li. 6. B. Nā an̄ non dirimitur ēt ſm̄ Pe. Simile habes. ſ. votū. 4. §. 5. in fi. Aduertendū q̄ per ſuſceptōnē ſacri ordinis dirimit̄ vt quidā dicere voluerunt. ſed ꝯ̄triū declaratū ē hodie in quadā ex̄uaganti. Jo. 22. que incipit. Antique.

2 ¶ Que ſūt illa que impediūt mr̄imoniū ꝯ̄hendū ſed tn̄ n̄ dirimunt contractū. R. prio quidē ſunt duo p̄dicta in prio. §. 8. ꝓhibitio eccleſie ⁊ tempus feriarū. de quib⁹ dr̄. ſ. impedimentū. 16. ⁊ impedimentū. 17. Item ſunt quedā crimina ḋ quibus habet̄. ſ. impedimentū. 18. §. 1. Itē impediunt matrimonium contrahendum ſponſalia que ſūt prius cum alia contracta ḋ quo. ſ. ſponſalia. §. 8. Itez impedit cathecismus qui precedit baptiſmuz. ut habetur. ſ. impedimeutum. 6. §. 2. Item impedit votum ſimplex. de quo infra impedimentum. 4. §. p̄mo ⁊. 2º.

3 ¶ Utruz aliqua conſuetudo impediat mr̄imoniū cōtrahendū vel dirimat contractū. R. ſm̄ Hoſt. ſi cōſuetudo ē approbata p papam ne matrimoniū cōtrahat̄. ⁊ vt cōtractū ſeperetur certe impedit ⁊ dirimit. dico in quibuſcūq̄ caſib⁹ hoc poſſet facere canonica cōſtitutio. ex̄ de cogna. ſpi. c. i. ⁊. c. ſuper eo. ex̄ de ꝯſan. ⁊ affi. qḋ dilectio. Naz approbatio pape habet vim conſtitutōis. Sed ſi ꝯſuetudo nō ſit p ipſū approbata nec reprobata t̄ūc ad euitandū ſcandaluz qḋ forte ſequeretur faciendo contra eā impedit contrahendū ſed non dirimit ꝯtractū. Idem Ber. ⁊ Inno. A. Idē in ſū. con co ti. q. 2. B

4 ¶ Quid agendū quādo doctores diſcordant circa impedimentum matrimonij. R. ſm̄ Hoſt. Ubicunq̄ doctores per gloſas ſuas dicūt ſolui matrimoniū ſi non inducant ius expreſſum contrarium dicenti adhereas extra ḋ teſti. licet ex quadam in fine. A. Idem in ſum. cō. eo. ti. q. 3. B

5 ¶ Quid ſi eccleſia precipiat alicui coniugiū cohabitare cū altero ⁊ ille cui precipitur ſciat eſſe impedimētū. R. ſm̄ Hug. In hoc caſu q̄̄tum ad reddendum debituz nō tenet̄ obedire. tn̄ in cohabitatione ⁊ neceſſarioꝝ exhibitione obedir̄ debet ⁊ nō negare ei cui de facto ſe copulauit. A. Nā obedire debet i q̄̄tū pōt ſine peccato. vt in. c. inq̄ſitioni. ex̄ de ſen. exco.

6 ¶ Quō āt mr̄imoniū ſit ingrēdū an ſit aliquod impedimentnm. R. Debent banna publice in eccleſijs p p̄ſbyteros ꝓponi. ut infra cōpetētē terminū q ſcit impedimentuz

ꝓponat ⁊ si apparuerit probabilis ꝯiectura contra copulã futurã interdicat expꝛesse donec ꝯstet qd̕ fieri debeat aliter si ꝯherẽt sine bãnis aut post ꝓhibitiões ⁊ extiterit impedimentuꝫ. vt puta gradus ꝓhibiti tũc filij dicent illegitimi. ⁊ nõ excusabunt ꝓpter ignorantiã parentũ. Sacerdotes q̊ꝫ q tales coniũctiones inhibere cõtẽpserint vel regłares q̇ interesse ꝑsumpserit ꝑ triẽniũ ab officio suspẽdãt. Qui vero falsũ impedimentũ maliciose obiecerit. canonicã non effugiet vltioneꝫ. ex̃ de clan. despon. cuꝫ inhibitio. In aliq̄bus vero locis nõ fiũt hec bãna sed solũ ꝯtrahunt sponsalia solẽniter ⁊ publice multũ ante matrimoniũ. ⁊ interim põt manifestari an sit impedimentũ. De matrimonio qd̕ fit sine bannis ⁊ clandestine aliq̄d habes. ſ̃. legitimus. §. i. ⁊. s̃. debitum. §. fi.

7 ¶ Quid si aliquis audiuit ꝑpetuũ impedimentum esse inter se ⁊ vxorem nunquid tenetur i̇quirere. ℞. ẜm. ꝓ ꝓ. Si audiuit a fide dignis ⁊ non suspectis. cũ non debeat eẽ negligens siue saluti. tenet inq̄rere veritatem aliter esset affectata ignorantia que non excusat. ⁊ si concipiat probabilem opinioneꝫ de dicto alicuius non debet exigere debitum lꝫ reddere teneatur. A. Idẽ in sum. con. li. 4. ti. 21. q. 2. B. Secus si ita inuenerit veritatem q̄ eẽ impedimentum haberet pro constanti tũc enim nec exigere nec reddere debet. A. facit ex̃ de senten. exco. inquisitioni. B. Porro qui tale impedimentũ audit a viro fid̕ digno ẽt iurato. aut compatre suo aut a ꝓprio sacerdote. aut publica fama non ita tenet credere q̄ peccet mortaliter si non credat sed venialiter. sicut ẽt peccare põt qui nimis de facili credit. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 4. B

8 ¶ Nunquid peccat sacerdos vel alius quicũq̄ʒ sciẽs impedimẽtũ insinuãdo h̕ alteri ꝯiugũ vel ab ob⁹ seu a ter alteri. ℞. ẜm. ꝓ ꝓ. Si probari nõ põt. dicendo agit indiscrete. nisi credẽs q̄ audiẽs parat⁹ sit i hac pte peritoꝝ ꝯsilio obedire. Si v̕o possit ꝓbari ⁊ sciat h̕ sacerdos parochial̕ vel ali ꝯiugũ tenet solẽnit ad diuortiũ agẽ nisi de cõi consensu velint ⁊ possint cohabitare tanq̄ germani. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 5. ⁊. 6. B. Istũ ẽt casuꝫ habes. s̃. correctio. 2. §. 6.

Impedimentũ

2.° de errore ꝑsone. Scienduꝫ primo q̄ nõ ois error impedit mr̃imoniũ sꝫ solũ error ꝑsone ⁊ cõditionis. Cuius rõnẽ assignat Tho. i 4.° dis. 30. dicẽs q̄ oportet q̄ errõ qui mr̃imoniuꝫ ipedit sit alicuius eoꝝ quẽ sunt de essentia mr̃imõij. Ipsũ aũt mr̃imonium duo includit. s. personas que cõiungunt. ⁊ mutuã ptãtem inuicẽ i qua mr̃imoniũ consistit. Primũ tollit ꝑ errorẽ ꝑsone. Secundũ ꝑ errorẽ ꝯditõnis. q̄ꝛ seruus non potest ptãtẽ sui corporis libere alteri tradere sine consensu dñi sui. h̕ Tho. Itaq̄ʒ si sit error ꝑsone nullus est consens⁹. Nã qui errat ñ consẽtit. ff. de iurisdic. om. iudi. si per errorem. ⁊ errantis voluntas nulla est. C. d̕ iuri ⁊ fac. igno. l. cum per testamentũ. ⁊. l. nõ idcirco. Et sic nullũ est coniugiuꝫ. ut puta si Johannes dicat

se esse Petrū. Sed error fortune et qualitatis nō excludit ꝯsensū. vt si mulier nubat paupi quē credit diuitē. vel si qs cōtrahat cū corrupta siue inhonesta quā credit virginē tenet mtrimoniū. 29. q. i. his ita. A. Glo. Ray. i ti. de errore psone super vbo virgo. dicit ꝙ Hug. nōt. 27. q. i. rapto ꝙ si quis desponsauerit de futuro corruptā quā credidit eē virginē. cōperta postmodū veritate ante carnalē copulā. non ē cōpellendus ꝯsumare mtrimoniū cū ea. qr p h impediret eius pmotō ad ordines ecclesiasticos. B

¶ Quid si qs dicat se esse filiū regis cū non sit? Dicendū sm Tho. in. 4. dis. 30. ꝙ error nobilitatis in quantum huiusmōi nō euacuat matrimoniū sicut nec error qualitatis. Sz si error nobilitatis l dignitatis redūdat in errorē persone. tūc ipedit mtrimoniū. Vñ si cōsensus mulieris ferat in istā psonā directe error de nobilitate ipsius ñ impedit mtrimoniū. Si aūt directe intēdit ꝯsentire in filiū regis qcūqz sit ille tūc si alius pñtet ei qui filius regis. est error psōe et ipedit mtrimoniū. Et eodē mō vr dicēdū si qs dicat se pmogenitū et nō ē. A. Ad intelligentiā predictorū sz Ray. et i sū. con. li. 4. ti. 3. q. 4. sciendū ꝙ ad h ꝙ aliqs vel aliqua dicatur errare in psona oportet ꝙ p visum. auditū vel famā habeat aliquā noticiā illius psone absentis quā credit istā pñtem. qr in ignotū penitus nec affectū nec ꝯsensū dirigē possumus. Vñ si nullā noticiā habeat mulier de psona absente nō errat in ea. sz decipit in pñte. Verbi grā. Si aliquis anglicus rustic⁹ veniat ad aliquā mulierē nobilē dicens se esse filiū regis anglie. et contrahat illa cū eo credens eum filiū regis. non impedit matrimoniū qr nō fuit error psone sz potius qualitatis. Hoc exemplū nō vr placere Hostiē. qr cū vbiqz habeat noticia regis anglie saltē p famā. videt ꝙ hic sit error psone nec in pñtem psonā sed in psonā filij regis anglie consentire vr. Vñ inqt. Intellige h qñ non exprimit aliquā certam locutōnez p quā hēat noticia patris et filij p consequēs. puta dicit se esse filiuz regis vel comitis in genere nō dicit cuius. vel si specificat nulla habet noticia filij neqz patris. Item sm glo. Ray. et in sū. con. eo. ti. q. 6. si aliqua scit aliquē multos habere filios quorū tñ nullus ē notus ei. et vnus eorū mentit se eē primogenitū et ista consentit in eū propt spez successiōis bonorū prnorū ñ ē errō psōe sz fortūe siue relatōis. s. pmogēitur. et ideo non ipedit mtrimonium. B

Impedimentū

3ᵐ de errore cōditionis. Nō p⁹ ꝙ si libera mulier ꝯtrahit cum seruo vel liber cū ancilla sciēter. tz mtrimoniū. 29. q. 2. si qs liber. et c. si qs ancillā. et duobus seq. Si vo ignorāter. nullū ē mtrimoniū. 29. q. 2. si qs ingenuus. et c. si femina h nisi postqȝ sciuit eius ꝯditionē ꝯsenserit in eū vel in eā verbo vel facto. ut p carnalē copulā. vt in dictis c. si quis ingenuus. et c. si femina et ex de cōiugi. ser. et c. ꝓposuit. et c. ad nostrā. A. h verū est qñ liber ꝓ certo sciuit seruitutē. vel si ex his que audiuit habuit ꝓbabilē de ea

opinionem. tunc eniz si exigat ab ea debitū nō pōt postea eā relinq̄re. Si āt habuit leuē aut temerariam cui credi nō debet nō p̄iudicatur. ei. ar. ex̄. de sen. ex. inquisitiōi. cum ēt titubant, p ignorante habēdus sit. C. de cōdi. inde. l. vl'. ut ꝛ nōt glo. Ray. in ti. de impedimēto conditionis. B

i ¶ Quid si ille q ꝯtraxit cū ancilla quā putabat liberā sit seruꝰ. nūqd erit mr̄imoniū. R̄. fm Ray. lz error seruilis ꝯditōis impediat ꝛ dirimat ut dcm̄ ē. nō tn̄ dirimit si sit error paris ꝯditōis uel melioris q̄z sua. Nā si fuꝰ ignorās ꝯtrahat cū ācilla quā credit liberā nō decipit nec hz q̄ ei obijciat. ar. 32. q. 2. p totū. ꝛ ex̄ d̄ diuor. significasti. ꝛ multo minus decipit si ꝯtrahat cū libera quā credebat ancillā. Cō. Pe Al. Go. Th. ꝛ Jn. Si tamen mulier ignorasset seruitutē uiri nō esset mr̄imonium. ut in. i. §. dictuz ē. A. Idē in sū. ꝯ. li. 4. ti. 4. q. i. B

2 ¶ Sed nunquid error conditionis libertine uel ascripticie uel originarie impedit mr̄imonium sic̄ ꝛ conditionis seruilis. R̄. fm. ꝟ ꝟ. Non sicut notauit Hug. 26. q. 2. i prin. q̄ omnes tales sunt liberi. lz ad quasdam operas plus ceteris teneantur. Idem hosti. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. B

3 ¶ Quid si qs ignorant contraxit cū ācilla quā dn̄s uiro ignorante postea manumisit. nūquid eo ip̄o ē mr̄imoniū. R̄. fm Hosti. Nō q̄ talis cohabitat quidē mulieri sed h̄ ex p̄ consensu facit. qui cū fuerit erroneꝰ nō fuit effectiuus matrimonij. Con. Tan. Goff. Inno. ꝛ Ber. B. Alij dicunt q̄ ip̄a manumissa statim ē mr̄imonium. q̄ sublatū est impedimētū. Quoꝝ sniaz glo. Ray. credit ueriorē. ut in sū. con. eo. ti. q. 3. Pōt dici q̄ si ꝯstet liberaz p̄sonam penituisse huius mr̄imonij an̄q̄z altera fuerit māumissa nec exp̄sse nec p coniecturas apparet de reuocatōne dicte pnie p̄cedat p̄nia opinio. q̄ an̄ manumissionē ꝯsensus nō fuit ualidus ꝛ post manumissionē nullus affuit ꝯsensus. Si v̄o de dicta pnia n̄ ꝯstat p̄cedat secūda opinio. Naz semel ꝯsensit in mulierē ut i liberā ꝛ ex qoo nō cōstat de reuocatiōe in ꝯsensu intelligit p̄seuerare. ut i c. maiores. ad fi. ex̄ de bap. Et lz a principio nō fuerit libera. suffic̄ q̄ nūc sit libera. Nam cessante cā impedimenti. cessat ꝛ impedimētuz ex̄ de appel. cum cessante. B

4 ¶ Quid si liber ꝯtraxit cū ancilla ignorāter ꝛ illa durante ignorantia ꝯtraxit cū alio non ignorante ꝯdictōz eiꝰ. R̄. fm. v̄ v̄. tenet matrimoniū cū 2ꝰ cum nullū fuerit primū. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 4. B

5 ¶ Quid si libera ignorant cōtraxit cū seruo ꝛ postea scita seruitute nihilominꝰ vl't eē cū eo ꝛ ille vl't discedere. R̄. fm. v̄ v̄. Dz cōpelli ad cōsentiendū. Si tn̄ pēdēte compulsione ꝯheret cū alia l'illa cū alio teneret mr̄imoniū. ut hosti. addit. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 5. Et ad p̄dicta facit. c. i. ex̄ de eo qui dux. i ma. quā pol. p adul. B.

6 ¶ Quid si qs cōtrahit ignorāter cū ancilla. sed postq̄z sciuit exegit ab ea debitū. nunqd postea poterit ab ea separi. R̄. fm. v̄ v̄. Si ex his que prius audiuit habuit probabilē opinionem de seruitute eiꝰ

ꝛ nihilominus exegit debitū non potest eam relinquere. ut in .i. §. dictū est. Si habuit opinionem leuez ꝛ temerariam. nunc nō obstante ꝙ exegit debitū. poterit cū vita tē certius sciuerit sepationē petere ar. ex de sen. exco. inquisitioni. Nā dubitans p ignorātie habēd9 ē. C. de condi. inde. l. ult. A. Idē in sū. con. co. ti. q. 6. B

ꝛ ℭ Quid de illo qui mouit cōtra vxorē questionē cōditōis. ꝛ illa lite pendente petit debitum. R. fm Tho. i expositione littere quarti sententiarū. dis. 36. Si nō ē certus de fruitute uxoris debet reddere debitum ad mandatum ecclesie sine suo p̄iudicio. ꝛ i hoc casu cognoscit eam ex primo consensu nō ex nouo. Si aūt constat ei de seruitute uxoris uel probabiliter presumit. non debet ei reddere debituz etiam si ecclia precipiat. quia uel sibi preiudiciū faceret si eā affectu uxorio cognosceret uel fornicaretur ꝛ mortalit peccaret. A. Salua reuerentia nisi euidenter ꝛ māifeste cōstet ppter pbabilē psūptōez impedimēti non dz denegare debituz. ex de sen. exco. inquisitioni. ibi. Uez cū ɔscia pulsat animū ex credulitate pbabili ꝛ discreta ꝗz uis nō euidenti ꝛ manifesta. dbitū quidē reddere pōt. sed postulare non debet ne in alterutro. uel contra legē cōiugij uel contra iudiciū conscientie ɔmittat offensam. Et p p̄dicta pōt cōcordari diuersitas opinionū q referunt. in sū. cō. co. ti. q. 7. B. De mrīmonio seruorū uide. ĩ. seruus. 3. per totū.

Impedimentum. 4. de impedimento uoti.

Utrū uotū de ɔtinentia impediat matrimoniū. R. Duplex est uotū. Quoddā ē solēne qd̄. s. fit p susceptionē sacri ordinis. aut p pfessionē expssam uel tacitam factā alicui de religionibus approbatis. ꝛ tale uotū impedit matrimoniū cōtrahēdū ꝛ dirimit ɔtractū. Aliud ē uotū non solēne sz simplex. ꝛ h si fiat de non ɔtrahēdo uel de castitate. ꝛ h9 ipedit mrīmonium ɔtrahēdum. ꝛ quanto manifestius est emissū tāto maior debet pena trāsgressori. nō tñ dirimit mrīmoniū iā ɔtractū. extra eo. qd̄ uotū li. 6. Et de hoc uide i sequenti. §.

ℭ Quō debeat itelligi ꝙ uotū siplex ipedit mrīmonium ɔtrahendum. R. fm Ray. Intantū ipedit ꝙ si ille q fecit tale uotū postea p̄stiterit iuramētū alicui ꝙ eā ducere dz uotū implere ꝛ agere pniaz de iuramento illicito. ex. qui clerici uel uo. rursus. Idem hosti. Quid si prio iurauit ꝛ postea uouit. in h casu fm hosti. ꝛ Goff. p̄ualet iuramētū. Pōt tñ itrare religionez ut extra de spō. cōmissū. Quid si p9 tale uotū cōtrahat p uerba de presenti. ñ poterit cognoscere uxorē sine pcō mortali. qz adhuc pōt intrare religionē. Postꝗz vō cognouit iā factū ei esse illicitū nō reddē debitū. Uñ lz petere nō debeat reddere tenet siue petat expsse siue iṫpretatiue. qd̄ dico qz aliter essz nimis onerosū uxori si oporterz sp expresse petere. hec Tho. in. 4. di. 38. A. Con. his Pe. ut i sū. cō. li. i. ti. 8. q. 21. B

ꝛ ℭ Quid rñdēdū cū psona que fecit uotuz simplex querit an possit

matrimoniũ ↄtrahere. R. ꝯm hosti. Debet rñderi ꝙ nõ. Et si ultra querat dicẽs. qd si ↄtraxero. nunquid tenebit matrimoniũ. non dꝫ rñdere. aliter peccat. qꝛ dat occasionẽ mortaliter peccãdi. A. aut mẽ tñ. Vñ talibus aggrauãdũ ẽ peccatum qd̓ ↄmittũt in ↄtrahẽdo. ꝛ cauẽdũ ne detur occasio ↄtrahendi ꝯꝫ eundẽ. hosti. ꝛ in sũ. con. eo. ti. q. 22. B. De uotis multa alia habes j. uotum. per totum.

Impedimentũ. 5. de cognatõe carnali

Hic prio sciẽdũ ẽ ꝙ triplex ẽ cognatio. s. carnalis que dicit̃ cõsanguinitas spũalis que dꝛ cõpaternitas. ꝛ legalis que dꝛ adoptio.

1 ¶ Quid ẽ consãguinitas. R. ꝯm Ray. Est uinculũ psonarũ ab eodem stipite descẽdentium carnali ꝓpagine ↄtractũ. Et dico stipitem illã psonã a qua aliqui duxerunt originẽ. Vñ ꝛ cõsanguinei dicant̃ qi de uno sanguine ꝓcedentes. A Con. ꝛ alij. doctores. ut in sũ. cõ. li. 4. ti. 6. q. 1. B

2 ¶ Cõsanguinitas ãt hꝫ tres lineas. i. ꝓcedit triplici ordine. Pria nãqꝫ linea dꝛ ascẽdẽtiũ. ut pat̃ auꝰ ꝛ huius. Secunda descẽdẽtiũ. ut filius. nepos. Tertia collateraliũ ut fratres ꝛ fratrum filij q̃ ꝛ patrueles dicunt̃. Hec eadem intelligẽ in feminis. ut in matre ꝛ auia in filia ꝛ nepte. ꝛ duabus sororibus ꝛ filiabꝰ earum. A. Idem in sũ. cõ. eo. ti. q. 3. ꝯm Ray. ꝛ alios doctores. B

3 ¶ Quõ cõputãt̃ gradꝰ ↄsanguinitatis. R. In linea ascendentiũ uel descendentium quelibet persona addita alicui facit gradũ. Vñ pat ꝛ filius sunt i pmo gradu. nepos in 2º. pnepos in 3º. Sed i linea collateraliũ aliter cõputantur ꝯm leges ꝛ aliter ꝯm canones. Nã ꝯm leges in computãdo debemꝰ reuti ad stipitẽ. s. ad cõem psonam ꝛ ita duo fratres sunt in 2º gradu. ꝛ filij duorum fratruꝫ sunt in 4. gradu. Nã cõputant̃ oẽs psone. s. ascendendo usqꝫ ad stipitẽ. ꝛ inde descẽdendo. Sed ꝯm canones in linea collateralium ñ oportet fuerti ad stipitẽ. quin potius p se duo fratres sũt i prio gradu. hoꝝ filij in 2º ꝛ ita ulterius. ex̃ de consan. ꝛ affi. tua nos. ꝛ extra de testi. lꝫ ex quadam. A. melius. 35. q. 5. ad sedem. B

4 ¶ Vsqꝫ ad qnem gradũ ꝓhibetur ꝛ nõ tenet matrimoniũ. R. ꝯꝫ Joan. Inter ascendentes ꝛ descẽdẽtes puto ꝑpetuã ꝓhibitionem. A. Alij dicũt solũ usqꝫ ad quartũ gradũ etiã in linea recta sicͭ. ꝛ in transuersali. Alij ãt tenent primã dicentes ꝙ si adam uiueret nõ posset ↄtrahere cũ aliqua muliere. Et hãc uidet̃ sequi Pe. ꝛ hosti. ut i sum. con. eo. ti. q. 5. B. Sed int̃ collaterales ẽ usqꝫ ad quartum gradum cõputando ꝯm canones. ex̃ de cõsan. ꝛ affi. nõ debet. qnimo si aliq̃ psone attinent sibi ex una parte in primo. 2. uel. 3. gradu ꝛ ex alia pte in. 5. bñ poterũt ↄtrahere. qꝛ in cõsanguinitate semp ẽ standũ remotiori psõe. ex̃ de ↄsan. ꝛ affi. c. ulti. A. Nisi esset ↄsuetudo ꝙ fieret a gradu stipiti ꝓximiori. tunc. n. illa oĩo ꝯuãda sũt ꝛ quo ad impediẽdũ ꝛ dirimẽdũ mrĩmoniũ. ut i. c. ꝙ dilectio. de ↄsan. ꝛ affi. B. Et nõ

scdm hosti. q lz consanguinitas quantum ad matrimonium contrahendum terminet in 4.° gradu nec etiam committat incestus in ulteriori gradu. tamen quantum ad successionem hereditatis durat usque ad decimum gradum. ut habes .s. hereditas. §.3. A. Et ibi de hoc dictum est in additione. B

Impedimentum

tum 6.° de cognatione spirituali que communiter est compaternitas. Ubi sciendum q cognatio spiritualis provenit ex hoc q quis confert sacramentum baptismi seu confirmationis uel suscipit siue tenet illum cui tale sacramentum confert.

1 ¶ Inter quas personas contrahitur cognatio spiritualis. R. Inter baptizatum et eum qui suscipit. Item inter baptizatum et filios suscipientis. Hoc dico siue sint legitimi siue illegitimi. Secus si essent adoptiui. quia tales filij suscipientis legitime copulantur baptizato siue suscepto. ut Inno. ponit. A. super Rubrica de cogna. spi. B. Item contrahitur inter baptizatum et uxorem suscipientis si ante susceptionem cognita fuit ab eo. Item inter suscipientem et parentes baptizati. Et hec cognatio impedit et dirimit matrimonium post contractum. Et que dixi de suscipiente. intellige de baptizante. et idem de sacro confirmationis ex eo. nedum. li. 6. In alijs sacramentis nulla cognatio spiritualis causatur. ex eo. quamuis. li. 6. Per cathecismum uero contrahitur spiritualis cognatio que tamen impedit contrahendum sed non dirimit contractum. ex eo. per cathecismum. li. 6.

2 ¶ Quid si plures sint suscipientes R. prohibetur ne fiat. de conse. dis. 4. non plures. et similiter in confirmatione. A. vt in. e. c. non plures. B. Si tamen fiat cum omnibus contrahitur cognatio spiritualis. A. impediens et dirimens. vt in. c. quod sequitur B. ex eo. quamuis. li. 6. Sed tamen isti suscipientes bene possunt contrahere inter se. quia non prohibentur. vt Inno ponit. A. Con. Hosti. vt in sum. con. li. 4. ti. 7. q. 3. B

3 ¶ Quid si quis baptizat seu tenet ad baptismum proprium filium. R. scdm Tho. i. 4. di. 42. Si vir vel mulier hoc fecit in articulo necessitatis seu per errorem non impeditur exigere seu reddere debitum ex. eo. si vir. Si vero fecit per fraudem. impeditur exigere sed tenetur reddere. Quod si vterque fuit in fraude neuter potest exigere sed uterque tenetur exactus reddere. ut hosti. ponit. A. Glo. Ray. eo. ti. §. vl. super. v. contracto dicit q etiam qui fecit in fraudem non perdit exactionem. quia non reperitur iure prohibitum pro quo videtur facere dictum. c. si vir. ex eo. Sed primum dictum cum Tho. tenere videntur Pe. Host. et Goff. vt in sum. con. e. ti. q. 2. B. Et addit q melius esset q vterque contineret. Eodem etiam modo si vir teneat aliquem filium vxoris sue vel vxor filium mariti sui. si ex ignorantia. excusatur. si ex malicia sua fraus non debet ei patrocinari. nec propter hoc potest debitum subtrahere sed non potest exigere. Con. Pe. et Ber.

4 ¶ Utrum spiritualis cognatio procedat ad nepotes et vlteriores. rn. Non quia non habet gradus. Filia quippe mea spiritualis lz non possit contrahere cum filio meo. potest tamen contrahere cum filio filij mei. ar. 30. q. 1. c. i. A. Hoc dixit Inno. sup Rubrica ex de co

gna.spũali.qđ ⁊ notatur in suȝ.ɔ.
dicta.q.3. B.

5 ¶ Utruȝ aliquis possit successiue hr̃e i vxores duas ɔmatres. R̷ n. Patet ex dictis in.§.2°. qꝛ si prima tua vxoꝛ tenuit filiũ alterius añꝗȝ cõmisceris illi. poteris habere illá alterá. Si vero tenuit postq̃ꝫ fuit a te cognita. nõ poteris scđaȝ habere. eo ꝙ ɔpater eius factus es. Si át alia mulier tenuit filiũ vxoris tue qué de alio viro habuit. illa mulier ẽ cõmater vxoris tue sȝ tua nõ. siue illa tenuerit anteꝗȝ inter vos esset carnalis copula. siue post iõ poteris illá hr̃e. Et silr̃ si filius tuus qué de alia genuisti ab aliquo suscipiaꝛ. tunc suscipiens est ɔpater tu⁹ nõ aũt vxoris tue. Unđ si cãus tue mortis eueniret. suscipiens posset ɔtrahere cuȝ illa q̃ fuerat tua vxoꝛ. vt Innoc. dicit. 30.q. 4. Qui spũalez. A. Idé in sum.ɔ. co.ti.q.10. B.

6 ¶ Utꝛ si aliquis cognouit aliquá fornicarie. ⁊ postea sit ɔpater alicui⁹ alteri⁹. puta leuat aliqué đ sacro fonte. nũqd ẽt illa mulier fornicaria sit ɔmater. R̷. ſm Tho. in 4. dis. 42. Dicédũ ꝙ sicut ɔpaternitas transit in vxorem que a viro fuerat pri⁹ cãnalr̃ cognita eo ꝙ iá effecti sĩ vna caro. vt. 30.q.4. si qs ex ɔiugio. pari rõne vr̃ transire ad aliá mulieré carnalr̃ cognitaȝ q̃ꝫuis ñ sit vxoꝛ. Idem sentit glo. sup dicto. c. si qs dicens ꝙ p fornicarium coitũ acqriꝛ ɔpaternitas. quia vna caro efficiũtur. 32.q.4. in eo. Nam ⁊ affinitas acqriꝛ p fornicariũ coitũ. 35.q.3. de incestis. ⁊. c. ñ cam. ex̃ de eo q cogno. con. discretioné. Teneꝛ igiꝛ ꝓ vero ꝙ ɔpaternitas ɔtrahiꝛ. vt ꝓbatur p predcá iura. lȝ quibusdá mirabile videaꝛ Ideo tenéduȝ ꝙ sic cui dicto Jo. an. con. in. 6. A. Uere mirabile ẽ dictũ h. vt ex peccato adhominabili oriaꝛ parentela spũalis sic ex glacie caloꝛ. Et si hec foret meretrix publica esset mater spũalis siue ɔmater quasi oium de ciuitate. ⁊ multa valde forent m̃rimonialia illegitima pp m̃ſtas q̃ iugiter fiũt fornicatões. cũ tñ vt ɔstat edictum de m̃rimonio sit ꝓhibitoriũ vt q̃libet admittaꝛ qui spálr̃ ñ ꝓhibeꝛ. Nec in hoc cáu apparet aliquá ꝓhibitõeȝ a iure fieri. Nec obstat ꝙ carnalis copula sit cá trásmittédi ɔpaternitaté de viro ad vxoré ⁊ e cõuerso. qꝛ illa non ẽ cá solũ sed ⁊ sacr̃m m̃rimonij. Uñ non reperiꝛ aliqđ ius dicturas hác transmissõné fieri nisi in ipo m̃rimõio. ⁊ ita ẽt affirmat glo. Ray. vt ⁊ pȝ i sũ. con. li. 4. t. 7. q. xj. Silr̃ ⁊ alij vt pȝ per glo. in. d. c. si qs ex coniugio. Puto tñ ꝙ pp rei grauitaté ⁊ doctoꝝ varietaté sup hoc non sit precipitanda senté̃tia. sed potius dñs papa ɔsulendus. B.

7 ¶ Utꝛ liceat contrahere m̃rimõium cũ sororе filie mee spũalis. R̷. Quáꝗȝ cũ filia mea spũali non liceat vt dictũ ẽ. s. §. 2. aliter essent sepandi. 30.q.1. de eo. 33.q.2. si quis cũ matre. a ɔiugio tñ sororis non oportet abstinere. sȝ ɔcediꝛ. 30.q. 3. illud ẽt. A. Idem in sum. concl. co. ti. q. 13. ſm Ray. B.

8 ¶ Utrũ ille qui baptizauit aliquá posito ꝙ sit laicus vel in minoribus ordinibus possit contrahere cuȝ illa. R̷. Non. quia filia sua spiritualis est. ⁊ si contraheret dirim̃

dum esset. ex eo. ne dum. li. 6. Simi ter nec ille quem psbyter baptizauit pot ducere filiam carnalem ipsius presbyteri. ex eo. c. vl. nec filius psbyteri pot illam ducere quam presbyter ille baptizauit. Et idem de crismante seu confirmante dicendum per predicta iura. Secus de sacro pnie aut alijs sacramentis. vt. s. §. 2°. dictum est.

9 ¶ Utrum filij duorum compatrum possint matrimonialiter copulari. R. Sic. siue sint geniti ante compaternitatem siue postea. excepto solum illa psona per quam compaternitas est contracta que nunquam pot copulari alicui filiorum sui patris spualis 30. q. i. sup quibus. et c. pitaciu. et c. non oz. et ex eo. c. i. A. nisi consuetudo ecclesie que scandalum generet aliter se habeat. vt ex de co. spua. c. i. Et hoc casu seruanda est forma consuetudinis tam in contrahendo quam in dirimendo. et non solum ecclie p ric sz et metropolitane vel aliarum circumpositarum. eo. titu. c. sup eo. vbi et pz quod semp est honestum et conueniens ab huiusmodi coniugijs abstinere non autem est necessarium nisi ratione consuetudinis vt dictum est. B.

10 ¶ Utrum pater possit contrahere cum illa quam filius eius leuauit. R. Pot vt notatur. 30. q. 3. illud. A. In gl. que et dicit quod sequitur. Ro autem est. quia vt pretactum est edictum de matrimonio est prohibitorium. vt qui spaliter non prohibetur admittatur vt notat Ray. in tit. de impedimento conditionis. §. i. B. Sz filius non pot contrahere cum illa quam pater leuauit. vt ibidem dicitur. et in. §. pri. pcedenti habes.

11 ¶ Quid si aliquis vult esse patrinus A. Melius puto diceret. non vult esse ideo fingit. B. et simulat se tangere puerum sed non tangit et rndet verba solita. R. sm. hv. Non efficitur patrinus nisi tangat ipsum tenendo seu leuando de sacro fonte Et simile dicendum de confirmatione. A. Idem in sum. con. eo. tit. q. 21. B. Si vero teneat et non respondeat. credo quod nihilominus efficitur compater. si intendit agere vt verus patrinus. A. i. illud quod agit patrinus etiam si non intendat esse compater. vt patet in sum. con. eo. ti. q. 22. vbi hoc clarius ponitur. B. Nam responsio non est de substantia compaternitatis.

12 ¶ Utrum aliquis possit fieri compater alterius p pcuratorem. R. Si loquamur solum quantum ad effectum non erit dubium. quia ad talem effectum pmittendum vel tenendum et p pcuratorem qs rndere pot. Sz si loquamur quantum ad veram compaternitatem et cognationem spualem. non pot contrahi p pcuratorez ut ponit archi. p. l. post mortez. ff. de adop. A. Ibi dicitur. Neqz adoptare neqz arrogare quis absens et neqz p alium huiusmodi solennitatem agere pot. B. Et quod videtur contra extra de pcu. c. fi. li. 6. A. Ibi dicitur quod matrimonium pot contrahi p procuratorem habentem ad hoc spale mandatum. B. soluitur sm eum p id quod no. ex de conse. eccl'a qua. A. Ibi dicitur quod eps non pt committere reconciliationez ecclie simplici sacerdoti. et sic quod cohet psone non pot p alium adimpleri Ad quod et facit. c. fi. ex de offi. de le. Expressio autem consensus p quem contrahitur matrimonium bn pot fieri p alium. d. c. fi. de pcura. B. Idem Jo. an. in quadam questione disputata.

13 ¶ Utrum in pluribus actibus sacramentalibus requirant plures pa

trini. R. In cathecismo babtismo & confirmatione vnus. & idem patrinus esse potest si necessitas cogit. sed non est consuetudo romana quin potius per singulos actus singuli suscipiant. de conse. dis. 4. in cathecismo.

14 ¶ Utrum ille qui non est baptizatus possit aliquem suscipere in baptismo. vel qui non est confirmatus possit tenere in confirmatione. R. secundum Tho. Pe. Non. quia talis non est membrum ecclesie cuius personam gerit tenens ad sacra. de conse. di. 4. in baptismate. Et si de facto siue in necessitate leuat vel tenet seu etiam baptizat non contrahit aliquam spiritualem cognationem. Et hoc addit Al. quod si alter coniugum est baptizatus tamen per eum non transit cognatio ad non baptizatum. Idem in confirmatione. A. Glo. in. d. c. in baptismate. idem dicit quo ad suscipientes. sed secus dicit esse in baptizante. Glo. etiam Ray. dicit quod huiusmodi cognatio spiritualis contrahitur etiam inter iudeos. quando vnus tenet vel suscipit filium alterius in baptismo vel confirmatione. vt in sum. con. co. ti. q. 5. Albricus simpliciter con. cum positus in hoc. §. Dubium est. ideo puto quod tutior pars est eligenda. B. Nota si baptizatus teneat filium non baptizati seu infidelis. bene contrahit compaternitatem vide si. confirmatio sacri. §. pe.

15 ¶ Utrum religiosus possit fieri patrinus vel compater. R. Prohibitum est abbatibus & monachis puerum de baptismate suscipere vel baptizare. & hoc. 16. q. i. placuit. de conse. di. 4. non licet. Idem intelligendum est de omnibus religiosis & canonicis regularibus extra de postu. ex parte. Non enim licet religiosis commatres facere propter familiaritatem que solet inde prouenire. A. Io. in sum. con. co. ti. q. vlti. B.

Impedimentum.

tum. 7. de cognatione legali que fit per adoptionem. Ubi sciendum quod per adoptionem prouenerunt tres species legalis cognationis. Prima est ascendentium & descendentium. que attenditur inter patrem adoptantem & filium seu filiam nepotem vel neptem & huiusmodi adoptatos. & hoc indistincte impedit matrimonium quoniam pater adoptatoris non potest contrahere cum filia adoptiua. nec etiam cum adoptiua nepte & hoc. 30. q. 3. ita diligere. A. etiam post emancipationem. in insti. de nup. §. ergo. B. Secunda species est collateralium. s. inter filium meum naturalem & adoptiuum. & hoc impedit matrimonium quamdiu sunt in potestate patris eiusdem. Ea vero soluta. s. morte patris vel emancipatione filij naturalis vel adoptiui non impedit extra e. c. 1. 30. q. 3. post susceptum. Tertia species est que si legalis affinitas inter patrem adoptantem & vxorem filij adoptiui. similiter inter filium adoptiuum & vxorem patris adoptantis. & hoc iterum omni tempore impedit matrimonium. quoniam pater adoptator nunquam potest contrahere cum illa que fuit vxor adoptiui filij etiam post emancipationem. ff. de ritu nup. l. nam adoptiuus. A. incipit adoptiuus. B. in insti. de nup. §. 1. & ij. Similiter filius adoptiuus post mortem patris adoptiui non potest contrahere cum illa que fuit vxor adoptiui patris. vt in. d. l. adoptiuus A. Etiam si ante mortem fuisset emancipatus. vt ibi. Et de dictis etiam speciebus habetur in sum. con. li. 4. ti. 8. q. 8. B.

¶ Nunquid filius adoptiuus potest contrahere cum filia illegitima patris adoptiui. R. secundum vtrumque. Credo sine preiudicio quod sic & quod filius illegitimus potest contrahere cum filia adoptiua sicut notat Hug. 30.

q.3.in prin. Ná illegitimus filius vel filia non ē in patria potestate. A. Inst. de nup. §. pe. B. Cō. Hosti. ⁊ Inno. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 9. B.

2 ¶ Utrum adoptiuꝰ qui non transit ī potestatē patris adoptantis possit cōtrahere cū filia legitima ipsius adoptantis. R. De hac qōe varie sunt doctorum opiniones. Dici tamē pōt qꝫ cū iura canonica indistincte loquātur de adoptione non distinguendo inter simpliciter adoptatū .s. qui nō transit in potestatez ⁊ arrogatū qui transit innuūt qꝫ quantum ad hoc idē ius sit in vtroqꝫ casu .s. qꝫ nō possit nisi adoptio prius dissoluat per emancipatōez q̄ emācipatō quantū ad aliquid hꝫ locū ēt ī adoptato. lꝫ non transeat in pōtatē. C. de adop. l. pe. §. si aūt. A. vid licet quo ad successiōez ab intestato que dat adoptiuo tali nō emancipato. sꝫ non datur emācipato vt ibi. ⁊ sic ipedit mrīmoniuꝫ dum adoptato siue transeāt in pōtatē siū nō. Hoc tꝫ Host. ⁊ vv. in spe. Sꝫ Inno. tꝫ qꝫ n̄ ipediat qn̄ adoptatus non transit in potestatem. vt ⁊ nōt dn̄s An. de Bu. ex eo. c. vno ⁊ idē dicit Hug. vt in sum. con. e. ti. q. 10. vbi n̄ pfert aliq̄ istarum opinionū. Silr nec per dn̄m An. vbi s. ideo non videtur precipitanda sententia. B.

3 ¶ Quid si adoptiuꝰ durāte adoptiōe cōtrahat cū filia legitia adoptantis. nūqd soluet mrīmōiū. R. n. fm. vv. Quidā dixerunt qꝫ nō sed veriꝰ tenen̄ qd Hug. nōuit .s. qꝫ soluat ex eo. c. vno. A. Ibidē dr. quā diu durat adoptio inter tales nuptie ꝯsistere n̄ pn̄t. sꝫ primā tꝫ Spe. In fa aūt .s. qꝫ magis mrīmoniū soluatur cōmuniter magis videntur inclinari doctores vt ibidē nōt dn̄s An. de Bu. q ēt dicit qꝫ ꝓmptū ē dare remediū .s. dissoluendi adoptionē qua dissoluta poterit cōstare mrīmoniū. B.

4 ¶ Sꝫ nūqd due psōe q̄ ab eodeꝫ sunt adoptate pn̄t iter se ꝯtrahere? R. fm. vv. Pn̄t cū nusq̄ reperiat ꝓhibitū. sicut ⁊ duo spūales filij alicuiꝰ ꝯtrahere pn̄t. ⁊ spūales cuꝫ adoptiuis. Con. Hug. ⁊ Ber. A. Idem in sū. ꝯ. eo. ti. q. xi. B.

5 ¶ Utrum inter prem adoptantem ⁊ patrē adoptati siue matrē aliq̄ cognatio contrahat. R. n. fm Tho. ⁊ Pe. Nulla. A. Idem in sum. cō. e. ti. q. 13. B. De materia adoptionis ⁊ arrogationis habes plura adoptio.

Impedimen

tum .8. de ipedimento cris Sciendum primo qꝫ quedā cria ipediūt mrīmoniū contrahēdū sꝫ nō dirimūt cōtractū. ⁊ sunt septeꝫ Primuꝫ ē incestꝰ. 32. q. 7. si qs viduā. ⁊ c. qui dormierit. ⁊ c. ꝯcubuisti. Secūdū ē de illo q̄ interfecit ꝓpriā vxorē. 33. q. 2. admonere. ⁊ c. interfectores. Tertiū qn̄ quis rapuit sponsaꝫ alterius. 27. q. 2. statutū. Quartū qn̄ quis isidiādo mrīmonio ꝓpriū filiuꝫ de sacro fonte leuauit vt posset priuare vxorē dbito coniugali. 30. q. 1. de eo. Quītū qn̄ qs interfecit sacerdotē. ex de pe. ⁊ re. qui psbyterum. Sextū ē solēniter penitēs. 33. q. 2. de his. ⁊ c. antiqui Septimū ē si qs mōialē i vxorem scienter accipiat. 27. q. 1. hi q. Oēs predictos casꝰ ponūt Ray. Pe. ⁊

Hosti. preter vltimum quez solus Host. addit. Lz aũt h ꝛ forte mlta alia ipediant ɔ̃hendum. sitñ time tur de icōtinētia dz eis eps ɔcede re licētiā nubēdi. ar. 33. q. 2. antiq. ꝛ. c. i adolescentia. ꝛ extra de eo q cogno. ɔsan. vxo. sue. c. ex lrīs. Et ɓm q̄ addit. ɔ ɔ. A. s. ad ꝓxime dc̄m qd fuit Ray. vt i sū. con. li. 3º ti. 9. q. i. vbi hec notanꝛ. B. sufficit licentia proprij sacerdotis. imo d ɔsuetudine non seruatur iste rigoꝛ petendi licentiam.

1 ¶ Que sūt crimina que dirimunt mr̄imoniū iā ɔ̃ctuz. R. Solū duo Primū ē. Si q̄ mulier machinata fuit i moꝛtem alicui᷒ vxoꝛis ꝛ ip sam cū effectu occiderit aio habē di virū illi᷒ i suuz. ꝛ similiter si qs machinatus fuerit ꝛ cū effectu oc ciderit virū alicui᷒ vt habeat eius vxorē. tales si ɔ̃xerint ppetuo sūt sepandi. 31. q. i. si qs viuente. Uel si q̄s iterficit suā vt ducat illā cū qua mechaꝛ. h Tho. i. 4. dis. 31. Idem itellige si qua occidit ꝓpꝛium viꝛ vt ducat illū cū quo mechatur. A. Idem i sum. con. eo. ti. q. 2. scd̄m. Ray. ꝛ gl. eius. B. Qui casus ɓm quosdam itelliguntur solum si dū esset primū ɔiugiū eo q̄ ambo vi uerent fuerat ɔmissū adulterium. A. Hoc dixit glo. Ray. ꝛ Gof. vt pz i dc̄a. q. 2. B. Sed verior videꝛ opi. Inno. ꝛ Host. dicētium q̄ so la machinatio mortis cum effectu sufficit ad dirimendum mr̄imoni um lz ñ iterueneri t adulterina pol lutio. ex̄ de ɔuer. isi. laudabilē. A. Ibi. n. nulla fit mentio de adulteri na pollutiōe. B. Hoc ē pmum cri mē dirimēs mr̄imoniū. Secūdū ē adulteriū. ꝛ hoc qñ adulterātes sibi prestant fidem ꝓmittendo seu iurando q̄ ɔ̃hent siue de facto cō trahant. Et itelligēdum si viuēte al tero cōiuge fuisset iter illos adulte rino commixtio. siue fuerit ante di ctā ꝓmissionem vel cōtractuz siue post. Ad si adulterina pollutio p̄ us vel post nō iteruenerit nō ipedi tur matrimoniū. ex̄ de eo q cog. c. vlt. A. Ibi dr̄. Fide data promisit. Sed tñ sub noīe fidei itelligiꝛ etiā nuda promissio. Et huiusmodi ꝓ missio est quasi quedam despon satio de futuro. ɓm glo. Ray. ꝛ in sum. con. dc̄a. q. 2. B

2 ¶ Quid si quis occidit maritum adultere non eo aio vt vxorem ei᷒ habeat. sz i bello. vl' casu. vel odio R. ɓm Inno. Non dirimiꝛ matri moniū postea ɔtractū. nisi ad hoc iterficeret vt eam duceret. extra de cōuer. isi. laudabilem. circa fi. A. Idem i sū. con. dc̄a. q. 2. B

3 ¶ Quid si qs p̄cepit mādauit vel cōsulerit iterfici ꝛ iterfectus est. R. ɓm. ɔ ɔ. ꝛ Hug. Idem ē ac si iter fecisset. Sz si non mādauit aut cō suluit. sz postq̄ fuit iterfectus ratū habuit. Dicēdum q̄ lz al'i malefi cijs ratihabitio retrotrahaꝛ ꝛ mā dato equipeꝛ tamen pp hoc nō di rimiꝛ matrimoniū sequēs. Idem Lau. ꝛ Ber. A. Idem i sum. ɔ. di cta. q. 2. B

4 ¶ Quid si qs vxore viuente de fa cto ɔtrahit cū adultera. R. Distin guēdum ē. qꝛ aut ista sciuit euz ha bere aliam vxorē. aut nesciuit. di co vsq3 ad mortē prime. Si gº qñ eā duxit. ꝓa sciuit q̄ hēbat aliaz. ñ pōt cuz illo i mr̄imonio eē. Si vo prius nesciuit ꝛ nē mortua iā pria vxore de nouo scit. i ptāte ignorā

tis ẽ matrimonium ratificare vł diuoꝛtiū petere. extra de eo q̇ dux. i ma. quā pol. c. I. τ. c. veniēs. ita tñ ꝙ si pꝰq̃ȝ sciuit carnali copule consenserit nō poterit diuoꝛtiū petere. ar. ex̃ de coniu. ser. c. ꝓposuit. τ. c. fi. Quo si ab initio q̈dē fuit ignoꝛās sȝ pꝛia viuēte facta ē ꝯscia. non dȝ pati ꝙ cognoscat̃ a viro. al'i ꝑpetuum m̃rimoniū ipediret̃. ar. ex̃ de p̃scrip. c. fi. in fi. τ. c. plt i fi. 34. q. 2. si virgo. ex̃ de secun. nup. dn̄s. Hoc itelligendum ē si p̃mū m̃rimoniuȝ veruȝ fuit. alit̃ nō p̃stat ipedimētū scd̃o. ex̃ de spon. veniens. τ de matri. cōtrac. ꝯtra iter. ecc. ex lr̃is i fi. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 3. B.

5 ❡ Sed q̇d si moꝛtua iā pꝛima vir ñ cognoscat carnalit̃ istā scd̃aȝ adulterā q̄ secū ꝯtraxerat. ignoꝛāter. sed ipe ducat tertiam. ℞. ꝺm Hos. Debet manere cū tertia q̃uis postea etiā cognoscat scd̃am. ex̃ ꝺ eo q dux. i ma. quā pol. c. veniēs. Nā p̃ma viuēte ꝯsensus habitus cū secūda nullus fuit. τ sic non ipedit ꝯsensū tertie q̄n etiam si post mortē p̃me carnaliter cognouerit scd̃ā q̄ fuit ignoꝛans istā habuisse vxoꝛeȝ τ nunc etiam ignoꝛans ēipe vir ꝯtrahat cū tertia. adhuc cū tertia remanebit. ex̃ ꝺ elec. bone memoꝛie 2. ex̃ ꝺ ꝯiu. ser. ꝓposuit. c. fi. A. idē i sū. con. eo. ti. q. 4. τ. 5. B

6 ❡ Quid si q̇s vxoꝛe viuente cōtraxit τ ꝯcubuit cū duabꝰ vel pluribꝰ iscijs. ℞. ꝺm Hosti. Locus est gratificationi. q꞉ quācūq̃ȝ certificataȝ de moꝛte pꝛioꝛis pꝛio cognouerit post moꝛtem legitime illā tenebit. extra de eo qui dux. ima. quā pol. veniens. A. Idem in sum. con. e. ti. q. 6. B

7 ❡ Sȝ qualit̃ itelligit̃ inscia. ℞. ꝺm Hosti. Quñ habet iustam cāȝ ignorandi vt q꞉ vir de remotis veniēs asserebat se nō h̃re vxoꝛē ex̃ ꝺ spō. cū ap̃lica. Idō aūt iscia non ꝯmittit adulteriū. quia non ꝯmittitur sine dolo. ff. ad. l. iul'. de adult̃. l. plt. 34. q. 2. i lectū. A. Idem i sū. ꝯ. eo. ti. q. 7. vbi ēt additur ꝺm eundē qualit̃ filij etiam legitima viuente suscepti legitimi cēsent̃. si tñ scd̃m matrimonium i facie eccl'ie sit ꝯtractuȝ. Secus si clam. B

8 ❡ Utꝝ liceat vxoꝛē adulterā occidere. ℞. ꝺm Pe. τ Th. in. 4. dis. 37. Hoc pōt cōtingere dupliciter. Uno mō q꞉ ꝑ iudiciū iudicis ꝓcurat occidi. τ hoc lȝ facere amore iusticie nō liuoꝛe vindicte. Non tñ lȝ hoc fieri i iudicio eccl'iastico sed ciuili. Scd̃o mō q꞉ ex̃ iudicium occidit eā vel facit occidi. τ h̄ nunq̃ȝ lȝ ꝺm legē diuinā. lȝ aliquo casu ꝑmittat̃ ꝺm legē ciuilē. vt qñ inuenit vxoꝛē i actu adulterij. tunc. n. lex ꝓpter icitamētum nō punit. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 9. B. Et itellige h̄ dictum Tho. ꝙ lex non punit. s. ꝙ non punit moꝛte sicut alia homicidia. sed tñ punit satis acrit̃. vt. ff. ꝺ adul. l. si adulteriū. §. si maritꝰ. A. al' icipit. §. imperatoꝛes. τ ibi dicit̃ ꝙ si occisoꝛ erat humilis seu vilis ꝑsona damnatur ad opus ꝑpetuū si aūt honestioꝛ i isulam relegatur. B. Utꝝ aūt viro liceat occider̃ adulterū. vide. ĩ. lex. §. 9. In foro ꝯscie tales nihilominus puniendi s̄t. Utꝝ magis peccet q occidit vxoꝛē q̃ȝ qui occidit matrem habes. ĩ. vxoꝛ. §. plt.

Impedimentū 9.

τ

de dispari cultu. s. qñ fidelis cõtrahit cũ ĩfideli vt iudeo vel pagano. A. vel heretico ẜm Ray. ⁊ i sũ. ꝯ. li. 4. ti. 10. q. 1. vbi hec notant̄. ⁊ dĩ in. c. caue. qḋ seqtur. sed de h. ĩ. §. plt. B. Nam tunc nullum est matrimonium. 28. q. i. §. ex his ⁊. c. caue. Unde Exo. 34. ⁊ Deut. 7. ꝓhibuit dñs dicẽs. Non accipies vxorem filijs tuis de filiabus alienigenarum ne traducant eos post dos suos. Sed tñ sponsalia bñ possunt contrahi cum hac ꝯditione si ĩfidelis ꝯuertat̄. 28. q. i. nõ opõtet. Hec etiam Tho. ⁊ Pe. i. 4. dis. 39. A. simul cũ Ray. vt i dc̃a. q. i. B.

1 ¶ Sed nũqd iter ĩfideles põt esse matrimoniũ. R. ẜm Tho. i. 4. dis. 39. Inter ĩfideles põt eẽ matrimoniũ iq̃ʒtum est ordinatum ad ꝓlez ẜm ꝑfectionem nature nõ aũt inq̃ꝑtum est ordinatum ad ipsam ẜm ꝑfectionem gratie. ⁊ iõ matrimonium qdem ẽ. sʒ ñ ꝑfectum. Uñ ĩfidelis cognoscens vxorem nõ peccat si ꝑꝑ bonum ꝓlis aut illius fidei q̃ tenetur vxori debituʒ reddat. Idẽ 26. dis. deinde.

2 ¶ Utꝝ cõiunx cõuersus ad fidem possit remãere cũ vxore ĩfideli nolẽte ꝯuerti. R. ẜm Tho. vbi s̄. Fidelis cõuersus põt cum ĩfideli remanere sub spe ꝯuersiõis si eã i ĩfidelitate obstinataʒ non viderit. ⁊ bñ facit cõmanẽdo. Et de h ẽ ꝯsiliuʒ. Apli. i. ad Cori. 7. Nõ tñ tenet̄ sed põt dimittere eam ẽt si ipa velit ei cohabitare sine ꝯtumelia creatoris si cõuerti nõ vult. A. Cõ. Ray. vt i sũ. con. eo. ti. q. 2. B

3 ¶ Quid si iudei vel pagani cõtraxerũt cũ cõsanguineis ẜm ritus suos. nũqd post ꝯuersionem potert remanere. R. ẜm Tho. i. 4. dis. 39. Si ꝯtraxerint i gradibus diuina lege ꝓhibitis Leuit. 18. tunc siue vt̄q3 siue alter ad fidẽ cõuertat̄. ñ pñt i tali matrimonio ꝯmanere. Si ãt ꝯtraxerint i gradibus prohibitis ꝑ statutum eccl̄ie. pñt cõmanere si vterq3 ꝯuertat̄. vel si vno cõuerso sit spes de cõuersione alterius. A. Idẽ i sũ. cõ. eo. ti. q. 4. Et facit ex̄ ḋ diuoꝛ gaudemus B

4 ¶ Quid si ĩfidelis qui ꝯuertit̄ habeat plures vxores. R. scd̃m Th. vbi s̄. Non fuit verum matrimonium nisi cũ prima. q2 eẽt ꝯtra legeʒ nature. Uñ si talis cũ oibus vxoribꝰ ꝯuertat̄ põt cũ prima cohabitare. ⁊ alias dʒ abijcẽ tãq̃ꝑ penitꝰ extraneas ⁊ si p̄ma ꝯuerti nollet. nõ ꝑꝑ hoc ẽ matrimoniũ cũ aliq̃ istarum. sed põt cũ aliqua istaꝝ ḋ nouo ꝯtrahẽ ẜm modũ q i sequenti. 6. §. dr̄. A. Cõ. Ray. Hos. ⁊ Ber. vt i sũ. ꝯ. eo. ti. q. 5. B

5 ¶ Quid si ĩfidelis repudiata p̄ma vxore aliã duxerit ⁊ ꝯuertat̄. R. ẜʒ Tho. i. 4. dis. 39. Dicẽdum q̶ r̄pudium vxoris est ꝯtra legem natur̄. Uñ ĩfideli non lʒ repudiare. ⁊ iõo si ꝯuertat̄ postq̃ʒ ipe vna repudiata alteram duxit. idem ẽ iudicium sicut de illo qui plures simul vxores habebat: q2 tenet̄ primaʒ quã repudiauerat accipere si conuerti voluerit ⁊ aliam abijcere vt dc̃m ẽ i ꝓximo. §. A. Idem i sum. con. e. ti. q. 5. B

6 ¶ Quid si ipa cõuerti noluerit. R. ẜm Tho. vbi s̄. Si ipa ĩfidelis vlt cohabitare viro fideli sine ꝯtumelia creatoris ⁊ sine hoc q̶ ad ĩfidelitatem iducat. põt qdem vir fidelis ab ea discedẽ, sed discedẽs nõ

pōt aliā accipe. Si aūt h̄ vxor infi delis nolit ei cohabitare. vel nō si ne ꝯtumelia creatoris aut si ad īfi- delitatē ptrahere nitat̄ i his trib⁹ casibus vir f delis discedēs pōt al teri ꝑ matrimonium copulari. A. Idem ēt si vellet eum trahere ad qḋcunq̄ʒ mortale pctm̄ extra ḋ di uor. gaudem⁹. §. qꝛ autem. vbi po- stea subdit̄. Qḋ si cōuersi ad fideʒ ⁊ illa cōuersa seq̄tur. añq̄ʒ pp cās ꝑdictas legitimam ille ducat vxo- rem. eam recipere cōpellit̄. nec po terit dimisse obijcere fornicationē ꝓ eo qḋ nupsit alteri nisi fuerit al' fornicata B

7 ¶ Sʒ nūqd lʒ viro ad fidem con uerso vxore existente in īfidelitate emittē votū ꝯtinētie. R. fm Tho. i. 4. dis. 39. Si post cōuersionem vi ri sit aliq̄ ꝓbabilis spes de ꝯuersio ne vxoris. nō dʒ vir votum ꝯtinen tie emittere. nec ad aliud mr̄imo- niū transire. qꝛ vxor difficilius cō uerteret̄ sciens se sic priuatā eē. Si aūt nō sit spes de conuersione pōt ad sacros ordines vel ad religōeʒ accedē ꝑus reqsita vxore qḋ ꝯuer tat̄. tūc si postq̄ vir sacros ordies suscepit vxor conuertatur. non est sibi vir suus reddēdus sed dʒ sibi īputare q̄ i penā tarde conuersio nis sue priuat̄ viro suo. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 10. B

8 ¶ Si alter ꝯiugiū ꝯuertat̄. proles quem debent sequi R. fm Tho. in 4. dis. 39. Si ꝓles ꝑuenerit ad eta tem ꝑfectā libere poterit seq parē tē quē voluerit. Si āt ē i minori eta te. tūc dʒ dari fideli. nō obstante q̄ īdigeat mr̄is obsequio ad educa- tionem. Hoc idē hr̄ s̄. filit⁹. §. 2. A. Idem i sū. cō. eo. ti. q. 12.

9 ¶ Quid si vterq̄ʒ cōiugū tp̄e cōtra cti mr̄imonij erat fidelis. nunc al- ter labit̄ i īfidelitateʒ. R. fm Ray. Alter nō pōt cōtrahere. Nec disti guo vtrū īteruenerit carnalis co- pula vel nō. nā in vtroq̄ʒ casu fide lis tunc tenet̄ ꝯtinere. A. Idem in sū. con. e. ti. q. 13. ⁊ facit extra ḋ di uor. quanto. B

10 ¶ Quid si catholic⁹ ꝯtrahit cū he retica baptizata. nunqd tenet mr̄i- moniū. R. fʒ Tho. i. 4. dis. 39. Ve- rum ē mr̄imoniū q̄uis peccet cō- trahēdo si sciat hēticā. nō tn̄ ꝓpt' h̄ mr̄imoniū dirimet̄ ⁊ econuerso si aliqs cathecumin⁹ sʒ nōdum bap tizat⁹ cū aliq̄ baptizata ꝯtraheret nō eēt verū mr̄imoniū. Idē Pe. Al. ⁊ Ray. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 14. ⁊. 16. B

11 ¶ Utrꝫ īfidelis vni⁹ ritus possit ꝯ- trahē cū īfidelib⁹ alteri⁹ rit⁹. R. fʒ Tho. vbi s̄. Pōt. nisi ꝑ aliqḋ ius positiuū eoꝝ ꝓhibeat̄. qꝛ tunc cul- t⁹ disparitas īpedit mr̄imonium. A. Con. Pe. vt i sū. con. eo. ti. q. 15 B. De mā īfidelium multa hēs. ī īfidelis. cū alijs ad q̄ remittit.

Mpedimen

tū. x. De violētia siue metu.

Ubi ꝑsciendū q̄ violentia siue me tus ex sui natura etiā sine ꝯstitutio ne ecclie mr̄imoniū. excludit quia excludit ꝯsensum. A. sine q̄ matri- moniū eē nō pōt. vt i sū. con. li. 4. ti. xi. q. i. vbi hec notant̄ fm Ray. B. Et qdem quid sit vis habes. ī vis. §. 1. Et quid sit metus. ī. met⁹. §. primo.

1 ¶ Utrū coactio īpediat mr̄imoni um. R. Duplex ē coatio. Quedaʒ absoluta q̄ fit ꝑ vim. ⁊ ista non hʒ

ꝯsensū animi in quē nō cadit coactio. Sȝ pōt eē coactio ad copulā carnis vel aliud extrinsecū ad qđ trahiť psona inuita. ⁊ talis coactio qñ nō ꝯsentiť in mřimoniū nō efficit illđ. Quedā aūt coactio ē ꝯditō nata. ⁊ ista fit per metū qñ.s. quis ꝯsentit timore alic⁹ mali. Sup quo sic distinguiť. Duplex ē met⁹. Quidam cadit in ꝯstanté vir. ⁊ iste excludit matrimoniū. ex̄ eo. platū. ⁊ .c. ad audientiā. ex̄ de spon. veniēs 2°. Quidā vō metus ē insufficiēs. s. q nō cadit in cōstanté virū. ⁊ iste ñ excludit mřimoniū. ff. e. neqȝ timore. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 3. B. Quis autem est metus qui cadit in constanté virū habes. ĵ. metus. §. 2° A. Positis ibi adde ⁊ vinculationé que dr̄ metus cōstantis. ff. e. .l. neqȝ timore. Aduertendū etiaȝ ꝙ talis metus dr̄ cadere in vnum q nō dr̄ cadere in aliū ⁊ minor metus magis excusat feminam ꝙ virū. ⁊ sic iudex fm diuersitaté psonarū vel locoꝝ iudicabit qualis sit metus vel violentia. ⁊ sic vtrū mřimoniū sit aliqđ vel nullū. vt notať in dcā. q. 3. vbi ēt dr̄ fm Hostien. ꝙ si filia timore mortis patris i aliquem consentiat ꝙ verus est ꝙ nō sit matrimonium. quia non ē liber consensus. licet quidam contrariū dicant. B

2 ¶ Quid si qs in captiuitate cōtrahat matrimoniū. Rͯ. fm Host. Si captus est ab hostibus. seruus factus est. vñ non aliter pōt cōtraheř nisi sicut seruus. de q̄. s̄. impedimētū. 3. Si vō captus ē vt cogať ad tale matrimoniū cōtrahendū. nō valebit ar. ex̄ de pcura. accedens. Si vō ex alia cā detinetur. bene pōt ꝯtrahere. A. Idē in sū. con. eo. ti. .q. 4. Et de hostibus itellige. s̄. bel lū. i. §. 5. in additione. B

3 ¶ Quid si mulier post cōsensū coactū morā trahat in domo mariti? Rͯ. fȝ. ꝟ ꝟ. Si mulier que allegat metū steterit p annū ⁊ dimidium cū marito. aut ēt minori tpre dū tñ tñ sit ꝙ iuxta arbitriū boni viri p standū sit p consensu. nō debet postea audiri. ex̄ de spon. ad id. Cō. Host. ⁊ Ber. ⁊ cōponiť ab eis ꝟsus. Effuge. cū poteris ne ꝯsensisse puteris. ar. ad h. ex̄ de spon. ꝯsultationi. A. Idem in sū. con. e. ti. q. .5. vbi etiam ponitur quod dicitur in. §. proximo sequenti. B

4 ¶ Sȝ quid si post ꝯsensū coactuȝ carnaliť cognosciť? Rͯ. fȝ Pe. Si habuit opportunitaté reclamandi psumiť tacite consentire in mřimoniū. Qđ si coacta fuit per viȝ absolutā siue metū sufficientem non est mřimoniū. sed si nō fuit sufficiens tūc in iudicio q̄dē exteriori psumitur p mřimonio. si tñ vere nō ꝯsētit nō est matrimonium.

5 ¶ Quid si ad cōsēsū coactū apponiť iuramentū. Rͯ. fm Pe. Tale iuramentū in foro quidē iudiciali diceť nō fuisse obligatoriū. tñ i foro ꝯscie ꝯsulendū est ꝙ impleat iuramtū. vel saltē p superioré ipetret absolutioné. Con. ꝟ ꝟ. ⁊ Hug. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 6. B

6 ¶ Utrū cōsensus coactus saltē ex pte cogētis faciat matrimoniū. Rͯ. fm Tho. in. 4. dis. 27. Dicendū ꝙ nō. qꝛ matrimoniū claudicare nō pōt. Si tñ postmodū cōsentiret coactus esset mřimoniū dūmō cogens adhuc in suo consensu maneret. Secus si mutauit volūtaté. A.

Cō.gl. Ray. ⁊ Pe. ⁊ addit Pet. ꝙ si prius ꝯsentiēs postmodū vult dissentire. cum alter velit cōpellet per ecclesiam. ꝑsumit. n. manet in eodē ꝯsensu. vt ei licet variare consensum. vt in sū. con. co. ti. q. 7. Et ad hoc facit. c. i. ex̄ de eo qui dux. i ma. quam pol. B

7 ¶ Utrū pater possit cogere filios ad cōtrahēdū. R. s3 Pe. Nō pōt neq3 gnāliter neq3 in spāli cu3 aliq̄ q2 i mr̄imonio reqrit ꝯsensus maxime liber rōne ꝑpetue obligatōis q̄ ibi cōtrahit. ex̄ de spon. requisiuit. Non tñ pp h parentes temere iurant mr̄imonia filiorū. q2 ex natura ipsius contractus intelligitur ista ꝯditio. s. si liberi consenserint. ⁊ ipsi parētes obligātur ad inducendū eos. A. Idem in sū. con. co. ti. q. 8. ⁊. 9. B

Impedimentū

xi. de impedimento ordinis.

Ubi sciendū ꝙ clerici in minoribꝰ ordinibus nisi sint religiosi qui cōtinētiā ꝓfitent licite pn̄t cōtrahere dis. 32. si qui vō. ⁊. c. seriatim. ex̄ d cle. ꝯiu. c. i. 2. ⁊. 3. Si vō sunt in sacris cōtrahē non pn̄t. ⁊ si cōtraxerint separabit matrimoniū. dis. 32. si quis eorū. ⁊. c. lectores. ⁊. c. erubescant. ⁊. c. placuit. ex̄ qui cle. vl vo. . c. i. ⁊. 2.

i ¶ Utrū ordo possit superuenire matrimonio. R. s3 Pe. Coniugatꝰ si ordinet cōsentiente vxore. suscipit ordinē ⁊ executionē. ⁊ sic ipsa cū eo si ē in sacris. intelligit cōtinētiā ꝓfiteri. A. facit. c. seriati. 32. dis. B. Si vō nesciēte aut non ꝯsentiente vxore. recipit qdē caracterē ordinis s3 nō executionē. A. Hoc verū in ecclīa occidētali. secus in orientali. vt in sū. con. li. 4. ti. 12. q. 2. B. In nullo aūt casu ordo sacer si sit post mr̄imoniū dirimit illud s3 dirimit solū postea cōtractū vt in extrauaganti Joh. 22. que incipit. Antique. A. Aduertendū ꝙ faciens se ordinari in sacris inscia vel cōtradicente vxore. peccat mortaliter s3 Al. ⁊ in sū. con. li. i. ti. 8. q. 59. Ubi ēt p3 sm Ray. ꝙ talis non pōt exigere debitū sed reddere tenet etiā si sit factus eps vel papa sm gl. eiꝰ ⁊ Hug. nisi vxor possit induci ad cōtinentiā. ⁊ ꝙ restitutus vxori n̄ portabit coronā aut habitum monachalē cū scandalo uxoris si forte factus fuerit monachus. de facto. Con. Pe. ⁊ addit ꝙ tōsurā ⁊ habitū clericalem tenet deferre si sine scādalo vxoris eē pōt al nō Th. ēt dicit ꝙ vxor nō tenet ei debitu3 reddere. Inno. addit ꝙ si talis pꝰ mortē vxoris contrahit. nō t3 mr̄imoniū. Itē Ray. ꝙ si ordinationi mariti vxor cōsensit vel dum sciu3 nō ꝯtradixit. sit ei duplex ꝑiudiciū Unū ꝙ oportebit eā de cetero cōtinere. Aliud q2 ēt mortuo viro n̄ poterit cum alio contrahere ⁊ si ꝯtraxerit nō tenebit. ⁊ h s3 quosdā ꝓpter votū qd videtur solēnizasse ex ꝑsona viri. Cui rōni con. Al. l3 alij dixerint ꝙ ꝓpter constitutōe3 ecclesie que in h casu dirimit mr̄imoniū. Sed est certe ista direptio nō fit nisi rōne ordinis. vel religionis vt in. c. vno de voto. li. 6. Addit ēt Ray ꝙ l3 aliq dixerint ꝙ ista uxō ꝓ moti ad ordines sacros teneat igredi religionē. ego tām teneo cū Jo. Lau. ⁊ Tan. ꝙ non tenetur. sed sufficit si in seculo caste viuat

quod etiã. debet ꝑmittere. Tho. ét dicit ꝙ non tenet religioné intrare si sibi nõ timeat de periculo castita tis. Idem dicit Al. Idem Hosti. Fallit h̃ ẽm Ray. in vxore eius q ꝓmouendus est in epm̃. qꝛ non de bet vir eligi nisi vxoꝛ intret religio nem. ex̃ de ↄuer. ↄiuga. cõiugatus ⁊. c. sane. Con. Inno. Clericus ãt oꝛiẽtalis ut cõius ⁊ pꝛobabiliꝰ dr̃ sine ↄsensu vxoꝛis ꝓmoueri nõ ꝺ bet. vt habetur in dicta. q. 59. Itez eo. ti. q. 60. dicit ꝙ consulendus é papa vtrũ ꝑ susceptionem sacri oꝛ dinis rumpat matrimonium ante carnalé copulá sicut per ingressuz religionis. sed hoc videtur hodie declaratum ꝙ non per pꝛefataz ꝺ cre. Antique. B

Impedimentũ

12.º de impediméto ligationis videlicet qñ qs alteri cõiugi é alli- gatus. Si quidé alligatus é vxoꝛi ca viuente aliá accipere nõ põt. al̃ adulteriũ cõmittit ex̃ de spõ. du. lz A. Et ibi pz ꝙ h̃ verum est etiaz si pꝛimũ matrimoniũ solũ contrac- tũ fit ꝑ verba de pñti. ⁊ secundum ét ꝑ copulá carnalé. B. Sed nec antiquo tpe potuit. nisi diuina re- uelatõe ⁊ instinctu vt fuit in patri archis. ex̃ de diuoꝛ. c. gaudemus. §. 1. Põt tñ alter cõiugũ añ carna- lé copulá altero inuito ad religio nem transire. vt dictũ est. s. impedi mentũ. 1. §. 2. ⁊ tũc alter coniugum remãebit liber. Põt q̃z vir vxoꝛé dimittere ꝑꝑ foꝛnicationé. s. q̃tuz ad cohabitationé ⁊ debitũ cõiuga le. sz aliá ducẽ nõ põt. 32. q. 7. c. 1.º 2.º ⁊. 3.º Post moꝛté v̓o alterius con iugis alter nubere põt cui vult. ⁊ i

fra tempus luctus mulier sine pena infamie. ex̃ de secundis nup. super illa. Qd̓ si alt̃ alligatꝰ é alteri tñ ꝑ sponsalia vide. ĩ. sponsalia. §. 8.

¶ Quid si vxoꝛ credat virũ moꝛ- tuum ⁊ contrahit cum alio. R̷ ẽm Ray. Si credit ex ꝓbabili cã. ex- cusat ꝓpter ignoꝛãtiá facti. ⁊ filij si quos susceperit iudicabunt legi timi. Si tñ post de moꝛte pꝛimi du bitat. dz quidé reddẽ debitũ sed ñ exigẽ. ex̃ de secũdis nup. dñs. Sz si ꝓcessu tpis credit eũ ꝓbabilit̃ vi uere nõ põt debitũ exigere nec dz reddeř piculo adulterij se exponẽ do. A. Immo qñ dubitat oĩo dz reddere dicto. c. dñs ét si dubium sit ꝓbabile. ex̃ de sen. exco. inq̃sitõ ni. B. Si v̓o pꝛimus reuertat̃ vel alit̃ sibi de eius vita ↄstiterit. statim dz recedere a secũdo ⁊ redire ad pꝛimũ. qd̓ si nõ fecerit. adultera iu dicabit̃. 34. q. 2. cũ ꝑ bellicá. ⁊. ca. cũ i captiuitate. ⁊. c. si virgo. Pꝛi- mꝰ q̃z eã recipe tenet̃. ut i dictis. c. pz nisi foꝛte illa postq̃z sciuit de vi ta pꝛmi ꝑmisit se cognosci a secun- do ⁊ sic adultera fuit. A. Idem in sum. con. li. 4. ti. 13. q. 3. ⁊. 4. B

¶ Quid si cõtraxit cũ aliq̃ putans virũ suũ viuere q̃ reuera moꝛtuus é. nunqd est mr̃imoniũ. R̷. ẽz. ⁊ ⁊ Credo sine pꝛiudicio matrimoniũ eé in h̃ casu. A. nõ distincto vtrũ ↄtrahentes credãt h̃ sibi licet̃ nec ne ẽm eundé vt in sũ. con. eo. ti. q. 7. B. Quod intelligẽdũ é nisi ↄ stet ꝙ coniunx credens impedimẽ- tũ esse nõ intendebat contrahere. Nam si nõ est intentio non est ma trimoniũ. ex̃ de spon. tua.

¶ Quid si vir iuit in exercitũ con- ra sarracenos vel i regioné lõgin

1

2

3

quā ꝛ nescit vtrū sit viuus vl' mortuꝰ. quid faciet vxor. rñ. ſm Ray. Cōtrahere ñ pōt donec certitudinē recipiat de morte viri. ex̄ ꝺ spō. in pñtia. aut verisimilit ꝺ morte ꝓsumat ex̄ ut lite nō ↄte. qm̄ frequēt. A. s. p receptionē cecti nuncij. ꝺcō .c. in pñtia. ꝛ in sū. ↄ. e. ti. q. 8. ul' p iuramētū eius sub quo militauit. l' ēt sociorū q mortē eius bñ nouert ſm Ray. i sū. ↄ. e. ti. q. 9. vel p vnū testē famapublica acclamante ſm Hug. ꝛ glo. Ray. vel ſm Hug. p solā famā publicā si ex alijs ꝑsūptionibus vr̄ verisimile maritū esse mortuū. vel si diu multū stetit. vel si senex ꝛ egrotus recessit ꝛ hꝰ. vt in sū. con. eo. ti. q. 10. vbi ēt dr̄ ſm hosti. ꝙ de facto ↄtrahens añ certificationē mortis prioris viri. si tñ fama publica habeat ꝙ mortuus sit reddere pōt debitū. dū tñ eā cōscia ñ remordeat ꝫ nō exiget. Nā tale matrimoniū ñ dirimitur lꝫ ↄ̄ interdictū eccl'ie sit contractū. Facit ex̄ de secundis nup. c. dñs.

Impedimentū

iꝫ. de publice hōestatꝫ iusticia quid sit. rñ. ſm hosti. in. 4. dis. 41. Est ꝓpinquitas ex sponsalibus ꝓueniens robur trahens ab eccl'ie institutione propter honestatem eiꝰ .A. Idē in sū. ↄ. li. 4. ti. 14. q. 1. B.

1 ¶ Quando aliqui sponsalia inter se contraxerūt nullus de cōsāguinitate sponsi pōt sponsam illā habere i' vxorēꝫ. nec aliqua de cōsanguinitate sponse pōt sponsū illum habere in virū. ex̄ de despon. ipube. continebat. §. vl. ex̄ ꝺ spō. iuuenis. ꝛ. c. ad audientiā. Et durat h̄ ꝓhibitio vsqꝫ ad quartum gradū ipsorū cōsanguineorū. ex̄ de spō. .c. sponsaꝫ. ꝛ de despon. impube. .c. continebat. in fi. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 2. B

2 ¶ Quid si sponsalia de iur non tenuerūt. R. Si sponsalia fuerūt pura ꝛ certa etiam si fuerunt nulla rōne ↄsanguinitatis affinitatis frigiditatis religionis. aut alia quacunqꝫ rōne. orit publice honestatis iusticia ad dirimenda sequētia sponsalia vel matrimonia. nisi fuissent nulla rōne consensus. vt puta quia ābo vel vnꝰ erat infans. ex̄ de spō. ex spōsalibus. ꝛ. c. se. li. 6. A. Istō c. sequēs ē. c. si infantes de despō. impu. vbi ēt pꝫ ꝙ infans dr̄ minor septēnio cuius despōsatio nō inducit h̄ impedimentū. vt dictum ē nisi traductio secuta fuerit etiā tēpor infantie tūc eni bñ vr̄ h̄ impedimētū inducere ēt ad dirimendū. vt in .c. iuuenis. ex̄ despon. B

3 ¶ Quid si qs primo sponsalia cū aliqua ↄtraxit ꝛ postmodū cū alia ipsius prime consanguinea idē fecit. R. Debet cōtrahere matrimoniū cū prima. Nā sponsalia sequētia nō impediunt ꝑcedentia. ex̄ de spon. ex sponsalibus li. 6.

4 ¶ Quid si sponsalia cum aliqua sint facta sub conditione ꝛ pendēte cond tōe vir cum alia illius consanguinea cōtrahit p verba de presenti. R. Cum secūda remanere debet. qꝛ ex sponsalibꝰ conditionalibus sicut ex non habentibus ↄsensum ꝛ incertꝫ non orit publice honestatis iusticia. ex̄ de spon. ex spōsalibus. li. 6.

5 ¶ Quid si duo infantes vel vnus maior septēnio alter minor sponsalia ↄtraxerūt ipsi vel parentes ꝓ

eis. ℞. Si facti maiores septēnio
per cohabitationem mutuam seu
alit̄ v̄bo vl'facto eoꝝ ligdo appa
ret ꝙ i eadē volūtate ꝑdurāt. spō-
salia ꝯualescūt. al'nō. Nā ab initio
nulla fuerūt ex defectu ꝯsensus. ⁊
iō non iducūt publice honestatꝭ iu
iusticiā extra de despon. ipube. si i
fātes. li. 6.

6 ¶ Quid si pubes ⁊ impubes vel
duo ipuberes contrahūt mr̄imo-
niū. ℞. Si nō erant ꝓximi puber-
tati i qbus malicia nō suppleat eta
tē. nō fit matrimoniū. A. Etiam ꝑ
aduētū pubertatꝭ. nisi ꝑ carnis co-
pulā subsecutā vel aliquem modū
aliū cōtrahētes eosdē cū eiusdē ꝑ-
seuerātia volūtātꝭ ad pubertatꝭ tpa
ꝑuenisse ꝯstiterit euidēter. vt i dēo
. c. si ifantes. B. Sed'tn̄ si erāt ma-
iores septēnio fuerunt sponsalia ⁊
ex eis est iducta publice honestatꝭ
iusticia. ex̄ de despon. ipube. si ifā-
tes. li. 6.

7 ¶ An ex spōsalib⁹ q̄ parētes ꝓ fi-
lijs puberib⁹ vel ipuberibus ꝯ̄hūt
filij obligent̄. ℞. Si exꝓsse vel taci
te ꝯsenserunt. vt si ꝓ̄sentes fuerunt
nec contradixerunt obligant̄. ⁊ in
eis oritur publice honestatis iusti
cia. Idē dicēdum si absentes fue-
runt. ⁊ postꝙ̄ sciuerunt ratificaue
runt tacite vel exꝓsse. al'ex sponsali
bus factis a parētib⁹ filij nō obli-
gātur. nec oritur publice honesta
tis iusticia. ex̄ de despon. ipube. si
ifātes. li. 6. De sponsalibus habes
plura. ī. sponsalia.

Impedimen

tū. 14. De affinitate qd sit
dēꝫ ē s̄. affinitas. Et cōtrahit̄ affini
tas ēt ꝑ fornicariā copulam. 35. q. 3
nec eā ex̄ de eo q cogno. consan-
vxo. sue. discretionē. ⁊. c. tue.

1 ¶ Qui sunt affines ⁊ in q̄ gradu-
rū. Quāuis hacten⁹ multa fuissēt
genera ⁊ grad⁹ affinitatꝭ. hodie so
lū ē tale gen⁹ ꝙ oēs consanguinei
vxoris mee sūt mihi affines. ⁊ i eo
dē gradu in quo sunt ꝯsanguinei
vxoris. Silit̄ oēs ꝯsanguinei mei
sūt affines vxoris mee. ⁊ in eodē
gradu i quo sūt ipsi ꝯsāguinei mei
A. Verbi gr̄a. Soror vxoris mee
ē ipsi vxori in ꝑrio gradu ꝯsangui
nitatis ⁊ mihi erit i ꝑrimo gradu
affinitatꝭ. Filia sorori in 2.º gradu ꝯ
sanguinitatis vxori ⁊ mihi in secū
do affinitatis. Idemqꝫ vtrinqꝫ in
ceteris agēdū ē successorib⁹. 35. q.
5. porro. B. Et qd̄ dixi de vxore
idē intelligas de quacūqꝫ alia mu
liere carnalit̄ cognita. vt i. i. §. dic-
tum ē. Sed cōsanguinei mei nullo
mō sūt affines ꝯsanguineis vxori
mee. nec iter eos mr̄imoniū ꝓhibe
tur. ex̄ de ꝯsan. ⁊ affi. ꝙ sup his.

2 ¶ Quid si morit̄ ꝑsona mediante
q̄ cōtrahit̄ affinitas. vt puta morit̄
maritus vel vxor siue cōcubina ul'
ꝯcubitor. ℞. Nihilominus rema-
net affinitas que erat ad consāgui
neos eius. nec pōt eē matrimoniū
inter eos. 35. q. 10. fraternitas. A.
Idē in sū. con. li. 4. ti. 15. q. 3. B.

3 ¶ Quid si aliqs polluit aliquā ex
ordinarie. i. ex̄ naturalia. ℞. Quā-
uis talis pollutio crimiosa sit ⁊ dā
nabilis nō tn̄ ex h̄ cōtrahitur affi-
nitas. Vn̄ nō impediunt̄ ꝯsangui-
nei viri accipe illā in vxorem. nec
ꝯsanguinee mulieris illū accipere
in virum. 35. q. 3. ex ordinaria. A.
nisi cū hac pollutiōe cōcurrāt spō
salia tūc eni impedit̄ matrimoniū

ꝓpter iusticiā publice honestat̃ ꝺ q̄ ꝺictū est in.c.ṕcedenti.vt ex̃ ꝺ co g cogno.cōsan.c.fraternitati. B.
Et idē ꝺicendū si vir intrauit clau- strū pudoris.ſʒ nō puenit ad cōsu mationem opis.qꝛ talis pollutio nō facit sāguis cōmixtionem neqʒ carnis vnitatem.Sed si vir puenit ad emissionē seminis etiaʒ si muli er nō emittat.ꝺicēdum videtur fʒ Hosti.ꝙ affinitas ꝯtrahit̃.Suffi- cit enim ꝙ p huc modum facta sit admixtio.ꝺe q̄ Tho. ꝛ Al. ꝺicunt ꝙ regritur.A.ꝺicti Tho.ꝛ.Al.ꝛ ēt.Inno.videnť ꝺicē ꝙ ad affinita tē cōtrahēdā regratur cōmixtio se minum.ꝛ non sufficiat ꝙ alter tm̄ emittat.Sed glo.Ray.sentit cum Hosti.vt i sū.ꝯ.eo.ti.q.5. B

¶ Pōe qꝺ mortua vxore vir vlt accipe i vxorē illā que quondam fuit vxoꝛ alicuiꝰ ꝺe cōsanguinitate pme vxoris nūqd pōt.R.Dicēdū qꝺ lʒ nullam feminam ꝺe cōsāgui nitate pme vxoris possit accipere quia est ibi affinitas tamen femi- nam vxorem oli alicuius ꝺe ipsa consanguinitate bene pōt accipeř. Et idē ꝺicendū si ponať filiis casus ex pte vxoris. Nam mortuo viro lʒ non possit accipe aliquē virū ꝺe ꝯsanguinitate pmi viri.tamē virū olim maritū alicuius femine ꝺe ip sa ꝯsāguinitate bn̄ pōt accipe. Nā in tali casu nō ꝓprie ē affinitas ni- si in secundo genere affinitatis qꝺ olim ponebať impedire.hodie n̄ ex̃.eo.non ꝺebet.Ad cuius intelli gētiā sciēdū ꝙ qn̄cūqʒ affinis meꝰ cōtrahit matrimoniū cū illa psona quā accipit ꝺr quidē mihi affinis sʒ in fo genere.ꝛ si hec persona ꝯ trahat postea aliud matrimoniuʒ illa persona quā accepit ꝺr mihi affinis i tertio genere.A. De istis generibus affinitatis ꝺicit ēt gl.ꝺ. c.non ꝺʒ.extra ꝺe cōsan.ꝛ affi. B

¶ Quid si qs cognoscit cōsangui neā alicuius in quito gradu vel su pra.R.fm Ray.ꝛ Goff. Non cō trahitur affinitas nec ipeditur ma trimoniū.ꝛ si erat ꝯsanguiea vxo ris sue in ꝺicto gradu non perdit vir ius exigendi ꝺebitum suū.

Impedimētū

15.ꝺe ipotētia coeundi qd sit.R.fm Ray. Est vitium aie vel corporis vel vtriusqʒ quo qs ipe- ditur alteri carnalř cōmisceri. A. Quasi idē ꝺicit Host.s.ꝙ ē ꝺefec tus nālis seu accidētalis quo qnis ꝛc.vt in sum.cō.li.4.ti.16.q.1.B.

¶ Quot sunt spēs impotentie.R. fm Ray Sunt principaliter ꝺue Nam vna ē naturalis.vt impoten tia pueri vľ frigiditas senis. seu ēt frigiditas cōplexionis.aut artatio mulieris. Alia non naturalis sed accidentalis.vt castratio. similiteꝛ ꝛ maleficium.A. Ideʒ in sum.ꝯ. eo.ti.q.2. B

¶ Utruʒ naturalis impotentia im pediat matrimoniuʒ.R. Illa que est in puero vel puella impedit ad tempus qꝛ q̄diu inest non pōt cō traheř.30.q.2.c.1.extra eo.ꝙ sedē De hac vide.j.matrimonium.2. §.1.Sed illa naturalis impotentia que est in frigido.si ē ppetua impe dit matrimonium ꝯtrahēdū.ꝛ ꝺi rimit contractuʒ.33.q.1.c.1.ꝛ.2.ex tra eo.laudabilē. Illa tn̄ que ē i se ne nō impedit.C.ꝺe nup.l.sanxi mus.27.q.1.nuptiarum bonuʒ.in prin. Nā senes ꝛ si naturali caloř

destituant ope tñ medicorꝝ poterit aliqualiť subueniri eis. A. Idē dicit glo. in dicto. c. nuptiarū. subiūgēs ꝙ nemo est adeo senex qn calere posset natura vel artificio. qđ non est in frigido vel puero. Et ex dicto istius gl. patet ꝙ si senex nullo mō posset calere. idem iudicandū esset de illo qđ de frigido. s. ꝙ non pōt ꝯhere. Et satis facit dictū. c. ꝙ sedem. B

3 ¶ Quid si vir nō ē oio frigidus sꝫ uel mēbrū non erigitur seu diuersimode ineptū ē ita ꝙ non pōt vxori cōmisceri. vel statiꝫ spargit semē extra ꝛ hꝰ. R. ſm Host. Si pōt iuuari medicinis planū est alr̄ expectandū erit trienniū. ꝛ postea forsā separi poterit sicut pōt naturaliter frigidus. Tutius tñ esset consulendus papa. A. Ego puto ꝙ non sit necesse cōsulere papam. qꝛ siue ex frigiditate siue ex cā quacunqꝫ cōstet psonā ipotentē ad reddenduꝫ debitū reputať iepta ad ꝯtrahēdū mr̄imoniū. vt i. c. ꝙ sedē. ex̄ đ frig. ꝛ malefi. ꝛ vt pꝫ. e. ti. c. laudabileꝫ expectatio trienniȷ̄ fienda ē. nisi p priꝰ possit de ipedimēto ꝯstaŕ. B

4 ¶ Quid si mulier dicit virū impotentē pp defectū membri. R. ſꝫ hosti. virum esse inspiciendū per honestos hoies. sicut de muliere arta dr̄. ī. §. xi. Si vō alleget excessum mēbri dicit ibi Host. ꝙ papa consulendus eēt. A. Videť hoc casu dicendū idē ꝙ de arta que pōt cōtrahere cum vno ꝛ non cū alio. vt. ī. §. Pone ꝙ est arta. B

5 ¶ Sed qd si qs non pōt copulari cū vgine sed cum corrupta. R. ſm Tho. in. 4. dis. 34. Pn̄t medicinaliter cū aliquo instrumēto claustro pudoris frangi. Nec eēt h contra naturam. qꝛ nō fieret ad delectōeꝫ sed ad medicinam.

6 ¶ Quid si qs moueť ad pulchraꝫ ꝛ nō ad turpem. R. ſm Tho. vbi. s. Huiusmodi abhominatio mulierl nō ē cā naturalis sꝫ accidētal ꝛ ideo idē iudiciū est qđ de maleficio. de q. ī. §. anpe. ꝛ sequentibus.

7 ¶ Qui si vir sciat se frigidum ꝛ ineptum. ꝛ tñ scienier contrahit cuꝫ aliqua. R. ſm Ray. Si mulier vlt cohabitare. non pōt vir ab ea recedere. ar. extra de eo qui dux. i ma. quā pol. c. i. ꝛ ex̄ eo. consultationi Et quas tanqꝫ vxores habere nō possunt habeant vt sorores. vt i. c. consultationi. in fi. Et idem dicendū si mulier sciēs se artam contraxit cū aliquo. qꝛ si vir cohabitare velit non poterit illa discedere. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 25. Et hec intelligenda sūt ſm ea que stati dicentur in. §. se. B.

8 ¶ Quid si vir scienter ꝯtraxit cuꝫ arta. R. ſm Inno. Tenetur cuꝫ ea stare vt frater ꝛ soror. Si tamē cōtrahat cum alia tenet matrimoniū qꝫuis nihilominus primam vt sororem tenere ꝛ alere teneať. Et eodem modo si qua mulier scienter cōtrahat cum frigido vel impotēte. debet ei cohabitare vt soror. Et similiter dicendū si frigidus ꝛ arta scienter cōtraxerint. A. Cō. Ray. vt patet in sū. con. eo. ti. q. 26. Sed Hostien. ait ꝙ nullum ius dictat vt aliquis cōpellať talē retinere sꝫ ꝙ si ꝯsentiūt simul cōmorari h facere pn̄t qꝫdiu eis placebit. Idē dicit glo. i. c. laudabileꝫ. ex̄ eo. ꝛ ibi cā sequtur dn̄s An. de Bu. Et si sic cōmanentes ambo vel alter in ho

neste viuát volétes sic luxuriá suá palliare. epus debet occurrere s3 Host. vt paret i dca. q. 26. vbi etiá sm Ray. di q posset vnus petere seperationem si alier coꝝ viueret icontinenter vel al'i honeste vel si vnus male tractat aliu3 ꝛ nollet se corrigere. B

9 ¶ Utrū artatio mulieris sit sp impedimētum contracti mrimonij. R. sm Ray. Si absq3 piculo pōt subueniri beneficio medicine vel p futurū vsu3 viri ꝓportionati. A. De vsu huiusmodi viri tenēdum ē vt. j. dicet. B. non ipeditur contrahere mrimoniū. ex de fri. ꝛ male. ex lris. Si vo nō pōt aliquo mō sine graui dāno ꝛ piculo subuēiri. certe sepabit ꝛ poterit se copulare alteri cui forsitan apta foret vel cui9 respectu subueniri possit. Qd si p vsū scdi facta sit idonea primo reddet prio. etiā si pm9 cū alia ꝯtraxerit quá i h casu dimittere d3 ꝛ ad primum redire nisi ipa prima ad religionem transeat. ꝛ sic solemni voto se astrinxerit ad ꝯtinētiam. tē enim remanebit cū scda cum qua ꝯtraxerat post factū diuortiū. Itē nō tenet redire ad primá si ipsa al' fuerit fornicata ita q p illa3 fornicationé velit eá dimittere quo ad thoꝝ. Si vo ista simplex votum d ꝯtinētia fecit ꝛ nihilomin9 postea nupsit publice scdo. nō pōt repelli a prio ptextu fornicatiōis quasi fornicata fuerit cu3 illo secundo q3diu d ip9 mrimonio dubiū erat s3 ammō n d3 cū illo scdo remanere. Hec oia ex eo. fraternitat. A. Ista itelligenda sūt sm ea q dicentur. j. §. Quid fiet B

10 ¶ Quō ꝯstabit q illa q fuit separata a prio pp artitudinē sit fcā idonea ei p vsum cum so. R. sm. vv. p iuramētum matronaꝝ a quibus ispicietur ipa vel forsitá vterq3. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 4. B.

11 ¶ Quid fiet si reddita primo cognosci non possit. R. sm Hosti. remanebit p triēnium cum ipo quasi presumatur maleficiatus. ꝛ si interim eam cognoscere pōt cū illo erit. al' lapso termino restitueretur secūdo sine spe q iteꝝ reddat primo. A. Idem dicit glo. super dcm c. fraternitatis. l3 Glo. Ray. dixerit q ista restitutio facienda est so ꝛ tertio ꝛ vsq3 ad ifinitū. Et scdm Goff. ꝯsiderandū ē an cognoscibilis fuerit primo sicut secundo. puta quia homines erant eiusdē stature ꝛ conditionis ꝛ sic restituet. Sed si nō fuerit cognoscibilis pp disparitaté conditionis non restituetur. Et ad hoc videt sonare littera dicti. c. fraternitatis. vt ꝛ notatur in sum. con. eo. ti. q. 5. Und ꝛ si a primo nullo modo poterat cognosci sine corpali periculo. non fuit inter eos mrimoniū secundu3 glo. Ray. vinc. Jo. Tan. ꝛ Hug. ar. a contrario sensu in. d. c. fraternitatis. ex verbo ibi posito absq3 corpali periculo. ꝛ ar. in. c. ex lris eo. ti. sm vnam expositōe3. Ideo in hoc cāu si per sequētē vsum secundi viri reddat idonea primo. non propter hoc restituetur ei sed remanebit cum secūdo. vt in sum. con. eo. ti. q. 6.

12 ¶ Sed nūquid pōt cōtrahi matrimoniū cū illa q ē arta si p icisionē pōt fieri apta. R. s3. vv. Dic hug. q n credit nisi fcā icisione. Qd si ań incisionē ducat eam tūc si facta

incisione adhuc duret prius ꝯsensus sufficit ad mr̄imoniū. A. Idez in sum. ꝯ. eo. ti. q. 7. ꝛ. 8. lz Hugo. dixerit ꝙ sit opus nouo ꝯsensu vt ibi pz. Et ista faciunt ꝯtra id quod hētur. s̄. ipedimētuz 3. §. 3. ꝛ ꝑ his q̄ ibidē dicunt in additiōe. B. Si vero nō duret vel nō de nouo ꝯsētiat i eam aut non carnalr̄ cognoscat eam. pōt ab ea recedere ꝛ aliā supducere. Qd̄ si nolit pati incisionē nō ē cogēda maxime cū timeat piculū. A. Idē in sū. ꝯ. e. ti. q. x. B

13 ¶ Pone ꝙ ē arta vni ꝛ apta alteri nūqd pōt ꝯtrahere. R. sz. ꝯꝯ. Cōtrahere pōt cū illo cui pōt sine piculo cōmisceri. cū alio non tenet mr̄imoniū. A. Idē in sum. ꝯ. e. ti. q. 9. Idem ēt si mulier esset inepta ad reddēdum debitum pp latitudinem sm Hosti. ꝛ in sum. cō. eo. ti. q. 9. B.

14 ¶ Circa ipotētiā coeūdi qn̄ ē pp ipedimētū accidētale puta p castrationē. querit an tales ꝯtrahē possīnt. R. idubitāter tales qꝛ omnio iepti sunt ad reddendū debitū contrahere non possunt ꝛ si ꝯtraxerit diuidendi sunt qm̄ nullū ē matrionium. ex̄ eo. ꝙ sedem.

15 ¶ De impotētia coeūdi que est p maleficiū. R. sm Host. ꝛ Tho. in 4. dis. 34. sic tenendū ꝙ si maleficiū supueniat mr̄imonio ante carnalem copulā. tunc si maleficiū est ppetuum ipedit ꝛ dirimit mr̄imoniū. ita ꝙ celebrato diuortio vir aliā poterit ducere. Silr̄ ꝛ mulier poterit cū alio cōtrahere. 33. q. 1. si p sortiarias. ita tn̄ ꝙ si mulier ipa ꝓcurauerit maleficiū. n̄ pōt petere diuortium. qꝛ sua culpa ad hoc deuenit. 50. dist. si euangelica. ꝛ nōt i d. c. si per sortiarias. A. s. i gl. B. Si ꝟo maleficiū ē tpale n̄ ipedit nec dirimit matrimoniū. Et a principio qdē maleficiū qd̄libz p̄sumitur tpale sz postq̄ ꝯiuges p triēniū simul cohabitauerūt dātes opam carnali copule si adhuc durat impedimētuz. p̄sumit maleficiū esse ppetuū. vt extra eo. laudabilez. ꝛ. c. vlti. A. Idē dicūt ēt alij doc. vt pz in sum. ꝯ. eo. ti. q. 13. ꝛ. 14. B. Sz qualr̄ intelligēda sit cohabitatio triēnij hēt. s̄. diuortium. §. 6.

16 ¶ Quid si post triēniū diuortiō celebrato redeat potētia se cognoscēdi. R. Varie de hoc sunt opiniōes Tenen̄ tn̄ ē sz ꝙ videt sentire Th. in. 4. dis. 34. videlz ꝙ si maleficiū fuerit vniūsale respectu cuiuslibz psone. tunc si alteri nupserit ondit maleficiū nō fuisse ppetuum. vnd̄ dz redire ad primū. Si aūt maleficiū fuit particulare respectu spālis psone. tunc cū vtriqꝫ det lnia ꝯtrahēdi cū alio. nō pōt ad p̄stinuz matrioniū redire. cū primū matrimoniū nullū sit. ꝛ sm sit verꝫ. A. Sz certe non video qūo aliq̄ mō possit sciri ꝙ ipedimētū fuerit vniuersale respectu cuiuslibz psōe q̄a cū q̄libet haberet expiri per triennium. vt i. c. si. extra eo. qd̄ ē ipossibile. Vn̄ vt pz in sum. con. eo. ti. q. 15. Al. dicit simpliciter ꝙ ēt si ptās cognoscendi redeat nō restituitur 33. q. 1. si per sortiarias. i fi. vt ibi pz Hoc itelligēdum qn̄ deuentuz est ad sm matrimonium. Ibi ēt dicit ꝙ si forte sanari non potuerit separi valebunt. Sz postq̄ alias nuptias expetierint in carne illis viuentibus quibus iuncte fuerint. prioribus quos reliquerant etiaz si pos

tibilitas ɔcubendi eis reddita fuerit reconciliari nequibunt. B.

17 ¶ Utrum maleficiū per aliud maleficiū sit tollēdū. R. fm Tho. vbi. s. Si maleficiū nō pōt remoueri nisi per aliud illicitum. vt per demonis auxiliū vel huiusmodi. etiam si sciretur sic posse reuocari. nihilominus ipedimētū perpetuū iudicatur. qr remediū ñ ē liciū. Idē Pe. Al. τ Host. Et addit Hosti. q3 l3 aliqua remedia videāt vana tolerari pōt tñ retundere vana vanis. non āt dicit de illicitis. A. S3 certe oīa vana remedia non naturalia sunt illicita τ pernitiosa. 26. q. 2. illud. B. Qualr aūt τ quādo sit faciēdū diuortiū pp ipotentiam coeundi. vide. s. diuortium quasi per totum.

Impedimentū. 16. s matrimonio ɔtracto

cōtra iterdictū eccl'ie. Circa q scièdū q illi inter quos matrimoniū interdicit non debent ɔtrahere. si tñ ɔtraherent nō sunt sepandi nisi ad tpus vt agant pniam. qr mādatū ecclie ɔtēpserunt. extra de matrimonio ɔtrac. contra interdic. ecclie p totum.

i ¶ Interdicta ēt sunt matrimonia clandestina. τ debēt pmitti bāna. vt dictū ē. s. impedimentū. 1. §. 7. Itē de talib9 matrimonijs habes j. legitius. § 1. τ. s. debitū. §. fi. τ. j. matrimoniū. 3. §. fi.

Impedimentū. 17. de ipedimēto feriar.

Ubi sciēdū q tpre feriar f3 Ray. pñt ɔtrahi spōsalia τ ēt matrimoniū. qd fit solo ɔsensu. s3 traductō vxoris τ ois nuptiar celebritas phibetur. extra d mri. ɔtrac. ɔtra interdic. ec. p totū. 33. q. 4. ñ o3 τ tribus. c. sequētib9. A. host. tñ in sua sūma vt τ nō. in sū. con. li. 4. ti. 27. q. 1. dicit se putare q ēt phibeatur ɔsēsus. qr his dieb9 ñ iterponit ecclesia auctoritatē suā. Sed in. c. capellanus. extra de ferijs. h nō affirmat l3 opiniōes quorūdā recitet. Forte pōt dici q simplicia spōsalia ēt de pñti ñ phibentur. vt dicit Ray. cū quo con. glo. in. d. c. capellanus. nisi forte fierent cū magnis solēnitatibus ɔuiuior vel similiū. a qbus his tpribus oporteret cessare. que spāliter deputata st ad pniam τ dei honorē. 34. q. 4. non oportet. Et h cāu pōt intelligi dictum host. B. Cuius phibitionis rōnem assignat Tho. in. 4. di. 32. dicens sic. Qñ noue sponse traducuntur anim9 ɔiugū magis ex ipa nouitate ad curā carnaliū occupatur. τ iō in nuptijs ɔsucuerūt signa multa leticie dissolute ondi. τ pter h illis tpribus in quibus hoies pcipue debēt se ad spūalia eleuare, phibitū ē nuptias celebrari. hoc aūt est ab aduentu vsq3 ad epiphaniā pter cōionē que fm antiquos canones fieri in natiuitate cōiter solet. A. de. ɔse. dis. 2. τ si non frequētius. τ. c. seculares. B Et a septuagesima vsq3 ad octauā pasce pter coionē pascalem. τ a tribus dieb9 añ ascēsionē vsq3 ad octauā pentecostes propter ppatione ad coionē illo tpre sumēdā. Et de primis duob9 tpribus hēt. 33. q. 4. nō oportet. τ tribus. c. se. De vltimo extra de fer. capellan9 vbi etiam. B B. dicit argu. q con

trariū faciens mortal'r peccat. A. Idem in sum. d. q. i. B. Sȝ tamē vt Tho. subdit. i illis dieb⁹ nūqȝ ē ꝓhibitū debitū exigere. qꝛ non ē tanta distractio aioꝝ in redditiōe ſ petitōe debiti. ſicut i celebratione nuptiaꝝ. A. Pōt dici qꝫ etiā ſi nō ſit ꝓhibitū ex ꝑcepto. eſt tn̄ de cōſilio diligenter amplectendo. cum ꝑdicta tp̄a ad pniam ꝛ deuotōeȝ deputent. vt pȝ per Amb. in ſmone de aduentu. vbi de his loquēs dicit. Non solū ab omni imunditia ſȝ ēt ab vxoribus ꝓprijs ſtudioſiſſime ꝯtineat. qḋ ꝛ ponit. 33. q. 4 fratres. B. Bene tn̄ ꝓhibet exactio debiti in diebus solēnibus ꝛ ieiunijs vt dicitur. s. debitum coniugale. §. 7.

¶ Sȝ nūqd i ꝑdictis diebus icluditur octaua epiphania? R. Non qꝛ non inuenit ꝓhibitū. Nā ꝛ ſi canon hoc voluiſſet certe exꝓſſiſſȝ ſicut expreſſit de octauis paſce. 33. q. 4. nō oȝ. 2°. Sed nec Tho. nec mgr̄ ſniaꝝ de ip̄is octauis aliquaȝ faciunt intentiōeȝ. lȝ aliqui minus bene dixerint ꝯtrariū. A. Dictum iſtoꝝ pōt ſaluari i locis i qbus ē ḋ ꝯſuetudine. Nā in ꝯtrahēdo mr̄imonio ſeruāda ē ꝯſuetudo honeſta. ex̄ de ꝯſan. ꝛ affi. qꝫ dilectō. B Silr̄ non includit infra predictuȝ tp̄us illa dn̄ica que ē poſt penth. qꝛ ip̄m feſtū non hȝ diē octauam. Unde in ip̄a pn̄t nuptie celebrari. ex̄ de fer. c. capellāus i fi. A. Hoc fuit dictū glo. Ray. vt pȝ in ſū. cō. co. ti. q. 2. Sed in. d. c. capellanus. h non clare ꝓbatur. Un̄ ꝛ Hoſti. ibidē dicit ꝯtrariū. s. qꝫ nuptie nō poſſunt fieri in illa dominica poſt penthecoſtes. s. qn̄ agitur feſtum trinitatis. ſed in craſtino ſic. B.

Impubes.

Dr̄ coit puer infra. 14. ānū ꝯpletum Puella infra. 12. ex̄ de deſpon. impu. ex litteris. His ei ānis tranſactis dicunt anni diſcretōis. extra ḋ regu. cuȝ te. A. Potius incipit cū ſinus. ꝛ. c. cum viruȝ. Et anni diſcretōis dicuntur a ſeptēnio ſupra quo ad ꝯfeſſionē. vt pȝ per glo. in c. omis. s. ex̄ de peni. ꝛ re. ꝯiuncta glo. in. c. i. de delic. pu. B. ꝛ. c. ſignificatum. ꝛ ex tunc dicuntur puberes. Pōt etiam dici pubes qui vel que ex habitu corpis pubertatem oñdit ꝛ generare ſeu concipere pōt. extra de deſpon. impu. puberes. An impubes poſſit contrahere matrimoniū. vide. ĩ. matrionium. 2°. §. i. Et an ſponſalia vid. ĩ. ſponſalia. §. 4.

Incantatio.

Regre. ĩ. ſortilegiū. 2°. §. 5. ꝛ. 6°.

Incendiari⁹.

dr̄ ſm Ray. ꝛ. vv. q̄ incēdit auctoritate ꝓpria ciuitateȝ vel villā manſionē vel ſegetē ꝛ ſilia aliena malo ſtudio. vt pro odio vel vindicta. 23. q. vlti. peſſimā. 12. q. 2. cū deuotiſſimā. Secus ſi facēt iuſſu ei⁹ qui hȝ pōtatē indicēdi bellū qḋ ē iuſtū. Itē incēdiarius ē qui icendi facit predicta. aut ꝯſiliū l'auxiliū impēdit. A. Secus eſſet ſi qs domū ꝓpriā vel ſegetē incēderet. qꝛ lȝ peccaret re ſua abutendo. nō tn̄ tenetur pena incēdiarij niſi dolo malo hoc faceret. s. vt per incēdiū rei ſue aliena icēderentur ſm

glo. Ray. ꝛ Al. vt in sum. ꝯ. li. 2. ti. 5. q. 9. B. Et dicitur malo studio. qꝛ si qs cāu vel negligētia h faciat nō iudicatur vt incendiarius. A. Hoc verꝫ q̄ꝫtū ad penā. ſꝫ quo ad interesse dānificati beñ tenetur ex negligētia vt in. c. si. ex̄ de iniurijs. Tenetur ēt quo ad penā si taꝫ lata culpa fuit vt luxurie aut dolo sit ꝓxima. vt in. l. pen. ff. de incend. B. Con. Host. ꝛ Goff.

¶ Que pena incēdiarij. R. s̄m leges ē vt ipe igne cremet aut capite puniat. ff. de incen. rui. ꝛ nau. l. qui edes. ꝛ. l. pe. ꝛ vlt. ff. de penis l. capitaliū. s̄. icēdiariarij. ff. ad. l. cor. de sicca. l. si qs dolo. A. Cremātur ꝓpꝛie q incendia. fecerint intra oppidū. vt i. d. §. incendiarij. Qui xͦ o casaꝫ aut villam. leui⁹ puniūtur vt ibi. Et ita intelligit qd̄ hētur in. d. l. q̄ edes. vbi dr̄. Qui eds aceruū ve frumenti iuxta domum positū cōbusserit. vinctus v̄berat⁹ igni necari iubet. Et ꝙ appellatōe edīū oēs spēs edificij ꝯtinent. Sꝫ in dignitate positi capite puniūtur vt in dicta. l. s. vbi dr̄. Qui data opera in ciuitate incendiū fecerint. si humiliori loco sint bestijs subijci solent. si i aliquo gradu existentes id fecerint. capite puniunt. aut certe in insulam deportantur. B. Scd̄ꝫ canones v̄o ē pena multiplex. Nam incendiarius ecclesiarum vel locoꝝ religiosoꝝ l' cimiterij vel spatij priuilegiati in circuitu eccl'ie ē excōicatus ipo iure. qui ēt postq̄ꝫ fuerit denūciatus nō pōt absolui nisi a papa. vt dcm̄ ē. s̄. absolutio. 1. §. 3. ꝛ est excōicatio 4ª. Que aūt sint loca priuilegiata hēs s̄. emunitas cōfugiētiū. §. 3. Incendiarij v̄o alioꝝ locoꝝ cū mādantibus ꝯsulentibus ꝛ fauentib⁹ sūt excōicandi. 23. q. 8. si qs mēbꝛorū ꝛ. c. pessimā. ꝛ isti ēt postq̄ꝫ fuerit denunciati nō nisi a papa pn̄t absolui. vt dicit. s̄. absolutio. 1. §. 3º. Tales ēt incendiarij in quibusdaꝫ locis ipo facto habētur ꝓ excōicatis, ex ꝯsuetudine; lꝫ reuera absq̄ꝫ constitutione aut sententia non inferatur excōicatio. A. De hoc dic vt. s̄. excōmunicatō. 1. §. 6. in additione. A.

Incertorū re

stitutio siue dispensatio vide. ī. restō. 6. per totum.

Incestus.

Quid sit ꝛ q̄ꝫ graue habes. s̄. fornicatio. §. 1. ꝛ. ī. luxuria. §. 1.

Indulgētia.

Quis possit ꝯcedere idulgentias. R. s̄m Tho. in. 4. dist. 20. Solus papa. qꝛ ipe solus plenariam hꝫ pōtatē ꝓut vult. pōt idulgētias facere. cā tn̄ existente legitima Archieps quoq̄ꝫ lꝫ n̄ sit iudex ordinarius oium de sua ꝓuintia. vt s̄. archieps. §. 3. pōt tn̄ non solum in sua diocesi sed ēt in tota sua prouintia indulgentias concedere dū mō non excedat statutum generał concilij. ex̄ de pe. ꝛ re. nr̄o. Item hoc possunt episcopi in sua diocesi. nec per peccatum tollitur eis talis potestas. quia est potestas iurisdictionis. A. nisi esset peccatuꝫ ex quo ligaretur aliqua censura ecclesiastica qꝛ tunc non pōt absoluere neq̄ ligare. vt. s̄. absolutio.

l.§.l.v.1.B. Sacerdotes vo parochiales aut decani nõ pñt nisi si bi ex cõcessione ab epis facta. A. Similiter nec etiam alij plati iferiores epis. vt abbates ꝛ hᵒ. vt extra de exces. pla. accedentibus. qꝛ eis dispensatio cois thesauri cõmissa nõ.ē. tñ pñt cõcedere participatione bon oꝝ congregationis sibi cõmisse. Nã h pticipatio fit p mutuã caritatem. sed idulgentia reqrit auctoritatē ꝫ fm Pe. vt i sũ. ꝯ .li.3.ti. 34.q.184. qui etiam dicit ꝙ confirmatus ēt añq̃ꝫ sit sacerdos pōt indulgentias facere. ꝛ etiam legati ñ sacerdotes. vt ex̄ de pe. ꝛ re. ꝙ aũt qꝛ h potestas magis ꝯpetit ex iurisdictione q̃ꝫ ex ordine. Hosti. vero dicit ꝙ electus ꝯfirmatus añ epalē consecrationem tutius faceret si a talibus abstineret maxime si nõ sit sacerdos. vt pꝫ i ea.q. B. Est autē p ꝯciliũ limitata quãtitas per hũc modum. Quando dedicat ecclia non debet nec potest indulgentia extēdi vltra annũ siue ab vno siue a pluribus epis dedicet. In anniuersario vo dedicatiōis. aut etiaꝫ ex quacũq̃ꝫ alia cã non pōt dari idulgentia nisi.40.dieruꝫ. ex̄ d pe. ꝛ re. cũ ex eo. i fi. ꝛ h siue cõcedatur ab vno epo siue a multis. quia nunq̃ excedit pdcãꝫ taxationē. ex̄ de peni. idulgentie. li.6. A. Ibi d. Indulgētie que ab vno vel pluribus epis i eccliarum dedicationibus vel alijs quibuscunq̃ꝫ casibus conceduntur vires non obtinent si statutum excesserint concilij generalis. B

1 ❡ Sed nũquid idulgentie valent alijs q̃ subditis eoꝝ q eas faciunt R. Valent illis qbus ꝓprij epi cõcesserunt vt ꝓsint. ex̄ de pe. ꝙ aũt. A. Et nõ solũ epi sed etiam ꝓprij sacerdotes iseriores h pñt cõcedere fm quosdam. qa tunc non ipsi dant eis idulgentiaꝫ sed concedũt vt remissiones ab epis facte eis ꝓsint. vt sic i absolutione penitentis p diuersos modos ꝓuideant liberandi peccatis ꝛ a penis quod est officij sacerdotalis. Et cuꝫ h con. Hosti. ꝛ. v v. durã. dicens ꝙ cuꝫ ꝯfitēs hꝫ multa peccata mortalia ꝓ qbus forte tota vita hōis q̃tum ad septēnē penitētiaꝫ nõ sufficeret tũc sacerdos hoc exponat penitēti ꝛ addat. Vñ iniūgo tibi ꝙ quãdiu viues dicas totiens i die pater noster. vel sile. qꝛ pnie arbitrarie sũt. Debet ēt dicere. Cõcedo tibi ꝙ ꝓsint tibi oēs remissiōes a quocũq̃ꝫ fient. al' ei nõ prodessent. dēo. c. ꝙ aũt. vt i sũ. ꝯ. eo. ti. q.189. B. Quãdo aũt extraneᵒ epus dat idulgentiam i vno loco. idulgentia eiᵒ valet tñ subditis suis. vt Hosti. dicit A. ꝛ alijs qbus ꝯcessum ē. vt statiꝫ patuit. B.

2 ❡ Utꝝ idulgentie faciende sint ꝓ subsidio tpali. R. fꝫ Tho. ꝛ Pe. i.4. dis.20. Pro tpalibᵒ non sunt spũalia danda. iō idulgentie dãde sunt pncipaliter ꝓ vtilitate spũali ꝛ nõ pro subsidio tpali. A. Idem i sũ. ꝯ. eo. ti. q.185. B

3 ❡ An idulgentie i foro diuino aliqd valeant ꝛ quantum. R. fꝫ Pe. vbi s. In ecclia est thesaurus meritoꝝ tã ipsius ecclie quã xpi. cuiᵒ thesauri platᵒ hꝫ claues. ꝛ dispensare pōt ꝛ sic idulgētia valet. Quatuor ñ reqrunt ad hoc vt valeant. Duo ex pte dantis. s. auctoritas ꝛ causa rationabilis. Alia duo ex p

suscipientes. s. quod sit in statu merendi. et vt faciat illud pro quo indulgentia datur. Con. Tho. et Al. A. Idem in sum. con. e. ti. q. 180. vbi etiam dicit quod causa rationabilis est vtilitas ecclesie quia thesauri ecclesie pro eius necessitatibus dispensandi sunt. B. Valent igitur indulgentie quantum sonant videlicet. 40. dies indulgentie valent tantum quantum. 40. dies penitentie secundum taxationem factam siue a iure siue a sacerdote siue a iusticia diuina. Dies enim isti siue anni non sunt anni celi nec purgatorij sed mundi. et sicut in mundo. 40. dies penitentie plus valent vni proficienti cum maiori feruore quam valeant alteri ita. 40. dies indulgentie plus valent illi qui cum maiori caritate seu rei date quantitate accedit Satis con. Tho. et Ray. Et addit Tho. quod qui vicinior est ecclesie. et etiam sacerdotes et clerici ita consequuntur indulgentiam sicut remoti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 181. B

4 ¶ Quid cum penitentia alicuius est. 7. annorum. et ipse successiue dat. 7. nummos ecclesie alicui que habet indulgentiam vnius anni. nunquid liberatus est R. secundum Hosti. Non est dubium quod liberatus est quo ad ecclesiam militantem extra de pe. et re. cum ex eo. §. ad hoc prelatus tamen si indiscrete facit huiusmodi indulgentias se onerat. Et consulimus quod ille qui acquisiuit huiusmodi indulgentias non vtatur eis in hac vita sed reseruet in purgatorio vbi grauissima erit pena. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 182. B

5 ¶ An quis totiens habeat indulgentias quotiens intrat ecclesiam vbi posita est. R. secundum Th. in. 4. dis. 20. Aliquando indulgentia determinata est ad tempus puta quicunque vadit ad talem ecclesiam vsque ad tale tempus habeat tantum de indulgentia. et tunc intelligitur semel tantum. Aliquando indulgentia est perhennis sicut in ecclesia beati petri in Roma. 40. dierum et tunc quotiens quis vadit totiens indulgentiam consequitur. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 183. B

6 ¶ Quibus prosunt indulgentie. R. secundum Pe. Non valent existentibus in peccato mortali. quia manente offensa fatus pene tolli non potest. Valent autem religiosis sicut secularibus. Quin etiam si sit indulgentia de dando. possunt dare si habeant administrationem vel licentiam dandi a suis prelatis prelatus etiam sibi ipsi proprio et principaliter indulgentiam dare non possit. potest tamen vti indulgentia alijs data et sub eadem forma. Con. Tho. vbi. s. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 186. B

7 ¶ Utrum indulgentia valeat illi qui libenter faceret illud pro quo datur sed non potest. R. secundum Tho. in. 4. dis. 2. Non quia indulgentia tamen datur sub hac forma. s. vt faciat vel det hoc vel illud. Idem. Al. A. Idem in sum. con. e. ti. q. 187. B

8 ¶ Utrum vnus possit alteri indulgentiam mereri. R. secundum Th. in. 4. dis. 45. Non potest nisi procedat ex intentione dantis. Unde posset si indulgentia fieret hoc modo dicendo quod ille qui facit vel pro quo fit habeat talem indulgentiam. Con. Al. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 188. B. Et similiter dicendum est de his qui sunt in purgatorio. quia si fiat sub hac forma Quicunque fecerit hoc vel illud ipse vel alius pro quo facit in purgatorio detentus habeat talem indulgentiam. valebit illi. alias non. Nec

propter hoc sequitur quod platus possit pro suo arbitrio animas a purgatorio liberare. quia ad hoc quod idulgentie valeāt requiritur causa conueniens idulgentias faciendi. Con. Pe. et Inno. A. Similiter Ray. et glo. eius. Sed Hosti. dicit simpliciter quod ex vi idulgentie non valent huiusmodi defunctis remissiones cum non sunt de foro ecclesie sed bona opa quibus quis meretur idulgentiam. vt elemosyne vel pegrinationes valent eis sicut et alia suffragia ecclesiastice emunitatis. vt i sum. con. eo. ti. q. 191. Sed certe nō videtur ratio quare ad defunctos possit transferre meritum bonorū opum. et non meritum xpi vel militantis ecclesie. Unde si papa huiusmodi faceret idulgentias non deberemus os ponere i celum ō plenitud ie potestatis eius temere dubitando scdm glo. Ray. et in dicta q. 191. B

9 ¶ Quid de illo q ɔsequitur gnālez idulgētiam positā p papam. R. fm Hosti. Statim euolat si i tali statu decedat. A. Con. glo. Ray. vt i sū. con. eo. ti. q. 182. B

10 ¶ Utrum cruce signatus q morit añquam iter arripiat habeat idulgentiā. R. fm Tho. i quolibet. Forma ɔsideranda est. Nā si ɔcedat accipiētibus crucē. statim hz etiam si decedat añquam iter arripiat. Secus si cōcedat transeuntibus. A. Con. glo. Ray. vt i sum. con. eo. ti. q. 192. B. Precipit i virtute obedientie sub pena excōicationis. A. Tex. dicit sub itermīnatiōe maledictōis eterne. vt i cle. religiosi de priuile. de qua. j. B religiosis ne predicēt indulgentias idiscretas. vt i cle. religiosi de priuile. De qstuarijs q portāt idulgentias aut predicant. habetur. j. questuarij.

Infamis.

Duobus modis est aliqs ifamis. s. de facto et de iure. Infamis de facto ē cuius apud bonos et graues grauata est opinio sup crimine aliquo. Infamis de iure ē quē ius ponit esse ifamem vt qui cōuictus ē de furto. vel qui pugnat i arena pro lucro et plura hs A. Hoc fuit dictum gl. Ray. vt pz in sum. con. li. 3. ti. 25. q. i. B. Omnis autem ifamis taz de re quam de facto debet repelli a ,pmotōe siue sit dignitas siue ordo. quia porte dignitatis ifamibus patē nō debent dis. 51. q i aliquo. extra de reg. iur. i famibus. li. 6. A. Hoc fuit dictum Ray. vt patet i dicta. q. i. B. Item ifamis non pōt esse iudex vel ,pcurator. extra de iudici. cū deputati. A. Pax videt facere sz plus facit dictū. c. ifamibus. B. Item repellit ab accusando. ff. de accu. l. q accusat. Itē a testificādo nisi i. casibus extra de testi. c. testimonium. A. nisi esset i itegrum restitutus. vt. j. testis. §. 5. B. Item a postulando. ff. de postu. l. i. de qua postulatiōe habes. j. postulatio. §. fi. Hec aūt de i famibus sic supficialit dicta sufficiant. Alia plura potes videre. 3. q. 7. §. porro. i tex et gl. Qualit et quādo ifamatus sit idicēda purgatio. vide. j. purgatio. §. 2.

Infidelis

Utrū liceat fidelibus coicare cum ifidelibus. R. fm Tho. 2a 2e. q. 10. Qui i fide firmi sūt ita quod ex eorum cōicatōne cum ifidelibus sperat magis ...

lorum ꝯuersio q̃z hoꝝ subuersio ñ
sunt ꝓhibendi cōicare cum ifideli
bus. Simplices autem ꝛ isirmi ꝓ
hibendi sunt ne sine magna neces
sitate cum eis cōuersent.
1 ¶ Que ifidelitas sit grauiꝰ pecca
tū. R. ꝫm Th. vbi s̄. Heretici qdē
q profitent legem euangelij ꝛ eam
corrūpunt grauius peccant q̃z iu
dei q fidem nunq̃z susceperūt ꝛ iu
dei qui susceperūt figurā eius i ve
teri lege quā male iterpretātes cor
rūpunt grauius peccāt q̃ gentiles
qui nullo modo fidez euangelij su
sceperūt. Possent tñ ꝫm gd aliter
ꝯparari.
2 ¶ Utꝝ cum ifidelibus sit disputā
dum de fide. R. ꝫm Th. vbi s̄. In
disputatione fidei cōtra hereticos
duo sunt consideranda. Unum ex
parte disputantis. quia si disputāt
tanq̃z de fide dubius. ꝛ experiri
volens veritatem. tunc peccat pro
culdubio tanq̃z ifidelis. Si autem
disputat ad confutandum errores
vel ad exercitium laudabile ē. Ali
ud ē considerandum ex pte audiē
tium vtrum ipi sint istructi ꝛ firmi
i fide. tunc. n. nullum ē periculum
disputar. Aut si audientes sint sim
plices ꝛ i fide titubantes. Circa ta
les distinguendum est quia si sunt
sollicitati ab ifidelibus nitentibus
i eis fidem corrūpere. tunc necesse
ē publice disputare dūmodo inue
niant aliq ad h idonei. Per h eni
simplices i fide firmabuntur ꝛ tol
letur ifidelibus decipiendi facul
tas. Si vero nō sunt sollicitati tūc
periculosum ē publice disputar ꝺ
f de corā simplicibus quoꝝ fides
etiaz ex hoc ipo ē firmior q̃ nihil
diuersū audierūt. ꝛ ideo nō expe
dit eis vt audiunt verba ifidelium
disputantiuz cōtra fidē. Prohibē
tur quoq̃z oēs laici disputare ꝺ fiꝺ
publice vel occulte. ex̄ de hereticl.
quicunq̃z li. 6. A. Et ibi dr. Qui vero
cōtrafecerit excōicationis' laqueo
inodetur. B. Utruz liceat ifideles
trahere ad fidem per aliqua data
munera vide. ĩ. munus. §. 2. ꝛ. ĩ. iu
deus. 3. §. 1. circa fi. Infideliuz ma
trimoniū de quo q̄re s̄. ipedimen
tum. 9. de dispari cultu per totum
Item de ifidelibus hereticis vide
s̄. hereticus. De iudeis. ĩ. iudeus.
De sarracenis. ĩ. sarracenus.

Ingratitudo.

Utrū sit peccatū mortale. R
ꝫm Tho ꝫa ꝫe. q. 107. Ingratꝰ dr
aliquis dupliciter. Uno mō p solaz
omissionē puta q: nō recognoscit
vel retribuit vices ꝓ bñficio acce
pto. ꝛ hoc non semp est pctm̄ mor
tale. Nā si igratus ꝑtermittat illud
ad quod nō tenet. A. s. ex obligati
one necessitat. sed ex debito grati
tudinis quod ē vt homo aliq̄d li
beraliter tribuat etiam ad quod ñ
tenetur. ꝫm eūdem Tho. ibidē. B
nō peccat mortalit sed venialit. qa
ꝓuenit ex negligentia q̄dam seu i
dispositione. A. s. hominis ad vir
tutem. vt patet ibidem. B. Pōt
tamen esse mortale propter iterio
rem ꝯtēptum. aut si subtrahat illꝺ
quod ex necessitate debetur bene
ficio siue simpliciter siue in aliquo
necessitatis gradu. A. vt si omitte
ret facere quod promisit pp accep
tū bñficiū. aut si bñfacienti non sub
ueniret cum posset i notabili neces
sitate. B. Alio modo dr igratꝰ nō
solum quia pretermittit sed ꝛ con

trarium agit. Et hoc etiam s͠m cõditionẽ eius qd agit q̃n̄q₃ est peccatũ mortale quando veniale.

¶ Utrũ ingratis bn̄ficia sint subtrahẽda. rn̄. s͠m Tho. vbi. s̄. Circa ingratũ duo sunt consideranda. primo q̃dẽ ꝙ ipse sit dign⁹ pati. ꝛ sic certũ ẽ ꝙ meret bn̄ficij subtractionẽ. ꝛ. ꝯsiderandũ ẽ qd oporteat bn̄ficium facẽ. prio nãq₃ non d₃ esse facilis ad ingratitudinẽ iudicãdã. Nã forte ñ occurrit beneficiato facultas aut debita opportunitas retribuẽdi. ꝛ. debet tendere ad h̄ ꝙ d ingrato gratũ faciat quod si ñ põt primo bn̄ficio facere forte faciet secundo. Si ṽo ex bn̄ficijs multiplicat̃ igratitudinẽ augeat ꝛ peior fiat. debet a beneficiorꝫ cessare exhibitione.

Iniuria

Quedã ẽ enõmis. q̃da₃ nõ. s̄. enormia. §. ꝛ. A. Melius. s̄. absolutio. ꝛ. §. fi. in additõe. B

¶ Utrũ aggrauet iniuriã ex h̄ ꝙ ꝯmittat in psonã plurib⁹ cõiũctam. rn̄. s͠m Th. s͠a s͠e. q. 65. Ceteris paribꝰ qn̄ato aliqua iniuria in pluresredundat tanto ẽ grauiꝰ peccatũ. Et inde est ꝙ grauius peccatũ est si aliq̃s pcutiat pn̄cipẽ q̃ p̄uatam psonã q̃ redundat in iniuriã toti⁹ multitudinis. Cũ aũt infertur iniuria in psonã cõiũctã alteri qualitercũq₃. tunc iniuria illa ptinet ad duas psonas. ꝛ ex hoc ipso aggrauat peccatũ. Quõ. ꝛ q̃n liceat iniuriã psõe vel rerũ repellere. vide. s̄. bellũ. i. §. ꝛ. De materia iniuriarũ vide. ĩ. patientia.

Iniusticia

Utrũ faciens iniusticiã sp peccet mortaliter. rn̄. s͠m Tho. s͠a s͠e. q. 70. Cũ iniusticia cõsistat in nocumẽto alterius. manifestũ ẽ ꝙ cõtrariat caritati. ꝛ sic ex suo genere ẽ peccatu₃ mortale. Ille m̄ qui in paruis facit iniusticiã deficit a pfectione eius qd est iniustũ facere inq̃tũ põt reputari non esse oio cõtra voluntatẽ ei⁹ q h̄ patit puta si auferat aliq̃s alicui vnũ pomũ vel aliq̃d tale de quo ꝓbabile est ꝙ ille nõ ledat nec ei displiceat. De iniusticia iudicis ecclesiastici vide. ĩ. iudex. ꝛ. §. f. A. Immo. §. i. B. Item multa circa iniusticiam iudicum vide. ĩ. iudex. i. §. 3. ꝛ sequenti.

Inobedientia

Utrũ sit peccatũ mortale. rn̄. s͠m Th. s͠a s͠e. q. 105. Sic. Nã iobedientia cõtrariat caritati dei q̃ exigit vt eius p̄ceptis obediat. In p̄ceptis aũt diuinis cõtinet ꝙ ẽt superioribus obediat. Unde Ro. 13. Qui resistit potestati dei ordinatõni resistit. Item contrariatur dilectioni ꝓximi inq̃tum superiori ꝓximo subtrahit obedientiam qua₃ ei debet. Si autem prelatus aliq̃s tot p̄cepta ingerat ꝙ subditus ea iplere non possit. excusat. De obedientia habetur. ĩ. obedientia. per totum.

Inquisitio

Sciendu₃ ꝙ tribus modis pn̄cipal̄r. ꝓcedit̃ ꝯ aliq̃ue₃ de crimine. videl₃ p accusationẽ. denunciationẽ ꝛ inq̄sitionem. Et quidem quomodo d̄beat fieri accusatio habetur supra accusare. ꝛ supra accusatus. Ad d̄nunciationem vero debet p̄cedere caritatiua ammonitio. extra de

accu.sup his.τ.c.qualiter τ quan do.2.° Et ad inquisitionē pcedere dꝫ clamorosa insinuatio.vt in dicto.c.qualiter.Additur.τ quartus modus.s.cū crim̄ obijcit̄ p modū exceptionis.de quo agit̄.j.inscirp tio.§.i.τ.2.

¶ Qñ τ a quo sit pcedendū ad inquisitionē.R.Cū subdit⁹ aliquis ſ etiā platus offendit si per clamorē τ famā ad aures superioris puenerit.non quidem ortaꝫ a maliuolis τ maledicis sed a puidis τ honestis τ non semel tm̄ sed sepe dꝫ veritatem diligentius perscrutari vt puniat si oportet non tanq̄ ideꝫ sic accusator τ iudex.sed quasi de nunciāte fama.ex̄ de accu.qualit̄ τ qñ.2.τ ex̄ de symo.lꝫ heli. A ‹In dicto.c.q̄lit̄.nō dr̄ de ortu infamie sed de denunciatiōe q̄ facienda ē a puidis τ honestis.Sufficit eni fꝫ Ray.q᷑ apud bonos τ graues qs sit diffamatus.non distincto a qui bus ortuꝫ habuit infamia.qꝛ infamia ab incerto auctore pcedit de ɔse.dis.4.sanctū.Con.Ber.τ hosti.in dicto.c.qualiter.τ in sū.con. li.3.ti.33.q.5.Et addunt q᷑ tūc pur gatio est indicenda saltē ppter scādalū.ar.ex̄.ð pur.ca.accedēs.Addit Host.Si non oio constaret q᷑ a maliuolis orta infamia esset nec scandalū immineret nec multū spersa esset infamia.non esſꝫ de necessi tate purgatio indicēda.ex̄ de pur. ca.cū in iuuenimte.Item vt pꝫ ibidem.Al.dicit q᷑ ad inquisitionē p ceditur ex quatuor causis.s.ex cla morosa insinuatione.vt dictuꝫ est. Itē ppter scādali timorē qð potest turbare ecclesiā.siue sit vnus adeo potēs q᷑ ipse scandalizatus pōt ec clie scādalū suscitare.siue sint plu res.Ad remotionē āt talis scanda li indicit̄ purgatio.τ illa sequit̄ inquit inquisitionē.Item pōt fieri in q̄sitio cōtra eū qui suspectus ē suo plato vel principi terr̄ vel alijs bo nis viris.qꝛ ex h̄ indicit̄ purgatio. Itē fit inquisitio ppter periculum ēt sine infamia.sicut fit in heresi.τ in alijs criminibus que serpunt in occulto.Ibidē ēt pꝫ fm hosti.q̄lit̄ eps ex officio suo visitet quolibet anno quālibet ecclesiā etiam si nul la pcedat infamia.τ tūc inquirere dꝫ ex officio puto tā de cler̄.q̄ꝫ de laicis.Dicit ēt q᷑ archipsbyter visitat.si ð ɔsuetudine habeat.postea eps de iur̄ cōi postremo archieps eodem iure.τ legatus ab aplica se de missus.Et contra hoc non currit pscriptio.ex̄ de pscrip.cū nō liceat.quia nisi visitaretur anima pe riclitaretur.priuilegia tñ bene pos sunt eximere.Hec oia in dicta.q. .5. B

¶ Qualiter pcedendū sit in inquisitione q̄ fit ɔtra singularē psonaꝫ R.Primo q̄dē sciēdū q᷑ dꝫ fieri i loco vbi cōuersat̄ psona de⁹ qua ē inquiren dū.23.q.1.paratus.ex̄ de elc.postq̄ꝫ.τ ex̄ de pscrip.quosdā Citabit̄ aūt ipse contra quē inquirendū ē.τ sic debet esse pn̄s.nisi p cōtumaciā se absentauerit.τ debꝫ fieri corā ecclie senioribus.A.De istis senioribus nō dicit̄ in.c. allegatis.sed bñ dicit Goff.Et pōt in telligi de legitimis officialibus iudicis inquirentis.B.Item exponenda sūt ei illa capitula de q̄bus fuerit inquirendū vt facultatē habeat defendendi se.Et nō solū dic ta testium sūt ei dicēda sed ēt noia

eorum. vt qd et a quo sit dictū appareat et ne suppressione nominum deteꝛ audacia infamādi. A. Dicit tñ Host. ꝙ cauti iudices cōsueuerūt tradere depositiones sine noībus et noīa sine depositionibus pp testiū euitanda pericula. vt in sū. cō. li. 3. ti. 31. q. 6. B. Itē admittende sūt exceptiones et replicatōes legitime. Hec oīa ex. de accu. q̄liter et qñ. 2. et 5. q. 2. si primates. Et talis gdē pōt opponere ꝯ inquisitorem de suspecto. vel ꝙ sit criminosus. et contra denunciatōez. A. i. denūciantem. vt in dicta. q. 6. B. vel litteras ad inquirendū impetratas et cōtra testes et dicta eorum. ex. de accu. cū oporteat. et ca. cum dilectus. 2º Nā nō debent admitti testes nisi legitimi. ex. de sen. et re. iudi. cū I. et A. Itē inquisitor dꝫ facere iurare et testificari ēt illos q denunciauerūt. extra de symo. lꝫ heli. Secus ē in via accusationis. qꝛ accusator non pōt esse testis. ex. de accu. cuꝫ. P. Itē sciendū ꝙ in nullo crimine pōt ꝓcedi ad inquirendū ex denūciatōe nisi pcesserit fraterna correctio. vt in dicto. c. lꝫ de quo vide. s. correctio fraterna. §. 5.

3 ¶ Qualiter ꝓcedendū sit in inquisitione generali puta cū cōmittitur alicui inquisitio eccl'ie tā in capite q̄ȝ in mēbris. R. Debet procedi ð plano et sine strepitu iudicij. cū nō deceat seruos dei talibus implicari. ex. de accu. olim non ita ꝙ ordo iudiciarius oīo ptermittat. sed per modū qui hētur. ĩ. iudiciū. §. 1. Itē in tali inquisitōe recipiūtur testes quales in ecclesia inueniunt. quia que domi fiunt p domesticos pbari oportet. ex. de testi. veniens. 2.

4 ¶ In quo differt inquisitio quem facit iudex ex officio ad clamorez fame. et ea ad quā procedit alio ꝓcurante siue ꝓmouēte. R. In multis. Naȝ cū procedit ex officio tūc is ꝯ quē inquirit cogēdus est iurare ꝙ rñdeat veritatē ad interrogata. et h dico siue ingrat ꝯ determinatā psonā siue ꝯ cōuentū. Si vo ꝓcedit alio ꝓcurāte. nō ē aduersari⁹ cogēd⁹ iurare ñ pp h ꝓmotor i gsuōis possit instrui. sꝫ ipse tenet ꝓbare suā intentionē. alit puniet sus pēsōe l'h⁹. A. i. suspēdet ab offō et bñficio. vt i. c. cū dilect⁹. de q̄. ĩ. B donec se purgauerit ꝙ nō aio calūniandi cria ꝓposuit. ex. de calū. c. cū dilect⁹. Itē cū inquisitor ex offō ꝓcedit publicat attestatōib⁹. pōt ð nuo ab alijs testib⁹ inq̄rere. vt. 2. q. 5. habet. et c. mennā. Cū vo alio ꝓcurante fit. tūc publicatis attestationib⁹ nō recipient alij testes. qꝛ timetur de subordinatōe. A. Ideȝ in sū. con. in dcā. q. 6. B.

5 ¶ Que forma iuramenti testiū in cā inquisitōis. R. Si ē ꝯ psonaȝ et crimen determinatū iurat testis ꝙ sup crimine dicet plenā veritatem ex. de symo. lꝫ heli. Si vo ē inq̄sitio sup statu ecclesie. iurat de his dicere qd scit vel credit i eccl'ia reformāda vel ꝙ rñdeat ad interrogata. ex. de accu. cū dilectus. Et nō ꝙ in talibus iuramentis ñ dꝫ nec solet iurari de occultis. Nā secretorū solus deus iudex et cognitor ē dis. 32. erubescāt. et 2. q. 5. ꝯsuluisti. et solū deū hñt vltorē. C. de iur iur. l. iusiurādi. A. Hic vocant occulta siue secreta. fm. ✠✠. et i dcā. q. 6. ñ solū secretū ꝯfessōis sꝫ et oē crīm de q̄ qs ñ ē ifamat⁹. Et addit

q̃ si aliq̃s infamat⁹ sit de aliq̃ crīe puta de fornicatōe ⁊ sup hoc crīe fiat inq̄sitio dz testis ēt dicere secretas circūstantias q̄s nouit lz iurauerit tenere secretū. Itē q̄ qñ fit inq̄sitio generalis. tūc si de occultis de q̄bus non p̄cessit infamia aliq̄d dixerint testes nō valebit dictū eorū. nec ille cōtra quē deposuerunt p̄pter hoc erit puniendus. vt ex̄ d accu. inquisitionis. B

6. ¶ Qñ fit inquisitio in aliquo monasterio. qs p̄uidebit de expēsis inq̄sitori vel monachis q̄ p̄sequunt ꝯ abbatē. R. Pro oib⁹ dz p̄uideri de reb⁹ monasterij ⁊ nō tm̄ denunciantibus seu accusantibus. sed ēt q̄s iudices ad p̄secutionē negocij idoneos duxerint assumendos. ex̄ de accu. ex pte. ⁊. c. oli. A. In his c. nihil dici videtur de expensis inq̄sitoris. sz aliorū p̄dictorū tm̄. B

7. ¶ An durante inquisitōe mōachi debeāt obedire abbati. R. Debēt i licitis ⁊ honestis dūmodo nō impediatur prosecutio negocij. ex̄ d accu. ex parte. ⁊. c. olim.

8. ¶ Nō pōt p̄latus inferior suis subditis īterdicere ne reuelēt statū suū vel eccl'ie sue aut p̄sonarū his qui missi sūt ad inquirendū corrigēdū ⁊ reformandū. nec tenēt snīe excōicatōis suspēsionis vel interdicti ꝯ huiusmodi late. nec ēt iuramenta vel promissiōes ⁊ obligatōes aliq̄ facte ad celādū. insup ab inq̄sitoribus talis temeritas aiaduersione digna p̄cipitur castigari. extra de offi. ordi. q̄r plerisq;. li. 6.

9. ¶ Postq̄ coram eo q̄ ꝯ aliquē sup certis criminib⁹ inq̄sitor fuerat d putat⁹ eadē cria ille ꝯfessus fuit nō pōt ipugnare cōfessionē q̄ nun⁹ puniat. nec iō pōt punitōem euadere dicēs q̄ sup eisdē criminib⁹ antea nō fuerat diffamat⁹ vel q̄ p eundē inq̄sitorē capitula sup q̄bus volebat inquirere sibi tradita nō fuerit ex̄ de accu. postq̄z li. 6.

10 ¶ Si is cui cōtra te cōmissa fuit iq̄sitio sup certis criminib⁹ processerit ad veritatē inq̄rendā omissa inquisitōe infamie te p̄nte nec reclamāte aut quicq̄ sup hoc excipiente ñ poteris ipugnare processū ei⁹ ob h̄ q̄r nō fuit de infamia p̄mitus inquisitū. ex̄ d accu. si is. li. 6.

11 ¶ Quis est effect⁹ inquisitōis. R. Si inquirit ꝯ p̄latū siue h̄ntē administrationē ⁊ cōuincit. pena ei⁹ est remotio exemplo villici diffamati cui dictū ē. iā nō poteris apli⁹ villicare Luc. 16. ex̄ de accu. q̄lit ⁊ qñ 2⁹ Si vō ñ hz administrationē. pena ē arbitraria s̄m merita p̄sone ⁊ q̄litatē excessus. ex̄ de accu. inq̄sitōni. in fi. p̄mi rn̄si. Sz hoc fallit i criminib⁹ enormib⁹ q̄ ordinis executionē aut retentionē bn̄ficij ēt p⁹ p actā pniam impediūt vt ē in symoniaco i ordine ⁊ bn̄ficio. ex̄ de accu. inq̄sitionis. In his. n. sic ē sicit i accusatōibus i iudicio procedēdū vt i dcō. c. inq̄sitōis. A. Effectus āt accusatōis est. q̄r inducit degradationē. Denūciatio vō ad pniaz. vt pōt colligi dcō. c. qualiter ⁊ qñ. ⁊ nōt in sū. cō. li. 3. ti. 31. q. 4. secūduz Ray. B. Que aūt dicant crimina enormia. vide. s. enormia. ⁊. s. crimen. De inq̄sitorib⁹ h̄ticoꝝ hēs s. h̄tic⁹. i. §. 4. ⁊ h̄etic⁹. 2. §. 16. q icipit. Inq̄sitores i certis prouincijs cū sequētibus. ⁊ h̄tic⁹. 3. p totuz.

Inscriptio

Qui accu

sat aliquem debz se iscribere.i.ad penā talionis si ñ probauerit obligare. vt s̄. accusatio. §.2.

¶ Utrum iscriptio sit semp necessaria. R̄ñ. Qñ crimē nō oppōitur directe p modū accusatiōis vel denunciationis. A. Qñ opponeret p modū denūciationis etiam tūc nō ē necessaria iscriptio sz caritatiua mōitio extra d accu. q̄liter 7 qñ. 2°. B. sz p modū exceptiōis vt cū obijcit accusatori vel testi. ad h vt ab accusatiōe vel testificatiōe repellat vel electo vt a pmotiōe excludat. non ē necessaria iscriptio. Sed si obijciat iā ɔfirmato puta i ɔsecratiōe. obijciēs dz se obligare ad penā extraordinariā ad arbitriū iudicis circa viculū iscriptiōis; Nā elect⁹ crimie sic pbato pdit q p electionē 7 ɔfirmationē ei fuerat acqsitū sz pri⁹ habita nō amittit. extra d ac. sup his. 7. c. q̄lit 7 qñ. 2. in fi.

Institutio Capitulum

sede vacante pōt admittere 7 instituere i beneficijs pñtatos a patrōis si sint idonei lz al' talis admissio 7 istitutio ad epum ptinerz tñ sede vacāte ñ pōt ɔferre bñficia que ad collationē epi ptinēt. extra de isti. c. 1. li. 6. Instituere heredes quō teneat testator. vide. j. testamētum. 2. §. 1. p totum.

Interdictū j.

cōiter. Interdictū aliud est generale aliō pticulare. Gnāle dr qñ gnālit iterdicit regnū aut puincia siue etiaz ciuitas aut castrū. A. aut villa. vt i. c. cum in ptibus. de q̄. j. B. Et itelligēdum est generale in hoc casu etiam si interdicatur terra alicui⁹ q nullā hz integrā sed tñ p parte. Particulare vō qñ d multis eccl'ijs vna vel pauce iterdicunt. extra de vbo. sig. cum in partibus. A. Idē in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 222. 7 se. B

¶ Quid ē dicē iterdico talē locū R̄. fm Inno. Nihil aliud est dicere q interdicere ibi hoies habitātes a certis sacris ibi accipiendis. 7 a sepultura. 7 q clerici ibi publice celebrare 7 sacia cōferre phibet. A. Sic ergo interdcm̄ ē q̄dā ecclesiastica cēsura q̄ qs phibet a pticipatōe quorūdā sacroz 7 dinoz 7 sepultura. Et ad h facit qd hr i sū. ɔ. e. ti. q. 220. Qñqz āt ponit 7 pro alijs pticularib⁹ phibitionibus vt cū alicui interdicit ingressus ecclie ex de sen. exco. is cui. li. 6. B. loc⁹ enim per se nō ē in culpa nec ē sacramentorum perceptibilis.

¶ Interdictū fm Inno. Hosti. 7 Ber. nō pōt poni sine rōnabili cā sicut nec cessatio a dinis. vt dictū ē s. cessatio. §. i. 7. 2. ex. eo. cū medicinalis. li. 6. 7 ex de his q̄ fi. a ma. pte. c. q̄siuit. Quā decre. Inno. 7 Host. intelligūt q snia iterdicti nō est ferēda pter culpā alicui⁹ pticularis psone sz pter culpā vniūsitatis. nisi cū sit dñs loci. ex d spō. nō ē nobis. 7 ex de offi. dele. sane. Vñ pōt fieri pter delictū dñi. siue capituli. seu alicuius cōitatis. A. Idē in sū. cō. li. 3. ti. 33. q. 227. B. Sed hic nō q nullus locus pōt iterdici auctoritate ordinaria vel d legata p pecuniario debito vel p cuiusuis pecunie quātitate. al' ñ tenet nisi fieret de aplice sedis spāli 7 expssa licentia. Hoc Bonifaci⁹ octauus in quadā extrauaganti q̄

incipit. Proinde attendentes.

3 ¶ Utrũ iterdẽm possit iponi nõ ꝓcedẽte admonitiõe. rñ. ſm Inno. Si iponat pro culpa q̃si pena siue pnia. tũc probata culpa vel notoria exñte iponi põt sine vlla admonitione ẽt penitẽti ⁊ correcto. sicut iuenit de snia suspensiõis q̃ fert ꝯ delinquẽtẽ ⁊ nõ ꝯtumacẽ siue monitũ. 5. q. 4. i loco. A. sed ſm Hos. h itelligit de pena quã qs ipo facto incurrit a canone statutam nam tunc non oportet ꝓcedere monitõnem. Sec⁹ autẽ si ab hoie iponat ꝓ pẽa. qꝛ tũc admonitio dꝫ ꝓcedẽ. ex̃ de coha. cle. ⁊ muli. c. sicut. vt ⁊ nõt i sũ. con. eo. ti. q. 231. B. Sꝫ qñ ꝓ cõtumacia isertur nõ debet iserri nisi ꝯtra icorrigibilẽ cõtumacez ⁊ tunc debet admonitio precedẽ. extra de appel. reꝓhensibilis

4 ¶ Que differentia ẽ inter interdictũ ⁊ excõicationẽ aut suspensionẽ Rꝫ. ſm Ray. Ppe loquẽdo excõicat ꝑsona. xi. q. 3. certũ. ex̃ ꝺ. v. sig. ex pte. Et qdẽ si ẽ maior sepat nõ solũ a sacris sꝫ ẽt a cõione fideliũ. ut. s. excõicatio. i. §. 2. sed vniũsitas non excõicatur. ut dictũ ẽ. s. excõicatio. i. §. 32. qui incipit. vniuersitas. A. Illũ. §. quotaui ꝓ. 29. B. Suspendit quoqꝫ persona ⁊ qñqꝫ quidẽ a bñficio qñqꝫ ab officio. qñqꝫ ab vtroqꝫ. 2. q. 5. presbyt. extra de pur. ca. inter sollicitudies Interdicit ꝟo qñqꝫ ipse locus. ut regnũ. ciuitas. castrũ uel ecclie. ex̃ de. v. sig. cũ in ptib⁹. Siliter aliqñ iterdr̃ vniuersitas vt cler⁹ l' populus ex̃. e. si snia. li. 6. A. Idẽ i sũ. ꝯ. e. ti. q. 229. B. Et nihil est aliud q̃ꝫ sepatio a certis sacramẽtis. ⁊ oib⁹ diuinis officijs. ⁊ ecclesiastica sepultura. vt ex̃ de spon. nõ ẽ nobis ex̃ de pe. ⁊ re. qꝛ in te. Et de hac mã plene hr̃. j. interdictũ. 4. §. 1. 2º ⁊. 3º ⁊ aliquid dictũ ẽ. s. §. 2.

5 ¶ In quo ꝯueniũt excõicatio interdictũ ⁊ suspẽsio. Rꝫ. ſm hostiẽ. In plurib⁹. Primo quidẽ qꝛ sicut excõicatio dꝫ fieri in scriptis ꝯtinentib⁹ cãm. ⁊ cui⁹ scripture exemplũ tenet iudex excõicato tradere ifra mẽsem si fuerit reqsit⁹ de q̃ requisitione dꝫ fieri publicũ instrumentũ vel autẽtice lr̃e. Iudex aũt hui⁹modi cõstitutionis violator ꝑ mẽsem vnũ ab ingressu ecclie ⁊ a diuinis suspẽs⁹ ẽ. ⁊ superior ad quẽ recurrit dꝫ ipsam sniam relaxar̃ ⁊ excõicatorẽ ad iteresse condẽnar̃. Idẽ ꝑ oia ẽ i sentẽtijs suspensiõis ⁊ interdicti. Et de hoc hẽs. s. excõicatio. 1. §. 8. A. q icipit qũo dꝫ. B. ex̃ eo. cũ medicinalis. li. 6. 2. qꝛ snia excõicatõis iterdicti ⁊ suspẽsionis, non releuat per sequentez appellatõem. sꝫ bene ꝑ ꝓcedentez extra ꝺ ap. ad h qm̃. ⁊. c. pastoral' ⁊ extra eo. is cui li. 6. 3. quia ligati aliq̃ snia ꝺ ꝓdictis. nec eligẽt. nec eligi pñt. extra de appel. cõstitutus pº ⁊ extra ꝺ ꝯsue. cũ dilect⁹. ⁊ ex̃ ꝺ excep. aplice. ⁊ ex̃ ꝺ elec. cũ iter. 4 qꝛ nullus dcõꝝ dꝫ celebrare diuia extra de cle. exco. mi. c. 2. ⁊. c. postulasti. §. fi. 5. qꝛ tales snias dꝫ monitio ꝓcedere. qꝺ intellige vt. s. §. 4. A. cũ additõe sua. B. ⁊ arg. extra de sen. exco. si canõici li. 6. A. Poti⁹ ẽ sub Rubrica de off. ordi. eo. lib. B. 6. qꝛ quilibet eoꝝ iurat añqꝫ absoluat nõ amplius ꝯuenir̃ Et in omnibus põt fieri relaxatio ad cautelã. extra eo. venerabili. nisi essꝫ interdictũ generaliter ꝓmul

gatū. in quo nō hȝ locū relaxatio ad cautelā. ex̄ co. pñti. li. 6. 7. quia talis sñia ē ēt a supioribus obser-uāda. ex̄ de offi. ordi. cū ab ecclia rū. 8. qꝛ nullus eorū durāte sñia pōt testificari. ex̄ de excep. apostolice. ꝛ ex̄ de testi. ueniēs. i si. 9. qꝛ supior nō dȝ ipsas sñias reuocare ꝟ pnunciare nullas esse nisi uocatis ptibus ex̄ de appel. romana. §. pſ. li. 6. A. salua contraria ꝯsuetudic quo ad relaxationē si habet. ut in c. romana. de sen. exco. li. 6. B. x. qꝛ illi q p priuilegium sunt re-cepti in pprios ꝛ spāles romane ecclie filios. lȝ ppt h nō sint exēpti. tñ sicut nec excōicati sic nec iterdici nec suspendi pñt ab alio ꝙ a romano pōtifice uel legato a latere ex̄ de v. sig. ueniēs. li. 6. xj. qꝛ oēs pdicte sñie noie censure ecclastice ꝯtinent. ex̄ de v. sig. querēti. A. Con. Inno. ut in sum. con. eo. ti. q. 231. ubi pdicta notant. B

6 ¶ Quis pōt interdicere. R. s3 Inno. ꝛ hosti. Quilibet platus hñs iurisdictionē ordinariā ꝗlibet etiā habēs iurisdictionē delegatā pōt iterdicere eccliaȝ terrā. uel psonā ꝯtumacē sue iurisdictionis. ēt si cōtumax sit eps. ex̄ de offi. dele. sane qꝛ diocesanus tñ non dȝ suspendere seu interdicere clericos seu eorū ecclias ppetuo uel ad longū tēpus. nisi de consēsu capli. ex̄ de excess. pla. c. 1. A. Ibi nō dr de isto tēpe lōgo uel i ppetuū. sed hāc limitationē ponūt dicti Inno. ꝛ hosti. Nā ut ait idē hosti. mirū eēt ꝙ eps sine iudicio capli nō possȝ suspēdere uel ecclias iterdicere. cū nō tm̄ delegatus solus sed ēt sub delegatus p se ualeat excōicare. ut ex̄ de offi. dele. ex lris. ut ꝛ notant in sū. cō. eo. ti. q. 228. B. Et h maxie qñ procedit ex officio suo. qꝛ tūc cū maiori deliberatiōe pcedēdū ē. Sed regularit ꝛ de iure ꝛ de ꝯsuetudine sñia pastoris soli9 timenda ē ꝛ iremēda. xi. q. 3. c. 1. 16. q. 2. uisis. ex̄ de of. or. cū ab ecclesiarū. Itē iterdicere pōt elect9 cōfirmat9 lȝ nōdū ꝯsecratus. qꝛ h ē iurisdictionis. ex̄ de elec. trāsmissam. Itē sede uacāte iterdicere pōt capitulū ex̄ de maio. ꝛ obe. his que. ꝛ c. cū olīȝ. ꝛ ex̄ de here. ad abolēdā. p9 rñso. Abbatissa vo iterdicere non pōt. ut dictū est s. abbatissa. §. 3. A Predicta etiam notantur in dcā. q. 228. B

7 ¶ Quis pōt interdici. R. Sic pt tolli ex. §. pcedēti quilibet subdit9 uel etiam terra uel ecclia pōt iterdici a suo plato. alit sñia a nō suo iudice lata nō tenet. ex̄ de offi. dele. sane 2. ꝛ ex̄ de iudi. at si clerici. Exēpti vo a platis nō pñt ab eis iterdici. Si tñ ille q ē exemptus ex una pte hr̄et aliqd bñficium rōne c9 nō eēt exēptus. i h sui diocesani sententijs subiacet. ex̄ de puile. cū capella. Prohibet ēt ꝙ in odium exēptoꝝ uel in fraudē puilegiorū nō interdicant uel excoicent uēdētes illis uel ab eis ementes aut eis cōicantes. al cōtrafacientes puniendi sunt. ex̄ de priuile. quāto. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 229. B. Sunt tñ casus in quib9 exēpti subsūt diocesanis in qb9 pñt eos interdicere siue punire ꝛ cōdēnare. q̄s hēs s. exēptus. §. 5. Itē non pñt interdici nisi a papa illi qui sūt spāles eccle filij ut s. §. 6. dictū est in si.

8 ¶ Priuilegia ꝙ aliq ñ pñt excōi

cari uel terre eorum interdicti concessa si gularibus personis ecclesiasticis uel secularibus nō extendunt ad sen tentias epoꝝ. qꝛ ipi possunt tales excōicare ꝛ iterdicere. A. Tex. c. j. allegati nō dicit epoꝝ. sꝫ gnālit or dinarioꝝ. B. nisi fuerint ɔcessa ꝑ ginis. uel eoꝝ filijs. uel religiosis non rōne psonarum sed rōne or dinum uel locorum. extra de pui. ne aliqui. li. 6.

9 ¶ Sub q̄ forma uerboꝝ dꝫ poni iterdcm̄. R. Forma h̄ ē uel siles. Nos pp talē cām ecclīam siue trā talē supponim⁹ iterdicto. ex̄ de v. sig. cū i ptib⁹. ꝛ ex̄ de offi. de le. sāe 2°. Addūt ēt coiter iudices dicētes ecclīastico supponim⁹ interdicto ut Inno. dicit. ꝛ h̄ ad differentiā interdicti legalis. de quo trāsim⁹ ad pn̄s. Pōt ēt snīa inter dicti ad uolūtatē iudicis determinari. puta ut interdicat missā cū cantu ul' ues pas ul' sepulturā ꝛ h⁹. Pōt ēt iu dex ab interdicto excipe ꝛ subijcē q̄s ult ꝛ qn̄ vult. puta qn̄ dn̄s ter re ibi fuerit pn̄s ꝛ h⁹. ex̄ de spō. n̄ ē nobis. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 232. ꝑm Inno. ꝛ hosti. Et addunt ꝙ si psona eēt interdicta uel suspē sa ꝑ culpa sua nō posset de licētia alicui⁹ celebrare nec suspēdi inter dictū uel suspēsio. Sꝫ si suspēsa l' i terdicta eēt ob culpā alteri⁹ qō ali qn̄ fit. dici pōt sicut de iterdicto lo ci. ꝙ talis snīa suspendi pōt. B

10 ¶ Qn̄ snīa interdicti obliget. R. Sufficit sniam interdicti publice pmulgari. nec postea necesse ē eā singuloꝝ aurib⁹ inculcare. Suffi cit ēt cū qs scit vicinos suos maxi me metropolitanā ecclīaꝫ recepis se sniaꝫ ꝛ seruarꝫ. ex̄ de postu. pla. c. i. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 261. ꝑꝫ hosti. B. Insup oēs religiosi tam exēpti qꝫ nō exēpti q uiderint uel sciuerint matricē loci ecclīaꝫ. A. i. maiorē seu baptismalē. ut pꝫ p gl. in cle. ex frequētib⁹. de q̄. j. ubi idē dr̄ de cathedrali. B. seruare qōcū qꝫ interdictū positū auctoritate se dis aplīce uel ordinarioꝝ debent ꝛ ipi ꝑuare. alioqn nō seruātes in currūt excōicationē ipo facto. Idē ēt i. iterdictis ꝛ cessationibus a di uinis indictis p statuta puincialiū ɔciliorū. uel epozum auctoritate. Idē in gnālibus cessationibus a dinis. ciuitatū. terrarū ꝛ alioꝝ lo coꝝ q̄s aliqn̄ ex ɔsuetudie capitu la collegia uel ɔuētus secularium aut regulariū ecclīarū sibi uēdicāt h̄ nō obstātib⁹ quibuscūqꝫ appel latōibus antea ēt ad sedē aplicam uel ad aliū interiectis. ꝛ alijs obie ctionibus quibuscūqꝫ ut in cle. ex frequentibus. de sen. exco.

¶ Si snīa interdicti pferat in cle rū. nō tn̄ pp h̄ itelligit populus in terdictus. nec econuerso. Qn̄ uno ipoꝝ iterdicto ali⁹ licite admittit ad dina. ex̄ eo. si snīa. li. 6. Cū vo alicuius terre populus ē interdic tus. singulares eius psone intelli gunt interdicte. ut i dicto. c. si snīa §. fi. In gnāli qꝫ iterdicto alicuius terre clerici lꝫ teneant illud obser uare. tn̄ eoꝝ psone nō sūt iterdicte ꝑm. v̄. v. ꝛ Inno. ꝛ iō alibi existen tes i nullo tenent. ut. j. interdictuꝫ 2. §. fi. A. Idē in sum. cō. eo. tit. q. 264. Et additur ꝑm eum. Inno. ꝛ Monal. qō si familia alicui⁹ iter dicet. ꝛ clerici essent ō ei⁹ familia qō ꝛ ipi iterdicti essent. nisi spālit exciperent. B

12 ¶ Utrum snia interdicti suspēdi pos-
sit ita q̄ liceat celebrare diuia. R.
sm Host. et Innoc. Qn̄ locus vel
ecclia interdicitur talis snia suspen
di pōt. et tc lz ibi celebrare. extra de
priuile. vt priuilegia. Qn̄ vo est in
terdicta psona seu suspēsa, si factū
ē p culpa suspensi vel interdicti n̄
posset de lnia alicuius celebrare ne
q̄3 interdictū vel suspensio suspen
di. Si vo fcz est3 pp culpā alteri⁹
qd aliqn̄ fit. vt.17.q.4. miror. et c.
felix. A. Hoc.c.felix. nō vr ibi hri
B. tc dici pōt sicut de iterdicto loci
q̄ tal' snia suspēdi pōt p epm sicut
et tolli.

13 ¶ Quid si isra tps suspēsiōis vel i
tdicti appellet. R. s3 Host. Appel
lari pōt a suspēsa snia sicut a ɔditō
nali. ex de appe. ptерea. et c. dilect
v. ver dicim⁹. et idē in snia suspen
siōis. Sec⁹ aūt in snia excōicatiōis
cui⁹ effcūs nūq̄3 pt relaxari ad tps
nisi oio tollat. ex de se. ex. cū desidēs
. i pn A. Jd i sū. ɔ.e.ti.q.233. B.

Interdictū ij

s. spālr qd ponit in aliquā
terrā. Ubi sciēdū q cū dr interdici
mus terrā talis regis vel dn̄i scdm
Inno. et hosti. itelligit ois terra q̄
iurisdictōi sue subest tpe late snie.
et silr qui in crimie sibi fauet. Con.
Ber. Si vo post sniam terrā emit
nō ē interdicta. nisi snie lator exps
serit siue intenderit tā de ea quam
h3 q̄3 de ea q̄ habitur⁹ esset. Si vo
vendit suā, remanet illi terre onus
iterdicti donec relaxet. vt pōit Her
manus i tractatu de interdicto. arg.
ex de postu. prela. ad h. A. Jdē in
sum. ɔ.co.ti.q.225. et se. B.

1 ¶ Quid si dn̄s tpalis suppōat ter
rā suā et proget in se iurisdictōes
alicui⁹ epi. an possit terra eius ab il
lo interdici. R. sm Host. Si ordi-
narius ɔsenserit in progatōe3. tūc
planū ē q pōt. ex de so. ɔpe. signi-
ficasti. Sed si non ɔsenserit adhuc
puto q possit. et clerici talē inter-
dictum seruare tenent. ex de iure-
iuran. ex rescripto. et de offi. dele.
P. et G. Licet ei laicus p spālem
ɔuentōem nō possit supponere a
lijs ecclesias vel psonas ecclesiasti-
cas terre sue. tn̄ cū vniuersitate taci
te transeunt. A. Idem in sum. cō.
eo. ti. q.230. B.

2 ¶ Si ciuitas castr aut villa sit iter
dicta illor suburbia et ɔtinentia e
dificia itelligunt interdicta. ex eo.
si ciuitas li.6. Al' vero noie ciuitat
itelligit qd muror ambitu ɔtinet.
vt ibi dicitur.

3 ¶ Utrū hoies de terra interdic
ta possint audire alibi dina. R. Si
ē iterdcā pp delictū dn̄i vel rector
tūc ciues q culpabiles n̄ existunt.
pn̄t ex ipsa3 licite iteresse diuinis.
nisi et ipi fuerint interdicti pp dn̄3
puniēdū i eis. qz tūc ēt alibi n̄ pn̄t
iteresse dinis. sicut et n̄ pn̄t si pp cul
pā illor positū fuit iterdictū. extra
eo. si ciuitas. li.6. Et idē itelligēdū
si aliqs de ipis hoibus alio trans-
fert domiciliū. Et eodē mō itellige
de clicis alicuius terre iterdicte. qz
si culpabiles n̄ existūt ne fuerit ipi
interdicti. pn̄t alibi celebrar diuia.

Interdictū 3

s. in aliquā eccliā3. Ubi p⁹
sciēdū q si ecclia interdicit. nec in
capella ei⁹ celebrari nec in cimite-
rio poterit aliquis sepeliri si ipsa
capella vel cimiteriū sint ecclie cō

ĩuͨcta. aľ secus eẋ eo. si ciuitas. li. 6.
¶ Quid si aliquis sciẽter celebrat ĩ ecclia aut quocũq; loco interdcõ R. Nisi sit priuilegiatꝰ ĩ hoc vel nisi in casibus a iure ꝯcessis celebret irregularitatẽ ĩcurrit. a qua nõ poterit nisi ꝑ papam absolui nec põt eligi nec eligẽ. eẋ eo. is qui. li. 6.

Nterdictum

4ͦs. quid prohibet uel cõceditur tp̃re interdicti. Et prio quidem nulla diuina officia pmittunt eẋ de pe. ⁊ re. ꝙ in te. ⁊ eẋ ƌ spon. non ẽ nobis. Sed ħ in. 6. eo. ti. c. alma. tẽperatur multum ho c mõ ꝙ singulis diebus in ecclesijs ⁊ in monasterijs misse celebrẽtur. ⁊ alia diuina officia sub missa voce ianuis clausis. excõicatis ac interdictis exclusis. cãpanis ẽt ñ pulsatis. ita tamen ꝙ nullos alios ẽt si aliũde veniant debẽt admittere nisi illi sint super hoc priuilegiati. extra de priuile. li. 6. ita ꝙ tam canonici q̃ȝ clerici eccliaꝝ ĩ qbus distributões quotidiane tribuũtur illis q ĩtersunt horis. si nõ venerint amittant eas sicut amitterẽt si ñ esset interdictum. ita ꝙ solũ in festiuitatibus. s. natalis. ꝛ̃surrectõis. penth. ⁊ assumptionis beate Marie. A. Idẽ est hodie ẽt de festo corporis xp̃i ⁊ eius octaua. sic ẽ statutum ꝑ Martinũ quintũ ⁊ Eugeniũ quãtuȝ. vt pȝ ꝑ eẋuagantẽ que incipit. Excellentissimi. B. cãpane pulsẽt ⁊ ianuis aptis alta voce diuia celebrent. excõicatis exclusis iterdictis admissia. ita tñ ꝙ illi ꝑꝑ quos ꝓlatũ ẽ interdictum altari non appropinquent. non obstantibꝰ quibuscunq; priuilegijs que reuocat.

qꝛ sufficere debet oĩbus ꝙ celebretur. vt dictũ ẽ. Hec omia in ƥdicto c. alma. Itẽ nõ. ꝙ tp̃re generalis ĩterdicti põt confici crisma ĩ die cene. extra eo. qm̃. li. 6.
¶ Utꝝ tp̃re iterdicti mĩstrari possint ecclĩastica sacra. R. Non. eẋ ƌ sen. exc. rñso. Et hoc multas recipit exceptões. Nã prio qdẽ excipit baptismꝰ. cathecismꝰ. ⁊ confirmatio non solũ puuloꝝ. vt in. d. c. rñso. sȝ ẽt adultoꝝ. eẋ eo. qm̃. li. 6. Itẽ excipit pnia ñ solũ moriẽtiuȝ sȝ ẽt viuoꝝ ⁊ sanoꝝ. dũm̃ non fuerint excõicati qui ñ pñt admitti ni si in morte ⁊ exceptis illis ꝑꝑ quorum culpã vel dolũ lata ẽ snia intdicti. vel qui ƥbuerunt ꝯsiliũ auxiliũ vel fauorẽ si non prius satisfecerint vel de satisfaciendo dederit idoneã cautõem. aut si hoc ñ possunt nisi iurauerint ꝙ cũ poterunt satisfacient. ⁊ ad satisfactiõem faciendã ꝑ illos qui tenẽtur dabũt cõsiliũ ⁊ auxiliũ ⁊ ꝓposse laborabũt. Nec ꝑꝑ aliqƌ ƥdictoꝝ dȝ fieri relaxatio iterdicti. vt extra eo. alma li. 6. Itẽ excipit eucharistia q̊ ad ƌcedẽtes. extra de ꝑe. ⁊ re. ꝙ in te. Negat extrẽa vnctõ. vt i. d. c. ꝙ ite A. Melius facit. c. rñso. eẋ de sẽ. excom. ⁊ idem nõ. in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 235. B. Ad ordines autẽ non poterit laicus loci iterdicti ꝓmoueri. Secꝰ aũt de his qui erãt clerici nec sunt interdicti. A. Nam tales ad alios ordines poterũt ꝓmoueri. fȝ eun. Innoc. ⁊ in. d. q. 235. B. Matrimonia vero secundũ Inn. fieri pñt apud interdcõs qꝛ ⁊ apud ĩsideles ꝯtrahũtur. 26. dis. deinde. nõ tñ dȝ fieri bñdictio nuptiarum fm hostien. A. Idem

in sum.con.eo.ti.q.137. B.

2 ¶ Utrum tpe gnālis interdicti cōcedatur ecclīastica sepultura. R. sm Inno. Qñ ē interdicta cōiter aliq̄ terra vel aliq̄ vniuersitas denegat laicis ecclīastica sepultura. ēt si pniā acceperint. ex̄ de pe. q̄ in te. q2 interdicti sunt ēt si peccatores ñ sūt. 24. q. 3. si hēs. 17. q. 3. miror. Sed illi qui inter pdictos excōicant etiā si ab ipa excōicatōe absoluant. rmanent ñ adhuc interdicti donec soluat interdictū. Si tñ in morientib⁹ appuerint signa pnie et postea fuerit solutū interdictū. tunc taliū corpora erūt apud ecclīaz trāsferēda ar. ex̄ de sen. excom. cū illoꝝ. A. Melius eo. ti c. a nobis. 2°. B. Et si apud ecclīam stante adhuc interdicto sepulti fuerint. ñ erūt postea exhumādi. cū ad eū statū venerit res a quo incipe potuit. Et p hui⁹ modi interdictis. s. qui penituerit. l3 mortuaria recipe. ac p eis orandū ē. xj. q. 3. quicūq3. Sed si nō penituerint nec p eis orandū est. nec mortuaria recipiēda sunt. 80. dis. c. si. A. Idē in sum. p. eo. ti. q. 250. B. Clericis vō qui in tali generalitate non sunt interdicti non negatur ecclīastica sepultura. sine pulsatione tñ cāpanaꝝ et cessante omni solēnitate. vt in. d. c. q̄ in te. S3 q̄ ibi dr̄ cum silentio. non vž hodie intelligēdū de silentio funeralis officij. q2 cū cōcedat qḋ maius ē. s. dicere horas et missas submisse. vt i prio. §. dictū ē. et de offō funerali pcedi videtur.

3 ¶ Utrum qñ ecclīa ē singulr̄ interdicta. illi de poplo possint alibi eligere sepulturā. R. sm Inno. Si ē interdicta i penā popli ēt si multi ex eis non deliquerunt. s3 forte vniūsitas. vel maior ps. vel forte q2 deliquit dñs. et in hoc punit. tunc parochiani nō possunt in alia ecclīa ēt non interdicta eligere sepulturā nisi forte ex priuilegio. ex̄ de priuile. vt priuilegia. Si vō ē interdicta pp delictū clericoꝝ tñ vel pp hoc q̄ violata fuerit. tunc parochiani pñt in alia ecclīa non interdcā eligere sepulturaz. et audire diuina. A. Con. Hosti. vt in sum. p. eo. ti. q. 250. in prin. B.

4 ¶ Utrum oēs interdicti vitandi sint R. sm Inno. Host. et Ber. In diuinis officijs vitandi sunt oēs illi q̄ pprio noīe vel alia certa circumlocutōe p sniam designātur qui et dicūt noīatim interdicti. in Insti. de exhere. li. §. noīatim. Item vitādi sunt tanq̄ noīatiz interdicti oēs illi de qbus pstat q̄ interdicti sūt. vt si ciuitas vel castr̄ interdicitur. Si vō iterdicātur fautores siue pticipantes in crie non dicūt noīati interdicti s3 tñ in genere. Unō tales nō tenet quis euitare quousq3 p iudicē specificētur et indicētur. nisi forte eoꝝ pticipatio esset multū notoria ita q̄ inficiatōi non ess3 locus. ex̄ de coha. cle. et mu. tua nos A. Idē i sum. p. eo. ti. q. 236. B.

5 ¶ Qñ pcedit alicui psone singulari vt tpre interdicti possit celebrar et audire diuina in voce submissa tūc eis familiares ad audiendum cū illa et celebrandū sibi admittūtur. Sed non sic de familiarib⁹ alicuius collegij. q2 nisi priuilegiati fuerint admitti nō debent. Tali q3 pcessione nō pōt gaudere ille cui⁹ culpa dolo vel fraud fuit snia lata seu qui ad ppetrandū ipm debitū

prebuit cōsilium. auxilium. vel fa-
uorē. ex̄ de priuile. l3. li. 6.

6 ¶ Epi qui sunt in via pñt secū fer-
re altare portatile ꝛ facere sibi ce-
lebrari vbicūqꝫ fuerint. nō obstan-
te iterdicto. ex̄ de priuile. qm̄ li. 6.
Epi q3 ñ icurrūt ipo fcō sniam int̄-
dicti. vt. s̄. epus. §. 5. A. qui incipit.
Epi ꝛ supiores. B.

7 ¶ An i locis exēptis celebrāi pos-
sit tpre interdicti gnālis. R. Non.
nisi sic̄ i alijs. ex̄ eo. alma. in fi. ꝛ d̄
priuile. auctoritate. li. 6.

8 ¶ Sed nūquid ex sola ꝯsuetudie
pōt aliqs venire ꝯ interdictu3. R.
Non. ex̄ de ꝯsue. cū inter. A. Jde3
in sum. ꝯ. eo. ti. q. 243. fm Jnno. ꝛ
Hosti. B.

9 ¶ Utrū tpre interdicti liceat secula-
ribus extra eccl'iam audire uel au-
scultare offiñ qd̄ fit in ecclesia. R.
fm Hosti. Excōicatis ꝛ interdict̄
nō l3 audire. neqꝫ clericis licet ita
alte celebrare ꝙ de foris possit a-
diri. nec ē eis pax portanda aut fe-
nestra vl' ostiū aperiendū ad vidē-
dū corpus xpi. vel ad offerendu3
post euangeliū. Hec colliguntur.
ex̄ de pe. ꝙ in te. Con. satis Ray.
ꝛ. v̄v̄. Et idem dicit. v̄v̄. ꝙ nō pro-
hibētur seculares audire horas q̄
ex̄ eccl'iam siue p viam dicunt̄. A.
Con. cum. v̄v̄. Monal. vt p3 i sū.
con. eo. ti. q. 260. B.

10 ¶ Nungd tpre interdicti possit sa-
cerdos bñdicere peram ꝛ baculū
pegrinorū. R. fm. v̄v̄. Cu3 nō repe-
riat̄ esse ꝓhibitū v̄r esse ꝯcessū. A.
Jdē i sum. ꝯ. eo. ti. q. 247. B.

11 ¶ Quid si pp fauorē ꝛ ad instātiā
aliquorū positū ē interdictū ꝛ illi ñ
seruant s3 allegant ꝙ habeant pri-
uilegia ꝛ h⁹. R. Neq3 alij seruare
tenētur. ne de aliorū fletu ipi ridere
videātur. extra de priuile. petistis
A. Verū ē si priuilegiati excesserint
terminos suorū priuilegiorū in ob-
seruantia interdicti. vt p3 in co. c.
petistis. Hec ēt notātur in sum. cō.
eo. ti. q. 249. vbi ēt addit̄ fm host.
ꝙ si aliqui ponūt uel poni ꝓcurāt
interdictum. vt postea ipi soli cele-
brent. ꝛ ad ipos ppl's concurrat a
qbus oblationes accipiant. ꝛ alie
ecclesie defraudentur. istis celebra-
re non licet occasiōe sui ꝑuilij. B.

12 ¶ Quomodo clerici in offō vio-
lent interdictum. R. f3 Jnno. Cle-
ricus violat interdictū qñ offm̄ vl'
ordinē exequit̄ in missa nō solum
celebrando vt sacerdos. s3 ēt cali-
cē offerēdo vt diaconus. vel vrce-
os siue āpullas vt acolit⁹. ꝛ huius
Similiter ꝛ celebrando principa-
liter. A. i. quasi in officio suo. vt in
. c. si quis episcopus. de quo. j. B
vesperas ꝛ matutias ꝛ huius. xi.
q. 3. si quis episcopus in fi. A. Jmi-
mo in medio. ꝛ est. c. si quis epus
2.° Sed ꝛ in primo de hoc aliquid
dicitur. Et hoc est verum siue qs
vtatur officio ordinum maiorum
siue minorum fm Jnnoc. ꝛ in sū.
con. eo. ti. q. 251. B. Nec credim⁹
irregularitatē vel suspensione3 in-
currere qui officio interest ēt si cā-
tet cum alijs non tamen celebrat.
nec aliud in suo officio agit cu3 h
nusqꝫ inueniam l3 peccet. Et intel-
ligendū nisi hoc faciat ex ꝯtemptu
fm Hosti. extra de exces. prela. tā-
ta. A. Dicit etiam hosti. ꝙ tunc tal'
qui interest officio ab irregularita-
te excusatur quando ignoranter
audit diuina officia ex quadam
simplici deuotione. Secus si ex

ɔtēptu. puta qꝛ fecit celebrare diui na ꝛ auctoritaté ꝑstat qꝛ tunc irre- gularitaté icurrit. vt i eo. c. tanta. ꝛ extra de cleri. exco. mi. illud. §. fin. Con. ꝟꝟ. du. vt i eadem. q. 251. B

Legere aūt psalmos uel euāgelia dicē qlibet pōt i terra iterdc̄a sicut ꝛ predicare. extra ꝺ sē. exco. rn̄so. A. Idē i dc̄a. q. 251. B

13 ¶ Quid si cleric⁹ dicat eplʼam sine apparatu. R. ꝯm Inno. Si cōsue- tudo est ꝙ aliqs sine distinctiōe or dinis dicat epistolá vel portet ce- reum vel faciat qcqd aliud ptinēs ad aliqué ordiné nō erit irregula- ris q id fac̄. Ubi vo ɔsuetudo nō ē fit irregularis. xi. q. 3. si qs eps. 2°. Sed si faciat ea que nō sunt alicui ordini vel officio deputata. vt si in matutinis legat lectionem vel can tet responsorium. non fit irregula ris Con. Host. ꝛ ꝟꝟ. du. A. Idē i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 257. B

14 ¶ Quid de simplici clerico q ha- bet tm̄ primam tonsuram. R. ꝯm. Hosti. Si i officio suo cātet. puto ꝙ irregularitatem icurrat. 23. dis. psalmista. Idem. ꝟꝟ. du. i spe. A

Prefati docto. non videntur loq̇ de clerico ꝑme tonsure tm̄. ad cui⁹ officium nil speciale videt ptinere cum prima tonsura nō sit ordo ſꝫ quedam dispositio ad ordines ꝯꝫ theologos communiter. vt i sum ɔ. eo. t. q. 258. vbi etiá pꝫ ꝙ dicti doc. dicunt de simplici clerico. nec ad- dūt qui habet primá tonsurám tm̄ sed vident loqui de clerico ordiūꝫ minoꝝ de quo loqtur allegatū. c. psalmista. B

15 ¶ Quid de bn̄dictione mense vel aque. R. ꝯm Inno. In bn̄dictione mēse non ɔtrahit irregularitas. cū nulli ordini ꝺputata sit. ar. 44. dis. c. si. Sed i benedictione aque sec⁹ videtur. qꝛ annexa ē ordini. de cō- se. dis. 3. aqua. Idē. vv. du. A. Idē i sum. con. eo. ti. q. 255. B. Intelli- gendum aūt est ꝙ ita fuit tēpore ꝑ dictoꝝ Inno. ꝛ vv. qn̄ nō licebat i eccl'ijs celebrare etiam secrete ni si ex priuilegio. Hodie quia lꝫ ce- lebrare secreto. qꝺ maius ē. extra eo. alma. li. 6. ꝛ secreto aquam bn̄ dicere lꝫ. qꝺ minus est.

16 ¶ Quid si qs tpe iterdicti aliqueꝫ excōicat vel absoluit. R. ꝯm Inn. ꝛ Hosti. Nō est irregularis quia hoc non competit ex ordine ſꝫ ex iurisdictiōe. 2. q. i. nemo. ꝛ extra ꝺ elec. trāsmissam. Sed absolutiōis solénia exhibere. sicut ē dicē cum stola psal. ꝛ orationé. vel i eccl'iaꝫ itroducere excōicatū est ordinis ꝛ officij. ar. ex̄ eo. nup. i fi. xi. q. 3. de- bet ꝛ. c. se. Unde hoc faciēs ieregu laris ē. Idem. vv. du. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 256. B

17 ¶ Utꝝ tpe iterdicti possit fieri itro ductio mulierū i eccl'iam post ptū R. ꝯm Hermanū. Non lꝫ. A. Idē i sum. con. eo. ti. q. 251. vbi etiaꝫ dr ꝯm Hosti. ꝙ similiter non lꝫ bn̄di ctio nuptialis. B

18 ¶ Quid si laicus violat iterdictū. R. ꝯm Inno. nō icurrit irregulari tatem vel suspensioné. cum nec or dinem nec officium habeat graui ter tn̄ peccat ꝛ puniéd⁹ ē. Idē ho sti. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 254. B. Si vo tpe inťdicti exerceat aliqua officia que nō sūt alicui⁹ ordinis. puta doceat scolares. exerceat ta- bellionatuꝫ. aut aduocationem ꝛ huius. non peccat vt ꝛ ponit. vv. du. A. Idem in sum. con. eo. ti. q.

254. Ibi tñ solũ vr̃ dici de irregularitate quam quis hac occasione non icurrit. Et con. Hosti. lʒ Inn. visus sit sensisse contrariũ vt patet i dicta. q. 254. cuius dictum põt intelligi in clerico qui exerceret scolas vel aliqd huiusmodi quod eẽt annexũ ordini ex consuetudine vl' ꝯstitutione. Al' claꝝ vt põt cõstare ẽt ex dictis ipsius Inn. ibidem positis. qꝛ ex talib⁹ que non cõpetunt nec ordini nec officio eccl'astico ñ irrogaŧ irregularitas sed nec pcm̃ cum non repiantur prohibita. B.
Quid de illo cui iterdictus ẽ aliqs specialis act⁹ puta ingressus eccl'e Hũc casũ vide. ĩ. §. pxĩ. i fi. A. In hoc etiam dicendum ꝙ cui iterdicitur aliqs act⁹ vel spãle officiuʒ põt alia exerceŧ ẜm Monal. ꝛ i sum. con. eo. ti. q. 251. B

19 ¶ Sed nũqd laici iterdicti possũt orare i ecclia. R. ẜm. 𝔅 𝔅. Propter generale iterdictũ non itelligo hoc esse probitum. Secus si expsse sit eis iterdictus igressus eccl'ie. Idem Moual. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 260. vbi etiam dicitur potest orari oratione priuata etiã in ecclesia interdicta. nisi ab excõicato maiori vel iterdicto ab igressu ecclesie. B

20 ¶ Quid si sacerdos probabiliter credit ꝙ aliq iterdicti sint in ecclesia. Rñ. ẜm. 𝔅 𝔅. Debet mouere i generali ꝙ exeant. al' nõ teneŧ vitare eos maxime publice donec cõstet de snia. A. Hodie circa h̃ magna facta est innouatio. vt pʒ s̃. clericus. 3. ad fi. in additione.

21 ¶ Quid si sacerdos recipiat scienter hoiem interdictum. nunqd alij tenebunŧ exire. Rñ. ẜm. 𝔳𝔳. credo ꝙ nõ. neqʒ peccãt audiendo dinã sʒ solus sacerdos. Idẽ Moãl. A.
Quo ad pcm̃ verũ ẽ nisi cõsentiãt in hoc sacerdoti. aut eis placeat factum eius ẜm eosdẽ. vt i sum. con. eo. ti. q. 255. B. Et vide i sequẽti. § proximo.

22 ¶ Que pena clerici nõ seruantis iterdictũ. Rñ. ẜm Hosti. Ille q scienter celebrat i loco iterdicto vndecũqʒ sit irregularis ẽ ꝛ suspẽsus ex̃ d cle. exco. mi. postulastis. §. vl't ꝛ ex̃ de elec. cũ iter. ꝛ ex̃ eo. is qui li. 6. Et iõ nõ põt bñficia conferre ex̃ de ꝯces. ꝑben. qꝛ diuersitateʒ. ꝛ ex̃ de exces. ꝑla. tanta. Con. Inno. ꝛ Ber. Itẽ non põt talis eligi nec eligere. ex̃ de ꝯsue. cũ dilect⁹. §. qꝛ nobis. ꝛ in dicto. c. is q. nec etiam postulari. ex̃ de postu. ꝑla. c. 1. Itẽ qui nõ seruat iterdictum remouendus ẽ a bñficio. ex̃ d cle. exco. mi. postulastis. §. vl't. A. Idem i sum. con. eo. ti. q. 267. vbi etiã addiŧ ẜʒ Inno. ꝛ Host. ꝙ violãs iterdictũ ꝛ alios ad violandum iducens suspẽsus ẽ. ꝛ si ẽ ꝑlatus ois eius istitutio. destitutio. collatio prebẽdaꝝ bñfici oꝝ ac dignitatũ ꝛ snie i q̃scũ cũqʒ ꝑlate sunt irrite ꝛ inães. Nõ ergo põt ꝑmissa facere. Et vt aiunt idẽ forte dicẽdũ i alijs spũalib⁹. s. ꝙ sicut eis ꝯferri ñ possũt. sic nec facta ab eis collatio valet. vt in dicto. c. postulastis. ꝛ ex̃ de etate ꝛ q̃li. ordi. cũ bõe. B. Et nõt hic ꝙ si aliqs scienŧ celebrat in aliqua ecclesia q̃ nõ ꝑprie dicenda sit iterdicta sʒ violata siue polluta. nõ icurrit irregularitatẽ. vt i dicto. c. is q tñ talis grauiter peccat vt ibidẽ dr̃ Et dr̃ ecclesia violata siue polluta semine vel sanguine. vide. s̃. cõsc.

cratio.2.§.4.cum sequentibus. Similiter et si quis in aliqua eccl'ia nō supposita iterdicto celebrat presētibus personis interdictis. lz grauiter peccet celebrando eis. tñ nō fit irregularis. qz hoc nō habetur ī iure. vt ibidez. Sed tamē omnis scienter celebrans siue ī loco interdicto siue personis iterdictis a iure vel a quocunqz iudice vel recipiēs publice iterdictos ad diuina officia seu sacra siue ad sepulturā ē iterdictus ab igressu ecclie. ex̄ de pnile. epo℞. li.6. Et si ī ea se igerat ī suo officio fit irregularis. extra e. bis cui. li.6. Et ō h̄ casu habes. ī. suspensus.§.3.A. Ibi dr̄ de interdicto ab igressu eccl'e. B.

23 ¶ Quid si clerici existentes noiatim iterdicti celebrent dina. R. fm Inno. Irregulares fiunt. xi.q.3. si qs eps ī domicilio. ⁊ sūt deponendi perpetuo nisi ꝙ si multi sūt tunc pncipales sunt deponendi cū alijs vō sup irregularitate poterit dispensari sed non nisi p papaz. A Idē ī sum.cō.eo.ti.q.267. Et facit ex̄ de cle.exco.mi.c.latores. Ibi et dr̄ ꝙ multitudo itelligitur cū excedit numerū.40. B

Interdictū v

de relaxatiōe iterdicti. Ubi sciendum ꝙ postq̄ snia interdicti p aliqs iferiores plātos rōnabilr̄ lata ē. maiores nō debent eā relaxare absqz cōgrua satisffactione ⁊ cōscia illius qui tulit eā. ex̄ de offi. ordi.cum ab eccl'iarū. Si vō ñ rōnabilr̄ lata sit. debet qui tulit eā sine difficultate relaxare. ex̄ de offi. ordi. graue seu supior ad quem recurrit. ex̄.eo.cū medicinalis.li.6.

1 ¶ Archieps nō pōt relaxare iterdictū vel excōicationē siue suspensionē latas ab officialib⁹ archidiaconoꝝ seu alijs iurisdictiōem hñtibus subditis suffraganeoꝝ ipis q̄ tulerūt omissis. nisi esset cōtraria ꝯsuetudo ex̄.e.romana.li.6.A. Ibi dr̄ ꝙ archieps vl' ei⁹ officiales nisi pdicto mō dictas snias nō relaxent. Unde dr̄ ꝙ si relaxauerint lz male egerint tñ tenet relaxatio. vt patet ī sum.cō.li.3.ti.33.q.269. vbi dr̄ fm. Inno. ꝙ si eps de facto relaxet snias ab iferioribus latas male quidem facit sed tenet relaxatio nisi forte aliqua consuetudo obstaret. B

2 ¶ Cū quis iterdicto vel excōicatione astrictus offert se ad iusticiam eoꝝ p quibus sniaz accepit. indx eū ne sic decedat absoluere pōt etiā si aduersa ps appellet ne absoluatur Debet tñ añ absolutionē recipi ab illo sufficiēs cautō ꝙ ī pñtia romani pontificis ad quē appellat si voluerit appelator vl' corā iudice cui causam delegauerit. iuri parebit. Et idem de his qui dicunt se iniuste excōicatos vel iterdictos. A. et si hi qui huiusmōi ptulerūt sniam ad sedem aplicam appellarent. vt in.c.de quo sltum. B. extra de appella.qua fronte.

3 ¶ Utrū snia iterdicti relaxari possit nudo vbo. R. fm Hosti. Lz in snia excōicationis expssa sit solemnis forma quā habes ṡ. absolutio 5.§.2. sec⁹ tñ ī snia iterdicti ⁊ suspēsionis que nudo verbo pferuntur vel totaliter relaxant cū iuramento tamen. vt ṡ. interdictum.§.5.A. qui incipit. In quo conueniūt. B ⁊ ar. est extra eo. alma.li.6.

4 ¶ Quid si aliquis tpe generalis i terdicti vult satisfacere ꝛ sic absolui. R. sm Jo. an. Si is ꝑpter cuiꝰ culpā latum est iterdictum satisfacere vult tolletur iterdictum. Si vo culpabilis fuit tanꝗ consiliarius vel auxiliarius. lȝ accipiat cautio ꝛ iiungat penitentia non relaxabitur iterdictum. extra eo. alma li. 6. Qd si non propter eius culpam latum est ipe quidem punit sȝ eius satisfactio non reqritur extra eo. si sententia. §. I. A. li. 6. B. ꝛ in dicto c. alma.

Intestatus

Re qr. j. successio ab intestato.

Intimiditas

Require. j. timor. §. si.

Inuenta

Quid ē agendū de inuentis. R. secundum Tho. sa se. q. 66. Distinguendū ē circa res iuentas. Quedam. n. sunt que nunꝗ fuerunt in bonis alicuius sicut lapilli ꝛ gemme que inueniuntur i littore maris. ꝛ talia occupanti ꝯceduntur. Et eadem ratio est d̄ thesauris antiquo tempore sub terra occultatis quorum nō est aliquis possessor nisi ꝙ secundum leges ciuiles tenetur medietatē dare domino agri. Intellige si inuenit in alieno non data opera. sed si data opera inuenit nihil tenetur dare. dño a immo totum tenetur dare vt in. l. vnica. C. de thesauris. li. x. ꝛ notat glo. in Insti. de re. diui. §. thesauros super verbo opera. Et hoc ē verum etiam si cuȝ voluntate dñi requireret qꝛ etiam cuȝ voluntate dñi non posset querere. i alieno thesaurꝫ suo nomine vt in dicta. l. vnica. vbi etiam patet ꝙ thesaurus dr̄ coadunatio rerum mobiliū absconditarum quoꝝ ignorantur possessores seu dñi pp vetustatem tpis. Ibi ēt pȝ ꝙ nec i suo solo pōt quis querere thesaurū arte magica diuinationibus vel alijs illicitis modis. alr̄ thesaurꝰ esset fisci. vt notat glo. i dicto. c. thesauros. B. in insti. de re. di. §. item ea. A. Ibi de hoc nihil dr̄. sed puto ꝙ velit allegare. §. imediate sequētem. §. item lapilli. vbi dr̄. Item lapilli ꝛ gēme ꝛ cetera que i littore maris iueniūtur iure naturali statim iuentoris fiunt. Sed ad materiam thesauri melius facit eo. ti. §. thesauros vbi dr̄. Thesauros quos quis i suo loco inuenerit diuus Adrianus naturalem equitatem secutus ei ꝯcessit qui iuenerit. Idemqȝ statuit. si quis i sacro aut religioso loco fortuito casu inuenerit. At si quis i alieno nō data ad hoc opera sed fortuito casu inuenerit dimidium inētori ꝛ dimidium dño soli cōcessit. Si quis i cesaris loco iuenerit. dimidium iuētoris ꝛ dimidiū cesari esse ꝯstituit. Cui cōueniens est vt si quis i publico loco vel i fiscali vl' ciuitatis iuenerit. dimidium ipius esse dimidiū fisci vel ciuitatis. B. Quedā vo res iuente fuerunt d̄ ꝓpinquo i alicuius bonis. ꝛ tunc si quis easaccipiat nō aio detinendi sȝ restituēdi dño nō cōmittit furtū alr̄ furtū cōmittit. 14. q. 5. si qd ꝛ. c. multi sine.

¶ Quid si res ab aliquo inenta sit que fuit a propo dño hābita ꝓ derelicta. R. Res que habet ꝓ dreli cta occupanti ꝯcedit siue sit mobi

lis ꝛ abijciaꝛ siue sit imobilis. vt si exeam de h fundo hac mente vt ꝑ derelicto habeã. ff. ꝑ derelic. l. i. sꝫ si in mari iactauero res meas cã al leuãdi nauẽ nõ habeo ꝑ derelic-tis qꝛ non hac intentione abijcio. Vñ si librũ inuolutũ iactaui. nõ ha beo ꝑ derelicto. Sec⁹ ꝑsumiꝛ si ia ctaui aptum. in Insti. de re. diui. §. vl. A. Ibi dr̃ de rebus iactaꝭ. sed ñ de ista ꝑ̄sũptione. sed de ea dr̃ i sũ. con. li. 2. ti. 6. q. 16. ſm Hostien. ꝛ Al. B

2 ¶ Sꝫ qualiꝛ restituerꝛ res iuẽta? R. ſm Ray. ꝛ Host. Studebit inue-nire illũ qui eã amisit. ꝛ si oportet faciet publice dici p ꝑconem vel i ecclesijs p loca vbi expediet. ꝛ illũ si inuenerit ꝛ p circunstãtias certi ficerꝛ ꝙ illius fuerit illi restituerꝛ al's eroget paupib⁹. vel ipse põt tenerꝛ si ẽ indigẽs. ꝛ h ſm quosdã aucto ritate penitentiarij sui. A. Hoc fu it dictũ Ray. q ẽt dicit ꝙ tunc oret ꝑ illo cuius res fuit. vt in sũ. cõ. e. ti. q. 17. B. seu diocesani si forte si bi retinuerit dispẽsatõnẽ taliũ. A. Hoc fuit dictum gl. Ray. cui cõ. Al. vt in dicta. q. 17. B

Inuidia Vtrũ inui-dia sit tristi-cia de aliẽo bono. R. ſm Th. ſa ſe. q. 36. De aliẽo bono põt ẽe tristicia dupliciter. Vno mõ qñ ali qs tristaꝛ de bono alicuius inq̃tũ ex h iminet sibi piculũ alicuius no cumẽti. sicut cũ hõ tristaꝛ de exalta-tione inimici sui timẽs ne ledat eũ. ꝛ talis tristicia non est inuidia sed magis timoris effectus. ut phs dic̃ Alio mõ inq̃tũ bonũ alteri⁹ exi stimaꝛ diminutiuũ ꝑꝑe glorie seu excellentie ꝛ h mõ de bono alteri⁹ tristaꝛ inuidia. ꝛ iõ ꝑcipue de illis bonis inuident hoĩes in qbus est gloria ꝛ in qbus amant honorari ꝛ in opinione esse. vt phs dicit. 2. ethicoꝝ. A. Põt ẽt esse inuidia lꝫ tristicia nõ ꝑcederet ex h respectu sed alr̃ ex defectu caritatis. Nam ꝛ diabolus ñ timebat p hoiem dimi nutionẽ glorie sue quã nullatenus poterat hr̃e ꝛ tñ inuidit hoĩ. Sap. 2. ibi Inuidia diaboli ꝛ c̃. Vñ ꝛ ge neraliꝛ põt dici ꝙ inuidia ẽ tristicia boni fraterni ex defectu caritatis ꝑ cedens. Põt ẽt quo ad primũ mo dũ adesse peccatũ. vt si qs occasio ne timoris dclinaret ad aliqd ꝯ ca ritatẽ dei vel proximi. B

¶ Vtrum inuidia sit peccatũ. R. ſm Tho. vbi. s̃. Inuidia ꝑprie ẽ tristi cia de bonis alicuius inq̃tum alꝛ excedit ipsũ ꝛ istud semp est prauũ vt phs ẽt dicit. 2. ethicoꝝ. qꝛ dolet de eo de q̃ ẽ gaudẽdũ. s. de bono ꝑximi. Qð si doleat qs d bono ꝑ ximi nõ qꝛ ille hꝫ sꝫ qꝛ sibi deest ñ erit inuidia sꝫ zel⁹ de q̃ hẽs. j. zel⁹.

2 ¶ Vtrũ inuidia sit peccatũ morta-le. R. ſm Tho. vbi. s̃. Inuidia ex suo genere ẽ peccatũ mortale qꝛ ꝯ trariaꝛ caritati que gaudet de bo-no ꝑximi. Si tñ sit imꝑfecta rõ in uidie. s. in motu sensualitatis sic ẽ veniale peccatum.

Ipocrisis Vtrũ sit peccatuꝫ ꝛ q̃le ꝛ qñ. habes. j. simulatõ ꝛ. j. ypocrisis. in lr̃a. v.

Ira Vtrũ sit peccatũ mõ tale. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 158. Motus ire põt esse inordinatus dupliciꝛ. A. Nã vt ha beꝛ in sũ. de vicijs. Ira est irratõna

bilis turbatio mētis vel inordinatus appetit⁹ vindicte. B. Uno mō ex pte appetibilis. ut puta cū qs appetit iniustā vindictā ꝛ sic ex genē suo ita ē mortale peccatū. qꝛ ꝯtrariatur caritati ꝛ iusticie. Pōt tñ contingere ꝙ aliquis appetitus vindicte sit veniale ꝑpter imperfectōez actus. que qdē impfectio vel est ex pte appetētis. puta cū motus ire ꝓuenit iudiciū rōnis. vel ē ex pte appetibilis puta cū aliquis appetit i aliquo modico se vindicare. ita⁹ꝙ si actualr̄ inferat ñ est mortale. puta si parū trahit aliquē puerū per capillos vel aliquid h⁹. Alio mō pōt esse motus ire inordinatus ꝙ̄tum ad modū irascendi utputa si nimis ardēter irascat̄ interius vel nimis manifestet exterius signa ire ꝛ sic ꝓm se ex suo genere nō hꝫ rōnē peccati mortalis. A. qꝛ appetitus non ē inordinatus ex pte materie cū ñ appetat̄ vindicta iusta. vt patet p eundē Tho. B. Pōt tñ ꝯtingere ꝙ sit mortale. vt si ex vehementia ire quis excidat a dilectōe ꝓximi vel dei. A. Quattuor mōis pōt qs h̄ casu a dei vel a ꝓximi caritate decidere prio qñ ex ira multū turbaret̄ cōtra deū. qꝛ ira cōtrariat̄ caritati q̄ includit i se patientiā ꝛ benignitatē. i. ad Cor. 13. 2ᵒ cum qs ex ira ageret aliqd reputabilis scādali. Nā Math. 18. dr̄. Ue illi per quē scandalū venit. 3. si ex ira decideret in odium. Qui eni odit fratrē suū homicida est. i. Joh. 3. 4. si ira longo tpe teneat̄. secūduꝫ Aug. in omel. de igne purgatorij. ꝛ dis. 25. §. aliāt. Et videt̄ longū tēpus si pseuerat p diē naturalē. iuxta illud ad Eph. 4. Sol non occidat sup iracundiā vestrā ꝛ videt̄ sentire. Alex. de ales sup. 2ᵒ sententiarū. dis. 39. q. 6. B. Et ð hac materia vide. s̄. patientia. ꝛ. s̄. vendicatio.

Irregularitas

.i. de irregularitate homicidarū. Oēs qui habuerunt officiū in vindicta sanguinis sunt irregulares vt dictū ē. s̄. homicidiū. 4. §. i. ꝛ ēt ꝓm. ꝓꝓ. si nō fuerit secut⁹ effectus tñ i hoc casu ꝓm eū eps pōt dispensare. A. ꝛ cū illo siliter q non ex officio. sed odio vel rācore operā dedit ꝛ fecit quod potuit ut occideret aliquē. sed tñ non occidit nec mutilauit. Sed tñ talis indiget dispensatione ꝓm eundē. ꝓꝓ. vt i sum. con. li. 2. ti. i. q. 23. B. Nō aūt pōt si effectus secutus ē. De his āt qui interfūt vindicte sanguinis habes. s̄. homicidiū. 4. §. 4. A. qui incipit. Utrū omnes ꝛc. B. Quid ð illo qui. fuit i pugna vbi aliqui interfecti sunt vide. s̄. homicidium. 4. §. 6. A. qui incipit. Quid si plures. B

¶ Quid de illis q iuris ignari zelo fidei ꝛ ꝑpter indulgentiā q̄ dabatur attulerūt ligna ad cremādū hereticos. nunqd sūt irregulares rñ. ꝓm. ꝓꝓ. Si materia illa est cooꝑata ad mortez irregulares sunt nec dispensabit̄ cū eis nisi p papā Si āt non est cooꝑata. qꝛ iā forte mortui erant vel anꝙ̄ materia illa icenderet̄ mortui sūt nō efficiunt̄ irregulares. A. Aut si indigent dispensatōe sufficit epi dispēsatio ꝓm eū. ꝓꝓ. ꝛ i sum. con. eo. tit. q. 24. B. Qð si dubitat̄. melius ē tenere certum vt absq̧ dispensatione pa-

pe non ministrēt nec ꝓmoueantur ex de tem. or. ad aures. A. Idem i dicta. q. 24. B

2 ¶ Quid de illis clericis qui cum alijs trahūt ad māganellas vñ aliqs ꝓbabiliter credit interfectus? R. fm. ꝟꝟ. Melius ē tenere certū vt in pcedēti. §. dictū est. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 25. B

3 ¶ Quid de psbytero q misit puerū ad aquandū equū monēs vt caueret a flumine ⁊ tñ submersus ē? R. fz Host. Hunc psbyterū culpabilē iudico. sicut ⁊ diaconū qui ñ remouit falcez qua cinctus erat cū sciret loci cōsuetudinē. ex de hōic. cōtinebat. ⁊ sacerdotē q nō remouit cultellū a corrigia cuz q̄ vberabat famulū. ex de homici. ad audientiā. ⁊. 50. dis. clerico iaciente. A. Intellige qñ de periculo pueri missi poterat rōnabiliter dubitari. vt qz erat infans. ut patet in sū. cō. e. ti. q. 26. Quid si qs pcutit mulierem pregnantē vel dat ei venenuz vt faciat aborsū vide. s. homicidiuz. 4. §. 5. A. qui incipit. quid si qs pcutit. B. An liceat clericis deponere corā iudice seculari querelaz de suis raptoribus habes. s. hōicidium. 4. §. 2. A. Et adde ibi positis q si intentio deponentis querelā erat vt ad mortē rei dānaret. irrgularis efficit qbuscunqz vbis fuerit intentio velata. lz per ecclīam ñ ꝓhibeatur nisi ei ꝯstet p ꝯfessionē vel ꝓbationē fm hosti. ⁊ in sū. cō. eo. ti. q. 46. B

4 ¶ An liceat clerico furez capere ⁊ iudici tradē. R. fm. ꝟꝟ. Si alr pt res suas recuperare ñ dz euz capere nec iudici tradere. ar. extra de homici. suscepimus. Si āt aliter res suas recuperare ñ pōt credo q nō efficit irregularis. dū tñ non sit eius corrupta intentio. A. Idē in sū. ꝯ. eo. ti. q. 47. B. Sz hoc intelligere oportet q fiat cū protestatione. vt. s. homicidiū. 4. §. 2. ⁊ q ñ habuerit cām suspicandi q hoc cōtingere poterat. Alr cōtra. ut hic inseqntibus duobus. §. dicit. A. hoc qd dr i fine istius. §. est notabilis limitatio ad id quod dr. s. homicidiū. 4. §. 2. B

5 ¶ Quid si clericus scribat q aliqs capiat ⁊ ex illa captione sequetur mors vel detrūcatio eius ipso tam ignorante ⁊ factum ⁊ cām. R. fm hosti. Videt irregularis quia dbuit suspicari hoc posse euenire. A. Idē in sū. con. dicta. q. 47. B

6 ¶ Quid si clamet aliquis latrōes R. fm Inno. Siue sic clamet siue aliquid aliud agat per qd potuerit intelligere q ex clamore vel actu suo poterat sequi homicidium irregularis ē. nisi faceret ꝓpter tiorē corporis sui. Nam si timeret q aliquis vellet eū occidere bñe posset clamare ꝓ auxilio. qz non intēdit in alicuius mortez sed in suā liberationē. Idē host. Et addit. Secus si clamaret pro solis rebus. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 48. B

7 ¶ Quid d illo clerico qui cū latro duceretur captus dixit. claudite ei os ne clamet. nūquid ē irregularis si mors inde sequat. rñ. fz. ꝟꝟ. Credo q sic. quia iuuit ducentes dando ꝯsiliū. A. Qñ als forte fuisset liberatus rōne suspectōis loci. vt in sū. con. eo. ti. q. 55. B. Et eodem modo si querentibus malefactorem indicauit eum nisi forte ignorauerit ⁊ ignorare rōnabiliter po

mit nesciens quod ad mortē quereret .A. Idē in sū.con.eo.ti. q.56. B. Qualiter eps pōt iuocare brachiū seculare habes.s̄.bellū.2.§.4. Et qualiter exequat si habet iurisdictionē temporalē vide.s̄.epus.§.7. A.qui incipit.eps q̄ in aliquo.B.

8 ¶ Quid si clericis comodat balistam. et inde aliquis occiditur.rn̄. Si pcessit in bello in iusto non est dubium quod irregularis est.quia dabat operā rei illicite.ex̄ de homic. .c.si. et eo dū̄mō ñ bellū sit iustuz. qz ars sagittandi phibita est.ex̄ de sagit.artem. Sed in bello iusto ensem vel lanceā ministrare non ē phibitum.tamen ois talis fm̄. vv̄. iudicandus est irregularis qz cāz propinquam prestat homicidio. .A. Con.hosti.ut in sum.con. co. ti.q.51. B

9 ¶ Quid si clerici fauorem pstant suis ptibus confortando quod securius pugnēt aut icutiēdo terrorē aduersarijs.rn̄.fm Inno. Si bellum ē iniustum et mors inde subsecuta efficiuntur irregulares.vt in .§.pximo dictū est. A. Nisi irēt ad bellū iniustū cā pacificandi vel als ex iusta cā dūmō dolus absit et lata negligentia fm eū. Inno. et host.vt i sū.con.eo.ti.q.52. Secus si iustuz. Qualiter rn̄dere debeat cleric9 cū interrogat de iudicio sanguinis. hēs.s̄.homicidiū.2.§.1.et.s̄.epus .§.8. A.qui incapit. Eps qui in aliquo. B

10 ¶ Utruz irregularitas homicidij tollat p baptismū.rn̄. Sic. Sed nō illa bigamie.ut.s̄.homicidiū.4.§. .1.in fi. De materia irregularitatis homicidij plura habentur.s̄.hōicidiū.1.et sequentibus.c.p totum. De irregularitate bigamie.s̄.bigamia.p totum. De multis irregularitatibus in quibus solus papa dispensat.habes.s̄.dispensatio.§.6. A.qui incipit. Dispensatio in multis. B.et se.

Irregularitas

1º de illo qui existēs irregularis ministrat. Ubi sciendū fm. vv̄. quod irregularis celebrans non pp h aliā irregularitatē ptrahit.alioqn totiens nouā irregularitatē cōtraheret quotiēs celebraret.nec etiaz talis imo nec aliqs ē iudicand9 irregularis nisi inq̄tum inuenit iur expressum.ex̄ de sē.exco.is qui li. 6.A. Et in hoc casu videtur expssū.nā ois irregularis ē suspensus. vt statum sequitur.et notat in sū.p. li.3.ti.29.q.3.circa fi. Et ois suspēsus vtens ordine a quo ē suspēsus incurrit irregularitatem et papalē ex̄ de sen.exco. cū medicinalis.li. 6. Nā videt quod lz iā fuerit irregularis tñ possit nouū vinculū irregularitatis incurrere.ita quod absolutus ab vno remanet ligatus in alio sicut et de excōicato habetur. et nōt.ex̄ de sen.exco.c.cū pcā.et.c.officij. Als sequeret quod si irregularis cōmitteret homicidiū.nō incurreret nouā irregularitatē.ꝯ id quod habetur 50.dis.si quis viduā. B. Sed tamē ois irregularitas siue cōtingat ex peccato siue non.impedit ordinis executionē.qz nō exequi debet qs anteq̄ dispensetur.

¶ Utrū celebrās in peccato mortali fiat irregularis.rn̄.fm Inn.et hosti. Lz ois qui ē in pcō mortali dicat esse suspensus quo ad se.s.qz non debet celebrare.non tñ si cele

bret incurrit pp hoc irregularitaté nec pͦpniam indiget dispésatõe nisi sit notoriũ. extra de tépo. or. q̃ sim. A. Nã notorius pcõr etiã pͦ pniam nõ hȝ ordinis executionẽ nisi dispésetur p epm in casibus pape spãliter nõ rseruatis. dũmõ añ dispensationẽ nõ celebrauerit diuina. aliter nõ posset dispésari nisi p papã fm hosti. ꝛ nõt i sũ. cõ. dicta. q. 3. ad fi. B. Et eodem mõ dicendũ de quocũq; q celebrat solũ post simplicẽ ꝓhibitionẽ. A. facit dictum. c. quesitum. ꝛ quod nõtur in dicta. q. 3. B

2 ¶ Utrũ clericꝰ in minoribꝰ existẽs si excõicatus legat eplam sine solénitate fiat irregularis. R. fm. ꝟ ꝟ Credo q nõ. tũ q: sine solénitate hoc facit tũ ẽt q: a laicis qñq; legunt eple de ꝯsuetudine. tũ q: ẽt i illis. c. xi. q. 3. si qs eps. i. ꝛ. 2. non fit mentio nisi de epo pŕbytero ꝛ diacono. Immo ẽt si sacerdos uł diaconꝰ talit sine solénitate legat eplam. nõ credo ipm pp hoc icurrere irregularitatẽ cũ pene ñ sunt extendende sed restringende. A. Idem in sũ. con. li. 3. ti. 29. q. 7. B

3 ¶ Utrum clericus qui in excõicatione cum solénitate ministrat fiat irregularis. R. fm. ꝟ ꝟ. Si est in minoribus. credo q non. cũ duo capitula xi. q. 3. si quis eps. pͦ. ꝛ. 2 non loquantur de eis sed de epo. pŕbytero ꝛ diacono de quibus si ministrent in suis officijs non est dubiũ q: irregulares efficiunt. ex de cle. exco. mi. latores. Et ideȝ intelligo de subdiacono cũ hodie i mlťį patificet diacono. ex de eta. ꝛ q̃li. a multis. A. i. cõputet inter ordines sacros. ut ibi. Quo ṽo ad ordines minores dicit idẽ. ꝟ ꝟ. q ꝛ si clericus hoc casu icurrat irregularitatẽ putat q eps possȝ dispẽsare cũ h ñ iueniat ei ꝓhibitũ. Sȝ hosti. sentit q talis oio icurrat irregularitatẽ p. c. cũ medicinalis. ex de sen. exco. li. 6. ut i sũ. con. eo. ti. q. 8. ꝛ sic sentit q nõ possit dispensari nisi p papã. Sic eni loqtur dictũ. c. cũ medicinalis. Recipiẽs ãt ordines ẽt minores in maiori excõmunicatione incurrit irregularitatẽ i dispẽsabilẽ nisi p papã ut in dcõ. c. cũ illoꝝ. de sen. exco. ubi ñ distiguit inter ordines maiores ꝛ minores. fm. ꝟ ꝟ. du. ꝛ nõtur i dicta. q. 8. Recipiens aũt ordines in minori excõicatione nõ incurrit irregularitatẽ fm gl. Ray. cum non sit expssũ. addẽs q talis siue sit irregularis siue nõ põt p epȝ dispẽsari. cũ nõ sit ei ihibitũ. ut in sũ. cõ. eo. ti. q. 9. B. Utrũ excõicatꝰ baptizando fiat irregularis. habetur s. excõicatio. pͦ. circa fi.

Ronia

Utrũ ironia. s. cuȝ qs minora dicit de se sit pcm̃ ꝛ q̃le. R. sȝ Tho. sa se. q. 113. Minora ď se dicẽ põt ꝯtiget duplicit. Uno mõ salua ueritate duȝ. s. aliqs maiora q̃ sũt i eo reticȝ ꝛ q̃dã minora ꝓfert. ꝛ h non ptinet ad ironiã nec est pcm̃ fm genꝰ suũ. Alio mõ dicit qs minora declinãdo a ueritate. puta cũ asserit de se aliqd uile qď i se ñ rcognoscit aut cũ negat aliqd magnũ qď tñ percipit i seipo esse. ꝛ sic ptinet ad ironiã. ꝛ ẽ semp pcm̃. Nulla. n. cã mẽtiendum est. 22. q. 2. cum humilitatis cã mentiris. si non eras peccator mentiendo efficieris.

j ¶ Ironia ƒm phm quandoque iactātia ē qd Tho. ubi s. sic exponit dicēs q duplex ē excellētia. Una i tēporalibus. Alia in spūalibus. Contigit aūt quandoque q aliq p exteriora signa τ p uerba ptendunt qdē dsectū in exterioribus rebus. puta p aliquā uestē abiectā sed p h ipm intēdunt ostentare aliquā excellētiam spūalē. Unde simul incurrunt uitium ironie τ iactantie de qua dcm̄ est s. iactantia.

Strio vide. s. histrio in lra. H.

Judeus j comuniter. Judei dicunt q legē mosaycam ad lrām tenēt. sic dicti a noie principalis tribus. s. iude qz ēt prius hebrei dicebant ab heber cuius familia cultū dei tenuit ceteris idolatria fedatis. hec Ray. τ hosti. A. Idē in sū. con. li. i. ti. 4. q. i. B.

j ¶ Quomodo xpiani se debēt hre circa iudeos. R. ƒm Ray. Non debent cuz eis comedere aut eos ad conuiuia recipere. nec cum eis cohabitare. A. Idem dicunt Ray. Lau. Jo. Inno. τ Goff. etiam de sarracenis. qz τ illi hodie iudeizant. Un̄ eadē ē causa phibitionis Euntes tamen ad predicandum saracenis cibis eorum uti pn̄t ƒm tpa licitis. dummodo non his q fuerunt idolis immolata. In extrema tn̄ necessitate uti possūt idolotico dūmō nō i uenerationē idoli. ut in sū. cō. eo. ti. q. 5. A. Item i firmi xpiani nō debēt in suis infirmitatibus uocare iudeos. nec ab eis recipe medicinas. nec se cū eis in eisdē balneis balneare. 28. q. i. nullus. τ. c. omnes. Itē nō debēt permitti inter xpianos habere officia publica. ne occasionē habeant seuiendi. dis. 54. nulla. 17. q. 4. cstituit. Qd si iudeus talia officia recepit dz ei negari xpianorum coio donec quicquid recepit rōne officij ƒm puidētiam diocesani cōuertatur i usus pauperum. A. s. xpianorum. ut in. c. cū sit. ex eo. B. τ ipe officium dimittat. A. s. cū pudore qd irreuerenter assumpsit. Et idē etiā obtinet in paganis. dicto. c. cum sit. Dicit tamen hosti. quod licet iudeus in publicis officijs poni n̄ possit. pōt tn̄ dn̄s redditus suos iudeo uēdē. deputato custode xpiano hōesto τ n̄ suspecto a quo iudei redditus accipiāt. ita q p h xpiani τ clici a iudeis n̄ grauent. ex. e. ex spāli. τ nōt i dicta. q. 5. B. Et i telligitur ƒz Tho. quo ad dignitates de nouo acqsitas. Secus de dominio pexistēti. qz illud quandoque tolerat eccl'ia ppter scandalū uitā dū. lz ordinaria auctoritate tollere possit sicut tollit in seruis. A. s. xpianis uel qui uolunt fieri xpiani a quibus tollit ius seruitutis respectu iudeorum. ut in. c. fi. ex. Et quicquid hic dicatur tex. pallegati generalr prohibent officia publica iudeis τ paganis. cū nimis sit absurduz ut blassfemus xpi in xpianos uim potestatis exerceat dicto. c. cū sit. Nec tolerantia ecclesie excusat q de se illicituz est. 4. di. denique τ ibi gl. sup ūbo uenia. B. Itē nullus pōt iudeorum congregationi seu alicui iudeo uel pagano aliquid relinquere in testamento. τ si fecerit ēt post mortē iudicabit anathema. ex de heret. si qs eps. 24. q. 2. sane 2. A. hosti. dicit q uniuersitatis iu

deoꝝ legari nō pōt. C. eo. l. i. sin-
gulis forte sic ſm Azo. Sed cleri
co non lꝫ etiam si iudeus frater eꝰ
sit. tñ eos pascere licet. ut in dicta
q. 5. B. Et uidetur intelligendum
ſm. ꝟ ꝟ. nisi legaret ad succurrēdū
necessitati. A. Idem. ꝟ ꝟ. dicit ut
patet in prefata. q. 5. Credo ꝙ siue
sit clericus siue laicus si daret uel
legaret aliqd talibus ꝛ maxime
ꝯsanguineis nō ad ditandū sꝫ ad
succurrendum extreme uel multū
arte necessitati non esset puniēdus
Dictum tamen Hosti. uidetur ꝓ
babiliꝰ per dictum. c. si quis eṗs.
B. Item non debet iudeis ꝑmitti
nouas erigere synagogas sed an-
tiquas reficere. dum tamen non
ampliores uel preciosiores solito
Ritus autem ꝛ solemnitates suas
sunt permittendi seruare. ex̄ eo. iu
dei. ꝛ. c. consuluit. Item in diebꝰ
lamentationis ꝛ dñice passionis
non debent in publicum prodire
ex̄ eo. in non, nullis. A. Forte ideꝫ
esset si ecclesia lamentaretur pro
aliquo cōmuni infortunio xṗiani
tatis ſm glo. Ray. ꝛ in dicta. q. 5.
B. Quin etiam in die parasceue
non debent habere ostia uel fene
stras apertas. ex̄ eo. qꝛ super his.
Item cogendi sunt talem habitū
continue deferre ꝙ manifeste ab
alijs distinguantur. ex̄ eo. in non
nullis. Item cogendi sunt ad de-
cimas. ut s̄. decime. 2. §. 2. Iteꝫ co
gendi sunt xṗianos testes recipe
contra se. sed iudeus non potest
ferre testimoniū contra xṗianum
ex̄ de testi. iudei. A. Ibi dicitur ꝓ-
miū. secundum notatur in glo. B.
Iudeis ꝑmittit̄ agere ꝛ cōuenire
apud iudices nostros sꝫ nō apud

seniores eoꝝ. Arbitrū etiā possūt
eligere iudeum cuius sententiam
ordinarius exequat̄. C. e. ti. iudei
romano. Itē in sabbatis suis non
debent trahi ad iudicia. nec ipi a-
lios trahere. sꝫ nec i alijs festiuita
tibus suis debent turbari. A. nisi
in locis suis fecerint signum xṗi l'
aliud in contemptum xṗiane leg
ut. C. eo. l. iudeos. B. nec sepul-
chra eorum obtentu forte pecūie
effodit. ut. C. eo. ti. die sabbato. ex
tra eo. sicut iudei. §. i. ꝛ. 2. A. No-
ta etiam ꝙ ꝛ si iudeoꝝ uel sarra-
cenorum filij uel alij ad fidem cō-
uertant̄. debent hr̄e portioneꝫ sue
hr̄ditatis. ex̄ eo. iudei 2°. ꝛ in dicta
q. 5. B. De iudeorū seruis iudeis
ul' xṗianis habet̄. ī. iudeus 2°. per
totum. Similiter ꝛ de nutricibus
infantium iudeoꝝ.

¶ Que sit pena participantiū cuꝫ
iudeis cōtra casus nūc dictos. R.
ſꝫ Ray. Si sint clerici ꝛ admoni
ti satisfacere ꝛ emēdare nolunt. d
bent priuari officio ꝛ bñficio. Si
laici sunt utputa pricipes q nolūt
exeq ꝓdicta. siue alij q aliqd ipedi
mentū asserūt. A. siue quicūqꝫ alij
cōtrafacientes. ut in iuribus alle-
gatis. B. ꝛ admoniti nō satisfece
rint debent excōicari. 28. q. i. nullꝰ
Si uero sūt iudei tā diu sunt xṗia
ni ab illoꝝ coione ꝛ cōmercio se-
pandi sub pena excōicationis do
nec illi emendauerit ꝛ satisfecerit
ut oꝫ. ex̄ eo. ꝛ si iudeos in'fi. ꝛ ex̄
d decimis. d terris. ꝛ ex̄ d usur' cū
tu. A. Melius eo. ti. post misera-
bilem. Qñqꝫ ēt puniunt̄ pena san
guis ꝛ mortis. ut si impugnarēt fi
dē xṗi. C. de iudeis. l. fi. ubi dicitur
Cernat iudeus bona sua ꝓscripta

mox pene sanguinis destinād⁹ q fidē alterius expugnauerit puersa doctrina. Itē si ipedierit uolentez ꝯuerti. C. eo. l. iudeis. ubi dicitur. Iudeis ⁊ maioribus eoꝝ ⁊ pr̄iarchis uolum⁹ intimari. ꝙ si qs p⁹ hanc legem aliquē qui eorum ferialez effugerit sectā ⁊ ad dei cultū respexerit saxis uł alio furoris gener̄ qꝺ nūc fieri cognouim⁹ ausus fuerit attēptare mox flānus delendus est ⁊ cū omnibus suis ꝑticipibus cōcremandus. B

3 ¶ Quid fiet de iudeis ł alijs xp̄z blassemātib⁹. R̷. ꝺm hosti. Ois talis ꝺm leges decapitat̄ etiā xp̄ian⁹ Unde principes seculares iudeos xp̄m blassemantes grauiter punir̄ debent siue pena pecuniaria siue etiam grauiori. ex̄ eo. c. in non nł lis. in fi. A. Idē in sū. con. eo. ti. q 6. Sed in. c. in nō nullis. aliꝺ quo ad hoc non dicit̄ nisi ꝙ cōdigna aīaduersione debent cōpesci. Sz de pena pecuniaria dr̄ in. c. statuimus. ex̄ de maledi. ubi etiā notat dn̄s An. de bu. qꝺ similiter etiam pricipes debent eos punire pena ultimi supplicij. i. mortis. B. De xp̄ianis blassemātib⁹ uide. s̄. maledictio. An liceat xp̄ianis coicare cū iudeis uel alijs ifidelibus. habetur s̄. infidelis. §. 1. ⁊ hic s̄. §. 2. Contra āt xp̄inanos q fiunt iudei ꝓcedendū est sicut contra hereticos. ut s̄. hereticus. 22. §. 12. q icipit Contra xp̄ianos.

4 ¶ Utrū liceat dn̄is terrarum exactionem facere in iudeos. R̷. ꝺm Tho. i quadā lr̄a ad ducissaz Lothoringie. Quāuis sic iura dicūt iudei merito sue culpe ꝺuituti sint addicti ⁊ sic eoꝝ res dn̄i possint accipe tanq̄ suas. ita tn̄ ut nō subtrahant necessaria uite. qr tn̄ oportet nos ambulare honeste etiā ad eos q foris sūt ne nomē dn̄i blassemēt. hoc obseruandū ē ut exactionibus quas facere nō cōsueuerūt A. id est nō soluere. ł ꝯsueuerunt facere. e. s. ꝑdecessores dn̄oꝝ. ut pz p eundē. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 9. B nullatenus pregrauent̄. sed ad cōsuetas cogi possunt.

5 ¶ Quid si iudei nihil habēt nisi usuras cui restituent̄ ea q̄ male accepta fuerūt ab eis. R̷. ꝺm Tho. in ꝑdicta lr̄a. Cū ea q̄ iudei p usuraz extorserūt nō possint licite retiner̄ ꝯn̄s ē ut si uos illa ab eis receperitis. nec uos licite retinere potestis nisi forsan essent talia que a uobis uel antecessoribus ur̄is hactenus extorsissent. Si q̄ ꝟo habent q̄ extorserunt ab alijs debent r̄stitui illis q̄bus iudei tenebant̄ restituere si iueniunt̄. aliogn in pios usus ꝺz ꝯsilium diocesani ⁊ alioꝝ ꝓborū uel i coēm utilitatē terre si necesse est. nec esset illicitū si uos de nouo exigeret̄ talia a iudeis. seruata tn̄ ꝯsuetudine ꝑdecessorū ur̄oꝝ hac intentione ut in pios expendant̄ usus. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 10. Et ista ꝯsuetudo attendenda ē in exactione. non aūt in usuraruz restitutione ad quā ꝑcise ⁊ oio p pricipes compelli debēt quacūqz ꝯsuetudine non obstante. extra de usuris. post miserabilē. ⁊ i cle. ex graui. eo. ti. B

6 ¶ Utrū iudeus q nihil hz preter usuras possit puniri pecūialit̄. R̷. ꝺz Tho. ubi s̄. Dicēdū qꝺ expedit oēs pecunialit̄ puniri. ne ex sua iniquitate comodū reportēt ⁊ maio

ri pena ꝙ geāq3 alius ñ vsurarius in simili casu quāto pecunia q̄ eis aufert minus ad eos ptinet. Pōt ēt supaddi ⁊ alia pena ne ad penam sufficere videat ꝙ pecuniā alijs d̄bitā desinunt possidere. Pecunia tñ pene noie ab eis ablata retineri ñ pōt s3 d3 de ea fieri sicut in precedenti. §. dictū ē. A. Ide3 in sum. ɔ. co. ti. q. xi. Et addit ꝭm eundē. Si v̄o dicat ꝙ ex hoc pzinceps terraꝝ dānificant. h dānū sibi iputent vt pote ex eoꝝ negligentia ꝓueniēs Melius ei esset vt iudeos laborare ad ꝓpziū victū lucrandū ɔpellerent ꝙ̄ vt ociose viuentes de sol' vsuris ditent. ⁊ sic eoꝝ dñi de suis redditib⁹ fraudent. Jta ei ⁊ p suā culpā pzinceps d̄fraudaret redditibus suis si pmittēt subditos suos ex solo latrocinio vel furto lucrari. teneretur ei restituere quicquid ab eis exigeret. B.

7 ¶ Vtꝝ liceat recipere donū vel ꝓ tium laboris ⁊ huiusmodi a iudeis vsurarijs. R. ꝭm. v̄v̄. Si iudeus h3 aliqd aliud q̄3 vsuras pōt accipi ab eo. A. Veꝝ ē nisi ipi vsurarij sint nō soluēdo vel ex hoc reddāt ipotētes ad restituēdū vt. j. vsura. 6. §. vtrum dona. de quo in se. §. B. Si vero nihil h3 p̄ter vsuras. tunc ant recipiens certat de dāno suo vitādo. ⁊ sic accipiēdo ñ peccat sicut q a fure vel a raptore dānificat⁹ ē. vtputa p incēdia ⁊ h⁹mōi nō peccaret si recuparet ab eo dānum suum l3 ipe suo vel rapto nihil hr̃et nisi ꝙ eē3 quasitu3 ex furto vel rapina. dūtñ nō reciperet ꝓ dāno suo in specie ipas res aliēas Addit Tho. in ep̄la ad ducissa3 dicens ꝙ si iudeus vltro ɔferat pecuniam vel enceniū. expedit recipet vt pecunia sic recepta reddatur is quibus de iure debetur seu alijs. vt dictū ē. s̄. §. 8. A. Idem i sum. con. li. 1. ti. 4. q. 12. B. Vtrū dona ⁊ elēosyna data ab vsurario possint recipi. vide. j. vsura. 1. §. 12. qui incipit. Vtꝝ dona.

8 ¶ Quid si iudei occupant totam aliquā parochiā emēdo q̄ a xp̄ianis solebāt possideri. nūqd pōt ecclesia hac occasiōe petē aliqd ab eis. R. petet pōt ⁊ soluere tenētur decias p̄diales ⁊ oēs census siue p̄statōes siue oblatōes reales quas xp̄iani de domib⁹ ⁊ possessiōib⁹ soluere tenebantur. extra de vsur. q̄3to. Sed secus d̄ decimis seu oblatōibus psonalibus. vt dictum est s̄. decime. 2. §. 2.

9 ¶ Azima iudeoꝝ i necessitate possunt emi ⁊ comedi ꝭm. v̄v̄. A. Jō in sum. ɔ. li. 3. ti. 33. q. 125. Sine necessitate aūt hoc ꝓhibet sub pena depositōis q̄3tū ad clericos ⁊ excōicatōis q̄3tum ad laicos. 28. q. 1. nullus. B. Quomodo iudeus cōpellatur restituere vsuras. j. vsura. 1. §. finali.

Iudeus ij.

quo ad ꝭuos ⁊ ꝭuiētes iudis. Quid ergo d̄ ꝭuo iudei si vl't fieri xp̄iā⁹. R. ꝭ3 Ray. Si ꝭuus ē vernaculus s. de illius ancilla natus ⁊ velit fieri xp̄ianus stati eripit in libertate3 nullo precio dato. C. de epi. ⁊ cle. l. deo nobis. §. is ita. A. Jbi dicit. Jubemus vt nullus iudeus ul' paganus vel heꝛticus xp̄ianos ꝭuos hēat. ꝙ si inuenti in tali reatu fuerint sancim⁹ ꝭuos oibus modis liberos esse. Jbi ēt dr̃ ꝙ serui iudo

rum paganoꝝ vel hereticoꝝ qui voluerint ad catholicā fidem vēīr foueant ⁊ defendantur p rectores spūales ⁊ tpales. ⁊ postq̄ fuerit ecclie catholice associati oibꝰ mo dis liberi remaneant. nec redigāt iterū i seruitutē ēt si eoꝝ dn̄i postea ad fidez catholicā ꝯuertantur. Et subditur. Cōtēptores hꝰ legis nō solū pecuniaria mulcta. sꝫ ēt capi tis supplicio puniētur. B. ⁊ arg. dis. 54. fraternitatē. Idē si seruus fuit emptus qui erat xp̄ianus dist. 54. mācipia vel esse volebat. qꝛ ta les nō lꝫ iudeo emere vel i seruos tenere. Idē si seruus emptꝰ erat pa ganus ⁊ fuit emptus cā seruiēdi. ⁊ nunc vult fieri xp̄ianꝰ. vt in. d. c. fraternitatem. Itē idē si emit euz cām ercimonij. puta vt vēderet eū alteri ⁊ nō exposuit eū venalē ifra tres mēses. qꝛ p̄sumit q̄ ad seruiē dum emerit. Si vo exposuit euz vēnalē ifra tres mēses ⁊ nō stetit p eū quo minus vēdiderit: ⁊ ipe vult fieri xp̄ianus ifra illud spatiū vl' ēt post liberabitur dato p̄cio. 12. soli doꝝ ab aliquo xp̄iano. vt in. c. fra ternitatē. ⁊ ex͂ eo. c. i. ⁊. 2. ⁊ vl. A. In. d. c. vlt. sic dicitur. Nulli iudo baptizatum vel baptizari volētez emere liceat vel in suo seruitio re tinere. Qd̄ si quē nōdū cōuersum ad fidem cā mercimonij emerit ⁊ postmodū factus sit vel fieri desi deret xp̄ianus. datis p eo. 12. soli dis ab illius ptinus seruitio sub trahatur. Si aūt infra tres mēses ipm venalē nō exposuit uel ad si bi seruiēdum emit. eundē. nec ipe vēdeꝛ nec audeat aliꝰꝯpare. sꝫ nul lo dato p̄cio perducatur ad p̄mia libertatis. B. ⁊ erunt illi. 12. solidi

vsualis monete illius loci. ex͂ d̄ ma ledi. statuimus. A. Alij dicunt cuz quibus sentit Goff. q̄ hic solidus capitur pro aureo. vt i insti. d̄ pe. te. liti. §. fi. vbi nōt glo. q̄ in legibꝰ capitur solidꝰ pro aureo. ⁊ q̄. 70 aurei faciunt librā auri. Alij dicūt cū quibus sentit Ray. q̄ capitur p solido vsualis monete ff. de leg. 3. l. nūmis vbi dr̄ ꝙ i legato nūmo rū i dubio itellr̄ minoꝛ moneta.
Predicta ē notātur i sum. con. li. 1. ti. 4. q. 16. ad fi. Et p dicto Ray. facit. c. cum sint. ⁊. c. odia de reg. iur. li. 6. Et hoc itellige nisi dn̄s cū volentē circūcideret vel alteriꝰ sec te siguaculū ip̄rimeret. A. s. cuz di ceret se velle xp̄ianū fieri. d. q. 16. vbi ēt notātur hec. Et additur s̄m Ray. q̄ idē dicēdū ē p omia d̄ ser uis saracenoꝝ. Con. Laur. ⁊ Jo. Idem eni vt dicūt piculuz ē i vtriſ q3. Et qd̄ dr̄ ad Eph. 6. ⁊. 1. Pe. 5o serui obedite dn̄is vestris cāna libus. dicunt intelligi debeꝛe s̄z sta tuz primitiue ecclie. Sꝫ Hosti. dic̄ q̄ hoc debet intelligi de his q ser uiunt in gleba ⁊ non domi. extra de censi. omnis. Melius facit ex͂ eo. c. 2. In. d. q. 16. dr̄ s̄m Ray. q̄ serui hereticoꝝ ipune pn̄t dn̄os d̄ linquere ⁊ ad eccliaz cōfugere. C de hereti. l. manicheos. B. Tunc enim propteꝛ iniuriaz corporis si ne precio liberabitur. dis. 54. nul la. Idem Goff.
¶ Sed nūquid iste redēptus erit seruus redimētis. R. s̄z Ray. Nō sed erit liber. A. s. soluto precio. Per prius aūt remāet seruus qn̄ redēptus ē ad seruiēdū. ex͂ eo. c. i. Et ad hoc facit. §. dn̄s. ſ. allegatus B. ⁊ restitueret ei preciuni. arg.

Instit. de noxali. actio. §. dñs. Et si non h3 pcuñ querat mendicádo et seruiat ei tñ q seruitium cópenset cum precio et postea eat quo vult ar. 36. q. 6. de raptorib⁹. A. Tépus seruiédi pót intelligi de quiquennio. ad instar eius qui redéptus é ab hostibus. vt. l. fi. C. de postli. et redemp. ab hosti. vel erit ad arbitriũ boni viri fm Ray. et in sũ. có. eo. ti. q. 17. B. Et hoc intellige nisi cã pietatis emptus fuerit. tũc eni non teneẽ aliqd reddere vel seruire. qz qđ pietate datur ne prohib3 ius ne repetatur. et sic dedisse presumiẽ nisi 9rium fuerit ptestat⁹. ff. de reli. et sump. fu. l. at si quis. §. s3 interdum. A. Ibi dẽ q quis ptestari d3 de intentóe sua. ne videaẽ causa pietatis gratuite egisse sumptus funeris. et ibi glo. dicit. Nota q attestatio pbat volũtatis nostre sniaz. Et prodest hoc notare i matrimonio cum quis primo ptestatus est se non desponsare cã matrimonij sed alia de causa. B. Con. Hoff. et host. A. Idé i. d. q. 17. B.

2 ¶ Quid si nullus emptor appar3 R. fm Ber. Nihilominus erit liber et ostiatim querat preciu3 aut opas pstet. vt in pcedenti. §. dictu3 é. ff. de manumis. l. 4. A. Ibi dẽ q seruus redépt⁹ suis nũmis 9seqẽ libertaté. Et dicũtur nũmi sui si sunt ex aduẽticio lucro siue ex donatóne amici siue ex eius peculio. quđ ét ad véditoré ptinet. Et predicta notat glo. in. c. i. eẽ eo. B.

3 ¶ Quid si plures sint qui velint emeẽ. R. s3 Hof. eps loci eligat magis idoneũ. ff. de accu. l. si pſes. vel si sẽ pares gratificet epus cui velit. ar. eẽ de iurpa. cũ ãt. Idé Hos. A.

Idem in sum. con. eo. ti. q. 18. B.

4 ¶ Utrũ aliquo mó licitũ sit xpiãis q seruiant iudeis. R. s3 Host. Cũ phibitũ sit q nullũ mácipiũ xpianũ seruiat iude e. moltomius xpani liberi eis seruire debent. Non eni debent esse assidue intra domũ iudei neqz tanqz famula aut obstetrix. Al' si ipi xpiani ab eis discedere nolũt. debẽt excóicari eẽ eo. iudei. et. c. ad hoc. et. c. et si iudeos. Si aũt iudei nolunt eos dimittere prohibeẽ iudeis 9mertiũ cum eis vt in. d. c. et si iudeos. in fi. S3 eẽ domũ possunt eis seruitia fieri. vñ possunt habere xpianos colonos eẽ eo. multoz. A. Con. Ray vt in sum. con. eo. ti. q. 21. vbi ét dicitur. Eadem teneas de saracenis. B.

5 ¶ Utrũ xpiãus possit emere vl' habere seruum iudeũ. R. fm Ray. et Hoff. Sic. eẽ eo. c. et si iudeos. 23 q. 8. dispar. Non tñ d3 cu3 eo morari ita q héat eum tanqz familiarem. 28. q. 1. c. sepe et. c. nullus. Et si voluerit fieri xpianus nó pt eu3 dñs prohibere. 19. q. 2. due sunt. Idé Hosti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 19. B.

6 ¶ Sed nũquid iudeus q é seruus xpiani si baptizetur fiat liber. R. n. fm Ray. Non. s3 remanet seruus qz seruitus introducta é de iure diuino. 35. dis. sexto die. et per ius gẽtiũ. dis. i. ius gẽtiũ. et iuẽ canonico confirmata. 12. q. 2. ecclesiaz. Con. Hoff. et host. Addit Ray. q vbi de bona 9suetudine nó solent xpiani esse serui 9sulerez q in remissióe3 pcto2 dñs manumitteret eũ ul' saltem de pecunia mendicata vel seruitio ad tps prestito fm arbitrium boni viri redimeret se. 12. q. 2. cum

redemptor. A. Idem in sum. con. co. ti. q. 20. B.

Iudeus iij.

De conversione iudeorum. Ubi sciendum quod iudei et ceteri infideles non debent ad fidem compelli asperitatibus sed potius debent induci auctoritatibus, rationibus et dulcibus verbis. Nam coacta servitia non placent deo. 45. dis. qui sincera. et c. de iudeis. Si tamen coacti conditionaliter puta per minas vel rerum suarum oblationem vel per verbera. et huiusmodi baptismum susceperunt. et postea recesserunt a fide. compellendi sunt redire ne nomen domini blasfemetur et fides contemptibilis habeatur. vti predicto. c. de iudeis. Si vero fuerunt absolute coacti. vt si per violentiam in aquam mersi sunt. non recipiunt baptismum extra de bap. maiores. Con. Tho. fa se. q. 10. et etiam hosti. Addit Ray. quod tales infideles possunt trahi muneribus et promissis. Et intelligendum secundum. W. W. non quod liceat aliquid dari pro fide suscipienda. sed si aliquis infidelis timeret paupertatem si baptizaretur. posset illud obstaculum ab eo tolli qui sciret eius propositum. De hac materia plenius. j. minor. §. 2. Possunt etiam secundum Ray. induci per graviorem exactionem pensionum faciendam in principio locationis. 23. q. 4. dz homo. et q. 6. iam vero. A. Idem in sum. con. li. 1. ti. 4. q. 3. B.

1 ¶ Utrum pueri iudeorum et infidelium inuitis parentibus sint baptizandi. R. secundum Tho. fa se. q. 10. Non licet sed quando ad annos discretionis peruenerint possunt fidem suscipere. etiam parentibus inuitis. A. Idem in sum. con. eo. li. ti. q. 4. B. Con. W. W. dicens quod nec illis nutricibus occulte baptizare pueros iudeorum. Si tamen in articulo mortis paruulorum hoc facerent non credo quod peccarent.

2 ¶ Quid fiet de possessionibus et bonis iudeorum et aliorum infidelium ad fidem conuersorum. R. secundum Ray. Non debet ab eis excludi. extra e. iudei. 2. nisi sint vsuraria vel de vsura empta quia vendenda et restituenda sunt illis a quibus sunt accepta vel heredibus eorum. Quod si non inueniuntur poterunt sic conuersis tanquam pauperibus per episcopum assignari.

3 ¶ Que pena iudeorum qui temptant subuertere baptizatos. Debent publicis flagellis deputari. 28. q. 1. sepe. ita tamen quod hec pena non transeat in vindictam sanguinis. quia talis pena relinquenda est brachio seculari. A Nam propter subuersionem prefatam vel similem secundum leges irrogatur pena mortis vt patet s. iudeus. 1. §. 2. in additione. Flagellatio autem irrogatur etiam pro sola conuersatione. dicto. c. sepe. vbi dicitur. Sepe malorum consortia etiam bonos corrumpunt. et. j. Quicunque ergo a modo ex his qui baptizati sunt infidelium consortia non vitauerint et hi christianis donentur. et illi publicis cedibus coherceantur. B

Iudicare

potest uel ligi dupliciter. Uno modo quando aliquis videns opera proximi de quibus dictum est quod a iure sunt iudicati peiorem partem. et de hoc dicitur s. dubia. Alio modo dicitur iudicare iudex quando sententiam profert. et de hoc dicetur statim i. c. iudex. 1. §. 3. et se.

Iudex j.

communiter. Qualitatem scientiam debet habere iudex. R. secundum. Ber. extra de rescrip. sciscitatus. Dz

esse peritus nec queret ab alijs qd
eũ loq oporteat i Auten. de iudi.i
pñ coll.6.extra de ꝯsangl ꝛ.affini.
ex lr̃is i fi. Et tñ ẽt si illr̃at⁹ sit ꝛ ha-
beat ꝯsuetudinem ꝛ peritiam iudi
candi põt ei cá cõmitti. C.de iudi.
certi iur̃.Sed iudex maxie ecclia
sticus esse non põt nisi sit peritus
saltem mediocri iuris scia notatur
dis.2.c.1.A.Idem i sũ.cõ.li.2. ti.5.
q.138.Sed certe videt ꝙ qs possit
esse iudex ẽt sine scia iuris dũmo-
do habeat experientiam causarũ
ex ꝯsuetudine.Nam dicta .l. certi
iuris nõ distinguit iter iurisdictio
nẽ ordinariá ꝛ delegatá. ꝛ vr̃ expꝛs
se haberi i Auté.de iudi.i pñ.col.
6.ibi neqꝫ causaꝝ habentiũ expe-
riñtium ꝛc̃.vbi ẽt patet ꝙ admini-
strantes imperatori ꝛ habentes di
gnitaté singuli pñt esse iudices or-
dinarij etiam si nec sciaꝫ iuris nec
expientiá habeant causaꝝ.sed de-
bẽt habẽ pitos assessores.vt ibi.B

1 ¶ Utꝝ quis possit sup se cõstitueř
extraneũ iudicẽ .R.Laicus põt ꝯ
stituere iudicem oẽm q al' iurisdi-
ctioni pest.nõ aliũ.C.de iur̃ .om.
iu.l.i.ꝛ.l.puatoꝝ.Clericis vo ñ pñt
i non suum iudiceꝫ ꝯsentire.nisi sit
psona ecclia stica.ꝛ de cõsensu sui
epi.ex̃ de fo.cõpe.significasti.ná ꝛ
secularis iudex nullá in eo põt ha
bere iurisdictioneꝫ nec i criminali
bus nec i ciuilib⁹ .C.de epi. ꝛ cle.
Auten.statuim⁹.A.Ibi dr̃.Statui
mus aũt vt nullus ecclia sticaꝫ pso
nam i criminali causa vel ciuili tra
here ad iudicium seculare psumat
ꝯtra ꝯstitutiões impiales ꝛ canoni
cas sanctiones.Quod si fecerit ac
tor a iure suo caddat iudicatumqꝫ
non teneat ꝛ iudex ex tunc sit iudi
cádi potestate priuatus. Sancimus
auté vt si qui clericis vel personis
ecclesiasticis iusticiam denegare
presumpserint tertio requisiti suaꝫ
iurisdictõem amittát.B.Et extra
de fo.cõpe.seculares.li.6.Nec cle
ricus põt huic priuilegio renũcia
re.vt.ĩ. renunciatio.3.§.3. Et hoc
ipm videbis §.pe.ꝛ.ĩ.snia.§.6.

2 ¶ Utrum iudex possit aliqueꝫ iu
dicare sine actore vel accusatore.
R.secũdum Tho.ꝭa ꝭe.q.67. Cũ
iusticia non sit ad seipm sed ad al-
terum.oportet ꝙ iudex inter alios
duos iudicet. qd quidem sit cum
vnus ẽ actor.ꝛ alius reus. Unde
in criminibus non põt aliquẽ con
dẽnare nisi habeat accusatorem.
extra de accu.si legitimus. Nihi-
lominus tamen iterdũ infamia hꝫ
locum accusatoris.extra de accu.
euidentia. ꝛ tunc ẽ pcedendũ ad
inqsitioné.vt.s̃.inquisitõ.§.2.ꝛ.3.

3 ¶ Utrum iudex possit aliquid ac
cipere a partibus.R.sm Ray.Or
dinarij iudices non debent peteř
aut recipere a partibus etiam ex-
pensas.cum propter iusticiam te-
nendam habeant suas prouisiões
.s.ne dum sumptus queritur pre-
do crassetur.dis.86. non satis. 23.
q.i.militare.in fi.Nec credo quod
etiam sponte oblata debeat reci-
pere propter suspitionem uitan-
dam.Ab alijs uero encenia spon
te oblata ac etiam moderata reci
pere potest.dis.18.de eulogijs .ff.
de offi.procon.solent. A. Idem
dicitur.Non in totuꝫ encenijs ab
stinere debebit proconsul.sꝫ mo-
dum adijcere.ut neqꝫ modo se in
totum abstineat nec auare moduꝫ
enceniorum excedat,Nam ualde

ĩn humanũ eſt nemine recipere ſ3
paſſim vılıſſimum ꝛ p oīa auariſſī
mũ. Hec ẽt notant̃ i ſum.con.li. 2°
ti.5.q.142. B. Judex etiam delega
tus nihil recipe pōt a ptib⁹ niſi for
te eſculẽtum vel poculẽtum ex me
ra liberalitate oblatum quod pau
cis diebus conſumi poſſit. vel niſi
moderatas expẽſas. cũ ipſũ ꝑpter
cauſam ſibi cõmiſſam cõtigerit ex̃
ſuũ domiciliũ ꝓficiſci. ita ꝙ i ipis
expẽſis nõ excedat modũ. nec exi
gat plus ab vna pte ꝙ̃ ab alia ꝛ ꝙ
pp expenſas habendas niſi cauſa
requirat occaſionem ꝓficiſcẽdi ñ
aſſumat ꝛ ſi litigantes fuerint nota
biliter pauperes etiã pro expenſis
nihil exigat. ex̃ de reſcrip. ſtatutu3
.§. iſup. li.6. Aſſeſſorẽ nõ accipiat
niſi eo idigeat. alioqn de ſuo ꝓpo
tenet̃ ꝓuidere ei. Sed ſi idigeat aſ
ſumat neutri pti ſuſpectũ. ꝛ ei d̾ cõ
petenti ſalario moderato ab eo ſa
ciat a partibus ꝓuideri. Notarios
i cã ſibi cõmiſſa ab imoderato ſa
lario refrenet. nec cum eis nec cu3
aſſeſſore lucrũ participet. ꝛ ſi ↄtra
hec reciperet ad reſtitutionẽ tenet̃
ꝛ non prodeſt remiſſio. A. ſ. eorũ
quibus facienda eſt reſtitutio q te
neatur ad itegram reſtitutionem.
vt i.c. de quo ſtatim. B. vt i dicto.
c. ſtatutũ. Silr̃ d3 refrenare nunci
os ꝛ officiales quoſcũq3

4 ¶ Quid ſi iudex iniuſte iudicauit
R. ſm Ray. Si ſcient male iudica
uit. puta timore cupiditate odio a
more vel alia quacũq3 cauſa tenet̃
leſo preciſe ad omne itereſſe. niſi
poſſet iducẽ illũ ꝓ quo tulit ſniam
ad plenariã reſtitutionẽ. C. de pẽa
iudi. l. vlt. xi. q.3. quatuor. Et ſcdm
leges multas alias penas debet ſu
ſtinere. Debet etiã ꝑter reſtitutõe3
imponi ei pnia tãq3 ꝓ grauiſſimo
crimine. xi. q.3. quicũq3. A. Hoc
enī3 grauı⁹ eſt rapina ſimplici q2
auctoritate diuina abutendo ꝑter
iiuriã proximi deũ honorat. ſm.
Ul. ꝛ i ſũ. con. eo. ti. q.137. B
ẽt ſi ſit iudex eccliaſticus. Adhuc
al' multiplicit̃ punit̃. vt. ĩ. iudex. 2°
§.2. Si vo p ignorãtiã iiuſte iudi
cauit. tenet̃ ſm leges leſo inq3tum
bonũ ꝛ equũ videbit̃ religioni iu
dicãtis. ff. de va. ꝛ ex̃or. cog. l. vlt.
In iudicio tñ aie tenet̃ vt i primo
caſu ſi i culpa fuit. ſ. q2 ſciuit vl' ſci
re d̾buit ſe iſufficiẽtẽ ꝛ iudicare ta
lẽ cãm preſumpſit. Et idem ſi erat
ſufficiens ſed neglexit ſtudere ꝛ vi
dere quod debuit. Tutius tamen
agendum cum iſto eſt ꝙ̃ cu3 illo q
ſcient̃ fecit. Et addit h̾ Ul. ꝙ ſi iſte
ignorans fuit delegatus ꝛ neceſſi
tate obedientie male iudicauit ſed
tñ bona fide ꝛ de cõſilio peritoꝝ ñ
tenet̃. A. Tenet̃ aũt ad reſtitutionẽ
ſi ipetendo ↄſiliu3 fuiſſet negligẽs
aut culpabilis ſm eundem. Ul. ꝛ
glo. Ray. i dicta. q.137. vbi etiã ha
betur quod ſtatim ſequitur. B. Et
idem dicit Ray. ſi talis iudex tulit
iiquam ſniam deceptus p aſſeſſo
rẽ talẽ q cõmuniter ſufficiens puta
batur. A. Ray. vt patet vbi ſ. non
videtur loqui de delagato tñ. ſed
generaliter de omni iudice. B

5 ¶ Quid ſi iudex accepit pecunia3
vt male iudicaret. R. ſcdm Ray.
Non ſolum punitur vt ſupra in ꝑ
cedenti. §. dictum eſt quod ſcien
ter male iudicauit. ſed etiam pecu
niam ſic receptam tenetur reſtitue
re non ei qui dedit cum turpit̃ de
derit ſed ei in cuius iniuriam rece

pñt.i.q.i.iubemus.⁊ ar.17.q.4.ſi quis i atrio.ff.de calum.l.generaliter.§.illud.A.Idem i ſum.cõ.ti.q.139.Et hoc veruȝ i foro iudiciali.Secus i pniali i quo non᷑ ſuccedit obligatio niſi ad ſolum itereſſe ⁊ non ad penam niſi preceſſerit iudicialis ſententia alias pena nõ debetur i foro pnie.vt dicit glo.12.q.2.fraternitas.Hec etiam ſentit gl.Ray.vt patet i ſũ.con.eo.ti.q.140 Et vt ibi patet ſm Al.h caſu dicendum ē de hac pecunia idem quod de alio turpi lucro. B

6 ¶Quid ſi accepit pecuniã vt iudicaret vel ẽt vt non male ſed bñ iudicaret.R.ſm Ray.Tenet̃ reſtituere ei q̃ dedit.A.niſi dediſſet vt animum iudicis ſub ſpe recti iclinaret ⁊ ita idirecte ⁊ tacite itendebat ipſoꝶ corrumpere ſm eundem.vt in dicta.q.140.B.qꝛ cum ex officio ſuo tenet̃ gratis iudicar̃ ⁊ bene turpiter accepit ⁊ crimen cõcuſſionis cõmiſit.Et idẽ dico ſi ex aliqua cã oportebat eum non iudicare.⁊ nihilominus vt non iudicaret accepit aliqd.i.q.i.iubemus.⁊.c.lege iulia.⁊.c.venale ius.A.Al' incipit vel.⁊ ſeqtur imediate poſt.c.lege iulia.B.d ſymo.nemo.Et Augl.xi.q.3.Nõ lȝ iudici vendere iuſtũ iudiciũ ⁊ ſi liceat aduocato vendẽ iuſtũ patrociniũ ⁊ iuriſcõſulto iuſtuȝ cõſilium.A.Hoc habet̃ ea.q.c.nõ lȝ.Et pdictis con.Al.vt pȝ i dicta.q.139.⁊.q.ſe. B

7 ¶Quid ſi iudex tenet̃ ⁊ nullo mõ vult iudicare.⁊ pp hoc amittit aliquis ius ſuum.R.ſm Ray.Tenet̃ reſtituere totã litis eſtimationeȝ ei qui propter h ē leſus.23.q.2.dñs ⁊.q.5.adminiſtratores.i Auiẽ.vt diſſi.iudi.§.pſt.A.Con.Al.vt i ſum.con.eo.ti.q.141. B

8 ¶Utrũ iudex poſſit penã reo totaliter relaxare.R.ſm Tho.ſa ſe.q.167.Duplici rõne ipeditur iudx ne reũ a pena abſoluer̃ poſſit.pmo qdẽ ex pte accuſatoris ad cuius qñqꝫ ptinet vt re⁹ puniat̃.puta pp aliquã iuriam i ipſum cõmiſſam.⁊ huiuſmõi relaxatio nõ ē i arbitrio iudicis.qꝛ tenetur vnicuiqꝫ ius ſuum reddere.2⁹ modo ipeditur ex pte rei publice ad cuius bonũ ptinet qꝫ malefactores puniant̃.Sed tñ qꝫtum ad h differentia ē iter iferiores iudices ⁊ ſupremũ.ſ.pncipem cui eſt plenarie ptãs publica ꝯmiſſa.Iudex enim iferior nõ habet ptãtem abſoluẽdi reum a pena contra leges a ſupiore ſibi poſitas ſed priceps qui habet plenã ptãtẽ i re publica poterit reũ licite abſoluẽ ſi h rei publice viderit expedir̃ ⁊ paſſus iiuriam noluerit remittẽ Habet tñ locum mia iudicis ꝓut i ſe.§.dr̃ in ſi.

9 ¶Utrũ iudx poſſit penã diminuere.R.ſm Hoſti.Reo cõiuncto ſi i iure certa pena iueniat̃ illa iponi debet.al' arbitrio ſuo ꝯmittitur.C.de vi.pub.vel priua.l.ſeruos.i ſi.⁊ ex de trãſac.c.vlt.tñ i humaniorem ptem debet ſemp declinare ⁊ ſic mitigare maxie cũ cauſa ſubẽ puta qꝛ nõ ex ꝓpoſito ſȝ caſu culpa ꝯmiſſa fuit vel quia iuria effectum nõ habuit.vel ꝓpter etatẽ puerilẽ aut etiã ani ſimileȝ ⁊ huiuſmõi de qbus.i.pena.I.§.3.⁊.4.A.Bene facit ad h dictum.c.ſi.de trãſac.B.Et itelligẽdũ ē ſȝ Th.vbi s.qꝫ mia iudicis hȝ locũ ſolũ i his q̃ ei⁹ arbitrio reliquũt̃.circa q̃ vid.i.pẽa.I.§.añ pſt.

A. ad h videt itē dē q̄ habēt i sū .2.
co.ti.q.146.vbi etiā dr. In extra
ordinarijs autē tunc dicetur pena
diminui vel augeri cum iudex nō
seruat id quod in talibus seruari
consueuit. B

10 ¶ Utrū iudex possit penā augere.
R. Augēda ē pena aliqñ ad terro
rem aliorum qui pni sunt ad culpā.
q2 multis crassantibus opus est ex
emplo.ff.de pe.l.aut facta.§.vlt.A.
Idē i dicta.q.146. B

11 ¶ Utrū liceat iudici iudicare propt
probata contra veritatem quā ipe
nouit. R. sm Tho.sa se.q.47. Iu
dex iudicando magis debet seq
legitima documenta p instrumenta
τ testes τ alia huiusmodi q̄ȝ id q
ipe nouit tanq̄ȝ priuata psona. Ex
hac tamen priuata cognitione pōt
iuuari.vt districtius discutiat pba-
tiones inductas,vt possit earum d
fectum inuestigare. Quod si eas nō
pōt de iure repellere debet eas i iu
dicando sequi. Dicit etiam Tho.
sa se.q.64.q si aliquis quem scit
iudex inocentem falsis testibus cō
uincitur vt occidatur si iudex non
pt i nemre occasionē liberādi ino
xium dȝ eum ad supiorem mittere
iudicandum. Si aūt neqȝ hoc pōt
nō peccat sm allegata ferens sniaȝ
q2 nō ipe occidit eum sed illi q̄ euȝ
asserunt nocentem. Con. Pe. τ
Ray. A. Ul. aūt dicit q exquo iu
dex scit negocij veritatem cū suis
circūstantijs.ipossibile iudicat qn
aliquā viā iuris ineniat qua liberet
inoxiū. nisi sit ex iprudentia vl ne-
gligētia iudicis. Et posito q nullā
viam inenit per quam euȝ liberare
possit nec auctorem nec testes pos
sit emollire q desistant a cā debet
testari se nō habere ɔsciam cōdem
nandi eum. q2 scit eum inocētem τ
hoc certis iudicijs ostendat pba-
bile ita q coitas non scādalizet τ
sic absoluat eum a suo iudicio ptā
tem relinquens eis vt deferant cri
men ad superiorem si voluerint si
ue agatur de rebus siue de persōa
Glo. aūt Ray. dicit q non videtur
tutum q talis ad superiorē mittat
nec credit h faciendum esse sȝ po-
tius deberet oia mala tolerare q̄ȝ
inocētem scienē ad mortem vel ad
mutilationē cōdēnare vel etiam ex
ponere codēnādum. Et dicit etiaȝ
q iudicē in h casu cōdemnātem n̄
audēt a pctō mortali excusare. Itē
dicit. Credo etiā q iudex iferior q̄
scit veritatem non debet condēna
re inocentem etiā si pcipiatur ei a
supiore iudice. Idem nōt Nico. d
lyra Exo.23. Nec est contra.ex de
offi.de le.pastoral. vbi dr q ordia
rius dȝ exequi sniaȝ latā a delega-
to ad mandatū eius quis ideȝ ordi
narius sciat illā esse iniustaȝ nisi possit
obtinere ab codē delegato vt ab h
onere absoluat. q2 loqtur ibi de ci
uilib9 causis τ ecclesiasticis.vbi nul-
lus cōdemnatur ad mortem τ ideo
non est ibi tantum piculum sicut i-
casu proposito. Pro hoc optime
facit.c.iq̄sitioi.ex de sen.exco. Ad
dictū ēt.c.pastoralis.pōt dici q lo
qtur non i cognitione seu cōdem-
natione sed i cause executiōe τ cir
ca ea q̄ nō sūt tāti piudicij. Et pdi-
cta notāt in sū.con.e.ti. q.149. B.

12 ¶ Utrū iudex laicus possit iudica
re de clerico. R. Nō pōt. sed si euȝ
vocat dȝ priuari officio iudicandi
xi.q.i.inolita. A. Melius videtur
facere Auten.statuimus.de qua.j.

B. nec snia valebit. ex̄ de iudi. at si clerici. τ. c. cum ab homine. Sed ēt qui eum vocari fecit debet amittere causam. Intellige per sniam τ debet excoicari. vt i dicto. c. insolita. Idem etiam patet. C. de epis. τ cle. Auten. statuimus. Et secūdum Hosti. ex sola vocatiōe ex quo clericus tractus erit. aduersarius patietur penam predictam. xi. q. 3. placuit. τ ex̄ de exces. prela. grauem. Iudex vero nō patietur predictam penam nisi iudicauerit. vel forte solum citra litis contestationem locus est penitentie. A. Certe videtur ꝙ i his casibus ipo iure pena irrogetur. vt in dicta Auten. statuimus. τ patet supra. §. primo i additōe. B De materia huius questionis habes hic supra. §. 2°. τ. ĩ. snia. §. 6°.

13 ¶ Utrum minister peccet exequēdo snias iudiciū contra inocentē. R. scd̄m Tho. sa se. q. 64. in fi. Si snia continet itolerabilem errorem minister non debet obedire. Al' excusarent carnifices q martyres occiderunt. Si aūt non cōtineat manifestam iniusticiam. non peccat p̄ceptum exequendo. q2 ipse nō h3 discutere sniam superioris. nec ipe occidit sed iudex cui ministerium adhibet. Et intelligit Ray. ꝙ si ipse minister sciat ꝙ condēnatus innocens ē nō d3 exequi mandatum iudicis. secus si dubitat. tunc enim excusat obediēdo. xi. q. 3. qd ergo 23. q. 1. quid culpatur. A. Con. cum Ray. Ul. vt i sum con. co. ti. q. 150. τ faciunt ad ea que dicta sunt s̄. §. xi. i additione B

Iudex ij. de iudice ecclesiastico. Et h̄ aduertendū ꝙ p̄sona ecclīastica pōt iudex esse τ cās ventilare τ iudicare iter subditos in qbus iurisdictionē habet. p̄sertim clericos. xi. q 1. c. 1. τ. c. experientie. extra de fo. cpe. p totū. Et nisi ecclesiasticus n̄ pōt exercer̄ iurisdictionē nec habet eā in clericum vt. s̄. iudex. 1. §. 1. Nec clericus pōt huic iuri renunciare. Et qd si d̄ iacto renūciet. hr̄. ĩ. renūciatio. 3. §. 3. τ. 4. De hac questione clar̄ habes. s̄. iudex. i. §. pe.

1 ¶ Iudex ecclesiasticus. A ordinarius siue delegatus. vt in. c. cū eterni. de quo. ĩ. B. q̇ contra iusticiam in grauamen alterius ptis in iudicio quicq̄ facit p gratiā vel p sortes puta p pecuniā suspēsus ē per annū ab executione officij τ deb3 cōdēnari ad estimationē litis parti quā lesit. τ si suspensiōe durante ingesserit se diuinis fit irregularis τ nō nisi p papam poterit liberari. ex̄ de sen. et. re. iudi. cū eterni. li. 6 Et adde hic qd hētur. ĩ. symonia. i. §. 25. qui incipit. Quid si datur.

2 ¶ Nunqd ptinet cognitio ad iudicē ecclesiasticū si iudex laicus tenet malefactorem q dicit se clericum τ petit remitti ad curiā ecclesiasticam vel ipsa curia petit eū τ ipse iudex denegat. R. Ad iudicem ecclesiasticū pertinet cognoscere q2 d̄ re agitur spūali siue ecclesiastica. s3 d3 vocari iudex secularis vel alius cuius interest. ex̄ de sen. exco. si iud̄x li. 6.

3 ¶ Sed quō pceditur in dicta questione. R. Si notorium est ꝙ ille sit clericus qui tali p̄uilegio gaudere debeat statim absq3 alia cognitiōe debet redd. Qd si fama publica d̄ hoc ē vel ip̄e pro clerico cōiter ha

bebat vel se prius nõ gerebat ꝓ lai
co. ⁊ dephẽsus fuit cũ tõsura ⁊ ha
bitu. clericali. dꝫ etiã reddi incon-
tinenti. Non dico sine cãe cognitõ
ne sed ante cãe cognitionẽ de cleri
catu. ita tñ ꝙ ꝓbandi necessitate ñ
ipse sed aduersarius astringat. Si
vͦo ante deprehensionẽ pro laico
publice se gerebat ⁊ pro tali cõiter
habebat ẽt si tpre dephensionis in
clericali erat habitu. non est resti-
tuendus quousqꝫ fidẽ fecerit de cl'
ricatu. sed tñ interim contra eũ ꝓ
cessus iudicialis quiescet. ex͏̈ de sẽ.
exco. si iudex li. 6.

4 ¶ Quicũqꝫ impedit quin corã iu
dicibus ecclesiasticis delegatis vl'
ordinarijs in causis q̃ ad eos per
tinent illi q cõquerunt possint iusti
ciã obtinere vel quicũqꝫ cõpellit i-
peratores l'iarũ vel alios recurrẽ-
tes ad forũ ecclesiasticũ i causis q̃
de iure vel antiqua ꝯsuetudine ad
ipsũ ptinent ad desistendũ vl' ad li
tigandũ de eis in foro seculari gra
uando iudices ecclesiasticos vel i-
petrãtes uel litigantes siue litigar
volentes corã eis vel grauando ꝓ
pinquos ipsorũ seu capiendo res
ecclesiasticas taliũ vel quocunqꝫ
alio modo. Itẽ qui ad p̃dicta da
rent auxiliũ. consiliũ. vel fauorem
oẽs tales ipso facto sunt excõicati.
ex͏̈ de imu. eccle. c. qm̃ li. 6. A. Et
ibi additur ꝙ a dicta excõicatione
nullatenꝰ absoluant nisi taꝫ iudici
cuius cognitio fuerit impedita vl'
iurisdictio usurpata ꝙ̃ pti q̃ ptur-
bata fuerit in ꝓsecutione sui iuris
de iniuria dãnis expensis ⁊ inter-
eẽ prius integre satisfecerint. B

5 ¶ Utruꝫ iudex ecclesiasticus possit
iudicare de subditis laicoꝝ princi
puꝫ ⁊ de ipsis pricipibus. R. Dis
xp̃ianus rõne pcti efficitur de foro
ecclesie. Iere. i. Ecce constitui te su
per gẽtes ⁊ regna ⁊c̃. extra de iu-
di. nouit. Ideo si iudex laicus ne-
gligit facẽ iusticiã de subditis põt
iudex ecclesiasticus cõpellere illũ
ad tenendũ iusticiã vel supplere d̃
fectũ eius cognoscendo de cã ⁊ sic
de illius subditis iudicare. extra d̃
fo. compe. ex transmissa. ⁊. c. lꝫ. ⁊
. c. ex tenore. 23. q. 5. administrato-
res. De papa vͦo quõ possit in p̃n-
cipes seculares habetur. ĩ. papa. §.
. 4. ꝓpe fi. A. Iste. §. incipit. Quot
sũt casus. Predicta ẽt notant i sũ.
con. li. i. ti. 5. q. 13. B. Añ iudex ec-
clesiasticus puta ep̃s habet ẽt iuris'
dictionẽ temporaleꝫ quõ exequat
hr̃. s̃. ep̃s. §. 7. A. qui incipit ep̃us
q in aliquo. ⁊ ẽ. §. 9. B. ⁊. s̃. hõi-
cidium. 2. §. i.

6 ¶ Utrũ iudex ecclesiasticꝰ possit iu
dicare de infidelibus. R. ſꝫ Ray.
Directe nõ iudicat d̃ his qui foris
sunt. s. aliquas relgionis regulas
eis imponedo. sꝫ idirecte iudicat
subtrahẽdo xp̃ianos ab eoꝝ coio
ne. vt pꝫ de iudeis. s̃. iudeꝰ. i. §.
4. Iteꝫ iudicat de his si loquunt
ꝯtra xp̃m ut ibidẽ. §. 5. Iteꝫ si attẽ
ptãt subuertẽ fideles. s̃. iudeus 3.
§. fi. A. Breuiter iudicat in oibꝰ
ad desẽsionẽ fidei pertinẽtibꝰ ac
etiaꝫ ad delictoꝝ correctiõeꝫ quo
ad infideles seu tpali iurisdictoni
subiectos. ar. C. de iudeis. l. iudei.
Romano. B

Iudiciũ.

Quid ẽ dicẽ cũ debet ꝓcedi simpliciter sine
strepitu ⁊ figura iudicij? R. Tunc
nõ oportet ꝙ necessario exigatur

libellus vel litis contestatio. Pōt ēt iudex ꝓcedere tēpore feriaꝝ ob necessitates hominū indultarum. Amputet dilatōes q̄ptum potest ex ceptiones appellatōes ⁊ dilatōes frustratorias repellendo partium aduocatorum ⁊ procuratorū iurgia repellat refrenet multitudinē testiū. sed probationes necessarias ⁊ defensiones legitimas recipiat. Sed non dēnt ꝑpter h̄ excludi citationes iuramentū de calūnia vel malicia. vel de veritate dicēda. Est etiā in ipso litis exordio petitio facienda ꝑ parte agentis siue ēt rei si uoluerit. ⁊ h̄ in scriptꝭ vel uerbis mox redigēda in actis. Pōt etiā iudex diē certū ⁊ terminū assignare. A. s. simul vtriqꝫ parti. vt i cle. sepe de qua. ꝭ. B. ad dandū positiones ⁊ articulos ⁊ ad exhibendū oia acta ⁊ munimenta quib⁹ ꝑtes vti uolūt in cā. nisi aliud de ptiū voluntate ꝓcedat eo semp saluo ꝙ qñcūqꝫ fieret remissio ꝑ testib⁹ ꝓducendis possint ēt istrumēta produci. A. assignatōe dicti termini non obstante. vt ibi. B. Itē iudex ex offō siue ad alterius ptis īstantiā pōt iterrogare quālibet ꝑtē vbicunqꝫ equitas suadebit. Itē pōt sniam ferre i scriptꝭ citatis ptibus lꝫ nō pemptorie stando ⁊ sedēdo ⁊ si ei videbit cōclusōe nō facta. A. put ex petitōe ⁊ ꝓbatꝭ ⁊ alijs agitatꝭ i cā fuerit faciendum. vt ibi B. Et si ēt i pmissis casibus solemnis ordo iudicij i toto vel i parte ñ cōtradicentibus ptib⁹ obseruet valebit. Hec oia i cle. sepe. de. v̄. sig.

¶ Procedi potest simpliciter ⁊ d̄ plano in causis super electionib⁹ postulatōibus vel prouisionib⁹ ⁊ super personatibus canonicatib⁹ vel prebendis ⁊ beneficijs quibuscūqꝫ ⁊ super decimis matrimōijs ⁊ vsuris ⁊ ea tangētibus. vt in cle. dispendiosam. extra. eo.

2 ¶ Quatuor modis puertitur humanū iudiciū. s. timore cupiditate odio ⁊ amore. Vñ versus. Quattuor ista timor odium dilectio census. Sepe solēt hominū rectores puertere sensus. xi. q. 3. quattuor.

3 ¶ Mulieres ad iudiciū non pn̄t euocari vel trahi cā testimonij vel alia quacūqꝫ cā que i iure nō exprimit. A. s. in tite. vt in. c. mulieres d̄ quo. ꝭ. B. Sed cū necessariū fuerit testimōiū earū. fiat ut dr̄. ꝭ. testis. i. §. 3. Al' ē irritū quicqd fit. ex̄. eo. mulieres. li. 6.

4 Mulieres religiose presertim q̄ d̄bent sub clausura morari non vocentur ad iudiciū psonalit̄ ex quacunqꝫ cā etiam si velint. al' totuꝫ ꝙ fit contra est irritū. ex̄. c. mulieres li. 6.

5 ¶ Nō licet accusato in iudicio negare veritatē. vt. s̄. accusatus. §. 2°. De iudicio ferri candentis ⁊ aque bullientis habes. s̄. duellū. §. pen. Utrū iudiciū vitandū sit ꝑpter scādalū vide. ꝭ. scandalū. § añpenult.

Urare.

quid sit. R̄. fꝫ Tho. sa se. q. 89. Iurare est deum i testē inuocare. ⁊ ē actus latrie. Vnd̄ Iero⁹. sup Math. Qui iurat. aut venerat vt diligit eū p quē iurat. A Scdm̄ Ray. vo ⁊ in sū. con. li. i. ti. 9. q. i. Iuramentū ē affirmatio de aliquo sacre rei attestatione firmata. B

1 ¶ Utrū liceat iurare p creaturas. R̄. fm Tho. vbi. s. Iuramentū pn

cipaliter refertur ad ipsū deū cuius
testimoniū inuocat. Secūdario āt
assumant᷑ alique creature non ſm
se sed inq̄ꝫtuꝫ in eis diuina veritas
manifestat᷑. sicut iuramus ꝑ euāge
liū. i. ꝑ deū cuius veritas in euāge
lio manifestatur. ⁊ per sanctos qui
hāc veritatē crediderūt ⁊ obserua
uerūt. Alius est q̄ꝫ modus iurādi
ꝑ execrationē qñ induçit᷑ creatura
aliqua i q̄ diuinū iudiciū exerceat᷑
sicut solet quis iurare ꝑ caput suuꝫ
aut ꝑ filiū ⁊ hꝰ. Qđ āt dñs prohi-
buit iurare ꝑ creaturas. vt pꝫ Ma
th. 5. intelligitur ꝓhibitū ita ꝙ eis
exhibeat᷑ reuerētia diuina. sicut iu-
dei per angelos ⁊ creaturas iura-
bāt. ut ait Jeroꝰ. Et eo mō punitur
clericus iurans ꝑ creaturas. 22. q. i.
clericū. ⁊. c. si quis per capilliū. A.
Con. glo. Ray. vt in sū. con. eo. ti.
. q. 6. B

2 ¶ Quid de his q iurant ꝑ mēbra
dei. R. Si est clericus debet depo
ni. Si laicus anathematizari. 22. q.
. i. si quis per capillum. Sed intelli
gendū videtur qñ cū irreuerentia.
⁊ quasi blasfemia iurāt. Vñ subdi
tur ibi. Vel alio mō blasfemia ꝯ de
uꝫ vsus fuerit ⁊c. Secꝰ videt᷑ si cū
reuerentia. vt si ꝑ sanctū caput dei
iurarēt ⁊ hꝰ. A. Glo. Ray. dicit h
intelligendū esse qñ habet᷑ ex con
suetudine. Al' si quis aliqñ iurat ꝑ
caput aut ꝑ oculos dei aut per alia
mēbra eius que in ceteris hoibus
nō censentur turpia l' inhonesta. ñ
credo ꝙ peccet mortaliter. Ribal
dos āt illos qui passim. ⁊ assidue
iurant ꝑ membra dñi non audeo a
peccato mortali excusare ⁊ credo
blasfemiā esse uñ quis iurat ꝑ mē-
bra dñi que in aliis hoībꝰ reputan
tur in honesta. vt in sū. con. e. ti. q.
. 7. Tales. n. ſm leges puniunt᷑ vlti
mo supplicio simul cū sodomitis. i
Auten. vt nō lux. ꝯ nāꝫ coll. 6. B.

3 ¶ Quid si qs ex impetu iurauit id
qđ deliberate non iurasset. R. ſm
Seruare tenet᷑ si licitū ē. A. Suffi-
cit. n. ad hoc ꝙ sit obligatus ꝙ itē
derit deū iducē i testē illiꝰ rei quaꝫ
dixerat. ſꝫ eū. ut i sū. ꝯ. e. t. q. io. B

4 ¶ Utrū vxor postq̄ ꝯfessa ē sacdo
doti de adulterio possit iurar᷑ mari
to ꝙ ñ hꝫ clpā. R. ſꝫ. vv. Potꝰ dꝫ
q̄libꝫ mala tolerare q̄ h iurar᷑. qr
certa eē ñ pt ꝙ hꝰmōi clpa sit ei di
missa ex̄ đ pur. ca. c. accepimus. Jđ
Be. ⁊ ho. A. Jđ i sū. ꝯ. e. t. q. i2. B

5 ¶ Quid si quis quia iurauit aliqd
facē qđ ē veniale peccatum. iđ cō-
mittit illud. R. ſm. ꝫv. Hug. nota
uit ꝙ talis mortaliter peccat. Naꝫ
impia est promissio que scelere ad
impletur. 22. q. 4. in malis. Et sub-
dit. vv. Ego credo ꝙ non peccat
nisi uenialiter. A. Hoc potest esse
veruꝫ quando ex iusta ignorantia
nesciebat illicitum esse qđ iurabat
Al' secus. quia cum in iuramento.
h casu deficiat iudicium equipera
tur periurio. 22. q. 2. animaduerten
dum. B

6 ¶ Qui sunt illi qui non admittun
tur adiurandum. R. ſꝫ Tho. ſa. ſe
. q. 89. Non admittuntur siue non
coguntur pueri añ annos puber-
tatis. 22. q. 5. pueri. vbi ēt dicitur ꝙ
si iurauerint ⁊ pater vt audiuit sta
tim contradixit irrita sunt iuramē
ta. Itē nec al' ꝑiuri. 22. q. 5. paruuli
Item non debent accedere adiu-
randum nisi ieiuni ꝓpter reueren
tiam. 22. q. 5. honestum. A. Ibi pꝫ
ꝙ h ē de suasione ⁊ nonꝰ de ꝑcep-

to. B. Jtē solēnibus diebus non ē iurandū p reb⁹ tpalib⁹ nisi in magna necessitate. extra de ferl. c. i. A de hoc dictum est. s. ferie. §. 6. cuz additione. B

7 ¶ Utrū sacerdotib⁹ liceat iurare. R. fm Tho. vbi. s. Nō licet eis nisi pro magna necessitate ꝛ vtilitate. 2. q. 5. si qs psbyter. Et pōit Ray. ꝛ casus in quibus possunt ꝛ dēnt iurare. primus ne defectu pbationū aliqs ledat vl rē suā amittat tūc eni dz iurare ꝛ testificari p modū q ponit. j. testis. 3. §. 10. A. i. fm distinctionē ibi positā. B. Jtē p fidē Jtē p obedientia. Jtez pro pace. Jtē p indēnitate ecclie. q casus potest reduci ad primū. Jtē cū absoluit ab excōicatione. Jtē cū infamatus dz se purgare. Probant h oia extra de elec. significasti. vltra medīū. 28. dis. de syracusane. ex d off. or. ad reprimendū. 2. q. 5. psbr. i. ꝛ. 2. A. Jdē in sū. con. e. ti. q. 16. B. Pōt hodie addi. 8. ꝛ. 9. casus. qr si sacerdos litiget siue i cā spiritua li siue alia debet iurare de calūnia similiter ꝛ de veritate dicenda. ex de iura. ca. si de calūnia. li. 6. A. Uidet ꝙ in his casibus vel similibus dz iurari tactis sacrosanctis euangelijs. nisi ab epo q iurat ppositis tñ sed nō tactis. vt in. c. fi. ex de iura. ca. Jn alijs vō leuiorib⁹ sacerdotes nō tangunt euāgeliū. sz iterrogant p sanctā ɔsecrationē. dicto. c. si quis psbyter. Et idem videt i alijs clericis ut iterrogent p sāctā ordiationē. qr nec ipsi sine magna necessitate debēt tangere euāgeliū 22. q. 5. nullus. B

8 ¶ Utruz si qs simpliciter iuret. aliq cōditio intelligatur. R. fm Host. Multe conditiones ēt si taceantur intelligunt. Nam qñ iuro ꝙ faciā aliqd intelligit si deo placuerit. qn ēt si pape placuerit. qr semp eius auctoritas uidet excepta. 25. q. i. c. vlt. vsu. ipi nāqz. Jtem si res i eodē statu pmanserit. Unde si quis gladiū deposuit apud me ꝛ fact⁹ furiosus repetit. nō teneor reddere ēt si iuraui. 22. q. 2. ne qs. Jtē itelligitur si mihi fidē seruaueris. Nō seruāti. n. fidē nō ē fides seruāda. Uñ si nō facis mihi ꝙ pmisisti nō teneor. ex de iureiur. peruenit. 2º ꝛ. c. sicut. Jtē si iuro tibi pecuniaz reddere ad certū tempus spe future numerationis intelligit si pecuniā mihi pri⁹ numeraueris siue mutuaueris. C. de nō nu. pecu. indubitati. Jtē si iuro tibi soluere ad certū tēpus intelligit nisi iudex cōtrariū pcipiat. Nā ius sup oris sp uidet exceptū. ex de iureiur. ueniētes. §. i. ad fi. Similit nisi pte fueri absolutus. ex de iureiur. c. i. ꝛ. c. sicut. Jtem si iuro tibi dare dotem. subaudit si nuptie secute fuerint. ut. ff. de iure. do. stipulationē. Jtē si iuro tibi tanꝙ regi uel epo. te deposito nō obligor. Jdem uidetur si tu tanꝙ eps iuras mihi restituere pecuniā quā mutuaui. Nam depositus nō teneberis. Dō uerum credo. si in utilitatē ecclie pecūia uersa ē. 15. q. 6. alius. Jtez si iuro stare mandatis tuis p offensa tibi ul tuis facta intelligit nisi pcipias imoderatū iniustū. impossibile vel h⁹ ex de iureiur. ueniens. ꝛ. c. quinta uallis. Con. Ray. addēs ꝙ oēs tales ne det materia piurandi dēbēt petere auctoritatē ab ecclia ut colligit ex eisdē decretalibus. Et cō.

9

10

Tho.ᵱa ᵱe.q.98. Item intelligit
si facultas siue poss:bilitas se ob-
tulerit. aliter non imputabit. ex̄ de
iureiur. querelam. ⁊.c. breui. Vñ
excusat hominem necessitas siue i
possibilitas. Uerum q iurat pecu-
niā reddere ad certū terminū ⁊ ñ
pōt. cōsulit Ray. ꝙ añ diē ueniēs
coram iudice cedat bonis ex̄ ꝺ so
lu. odoardus. Item si iuras mihi
reddere uinū uel bladū subaudit
eiusdē bonitatis. ff. si cer. pe. l. cum
qd. Item si iuro tibi dare filiā me
am in uxorē intelligit ꝙ bona fide
laborabo ut eam habeas. nec ad
aliud obligor. cū alienū factū ꝑci-
se ꝓmittere non possim. extra. de
spon. ex. lr̄is. Item si iuro alicui
fidelitatē uel ꝙ non ero ꝯtra eum
intelligit ne ꝓcurē ul' ꝯsciam ꝙ vi
tā uel menbrum uel res suas per-
dat. ⁊ si me offendat uel cōiūctos
mihi potero me tueri. ex̄ de iure
iur. petitio. ⁊.c. ego. Et de hoc iu
ramto habes s̄. feudū. §. 6°. A.
Idē i sū. con. eo. ti. q. 18 B

9 ¶ Quid si qs iurauit tēere obsta
gia cetero loco. nec hꝫ ibi q̊d cōe-
dat uel vnde soluat? R°. ᵱꝫ Hosti.
Si tpe obligatōis iā erat non sol-
uēdo tenet obstagia seruare. qꝛ vi
det ad h̄ se obligasse ⁊ querat vt vi
ctuꝫ manibus suis uel mendicādo
Sed si tpe obligationis erat sol-
uēdo ⁊ nunc deuenit ad pauptatē
tūc distinguo qꝛ si est talis qui po
ssit mendicare sine verecūdia di-
co idem quod pri⁹. ar. 93. dis. dia
coni. Sꝫ si est nobilis ⁊ in digni-
tate. tali subueniendū est iuris bñ
ficio. ex̄ de iure iur. querelaꝫ. ⁊.c.
breui. A. Idē in dicta. q. 18. B

10 ¶ Quid si ꝺbitor iurauit credito-
ri se soluturum in certo termino ⁊
impeditus nō pōt. R. ᵱm Hosti.
Si qñ iurabat credebat se nō pos
se soluere. ul' nō habebat ꝓbabilē
cām credēdi. tunc in utroqꝫ casu ꝑ
iurat. qꝛ in p°. deerat ueritas. in 2°.
deerat iudiciū. Si v̊o ab initio ꝓ
babiliter credebat se posse soluer̄
nō ꝑiurabat. ⁊ si postea fecit pos-
se suū nō ē ꝑiurus. Sed ⁊ multo
magis excusat si misit pecuniā tpe
debito sed casu ꝑdita fuit. extra. de
iureiur. querelā 23. q. 8. si nulla. ꝺ
ꝯse. dis. i. sicut. Qꝺ si postea lapso
termino posset ⁊ nō solueret ꝑiu-
rus esset. ex̄ de dolo ⁊ cōtu. cū di-
lecti. Cō. Tho. ᵱa ᵱe. q. 89. A'. hoc
uidet fuisse ꝑncipale dictū Ray.
ut pꝫ in dicta. q. 18. B

11 ¶ Quid si iuro aliqd generaliter
nūqd ad specialia teneor. R. ᵱm
hosti. Cū generalitas obscuritatē
pariat nō uideor cogitasse de his
sup quibus spāliter iuraturus nō
fuissem. ⁊ sic interpretandū ē iura
mētū ᵱm intentionem iurantis qñ
sine dolo qs iurat. Secus autem
quādo ipe cum dolo ē. ⁊ ille cui
iuratur ē sine dolo. Igitur si emer
gat casus inopinatus de quo si co
gitassem nullo modo iurassem nō
teneor. Satis cō. Ray. ⁊. ꝶꝶ. ⁊
ēt Tho. ut habet. ĵ. iuramētum p°.
§. 5. A. Idē in dicta. q. 18. B

12 ¶ Quid de duob⁹ habētib⁹ mēsu
rā cōitatis uel staterā quā cōsue
uerunt portare ad uēdētes ⁊ mer
cedem recipere. si iurauerunt sibi
inuicem de cetero nō portare. R.
ᵱm. ꝶꝶ. Etiam si ex hoc multum
dānificati sint. puta qꝛ prouisum
ē de alia mensura. non possunt au
ctoritate ꝓpria uenire ꝯtra iura

mētū. nisi forte ex h ad extremam necessitatē deuenirēt. nec ullo mō posset hr̄e vñ uiuerēt. Ep̄s tñ absqȝ tāta necessitate posset huiꝰmōi iuramētū in melius cōmutare cū nulli sit utile ꝛ aliq̄bus dānosum A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 19. B Sȝ si unus p̄dictorū piurat nūq̄d alī p̄dictorū poterit uenire ꝯ iuramētū. Dicēdū ꝙ si itēdebat iurare sub ꝯditiōe. s. si alī non portaret tūc altero pōtāte nō tenebit. Si āt absolute iurauerit tenetur. Qd̄ si nescit q̄īo iurauerit uel intēderit. tūc si emolumētū mēsure sit cōe ambobꝰ. uno piurāte reliquꝰ nihil omniꝰ tenet. cū nullū ex h ei fiat p̄iudiciū. Si āt emolumētū ē soluȝ eiꝰ qui portat. tūc benigniꝰ interp̄tandū ē. s. ꝙ nō seruāti fidē nō ꝓmiserit cū suo dāno ꝛ lucro alterius. Nā gnālr̄ fm hosti. ꝛ Ber. si duo sibi ad inuicē aliq̄d iurauerit. vno ñ fuāte nec alius tenet. ex̄ eo. sicut. 3° i fi. nisi ꝙ iuratū ē eēt i honorē dei. ut si iurauimꝰ ꝙ diceremꝰ psalteriū unū ꝓ inuicē uel ut certā elemosynā daremꝰ. A. Idem i sū. cō. eo. t. q. 36. ꝛ. 37. B. Et de h ultio habes h. j. §. anp̄li. i fi. ꝛ uide ēt. j. iuramētū. 2. §. 2.

13 ¶ Nunq̄d pagan9 q iurat p falsos deos ł creaturas nō ꝯcessas teneatur. R. fȝ Ray. Dico qd̄ cū iurauit pcm̄ cōmisit i iurādo. sȝ si modo nō seruat fidē ꝓmissam addit pcm̄ pcō. 22. q. 1. mouet te. Cō. Inno. Hosti. ꝛ Tho. fa fe. q. 98. ꝛ addit qd̄ licitū est recip̄e iuramentū eiꝰ q paratꝰ ē p falsos. deos iurare. non tñ licet eum inducere ad h qd̄ p falsos deos iuret. Con. Pe. ꝛ Inno. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 28. ꝛ se. B

14 ¶ Quid de eo q ꝯpulsus ē p metū iurare se aliq̄d daturū ꝛ huiusmōi. R. fm Ray. Talis q̄tuscūqȝ fuerit metus nihilominus obligatur dūmō sit de re licita. Secꝰ de illicita. ex̄ eo. si vo. ex̄ ꝙ me. cā. ad audiētiā. tñ qui sic iurauit poterit ab ep̄o petere ut cogat illū absoluere eū a iuramēto. ex̄ eo. ex administratōis. Si h ip̄etrare nō potest soluat ꝛ postea repetat. qꝛ lȝ iurauerit soluere. nō tñ iurauit nō repetere. ex̄ eo. debitores. ꝛ d. c. ad audientiā. Qd̄ si ēt iurauit nō repetere tunc denunciet ecclesie fm formā euāgelicā. ut ecclesia ꝯpellat illū ad restitutionē. Si vo iurauit ꝙ nō denūciaret. tale iuramētum est illicitū ꝛ ideo nō seruandū. ex̄ eo. quemadmodum. Con. Tho. fa fe. q. 89. ꝛ Pe. ꝛ Inno. ꝛ ber. A. Idē i sum. con. eo. ti. q. 30. ubi ēt additur fm hosti. ꝙ cum qs iurauit nō denūciare ecclie tñ denūciare potest. dūmō h faciat pricipaliter itentōe salutis fraterne. B Similē casum habes. j. usura. 6. §. 7. Quid si dñs facit familiā suaȝ iurare ꝙ reuelabunt ei si queȝ sciunt uel audiunt subripuisse de bonis suis. uide. s. familia. §. fi.

15 ¶ Quid si quis audit aliquem iurare illud quod audiens scit falsū esse. R. fm Ray. Sufficit audienti ꝛ tenetur ut iudicet illis qui magis possunt proficere quam obesse p iuro siue eum corripiendo siue p eo orando. 22. q. 5. hoc uidetur.

16 ¶ Quid si clericus iurauit se seruaturum statuta in ecclesia sua edita ꝛ postea fit nouum statutuȝ. R. fm Tho. fa fe. q. 98. Non tenetur

ex iuramento seruare futura nisi intenderit se obligare ad omnia p̄terita τ futura. tenetur tamen ea seruare ex ui ip̄a statutorum. Nō si talis clericus promisit per pri⁹ prestitum iuramentum seruare illud statutum quod postea factum est iterum non est obligatus ex iuramento. ex̄ eo. clericus. Et idē intelligendū est de eo qui fit nou⁹ ciuis alicui⁹ ciuitat̄. τ iurat seruare statuta. Cō. Ray.

17 ¶ Quid si aliq dn̄i tpales uel clerici. aut p̄lati iurāt seruare statuta τ cōsuetudines alicui⁹ loci l' ecclesie. τ int illa sūt aliq̄ illicita ipossibilia. l' liberrati ecclie obuiātia. R̄. Si iurātes h̄ sciūt. nō debuerūt sic generalr̄ iurare. nec sūt aliq̄tenus huiusmōi iuramēta seruāda. s3 solū alia. Simil̄r ēt si nesciūt. nō sūt seruanda. q2 non tenentur ad illa ex̄ de iuretur. cōtingit. li. 6.

18 ¶ Utr̄ ille cui iurādo aliq̄d p̄mittit possit relaxare iuramētū. R̄. fm Tho. s̄a s̄e. q. 89. Nō pōt p̄mittere aliq̄d alteri sub iuramēto dupliciter. Uno mō q̄si ptinēs ad utilitatē ip̄ius. puta si sub iuramēto p̄mittat se seruiturū ei uel pecuniā daturū. τ a tali p̄missione pōt absoluere ille cui promissio facta est. Intelligit̄ eni ei soluisse p̄missū qn̄ fecit de eo fm ei⁹ uolūtatē. Alio mō p̄mittit qs alteri qd̄ ptinet ad honorē dei uel utilitatē alio2. puta si aliquis cū iuramēto p̄mittit alicui se intraturū religionē uel aliquod opus pietas factu2 τ ille tūc cui p̄mittit nō pōt absoluere p̄mittētē q2 p̄missio nō est facta ei pricipaliter sed deo. nisi forte sit iterposita ɔditio. s. si illi uidebitur cui p̄mittit. uel aliq̄d aliud tale. Cō. hosti. τ Ray. A. Idem in sum. con. co. ti. q. 35. B.

19 ¶ Quid si uenditor aliqs iurauit non uenire cōtra uenditioē3. τ nūc dicē se deceptū ultra dimidiū iusti p̄cij nunq̄d d3 audiri. R̄. s̄3 Ber. Si maior ē. non credo q̄ audiet Secus si minor. q2 per tale iuramētū nō excluditur nisi bn̄ficium etatis. nō autem q̄ renunciet iuri cōis Un̄ pōt agere ad supplementum precij uel ad rescindendā uēditionē. fm illud ex̄ de emp. τ uen. cu3 causa. A. τ ibi h̄ nōt glo. nōtur ēt τ in sū. con. eo. ti. q. 41. B. Quid de puella que iurauit non habere regressū ad bona p̄rna. s3 q̄ eēt dote ɔtenta. habet̄ s̄. dos. §. 3. Uel si uxor iurauit nō ɔtrauenire alienationi dotis. ibidem. §. 4. Multa circa hāc materiā habent̄ hic statim. c. iuramētū. i. τ. 2. τ. j. piurium

Iuramētū. j.

cōuer. Que causa institutionis iuramēti. R̄. fm Ray. Duplex est causa. Una propter infirmitatē non credentiū. utputa cum alicui suadetur aliquod ad bonū τ non credit uerbo simplici. intraductū est qd̄ possumus iurare. 22. q. i. nō ē contra. τ. c. si peccatum. Alia cā fuit permissiua. s. propter euitādā idolatriam. propter quod ɔcessū fuit iudeis iurare per deum. ne iurādo per creaturas in idolatriam inciderent. 22. q. i. cōsidera. Est g° iuramentū licitū τ meritoriu3 qn̄ p ip̄m p̄ximo subuenit̄. Un̄ i p̄s. Dn̄e quis habitabit in tabernaculo tuo. τ sequit̄. Qui iurat p̄ximo suo τ non decepit. A. Idem i sū.

con.li.i.ti.9.q.3.B.Nõ tñ ẽ assu-
escendũ ad iuramentum propter
piculũ piurij propter quod ñ nisi
ob necessitatem uel utilitaté est iu
randũ.22.q.i.ita ergo.Et sic itelli-
gendũ é qñcunq3 iuramétũ iueni-
tur ꝓhibitũ.A.s.qd sp intelligitur
ꝓhibitũ nisi rõnabilis necessitas
urgeat.extra de iureiur.ꝛ si xps.
ꝛ notat Nico.de lyra super.20.c.
Exo. B.

¶ Quot sunt spẽs iuraméti.R.ſʒ
Ray.Due.Ná aliud é assertoriũ
ut cũ iurat de pñti vel de preterito
puta sic esse uel nõ eé.Aliud est ꝓ
missoriũ.s.de futuro.ut cũ aliqs
iurat aliqd se daturũ uel facturuʒ
Idé Tho.i3.° sniaꝝ.dis.39.ꝛ ſa
ſe.q.89.Et addit qd h aliqñ fiũt
simplicit.ut cũ dĩ.Testis é mihi de⁹
ul' corá deo loqꝛ.ul' p deũ.qd idẽ
é ſʒ Aug.Aliqñ vo p excreationé
ut cũ qs obligat se ad aliquá pená
ut si h nó fecero h accidat mihi ul'
filijs meis ꝛ huiusmodi.ꝛ tũc ſm
Aug.illa p q̃ sic iurat obligat deo
ut h illis eueniat si sec⁹ é ꝙ dic.A.
Idé in sũ.con.eo.ti.q.2.At addi-
tur ſm Ray.qd alie diuisiõis iura
méti ptinét ad forũ ꝯtétiosum. B

2 ¶ Que é forma iuramenti.R.ſm
Ray.In ueteri lege iurabant sic.
Viuit deus ꝛ uiuit aia mea.Hoc
faciat mihi de⁹.ꝛ hoc addat.22.q.
i.ꝛ iurabunt.ꝛ p° Regl.14.ꝛ.15.
In primitiua vo eccl'ia iurabant
sic.Testis é mihi de⁹.Ro.p°.Item
testis é mihi cõsciẽtia mea.Ro.9
Vel coram deo loquor ꝛ huius-
mõi.22.q.i.si pcm.Hodie vo iu-
ratur sic.Per deum.l'sic me de⁹
adiuuet.uel per istas sanctas reli-
quias.uel per ista sancta euágelia
ꝛ similia.35.q.6.de parẽtela.ꝛ vt
dicit Inno.nulla vel modica dif-
ferentia é.siue quis iuret vt d ctũʒ
é.siue si solũ hoc dicat.Promitto
hoc i fid mea.Maius tñ peccatũ
é fallere iuramentũ factũ per icrea
ta vel p superiores creaturas q̃ʒ p
inferiores.Ité iuramentũ é qñ as
serit se dicere veritaté in periculo
aie sue.extra de frigi.ꝛ malefi.fra
ternitatis.Semp tñ qñ pars parti
iuramentũ defert iurandũ é ſʒ ꝛ
placet ambobus.ff.de iureiur.l.3.
§.vlti.ꝛ.l.4.ꝛ.5.In iuramentꝭ vo
que a iure precipiũtur.vt é iuram̃
tum testis vel iuramentũ calũnie é
iurandũ sup sancta dei euangelia
A.Idem in oibus alijs iuramen
tis que a iure vel iudice vel a par-
tibus ex necessitate deferũtur scdʒ
eun.Inno.ꝛ Hosti.vt in sum.cõ.
eo.ti.q.8.Et adde qd hr.s.iurare
§.7.i vltima additõe.B.ex d iur.
ca.c.vlti.xi.q.I.testimoniũ.Idem
q̊ʒ si ꝓmiserit qs qd alid iurat vt
dicit Hosti.A.s.nulla forma disti
cta ſm eundé.vt i.d.q.8.B.

3 ¶ Que exigũt.vt recte fiat iuram̃
tũ.R.ſm Ray.Tria.s.veritas iu-
diciũ ꝛ iustitia.Iere.4.Iurabunt
viuit dñs i veritate ꝛ iudicio ꝛ iu
stitia.22.q.i.ꝛ iurabũt.Veritas ei
semp dʒ adesse vt.s.sciat qs firmi
ter ꝙ veꝝ é qd iurat.A.Debet eni
adesse veritas rei.s.ꝙ sit verũ ꝙ
iurat.ꝛ ꝯscie.s.vt putet esse verũ.
vt notat gl.in.c.aiaduertendũ.22.
q.i.B. Aliter si tñ credit non dʒ
iurare de scia sʒ de credulitate.Itẽ
dʒ esse iudiciũ id é discreta delibe
ratio.vt.s.non iuret ét veꝝ nisi pp
necessitatem vel vtilitaté.2.q.I.ita
ergo.Ité iustitia.s.vt illud qud iu

ratur licitum sit ꝛ honestū. vti.d. c.ita ergo. Idē Tho.ſa ſe.q.89. A.Gl.Ray.exponit iustitiā.s. ꝙ nō sit peccatū mortale vel veniale principalr̄ vel ꝑ accidēs. vt i sū.ꝯ. eo.ti.q.9.Et si aliqd̄ ꝑdictoꝝ triū defuerit neq̄q̄ iuramētū erit s; periuriū.d.c.aiadnertēdū.Et ſʒ Th. ꝛ in.d.q.9.nō.prio ꝛ principalr̄ periuriū ē qn̄ deest veritas.qꝛ iuramētū principalr̄ ordinaf ad cōfirmatōez dicti hūani cui cōfirmationi falsitas opponif.Secūdario āt qn̄ deest iusticia.3.quādo deest iudiciū. B.

4 ¶ Quid qn̄ in iuramento n̄ ē eadē intētio iurantꝭ ꝛ recipiētꝭ.℞.scd̄m Tho.ſa ſe.q.89.Si hoc ꝓuēit ex dolo iurantꝭ o; iuramētū seruari secūdū.sanū itellectū eius cui iuramētū ꝓstaf. Si v̄o iurans dolū n̄ adhibeat obligaf solū ſm suā intentōem.Sil'e.s̄.iurare.§.xi.q icipit. Quid si iuro.A.Uidēf āt iurās dolum adhibeꝛ qn̄ legitīe interrogāti studiose non clare rn̄det.22.q.5. quacunq;. B.

5 ¶ Utrū iuramētū ꝓmissoriū sit sp̄ obligatoriū.℞.ſʒ Th.vbi.s̄.Quicunq; iurat se aliqd facturꝰ obligatur ad illud faciēdū nisi vergat in peiorē exitū.vt cu; iurat aliqs aliq̇d qd̄ est ſm se malū vt puta se patraturꝰ adulteriū.in quo casu peccat iurando ꝛ peccat iuramentu; seruando.Similr̄ vergit in dteriꝰ qꝛ ē maioris boni impeditiuū. puta cū aliqs iurat se non intraturu; religionem vel ꝙ non fiat clericus ꝛ huiusmodi. Et in hoc peccat q̇dē iurando qꝛ pōit obicē spiritui scō.sed multo melius facit nō implēdo.Nā q̄ mala sunt vel maioris boni impeditiua sub iuramento cadere non pn̄t. S; ꝛ alio mō vergit in deterius ꝑꝑ aliqd qd̄ de nouo emergit quod fuit i premeditatū.sicut cū herodes iurauit puelle saltāti se daturꝰ qd̄ petiss;.hoc ei iuramētū poterat esse a pricipio licitū itellecta debita ꝯditione.s.si peteret quod dare liceret sed iple tio iuramenti fuit illicita.22.q.4.ꝛ contra officiū.A.Con.glo. Ray. vt in sum.ꝯ.eo.titu.q.13.Et addit. Credo sine ꝑiudicio ꝙ iuramētu; vergit in peiorē exitū sex modis. prio cū iuraf aliqd quod ē mortale in se.secūdo cū iuraf qd̄ ē veniale in se.3.cū iuraf aliqd idifferens qd̄ ex circūstantijs efficif mortale vel veniale.4.cū iuramētū excludit opus pietatis ex caritate faciēdū. vt cū iurat aliqs ꝙ nihil dabit isti ex caritate.5.cū excludit opus de genere bonorum.vt cum quis iurat ꝙ non erit eps̄.monachus. vl̄ canonicus uel non celebrabit vs; ad mense; vel ꝙ non ieiunabit ꝓ deo vl' peccatis suis in pane ꝛ aq̄ nisi precipiatur ei vel ꝙ non dicet psalterium vel septe; psalmos.6. cum excludit opus indifferēs pia intentione pro deo aut ꝓximo faciendum.vt si quis iurat ꝙ nō loquetur Martino vel non itrabit domū eius vel non coquet ad furnum eius vel ꝙ non vendet ei re; pro minori precio q̄; tanto. vel ꝙ non comedet ad eandem mensam cum eo.Ideo credo ꝙ ꝑꝑ huiusmodi iuramenta quis non debet declinare a talibus si ea facere velit pia intentione ꝛ ꝓpter deum ꝛ salutē aīe sue ꝛ propter tollendu; scandalū proximi ꝯ quem sic iu-

rauit. In primis aūt tribus mōis credo ꝙ possit quilibet sic iurans auctoritate ꝑpria ꝯuenire. sꝫ iponēda ē ei pnia de temerario iuramento. In reliqs tribꝰ ꝯ̄sutis huiusmodi iuramenta n̄ sint obligatōia nec iponēda sit pnia pro trāsgressione eoꝝ tanꝙ̄ pro mortali nō expedit tm̄ propria auctē ꝯuenire nisi propter vrgentē necessitatē. tam̄ propter reuerētiā sacri. tum propter scādalū simplicū. Unde petenda ē absolutio a supiore q huiusmodi iuramēta dꝫ facile relaxare. vel potius ondere sic iurātes non fuisse obligatos ꝛ iponere pniaꝫ de temerario iuramēto. Et cū his con. theologi vt patet in dicta. q. 13. B.

6 ¶ Que maior oblo voti vel iuramenti. R. scdꝫ Tho. sa se. q. 89. Uotū ex sui rōe ē magis obligatoriū. Nā oblo voti causatur ex fidelitate quā deo debemꝰ cuius transgressio infidelitatē ꝛ ꝑ ꝯsequens irreuerentiā ꝯtinet. Obligatō aūt iuramēti causat ex reuerentia quā debemus ei. ex qua tenemur ꝙ verificemus id qd ꝑ nomē eius promittimus. cuiꝰ trāsgressio ꝯtinet irreuerentia tm̄. A. Idē i sum. ꝯ. eo. ti. q. 14. Et alia ēt ē rō scdm Tho. vbi. s. qꝛ plꝰ obligat simplex promissio deo facta q̄ꝫ homini cū iuramento. B.

7 ¶ An viri possint irritare iuram̄ta vxoꝝ. R. scdꝫ ẜ ẜ. Nō. nisi sint talia q̄ vxor n̄ pōt iplere sine scandalo ꝛ ꝓiudicio viri. Et sic itelligēdū vr̄ ꝙ dicit Tho. in. §. seq. in fi. A. Idem in sum. con. li. 1. titu. 8. q. 36. B.

8 ¶ Utꝝ i iuramētis possit dispēsari. R̄n. scdm Tho. sa se. q. 89. In iuramentis promissorijs dispensari pōt sicut i votis. vbi notandū ꝙ illud quod cadit sub iuramento ꝓmissorio. aliqn̄ ē manifeste peccatū vel maioris boni impedimentum ꝛ tale iuramentū dispensatōe non idiget. Aliqn̄ ē dubiū vtꝝ sit licitū vel illicitū ꝓficuū vel nociuūꝫ. aut simpliciter vel in aliquo casu. ꝛ in hoc pōt quilibet eps dispensare. Cum vero ꝓmittit aliquid sub iuramento qd ē manifeste licitum ꝛ vtile. in tali iuramento non vr̄ hr̄e locū dispensatō vel ꝯmutatio. nisi aliquid melius occurratꝰ faciēdūꝫ ad oēm vtilitatē qd maxie vr̄ ptinere ad pōtatē pape qui hꝫ curā vniuersalis ecclie. simr̄ ēt ꝛ iuramenti absoluta relaxatio. A. Hoc ē verꝫ ex iusta cā. vt si iuramentū esset cōtra ptinētia ad obediām superiōis vel ob aliam iustam cām. Alr̄ secus cū obseruatio iuramenti. vt patet Numeri. 30. sit de iure diuio ꝯ qd nemo aliqd pōt. 25. q. 1. c. sunt qdā. B. Nā ad vnūquēqꝫ ptinet irritare iuramentū qd a subditis factuꝫ ē circa ea q̄ subdunt eius potestati sicut pr̄ pōt irritare iuramentū puelle ꝛ vir vxoris. vt dr̄. Numeri. 30. A. Ray. dicit vt nōt. in sū. ꝯ. li. 1. ti. 9. q. 26. ꝙ idē iudicādū ē d absolutione a iuramento ꝛ a voto. Et glo. eius dicit ꝙ n̄ solū papa sꝫ ēt eps pōt in iuramentis dispensare sicut ꝛ i votis. Pōt ēt licite iuram̄ta mutare i melius. nec ē h venire cōtra iuramētū. ex eo. pnēit. 2º. cū ēt nō magis obliget votū q̄ꝫ iuramētū. exceptis tm̄ iuramentis circa grauiora q̄ reseruāt pape. vtputa si cōcernerēt aliquā notabilē vniuersi

tatem. ex. de elec. venerabilem. Et in hoc cāu dicit itelligēdū dictum eorum q̄ dicunt dispēsatōes seu cōmutatōes iuramētī reseruatā pape. Et satis vr̄ Con. Inno. dicens q̄ eps̄ in iuramētis dispensat si sunt dolo metu vel vi extorta. et ēt qn̄q̄ ex cā in iuramentis licite prestitis. Et cō. Host. vt in. d. q. 26. B. Utrum debitor pp vim iuramenti teneat reddere debitū excōicato. vide. s. excōicatio. 6. §. 17. qui icipit. Quid si tenetur. De iuramēto fidelitatis hēs s. feudū. §. 6. et. s. iurare. §. 9. in fi. Itē de iuramento fidelitatis si nō prestet pape a prelato. vide. j. peregrinus. 2. §. fi. in fi. De iuramento eorum q̄ absoluūt ab excōicatiōe hēs s. absolo. 5. §. 2. et. 3. De mā iuramenti hēs multa. s. iurare. et. j. piuriū. Item de iuramento vniuersitatis habes h statim.

Iuramētū ij°

de iuramēto vniuersitatis siue alicui⁹ societatis. Aduertēdum ē q̄ qn̄ vniuersitas alicui⁹ ciuitatis vel collegij iuramēto se obligauit et iurantes iam mortui sunt. successores faciētes cōtra n̄ sunt pp hoc piuri. Nā oblō iuramēti psonalis ē et nō trāsit ad successores. Tenēt tn̄ ex quadam fidelitate adimplere quod iuratū fuit. ar. ex. eo. veritatis h Ray. et Tho. fa se. q. 98. A. Jo. cō. li. 1. ti. 9. q. 33. B.

¶ Quid si hoies alic⁹ vniuersitatis seu societatis iurāt aliqd se facturos l'n̄ facturos. nūqd pn̄t sibi remittere. R. fm. xx. Hoc pōt esse quatuor modis. primo quidē si iuramētū sit. de his q̄ ptinēt ad cultum dei seu ad religionē vel ad pietatē. et tunc n̄ possunt remittere. vt si duo iurent q̄ ibunt vltra mare militatum pro deo vel q̄ intrabunt religionem aut q̄ dicent duo vel tria psalteria pro inuicē. aut si qui artifices iurent q̄ de lucro suo certā portiōem dabunt fabrice alicuius ecclie vel in alios pios vsus. Ubi tn̄ aliqui iurant q̄ ibunt vltra mare simul possunt quidē sibi remittere ne vadāt simul. sed non possunt remittē qui vadant qr quasi duo iuramenta sc̄. q̄ vadant et q̄ simul vadant. 2° si iuramentū sit de tpalibus et sit tale q̄ absq̄ iuramento tenent facere qd iurant. et tunc ēt nō possūt sibi remittere. qr pp salutē aiarum vr̄ si iuratū. vt si carnifices iurēt q̄ n̄ vendent carnes infectas pro sanis aut q̄ n̄ sophisticabūt mēces suas et h⁹mōi. tertio pōt cōtingere q̄ iuramentū sit quidē sup re tpali. sed tali q̄ absq̄ iuramento non tenebātur facere qd iurant. Et tunc si obseruantia iuramenti spectat tm̄ ad cōmōm vel icōmōm iurātium pn̄t sibi remittere. vt si qs iuret q̄ faciet alteri librū vel domum et ille q̄ reddet ei mēcedē. Similr qn̄ duo socij iurāt de cōicando sibi inuicē oia lucra. Si āt spectat ad cōmōm aliorum magis q̄ iuramētū n̄ pn̄t sibi remittē. vt si artifices aliq iurēt q̄ i mercib⁹. 20. solidorum n̄ accipiēt de lucro vltra vnū solidū vel q̄ n̄ vendēt opa nisi de materia sicpa rata. vel q̄ non trahent petias pāni vltra tm̄ et huiusmodi. 4. si obseruatio iuramenti sit alijs dānosa Nam tale iuramentū nō ē obligatorium. vt si iurent sutores q̄ certo tpre non laborabunt. et hoc vt pp raritatem carius vendant. uel car

nifices non incident siue parabūt carnes vltra certum numer̄. vł alij qui opifices q̄ nō operabunt pro minori precio q̄ tali ⁊ huiusmōi. Que quidē iuramenta q̄uis non sint obligatōia. nō expedit tñ q̄ ppria auctoritate sibi remittātur sꝫ q̄ auctoritate epi reuocent vł potius denuncientur non tenuisse. A. Et pnia ē imponēda ꝺ temerario iuramento ſm eundem. vt in sum. cō. eo. tit. q. 36. B. Uel dic q̄ suffi cit auctoritas ppria qñ iuramētū fuit de eo quod ē manifeste pecca tum aut maioris boni impeditiuū vt dictū ē. s. iuramētū. 1. §. 6. A. Hoc est. ver̄ qñ manifeste oībus constat q̄ illicitum fuerit iuramen tum. al' saltē pp alior̄ scandalū vi tandū tenēdū ē prius dictum. B.

3 ¶ Qñ multitudo iurat aliqd facē vel non facere. nūquid aliquibus contrauenientibus pñt alij ꝯtrauēi re. R. ſm. v. v. Si absolute ⁊ i oēꝫ euentū iuratū ē qlibet seruaret tñ tur. Si vero sub conditione ł ob determinatā cāꝫ. puta si alij serua rent ⁊ huiusmodi. non tenet quis nisi ex̄nte ꝯditiōe. ar. 32. q. 8. nō so lum. ex̄ de ꝯdi. appo. ver̄. ex̄ ꝺ iur iur puenit. Uñ si oēs alij vel pl̄es non seruent in hoc cāu absoluti vi dētur alij. Si vero pauci sunt qui non seruarent recurrendū ē ad in tentionem iurantium videlicet q̄ si itendebāt q̄ quocunqꝫ non ser uante ipi non tenerētur. aut solum si mu lti essent illi qui non iurarēt. Et si de intētōe nescit tuti⁹ ē serua re. A. Glo. Ray. vt pꝫ in sum. cō. eo. ti. q. 40. dicit q̄ qñ medietas ł maior ps mltitudis adhuc seruat iuramētum si hoc vergit in dānuꝫ

seruātium ⁊ i lucrū non iurantium benigne iterptandū ē sicut dictuꝫ ē s̄ iurare. §. 12. i casu de mēsuris. B

Iurisdictio

De iurisdictiōe epi spirituali vbi ⁊ qñ possit exerceri. vide s̄. epus. §. 8. ⁊ s̄. absolutio. 1. §. 6. De tēporali. s̄. eps. §. 9.

1 ¶ Iurisdictio qdā ē voluntaria. s. qñ nemo se opponit. ⁊ h̄ pōt exer ceri oi tpe ⁊ loco. vt. ff. de adop. l. emācipari. Quedā ꝯtentiosa. s. qñ litigat. ⁊ h̄ nō pōt expediri a iudi ce pcedente. A. i. nō p tribunali se dēte. vt i. §. spacium. de quo. j. B. nec dieb⁹ feriatis nec de nocte. 3. q. 3. spaciū. v̄. a iudice pcedēte. ex̄ ꝺ offi. de le. c. consuluit.

Ius

Quid ē ius. Quid rigor. Quid eqtas Et quid dispensatio. R. scđꝫ Ray. ⁊ hosti. Ius est ars bōi ⁊ eq cuius merito quis nos sacerdotes appellat. A. Hoc ē de textu. qđ se qtur ē expositō. B. i. sacror̄ pcep tor̄ ministros. ff. de iusti. ⁊ iure. l. i. Rigor vō ē excessus siue austeri tas iuris aliquotiēs ad terrorē scri ptus. q qdem non ē seruand⁹ nisi vbi timet exemplum mali. A. i. ne peccatū deducatur ad alios p exē plū. vt i. c. sed ⁊ illud. de quo statiꝫ B. dis. 45. sed ⁊ illud. Qñqꝫ tñ ri gor idē ē q̄ subtilitas iuri. ⁊ iuran dus est ex̄ ꝺ resti. spo. i lřis. Eqtas vō ē mediū iter rigorē ⁊ dispēsatō nē. C. de iudi. placuit. Et diffinitur sic. Equitas ē iusticia dulcore mie tpata. Uel eqtas ē mod⁹ rōnabilis regēs miam ⁊ rigorē. Hanc iudex sp dꝫ pōculis habere. ff. de eo qđ cer. loco. l. q̄ si ephesi. in fi. ⁊ .45.

dis.disciplina.ꝛ.c. q emendat.ꝛ.
50.dis.pōderet i fi.ꝛ.c.dño scō. Nā
melius ē de mia ꝗꝫ de seueritate red
dere rōnem.26.q.7.alligant. Hoc
itelligo ſm Ray.nisi ex cā iusta ſ-
uet rigorē.vl' faciat dispensationeꝫ
Quid aūt sit dispēsatio ꝛ plura de
ipa hēs.s̄.dispensatio p totū.A.
Idē i sū.con.li.4.ti.29.q.1. B

1 ¶ Ius publicū dr̄ vno mō quod-
libet ius iscriptꝭ redactū quod dr̄
publicū.qꝛ a publicis personis in
troductum est vt a pncipalib⁹ vl' ꝯ
silijs.similiter ꝛ constitutio muni-
cipalis vel epalis. Iteꝫ alio modo
dr̄ ius publicum quod publice vti
litati expedit. vt puta ne qs sua re
male vtat. ꝛ huiusmōi. Item alio
mō ꝛ spālr̄ dr̄ ius publicum illud
qd̄ ꝯsistit i sacris ꝛ sacerdotibus.ff
de iusti. ꝛ iure.l.1. Qd̄ etiā spāliter
diuinum dr̄.ex̄ de iureiur̄.nimis
diuino.A. Al' icipit nimis de iure.
Et hec ēt notant i sum.con.li.3.ti.
26.q.24.ſm Host. Ibi etiam plu-
ra alia de isto iure publico dicun-
tur. B

2 ¶ Utrꝫ ea q̄ cōtra ius fiūt valeant
R. Regula dicit. Que cōtra ius fi-
unt debēt ꝓ ifectis hri.ex̄ de re iur.
q̄ ꝯtra.li.6. Quā regulā qdam vo
luerunt dicere habere locū solum
mō qñ ius ita ꝓhibet ꝙ addit ꝛ si
ꝯfiat nō valeat. Sꝫ h̄ expositio re
probat expſſe. C.de legi.nō dubiū
Ideo idubitanter tenendum est ꝙ
qñcūqꝫ lex ꝓhibet si nihil aliđ ad
dit.tūc ea q̄ ꝯtra fiūt ipo iure ñ va-
lēt vt sūt vēditiōes.donatiōes.ele-
ctiōes.testamēta ꝛ oia huiusmodi
nisi sint talia ꝙ eoꝝ effect⁹ reuoca
ri non possint.vt homicidiū ꝛ h⁹
modi. Si ṽo lex addit aliqd plus
tūc cōsiderādū ē ꝙ addere pōt tri
plicit. Et prio qdem cōtingit si ad
dat verba expſſe ānullātia.vt dicē
do si ꝯ factū fuerit sit irritū ꝛ iane.
Et tūc ē planū.ff.de tutel.l.mutuo
§.sub ꝯditiōe.2° cōtingit si addit ṽ
ba exꝓmentia modū p quem illđ
factum anullat.vt dicēdo. q cōtra
fecerit remoueatur exceptione tali
vel tali.vt macedoniani ꝛ velleya-
ni' de dolo. ꝛ similibus. Et tūc qđ
contra legem factum ē prima facie
valet.sed remouet exceptiōe op
posita.3° contingit addi aliqua ṽ-
ba cōfirmantia.vt dicēdo sic. Si
contra factū fuerit valebit qdē ꝛc.
ꝛ tunc valet.ff.de fideiusso.l.gre-
ce.§.a tutore. ꝛ de iterdic. ꝛ rele.l.
relegatoꝝ.§.ad tēp⁹. ꝛ qñ appel.
sit.l.1.§.biduum. Et hec ē sententia
Dy. ꝛ Cy. Ad materiam iuris ꝑti
nere pōt.ī.lex.

Iustificatio.

Que exigunt ad iustificatio
nē ipij.R.scdm Ray. Quattuor q̄
sunt simul tempore.s.motus liberi
arbitrij.cōtritio animi.ifusio gra
tie. ꝛ remissio culpe.A.Cō.Tho.
ꝛ Pe.vt in sum.con.lib.3.ti.34.
q.29. B

Karacter.

Karitas katheci-
mus ꝛ similia quere i lr̄a.C

Latro.

Quis dicat la
tro public⁹ vel
nocturnus populator agro
rū.R. Latro public⁹ dr̄ qui isidia
tur ꝛ aggredit i publicis stratꝭ No
cturnus vero populator agrorum
qui de nocte agros vastat ꝛ icēdit.
Hos scdꝫ leges ipune occidere lꝫ
vt s.homicidium primo.§.6.nec

gaudent emunitate si cõfugiunt ad ecclíam. vt. s̃. emunitas ↄfugiẽtiũ. §. 1. Et ad istaꝫ latronis materiam põt ptinere. ĩ. predo. ꝛ. ĩ. raptor.

Egare Quid iuris si testator legauit rem alienam. R. scđꝫ Hosti. Si testator ignorauit ipaꝫ esse alienã. heres nõ tenetur pstar̃ eam nisi forte is cui relinqbat esset psona cõiuncta puta vxor vel alia psona cui erat tãtũdẽ relicturus ď suo. qꝛ tũc tenet legatũ. C. de lega. cum alienam. vel nisi ipa res esset heredis. qꝛ tunc tenet̃ eam pstare. ff. de lega. 2°. vnum ex familia. §. si rem tuã. Si vͦo testator scit rem eẽ alienam. tunc tenet̃ heres emere ꝛ tradere. ꝛ si ille cuius est non vult vẽdere vel ñ nisi nimis graui pcio tenet̃ heres pstare iustam estimatõnem. nisi forte esset talis res cui⁹ cõmerciũ nõ habet̃ vt res sacre ꝛ h⁹. Vñ ñ obstat ex̃ de testa. fili⁹. qꝛ res ille erant res ecclíe i qbus legatuꝫ non tenuit. Con. Inn. A. s. i dicto. c. filius. Ibi etiam hoc notat glo. ꝛ addit ꝙ legatario icumbit probare sciam testatoris. Predicta ẽt notantur i sum. con. li. 2. ti. 5. q. 110. B. Legatuꝫ ad pias cãs valet cũ minori solẽnitate. vide. ĩ. lex. §. 9. vͤsu. xi. Quomodo heredes debeant soluere legata aut etiam ďbita defuncti habet̃. s̃. hereditas. §. 5. A qui icipit. Utruꝫ heredes. B. ꝛ sequentibus.

Egatũs Quot sũt genera legatoꝝ. R. ƀm Ber. ex̃ eo. c. excõicatis. Tria sunt. Nam qdam sũt legati de latere pape. vt sunt cardiales pricipaliter ꝛ etiã aliȷ. sicut ibi. Ber. subdit. q mittuntur de curia. Secundi sunt non de latere. s. qui mittunt̃ a papa nõ existẽtes i curia. Uerius tamẽ tenẽdum quod pbat Jo. an. in. 6. s. ꝙ solum cardinales dicũtur de latere. A. Cõ. gl. Ray. vt i sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 89. B. Oẽs aliȷ vndecunqꝫ missi non dicuntur de latere. Sunt ꝛ tertiȷ qui pretextu eccliaꝝ suarum habent legationem. An vͦo tales possint absoluere pcussores clericoꝝ. habes s̃. absolutio. 2°. i pncipio. A. ꝛ etiam i dicto. c. excõicatur. s. ꝙ nõ pñt absoluere. B

1 ¶ Legatus de latere põt cõfirmare electiões episcopoꝝ. A. ac etiaꝫ archiepiscopoꝝ. vt i. c. si abbatẽ. ď quo. ĩ. B. ꝛ exemptoꝝ. Aliȷ legati non sine speciali mãdato. ex̃ de elec. si abbatem. li. 6. Potest etiaꝫ legatus ď latere cognoscere ď causis contra exemptos. vt s̃. exẽptus. §. pSi.

2 ¶ Quid si legat⁹ aliqueꝫ excoicauit dum erat i prouincia sibi decreta nunquid postq̃ꝫ egressus est põt eũ absoluẽ. R. ƀm Inno. Si reuocat⁹ ẽ ñ poterit. Si vero exiuit reuersus postq̃ꝫ reuersus fuerit poterit. ꝛ etiã ante regressum si ẽ legat⁹ de latere. A. Immo si non sit ď latere põt absoluere i foro pniali sibi subditos etiam extra puinciaꝫ cũ sit voluntarie iurisdictiões vt s̃. cõfessio. 3. §. 2. Iudicialiter aũt absoluere ex̃ puinciã nõ põt etiã legat⁹ de latere. vt s̃. absolutio. 1 §. 5. B.

3 ¶ Qď legat⁹ q̃ꝫtũcũqꝫ plenã legationẽ habeat. siue etiã habeat ptextu ecclíe sue. nõ habet ex h̃ ptãtem conferẽdi beneficia. nisi ei speciali᷑ sit ↄcessũ. vel nisi sit cardinal᷑. ha

detur ex̄ e. officij. li. 6. Quod si ecclia h3 patronū laicū. nō pōt cōferri p legatū nisi ei quē patron⁹ pñtaret. Eodē mō si habet patronū clericū cui patronatus ꝯpetit rōne sui pri monij. ex̄ eo. cū dilect⁹. A. s. i ti. de iure patro. B. Secus si cleric⁹ sit pron⁹. rōne ecclie. vel etiā si sit col legiū. q² tunc eo irreq̄sito pōt lega t⁹ ꝯferre q² pōt qd mai⁹ ē. s. ipas ec clesias cōferre nō req̄sito epo. A. facit ex̄ de offi. le. dilect⁹ ⁊ ibi hoc notat glo. B

4 ¶ Oēs reseruatiōes q̄rūcūqꝫ bñfi cioꝝ facte a q̄cunqꝫ legato auctori tate legationis. A. vel ab executo- ribus deputatis p ipsum. vt i. c. pñ ti. de q̄. j. B. ⁊ oia decreta siue de nūciationes ⁊ ꝓcessus carēt virib⁹ finita legatione. A. dummodo ad collationē eorundē bñficioꝝ iā vacantiū minime sit ꝓcessū. vt ibi. B. Quin etiam si durāte legatōne legat⁹ i aliq̄ ecclia. A. s. cathedrali vel collegiata. vt ibi. B. fecē aliquā reseruationem nō pōt illa penden te facere aliam i illa ecclia. Simili ter etiam postq̄ʒ reseruauit vnum bñficium ptinens ad collationem cuiuscūqꝫ ip sa reseruatione pēdē- te non poterit aliud reseruare qd ad eūdē ptinet h ex̄ eo. pñti. lib. 6.

5 ¶ Nullus legat⁹ pōt facere aliquā reseruationem de ecclijs ⁊ dignita tibus earum vbi illi qui pficiūtur habēt p electōnē assumi nec se i ro mittere q̄n eligere ⁊ postulare va- leāt. ex̄ eo. deliberatiōe. li. 6.

6 ¶ Null⁹ legat⁹ pōt ꝯcedere alicui i generali vel i spāli vt recepta resi gnatiōe illoꝝ q hñt bñficia possint illa alteri cōferre aliter nō valet ex̄ eo. deliberatione. li. 6.

7 ¶ Cōstitutiōes facte a legaſ in sua ꝓuincia durāt postea ꝑpetue. Se- c⁹ si cās delegēt. q² egressis illis de ꝓuincia nō durat iurisdictio dele gatoꝝ nisi añ legatoꝝ discessū cita tio precesserit. ex̄ eo. nenini.

8 ¶ Legatus nō pōt ꝓcessum dele gatoꝝ impedire aut eius sentētiaʒ irritare. sed pōt eā ꝯfirmare ⁊ exe- q. extra de offi. dele. studuisti.

9 ¶ Quot modis finitur legatio. R. fm Jo. an. Quatuor modis prio mō si datus fuit legatus ad tēpus fi nito tpe finita ē legatio extra d of- fi. dele. de causis. 2° quādo reuoca tus ē. ff. d iudi. l. iudiciū. 3. q̄ñ egres sus est legationē aio non redeun- di. Secus si animo redeūdi extra eo. nouit. 4°. p mortē ipsius legati non tñ morte constituentis. extra eo. legatos. li. 6.

Egitimus filius quis

ē. Rñ. fm Ray. Legitimus filius est qui de legitimo matrimo nio natus ē vel de eo qd legitimū reputabat. extra eo. cū iter. Jobes ⁊ hoc siue ambo i facie ecclie con iuncti sunt bona fide credentes se legitime copulatos. vel si alter tñ credebat. Nam ⁊ sic legitim⁹ ē fili⁹ ⁊ vtriqꝫ parētū succedet. extra e. ex tenore. Sec⁹ si clandestine cōtra- xerūt. q² vr̄ fuisse ignorantia affec tata. Aut etiā si ambo ipedimentū scientes publice cōtraxerunt extra eo. de clan. despon. cum ihibitio. Idem Tho. ⁊ Pe.

i ¶ Quō pñt legitimari qui legiti- mi non sunt. Rñ. Multiblicit. Et primus quidem mod⁹ est psequēs matrimoniū q̄ñ solut⁹ de soluta fi lios habet. s. naturales si contrahit

cũ ea legitimantur. Secus de spurijs. s. ex adulterio natis. ex. e. conquestus. ꝛ. c. tāta. 2ᵘˢ ē ꝑ specialem indulgentiā pape. ex. e. ꝑ venerabilem. Hij duo modi in canonibꝰ reperiūtur. Sūt ꝛ alij ſm leges. pmᵘˢ est si pr̃ filiū naturalē offerat curie imperatoris. fiatqꝫ curialis. vt in Auten. qbus mo. na. effi. le. §. si qs igit col. 7. Idē si eū offerat curie ciuitatis de qua vel cuiꝰ vico ē ortūdus. vt Insti. ḋ nup. §. vlt. A. Melius in Auten q. mo. na. effi. le. §. si qs igit. 2. B. 2ᵘˢ modus est si pater decedens in testamento naturalez filiū nominet legitimū heredē ꝛ ipse postea offerat principi testamentū. fiet legitimus. 3ᵘˢ modꝰ est si nullo filio legitimo existente ipse naturalis filius seipsū offert curie vt dictum est in auten. q. mo. na. effi. le. §. 1. ꝛ. §. si qs igit. 4ᵘˢ modus est si pr̃ in instrumēto ꝑ publicā manuz ꝯfecto vel alit̃ scripto cū subscriptione triū testiū eū noiet filiū nec adiecerit naturalez. ut in Auten. ut li. ma. ꝛ auie. §. ad h̄. col. 8. A. Ibi dr̃. Si qs filiū aut filiā hn̄s delibera mulier̃ cū q̄ nuptie ꝯsistē pn̄t publico instrumento dicat siue ꝓpria ꝯscripto manu ꝛ hn̄ti subscriptiōez triū testiū fide dignoꝝ siue in testamēto siue i gestis monumētoꝝ hūc aut hāc filiū suū eē vel filiā ꝛ n̄ adiecit nālē. huiusmōi filiū vel filiā legitimos esse ꝛ nullā aliā ꝓbatiōez ab eis queri. sꝫ oi frui eos iur̃ filiorū legitimoꝝ. Et h̄ eni ꝛ cum eoꝝ matre monstrat legitimū habuisse matrimoniū. Ibi ēt dr̃ ꝙ sic nominādo vnū idē ius extendit ad oēs alios filios ex eadez muliere natos. B. Spurij vo non pn̄t legitimari

ꝗtū est ꝑ leges. sꝫ impator vel aliꝰ auctoritate eius aliqn̄ ḋ grā legitimat. ꝛ similit̃ papa. A. Predicta ēt notant̃ in sū. cō. li. 4. ti. 24. q. 2. ſꝫ Ray. Tho. Pe. ꝛ Al. B

¶ Quid prodest filios esse legitimos. R. Succedunt in oibꝰ bonis parētū. ut in Auten. qui. mo. na. e fi. le. §. ꝛ qm̄. ꝛ. C. de suis ꝛ legit. here. ꝑ totū. ex. e. cōquestus. ꝛ. ca. tanta. Et hoc intellige nisi excludātur ab hr̃ditate in casibꝰ quos hēs. s. herditas. §. 2. Utrū legitimatus quo ad actꝰ ecc̄liasticos intelligat̃ legitimatꝰ q̊ ad seclares habes. s. illegitimus. §. fi. B. ꝛ ibi plenius i additōe. B. Ad materiā istam ꝑtinere pōt. s. filius. ꝛ. s. illegitimꝰ.

Legitima portio triplex est.

Una est que ē debita iure nature ꝛ dr̃ debitū bonorū subsidium ꝛ hec debetur filijs tm̄ qui sine causa exhr̃dari nō possūt. ꝛ huic portioni nullū grauamen potest iponi. C. de inoffi. test. l. omnimō ꝛ duabus. ll. se. Et hec ē talis. Si sūt quattuor filij vel infra debent habere tertiā partē. Si sunt quinqꝫ vel ultra debent habere medietatē eius qḋ eis deferebat̃ ab intestato. C. ḋ inoffi. testa. Auten. nouissima. Et itelligi dꝫ detractis debitis si q̄ essent. A. Facit. l. venisse. ff. de. v̇. sig. B. Itē ē alia portio. s. quarta falcidie que debetur iure institutiōis. ut cū aliq̇s ē institutus heres ꝛ illa hereditas ē exhausta ꝑ legata. tunc istitutus pōt detrahere sibi vsqꝫ ad q̄rtā partē hereditatis detrahendo ḋ singulis legatis. nisi ad pias causas. A. Hoc habet̃ in Auten. similiter. C. ad. l. falcidiā. Cessat etiam

falcidia qñ testator sciēs quātitatē pr̄imonij sui exp̄sse illā prohibuit vel si heres nō fecit iuētariū tpre ꝛ modis a iure statutis. ut in Auten. ſꝫ cū testator. C. eo. vel si hr̄s infra legitimū tēpus volūtati nō paruerit testatoris ex̄ ð testa. Raynaldus ad fi. Et ibi glo. dicit ꝙ tp̄s legitimuꝫ ē tēpus anni cōputandū a iussu iudicis infra qð tēpus si nō paruerit dicit ꝙ ēt perdit oia excepto qð sibi dēt ex fidicōmissione. Itē cessat falcidia qñ aliqua sūt ita relicta ut nō alienent sed remaneāt apð successores eius cui relinquūtur. i Autē. ſꝫ ꝛ in ea. C. e. B. ex̄ de te. Raynald⁹ ad fi. ꝛ. C. ad. l. falci. ꝑ totuꝫ Itē est tertia q̄ dr̄ trebellianica. vt cū aliqs institutus heres rogat ut alijs restituat hereditatē. Naꝫ talis institutus pōt retinere quartā pteꝫ de tota hr̄ditate. ut Insti. de fideicō. here. §. ſꝫ qꝛ. ꝛ. C. ad trebel. ꝑ totum. Hec detrahit de vniuersitate hereditatis. ꝛ in hac cōputantur legata ꝛ donationes. ff. ad. l. fal. in quarta. A. Hec lex non videt ibi haberi. ꝛ puto ꝙ velit allegare. l. in qnātitate. que est. co. ti. Sed melius vr̄ facere Insti. de fideicō. here. §. sed qꝛ cum se. vbi pꝫ ꝙ cōmodo ꝛ onera hereditatis diuidunt inter heredē ꝛ fideicōmissoriuꝫ siue sit vnus heres siue plures ꝑ suis portōib⁹. B. Notant h̄ extra ð testa. Raynutius. Et si plures heredes instituti fuerint diuidēt inter se dictas portōes. Hec que dicta sūt de iure sunt Ceterū circa hoc diusarū terrarū varia est cōsuetudo q̄ si rōnabilis sit ꝛ p̄scripta seruari ð bet. vt. s̄. ꝯsuetudo. §. 3. 4. ꝛ. 5. A. Hic posset consuetudo irrationabilis discerni quando esset contra relicta ad pias causas. ut notatur i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 93. Et consequēter idem foret qñcūqꝫ esset contra debitum pietatis seu caritatis. B.

Leprosus

Quid de coniugio leprosor. R. Lepra supueniens soluit sponsalia. A. s. de futuro. vt in. c. lr̄as. de quo. j. ꝛ ibi gl. q̄ ēt dicit ꝙ idē ē de qualibet enormi deformitate. B. sed non soluit mr̄imoniū. ex̄. e. lr̄as. Vñ si contractū fuit tenet cōiūx ad redditionē debiti. ex̄. e. c. i. ꝛ. 2. Leprosus etiā cōtrahere pōt si inuenit volenteꝫ extra. co. c. 2.

¶ Utrū cōiunx teneat cohabitare cōiugi leproso. R. fm̄ Tho. in. 4. dis. 32. Licet teneat redder debitū non tñ tenet ei cohabitare. Nō. n. ita cito ificitur ex coitu sicut ex frequenti cohabitatione. Et hꝫ Pe. hec opinio celebrior ē quā ꝛ Ho. declarat sic. Sufficit leproso quð vxor ita ꝑpe sit ꝙ ꝑpter loci distātiā non fraudet debito. nec oportet ꝙ in eodē loco aut in eadē domo morent. Filij qꝫ leprosorū cuꝫ sano manere dēnt ne ificiantur. A. Idē i sū. ꝯ. li. 4. ti. 2. q. 66. cū duab⁹ se. B. Utrū leprosi teneāt dare decimas. hēs. s̄. decime. 2. §. i. Et vtrū de sepultura. A. s. alicui⁹ leprosi intrantis domū leprosoruꝫ. vt i loco allegato. B. teneat ad canonicā portionē. við. j. sepultura 3. §. xi. q incipit. Quid de leprosis

¶ Utrū sacerdos leprosus debeat celebrar. R. hꝫ. vð. Populo qdē ꝑpter scādalū celebrare nō debꝫ. Sed priuatiꝫ si nō sit nimis defor

mis.A. aut debilis fm eundē.u.ti in
sū.con.li.2.ti.1.q.43.B.non ē pro
hibendus.s3 tñ cessabit a ministe
rio quo ad sanos.A. sed leprosus
cantare ministrare poterit diuina.
τ vti dicta.q.43.B

Ex τ constitu

tio. Quid est lex. R. Lex ē cō
stitutio populi in qua maiores na
tu simul cū plebib9 aliqd sanxerūt
dis.2 lex. Et de hoc etiam vide in
fine sequentis.§.

1 ¶ Quis pōt facere legem. Rn. fm
Tho.prima se.q.90. Lex pricipa
liter respicit ad bonū cōe. Ordina
re āt aliquid ad bonū cōe.ē uel to
tius multitudinis vel alicuius ge
rētis vicez totius multitudinis. Et
ideo condere legē vel ptinet ad to
tā multitudinē vel ad psonā publi
cā que totius multitudinis curam
habet. Est tñ promulgatio necessa
ria ad hoc vt lex habeat suā virtu
tē. Añ. 7.dis.4.A.i.§.leges.B.dr
ꝙ leges instituunt cū promulgant
Et sic potest colligi talis diffinitio.
Lex est quedā rationis ordinatio
ad bonū cōe ab eo qui curam cōi
tatis habet ꝑmulgata.A.Con.ho
sti.vt i sū.ↄ.li.2.ti.5 q.203. B

2 ¶ Sed qui sunt illi qui ita curam
cōitatis habent ꝙ possint legez fa
cere. R. fm Hosti. Generalē cōsti
tutionez papa pōt facere in oibus
spūalibus τ ecclesiasticis. ex.c.c.
fi. Itē legatus in ꝓuincia sibi com
missa.ex de offi.le.c.fi.ex de loca.
τ ↄduc.ex rescripto. Itē synodus
ꝓuincialis.16.dis.ꝙ dr. Itē syno
dus epalis.18.dis.c.1.τ.c.fi. Item
eps in sua diocesi pōt cōstitutionē
facē ex de maio.τ obe.si qs.ex de
loca.τ ↄduc.vr̄a nobis. Itē capi
tulū pōt sibi ↄstitutionē facere.ex.
.e.cū accessissent. Similit̄ τ vniuer
sitas clericoꝝ τ magistroꝝ.ex.eo.
ex lr̄is. Itē i tpalib9 gnālē legē pōt
facere impator.C.de legi.l.2.τ.l.fi.
Non tñ i spūalib9 seu ecclesiastici.
Itē prefect9 ptorio τ oēs qb9 ipe
rator h mādat. Itē populus roma
nus. Itez senatus romanus. Oēs
isti legē generalē facere pñt. Item
ois ciuitas siue populus pōt sibi le
gē facē. Hec oia in Insti.de iure na
turali.§.1.τ.2. Idē credo de quoli
bet collegio approbato.ex.c.q in
ecclesiarū.τ.c.ex lr̄is.A. Idē i di
cta.q.203. Et addit fm Inno.i.ca.
vr̄a nobis.ex de loca.τ ↄduc. vbi
dicit ꝙ l3 eps cū capitulo suo pos
sit statuta facere sup iurisdictōe sua
sup aliis tñ nō pōt nisi hi quoruz i
terest consentiant vel ad minus sit
presentes.de ↄse.dis.3.c.1.τ ex de
his que fi.a prela.sine con.ca.c.pe
nul.τ finali. B

3 ¶ S3 infra qd tēpus icipit artare?
R.fm Host. Cōstitutio gnālis ici
pit artare p9 duos mēses a tpe pu
blicatōis.ut in Auten.vt fac.no.ↄ
sti.in rubro τ nigro. A.col.5.B.
Idē Ber.τ Jo.an.dicēs sic. Cuz
istud sit iure ciuili expssū τ iuri ca
nonico cōtrariū ñ sit.cautū illud s
uabimus.quoniā ēt roboratū vid
tur.ex ne cle.vel mo.c.vlt.τ de sē.
exco.nouerit. Et addit dicens.nisi
in ipsa cōstitutōe aliud caueat. Et
p h soluunt si qua inueniunt con
traria. Inferiorū āt constitutio fm
eundē.host.utputa capitulorūz τ
vniuersitatū incontinenti ligat fac
ta promulgatione.nisi forte absen
tes τ ignorantes.quibus neqz tem

pus dabo neq3 limitabo sed iudi-
cis arbitrio relinquo ar .ex̃ q.ma.
ac.pñt.ca. fi. A .Idem i dicta.q.
.203. B

4 ¶ Utrũ ignorãtes excusent ab ob
seruantia legũ τ constitutionũ.rñ.
Cõiter loquendo non excusantur
nisi sicut predictum est.s̃ .ignoran
tia.§.3.tñ a sententijs prolatis per
statuta ordinarioꝝ excusant igno
rantes.qꝛ ñ ligantur illis.nisi coꝝ
ignorantia fuerit crassa aut supina
ex̃.e.ut animaꝝ li.6.Et que sit cras
sa seu supina habetur.s̃ .ignoran-
tia.§.fi.

5 ¶ Utrũ ↄstitutio respiciat p̃terita.
R. Futura tñ respicit.non p̃terita.
ex̃.e.cognoscẽtes.nisi in eã noiati
d̃ p̃teritis caueat.extra.e.c.fi.

6 ¶ Utrũ posterior cõstitutio tollat
priorẽ. R. Tollit etiã si de p̃ori
nullam faciat mẽtionem .ex̃ de co
gna.spi.c.lic3 p.̊ secus sit i rescrpt̃
ex̃ de rescrip. ceterũ. τ .c.ex parte
Item secus de consuetudine. A .
s.qꝛ ei non derrogat p nouã ↄstitu
tiõem pape nisi de ea fiat mẽtio vt
in loco allegato. A.s.cõsuetudo
.§.6.̊

7 ¶ Utrum leges humane obligent
i foro ↄsciẽtie. R. f3 Th.prima se
q.96. Leges hũane si iuste sũt ha-
bent vim obligatõis in foro cõscie
a lege eterna .a qua deriuãtur fm
illud puer. 8.̊ Per me reges re-
gnant τ legũ cõditores iusta decer
nunt. Dicũtur autẽ leges iuste.1.̊
quidem ex fine.s.qñ ordinatur ad
bonũ cõe. Item secũdo ex aucto-
ritate .s.qñ lex lata ñ excedit ptãtẽ
ferentis. Item tertio ex forma qñ
s.fm equalilatẽ proportionis im
ponũtur subditis onera ad bonũ3
cõe. τ f3 h̃ leges huiusmõi onera
imponẽtes iuste sũt τ obligãt i fo
ro ↄscie.dis.9.quicũq3.Leges võ
iniuste nõ obligãt.de qbus vide in
sequenti.§.A.Idem in sũ.con.co.
ti.q.204. B

8 ¶ Que sunt leges iniuste. R. fm
Tho.vbi.s̃.Iniuste sunt.p̃mo qui
dem p ↄtrarietatẽ ad bonũ hũanũ
τ h̃ triplicit.s.ↄtrarijs modis nũc
dictis de legibus iustis. Nam vno
mõ sũt iiuste ex fine sic cũ aliqs p̃si
dẽs leges iponit onerosas subdit̃
ñ ptinẽtes ad vtilitatẽ cõem s3 ma-
gis ad ꝓpriã cupiditatẽ ł gloriã.2.
mõ ex auctoritate.s.cũ aliqs legẽ
fert vltra cõmissam sibi potestatẽ
3.mõ ex forma.puta cũ inq̃lit one
ra multitudinis dispensant.ẽt si or
dinent ad bonũ cõe. τ tales magis
sunt uiolẽtie q̃ leges. Unde ñ obli
gãt in foro ↄscie.nisi forte pp vitan
dũ scandalũ. Itẽ iniuste sunt per
ↄtrarietatẽ ad bonũ diuinum sicut
leges tyrannorũ inducẽtes ad ido
latriam uel ad quodlibet aliud qd̃
est cõtra legẽ diuinã τ tales leges
nullo modo licet obseruare.

9 ¶ Sed nunqd inter leges imperi
ales que nunc vigent sint aliq ca-
sus illiciti τ fm animã nõ seruan-
di. R. Sunt.ut dicitur dis.xi .lege.
Et primo quidẽ in matrimonijs
Nam f3 leges filius vnius germa
ni copulari põt per m̃rimoniũ cũ
filia alterius germani.ut Insti.de
nup.§.iter eos.C.de nup.l. nemi
ni.τ fm deum tales debent penit⁹
separari.ex̃ de ↄsang. τ affi. nõ d3
τ.35.q.3.progeniẽ.2.̊qꝛ fm leges
puella rapta non potest contrahe
re m̃rimoniũ cum suo raptore.C.
de rap.vir.l.vnica. Et idem erat

olim fm ãtiquos canones. sz ho-
die pt. ex͂ ð rap. c. fi. ⁊ uide. j. rap
tor. 2. §. 2. 3. qꝛ fm leges licitũ ē ho
mini soluto tenere mulierē solutā
ia concubinā. ut in Auten. quibus
mo. na. effi. sui. §. si quis autē. Sz
fm deũ etiam fornicatio simplex
mortale pctm̃ est ⁊ excludit a re-
gno dei. ut dicit Apl's. 1. Cor. 6. 4
qꝛ fm leges licitum est uiro occi-
dere adulterum uxoris deprehen
sum in adulterio si est persona ui-
lis ⁊ cui non debetur reuerētia. ff.
de adul. l. marito. i. rñso. ⁊. l. si a-
dulterum. ⁊. C. de adul. l. Grac-
cus. Et similiter licet patri qui ha
bet filiam in potestate occidere a-
dulterũ filie in domo filie. ⁊ ecō-
uerso licet patri occidere adulterā
filij ⁊ generi. ⁊ occidere filiam. ff.
de adul. l. pater. ⁊. l. nec in ea. ⁊. l.
q̄ ait. Similr ⁊ latronē siue popu
latorē agroꝝ. ut s̄. homicidiũ. 1. §.
6. Sz fm deũ nihil eoꝝ licet ⁊ ꝓ
hibet cũ p̄cipit. Exo. 20. Nō occi-
des. 5. qꝛ fm leges dānat q ꝯp̄hen
sam i adulterio tenet uxorē. C. de
adul. l. crimen. ⁊. l. castitati. Sz fz
deũ ⁊ iura canonica pōt tenere si
ne ulla pena dũmō ipsa uelit ab a-
dulterio recedere. 32. q. 1. §. Audi
tur. A. Al' incipit. hic subaudien-
dum. B. 6°. qꝛ fm leges in multis
casibus licitũ ē uxorē repudiar ⁊
mr̃imoniũ rite cōtractũ dissoluer
⁊ maxime in casu q notat dis. 10.
lege. ⁊. 27. q. 2. sunt qui dicunt. A.
In his capitulis dicit de dissolu-
tōe mr̃imonij ēt cōsumati cā reli-
gionis. qð ꝓhibet lz leges pmise
rint. B. Sed h lex diuina ꝓhibet
ut in eisdē. c. di. 7°. qꝛ fm leges mu
lier que mortuo marito nubit īfra

tempus luctus s. uni⁹ anni īfamis
fit ⁊ incurrit multas penas. C. de
secundis nup. l. 1. ⁊. 2. Sz fm deũ
ut ap's dicit. nubat libere cui vult
ex͂ de secũdis nup. c. fi. Et ut notat
Inno. remittunt et oēs ille pene q̄
sũt tm̃ ad ipi⁹ penā. Secus si inde
ꝓueniat aliqd ad alios. A. d. An.
de bu. clarius hoc ponit in dicto
c. fi. de secũdis nup. dicēs q̄ qdā
sũt pene q̄ fundant sup odio secũ
daꝝ nuptiaꝝ uel festinatōe transi-
tus. ⁊ tales pene sunt correcte. ut
h. qꝛ contrahere mr̃imoniũ nō ē
odiosũz neqꝫ ꝓhibitũ sz ab ap'lo
pmissũ. Quedā sunt pene q̄ fundā
tur sup fauorē primi mr̃imonij ⁊
iste adhuc hodie durāt. ut si mat
cōsequit aliquid ab intestato ul' ex
testamēto alicuius filiorũ prioris
mr̃imonij hz solũ usufructũ super
eo dũ uiuit. remanente ꝓprietate
apud filios eiusdē mr̃imonij si ex
tāt. qb⁹ ñ extantib⁹ ꝯsequit plenũz
ius. ut. l. femine. §. fi. C. ð fis nup.
Itē q̄ uir siue mulier nō possit in
uita uel post mortē donare nouer
ce uel uitrico plusq̄ dōauerit uni
cuiqꝫ filioꝝ prioris mr̃imonij. ut
l. hac edictali. C. eo. Et idē in mul
tis similib⁹ q̄ ponit dñs. an. ubi. s̄
B. 8°. qꝛ fm leges fili⁹ spurius nō
ē alend⁹. sz fm deũ ⁊ canones ē.
ut s̄. fili⁹. §. 7. A. q̄ incipit. Quid ð
spurijs. B. 8°. qꝛ fm leges heres
si nō fecerit inuentariũ tenetur ad
oia ðbita defuncti. Sec⁹ scðz deũ
ut s̄. hr̃ditas. §. 5. 10. qꝛ cũ icertis
casibus scðz leges hr̃s teneat de
maleficio defũcti. secus ē fm deũ
ut s̄. hr̃ditas. §. 4. A. qꝛ ut ibi pz
tenetur ad oia debita defuncti ēt
ex maleficio iquātũ hereditas suf

ficit. B. xi.° quia ƀ3 leges id quod relinquitur in ultima uoluntate ñ ualet nisi habeat. 7. uel. 5. C. de testa. l. si vnus. ⁊. l. fi. sed scđm deu3 in relictis ad pias causas sufficiũt tres aut etiã duo testes. ex̃ de testa. cum esses. ⁊. c. relatu3. A. De hoc plenius s̃. ecclesia. i. §. 5. in additõ ne. B. 12.° quia scđm leges si ꝓmit to aliquid nudo pacto. A. i. simplici promissione sine alia iuri solemnitate. B. non teneoꝛ. qꝛ non oꝛitur inde actio. ut. ff. de pac. l. iuris gentiũ. Contra. ẽ scđ3 deum ⁊ canones. qꝛ moꝛtaliter peccat recedẽs a pacto. ex̃ de pac. c. i. cũ similib⁹ que ibi nõnt. Et uide. ĩ. pro missio. Et idẽ si ꝓmitto uni recipienti ꝓ alio. qꝛ scđ3 deũ teneoꝛ. ƀ3 leges nõ. A. Nisi ꝓmissio scã fuerit ꝑsone existẽti sub ꝑtãte alterius ut seruo suo filiofa. uel pꝛocuratori seu negocioꝛũ gestoꝛi. Per hos enim bene acquiritur patri ⁊ dño ut in. Insti. per quas ꝑso. no. acq. obli. ꝑto. ⁊. ff. ⁊. C. de procura. ⁊ de neg. gestis. B. 13.° qꝛ inter emẽtes ⁊ uendentes concedunt leges A. Melius diceret ꝑmittunt. Nã lum eni dolũ leges concedunt. ff. de dolo. ꝑ totum. B. deceptione3 ⁊c. Uide s̃. emptio. §. 3. 14. qꝛ ƀ3 leges nõ l3 emere seu uendere iura ⁊ actiones que quis habet contra aliũ pꝛo minoꝛi ꝓcio ꝙ̃ sit pricipale debitũ. alit̃ nõ ualet emptõ nec peti põt nisi usq3 ad id qđ solutũ est. nec ẽt possunt talia iura ꝓ parte uendi ⁊ pro parte donari. C. mandati. l. per diuersas. ⁊. l. ab anastasio. S3 ƀm aiam nihil ꝓhibet me emere iura cõtra aliquem ꝓ minoꝛi ꝓcio ꝙ̃ sint ipa iura dñ

tñ nõ faciã hoc in fraudem usure sed ꝓpter interesse meũ aut laborẽ qui forsitan erit in rehabendo seu qꝛ dubito ne đbitoꝛ fugiat aut ad paupꝑtatẽ ueniat. Uide hoc. ĩ. usura. 3. §. pst. A. Et ibi p3 ⁊ ẽt in dictis. ll. per diuersas. ⁊ ab anastasio. ꝙ hoc fuit statutum ad remouendas lites ⁊ pro cõi bono. Jõ nõ est causa quare in ꝯscia nõ obligent. ⁊ sibi imputet q se itromittit huiusmodi periculis ⁊ litigijs. B. 15.° quia ƀm leges in longissimo tꝑe ẽt possessoꝛ malefidei prescribit. Secus ƀm deũ ⁊ iura canonica. ex̃ de re. iur. possessoꝛ male fidei. li. 6. De hoc uide. ĩ. ꝑscrip tio. §. 5. 16.° qꝛ ƀ3 leges maleficia cogitatõis regulariteꝛ nõ puniunt ff. de penis. l. cogitatõnis. s3 tñ ois cogitatio mala uel a deo uel per pniã3 puniẽda ẽ. 33. q. 2. ois. 17. qꝛ ƀm leges licet magi ⁊ uenefici puniant. tñ qui h̃ faciunt cõtra ibꝛes uentos ⁊ gꝛandines puniant. C. de male. l. eoꝛum. sed ƀm deũ talia ẽt sic facere grauissimũ peccatum est ut clare ꝓbat Tho. ƀa ƀe. q. 96 A. Et bene. qꝛ nõ sunt faciẽda mala ut ueniant bona. ad Ro. 3.° B. 18.° qꝛ ƀm leges licitũ est in cã sanguinis coꝛrumpere accusatoꝛem ff. de preua. l. fi. A. Ibi dĩ. In oibus causis ꝓterꝙ̃ in sanguine qui delatoꝛem coꝛrumpit ꝓ uicto habet. ⁊ sic nõ innuit ꝙ h̃ liceat sed quia tali pena non punit. B. S3 ƀm deũ nõ licet. ut ponit Tho. ƀa ƀe. q. 96. Hec itaq3 sũt que notari potui que ꝙ̃tũ ad casus aie nõ sũt ƀm deum tenenda l3. sint cõcessa per leges. Al' uero iuri subtilitates ⁊ diuersitates iuris canonici ⁊ ci

nullis iuristis relinquam. Porro de illis legibus que permittunt usuras nihil dico. quia omnes abrogate sunt etiam per leges. ut .s. usura.i.§.23. qui incipit. Quid de legibus.

10 ¶ Utrum in legibus possit dispensari. R. secundum Tho. prima secunde q.67. Rectores multitudinis dispensare possunt in legibus humanis in aliquibus casibus. A. s. in quibus dispensatio a iure permittitur. Alias secus. cum nemo possit venire contra leges superioris. 19. dist. nulli fas est. B. ita tamen quod dispensatio non cedat in nocumentum boni communis. sed potius ad illud proficiat. Qui autem sunt casus iuris canonici dispensabiles solum per papam habes. s. dispensatio. §.7.8. et 9. A. s. in. §. qui incipit. Dispensatio cum sequentibus.

11 ¶ Utrum in constitutionibus intelligantur concessa quecumque non sunt prohibita. R. secundum Hosti. Si constitutio promulgata est affirmatiue. omnia que continet et ex eis sequentia videntur concessa. nisi reperiantur prohibita. puta concessum est contrahere matrimonium. ergo cuilibet et semper. nisi reperiatur prohibitum. Si vero promulgata sunt negatiue omnia ex eis sequentia intelliguntur prohibita nisi reperiantur concessa. sicut prohibetur ne quis occidat. ergo semper et omnibus prohibetur nisi quando inuenitur concessum.

12 ¶ Leges imperiales imitantur canones. Unde dicunt sic. Non dedignantur sacre leges canones sacros imitari. specialiter in matrimoniis et usuris. in Auten. ut clerici apud proprios episcopos coll. 6. et. 2.q.6.§. hic colligitur. extra de noui ope. nunc. in tellximus.

13 ¶ In legis fraudem nihil agendum. ff. de legi. contra legem. quia cum quid prohibetur una uia intelligitur prohiberi et alia. extra de re. iuri cum quid. li .6.

14 ¶ Quid de condentibus leges iniquas. R. Si leges inique sunt contra libertatem ecclesie tunc condetes et seruantes sunt excommunicati ipso facto. ut habes. extense s .excommunicatio.i.§.2.v.8. Si uero sint simpliciter contra aliqua dei et ecclesie mandata. utputa quod liceat facere symonias uel alienare feudum precipue ecclesiasticum et huiusmodi ipso iure non ualent. dist. 8. que contra. 32.q.7. flagicia. extra de consti. que in ecclesiarum. Et facientes et seruantes peccant mortaliter. extra de symo. cum in ecclesie. et .c. non satis. Et si qui damnificati sunt occasione talis legis. conditores et eorum heredes tenentur ad restitutionem. Illi etiam qui induxerunt conditorem ad talem legem faciendam tenentur insolidum. et similiter omnes seruantes tenentur ad restitutionem omnium eorum que talium legum occasione lucrati sunt uel alios damnificauerunt. Et eodem modo imo multomagis peccant et tenentur qui leges condunt directe contra deum sicut de idolatria. ut hic. s. §.8. est dictum. A. Hec etiam notantur. ut in sum. con. li.2. ti.5.q. 205. secundum Ray. et Hosti. Et ultra predictum casum etiam in aliis irrogatur excommunicatio contra talium legum conditores. puta si conderent legem super usuris faciendis uel non restituendis. ut in cle. ex graui. de usuris. uel super symonia committenda. cum symonia hodie sit excommunicatio papalis. ut patet per extraua-

gantē Eugenij quarti. Cū detestabilē. ꝛ idē i multis alijs casibus q pñ colligi s̄. absolutio p°. §. 2. ꝛ excōicatio. i. §. i. cum sequentibus. B. Ad materiam legis pōt pertinere s̄. ius. Leges audire nō licet qbusdā clīcis s̄. excōicatio vi. §. 2. ꝛ. 6. ꝛ ibidē. § 3. v̄. 14. Qñō papa possit tollere leges habes. j. papa §. antepſt.

Juellarius

ꝯtract⁹. Cōtract⁹ iste q i qbusdā locis dat̄ datio ad liuellū ē idē qd ꝯtractus emphitheotic⁹ ꝛ iō de hoc uide s̄. emphiteosis.

Jbell⁹ famosus

dicitur qñ aliqs scribit cedulā continentem iniuriaȝ siue infamiā alterius. ꝛ proijcit eam i loco ubi inueniatur ꝛ sic alius infamatur.

¶ Que pena ꝯficientis libellū famosuȝ. R. Quadruplex est pena ſm ꝙ q̃ttuoꝛ mōis pōt agi de eo. Et primo qdem si agatur crimialiteꝛ etiam ſm leges est pena capitis tam cōtra illū qui fecit quā cōtra illū qui inuenit nisi coꝛruperit uel nulli reuelauerit. C. eo. l. unica. 5. q. i. si quis famosum. A. Ibi trāſſūpta est ps dicte legis unice. ubi dicitur. Si quis libellum famosum siue domi sue i publico uł i quocūqȝ loco ignar⁹ reppit. aut coꝛrūpat priusq̄ȝ alter ieniat. aut nulli ꝯfiteant̄ inuentū. Si vō non statim eiusdē cartulas uel ruperit uel igni cōsūpserit sed uim earum manifestauerit. sciat se q̄si i actoreȝ huius dilecti capitali snia subiugādū. Huiusmodi āt libellus alterius opinionē non ledat. B. Et q libȝ de populo accusare pōt tales qn ēt accusatori constituit̄ preciū pro modo substantie accusate psone. uel si erat seruus producitur i libertatem. ff. de iniur. l. lex. §. fi. ꝛ. C. eo. l. unica. 2°. si agat̄ ciuilit̄. s. actione iniuriaꝝ que non publici iudicij sed priuati continet q̄relam. C. de iniur. iniuriaruȝ. Et sic puniet̄ ſm iuramētū actoꝛis ꝛ taxationē iudicis. ut in Insti. de iniur. §. pena. 3°. si agatur ſm canones. ꝛ sic q famosū libellū cōficit flagellat̄ ꝛ excōicatur. 5. q. i. q i alterius. ꝛ. c. hi q. Et pōt deponi. cū sit graue crimē ꝛ dānatōe dignissimū. 25. dis. §. nunc āt. 4°. in foro penitentiali. quia tam isti q̄ȝ alij detractores tenentur ad restitutionē fame p mōȝ q̇ dictus ē sup̈. detractio. §. 4. ꝛ. 5. A. Idē i sū. con. li. 2. ti. 5. q. 200. B

Jbertus

est ille qui ex suo factus est liber p manumissiōȝ Māumissoꝛ autē patronus dicitur ꝛ semp libert⁹ patrono tenetur ad quedā obsequia. Ingenu⁹ aūt uocatur qui liber nat⁹ est ꝛ sic nulli tenet̄ obsequi. Est autē casus q°. libert⁹ eripit̄ i ingennitatem. s. si a dño fuerit⁹ exposit. ut dicitur sup̈ expositus.

¶ Utrū libertus possit reuocari i seruitutē. R. Libertus i seruitutē reuocat̄ ꝑpter ingratitudinem. s. cum manus iniecit i patronū. aut atrocē iniuriā seu graue dānū rerū ł uite piculū inferre ꝓsūpsit. Et eisdē causis pōt qlibȝ donator donationem reuocare. extra d dōa. c. si. A. Et ibi nōt glo. qd hētur in.

isto.§.nõ rẽ ẽt in sum.ↄ.li.3.ti.17.q.14. B.

2 ¶ Que drĩa ẽ inter libertos ecclie ꝛ priuatoꝝ. R.ꝭm Hosti. Multiplex. Prima qꝛ liberti ecclie reuocãtur in seruitutẽ pp operas nõ pstitas.12.q.2.diaconi. Secus in libto priuati.C.de libe.cã solo. Inn. tñ intelligit de obsequijs iposit nõ de alijs. A.qꝛ ad nõ imposita non tenẽt. vt dicit ipe. Inno.in.c.de famulis.ex de ser.nõ ordi.vbi ẽt dicit ꝙ p omissionẽ obsequij ipositi nõ redigit libertus in seruitutẽ.nisi eẽt nimis necessariũ obsequiuz.puta qꝛ negaret alimẽta. Tunc ei inquit reuocabit in seruitutẽ.B. Secunda qꝛ filij libertoꝛuz ecclie ẽt nati post manumissiõẽ sit obnoxij ecclie.12.q.2.de libertis.ꝛ.c.liberti.2. Sec9 in alijs.C.eo.l.1.ꝛ.2.A.s. in ti.de libertis ꝛ eoꝝ liberis.B. Tertia qꝛ liberti ecclie tenẽtur seruire ecclesie ẽt si nulla opa sint imposita eis.12.q.2.diaconi.i fi.ꝛ.c.liberti.2°. Sec9 i alijs.C.e.l.1.ꝛ.2. A. Ibi ñ bñ h appet.sꝫ bñ h dicit Inno.i d.c.de famulis ↄiunctis q notant scõꝫ Ray.i sũ.ↄ.li.3.t.17.q.14.B Quarta ẽ qꝛ liberti ecclie si iniuriẽtur ecclie vel accusent illã testificẽt ↄtra illã reuocãtur in seruitutẽ etiã si ordinati fuerint.dis.54.qui ex famulis.ꝛ in pdcõ.c.diaconi.extra de ser.nõ ordi.de famulis. Quĩta qꝛ liberti ecclie manumissi ad h vt ordinẽtur ñ pñt de acqsitis qcũqꝫ mõ ad alios trãsmittere scõꝫ quos dã.qꝛ potius oĩa ad ecclĩaꝫ ptinebũt. Sꝫ veri9 puto ꝙ h sit veꝝ solũ qñ in manumissione fuit dictuꝫ. Alẽt testñ pñt cõdere de his que acquisierunt.ar.ex de ser.nõ ordi.eo libentius.12.q.3.c.1.ꝛ.2.A. Idẽ in sum.con.eo.ti.q.1.secũdũ Tã. Ray.Ul.ꝛ Hosti. Predicta etiã notãtur in.d.q.14.B. Multa circa materiã libertoꝝ habes.j.manumissio.ꝛ.j.seruus.

Litere.

De falsarijs lrãꝝ vide s.abso.1.§.3.v.4. Iteꝫ s.excõicatio.3. Quilibꝫ dꝫ portare de curia lrãs de dignitate quã dicit se hr̃e.vt.j.pegrinus.§.fi.

Litigiũ.

ꝑut h sumit ẽ cum vn9 xbis alteri9 ↄtradicit in qua ↄtradictõe scõꝫ Tho.ꝭa ꝭe q.146.duo pñt attẽdi. qñqꝫ ei contingit ↄtradictio pp hoc ꝙ ↄtradicens recusat psone dicẽtis ↄsentire ex defectu amoris aĩos vniẽtis. ꝛ h ptinet ad discordiã caritati ↄtrariã. Qñqꝫ xo ↄtingit pp hoc ꝙ ↄtradicẽs nõ veretur ↄtristare dicẽtẽ.ꝛ sic fit litigiũ qd amicitie vel affabilitati opponitur ad quaꝫ ptiet delectabilr alijs ↄuiuere. Uñ phs dicit 3° ethicoꝝ.ꝙ illi q ad omia ↄtrariãtur cã ↄtristandi neqꝫ quos cũqꝫ curãtes discoli ꝛ litigiosi vocãtur.ꝛ.vide.s.discordia.

1 ¶ Utꝛ litigiosus plus peccet ꝙ adulatoꝛ. R.sꝫ Tho.vbi.s. Cũ virtus amicitie pñcipalius tẽdat ad delectãdũ ꝙ ad ↄtristãdũ. ĩo litigiosus q suphabũdat i ↄtristãdo grauius peccat ꝙ adlãtõ q suphabũdat in delectandũ. Per accidens tñ posset econuerso esse.puta si in aliquo particulari adulatoꝛ magis intenderet p deceptõeꝫ nocere uel hui9 modi.

2 ¶ Sꝫ quare litiogus ꝓhibetur ordinari. R.ꝭm hosti. Triplex est cã

Prima q: tales ñ sunt apti ad hũi lẽ doctrinã que requiritur ab eis. Vñ dis. 46. §. i. dicitur. Nihil ẽ impudentius arrogãtia rusticoꝝ qui garrulitatẽ auctoritatez putant. ⁊ parati ad lites in subiectos tumide intonãt. Secũda cã est. q: litigiosi vel adulatõibus aios principuz sibi ꝯciliant vel frĩbus suis detrahẽdo ifamie notã igerũt. vel iter frẽs discordiã seminãdo seditões nunq̃ cessant facere. dis. 46. §. 2. Tertia cã ẽ. q: cum ipi debeant discordãtes ad ꝯcordiã trahere ⁊ ẽt oblatiões dissidentiũ prohibeantur recipere non debent litigando alios ad discordiã prouocare. dis. 90. i principio. ⁊ per totam dis.

Locatio uel

ꝯductõ. Locator dr̃ qui rẽi sue vsum alteri pro precio ꝯcedit. Ut cũ loco tibi domũ meã ego suz locator. tu vero cõductor. Et etiã qñq3 quis dr̃ locare operas suas. qñ offert se ad faciẽdũ aliqd ꝓ pcio. vel ẽt qñ accipit rem vt faciat in ea aliquid qȯ dr̃ inominatus ꝯtractus. A. nisi interueniat preciuz pecunie. tũc ei esset mera locatio. vt in isti. de loc. ⁊ ꝯduc. in pri. B.

1 ¶ Quo tpre dz solui merces locatori. R. secũdum Goff. Seruari debet q inter eos actuz est. Si vero non apparet quid actũ sit. seruendus ẽ mos regionis. q si ẽt nõ apparet uel ẽ varius seruãdũ quod minimũ ẽ. s. vt soluatur in fine anni. extra de reg. iur. in obscuris l. li. 6. Item Azo.

2 ¶ In quibus cãibus põt dñs expellere inquilinum seu cõductorẽ R. In quattuor. Prim⁹ si dom⁹ locata necessaria facta sit sue habitationi. puta si domus quã habitabat casu destructa est. aut si postea duxit vxorẽ vel alia similis necessitas superuenit. Intelligẽdũ secundum Hosti. quando tpre locatõis illa necessitas non iminebat. Secundus cãus ẽ si domus hz necessitatem reparationis. Et intelligo de necessitate orta post locationem. Et in his duobus cãibus remittẽda est pensio pro rata tpris. Tertius si conductor peruerse i domo uersetur. vt si tenet porcos in solario. vel non ẽ in ea secũdũ pactuz conductionis. vel si deteriorez faciat vel malas feminas ibi teneat aut etiam peruersos homines. ar. in aut. de leno. §. sancimus. ꝯiuncto. §. si quis aũt. co. ti. vbi ẽt pz q nisi dñs expellat de domo sua huiusmodi turpes personas ⁊ lenones grauiter punitur. B. In quo cãu aliq̃ dixerũt ñ esse remittẽduz partẽ pẽsiõis pro rata tpris. Sed ꝯtrariũ veꝝ ẽ q dñs tenetur rẽmittere põt ãt agere ꝯtra inquilinũ ꝓ dãno dato. vt ex. e. propter. A. Et ibi hoc nõt glo. addẽs q locator aget actõe legis aqlie ⁊ ex locato B. Quartus cũ iqlin⁹ per biẽniũ ñ soluit pẽsiõez. q: põt expelli ẽt si ad quiquẽniũ vel vltra ꝯduxit. A. nisi celeriter satisfecerit. d. c. propter. Et ꝺ ista expulsiõe lati⁹. s. emphiteosis. §. 4. i additõe. B. Hos quattuor cã⁹ hẽs i. d. c. propter. A. Hec ẽt notãtur i sum. ꝯ. li. 2. ti. 8. q. 35. vbi ẽt additur scḋz host. q conductor itellr̃ iprobe versari si opera rustica suo tpre non exercet. vł si propter inimicitias ex ei⁹ culpa procedẽtes dãnũ detur. B.

3 ¶ Utrū ꝯductor teneatur locari ꝺ
ꝺāno q̄ i re locata ꝯtigerit. R. ꝭm
host. Tenet si ꝯtigerit culpa sua vl'
illoꝝ quoꝝ opa vtit. Et in hoc ꝯ-
tractu venit ēt culpa leuis. Cū gr̄a
vtriusqȝ celebret. q̄uis quidā con
trariū dixerint. vt i insti. quib⁹ mo-
re cōtrahitur obligatio. §. vlti. A.
Qui tn̄ accipit mercedē pro custo
dia tenet ēt ꝺ leuissima culpa ꝭm
hosti. ⁊ in sum. ꝯ. eo. ti. q. 36. ⁊ sen
tit glo. in. l. qui mercedē. ff. de loc.
Et intellige qn̄ obtulit se custodie.
ar. l. i. §. sepe. ff. deposit̄. Al' secus.
vt. s̄. depositum. §. 3. in additione.
B. Un̄ si auriga ꝯ ī ceteros curru
suo transire contendit curruū euer
tit. ⁊ serui quē cōduxerat quassa-
uit vel occidit. tenetur. Debuit eni
se temperare ⁊ diligentius se hr̄e
ff. eo. Item queritur. Sed si fec̄ q̄
quicunqȝ diligens fecisset. secus e
rit. vt. ff. eo. si merces. §. qui colum
nas. De damno vero dato vl' alio
cui obuiare non potuit nō tenetur
ff. e. sed de dāno. A. Et ibi pȝ q̄ te
netur de dāno dato ab eo quē po
suit in custodiā. B. Simil'r ēt nec
de casu fortuito.

4 ¶ Utrū ille qui locat operas suas
faciendas in aliqua re teneātur ꝺ
dāno illius rei. R. ꝭȝ hosti. sicut ⁊
in superiori q̄ōe. Si dānū ꝯtingit
culpa illius tenet. aliter non. Unꝺ
si colūnā trāsferēdā accepit vl' do
lia ⁊ huiusmodi ⁊ fracta sunt sua
culpa uel illoꝝ quoꝝ opa vtitur te
netur ēt de culpa leui. Secus si di
ligentiā adhibuit. ff. co. si merces.
§. q colūnā. Et lȝ de dāno ab alio
dato nō teneat. vt. ff. eo. ſȝ de dāno
tenetur tn̄ de custodia. ff. eo. q mer
cedem. Nam ⁊ qui mercedē ꝓ so
la custodia accipit tenet ēt ꝺ leuissi
ma culpa. extra de depo. bona fi-
des. sed de cāu fortuito non tenet
nisi ex pacto vt ibi. A. vbi ēt idem
dr̄ si ꝓcessit culpa vl' mora. B. It̄
si sutor pueꝝ quē conduxerat for-
ma calceuā vehementer ꝑcussit vt
ei oculus effoderet tenet. q2 leuis
tn̄ castigatio ei ꝑmissa ē. ff. e. Item
querit. ⁊ ex̄ de homi. ad audiētiā.
Itē qui recipit palliū meū ⁊ p⁹ea
ꝑ errorē dedit alteri tenet. q2 n̄ tole
ratur error i facto ꝓprio. ff. eo. It̄
queritur. §. item si pallium. Item si
vestimenta poliēda accepit ⁊ mu-
res reserunt. de culpa tenetur. ff. e.
Itē queritur. §. si fullo. Itē si aliqd
sartiēdū vel poliēdū vl' gēmā scul
pēdā vel icludēdā accepit tenetur
excepto si res vitio suo frangatur.
nā tunc non tenet nisi ꝑ spāle pac
tum. Et eodē mō si vitulos pascē-
dos accepit. ff. eo. si quis fundum
§. si quis vitulos. ⁊. l. itē querit. §.
si gēma. 23. q. 4. §. tres ꝑsonas. It̄
si nauta me inuito ponat res meas
in alia naui q̄ȝ vbi posueriȝ ⁊ pe-
riȳt tenet. ff. eo. Itē querit. A. in. §.
I. Et ibi pȝ q̄ si transtulit non inuit
to dn̄o ſȝ bona fide ⁊ sine culpa n̄
tenet. vel ēt si mala fide trāstulit. ſȝ
in eadeȝ nauigatiōe vtraqȝ nauis
periȳt. ff. ad. l. ro. de iac. l. fina. §. i.
Posita ēt in hoc. §. notātur in sū.
con. li. 2. ti. 8. q. 36. B.

5 ¶ Pōe q̄ locatori opis vt pasto
ri res periȳt ⁊ dn̄s dic̄ q̄ periȳt cul
pa seu dolo illius ⁊ pastor negat
cui incūbit ꝓbatio. R. ꝭm hostiē.
Pastori. nā cū ipe rōne officiȳ de
beat custodiā hr̄e. si dicit amissam
ouē ꝓbet affuisse culpā siue dolū
sicut argentarius ꝓbare dȝ amiss

se rões cū ruina vel incendio. ff. de edē. si qs ex argētarijs. §. vlti. Idē in custode carcer. ff. de custo. et ex hi. ze. l. vlti. cū al'q dolū allegat do lum probare debeat. ff. de proba. quoq. §. qui dolū. A. Idem in. d. q. 39. B.

6 ¶ In quibus cāibus remittit cen sus siue pensio rei locate. R. Si p ductor expellit sit remissio pro ra ta tpis vt. s. in. 3. §. dictū ē. Aliter ēt pductor corpis alicui' vtputa agri excusatur a solutione pp vim ma iorez cui resisti non potuit. Itē pp id quod preter consuetudinē eue nit. A. puta tēpestas vel alia aeris intemperies in deuastatōe fructuū vt in. l. de qua statim. B. vt. ff. eo. l. ex conducto. §. 2. et. 3. Item spālr propter sterilitatem afficientem cō ductores magno icōmodo. nisi ste rilitas valeat pensari cū vbertate pcedētis et sequētis anni. et fiet h remissio pro rata sterilitatis extra eo. propter. A. Et fm Goff. in sū. con. li. 2. ti. 8. q. 37. sterilitas et vber tas intelligūtur secūdū vulgi opi nionē. lz quidā dixerint sterilitatē qn semen non percipitur. Similr proter vbertatē si casu fortuito p tingat augmenta ē pensio. nō aūt si hec fia to diligentia possessoris. Et. j. subiūgitur. Itē h que dcā' st de pensione minuenda vel augen da intellige secūdum Goffr. in co colono qui nūmis colit. Naz par tiarius quasi iur societatis et lucz et dānū cū dño fundi pti ur. vt. ff. eo. l. si merces. B. Sed si aliquis locat opas suas tm. vel accepit rē vt aliquid in ea faciat. A. Uel ēt lo cat rem et opam. vt in. d. q. 37. vbi hec notātur secūdū Inno. et host. B. totā mercedē recipit ēt si casu fortuito impeditus fuerit. nisi mo ra vel culpa possit imputari. ff. de varijs et extor. cog. l. 1. §. pe. et. ff. de statu. libe. l. cū heres. §. pe. A. Po tius vr. §. antepe. B.

7 ¶ Quid si pductor fundi aliquid expendit in re pducta. R. scōz ho sti. Si expendit ncc̄io vel vtilr au xit edificauit vel instituit. aget con tra locatorē vt expensas recipiat. ff. eo. l. dñs. Al' secus.

8 ¶ Utrz pductor agri vel domus r alteri' rei possit rē ipam alteri loca re. rñ. pōt. C. eo. l. nemo. et tūc res posterioris pductoris obligate st pncipali dño vsqz ad illā quātita tē quā ille secūdus pductor tenet priori. ff. eo. l. si in lege. §. si colon' A. Ibi dr q fructus rei locate sūt in cā pignoris ac si prior cōductō eos precepisset. et q alie res poste rioris cōductoris nō obligant do mino. Sed glo. dicit ibi. s. in totū. sed pro parte sic vel non obligant qn nō sunt inuecte. B.

9 ¶ Nullus plat' religiosus pōt cō cedere ad vitā nec ad certuz tēpus reddit' vel pūē eoz B. Aut iura. aut possessiōes monasterioz vel a liaz administrationū sibi pmissaz. vt in cle. de qua. j. B. Alicui etiaz pro quacūqz pecunia nisi necessi tas vel vtilitas puētus siue loci ex poscat. et accedente psensu puētus aut si puentū nō hz accedente cō sensu supioris. et q pfecerit incur rit sniam suspēsiōis. nec recipienti acquiritur aliquod ius. Tn h non extēditur ad locatōes vel redditu um aut fructuum venditiones ad modicū tempus. vt de reb' ecclie nō alie. mōasterioruz. in cle. vide.

ĵ.symonia.4.§.3. Bona cōducto
ris sunt obligata locatori.vt.ĵ.pi-
gnus.§.1.

Ludus τ ioc⁹

Utruz i ludis τ iocis possit
eē virtus. R. fm Tho.sa se q.168.
Sicut homo indiget corporali re
focillatione.qꝛ nō pōt continue la
borare ita etiaz ex parte aīe idiget
quiete τ solatio quod fit per ludi-
cra τ iocosa. Circa que tria videnꝉ
ꝑcipue eē cauēda. Primū τ ꝑnci
pale ē ꝙ ꝑdicta delectatio nō que-
raꝉ i aliqb⁹ opib⁹ seu verbis turpi-
bus τ nociuis. Scōm. ne totaliter
grauitas aīe resoluaꝉ. Tertiuz vt lu
dus sit conueniens fm cōgruitatē
persone temporis τ loci τ ſz alias
circunstantias debite ordineꝉ. Et
hec virtus scōm philosophū voca
tur eutrapelia.

1 ¶ Quō i ludis sit vitiū. R. ſz Tho.
vbi s̄. Uitium ē i ludo.1.qdem fm
excessum.qñ quis ad ludū assumit
turpia verba vel facta.vel.etiam ea
que vergūt i ꝓximi nocumētum q̄
de se sūt pctā mortalia. τ sic exces-
sus ludi ē peccatū mortale. Et pōt
esse excessus i ludo qñ non ē cum
debitis circūstantijs.puta qꝛ nō cō
petit loco seu temopri negocio aut
persone. Et h̄ qdem qñqꝫ pōt esse
pctm̄ mortale propter vehemētiā
affectus ad ludum.ita ꝙ quis con
tra ꝑceptum dei vel ecclie talibus
vti nō recuset. Qñqꝫ aūt veniale.s.
cum aliquis nō tantum afficiaꝉ ad
ludū ꝙ ꝑꝑ hoc velit aliquid ꝯtra
deum cōmittere. A. nec etiam actu
aliter committat.qꝛ non sufficit bōa
voluntas cui contrariaꝉ opus.86.
dis.non satis. B.2.pōt esse in ludo
vitiū ꝓpter eius defectum. Nā cō-
tra humanā rationē ē vt aliquis se
onerosū alijs exhibeat puta dū ni
hil delectabile exhibet τ delectatō
nes alioꝝ ipedit. Unde Seneca di
cit. Sic te geras sapiēter vt nullus
exhorreat tanqꝫ asperū nec cōten-
nat quasi vilem. Sed qꝛ ludus nō
ꝓpter se queriꝉ sed ꝑꝑ opationez.
iō defectus ludi minus ē viciosus
qꝫ excessus. Uñ phs dicit.9.ethi-
coꝝ ꝙ paꝝ de delectatiōe suffic̄ ad
vitam quasi ꝓ condimēto sicut pa
rum de salse sufficit i cibo.

2 ¶ Utrū liceat causa ludi vti habi-
tu religiosoꝝ. R. non lꝫ.sed puniri
dꝫ grauiꝉ q h̄ facit.vtꝫ Autē.ō sāc.
epis.§.fi. A. Potius videt.§.plī.
vbi dr̄. Omibus gnālīꝉ i seculari vita
cōuersantibus. τ maxime theatra
lia exercentibus viris ac mulieri-
bus iterdicimus vti scemathe.i.hi
tu monachi aut monastrie aut assi
strie aut cuiuscūqꝫ persone h⁹ Sci
entibus vniūsis ꝑsumētibus i tali
scemathe aut imitari aut illudē in
q̄cunqꝫ ecclīastica disciplina.qꝛ τ
corpalia supplicia sustinebūt τ exi
lio ꝯtradeꝉ ꝓuidētib⁹ h⁹mōi loco-
rū epis τ q sub eis sūt clericis. Sꝫ
etiā qbuslibet militarib⁹ iudicib⁹ τ
q̄ sub eis sūt officijs τ locoꝝ defen
soribus. B. τ ar. C. de epi.audi.l.
mime. A. Ibi dr̄. Minime τ q̄ lu
dibrio corpis sui questū faciūt pu-
blice habitu earum virginum q̄ ō
dicate sunt deo nō vtanꝉ. B

3 ¶ Utꝝ i cāu sclāri.citharis.ludo
scachoꝝ τ h⁹mōi sit pctm̄. R. scōꝫ
Al. Si h̄ fiūt a ꝑsonis secularibus
tpe τ loco cōpetēti licēt.sicut τ gnā
līꝉ de ludis dictū ē i ꝑrio.§. Si vō
fiāt a clericis nō videnꝉ cōpetē nec

licere maxime si cleric⁹ ludat cum laico.2.q.7.laicos.23.dis.his igit. Multo ēt minus ꝯpetūt religiosis A. Reqritur ēt q̄ ad seculares honestus modus.vt s̄. i prin. ꝛ dcēs cā. Unde.86.dis.in.c.donare. dic glo.ꝙ nō ē dādum aliqd citharistis ꝛ similibus nisi qñ sonarēt ad laudē dei vel ob aliam iustā cām puta recreationis.ut q2 aliqs.ē debil' vł isirmus. ꝛ extra has causas similiter non lz talia sonare vel audire. Hec i glo. Et idem pp eandem rōnem pōt itelligi ꝛ icantum. B

4 ¶ Utrum ispectio spectaculoꝝ sit pctm̄. R.ſm Tho.ſa ſe.q.167. In spectio spectaculoꝝ vitiosa reddit iꝑtum pp h homo fit pron⁹ ad vitia lasciuie vel crudelitatis p ea que ibi repſentāt. A. Et icꝫtum p h retrahit ab vtilibus ꝛ bonis vt.ś.curiositas.quo casu quādoqꝫ etiam excoicatio inminet. Uñ de ꝯces.dis. i.i.c.qui die.dr. Qui die solēni ꝑtermisso ecclie cōuentu ad spectacula vadit excōicet. B. Et ad hoc facit s̄ curiositas.§..3.ꝛ supra chorea.§.2°.

5 ¶ Utrū liceat vti ludis i ecclia vid supra emunitas ecclie.§.2.i fi. De choreis vide supra chorea.

Ludus alee.

ꝛ ois lud⁹ q̄ initit fortune ꝛ ois talis ē ꝓhibitus ſm l ges non tñ si qs certet hasta siue pila iaciendo currēdo lucrando vel pugnando.q2 h fiūt cā v̄tutis corpis.ff. e.l. 2.A. Et ibi. ꝛ i.l.se.pz ꝙ ois ludus ēt si nō initatur viribus fortune ē ꝓhibit⁹ nisi initat alicui exercitio v̄tuoso ꝛ vtili. B. Pro eo āt quod ponit i conuiuio vescendi cā ꝑmittūt leges ludē familie.ff.eo.l.fi.A. Ibi dr. Quod i cōuiuio vescendi causa ponit i eam rē familiā luder ꝑmittit. Et itelligit de ludo licito ꝛ honesto cum d̄bitis circunstantijs de qbus i.c.precedenti.i ꝑn. Ista etiam que hic habent notātur i sū. con.li.2.ti.8.q.23.ſm glo. Ray. ꝛ Hosti. B

I ¶ Utrū ludus alee sit pctm̄. R.ſm Ray. Quicūqꝫ ludūt alea siue taxillis vel q sunt participes seu ispectores ludi sp peccant.ff.eo.p totū ꝛ.C.eod.i constitutione greca. ꝛ maxime si sunt clerici.i aucten. de sanc.epi.§.iterdicimus.A. Ibi etiam dr ꝙ clerici ñ debēt accedē ad aliqd spectaculoꝝ causa videndi. B.ꝛ ex̄ de vi.ꝛ ho.cle.clerici. Et ē ꝑncipaliter ꝛ per se peccatū auaritie siue rapine. Est etiam cā mltorum pctōꝝ ꝛ mēdaciorum piuriorū blasfemiaꝝ d̄ceptionū ꝛ h⁹mōi A. De h latius i d̄cā.q.23.vbi dr secūdū Ray. Quā magnū sit h pctm̄ pz iter alia ex nouē que i talibus attenduntur. Primuz ē desiderium lucrādi. Ecce cupiditas que radix ē oīuz maloꝝ.vt dr.i.ad Thimotheū. vlt. Scdm ē voluntas spoliādi ꝓximū. Ecce rapina. Tertiū ē vsura maxima.s.xij.pro.xi.non solum i anno vel in mēse.sed i eadem die. extra de exces.pre. inter dilectos. Quartū ē multiplicia mendacia ꝛ verba ociosa ꝛ vana. Quintum est blasfemia. Ecce heresis. Sextuz ē corruptio multiplex ꝓximoꝝ qui ad ludū ispiciendum de consuetudie praua ꝯueniūt. Septimū ē scādalū bonorum. Octauum ē contēptus prohibitionis sancte matris ecclie. Glo.dicit argumētum ꝙ se

cũdũ magistrũ hᵒmõi ludi sũt ꝓhi biti nõ tm̃ dissuasi. qꝺ securius est dicere. Bonum ẽ amissõ tpis. i. bonoꝝ que i illo tpe tenent face. Cõ. Hosti. ⁊ addit septez peccata alia que sunt furtum quia lusores sepe inopia cogẽte discũt furari. Item violentia. Aliquotiens eniz ad hᵒ vt aliquis ludat violenter dtinetur ff. de aleato. solent. Ecce seruitus i iusto. Jtẽ crimẽ falsi qꝺ cõmittitur i falsis taxillis faciẽdis. ⁊ ex certa scia comodandis siue locãdis. itẽ homicidiũ. qꝛ de ludo veniunt ad verba ⁊ ex his ad vbera. tandem ad homicidia. Ecce iniuria. Ecce homicidia. qbus iudex ex officio suo occurrẽ dꝫ. vt. ff. de vsuf. eqssimũ. Jtẽ fraus ⁊ deceptio. qꝛ q melius scit decipe meliᵒ credit ludere Jtẽ adulatio. Unde dicunt hoies. Pulcher ⁊ bonus lusor ẽ dñs meus. Jtẽ turpis ⁊ ihonesta vita. B.

2 ¶ Utrũ ludus alee sit pcm̃ mortale. R. fm dd. Etiã si hõ nõ ducẽ in consuetudinem mortaliter peccat. Intellige qñ ex auaritia ludit. A. ꝙ sp occurrit cũ querat lucrũ per modũ illicitũ qꝺ nil aliud ẽ qꝫ auaritia. vt colligit ex notatꝭ per Tho. ꝯa ꝯe. q. iiij. arti. 4. Grauitas etiaz hᵒ pctĩ cõprehendit aliqtenᵒ ex dictis i ꝓxio. §. ꝓcedẽti. cũ additõne. B. quia ⁊ auaritia de se ẽ peccatũ mortale. vt s̃. auaritia. §. 2º.

3 ¶ Que pena clericoꝝ ludẽtium ad aleas. R. de hoc legit. 35. dis. c. primo vbi dr̃ sic. Eꝑus aut ꝑsbr̃ aut diaconᵒ alee aut ebrietati deseruiens aut dsinat aut certe dãnet. Sbdiaconᵒ aũt aut lector aut cãtõ aut desinat aut coione priuet. A. Idez i laico qꝺ i minoribus cleric. vt pꝫ i dicto. c. I. B. Et nota ꝙ ex dicto canone colligit ꝙ si nõ ducit i consuetudinem nõ sustinebit ꝓdictam penã. Uñ dic̃ desiuẽs. Similiter ⁊ si duxit i cõsuetudinem ⁊ vult desinere. Unde dic̃. aut desinat. Debet tñ i vtroqꝫ casu pniam agẽ de peccato. Et fm Hosti. idẽ hodie i subdiacono qꝺ i diacono. ex de ser. ñ or. miramur. A. Idẽ i dc̃a. q. 23. Et additur fm Ray. ꝙ ex eo qꝺ in dicto. c. I. dr̃ dãnet ⁊ coione priuetur colligitur ꝙ tale sit peccatum mortale ⁊ graue. B

4 ¶ Utꝝ q i ludo alee vicit illi q nõ poterat alienare teneat ad restitutionẽ. R. scꝺꝫ Th. ꝯa ꝯe. q. 32. Quod aliqs lucret ab eis q rẽ suã alienare nõ pñt illicitũ ⁊ cõtra ius diuinꝫ ẽ. Unde q talibᵒ vicit ad restitutionem tenet. ⁊ hic addit Ray. ꝙ tales sũt furiosi. ꝓdigi. minores. 25. an. ⁊ maxime pupilli. Jtẽ mẽtecapti surdi muti. ceci. ⁊ qui morbo ꝑpetuo laborant qꝛ tales supesse rebus suis nõ possunt. Idẽ de seruis de religiosis. de filijs fa. qui nõ habent peculiũ castrense vel qũ. Idẽ de vxore que nõ habet res parafrenales. ⁊ etiã de administratore rerũ eccliaꝝ. que pauperũ sunt. Qui ergo talibus vicit restituere tenet. non dico illi qui amisit sed tutori. curatori. dño. monasterio. pr̃i. marito siue ecclie. A nisi forte clericᵒ rector ecclie esse correctus ⁊ credretur i debitos vsus expẽsurus ꝫ glo. Ray. ⁊ in sũ. con. cod. ti. q. 25. vbi patet etiam ꝙ cũ Ray. ꝯ. Hosti. circa dc̃a in hoc. §. B

5 ¶ Utrũ qcũqꝫ traxit aliquẽ ad ludum teneat restituere quicqd vicit rñ. fm Tho. vbi s̃. Restituere tene

tur'. A. s. ei quē attraxit. Vñ nec de eo pōt facere elemosynā secūdū3 Tho. vt in summ. con. eo. ti. q. 24. B. Et nota φ ista attractio large itelligēda ē. s. quōcūqꝫ verbis vl' factis iduxit eū. cū ille alias non erat lusur⁹. Item siue iduxit a pricipio siue i medio ludi cum ille vellet d sistere. vt Azo dicit.

6 ¶ Utrū qui fraudulenter ludit teneat restituere. R. ſm Tho. vbi s. Tenet. A. s. ei a q̄ vicit. vt etiam pxime dēm ē. ⁊ colligit. ex posit̄ i dicta. q. 24. B. Et itellige siue cōmisit fraudē añ. puta qꝛ fingebat se q̄i insciūm de ludo ⁊ quasi hominē3 qui posset decipi cum tñ decipere itenderet siue cōmisit fraudē i ipso ludo. vt submittendo taxillos falsos siue etiā veros male ⁊ fraudulose iactādo seu mēdaciter dicēdo φ obtinuisset seu male pecuniam numerādo ⁊ oīa huius modi.

7 ¶ Utrū q vicit phibente iure ciuili. A. qd phibet oēm ludum fortune. ⁊ etiam non initentem exercitō alicui⁹ opis v̄tuo si. vt tactū ē. s. in pn. ⁊ dat repetitionem ei qui ppt ludū phibitū aliqd soluit ⁊ heredibus eius vsqꝫ ad. 50. ānos. vt. l. fi. C. eo. B. teneat ad restitutionē. R scdm Tho. vbi. Ius quidem ciuile non obligat oēs sed eos solos qui sunt h⁹mōi legib⁹ subiecti. ⁊ iterū p dissuetudinē abrogari pñt. ideo apud eos q sūt h⁹mōi legib⁹ astricti tenētur itegraliter ad restitutionē nisi forte cōtraria cōsuetudo p̄ualeat. aut qs vicerit ei q traxit eū ad ludū i q̄ casu nō tenet restituere qꝛ ille q amisit non ē dignus recipere. nec pōt licite retinere tali iur positiuo durāte. sed tenet illud dare i elemosynas. Nec Tho. Porro dēm ius positiuū habet. C. e. l. alearum. ⁊. ff. eo. l. vlt. i fi. Et idē ꝯsulerem ēt dicto iure positiuo durāte. s. φ ille q attractus fuit non tenetur restituere. nec tñ licite potest tenere pp ipsam turpitudinē talis lucri. vt i se. §. dicitur.

8 ¶ Utrū ille q vicit qñ volūtari⁹ cū volūtario lusit teneat ad restitutionē. R. Quidā dicūt φ nō. sed paupерib⁹ ē irroganda talis pecunia. ar. 14. q. 5. non sanc. Et h ē opinio Pla. Alij dicūt φ tenetur. ff. eo. l. vlt. i fi. ⁊. C. eo. in ꝯstitutiōe greca. Et h ē opinio. Ber. vt nōt ex̄ d vi. ⁊ ho. cle. clerici officia. ⁊ ēt Ray. q̄tum ē i proposito casu. s. i eo qui lusit voluntarie. ⁊ p eadē iura. S3 vt mihi videtur vtraqꝫ opinio stat ⁊ ꝭa qdem opinio. s. φ teneat reddere locū h3 vbi legib⁹ viuit iperialibus p quas ⁊ ipsa opinio pbatur. Ubi v̄o ñ sic viuit vel vbi leges ille abrogate essēt videt valer p̄ria opinio. s. φ debeat pauperib⁹ erogari. Nā cū lud⁹ sit q̄dam expoliatio nō pōt quis p ipsu3 licite aliqd acqrere ⁊ sic nō pōt tenē. sed nec illi d3 reddē. qꝛ ille nō ē dign⁹ rehabere q q̄tū i se fuit primū expoliare conabat. De factoribus taxillorū scachoꝝ aleaꝝ ⁊ h⁹mōi. vide. i negociatio. §. 7. A. q icipit. Quid de factorib⁹. Et ad p̄dicta pñt i̇duci que notant i dicta. q. 24. in sum. con. li. 2⁰. ti. 8. vbi d scdm Inno. i c. qꝛ plerīqꝫ. ex̄ de imu. ec. φ attractus nō tenet restituē. itellige illi a q̄ vicit. vt p3 supra. S3 q aliū attraxit tenet. qꝛ dolose fecit. Et silr̄ q lusit modicū causa recreatōis ñ tenetur restituē. itellige si lud⁹ erat hōe

stus ꝛ licit⁹. al' Luce. 6. dr̄. Ve vo-
bis q̄ ridetis nunc. Unde in eadē. q.
24. dr̄ ſm Ray. Si dicat qs ꝙ bōa
intentiōe vel cā recreationis ludat
ad aleas. faciat hoc ſine denarijs
aut accipiat vnū ꝺ ludis approba
tis. Et glo. Ray. ſup ỽbo recreatō
nis dicit argumentū ꝙ ludus alee
n̄ ē generaliter ꝓhibitus. qꝛ pōt lu
di bono fine. ꝛ iō taxille ꝛ alee ꝛ
ſcacheria pn̄t fieri bono fine. Sꝫ
de h̄ dr̄ ſup dcō. §. qd de factorib⁹
ex p̄dictis ergo pꝫ qn̄o qs teneaꝶ
restituere q̄ vicit in ludo. Sꝫ q̇d ſi
aliqn̄ vicit ꝛ aliqn̄ ꝑdidit. an fiet ꝯ
penſatio. Pōt distingui vtruꝫ fiat
lud⁹ cū eadē ꝑſona vel diuerſa. Si
cū eadē. Aut lud⁹ ē mutat⁹. vt qꝛ p̄
mus fuit licit⁹. ꝛ ſecūdus illicit⁹. ꝛ
nō fit cōpenſatio. qꝛ ſolutū vni vel
ēt eidē ex diuerſa cā non liberat a
debito ex alia cā vel cū altero. C.
qn̄ ciui. ac. preiu. cri. l. vna. Aut lu
d⁹ nō ē mutatus. vt qꝛ vterqꝫ erat il
licitus. s. i quo vicit ꝛ ꝑdidit. ꝛ vr̄
ꝙ dcāt fieri cōpenſatio. Nā ꝛ ſi ſit
dare caſū in quo qs nō teneaꝶ resti
tuere illi a quo vicit rōe paris cāe
turpitudinis. pōt tm̄ restituere eidē
ꝛ restituēdo liberatur. ut nōꝶ i ſū.
con. li. 2. ti. 9. q. 25. ad finē. Et iō ꝑ
dendo cū eodē vr̄ ei restituiſſe. ꝑ ꝯ
currenti q̄titate. Si ludus fiat cuꝫ
diuerſa ꝑſona nō fiat cōpenſatio.
qꝛ ꝑ interitū rei moroſus debitoꝛ n̄
liberaꝶ. l. i re furtiua. §. i. ff. de con.
fur. maxime qn̄ ipſemet dedit cām
interitui. ff. dē verbo. obli. l. ſi ex le
gati cā. vbi ille teneꝶ q̄ occidit ho-
minē quem debebat. B

Luxuria. Cū luxuria multiplex ſit
vt dictum ē. s. fornicatio. §. i. q̄ eſt
grauius peccatū. R'. ſꝫ Tho. ſa ſe
. q. 154. Grauiſſimū inter oia pecca
ta luxurie ē vitiū ꝯ naturaꝫ ſicut ꝛ
Aug. dicit in li. de adulterinis con
iugijs. Et hoc ideo. qꝛ tranſgrediꝶ
illud qꝺ ſm naturā determinatū ē
tanq̄ principiū circa vſū venereū.
Poſt hec ē inceſtus q̄ eſt cōtra na
turalē reuerentiā quā debemus ꝑ
ſonis cōiūctis. Alie āt ſpēs ſūt con
tra rectā rōem. tm̄ ex ſuppoſitione
nāliū p̄ncipiorū. Magis āt repu-
gnat rōni q̄ aliquis venereis vtaꝶ
nō ſolū contra illud qꝺ cōuenit ꝓ
li generande. ſed ēt cū iniuria ꝓxi
mi. ꝛ ideo fornicatio ſīplex minima
eſt inter ſpēs luxurie. Adulterium
ỽo grauius eſt q̄ ſtuprū. qꝛ maioꝛ
iniuria fit in abuſione mulieris al
terius ꝑtāti ſubiecti q̄ntū ad vſū ge
nerationis q̄ ſubiecte ad ſolā cu-
ſtodiā. Utrūqꝫ āt aggrauatur per
violentiā. ꝛ ideo raptus virginis
ē grauioꝛ q̄ꝫ ſimplex ſtuprū ꝛ rap
tus vxoris q̄ꝫ adulteriū. Et de tali
raptu q̄dā habes. ſ. raptoꝛ. 2°. De
ſtupro ỽo ꝛ adulterio. s. fornicatō
. §. i. ꝛ. s. adulteriū. Hec ēt oia agg̃
uanꝶ ſm rōnē ſacrilegij. qn̄. s. ꝑſo-
na deo ſacrata rapiꝶ. A. Et h̄ ſacri
legiū grauius ē inceſtu cū ſit ꝯ diui
nā reuerentiā. B. Itē inter pctā ꝯ
nām grauiſſimū ē pctm̄ beſtialitat̄
s. vbi nō ſeruaꝶ debita ſpēs. Poſt
hoc āt ē vitiū ſodomiticū vbi non
ſeruaꝶ debitus ſex⁹. Et de h̄ aliqd
. ſ. ſodomia. P⁹ h̄ āt peccatū mol
liciei. ex eo ꝙ nō ſuaꝶ debit⁹ mod⁹
cōcūbēdi. Magis āt ſi nō ſit debi
tū vaſ q̄ꝫ ſi n̄ ſit debitus mod⁹. Mi
nus āt inter peccata ꝯ nām ē pctꝫ
molliciei. qꝺ cōſiſtit in ſola emiſſiō
ne ſeminis ſine concubitu ad alte-

rij. Et de ista mã satis h abel. 32. q. .7. adultery.

j ¶ An q deflorat ṽginē solutā tene at eā ducere vel maritare. R. In foro iudiciali vr̄ teneri ad alterū p̄dictorū. ex̄ de adul. c. i. Sed ƀm glo. h fuit pena antiq̄. hodie ṽo sic punit q aut ducat eā aut uerberat⁹ et a sacris exclus⁹ retrudat ad pniaꝫ i monasterio de q̄ nō possit egredi ex̄ de adul. c. 2. A. Ibi pꝫ q h pēa proxime dicta obtinet qn̄ seductō nō vult stupratā ducē. q̄ casu ēt vr̄ q teneat eā dotare. ut. eo. ti. c. i. Si āt pr̄ nō vult eā ei dare vel ipsa nō vult cōsentire teneṫ eā dotare. ut in dcō. c. i. qd nō corrigit sed in diuerso casu loqṫ. vt ex his pꝫ et ex tex. et glo. vtriusqꝫ. c. Et ƀm Ray. et in sum. con. li. 2. ti. 5. q. 6. glosatores p̄dicta intelligūt de raptore q̄ seducit. i. seorsuꝫ ducit a domo pr̄is et extrahit virginē per violentiā. Sꝫ certe ēt si nō interueniat violentia teneṫ seductor ad satisfactōnē dānt vt in. c. si. ex̄ de iniur. B. In foro āt penitentiali sic agendum est ƀm ṽṽ. Si deflorauit ipsam voluntariam nō teneṫ. qꝛ ille nō seduxit eā. Si aūt iniuriā vel seductā iniūgendū est ei q satisfaciat vel compōat cum ea. A. s. compositione que p̄cedat a libera eius volūtate. Al' absolutus nō ē tutus in ꝯscia. a. l. i. §. que onerande. in fi. ff. quarꝫ re. ac. nō daṫ. B. Similē casuꝫ habes. j. matrimoniū. 4. §. 2°.

2 ¶ Utrū cōsensus in delectationeꝫ .s. cogitatiōis carnalis absqꝫ hoc q ꝯsentiaṫ in actuꝫ sit mortale. R. Sic ut habes. s̄. delectatio.

3 ¶ Utrū in tactibus et osculis et h⁹ modi sit peccatum mortale. R. ƀm Tho. sa se. q. i54. Osculū amplexus vel tactus ƀm suā rōnem n̄ nominant peccatū mortale. qꝛ possūt absqꝫ libidine fieri uel p̄pter ꝯsuetudinē patrie vel p̄pter aliquā necessitatē vel rōnabilē cām. Sed si fiant cū libidinosa delectatōe sunt mortalia. Nā et solus ꝯsensus i delectationē mortalis. est mortale. vt in p̄cedenti. §. dr̄. multo magis p̄gressus ad actū est mortale. Addi pōt ƀm Al. q ēt aspectus libidinosus mortale est Math. 5. Qui uiderit mulierē et c.

Magister j.

sive doctor. i. cō. mūiter. Quelibet ecclia cathedralis dꝫ tenere magistros libera hū artiū ad min⁹ grāmatice q clericos et alios paupes grat̄ istruāt. Et dēnt mgr̄o assignari p̄uent⁹ vnius p̄bēde. Et eodē mō dēnt facere alie ecclie qnarū sufficiūt facltates In metropolitana ecclia dꝫ vlterius esse mgr̄ i theologia. et eodem mō recipē p̄uent⁹ n̄ tñ pp h fiat canonicus. A. Sꝫ tā diu redditus ipsos pcipiat q̄diu pstiterit in docendo. Qd si forte de duob⁹ ecclesia metropolis graueṫ. theologo iux̄ modū p̄dictū ipsa p̄uideat. grāmatico ṽo in alia ecclesia sue ciuitat̄ siue diocesis que sufficere valeat faciat p̄uideri. ut in. c. qꝛ nōnull⁹. ex̄ eo. B. 37. di. de qbusdā. ex̄. e. p toti. A. Presertim i. c. i. et i dicto. c. qꝛ nōnullus. Nota ēt q a plat̄ et capitulis ad theologie studiū debēt aliqui habiles destinari q alios p⁹ modū valeant erudire. quibus si p̄prij p̄uentus ecclesie non sufficiunt. p̄dicti. s. plati et capitula necessaria ministrabunt. Docentes ṽo

in theologica facultate dū i scolis studuerit τ studentes in ipsa itegre per annos quinqʒ recipiant ꝺ licētia sedis apostolice, puētus ꝓbēdarū τ beneficiorum suorū. non obstante aliqua ꝯsuetudine ꝯria uel statuto. Hec oia. ex. e. sup specula. vt in sū. cō. li. i. ti. 3. q. i. B. Et de hac ēt materia vide. j. scientia. §. i. τ seqn tibus.

j ¶ Utrū aliquis possit recipi in canōicū cū pacto ꝙ doceat τ scolas teneat. R. ẜm Host. Dicūt doctores ꝙ nō al' eēt symoniacū. sed vacanti ꝓbende bene pōt h onus annecti. ex de ꝓben. significatū. Con. Ber. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 4. B. In curia romana debēt eē doctores τ studiū vtriusqʒ iuri vide. j. studium. §. fi.

2 ¶ Utruʒ magister possit scolarib⁹ collectā imponere vel exigere. R. ẜm Host. Si magistro annexū est sufficiēs bñficiū uel sufficiēs salarium publicū nō licet exigere. aliter symoniā cōmitteret. quia venderʒ obsequiū spirituale quod ex offō suo teneẗ facere. ex de symo. nēo. i. q. 3. vendentes. τ. c. nō solū. sed tñ sponte oblata recipere pōt. Si ṽo nō sit ānexū tale beneficiū vel salariū aut si non sufficiat ei pōt accipe collectā ꝓ laborib⁹ suis. ar. 12. q. 2. qcūqʒ. τ. c. ecclesiasticis. τ. c. caritatē. Et vr̄ Hosti. innuere ꝙ ñ solū ab extraneis sed ēt a clericis eccl'ie possit exigere. nō tñ dʒ exigē a paupere cū ipse potius dēat paupi sb uenire. Sʒ τ talis exactio ẜm ṽṽ. non dʒ esse coactoria ut ꝙ nisi soluant expellat eos de scolis aut accipiat res eorum sʒ potius inopiam suā eis exponēdo. Et h oia ẜʒ ho. intelligēda sūt si magister ē sufficiens. Nā si insufficiens est τ offiñ docendi assumit nō est ei ex obito ꝓuidēdū sed sibi culpā iputet. ff. ad. l. acql. idem iuris. Si ṽo sufficiēs est τ nō hʒ prouisionē vt dixi etiam si diues est pōt a diuitibus licite accipere. qꝛ nō teneẗ eis grat seruire. Satis con. Inno. Ray. τ Ber. A. Idem i sū. cō. e. ti. q. 2. B

3 ¶ Quid de magistro q festum alicuius sancti quod de se colendū ē nō vult cōcedere ad celebrādū nisi data sibi pecūia. R. ẜʒ Ray. Symoniā cōmittit. qꝛ vendit spirituale ad quod teneẗ ut in pricipio ꝓcedenẗ. §. dictū ē. Et p eadē iura τ eodē mō si festū non ē celebrandū τ ipse vult festare nec vult legere nisi data pecunia. A. Idē si diē non colēdū vt alicuius minoris sancti cōcedit colenduʒ ꝓ pecunia. vt in sū. con. eo. ti. q. 3. Et subdiẗ. Si aūt ꝓ data pecunia concederet magr̄ scolarib⁹ aliquo die ꝓ festo cessaẗ a lectionib⁹ siue vacationē aliquā ꝓpter recreationē sicut consueuit fieri ab auctoristis turpe lucrū eēt sʒ nō esset symonia hec ibi. Sʒ nō videẗ rō diuersitatis in h casu a supradictis. B

4 ¶ Doctoris seuitia. s. i nimis corrigēdo culpe imputaẗ. qꝛ leuis tñ castigatio ei pmissa ē. ff. locati. l. itē qrit. ex de homi. ad audientiā. 23. q. 5. c. i. Quid tenendū ab auditorib⁹ diuersorum magistrorum q̄ habēt ꝯtrarias opiniōes. hētur. j. opinio Utrū actus doctrine sit ꝓtermittendus ꝓpter scādalū. vide. j. scandalum. §. 7. τ. 8.

Magister ij. s. q̄tuz ad licē-

tiā docendi. Quid ergo si aliquid exigat vel pmittat pro lnia docedi. R. fm Host. Exactū debet restitui & pmissū remitti. ex. eo. phibeas. A. Al' incipit prohibem⁹. B. Symonia tñ non cōmittit sed cōmittit exigens crimen concussionis & dz dignitatib⁹ & officijs & beneficijs expoliari. ex. e. c. i. & c. quanto. A. Con. Ray. & Goff. ut in sū. con. li. i. tit. 3. q. 5. B

¶ Quid si ille qui habet potestatē concedendi licentiaz docendi vel legendi vult legere in propria persona nunquid potest alteri licentiā denegare. R. fm hosti. Nō potest eum impedire uel ei denegare etiam si ipse sit valde idoneus. ar. ex de offi. archi. c. vlt. Hoc enim essz in preiudicium auditorum cum sepe quis habeat gratiam discēdi ab vno & non ab altero. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 6. Et satis hoc of in. c. quanto. ex. eo. B

¶ Quid si aliquis obtenta licentia legendi velit alium substituere. nū quid a substituto pōt recipere expēsas quas fecit in conuiuijs & hui⁹ modi. R. fm vv. Si cōsuetudo loci est q possit alium substituere tūc ab illo pōt recipere expensas factas quasi loco interesse dumtamē ille doceat noie eius. Si aūt totuz ius transferat in substitutū non dz aliqd recipere ēt pro interesse. nec pōt ēt in primo casu pacisci cū substituto de certa portione emolumēti recipiēda. A. Idem in sum. cō. eo. ti. q. 7. & 8. B. Et multo mun⁹ potest in casu. 2°

¶ Utrū liceat alicui pro se ipso petere licentiā docēdi in theologia. R. fm Tho. in quolibet. Dicendū q sic. Nullā eni petit excellentiā ptātis quod quidē turpe esset. sz petit solā opportunitatē cōicandi id qd habet. Cōicare āt sciam quā quis hz laudabile ē & ad caritatē pertinēs fm illud Sap. 7. Quā sine fictione didici & sine inuidia cōico. & i. Pet. 4. Unusquisqz sicut accepit gratiā in alterutrū illā administrantes. Pōt tñ turpitudinē continere rōne psumptionis si ille qui non ē idoneus peteret docendi officium. A. Idem in sū. con. li. 3. ti. 5. q. 5. B

Maioritas

fm Ray. pricipaliter in quatuor cōsistit. Primū q dē i prorogatiua ordinis. ut psbr maior est diacono. dis. 93. legimus. in fi. ex. e. statuim⁹. Secūdū est i prorogatiua consecrationis. vt eps maior est psbytero. dis. 95. olim. & ca. eps in ecclesia. Tertiū est in prorogatiua administrationis. vt arcbidiaconus maior ē archipresbytero. & ei subest atqz obedire dz dis. 25. plecti. Quartū est in prorogatiua antiquitatis fm q maior ē vel qui prius fuit ordinatus vel prius religionē ingressus vel ēt ille qui precedit alios in etate. dis. 75. ordinationes ex. e. c. i. ex de elec. dudū. i. Et additur ēt fm Hosti. quintū. s. fm prorogatiuam eius qui ordinauit. qr ordinatus a superiore inter alios eiusdem ordinis magis est honorandus. ex. eo. per tuas. Ad maioritatem obedientia sequitur. de q habetur infra obedientia. per totum.

Maior pars

Generaliter quod fit a maiori parte ca

pituli seu collegij uires obtinet. 65 dis. c. i. 2. τ. 3. nisi ex alia pte ppon deret auctoritas. ex̄ de elec. dudū ex̄ de testi. in plenitu. Preualet tñ qñq3 minor ps. s. qñ aliqd ab eis rōnabile fuerit obiectū uel ostēsū. ex̄ eo. c. i. Nec oportet uocari absentes. nisi i electōib9. ut s. electio i. §. 6. Similiter in cessatione a diuinis. ut sup cessatio a diuis. §. i. A Con. Albricus. B

Maledictio

Utrū maledictio sit pcm̄ mortale. R. fm Tho. sa se. q. 76. Maledictō de qua nūc loquimur est p quā p nunciat malū ɔtra aliquē uel imp cando uel in optādo. quod q2 fm se repugnat caritati est peccatum mortale. i. Cor. 6. Neq3 maledici neq3 rapaces regnum dei possidebūt. τ tāto grauius quāto personaz cui maledicimus magis amare τ uereri tenemur. Un̄ Leuit. 20. Qui maledixerit patri suo aut matri morte moriat. Contigit tñ eē ueniale uel pter paruitatē mali q gs alteri impcat. uel ēt pter affectū eius q profert. dū ex leui motu uel ex ludo aut surreptōe aliqua talia uerba profert. q2 peccata uerboz maxime ex effectu pensant.

¶ Que differētia ē inter maledictionē τ blassemiā. R. Scdm q̄rūdā uulgare ut in tuscia idē sūt. τ h ēt pbat p decre. ex̄ eo. statuimus. S3 tñ ppe loquēdo aliud ē blassemia qñ. s. vbis. A. uel intentōe cū ēt sola intentione pcm̄ cōmittatur Ysa. i. B. attribuit deo qd ei nō ɔuenit. uel econuerso. ut dictū ē sup blassemia. A. Tertio cu3 attribuit creature qd approprιat creatori fm Tho. sa se. q. i3. art. i. B. Aliud maledictio. s. dum aliquis impretatur uel optat alicui malum siue homini siue deo.

¶ Que pena pferētis maledictionē cōtra deū. R. Siqs cōtra deū i aliquē scm̄ maxime beatā uirginē talia psūpserit. d3 septē d eb9 dñicis prefozib9 ecclesie in manifesto eē dū missa dicit. ita q ultimo die nec palliū nec calciamenta s3 corrigiā circa collū habeat. τ q septē precedētib9 ferijs sextis ieiunet in pane τ aqua. nec igrediat eccliam τ in quolibet dictorū dierum tres reficiat pauperes. τ si non pt tres saltē duos uel unū. τ si nō pōt h illud in penā aliā cōmutet. τ si predicta renuerit debet ei interdici ingressus ecclie. τ in obitu debet carere ecclīastica sepultura. Insup tales debent ɔdēnari pena pecūnia ria. ex̄ eo. statuimus. Et hec oīa s3 Hoff. p tribunali fiunt. Ceterum i iudicio aie discret9 sacerdos mollient hunc rigorē. A. Immo τ i foro pniali etiam hic rigor seruād9 est p erq3 i cōdēnatione pene pecuniarie qñ blassemia publica est fm mō3 tñ positū sup ɔfessor p9 in additione magna B

¶ Utrū liceat maledicere creature irrationali. R. Creature irrationali contigit maledicere gnq3 mōis p9 mō fm q ordinat ad hominē3 p modū subuentionis. s. q2 p eas sbuēit hūane ncitati. Et h mō de9 homini dicit. Maledicta terra in ope tuo. A Gen̄. 3. B. ut. s. p eius sterilitatem homo puniret. Et ita etiam itelligitur quod habet Deut9 28. Benedicta horrea tua maledictū horreū tuū. Sic τ Dauid

maledixit montes gelboe ſm ex-
poſitioné Greg.2. ſm q ordinat
ad hominé p modū ſignificatiōis
ſicut dn̄s maledixit ficulnee i ſigni
ficationé iudee. Math.21.3. ſʒ q
ordinatur ad hominé p modū cō
tinentis.s.loci uel tēporis. Et ſic
Job maledixit diei natiuitatꝭ ſue
Job.3. Et ppter culpā originalē
quā naſcendo ɔtraxit ꝛ pp pena
litates inde ſequētes. ꝛ pp h etiaʒ
pōt intelligi Dauid maledixiſſe
mōtibꝰ gelboe 2o. Reg. pº. ppter
cedé ppli q̄ in eis cōtigerat. Pre
dictis tribꝰ modis nō cōpetit nec
licet homini maledicere irratiōa
li creature. niſi forte ſpēali dei re-
uelatione. A. Uel niſi in his non
tenderet odiū creature ſʒ deteſta-
tōeʒ mali culpe ꝉ pene. iuxta illud
Job.5. Uidi ſtultū firma radice ꝛ
maledixi pulchritudini eius ſtatiʒ
B.4. ɔtingit maledicere irrōabi-
libus rebus iquātū ſūt creature dei
ꝛ hoc eſt pcm̄ blaſſemie.5. pōt cō
tingere maledicere eis ſm ſe con
ſideratis ꝛ hoc ē ocioſuʒ ꝛ uanū
ꝛ p ɔn̄s illicitū. hec ſumpta ſūt de
Tho. ſa ſe. q.76.

Malefactor

Si malefactor pt̄ fugere uꝉ ſe de
fēdere uide ſ. accuſatus. §. pſt.

Maleficiū

dicit dupliciter. Uno mō qđlibet ſortilegiuʒ
de quo agit. C. de male. ꝛ mathe.
per to. de quo etiā multa habent
ſ. ſortilegiū. p totū. ꝛ de tali male-
ficio iquātū ipedit matrimoniuʒ.
habet ex̄ de fri. ꝛ male. ꝛ ſup̄ ipe-
dimentū.15. in quatuor ultimis. §.
Alio mō dicit maleficiū qđcūq
crimē ut furtū. rapina. homicidiū
ꝛ huiuſmōi Dicit ēt q̄ſi maleficiū
qn̄ eſt nocumētum preter propo-
ſitum. ut cū iudex per impitiā ma
le iudicat uel cū de domo alicuius
aliqd ē eiectū qđ nocuit trāſeunti
bus. ut Inſti. de obli. que ex q de
lic. in prin. ꝛ p totū. Utrū malefi-
ciū quod eſt ſortilegiū poſſit tolli
per aliud maleficiū. uide ſup̄. ipe
dimentum.15. §. ſi.

Manūiſſio

eſt datio libertatis. Nā quā
diu qs i ſeruitute ꝛ manui poteſta
ti ſuppoſitus ē manumiſſus uero
liberatus ē. in Inſti. de libertꝭ. in
pri. Et manumiſſi dicuntur liber-
ti. de quibus habet ſup̄ libertus.
¶ Quis pōt manūittere. R̷. Ma
numittere pōt dn̄s q ē maior. 20.
annis. niſi aꝉ non habeat admini-
ſtrationé. ut furioſus ꝛ prodigus
Minor uero. 20. manumittere in
ter uiuos nō pōt niſi ex cā. ꝛ tunc
ſi ē maior. 17. annis. C. qui manu-
mit. non poſſunt. l. ſi minor. A. cō
iuncto. §. ſi. in Inſti. ex quibus ca.
manu. licet. B. Sed in ultima uo
luntate pōt. ex q̊ pōt teſtari. s. poſt
14. annum. C. qui manumit. non
poſſunt. Auten. ſed de iure. A. aꝉ
incipit. ſed hodie. ꝛ idē dī i dicto
§. ſi. in Inſti. B. Itē eps pōt māu
mittere ſeruos eccleſie benemeri
tos. 12. q. 2. ſi quos Pōt ēt alios n̄
benemeritos dū tn̄ det ecclie pro
uno duos eiuſdem meriti ꝛ pecu
lij. 12. q. 2. eps qui mancipium. Et
ſm h̄ h̄. intelligi debet q det đ ſu
is bonis ppriis nō de rebus eccle
ſie. Itē pōt manumittere cauſa mi
ſerationis. 12. q. 2. cū redēptor. qđ

intelligi pōt de benemeritis. Itē abbas non pōt manumittere seruum monasterij nisi de consensu epi τ monachorū. dis. 54. abbati. nisi sit cōtraria consuetudo ex̄ de his que fi. a prela. ea noscitur. Itē seruus cōis pluriū manumitti pōt ab uno. sed dꝫ manumissor alios seruare indēnes. A. Hoc est ꝙ anī manumissionē dꝫ preciū iustū dare. uel si recusat recipi. dꝫ depōere p publicas psonas τ cū sigillo apud edē sacrā. ut in. l. de q̄ statim. B. C. de cōi ser. ma. l. i. Et nota ꝙ nō ualet manumissio i fraudē creditoꝝ facta. C. q ad liber. ꝓuo. nō po. A. Heli⁹. C. q manumit. nō pn̄t. B. l. i. i Insti. ex q. cau. ma. li. §. i. A. Idē in sum. cō. li. 3. ti. 17. q. 10. ſm Ray. τ Ul. τ Hosti. B.

2 ¶ Qualr fieri debeat māumissio. R. multis modis. Aliqn̄ in ecclia sub aspectu epi τ plebis. τ dꝫ de h fieri scriptura ad cautelā futuri. C. de his q i eccle. ma. l. i. ex̄ ð ser. nō ordi. c. i. Itē fit qn̄qꝫ coram iudice. τ dr̄ manumissio uidicte. nā uindicta appellabat uirga ꝑtoria cū q̄ tangebant a ꝑtore illi qui manumittebant. A. De h i Insti. de liberti. §. multis. τ ibi glo. B. Et si quidem manumissio fiat ad hoc ut manumissus ordinetur. dꝫ potius fieri corā iudice ecclīastico q̄ȝ corā seculari. ar. ex̄ de ser. non ordi. c. i. Itē pōt manumissio fieri in secreto. ut dicat dn̄s. esto liber. uel inter amicos uel per epistolaꝫ vel per testamētum uel quālibet ultimā uolūtatem. Itē pōt fieri dieb⁹ feriatis. Itē tam de die q̄ȝ de nocte τ a ꝓcedente per uiam. A. l. a iudice τ non ꝓ tribunali sedente. ut in textu de quo statim. B. i Insti. de liberti. §. multis autē. Insuper serui fiunt liberi per alios modos quā per manumissionē. quos uide j. seruus. i. §. fi. Princeps qꝫ sola uolūtate manumittere ꝑōt. C. de cōi ser. ma. cū apud.

Atrimoniū

j° cōmuniter. quid sit mr̄imoniū. R. Mr̄imoniū est uiri τ mulieris cōiunctio idiuiduā uite cōsuetudinē retinēs. 27. q. 2. c. i. ex̄ de ꝑsūp. illud. τ in Insti. de nup. §. 2. A. In hoc. §. nihil de hoc uidetur dici sꝫ in alijs allegatis. B. ꝙ Ray. exponēs dicit. Uiri τ mulieris. non uiroruꝫ τ mulierū nec uiri τ mulierum. qꝛ nec un⁹ uir plures uxores nec una plures uiros habere pōt. Coniunctio. s. aioꝝ τ matrimonialis. Indiuiduā uite cōsuetudinē retinēs. hoc est ꝙ neuter absqꝫ cōsensu alterius pōt cōtinētiā ꝓfiteri uel oꝛoni uacare. ut hic. j. §. ult. in fi. nec se alteri copulare sed sibi inuicē mutuā fidē seruare. τ debiti redditōnē τ mutuā inuicem in necessarijs ut pn̄t subuētionē ꝓbere debēt. Et ꝙ dr̄ ꝙ indiuiduam τc̄. intelligit ſm ꝺꝺ. de mr̄imonio cōsūmato p copulam carnalē. qꝛ anī posset separi i casu ut dr̄ s. ipedimētū. i. §. 2. Itē intelligit de matrimonio fidelium. qꝛ τ mr̄imoniū infideliū posset separi ut s. ipedimētū. 9. per totum. A. Idē in sū. con. li. 3. ti. 2. q. i. ubi ponūtur τ alie diffinitiōes mr̄imonij q̄ pn̄t reduci ad predicta. B

¶ Un̄ dr̄ mr̄imoniū. R. ſm Ray. Dicitur q̄si matris muniū. i. officium. qꝛ dat mulieribus eē matres.

τ ideo magis denoiatur a matre q̄z a patre. qm̄ in eo plus apparet matris officiū q̄z patris. Idem Tho. Pe. τ hosti. A. Idē in dcā q.i. in sum. con. eo. ti. 2. B

2 ¶ Utrū matrimoniū sit sacramētū R. fm Tho. in 4° dis. 26. Sacramētū importat remediū ꝯ peccatum per sensibilia signa. τ cū hoc inueniatur in matrimonio inter sacramēta computat. A. Et istud remedium est duplex. s. curatiuū τ preseruatiuū. Primū dat in alijs sacramētis. Secūdū i sacramēto matrimonij fm Pe. τ in sū. cō. li. 3. ti. 2. q. 2. Magis aūt uidet dici sacramētū ex eo. ꝙ ē sacre rei signū i. ꝯiūctiōis xpi τ ecclie ad Eph. 5°. Et ut pz i dcā. q. 2. Pe. addit ꝙ ꝯiūctio exterior ē sacrm̄ tm̄. ꝯiūctio vō interior aīor sacrm̄ τ res effectus grē q̄ ibi cōfert res τ non sacrm̄. τ ē res prio sigta. Res vō sigta secūdario ē ꝯiūctio xpi τ ecclesie. B. Et forma qdē huius sacramēti sūt vba. A. siue alia signa ut in dcā. q. 2. B. quibus ꝯsensus mr̄imonialis exprimit. τ sic pnia nō hz aliā materiā nisi ipsos act⁹ sensui subiectos qui sunt loco materialis elementi. sic sacrm̄ matrimonij hz ꝓ materia ipsos act⁹ qr pficit p actū ei⁹ qui sacramēto ipo utit. Unde apls Eph. 5. dicit Sacramētū hoc magnū τc.

3 ¶ Qn̄ mr̄imoniū fuit institutum. R. fm Tho. in 4° dis. 26. Matrimoniū fm ꝙ ordinat ad ꝓcreationē plis que erat necessaria etiam pctō nō existēte. institutū fuit ante pcm̄ Ade. in hoc ꝙ hoi mulierez adiutoriū de costa formauit τ dixit eis. Crescite τ multiplicamini τc. Gen. 2°. A. ꝯiūcto. c. i. B. Adā vō cū dixit hoc nūc os ex ossib⁹ meis τc. vba illa ꝓtulit a deo ispiratus ut intelligeret mr̄imonij istitutionē a deo factā. sed fm ꝙ mr̄imoniū pbet remediū cōtra uuln⁹ pcti. sic institutū fuit post pcm̄ ꝑe legis nē. Scdm aūt in determinationez psonarū institutionē habuit in lege Moysi. Et fm ꝙ repsentat ꝯiūctionem xpi τ ecclesie institutionem habuit in noua lege. τ hꝫ h ē sacrm̄ noue legis. h Tho. τ de pria τ fa istitutiōe. 32. q. 2. §. hiis ita. τ ex̄ de diuor. gaudemus.

4 ¶ Que sūt cāe institutōis matrio nij. R. scdz Ray. Due sunt pricipales. s. susceptio sobolis educande ad cultum dei. Gen. i. crescite τ multiplicamini τc. τ uitatio fornicatiōis. i. Cor. 7°. Propter fornicationē vnusqsqz hēat suā vxorem τ vnaqueqz suū uirū. τ ista causa solū p⁹ pcm̄ extitit. Secundarie vō multe sūt. vt qnqz pacis reformatio. pulchritudo vxoris diuitie τ huiusmodi.

5 ¶ Nūqd tenet matrimoniū n̄ fcm̄ cā plis sz τ ꝑpter secūdarias cās nūc dictas. puta ꝑpter pulchritudinē diuitias τ h⁹mōi. R. hꝫ Ray. Sic. Sufficit. n. ꝙ cōtrahere intēdunt τ ꝯsentiunt p uerba de pn̄ti. 32. q. 2. solet qri. Deut. 21. Si vide ris mulierē pulchrā i medio captiuorū τ amaueris eā uolueris qꝫ in vxorē habere. introduces eā in domū tuā τc. Con. Tho. τ Pe.

6 ¶ Quot sūt bona mr̄imonij. R. scdz Ray. Sūt pricipalit tria. s. fides. ples τ sacrm̄. 27. q. 2. oēs. In fide attendit ne cū alio uel cū alia comisceat. In ple ut amāter susci

piat̄ ꝛ religiose educet̄ siue infor-
metur. In sacro vt mr̄imoniū nō
separet̄. A. Nec satis colligūt̄ i. d
c. oē. B. Lꝫ ei fiat interdū sepatio
corpalis vt ex coi ꝯsēsu cā orōis l'
religionis vel ēt pp fornicatōez tn̄
mr̄imoniū inter̄ fideles postq̄ꝫ ri-
te ꝯtractuꝫ ꝛ ꝯsūmatū ē insepabile
ē vsqꝫ ad morté. ꝛ p̄dicta tria bōa
adeo sunt substantialia ꝯiugio ꝙ
cōditio ꝯtra aliquod istoꝝ apposi
ta vitiat ꝯtractū matrimonij. extra
de ꝯdi. appo. c. fi. De qua mā ple-
ne hētur. ĩ. mr̄imoniū. 5. §. 1.

7 ¶ Utrꝫ intētio ñ seruādi fidē vitiet
mr̄imoniū. R. scd̄ꝫ vv. Si aliqs
cōtrahit matrimoniū nō hn̄s pro
positū seruādi fidem sꝫ adulteran
di nihilominus tꝫ matrimoniū. A
Con. Pe. i sū. ꝯ. li. 4. ti. 2. q. 54. B
Dūm̄ hoc nō deducat̄ in pactum.
si aūt deducat̄ in pactū. vt ꝙ liceat
adulterari vel ꝙ ꝓstituat vxorem
nō ꝯhitur matrimonium. extra de
condi. ap. c. fi. De illis vero qui ñ
habent intentionem cōtrahēdi ha
betur. ĩ. mr̄imoniū. 4. p totum.

8 ¶ Utrum intentō nunq̄ꝫ exigendi
debitum vitiet matrimoniū. rn̄. fꝫ
vv. Credo ꝙ ꝯtrahitur matrimo-
nium. sicut fuit inter beataꝫ vginē
ꝛ Joseph ꝛ credo ēt si intendat n̄
solū nō petere sꝫ ēt negat̄ ꝙ teneat
matrimoniū. dūmō hoc non ddu
catur in pactuꝫ. qꝛ tunc non tenēt.
A. Cū prio dcō con. Pe. sꝫ discor
dat a fo dicēs ꝙ de bono fidi ma
trimonialis duo actus sunt. Unus
essentialis. s. non negare coniugi
vsum sui corporis. ꝛ intentio op-
posita huic matrimoniū excludit.
Alter accessorius. s. non exhibere
alteri corpus suū. ꝛ itētio huic op
posita mr̄imoniū ñ excludit. vt in
d. q. 54. ꝛ sequentibus. B.

9 ¶ Utrꝫ intētō nō hn̄di prolē exclu
dat mr̄imoniū. R. fm Pe. Firma
intentio ꝓlē euitandi excludit ma
trimoniū. dico maxime. si deduca
tur in pactū. sꝫ tn̄ intentio non edu
candi prolē non excludit. A. con.
Hug. ꝛ glo. Ray. vt in sum. con.
e. ti. q. 56. A. Silr̄ nec excludit ma
trimoniū desperatio ꝓlis. qꝛ adhuc
pōt esse matrimoniū i remedium.
A. Idē i sū. ꝯ. in. d. q. 56. B.

10 ¶ Utrꝫ intentio ducēdi aliā vxorē
excludat mr̄imoniū. R. secūdum
Pe. si intendit ducere aliā dimis-
sa alia non ē matrimoniuꝫ. qꝛ ꝛ se
cūdum. vv. talis videtur ꝯtrahere
ad tp̄s. 32. q. 2. solet queri. A. Et ibi
pꝫ ꝙ pp hoc isto cāu mr̄imoniuꝫ
nō valet. Nec obstat ꝙ iudei ꝯtra
hunt cū ꝓposito diuertendi qn̄ vo
luerint p libellū repudij. qꝛ hoc ñ
deducunt in pactū. q̄uis ex vi cō
stitutionis vel ꝯsuetudinis vel etiā
sola voluntate mutata postea diuē
tant. sicut ꝛ de eo qui mutata volū
tate intrat religionē secūdū Pe. ꝛ
in sū. con. e. ti. q. 57. B. Si vo ista
retenta. nihilominus cum ipa erit
matrimoniū. A. Idem in dicta. q.
57. B.

11 ¶ Utrꝫ int̄ beatā vginē ꝛ Joseph
fuerit pfectū mr̄imoniū. R. fꝫ pe. i
4. dis. 30. Duplex ē perfectio mr̄i
monij. una q̄ꝫtū ad esse. q̄ quidem
fit p ꝯsensuꝫ vbis de pn̄ti exp̄ssum
ꝛ tali pfectōe matrimonium illud
pfectum fuit. Alia pfectio quātum
ad opatōez. ꝛ sic nō fuit pfectum.
qꝛ actus ꝓprius mr̄imonij est car
nalis copula. in quā vt ibidē dicit
Tho. virgo nō ꝯsensit explicite sꝫ

implicite a deo certificata. A.i. si fuisset certificata. vt pz ex sequenti bus. B. Et sic virginitatē suā deo ↄmisisse in libro sniaꝝ dr.

¶ Que drīa ē inter matrimoniuz legitimū ⁊ ratuz. rn̄. secūdū Ray. Matrimoniū legitimū ⁊ non ratū ē qd legali tm̄ institutōe vel prouincie moribus inter fideles ↄtrahitur. ꝙ iō dr non ratū. qꝛ sine fide fit. Vn̄ Aug ñ ē ratū cōiugiū qd sine do ē. Ratū vo ⁊ ñ legitimū ē ꝙ inter fideles ⁊ legitias psonas. sꝫ sine legitia solēnitate ↄtrahit. Hec distinctio pbat. 28. q. 1. §. itē illud ⁊ ex̄ d diuor. quāto. ⁊. c. gaudēmꝰ.

¶ Quis ē effectꝰ mrimonij. rn̄. sꝫ Ray. Effectus ē ꝙ ex quo semel ē ↄiugiū inter aliqs fideles. nunquā desinit eē. ēt si alter efficiat hrticus 32. q. 7. c. 1. ⁊. 2. ex̄. de diuor. c. quāto. Nec maritus pōt dimitter vxorē siue efficiat ceca siue leprosa vl aliquid tale. nec vxor viꝝ. 32. q. 5. horrēdus. ⁊. c. si vxorē. nisi tm̄ cā fornicatōis. ⁊ tūc si dimittat māeat sine cōiuge vel recōciliet vxori. 32. q. i. dixit dn̄s. Itē alius effectus ē. qꝛ mulier pōtatē sui corporis ñ hꝫ sed vir. ⁊ vir potestatez sui corporis non hꝫ sꝫ mulier. ⁊ iō post copulā carnalē nec religiōēꝫ pōt alter eligere iuito altero nec continētiā pfiteri. 33. q. 5. c. 1. 2. 3. ⁊. 4. Est ⁊ alius effectꝰ qꝛ vir cōpellendus ē reddere dbitū vxori lꝫ nunquā cognouerit eā ⁊ ecōuerso ob stante supueniente affinitate. extra de eo q cog. cō. vx. sue. discretōeꝫ. ⁊. c. tue. Ille tm̄ ↄiunx q d ipa affinitate ē inocens monēdus ē ꝙ cōtineat. qd si nolit tunc nocens tenetur ei debitū petituꝫ redder lꝫ exigere nūꝙ pōt. A. vt pꝫ in alleg. iuribus. ⁊ debet reddi cū timore. vt in dicto. c. tue. B. Itē vnꝰ ↄiugum sine ↄsensu alterıꝰ ñ pōt orare. itelligē oratione puata ⁊ tā lōga ꝙ eēt ipeditiua debiti cōiugalis. Secus de orōne solēni vt misse tpre a canonibꝰ diffinito. de ↄse. dist. 2. ois hō. ⁊. 33. q. 2. quos deꝰ. A. ⁊ de cōsecra. dist. 1. omēs fideles. ⁊. c. missas. B.

Atrimōium.

2° qs possit ↄtrahere. Et p° qdē vtꝝ puer possit ↄhere. rn̄. sm Ray. Etas apta i puero ē ānoruꝫ 14. ⁊ i puella. 12. ex̄ de despō. ipu. i puberes. ⁊. c. ↄtinebat. ⁊ si ante ↄ trahunt nō ē mrimoniū. vt hēs. s. ipedimētū. 13. §. pe. A. nisi essent pximi pubētati. ⁊ ita ꝙ malitia supleret etatez. ex̄ de despon. ipu. de illis. Con. Tho. ⁊ Pe. vt in sum. ↄ. li. 4. ti. 2. q. 19. B.

¶ Vtꝝ furiosus possit ↄtrahē. rn̄. furiosus vel isanus dicēdo verba mrimoniū efficiētia ñ pp hoc contrahit qꝛ aīo ↄsentire ñ pōt. 32. q. 7 neqꝫ furiosus. Intelligēdū ꝙdiu ē in furore. naꝫ si habeat lucida interualla cōtraher pōt. ar. 3. q. 9. indicas. 7. q. 1. ꝙuis triste. A. Idem in sum. ↄ. co. ti. q. 26. sm Ray. B.

¶ Vtrum ebrius possit contrahere. rn̄. secūdum. vr. Si ita ebrius sit ꝙ nescit quid agat non pōt. sic ⁊ de furioso dictuꝫ ē. nisi quod fecit in ebrietate ratum habuit pꝰea Qd si ebrietas non sit tanta ꝙ vsū rationis auferat contrahere pōt sicut ⁊ dictum ē. s. ebrietas. §. 5. A. Idem in sum. con. co. titu. q. 27. ⁊ sequen. B.

3 ¶ Nūquid abñtes possint p pro curatorē ꝯtrahere mr̄imoniū. R. pñt. sicut Isaac cū Rebecca. 32. q. 2. §. cū dr̄. sȝ non ē idoneus ꝓcurator nisi sup hoc hēat spāle mandatū nec pōt aliū substituere nisi sit ei spāl̄r ꝯmissuȝ. ꝛ si fuerit reuocatꝰ anq̄ ꝯtraxerit lȝ tam ille quā illa cū qua ꝯtraxit h̄ ignorauerit tam̄ non tȝ matrimoniū postea ꝯtractum. ex̄ de procu. ꝓcurator li. 6.

4 ¶ Multi sunt qui non possūt cōtrahere pp ipedimēta que s̄t inter eos. Uide. ĩ. ipedim̄tū p̄io cū omnibus. c. se. An leprosus possit cōtrahere. vide. s̄. leprosus. §. 1. A. Aduertēdū ēt q̄ edictū de matrionio ꝯtrahendo dr̄ ꝓhibitoriuȝ. i. q̄ ois qui nō ꝓhibet ꝯtrahere pt̄. ex̄ de spon. cum apud. vt nō. in sū. ꝯ. eo. ti. q. 6. ſm Ray. B.

5 ¶ Sed nunquid abñtes possunt ꝯtrahere per solas litteras. R. ſm Ray. Si ille vel illa cui mittuntur nulli exprimit ꝯsensuȝ suuȝ. credo sine p̄iudicio q̄ q̄tūcunq; ꝯsentiat non ē mr̄imoniū. sȝ tunc demū erit qñ notificauerit siue significando hoc illi qui misit lr̄as siue aliȷ̄ dicēdo. A. Hoc vr̄ potius fuisse dictū glo. Ray. vt pȝ in sum. con. eo. ti. q. 31. Ratio aūt ē. vt ꝛ ibi colligit̄. q̄ ad matrimoniū cōsensus nō sufficit nisi ad extra fuerit expressus. Facit extra de spon. cū apud. B. Utꝝ qui cuȝ vna ꝯtraxit sponsalia possit ꝯtrahere matrimoniuȝ cuȝ alia. vide. ĩ. spōsalia. §. 8.

Matrimoniuȝ

3.º quō ꝯtrahit. Et querit̄ p̄mo. Utꝝ per ꝯsensuȝ ꝯtrahat̄ mr̄imoniū. rñ. ſm Ray. Ex quo vir ꝯsentit per verba de presenti in mulierem ꝛ illa in virum dicēdo. accipio te in meā. ꝛ accipio te ī meū vel cōsentio in te tanq̄ in vxorem seu alia equipollētia verba. statiȝ ē mr̄imoniū ēt si ꝯsensus non exp̄mat̄ verbis. sȝ signis in his q̄ ñ pñt dicere. vtꝰ mutus vel non audit̄: vt surdus. Sine cōsensu vero quecū qȝ alia dicātur vel fiant ēt si interueniat carnalis copula non ē matrimoniū. ex̄ de spon. duo. tuas. ꝛ c. dudum. ꝛ ex̄ de spon. si inter. ꝛ cuȝ apud. ꝛ vide se. §.

1 ¶ Sed vtꝝ ip̄a verba sint necessaria. rñ. ſȝ Pe. Sicut dicit magister sniaꝝ ñ solū cōsēsus iterior fac̄ matrimōiū. sȝ requirit̄ exp̄ssio v̄boꝝ. q̄ sacr̄m res sensibilis ē ꝛ i eo requiritur signū exteriꝰ exp̄ssuȝ. Expressio āt hꝰ cōuenientius fit p v̄ba de pñti. A. Jō i valētibꝰ loq necessāia s̄t v̄ba. ex̄ de spō. c. tue fr̄nitatis ſm Ray. ꝛ vt nō. in sum. con. eo. ti. q. 3. B. Sȝ ꝛ pōt fieri p aliū modū. vt per lr̄as absentiū. vt dictuȝ ē. s̄. matrimoniū. 2. §. pe. vel p euidentia signa pñtiuȝ nō valentiuȝ loq. vt in p̄cedenti. §. dictuȝ ē.

2 ¶ Quid si q̄s dicat. volo te decetero hr̄e i vxorē. vel volo q̄ tu sis mea vxor seu te esse vxorē meam nūquid cōtrahit̄ mr̄imoniū. rñ. ſȝ v̄v̄. In talibus recurrēdū ē ad intētōeȝ cōtrahētiū ꝛ ſȝ eā iudicañ. Qō si de intētōe cōstare nō possit vere nec p̄sumptiue. dicēdū q̄ qñ hoc v̄bū volo ꝯiūgit̄ ifinitiuo verbi substātiui vt esse. vel v̄bi non significātis actū sed relatōeȝ vt hr̄e seu tenere. A. Quia in his vr̄ quedaȝ relatio mariti ad vxorē ꝛ ecōuerso. q̄ ñ pt̄ d iure aliq̄ teneri ꝓ

uxore nisi ipse teneat pro marito et econverso. B. Tunc per hoc verbum volo potius debet exprimi voluntas concomitans quam precedens. unde per predicta verba presumendum est matrimonium esse contractum. extra de spon. ex parte. presertim quando precessit interrogatio ut vis me habere. et adhuc expressius est si addit dicens decetero volo. Secus autem esset si hoc verbum volo iungeretur cum infinitivo significante aliquem actum. A. s. simplicem absque relatione ut in exemplis que subiungunt. B. Tunc ei videtur exprimere voluntatem precedentem potius quam concomitantem ut cum dicit volo bibere volo comedere. et ita si dicat volo te accipere. A. Nam aliquis potest etiam de iure velle aliquem accipere. et illa non est. et sic est hic simplex actus sine relatione. B. vel in te consentire tamquam in meam non erit matrimonium. A. Idem in summa con. eo. ti. q. 4. et se. B.

5 ¶ Quid si dicat vir promitto quod sponsabo tibi sicut uxori. et illa similia respondit. responsio secundum Host. Nisi aliud protestetur pro matrimonio iudicabo. arg. extra de spo. ex litteris. et extra de iureiurando. quemadmodum prio responso in pri. A. Id in sum. con. eo. ti. q. 6. B.

4 ¶ Quid si dicat vir promitto quod non dimittam te pro meliori vel peiori. responsio secundum hosti. idem quod in superiori proximo §. dictum est. Nam in talibus dubiis est pro matrimonio iudicandum. extra de sen. et re iud. c. si. extra de test. licet ex quadam. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 7. Et additur Idem si dicat quis. vis vel placet tibi talis. et ipsa respondet. volo vel placet. B. Tamen secundum conscientiam intentioni eorum est standum. A. hoc verum si illud contingat sine aliorum preiudicio vel scandalo. alias etiam in foro conscientie standum est communi significationi verborum seu iuris interpretationi. ut in c. ex litteris. i. extra de spon. B

5 ¶ Quid de illis qui post datam fidem de contrahendo dicunt. bibamus nomine matrimonii vel osculemur nos invicem. numquid contrahitur matrimonium Responsio secundum ✠ ✠. Credo quod non. nisi hoc agendo voluerit recedere a sponsalibus de futuro et contrahere de presenti. Nam quod dicunt nomine matrimonii intelligendum est contrahendi potius quam contracti cum ante actum non sit de matrimonio sed de sponsalibus. A. Nisi de contraria intentione constet saltem per certa indicia secundum eundem. ut in sum. con. eo. ti. q. 8. B

6 ¶ Quid si nihil actum sit de sponsalibus sed simpliciter uterque dicit dicta verba et sequitur osculum de communi consensu. Responsio secundum ✠ ✠. Credo quod si contrahentes per hoc intendebant contrahere contractum est. Ad iudicandum autem de intentione recurrendum est ad circumstantias verborum precedentium et subsequentium et huiusmodi indicia. Quod si nulla appareant non credo quod sit matrimonium iudicandum. et presertim si uterque vel alter negat se intentionem habuisse contrahendi. aut si alter ad secunda vota transierit. Con. Host. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 9. B

7 ¶ Quis sit consensus ille qui requiritur in matrimonio. responsio secundum Ray. Intellige de consensu matrimoniali societatis propter quem sequitur quod eos oportet cohabitare. non autem intelligitur principaliter de consensu cohabitationis. quia tunc iter fratrem et sororem esset matrimonium nec etiam de consensu in carnalem copulam. quia tunc iter Mariam et Joseph non fuisset matrimonium de quo dictum est. s. matrimonium. i. §. antepenulti. Unde Tho. in. 4. distinc. 28. dicit quod iste

consensus non ē i carnalem copulā explicite sed implicite qꝛ i ꝯiugali societate iplicatꝰ mutua potestas cōmunionis non tm̄ reꝝ sed etiam corporum. Con. A. Pe. vt i sum. con. eo. ti. q. 12. Et quod dr̄ de coione reꝝ itelligit quo ad necessariorū subuentionē ꝛ non quo ad alia bona cum nullo iure caueatur. B

8 ¶ Utrū consensus ad tempus faciat matrimoniū. R. ſm Pe. Cum i separabilitas sit essentialis mr̄imonio vt i diffinitōne eius ponitur idō ad matrimonium reqritur consensus ad i separabilitatem. ꝛ si sit ad tempus non facit matrimoniū. 32 q. 2. solet queri extra de conappo. c. vlt. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 13. B

9 ¶ Pone ꝙ qdam i pn̄tia pluriuꝫ soroꝝ dicat eis promitto vobis ꝙ vnā ex vobis ducā i vxoreꝫ ꝛ oēs respondēt placet postea cognoscit vnā nunqd ē mr̄imoniū. R. scdm Hosti. Sic qꝛ ipo facto cōsētit. ar. extra d appel. dilecti. ꝛ. c. vt nostrū A. Idē i sum. con. eo. ti. q. 18. Aduertendū aūt ſm Pe. ꝛ i sum. cō. eo. ti. q. 10. ꝙ i his qui sūt alieni iuris sufficit ad mr̄imoniū etiam tacitus ꝯsēsus tunc expssus v̄bis eorū i qꝝ sūt ptāte vt patet i filio seu filiafa. 32. q. 2. honoratur. Cō. Th. ꝛ Inno. ꝛ h̄ clare habet i. c. si isantes. extra de despō. ipu. li. 6. Glo. etiā Ray. dic̄. Quid si vir dicat. accipio te i meā vxorē ꝛ mulier nihil rn̄det. nūqd ē mr̄imoniū. Et rn̄det ꝙ v̄ba i mr̄imonio non sunt d substātia mr̄imonij sicut i baptismo ꝛ eucharistia. v̄ba tn̄ aut nutꝰ aut alia idicia sunt necessaria ad hoc vt cōstet ecclie de mr̄imoniali ꝯsēsu vnde si puella loq verecūdat ꝛ tn̄ patit se subartari p ānuli i imissioneꝫ vel patit se dotare. ipsa taciturnitate ꝛ patientia cōsensus eiꝰ exprimit q̄uis lingua taceat ſm Hugu. Et Tho. etiā dic̄ sufficē i h̄ casu ꝙ nō ꝯdicat. Si aūt nulla alia sint idicia de ꝯsensu eiꝰ. dic̄ glo. eius. Nō credo ꝙ p̄sumēdum sit p matrimōio propter illa tm̄. Hosti. q̄ꝗ dicitꝰ ꝙ solū ꝯsensum reqrit ecclia quo ad essētiam mr̄imonij. v̄ba aūt reqrit ad hoc vt cōsēsus pbet. q̄ si deficiāt sufficē debēt signa etiā i loquēte. Dicit etiā ꝙ si scribāt volūtateꝫ suā sine v̄bis videt ēē sufficere. B.

10 ¶ Quid si omittant consuete solēnitates ꝛ fiat matrimoniū clandestine siue occulte. R. ſm Ray. In hoc casu nō p̄sumitur cōiugiū sed adulteriuꝫ siue fornicatio. 30. q. 5. aliter. Non tn̄ itelligas quin possit esse verum matrimoniū. sed canō loqtur ſm illud qd ecclia p̄sumit. A. Uel qꝛ etiam nō dr̄ legitimuꝫ q̄ ad honestatē scdꝫ eūdē Ray. ꝛ in sum. ꝯ. eo. ti. q. 58. B. Addit Pe. dicēs ꝙ cōsensus clādestinus duplex esse pōt. Unꝰ q̄ q̄uis fiat sine solēnitate ecclīastica ꝛ publica. fit tamē i presentia testiū. ꝛ talis consēsus facit matrimoniū ꝛ verum ꝛ presūptū. Alius qui fit sine presentia testiū. ꝛ talis q̄uis faciat matrimoniū verū. non tn̄ facit p̄sumptū. Unde consulēdū ē talibus. A. hoc fuit dictum Ray. i sum. con. dicta. q. 58. B. ꝙ de nouo ꝛ publice contrahant ꝛ faciāt pniam qꝛ scandalizauerunt eccliam. ꝛ predicti certe exposuerunt se non paruo periculo nā posset alter alterū dimittē qn̄ vellet ꝛ de facto cum alio vel alia

ꝯtrahere ⁊ sic i adulterio manere q: non posset ꝓbari primū matrimonium. Idem Hosti.

Matrimonium

iiij.° Si fiat ꝯ intētionē. Et q̄ritur primo. Si q contrahūt v̾bo sed dissentiūt aīo. nūq̇d sit mr̄imonium. R. ſm ꝟ ꝟ. Si vterq; vel alter aīo dissētiat nō ē matrimoniū. Si tñ de v̾bo cōstiterit. eccl'ia ꝯpellet eos simul esse. cū de itentione ꝯstare non possit. vnde nec crederet᷑ eis si dicāt se non intēdisse. q: ⁊ qlibet sic posset dicere ⁊ separent᷑. Si tñ signis euidentibus appareat de simulatione eccl'ia non iudicabit matrimoniū esse. vel alijs verb̄ stabit q̄si vere dicta sint. Idē. Tho. ⁊ Pe. in. 4. dis. 28. A. Hec prīm fuerunt dicta Ray. ⁊ partim ꝑallegatoꝝ doctoꝝ ⁊ ēt. Al. vt in sum. con. lib. 4. ti. 2. q. 14. B

1 ¶ Quid si ille q cōtrahit spōsalia vel etiā ꝯhit v̾bo ꝺe p̄senti. ⁊ nō hʒ itentionem contrahendi sed extorquēdi carnalē copulam. deinde cognoscit eam. nūq̇d est mr̄imoniū. R. Presumi ꝓ matrimonio d̾bet. notat᷑ ex̄ de spon. tua. ⁊ ita iudicat᷑ tur in foro iudiciali. sed i foro pnie si ille non ꝓposuit eam ducere nec vnq̄ȝ consensit i eam ñ dʒ ex illo facto matrimoniū iudicari. qm̄ ex altera parte dolus affuit ⁊ defuit oio cōsensus sine quo nequeūt cetera fedus efficere ꝯiugale. vt i. dicto. c. tua. Idem Tho. Pe. ⁊ Al. Et addūt ꝙ illa ex parte cuius nō ē dol⁹ excusat᷑ a pctō. sed deceptor si veram vult facere pniam necesse habet illam sine fictione ducere q̄ṫū i eo est. A. nisi interim contraxerit cum alia. q: tenet matrimoniuȝ cū secunda hoc casu scd̄m doc. cōiter lʒ qdam ꝯtradixerint. vt i sum. ꝯ. co. ti. q 15. B. vel dare ei virū sibi ꝯuenietē aut alit᷑ sibi satisfacē. Addit tñ Th. ꝙ ad h᷑ tenet᷑ si vir sit eq̄lis ꝯditionis cum illa. A. ⁊ multo plus si iferioris ſm eundem. vt in sum. con. eo. ti. q. 14. B. Nam si sit multo melioris ꝯditiōis vel aliud signū euidens fraudis appuerit ṗt probabiliter p̄sumi ꝙ sponsa non fuit decepta sed se decipi finxerit ⁊ tunc nō tenet᷑ ad p̄dcā vt qdaȝ dicūt. A. Hoc tenet Al. ⁊ addit. Itē si vn⁹ sit melior fortuna nō obstat qn teneat᷑ eā ducere ⁊ i eam cōsētire. vt dicta. q 14. B. Similem casum habes s̄. luxuria. §. 2.

2 ¶ Quid si talis ꝓtestet᷑ corā pluribus ꝙ q̇cq̇d facit non facit aio cōtrahendi. ⁊ postea v̾bo ꝯxit ⁊ cognouit carnaliter. nūq̇d iudicabit᷑ matrimoniū. R. ſm ꝟ ꝟ. Sic. qa recurrēdum ē ad cōem itelligentiā v̾boꝝ. ⁊ q: iterp̄tatio facienda est ꝯtra eū q dolū adhibuit. ⁊ quia q̄ȝuis ꝓtestationem ꝓb et. potuit tñ postea volūtatē mutare. A. Con. Hosti. vt i sum. con. eo. ti. q. 17. Et hoc itelligēdū ē qñ qs dolose fecit protestationem quia tunc fiet vt in precedenti. §. dicium est. Secus si fecit ob iustam causaȝ forte ad euitandum scādalū nec fuit secuta carnalis copula. quia tunc non est matrimoniū p deficientem consensuȝ nec iste ad aliqd tenet᷑ cū nō fuerit in dolo. vt pʒ in dicta. q. 17. Al. dic̄ ꝙ qñ quis ꝯtrahēdo matrimoniū vel sponsalia aio decipiēdi tñ vtit᷑ verbis cōsuetis dicēdo. accipio vl' accipiā te i vxorē. ⁊ sequtur postea

carnalis copula aio fornicandi ꝯ huiusmodi ꝑsumptum matrimonii nō admittitur probatio i ꝯriū ex de spon. is cui. Quādo aūt talit contrahens nō vtitur forma cōsueta vborū sed dicit mutato suo nomine Johānes vel Petrus dspō sat sicut cōtigit in casu. c. tua nos. ex de spō. tunc ꝯ hmōi ꝑsūptum matrimonium pp carnalem copulaȝ subsecutā admitti pōt ꝓbatio i ꝯrium ad ꝓbādū fraudē. lȝ difficile sit eā ꝓbare. qua probata pronunciabit nullū fuisse matrimonium ꝛ poterit ad scda vota transire. Nec negat i illo. c. tua nos. ꝙ de fraude hmōi ꝯstare nō possit. sed dr tm. Qualiter tibi cōstiterit nō videmꝰ ꝛ nō qualiter cōstare potuerit. hec ille. Iste tm fraudulentus tenet sicut ꝓxime dcm ē i. §. ꝑcedenti. B

Atrimōium.

v. s. sub ꝯditione. Queritur ergo. Utrū matrimoniū factuȝ sub ꝯditione teneat. R. Distinguēduȝ ē de ꝯditionibꝰ. Nā qdā sūt ꝯditōnes gnāles. q semp debēt itelligi vt quas ponit beatus. Jacobus. A. c. 4. B. vt si deus voluerit. ꝛ si vixerimus. ꝛ hec nullū contractū suspendunt. Quedā vo sūt ꝯditiōes de his que i matrimonio sunt oio necessaria ꝛ alias ipediretur matrimoniū. vt si eā xpiana. aut non es affinis. cōsanguinea. ꝛ huiusmōi. Et iste etiam conditiones itelligi dbent apposite. nec vitiant contractum. Tertia est aliqua conditio de futuro necessaria. sicut solem oriri cras. Unde si dicatur. Contraho tecum si sol orietur cras. contractū est matrimoniuȝ. vt posuit Tho. i 4. dis. 29 quia talia futura iam sūt presentia in causis suis. Quarta ē conditio contingens ꝛ honesta q potest apponi ꝛ non apponi. vt si pater meus voluerit. aut si dederit mihi cētū. hec si apponat suspēdit matrimoniū vsqȝ i euentū ꝯditionis. A. ēt si fuerit contractum p vba de ꝑsenti cum additione alicuius dictaꝝ ꝯditionum vt i. c. sup e. extra de condi. appo. B. nisi iteruȝ consensus de presenti vel carnalis copula fuerit subsecuta. eo ꝙ tales videntur recessisse a conditione ex de condi. appo. de illis. ꝛ. c. super eo. ꝛ. c. per tuas. Quinta ē cōditio inhonesta sed tamen non ē ꝯ substantiam matrimonij. vt si furtum feceris vel si hominem iterfeceris hec si apponatur debet haberi ꝓ non adiecta. ꝛ tenentꝰ sponsalia sicut etiam matrimonium. extra d ꝯdi. appo. c. vlt. ꝛ fm ꝙ notat ibidē A. s. i tex. vbi hoc clar dr. B. Idē itelligi debet de conditione ipossibili. s. ꝙ non habetur pro nō adiecta. vt si digito celum tetigeris. sexta ē conditio ihonesta ꝛ cōtra substantiam ꝛ contra bona matrimōij vt si dicatur. Contraho tecū si generationem prolis euites. quia hꝰ ē ꝯ bonum prolis. vel donec iueniam aliaȝ digniorem. quia hoc ē contra substātiam iseparabilitatis vel si ꝓ qstu te adulterāduȝ tradis ꝛ hoc ē cōtra bonum fidei. ꝛ tales conditiōes si apponātur nihil agitur. A. s. quia anullant matrimonium. vt i iuribus de qbus statim. B 2[?]. q. 4. iter cetera. 32. q. [?]. aliqn. ꝛ c. solet queri. ex de condi. appo. c. vlt. Si tamē postea talis conditio remittat ꝛ sequat carnalis copula

iudicabit pro mrimonio. Et si tm vn⁹ cóiugum ponit talé ɔditióez ꝛ alter ɔtradicit vel tacet iudicabit ꝑ matrimonio. vt i dicto. c. aliqn. Predca assūpta sūt de Ray. Th. Inn. ꝛ Hosti. A. Idé i sū. cō. li. 4. ti. 4. q. 17. ꝛ addit ſm glo. Ray. ꝙ si mrimonium cōtrahit sub cōditi one que de necītate eueniet. vt si di catur. Contraho tecū si sol erit i cā cro i estate. credo ꝙ non é mrimo nium in istanti añq̃z extet conditō. Et si i medio tépore cōtraheret cū alia teneret matrimonium. sic no tauit Io. p. c. fraternitatis. ex̄ de fri gi. ꝛ male. Con. Ber. Pe. etiam dicit ꝙ qcūqz ɔsensus exprimat p verba de presenti ꝛ sub condicióne futura ꝙ tūc idem iudiciū é quod de cōsensu p verba de futuro. Cō. Innoc. et Hosti. Quādo ergo cō ditio futura é necessaria. vt ɔtrahā tecum si sol orietur cras. conditio pro ipleta haberet ꝛ ɔtrahunt spō salia ꝛ non matrimonium vbi. B. De ɔditionibus sponsaliuz vi de. ī. sponsalia. §. si.

1 ¶ Quid siquis significauit prī ab senti ꝙ contraxit tale matrimoniū sub conditione si ipsi patri placue rit. ꝛ añq̃z pater consentiat penitet sed pater cōsentit. nūquid erit ma trimonium. R̄. scdm ꝟ ꝟ. Dicédū ꝙ non. qꝛ nō videt ꝙ debeat dici consensus nisi duret quouſqz pater ɔ sentiat. Tñ. anteq̄ꝫ transeat ad scda vota debet compelli siue iduci vt il lam recipiat ex quo semel i eam cō senserit sub conditione que extitit ar. ex̄ de despon. impube. de illis. Idé Hosti. ꝛ Ber. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 18. B

2 ¶ Quid siquis contrahat sponsa lia sub hac cōditione si permiserit coitū. R̄. ſm ꝟꝟ. Si conditio illa itelligitur de coitu fornicario. pro nō adiecta dꝫ haberi cū sit turpis ex̄ de condi. appo. c. fi. ꝛ sic erit ꝑ matrimonio iudicandum. A. s. qꝛ in primo coitu iudicatur matrimo nium presumptum. Potius enim videt hortatio. i. ꝙ pmittat eum ré secum habere aut mod⁹ aut causa q̄ꝫ veri nois cōditio ſm euz ꝟꝟ. vt i sum. con. eo. ti. q. 19. B. Et multo fortius si itelligatur de coitu legiti mo ꝛ maritali. ꝛ eodem modo si dixerit. Cōtrahā tecū si vnq̄ꝫ ɔtra xero si pmiseris ꝛc. A. s. tecuz coi re. vt idé sit i hoc casu qd i pcedéti lꝫ sit adiectū si vnq̄ꝫ ɔtraxero. B.

3 ¶ Quid si dicam. Accipiā te vł ac cipio si iueniam te virginé. postea sequat coit⁹ nec iuenit virgo. R̄ñ. ſm Inno. Ber. ꝛ Hosti. Iudicā dū ē ꝑ matrimonio sicut i pcedé ti. §. Et addit Hosti. ꝙ lꝫ sic opor teat iudicari i foro iudiciū propter hoc ꝙ non pñt haberi alie pbatio nes. tñ i iudicio aie non é matrimo nium. extra de cōdi. appo. de illis ꝛ. c. sup eo. ꝛ. c. p tuas. Nā ꝛ bene é ꝙ mulier q̄ i fraudé mentita fuit decepta permaneat ꝛ viro subuēia tur qui forte itendit bigamiam vi tare. A. Et si conditio fuit hōesta lꝫ actus ihonestus ſm eundé Ho sti. ꝛ i sū. con. eo. ti. q. 20. Et sic si ꝑ bari possit per confessionem pro priam vel alias ꝙ nō fuerit virgo ét i foro iudiciali non tenet matri monium. B

4 ¶ Que differētia est inter ɔhē ma trimoniū sub cōditione ꝛ ɔtrahē sub mō. R̄ñ. ſm ꝟꝟ. Generalit sci endum ꝙ ɔtract⁹ q̄ nō sit absolute

ꝛ libere pōt eſſe aliq̄n ſub cōditōe vt dono vel vēdo tibi hoc ſi hoc feceris vel ſi hoc fuerit. Itē pōt eſſe ſub mō. vt ſi dicatur. dono vel vendo vt facias hoc vel illud. alioqn reuocetur qđ donaui vel vendidi. Itē pōt eſſe cū appoſitione cāe. vt ſi dicatur. quia hoc ꝛ hoc eſt ſiue fuit. Et conditio quidē fit p ſi. modus per vt. cā per quia. verſ⁹. Scito ꝙ vt modus ē. ſi conditio. quia cā. Et ſiquidē contractus fiet ſub conditione non tenet niſi exiſtente conditione. ſicut ꝛ đ matrimonio dictum eſt. ſ. in. i. §. v̄. 4. Si v̄o fiat ſub modo ſtatim tenet ſed ſi nō ſeruatur modus poterit reuocari. Credo ergo ꝙ lȝ matrimoniū ſiue ſponſalia poſſint contrahi ſub cōditione non tamen ſub modo. ita ꝙ illo modo nō ſeruato diſſoluat matrimoniū ſicut fit in alijs cōtractibus. quia matrimoniū rite factū non diſſoluitur. A. nec etiam ſpōſalia. vt in ſum. con. eo. ti. q. 22. vbi hec notant. Et dr̄ ſm eundem v̄v̄. ꝙ ex quo ſemel contracta ſūt mr̄imonia vel ſponſalia ita ꝙ teneant ipſo iure. non pn̄t reuocari ſeu diſſolui per modū non exiſtentē ſiue pactū. B. Matrimoniū vero factū ex cauſa tenet ſiue cā ſit vera ſiue falſa. vt contraho tecuȝ quia diues es. vel qꝛ feciſti ſic niſi q̄n falſa cauſa contineret in ſe aliqđ impedimentū. ut contraho tecum. qꝛ liber es ꝛ non eſſet. A. ſm diſtinctōnem poſitam. ſ. impedimentū. 2° ꝛ. 3°. B

5 ❡ Quid ſi dicat. Accipiā te in vxorē. vel dabo tibi centū. A. ſi permiſeris vel vt ſi permittas me coire tecum: iſta. n. ſunt de caſu iſto. vt pȝ i ſū. con. eo. ti. q. 23. B. ꝛ ſequat carnalis copula. nunqd p̄ſumetur ꝓ mr̄imonio. R. ſm v̄v̄. Nō credo. Nā cuȝ ille qui ſic dixit habeat optionem ꝙ liberare ſe poſſit vtrum libet faciendo non credo p̄ſumptionē inductā eſſe a iur̄ ꝙ intelligatur recedere ab optione propter carnalem copulam. A. Idem in dicta. q. 23. B

6 ❡ Quid ſi dicat ꝓmitto ꝙ nunq̄ deficiā tibi in vita mea. ꝛ ſecuta eſt carnalis copula. A. ſ. ſub promiſſione nō deficiendi. ut patet in ſū. con. e. ti. q. 24. vbi hec notant. B. R. ſm v̄v̄. Non debet p̄ſumi pro matrimonio. cū ſponſalia aut mr̄imoniū nō ſoleant cōtrahi p ꝓmiſſiones negatiuas. A. ſ. huiuſmodi vel ſimiles. vt in dicta. q. 24. B. niſi forte conſtaret ꝙ p hoc intendebant contrahere ſponſalia.

7 ❡ Quid ſi dicat. ducā te poſt annū A. ſ. vt ꝑmittas vel ſi ꝑmittas me tecū coire. vt in ſū. con. eo. ti. q. 25. vbi hec ponunt ſm eundē v̄v̄. B ꝛ ſecuta ē carnalis copula. R. ſm v̄v̄. Credo preſumendū ꝓ matrimonio qꝛ ꝓpter carnalē copulam ſubſecutā vr̄ renunciaſſe dilationi temporis. A. certe h̄ caſu nō videt renunciaſſe cū expreſſerit clar̄ mr̄imoniū differendū. lȝ ſibi conſentiat p prius in copulā. vnde vt pȝ in dicta. q. 25. dicit idē v̄v̄. ꝙ in hui⁹mōi caſibus q̄ n̄ ſūt oīo exp̄ſſi i iur̄ nō eſt p̄cipitāda ſnīa ꝛ ſi poſt huiuſmodi cōtractus conditionales tranſeāt ad alia vota ſolēniter forte tuti⁹ ē diſſimulare aut papā conſulere q̄ȝ mr̄imoniū cū ſecūda ſolēniter contractum dirimere. B

8 ❡ Quid ſi q̄s ꝯtrahat cum aliqua

sub cōditōe deinde añ euētū cōtra
hit cū alia pure. ℞. Debet remanē
cū ſa ēt ſi ſit conſanguinea prime.
vt.s̄.impedimētū.13.§.5.A. Et etiā
l3 cōditio apposita cū prima post
modum eueniat ſm glo. Ray.vt i
sum.con.eo.ti.q.26. Et Con.host.
ꝛ Ber.vt ibi. B

Atrimonium.

vj.q̄ ad debitū ꝯiugale. Sciē
dū ergo ꝙ ꝯtracto matrimōio mu
lier nō habet potestatez ſui corpo
ris ſed vir. nec vir ſui ſed vxor vt
dictū ē.s̄.matrimoniū.i.§.fi. Sed
an statim teneat debitum reddere
hētur.s̄.debitū coniugale.§.i.

¶ Utrū cōtractis ſponsalib⁹ ante
secutas solēnitates carnales ꝯmix
tio ſit peccatuz. ℞. ſm Tho.in.4.
dis.29. Si ſponsa credens ſponsū
velle consūmare matrimoniū ad
mittit eū excusat a peccato niſi ali
qua fraudis ſigna appareant expſ
ſe ſicut multū distantis conditōis.
vel q̄ʒtū ad nobilitatez vel q̄ʒtū ad
fortunā. Quo ad conditionē fortu
ne. Al. sentit contra.vt.s̄.matrimo
niū.4.§.i.i additōe. B. vl' aliud ſi
gnū euidens appareat. Et eodem
mō intelligitur ꝙ excusatur vir ſi
per hoc intendebat matrimoniuz
cōsūmare. Sed ſm ḋḋ.i illis locis
vbi est ꝯsuetū ꝙ prius adhibeatur
nuptialis benedictio ſi abſq; dispē
ſatione ecclesie ꝛ ſine iusta cā hoc
faciat mortaliter peccat. A. Idem
ēt est in omiſſione aliarū honesta
rū ꝛ consuetarū solemnitatū ſ3 eū
dem.vt.s̄.debitū coniugale. circa
principiū in additōe. B. tñ secūde
nuptie non solent benedici. vt. j.
nuptie.s̄.2. De materia debiti con
iugalis multa habent.s̄.debitū cō
iugale.

Atrimonium

vij.qñ accusat mr̄imonium
ꝓpter aliqḋ impedimentū qḋ i co
est vel fuit. Et primo quidē q̄ritur.
Qui prohibent vel qui poſſūt ma
trimoniū accusare. ℞. Prohiben
tur generaliter oēs ex̄nei q̄ʒdiu ſt
aliq consanguinei. Et ē istud ſpēa
le ꝙ cōsanguinei admittant ad ac
cusationē ſicut pater. mater. soror.
frater. patruus. auunculus. amita.
matertera ꝛ tota ꝓgenies.35.q.6.
c.i.ꝛ.2.A. Ista specialitas non vr̄
respectu accusationis ſed testifica
tionis. vt in capitulo. videtur de
quo.j.B. cuius ratio est q2 vnuſ
quiſq; ſuā genealog ā ſcire labo
rat. extra qui matri. accusa. poſſūt
videt. Consanguineis āt deficien
tibus admittunt antiquiores ꝛ ve
raciores vicini quibus ea propin
quitas nota ē. vt in dicto. c.i.35. q.
6.A. Idē in sū.con.li.4.ti.20.q.i.
vbi ēt addit ꝙ in multis locis hoc
hodie nō seruatur qui extranei ad
mittantur ad accusationem etiam
existentibus consanguineis q hoc
poſſunt. B. Item tam maritus
q̄ꝫ vxor pōt matrimoniū accusar̄.
nec vlla defenduntur longinquita
te annorum. ex̄ de consang. ꝛ affi.
non debet. A. Licet olim tam ipſi
coniuges q̄ꝫ extranei prohiberen
tur ab accusatiōe temporis diutur
nitate. ſ. ſi steterint ſimul ſine qōne
per.20.vel.18.annos vt notatur in
dic a.q.i. B

¶ Pone ꝙ aliquis tempore con
tracti matrimonij tacuit. ꝛ nunc
vult accusare. nunquid potest. ℞.

Siquãdo banna vel denunciatio nes facte fuerũt ipse erat ex̃ diocesim vel aliter denũciatio non potuit ad eũ peruenire. puta si nimia infirmitate laborans non erat sane mentis vel ita puer ꝙ non poterat comprehendere talia. vel alia causa legitima impeditus erat eius accusatio debet audiri. alioquin cuȝ rationabiliter p̃sumat ꝙ denũciationẽ publice factam ipse existens in diocesi non ignorauerit. tanquã suspectus ẽ repellendus. nisi iurauerit ꝙ postea didicerit que obijc̃ ⁊ ad hoc ex malicia non procedit quia tunc ẽt si didicissȝ ab illis qui tempore denunciationis tacuerũt admitti debet. qꝛ licet illi non eẽnt admittendi quia fuerunt in culpa. iste non debet repelli cum non sit culpabilis. ex̃ q ma. ac. pos. cũ i tua.

2 ¶ Qualiter fieri debet accusatio. matrimonij. R̷. ẜm Ray. in p̃dicto casu improprie dr̃ accusatio qꝛ non fit inscriptio in qua accusator obligat se ad talioneȝ. sed dicitur denunciatio que fit ꝓpter peccatũ in quo iuncti male ꝑmanent ⁊ põt fieri ẽt sine scriptis. A. dũmõ redigat in scriptis in actis iudicialibus vt in cle. sepe de v̾bo. sig. coniũcta cle. dispendiosã. de iudi. B. Sed melius est ꝙ fiat in scriptis ar. ex̃. de testi. spo. litteras ex̃. q ma. acc. pos. a nobis. Huiusmodi denũciationis forma talis ẽ. Ego talis denũcio vobis dñe epe ꝙ mr̃imonium Petri ⁊ Marie stare non potest qꝛ sũt in tali gradu consanguinei designãdo ꝑsonas vel si ẽ alia cã vt affinitas ⁊ huiusmodi. ⁊ dat libellus etiam parti aduerse vt sciat quid impeditur. A. ⁊ qd actor probare velit. in quo libello continent gradus consanguinitatis ⁊ ꝑsone ꝓprijs nõibus designate. ẜm eundẽ Ray. vt in sũ. con. li. 4. ti. 21. q. i. B. quo facto procedit in litemore solito. A. s. ꝙ sacramentum de veritate dicenda a partib⁹ suscipiatur. ⁊ examiatio ⁊ ꝓbatio ꝑ ordinẽ fiant. vt in dicta. q. i. B. Et nota ꝙ in h̃ casu põt contra contumacẽ lite non cõtestata ꝓcedi ad testium receptionẽ ⁊ diffinitiuã sententiã ex̃. vt lite non contes. qm̃ frequẽter. A. Hoc verũ ẽ contra contũaciter absentẽ. Secus si non sit contumax. vt patet in eodẽ. c. qm̃. B. Secus ãt esset si fieret accusatio de adulterio ad thori separationẽ. ex̃ vt li. non contes. c. i. ⁊. c. qm̃ frequẽter. A. Idem qd̾ in hoc. §. notatur i sũ. ꝯ. li. 4. ti. 20. q. 4. ⁊ ti. 21. q. i. B

3 ¶ Qui possunt esse testes in causa matrimoniali. R̷. ẜm Ray. Oẽs q̃ admittunt ad accusationẽ admittũtur ad testificationẽ. de qb⁹ dictuȝ est. s̃. §. i. ⁊. 2. Et licet pater ⁊ mater sint idonei testes in hoc casu vbi agitur de federe matrimonij. s. vtrũ sit ibi affinitas vel consanguinitas vel simile impedimentũ vt ex̃. quima. accu. pos. videtur nobis tamẽ si de ipso contractu agatur. i. vtruȝ matrimoniũ sit inter eos cõtractũ tanq̃ suspecti sunt repellendi nisi ille vel illa vel filius vel filia cuius coniuncta dr̃ esset superior in diuitijs nobilitate potentia ⁊ honor̃ quia parentes videntur filiorũ ⁊ filiarũ incrementũ ⁊ honorẽ diligere ex̃. de testi. super eo. Item in h̃ casu predicto põt esse idẽ accusatõ ⁊ testis. ar. 35. q. 6. episcopus. in synodo. ⁊. c. de parentela. ex̃ d̾ testi.

cogen. preterea. Idem Tho. in. 4. dis. 41. Idem in sū. con. li. 4. ti. 20. q. 3. Et additur fm glo. Ray. q in allegatis iuribus non probatur q etiam in cā matrimonij quis possit esse accusator et testis. sed i illis dr de forma iuramenti quā debent pstare epo testes synodales. i. assūpti de cōmunitate ad denunciandū delicta. Potest tn̄ dictum Ray. et Tho. verificari in casu. c. sup eo. 2. ex de testi. s. quando matrimonio non contracto mater alterius dicit esse consanguinitatem inter cōiungendos. quia statur dicto eius in dubio et impeditur matrimonium contrahendū. B. De impedimentis multa habes. s. impedimentum. i. cum se. c.

Matrimonium.

viij. quādo cōtracto matrimonio accusatur cōiunx de adulterio et petit diuortiū. Querit ergo primo Qui admittunt ad tales accusationē. R. fm Ray. Lz tā fm leges qz fz canones quilibet bone fame admittatur ad accusationem adulterij cū agitur ad penas legalem vel canonicas. tn̄ cum agitur ad thori separationes nullus admittitur nisi maritus et vxor.

¶ Qualiter hmōi accusatio fieri debeat. R. Maritus volēs vxorē accusare de adulterio ad penas legalē dz inscribere et ad penā talionis se obligare. Nec pōt agere p pcuratorē sz p seipsū pñtē ager opōtet. Sz si coram ecclesiastico iudice vult agere ad thori sepationem tenet scribere et dare libellū accusationis sed nō dz se ad penam talionis obligare. qm̄ siue probaret qd obijcere siue nō hēret qd vellz qz sepat ab vxore. Et pōt maritus agere. et illa rn̄dere p pcuratores. A. si necītas id postulauerit. vt i. c. tue de quo. j. B. Qd et si de crimine fiat accusatio nō tn̄ ē criminalis sed qi mixta. Probant oia pdicta expresse. ex de pcura. tue.

¶ Utrū marit⁹ possit vxorē dimittere pter adulteriū. R. Accusare pōt et dimittere. Math. 19. Qui dimiserit vxorē excepta cā fornicatōnis et c. Et eodē mō vxor virū qz i tali casu non ad imparia iudicant 32. q. 7. sigs vxorē. et q. 5. pcepit. et c. xpiana. Nō tn̄ intelligendū ē q posset nubere alteri. 32. q. 7. oēs causatōes. Sed nec eā dimittere pōt i septes casibus. vt habet. j. §. 10. Et ista cā extendit ad fornicatōis suspitiones. s. qn̄ suspitio est nimium violēta et certa vbi gfa. Si pbatū ē q fuerit sol⁹ cū sola nud⁹ cū nuda in eodē lecto aut simul in mult̄ secret̄ locis et i latebr̄ ad h cōmodis et horis elect̄ liber vxor dimittit. 32. q. i. dixit deo. ex d psūp. lr̄s Itē extēdit ad vitiū sodomiticum vt p illud possit vxor dimitter virz et ecōuerso. 32. q. 7. oēs causatōes. et c. adulterij. A. Est āt vitiū sodomiticū cū masculus in masculū vl femina in feminā turpitudinē operat. fm glo. Ray. vt in sū. con. lib. 4. ti. 32. q. 2. B. Idē intelligēdum est de spūali fornicatione. vt si maritus vel vxor incidat in heresim l iudaismū siue gentilitatē et trahit cōiugē ad ifidelitatē. A. Ergo videtur q si nō trahat. pter h pctm̄ n̄ debeat separatio fieri. et pro hoc videt facē. c. quesiuit. ex de diuor. B. In quo casu ab illo poterit se-

parari. lz alij nubere non licebit. 28. q. i. idolatria. ex de diuor. que fiunt. et c. de illa. ex de couer. coniuga. c. ult. Immo nec dimittere potest si se corrigere uelit ut i. c. d illa A. Idem quod in hoc. §. notatur in sum. con. in dicta. q. 2. fm Ray. Pe. et Tho. B

3 ¶ Utrum si uir polluat aliquam extra claustra pudoris uxor possit eum dimittere. R. Licz ex tali coitu affinitas non sequatur. tn uir eque ut magis uiolat fidem matrimonij et magis peccat. et ideo uidetur q dimitti possit. nam constat in hoc casu q fornicationem commisit. ar. 32. q. 4. meretrices. A. Idem in sum. con. ti. q. 4. B

4 ¶ Quid si aliquis tale qd egerit cum ppria uxore? R. fm. Hug. et Lau. Uxor pot eum dimittere. Sz uz intelligendum si ipsa non fuit in culpa sz uiolentata vel somno decepta et huiusmodi. A. Glo. in. c. oes causatoes. 32. q. 7. sentit q ppt huiusmodi extraordinariam pollutionem cum uxore vir non possit dimitti potest distingui. Si vult vir perseuerare i tali peccato. propter periculum salutis quod imminet uxori. contra quod potest et debet sibi puidere. ut extra de diuor. gaudemus possit dimitti. Al secus. cum in hoc casu non diuiserit carnem suam in plures. ideo non potest ex hoc dimitti. sicut nec in casu. §. se. B

5 ¶ Quid si alter coniugum seipsum polluit? R. fm ** q non credit q possit dimitti. A. Idem in sum. con. ti. q. 4. B

9 ¶ Numquid ppter solam uoluntatem seu intentionem adulterandi possit alter coniugum alterum dimittere? R. fm dd. Non. qz verbum fornicationis cum effectu accipiendum e. ar. de pe. di. i. hec dt verba. A. Ido in sum. con. eo. ti. q. 5. B

7 ¶ Utrum vir teneat uxorem adulteram dimittere. R. fm Pe. Si fornicatio est occulta nec pot probari non debet dimittere. Si uo est manifesta distinguendum est. qz si non est secuta nec sperat correctio. non lz retinere ne videatur peccato consentire. Si vero spat correctio lz uxorem retinere. quia et sperantio ad correctionez indulta est. A. Con Tho. ut in sum. con. eo. ti. q. 6. B

8 ¶ Utrum vir mulierem adulterantem possit ppria auctoritate dimittere R. fm Tho. in 4° dis. 35. Quando viro constat de fornicatione uxoris pot auctoritate sua eam dimitter quantum ad thorum. s. debitum ei negando Nam si commisceret ei. non solum incurreret irregularitatem sed etiam generaret sibi impedimentum accusandi. ut dictum e. s. debitum coniugale. §. 12. qui incipit. Utrum vir teneat Sed si ei debitum reddat compulsus auctoritate ecclesie lz irregularitatem incurrat n tn sibi generat preiudicium accusandi. Si vero loqmur q ad cohabitationem. non lz viro uxorem dimittere sine iudicio ecclesie. et si dimiserit debet cogi ad recipiendum nisi vir incontinenti fornicationem pbare possit. et fm hosti. si probat infra octo dies non restituet. quibus elapsis si non probauerit plena restitutio fiet, et sic pot itelligi. 33. q. 2. ecclesiastica. A. al incipit historia. B. Dicit etiam hosti. q si adulterium sit notorium ita qui iustificationi non sit locus. tunc pot adulteram sua auctoritate di

mittere. extra de diuor. significasti & multo fortius debitū denegare Idem Inno. Sz addit. ꝟꝟ. ꝙ & si notoria sit fornicatio mulieris. q̄z diu ipa tn̄ nō recedit a viro nec publice moratur cū adultero nō pōt eam dimittere seu expellere auctoritate ppria. quod si fecerit coget eam recipe. sed si ipa publice moretur cū adultero nō tenet eá maritus recipe. siue eá expulerit siue non. A. Idem i sū. cō. eo. ti. q. 7. & q. 2. B. Silr etiaz non tenetur eá recipe si postq̄z illam expulerit adulteretur notorie ēt si cum adultero nō moretur. A. Pro hoc facit vr facē. ex̄ de diuor. significasti. B. Et in hoc etiam casu pōt ea inuita monasterium intrare. nisi etiá ipe fuerit fornicatus.

9 ¶ In quibus casibus non possit adultera a viro accusari l' dimitti? R. ѕm Ray. in septē. Primus si vir cōuincitur de fornicatōne. 32. q. 6. per totū. ex̄ de diuor. significasti. 2ᵘˢ si ipe pstituit eaz. ex̄ de eo qui cog. con. vxo. sue discretioni. A. Al' icipit. discretōnē. B. 3ᵘˢ est cum ipa credebat virū defūctū & nupsit alij. q2 maritus rediēs tenet eaz recipe. ut dcm̄ ē s̄. impedimētum 12. §. 3. A. q incipit. Quid si vxor. B. 4ᵘˢ si cognita fuit latenter ab aliquo quē credebat esse virū suum. ar. 34. q. 2. in lectū. 5ᵘˢ si fuit vi oppssa. 32. q. 5. pposito. Quod itellige de vi absoluta. aliter non excusatur. 32. q. 7. oēs causationes. 6ᵘˢ qñ reconciliauit eá sibi post adulterium vel eam publice adulterantez retinet i consortio maritali. 32. q. 1. c. 2. & 3. A. In his. c. parū videt hoc probari. sed bene i. l. de qua stati. B. C. de adult. l. crie adulterij 7ᵘˢ est si aliquis ifidelis coniugem repudiauit & illa nubat alteri. postea vir conuertatur ad fidem silr & mulier tenetur eaz recipe. extra de diuor. gaudemᵘˢ. §. vlt̄. De hoc sup̄ impedimētum. 9. §. 5. Cō. Th. & Pe. in 4° dis. 35. A. Con. etiam Goff. & Host. ut i sum. con. li. 4. ti. 12. q. 8. B.

10 ¶ Quis sit effectus accusatōis de adulterio? R. ѕm Ray. Effectus ē quod si maritᵘˢ pbet vel illa confiteatur nec excipiatur cōtra euz de aliquo. 7. casuum qui habēt i precedenti. §. absoluit a cohabitatōe & seruitute qua ei tenebat & pōt ingredi religionē ea inuita. 27. q. 2. agathosa. Sed tamē continere tenetur q̄zdiu illa vixerit. Idē Tho. & Pe. i. 4° dis. 36. A. Idem i sū. con. eo. ti. q. 9. B.

11 ¶ Quid si vir ppria auctoritate dimisit adulterá & itrauit monasteriū. nūqd pōt ab ea reuocari. R. ѕm ꝟꝟ. Ur Hug. notasse ꝙ si vxor publice morata sit cū adultero vir ēt añ sniam pōt itrare monasteriū ea inuita. sz illa eo iuito non pōt. Secus si nō publice moretur. q2 tūc nō pōt añ sniam. & si igressus fuerit poterit reuocari. A. s. q̄usq̄z pbet adulteriū. 27. q. 2. agathosa. Et facit qd̄ dictū est. s̄. debitū cōiugale. ad fi. i additōne. Et si pbet in cōtinēti nulla fiet reuocatio. vt pt̄ colligi ex dictis sup̄. §. 8. B.

12 ¶ Quid si mulier adultera ingressa ē monasteriū nūqd vir poterit eá reuocare? R. ѕm ꝟꝟ. Eá reuocar̄ pōt. Ná inocēs pōt ingredi. Adulter ꝟo uel adultera nō pōt sine licētia alterius. A. nisi sit lata snia di-

uortīj tūc. n .idē iudiciū ē de viro
τ muliere.s. q̄ vtrq̄ꝫ altero iuito pē
ītrare religionē.qꝛ ꝑ sniam ecclie
vtrq̄ꝫ ex toto renūciauit iuri suo ꝭꝫ
Hug. τ i sū.cō.li.4.ti.22.q.14. B
Si tñ ē igressa viro sciēte τ nō cō
tradicēte.satis pōt videri data licē
tia. τ vir tenetur cōtinere. A. Fac
27.q.2.agathosa B

13 Quid si p⁹ latā diuortīj sniam τ
postq̄ꝫ vir fact⁹ est sacerdos vel re
ligionē intrauit cōstet ecclesiā fuis
se deceptā.utputa per falsos testes
nūqd restituet. R. ꝭm Ray. Etiam
si ꝓfessionē fecisset.nihilomin⁹ re-
stitueret. τ teneret reddē debitū.ñ
tñ exigē posset. Sꝫ i dictꝭ nūc casi-
bus si mulier ñ repetit interi viruꝫ
ñ pōt vir ṙpetet vxorē. qꝛ ꝑiudica
uit sibi ꝑ sacri ordinis susceptōeꝫ
vel religionis igressū. A. Idē i sū.
cō. li.4.ti.19.q.4. Et forte si muli-
er petīȷsset diuortiū nō posset ṙuo
care.qꝛ videtur renūciasse suo iuri
tꝑalē petitionē ꝭm Hug. vt pꝫ ex
dictꝭ i ꝓximo ꝑcedēti.§. Nisi forte
ducta fuisset ex ꝯscia putās affu s-
se ipedimētū qđ non erat qꝛ errās
non videt ꝯsentire.ff.de iurisdic.
om. iudi.l.si ꝑ errorē. B

14 ¶ Pone q̄ lata ē snia diuortīj ꝓ
pter adulteriuꝫ vxoris.postea vir
adulterat . nunqd mulier poterit
eū repetere? R. ꝭm Ray. Nō pōt
de rigore iuris. Iudex tñ ex officiō
suo pōt illū cōpellere.ar.ex̄ de iur
iurā.tua nos.ex̄ de diuor.ex lr̄is.
Unde τ.1.Cor.7.dī de his q̄ ma
trimonio iuncti sunt. Precipio ñ
ego sed dñs vxorē a viro suo non
discedere. Qđ si discesserit manet
īnuptam.aut viro suo reconcilia-
ri. τ vir vxorem suam non dimit-
tat. Unde τ ꝭm đđ.vxor de cano-
nica equitate pōt virū repetere.qꝛ
exceptione rei iudicate eliditur re
plicatio de adulterio. Ideꝫ Tho.
Al. τ Pe.A.Con.ē Hosti. ut in
sum.con.li.4.ti.22.q.12. Et q̄ hec
repetitio possit fieri de equitate ca
nonica.satis videtur probari.i.c.
significasti. τ.c.ex litteris.extra đ
diuor. B

15 ¶ Utrū vir τ vxor equaliter pec-
cent ꝓpter adulteriū. R. ꝭm Pe.
Lꝫ i causa adltērīj vir τ vxor ad
equalia iudicent.ut s̄.dictū ē;quia
vtriqꝫ licitū est alterū dimittere.ñ
tñ hoc ē ex equali cā siue peccato.
nam vno modo mulier plus pec
cat.quia peccat contra bonum ꝓ
lis.sed alio modo eq̄liter peccat.
s.contra bonū fidei. Et hec ē suffi
ciens causa dimissionis. Ideo iu
ste licet vtriqꝫ dimittere alium. 3º
modo ceteris parib⁹ plus peccat
vir propter predominantiā rōis.
Idē Tho.in.4º.dis.35.A. Idem i
sū.con.co.ti.q.xi. B

16 ¶ Pone q̄ vir ꝓpter fornicatōeꝫ
vxoris separatus est per sentētiā
modo vult eam reconciliare sibi
τ illa nō vult.nūquid est cogēda?
R. ꝭm Ray. Uir qui nō peccauit
pōt petere compelli eā ē inuitam
non obstante sentētia.quia qđ fa-
uore meo introductum ē.in dānū
meū retorq̄ri nō debet. C.de legi.
quod fauore.ar.32.q.1.nō erit. Iđ
Tho. Pe. τ Goff. A. hec intelli-
genda sunt nisi vir post sniam fuis
set fornicatus.vel nisi mulier mu-
tasset statū.s.ingrediēdo religionē
ꝭm Pe. τ Tho.ut in sū.cō.eo.ti.
q.13. Et facit qđ dcm̄ est.s̄.in.§.qđ
si mulier in additione. B

17 ¶ Pone. q̄ vir adulteratus ē occulte. sʒ vxor manifeste. nūqd pōt vir illā accusare ⁊ sine pctō dimittere? R. fm Ray. Credo q̄ nō. qꝛ nō deficit vxori ius excipiēdi sʒ ꝑ bādi. ar. 32. q. 6. ꝑ totū. Idē Tho. Al. Goff. ⁊ hosti. Si tñ vir egisset penitētiā ⁊ vxor monita nollet agere sed in adulterio perseuerare sine peccato posset eā per sententiā dimittere. 32. q. i. c. i. 2. 3. 4. Idem Goff. ⁊ hosti. A. Idem i sum. cō. co. ti. q. 15. B

18 ¶ Sʒ vtrū vxor adultera post penitētiā possit repellere virū ab accusatōne. R. fm Ray. Credo q̄ non pōt. qꝛ pnia nō tollit ius accusandi i foro iudiciali. 22. dis. primū. 33 q. 2. admonere. 6. q. i. q crimē. v. vidēdū. A. i. in principio. B. Idem Tho. Al. Goff. ⁊ hosti. A. Idem i sum. con. co. ti. q. 16. B

19 ¶ Quid si alter coniugū fornicet carnaliter ⁊ alter spūaliter. nūqd fiet cōpensatio. R. fm Hosti. Dicas q̄ si accuset qs de spūali fornicatōe. vt de ẟ heresi. excipiatur ẟ carnali. s. adulterio. nihilominus ꝑcedet nisi conuerti uoluerit. qꝛ si ꝯuerti velit ꝯpēsatio hʒ locuʒ. Si vo fiet accusatio de carnali ⁊ exceptio de spūali. exceptio admittetur ⁊ sup ipaʒ exceptōeʒ ꝑmptius ꝑcedet. Hec dixi pp piculū hrsis siue infidelitatis. A. Idem i sū. cō. co. ti. q. 17. B

20 ¶ Utrū ꝑpter aliud crimen posset vxor dimitti? R. fm Tho. i. 4o dis. 29. Propter alia peccata dimitti nō pōt. nec quo ad vinculuʒ nec quo ad actū. nisi forte ad tempus velit se subtrahere a cōsortio vxoris per castigationem eius sʒ trahendo ei solatiū presentie sue. Nam ⁊ qñ vxor pstat magnā occasionē ruine viro suo. tūc vir subtrahere se pōt ab eius cōuersatōe Idem Al. addens q̄ non oportet cohabitare furi aut vsurario. si ñ vult respicere. sʒ cessante scandalo reconciliari debet. 28. q. i. vxor. A. Et ad dictā subtractionem fac illud Mathei. 18. Si dextera tua scandalizauerit te abscide eā ⁊c. Ubi dicit glo. q̄ in manu ⁊ i oculo pñt fratres vxores ⁊ propinq ⁊ filij intelligi fm eum. Tho. Predictis ēt concor. Pe. qui dicit q̄ qñ cōiux p pctm̄ suū est scandaluʒ pōt dimitti q̄ ad cohitatiōeʒ tpalē q̄usqʒ corrigatur. ⁊ cessante scandalo debet fieri recōciliatio. vt in sum. con. co. ti. q. 18. B. De materia adulterij qdā habes. s. adulterium. Itē. s. ipedimentū. 8. §. 2. ⁊ se.

Matrimoniuʒ

ix.o qñ aliqs petit in virū l' aliqua in vxorē. Querit ergo qūo in hac cā ꝑcedēdū sit. R. fʒ Ray. Si mulier petit aliquē tanquā virū vl' econuerso. videndū est vtrū velit agere petitorio iudicio l' possessorio. i. an mulier dicat aliqueʒ eē suū maritum. qꝛ contraxit cum ea ⁊ petit eū sibi adiudicari i maritū quod est agere petitorio quasi agat de proprietate. an eum petat sibi restitui tanquā ab eo fuerit iniuste dimissa. ⁊ hoc est agere possessorio. qm̄ petit possessionē viri sui. Igit agat petitorio dicens aliquē esse virū suum. ⁊ ille negat excipiendo q̄ illa nō possit esse vxor ꝑpter tale vel tale impedimentuʒ prius tractabit exceptō mariti. qꝛ

ea probata qđ principalis perimi tur. erit enim vir absoluendus. ex de ordi. cog. c. i. A. Idē in sum. p. li. 4. ti. 30. q. I. B.

i

¶ Quid si agat possessorio? R. s3 Ray. Quādo petit sibi maritū restitui. l3 maritus obijciat de consanguinitate vel alio ipedimēto prius d3 fieri restitutio mulieri q̄3 cognoscatur de exceptiōe mariti. ex de diuor. porro. ex de resti. spo. ex conquestiōe. z. c. lras. A. ēt si impedimētū consanguinitatis vel h⁹ ess3 notoriū. vt in. d. c. porro. B. Hoc tn̄ fallit in qbusdā cāibus i quib⁹ restitutio non d3 fieri. Primus est si obijciatur mulieri fornicatio publica z manifesta. de qua pbato q̄ sit notoria ita q̄ nō possit aliqua tergiuersatōe celari. non restituet nisi ipa pbaret vir adulteriū cōmisisse q2 tūc restitui d3 ēt si fuerit fornicata publice. ex de diuor. significasti Et de isto cāu vide. s̄. mr̄imonium 8. §. 8. z. 9. 2⁹ cāus ē si obijciatur consanguinitas. maxime que diuia lege prohibita sit z pbatōes offerātur incōtinenti parate. in quo casu d3 recipi iuramentum ad cautelā ne. s. h⁹ obiectio maliciose fiat. z tunc fiet quidē restitutio q̄tum ad cohabitatōe3. non tn̄ q̄tum ad carnis copulā. vt in. d. c. lras. 3⁹ cāus ē si obijciat exceptio rei iudicate. A. s. super diuortio. vt in. c. cā3 de quo. j. B. Non ei ē restitutio faciēda. nisi prio ð illa exceptōe cognoscat. ar. ex de off. dele. cām. 4⁹ ē qn̄ s. vir petit sibi restitui vxorem. z ipa timet de seuitia viri. Debet quidem restitui sufficienti cautione recepta q̄ ei malum non inferat. ex de resti. spo. ex transmissa. De qua cautione habes hic. j. §. si. Et si ita capitali odio eā psequitur q̄ merito de ipo diffidat. nec possit ei sufficienti securitate prouideri. non solu3 non d3 restitui. sed ab eo potiꝰ remoueri. vt in. d. c. lras. Cō. Th. z Pe. Addit vlterius Ray. In oibus alijs casibus credo q̄ mulieri vir petenti sit restitutio facienda z ecōuerso dūmodo probet se i possessione fuisse z a viro spoliatam sine iuris ordine. q2 hec duo probare h3. extra de offi. dele. consultationibus. z extra qui. fi. sint leg. cā3. 2°. A. Idē i sū. p. d. q. I. B.

¶ Quid si mulier propria auctōitate recessit a viro z mō ipa petit restitutōem. nūquid d3 restitui. R. s3 ẏẏ. Scd̄3 quosdā non d3 restitui. Sed s̄m Uin. debet. Quod credo verum esse. q2 eoipo q̄ rediens non admittitur est expulsa z vt cadat a possessione. ff. de acqui. pos. l. cla3 possidere in fi. ff. de vi z vi ar. l. i. § siue aūt. Idem Ber. notat extra ð diuor. significasti. Idem Hug. nisi ipa fuerit fornicata publice vel cum adultero publ ce morata ar. ēt pro hac opiniōe. ex de iureiurā. tua nos. A. Idē in sum. p. eo. ti. q. i. B.

2

¶ Quid si is qui petit tāq̄3 cōiunx negat mr̄imoniū. R. scd̄3 Ray. Ille qui propōit h3 probare. aliogn succūbit. ex ð cā. pos. z prope. cu3 ecclia. z ex de iureiuran. c. si.

3

¶ Pone q̄ post latam ex errore diuortij sniam vir factus ē sacerdos vel religiosus nūqd d3 restitui vxori petenti. Habes hūc cāu3. s̄. matrimoniū. 8. q. 14. qui icipit. Quid si post latam sniam. Qð si vxor ingressa ē mōasteriū. al'n ingressura

4

nisi quia credebat diuortium iuste ce lebratum. numquid comperta veritate potest virum suum repetere. respondeo secundum vv. Non. quia fama cam non impedit votum monachatus. sicut etiam de viro dictum est. s. in predicto. §. 14. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 6.

5 ¶ Quid si religiosus vel religiosa petitur tamquam coniunx et confitetur matrimonium et copulam carnalem. respondeo secundum vv. In hoc casu standum erit confessioni utputa mulieris et restituenda erit viro petenti. Nulli enim ex hoc fit preiudicium nisi ipsis nec est credendum eos immemores salutis sue. 1. q. 7. Sancimus. Aliud tamen esset dicendum in rebus quas dedisset monasterio. Idem Ber. et Innoc. in glo. extra de rap. cum causam. A. Post. tamen dicit quod si constat personam omnino tendere ad separationem matrimonij spiritualis. s. religionis vel carnalis contra quod confitetur. non stabitur confessioni sue. vt extra de eo qui cog. con. vxoris sue. super eo. Sed si constat quod nullo modo vellet matrimonium separari. tunc stabitur confessioni eius. vt in dicto. c. cum causam. quia cuilibet creditur contra se et non pro se. et quod in dubio tenendum est id quod in primo loco dictum est. s. quod stetur eius confessioni. vt in sum. con. eo. ti. q. 9. Sed certe non videtur quod debeat stari confessioni contra matrimonium etiam carnale. vt i. dicto. c. super eo. et multo minus contra spirituale cum sit fauorabilius. vt in. c. ex publico. extra de conuer. coniu. nisi constaret personam ante ingressum religionis fuisse traductam quasi tunc crederetur sibi confitenti copulam interuenisse. et iste est casus dicti. c. cum causam. secundum glo. ibi. Nec mirum quia hoc casu etiam si mulier negaret credēretur viro asserenti copulam interuenisse. extra de despon. impu. continebatur. B.

6 ¶ Quaeritur seu ad quid coniunx spoliatus est restituendus. respondeo. secundum Ray. restitui debet ad omnia illa de quibus probauerit se spoliatum. vt gaudeat pacifica possessione et plena securitate. 3. q. reintegrando. Sed si mulier dicat se habere suspectum virum ne forte eam ledat et causam verisimilem ostendat. ad iudicem spectat facere sibi caueri sufficienti cautione quod tractabit eam bene sicut vir debet vxorem et quod non ledet eam in persona vel rebus. et huiusmodi cautionem prestabit per iuramentum. 32. q. 1. de benedicto. A. Ibi nihil habetur de iuramento. Sed glo. ibi dicit quod si mulier nihil allegat de suspitione viri sufficit nuda promissio. Si autem dicat eum suspectum oportet quod idonea cautio ei prestetur. i. fideiussores vel pignora. vel etiam iuramentum si forte illud magis timeat vir. Si vero tanta sit seuitia viri vt nulla cautio videatur sufficere. tunc non est ei reddenda sed alicui honeste matrone committenda. extra de resti. spo. ex transmissa. et. c. literas i fi. B. Sed si mulier non confidit de iuramento debet prestari cautionem pignoraticiam vel fideiussoriam sub certa pena ar. extra vt lite non contes. quoniam frequenter. et. 23. q. 5. prodest. et. q. 4. si vinter dicta. De hoc etiam habetur. s. hic. §. 2. circa finem.

Medicus uel

cirugicus. Preceptum est medicis vt cum eos ad infirmos vocari contigerit ipsos ante omnia moneant et inducant quod vocent medicos animarum. vt postquam fuerint infir

mo de spirituali salute ꝓuisum ad corporalis medicine remediũ salubrius procedat. Siquis aũt medicorum huiusmodi cõstitutiõis trãsgressor extiterit tandiu ab ingressu ecclesie arceat. s. per sniaꝫ scdꝫ glo. donec de transgressiõe hꝰmõi satisfecerit ꝯpetenter. Et fꝫ Host. ex quo dicit precipimus transgressor mortalr peccat. ex̃ de pe. ꝛ re. cum infirmitas. Item in eodeꝫ. c. sub pẽa excõicatõis prohibet medicis ne pro cõporali salute aliqd suadeant ꝙ in periculũ aĩe cõuertatur. Idem in sum. con. li. 3. ti. 34 q. 69. ad finem. Ubi ẽt additur fꝫ Hostiẽ. ꝙ contra statutum dicti. c. cũ infirmitas prescribi non potest nec aliqua ꝯsuetudine tolli. cũ pro salute aiarum introductũ sit. B.

1 ¶ Quomodo se dꝫ habere medicus i medicinis ꝯferendis. R'. scdꝫ Inno. Diligenter attendere dꝫ ne illas medicinas ꝯferat de quibus fm artẽ ei nõ cõstat. Nam si dubitatõeꝫ hꝫ ꝙ noceat vel si habere dꝫ bet ꝯferendo peccat. A. ẽt si vehementer credat medicinã ꝓfuturã. si tñ cũ hoc aliqd dubitatõis hꝫ vl' habere debeat ne noceat fꝫ eũdeꝫ Inno. ꝛ in sum. ꝯ. li. 2. ti. 1. q. 35. B Quia i tutiorẽ ptẽ tenẽdũ est. extra de homi. petitio. Securiꝰ ẽ enĩ relinquere hoiem in mãu creatoris sui q̃ꝫ medicie de qua dubitat. Itẽ ẽt peccat si debitas medicias omittat. Ideꝫ hosti.

2 ¶ Quid si propter defectuꝫ vl' cõruptionẽ aut sophisticatõem rerũ in medicina positarum ĩfirmus icurrit periculũ. R. fm Inn. si medicꝰ diligẽtiã quã debuit adhibuit i rebus eligendis, inculpabilis erit. Idem Host. A. Idem in sum. cõ. co. ti. q. 36. B.

3 ¶ Utrum medicus teneat potiꝰ gratis curare q̃ꝫ pmittere mori. R. scdm Ray. Medicus tenet curã ꝛ consiliũ ipendere pauperi lãguido. Mortẽ eni languẽtibus ꝓbatur ĩfligere q hanc cũ possit excludere non excludit. 83. dis. in pri. Ubi dicit glo. ꝙ medicus potiꝰ dꝫ gratis curare q̃ꝫ pmittere mori nõ solum pauperẽ sꝫ ẽt diuitẽ. A. Idem in sũ. ꝯ. eo. ti. q. 32. ad fi. fm gl. 83. dis. i pri. Ubi ẽt dicit ꝙ dꝫ medicꝰ curare nõ solũ gratis sꝫ ẽt suis ipensis ẽt diuitẽ qui nollet aliqd dare priꝰ q̃ꝫ pmittere eum mori. ꝛ si conualuerit repetet expensas. qꝛ vtiliter gessit negociũ eius. Et si ẽt moriat eger. põt repetere. qꝛ sufficit si vtiliter cepit gerere lꝫ euentus nõ sit secutus. ff. de nego. ge. sꝫ an vltro. Nec põt ei obijci ꝙ cã pietatis fecerit sumptus nisi ꝓpinquus esseꝫ infirmo. vt. C. eo. alimenta. Et ꝙ medicus põt ꝛ dꝫ pdicta facere ꝛ repetere ẽt si infirmus ꝓhibuerit. sicut inuitũ possit extrahere dꝫ domo ruitura ꝛ bñficium cõferre inuito. 23. q. 4. ipa pietas. Inimo psũitur ꝙ infirmus talia dicẽdo fuerit furiosus. ff. de con. isti. qdam. B.

4 ¶ Utrũ peccet infirmus non obediens medico. R̃n. fm Inno. Uꝫ ꝙ non. qꝛ medicus nec platus est. nec hõ cuius mãdatis obedire teneatur. tñ bonũ ẽ ꝙ ei credat tãq̃ꝫ perito in arte. A. Idem in sum. ꝯ. eo. ti. q. 38. B. Nam ꝛ si infirmus scienter sumat cibum vel potũ nociuum peccat. A. Idem si hoc faciat ex affectata seu iprobabili ignorantia fm eun. Inno. vt in sum. ꝯ.

eo.ti.q.39.B.qr tenet corpus suū secundum deum diligere. Pōt tñ dici q̄ si non crederet mortiferuȝ. q̄uis crederet inde infirmitatē au geri non peccat mortalr vel saltēȝ non ita grauiter. A.i.mortalr vel venialiter ⁊ plus vel minus s̄m q̄ titatē nocumēti.i qua ōnditur mo dus offensiōis caritatis ꝯ quā illō qō agit ē pc̄m mortale s̄ȝ omnes theologos.vt notat Tho.s̄a s̄e.q. 59.arti.4.B. Peccāt ēt seruiētes scienter talia ministrātes.A.vel ēt iprobabili ignorātia. vt in.d.q.39 B. In sanitate tñ qñ quis nō tene tur viuere medicinalr si scient acci peret aliqō nociuum.vnde mors l' infirmitas veniret peccaret grauit A. Et secūdum q̄titatē nocumēti. vt dictum ē .B.Con.Hosti.

5 ¶ Quid de illo qui secat vel fleu botbomat aliquem qui inde mori tur.rñ.s̄ȝ.v̄v̄.Si peritus erat ⁊ ad hibuit debitā diligētiā non tenet i aliquo.qr potius cāu q̄ eius clpa mors euēisse presumitur. ar.23.q. 5.de occidendis.A.Ideȝ in sū.ꝯ. eo.ti.q.40. B.

6 ¶ Quid si incidendo non hȝ con suetā dispositionē neruoꝝ vel vēa rum.A.vel si subitus ⁊ insolitus ti mor vel tremor irruit sup eum. vt in sum.ꝯ.eo.ti.q.37.vbi hec notāt B.⁊ incisus a medico moritur. rñ.s̄m Inno . Si incisor in hoc ñ errauit pp suā inexperientiā. non peccat nec fit irregularis . Tñ qñ i aliquo dubitat.potius dȝ dimitter quā icidere. Idē host.

7 ¶ Utrū physici vl' cirugici possint ad ordines ꝓmoueri.rñ.s̄ȝ Ray. Si periti erant in arte ⁊ nihil de ꝯ tingētibus omiserunt ⁊ hn̄t ō hoc probabilem consciam. poterūt ꝓ moueri.aliter non.extra de eta.⁊ qua.ad aures.ff.de va.⁊ extraor. cog.⁊ si medicus.B.Idē hostiē. Inno.⁊ Goff. Est tñ ꝯsiliū hosti. ⁊ Goff.q̄ ꝓmouēdi a practica me dicine abstineāt ⁊ potissime ciru gia que adustionē vel incisionem requirit.cū i nullo vacillare ōbeat ꝯscia ꝓmouēdi.33.dis.laici.A.Iō in sum.cō.eo.ti.q.35.B.

8 ¶ Utrū liceat clericis opari i medi cina.A.i.in phisica.vt pȝ in.d.q. 35.vbi h̄ notant.B.rñ.s̄cdȝ Ray. Si sunt in sacris ordinibus vel ēt in minoribus dūtñ sint sufficient be neficiati.non licet.nisi gratis pro miserabilibus personis vel suis ꝯ sanguineis. Nec tunc vbi possȝ eē periculū quod etiam in claustrali bus districtius ē obseruanduȝ .ex̄ ne cle.vel mo.multa.

9 ¶ Utrū liceat clericis operari in ci rugia.rñ.secūdum Ray. Officiuȝ cirugie quod inducit adustionem vel incisionem ē clericis omnibꝰi terdictum.ex̄ ne cle.vel mo.sniaȝ ⁊ de homici.tua nos .A. In his c.non videtur dici nisi de existenti bus in sacris. Sed idem pōt intel ligi etiam de existentibus in mino ribus qñ sī sufficiēter bn̄ficiati ar. c.i.extra de postu.vt ēt pōt colligi ex positis in.d.q.35.s̄m Ray.B. De clericis ⁊ religiosis audiētibꝰ medicinaȝ.habes.s̄.excōicatio.I. §.2.v̄.7.⁊ ibideȝ.§.3.v̄.14. De ser uitoribus quoqȝ infirmoꝝ.s̄. ho micidium.3.§.3.

Endaciū ē falsa significatio vocis cuȝ itētione fal

lendi.22.q.2.§.ille ergo. Et noie vocis tanq̃ principali itelligi dꝫ omne signū.vt scripture siue etiam nutus.vt hic.ĩ.§.6º.

1 ❡ In quo differt mēdaciū a falso. ℞. Falsum dicit qcūq̃ aliud q̃ꝫ qḋ verū ē loqtur. Et hoc pōt dupliciť ꝯtingē. Uno mō qñ credit dicē verum.ꝛ si hꝫ de hoc ꝓbabilē cāꝫ ñ peccat vel saltem non mortaliť.qꝛ ream linguā non facit nisi rea mēs 22.q.2.hoies. Alio mō qñ credit dicere falsum ꝛ cōtra mentez loqtur ꝛ h ē mendaciū.vt in ꝓcedēti.§.dictum ē. Nā ꝛ mentiri dr̃ quasi ꝯtra mentem ire.qn etiam dicēdo veritatē sed ꝯ̃ mentem suam.s.qñ credit dicē falsitatē ꝛ sic decipere erit mendacium.qꝛ q̃ꝫtum in eo ē falsū sigt. Hec est snia Ray. A. Hoc satis habeť i dicto.c.hoiez B

2 ❡ Quot sunt gnā mendacioꝝ? ℞. Augꝰ ponit octo genera que plāe habēť.22.q.2.ꝓmū. Breuior aūt ꝛ planior vt dicit Ray.ē distinctō ꝙ mendacioꝝ aliud ē pernitiosū aliud iocosum.ꝛ aliud officiosum ꝛ hec hñť.22.q.2.nequis.

3 ❡ Utrū mēdaciū sit peccatum. ℞. Omne qdē mēdaciū pcm̃ est.22.q.2.mihi aūt.et.c.primū.in fi. Sed vtrū sit mortale. Dicēdum ẜꝫ Th. ẜa ẜe.q.110. Mendaciū pōt cōtrariari caritati tripliciter.prio mō ẜꝫ se.s.ex ip̃a falsa significatiōe. Ubi ꝯsiderādum ē circa ip̃a q̇d sit falsa significatio. Nam si sit circa res diuinas. ꝯ̃riatur caritati diuine cuiꝰ veritatez aliquis tali mendacio occultat vel corrūpit.ꝛ ideo ē mortale ꝛ grauissimum. Similiter si sit ꝯ̃ aliquid cuius cognitio ptīneat ad hominis bonum.puta ad perfectionem scie ꝛ iformationem morūꝫ ꝯ̃riatur caritati proximi.ꝛ ē mōtale. Qḋ si sit circa aliquid de quo ñ refert vtrū sic vel sic cognoscatur. tunc ex tali mēdacio nō dānificať ꝓximus.sicut siquis fallatur i aliqbus pticularibus ad se nō ptinentibus tunc non est pcm̃ mortale. 2º modo potest cōtrariari caritati ratōne finis itenti puta si dicitur i iniuriam dei quod semper est mortale peccatū aut i nocumentum ꝓximi q̃ꝫtū ad psonam diuitias vel famā ꝛ hoc iterum ē mortale. Qḋ si finis ip̃e nō esset ꝯ̃rius caritati. non ē peccatum mortale sicut apparet i mēdacio iocoso ꝛ officioso. 3º mō mēdaciū p̃t ꝯ̃riari caritati p accñs rōne scandali vl' cuiuscūq̃ damni ꝯsequēť.ꝛ sic erit etiam peccatum mortale. Sed ꝙ qdam dicunt ꝙ pfectis viris omne mendacium est peccatū mortale irratōnabiliter diciť. Nulla eni circūstātia aggrauat in ifinitum nisi q̄ trāsfert i aliaꝫ speciez.nō aūt circunstantie persone.

4 ❡ Accusatus negās veritatē in iudicio qñq̃ peccat mortaliter.vt s̃. accusatus.§.2. Silr ꝛ testis falsum dicens.vt.ĩ.testis.3º.§.fi. A. Dic clarius ꝙ testificans falsū peccat mortaliter nisi debita deliberatione ꝛ sollicitudie adhibita putaret se certum esse de eo qḋ falsū ē ẜm Tho. vt in sum.con.li.1.ti.10.q.4.ad fi. Ubi ēt dr̃ scd̃m. Ul.ꝙ oē mēdaciū ꝓter iocosū qḋ i iudicio dr̃ de his q̄ ad iudiciū ptinēt ē pniciosum ꝛ mortale.qꝛ subuertit ỽitatē iudiciȷ̃ qḋ cedit i pniciē vniuersitatis. B.

5 ❡ Utrū maiꝰ pcm̃ sit mentiri ỽbo q̃ꝫ facto. ℞. scd̃m Tho. i q̄libet. Cū eadē itētio fallēdi sit i vtroq̃.vtq̃

equaliter peccat. Verbũ.n. & scriptũ assumunt vt istrumẽtum fallẽdi vñ non refert q̃tum ad pctm̃ vtrũ aliquis verbo scripto vel nutu vel q̃cunqz facto mẽtiat. sicut nec refert q̃tum ad homicidium vtrũ quis gladio vel securi iterficiat. A. Idẽ i sum.con.eo.ti.q.5. B

6 ¶ Utrũ sit licitũ mẽtiri pp liberationẽ hois a q̃cunqz piculo. R. s̄z Tho.2a 2e.q.110. Non sed l̄z occultare ṽitatẽ prudẽter sub aliq̃ dissimulatione vt Aug⁹ dicit i li. cõtra mẽdaciũ. Et sic etiã Abrahã fecit vt habet i se.§. A. Idem i sum.cõ. eo.ti.q.6. & facit.22.q.2. nequis. & ex̄ ð vsur. super eo. Ubi dr̄ q̄ scriptura sacra ꝓhibet pro alterius vita mentiri. B

7 ¶ Quid de Abrahã & alijs sanctis veteris testamẽti qui vident mẽtiti fuisse. R. s̄m Tho. vbi s̄. Sicut Aug⁹ dicit i sacra scriptura iducũtur aliquoꝝ gesta quasi exempla pfecte ṽtut̃ ð qb⁹ ñ ẽ estimãdũ eos fuisse mentitos. Si q̃ tñ i eorum dictis appareãt q̃ mẽdacia videãt itelligẽdum ẽ ea figuralit̃ & prophetice fuisse dicta. Abrahã tñ vt Aug⁹. dicit i.q. Geñ. dicens Sarã esse suã sororẽ veritatẽ voluit celare & non mẽdaciũ dicere. Soror eni dr̄ quia si filia patris. Geñ.20. Uere soror mea est filia patris mei & non matris mee. quia.s. ex pte patris ei attinebat. Jacob ṽo mystice dixit eẽ Esau primogenitus ysaac quia videl̄z primogenita illius de iure ei debebãtur. Usus autẽ est hoc mõ loquẽdi p spiritum ꝓphetie ad ð̄signãdum mysteriũ. quia v̄z minor populus.s. gentiliũ substituẽdus erat i locum primogeniti.s. in locũ iudeorum. Quidã ṽo cõmendant i scriptura non propter pfectam ṽtutem. sed pp quãdam ṽtutis indolẽ. & hoc mõ Judith laudat nõ q2 mentita est holoferni. sed ꝓpter affectũ quẽ habuit ad salutẽ ppl'i. p qua periculis se exposuit. q̃uis et dici possit q̄ verba eius veritatem habent s̄m mysticũ itellectum. A. Idem i sum.con.eo.ti.q.7. B

8 ¶ Utrum mẽdaciũ⁹ obstetricũ fuerit dignũ aliq̃ remuneratione. R. s̄m Tho.2a 2e.q.110. Mẽdacium obstetricũ põt dupliciter cõsiderari. Uno modo q̃tum ad effectum beniuolentie i iudeos & reuerẽtiã diuini timoris. & sic ð̄bet eis remuneratio eterna. Unde Jero⁹ exponit q̄ deus edificauit illos domos spirituales. Alio modo põt ꝯsiderari q̃tum ad exteriorẽ actũ mendacij. quo qdem nõ potuerũt eternam remunerationẽ mereri s̄z forte aliquã remunerationem tẽporalẽ cui⁹ merito nõ repugnat deformitas illius mẽdacij sicut r̄pugnabat merito remuneratõnis eterne. Et sic itelligenda sunt ṽba Greg. cũ dicit q̄ benignitatis earuz merces que eis potuit i eterna vita tribui. prenussa culpa mendacij i terrenam est remunerationem declinata. vnde nõ itelligitur q̄ illo mẽdacio merereñtur amittere remunerationem eternam quã iam ex precedenti affectu meruerant. Con. Pe. A. Idem i sum.con.eo.ti.q. 8. B. De his qui ꝓmittũt aliqd. & nõ faciunt vide s̄. ꝓmissio. Et si iurauerint vide s̄. iurare.§.9. & iuramẽtum.1.§.6. Itẽ qñ qs mẽtitur ð se. vid s̄. iactãtia.§.1.&.2.&.s̄. Ironia.§.1.&.2.

e

Ercator. Mercatores siue nūmularij ⁊ campsores ⁊ h⁹mōi multis ⁊ diuersis ↄtractibus vtunt̄ siue i emendo siue in recipiendo pecuniā. i quorum ↄtractibus facile ↄtingit esse vsurā. vnd̄ vide. ĩ. vsura precipue vsura. 3. ⁊ vsura. 6. ⁊ vide. ĩ. societas. p totū.

Eretrix. Preciuꝫ meretricis dr̄ illicite acqsitū. Et qd debeat vel possit inde facere. vide s̄. elemosyna. 1. §. fi. Item q̄ non licet donari meretrici vid̄ supra donatio. 1. §. 3.

Eritum. Utꝝ vn⁹ ⁊ idē actus possit esse meritorius ⁊ demeritorius. siue bonus ⁊ malus R̷. fm̄ Th. ḟa ḟe. q. 20. Si accipiat̄ vnus actus prout est i genere moris. impossibile est q̄ sit bon⁹ ⁊ malus bonitate ⁊ malitia morali. Si tamen sit vnus vnitate nature ⁊ nō vnitate moris potest esse bonus ⁊ malus. Ambulatio enim continua ē vnus actus scd̄m genus nature. pōt tñ contingere q̄ sint plures ſꝫ genus moris si mutatur ambulantis voluntas. A. i. actus potest esse pro parte meritorius ⁊ pro parte vitiosus fm̄ diuersitatem itentiōis vt pꝫ in sum. con. li. 3. ti. 34. q. 196. vbi hec notantur. B. que ē principium moralium actuū. Ideꝫ Pe. De qbusdam opibus meritorijs quid ⁊ quātum p ea fiat deo satisfactio. hēs. ĩ. satisfactio.

Etus. Quid sit met⁹ R̷. Metus ē istantis vel futuri piculi cā iusta mētis trepidatio. ff. co. l. 1. ¶ Sꝫ nūqd ē met⁹ q cadit i cōstantem virū. R̷. Quadruplex ē primo videlꝫ metus mortis. 2.° cruciatus corporis. ex eo. cū dilecti. 3.° met⁹ stupri. ⁊ 4. seruitus. ff. eo. nec timorē. A. Et ibi addit̄ q̄ idem ē de metu viculorū. sed secus de metu ifamie seu vexationis que. s. non cōprehēdatur sub aliquo pdictorum. B. ⁊. l. isti quidem. §. 1. ⁊. 2. A. Ibi dr̄ q̄ si dederit ne stuprum patiat̄ vir vel mulier hoc editum locum habet cum viris bonis iste metus magis q̄ꝫ mortis esse debeat. B. Cō. Tho. ⁊ Al. addendo q̄ nō differt vtrum predicta quatuor fiant siue i psona nostra siue liberorum. A. Hoc habet̄ in dicta. l. isti. i fi. B. siue vxoris. De predictis quatuor st̄ versus. Excusari metus hos posse puta. q̄ nescis. Stupri siue stat⁹ verberis atq̄ȝ necis. A. Idem i sū. con. li. 4. ti. xi. q. 3. B Quomodo vis vel metus ipediant matrimonium hēs. s̄. ipedimētum. x. Sed vtrum metus excuset a pticipatiōe excoicati habes. s̄. excōicatio. 6. §. 1. De materia etiam metus habes. ĩ. vis.

Ilitia Utrum sit peccatum. R̷. fm̄ Al. Militia fm̄ se nō ē illicita sed abusus. Qui lꝫ multiplicit̄ possit fieri. tñ i tribus pcipue cōsistit. 1. videlꝫ i concussione inocētiū 2.° i exactione imoderati salarij. 3.° i exercitio imoderato vel idebito. puta si fiat ad ostentationem viriū cum nocumento aliquorum. sicut sunt torneamēta siue pugna singularis iter socios hastarum lancearū ⁊ h⁹. Sūt tñ quedam exercitia eis licita. vt que nulli sunt nociua.

sūt cursitationes equoꝝ ⁊ versatio
nes. ars ꝑcutiendi ⁊ defendendi ⁊
ꝓijciendi tela. ⁊ hꝰmōi. vnde ⁊ da
uid precepit vt docerent filios isrl'
arcū .i. artē sagittādi. 2° Reg. 1. A.
Ibi hoc nō videt̄ haberi. Satis tn̄
puto ꝙ exercitium q̄ discit̄ ars bel
landi sit licitū secularibus dūmn̄
fiat recta itentione ⁊ sine periculo
ex̄ de tornea. c. 1. ⁊ ad hic posita fa
cit. c. noli. ⁊. c. quid culpat̄. ⁊. c. mi
litare. 23. q. 1. B

Miserabilis persōa.

Miserabiles persone scd̄ꝫ
Hosti. sunt. Cecus. pauper pupillꝰ
vidua. ⁊ huiusmodi.

Missa

An quotidie d̄be
at celebrari missa
R. s̄m Tho. i. 4. di. 13. Dicen-
dum ꝙ scd̄ꝫ Inno. quinqꝫ de cāis
oportet quotidie celebrari prima
qꝛ oportet semper medicinam pa
rataꝫ esse contra quotidiana pctā.
secunda vt lignū vite sit semper in
medio paradisi. tertia vt nobis sp
xp̄s vniat̄ sacr̄aliter ⁊ nos ei spiri-
tualiter. quarta vt apud nos sit iu-
gis memoria passionis. q̄nta vt ve
ro agno loco typici quotidie vta-
mur. quē iudei ad vesperam ꝯuer
tend esurient. s̄m illud ps. A. s.
58. B. Conuertātur ad vesperam
⁊ famē patient̄ ⁊c̄. A. Idem i sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 128. B

¶ Utrū missa debeat solum dici i
die. R. s̄m Tho. vbi s̄. Coiter lo-
quēdo debet missa dici in die ⁊ nō
in nocte. quia hoc sacramentuꝫ ad
tempus gratie pertinet. qd̄ ꝑ diem
significat̄. scd̄m illud ap̄li. Ro. 13.
Nox ꝓcessit dies aūt appropinqua
uit. Dies aūt iudicat̄ nō solū ab or
tu solis sed ex quo icipiunt oriri so
lis signa manifesta ꝑ aliquā aeris
illustrationē. In duabꝰ aūt noctibꝰ
missa decantat̄ ꝑꝑ priuilegium il-
larū noctiū. s. in nocte natiuitat̄ qn̄
xp̄s natꝰ ē. ⁊ in nocte resurrectio-
nis in primitiua eccl'a. vt pꝫ ex orō
ne. Deꝰ q hāc sacratissimā nocteꝫ
ꝙuis h̄ non sp̄ oporteat obserua-
ri. Et addit h̄ xx. Credo ꝙ q sc̄ ē
ter celebrat an̄ diem cum sit cōtra
ꝯsuetudinem generalē eccl'ie. mor
taliter peccat. nisi sup hoc ꝑ ep̄ꝫ di
spenset̄ in casu si aliquis infirmare
tur ad mortē ⁊ nō possit aliter ha-
beri eucharistia. A. Idem i sū. cō.
eo. ti. q. 129. Glo. etiā in. c. si. ex̄ de
priuile. li. 6. dicit ꝙ ep̄i itinerātes
possunt celebrare ante consuetam
horam diei vel facere celebrari ex
necessitate itineris. B

¶ Qua hora d̄beat missa celebra
ri. R. scd̄ꝫ Tho. vbi. s̄. Solemnis
misse celebratio tribus horis insti
tuta est fieri. s. in tertia diebꝰ festi-
uis. d̄ ꝯse. dis. 1. nocte. In sexta die
bus profestis. In nona diebus ie-
iunioꝝ. de ꝯse. dis. 1. solent. Nam i
missa recolit̄ mors xp̄i qui q̄dem
hora tertia crucifixus ē linguis iu
deoꝝ. hora sexta manibus militū.
hora nona expirauit. Sed qn̄ fiūt
ordines pōt missa cātari scd̄m ca-
nones etiā post nonā. A. Facit de
ꝯse. dis. 1. §. i ieiunijs. B. Uel etiam
dicēdum ꝙ vt diligentior fiat ꝓpa
ratio. missa differt̄ q̄ꝫtum differri
pōt ante prandiū. ⁊ ideo qn̄ nō est
dies ieiunij celebrat̄ inter tertiam
⁊ sextā i q̄ hora coiter cōmedit̄. sꝫ
i diebꝰ ieiunij i nona. Priuate aūt
misse dici possūt a mane vsqꝫ ad ter
tiam vel etiā vsqꝫ ad nonā i diebꝰ

ieiunioꝛ.de cõse.dis.i.necesse.A.
Idez in sũ.con.dicta.q.129.Et qđ
hic dr̃ a versu vel etiam vr̃ melius
cum in iuribus preallegatis nihil
videatur dici de hora sexta. Puto
etiam in talibus seruandã fore cõ-
suetudinem nõ inhibitã.vel que ñ
sit contra honestatem seu diuinaz
reuerentiã.ar.dis.4.erit ⁊ dis.12.il
la autem. B

¶ Quid de illis qui nondũ dictis
matutinis celebrant R℞.fm ꝺꝺ.mõ
taliter peccant.cũ hoc sit cõtra ge-
neralẽ ⁊ approbatã consuetudinẽ
Idẽ Hostiẽ.Qui ãt celebrat añq̃
dicat primã non peccat mortaliter
nisi sit contra pceptũ vel statutum
A .siue cõsuetudinẽ loci fm eunđ
ꝺꝺ.vt in sũ.con.e.ti.q.130.vbi ⁊
additur.Qui ãt per negligentiam
pretermissa prima dicit tertiã cre-
do q̃ sufficit q̃ caute suppleat qđ
dimissum est.⁊ agat penitentiaz đ
negligentia. B

4 ¶ Ubi debeat missa celebrari.R℞.
fm Ray.In ecclia cõsecrata si fie
ri põt.vel saltẽ in altari consecrato
vel si nõ sit altare ꝯsecratũ habeat
saltẽ altare puulũ de quo dictũ ẽ.s
altar.§.i.Et põt ẽt celebrari sub di
uo.A.i.sub aere fm glo.in.c.cõce
dimus.de ꝯse.di.i.B.vel in tento
rijs.vel ẽt in loco exercitus hone-
sti. dũtñ habeat altare.vt dictũ ẽ ⁊
cetera necessaria.de ꝯse.dis.i.ca.i.
circa fi.⁊.c.concedimus.⁊.c mis-
sarũ.Nõ tñ intelligẽdũ q̃ liceat ce
lebrari in mari vel fluminibus.ne
nutãte naui fiat sanguinis effusio l'
sacri cõmotio.Introitus tñ misse
põt ibi dici.Hec fm ꝺꝺ.Et etiaz
attendẽdũ ẽ q̃ pdicta fiãt de pmis
sione epi.vt in.c.missarũ.⁊ sine p-

iudicio parochialis sacerdotis vt
notatũ ẽ.s.altare.§.i. A.Idem in
sũ.con.eo.ti.q.131. B

5 ¶ Utrũ vno solo presente vel sine
lnia possit missa celebrari. R℞.fm
hosti.Quãuis s3 illud qđ hẽtur đ
ꝯse.di.i.h q̃3 duo debeãt esse psen
tes q sacerdoti rñdeant tñ vnꝰ suf-
ficit.ar.ex de ꝺbo.sig.q̃sũt.i.rñso
Mulier ãt psbytero in missa mini
strare non põt.imo nec pallas nec
vestes cõtingere vt.s.femina.§.2.
Sine lumine ꝺo nõ licet celebrar
ex de cele.mis.c.vlt.A.Idem i sũ.
con.eo.ti.q.132.⁊ se. B

6 ¶ Utrũ sit melior missa boni sacer
dotis q̃ mali.R℞.s3 Tho.in.4.di.
13.De missa possumus loq dupli-
cit.Aut q̃ztũ ad id qđ ẽ essentiale i
ea.s.corpus xpi.⁊ sic a q̃cũq3 dica
tur eq̃lit bona ẽ.vl' q̃ztũ ad id qđ ẽ
annexũ sacro ⁊ qi secũdariũ.⁊ sic
missa boni sacerdot melior ẽ.q2 ñ
solũ h3 efficaciaz ex operato.s3 ẽt
ex deuotõe celebrãt ⁊ iõ ceterꝰ pi-
bꝰ meliꝰ ẽ audire missã boni sacer
dot.Idẽ Pe.⁊ ẽt Al.addẽs q̃ iõ
dr̃ ceteri pibus.q2 obediẽtia poss3
cogere audire missã mali ⁊ sic ect
melius.q2 obedientia melior ẽ q̃
victima.A.Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.
134.B.Qđ si malus sit ppꝛius sa-
cerdos an debeat eius missa audi
ri.habes.s.clericus.2.§.2. A.Et
ibi latius in additõe.B.Et an ab
eo sacra recipienda sint habes.j.
ordinatus.i.§.3.

7 ¶ Quid si sacerdos celebrans in
fra canonẽ recolit se ꝯmisisse aliqđ
mortale.R℞.fm Ray. Credo tutio
rẽ esse viam vt peniteat ⁊ doleat q̃
ita tarde peniteat. ⁊ propõat cõfi-
teri q̃zcito habuerit opportunitatẽ

τ sic cōsiciat τ sumat. Idem Tho. Pe. τ Al. A. Idē in sū. cō. li. 3. ti. 30. q. 10. Idē putarē ēt si ante cano nē nō possꝫ sacerdos confiteri absꝗ materia scandali seu suspitōnis ꝓpter eandē rōnē. videlꝫ qꝛ in pe nitentia dꝫ caueri scandalosa pec cati reuelatio. extra de pe. τ re. ca. officij. B

8 ¶ Utrū liceat oīo sacerdoti a cele bratione abstinere. R. ꝭm Tho. in 4. dis. 13. Licet qdam dixerint ꝙ q dimittūt celebrationeꝫ non peccāt nisi ppꝉꝫ habeant vel ex obia tene ant iñ qꝛ vt Greg. dic. cū crscūt do na ēt rōnes crescūt donoꝝ. iō cum sacerdoti sit data ptās nobilissima reus negligētie erit. nisi illa vtaꝛ ad honorē dei τ ad salutē suā τ alio rū viuoꝝ τ mortuorū. ꝭm illud. 1. Pet. 4. vnusqsqꝫ sicut accepit gra tiā in alterutrū illā administrātes. τc. Nisi forte ex familiari istinctu spiritus sancti dimitterꝫ. Unde τ sa cerdotibus pceptū ē. Hoc facite i meā cōmemorationē Idē Tho. i 3. parte. q. 82. τ addit ꝙ celebrare teneꝛ saltem in pcipuis festiuitatibꝰ τ maxime etiā in illis diebus in q bus fideles cōicare consueuerunt A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 24. q. 125. B

9 ¶ Utrū liceat vni pluresꝛ missas ce lebrare in die. R. ꝭm Ray. Nō lꝫ Nā τ valde felix est qui vnā digne celebrat eꝛ. de cele. mis. te referēte τ. c. consuluisti. τ de ꝯse. dis. 1. suffi cit. Excipiunꝛ isti casus. Unꝰ in die natiuitatis dñi in quo potest canta re tres. Alius si necesse fuerit vnaꝫ missā dicere de die τ aliam ꝓ de functis nec distinguo siue defunc tus sit ꝑsens siue non. A. qꝛ dcō. c. sufficit. vbi h dꝛ non distinguitur. B. nisi sit cōtra consuetudinē loci approbatā vel constitutionē. Ter tius est pp necessitatē pegrinoꝝ cō meantiū τ infirmoꝝ. τ forte ꝓpter necessitatē nuptiaꝝ. A. Ubi ṫps la bereꝛ. vt i sū. con. eo. ti. q. 126. vbi h notanꝛ. B. Et ꝓpter aliqḋ predic toꝝ nō celebret vltra duas nec i ꝑ ma sumat ꝑfusionē. vt. s. euchari stia. 3. §. 1. Con. Host. τ addit casū .s. qñ ꝓpter raritatē clericoꝝ ꝉ pau ptatē ecclesiarū due ecclesie cōmē danꝛ vni. A. Idē in dicta. q. 126. τ i dicto. c. sufficit. subdiꝛ. Qui vō ꝓ pecunijs aut adulationibus secula riū vna die ꝑsumunt plures facere missas. non estimo euadere dāna tionem. B

10 ¶ Utrū debeat celebrari ꝓ puulis defunctis. R. ꝭm Tho. in. 4. dis. 13. Pro puulis baptizaꝭ missarū so lēnia celebranꝛ. nō qꝛ eis ꝓsint ad remissionē alicuiꝰ culpe. vꝉ ad au gmētū glorie. sꝫ pp alias rōnes. tū pp solatiū viuoꝝ. tū ad ostendēdū puulos ad vnitatē corpis mystici p tinere. dū idē modus exequiarum seruaꝛ in ipsis τ in alijs. tñ ad cō mēdandū redēptiōis mysteriū qḋ in hoc sacramēto cōmemoraꝛ per quod paruuli sūt ꝓprio merito sa lutē eternā consequunꝛ. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 127. B

11 ¶ Quid si omittaꝛ aliqd de his q̄ ad ritū celebratōnis ptinent. R. ꝭꝫ Th. τ Al. τ oēs theologos. Qui libet omittēs aliqd tale puta tēpus ōbitū. altaꝛ. vestes τ hꝰmōi. nihilo minꝰ ꝯsecrat si ē ordinatꝰ τ assit itē tio τ debita materia τ forma. sed grauissime peccat si sciēter hoc fa ciat. A. Idem in sum. con. eo. ti. q.

135. B

12 ¶ Utrũ hymnꝰ angelicꝰ.s.gloria i
excelsis deo vel credo debeat dcã
tari quãdo missa de beata virgine
⁊ de spiritu sancto vel de cruce ce
lebraẽ in ꝑfestis diebꝰ. R. sꝫ Ray.
Nõ debet.lꝫ propria pfatio decan
teẽ.ex̃ de cele.mis.consilium. Sed
huic iuri in multis locis ꝓpter cõ-
trariã consuetudinẽ derogatum ẽ
maxime in sabbato. quia quodã-
modo dies solẽnis est deputatus
beate virgini.T. Hoc vltimũ dcm̃
fuit glo. Ray. Host. qꝫ dicit. In ta
libus deuotã consuetudinẽ nõ re-
probamus. vt in sum.con.eo.ti.q.
126.ad fi. B

13 ¶ Utrũ qlibet teneaẽ audire missã
R. sm Host. Die dñico qlibꝫ tene
tur ex pcepto audire missam ⁊ to-
tã. ita ꝙ accipiat benedictionẽ sa-
cerdotis. vt de ↄse.dis.i. missas. ⁊
c.se. ⁊.c.oẽs fideles.nisi excuseñt
magna necessitate vt notaẽ in dicto
c.missas .A. In glo. que ibi loqui
tur tã de pcepto ꝙ̃ de consuetudi-
ne. B. Qui ãt die solẽni pternisso
ecclesie ↄuẽtu ad spectacula vadit
dꝫ excõicari.de conse.dis.i.q die.
Et nõ ꝙ diebus dñicis ⁊ festiuis i
terrogandũ ẽ si parochianus alte-
rius ibi sit q contẽpto ꝓprio sacer
dote audire ibi velit. ⁊ si inuentus
fuerit statim ab ecclia eijciaẽ ex̃ de
paroch.c.2. A. Et ibi notat glo. ꝙ
h nõ obtinet qñ nõ sit ex cõtẽptu sꝫ
ex iusta cã. Et idẽ qd̃ in h.§.notaẽ
in sũ.con.eo.ti.q.130. B

14 ¶ Utrũ ꝓpter missã peculiarẽꝫ vt
de aliq̃ scõ vel aliã dbeat qs dimit
tere qñ audiat missã ꝓpriã illiꝰ di
ei. A. missa peculiaris idẽ ẽ ꝙ mis-
sa spãlis de aliq̃ scõ sm Ray. ⁊ in
sũ.ↄ.e.ti.q.126. ⁊ idõ ꝓ alia missa pẽ
intelligi de trinitate l' ꝓ defunctꝭ vl'
silibus. vt in.c.2.ex̃ de cele.mis. B
R. sm vv. Si dies hꝫ ꝓpriã missã
⁊ qs al' audire teneẽ nõ dꝫ dimitti
ꝓpter aliã ex̃ de cele.mis.c.2. Sed
ꝙ qdã laicorũ oĩ die volũt missaꝫ
de trinitate ⁊ de scõ Michaele ⁊
hꝰmõi. nõ debent h facere nisi su-
is diebꝰ. vt in pallegato.c. A .s.2.
Et ibi pꝫ ꝙ tã ꝓ viuis ꝙ̃ pro mor
tuis vtilior missa q̃ possit dici est
missa de die. ⁊ ꝙ ẽt in diebus ꝓfe
stis pp missas peculiares seu voti-
uas vel ẽt mortuoꝝ nõ dꝫ deroga
ri misse de die. vñ ⁊ d laicis pfatas
missas reqrentibꝰ ibi dr̃. Si volue
rint vt sibi misse cãteñt de eodem
die missas audiant pro salute viuo
rũ ⁊ ẽt mortuorũ. Bene tñ puto ꝙ
dicte misse votiue ⁊ pro dfũctꝭ pos
sint dici in diebus ꝓfestis si ñ dro
gaẽ ex hoc misse de die. ut in dcõ.c
2. Existimo ãt aliquos circa pdic-
ta ex consuetudine excusari qñ vr
geñt rõnabili necessitate ⁊ non al'.
vt in.c.fi.ex̃ de cõsue. B .De obla
tionibus que ad missam fiunt hẽs
ĩ.oblatio. Et ibi ẽt.§.fi.si confessor
possit recipere pecuniã pro missis
quas in penitentia iniunxit. Mul
ta alia circa materiã misse possunt
colligi supra eucharistia.3.per to-
tũ. ⁊ facit etiã.ĩ.suffragiũ. A. Adũ
tendũ ẽt ꝙ sacerdos cũ dicit missã
dꝫ stare capite discooperto. vt i.c.
nullus eps.de conse.dis.i.vbi dr̃.
Nullus eps aut psbyter seu diaco
nus ad celebranda missarum solẽ
nia presumat cum baculo intrare.
aut velato capite altari dei assistere
quoniam ⁊ apl's prohibet viros
velato capite in ecclesia orare. Et

si temere presumpserit. cõmunióe priuetur. Jtẽ ꝙ ad euãgeliũ dꝫ stari deuote ⁊ nõ sedendo. vt in c. apostolica. ea. dis. vbi dicitur. Apostolica auctoritate mandamus. dũ sãcta euangelia in ecclesia legunt. vt sacerdotes ⁊ ceteri omnes non sedentes sed venerabiliter curui ⁊ i conspectu euangelij stantes dñica vba intente audiãt ⁊ s. deliuer adorent. i. venerentur ꝫm glo. B

Mollicies dupliciter dr. Uno modo ẽ species luxurie ⁊ peccati contra naturã. de quo. s. luxuria. §. i. in fi. Alio mõ ꝑnit est cõtrarium vitio ptinacie ⁊ virtute pseuerantie de qbus trib⁹ quid sint Th. ꝫa ꝫe. q. 138. manifestat sic. Sicut Jsidorus dicit in li. ethimologiaꝝ Pertinax dr qui est imprudenter tenens quasi ad oĩa tenax. Et hic ẽt dr pertinax eo ꝙ in ꝓposito suo ad victoriã pseuerat. Et tales ph⁹ 7. ethicorũ vocat fortis sñie ⁊ proprie sñie. quia. s. durant in ꝓpria sẽtentia plusq̃ꝫ oportet. Mollis aũt minus q̃ꝫ oportet q a bono de facili recedit ⁊ non perseuerat ꝓpter aliqua difficilia ⁊ propter tristitias aliquas causatas ex defectu delectatõis vt dicit phs. Perseuerãs ãt tenet se in ꝓpria sñia ꝫm oportet. Unde patet ꝙ pseuerãs laudatur sic in medio existens pertinax aũt vituperat ꝫm excessũ. mollis autẽ ꝫm defectum. B

Monachus Utruꝫ monachus possit fieri canonicus secularis. R. ꝫm host. Lꝫ quidã dixerint ꝙ sic. dicenduꝫ tamen cum Jo. ꝙ nõ. q̃ ñ ẽ arandũ cũ boue ⁊ asino. Nec hoĩes diuerse professiõnis debent sic eẽ simul. extra ď. clec. cũ cam q̃ inter p̃sbyterum. A. Jdẽ in sũ. con. li. i. ti. 7. q. 44. B

¶ Utrũ possit fieri canonic⁹ regularis. R. ꝫꝫ Tho. ꝫa ꝫe. q. 189. Utraꝙ religio. s. monachoꝝ ⁊ canonicorũ regularium ordinat ad opa vite cõtẽplatiue inter q̃ pcipue sũt ea q̃ agunt in diuinis ministerijs ad q̃ ordinat directe ordo canonicorũ regulariũ qb⁹ꝑ se cõpetit ꝙ sint clerici religiosi. Sed religioni monachoꝝ non ꝑ se cõpetit ꝙ sint clerici vt hẽtur. 16. q. i. alia cã. Et ideo q̃uis ordo monachoꝝ sit artioris obseruãtie. tñ si monachi eẽnt laici liceret eis transire ad ordinẽ canonicoꝝ regulariũ. ñ ãt ecõuerso. vt. 19. q. 3. mandamus. Sed si monachi sint clerici sacris ministerijs obsequẽtes hẽnt id qđ ẽ canonicorũ regulariũ ⁊ cũ maiori artitudine. ⁊ ideo licitũ erit trãsire de ordine canonicoꝝ regulariũ ad ordinẽ monachoꝝ. petita tñ licentia superioris ⁊ ñ ecõuso. 19. q. 3. statuim⁹.

¶ Utrũ liceat monacho hẽre locũ in diuersis monasterijs. R. Nullo modo licet. ex̃ de reli. do. c. si.

¶ Utrum monacho possit cõmitti regimẽ ecclesie secularis. R. ꝫm Host. dic cũ Hug. Ber. ⁊ Goff. A. lꝫ alij aliter dixerint. vt pꝫ in sũ. con. li. 3. ti. 28. q. 2. vbi hec notãtur. B. ꝙ monachus põt ab epo ꝑfici in ecclesia seculari cũ consensu abbatis. 58. dis. c. i. ⁊. 2. 16. q. i. sic viue ⁊. c. se. Et itelligas dictuꝫ de ecclesijs q̃ ad monachos pleno iure ñ ptinent in quibus sine auctoritate episcopi non pñt monacho curaꝫ cõmittere nec monachũ presenta-

re inito epo. Et sic itellige. 16. q. i. p totu. ex de capel. mo. c. i. Sz volu tate epi h fieri pt. Qd si eps velit τ abbas no. habes. s. abbas. §. plt. In eccliis aut q ad monachos ptinet mero iure sufficit sola auctoritas abbatis τ conuetus. 16. q. 2. visis. vel etia solius abbatis si ad ipsu ptinet ecclesie prouisio.

4 ¶ Sed vtrum monachus vt decim e ecclie pfect possit ee sin socio monacho. hosti. tenet q sic Inno. q n. Vterqz hz motiuu. ex d sta. mo. q dei timore. io dicedu videtur sicut i dco. c. di de canonico regulari q dz habere sociu si commod pot fieri. τ h meli τ tutius est. Si vo comode non pot fieri tene q hosti. dicit. A. Ide ccludit An. de bu. i dco. c. q dei timore. vbi plene tractat de hac materia. B

5 ¶ Utru hmoi monach q fact e rector alicu ecclie sclaris teneat ad statuta sui ordinis. R. fm hosti. Si talis ecclia pleno iure pertinet ad monachos pfat monach i ca remaneat subiect abbati. τ suabit oia sic pp̄ter tria. s. ieiuniu siletiu τ vigilias. q comode suari n pnt i ecclia sclari. ar. 45. dis. sit rector. τ. 16. q. i. nemo pot. Si vo ecclia no ptinet ad monachos sz ad epos. tuc monachus istitut a trib substatialib n absoluit simplicit. Na τ cotinetia suare tenet Ab obedietia abbatis absoluit qde sed impio epi subiicit q decetero erit abbas suus. Tpalia dispesabit rone comisse administratonis. Et si hz sociu monachu n excusat ab esu carniu. ex de sta. mo. q dei tiore. nisi sit isirm. de co. dis. 5. carne vel nisi impante epo q abbas su est. Si at sociu no hz pot se his cu qb viuit cformare. 41. dis. qsqs. ex de sta. mo. recoletes. §. i. In oi tn casu habitu deferre dz nec pot temerarie dimitte. alr ect excoicat vt. s. excoicatio. i. §. 3. v. 13. Qd si fiat eps ad qd teneat vid. s. rligio i. §. 16. q icipit. Utru religiosus factus eps. τ. §. se. A. Ide qd in hoc §. notatur in su. con. eo. ti. q. 3. dns et An. de bu. in dco. c. q dei timore. dicit q monachus factus curatus absoluit ab officio monachali qz dz se coformare officio clericorum secularium. 41. dis. qsqs. B

6 ¶ Utrum ex cotractu monachi obliget abbas uel monasteriu. R. fm Inno. Si monacho comissa e administratio abbas τ couentus tatu obligant quatu admistratio se extendit. Si vo non habet administrationem obligatus monachus sz no tenet soluere. qz no hz vnde ex de solu. Odoardus. A. Co. hosti. vt in su. con. eo. ti. q. 26. B

7 ¶ Sed qd de obligationibus siue pmissionib ab aliquo factis monacho vel abbati. nuquid acqrut monasterio. R. fm Inno. τ Hosti. Ex contractibus initis cuz monacho vel abbate obligat qs monasterio. qz pot monachus monasterio actione acquirer. no tn pot obligare monasteriu. ar. in Insti. de auc. tuto. in pri. Un quauis abbas siue monasteriu possit age. n tn tenet rndere nisi de eo quod ad ipm ptinet. Et lz omnis cotractus prohibitus sit monasterio nisi imperante abbate. vt. 12. q. i. n dicatis τ. 16. q. i. sunt nonulli. τ. c. de psenti hoc itelligit in quatu monasteriu obligaret. Sed obligatio alte

ri⁹ad monasteriū pōt p monachū acqri. Silr ꝛ possessio ēt p monachū fugitiuū. ff. de acq. pos. l. i. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 28. B.

8 ¶ Quid de reb⁹ ablatꝭ mōacho R. fm Inno. ꝛ hosti. Si res erāt monasterij vel etiam alteri⁹ ꝛ monasteriū ad restitutionē tenebatur tunc aget monasteriū. Si ꝟo non erāt eius nec de eis tenebaꝭ monasteriū. tē agꝫ ille q dn̄s ē rerū ita tn̄ ꝙ si tales res erāt deposite apud monachū ꝛ abbas videt eas subtrahi ꝛ facile eēt abbati eas liberare. satis credit Inno. ꝙ abbas teneaꝭ depositi isolidū ꝑpꝭ dolum. Sꝫ si n̄ vidi nec ꝓhibere potuit n̄ teneꝭ etiā si monachus eas abstulisset. qꝛ nō est obligat⁹ ex ei⁹ maleficio. vt in se. §. dꝛ. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 29. vbi ēt additur hosti. tn̄ de priori casu dicit ꝙ licꝫ abbas vidēdo res auferri ꝛ non ꝓhibendo peccet. nō tn̄ credit ꝙ ꝑꝑ hoc ipe vel monasteriū obligetur ex quo fuerūt tn̄ penes ꝑsonā monachi ꝛ nō penes monasteriuꝫ cōmodate. ex̄ depo. c. i. B

9 ¶ Quid de maleficio ꝯmisso per monachū vel abbatē. R. fm Inno. ꝛ hosti. Nō teneꝭ monasteriuꝫ quia delictū persone nō dꝫ redundare in dānū ecclesie. ex̄ de re. iur. delictū. li. 6. nisi quātū ad monasteriū peruenisset ꝛ in eius vtilitatē versum fuisset. ar. 10. q. 2. hoc i⁹ A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 27. B. De ingressu monasterij habes ꝭ. religio. 2. ꝛ. 3. Item. ꝭ. nouitius ꝛ. ꝭ. votum. 4. Item ꝺ monachis quātū ad obedietiā. ꝭ. obedientia 4. Itē quātū ad religionē. ꝭ. religio. per totum. De monacho apostata. ꝭ. apostasia. 5.

Monialis

In monasterijs monialium non mendicantium non debent recipi nisi q̄ possunt de prouentibus mōasterij absꝗ penuria sustētari. Aliter nulla esset receptio. ex̄ de sta. regu. periculoso. li. 6.

i ¶ Omnes moniales debent manere sub perpetua mōasterij clausura. nisi pro tali ꝛ tanto morbo ꝙ non possent cū alijs absꝗ graui ꝑiculo siue scandalo morari. ex̄ de sta. regu. periculoso. li. 6.

2 ¶ Qn̄ abbatissa vel ꝑorissa dꝫ alicui temporali dn̄o occasione alicu⁹ feudi facere homagiū vel prestare fidelitatꝭ iuramētū nisi possꝫ facere apud ipm ꝙ p ꝓcuratoreꝫ ꝑstet pōt exire cū honesta ꝛ decēti societate. ꝛ ꝑstito iuramēto e uestigio dꝫ reuerti ita ꝙ i fraudē residētie nihil fiat. vt in ꝑdicto. c. periculoso. de sta. regu. li. 6.

3 ¶ Dn̄i tꝑales n̄ debent abbatissas ꝑorissas ꝛ alias moniales habentes officia monasteriorū ꝑmittere litigare corā eis. ne oporteat illas euagari pro statuendis ꝓcuratoribus. A. In tex. allegato non sic dicit. sꝫ ꝙ ipsi dn̄i ꝑmittant eas p ꝓcuratorem in suis curijs litigaꝭ ꝛ non cogant eas ꝙ p se litigent. ne pro constituēdis ꝓcuratorib⁹ vel alijs h⁹mōi eas oporteat euagari. cū sit iuri ꝯtrariū ꝙ mulieꝭs ꝑsertim religiose per seipās litigare cogantꝭ. B. Et si ipsi dn̄i ꝯfecerint p suos ordinarios cōpellanꝭ A. s. cēsura eccliastica. vt i tex. qui seqꝭ. B. vt in dcō. c. periculoso.

4 ¶ Iniungit epis ꝛ alijs ꝑlatis ꝙ

negocia τ cās monialium. A. s. quas moniales ipe habent agere coram ipis vel in curijs eoꝝ. vt in dcō. c. piculoso. B. faciāt coram ipis fieri τ tractari per pcuratorē earū siue sint homagiū uel fidelitatis iuramenta vel quicqd aliud. vt in dcō. c. piculoso.

¶ Prelati tenenť ex pcepto i oibus monasterijs monialiū etiam exemptis, puidere de clausura expensis monasterij vel de elemosynis fideliū. Idē pcipit abbatibus τ alijs iferioribus platis quo ad monasteria sibi subiecta. vt i. d. c. periculoso. Itē earū monasteria ēt exēpta visitari debent. s. exemptus. §. fi. Itē nulli inhoneste nec ēt honeste persone debet patere accessus vel ingressus ad moniales nisi ex rationabili τ manifesta cā τ de illius ad quem ptinet licētia speciali. vt i dcō. c. A. s. piculoso. B. De electione que fieri habet p moniales habes. s. electio. i. §. vlt Ad materiam monialiū pōt pertinere quid possit super eas abbatissa. vide supra abbatissa. Item qd phibeať monialibus τ ceteris feminis supra femina.

Ortuus

De his q ipediunt sepulturā mortui. vel funeri vel morienti iniuriantur. uide. j. sepultura. i. §. fi.

¶ Utrū liceat spoliare mortuos. R. Non lʒ. imo tales ƒʒ leges grauissime puniunť. ff. de sepul. vio. l. 3. §. aduersus eos. Nā τ phs. 4o ethicoꝝ spoliatores mortuorū latronibus ānumerat. Si mortuus suscitaret q̄ sacr̄a cēnt ab eo iterāda uide. j. sacr̄u 3. §. 5. De materia mortuorū habes īfra resuscitatus τ infra suffragium.

Ulier

Qd mulieres siue femine multa n̄ possūt facer̄ nec ēt ɔtra eas fieri habes. s. femina. Et d monialib⁹ sup̄ mōialis. τ d mulierū ornatu īfra ornat⁹.

Ultitudo.

Quid fiet cū peccat multitudo. vide supra correctio. i. §. fi.

Unus

Triplex ē gen⁹ muneris. Uñ Greg. sup illd Isa. 33. Qui excutit man⁹ suas ab oī munere. dicit. Qd aut est mun⁹ a manu. aut ab obsequio. aut a lingua. Munus a manu ē pecunia. Et noie pecunie intelligiť oīs res tpalis siue mobilis siue imobilis. i. q. p totū. Munus ab obsequio est seruit⁹ idebite impēsa. Munus a lingua ē fauor. i. q. i. sunt nonnulli. De 2o plenī⁹ hēť. j. symonia. i. §. 14 q incipit. Utrū mun⁹ ab obsequio

¶ Utrū liceat per munera ad fidē trahere infideles. R. ƒm Ray. Infideles ad fidē trahi possūt, pmissionib⁹ τ mūerib⁹. ar. 23. q. 4. dʒ hō τ. q. 7. q̄ āt. dis. 45. q sincera. τ ēt p grauiorē exactionē pēsionū i pncipio locatiōis. Nā postea nō liceret. 23. q. 6. iaʒ vo. Sed addit hic vv. q nō iō dāda sunt munera. s. pp fidē recipiēdā ex pacto. sʒ si vel lēt baptizari nisi timerēt pauptatē iter xpianos possint eis dari l' promitti. Itē posset xpian⁹ ifideli dar̄ nō pp fidē recipiendā sʒ pp beniuolentiā captandā vt sic facili⁹ eū ɔuertere posset τ h⁹mōi. Ad h facit supra iudeus. 3. §. i.

Utrū āt liceat p mūera attrahē ad religionē3 uide sup̄ religio.2. §.2. A. Et vtr̄ iudici liceat recipe mūe ra a ptib⁹uide.s̄.iudex.1.§.4.B.

Utilare

Utrū liceat aliqué mutilare.hés.s̄. hōicidiū.§.fi. Silr̄ an liceat mutilare seip̄3 sup̄ hōicidiū.5.§.fi. Et ō mutilat̄ siue a se siue ab alio.vide infra viciatus corpore.§.2.

Utuū

Utuū dr̄ q: de meo fit tuū.A. ⁊ obligaris ad reddēdū tātūdem in genere suo. ⁊ ꝯsistit in his q̄ dant ad numerū pōdus vel mēsurā.vt.l.2.ff.si cer. pe. B. Et dēt dari mutuū nihil inde sperādo vltra sortē alr̄ eēt vsura.vn̄ vide mlta circa h̄ īfra vsura p totum.

Aufragus.

Quicqd ex naufragio accipit̄ siue de ipsa naui.siue ō mari siue de littore restituēdū ē.ff.eo .l. siqs ex nauigio. Aliter nulla cōsuetudine statuto vel pcepto excusat̄ qs.q: furtū ꝯmittit. ff.de acq. re.do.l.qua rōne.in fi.C.de fur.l. meū. Quinēt fm leges si petatur infra ānū cōdēnabitur ad restituēdū q̄druplū s3 p⁹annū in simplum vt i pdcā.l.meū. ⁊.ff.eo.l.1. Scd̄3 etiam canones si is q̄ accepit res naufragor̄ ēt esset eps vel platus aut clericus debet deponi.ex̄ ō ac cu.cū dilecti.1. Laic⁹ vō nisi satisfecerit d3 excōicari.imo excōicat⁹ ē.ex̄ de rap.excōicatiōi.A. Et ibi p3 q hec excōicatio cōphendit ēt clericos.cū tex.indistincte loquatur.B. Hoc intelligas nisi sint talia nauigia q̄ piraticā tyrannide3 exerceāt.vl̄ sint inimica noi xp̄iano vel principi.C.de furt̄.in Auten. nauigia. A. Et ibi p3 q predātes naufragos seu vsurpantes deperdita ex naufragio debēt oium bonor̄ publicatiōe mulctari. Et oia ēt pdicta notantur in sū.con. li .2. ti.5.q.27. B

¶ Quid si dn̄i terrar̄ cōponāt cū nautis aliq̄ ab eis recepto.p eo q securāt eos q si naufragant̄ nihil accipient vel accipi pmittēt ab eis̄ R̄.fm v̄v̄. Cū alr̄ deberēt h̄ gratis facere n̄ liceat aliqd ista de cā recipe ab eis. A. Et acceptum d3 restitui.cū naute pensionē huiusmōi nō ꝯstituerint simplicit̄ ⁊ absolute spōtanei s3 ne deteriora sustinerēt fm eū. v̄v̄. ⁊ i sū.cō.eo.ti.q.28.vbi ēt p3 q id qd̄ seqt̄ nō videt̄ dictu3 v̄v̄. B. nisi sic̄ i qbusdā locis cōstituit̄ q qcūq3 accipit aliqd ō ipo mari debeat inde certā moderatā portionē hr̄e. H⁹mōi eni statutu3 fit i fauorē naufragor̄ ad h̄ quod hoies magis studeāt pgrer̄ res ipsas ⁊ pmict̄ ō labore suo. A. Tale statutū seu cōsuetudo videtur oio nil valere.cū penit⁹tollat p Autē. nauigia. C.de furtis. ⁊. c.excōicationi.ex̄ de rap. Un̄ ⁊ sup̄ i pri.bn̄ dr̄ q in hoc casu nulla cōsuetudie statuto vel precepto .quis excusatur B

Egligentia.

vtr̄ sit pcī3 mortale.rn̄.fm Th.fa fe.q.54. Duplicit̄ pōt esse mortale.prio mō ex pte eius qd̄ p termittit̄ p negligētiā. Quod quidem si sit de necessitate salutis.siue sit actus siue circunstantia erit peccatum mortale. Alio modo ex

parte cause. Si enim voluntas in tm̃ sit remissa circa ea que sunt dei vt totalr a caritate dei deficiat talis negligētia ē peccatū mortale. ⁊ h̄ precipue ↄtingit qñ negligentia sequitur ex ↄtemptu. alioquin si negligentia contingat i pretermissione alicuius actus vel circunstantie q̄ non sit de necessitate salutis. nec hoc fiat ex cōtemptu s₃ alio defectu feruoris qui īpeditur interdum propter aliq̄d veniale. tunc negligentia non ē mortale peccatum s₃ veniale. A. Idem in sum. ↄ. li. 3. ti. 33. q. 230. B. De negligentia iudicis laici ⁊ quomodo suppleat per iudicē ecclīasticū hēs. s̄. iudx. 2. §. 6. De negligentia ↄferendi beneficia ecclesiastica hēs. s̄. bñficiū. 1. §. 1. Et ibidē₃ ēt de negligentia eligēdi vel prouidendi in eclesia cathedrali vel regulari.

Negociatio.

Que sunt negocia illicita. ⁊ que non. R̄. s̄m Ray. Illicita de sui nā sunt illa que sine pctō fieri ñ pñt vt vsura. symonia. furta. ⁊ adulteria ⁊ huiusmōi. Et sunt h̄ oībus ꝓhibita. 14. q. 4. nec h̄ q̄₃. 1. q. 1. reprimuntur in fi. ex̄ de iureiuran. ⁊ si xp̄s. v̄. quedā eni ꝓhibent q₂ p se mala sunt. Quedā v̄o nō sunt illicita ex sui nā vt tutela cura ⁊ omē exercitiū artiū mechanicaꝝ. vt textorie sutorie ⁊ similiū q̄ necessaria sunt vsui humano.

¶ Utrū negocia q̄ d̄ se sīt licita possint esse illicita. R̄n. s̄m Ray. Pñt fieri illicita multipliciter. primo mō qdē ex cā. vt qñ fierēt pp auariciā₃ s. pp improbā cupiditatē diuitiaꝝ ⁊ ñ ad necessitatē s₃ ad aliū finem malū. A. Qd̄ sp ē nisi fiant ad subuentionē alicuius rōnabilis necessitatis sue vel ꝓximi ⁊ nō principaliter pp lucꝝ. vt pōt colligi ex dict̄ p Tho. sa se. q. 77. artī. 4. ⁊ p dn̄₃ Pe. de ancharano i. c. i. de vsu. li. 6. ⁊ p ea que hn̄t in sū. cō. li. 2. ti. 8. q. 1. s̄m glo. Ray. B. Et s̄m h̄ prohibita sunt oib⁹. 47. dis. oēs ⁊ c. sicut hi. 2° ex pte. vt si fiant i dieb⁹ festiuis i qb⁹ ab h⁹ opib⁹ cessandū ē. vt. s̄. ferie. §. 7. ⁊ 8. A. s. qui incipit qb⁹. ⁊ se. B. Itē ex tpe sic pñt dici iudicia ihonesta q̄ fierent d̄ nocte. aut ñ clara die. ex̄ de offi. dle. ↄsuluit. ff. de ori. iur. l. 2. §. ⁊ q₂ mgrāti bus. 3° ex psona q₂ clericis ⁊ religiosis talia ꝓhibita st̄. 2. Thimot. 2° nemo militans deo implicat se negocijs seclaribus. Jero⁹. di. 88. Negociatorē clericū ⁊ ex iope diuitē ⁊ ex ignobili gloriosū₃ quasi quādā pestē fuge. ex̄ ne cle. vl mo. p totū₃ De hac mā hēs ad h̄. §. §. ãñpe. ⁊ pst. Laicis v̄o illa sunt cōcessa. dis. 86. puenit. ⁊ Aug. 88. di. Fornicari hoībus sp ñ l₃. 1. nunq̄ Negociari aliqñ l₃ al qñ ñ. Anq̄ ei aliquis sit ecclīasticus l₃ ei negociari facto iam ecclīastico non l₃. 4° ex loco. q₂ in loco inhonesto ⁊ suspecto nō d₃ quis negociari seu ↄuersari. ff. de arbi. l. si cū₃ dies. §. si arbiter. 81. dis. in oibus. 17. q. 1. si quis sacro. Itē qñq₃ sunt inhonesta ex loco pp loci excellentiā₃. puta qñ in ecclia h⁹ mōi fierent. q̄ nō ē locus negociatōis s₃ orōnis. vñ ⁊ ipē dn̄s eiecit inde vendentes ⁊ emētes. Math. 21. ⁊ Joh. 2. ⁊ 16. q. 8. ⁊ h̄ diximus. A. Adde q̄ quo negociatio reddit illicita ex mō vt si fiat cū mendacijs deceptōib⁹

⁊ ſi̅libus. vt in ſum. ꝯ. d. q. I. vbi h̄ notantur ſ3 Ray. ⁊ hoſtie. ⁊ Al.

2 ¶ Negocia q̄dā ſu̅t que ſine pctō vix fieri pn̄t. de pe. diſ. 5. negociū. Et gr̄a exēpli ponu̅t quinq3. s. cura rei familiaris. milicia. mercatio. ꝓcuratio. ⁊ admiſtratio. de pe. diſ. 5. qualitas. ⁊. c. falſas di. 25. qualis diſ. 88. conſequens. h̄ Ray. Sed hoſti. addit. dicit. Adde ſextu3 qd̄ quaſi piculoſius ē oibus. s. aduocatio. Sed ⁊ ſeptimū nō omittas. s. epatus offi̅m quo nihil miſerius ⁊ piculoſius ſi pfunctorie agatur. 40. diſ. ante oia. A. Iſta duo vltia pn̄t ſub ꝓcuratōe ⁊ admiſtratione ꝯprehēdi. vt in ſum. con. e. ti. q. 18. vbi ēt addit ſ3 Ray. ꝙ pnialis caute ⁊ diligenter d3 dirigere intētos talibus vt recto ſine laborent ⁊ exerceant officia ſua. B.

3 ¶ Utr̄ negociatores poſſint licite lucra recipere. r̄n. ſm v̄. v̄. Cum laborent pro oibus ⁊ quaſi cōe negociū i mercibus gerāt. pn̄t moderatum lucr̄ accipere. Sec⁹ de imoderato. ex̄ de empt̄. ⁊ ven. c. I. A. Moderamē aūt h⁹mōi lucri ſm glo. Ray. ⁊ in. d. q. 18. ad arbitriū boni viri limitādū ē. q2 n̄ ē determinatū quantū in ſingulis ſolidis aut libris aut marchis accipere liceat de lucro. Hoſti. aūt. vt ibi p3 dicit ꝙ ad hoc vt mercatores ſine omni fraude officia ſua exerceant bona fide cōſulerem talibus ꝙ de lnia epi ſui ſcirent quātū poſſu̅t lucrari in menſura bladi ⁊ vini ⁊ ſimilibus. vel q̄tū pro libra poſſēt vltraq̄ emerunt vēdere in recōpēſatōe3 labor̄ ⁊ expēſar̄. ⁊ ſi ſic vēderent ſine mendacio. ipos crederē eſſe in tuto quo ad peccatu3 negociatōis. ar. ex̄ d̄ emp. ⁊ ven. c. I. Hi āt qui hoc nō faciunt ſine periculo vix euadunt. B.

4 ¶ Quid de artificibus q faciu̅t vl' vendunt gladios ſagittas baliſtas aut venena ⁊ ſimilia. r̄n. ſ3 Ray. Si pp hoc faciu̅t vel vēdu̅t vt homines hēant talia ad abuſum. aut ēt ſi ſciēter vēdu̅t illis ſeu donāt q̄s eſtimant talib⁹ abuſuros mortalr̄ peccāt. Et oia pctā que ide ſequu̅t eis imputant. xi. q. 3. ꝑcipue. 27. q. 2. ſi tu abſtines. 5. q. I. votum. Si āt tales negociatores dicant ſe bonā intentōe3 habuiſſe. q2 credebāt ꝙ emerent pp licitū vſum. vel ſi nihil ſup hoc cogitabāt ſeu ignorabant ꝙ eſſet illicitū talia facere vel vendere in oib⁹ dictis cāib⁹ diſtinguo q2 ſi ille res pn̄t eſſe vtiles vt arma in bello iuſto. aurifrigiū ad ornamenta eccliaſtica. quedā ēt venēa ad aliqd̄ medicinale vel ꝯ̄ alia nociua. q talia vendu̅t n̄ peccant. niſi forte probabilr̄ dictaret ſibi ꝯſcia ꝙ emptor rem q̄rit ad malū. Tu̅c ei n̄ d3 vēdere. 23. q. 5. d̄ occidēdis ⁊. 5. q. 5. nō ois. A. vel niſi exercitio alicuius artis idifferēter. i. que pōt eſſe licita ⁊ illicita. plures male vterent. q2 tu̅c talis ars efficit illicita ⁊ extirpāda. vn̄ Criſo⁹ ſuper Math. ⁊ ponit Tho. ſa ſe. q. 169 arti. . dicit. Eas ſolas o3 artes vocare q̄ nutrimentor̄ ⁊ eor̄ que cōtinēt vitā nr̄am ſunt tributiue ⁊ cōſtructiue. Si in̄ operib⁹ alicui⁹ art̄ vt plures male vterent q̄uis de ſe n̄ ſint illicite. ſ3 tn̄ p offi̅m principis de ciuitate extirpāde ſm documēta Platonis. hec ille. Qd̄ pōt intelligi verum niſi talis ars eſſet circa rem oio neceſſariā. puta taberna3

hospitiū ꝛ huiusmodi. q: tunc nō ꝓhiberet pp necessitaté. ſ; aliter ꝓuidēdum forte ꝯ incōuenienter accidentia. 83. dis. consentire. B. Si vero ille res ad nullum vsum sunt vtiles nisi ad peccādū. A. Sicꝰ sūt quedā venena mortifera ꝛ ad nullum bonū vsuꝫ vtilia. vt suture superflue ac sumptuose camisiaꝝ quas ꝑcipue faciunt hispani dātes pro factura vnius camisie plus in triplū vel quadrupluꝫ q̄ꝫ valeat tota camisia. ꝛ silia ſm eundē Ray. in ti. de neg. secularibus. §. ſ; qd vbi predicta ponit. B. Tunc indubitāter peccāt faciēdo tenēdo vēdēdo seu donādo alijs. 21. q. 1. c. 1. ff. de ꝯ hen. emp. ꝙ sepe. §. veneni mali. q: flagitiose rei nec emptō nec mādatū nec societas valere pōt. ꝛ oia mala sñia isti imputabunt. quia q occasionē dāni dat dānuꝫ dedisse vr̄. ex̄ de iniur. ꝛ dam. da. si culpa. Con. Tho. ꝛ Hosti.

5 ℭ Quid de his qui faciunt vl' vendunt ornamenta mulieruꝫ aut sotulares pictos. aut vestes cū imōdrata sumptuositate cōsutas. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 169. Quia mulieres licite pn̄t se ornare vel vt ꝯseruent decentiaꝫ status sui. vel ēt aliqd' superaddere vt placeant viris proptis ꝯñs ē ꝙ artifices taliū ornamētorum non peccāt in vsu talis artis. nisi forte iueniēdo aliqua curiosa ꝛ supflua. vnde Criso⁹ dicit super Math. ꝙ ab arte calceāioꝝ ꝛ textoꝝ multa accidere oꝫ. E ei ad luxuriā deduxerit necessitatē ei⁹ corrūpentes artē mali arti ꝯmiscētes. A. Satis pꝫ p Tho. in loco allegato ꝙ artifices intātū peccāt iq̄ꝫtuꝫ ꝛ vtentes ſm distinctōeꝫ positam in. §. ꝑcedenti. Quo vo peccēt vtētes. deo dāte dicet. ī. ornat⁹. B.

6 ℭ Quid de factoribus taxilloꝝ scachoꝝ ꝛ aleaꝝ ꝛ h⁹mōi. R. scdꝫ vv. Quia ludus taxilloꝝ vt frequētius pctm̄ mortale ē. vt dictū ē. s̄. ludus alee. §. 3. non ē licitum viuere de artificio taxilloꝝ. Sꝫ de faciētibus scachos ꝛ tabellas qbus frequētius luditur ad subleuationem tedij vel laboris non vr̄ illicitum. vt. s̄. ludus ꝛ iocus. §. 1. 2. ꝛ. 4. A. Verꝫ ē si sic esset ꝙ cū his sine peccato luderet. qđ hodie sic esse non vr̄. al' idem dicēdū esset de his qđ de taxillis pp eādem rōem. ar. ex̄ de ver. sig. intelligētia. vt pōt colligi ex dictis. s̄. §. quid d̄ artificib⁹ in additōe. B.

7 ℭ Quid de faciētibus serta d̄ floribus i dieb⁹ festiuis. R. Non credo esse excusabiles q: preter periculū ꝙ de facili pōt cōtingere ex abusu huiusmodi q̄ sunt incitamenta vanitatis ꝛ lasciuie violatur obseruātia diei sacre in opando. A. Huc vsq; vr̄ fuisse dictū vv. vt in sum. con. eo. ti. q. 20. ad fi. Non aūt qđ seqt. ſ; ꝛ illud verꝫ esse puto sane itellectū. B. lꝫ posset esse labor taꝫ modicus ꝛ sine ꝑcio nec ad lasciuā intentōem ſ; moderatā recreationem ꝙ nō esset pctm̄ aut n̄ mortale. sñia est vv.

8 ℭ Utꝝ aliqua negociatio sit clericis licita. rn̄. ſm Ray. Si clicus indigeat pōt aliquo hōesto artificio sibi necessaria acqrere. dūtn̄ propter hoc nō desit a diuinis officijs. dis. 91. per totū. de ꝯse. dis. 5. nūq̄ꝫ. ex̄ ne cle. vel mo. c. 1. Item pōt rei pere possessiones excolendas ad quartā vel quītā ptē ꝛ huiusmodi

seu ꝯducere ipsas ad sustẽtationes suã ꝛ suoꝝ. ar. dis. 86. peruenit. in verbo auaritie cã. A. Et ibi. hoc sẽtit glo. A. Et dis. 91. clericus. Sat con. Hosti. Põt ẽt locare anialia vt oues ꝛ boues. A. Vez ẽ si hẽat eos de suis decimis vel de successione parentũ vel aliunde sibi datos. ꝛ si ẽt habeat multa pascua. ꝛ emat pecora vt pascãtur ibi ad necessariã sustẽtatõez suã ꝛ suoꝝ ꝛ i alimentũ paupeꝝ. Si aũt emat pecora vt tradat' ad cremenũ vel vt aliquid agat in fraudem negociationis. illicitum est secundum glo. Ray. vt in sum. con. eo. ti. q. 3. B. ad certum fructum dũmõ per cõtractum qui al'sit licitus. vt ꝛ vv. dicit. addens ꝙ ẽt põt emere rem vt eam melioratam carius vendat vtputa pullum equũ nutriendo. vl' si tabulam emat vt faciat imaginẽ. Nam in talibus non ẽ negociatio sed artificiũ. vt notat. 14. q. 4. cão num. A. In glo. B. de ꝯse. dist. 5 nũꝗ. ex̃ ne cle. vl' mo. c. i. A. Predicta ẽt notãt in sũ. ꝯ. li. 2. ti. 7. q. 41 ꝛ ti. 8. q. 2. ad fi. ꝛ. c. se. B.

9 ¶ Que pena clicoꝝ q al' negocijs secularib⁹ se imiscent. rñ. Debẽt excõicari. extra ne cle. vel mo. sub in terminatione. A. Istud. c. non vr ibi habẽri. verũtñ ẽ ꝙ pro omni peccato mortali a quo quis ñ vult corrigi potest excõicari. xi. q. 3. nemo epoꝝ. Al'. c. incipit secundũ institu ta. ꝛ c̃. B. Et si non se correxerint debent deponi. dis. 91. clericus. extra ne cle. vel mo. sed nec. Ita tam ꝙ religiosi districtius ꝙ̃ alij puniantur. vt in dicto. c. sed nec. In foro autem penitentiali debet eis iniungi vel saltem consuli vt ea que contra formã predictam lucrati sũt studeant pauperibus erogare. 14. q. 5. qui habetis. A. Nã ad hoc ñ tenẽt precise ẽm glo. Ray. vt i sũ. ꝯ. eo. ti. q. 5. vbi ẽt notãt que i hoc §. habent. B. Circa negocia clericoꝝ plura hñtur. s. clicus 2°. Et ibi latius õ his penis dr̃. B. Itez ad mãm negociationis ptinent plura que habentur. s. emptio. ꝛ. j. vsura. 3°.

Neophit⁹

Quis dicat. rñ. ẽm Ray. Neophit⁹ dr̃ nouellus i fide. a' neos ꝙ ẽ nouum ꝛ phitos quod ẽ fides. 48. dis. qm̃ Itẽ neophiti dicunt. nouelli in religione. dis. 48. sicut. Idem host. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 14. q. i. B.

¶ Quare neophiti prohibent ordinari. rñ. secũdum Ray. Causa ẽ duplex. Una cã ẽ ne incidant i superbiaz putãtes ꝙ fides xp̃iana siue religio multũ eis indigeat. 48. di. §. i. ꝛ. c. qm̃. Alia cã ẽ qz non sunt experti stat⁹ eccl'ie vl' religiõis. nec sciunt modos psonaꝝ. Itẽ non ieiunauerunt nec fleuerunt nec probauerunt nec probati sunt. vt i dcõ §. i. ꝛ. c. qm̃. Uñ tales nec ad maiores ordines pmoueri debent. imo nec tonsurari ar. 19. q. 3. monasterijs. Satis con Goff. ꝛ Host. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 2. ꝛ. 3. B. De neophitis in religione uide. j. nouitius.

Notorium

quid sit. rñ. secundum Ray. Notoriũ aliud iuris. aliud facti. Notorium iuris est de quo quis canonice est condẽnatus vel in iure confessus

vel legitime conuict⁹.15.q.5.p̄sbyt
⁊.q.vlt. siqs p̄sbyter.⁊.c.sciscitan
tibus.2.q.6. siqs appellat.A. Ali-
as icipit.⁊ qui appellat.B.§.sunt
⁊ q̄z ex̄ de coha.cle.⁊ mu. vₐ.⁊
c.q̄situm. Notoriū v̄o facti ē cum
pp̄l'us ē testis ⁊ dissimulationi nō
ē loc⁹.61.dis.i sacerdotibus.i'fi.ex̄
d̄ e coha.cle.⁊ mulie.tua.ff.d̄ ritu
nup.l.palā i prin. Et h̄ itelligit̄ siue
sit crimē notū oib⁹ q sūt i illo loco
.s.villa vel parochia.A. Etiam si i
loco nō sūt nisi decē.q2 decē hoies
pplin faciūt.10.q.3.vnio. f̄m glo.
Ray. vt i sū.cō.li.3.ti.30.q.15.vbi
etiā h̄ oia notant̄ q̄ ⁊ hic ponūtur
Et nōt glo.i dc̄o.c.vnio.s.ꝙ decez
faciunt plebē. Et glo. Ray.vbi's.
dic̄ ꝙ si ēt parochia habeat mille
parochianos.⁊ solū decē ex illis
graues ⁊ honeste p̄sone scādalizē
tur de focaria sacerdot̄ pōt dici ꝙ
pp̄l's scādalizat̄.cū decē hoies po
pulū faciāt vt dc̄m ē. Hoc glo. Ex
quo patet ꝙ il'i sup̄ quo ē tale scā-
dalum.ē purgatio indicenda.ex̄ d̄
coha.cle.⁊ mu.tua nos. B. siue
maiori pti.A. facit.2.q.i. de mani-
festa.B. Et tale notoriuz iterū sub
diuiditur.q2 aliud ē notoriuz facti
act⁹ durātis.vt cum qs tenet adul-
terā publice i domo siue etiā cōcu
binā. Aliud ē notorium facti trans
seuntis.vt cū aliqs publice hoiem
iterfecit. Sz ⁊ ē tertiū notoriū facti
p̄sumpti.vt si aliqs publice habit⁹
ē pro filio vel affine ⁊ huiusmodi.
In notorio igitur iuris exigit̄ q̄nz
pbatio contra negātem.ex̄ de sen.
⁊ re iudi.sicut. In notorio v̄o fci ñ
requitur ordo iuris q al' etiam re-
gulariter obseruādus ē.ex̄ de iure
iur.ad nostrā.2. Euidētia nāꝙ pa
trati sceleris nō idiget clamore ac
cusatoris.ex̄ de accusa. euidentia.

Nouitius.

Utruz impu-
bes.s.añ.12.ānum.A.s.q ad
masculū quo v̄o ad feminā puber
tas dr̄ in.12.20.q.2.puella.⁊ supra
ipubes.B. possit itrare religionē
vt sit ibi nouitius. R. Talis quidez
pōt offerri a parētib⁹ si ipse cōsen-
tit.20.q.i.puelle. Et nihilomin⁹ q̄
cito peruenerit ad perfectam etatē.
s.ad.14.annum pōt egredi.20.q.3.
pn̄s.ex̄ d̄ regu.cū simus.A. Et ibi
hoc notat glo.B. Qd̄ si talis ipu-
bes propria voluntate itrat pōt ex
trahi a patre vel a tutore.20.q.2.
puella.A. Et ibi additur. At si an-
num ⁊ diē dissimulādo consēserit
siue tutores siue parentes neꝙ ipe
neꝙ ipa mutare poterit.dicit gl.vs
q3 quo peruenerit ad legitimā eta
tem. B

¶ Utrū nouitio igredienti religio
nem sufficiat ꝙ attigerit.14.ānum
R. Nō sufficit.s3 opōt3 ꝙ p̄fecerit
vt exp̄sse hr̄ ex̄ de regu.ad nostrā.
i tex.⁊ glo.⁊.c.significatū. Aliī p̄t
repeti.vt i p̄cedenti.§.dictum ē.A
Ad p̄dicta videt̄ facere.c.is.qui.d̄
re.iur.li.6. B

¶ Sed vtrum sufficiat si malicia
suppleat etatē. R. f̄m Ray. Suffi-
cit.extra de regu.postulasti. S3 h̄
nullo mō ē verū.sicut exp̄sse notat̄
20.q.i.i sū.p̄. Et ibid̄ pōit Jo.an.d̄
regu.cos.i cle. Qd̄ aūt Ray.dixit
ꝙ sufficiebat si malicia suppleret
etatē.verum dixit suo tpe.s.q̄n fec̄
sūmam ⁊ currebat prior compila-
tio decretaliū.sed hodie de ipa d̄
cretali.postulasti.verba illa subtra
cta sunt.A. Idem dicit glo.in p̄di-

cto.c.postulati. B

3 ¶ Qđ ē tēpus ꝓbatiōis ī nouitio. R. Sicut ex ꝑdictis patet ē.i5.ān⁹. Nam cum non possit igredi nisi ꝯpleto.14.anno vt in.2.§.dictum est segtur ꝙ tunc incipiat annus ꝓbationis. Et hoc etiam ipsum expͣsse tradit Jo.an.extra de regu.bñficium.li.6.ꝛ.c.is qui.eo.li. Sed ꝛ h̄ rōnabile est. qꝛ tempus ꝓbatiōis daꝭ ad ꝓbandū austeritatē religionis.vt ex̄ de regu.ad apostolicaꝫ. Inter q̄s ꝑcipua ē custodia castitatis quā coīter loquēdo nō ē aptus antea ꝓbare.ꝛ ideo si ifra dictum tēpus gestatus fuit habitus qui nec scissura nec colore distinguitur ab habitu ꝓfessoꝝ non ꝑꝑ h̄ iducit tacitam ꝓfessioneꝫ. Secus si talis habitus post dictā etatem gestatus fuerit.qꝛ ꝓfessionem iducit.vt in cle.eos.de regu. A. Satis pro predictis videꝭ facere.c.i.i pri.extra ď regu.li.6. B

4 ¶ Que pena siquis añ legitimum tēpus ꝓbatōnis nouiti⁹ recipiatur ad ꝓfessionē. R. In ordinib⁹ mendicātiū illi q̄ reciperēt icurrēnt triplicē penā. Prima ē qꝛ peccarent mortaliter eo ꝙ agūt contra id qđ ꝑceptū ē i ṽtute obedtētie ꝛ sub pena excoīcationis scđa pena ē quia omnes qui recipiunt sunt suspēsi a receptiōe cuiuscūqꝫ ad ꝓfessionē. tertia ē ꝙ a suis fratrib⁹ debēt puniri pena q̄ solet iſligi ꝓ culpis grauib⁹.hñꝭ h̄ ex̄ de regu.ñ solū.li.6°. ꝛ.c.ꝯstitutionē. Ille q̄qꝫ q sic receptus fuit lꝫ secularis esse nō possit non tñ ē alligatus ibi ordini ꝑ illaꝫ ꝓfessionē. A. In dčo.c.non soluꝫ. sic dr̄. In ṽtute obedientie sub pena excōicatiōis districti⁹ ibibem⁹.

ne añ annū ꝓbationis elapsū q est maxie i subsidiū fragilitatis humane regulariter istitutus queq̄ꝫ ad ꝓfessionem vestri ordinis seu ad renunciationem seculo faciēdū recipe nec ꝯstitutū ifra h⁹mōi annū aliq̄tenus ipedire q̄ minus ifra ipum ad aliā religionē quā maluerit trāseat.vel nisi maior tñ.14.ānis existens ꝓfessus fuit tacite vel expͣsse. aut euidenter cōstet illū vitam voluisse mutare.qđ tñ nō ꝑsumiꝭ nisi clara ꝓbatione vel ꝯpetentibus indicijs oñdaꝭ oio ad seculū red.ꝭ sicut de sua voluntate ꝑcesserit presumaꝭ. Qđ si forte ꝯ ꝛ c̄. Et itelligitur q̄s seculo renūciare ꝛ vitā voluisse mutare qñ bona sua distribuit pauperib⁹.vt nōt gl.ꝛ Pe.de ancha. sup dčo.c.nō solū. Ubi etiā idē dic̄ Archidi. addens idē esse sigs qñ igrediꝭ religionē facit testamētum ac si deberet mori.ꝛ transferat oia bona sua i heredes ꝛ legatarios ꝛ in pias causas ꝛ mutat habitū. Et ideo ṽba illa q̄ hñꝭ i regula ordinis minorū. Uadant ꝛ vendant ꝛc̄. nō sic accipienda sūt.vt ex his volētes igredi religionem cogantꝭ vl'ēt iducātur ad distributionem faciēdā ifra annū ꝓbationis.al'locū haberent pene dči.c.nō solū. Sed vt eis oñdaꝭ ꝙ illud ďbēt agere añ ꝓfessionē oio si ꝑ ꝑus ꝓprio motu ñ fecerint.ꝛ q̄liter i religione debeant viuē videlꝫ expropriati penit⁹ tā i spāli q̄ꝫ ēt in coi. sicut ꝛ accepi ex collatiōe ꝑitissimoꝝ doctoruꝫ. B. In alijs ṽo ordinibus ꝓfessio expͣssa vel tacita pōt fieri licite ifra annū.ꝛ si fiat expresse etiā seculari ꝑcise habitu nō mutato illi religōni obligaꝭ quā ꝓfess⁹ ē. Si ṽo fiat

tacite.s.p susceptionem habitꝰ pro
fessoꝝ.tūc isra annū nō obligat̄ illi
religiōi spāliter sed generaliter re
ligioni dūmodo recipiēs sit etatis
apte.⁊ si fuit sciens ⁊ voluntariꝰ ⁊
si i illo habitu ⁊ volūtate triduo p-
seueret.ex̄ ð regu.ↄstitutiōem.li.6°.

5 ¶ Pone q̄ nouitiꝰ apte etatis fuit
in aliqua religione mēdicātium p
tres mēses p ostea exiuit ⁊ pꝰ alios
tres mēses reintrauit nunqd primi
tres mēses debēt cōputari ad ānū
ꝓbationis.℞.ſm Bonicōtrū do-
ctorē decretoꝝ filiū Jo.an.i q̄daꝫ
q̄stione disputata.Dicēdum q̄ nō
Nam cōstat q̄ iura statuerunt an-
nū ad ꝓbandū regulares austeri-
tates.vt ex̄ de regu.ad apostolicaꝫ
Sed regularis austeritas ꝓ sui ma
xima parte i cōtinuatione cōsistit.
Nam aliqs posset faciliter ieiunar̄
siue abstinē vno die vel mēse q for
te non posset cōtinuare.ideo ad ve
ram ꝓbationem cōtinuatio reqrit̄
Nam aliter esset ꝓbatio siqs vno
mēse staret i ordine ⁊ vno in secu-
lo.⁊ postea iterum vno in ordine
⁊ vno i seculo.⁊ sic faceret p annū
⁊ huiusmōi.Preterea cū tex idē-
finite loq̄t̄ dicēdo austeritates vni
uersalit̄ ipsas ↄphēdit vt nō.p dy.
de re.iur.i.rubrica. A.facit extra
de ðci.ad audiētiā.B. Ponamꝰ
ergo q̄ itrauit in ianuario ⁊ exiuit
i carnisprimo deinde reintrauit in
pasca si primi menses ↄputabūtur
ei nihil ꝓbauit de quadragesima.
Et simile dicam de aduentu vel de
hyeme seu estate.i qbus anni ptibꝰ
varie sunt religionis austeritates.
Preterea qñ iura loquuntur ð an
nali spacio.de ↄtinuo itelligēdum
ē vt nōt p.o.patrē meū.de elec.c.I.
li.6.Et ē etiā tex.eo.li.⁊.c.cupien
tes.§.certum.Ad hoc etiaꝫ fac̄ qð
nōt.ff.de his qui no.isa.l.genero.
⁊.ff.de diuer.⁊ tem.prescrip.sup
rubrica.Jtē q̄ iura dicūt q̄ quelibet
ꝑscriptio ita ipeditur per actū ↄ̄triū
q̄ necesse ē aliam ichoari.vt extra
ð ꝑscrip.auditis cū similibꝰ.Pre
terea casus videtur legis que dicit
q̄ ille seruus dr̄ esse veteranꝰ qui
anno cōtinuo seruiuit.Jlle aūt dr̄
nouitiꝰ qui nō fuiuit anno ↄtinuo
vt.ff.de publi.l.fi.§.quotiens.B.
Nec ē ↄ̄ quod nōtur per spe.i ru-
brica de sta.regu.Nā errore scrip
toris thema eiꝰ mutatū fuit.Casus
eni speculatoris ē qñ qs itegro ꝓ-
bationis anno in monasterio stetit
⁊ anteq̄ꝫ professionem faceret exi
uit ⁊ postea rediit vtrum ꝓbatiōis
annus sit ei de nouo concedendꝰ.
Et tenet q̄ non.Qui casus a nr̄o
multum diuersus ē.Et q̄ spe.talē
casum posuerit dupliciter patet ꝑ-
mo q̄ꝛ dicit ipsam questionem esse
Bar.brix.in venerabilibꝰ.A.Pu
to aliquem tractatū fore.B.Et eti
am eiꝰ vͣba i respondendo scribit
cū tn̄ ibi Bar.nihil de nostro cāu
sed de nūc dicto loq̄t̄.2°.q̄ꝛ ipē spe.
probat solutionē illā p.c.fraterni-
tatis.34.dis.Quod.c.de nr̄o casu
nihil penitus dicit.

6 ¶ Utrū q vult itrare religioneꝫ vt
sit ibi nouitius.si locus ñ potest ei
prouidere de vestibus ⁊ suis neces
sitatibus possit hac occasione tol-
lere alteri vt sibi ꝓuideat.℞.Qui
rem accipit cuius non ē dñs male
facit.q̄ꝛ furtum cōmittit.Mala āt
nō sunt facienda ↄpensatione bōi.
i.q.i.ñ ē putāda.14.q.5.forte.32.q.
4.sicut.22.q.2.primum.Uide.j.pe

culium in fi.

7 ¶ Utrũ nouiti⁹ possit eligi i p̃latũ. R̷. Ad abbatiã vel prelaturam religionis eligi non potest nisi exp̃sse ꝓfessus. Ad episcopatum vero dumtñ alias sit idoneus. eligi põt. A. Siue ecclia cathedralis sit secularis siue regularis. vt i. c. nullus. d̾ quo. j. B. Et nouiti⁹ ꝛ non expresse professus. extra de elec. nullus. lib. 6.

8 ¶ Utrꝫ nouitius licite possit ordiari. R̷. ꝑm Ray. Nec primã tonsuram nec aliquem minorem ordinẽ recipe debet donec ꝓbatus sit. ar. 19. q. 3. monasterijs. h̾ Ray. ꝛ gos. Sed qd̾ i ipso. c. monasterijs dr̃ ꝙ expectãduꝫ ẽ p biẽnium. dicit v̾v̾. Credo ex quo recepti sũt ad ꝓfessionẽ legitime vel habiti pro ꝓfessis eo ip̃o habeãtur pro ꝓbatis ꝛ ordines possint recipe. Satis ꝯ. hos. A. Idem i sum̃. con. li. 3. ti. 14. q. 3. B. Qd̾ pcutiens nouitium excoicatus ẽ habet. s̃. excoicatio. 2. §. 21. q icipit. Quid si v̾beretur. De mã etiã nouitioꝝ habẽtur plura. j. religio. 2.º Et si nouiti⁹ erat bñficiãt⁹ qd fiat de bñficio. vide. j. religio 2.º §. xi. q icipit. vtrum epi.

Nuptie.

De tpe quo ꝓhibentur nuptie habet. s̃. ipedimẽti. 17. Et de pluribus alijs q̃ ipediunt nuptias satis dictũ ẽ. s̃. ipedimentum. 1. cũ. c. se. Item ad nuptias ptinent ea q̃ dicta sũt. s̃. mrĩmoniuꝫ prio cũ oibus. c. ibi sequẽtibus.

1 ¶ Utrũ nuptie secũde sint bñdicẽde. R̷. ꝑm Ray. Uir ꝛ mulier transiens ad bigamiã non debet iteruꝫ a p̃sbytero bñdici. ex̃ de secũ. nup. vtr aũt. Alit̾ p̃sbr q talẽ bñdictionẽ celebrauerit suspensus a bñficio ꝛ officio dꝫ ad sedẽ aplicã mitti. ex̃ de scdis nup. c. 1. Et hoc itellige ꝑꝫ v̾ v̾. ꝛ Goff. nisi de ꝯsuetudine alicui⁹ ecclie alit̾ obtineret. quia tũc posset sine piculo bñdictio iterari de pe. dis. 3. §. ex p̃sona. A. qꝛ tale statutũ forte factũ ẽ ad exhortationẽ cõtinẽtie ꝑm. Goff. vt i sũ. cõ. li. 3. ti. 24. q. 6. B. Quinetiã ꝑꝫ Tho. in. 4. di. 42. cũ dr̃ ꝙ secũde nuptie nõ debẽt bñdici. itelligit qñ taꝫ ex pte viri q̃ꝫ ex parte mulieris vl̾ saltẽ ex parte mulieris sũt scde. Si ãt v̾go cõtrahit cũ illo q habuit aliã vxorẽ nihilominus nuptie bñdicẽtur. Saluatur. n. ibi aliquo mõ significatio. Cõ. cũ hoc Ber. A. s. i dicto. c. vir ãt. vbi ñ hoc simplicit̾ tenet. sed dicit ꝙ cũ aliqs ducit v̾gınẽ bñdictio ista iterat̾ ꝑm ꝯsuetudinẽ quorũdã locoꝝ. ꝛ h̾ si papa sciat talẽ ꝯsuetudinẽ ꝛ tolerat al̾ ñ valet. Hosti. ẽt vt pꝫ i dicta. q. 6. dicit ꝙ siue vir siue mulier i alio matrimonio bñdict⁹ ẽ. non dꝫ bñdictio iterari imo ois dimitti. qꝛ vn⁹ sine alio bñdici ñ dꝫ. Dicit etiã ꝙ duo bigami ꝯhentes. 2.º q nũq̃ fuerunt bñdicti bñdici pñt. De nubẽte ĩfra tẽpus luctus. s̃. lex. §. 9. v̾. 7.

Obediẽtia

j. coit. an sit v̾tus. R̷. ꝑꝫ Th. ꝑa ꝑe. q. 104 Est qdem virtus moralis. cui⁹ speciale obiectum ẽ p̃ceptum tacitum vel expressum. Uoluntas enim superioris quocũq̃ mõ inotescat est quoddã tacitũ p̃ceptum. ꝛ tãto v̾r obedientia ꝓmptior q̃nto pl⁹ p̃uenit preceptum expressum.

1 ¶ Utrũ obediẽtia sit maxima virtutũ. R̷. ꝑm Tho. vbi. s̃. Uirtutes

theologice. s. q̄ deo ƀz se iherēt sūt
potiores virtutibus moralib⁹ qb⁹
aliquid terrenū contēnit vt deo in-
hereat. Inter v̄tutes aūt morales
tanto aliq̄ est potior quāto magis
aliqd cōtēnit vt deo inhereat. Sūt
aūt tria genera bonoꝝ q̄ hō pōt ꝯ
tēnere pp deū quoꝝ infimū sūt ex-
teriora bona. mediū sūt bona cor-
poris. supmū āt bona aīe. Inter q̄
q̄dāmō p̄cipuū ē volūtas inq̄tū. s.
p volnutatē oīb⁹ alijs bonis vtitur
⁊ iō p se loq̄ndo laudabilior ē obe
dientie v̄tus q̄ pp deuz contēnit ꝓ
pͥā volūtatē q̄z alie v̄tutes mora
les q̄ pp deū aliqua alia cōtēnunt.
Vn̄ Greg⁹ vlt. moral. Obedientia
victimis iure p̄ponit. qꝛ per victi-
mas aliena caro. per obedientiaz
v̄o volūtas ꝓpria mactat. A. Hoc
etiam dictum transsūptū est. 8. q. i.
sciendum. B

2 ¶ Utruz subditi teneant in oībus
suis superioribus obedire. R. ƀm
Tho. vbi. s. Dupliciter pōt contin
gere q̄ subditus superiori suo nō
teneat obedire. i. mō ꝓpter p̄ceptū
maioris ptātis. vnde sup illō Ro.
13. Qui resistunt ptāti ipi sibi dāna
tionē acq̄rūt. dicit glo. Siquid ius
serit curator nūqd faciēdū ē si con
tra consulē iubeat. Rursus siquid
proconsul iubeat ⁊ aliud impera
tor nūqd dubitat isto ꝯtēpto illi eē
seruiendū. ergo si aliud imperator
aliud dn̄s iubeat. ꝯtempto illo ob
temperandū est deo. ⁊ ad idē facit
illud Act. 4. Si iustū ē vos potius
audire q̄z deū iudicare. ⁊ dis. 8. q̄
contra mores. xi. q. 3. qui resistit. ⁊
c. nō semp. Ubi dicit glo. q̄ iferior
nō solū obedire nō dz cū p̄ceptū ē
iniustū sz ēt cū est inhonestū. 2⁹ mō
nō tenet inferior suo superiori obe
dire si ei aliqd p̄cipiat in quo ei nō
subdit. Dicit. n. Seneca. 3. de bene
fi. Errat siquis estimat seruitutē in
totū hominē descendere. ps. n. me
lior excepta est corpora obnoxia
sūt ⁊ ascripta dn̄is suis. mens sui ē
iuris. Et ideo in his que pertinēt
ad interiorē motū volūtat̄ homo
nō tenet homini obedire. sed i his
que exterius per corpus sunt agē-
da in q̄bus tn̄ ƀm ea q̄ ad naturam
corporis ptinēt hō homini obedi
re non tenet. sz soli deo qꝛ oēs ho
mines nā sūt pares. vn̄ non tenent
serui dn̄is nec filij parentibus obe
dire de mrīmonio cōtrahēdo vel
v̄ginitate seruāda. aut aliquo hui⁹
modi. Sed i his q̄ ptinēt ad dispo
sitionē actuū ⁊ rerū humanarum
tenet subditus suo superiori obe-
dire ƀm rōnez superioritatis. sicut
miles duci in his q̄ ptinēt ad bellū
⁊ seruus dn̄o in his q̄ ptinēt ad ser-
uilia opera. ⁊ filius patri in his q̄
ptinent ad disciplinā vite ⁊ curaz
domesticā. ⁊ sic de alijs.

3 ¶ Quid si dubitat subditus vtruz
q̄d p̄cipit sit contra deū vel nō. R.
ƀm Ray. debet obedire. nisi essz ta
le in quo nullo mō excusaret igno
rantia. puta cōtra articulū fidei p̄-
cepta vel ꝓhibitiones dei vel ꝯtra
generale statutū eccl'e. Aliter eniz
in dubijs obediendū est ex̄ de tēp.
or. ad aures. Quinēt bonū sine q̄
pōt esse salus dz dimitti ꝓpter obe
dientiā. xi. q. 3. quid ergo. A. Ibi
dr̄. Aliq̄n dz per obedientiā bonū
quod agitur intermitti. B. Con.
Tho. ⁊ Goff. A. dicentes q̄ gene-
raliter q̄ncūq̄ subditus nō pōt p
conuenientē inquisitionē certifica

ri debet obedire. ⁊ obediendo excusatur etiam si dubitet contra preceptum dei. i. vtrum quod sibi mandatur sit contra dei preceptum. 23. q. i. quid culpatur. B

4 ¶ Utrum obedientia in his que quis vult per se sit meritoria. R. secundum Tho. secunda secunde. q. 104. Si id quod precipitur sit per se volitum ⁊ absque ratione precepti sicut accidit prosperis iam ex propria voluntate tendit in illud ⁊ non videtur implere propter preceptum. Sed quando illud quod precipitur nullo modo est secundum se volitum sicut accidit in asperis. tunc omnino est manifestum quod non implet nisi propter preceptum. Et ideo dicit Gregorius in moralibus quod obedientia que habet aliquid de suo in prosperis nulla est vel minor. quia s. voluntas propria non videtur principaliter tendere ad implendum preceptum sed ad assequendum proprium volitum. In aduersis autem vel difficilibus est maior. quia propria voluntas in nihil aliud tendit quam in preceptum. A Predicta etiam habentur. 8. q. i. sciendum. B. Et hoc intelligendum est secundum illud quod exterius apparet. Secundum tamen iudicium dei qui corda rimatur potest contingere quod etiam in prosperis obedientia aliquid de suo habens non propter hoc sit minus laudabilis. s. si propria voluntas obedientis non minus deuote tendit ad impletionem precepti. Con. Ul. A. De inobedientia habes. s. inobedientia. B

Obedientia ij.

s. laicorum. Utrum christiani teneantur secularibus potestatibus obedire. R. secundum Th. vbi. s. Dicendum quod sic per fidem. n. christi non tollitur ordo iusticie sed magis firmatur. Ordo autem iusticie requirit vt inferiores suis superioribus obediant aliter. n. non posset humanarum rerum status conseruari. Hanc tamen obedientiam intellige inquantum ordo iusticie requirit. ⁊ ideo si non habeant iustum principatum sed vsurpatum vel si iniusta precipiant, non tenentur eis subditi obedire. nisi forte per accidens nisi propter euitandum scandalum vel periculum. Con. Pe.

¶ Utrum laici teneantur obedire prelatis ecclesiasticis. R. secundum vtrumque. Laici non tenentur obedire prelatis ecclesiasticis nisi in his ad quorum obseruantiam in baptismo se obligauerunt. s. vt teneant veram fidem. s. cum opibus vt abrenunciet sathane ⁊ omnibus pompis ⁊ opibus eius. ⁊ per consequens quantum ad omne peccatum vitandum ⁊ spirituale bonum prosequendum. In aliis actibus non subduntur eis nisi inquantum ad ista pertinent vel reduci possunt. A. Idem in sum. con. li. 3. tit. 33. q. 5. circa finem. Et facit. xi. q. 3. si autem vobis. B

Obedientia iij.

s. clericorum. Quibus ⁊ qualiter clerici teneantur obedire. R. Clerici temporalibus dominis non sunt subiecti nec eis obedire tenentur. Nam laicis nec de clericis nec de rebus ecclesiasticis disponendi aliquid commissa est facultas. 96. di. bene quidem. ex. de consti. ecclesia. Sed prelatis ecclesiasticis indubitanter tenentur vt pape. ⁊ omnibus inferioribus prelatis suis. Non autem extraneis. quia sicut non valet sententia non sui iudicis ita nec preceptum. ex. de iudi. at si clerici. 7. q. i. quia frater.

¶ Quid si episcopus mandet sacerdoti, ut excommunicet illum quem ipse reputat innocentem. R. secundum Tho. in quolibet. Aut mandat sacerdoti sola denunciatio excommunicationis. aut ipsa excommunicatio. Si denunciatio certe tenetur

denūciare ex pte epi. Si āt pcipiat
q eū excōicet tunc si ē notoriū illū
esse innocentem debet coram epo
illius innocentiā allegare ꝛ pbare
ꝛ si deficiat in pbando dꝫ obedire
ꝙtūcūqꝫ sciat eius innocentiā. A.
Inmo hoc casu vr q non debeat
obedire. sicut pōt colligi ex dictis
s. iudex. i. §. xi. in additiōne. B. Si
vo legitime pbet. non dꝫ obedire
sed recurrere si oportet ad supiorē
ptātē. Si autē sit dubiū obedire te
netur. 23. q. i. quid culpatur.

2 ¶ Utrū cleric9 teneat obedire epo
q imponat ei q vadat romā p ne
gocijs ecclesie. R. fm Ray. Tenet
ꝛ nō valet excusatio dicētis q alij
sint magis idōei quia in talibus le
gatōibus nō oportet hūc ordinē
seruare. ff. de lega. l. sciendū. §. pe.
Nec ēt pōt valere excusatio sꝫ ho
stiē. ppter curā rei familiaris qꝛ cōis
vtilitas pferenda ē priuate ex ō po
stu. prela. bone. i. Nō tn̄ tenet obe-
dire vt pmoueat negocia ꝯ seipsū
vt in dicta. l. sciendū. §. si accusatio
A. Facit ēt. c. petitio. ex de iureiur.
Predicta etiam notant in li. con.
li. 3. ti. 33. q. 12. ꝛ se. B

3 ¶ Pone q eps pcipiat capellāo
vel mādet alij clerico vt det libros
pprios nepoti ipsius epi l' vt renū
ciet bñficio. qꝛ vult alteri conferre
vel aliqd h9. nunqd tenet obedire.
R. sꝫ Ray. nō ptinet h ad epm. 7.
q. i. qꝛ frat. Et addit q nō tenet cle
ric9 ad obedientiā de suis rebus
dādis. Intelligas sine cā. ar. ex de
censi. cū aplus. §. inhibem9. 16. q. i.
pdicator. Itē addit q si cleric9 ha
bēs libros ineptus sit ꝛ eps pcipit
clerico vt cōmodet clerico bone i
dolis vt in studio ad qd ipsū mittit
pficiat. tūc obediendū vr qꝛ non
mouet ipsū carnalitas sꝫ cois eccle
sie vtilitas. ar. in dcō. c. qꝛ frater. ꝛ
ex de magris. sup specula. Et h in
telligas si de bōis ecclesiastic libri
sint acquisiti. aliē nō ex de testa. reg
sisti. ꝛ de iure pa. cū dilect9. §. nos
igit. A. Idē i sū. con. e. ti. q. 14. B.

4 ¶ Utrū cleric9 magis debeat obe
dire epo suo qꝫ archiepo. Rn. fm
Ray. epo. nisi in quibusdā casib9
quos habes. s. archiepus. §. 3. A.
Idem in sū. con. e. ti. q. 15. B

Obedientia iiij

f. religiosorum. vtrum religiosi
teneāt plat pprijs in oibus obedi
re. R. fm Tho. sa se. q. 104. Reli-
giosi pfitent obedientiā ꝙtū ad re
gularē obseruandā cōuersationē
fm quā platis suis subdunt. ꝛ iō ꝙ
tū ad illa sola obedire tenent q ptīt
ad regularē obseruātiā ptinē. A.
Et ista videt oia licita ꝛ honesta ꝛ
possibilia q manifeste n̄ trahūt ex
ppriā pfessionē ēt p excessū. puta
si pcipet trāsit9 ad aliā religionē ēt
artiorē l' q subdit9 offerat se marty
rio. In talib9 eni obediētia non est
necīa lꝫ qñqꝫ possit esse pfectionis
In religs vo honestē videt necessa
ria. nā cuꝫ alicui dat iurisditio seu
potestas ꝯñter ꝛ oia intelligūtur ꝯ
cessa sine qbus ptās explicari non
possit. ff. de iuris. om. iudi. l. 2. ꝛ ex
de offi. dele. preterea. Patet āt q
multa pnt occurrere q platis vide
bunt oportuna ad regularē obser
uantiā q singuli ex subditis diiudi
care non poterunt ꝛ forte videbū
tur eis ad talē obseruantiā non o
portuna. vnde si de eis oporteret
platos rōnē subditis reddere apte

isurgeret quedā dubiorum scrupulo sa et inexplicabilis pplexitas ad re gularis obseruātie et recti eius sta tus subuersionē.l.nō oi. et.l.se.ff.de legi. Et ppter hoc tenenē subditi i oibus pfatis obedire. B. Et hec ē obedientia sufficiēs ad salutem. Si āt et in alijs obedire voluerint. h ptinebit ad cumulū pfectionis. dū tñ illa nō sint cōtra deū aut cōtra p fessionē regularē. qr talis obedien tia esset illicita. Sic ergo pōt obe dientia tripliciter distigui. vna suf ficiens ad salutē que. s. obedit i his ad que obligatur. Alia pfecta que obedit i oibus licitis. Alia indiscreta que etiam in illicitis obedit. Con. Pe. A. Idem in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 7. et 8. B

3 Utrū monachus teneat obedire abbati pcipienti qp stet in scolis. R. Sacris lris intēdere nō ē ɔtra va cationē monasticā. sed potius ad iuuatiuū contēplatōis. vt et manife stat Tho. 2a 2e. q. 188. Et iō abbati pcipienti monacho qp ad huiusmodi studeat ipse obedire tenet. Ire etiā ad studia publica pōt certe et dz si abbas pcipiat. Quinēt sine eius mā dato siue pcepto ire pōt. dūtñ va dat de sua lnia et cōsilio et cōuētus Aliter esset excōicatus. ex ne cle. vel mo. ut piculosa li. 6. Et hunc casū plenius hēs. s. excōicatio. i. §. 3. 6. 13. A. Licet h qd pxime dictū ē fieri possit. ñ tñ expedit. nā ad h qp pos sit monachus i studio publico lris sacris itēdē. duo pcipue exigūtur. pmū. vt obedientia cogat. qr ex se dz sp velle in claustro manere. 2m vt intentio eius nō sit ad glorīā sz ad sa pientiā aspirare. qr dic Jero. Mo nachus ñ doctoris sz plangentis hz offitiū q se vel mūdū lugeat. et dñi pauidus pstolet aduētū. 16. q. i. mo nachus. fm eū. Tho. et in sū. con. e. ti. q. 10. Et ex h ps qp religiosus tenet obedire circa studiū licet nō contineat in regula. Et facit ad id qd pxime dictum est. B

2 Utrū monachus magis obedi re teneat abbati qz episcopo. R. fz Ray. Monachi sūt astricti potius obedire abbati. 58. dis. c. i. et. 2. A. Idem in sū. con. e. ti. q. 15. B. Utrū nō pōt eps instituere monachū in ecclia seculari inuito abbate vide s. abbas. §. pe. Et vtrū abbas pos sit phibere monacho subdito ne cōfiteat epo. vide ibidē. §. si.

3 Utrū monachus teneat obedire epo vocanti eū ad ministeriū seco mitatū suū inuito abbate. R. fz ho sti. Puto qp nō. sed hoc est solius pape q quēlibet siue clericum siue monachū pōt ad se uocare. A. Eti am ad ministeriū. vt in tex. de quo stati. B xi. q. 3. p principalē. Nō si ɔsentiēte abbate vocatus sit vel etiā auctoritate pape et ibi non pōt sta tuta sui ordinis obseruare. cōsulo qp si pt ad claustrū reuertat. nec pe riculū suū exponat cōmodis alio rū. 41. dis. sicut. et. c. nō ē. et. c. nos. si nō pōt licētiā obtinet. necesse hz obedire. ar. ex de offi. dele. siqñ. A Idem in sū. con. eo. ti. q. 20. et seq. Et intellige hoc nisi monacho ma nifeste immineat salutis piculū. nā tūc i his sic et in alijs illicitis nō eēt obe diendū. vt. s. in principio. B

4 Magis sunt religiosi astricti su is platis obedire qz clerici secula res suo epo. Nā religiosi nō soluz renūciauerūt oibus tēporalibus. sz ēt pprie voluntati. 12. q. 2. non dicatis

ex̄ de offi. oꝛ. quāto. Idē i sū. cō. eo. tit. q. 21. ſm Ray. ⁊ ſm Hosti. Et addūt ꝙ clerici sūt magis astricti obedire episcopo. ꝙ̄ laico. ar. dis. priuantur. B

S ¶ Utrū religiosi teneant̄ obedire epis. R. ſm vᵭ. In his q̄ nō sunt ꝯtra deū vl' oꝛdinē suū tenent̄. saluis sp̄ ꝑuilegijs ⁊ ꝯstitutōibꝰ eoꝝ ex̄ de symo. ne dei. Un̄ si ꝑciperēt ꝑlato eoꝝ vl' subito ꝙ irent ad papā vel regē vel ꝙ reciperēt ꝯmissiones cāꝝ vt visitatōes seu executōes testamētoꝝ ⁊ silia nō tenetur obedire. lꝫ alios clericos possint epi ad talia cogere. Sūt ēt plures religiosi in talibꝰ exꝑsse priuilegiati. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 23. B Multa q̄ ad obediētiam ꝑtinere pn̄t. s̄. monachus. ⁊. ſ. religio. A. Aduertēdū ēt ꝙ religiosi nisi sint priuilegiati sicut ceteri cleri tenentur petere licētiam a ꝓprio epo vt possint oꝛdinari ab alieno. vt i sū. cō. eo. ti. q. 22. Ubi etiā dr̄ ſꝫ glo. Ray. Nec approbo qđ faciūt quidā de ꝯuentu ad conuictum mittūt fratres alterꝰ diocesis modicū ibi moraturos vt sic recipiant oꝛdiēs ab epo loci. vel alia q̄ regulariter nō nisi a ꝓprio epo sūt recipiēda. Et subdit̄ in dicta. q. 22. Nota tamē ꝙ hodie super his fratres ꝑdicatores ⁊ minores ⁊ multi alij sunt ꝑuilegiati. ⁊ ad ꝑdicta facit. c. cuꝫ nullus. ex̄ de tēp. oꝛ. li. 6. Itē si clericꝰ hꝫ plures iudices q̄ꝝ vtriqꝫ equalit̄ tenetur obedire. vel si duobus epis ꝓmiserit obediētiā ⁊ ꝑcipiāt diuersa ſm Hosti. ⁊ in sum. con. eo. ti. q. 16. dicēdū ꝙ vtriqꝫ tenet̄ obedire si pōt aliter obediat ei cui prio iurauit. qꝛ ꝑmū iuramētū licitū seruādū est ꝑsertim cum nō possit hr̄e nisi vnum titulū. nisi foꝛte rōne maioꝛis bn̄ficij trāslatꝰ itelligat̄. Si aūt ex sufficiēti dispensatōe intitulatus sit in duobꝰ locis ⁊ sub diuersis ꝑlatis ⁊ tūc obediat ei a q̄ maius bn̄ficiū hꝫ ⁊ q vtiliꝰ ꝑcipit. ar. ⁊ ex̄ de tes. cū i officijs. ⁊ c. relatuꝫ. 2° in fi. ex̄ de postu. c. fi. Qđ si oīa equalia sint. locus ē gratificatōi. ff. ad sill'. se. con. sigs i graui. §. si cum oēs. Hec oīa locū habent in oꝛdinarijs iudicibꝰ. Ceteꝝ si duo sint delegati ꝯtraria alicui mādantes. tūc locū hꝫ decre. ex̄ đ rescrip. cū cōtingat. Ubi dr̄ ꝙ aut is cui mandat̄ aliqd a talibꝰ nescit inter iudices aliquā esse cōtrouersiā. ⁊ tunc exequatur mandatum illius q prio mādat. nisi an̄ executionē innotescat ei de disceptatiōe inter se. Receptis āt cōtrarijs mādatis a diuersis postulet copiam lr̄arum ad vtrosqꝫ iudices directarū quas papa ꝑcipit exhiberi ⁊ diligent̄ aduertat an secūde lr̄e reuocēt primas vel nō. Si prime reuocant̄ ꝑ secūdas. obediat secūdis. Si nō aūt obediat primis. Sꝫ si de his clare sibi ꝑ lr̄arum inspectōeꝫ constare nō pōt. nō opoꝛtet exeqꝫ hꝰ vel illiꝰ donec ꝑ arbitros inter eos huiusmōi cōcertatio sopiatur Caueat tn̄ ne fingat se certum vbi certus nō ē. aut dubitare vbi dubitāduꝫ nō est. ex hoc ēt lꝫ detur doctrina qualiter is cui mādat̄ se hr̄e debeat nulla tn̄ ei tribuit̄ ptās. vt inter delegatos aut ꝑtes de iurisditione debeat iudicare. Item circa hanc materiam i. c. fi. ex̄ de sen. ⁊ re iudi. sic dr̄. Duobꝰ iudicibus diuersas sententias ꝓferētibus. si ex

iurisdictiõe ordinaria processerũt tenet pro reo nõ actore sẽtẽtia. nisi in cã fauorabili. puta matrimonio libertate dote seu testamento si ꝑ ipo fuerit promulgata. Si võ ex dlegata ptãte vtraqȝ pẽdȝ snia ex arbitrio dlegãtis. Qd si ex ꝯpromisso neutra dȝ hrẽ vigorẽ. B

Blatio Quot sunt spẽs oblationũ. R. Tres. Pria ẽ donatio alicuius rei do vł ecclie gratis facta inter viuos. De hac dcm̃ ẽ. s. donatio pº p totũ. ꝛ sup̃ ecclesia. i. §. 6. Scda spẽs oblationum ẽ donatio causa mortis. de q̃ sup̃ donatio 2º ꝛ hec ẽt aliqñ dr mortuariũ siue legatũ ꝑ aia. Tertia est q̃tidiana ꝛ vsualis quã faciunt fideles ad missam ꝛ huiusmodi. ꝛ ista cõmunius dicitur oblatio. A. Hoc fuit dictũ Hosti. ut pȝ in sũ. con. li. i. ti. 15. q. 50. B

¶ Cui debẽt dari oblatões. R. fm Ray. Sacerdoti pochiali. qr ꝑ peccatis offerũt ꝑ quorũ rmissione ille ex officio orare tenetur Aut si ecclia nõ parochialis dande sunt ꝑlato illius ecclie. 10. q. i. qr sacerdotis. ꝛ. c. hãc ꝯsuetudieȝ 16. q. i. doctos. A. Ray. dicit ꝙ oblationes que fiunt eccłijs parochialibus dãde sunt sacerdoti parochiali tm̃. qr ꝑ pctis ꝛc̃. Uel si alij ecclie offerũt ꝑlato eiusdẽ ecclesie dande sunt. Quod ẽ verũ nisi cõstiterit donatoreȝ aliud voluisse fm glo. eius. vt in sum. con. eo. ti. q. 51. B

¶ Utrũ liceat religiosis oblationes recipere. R. fm Tho. fa fe. q 86. Dicẽdum ꝙ sic. ꝛ hoc tripliciter. pº modo si sint pauperes ꝑ dispẽsationẽ sacerdotũ vel ordinatõnẽ ecclie. 2º mõ si sint ministri altaris. ꝛ sic possunt recipere oblationes spõte fctãs. 3º mõ si parochie sint eorũ. ꝛ tunc ex debito possunt recipere sicut ecclesie rectores. sic ꝛ hic. j. §. 5. dicit in fi. A. Idem in sum. cõ. eo. ti. q. 52. B

¶ Cũ eps celebrat cui9 sunt oblatões. R. fm hosti. De iure coi sũt epi. qr sibi offerunt ꝛ a suis parochianis. Nã tota sua diocesis pochia intelligit. ex̃ de rap. c. i. ꝛ de paroch. sup eo. Sȝ si de cõsuetudine cõtrariũ esset. sequenda ẽ dũtm̃ eps consuetam canonicã accipiat Qd si eps in vno loco nimiã morã ꝯheret ꝛ nimis frequent celebraret aut in aliena diocesi secus esset. ar de deci. suggestũ. Ideȝ in archiepiscopo ꝑuinciã visitãte. ex̃ de censi. romana. §. fi. li. 6. A. Idẽ in sum. con. eo. ti. q. 53. B

¶ Utrũ oblationes debeãt de necessitate ꝑcepti. R. fm Tho. fa fe. q. 86. Oblationes de sui nã hñt ꝙ volũtarie offerant fm illud Exo. 25. Ab oi q offert vltrone9 accipietis eas. Põt tm̃ cõtigere ꝙ aliquis teneat ad oblatões quadruplici rõne. prio gdẽ de ꝑcedenti ꝯuẽtõe sicut cũ alicui ꝯcedit aligs fundus ecclie vt certis tpibus certas oblatões faciat qd tm̃ hȝ rõnẽ census. 2º ꝑpt ꝑcedẽtẽ deputationẽ vel ꝑmissionẽ sicut cũ aligs offert dõationẽ inter viuos vel relinqt in testamento ecclie aliquã rẽ mobilẽ ł imobilẽ i posterũ soluẽdã. 3º ꝑpter ecclie necitatẽ. puta si mistri seu sacerdotes ecclie nõ habeãt vnd sustentent. Sȝ hic addit Inno. A. Immo videt poti9 Hosti. ꝛ glo.

Ray. vt i sū. cō. eo. ti. q. 54. B. ꝙ intelligit̄ nisi ⁊ ipsi subditi ꝓpter paupertatē sacerdoti subuenire n̄ possēt i q̊ casu q̄rat manib⁹ victum ɔ̄i. di. cleric⁹ victū. 4° ꝓpter ɔ̄suetudinē. Tenent̄ eni fideles i aliquibus solēnitatib⁹ ad aliquas oblatōes ɔ̄suetas. tn̄ his duob⁹ vltimis casibus remanet oblatio quodam modo volūtaria. s. q̄tū ad quātitatē vel speciē rei oblate. Cō. Ray ⁊ Goff. ⁊ addūt ꝙ parochiani in hac parte ad tenendā ɔ̄suetudinē cogi possunt nō a sacerdote sȝ ab episcopo cuius officiū in talibus implorādum est. ex̄ de symo. ad apostolicā. Idē Tho. A. Idē in. d. q. 54. Et additur ꝙ. c. ois xpianus de ɔ̄se. dis. i. vbi videtur dici ꝙ oblatio omnino debeat fieri ſ̄ȝ Ray ⁊ alios intelligitur de interiori oblatione quā q̄sq̄ȝ tenet̄ oio facere vel ꝙ loquit̄ de cōsilio. Hosti. v̄o dicit ꝙ in p̄cipuis festiuitatib⁹ tenetur quis offerre. ⁊ cogi pōt maxime cū sit quasi gn̄alis consuetudo vbiq̄ȝ terrarū. Dictū Hosti. pōt intelligi verum si de hac ɔ̄suetudine ɔ̄stat. ⁊ sic cōcordat cū eis. B.

5 ¶ Utrū oblationes aliquorū sint respuende. R̄. ſm Ray. In detestatōem criminis respui debēt ab ecclesia oblatōes inscriptoꝝ. s. notorie dissidentiū. Itē eorū q̄ pauperes opprimūt. dis. 90. oblatōes Itē raptorum ⁊ vsurariorū. ex̄ de rap. sup eo. ⁊ de vsuris. q̄ oibus. Itē meretricū. Similiter ēt ei⁹ qui ecclie immunitatē violauerit nec emēdare voluerit. 17. q. 4. miror. Itē ꝓpter aliud crimē notoriū ⁊ horrēdū. A. ar. dci. c. miror. ſm Ray. ⁊ in sum. cō. eo. ti. q. 55. vbi patet. ⁊ in iuribus allatis. ꝙ p̄dicta intelligunt̄ qn̄ crimina sūt manifesta ⁊ delinquētes emendari nolūt. B. Similiter de quolibet heretico vl' publice excōicato. A. Hoc dictum d̄ heretico publico vel excommunicato fuit Ho. q. ēt addit. Sed presbyteri nostri tp̄is vix discernunt. vt in dicta. q. 55. B

6 ¶ Utrū debeant recipi ab ecclia oblatiōes iudeoꝝ. R̄. ſm v̄v̄. Si nihil habēt nisi ex vsura ecclia nō debet recipere ne videat̄ peccatis eoꝝ cōicare. Et i h̄ cāu loq̄t. c. q̄to. de vsuris. A. i. ſm hāc distinctionē debet limitari. Ibi eni dicit̄ ꝙ iudei ɔ̄pellēdi st̄ ad satisfactōnē ecclijs ꝓ decimis ⁊ oblationibus debitis. q̄s a xpianis de domib⁹ ⁊ possessiōib⁹ alijs p̄cipe cōsueuerāt anq̄uā ad iudeos q̊cūq̄ȝ titulo deuenissent. A. vbi āt aliq̄d habent iusto titulo. pōt ecclia ab eis exigere oblationes debitas. s. ſm Ho. qn̄ possessiōes ipoꝝ sunt obligate ad aliquas oblatiōes faciendas ꝓ septimo. tricesimo. anniuersario ⁊ huiusmōi. A. Sȝ certe isto cāu nō videt̄ facienda distictio vtrū iudei habeāt aliq̄d aliud q̄ȝ d̄ vsura sȝ indistincte dȝ ecclia oblatiōes r̄cipere cū recipiat suū. ex̄ d̄ deci. d̄ terris. Ideo. c. quāto. videt̄ itelligēdū de alijs oblatiōibus cū distictione tn̄ v̄v̄. p̄fata. B

7 ¶ Utrū sacerdos possit recipe pecuniā oblatā ꝓ missis q̄s i pnia iniūxit. R̄. ſm Hosti. Nō dȝ missas quas ipse iniūxit celebrabre. q̄ spēs mali est. ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. cū ab oi. Sȝ vel talia nō iniūgat. vel si iniungit dicat ei ꝙ ipsas faciat celebrari p aliū ita tn̄ ꝙ nō p vici-

nū sacerdotē de q̄ merito sit suspicio q̄ ille sacerdos mittet aliū pēitētē ad ipm. sed vel ipse confessor gratis celebret vel oblatū hac occasione paupibus eroget. Qui offert alicui religioso loco vl' eccl'ie oia bona sua. nūquid intelligūtur futura aut iura ꝛ actiones. Dic vt infra pignus. §. 4.

Bligatio.

Quot modis aliqua tacite obligant. vide infra pignus. §. 2. ꝛ ibi de materia obligationis per totum.

Bligatus

ad ratiocinia. Utrū illi qui obligati sūt ad ratiocinia q2 gerūt administratōnem alicuius. vt sūt tutores. pcuratores ꝛ huiusmōi possint ordinari. R. fm Ray. Si exercent huiusmōi administrationes pro persona seculari ꝛ non miserabili. non possunt pmoueri. 21. q. 3. c. i. ꝛ. 2. ex ne cle. vel mo. c. i. ꝛ. 2. Si vero exercent p psona ecclesiastica vel etiā seculari miserabili vt est cecus pauper pupillus ꝛ vidua pnt promoueri si aliud nō impediat. dis. 89. iudicatum. ꝛ di. 88. peruenit. ꝛ. 16. q. i. monachi.

Sz qd si offin qd gesserunt finitum sit ꝛ tn̄ sūt obligati ad rōciniū. R. fm Ray. Si non moueat eis qō neq3 mota ē. bn̄ pnt pmoueri. nisi manifestū sit aliquē talē teneri d dolo. tūc ei eps deberet eū ex officio suo repellere. sicut ꝛ quēlibet criminosū sue īfamē. 2. q. 7. alieni 6. q. i. infames. ff. de postu. l. quos phibet. Si vō i ipa pmotōe mouet eis qstio vel antea mota est. distingue. q2 si qstio moueat d dolo nō debēt pmoueri an̄ decisam litē 81. dis. tantis. 23. dis. illud. ex eo. c. i. Tn̄ d3 taxari tps infra qd qstio decidat. ar. ex q̄ si. sint le. lator. ꝛ q̄ ma. accu. pnt. ad hec. A. Ibi non videt hr̄i. h. c. B. C. de inge. ma. l. diffamari. Si vō qstio moueat de culpa tn̄. talis pōt pmoueri nō obstante actoris reclamatione. tn̄ lis postea pcedet sic prius ꝛ sub eodē iudice. ff. de iudi. v. ceptū. ff. de iurisdi. om. iu. l. cū qdā. A. Predicta itelligunt de obligatis ratiocinijs puate psone. si vō reipublice de h dicit i sequenti. §. B

2 ¶ Utrū q̄ sūt obligati reipublice possint ordinari. R. Si sūt obligati reipublice ex ad ministratiōe q̄ gesserūt nō debēt promoueri ante reddita rōcinia dis. 51. preterea. C. de epi. ꝛ cle. officiales. Sec9 si aſt reipublice sint debitores. ff. d mu. ꝛ ho. l. rescripto. §. debitore. C. d epis. ꝛ cle. quisquis emersis. A. Idē in sum. con. li. 3. ti. 16. q. 4. Ubi etiā p3. ꝛ in iuribus allegatis qd q̄ ad obligatos rōcinijs reipublice nō fit distinctio vtrū sit mota questio vel non. B

3 ¶ Utrū obligatus p iuramētū vel alio modo ad aliqd dādū vel faciendū possit ordinari. R. fm Ray. Bene pōt. sed remanet obligatus sicut ꝛ an̄. vel pōt scribēdo vl' alia hōesta faciēdo satisfacer. Nec obstat dis. 53. legē. ꝛ dis. 54. qcūq3. q2 illa intelligunt de ppetuo obligatis puta de seruis. curialib9. ꝛ huiusmōi. Si tn̄ obligatus erat ad idecentia puta ad mistrādū i balneis vl' i tabernis vl' ad purgādu3 cloacas ꝛ h9mōi. n̄ d3 ordiari donec satisfecerit vl' aliū eq̄ idoneū supposue

rit ad talia. A. Hoc vltimū dictū a v. si tñ τ c. fuit glo. Ray. vt pz in sum. con. eo. ti. q. 5. ad fi. Et addit. Sz in trāseunte ad monasteriū h non requirit. hoc ē qz non obstāte quacunqz obligatōe dandi vel faciendi ēt iuramento firmata potest quis libere ad religiōez trāsire iuxta facultatē suā satisfaciēdo creditoribus. si h ñ faciat ex leuitate vel volūtate subtrahēdi debitū. sz ex caritatis feruore τ spūs sci ispiratōe Nec facit iste iniuriā creditori. Excusat ei spūs sci auctoritate cui nemo resistet pōt. 19. q. 2. due sunt. τ ex° de regu. lz. vt pz in. d. q. 5. B. Utrū obligatus ad ratiocinia possit ingredi religionē. require. j. religio. 2. §. 7.

Eculta.

Quō τ qualiter talia corrigēda sit hēt. s. correctō 2. s. 5. Jtē require. j. reuelatio.

Dium.

Utrū odiū proximi sit pctz. R. n. fm Tho. sa se. q. 34. Dz hō in fre odio hre peccatū τ oēad qd ptinet ad defectū diuie iusticie. sz ipam naturā τ grāz fris non pōt aliqs hre odio sine peccato. Hoc āt ipm qz in fratre odim⁹ culpā τ defectū boni pertinet ad fris amorē. Einsdez ei rōnis est qz velimus bonū alicuius. τ qz odiamus malū. Unde simpliciter accipiendo. odiū fris ē cū pctō. i. ioh. 3. Qui odit frem suū homicida ē. De dilectione siue caritate que ɔtrariatur odio. habes. s. caritas.

Fficiū eccle

sie. Multa habes de hoc s. hore. τ. s. missa.

Leū sanctū si

ue crisma. Jn die cene dñi p epos triplex oleū ɔsecrat. Primū τ pricipale ē sanctū crisma. s. ex oleo τ balsamo. τ cū isto bñdicūtur fontes baptismales. Jtez calix τ patena. Jtez ɔsecrat ecclia τ ēt altare. Jtē puer postqz baptizatus ē inūgit in vertice τ in frōte. Jtē inungit epi qñ ɔsecrat i capite τ i manibus. Jtem oēs fideles qñ recipiunt sacrz ɔfirmationis. Et d isto crismate ānuatim renouādo habes. s. baptismus. 2. §. 3. Scōm dr oleum cathecumiorz siue oleū sanctū siue benedictum. Et isto inungitur puer q dz baptizari i pectore. τ inter scapulas. Jtē vngunt manus eius qui ordinat sacerdos Jtē inungit taz ecclia qz altare añ crismatōem τ ɔsecratōem. Jtez inungunt reges τ principes in brachio siue in humero. Tertiū ē oleum infirmorz quo iungūt infirmi in mortis articulo. De qua vnctione habet. j. vnctio extrema p totū. Predicta oia hñtur sūmatim. ex° de sacra vnc. c. vnico. τ in pontificali romane curie. §. i.

¶ Sed nūqd possūt hec olea alio tpre ɔsecrari. R. Oleum sanctū siue crisma in die cene dñi confici dbet. vt notat de conse. dis. 4. omni tpre. τ extra de sen. exco. qñ. li. 6. De aliis aūt ñ iuenio ɔhibitū.

¶ Quid si oleum nō ɔsecratū apponatur oleo ɔsecrato. R. Totum efficitur ɔsecratum. ex° de ɔse. eccl. vel alta. quod in dubiis. sicut τ de aqua benedicta dictū est. s. aqua benedicta. A. Et ibi de hoc i additione. B.

Opinio Utrum auditores diversorum magistrorum tenentium diversas opiniones excusentur a peccato si opiniones magistrorum suorum teneant. R. secundum Tho. in quolibet. Si diverse opiniones doctorum sacre scripture non pertineant ad fidem et bonos mores absque periculo auditores utramque opinionem sequi possunt. Hic enim habet locum quod apostolus dicit Ro. 14. Unusquisque in suo sensu abundet. In his vero que pertinent ad fidem et bonos mores nullus excusatur si sequatur erroneam opinionem alicuius magistri. In talibus ei ignorantia non excusat. A. nisi quis intendat tenere quod tenet ecclesia et querat diligenter noscere veritatem. 24. q. 3. dixit apostolus. B. Alioquin immunes fuissent a peccato qui secuti sunt opinionem Arij Nestorij et aliorum heresiarcharum. nec possunt excusationem habere propter simplicitatem si in talibus opiniones erroneam sequantur. In talibus enim dubijs non est de facili prestandus assensus. sed potius ut dicit Aug. 3. de doc. xpiana consulere debet quis regulam fidei quam de scripture planioribus locis et ecclesie auctoritate percipit. Qui ergo assentit opinioni alicuius magistri contra manifestum scripture testimonium sive contra id quod publice tenetur secundum ecclesie auctoritatem non potest ab erroris vitio excusari. Con. Monal. vbi. et Ul. A. s. quando error est contra manifestam sententiam scripture vel ecclesie. In dubijs vero dicit Monal. quod non generatur aliquod preiudicium veritati. cum inter diversas opiniones a magistris approbatis scripturis auctenticis anotatas illam quis amplecitur que sibi magis videtur consona rationi. Et con. glo. Ray. et Ul. ut in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 18. B. Hosti. addit quod quando sunt diversa iura et opiniones. s. non contra deum et bonos mores. humanior sententia est preferenda. s. ceteris paribus. extra de transac. c. fi. A. facit. ff. de leg. l. benignius. B. Aliter vero standum est illi qui meliori innititur rationi. extra de ferijs capellanus.

Ratio quid sit. R. secundum Ray. et Hosti. Oratio est pius affectus mentis in deum tendens. et plerumque ne aius pigritetur in vocem prorumpens. A. vel secundum eosdem. Oratio est cogeries vocum ad aliquid impetrandum in deum tendentium. ut in sum. con. li. 3. ti. 34. q. cxi. Et decetero cum allegabitur summa in dubio intelligitur de prefata summa confessorum. B. vel secundum hug. de sco vic. Oratio est devotio quedam ex compunctione procedens. vel secundum Damas. Oratio est petitio decentium a deo. Et secundum Tho. i. 4. dis. 15. hec diffinitio Damas. verissime essentiam orationis declarat. A. Idem in. d. qone cxi. B.

¶ Quare deum oramus. R. secundum Tho. 2a 2e. q. 83. Deum oramus non ut divinam dispositionem inmutemus. sed ut impetremus quod deus disposuit per orationes sanctorum esse implendum. ut. s. homines postulando mereantur accipere quod eis omnipotens deus ante secula disposuit donare. ut Greg. dicit primo dialogorum. Non ergo preces nostras deo porrigimus ut ei nostras indigentias manifestemus. sed ut nosipsi consideremus in his ad divinum auxilium esse recurrendum. A. Idem

in sum.con.eo.ti.q.iiii. B

2 ¶ Utrum aliq̃ o͠ro dirigenda sit ad sanctos. R. s3 Tho.vbi.s. Sactis porrigit o͠ro non tanq̃ p ipos im plenda s3 vt eoꝝ meritis ꝛ p͠cibus o͠rones sortiatur effectum. Unde a sancta trinitate petim⁹ vt nostri mi sereat. ab alijs vero sanctis vt orēt pro nobis. A. Et idē ē de angelis. vt in sum.con.eo.ti.q.113.B.

3 ¶ Utrum o͠ro debeat esse vocalis. rñ. s͠m Tho.sa se.q.83. Cōis o͠ro ē que p ministros ecclesie i p͠sona totius p͠pli offert. Et iō o3 q͠ talis o͠ro inotescat toti p͠plo p̄ quo offert. Quod non posset fieri nisi esset vocal. Oratio vero que offertur a singulari p͠sona siue p̄ro se siue p̄ alijs orante. non ē de necessitate q͠ sit vocalis. Adiungitur tn̄ vox tali orationi triplici oratione. primo q dem ad excitandū interiorē deuo tionē q̃ mens orantis eleuatur in deū. qz p exteriora signa siue vocū siue ēt alioꝝ factoꝝ mēs hoīs mo uet s͠m app͠hensionē. ꝛ p ꝯseq̄ns s͠m affectionē. vnde Aug. dicit ad Probā q͠ v͠bis ꝛ alijs signis ad augendū sc͠tū desideriū nos ipos acrius excitemus. Et ideo i singu lari oratione intm̄ ē vocibus ꝛ hu iusmodi signis vtendū inq͠tu3 pro ficit ad excitandū mentē. Que si p hoc distrahat vel qualitercūq3 im pediatur. ē a talibus cessandū. Qd precipue ꝯtingit in illis quoꝝ mēs sine signis huiusmodi ē sufficiēter ad deuotionem parata. Un̄ in ps. Tibi dixit cor meum. exquisiuit te facies mea. Et de Anna legitur p°. Regum prio q͠ loquebat in corde suo. 2° adiungitur vocalis oratio quasi ad redditionez debiti. s. homo deo seruiat s͠m totum illud qd ex deo habet. i. non solū mente s3 ēt ore. Osee vlt. Omnē aufer ini quitatē ꝛ accipe bonū ꝛ reddem⁹ vitulos labioꝝ nostroꝝ. 3°. adiun gitur ex quadā redūdantia ab aīa ad corpus ꝛ ex vehementi affectiōne ps. Dilatatu3 ē cor meū ꝛ exultauit ligua mea. A. Jde3 i sū.cō.e. ti.q.115.B.

4 ¶ Utr͠ attentio mentis in oratiōe sit necessaria. rñ. s͠m Tho.vbi.s. Necessariū aliquid dr̄ dupliciter vno modo p͠p q͠ melius peruenitur ad finē. ꝛ sic attentio absolute necessaria ē orationi. Alio mō dicit sine quo res non pōt ꝯsequi suum effectū. Est aūt triplex effect⁹ o͠ro nis. Primus quidē ē mereri. Et ad hunc effectū non ex necessitate reqritur q͠ attentio assit o͠roni per totū. s3 vis p͠rie itentōis totā o͠ronē meritoriā reddit. A. Hoc verum est nisi quis studiose ꝛ ex notabili negligētia mentē distrahat. tūc eni nec meret nec impetrat. s3 potius peccat. extra de cele.mis. dolentes B. Secundus effect⁹ o͠ronis ē im petrare. ꝛ ad hunc ēt effectū suffic prima intentio quā deus p͠ncipalit attēdit. A. Si aūt p͠ria itentio desit o͠ro neq3 meritoria ē neq3 ipetra tiua. Jllā eni o͠ronē deus nō audit cui ille qui orat nō intendit. vt dic Greg. vt in sum.ꝯ.eo.ti.q.116.B. Tertius effectus est q̄dam sp͠ūalis mentis refectio. ad hunc de necessitate requirit in oratōe attentio. i. Cor. 13. Si ore3 lingua mēs mea sine fructu ē. Est āt triplex attentio que o͠roni vocali pōt adhiberi. Una qua attēditur ad verba neq3 i eis erret. Scd͠a qua attēditur ad

sensuz vboꝝ. Tertia q̄ attēditur ad finē orōnis .s. ad deū ꝛ ad rem ꝓ qua orat. que qdē maxime ē necessaria. ꝛ hanc ēt idiote pnt hr̄e. Et qnqꝫ intm̄ abundat h̄ attentio vt ēt alioꝝ oium mens obliuiscat. sicut dicit Hug. de sācio victore. A. Jō in. d. q. 116. B.

5 ¶ Utr̄ in orōne euagatio mentis sit pctm̄. rn̄. fꝫ Tho. fa fe. q. 83. Si qs ex ꝓposito in oratione mente euaget pctm̄ ē. ꝛ īpedit orōnis fructum. Et ꝯ h̄ dicit Aug. in regula. Psalmis ꝛ hymnis cū orat̄ deū. h̄ versef in corde qd̄ ꝓferet i ore. Jtē ꝯtra h̄ pcipit clericis q̄ offm̄ diuinū quantū eis de⁹ dederit studiose celebrent pariter ꝛ deuote. ex̄ de cele. miss. dolentes. Euagatō vero que fit p̄ter itentōez. oratōis fructū non tollit. vn̄ Basilius dic̄ Si d̄bilitatus a pc̄o fixe negs orare. quātū potes teip̄m exhibeas ꝛ deus ignoscet. eo q̄ nō ex negligētia sed ex fragilitate non potes vt oportet assistere coraꝫ deo. A. Jō in sū. con. in. d. q. 116. Et addit circa finē q̄ in orōnibus ad quas obligamur ex voto vel ex pniali iunctione vel ex statuto eccle. tenemur repellere non solū cogitatiōes vanas sed ēt bonas. tn̄ impertinentes. vnde dicit Ber. sup Cant. Spūs sanctus illa ora. s. orōnis gratum nō recipit quicquid aliud q̄ꝫ qd̄ d̄bes obtuleris. neglecto eo qd̄ debes. B.

6 ¶ Utr̄ orō debeat esse diuturna l' ēt ꝯtinua. R. fm Tho. vbi. s̄. oratō fm se ꝯsiderata non pōt esse continua. qr oꝫ ēt alijs opibus occupari. Sꝫ sicut dicit Aug ad Probā. iō p certa interualla horaꝝ ꝛ tempoꝝ deum oramus vt in illis reꝝ signis nosip̄os moneamus. quantūcunqꝫ in hoc desiderio ꝓfecerimus nobisip̄is inotescamus. ꝛ ad hoc agēdū nos acrius excitemus. Uni⁹cuiusqꝫ aūt rei q̄titas dꝫ esse ꝓportiōata fini. sicut quātitas potionis sanitati. Unde ꝯn̄s ē vt orō tm̄ duret quātū ē vtile ad excitādū iterioris desiderij feruorē. Cū vo hanc mēsurā excedit ita q̄ sine tedio durare nō possit non ē vlteri⁹ oratio ꝓtendenda. vnde Aug. dic̄ ad Probā. Dicūt fratres i egypto crebras quidē hr̄e orōnes. sed eas tam breuissimas ꝛ raptim quodā modo iaculatas. ne illa vigilant̄e recta q̄ oranti plurimū necessaria ē per ꝓductiores moras euāescat atqꝫ hebetetur intentio. Ac p hoc ēt ip̄i satis ostendunt hanc intētionem sicut non esse ꝓtendendaꝫ. si perdurare nō pōt. ita si pdurauerit nō cito esse rumpēdā. Et sic hic ē attēdēdum in orōne singulari p ꝯpatōez ad intentōez orātis. ita ēt i orōne cōi p cōpatōez ad populi deuotōez. Qd̄ aūt dn̄s dicit Luc. 18. Oportet semp orare. ꝛ Apls. 1. ad Thessal. 5. Sine intermissione orate. itelligendū ē q̄ aliquis continue oret pp ꝯtinuitateꝫ desiderij siue affectum caritatis ex quo procedit oratio qui in nobis debet eē ꝯtinuus. vel quia non intermittat quin statutis temporibus oret. vel etiā pp affectū q post orōnē remanet in ip̄o orante aut i alio quē ip se suis bn̄ficijs prouocat ut pro se oret. Et h̄ nō. etiam illud Jer. Nō ē v̄bis tantum sed corde orandus deus. quapropter melior est septē psalmorum decantatio cuꝫ cordis

puritate ⁊ ſpirituali hilaritate ꝙ to
tius pſalterij modulatio cū anxie-
tate cordis atq; triſticia. de conſe.
diſ.5.non mediocriter.A.Idem i
ſum.con.eo ti.q.116.   B

7 ¶ Utrum deus exaudiat pctōres
orantes.R.ſm Tho. ſa ſe.q.83.
Si pctōr aliquid petit inq̄tuʒ pec
cator.i.ſm deſideriū pcti.hic a dō
non exauditur ad miam.ſed qñq;
auditur ad vindictā dū dš pmittit
peccatorē ampli⁹ ruere i peccata.
Deus.n.q̄dam negat ppitius que
ↄcedit iratus vt Aug⁹ dicit.Oratō
nem vō pctōris ex bono nāe deſi-
derio pcedentem deus audit.non
quaſi ex iuſticia.q2 pctōr hoc mō
ñ meret̄ ſed ex pura miſericordia.
obſeruatis tñ q̄ttuor cōditionibus
q̄ coiter reqrunt̄ ad orationeʒ que
dʒ exaudiri.ſ.vt p ſe petat neceſſa
ria.ſ.ad ſalutē pie ⁊ pſeuerāt̄. Ali-
as ēt conditiones oratōnis habes
h i ſe.§.qui ē iuxta proxime ſe.A.
Idem in ſum.con.eo.ti.q.118.B.

8 ¶ Utruʒ oratio cadat ſub pcepto
R.ſm Ul.Ad orationē qdem mē
talem.A.⁊ ēt vocalem ſcdm eūdē.
vt pʒ i ſum.eo.ti.q.119. vbi hec no
tāntur.B.hō tenetur ex iure natura
li qd dicat hoi ꝙ diſponat ſe ad ea
ſine qbus non ē ſalus.A.Que diſ
poſitio non ē ſine oratione vt ibi-
dem.B.Et ad h ius accedit aucto
ritas xp̄i dicētis Luc.18.Opotet
ſp orare.Sup q̄ Criſo⁹ dic̄.Opor
tet necītatē dicit.A.h ↄtinet̄ ſub il-
lo pcepto.Memento vt dieʒ ſab
bati ſanctifices vt ibi.B.Ad voca
lē vō orōʒ ſeu cū cātu ñ tenetur qſ
ex pcepto diuino.A.ſ.quo ad det
minatum moduʒ orandi.vt ibidē.
qd itelligi dʒ quo ad quantitatem.

alias bñ determinatur.q2 dicere d
bemus pater noſter ⁊c̄.Math.6°
⁊ Luc.xi. Idō oēs xp̄iani debent
orationē hanc dñicā ſcire ⁊ dicere
de cōſe.diſ.4.vos añ oia.B.Sed
ex ſtatuto ecclie q̄ miſſas ⁊ horas
canonicas iduxit miſtris eccle vel
etiā ex iniunctōne ↄfeſſoris p ſatiſ
factione pnie.Con.Tho.i.4.diſ.
15.addēs ꝙ ⁊ oibus cōiter etiā nō
miniſtris videt̄ ab ecclia determia
tū tēpus ſtatutum eſſe.cū ex cano-
nū ſtatutis teneātur diebus feſtiuis
diuinis officijs itereſſe. vt miſtris
p populo orātibus ſuam itentio-
nē ↄforment.A.Idem i ſum.e.ti.
q.119.B.Pōt ad hoc ptinere.s.
miſſa.§.plt.⁊ ſupra hore.

¶ Quot ſūt ↄditiōes q̄s oratio dʒ   9
habere.R.ſm Ray.⁊ Hoſti.xiij.
Prima eſt ꝙ ſit fidelis.Nam ſine
fide ipoſſibile ē placē deo. ⁊ ſci p
fidē adepti ſūt repromiſſiones ad
Heb.xi.Secunda vt ſit ſecura ſeu
ↄfidens.Jacobi.1.Poſtulet i fide
nihil heſitans.Tertio ſit humilis.
Eccl.35.Orō humiliātis ſe nubes
penetrabit.⁊ de conſe.diſ.5.ñ me-
diocriter.Quarto ſit diſcreta.ma-
th.2°.Neſcitis qd petatis.Jac.4.
Petitis ⁊ ñ accipit̄ eo ꝙ male pe-
tat̄.Quito deuota.i.poti⁹ cord q̄ꝫ
ore.1.Reg.j.Anna loq̄batur i cor
de ſuo ⁊ vox penitus nō audiebat̄
Aug⁹.Quid pdeſt ſtrepitus labio
rū ſi mutū ē cor. Sexto verecūda
vt i publicano q nō audiebat ocu-
los ad celū leuare.Luc.18.Septi
mo ſecreta.Math.6.Tu aūt cum
oraueris ⁊c̄.Iſidor⁹.Orō puatis
locis oportuni⁹ fundit̄. Octauo
pura.Aug⁹ ſup ps.Orōnis pure
magna ē virtus ⁊ velut fidelis nun

eius mādatum pagit̄ ⁊ penetrat q̄ caro nō puenit. Itē Iohes os au reū. Nō pōt qsq̄ grāz vite celestis accipe nisi purgatus fuerit ab om ni sorde. de pe. dis. I. Nō pōt. No no lachrymosa. Isa. 38. Audiui orōnē tuā ⁊ vidi lachrymas tuas. Et glo. Aug. sup Thob. 4. Orō d̄ um lenit lachryma cogit. h̄ vngit. illa pūgit. Decimo sit attenta. vt h̄ s̄. §. 5. d̄cz ē. Undecimo feruida. ps. Depcatus sū. fa. tuam in toto cord̄ meo. Duodecimo oposa. Thob. 12. Bona ē orō cum ieiunio ⁊ ele mosyna. Et sup illud Trenoꝝ. 3.º Leuemus corda nr̄a cū manibus nostris. dicit Greg⁹. Cor cū mani bus ad deū leuat q orationem suā opibus roborat. Decimotertio as sidua. exēplo illi⁹ q panes ab ami co petebat. Luc. xi. Et apl̄i pseue rātes in oratione spm̄ scm̄, accepe rūt Act. 2.º A. Idez i sum. eo. ti. q. 10. Et i. q. se d̄r. ꝙ q̄tuor sūt condi tiones qbus ꝯcurrentib⁹ oratio sp ē efficax ad ipetrandum. quas po nit glo. Luc. xi. sup ista parabola. Quis vestrū hēbit amicū ⁊c̄. vide lz vt petat pie. ꝓ se. pseueranter. ⁊ ad salutez Et exponit. Al. dicens. Pie. s. vt petēs nō ponat⁹ obstacu lū gr̄e. ⁊ h̄ obstaculū ē idispositio petētis ad illud qd̄ petit. Pro se. quia merito condigni vnus alteri gratiam non meretur. cum vix si bi sufficiat ꝓprium meritum. s3 il lud Math. 25. Ne forte non suffi ciat nobis ⁊ vobis. Ad salutem qr pro aliis ad salutem non pert nen tibus deus non exaudit. Perseue ranter. At ille si perseuerauerit pl̄ sans ⁊c. Luc. xi. Et subdit. Tamē deus ex abundantia pietatis exau

diuit frequēter etiā cum nō oēs he ꝯditiones ꝯcurrūt. s3 his cōcurrē tibus nunq̄ est inefficax orō. B. (10)

Utrū i orōne sit aliqd determia te petendum. R̄. sm̄ sententiā Th. sa se. q. 83. Si loquamur de bōis spūalibus vt d̄ v̄tutibus grā ⁊ glo ria qbus nec hō pōt male vti nec de se malum euētum pn̄t hr̄e. talia sancti absolute petūt. sm̄ illud ps. Ōn̄de faciē tuā ⁊ salui erimus. Et iterum. Deduc me i semita mā. tu. S3 si loquamur de tpalib⁹ dicēdū sm̄ Aug. ad Probā. de orando d̄ um. Hoc lz orare quod lz deside rare. Tpalia autem lz desiderare. non qdem principaliter vt i eis fi nē ꝯstituamus sed sicut q̄dam ām̄i nicula qbus adiuuamur ad tendē dum i beatitudinem. inq̄tum p ea vita sustētatur. ⁊ inq̄tū nob organice deseruiūt ad actū virtutū vt ⁊ pħs dic̄ p̄io ethicoꝝ. Et iō ꝓ tpa libus lz orare. que q̄dam exq̄ non ꝑncipaliter petimus sed i ordie ad aliud. eo tenore a deo petim⁹ scd̄z ꝙ expediunt ad salutē. Alit̄ tpalia determinate a deo petē nō oportz qr pn̄t malū euētū hr̄e ⁊ his hō po test bn̄ ⁊ male vti. Un̄ Ualerius di cit. Nos plerumq3 id votis expeti mus qd̄ nō ipetrasse melius foret Et con. Ray. ⁊ Hosti. Et addunt ꝙ dn̄s ⁊ mgr̄ oia petenda cōclusit i. 7. petitionibus cum docuit nos orare pater noster ⁊c̄.

Quō ordinantur petitiones in orōne dominica. R̄. sm̄ Tho. vbi s̄. Orō dn̄ica pfectissima ē. Et scd̄z Aug. si recte oram⁹ nō aliud dicer̄ possumus. Nam primo ponūtur ea p q̄ i nobisipsis fiduciam exci tamus. s. ꝯsideratio caritatis ei⁹ ad (11)

nos. qꝛ bonū nostrū vult. Ideo di
cimus pr̄ noster. Et ꝯsideratio ex-
cellētie qua pōt. iō dr̄. q es i celis.
Deinde sequuntur. 7. petitiones ⁊
eo ordine q̄ petēde sūt. Prima p-
tinet ad dilectionē dei qua deū i se
ipso diligimus cū dr̄. sanctificet no
mē tuū. i. sanctū ab oibus habeat.
qꝫ ptinet ad gloriā dei i hoibus ꝓ-
pagādā. Scḋa ptinet ad dilectio-
nē qua diligimꝰ nos cum dr̄. adue
niat regnū tuū. i. p quā petimꝰ ad
gliam regni eius puenire. Tertia
petitio p quā petit directe id quo
beatitudinē meremur. cum dr̄. fiat
voluntas tua sic i celo ⁊ i t̄ra. Quar
ta ē per quam petitur illud quo in
strumētaliter iuuamur ad merēdū
cū dr̄. pa. no. quoti. da no. hodie. si
ue h̄ itelligat de pane sacr̄ali cuius
quotidianꝰ vsus ꝓficit homini. in
quo ēt itelligūt oia alia sacramēta.
siue ēt itelligatur de pane corpora
li vt p panē itelligatur ois sufficien
tia victus. Quinta est remotio eiꝰ
quod esset ipedimentum p̄me peti
onis qꝛ directe excludit a regno. s.
pctm̄. vn̄ dr̄. Dimitte nobis debi
ta nostra sicut ⁊ nos di. debi. nr̄is.
Sexta est remotio eius qḋ nos ipe
dit a secunda petitione. s. ab obser
uantia diuine voluntatis. cum dici
mus. Et ne nos idu. i. tenp. p quod
nō petimus ne temptemur. sꝫ vt a tē
tatione non vincamur. quod est in
tētationē iduci. Septima est remo
tio penalitatis p̄ntis q̄ ē ipeditiua
tertie petitionis. s. sufficientie circa
vitaꝫ. vn̄ dr̄. Sed libera nos a ma-
lo. A. Pnt ⁊ alie expositōnes oro
nis dn̄ice poni sed propter breuita
tem omittūtur. Ad rationem tn̄ ho
rarum canonicarum sciēdum ſm

Al. ⁊ i sum. con. eo. ti. q. ixx. qꝫ ido
hore canonice diuidūtur i septem
tpa. qꝛ i his diuersa saluatoris my
steria gesta sūt. Nam i nocte nascit
orat pnoctās i orone ꝓditiose tra
ditur. capitur vt latro cum gladijs
⁊ fustibus. oēꝫ patiētiam exhibet
gladium prohibendo. proditoreꝫ
⁊ alios hostes suos caritatiue am
monendo. auriculā abscissaꝫ sanā
do. volūtarie se pati ostendēdo. ea
q̄ istabant p̄dicendo. ad locū ꝓditi
oni congruum se transferēdo. ho-
stibus obuiā ꝓcedēdo. eos solo v̄-
bo soletenus ꝓsternēdo. seipsū eis
idicādo. opprobrijs falsoꝝ testiuꝫ
saturat. alapis a seruis cedit ⁊ vt
falsus ꝓpha puerili ludo illudit ⁊
cōspuit. a discipulis deseritur. a pe
tro negatur ⁊ ꝓtinus oculo misert
cordie ituetur. corpus eius i sepul
chro quiescit. anima in iferno. ma
ne qꝫ ē hora prima i concilium iu
deorum ducit. falsa testimonia cō-
tra eum q̄runtur. extorta ab ipo ꝓ
fessio veritatis blassemia iudicatur
vincit cum falsis accusationibus.
Pilato tradit. ⁊ ſm quorundam
opinionē resurgit. Hora tertia ac-
cusat. Herodi mittit. ab ipso ⁊ suo
exercitu spernit. a quo etiam illu-
sus i veste alba ad examen Pilati
remittit clamoribus iudeoꝝ cruci
figit. a Pilato flagellat. spiritū sā
ctum mittit. Hora sexta iudicat cō
demnatur. conspuit. illudit spinis
coronat. arundine cedit crucē sibi
baiulans egredit. felle ⁊ aceto po-
tatur. cum sceleratis ꝯputat blasse
matur. irridetur. tenebris corpora
libus occasus veri solis ostēditur.
Hora nona matrem ꝯsolatur. cla
mans morit. velum templi scindit

terra mouetur petre diuidũtur mo
numenta aperiũtur. centurio cõfi-
tetur. alij sua pectora tundẽtes reuͦ
tuntur. Hora vespertina lance lat⁹
eius pforatur. ex vulnere sanguis
cum aqua egredit. Sero quod est
hora cõpletorij cenat cum aposto
lis. cenã legalẽ istituit sacramenta
lez. lauat pedes aplõꝝ ꝛ extergit li
theo. apostolis predicat. ꝓ eis pa
trem orat ad locũ proditionis pro
perat. tristiciam suaz manifestat di
scipulis. trinam orationem emittit
factus in agonia guttas sudoris sã
guinei defluẽtes i terra fũdit. d cru
ce deponitur. aromatibus condit.
iuoluitur syndone. sepulchrum la
pide pregrandi clauditur signatur
custoditur vallat.

Ratoriuz.

Utꝝ lice-
at cuilibet i domo ꝓpria ha
bere oratoriũ puatũ. R. Oratoriũ
i forma ecclie nõ lz habere absqꝫ
auctoritate epi. A. Si vͦo nõ sit in
forma ecclie bene lz habere cuili-
bet fideli. vt i sum. con. li. 3. ti. 24. q.
148. B. nec ibi missa celebrari nisi
de consensu epi ꝛ propter necessi-
tatem. ꝛ ꝙ non fiat ide preiudiciũ
enorme ecclie parochiali. Cleric⁹
autez qui sine auctoritate epi i tali
oratorio celebrauerit debet dponi
de ꝯse. dis. i. vnicuiqꝫ. ꝛ. c. clericos
ꝛ. c. siquis. A. Idem i sum. cõ. li.
3. ti. 28. q. 148. Ubi etiam dr ꝫ glo.
Ray. ꝙ concessa licentia edifican
di monasterium itelligitur ꝛ con-
cessa edificandi oratoria opportu
na ifra septa eius. Et i allegato. c.
siquis dr ꝙ i precipuis solemnita
tibus nõ debet i predictis priuatis
oratorijs celebrari nisi de consẽsu
epi. Quod videtur itelligendũ qñ
maior vrget necessitas ꝙ alijs ipi-
bus. in quibus etiam sine licentia
epi ꝛ iusta causa non debet in tali
bus locis celebrari vt pretactũ est.
Item i dicta. q. 148. dr ꝙ quilibet
potest auctoritate propria facẽ ho
spitale ad recipiendum pauperes
sine oratorio tñ. sed talis locus nõ
gaudet libertate eccliastica ꝛ emi ꝛ
vendi potest.

Rdo j.

coiter quid
sit R. ꝫ ma
gistrũ sẽtentiaꝝ ꝛ Tho. i. 4.
dis. 24. Ordo ẽ signaculũ quoddã
i quo spũalis potestas traditur or
dinato ad officium. A. hec diffini-
tio fuit Hug. de scõ vic. Et scdm
Pe. ibi actus exterior dicit signa-
culũ. sed executio illius ptãtis dici
tur officium. vt in sum. con. li. 3. ti.
22. q. 1. B

1 ¶ Utrũ prima tõsura siue corona
sit ordo. R. Si loqmur de ordine
inqͣtum ẽ sacrm ꝛ iprimit caracte-
rem isto mõ tonsura nõ ẽ ordo. qr
nec sacramẽtum ẽ nec imprimit ca
racterẽ. Et h ẽ snia Tho. in. 4. dis.
24. Et ꝓpter h iura iter ordines nõ
posuerunt tonsurã. 32. dis. seriatz.
77. dis. illud. 93. dis. a subdiacono.
Si vero loquamur de ordine nõ
vt est sacrm sed largo mõ ꝓ depu-
tatione ad diuinũ cultũ. sic ꝫ eun-
dez ordo ẽ. ꝛ ita noiat ex de eta. ꝛ
qli. cũ contingat. Sed ꝙ ibi dicit
Ber. ꝙ est idẽ qd psalmistatus ñ ẽ
sic vt i se. §. pz. A. Nõ ẽ ergo pria
tonsura ꝓprie ordo sed disposit͡o
ad ordies. vt i sũ. ꝯ. eo. ti. q. 2. B.
2 ¶ Utrũ psalmistatus sit ordo. R.
ꝫm Tho. i. 4. dis. 24. In dcret. dis.
21. cleros. psalmistatus secũdus ab

hostiario inter ordines ponit. nō ꝙ sit spālis ordo. ſ3 q2 ē officiū or
dini. ſ. lectoratui ānexū. 23. di. psal
mista. Nā q2 psalmi cū cantu ꝓnū
ciantur. iō lector dr̄ psalmista ⁊ cā
tor. qḋ est quoddā officium inter
ordines. A. Cō. Pe. vt in sum. ꝯ.
co. ti. q. 3. B

3 ¶ Quot sūt ordines. R. ſm senten
tiam Tho. in. 4. dis. 24. Si ꝓprie
accipiamus ordines inꝙ̄tum sunt
sacramenta. septē sūt. quattuor. ſ.
minores vt hostiarius. lector. aco
litus ⁊ exorcista. ⁊ tres sacri. ſ. sub
diaconus. diacon⁹. ⁊ p̄sbyter. Si
v̇o largo mō sumiam⁹. adḋr minoribus prima tōsura siue psalmista
tus vt quidā dicūt. Et de h̄ habes
in precedētib⁹ duobus. §. Sacris
v̇o addet̄ epatus. qui tn̄ vtrū sit or
do habes in se. §. A. hoc cōiter te-
nent oēs theologi. ſ. ꝙ ordines ꝓ
prie sunt tm̄ septem. vt in sum. cō.
co. ti. q. 4. B

4 ¶ Utrū epatus sit ordo. R. scḋm
Tho. in. 4. dis. 24. Ordo pōt acci-
pi dupliciter. Uno modo scḋm ꝙ
est sacr̄um. ⁊ sic ois ordo ordinat̄
ad sacr̄um eucharistie. Uñ cū eps
non habeat ꝙ̄tū ad h̄ ptātē supio
rē sacerdote. epat⁹ nō ē ordo. Alio
mō pōt considerari ordo scḋm ꝙ
est officiū quoddā respectu quarū
dā actionū sacrarū. Et sic cū epus
habeat ptātem in actionibus ierar
chicis respectu corpis mystici su-
pra sacerdotē epatus erit ordo. Et
isto mō loquunt̄ qñqȝ iura. vt cum
dr̄ ꝙ non pōt cōmittere ea que sūt
epalis ordinis nisi epo. ex̄ de con
se. eccle. aqua. Et sic ordo aliqñ ac
cipit̄ ꝓ sacramento. aliqñ ꝓ gradu
dignitatis. vt ⁊ p3 in sū. con. co. ti.
q. 3. Hoc cōit̄ tenent oēs theolo-
gi. s. ꝙ ordines ꝓprie sunt tm̄ sep
tē. vt in sū. co. ti. q. 4. B

5 ¶ Utrū ordo sit vnū sacramentū
R. scḋm Pe. Unū est. non vnitate
indiuisibilitatis sicut punctus. nec
cōtinuitatis sicut linea. nec ꝑfectio
ne vnius forme sicut corpus aiatū
sed est vnū ꝑfectōe vni⁹ finis. q2 cū
constituat̄ ex diuersis ordinibus
spālibus oēs ordinantur ad vnū
actū. ſ. ꝯsecrationis eucharistie. A.
Sicut ēt domus dicitur vna scḋm
eundē. vt in sū. co. ti. q. 5. B

6 ¶ Utrū i ordine ꝯferat̄ grā. R. ſ3
Tho. ⁊ Pe in. 4. dis. 24. In ordi
ne cōfert̄ gratia gratū faciens que
necessaria ē nō solum ad digne su
scipiendum sacramētum sed ēt ad
digne ministrādum. A. Idē. i sū.
con. co. ti. q. 9.

7 ¶ Utrum ordo liberet a fortuna ser
uili. R. scḋm Ray. Non solū epa
lis dignitas sed etiā sacerdotalis
liberat a cōditione vel a fortuna ser
uili vel ascripticia. dis. 54. si seru⁹
sciente. Et scḋm canones etiā a cu
riali fortuna siue vinculo. q2 vt di-
ctum est liberat a seruili q̄ fortior ē
dis. 54. frequens. ⁊. c. ex antiquis.
Unde ꝙ̄tū ad h̄ nō tenet illud. c. si
seruus sciente. A. q2 illud. c. ē q̄dā
lex que reuocatur ꝑ ius canonicū
scḋm glo. ibi ꝑ rōnem ꝑtactā. B.
Uerūtamen curialis non debet or
dinari. vt. ī. ordinandus. §. 15. A. ſ.
qui incipit. 15.

8 ¶ Utrū votū castitatis sit annexū
ordini sacro. R. ſm v̇v̇. Nō. ut p3
in grecis q nō tenent̄ ad cōtinētiā
nec apud nos illi qui inuitis vxori
bus ordinant̄. A. Tales tamē non
possunt debitū exigere l3 teneātur

reddere. vt. s. impedimētū. xi. §. i. in additione. B. Sed tale votum annexū est ordini ex cōstitutōe ecclesie ꝓpter honestatē sacri ordis sicut Hug. notauit. 28. dis. in prin. A Con. Tho. ha fe. q. 88. B.

¶ Quot modis ordinatio dicitur symoniaca. R. ſm Ray. quattuor modis. Ná alia ex pte ordiatoris tm̄. alia ex pte ordinandi tm̄. alia ex pte vtriusq;. alia ex neutriusq; pte vide. j. symonia. i. §. 6.

Rdo ij. quo ad ritū ꝛ tēp⁹. Utrū necesse est instrumentū i ordinatione exhibitū corpaliter tangi. R. ſm Tho. in. 4. dis. 24. Quidam dicunt contractū instrumētoꝝ materialiū ab eo qui suscipit sacramētū nō esse de necessitate sacri sꝫ solā porrectionē. Tn̄ ipsa vba forme vidētur oñdere q̄ ꝯtactus materie sit de essentia sacri. qꝛ dr̄. accipe h̄ vel illud ꝛ c̄. A. Primā opinionē sequr Al. quā ēt nō oio reprobat Tho. sꝫ secūda vidat sibi tutior. vt pꝫ in sū. con. li. 3. ti. 23. q. xi. vbi etiā patet q̄ Hosti. multū discrepat ab his. Ideo hic passus penitus vidētur ābiguus ꝓpterea ps tutior est eligēda. ex̄ d̄ homi. petitio ꝛ de ps by. nō bap. veniens. ibi. Non intelligitur iteratum quod ambigitur esse factum. B

¶ Utrū plures ordines eodeꝫ die possint cōferri. R. ſm Ray. Uno die nō dēnt cōferri vni oēs minores nisi h̄ obtineat de cōsuetudine eccl'ie. Itē vnus ordo sacer cū minoribus vel duo sacri nullo mō cōferunt eodē die vni. di. 77. in singulis. ꝛ c. quicunq; ex̄ d̄ eo q fur. or. sus. cū hic iator. ex̄ de tempo. or. litteras. ꝛ c. dilectus. Et de pena epi q ꝯ h̄ ordinat hēs. j̄. ordinator. §. 3. Ille vō q furtiue ꝯtra predictaꝫ formā ordineꝫ recipit dꝫ deponi. di. 77. subdiaconus. extra de eo q̄ fur. or. sus. innotuit. Si tn̄ receptis iuxta cōsuetudinē patrie quattuor minoribus ordinibus subdiaconatū eadem die furtiue recipiat pōt p mitti misericorditer in minoribus tm̄ ministrare. Et si intrauerit religionē ꝛ vita moresq; eius exegerint. abbas si voluerit alijs ordinibus poterit dispensare. vt in dicto c. cum. h. Et idem ſm hosti. si duos sacros ordines simul receperit A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 13. B. Sed si lata fuisset prius excōicatōnis snia ꝯtra sic recipientes. A. i. fuisset inhibitum ne sic ordines reciperentur sub pena excōicatōnis vt in dicto. c. innotuit. B. ꝛ nihilo minus receperint nō poterit cum eis dispensari nisi p papam. vt i dicto. c. inotuit. A. h̄ vr̄ sentire Goff. ꝛ host. qui absolute dicunt q̄ qui post interminationē anathematis ordināt nō pōt cū eo dispensari nisi p papā. nisi quo ad minores ordines in qbus h̄ casu pōt dispensare ēt eps ſm host. ꝛ in sū. eo. tit. q. 14. Sed hec vident intelligenda ſm distinctionē Ray. q dicit vt pꝫ in dicta. q. 14. q̄ siqs cōtra ꝓhibitionē factā sub pena excōicationis clādestine recepit duos ordines simul. tūc non poterit cū eo in executiōe ordinū ēt si religionē intrauerit dispēsari nisi de licentia pape. dicto. c. innotuit. Si vero aliquis receperit furtiue ordinē sacrum vl' nō sacrū. distingue. qꝛ aut fuit ꝓhibitus sub interminatiōe anathema-

tis aut nõ. In prio casu poterit ꝯdi
gna satisfactione pmissa cũ eo vt i
susceptis ministret ordinib⁹ eps di
spensare. ⁊ si intrauerit religionez
etiã in suscipiendis postq̃ aliquã
to tpe fuerit in ea laudabilit̃ cõuer
satus. In .2° ãt cãu poterit cũ tali ẽt
in seculo remanente post cõdignã
satisfactionẽ tã in susceptis q̃ i su
scipiendis ordinibus dispensar̃ ex̃
ꝺ eo q fur. or. sus. c. i. hec ibi. Et dr̃
quis ꝓprie furtiue ordinẽ suscipe
q ꝯ ꝯscientiã sui epi ⁊ sine examina
tione ꝓmouet̃ fm glo. ex̃ de eo q
fur. or. sus. c. i. B. Et addit host. q
ẽt papa de facili non dispẽsat. De
dispensatõe cũ ordinatis ab alieno
epo ⁊ huiusmodi hẽs. ĩ. ordina
tus. i. §. antepenulti.

¶ Utrũ in ordie faciendũ sit scru
tiniũ. R. fm hosti. Circa hoc faciẽ
dũ ẽ duplex scrutiniũ. Unũ an or
dinationẽ. qꝺ diligẽter faciendum
ẽ ex̃ de ele. nihil est. §. epi. Et icipit
in feria quarta p̃cedente sabbatum
ordinationis. ⁊ durat vsq̃ ad dic
tũ sabbatũ p archidiaconũ quidez
de iure cõi ex̃ de offi. archi. ad hec
⁊. c. vt nostrũ. A. Olim eps elige
bat scrutatores seu examinatores.
24. di. qñ. Et notat̃ in sũ. e. ti. q. 17.
secundũ Goff. Sz vt hic dicitur ⁊
ẽt ibi hodie de iure spectat exami
natio ad archidiaconuz. B. Qui
habebit diligẽter inquirere ꝺ vita
ordinandi. de genere. de patria de e
tate. de titulo ad quẽ ordinatur. de
loco in quo cõuersat̃ de scia. de fide
⁊ de alijs que cõtinentur in regula
aplica. de quibus dr̃. ĩ. ordinand⁹
quasi p totũ. Et sic in sabbato q ꝓ
bati sũt epo p̃ñtẽtur. 38. di. qñ. A.
Istud. c. potius ẽ. 24. dis. B. Aliꝺ
scrutiniũ sit in ipsa ordinatione qñ
ordinandi epo presentant an̄ altar̃
cũ archidiaconus dicit. Postulat
sancta mater ecclesia ⁊c̃. ⁊ ordina
tore interrogante. Scis illos esse
dignos. Et r̃ñdet. Quantũ hũana
fragilitas ⁊c̃. Et quidẽ p̃ñtator i ta
li r̃ñsione ñ peccat dũtñ ꝯ cõsciam
ñ loquat̃. ex̃ ꝺ scru. in or. sa. c. vno
Alioquin ꝯ. 28. q. i. §. i. A. Melius
facit dictũ. c. vnicũ. B. Nã quẽ ne
scit indignũ. dz p̃sumere dignũ ex̃.
de p̃sump. dudũ. Qꝺ si archidia
conũ remordeat cõscientia de aliq̃
q nõ sit dignus. tũc anteq̃ veniat
ad ordiationẽ secreto studeat epo
denũciare ex̃ de scru. in or. sa. c. i.
Et si eps nolit desister̃ archidiaco
nus dz se subtrahere ⁊ si nõ põt si
ne scandalo dz illa verba dicere tã
q̃ minister ecclie q̃ non iudicat de
occultis. sed nullo modo crimẽ lit
teris dz publicare. Con. Inno. A.
Idẽ in dcã. q. ⁊ se. B

¶ Quid si sine examinatõne quis
ẽ ordinatus. R. fm Hos. Si sit no
tus ⁊ dignus non peccat̃. q̃r tales
nõ sunt examinãdi. ar. 24. dis. nul
lus. A. Fallit hoc in epo cõsecran
do q q̃uis sit notus tñ examinat̃.
23. dis. qui eps. fm Goff. ⁊ in sũ. ꝯ.
eo. ti. q. 19. Sed si indignus sit. de
poni dz extra de corpo. viti. expo
suisti. Si ṽo sit ignot⁹ q̃uis dign⁹
deponẽdus est. 24. dis. c. vlt. ⁊ mult
to fortius si indignus. 50. dis. ex pe
nitentibus. A. Idem in dicta. q.
19. B

¶ Quid si in examinatiõe crimen
suũ nõ exposuit. R. fm host. Ordi
nandus tenet̃ confiteri crimina seu
impedimenta notoria iuris vel fa
cti. nisi fuerit cum eo dispensatum

dis.50.ex penitētibus. Itē tenetur ꝓdere grauia seu enormia.s. que ēt post penitentiā executionē ipedi unt.vt homicidiū symonia in ordi ne ⁊ huiusmodi.A.Etiaʒ si sint se creta.vt in.c.quesitū ex̄ de tēpo.or di.B.Alia vo que non impediūt nō tenet.extra de tēpo.ordi.ca.fi. Si vo fraudulenter defectus subti cet nō habebit executionē ordinis sic suscepti ex̄ ō renū.nisi cū pridē ꝗ. ꝑsone.Si vo confitetur ⁊ dispē setur cū eo securus erit ꝭm Inno. vt vlterius nō accuset.Aliter secus 34.dis.c.vlt.A.Potius videt.24 dis.c.fi.B.Si non dispenset ⁊ ni hilominus ordinetur non dʒ ordi natus in isto ordine admitti.81.di. siquis sane.Con.Goff.A.Idem in dicta.q.19. B

5 ¶Quibus tpibus debent ordines ꝯferri.R.ꝭm Ray.Ordines gene raliter conferri pñt i sex tpibus an ni.s.In sabbatis quattuor tporuʒ ⁊ in sabbato ante dñicā de passiōe ⁊ in sabbato sancto pasce dis.75.c. vl.ex̄ de tēpo.or.de eo.Papa vo pōt cōferre subdiaconatū in dieb⁹ dominicis.⁊ in aliis precipuis fe stiuitatibus.Itez in dominicis die bus solēnibus quilibet eps pōt cō ferre minores aliqb⁹.ita tñ ꝙ non multi ne videat generalē ordinatō nem facere vt notat in dicto.c.de eo.Con.Hostiē.⁊ Goff.⁊ alij.A. Idē in sū.con.eo.ti.q.30. B

6 ¶Quare sacri ordines semp sunt ꝯferendi in sabbato.R.ꝭm Hosti. Quia sabbatum significat requieʒ ⁊ qui transit ad clericatū irreuoca biliter per susceptionē sacri ordis transit de labor secularium negocio rum ad vacādū spūal.bus dis.88. fornicari.Et apłus.2.Thimot.2. Nemo militās deo implicat se ne gocijs secularibus.Con.Inno.⁊ Goff.A.Con.etiam Al.vt i dicta q.30. B

7 ¶Utrū aliquo mō ordines sacri possint cōferri i dñica.R.ꝭʒ Ray. Si in sabbato ordinationū tā or dinans ꝙ̄ ordinandus cōtinuaret ieiuniū nec cōmederet nisi forte ce lebrando.tunc in mane sequentis dominice posset sacer ordo cōfer ri.quia tunc mane diei dñice intel ligitur trahi ad sabbatum ꝓpter ꝯ tinuationem ieiunij.Et idē intelli gendum est de nocte ante diē pa sce si tūc celebraretur.vt erat mos antiquitus. A .s.ꝙ in dicta nocte possint ordinationes fieri ⁊ non i alijs noctibus ꝭm Inno.in.c.litte ras.ex̄ de tēpo.or.B.Porro talē continuationē ieiunij non expedit facere nisi in necessitate.Con.ho. ⁊ Inno.⁊ alij.A.Hec partiʒ fue runt dicta Ray.⁊ partim aliorū. vt patet in dicta.q.30.vbi etiam dr ꝭm glo.Ray.ꝙ cōtinuatio ieiunij sic debet intelligi ꝙ die sabbati ⁊ nocte sequenti nihil cōmedat vel sumat vel bibat.Et ꝭm Inno.i dic to.c.litteras.celebrans die sabbati non dʒ sumere nisi corpus ⁊ san guinem. B

8 ¶Que pena eoruʒ qui extra statu ta tempora sacrū ordinē susceperit R.Non debent permitti in suscep tis ordinibus ministrare.ex̄ de tē po.ordi.c.2.Tamē caracterem su sceperūt.Et eps imposita eis prio pnia competenti sustinere poterit vt postea i susceptis ordinibus mi nistrent.extra de tempo.ordi.con sultationi.Et secundum Innocē.

Ber. ⁊ vᵛ. q addit ꝙ secus est in ordinibus suscipiendis. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 33. Si tamen ante ministrent habes sup̄ dispēsatio. § 6. vᵛ. 9. Ordinatores vō debent ꝑuari auctoritate ordinandi. vt in eo. c. 2. B

9 ¶ Quid si aliquid omittat in ordinatōe de forma. R. ſm Ray. Si aliquid omittat qd̄ sit de substātia aut etiā si dubitet vtrum sit d̄ substantia tota ordinatio dʒ iterari q̄ si nihil sit factum. Nihil eni intelligitur iteratum qd̄ nescit eē factū. de cōse. dis. i. solēnitates. Si omissum ē id de quo expssū ē qd̄ nō est de substantia. non dʒ ordinatō iterari sed quod omissū est debet statuto tpe caute suppleri. ex̄ d̄ sacra. ite. c. presbyter. ⁊ c. i. Con. Inno. A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. 34. B. De eo qui scienter ordinem iterat habes supra dispensatio. § 7.

10 ¶ Que sūt illa q̄ non sunt de substātia. R. ſm Ray. Expressū est ꝙ de substantia non est ipm tempus ordinationū. ex̄ de tēpo. or. sane. Idē nec etas ordinandi. dis. 77. sb diaconus. ⁊ c. in veteri. Item nec vnctio. extra de sacra vnc. c. i. circa finem. ⁊ de sacra. non ite. c. i. Item ꝙ ordinandus in p̄sbyterū vel diaconum recipiat impositionem man⁹ episcopi. A. s. tactu corporali. vt in. c. vlt. de quo statim. B. extra de sacra. non ite. c. vlt. Item quod ordo recipiatur a ꝓprio episcopo vel quod nō recipiat quis omnes ordines simul sed seruatis debitis intersticijs. ex̄ de tēpo. or. ꝙ translatōeʒ. 21. c. lras ⁊ 9. q. 2. Lugdunensis. Con. Hosti. ⁊ ſm eūdē Hosti. ⁊ etiā Hug. ⁊ vᵛ. nō est de substantia ꝙ ordinans ⁊ ordinandus sint ieiuni. A Hoc cōiter tenent doc. lʒ Ray. de hoc dubitauerit. vt patet in sū. eo. ti. q. 34. B Sunt alia de quibus nescitur vtrū sint de substantia vel nō. vt missa. De qua etiam Hosti. dicit dubium. A. In dicta. q. 34. B. Tamen in minoribus ordinibus non videtur dubium ꝙ missa nō est de substantia. A. Forte hoc pōt intelligi ex cōsuetudine. que ē optima legū iterpres. ff. de legib. & de interꝑtatōe. Item ad materiā aduertendū ſm Inno. ⁊ in dicta q. 34. ꝙ cū in ordinatione alicui⁹ in diaconum vel sacerdoteʒ omissa est manus impositio ⁊ postea suppleť. dicuntur etiam oēs orōes que ꝑcipiūť dici qñ sit manus impositio. qꝛ ipsi manus impositioni adhererēt. Et de manus ipōsitiōe sit mentio in orōnibus. Iteʒ dicit ꝙ vbi diuisi ⁊ diuersi sūt actus nō ē iterandū sʒ supplendū. sicut i ordinatione sacerdotis. ali⁹ actus est tenere man⁹ sup caput. alius dare ei calicē ⁊ patenā. q̄ꝛ si aliquod defuerit legittime factū non erit postea iterandū. Quidā tñ dicūt qd̄ hec duo. s. de calice ⁊ de patena ñ sūt supplēda. qꝛ nō sunt de substātia. tñ securius ē supplere. Item si pars alicuius orōnis omissa esset a capite inchoanda foret. Tañ in ordinibus multe orōnes possunt eē q̄ non sūt d̄ suba ordinis vnde si talis ordo legittime collatus eēt non propter hoc reiteraret. Item si tm̄ vna manus inūcta est postea solius alterius manus inunctio supplenda est. ⁊ vbi in oratōibus dicitur manus in plurali dicitur

pranus in singulari. Et si facta eēt vnctio in aliquo ⁊ non dicta orō vel ecōuerso repetēdū erit vtrūqꝫ quia actus non sunt diuisi. cum in orationibus fiat mentio de vnctione. Item quod omissum est debꝫ suppleri p eū qui ordinauit. Qđ si fieri nō pōt per aliū suppleri pōt. Itē si eps in ordinando ex infirmitate deficiat per eum postea vel p aliū inchoabit vbi ipse dimiserat nisi sint aliqua coherētia vt vnctio ⁊ oratio vt dictum ē. vel nisi vnus sit actus. vt patet in forma consecrationis eucharistie ⁊ i forma baptismi. cuius parte iā dicta si deficiat minister. p aliū reincipitur forma in baptismo ⁊ i missa ab illo loco. qui pridie ⁊c̄. Con. Hosti. Itē quod dictum est omnisū caute suppleri Hosti. in. c. pſbyter. ex̄ de sacra. ite. vbi ⁊ Inno. ponit pdicta. vt ⁊ patet i dicta. q. 34. exponit qđ fiat suppletio tpe ordinationis ⁊ veniat patiens ōfectuꝫ quasi ministrās epo. nec erit intentio epi nec ipsius qđ orōnes sup ipm iterent. ⁊ cū venerit epus ad id qđ omissū ē suppleat. ⁊ pōt fieri vltio post alios eiusdē ordinis vt magis celet. Pōt ēt eps ei dicē Uade ⁊ porta mihi librū vl̄ aliaꝫ rē qi credāt circūstātes qđ pp mā daū sibi iiūctū iposuerit manū. vl̄ ēt in capella sua paucis ⁊ bonis secretarijs vocaẏ puati poterit ordines celebrare. Quousqꝫ aūt hoc supplemento recepit executiōem suscepti ordis nō habebit. 25. dis. sollicitudo. ⁊ ex̄ de sacra. ite. c. i. ⁊ ibi glo. ⁊ in dicta. q. 34. B

Rdo iij. quo ad caracterem.

Utrū in quolibet ordine imprimatur specialis caracter. ⁊ an caracter vnius ordinis presupponat caracterem alterius ordinis. R. fm Tho. in 4°. dis. 24. In quolibet ordine sicut confertur specialis potestas ita imprimitur specialis caracter. nec caracter vnius ordinis presupponit caracterem alterius ordinis. Nam recepto ordine posteriori ⁊ pretermisso precedenti non propter hoc debet reordinari in ipso posteriori. ex̄ de cleri. p sal. promo. c. vnico. Con. theologi omnes. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 22. q. 6. B

¶ Utrū ante caracterē ordinis p̄exigat caracter baptismi ⁊ confirmationis. R. fm Tho. vbi sup̄ Caracter baptismi p̄exigit de necessitate. quia est fundamentū omniuꝫ sacramētoꝝ. ex̄ de pſby. non ba. c. i. ⁊. c. veniens. Sed caracter confirmationis nō p̄exigit de necessitate. quin sine illo recipiat quis caracterē ordinis. tñ de cōgruo p̄exigit. Con. Pe. ⁊ alij. A. Ideꝫ in sū. con. eo. ti. q. 7. B

¶ In quo actu imprimit caracter in singulis ordinibus? R. fm sētētiaꝫ Tho. in 4. dis. 24. et. 25. Sacerdotalis caracter imprimitur qñ datur ei ab epo calix cum vino et patena cum pane ⁊ sub debita forma verboꝝ. quia tunc confertur ei ptās ad pricipalē eius actum qui est cōsecrare corp⁹ ⁊ sanguinē xpi A. Pe. aūt dicit. qđ in ordine sacerdotali imprimit caracter i impositione man⁹ que est organū organoꝝ ⁊ organū consecratiōis ⁊ ministrationis sacramētoꝝ. vt in sū. con. eo. ti. q. 10. B. Diacono

do iprimitur i datiõe libri euãgeliorum. tūc enim ei dat ptãs legendi euangelia in ecclesia quod est ei⁹ secundarius actus i quo includit pncipalis.s. dispẽsatio sacramenti eo modo quo dr̄ supra diaconus Subdiacono do in porrectione calicis vacui. A.s. ↄsecrati b3 Pe. ⁊ Al. ⁊ in dicta.q.10. B. qr̄ habet portare vasa dñici corporis ⁊ sanguinis. Acolito in acceptione vrceoli ⁊ cãdelabri. s3 precipue vrceoli. qr̄ ei⁹ ē prepare vinum ⁊ aquã ad ministeriū. ⁊ accipit h ab archidiacono. ñ ꝙ archidiacon⁹ ↄferat sacramẽtū ordinis. qui confert virtute verborū que dicit eps A. Scōm Al. ⁊ Pe. magis videt imprimi caracter cum dat candelabrū q̃3 in datione vrceoli. Item dicit Pe. ꝙ in traditione quã facit archidiaconus fit potestatis collate expressio. vt in dicta.q.10. B Exorciste cū recipit librū3 exorcismorū. Eius enim officiū est exorcismos memorie cõmendare. ⁊ man⁹ sup cathecuminos ⁊ energuminos ponere. A. Energumius ē demoniacus bm catholicon. B. Lector cum datur liber ꝓphetarum qr̄ eius officium est ꝓphetias legere ⁊ cathecuminos ꝑma erudimẽta fidei docere. Hostiario cum ↄferrunt ei claues ostiorum ecclie. qr̄ ei⁹ officium ē dignos ad sacramẽta recipere ⁊ idignos excludere. hec sūpta sunt breuiter ptim de Tho. vbi sup ⁊ pti ex canone dis.23. A. s.in.c. subdiaconus. cum multis alijs se. Et predictis quo ad exorcistam lectorẽ ⁊ ostiariū. con. Pe. vt in dicta.q.10. B

5 ¶ Sed nūqd laicus q̃ oio nescit lrãs recipit caracterem si ordinet. R. bm Ray. Credo ꝙ reciperet. qr̄ ex quo baptizat⁹ est susceptibilis est cuiuslibet sacramenti. cum baptismus sit ianua omniū sacramentorum.32.dis. verum circa si. Et facit ad h.1.q.2. ventū.v. sed dicit B. Melius in.c. veniens. ex̄ de psby. nō bap. B. hoc tñ nullo mō debet fieri.33.dis.oẽs. Sed qd ibi dicitur ꝙ substantia sacerdotij sūt eloquia diuina. nō intelligitur qd sit de substantia ordinis s3 de substantia executionis. Idẽ hosti. A. Idẽ i sū.li.3.ti.5.q.3. Aduertẽdū etiam qd laicus q nullū habet ordinẽ posset oibus alijs pretermissis recipe ordinẽ sacerdotalē3 bm theologos cõmuniter l3 Hug. dixerit qd nō pōt recipe nisi habeat ad min⁹ pmã tonsurã. vt in sum. con.li.3.ti.21.q.41. B

¶ Utrū q coactus ordinatur recipiat caracterem. R. bm Ray. Si coactio fuit conditionalis vt p aliquã cõminationẽ vel cruciatū vt q3 recipit caracterẽ. ar. dis.74. vbi ista.45.dis. de iudeis.1.q.1.ꝙ qdam Nã in tali casu voluntas ē saltem indirecta de qua Aug. voluit facere quia voluit viuere. A.15.q.1. merito. B. Sed si coactio fuit absoluta. vt si oio inuitus violẽter teneatur sub manu ordinatoris nullū recipit ordinem. vt de baptizato p3 supra baptismus.4.§.3. Con. Hosti. ⁊ Goff. A. Idem in sum. con.eo.ti.q.49. B. Sed an talis teneat ↄtinere ⁊ an retineat priuilegium clericale. habes ifra ordinatus.1.§.8.

Rdinandus

Quales debeant esse ordinandi q
bus regimen animarũ cõmitti dʒ
ostendit apl's.i.Thimoᵹ.3.vbi po
nit tresdeciʒ capitula dicẽs. Prio
oportet ep̄m esse irreprehensibilẽ
2.º vnius vxoris virum.3.º sobrium
⁊ infra dicit non violentũ. 4.º pru
dentem.5.º pudicum.6.º ornatum.
7.º hospitalem. 8.º doctorẽ. 9.º non
percussorem.x.º non litigiosuʒ.xi.º
non cupidum.12.º domui sue bene
prepositum.13.º parum infra sub-
dit.nõ neophitũ. Hanc eandẽ re
gulam tradit ad Titum p.º lʒ aliq̄ʒ
tulum varientur verba. Et lʒ apo
stolus videatur dictam regulam i
ep̄is posuisse.extendenda tñ ẽ ad
oẽs ordinandos.vt probat Aug.
dis.34. cognoscamus. A.vel co-
gnoscimus. B. Et Ambrosiꝰ dis.
81.apl's. A. Hoc videtur potiꝰ di-
ctuʒ Aug.qui ibi signatur. Et idẽ
qd̄ hic notat in sum. li.3.ti.i. q.i.
B. Sunt ⁊ alia. x. impedimenta
ordinandorum iure positiuo idu
cta.que ⁊ si.addant ad p̄dicta tres
decim capitula.erunt vigintitria q̄
requiruntur circa ordinandos vñ
14.q̄ si non sit solẽniter penitens
15.non curialis.16.non ratiocinijs
obligatus.17.non seruus. 18. non
corpore vitiatus.19. non illegitie
natus.20.non qui distulit baptiza
ri vsqʒ ad egritudinẽ mortalẽ. 21.
non peregrinus vel ignotus.22.ñ
minor in etate.23.q.non femina.
De his nunc per ordinem est di-
cendum.

¶ Primũ ergo capitulũ apostoli
ce regule est q̄ ordinãdꝰ irreprehen
sibilis sit. Qd̄ ad Titum dicit sine
crimine.non ẽ intelligendũ d̄ quo
libet crimine.aliter nullus posset
ordinari.q: nemo sine crimine vi
uit. Vnd̄ Jeronymus expõit irre
p̄hensibilem.id est non obnoxiũ
reprehẽsioni. A.idest condẽna
tioni.vt in.§.nunc autem. de quo
ĩfra nõt i sũ.lib.3.ti.2.q.i.vbi notã
tur que i h̄.§.ponunt. B. Nã res
que pene contra naturam est vt si
ne peccato aliquis sit. Sed talis e
ligatur cuius comparatione cete-
ri grex dicantur.de hoc dis. 25.§.
nunc autem. Potest tamen intelli
gi sine crimine indispensabili vel
ẽt sine crimine quod requirit dis-
pensationẽ ⁊ non est adhuc dispẽ
satum. De qua materia habes sup̄
dispensatio.§.7.⁊.8. A. Immo.
§.prio per totum. B. Vel sine cri-
mine enormi.de quo vide sup̄ cri
men.§.2.⁊ supra enormia.§.1. A.
Breuiter itelligit de criẽ digno ꝯ
dẽnatione vt dictum est.s.quod i-
pedit p̄mouendum vel deijcit iaʒ
p̄motum quod aliquãdo recipit
dispensationẽ.⁊ aliqñ nõ vt patet
supra dispẽsatio p totum. B

¶ Scd̄o ordinãdꝰ sit vniꝰ vxoris
quod ẽ intelligendũ negatiue.id
est non plurium.s.q̄ nũq̄ʒ habue
rit duas vxores.dis.82. p̄posuisti
Nam nisi sic exponeretur seq̄ret
q̄ virgines ⁊ qui nũq̄ʒ habuissẽt
vxorẽ nõ possent p̄moueri quod
esset absurdum. A. Idem i sũ.li.3.
q.i.ſm Ray. Vl. ⁊ Hosti. B. De
materia eius qui plures habuit
vxores ⁊ dicit bigamꝰ habes sup̄
bigamia per totum.

¶ Tertio ordinãdꝰ sit sobrius ⁊
nõ vinolẽtus. Et quidem quãr so
brietas cibi ⁊ potus requiritur in
ordinando.habes infra sobrietas
§.1.⁊.2.

4 ¶ 4°. ordinandus sit prudẽs. Dʒ ei hr̃e triplicẽ prudentiã. s. sacre scripture. 36. dis. p totum. Item secularium lr̃arum. A. s. inq̃ntum expediunt ad salutem ⁊ nõ vltra. vt in §. sed econtra. de quo. ĩ. B. 37. di. legimus. §. sed econtra. ⁊. c. se. Itẽ secularium negociorum. A. s. inq̃ntum ad salutẽ expediunt. al' secus. quia nemo militans deo ⁊c̃. ex̃ ne cle. l' mo. c. i. B. 39. dis. p totũ. De ista materia plene hẽtur. ĩ. scia p totũ. ⁊. s̃. discere. ⁊. s̃. magister. i. ⁊. 2.

5 ¶ 5°. sit pudicus vt moribus ⁊ v̇bis pudicitiã indesinẽter ostendat Unde Cant̃. prio gene spõse. i. predicatores. turturi ꝯparant aui. s. caste. Nã verecũdia ingenuos ꝓdit natales. vt ait Anib. 86. dis. nõ satis. A. Idem in sum. ꝯ. li. 3. ti. 7. in prin. B. De materia pudicitie habetur satis. s̃. pudicitia. A. Et q̃ ad clericorum pudicitiã spãlr. s̃. clericus. i. ⁊. 2. p totum. B.

6 ¶ 6°. q sit ornatus ornamento iteriori ⁊ exteriori. de quo dictuʒ est s̃. clericus. i. §. 2.

7 ¶ 7°. q sit hospitalis. Iero. Dom⁹ clericorum oibus debent esse cõmunes. 16. q. i. qm̃. Nam hospitalitatis hortator esse non poterit q domũ propriam hospitibus clauserit. 42. dis. §. i. Itẽ qr pietas hospitalitatis remunerat eternaliter. Math. 25. Hospes erã ⁊ col. me. Iteʒ remunerat tp̃ralr. j. Thimo. 4. Exerce teip̃m ad pietatem. Et sequitur. Pietas ad oĩa valet promissionẽ hũs vite q̃ nunc ẽ ⁊ future. vnde Abraam ⁊ Loth; hospitales erãt ⁊ angelos recipere meruerunt. A. vt in. d. §. i. 42. dis. B. Et ad istã hospitalitatẽ põt ẽt r̃du ei elemosyna. ꝺ qua hẽs. s̃. elemosyna. i. ⁊. 2. ⁊ s̃. clicus. 4. §. 5.

8 ¶ 8°. s. q doceat. vñ ⁊ dicit doctorem. Ubi sciẽdũ q doctrina ordinandorum dʒ in duobus consistere s. in disciplina correctionis. de q̃ dictũ ẽ. s̃. correctio prio p totum. Item in sermone predicationis. de quo dr̃. ĩ. predicator p totum.

9 ¶ 9. q non sit pcussor. de q̃ materia vide. ĩ. pcutere. Conceditur ãt magistris ⁊ officialibus clericis ⁊ prelatis aliqualis verberatio minorũ. vt supra excõicatio. 2. §. 2. ⁊. 7.

10 ¶ x. non litigiosus. Et quidẽ qd sit litigiũ ⁊ quale pcim ⁊ quar litigiosus ꝓhibet ordinari. habetur supra litigium. p totum.

11 ¶ xi. non cupidus. i. auarus. Nã talis ordinari non dʒ. Et ẽ duplex ratio. prima ẽ qr cupiditas est radix oium malorum. i. Thimo. 6. extra de cõsti. nam ꝯcupiscentiaʒ ⁊. 47. dis. virum. ⁊. c. bonorum. Secunda ẽ q mens eius cupiditate astricta semp aurum ⁊ redditus computat. gratius intuetur aurum q̃ solem. 44. dis. sicut hi. 3. q. 5. accusatores. De auaritia quoq; vide. s̃. auaritia. ⁊. s̃. negociatio. §. 2.

12 ¶ 12. sit domui sue. i. familie bene p̃positus. s. q eã honeste regat ⁊ eam a vitijs ad virtutes verbo ⁊ exemplo trahat. 47. dis. §. necesse. Sed quare specialr i ordinando hoc requirit. R̸. s̃m Ray. Duplex ẽ ratio. Una qr non hʒ fronteʒ reprehendendi alios q suos negligit corrigere. vt i p̃dcõ. §. necesse. Alia rõ qr p̃sumit vehementer ꝯ eũ de crimine negligentie. qꝺ adeo magnũ ẽ q ẽt depositõeʒ inducit. 81. dis. dictuʒ. Si tñ sine culpa sua

familia mala esset. non imputaret ei. 47. dis. sicut hi. A. Potius i. d. §. necesse. B. in fi. τ. c. quātūlibet. A. Idem in sum. con. li. 3. ti. 13. q. 2. secundum Ray. τ addit. Item postꝙ promotus fuerit ad episco patum debet esse bene prepositus domui sue. i. ecclesie sue. quia non debet plura ecclesiastica bñficia. τ maxime que curam habēt aiaꝝ ānexam vni quātūlibet exercitate persoue vno tp̄re ꝯmittere sed sin gula singulis. 89. dis. singula. 7. q. 1. in apibus. B.

15 ¶ 13. non neophitus. Quis dicat neophitus in fide τ quare ꝓhibe tur ordinari. hēs supra neophit⁹. Similiter τ neophitus in religio ne supra nouitius. §. pe. A. potius videtur. §. vlti. B.

14 ¶ 14. non solēniter penitēs. quia tales non debent ordinari. dist. 5. ex penitentibus. τ. 36. dis. illitera tos. A. In hoc. c. nihil videtur ꝺ hoc haberi. B. Et de tali pnia ha betur. j. pnia. 3. Sed quare tales non debent ordinari. rñ. secūduz Ray. Quadruplex ē ratio. Pria q꞉ non sunt digni recipere vasa sa cramentorum qui dudum fuerūt vitiorum dis. 50. illud. Licet enim peccatum deletum sit per pniam remanet tamen cicatrix. s. irregu laritas que ip̄m impedit. i. q. i. vē tum. Secunda est timor ne iteruz labatur. qui quidem timor de con suetudine pristina surgit. 61. dis. in sacerdotibus in fi. Tertia est scan dalum populi. Cuz enim talis pe nitentia non imponatur nisi pro vulgatissimo crimine. vt quia totā cōmouit vrbem. 26. q. 6. c. fi. non posset talis sine aliorum scandalo

ministrare. 40. dis. de his ꝺo. Quar ta ē q꞉ ñ hēret frōtē rephēdēdi ali os cū ip̄e sibi tacitus responderet eadē se ꝯmisisse uel maiora. 25. di. primū. 42. dis §. i. Idez Tho. i. 4. dis. 14. A. Idē i sū. li. 3. ti. 15. q. i. B Pōt aūt cū eis dispensari in mio ribus pp necessitatē vel vtilitatem ecclesie dis. 50. placuit. Et hoc per ep̄m ex quo non ē ei ꝓhibituz ex de sen. ex. nuper. Sed si absq3 dis pēsatōe scienter ordiat aut idiscre te dispēsat. dz priuari pōtate ordi nandi. vt in dcō. c. ex penitētibus. A. Idem in sum. eo. ti. q. 2. B.

15 ¶ 15. non curialis. Ubi sciendū ꝙ curia l' fm Ray. tripliciter dicitur Primo modo large dicuntur cu riales illi qui quacunq3 ꝯditōe ob ligati sunt curie alicuius publice pōtatis. siue sint milites siue aduo cati siue iudices siue officiales. siū ēt histriones. τ breuiter qcunq3 hñtes officiū honestum vel ihōe stū. dūmō curie obligati sint. 2° stri cte dicūt curiales q curant τ gerūt honesta curie officia. vt decurio nes iudices τ similes. 3° strictius dicuntur qui in causa sanguinis sūt officiales. τ qui dum ptātib⁹ obe dirent sanguinē humanū effuderūt τ dicūt isti curiales a cruore. alij dicūtur a curia. Oēs aūt curiales indistincte secundum Ray. prohi bentur ordinari nisi prius sint ab soluti a curia dis. 51. c. 2. τ 3. Sz p⁹ quā a curia sunt absoluti distigue quia si exercuerunt seua. vt officia les vel milites qui sanguinem hu manum effuderunt. siue turpia τ ihonesta vt histriones. non possūt ꝓmoueri dis. 51. c. i. τ. 3. τ. 46. dis. clericus versus clericum. τ de cō

se.dis.2.pro dilectione. Si vo honesta officia exercuerūt vt iudices aduocati.tabelliones ⁊ hmͦ.in causa ciuili siue pecuniaria admittūt. dis.61.osius. Sed in cā sanguinis repellūtur.vt.s̄.homicidium.4.§.1. Sunt aūt scḋm Ray.tres principales cāe quare curiales ordinari ꝓhibētur. Prima ē quia quidaz ex predictis frequenter irregularitatem contrahunt ex officio suo. Secunda ē quia tales qn̄qz repetunt. ⁊ sic ecclesia perturbatur. Tertia quiā presumitur contra eos ꝙ nō transeant ad clericatum voto religionis.sꝫ vt fugiant rōcinia dominoꝝ suoꝝ dist.51.c.1.2.⁊.3.53.dist. legem. Idem Goff. ⁊ Host.A. Idem in sum.con.li.3.ti.16.q.1.2. ⁊.3.B.

16 ¶ 16.non rōcinijs obligatus.sicut sunt tutores curatores. ꝓcuratores ⁊ hmͦ. De quibus an sint ordinādi vide.s̄. obligatus p totum.

17 ¶ 17.nō seruus ꝺ qua materia habes.j̄.seruus 2° p totum.

18 ¶ 18.nō corpore vitiatus.de qbus j̄.vitiatus corpe. Et nō.h ꝙ qcunqz habet hunc defectū ꝙ non pōt bibere vinum.non debz ordinari. vt nōt.4.q.7.ipi apli.A. In glo. B.qꝛ talis ministrans cōicare dz. de conse.di.1.epus deo.⁊ de ꝯse. di.2.peracta.

19 ¶ 19.nō filius sacerdotis nec al'il legitie natͦ.s̄.illegitius p totum.

20 ¶ 20.non qui distulit baptismuz. Nam siquis adultus sanus distulit baptizari.⁊ postea i egritudine timore mortis se baptizari fecerit promoueri nō pōt. Et cā ē.qꝛ presumitur nō vere ꝯtritus. Nam nō ex voluntate sed ex necessitate vt recepisse baptismū.dis.57.si quis. ꝺ pe.dis.7.⁊ nullͦ.aliam cām addit Al.s.vt per hanc penā hoies iducerent non negligere suā salutem. Talis tn̄ pōt ꝓmoueri duobꝰ casibus.primus si post baptismuz fides ⁊ vita eius ꝓbabilis appuerit.2ͦ si raritas clericoꝝ hoc exegerit.vt i.d.c. siquis. Sed cū baptismus tollat oē peccatū ⁊ seqlam pcti.vt dis.26.deide.⁊.c.vna.quare non tollit irregularitatē istam. R.scḋm Ray. Quia baptismus ita dilatus inducit eā. vnde non pōt eam tollere.quia idem non opat ꝯtrarios effectus.ar.extra de baptismo.maiores.vltra medium.v. sed hec tāqꝫ icompassibilia.⁊.26. dis.deinde. Secus tamen ē ꝺ illo qui distulit eucharistiam vsqꝫ ad talem egritudinem.qꝛ pp hoc nō repellitur ab ordine dis.50.is vo. Et est ratio diuersitatis.quia baptismus vix vel nūqꝫ potest differri sine culpa ⁊ etiam sine periculo.sꝫ ꝯmunio qn̄qz differt sine culpa.s. ex reuerentia.dis.5.c.ad eius.⁊ ꝺ pe.dist.5.c.1.v. paueat.⁊ de cōse. di.2.quotidie.⁊.c.vt quid paras. A. Idem in sum.li.3.ti.20.q.1.2.⁊ ⁊.3.scḋm Ray.⁊ Al.B.

21 ¶ 21.non peregrinus ⁊ ignotus ꝺ quibus vide.j̄.ordinatio.§.6.⁊.7 ⁊.j̄.peregrinus p totum.

22 ¶ 22.non minor in etate. Ubi sciēdum ꝙ a septimo anno.A.s.completo.sicut.j̄.dicitur de anno.12.⁊ colligitur ex tex.⁊ glo.c. in singul ꝺ quo.j̄.B.vsqꝫ ad.12.pōt recipere primā tonsurā ⁊ minores ordines preter acolitatum quem post 12.tm̄ recipiet.dis.77.in singulis. Subdiaconatuz vo recipere pōt

.18. Diaconatū .20. Presbyteratum in .25. vt in cle. generalem. de eta. et quali. et sufficit attigisse predictum tempus. ar. extra de elect. cum in cunctis. A. Et notat glo. in dicta cle. generalem. B. Sed episcopatum nō nisi post completuz 30. annum. vt in dicto. c. cum i cūctis. A. Aduertendū ēt q si persōa prouecte etatis vult ordinari. non statim propter complementū etatis debet ad omnes ordines prouehi sed secūdum Ray. et Host. et i sū. con. d. q. 12. per septem annos pōt recipere omnes ordines hoc mō. In duobus primis annis recipiat quattuor minores. Reliquis quinqz annis omnes alios. 77. dis. quicunqz. Dispēsatiue propter necessitatem ecclesie posset laicus oms ordines recipere per annum et dimidium. Monacus vero per annum. 67. dis. monachus. B.

2 ¶ 23. non femina de quo hēs. s̄. femina. §. 1.

Ordinator si

ue ordinans. Quid si eps non baptizatos ordinat. vide. s̄. baptismus. 4. §. fi.

1 ¶ Que pena ordinantis aliquem infra etatem. R̄. Primo quidem q in eius contumeliam ille qui sic ordinatus fuit dz suspendi ab executione illius ordinis vsqz ad legitimā etatem. et ipse ordinans dbet suspendi a collatione ordinum et cpelli prouidere talr ordinato in beneficio competenti. extra d tēp. ordi. uel non ē. A. Idez in sum. li. 3. ti. 22. q. 12. fm Ray. Et con. glo. i cle. generalem de eta. et quali. B. De etate autem quam ordinand' dbz habere vide. s̄. ordinandus. §. pe. A. q icipit. 22. B. Et h. ī. §. 8.

2 ¶ Que pena eius qui minores ordines cum subdiaconatu vel duos sacros ordines simul confert. R̄. Si hoc fecit ex certa scientia debz deponi. 51. distinc. qui in aliquo. Si vero ex negligentia. debet priuari potestate conferendi talez ordinem. distinc. 36. qui ecclesiastici. 1. q. 1. siqui episcopi. extra de tēp. or. lr̄as. et c. dilectos. A. Idem in sum. c. eo. ti. q. 16. B.

3 ¶ Utrum episcopus scienter ordinans indignum peccet mortalr. R̄ñ. secundum Tho. in. 4. distinc. 24. Sic quia infidelis est domino suo cōmittens indigno eius ministerium pcipue cum hoc vergat in detrimentum ecclesie. et honoris diuini qui per bonos ministros promouetur. Et si non possunt tot boni inueniri ministri. melius est habere paucos ministros bonos q̄ multos malos. 23. dis. tales. extra de eta. et quali. cum sit ar. Cō. Al. A. Idem in sum. eo. ti. q. 23. vbi ēt additur secundum eundem Al. q absqz omni dubio quicunqz indignum scienter promouet ad sacros ordies vel ad quodcūqz bn̄ficium ecclesiasticū mortaliter peccat. Nec excusat nobilitas vt mal' promoueatur. qr quāto nobilior tanto est nociuior. Nec puto iquit sufficere q nescit eum esse malum sed necessarium est ad euitandum peccatum scire eum esse bonū per talem rōnem qualem possibile est hri d hoie. Et si dr̄ q alr nō eēt ita vtilis. oio nihil valet. qr ois vtilitas tpralis spūali est postponēda. Itē idignus dr̄ dupliciter. s. cōtra

rie ⁊ priuatiue. Cõtrarie q̇ cõtrari
uꝫ habet dignitati. ⁊ ille nullo mõ
ē ꝓmouendus. Priuatiue q̇ priua
tur ꝯdecētibus dignitati. ñ tñ hꝫ ꝯ̃
rium. Et i talibus pp necessitatem
aliquaꝝ eccliarum que idigent lr̃a
tis ⁊ defēsoribus posset dispensa-
ri vt a cõi hr̃et de ecclia donec ad
disceret. Sꝫ puto q̇ sine pctõ mor
tali nõ posset ei ꝯferri cura vel pre
benda. sed expēse ꝑ eo possent fie
ri de ecclia vel de bñficio eccle qd̃
alteri iterim cõmitteret. h̃ ille. B.

4 ¶ A quo possint ⁊ debeant ordi-
nes ꝯferri. R̃. scḋꝫ Ray. Presby-
teri ⁊ oẽs iferiores regulariter de-
bent ordinari a suis epis. 67. dis. c.
vno. ⁊. 24. dis. eps. Sed quod dĩ
in predictis. c. q̇ debet adesse assē
sus suoꝝ clericoruꝫ scḋꝫ Hosti. eo
ipso q̇ non contradicunt consēti-
re presumuntur. A. Idem in sñm.
eo. ti. q. 26. B

5 ¶ Utrũ alienus eps possit ordina
re alienum clericum. R̃. Nullum
debet ordinare ꝑter licētiaꝫ supio
ris epi ipsius. Et itelligit superior
in h̃ casu eps de cuius diocesi iste
qui ordinari vult ē oriundus vel i
cui⁹ diocesi bñficiũ ecclīasticũ hꝫ
vel vbi habet domicilium lꝫ alibi
natus fuerit. Inferiores autē ꝑlati
siue religiosi siue alij nõ pñt talem
licētiam dare nisi hr̃ent a sede apo
stolica q̇ possent subditos suos a
quo voluerint epo facē ordinari.
Itē ñ põt talē licentiã dare officiał
epi sed epo in remotis agēte vica-
rius ei⁹ in spũalibus generalis vł
sede vacāte capitulũ seu is ad quē
tunc administratio spũaliũ ptinet
pñt licētiã dare. Religiosi quoqꝫ
q̇ a suis ꝑlatis sũt in non exemptis
p̄latib⁹ deputati ꝑores ⁊ eoruꝫ
socij pñt a locoꝝ diocesanis q̇ diu
ibi morant licite ordinari lꝫ non
sint de ipoꝝ diocesibus oriũdi. Et
h̃ oia ex̃ de tēpo. or. cũ nullus. li. 6
Quicũqꝫ aũt alienum sine licentia
scienter seu affectata ignorantia or
dinauerit per annũ a collatiõe or-
dinũ ē suspensus. ⁊ interim clerici
sui absqꝫ ipius licentia pñt a vici-
nis epis ordies recipe. A. p⁹ q̃ꝫ sui
episcopi i h̃ casu fuerit suspēsio ma
nifesta. vt in. c. de quo statiꝫ. B. ex̃
de tempo. or. eos. li. 6. Et p istã de
cretaleꝫ reprobata ē opinio dicen
tiũ q̇ qs ordinare poterat alienũ
sub spe ratihabitionis. De ordina
tis ab alieno. vide. ĩ. ordinat⁹. 1. §.
añpli. Qñ ãt ordinãs alienũ tenea
tur ordinato ꝓuidē de bñficio vi-
de. s̃. bñficium. 1. §. 7. De ordinatõ
ne ṽo vltramõtanoruꝫ ab epis ita
lianis habes in se. §.

6 ¶ Utrũ eps italie possit ordinare
vltramõtanũ clericũ. R̃. Non. nisi
habeat licentiã a papa vel ab epo
vñ ē oriũdus. vel in cui⁹ diocesi ē
bñficiat⁹ ⁊ p patētes ipi⁹ epi lr̃as ꝯ
tinētes cãm rõnabilem quare ipꝫ
nolit vel non possit ordinare. Et q̇
contra hoc ordinati fuerint suspen
si sunt absqꝫ spe dispēsationis. A.
Etiã a sede aplica obtinende vt in
c. sepe. de quo. ĩ. vbi etiam addit.
Omnibus nostris penitentiarijs i
hibemus districte ne absqꝫ nostra
licentia spãli cum taliter ordinatis
dispēsent vel suas eis tradãt lr̃as
p quas cũ ipsis debeat dispēsare.
B. Et ordinantes debēt cõdigne
puniri. ex̃ de tēpo. or. sepe li. 6.

7 ¶ Que sũt ꝑsone quibus ordina-
tores ꝓhibent ꝯferre tõsuraꝫ cleri

calē. R. Nullus eps vel qs ali9 debet ipsam pferre ifanti nisi forte religionē itraret. A. s. de cōsensu parentum vel tutorꝫ ꝛ nō alias. vt. s. nouitius. i pzin. B. nec illrāto nec homini diocesis aliene sine licentia. A. s. legitima. de qua. s. §. 5. B. nec cōiugato nisi volenti religiōez itrare aut ad sacros ordines pmoueri. s. qñ de iure pōt. vt. j. ordinatio cōiugatoꝝ. §. 2. Et q ꝯtrafecerit per annum suspensus est a collatōne tonsure tantuꝫ extra de tempo. oꝛ. nullus li. 6.

8 Utrū eps q resignauit epatum possit ordines pferre. R. Si renunciauit loco tm̄ pōt ordines cōferre sicut ante si roget a ppzio loci epo Si ṽo renūciauit loco ꝛ dignitati pōt nihilominus oēs minores cōferre. sꝫ sacros ñ pōt. Et qcūqꝫ ab eo scienter recepit minores sine licentia sui epi. de iure cōi deberet ꝺponi. 7. q. i. eps i diocesi. ꝛ. 9. q. 2. epm. Dispēsatiue tñ pōt i ordinib9 deseruire. Si ṽo a tali receperit sacros ordines scienter. non recipit executionē. Si ṽo ignorāter potīt eps cū eo dispēsare. nisi ignorātia fuerit crassa ꝛ supina. ex̄ ꝺ ordi. ab eo. q̄ renunc. c. i. Utrum aūt abbates possint ordines cōferre. habes supra abbas. §. i. A. Jdē qꝺ i h. §. notaī i sū. li. 3. ti. 22. q. 26. scꝺꝫ Ray. ꝛ Host. Jbi etiā addit fm. Jnno. ꝙ abbas exorcistatum ꝛ acolitatū conferre non potest nisi hoc habeat ex priuilegio. Jtem ibi dꝛ ꝙ pbyter pōt conferre psalmistatum. 23. dis. psalmista. quia psalmistat9 non est prope ordo vt ibi dr̄. ꝛ supra ordo. pmo. §. B

9 Utrū eps possit cōpellere clericum ad suscipiendos ordines. R. fm Ray. Si ordo sit annexus bñficio vel dignitati quā hꝫ. vtputa si electū i archidiaconū vult cogere ad diaconatū. aut decanum archipresbyterum abbatē vel ppositum vult cogē vt fiant presbyteri pōt p subtractionē illius bñficij cogere dis. 60. inouanius. ꝛ ex̄ de elec. cū i cūctis. ꝛ de eta. ꝛ quali. c. i. Autm ēt si elect9 ad regimē parochialis ecclie nō fiat sacerdos ifra annum ipo iure p̄uat9 ē illa. extra ꝺ elec. lꝫ canon. ꝛ. c. cū ex eo. li. 6. ꝛ. s. ecclesia. 2. §. i. Fallit tamen si ex iusta cā remāserit. dꝺo. c. cū ex eo. in fi. A. De h dc̄m ē. supra absolutio. i. §. 2. ṽ. 2. ē i additione. B. Similiē fallit propter iustam cām i pri9 dictis. vt puta si postqꝫ archipsbyter vel abbas ꝛ huiusmodi confirmatus fuit ꝛ ante ordinationem fact9 ē irregularis sine culpa vt quia pdidit manum vel oculum. Uñ ꝛ i dicto. c. cū i cunctis. dicitur. si canones nō obsistāt. Secus si cōtraxit ipedimentum culpa sua. i quo casu priuandus ē. Et i hoc casu loqtur dc̄m. c. i. de eta. ꝛ quali. Jdem Hosti. ꝛ Goff. A. ꝛ ēt Al. vt in sū. eo. ti. q. 48.

10 Quid si talis ordo sit annexus illi dignitati vel bñficio qꝺ obtiet. R. fm Ray. Nō debet eps eum inuitum cogere ad ordinem. aliī puniendus ē. dis. 74. c. i. ꝛ. 2. ꝛ. c. vbi ista. Nisi hoc exigat necessitas vel vtilitas ecclie. vt quia idiget ministris ꝛ nulli alij vel pauci sūt idonei. qꝛ tunc cogere pōt. ita ꝙ si se excuset rōne criminis qꝺ dicit se ꝯmisisse. dꝫ eps pmouere alios ꝛ illum remouere a bñficio quod ob

tinet nisi aliter esset valde vtilis vł necessarius. ex̄ de eta. ⁊ quali. q̄ris ⁊ ita intelligi pōt. 74. dis. cōsuluit. Si vō excuset se rōne alterius ipedimenti nō ꝓuenien̄ ex delicto suo vt ifirmitas. ⁊ huius. non d̄bet cogi al' appellare posset sic̄ ⁊ tutō datus. A. s. qn̄ eius iusta excusatio nō admitteretur. vt i. l. de qua statim. B. ff. qn̄ app. sit. l. i. §. siquis tutor. Si aūt excuset se sola volūtate absq₃ alia cā debet compelli per subtractionem officij ⁊ beneficij dis. 74. c. 3. ⁊. 4. ⁊ i ṗdcō. c. q̄ris. Idē Hosti. ⁊ Goff. A. Similiter ⁊ Al. vt i dicta. q. 47. Ubi etiam additur ſm eosdē q̄d q̄ñ exigē vtilitas ecclesie qn̄ ecclia īdiget aliq̄bus ministris ⁊ sunt alij idonei i ecclia preter istum quem eṗs vult compellere. Necessitas autem ē qn̄ ecclia indiget ministris ⁊ nullus aluis in ecclesia est idoneus. B

fi ¶ Pone ꝙ vtilitas exigit ꝙ aliq̄s ordinet̄ sed eṗs nō ex hac cā s₃ ex odio cōpellit istum vt ordinem recipiat. nū q̄d tenet̄ obedire. R. scd̄z Ray. credo ꝙ sic. L₃. n. eṗs peccet sic ṗcipiēdo. iste tn̄ obedire d₃ ex q̄ n̄ ē malū q̄d ṗcipit̄ imo iustū ⁊ vtile ecclie. ar. xi. q. 3. q̄d ergo. 23. q. i. q̄d culpat̄. i fi. 33. q. 5. manifestū Idē Host. ⁊ Goff. A. Idem i sū. co. ti. q. 53. Et aduertendu₃ ꝙ sine iusta cā coact⁹ ad ordines p metu₃ q̄ caderet i ꝯstantē non tenetur cōtinere scd̄z Io ⁊ gl. Ray. Alij vō dicūt ꝙ tenet̄. ar. 45. dis. de iudeis v i sum. eo. ti. q. 50. Et hoc vltimū tutius ē. de quo etiam. ī. ordinat⁹. primo. §. 5. B

iz ¶ Quid si clericus vult ꝓmoueri ⁊ eṗs nō vult. R. scd̄z Ray. Si clericus h₃ ius petendi ordines forte rōne bn̄ficij cui ordo ē annex⁹ eṗs nō pōt eū ꝓhibere q̄uis sciat pcm̄ eius occultū. Et ita ṗt itelligi extra de tēp. or. ex tenore. Si vero n̄ h₃ ius petendi nō tenet̄ eṗs eū ordinare. Porro regularis nullo mō d₃ ordinari contra voluntatē sui ṗlati ex̄ de tēp. or. ad aures. Ite₃ Goff. Hosti. ⁊ Ber. A. Et etiā gl. Ray. vt i sum. eo. ti. q. 52. B

i3 ¶ Quid si sciam eṗm meum hereticū vel scismaticū occultū ⁊ ꝯpellit me ad ordines. R. scd̄z gof. Nō debeo obedire sed potius ṗmittē me excoicari q̄ a tali recipere. ex̄ de sen. excō. inquisitioni. Tales ei ꝯferre nō pn̄t ordinis executione₃ quā non habēt. i. q. 7. Daibertu₃. Et idem si sciam ṗlatum meum suspēsum excoicatum vel iterdictū. Quid tn̄ si a tali ordinatus sū. vide ī. ordinatus. i. §. pli. A. Idem i sū. eo. ti. q. 54. vbi habetur id quod i isto. §. dicitur.

14 ¶ Quid d̄ illo qui scit eṗm suū symoniacū ⁊ tn̄ ṗcipiat ei ꝙ recipiat ordines ab eo. R. scd̄z Tho. ſa ſe. q. 100. Nullo mō d₃ obedire siue manifesta siue occulta sit symonia dummō iṗe sciat. Et hoc itellige si eṗs ē symoniacus i ordine suscepto. imo poti⁹ d₃ ṗmittere se excōicari ar. ex̄. de sen. exco. iquisitiōi. Q̄d si ignorabat eum esse symōiacū cum tn̄ ess₃ q̄tūcūq₃ sit occultu₃ ⁊ iste ignoret nō recipit executiōe₃ sed idiget dispensatione ⁊ hoc i d̄ testationē criminis. i. q. i. siq̄s a symoniacis. Ide₃ Host. ⁊ Ray. addit Tho. ꝙ si eṗs symoniacus ē ex alia cā pōt ab eo recipere ordies dūmō sit occultum. q₂ non ē suspē

ſtus quo ad alios ſed ſolũ quo ad ſeipm. Addit Hoſt. ꝙ ſi poſſũ obtinere vt ordiner ab alio debeo facere. A. Hodie idem dicẽdũ ẽ ꝺ oi ſymoniaco qꝺ de excoicato. cum oĩs q quomõlibet dãdo vel recipiendo ꝯmiſerit ſymoniã vel eiꝰ mediator extiterit excõicationem incurrat papalez. i. cuiꝰ abſolutio pape reſeruat. vt i extrauagãti Eugenij quarti q̃ icipit. Cum deteſtabile. B. Quibus clericis debet ꝑ ordinatorẽ de bñficio prouideri. vide. ſ̃. bñficium primo. §. 7. Et ꝺ ordiato ad titulũ ꝑ̃imõij ſui ibi. §. 8.

Rdinatus j.

cõit. Querit ergo. Quid ſi aliqs in pctõ mortali exiſtẽs fuerit ordinatus. R. ſcd̃m Ray. Siue ſit occultũ ſiue manifeſtũ ille q cuz h̃ recipit ordinẽ vel q̃cũq3 alia ſacr̃a mortalit̃ peccat. diſ. 40. multi. diſ. 25. illud. xi. q. 3. audi. Idem Tho. i 40. diſ. 24. A. Con. etiam Pe. vt i ſum li. 3. ti. 22. q. 22. B

j ¶ Utrũ ordinatus exiſtens i pctõ mortali poſſit ſine pctõ vti ordie ſuſcepto. R. ſcd̃3 Th. i. 4. diſ. 24. Nõ põt. Nã i facit cõtra illud preceptũ Deut. 16. Iuſte qꝺ iuſtu3 ẽ exeq̃ris Indigne. n. ſacrũ ptractat nec i h̃ aliquis põt diſpẽſare. q2 eſt de iur̃ naturali vt hõ ſcã ſãcte pertractet. Uñ talis quotiẽs actũ alicuius ordinis facit peccat mortalit̃ vt qui tangit res ſacras quaſi ſuo officio vtens. Secus autem eſſet ſi aliqua neceſſitate ſacrũ aliqꝺ ꝯtingeret vl' exeq̃retur i illo caſu in quo etiã laicis liceret. puta ſi baptizaret i articulo neceſſitatis. vel corpus xpi ꝺ t̃ra colligẽt. Cõ. i oibꝰ Al. ꝛ etiam Ray. A. Idẽ i ſum. e. ti. q. 24. ꝛ ſe. Ubi ẽt ſcd̃3 eundẽ Th. dr̃ ꝙ totiẽs tal' mõtalit̃ peccat q̃tiẽſ hꝰmõi actũ facit. Et addit Al. Qꝺ ſi dr̃ hoc eẽ valde graue. R. ꝙ lata via eſt que ducit ad infernũ ꝛ multi ſunt q vadunt ꝑ eã Math. 7. B. Sed ante neat eẽ ꝯfeſſus. viꝺ. ſ̃. ꝯfeſſio. 2. §. 5

2 ¶ Utrũ a tali liceat recipe ſacr̃a. R. ſm Tho. vbi. ſ̃. Tenet homo recipere a miniſtro ẽt in peccato mortali exñte q̃3diu ab eccl'ia toleratur q2 adhuc ẽ ei obligatus. nec etiam debent tales in officijs euitari. vt. ſ̃ clericus. 3. §. 2. Tñ vt ibide3 ſubdit Tho. non eſſet tutũ ꝙ quis ꝑter neceſſitatis articulũ talem miniſtru3 induceret ad aliqd ſui ordinis exequendũ durante cõſcia ꝙ ille eſſet in pctõ mortali. qua3 tñ deponere poſſet. q2 in inſtãti homo a diuina gratia emendat. Dicit etiam idem Tho. in. 4. diſ. 13. ꝙ a notorio ꝯcubinario nõ ẽ recipiẽda cõio eucharistie. ſiue ſit notoriũ q2 cõuictus ẽ ſiue ꝑ cõfeſſionẽ in iure factã. ſiue ꝑ talẽ euidentiam facti ꝙ nulla põt tergiuerſatione celari. ab alijs aũt occultꝭ cõcubinarijs recipi põt. A Idem in ſũ. eo. ti. q. 24. ad fi. Et latius de his. ſ̃. clericus. 3. §. 1. in additione. ꝛ. ſ̃. confeſſor. 2. §. 3. circa fi. additionis. B

3 ¶ Quõ dr̃ qs furtiue ordiatꝰ. R. ſecundũ Hoſt. tripliciter. 1º mõ cum quis ſine ꝯſcia ꝓprij epi ꝛ ſine examinatione ꝓmouet. 64. di. ex ꝯſcientiã. 24. di. qñ eps. In quo caſu ñ ꝓſunt lr̃e archidiaconi. A. ſ. vt per ipſas poſſit ordinari ſine ꝯſẽſu epi vt in tex. qui ſeqtur. B. vt extra de offi. archi. ſignificaſti. 2º ordinator furtiue ſi ꝑter cõſcientiã epi eode3

die recipit omnes minores vel ali quos simul et subdiaconatum vel duos sacros. ex. de eo. qui furt. or. sus. cu. b. et c. innotuit. de quo hes .s. ordo. 2. §. 2. A. Etia siquis recipiat minores cu subdiaconatu vel duos sacros cu consensu epi. Na et hoc casu dr furtiue recipere sm eu Host. vt in sum. eo. ti. q. 15. B. 3. qn gradu omisso saltum facit. de quo dr. j. ordinatus. 2. p to. A. Jo in dicta. q. 15. Et additur sm eund q in his casibus nec suo superiori obediens excusat. vt ex. de tepo. or. dilect. tn supior plus dlingt. B

4 De illis qui existentes excoicati recipiunt ordines require. s. excoicatio. 1. §. 20. qui incipit. Quid de illis. Quedam etia crimina no solu ipediut ordinadu. sed et ordinatu deijciut. de qb. s. crim. §. 2.

5 Utru coacte ordinatus teneatur ad castitatez. R. Si coactio fuit absoluta. non est dubiu q non tenet. qr nec ordinatus est. vt dictum est .s. ordo. 3. §. fi. Si fuit conditionalis. puta p aliqne metuz. distingue sm Ray. quia si talis fuit metus q posset cadere in constante viru no tenet ex. qd me. ca. platum. et c. cuz dilectus. Cotinetia. n. no debet nisi volutaria. dis. 31. ante trienniuz. 20. q. 3. pns. Et hoc intellige q si ate habebat vxore poterit illa vti sine peccato. sz si no habebat. cotinere tenet ar. dis. 35. de iudeis. Item tenetur ptinere si no fuit talis metus. Idem Goff. et hosti. A. Et hec videntur vera et colligi ex iuribus allegat. et ex positis in su. e. ti. q. 50. et se. lz no clare. Et dictu est. s. ordinatoz. §. xi. in additione. B

6 Sed nuquid talis .s. ordinatus p metum qui potuit cadere in constante viru vtetur priuilegio clericali. Dicendu sm Ray. q sic. si al's vult viuere clericalit. nisi transiret ad actu penitus 3riu. A. puta si efficiat bigamus. vt in. c. qd sequitur. B. dis. 84. quisquis. Et tn si heat vxorem poterit illa vti vt in pcede ti. §. dictum e. Si tn ipsa vellet continere et ipse nollet. no habet priuilegiu clericale. Si ipse vo vellet et illa non certe hz si vt dixi al's viuerz clericalit. arg. 27. q. 2. multoz. A. Idem in su. eo. ti. q. 51. B. Et hoc oportet supplere .s. q si vxor fuit vnica et virgo tunc hz priuilegiuz clericale. sz tn in duobus casibus quos habes. s. clericus. 3. §. fi. B.

7 Quid d ordinatis ab alieo epo sine licetia ppria. R. sm Ray. Priuantur executione. A. s. ipso iure. Na vt pz in su. eo. ti. q. 35. ipsa executione non recipiunt. vt in. ca. q translatione de tempo. or. sm eun de Ray. Melius facit. 71. dis. ca. si quis. Ubi dr q irrita sit huiusmoi ordinatio. Non obstat dictu. c. q translatione. vbi videtur q sic ordinatus no sit suspesus vel suspendendus. Ibi interdicenda est ei ordinis executio. quia non intelligit de interdictione dispositiua h e qr non suspensu suspendat. sed intelligitur de interdictoe et snia declaratoria et executiua videlicet q declarat sic ordinatu a iure suspensu et exequitur iuris dispositone. Et vt sentire Jo. mo. in. c. eos de tepo. or. li. 6. B. Poterit tn eps dispensare. 9. q. 2. Lugdunesis ex. de tempo. or. q translatione. Sed et que licentia requirit et que pena ordinantis sine licentia habetur supra

ordinantis.§.6.⁊.7.

8 ¶ Quid de ordinatis ab hereticis vel scismaticis excōicatis depositꝭ ⁊ huiusmōi. R. A talib⁹ nō dꝫ qs recipere. vt dictū ē supra ordinatō §.pe. Si tñ aliquem ordinent tenē dū vt dicit Ray. ꝙ oēs tales vera cōferāt sacra dūmō i forma ecclie cōferant. i.q.1. dñs declarauit. ⁊.c. non nocet de ɔse. dis.4. non in nobis. Peccant tñ mortaliter tā dantes ꝗꝫ suscipientes ab eis quecunqꝫ sacramenta nisi baptismū in extrema necessitate. Idē Tho. ꝯa ꝯe q.39. ⁊ Pe. ⁊ Goff. A. Idem in sū. li.i.ti.5.q.16. vbi ēt patet ꝯm eos dē ꝙ dicti hꝛtici ⁊ similes nō conferūt ordinis executionem. B

9 ¶ Sꝫ nunqd sic ordinati poterūt ministrare. R. ꝯm Ray. Si sūt ordinati a tali q suscepit vltimā manus impositiōem i ecclesia. A. i. ordinem epalem. B. ⁊ nunc ē hereticus vel excōicatus ⁊ h⁹. dicēduꝫ ꝙ siue isti ordinati sciebāt siuē ignorabant tolerant dispensatiue in ordinibus susceptis ministrare. Ad superiores vō non dbent ꝓmoueri nisi esset necessitas magna ⁊ cōuersatio sancta. 9.q.i.c.i. ⁊.2.⁊.3. Si vero ordinati fuerint a tali qui recepit manus impositionē extra ecclesiā ⁊ ipsi scienter a tali ordines receperint nunꝗ tolerātur. Si ignorant tolerātur. A. dūmō ꝓbauerint ignorantiā ꝯꝫ Ray. ⁊ Gof. ⁊ in dicta. q.16.p.c. quod statiꝫ sequitur. B. 9.q.i. ordinatōes Cō. Goff. Sed per quē poterit dispēsari vide. j. scisma. §.7. A. Aduertenduꝫ ꝯm Inno. in.c. innotuit extra de eo qui fur. or. sus. ꝙ de quolibet viro noto bone fame qui vbi conuersatur habetur ꝓ ordinato: ⁊ sic lōgo tpe hactenus vt ordinatus habitus ē credere debeo eū bñ ordinatū. nec cogit al' ꝓbare. Hec enim sunt sufficientia argumenta sue ordinationis ar. ex̄ de cle. per. c. inter. ⁊.c. se. 9.q.2. Lugdunensis. ⁊ notat in sū. e. ti. q.35. ⁊. eo. li. ti.21.q.4. ad si. B

Ordinatus ij.

p saltū. Quid de ordinatis p saltū. R. ꝯm Ray. Ordines ordinate recipi debent ꝯm ꝙ numerati sūt. s. ordo. i.§.4. di.59. si officia ⁊ dis.78.c.i. Si tñ p saltuꝫ aliquis ꝓmoueatur. i. ꝙ aliquo ordine ꝑtermisso ad sup̱iorē ascēdat ꝯcipit quidē caracterē. tñ de rigore dꝫ dponi ēt si ñ ex malicia sed ex ignorantia aut negligentia aliquē ordinē ꝑtermisit. Sꝫ tñ ex dispēsatōne epi ad ordinē ꝑtermissū poterit ꝓmoueri ⁊ interim ab executiōe superioris ordinis erit suspēsus dis. 48. sicut olim dis. 52. sollicitudo ex̄ de cle. per sal. ꝓmo. c. vnico. Et eodē mō poterit cū eo dispensari si interim mīstrauerit i illo ordine credens ꝙ fuisset gradatim ꝓmotus vt in. c. vnico ex̄ de cle. p sal. ꝓmo. Nō si talis p saltū ꝓmotus sit sciēter ⁊ in ordine sic suscepto sine dispensatōne ministrauerit nō potest dispensari ꝙ vlterius ascendat nisi per papā. Sed in ordine suscepto adhuc pōt dispēsari p epꝫ sicut cū non ordinato ministrante vt dr̄ j. ordinatus. 3. §.i. In hac snia ho. ⁊ vō. satis cōueniunt. A. Hec partim fuerunt dicta Ray. ⁊ partim glo. eius ⁊ partim ho. in sūma sua. Sed in glo. dicit simpliciter ꝙ cū

ꝓmoto ꝑ saltū scienter solus papa dispensat vt pꝫ in sū.e.ti.q.40.ad fi. Et hoc vltimū vr̄ ꝓbabilius cuꝫ iura allegata non loquātur nisi de ꝓmotis ꝑ saltuꝫ ex ignorantia seu negligentia. B

1 ¶ Sed nūqd laicus qui nullū habet ordinem possit recipere sacerdotiū oībus alijs pretermissis. R. pꝫ Ray. Potest dūmō sit baptizatus. Idem Tho. Pe. ꝛ Ho. A. lꝫ Hug. dixerit contrarium ꝙ nō potest recipere nisi saltem habuerit ꝓmam tonsurā. vt in sum.con.e.tit. q.41. B

2 ¶ Quid si clericus ꝓtermisso aliq̄ ordine consecret in epm̄. R. scḋm Ray. Dicūt fere oēs doc. ꝙ nullo modo pōt eē eps̄ nisi sit sacerdos. qꝛ ordo sacerdotalis ē qui substantiale fundamentū ordinis epalis. Cō. Goff. sꝫ ꝛ Host. g videtur aliṫ sentire. A. s. ꝙ ordo epalis cōferat ēt non sacerdoti sed nō executio. B. Con. in hoc ꝙ talis eps̄ nō haberet executiōnē nec aliquid cōferret nisi postq̄ sacerdos factus eēt ex̄ de exce. pla. ex litteris. Si vero ꝓtermisit aliū ordinē a sacerdotali sentiunt fere oēs ꝙ eps̄ est ꝛ cōferre pōt oēs ordines preter illū quē non accepit. i. q. i. gratia. ꝛ. i. q. 7. Daibertum. Addit hostiē. ꝙ talis episcopus executionem de iure ñ habet etiam quo ad ordines quos suscepit. A. Idem in sum. eo. titu. q.43. B

Ordinatus iij.

negatiue. s. qui nō est ordinatꝰ ꝛ tñ aliqd tale exercet. Quid ergo de talibus. R. ḟm Ray. Laici qui nullum ordinem habentes diuinū officium exercent indebite nisi cessare velint debent excōicari. A. Et nunq̄ ordinari. vt ex̄ ḋ cle. nō or. mi. c. i. vbi dr̄. Siqs baptizauerit vel aliqḋ diuinū officiū exercuerit nō ordinatis ꝓpter temeritatē abijciatur ḋ ecclia ꝛ nūq̄ ordinet. B. Pn̄t tamē licite facere officia minorū ordinū q̄uis ad h̄ non habeāt officiū. sicut in domo nō cōsecrata pōt dici missa lꝫ consecratio ad h̄ ordinet vt in ea missa dicat. Clerici vo qui exercent officiū illius ordinis quem nō habent sunt deponendi vel ꝑpetuo suspendendi ab ordine queꝫ habebant nisi postq̄ iuxta ꝓuisionem epi biennio vel triennio suspensi fuerint. misericoḋit tolerētur. Nunq̄ tñ possunt vlterius ꝓmoueri ex̄ de non or. mi. c. i. ꝛ. 2. art. xi. q. 3. priuilegium. 25. q. 2. sic decet. Nec cū tali potest dispensari ꝙ ascendat vlterius nisi ꝑ papā ḟm Ray. Goff ꝛ ḋḋ. Host. tamen tenuit i sūma ꝙ eps̄ pōt dispēsare. sed in gl. reuocauit. A. Immo ꝛ i sūma sua vr̄ Ho. cū Ray. cōcordare. vt in sū. li. 3. ti. 22. q. 44. Sed vt ibi patet quidaꝫ dicunt ꝙ hoc casu pōt eps̄ dispēsare cū ei ñ exp̄sse ꝓhibeat. Sed certe ex̄ eo. c. 2. dr̄ ꝙ talis ad vlteriores ordies nō poterit promoueri. Et glo. ibi dicit sine dispensatōe. ꝛ ñ declarat per quē dispēsetur. Sed gl. Ray. vt pꝫ in dicta. q. 44. dicit ꝓdictum rigorē debere intelligi de illis qui mētiunt se ꝓmotos ad ordines ad quos re uera ꝓmoti ñ sunt vel qui tanq̄ scismatici gerūt se officio ordinis quem non habent sicut rex Ozias vsurpauit sibi officiū sacerdotis. Nec credo istū rigorē exten

dendū esse ad clericos minorū or
dinū vel qui in missis nouis mini-
strant in officio subdiaconatus cā
cuiusdā gaudij ꝛ solēnitatis faciē
de nō mentientes de ordinibꝰ suis
cum fere oēs assistētes sciant veri-
tatē. Tales tn̄ grauiter peccant hu-
iusmodi etiā sine malitia attentan
do. Equitas istius glo nō videtur
aliquo iure ꝓbari. cum. c. i. ꝛ 2. ex
tra eo. ad illationē declarate in eis
pene videant solum ponderare ꝙ
quis vtaṫ ordine non suo. B. De
bn̄ficio aūt misericorditer agendū
est cū eo. A. siue sit in sacris siue in
minoribus ſm glo. Ray. ꝛ i dicta
q. 44. B. ne sustentatione priuatꝰ
ad seculi negocia reuertaṫ. Salu-
briter āt sibi ꝓuidebit si ad religio
nē transierit. Habētur hec in ꝓdic
to. c. 2. de cle. non ordi. mi.

¶ Quid si qs exercet tale officium
nō ad deceptionē ſ3 ex ludo eā fe-
cit. R̷n. ſm hosti. Certe ludus no-
xius in culpa ē. Vn̄ talis peccat q
dem ꝛ teneṫ penitere. 15. q. i. §. illō
m fi. Non tn̄ credo ꝙ icurrat ꝓdic
tas penas. qꝛ volūtas ꝛ ꝓpositū di
stinguūt maleficia. ex̄ de sen. exco.
cum voluntate. A. Idem in dicta
q. 44. ad fi. B

¶ S3 qd si clericus q est in minori
bus ordinibꝰ tm̄ legat epistolam i
missa. R̷. ſm h̄h̄. Licitū ē ex quo si
ne solenitate h̄ facit. vt nōtur. ex̄ de
vi. ꝛ ho. cle. vt quisq3. Et ſm Inn.
intelligendū est quādo ibi non est
subdiaconus. Nec d3 talis cantaṫ
solēniter ꝛ cū ornamentis subdia
coni. 23. dis. subdiaconus. 74. dis.
si qui clerici. Con. hosti. A. qui di
cit ꝙ ꝓpter necessitatē3. s. quando
deest subdiaconus cui h̄ possit in-

fungi sufficit ꝙ talis nō teneat ma
nipulum in manu sua. vt in sū. eo.
ti. q. 45. B

Rrdinatio ꝯ

iugatoꝝ. Quid si maritꝰ acci
pit ordinē sacrū inuita vel nescien
te vxore. R̷. mortaliter peccat ſm
Tho. A. Hoc videṫ potius fuisse
dictū Al. vt i sū. li. i. ti. 8. q. 59. vbi
hec notāṫ. B. Sed vt dicit Ray.
nō fit ꝓpter hoc ꝓiudicium vxori
ſ3 ille tenebiṫ ei ad redditionē de-
biti nō aūt poterit exigere. 28. dis.
diaconi. 25. q. 2. multorū. A. Vxor
etiā nō tenetur ei debitū reddere
ſm Tho. vt in dicta. q. 59. B. Qd̄
verū est ſm h̄h̄. etiā si factꝰ sit ep̄us
seu religiosus. A. vel etiā papa ſ3
eundē. vt in dicta. q. 59. B. nisi il
la poss3 induci ad ꝯtinētiā3. Deb3
ergo restitui vxori nec debet ferṙ
aut coronā aut habitū clericalem
cum scandalo vxoris. Sed si pōt
sine eius scandalo. deferṙ tenetur.
A. ſm Pe. ꝛ in dicta. q. 59. B.
Et ſm Inno. talis si post mortem
vxoris contrahat cum alia non te
net matrimonium. A. Idem in
dicta. q. 59. B

¶ Quid si maritus sit ordinatus
ꝯsentiēte vxore vel sciente ꝛ nō cō
tradicēte. R̷. ſm Ray. Si clericus
est de eccl̄ia occidētali factū ē vxo
ri ꝓiudiciū ita ꝙ oportebit eam d̄
cetero cōtinere. ꝛ etiā mortuo vi-
ro n̄ poterit cū alio ꝯtrahere. 28.
dis. qꝛ sūt culpe. ꝛ duobꝰ. c. se. ꝛ. 32
dis. seriatim. A. Et in his iuribus
patet ꝙ si ꝯtraxerit postea mrīmo
niū ēt mortuo viro nō valebit. ꝛ
notaṫ in dicta. q. 59. ſ3 Ray. ꝛ ſm
quosdā inquit ꝓpter votum qd̄ vſ

deꝛ solēnizasse ex ꝑsōa viri. Et hu ic ꝯsentit. Al. vt ibi. Alij dicunt ꝙ ꝑ ꝯstitutionē ecclie que dirimūt matrimonium cōtra eā cōtractuꝫ. Et subdit Ray. Lꝫ aliqui dixerint ꝙ ista vxoꝛ promoti ad sacros oꝛdines teneaꝛ intrare religionē. Ego tñ credo cū Jo. Lau. ꝛ Tan. ꝙ ñ teneꝛ sꝫ sufficit si in seculo caste viuat. qḋ ꝛ dꝫ ꝓmittere. Tho. etiam dicit ꝙ nō teneꝛ religionē intrare si sibi ñ timeat de periculo castitatis. Con. Al. ꝛ Hosti. ꝛ hoc fallit ẜm Ray. in vxoꝛe eius q ꝓmouēdus est in epm. qꝛ nō debꝫ eligi nisi vxoꝛ intret religionē. ex ḋ ꝯuer. cōiu. cōiugatus. ꝛ. c. sane. Jtē clericꝰ oriētalis vt coius ꝛ ꝓbabilius dr̃ sine cōsensu vxoꝛis ꝓmoueri ñ debet. vt in dicta. q. 59. B

2 ¶ Qui duxit vxoꝛē vilē mulierez puta ancillā siue ioculatricē vl' aliquā ex illis q̄ publicis spectaculis mancipātur lꝫ virginē. repelliꝛ ab oꝛdine. dis. 34. siqs viduā. 2.

3 ¶ Sed qd si maritus ante carnalē copulā facit se ad sacros oꝛdies oꝛdinari. ℞. Non ꝓpter hoc dissoluiꝛ matrimoniū quod pꝛiꝰ fuerat contractum. sꝫ maritꝰ sic oꝛdinatus recipiens aliter ꝙ̄ a sacris canonibus ꝯcedaꝛ ēt post moꝛtez vxoꝛis nō poterit ministrare i illo oꝛdine nec ascendeꝛ ad alios nec aliqḋ bñficiū vel officiū ecclīasticū obtinere. vt i ex̃ua. Jo. 22. que incipit. Antique. A. Olim autem in h̄ casu aliq dixerunt ꝙ matrimoniū dissolueban. Alij ꝙ non. Et finaliter dixit Hosti. cōsulas papā. vt in sū. co. ti. q. 60. B. De materia ista aliqua habes supꝛa ipedimentum. xi. §. i. ꝛ. 2.

Rnatus

De oꝛnatu bono clericoꝝ habes sup̄ clericus. i. §. ij. De oꝛnatu ḃo mulierum nunc dicendum est.

¶ Utrū mulieres possint se licite oꝛnare. ℞. ẜm Tho. ẜa ẜe. q. 169. Circa oꝛnatū mliez attendēda sūt ea que coiter circa exterioꝛē cultū dicunꝛ. s. ꝙ non sint pꝛeter cōsuetudinem aut non ex inoꝛdinato affectu ꝛ huiusmodi que habes explicite. ꝭ. vestis. §. i. Et hoc modo pōt mulier licite operā dare ꝙ viro suo placeat ne ꝑ eius cōtēptū i adulteriū labaꝛ. Unde dr̃. i. Coꝛ. 7. Mulier que nupta ē cogitat q̄ mūdi sunt qūo placeat viro. Et iō si mulier ꝯiugata ad hoc se oꝛnet vt viro suo placeat pōt h̄ facere sine pctō. A. Hoc verū qñ maritus appareret pꝛonus ad adulteriū vl' nollet reddere debitū. ꝛ cū tali oꝛnatu verisimiliꝛ cōtra ꝑdicta incōuenientia ꝓuidereꝛ. al' cessante cā cessat effectꝰ. ex̃ de appel. cū cessante. Jtē cū h̄ requiriꝛ ꝙ ex tali oꝛnatu nulli verisimiliꝛ deꝛ peccādi occasio. al' sine pctō ꝑditionis h̄ fieri nō posset. qꝛ ve illi per quē scandalū vēit. Math. 18. Nec debemꝰ iuuare ꝓximū nisi inquātū possumus sine pctō. 22. q. 2. faciat. Jtem qꝛ nō sunt facienda mala vt veniant bona. Ro. 3. Jtē iexcusabiles sūt mulieres se oꝛnātes cū videāt hoc viris suis minime placē. ꝛ fōtius si ab ipsis pꝛohibeantur. patꝫ eni ꝙ tūc si imoderate se ornant h̄ faciāt ex supbia siue ex libidine. ꝛ pctm̄ omniū habētiū incitamenta libidinis ex tali ornatu redundat in predictas ẜm Al. ꝛ in sū. li. 3.

2 ti.54.q.284. B

¶ Utrū i illicito ornatu sit mortale peccatum. R. f̄m Tho. vbi sup̄ Muliebris cultus de se viros ad lasciuiā prouocat. pv̄. 8. Mulier occurrit illi ornatu meretricio. preparata ad capiēdas aīas. Et ideo ille mulieres q̄ viros nō habēt nec intēdūt hr̄e nō p̄nt absq̄ pctō appetere placere viroꝝ aspectibus ad ↄcupiscēduꝫ. qꝛ hoc est dare eis icentiuū peccandi. Et siquidē hac intentione se ornēt ut alios ꝓuocēt mortaliter peccāt. Si aūt ex quadam leuitate vel etiam ex vanitate ꝓpter quandā iactantiam nō semper ē pctm̄ mortale ſꝫ qn̄q3 veniale. Et eadem ratio ē q̄ntum ad h̄ de viris. A. Hoc clarius patebit ex infra dicendis. B

3 ¶ Quid de mulierib⁹ se colorantibus ꝛ alia figmēta adhibentibus R⁹. f̄m Tho. ſa ſe. q. 169. Huiusmodi fictiones nō p̄nt esse sine peccato nō tn̄ semp est mortale ſꝫ solū quando fit ꝓpter lasciuiā uel in dei contēptū. A. Aduertendū q̄ nisi aliud exp̄sse appareat ipso facto p̄sumit intētio lasciuie ꝛ diuini cōtemptus. Cū. n. act⁹ in se sit adulterine fallacie ꝛ inhonestus. ut dicit Aug⁹ in. c. fucare. de ↄse. dis. 5. nō pōt in se p̄tendere nisi lasciuiam ꝛ mētis inhonestatē adeo qd̄ mlieri cōrariū asserēti nō crederet. Ait enim Aug⁹. Nō dicatis vos aios hr̄e pudicos si habetis oculos impudicos. qꝛ impudicus ocul⁹ impudici cordis ē nunci⁹. 32. q. 5. nec solo. Itē cū actus in se contineat quandā impugnatiōeꝫ diuini opis vt dicit Cyprianus in li. de habitu virginū. Et cum mulieris cultus maxime talis ꝓuocet alios ad libidinem. iuxta illud pv̄. 7. Ecce mulier ꝛc. ꝛ notat Tho. ſa ſe. q. 169. arti. 2. qūo esse pōt sine diuino cōtēptu cū non curet illas aīas perdere q̄s xp̄s suo ꝓprio redemit sanguine. Et ideo hic non solum simplex ↄtemptus cōp̄hēdit ſed ēt talis vt videt persona in deuꝫ manus inferre cū sui pduōe. Un̄ Cyprianus vbi. s. dicit. Nō virgines tm̄ aut viduas sed ꝛ nuptas puta ēt oēs oio feminas admonendas q̄ opus dei ꝛ facturā eius ꝛ plasma adulterare nullo modo debeant adhibito flauo colore vel nigro puluere vl' rubore. aut q̄libet lineamēta natiua corrumpēte medicamine. Et subdit. Manus deo inferūt quādo illud quod ille formauit reformare contendūt. Impugnatio est ista diuini opis. p̄uaricatio veritatis. deū videre n̄ poteris qn̄ oculi tibi non sunt quos deus fecit ſꝫ quos diabolus ifecit de inimico tua tēta cū illo pariter arsura. Et ꝓpterea aliī inter quos videt fuisse Alex. de ales. asserunt in his ꝛ similibus inesse mortale peccatuꝫ. Sꝫ forte possꝫ aliqua a mōtali excusari qn̄ aliqd tale puū faceret solū ex quadā subita leuitate sine alioꝝ scādalo siue picnlo. B. Sciendū tn̄ q̄ aliud ē fingere pulchritudinē ꝛ aliud ē occultare turpitudinē ex aliq̄ cā ꝓuenientē puta p egritudinē ꝛ hu⁹. Hoc. n. ē licitū. qꝛ f̄m ap̄lm. 1. Cor. 12. que putamus ignorabiliora mēbra eē corpis his abūdātiorē honorem circūdam⁹. A. Ad p̄dictoꝝ āt pleniorē intelligētiā vlteri⁹ aliqd vel breuit tangendū ē de mīa ornatus

tã mulierꝝ. ꝙ virorꝝ ⁊ tã vestiũ ꝙ aliarꝝ rerũ. ꝑrio videlicet qualr pt discerni ornatus illicitus. Sc̃o q̃le pctm̃ sit in eius vsu. 3º si circa ipm aliquis pôt excusari.

4 ¶ Quo ad primũ ergo dico ꝙ pt discerni multipliciter. ꝑrio rõe ĩtẽtõis vtentis. vt si intentio esset ad põpã vel lasciuiã ⁊ huiusmõi. qꝛ cũ mala intentione nil pôt esse licitũ vel sine pctõ. 86. dis. ñ satis. ex̃ de sen. exco. cũ volũtate. Jõ vitiosum ẽt esset siqs q̃reret ꝑ cultũ supfluũ vestiũ delicias. cum vestis ordinet ad corpis fomentũ scd̃m Tho. sa se. q. 169. art. 2.

5 ¶ Sc̃do rõne ꝓfessiõis clericalis vt si clerici deferrẽt ornatũ seu habitũ ñ ꝯdecentẽ honestati clericali de q̃ in. c. clerici officia. ex̃ de vita ⁊ ho. cle. Jtẽ rõne ꝓfessionis regularl. vt si religiosi seu religiose ferrẽt ornatũ seu habitũ nõ conuenientẽ ꝓfessioni i quo si nõ modicũ excedũt ẽt mortalit peccant sm̃ Al. ⁊ i sũ. li. 3. ti. 34. q. 284. Qº casu qñq3 etiã excõicationẽ incurrunt videlicet cum mutant formã ⁊ temere sue professionis habitũ dimittunt. ex̃ ne cle. vel mo. vt piculosa. li. 6.

6 ¶ Tertio rõe ĩhonestatꝭ. Nihil ei ĩhonestũ pôt esse licitũ cu3 honestas sit vna de tribus ptibus pncipalibus iusticie. ff. de iusti. ⁊ iure. l. iusticia. § iuris pcepta. vñ ⁊ vnũ de excludentibus de regno dei ẽ impudicitia. Ad Gal. 5. Ad inhonestatẽ autẽ oĩs transformatio nature ptinet. qꝛ quicqd agit contra ordinẽ nature magnã in se cõtinet inhonestatẽ. 32. q. 7. adulterij. Ut si quis vel siqua ex habitu vl' ornatu velit appere maior seu pulchrior ꝙ a natura fuerit cõpositus ꝙ maxime solet contingere in fucationibus seu coloratoĩb' faciei ⁊ capillorꝝ. qd̃ penitus inhonestum ⁊ illicitũ ẽ. de cõse. dis. 5. fucare. ⁊ in excessiua altitudine planellarũ ꝯ illud Math. 6. Non potes adijcere ad staturam tuã cubitũ vnu3. Jtẽ ad inhonestatẽ ptinet apte ꝙ ex deformitate habit' viri ostẽdat verenda ⁊ mulierẽs humeros seu pectora. Jtẽ ꝙ mulieres incedant capite discooperto. Añ. 1. Cor. xi. dĩ. Debet mulier velamen habere sup caput suũ. Et Aug. in epĩa ad Possidium. ⁊ ponit i dicto ar. t. 2. dicit. Capillos nudare feĩas q̃s ⁊ caput velar aplŝ iubet nec maritatas decet. Dic tamẽ ibi gl. ꝙ pñt aliq̃ excusari a pctõ qñ h̃ nõ fieret ex aliqua vanitate sed ꝑpter ꝯtrariã ꝯsuetudinẽ q̃uis talis cõsuetudo non sit laudabilis. qd̃ pôt intelligi verũ qñ occasione cõsuetudinis nõ posset omittere sine reputabili scandalo. ⁊ h̃ agendo nulli dat occasionẽ scãdali. Aĩ irrõnabilis cõsuetudo nõ excusat. ff. d' legi. qd̃ nõ rõne. Jmmo potius grauat. ex̃ de ꝯsue. c. fi. Fortius aũt ad inhonestatẽ ptinet si in capite mulieris appareat aliqd ĩpudicitie ł elationis ostensiuũ cũ in ea dbeat appere oĩs honestas ⁊ humilitas in cuius signũ ei coma data ẽ ꝑpt qd̃ eã amputare sub anathemate ꝓhibet. 30. dis. quecũq3 vbi dicit. Quecũq3 mulier religiõi iudicãs cõuenire comã sibi amputauerit quã deus ad velamen eius ⁊ ad memoriã subiectiõis illi dedit tanquã soluens ius subiectionis ana

thema sit. Si ergo anathema dr ꝯ facientes hoc est sub ptextu religionis cum tamen non intrent religionem quanto vehementius contra facientes sub signo quod ei directo contrariatur videlicet superbie seu inhonestatis. sicut est capite discooperto et reuelata facie et fronte incedere. et sicut alique faciunt mitra sibi seu alia elationem designantia vel inhonestatem seu ad libidinem prouocantia apponere. Item inhonestum est quod femina vtatur veste virili vel econtra. Deut. 22. Non induetur mulier veste virili nec vir vtetur veste feminea. Abhominabilis enim apud deum est qui facit hoc. Et generaliter qualitercunque in habitu seu ornatu aliquid appareat inhonestatis. cum nihil inhonestum possit esse licitum. ff. de condi. insti. l. filius. vbi dicitur. Que facta ledunt pietatem estimationem vel verecundiam nostram et vt generaliter dixerim que contra bonos mores fiunt nec facere nos posse credendum est.

4 Quarto ratione superfluitatis. Nam vsus superfluus est omnino vitiosus. Unde ad Gal. 5. inter alia excludentia a regno dei cum fuisset dictum de fornicatione ponitur luxuria. vbi dicit glo. i. quelibet superfluitas. Nam et in dicto art. 2. dicit Tho. quod prohibet ornatus superfluus impudicus et inuerecundus. Superfluus autem attendi potest tripliciter. primo modo respectu numeri. vt cum quis vtitur seu iniuste retinet vestimenta seu alia ornamenta vltra numerum quam rationabiliter indiget. ꝯ quis 47. dist. sicut hi. dicit Amb. Nudorum indumentum est quod tu recludis et quis tam iniustus etc. 2o respectu forme vt si forma est excessiue longa seu lata. quod in multis potest apparere et presertim in vestibus mulierum caudatis in quibus apparet vitium non solum manifeste superfluitatis sed etiam inhonestatis. Nam ad inhonestatem et mollitiem pertinet quod quis trahat vestimentum per terram secundum philosophum. et notat Tho. 2a 2e. q. 169. arti. 1. 3. respectu preciositatis vt cum quis vtitur maiori preciositate quam conueniat sibi. quia maiori dignitati maior competit ornatus. extra de vi. et ho. cle. clerici officia. et notat Tho. in dicto arti. 1. Ex quo patet quod maior ornatus competit ad cultum diuinum quam ad quemcunque alium vsum cum nulla sit maior dignitas quam diuina. Et tamen etiam in cultu diuino debet ornatus esse moderatior quam olim fuerit propter exemplum christi qui nos hec despicere docuit. vnde. 12. q. 2. gloria dicit Jero. Neque mihi aliquis opponat diues in iudea templum mensas et lucernas et cetera ex auro fabrefacta. Tunc hec probabantur a domino quando sacerdos hostias immolabat et sanguis pecudum erat remissio peccatorum quamquam hec omnia precesserint in figura. Nunc vero cum paupertatem domus sue pauper dominus dedicauerit portemus crucem et delitias lutum putemus. Moderatus ergo ornatus ad cultum diuinum requiritur et multo moderatior ad quemcunque vsum prophanum etiam in paratoris cum nulla sit comparatio imperatoris terreni ad celestem. Minor autem competit regi quam imperatori et minor duci quam regi. et sic de singulis gradatim. Que si bene considerent valde moderatus competit inferioribus.

5 5. ratione curiositatis. Unde et Tho. in dicto arti. 2. dicit quod artifices ornamentorum peccant inueniendo superflua et curiosa. Curiositas autem intelligitur quando nimia sollicitudo seu

diligentia erga ornatum habetur. Unde Tho. in dicto arti. I. dicit ꝙ inordinatus affectus circa ornatū ꝯtingit qñ nimiam sollicitudinem quis apponit ad exteriorez vestiū cultum etiam si non sit aliqua inordinatio respectu finis. Facit. c. parsimoniam. 41. dis. ibi preter corporis diligentiam. Et pōt ista curiositas deprehendi pͥo respectu forme. vt qñ i ipa forma ostēditur curiositas. Unde i sūma de vitijs dicitur ꝙ in forma reꝑhensibilia sūt corrugatio ꝛ incisio. Facit dictum c. parsimoniā. ibi. Dissolutos aūt ꝛ ꝯfractos vestibus ꝛ incessu non recipimus. maxime qñ in talibus adest qñqꝫ vitiosa ꝓdigalitas quā ꝛ leges detestant̄ ꝛ equiparant furori. ff. de cura. fu. l. i. In dicta etiā sūma pōitur exēplū de sotularib⁹ rostratis vel ꝑforatis. ꝛ idem in similibus multi s. 2° deꝑhēdutur respectu artificis vt qñ circa vestem seu ornatum multū laborat cū nulla vel ꝑua vtilitate rei. Unde Ray. li. 2. ti. de neg. secularibus. dicit ꝙ ad nullum vsuꝫ sunt vtiles nisi ad peccandū sutur̄ suꝑflue ac sūptuose camisiaꝝ. quas precipue faciūt hispani dantes ꝓ sutura vnius camisie plus in duplum vel triplum ꝙ̄ valeat tota camisia. ꝛ similia. Et subdit ꝙ peccant faciētes ꝛ vēdentes seu al' alienātes seu tenētes predicta. Et satis inter predcā vr̄ posse ꝯputāi racamaturas sūptuosiores ꝛ inutiliores propter idētitatem ꝛ maioritatem rōis. ff. de legi. l. non possunt. 3°. ex ꝑte vtentis qñ ad ornatuꝫ seu habitum maiorem sollicitudinē adhibet ꝙ̄ expediat. vt dicit Tho. i dicto arti. I. qđ manifeste deprehenditur qñ circa hec plus sollicitat̄ ꝙ̄ circa ea q̄ sūt salutis. contra illud Math. 6. primum querite regnū dei.

¶ 6. rōne scādali. Nam dñs dicit Math. 18. Ue illi ꝑ quē scandalū venit. Uñ ꝛ abstinere debemus ēt a licitis ꝑꝑ salutē ꝓximi ne videlꝫ ei det̄ occasio scandali. al' sum⁹ extra charitatem. Ro. 14. ibi. Si ꝑꝑ cibum frater tuus scandalizat̄ ꝛ c. Unde Tho. dicit ꝭa ꝭe. q. 44. arti. 8. ꝙ tꝑalia que sunt nostri dominij sīt dimittēda ad tollēdū scādalū ꝓximi qñ ꝓcedit ex infirmitate vl' ignorantia. Omnino ergo oꝫ ꝙ i vsu ornatus remoueatur scādalū a ꝓximo. Unde ꝛ Alex. de ales suꝑ ꝭo sen. dicit ꝙ lꝫ ꝭꝫ nobilitatē ꝑsone ꝛ ꝯsuetudinē terre ꝛ dignitatem officij se ornare ꝑciosis vestibus ita tñ ꝙ absit libido in volūtate ꝛ scandalū in exteriori opere. Hoc aūt scandalū pōt ꝯtigere dupliciter. Primo si ex ornatu aliqs inducit̄ ad pctm. puta ad vtenduꝫ sili ornamēto qđ sibi non ꝯpetit siue ad aliud pctm ꝑserti ad carnalē ꝯcupiscētiam siue ornatus viri inducat mulierē siue ornatus mulieris inducat virum qđ frequentius contingit ex quadam humana fragilitate. Ecc. 19. Uinum ꝛ mulieres apostatare faciūt ēt sapientes. ꝛ iō cum ꝑsona aduertit ex suo ornatu aliquē seu aliquā iduci ad scādalum pcti. dꝫ oīo ab illo abstinere. Constat autē ꝙ ornatus ꝛ pulchritudo mulieris faciliter allicit ad ꝯcupiscētiā. vt in dicta auctoritate Ecc. Uinū ꝛc. Et pꝫ per experientiā. Exemplū hr̄. 2°. Reg. xi. in Dauid tam ꝑfecto viro qui ex os

p visu Bersabee inductus est ad adulteriū. Et pp̄ h̄ dicit Tho. i di- cto arti. ho q circa ornatū mulier eadē sunt attēdēda que cōiter di- cta sunt circa exteriorē cultū. In super τ quoddā aliud spāle. s. q mulieris cultus viros ad lasciuiā prouocat. Et iō ēt ex hoc solo mulie res oio debent abstinere ab orna tu aut illo vti cum multo modera mine τ honestate τ tremore ne or to scādalo ex eaꝝ occasiōe dicat il lis. Ve uobis. ho mō accidit scan dalum qn̄ p ornatū h̄m verisimilē ꝯiecturā extremis necessitatibus pauperꝝ derogat. hoc ei casu ꝯtra hitur ēt ornatui eccliastico ita vt ēt sacra vasa ꝯminuātur τ expendāt in huiusmodi necessitates. vt patet 86. dis. conpatiamur. τ 12. q. 2. au rum. Fortius ergo detrahi dz or natui pphano lz al' de se nullam aliā haberet illicitatē. Tenet enim ex necessitate quisqz subuenire exi stentibus in talibus indigentijs d̄ supfluo necessitatis nature. lz non esset supfluū respectu ꝯdecētie. vt pbat i pallegatis. c. vbi dr̄. Orna menta condecentia ornatui eccle siastico debere i huiusmodi neces sitates expendi. τ notat Ricar. su per. 15. dis. quarti sen.

10 ¶ 7. rōne ꝯsuetudinis. vt siquis ꝯ siderata ꝯditōe sua excedit i orna tu metas cōsuetudinis bonoꝝ int quos ꝯuersat. 41. dis. c. 1. Nō tamē qs excusat sequēdo ꝯsuetudinem loci n̄ rōnabilē. quia illa dici n̄ pōt ꝯsuetudo bonoꝝ d̄ q̄ dr̄ in dcō. c. 1. Nā ꝯsuetudo irrōnabilis nō ex cusat. sz grauat. ut in. c. fi. extra de ꝯsue. Et satis dr̄ irrōnabil' si inter ueniat aliqd̄ d̄ p̄fatis inconuenien tibus. ut ex p̄dcis clare colligi pt̄.

11 ¶ 8. rōne defectus cāe. vt quia ex nulla rōnabili cā quis mouet ad vsum ornatus. sz ex sola ꝯplacen- tia voluntatis. In hoc ei ipo vide tur τ ordini nature contrariari τ creatori iniuriari. Vn̄ Boeti⁹ li. 2. p sa. 5. de ꝯsolatione dicit. Sic reꝝ v̄ sa ē cōditio vt diuinū merito rōnis aial n̄ aliter sibi splendere nisi iaia te suppellectilis possessione videa tur. τ alia suis quidē ꝯtenta si vos aūt deo mente ꝯsiles a rebus infi- mis excellētijs nature ornamēta captatis. nec itelligitis quātā ꝯdi- tori vr̄o faciatis iniuriā. Itē hoc ipo vr̄ seq vitia τ ꝯtrariari virtuti. vn̄ Greg. ait. omel. 24. Sunt nōnulli qui cultum subtiliū pciosarūqz ve stiū putant nō esse pcīm. Qd̄ si vi delicet culpa non essz nequaq̄ ser mo dei taz vigilanter exprimeret q diues qui torquebat apud infe- ros bysso τ purpura idutus fuissz Nemo quippe vestimēta precipua nisi ob inanē gloriam q̄rit. videlz vt honorabilior ceteris esse videa tur. Res ipa testat qz nemo vlt ibi pciosis vestibus indui. vbi ab alijs non posset videri. Quā culpā pos sumus melius ex diuerso colliget qz si abiectio vilis vestimenti virt⁹ non esset. euangelista vigilanter d̄ Joanne non diceret Marci. 1. Erat indutus pilis cameloꝝ.

12 ¶ Quo ad h̄z principale videlicet Quale pcīm sit in vsu illiciti orna tus. Dicēdum q si fiat intentione deliberata pp̄ ꝯplacentiā libidino sam sui vel alterius. clarum ē q ē pcīm mortale cū ꝯsensus ēt i solaz delectationem peccati mortalis sit mortale. vt. s. delectatio. Si autē

ex quadam vanitate vel leuitate pp iactantiá quandam quis vtatur or natu. non semper peccat mortalr. sed qnq3 venialiter. fm Tho. fa fe q. 169. arti. 2. Ad hor clarioré intelligētiam dicendu3 q in tali vsu illicito dupliciter pōt ptinger pec catum veniale. prio qn vitiū est in sola intentione. et h intentio non ē deliberata. nam sine deliberaio cō sensu nō deuenit ad rōe3 mortal. Vn Tho. fa fe. q. 162. artu. 5. dic q supbia fm genus suum ē mortale. Sicut tn̄ et in alijs q̄ ex suo gener sunt mortalia. puta fornicatiōe vel adulterio. sunt aliqui motus q sūt peccata venialia pter eor imperfectōe3 q2. s. preueniunt iudicium rōnis et sunt pter eius cōsensū. ita ēt circa supbiam accidit q aliqui motus supbie sunt peccata venialia dū eis rō nō psentit. 2º rōe par uitatis rei. Na3 qd modicū est. rō apprehendit quasi nihil. vt notat Tho. fa fe. q. 46. arti. 6. nisi in isto modico adesset magna mentis libido. Nam talis libido ēt in puis inducit mortale. vt notat Bōa. 16. dis. quarti sniar. Extra pdictos er go casus in tali vsu illicito vr iclu di mortale pp multa mala et peccata que sollēt illi accidere. et saltē nūq deest vitiū supbie q̄ ē appetitus honōis seu pprie excellētie vt patet fo sniar. dis. 42. c. ex supbia. piūcto dicto Greg. in dicta omel. 24. ibi. Nemo quippe vestimenta pcipua et c. Et expresse hēt. 21. q. 4. ois. vbi dr. Omne quippe qd nō pp necessitatē suá s3 pp venustate3 accipit elatiōis h3 calūniá quéad modū magnus ait Basilius. Et vt ex predictis p3 supbia fm genus suum ē mortale. Item q2 si in tali ornatu adest suptuositas. includit in illo magna iniusticia et auaritia. Unde. 47. dis. c. sicut hi. dic Amb. Quis tam iniustus et tam auarus q̄ qui multor alimenta non suum vsum sed abundantiá et delitias facit. Auaritia aūt magna pcm est mortale. vt p3. s. auaritia. imo radix ē oium malor. 1. Thimot. vlt. et pputatur pro idolatria. Eph. 5. Itē iniusticia ex suo genere importat peccatū mortale. vt notat Tho. fa fe. q. 59. articu. 4. Et ppter. pre dicta et alia talis illicitus vsus singulr deū ad iram puocat. Isa. 3. ibi. Pro eo q eleuate sunt et c. Et Sophonie. 1. ibi. Uisitabo sup pri cipes et super filios regis et super omnes qui induti sunt veste pegri na. Et pdicta maxime obtinent qn vtentes a tali illicito vsu nollent desistere. cū ptemptus et vilipensio ēt venialium sit mortale peccatum vt dicit glo. de pe. dis. 1. in. c. tres st sup verbo opprimunt. Et pōt colligi ex predictis p Bōa. sup. 16. dis. quarti sniarum.

¶ Quo ad tertium principale vid licet si circa prefatu3 vsu3 possit aliquis excusari. videtur dicendū q si vtens in illo non delectatur nec possit illū omittere absq3 notabili scádalo quo dēpto omitteret. et si in illo vsu non apparet aliqd inhonestum nec ex illo datur alteri scā dalu3 mali exēpli vel alterius pec cati q possit excusari. exēplo beate Cecilie q̄ desup auro textis vestibus vtebat quas tn̄ penitus con tēnebat vt ex eius p3 histotia. et exemplo similiū. Et facit extra d re gu. iur. c. qd non ē. et scd3 hoc d3 i

telligi dictum Jo.an.in.c. ea que de reg.iur.in.6.in nouella.B.

Actum. Pacta q̄ faciūt priores vel guardiani ꝯuentuales religiosoꝝ mendicantiū d̄ suorum ꝯuentuū assensu cū p̄latis vł personaꝝ ecclesiaꝝ i illis locis vbi habitāt debent perpetuo seruari. n̄ obstāte ꝙ n̄ fuerit assensus mgr̄i vel ministri ꝓuincialis aut gn̄alis aut ꝙ sedes ap̄lica quo ad fr̄es minores auctoritatē n̄ p̄stiterit. extra de pac. quia ex eo.li.6. Pactū patri factū a filia dum nuptui tradet̄ tur ⁊c̄.vide.s̄.dos.§.3. Ad etiam nudo pacto obligatur quis secundum deuz.s̄.lex.§.x.v̄.12.⁊.j̄.promissio. Pactū de non recipiēdo ad sepl'turā.vid.j̄.sepulturā.1.§.3.

Alla dr̄ lineus pān⁹ ꝯsecratus q extenditur super altare ⁊ sup q̄ extēdit̄ corpale. ⁊ de palla aliqd dictū ē.s̄.ꝯsecratio vestiū.1.§.Silr̄ ⁊ de corpali.s.corpali.s̄.corpale.

Allium vt h̄ sumi turē sp̄ale ornamentū archiep̄oꝝ i q̄ plenitudo pōtificalis officij ꝯfert̄ ex̄ eo.nisi. Debet aūt palliū peti a papa infra tres menses a tp̄re consecrationis siue confirmatōis si aū fuerat ꝯsecratus. Aliter si accuset̄ pōt remoueri. dist.100.qm̄. Et debet peti cū instantia di.100.prisca. Et debet petēs p̄stare sacr̄m fidelitatis ⁊ obediētie Romane ecclie dis.100.optatum.ex̄ de elec. significasti. Itē in datione pallij dꝫ dari nouū priuilegiū vel antiquū innouari.dis.100.rōis.⁊.c.scriptoꝝ Itē recepto pallio ⁊ n̄ ante pōt se archiep̄z nominar̄.ex̄.e.nisi. Nec ante pōt ꝯcilium cōuocare.cōficere crisma.dedicare basilicas.ordinare clericos.seu ep̄os cōsecrare. ex̄ de elec.quod sicut.§.pl't. Item archiep̄s nō potest pallium suū alteri cōmodare. qꝛ pallium p̄sonaꝫ ei⁹ nō trāsit. Vn̄ ⁊ dꝫ cū eo sepeliri ex̄ eo.ad hec.⁊.c.ex tuarū. J. eꝫ solus romanus pontifex semp ⁊ vbiqꝫ vtit̄ pallio. Ceteri āt īfra missarū solēnia i q̄libet ecclia sue ꝓuincie. Nō aūt si egrediat̄ ecclesiam vt i ꝓcessione.ex̄ eo.c.1. Et h̄ i diebus in q̄bus conceditur in suo priuilegio. Aliter nō pōt sed bn̄ pōt qn̄qꝫ sine pallio celebrare.extra.eo.c.si. A. Ibi dr̄. Respōdemus ꝙ tam in tua q̄ꝫ in aliena diocesi potes absqꝫ pallio vel scandalis celebrare qui vtiqꝫ in tua diocesi nō semp d̄bes celebrare cū pallio sꝫ diebus illis dūtaxat q i ecclia tua priuilegijs sūt expressi. Et idē qđ in h̄.c.nōt. i sū. li.3.ti.26.q.36.s̄m Ray. Et addit ꝙ papa sēp ⁊ vbiqꝫ potest pallio vti in signum plenitudinis ptātis. B. P̄triarche an possint dare pallium.vide.j̄.p̄triarcha.§.2.

Apa debꝫ eligi a duabus ptibus cardinaliū. Aliter q gereret se ꝓ papa.excoicatus ē.vt.s̄.excōicatio.1.§.2.v̄.4. Et plura noua circa electionem pape ⁊ reclusionē cardinalium.ex̄ de elec.vbi periculuꝫ li.6. Et ꝙ in illa cōstitutione collegium cardinalium nullam pōt facere dispēsationem seu inouatiōeꝫ ⁊ q̄dam alia circa hoc.i cle. ne romani.de elec. A. quo aūt ⁊ vbi debeat consecrari.habes supra consecratio ep̄oꝝ.§.pl't.⁊ vlt.

¶ Papa ē sūmus īter oēs. Ipe ei
habet plenitudinem ptātis. Alij ꝑ
tem sollicitudinis. 2. q. 6. decetero
⁊. c. qui se scit. Vñ cū dñs aplis di-
ceret vt laxarēt retia. soli Petro
dixit. duc in altum. Luc. 5. Itez ei
soli dixit vt piscaret hamo. Mat.
17. p quē ꝓeminēs iurisdītio signi
ficat. 23. q. 1. nō turbat. ⁊. c. est aliud
Itē soli Petro dcm ē. tu es petrꝰ
⁊ c. 21. dis. ꝙuis. Ideo spāliter ipe
ē vicariꝰ Ihu xpi. ⁊ q̄dāmō maiō
hoie. minor deo. ex̄ de transla. iter
corporalia. A. Idem in sum. li. 3°.
ti. 7. in prin. B

¶ Quot sunt casus qui ad solum
papaz ꝑtinent. R. ſm Ray. Sunt
multi de quibus etiam plures. A.
imo omnes ſm eun. Ray. vt patz
i sum. eo. ti. q. 1. B. non transeunt
cū generali mādato sed requirunt
spāle. dis. 17. huic soli sedi. extra de
trāsla. lz: ⁊ de offi. le. ꝙ translatio-
nem. vt questio fidei. 24. q. 1. quoti
ens. dis. 12. preceptis. Item transla
tio epi vel electi. s. confirmati. ex̄ ď
transla. inter corporalia ⁊ de offi.
le. c. 3. ⁊. 4. Item depositio epi. 3.
q. 6. ꝙuis. ⁊. c. dudū. Acceptatio
renunciationis epi vel electi. s. cō-
firmati. 6. q. 3. deniqz. ex̄ de trāsla.
inter corpolia. ex̄ de regu. lz. Exē
ptio epoꝝ. 16. q. 1. frater. Item re-
stitutio depositoꝝ ab ordine. 2. q.
6. ideo. 1. ⁊. 2. ⁊ ēt supra eps. §. 6.
A. Adde idem in remoto ab offi-
cio ex eo ꝙ hereticis tradidit ec-
clesiastica sacramenta vel eos tra-
didit eccliastice sepulture vel obla
tiones seu elemosynas coruz rece
pit scdz glo. Ray. ⁊ in dicta. q. 1.
B. Itē iudicialis diffinitio seu in
terpretatio priuilegiorum suoruz
extra de iudi. cum venissent. Et idē
scdm Hosti. si dubitetur de rescri-
to apostolico ita ꝙ ab alio per viā
rationis. A. 1. iuris quod disponit ď
validitate vel inualiditate rescripto
rum. vt extra de rescrip. per totum
B. solui non possit. vt extra de of-
fi. dele. c. 2°. Idem scdm Inno. de
interpretatione statuti facti per le-
gatum cuius iurisdictio finita est
nec aliquis ei successit. Et idem de
dispensatione in casibus qui ꝑ ea-
dem statuta pape reseruantur. A.
Ad hoc est argumentum. extra de
offi. dele. c. fi. B. Itez mutatio se-
dis epalis. 7. q. 1. temporis. Itez ꝯ
stituere alicubi de nouo sedē epis-
copalē. 16. q. 1. felix. ⁊ ar. de conse.
di. 1. de locorum. Item subijcere
vnum episcopatū alteri vl' vnum i
duos diuidē. seu duos isimul vni-
re. Hos casus habes. 16. q. 1. ⁊ tē-
poris. ex̄ ď exces. pla. sicut vnire. ⁊
de offi. dele. qď translationē. Itez
cōmutatio voti Jerosolymitani.
ex̄ de voto. ex multa. Simile de q
busdam alijs votis. de quibus vi-
de. s. votū. 5. §. 2. Item solus papa
potest concedere vt quis veniat cō
tra licitum iuramentum. extra de
iure iuran. venientes vel etiam de
quo dubitat an sit licituz. extra de
elec. venerabilem. qď intelligit ſm
ďď. solum in arduis. Al' vide. s. iu
ramentū. 1. §. pe. A. Et ibi patet ꝙ
hoc habet locum quando fit com
mutatio in melius. ⁊ ꝙ qñ est du-
bium vtrum iuramentum sit licitū
etiam episcopus potest dispensar
B. Solus dispensat cum irregu-
laribus. s. in criminibus maioribꝰ
adulterio. extra ď iudi. at si clerici.
Et circa hoc vide. s. dispēsatio. §.

6.7.ꝛ.8.A. Et ibi clarius de hoc. B. Solus potest conciliū genera le celebrare. dis.17. per totum. 2.q. 6. ideo. Solus pōt condere canonem generalem. 26.q.i. si ergo circa medium. C. De legi. l.i. Solus pōt persona₃ eccliasticam iure suo priuare. A. hoc verum circa colla tionem bñficiorum vel vocationē psonarum eccliasticaꝝ ad sui vel alioꝝ obsequm pp publicam vtili tatem vel i similibus ptinētibus ad regimē eccliaꝝ. p coi vtilitate. vt p₃ p iura. ȷ̃. allegata. B. 9.q.3. p prin cipalem. dis.19. i memoriam. extra de ꝯces. ꝓben. c. quia. Solus pōt cōcedere ꝓbendā vel ecclīam non vacātem. ex̃ de ꝯces. ꝓben. nulla. ꝛ de rescrip. eam te. A. Et l₃ h legat⁹ etiam a latere missus non possit pōt tamen sibi retinere p̄io vacā tē ecclia₃ ēt si ecclia ista patronum habeat eccliasticū. Secus si secu larem. ex̃ de iure pa. cum dilectus. Et de offi. le. dilectus. ſm Hosti. ꝛ i sum. li.3. ti.27.q.i. B. Legat⁹ aūt ēt habens plenariā legationem h nō pōt in qbuscunq₃ psonatib⁹ de beat qs p electionem assumi. ex̃ ꝺ offi. le. deliberatione. li.6. A. Ibi dr̃. Deliberatiōe prouida duxim⁹ ihibendum ne aliqs apostolice se dis legatus q̄tūcunq₃ legationem obtinere plenariam dinoscatur ca thedrales vel regulares aut colle giatas ecclias seu ipsarum eccliaꝝ cathedraliū dignitates ad quas hi qui preficiuntur eisdem maiores i eorum capitulis post eṗos existen tes habent p viam electionis assu mi. sue ordinationi. collationi. ꝓ uisioni. electioni aut dispositioni q̄ modocūq₃ reseruet. nec de ipis or dinandis cōferendis disponēdis se aliquatenus itromittat. neq₃ ali qd quominus ad quos ptinet eli gere aut postulare libere valeāt cū vacabūt. obstaculum quodlibet iter ponāt decernētes qcqd cōtra h fa ctum extiterit eoipo irritū sit ꝛ ina ne. B. Solus pōt excoicatum a se absoluere. ex̃ de elec. venerabile₃. Et vide de h supra absolutio.i.§.3 ꝟ.3. Solus pōt absoluere excoica tum a suo delegato. quia nolebat obedire snie diffinitiue. si steterit i excoicatione per annum. extra de offi. dele. querenti. A. Idem est de excoicato a legato vel delegato c⁹ iurisditio expirauit ꝛ nullus suc cessit. vt i dicto. c. querenti. extra de offi. or. pastoralis. B. Sol⁹ cogno scit appellatione penitus remota. 9.q.3. cuncta. ꝛ. c. aliorum. Solus cognoscit de causis ad eum delat₃ per appellationem vel relationem ex̃ de of. le. l₃. A. Est aūt relatio cū iudex cām istructa₃ remittit ad pa pam vt eā diffiniat si voluerit ꝛ pē dente huiusmodi relatione nō va let processus iudicis qui retulit. vt i dc̄o. c. l₃. ꝛ notatur i dc̄a. q.i. ſm glo. Ray. B. Solus ordinat illu₃ ad superiores que₃ ordinauit sub diaconum. ex̃. de tēpo. or. cum i di stribuendis. Solus concedit pal lium. dis.100. pallium. vel ſm ꝟꝟ. ēt aliꝫ q concedēdi hn̄t priuilegiu₃ vt patriarche. vide. ȷ̃. patriarcha. Itē solus semp ꝛ vbiq₃ pallio vtit̃ ex̃ de vsu pallꝫ. ad honorē. Itē so l⁹ dispēsat cū bigamo. 34. dis. lectō ex̃ de biga. nuper. Uide de h supra bigamia. §. plt. Solus dispēsat cū illegitimo q̄tū ad ordines sacros ꝛ bn̄ficiu₃ cum cura vel persona.

tu ex̄ de fi.p̄sby.is q lib.6.Similiꝭ cum minore q̄ ꝓmoueaꝭ ad curaꝫ aiaꝝ vel dignitates nisi q̄ꝫtum per mittiꝭ epis s.dignitas.§.3.Similiꝭ de eo qui non ē in sacris.vel aliter ē de iure idignꝰ.A.s.positiuo.secꝰ si de iure diuino super quo nō daꝭ per hominem dispensatio. B.vt promoueatur in epuꝫ. ar.extra de elec.dudū.§.fi.ꝛ.C.de cri.sacri.l. disputari. Solus dispensat vt qs habeat plura beneficia cū cura vł plures dignitates seu p̄sonatꝰ.etiā si curam nō habeāt.aut etiam i ea dem eccl'ia.A.s.q̄ qs posset habe re plura bn̄ficia vel dignitates i il la.vt i iuribus de q̄bus statim.B. Extra de p̄ben.de multa.ꝛ de con sue.ꝯsuetudinē.li.6.Solus potest ꝯferre ordinē subdiacōalē die do minico ꝛ alijs p̄cipuis festis. vt s. ordo.2.§.6.Solū ad euꝫ appellaꝭ omissis medijs.2.q.6.c.3.4.ꝛ.5.ꝛ c.decetero.ꝛ.2.q.6.metropolita nū.xi.q.3.puenit.A.h.c.peruenit. nō videꝭ ibi haberi.B.Addit ho sti.q̄ legatus videꝭ habere idē pri uilegiū.ex̄ de offi.le.c.1.qđ obtiet tn̄ de ꝯsuetudine vt dicit.A. Hoc tn̄ non ponit Hosti.sed dicit q̄ h obtinet de consuetudine quicquid alij scribant.vt in dicta.q.i.in sum. li.3.ti.17.ꝛ sic inuit q̄ obtinet đ iu re ꝛ consuetudine.Et facit.2.q.6.đ cetero.ꝛ in.c.1.ex̄ de offi.dele.B. Similiter patriarcha vide.ī.patri archa.§.2.Itē maiora negocia ad papam sūt referēda.2.q.6.ois op pressus.Et iste casus multos obti net.vt dispēsationē i symonia vide ī.symonia.6.ꝛ i.7.§.vltimus.Iteꝫ in homicidio voluntario. so dis. nuroꝛ.A.vel etiaꝫ culposo.ea.dis.

c.hi qui.B.Et cum illo q excoica tus celebrauit.vt supra excoicatio. 1.§.32.qui incipit.Quis ē effectus. circa finem.Et similiter cuꝫ illo q̄ excoicatus recipit ordines.vt sup. excoicatio.1.§.20.qui icipit.Quid de illis.Addit etiam Hosti. alios casus vt q̄ supplet defectum regis vacāte regno.extra de elect̄. cum iter vniuersas i fi.ꝛ ex̄ de sup.ne.p̄ la.grandi.li.6.Itē defectū impera toris.extra de fo.compe.lꝫ.§.1.It̄ electum impatorem ꝯfirmat vł cas tat vel etiam iperatorē depōit.ex̄ de elect̄.venerabilē.ꝛ de sen. ꝛ re iudi.ad aplice.Et q̄ncūq̄ etiā prin ceps seculris fuerit inutilis ꝛ negli gens circa regimen ꝛ iusticiaꝫ pōt p papā dponi.17.q.4.siquis dein ceps.xi.q.3 nullꝰ.22.q.5.p̄ceptuꝫ. Unde ꝛ zacharias papa deposuit Ludouicū regem francoꝝ.15.q.6 alius.ꝛ Inno.tertius Ottonē.vt i dicto.c.venerabileꝫ.Et Inn.quar tus Federicū vt in dicto.c.ad apli ce.A. Idem in sum li.1.ti.5.q.13. B.Idem solus absoluit illos ex coicatos de q̄bus dcm̄ ē supra ab solutio.1.§.3.Item solus electiōeꝫ nōdum factam ꝓnūciat nullam si fiat extra de elec.innotuit.Itē solꝰ habet canonizare scōs.vt supra ca nonizatio. Item qđ valet facit nō valere ꝛ eꝯ extra de exces.p̄la.tan ta.ꝛ de conces.preben.constitutꝰ. Item nulli legi subiacet đcet tn̄ cū iura seruare extra de sup.ne. p̄la. lꝫ.xi.q.1.peruenit.Sententia eius facit ius extra de sen.ꝛ re iudi. in causis.Item potest monachum tā contra voluntatem suam q̄ꝫ abba tis de monasterio extrahere ꝛ ali cui prelato vel principi in socium

assignare vel secum tenere. 9.q.3.c
fi. ⁊ dis.8.que cõtra mores.xi. q.3.
qui resistit. A. Uerum ẽ pro eccliastica vtilitate vt in dicto.c.fi.9.q.3.
B. Item in matrimonio in multis
casibus ipse tm̄ dispensare põt. vt
ĩ gradibus prohibitis ⁊ huiusmo
di. A. s. impedimentis de iure posi
tiuo super quo papa habet plenã
potestatem.25.q.i.§.si ergo. B. ex̃
de resti.spo.litteras.ex̃ de consan.
⁊ affi.non debet. Item ordinat eo
dem die quo cõsecratur.ex̃ d̃ elec.
qđ sicut.§.preterea. A. Potius in
§.sup eo. B. Item solus põt clericum depositum vel degradatũ re
stituẽ vt supra ep̃s.§. 6. Multa alia
ad papam tm̃ ptinentia i varijs ca
sibus particulatim poteris inueni
re. A. Hec ⁊ alia notant̃ i sum.li.3.
ti.27.q.i. Inter que ẽ secundũ hos.
ꝙ papa non potest iudicari ab ali
quo nisi de heresi.40.dis.si papa.
vel nisi submittat se iurisditiõi alterius.2.q.7.nos si incompetẽter.
Item ₛm Hug. ꝙ papa potest cõcedere simplici sacerdoti ꝙ cõfirmet ⁊ ꝙ crisma conficiat ⁊ oẽs ordines cõferat preter ep̃alem quem
nõ habet ⁊ virgines consecret. Et
ꝙ posset ꝯcedere diacono ꝙ ꝯfer
ret diaconatuꝫ ⁊ minores ordĩes.
Et cuilibet habenti ordineꝫ. posset
ꝯcedẽ ꝙ ꝯferret illũ ordinẽ. Et ꝙ
posset ẽt cõcedere laico ꝙ ꝯsecret
virgines. Si tm̃ talis ꝯsecratio pos
set fieri sine missa al' non. Sed ₛm
glo. Ray. tutius ẽ dicere ꝙ ea que
sunt ordinis non potest alijs d̃mã
dare qui non habent ordinem qui
exigitur ad exequendum id qđ de
mãdatur sed ea que sunt iurisditio
nis põt. Tho. do dic̃ ꝙ ꝓbabilius
dr̃ ꝙ papa potest cõmittere sacerdoti ꝙ confirmet sed non iferiori.
quia hoc pertinet ad pfectionẽ cõ
poris mystici sup quod habet papa plenitudinẽ potestatis. Sed nõ
posset simplici sacerdoti ꝯmittere
ꝙ aliquẽ ordinaret i sacerdotẽ. qꝛ
sacerdotiũ pertinet ad corpus xp̃i
verũ. respectu cuius non ẽ maior
ptãs ep̃i q̃ȝ sacerdotis. posset autẽ
committere sacerdoti simplici cõ
ferre minores. Con. Pe. vt in dc̃a
q.i. B

¶ Utrũ papa possit tollẽ leges ciuiles. R. ₛm Io. an. Ubi papa ñ habet tẽporalem iurisditionem non
põt tollere legem quo ad forũ ciui
le. nisi in his in qbus vertitur picu
lũ aĩe cũ ptãtes distincte sint. 96.
dis. cum ad verũ. ⁊ dis. io. qm̃. ex̃ q
si. sint le. cãn. 2°. In his aũt in qbꝰ
periculum aĩe vertitur quo ad vtrũ
q̃ȝ forum tollit legem ꝓbatur ex̃ d̃
iudi. nouit. ⁊ de rescript. c. fi. ⁊ de
secundis nup. c. pñ. ⁊ vlt. ⁊ de fo.
cõpe. c. vlt. li. 6. ⁊ de iure iur. c. 2°.
li. 6. ⁊ de exceptꝫ. c. 2. li. 6. ⁊ de sen.
exco. decernimus. li. 6. Nã in his
leges sacros canones imitari non
dedignantur extra de iudi. clerici.
⁊ in Auctẽ. vt clerici apud propri
os ep̃os ad fi. A. coll'. 6. B

3

¶ Utrum papa possit absoluẽ ali
quem ab obligatione qua tenetur
homini. R. ₛm Inno. Potest facere hoc de plenitudine potestatꝫ.
ar. 9. q. 3. p principalẽ. C. de q̃dri.
prescrip. bene a zenone. C. de p̃ci.
impera. offe. l. quotiens. Idẽ Hosti. ⁊ Ber. A. Hoc verum ex causa ⁊ in pertinentibus ad officium
eius vt patet in iuribus allegatis.
Al' secus. ff. de iusti. ⁊ iure. l. iusti-

4

cta.§.iuris precepta. B

¶ Papa etiam ante coronationẽ suam potest exercere officiũ suũ. Et qui hac occasione litteras eius impugnaret. excõicatus est. vt i extraua. Beñdicti. xi. q̃ icipit. Quia nonnulli. Casus i quibus papa raro vel nunq̃ dispẽsat habentur. s. dispensatio. §. antepe. A. q incipit. Sunt alij. B

Araferna

A. alias parasernum ſm catholicon. B. Paraferna est quicquid habet mulier preter dotem. ꝛ dicitur a para quod est iuxta ꝛ ferna quod est dos. quasi iuxta dotem. licet in quibusdam regionibus talia habeãt locũ. vbi ſm consuetudinē vir omnia imobilia mulieris recipit idotē. ꝛ oia mobilia sunt cõmunia. habet autẽ paraferna priuilegiũ ad instar dotis. Sicut eni vxor habꝫ omnia dona mariti tacite obligata pro dote sic ꝛ pro rebus parafernalib⁹ marito datis nisi specialem ꝛ per expressam obligationẽ sibi ꝓuiderit qꝛ tunc alij videtur renũciare. C. de pac. con. l. fi. A. Idē in sum. li. 4. ti. 25. q. 3. ſm Ray. ꝛ glo. eius. B. Quinẽt secundum hosti. si parafernalia inferantur i domo viri eo sciente conuenitur maritus depositi vel mandati nisi dominiũ translatum fuerit in maritum. A. Quod non presumitur nisi expresse appareat secundum eundem hosti. ꝛ in dicta. q. 3. B. quia tunc agetur condictione certi vel sine causa vel ob causam. A. Ista sunt nomina iuris que parum faciunt ad forum penitentiale ꝛ important i effectu q̈ qs habet ius petendi actione persona li idest iuris quod respicit obligationem persone ꝛ non rei. B De parafernalibus non debet se maritus intromittere muliere inuita q̈ʒ uis bonũ videretur. vt sicut mulier seipsam viro cõmittit sic ꝛ cõmitteret res suas. C. de pact. con. l. hac lege. A. Idem in dicta. q. 3. B

Arentes

Utruꝫ filij teneantur alere parentes. R. filij locupletes tenentur nutrire parentes egenos. sicut parentes locupletes tenẽtur filios ꝛ noie parentũ ꝛ filioꝝ siue liberorũ intellige omẽs ascendentes ꝛ descendentes in Aucten. vt lice. ma. ꝛ aute. §. illd quoq; colla. 8. Cessat tamẽ hec obligatio ſm Hosti. si illi possũt sustentari d bonis ꝓprijs vel de suo artificio. A. Nam hec obligatio alendi nõ cadit nisi circa indigentes. dicto. §. illud. B. Et de hoc etiam. s. familia §. i. ꝛ. s. expositus. Utruꝫ aũt opa pietatꝫ i parentes possint ꝑmutti occasione religionis require. ĩ. religio. i. §. 3.

Aricida

ꝓprie dicit qui parentẽ occidit quasi parenticida. Sꝫ tñ lex q̃ punit paricidas locum habet in omnibus ascendentibus ꝛ descendentibus in infinitum. Itē locum habet in vxore. viro. nuru. gẽro. vitrico. socera. patruo. auũculo. amita. consobrino. patruele. patrono. nouerca. sponsa. patre ꝛ matre sponsi ꝛ sponse. Et similiter intelligas si femina predictas personas coniunctas occiderit vel ab eis occidatur. Item qui emit venenum vt hoc fieret. ff. eo. l. i. 3. ꝛ. 4. A. In dicta. l. i. dicit. Et qui emit

venenum vt patri daret q̃uis dare non potuerit. B. Similiter omnes cōscij tenentur. ff. eo. l. vtrum.
¶ Que est pena paricide. R. Secundum leges est vt prio vgis cedatur. deinde sacco corij consut⁹ cum cane ⁊ gallo gallinacio vipera ⁊ symia in mari iaciet vel in amnem pximum vt omnium elementorū vsu careat. ⁊ celū supstiti ⁊ terra mortuo auferatur ⁊ si mare vel amnis nō sit pximus. bestijs subijcitur. C. e. l. i. ff. e. l. penu.

Parochianus

alienus in festis ð missa eijciendus est. vt. s. missa. §. pe.

Paterfamilias

debet regere ⁊ educare familiam suam. vt. s. familia. §. i. ⁊. s. ex positus. ⁊. s. parentes.

Patientia

qd sit. rn̄. fm Tho. 2a 2e. q. 136. Sicut dicit Aug⁹ in li. de patientia. Patientia ē qua equo aīo mala toleram⁹ ne aio iniquo bona deseramus per que ad meliora pueniamus. De qua etiaȝ dr̄ Jac. prio. Patientia opus pfectuȝ habet. Et Gregorius i omel. Patientia ē radix ⁊ custos omnium virtutum.
¶ Utrum iniurie semper sint patienter sustinende. R. fm Tho. 2a 2e q. 108. Mali tolerandi sunt a bonis in hoc q̄ ab eis iniurias pprias patiēter sustinēt fm q̄ oportet. Un̄ sup illud Cant. 2°. Sicut liliuȝ inter spinas dicit gl. Non fuit bonus q malos tolerare non potuit. Nō aūt tolerāt eos vt sustineāt iniurias dei ⁊ pximorū. Un̄ Criso⁹ su p Math. In iniurijs pprijs esse quēptā patiētē. laudabile ē. iniurias āt dei dissimulare nimis ē impiuȝ. Hoc tn̄ intelligēdū ē qn̄ iniuria illata psōe ad solā psonā pertinȝ. Tunc enim patienter sustinendū ē. Quando aūt redūdat in iniuriam dei vel ecclie tunc debet aliquis ppriam iniuriam vlcisci. vt patet de Helia qui fecit descendere ignem sup eos q̄ venerant ad ipsū capiēdū. 4. Reg. i. Similiter Heliseus maledixit pueris ipsū irridentib⁹ 4. Reg. 2. Et Siluester papa excōicauit eos qui ipsum in exiliū misserunt. vt. 23. q. 4. Guilli sarius Huiusmodi enim pcepta patientie intelligenda sūt fm pparationē animi. vt Aug⁹ dicit in li. de sermone dn̄i in monte.
¶ Utrū percutienti vnā maxillam semp altera sit pbenda. R. fm Al. Aug⁹ in epla de puero Centurionis dicit q̄ pcepta patiētie magis sunt ad pparationeȝ cordis q̃ ad opus quod in aperto fit. vt in secreto teneat animi patientia. In manifesto aūt id fiat qd̄ eis videt pdesse quibus bene velle debemus. Und ⁊ dn̄s se pcutientem reprehendit. Jo. 18. ⁊ Paulus percussus in facie dixit. pcutiet te deus paries dealbate. Act. 23. Si aūt hoc non pdest. tunc pcutienti vnam maxillaȝ quātū ad animi pmptitudineȝ exhibenda est altera. nec resistenduȝ ē malo. qr p patientiam persecutores deo lucrari possum⁹. Ad materiā patiētie ptinere pōt. s. ira. ⁊. s. contumelia. §. fi. ⁊. j. vindicatio.

Patriarcha et

primas sunt diuersa noīa. Iȝ

cōiter idē sūt in re.99.dis.prouicie Proprie tñ dicūtur patriarche q̄tuor principales.s. Cōstantinopolitanus. Alexandrinus Antiochenus. ⁊ Hierosolymitanus. Et ḃʒ ordinem hic positū ē ēt eorum maioritas. vt ex̄ de priuil. antiqua. Alij ꝟo ꝓprie dicuntur primates. vt Aquilegiēses. Gradensis. Cantuariensis. ⁊ huiusmodi. A. Idem i sū. li.3.ti.24.q.2.ƀm Ray. ⁊ gl. eius. B

¶ Quot sūt priuilegia quatuor ꝑncipalium patriarcharum. R. Quatuor sunt. Primū est quia postꝗ̄ receperunt palliū a sede apostolica conferunt pallium metropolitanis qui sunt sub eis. Secundum ē ꝙ recipiunt fidelitatis ⁊ obedientie iuramentum ꝓ se ⁊ pro Romana ecclesia. Tertium est ꝙ faciunt ante se vbiqꝫ crucē deferri nisi vbi papa fuerit aut eius legatus vtens insignijs papalibus. A. i. apostolice legationis. vt in dicto. c. antiq̄. A. Et nisi i vrbe Rōana. Quartū est quia appellatur ad ipsos omissis medijs. Hec omnia habentur ex̄ de priuile. antiqua. in tex. ⁊ glo. Ray. vt in dicta. q.2. Sed vt ibi pʒ aliqui dicunt ꝙ ecclesia Constantinopolitana habet vltra alios patriarchatus duo specialia priuilegia similia Romane ecclesie videlicet ꝙ deponit ep̄os suos sicut ⁊ Romana ecclesia ar.3.q.5.qr suspecti. Item quia appellatur ad ipsam sicut ad Romanam omissis medijs ⁊ h̄ dicunt velle canonem illuʒ. renouantes.22.dis. vbi ⁊ h̄ sentit gl. ⁊ ibi etiam dicit idē de Alexandrino ponit tñ sub dubio. Sed in dicta.q.2. dicitur ƀm Hugl. ꝙ alexandrinus non pōt deponere ep̄os i consulto papa nisi super hoc hēat priuilegium speciale. B

¶ Sed que iurisdictō patriarche siue primatis in subditos suffraganeoꝝ suoꝝ. R. ƀm Ray. Habēt iurisdictionem in octo casibus. Primus est cū appellatur ad eos dis. 99. prouincie. 2us cuʒ vacat ecclesia metropolitana ⁊ postulat primas ꝙ disponat de rebus ad metropolitanū ptinentibus. s. custodiendis ex̄ de off. ordi. presenti. li.6. 3us ex ꝯsuetudine vel priuilegio. A. s. pōt agere qđ sibi ex bis cōcedit. vt i. c. conquestus. de quo. ĵ. B. Hos duos casus habes. 9.q.3. cōquestus. 4us cum sup arduo negocio dubitatur nec pōt in prouinciali concilio terminari. tūc. n. metropolitanus dʒ primatē consulere dis.18. de ꝯcilijs A. Hoc. c. non videtur ibi haberi. Idem tñ notat in sū. eo. ti. q.3. B. 5us cū metropolitanus est negligēs vel remissus pōt supplere defectuʒ eius. 9.q.3. cū simus. 6us cū aliquis conquereret de archiep̄o primas esset iudex. xi.q.i. si clericus. 7us si sb̄ditus metropalitani conqueratur primati ꝙ iniuste ipsuʒ excōicauit. ⁊ primas remittat eum ad metropolitanum vt absoluat. ⁊ ille non posset absolutionem. obtinere poterit absoluere patriarcha ita ꝙ ꝓcipiat ei ꝙ metropolitano satisfaciat. Al' reducet eum in eandem sententiam. A. nisi constiterit euʒ iniuste excōicatum. vt in. c. de quo statim. B. ex̄ de offi. or. ad reprimendā. 8us est ꝙ si archiep̄s vel ep̄s fecit mandatum illicitum vel iniustū ⁊ subditus appellauit ad papam. potest patriarcha declarare ꝙ subditus legitime appellauit ar. ex̄ de

appel.sollicitudinem.A.Idem in dicta.q.3. B

Patronus siue ius patronatus

Ius patronatus s3 host.e potestas representandi instituendum ad beneficium ecclesiasticum.A.s. simplex & vacans sm Ray.& i sū. li.i.ti.i.q.80.vbi notantur hec oia que in isto principio ponuntur s3 Ray.Goff.Inno.Hosti.& Ber. B.& puenit vt Goff. dicit de eccl'sie fundatione.dotatione.soli collatione.16.q.7.filijs.&.c.quicūq3. Unde versus. Patronum faciunt dos edificatio fundus. Et ius patronatus secūdum diuersas regiones diuersimode nominatur.Quādoq3 dicitur aduocatio ex eo.quia clerici. Quandoq3 vicedominatus vel custodia siue guardia.ex eo. ꝑterea.&.c.quoniā3.Quandoq3 dicitur ius frequentationis vel processionis.16.q.7. pie mentis.&.c. frigentius. Hec enim omnia pro eodem supponunt.ex de sta.mo. in singulis.§.si.

¶ Quod ius cōpetit patrono eccl'sie.R. Quadruplex ius competit ei.Un̄ versus. Patrono debet honor.onus emolumentū. Presētet presit.defendat.alat egenus. Primū ergo est ꝙ ipse habet presentare instituendū ad prebēdas siue ecclesias nō collegiatas ex eo.fere ꝑ to.In collegiatis vo non electioni faciende sed iam facte postulatur assensus patroni.A.& etiam faciēde quando sibi est cōcessū ab epo in fundatione ecclesie si patronus est clericus.Si vo laicus a papa. vt in.c.de quo statim.cōiuncta gl. B.ex.e.nobis. Secundum est ꝙ quasi principalis primus in ꝓcessione incedit.16.q.7.pie mentis.& c.frigentius.A.In his iuribus nō videtur hoc bene probari. sed fac dictum.c.nobis.B. Tertium ē ꝙ defensor est ꝓcipuus ecclesie. & iō tenet eam defendere ab oibus oppressoribus.16.q.7.filijs. Quartū ē ꝙ si vergat ad inopiam alendus ē ḋ bōis ecclie.vt i dcō.c.filijs.&.c. quicunq3. Item in ipsa fundatōne pōt patronus laicus de ꝯsensu epi certum censum tenere ex eo.preterea.2. Sed vltra nihil deb3 exigere nec in aliquo grauis esse ex de sta. mo.in singulis.§.si. Sed qn̄ pronus est locus religiosus vt si aliq monachi in ꝓprio solo & ꝓprijs expensis ecclesiā edificauerunt habent in eo oia tpalia.sicut eps oia spūalia.vt.16.q.2.sane.&.c.statutū ex de priuile.cū & plantare.§. i ecclesijs.& de capel.mo.c.i. & hēnt nihilominus ius pn̄tādi ex ḋ sup. ne.pla.sicut.A. Predicta etiā tangūtur in sum.co.ti.q.81.secundū Hosti.& Goff.

¶ Sed infra qḋ tempus d3 pn̄tare patronus.R. Si est patronus laicus tenet infra quatuor mēses.si est ecclesia vel monasterium tenet infra sex mēses ēt si ius patronatus habuerit ex collatione laici ex eo.si laicus li.6.Alit eps ordinabit de eccl'ia.ar.ex.eo.c.3.&.c.cū ꝓpter.

¶ Quid si patronus pn̄tet prio vnū & postea aliū.R. Si patronus est laicus iudicio epi relinquit quem velit acceptare.A.Uerū ē si 2us presentatus est eque idoneus cū prio.vt in.c.cū aduocatus de quo.j.B. Si est collegiū vel ecclesiastica ꝑsona variare nō pōt.s3 prim9 ꝑferend9

est. ex̄ eo. cū aduocatus.

4 ¶ Quid si vn⁹ cōstruat ecclīā ꝛ ei plures succedāt. nūqd oēs erūt patroni. ℞. Jus patronat⁹ apud quēlibet heredū est insolidu3. etiā si ex eq̄libus partib⁹ sint heredes ꝛ cōpetit cuilibet patrono quo ad oēs effectus ꝑter sacerdotis p̄ntationē que ē ita apud oēs cōiter ꝙ apud nullū singulariter. ex̄ eo. c. i. ꝛ. 2. A. Et ēt preter censū q debet ex iure patrona.. cū oīa debita ꝛ credita diuisibilia debeant diuidi pro hereditarijs portionibus. C. de acqui. here. l. pro hereditarijs.

5 ¶ Quid si patroni sint plures ꝛ tn̄ cōcordāt in presentando. ℞. Jlle debet prefici qui maioribus iuuatur meritis ꝛ a pluribus eligit. ex̄ eo. qm̄. Qd̄ si numer⁹ est equalis. recurrēdū est ad merita. 63. dis. si forte. Si oīa sint equalia pōt ep̄us dicere ꝙ cōcordēt ꝛ iterū presentent. 79. dis. si duo. Si v̄o nō concordant. locus ē gratificationi. ex̄ de elec. venerabilē. §. obiectioī. v̄. ꝙ āt. Sed si neuter pōt poni sine scandalo. tunc ep̄s ecclīa3 ordinabit ꝓut melius viderit expedire. vt i. d. c. qm̄. A. Jd̄ s3 Host. vt i sū. li. i. ti. i. q. 85. ꝛ addit ꝙ si ep̄s talē ecclesiam ordinare non potest tūc ecclesiam interdicere debet ꝛ reliquias extrahere in patronorum verecundiam ꝛ ruborem. ex̄ eo. c. i. ꝛ. 2. ꝛ s̄m Jnnō. Ber. ꝛ eun. Hosti. intelligēdū est de reliquijs que sūt extra altare in capsis: al' n̄ liceret. Qd̄ si nec sic p̄nt compesci vel ad concordiam reuocari. tūc putat recurrendū ad brachium secular e. extra de offi. or. c. i. vt in dicta. q. 85. Et hec intelligenda sunt nisi ex his maius scandalu3 oriret tunc enim omittenda forent. 50. dis. vt constitueretur. ꝛ interi3 durante discordia ponetur ab episcopo in ecclesia iconomus appellatione cessante. qui eius fructus aut expendet in vtilitate3 ecclesie aut instituendo fideliter reseruabit. ex̄ de offi. or. cū vos. B

6 ¶ Nunquid patroni inter se p̄nt pacisci vt alternis vicib⁹ presentēt. ℞. s̄m Ber. Sic. ar. ff. de vsufruc. l. quotiens. §. i. ꝛ in cle. plures. ex̄ e. A. Et ibi hoc clare habetur. B. Jdem Hosti. Sed Jnno. nō placet. quod potest intelligi ꝙ honestius eēt si concordarent semper.

7 ¶ Quid si inter presentantes sit q̄stio quis sit patronus. ℞. si nō fuerit finita infra terminū de quo dictum est. s̄. §. 3. ep̄s instituat saluo iure eius qui vicerit. ex̄ eo. si vero ꝛ. c. qm̄. in quibusdam. A. Jn dcō c. si vero. dicitur ꝙ ille qui euicerit debet institutu3 ab episcopo representare. B

8 ¶ Quid si patronus ꝑsentat non idoneum seu indignū. ℞. Si p̄ronus sit collegium siue persona ecclesiastica. ꝓuatus ē ꝓ ea vice iure presentandi. ex̄ de elec. cū i cūctis. ex̄ de sup. ne. ꝑla. sicut. Similit̄ ēt s̄m quosdā si patronus laicus sit ꝓuatus est iure p̄ntandi ꝓ ea vice ꝛ deuolutū ē ad superiorē. vel saltē priuari d3. ꝛ tn̄ vt addit Jnno. bn̄ facit ep̄s si interim remittat ꝓuisionē laico patrono. A. Hosti. dicit simplicit̄ hoc casu ꝙ p̄ronus laicus est ip̄o iure ꝓuatus sicut ꝛ clericus. Dicit tn̄ ꝙ ep̄s pōt ei recōcedere rep̄sentatōe3. vt i sū. eo. ti. q. 88. glo. v̄o i. c. cū vos. ex̄ de

offi.or.dicit q̃ ñ ē priuatus vł pri
uandus.qꝛ laicus est minus exp̄-
tus circa ecclesiastica. ⁊ qꝛ habet
minus tempus ad presentandum
q̃ꝫ clericus.Unde ⁊ laicus in p̄sen
tando variare potest.sed nō cleri
cus.ex̄ eo.cum autem. B

9 ¶ Utrū patronus possit p̄sentarꝫ
seipsum.R̷.Nō. quantūcunqꝫ sit
idoneus.ex̄ eo.p nostras.8.q.i.in
scriptis.Si tñ plures sint patroni
bene p̄nt vnū de se p̄ntare.ar.ex̄ ď
elec.cum in iure.A.Idem in sum.
eo.ti.q.89.ſm Hosti. ⁊ Goff. ⁊
Ber. B

10 ¶ Utrū pater possit filiū vł nepo
tē p̄ntare.R̷.ſm hosti. Pt dūmō
sit idoneus.gn potius vł p̄ntād⁹
q̃ aliꝰar.ex̄ de coha.cle. ⁊ mu. c.
i.ex̄ de censi.cum apl̄s.§. inhibe-
mus.Cō.Goff.Inno. ⁊ Ber.A.
Idē in sum.eo.ti.q.90. B

11 ¶ Quid si vacante ecclesia ep̄us
vocat patronū ⁊ confert ei. R̷. ſꝫ
hosti.Si nō habuit originem a se
sed ep̄s motu p̄prio cōtulit ei.cre
do q̃ possit cōsentire voluntati p̄
lati.ar.ex̄ de elec.cum in iure. A.
lꝫ aliqui contradixerint. vt i sū.e.
ti.q.91. B

12 ¶ Utrū ius p̄tonatus sit sp̄ūale.
R̷.Ius patronatus directe nō dł
ius sp̄ūale eo q̃ cadit in laicū.Ta
men ſꝫ quid potest dici sp̄ūale eo
q̃ per ipsum prestatur via ad con
sequendū sp̄ūale bn̄ficiū. ideo ēt
vocatꝫ annexū sp̄ūali.ex̄ eo. de iurꝫ
⁊ de iudi. quanto.

13 ¶ Qualiter ius p̄tonatꝰ trāsferatꝫ
in aliū.R̷.ſm hosti.Quattuor mo
dis.prio quidē est p successionem
hereditariā.vt habetꝫ .s̄.§.5. 2° ex
p̄mutatōe.qꝛ cū alio sp̄ūali p̄mu-
tari pōt.16.q.7.nemini.ex̄ de rerū
p̄mu.ad q̄stiones. ⁊.c.si.3.° ex do-
natione.Et qdem si ius patronatꝰ
donatꝫ laico.requiritꝫ cōsensus ep̄i
ex̄ eo.p̄terea.maxime qñ dubitatꝫ
ne fiat i fraudē ⁊ trāsferatꝫ i poten-
tiorē.vt ibi innuitꝫ.Si v̄o donetur
clerico.nō requiritꝫ cōsensus ep̄i.
ex̄ eo.ex insinuatōe.c.illud. ⁊.c.si
gnificasti.A.hoc videtꝫ verum qñ
eccl̄ia vacat.aliꝫ videtꝫ q̃ sine con-
sensu ep̄i non possit donari ēt per
sone eccl̄iastice.vt in dicto.c.illud
B.4.° ex venditione.qꝛ lꝫ nō pos
sit vendi sp̄aliꝫ.ex̄ eo.de iure. tam̄
trāsit cū vniuersitate.nisi ď ip̄o sp̄ā
liꝫ excipiatꝫ.ex̄ eo.ex l̄ris. ⁊.c.cum
ſm.Similiꝫ trāsit cū vniuersitate
in cōductione ad firmā siue ad pē
sionē.ut i eo.c.ex l̄ris.A.Idem i
sum.eo.ti.q.84. B

14 ¶ Utruꝫ possit pignori obligari.
R̷.De hoc sūt opiniones.Quidā
dicūt.q̃ pōt obligari cū vniuersi-
tate.verior tñ videtꝫ opinio Inno.
q̃ nec simpliciꝫ nec cū vniuersita-
te pōt pignori obligari.A.In dcā
q.84.referuntꝫ de hoc opiniones
nullam p̄ferendo.Sed forte dcm̄
Inno pōt verificari ex eo q̃ cre-
ditor nō pōt vti re pignorata nec
debitor qñ trāstulit i creditorēꝫ. ⁊
sic cū neuter possit p̄ntare fieret ď
trimentum eccl̄ie qď nō dꝫ eē dcō
c.cum secundum. B

15 ¶ Utrū possit in feudum dari.R̷.
Cū vniuersitate dari pōt.ex̄ eo.cū
ſm.Sed sp̄āliꝫ ⁊ exp̄sse ſm Ho-
sti.nō pōt.qꝛ feudū reqrit homa-
giū.quod est rei tēporalis.A.Idē
i sū.dicta.q.84.B.Si eccl̄ia ha-
bet patronū vtrū conferri possit p
legatū.vide.s̄.legatus.§.3.De his

qui de nouo vsurpant sibi ius pa
tronatus vacantiũ ecclesiarũ vide
s̃.ecclesia.i.§.ãnplt.

Eccatũ i. cõmunit

Utrum
volũtas ꝛ opus exterius sit
vnum pctm̃.℞.ẽm Pe. Si loq̃
mur de volũtate ꝛ opere ꝓut sũt ꝯ
iuncta vt causa ꝛ effectus. sic sunt
vnũ pctm̃ formalit̃ licet plura ma
terialiter.qꝛ vna est ratio deordi-
nãdi lꝫ plura deordiata. Si vo lo
quamur prout sunt sepata. vtputa
ẽm aliud ꝛ aliud tempus.sunt di-
uersa pctã. qꝛ diuerse auersiones
ꝛ cõuersiones. A. Idem in sũ. li.
3.ti.34.q.197. B

1 ¶ Quo vnũ pctm̃ sit grauius alte
ro.℞. Si loquamur de peccatis
eiusdem generis.inuenitur vnum
pctm̃ grauius alio ẽm gradũ trãs
gressionis vt manifestũ est de pec-
catis luxurie.s̃.luxuria.§.i.ꝛ eo-
dem modo de alijs. Si vo loqua
mur de peccatis diuersoꝝ generũ
erit vnũ peccatũ grauius alio ꝑci
pue ẽm diuersitatẽ obiectoꝝ.s.ẽm
ꝙ ẽ ꝯ aliquid principalius vel mi
nꝰ principale. Unde homicidium
qd̕ ẽ ꝯ substãtiã hõis ẽ grauiꝰ pec
cato qd̕ ẽ citra res exteriores. sic̃
furtum.ꝛ similiter grauius q̃ꝫ hõi
cidiũ ẽ peccatũ qd̕ imediate cõtra
deum cõmittitur. sicut infidelitas
blasfemia ꝛ hꝰ. vt ponit Tho.i.ẽe
q.73. Et idem haberi põt.33.q.2.si
quid verius.vbi dr̃ ꝙ homicidiũ
ẽ grauius q̃ꝫ adulteriũ.ꝛ.17.q.4.
sicut q.vbi dr̃ ꝙ sacrilegiũ ẽ maiꝰ
peccatum q̃ꝫ fornicatio. A. Con.
Ray.vt in sũ.co.ti.q.200. B

2 ¶ Scdm gd vnũ pctm̃ possit esse
grauius ꝛ leuiꝰ.℞.ẽm Ray. Pri
mo quidẽ ex circũstantijs. Nam ꝛ
circũstantia qñq3 talis est ꝙ nõ so-
lũ aggrauat sed ẽt in aliã speciem
trahit sicut fornicatio cũ fit cũ con
iugata dr̃ adulteriũ. Sꝫ ꝛ 2.aggra
uat̃ peccatũ ex ꝑsona puta inhõe-
stas in clerico grauius punienda
est q̃ꝫ in laico ar.ex̃ de vi.ꝛ ho.cl̃.
vt clericorũ. Et de hoc ẽt dicitur i
se.§. Item agrauatur.3°.ex actu
ipsius. Idem enim peccatum ma
lum est in consensu.peius in facto
pessimũ i cõsuetudine.de q̃ Aug.
Peccati sunt tres differentie.s.in
corde.in facto.ꝛ in cõsuetudine.d̕
pe.dis.2.sicut. Itẽ aggrauat̃ 4° ex
motiuo.qꝛ vt ait Greg.peccatum
tribus modis cõmittitur. Nã aut
ex ignorantia.aut ex infirmitate.
aut studio perpetratur. Et grauiꝰ
quidem infirmitate q̃ꝫ ignorantia
sꝫ multo grauiꝰ studio q̃ꝫ ĩfirmita-
te peccat̃.de pe.dis.2.sciendū. A.
Ambrosius autẽ dicit ꝙ grauissi-
me peccat qui ignorat.sꝫ illud ex
ponit̃.i.ꝑiculosissima.qꝛ spãlis pe
nitentia non agitur de pctõ quod
ignorat̃ ẽm Ray.ꝛ in dcã.q.200.
vbi etiam subdit̃. Nõ obstat etiã
dcm̃ Clementis.32.q.7.c.q̇d.vbi
dr̃. Quid in oibus peccatis graui
us ẽ adulterio.qꝛ in eo ꝙ dicit gd
non infert negationem sed rarita
tem quasi dicat.de facili non iue-
nitur. Uel expone grauius idest ꝯ
muniꝰ. B

3 ¶ Utrum magnitudo peccantis
aggrauet pctm̃.℞.ẽm Tho. pria
ẽe.q.74. Peccatum quandoq3
fit ex surreptione,ꝓueniens ex in-
firmitate humane nature. Et tale
peccatũ minus imputat̃ ei qui est
maior in virtute eo ꝙ minꝰ negli-

git huiusmodi peccata reprimere que tamé omnino subterfugere in firmitas humana nō sinit. Pecca ta vero que ex deliberatiōe ꝓcedūt tanto magis alicui imputant quā to maior est. Et hoc propter quat tuor. Primo quia maiores facilius pos sunt resistere pctō cum excedant i scientia et virtute. Unde Luce .xii. Seruus sciens voluntatem domi ni sui et non faciēs plagis vapula bit multis. Secundo propter ingratitudi nem. quia omne bonum quo quis magnificatur est dei beneficiū cui homo fit ingratus peccādo et quan tū ad hoc qlibet maioritas etiam in temporalibus bonis peccatum aggrauat. 3° propter specialem re pugnātiā actus peccati ad magni tudiné persone. sicut si princeps iu sticiam violet qui ponitur iusticie custos. etiam si sacerdos fornicet qui castitatem vouit. et alios ad hoc ortari debet. 4° propter exē plum siue scandalum. quia vt Gre go. dicit in pastorali. In exem plum culpa vehementer extendit quando ꝓ reuerentia ordinis pec cator honoratur. Ad plurium etiam noticiam perueniunt magnorum pec cata et magis ea homines idigne ferunt. A. Idem in sū. eo. ti. q. 101 B. Utrum idem actus possit esse peccatum et meritum habes. s. me ritum. De septem vitiis et q̄ ex eis oriuntur habes. s. vitium. De pec cato etiam. s. crimen.

Eccatum ij.

s. mortale. Que sunt pec cata mortalia. R. Ray. In primis notat potes esse peccata mortalia omnes transgressiōes decalogi. Item quedā enumerantur ab apo stolo. Ro. i. de quibus in fine sub dit quod qui talia agūt digni sūt mor te. Et plura immo omnia reducūt ad decalogum. vt idolatria. vitium contra naturam. iniqtas. malitia. fornicatio. auaritia. nequitia. inui dia. homicidiū. cōtentio. dolus. ma lignitas. susurratio. detractio. con tumelia. supbia. elatio. inuētio ma lorum. inobedientia. insipientia. incō positio. Et subdit de his q̄ sine af fectione et absque federe et sine mi sericordia fiunt. Et sequit. Qui ta li a agunt digni sunt morte. Item Gal. 5°. Manifesta sunt opa car nis q̄ sunt fornicatio. imūdicia. im pudicitia. luxuria. auaritia. que est idolorum seruit9. veneficia. inimicitie cōtentiones. emulationes. rixe. dis sensiones. secte. inuidie. homicidia ebrietates. cōmessatiōes et his silia Et seqt. Qui talia agunt regnū dei nō cōsequent. Aug9 etiam dicit sic. Mortalia sunt sacrilegiū. homici diū adulteriū. fornicatio. falsum te stimonium. rapina. furtū. superbia. inuidia. auaritia. et si multo tpe te neatur iracūdia. et ebrietas si assi dua sit. Quicunque aliqd de istis in se dñari pmiserit. eterno igne cruci abitur. hec Aug9. dis. 25. §. crimi nis. A. Idem in sū. li. 3°. ti. 34. q. 166. B. Sed in omnib9 predictis attendendū est qd dicit Tho. 2a. 2e q. 35. qd mortale peccatum dicit qd tollit spūalem vitam aie que est per caritatē. Unde illud peccatum ex suo genere ē mortale qd fm ꝓpriā rationem contrariatur caritati. A. Idem dicit Nicolaus de lira. sup 7. Math. B. Sed tamē in omni bus peccatis que sunt scdm genus

suū mortalia ꝯsiderandū ē ꝙ non sunt mortalia. nisi qn̄ suā ꝑfectiōēꝫ ꝯsequūtur. s. in ꝯsensu rōnis. Un̄ si sit īnchoatio pcti i sola sensualitate ⁊ n̄ ptingat vsqꝫ ad ꝯsensuꝫ rōnis pp imꝑfectionem actus ē peccatum veniale. sicut in gener adulterij ꝯcupiscentia que ꝯsistit i sola sensualitate. ē peccatum veniale. Si tn̄ ꝑuenitur vsqꝫ ad ꝯsensuꝫ rōnis. ē peccatuꝫ mortale. Et idē de primis motibus ire vel inuidie q i ueniūt qn̄qꝫ ēt in viris perfectis. ⁊ sunt peccata venialia. vt Tho. sub dit ibi. q. 36. A. Facit. 6. dis. testiuꝫ al'. sed pensandū. B. Sed tn̄ hec i singulis peccatis hēs plenius declarata. Quedam eni que sunt venialia habes in se. c. s. peccatū. 3°. Utꝝ p ꝯfessionē generalē mōtalia deleātur. habes. s̄. ꝯfessio. 1. §. 12. qui incipit. Utrū p gnālem. Et plura ēt de peccatis de quibus tenet quis ꝯfiteri. s̄. ꝯfessio. p totuꝫ. ⁊ . j̄. pnia p̄rio.

Eccatum iij

. s. veniale. Que dicūt peccata venialia. R. ƀm Aug. dis. 25. §. al'. vbi sic dicit. Que aūt sint minuta peccata lꝫ oibus nota sint. tn̄ qꝛ lōguꝫ esset vt oia replicentur. opus ē vt ex eis aliqua nomiem⁹. Quotiens aliquis i cibo vel in potu pl⁹ accipit q̄ꝫ necesse ē. ad minuta peccata nouerit ptinere. Quotiēs pl⁹ loquit q̄p oꝫ. plus tacet q̄p expedit quotiens pauperē iportune petentem exasperat. Quotiēs cū sit corpore sanus alijs ieiunantib⁹ prā dere voluerit. aut somno deditus tardius ad eccl'am surgit. aut quotiēs excepto filioꝝ desiderio uxorem suam cognouerit. Quotiēs i carcere positos tardius requisiēit infirmos tardius uisitauerit. ⁊ discordes ad ꝯcordiam reuocare neglexerit. A. Hoc ē in ꝑlaio mortale secunduꝫ glo. in. §. al'. p. c. p̄cipimus. 90. dis. B. Si plus aut ꝓximum aut uxorē aut filiū aut fuū exasperauerit. si amplius blādit⁹ fuerit q̄p oꝫ. Si cuiqꝫ maiori persone ex uoluntate aut ex necessitate adulari uoluerit. Si paupibus esurientibus sibi minuū delitiosa l' sumptuosa ꝯuiuia ꝑparauerit. A. Istud ibi vr̄ non haberi in tex. sꝫ potius additū hic ē. B. Si se aut in ecclesia aut extra eccl'iam fabul' ociosis de quibus i die iudicij rō reddenda ē. occupauerit. Si dum iocantes. A. h iocantes non uidet de tex. B. incaute iuramus ⁊ cuꝫ hoc p aliquē necessitatē implet n̄ poterimus utiqꝫ piurenius. ⁊ cū oi facilitate uel temeritate maledicimus. h Aug. Plura de his i spā libus suis locis manifestantur. A. Et in his pōt apparere ꝙ hec qn̄ qꝫ sunt mortalia. ⁊ predicta sunt exempla uenialis peccati. diffinitio aūt uidetur ista. Ueniale ē qđ non aggrauat usqꝫ ad reatum ꝑpetue dānationis. 2. sen. dist. 42. c. uenia le. B.

¶ Utꝝ peccatuꝫ ueniale possit fieri mortale. R. ƀm Pe. Idē actus numero qui ē uenialis non pt fieri mortalis. sed idem in spē pōt. ⁊ sic intelligit v̄bum Aug. ꝙ nihil ē adeo ueniale quod non possit fieri mortale. dis. 35. §. hinc etiaꝫ. A. al' incipit. criminis. B. Et quod in li. sniaꝝ dicitur ꝙ uenialia multiplicata ita possunt obruere sic unū

i

mortale. intelligitur per occasiões quia assuetudo uenialium cadere facit i mortale. A. Circa h Bona. super. 4. sen. dis. 16. sic dicit. uidelicet quod triplex est genus uenialis peccati. Quoddã ei é ex surreptõe. et id ueniale quia uitari nõ põt. Quoddã ex cogitatione siue uoluntate siue consensu et id ueniale. quia plene non consentit hõ in cogitatione ut de muliere uel delectatione circa consensũ in delectationem. Quoddã é ueniale cũ rõne et cõsensu. sed tñ ideo é ueniale quia non é deordinatio contra preceptum ut ebrietas. et mendacium iocosum. Cũ igitur queritur. utrum ueniale fiat mortale. Si intelligatur quod hec culpa p essentiam fiat illa. nulla é qõ. quia hoc é impossibile. Si intelligatur quod illud qd aliquando erat ueniale possit esse mortale ut mendaciũ iocosum. et ebrietas. dico quod quoddam non fit mortale quoddam fit mortale per complacentiam. Primũ igitur ueniale qd committitur p surreptõem. semp é ueniale. Secundum. 2º modo ueniale. s. per delectatõem circa consensum fit mortale p cõplacentiam sm quod placitum dicitur cõsensus plenus. Tertium veniale quod é per delectationem circa deũ. põt fieri mortale p libidinem magnã sicut mendaciũ iocosum. Et h fit mortale p placitum sm quod placitũ dr quietata uolũtas et quia iteratio actus disponit ad libidinem et complacentiã. hinc é quod Aug. dicit in pluribus locis quod uenialia plura obruũt non per se sed quia disponũt ad libidiné. n dispositiõe necessitatis sed pnitatis. h ille. Est aũt aduertédũ quod quietata uoluntas et libido itelligit hic qñ notabilis negligẽtia adhibet circa venialiũ resistentiã. quia dum nobis adest sufficiens tempus deliberandi tenemur motus veniales reprimere sm Alex. de ales. et etiã alios. vt patz s ebrietas. in princ. in aditiõe. Hoc etiã patet p glo. 25. dis. §. criminis. Ubi dicit quod assiduitas et contéptus vitandi venialia efficitur culpa mortalis et de pe. dis. i. c. tres sunt per vbo opprimét. dicit. Cõtéptus venialiũ et vilipésio pctñ est mortale. Et super verbo tres sũt. dicit. Si quis cõtenit venialia pter cõtéptũ eorum constituit dignus morte eterna. Ité aduertendũ put dicit Bona. vbi s. quod pctñ veniale occurrés p mentis surreptionem nõ põt effici mortale. Et h verum é qñtũ in se. cũ consensum deliberatũ hre non possit. Põt tñ effici mortale in sua origine et accidéte. sicut i sili patet de nocturna pollutione que lz in se habere nõ possit mortale pctñ põt tñ habere in origine vel accidente l. si ante vel post placeret alicui pollutionis carnalis delectatio. vt põt colligi ex nõtis in sũ. li. 3. tit. 24. q. 74. Et eodé mõ siquis per mentis surreptionem cõmitteret quicquid de specie pcti mortalis. ut est deũ blasfemare vel aliud. lz hoc in se nõ videat mortale. põt tñ in sua origine pctñ mortale habere si forte procedat a mente ad h disposita l ex notabili iniuria et negligentia qñ si vellet posset cõmode puidere ne illud occurreret. Uñ nõ puidendo videt maliciose peccare. cũ lata culpa equiparet malicie. ex de psti. vt aiarũ. li. 6. Põt etiã pctñ per surreptioné occurrés habet mortalé culpã in suo accidéte, uidelicz cõ-

placentia ⁊ impenitentia. ꝯplacentia .i. qñ alicui placeret pctm̄ ꝯmissū. añ vel post ꝯmissionē. vt. s̄. de nocturna pollutōe ꝑtactū ē. ꝑ impenitentiā ħo qñ eoꝝ pnia ꝯtēneretur. de quo i se. §. dicet. B. Unus aūt actus q̄uo possit esse bonus ul' malus. vide. s̄. meritū.

¶ Utꝝ teneamur penitere ꝺ venialibus. R. ƒ3 Tho. i. 4. di. 16. Cū dr̄ aliqs ad aliqꝺ teneri quedā necessitas iportat. Necessitas autē ē duplex. Una absoluta. ⁊ ƒm hanc tenetur facere ea sine quibus non ē salus. Et hoc mō ñ tenet quis ad pctī venialis pniam. qꝛ mortez ex hoc nō icurrit. nisi forte ex ꝯtēptu dimittat. Alia necitas ē ex supposi tōe alicui' finis. sic dr̄ aliqd eē necessariū sine quo ñ possumus finē ītentū ꝯseq. ⁊ ħ mō necessariū est q̄ hō de vēialibus peniteat si ei remitti debeant in hac vita. Et scd̄m ħ ñ ꝓpe dr̄ teneri aliquis ad aliqd Et iō dicendū q hō ñ tenet ad penitētiam venialium. nisi large sumē do. Idē Pe. A. Sup ħ passu Bona. sup dis. 16. quarti sniaruz. sic dicit. Notandū q sicut tactū ē tria sīt genera venialiū. Quedā ex surreptione. ⁊ de his nō tenemur penitere nisi de ꝯgruo. Quedā ex voluntate cui si ꝯsentiat. incidit homo in mortale. Et de talibus tenetur hō penitere non simplr̄. sed in cāu. s. pro loco ⁊ tpe qñ recogitat ea vl' si ꝯsentiat cadat. Quedam sunt venalia que ꝑ sui multiplicatiōem augent libidinem. sicut ea in que ē cō sensus s3 deordinatio in deum. Et de talibus dico q tenet hō penitere ne multiplicētur. ⁊ hō piculo ⁊ discrimini se ꝯmittat. ħ ille. Aduē tendū q qñ in aliquo cāu doc. videntur dicere q de aliquo veniali non teneamur penitere. vt intelligendū nisi eius pnia omittat ex cō temptu. vt. s̄. dicitTho. Et videtur fieri ex ꝯtemptu qñ saltē in genere non vult quis dolere de oī dei offensa. ⁊ forte de maioribus venialibus ꝺ quibus pōt recōdari i spē. Talis ei ipenitētia ipedit mortaliū pctoꝝ indulgentiā ēt in baptismo. Unde Alex. de ales. sup ƒo sniarū dis. 36. q. 10. que incipit. Octauo q̄ritur. dicit. Cōcedimus q i eo qui recipit gr̄am baptismalē si nō fictus accedit. delet ois culpa tam venialis q̄ mortalis. Sed dicim' q ad hoc q fictus non accedat post q̄ adultus est exigitur q ꝯterat de pctis mortalib' quoꝝ h3 mēoriaz. ⁊ ēt venialibus saltē in genere dolendo q ipe fecit aut h3 aliqꝺ vēiale. Si ei non ita faceret dicimus q fictus accederet. ⁊ non reciperet gr̄am baptismalē. Et cadem di. q. xi. que icipit. Querit postea. dic q d3 dolere de mortali ⁊ de veniali bus saltē in genere ⁊ ēt forte ꝺ maioribus venialibus in spāli si hēat illoꝝ memoriā. vt sicut multiplicā tur pctā. multiplicētur dolores de illis. ħ ille. Et si hoc obtinet circa remissionē pctoꝝ baptismalē fortius ⁊ erga sacr̄m pnie. per qꝺ difficilius q̄ ꝑ baptisma r̄mittūtur pctā. vt p3 ꝑ Aug. i li. de pnia. ⁊ de pe. di. 7. c. nullus. B. Utꝝ aūt teneamur ad ꝯfessionē venialiū habetur. s̄. ꝯfessio. 2. §. 7.

¶ Utꝝ peccatū vēiale possit remitti sine mortali. R. ƒm Tho. i. 4. di. 16. Remoto priori remouet posteri', nec posteri' restituitur nisi po

ri restituto. Feruor aũt caritatꝫ cui
veniale opponitur ẽ posterior ipa
caritate. vñ ꝙdiu caritas non resti
tuitur. s. per dimissiõꝫ peccati mõ
talis nec feruor caritatis repari pt
in qua repatõe ↄsistit venialis pcti
dimissio. ⁊ sic nõ dimittitur ei cui
mortale nõ dimittitur. Idez Pe.
A. Hoc verꝫ ꝙtũ ẽ ex pte feruoris
sꝫ p solutõem pene bene remittitur
veniale sine mortali. vt notat Sco
tus. dis. 15. quarti sniaꝝ. B.

4 ¶ Utrꝫ vnuꝫ veniale possit dimitti
sine alio. R. fm Tho. vbi. s. Sic.
qꝛ venialia non habẽt ↄnexioneꝫ
adinuiceꝫ ex pte auersionis. sicut
mortalia. quia in eis nulla ẽ auẽsio
a deo. nec ẽt ex parte ↄuersionis.
vt per se pꝫ.

5 ¶ Utrꝫ vẽiale possit dimitti volũta
te manente ad illud. R. fm Tho. i
4. dis. 16. Non põt tolli culpa nisi
reordinetur voluntas que reordi
nari non põt ꝙdiu in ipa deordia
tione manet. aliter essẽt duo oppo
sita simul. ⁊ iõ nullo mõ veniale di
mitti põt ꝙdiu voluntas ad illud
manet. Idem Pe.

6 ¶ Utrꝫ ad remissionẽ venialis re
quiratur ↄtritio. R. fꝫ Tho. vbi. s.
Pctm veniale vt dictũ ẽ. s. in pre
cedenti. §. nõ remittit ꝙdiu uolun
tas remanet i illo. Ipsũ aũt recedẽ
volũtatꝫ ab eo qȯ pri⁹ uolebat ẽ dis-
plicere ei quod uoluit. ⁊ talis dis-
plicentia qñ ẽ gr̃a iformata dr̃ do
lor cõtritõis. ⁊ iõ ueniale sine ↄtri
tione non dimittit. Sꝫ sciendũ ꝙ
ↄtritio põt accipi tripliciter. s. uel
habitu. uel actu. uel medio modo.
Habitu qdẽ ↄtritio ñ suffic ad pec
cati venialis dimissionẽ. qꝛ tunc q
cũqꝫ hr̃et habitũ ṽtutis pnie cui⁹
act⁹ ẽ quelibet ↄtritio. ↄsecut⁹ esset
pcti venialis dimissionẽ. ⁊ sic ipm
veniale cũ gr̃a esse nõ possꝫ. Nec
iterꝫ requirit ꝙ semp sit actualis ↄ
tritio. qꝛ sequeret ꝙ pctm qȯ aliqs
in memoria vel in cogitatõe nõ hꝫ
remitti non posset. Et iõ dicenduꝫ
ꝙ requiritur ↄtritio medio mõ. qñ
s. ⁊ si actu peccatũ non displiceat
explicite. displicet tñ implicite. qa
ṽtute act⁹ queꝫ agit seqret displicẽ
tia explicite pcti uẽialis si cogitatõ
ad illȯ ferretur. Idem Pe.

7 ¶ Quot modis venialia dimittun
tur. R. Octo modis. prio quidem
p dignã cõionem de conse. dist. 2.
cum omne crimen. ⁊. c. si quotiẽs
cunqꝫ. ⁊ vt quidaꝫ addunt p extre
mam vnctionẽ. ex̃ de sacra vnc. c.
unico. ṽ. de pnia. Item p aque be
nedicte aspersionẽ. de ↄse. distic. 3.
aquã sale. 3° per elemosynaꝝ lãgi
tionẽ. de pe. dis. 1. ꝙobrẽ. ⁊. c. me
dicina. dis. 3. sane. Addunt quidaꝫ
p iniuriarum remissionem que est
elemosyna spũal. Luc. 6. Dimitti
te ⁊ dimittet uobis. 4°. per orõnẽ
ṗcipue dñicam. de pe. di. 3. de quo
tidianis. 5. p ↄfessioneꝫ gnãlẽ. ut. s.
ↄfessio prio. §. xj. 6. p epalem beñ
dictõem. ⁊ fm quosdã ẽt p sacẽdo
talẽ. 1. q. 1. multi. in fi. 7. p deuotam
pectoris tũsionẽ. de pe. dist. 1. tres
actiões. 8. p cordis ↄtritõem. ut i ṗ
cedenti. §. dictũ ẽ. De his sunt uer
sus. Confiteor fundo conspergor
cõteror. oro. Signor edo. dono p
hec uenialia pono. Et non solum
p ista spãliter numerata sed etiam
p quodlibet bonũ opus delentur.
ut in ṗdcõ. c. medicia. ṽ. redemi te
opib⁹ tuis. Et sicut dicit Tho. plu
ra vel pauciora uenialia per predi

cia remittūtur. s͠m ꝙ per hec maiꝰ vel minor feruor ꝯcitat q de pluribus vel paucioribus saltem iplicite ꝯtritionem contineat. Unde nō oportet ꝙ per hec omnia venalia dimittantur. A. Idem i sum. li. 3. ti. 34. q. 158. B

Eculiū. Quia ꝯtingit ꝙ filijfamilias habēt aliqn̄ aliqd suum qḋ dr̄ peculium. de h̄ nunc ē dicendum. Est siqdem quadruplex. Quoddaꝫ ē qḋ dr̄ castrense videlꝫ qḋ filiofa. occasione militie a parētibus vel alijs donat vel ipe i militia acqrit. Quasi castrense ē qḋ filiusfamil. ex aduocatiōe vel alio officio publico percepit. ⁊ similiter qḋ obuenit p̄sbyteris ⁊ clericis de officio suo. ⁊ i quolibet dicto peculio pater nihil iuris hꝫ. qn potiꝰ ipe filiꝰ i eo pr̄famil. censetur. ff. ad macedo. l. i. §. vlt. ⁊ .2. C. de inoffi. testa. l. si. Profecticiū aūt est quod ex rebus pr̄is vel earum accasiōe aduenit vt fructꝰ siue lucrum. Et in huiusmodi peculio nihil iuris hꝫ filiꝰ sꝫ pr̄ plenā ꝓprietatē habet vt i Inst. p q̄s pso. no. acq. §. i. Aduēticiū vo ē qḋ ex alia quacunqꝫ cā filio aduēit siue a matre siue ab ex̄nea psona siue de alijs operationibus seu laboribus suis. Et in h̄ peculio seruatur filijs ꝓprietas. ⁊ si pater p̄moriat filij est. sed viuente pr̄e hꝫ i eo pr̄ plenū vsufructuꝫ ita ꝙ de eo nec testari pōt filiꝰ. vt ex̄. ḋ sepul. lꝫ pater. li. 6. A. Predc̄a fuerunt gl. Ray. vt i sum. li. 2. ti. 8. q. 31. ad si. Sed satis puto ꝙ siqd filio aduenerit parti ex rebus patris ⁊ partim ex labore vel aliūde ḋbe at dici ptim ꝓfecticiū ⁊ ptim aduēticiū. qr qḋ iuis ē de toto quo ad totū idē ēt de parte quo ad ptem. ff. de rei ven. l. q̄ de tota. B. Porro i bonis que pater habet multominꝰ hꝫ filius aliquaꝫ ptātem nisi qr dꝫ ali. vt supra expositꝰ ⁊ sup̄ familia. A. Uex̄ ē si nō pōt se alere vt supra parētes. B. vn̄ si p̄ter volūtatē patris acciperet rem alienā cōtractaret. ⁊ sic furtum committeret.

Edagium et guidagiū quid sit. R̄. sꝫ v̄v̄. Pedagia dicūtur q̄ dant a trāseūtibus i locis ꝯstitutis a p̄ncipe. guidagia vero que dant ꝓ cōductu p terrā alicuius vt securius vadant. A. Hoc dixit gl. in. c. sup qbusdā ex̄ de v̄. sig. vbi ēt dicit ꝙ salinaria dicūtur que dant ꝓ sale. B. hec solus p̄nceps ⁊ nō particularis ciuitas pōt ꝯstituere. A. hoc pꝫ i dicto c. sup q̄busdā. vbi dr̄. Duximus ḋclarandū illa esse pedagia guidagia. salinaria. iterdicta. que nō apparent iperatorū vel regum vel lateran̄. ꝯcilij largitiōe cōcessa vel ex antiqua ꝯsuetudine a tempore cuꝰ nō extat memoria itroducta. Hostn̄ vt pꝫ i sum. li. 2. ti. 5. q. 29. sētit ꝙ solus rex Romanoꝝ possit illa cōstituere. ⁊ idem sentit de rege francie q non recognoscit i temporalibus superiorē. ex̄ qui fi. sint le. per venerabilē. §. insup. Et hoc itelligit si populus sibi eādem ptātem dederit que iperatori data ē. ff. de ori. iur. l. 2. Inn. vero vt ibidem pꝫ dicit simplr̄ ꝙ reges pn̄t iponere noua pedagia. Peccāt tamen si h̄ faciunt sine iusta causa. ⁊ hoc videtur magis verificari ex dicto. c. super quibusdam ibi iperatorum vl̄

regum ⁊c. B

1 ¶ Utrū pedagia vel guidagia possunt licite peti. R. ſz Ray. Si pedagium ē antiquū ⁊ fuit impoſituʒ ab his qui potuerunt vt principibus vel regibus ⁊ preſertim auctoritate eccl'ie ac etiā ex iuſta cā vt p d̄fēſione tranſeūtiū vel nauigantium vel patrie ⁊ hmōi. ⁊ recipiēs fac̄ id pp quod fuit ipoſitum ſine ſcrupulo cōſcie pōt recipe. ⁊ eodē mō ſi neſcit a qbus fuit iſtitutum putat tñ ab illis qui poterāt ⁊ ex predcis cauſis. A. Uerꝫ ē ſi adeſt ↄſuetudo cuius initij nō extat memoria. al'ſe cus. vt in d̄cō. c. ſup quibuſdā. B. Itē ſi iſte recipiens nō laborat mō nec facit expenſas q2 nō ē neceſſe paratus tñ ē ſi neceſſe eſſet laboreſ ⁊ expenſas ipendere nō ſolū q̄s, tē accipet ſed ēt prius acceptas ⁊ amplius ſi oporteret. A. ſ. qꝫ nūc accipiat vt pꝫ p eun. Ray. ⁊ in d̄cā. q. 29. B. Si v̄o pedagiū ſit nouuꝫ ñ poteſt aliquis ab aduenientibus vel tranſeuntibus aliqd accipere niſi certū ſit illud a pricipe vel rege ſtatutuꝫ pp iminentem neceſſitatem. Probat h. 24. q. 3. ſiquis romipetas. ex̄ de treu. ⁊ pa. inouam⁹. ff. d̄ publi. l. vectigalia. ex̄ de cenſi. pueniit. v̄. oportet q̄ppe. ⁊. c. cuꝫ apl's. §. phibem⁹. 12. q. 2. nobis enim circa fi. v̄. ſiqd forte. ff. locati. ex ↄducto. §. vno. Si ↄ̄ formā p̄dcām aliqd acceptum ē reſtituendū puto illi a q̊ acceptū ē. Si ſciri nō pōt ipias cauſas. Conc. Ul. ⁊ Inno. A. Idem i d̄cā. q. 29. vbi etiam patet Hoſti. dicere ꝙ ſi dn̄s terre q recipit pedagiū nō d̄fēdat ſoluentem i rebus ⁊ pſona p poſſe ſuo lꝫ nō teneatur ad reſtitutionē pedagij niſi cōſtaret ꝙ hac de cā iſtitutum eſſet tenet tñ ad ſatiſſactionē plenariaꝫ qd̄ plus ē. ⁊ etiā ſi iueniat i defectu iuſticie. 23. q. 2. dominus. B

2 ¶ Utrū mercatores ſeu tranſeuntes teneant ſoluē pedagiū. R. ſm Ray. Tenent ſoluē ⁊ antiquum ⁊ nouū ſeruata forma dicta i precedenti. §. ⁊ nō ſoluēdo furtū cōmittūt ſed ad penā taxatā nō tenentur in foro ↄſcie niſi poſtqꝫ fuiſſent in de ſētētialiter cōdēnati. Qd̄ ſi petitor pedagij non illud faciat pp qd̄ fuit iſtitutū cum neceſſe ſit. tūc tranſeuntes pn̄t pedagiū negare. Nā cā ceſſante in recipiente ceſſat obligatio i d̄āte. 16. diſ. §. his oibus. ex̄ de iureiur. peruenit. Uel tales pn̄t ſup h adire iudicē. qd̄ tutius videtur. A. Primā tñ ptem ſētit Ray. verā eſſe de iurc. ſubdēs. Caueant tñ ſemp mēdaciuꝫ. vt in d̄cā. q. 29. Itē qd̄ ſupra d̄cm ē de pena fuit dictum glo. Ray. ⁊ idē dic in oi caſu in q̊ pena eēt iponenda. Con. Th. ⁊ Ul. ⁊ gl. 12. q. 2. fraternitas. ⁊ notat i ſum. co. 11. q. 30. B

3 ¶ Nūquid xp̄iani tenētur ſoluere pedagia ſarracenis. R. ſm Ray. Si trāſeant per terras eoꝝ tēpore treuge ⁊ ipi ſarraceni defendunt eos a latronib⁹ ⁊ huiuſmodi xp̄iani tenent eis ſm ſtatutum ⁊ pactuꝫ ⁊ ſubtrahēdo tenerētur ad reſtitutionem. Nam fides hoſti ſuanda ē. 22. q. 4. inocens. 23. q. 1. noli. Addit tñ v̄ v̄. ꝙ de pacto ſi iteruenia t planū ē. Sed de ſtatuto ē diſtiguēdum Nam p ſtatuta illorum qui p vim occupauerunt ⁊ tenent terraꝫ que aliqñ fuit xp̄ianorum cum ipi ſint male fidei poſſeſſores. nō obligantur fideles niſi ſponte conſē

ferint vel subiecerint se huiusmodi statutis. Secus dicerē de illis sarracenis q nō sunt violenti possessores terrarū quas tenent qꝛ ab huiusmodi pedagijs fraudari nō debēt ab aliquo ēt xp̄iano transeūte. Si vero trāseant tpe guerre aut qn̄cūqꝫ cum mercibus prohibitis .n̄ tenētur eis ad pedagia. A. Idem i sum. eo. ti. q. 31. vbi ꝛ addit. Host. tn̄ dicit. Nō puto ꝙ xp̄iani teneantur ad soluēdum hec paganis. verū si volūt habere cōmoditatē ꝑre sarracenoꝝ oportet ꝙ soluant. qa nec aliter sarraceni ipoꝛum transitū sustinerēt. hoc dcꝫ pōt itelligi ꝑꝫ distinctionē dicti vv̄. Portantes etiā dictas merces prohibitas aliꝑ puniendi sunt ꝑm Ray. ꝛ in dc̄a q. 31. Et de pena huiusmodi. ī. sarracenus. §. I.

4 ¶ Nūqd qui faciunt portari bladum vel vinū ad vsum suum vl' familie teneantur ad pedagiuꝫ. R. ꝑm Hosti. Nō si etiam cōsuetudo sit in ꝯtrium. qꝛ irrōnabilis ē ꝛ nō tenenda. qꝛ pedagiū non ē dādū nisi de rebus que causa negociatōnis deferuntur. C. de vecti. ꝛ ꝯmis. l. vniuersi. Con. Ber. A. Idem in sum. eo. ti. q. 33. In dc̄a autē. l. vniuersi dr̄ sic. Uniuersi prouinciales pro his rebus quas ad vsum proꝑriū vel ad fiscum iferunt vel exercendi iuris gratia deferunt nulluꝫ vectigal a stationarijs exigat. Ea vero que extra ꝑdictas cās vel negociationis gratia portātur solite prestationi subiungamus. Et subdit pena capitalis contra aliter exigētes. Et in hac. l. etiaꝫ patet ꝙ pedagium siue vectigal pōt exigi etiaꝫ pro rebus que non deferuntur cā negociationis nisi in ꝑticularit̄ exceptis. Et ꝙ hic dr̄ de non soluendo pedagio de ꝑtinentibus ad victum. videtur verum quo ad forēses. Incole enim bene videntur teneri de fructibus terrarum q supponuntur ad sustētanduꝫ onera loci. Et hoc ratio suadet ꝛ consuetudo interꝑtatur que ē optima legū interpres. ff. de legi. si de iterpretatione. Secus aūt de rebus q̄s emerent. quia tunc in eis hoc casu non videtur diuersa ratio cum forensibus nisi emeretur res subiecta pedagio de qua pedagium solutum non foret. qꝛ transit cum oneꝛ suo sicut patet de emptione rerum idecimatarum supra decime. 2. §. 5. B

5 ¶ Utruꝫ laic⁹ a clericis possit exigē pedagium. R. Eccliastice ꝑsōe ad pedagia ꝛ guidagia penit⁹ non tenentur. nec etiam pro rebus suis quas non cā negociationis d̄ferūt vel d̄ferri faciunt. ꝛ ihibetur ne ab eis talia exigātur contraria cōsuetudine non obstāte. aliter qui talia exigūt suo noīe vel alieno si sūt ꝑsone singulares sūt excoicate ipso facto si collegiū vel vniuersitas castrū vel ciuitas ipo facto subijcitur iterdc̄o nec a ꝑdictꝭ absolui pūt nisi plene restituant ꝛ d̄ transgressōe satisfecerint. ex̄ de censi. q̄ꝫ q̄ꝫ. li. 6.

Ena j.

[P]ena j. s. iudicialis aut diuina. In foro iudiciali pena triplicis generis ifligi solet. Et primuꝫ quidem gen⁹ ē pena sp̄ūalis i qua qua si preambulum solet ꝑmitti icrepatio. dis. 84. puenit. ꝛ hec potest dici p̄ma sp̄ūalis pena. Secunda sp̄ūalis pena ē censura eccliastica. s. excoicatio. iterdc̄m. vl' suspensio

ex de v. sig. querenti. Tertia e pena ifamie. de qua vide. s. ifamis. quarta est pena depositionis. dis. 50. si eps. et de hac. s. degdatio. Est aliud genus pene. s. corporalis pria quidem solet esse ieiunij siue abstinentie que solet qnqz isligi icarceratis pro eorum sceleribus. de hac pot itelligi dis. 90. siquis contristatus. et 27. q. i. si ho esses. Secunda est verberationis. 23. q. 5. circuncelliones de qua habetur. j. percutere. §. fi. et s. excoicatio. 2. §. 2. et 7. Tertia e fustuus. de qua. j. raptor. 2. §. 2. et supra fornicatio. §. fi. Quarta e publicationis omnium bonorum dis. 63. adrianus. i fi. A. Hoc. c. modicu videtur facere. B. Et de hac supra hereticus. 1. §. 8. Quinta exilij. dis. 63. in synodo. in fi. Et hoc exilium pot esse triplex. primum i loco certo. vt cu quis itruditur in monasterio. ex de adul. puenit. Secundum a loco certo. qn quis ab aliq loco phibetur. 2. q. i. in primis. Tertium ab omni loco vt cum iterdr penitentibus quibusdam ne morentur in aliquo loco vltra vnum vel duos dies. de pe. dis. 6. sacerdos. Tertiu genus pene e pena pecuniaria q i fertur aliqn p iniuria illata psone vel loco. de qua supra emunitas ecclie. §. fi. Aliqn p satisfactione illati dani. vt pro furto vel rapina. vt s. furtu. §. 3. et j. raptor. 1. §. i. Sunt et alie pene sanguinis scdm leges vt mortis detruncationis vel etiam deportationis et hu. de qbus ptraseundum e ad preses. A. De his penis latius notatur in sum. li. 3. ti. 32. q. i. secundum Ray. B

¶ Quis pot penam infligere. R. scdm Ray. Generaliter iudices qui pnt punire subditos iuxta qualitate culpaz et nullus alius. 16. q. i. c. i. 33. q. 2. §. in hoc. Na iurisditio sine coertione saltem modica nulla est ex de offi dele. c. pastoralis. et c. ex lris. Hoc tn scias q maiores penas vt decapitare qntum ad forum seculare no pnt isligere nisi illi iudices q dicutur hre meru iperium. Similiter qntum ad foz ecclesiasticu deponere no pot nisi eps ad que ptinent maiora negocia. dis. 25. p lectis. A. Ide i sum. eo. ti. q. 4. B.

¶ Que sunt illa que excusant a pena siue etiam a culpa. R. secundum Ray. Generaliter sunt septez. Na primo qdem excusat metis alienatio. Qr autem homo alienare metis tripliciter. s. p stupore. et h mo Aug. excusare videtur Loth. q voluit filias suas prostituere vt hospites liberaret. dis. 14. q ait. Item p furore. 15. q. i. aliquos. et c. illa. cauenda. 3. q. 9. iudicas. Itez p ebrietatem. 15. q. i. inebriauerunt. Et itelligas si ex toto sint alienare metis. aliter non excusaretur a toto sed a tanto. vide supra. ebrietas. §. 4. 2° excusat coactio que si absoluta fuerit excusat a toto. si pditionata excusat a tanto. dis. 50. psbyteros. 3° excusat deceptio. si forte aliqs dolo alterius deceptus per errorem pbabilez fecit aliquid vel omisit. 15. q. 6. si sacerdotibus. 34. q. 2. i electu. ff. de iureiur. si eu. Hoc tn fallit in his que non lz ignorare vt que sut p fidem vel expssa dei pcepta. 22. q 2. in ipa. et 16. q. i. si capis. Unde de hoc. i. Cor. 14. Siqs ignorat ignorabit. 4° excusat qnqz multitudo n quidem a peccato sed releuat aliqualiter a pena. vide s. correctio

l°.§.5. Similiter ⁊ consuetudo ſm Inn. qn̄q₃ excuſat a pena tpali .ſ₃ non a culpa vel a pena eterna. 5. excuſat etas qn̄q₃ quidē a toto vt ſi n̄ eſt doli capax. 15. q. i. illud relatu₃ qn̄q₃ vō non a toto. vt ſi ē doli capax ex̄ de delic. pue. c. i. Alie vero etates ſm earū varietatē attenuant pctā ⁊ penas. ar. 86. diſt. tanta. 6°. excuſat caſus. vt. s̄. homicidiū. 3°. §. i. 7°. excuſat iocatio. 15. q. i. illud relatū. A. Et ibi patet per glo. q̄ hoc eſt verū ſi iocus nō ſit noxius. Nā ludus noxius in culpa ē ar. ff. ad. l. acquil. l. nā ludus. B

4 ¶ Quō varietas criminū inducit varietatē penarū. R. Aut facta puniuntur. vt cedes ⁊ furta. Aut dcā ſicut cōuitia ⁊ iniq̄ aduocationes. Aut ſcripta. ſ. falſa vel famoſi libelli. ſ. infamatorij. Aut conſilia ſicut cōiuratōes vel cū qs eſt cōſcius cū latronibus ⁊ ſuadet vel fauet eis. Hec aūt quatuoꝛ genera ſeptē modis ſunt conſideranda. Et pꝛimo quidē cōſiderāda eſt cā. ſicut verbera que ſi illata ſūt a magiſtro vl' parēte ipunita ſunt. q2 videnť facta emendationis aio. ſ₃ cū fiunt p irā ab extraneo certe puniunť. 2°. ɔſidorāda ē pſona. ⁊ h̄ dupliciter. ſ. illius q fecit. ⁊ illius qui paſſus ē. Aliter enim puniunť ſerui q̄₃ liberi ⁊ aliter q ſunt cōtra dn̄m ſuū vel parentē q̄₃ q contra extraneū ſicut ⁊ aliter q ē contra aliquē qui eſt ī magiſtratu publico ⁊ aliter q contra pꝛiuatū. Et ad hanc ɔſiderationē₃ de pſona ptinet ēt etas facientis ⁊ eius q paſſus ē. 3. cōſiderandus ē locus. Nam idē actus ſi fiat i quolibet loco erat furtū ⁊ nō puniēdū capite. Si i eccleſia erit ſacrilegū ⁊ capite puniendū. 4°. cōſiderādū eſt tps. Nā p hoc diſcerni ſolebāt emāſoꝛes a fugitiuis. Emanſoꝛ enī erat q pꝛopꝛia voluntate diu euagatus poſtea ad caſtra reuertebať Fugitiuus vō qui recedebat aio n̄ reuertendi. Itē tps diſcernit effractorē ſeu furē diurnū a nocturno. Et dicitur effractoꝛ qui carcerem effringit vt euadat inde vel alia loca vt inde aliquid ſurripiat. Et nocturnus quidē fur vl' effractoꝛ acrius puniri d₃. 5°. eſt conſiderāda facti qualitas p quā atroci⁹ vel leuius eſt puniendus. vt furta manifeſta que acrius puniunť q̄₃ n̄ maifeſta. Itē p hoc diſcerniť rixa a craſſatura. Nā rixa eſt quidā ɔflictus altercantiū. craſſatura vō ē violentia illata a latronibus vt in nemoribus ⁊ hui⁹. Itē per hoc diſcernūť expilatōes a furtis. Et dr̄ expilatō ſubtractio rerū hereditariarū ante q̄₃ hereditas adeať. Nam in eis n̄ dr̄ pꝛopꝛie furtū qd̄ ſit inuito dn̄o. cū hereditas non habeat dn̄m. Itē per hoc diſcernitur petulātia. i. q̄ ſit p quandā laſciuiā quō diciť hic petulantia ab eo qd̄ ſit per violentiā. 6. conſideratur quantitas per quā diſcerniť fur. ab abigeo vt q ſuem vnū ſurripuerit. vt fur coerceбiť. qui vō gregem vt abigeus. A. Decem oues ⁊ quinq₃ vel quatuoꝛ poꝛci faciunt gregem. ff. de abigeis. l. fi. B. 7. expectať euentus. i. ſi res habuit effectū vt ſiquis etiam demens nixus ē aliquid cōtra aliū ⁊ res habuit effectū condēnabiť. A. Sed n̄ perſona demēs. Nā l₃. l. aut facta de qua. ĩ. dicā q̄ euētus conſideratur etiam in dementiſſimo. puto intelligendā₃ quo ad

4

5

diligentiorē puisionē τ non quo ad punitionē. cū demens nō puniatur etiam si occiderit matrem. ff. de offi. psi. diuus. B. Qō si res nō habuit effectū nō condēnabit nisi in quibusdā atrocib⁹. s. que ad aliquem actū extrinsecū pcedunt. vt siqs occidendi cā cū telo sit deprehensus. Probant oia predicta. ff. de pe. l. aut facta τ de pe. dis. i. aut facta. A. Idem qd in h. §. τ in pcedenti. notat in sū. eo. ti. q. 7. vbi etiam ad finē ponunt expositōnes dictorū vocabulorꝝ ꝼm gl. Ray. B.

4 ¶ Utrū deus alicui penā inferat sine culpa. R. ꝼ3 Tho. ꝼa ꝼe. q. 108. Pena ꝼm q habet ppriā ratione penē ñ infert a deo sine culpa. S3 pena inqtū est medicina nō solu3 sanatiua pcti pteriti sed ēt pseruatiua a futuro τ pmotiua in aliud bonū. ꝼm cā interdū punitur aliquis sine culpa sicut in medicina qz qñqꝫ infert nocumentū in minorib⁹ τ meliorib⁹ auxiliū prestat. Et qz bona spūalia sunt maxima. bōa āt tpalia sunt minima. iō qñqꝫ punit aliqs in tpalib⁹ bonis absqꝫ culpa cuiusmodi sūt plures pene vite pñtis diuinitus inflicte ad humiliationē vel pbationē. Non āt punit qs in spūalibus bōis sine culpa i pnti sed nec ēt in futuro vbi pene nō sūt medicine sed cōsequunt spūalē dānationem. A. Idem in sum. eo. tit. q. 8. B

5 ¶ De penis τ flagellis a deo illatis sic Aug⁹ loqtur. τ habet. 4. sniaꝝ dis. 15. Quinqꝫ modis flagella contingunt. Uel vt iustis p patientia3 merita augeantur. vt Job. Uel ad custodiā virtutum ne supbia tent3 vt i Paulo. Uel ad corrigēda peccata. vt Marie lepra. Uel ad gloriam dei manifestandā. vt de ceco nato. Uel ad initiū pene vt Herodi quatenus hic videat qd in inferno sequat. A. Idē notat in sū. e. ti. q. 9. De Paulo habet. 2. Cor. 12. Et de Maria. Numeri. 12. Et de ceco. Joh. 9. Et de Herode. Actuum. 12. B

6 ¶ Utrū aliqs ꝼm iudiciū humanū debeat puniri sine culpa. R. ꝼm Th. ꝼa ꝼe. q. 108. Non d3 puniri pena flagelli vt occidat. mutilet. vel verberet. sed pena dāni. Punit etia3 aliqs ꝼm humanū iudiciū sine culpa sua. sed nō sine cā. Et h triplicit. pmo mō ex h q aliqs hō redditur ineptus ad aliqd bonū habendu3 vel assequēdum. sicut pter vitiu3 lepre aliquis amouet ab administratōne ecclesie. τ pter bigamiā vel iudiciū sanguinis aliquis impeditur a sacris ordinibus. 2° qz bonum in quo damnificatur non est ppriū bonu3 sed cōe. sicut q aliqua ecclesia habeat epatum pertinet ad bonum totius ciuitatis. nō autem ad bonum clericorum tm. 3° quia bonum vnius dependet ex bono alterius. sicut in crimine lese maiestatis filius amittit hereditatē pro peccato parentis. τ punitur ēt pena infamie. 6. q. i. siquis cū militibus. A. Con. Al. vt in sum. eo. ti. q. 8. Ubi etiam additur ꝼm Ray. q pena excōicationis nunqꝫ debeat aliquis puniri p delicto alterius. 24. q. 3. si heres. Pena vō interdicti sepe punit familia. ciuitas vel ēt tota prouincia p delicto dñi. τ h pter magnitudinē peccati. τ qz alit nō posset cōpelli ad satisfactōnē. ex de spon. non ē nobis. Aliqñ

etiã remouetur familia ab altaris
oblationibus ꝑ pctõ dñi. 17.q.4.
nemo. B. De ista materia tractãs
Ray. specificat sic. Punitur aliqs
licite sine culpa sꝫ nõ sine cã. Unde
versus. Paupertas odiũ fauor vitiũ
scelus ⁊ ordo. Personas spoliãt
⁊ loca iure suo. Paupertas. nam
ꝓpter paupertaté siue paucitaté eccl'
sia que cõsueuit hr̃e epm perdit ip
sũ. 16.q.1. tempus. Ité ꝓpter odiũ
s. ciuium. puta qꝛ occiderũt duos
epos. vel ex alia enormi cã perdit
eccl'ia epm. 25.q.2. ita nos. Ité pp
fauoré. vt ciuitati Constantinopo
litane quã Cõstantin⁹ cõstituit q̃si
nouã Romã conferens se ad eam
datũ est. vt eccl'ia ꝯstantinopolita-
na haberet pmũ locũ post Roma
nã dis. 22. renouantes. A. Et hunc
locũ amisit Alexandrina. ꝫ eunde
⁊ in sũ. eo. ti.q.9. vbi notant ⁊ oia
que in isto. §. ponunt. B. Ité ꝓpt
vitium. vtputa lepre amouet prela
tus ab administratione ex̃ de cle.
egro. tua nos. Debẽt tamen iuxta
facultates eccl'ie sibi necessaria mi
strari. A. vt pꝫ ibidé. s. in. c. allega-
to. B. Ité propter scelus. vt ꝓpter
scel⁹ pr̃is vel dñi familia qñqꝫ spo
liatur bonis tpalibus. Iteꝫ ordo.
Nã ꝑ pctõ monachi vel mõache
dꝫ peccans retrudi in artius mõa-
steriũ. ⁊ sic primũ monasteriũ res
quas illius occasione fuerat conse
cutũ perdit saltẽ ad tps. vt. s. apo
stasia. 5. §. 1.

7 ¶ Sed qualit̃ qñqꝫ vnus percutitur
vel punitur ꝑ pctõ alterius. R̃. s̃m
Tho. vbi. s. Pena spũali nõ puni
tur aliqs ꝑ pctõ alterius. qꝛ pena
spũalis ptinet ad aiam s̃m quã gli
bet est liber sui. Pena tñ tpali vn⁹
qñqꝫ punitur pro peccato alterius
triplici rõne. Primo quidé qꝛ vn⁹
homo tpaliter é res alterius. ⁊ ita
in penã eius ét ipse punit sicut filij
sunt s̃m corpus quedã res patris.
⁊ serui quedã res dñorũ. 2°. mõ in-
q̃tũ peccatũ vnius deriuat ad alte
rũ. ⁊ hoc vel p imitationem. sicut
filij imitant pctã parentuꝫ ⁊ serui
peccata dñoꝝ vt audacius peccẽt.
Al' p modũ meriti. sicut peccata sb
ditorũ merent peccatoré prelatum
s̃m illud Job. 34. Qui regnare fac̃
hominé hypocritã pp peccata po
puli. siue ét p aliqué consensũ siue
dissimulationé. Sic. n. interdũ bo
ni simul puniunt cũ malis. qꝛ eorũ
pctã nõ redarguerũt. vt Aug⁹ dic̃
primo de ciui. dei. 3° ad cõmendãdã
vnitaté humane societatis ex qua
vnus homo dꝫ pro alio sollicitus
esse ne peccet ⁊ ad detestationem
peccati dũ. s. pena vnius redũdat ĩ
oés quasi oés sint vnuꝫ corpus. vt
Aug⁹ dic̃ ꝺ peccato Achor. A. Idẽ
in sum. eo. ti.q.8. B. Ex predictis
pꝫ quare paruuli sodomorũ puni
ti sunt. A. vt pꝫ Gen̄. 19. B. tum
qꝛ erant res parentũ ⁊ in eis paré
tes puniebãtur tum ét qꝛ hoc ĩ eoꝝ
bonũ cessit ne si reseruarentur eẽnt
imitatores paterne malitie ⁊ sic g̃
uiores penas mererentur. A. Idé
in sũ. eo. ti.q.9. Et addit qꝛ similit̃
in detestationem peccati ⁊ in puni
tioné hominum occisa sunt qñqꝫ
⁊ iussa interfici aĩalia eorum. vt pꝫ
primo Reg. 15. ⁊. j. subdit s̃m Ray.
Ex predictis patẽt cause quare do
minus aliqñ sine culpa punit ⁊
punit creaturas aliquas tam ratio
nales q̃ irrationales. vt in talibus
que tibi dubia fuerit qꝛ iudicia dei

abissus multa. Dic cum apostolo. O altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei etc. Ro. xi. Itē cū Au. Si rōne profunditatē iudicij dei penetrare non possumus. manifestissime tñ scim⁹ verū eē qd dixit et iustū esse qd fecit etc. B. Qd pena excōicationis ñ possit puniri vnus pro alio habes. s. excōicatio. i. §. 8. i fi. Sed interdictū qñqz pōt poni propter peccatum solius dñi. vt. s. interdictum. i. §. 3.

8 ❡ Utrū postqz quis est semel punitus pro aliquo crimine debeat ei alia pena infligi. R. fm Ray. Nō. qz deus nō iudicabit bis in idipsū Nauū. i. Et nemo debet duplici contritiōe cōteri ex. de iudi. at si. Multotiens tñ pro eadē culpa imponit multiplex pena simul in eodem iudicio. Nā et tunc oēs ille pene accipiunt pro vna qñ aliqua p se sufficiens non fuisset. Sed in diuersis iudicijs non lz bis in idipsum iudicare vt dictum est. nisi forsitā cresceret contumacia. ex. vt lite nō cōtes. qm frequenter in fi. A. Immo in diuersis et in eodem iudicio imponunt interdū plures pene qñ ē delictū graue. sicut pz in blassemia dei vel sanctorū pro qua de iur canonico imponit pena psonalis et pecuniaria in foro iudiciali et pnialis ex. de maledi. statuimus. et de iure ciuili vltimū suppliciū in Autē. vt nō luxu. ꝯ naturā. col. 6. Et oēs pene pñt imponi. vt dicit dñs An. de bu. in dicto. c. statuimus. Et hic fuit sensus Ray. vt patet in sum. e. ti. q. xi. B

9 ❡ Quis ordo in penis tenendus sit. R. Si pcedit cōtra aliquē pro crimine. et crimē est tale qd iducat suspensionē. dz suspendi. vel si inducit depositionē. debet deponi. Et tūc qdē si corrigibilis appareerit nō pcedit āplius nisi in falsario lrarum aplice sedis. qz ille ipso iure excōicatus ē. et debet deponi et tradi iudici seculari. vt dictū est. s. excōicatio. 3. §. i. A. Si vero depositus sit icorrigibilis dz prio excōicari minori deinde excōicatōe maiori. exinde tradi curie seculari vt deputet in exiliū vel aliā penā. vt i c. cū non ab hoie de quo. j. et i sū. eo. ti. q. 11. fm Ray. B. Ubi vo qs punitur pro cōtumacia prio dz suspendi postmodū crescente cōtūacia debet excōicari. dinde deponi 23. q. 4. forte. Notantur hec ex. de iudi. cum non ab homine. A. In glo. B

10 ❡ Utrū iudex possit penā relaxar diminuere vel augere. satis habet s. iudex. i. §. 9. x. et xi. Sed hic spēcialiter qritur vtrū possit penā cōmutare. R. fm hosti. Crimine. pbato si certa pena reperit in iure illa infligēda ē nō mollior neqz durior Alioquin iudex esset infamis. C. de iu. pu. vel priua. l. seruos in fi. nisi. vt. s. df iudex. i. §. 9. et. x. A. s. nisi sit iudex qui possit super iura dispēsare. qz tūc posset et penā cōmutare. vt et notat in sum. eo. ti. q. 14. B. Qd si plures pene taxate sunt et arbitrio iudicis pena relicta. debet illā imponere que magis timetur ex. vt lite nō cōtes. qm frequent in fi. Si vo certa pena statuta non est sed iudici cōmittitur. debet eqtate seruata semper in humaniorē partem declinare ex. de transac. ex parte.

11 ❡ Utrū q cōmittit furtū vel huius

mōi sup q̄bus statuta ē grauis pena pecuniaria vel forte alia teneatur soluere penā illā. R. ſm Ray. Siue pena illa fuerit statuta p quācūq3 legem siue p canones nō est iniūgendū in foro pniali q̄ soluat nisi fuerit ꝯdēnat⁹ ad illā. Alioqn sufficit q̄ soluat interesse. Uel si fuerit iniuria satisfaciat ad arbitriū boni viri. Con. Tho. ſa ſe. q. 62. A. De h̄ dcm̄ ē etiam. s̄. pedagiū §. 2. ⁊ ibi latius in additione. B. Quid fiet cū peccat mltitudo. vid̄ s̄. correctio. i. §. 5. Et de quattuor causis dissimulandi ibidem. §. 6. Cui applicabit̄ pena ꝑpter violētam manus iniectionē in clericū vide. s̄. absolutio. 4. § 2. B

Pena ij.

s. que ꝑuenit parti lese a ledēte siue n̄ seruāte pactū. Et q̄rit̄. 1. Utrū dn̄i quibus dāna illata sunt vel milites ⁊ huiusmodi possint licite tenere emēdas quas ꝑ dānis sibi illatis capiunt cum pena sit multo maior q̄ dānū illatū. R. ſm v̄v̄. Tam dn̄s q̄3 milites ⁊ etiam ecclesiastice persone retinere pn̄t illas penas quas leuant ſm cōsuetudines legitimas ⁊ statuta regionis. nec peccāt qn̄ in hac parte subest causa ⁊ seruat̄ iuris ordo. ⁊ non fit propter cupiditatem sed propter zelū iusticie. Nec obstat q̄ pena excedit dānū quia huiusmodi pene non solum ꝑpter interesse statute sūt. sed etiā ꝑpter crimina coercēda. Sunt tn̄ temperande pensatis circūstātijs nec laxāde habene i talibus. Securius tn̄ esset huiusmōi excessum emēde i pios vsus erogar̄. A. Jō i sū. li. 3. ti. 32. q. 13. B

¶ Pone q̄ iudex mandat aliq̄d faciendū vel dandū alicui i certo termio ⁊ alit̄ imponit certā penā nunquid iste pro quo mandatum siue iudicatū ē poterit post terminū illā penā petere. R. ſm Hosti. Licite pōt peti etiā si excedat iteresse. Con. Inno. Sʒ ⁊ Hosti. addit dicens q̄ etiā religiosi possunt talē penā petere siue consistat i pecunia siue in alio. 1. q. 7. quotiēs. quinetiam penam a iure inductā 12. q. 2. episcopus qui mancipium. Clerici tn̄ benigni⁹ q̄3 laici se hr̄e debent. Sʒ ⁊ si ps fecit qd̄ potuit ut adimpleret mādatum iudicis ⁊ pauꝑtate vel impotētia pressa nō potuit totū implere. lʒ mero iure teneat̄ ad penā insolidū. tamen de benignitate canōica nihil vltra q̄3 intersit exigendū est. Et sic intelligas ex̄ de penis. suā. Et d̄ hac materia habetur. j̄. restitutio. 3. §. fi. A. Idem quod in hoc. §. notatur i sū. co. 11. q. 2. vbi etiam dicit̄ idem de penis cōuētionalib⁹ dūmō non sint apposite in fraudē vsurar̄. Et p̄dicta itelligenda sūt nisi caritas in aliquo casu aliud suaderet. qr tꝑalia que sūt nostri iuris dimittēda sunt ad tollendū scādalū ꝓximi. ⁊ ꝑpter salutē eius ſm Tho. ſa ſe. q. 44. art. 8. B

¶ Quid si pena fuit cōditionalis s. de consensu ptiū apposita in cōtractu ex̄ iudiciū. R. ſm v̄v̄. Si pena apposita ē loco iteresse peti pōt quāti iterest. ff. de ac. emp. ⁊ ven. p̄dia. Si aūt apponat̄ i fraudem vsurar̄ non pōt peti. ex̄ de emp. ⁊ ven. ad nostrā. Con. Ber. ⁊ Inn. Et de hac materia. j̄. vsura. 1. §. 22. qui incipit. Quid si pena. A. Et si

nō ē apposita in fraudē vsurarum pōt peti ēt vltra īteresse. vt ī dcā. l. pdia. ⁊ nōt ī sū. d. q. 2. sȝ cū .v͛v͛. de q̄ ēt dictū ē i. §. pcedēti. B

3 Sed nūquid soluta pena iudiciali vel etiā cōuentionali stabit adhuc snia vel ꝯtractus. R͞. fm Hosti. Non stabit. nisi in cōpromisso vel pacto expresse dictum sit ꝙ pena soluta rata remaneat snia ⁊ h⁹. C. de trāsac. l. cū ꝓponas. Idem Ber. ⁊ v͛v͛. Idē nōt glo. i. c. dilecti. ex̄ de arbi. q̄ ad sniam arbitri. ⁊ idē ī sū. eo. ti. q. 3. q̄ ad sniam arbitri ⁊ quo ad ꝯctus: vbi ⁊ additur fm glo. Ray. Uel distingue vtrū apponaꝛ pena pro ꝯtumacia ⁊ tūc peti possit pena ⁊ res. aut loco interesse. ⁊ tūc tm̄ agaꝛ ad īteresse b͛ ibi. In dubio āt ꝑsumetur posita loco interesse. ar. l. benignius. ff. de legi. ⁊ sic ꝓcedet distīctio. s. posita. B. In penis benignior ē īterꝑtatio faciēda. ar. ex̄ de re. iur. l. in penis. li. 6. De penis q̄ apponunꝛ in sponsalibus ⁊ non sequiꝛ mrīmoniū quere. ꝭ. sponsalia. §. 12. q incipit. Quid de penis.

Enitentia j.

cōiter. Et prio q̄riꝛ qd est R͞. sȝ Amb. Pnia ē mala ꝑter ita plangere ⁊ plāgēda iterū non cōmittere. de pe. dis. 3. i prin. Con. Greg⁹ dicens. Penitē ē añ acta pctā flere ⁊ flenda iterū nō cōmittere. Et sic dicūt Tho. ⁊ Pe. i 4° dis. 14. Diffinitiones iste date sūt p effectus pnie que diffiniꝛ p duplicē actū. vnū q ē respectu pcti ꝑteriti. s. ꝑterita mala plāgeꝛ. alteꝝ respectu futuri. s. plāgēda ñ cōmittē primus est in re. 2⁹ in ꝓposito. i. vt ꝓponat talia decetero nō cōmittere. Accipitur aūt hic fletus cōiter siue ꝓ interiori siue ꝓ exteriori Et he diffinitōes fm Tho. cōplētissime sunt. Et ad has reducuntur alie. vt diffinitio Aug. A. q̄ habeꝛ in li° de pnia. ⁊ de pe. dis. 3. c. pnia B. Pnia est quedā dolentis vindicta puniens in se quod dolet cōmisisse. Et alia diffinitio Ambro. Pnia est dolor cordis ⁊ amaritudo aie ꝓ malis que quisqȝ ꝯmisit. Et dr̄ pnia quasi pene tentio. s. ad puniendū illicita q̄ sunt cōmissa. A. Idē ī sū. li. 3. ti. 34. q i. Predicte aūt diffinitiones sūt poti⁹ fm effect⁹ q̄ȝ fm essentiā. Scōm enim essentiā vr̄ sic posse diffiniri. Penitentia est vnū de sacramēꝭ eccl'e quo bn̄ dispositis semp remittunꝛ pctā. Probatur extra de sū. tri. ⁊ fi. ca. c. i. §. sacramētū. vbi dr̄. Et si post susceptionē baptismi quisq̄ȝ ꝓlapsus fuerit in pctm̄. per veraȝ semp pōt pniam repari. B

i Utrꝝ de quolibȝ pctō possit agi pnia. R͞. fm Pe. Hec ē differētia spūs vniti carni ⁊ sepati. q2 ille est susceptibilis pnie. iste non. sȝ Damascenū. hinc est ꝙ de omni pctō cōmisso a spū in carne exn̄ti. dū i carne est pōt agere pniam post separationē non pōt. A. Idē in sū. eo. ti. q. 2. vbi ⁊ addiꝛ fm eundeȝ. Sūt tn̄ pcta quedā de quib⁹ difficilius agiꝛ pnia que. s. non committūꝛ ex fragilitate vel ignorātia obnubilate rōnis per carnē sȝ ex malitia. ⁊ iō in his difficilius agiꝛ pnia. Et sic intelligiꝛ illd̄ Math. 12. Qui peccauerit in spiritū sanctum non remitteꝛ ei. ⁊ ē. i. vix remittetur. B

2 ¶ Utrū de quolibet pctō debeat esse ppetua pnia. R. ꝫ Pe. Pnia pcti exterior nō oportet ꝙ sit ppetua. sꝫ pnia iterior debet eē ppetua saltē quātū ad habitū sicut ꝺ contritione dictū est. s. ꝯtritio. §. 9. A. Idē in sum. eo. ti. q. 3. B

3 Utrū vere penitens possit postea mortaliter peccare. R. Posset videri ꝙ nō. Nā si peccet vr̄ ꝙ non fuerit vere penitēs. Inanis ē eniꝫ pnia quā sequēs culpa cōmaculat ⁊ multa silia de quibus quedā diximus hic in. i. §. Et oia q̄ habent de pe. dis. 3. circa pricipiū. Sꝫ ipa oia nō ad diuersa tpa sꝫ ad idē tps quo quis penitet sunt referenda vt ꝯsiderādo lr̄am ibi pꝫ. Et in hoc cō. Ray. mgr̄ sniarū. Tho. ⁊ Pe. A. Idē in sum. eo. ti. q. 4. B

4 Quot sunt actiones pnie. R. ꝫm Ray. Tres. prima q̄ fit an̄ baptismū. vt si baptizandus adultus sit. A. i. doli capax. vt i. c. tres ꝺ quo. ĵ. vbi soli paruuli excipiunt q pec care nō pn̄t. B. Qui nisi peniteat nouam vitam incohare non pōt. Sed si peniteat ⁊ baptizetur nō tenet ad exteriorē pniam. vt. s̄. cōfessio. i. §. antepl't. Sꝫ ⁊ ab hac pnia paruuli sunt imunes sicut etiam a peccato. Secūda actio penitentie est que fit post baptismum ꝺ mortalibus. Tertia que fit de venialibus. de pe. dis. i. tres sunt. A. Ideꝫ in sum. eo. ti. q. 6. B

5 ¶ Utrū ante baptismū requiratur pnia. R. ꝫm Pe. Pnia potest accipi dupliciter. vno modo ꝓut est sacr̄m. ⁊ sic nō p̄cedit baptismū sꝫ sequitur quia baptism⁹ ianua est ⁊ fundamētū omniū sacramentorū. Alio mō ꝓut est virtus. ⁊ tunc distinguendū est. quia inq̄ꝫtū est virtus formata non requirit. quia sic culpa in tali nō remitteret virtute baptismi sꝫ iquātū est virtus iformis. i. quedam peccati detestatio q̄ꝫuis nō sufficiēs cū ꝓposito emēdandi. reqrit vt cā remouēs ꝓhibens. qꝛ voluntate remanente ad peccatum nō esset hō susceptibilis grē. A. Idē i sū. li. 3. ti. 34. q. 144. Ad hoc etiam facit qꝺ notatur ꝫ eun. Pe. ⁊ Tho. in sū. li. 3. ti. 34. q. 15. B

6 ¶ Utrū pnia tollat totū reatum. i. oēm obligationem ad penam. R. ꝫm Pe. Sicut q hoiem ita ⁊ q ꝺum offendit peccat dupliciť. p° q̄dē ꝯ eq̄litatē amicitie iquātū debitū affectū n̄ impēdit. ꝫo ꝯ eq̄litatē iusticie iquātū rē vl' honorē vl' obsequium subtrahit. Oportet ergo vtrūqꝫ restituere. Et quia restituta amicitia nō est ꝓpť h̄ restituta res ablata. ideo post remissionē clpe remanet reatus pene. Idē Tho. i 4°. dis. 20. vt. ĵ. pnia. 2. §. 4. A. Idē in sū. li. 3. ti. 34. q. 7. B

7 ¶ Quot sunt species pnie. R. ꝫm Ray. Tres. Nam alia est solēnis alia publica. alia p̄uata. Solēnis ē que fit in capite quadragesime cū solēnitate que habetur dis. 50. i capite. Publica ꝟo est que fit publice. sed sine predicta solēnitate. Et de his duabus dicem⁹. ĵ. pnia 3°. Priuata ꝟo que secreto i cōfessione imponiť. de qua. ĵ. pnia. 2°. ꝑ totū. A. pnia priuata potius videtur dici illa q̄ q̄tidie fit singulariť cū qs pctā sua soli sacerdoti cōfiteť ꝫm Ray. ⁊ hosti. ⁊ in sū. eo. ti. q. 15. Et ꝺ istis specieb⁹ pnie nōtur ēt i sū. eo. ti. q. 8. B

8 Utrum pnia habeat ptes. τ q̄ sunt. R.ꝫm pe. Tres sunt ptes pnie. s. ꝯtritio cordis. ꝯfessio oris. τ satisfactio opis. Et sūt iste quasi ptes integrales ꝫm pfectū eē pnie. Nam lz in ꝯtritōe dimittat pctm̄ opoꝛtz tn̄ cōfessionē τ satisfactione eē saltem in ppósito. Vn̄ de his ptibus Criso⁹. Perfecta penitentia cogit peccatoꝛē oia suffe rre. in corde ꝯtritio. in oꝛe confessio. in ope tota hūilitas. hec est fructifera pnia. ꝺ peni. dis. i. perfecta. Con. Tho. τ Ray. A. Idē i sum. eo. ti. q. 16. B. De cōtritione habes. s̄. contritio De cōfessione. s̄. cōfessio. De satisfactione. j̄ satisfactio.

9 Utrū pctā que p veram pniam sꝫ dimissa redeant qn̄ quis iterū relabit in pctm̄. R. ꝫm Tho. in. 4°. dis. 22. Aliquid potest redire dupliciꝫ Vel in se. τ sic peccata dimissa nullo modo redeunt q̄ntum ad maculam. τ p ꝯn̄s nec quātū ad reatuz Vel in suo effectu. τ h modo peccata dimissa redeūt iquātū ex peccatis dimissis aligd i sequentibus relinquiꝫ. Ex hoc enim q hō deū p peccatū offendit post remissiōez p̄cedētiū pctōꝝ quādā defoꝛmitatem ingratitudinis actus sequentis pcti acquirit. τ iō dicitur cōiter q redeūt quātū ad ingratitudinē. Con. pe. hosti. τ al ij. A. Idem in sū. eo. ti. q. 143. ꝫ Theologos coiter. Et adduitur ꝫm eosdem q licz pctm̄ sequēs aggraueꝫ ex ingratitudine remissionis prioꝝ pctōꝝ nō tn̄ est ita graue sicut oia preterita simul. B

10 Utrū requiratur pnia de pctis p ignorātiā cōmissis. R. Si ignorantia est talis q excuset. nō teneꝫ alꝫ sic. De h. s̄. ignorātia. §. p°. τ 2°. A. Idē in sū. eo. ti. q. 146. B Et vtrū de venialib⁹. s̄. pctm̄. 3° §. 2°.

11 Utrū requiratur penitentia de peccatis oblitis. R°. ꝫm Pe. Si homo peccatū ita ē oblitus q nullo mō recoꝛdetur. nō teneꝫ ad penitentiam nisi in generali. Sed tn̄ debet p posse laboꝛare vt recoꝛdeꝫ τ si recoꝛdari pōt. teneꝫ. Deletur etiā p ꝯfessionez generalē. vt. s̄. cōfessio. 1. §. 12. q̄ incipit. vtrum p generalē. A. Idē in sū. eo. ti. q. 147. Et h casu dz qs penitē nō soluz de pctis oblitis in genere sz etiam de ipsa negligentia ex q̄ oblitus est in specie ꝫ Tho. τ in sū. eo. q. 19. B

12 Utruz debeat esse pnia de pctō originali. Rn. ꝫm Pe. Pnia nō ē nisi de aliquo actu pprio τ volūtario. Originale aūt non est factum ppriū. imo nec volūtariū volūtate s. exn̄te in ipso sed in altero. Et iō de eo nō requiriꝫ pnia. Reqritur tn̄ displicentia in adulto cōsiderāte illud idem. Tho. in 4. dis. 17. A Idem in sū. con.. eo. ti. q. 148. B

13 Utruz aliquis in fine vite possit penitē. R°. Diuina gratia nulli se subtrahit faciēti qd in se est. Unde hō q̄diu hz vsū liberi arbitrij pōt se ad gratiā prepare dolendo de p̄terito τ pponendo cauē de futuro Unde τ de pe. dis. 7. in pn°. dꝛ. Tēpus pnie ē vsqꝫ ad vltimū articulū vite. Unde τ Leo papa. Nemo ē despandus in h coꝛpe cōstitut⁹. q̄a nōnunq̄ qd diffidentia etatis differꝫ. consilio maturioꝛe pficiꝫ. A Hoc hꝛ de pe. dis. 7. c. p°. B. Sed tn̄ piculosū τ dubiū est q illud vltimū tempus expecteꝫ. Unde τ ibidem subdiꝫ sicut Aug⁹ scribit. Si

q̃s positus i vltia necessitate sue egritudinis pniaʒ accipit. fateor nõ negamus qd̃ petit sʒ ñ ꝓsumimus. qꝛ bene hinc exit. Pniam daꝛ possum. securitatẽ aũt dare ñ possuʒ. Et seqꝛ. ĩ. nullus expectet q̃ñ peccare nõ põt. Et iteꝝ. Queʒ sero penitet oꝫ non solum deuʒ timere iudicem. sʒ ⁊ iustũ diligere. ñ tñ pena timeat sʒ anxietur ꝓ gloria. Et multa silia ibidẽ. A. Hec habẽtur de pe. di. 7. siquis positus. ⁊ c. nullus. Et idem qd̃ in hoc. §. notaꝛ in sum. eo. ti. q. 159. ꝑm Tho. ⁊ Pe. Et additur ꝑm Al. ⁊ Ray. ꝙ rarũ ẽ ꝙ ex caritate qs in extremis peniteat. B. Et in tali cãu glibꝫ sacẽdos põt absoluere. vt. s̃. absolutio 1. §. fi. A. Et ibi de hoc latius in additione. B. ⁊ absolutio. 2. §. 2. ⁊. s̃ ꝯfessio. 3. §. 4. v̓. 7. tpe. Et de h̃ cãu hẽs. ĩ. pnia. 2. §. pe. Nec tali ẽ pnia iponenda sʒ inotescenda. 26. q. 7. c. 1. A. Et ibi subdĩtur. Et cum amicoꝝ orõnibus ⁊ elemosynaꝝ studijs pondus pnie subleuandum. si forte migrauerit. ne obligati ⁊ a ꝯmuniõe ⁊ ꝯsortio venie fiãt alieni. a quo ꝑiculo si diuinitus ereptus ꝯualuerit pnie modũ a sacerdote sibi ipositũ diligent̃ obseruet. B

14 ℂ Quid ẽ in pnia sacr̃m. quid res ℞. ꝑm Tho. ⁊ Pe. in. 4. dis. 21. In sacr̃o pnie exterior pnia ẽ sacr̃m. vt signum tñ. s. interioris pnie. Et ẽ ibi actus penitẽtis quasi mãle. Actus aũt sacerdotis. s. absolutio quasi formale. Pnia v̓o interior seu ꝯtritio ꝓut iniũgitur pnie exteriori saltẽ in ꝓposito ẽ pars sacr̃i. ⁊ est res ⁊ signum. A. Non auteʒ ꝓut ẽ actus v̓tutis ꝑ se ꝑm eosdeʒ ⁊ i sũ. eo. ti. q. 179. vbi hec notãtur B. Res quidẽ pnie exterioris ẽ signũ remissiõis peccatoꝝ. remissio aũt pctõꝝ ẽ res tñ. Satis cõ. Ray. Pnia v̓o nõ valet nisi restituaꝛ ablatum. vt. ĩ. restitutio. 1. §. fi.

Penitentia ij

s. illud qd̃ sacerdos imponit penitenti in ꝯfessione. Quid ergo cum sacerdos dicit penitenti i confessione quicquid boni feceris sit tibi in remissionem peccatoruʒ. ℞. secunduʒ Tho. in quodaʒ quolibet. Hic ẽ quadruplici consideratione vtendum. pmo eniʒ considerandũ est ꝙ peccator ẽ debitõ satisfactionis dubliciter. Vno mõ ex iniunctiõe sacerdotis. Alio mõ ex ipo peccato cõmisso. Unde si ꝯtingat ꝙ sacerdos minorem satisfactioneʒ imponat q̃ requiraꝛ culpa. residuũ exsoluet aut hic aut in purgatorio. Si vero maiorem iniungat. nihilominus penitens tenetur facere qd̃ sibi iniunctum est. si adsit facultas. 2º. ꝯsiderandum est ꝙ opus qd̃ quis facit ex iniunctione sacerdotis. duplicit̃ valet pẽitenti. Vno modo. s. ex natura operis iniuncti. Alio modo ex vi clauium. ita ꝙ ex his amplius valet ad expiandum peccata q̃ʒ si ꝓprio arbitrio idem faceret. 3º. ꝯsiderandum ẽ ꝙ satisfactio ad duo valet. s. ad expiatõem culpe preterite. ⁊ ad cautelam future. 4. ꝯsiderãduʒ ẽ ꝙ sacerdos põt penitenti satisfactionem iniungere. vel ex proprio arbitrio vel ex consilio alieno. ⁊ ita ẽt arbitrio ipius penitentis. vt si dicat sacẽdos. Facias hoc si potes ⁊ si non potes facias hoc. Simile videtur cum sacerdos dicit.

quicquid boni feceris sit tibi in remissioné peccatoꝝ qr.s.grauis penitentia esset ei iniungenda que tñ ei indicari dȝ. Et dicendo ṗdicta verba illa que penitens preter iniunctioné expssam facit accipiunt maiorem vim expiatióis culpe ꝑterite ex illa generali iniunctione. vnde ṗdicta verba laudabilr solét dici. Et ꝗtum ad h satisfactio é sacramẽtalis inquátū virtute clauiuȝ é culpe ꝯmisse expiatiua. lȝ nó habeat maiorem vim ad remedium ꝯ culpam futuram. A. Idé i sum. li.3.ti.34.q.110. Et eadem ratione Ray. ꝛ Hosti. vt ꝛ ponit eo.ti.q. 108. dicūt ꝙ cautus ꝛ discretus sacerdos post iniūctam pniaȝ dicat penitéti ꝙ oia bona que fecerit. ꝛ oia mala que sustinuerit ei ꝓficiát ad salutem. ꝛ ꝓ pnia hec oia iiungat. B.

1 ¶ Que pnia é ꝓ pctis singulis iniungenda. R. Pro quolibet pcto mortali esset regulr septénis pnia iniungenda.33.q.2. Hoc ipm. ꝛ.§ se.22.q.1.predicandū. A. Ibi hoc notatur in glo. Et vt notat in sum. eo.ti.q.125. huius rei duplex é ró. Una qr ꝑcipit dñs Nūeri.12. Mariam sororem aaron lepra percussam poni extra castra ꝑ septé dies vt in dicto.c.h ipum. Ét sic accipit dies pro anno. Alia vero ró est. vt sicut per pctm septiformé spūs sác ti grám amisit. ita per septéneȝ penitentiá grám recupet. Et ista pnia vr agenda vt plurimū in ieiunijs. vt.33.q.2.§.h quáquá. ꝛ ex ð fur. siquis pp. B. Et ista septénis pnia magis vel minus aspera dȝ imponi ꝑut maioritas vel minoritas criminis. ꝛ circūstantiaꝝ exposcant. qr apud deum magis valet mortificatio vitioꝝ quá abstinétia ciborum. de pe. dis.1. mensuram. A. Et ió magis ꝯtrito minoꝛ pnia é iniūgenda. vt ibi. B. Sed hodie oés pnie sacerdotis arbitrio taxande sunt ꝯsideratis circūstantijs personarum ꝛ ꝯditionū.26.q.7. tpra. ꝛ dicto.c. mensurá. ex eo. deus qui. A. Có. glo. in. d.c. tpa.s. ꝙ hodie pnie sunt arbitrarie. ꝛ notat dñus An. de bu. in. d.c. siquis pp. Et notatur ét in sum. eo. ti. q.125. vbi etiá notant multiplices pnie que spáli bus peccatis sunt statute. B.

2 ¶ Sacerdotes ſp debent iniungẽ pniam per ꝯtrium pcto. ut superbo iniungant humilem oronem. auaro elemosynaꝝ largitióeȝ. accidioso pegrinatóem seu laborem. guloso abstinétiá. luxurioso carnis maceratóem ꝛ qñꝗ loci mutationeȝ ut dis.81. ualet.15.q.1. mulier. Tamẽ semp cauere debét ne ꝑ pniaȝ quá iniungūt alteri ꝑiudiciū faciant. ut uiro i ꝑiudicium uxoris ꝛ familie. aut seruo in ꝑiudiciū dñi ꝛ huius mói. A. uel ꝙ ex pnia sequatur aliquod scandalū seu piculū spūale uel corporale. ar.c. officij. ex ð pe. ꝛ re. Ét presertim ut sit pnia que uerisimiliter fiat. ne penités nouis laqueis inuoluatur. quia omitten do penitentiam mortaliter peccaret secundum Scotum.15. di. quarti sententiarum. B.

3 ¶ Utrꝝ penitens ꝯpleta pnia sit totaliter absolutus. R. ſm Tho.i.4. dis.20. Siue sacerdos penitentiaȝ iniūgat discrete siue non semp remanet reatus ad pená eiusdem q̄ntitatis. ꝛ ió si eá hic non implet in purgatorio exigetur. Non tamen

sequitur quod propter hoc confessor peccet si minorem penitentiam iniungit. tamen quia non potest determinate quantitatem pene cognoscere. tamen quia quandoque etiam ex industria minorem penam imponens plus prodest penitenti qui forte magnitudine pene posset a penitentia peragenda impediri. Et ideo confessor negligit minus damnum ut maius euitet. Et iterum quia paulatim confortatur in penitente diuinus amor ad plura penitentie opera peragenda. Con. Pe. s. pnia. I. §. 7.

4 ¶ Utrum sacerdos possit commutare penitentiam quam iniunxit. Rn. secundum Ray. Credo breuiter quod sic. dummodo discrete et propter causam et circa subditos suos aliter non. dis. 82. presbyter. Et hoc exponens Host. dicit quod ille idem qui iniunxit aut successor eius aut superior si est ordinarius iudex penitentis possunt penitentiam commutare vel relaxare. Si vero sit alius confessor a quo commutatio petitur. quia de pari ambo curam unius habent vel duo episcopi in quorum episcopatibus penitens domicilium habet hic dicendum quod si penitentia sunt publica requiri debet consensus primi qui dedit causam ne scandalizetur. Dico si de facili posset requiri et maxime si penitens iam publice inchoauit penitentiam. Quod si non de facili posset requiri aut si penitentia fuit occulta. poterit secundus confessor commutare vel relaxare. A. Idem in sum. co. ti. q. 133. ubi etiam additur secundum eundem Host. quod quo ad dictam relaxationem et commutationem archiepiscopus videtur ordinarius quo ad forum penitentiale subditorum suffraganei sui. Et patet per hoc quia archiepiscopus per prouinciam suam remissionis litteras concedere potest generales. extra de pe. et re. nostro. Certum est autem quod nullus episcopus potest facere remissionem nisi subditis suis et alijs de voluntate prelatorum suorum. extra de pe. et re. quod autem. Ergo secundum dicti suffraganeorum quo ad hoc sunt subditi archiepiscopi quamuis ipse quo ad forum contentiosum non sit ordinarius nisi in casibus expressis a iure. hec ille. Idem quoque videtur quo ad forum penitentiale ut non sit ordinarius nisi in expressis cum non possit confessiones subditorum suffraganeorum suorum audire nisi dum visitat prouinciam. ut in. c. perpetuo. extra de cen. li. 6. B.

5 ¶ Utrum inferior possit relaxare penitentiam iniunctam a superiore. R. secundum Host. Si penitentia iniuncta est in tali casu de quo ab initio poterat inferior penitentiam iniungere. poterit et relaxare et commutare nisi superior reseruauerit sibi talem relaxationem vel commutationem. ar. ad h. 50. dis. accedens. et 33. q. 2. latorem. et in glosis utriusque capituli. Si vero penitentia iniuncta est in casu reseruato superiori non poterit inferior relaxare vel commutare absque licentia eius qui iniunxit nisi urgeat necessitas aut suadeat utilitas. Pium est enim interpretari quod superior in his casibus concesserit inferioribus potestatem commutandi vel relaxandi. A. Idem in sum. co. ti. q. 134. Aduertendum tamen quod quandocunque alius sacerdos ab eo qui iniunxit penitentiam vult facere istam commutationem vel relaxationem videtur quod non debeat facere nisi examinata causa propter quam penitentia iniuncta est penitenti. ut dicit Ray. ut et patet in precedenti. §. ne sequens minus bene factum tollat precedens maturius gestum. Propter quod non videtur posse fieri nisi fiat noua confessio uel generalis si penitentia concernit omnia peccata vel

particularis si respicit particulare peccatum. nisi forte sit euidens penitentem non posse facere iniunctã sibi penitẽtiam. B.

6 ¶ Quid siquis dicit se penitere. sed non vult subire onus pnie. dicens se tenerum et huiusmodi. R. secundum Ray. Sacerdos debz talem inducere sicut põt vt parat⁹ sit ad implendã pniam. A. quia alr sine ista dispositione non videtur in statu salutis cum ad hoc obligetur. ex. de pe. et re. ois. B. Ostẽdẽdo magnitudinem peccatorum. et quanta bona amisit propter illa q̃ oia recuperabit p pniam. et finalr cũ voluntate sua imponat ei talez pniam quã verisimiliter possit põtare ne deterius ꝯtingat ei pniam violando. Ad hoc aũt precipue laboret vt peccatoꝶ cãs et peccandi occasiones remoueat. quia secundum Aug. Satisfacere ẽ peccatorum cãs excidere nec eoꝶ suggestionibus aditum indulgere. Et si sacerdos qui non põt gaudere de omnimoda eius purgatõe gaudeat tñ q2 ipm liberatũ a gehẽna ad purgatorium mittit. Et sicut dic̃ hosti. nullatenus debet sacerdos permittere peccatorẽ desperatũ recedere. 26. q. 6. si presbiter. Sz poti⁹ imponat vnũ pr noster vel aliqd leue. Et q alia bona que fecerit et mala que tolerauerit. sint ei i pnia. A. Hoc dictum v̄b. sed poti⁹ fuit Ray. Et subdit. Ostendat tñ ei q id qd minus agit h ꝯplebit in purgatorio. vt in sũ. co. ti. q. 135. vbi h notant. B. Con. Tho. in. 4. di. 19. A. Con. ẽt glo. Ray. Et addit. Cõsulo q ad vitandã inobedientiaz et transgressiõez talibus nulla aut parua satisfactio iniungatur sb p̃cepto. et q concedatur eis q̄ liceat ieiuniũ sibi iniũctum vel oratões aut elemosynas aut quecunqz alia sibi iniuncta redimere cũ voluerint. Con. Inno. vt in. d. q. 135. ad si. B.

7 ¶ Quid si sacerdos credit q confitens non faciat penitentiam. vid ṡ. confessor. 2. §. 1. A. et ibi latius in additione. B. Aut quid de illo q non vult. et dicit se non posse abstinere a peccato. vide. ṡ. confessio prio. §. 2.

8 ¶ Quid de penitentibus i extrẽis vel ẽt in sanitate et non complent hic pniam. R. sm Ray. tanta posset esse contritio q sufficeret ad dolendam oẽm penaz. ita q aliqs talis statim euolaret ad celum. vt pz de latrone Luc. 24. Si tñ minus sufficiẽs ẽ ꝯtritio vl pnia purgabitur igne purgatorij. Unde et de talibus dicit Aug⁹. Et si ꝯuersus viuat et nõ moriat. tñ ñ ꝓmittimus q euadat oẽm penã. Nam p̃us ẽ purgandus igne purgatõis q in aliud seculum distulit fructũ cõuersionis. de pe. dis. 7. c. vlt. circa fi. A. Potius videtur in. §. fi. B. Et eandem sniam ponit Greg⁹. 25. dis. qualis. De questiõe ista habes etiam. ṡ. penitentia. i. §. penul. De purgatorio quoqz. j. purgatorium. A. Idem in sum. co. ti. qõne 162. B.

9 ¶ Utꝝ pena mortis diminuat aliquid de pẽa ꝓ peccato debita. R. sm Tho. i 4. dis. 20. Mors naturalis ẽ pena consequens originale peccatũ et quasi iam in naturam versa. Et iõ p mortem naturalez ñ purgatur aliquid de peccato actu

ali. sed per illataz mortē bñ potest purgari. Unde si aliqs mortem illam patiēter sustineat etiā si ꝓ alijs criminib⁹ sit illata valet ad diminutionem pene ⁊ ad liberationē etiā a tota pena ſm quantitatē culpe ⁊ patientie ⁊ contritionis. A. Idem i sum. eo. ti. q. 163. B. Ad predcām materiam pnie potest pertinere. ſ. satisfactio per totum. Et de sacerdote qui pro missis iniunctis pecuniam reciperet. vide supra obligatio. §. fi.

Penitentia. iij

s. de pnia solēni ⁊ de publica. Et qdem penitentia solēnis nō ē hodie i vsu. Et iō breuit sciēduz ꝙ debet fieri cū illa solemnitate ⁊ mō q habet dis. 50. i capite ⁊ ipōit tm̄ ab epo vel ď eius mandato. A. s. ab alio iferiore sacerdote. vt i sū. li. 3. ti. 34. q. 8. vbi hec notant scdm Ray. ⁊ Hosti. B. Et debet imponi pro crimine publico ⁊ vulgatissimo quod totam vrbem vel aliū locum commouerit. 26. q. 6. c. vlt. Item non ďbet imponi clerico nisi ďposito. qꝛ nec laic⁹ q semel egit eam debet postea promoueri. nec clericus debet postea mistrare dis. 50. cōfirmādum. ⁊ c. illud. ⁊ c. aliēnum. ⁊ c. ex penitentibus. Et de hoc dēm ē. s. ordinādus. §. 14.

1 ¶ Utꝝ aliqs possit cogi ad solemnem pniam. R. ſm Ray. Si crim̄ sit magnum ⁊ publicum ⁊ scandalum mouerit poterit qs cogi ad solēnem pniam. sꝫ ⁊ ꝓ occulto crimine si penitēs voluerit iponi pōt. aliter non. ar. de cōse. dis. 3. de penitētibus. A. Idē i dcā. q. 8. secundum Hug. ⁊ Tho. B

2 ¶ Utrū solēnis pnia possit iterari R. ſm Ray. Nō de pe. dis. 3. reperiūtur. Sed alia quelibet pnia siue publica siue priuata pōt ⁊ debꝫ iterari quotiēs homo peccat. de pe. dis. 3. septies. ⁊ c. adhuc istāt. Quare aūt pnia solēnis non iterat assignat Tho. i. 4. dis. 14. tres ratiōes. Pria ne ex iteratione vilescat. Secunda quia figura ē expulsiōis hominis de paradiso que tm̄ semel facta ē. Tertia est quia solemnizatio pnie ē quasi quedam professio ꝑpetuo pniam seruandi. Et ideo iteratio solemnitati obsistit. A. Idem i sum. eo. ti. q. 10. vbi etiaꝫ additur scdm glo. Ray. ⁊ Pe. ꝙ penitentia solemnis iteratur si est consuetudo. B

3 ¶ Utrū qñ iponitur pnia publica itelligatur peccati reuelatio. R. ſm Tho. i. 4. dis. 14. Non reuelatur ꝓpter hoc ꝙuis suspitio oriatur illū aliquid enorme cōmisisse. Nō eni culpa ꝓ certo scitur ex pena. qꝛ ⁊ qñꝗ aliquis facit pniam ꝓ alio sicut legitur in vitis patrum de qdā qui vt socium suum ad pniam ꝓuocaret ipe cuꝫ eo pniam egit. A. Idem in dicta. q. 8. B

4 ¶ Sed que est pnia publica. R. ſm Ray. Publica dr̄ qñꝗ illa solēnis de qua iam hic dēm ē supra. §. 1. ⁊ sequētibus. Sed ⁊ ꝓprie illa dr̄ publica que fit i publico nō tamen cum ṕdcā solēnitate. vt cum i iungitur ṕegrinatio p mundū cū baculo cubitali ⁊ cū scaplari ⁊ huiusmodi. Possꝫ hanc iponere qlibet sacerdos parochiano suo. nisi consuetudo contraria sit in aliqua ecclia. vt i sum. eo. ti. q. 12. ſm eundem qui etiam addidit. Item non

ðꝫ ipõni clerico nisi ðposito. nec ð bet ipõi nisi ꝓ crimĩe enormi ⁊ manifesto. Et cõ. Hosti. ⁊ Goff. Th. ṽo dic̃ ꝙ talis pnia publica sed nõ solẽnis et clerico posset ipõi qñ crimẽ ẽ publicũ. Et cõ. gl. 28. dis. p̃sbyter. ⁊ extra de pe. ⁊ re. quesitũ. B

5 ¶ Ubi ꝑ sedem apostolicam iponit pnia publica. R. ꝫ ꝟ ꝟ. durã. Pniam publicam sedes apostolica ñ iducit nisi in eo loco vbi ẽ curia Romana ⁊ tunc tm̃ ꝓ enormibus. Penitentiarij eni pape faciũt tales denudatos triduo aut pl⁹ aut minus incedere per omnes ecclesias ciuitatis vbi ẽ curia. ⁊ postea remittunt ad suos episcopos vt cõsideratis circunstantijs eis idicant pniam salutarem. lꝫ quidam ribaldi ꝓ questu fingant sibi tales pnias a sede apl̃ica iniunctas falsas pniariorum lr̃as ostendentes. A. Idez in dicta. q. 12.

6 ¶ Que cã est ꝙ detur aliqua pnia publica. R. ſm Tho. in. 4. dis. 14. Quadruplex est cã primo vt pctm̃ publicum publicã habeat medicinam. 2° qꝛ maxima confusione est dignus qui grauissimum scelus cõmisit. 3° vt sit alijs ad terrorẽ. 4. vt sit exemplũ penitendi ⁊ nõ ðsperandi eis qui prauibus detinentur A. Idem in sum. eo. ti. q. 13. B

7 ¶ Utrũ ꝓ quolibet pctõ manifesto teneatur hõ manifestare pniaꝫ. R. ſm Al. Non oportet. sed qui scandalizauit in cõi tenetur quidem ad ostensionem boni exempli ita ꝙ ꝑ sumi debeat euꝫ de preteritis penitentiam egisse ⁊ sufficit. A. Idem i sum. eo. ti. q. 14.

f. ipedita vel falsa. Que sunt impeditiua pnie. R. ſcdm Hosti. ⁊ ray. Multa sunt. sed iter alia quatuor principaliter. s. pudor timor spes ⁊ desperatio. Primum igitur ipedimẽtum ẽ pudor confitendi. de q̊ dc̃m ẽ supra. ꝯfessio. 1. §. pl̃t. Scðꝫ ipedimentum ẽ timor. s. cũ quis timet ne possit ferre pniam. Contra quẽ sunt tria remedia ꝯsiderãda. s. ꝑsentis pene modicitas. leuitas ⁊ breuitas. Et econtra future pene imẽsitas. acerbitas ⁊ eternitas. Tertium ipedimentum ẽ spes. Et hoc ẽ triplex. s. spes diu viuendi. A. Et ꝯtra istã ⁊ sequẽtes sũt auctoritates que subdũt. B. 2. Thessal. 5. Dies dñi sicut fur in nocte ita veniet. Itẽ spes tpales diuitias acquirẽdi Luc. 12. Aia mea requiesce bibe ⁊ cõede ⁊ c̃. Item spes misericordiã ꝯsequendi. Contra illud Ecc. 5° Ne dicas miseratio dei magna ẽ. multitudinis pctõꝝ meorum miserebitur. Misericordia. n. ⁊ ira ab illo cito ꝓximat. Quartũ ipedimentuꝫ ẽ desperatio. ⁊ hec ẽ duplex. s. desperatio venie. sic̃ dixit Cayn. Gen. 4. Maior ẽ iniqtas mea q̃ꝫ vt veniaꝫ merear. ꝯtra qð ẽ illud ꝑs. Misericordia. n. eius super oia opera eius. A. Et iterum. Misericordia dñi plena ẽ terra. ꝑs. 32. cum mlt̃is similibus. B. Item desperatio ꝑseuerantie ꝯtra quod ẽ illud verbuꝫ dñi math. 18. Non dico tibi vsq; septies sed vsq; septuagies septies. de pe. di. 3. septies. ⁊ c. adhuc instant. Possunt etiam ⁊ alia ipedimenta assignari. Primum ẽ alleuiatio culpe proprie. Scðm ẽ aggrauatio culpe aliene ⁊ maxime maiorum. Tertium est multitudo pec-

cantium. A. Sed non minus arde bunt qui cum multis ardebunt .2. q.1. multi. i fi. B. Quartum ē cōsue tudo peccandi. Quintū elatio cor dis. Ultimū delectatio peccati. A. De his impedimentis latius dr in sum. eo. ti. q. 195. B. Que quidem quia non ad casus sed ad persuasi ones pertinent predicatoribus de relinquo.

¶ Que sit pnia falsa. R. Falsa dici tur cū spretis pluribꝰ de vno solo penitētia agit. aut cū sic agit d vno vt non discedat ab alio. Unū ꝛ scri ptum ē. Qui totā legē obseruauerit offendit aūt i vno factus ē omniū reus. Jac. 2° c. Q̄tum ad vitam eter nam. Sicut eni si pctis oībus cēt i uolutus. ita si in vno tm̄ maneat et ne vite ianuā non intrabit. Haben tur hec de pe. dis. 5. c. fi.

Ercutere

sive vbe rare vtꝝ liceat. R. scdm Th. sa se. q. 65. Nocumētum alicui iferre non li cet nisi p modū pene pp maliciā. Nullus aūt iuste punit aliquē nisi sit eius iurisditioni subiectus ꝛ iō verberare aliquem non lꝫ nisi ha benti potestatem aliquam sup illū. Et quia filius subditur potestati pa tris ꝛ seruus potestati dn̄i licite pōt pater verberare filium ꝛ dn̄s suū causa correctionis ꝛ discipline. A. Idem i sum. li. 3. ti. 10. q. 2. Ista aūt correctio ꝛ percussio debet eē mo derata. extra de sen. exco. cum vo lūtate. §. fi. ꝛ s. correctio primo. in prin. Item eps nullū dꝫ suis mani bus verberare. 86. dis. non lꝫ. B. Et eandem q̄stionē ptractat Ray. ꝛ quasi eodē mō determinat dicēs sic. Qd pcussio siue verberatio fit aliqn̄ ex malitia vel odio. Et hec ē pctm̄ mortale. ꝛ i clerico iducit de positionē. 45. dis. c. 1. ꝛ. c. eps. Qn̄ q̄ vo fit ex caritate vt cā correctio nis. Et h̄ in omnibus habentibus potestatē est licita i suos subditos 35. dis. ante oīa. 45. dis. cum beatꝰ. Eps tn̄ nenimē debet suis māibꝰ verberare. dis. 86. nō liceat. sꝫ pōt p alium. 5. q. 5. illi qui. Et si verbe randus ē clericus non debet eum verberare per laicū. Alias tā eps q̄ verberās icideret i excoicatōēꝫ ex̄ de sen. excō. vniuersitatis. vt di ctum ē s. excōicatio. 2. §. 2. nisi cleri cus esset icorrigibilis vt ibi dicitur A. Idem i sum. eo. ti. q. 1. B.

¶ Qua de causa clericus corrigen dus possit verberari. R. sm Ray. Pueri in minoribus ordinibꝰ eti am p minoribus culpis licite ver berātur. maiores verberari nō de bent nisi pro maioribus criminibꝰ dis. 45. cū beatꝰ. Porro regulares sꝫ reglās suas subijciūtur vberibꝰ etiam p leuibꝰ culpis ar. extra de appella. reprehensibilis i fi. ex̄ d sy mo. per tuas. ex̄ de accu. qualit. in fi. Sed non vsq̄ ad sanguinem. vt s. disciplina. De materiaꝰ percutiē tiū clericos satis habetur s. excōi catio. 2. Quomōꝰ percutienti vnam maxillam prebenda sit altera sub patientia. §. fi.

Eregrinus j.

cōiter. Ad quē ptinet defen sio peregrinorum. R. scdm Ray. Omnes peregrini defendi debent ab ecclia. ꝛ qcunq̄ eos i rebus vel personis offenderit nisi admonitꝰ satisfecerit excōicetur. 24. q. 3. si qs romipetas. ꝛ duobus. c. se. extra d

trem. ⁊ pace. innouamus. extra de peregrinantibus. conquerente. A. Idem in sum. li. 1. ti. 8. q. 87.

¶ Quid ꝺ rebus peregrinoꝝ qui moriuntur i via. R. fm Host. Quicunqꝫ acceperit peccat mortaliter nisi ea intentione accipiat vt restituat heredi. nec excusatur aliquis statuto. consuetudine. vel precepto sicut de naufragis dictum ē supra naufragus. A. Idem in sum. lib. 2. ti. 5. q. 27.

Peregrinus ij

Quãtum ad clericos. Qui dicũtur clerici peregrini. R. scꝺꝫ Ray. Peregrini clerici possũt large appellari omnes qui nõ sunt ꝺ epatu ordinantis. Nam nullus talis siue clericus siue laicus potest recipi a tali episcopo ad dignitatẽ vł ordines vel alta eccl'iastica sacramẽta. dis. 71. per totum. ⁊ specialiter i. c. primatus. extra ꝺ paroch. c. 2. ⁊ 3. A. Huic tñ iuri derogatum est hodie per contrariam consuetudinẽ. cum quotidie clerici vnius diocesis bñficiẽtur ab epis aliarũ diocesꝫ sine litteris dimissorijs sui epi scꝺꝫ gl. Ray. ⁊ Ul. vt i sum. li. 3. ti. 21. q. 1. B. Sed de ordinibꝰ habes s. ordinatoꝛ. §. 6. ⁊ 7. Instituti vero bene possũt i eccl'ijs etiam extranei epi ⁊ ab abbatibus vel iferioribus prelatis de consensu ⁊ dispensatione ipius epi. A. Cũ lris tñ sui epi vt i iuribus supra allegatis. B. Al' ñ. extra eod. c. fi. ⁊ extra de insti. ad decorem.

¶ Quare pegrini ⁊ ignoti repellũtur a ꝑmotione. R. scꝺm Ray. Duplex ē cã. Una qꝛ non lꝫ epo ponere falcem i messem alie nam subditum alterius ordinando. 71. dis. p totum. 6. q. 3. c. fi. Secunda cã est. qꝛ tales qñqꝫ solent esse criminosi isames. irregulares. vel excõicati. ⁊ quãdoqꝫ mentiuntur se habere ordines cum non habeant vel plures hñe qꝫ habeant. dis. 98. afros. 19. q. 2. due. Et nota ꝙ clericus habens eccl'iam nec peregrinari põt sine licentia epi. de conse. dis. 5. nõ oportet. extra de voto. magne. A. Con. Host. ⁊ Ul. vt in sum. eo. ti. q. 2. B

¶ Qñ clerici pegrini debeant ad celebrandum admitti. R. scꝺꝫ Ray. Si tales ignoti clerici volũt publice celebrare pplo admittuntur cuꝫ quinqꝫ sigillis epoꝝ. 98. dis. c. 1. ⁊ 2. ex eo. c. 1. ⁊ h si sigilla sunt ignota. A. Et hoc casu tales peregrini debent i suspensiõe aliquãto tẽpore haberi i quo plenius de actibꝰ ipoꝝ pateat. extra eo. c. 1. B. alias sufficeret sigillum sui episcopi tñ. dis. 71. ꝑmatus. 19. q. 2. due. ⁊ mlto magis sufficeret aplice sedis mandatum. ex de cle. non resi. tue. A. Melius i. c. fraternitati. eo. ti. B. Si vero vellent i secreto ex deuotione celebrare. tolerari psũt. extra eo. tue. Et ē rõ scꝺm Host. Quia i publica celebratione posset eũ mouere ad celebrãdum gloria humana vel lucrum. Secus si i secreto. Item qꝛ i publico cõe mali posset icidere. s. si nõ ordinatꝰ celebraret sꝫ i secreto nõ vertitur i periculum nisi solius celebrantis. A. Idem i sum. eo. ti. q 3. B

¶ Sed quare recipiũtur tales cũ quinqꝫ sigillis ignotis. cum ignota non faciant fidem. R. scꝺm Ray. Quia nõ ita ꝺ facili posset commit

ti falsitas in qnqz sicut in vno. Et addit Jo. q nisi aliqualis noticia habeat de sigillis nō est eis credē dum. A. Con. Ul. τ Host. vt in sū. eo. ti. q. 4. B. Sed τ addit Ray. Cū sigillis sufficerz vnus testis. A. Hoc fuit dictū Hosti. qui ēt addit q sufficeret ēt si haberetur noticia vnius de quinqz sigillis vt in dicta q. 4. B. Ita tamen q ſm Inno. τ hosti. si ex receptōe talium clerico rū fieret preiudiciū τ damnū ali cui. A. s. magnū. vt in dicta. q. 4. B. nō deberet credi ēt quiqz sigil lis nisi aliter pbaretur. Sed viato rem transeuntē non oportet ita sub tiliter examinare. 42. dis. quiesca mus. A. Hoc dictū v. sed viatorez fuit Inno. qui τ addit q si cleric9 non querit alterius patrimoniū τ alˀ sit bone vite. τ habeat quinqz si gilla episcoporū lz ignota. si aliq̄ noticia habeat p famā vel alio mō de epis vel terris eoꝝ. lz alˀ nō sint sufficientes pbationes tamen in p̄ sēti casu tales crederē posse admit ti vt in dicta. q. 4. B

4 ¶ Quid si talis amisit litteras. R. Si pbet per duos testes ordina tionē suā τ conuersationē. A. Et ēt licentiā sui epi ſm Ray. vt i sū. eo. ti. q. 5. Et addit q alˀ ei non cre deretur etiam si proprio iuramen to firmaret. Et con. Ul. τ hostiē. vt ibi. B. recipi potest ex̄. e. tue in Au ten. de fide instru. §. si vo coll. 6. τ C. de fide instru. in exercendis. Et si non existant testes de ordinatiōe quia forte longū tempus est sed cō stet q semper se gessit vt presbyter admitti poterit ar. ff. ad macedo. l. 3. τ extra de presby. non bap. c. 2. τ. 3. A. hoc dictū a v. Et si. fuit ho sti. vt in dicta. q. 4. ad fi. B

5 ¶ Quales debent esse littere que dantur clericis peregrinis. R. ſm Hosti. Ad hoc q suscipiatur i exe cutione ordinū debent lr̄e contine re hanc clausulam vel similē. Quē gradaum ad talem ordinē pmo uimus. 73. dis. in noīe patris. τ ca. se. Et hē lr̄e cōmendaticie vocant seu testimoniales ex̄ eo. tue. Si ve ro ordines vult recipere necesse ē q habeat a suo epo licentiā expres sam per modum qui habetur. s. or dinator. §. 6. τ. 7. A. Idem in sū. e. ti. q. 7. Et aduertendū q si aliq ab bates archidiaconi. vlˀ alij inferio res plati habent ius instituendi in aliquibus ecclesijs τ instituunt cle ricos alterius epatus. nō valet hu iusmodi institutio. Immo eps dio cesanus pōt eū remouere nisi cuz taliter instituto voluerit dispensare extra. e. c. fi. ſm Ray. τ hosti. τ in sū. eo. ti. q. 6. B

6 ¶ Epi τ superiores similiter ab bates τ priores τ ceteri presiden tes monasterijs qui apud apostoli cā sedem pmouentur. confirman tur. consecrantur τ benedicuntur non accedant ad cōmissas ecclias sine lr̄is aplicis continentibus pro motionē. confirmationem. conse crationem. seu benedictionez. nec accipiant dictas administrationes τ nemo eis pareat nisi ostendant. Alˀ qcqd ipsi faciūt est irritū. τ ipsi nihil pcipient de pue ntib9. τ illi q eos recipiunt vel eis obediūt sunt suspēsi a beneficijs ecclīasticis. Et idē per oia si dicti plati recederent de curia nō pstito iuramēto fideli tatꝭ. vt in extrauag. Bonifacij octaui. que incipit. Iniuncte.

Periurium qd sit. R. s[ecundu]m magistru[m] s[ente]n[ti]arum [et] Ray.
Periuriu[m] est mendaciu[m] iurame[n]to firmatu[m]. Sed [et] Tho. s[ecund]a s[ecund]e. q. 98. dicit q[uod] falsitas e[st] de r[ati]one periurij. addens q[uod] sicut dicit Jero[nimus] q[ua]ndocu[m]q[ue] illoru[m] triu[m] defuerit. s. veritas. iusticia. vel iudiciu[m] p[er]iuriu[m] est. A. 22. q. 2. aiaduerte[n]du[m]. B. Non t[ame]n eode[m] ordine sed p[ri]o q[ui]de[m] [et] principalit[er] q[ua]n[do] deest veritas secundario a[u]t q[ua]n[do] deest iusticia. Quicu[m]q[ue]. n. iurat illicitu[m] ex h[oc] ipso falsitate[m] i[n]currit q[ui]a obligatus est ad contrariu[m] faciendu[m] 3[o] q[ua]n[do] deest iudiciu[m]. q[ui]a cu[m] indiscrete iurat ex h[oc] ipso p[er]iculo se committit falsitate[m] incurrendi. A. Idem i[n] su[m]. li. 1. ti. 9. q. 20. B

1 ¶ Quot modis co[m]mittit[ur] falsitas in iurame[n]to assertorio. R. s[ecundu]m Aug. Tribus modis est ibi falsitas [et] co[m]mittit[ur] p[er]iuriu[m]. Primus est cum q[ui]s iurando loquit[ur] falsu[m] sine intentio[n]e fallendi. q[ui]a ipse fallit[ur] [et] credit dicere veru[m]. 2[o] cu[m] loquitur falsum [et] cu[m] intentione fallendi. quia [et] ipse falsum putat. 3[o] quando loquit[ur] veru[m] cu[m] intentione t[ame]n fallendi. q[ui]a credit esse falsu[m]. 22. q. 2. ho[m]i[n]es. A. Ide[m] in sum. co. ti. q. 21.

2 ¶ Quot modis co[m]mittit[ur] falsitas siue p[er]iuriu[m] in iuramento p[ro]missorio R. s[ecundu]m Ray. Trib[us] modis. Prim[us] cu[m] quis iurat se facturu[m] vel dictur[um] aliquid illicitu[m] vel inhonestu[m]. 2[o] q[ua]n[do] [et] si iurat aliquod licitu[m] ta[men] absq[ue] necessitate s[ed] cu[m] sole[m]nitate. 3[o] quando hoc ipsum facit [et] sine sole[m]nitate. vt in iura[mentis] quotidianis ex q[ui]dam mala consuetudine. vt p[er] deu[m] ibo cras ad ecclesia[m] vel aliquid simile. vel etiam cum huiusmodi iuramenta fiunt ex ioco. In omnib[us] predictis statim cu[m] iurat periurat. 22. q. 4. qui sacramento. Sed intellige large. vt in. i. §. dictum est. A. Idem in dicta. q. 21. Et ad p[re]dicta facit predictum. c. aiaduertendum 22. q. 2. B

3 ¶ Utru[m] periuriu[m] sit p[e]cc[atu]m mortale R. s[ecundu]m Tho. s[ecund]a s[ecund]e. q. 98. Ex suo genere peccatu[m] est mortale. q[ui]a importat co[n]temptu[m] dei. nec excusat[ur] a peccato mortali non implens e[ti]a[m] quod coactus iurauit. Pot[est] t[ame]n p[er] auctoritate[m] pape ab obligatio[n]e iuramenti absolui presertim si coactus fuit tali metu qui cadere posset in co[n]stante[m] viru[m]. A. De hoc. s. iurare. §. 14. [et] s. iurame[n]tu[m]. i. §. pe. cu[m] adduc[ti]o[n]e B. Minor t[ame]n p[e]n[iten]tia imponit[ur] tali. Ite[m] non excusat[ur] a mortali peccato qui iocose periurat q[ui]a no[n] euitat diuina[m] irreuerentia[m] imo q[ua]ntu[m] ad aliquid magis auget. Similiter [et] ille qui ex lapsu lingue iurat. siquide[m] aduertat se iurare [et] falsu[m] esse quod iurat no[n] excusatur a peccato mortali sicut neq[ue] a dei contemptu. Si a[u]t h[oc] non aduertat non videtur habere intentione[m] iurandi. [et] i[de]o a crimine p[er]iurij excusat[ur]. A. Idem i[n] su[m]. co. ti. q. 22. vbi e[ti]a[m] additur q[uod] cu[m] male iurat[ur]. q[ui]a q[ua][m]uis veru[m] sit. sine c[aus]a t[ame]n iurat[ur] non semp[er] e[st] mortale s[ecundu]m Tho. Nam sicut dicit Ray. Si iurat[ur] in co[mmun]i sermone aliq[uo]d licitu[m] puta cras ibo ad ecclesia[m] vel huiusmodi. sic[ut] fit in quotidianis iuramentis ex q[ui]dam leuitate. veniale e[st]. 25. dis. §. criminis. Quod potest intelligi quando ista leuitas procedit ex surreptione non procedente ex notabili negligentia. Alias secus cum sit [contra] secundum decalogi preceptu[m]

vt notat Nicola⁹ de lyra sup Exo. 20. Et satis facit dictū. c. aiaduertē dum. Subdit autem Ray. Si vō licitum sine cā iuratur sed cū solē nitate ꝛ indiscrete mortale ē. B

4 ¶ Utrū excuset a pctō mortali qñ iurat falsū quod creditur esse verū. R. ſm Pe. Quando iurat falsum iuramento assertorio ꝛ iurans credit verū. siquidē adhibuit debitā diligentiā nō est mortale. Similit ꝛ qñ iuramentū fuit pmissoriū si ppter legitimū impedimētū omittitur impleri. excusat saltē a mortali. A. Idem in dicta. q. 22. B. Sed quid faciet qui ppter metū iurauit se aliquid daturū vel facturū vide s. iurat. §. 15. q incipit. Quid d eo.

5 ¶ Utrū piuriū sit grauiꝰ pctm q̄ homicidiū. R. ſm Th. in quolibet Sicut aplus dicit ad Heb. 6. Homines p maiores suos iurāt. ꝛ ois ɔtrouersie eorū finis est iuramētū. Frustra aūt in cā homicidij cōtrouersie finis esset iuramentū si hōicidiū esset grauius q̄ piuriū. Presumeret. n. q q maiorē culpā. s. homicidij cōmisit nō vereret minorē s. piurij incurrere. Uñ ex h ipso q in cā cuiuslibet pcti defert iuramētū. manifeste ostendit q periuriū p maximo peccato dz hri. Neqz immerito. qꝛ periurare nomē dei benedicti videtur quedā negatio nominis diuini. Unde secundū locū post idolatriā peccatū periurij tenet. vt ex ordine preceptorum pz. Sed ꝛ apud gentiles iusiurandū erat honoratissimū. vt dr circa pncipiū metaph. Sed q homicidiū grauius punit in ecclia rō ē qꝛ grauius nocumētū interdū hōibꝰ innet ēt ex minori culpa. uñ ſm iudici um dei maiꝰ pctm grauiꝰ punitur. A. Idē in sū. co. ti. q. 23. B

6 ¶ Utrū peccet qui ab aliquo exigit iuramentū. R. ſz Tho. ſa ſe. q. 88. Qui exigit iuramētū vt psōa puata ꝛ h facit qꝛ nescit sz dubitat d veritate ſm q Augꝰ dicit non peccat. sz tñ ex humana tentatiōe. i. ex infirmitate humane natur pcedit. Si autem scit vel pbabiliter credit eum falsū iuraturum ꝛ cogit iurare. homicida est. Nā ſz Aug. Ille de suo piurio interemit se. Sz iste manū interficientis impssit. A. Ad hoc. 22. q. 2. ille q. ꝛ. c. se. vbi habet hoc dictū Augl. B. Si aūt aliqs exigat iuramentū tanq̄ persōa publica ſm q exigit ordo iuris nō videtur esse in culpa siue sciat verū iuraturū siue falsū. qꝛ non videtur ipse exigere sed ille ad cuius instātiā exigit. A. Con. predictus Ray. ꝛ glo. eius. vt in sū. co. ti. q. 24. B

7 ¶ Que ē pena piurij. R. ſz Ray. Debet ſz canones grauis imponi penitentia. cū circunspectiōe circūstātijs magis vel minus aspera ē ipo nēda. A. s. non minor q̄ p homicidio sponte cōmisso. 22. q. i. predicādū. B. Itez piuri sunt infames. 6. q. i. infames. ꝛ. c. quicūqz. 22. q. 5. si quis conuictus. A. Ibi etiā cōtra causantes periurium dr. Siquis conuictus fuerit alios ad falsa testimonia vel periuria traxisse vel quacūqz corruptione pecunie sollicitasse ipse quidem vsqz ad exitū vite nō cōmunicet. Hi vero qui ei in periurio consensisse probantur ab omni testimonio sunt remouendi. ꝛ ſm legem infamia notabunt. Et ſm Tho. ſa ſe. q. 98. arti. 3. i iuramēto assertorio quis non efficit

infamis ipso iure sed solum per sententiam diffinitiuam contra iurantem latam in causa accusationis. Frangens vero iuramentum promissorium solemniter factum ipso iure sit infamis. quia i potestate ipsius maet postq̃ iurauit vt det suo iuramento veritatem. quod non contingit in iuraméto asserto zio Gos. autem videtur sentire q̃ periurus indifferenter sit ipso iure infamis. vt in sū.eo.ti.q.25. Contra quod é c.testimoniū ex de testi. Añ dictum Tho. videt probabilius. B. Nec amplius ad testimoniū debet admitti. vt dicto.c. quicunq̃. 7.22.q.5.paruuli. non obstante q̃ egerint pniam ex de testi.testimonium. A. In dicto.c. quicũq̃ sic dicit. Quicunq̃ sciens se periurauerit. 40. dies in pane 7 aqua 7 septé sequētes annos peniteat. 7 nunq̃ sit sine pnia 7 nunq̃ in testimonium recipiatur communionem tamen post hoc recipiat. Item hostié. dicit q̃ exquo semel probatum est periurium contra aliquem etiam in modum exceptionis repellit eū a testimonio semper. ét in alio iudicio lz glo. Ray. videatur aliud sensisse. vt in dicta.q.25. Sed p dicto ho. satis faciunt iura preallegata. B. Et hoc verum de periurio falsitatis.i.qñ qs falsū iurauerit. Secꝰ de piurio ratiōe deficiétis iusticie seu iudicij.i. qñ qs iurauit i iustū:seu sine causa. quia ex hoc non videt repelli a testimonio ex ð testi.cog. c.si.

¶ Quō solénitates adhibite aggrauāt periuriū. R. ꝫm Ray. Quicunq̃ iurat per deū multū obligatur. Qui vō p deū 7 per euãgelia magis obligat 7 adhuc magis q̃ istis adiungit sanctorū reliquias. Et ita crescentibus solénitatibus crescit obligatio. Et sicut dicit Tho. ꝫa ꝫe q.98. grauius peccatū est si aliqs solemniter iurans per euangeliū piuret q̃ si per deum incōi i sermone periurat tñ ppter scandalū. tū ꝑpter maiorē deliberationē. qbꝰ aliqualiter hincinde posuis grauius é siqs per deū iurans piuret q̃ per euangelium. Idem Pe. 7 Inno. A. Idem in summa eodem ti.q.27. B

¶ Quid si aliquis audit aliquem piurare vide.ꝫ.iurare.§.17.q incipit. Quid siquis audit. Et multa ibi ad hanc materiā ptinentia. Similiter.ꝫ.iuramentū.i.7.2.p totū.

Permutatio

Qua liter fieri possit pmutatio de beñficijs ecclesiasticis. R. ꝫm Ray. Beneficia ecclesiastica non pñt ad inuicé pmutare auctoritate vl' pactōne ptiū sine symonia. Sz eps si vtile eé viderit pōt ex officio suo trāsferre personas 7 facere pmutationé. ita tñ q̃ ptibus inter se non licz de hoc paciscei 7 tractare. vt Inn. ponit. sz totū exponāt 7 relinquāt i manu superioris. A. Dicit etiam Inno. q̃ talia possūt esse verba ad epm. Cum ego nō possim secure i ecclesia mea cōmorari vel pficere s. ppter diuersitaté lingue vel alia iusta ð cā. supplico. vt de mea pbēda vel ecclia alij pvideatis 7 mihi pvideatis in alia. Credimꝰ etiā q̃ possit ei dicere. 7 tali melius cōpeteret mea ecclia 7 mihi sua ex ð pbé. iter cetera. Cō. host. Glo. antez Ray. dicit q̃ ptes pñt sine pctō si-

bi inuicē intimare volūtates suas. Sȝ pmū tuti⁹ ē ſm Ul. vt i sū.li .i. ti.i.q.6. Sȝ ⁊ secūdū sustineri pt quando talis intimatio sit sine pacto qa nec ibi videtur ꝓhibitum. B. Permutatio vo possessionuȝ p se nō ē inhibita. qꝛ datur ibi tpale.p tpali. ex̄ de reꝝ pmu. ad q̄stiones. Ita tn̄ ꝙ si altera ps ꝑponderet. poterit pecunia refundi vt sic ad equalitatē pmutationis pueniatur. Sed hic nota ꝙ h pmutatio ē quedam aliēatio. vt ex̄ de re. ec. n̄ alie. nulli. Et ideo seruādus ē modus qui dr̄. s̄. alienatio. §. i.

¶ Quādo duo volētes sua bn̄ficia permutare libere ⁊ sine fraudē resignant in manu epi. nō pn̄t impediri p illos qui hn̄t lr̄as aplicas d bn̄ficijs vacaturis. ex̄ de rerum pmu. l3. li. 6. Et si talia bn̄ficia cōferantur alijs. non valet. vt in cle. ne cōcessione. ex̄ eo.

Perplexitas

alia iur. alia fci vt Ray. ponit. Perplexitas iuris ē cū aliquis circa illud quod sibi occurrit faciēdū vl non. inuenit diuersas auctoritates sibi inuicē oppugnātes. Hec pplexitas p peritoꝝ ꝯsiliū ⁊ ꝯtrarioꝝ ꝯcordiā reformāda ē. A. De h latius. s̄. ꝓfessor. 2. §. fi. i additōe. B Alia ē perplexitas facti qn̄ vt ait Greg⁹. diabolus suggestione sua plerosqȝ ita peccare facit. quaten⁹ si pctm̄ fortasse fugere appetant sine alio peccato non euadant. i3. dis. nerui. Et dat ibi ꝯsiliū ꝙ tunc minus malū eligat. i. qd al'ſm se ꝯsideratū esset minus pctm̄. Nam veritate inspecta nō pōt aliqs esse perplexus. i. necessitate astrict⁹ ad aliquod malū. Vn̄ Aug⁹. Uasis iste nunꝗ deus redderet interituȝ si spontaneū non inueniret homo habere pctm̄. 23. q. 4. Nabuchodonosor. Item Aug⁹. Vsqȝ adeo peccatum volūtariū malū ē vt nullo modo sit malū nisi sit voluntarium. i5. q. i. §. i. circa fi. Con. Tho. in. 4. dis. 39. Siluer ⁊ oēs theologi. A. Idē in sum. li. 3. ti. 30. q. 9. B. Si sacerdos celebrans recolit se cōmisisse aliquod mortale. vide s̄. missa. §. 8. Et de tenentibus opiniones diuersorum magistroꝝ. s̄. opinio. §. i.

Personatus.

vide. s̄. dignitas. §. i.

Pertinacia

ē oppositū vitio molliciei ⁊ virtute pseuerātie. de quib⁹ habet. s̄. mollicies.

Pignus

quid sit. R. ſm Hosti. Est obligatio rei licite.p debito facta. Fit aūt ad maiorē securitatē. qꝛ tutius est pignori incūbere ꝙ agere in ꝑsonā. vt in Insti. de obli. que ex delic. nas. §. furti. Vn̄ qn̄ transit in ptātē creditoris dr̄ pignus. sed si remanet apud debitorē dicit hypotheca. sȝ ꝗtū ad actionē nō differunt. A. Idem in sū. li. 2. ti. 7. q. 77. B

¶ Quot modis itelligantur aliq̄ tacite pignori obligata. R. ſȝ Hosti. Multis modis. Nam siquis tibi dotē pro aliqua ꝓmiserit oia bona sua tacite obligant. Item ꝓ restituenda dote vxori oia bona mariti obligātur tacite ēt si extraneus. s. qui mulierem non habet i

potestate dotē ꝯfert. C. de rei vxo. ac. l. vnica. de h vide. s̄. dos. §. 2. ⁊ xi. qui incipit. Quid si maritus. Item omnia bona ꝯductoris inuecta ⁊ illata in rustico ꝑdio sciente dño nisi ad tp̄s iserāt. tacite obligata sūt dño ꝓ pēsiōe. In vrbāo autem nō distinguo vtrū dn̄s sciat vł nesciat. C. de locato. l. certi. Itē bona tutorum ⁊ curatorum tacite obligant̄ minoribus ꝓ eoꝝ officō aut si non administrauerūt. C. de admi. tuto. l. pro officio. Item bona patris tacite obligant̄ filijs ꝓ rebus aduenticijs ⁊ ꝑcijs eaꝝ. vt C. de bonis q̄ liberis. l. cū oportz Itē bona matris cōuolantis ad secundas nuptias sunt filijs prioris mr̄imonij tacite obligata vt eis restituat que a priori marito lucrata fuit. C. de secundis nup. l. hac edictali. §. pe. A. Et ibi patet q̄ hec restitutō facienda est saltem pᵒ mortem matris cum interim ipa habeat vsufructū. B. Item bona defūcti tacite obligantur pro legatis ⁊ fideicōmissis. C. cōia de le. l. i. A. Idem i sū. eo. ti. q. 74. B

2 ¶ Que res pignori obligari pn̄t vel non. R. ſm Hosti. Obligari possunt tā res pn̄tes q̄ future. vt fructus pendentes. partus ancillarum. fetus pecorū. ⁊ ea que nascētur. ff. eo. ⁊ que nōdū. Itē res corporales ⁊ icorporales vt cautōes ⁊ etiam nomina debitoruz. ff. eo. cū conuenit. Itē vsufructus. ff. eo. si is. Item seruitutes rustice. vt. s. q̄zdiu pecunia soluta non sit his ꝑ nitutibus creditor vtatur. Et si infra certum diē non fuerit reddita creditori vēdere vicino valeat. ff. eo. sed an vie. Sz h c caue ab vsura. sicut dicitur. j. §. 7. A. Et ibi patet q̄ q̄ ad vsum talis cōuentio nō ualet qr est feneraticia. lz lex pmiserit in dicta. l. sed an. B. Urbane autez seruitutes non debent sic pignorari. Et rō est ne ex uarietate vsus vtentiū edificia destruantur ⁊ inutilia fiant. ff. eo. si is. §. fi. Pignori autem obligari non possūt. vt Goff. refert. res sacre vt vasa ⁊ ornamenta. vt. C. de sacrosan. ec. l. sancimus nemini. A. Nisi etiam superflua vasa habeat ⁊ debitum vrgeat. B. Et ibi excipitur cā redēptionis captiuoꝝ. vt ꝓ ea possint pignorari. vt in textu q sequit̄ A. Neq̄z aliunde ex rebus mobilibus solui possit. vt in tex. qui sequtur. B. io. q. 2. hoc ius. Uel nisi in alijs causis necessarijs in quibus res ecclesie alienari pn̄t. 12. q. 2. aurum vide. s̄. alienatio. §. i. Sz nec res ecclesie possunt pignori obligari. in Auten. de alie. ⁊ emphi. §. ⁊ qm̄. coll. 9. Itē liberi hominis nulla ē obligatio. qr contraria est libertati. extra eo. c. 2. C. de ac. ⁊ obli. l. obes. C. que res pigno. l. q filios. in Auten. vt nulli iudi. §. qr ꝟo coll. 9. In casibus tn̄ tenet obligatō liberi hominis. vt in redēpto ab hostibus. C. de capti. ⁊ pᵒ li. reuer. l. si. A. vbi patet q̄ talis remanet obligatus quousq̄z satisfecerit pro precio sue redemptionis saltem seruitio quiquēnij. B. Itē ob necessitatē famis pr̄ filium obligare pōt. C. de patri. q fi. dis. l. 2. ⁊. s. emptio. §. fi. A. ⁊ ibi de h i additōne. Et idem quod i hoc. §. notatur i sū. eo. ti. q. 75. B

3 ¶ An siqs res suas obligat itelligantur futura. R. de pn̄tibus ⁊ fu

turis sensisse p̄sumitur. C. que res pig. ob. pn̄t. l. fi. Sed intelligit ex ceptū omne illud. qd̄ spāliter obliga urus nō erat. vt vestes suppellectilia q̄ i vsu habebat. ⁊ silia. C. que res pig. ob. pn̄t. l. i. A. Addita l. obligatione. cum sequentib⁹. ff. de pigno. Idem ēt notatur in sū. e. ti. q. 75. B. Sed bene intelligū tur obligata iura ⁊ actiones. C. d̄ senten. pas. l. si ademptis. ⁊. l. casus. Si v̄o dicat mobilia ⁊ imobilia ⁊ se mouentia. non ob hoc intelligant actões ⁊ noīa siue credita. C. de p̄to. pigno. l. i. Idē dicendū de his qui offerūt ecclesie oia bona sua. Item qui obligat instrumenta. ⁊ de agris ⁊ de omnib⁹ q̄ ibi continentur sensisse vr̄. C. que res pigno. ob. pn̄t. l. 2.

4 ¶ Quādiu pign⁹ remanet obligatū. R. Quādiu etiā vnus denari⁹ remanet ad soluendum. C. de distra. pigno. l. q̄diu. A. Idē i dicta q. 75. in fi. ⁊ in dicta. l. q̄diu p3 q̄ pign⁹ pōt ēt vendi l3 maior ps p̄eū s3 nō i: egra fuisset soluta. B

5 ¶ Utrum ecclesiastici reddit⁹ siue stipendia possint pignorari vl̄ obligari. R. fm Inno. Non possunt obligari spāli cōuentōne s3 a iudice, p debito canonici ⁊ ex cā iudicati pn̄t obligari. ar. C. d̄ except. rei iudi. stipendia. ff. d̄ re iudi. cōmodis. Itē Ber. ex̄ de fideius. puenit. Uide. s̄. locatio. §. vlt. A. Id quod hic habetur in sum. eo. ti. q. 76. Et videtur intelligendū quando aliunde non potest debitis satisfieri. Al' nec etiā p iudicē videntur posse obligari. vt in dicta. l. stipendia. B

6 ¶ Utr̄ vti pignore sibi obligato sit vsura. R. fm Tho. 2a 2e. q. 78. Si pignus sit res aliqua cui⁹ vsus precio estimari potest debet ille q̄ mutuauit computare vsū illius rei in estimationē eius qd̄ mutuauit. alioquin idem ē ac si pecuniā acciperet, p mutuo. qd̄ ē vsurariū. nisi forte esset talis res cuius vsus sine precio soleat cōcedi inter amicos sicut patet de libro cōmodato. A. Idem in sum. eo. ti. q. 77. B. Et h̄ intellige qd̄ sit vsura si vtat pignore cōsentiente debitore. Si vero eo nolente. esset furtū. ff. de furt. l. pignore.

7 ¶ Quid de expēsis factis a creditore in pignore. R. fm Ray. Creditor potest exigere vel cōpensare non solū expensas quas fecit colligendo fructus. sed etiam quas fec̄ bona fide circa rem pignoratam puta colendo fundū' uel pascēdo iumētū. ⁊ hoc nisi fuerint imoderate. A. vel etiam tāte q̄ earū occasione debitor nō possit rem redimere. vt in. l. de qua statim. Et idē qd̄ hic notat in sū. eo. ti. q. 79. B. ff. de pigno. ac. l. si seruos. Sed fructus quos pcepit vel pcipere d̄buit cōputabit in sortem. C. d̄ pigno. ac. l. 2. ⁊ ex̄ eo. cū contra.

8 ¶ Quid si pign⁹ periit vel deterioratur. R. Si sine culpa creditoris periit vel deterioratum est nō tenetur. Et nihilominus debitor tenet soluere debitum nisi actū sit q̄ amissio pignoris liberet debitorē. Si v̄o culpa creditoris tenet creditor. C. d̄ pigno. act. l. 2. 4. ⁊. 5. A. Idem in sum. eo. ti. q. 80. B

9 ¶ Quid aget creditor habens pignus si paratus computare fruct⁹ in sortem petit residuū debiti. R.

ſm Ray. Poteſt quidē pecuniaʒ mutuatā p actionē ꝑſonalē petere C. de pig. ac. l. q̄uis. ⁊. l. diſtract. Item pōt pignus alteri pignoraꝛ C. ſi pignus pignori. l. i. ⁊. 2. Sed nunqd poſſit pignus vendere habes inſt. §. A. Idem qō hic nōtur i ſum. eo. ti. q. 78. B

10 ¶ Utrū creditor cui nō ſoluit poſſit pignus vēdere. R. ſm Ray. Si pactū fuit φ poſſit vendere certo tempore vel modo uel perſōe uel precio debet creditor denunciare debitori ⁊ poſtea poterit uendere ſm formam cōuentā ⁊ non aliter. Si vo pactū fuit de nō uendendo non poterit uendere niſi poſt trinā denūciatōnē factā debitori ut ſoluat. ⁊ ſi nō ſoluat poſtea poſſit uendere. Sʒ ſi uēderet ante teneꝛ tur furti. Si vo nullū pactum fuit ſufficit una denunciatō. ⁊ poſtea elapſo biennio. A. ſ. a denunciatōne uel a ſnia iudiciali numerando. ut in. l. fi. de qua. ſ. B. poterit fieri uenditō. Probantur hec. ff. de pigno. ac. l. ſi cōuenit d̄ diſtrahēdo. C. de iure. do. ipetra. l. fi. A Idē i dcā. q. 78. B

11 ¶ Quid ſi pignore uēdito creditor minus accepit φ̄ erat debitū. rñ. Si hoc uēdidit bona fide pōt agere ad reſiduum. Et ſi plus accepit teneꝛ reſtituere debitori. C. de iure do. impetra. l. fi. A. Ideʒ i ſum. eo. ti. q. 81. B

12 Cui ⁊ ꝯ quē daꝛ actō perſecutiua pignoris ſiue hypothecaria. rñ. ſʒ Hoſti. Datur creditori ꝯtra quēlibet poſſeſſorē. ff. eo. l. pignoris. ⁊ l. d̄bitorē. ita qdē φ ſi poſſeſſor hʒ titulū lucratiuū tē creditor hʒ electōnē utrū agat ꝑſonaliꝛ ꝯtra d̄bitorē ſiue hypothecarie ꝯ poſſidentē. C. eo. diſtract. ⁊. l. ꝑſecutōnē. Et idē ſi hʒ titulū onerōſū ſi fuit fraudis ꝯſcius. s. qꝛ ſciebat rē alijs obligatā. Sʒ ſi ñ fuit fraudis ꝯſcius ñ pōt creditor ꝯ eū agere quouſqʒ egerit cōtra debitorē ⁊ fideiuſſorē ⁊ mādatorē. ⁊ poſtea agi poterit ꝯ pignorꝝ poſſeſſores. A. Idem i ſū. eo. ti. q. 82. B

13 ¶ Cui ⁊ ꝯ quē daꝛ actō pignoraticia. rñ. ſm Ray. Pōt agere debitor uel heres eius ꝯ creditorē uel heredē eius uel aliū ſi forte creditor rē ſibi pignoratā i aliū trāſtulit. nam ⁊ iſte poſſeſſor teneꝛ computare i ſortē nō ſolū fructus quos ipe percepit ſed ēt oēs quos anteriores ꝑceperūt a tpe primi contractus. ⁊ ſic ſoluto reſiduo reſtituere debʒ pignus. ex eo. cū cōtra. A. Idem i dcā. q. 82. B. De pignoratōnibus que vocantur repreſalie uide iſta repreſalie.

Pirata

Pirate oēs ter in anno ab ore ſūmi pontificis excōicanꝛ. vt hoſti. refert. ⁊ ita ē. A. Idem ēt notat dñs An. de bu. cuʒ Io. an. in. c. excōicationi. ex d̄ raptoribus.

Placere

Utrū velle placeꝛ ſit peccatum. vide. s. adulatio. §. pli.

Pollutio

Utrū ꝑ pollutōnē in ſōnis amittaꝛ virginitas. rñ. ſm Al. Nō eo φ volūtas ⁊ deliberatio nō imediate voluptati coitus cōiūgaꝛ. A. Niſi ſequatur placitum. Uñ vt notaꝛ i ſū. li. 3. tit. 3. q. 22. Al. dicit φ ſi placet de

lectatio pollutiōis nocturne ante vel post credo q̄ v̄gitas ē amissa. Idē credo de eo qui cāz huic pollutioni dat in vigilia p̄ ꝯsensum in turpē delectatōez vel actū. q̄r tunc hec duo ꝯiungūtur i rōe vni⁹ pcti. Et sicut pollutio ꝯsequēs ꝑm sſoz alteꝛ i vigilia corrūpet v̄ginitatē. sic ē ꝛ h. Sꝫ si p̄ venialē negligētiā circa delectatiōes carnales vel repletōem cibi siue pot⁹ vel p̄ aliud sile eius det occasio p̄ter intentōez non credo v̄ginitatē amitti. Et addit Al. dicens. Pollutōez aūt appellam⁹ eā solā q̄ ē p̄ amissiōez seminis. Hoc ałt iō dixi q̄r triplex humoꝛ de mēbris genitalib⁹ fluit. s. semen vrina ꝛ humoꝛ sisis semini q̄ ē medius iter semen ꝛ vrinaꝫ ꝛ distillat interdum p̄p solū tactuꝫ feie vel p̄p auditū aliq̄ꝛ turpiū. Sed p̄ solā seminis resolutōez amittit virginitas. q̄r ipa sola supplet locum coitus vel ꝯplet eius delectatōem. h ibi. B. Utꝛ pollutio nocturna i pediat cōionē vide. s̄. cōicare. §. 5.

¶ Utꝛ pollutō q̄ in sonnijs icipit ꝛ in vigilia terminat sit peccatuꝫ. R. ꝑm Tho. in. 4. dis. 9. Pollutio q̄tū ad rōnem meriti vel demeriti magis iudicat ꝑm principiū qđ est in dormiendo q̄ꝫ ꝑm finē qui ē in vigilando. q̄r corpalis motus non p̄tinet ad meritū vel demeritū. nisi q̄ a voluntate causat. Ex quo eniꝫ excitatus ē motus i dormiēdo nō subiacet voluntati vigilantis vlterius nec reputat euigilasse quousq̄ pfecte vsuꝫ liberi arbitrij recuperauerit. Pōt t̄n ꝯtingere q̄ in ipa vigilatōe pctm̄ oriatur si quidē pollutio placeat p̄ delectatōez. qđ quidem erit uenialepctm̄ si talis placentia fit ex surreptōe. moꝛtale aūt si fit cū deliberato ꝯsensu precipue cuꝫ appetitu futuri. Ipa aūtē post placentia non facit preteritaꝫ pollutionem pctꝫ. Qđ si placeat vt nature exoneratio uel alleuiatio peccatum non creditur. A. Idem i sū. li. 3. ti. 34. q. 74. Et aduertendū q̄ pollutio nocturna in se non habꝫ peccatum cum non subiaceat iudicio seu potestati rationis. Potest aūt habere in sua origine moꝛtale uel uenale secūdum qualitatē rei. unde oꝛitur. s. cogitatiōis seu crapule. ut colligitur ex dictis p̄ Tho. ꝑa ꝑe. q. 154. artu. 5. Iteꝫ ꝛ in suo accidente. s. per ꝯplacentiā vt pretactum est. B.

Populus

Quot hoīes faciunt pp̄lm. R. Decē. 10. q. 3. vnio. A. Ibi hoc notat gl. B. sicut duo faciunt ꝯgregatōem. ex̄ đ elec. c. i. ꝛ tres collegiū. ff. de verb. sig. Neratius. ꝛ t̄n retinet i vno. ff. qđ cuiusq̄ uniuer. no. l. sicut municipiuꝫ. 10. aūt aut. 20. faciunt turbā ff. ui bo. rap. l. fi. §. i. A. Immo. l. p̄ toꝛ. 2. §. i. Et ibi ðr q̄. 10. uel. 20. faciunt turbam. B. Quattuoꝛ aūt uł quinq̄ poꝛci. uel decem oues faciunt gregem. ff. de abigeis. l. oues. A. Ideꝫ in sum. li. 3. ti. 30. q. 15. ubi ēt ex hoc arguit q̄ pōt dici pp̄lm scandalizari q̄n decē graues ꝛ honesti de pp̄lo scandalizantur. lꝫ in pp̄lo sint etiam mille. B.

Portio canonica

De poꝛtiōe canonica circa sepulturas vide. j̄. sepultura 3. Item de portione legitima filiorum ꝛ heredum. uide. s̄. legitima

per totum.

Postulatio qd sit.

R. secundum Host. Licz Goff. dicat q postulatio e gre peti tio. ar. extra eo. bone. Tu dic q po stulatio e alicuius persone que eli gi phibet non pp uitium sed prop ter defectum quitamen postulatus non omnino inhabilem reddit ad puidendum ecclesie cocors et cer ta capituli petitio. A. Idem in su. li. 3. ti. 26. q. 13. B.

Quis sit postulandus uel non. R. fm Host. In primis quidem non pot postulari criminosus. pu ta piurus. homicida. uel inobedi ens. Tales enim nec eligi nec postu lari possunt ex eo. c. i. et. 2. Ite non pfessus tacite uel expresse non po stulatur in regularem prelatum si cut nec eligitur. extra de elec. cum cam. et c. cum ad nostram nisi ne cessitate instante. qz tunc posset du modo i regula fuerit pcetenter in structus. sicut pot colligi. ex de ele. cum monasterium. et c. officii. §. fi. Item non postulatur epilenticus si cut nec eligitur. extra de elec. cum inter canonicos. nisi forte sit libe ratus ita q iam p annum fuit liber 33. dis. coiter. A. Et ibi pz q si talis ceciderit cum clamoribus seu ue xationibus in ppetuum non admit titur. B. Item nec mutilatus qz ta lis oio inhabilis e. ex de corpo. ui ti. exposuisti. De hoc. s. uitiat' cor pore. §. 2. et ibidem de multis uitiis corporalibus per totum. Ite nec bigamus uel irregularis qz talia et similia omnino inhabilem reddut. Sed si talis defectus e qui non red dit oio inhabilem, admittitur po stulatio. ideo postulari pot si dsee tus sit in etate. ex eo. A. s. de elec. B. cum nobis olim. §. pe. et ul. Ite si defectus sit in ordinibus. Nam ad omnes dignitates habentes cu ram postuladus e q n e in sacris. ex de elec. dudum. i. §. fi. extra de eta. et quali. a multis. Item si sit de fectus in natalibus. extra de elec. i notuit. Item si sit eps. ex eo. c. fin. Et si talis eligeretur. non valeret. vt ibi habetur. A. Idem in dicta q. 13. B.

Utrum cleric' aliene dioces sit po stulandus vel possit eligi. R. scdm Ber. extra de elec. et si vnanimit. A. Hoc. c. non vz ibi haberi. B. Quauis clici n possint dimitte ec clesias suas sine psensu epor suor nihilominus eligi possunt siue in sua siue in aliena diocesi. ex d ele. cu inter canonicas. A. Hoc not gl. i. c. inotuit. ex de renun. et addit q si eps maliciose denegauerit li centia pcelledus erit p suum supio rem. ex de iure pa. nullus. Et idez no. in. d. q. 13. B.

Utrum religiosus debeat postula ri vel eligi. R. Diuerse fuerut hac tenus opiniones. Hodie tenetur i distincte q siue in suo monasterio siue extra siue et ad epalem digni tatem eligi debet vt notat p Joh. an. ex de elec. nullus li. 6. A. Et in dicto. c. nullus. vz expresse colligi. vbi et dr q nullus pot eligi in pla tum religionis nisi fuerit expresse pfessus. B.

Si aliqs eligat postulando vel postulandu vel in postuladum uel postulet eligedo uel eligedu uel in eligedu et h'. hes. s. electio. i. §. 18. qui incipit. In omni.

5 ¶ A quo sit aliqs postulãdus. R. Si sit eps a papa postulandus ē. ex eo. c. si. Si vero patiat defectū in ordine vel etate d3 postulari ab eo qui i hac parte dispensare pōt. Unde si aliqs. 20. ãnoꝝ postuletur ad dignitatē sine cura. ab epo pōt postulari. Si cū cura a papa. vt. s. dispensatio. §. pe. ꝛ fi. Si vero sit defectus. qꝛ ē clericus aliene diocesis vel subest alteri vt religiosus ꝛ huiusmodi. nō o3 ꝙ postuletur. s3 eligi pōt. vt dictum ē. s. §. 3. ꝛ. 4. A. Ad hoc pōt reduci qđ notatur in sum. eo. ti. q. 13. B.

6 ¶ Quis pōt postulař. R. s3 Host. Qui ꝛ eligere pōt. ex eo. bone. 2° § ceteꝝ. ꝛ p totu3. ex de elec. inotuit. ꝛ valet siue admittit postulatio si ꝯcors fuerit. s. si ab oibus fiat. vel saltem si due ptes cōsentiunt. quia tunc idē ē ac si oms ꝯcordarent. al' non facere admittit. ex de elec. scriptum. §. fi. nec requirit forma concilij. ex de elect. qꝛ pp. s. vt fiat per modū scrutinij ꝛ formatōis decreti. A. i. sm formã dicti. c. qꝛ pp B. ꝗuis sm quosdã requirat ꝛ tuti9 sit. A. Ad hoc facit qđ hř in sum. eo. ti. q. 15. ꝛ se. B.

7 ¶ Quis ē effectus postulationis. R. Quia postulatiōe admissa tãq3 rite facta poterit postulatus confirmari ac si electus fuisset. ex đ elec. cū mōasteriū. A. ꝛ sic seruat curia ad vitandū circuitū. ꝛ nos seruař debemus. l3 de ordine iuris vidař vt p postulatōem prio qs habilitetur vt possit eligi. exinde confirmari sm Goff. ꝛ Host. ꝛ in sum. e. ti. q. 17. per. c. inotuit in fi. ex de elec. vbi ñ vř bene ꝓbari ꝙ talis sit ordo iuris. B.

8 ¶ Utrꝝ p postulatiōe3 aliqđ ius acquirat postulato. R. sm Jo. an. super. 6. Si postulatio concors fuerit vel saltem a duabus ptibus scã pendet quidē a gratia gnāli s3 tam sm quosdã peti pōt ꝯfirmatio. ex de elec. cu3 monasteriū. ꝛ. c. officij §. si. Et si talē admiserit supior dicetur facere grām. si ñ admiserit sač iniuria3. ff. de aq̃ quot. ꝛ esti. §. pe. Si aūt non sit facta in ꝯcordia vel a duabus ptibus s3 ex cã. tūc dependet a gr̃a spāli. ex eo. postulatōem ꝛ. c. bone. A. vt p3 in sum. eo. ti. q. 18. Hosti. dicit. Quicquid alij dixerint sic distinguo. aut duo postulăř aut vnus postulař. ꝛ alius eligit. Si duo postulãtur. aut in alterum ꝯueniūt due ptes capituli ꝛ postulato fit ex cã. puta pp vrgētē necessitatem aut euidentē vtilitatē ecclesie. aut alteꝝ istoꝝ deficit. Jn prio cãu acqrit ius postulãtibus adeo ꝙ ēt ꝯfirmatio peti pōt. ar. extra đ elec. cum monasteriū. s3 non acqritur ius postulato nisi fuerit supiori postulatio pñtata. tunc enim ius sibi acquiret. Non tñ aget postulatus ne ꝓsumptuose se igerere vidatur. ar. ex de elec. qualiter verum i modū denunciatōis forte admittet ob vtilitatē ecclesie. ar. extra đ ele. publicato. Qđ si neuter duoꝝ postulatoꝝ h3 duas ptes vel h3 s3 nō fit ex cã. non iuri s3 gr̃e innitit. Si aūt vnus eligit ꝛ alius postulatur. ꝛ in postulatu3 due ptes cōueniūt ꝛ fit ex cã ꝓfertur postulatio ꝛ vincit electōem. extra đ elec. scriptum Qđ si vnus de duabus ptibus deficiat vel cã non subest electus obtinet. vt in. d. c. scriptū. Et hec vera si persone sint idonee, alioqui per

sona idonea electa ꝯtra personam postulatam minus idoneam q̄uis duas ptes hēat obtinebit. extra de elec. dudum. l. §. fi. ⁊ dicto. c. scriptum. B.

9 ¶ Utrū postulātes variare possint R. ſm Host. Uariare pn̄t re integra s. quousq; miserint ꝓ ꝯfirmatiōe petenda. Aliq tn̄ dicunt q̄ non. sic de electōe. vt. s̄. electio. l. §. 15. quī cipit. Publicato. Si tn̄ postulātes ⁊ supior a quo postulat. concordarent possent resilire non obstāte ꝯtradictōe postulati. A. Idem i sū. eo. ti. q. 10. ⁊. 19. B.

10 ¶ Postulati a papa qui patiūtur in ordinibus vel etate defectū tenētur in magna pte. seruare ꝯstitutōẽ extra de elec. cupiētes. de qua dictū ē. s̄. electio. l. §. 4. A. Hoc probatur in. d. c. cupientes ad fi. vbi ē p; q̄ idē ē de oībus alijs postulatis p̄terq̄ de his qui sūt alligati alijs ecclesijs. B.

11 ¶ Utrū eps postulatus debeat consentire. rn̄. ſm Jo. an. li. 6. Eps postulatus ad aliam ecclīam sic d̄bet rn̄dere. Nec ꝯsentio nec dissentio. sed in hoc voluntati dn̄i pape me suppono. ad hoc. 8. q. l. in scriptis. A. Hoc satis vz ꝓbari in. d. c. cupientes. ad fi. B.

12 ¶ Postulatio siue postulare ſm iuristas ē desideriū suū siue amici sui in iure apud eū qui iurisdictioni preest exponere vel alterius desiderio ꝯdicere. ff. de postu. l. i. Et de ista postulatione habes multa 3. q. 7. §. tria.

Rebenda

qd sit p̄benda siue canonia. rn̄. ſz Hosti. Prebēda ē ius ꝑcipiendi puētus i ecclīa ꝯpetēs tāq̄ vni de collegio. ⁊ nascitur ex canonia sic̄ filia. q: ex quo aliqs h; canoniā d; habere ⁊ p̄bendā. extra eo. c. relatū. Prebenda igit̄ proprie ꝯsistit in fructuū ꝑceptōe. Canonia aūt in iure alicuius q in canonicū receptus ē. ad quod ius postea ptinet p̄benda. stallus in choro. vox i capitulo. vt in. d. c. relatū. A. Idē i sum. li. 3. ti. 13. q. 17. B. Dignitas v̄o quid sit. vide. s̄. dignitas. ⁊ ibi quid ꝑsonatus.

1 ¶ Utrum in receptione canonicorum ⁊ collatione prebendarū absentes canonici vocandi sint. rn̄. Si cōmode fieri valeat vocādi sūt nisi consuetudo habeat eos ad talia non vocari. al'quod in eorum absentia fieret eis instantibus irritari debet. extra eo. cum in ecclesijs li. 6.

Receptum.

vide. s̄. obedientia. l. 2. 3. ⁊ 4. capi.

Redicator.

Sciēdū q̄ offiī p̄dicatōis oībus laicis ē interdictum. extra d̄ hereti. sicut i vno. Itē n̄ d; admitti ad p̄dicādū q dicit se p visiōẽ missū a d̄o nisi ꝓbet. sicut ⁊ moyses ꝓbauit miraculo. d̄ ꝯse. dis. 2. re uera. S; tn̄ sufficit ad ꝓbatōẽ bonorū testioniū. Un̄ neq; clic⁹ admittit̄ nisi mittat̄. extra d̄ here. cū ex iiūcto. §. l. Epi vero vbiq; p̄dicat̄ pn̄t nisi ab alieno epo i cu⁹ diocesi prohibeātur. Nullus ali⁹ pōt. nisi ab aplica sede vel ab epo loci hāc habeat potestatē. extra d̄ hr̄. excōica

mus. §. qr vero. Et si ṗdicat ī mortali pctō mortaliter peccat. vt pōit Tho. i. 4. di. 19. Sed an teneat esse ɔfessus. vide s̄. ɔfessio. 2. §. 5. A. Et ibi latius in additione. Et idez qd in hoc pricipio notatur in sum. li. I. ti. 5. q. 19. fm Hosti. B

¶ Officiū ṗdicatoꝝ ē ṗcipuum in ecclia dei. extra de heret. cū ex iūcto. Et multis priuilegijs dotat. ex̄ de sta. regu. q̄ dei timorem. ex̄ d̄ exces. pla. nimis. I. 2. 2. A. In his capitulis dr̄ specialiter de priuilegijs ṗdicatorum et minoꝝ qr ṗdicatoꝝ ordo et fratrū minoꝝ tanq̄ fideles clypei orthodoxe fidei speciali sūt hodie priuilegio decorati f3 hos. et in dicta. q. 19. B

¶ Predicator debet habere tria ṗcipua prio vt sit iteri⁹ caritate ardēs. i. Cor. 13. Si liguis hoīum loquar et angeloꝝ caritatē aūt nō habeam factus sum velut es sonans aut cymbalum tiniēs. 2º vt sit exterius vita lucens Greg⁹ in omel. d̄ decē virginibus. Cuius vita d̄spicitur restat vt eius ṗdicatio contēnat. 3. q. 7. §. porro. Nā qui bene ṗdicat et male viuit. deū instruit quō eū ɔdēnare debeat. 40. dis. multi. xi. q. 3. ṗcipue. 3º vt sit ad actū ṗdicādi cōpetens. In quo quatuor sūt ei attendenda. primuz ē tempus. s. aptū. Vn̄ super illud. 2. Thimot. 4 ṗdica verbum iusta opportūe im portune. ait Greg⁹. Dicturus ipor tune ṗmisit opportune. qr apd au ditoꝝ mentes ipa sua vilitate se d̄struit si habere opportunitatem iportunitas nescit. 44. dis. sit rector in fi. Scd̄m ē locus. qr fieri debet predicatio vel in ecclia vel in alio publico et honesto loco non autez in priuatis locis vel domibus et ꝑ occulta conuenticula laicorum. ne forte oriat suspitio heresis. 30. dis. siqs ex̄. Math. x. Quod in aure audistis ṗdicate super tecta. extra de hereti. cuz ex iniuncto circa pricipiū. Tertiū ē qualitas audiētium Nam sapientib⁹ et doctis alta et ꝓfunda predicare potest. simplicib⁹ v̄o pauca et plana. i. Cor. 2º Sapiētiam loqmur iter perfectos. Et. j. Cor. 3º Lac vobis potū dedi non escam. Nōdum enim poterat et c. Item infidelibus secreta fidei non sunt predicanda nisi forte signa apparerent q̄ vellent conuerti. et tūc cum cautela. 42. dis. in mandatis. Quartum ē qualitas dicēdoruz. s. vt vtilia doceat. Ysa. 48. Ego dn̄s docens te vtilia. Nō itaq3 fabulas aut grāmaticalia et huiusmodi. 86 dis. cum multa. A. Hec vident fuisse dicta Ray. vt in sum. li. 3. ti. 9. q. i. B. De questuarijs predicantib⁹ vid. s̄. questuarij. Quō ṗdicatores possint cum excoicatis pticipare et ab eis recipere. vide supra excōicatio. 6. §. 3. et cum raptoribus. j̄. restitutio. 5. §. fi.

Predo

Predo dicitur qeū q̄ alios ṗdatur iniuste. Et possumus q̄tū ad presens quatuor modos ponere. In primis qdem dicūtur ṗdones qui viatores expoliant rebus suis vt dr̄ supra latro. 2º dr̄ predo miles qn̄ accipit et tollit a personis vltra stipēdia sibi constituta. 13. q. i. militare. 3º sūt predones prelati qui vt ꝓcurationē ipendant legato vel silēs expensas faciant pl⁹ ex torquent a subditis q̄ soluant. ex̄ de imu. ec. quia plerīq3. 4º dicitur

predo index siue officialis pecuni as idebite accipiens. C. ad. l. iul. re pe. omnes. hec Hosti.

¶ Que pena pdonis. R. l3 Ray. Eadem pena e predonis que et raptoris cu vterque raptor sit. Et ideo quos par facinus coinquinat pena debet similis comitari. 15. q. 3. sae. vide. s. raptor. l. §. l.

Relatus qlis ee debeat collige ex regula aplica qua habes s. ordinadus. §. i. Ite plura pertinentia ad platos s. eps. et s. correctio. l. et s. obedietia p totuz.

Resbyter quer. s. sacerdos. Ite s. confessor et confessio p totum. Ite et supra eucharistia. 3. Item etiam supra missa.

Rescriptio qd sit

R. Prescriptio vel vsucapio e acqsitio dominij p otinuatio nem possessionis temporis a lege diffiniti. ff. de vsucap. l. 3. Et ppriequidem prescriptio e i imobilib9. vt i domo et in agro. Habet etia locu i rebus icorporalibus. vt i seruitutibus actionibus et huiusmodi. extra de causa pos. et ppe. cu ecclia. 16. q. 3. quas actioes. Vsucapio vero e de mobilibus et complet trienio sed prescriptio requirit maius tempus. vtiam dicetur. A. Ad pdicta facit i Insti. de vsucap. in prin. B. al' vero quicquid de prescriptione dicitur. et de vsucapione intelligi debet.

¶ Queres pscribi pnt vel que no possunt. R. Gnaliter oes res et oe ius pscribi pot. ex eo. ad aures. C. de pscrip. 30. vel. 40. an. sicut i rez.

Excipiuntur qdam. In primis qdem in criminibus nullo tepore pscribit s3 potius ex diuturnitate te poris augent. ex o symo. cu i eccle. 34. q. 5. qd deo. Item no prescribitur 9 obedientiam visitationem et contra pcurationem que rone visitationis debet. ex eo. cum no liceat. et c. cu ex officij. ex de censi. cuz istantia. Et talia quidem non pscribit subditus. qr ea debet plato. Alius tn potest talia prescribere vt puta abbas vel alius prelatus prescribit contra epm circa subditos ei9. Et sic dicit Inn. in hoc casu l3 subditus aliqualiter prescribat no prescribit noie suo sed potius nomie alterius cui de subiectione respon det. vt in dicto. c. cu ex officij. Itez ecclie et cetera sacra vl religiosa loca decime. primitie. et oblationes. nullo iure pnt a laicis prescribi vl possideri. 16. q. 3. §. potest extra de prescrip. causam. que. et c. si dilige ti. Et de hoc. s. decime 3. §. xi. qui incipit. Utrum decime prescribi. Ite non pot prescribi limes vel qd adheret limiti episcopatuu vel parochiaz. 16. q. 3. l3. et c. inter extra de paroch. sup eo. Ratio e ne termini epatuu vel parochiaz cofudantur. A. Qd bene colligit ex iurib9 allegatis. B. Limes tn prediorz pot prescribi. 16. q. 4. volumus. extra eo. quia. Item nec liber homo pot prescribi. 16. q. 3. §. potest. Itez res publice que sunt in vsu populi Romani vel aliarum ciuitatuz. vt vie. platee. pontes. aqueductus et huiusmodi no pscribunt. Itellige nec in toto nec i par. e. ff. de vsuca. vsucapionem. C. o operi. publi. l. prescriptio. A. In dca. l. vsucapio

nem dr. Usucapionem recipiunt maxime res corpales exceptis rebus sacris sanctis publicis populi Romani et ciuitatuz. Item liberis hominibus. B. Item publice functiones siue ciuilis canon q. s. solui debet reipublice, p agris nõ pscribũtur a colonis. vt i dicto. §. potest. Item possessiones agrorũ non prescribuntur a colonis. C. d pscrip. 30. vel. 40. an. male agitur. Itez res furtiue l' vi possesse seu ẽt que nascuntur ex eis nõ pscribunt aut vsucapiuntur. vt i Insti. de vsucap. §. furtiue. A. Idem qd i h. §. notatur i sum. li. 2. ti. 5. q. 124. scdm Ray. et Hosti. B

2 ¶ Que sũt spẽs pscriptionis. R. scdm Ray. Omissis multis alijs due sũt. Una ẽ. n. longi tpis. vt. 10. annoꝝ iter presẽtes vel. 20. iter absẽtes. et itelligũtur pñtes q sũt i eadẽ puincia. sz hodie debẽt itelligi i ciuitate sz Ac. vt nõt. C. de pscri. lon. tẽp. cũ i longi. A. In glo. que etiam assignat rationem. qz hodie singule ciuitates hñt sua regimina sicut olim singule puincie. B. De re vero nõ differt vbicũqz sit. vt in eadẽ. l. Alia pscriptio lõgissimi tẽporis. vt. 30. vl. 40. annoꝝ. et h locũ hz iter laicos vel priuatas psonas. 16. q. 3. §. pot. Cõtra eccl'as vero q̃scũqz necessaria ẽ prescriptio. 40. annoꝝ siue priuata psona siue eccl'ia cõtra eccliam prescribat. 16. q. 3. quas actiones. A. Et ibi sbdit vsucapione triennij prescriptione suum locum habentibus. B. et q. 4. nec decennij. Excipit Romana eccl'ia 3 quam nõ prescribitur nisi spacio cẽtuz annoꝝ. 16. q. 3. nemo ex eo. cũ nobis. A. Idem i sum. e. ti. q. 125. nisi qd ibi notat sz Hosti. glo. Ray. et Ul. q pñtes itelligunt qui sunt i eadem prouincia. B

3 ¶ Quid si possedi rem tuã te pñte p. 5. annos. et demũ te absente per alios. 5. R. Nõ ẽ cplera pscriptio. sz sicut duplicat decẽniũ vbi nullo tpe fuisti psens. sic te absente dbet duplicari qcqd de decẽnio restabat. vt. C. de pscrip. lon. tẽ. Auctẽ. q si qbusdam. A. Idem i dca. q. 125. sm eundem Hosti. B

4 ¶ Utꝝ i prescriptione reqrat bõa fides. R. Sic sm canones. Scdm autez leges requiritur bona fides i pscriptione. 10. vel. 20. annoꝝ. C. de pscrip. lon. temp. in Auctẽ. male fidei. A. Ibi dr. Male fidei possessore alienante cessat vsucapio et lõgi tpis prescriptio si verus dominus ignorat' ius suum et alienationem factam. Spectat ergo. 30. annoꝝ defensio. B. Sed i prescriptione. 30. vel. 40. annoꝝ non reqritur. 16. q. 3. §. potest. et ex eo. vigilanti. C. de pscrip. 30. vel. 40. an. cũ notissimi. et. l. siqs emptiõis nisi velis dicere leges ipas eẽ correctas. ex eo. c. vlt. qd põt papa facere, ppter periculum aie. vt s. papa §. pls. A. Poti' vid et antepls. Et sic ẽ veritas q dicte leges sũt correcte sm Ray. Hosti. et Inn. et ber. vt notat i sum. eo. ti. q. 130. B. Et reqritur bona fides non soluz ab initio sed etiam i qualibet pte prescriptionis vt in dco. c. vlt. et. c. vigilanti. ex de re. iuris. possessor. li. 6. Sed sz leges vbi reqrebat bona fides sufficiebat tm eã ab initio habuisse. vt i dco. §. põt. et i dca. l. cũ notissimi. que vt dixi, ppter periculum animarum nõ habent lo-

eum. Hec notat Jo. an. super dca regula. A. Et hoc satis expsse colligitur i dicto. c. si. vbi di. Diffinim⁹ vt nulla valeat absq3 bona fide pscriptio tam canonica q3 ciuilis cu generaliter sit omni constitutioni atq3 consuetudini derogandu que absq3 mortali peccato non pot obseruari. Unde oportet vt qui pscribit in nulla parte tpis rei habeat consciam lesam aliene. Et si aliqui doctores videantur dicere q prescribatur debitum spacio. 40. annoꝝ et ab eo qui sciebat se debitore. pt itelligi verum qn ex hac scientia n constituitur male fidei puta quia ex ronabili causa cogitabat crediore sibi remisisse no petendo per tam longum tempus cum potuisset petere si voluisset. Sed i dubio remittere no psumitur nisi ex amicitia vel parentela vel alia coiectura aliud ostendat. cu nemo estimetur rem sua iactare. ff. de pba. cu d idebito. Item iuris ignorantia no facit aliquem bone fidei possessore. vt si qs credat pupillum vel illum qui curatorem habeat posse re suam alienare sine auctoritate tutoris aut curatoris. ff. de vsu. nunq3. fm Ray. gl. eius. et Al. i sum. eo. ti. q. 136. Ite3 mala fides venditoris seu pricipalis auctoris nocet quo ad pscriptionem. 10. vel. 20. annoꝝ vt i Aucte. male fidei. C. d pscrip. lo. temp. Ite3 qn res fuit furto seu vi possessa nisi postea redierit i liberam potestate dni. Al. aut mala fides auctoris no nocet pscribenti i Insti. de vsucap. §. furtiue. cum sequentibus. et notatur i dca. q. 126. Ite si qs habeat consciam dubia no videt bone fidei. qz hec e bona fides vt recipiens credat tradetem esse dn3 vel habere, pbabiliter ius alienandi. s. q sit procurator vl tutor. ff. de v. sig. l. bone fidei. et notatur i dca. q. 126. et glo. in. c. si diligenti. ex eo. nisi fuisset dubiu scrupulosu et no ronabile. qz si ei no cosetiatur no obsistit bone fidei. extra de sen. exco. inquisitioni. B

5 ¶ Utru ille q copleta pscriptioe i cipit h're mala fide teneat restituere. R. scd3 Hosti. Si ex oi pte prescriptionis habuit bona fide iam res illa facta e sua de bnficio iuris. Unde tuc no e dicedu q habeat consciam rei aliene sed tm rei q fuit aliena. Ide Ber. Jo. an. et quasi oes. A. vt p3 i su. eo. ti. q. 131. B. Si tn qs haberet cosciētia i 9triu et no posset ea depone teneret ad restitutione. A. Hoc fuit dcz Ray. vt p3 i dca. q. 131. B

6 ¶ Sed qs dr possessor bone fidi. R. Bona fides itelligitur cu aliqs credit tradetem ee dnm vel habe ius distrahedi l3 erret i facto. ff. de v. sig. l. bone fidei. Et hec bona fides psumit nisi pbet 9triu. ar. ff. de pba. verius. Qnq3 tn psumitur cotrarium pp denuciatione. C. de rei ven. si fundu. vel qz mercat cotra leges. C. de agri. et censi. l. quemadmodu. li. xi. vel si emit a pcuratore meo p collusione. vel qz emit a pdigo vel luxurioso cui bois iterdcm e. ff. p emptore qui fudu. §. qui scies. et l. si qs. A. Et ibi dr q emens ab eo q statim in malos vsus cosupturus e presumit male fidei. nec ibi distinguit vtru sit ei iterdca administratio bonoꝝ vel n B. Notant hec ex eo. si diligenti. Ide Jo. an. A. Hec intelligenda

sūt ꝯm ea que ante ꝓximū.§.posi-
ta sunt in additione. B

7 ¶ Utrū in ꝑscriptione requirat iu-
stus titulus. R. Si ius cōe vel ꝑsūp-
tio non ē contra possessorē sufficit
bona fides. al' necesse ē allegare ti-
tulū ⁊ probari. nisi alleget ꝑscrip-
tio tanti tpis cuius cōtrarij non sit
memoria ex.c.epm li.6.

8 ¶ Utrū in ꝑscriptione reqrat pos-
sessio. R. Sic. ⁊ debet esse cōtinua
q: si interrūpat possessio interrup-
ta ē ꝑscriptio.16.q.3.§.potest ex.e.
illud. Sz si fiat interruptio ciuilis
s.per litis contestationē non currit
ālmodo ꝑscriptio. q: ꝑsumit titubа-
re ⁊ malā fidē hr̃e. Hec Jo.an.ex
de re.iur.sine possessōe li.6. A. h
ꝓbat in dcō.§.pōt.16.q.3. B

9 ¶ Qualiter interrūpat possessio
naturalr̃. R. ꝯm Ray. Per occu-
patione aque siue flumis occupātꝫ
fundū. Itē p violētā deiectionē. vl'
ēt si res sit a possessore furto subla-
ta. ff. de vsucap. naturaliter. Item
si quocūqꝫ modo amisit possessio-
nē seu animū deserendi habuit. ff.
de serui. vr. ꝑdi. si edes.§.i.Lō. In-
no. A. Con. ēt Ul. vt in sū. eo. tit. q.
127. ad fi. vbi ēt dr̃ ꝯm glo. Ray. ꝙ
solo aio pōt quis desinere posside-
re. lz non possit solo aio acquirere
possessionem. B

10 ¶ Quō ꝑscriptio interrūpat ciuili-
ter. R. ꝯm Ray. In iudicio tribus
modis. primo mō p libellū ꝑncipi
oblatū. Et h vz nō in qbusdā actio-
nibus que annales vocant q: post
annū n̄ pūt moueri. sicut ē actio in-
iuriarū ⁊ quedā alie in Insti. de p
pe. ⁊ tēpo. ac circa principiū. Per
talē ergo oblationē libelli ppetuā-
tur. 2. per querelā iudici factā ⁊ cō-

uentionē rei. Et hoc valet in oīb⁹
actiōibus. C. de ꝑscrip.30. vel.40
annoꝝ. sicut in rē. Itē in oībus ac-
tionib⁹ interrūpit ꝑscriptio p litꝫ. ꝯ-
test. C. de ꝑscrip.30. vl'.40. annoꝝ
l. fina. A. Idē.3°. p litꝫ. ꝯtest. ⁊ hec i
oībus actiōibus valet. vt dcā. l. fi. q
per Ray. ad h allegat. ⁊ ad t in al-
legat. l. sicut in rē. C. de ꝑscrip.30.
vel.40. annoꝝ. Et ad primuz facit
l.2. C. qn̄ libel. ꝑn. ob. ⁊ idez p oīa
dicit in qi litꝫ contestatione. i. qn̄ ali-
qs cōuenitus in iudicio sup rebus
imobilibus quas possidet noīe
alieno noīat dn̄m in iudicio. ⁊ re-
portatis inducijs in qb⁹ denūciet
dn̄o ⁊ vēiat aut mittat. ipso quoqꝫ
nihilominus dn̄o legitimis edictꝫ vo-
cato a iudice nō cōpareat idē dn̄s
tūc eni lis ē qi ꝯtestata ꝯtra eū q̄ziū
ad interruptionē ꝑscriptionis. ex
vt lite nō cōtest. qm̄. ⁊ notat in sū.
eo. ti. q.126. ꝯm Ray. ⁊ glo. ei⁹. B
Extra iudiciū vō interrūpit qnqꝫ
modis. 1° mō p vsurarū solutionē
p quā interrūpit ꝑscriptio que cur-
rere videbat cōtra creditorē nō pe-
tentē debitū. C. de ꝑscrip.30 l.40.
an. cū notissimi. 2°. mō interrūpitur
per. secundā cautionē. qn̄ debitor
facit nouā cautionē. vt i dicta. l. cū
notissimi. 3°. p ꝓtestationē. vt qn̄ qs
iusto metu vel alia cā impeditus n̄
pōt rem suā petere. ⁊ ꝓtestat corā
iudice ordinario vel corā publicis
ꝑsonis ex de offi. or. pastoralis ex
de appel. si iustus.16.q.3.§. si pōt.
A. In dicto.c. si iustus dr̃ ꝙ ꝑfata
ꝓtestatio qn̄ non pōt haberi iudex
pōt fieri corā bonis viris. nec disti-
guit vtrū sint ꝑsone publice vel nō
B.4. per denūciationē factā colo-
no ex vt lite non cōte.c. qm̄. C. vbi

ĩn rē actio expe. potest. l. 2. A. Ista denũciatio fit per citationē factam de parendo iuri corā iudice super re quā possidet nomine alieno ſm gl. Ray. vt in dicta. q. 127. vbi ⁊ oia que in isto. §. habentur notant ſm Ray. Ul. ⁊ Inno. B. 5. p synodalē pclamatōnē. vt puta aliqs sacerdos proclamat in synodo generali vel puinciali q̄ alius sacerdos tenet rem ecclesie sue. ex. eo. sanctorum.

n ❡ In qbus casib⁹ nō currit pscriptio lz nō interrūpat. R. ſm Ray. In septē pzio ē tēpoꝛ pzelati q. male alienauit rē ecclie. Nā q̄zdiu ipe viuit. A. ⁊ tenet ecclesiam ſm eun. Ray. vt in sū. eo. ti. q. 128. B. non currit pzescriptio cōtra ecclesiam. vt notat. 16. q. 3. si sacerdotes. 2° toto tpe vacatiōis ecclie q̄ petere hz 3° si pzelatus eius hr̃tic⁹ fuerit. De his duobus ex. e. c. 1. ⁊ c. auditis. 4° tēpoꝛe scismatꝫ ex. eo. cū nobis. A. Ibi dicit de pzescriptione que nō currit contra Romanā eccliaz tpe scismatis. B. 5° tpe excōicatōis ipsius pzelati nisi sit negligens i petendo absolutionē ex de pces. pbē. q̄. 6° cōtra euz qui est in etate pupillari. C. in qbus causis non ē necess. l. si. A. Ibi generaliter dr̃ ꝺ oibus minoꝛibus vt cōtra eos ñ currat pscriptio nisi. 30. vel. 40. annorū. Sed in. l. sicut in rē. C. ꝺ pscri. 30. vel. 40. an. dr̃ q̄ contra pupillū nulla currit pscriptio. B. 7° qñ qs iusta cā ipeditus nō pōt agere ex de ap. ex rōne. ff. qbus ex cau. ma. l. q̄ quidē. ⁊ l. nō. n. A. Ibi dicit. Non ei negligētibus subuenit sed necessitate rerū impeditis. B. 16. q. 3. poꝛro ex de elec. ne pꝛo defectu. De hoc vide. s. §. pe. A. Idē in dicta. q. 128. B

12 ❡ Utrū currat pscriptio cōtra euz q aliquid diu soluit sine cā. R. Nō currit sed pōt retinere qꝺ ñ de iur pstitit ēt si diu illud soluerit. C. de agri. ⁊ censi. l. litibus ex de censi. p uenit. 16. q. 3. clerici. ⁊ c. si eps. A. Idē nōt glo. 10. q. 3. c. q̄. Notatur ēt in dicta. q. 128. ad fi. B

13 ❡ An currat pscriptio ꝯ eū q non pōt agere. R. Regularit nō currit nisi postq̄ quis agere pōt iure nō impediente. Unde cōtra filiisfamilias nō currit pscriptio in reb⁹ aduenticijs. nisi ex quo fuerit liberat⁹ a patria ptāte. nec mulieri i dote nisi soluto mr̃imonio vel viro vergēte ad iopiā nec creditoꝛi nisi existente debiti petendi conditōe vel adueniēte die. Probant hec. C. ꝺ anna. excep. l. 1. ⁊. §. fi. ⁊. C. de iur do. in reb⁹. §. ois. ⁊. C. de pscrip. 30. vel. 40. an. l. cū notissimi. §. illꝺ āt. Ex quo nō q̄ si credidi tibi centū vsq̄ ad decē ānos ñ incipit currere pscriptio ꝯ me nisi post illos decē annos. A. Hoc hētur in dcō §. illꝺ. Et idē qꝺ i hoc. §. notatur i sū. eo. ti. q. 129. ſm Ray. B

Resumptio

tripliciter dr̃. Primo mō circa aliā ſm q̄ iuriste cōiter sumūt. quā ⁊ Go. diffinit sic. Presūptio est alicuius facti dubij q̄nq̄ plena q̄nq̄ semiplena probatio. Et de hac habes ꝰ. cōicare. §. 18. qui incipit. Utrum corpus xpi debeat dari suspectis. ⁊ ꝰ. clericus. 3. §. si. ⁊ ꝰ. matrimonium. 8. §. tertio extra eodem per totum. A. Et quale pecca-

tũ possit circa hoc occurrere. patz per Nico. de lyra. sup. 7° Math. vbi dicit. Sciendũ ꝙ aliqs põt ꝓsumere seu iudicare malũ de ꝓximo multipliciť. Uno mõ ex euidentia facti vt cũ aliqs iudicat aliquẽ hõicidã qꝛ vidit eũ interficere hoiez. Et h̄ nullũ est pctm̃. Alio mõ ex signis euidentibꝰ. vt si aliqs iudicat fõnicatorẽ aliquẽ qꝛ vidit eũ nudũ cũ nuda solũ cũ sola. Et h̄ siliter nl' sũ est pctm̃. 3° mõ ex singulis leuibꝰ Et i h̄ iudicõ ẽ triplex gradꝰ. Primus ẽ qñ ex leuibꝰ signis aliqs icipit dubitare de bonitate fratris. Et h̄ ẽ pctm̃ veniale qꝛ ꝓcedit ex humana infirmitate. ⁊ h̄ nõ vocať iudiciũ. s. proprie sed suspitio. 2° gradus est qñ ex talibus signis firmiť tenet in aĩo ꝙ frater sit malus. Et h̄ ꝓprie dr̃ iudiciũ. qꝛ iudiciũ impõtat sñiam. Et hoc est peccatũ mortale si malũ qđ iudicat de fratre ex leuibus signis sit de genere peccati mortalis. Pctm̃. n. mortale ẽ qđ contrariať caritati. Qđ ãt aliqs ꝓdicto mõ iudicet fratrẽ. est contra caritatẽ fraternã. 3° gradus ẽ qñ ex leuibus signis nõ solũ ꝑdicto mõ iudicat sed ẽt ꝓcedit ad punitiõez fratris sic de facto. Et h̄ ẽ grauius qꝛ nõ solũ ẽ cõtra caritatẽ sed etiaz cõtra iusticie eqtatẽ. Et de talibus intelligiť illud verbũ. Nolite iudicare ⁊c̃. B. ꝗo mõ dr̃ ꝓsũptio circa seipsũ. s. qñ aliqs vltra rõnẽ de seipso ꝓsumit. De qua qdẽ Th. ꝗa ꝗe. q. 130. dicit ꝙ opponiť magnanimitati ꝗm excessũ. ⁊ ẽt pꝫ ꝑ phꝫ 4° ethicorũ vbi dicit ꝙ ꝓsũptuosi ꝓpter exteriorẽ fortunã fiuũt dspectores ⁊ iniuriatores aliorũ. Et talis presũptio vt ibidẽ dicit Tho. si ne dubio peccatũ ẽ qꝛ ꝯtra ordinẽ nãlẽ existẽns. s. vt qs assumat ad agendũ ea q̃ preferunť sue v̑tuti ꝙ ptinet ad rõnẽ ꝓsũptionis sicut ipsũ nomẽ manifestat. Huic ergo ꝓsũptõni ꝗm defectũ opponiť pusillanimitas de qua habetur. ĩ. pusillanimitas. ⁊ inter hec vitia media v̑tus ẽ magnanimitas. 3° modo dicitur ꝓsumptio circa deũ. s. inordinata de deo spes. De qua Tho. ꝗa ꝗe. q. 21. dicit sic. Sicut falsuz est ꝙ deus penitentibus nõ indulgeat ſ ꝙ peccantes ad penitentiã non ꝯuertat. ita ⁊ falsum est ꝙ in peccato pseuerantibus veniã cõcedat ⁊ a bono ope cessantibus gloriã largiať. Cui estimationi ꝯformiter se hꝫ ꝓsumptionis motus ⁊ ideo est peccatũ minꝰ tñ q̃ desperatio quãto magis ꝓpriũ est deo misereri ⁊ parcere q̃ȝ punire. Et h̄ presũptio opponitur v̑tuti spei ⁊ vitio desperationis de qua. s. desperatio.

Rimas
Quere. s. pĩarcha.

Rimitie
Primitia ꝗm Ray. ẽ ps frugũ siue fructuum dño offerẽda. A. Idẽ in sũ. li. i. ti. 15. q. 46. B

¶ Utrũ hoies teneanť ad soluẽdũ primitias. R̷. ꝗꝫ Tho. ꝗa ꝗe. q. 86. Primitie pertinent ad ius naturale. s. vt hõ ex rebꝰ sibi datis a deo aliquid exhibeat ad eius honorẽ. Sed ꝙ talibus psonis. s. sacerdotibus exhibeanť aut de pris fructibꝰ aut in tali quantitate. A. s. ꝗm modũ in veteri testamento determinatũ de quo segtur. B. hoc quidem fuit in lege veteri iure diuino determinatum. in noua autem lege diffi

uitur p determinatõem ecclesie ex qua hoies obligantur vt primitias soluant fm consuetudinẽ patrie ⁊ indigentiã ministroꝝ ecclesie. A. Con. Ray. vt in sũ.eo.ti.q.47. B

Per quod concludi ẽt põt quib⁹ dande sint. s. his quibus ẽst cõsuetum ⁊ q eis magis indigẽt. A. In sũ.eo.ti.q.48.dr̃ fm Ray. ⁊ host. ꝙ primitie dande sũt sacerdoti parochiali. Sed Goff. dicit ꝙ diuidende sunt sicut decime. vt ibi de quo.s̃.decime.3°. Hec possunt intelligi nisi aliud appareat de cõsuetudine vt pretactũ est fz Tho. B. Et eodẽ mõ pz quota pars sit danda. Nã ⁊ fm Inno. ex quo ñ iuenitur expressũ de quãtitate relinqtur arbitrio dantis. nisi cõsuetudo aliõ inducat. Unde ⁊ addit Ray. ꝙ si ecclesia esset tenuis nec haberet sacerdos vnde posset sustẽtari amplius dandũ esset. A. i. consuetudo esset eligenda per quã ãpli⁹ soluitur. vel saltẽ media qñ varie sunt consuetudines fm eũdẽ vt in sũ.eo.ti.q.49. B. ar. io.q.2.§.hoc ius. Ubi ãt non ẽ consuetudo ꝙ ꝑmitie soluant̃ ⁊ est obtẽta tpre de quo ñ est memoria nõ soluẽtes fz ꝯõ. excusant̃. A. Hoc verũ fm eũdẽ si huiusmõi ꝯsuetudo sit sine ꝯtradictione obtenta. vt in dicta. q. 49. B

Princeps

Princeps. Quõ princeps ⁊ qicunqꝫ dñs secularis subsit pape habet̃. s. papa.§.3°. circa fi. Et dñã principis vide. s̃. dominus.

Priuilegium

Priuilegium quid sit. R. Priuilegiũ ẽ ꝑuatũ ius contra ius cõe indultũ. Nã nisi aliqđ indulgeret non esset priuilegiũ ex̃ de v̇. sig. abbate ex̃. c. in his. A. Idẽ in sũ. li. ꝯti. q.159. fz host. ⁊ Goff. B

¶ Utrũ aliqd prosit priuilegiũ qđ cõtinet ius cõe. R. Tale ꝑuilegiũ qñqꝫ ꝯcedit ex̃ õ ꝑcura. quia i causis. ⁊ ñ ẽ frustra sed poti⁹ dat multis ex causis p̄io q: magis solet timeri qđ spãliter ꝓhibet̃ ꝙ̃ ꝙ generaliter. 23. dis. ꝙ̃qꝫ. A. Host. cuius fuerunt dicta q̃ in h̃.§. habẽt̃ vt pz in sũ.eo.tit.q.60. in hoc sic dicit. Magis cõsueuit timeri quod specialiter cauet̃ ꝙ̃ qđ generaliter indulget̃. B. Itẽ multi qñqꝫ sciũt ꝑuilegia talia ⁊ ignorant iura. Itez cũ frequẽter iura male obseruent̃ ipsa per priuilegia innouant̃ ex̃ õ treu. ⁊ pa. c. 2°.

¶ Quis possit cõcedere ꝑuilegiũ R. Quicũqꝫ põt legẽ facere ⁊ i qb⁹ põt. põt ⁊ priuilegiũ indulgere. vt papa in spũalibus. ⁊ qñqꝫ ẽt in tẽporalib⁹ vt in terris sue tpalis iurisdictionis. vel qñ iurisdictio ad eũ deuolueret̃. vt dr̃. s̃. papa.§.4. circa fi. Et nõ h fz Ber. ꝙ eccl'ia Romana sine papa nunqꝫ ꝯsueuit aliquẽ contra se priuilegiare ar. C. õ sacrosan. ec. iubemus nullã ⁊ ar. ex̃ de ꝑscrip. cũ ex officij. Quod ẽ contra eos qui dicunt vel potius fingunt se habet̃ priuilegiũ q: possint iudicare de rescriptis pape. ⁊ ꝙ absqꝫ eoꝝ approbatione nõ sit procedendũ fm rescripta pape ⁊ huiusmodi. Itẽ põt ꝯcedere ꝑuilegiũ iperator in tpalibus sed nũqꝫ in spũalibus. q: de eis nil põt statuere. 96. dis. benequidẽ. Itẽ põt ꝯcedere priuilegiũ eps. epus ex̃ de reli. do. ꝯstitut⁹ ex̃ de censi. cũ vene

rabilis.16.q.2.visis.ex eo.cu3 oli
ẜ.rn̄so.p⁹.dūtū faciat volūtatē sui
capli.ex de iure pa. pastoralis.ex
de exces.pla.sic vnire. Multo for
tius patriarcha.ex de cle.nō resi.
cū ad hoc. A. hoc fuit dictū hosti.
qui ⁊ addidit. Et breuiter itelligi-
pōt ꝙ q̄cūq3 pōt cōstitutōe3 facer
⁊ q̄tenus ⁊ i qb⁹pōt. ⁊ ꝑuilegium
⁊ idulgētiā potest dare. Et idē qd
ī h.§.notat in sū.eo.ti.q.162.ƀ3 eū
dem hosti. ⁊ Ber. ⁊ Goff. B.
Quis aūt possit legem facere reg
re.s.lex.§.1.⁊.2.

3 ¶ Quis possit ꝑuilegiū interpre-
tari. R. ſm hosti. Si ṽba sunt ob-
scura siue ambigua.tunc eius ē in
terpretari cui⁹est condere. ⁊ inte-
rim negociū suspēdet.ex de sen.ex
co.inter alia.ex de iudi.cū vēisset.
Si ṽo non sint verba obscura vel
ambigua tūc d3 diligenter tenor
cōsiderari.ex eo.porro.⁊.c.recipi
mus. Et potius insistēdū est inten
tioni priuilegij ꝙ ṽbis.1.q.1.mar
chio.38.dis.sedulo.ex de ṽ.sig.in
telligētia.⁊.c.i his. Et q̄tū fieri pt
latissime ē interp̄tādū. ex d dona.
cū dilect⁹.ff.de ꝯsti.ꝑn.bn̄ficia. ni
si ꝑiudicet iuri alieno.q2 tūc redu
cit ad ius cōe.ex de ꝯsue. cū dile-
ct⁹.§.pl.t.⁊ si.dūm̄ aliqd opet. vt
s.§.1. Cō. Inno. Ber. ⁊ Goff. A.
Idē in sum.eo.ti.q.163.

4 ¶ Utrū ꝑuilegiū amittat p actum
ꝯtrariū vel nō vtēdo. ⁊ in quanto
tpe. R. Multi circa hoc dixerūt
multa. Un̄ Ber.ex de ꝯsti.cum ac
cessissent post multas opiniones
recitatas ꝯcludit sic. Melius vr
dicendū ꝙ sic sunt diu̇sa ꝑuilegia
⁊ i diuersis cāib⁹ꝯcessa.sic qdlib3
priuilegiū locū habeat in suo cāu

sicut i ꝑscriptōne in q̄ diuersa tpa
regrūt.vide.s.prescriptō. A. Dic
ꝙ ꝑuilegiū amittit aliqn̄ p actū cō
trariū.quo casu si sit cōcessū in fa-
uorē ꝑsonaꝝ amittit etiā p vnicu3
actū.ex de ꝯsti.cū accessissent. vbi
dr de q̄busdā canōicis qb⁹ fuerat
cōcessū ne tenerent habere ꝑmice
riū. Qd si postmō3 ꝑmicerū ele-
gerit nō possunt amplius vti dicta
cōcessione. Si ṽo sit cōcessū in fa
uorē ecclesie puta si alicui religiōi
siue monasterio sit cōcessū ꝙ non
teneat soluē decimas.tūc n̄ amitti
tur priuilegiū nisi ꝑlat⁹tāto tpe cō
trariauerit ꝙ ꝑscriptio sit comple
ta saltē lapsu.30.annoꝝ.ex de pri
uile.si de terra. ⁊.c.accedētib⁹. l3
al'ꝑscriptio n̄ currat ꝯ ecclesia3 ni
si.40.annis.q2 cū ꝑuilegiū ꝯtra i⁹
cōe cōcedat cit⁹amittit. Nam de
facili res ad naturā ei⁹ reūtit. ſm
Hosti.vt i sū.li.1.ti.15.q.14. Item
ꝑditur p cōtrariā sniam per ꝑscri
ptionē p renūciationē per reuoca
tionē ⁊ p abusionē.xi.q.3.priuile
giū. Et de his plenius notatur per
Hosti.vt patet i sum.dcā.q.14. ⁊
li.2.ti.5.q.164. B

5 ¶ Sed quid cū aliquis allegat ⁊
ostendit ꝑuilegiū sed nō seruat ei.
rn̄.ſm Hosti. Non debet illi ipu-
tari.ff.cōmodati.l.ad eos.nō ob-
stante si obijciat ꝙ nō fuit vsus vr
ꝙ ꝯtrariū factū est. Quo.n.vtetur
ꝑuilegio q̄ vti nō permittit. Nisi
forte si sententia ferret contra cū ⁊
n̄ appellaret.ex de sen. ⁊ re iudi.
suborta. Sed ille q se opponit pri
mēdus ē.ex.eo.dilecti. A. Idē in
sum.li.2.ti.q.165. B

6 ¶ Qn̄ priuilegiū d3 reuocari. R.
ſm Hosti. Non decet ꝙ reuocet

sine causa. sꝫ cū causa pōt ⁊ dꝫ re uocari. vtputa si aliquibꝰ religio sis cōcessū sit priuilegiū de nō dā dis decimis ꝑpter eoꝝ paupertatē deinde ditati sūt. ita ꝙ ēt dando d cimas possūt cōmode sustentari ⁊ non dando enormiter ledūt ꝑo chiales ecclesie. debet cessare pri uilegiū. Et sic intellige ex̄ de deci. suggestū. ⁊. c. nuper. Itē siquis n̄ seruat priuilegia supioris cōcessa subditis, etiā ipius priuilegiū me rito reuocat. ex̄. eo. dilecti. Sꝫ no ta hic ꝙ si supior ex certa scientia confirmauit priuilegiū ꝯcessū ab inferiori nō potit reuocari postea per iferiorē. 25. q. 2. priuilegia p°. ⁊ ꝭo. ⁊. c. sequentibꝰ. A. Idem i sū. co. ti. q. 164. ꝭm Hosti. g ⁊ addit Iō imperator vel rex priuilegiuꝫ cōcessum ecclie etiam p dn̄um pa pā quē constat superiorē esse oi bus ex certa scientia cōfirmatum non poterit reuocare. B. De pui legijs exēptiōis ⁊ de ipis exēptis habes plura. s̄. exemptus.

Robatio

Per que aliqua ꝓbantur. R̸. ꝭm Ber. Sicut p testes ⁊ instrumenta ꝓbāt aliqua ita ēt scriptura antiquoꝝ librorūꝫ facit fidē. ex̄ eo. cū cām. ex̄ eo. de prescrip. ad audientiā. Itē si repe riat scriptura in aliqua colūna vl lapide ei stat. 2. q. 2. sane ꝭo. Sed ad hoc hosti. sic addit. Caue tam̄ tibi. qꝛ nō oia talia faciunt plenaꝫ fidē sed illa tantum q̄ sub fideli cu stodia remanent. cetera adminicu la prestant n ō ꝓbationē. A. Ideꝫ in sum. li. 2. ti. 5. 177. vbi ⁊ additur quod dicta custodia debet esse ēt publica ꝭm eun. Hosti. B

Rofessio

De nr̄a ꝓfessio nis q̄re. s̄. nouitiꝰ ⁊. j. religio. 4°

Romissio

Quid d illo qui aliquid promisit ⁊ po stea n̄ facit. R̸. ꝭꝫ Tho. ꝭa ꝭe. q. 110 Si ille qui promittit aliqd habet animum faciendi quod promittit nō mētitur. quia nō loquit contra illud quod gerit in mēte. Si vero nō facit quod promisit tūc videt isideliter agere per hoc ꝙ animū mutat. Potest tamen excusari ex duobus. Uno modo si promisit il lud quod est manifeste illicitum. quia promittendo peccauit mutā do aūt ꝓpositū bene facit. A. Fac 22. q. 4. i malis. B. Alio modo si sunt mutate conditiones persona rum ⁊ negociorūꝫ. Ut enim dicit Seneca in li. de bn̄ficijs. ad h qd homo teneat facere qd ꝓmisit req ritur ꝙ oia immutata permaneant. Unde ⁊ apl's nō ē mentitꝰ nō im plens qd ꝓmisit cū nō iuit corin thū. 2. Cor. p° ⁊ hoc ꝓpter ipedi mēta q̄ superuenerūt. Et nota ꝭm Ber. ꝙ ex nudo pacto siue ꝓmis sione oritur actio. licꝫ ꝭm leges sit cōtra. Et ꝙ mortaliter peccat rece dens a pacto. nō hoc ex̄ de pac. c. i. A. in glo. Et ad hoc facit qd no tat Tho. ꝭa ꝭe. q. 110. arti. 4. videli cet ꝙ oē mēdaciū qd venit cōtra honorē dei vel dānū ꝓximi perni ciosū dicit ⁊ mortale. B. In alter natiuis ꝓmissionibus ⁊ debitis electio ē debitoris ⁊ sufficit alteꝝ adipleri in Insti. d act. § preterea ex̄ de re. iur. i alternatiuis. li. 6.

Rudentia

carnis

vtrum sit pctm̄. R. fm Tho. ẜa ẜe. q. 69. Prudentia carnis ꝓprie di cit̄ qñ aliqs bona carnis habet vt vltimū finē vite sue. Hoc aūt ma nifestū est ꝙ est pctm̄. q2 per hoc ō ordinat̄ circa finē vltimū qui non consistit ĩ bonis corpis ſꝫ aie. Vñ ad Ro. 8. Prudētia carnis inimica ē deo. Et siqdē prudētia carnis ac cipiat̄ fm absolutā prudētie rōnē ita. s. ꝙ ĩ cura carnis cōstituat̄ vl timꝰ finis totꝰ vite. sic ē pctm̄ mor tale. A. q2 prudētia ꝓprie ē circa ea q̄ sunt ad finē totiꝰ vite studiose inq̄sitio. vt pōt colligi p eūdē Th. ⁊ ĩ sū. li. 3. ti. 34. q. 231. vbi notant̄ oīa q̄ ĩ hoc. c. habēt̄. B. Si vero accipiat̄ fm rōnē pticularis pru dētie sic ē pctm̄ vēiale. Contingit enī qñqꝫ ꝙ aliqs inordinate affi citur ad aliquod delectabile car nis absqꝫ h ꝙ auertat̄ a deo p pec catū mortale. Vñ ñ cōstituit finem totius vite ĩ delectatōe carnis. Et sic habere studiū ad hāc delecta tionē assequendā ē pctm̄ veniale. Si vo aliqs curā carnis referat ĩ finē honestū. puta cū aliqs studet cōmestioni ꝓpter corpis sustenta tionē ñ vocat̄ prudentia carnis. q2 sic vtit̄ hō cura carnis vt ad finez pducat̄. Notandū ēt ꝙ sub prudē tia carnis cōphēditur ēt pruden tia huiꝰ seculi. q2 ēt exteriores res mundi appetimus ꝓpter carnez.

Pubes Require. s̄. impubes.

Publice honesta tis iusticia vide. s̄. impedi mentum. 13.

Pudicitia Sicut ponit Tho. ẜa ẜe. q. 151. nomē pudicitie a pudore sumit̄ in quo verecūdia significat̄. Et ideo oportet ꝙ pu dicitia ꝓprie sit circa illa de quibꝰ homines magis verecūdāt̄. Ma xime aūt verecūdāt̄ de actibus ve nereis. vt dicit Augꝰ. 14°. de ciuita te dei. Vñ neqꝫ actus coiugalis ve recūdia caret. ⁊ hoc ideo. q2 mo tus membroꝝ illoꝝ imperio rōis nō subditur. Verecundat̄ aūt ho mo nō solū de illa mixtōne vene rea sed ēt de quibuscunqꝫ signis eius. vt dicit phs. 2°. rhetorice. Et ideo pudicitia attendit̄ circa vene rea ⁊ ꝑcipue circa signa venereo rū sicē sūt aspectus ĩpudici. oscula tactus. Et q2 hec magis solēt deꝓ hendi. iō pudicitia magis respicit huiusmodi exteriora signa. Casti tas aūt magis respicit ipsam vene ream cōmixtionē. Interdum tam̄ vnum pro alio ponitur.

Punitio Sine cul pa nisi s̄b sit cā nō est aliquis puni endꝰ. ex̄ de re. iur. sine culpa. li. 6. De punitione quā habet facere ꝑ latus q̄re. s̄. correctio. 1. Itē. s̄. di sciplinā. Itē. s̄. pena. 1. Itē de pu nitione an sit dimittēda ꝓpter scā dalū. vide. ĩ. scādalum. §. 6.

Purgatio qd est. R. fm Ray. Est de obiecto crīe innocētie ostēsio. s. p iuramētū vl' alio debito mō fm Hoff. ⁊ habꝫ duas spēs. Una dr̄ purgatō cano nica. Alia dr̄ vulgaris. Canonica fit qñqꝫ p solū iuramētū ipiꝰ diffa mati. qñqꝫ ēt p iuramentū testium ꝯpurgātiū. s. ⁊ iurantiū ꝙ credit illū verū iurasse ⁊ innoxium esse.

Et ista purgatõ approbat.iãq3 bona.2.q.5.fere p totũ. Uulgaris vo purgatio est que a vulgo inuenta est. vt ferri candentia.aque feruẽtis.seu etiã frigide.duelli τ huius modi. Hec in totũ reprobata ẽ tã q̃ a diabolo inuẽta.2.q.5.mẽnã. τ.c.cõsuluisti. τ.c.monomachiã Et ẽ ɔ̃ illud Deut° 6° Math.4° τ Luc.4° Non tẽtabis dñm deum tuũ.vt in.c.monomachiã.in fi. τ 22.q.2.querit. Et de ista materia habes.s.duellũ.§.pst. A. Idem i sum.li.3.ti.31.q.1.τ.2.ẽm Ray. τ glo.eius.

1 ¶ Sed qñ ẽ indicẽda purgatio? R. Qñ quis est publice ifamatus de crimine τ conuinci nõ põt seu etiã non accusat.ex̃ de pur.cano. nos inter alia. A. vel etiam ꝓpter aliã criminis vehementez suspitõnem.vt in.c.inter sollicitudines. ex̃ eo.de quo isra.§.si. B

2 ¶ Sed cũ quot personis dʒ fieri purgatio. R. ẽm Ray. Numerus cõpurgatorꝝ taxabit arbitrio boni iudicis. Qñq3.n.maior qñz minor numerus taxandus est ẽm q̃ infamia vel crimen sunt magis vl minus grauia.2.q.5.pr̃sbyter.τ.c. oib°.in fi. Un̄ Inno. indixit cuidã decano purgationẽ cũ.14.sui ordi.ex̃ de purga.cano.inter sollicitudines.τ cuidã ep̃o indixit purgationẽ cũ duobus abbatib° tñ. ex̃ de pur.ca.cum in iuuẽtute. Et ad hoc ex̃ de accu.cũ p. A. Idem in sum.eo.ti.q.8. B

3 ¶ Quales debent esse compurgatores.rñ. Si possunt haberi aliq eiusdez ordinis vel dignitatis haberi debent.ex̃ de purga.ca.inter sollicitudines. Al's si haberi ñ possint puta q2 illi sũt inimici. cũ alijs iferioris ordinis vel ẽt cum laicis posset quis se purgare.2.q.5.si legitime.τ.c.omnibus.in fi. ex̃ de purga.cano.cũ in iuuẽtute.di.81. clerici. Debent tñ esse viri catholici. A. τ vita probati.vt i.c.inr̃ sollicitudies.de q̃ ifra. B. τ q̃ ꝯuersationẽ τ vitã ei° ẽt transacto tp̃e nouerint. A. nõ solũ in p̃senti.vt i tex.qui sequit. B. vt in decõ. c.iter sollicitudines. τ.c.se. Quinetiam cũ mulieribus religiosis τ honestis possit quis se purgare.18.q.2. in decima.in fi. A. Idem in dicta q.8. B

4 ¶ Coram quibus debet fieri purgatio. R. Si aliquis est infamatus apud populũ debet se purgare in publico. Si apud clerũ corã clero. Si i vtroq3 casu corã iudice. 23.dis.illud.22.q.5.de crimie. A. Idem in dicta q.8. B

5 ¶ Que forma iuramenti in purgatione. R. Forma talis erit. Ego n.iuro q̃ ñ feci tale quid per me. nec mandaui.nec cõsiliũ nec fauorem nec auctoritatẽ dedi.di.50.si quis viduam.2.q.5.auditum.ex̃ d purga.cano.quotiens.τ.c.si. Pt ẽt addi. Nec ratuz habui q̃ meo noie factũ fuerit.ex̃ d resti.spo.cũ ad sedem.ff.de vi.τ vi arma.l.3. §.cũ ꝓcurator. A. Quidam etiam addũt.nec sciui.vel si sciui ꝓhibere ñ potui.vt i dicta.q.8.vbi nõnt oia que in isto.§.habent. B. Cõpurgatores vo iurabũt sic. Iuro siue iuramus qd credim° verꝝ esse illud qd ip̃e iurauit.ex̃ eo.q̃tiens. Uel breuius ẽm Goff. Infamat° iurabit se imunẽ a crimine de quo infamat. A. Hec forma expresse

reprobat̃.extra eo.c.fi. Jō prima melior ē.B. Et ꝯpurgatores iurabunt se credere illum vere iurasse.

6 ¶ Quid si infamatus defecerit in purgatione. R̷. Punief tanꝗ̃ conuictus.extra de accusa.cũ.p. ⁊ ex̃ de symo.de hoc.⁊.c. insinuatum. Si vͦo purgatóeȝ rite fecerit. iudx sine mora ⁊ difficultate dȝ suspensioné si forte facta fuerit relaxare ⁊ eum ab infamia cris absoluet̃ .A. Et eũ boni testimonij ānunciare. vt in.c.quod sequitur.B. extra ď pur.ca.ex tuarum.

7 ¶ Quid si purgatio ñ fuit rite facta. R̷. Si non fuit facta coram suo iudice vel etiā coram.eo.ſȝ fuit facta purgatio vulgāis ét si infamat⁹ absolutus fuerit.nihilominus tenebitur iteꝝ canonice se purgare.ex̃ de pur.ca.ex tuarum.⁊.c.cum dilectis.A.Jdē i.d.q.8.ẜȝ Ray.B.

8 ¶ Utꝝ purgatio semꝑ sit recipienda qñ infamatus offert eam.rñ.ẜȝ Ray.Duo casus sunt in quibus ñ dȝ recipi.Unus ē qñ crimen est notorium.Alter ē qñ ē accusator ⁊ offert ꝓbatóem.extra de purga.ca. c.2.⁊.c.cum dilectis .A. Hoc fuit dictum Ray.vt pȝ in.d.q.8.ꝑ dictũ.c.cuȝ dilectis.siue.c.2.quod ad hoc nihil facere videtur.B.

9 ¶ Utꝝ iudex possit indicere purgationē ei quē suspectum hȝ ipse tm̃.rñ. Non.nisi forte accusat⁹ fuerit ⁊ remaneat suspectus suo epo aut sacerdotibus aut honestis viris.2.q.5.omnibus.A.s.qñ ex ipo ꝓcessu.licet delictum non sit plene ꝓbatum.tñ accusatus remanet suspectus ēt soli iudici.vt pȝ in sũ.eo. ti.q.9.vbi hec notātur secundum Ray.Et facit extra co.inter sollicitudines.B.

Purgatoriũ.

Ignis purgatorij ēt si eternus nō sit miro tñ mō grauis est. Excellit ei oēm penā quā aliquis vnꝗ̃ passus ē in hac vita. Nunꝗ̃ in carne tanta pena inuenta ē lȝ mirabilia martyres passi sint tormenta.⁊ multi nequiter quāta sepe sustinuerunt supplicia.hec de pe.di. 7.c.fi.A. Potius videt̃.§.pe.B. Et quasi eadē.25.dis.qualis i fi.A. Coniuncto.c.qui in aliud. B.

1 ¶ Que crimina purgāt̃ in purgatorio.rñ. Non capitalia ſȝ minuta 25.dis.§.al'.ea.⁊.c.qualis hinc. Jtē illa pcta de qbus non fit sufficiens pnia.vt.s̃.pnia.1.§.7.⁊ pnia.2.§.4 A.Clarius in purgatorio purgantur pcta de sui natura venialia vel que sunt facta venialia per pniam verā si de eis nō ē plene satisfactũ de pe.dis.7.§.fi.B.

2 ¶ Utꝝ existentes in purgatorio possint iuuari ab existētib⁹ i hoc seculo.rñ.ẜm Pe.Sic vt pȝ secũdo Machab .12. Scā ⁊ salubris est cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a peccatis soluāt̃. Nā ⁊ apls.1.cor. 12.loqtur de corpore mystico ad silitudinē corporis humāi.A. Corpus mysticũ dicit̃ ecclia Ro.12.ibi Multi vnũ corpus ⁊c̃.B. Jn corpore vero humano natura ꝑ vnuȝ mēbꝝ supplet indigētiam alteri⁹. Ergo cũ gratia sit potentior ꝗ̃ natura in corpore mystico vnuȝ mēbrũ pōt supplere indigētiam alterius. Et hinc ē ꝙ suffragia mēbroꝝ ecclie possunt ꝓdesse mēbris indigētibus. Quia vero per mortem non desinunt esse mēbra eiusdem

corporis.suffragia viuorum possunt prodesse et defunctis. Unde Aug⁹. Non est negandum spem defunctorum pietate suorum viuentium posse releuari.coh.Tho.in.4.dis.45.A.Idem i sum.li.3.ti.34.q.164.B.Et de hac materia vide.j.suffragium.

Purificatio post

partum. Utrum propter partum debeant mulieres abstinere ab ingressu ecclesie. rn. Si intrare volunt ecclesiam ad agendum gratias non peccant nec sunt prohibende. Si tamen ex veneratione volunt aliquantulum abstinere. deuotio earum non est improbanda.ex. eo.c.vno.

Utrum vir cognoscens vxorem ante purificationem post partum peccet mortaliter.rn.secundum v.v. Non credo.licet videatur 5.5.di.ad eius.33.q.4.si cum 32.q.4.origo.et.q.7. non solum. Omnia illa capitula loquuntur de honestate et consilio. Sed qui vxori debitum reddit his temporibus non peccat.sed tamen de honestate et consilio non debet reddere nisi timeat fornicationem sicut notatur. d.c.ad eius.A.in glo.que dicit quod ideo his temporibus prohibetur vsus matrimonialis.quia ex tali coitu nascuntur filij morbosi et leprosi.Item dicit quod si mulier petit a viro debitum tempore menstrui uel purificationis non debet reddere nisi timeat de fornicatione. Et sic innuit quod dictum Aug. non sit de consilio sed de debito.

Puto quod potest distingui inter exactum et exigentem secundum quod predictum est de tempore solennitatum et ieiuniorum.s.debitum coniugale.§.6.cum additionibus⁹. B.

Pusillanimi

tas vtrum sit peccatum.rn. secundum Tho.secunda secunde.q.133. Sicut per presumptionem aliquis excedit proportionem sue potentie dum nititur ad maiora quam possit.ita et pusillanimus deficit a proportione sue potentie dum recusat in illud tendere quod est sue potentie commensuratum. Et ideo sicut presumptio est peccatum.ita et pusillanimitas.quia est contra naturalem ordinem quo vnaqueque res naturaliter inclinatur ad exequendam actionem commensuratam sue potentie. Inde est quod seruus qui accepta pecunia domini sui fodit in terram neque operatus est ex ea propter quendam pusillanimitatis timorem punitur a domino.vt habetur Math.25.et Luc.16. De presumptione habetur.s.presumptio.

Quarta multiplex

est.s.falcidia.trebellianica et legitima siue debita filijs iure nature que est redacta ad tertiam. De his tribus habetur s.legitima.§.i. Est et quarta de funeralibus quam habent predicatores et minores de sepulturis apud eos vt.j.sepultura.3.§.1.

Questuarij.

Questores qui discurrunt pro elemosyna prohibentur admitti nisi exhibeant veras litteras apostolicas vel diocesani.A. Littere autem apostolice acceptari non debent prius quam fuerint per diocesanum diligenter examinate.vt in cle.abusionibus. de pe.et re.B. Et nihil proponant nisi quod in litteris continetur. Et ponitur forma litterarum extra de pe.et re.cum ex eo.B.

¶ Questuarij tales debent esse modesti et discreti.et ne in tabernis aut alijs incongruis locis hospitentur nec faciant incongruas expensas

nec assumant habitus false religionis. extra de pe. cum ex eo.

2 ¶ Ad questuarios nullatenus pertinet predicare. sed tantum caritatiua subsidia petere. et indulgentias siquas habent exponere. extra de hereti. vt officium. l. 6. et in cle. abusionibus de peni. Et si per eos impediretur officium inquisitorum possunt et debent ab ipsis compesci et remoueri a predicatione. vt in. d. c. vt officium.

3 ¶ Questores non debent concedere indulgentias motu suo de facto nec dispensare super uotis. nec absoluere a piurijs homicidijs et alijs peccatis confitentes sibi. A. Et sic videtur eius penitus interdictum officium audiendarum confessionum. Sed forte hoc intelligitur de grauioribus et reseruatis. sicut patet in exemplis positis. et per rationem dicte cle. abusionibus. s. ne auctoritas clauium veniat in contemptum. Nec male ablata in certa data sibi aliqua pecunie quantitate remittere. Nec tertium aut quartam partem et huiusmodi de iniunctis penitentijs relaxare. Nec animas vt mendaciter asserunt de purgatorio trahere. Nec plenam peccatorum remissionem indulgere. Nec a pena et culpa absoluere. Et omnia priuilegia super predictis vel aliquo predictorum reuocata sunt. vt in cle. abusionibus de peni.

Raptor j.

s. qui per violentiam quis rapit res alienas. Cuius pena est secundum leges quod si agatur infra annum ciuiliter punitur in quadruplum computata. s. ipsa re. Post annum vero in simplum. ff. vi bo. rap. l. i. et. 2. Et ad istam penam raptor quidem tenetur solum postquam condenatus est. vt ponit Tho. sa se. q. 62. A. De hoc latius est dictum. s. pedagium. §. ij. cum additione. B. Si vero agatur criminaliter. tunc propter vim sine armis punitur in tertiam partem bonorum et fit infamis ff. de vi pub. l. i. l. responso. et. l. fi. Et de hoc vide. s. infamis. Si autem cum armis punitur deportatione. s. quia deportabatur in insulam. et perdebat omnia bona sua. vt in insti. de pub. iudic. §. item lex iulia. de vi. Secundum canones vero raptor multipliciter punitur. Et prima pena est quia excommunicantur. s. ab illo episcopo in cuius episcopatu rapinam fecit. extra eo. c. i. 6. q. 3. placuit. Item denegatur ei penitentia nisi restituat ablata. vel plenam securitatem de reddendo faciat si habeat vnde possit. Si vero cum haberet vnde posset distulit accipere penitentiam vsque ad mortem. et sic non potest satisfacere. si petat penitentiam dabitur ei et etiam viaticum. Si vero decedit impenitens. tunc et viaticum et sepultura denegabitur. extra eo. sup eo. et. c. in litteris. Quod si non habebat vnde reddat. nec heredes nec propinqui volunt satisfacere ipse tamen contritus facit quod potest licet tarde non priuabitur penitentia et viatico sed tamen sepultura denegabitur. quod statutum est ad terrorem aliorum. Presbyteri vero qui contra predicta fecerint sepeliendo ipsos et huiusmodi debent deponi ab officio et beneficio vt in dicto. c. sup eo. Sed tamen de occultis raptoribus secundum Inno. non debet talis rigor seruari. ar. extra eo. in litteris. A. In dicto. c. super eo. sic dicitur Statuimus vt quicunque ex his qui violenter surrexerint in rapinam siue ecclesiarum violationem manifeste fuerit deprehensus nisi prius ablata restituat si poterit. vel emendam

di plenam ⁊ firmam securitatem
fecerit. penitentie beneficiuꝫ ei pe
nitus denegetur. Si vero vsqꝫ ad
obituꝫ in contumacia sua durauе
rit. ⁊ in extremis positus remediū
penitentie postulauerit humiliter
si emendationem vel emendandi
securitatem prestiterit. ei penitē-
tia ⁊ sepultura ecclesiastica conce
datur. Qui autem in sanitate obsti
nata mente non penituerit vel emē
dauerit. ⁊ in morte securitatē pre-
stare nequiuerit. solēnitas peniten
tie paꝝ prodesse videt̄ sicut credi-
mus. Sꝫ de pc̄to ꝯtrito viaticum
non neget̄. ita tm̄ ꝙ nullus clerico-
rum sepulture eius intersit nec ei⁹
elemosinā presumat accip̄ere. Qd̄
siqui clericorum vel p̄sbyteroꝝ ꝯ̄
hoc in vita vel i morte pnias dare
vel sepulture interesse. vel eoꝝ ele
mosynas accipere attentauerit seu
huiusmodi rapine participes inē
ti fuerint. ordinis sui dānū irrecu-
pērabiliter patiātur. ⁊ ecclesiastico
beneficio careant. hec ibi. Et hoc
c. intelligitur de publico raptore.
vt ⁊ notatur in sum. li. i. ti. 16. q. 6.
vbi ēt subiungitur ſm Goffr. ꝙ si
dictus raptor in morte satisfacere
non pōt. ꝯtrito viaticum cōcedit̄.
sed sepultura denegat̄. vt dicit de-
cre. super eo. Si vero in morte cō
stitutus satisfacere ꝓmittit si cōua-
lescat. ⁊ ante satisfactiōem decesse
rit. n̄ denegabit̄ sepultura. sꝫ here
des ad satisfactiōem ꝯpellētur. ex̄
de rapto. in lr̄is. Et ꝙ hoc cāu se-
pultura negatur q̄uis viaticum ꝯ
cedatur. fit ad terroreꝫ vel fit ad ꝯ
uersionē h̄r̄dū q nolunt satisfacer̄
vt p hoc ad satisfactōem iducātur
vt dicunt Goffr. ⁊ Ray. Et addit
Ray. vel dic hanc ꝯstitutōem loca
lem esse. Videtur eni iure nouo ꝙ
siqs esset ēt pro huiusmodi crimi
nibus excōicatus. ⁊ dū in extrēis
ageret iuxta formā ecclie⁹essꝫ abso
lutus. non deberet cimiterium ⁊ a
lia ei suffragia ecclesiastica d̄nega
ri. sed eius heredes ⁊ ꝓpinqui ad
quos bona ꝑueniunt ip̄ius vt pro
eo satisfaciant sunt ecclesiastica cē
sura ꝯpellendi. ex̄ de sepul. c. paro
chiano. Hosti. in sum. dicit simpli
citer ꝙ ei sepultura denegatur. ut
dicit d̄cre. sup eo. lꝫ viaticū conce
datur qd̄ mai⁹ ē. Et h.º fit ad terro
rē. ⁊ pp inobediētiā ⁊ ꝯtumaciaꝫ
suā i qua longo tp̄re stetit. Si v̄o
super hoc nūq̄ fuit admonitus vl̄
fuit admonitus. sed modico tp̄re
ꝯtumax stetit. absolutus per ꝓpuꝫ
sacerdotem erit sepeliendus. ⁊ he
redes compellendi sunt satisfacer̄
iuxta facultates defuncti. vt extra
de rapto. in litteris. Quasi ideꝫ di
cit ip̄e Hosti. in glo. super dicto. c.
super eo. hec ibi. B. De pena ēt
raptoris vide. s̄. furtum. §. 3.
¶ Utrum rapina sit grauius pec-
catum q̄ furtuꝫ. R̄. ſm Tho. ſa ſe
q. 66. Sic. Nam violentia est ma
gis contra voluntatem q̄ contra
ignorantiam. Item quia per rapi
nam non solum infertur alicui dā
num in rebus sed etiam vergit in
quandam persone iniuriam. Qd̄
aūt homines minus verecundant̄
de rapina q̄ de furto. ex hoc ē ꝙ
homines sensibilibus inherentes
magis gloriātur de v̄tute exterio
ri q̄ue magis manifestatur in rapi
na q̄ d̄ virtute interiori q̄ tollitur
per peccatū. Et ideo minus vere-
cundātur de rapina. Ad materiā

raptoꝝ pertinere pōt ꝟ. latro. ⁊ ꝟ. naufragiū. ⁊ supra. pirata. ⁊ supra ꝓdo. ⁊. j. restitutio. per totum. Nō lꝫ rapere a sarracenis tēpore treuge. j. treuga.

Raptor ij.

s. ꝑsonarū. Raptor dr̄ non solum rerū vt i precedenti. c. sed et̄ ꝑsonaruꝫ. ⁊ sic ab illo dr̄ rapina ita ⁊ ab isto dicit raptus. ⁊ cōmittit quando puella violenter rapitur vt i perpetuuꝫ teneatur. vel etiam quādo nō ipa sꝫ vsus eius violenter rapit. 36. q. i. § ex hac. Item raptus non solum ꝯmittitur i virgine sed etiam large sūptus i vidua ⁊ sanctimoniali. 36. q. 2. captores. ⁊. c. siqs non dicaꝫ. Et de hac materia habes supra. luxuria. §. 1. A. De isto raptu clarius dictum est supra fornicatio in principio. cum additio. B

¶ Que pena raptoris. R. scd̄m leges pena ē vt capite puniat. Et si i genuā rapuit eius substātia rapte applicet. Secus si ancillā vel libertā. qꝛ tunc decapitatur qdē sꝫ nō ꝑdit substātiaꝫ. Et itelligitur si rapuit mulierem honestā. Secꝰ si meretricē. qꝛ ꝫm leges nō punit. vt. C. ꝺ adul. l. que adulteriū. A. Non punit. s. ꝓdicta pena. Ab alijs aūt penis nō reperitur imunis. B. Item nō distinguit vtꝝ volētem quis rapiat aut iuitam sponsam propriaꝫ aut alienā cōiugatā vel nō cōiugatā. Itē nō pōt puella rapta contrahere cū raptore. Itē oēs fautores raptoꝝ capite puniant. Probant hec oīa. C. de rapto. vir. raptores Scd̄m canones ꝟo aliter puniunt Nam raptor efficit ꝟuus rapte ni si velit se r̄dimere. 36. q. i. ꝺ raptoribꝰ. A. Et ibi patet si mulier voluntarie rapta ē. raptor obligat patri ipius rapte ad ꝓdicta. s. ad seruiendū vel ad se redimēdum. B. Hec aūt pena pōt isligi in foro iudiciali nō aūt i penitentiali. Item raptō debet excōicari cū fautoribus suis 36. q. 2. c. 1. ⁊. 4. Item si rapta velit ꝯtrahere cū raptore. pōt. extra. e. accedens. Itē nō itelligit raptor si rapuit sponsam ꝓpriā. 36. q. i. lex iulia. ⁊. q. 2. de puellis. ⁊. c. siquis virginē. ex̄ eo. cū causā. Itē raptꝰ nō ē vbi puella consentit. vt in dc̄o c. cum causam. A. s. quādo consentit prius i matrimonium lꝫ contra voluntatem parentum vt ibi. Secus si consentit solum rapine. qa tunc bene dr̄ raptus. ⁊ punitur raptor. dicto. c. de raptoribus. ⁊. s. tactū ē. B. An q ꝺflorat virginē teneat eam ducere vel maritare hēs ꝟ. luxuria. §. 2. A. Aduertendū etiam ꝫm leges qꝛ raptores filiorum seu seducentes filios a patribus si sūt nobiles dānant i metallum. Si nō sunt nobiles aut si plurics hoc cōmiserūt dānant vsqꝫ ad morteꝫ. Et seruus vl' libertꝰ subijcit bestijs C. de plagiarijs. l. si. ⁊ ibi glo.

Atrocinijs

obligati vide supra. obligatīs.

Reconciliatio

ecclie vide ꝟ. cōsecratio. 2º. §. 4. Item de reconciliatione cimiterij supra. consecratio. 4. §. 2.

Religio j.

cōit vtrū liceat no uā religionē adiuenire. R. Nullo modo. extra de reli. do. re ligionū li. 6. A. quia qui religiōeꝫ

assumere cupit. debet vnā de appro
batis accipere. extra de reli. do. c.
fi. B

1 ¶ Utrū illi qui cōstruūt hospitalia
mutant habitum accipiūt certū si-
gnū. aliquam ēt hospitalitatem ex
ercent. tñ habent vxores ⁊ ꝓprium
sint aliquo modo dicendi religio
si seu psone ecclīastice. R. Si hoc
fit sine auctoritate epi tūc nl'lo mo-
do debent dici ecclīastice persone
nec religiosi. 93. dis. nulla. A. Nō
obstante consuetudine cōtraria q̄
oio irrōnabilis ē ſm Hosti. ⁊ i su.
li. 3. ti. 28. q. 24. B. Si āt fiat aucto
ritate epi tūc locus quidez religio
sus cēsetur. extra de reli. do. c. 3. ⁊
4. Persone quoqz si promittunt
obediētiam ⁊ caste viuere cū vxo-
re ⁊ ea mortua aliam nō ducere ⁊
ꝓprium nō habere. psone ecclāsti
ce sūt ⁊ quodāmodo religiosi di-
ci possūt. Nec obstat q̄ vxorez ali
quis talis habeat. Nā ⁊ itelligitur
caste viuere. 31. dis. Nicena. A. Eti
az si vtatur matrimonio dūmodo
honeste. vt ex eo. c. patet. B. Item
non obstat q̄ quasi proprium ha-
bet. quia illud pōt ratione admini
strationis non tñ proprie religio-
sus dici potest nisi ꝓmittat aliquā
approbatam regulā. ex̄ d̄ reli. do.
c. fi. Nec pōt tali cōmitti admini-
stratio spiritualiū si laicus ē. Nec
i hoc vr̄ episcopi excusare auctori
tas ſm Host. qui ⁊ addit. Consuli
mus etiam episcopis vt talib⁹ quo
ad oēs de vna diocesi vniformem
habitum ⁊ regulā certam tradant.
Consulimus etiam q̄ eis graue ñ
erit sicut credimus q̄ libram pipe
ris vel cere vel aliuz certum cēsuz
i signum subiectionis sibi retineāt
⁊ vt eoꝝ ꝑfectio euidentius eluce
scat. vt i d̄cā. q. 24. B

2 ¶ Utrū occasione religionis p̄ter
mittenda sint pietatis officia i pa-
rētes. R. scdm̄ Th. i quolibet. Alit
dicēdum ē de illo q̄ nondum reli-
gionem itrauit. ⁊ aliter de illo qui
i religione iam professus ē. Qui ei
nōdum itrauit si videat patrem su
um i magna necessitate ⁊ cui p ali-
um subueniri non possit. nō d̄bet
religionem itrare sed debet mini-
strare parentibus maxime si absqz
periculo peccati possit i seculo re-
manere. Si v̄o p aliū possit parēti
bus suis ministrari. potest si vult re
ligionem itrare. Unde Criso⁹ ex-
ponens illud Math. 8. ⁊ Luc. 9.
Dimitte mortuos sepelire mortu-
os suos. dicit q̄ malum ē abducē
hoiem a spūalibus ⁊ maxime cuz
fuerint q̄ misteriū parētū ꝯpleant.
Extabant eni aliq̄ q̄ ꝯplere possēt
illi⁹ funeris sepulturā. Postq̄z ve
ro iam aliqs est i religione ꝓfessus
mortuus ē mundo. Unde p spiritu
alē mortem deobligat̄ a cura ipē-
denda parentibus sicut etiam de
obligaret̄ per mortem corporalē.
Et ideo nō peccat nec cōtra p̄cep-
tuz dei agit si i claustro remaneat
sub p̄cepto p̄lati parētū ministratō
ne p̄termissa. Eteni factus ē impo
tens ad reddēdum debitum mini
sterium absqz propria culpa. De-
bet tñ q̄ztum pōt salua ordinis sui
obediētia satagē vt p se vel p alium
suis parētib⁹ subueniat̄ si i necessi-
tate fuerit. Idē ēt Th. 2a 2e. q. 189.
A. Idem i sum. eo. ti. q. 12. Et idem
notat Nico. d̄ lyra super. 15. Ma
th. B

3 ¶ Scdm̄ quid attendit̄ grad⁹ di-

nn

uersarũ religionum. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 188. Sũmũ gradũ ĩ religionibus tenent qui ordinant ad docẽdũ ſiue ad predicandũ. A. Hoc verũ ceteris equaliter cõputatis. Alias ſecus. vt patet ĩ ſtatu clerici ſecularis ꝛ curati qui ordinati ad predicãdum. ex̃ de cele. miſ. ſane. §. ſacerdos. ꝛ tñ ſtatus eius minor eſt ſtatu regularium etiam ad predicandum nõ deputatorum. 19. q. 2. due ſũt ĩ fine. Et idẽ ꝙ hic notat in ſũ. eo. ti. q. 21. B. Secũdũ tenẽt illi q ordinant ad ꝯtẽplationẽ. Tertiũ illi qui occupãtur circa exteriores actiones. In ſingulis aũt hoꝝ gradũ põt attẽdi preeminẽtia ſcdm ꝙ vna religio ordinat ad altiorez actũ ĩ eodẽ gnẽ. ſicut iter opa vite actiue potiꝰ ẽ redimẽ captiuos ꝙ̃ recipe hoſpites. ꝛ ĩ opibus ꝯtẽplatiue potior ẽ orõ ꝙ̃ lectio. Põt ẽt attẽdi ꝑeminẽtia ſi vna eaꝝ ad plra hoꝝ ordinet ꝙ̃ alia. vel ſi cõueniẽtiora ſtatuta habeat ad finẽ ꝓpoſitũ cõſequẽdum. Utrũ aũt ꝑfectior ſit religio ſolitarioꝝ ꝙ̃ ĩ ſocietate viuẽtiũ vid̃ ſ. heremita. §. primo.

4 ¶ Utrũ religioſus peccet mortaliter trãſgrediẽdo ea que ſũt ĩ regula. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 186. Uotũ ꝓfeſſionis reſpicit pricipalit tria. ſ. pauptatẽ cõtinẽtiã ꝛ obediẽtiã. ꝛ hoꝝ trãſgreſſio obligat ad mortale. Alioꝝ aũt trãſgreſſio ñ obligat niſi vel pp cõtẽptũ regule qꝛ hoc directe cõtrariat ꝓfeſſioni p quam vouit aliqs regularẽ vitã. A. qꝛ. ſ. religioſus nõ tenet eẽ ꝑfectꝰ ſ3 ad ꝑfectionẽ tendẽ. cui cõtrariat ꝑfectionis cõtẽptꝰ ſm eũdem Th. ſa ſe. q. 186. arti. 9. B. vel pp ꝑceptũ ſiue a ꝑlato oretenꝰ factũ ſiue in regula expſſũ. qꝛ h eẽt facere contra obediẽtie votũ. Nõ aũt q ꝓfitetur vouet ſeruare oia q̃ ſũt ĩ regula ſed vouet regularẽ vitã q̃ eſſentialiter ꝯſiſtit ĩ tribus ꝑdictꝭ. Unde ꝛ ĩ quibuſdã religiõibꝰ cautiꝰ aliq ꝓfitent nõ ſcdẽ regulã ſ3 viuẽ ſcdꝫ regulã. i. itẽdẽ ad h ꝙ aliqs mores ſuos informet ſcdꝫ regulã ſicut ſcdꝫ qddã exẽplar. Et h tollitur p contẽptũ. In quibuſdam aũt religionibus ad huc cautiꝰ ꝓfitẽtur obediẽtiã ſ3 regulã. ita ꝙ ꝓfeſſioni nõ ꝯtrariatur niſi illud qd ẽ ꝯtra ꝑceptũ regule. Trãſgreſſio vo alioꝝ obligat ſolũ ad pctm veniale. qꝛ talia ſũt q̃dam diſpoſitiones ad principalia vota. In aliqua tñ religiõe. ſ. fratrũ ꝑdicatoꝝ talis trãſgreſſio vel omiſſio ꝯſtitutionũ ipoꝝ ex ſuo genere ñ obligat ad culpã neqꝫ mortalẽ neqꝫ venialẽ ſed ſolũ ad penã taxatã qꝛ per hunc modũ ad talia obſuãda obligãtur q tñ poſſẽt vl' venialiter vel mortaliter peccar̃ ex negligentia vel libidine ſiue contẽptu. A. Con. Al. vt ĩ ſum. li. 3. ti. 33. q. 25. B

5 ¶ Utrũ religioſus eodem genere pcti grauiꝰ peccet ꝙ̃ ſecularis. R. ſm Tho. vbi ſ. Pctm religioſi põt eẽ grauiꝰ pctõ ſclarij eiuſdez ſpẽi tripliciter. Prio ſi ſit cõtra votũ religionis. puta ſi religioſus fornicet vel furet. qꝛ fornicãdo facit cõtra votũ ꝯtinẽtie ꝛ furãdo facit ꝯ votũ pauptatꝭ. 2º mõ ſi ex ꝯtẽptu peccet qꝛ ex h videt eẽ magis igratus diuinis officijs vel bñficijs qbus ẽ ſblimatꝰ ad ſtatũ ꝑfectiõis. ſicut apls dic̃ Heb. x. ꝙ fidelis grauiora meretur ſupplicia ex h ꝙ peccãdo filiũ dei ꝯculcat p ꝯtẽptũ. Un̄ ꝛ dñs

cōq̄ritur. Jere. xi. Quid ē q̄ dilectus me⁹ i domo mea facit scelera multa. 3.º nō pctm̄ religiosi pōt eē grauius pp scādalum. q̄z ad vitaz ei⁹ plures respiciūt. Si vō religiosus nō ex cōtēptu sed ex ifirmitate vel ignorantia aliqd pctm̄ qd nō ē ꝯ votum sue ꝓfessionis ꝯmittit absq̄ scandalo. puta i occulto leui⁹ peccat i eodem genere pcti q̄z secularis. q̄z pctm̄ ei⁹ si sit leue absorbetur ex mult̄ bonis q̄ facit ⁊ si sit mōtale facili⁹ ab eo resurgit. primo qdē pp itentionem quā h̄z erectā ad deum. que ⁊ si ad horā itercipiatur de facili ad pristinā reparat. Itez scit delicta corrigere. iuuatur etiā a socijs ad resurgēdum. ſm illud. Ecclesiastes. 4º. Si vn⁹ ceciderit ab altero fulcietur. Ue soli. q̄z si ceciderit nō habet subleuātem. A. Idem in sum. co. ti. q. 16. B

6 ¶ Quid ꝯsulēdum eiectis ⁊ fugitiuis q nō p̄nt ipetrare reconciliatōnem ſm formā decre. ex̄ de regu. c. fi. A. Ibi di. q̄ debēt tales reqri ⁊ ad reuertēdum cōpelli ⁊ sic fortius recipi. salua t̄n ordinis disciplina. i. ſm cōueniētiā regule. ⁊ sic p̄nt subijci disciplīne ⁊ coertioni. B. nec iueniunt religionē i qua recipiant. R. ſcdz Ray. Tenent viuere regulariter ⁊ honeste tā apostate q̄z eiecti. A. Hoc dcm̄ videt potius fuisse glo. Ray. vt pz i sum li. 3. ti. 28. q. 2. vbi dic̄ hoc glo. B

7 ¶ Quid de his q̄ lucrat monach⁹ fugitiuus seu apostata. R. Totum monasterio suo lucrat. 18. q. 2. abbates. ⁊ sic̄ Inno. dic̄. etiam si veſtāte monasterio acqrit. ff. de acq. re. do. ēt. Sed ſm eundē si monachus sit eiectus ea q̄ lucratur nulli acqrit nec valet cōtractus eius. Et addit. Posset t̄n dici q̄ acqrit epo in cuius iurisditione non ē absolutus. Uide etiā hunc casum. s. apostasia. s. §. 2. A. ⁊ ibi dē hoc clarius dictum est. B

8 ¶ Utrū periculū sit r̄ligiosis siue monachis si ab abbate negligatur cura ecclīarum ⁊ pplōꝝ ptinētiuz ad eū. R. ſz Tho. i quolibet. Nullus pōt exigē aut recipe carnalia alioꝝ maxime ꝑcia pctōꝝ nisi spiritualia seminet ꝑdicādo vel orando vel salutē coꝝ a q̄bus recipit, ꝓ viribus ꝓcurādo. Dico ergo q̄ totum claustrum sicut recipit sic tenetur refūdere. Si ergo ꝯstat eis q̄ cura negligat debēt supplicare abbati ⁊ debēt eū monere i capitulo ⁊ si videāt q̄ remediū nō apponatur debēt appellare cōtra abbatē sicut cōtra aduersariū veritatis. ⁊ si esset mihi notū aliqd tale monasteriū nō auderē ꝯsulere q̄ aliqs i tali eligeret monachatū. A. Idem in sum. li. 3. ti. 28. q. 23. B

9 ¶ Utrū aliqs religiosus possit ꝑesse pluribꝰ locis. R. Nulli religiosi vel monachi p̄nt ꝑesse pluribus prioratib⁹. Itē nec pluribus ecclīs curā aiaꝝ habētibus. ēt si eadē cura nō p ipsos sz p ꝑsbyteros ad eorū ꝑsentationem p epos institutos habeat exerceri nisi auctoritate sedis aplice. vl si vnus ex eis ab alio depēdeat vel adiuicem sint annexi. Et qcūq̄z talē prioratū vel talē eccliaz obtinēs recepit aliū ꝓrioꝑatus ē ipo iure. ⁊ statim tenet dimittere. ⁊ p eū ad quē ptinet libet cōferat. ⁊ nisi dimittat fit ineligibilis. ⁊ ab vtroq̄z pēit⁹ repelli dz ex̄. de ꝑben. cuz singula. li. 6. Circa h̄

plura vide.s.bñficiũ.i.§.4.

10 ¶ Prioratus vel ecclie aut admi nistrationes seu officia vni⁹ mona sterij cõsueta p eiusdem mõachos gubernari nõ dẽnt cõmitti mona- chis alteri⁹ monasterij sine licẽtia pape. Et cõtra hoc ordinãtes sunt ꝑuati ptãte ꝓuidendi de ipsis. A. s.ea vice. ꝛ de ipsis p diocesanũ si exempta nõ fuerint aliogn p sedẽ aplicã ordinẽt. vt in dicto.c.cũ sin gula. B. Et recipientes sũt inelig i biles ipso iure ex̃ de preben.cũ sin gula.§.fi.li.6.

11 ¶ Utrũ religiosi succedãt in bonis parẽtũ ꝛ h⁹mõi. R. Sic imo plus ꝙ parentes nõ pñt eos exheredar̃ ꝗuis dũ laici fuerant in cãm igra titudinis incidissent. C. de episc. ꝛ cle.deo nobis.19.q.3.c.fin.

12 ¶ Religiosis precipitur in virtute obediẽtie ꝛ sub interminatiõe ma ledictionis eterne ne in sermõib⁹ suis prelatis detrahant vel retra- hant aliquos ab ecclesiarũ suarũ frequentia. vel indulgentias indis cretas pronũcient. ꝛ ne retrahant testatores a restitutionibus debitis aut legatis matricibus ecclesijs fa ciendis ne legata vl̃ debita aut ma le oblata icerta sibi vel sui ordinis fratribus vel conuentibus in alio rũ preiudiciũ fieri vel erogari pro curent. nec absoluãt quẽꝙ in casi- bus reseruatis pape vel episcopo ꝛ plura huiusmodi vt i cle.religio si.de priuile. A. Ibi eni ponuntur ẽt aliqua de quib⁹ dictũ est.s̃.abso lutio.i.§.2.ṽ.2⁹ est de religiosis. Et addit ꝙ ipsi religiosi nõ ꝑsumant ꝑsonas ecclesiasticas ꝑsertim corã iudicibus delegatis a papa suaꝫ ꝯ eos iusticiã ꝓsequentes vexare in debite aut ad loca plura ꝛ ꝑsertiꝫ multũ remota cõuenire. Siq aũt de vetitis aliqd ibi attentare ꝑsũp serint p duos mẽses subiaceant pe nis q̃ ſm eoꝝ regulã vel statuta ꝓ grauibus culpis eis consueuerũt i poni sup quibus absq; manifesta necessitate cũ eis nõ valeat dispẽsa ri. Ceterũ prelati eoꝝ nisi de his q̃ occasione premissorũ excessuũ ad eos quoquo mõ puenerint ecclijs aut ꝑsonis ecclesiasticis dãnificatis vel lesis satisfactionẽ plenariã ex- hibuerint infra menseꝫ postq̃ꝫ sup hoc fuerint requisiti suspensioneꝫ vsq; ad satisfactionẽ debitã eo ipo incurrũt nõ obstantib⁹ statutis aut priuilegijs cuiuscunq; tenoris exi stant.

13 ¶ Religiosi mẽdicãtes si recipiãt loca noua vel antiq̃ dimittant sunt excõicati. vt.s̃.excõicatõ.i.§.4°.ṽ. decimus. A. Et ibi de h plenius in additione. B. Similiter ẽt sũt ex- cõicati religiosi qui vbicũq; teme rarie dimittũt habitũ vel accedũt ad studia sine licẽtia. vt.s̃.excõica tio.i.§.3°.ṽ.13.

14 ¶ Utrũ cũ religiosis possit dispẽsa ri i voto ꝯtinẽtie. R. ſm Tho. ſa ſe q.88. Uotũ cõtinẽtie nõ ẽ essentiali ter annexũ ordini sacro sed ex sta tuto ecclesie. Unde p ecclesiã vr̃ ꝙ possit dispẽsari. Sed debitũ ꝯtinẽ tie ẽ essentialis statui religiõis per quã hõ abrenũciat seculo totalr̃ dei seruitio mancipat⁹. qd nõ põt simul stare cũ mr̃imonio in quo i cũbit necessitas ꝓcurãde vxoris ꝛ ꝓlis ꝛ familie ꝛ reꝝ q̃ ad h requi runt. Un̄ dic̃ apl̃s.i.Cor. 7°. Qui est cũ vxore sollicit⁹ ẽ q̃ sũt mundi quõ placeat vxori diuisus ẽ. Und

nomē monachi p oppositū ad di uisōnē pdictā ab vnitate sumit. A. Dicit. n. a monos qd ē vnuz quasi vnicus τ solitari⁹. 16. q. i. si cupis. B. Et iō in voto solēnizato per p fessionē religionis n̄ pōt p eccliaz dispēsari. Et rōnē assignat dcretal' qz castitas ē annexa regule monachali ex̄ de sta. mo. cū ad monaste riū in fi. A. Con. Al. Sz Innoc. τ Host. τ multi alij dicunt q ppter reputabilē cām bn̄ posset papa di spensare. Sed τ ipse Tho. i scrip to dicit q illi pbabili⁹ dicūt q asse rūt q si cōis vulitas totius ecclesie vel vni⁹ regni vel puincie expos ceret posset papa i voto ɔtinētie τ religionis dispēsare q̄zuīcūqz esset solēnizatū vt i sū. li. i. ti. 8. q. 72. B.

15 ¶ Utrū relig os⁹ fact⁹ eps absolua tur a voto pauptatꝭ τ obediētie. R. fm Tho. vbi. s. Sicut n̄ absoluit a voto ɔtinentie ita nec a voto pau pertatis qz nihil dz habere tanq̄ p priū sed sicut dispensator oīuz bo noꝝ ecclie. Similiter nō absoluit a voto obedientie. sed p accn̄s nō tenet obedire si superiorē nō hēat sic τ abbas monasterij q tn̄ non ē a voto obedientie absolutus.

16 ¶ Utrū religiosus factus eps tene at ad obseruantias regulares. R. fm Tho. 2a 2e. q. 185. Siq̄ sunt in regularibus obseruantijs q̄ non i pediant pontificale offm̄ sz magis valeant ad perfectionis custodiā sicut ē ɔtinentia pauptas τ huius modi ad hec remanet obligatus. τ p ɔ̄ns ad portandū habituz sue religionis q ē huiusmōi obligatio nis signū. Siq̄ vo sūt q̄ officio pō tificali repugnēt sicut ē solitudo si lentiū τ alique abstinentie vel vigi lie graues ex quibus impotēs cor pore redderet ad exequēdū ponti ficale offm̄ ad huiusmōi nō tenet. In alijs tn̄ pōt dispensatiōe vti sz q regrit necītas psone vel officij τ cōditio hoīuz cū qbus viuit per modū quo ēt plati religionū i tali bus secū dispensant. A. Con. ho. vt in sū. li. 3. ti. 28. q. 4. B. Utrum āt religiosus factus rector alicui⁹ ecclie teneat ad statuta sui ordinis vide. s. monachus. §. 6.

17 ¶ Utrū religiosus possit esse iu dex R. Simplex religiosus iudex esse nō pōt vt notat. ff. de iudi. l. cū pre tor. A. In glo. q̄ ēt idē dicit de cō uersis. B. Sed nec pōt p compro missū recipere arbitriū. qz n̄ dz eē disceptator forēsiū negocioꝝ. 16. q. i. monachi. τ. c. de psentium. τ C. de epi. τ cle. repetita. Sed arbi trator seu amicabilis cōpositor eē pōt in Autē. vt diff. iudi. §. si vo cō tigerit. col. 9. xi. q. 3. iniustuz. Et h intellige de imperio sui plati. vt in dicto. c. monachi. τ ex̄ de postu. c. 2. Hec est snia vo. duran. τ host. A. Con. Albri. B. Utrū religios⁹ possit exercere offm̄ tabellionatus habes. j. tabellio. §. si. Et vtrū pos sit esse testis. j. testis. 3o. §. 9.

18 ¶ Utrū religiosus possit esse exe cutor testamentorū. R. Si ē ordi nis minorū non pōt esse executor testamentorum sed pōt consulere. vt in cle. exiui. §. verū ēt d ver. sig. Si etiam est alterius ordinis nō pōt nisi sup hoc petita licētia τ ob tenta. vt ex̄ d testa. religiosus li. 6. Talis quoqz etiam si sit exemp tus vel prelatus tenetur reddere rationem ordinario τ ordinarius tenetur exigere. vt i cle. religiosus

de testa.

19 ¶ Quid de conventibus quarundã mulierũ q̃ canonice appellant nec sũt ꝓfesse ꝛ habẽt ꝓpriũ imo ꝛ matrimoniũ cõtrahere pñt nunq̃d dicẽde sũt religiose. R. ſm Inno. ꝛ Ber. Non. imo eaꝝ status sans reprobat. 18. q. 2. pnitiosũ. nisi forte aliud ostendãt. Debẽt quoqꝫ p ordinarios visitari auctoritate ꝓpria vel si exẽpte sunt auctoritate papali. vt in cle. de sta. mo. ꝛ cano. attẽdentes circa si. A. ibi etiã patet q̃ status dictarũ canonicarũ non est approbatus. B. Erant etiam quedã alie que dicebant beghine assumentes certũ habitũ nulli ꝓmittẽtes obedientiã nec renũciantes ꝓpriis neqꝫ regulã hñtes lꝫ religiosis q̃busdã spãlr adhererẽt. Iste beghine ꝛ oẽs assumentes statum earũ ꝛ religiosi qui fouent eas in statu beghinagij sũt excõicati. vt. s. excõicatio. i. §. 4. v. 6. Sed hoc ñ includit beghinas seu vestitas de pñia beati dñici in Lombardie ꝛ Tuscie ptibus constitutas. vt pꝫ in declaratione Ioh. 22. que incipit. Cũ de mulieribus. Ad materiam ãt religionis põt facere. s. monachus. ꝛ. s. monialis. Si religios⁹ vel religiosa petit tanq̃ coniunx. require. s. matrimonium. 9. §. pe. A. Et ibi de h lati⁹ i additione. B

Eligio ij. quo ad ingressum.

Utruꝫ de ingressu religionis habẽda sit magna liberatio. R. ſꝫ Tho. ſa ſe. q. vlt. Diuturna deliberatio ꝛ multorũ cõsilia requirunt in magnis dubijs vt phus dicit 3. ethicoꝝ. In his ãt que sunt certa ꝛ determinata nõ requirit cõsiliũ. Circa ingressum ãt religionis tria possũt cõsiderari. prio q̃dẽ ipse ingressus religionis ſm se. Et sic certũ est q̃d ẽ melius bonũ. Et qui de hoc dubitat q̃ñtũ in se est derogat xpo qui hoc consiliũ dedit. Unde Aug⁹ in li. de v̓bis dñi. Uocat te oriens. i. xps. ꝛ tu attendis ad occidentẽ. i. hoiem mortalẽ ꝛ errare potentẽ. Zo mõ põt considerari religionis ingressus per cõparationẽ ad vires ei⁹ qui ingressurus ẽ. Et sic ñ est locus dubitationi. q2 illi qui religionẽ ingrediuntur non confidunt de sua virtute sed de diuina ſm illud ysa. 40. Qui sperãt i dño mutabunt fortitudinẽ. assũent pẽnas suas sicut aquile. current ꝛ non laborabunt. ambulabunt ꝛ non deficiẽt. Si tñ sit aliquod spãle impedimentum puta infirmitas corporalis vel onera debitorũ vel aliq̃d huiusmodi i his requiritur deliberatio ꝛ consiliũ cũ his de q̃bus speratur q̃ prosint ꝛ non impediãt. Unde dr in Ecclesiastico. 37. Cum viro irreligioso tracta de sanctitate ꝛ cũ iniusto d̓ iusticia. Quasi dicat non. vnde sequit non attendas his in omni consilio. sed cum viro sancto assiduus esto. In q̃b⁹ tñ non est diuturna deliberatio habenda. vñ Iero⁹ in epl̃a ad Paulinũ. Festina queso te ꝛ herenti in salo nauicule funẽ magis pcide q̃ solue. 3. ãt põt cõsiderari modus intrandi religionẽ ꝛ quã religioneꝫ aliquis ingredi debeat. ꝛ de talib⁹ põt haberi consiliũ cũ his qui nõ impediant. Utrum autẽ impubes possit ingredi religionem. habes s. nouitius. §. i. ꝛ. 1.

¶ Utruꝫ aliquis debeat inducere

alios ad religionis ingressũ. ℞. ƀʒ Tho. ƀa ƀe. q. vlt. Inducẽtes alios ad religionẽ nõ solũ non peccant sed ⁊ magnũ premiũ merent. Dicitur. n. Jac. vlt. Qui conuerti fecerit peccatorem ab errore vie sue liberabit animam suam a morte ⁊ operit multitudinem peccatorum ⁊ Danielis. 12. Qui ad iusticiam erudiunt multos erunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Posset tamen contingere circa huiusmodi inductionez triplex inordinatõ primo siquis violenter alium ad religionem cogeret. qꝺ prohibet. 20. q. 3. pñs 2º siquis symõiace alium ad religionem trahat muneribus datis. 1. q. 2. ꝙ pio. Nec tamẽ ad hoc ptinet si aliquis alicui pauperi necessaria ministret in seculo nutriens eum ad religionẽ. vel si sine pacto aliqua munuscula tribuat ad familiaritatem captandã 3º si mẽdacijs eũ alliciat. Imminz enim sic inducto periculũ ne cum se deceptũ inuenerit retrocedat. ⁊ sic fiant nouissima hois illius peiora prioribus Math. 12.

2 ¶ Utrũ adultus ingressus religionẽ possit ad seculũ redire. ℞. Quã diu est nouitius i ꝓbatione positus redire põt libere infra annũ ꝑterꝙ in trib⁹ casib⁹. primus ẽ si scienter receperit habitũ q dari ꝓfitẽtibus cõsueuit qꝺ hʒ locũ in illis religionibus in qb⁹ habitus nouitiõrũ ẽ distinct⁹ ab habitu ꝓfessorũ. qꝛ p talẽ susceptionẽ intelligit taciꝭ ꝓfessus. A. Et idẽ qñ habit⁹ nouitiorꝫ ẽ indistinctus ⁊ illũ gestauerit p annũ integrũ. vt in. c. 1. de re. li. 6. B. 2. si fecerit ꝓfessionez. 3. si euidenter apparet ꝙ talis absolute voluerit vitã mutare qꝺ tamen nõ ꝑsumit nisi clara ꝓbatõe vel ꝯpetentibus indicijs ostẽdatur. A. Et hoc casu cũ quis voluerit vitã absolute mutare assumendo habitũ ẽt nouitij vꝫ tacite professus ⁊ obligatus religioni in genere ex̃ ꝺ regu. cõsulti. Et ideo si postea contrahat matrimoniũ ñ valet secñdũ Hoff. ⁊ Inno. ibidẽ vbi ẽt cũ Inno. transit dñs An. de bu. in dicto c. consulti. Et hoc videt doctorũ cõis snia. nisi forte ingrediens ad vnam ad nullã aliã religionem se obligare intenderet. Nam hoc casu si ex aliqua rationabili cã non possit in intenta religione persistere nulli obligatur. ⁊ matrimoniũ contrahere põt prout notat dñs Pe. de ancharano in. c. constitutionẽ de regu. li. 6. Quando autez quis presumatur vitã voluisse absolute mutare vel seculo renunciare dictũ ẽ. s. nouitius. §. 4. i additõe. Et in eodẽ. §. clarius tangit id qꝺ in h. §. ponit. B. Sed in ꝑdictis casibus distingue. qꝛ si aliqꝺ ꝑdictorꝫ triũ fecerit in aliq̃ religione mendicantiũ nõ erit ꝓpter h illi ordini obligatus sed generalit alicui ordini ex̃ de reg. nõ solũ li. 6. In alijs ṽo ordinibus ⁊c. vt s. nouitius. §. 5. circa medium.

3 ¶ Utrũ seruus ingredi possit vel recipi in religionẽ. ℞. Non põt ingredi nec debet recipi siue sciatur ꝙ sit seruus siue si est persona incognita ⁊ nesciatur vtrum sit seruus vel liber. Et si ingressus fuerit ⁊ infra triennium petitur a domino suo debet reddi cum omnibus que attulit. fide tñ accepta de impunitate ipsius. Post trienniũ

vñ repeti nõ põt nisi esset tam lon
ge q̄ inueniri non posset. 17. q. 2. si
qs icognit⁹. Et erit dcm̄ tps a tpe
scie dñi. ar. in dcõ. c. siqs icognit⁹
A. Hug. autem dicit a tpe ingres-
sus. sed Lau. Joh. ⁊ alij plerigꝫ
doctores dicunt a tpe scientie. vt
in sũ. con. li. i. ti. 8. q. 64. vbi notã-
tur etiã oĩa que in hoc. §. habent
fm Ray. ⁊ glo. Ubi etiã idẽ dicũt
de obligatis ad ratiocinia reipu-
blice. B. Et hec intellige vera eẽ
in omni genere seruorũ etiã si sint
coloni originarij siue ascripticij ꝺ
quib⁹ habetur isra seruus. i. §. 4.

4 ¶ Quid si seruus ingressus mo-
nasteriũ recipit ad ꝓfessionẽ ante
dcm̄ terminũ. R. fm Ray. Credo
q̄ debet remanere i ordine ⁊ mo
nasteriũ dꝫ satisfacere dño. qꝛ fuit
in culpa recipiendo. ar. dis. 54. si
seruus. Al. dicit qꝺ si erat icognit⁹
⁊ ꝓbabat forte p falsos testes qꝺ
esset liber. dꝫ restitui dño si petat.
ex̄ ꝺ ser. nõ or. c. de seruoꝝ. Con.
hosti. A. Et idẽ fm eosdẽ est si ta-
lis dolose intrauit religionẽ sciẽs
se seruũ. Sec⁹ si bonafide putabat
se liberũ. vt i sũ. eo. ti. q. 65. B

5 ¶ Quid si talis post factã ꝓfessio-
nẽ fuerit dño restitutus ⁊ postea
manumissus sit. nũqd tenet redire
ad monasteriũ. R. fm vv. Sic. qꝛ
quãtũ i eo fuit monachus fuit. A.
Idem in sum. eo. ti. q. 66. B

6 ¶ Utrũ obligati ad rõcinia pos-
sint ingredi vel recipi i religionẽ
R. si sunt obligati ad rõcinia rei
publice nõ sunt recipiendi. dis. 53.
lege. Sꝫ si obligati sũt ad rõcinia
ꝓuatoꝝ honestũ est q̄ pri⁹ de rõci
nijs se expediãt. A. Nõ ãt ẽ neces
sariũ fm glo. Ray. ⁊ i dcã. q. 64.

B. Utrũ ãt sic obligati possint or
dinari. vid. s. obligatus per totũ.

7 ¶ Utrꝝ ille q ẽ obligat⁹ ad aliqd
soluendũ possit igredi ad religio-
nem. R. fm Ray. Ingredi põt nõ
obstante obligatione vel iuramẽ-
to dũmodo nõ ex voluntate vel i
tentione subtrahẽdi debitũ h faci
at sꝫ ex caritatꝭ feruore. Nec facit i
iuriã creditori qꝛ excusat auctori-
tate spũs sci cui nemo resistẽ põt.
16. q. 2. due. ex̄ de regu. ⁊ transe lꝫ.
Sed monasteriũ tenetur satisface
re de his q̄ ipe ꝯtulit monasterio.
16. q. 3. siqua mulier. C. de epis. ⁊
cle. deo nobis. §. i. Qꝺ si nihil cõ-
tulit monasterio qꝛ nihil habebat
inanis ẽ actio quã excludit iopia
debitoris. 14. q. 6. si res. ff. ꝺ dolo.
nã is. Si tñ post ingressũ religiõis
occasione eius monasteriuꝫ aliq̄
acquireret puta p successionẽ he-
reditariã vl donatõeꝫ seu ex testa-
mento teneret monasteriũ quãtuꝫ
illud esset. ar. in dcõ. c. siqua muli
er. Cõ. Inno. hosti. ⁊ Tho. fa fe.
q. vlt. Poterit etiã vt ait Ray. in
monasterio existẽs scribere vl ali
ud honestum opus facere ad libe
rãdũ se dũmodo nõ negligat ꝓpt
hoc diuinũ officiũ. dis. 19. cleric⁹. ⁊
21. q. i. clericus. Et deducent expẽ
se fm q̄sdã ne sit onerosus mõaste
rio. 16. q. 6. ꝺ lapsis. Sꝫ addit In
no. q̄ aliq addũt non ꝺducendas
expẽsas. quia ex quo altari seruit
de altari viuere dꝫ. 12. q. i. ex his.
Et hoc ꝓbabilius videt dũmõ nõ
impediatur i aliquo ab obseruan
tia regulari. A. i. ab obseqis regu
le ⁊ religionis quibus est semper
astrict⁹. Ideo ad predictam solu-
tionem non tenetur fm Al. ⁊ i sũ.

li.3.ti.16.q.5. B

8 ¶ Quid si sit obligatus ad aliqd faciẽdũ. R. fm Hosti. Nihilominus ingredi põt ꝛ ꝑficiat qđ ꝓmisit. Et si h nõ põt saltẽ ꝑficiat per aliũ nisi manus eiꝰ spãliter electa esset. qꝛ tũc nõ licebit ei ꝑ aliũ facere nisi de lnia eiꝰ cui ꝓmisit. ar. C. de cadu. tol. l. i. §. ne ãt. ex̃ de offi. dele. c. fi. Põt ẽt satisfacere ei cui ꝓmisit siue de bonis que contulit monasterio siue operando aliqd vt ei satisfaciat. De hoc vide i ꝑcedenti. §. A. Et ibi actũ est ꝙ ad huiusmodi operationẽ nõ tenet nisi forte ꝓpter vitãdũ scãdalũ quãdo occurreret. Et sic intelligi põt qđ hic dicitur. B

9 ¶ Utꝝ rector q iurauit regere ciuitatẽ ꝑ annuz siue magister q̃ iurauit legere. vl' capellanꝰ q iurauit seruire i capellania possit ingredi religionẽ. R. fm Ray. Sic. Nõ enim iuramẽtũ violat q illud in melius cõmutat. ex̃ de iureiur. peruenit. Idẽ Inn. ꝛ Goff. host. qz id. sed addit. Consulo ꝙ prius ipleat qđ ꝓmisit. ex̃ de iureiur. ꝯ. debitores. hoc enim tutiꝰ esset nisi ab illo vel illis qbꝰ iurauit possit licentiã obtinere. A. Hoc consiliũ nõ videtur bonũ ꝑ qđ ingressus religiõis retardet. Et in. c. debitores nõ inducitur aliquod impedimentũ vl' retardatio boni. sed solũ dicit ꝙ q iurauerunt soluere vsuras soluãt. Nec ẽt obstat. c. cõmissũ. extra de sponsa. vbi consulit ꝙ q iurauit ꝯtrahere matrimonium per verba de ꝑsenti ꝑus ꝯtrahat ꝛ exinde ingrediat religionẽ. qꝛ ꝑ talẽ ꝯctum nõ retardat religiõis ingressus fz glo. Ray. ꝛ i su. co. ti. q. 6. vbi hec oia notant. B. Utrũ ꝓpter obsequia pentũ debeat qs retrahi ab ingressu religiõis habes. s̃. religio. i. §. 3. Et vtrum cõiugatus possit ingredi. vide ifra votum. 4. §. I.

10 ¶ Utꝝ epi archidiaconi vel presbyteri curati possint ingredi religionẽ. R. fm Tho. sa se. q. vlt. obligatio voti ꝑpetui ad vacãdũ diuinis obseqjs cõpetit ꝓprie epis ꝛ religiosis. Presbyteri ãt curati ꝛ archidiaconi ñ obligãt voto ꝑpetuo ꝛ solẽni ad curã aiarũ retinẽdã sic ad h obligãt epi. Uñ epi presulatũ deserere non pñt absqz auctoritate Romani põtificis. ex̃ de regu. lz. Archidiaconi ãt ꝛ ꝑsbyteri curati pñt libere abrenunciare epo curã eis cõmissã absqz lnia pape q̃ solus põt i votis perpetuis dispensare. A. Et ẽt epi nisi i casibus particularit exceptis. vt ifra votũ. 5. §. 1. B. Uñ manifestuz est ꝙ archidaconis ꝛ ꝑsbris curatis lz ad religionem transire etiaz epo contradicente. vt. 16. q. 2. due sunt. Bñficia ãt alicuius taliũ toto tpe ꝓbatõnis nõ debent alteri ꝯferri nisi de ipius consensu vl' nisi ꝯstet ꝙ voluerit absolute mutare vitã vel ꝓfessionẽ fecerit vel habitũ ꝓfessorũ scienter receperit. sed iteri seruetur beneficiũ ꝑ aliũ cui de portõne congrua ipius bñficij ꝓuidebit. ex̃ de reg. bñficiũ. li. 6. Utꝝ excõicati possint ingredi vel recipi i religionem. vide. s̃. absolutõ. 3. §. fi. A. Et ibi de h plenius i additõne. B

11 ¶ Utꝝ illi q nõ sunt exercitati in obseruãtia ꝑceptoꝝ debeant igredi religionem. R. fm Tho. vbi. s. Sic. Nã ꝛ dñs Matheũ publica

num q̃ l obseruantia preceptoꝝ
exercitatus ñ erat vocauit ad con
silioꝝ obseruantiam. vt pʒ Luc.
5c. Ingredi eni religionē nō soluʒ
expedit his qui sunt exercitati ī p̄
ceptis. vt ad maiorem pfectionē
perueniāt sed etiā his qui nō sūt
exercitati vt facilius peccata vitēt
vt patet. quia per vigilias ieiuniū
ꝛ obedientiam tolluntur occasio
nes peccatorum ꝛ luxurie gule ꝛ
huiusmodi.

12 ¶ Ingressi monasteria se ꝛ sua ꝺ
dicant deo. Oia eni eoꝝ bōa mo-
nasterio intelligunt eē collata. C.
de epi. ꝛ cle. l. imo de sa. san. ec.
B. in auten. ingressi. ꝛ. 19. q. 3. q2
ingredientib⁹. Hoc tñ i multis locl
nō seruat de cōsuetudine i quib⁹
exquo qs ingressus est, ppinq ei⁹
bona imobilia occupant nisi qua
tenus ꝺ illis dedit monasterio ſʒ
ꝯsuetudinē regionis. Idē fit alicu
bi ēt circa mobilia. Et sm Ray.
dicta ꝯsuetudo valet si est appro-
bata vel obtenta per. 40. annos.
Nam minori tempore nō currit ꝯ
tra ecclīā pscriptio. A. Talis con
suetudo nullatenus videt valere
cū deroget ingressui religiōis spo
liādo ingredientē bonis suis. ꝛ sic
est irrationabilis ꝛ inualida. ex̄ ꝺ
cōsue. c. fi. nisi forte quādo ppinq̄
essent honesti ꝛ egētes ꝛ monaste
rium non indigeret. B

13 ¶ Utrū per religionis igressum
cōsequat quis remissionē omniū
pctōrum. R. sm Tho. ꝭa ꝭe. q. vlt.
Rationabiliter dici pōt ꝙ sic. sicut
per assumptionē crucis. Si enim
aliquibus elemosynis ſcis homo
pōt statī satisfacere de peccatꝭ suis
sm illud Danielis. 4. Pctā tua
elemosynis redime. multo magis
i satisfactione pro omnib⁹ peccatꝭ
sufficit ꝙ aliquis totalit se diuinis
officijs mancipet per religiōis in
gressū que excedit oē genus satis-
factōis ēt publice pnie. vt habetur
33. q. 2. admonet. sicut ēt holocau
stū excedit sacrificiū vt Greg⁹ dic
Unde in vita patrum legitur ꝙ eā
dem gratiam consequuntur igre-
dientes religionem quā cōsequū
tur baptizati. Si tñ p ingressū nō
absolueret ab omni reatu pene ni
hilominus igressus religiōis vti-
lior ēēt ꝙ pegrinatio terre sancte
ad promotionē i bonū quod pre
ponderat absolutioni a pena. A.
Hoc lati⁹ tetigi in quadriga. li. 1.
ti. 49. §. 23. B

14 ¶ Quid de eo qui dolo inductus
itrauit religionē. R. sm Ray. Nō
pōt allegare deceptōnem cui⁹ con
ditō melior facta est. ex̄ qd metus
causa. cum dilectus. ꝛ de cōuer.
cōiuga. ex parte. ꝛ. c. veniēs. B.
Cō. Hosti. ꝛ addit ꝙ idē est etiā si
qs ex falsa causa intrauit vt si pu-
tauit spōsā suā leprosam ꝛ ñ erat
ex̄ de cōuer. cōiuga. ex pte. fo. ꝛ
nōt i sum. li. 3. ti. 28. q. 10. B

15 ¶ Quid siquis igrediatur religio
nem sub cōditione aliqua. R. sm
ꝺꝺ. Si ponat ꝯditio ꝯtra substan
tiā religionis puta ꝙ liceat ei te-
nere ppriū. A. vl' ēt vsufructū sm
eūdē ꝺꝺ. ꝛ i sū. li. 1. ti. 8. q. 18. B.
nō valet monach⁹. Bene tñ pōt
aliq̄ tenere ad vsū ꝺ ꝯsēsu prelati.
Si vō cōditio apponat cōtra ali-
quā particularē austeritatē. vt pu-
ta vt liceat ei cōmedere carnes. tē
si scit hoc ꝯtineri i regula vel ꝯsti
tutione quā pfitet tenet. Secus si

nesciit id i eis cōtineri. A. Super his vltimis a v̄. si vo.. ꝛ. j. nil vř v̄ v̄. dixisse. Sed vt p3 i dcā. q. 18. Inno. ait ꝙ si ad igredienté dice-ret. tu debes ꝓfiteri regulā3 beati Augu. ꝛ bene potes cōmedeř car nes. ꝛ i illa ecclia essent cōstitutio nes ꝙ nō cōmederenť carnes bñ posset cōmedere carnes. cū nec h̄ regula habeat neq3 vniuersalis ꝯ stitutō. nec ei posset aliqd imputa ri nisi esset scādalū. Et tunc poss3 ad aliū locū mutari. Sed Hosti. dicit ꝙ hoc cāu licebit ꝑdicto car nes cōmedere nisi forsitan ei con staret de ꝯsuetudine vl' cōstitutōe illi⁹ mōasterij. vel hoc notoriū eēt oibus. Ité scdm Inno. secus est si diceret sibi. Profitere regulā3 bti benedicti. Ná scd3 eá oés ge neraliter abstinere debeát a carni bus. fatuitati eius imputandū est si credit ei q. ꝓmittebat sibi ꝙ lice ret cōmedere carnes. Cō. hosti. Addit postea Inno. Alij dicūt ꝙ exq̄ submittit se obediētie alicui⁹ nō obstātib⁹ talibus promissiōib⁹ teneť seruare regulá ꝛ cōstitutio nes ei⁹. 12. q. 1. nō dicatis. Et hoc videť verius. cū vnusq̄sq3 debeat se ꝯformare bonis morib⁹ eoru3 cū qbus cōuersať. 25. dis. §. al' aūt v̄. quotienscunq3. B

16 ¶ Quid si aliqs videns aliqd mo nasteriū vbi monachi sp lēdide vi uunt cogitat. hūc ordiné bene pos sum sustinere. ꝛ sic igrediť. R. fm Ray. Dico idistincte ꝙ si fecerit ꝓ fessioné non pōt ad seculum redi- re. qn potius si erat peritus ꝛ scie bat ea que seruāda erāt itelligitur se obligasse non ad id qd fiebat s3 qd fieri debebat. Idé si erat sim-

plex ꝛ fuit ei explanata regula ꝛ ꝯditōnes ordinis ꝛ ꝓfessus fuit. Si vero ñ fuit ei exposita austeri- tas regule. tūc si solū ad illá vitá3 itédebat se obligare nō ad supio- rem ꝛ hoc expssit. ñ cogeť ibi ma nere sed trásibit ad aliū ordinem qué sustinere possit. Si v̄o ñ exps sit debet remanere nec pōt allega re dolū. vt. s̄. i. §. añplt. dcm̄ é. A. Cō. ꝑdictis hosti. Et addit ꝙ tal' cogendus est vt vel ꝓfessioné ab in itio istitutá i eodem loco faciat ꝛ religioné seruet vel locū exeat ꝛ penitus dimittat in quo nec ab usus cōtrari⁹ nec numerus desen dit annoꝝ. ex̄ de elec. cū causa q̄ i ter ꝑsbyterū. Et si oés deficiát alij ter ꝑsbyterū. Et si oés deficiát alij iducantur alterius religionis. ex̄ ne cle. vel mo. relatū. Et si illi simi liter deficiát tūc locus mutata isti- tutione auctoritate ordinarij pōt per seculares clericos retineř. Et sic pōt itelligi. ex̄ de reli. do. inter quattuor. Ité Ray. addit. Uel dic idistincte ꝙ tal' debet remanere q3 dolus aliorū vel simplicitas voué tis nō excusant i talibus. Et dicit glo. ei⁹ ꝙ h̄ bene ꝓbať. 20. q. 3. cō- stituit. vt i sum. eo. ti. q. 17. S3 cer- te nō vř ꝙ votū se extendat vltra itentōné pure. ꝛ simpliciter vo vé- tis. vt i. c. exijt. de v̄. sig. li. 6. B.

Eligio iij.

q̄ ad vo tu3 igre diendi. Utrum pueri possint se voto obligare ad ingressiu3 reli gionis. R. fm Tho. ba fe. q. vlt. Uotū simplex cōsistit i sola ꝓmis- sione cū interiore mētis delibera tōe. Et h̄ votum h3 efficaciam ex iure dino que tñ dupliciť tolli pōt Uno mō ꝑ defectū deliberatōis

vt p3 in furiosis quoꝝ vota ñ sunt obligatoria. vt ex̄ de regu. sic̄ tenor. Et eadē rō ē de pueris q nōdū hn̄t debitū vsū rōis p quē sint doli capaces. quē quidē pueri hn̄t vt frequētius circa. 14 ānū. Puelle ꝟo circa. 12. qui dicit̄ āni pubertatis. In qbusdā aūt anticipat̄ ⁊ in qbꝰ dā retardatur ſꝫ diuersaꝫ disposi tiōeꝫ natur̄. Alio mō impeditur ef ficacia simplicis voti siqs deo vo ueat illud qd̄ ñ ē ꝑꝑe pōtatis. puta si seruus ēt rōis vsum habens vo net se religionē ingredi aut ēt ordi netur ignorante dn̄o. dis. 54. c. si ſ uus. Et qꝛ puer vel puella īfra pu bertatis ānos nālr̄ sunt in pōtate p̄ris q̄ntū ad dispositōꝫ sue vite po terit pater coꝝ votum reuocare vl̄ acceptare si sibi placuerit. vt exp̄ſ se dicitur de muliere. Numeri. 30. Sic igitur si puer ante tp̄s puber tatis votum emittat nō obligatur. Si tn̄ an̄ hēat vsuꝫ rōis obligatur quidē q̄ntum in se ē ex suo voto. ſꝫ pōt reuocari p auctoritatē patris. qꝛ ordinatio legis qua vnꝰ homo subditur alteri respicit illud qd̄ in pluribus accidit. Si ꝟo annos pu bertatis excedat non pōt reuocari auctoritate parentū. Et si nonduꝫ haberet plene vsuꝫ rōis non obli garetur quo ad deū. A. Idem i sū. li. 3. ti. 28. q. xi. Et adde ſm Ray. ⁊ in sum. li. 1. ti. 8. q. 30. ꝙ si ipubes doli tn̄ capax emittit aliud votum q̄ꝫ ꝯtinentie. vr̄ ꝙ sit obligatus ni si pater statim cū audierit reuocet 32. q. 2. mulier. Et idem de iuramē to ſm glo. eius. ⁊ Tho. Et ideꝫ di cit glo. de voto ꝯtinentie ⁊ de vo to circa ingressum religionis. qa nō pōt reuocari nisi statim reuoce

tur. l. ip̄a die. ar. Numeꝛi. 30. vbi dr̄ Et in alteꝝ diē distulerit sententiā. Item dicit glo. ꝙ si impubes doli tn̄ capax vouerit se seruatuꝝ cōti nētiā ⁊ ingressuꝝ religiōeꝫ. cuꝫ ve nerit ad etatē vel cū mortuus fuerit pater. pōt pater illud irritare con tradicēdo statim ſm cōem opinio nē. lꝫ Hug. dixerit ꝙ ñ pōt. Sed dictum Hug. satis potest verifica ri nisi votuꝫ impuberis ex iusta cā fuerit dispensatum. Un̄ ⁊ ibidem pꝫ. Inno. dicit. Credimus ꝙ ēt im pubes si doli capax sit ⁊ votum fe cerit abstinentie vel peregrinatio nis vel aliud. ꝙ dꝫ illud adimple re postq̄ꝫ p̄riam pōtatē exiuit quia potuit se obligare deo sicut ⁊ dya bolo. ex̄ de delic. pu. c. 1. Tn̄ cuꝫ ta libus ē facile dispensandū ⁊ ꝯmu tandū. qꝛ lꝫ in aliquo sint capaces ñ tn̄ multa cognoscunt cū sint inex perti. Con. Hosti. Item vt ibi pꝫ Ray. dicit ꝙ si impubes intrat re ligionē pōt extrahi a p̄re vel tutoꝛ infra annuꝫ ⁊ diem a tp̄re scientie ſm glo. eius. Idem Goff. ⁊ host. 20. q. 2. c. 1. ⁊. 2. ⁊ ar. 1. q. 2. siquis in cognitus. ⁊ ex̄ de ꝓces. ꝓben. quia diuersitatē. Si vero ponatur in re ligione ab alio puta a p̄re vel tuto re. si ip̄e non ꝯsentit pōt egredi qn̄ voluerit vsq̄ꝫ ad etatē legitimā. 20. q. 1. puelle. ⁊. q. 3. presens. Si autē cōsentit licet ꝯsensus ille qui fit an̄ ānos. s. pubertatis non teneat. exi re tn̄ non pōt p̄riusq̄ꝫ puēiat ad eta tem legitimā. 20. q. 1. illud. ad istar carnalis m̄rimonij. extra de d̄spō. impu. de illis. pꝰ. Sꝫ q̄cito perue nerit ad etatē p̄fectam pōt egredi. 20. q. 3. presens. ex̄ de regu. cū simꝰ. Item vt pꝫ ibidem Inno. dicit ꝙ

si impubes de consensu parentu3
vel tutoꝝ tacito vel exp̄sserit intra
uerit religioné. eū vlterius reuoca
re non poterunt. ex̄ ꝺ regu. signifi
catū. ⁊ ꝙ si impubes vnū tm̄ paré
té hēat. ille solus eū offerre pōt. ⁊
si hēat tutores alios q̄ꝫ parentes.
tm̄ pentes inuitis tutoribus eū pñt
offerre. Idé ēt credunt aliq̄ ⁊ si sit
auus qui habeat filium aut nepo
tem in potestate. ꝙ pater inuito auo
cum poterit offerre ⁊ ñ ecōuerso.
q: in his spūalibus ius nature p̄
fertur positiuo vel ciuili. ut i. d. q.
30. B. Ceteꝝ de uoto solénis pro
fessionis dicetur in se. c.

1 ¶ Utrꝫ liceat aliquos se voto obli
gare ad religionis ingressum. R.
ẜm Tho. vbi. s̄. Unum ⁊ idé opus
voto factum laudabilius ē q̄ꝫ si sin
uoto fiat. ut dicitur. j. uotum. 1. §.
xi. qui incipit. utrꝫ melius. Et ideo
obligari uoto ad ingressum reli
gionis ẜm se ē laudabile. A. Ide3
in sum. li. 3. ti. 28. q. 6. Tñ nisi hoc
fiat cū maturitate pōt esse cā discr i
minis. unde ab inductiōe taliu3 uo
torum ⁊ similiū ꝑ que renunciatur
seculo infra ānu3 probationis fra
tres mendicantes omnino debét
abstinere. ut in. c. non solum. ⁊. c.
se. de regu. iur. li. 6. B.

2 ¶ Utrꝫ qui uouit igredi religioné
teneat. R. ẜm Tho. ubi. s̄. Uotum
é ꝓmissio deo facta ꝺ his q̄ ad de
um ptinent. Ut aūt dicit Greg. in
epl'a ad Bōifaciū. Si inter hoīes
solent bone fidei ꝯtractus nulla rō
ne dissolui. quāto magis pollicita
tio qua qs cū deo pepigit solui ñ
vindicta nō poterit. Et iō ad iplen
dum illud ꝙ homo uouit ex neces
sitate tenetur. Unde glo. sup illud
ps. uouete ⁊ reddite. dicit. Uouer
uolenti ꝯsulit. s3 post uoti ꝓmissio
né redditio necessario exigit. Ten
tur ergo qs ex necessitate iplere uo
tum diuinō sit aliqd qō ad deū pti
neat. Manifestū é aūt ꝙ igressus
religionis maxime ad deū ptinet.
q: per h̄ hō totalr̄ se mancipat di
uinis obsequijs. Unde reliquitur
ꝙ tenet igredi. s. ẜm ꝙ se obligat
intendit ita. s. ꝙ si intendit absolu
te obligare tenet q̄ꝫ citius poterit
legitimo impedimento cessante.
Si aūt ad certum tpus uel sb̄ cer
ta conditione. tenet aduenićte tp̄e
⁊ ꝯditione exñte. A. Idem i sum.
eo. ti. q. 7. B.

3 ¶ Quid si illi nolunt eū recipere.
R. s3 Tho. sa se. q. 88. Siquide3
intentio sua fuit se obligare ad re
ligiōis ingressum principalr̄. ⁊ ex
ꝯñti elegit hāc religiōe3 uel hunc
locū q̄si sibi mag̃ ꝯgruētē. tenetur
si ibi recipi ñ pōt aliā religiōem in
trare. Si aūt pricipalr̄ itēdit se ob
ligare ad hanc religionem uel ad
hunc locum propter spālem ꝯpla
centia3 hui⁹ religiōis uel loci illi⁹
non tenet aliam religiōe3 itrare si
illi nolunt eū recipere. Eandē sen
tētiā pōit idē Tho. eo. li. q. ult̄. A.
Si āt icidit i ipossibilitatē iplendi
uotum ex ꝓpa culpa. tenet facere
quod pōt. ⁊ isup pniam agere de
culpa pterita. Si āt dubitat quā in
tentiōem habuit. debet tutiorē viā
eligere ẜm eundē Tho. ⁊ Pe. vt
i sum. li. 1. ti. 8. q. 5. Et ad predicta
facit qō positum ē. s̄. religio. 2. §. i
additiōe. B.

4 ¶ Utrꝫ ille q vouit vna3 determia
tam religionem itrare licite possit
iduci ad aliam. R. n. ẜm Tho. scda

fe.q.vlt. Quia i maiori itellr minus.iõ ille qui obligat⁹ ẽ voto vl' iuramento ad ingressum religiõis minoris põt licite induci ad h q ad maiorẽ religionez transeat.nisi sit aliqd spãle qd impediat. puta infirmitas vel ẽt spes maioris profectus in miori religione. Ille vero qui obligat voto vel iuramẽto ad ingressum maioris religionis non põt licite induci ad minorem religionẽ nisi ex aliqua euidẽti cã et cum dispensatõe superioris. Si tñ ingrediatur et ꝓfitcatur vide.j. religio.5.§.3.

s ¶ Utrum ille qui vouit ingredi religionẽ teneat ibi ppetuo remanere. R. fm Tho.vbi.s. Si vouens itẽdit se obligare non solũ ad igressũ religiõis sed ad ppetuo remanendũ.tenet ppetuo remanere. Si ãt intendit se obligare ad ingressum cã experiẽdi cũ libertate remanendi vel nõ remanendi.mãifestum ẽ q remauere nõ tenet. Si aũt i vouendo de hoc nihil cogitauit videtur obligari ad ingressum fm formam iuris cõis que ẽ vt igredientibus detur ãnus ꝓbatõis. Unde ñ tenet ibi ppetuo remanere. Si tñ tali itentõe itraret vt statim exiret. nõ vr satisfactũ voto.qr i vouẽdo hoc non intendebat. et iõ tenet.vt saltez velit experiri an ei expediat manere. A. Idem in sum.li.3.titu. 28.q.9.vbi et addit fm Inn.q cũ qs i vouendo non distiguit cui regule se deuoueat.intelligit se vouere regule illius i cuius manibus facit ꝓmissiõez ar.c.q dei timorẽ ex de sta.mo.vbi ẽt hoc notat Inno.

ꝓfessiõem. Utrum ipuberes possint professionẽ facere. R. fm Tho.fa fe.q.vlt. Professio ẽ solẽne votũ qd facit esse monachũ vel religiosuz.quod quidem subditur ordinationi ecclesie pp solẽnitatem quaz habet ãnexam. Et quia ecclesia respicit illud quod in pluribus ẽ.ꝓfessio ante tps pubertatis facta qñtũcũqs aliquis habeat vsum rõnis plenum vel sit doli capax non hz suũ effectuz vt faciat ꝓfitentẽ iã eẽ religiosum. A. Idem in sum.li.3. ti.28.q.xi. B. Adde hic qd dicitur s.nouiti⁹.§.1.et.2.

¶ Que ẽ ꝓfessio exp̃ssa et que tacita siue p̃sumpta. R. Professio expressa ẽ que fit in manu abbatis siue p̃lati recipiẽtis eam.vel in mãu eius quez p̃latus ad hoc mittit.ex de regu.et transe.ad apsicam. Tacita vo fit p susceptõem habit⁹ ꝓfessoꝝ. Item si manifeste ostendit q velit viaz mutare. Item si gestat habitũ ẽt nouitioꝝ p ãnum vbi nõ est distinctus in colore vel scissura vide h.s.nouitius.§.4.A. Et d h dictum est clarius.s.religio.2.§.2. cum additionibus. B. Si aũt professio fiat ifra ãnum.vide ibidem. §.5.B.

¶ Utrum ille q fecit ꝓfessionẽ tacitã teneat ad oẽs obseruantias reglares.rñ.scdz Tho.in.4.dis.38. In oi cãu tenet ad tria vota religiõis principalia.sed ad alias obseruantias quaꝝ transgressio ex dissimulatõe p̃latoꝝ inducit.q dum videntes nõ corrigunt idulgere vident ñ vr obligari p̃cipue si sit simplex q talia discernere sufficienter nesciat. Con.Alb.A. Hec vidẽtur vera q ad illa q p̃latus põt dispensare.

Al'vī obligari ad oīs regulares obseruantias.vt.s̄.religio .2°.§.fi. cū additōibus.B.

Religio.v. q̄ ad transitū ad aliā. Utrū liceat transire de vna religione ad aliam.r̄n. secūdū Tho.2a 2e.q.vlt̄.Transire de vna religione ad aliā nisi propter magnam vtilitatem vel necessitatem non est laudabile.tum qr ex hoc plerunq3 scādalizant illi q relinquūtur.tum ēt qr facilius aliqs pficit in religione quā ɔsueuit q̄ i illa quā non ɔsueuit ceteris pib⁹. Unde i collatōibus patrū3 abbas Nestori⁹ dicit vnicuiq3 vtile q̄ secundum ppositum quod elegit sūmo studio ac diligentia ad operis incepti pfectōem puenire festinet. & nequaq̄ a sua qua3 semel elegit pfessione discedat. Et postea rōe3 assignans dicit. Impossibile nāq3 ē vnum eundēq3 hoiem sil'vniuersis vtutibus fulciri.quas siqs voluerit simul attētare in id eum incidere necesse ē. vt dum oēm sequit̄ nullam itegre ɔsequat̄. Diuerse ei religiones p̄eminent secūdū diuersa v̄tutum opa. Pōt tn̄ aliquis de vna religiōe laudabilit̄ trāsire ad aliam triplici ex cā.p̄io qdē ex zelo pfectōis religiōis i q̄ non attēditur excellētia secūdum solam artitudie3 vite.sed principaliter secūdum illud ad qd religio ordiatur & ɔnter secūdū discretionē obseruantiarū fini pportionatarū. vt.s̄. religio.1.§.4.Et i hoc cāu pp hūilitatē d3 qs petere lnia3.q̄ tn̄ ei negari n̄ pōt.dūmō ɔstet religiōe3 illā artiorē eē. Si vo d h pbabilit̄ dubitetur.est in hoc superioris iudiciū regrendū.ex̄ de regu. & transe.l3.Qd si non petita lnia trāsiuit n̄ pōt repeti secūdum vv̄.A.Hoc verū si trāsiuit i cāu licito l3 non seruato modo.Secus si in cāu illicito.qr tunc posset repeti. ar.c.fi.ex̄ de regu.B.maxie si pfessiōem in hac secūda regula fecit.2°.pp dclinatōem religionis a debita pfessiōe. puta si i aliq̄ religiōe artiori icipiant ipi remissius viuere. laudabiliter transit aliqs ad religiōem ēt minoriē si melius obseruet̄. Et i h cāu ēt reqrit̄ supiōis iudiciū.3°.vo propter infirmitatē vel debilitatē ex qua interdū puenit q̄ non pōt aliqs artioris religiōis statuta seruare qui posset statuta seruare laxioris. Et i hoc cāu dispensatio est necessaria. A. Idem i sum.eo.tit. q.15.B.

¶ Utrū religiosus semp possit trāsire ad artiorē religiōem.r̄n.s3 Inno. Etiā si ɔstet eam esse artiorē tn̄ n̄ poterit transire si ex suo transitu prior religio icurrat grauem iacturam vel isaniā. ar.extra de regu. & trāse.l3.xi.q.3.siqs vero. Nam & ipe non d3 esse cā scādali. extra de renun.nisi cū p̄dē.S3 cōem vtilitatem que ē vt nō fiat iactura illi ɔgregationi debet p̄ferre priuate q̄ ē vt sit i artiori religiōe.A.Ide3 in.d.q.15.B. Abbas q̄3 q imediate subest pape n̄ pōt transire sine licentia pape.ex̄ de ɔsue.cū venerabilis.A.con.Albri.B.

¶ Utrū q iam pfessus ē i latiori teneatur ad votum qd fecerat de artiori.r̄n. Remanet̄ pōt i latiori.qr p secūdum votum solēne derogatum ē p̄mo qd fuit simplex.tn̄ pro voto p̄io n̄ ɔpleto erit ei penitenpenitentia

tia iponenda. extra de regu. ⁊ trā se. c. qui post votum. li. 6.

3 ¶ Pone ꝙ aliquis regularis ipe trauit licētiam transeundi ad artiō rem religionē postea penitet eum nūqd primi tenenē eum recipe. R. ẜm ẟẟ. Si nō iuenit artiorem religionē vbi recipiaē. vel si poterat su stinere austeritatez illius ⁊ reuerti vult ante factam ꝓfessionē. nō pōt repelli pretextu prioris licētie vel renūciatiōis. cū facta fuerit ex causa. s. vt transiret ad artiorē religionem ⁊ causa secuta nō sit. Secus si professionem fecerit in secunda. A Con. Albri. B

4 Quid si abbas ⁊ conuentus licentiauerint aliquem simpliciter ⁊ ipe renūciat simpliciter non ex aliqua cā nisi forte ex odio. R. ẜ3 ẟẟ. Nō valet licentia. q2 hoc ē dare licentiam vagandi. Tñ ẜm Aug. repelli pōt qui non vult ferre penā ꝺ culpa quam forte commisit. A. Con. Albri. B

5 ¶ Utrū bona que monachus cōtulit suo mōasterio sequātur eū si trāscat ad scōm monasteriū. R. ẜ3 Hosti. Si exeat ante ꝓfessionem ñ ē dubium ꝙ cū rebus suis pōt exire. eẍ de regu. ⁊ transe. statuimus. Intellige nisi ea absolute ⁊ irreuocabiliter donasset. S3 si post ꝓfessionē ⁊ sine licētia transit ad aliud monasteriū res sue primo mōasterio remanent. ⁊ qui ipm recipit iputet sibi. Si vero cum licentia vł etiam iuitus ex aliqua causa vadat ad scōm monasteriū. tūc vsufruct⁹ rerum quas cōtulit debeē secundo monasterio q̄ꝫdiu vixerit ne ei existat onerosus. Sic itellige. 16. q. 6. cognouimus. A. Potius. c. ꝺ lapsis. B. Et. 16. q. i. siqs rapuerit. A. Idem i sum. eo. ti. q. 25. scꝺ3 Hos. qui etiam addit. Si ꝟo sit secularł qui religt consortiu3 spūale seu religionem vel eccliam. idistīcte bona sua recupat. vt aperte inuiē eẍ ꝺ cle. coniuga. ꝙ a te i si. Et subdit. Uel dic ad saluandas opiniones maioꝝ ꝙ bona ipm tacite sequūē. Si autem expresse cōtulit se ⁊ sua ⁊ ē paup q nō h3 vnde viuat tunc de benignitate canonica sine contradictiōe cuiuscūq3 bona recuperat. ar. 86. dis. non satis. 17. q. 4. qcūq3. Si aē sustētari pōt ñ recuperat. sicut nec si dedisset sine se. 17. q. 4. sūt q opes. Et hoc nisi grā fiat vł nisi aliqua cōditio apposita fuisset eẍ de ꝓdi. appo. verū. Et subdiē i ꝺcā. q. 26. Possunt hec itelligi qñ aliqs igrediē eccliam secularē tanq̄ꝫ cōuersus. Nā si tanq̄ꝫ canonic⁹ nō seq̄rentur ipm bona tacite. Et sic etiam tenet consuetudo. B

6 ¶ Religiosi mendicātes si trāseūt ad ordines nō mēdicātiū ēt ꝺ licētia pape nō habent vocem vel locū i capitulo etiam si ab alijs eis ꝯcedaē. nec possūt habere prioratū nec aliquā administrationē vel q̄cūq3 officia etiam annua. nec tāq̄ꝫ vicarij vel ministri vel loca eorum tenentes. nec possūt q̄ꝺcūq3 aīarū regimē exercē. A. nec ꝑ se nec pro alijs. Et qcqd i cōtrarium attentatū fuerit ē irritum ipo iure. quouis priuilegio nō obstante. vt i tex. qui sequiē. B. Extra de regu. ⁊ trāse. vt ꝓfessores i cle. sicut ⁊ tactū ē s. electio prio. §. 17. qui ic pit. Quis non potest.

Eliquie et cor

pora sanctorum. Antique reliquie non debent extra capsam ostendi nec exponi venales. Inventas vero de novo nemo debet publice venerari nisi auctoritate Romani pontificis fuerint approbate. et prelati non permittant quod illi qui accedunt ad eorum ecclesias causa venerationis decipiantur falsis figmentis. sicut quandoque occasione questus fieri consuevit. Habetur extra de reli. cum ex eo. et de conse. dis. i. placuit. Et non quod reliquias emere vel vendere secundum Ray. A. Post. secundum gl. eius. ut in loco de quo statim. B. et Goff. symoniacum est. A. Idem quod hic notatur in sum. li. primo. ti. 14. q. 22. B

¶ Utrum sanctorum relique possint furtive subtrahi ut honorabilius reponantur. R. secundum utrumque. Non. Nam sacrilegium est quotiens aufertur sacrum de sacro. A. s. etiam non sacrum. ut in c. de quo statim. B. 27. q. 4. quisquis. A. Con. Al. ut in sum. eo. ti. q. 23. B.

¶ Cuius auctoritate reliquie seu corpora sanctorum de loco ad locum sunt transferenda. R. Non sunt transferenda sine consilio principis. s. pape vel sine licentia episcoporum et sancte synodi. de conse. dis. i. corpora. A. Al. incipit de loco. B. Et hoc sicut notatur ibi verum est cum corpus traditum est sepulture perpetue. C. de reli. l. ult. nisi necessitas immineat. et tunc sufficit auctoritas presidis provincie. C. de reli. l. i. Si autem non est traditum perpetue sepulture. bene possunt transferri sine alicuius auctoritate. C. de reli. sed necdum. Et nota quod pallegate leges de omnibus corporibus loquuntur. A. Et ita est veritas quia loquuntur dicte leges de omnibus corporibus generaliter. Et idem quod in h. §. notatur in sum. eo. ti. q. 24. De istis etiam reliquijs tactum est. §. canonizatio. B

¶ Utrum liceat portare reliquias ad collum. R. secundum Th. sa se. q. 96. Eadem ratio est sicut de verbis scriptis quia si portentur ex fiducia dei et sanctorum quorum sunt reliquie non erit illicitum. Si autem circa hoc attenderetur ad aliquod vanum puta quod vas esset triangulare et huiusmodi quod non pertinet ad reverentiam dei et sanctorum esset superstitiosum et illicitum. De verbis autem scriptis habes. s. sortilegium. 2. §. 3.

Enunciatio j.

¶ Quid sit communiter. R. Renunciatio est iuris proprij spontanea refutatio. Nam iuri alieno renunciari non potest. Item si renunciatio non esset spontanea sed coacta non obesset repetere volenti. extra e. super. A. Hoc fuit dictum Hosti. ut patet in sum. lib. 3. ti. 26. q. 23. B

¶ Ex quibus causis petenda vel admittenda sit renunciatio episcopatus. R. Due sunt cause probabiles sive apparentes. sed non sunt sufficientes. Prima est propter frugem melioris vite. i. religionis. Secunda est causa proprie humilitatis. He due cause non fuerunt acceptate. extra de renu. nisi cum pridem in prin. Sunt alie cause sufficientes sex. ut ibi dicitur. Prima est conscientia criminis. s. talis per quod ipsius officij executio etiam post peractam penitentiam impeditur. Secunda est debilitas corporis ex infirmitate vel senectute. s. per quam impotens redderetur ad exequendum officium pastorale. Tertia est defectus scientie

Quãq̃z autez desideranda sit emi nẽs sciẽtia i pastore. ẽ tñ competẽs tolerãda. Quarta ẽ malitia plebis nõ q̇ ꝓ qualibet culpa debeat gre gẽ deserẽ ne mercenario cõparet q videt lupũ venientem ꝛ dimittit oues ꝛ fugit. Sed de supioris lnia tũc demũ põt nõ tã timide fugẽ q̃ ꝓuide declinare. cũ oues cõuertũ tur i lupos. ꝛ qui debuerãt humi lit obedire tã irreuocabiliter ꝯdi cũt. Quinta ẽ graue scãdalũ. cum aliter sedari nõ põt licitũ ẽ epõ pe tere cessionẽ. ne plus tpalẽ hono rẽ q̃z eternã videat affectare salu tẽ. Sz de h̃ vide. ĩ. scãdalũ. Sexta ẽ psone irregularitas. vt puta si sit bigam⁹ aliq̃ mõ. de qbus s̃. biga mia. Nõ tñ pp quãlibet irregulari tatẽ dz ei dari licẽtia. vt si nõ sit na t⁹ de legitimo mr̃imonio si ẽ occl' tũ ꝛ ille laudabiliter suũ ipleat offi ciũ. A. Dũ nõ nõ sit nat⁹ de adul terio vl' de scorto. Nã tales oio re mouent. vt i dc̃o. c. nisi. ꝛ ibi gl. B Si vo ꝓpt alias causas petat eps licẽtiã renũciãdi nõ dz ꝯcedi. vt i dicto. c. nisi cũ pridẽ. A. Predicta etiam notant i sum. co. ti. q. 34. B

¶ Quis sit effect⁹ renũciatõis. R. Effectus ẽ vt q renunciauit ad id cui renũciauit regressũ nõ hẽat ni si ex nouo iure ꝯcesso vel antiq̃ re stituto. extra co. cum inter. ꝛ. c. ex trãsmissa. ꝛ. c. cuz i presẽtia. ꝛ. c. la ne. Et qui semel renũciauit episco patui pp cõscientiaz criminis am modo nõ poterit eligi nec postula ri. Secus si pp maliciam pleb̃. ex̃ co. post trãslationẽ. Renũciari aũt ẽ cõpetẽs ꝓuisio faciẽda ne in vitu periũ ministerij defectũ i tpalibus patiat. ex̃ eo. ad supplicationẽ. In qua ꝓuisione dignitatis ꝛ scie rõ habenda ẽ. ex̃ de pben. de mlta ad fi. Similiter ꝛ quãtitatis reddituũ bñficij cui resignat. ex̃ d vita ꝛ ho. cle. qm̃. ꝛ de pben. nisi esset. 12. q. 2. bõe rei. ex̃ de dona. aplice. §. plt. ꝛ vlt. A. Idẽ i sũ. e. ti. q. 35. s3 Ho.

Enũciatio ij.

Qualiter dz fieri renũciatõ officij vel beneficij ecclia stici. R. Debet esse voluntaria. Nã iuitus nõ cõpellit renũciare. 7. q. i. q̃zuis. extra qd me. cau. ad audiẽtiã. Itẽ dbet fieri pure ꝛ absolute. ex̃ d of. dele. ex pte. Nam siquis renũciet alicui bñficio seu rei spirituali aliq̃ dato vel promisso symonia esset. A. Nam sẽper symonia ꝯmittitur nisi renunciatio pure fiat sm Ho sti. ꝛ i sum. li. 3. ti. 26. q. 32. vbi hec notãtur scdm eundem. B. Qd si nõ ꝓcedat datio vel ꝓmissio sz so luz itentio esset symonia mẽtalis q̃ p pniam abolet. ex̃ de symo. man dato. vide. ĩ. symõia. 2. §. 4. A. Ibi parum de h̃ videt dici. B. Itẽ dz fieri ꝯueniẽter i script. 2. q. i. §. ecce ꝛ. c. qualiter. A. Allegata iura lo quũtur i renunciatiõe epatus q̃ dz fieri i script. Forte i alijs scriptura nõ ẽ necessaria. Et h̃ videt inui in dc̃a. q. 32. B. Et debet fieri i manu illius a quo habetur istitutio vl' ꝯ firmatio. extra. admonet. Fallit tñ i epo qui nõ põt renunciare nisi in manu pape. extra eo. nisi cũ pridẽ i fi. Similiter nec elect⁹ eps postq̃z fuerit ꝯfirmat⁹. extra de trãsla. iter corpalia. Nec itrusus. vt. ĩ. §. plt. A. Similiter ꝛ abbas imediate ptinens ad Romanam eccliam nõ põt renunciare sine lnia sedis apli

ce spāli fm Ray. Qui ēt addit φ si
al'renūciatio fiat tenet i p̄iudiciū ʒ
renunciantis. sed non i preiudiciū
ecclie vel p̄lati i cuius manu d̄buit
renunciare. Itez dic̄ φ pōt qs sim
plici b̄n̄ficio renunciare sicut vlt.
Et glo. eius dic̄ φ h̄ pōt ad minus
de ɔsuetudine. Sed prius dc̄m est
magis regulare. s. φ fiat in manu
ei⁹ cuius ē istituere. vt i sum. eo. ti.
q. 33. vbi ēt additur scd̄m Hos. φ
cū renunciat̄ alicui iuri renūciatio
faciēda ē aduersario vel seruo pu
blico seu alteri recipienti nomine
aduersarij. B

¶ Quō renunciat̄ iuri scripto. R.
Talis renūciatio ex certa scia faci
enda ē. Ideoq̄ꝫ si talis renuncians
ius ignorat ē ei notificandū. ar. i.
Auctē. quō oportet ep̄os. §. igitur
ordinādus. coll̄. i. Nec eni pōt qs
renūciare ei qd̄ ignorat. ff. de i offi.
testa. l. si mater. A. Idem i dc̄a. q.
32. scd̄m Hosti. B

¶ Quō quis renūciat iuri exp̄sse
τ quō tacite. R. Exp̄sse cum dicit.
Quietum clamo ius tale vel simi-
lia. ex̄ de deci. ex m̄ltiplici. A. hoc
verum quando quis renunciat qd̄
sibi debet̄. vt pʒ i tex. allegato. B.
Tacite v̄o cum facit compositōeʒ.
A. s. sup iure quod sibi cōpetebat.
Nā componēdo vr̄ iuri suo renū
ciare scd̄m formā compositionis
vt i. c. de q̄ statim. B. extra d̄ elec.
cum iter. l. Item tacite renunciat
faciēdo contra vt exhibēdo hono
rē illi cuius electioni cōtradixerat
ex̄ de his q̄ fi. a ma. p̄te. ca. ex ore.
Similiter recipiendo aliqd ex te-
stamēto qd̄ ipugnabat. ff. de inof.
testa. si proponas. extra d̄ sen. τ re
iudi. quod ad ɔsultationem. Vel si
petētis legatum aduocatus vel p̄-
curator fuit. ff. de inoffi. testa. l. si.
A. Idem i dc̄a. q. 32. B

¶ Utrū clericus q̄ ipetrauit b̄n̄fici
um si subijciat se misericordie ca-
nonicoꝝ itelligatur renunciasse. R.
Non. ex̄ eo. venies. Quinetiam si
reddat eis litteras suas τ ipi sint i
misericordes. d̄bet talis officio iu
dicis restitui. ex̄ eo. sane. Nam de
ceptis τ nō d̄cipientibus iura sub
ueniunt. ex̄ de rerū pmu. cum vni-
uersoꝝ. Sed si renūciet lr̄is p̄ cer
ta pēsiōe priuatur pēsiōe τ lr̄is. ex̄
de rescrip. ad audiētiam. A. Con.
Albri. τ facit quod notatur i sum.
eo. ti. q. 30. B

¶ Pone φ ep̄s non b̄n̄ itrauit sʒ
p̄ symoniaʒ τ huiusmodi. quō re
nunciabit istante morte. R. secūdū
Hosti. Renunciabit mente τ i ma
nu archiep̄i si potest. alias i manu
simplicis sacerdotis sub hac ɔdi
tione si pape placuerit. τ si conua
luerit vadat q̄ꝫcitius pōt ad eum τ
pareat ei. ar. extra de sen. exco. nō
dubium. τ. c. ea noscit̄. §. fi. Sed τ
caueat ne morā p̄stet τ fructus sibi
appropriet sed fideliē custodiat vl̄
in vtilitatem ecclie expendat ar. ex̄
de offi. or. cum vos. τ d̄ offi. or. c.
p̄n̄. li. 6. Al' ad restitutioneʒ oiuʒ
tenet̄. ex̄ de p̄bē. dilecto. §. fi. Tn̄ ta
lis scd̄m Hosti. de lnia p̄prij ɔfes-
soris quē sibi pōt eligē. A. Hoc vi
det̄ verū si legitime fuerit ordinat⁹
al' cū ab initio nō habuerit execu-
tionē sui ordinis n̄ videt̄ φ possit
sibi eligere cōfessorē tāφ ep̄s. ar.
l. nō dubiū. C. d̄ legi. B. Poterit
vite necessaria stricte recipe. ar. 86
dis̄. nō satis. τ. c. pasce. Talis etiā
si titulū nō habeat tn̄ possessioneʒ

quã de facto habet nõ debz dimit tere sine snia pape sz a fructib⁹ dz abstinere ex̃ eo. post translationez §.3. A. Con. Inno. q τ addit. Et idem in oibus suspẽsis siue ab ho mine siue a iure dici põt. vt in sũ. co. ti. q. 33. ad fi.

5 ¶ Utrũ qs possit renũciare p aliũ R. fm host. Põt per aliũ habẽtez spãle mandatũ ex̃ de offi. dele. cuz olim. §. qz vo. Idẽ vr̃ si hz genera lẽ administrationẽ. ff. de pcu. l. cui libera. A. Immo incipit pcuratõ vbi dr̃. Procurator cui libera ge neraliter administratio rez cõmis sa est põt exigere nouare. aliud p alio permutare. B. Secus si nõ generalis pcurator eẽt ex̃ de pre ben. dilecto. i. rñso. τ de reli. do. c. pe. A. Melius vr̃ facere. l. manda to. ff. d pcura. Et idẽ qd in hoc. §. notat in sũ. co. ti. q. 31. ad fi. B. Et an talis pcurator reuocari possit. vide. j. in se. c. §. fi.

Enunciatio iij

Quis põt renunciare. R. fm Host. renunciare põt is ad quẽ il lud qd renunciat ptinet ex̃ de reg. ad aplicã. τ. c. statuimus. A. Idez in sũ. li. 3. ti. 26. q. 31.

j ¶ Utrũ papa possit renũciare. R. Potest libere resignare τ maxie cũ se insufficiẽtẽ agnoscit ad regen dum vniuersalem ecclesiaz ex̃ co. quoniaz li. 6.

2 ¶ Utrũ cleric⁹ possit renũciare fo ro suo. R. Renũciatio facienda ẽ auctoritate illoz quoz interest ex̃ d offi. archi. ad hoc. §. fi. Ideo cle ricus nõ põt renunciare foro suo sine consensu epi. qz ex h p̃iudica ret ipsi epo ex̃ de foro cõpe. signifi casti. alioqñ qlibet clericus de vno epatu posset sibi cõstituere iudicez in alio epatu. ff. de iudi. l. i. Et de h vide. s. iudex. i. §. 2. Eadem ratõne nõ põt clericus renũciare priuile gio illi. 17. q. 4. sigs suadente. Nã τ si actione iniuriarũ remittẽ pos sit qztũ ad ppriã psonã. 23. q. 4. si is. iniuriã tñ ecclesie siue collegij sui in psona sua illatã remittere ñ põt extra de sen. exco. cum desideres §. fi. A. coniuncto. c. contingit prio co. ti. B

3 ¶ Que pena si clericus ita renun ciet foro suo qp respondeat coram iudice seculari. R. Si cã ciuilis sit cadit a cã. alioqui suum locũ amit tit ex̃ de foro cõpe. si diligenti. A. Ibi dr̃. Et si pro eis lata sit snia lo cũ suũ amittant τ h in criminali ac tione. In ciuili vo perdant qd eui cerint si locũ suũ maluerint obticẽ. B. In criminali vo locũ amittit. τ si non hz locũ siue dignitatẽ põt alit̃ extraordinarie puniri. Et sic pz qp põt tacite renunciare qztũ ad dam nũ suũ xi. q. 3. placuit. Sed τ mul to magis puniendus est si expsse ɔ sentiat τ respondeat. Si vo traha tur ad iudicẽ secularez vide. s. iu dex. l. §. pe. A coniunctis additio nibus. Et idẽ qd in hoc. §. notatur in sũ. e. ti. q. 25. fm hosti. B

4 ¶ Qñ aliquis expectat primã pre bendã pxime vacaturã in aliqua ecclesia si alius obtinens prebẽdã tenuẽ fraudulenter renunciet vt ex pectanti pcludat via ad pinguio rẽ q̃ sperat vacare nõ impedit pri mum expectantem. Et si pbenda pinguis postea vacans conferatur isti qui renunciauit. priuatur ipse vtraqz ex̃ eo. si te. li. 6. A. Ibi dicit

q de dicta fraude debet saltez per aliquas pbabiles coniecturas apparere. vt qz dicte renũciatiõis tpe is qui prebendã vel dignitatẽ pinguiorẽ habebat infirmitate graui detinebat vel aliqd aliud imminebat ppter qd illius pbenda vel dignitas vacare in pximo pbabiliũ credebat. Et subditur. Ceterũ si pdicto renũciãti huiusmõi pbenda vel dignitas forsitan pinguior pferat. eo ipso dicta fraus intelligat eẽ pbata. τ idẽ renuncians oio careat habita τ ambita. B

5 ¶ Utrũ renũciãs possit penitere. R. ſm host. Siquis mittat nũciuz ad supiorẽ vt cedat. penitere pót q̃ diu res ẽ integra ex. c. lecte. Secus si nõ ẽ itegra ex d elec. in causis. §. vlt. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 31. Et vr q res non sit integra qñ superior exposita renũciatõe cepit cogitare sup acceptatõe ar. dci. §. vl. B. Sz τ si talẽ pcuratorẽ ignorantẽ. A. s. constitutũ ad renũciandũ vt pz i tex. allegato. B. reuocauerit tenebit nihilominus cessio facta ãteq̃ reuocatio perueniat ad eũ. nisi maliciose fuerit factũ quin peruenerit ad eum. vt in cle. cũ illusõ ex de renun. B. Ibi dr. Siquis ad cedendũ pontificali vel alij cuiuslibet dignitaᵗ. vel beneficio procuratorez sponte ac libere constituerit τ ipsũ ignorantẽ postmodũ duxeritᵉ quõlibet reuocandũ teneat cessio facta per eũ anteq̃ ad ipsius vel illius i cuius manibus cessio fuerat faciẽda noticiã reuocatio huiusmõi deducta sit nisi forte per ipsos aut alios maliciose factũ fuerit quominus ad eos vel eorũ alterũ añ cessionẽ poterit reuocatõ peruenisse. Qui vo impetrauerit licentiam cedendi cogendus ẽ. A. s. cedere. vt in. c. qd sequit. B. ex. c. qdam.

Enunciatõ iiij

que possũt renũciari. Utrũ habens vocẽ in electione possit renũciare. R. s. electio. 1. §. 9. A. Et idẽ qd ibi notat i sũ. li. 3. ti. 16. q. 26. ⁊ hosti. B

1 ¶ Utrũ debitor possit renunciare probationi solutionis per testes τ huiusmodi. A. Istud huiusmõi ñ ponit Host. vt pz in sũ. eo. ti. q. 27. vbi hec notant. B. R. Licet qdaz dicant q valet renunciatio tñ ſm host. nõ vr verũ. qz ius pbandi p testes ppter cõem vtilitatẽ inductũ ẽ. Unde vsus testiũ frequẽs τ necessarius ẽ. ff. de testi. l. i. rñso prio. Ergo tali iuri renunciari non pót ar. ff. de postu. quos pretor.

2 ¶ Utrũ renunciatio iuris possit fieri in futurũ. R. ſm host. Si lex iã est. A. s. ex qua ius alicui oritur cui renunciatur. B. potest p futuro renunciari. Al' non qz quod nõ ẽ renunciari non potest. ff. de pac. tres fratres. ff. de cõtrahẽ. emp. τ ven. in lege. A. Idem in sum. eo. ti. q. 28. B

3 ¶ Quid siquis renũciat omni iuri sibi competenti τ competituro similiter τ literis impetratis τ impetrandis. R. ſm hosti. quo ad futurum si generalis sit renunciatio non valet vt in preceděti. §. dictũz est ex de psti. cũ accessissent. Si vo specialis in quibusdã iuribᵘ τ seq̃tur generalis renũciatio valet. A. l. si quibusdã specificatis subseq̃t renũciationis clausula generalis. vt i sũ. eo. ti. q. 29. vbi hec notãtur

B.C.qñ mulier tu.offi.fun.potest l.fi.circa mediũ.⁊ in Auten.vt liceat ma.⁊ auie.ibi posita.

4 ¶ In sũma nota ſm host.ꝙ renũciari possunt oĩa iura cõpetẽtia circa seruitutes ẽtsi annalia sint ex̃ ꝺ sepul.in pñtia.⁊ de deci.ex multiplici.A.host.dicit ꝙ possũt renũciari iura ẽt nõ scripta puta circa seruitutes cõpetentia.Et si h̃ etiaꝫ annalia sint in futuꝝ renũciari pñt vt in ꝺcõ.c.in pñtia.⁊.c.ex multiplici.vt in sũ.eo.ti.q.30.vbi h̃ nõ. B.Itẽ iura cõpetentia circa beneficia sicut ⁊ ipsa bñficia renunciari possũt vt dictũ ẽ.s̃.renunciatio.2°.§.1.⁊ renũciatio 4°.§.1. Itẽ oĩa iura cõpetentia per aliqua instrumenta sicut etiam ipsa instrumẽta renunciant̃.C.de fide istru.l.3.ex̃ de pac.cum pridem.

Epresalie

Dicũtur represalie qñ aliq̃s oriundus ꝺ vna terra spoliat̃ vel dãnificat̃ ab oriundo de alia terra.vel etiã si ꝺbitũ non soluit̃ ei tũc dat̃ potestas isti spoliato ꝙ satisfaciat sibi ꝯ quẽlibet de terra illa vnde est ille spoliator vel debitor.

1 ¶ Querit̃ ergo vtrũ sint licite.R̃.Et si inique sint ⁊ legibus ꝓhibite tanq̃ nãli equitati ꝯrie.q2 alius ꝓ alio grauat̃ nihilominus spãliter prohibetur ne cõcedant̃ vel extendantur.A.s.p interpretationẽ cuꝫ fuerint generaliter concesse nõ expressis personis ecclesiasticis.vt i c.⁊ si.de q̃.j.B.Cõtra psonas ecclesiasticas vel bona ipsaꝝ ptextu cuiuscunq̃ consuetudinis.Et q ꝯtra fecerint nisi reuocauerint infra annũ.A.s.a tpe cõcessiõis vel extẽsionis.vt ibi.B.si persone sint singulares sunt excõicate.si vniuersitas est interdicta ex̃ de iniur.⁊ dã no dato.⁊ si pignorationes lib.6.

2 ¶ Sed pone q aliq̃s expoliatus portat literas ciuitatis seu ad ciuitatem vbi manet expolians ⁊ petit iusticiã.nec fit ei.nũquid in hoc casu põt cõcedi represalia.Videt̃ ꝙ sic.q2 h̃ mõ nõ grauat aliusꝓ alio sed potius punitur rector vel ciuitas in suis ciuibus ꝓpter negligẽtiã.Vnde.23.q.2.c.dñs deus dr̃ ꝙ gens vel ciuitas plectenda est.que vindicare neglexit quod a suis ciuibus improbe factũ est.vel reddere quod p iniuriã ablatũ est.Satis vr̃ cõcordare Tho.ſa ſe.q.40.⁊ Jo.an.super dicto.c.⁊ si pignorationes.ita tñ ꝙ etiam in hoc casu ad clericos non extendat̃.⁊ ꝙ sibi de rebus non auctoritate propria sed iudicis satisfaciant vt idẽ Jo.dicit.A.Jo.an.in dicto.c.⁊ si pignorationes.in nouella dicit ſm Archi.⁊ ẽt v̇v̇.ꝙ intelligitur ꝺ auctoritate iudicis spoliati precedente prio snĩa sup negligentia ⁊ ꝺsectu iusticie.Secundũ alios ãt de auctoritate iudicis spoliantis seu iusticiã facere negligentꝫ.Et subdit ſm Guido.q primũ dictũ põt intelligi verũ qñ non põt haberi recursus ad iudicẽ spoliantis seu iusticiaꝫ facere negligentis.qꝺ dicit raro posse contingere. B

Esidentia

Residentia s.clericorũ in suis ecclesijs.Vbi nota ꝙ qui hꝫ beneficiũ cũ cura tenetur ad residẽtiã ex̃ de elec.lꝫ canõ.li.6.Similiter ⁊ q habet q̃cunq̃ alia beneficia quibus hoc cõpetat

ex statuto vel priuilegio seu cõsue tudine approbata. vt Inno. ponit ex̄ de cle. non resi. clericos. Et addit. Intellige omne beneficiū residentiā regrere nisi ɔ̄rriū cōstet. Et eandem quasi sniam ponit hosti. diffusius dicens ꝙ quilibet cleric⁹ tenetur residere ex̄. e. c. si. siue magnū sit beneficiū vt episcopat⁹. 7. q i. pueniet. ꝛ debet crisma conficere ordines celebrare. ꝛ quolibet die dñico diuinis officijs interesse. de cōse. dis. 3. eps nisi iusta cā impedi at vt ibi dr̄. Similiter et si modicū sit beneficiū vt ex̄ eo. conquerēte. Et dꝫ beneficiatus interesse matutinis ꝛ vesperis al's si incorrigibilis deponitur. 92. dis. ca. si. Et vide. s. clericus. i. §. si. A. Idem quod hic notatur in sū. lib. i. ti. 7. q. 27. vbi ꝛ additur ̄fm host. ꝙ is cui tanꝗ̄ bene merito assignantur pensiones alique seu stipendia ad residentiā non tenetur. Talis tñ ad antidota obligatur. ꝛ si offendit ecclesiā ꝫ a qua tenet beneficium tanꝗ̄ ingratus priuatur. B

¶ Utrū quis ex consuetudine possit recipe fruct⁹ bñficij in absentia R̄. ̄fm hosti. Pōt vt ex̄ de cōsti. cū oēs. A. Et ibi hoc notat gl. que et dicit ꝙ secus est de iure cōi. Sed ꝛ puto hoc intelligendū in q̄tū per hanc consuetudinē ꝫ non derogetur diuino cultui vel al's non sit irratōabilis. Al's secus ex̄ de cōsue. c. si. B Sed talis consuetudo contrario statuto tolli pōt vt si ecclesia sit ministris destituta. ita tñ ꝙ prebenda absentis assignetur surrogato ex̄. e. cū dilectus. Sed si tale statutū facerent canonici pp ꝓpria cōmoda puta vt inter se diuidant illud q̄d absens consueuit accipere. nō valet ex̄ de consue. cū omnes. A. Jō in dicta. q. 26. B

¶ Quō clericus i bñficio debeat residere. R̄. ̄fm host. Residere dꝫ in propria psona seruiendo ecclesie ex̄. e. q2 nonnulli. ꝛ. c. se. Et dꝫ ̄fuire in suo ordine ex̄ de si. ꝑsby. ꝓposuit. Parū enim esset sui presentiā exhibere ꝛ curā ꝓprie ecclesie negligere. A. Idem in sū. eo. ti. q. 27. vbi ꝛ additur ̄fm eundē. Et hoc est contra prauā cōsuetudinē quarundā ecclesiarū q̄ reputāt canonicos residentes ex quo p̄sentes sūt lꝫ non intrent ecclesiam. B

¶ Utrū nō residēs possit excusari ex aliq̄bus causis. R̄. Excusat prio q̄dē si iusta sit causa sue absētie. vt ꝓpter inimicitias vel aliq̄d huius mōi ex̄. e. inter q̄mor. Et tūc tenet p vicariū deseruire. vt. s. clericus i. §. si. Et idē intellige si pñs sit sed sine sua culpa impotēs sit fact⁹ aut infirmus ex̄. e. cū dilect⁹. 7. q. i. pñ tiū. 2⁰ si de licētia plati cā rōnabili sit absens ex̄. e. relatū ex̄ de elec. lꝫ canon. li. 6. Al' etiā sine lnia plati peregrinari nō pōt de cōse. dis. 5. ñ oportet ex̄ de voto magne. §. vex. 3⁰ si habeat ecclesiā parochialem pōt ex dispensatōe epi esse i studio per septē annos. vt. s. ecclesia. 2. §. 2. 4⁰ si haberet sup hoc spāle priuilegiū habet et absens ꝓ residente. vt habes in. §. se. A. Ad illud q̄d habet hic ꝛ in. §. se. facit q̄d notat in sū. dicta. q. 27. B

¶ Sunt ꝛ alie cause i q̄bus nō residens habet ꝓ residente prima ē si sit in ̄fuitio pape ex̄. e. cū dilect⁹ Secunda est si vn⁹ vel duo ex canonicis sint i seruitio ꝓprij epi ex̄

eo. decetero. ꝛ c. ad audictiā. Sʒ eps suffraganeus si moret cū archiepo nō vr residere. ar. ex̄ d̄ off. si. or. pastoralis. Et nō ꝙ qui est i seruitiō pape vl' epi sui recipit qdē fructus beneficij ꝑter victualia sic quotidianas distributōes q̄ n̄ solēt absentibus dari. vt i dcō. c. decetero. ꝛ ex̄ de preben. lʒ. ꝛ ex̄ de cle. n̄ resi. c. i. li. 6. Et de h̄ vide s. beneficiū. 2. §. pli. A. Potiꝰ videtur. §. fi. B. Tertia est si se non absentat in fraudem sed ecclesie sue iura fideliter prosequitur. ex̄ eo. ex parte. In quibꝰ casibꝰ possit quis per vicarium deseruire. vide supra clericus. i. §. fi. ꝛ infra vicarius. §. i.

Res inter alios

acta ꝛ c̄. vide. s̄. snia. §. 9. ꝛ. 10.

Restitutio rei aliene ꝑ

mo coiter. Utrū quis teneatur stati restituere. R. fm Tho. fa se. q. 62. Sicut accipere ré alienam ē contra iusticiam ita ꝛ detinere eā qr p hoc ꝙ aliqs detinet rem aliénam inuito dn̄o impedit eum ab vsu rei sue ꝛ facit ei iniuriā. Manifestū ē āt ꝙ nec p modicū tēpꝰ lʒ in peccato morari. sed quilibet tenet statim pctm̄ deserere. fm illud. Eccl. 21. Quasi a facie colubri fuge pctm̄. Et ideo tenetur quilibet statim restituere vel petere dilationem ab eo qui pōt vsum rei concedere. Cō. Ray. A. Ista petitio dilationis vel remissionis facienda est per se vel per alium quādo debitor est impotens ad soluēdū fm eundē Tho. fa se. q. 62. ar. 8. Et hoc nisi ex ipsa petitione sequeret reuelatio peccati seu aliud scandalū. ar. c. officij. ex̄ de pe. ꝛ re. Et ad ꝑdictoꝝ clariorē intelligentiam distiguendum est. qr aut d̄ bitor est potens restituere aut n̄. pꝰ casu tenet statim restituere vt dictum ē. Fo casu aut ē impotēs oio aut nō oio. Si oio excusat. qr im possibilium nulla ē bbligatio. ff. d̄ re. iur. l. impossibilium. ꝛ iō suffic̄ hoc casu ꝙ ꝓponat restituere cuʒ poterit. 14. q. 6. si res. Si n̄ oio tc̄ tenet statim restituē id quod pōt. Et fʒ Ray. i ti. de rapto. §. forma. ista potentia videtur consideranda vsqȝ ad mēdicitatē suam ꝛ sue familie reseruata sibi solum extrema n ecessitate. Et idē nō in sū. li. 2. ti. 5. q. 86. Sed certe non solum extrema sed ēt magna necessitas videt excusare a restitutione. ex̄ d̄ fur. c. siquis. ꝑpter. vbi dicitur qd̄ siquis. ꝑpter necessitateʒ famis furatus fuerit aut restituat aut tres ebdomodas peniteat. Et sic non cogitur precise restituē. Et illd̄. c. intelligitur in necessitate ēt nō extrema fm glo. ꝛ Inno. ibi. Unde ad clarius hoc intelligendū iterū subdistinguendum est. ꝙ aut debitor est in articulo extreme necessitatis. aut non. primo casu non tenetur ad restitutionem. quia i extma necessitate oia sunt coia. l. i. §. cum in eadem. ff. ad. l. rodi. d̄ iac. Unde ꝛ super 4ᵒ sniarum. dis. 15. dic̄ Scotus ꝙ si detinēs rem aliená ē in extrema necessitate. ꝛ ille cuius est res nō. sed habet aliqua circa necessitatē extremā dicimꝰ ꝙ ista res est detinentis iure poli. quo in extreme necessitatꝭ articulo ad ꝓuidēdū necessitati nature vis

omnibus extrema necessitate detentis ẽ cõcessa. ex̃ de v̓. sig. exijt q̃ semi-
nat. li. 6. Si ambo sunt in extrẽa
necessitate si prius dñs dũenit ad
eã debet reddi dño duplici iure
tũ qr prius suũ. tũ qr iã ex ista sua
necessitate factum est suũ. Si v̓o
prius deuenit detinens factum est
suũ. τ tũc dño postea deuenienti
ad istã necessitatem nõ debet r̃ddi
qr cessauit dñiũ eius i re ista τ fa
ctũ ẽ alterius iure poli. Si ambo
simul deueniãt dicim⁹ q̃ dʒ r̃ddi
dño. qr nũq̃ cecidit a dño. Pro
h̃ faci: qr duob⁹ cõcurrẽtib⁹ p̃ualʒ
qd̓ ẽ potius. ff. de sta. ho. l. querit.
Et subiungit Scotus. Si detẽtor
deueniat ad pinguiorẽ fortunã te
net restituere q̃n occupauit cessan
te extrema necessitate. Sʒ si nũq̃
ante extremã necitatẽ occupasset
tunc iuste simpliciter occupassʒ. s.
rem suã. nec ad aliquã tenetur re
stitutionem. hec ille. Tutius videt
q̃ si deueniat ad potentiã r̃stituat
sicut τ q̃ cessit bonis. C. de his q̃
po. ce. bo. l. 1. Non tñ tenet nisi iq̃ʒ
tũ facere põt. l. 3. ff. de cessi. bo. Et
i h̃ vltio casu itelligit facere posse
deductio ne egeat. ff. de re. iur. i cõ
dẽnatione. Fo casu q̃n debitor nõ
est i articulo necitatis extreme aut
restitutio ẽ icerta aut cẽta. Si icer
ta vt quia non inuenitur creditor
vel eius heres restitutio faciẽda ẽ
pauperibus. ex̃ de vsur. cũ tu. Et
tũc debitor impotẽs poterit se libe
re ponere in manu ep̃i ad quẽ p̃ti
net p̃uisio pauperũ. τ ep̃s si vide
rit s̃m deũ expedire poterit ei r̃la
xare debitũ vt paupi i totũ vel i p
tẽ vel p̄bere ei dilationẽ vt paula-
tim eroget paup̃ibus. vt τ ponit

i dcã. q. 86. in sũ. li. 2. ti. 5. ad si. Sʒ
i eo q̃ loquit ibi de penitentiario
vt possit h̃ facere põt itelligi si ip̃e
penitẽtiari⁹ habeat sup̃ hoc aucto
ritatẽ ab ep̃o. al̓ p̃ se non põt qr iu
re nõ cauet. Jõ dñs An. de bu. in
dicto. c. cum tu. in. 1. q. dicit penitẽ
tiarium hoc non posse. Sed τ q̃n
apud debitorẽ aliquid relaxat ab
ep̃o vel ab alio habẽte ab ip̃o au
ctoritatẽ. dʒ orare vel alia bona fa
cere, p̃ his quorũ ille res sunt vel
q̃bus debent. τ iquãtũ veniat ad
facultatẽ, p̃ illis facere elemosynas
vt si non põt facere qd̓ debet. saltẽ
faciat qd̓ põt. sicut dicit Th. s̃a s̃e
q. 62. arti. 2.° in eo q̃ nõ põt mẽbrũ
abscissũ vel sublatã famam resti-
tuet. quia debet i pecunia vl̓ alio
modo quo põt recõpensare. Si
restitutio ẽ certa. i. qr scit siue põt
sciri particularis persona cui dʒ
fieri. tũc si debitor est in. tanta ne-
cessitate τ creditor in tanta facul-
tate q̃ debitori teneretur per ele-
mosynã subuenire. debitor nõ te-
net ad restitutionẽ. Nã h̃ casu ip̃e
creditor teneret retro reddet. An
de. 48. dis. sicut hi. sup̃ verbo iua
dere. dicit glo. q̃ possunt paup̃es
cogere diuites ad eis p̄standũ nõ
p̃ viam actionis sed denunciatio
nis ad ecclesiam que põt diuites
cogere ad hoc agendũ. Jtẽ gene
ralit debitor nõ tenet ad restitutõ
nẽ eo casu quo creditor rõnabilr
deberet nolle sibi fieri restitutõeʒ
vt dicit Scotus sup̃. 4.° sniarũ dis.
15. vbi subiungens exempla dicit.
Debet eni velle q̃libet restitutõeʒ
sibi nõ fieri quãdo est in p̄iudiciũ
cõmunitatis vel recipientis resti-
tutionẽ, quia debet velle bonũ suũ

⁊ bonū cōmune. Deb et etiā velle non fieri restitutionē quando essꝫ i diffamationē restituentis. quia ꝺ bet magis velle famam proximi ꝙ illud modicū suū statum. Consimiliter debet magis velle ꝙ vitetur magnū icōmodū ꝓximi restituentis. ꝙ modicū icōmodū suum vel nullū i illa modica dilatiōe restituētis. Ex his sequit ꝙ quando esset restitutio dannosa reipublice vel ei cui fit vel diffamatiua restituentis vel nimis notabilr dannosa nō tenet ad statim restituenduꝫ. sꝫ sufficit ꝙ statim ex affectu restituat. ⁊ ꝙ actu restituat cessantibꝰ iconuenientijs hinc inde. Ex predictis ēt subinfert. Quādo ablatio fuit occulta tunc non tenetur ablator se prodere. nec per cōsequens per seipsum restituere sed per aliam personam secretaꝫ ⁊ fidelem. ⁊ expedit ꝙ per cōfessorē quia sibi est crimen detectum per confessionem. ⁊ de eiꝰ fidelitate ꝙ restituat fidei sue cōmissum satis debet credi. Patet igitur hic differri restitutionē quousqꝫ voluntas talis persone ⁊ opportunitas habeat. Hec ille. B

¶ Cui restituēda ē res furtiua vl rapta seu al' male accepta. R̷. ſm Ray. Ei cui res subtracta fuit ēt si nō sit dn̄s rei. sed sua intersit ex cā honesta rem non esse surreptam vtputa qꝛ habebat i ea ius pignoris vel vsum aut aliqꝺ huiusmōi. ff. de furtis. l. is cuius. Si vo ipse cui nunc res ablata ē furatus fuerat eam. non sibi sed dn̄o erit rstituenda. vel illi cui prior fur vel raptor surripuerat si sua vt dictuꝫ ē intererat ex causa honesta. Et fiat caute ꝗstū pōt p religiosū ⁊ huiusmodi ita ꝙ nulli persona furis ꝓdat. Itaqꝫ regularit restitutio spoliatis facienda est. 3. q. 1. reintegrāda. ⁊ fere p totā questionē. ⁊ ex̄ ꝺ resti. spo. fere p totum. Fallit tam̄ quādo nō tm̄ iste male accepit sed alius ei turpit dedit. de quo faciēdum ē vt dictū est. s̄. elemosyna. 1. §. fi. A. Et ibi latius in additione. B. Et hic. j. §. antepl'. A. Et ibi ꝺ hoc dicetur. Et ad maiorem huiꝰ §. declarationem pōt generalit dici quod restitutio facienda est pricipalibus vel eorū heredibus si iueniunt al' pauperibus. ex̄ de vsuris. cū tu. Sed in hoc clarius distiguendo dicendum ē. ꝙ aut qs obligatur ratione turpis receptōnis in qua participauit etiam dās aut al'. primo casu non tenetur restituere danti. quia in pari causa turpitudinis potior est conditio possidentis. ff. de cōdi. ob turpē causaꝫ l. si ob turpē. §. porro. ⁊ C. eo. l. 2. Et iō hoc casu cum restitutio non fiat persone pricipali saltē dꝫ fieri paupibus tāqꝫ si non iuenirent pricipalis vel eiꝰ heres. p dictū. c. cū tu. Fallit i accepto p symoniaꝫ. qꝛ dꝫ restitui illi ecclesie i cuius iniuriaꝫ acceptū ē. ex̄ de symo. c. de h. Itē ēt nō erogat paupibus quando turpit acceptuꝫ ipo iure applicaretur fisco vel priuato. quia de alieno nō pōt fieri elemosyna. 1. q. 1. non est putanda. Et hoc ēt notat in sum. li. 2. ti. 8. q. 32. Et excepto h casu cum res applicaretur ipso iure fisco vel priuato. lꝫ turpiter accipiēs nō cogatur restituere turpiter danti. tm̄ si vellet posset restituere eidem danti. Nā iure nullo ꝓ-

bibet hoc. Et pene sunt restringē de de pe. dis. I. c. pene. ⁊ in. c. odia de re. iur. li. 6. Et notat in sū. li. 2. ti. 8. q. 25. ad finem. Est etiam cāus in quo lz dans nō fuerit in turpitu dine particeps. non tamen ei sed pauperibus fit restitutio. quia dās ex obligatione dedit licet accipiēs turpē receperit. videlicet quando iudeus vel paganus fuerit aliqd lucratus a xp̄ianis occasione offi- cij publici. Illud enim dz conuer ti in vsus pauperum xp̄ianorum ꝓm prouidentiam diocesani epis- copi. ex̄ de iudeis. cum sit. ꝓo cāu quando obligatio ē aliunde q̄z ex dicta turpi causa distinguenduz ē. Aut nō iueniunt creditores seu eo rum heredes. ⁊ de hoc dicet ifra restitutio. 6. Aut inueniuntur ⁊ tūc aut obligatio ē ꝑsonalis. ⁊ de hoc dicet. j. restitutio ꝓo. Aut obli gatio est realis vt qz habet qs rez alienam. ⁊ tūc si habet a nullo vl saltem a dn̄o clarum ē. quia sem- per dn̄o ē restituenda. ff. de rei vē. per totum. ⁊. C. eo. quia cuiqꝫ dā dum est quod suum ē. ff. de iusti. ⁊ iur̄. l. iusticia. §. iuris ꝑcepta. Sz si habuerit ab aliquo alio titulo translatiuo puta per donationem vel venditionem vel similem simi liter restitutio fit a dn̄o rei gratis. C. d̄ furtis. l. in ciuilem. Si v̄o ha buit titulo non translatiuo puta in cōmodatū vel locatū vel ēt sine ti- tulo forte quia sustulit illi videtur restituenda a quo habuit. C. loca ti. l. siquis cōductionis. Ubi dicit ꝙ conductor debet oio locatori rē reddere. lz dicat se dn̄m. ⁊ po- stea agat d̄ dn̄io. Sed hoc dz itel ligi qn̄ nō ꝯstat d̄ dominio nec po

terat incontinēti probari. Al' bene audiret mouens questionem d̄ do minio. ff. deposi. l. bona fides. vbi dicitur ꝙ quādo fur deposuit rē apud dn̄m dicte rei dn̄s non cogi tur reddere. Cogitur ergo in hoc casu habens rem illi restituere a quo habuit nisi statim possit d̄ suo dominio probare adeo ꝙ si etiaz a fure vel predone quis habuit ta mē dz ei restituere quando habu it causam ab eo. vt patz in dicta. l. bona fides. Sz si non habuit cau sam ab eo. puta quia ei per furtuz vl rapinā abstulit. tunc quando ꝑ furtum puto quod non d̄beat furi priori r̄stitui. quia nullus male fi- dei possessor hoc casu habz ius re petēdi. Nam ei datur actō furti cu ius interest ex honesta causa. ff. d̄ furtis. l. cuius interest. ⁊. l. is cuius interest. Itē nemo d̄bz ex improbi- tate sua consequi actionē. ff. d̄ fur tis. l. itaqꝫ. §. I. Est tamē casus in q̄ fur actionē furti habz. ff. d̄ fur. l. qui vas. §. si ego. vbi dicitur. Si e go poliēda vestimēta tibi locaue ro ⁊ tu titio cōmodaueris titioqꝫ furtum factum sit. tibi datur actio furti quia tua interest cum mihi te- nearis reddere. ⁊ mihi aduersus te datur actio quia furtum feceris titio cōmodādo. hoc itaqꝫ cāu fur aduersus furē actionē habz hoc ibi. Et hoc ideo ē quia a pricipio habuit rem d̄ voluntate dn̄i eam sibi locādo propē quod intererat eius ēt ex honesta causa. Al' sec9. vt patet ex predictis. Quando au tem per rapinam quis rem abstu lit a fure vel predone. tunc videt ei restituēda. quia ēt predo est re- stituendus. ex̄ d̄ resti. spo. c. i lite-

ris. Immo nec dño lz rapere rem
suã nisi i cãu de quo. s. bellũ. l. §.
l. ꝛ. 2. Al' perdit ius suũ. Et nõ dñs
tenetur ad estimatiõez rapte rei re
gulariter. C. vnde vi. l. siquis i tan
tam. Qui ergo furatus ẽ furi vel
predoni non tenet furi sz dño vel
aliꝫ hñti ius in re restituere. Secus
ẽ in raptore. Sed i quocũqz casu
dictum ẽ deberi furi vel predõi fie
ri restitutõez. si ꝯcurrat dñs i repe
titione dz dño potius restitui. d. l.
bona fides. Immo ẽt si dñs nõ re
peteret qꝛ ignoraret quis haberet
debet qui hz domino denunciar vt
ipam recipiat. extra de furtis qui
cuz fure. dũmodo fiat sine pericu
lo furis 22. q. 5. hoc vr. vbi dicitur
ꝙ peccata proximi eis reuelanda
sunt qui possunt ꝓdesse ꝛ ñ obesse.
Et quod dictum ẽ de dño concur
rente ad repetitõez cum fure idem
ẽ de omni alio ꝑtendente aliquod
ius honestũ. qꝛ semp illi facienda
ẽ restitutio qui potiit maius ius. d.
l. bona fides. ꝛ ẽ ar. in. l. queritur.
ff. de sta. ho. Et ideo qui vicerit fi
lio vel seruo pecuniã tenetur resti
tuere patri vel dño cuius ẽ. ff. de a
lea. l. fi. Immo ẽt filij tenẽtur resti
tuere patri res que spectant ad eos
iure ꝓprietatis. sed vsufructus ad
parentes quod ẽ regulare. Fallit
in castrensi vel quasi castrensi pe-
culio. Item in beneficialibus. vt i
c. si annum. 14. extra de iudi. li. 6.
quia eas non possunt administra
re vel obligare. ꝛ minus alienare.
C. de bonis q̃ liberis. l. fi. §. filij ãt
familias. Et assignatur rõ ibi. Me
lius ẽ eni coartare iuueniles calo
res ne cupiditati dediti tristẽ exitũ
sentiant qui eos post dispersuz ex

pectat matrimonium. Propt qd
in omnibus his cãibus videt psi
restitutionẽ fieri debere. Et idẽ vꝫ
eadem rõne in oĩbus silibus vt si
qs acceperit rem a pupillo restitu
at tutori. Sed cui restituentur res
ecclie. Dicẽdum ꝙ prelato si non
ẽ in culpa. Si vo ẽ in culpa vt qꝛ
res ecclie ipe dissipauit. vel ex car
nali affectu ꝛ non iusta cã dõauit.
qd facere non põt. cũ eps ꝛ qlibz
ꝑlatus rer ecclie sit ꝓcurator ꝛ ñ
dñs. ꝛ ꝯditionez ecclie meliorare
põt. deteriorẽ vo facere non dz. ex
de dona. c. fraternitatẽ. tunc ꝓpter
ꝑticipium culpe non vr ꝙ debeat
se itromittere. ex de cle. ꝯiu. diuers
Et iõ fiet restitutio successori ei⁹. d.
c. fraternitatem. Vel si adhuc non
ẽ successor expendat in vtilitatem
ecclie. ex de symo. de hoc. Hoc ẽt
notat in sum. li. 2. ti. 5. q. 18. vbi ꝛ d
talibus dr. Sed cui fiet restitutio.
Et subditur. dicit Ray. Credo ꝙ
auctoritate iudicis ꝑenitẽtialis de
beat fieri ecclesie cui sic iniuriose
ablatum ẽ. ita ꝙ ille eidem qui de
dit nisi cum turpiter dedit. tũc eni
non sibi sed successori suo poterit
fieri vel superiori. vt dicit Hostiẽ.
vel in vtilitatẽ eccl'ie ꝯuerteiur vel
ẽt eiusdem loci pauperibus si hoc
expedire videbitur eroget ar. 17.
q. 4. siquis in atrio. Hoc vltimuz
s. ꝙ detur pauperibus dicit glo.
Ray. ꝙ melius ẽ cũ indigent pau
peres vel satis abundet ecclesia.
Alioquin melius ẽ ꝙ in vtilitatem
ecclie pauperis ꝯuertatur. Idem
Al. Satis cõ. Tho. sa se. q. 62. ar.
5. ꝛ arti. vlti. Quod antez hic dicit
Ray. de auctoritate iudicis penitẽ
tialis gl. dicit. Si tñ super talibus

dispensandis habeat potestatem. hec ibi. Et ad predicta attendant accipientes a clericis de rebus ecclesie cũ non indigeant vel non cõuertãtur in utilitaté ecclie. vel non alia iusta rõe sz potius occasiõe ꝯsanguinitatis uel amicitie. qꝛ tenentur ad restitutiõez. ut ꝛ Tho. põit in dicto arti. 5. Et multo fortius si accipiant ex cã turpi. ut ex meretricio ludo vel alia quacunqz turpi cã. vt ꝛ notat in sum. li. 2. ti. 5. d. q. 18. Qñqz tñ lz dñs ꝯcurrat in repetitione non prefert siquis forte habuit rem ab eo qui ẽt ꝯ dñm hŕet actõem puta qꝛ ẽ vsufructuarius. Nam magis eius interest habere rem quã dñi qꝛ dñs hz ꝓprietaté que ꝯsistit in nudo iure dum ẽ per se sepata ꝛ vsufructuarius hz ius vtendi ꝛ fruẽdi. ff. de vsufruc. per totum. ꝛ. C. ꝛ Insti. eo. ti. Immo ẽt si ipe dñs sustulisset teneret furti ff. de fur. l. cum res. §. si bona fide. Item si esset qui posset rem retinere rõne impensaꝝ factarũ in ea. ff. de fur. l. si is qui ꝯmodassz. Ibi dr qꝫ si dominus furatus ẽ rẽ ꝯmodatario. i. ei cui ꝯmodauit nõ tenetur furti nisi ꝯmodatarius potuissz rẽ retinere rõne impensaꝝ in re factarum. Idem ẽ si rem haberet obligatam pp eandem rõnem. Itẽ qꝺ dictũ ẽ de re aliena restituẽda dno idẽ p oia intelligẽdũ ẽ de re affectata. puta que p vim ꝯpulsiuam alteri data ẽ. Nam illi ẽ restituenda q vim passus ẽ. ff. qꝺ me. cã. l. metum. §. cũ aũt. B.

¶ Utꝝ qs absoluat a restitutiõe si is cui debebat remisit siue dõauit. rñ. Absoluit. si ẽ psona que donaret posset. de quo vide. s. donatio. I. §. 2. Que donatiõ postqꝫ facta ẽ postea ꝛ penitentia non reuocatur. vt Ray. ponit de hac ẽt qõne vide j. restitutio. 3. §. pe. A. Et intellige hoc si remissio fiat libera voluntate creditoris al' non valeret. vt. j. §. pe. ꝛ dictum ẽ. s. bellũ. 1. §. x. in additione. B.

¶ Quid si psona cui debebat ẽsti tui defuncta est. rñ. ẽm Ray. Restitutio facienda ẽ heredibus. Sed hic distingue. qꝛ si heres ẽ aliquis in toto vel in parte. tunc fiet ei restitutio sicut contingit in toto vel in parte. Si aũt heres istitutus ẽ i aliqua determinata quantitate. puta in centũ vel ẽt i domo ꝛ non plus tunc restitutio non dꝫ fieri heredi. A. qꝛ scriptus heres i certa quantitate vel rebus particularibus non ẽ heres. sz potius legatarius. C. de hered. insti. l. quotiens. B. sed illi uel illis quibus testator reliquit dispositionẽ residuoꝝ bonoꝝ. A. r. veris heredibus vel executoribus a testatore deputatis ẽm dispositõnem testantis cuius voluntas oio seruanda ẽ. 13. q. 2. vltima. B.

¶ Utrum quis teneatur restituere rem cum fructibus. R. ẽm Ray. q libet male fidei possessor tenet restituere rem cum omnibus fructibus perceptis ꝛ quos ipe dñs percepisset si possedisset. ex de restitu. spo. grauis. ff. de condi. fur. in re. ff. de rei vend. si nauis. §. gnãliter. Et intellige fructus qui supersunt deductis expensis illis que fiunt gratia fructuum querendorum ꝯgregãdorum ꝛ conseruandorum que deducunt tã a male fidei qꝫ a bone fidi possessore. ff. de peti. hr. l. si a patre. §. vl. Possessor autem

bone fidei non tenet de fructibus quos pcepit q̄diu fuit bone fidei possessor si iam ꝯsumpti sunt. sꝫ de extantibus tenet. C. de rei ven. l. cē tū. A. Hic lati⁹ ē distinguēdū. Aut quis obligat ad r̄stitutionē rei aliene. aut alteri debite. Si eni rei aliene. tunc si ē male fidei possessor q statim dr̄ male fidei cuꝫ sciuerit rē ad alium ptinere. ex̄ de prescrip. c. si. tenet oēs fructus restituere. C. d̄ rei ven. l. certum. Sed hic iterum distinguitur. Nam si talis possessō non habuit titulum. claꝝ ē q tenetur omnes restituere non solū perceptos sed ēt qui percipi potuerūt p dn̄m rei si rem habuisset. ff. d̄ regu. iur. l generalr̄. Si v̄o habuit titulum puta donatōis vel venditionis vel alium solum tenetur de perceptis. l. si fundū. C. de rei ven. Fallit quādo titulus ē habitus per metum, q2 tunc ēt tenetur de percipiē dis. l. sed ꝛ partus. ff. quod me. cā vbi glo. addu ētres alios cāus videlicet qn̄ titulus habetur contra interdicta legum. l. quēadmodū. C. de agri. ꝛ censi. li. xi. Item qn̄ habetur in fraudem creditoꝝ. Item quando emitur res fisci sine solennitate. Q3 si ē bone fidei possessō non facit suos fructus naturales. videlicet qui nascūtur sin̄ idustria hoium. vt poma ꝛ similia. ꝛ illos tenetur restituere. non tamen vltra q̄ ex illis sit fact⁹ locupletior. l. vtꝝ ff. de peti. here. Fructus vero idustriales. i. pueniētes ex industria hominis non tenetur restituere nisi extantes. sed post litē ꝯtes. omēs quasi per contestationē sit constitutus male fidei. d. l. certuꝫ. Puta rem tū q si habuit iustam cām litigandi q non teneatur nisi īq̄tum factus sit locupletior. ꝛ videtur pbari in. l. illud. ff. de peti. here. vbi expresse dr̄ q ꝓuētus de hereditate nō tenetur de rebus pditis post acceptum iudiciū si habuit iustam cām litigandi. Et de istis fructibus ē plena ꝛ magistra glo. i. l. ex diuerso in prin. ff. de rei ven. si alteri d̄bite. Dicēdū ē q si debetur mihi res que non fuit mea puta q2 fuit vendita vel promissa post ceptuꝫ iudicium. i. contestatōeꝫ litis debentur cum re oēs accessiones. i. fructus ac si illo tp̄re fuisset res mihi tradita. ff. si cer. pe. l. cum fundus. Sed si mihi debeatur res que fuit mea ꝛ ad aliū sine cā peruenit puta solui rem quam estimabā me deberē cū non deberem tunc simul cuꝫ re debentur oēs accessiones. i. fruct⁹ ꝛ alia que ibi rei a principio quo fuit data euenerunt. ff. de condi. in de. l. indebiti in prin. In omnibus sūt sciēdū ē q bone fidei possessor nunq̄ tenet vltra q̄ sit factus locupletior. dicta. l. vtrum de peti. her. B. Et nota q qui solum vsum rei furatus fuit non sufficit si restituat rem sed tenetur ēt ad estimatiōem vsus. con. Hosti. ꝛ Al. Et eodem modo tenetur quis restituere damna si qua dn̄s rei propter eius absentiam passus fuit. 12. q. 2. sigs de ecclesijs. De quo vid̄. ȷ̄. vsura. 1. §. 16. q icipit. Vtꝝ vsure possint. ꝛ. §. 26. q icipit. Sed nūquid ē vsura. ꝛ ȷ̄. vsura. 6. §. pe. A. Ad pdictoꝝ intelligētiā sciendū q interesse quod alicui debet ꝯsideratur aliqn̄ respectu lucri cessantis aliqn̄ respectu dān̄ni emergētis. prio cāu est ratio n̄ dꝫ deduci in infinituꝫ. sꝫ vbi rei pn

cipalis ē estimatio interesse nō dz excedere duplum rei principalis. sed vbi ē incerta sit estimatio ad arbitrium boni iudicis. Adeo q̄ in imensum non pcedat. l. vna. C. de sen. que p eo qd interest pfe. 2° casu videlz respectu dāni emergētis si venit interesse rōne omissionis psideratur solū interesse intrisecū ff. de ac. emp. l. sterilis. §. cum per venditorē. vbi dr̄ q̄ si frumentum vel simile n̄ sit datum emptori suo tpre nō veniet estimatio. qr aialia sunt mortua ex eo q̄ n̄ habuit bladum suo tpre. Naz illud interesse extrinsecū ē a re. sed bene veniet vt detur maius pciū quo res valuit a tpre quo dbuit dari. qr h̄ ē iteresse intrisecū qd pcernit rez ⁊ venit ex ipa re. Extrinsecū v̄o q̄ non ex re venit sz pp rem. vt in exemplo prepōsito. Predicta aūt puto vera si dānū occurrit creditori ex simplici omissione debitoris. vt si creditor erat incursurus dānum ēt si debitor nihil sibi promisisset qr non habebat q̄no aliunde sibi prouideret. Secus. si cuz omissione aduenit ēt pmissio vt qr creditor aliter sibi puidisset vt non morerentur aialia eius si nō fuisset dceptus p missione debitoris. Hoc eni cāu interesse venit rōne pmissionis. i. false pmissionis. ⁊ iō debetur interesse ēt extrinsecum vt statim patebit presertim in foro cōscie vbi qs tenetur pximo satisfacē oē dānuz quod eius dolo vel culpa proxius īcurrit. vt in. c. si culpa. ex̄ de iniurijs. Propterea h̄ cāu saluo meliori iudicio tenetur ēt d morte aialium. Si v̄o rōe cōmissiōis debet interesse cōputat̄ iteresse ēt itrisecū

ff. d ac. emp. l. Julianus i prin. vbi dr̄ q̄ dans tignū vitiatū tenebitur ēt de ruina dom⁹. Et sic illa estimatio cōsiderat h̄ cāu ēt multo vltra duplum rei pricipalis. nō tm̄ in isinitum. lz eni veniat ruina domus non veniet si forte oportuit ipz pp hoc p multos ānos vel vsq̄ in tēpus vite pducere domuz. Facit. ff. de ser. cor. l. in hoc iudicium. ⁊ l. neratius. vbi corruptor serui tenet non solum de seruo sed ēt de omibus rebus quas seruus tunc fugiens tulit. non de alijs quas postea successiue furatus fuerit. B.

¶ Quid si i ipa re furtiua fecit̄ gs expensas. R. fm v̄v̄. In foro pnie si expensas fecit ad pseruationem rei vt pascēdo equum siue ad oportunā melioratiōez. vt puta curādo aial morbosum vel nutriendo porcum ⁊ huiusmodi deducē eas pōt ex quo satisfacti al'itegral'r dānū passo. Idem Al. A. In foro āt iudiciali dicte ipense non pputant vt in sum. li. 2. ti. 5. q. 75. vbi hec notantur. Ad plениorē aūt materie itelligētiam utr̄ quis possit petere sumptus factos in re aliena. Dicēdum ē q̄ aut fecit noie dn̄i rei. aut noie pprio. i. tanq̄ i re sua. primo cāu clar̄ ē q̄ pōt pputare. Nā vtiliter gessit negociuz dn̄i. l. i. ⁊ 2. ff. de neg. gest. ⁊ per totū. Inmō q̄ si dn̄s tollat rem prius quā soluat sūptus pmittit furtū. ff. de fur. l. si is q cōmodasset. 2° cāu qn̄ fecit tanquā in re ppria clar̄ ē q̄ per viam petitōis nullo mō pōt pputare. l. si in area. ff. de condi. inde. sed per viā retentōis q̄nq̄z sic. vt ibi. Unde distinguēdum ē. qr si fuit male fidei possessor a principio nullo modo

pōt ɔputare. l. ex argento. ff. de cō di. fur. ⁊ in isti. de rerum diui. §. ex diuerso. nisi respectu fructuū. Nā vt dicit glo. in. c. grauis. ex. de resti. spo. fructus dicunt q̄ supsūt ōductis expēsis que fuīt grā fructuū q̄rēdo⁊ colligēdo⁊ ⁊ ɔseruādo⁊: vz tam i bone fidei possessore q̄ꝫ i male fidei. ēt ꝑdombus. ff. de peti. here. si a dño. §. fruct⁹. ⁊. l. plane. i fi. ⁊. C. de fruc. ⁊ lit̄ expen. l. i. Nam nullus casus iteruenire pōt q̄ hoc genus deductionis ipediat. ff. fa. mil. hercis. fundus qui prio rūso. i fi. ff. so. ma. fructus. Fructus enim itelligūtur deductis necessarijs ex pensis. ff. de op. seruo. l. fruct⁹. Si ṽo a pricipio fuit bōe fidei pōt solū tollere qđ fecit sine lesiōe rei. ff. de rei ven. l. iulianus scribit. ⁊. l. si i area. Ita tñ q̄ si dñs vellet dare ꝑciū illarum rerū. vel si vellet tollere illud i quo tñ noceret ⁊ sibi ñ prodesset non est permittendus. q̄ non ē cedendum malitijs. ff. de rei ven. l. i fundo. Glo. tamen i Insti. đ rerum diui. §. lfe. dicit q̄ q̄ scripsit i paginis alienis bona fide etiam reddito libro habet actionem in factum contra dñm paginarū. ff. de rei. ven. i rem. Sed glo. Io. co. ti. §. ex diuerso. dicit q̄ ñ datur ei actio. per. l. si i area. ff. de condi. indebiti. Istud scđm pōt itelligi de subtilitate iuris. primum autem đ equitate ⁊ i foro penitentie q̄ non ē equum aliquem locupletari cuꝫ alterius dāno. vt i. c. locupletari. đ re. iur. li. 6. Et sine clpa ⁊ causa rationabili non đbet quis priuari labore suo. vt i. c. sine culpa. e. ti. Et si dñs rei nō sit potēs vel si hoc ꝑ- ligat satisfiat sibi de re sua. ar. in Insti. de rerum diui. §. siqs i aliena. Item male fidei possessor non tenetur de fructib⁹ qui percipi potuerunt ex melioramento quod ipse fecit i re. ff. de rei vendi. l. cete⁊. Sed si semper fuit bone fidei. i. qñ habuit rem ⁊ qñ edificauit si dñs rei ē potens pōt rem retinē donec sibi satisfiat de sumptibus. Si dñs ē ipotens pōt solum tollere quod fecit secundum modum predēm. dēā. l. i fundo. B

6 ¶ Quid si res rapta reddit ōterioata. R. fm Ray. Nō liberabitur raptor. vt de deposito dictum ē. s̄ depositū. §. 7. A. hoc clarius dꝫ i. l. i re. ff. de condi. furti. B

7 ¶ Quid si res rapta perijt. R. fm Ray. Quocunq̄ꝫ casu perierit raptor tenetur ad restitutioneꝫ. q̄ fuit i mora restituendi. ⁊ tenet prestare estimatiōnē et⁹ fm illud tempus i quo plus valuit. Qđ si ñ fuit i mora. vt. q̄ obtulit rem dño loco ⁊ tēpore debito ⁊ dñs neglexit accipere nō tenebitur de casu. ff. de cōdi. fur. l. in re. A. Ibi hoc clare dꝫ ⁊ notatur etiam i dcā. q. 75. i sum. li. 2. ti. 5. B. Et que de raptore dicta sunt itellige etiam de fure quocunq̄ꝫ. A. s. q̄ ad restitutionem. vt i dicta. q. 75. B. Et vterq̄ꝫ etiam post restitutionem dāni tenet petere remissionem de iniuria saltem per aliquā iterpositam ꝑsonam suppressio vel expsso nomine furis fm q̄ qualitas negocij patit. A. s. cauendo sp reuelatiōnē pcti ⁊ scādaluꝫ. ex. de pe. ⁊ re. officij. B

8 ¶ Quid si plures fuerūt raptores R. scđꝫ Ray. Si vadāt simul quasi sit vnus exercitus. qlibet tenet in solidū. Naꝫ ⁊ quilibet iuuat alios

⁊ facit eos fortiores. ad h̄ ex̄ ꝯ ho
nuci.. sicut dignū. Hoc dico scd̄m
vv. qn̄ vnus sine alio n̄ fecisset. Al'
qlibet tenet̄ ꝓ dāno qd̄ itulit. Si ve
ro nō iuerūt simul sed quilibet per
se fecit damnuz quilibet tenetur ꝓ
eo quod itulit. Similem casum vi
de. ī. restitutio. 3. §. 1. A. Et i eodē.
c. de hoc dicetur. B

9 ¶ Quid siquis furatus fuit rē qn̄
plus valuit. ⁊ modo restituit quā
dominus valet. R. s̄m Al. i. 4. nō
satisfecit nisi lucrū temporis i quo
plus valuit apponat. A. De h̄ dc̄z
ē. s̄. §. 6. B

10 ¶ Qualiter restituet qui ipediuit
aliquē a ꝯsecutione alicuius bn̄fi
cij. R. s̄m Tho. s̄a s̄e. q. 62. Aut im
pediuit eū iuste vt si itēdens hono
rē dei vel vtilitatem ecclie ꝓcuret
ꝙ detur alicui digniori. ⁊ tunc in
nullo tenet̄. Aut impediuit iiuste.
vt puta si itendebat eius nocumē
tum ꝑ damnum odiū vl' vindictā
⁊ huiusmodi. ⁊ tunc si impediuit
ne det̄ digno. dico anteq̄ firmatū
sit ꝙ det ei tenet̄ qdem ad aliquaz
recompēsatonē pēsatis cōditioni
bus ꝑsonarum ⁊ negocij. A. s̄z ar
bitriū sapiētis. vt i su. e. ti. q. 77. vbi
hec notātur. B. nō tn̄ tenet̄ ad eq̄
le q2 nōdum fuerat adeptus. ⁊ po
terat multiplicit̄ ipediri. Si vero i
pedit ne det̄ postq̄ iam determiā
tum ē ꝙ det̄. ꝓcurās idebite reuo
cari tenet̄ ad restitutionē equal' s̄z
suam facultatē. Et idem iudicium
de eo qui ipedit aliquē a ꝯsecutio
ne cuiuscūq3 muneris qd̄ honeste
reciperet. Con. Pe. A. Con etiaz
Ul. vt i dc̄a. q. 77. B

11 ¶ Qualiter satisfiet pro his que
restitui nō possūt. vt mutilatio mē
bri. stuprū ⁊ similia. R. s̄m Ul. In
his i qbus dānum neq3 i se neq3 i
equiualenti restitui pōt satisfiet ꝑ
recompēsationē faciēdaz arbitrio
boni viri. Idē Tho. s̄a s̄e. q. 62. ⁊
i. 4. dis. 15. A. Con. etiam. Pe. vt i
sum. eo. ti. q. 80.

12 ¶ Qualiter restituet q. semina ali
cuius agri effodit vel q damnifi
cauit aliū eo ꝙ suo tēpore non sol
uit. R. s̄m Ul. Predc̄i non tenent̄
ad restituēdum totalit̄ dānum qa
dubium ē qualiter fructus agri ꝓ
fecissēt. vel an mercator damnum
vel lucrum in mercatione habuis
set. sed restituet tantum quantum
fructus agri i illo dubio vendi po
tuissēt vel quātum mercator i illo
dubio lucrum suū vēdidisset. Cō.
Tho. s̄a s̄e. q. 62. A. Idē i sum. eo.
ti. q. 81. B

13 ¶ Utrū qs teneat̄ restituē qcqd illi
cite acquisiuit. R. s̄z Tho. s̄a s̄e. q.
62. Circa illicitam acqsitionem ⁊
dationē distinguēdum ē. Aliqn̄ ei
ipa datio ē illicita contra legē sic
patet i eo qui symoniace aliqd de
dit. ⁊ talis meretur a mittē quod ꝯ
dit. vnde nō debet ei restitutio fie
ri. Et q2 etiam ille contra legem ac
cepit. non debet sibi retinē sed dz
i pios vsus cōuertē. A. Immo dz
dari illi ecclie i cuius iiuriam acce
pta ē. ex̄ de symo. de hoc. B. Alio
modo aliquis illicite dat q2 ꝑ rē
illicitam dat lz ipa datio nō sit illi
cita. sicut cum qs dat meretrici ꝑ
fornicationē. Unde ⁊ mulier pōt si
bi retinē quod ei datum ē. ⁊ si sup
flue aliquid ꝑ fraudē vel doluz ex
torsisset. tenetur eidē restituē. De
hac materia habetur s̄. elemosyna
1. §. 11. A. Et ibi melius i additiōe.

Sed de hac materia latius dicen-
dum ē videlꝫ ꝙ aut illicita acq̄sitio
sit cum iiuria ꝓximi ꝛ contra eius
voluntatē. aut cum eius voluntate.
p̄rio casu quis idistincte tenet resti
tuere damnificato. vt extra de iiu-
rijs. c. fi. Ad h̄ eni ptinet qcqd fue
rit acq̄situm p furtū vel rapinā vel
p violētiā seu p fraudē ꝛ huiusmo
di. Et ƀm Inn. i. c. q2 pleriq3. ex̄ ð
imu. ec. hoc casu tenet qs ad resti-
tutionē siue sit debitum iure natu-
rali ꝛ ciuili siue iure naturali tm̄ q̄
le ē quod debetur seruo. ꝛ ideo in
de nō faciat elemosynā sed restitu
at. Si autem sit debitum iure ciuili
tm̄ vt si legatū de quo potui detra
here falcidiam. i. potui diminuere
ƀm legē illā. itegrū solui credēs he
reditatē sufficere ad oia. n̄ tenetur
legatarius mihi restituere. Et sub
dit. Quidā tn̄ dicūt cōtrariū. Ista
scd̄a ē vera saltē in foro iudiciali ꝛ
ēt penitentiali cum lata fuerit snia
q2 hoc casu error facti causat repe
titionē lꝫ non error iuris. C. ad l.
fal. error. Sed notādum ē dictuꝫ
Inno. ꝓ foro pniali si snia nō fue-
rit i contrarium lata iudicialiter.
Itē dic̄ ꝙ condēnatus ad aliquid
iiuste non tenet sponte dare. lꝫ snie
parere ðbeat. 2° casu distinguēdū
ē ꝙ aut illicita acquisitio ē respectu
cause aut respectu psone. Si respe
ctu cause puta q2 ex causa turpi di
cēdum ꝙ aut turpitudo ē ex par-
te accipiētis tm̄. aut ex parte vtri-
usq3. Si ex parte accipiētis tm̄. pu
ta si recepit aliqd vt delictū nō faci
at vel vt id faciat ad quod tenet pu
ta vt rem iuētam restituat. Et clare
ē ꝙ hoc casu tenetur recipiēs re-
stituere danti. l. i. ꝛ. 2. ff. de ꝯdi. ob

tur. causam. Si turpitudo ē ex pte
vtriusq3 puta si dat ad corrūpēdū
iudicē nō tenet restituere danti. q2
i pari causa turpitudinis potior ē
conditio possidētis. ff. de cōdi. ob
tur. causam. l. si ob turpē. §. porro.
ꝛ. C. eo. l. 2. Sed hoc casu an ꝛ qn̄
ꝛ cui restituere teneat ē magis du
biuꝫ. Et p̄rio videt ꝙ semp teneat
restituere. ff. de offi. ƥsi. l. illicitas. i
ƥn. vbi dr̄. Itē neqs iniquū dānū
aut lucrū sentiat ƥses ꝓuincie ꝓ-
uideat. Ad idem. ff. de calum. l. in
heredem. vbi dr̄ ꝙ conuenit illici
ta lucra ab oibus extorqueri. Et i
foro iudiciali ꝛ ciuili dꝫ dari fisco.
C. de mō mulc. l. mulctarū. Sꝫ in
foro canonico vel pniali dꝫ eroga
ri paupib9. 14. q. 5. nō sane ad finē
ꝛ ex̄ de vsuris. cū tu etiam si ex me
retricio accipiat. Nec obstat qd̄ dr̄
Deut. 16. vt non offerat merces ꝓ
stibuli i domo dei. quia illud itelli
gitur q̊ ad oblationē altaris vel sa
crificiū publicā. nō quo ad priua-
tam elemosynā. vt dicit Tho. ƀa ƀe
q. 32. arti. 7. Acquisitū tn̄ p symoni
am d3 restitui illi ecclie i cuius iiu
riam acceptū ē ex̄ de symo. §. de h̄
Contra predicta facit qd̄ dr̄ i. l. 4.
§. ff. ð condi. ob tur. cām. vbi dr̄ ꝙ
meretrix. lꝫ turpit faciat ꝙ sit me-
retrix. nō tm̄ turpiter accipit quod
ei dat etiam ex meretricio. Tho. i
dicto arti. 7. distinguit ꝙ qn̄ lex ꝓ
hibet dationem ꝛ acceptioneꝫ. tūc
dr̄ oio acceptū ex turpi causa resti
tui. vt patet i symonia ꝛ i eo quod
dat iudici ad corrumpēdum. ꝛ in
ludo ꝓhibito. ꝛ i multis similib9.
Si vō lex nō ꝓhibet dationem lꝫ
prohibeat causam dandi. tūc non
cogitur quis ad restitutionē. vt pa

ret i lucro meretricis . de quo dcm̄ ē. Dicit enim ꝙ pōt retineri ⁊ de eo elemosyna fieri. Sꝫ certe quotiens aliquid prohibetur. ⁊ oē illud itelligitur prohibitum qḋ seqtur ex eo vel ob id. C. de legi. l. nō dubiū. Et iōo cū lex ꝓhibet aliqd. ergo ⁊ solutioné vel receptionem ex illa vel ob illá. ⁊ tāto magis ꝙ̄to ista solutio vel receptio nō solū ē qd ꝯsequēs. imo ⁊ cā pricipalis rem ꝓhibitā iducēs. qꝛ sine ea turpitudo verisimiliter nō fieret. Jō pricipalis causa ꝓhibitiōis stat i illa datione vel receptione ex qbꝰ causatur res turpis. Et iō cum lex aliqd simpliciter ꝓhibet. videtur ꝓhibere ⁊ dationem ⁊ receptiōeꝫ ex illa vľ ob illá. Secꝰ si ñ simpliciter ꝓhibet. lꝫ illud notet infamia sicut meretricium ⁊ similia. Et hoc sentit glo. Ray. i ti. ḋ rapto. §. sed quid ḋ focariјs. super verbo tenētur restituere. vbi d. c. Quid ḋ omnibꝰ illis qui turpiter acqrūt aliqd nūqd pñt sibi illḋ i aliquo casu retinere. Et subdit. R. Ubi translatū ē dominium i accipiēté ⁊ nō cōpetit repetitio illi cuiꝰ fuit res illa distigui pōt. qꝛ i illis que sūt ꝓhibita qꝛ mala. q̄dam sūt que non puniūtur a iure ciuili i forma iudicij nisi pena īfamie vt histrionatus ⁊ exercitiū coꝝ qui pugnant j arena vel duello vel opere meretricū solutarū. Et i talibus turpiter acquisita res retineri potest ad vsum acqrentis. Quedam sunt que puniūtur a iure per corporalem penam vel per extorsioné turpiū lucrorū ⁊ taliter acqsita retineri nō debēt ad vsū acqrentis nisi ei cōcedat a penitētiario suo tāꝙ̄ alij pauperi

sed ḋbēt i pios vsus erogari. nisi fōte restituta sint iā illis a qbꝰ sunt habita. vel nisi q hꝫ restituere velit eis a qbus habuit. ad qḋ tñ ñ tenetur. Et restitutio huiusmodi i foro pniali iudicāda ē ꝓ pte satisfactiōis Et iō ibi late patet officiū penitentiarij ⁊ ibi forte potest dispēsare sicut ⁊ i limitādo tpe pnie. ⁊ mēsura ieiunioꝝ. Jn illis aūt q̄ sūt mala qꝛ ꝓhibita sicut sūt torneamēta. negociatio clerici. lucrū aduocatiōnis vel medicine i casibus nō concessis. emere bladum vel vinuꝫ vt postea carius vēdat. facē ꝑta de floribus ad vēdēdum q̄ꝝ vsus ē freqētiꝰ ad lasciuiā ⁊ similia. ⁊ his causis acqsita retineri non pñt. Et subdit. Lꝫ aūt hec distinctio videatur ꝓbabilis. qꝛ tñ pene restringēde sunt. ⁊ q nimis emūgit elicit sāguiné. veriꝰ credo ꝙ lꝫ i ṗdcis casibꝰ bonū sit ⁊ salubre ꝙ penitēs iducat i foro penitentiali ad erogādum i pios vsus taliter acquisita. nō ē tñ compellēdus nisi velit nec iudicandus esse in statu saluandorū si non velit huiusmodi penitentiam accipere. nisi i casibus a iure expressis. vt i symonia de qua expressum ē ꝙ pecunia symoniaca ē restituēda ecclie i cuius ignominiaꝫ ē accepta. lꝫ ⁊ hoc posset itelligi qñ recepta ē de bonis eiusdem ecclesie vel qñ de hoc agitur in foro causaꝝ. Similiter qñ quis aliquid recipit vt faciat dānum vel iiuriaꝫ vel calūniā alij. qꝛ tūc nō ille qui ḋdit repetit sed ille ꝯtra quē datū ē. ff. de calum. l. generaliter. §. illud. Qḋ tñ itelligit̄ qñ agitur in forma iudicij. quā seueritatē nō oꝫ obseruari in foro pniali. Glo. tñ eadē in

ti. de rapto. §. 12. circa pedagia sup v̄bo tenet̄ eni in fi. ait q̄ tutius est dicere q̄ pecunia ex pacto symōia co accepta retineri non possit etiā in foro pniali. lz secus sit si absq̄ pacto fuerit accepta ar. a cōtrario sensu ex̄ de symo. mandato ħ ille. Ex hac glo. ⁊ ex supradict̄ potest colligi q̄ acq̄situ ex turpi cā q̄s iu dicialiter tenet̄ restituer̄ nisi illa cā nō fuerit simplicit̄ ꝓhibita. sz solū a lege infamia notata. In foro āt pniali qn̄ restitutio non ē facienda certe psone de cōsilio ē q̄ oia illi-cite acquisita eroget̄ in pios vsus. de necessitate āt nō est. nisi iudicia lis condēnatio facta fuerit. vel nisi inq̄ztū cōfessori videat̄. Nā in foro pniali q̄s restituere ꝓximo n̄ tenet̄ nisi inq̄ztū ipsū dānificauerit seu ꝯ dēnatus fuerit vt sepe ꝓostensū ē. Et nōt gl. 12. q. 2. fraternitas. Deo āt satisfacere dz pro turpi cā fz ar-bitriū ꝯfessoris. 26. q. 7. turpia. Et q: Sap. xi. dr̄. Per que peccat q̄s p ħ ⁊ torquetur innuēs. q̄ q̄s de-bet puniri in illo in quo deliquit. ideo cū in receptōne ob turpē cāz fuerit deus offensus cuius occasōe deuentū ē ad peccatū conueniens ē q̄ sacerdos inq̄ztū fz deū pōt fa cere iniūgat penitenti q̄ oē accep tū ex turpi cā eroget in pios vsus vt sic satisfaciat deo in quo offēdit nisi penitens cōstitutus fuerit i ma gna necessitate. Et penitens dz se ꝓ parare ad restituēdū ⁊ faciendu3 q̄cquid cōfessori fm deū visū fue-rit. q: ad ħ obligat̄ ex̄ de pe. ⁊ re. ois. Item ēt in foro penitentiali q̄s tenet̄ restituere qn̄ ius hoc spālr expri[m]it. vt in vsura vel symonia. ⁊ similibus vt in ludis alearu3. ta

xilloꝝ. ⁊ similiu3 ꝓhibitoꝝ. vt. s. ludus alee. §. 4. vsq̄ ad finē. Item fm Inno. in. c. q: pleriq̄ ex̄ de im mu. eccle. in glo. sua v̄su. hypocri-ta aūt. Hypocrita q̄ sub forma bo ni xp̄iani cū non sit accipit elemo synas tenet̄ ad restitutionē. Et sub iungit q̄ forte non tenet̄ restituere illi q̄ dedit q: cōsecutus est merce-dē suā. Puto q̄ hoc sit notabile dictū. ⁊ q̄ lz nō fiat restitutio illi q̄ dedit tn̄ si datū est vel acceptū aliq̄ spāli cā ⁊ expressa puta in calice3 vel altare vel in subuentionē alicu ius hospitalis vel q̄ōcunq̄ aliud. in illā cām debet fieri restitutio. q: nil tam equū est q̄ꝑ q̄ res transferā tur fm voluntatē dn̄i ipsaꝝ in In-sti. de acq. re. do. §. p traditione3. Et sic caueāt sibi oēs clerici. laici. religiosi. heremite. ⁊ q̄cūq̄ alij q̄ ostēdunt bonā vitā vt recipiant ele mosynas. Sed q̄d si ꝓ cā honesta ⁊ inhonesta dat̄ res indiuisibilis. puta seruitus vie. vel alia. vel bos. equus. ⁊ similia. an in toto res dz adiudicari cāe honeste an inhone ste. cū in indiuisibilibus nā poten-tioris solet ad se attrahere minus potens. ff. de statu ho. l. queritur. Hanc questionē tangit glo. in. l. 3. ff. de condi. ob turpē cām. nec det̄ minat. Et licet multa possēt allega ri hincinde tn̄ ꝓpter breuitatē sal-uo meliori iudicio dico q̄ res da-ta ꝓ pte adiudicabitur cause hōe-ste ⁊ ꝓ pte cause inhoneste. q: lz i se sit indiuisibilis tn̄ est diuisibilis p reductionē ad estimationē pecu nie ar. ff. si. regū. l. i. §. 1. ⁊ l. se. vbi ponitur casus in ponēdis finibus vt si non possint bn̄ poni tollat̄ de terra vni⁹ ⁊ det̄ alteri data estima-

tione illi a quo terra tollit. Et sic in casu proposito poterit res data retineri si adipleta est cā honesta ppquam data est. ⁊ pars precij cōcernentis inhonestā cām erogabitur ꝓm ea que superius tacta sunt. Qñ āt illicita acquisitio ē respectu ꝑsone hoc contingit vel qꝛ aliquid accipit ab eo q non pōt dare vel qꝛ aliquid datur ei q non pōt recipe. Primū cōtingit nō solū cū aliquid accipitur a non vero dño. sed ēt a rei dño cui denegata est admistratio seu alienatio bonoꝝ suorū. de quibus dictū est. s̄. dōatio prio. §. I. ⁊ ibidē. §. 9. ponit an clerici possint donare. Jtē regulariter null⁹ pōt donare vel per donatōnē recipere vltra quingētos solidos nisi precedat certa insinuatio. Fallit in aliquibus casibus de qbus dictū ē. s̄. ecclesia. i. §. 4. cū additione. Et solidus in legibus capit p auro. vt in Jnsti. de pena. teme. liti. §. fi. ⁊ ibi glo. Jtem regulariter nō valet donatio inter coniuges: ⁊ inter patrē ⁊ filiū qui ē in ei⁹ ptāte. vt. s̄. donatio. i. §. 5. cū sequentib⁹ Jtē regulariter filiusfamilias non pōt donare vel administrare nisi sint res castrensis peculij vel quasi ꝺ quo. s̄. elemosyna. 2. §. 3. ⁊. s̄. peculiū. Jtem nullus pōt aliquid dare in fraudē creditoꝝ suoꝝ. a recipiens ab eo tenetur ad. restitutōez cum distinctione. qꝛ aut recipit titulo lucratiuo aut oneroso. si lucratiuo. ⁊ creditores fraudantur omnino tenet ad restitutionem. ff. q̄ i frau. cre. l. q āt. §. similiqꝫ mō. Et videtur intelligendū hoc qñ fraus interueniebat tempore donatōis. Secus si postea, quia factum legitime retractari non dꝫ lꝫ casus postea eueniat quo nō potuit inchoari. ex̄ de reg. iur. l. factū legitime li. 6. Nisi forte quis accepisset acquisitū ex delicto puta ex vsura. Tūc eni qñcunqꝫ vsurarius efficiat nō soluēdo. tal' obligat ad restitutōez lꝫ a principio nō receperit in fraudē creditoꝝ quia non ē equū vt ex dolo alicuius alter cōmodū sētiat cū dāno tertij. l. fi. in ꝑncipio. ff. de eo per quē factū erit. ⁊ qꝛ locupletari qs nō dꝫ cū iactura aliena. ex̄ de re. iu. locupletari li. 6. Et ita vr̄ esse de mente dñi An. de bu. in. c. cū tu. ad fi. ex̄ de vsuris. Et ꝑdicta faciunt ꝙ cū iudei cōiter viuant ex vsuris nec sint potentes restituere accipientes per donationé vl' alio titulo lucratiuo aliquid ab eis teneant ad accepti restitutioné faciendā illis a qbus iudeus accepit vsuras ēt si aliquid ab eis acceptū sit pro pena. vt. s̄. iudeus. I. §. 6. ⁊ 7. Si vō titulo oneroso quispiā aliquid accepit ab eo qui non est soluendo. puta qꝛ emit vel habuit ꝓpter operas suas vel p permutationé vel aliam onerosam causam nō tenet ad restitutioné nisi sciuerit illud fieri in fraudem creditoꝝ ff. q̄ i fra. cre. l. ait ꝑtor. §. ꝙ ait ꝑtō Et dr̄ scit̄ si creditōes sit sibi, ꝑstati ꝙ fit in fraudē eoꝝ dicta. l. ait ꝑtor. §. siqs particeps. Jteꝫ quādo alienauit simul omnia bona sua. Ex illa enim vniuersali alienatione fraus presumitur. ff. eo. l. omnes. §. lucius. Jteꝫ etiam quando euidenter hoc appareꝛꝫ. vt qꝛ scit aliquē impotentē restituere ⁊ aliquid vendere vel emere ad ludū. luxuriam. gulositatem. vel aliter

inutiliter ꝯsumendū. ⁊ sic i fraudē creditoꝝ cū efficiatꝫ minus potens ad soluendū. Itē illi creditores tm̄ possunt ꝑdicta reuocare in quoꝝ fraudē facta sūt. Nō aūt alij creditores qui postea facti sūt. nisi ex pecunia ipsoꝝ esset prioribꝰ satisfactū dicta. l. aut ꝑtor. §. ita demū. Ex his colligitur ꝙ cū iudei cōiter ꝑ vsuras nō sint soluendo. accipiēs aliquid ab eis ēt titulo oneroso puta locatione venditione vel simili ex quo manifeste fiunt impotētiores ad satisfaciēdū tenetur restituere illis a quibꝰ accepte sunt vsure sicut cōtingit in vendente eis gallinas vel alia ad gulositatem pertinentia. vel pulchra vestimēta ⁊ alia similia ad pompositatē. vel qui ad talia locant sibi operas vel ad radendū vel ad poliendum. Et gen̄raliter quocunqꝫ mō ab eis aliqd accipiatur ex quo manifeste fiant i potentiores ad restituendum. lꝫ ēt titulo oneroso hoc fit in fraudem creditoꝝ ⁊ per ꝯn̄s accipiens tenetur ad restituendū vt pōt ex ꝑdicto colligi. Item aduertendū ꝙ ex ꝑdictis accipientibꝰ ⁊ nō valentibus alienare aliqui tenentꝫ ad restitutionē statim. Aliqui ꝑ restitutōeꝫ in integrū. Statim tenentꝫ qui rem acceperunt cuius alienatio ipso iure nō valuit. vt si maritus alienꝫ fundū dotalē vel in quibuscūqꝫ casibꝰ ius ꝓhibet alienationē de qbꝰ aliquid ꝓxime tactū est maxime si qs accipit a minore. 25. annis dono rē imobilē vel ēt ꝑ venditionē sine iuris solēnitate puta sine tutoris l' curatoris auctoritate vel' sine iudicis decreto. i. auctoritate. Nā tenetꝫ statim ad restitutionē ꝺm Inno. in. c. qꝛ pleriqꝫ de imu. ec. ꝟ. si aūt ex donatōe. Itē pōt dici in emptore rei ecclesiastice qñ nō interuenit debita solēnitas. tūc eni contractus nō valet de quo. s̄. aliēatio. Et oēs isti tenentꝫ ad restitutionē rei cū fructibus oibꝰ de quo. s̄. §. 4. cū additōne. qꝛ q ꝯ iura mercatꝫ bonā fideꝫ ñ ꝑsumitꝫ habere ex̄ de re. iur l. qui ꝯtra li. 6. Nisi sit forte ꝑsōa q̄ excusetur iuris ignorātia vt minor mulier rusticus. ⁊ miles. ff. de ꝓba. l. cū de indebito. §. si āt is q̄. Per restitutionē in integrū tenentꝫ aliq qñ contractꝰ ē solēnitꝫ celebratꝰ sed ex ꝑuilegio ecclie vel minoris res pꝫ ab eis tolli ꝑ in integrū restitutōeꝫ qꝛ allegant se in aliq̄ lesos. Et hoc casu qui rē taliter habuerūt non tenentꝫ restituere nisi obiēta restitutōne in integrū ab ecclia vel minore ꝺm Inn. in dcō. c. qꝛ pleriqꝫ. ꝟ. sed qd dices in eo. vbi dicit nō teneri eos ad restitutionē nisi in cōtrahēdo vsi fuerint malitia vel facta restitutōe vt dictū est. Adde vel nisi interuenerit nō parua deceptō etiaꝫ sine malitia. vt. s̄. emptio. §. 2. 2°. rōne persone succedit obligatio ad restitutionē quando ei aliquid datur cui dari ꝓhibetꝫ. Et de hoc aliqui casus supra notati sūt. sicut de donatōe inter cōiuges ⁊ inter patrē ⁊ filiū sub eiꝰ ptāte cōstitutum. Nūc alij ponēdi sūt videlꝫ rōe etatis ⁊ officij. Ratione etatis puta si soluatꝫ debitū pupillo sine tutoris auctoritate ⁊ iudicis decreto. Tūc eni res nō efficitꝫ pupilli nec liberatur debitor ⁊ tenetꝫ rē illā iterū soluere si pupillus rem solutam male cōsūpserit l' furto amiserit. Tamē si pupillus reꝫ illā hꝫ vel ex illa sit

factus locupletior et petit adhuc debitū per exceptionem doli mali submoueri poterit in Insti. p quas perso nobis acqui. §. pe. Idē pp eandē rōnem putarem in furioso. Ratione officij iura prohibent ali quibus dari vt rectoribus et iudi cibus de quo. s̄. iudex. i. §. 3. cū ad ditionib⁹. Insup qui aliqd dat iu dici vel aduersario puta ꝓcurato ri vel aduocato aduerse ptis amit tit cām. C. de pena iudi. q. ma. iu. l. i. Sed h̄ est intelligendū nisi eui dēter cōstiterit quēpiā aliqd dedis se ne iniusticiā patiatur vel vt iusti ciā consequat. Tūc eni ēt datū pōt repetere et nullā penā incurrit. 14 q. 5. c. nō sane. et ibi glo. Minori bus tñ officialibus q sunt in auxili um rectoꝝ et iudicū possunt dōa dari et ipsi etiam possunt pro iu sto beneficio prestito aliqd extor quere. dcō. c. nō sane ad fi. Quod glo. dicit verū nisi sit eis certū sala riū constitutū. quia tunc si aliquid vltra petierint crimine concussio nis tenentur et ad penā quadrupli. Item episcopo vel alteri prelato visitanti seu eorū familiaribus nil potest dari preter procuratōnē. vt j. visitatio. §. i. et 2. Similiter nec sarracenis seu infidelibus vel her ticis in dispendiū xp̄ianorum. vt j. sarracenus. §. i. et in processu an nali curie. B

14

¶ Quid de illis qui ponunt se in manus creditoꝝ sed non intendūt restituere imo sperant ꝙ pro nihi lo vel de modico quietabuntur al' non ponerent se. R̄. fm fratrē Egi diū in quolibet. Tales quidē a pec cato rapine nō sunt absoluti quia peccatū p penitentiā et confessiōez dimittit. Sz vtꝝ sint absoluti a de bito restituendi distingue. q2 si cre ditor ꝓpria voluntate dimisit. nō tenetur amplius restituere. Secus si deceptus vel coact⁹ l' q2 putauit se nunq̄ aliqd posse habere. De hac ēt questione habes. s̄. §. 3. A. Ad p̄dicta faciunt q̄ habent in sū. li. 2. ti. 5. q. 25. et q. 87. Et qd̄ nōt do minus Pe. de anchorano i. c. q̄ ꝙ de vsur. li. 6. B. An q male reci piūt a psonis ecclsiasticis teneant ad restitutionē et cui vid̄. s̄. cleric⁹ 4. §. fi. A. Et ibi in additione. B. Utrū restitutio sit pars satisfactio nis vide. j. satisfactio. §. 9. Ad ma teriā ēt restitutionis facit. j. vsura 6. per totum.

Estitutio ij.

s. qñ debitor nō est soluēdo Ubi sciendū fm Ray. ꝙ si simpli citer nō pōt soluere doleat et ꝓpo nat restituere q̄ cito poterit. 14. q. 6. si res. C. de cessi. bo. l. i.

¶ Quid si is qui tenetur restituer pluribus ñ pōt absq̄ magno detri mento sue familie. R̄. fm Ray. Cō sulendū est ꝙ petat dilationem et assignet eis certā partē de redditi bus suis. Qd̄ si denegēt dilationē et velint ꝙ cedat bōis tenet absq̄ dilatione etiam si oporteret ipsuz mendicare. Unde nō dico habito respectu ne egeat. Nā ɔtra h̄ nota tur ex̄ de vsur. cū tu. Tñ vt Ul. ad dit sine culpa pōt accipe vite neces saria. s. extrēa. In hac. q. con. Th. 2a 2e. q. 62. dicēs sic. Si ñ pōt stati soluere ab instanti restitutiōe libe ratus est ꝓpter impotentiā sicut et totaliter a restitutōne absoluitur si oio est impotēs. Debet remissiōez

vel dilatõz petere ab eo cui debet p se vl' p interpositam psonam. Idē estz siquis obligaretur ēt vni. Et de hoc satis dictum ē. s. restitutio p° in principio. B

2 ¶ Quid cuz debitori petēti dilationē alı' creditor vult dare alı' n̄ sed vult q̄ cedat bonis. R. fm Ray. Stādū est maiori parti. Et intellige maiorē partē vbi ē mai' ꝛ fortius debitū. vñ si vni creditori plusq̄z reliqs oibus debeat, stādū ē voluntati illi' de dāda dilatōe vl' petenda cessione. Si vo par' sit debituz standum ē maiori numero creditorū. Si oia sint paria. eligēda est clemētior snia. s. q̄ dilatio def. C. de cessi. bo. l. si. A. ꝛ ibi additur. Nlla differētia int hypothecarios ꝛ alios creditores q̄tū ad hāc electionē obseruāda. Et ibi dr̄ de dilatione quiquēnali. ꝛ h obtinet in foro iudiciali. Quo vo ad penitētiale dictū est. s. restitutio p° i principio in additione. B

3 ¶ Quid siqs tenet pluribus ꝛ n̄ pōt satisfacere oibus. fm quē ordinē restituet. R. Prio qdē si tenet ex furto vel rapina ꝛ res furtiua extat istā restituet q2 nunq̄ fuit sua A. Idē ē q̄litercunq̄z habeat rem alienā. q2 semp dño ꝑpius restituēda est. ff. ꝛ. C. de rei ven. per totuz Idem ēt si habeat rem que fuit alteri'. ꝛ ab eo sine iusta cā abdicata ē. puta p metū vl' alit. q2 similit illi restituēda ē. ff. qd me. causa. l. metū. §. cū aūt. B. Fo restituet oibus creditorib' habentib' pignora vl' hypothecas ꝑusq̄z habētib' actōes psonales. C. q po. in pig. ha. l. eos. 3°. restituet aliis qbus dz quocūq̄z mō. A. Et h fm ordinez de quo in duobus. §. se. B

4 ¶ Sz q̄ ordine restituet habētib' pignora vl' hypothecas. R. Siue habeāt pign' spāle siue oia bona obligata vt i instrumētis solet dici dz eis restitui h ordine. q̄ q prior ē tpe potior ē i iure. C. q po. i pig. l. si decreto. ꝛ. l. si fundū. ꝛ. l. diuersis. Excipiūt qdā psone ꝑuilegiate. Nā mulier i dote prior ē oibus habētib' tacitā hypothecā ēt si habeant pri'. ꝑterq̄z filiis ꝑoris mrīmonii agētibus de dote contra nouercas. C. q po. i pig. l. assiduis. Itē ꝑfert creditoribus de q̄r pecunia ipe res ēpte vl' refecte sūt. Nō āt ꝑfert mutuātib' ad miliciā. ꝛ fisco. C. q po. i pig. i auten. quo iure. A. Et ibi patet q̄ mutuare ad miliciā ē qñ ex pecunia mutuata militia empta ē ꝛ hoc in scriptis ꝓbato q̄ ad hanc materiā. Item ibi de fisco nil dr. sz de eo dr i. l. q̄uis. C. de ꝑui. fis. B. Nā tales creditores oib' aliis ꝑferunt. A. Nō āt ꝑferunt habētib' porē hypotecā ēt tacitā dicta. l. q̄uis. B. Itē q expēdit in funerando testatorē ꝑfert cuilibet habēti tacitā hypotecā. ff. de reli. l. p. ꝛ. l. at siqs. §. I. Forte āt non est idē in habentibus expssā. vt Azo dicit. A. hoc dicit cū vbo forte. vt pz i glo. l. pli. ff. de reli. Et bñ dicit forte. q2 vr apte contrariari. dcā. l. pli. q̄ indistincte loquēdo dic. Impēsa funeris sp ex hereditate deducetur. que ēt omne creditū solet ꝑcedere cū bona soluendo non sint B. Et de materia pignoris vide. s. pignus

5 ¶ Quo ordine restituet qd debet ex aliis causis. A. i. ex actionibus psonalib'. q2 de realibus dictuz ē

ff.ꝑxio.§.B.R.ẜm ꝟꝟ.Si debet ex causa priuilegiata.vt i deposito illud p⁹ restituẽdum ẽ.ff.depositi. l.si hoiez.Si ꝟo ex alijs cãis tũc siue ex contractu siue ex maleficio vl' quasi equalit debet.ita tñ ꝙ si aliqs ampli⁹ vigilauit i petẽdo illi p⁹ restituẽdum ẽ.Alit ꝟo soluetur ꝑ rata.vt.ff.que in frau.cre.l.pupillus.A.Et ibi patz ꝙ si debitor ꝑ se non exactus i iudicio vl' extra gratificauerit alicui creditoꝝ illꝺ qꝺ datũ ẽ reuocat.⁊ diuidat inter creditores ꝑ rata.⁊ notat i sũ.cõ.co.ti.q.90.B.Et in h vltimo casu iure qdẽ poli ⁊ si non iure fori excusaret vt credit debitor si pietate motus gratificaret plurimũ indigenti.A.Idẽ in dicta.q.90.Et ad hui⁹ materie declarationẽ distiguẽdum est.vtrũ debitor sit obligat⁹ pricipalit actõe reali.⁊ ꝺ hoc dcm̃ ẽ.s̄.restitutio.I.§.I.in additõne.An ꝟo sit obligatus pricipalr actione ꝑsonali.⁊ tunc aut est soluẽdo.aut nõ.p⁹ casu debet ꝑut tenet oibus creditoribus soluẽ ⁊ pt soluẽ nõ solum creditori suo.sed ẽt creditori creditoris sui.q: intelligit facere meliorẽ cõditõnẽ eius ⁊ vtiliter gessisse negociũ nisi fõte su⁹ creditor ꝓhibuisset sibi.ff.mãdati.l.si ꝓ te.vbi dicit ꝙ siqs gerit negocium alterius dño ꝓhibente nullã habet actionẽ contra dñm. Fallit in casu in quo ẽt si prohibeatur põt solui creditori creditoris videlicz quando secundus ꝺbitor ẽ debitor ex eadem causa ex qua ⁊ creditor.puta vnus conduxit domũ quam ⁊ ipse locauit.Nam secundus conductor põt soluere ꝑmo locatori.vt.l.solutũ.§.solutã.ff.de pigno.ac.Ꝭo casu qñ ñ ẽ soluẽdo ⁊ habet plures creditores quibus oibus non põt satisfacere tũc debet satisfacere ẜm ordinem dictũ hic.⁊ in.§.precedẽti.Sciendum tamen ꝙ hec materia.s.qꝺb⁹ creditoribus ꝺbeat prius satisfieri lz aliquaten⁹ pateat per ꝑdicta.tñ i legibus longa ẽ ⁊ magis ꝑtinet ad forũ iudiciale quo creditores inter se disceptent an debeant preferri ꝗ̃ ad penitẽtiale vbi de ꝯsciẽtia agit debitoris cui debeat restituere.Nam ipse ad cõsciẽtiã tuẽdam non debet alicui creditorum ꝓpter affectionẽ vel amicitiã temporalẽ seu carnalem in ꝑiudiciuz alioꝝ soluere.ff.que in frau.cre.l.pupillus.Sed iquãtũ ipse cognoscit.p⁹ debz dare quibus magis tenetur.⁊ sic excusat nisi crasse ⁊ supine ignorauerit.ex̃ de cle.excomi.aplice.qꝺ ꝯꝑhendit ẜm q̃litatẽ ꝑsone ⁊ loci.ff.ꝺ iur.⁊ fac.ign.l.regula.§.sz iur.videlicz.vtrum potuerit eẽ peritus ꝑ se vel habet copiam ꝑitorum. B

¶ Heres debitoris tenet eo ordine q̃ ipe debitor.sz quo ordine teneat ad legata hẽs.s̄.herditas.§.6.A.Et ibi pz ꝙ iste ordo ẽ vt prius satisfiat creditorib⁹ defũcti. B

Estitutio iij.

Q̃tum ad fautores raptoꝝ Quid ergo de his q̇ sequũt raptores ad predã.R.ẜm Ray.Si illi qui sequunt vel associãt raptores sciũt vl' existimãt eos rapinã facere ꝓpter eoꝝ sequelã siue ꝯsiliũ siue exhortationẽ.ita ꝙ al' nõ essent facturi.q̇libet eoꝝ tenet insolidũ. Si ꝟo ꝓpt suã seq̇lã vl' cõsiliũ nõ

6

plus fecerũt q̃ȝ al' eẽnt facturi. tunc tenenẽ tñ de his q̃ inde habuerũt vel expẽderũt ⁊ de dãno qḋ ipsi vel aliq̃ de familia ipoꝝ fecerunt directe vl' occasionalit̃ ar. ad hãc distinctionẽ. ex̃ de sen. ⁊ re. iu. cuȝ J. ⁊. A. ⁊ ex̃ ḋ eta. ⁊ quali. tuã. ⁊ ḋ sen. exco. iter alia. xi. q 3. qm̃ ml' tos. Idẽ Tho. 2a 2e. q. 62. A. Cõ. etiã Al. ⁊ hosti. qui ⁊ addit ꝙ si credit ꝙ ẽt sine suo adiutorio vel instigatõe dannum fecissent sȝ nõ tantum. teneẽ ad id ꝙ ꝓbabiliter credit eos plus fecisse propi suam istigationẽ vel adiutorium. vt i sũ. li. 2. ti. 5. q. 64. B. Et simile. s̃. restitutio. 1. §. 9. Item multo fortius tenentur insolidum defensores ⁊ receptatores ipoꝝ. Similit̃ ⁊ mãdatores. vel si eoꝝ nomine facta ẽ rapina ⁊ ipi ratã habuerunt. 11. q. 3. q ꝯsentit. ⁊. c. se. ex̃ de resti. spo. cũ ad sedẽ. i fi. A. Con. cũ Ray. in p̃dicus Th. ⁊ Al. vt i p̃dcã. q. 64. Et de hac materia latius habes in §. se. B

¶ Quot modis aliqui sunt fautores raptoꝝ ita ꝙ teneanẽ ad restitutionẽ. rñ. ẽm Tho. 2a 2e. q. 62. Illi sunt q his versibus cõtinenẽ. Iussio. cõsiliũ. cõsensus palpo. recursus. Participans. mutus. non obstans. non manifestans. Eosdeȝ ẽt versus ponit v̇v̇. quoꝝ expositio ẽm eũdẽ Tho. Al. ⁊ v̇v̇. ⁊ alios talis ẽ. Iussio. i. ille qui iussit. q̇ p̃icipaliẽ teneẽ ad restitutionẽ totius. Et intellige qñ ex sua iussiõe secuta est ablatio rei vel nomine suo factam ratam habuit al' non. A. Tenetur ẽt qñ verisimiliter vel probabiliter credit ex sua iussione secutam esse ablationem. vt in dicta. q. 64. B. Cõsiliũ. Hoc iteruȝ itelligẽdũ qñ ex hoc ẽ. vel creditur probabilĩ dãnũ secutũ. Tunc eniȝ teneẽ insolidũ. al' nõ. Cõsensus. s. coopationis. Si eni tãtũ coopeẽ ꝙ siñ eo ñ poterat dãnũ fieri. teneẽ insolidũ. Si aũt sine eo fuisset factũ restituat quãtũ nocuit ꝑ se vl' ꝑ suos aut quãtũ ḋ reb' illis habuit vel expendit. A. Idẽ in dicta. q. 64. Et additur. Collige ẽt ex hoc ꝙ si plures dannũ faciunt simul ⁊ tñ vnus sine alio vel plures siñ isto fecissent. ꝙ teneẽ soluere ꝓ rata. i. ꝓ portione sua. s. q̃ȝ tũ ꝯtingit eũ ḋ dãno vniũso. si ñ põt distigui dãnũ qḋ ipe itulit ab eo qḋ aliq̃ intulerunt ẽm Ray. ⁊ glo. ei' ⁊ Al. ⁊ Inno. ⁊ hosti. Et addunt ꝙ i h̃ tñ estimatio habẽda ẽ. vt q̇ strenuior ẽ ⁊ q̇ timorẽ maiorẽ icussit hostibus i pl' teneat. Itẽ dicũt ꝙ siq̇s vadit cũ raptoribus ⁊ furibus ⁊ ñ coopaẽ eis ad aliqḋ dãnũ faciẽdum nõ videẽ teneri i aliquo si nihil recepit de reb' ablatis. Caueat tñ ꝯsciẽtie sue i hoc si parau'erat ḋfendere si forsitan illi spoliãdi res suas a predonibus defendere voluissent. ⁊ propter suam p̃sentiam ⁊ socioꝝ eius non audebãt r̃sistẽ spoliãtibus vl' domos suas incendentibus. q2 sic nõ põt liber esse a restitutione. Item dicunt Inno. ⁊ hosti. ꝙ si aliqui etiam nõ aio ledendi vl' defendendi ledentes vadãt cum aliĳs. imo etiam si aio pacificandi vadũt nõ excusanẽ nisi significent aduersarĳs. quia aliter aduersarĳ timore eoꝝ nõ auderẽt res suas defendere. Unde idem ẽ ac si iuuarent. B. Palpo. i. adulator laudans raptorem quasi stre-

nuū. Et quidem si ex hoc secutū ē dānum insolidū tenetur. A. Alʼ ñ tenetur nisi iquātū damnificauit. Et idem per oppositū intelligas i detractore vlʼ vituperatore. vt i dicta. q. 64. B. Recursus. i. recepta tor. Nā qui recipit latrones ⁊ tuetur eos vlʼ rem raptā dolose cedat ita ꝙ impedit restitutio. insolidū tenetur. Participans. s. i crimine furti vel rapine sociando eos sic in. 1. §. dictū est. Sed participans i re ecepta illud solū tenet restituere qd̄ sciet emit vel recepit. Si āt ignorant. dic vt. j. restitutio. 4. ꝑ totū. Mut⁹. i. q videt furtū fieri ⁊ dolose tacet cū posset impedire. Hic āt ñ tenet restituere nisi ex officio ad hoc teneat. Nō obstās. i. q̄ possꝫ obsistere ⁊ ñ facit. Et de h̄ eodem mō dicendū sicut d̄ muto. A. s. ꝙ ad restitutionē tenetur qñ habꝫ ex officio. sicut sunt ꝑncipes ⁊ rectores qui ex officio tenentur iusticiā cōseruare. q² reddit⁹ quos habēt sūt stipēdia ad hoc īstituta vt iusticiā cōseruēt in terra. vnde tenentur restituere ƒm Tho. Al. ⁊ glo. Ray. vt i dcā. q. 64. B. Non manifestās. i. qui scit vbi res rapta vel furata est ⁊ non indicat etiam cū de hoc interrogatur. A s. seruato ordine euangelico seu alʼ ƒm formam iuris. Aliter non tenetur rñdere. vt. s̄. correctio. 2. §. 4. B. Hic similiter nō tenetur restituere nisi ex officio ad hoc teneat. Sed tñ videt teneri. ex̄ de fur. q̄ cū¹ fure A. hoc. c. loqtur quo ad peccatuꝫ vrpꝫ in dcā. q. 64. vbi h̄ oia nōnt Posset ēt qs hoc casu teneri ad restitutionē qñ legitime ꝑductus i testem occultat veritatē. q² tunc tenet ex officio manifestare. ⁊ ideo nō manifestando restituere tenet. vt. j. testis. 3. §. vrꝫ hō. ⁊. §. fi. B. ¶ Sed quid si vnus dictoꝝ satisfecerit nunquid alij liberabūt. R̷. ƒm Ray. Si vnus satisfecerit integraliter de omni dāno ⁊ expēsis ⁊ icōmodo siue interesse. omnes alij liberant. q² non tenent dānificato. Nā bona fides non patitur ⁊ idem debitum bis exigatur. ff. d̄ re. iur. bona fides. Idem hosti. ⁊ Tho. Addit vlterius Ray. dicēs sic. Ille cui sic satisfit credo ꝙ pōt ⁊ dꝫ quātum ad iudiciū aie cedere actionē illi q totū soluit. nō qdē vt ab vno totū exigat nisi forte a principali sed pro ꝑtibus petat a singulis. Sed quātū ad forū ꝯtentiosū ñ tenet cedere. Nā qua frōte pōt petere cessionē qui ex cl'pa sua dānat. ff. de admi. tu. si plures bo ⁊. ff. de tute. ⁊ ra. distra. l. i. §. nunc traciem⁹. Tñ ⁊ sicut hosti. dicit si ue sit facta cessio siue nō alij q nihil soluerūt tenēt ex ꝯscia ad releuandum illū q isolidum satisfecit q̄libet pro suis partibus. Naꝫ soluens vtilr gessit eorum negociū. Unde tenent habere ratū ⁊ ei satisfacere. ar. ff. de nego. ges. l. cum pecuniam. ⁊. l. pomponius. i fi. ⁊ l. soluendo. Tho. quoqꝫ ꝑ a ƒe. q. 62. qi declarās dīc ꝙ si ille q fuit pricipalis. vtputa precipiens soluit omnes illi liberati sunt qui fuerunt ab eo ad dānnū faciendūꝫ inducti. A. nisi illi q aliquid habuissent de rapina. vt dicetur i. §. se. B Si vero alijs restituit. tunc illi qui sunt pricipales ⁊ illi ad quos res deuenit. tenētur restituere illi qui restituit. A. Idē etiam in sū. li. 2. ti.

s.q.65.B. Et vt intelligendū q̄ si isti tales non restituant ei. ceteri tenētur pro partibus suis vt prius dictum ē restituere.

3 ¶ Quid si spoliatus liberaliter remittit restitutōem. R. fm Inno. si dimittit principali vt raptori vel ꝑcipienti liberatus ē ꝯsiliator ⁊ huiusmodi. q̄z liberatus ē is qui principaliter tenebat. ⁊ qui res habuerat. s3 si dimittat ꝯsiliatori nō credo liberatos alios eē ad quos res ꝑuenerūt nisi exp̄sse itellexerit eos liberare. Neq3 ēt illu3 qui rapinā fecit ēt si de rapina nihil habuerit. q̄z de iure naturali ⁊ diuino cōueniens ē q̄ sublato principali tollat accessoriū ⁊ non e contrario extra de consti. trāslato. Immo plus q̄ ⁊ si liberalr̄ absolueret principal̄. non pp̄ hoc absolutus esset cōsiliarius si aliqd ad eū ꝑuenit de rapina nisi alius ꝓ eo satisfecisset. ⁊ tunc iste ꝯsiliarius in cāu anime. A. i. in foro ꝯscie ⁊ non in foro iudiciali. vt in. d. q. 65. vbi hec notantur. B tenetur ei qui satisfecit ꝓ eo. A. ēt si satisfaciens fuisset principalis in rapina. non aūt offensor q̄z ei iam satisfactum ē fm eundē Inno. ⁊ i dicta. q. 65. B.

4 ¶ Nūquid in restitutōe pōt a predictis oībus exigi pena. vt de rapina ⁊ de omni furto manifesto pena quadrupli. ⁊ de alio furto pēa dupli. R. fm Tho. sa se. q. 62. Huiusmodi pene non debētur postq̄ fuerint adiudicate. in quo cāu pena vni⁹ vt Ray. ponit non liberat aliū. 12. q. 2. cum deuotissimā3. De hoc cāu hēs. s. pena. I. §. p. A. qui incipit. vtr̄ qui ꝯmittit. De hoc ēt s. pedagium. §. 2. ⁊ ibi latius i addition. B.

Restitutio iiij.

s. quātū ad emētes. Quid de h is qui sciēter emerūt de rapina vel furto. R. fm Ray. Si hoc sciebat qs aut ꝓbabiliter credebat ⁊ emit cupiditate acquirendi sibi. s. vt haberet vel vēderet alteri sicut vellet indistincte tenet ad restitutōné. neq3 liberat alienādo alteri vl̄ si res pereat morte vel quocunq3 cāu. vel si ei auferat. Et ratio ē q̄a ipe furtū ꝯmisit rem alienā inuito dn̄o ꝯtractando. ff. de furt. l. i. Fur aūt sp̄ ē in mora. vt. ff. de cōdi. fur. l. si pro fure. §. cōditio. ⁊ l. pe. Aū neq3 preciū qd̄ dederit pōt repetere ab illo cuius res ē. A. Facit. l. in ciuilem. C. de fur. B. Et tenetur restituere oēm vtilitatem. vt. s. restitutio. I. §. 5. Et si restituit rem deteriorem quā ad ipum ꝑuenit non liberatur. Et si i aliquo tp̄re medio res fuit melior ēt forte postquā vēdidit alij ēt ad estiatōe3 plurīi. ff. d ꝯdi. fur. l. i re furtia. ff. d fur. l. q iuēta. ff. ꝯmodati. l. si vt certo. §. sed interdum. C. de rei ven. l. certum. Et idem intelligo de secūdo ⁊ tertio ⁊ vltimo emptore male fidei. ff. d̄ ?mino. s3 vbi. A. Predictis cō. hosti. ⁊ Ul. Et addit Ul. q̄ si res restituitur sufficit q̄ sit adeo bona sicut erat quādo ablata fuit. Si aūt re3 non habet. facienda ē estiatio fm tēpus i quo plus valuit. vt in summ. eo. ti. q. 69. Quod pōt itelligi ver̄ nisi medio tp̄re res plus valuerit. ⁊ illo tp̄re interfuerit domini rem sibi redditam fuisse. q̄z forte vēdidisset vel vsus fuisset. ex cuius carētia oportuit eum aliam emere. Nā

tunc tenetur ad oẽ interesse domi-
ni ẜm eundẽ Ul. ⁊ in.d.q.69. ⁊ ió
non liberaret dãdo rem eiusdem
bonitatis qualis erat tpꝛe quo ab-
stulit. B.

1 ¶ Quid qñ quis emit bona fide
s.cũ voluntate restituendi. R. ẜm
Ray. Si emit quasi vtiliter gerẽs
negociũ illi⁹ cui fuerat ablata res
quã ipe videbat perire. pót a spo-
liato petẽ id qd dedit pꝛo ipa re. ⁊
quicquid expendit ad ꝯseruatõez
eius. nisi cuz re illa aliqd lucratus
fuiss3. qꝛ tũc discõputaret vsq3 ad
quantitatẽ expẽsaꝝ. Et breuiter di
cendo qcqd sibi adest ex illa re te
netur restituere. vt pẽsionẽ ⁊ mer
cedem. ⁊ fructus ⁊ similia ⁊ quic
qd sibi abest pót repetere. Et rõ ẽ
qꝛ vtiliter gessit negociũ expoliati
A. Hoc veꝝ qñ negociuz vtiliter
gestum ẽ. puta qꝛ verisilr expolia
tus rem non erat rehabiturus. ⁊
redempta ẽ paruo pꝛecio aliť ces
sat cã huius repetitionis ⁊ ꝯsequẽ
ter effectus. extra de appel. cuz ces
sante. B. Et hoc pót esse si res sine
culpa sua pereat vel amittatur. S3
l3 in iudicio aie credatur tali ẽpto-
ri. in iudicio tñ ꝯtentioso non cre-
deret ei nisi publice hoc ꝓtestaret
ar. ff. de nego. ge. l. nensenius. C. ð
fur. l. 2. ex̃ vt eccle. bñfi. c. vnico. Et
si talis emptoꝛ postq̃3 fecit diligen
ter inquiri non potuit inuenir̃ cui⁹
esset res illa. quicqd res illa valet
vltra id qd isti emptoꝛi debet dan
dum ẽ ꝑ aia illius cuius res fuit. ⁊
sic liberatus erit. A. Et dicit Ray.
Consulo ꝙ hoc publice fiat vt eui
tetur omnis suspitio. vt in sum. co.
ti. q. 72. vbi h̃ notãt. B. qꝛ i hoc ẽt
vtilr̃ gessit negocium illius. ar. l2.
q. 2. quattuoꝛ. circa fi. Satis con.
Host. Ul. ⁊ ꝩꝩ. A. tñ si talis ẽptoꝛ
pauper esset hoc cãu qñ non inue
nitur dñs rei. sibi res relinqui pos
set a ꝓlato sicut alij pauperi scd̃m
Ul. ⁊ Hosti. in. d. q. 72. B.

2 ¶ Quid qñ quis hẽbat ꝯsciam ꝙ
res quã emit vẽderet iuste ⁊ nunc
ꝯperit rem fuisse vitiosam. s. ex fur
to vel ꝛapina. R. ẜm Ray. Si teme
re credebat vel ignoꝛabat ignoꝛã
tia crassa ⁊ supina vel ex negligen
tia nihil super hoc cogitabat. tene
tur ad restitutõe3. A. s. sicut male
fidei possessoꝛ. qꝛ lata culpa eq̇pa
tur dolo. extra de cõsti. vt aiaꝝ. li.
6. B. Si ꝟo emit bona fide. tunc
ẽt postq̃3 ꝯperit rem uitiosam fuis-
se poterit expensas retinere quas
existens in bona fide fecit circa rẽ
ꝯseruãdam uel meliorandam: ⁊
nõ tenet de fructibus tpꝛe bone fi
dei ꝑceptis. ex̃ de in inte. resti. requi
siuit. ex̃ de re. ec. non alie. ad nꝛa3
ff. de acqr. re. do. bone fidei. Tene
retur tñ de fructibus illis qui non
essent adhuc ꝯsumpti sed extarẽt.
ex q̊ incipit habere malã fidẽ. cõ.
Host. Ul. ⁊ ꝩꝩ. A. De his sumpti
bus ⁊ fructib⁹ dictũ ẽ. s̃. restitutio
1. §. 4. ⁊ 5. B. Itẽ ẜm Ray. ⁊ host.
si durãte bona fide res perijt. non
tenet qꝛ non erat i moꝛa. Silr̃ si a-
lienauit. qꝛ non dolo desijt possið
re. ⁊ pꝛecium ex re furtiua redac-
tum non ẽ furtiuum. ff. de fur. qui
vas. §. fi. ex̃ de alie. iud. mu. cã fac.
c. 1. A. Idez in sum. co. ti. q. 74. ad
fi. Tñ restituet ꝓciũ quo possessoꝛ
factus ẽ locupletioꝛ si dñs rem cõ
sequi non pót. qꝛ ꝓciuz succedit lo
co rei. ff. de peti. here. si ⁊ re3. B.

3 ¶ S3 nũqd ille qui emit bona fið

s. credens rem nō esse furtiuam si postea inueniat rem esse alienam pōt petere a dn̄o pciū. R. Certe n̄. C. de fur. l. in ciuilē. Sz agat ꝯ vēditorē de euictōe. A. Et si per plures emptores successiue res trāsierit. vnus aget ꝯ alium. ff. de mino. l. sed vbi. B.

Estitutio. v.

quo ad edentes ꝛ recipientes de rapina. Ubi sciēdū fz Ray. ꝙ qui recipiunt dono pcise tenēt ad restitutiōez. Intellige fm Host. nisi ꝯsumpsissent anteꝗ̄ itelligerēt fuisse de rapina. C. de rei ven. l. certum. A. Hoc ei cāu non tenētur nisi inꝗ̄tum facti fuissent locupletiores. ff. de peti. here. l. vtꝛ. B.

¶ Quid de vxore ꝛ familia q̄ sciēter comedit ꝛ bibit ꝛ iduit de talibus. R. fm Ray. Tenētur de omnibus que sic ꝯsumunt. nisi in cāu. s. cum agunt cām spoliatoꝝ monendo ꝛ iducēdo ipm raptorē ad restitutōem faciēdā. tūc eni non tenētur. Nā q alteri⁹ negociū gerit vtiliter ēt ignorantꝭ ꝛ absentis licite recipit expensas siue secuta fuerit vtilitas siue non. ff. de neg. ge. l. 2. ꝛ. l. pōponius. ꝛ. l. sz an vltro. Et h̄ intelligo ꝓ eo tp̄re q̄ circa taliū correctionē laborauerūt. nō ꝙ vxor ꝛ familia possint viuere toto anno ꝺ raptis rebus ꝑ vnā āmonitōe vel duabus sz ꝗ̄diu cōtinue instat oportunis horis. Satis con. Host. Al. ꝛ vv. A. Satis pōt ꝯprehendi per iura ꝛ doctores ꝙ talibus rebus nec familie nec cuiꝗ̄ alteri lz vti nisi in cāu extreme necessitatis. vt in sum. li. 2. ti. 5. q. 68. vel nisi inꝗ̄tuz verisimiliter quis gereret vtiliter negociū eoꝝ quoꝝ sunt res. ꝛ non alr. ff. de neg. ge. sz. l. an vltro. Jō supradicta predicatio non excusaret quādo verisilr non ꝓdessz ipis dn̄is rerum. B.

¶ An viuet vxor ꝛ familia raptoris. R. fm Ray. Si ibi sunt aliqua de iusto pcio pōt de illis ꝯsumere ꝛ expendere. si n̄ st alia. aliūde sibi victum querat vel ab amicis autꝯ sanguieis. vel opando vel ēt elyn̄a q̄rēdo. Et idē dico si ēt aliqua sunt ibi ꝺ iusto sz vel ita sunt mixta ꝙ n̄ possunt discerni. vel si possunt maritus non permittit. A. De istis rebus pmixtis Al. dicit ꝙ non solū vxor his licite pōt vti sz ēt qcunqz ali⁹ cui vir aliqd de suo daret. nisi per hoc fieret n̄ soluēdo. Et idem dicit glo. Ray. dūtū in mente hēat viuere ꝺ licite acqsitꝭ vt i. d. q. 68. Sed nisi necessitas cogat dictum Ray. tutius vr̄ qꝛ in dubio tutior pars ē eligēda ex̄ de homi. petitio. B. Qꝺ si nullo de pdictis modis victum inuenire pōt restat triplex auxiliū. Primū si pōt habere de dote vel spōsalitio. s. dōatōe ei facta pp nuptias inde viuat. Secūdū ꝺnūciet talib⁹ q pn̄t ꝓdesse. vel ēt si ꝓbāi pōt ꝺnūciet epo. vt ꝯpellat eū pascere vxorē de iusto. 2. q. l. si peccauerit. 22. q. 5. hoc vr̄. ex̄ de iureiuran. queadmoꝺz. ꝛ ex̄ ꝺ pigno. ex lr̄is. ꝛ ex̄ ꝺ dōa. pp nup. ꝑ vr̄as Tertiū auxiliū ē. vt si essz i arto posita tunc in necessitate posset ēt de rapina viuere qꝛ necessitas non hz legē. de ꝯse. dis. i. sicut. ꝛ di. 5. discipulos. A. Et ibi pz ꝙ intelligit de necessitate extrema. s. qn̄ aliunde non pōt honeste habere vnde viuat. Et pz ēt ex notatis in dicta. q.

6g. vbi etiam hec oīa ponuntur. B.
Quicquid aūt sic expendit dolēat aio. ⁊ ꝓponat q̃cit⁹ pōt restituere. ⁊ vtatur parcius. s. ad solā necessitatem. Posset et viuere ipa ⁊ quilibet alius cui raptor daret d̄ precio rerum raptarum quas vendidisset quia ꝓcium rei furtiue non ē furtum. vt. s. restitutio. 4. §. pe. Hoc dico si maritus alr̄ ē soluendo. Secus si non ē soluēdo aut ꝑ hoc fieret non soluendo. A. vel postmōz efficiatur non soluēdo. vt pōt colligi ex dictis. s. restitutio. 1. §. 13. i additione. v. item nullus. B.

3 ¶ Utrum fratres ꝓdicatores qui vadunt ad raptores vt eos inducant ad pniam ⁊ restitutōez possint comedere de rapina. rñ. fm Ray. Siue iudicant eos in predicatiōe generali siue in persuasione spāli excusantur maxime si apud alios ñ possint ꝯmode iuenire. ex̄ de sē. exco. cū voluntate. Et hoc itellige cum moderamine. ⁊ si sit spes de aliorum correctōe. Itē si ꝑ eorum expensas raptoribus ñ subtrahatur facultas restituendi nec in toto nec in parte ar. 2. q. 6. anteriorum. §. illd̄ con. Host. A. Idem vr̄ et si raptores efficiātur aliquātulum ipotentes qñ verisilr̄ per ipas admonitō vtiliter geritur negociuz dñorum rerum. d. c. cum voluntate. ⁊ fa. cit. s̄ §. 1. B.

Restitutio vj.

s. incertorum ⁊ huiusmodi.
Si expoliati ignorant vel non inueniūtur. tunc fm Ray. distribuūtur in pias cās i loco vel saltez in diocesi vbi rapina facta ē de consilio illius epi vel saltem capellāi. ar. dis. 87. diuine. ⁊ dis. 88. eps. ⁊ 12. q. 2. ꝯcesso. ⁊ c. quattuor. 6. q. 3. c. si. ex̄ de rap. c. 1. Et scias h̄ sz vv. ꝙ non oz ꝙ restitutio fiat in dicto loco nisi ꝯmode fieri possit. alr̄ sufficit alibi fieri. con. Host. Tho. vo fa fe. q. 62. dicit sic. Si ille cui dz fieri restitutio sit oio ignot⁹ dz hō restituere fm ꝙ pōt. s. dando eleosynas pro salute ipius siue sit mortuus siue viuus. ꝓmissa tñ diligenti inquisitōe de ꝑsona ei⁹. Et si mortuus sit dz restitui heredi q ꝯputatur quasi vna ꝑsona cū ipo. Si vero sit multum distans dz sibi transmitti qd̄ ei d̄bet. ⁊ ꝓcipue si sit res magni valoris ⁊ possit ꝯmode trāsmitti. Aliogn dz in aliquo loco tuto deponi vt pro eo ꝯseruetur. ⁊ sic dño significare. h̄ Tho. Addit vv. ꝙ hic pensande sunt circunstātie ⁊ ꝙ tam modica posset eē quātitas. ⁊ tam largus ⁊ tam diues ille cui deberet restitui ꝙ non oporteret ei mitti. A. Pro predictorum meliori itelligentia duo videnda sunt. Pimū cui facienda ē restitutio qñ non inuenitur pricipalr̄ cui d̄betur. Secundum vbi dz fieri siue inueniatur siue non. Ad pmum dicēdum ꝙ debet ꝓmitti diligens iqsitiō. Ut dic Tho. Et si non pōt iuenire detur eius hēdibus si possunt inueniri. Qd̄ si nec heredes diligēter iqsiti ineniūtur erogetur i pauperes. extra de vsu. cum tu. Et iter pauperes ꝓeligēdi sunt pauperiores. Inter equalr̄ pauperes iustiores. Nam ⁊ si oibus debet misericordia iusto āplius vt dic Amb. i li. de off. ⁊ 86. dis. non sat. Et. 16. q. 1. c. si. dicit Jero. ꝙ i pauperib⁹ non tam paupertas quam religio

credenda ē. Qui autem dicantur magis pauperes habetur. C. de epi. et cle. siqs ad declinādam. §. si. ubi loquēdo qbus dētur hereditas qñ paupes idistincte sunt scripti heredes. di. Quis pauperior ē illis hominibus q inopia tēti et i xenonez repositi. i. hospitale. a xenos qd ē pegrinū. qr ibi recipiūtur paupes et pegrini. Seqt. et suis corpib' laborātes necessariū victum sibi nō pñt afferre. Et. ĵ. Si aūt ampliores i ciuitate xenōes vel pthochia sūt. Prothochiū idē ē qd xenō a pthos qd ē pmū q̄si pm'. i. vnerabilis loc'. Seqt. Ne icerta videat pecuniaꝝ datio. tūc ei pthochio vl' xenoni q paupior eē dinoscit easdē res vel pecunias assignari. h videlz discutiēdo reuerēdissimo locoꝝ antistite vel sub eo ɔstitutꝫ clerici. Si aūt nullus sit xenon. tc ḃm de captiuis sanctionē p tpe iconomus sacrosancte ecclie vel eps hereditatē accipiat et sine falcidie rōne paupib' q i ciuitate sūt vl' peniti' mēdicantes vel alia sustētatione agētes eedē pecunie distribuātur. Et. ĵ. In o bus aūt huiusmodi casib' celestes iracundias sacrosanctaꝝ reꝝ admistratores expectent siqualecūqꝫ lucrū ex huiusmodi gubnatiōib' sibi acqsierit. vl' si h ɔmitti ab alio ɔsēserint et ñ grauissima pena et itermīnatiōe qd pperā fēm ē studeant corrigere. Quo ad ḃm sciēdum q glo. i. c. cū tu. ex̄ de vsuris. sup v. supstitib'. dic̄ q vsurari' dꝫ remittē rē ei a quo accepit sūptibus illi' qui mittit. et si sūpt' excedit valorē rei dꝫ dari paupib' et. si ignorat vbi sit ille cui dꝫ restituere non tenet ingrēdo vagari.

ff. de op. liber. l. qd nisi i'fi. Hosti. vt et ibi refert dñs An. de bu. dicit q imo dꝫ rem mittere suis sūptibus cū sit malefidei possessor. Aliqui tñ theologi dicūt dbere ɔsiderari circūstātias rei et qualitates psone cui debet fieri restitutio et itineris pp sumptus. Nam dicūt q res posset eē tā modica et psōa cui debet fieri restitutō ita diues q nō esset necesse ipam mittere ad eum sed posset tribui pauperibus. Sꝫ si res ē magni valoris et nō possit cōmode mitti. deponat i loco tuto et dnunciet dño si pōt. vt et ptactū ē. Sed ad hoꝝ itelligētiam puto latius et clarius dicēdum. Aut scit psona creditoris. aut nō. Si scit clarū ē q debet restitui i loco in q̄ iter partes fuerat cōuētum. qr nil ē tam congruum humane fidei q̄ cōuēta seruare. ff. de pac. l. i. Si vo sup h nihil ē conuētum tunc si res ē remota a loco ex defectu debitoris. puta ipam trāsferēdo clarū ē q tenet eā suis sūptibus mittere ad creditorez. ff. ad exhibē. l. si hereditas. §. quo aūt loco. q. §. ē clauis hui' materie. Ibi enīz dī q siqs petit rē quam hꝫ ali' exhibere. i. pñtare iudicio vt videatur an sit sua vel pp aliam cām. q dꝫ ipaz exhibere i loco i q̄ petit sūptib' petētis nisi data opa re' trāstulerit a loco. tūc enī dꝫ eā re' suis sūptib' i loco exhibere vbi petit. Ex q̄ bñ colligit qd dēz ē vꝫ q dꝫ debitor remittere suis sumptibus qñ res fuerit suo facto remota a loco. Et ita itelligat dēz Hosti. s. recitatū. Verūū si h nō posset tute facere pp periculū itineris et tempoꝝ bñ ūerim excusat incēptum durat

piculū ꝛ nō vltra.ex̄ ꝺ dolo. ꝛ con
tu.cū dilecti.vbi dr̄ ꝙ iussus veni-
re ad papā excusat dum īpedit ꝛ
nō al'.Et ita pōt intelligi qḋ dicunt
s̄.theologi. Quod autē dicunt de
ꝺposito ē consiliū nō necessitas qꝛ
nullo iure hoc cauet.Si vero non
ē periculum i mittēdo sed ꝺbitori
ē difficile pp paupertatē vel ꝓpter
magnos sūpt⁹.p h non vr̄ excusa-
ri.qꝛ difficultas dissolutionis obli
gationis nō liberat ꝺbitorem.l.cō
tinuus.§.illud.ff.de verbo.ob.Et
dānū qḋ qs sua culpa sentit dꝫ sibi
non alijs imputari.ex̄ de re.iur.c.
dānū.li.6.ꝛ.ff.de re.iur.l.qḋ qs.
Et iustius patit culposus ꝙ̄ inocēs
nisi forte ꝺbitor esset ita pauper ꝛ
creditor ita diues ꝙ merito causa
elemosyne ꝺberet ei remittē vt pōt
colligi ex dc̄is s̄.restitutio primo.
i pricipio i additione.Et fm̄ h pōt
ēt itelligi.quod s̄.dicunt theologi
videlꝫ ꝙ ꝺbet habē respectus ad
qualitatē psonarum.Al'nō videre
tur curandum ꝙ res mittēda esset
modici valoris.Nā damnū passo
ēt minimū dānū restaurādū ē.ff.ꝺ
dam.īfec.l.si proprietari⁹.Nec ob
stat qḋ dr̄ i.l.scio.ff.de mino.vide
lꝫ ꝙ lex nō curat de minimis quia
ibi loquuntur qn̄ venit p ius spāle
restitutionis i itegrum contra ius
cōe.vel qn̄ p illa minima preiudi-
caret maioribus eiusdeꝫ persone.
Nō tn̄ putarē ꝙ res ita scrupulo-
se sit accipiēda vt ꝺbeat expēdi val
de excedēs p̄cium pro remittenda
re parua.ff.ꝺ excu.tu.l.sꝫ hec.vbi
dr̄.Sꝫ hec nimiū scrupl'osa si nec
admittēda.Nunq̄ꝫ enim scrupulo
sitates magne sunt admittende vt
ibi dr̄.adeo ꝙ nec larga nec scru-
pulosa interp̄tatio habeat qꝛ nō ꝺ
bet creditor velle magnum debito
ris dispendium pro parua sua vti
litate. vt dc̄m̄ ē supra.restitutio.i.
i prin.i additione.Et fm̄ h pōt itel
ligi ꝙ .s̄.dicunt theologi ꝺbere ꝯ
siderari quantitatē rei ꝛ distantiaꝫ
itineris.Semper tn̄ puto ꝙ lꝫ qs
distribuerit alienum pauperib⁹.si
appareat dn̄s ꝯgruo loco ꝛ ipe ꝺ-
beat ipi restitui.ꝛ h quādo ꝺbitor
non adhibuit ꝺbitam diligētiā ad
iueniēdum dn̄m.rei seu creditorē.
Al'nō.qꝛ bona fides non patit vt
semel exactū iterū exigat.ex̄ de re.
iur.bona fides.li.6.Et sine culpa
regulārit nō ē qs puniēdus.vt i.c.
sine culpa.de re.iur.li.6.Ideo cō
tra quosdā qui rapta erogauerūt
ex culpa pauperibus.dr̄ ex̄ de ho
micidijs sicut digni.§.eos.Non
eni aliena cū ipa potuissēt eis quo
rū fuerūt restituere ꝺbuerunt pau
peribus erogare.Sed si in trāsla-
tione rei restituende non iteruenis-
at culpa debitoris.tūc aūt nō iter-
uenit fcm̄ creditoris aut sic.primo
casu si res ꝯcernit ꝯmoditatē cre-
ditoris.puta ꝺposuit qs apud ali-
quē res suas hoc casu nō tenet de
bitor illas remittere nisi sūptibus
creditoris.ff.ꝺposi.l.si i asia.Sed
si res ꝯcernit ꝯmoditatē ꝺbitoris
puta qꝛ res ē sibi cōmodata ꝺbet
suis sūptibus remittere.vt qui sen
tit cōmodum sētiat ꝛ onus.vt no-
tat glo.in dcā.l.si i asia.Sed si res
cōcernit cōmoditatem vtriusq̄ꝫ vt
in locatione.puto ꝙ sumptib⁹ vtri
usq̄ꝫ debet remitti.quia quod ob-
tinet de toto quo ad totum. idem
de parte quo ad partem .ff.de rei
vendi.l.que de tota.Et si iteruenit

factum creditoris qr forte se transtulit ad alium locum vz q res debeat mitti sumptibus ipsius creditoris. ar. l. q nisi. §. fi. ff. de ope. liber. vbi dr q libertus q e i prouincia tenetur ire Romam ad prestādas operas patrono sibi morat vt bonus paterfamilias. Non aūt si ceperit vagari p mundum. Et interim dum vadit Romam dies operarum pereūt patrono. Et sic videtur q sumptu suo portētur sibi opere. Et i illis sumptibus non computantur sumptus ciborū ap portātis sed alij. nisi forte apportans si nō ipediret i portādo lucraretur sibi sumptus. vt probatur in dēo. §. quo autem. et i. l. sed si heredītas. ff. ad exhiben. Et hec locuz habēt quando debitor fuit bone fidei possessor q qn tenetur remittē rē videt q dbeat facere sumptus saltē vsq ad locū vbi prius habitabat creditor. qr i eo nō grauat sz exinde non pp cām pxime dcām. Si vo sit male fidei possessor. tūc et ipe tenet rē vsq ad locuz vñ habuit reportar. Exide vo si itere creditoris potius apportasse illas simul cū alijs rebus suis vsq ad locū ad quē transtulit domicilium tenet debitor ad illud iteresse exquo eū dānificauit i illo. Et ideo forte tātum erit interesse q oportebit ipsum rē remittē sumptibus suis vel portare. Sed si creditoris nō iterē nō tenet vlterius portare q ad locū vbi rem accepit. nisi sūptib9 creditoris vt ptactū ē. Si vo creditor nō solū recessit a loco sed etiam diuersimode cepit vagari. tunc non tenet sibi rem mittere. dcā. l. q nisi §. fi. Et fm predcā pōt itelligi glo.

Ber: dicētis q vsurarius dbet mittere rem sumptibus creditoris. et q non tenetur creditorē vagando ingrere. Sed si nescitur psona cui dz fieri restitutio. aliq theologi dicunt rem debere distribui pauperibus i loco vbi dānū datū ē vel saltē i diocesi de auctoritate epi illius vl saltē capellani vt et ptactū ē. Sz terre auctoritas capellani nō sufficit. vt notat dñs An. de bu. i. c. cuz tu. extra de vsur. Et auctoritas epi ñ ē necessaria. vt. j. §. se. Qd vero restitutio fieri debeat in tali loco vbi dānū datū ē. nullo iure vz probari sz simpliciter dicūt iura q fiat erogatio i paupes. dēo. c. cū tu. et ex d homici. sicut dignū. cum similib9. Non ob. c. i. ex d rap. qr ibi psona cui dbebat fieri restitutio sciebat et istabat apud epm. Al episcopus ñ fuisset motus ad excōicandum ex officio suo nisi ad petitionem ptis ex d elec. inotuit. ad fi. et. ff. d dam. ifec. l. 4. §. hoc aūt. Vñ non mirū si restitutio fit i loco vbi ē damnum datū cū ibi sit principal cui restitutio fieri dz. vt s. dcm ē. Vñ autem esset d cōsilio q i loco eodē fieret tum qa videtur equum q respublica habeat cōmoditatē ex bonis psonarum suaz. tum qr nōnūq in talibus locis forsitan fieret distributio illis personis a qbus res acceptae sunt. Et ita tenet dñs An. de bu. i dēo. c. cum tu. B

¶ Sed nūqd ē d necessitate salut q talis restitutio fiat auctoritate superioris. R. Hec qstio disputata fuit per dñm Guidonez d abasio. Arch. bonon. doctorē decretorū. et notat p eundē. 14. q. i. a. l. et dic sic. Ray. dic q si non inueniunt sic

spoliati vel etiam ignorant. tūc ō ɔ
silio ꝛ auctoritate ecclie siue superi
oris penitētiarij distribuant i pias
causas ꝛc̄. vt i precedēti. §. habes.
Sed Hosti. dic̄ ꝙ restitutio male
ablatorum ē vnus ō casibus perti
nētibus ad epm. vt pꝫ ꝭm eūdem.
ex̄ ō iudeis. cum sit. C. de epi. ꝛ cle
ri. nulli. C. cōia ō suc. i Auctē. oēs
Ad idem extra de testa. tua. §. I. in
Auctē. ō eccle. titu. si aūt. coll. 9. Et
satis late ista ꝑsequtur ex̄ ō vsur. cū
tu. ꝛ i ꝑdcā ōcre. ō iudeis. cū sit. ꝛ
i sum. sua de pnia. §. vlt. circa fi. Et
facit ad h. 12. q. 2. ꝑcipimus. Tu dic
hanc sniam eē veram i hoc casu ꝛ i
alijs qn̄ nullus ōputatus ē qui hoc
exequatur. 12. q. 2. ō laicis. i fi. ꝛ no
tatur extra ō v̄. sig. cum tibi in glo.
que icipit non itelligas. Nam vbi
certa persona a testatore ōputata ē
illa ōbet exequi vt i ꝑdcō. c. ō lai-
cis. ꝛ. C. de epi. ꝛ cle. nulli. ꝛ ex̄ ō
testa. tua. ꝛ. c. ioannes. ꝛ i Auctē.
de ecc. ti. §. sigs. Jmmo credo ꝙ
ipe raptor bona icerta que ōbent
pauperibꝰ dari pōt dare sine lnia
epi vel alterius iudicis ecclastici vt
satis colligitur extra de vsuris cuꝫ
tu. §. I. v̄. vel ō his. Et hoc etiam in
nuit clare extra de homici. sicut di
gnum. §. eos. i glo. qꝛ non. Nec ob
stat ex̄ ō iudeis. cum sit. Nam illa
ōcretalis loqtur non ō xpiano sed
ō iudeo cuius auctoritas ꝛ dispēsa
tio merito suspectu habetur ab ec
clesia quo ad pauperes xpianos.
ꝛ iden iuste dic̄ ꝭm ꝑuidētiam dio
cesani ꝛc̄. que suspitio cessat i fide-
li xpiano. ꝛ sic nō dubito ꝙ epus
non hꝫ se itromittē ō talibus nisi i
ōscūm. Jdem rn̄det dn̄s Symon
ō fauilla capellanus dn̄i pape ꝛ au
ditor dn̄i portuēsis. Tho. etiam ni
hil dicit ō auctoritate epi vt patet
i ꝑcedēti. §. A. Quod hic dr̄ satis
verum videt̄ cū iura que dicūt hāc
distributionem ōbere fieri paupe-
ribus sicut ē dcm̄. c. cū tu. ꝛ ex̄ de
homici. sicut dignum ꝛ silia. nullā
faciant mentionē ō ista auctoritate
epi. Et ad. c. cū sit. satis bn̄ respon-
sum videtur. Nō obstāt etiam alia
i ɔ̄rium allegata qꝛ i ipis nō dr̄ ꝙ
regratur auctoritas epi. sed ꝙ epi
ōbent procurare ꝙ fiant huiusmo
di distributiones i pias causas. nō
tamē ꝙ non possint sine eorum au
ctoritate fieri. Jmmo i aliqbus iu
ribus expsse dr̄ ꝙ epus tunc se iter
ponet cum nullus ē executor. vel si
ē quod ōbet non adiplet vt i preal
legata. l. nulli. ꝛ i. §. sin autem ꝑ re
demptione captiuorum. ꝛ i. c. tua.
extra ō testa. Posset tn̄ circa ꝑdcā
dici ꝙ si distributio ē bene fcā pau
peribus. tunc non vitietur. quia ō
fuerit auctoritas epi. Sed si sit fa-
cta aliter ꝛ iteruenit dolus vel lata
culpa. puta ōdit suis consanguine
is vel amicis qui nihil vel parum
idigebant. vel etiam scienter ꝛ do
lose elegit non eligendos ꝙ tunc
epus potest se itromittere vt iteruꝫ
fiat legitime. Nam ad eius officiū
spectat prout dictum ē. Nec dr̄ fa
ctum quod aliter factum ē ꝙ ōbu-
it. extra ō re. iur. qui ex timore. Et
dictum est de lata culpa vel dolo.
quia secundum Jnno. in. c. sicut di
gnum. ex̄ de homici. alia culpa in
foro penitentiali non artat ad resti
tutionem. Sed de hoc latius dicet̄
in se. c. Jtem puto ꝙ siquis male
distribueret non excusaret̄ qꝛ iter
uenerit auctoritas epi. Nam epus

non habet se intromittere negocio huic nisi quod bene fiat distributio ut dictum est. Ideo ambo celestes incurrerent iracundias. C. de episc. et cle. si qs ad declinandam ad fi. A

Restitutio. vij.

Ut materia hec melius intelligentie memorieque imprimatur. aliqua ordinarie summarieque videnda sunt videlicet. Qui teneantur ad restitutionem. 2. quantum teneantur restituere. 3. cui 4. quando. 5. ubi. 6. quibus modis tollitur restituendi obligatio.

1 ¶ Ad primum dicendum quod ad restitutionem aliqui obligantur ratione illicite acquisitionis. Et ista illicita acquisitio aliquando est respectu cause aliquando respectu persone que non potest dare seu non potest recipere. presertim cum hoc contingit in fraudem creditorum. Et de his dictum est. s. restitutio. 1. §. 13. in additione. Aliqui obligantur ad restitutionem ratione damnificationis. Ista autem damnificatio aliquando contingit per commissionem aliquando per omissionem. Per commissionem vero tollendo detinendo seu impediendo. Tollendo ut plerumque contra omnem voluntatem domini rerum. Plerumque contra liberam voluntatem. Si contra omnem voluntatem interdum clam. et hoc est furtum de quo dictum est. s. furtum. Interdum palam. et hoc est rapina. de quo. s. raptor. 1. Et ista rapina aliquando est manifesta sicut patet in aggressoribus itinerum. Aliquando cooperta sub velamine belli iusti cum sit iniustum de quo. s. bellum. 1. 2. et 3. vel pretextu iuste sententie cum sit iniusta de quo. s. iudex. 1. §. 4. presertim sub colore represaliarum de quibus. s. represalie. vel collectarum seu talliarum de quibus. s. dominus et. ij. tallia. Aut sub colore pedagiorum sive vectigalium. de quo. s. pedagium. Interdum vero aliquis accipit rem alterius non contra omnem voluntatem eius sed contra liberam voluntatem et hoc per vim compulsivam vel quasi. Vis compulsiva est cum quis per metum cogitur aliquid dare. tunc enim accipiens cogitur restituere. ut. ff. quod metus causa per totum. Sed numquid omnis metus causet hanc restitutionem videtur quod non quia vani timoris nulla est excusatio. ff. de re. iuris vani. Facit etiam. ff. quod me. causa. l. metum. ubi dicitur non debere attendi metum vani hominis. sed qui merito in homine constantissimo cadat. In contrarium facit quia etiam si nullus interveniat metus. sed solum ob timorem reverentie aliquid detur contra voluntatem dantis dat repetitio. l. 1. §. quonerande. ad fi. ff. quarum rerum actio non datur. Ergo multo magis quando intervenit metus qualiscumque quia metus magis contrariatur voluntati dantis. et demonstrat maiorem turpitudinem et delictum in accipiente. Unde quandocumque non adest omnino libera voluntas domini rerum seu creditoris rem accipiens seu debitum non soluens semper remanet obligatus ad restitutionem. ut et patet. s. restitutio 1. §. pe. cum additione. Ad contrarium potest dici quod aut conditio metuentis non fit deterior. et si non adest iustus metus ei non subvenitur extra de his que vi. c. pe. ubi dicitur de religiosis quibusdam qui iuraverunt transire ad artiorem religionem non per iustum metum licet aliquantulum circumventi fuerint quibus non subvenitur quia eorum conditio non fit deterior.

Et hanc rōnem sentit ibi gl. Si aūt metuentis conditio fieret deterior tunc si habet respectus ad p̄sūptō nem. etiam verum est q̄ ei non s̄buenitur. Nam cū nemo presumat facile iactare suū. ff. de pba. l. cum de indebito p̄sumit q̄ qn̄ non iter uenit iustus metus. potius sponte q̄ coacte dederit. Et isto o casu lo quuntur iura q̄ requirunt metū q cadere in constantē. Si v̄o loqua mur ō voluntatis veritate. puta q̄z constat de voluntate contraria dā tis tunc oio quocunq̄ metu duct⁹ fuerit recipiens ad restitutionē ten̄ tur. vt satis colligitur ex predictis. Et si affuerit metus qui caderet in constantē nō solū tenet recipiens restituere. sed etiam quicunq̄ ali us ad quē dicta res puenerit quo cunq̄ titulo etiā onerosō. q̄z hec actio in rem scripta est ⁊ transit res affecta. ff. quod me. causa. l. metū §. cū autem. Item in hoc casu me tus debet iudicari s̄m cōditionē persōe. vnde aliter iudicatur i mu liere q̄ i viro. vt nōt glo. in. c. cum locū extra de spō. ⁊ per cōsequēs aliter in hoie duro ⁊ forti. ⁊ aliter in fragili ⁊ molli. vt in sū. li. 4. titu. xi. q. 3.

2 ¶ Quasi compulsiua vis est qn̄ nl' lus interuenit metus. s̄z tn̄ contra voluntatē dantis aliquid extorq̄t puta ob reuerentiā. vt si patronus petit aliquid a liberto quod liber tus cōcedit nō volūtate mera s̄z ob reuerētiā ex qua nō audet negare. Nā patronus tūc tenet ad restitu tionē. dicta. l. i. §. que onerande ad fi. ff. quarū rerū actio non dat. vbi etiam dicit glo. idem esse in vxore ⁊ marito ⁊ q̄ vxor pōt reuocare vendi[t]ionē factā ob reuerētiā ma riti. vel etiam renunciationē iuris hypotece. Et idem dicit in clerico qui renūciauit prebende ob reue rentiā epi vt ipsam renunciatōē possit reuocare. Idem putarē in dn̄o seu rectore vel officialibus ⁊ subditis. ⁊ idem i similibus. Et sic quocunq̄ modo possumus com prehendere nō esse de mera volū tate p̄cedētis ad nos deuenire qd̄ al' nobis non debetur iniuste tene mus ⁊ ad restitutionē obligamur vt satis ex predictis colligi potest.

3 ¶ Sed quid, siquis p̄cedit de suo alicui ob solam importunitatem petentis ⁊ non ob reuerentiam vl' aliam causā. R. Videtur q̄ ⁊ isto casu teneatur recipiens ad restitu tionem cum non habeat ex mera voluntate concedentis. In contra rium facit quia aliud est in conce dendo non habere meram volun tatem. ⁊ aliud q̄ ex post facto effi ciatur volens qui in principio fu it nolens sicut Luc. xi. legitur de amico qui ab alio amico habuit panes propter importunitatē pe tendi qui non potuit habere i pri ma petitione. Potest tamen disti gui q̄ si donans ex postfacto effi ciatur mere voluntatis. donatō fit iusta. quia vult cum dōat quod sa tis est. Sed si nec tempore datio nis est mere voluntatis. sed ideo dat vt tollat a se inquietudinem i portune petentis. recipiens tenet ad restitutionem. ⁊ hoc presumi tur in dubio pro quo facit. C. de peti. bo. subla. l. i. l. b. x. vbi prohi bet ne petāt a p̄ncipio bōa dāna torū q̄ si fisco acq̄sita. Et si aliq̄s ob tinuerit sibi p̄cedi n vī p̄cessō q̄z p̄sūit

ꝓ importunitatē obtenta. Ad idez ex̄ de rescri. c. fi. li. 6. Fallit in paupere importune petente ab eo qui pōt ei subuenire. quia tunc nō daꝛ repetitio. imo debet dās puniri de tardatione. ⁊ ita loquiꝛ qd̄ poniꝛ Luc. xi. ⁊ Math. 25. Sed quid si concedit aliquis alteri de suo qꝛ sperat sibi seruiri in aliquo ab eo cui concedit. R͞. hanc concessionē esse licitā. Sꝫ si accipiēs intelligit sibi concessū ex illa cā ⁊ possit sibi honeste seruire ⁊ nolit puto ꝙ teneatur ad restitutionem. quia defi cit causa concessionis ⁊ incipit habere contra voluntatem concedētis. Nō obstat. l. si repetenti. C. de cōdit. dato. ob cām. vbi ꝯditio in corde retenta n̄ inducit repetitōez quia aliud est de iuꝛ poli vbi iudicaꝛ secretū cōsciētie. ⁊ aliud de iuꝛ fori vbi regulariter non iudicatur de intrinsecis. ex̄ de symo. c. fi. Alꝛ quilibet posset dicere. Cogitaui talē cām. ⁊ lites fierent infinite. Propterea aliud iudicatur de iure poli. 17. q. 4. c. fi. Vel etiam quo ad ius fori potest dici ꝙ loquitur quādo conditio non apparebat. Secus si appareret verbis vl̄ alio modo ff. si cer. pe. l. certum. vbi diciꝛ non interesse an proprijs nominibus res demonstretur an ex circumstantijs. Et iō si recipiens non deseruiret vel non posset deseruire i eo quod dans sperabat si a principio sciebat conditionem inesse tenetur ad integram restitutionem sicut si causa esset expressa. vt patet ex p̄dictis. Sed si non intellexit conditionē inesse nisi post consumptam rē datam non teneꝛ nisi inq̄ꝫtuꝫ ex ipsa factus sit locupletioꝛ. ff. de peti. here. l. vtrū. Item aduertenduꝫ ꝙ in omni casu in quo supra dictū ē dari repetitionez quando qs dedit rem suam preterq̄ꝫ in casu iusti metus impediꝛ repetitio si solutio sit facta in cām piā vt puta dotꝭ. ff. de condi. indebi. l. cū is. §. si mulier. vbi dicitur ꝙ si mulier soluit quod credebat se debere ⁊ nō debebat si soluit in casu dotis impeditur repetitio propter pietatem. Hoc puto intelligendum quando dolus non fuit ex parte recipiētis quia non potest quis licite retineꝛ quod dolose lucratur. ff. de re. iu. l. non fraudantur. §. nemo ⁊. ff. de dolo per totum. Item nisi esset eadē vel maioꝛ cā pietatꝭ apud dātez tūc enī ex parte dantis essent due rationes. s. causa pietatis. ⁊ qꝛ suo erroꝛe spoliatꝰ est. ⁊ ex pte accipientis vna tantuꝫ. Et due cause preualent vni. Insti. de adop. §. sꝫ hodie vbi dicitur ꝙ datus in adoptionem non transit in eius potestatez sed si detur auo materno sic quia i eo concurrūt iura consanguinitatis ⁊ adoptionis. Item notanduꝫ ꝙ aliquando non datur repetitio subtracti vel ablati. vt in. l. i. in p̄n. ff. de alea. videlꝫ qn̄ de domo vbi retineꝛ illicitus ludus tempoꝛ quo luditur quis aliqd subtraxerit vel rapuerit. Nam dn̄m domus pōt etiam tūc impune verberaꝛ. vt ibi. Hoc tn̄ nemini cōsulerem ꝙ faceret. quia ⁊ si apud leges sit imunis nō n̄ apud illū qui Math. 5. dixit. Siquis dixerit fratri suo fatue ⁊c̄. Item hoc casu licet nō teneaꝛ restituere illi cui subtraxerit. nō tamen potest ipse retinere. cuꝫ ex turpi cā habuerit ⁊ contra oēm voluntatē

dominirei. Unde si non restituat
ei tenetur saltem erogare pauperi
bus extra de vsur. cum tu. nisi for
te dicatur q potest sibi retinere au
ctoritate legis in penam lusoris.

4 Error etiam dantis cũ excludat
eius liberam voluntatẽ regulari-
ter obligat accipientem ad restitu
tionem. cum ⁊ ipse dans possit re
petere. Circa quod distinguendũ
est aut datum erat omnino indebi
tum. ⁊ tunc omnis error inducit
repetitionem. Et ita indistincte in-
telligatur. l. cuius per errorem. ff.
de reg. iur. Aut est omnino debi-
tũ. ⁊ tũc nullus error causat repeti-
tionem. ff. de condi. indebi. l. repe
titio nulla. Aut quod datur est de
bitum non omni iure sed iure ciui
li tñ. puta quia debebatur per sti-
pulationem elisam per pactum ñ
de petendo. quod pactũ quando
ẽ nudũ solũ tollit viculũ naturale
qđ erat in stipulatione. ⁊ nõ ciuile
ff. de pac. l. si vnus. §. pactus. Et h
casu eodẽ mõ omnis error induc
repetitionẽ. dicta. l. cuius. ⁊ sic ac-
cipiens tenet ad restitutionẽ. Aut
qđ datur est debitum iure naturali
sed non ciuili puta quãdo in testa
mento relinquit legatum quod di
minuitur per. l. falcidiam. s. quan-
do facta sunt tot legata vel fideicõ
missa q quarta pars hereditatis
apud heredẽ ñ remanet. ⁊ hoc ca
su si soluens errat in facto puta qr
credit bona hereditatis esse ãplio
ra repetit Inn. tamen hoc casu di
cit recipientem non teneri ad resti
tutionem in foro conscientie. sed d
hoc dictum est. s. restitutio. 1°. §. 13.
in additõne in pn. Aut dans errat
in iure. vt quia credit se obligatũ
ad soluendũ omnia legata lz quar
ta pars hereditatis apud eum nõ
remaneat. ⁊ tunc solutum non po
test repetẽ nec recipiẽs tenetur ad
restitutionem. C. ad. l. falci. l. error

Predicta tamen fallunt quando
aliquid solutum fuerit in causam
pietatis. vt patet. s. proximo. §. cir
ca fi. Contingit etiam dannifica-
tio non solum tollendo de quo di
ctum est. sed etiã deuastando. Et
qualitercunq; quis sic dannifica-
uerit ꝓximũ vel occasionẽ danni
dederit. ad restitutionẽ tenetur. vt
ex de iniur. c. si culpa. vbi dicitur.
Si culpa tua datũ est dãnum vel i
iuria irrogata vel aliis irroganti-
bus opem forte tulisti aut hec im-
peritia tua seu negligentia euene-
rint iure super his satisfacere te oz
nec ignorãtia te excusat si scire de-
buisti ex facto tuo iniuriam verisi-
militer posse contingere vel iactu
rã. Qđ si animalia tua nocuisse ꝓ
ponas nihilominus ad satisfactio
nem teneris. nisi ea dando passis
dannũ velis liberare teipsum. qđ
tñ ad liberationẽ non ꝓficit si fera
animalia vel que consueuerũt no
cere fuissent. ⁊ quã debueras non
curasti diligentiã adhibere. Sane
lz qui occasionẽ danni dat dãnũ
videatur dedisse secus tñ est de illõ
dicendũ qui vt non accideret de ꝯ
tingentibus nihil omisit. Et aduer
tendum q licet i foro iudiciali qs
teneatur ad restitutionẽ propter
dannũ illatũ etiam ex eius leuissi
ma culpa. vt ff. ad. l. acql. l. in lege
acquilia. etiam leuissima. tñ in fo-
ro penitentiali f'm Inn. in. c. sicut
dignũ. §. eos ex de homici. ad finẽ
magne glo. quis nõ tenet ad resti-

tutõnem nisi ex dolo vel lata culpa ponens exemplũ vt si qs ꝓijceret ignẽ i domũ plenã stupa. Et id videtur ibi tenere dñs An. de bu. nisi forte precesserit cõdemnatio. vt s. restitutio. 3. §. fi.

5 ¶ Predicta aũt damnificatõ põt contingere aut circa res. aut circa corpus. aut famã. aut mores. Si circa res. tũc dãnificans tenet satisfacere pro rebus ⁊ in rebus oẽ damnũ illatũ. dcõ. c. si culpa. ex̄ de iniurijs. Si circa corpus. aut p ṽba seu p vulnera. vel p mortẽ. primo casu dãnificans tenet ad oẽs expensas factas i medicinis ⁊ medicis. ⁊ ad estimationẽ operaꝝ quibus damnificatus caruit vel ẽ cariturus. Non aũt fiet estimatio cicatricum ⁊ deformitatis corporis. quia liberũ corpus nõ recipit estimationẽ. ff. si qua. pau. fe. di. l. ex hoc. c. ⁊ d̾ his qui deiec. vł effu. l. i. ⁊ l. fi. ⁊ i. c. l. ex̄ de iniurijs. qd̾ ad lr̃aꝫ extractũ est ab Exo. 21. ibi Si rixati fuerint viri ⁊c̃. Ho casu quando homo est mortuus si est seruus idem dicit quod de rebus alijs. ꝙ fiat estimatio ſm valorẽ serui. ff. ad. l. acquil. l. 2. i pricipio. Si ẽ liber homo qꝛ liberũ corpꝰ non recipit estimatõnem vt dictũ est. taxatur pena quinquagita aureorum. ff. de his q deiec. vł effu. l. i. ⁊ hoc non cõcernit ĩteresse sꝫ solum penaꝫ. vt notat glo. i dicto c. l. de iniur. Et loquitur eo casu quando sine dolo homicidiũ factum est. Nam aliter corporaliter homicida punitur lege cornelia d̾ sicca. vt patet. ff. ad. l. cor. de sicc. p totũ. Et qm̃ illa taxatio quinquaginta aureorum est pena nõ debetur i foro conscientie nisi ꝓcesserit condẽnatõ. vt supra restitutõ. 3. §. fi. Verũtñ si aliquoꝝ interest tenebit eis homicida ad interẽẽ mlto magis ꝙ̃ vulnerãs. ne alꝰ peius ꝑ petrans vdeat melioris ꝯditõis ꝯtra. l. nõ fraudant. §. nemo. ff. de re. iur. ⁊ vt ẽt satisfiat damnificatꝭ sicut decet. ex̄ de iniur. c. fi. Et quoniã dãnũ illatum est ex cõmissiõe fiet estimatio ẽt interesse extrinseci. ff. de ac. emp. l. iulianꝰ. i principio. Et sic homicida tenebit alere filios occisi. ⁊ alijs subuenire quibus occisus verisimiliter poterat ⁊ tenebat subuẽire ⁊ subueniebat ⁊ hoc ſm arbitriũ boni viri. v. s̄ restitutõ. l. §. 11. ⁊. 12. Si dãnificatõ est circa famam multo magis dꝫ fieri restitutio ꝙ̃ꝫ rerũ sublatarum quia fama preponderat rebus. ff. de re. iur. l. si i duabus. de q̊ supra detractio. §. 4. cum additõne. Si circa mores dicendũ ꝙ corrũpẽs alioꝝ vitam facto dicto vel exemplo ad restitutionẽ magis tenetur quã diffamator. cũ sine fama possimꝰ saluari. sꝫ non sine bona vita vel ꝯscia. 12. q. l. nolo. ⁊ plusquam aliꝰ qcũqꝫ dãnificator. iquãtũ aia icõpabilr ꝓponderat oĩbus tpalibꝰ ẽt corpalibꝰ. 24. q. 3. si hẽs. Vñ ⁊. 6. q. 6. ex merito. dr̃. Deteriores st q̇ vitã mõesqꝫ bõꝝ corrũpũt his q̇ subas alioꝝ ꝓdiaqꝫ diripiunt. Jdõ talꝭ corrũpens iux a posse ad bonos mores reducẽ tenet q̃s corrupit. ⁊ si alid̾ ñ põt salñ oret. ⁊ orari faciat ⁊ alia bona q̇ põt agat tã ꝓ pnia quã vt sup hoc ipetret diuinã grãꝫ. Nñqꝫ ẽt tenet ad pecuniariũ iteresse. puta si seductorie vel violenter aliquã stuprauit. ex̄

de adul.c.I.vt si ex h icurrit aliqd pecuniariu dānu.vel et p recōpē satione iiurie.vt in simili de fama dicit Tho.sa se.q.62.arti.2.Sed hec recōpensatio cū sit pena ñ de bet in foro ɔscie nisi pcesserit ɔdē natio vt sepe ostēsū ē.3°dānificatō irrogatur impediendo.vt cum qs iniuste impedit aliquē a ɔsecutōe alicui9iusti emolumēti.nā tenetur ad oē iteresse dānificati.vt p3 sup restitutio.I.§.x.Et ad pdicta dbet attēdere q qttidie pcurant ne of ficia vel bñficia alijs dent vl ppi odiū vel vt ipi impediētes seu eo rū amicitia obtineāt.l3 qñq3 sint min9ideonei q ipi ipediti.Itē im pediētes iusta munera vel elemo synas fieri.forte vituperando per sonas vel alio modo vel impediē tes conuiuamina artificibus vel alijs vnde possint viuere. ⁊ simi lia facientes de quibus nullam fa ciunt conscientiā3.Et si impediēs ne quis consequatur cōmodum tenet ad restitutionē.potius tenet ipediēs ne qs cōsequatur suū.Vñ 14.q.6.si res Aug9ait.Illud eui dentissime dixerim eū q.p hoie ad hoc iteruēit ne male ablata ʀstuu at ⁊ q ad se ɔfugiētē quātū hone ste pōt ad reddēdū ñ ɔpellit.sociū esse fraudis ⁊ criminis.Nam mi sericordius operam nostram tali bus subtrahimus quā ipēdimus. Et ad hoc attendāt omnes aduo cati ⁊ pcuratores. ⁊ officiales.cu riales. ⁊ ciues impedientes aliqs a consecutione iusticie.quia tenē tur ad restitutionem dānum pas so.Nō obstat predictis q non vi detur dānū pati qui impedit a lu cro.ff.de dam.isec.l.proculus. q2

sibi loquitur quo ad eū ad quē pti nebat tale lucrū.q2 de suo pōt fa cere qcqd vult.Secus quo ad ter tium ad quem nō pertinet. vt satis ex pdictis pōt patere.Et si pdicta obtinet in temporalibus fortius i spūalibus inquātum sunt precio siora.Unde nō solū impediēs cō modū spūale obligat.sed et q nō adiuuat ad illud ɔsequēdū etiam inimicū.Vñ i omel.ferie tne.dñice tertie. in quadragesima loquēdo de ɔuiciante Aug9 ait. Tu vides fratrē tuū ⁊ perire negligis.peior es tacēdo qua3 ille ɔuiciādo.Qñ ergo i nos aliquis peccat magnā cura3 habeamus non pro nobis. Gloriosum ē eni iiurias obliuisci s3 obliuiscē iiuriā tuā non vulnus fratris tui.Et ex his p3 q ipediēs aliquē a seruitio dei vel igressu re ligionis tenetur deo cui subtraxit aiam illā eccl esie cui subtraxit mi litē preliantem.Potuisset eni for te multū ɔfuisse ecclesie verbo ⁊ exēplo.Tenet et ipedito cui abstu lit regnū celo4.Nā iuxta Ber.in meditationibus a d religionē vo cari est ab inferni porta reuocari ⁊ ad portam paradisi adduci.Te netur ⁊ religioni cui subtraxit cō militonem ad iteresse spūale ⁊ tpa le.Et ideo obligat reducere sub tractū ad eū statū vnde eū retraxit ⁊ si nō pōt tenet cū ɔtritōe satisfa cere deo ⁊ ecclesie ⁊ impedito ⁊ religioni et ad interesse pecuniari um qrū fm estimatōnē verisimilē dubij euentus pōt discrete est ma ri q profuisset religioni fm cōdi tionem persone.vt in simili patet supra restō.I.§.12.

¶ Est etiam sciendum q ad resti-

titionem tenet nõ solũ dãnificãs ꝓximũ predictis modis.s.tollendo deuastando vel impediendo p seipʒ.sed etiam qui dãnificauerit p aliũ.vt siquis mandaret dãnificari.quo casu tenetur ⁊ mandãs ⁊ mandatarius.ff.de iniur.l.non solũ.§.si mandato.imo ēt si adimplens excedat fines mandati tenetur ad oia rõne cõsequẽtie.vt in.c.si.ex̃ de homi.li.6.vbi dicitur qȯ mandãs aliquẽ v̇berari lʒ ꝓhibuerit mutilari vel occidi tñ tenetur si mutilet vel occidat ⁊ efficit irregularis.quia poterat cogitare illȯ sequi.Et facit ad multa.Et nõ solũ mãdãs sʒ ⁊ ratificans maleficium factũ noie suo tenet nõ tm̃ ad pctm̃ sed ēt ad oia alia.ex̃ de sen.exco.cũ qs.li.6.vbi ratificans v̇berationem clerici factã noie suo excoicatõnẽ icurrit ac si mãdassʒ.Secus si non fuisset facta nomine ratificantis.qꝛ tũc lʒ peccet ratificando non tñ ẽ excõicatus.vt ibi.Item tenetur qs de omni damno dato ab alio seu aliјs qȯ sine ipso factũ nõ fuisset.vt supra restitutio.3°.in pricipio.⁊.§.1.

2 ¶ Et non solũ ad restitutionẽ qs obligat cõmittẽdo vt dictũ est.sed ēt omittẽdo cum distinctione.ꝙ aut quis obligat solo intuitu pietatis ad aliqd faciendum.aut aliqua specie obligationis.p°.casu lʒ quis omittendo peccet nõ tñ tenet ad aliquã restitutionẽ.vt siqs nõ tribuat elẏam idigẽti Math.25.Nam hoc casu non obligatur qs aliqua obligatione q̃ ad homines qꝛ ille cui debet fieri possit aliquid directe peteret.Unde lʒ quis ex pietate teneat iqũtũ põt defẽdere ꝓximũ.23.q.3.nõ inferenda.tñ pro ista defensione põt p̃ciũ accipe.ff.qȯ me.cau.l.metũ.§.sed lʒ.Qȯ ñ esset si ad h̃ apud hoies efficaciter obligaretur.Nam accipiens preciũ vt faciat id ad quod obligatur puta vt restituat rem sibi cõmodatã vel aliqd aliud ad restitutionẽ dicti preciј tenet.qꝛ turpiter accepit.ff.de ꝯdi.ob tur.caʒ.l.si.Quo ad s̃m casum sciendũ ꝙ triplex ẽ species obligationis.videlʒ naturalis tm̃.ciuilis tm̃.⁊ nãlis ⁊ ciuilis simul.Naturalis ẽ que ex ipsa natura cõis ẽ oibus hoibus.puta ꝙ qs obliget ex ꝓmissione.Nam nil tam cõgruit humane fidei quã cõuenta seruare.ff.d pac.l.i prin.Ciuilis est que nõ a natura sed ab hoibus ad moralẽ vitã inuenta ẽ puta vt quis obligetur post biẽniũ ex cyrographo a se facto lʒ nihil acceperit.Naturalis ⁊ ciuilis qñ i vno actu vtreqʒ ꝯcurrũt.vt in stipulatione.nam ibi est naturalis q̃ cõsistit in consensu partiũ ⁊ cõuẽtione.Inest ⁊ ciuilis respectu solẽnitatis a ciuili iure introducte.Et de his obligationibus ⁊ virib⁹ earũ h̃etur in Insti.de obli.⁊ ibi in pricipio p glo..Aut ergo qs ẽ obligatus naturali tm̃.aut ciuili tm̃.aut vtraqʒ.

¶ Si naturali tm̃ quis obligatione tenetur ex ꝓmissione tenet.⁊ dʒ illud dare seu facere ad quod obligatur sicut est quod debetur seruo s̃m Inno.i.c.quia pleriqʒ.ex̃ de imu.eccle.vbi multa de hac materia ponit.Hoc eni casu nõ põt habere seru⁹ q̃ ad se nisi naturalẽ.qꝛ qȯ attinet ad ius ciuile seruus pro nihilo reputat.ff.de re.iur.l.qȯ 3

attinet. Itē debet hoc dñs seruo⸗
puta qꝛ promisit sibi. Nam si dñs
nō ꝓmisisset vel al' debuisset. nō de
beret seruo sed ipsi dño. cū oia ac
qsita p seruū acquirant ipsi dño i
Insti. p quas pso. nobis acqui. §.
i. Et ex hoc dicto Inno. pōt colli
gi q quo ad forū penitentiale po
tius attendimus naturalē equita⸗
tē q̄ iuris humani seu ciuilis sub⸗
tilitatē. Et iō qñ quis nudis verb
ꝓmittit aliquid dare vel facere lꝫ
de iure ciuili non obligetur. ff. de
pac. l. iuri gētiū. §. sed nulla. ⁊. C.
eo. l. legē. tñ quo ad forū penitētia
le tenetur implere ꝓmissū. qꝛ quo
ad obseruantiā inter simplicē lo⸗
quelam ⁊ iuramentū nō facit de⁹
differētiā. 22. q. 5. iuramenti. Et fa⸗
cit. ex̄ de pac. c. 1. Sed vt melius i
telligat qñ nālis eqtas i foro pnie
ꝑualeat ciuili iuri. distinguendum
est q aut ius ciuile nō obstat natu
rali. vt in casu proposito. Lꝫ enī
non adhibeat ius ciuile vinculuꝫ
suū inter obligationē serui ⁊ dñi
vt seru⁹ possit a dño petere. tñ non
obstat naturali. Vñ si dñs soluat s
uo iam libero facto nō pōt repete
re. ff. de cōdi. inde. l. siquod dñs.
Et tunc ꝑualet equitas naturalis
vt ꝑtactum ē. Aut ius ciuile obstat
naturali. Et siquidē ex causa. pre⸗
ualet ius ciuile. Et ꝑncipes possūt
ex causa ꝯ ius nāle statuere. vt no
tat Inno. in dcō. c. quia pleriqꝫ.
circa mediū magne glo. ṽ. Secus
aūt in alijs. ⁊ ponit exemplū in ꝑ⸗
scriptionib⁹. Et hoc uerū nisi ius
ciuile ꝯtrariet ēt iuri diuino. quia
tūc lꝫ causa iuris ciuilis eēt suffici
ens quo ad gubernationē tpaluꝫ
tñ ex eo q obstaret eterno saluti p

ualet ius naturale qd̄ concordat
cū diuino. qꝛ generaliter oi constitu
tioni ⁊ consuetudini derogādū ē
q̄ absqꝫ pctō mortali nō pōt obser
uari. ex̄ de ꝑscrip. §. fi. ꝓpterea lꝫ
ius ciuile nō reqrat bonā fidē i ꝑ⸗
scriptiōib⁹ nisi i pricipio. tñ ius ca
nonicū ⁊ diuinū requirit p totuꝫ
temp⁹. dcō. c. fi. Sine cā aūt non
pōt ius ciuile ꝯ naturale. in Insti.
d̄ iure nā. gen. ⁊ ci. §. sꝫ naturalia.
Et ideo nec homo nec humana ꝯ
stitutio posset statuere q qs possꝫ
tollere alienū. aut ñ reddere. aut
nō seruare licitas cōuētiones. ni
si ex iusta causa ⁊ vrgenti. que nō
veniret ꝯtra ius diuinū ⁊ d̄trimē
tū salutis. puta si fieret ad puniē
dū delictū alicui⁹. vl' ꝓpter vtilita
tem publicā. vel ne impediret me
liora. Quia cōis vtilitas dꝫ priua
te preferri. ⁊ maior vtilitas mino
ri. ex̄ de postu. bone. p°.

Si v̄o quis ciuili tm̄ iure obli⸗
getur. puta p cyrographū vl' aliā
auctenticaꝫ scripturam i qua ꝯfite
tur se recepisse qd̄ nō recipit. ⁊ sic
nulla eq̄tate nāli tenet. tūc in foro
ꝯscie nō obligat ſm Inno. i. c. qꝛ
pleriqꝫ. ex̄ de imu. eccle. Idē dicit
ibi Inno. qñ q̇s obligaret ex sñia
iusta. qꝛ tunc ēt nulla rōne nāli te
net. Nec his casib⁹ ius ciuile ob⸗
stat nāli. sꝫ tm̄ ꝓpter ignorantiam
facti hoc statuit. Si eni appareret
pecuniā nō esse numeratā vl' sentē
tiam iniustam. puta p ꝯfessionē ad
uersarij ēt i foro ciuili non cogere
tur. vt ibi nōt Inno. Verūtñ dubi
etate facti instanti si cogeret p iudi
cē soluē dꝫ parere vt ⁊ ibidē dic.

Si āt aliq̇s obliget iure natu⸗
rali ⁊ ciuili. tenet facere oio illud

9

10

ad quod obligatur. ꝛ si omittit fa‑
cere tenetur ad interesse parti siue
obligetur ex ꝯuētōe solēni. ff. de re
iudi. l. siqs ab alio. §. fi. vbi colligi
tur regula. ꝙ ꝓmittēs aliqd facere
si nō faciat succedit obligatio ad i
teresse. siue ex ꝯtctu reali vt ēptione
venditōe locatōe ꝯductōe manda
to societate ꝯmodato. ff. de ac. ēp.
l. i. i princ. vbi pȝ ꝙ venditor non
tradens rem vēditam tenet ad int
esse. Utrū aūt precise cogatur tra
re rem venditam. lȝ sit magna qō
inter doctores. vt notat i. d. l. i. vbi
ēt disputatur ꝑ glo. puta tñ ꝙ sic si
velit emptor. ꝛ maxime in foro pe
nitentiali i quo quis obligatur. ēt
ex sola naturali obligatōe. vt. s. §.
9. Que naturalis obligatio oritur
etiam ex nuda promissione. ff. de
pac. l. i. ꝛ nihilominus obligatur
etiam ad interesse quod essȝ vltra
rem. C. de sen. que ꝓ eo qd interest
profe. l. vna. Item siqs detinet reȝ
alienam obligat ex omissiōe vt oi
no cogatur reddere. ff. de rei ven.
l. qui restituere. Item ex omissiōe
obligatur quis rōe assumpte seu ꝯ
misse sibi cure admistratōis alicu
ius. C. de ne. ges. l. tutori. vbi dicit
ꝙ tutor ꝛ curator tenent oia nego
cia sibi ꝯmissorum gerere. ꝛ. C. man
dati. l. in re mādata. vbi dr ꝙ om‑
ne ꝯmissum ꝛ neglectuȝ in re quā
quis accepit in curā suā non ē cul
pa vacuū. Et iō oēs dñi tenētur de
oibus dānis ꝯmissis ꝑ eorum subdi‑
tos non tm̄ eorum ꝯsensu sȝ ēt negli
gentia. Idem de officialibus ꝛ rec‑
toribus prouinciarum ciuitatuȝ ꝛ lo
corum. Ideȝ in omni gubernato
re familie. vt maritus pro vxore. ꝛ
pater ꝓ filijs. ꝛ dñs pro seruis si eo

rum interueniat negligentia. qꝛ te
nentur ex officio curam habere.
Nam ēt cōsentire vr̄ erranti q ad
resecāda que corrigi debent nō oc
currit. 83. dis. consentire. Et sac. 23.
q. 4. duo ista. Facit ēt. C. de iudi. l.
sancimus. vbi dr̄ ꝙ iudex tenetur
ad reficiēdas expēsas parti si omi
sit qd erat sui officij. videlicet con
dēnare alterā ptē in expensis. Be
ne ergo attēdant dñi ꝛ alij recto‑
res locorum ꝙ ñ solū tenētur de ho
micidijs ꝛ furtis ꝛ rapinis ꝛ alijs
malis que sub eorum iurisdictione fi
unt si fiant ex eorum malicia. de qui‑
bus Isa. i. dr̄. Principes tui infide
les socij furum. sȝ ēt si fiant ex eo
ruȝ negligētia lȝ ignoranter. Pro
predictis ēt facit qd hētur in insti.
de obli. que ex quasi delic. §. i. vbi
dr̄ ꝙ dñs domus seu habitator te
netur de his que habitantes i illa
domo cum ipo deiecerunt ex do‑
mum si ex hoc aliquē dānificaue‑
runt. Idem dr̄. ff. de his qui deie. l'
effu. l. i. §. i. Item ad h qꝛ dr̄ iniusti
ciarum pnceps qui secū socios iniu‑
stos detinet seu officiales. i Auc. vt
iudi. sine quoq suf §. eos. v̄. ꝛ non
solū ipi coll. 2. Ex his oibus pȝ ꝙ
ꝑsidentes aliorum regimini seu gu‑
bernationi ñ solū tenētur de ꝯmis
sis ꝑ subditos quibus ꝯsenserūt. sȝ
ēt si fuerint negligentes. Immo ꝙ
plus ē tenētur ēt de dāno dato per
eorum aial a bruta si ꝓcessit eorum cul‑
pa al' sufficit illa dat. ff. si q. pau. fe.
dicat. l. i. §. i. ꝛ ex de iiur. ꝛ dā. da.
c. fi. Itē ꝓ seruis dñi si ñ fuerint in
culpa. tenētur aut dare seruos pro
noxa. aut reficere dānum. Pro fi
lijs aūt pater i nihilo tenet. sȝ filius
castigatur. in insti. de nox. ac. §. fi.

Sed hec erit differentia inter filiū ꝛ seruum ꝛ bruta aialia. qꝛ in brutis presumit dn̄s culposus. si ꝑaialia sic ↄsueuerunt facere. ꝛ non ꝓbatur ꝙ dn̄s adhibuerit debitā diligētiam. d. c. si. de iniur. Sed i filio ꝛ seruo non presumit culpa patris ꝛ dn̄i. nisi ꝓbetur. puta qꝛ fuerunt sciētes ꝛ n̄ ꝓhibuerunt cū potuerunt. ff. ad. l. acql. l. i lege acquilia. ēt leuissima. ꝛ. l. seq. Et ē rō qꝛ aialia ↄsueuerunt magis sub freno teneri. serui aūt non tm̄ ꝛ minus filij. Uerūtm̄ ꝑsumitur culpa pr̄is ꝛ dn̄i si filius vel seruus dat dānum i eodem loco in quo habitat simul cū eis vt ꝑtactum ē. videlȝ qn̄ ꝓijcit ex domū in qua simul habitāt. Similiter ꝛ dn̄s admīistrator seu rector locoꝝ vı̄ in dubio culposus ex delictꝭ ↄmissis a secum hitātibꝰ officialibꝰ ꝛ seruitoribus. d. §. eos in Autꝭ. Et ꝑdicta faciunt ꝙ fauentes vsurarijs vel ēt non ꝓhibētes vsuras exerceri vel non ↄpellentes ipsas restitui cū possint ꝛ habeāt ex officio teneātur ad restitutiōem ꝙ ēt dı̄. ī. vsura. 6. §. quid ꝺ regibus. Item faciunt ꝙ abscondentes vl̓ non exhibentes instrumēta vl̓ publicas scripturas alioꝝ. vel cōes libros rōnum teneātur ad intereē partis. maxime si ex officio ad h̓ tenebāntur. vt notarij ꝛ iudices. C. de eden. l. is apud quē. Itē argētarij. i. cāpsores ꝛ facientes cōes rōes. Et hec oia ꝓbant. ff. de edē. l. argētarij. i prin. ꝛ. §. cum autem.

II ¶ Hucusqȝ dictū ē q obligant ad restitutiōeȝ. Nunc dicēdum ē quātum teneātur restituere. Et dico ꝙ quilibet tenetur restituere quicqd hȝ ꝺ alieo siū qꝺ ad aliuȝ spectat. ꝛ quicquid alteri dȝ siue ex ↄtractu l̓ qsi siue ex delicto vl̓ q̄si siue ex testō l̓ ex quacūqȝ alia cā honesta 14. q. 6. si res. ff. de iusti. ꝛ iur. l. iusticia. §. iuris ꝑcepta. siue obliget iure naturali ꝛ ciuili. siue nāli tm̄. ꝛ qn̄qȝ ēt obligat ciuili tm̄ puta ꝑ pē sn̄iam. vt. s̄. §. 9. ꝛ se. Itē nō solum obligat ad pricipale debituȝ sed ēt ad totuȝ ↄn̄s videlicet ad restitutōeȝ rei cū fructibus de quo. s̄ restitutio. i. §. 4. in additōe. Et vtꝝ possit ↄputare expensas factas in re habet. s̄. restitutio. i. §. 5. cū additōe. Itē tenet ad oē interesse creditoris de quo. s̄. restitutio. i. §. 4. in additōe. v̓. ad ꝑdictoꝝ. Item tenetur ad oē dānum n̄ solū qꝺ ipe ꝺdit per se vel ꝑ aliuȝ sȝ ēt qꝺ datū ē ab alijs occasiōe sui. ita ꝙ sin̄ ipso verisilr̓ non fuisset datum de q̊ s̄. restitutio 3º in prin. ꝛ. §. i. cū additione. Tenet ēt ad oē dānum datū a subditis ob eius negligētiam. de quo. s̄. §. xi. v̓. itē ex omissione.

12 ¶ Cui aūt faciēda sit restitutō. Distinguēdū ē ꝙ aut inueniuntur creditores vel eoꝝ heredes. aut nō. primo cāu aut obligatio ē realis. ꝛ de hoc dictū ē. s̄. restitutio. i. §. i. in additiōe. vbi silr̓ dı̄ qn̄ aliquid receptum ē ex turpi cā. Aut obligatio ē ꝑsonalis. Et ꝺ h̓ hēs. s̄. restitō 2. §. pe. i additōe. Fo cāu qn̄ non inueniūt creditores vel eoꝝ hr̄des quid sit agēdū dictū ē. s̄. restitutio 6. in prin. ꝛ. §. i. cū additōe.

13 ¶ Quando vero restitutio facienda sit de hoc dictum est. s̄. restitutio prio. in prin in additione. Itē vbi debeat fieri. vide. s̄. restitutio. 6. in princ. in additione. v̓. quo ad secundum.

Estitutō viij

s. quibus modis restituendi obligatio tollat. Et dicēdum φ quattuor modis pricipalr. videlz absolutōe. solutione vel quasi rei interitu. τ cessione.

8 ¶ Quo ad absolutōez sciēdum ē φ sufficit debitori φ sit absolutus a creditore cui bonoꝝ suoꝝ non ē interdicta administratio. sicut minoribus furiosis τ ꝓdigis. Nam in re ꝓpria quilibet ē moderator τ arbiter. C. man. l. in re mādata. Et sufficit debitori satisfacere ꝑm voluntatē creditoris. l. iter cās. §. abesse. ff. man. Non tñ itellr satisfecisse si vnus ꝓmittit creditori soluere ꝓ debitore ēt de voluntate creditoris sz vterqz ē obligatus nisi expsse agatur vt nouet obligatio ꝺ ꝑsone debitore i ꝓmissorē. C. ꝺ noua. l. fi. Et ista absolutio dz ꝓcedere ꝺ mera volūtate creditoris. Al' non valet. vt. s̄. restitutio. 1. §. pe. cuz additione. Et ideo in. c. φφ. de vsur. li. 6. dñs Pe. de ancha. dicit scdm Dy. φ ab hoc φ ꝓfit absolutō seu remissio reqrit φ pecunia sit parata restitutioni. i. φ debitor sit paratus satisfacere ꝑm φ obligatur. τ creditor ex mera voluntate remittat. Et si veraciter creditor ex libera voluntate remittat: valet absolutio. lz ēt debitor ñ habuerit ꝺbitaz dispositōem ad restituēdum. quia in trāslatione dñij rerum seu circa ipas res attēdit plus voluntas domini reꝝ q̄z alterius. in insti. ꝺ fur. §. placuit. vbi dī φ accipiens rem alienam. lz putauerit dñz non permissuꝝ si tñ pmittat furtum non ꝯmittit. nec ad restitutiōem tenetur. nec dñs pōt petere obstāte sibi sua voluntate. ff. de fur. l. inter oīs. §. pe. sz tñ debitor tenet de pcto ꝓpt malam itentōez. vt ēt pōt colligi. s̄ restitutio. i. §. pen.

¶ Sed nunqd ꝯsilium ēt vl'e pōt remittere qꝺ debetur singulari ꝑsone ꝯ̄ eius voluntatem. R. ꝑz Inno. in. c. nostra. ex̄ de iniur. φ sic. si debetur iure ciuili tm̄. vt ex statuto vel alio huiusmodi. Secus si ꝺbetur iure nāli qꝺ pōt intelligi nisi ex cā. Ex cā eni ius ciuile pōt contra ius naturale vt notat idez Inno. in. c. que in ecclesiaꝝ. ex̄ de consti. τ glo. in. l. fi. C. si ꝯtra ius vl' vti. pub. vbi ēt tenet φ publica vtilitas sit licita cā vt tollat qꝺ alteri debet ēt iure naturali. de quo ēt. s̄. restō 7. §. 9. ꝟ. sed vt melius. Et faciunt ad multa τ maxime in restitutiōe dānoꝝ datoꝝ in bellis ciuilib⁹ vel inter terram τ terram inuicez. vt ꝑ cōitates super his valeant dispōere τ remittere. Et vr̄ φ sic si publica suadet vtilitas. puta ne carerēt cōmodo pacis. Verūtñ quo casu talis remissio fieret ex malicia vel pertinacia aduersarioꝝ qꝛ nolunt dāna resarcire nec iuri stare sz potius bellare nō prodesset i ꝯscia illā extorquentibus vt τ proxie tactum ē. Unde tutius vr̄ τ ordinatius τ magne vtilitatis φ vniuersitas vtriusqz sexus ꝑ ꝑsidentes solēniter cōuocet ad predicationez vel alio cōgruo loco τ tp̄re τ competenti termino τ vnus proponat si ꝑsone dicte vniuersitatis iuicem seu ꝑsonis alteri⁹ vniuersitat cū q̄bus bellū habuerūt seu discordiā spōte τ libere remittūt omnem iniuriā dānū τ iteresse. τ oē illud in

quo i pteritũ vsq3 ad pñs sibi obli garet pterq3 occasione ptract⁹ vel quasi seu relictoꝝ i vltia volũtate. cũ quadã tñ rõnabili ꝛ pia modi ficatõe. vz ꝙ incerta p̄ piene remittã tur. ita tñ ꝙ debitores qbus fit re- missio iuxta ꝯmodã eoꝝ facultatẽ s3 ꝯscias eoꝝ de dictis icertis ero gẽt in pias cãs. Certa vo vsq3 ad aliq3 puam qñtitatem similiter re- mittant. Illa vo q̃ sit maioris quã titatis ipoiẽtibus remittant quousq3 ꝯmode pñt restituẽ ita tñ ꝙ cre ditores ñ sint i eq̃li vel maiori idi gentia q̃ ipi debitores. Ceteri vo q̃ pñt ꝯmode restituẽ restituãt. Et sigdẽ ad pdcã oẽs expsse ꝯsentiãt bñ ẽ. Si vo aliq dissentiãt. quo ad illos nõ valebit remissio. ff. de rei vend. l. que de tota. nec ẽt quo ad eos q bonoꝝ suoꝝ administratõem ñ hñt. vt sũt minores ꝛ fatui ꝛ simi les. nisi forte manifesta ꝛ reputabi lis cã publice vtilitatis aliõ exigat Propter h̃ ei ipi rectores vniuer sitatis r̃missiõez facere posse vidẽ tur vt ꝛ posten suz ẽ. Si aũt de ali qbus dubitat vtrũ ꝯsenserint. prefi get p rectores cert⁹ terminus. ĩ. quẽ q noluũt ꝯsentire exp̃mãt clare iten tõem suã cuidã ad h̃ dputato vt re digant i scr̃ptũ ꝛ manifestẽtur vni uersitati vt sciat respectu quoꝝ nõ valet remissio. ꝛ q ifra terminũ nõ ꝯtradixerit nisi rõnabili cã excuse tur hñi d3 p ꝯ sentiente. arg. c. 2. ex de ꝯfes. li. 6. vbi dr̃ ꝙ nõ respõdẽs positionib⁹ post admonitõem sibi factam h3 pro ꝯfesso. Et si pdicta diligẽter attẽdant ꝛ negociũ bene ducat exõerãt ꝯscias a mltiplicib⁹ ꝛ g̃uib⁹ onerib⁹ petẽdaꝝ idulgen tiaꝝ ꝛ restitutionũ faciẽdaꝝ. Utꝝ

aũt dñi q habuerũt iuicẽ guerram possint ꝯpositõem vel remissiõem facere de dãnis datis subdit eorũ hẽs. s̃. bellũ. i. §. x. cũ additione.

¶ Tollit ẽt obligatio solone vel q̃ si solone. Et quo ad solonẽ sciẽd ẽ ꝙ solõ d3 fieri ꝯgruo loco ꝛ tẽ pore. C. õ solu. l. obligatione. Itẽ d3 fieri rei q̃ debet. Alia eni inuito creditore solui non põt. in isti. qui. mo. tol. obli. in prin. nisi res illa ñ posset p̃stari. tunc ei d3 solui estia tio. ff. de con. fur. l. in re furtiua. Itẽ reddi debet res non deteriorata. l. 3. §. si reddita. ff. ꝯmo. Ibi ei dr̃ ꝙ non vr̃ res reddita que deteriora ta redditur. Immo si esset res fur to vel sili mõ sublata d3 reddi cuz oi melioramẽto quo meliorata est ẽt per ipm male fidei possessorez ac si eam meliorasset dñs. ff. de cõ di. fur. l. ex argento vbi dicitur sic quod si ex argento furtim sublato fiant per furẽ pocula seu vascula fiet estimatio ꝯtra furẽ. ñ simpliciẽ agenti s3 poculoꝝ. l3 sint facta per furẽ. Itẽ siqs furatus ẽ seruũ pue rum fiet estimatio adolescẽtis. l3 cre uerit apd furez ipius sũptib⁹. ꝛ h̃ facit ꝯtra furãtẽ aialia. vt dbeat il la reddere r̃m maiorẽ estiatiõez q̃ vnq3 fuerint dicta. l. ex argẽto. Et h̃ i foro iudiciali. In foro vo pẽi tẽ iali sufficẽ vr̃ ꝙ restituat proxio oẽ itercẽ. ut. s̃. restõ. i. §. 5. nisi secu ta fuerit snia ꝯtra dbitorẽ. ut. s̃. re stitutio. 3. §. si. uel nisi res sic melio rata deuenerit leg̃tie ad man⁹ dñi tunc ei uidet ꝙ non obligetur ẽt in foro pniali ad restitutõem sũptuũ in re factorum cum ipe debitor ñ possit ab eo petere. Nam dolo fa cit q petit ꝙ necesse h3 restituẽ. ut

in.c.dolo.ex de re.iur.li.6. In iudiciali ẽt foro fallit qd dcm̄ ẽ quo ad bone fidei possessorẽ q n̄ dz remanere i dãno. sed solū tenet inq̄tū factus ẽ locupletior. ff. de peti. here. l. vtrū. nisi respectu precij pncipalis qd nõ põt repetere a dño rei quã emit ab alio. vt ſ. restitutio. 4. §. si. Qñ vo pecunia dbet tūc n̄ sufficit pte soluẽ. qz ipam creditor iuste põt refutare. Nã pticularis solutio solet nõ paruo ꝯmodo afficere creditorẽ. ff. famil. hercis. l. plane. nisi qñ dbitor nõ putaret se plꝰ dbẽ q̄z quod offert. Cogit eni tūc creditor oblatū accipẽ. ff. si cer. pe. l. qdam estimauerūt. Itẽ aiaduertẽdum qꝫ si ẽt alter soluit pro dbitore lz inuito liberat eum. Nam ignorãtes ꝛ inuiti conditionem meliorẽ facere lz. ff. de neg. ges. l. soluendo. Qualiter aūt debet satisfieri ꝓ vulnere vel homicidio siue damno fame siue morum dcm̄ ẽ. ſ. restitutõ. 7. §. 5. Itẽ si pncipalis vel aliqs eorū q tenetur soluerit i totum vtruz ceteri liberẽtur ꝛ qualit. vide ſ. restitutio. 3. §. 2. cum se.

4 ¶ Quasi solutione vo fit satisfactio qñ creditor nõ vult acceptare quod offert legitime congruo loco ꝛ tempore ꝛ ẜm modum dictuz supra. §. ꝓximo. Tūc eni siqd offert ꝯsignet ꝛ dpõat i ede sacra vl apud aliū quẽ iudex aditꝰ dtermi nauerit. liberat dbitor ac si soluisset. dūmodo tale dpositum non recipiat. C. de solu. l. obsignatione. ꝛ de vsur. l. acceptam.

5 ¶ Sed quid si debitor nõ põt soluere seu restituere nunqd tenetur petẽ a creditore veniã seu dilationez R. Videt qꝫ sic. vt ſ. restitutio 2º. §. 1. Sed dic latiꝰ ẜm glo. Ray. ꝛ in sum. li. 2º ti. 5. q. 24. qꝫ damnificãs proximum tenet petere veniam ꝑ seipm si põt ꝛ audet. vel si non audet ꝑ interpositam ꝑsonã. q̄ dz subticere nomẽ ꝛ circūstantias ꝑ q̄ itercedit si timeat periculū seu scandalū. Offendẽs enim dz reconciliari offẽso. Math. 5. Sed si ille qui dãnificatus ẽ nescit h nec sciuit. lz tutius sit petẽ veniaz mõ pdcõ qñ satisfacere nõ põt. nõ tamẽ tenet. qa non ẽ i mora i h casu quo ad diuinum iudiciū. Hoc etiam obſuandum credo esse vbi aliqs dbitor ẽ alterius ex cõtractu vel quasi contractu. Et similiter distinguẽdū ẽ h ẽt obſuandum i regularibus q recolūt se eẽ dbi ocres alicui ex eo qd fecerunt i seculo. hec ibi. Puto qꝫ qñ aliqs dãnificauit ꝓximum ꝛ scitur a damnificato ꝑsona damnificãs sꝑ q̄ztum põt fieri dz recõciliari ꝓximus Math. 5. Et h petendo veniã vel qbuscūq3 alijs licitis mõis ꝑ se vel ꝑ mediam ꝑsonam ẜz qꝫ pt sine ꝑiculo fieri. vt ꝛ dic gl. Ray. ẽt post satisfactionem damni. Petere vero dilationẽ vel remissionez dbiti. silr puto qꝫ sit necesse inq̄ztum ꝑtineat ad reconciliationẽ ꝓximi cum pdcis circūstantijs inq̄ztū possit commode ꝛ sine scandalo fieri. Al' credo qꝫ sit de consilio non aūt de necessitate quo ad ipotẽtes satisfacere. qz satis ipa impotẽtia excusãtur. ff. de re. iu. l. ipossibiliuz. ꝛ. 14. q. 6. si res.

¶ Rei interitu tollit etiam obligatio de quo aliqd dcm̄ ẽ supra. restitutio. 1. §. 7. Sed latiꝰ distinguẽdū ẽ. qꝫ aut qs obligat i gnẽ. aut i spẽ. Si i genere puta qz dbet aliquam 6

quãtitatẽ vel bouẽ vel asinũ seu ali
ud aial. nõ hoc vel illud. sed i gnẽ.
nũc lz oẽs res d̃bitoris peant igne
vel alio modo. tñ remanet obliga
tus. l. icendium. C. si cer. pe. vbi dr̃
q̧ icẽdium rerum d̃bitoris nõ libe
rat ipm ab ere alieno. Et ẽ rõ. quia
h̃ casu nõ aliqua res si ꝑsona ipa ẽ
obligata. Et quasi vulgarit apud
ipos iur istas dr̃. Gen⁹ pire nõ põt
ꝑꝑ quod i genẽ obligat⁹ rei iteritu
nõ liberat dcã. l. icendium. Q̃d ve
rũ ẽ nisi ꝓcederet obsignatio d̃bite
facta que hz locũ solutiõis de q̃ s̃.
§. 4. Qñ autẽ d̃bitor obligat i spẽ
puta ad hãc rẽ vel ad illam. semꝑ
liberat rei iteritu. nisi fuerit i mora
vel nisi causauerit iteritum. ff. d̃ v̄
bo. obli. l. si ex legati causa. vbi dr̃
q̧ debẽs hoiez ex legato vel ꝓmis
siõe ⁊ moriat añq̧ petat ab ipo li-
berat nisi ipm occiderit. In mora
aũt sꝑ itelligit obligat⁹ ex delicto.
ff. de cõdi. fur. l. i re furtiua. §. I. Si
v̄o qs obligat ex contractu. aut est
adiectũ tẽpus. aut non. I. casu tẽpo
re trãsacto statim d̃bitor ẽ i mora.
qr tẽpus iterpellat etiam si admo-
nitus non fuerit. vt. l. magnã. C. de
contrahen. ⁊ cõmit. stipu. ⁊ i. c. fi.
ex̃ de locato. Et aduerte q̧ lz iusta
causa s̄bsistente excusetur si nõ im-
pleat tꝑe promisso. tñ si nõ iplet q̃
citius põt post deficiẽtem causam
ipedimẽti. itelligitur i mora. ff. d̃ ar
bi. l. celsus. §. I. vbi dr̃ q̧ iussus ab
arbitro vt det certo die. excusatur
si die illa fuerit ipeditus. dũmodo
cessante iusto impedimento det q̃
citius potest. Ad idem extra d̃ do
lo ⁊ contu. cum dilecti. vbi iussus
venire ad papã nõ excusatur lz fue
rit ipeditus tempore constituto si
postea cessante ipedimento non ve
nit. 2°. casu qñ tempus non est adie-
ctũ nõ dr̃ debitor i mora nisi cum
fuerit iterpellatus vel ab eo debitũ
petitũ. dcã. l. si ex legati. Et ista iter
pellatio debet fieri congruo loco
⁊ tꝑe. ff. de verbo. obli. l. continu⁹.
§. cum ita. vbi dr̃ q̧ a promittente
dare ephesi nõ põt peti añq̧ illuc
potuerit accedere qñ promissor ẽ
Rome.

¶ Sed qd qñ quis obligat qr ha
bet rẽ alienã. R̷. Videt idest q̧ qñ
qs obligat ex ꝯtractu ad speciẽ. ꝑ
dcãm. l. si ex legati. ff. de v̄bo. obli.
videlz q̧ nõ sit i mora añ iterpella
tionẽ. ⁊ hoc bñ habuit a principio
rem bona fide. al' obligaret ex d̃li
cto ⁊ eẽt semꝑ i mora. vt i ꝓximo. §
ꝑdcm̃ ẽ. Sed si a pricipio habuit
bonam fidẽ nõ videt i mora añ in-
terpellationem. qr dcã. l. si ex lega-
ti. loqtur ẽt i legato i quo debetur
res aliena. Sed põt dici q̧ saltem
d̃ iure diuino ⁊ canonico ⁊ i foro
penitẽtiali qñq̧ habuerit sciẽtiam
rei aliene ⁊ ñ reddat q̃ citi⁹ põt di
cat i mora qr constituit i mala fide
ex̃ de ꝑscrip. c. fi. Et i mala fide nõ
lz vel per momẽtum morari. qr oẽ
quod non ẽ ex fide pctm̃ ẽ dicto. c
fi. Et qcqd fit contra ꝯsciam edifi
cat ad gehẽnã. ex̃ de symo. c. ꝑ tu-
as. 2°. Nam ⁊ si tenetur qs idicare
dño rẽ suam etiaz qñ ali⁹ habet ne
ipam perdat. extra de fur. c. cũ fu-
re. q̃to magis tenet indicare ⁊ da
re qñ ipse habet ⁊ scit dominũ ei⁹
presertim qñ dñs rei ipediret ab i
terpellatione vel petitiõe ꝑꝑ pau-
pertatẽ vel aliaz cãm. nisi forte pos
sessor habuerit iustam cãm retinẽ
di propter. s. sumptus quos in re

bona fide fecit. ff. de fur. l. si is qui rem cōmodasset. vel si iusto error putauerit rem suam. quo casu etiā p petitionē nō cōstituit i mora. ff. d peti. here. l. illud. Itē aduertēdum q ante iteritū rei mora sp purgari pōt. Purgatio aūt dz fieri p oblationē rei itegre. et qualitatis nō viciate. et congruo loco et tpe. vt s. §. 4. Itez nota q sp vltima mora nocet. ff. de peri. et cōmo. rei ven. l. illō vbi dr q si venditor fuit i mora dādi vinum venditum. et exide obtulerit et emptor fuerit i mora recipiēdi. mora nocet emptori et nō vēditori. et idē ecōtra esset. qz vt ibi cōcludit semp vltima mora nocet.

8 ¶ Sed an morosus teneat. de re pdita si eodē modo fuisset peritura apud eū cui debebat. R. Videt q nō si ex cōtu dbebatur. ff. ad. l. rodiaz. de iac. l. fi. §. fi. vbi dr q si nauta eum sciret dn̄m nolle posuit res i naui dteriori q̄z cōuenerat et perierint. tenet. nisi forte et illa nauis melior i qua erant ponēde sil perierit. Lz enim nauta deliq̄rit qz fecit contra cōuēta. ex q̄ tn̄ dn̄s pp hoc non ē dannificatus cū res oio periture erāt nō tenet. Sed si res dbebāt ex delicto videt cōcludi cōiter p iuristas q tenetur. per l. iuito. ff. de vi et vi ar. vbi dr q si res pereat casu fortuito. tenetur q eam abstulit etiā si res pereat sine sua culpa. qz a pncipio fuit i mora Idē pbat. eo. ti. l. i. §. rectissime. sz aduertēdum q aliud ē dicē etiam si res essent apud creditorez eodē modo periture. et aliud etiam si pe unt sine culpa debitoris. Pōt eni esse q lz culpa debitoris nō iteruenerit. non tn̄ fuissent apud credito rem eodē mō periture. imo ēt cōsideratur qz forte anteq̄z perijssent creditor vēdē potuisset. Ideo dbitor tenetur ēt si fuissent apud creditorem periture. l. cum res. §. si. ff. d lega. i. vbi dr q si fundus legatus pereat casmate tn̄ dbitor tenet. qz legatarius potuit vendere. Idez dr i. l. item si verberatū. §. ff. de rei vē. et hoc i dubio seruaretur per h iura. Sed si oio appareret q creditor nō potuisset eas vendere vel ex eis vtilitatem aliquam habere ante perditionem vt i rebus i naui positus de qbus dictum ē. nullo modo tenetur respectu iteresse cū nullum sit. et delictum aliter puniet penis legalib⁹. Et sic pn̄t concordari opiniones vt debitor morosus teneatur ēt si res eodē modo fuissēt apud creditorē periture nō tn̄ in delicto sed etiam i alijs obligatiōibus. dcā. l. cū res. nisi oio appareat q creditor eam nō poterat vendē vel aliā vtilitatē ex ea cape ante illi⁹ pditionē. Nec fiat q̄ ad h differētia iter delicta et cōtractus. et maxime i foro pniali. vbi regulariter ɔsideratur solū iteresse et nō pena. vt notat glo. 12. q. 2. fraternitas.

9 ¶ Cessione quoq obligatio tollitur. qz qn̄ aliqs ē impotēs soluere nō dz carcerari vel alijs penis subijci sz bono et cessione pōt a dbito pecūiario liberari. C. q bo. ce. pos. l. i. et notat glo. eī d solu. c. odoardus vbi dr etiam q ipotēs soluere non dz excōicari pp debitū. imo si fuerit excōicat⁹ dz sine difficultate absolui recepta idonea cautōe satisfaciēdi si ad pinguiorē fortunaz venerit. Sed sciēdū ē q nemo pōt liberari p cessionē nisi prio i iudi-

cio vel ex agnouerit debitum vel fue rit condemnatus. Nō eni pōt dice re nihil debeo sed si debere cedo bo nis ꝛ non potes a me petere. ff. de cess. bo. l. psi. Pōt aūt quis cedē nō tantum presētialiter sed etiā p nun ciū ꝛ p epistolam. ff. eo. l. si. Et ē effect⁹ cessiōis vt nō possit cedēs postea cōueniri nisi inquantum facere pōt. ff. eo. l. is qui. Et ītelligit̄ facē posse deducto ne egeat. Regulare ē eni vꝫ quotiens quis pōt cōueniri nisi inquantum facere pōt ex bñficio legi intelligitur deducto ne egeat. ff. de re. iur. l. i condemnatione.

10 ¶ Sed nūqd cedēs debeat cauē de soluēdo si ad pinguiorē fortunā p uenerit. R̷. Videt̄ ꝙ sic. ex de solu. odoardus. prout ibi videtur itelli gere glo. ꝙ ille tex. loquat̄ i ceden tē. Sed certe tex. ille videtur sim pliciter loqui i eo q pp ipotentiaꝫ non pōt soluere vt non excōicet̄. ꝛ si fuerit excōicatus absoluatur cū cautiōe ꝙ soluat cū poterit nec ali ud dicit de cessione. Unde non vi detur ꝙ cedens teneat̄ cauere. qa iure cautū non repitur vt memini. Et pōt dici ꝙ ibi glo. non asserit ꝙ tex. ille loquat̄ i cedēte. sed ꝙ ibi i teruenīūt aliqua similia cedēti. vi delꝫ debiti recognitio ꝛ nō plena solutio. s. quilibet soluē possit. q oia occurrūt i cedēte. vt postensū est.

ij ¶ Itē an cedēs debeat pati aliquā penā. R̷. Non. nec carcerē nec ali quē cruciatum corporalē nec vitu perium. C. q bo. ce. pñt. l. fi. i prin. Et ideo valde repħēdende sūt cō suetudines aliquarum ciuitatū ꝛ terrarū q bus paupes bonis cedētes aliquē cruciatū seu vitupatiōnē patiūtur. Nam ista ē quedā frustratoria ꝛ ir rationabilis ꝛ ihumana seuitia vt dicit Aug⁹. 14. q. 6. si res. Et iō nul la consuetudine vel lege ptō firma ri. Nam lex debet esse iusta ꝛ san cta. dis. 4. c. erit autem.

12 ¶ Sed nunqd cedēti tollētur oia bona. R̷. Nec per cessionē nec per quācūqꝫ aliā exactionē debitori au ferēda sunt vestimēta a dorso seu a lecto ꝛ qbus necessario vtitur ipse ꝛ familia eius. Unde Exo. 22. dici tur. Si pignus a proximo tuo ac ceperis vestimētum eius ante solis occasū redde ei. Ipm ē eni solū q operit idumētum carnis eius. nec habet aliud i quo dormiat. Si cla mauerit ad me exaudiam eum qa misericors sū. Et ex his constat ꝙ officiales ꝛ exactores i talibus nō debent facere exactiones qꝛ cōtra legē dei ē. Ideo grauiter peccant ꝛ tenent̄ pximo satisfacere si ꝯtra faciunt. Et istud cessionis remediū videt̄ de melioribus quod dari pos sit his qui supra modum sūt obli gati. sicut sunt tyrāni. capitanei. ꝛ stipendiarij. qꝛ postea licite pñt re tinere sufficiētia sibi ꝛ familie sue lꝫ essent i imēsum obligati. Sed ex īde supra tenētur ad restitutionem ſm eorum cōmodā facultatē. vt s. §. 9. Et siqdem sunt creditores certi cessio dꝫ fieri in manibus eorum. vt pꝫ supra. §. 9. al' cū sit restitutio faci enda paupibus quorum puisio ptiet ad epm vt supra. restitutio. 6. §. 1. cessio fiet in manibus epi.

13 ¶ Quid si debitor velit potius qn quēnales iducias ꝙ cedere bonis ꝛ creditores inuicem discordant. R̷. Attendēda ē snia maioris ptis creditorū. nō numero psonarum. sed quātitate debiti. ꝛ si i omnib⁹ sint

equales attēdit snia humanior vi-
delz cōcedētiū inducias. C. q bo.
ce.pnt.l.fi. De quo ēt.s. restitutio
2.§.2. Sed i.l.maiorē.ff.de pac.vi
det q prio ꝯsideret dignitas cre-
ditorꝝ q̄ humanior snia. Pōt dici
q quo ad hoc isti sūt digniores q
in humaniorē ptē declināt. Ideo
in dcā.l.fi.nō fit mētio de dignita
te. Nā neq̄ facultates neq̄ digni-
tas ita sufficiēs ē ad fidem sicut bo
na electio et benigni mores.ff.d tu
to.et cura.l.scire oportet.§.cū reli-
quis. Et ita intelligitur dcā.l.maio
rē.vt snia dignio rū preferat nisi in
ueniat valde inhumana. Sz satis
vr inhumana qn̄ vult debitorē po
tius oibus bonis expoliare q̄ qn
quēnales pbere inducias dicta. l.
fi.C.qui bo.ce.pnt. Sec9 in remis
sione partis debiti d qua loquitur
dcā.l.maiorē q2 est maius piudici
um q̄z solā concedere dilationez.
Ideo quo ad illud nō vr snia eorꝝ
iam inhūana. Posset tn̄ esse tanta
paupertas debitoris et facltas cre
ditoris q in hoc quoq̄ dephēde
ret magna inhumanitas eorū. et sic
deberet pferri ēt tūc snia benignio
rū potius q̄ digniorꝝ vel ditiorꝝ.q2
neq̄ facultates et c̄.dcā.l.scire ma-
xie cū in casu magne necitatis pos
sint paupes cogē diuites ad sibi sb
ueniendū.vt nōt gl.47.dis. sic hi.
Et fm pdicta pōt intelligi mā dcē
l.fi. et .l.maiorē.q2 benigni9 leges
inter ptāde sūt q̄ volūtas eaꝝ fuet
ff.de legi.l.benigni9. Itē in dcā.l.
maiorē.cū aliqbus sequentib9 nec
nō cū.l.iurisgētiū.§.fi.patet.q ma
ior ps creditorꝝ habita cōputatiōe
maioritatis fm modū pdictū pōt re
mittere ptem debiti ex cā.videlicet
qn̄ debitor nō ē soluēdo. Nā h ve
nit in vtilitatē oiuz.vt dicit ibi glo.
q2 forte nihil haberēt si nō fierz re
missio. Pōt addi p pdicta. vel ēt
q2 qn̄q̄z possent in conspectu dei et
hoiuz rephendi de crudelitate qd
peius est.q2 quā cōmutatōz dabit
homo p aia sua Math.16. Et pdi
cta faciunt an ciuitas vel maior ps
cōicatis possit remittere damna ci
uitatis sue de quo.s.§. 2.

C Sed an obligatus ex maleficio 14
vt ex furto vel rapina possit libera
ri cessione. R. videt q non de iure
ciuili.sed loco pecunie quā n̄ pōt
soluere sustineat penā corporalez
l.fi.ff.de in ius vocan.vbi dr q li-
bertus qui sine venia .i.licentia iu
dicis vocauit patronū in ius inci-
dit in penam quinquaginta aureo
rū quā si n̄ pōt soluere fuit.i.soluit
in corpore. Et hoc videt poni pro
generali regula in omni casu quo
aliqd debet ex delicto.l.i.§. et gene
raliter.ff.de penis. Et hoc idez vi-
detur sentire glo.ēt de iure canoni
co in.c.nō satis.86.dis. Et idem in
c.si res.14.q.6. Pro quo vr facet
qd ibi dicit tex.videlz peccati quo
res male ablata ē penas luit. Sed
hoc vr expresse ibi reprobari. vbi
dr q non dz frustra homo seuire i
hoiem p penā corporalē qn̄ n̄ pōt
soluet. Et loquit ēt qn̄ quis obliga
tur ex delicto vt ibi patet. Posset
tn̄ dici q si agit rōne cōmodi pua
ti.vt cū quis petit rem sibi furto vl
alio modo sublatā.vel ēt penā ex
maleficio. et conuentus debitor n̄
sit soluendo.satis liberet cessione.
ne frustra homo in hoiem seuiat
vt ibi dr. Sed si ageret de publico
cōmodo.puta quia fieret accusatō

de maleficio vel iudex ex offo ad illum puniendum procederet tūc bene si non pōt soluere in ere luit i corpore. Et ita intelligitur glo. in predictis locis. nam publice vtilitatis interest vt delicta nō remaneant impunita ex de sen. excō. vt fame. ne facilitas venie incentiuum tribuat delinquendi. 23. q. 4. est iniusta. B

Esuscitatus.

Posito q aliqs resuscitaretur q̄ sacra essent ab eo iterāda vide. ī. sacramentū. §. 5. De samuele resuscitato vide. ī. sortilegium. 1. §. 6. in fi.

Euelatio

Qn̄ ex cōicatiō fit ꝯtra eū vel eos q sciunt furtū nisi reuelēt cui tenent reuelare R. fm Host. Nō tenent reuelare dānū passo s3 plato ecclesie. 35. q. 6. eps in synodo. Sed neq3 illi reuelare publice debent si sol' reuelator scit. vt. s. crimē. §. 3. Utrum aliquis teneat reuelare credita vel debita sibi i secreto cōmissa vid. s. confessionis celatio. §. pe. & in eodē. c. multa de reuelatione cōfessōnis. Utrum familia siue subditi teneantur reuelar dño eū qui sibi dānū fecit vide. s. familia. §. fi.

Igor

Uide. s. ius. §. primo.

Ixa

vtrū sit mortale peccatum. R. fm Tho. sa se. q. 14. Sicut cōtentio importat quandā contradictionē in vbis ita rixa dicit quādā inuasionē in factis. Unde sup illō Gal. 5. vbi rixa ponit inter opa carnis. dicit glo. q rixe sūt quādo ex ira aliqui inuicē se percutiunt. Et ideo rixa vt qōdā priuatū bellum qō inter puatas psonas agit nō ex aliqua publica auctoritate. sed magis ex inordinata voluntate. Et iō rixa sp importat peccatū. Et in eo quidē qui alterū inuadit iniuste est mortale pctm̄. In eo aūt qui se defendit pōt esse sine pctō. & qn̄q3 cū veniali qn̄q3 ēt cū mortali fm diuersū modū se defendēdi. Nā si solo aio repellendi iniuriā & cū debita moderatiōe se defendit nō est peccatū. nec pōt ꝓprie dici rixa ex pte ei'. Si vō cū aio vindicte vel odij vel cū excessu debite moderatōis se defendat sp est peccatū. s3 veniale qdē qn̄ aliqs mot' odij vel vindicte se imiscet. vel cū rō. A. i. homo ex deliberatione rōnis vt pōt colligi ex dictis eiusdē Tho. B. n̄ multum excedit moderatā ōfensionē. C. Mortale āt quādo obstinato aio contra aggredientem insurgit ad eum occidendū vel grauiter ledēdum. A. Idem in sum. li. 3. ti. 34. q. 227. B

Acerdos

Qualiter sacerdotes dicāt ligare & soluere. R. fm Ray. Tribus modis prio ligāt & soluūt. i. ostendūt aliquē ligatū l' solutū eē a deo. Unde Luc. 17. dñs leprosos prius ipse p se mūdauit. deide ad sacerdotes misit quoꝝ iudicio ostenderentur mūdati. Itē Lazarū pus suscitauit. deinde mādauit discipulis suscitatū soluere. Jo. xi. Naz & siqs apud deū solutus sit. tñ in facie ecclie non al' solutus habet nisi per iudiciū sacerdotū. ō pe. dis. i. quātū libet. 2. ligāt cū satisfactione3 peni

tentibus imponũt vel soluũt cũ de ea aliquid dimittũt. vel p eam pur gatus ad sacramentoꝝ cõione ad mittũt de pe. dis. i. multiplex. 3. per excõicationem vel absolutionẽ de q̃ satꝭ dictũ ẽ. s̃. excõicatio. ⁊. s̃. ab solutio. Similia habes. s̃. clauis. §. vlt. A. ⁊ ibi de h̃ dictũ est. B

1 ¶ Vtrũ quecũq sacerdos ligat vl' soluit liget vel soluat deus. R. ſm Ray. Illa auctoritas. qͦcũq liga ueris sup terrã ⁊ solueris ⁊c. non simpliciter intelligẽda ẽ sꝫ tunc de mũ cũ sacerdos iuste ligat vel sol uit. Nã iudiciũ triplex ẽ. primũ est dei q̃. s. deꝰ mũdat aiaꝫ in cõtritõe. Scõm ẽ sacerdotis qui auctẽ cla uiũ ligat vel soluit. Tertiũ ẽ iudici uꝫ curie celestis. s. approbãtis. Ita q̧ quodcũq ligaueris ⁊c. exponitꝛ sic. Iuste vel claue non errãte. erit ligatũ ⁊ in celis. s. per approbatoꝫ xi. q. 3. tunc vera. ⁊. 24. q. i. manet. A. Idem in sũ. li. 3. ti. 34. q. 178. B De materia hac. s̃. penitentia. 2. ⁊ s̃. confessio. 3.

2 ¶ Que sũt ptinẽtia ad officium sa cerdotis. R. Principale eoꝝ offi ciũ est missã celebrare seu euchari stiam consecrare. vt. s̃. eucharistia 3. §. 2. Et preter hec etiam vt ponit Ray. pñt baptizare predicare pe nitẽtias dare pplo dare simpli cẽ bñdictionẽ dis. 95. ecce. Sed tñ cũ celebrãt p̃sente ep̃o debent ei in nuere vt benedicat si velit. ⁊ si no lit benedicat p̃sbyter. Dico cũ beñ dictõe sine alia solẽnitate. ⁊ sic lo quitꝛ dictũ. c. ecce. Et de hoc. s̃. be nedictio. A. Et ibi de h̃ pleniꝰ i ad ditone. B. Item sacerdos habẽt conferre infirmis extremã vnctio nẽ. 95. dis. §. sed ⁊ illud. Unde Ia. vlt. Infirmatꝛ quis in vobis ⁊c. Itẽ põt in necessitate. s. absente ep̃o re conciliare solẽniter penitentẽ. 26. q. 6. c. vl. Al' non. 26. q. 6. c. i. A. Lꝫ p̃dcta ptineãt ad offm̃ sacerdotale nõ tñ oẽs sacerdotes pñt p̃dicare. sed solũ qui ad hoc officiũ fuerint instituti. ex̃ de here. cũ ex iniunctio. Itẽ nec sacramẽta ministrare nisi gbus data ẽ cura aiarũ vel quibus cõmissũ ẽ ab habẽtibus curã. vt in cle. religiosi. de p̃ui. B. Sacerdo talis ordo liberat a fortuna a serui li vel ascripticia. vt. s̃. ordo. 1. §. añ pe. Ad materiã quoq sacẽdotꝫ fa cit. s̃. eucharistia. 3. ⁊ supra cõicatꝛ ⁊ sup̃ cõfessio. 3. Itẽ cõfessionis ce latõ. It ꝯfessor. 1. ⁊. 2. It missa. It ordo cũ oibus ibi tractatꝭ. Itẽꝫ pe nitentia. 2.

Sacramentuꝫ

qd ẽ R. q̃tuor diffinitões in ueniũt. Una ẽ mgr̄i sniarũ sic. Sa cramẽtũ ẽ sacre rei signũ. Altera ẽ Aug. de doctrina xp̃iana. Sacr̄m ẽ inuisibilis gr̄e visibilis forma. Et huic addit mgr̄ sniaꝝ sic vt eiꝰ simi tudinẽ gerat ⁊ cã existat. Tertia ẽ eiusdẽ Aug. Sacr̄m ẽ illud i q̃ sb̃ tegumẽto reꝝ visibiliũ diua vtꝰ se cretiꝰ salutẽ operatꝛ. Quarta ẽ Hu. de scõ victore i li. de sacr̄is sic. Sa cr̄m ẽ mãle elemẽtũ extrinsecꝰ ocu lis suppositũ. ex institutõe signãs. ex similitudine rep̃sẽtãs ex scificatõe aliquã inuisibilẽ gr̄aꝫ ꝯferẽs. Et ſm Th. ⁊ Pe. in. 4. di. i. i sacr̄is aliud ẽ sacr̄m tm̃. vt i baptismo ablutio sub forma v̈boꝝ. aliud ẽ sacr̄m ⁊ res sacr̄i. vt i baptismo caracter. ter tiũ qͦ ẽ res ⁊ ñ sacr̄m. vt gr̄a siue vltimꝰ effectꝰ sacr̄i. A. Idẽ i sũ. li. 3.

ti.24.q.i.Et idē ē sacrm ⁊ res qð signū ⁊ sigtū.cū sacrȝ sit sacre rei signū vt ptactū ē.B. ⁊ qdē de sba cuiuslibȝ sacri noue legis necio sūt tria.s.mā vt elemētū forma.s.ðbi ⁊ intētio mistri copulans formā materie. Nā ꝑm Aug. Accedit ðbum ad elementū ⁊ fit sacrm.i.q.i.ðtrahe.A. Reqrit ēt intentio sacrm instituentꝫ.s.xpi.vt sup eucharistia ꝑmo.§.7.in additione. B

1 ¶Que sunt sacra necessitatꝫ.R. ꝑm Ray.qnqꝫ videlȝ baptism⁹ cōfirmatio.eucharistia.pnia.⁊ extrema vnctio.Et dicūt eē necitatꝫ qꝛ sūt i pcepto ⁊ tūc glibet ad ea suscipiēda ꝓ loco ⁊ tpe. Reliq̄ duo sacra sūt volūtatꝫ.s.ordo ⁊ mrimoniūȝ.Et de his oib⁹ hr plen⁹ i suis ꝓpiis vocabul.A.Idē i sū.e.ti.q.4. B

2 ¶Quis ē effectus sacroꝝ.R. ꝑm Ray.Ut talia sint cuilibet q̄lis ipe accedit.i.q.i.dn̄s declarauit.Nā ⁊ scā malis obesse pn̄t.de ꝯse.di.2.⁊ scā.i.Cori.xi.Qui māducat ⁊ bibit indigne ⁊c.A.Apertius dic ꝙ hōis sūt ad salutē ⁊ male accedētib⁹ ad pditionē vt i sū.eo.ti.q.5.B

3 ¶Utrū sacra debeāt ꝯferri peccatorib⁹.R.Nō.95.di.illð h̄ ꝑȝ Ra. intelligendū ē de pctis manifestis. Nā pp occulta pctā nō pn̄t alicui sacra negari nisi p āmonitionē secretā vel publicā factā in gnāli de ꝯse.di.2.n̄ ꝓhibeat.A.Id i sū.ocā q.5.B.Existēs āt i pctō mōtali siū occulto siue manifesto mortaliter peccat recipiēdo sacra.dis.40.multi dis.25.illud.A.Istð.c.n̄ videbit hri ibi.sed hr.95.di.B.xi.q 3.audi.A.Cō.Tho.⁊ Pe.vt i sū.li.3.ti.22.q.2.ad si.B.Similr ⁊ minister sacri existēs i pctō mortali tractās sacra i suo ordine mortaliter peccat.vt.s.ordiat⁹.i.§.2.⁊ vide.ī.§.pe.in si.

4 ¶Utrū sacra pn̄t iterari. R. Tria sacra nō pn̄t iterari.s. baptismus ordo ⁊ cōfirmatio.i.q.i.ꝙ q̄dā ð ꝯse.dis.5.dictū.⁊.c.de hoie. Nulli n.sacro faciēda ē iniuria q̄ dr fieri qn̄ nō iterādū iterat qi pria collatō n̄ valuerit.i.q.i.sacra.de ꝯse.dis.3.c.ostendit.In collatōe eni cuiuslibet pdcōꝝ triū iprimit caracter aie q ēt p⁹ mortē nō pōt ab ea separi. Un̄ ēt siqs resuscitaret nō eēt rebaptizādus aut recōfirmād⁹ aut reōdinādus.Sec⁹ i aliis q̄tuor sacris 3i.q.7.licite.⁊.i.q.i.ꝙ qdā.A.Id i sū.li.3.ti.24.q.6.B.Un̄ ⁊ Hug. notauit ꝙ Lazar⁹ p⁹ suā resuscitationē nō potuisset repetere vxorē suā.nec illa illū.Sȝ si vellēt iungi oporteret ꝙ ꝯherēt ð nouo.Et sic iterari pōt mrimoniū.eucharistia pnia ⁊ extrēa vnctio.vt ⁊ hic i singulis eoꝝ locī dr.A.Idē i sū.e.ti.q.51.Et addit ꝙ talis contrahens post resurrectionē n̄ esset bigam⁹ qꝛ non diuideret carnē suā ꝓpter h̄ in duas ꝑm eundeȝ Hug. Con. Pe.vt patet ibi. B

5 ¶Quid cū dubitat an aliqs recepit baptismū vel aliud sacrȝ. R. Debet iterari sub cōditione vel p similē modū qui dictus est de baptismo sup baptism⁹.4.§.anpe.Nā nō intelligit iteratum quod nescit esse factum de ꝯse.dis.i.solēnitates ⁊ de ꝯse.di.4.si nulla ex̄ ð presby. nō bap.veniēs. A.Idem in sū.e.ti.q.38.qn̄ dubitat etiam circa aliqð substantialiū sacramenti.videlicet de forma vel mā vel intentōe

ministri sm Tho. ꝛ Ray. B

6 ¶ A quibus ministris sacra sint ꝯ ferenda vel recipienda. R. Sacramētū cōfirmationis a solo epo ꝛ sup̄ cōferri pōt. de conse. dis. 5. manus ꝛ. c. nouissime. ꝛ. c. vt ieiunium. Silr ꝛ sacrm ordinis saltē sacri. A. Nam non sacros cōfert qnq3 ēt abbas. ꝛ. s̄. abbas. in pricipio. B. vt. s̄. ordinator. §. 5. Similiter ꝛ pnia solēnis. nisi aliō necessitas iducat. dis. 50. in capite. 26. q. 6. c. fi. Alia vo sacramenta a sacerdotibus conferri possunt. ꝛ ñ refert a quo sacramenta conficiātur vel conferantur. s. bono vel malo. ēt excōicato vel degradato vel heretico dummodo in forma ecclesie. A. s. quo ad essentiam sacramēti sed bene refert quo ad effectuz. vt in iuribus allegatis. ꝛ hic sequit. B. Peccant tñ qui indigne conficiunt. ꝛ qui recipiunt ab hereticis degradatis symoniacis vl' scismaticis. excōicatis seu notorijs fornicatoribus. preter baptismum in articulo mortis. dis. 32. §. verū. 1. q. 1. sacramēta. ꝛ. c. sicut fieri. A. Immo in articulo mortis dum d̄sunt alij ēt a notorijs fornicatoribus coio recipi pōt. ꝛ p ꝯñs etiam penitētia s3 a pcisis ab ecclesia solus baptismus. 32. distic. §. porro. Et d̄ hoc aliqd clarius. s̄ clericus. 3. §. 1. in additione. B

7 ¶ Quod sacramētū sit excellentius. R. Baptismus excedit alia ratione efficacie. de ꝯse. dis. 4. per baptismū. Nā virtute eius dimittūt oia peccata quo ad culpā ꝛ q̄ ad penam. neq3 est necessaria alia penitētia. A. Facit de pe. dis. 7. nullus B. Itē quia est ēt fundamentum aliorum sacramētorum iex̄ de psby. nō bap. veniens. Eucharistia aūt excedit rōne dignitatis ꝛ sāctitatis. de conse. dis. 2. nihil. Confirmatio āt excedit ratione conferentis quia confertur a solo epo. sicut etiaz sacer ordo. vt in precedenti. §. dicit. Matrimoniū vo excedit ratione significationis quia significat cōiūctionē xpi ad ecclesiaz p vnionē diue ꝛ humane nature. ex̄ d̄ bigā. debitū. Unde v̄sus. Maior i effectu baptismus corpus in esse. Coniugium signo maiori crisma ministro. A. Idem i sum. co. ti. q. 138. sm Ray. ꝛ glo. ꝛ Tho. B

Sacrilegium

quid sit. R. Sacrilegium est sacre rei violatio vel vsurpatō. Et d̄ sacrilegiū qi sacriledium. i. sacrū ledēs. A. Idem i sū. li. 1. tit. 13. q. 1. sm Ray. ꝛ Tho. B. vel sacrū legēs. i. furans vel diripiens.

¶ Quibus modis ꝯmittit sacrilegiū. R. sm Ray. Cōmittit qnq3 rōne psone. vt cū qs v̄berat clicū vl' rapit monialē. Qnq3 rōne loci vt cū violat imunitatē ecclie vel cimiterij. Qnq3 rōne rei. vt cū res sacra vl' sacro vsui deputata vsurpatur. Et h̄ subdiuidit sic Sacrilegium cōmittit auferēdo sacruz de sacro. vl' ñ sacrū d̄ sacro. l' sacrū dc ñ sacro. 17. q. 4. qsqs. Large tñ q̇s d̄ cōmittere sacrilegiū ēt mltiplicit ter. Ut trāsgressor iuris publici qd ꝯsistit i sacris sacerdotibus ꝛ mgratibus dis. 1. ius publicū. Itē q̇ articulos fidei ꝛ p̄cepta vel phibitōnes dei negligēdo vl' nesciēdo violat ꝛ offēdit. Qd̄ itelligēdū ē s3 Th. qñ legē d̄i ipugnat vt hētic9 ꝛ blas

fem⁹. q̃ gdẽ ex hoc ꝙ deo ñ credit ĩcurrit infidelitatis pctm̃. Et ex h̃ nõ. ꝙ q dine legis ṽba ꝑṽtit sacri legiũ icurrit. A. Hoc verũ ẜm ac ceptionẽ specialẽ gnãlit̃ tñ loquẽ do põt itelligi de oi pctõ ẜ3 Ul. ꝛ i sũ. eo. ti. q. 2. B. Jtẽ q̃ disputat ð iudicio pricipis vl' iudicat. ꝛ h̃ ni si euidenẗ ꝯstaret illud eẽ ꝯ̃ deu3. Et dico disputat' reuocãdo i dubi um. Sec⁹ si ꝑpt maiorẽ discussio nẽ. A. i. itelligẽtiã. Et hoc fuit dcm̃ glo. Ray. vt in dcã. q. 2. B. Jtem q̃ publica officia cõmittit iudeis. De ꝓdict̃ casib⁹. 17. q. 4. §. q̃ ãt. ꝛ c. nemini. ꝛ. c. cõstituit. Jtẽ q̃ quã cũq3 rẽ ecclie retinuerit vel acce ꝑit ꝯ̃ ei⁹ volũtatẽ. 21. q. 2. nulli lice at ignorare. A. Cõ. predictis Th. ꝛ Ul. i dicta. q. 2. B.

¶ Scdm quã speciẽ sacrilegiũ ẽ maius pctm̃. R. ẜm Tho. ẜa ẜe. q. 99. Tanto sacrilegium est graui⁹ quanto res sacra in quam peccat̃ maiorẽ obtinet sanctitatẽ. Uñ si sa crilegiu3 cõmittatur ꝯtra ꝑsonam vel sacrũ locũ. graui⁹ ẽ ꝯtra ꝑsonã q̃3 ꝯ̃ sacrũ locũ. q2 scitas loci ordi natur ad scitatẽ hois. Jtẽ h̃ tanto sunt grauiora quãto ꝑsona vel lo cus sunt sanctiora. Si ṽo sacrile gium cõmittat̃ circa alias res sa cras. tũc diuersos h3 grad⁹ ẜm di uersitatẽ sacraꝝ reꝝ. iter q̃s sũmũ gradũ obtinẽt ipa sacr̃a qb⁹ hõ sci ficat̃ q̃ꝝ ꝓcipuum ẽ eucharistie sa crm ꝙ ꝯtinet ip̃3 xp̃3. ꝛ iõ sacrile giũ ꝙ cõtra h̃ sacr̃m cõmittit̃ gra uissimũ est inter oia. Post sacr̃a aũt ẜm locum tenẽt vasa ꝯsecrata ad sacr̃oꝝ susceptione3 ꝛ ipe ima gines sacre ꝛ sanctoꝝ reliq̃e. in q̃ bus q̃dãmõ ipe ꝑsone scõꝝ vene

rant̃ vel dehonorãt̃. deinde ea q̃ ꝑ tinent ad ornamentũ ecclie vl' mi nistroꝝ deide ea q̃ sũt deputata ad ministroꝝ sustentationẽ siue sint mobilia siue imobilia.

¶ Que pena sacrilegij. R. Si in iuria atrox fiat persone ecclãstice ẜm leges est pena decapitatio. C. de epis. ꝛ cle. siq̃s i hoc. Al' ṽo iu dicis arbitrio reseruat̃ ꝑ q̃litate ꝑ sone rei. tp̃is ꝛ loci. ff. ad. l. iul. pe cu. l. lege. §. 1. ꝛ. l. sacrilegij. A. pu nitur etiam sacrileg⁹ vltimo sup plicio ẜm leges. qñ. s. facit ꝯ̃ lege3 ꝯfugientiũ ad ecclĩã. vt. s̃. emuni tas ꝯfugiẽtiũ. §. 2. B. Scdm cano nes duplex ẽ pena. Una ẽ spũalis. s. excõicatio. Nã ꝑ sacrilegio i ꝑ sonã ecclĩasticã cõmisso ẽ maior excõicatio ipso iure. A. 17. q. 4. si q̃s suadẽte. ꝛ ex̃ de sen. exco. ñ' du biũ. B. Pro sacrilegio ṽo i reb⁹ est minor excõicatio. A. Facit. 17. q. 4. siq̃s donũ. ibi. Donec i ꝯuẽ tu ãmonitus legitie satisfaciat sci at se coione eẽ priuatũ. Si ṽo p⁹ secũdã ꝛ tertiã ꝯuẽtionẽ corã ep̃o satisfacere detractauerit. sacrilegij ꝑiculo ab oib⁹ obnoxi⁹ teneat̃. ita vt ẜm ap̃l3 nemini fideliũ misceat̃ B. Et i aliq̃b⁹ casib⁹ ẽt maiõ vt cũ q̃s incendit vel frangit. vt. s̃. abso lutõ. 1. §. 2. ṽ. 2⁹ est de eo. ꝛ supra ex cõicatio 4°. Alia est pena pecunia ria. 17. q. 4. siq̃s i atrio. ꝛ. c. siq̃s ꝯ tumax. ꝛ. c. q̃sq̃s inuentus. ꝛ. c. si q̃s deinceps. A. Jdẽ nõ. in sũ. eo. ti. q. 4. ẜm Ray. ꝛ Tho. ꝛ Ul. B. Jn qb⁹. c. diuerse ponũt̃ pene pe cuniarie q̃ ẜm quãtitatẽ crimis ꝛ locoꝝ cõsuetudines isligẽde sũt. A. h̃ fuit dcm̃ glo. Ray. vt in dcã. q. 4. vbi ẽt dicitur ẜm Ul. ꝙ hec

pena pecuniaria h̄ e arbitraria. B

Agittarius.

Utrum liceat vti arte sagittariorum vel balistariorum. R. Pūt xpiani h̄ officiū exercē ꝯ paganos ⁊ fidei psecutores. ꝯtra xpianos aūt ⁊ catholicos n̄. ex. eo. c. vnico. Dicūt tn̄ q̄dā q̄ i bello iusto possit licite h̄ officiū exerceri ēt cōtra xpianos. quia in tali bello vt dic̄ Aug. vtrum apte qs pugnet an ex insidijs nihil ad iusticiam interest. 23. q. 2. dn̄s. ⁊ q. 8. ⁊ pridem. A. Idē i sum. li. 2. ti. 4. q. 1. s̄m Ray. Goff. Hosti. ⁊ Ber. q videnł hoc tenē q̄ in bello iusto liceat vti balistis etiam contra xpianos. B

¶ Que ē pena exercētiū artē i pace modo phibito. R. Pena eorum est q̄ sub anathemate phibēt. ex eo. c. vnico. i fi. Et dicūt q̄dā q̄ vbicū q3 exprimit talis forma v̄borum. s. sb anathemathe vl sb pena excōicatōis ē canō late snie. ⁊ excōicatus ē q ꝯtrafecerit. dis. 63. salomnitāe Alij dicūt q̄ hmōi v̄ba nō hn̄t vi nisi cōminatōis. vt. C. cōminationes epl'as. l. i. Et hec opinio verior est. Unde nō sunt excōicati sed excōicādi. A. De hoc dictū est. s. excōicatio. 1. §. 4. i additōne. B. De faciētibus ⁊ vēdētibus balistas vide. s. negociatio. §. 5.

Anctorū cor

pora vide. s. reliquie ⁊ corpora sanctorum.

Arracenus

Sarraceni dicunł q nec nomen nec vetus recipiūt testamētū. qui n̄ ab Agar ancilla Abrahe ō qua orti sūt voluerūt se noīare. s3 potius a Sarra. vxore libera sarracenos se appellauerūt. Et iter eos sī q̄dā samaritani a Samaria ciuitate ⁊ puincia q receperūt solū q̄nq3 libros Moysi alios respuerūt. A. hoc fuit dictum Ray. vt in sū. li. 1. ti. 4. q. 2. B

¶ Xpiani qui deferunt sarracenis phibita vel eis fauent ꝯ xpianos excōicati sūt vt hēs. s. absolutio. 1. §. 3. circa fi. Et adde q̄ tales xpiani si capianł. fiūt sui capiētiū. ex. ō iudeis ita q̄rūdā. ⁊. c. ad liberādā. Et nō hic q̄ Nico. 4us i q̄dā extua. q̄ incipit. Olim cām in gnāli. statuit ⁊ innouauit q̄ nulli arma. eqs ferrū. lignamia. victualia ⁊ alia q̄cūq3 mercimonia in Alexandriā vl alia loca sarracenorum ire egypti deferre vl mittere seu de suis portibus vt eis deferāt exhere vl exhi pmittere. aut eis al' auxiliū vel fauorē pstare psumāt. al' sīn t excōicati ipo facto. nec pūt absolui nisi tantū de bonis pprijs i tre scē sbsidiū ꝯuertendū excolerit quātū ad ptes p̄dcās detulerit vel miserit aut deferri. vel de suis portibus deferēdu3 eis extrahi pmiserit. Et nihilominus si capiāt fiūt sui capiētiu3. Et sil' statuit de oibus tris Soldano subiectis. Et addit q̄ p̄ter p̄eās p̄dcās sint ppetuo ifames ⁊ itestabiles ita q̄ nec testari valeant. nec aliqd ex alieno testamēto pcipere nec ex testō vl ab itestato succedē. nec admitti ad publica officia. ⁊ oēs actus legitimi sint eis penitus interdicti. ⁊ postq̄3 ō h̄ ꝯstiterit debēt publice denūciari. ⁊ oia eorū bona ad fiscū deuolui. Hec i p̄dcā decre. Que tamē intelligebatur re

vocata p prohemium sexti. sed ta mē post factum sextum īfra annū papa Bonifacius innouauit eam ī quadā extrauagā. q̄ incipit. Contra illos. Post hoc Clemēs q̄nt⁹ ēt innouauit. ⁊ pape absolutionē preterq̄z ī mortis articulo reseruauit ī extrauaga. q̄ icipit Ad sta mētis. De treugis obseruandis etiam sarracenis. vide. j. treuga.

2 ¶ Utrū rit⁹ gentiliū siue paganorū sint tolerandi. R. s̄m. Tho. 2a 2e. q. 10. Lz ecclia ritus ⁊ festa iudeoꝝ agi toleret. ritus tñ gentiliū nō toleraret. nisi forte pp scādalū vitandū. vel scisma siue dissidium vel h⁹mōi malū sint aliq̄n ad tps tolerandi ritus paganoꝝ vel etiā hereticoꝝ. A. ⁊ sic aliq̄n ecclesia tolerauit. vt in sum. co. ti. q. 15. B.

3 ¶ Utrū liceat furare xp̄ianos qui detinent a sarracenis. vl' liceat eis xp̄ianis detētis furari aliquid sarracenis. hēs. s̄. furtū. §. psi. ⁊ vlt. Qūo ēt debeant ad fidē induci require. s̄. iudeus. 3. §. 1. Itē de seruis sarracenoꝝ dic sicut de seruis iudeoꝝ. s̄. iude⁹. fo p totū. A. q2 aliĳ īfideles ⁊ heretici ꝓhibēt habere seruos xp̄ianos sic̄ ⁊ iudei. C. ne xp̄ia. mā. ī rubro ⁊ nigro. B

4 Sarraceni ī terris xp̄ianorū non sunt pmittēdi facere publicā īuocationem de noīe machometi. neq̄z pegrinatōes ad aliquē ipsoꝝ tanquā ad sanctū. vt ī cle. cedit extra eo. Utꝝ āt liceat vti habitu īfideliū. vide. s̄. apostasia. 2. §. fi.

Atisfactio pōt intelligi dupliciter. Uno mō q̄ fit homini. s. cum satisfit ei de eo qḋ q̄s illi tenet. ⁊ de hac sufficiāt q̄ dicta sūt. s̄. restitutio p totū. ⁊ hic. j. §. 9 Alia est satisfactio qua satisfit deo de peccatis. ⁊ de hac nunc dicendum est.

¶ Quid est satisfactio. R. secūdū Aug. Satisfactio ē causas pctoꝝ excidere ⁊ earū suggestiōib⁹ aditū ñ indulgere. A. Hoc habet de pe. dis. 3. satisfactio. B. Scōm vo Ansel. li. 3. cur de⁹ hō. Satisfacere ē deo honorē ðbitū r̄ddere. Istas diffinitiones exponens Pe. i 4° dis. 15. dic̄ sic. Satisfactio curat pc̄cata p̄terita recōpēsando. ⁊ p̄seruat a futuris cauēdo. Et ideo per actum p̄mū diffinit ab Anselmo cum dicit deo honorē debitū. s. q̄ p pctm̄ ablat⁹ fuerat r̄ddere. Sz p actū scōm diffinitur ab Augu. s. causas excidere ⁊ c̄. p q̄ fit p̄suatō a futuris. Et vocat causas. s. itrinsecas radices ex peccato relictas. Suggestiones vo vocat opportunitates extrinsecas. vt temp⁹. locū ⁊ h⁹mōi. A. Idē ī sum. li. 3. ti. 34. q. 101. Ricar. vo. 15. dis. 4. sen. sic dic̄. Satisfactio ē ꝓ illata iniuria volūtaria recōpēsatio s̄m iusticie eq̄litatē cū ꝓposito ñ cōmittēdi no uā iiuriā. Uolūtaria dr̄. q2 al' nō ē ex caritate nec meritoria. ð pe. di. 7. null⁹. Scōm iusticie eq̄litatē dr̄ q2 nisi fiat s̄m debitū iusticie nō ē ad vitā validā. ð pe. dis. 5. falsas. ⁊. c. fratres. Cum ꝓposito ⁊ c̄. dr̄ quia al' nō est pnia s3 derisio. ð pe. dis. 3. irrisor. B

¶ Utruz homo possit satisfacere de vno pctō sine alio. R. s̄m Th. in 4° dis. 15. Nō. Nā oporz q̄ talis sit modus satisfactōis q̄ cōpetat ad tollēdā offensam. Offense aūt ablatio est amicitie restitutio.

Et iõ si aliqd sit qd amicitie restitu
tionẽ ipediat ẽt apd hoies satisfac
tio esse ñ põt. Cũ ergo qdlibet pec
catũ ipediat amicitiã caritatis que
ẽ hois ad deũ. ipossibile ẽ ꝙ hõ d
vno pctõ satisfaciat alio retẽto. sic
nec homini satisfacere q ꝓ alapa
sibi data se ei ꝓsterneret. ⁊ aliaz si
mul daret. A. con. Pe. vt in sum.
co. ti. q. 102. B.

3 ¶ Utꝝ satisfactio fieri debeat per
opa penalia. R. fm Pe. i. 4. sent.
dis. 15. Sic. qr p talia opera fit solo
emende debite ꝓ offensa pterita ⁊
fit ꝓseruatio a futura offensa. Pe
ne ei medicine qdã sũt vt dic phs
2o ethicoꝝ. Et qdẽ qñ pena satis-
factoria idicitur pp emendaz cul
pe pterite. sic maiori culpe maior
debet pena. Qñ vo idicit pp cau
telam culpe future. sic aliqñ ẽt mio
ri culpe maiõ imponit pena vtpu
ta i iuuene fornicãte qꝫ i sene. Quã
uis ei senex magis peccet tñ iuue-
nis idiget fortiori retrahente. Idẽ
Tho. ea. dis. A. Idẽ in sum. co. ti.
q. 103. ⁊ se. B.

4 ¶ In qbus opibus ꝯsistit satisfac
tio. R. fz Ray. In trib9. s. in ora-
tione. ieiũio ⁊ el'yna. In prio ꝯ su
pbiã. In 2o ꝯtra carnis ꝯcupiam.
In tertio ꝯtra auaritiã. Uñ Tho.
12. Bõa ẽ orõ cũ ieiũio ⁊ el'yna. Et
vt ait Pe. ad has reducũt omẽs
alie satisfactões. Nã vigilie pegri
natões. disciplinae. abstinẽtia. ⁊ oia
opa carnis abstinẽtia reducũt ad
ieiuniũ. Opa aũt misericordie cor
poral' ad el'ynã. Opa vo misericõ
die spũalis ad orõnẽ. A. Melius
diceret opa spũalia. Hec ei redu-
cũtur ad orõnẽ fm Pe. ⁊ in sum.
co. ti. q. 105. vbi hec oia notãt. B.

Et p ieiuniũ ordiat hõ i seipo. per
el'ynã ad ꝓximũ. p orõnẽ ad deũ.
Itẽ sit satisfactio de bonis exterio
ribus p el'ynaz de bonis corporis
p ieiuniũ de bonis aie p orõnẽ. A.
Addit Ray. Põt ẽt dici ꝙ satisfac
tio ꝯsistit i duob9. s. i largitõe el'yẽ
⁊ carnis maceratõe. Et tunc secun
dũ glo. eius sub carnis maceratio
ne comprehẽditur ẽt oratio. vt in
d. q. 105. B.

5 Quasi el'ynaꝝ largitio sit satisfac-
toria. rñ. fm Tho. i. 4. dis. 15. Illaꝝ
el'ynaꝝ largitio ad quã qs al' tenet
non ẽ pars satisfactõis sz pambu-
lũ ad ipam. Ille vo elemosyne ad
quas qs al' ñ tenet pñt esse satisfac
torie cuz sint opa bona ⁊ pẽalia.
qd exigit ad opus satisfactoriũ.
A. Idem in sum. co. ti. q. 106. Bo
nauentura vo sup eadem dis. 15. di
cit ꝙ h ẽ veꝝ de rigore iustitie. qr
nõ videt satisfactoriũ id ad quod
qs al' tenet. sz credit ꝙ diuine mi-
sericordie benignitas tãta ẽ ꝙ to-
tum acceptat ⁊ quasi ꝓ nihilo sal-
uat nos. B.

6 ¶ Utꝝ flagella qbus a dño in hac
vita flagellamur sint satisfactoria.
rñ. fm Tho. in. 4. dis. 15. Si flagel
la fiant aliquo mõ ipius patiẽtis i
ꝓtũm. s. ea acceptat ad purgatio-
nẽ peccatoꝝ eis vtens patiẽt. sic
rationẽ satisfactõis accipiunt. Si
aũt patiens eis p impatiẽtiam oio
dissentiat. tunc nõ efficiuntur aliq
mõ ipius. ⁊ ideo ñ habent rõnem
satisfactionis. sed vindicationis.
A. Idem in sum. co. ti. q. 109. B.

7 ¶ Quid sit magis satisfactorium
an el'yna vel orõ vel ieiuniũ. rñ. fz
Tho. vbi. s. Elemosyna includit i
se orõnẽ ⁊ ieiuniũ. duplici rõne. p

mo quia elemosyna eius cui datur constituit debitorem ad orandum ieiunandum et ad alia bona que potest faciendum pro eo qui dedit. Secundo quia elemosyna propter deum data est quasi quedam oblatio deo facta. Unde philosophus dicit 4°. ethicorum quod bona habent aliquid simile deo sacratum. Oblatio autem ipse deo facta vim orationis habet. Item inquantum bona exteriora ad corporis conservationem ordinantur. subtractio exteriorum bonorum per elemosynam quasi virtute continet ieiunium quo maceratur corpus. Similiter etiam oratio virtute continet ieiunium. quia extensio intellectus ad deum nobilitatem corporis parit. Unde elemosyna completius habet vim satisfactionis quam oratio et oratio quam ieiunium. Et ideo dicitur .j. Thimo. 4. Corporalis exercitatio ad modicum utilis est. pietas autem ad omnia valet. Et propter hoc elemosyna magis iniungitur ut universalis medicina peccati quam alia. Luc. xi. Date elemosynam et omnia munda sunt vobis. Daniel. 4. Peccata tua elemosynis redime. Et Th. 4. Elemosyna ab omni peccato liberat. A. Idem in summa. eo. ti. q. 124. B.

8 ¶ Utrum restitutio sit pars satisfactionis. respondetur secundum Pe. in 4. dis. 15. Aliquid potest dici pars satisfactionis dupliciter. Uno modo omne illud quod ad debitam satisfactionem exigitur. et sic restitutio est pars satisfactionis. Alio modo illud solum in quo consistit satisfactio. et sic restitutio non est pars satisfactionis. quia restitutio dicit tantum cessationem ab iniuria sed est fundamentum et quasi preambulum ad satisfactionem. A. Idem in summa. eo. ti. q. 124. B

9 ¶ Utrum unus ab alio possit satisfacere. respondetur secundum Pe. ubi supra. Duplex est effectus satisfactionis. Unus solutio debiti peccatorum precedentium. Alter excisio causarum peccatorum sequentium. Et quidem quo ad hunc secundum effectum constat quod unus pro alio non potest satisfacere. Quantum vero ad primum distinguendum est. quia si quis impotens est per se satisfacere tunc alius qui est in caritate potest pro eo satisfacere. sicut etiam confiteri. ut supra. confessio. i. §. 6. Si vero est potens tunc oportet quod ipsemet satisfaciat per seipsum. Potest tamen iuvari per alium. Et addit hic Tho. quod etiam si sit potens alius posset pro eo satisfacere. sed non est permittendum ut aliquis pro alio satisfaciat nisi defectus aliquis appareat in penitente vel corporalis per quem impotens sit ad sustinendum. vel spiritualis per quem non sit promptus ad portandum penitentiam. A. Et hoc casu ei penitentia non videtur prodesse nisi animum paratum habuerit ad faciendum quod sibi a sacerdote in penitentia iuste fuerit iniunctum. quia ad hoc obligatur. extra de pe. et re. omnis. Nam perfecta penitentia cogit peccatorem omnia libenter sufferre. de pe. di. i. perfecta. Ideo clarior videtur sententia Pe. que etiam ponitur similiter cum dicto Tho. in summa. eo. ti. q. 129. Nam necesse est quod homo recognoscat peccatum suum saltem per aliquem actum satisfactionis exteriorem. aliter non videtur in veritate dolere. unde et Iohel. 2°. dicit dominus. Convertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu et planctu et cetera. Ad hoc etiam facit de pe. di. i. non sufficit. Unde et Ricar. sup. 4. sen. dis. 15. dicit quod in lege communi secundum omnes numquam dimittitur actuale peccatum mortale sine aliqua satisfactione. quia semper ad hoc requiritur actus penitendi in quo principalior pars satisfactionis consistit et quod de lege communi pro mortali actuali cum satisfactione meriti Christi requiritur aliqua satisfactio penitentis non propter imperfectionem meriti Christi. sed quia deus vult et propter sui honorem et nostrum bonum ut pro his que voluntate propria committimus vel omittimus voluntate propria satisfactionem aliquam faciamus. Item Scotus sup. 15. dist. 4.

sen. idem sentit subdēs. Si arguis Cōtritio pōt' delere qdcūq3 pcīm igit̄ p nullo corrñdet alia satisfactio ppa. Nō seq̄t q2 ɔtritio includit aliquā satisfactōez saltem i voto. τ lz qñq3 sit itensa ita q̄ sufficiat τ satisfaciat p tota pena. p̄ceptū tñ de pena isligēda ñ ē irrationabile. q2 ɔtritio ñ ē nisi satisfactio p̄ticularis. p̄cepta v̄o generalia dāt̄ pp remedia generalia. τ f̄m illas ɔditōes q̄ iueniūtur i hoibus vt i pluribus.

10 ¶ Utruz satisfactio possit fieri per opa ex̄ caritatē facta. rñ. f̄m Tho. τ Pe. vbi. s̄. Nō. nā satisfactio ē amotio offense τ restitutio amicitie. Hoc aūt nō pōt fieri siñ gr̄a τ caritate. Unde. I. Cor̄. 13. Si distribuero i cibos pauper̄ oēs facultates τc̄. caritatē aūt nō habuero nihil mihi pdest. Talia eni opa non sunt accepta deo. τ lz hō ñ hēat cē̄titudinez q̄ sit in caritate τ p ɔñs certus esse ñ possit de satisfactione pp qd dr̄. Eccl. 5. De ppitiatu peccator̄ noli esse sine metu tñ suffic̄ certitudo pbabilis ɔiecture. A. Nam gl̄ia nr̄a hec ē testimonium ɔscie nr̄e. 2. Cor̄. 1. Et idem qd h̄ notat̄ i sū. e. ti. q. 130. Et addit Pe. q̄ satisfactio ēt ñ pōt fieri per opera in caritate inchoata s3 ñ pfecta q2 ñ pōt esse aliqd opus meritoriū sine intentōe bona. Hic aūt bona intentio nō ɔtinuat̄ nec f̄m actum nec f̄m habituz. Item q2 illud qd fit i pcc̄o opus mortuū ē. vt in sū. eo. ti. q. 131. B.

11 ¶ Utrū satisfactōez iiūctā s3 i peccato mortali expletā necesse sit iterare. rñ. f̄m Tho. vbi. s̄. Aliq̄ satisfactōes sīt ex q̄bus manet aliqs effectus in satisfacietibus etiā postq̄ actus satisfactōis trāsijt. sic ex ieiunio manet corporis debilitatio. τ ex elemosynis largitis substantie diminutio. τ sic de silibus. Et tales satisfactiones i peccatis facte ñ o3 q̄ iterent̄ q2 ad illud qd de eis manet p pniam sequentez accepte sunt. Satisfactōes aūt q̄ non relinquūt aliquē effectū in satisfaciente postq̄ actus trāsijt oportet q̄ iterētur. sicut de or̄one τ silibus. Act^a aūt interior. A. i. dolor de pc̄tis. B qui totalr̄ trāsijt nullo mō viuificatur. sed o3 q̄ iteret̄. Idem Al. Addit aūt v̄v̄. q̄ talis tenet̄ ad suscipiēdam postea pniam siue satisfactōnem. non tñ ē ei iponenda pnia tāta quanta si nulla fuisset imposita. q2 p̄sumēdū ē q̄ pp illa iniuncta q̄ fecit lz extra caritatē dñs maiorez ɔtritionē ei dederit. A. Iste v̄v̄. vr̄ sentire q̄ pnia i pcc̄o mortali facta sit idifferenter iteranda. sed q̄ pp rōnem ab eo dictaz possit diminui. Pe. ēt videtur sentire q̄ similiter sit iteranda. vt in sum. eo. ti. q. 131. vbi f̄m eum dr̄ q̄ satisfactio i mortali pcc̄o facta p sequentē pniaz ñ icipit valere. q2 talia opa a caritate non sunt elicita nec impata. τ iō ab ea nō viuificātur. Idez Ricar. 15. dis. 4. sen. q ēt non vr̄ approbare quo ad hoc dr̄iaz qualitatis rerum de quibus fit satisfactio dicēs q̄ cum deus bonor̄ oper̄ nostroruz non egeat. opera hois non acceptat tāq3 remuneratōe digna v̄l satisfactoria nisi acceptet operātē. Unde τ Geñ. 4. prius dr̄. Respexit dñs ad Abel. τ postea subiungitur. τ ad muñera eius. demōstrādo acceptionem munerum ex ac-

ceptione persone. ⁊ reprobatõez ex eius reprobatione. vt etiam di-
cit Aug. in li. de pnia. ⁊ de pe. dis-
5. cõsideret. ibi. Semp offerat do
mentẽ ⁊c̃. Ad h̄ ẽt. i. Cor. 13. ibi.
Et si distribuero in cibos paupe
omnes facultates meas ⁊c̃. Sco-
tus vo sup eadem dist. dicit ꝙ ista
snia vr̃ nimis dura ꝯ pctores. ⁊
occasio maioris obstiatõis. Si ei
iste hodie vere penitẽs ⁊ humilr̃
recipiens satisfactõez puta ieiuniũ
triũ die cras recidiuet in mortale
⁊ de illo ñ penitẽs ẜo die ieiũat qꝛ
sibi ipositũ ẽ. si dicat qs ꝙ ieiuniũ
istud secũde diei non est aliqua sa
tisfactio exterior. magna occasio ẽ
inducẽdi istũ iam lapsum vt secun
da die non ieiunet. ⁊ per cõseqñs
ad nouum peccatũ mortale. quia
transgrediendo pniam illam a sa
cerdote receptã videt peccar̃ mõ
taliter cum sit transgressio pcepti
ecclie ⁊ vicarij dei in isto actu. Ex
hoc posset formari talis rõ. Si pꝰ
lapsum ⁊ añ pniam nouã nõ exeq
tur satisfactõez pristinã sibi ipositã
peccat mõtalr̃ nouo peccato. Ig i
tur si exequitur bene facit. qꝛ facit
actum obediẽtie. Sed hoc non fa
cit nisi inq̃ntum illud ẽ sibi ipositũ
vt pars satisfactõis. ergo. Dico igi
tur sin̄ piudicio ꝙ qui sel' vere pe
nitet ⁊ recipit pniam vel satisfac-
tõem ꝯdignam sibi ipositam ab ec
clesia claue non errante. q̃ntũcũq
postea recidiuet. nũq̃ tenebit nisi
ad illam vnicã satisfactõem iplen-
dam. ⁊ si eam impleat in caritate
melius ẽ qꝛ nõ tm̄ soluit penã sed
ẽt meretur gr̃am. sed si impleat eã
voluntarie extra caritatem soluit
penam sed non meret gr̃az. Si ãt
ipa ab eo extra caritatem exigat.
soluit quidẽ pena licz ipe non sol
uat. ⁊ i prio quidẽ ẽ satisfactio sim
pliciter. qꝛ recõcilians ⁊ placans.
In ẜo ãt est satisfactõ qꝛ volũtaria
redditio. sꝫ non simpliciter. qꝛ nec
recõcilians nec placans. In 3º ãt
ẽt satisfactio vltra quã nõ exigitur
vlterior pena. Ex ẜo sequitur ꝙ si
magnã ptem satisfactionis iposi-
te quis fecit extra caritatem nõ est
iterato iponẽda pnia seu satisfac-
tio ꝑ prio peccato de quo pniam
expleuit in peccato mortali ⁊ post
ñ penitet qꝛ de pcto satisfecit. lꝫ
extra caritatẽ. sꝫ tm̄ de nouis pec-
catis que fuert cã qꝛ illa satisfactõ
fuit mortua. Et si arguas. Fuit mõ
tua. ergo non satisfactio. Nõ seqt
nisi ꝙ non ẽ reconciliãs ⁊ placãs
i amicitia. Et si arguas. Igitur nõ
satisfactio. nõ seqtur qꝛ sufficit deo
ꝙ aliqs voluntarie soluat penam
debitã ad punitõez pcti cõmissi. lꝫ
non recõcilietur i amicitia. qd pꝫ i
actib' hũanis. Si ei alicui offense
in regẽ correspõdeat pcise ẜꝫ legẽ
abscisio manus si isti ẽt iuito absci
datur manus satis patitur. ⁊ regi
satisfit sufficienter qꝛ ẜꝫ iusticiã nõ
ab eo exigere vult vlteriorẽ penã.
⁊ tm̄ ñ recipit eũ in gr̃am ⁊ i ami
citiam. Multo igit magis posset
sufficere ꝑ punitõe culpe si aliqs
dbitã sibi infligeret penam. lꝫ ñ ad
gr̃am uel amicitiã iudicis offensi.
Ex 3º mẽbro posset dici ꝙ talis si
pp nouũ peccatũ i quod recidiua
uit dãnetur anteq̃ totam pniaz ꝯ
pleuisset punietur in iferno tpalr̃
pena correspõdente illi q ñ fuit h̄
soluta. ⁊ pꝰ aliqd tps ñ puniet ali
qua pẽa ꝑ illis pctis ꝑ qbus fuit

pnia illa iposita sic̃ ⁊ de veniali. qa moriés i pctó veniali sil' cū mortali nó punieť eternaliter .p veniali .vt dicet. j. Eodé modo i .pposito. Ex q̃ eni ƀm plená iusticiá punitiuá semel é imposita pena tpalis isti pro pctó d quo ṽe penitut. nūq̃ꝫ isti .p isto pctó dbetur nisi pena tpalis. ⁊ illa soluta nulla alia. Hec Scot⁹. Ad cócordiá oium pót dici. ꝙ aut satisfaciédum é .pximo aut ñ. pmo casu i quocunqꝫ statu fuerit fcá sufficit. Non eni iteré .pximi cui⁹ meriti fuerit sufficiés. Propťea ⁊ bona fides nó patiť vt bis ab eodem idé dbitum exigať. ff. de re. iur. bona fidés. 2° casu dicédū ꝙ satisfactó pnialis respectu quãtitatis posita é i arbitrio sacerdotis vt s̃. pnia 2° §. 1. Unde post aliqualem pniam sine qua regulariter oio fieri nó pót vt supra. §. 9. cū additione. a volūtate cófessoris dpendet vtrum satisfactio extra caritaté fcá dbeat iterari vel nó. ⁊ si de eius volūtate constat stamus illi. ꝙ si nó cóstat recurrimus ad cóiecturas. Unde si iiuncta pnia nó relinqt post se aliqueꝫ effectū. sicut é ofo. nó psunuť iposita ad satisfactionem pene sed ad ipetrationem recóciliatóis sue gře remissiue que haberi nó pót nisi p opera facta i caritate. Jdeo huiusmodi pnia dꝫ tãq̃ꝫ inalida quo ad h iterari. Similř videtur iteranda qñ pctm̃ annullat effecū iiuncte penitétie. sic̃ ⁊ visitare loca idulgétie ad q̃ inutiliter accedit q é extra caritaté. Jdeo illuc accedere vř taliter iiunctum vt nó sit inutile sed ex eo sequatur effectus nisi constaret sacerdoté illd iiunxisse potius ad pená pegrinationis q̃ꝫ idulgentie acqsitioné. Si ṽo iiuncta pnia reliquit post se aliqué effectū rerū seu corporis diminutiuū. psumitur iiuncta ad satisfactionem pene q̃ pót ét extra caritaté fieri vt dic̃ Scotus. Jdeo nó é necesse iterari ƀm eundé ⁊ Tho. nisi pnia huiusmói esset valde parua respectu psone penitétis ⁊ pctóꝝ ab ea cómissoꝝ. Ná tã parua pnia nó vř iiuncta ad satisfactioneꝫ pene sꝫ ad ipetrationé gře remissiue que extra caritaté haberi nó pót. Propterea illá necesse é iterari ƀm Ricar. Et sic doctores ꝯcordát. Et ex his pót colligi ꝙ ad vitádum dictas ambiguitates debet prudés sacerdos penitenti aliquam iiungere satisfactioné quam statim exequatur verisimiliter i statu gratie ⁊ exinde quo ad reliquaꝫ satisfactioné quá successiue agë dꝫ ⁊ ei dclarare vtrum dbeat illaꝫ iterare si extra caritatem egerit. Et lꝫ i aliquo casu satisfactio iterari dbeat si extra caritatem fiat vt pretactū é. tamé h ⁊ quodcūqꝫ aliud bonū etiam extra caritaté factum valet ⁊ vtile é ad multa. de pe. dis. 5. falsas ⁊ nót Ricar. 4. sen. dis. 15. B. Et nota ꝙ non é i peccato mortali q é contritus. vt s. ꝯtritio. §. pli. Multa que pertinent ad satisfactionem vide supra. elemosyna. Jtem ieiunium. Jtem oratio. Jtem penitentia. 2°.

Scandalum qd sit.

R. ƀm Tho. ƀa ƀe. q. 43. Sicut Hieronymus dicit super illud Math. 15. Scis q: pharisei audito ṽbo h scandalizati sūt. qd greci scandalū dicūt. nos offensioneꝫ vel iiuriá vel ipactóné pedis possu

mus dicere. Contingit enī quādo ꝙ ꝙ aliqs obex ponit alicui ī via corporali cui īpingēs disponit ad ruinā. ⁊ talis obex dr̄ scandalum. Et similiter ī processu vie spūalis contingit aliquā disponi ad ruinā spiritualē ꝑ dc̄m vel factum alteri⁹ inq̄ztum. s. aliqs sua admonitione vel īductiōe aut exemplo trahit alterum ad peccandum. ⁊ hoc proprie dr̄ scandalum. Nihil aūt ſm ꝓpriam rationem disponit ad spiritualē ruinā nisi qđ habet aliquez defectum rectitudinis. qꝛ id quod ē perfecte rectum magis munit hominē contra casum q̄ ad ruinā inducat. Et ideo conuenienter dr̄ ꝙ scandalum ē dc̄m vel factum min⁹ rectum prebens alteri occasionē rui. Et h̄ diffinitio sumitur ex glo. Math. 18. A. candē diffinitionem ponit Nico. đ lyra. super ṗs. 49. B. Scandalum tamen aliquādo sumitur large pro quolibet īpedimento. Math. 16. Scandalum mihi es.

¶ Utrum scandalum sit peccatū. R. ſm Tho. vbi s̄. Duplex ē scandalū. s. passiuum in eo q scandalizatur. ⁊ istud semꝑ ē peccatū. Nō enim scandalizatur nisi iq̄ztum aliqualiter ruit spirituali ruina que ē peccatum. Aliud ē scandalum actiuum. s. quod ē in eo qui scandalizat. ⁊ hoc ē etiam semper peccatū quia vel opus quod facit peccatuz est. vel etiam si non ē peccatum saltem habet peccati siue mali speciē ideo dimittēdum est propter proximi caritatē ex qua vnusqsq; conatur saluti proximi prouider. Et sic qui non dimittit ꝯtra caritatē agit. A Unde ⁊. i. ad Thessal. vlt. dr̄. Ab omni specie mali abstinete vos. Et facit extra đ vita ⁊ ho. cle. cum ab omni. B. Sed tn̄ scandalum patientis pōt esse sine peccato agentis. vtputa cum aliqs scandalizatur de his que aliquis bene facit. ⁊ que speciez mali nō habēt. A. quia hoc casu nō ē scandalum actiuum sed passiuū. s. qꝛ non procedit ex facto agentis. sed ex passione ⁊ culpa patientis. de q̊ Mat. 15. circa scandalizatos phariseos dr̄. Sinite illos quia ceci sunt ⁊c̄. Et nō solum a peccato vl' a specie peccati abstinēdum ē ad remouendum scādalū. sed qn̄q; etiam a licitis vt patet ī sequētibus. B. Item scādalum agentis pōt eē sine peccato patiētis. vt cum quis inducit alium verbo vel facto ad peccatū. Iste quidem q̄ztum ē de se scandalizat. sed si alius non consentit immunis est a peccato.

¶ Utrum scandalum sit speciale peccatuz. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 43. Scandalum passiuum. s. ī eo q scādalizatur non pōt esse speciale peccatum. qꝛ ex dicto vel facto alteri⁹ aliquem ruere contingit ſm quodcunq; genus peccati. nec ip̄a sumptio occasionis dat specialem rationem peccati. Scandalum vero actiuum. s. ī eo qui scandalizat ṗt sumi duplr̄. s. per se ⁊ ꝑ accidens. Per accidens quidem quando ē preter ītentionem agentis. vt puta quādo aliquis facto suo vel verbo inordinato nō ītēdit alteri dare occasionem ruine s; soluz facit a cere sue volūtati. ⁊ sic scādalum n ō est speciale peccatū. quia quod ē per accidens non constituit speciē. sed est circūstantia aggrauās. s. quod

ff

i publico sit. Per se vero e scãdalum actiuum quãdo aliquis inordinato suo dc̃o vel facto itendit alium trahere ad peccatum ꝛ sic ex i tentione specialis finis sortitur rationem specialis peccati. Finis ei dat speciem i moralibus. A. Idez i sum. li. 3. ti. 30. q. 3. Et. §. precedẽs habetur eo. ti. q. 2. B

3 ¶ Utrũ scãdalum sit pctm̃ mortale. R. sm Tho. vbi s. Scandalũ passiuum põt esse veniale quasi habẽs ipactionem tm̃. puta cũ aliqs ex inordinato dicto vel facto alterius cõmouet motu pcti venialis. Qñq vo e pctm̃ mortale quasi habens cum ipactione ruinam. puta aliqs ex inordinato dicto vl' facto alterius ꝓcedit ad peccatum mortale. Scandalũ autẽ actiuũ si sit p accñs. põt eẽ qñq veniale. puta cũ aliquis vel actũ peccati venialis ꝯmittit. vel actũ qui nõ e sm se peccatũ sed hʒ aliquã speciẽ mali cuz aliq̃ leui idiscretione. Qñq vo est pctm̃ mortale siue qꝛ cõmittit actũ pcti mortalis. siue qꝛ cõtẽnit salutẽ ꝓximi. vt ꝓ ea cõ uanda non pter mittat facere qd sibi libuerit. Si vero sit per se. puta cũ itendit iducere aliũ ad peccãdum. siqdem itendit iducere ad peccãdum mortalit. est pctm̃ mortale. ꝛ similiter si itendat iducere ad peccãdum venialit per actũ pcti mortalis. Si vo itendat iducere ad peccatum veniale p actũ pcti venialis est peccatum veniale. A. Idem i sum. eo. ti. q. 2. B

4 ¶ Utrũ bona spiritualia sint ppt scãdalum dimittenda. R. sm Th. vbi s. Quedã bona spũalia sũt de necessitate salutis que ptermitti nõ possunt sine peccato mortali. Manifestum est autem q nullus debet peccare mortaliter vt alterius peccatũ ipediat. quia quilibet plus tenetur sibi q̃ alteri. ꝛ ideo ea q̃ sũt d necessitate salutis pretermitti nõ debent propter scandalum vitandum. In aliis autez spũalibus bonis que non sũt de necessitate salutis videtur distinguẽdum qꝛ scandalũ qd ex eis aliqñ orit qñq ex malitia ꝓcedit. cum. s. aliqui volũt huiusmodi bona spiritualia impedire scandalum cõcitando. ꝛ h est scãdalum phariseoꝝ qui de doctrina xp̃i scãdalizabant. qd esse cõtẽnẽdũ xp̃s docet. Math. 15. Qñz vo scãdalũ ꝓcedit ex ifirmitate vl' ignorãtia. ꝛ huiusmodi scãdalum e pusilloꝝ. ꝓpter quod spiritualia opera sunt occultanda vel iterduz etiam differẽda vbi periculum nõ iminet quousq reddita rõne huiꝰ mõi scãdalum cesset. Si aũt post redditã rõnẽ duret. iam videt q g ide scãdalũ sumit nõ ex ignorãtia sed potius ex malitia ꝓcedat. ꝛ sic pp ipʒ ñ st spũalia bona sic dimittenda. A. Con. Pe. vt i sum. eo. ti. q. 5. B

5 ¶ Utrũ punitõ peccatoꝝ sit ꝓpter scãdalũ dimittẽda. R. sm Tho. sa se. q. 43. Penarũ iflictio ĩtãtũ hʒ rõnem iusticie iq̃ztum per eas pctã cohibent. Si aũt per iflictionẽ penarũ manifestũ sit plura ꝛ maiora pctã seq. tunc penaꝝ iflictio nõ cõtinebt sub iusticia. ꝛ i hoc casu a peccatoꝝ punitiõe cessãdum e. vt dicit Augꝰ. A. Hoc dc̃m habetur dis. 50. vt constitueretur. B

6 ¶ Utrũ a sacra doctrina pp scãdalum cessãdum sit. R. sm Tho. vbi s. Circa doctrinã duo ꝯsideranda

sūt. s. vitas que docetur. ꝛ ipe act⁹ docendi. quoꝝ primū ē de necessitate salutis. vt. s. 2ꝛtum veritatē nō doceat sed vitatē ſm ꝯgruētiā tpis ꝛ psonarū proponat ille cui icumbit docēdi officiū. Et ideo pp nullū scādalū qđ seq videat dꝫ homo ptermissa vitate falsitatē dicere. A Facit. 22. q. 2. neqꝫ. cū duob⁹. c. se ꝛ ex de vsur. sup eo. B. Sed ipe actus docēdi iter elemosynas spirituales ꝯputat. de qbus i se. §. dr A. s. vtrum pp scandalum sint dimittende. A. doctrina autem quis ēt si habeat ex officio excusatur qñ pp idispositionem audiētiū inutilis esset. Dī. n. Ecc. 32. vbi nō ē audit⁹ nō effūdas ſmonē. Ad h etiā. xi. q 3. qñ. ꝛ notatur i dcā. q. 5. B

7 ¶ Utrū impletio consilioꝝ. largitō elēynaꝝ ꝛ huiusmōi opa misericordie sint ptermittēda pp scādalū. R ſm Tho. vbi s. Quādo talia non sūt de necessitate salutis. lꝫ pp scandalū nō sint simplr dimittenda sūt tñ iterdū occultanda ꝛ differēda ꝓpter scādalum pusilloꝝ qūsqꝫ reddita rōne scādalum cesset. A. Nō tñ dꝫ qs facilis esse ad credēdum ꝙ alij scandalizent de bono opere nec facile pp metum scandali dbet a bono cessare. cū debeat psumere d alijs potius ꝙ sint boni ꝙ mali. Durante tñ ꝯscientia ꝙ alij scādalizent ex illo bono nō debet facere cōtra scientiā ſm glo. Ray. ꝛ i dcā q. 5. B. Quando autem consilioꝝ obſuatio ꝛ impletio operum mibi cordie sunt de necessitate salutis vt pꝫ i his qui iam nouerūt ꝯsilia. ꝛ i his qb⁹ ex debito iminet dfectib⁹ alioꝝ subuenire vel i tpalib⁹. puta pascendo esuriētē. vel i spūalibus puta docendo ignorantem. ꝛ h si ue fiat huiusmōi dbita pp iiunctū officiū. vt pꝫ i platis. siue propter necessitatē idigētis. tunc eadem rō ē de huiusmōi sicut d alijs q̄ sūt de necessitate salutis. de qb⁹ s. dcm ē. §. 5. A. Idē in dcā. q. 5. B.

8 ¶ Utrū correctio fraterna sit ꝓpt scādalum dimittēda. R. ſm Tho. 2a 2e. q. 43. Correctio fraterna ordinatur ad emēdationē fratris. ꝛ iō itātū ꝯputāda ē iter spūalia bōa inqꝫtum hec ꝯsequi pōt qđ nō cōtingit si ex correctione frater scandalizet. ꝛ iō si pp scandalum correctio dimittatur. ñ dimittitur spūale bonum. A. De hoc latius supra correctio. 2⁰ per totum. B

9 ¶ Utrū pctm̄ veniale sit cōmittendū pp vitandum scādalum. R. ſꝫ Th. vbi supra. Pctm̄ veniale pp vitandū scādalū nūqꝫ ē faciēdū. Si eni faciēdum ē iā ñ esset pctm̄. Nā ꝛ cōtingit aliqd pp aliquaꝫ circūstātiā nō eē pctm̄. qđ illa circūstantia sublata esset peccatū veniale sicꝫ vbuꝫ ociosum ē pctm̄ veniale qñ absqꝫ vtilitate dr. Si autē ex cā rōnabili ꝓferatur nō ē ociosuꝫ neqꝫ pctm̄ simpliciter. A. Dic clari⁹ ꝙ nullū peccatū ēt veniale faciēdum ē pp vitādum scandalum. Sed bñ cōtingit iterdum ꝙ aliquid quod esset de se peccatū si fiat pp vitandum scādalum. nullū ē peccatum. vt i exemplo proposito. ꝛ patet p eundem Th. cui Cō. Pe. ꝛ Ray. vt in dicta. q. 5. B

10 ¶ Utrū tpalia sint pp scandalum dimittēda. R. ſm Tho. vbi supra. Distiguēdū ē. qꝛ si tpalia sint nob ad conseruādum ꝯmissa. sicut bona ecclesie cōmittūtur platis. ꝛ

bona cōia reipublice committunt
rectoribus. taliū ꝯseruatio sicut ⁊
depositoꝝ iminet his qb⁹ ꝯmissa
sūt ex necessitate. ⁊ iō non sunt ꝑꝑ
scandalū dimittēda. sicut nec alia
q̄ sunt de necessitate salutꝭ. Unde ⁊
btūs Tho. cātuariēsis repetijt res
eccl'ie cū scādalo regis. Si vero tē
poralia sūt talia quoꝝ nos sumus
dn̄i dimittere ea tribuēdo si penes
nos habeamus. vel n̄ repetendo si
apud alios sint ꝓpter scandalum
qn̄qȝ debem⁹ qn̄qȝ nō. Si eni ex h
scandalū oriat propter ignorātiā.
vel ꝓpter infirmitatē alioꝝ qd̄ dixi
mus esse scandalū pusilloꝝ tūc vl'
totalit' dimittēda sūt tp̄alia. vel alit'
scādalū sedādū. s. p aliquā admo
nitionē. A. Un̄ Aug. li. de sermōe
dn̄i in monte dic̄. Dādū est quod
nec tibi nec alteri noceat q̄ꝑtuȝ ab
hoie credi pōt. ⁊ cū negaueris qd̄
petit indicanda ē ei iusticia. ⁊ meli
us ei aliquid dabis cū iniuste petē
tē correxeris. vt i sū. eo. ti. q. 6. vbi
hec omnia notant'. B. Si v̄o scan
daluȝ oriatur ex malicia quod est
scandalū phariseoꝝ tunc ꝓpt' eos
qui sic scandalum concitant nō sūt
tp̄alia dimittēda. quia hoc ēt noce
ret bono cōi eo q̄ dat' tur malis oc
casio rapiendi ⁊ noceret ipsis ra-
pientibus. qꝛ retinendo aliena in
peccato remanerent. A. Hoc veꝝ
nisi in aliquo casu sp̄ali caritas ali
ud suaderet. s. propter bonū pacis
vt pōt colligi ex dictis. s̄. bellū. 1. §.
x. nisi extrema necessitas iminerȝ.
Unde vt ⁊ notat' in dcā. q. 6. glo.
Ray. dicit. Si status meus vel fāi
lie mee nō est i tuto si careā re mea
puta qꝛ pauper sum ⁊ indigeo. ⁊
ero in periculo incidendi in impa
tientiā aut murmurationē ꝯtra de
uȝ nō teneor rem meaȝ dare aut a
repetitione cessare. cū debeā plus
me diligere ⁊ meos q̄ȝ extraneuȝ
ꝓpter h eni excusat' q indigens ab
alio accipit ad vsurā. Si aūt i tuto
sit stat⁹ meus ⁊ familie mee. credo
q̄ debeam dare rē petitam ꝓpter
huiusmodi scādalū vitandū si cre
do eū re illa bene vsurū al' non. qꝛ
esset dare gladiū i māu furiosi. B

¶ Utrū cibus sit dimittēdus ꝓpter scandalū. R. ſm Tho. vbi. s̄. Cib⁹ (11)
nō est totaliter dimittendus ꝓpter
scandalū. qꝛ sumere cibū est de ne
cessitate salutis. sȝ talis cibus bene
est ꝓpter scandalū dimittēdus ſm
illud. i. Cori. 8. Non manducabo
carnē in eternū ne fratrē meū scan
dalizem. A. Facit ad p̄dicta qd̄ dic
tū ē in. §. p̄cedēti in additiōe. B

¶ Utrū debeam⁹ ꝓpter scandalū vitare iudiciū. R. ſȝ Tho. ſa ſe. q. (12)
43. Sicut dr̄ Math. 5. volēti tecū
i iudicio cōtendere ⁊ tunicā tuam
tollere dimitte ei ⁊ palliū. Qd̄ vt
dicit Aug. intelligendū ē ſȝ prepa
rationē animi. vt. s. homo sit para
tus prius pati iniuriā vel fraudeȝ
q̄ iudiciū subire si hoc expediat.
qn̄qȝ tn̄ non expedit. vt in. §. xi. di
ctū est. Et similiter est intelligendū
illud apostoli. i. Cori. 6. Jam qui
dem omnino delictum est i vobis
q̄ iudicia habetis inter vos. Qua
re non magis iniuriam accipitis.
Quare n̄ magis fraudē patimini.

¶ Utrū ꝓpter scandalū dimittēda sint ista tēporalia bōa q̄ sūt debita (13)
p spiritualib⁹. R. ſm Tho. vbi. s̄.
Distinguēdū est qꝛ aut tale scāda-
lū p̄cedit ex ignorantia siue infir-
mitate alioꝝ. aut ex malicia. Et sig

dē ex ignorantia tūc possūt nō ac-
cipi vel differri.vt.s.§.x.dictū est.
qui incipit.Utrum tpalia.Vñ apl's
seminans spūalia.tpalia stipendia
non accepit.ne offendiculum da-
ret euangelio xp̄i.vt patet.i.Cor.
9.Uitabat enim scandalū ꝙ ꝓce-
debat ex ignorantia gentilium q
h̄ non consueuerant.Et ideo ad tē
pus abstinendum erat vt prius in
struerentur h̄ esse debitum.Et ex
simili cā ecclesia abstinet a decimis
exigendis in terris in quibus non
ē ꝯsuetū decimas solui.Si vō scā
dalū ꝓcedat ex malicia agēdū est
vt in dicto.c.§.x.s̄.dicitur.

14 ¶ Pōe ꝙ aliqs h̄z bonā cōsciaz
apud deū.multi tamē de eo scāda-
lizantur hoies.vtrū sufficiat.R̄.s3
Ray.Posset videri ꝙ sic.2.Cor.
1.Gloria nr̄a hec est testimoniū ꝯ
sciē nr̄e.Itē.xi.q.3.sen.Dicas tñ
ꝙ q̄uis unū in se ē quilibet d3 nitī sa-
tisfacere aliīs intentionē suā osten
dendo.ꝛ cām ꝛ spēm mali remo-
uendo.Nobis enim necessaria est
vita nostra aliīs fama.xi.q.3.n̄ sūt.
Si aūt ipsi nolūt recipere satisfac-
tionē parati semper reprehēdent
ꝛ non imitari dolere d3 ꝙ illi pec
cant.ꝛ sufficit.xi.q.3.inter verba.
A.Et ibi p3 ꝙ ꝓ nobis de talibus
debemus gaudere.Dicit enim ibi
ꝙ si in ꝯscia nr̄a non inueniat ma
lū qō de nobis hoies loquunt.in
magnā debemus leticiā ꝯsilere.Et
idē qō h̄ notat i sū.e.ti.q.7.B.Et
hoc idē habes supra fama.§.1.

Scientia

est studiū clericorū

Qō clericus d3 habere sciaz
sacre scripture ꝛ aliarū lr̄arū ꝛ ne
gocioꝝ.vt supra ordinādus.§.4.

Et sacraz quidē scripturā debent
scire clerici ad subditoꝝ animas i
formandas.36.di.c.2.§.ecce.ꝛ.c.
siqs vult.Seculares vō scias de-
bent scire ad eruditōem vt possint
discernere verū a falso ꝛ p eas ha
bere aditum ad sciam pietatꝪ non
āt ad voluptatē ꝛ delectationē.37.
di.§.cū ergo.Propter h̄ statutuz
ē vt in certis ecclesīs habeat doc-
tor theologie ꝛ artium liberaliuz.
vt ꝛ magister.i.§.1.Et intelligas d̄
artibus liberalibꝰ.s.grāmatica pn
cipaliter.ꝛ ēt dialectica.ꝛ rhetori
ca qꝛ ille spāliter erudiūt hoies ad
scientiā pietatis.Secus de arisme
trica musica ꝛ astrologia.qꝛ ille l3
in se contineāt vitatē.non tñ ducūt
ad pietatē.di.37.siquis.A.Ibi nil
dicitur de rhetorica.B.Et tñ sciē-
tias nunc dictas quin ēt poeticas
possunt aliqui q̄nq3 non solū licite
sed ēt meritorie studere.vt.s.erro-
res gentiliū legendo detestentur.ꝛ
vtilia q̄ in eis inueniunt ad adiuto
riū sacre eruditōis cōuertāt 37.di.
turbat.ꝛ.c.siquid veri.Nam ꝛ si
qs aduersus mathematicos velit
scribere imperitus matheseos ri-
sui patebit.37.disti.qui de mensa.
Paulus quoq3 apl's aliq̄ philo-
sophoꝝ ꝛ poetaꝝ suis scriptis in
didit.vt in dcō.c.turbat.Vñ.1.Co
rin.15.Menandri p̄bi sniam pōit
dicens.Corrūpunt bonos mores
colloqa mala.Et ad Titū.1.Epi-
menidis poete vsiculū iduc Cret
ses sp mendaces.male bestie ven
tris pigri.Et contra athenienses
disputans Arati poete testimonio
vtitur dicēs de deo.Ipsius eni ꝛ
genus sumus.Act.17.Hieroꝰ eti
am vsus est versibus virgilīj de

ↄſe.diſ.5.nunq̃.⁊ auctoritate Galieni ⁊ Hypocratis.⁊ de ↄſe.diſ.5.ne tales. Itē Aug⁹ v̾ſib⁹ Lucãi.16 q.5.nec mirū circa principiū. A. Hec vera niſi ex ſtudio hax̄ ſciax̄ ꝑtermittant vtiliora.q2 nō mediocriter errat q minus bonū ꝑfert maiori bono. Et idē quod hic notat in ſū.lib.3.ti.5.q.1.ſm Ray.⁊ Al. B. Debet ēt clericus ſiue plat⁹ habere ſciam negociorum tpaliū vt hic.§.§.4.

1 Utrum clerici poſſint audire leges aut phiſicā. R. Poſſūt verūtamē nō cā cupiditatis vel voluptatis ar.37.di.c.1.⁊.c.legimus.1.⁊.2.⁊.c. ideo.niſi ſint de illis de qb⁹ dictū eſt.s.excōicatō.1.§.2.v.6.⁊.§.3.v.14.A. Idē in dcā.q.1. B

2 ¶ Quantā ſcientiam debet habere pſona eccliaſtica. R. Quilibet prelatus dz habere ſcientiā litterature ⁊ ſi non eminentē ſaltē cōpetentē. Aliter pōt remoueri ex̄ de eta.⁊ q̄li.c̄uis.⁊ ex̄ de renū.niſi ex̄ ō elecum no bis olim. Scientia āt cōpetēs vocat q̄ neceſſaria eſt ad executōem cuiuſcūq3 ordinis ſicut ſacerdos inq̃tū deputatuſ ē.ad celebrādū diuinū officiū tenet ſcire tm̄ de grāmatica ꝙ ſciat verba cōgrue ꝓferre ⁊ accētuare.⁊ꝙ intelligat ſaltē ad lrām ea q̄ legit. Inq̃tū v̾o ē miniſter ſacrox̄ tenet ſcire q̄ ſit debita materia cuiuſlibet ſacri ⁊ modū rite diſpenſandi ea. Inq̃tū v̾o eſt doctor tenet ſcire ſaltē rudimēta ⁊ articulos fidei p dilectionem operātis. A.i.fidē ⁊ opa fidei. q2 fides ſi non habeat opa mortua ē i ſemetipſa. Jac.2.° Et ſic tenet ſcire ꝑtinētia ad ſalutē.ſ.q̄ dz agere.a qbus debemus cauere.⁊ quō a pctis debem⁹ reſurgere. B. Inq̃tū v̾o ē iudex ↄſcie.tenet ſcire diſtinguere inter leprā ⁊ nō leprā peccatoꝝ. Con Tho.in.4.di.24.addens ꝙ ad epos ptinet ſcire ēt ea que difficultatē in lege dei faciunt vel facere poſſunt. A. Idē notat in ſū.e.ti.q.2.ſm Al. Ray. Pe. Al.⁊ Th.vbi ēt pōt colligi ꝙ id qđ dr̄ de ſacerdote habet locū etiam in alijs clericis vt debeant ſcire pertinētia ad officiū ſuū.⁊ ſic ſaltē ſcire grāmaticā ⁊ cetera.vt dictū eſt inq̃tū ad eos pertinet ſm gradus eox̄. De ſcia aūt confeſſoris dictū ē.s.cōfeſſor.2.§.3.in additiōe. Sed ⁊ ſeculares tenentur ſcire ad eox̄ ſalutē pertinentia ⁊ habere cōpetentem noticiā myſterioꝝ ſalutis ⁊ articulorū fidei ⁊ ſacramentorū eccleſie v.s.fides.⁊ eox̄ q̄ eis annectunt ſ.operū fidei vt dictū ē ſup̄ videlz que agere debēt.ad que ptinet noticia preceptox̄ cōmuniū. A. qbus debent cauere.ad q̄ pertinet noticia peccatorū ſaltē gn̄raliū.⁊ quō debeant a peccatis reſurgere ad q̄ pertinet noticia debite pnie ⁊ confeſſionis. Si v̾o neglexerit qs hec ſcire ſm cōmoditatē ⁊ conditōez ſuā hz contra ſe illud.1. Cori.14.° Si quis ignorat ignorabit. Et ad h̄ facit quod notat Alex.de ales ſuper.2.ſniarū di.39.q.20.que icipit Octauo queritur. B.

3 ¶ Utrū plat⁹ debeat habere ſcientiā tpaliū rerū. R. Sic nā debēt ꝑlati ſubditis nō ſolū ſpūalia ſ3 ēt carnalia ſubſidia miniſtrare exemplo xpi qui turbas ſequētes nō ſolum verbo docebat ſed ēt virtute ſanabat ⁊ corꝑalibus alimētis reficiebat. Et ut h̄ plene ꝑficere poſſint dz

eos hr̃e solertiā secularium̄ negociorum vt eorum cautela et eccl'e fuerit idēnes. et cuiqȝ necia pro suo mō ſbmi nistrent di.39.per totū. Et nō q̄ lȝ qs.ppter horum simplicitatē repellatur ab obtinendo bñficio nō tñ de ijcit ab obiēto sȝ dat ei coadiutor 7.q.i.q: frater ex̃ de elec.cū in cūctis. Secus āt in lr̃atura q: si nō habeat saltē cōpetentē pōt remoueri. vt i pcedenti.§.dr̃.A. Idē in dicta q.2.fm Ul.hosti. et Ray.B.

4 ¶ Utrū magis expediat insistē scie theologie vel intēdere saluti aiarum R.fm Tho.in quolibet. Hec duo adiuicē cōpari pñt dupliciter.s. absolute et in aliq̄ casu. Est ergo ɔsiderandū q̄ in aliq̄ artificio melior ē q disponit de artificio et dr̃ archi tector q̄ aliqs manualis q ope exeqtur fm q̄ ei ab illo disponit. Un̄ in edificijs cōstruēdis maiori mer cede cōducit q de edificio dispōit q̄uis nihil manib⁹ operet q̄ manuales artifices q dolāt ligna et icidūt lapides. In edificio āt spūali sunt qi manuales operarij q pticulariter insistūt cure aiarū. puta sacra mini strando l'aliud huiusmōi pticulariter agendo.sȝ qi pncipales artifices sūt epi q imperant et disponūt q̄liter pdicti offm̄ suū exequi debeant pp qd epi.i. supintendētes dicūt. Silit et theologie doctores sut q̄si principales artifices q̄ ingrūt et docēt qualiter alij debeāt pcurare curā. Siplicuter igr̃ melius ē docere sacrā scripturā. et magis meritoriū si bona intentiōe agatur q̄ ipendere pticularē curā saluti hui⁹ et illi⁹. Un̄ et apl's de se dic̃.i.Cori 3° Nō misit me xp̄s baptizare sed euāgelizar̃. quamuis baptizar̃ sit opus maxie cōferēs saluti aiarū. Et 2.Thimot.2.dic̃ hec. A.s.verba. vt ibi pȝ doctrine aplice.B. Commēda fidelibus qui idonei erunt. et alios docere. Ipsa.n.rō demōstrat q̄ melius ē erudire de ptinentibus ad salutē eos q in se et i alijs pficere pñt q̄ simplices q in se tm̄ possunt pficere. In aliquo tñ cāu necessitate iminēte dēnt et epi et doctores intermisso proprio offō pticulariter intendere cure aiarum. A. Idē in sū.co.ti.q.4.B. De materia scientie sup̄ discere. et supra magister.i.et.2.et.j.studium.

Cisma

fm ho.Gof. Ray. est ab vnitate seu ab vniuersitate fidei illicit⁹ dissēssus. Et dr̃ a scissura que p ipm fit.24.q.i.scisma.A. Quo aūt ad generalē acceptionē scisma est dissensio eorū int̃ quos vnitas esse dȝ fm eosdē vt in sū.ɔ. li.i.ti.6.q.i. B.

¶ Que est differentia inter scisma et hr̃sim. R.fm Ray.hr̃sis in principio sui hȝ puersum dei dogma. qd nō hȝ scisma.sed i fine ɔfingit aliquā hr̃sim vt recte videat ab ecclesia recessisse.24.q.3.inter hr̃siȝ. Posset igit dici q̄ talis ē differentia q̄lis ē inter dispositionē et habitū.A.i.inter cām et causatū dicto c.inter hr̃sim. Uel talis ē differentia q̄lis ē iter gen⁹ et spēm. q: ois hr̃tic⁹ ē scismatic⁹ et nō ecōuerso. vt hic in fine. et i sū.cō.e.ti.q.2.vbi h̃ notant.A. Primo.n.dr̃ scisma sȝ cū ptinaciter ihesit sue secte asserēs nō eē obediendū Romane ecclesie ē hr̃sis.q: peccat in illo articulo sanctā ecclā catholicā. Ois eni hereti⁹ est scismaticus sed nō

econuerso. Idem Goff.

2 ¶ Utrum scismatic⁹ vl' heretic⁹ habe at aliquā ptātē spūalē. R. s3 Tho. sa se. q. 39. Duplex est ptās spūa lis. Unā qdē sacr̄alis alia iurisdi ctionalis. Sacr̄alis qdē ptās ē q̄ p aliquam cōsecrationē cōfert. ꝛ talis s̄m suam essentiā remanet in hoie. q̄diu viuit siue in scisma siū ī hēsim labat. qd̄ p3 ex h̄ q̄ rediēs ad ecclesiā nō iterū consecrat. sed tn̄ tales vsū ptātꝪ amittūt ita q̄ n̄ li cet ex eis sua ptāte vti. Si tam̄ vsi fuerūt effectū hn̄t i sacr̄alib⁹ qꝛ in his hō n̄ opat nisi sic̄ istrum̄tū dei Un̄ effect⁹ sacr̄ales nō excludunt ppter culpā quācū3 ↄferētꝪ sacr̄z Ptās āt iurisdictionalis est q̄ ex simplici iniūctōe hois cōfert. ꝛ iō nō imobilit̄ adhēt. ꝛ in scismaticꝪ ꝛ hereticis nō manet. Un̄ nec pn̄t absoluere nec excōicare. aut idul gētias facere. aut aliō h⁹mōi. ꝛ si fecerit nihil ē actū. 7. q. 1. nouacia n⁹. A. Idē in sū. co. ti. q. 3. B

3 ¶ Qualit̄ scismatici puniunt. R. s̄m Ray. A deo qdē legunt mul tiplictier puniri vt Dathan ꝛ A biron q hiatu t̄re absorti sūt. Nūe ri. 16. Itē. x. trib⁹ q Hieroboā ad heserūt date sūt i dispersionem. 3. Reg. 12. ꝛ. 13. A. cōiunctis sequen tib⁹. B. ꝛ alijs multꝪ exēplis. Ab hoie q̄3 siue iudice puniūt p excōi catione vel depositionē. 23. dis. in noie dn̄i. ex̄ eo. c. 2. Itē puniuntur pecunialr̄. ar. 23. q. 7. q̄ aūt. Item si necesse ē manu etiā militari siue armata. 17. dis. nec licuit. xi. q. 1. pe tinius. Et de his penis etiā tangit Tho. sa se. q. 39. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 4. B

4 ¶ Qd̄ sit graui⁹ pctm̄ scisma vel heresis. R. s̄m Tho. sa se. q. 39. Heresis simplicit̄ ē graui⁹ pctm̄. qꝛ ē pctm̄ ↄ ip3 deū s3 q̄ i se ē pria vitas cui fides initit̄. Scisma āt ē ↄtra eccl'iasticā vnitatē q̄ ē min⁹ q̄3 ipe de⁹. Ex aliq̄ tn̄ circūstātia con tingere posset q̄ aliqs scismaticus graui⁹ peccaret q̄3 isidelis aliqs. ꝛ h̄ ppter maiorē cōtēptū. vel ppter mai⁹ piculū qd̄ iducit. vel ppt ali qd h⁹. A. Idē i sū. eo. ti. q. 5. B.

5 ¶ Qualiter redeuntes a scisma te sunt recipiēdi. R. Scismaticus volēs redire d3 abiurare scisma ꝛ satisfacere ad mādatū eccl'ie ꝛ d3 r̄cipi cū man⁹ ipositiōe. A. i. eccle sia stica ptāte p quā d3 a pctō scismatꝪ ꝛ penis ex eo sequētib⁹ absolui. vt pōt colligi ex iurib⁹ allegatꝪ. B. vt accipiāt spm̄ scm̄ q extra ecclesiā nō est nec dari pōt. 24. q. 1. dicim⁹ ꝛ. c. pudenda. ꝛ. c. scisma. Et siqs reconciliatus dicat secum circa or dines dispensatum. pbare debet ab eo qui pōt dispensare. vt ex̄ eo. c. fi. A. Idem i sum. eo. ti. q. 6. s̄m Ray. ꝛ Goff. B

6 ¶ Quis pōt dispensare cū ordina tis ab heretico scismatico vel ex cōicato. R̄n. s̄m Hosti. Si scienter a tali ordinē receperūt tunc solus papa dispensat. Si v̄o ex ignoran tia, n̄ tn̄ supina. tūc p discretū p̄la tū cū talibus poterit dispēsari. ex̄ de or. ab epis. q re. c. 1. ꝛ. 2. Sed i episcopatu solus papa dispensat. ex̄ de elec. qꝛ diligētia. Et de sic or dinatis hēs. s̄. ordinatus. 1. §. pli. ꝛ fi. A. Idem qd̄ i hoc. §. notatur in sū. eo. ti. q. 7. B. Alienationes facte a scismaticis non valēt. vt. s̄. aliēatio. §. pli. ꝛ q initit̄ eis ē excōi catus. vt. s̄. excōicatio. 1. §. 2. i fine.

Ecretorum reuelatio. vide. s. reuelatio. et. s. testis. 3. §. xi.

Editio Utrum sit mortale peccatum

rñ. sm Tho. sa se. q. 42. Seditio proprie opponit vnitati multitudinis. s. populi. ciuitatis vel regni. et sic opponitur iusticie et cõmuni bono. A. quia sm Aug. i li. de ciuitate dei populum determinant sapientes non esse cetum multitudinis sed cetum iuris cõsensum et vtilitatis cõis sociatum. vt in sũ. li. 3. ti. 34. q. 228. vbi hec notantur. B. Et ideo ex suo genere ẽ pctm mortale. et tãto grauius quãto bonum cõe qd ipugnat p seditionem est maius quã bonũ priuatũ qd ipugnat per rixam. Peccatũ aũt seditiõis pus et pricipalit pertinet ad eos qui seditionẽ pcurant. scdo aũt ad eos q illos sequũt pturbantes bonũ cõe Illi vero qui bonũ cõe desẽdũt eis resistẽtes. nõ sũt dicendi seditiosi sicut nec illi qui se defendunt dicũtur rixosi.

Ententia Quãq3 dicitur snia lata a iure. quãq3 a iudice. A iure qñ ẽ de hoc factũ statutũ ab eo q cõdere põt. d qbus hẽs. s lex. §. 2. Snia vero a iudice ẽ qñ aliquis iudex iudicat inter ptes. vel qñ excõicat. vt pp ter cõtumaciam et hmõi. Similiter ẽt df a iudice fieri. qñ nõ p modũ cõstitutõis sz in odium alicuius mali tã cõmissi fert excõicatõ siue generalis siue spãlis. Et similiter dico ẽt si fiat in odiũ cõmittentiũ in futuro. dũtñ nõ itendat facere ppetuã constitutionẽ. A. vel pticularem. Nam si intendat facere sententiã respectu particularium personarum. aut etiã generalẽ sed nõ ppetuam dicit esse iudicis sm glo. Ray et in sũ. li. 3. ti. 33. q. 86. vbi hec notant. Et predictis con. Albricus. Sed videt q snia tũc dicat iudicis qñ seruat processus et ordo iudiciarius. et ñ aliter. alr snia eẽt iniusta et iudex puniendus. ex. de sen. exco. sacro. et eo. ti. cũ medicinalis. li. 6. B

¶ Que est snia interlocutoria. R. sm Ray. Est illa que nõ super pncipali sed super aliis qstionibus pfertur. s. iter pricipiũ cause et finẽ. et ẽ de aliquo teste repellẽdo l' rcipiẽdo. de dilatõe danda vel non. Uel põt dici interlocutoria. qr iter partes loquendo pfertur sine scripture solẽnitate. ar. ex eo. et si. li. 6. Bene tñ debet redigi in scriptis sed non est pp ter hoc necesse q d scriptio recitetur. A. i. in scriptis pferatur. vt in sum. eo. ti. q. 27. vbi h notantur sm Ray. et glo. eius. B extra eo. qm. A. Hoc. c. habetur i ti. de proba. B

¶ Que est sententia diffinitiua. R. scdm Ray. Diffinitiua sententia est quãdo principalis questio diffinitur. ff. de re iudi. l. i. Et debet pferri ab ipso iudice et non ab alio aliter non valet. nisi iudex sit eps qui põt p alium recitare adinstar illustrũ. C. de sen. ex peri. reci. l. 1. et in auten. vt ab illustri. et qui sup eam digni sunt. §. sancimus igitur coll. 5. extra eo. et si. li. 6. A. Istud c. et si. bene facit. alia vero iura allegata supra parum faciunt. B.

¶ Utrũ sententia diffinitiua sine scripto valeat in aliquo casu. R.

Sunt casus in qbus valet ꝫ Jo. an. videlȝ qñ breues sunt cause ⁊ maxime vilium personarũ. ⁊ pōt dici breuis duorum aureorum. ff. ꝺ dolo. l. adest. ⁊. l. prece in fi. A. Iste leges non videntur ibi haberi. Et istis causis breuibus ⁊ viliũ personarum dicitur in auten. nisi de qua. ꝫ. Et ꝫm Ray. ⁊ i sum. eo. ti. q. 18. cause modice siue breues dicũtur trecentorum aureoꝝ vel quingentorũ solidorũ. Sȝ melius videt quod seqtur. s. vt attendat cõsuetudo que si nõ apparet relinquatur iudicis arbitrio. ꝑ iura ĩfra allegata. B. Inspiciatur ãt qualitas personarum. ⁊ relinquat arbitrio iudicis. ff. de iure deli. l. i. ex ꝺ offi. dele. de causis. vl' inspiciatur consuetudo loci vel fori. xi. dis. cõsuetudinis. Item valet cuȝ episcopus i causa ciuili inter clericos iudicat. xi. q. i. siquis cũ clerico ⁊. C. de sen. ex peri. rec. i auten. nisi. Itẽ cũ preses deposito officio conuenitur vt reddat administrationeȝ in auten. vt iudi. sine quoq̊ suffra. §. necessitatẽ. coll'. 2. A. Ibi nõ videtur hoc clare dici. tñ idem pōit Albricus. B. Itẽ cum papa per se ꝓnũciat. valet eni. lȝ non tulerit eam i scriptis. Ipe eni solut⁹ est legibus. C. de legi. digna vox. Iteȝ ꝫm quosdã valet si lata sit in causa matrimoniali. ex de testi. Albricus. A. Et ibi bene videt hoc probari. Et idẽ i oib⁹ causis in quib⁹ proceditur de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij. vt in cle. sepe. de verbo. sig. B

4 ¶ Sentẽtia debet ferri sedendo. Itẽ in loco publico ⁊ honesto. 3. q. 3. §. spaciũ. in fi. ff. de arbi. si cũ dies. §. si arbiter. Item debet ferri de die ⁊ non in tenebris. vt. s. iurisdictio. in fi. Itẽ nec diebus feriatis. maxime solẽnib⁹ ⁊ festiuis. vt s. ferie. §. 2. Itẽ nõ debet ferri per venalitatem. 2. q. 6. §. diffinitiua. Hec ⁊ multa alia requirunt i sententia. quorum si aliquod amissũ fuerit non valebit. A. Et de his multa ponunt i predicto. c. diffinitiua. cum sequenti. B

5 ¶ Utrũ sententia a non suo iudice lata teneat. R. Est nulla. ex de iudi. at si clerici. nisi in causa recõuentionis. 3. q. 8. cuius in agendo ex de mutu. peti. c. I. ⁊. 2. Item tenet snia cum quis laicus ex certa sciẽtia cõsentit in iudicẽ nõ suum. ff. de iur. om. iudi. l. si ꝑ errorẽ. A. cõiuncta. l. ẽ receptũ. eo. ti. B. ex de fo. cõpe. significasti. Sȝ hoc ñ habet locũ in clericis. q ñ possunt i aliũ iudicẽ cõsentire. nisi sit persona ecclesiastica. ⁊ q̃ iurisdictiõeȝ ordinariã habeat. ⁊ de voluntate sui epi. vt in dcõ. c. significasti. De hac mã habes supra iudei. I. §. 2. ⁊. §. plt. vel ẽt nisi in causa reconuentõis. Nam ⁊ si clericus cõueniat laicũ coram iudice laico. ⁊ ille laicus reconueniat clericũ. ciuiliter si ferat snia cõtra clericuȝ bñ tenet. qꝛ suus iudex est ꝑ recõuentionẽ. ex de mutu. peti. c. i. ⁊. 2. ⁊. 3. q. 8. §. cuius in agendo. C. de sen. ⁊ inter. om. iudi. cum papinian⁹. ⁊ in auten. ⁊ cõsequenter. Criminaliter ṽo laicus clericũ cõuenire non posset coram iudice seculari. xi. q. i. c. i. ⁊. 2. nec reconuenire potest quia in crimine non admittit reconuentio. 3. q. xi. neganda. ⁊ nõ relatiõe criminum sed innocẽ

tia reus purgatur. ff. de pub. iudi. l. is qui. A. Quasi idem notatur in sum. li. 3. ti. 33. q. 28. ad finē. B

¶ Quid si sunt duo iudices & proferunt diuersas sententias. rñ. Si processerunt ex iurisdictione ordinaria tenz pro reo. & non pro actore nisi in causa fauorabili. puta matrimonio dote vel libertate. siue testamento si pro his fuerit lata. Si vero processerunt ex potestate delegata pendet ex arbitrio dlegātis. Quod si ex compromisso. neutra dz habere vigorem. ex de sen. & re iu. duobus

¶ Quis effectus est snie. rñ. fm Ray. Effectus eius est multiplex. Primus est quod pro vitate accipitur quātū ad illos inter quos lata ē. Et itellige postq̄ transiuit in rem iudicatā. s. qz ab ea appellari non possit. qd ē post decē dies. ff. de re. iu. res iudicata. Itez effectus snie est quod in actionibus psonalib⁹ mādet executiom infra quatuor menses. ex ð offi. dele. q̄reti. & ex eo. quod ad ꝯsultationē. tñ tempus ipsum pōt artari & prorogari cā cognita vt in pallegato. c. qd ad consultationem. & ff. de re iudi. l. 2. In actionibus vo realib⁹ cū res certa petita est. puta liber. equus, ager. domꝰ dz mādari executioni stati post decē dies quī concessi sunt ad appellandum. & hoc si res sit i psentia. in Insti. de off. iudi. i pricipio. Et idē debet fieri in actione crminali. Nec enim in talibus ē executio differenda. 2. q. i. sic. Fallit tñ in quatuor casibus. Primo. s. cū princeps ex vindicta seueri⁹ fert sententiaz. quia tunc differtur executio ad minus per. 30. dies. vt locus possit esse misericordie. vel sires exigit etiam penitentie. xi. q. 3. cum apud in fi. C. de pe. si vidicari. Itē cū sententia lata est in mulierē pregnantem. Nam differtur vsqz ad tempus partus. ff. de re. iu. l. pgnātis. A. hec lex nō est ibi sed. ff. de pe. B. Item si capitalis sententia est lata in seruum differt executio quousqz reddiderit ratiocinia administrationis quam gessit. C. de bo. prescrip. l. i. Itē cū quis est confessus de crimie. C. de cust. reo. l. 2. vbi dicit quod reus confessus de crimine in iure retrudat i carcerē. & postmodum reduct⁹ apud acta audiat. vt. s. cōfessionē iteret. Sunt & alij plures effectus sententie quos non prosequor. qz potius ad forū ꝯtentiosum ptinet A. Idē i sum. eo. ti. q. 30. B

¶ Utrū snia lata inter aliquos piudicet alijs. rñ. Regulariter nec sententia nec res inter alios acta vel iudicata preiudicat alijs. ex ð fide instru. inter dilectos. & ex eo. c. q̄uis. C. res inter alios acta. p totum. Fallit tñ in multis cāib us. s. cū cāe sūt cōnexe. gi. dis. tantis 3. q. 6. hoc quippe. ex de accusa. ad petitionē. ex ð purga. cano. c. pst. A. Exēplū pōt poni in cāu de quo iu sine. §. dicitur. Aliter autē licet snia super vna causa lata puta. super ammonitione alicuius a beneficio faciat presumptionē i alia videlz super collatione dicti beneficij alteri facta. nō tñ piudicat alteri sīlle cui fcā ē collatio si similis nesciuerit causam agitari cū regula sit in cōtrariū vt patet i pricipio. §. nec ratio alid suadeat nec in iuribus allegatis cōtrariuz

videatur ꝓbari. B. Item in cā libertatis. ff. de sta. hom. l. ingenuū. Item in cā filiatōis. ff. de libe. ag. l. i. in fi. ⁊ l. ij. ⁊ 3. in prin. Itez fallit si actio vel defensio prio locoꝝ tineat ad aliquem. ⁊ ipe scienš patiatur sequētem experiri de re ista qꝛ intelligitur iuri suo renunciare vt si debitoꝛ passus sit experiri creditorem de ꝓprietate pignoris. q succubuit si debitoꝛ postea vellet agere obstabit et res iudicata. vl' ēt econuerso creditoꝛ passus sit debitorē agere. ff. de re iud. sepe. extra eo. c. penul. vbi hec oia notantur. A. s. in glo. in quibus etiam locis notatur. ⁊ id quod i sequēti. §. habetur. B.

9 ¶ Utꝝ snia lata inter alios alteri prosit. rñ. Regulariter nec sententia nec alia res inter alios acta alteri prodest. Sed fallit quia ꝓdest in certis casibus. prio quidem i q̄rela inofficiosi testamti. ff. de ioff. testa. l. papinianus §. meminisse. A. Ibi snia lata contra agentē de inofficioso testamento prodest fisco cui acquiritur quod dicto agēti relictum fuerat ex eodem testamento. B. Item in re indiuisibili ff. si ser. ven. l. loci. §. si fundus. A. Ibi dicitur ꝙ snia lata ꝓ vno dominorum alicuius fundi super seruitute fundo debita prodest etiaz alijs. B. Item in re cōmuni cum pupillo. ff. quēadmo. serui. amit. l. si cōmunem. A. Ibi dicitur ꝙ habenti cum pupillo ꝯmunez fundū cui debetur seruitus vie non obest prescriptio quia non vsi fuerit pupillus. ⁊ ipe ⁊ hoc propter priuilegium pupilli. B. 2. q. 6. §. diffinitiua. v. quandoqꝫ plures. A. Potius incipit. quando vnam. B. extra de appel. c. penul. A. Ibi dicit. Una sententia pluribus condēnatis. si vnus solus ad appellationis beneficiuz ꝯuolauerit. illius victoria iure cōmuni ceteris suffragat si cōmuni iure inuenitur. Idez negocium ⁊ eadem cā defensionis existit. B. Idem ꝓdest vbi res est cōmunis cum fisco. C. de cōmuni re. alie. l. 2. A. Ibi de hoc paruz dicitur. sed posset dici per argumentum idem quod de pupillo habetur in dicta. l. si cōmunez. sed ibi ñ dicitur de sentētia. sed de prescriptione vt patuit. B. Notantur hec extra eo. c. pe. A. s. in glo. ⁊ ōbēt intelligi cum predictis modificationibus. B.

¶ Quibus auxilijs subleuat snia. rñ. Quattuoꝛ. Subleuat ei qñqꝫ ꝑ appellatōez que dꝫ fieri. ĩ. decem dies a tpe late snie. 2. q. 6. c. i. ⁊ c. anterioꝝ. Fo ꝑ supplicatōez vt cuz lata ē a pricipe. vel ab alio a quo non licet appellare. 35. q. 9. vtinaz ⁊ c. sniam. 3º per querelam falsi. vt si dicat lata per falsos testes vl' alias falsas ꝓbationes. extra de testi. sicut nobis. extra de ꝑcu. in nostra. ⁊ de proba. lz. C. de fal. l. q̄rela. A. Ubi dicit. Querela falsi tpalibus ꝑscriptionibus non excludatur nisi. 20. annoꝝ exceptōe. sic̄ cetera quoqꝫ fere crimina. Sꝫ vt pꝫ in sum. eo. ti. q. 31. glo. Ray. dicit ꝙ in hoc secundū quosdā tria exigūt. s. corruptio in testib9 falsitas in attestationibus. ⁊ ꝙ iudex secutus fuerit in sententia falsitatē attestationum. Io. tamen notauit extra de proba. licet cām. ꝙ sicut sufficit ꝓbare īstrumentuz esse fal 10

sum. vt. C. si ex fal. instru. l. pe. in fi-
ita ꝛ testes cum par sit fides testiū
ꝛ instrumētoꝝ. hec ibi. Uerius vr̄
ꝙ sufficiunt duo. videlicet falsitas
testiū. ꝛ ꝙ ex falsis eoꝝ testimoni-
is iudex fuerit motus ad sententiā
dum. d. l. pe. C. si ex fal. instru. vbi
dr̄. Falsam quidē testatōez qua di
uersa pars in iudicio aduersus te
vsa ē vt proponis solito more ar
guere nō ꝓhiberis. sȝ cā iudicati i
irritū non reuocat̄. nisi ꝓbare po
teris euȝ qui iudicauerat secutum
eius instrumēti fidem. qꝺ flīn eē cō
stiterit aduersus te ꝓnūciasse. Et
idem ēt ē de instrumentis. vt pȝ ex
eadem. l. ꝛ eodem ti. l. fi. vbi dicit̄.
Judicati executio solet suspendi.
ꝛ soluti dari repetitio. si falsis in-
strumētis circūuentam esse religio
nem iudicantis crimine postea fal
si illato manifestis ꝓbationibꝰ fue
rit ostensum. B. Item 4.º per in i
tegꝝ restitutiōem. extra de in inte.
resti. p totum. A. Idē qꝺ i hoc. §.
notat̄ in. d. q 31. ꝭm Ray. B.

Epultura j.º

cōiter. Sepultura secūdū
Hoff. qn̄qȝ accipit ꝓ ipo offō qꝺ
īpēdit̄ corporibus sepeliendis. Et
de hac itelligit̄ ꝙ vendi non pōt.
ex̄ de symo. non satis. 13. q. 2. preci
piēdum. i. q. i. dictum. 2.º qn̄qȝ se-
pultura dr̄ ipa terra que si ē de ci-
miterio vel fuit ibi aliquis sepultꝰ
iteꝝ vendi nō pōt. ff. de rei vendi-
catione. que religiosis. 3.º qn̄qȝ di
citur ipa tūba. A. i. archa marmo
rea vel lapidea. vt in sum. li. l. tit.
16. q. i. B. ꝛ illa vendi pōt si nul-
lus in ea sepultus sit. Alioquin lo
cus factus ē religiosus ꝛ vendi n̄
pōt. ff de reli. ꝛ sump. fu. l. 2. 13. q.
2. questa. ꝛ. c. postq̄. 4.º dicitur qn̄
qȝ terra pura que deputanda ē ad
vsum sepulture. ꝛ hec vendi pōt.
12. q. 2. aurum. A. Con. Innocē. ꝛ
Host. Et addit Inno. ꝙ si vas ali
quod lapideum vel ligneum pro
aliquo sepeliendo ē factum. potest
vendi nisi sit factum sacrum p pō
tificem. vel ad hoc spāliter depu-
tatum. extra de reli. domi. ad hec.
Licet enim in aliquo loco sit sepl'
tus aliquis sine pontificis auctori
tate. non credimus locum sacruȝ
ꝭm canones. lȝ secus sit ꝭm leges.
ff. de reli. l. 2. Si aūt loca predicta
sint sacra vel ad hoc deputata per
epm vendere non licet. extra eo. a
bolende. ꝛ notat̄ in. d. q. i. B

¶ Quid ē ius sepulture. rn̄. secun
dum Ray. Ius sepulture ē qꝺ cō
petit ecclesie ad sepeliendum ali-
quos in cimiterio suo. ꝛ ꝓuēit ex
pontificis assignatōe. ar. 13. q. i. ec-
clesias. Competit autem generali
ter ecclesijs parochialibus ꝛ etiā
illis quibus a iure vel priuilegio ꝯ
cessum ē. non aūt alijs. A. con. In
no. qui etiam dicit ꝙ non omis ec
clesia habet cimiterium. sed ille tā
tum que habent populuȝ vel que
habent ex priuilegio. vt i sum. eo.
ti. q. 2. B.

¶ Utrum alibi q̄ꝫ apud ecclesiam
possit esse sepultura. rn̄. secundum
Innocen. Cimiterium vel quecū-
qȝ sepultur̄ debent esse circa eccle
siam. 17. q. 4. sicut. Sed tamen be
ne potest cimiterium aliquantulū
esse remotū ab ecclesia. non tn̄ cre
dimus ꝙ alicui loco etiā rligioso
hospitali vel huiusmodi possit ac
cedere sepultura. nisi habeat ec-

clesiam. Itē in vno cimiterio mul
te ecclesie possunt hr̄e ius sepelien
di parochianos suos. A. Idem i
dicta. q. 2. B.

3 ¶ Utꝝ pactuȝ ꝑiudicet sepulture.
R. Pactū qd̄ fit cum rectore paro
chialis eccl'e de non recipiendo a
liquos vl' certos parochianos eiꝰ
ad sepulturā seruari dȝ ēt ab his q
bus a sede aplica sepultura libera
ē ꝯcessa. ꝛ lȝ illi apud eos elegerit
sepeliri. ex̄ de pac. pactū. li. 6.

4 ¶ Ubi dȝ sepeliri q decedit nulla
sepultura electa. R. ꝑm Jo. an. sup
c. aiaꝝ de sepul. li. 6. Sepeliri dȝ i
sepulchro parētū exēplo patriar-
chaꝝ. 13. q. 2. Ebron. ex̄ eo. nos in
stituta. ꝛ. c. fraternitatem. vel in pa
rochiali eccl'ia si ꝯsuetudo sit. A.
Immo de iure cōi quis dȝ regulr̄
sepeliri in eccl'ia parochiali nisi ꝯ
suetudo repugnet que seruāda fo
ret ꝑm Ray. ꝛ Inno. ꝛ i sum. eo.
ti. q. 10. vel nisi sepultura maioruȝ
suoꝝ sit alibi. ex̄ eo. sigs li. 6. B.
Qd̄ si talis sit alienigena vl' viator
dȝ sepeliri apud ecclesiam in cuiꝰ
parochia mortuus ē. 13. q. 1. eccle-
sias. vel i eccl'ia cathedrali si sit cō
suetudo. 16. q. 1. c. 1. A. Inno. autē
dicit simpliciter ꝙ talis viator dȝ
sepeliri in eccl'a cathedrali. Host.
vero ait. ꝙ si de facili ꝛ sine fetore
portari posset. cū suis parentibꝰ es
set tumulandus arg. ex̄ eo. c. 1. ꝛ. c.
fraternitatem. nisi ꝯtraria ꝯsuetu-
do appareret. Sȝ vt dicit Innoc.
ex̄ eo. c. 1. h̄ oīa discreto iudici cō-
mittātᷣ. B. Clerici q̄qȝ si n̄ eligant
sepulturā. sepeliri d̄bēt i eccl'ia vbi
sunt clerici. A. Idē in. d. q. 10. ꝑm
Inn. Religiosi vero debent sepe
liri apd̄ locū sue religiōis vbi mo
riūtur. 16. q. 1. c. 1. B. Item qui hȝ
domiciliū in ciuitate vel castro. sȝ
qn̄qȝ ad villā ruralem se trāsfert
cā recreationis vel vt ruralia exer
ceat. ꝛ n̄ electa sepultura decedit.
non debet sepeliri in ecclesia dicte
ville sed in sua parochiali. vel po
tius in ea in qua maioꝝ suoꝝ anti
quoꝝ ab antiquo existit sepultura
dūmodo absqȝ ꝑiculo ad ipaȝ va
leat deportari. Mulier que plr̄es
viros habuit si sepulturam nō eli
gat ē cum viro vltimo cuius domi
ciliū ꝛ honorem retinet tumulan
da. ex̄ eo. is qui. A. Al' icipit. sigs.
B. li. 6.

5 ¶ Quid de his qui recipiunt alie
num ad sepulturā in cāu non con
cesso. rn̄. Tenētur ad restitutiōem
corporis si petatᷣ. Item tenentᷣ re-
stituere quicqd occasiōe illius per
ceperunt vel q̄ ꝑcipi potuerūt. A.
s. de iure. ꝛ hoc rōe male fidei ꝑȝ
glo. in. c. cū liberꝝ. extra eo. ꝛ nota
tur in sum. eo. ti. q. 12. B. extra eo.
fraternitatē in fi. ꝛ. c. ex ꝑte pº ꝛ. c.
cum liberuȝ. ꝛ. c. in pn̄tia. ꝛ extra
eo. c. aiarum li. 6.

6 Quis tenetᷣ facere expēsas sepultu
re. rn̄. Heres tenetᷣ ꝛ ab ipso peti
pn̄t. qꝛ vr̄ quasi ꝯtractum cum de
functo. A. Hoc habetur. ff. d̄ reli.
l. 1. B. Et de hac materia vide. s̄.
restō. 2. §. 5. circa fi. Item si mulier
habeat dotem de ipa dote debent
fieri expense funeris. si non habe
at. tunc ad ipm maritum ꝑtinent.
ff. d̄ reli. ꝛ sump. fune. l. 1. ꝛ. l. siq̄s.
A. Melius in. l. ꝙ si nulla. eo. tit.
vbi patet ꝙ ad hoc ꝑrio tenetᷣ hr̄s
vxoris emācipare si hēat pr̄eȝ. ꝙ
si non habeat heredem. tenetᷣ pr̄.
ꝙ si ꝑdicti non supsint vl' non sint

potentes .tenet maritus icptum fa
cere pōt .tenet ēt principaliter ma
rit' ad hoc vsq3 ad q̄titatē lucra
te dotꝭ.ita tñ q̄ si mulier habeat a-
lia bona in hereditate.puta ducē-
tum.maritus tenet tantum ꝓ rata
dotis puenientis ad eu3 q̄ forte fuit
in cētū. ꝛ sic ꝓ tertia pte sūptuum.
ꝛ heres ꝓ duab' ptib'.ff.co.l. ne
ratius.cum multis sequētibus. Et
idem qd in hoc.§.notat i sum.co.
ti.q.30.ſm Hosti.B.

2 ¶ Quid de his qui morientē mo
lestant sepulturā ipediūt aut fune-
ri iniuriātur .R. Qui ad domum
moribūdi accedit ꝛ ipm vel alios
molestat. vel reb' eius signa ponit
cadit ab actōe ꝛ in tantūdē condē
natur hr̄dibus defuncti. ꝛ publica
tur tertia pars bonorū eius ꝛ ē in
famis. Et idē i eo q circa fun' pec
cat. C.de sepul.vio.in Autꝭ. Item
qui domū. A. Ibi dī. Itē q̄ domū
moribūdi accesserit.ipm aliosue
qui eiusdē familie sunt molestans
aut rebus ei' nō seruato legali of-
ficio signacula iponit.ab actione
post mortē illius cadat. ꝛ alterum
tm̄dem exigatur ab hr̄dibus iniu
riati.publicāda tertia parte bono
rum ipo quoq3 ifamia notato. Et
eisdem penis subiaceat q eo mori
ente circa fun' peccat ꝛ exegas ꝓ
hibet. B. Nec d3 impediri sepul
tura ṕtextu debiti vel cuiuscunq3
obligationis. C.de sepul.vio.l.cū
sit. A. Et ibi p3 q̄ q̄cūq3 ꝓmissio
siue obligatio fuerit extorta per ta
le impedimentū nulla ē.nec facta
ꝯfessio ꝛ data pignora debēt red-
di. ꝛ impediens punit pena quin-
quaginta librar̄ auri.qui si nō pōt
soluere puniatur in corpore. B.

Nec d3 inferri molestia ĩfra nouē
dies ab obitu al' ꝓtunc ē inutile.vt
ibi in Autꝭ.s3 nec ante. A. Ibi dici
tur. S3 nec ante nouē dies ab obi
tu numerandos vlla prorsus fiat
molestia aduersus quēlibet ex per
sonis defuncti. Siqua eni cautio.
siquid simile fiat.iutile erit. Et idē
quod in hoc.§. notatur i sum. co.
ti.q.30.ſm Azo. ꝛ Hosti. B. Bn̄
tñ impediretur sepultura in multꝭ
casibus anime.de quibus habes
j.sepultura 4.° Utru3 liceat spolia
re mortuos.ſ.mortuus.§.1.

Epultura ij°

s.q̄ptum ad electōe3. Pre
cipitur vniuersis clericis seculari
bus ꝛ religiosis. A.cuiuscūq3 sta
tus vel conditionis existant.vt in
c.animarum.de quo.j. B. sub in
terminatione maledictionis etne.
ne inducant aliquos ad vouēdu3
iurandum fide interposita. seu al'
promittendum vt apud eorum ec
clesias eligant sepulturam.vel ia3
electam vlterius non imutent. Ali
ter talis electio irrita est. ꝛ qui sic
elegerint nec possunt sepeliri apd
ecclesias sic electas.nec eliget ali
bi. Sed omnino sunt sepeliendi
apud ecclias apud quas fuissent
sepeliendi si non elegissent sepul
turam.extra de sepul.animarum.
li.6. Cui constitutioni superaddit
q̄ qui contrarium fecerit sit excō
municatus ꝛ non possit absolui ni
si a papa.vel in mortis articulo.
vt.ſ.absolutio.1.§.3.ṽ.4. A. Me
lius de hoc dicitur in cle.cupiētes
ad fi.de pe. B. Item religiosi vel
clerici qui predictos in suis eccle
sijs vel cimiterijs presumpserint

sepelire tenent ad restitutionē cor porum si petant. et ēt omnium que occasione sepulture illorum puenerit quolibet ad eosdem faciēdas integraliter infra decem dies. quā nisi fecerint. ecclie ipe apud quas sepulti fuerint et cimiteria earundem extunc sint et tamdiu maneāt interdicte donec facta fuerit restitutio p dictorum vt i dcō.c. aiarum. Secus aūt videtur dicēdum qn qs ppzio motu voueret vel iuraret i tali loco eligere sepulturam. qz fz Host. tunc tenetur seruare. nisi ex cā noua post orta. vt qz factus ē eps vel religiosus. vel locus ille quasi dissipatus ē. ar. ex. de reli. do. iter quatuor. A. Con. Ray. vt i sum. li. primo. ti. 16. q. 24. B

1 ¶ Eligere quis pōt sepulturā dimissa antiqua etiam i loco minus religioso. ex eo. cum quis. lib. 6°.

2 ¶ Utrū religiosi possint eligere sepulturam. R. Non. sed sūt apd sua monasteria tumulādi. Pnt tn̄ eligere si qn̄ moriuntur essēt adeo remoti q cōmode portari nō possēt ad illa. ex eo. religiosi. li. 6.

3 ¶ Utrū patres possint filiis eligē sepulturā. R. Pnt eos sepelire vbi voluerint si sint infra annos pubertatis. s. 14. cōpletos. et consuetudo terre id habeat. Al' nō. A. Sed sūt cum suis maioribus vel i parochiali ecclia tumulādi. vt i. c. lz de quo j. B. Ibi tn̄ filii eligere nō pnt nisi post dcm tempus. Tunc. n. pnt etiā absqz pris assensu. ita tn̄ q si sunt filii famil'. nō pnt sine eius assensu relinquere aliqd pro aia sua nisi habeant peculium castrēse vel quasi. ex eo. lz. li. 6.

4 ¶ Quid si ppzius sacerdos corpus eius qui alibi elegerat sepeliri violenter rapuit. R. fm Host. Amittit ius qd i eius mortuario hz. et ossa restituet. ex eo. c. cū liberū. Idem si aliqs ꝯuētus totus vel maior ps eius h fecerit. Secus crederē si minor ps vel solus platus h fecisset. A. Idem i sum. eo. ti. q. 14.

5 ¶ Utrz possit fieri pactio pecuniaria sup electiōe sepulture. R. scdm Hosti. Quicqd tpale pmittitur vel datur vt talis electio fiat. oio reprobatur. qz symoniacū esset. i. q. 2. Quapio. ex de pac. c. si. A. Idem in sū. eo. ti. q. 24. ad finem B

6 ¶ Quid si aliqs mādat corpus suū nō sepeliri. R. Non ē adiplendum ff. de condi. insti. l. qdam. et notat. 11. dis. nūc aūt. A. i glo. Et idem notatur i sum. eo. ti. q. si. B

Sepulture iiij

s. quo ad canonicā portionē. Qn̄ qs eligit alibi sepulturā. de oibus q̄ illi loco dimittit. dbet sua parochialis ecclia habere canonicā portionē q̄ varia ē fm ꝯsuetudines. alicubi enim ē medietas. alicubi tertia. alicubi quarta. et iō ꝯsuetudini ē standum. ex eo. certificari. A. Ibi dr attēdendum laudabilem consuetudinem regiōis i soluēdo. vel medietatē vel tertiam vel quartā. B. Et si cōsuetudo ibi nō appareat dic Host. spectandam ē consuetudinem metropolitane ecclie. Et si nec illa appareat spectanda ē cōsuetudo vicinarū. Et si varia sit tunc fm Goff. qrta. dbet. In hac enim magis iura cōcordare videt ex eo. i nostra. A. Idem notat i sū. li. 1. ti. 16. et se. B. Si autem esset ꝯsuetudo q nil detur. habes. j. §. 4.

Tñ de his q eligũt sepulturã apud fratres predicatores vel minores determinatum est q tenentur ecclie parochiali dare quartã non solũ de oibus funeribus. sed etiam d q buscunq3 & quõcunq3 relict. & ad quoscũq3 certos vsus. & de qbus quartã dare nõ consueuerit vl' alit de iure ñ dberet. Itẽ d oib9 datis. A. s. etiam sine testamento. vt p3 in cle. dudum. de qua. j. idẽ de quali tercunq3 donatis hoc casu. B. in morte vel mortis articulo in ifirmi tate dantis de qua decesserit fratri bus ipis vel alijs pro ipis. extra. e. in cle. dudum

1 ¶ Qñ aliquis cuius maiores so lent ab antiquo in aliqua ecclia se peliri. ea dimissa eligit alibi sepul turam vtrũ canonica portio dbea tur ecclie dimisse. R. Non. sed po tius illi ecclie in qua consueuit au dire diuina & recipere sacra. ex e. cum quis li. 6.

2 ¶ Quid si i vna solet audire diui na & i alia recipere sacra. R. Uide tur q portio canonica debebit ei vbi consueuit recipe sacra ex eo. c 1. A. Hoc verius vi ar. c. cu3 quis ex e. li. 6. & cle. dudũ. de sepul. vbi df istam portiõem dandam paro chialibus eccl'ijs & non alijs l3 de hoc varie opiniones olim fuerint que recitant i sum. eo. ti. q. 18. B.

3 ¶ Quid si consuetudo est q nihil det p canonica portiõe. R. secũdũ Ray. Credo q nõ valet. q2 ẽ 9tra rõnem & naturalẽ eqtatem. ex eo. nos istituta. & c. relatũ. & c. certifi cari. Tñ fm Host. hec consuetudo bñ posset pscribi si titulus proba retur. A. Iste titulus potest esse fa cta remissio ob bñficium ecclie im pensum. vel aliã rõnabilem causã dumtñ ecclia ex alijs bonis possit sustentari. Al' consuetudo nõ esset rõnabil'. ar. c. statuto §. religiosos. de dci. li. 6. Et hoc casu obtinet di ctum Ray. cui etiã 9cordat Gof. vt i sum. eo. ti. q. 17. B

4 ¶ De qbus reb9 debet dari cano nica portio. R. fm Ray. Non tñ de oblationibus cereis & alijs hu iusmodi que ecclia i qua qs sepeli tur recipit i die funeris. sed etiã de alijs que defunctus pro aia sua illi eccl'e relinqt. ex eo. i nostra. Con. Hosti. & addit hoc itelligẽdum de his que relinquũtur occasione ec clesie sine loci. Secus si itiuitu per sone q̃uis eccl'iastice. dũmõ nõ in fraudẽ fiat. A. Et psumit fieri itui tu psone si relinqtur siue datur a p pinquis. Secus si ab extraneis ex de testa. requisisti. B. Itẽ dicit in telligẽdum esse tam de mobilibus q de imobilib9. Excipiuntur orna mẽta ecclie. & pecunia p eis data vel pro fabrica. anniuersario sep tio trigesimo. & alia ad ppetuũ cul tum diuinũ legata. de qbus cano nica portio deduci non debet. nisi factũ fuerit i fraudem. vt eps si est consuetudo. seu parochialis eccl'a defraudaret. extra de testa. c. si. A. Idẽ i sum. e. ti. q. 19. scdm Ray. & glo. & Hosti. B. Insup de his q testator siue moriens relinqt qbus cũq3 alijs eccl'ijs vel psonis i cõi. vt pauperibus nullã portionẽ ha bebit parochialis ecclia. vt Inno. dic. ex eo. relatu3. q2 canonica por tio non ẽ pstanda nisi ab eccl'ijs in qbus sepelitur. vel ad quã transit se cõuertẽdo. vel alio mõ. Cõ. vv. & Hosti. A. Con. etiam Ray. licet

Alan⁹ videat sensisse q̄ de oib⁹ re
lictis qbuscūq̄ alijs eccl'ijs d̄beat
dari canonica portio. sed nō d̄ re-
lictis pauperibus. vel consāguini
b⁹ vel amicis ēt p salute aie sue. vt i
sum. e. ti. q. 15. Et de isto trāsitu dic
vt. s. §. 9. B. Et nota vt dicit Inn.
q̄ ab ista canonica portione dan-
da parochialibus non sūt de iure
exēpta monasteria vel alia loca q̄
alias sunt exempta. extra eo. in no
stra. τ d̄ testa. requisisti. τ. c. officij
Item nota q̄ scd̄m Host. lz peti-
tio canonice portionis competat
sacerdoti parochiali. tamen si ipe
ē negligēs i petendo. episcop⁹ po
terit petere pro illo. extra d̄ succes.
ab intes. c. si. A. Hoc vltimū dictuz
fuit potius Inno. vt pater per eum
extra eo. relatum. vbi etiam dic̄ ge
neraliter q̄ eps pro eccl'ijs sibi sb
iectis pōt agere. vt habet i sum. e.
ti. q. 15. vbi hec notantur. Et addit
sm eundem Inno. q̄ ecclesia vbi
quis habuit eccl'iasticam τ patnaz
sepulturam. nō debet habere ali-
quā portionem. imo ipa debet pa
rochialibus eccl'ijs. extra eo. c. I.
Item Inno. i d̄co. c. relatum. dic̄.
Nota q̄ sicut canonicam portio-
nem percipit eccl'ia parochialis d̄
relictis p sepultura. ita credim⁹ q̄
recipiat τ de oblatis p alijs sacra
mentis. sicut pro benedictionibus
nubētiū. τ p penitētijs τ p extrēa
vnctione. τ alijs huiusmodi cum
sit eadem ratio. s. quia dignus est
operarius mercede sua. ex eo. c. pri
mo. Sed certe non vr eadez ratio
qz hec portio datur p ministratiōe
sacrox. vt i d̄cō. c. I. τ ideo ipis ad
ministrantibus debet τ nō ab ipis
de ipa administratione. Et ppea

dictum Inno. non approbat con-
suetudo que ē optima legum iter-
pres. ff. de legi. l. si de iterpretatio
ne. B

Quid si moritur rex vel dux vel alia psōa q̄ p āni circulū diuersis eccl'ijs audiebat diuina τ pcipie- bat sacra. quasi habens duo l' plu ra domicilia in quibus se piter col locabat τ elegit sepulturā i alio lo co cui eccl'e dabit cāonica portio. R. Eccl'ie domiciliorum diuident eam iter se. ar. ex ve deci. qm̄. τ ex presse habetur ex eo. cum quis li. 6. A. Ibi pz q̄ h verum ē qñ con stat q̄ equaliter hēbat domiciliuz i pluribus locis. In dubio aūt dū appareat q̄ aliqs talium multum fuerit vagatus. vt pz i d̄ca. q. 15. In no. dicit q̄ eps data pro sepultura sua debet accipe τ suam partē da- re eccl'ie vbi sepelit. τ de residuo dz ptes facere iter eccl'ias vbi p cir culuz anni pcipiebat eccl'iastica sa cramenta. qz tales magnates non morantur in vno loco. ar. extra de deci. quoniam. B 5

Quid de qbusdam regionibus vbi de oibus mobilibus q̄ defun ctus pōt i testamēto relinquē siue legare eccl'ia exigit tertiā partē. τ moriēti iniūgit sacerdos q̄ reuelet oīa mobilia sua sicut fieri dicitur i Britania minori R. sm vt. Non credo q̄ hec consuetudo pиudica re debeat iuri cōi. nisi legitime fue rit prescripta. τ cōtradictorio iudi cio obtēta. A. vt i sum. eo. ti. q. 20. vbi hec notant. B. vel etiā aucto- ritate sedis aplice ꝯfirmata. Nec archiepox vel epox illius loci cō stitutionem ad h sufficere. nisi assit voluntas vel consensus subditox 6

quos tāgit. Et idem credo de ꝑdi-
cto precepto. s. ꝙ non tenent mori
entes in hoc casu eis obedire nisi
i dictis casibus.

7 ¶ Pone ꝙ defunct⁹ eccl'ie sue re
liquit decē ⁊ alteri eccl'ie i qua ele-
git sepulturam reliquit mille vł ca
strum nunqd prima eccl'ia ðbet eē
cōtenta illis decē. ℞. ſm Ray. Si
defunctus legauit h mō ꝙ illis eēt
contēta. ⁊ sacerdos sciuit conditō
nem ⁊ recepit legatum vƶ renūciaſ
se iuri suo. ⁊ iam non poterit vlte-
ri⁹ petere aliquā portionē. Si v̄o
defūctus absolute reliquit ⁊ ip̄e ab
solute accepit. poterit nihilomin⁹
de ceteris portionē vēdicare ex̄ de
testa. officij. vel saltem aget ad sup-
plemētum computatis illis decez.
A. s. qn̄ expressit testator ꝙ eccl'ia
esset illis contenta. ⁊ fecit i fraudē
modicam quātitatem legādo. Al'
qn̄ ē adiecta talis conditio recipiē
do sibi ꝑiudicaret. Qn̄ v̄o legatuz
absolute factum ē. petitur ⁊ itegrū
legatum ⁊ canonica portio nisi ð
mente testatoris aliud appareret.
vt satis colligitur. i dcō. c. officij.
⁊ etiā ex dcis Hosti. vt i sum. e. ti.
q. 21. vbi h notanƭ. B. sicut filius i-
stitutus i parte minori q̄ȝ legitima
pōt agere tm̄ ad supplemētum. C.
de i offi. testa. siqn̄. §. illud. ⁊. l. om
nino. ⁊ extra de emp. ⁊ ven. cum
dilecti.

8 ¶ Quid siquis elegit sepulturā i
ꝓpa eccl'a ⁊ ei nihil legauit. ⁊ alijs
eccl'ijs multa legauerit. nunqd po
terit hec eccl'ia petere aliquaz por
tionē. ℞. ſm Ray. Si ē consuetu-
do ꝙ eligētes sepulturam i propa
eccl'ia semp aliquid relinquūt pōt
eccl'ia illud petere ab heredibus n̄
iure actionis. nec differēdo ꝓpter
hoc sepulturam sed iplorando su
perioris officiū. ex̄ de symonia. ad
apostolicā. Si vero n̄ ē ꝯsuetudo
nihil pōt petē. sed solis funeralib⁹
debet esse contēta. Nā teneƭ ex offi
cio ip̄m sepelire. ex̄ de symo. nō sa
tis. ⁊. c. cū i eccl'ia. Posset q̄qȝ i h
casu implorari officiuȝ iudicis ad
uersus heredes si deꝑhendaƭ do-
lus testatoris vel heredū. Silr ad-
uersus rectores aliarum eccl'iarū.
si ⁊ illoꝝ dol⁹ deꝑhēdaƭ. A. Nam
⁊ circa talia dolus ē puniendus.
ex̄ ð testa. officij. ⁊ ex̄ eo. infra ſm
eū. Ray. Et ſm glo. ei⁹ videƭ ꝙ ꝑ-
ma facie dolus sit presumēdus cū
alijs eccl'ijs mlta legauerit ⁊ nihil
proprie parochie reliquerit. vt in
sum. eo. ti. q. 12. B

9 ¶ Pone ꝙ aliqs eligit sepulturā
apud aliquam religionē. postea in
trauit i ip̄am ⁊ decedit. nunqd lo-
cus religionis tenebiƭ eccl'ie illius
ad canonicā portionē. ℞. ſȝ Ray.
Dico ꝙ si trāsit i ifirmitate de qua
moriƭ teneƭ. ex̄ eo. de his. Secus
si trāsit i sanitate. aut etiam ifirmita
te de qua nō moriƭ. Cō. Hosti. A.
Idē i sum. eo. ti. q. 25.

10 ¶ Quid de leprosis itrantib⁹ do-
mos leprosoꝝ. nunquid sacerdos
parochialis pōt de eis moriētib⁹
petere canonicam portionem. ℞.
ſm v̄v̄. credo ꝙ nō. qꝛ par iudici
um ē ac si transierint sani ad reli-
gionem. nisi forte ex ip̄a lepra mo
rianƭ. A. Multi. n. moriunƭ cuȝ le
pra sed nō ex lepra. ſm eum. ꝟ ꝟ.
⁊ i sum. eo. ti. q. 26. vbi hec notanƭ
B. In hac tm̄ parte tenēda ē ꝯsue
tudo regionis.

11 ¶ Quid si aliqs recipiatur i cōfra

trem alicuiꝰ loci religiosi. nõ tam̃ oblatis suis bõis sed sibi retẽtis. A. quo ad ius ꝓprietatis secus si oblata ꝓprietate retineret sibi vsufructũ in vita. qꝛ tunc bene gaudet ꝓuilegio religionis. vt in. c. vt ꝓuilegia de quo. ĩ. B. ꝛ ibi eligat sepulturã. R. ꝫm Goff. Non liberaꝫ a canonica portione sicut nec eximitur ab epali iurisdictione ẽt si ꝓ si religiosi sint exempti extra de ꝓuile. cum ꝛ plantare. §. de confratribus. ꝛ. c. vt priuilegia. Idẽ Hosti. A. Idẽ in sũ. e. ti. q. 27.

12 ¶ Quid siquis ingressus religiõꝫ decedat in tempore nouitiatus R. ꝫm Goff. Puto canonicã portionẽ ecclie priori ñ õberi. Quanuis exire. n. potuerit nõ tñ exiuit sꝫ in religione decessit. ꝛ h̃ sufficit q̊ ad quarte retentionẽ ex̃. eo. de his A. Cõ. host. vt in sũ. eo. ti. q. 28. B

13 ¶ Quid si infirmus in vna parochia faciat se deferri ad aliã ꝛ ibi moriatur. R. ꝫm Ray. Prima ecclesia non ꝓpter h̃ priuaꝫ canonica portione ar. ex̃ de his. A. Ideꝫ in sũ. eo. ti. q. 29. B.

Epultura iiij.

s. qñ ꝓhibeaꝫ. Prohibenꝫ in cimiterio sepeliri oẽs hr̃tici ex̃ de hereticis sicut. Et de hoc. s̃. hr̃ticꝰ 2. §. 2. ẽt si post mortẽ appareat de heresi. 24. q. 2. sane ꝓfertur. Similiter ẽt ꝓhibentur pagani ꝛ iudei de ꝯse. dis. 1. ecclesiã. ꝛ. c. seq. A. Et ibi patet ꝙ idẽ est de oĩbus infidelibus. B. Itẽ gen̄raliter oẽs excõicati. 24. q. 2. sane qȯ sup ex̃ de ꝓui. epoꝝ. li. 6. Etiam excõicatus minori ar. in dicto. c. sane. Et intelligendũ ꝫm ꝓꝺ. de excõicatis minori si notorie sic excõicati sunt. Itẽ ideꝫ de excõicato ẽt iniuste. vt notaꝫ ex̃ de resti. spo. lr̃as in gl. circa fineꝫ. Item ꝓhibenꝫ q in torneamentis moriunꝫ. Et exponit Hosti. etiã si quis ibi letale vulnus accepit licet postea superuixerit. qui q̃uis peniteat ꝛ ei eucharistia non negetur carebit tñ ecclesiastica sepl̃tura ex̃ de tornea. c. 1. Hoc tamen intellige de illo qui venit cã exercendi se in torneamento nõ de aliĳs ex̃ de tornea. c. 2. Nam ꝛ ꝫm. ꝓꝺ. intelligiꝫ tam de militibus q̃ꝫ de armigeris eorum qui ibidẽ in armis se exercent. Secus de illis qui illuc vadũt cã curiositatis. vt ad videndũ vel quacunqꝫ alia cã. Itẽ ꝓhibentur illi qui se occidunt. 23. q. 2. quibus. 23. q. 5. placuit. Et hoc intelligẽduꝫ ꝫm ꝓꝺ. si peremierunt se ex dsperatione vel iracundia. Secus si ex furore l'a casu. Unde sicut diĉ Ber. ex̃. e. ex pte. Siquis ꝓpter fugam se precipitaret in aquam. qꝛ sic credat se euadere posse non imputaꝫ ei. si contrariũ eueniat. ꝛ h̃ cum ꝓ bono ꝛ licito hoc faciat. ar. 13. dis. nerui. 23. q. 5. de occidendis. Con. host. Itẽ qñqꝫ interdicitur sepultura generaliter vt oĩbus de tali loco s. tpe interdicti. vt. s̃. interdictũ. 4. §. tertio. Item manifesti vsurarĳ. ex̃ de vsur. qꝛ. ꝛ. c. 1. quanq̃ꝫ. li. 6. Itẽ quicunqꝫ presbyterũ tutoreꝫ in testamento reliquerit. 21. q. 3. cyprianus. ꝛ. 88. di. neqꝫ apud. Sed vt dicit ibi gl. istud hodie hꝫ locũ. Itẽ blassemus dei ex̃ de male. c. fi. A. Et ibi patet ꝙ hoc verꝫ est quando maledicus recusat agere statutã sibi pniam. ꝛ non al'. B. Item monachus ꝓprium habens ex̃ de

sta.mo.super quodá. Et generalit nullus notorius de mortali pecca to sepeliēdus ē.13.q.2.qbus.⁊.ca. nō existimemus.⁊.c.obeūtib⁹. Et hec locū habent si tales non sunt ecclie recōciliati. Ná si recōciliati essent vel certa pnie signa apperēt sepeliēdi sunt.sed hr̄des tenent sa tisfacere.p eis.ex̄.e.parochiano ni si fuerit raptor.de quo.s̄.raptor.1. §.1.A.Et ibi latius in additiōe.B. vel occisus in torneamento.vt dic tū ē.A.vel ēt excōicatus qr i excōi catione mortuus n̄ d3 ecclesiastica sepultura sepeliri anq̄ fuerit abso lutus.l3 signa pnie in eo apparue rit ex̄ de sen.exco.a nobis.2. B. Itē nō ē sepeliēdus q saltē semel in anno nō ɔfitet ex̄ de pe.oīs. Et h i telligē nisi in articulo mortis exi stens signa cōtritōis ostēderit. Ad qd̄ ,pbandū fm oēs in h casu suffi cit vnus testis.26.q.6 qui recedūt ⁊.c.se.A.Et ibi hoc notat glo. qr ex eo nulli p̄iudiciū generat per.c. placuit.⁊.c.cū itaq3 de conse.dis. 4.Ná iura hic allegata nō faciūt. Predicta ēt oia notant i sū.li.1.ti. 16.q.3. B.

1 ¶Quid si tales q dicti sunt sepulti fuerūt.R̄. Si corpa eoꝝ discerni pnt.exhumandi sūt aliter nō ex̄.e. sacris.⁊ ecclesia siue cimiteriū ē re conciliandū ex̄ de ɔse.ec.vel alta ris consuluisti.A.Et ibi patet q h fieri d3 aspersione aque solēniter bn̄dicte sicut in dedicatōe ecclesie fieri consueuit.Et bn̄dictō aque ⁊ reconciliatio d3 fieri per epm.e.ti. e.aqua.Et si fuerit infidelis sepul tus debent ēt signa ⁊ parietes radi de ɔse.di.1.ecclesiam.B.Occulti tn̄ peccatores sepeliendi sūt nisi fō te esset aliqs excōicatus vel hr̄tic⁹ qr cui nō cōicamus viuo nec mor tuo cōmunicare debemus.vt.s̄.ex cōicatio.1.§.fi.A.Idē quod i hoc §.notatur in dicta.q.3.fm Hostiē. Ray.⁊ Goff.B.

2 ¶Quid fiet si dubitet d̄ cadauere vtrum fuerit xp̄iani vel pagani vel excōicati.R̄.Uidetur in meliorem partē interpretandū nisi aliq̄ ,pba bilitas esset de opposito.vt ex̄.co. sacris.13.q.2.nō estimem⁹ de ɔse. dis.1.ecclesiá.A.Idem in sū.eo.ti. q.4. B.

3 ¶Utrum suspensi ⁊ huiusmodi sint sepeliendi.R̄. Sepeliendi sūt dūmō peniterint.13.q.2.c.fi.ve rūtn̄ ad deponendū eos de patibu lis requiritur licentia iudicis secu laris.ne iusticia ɔtemni videat. ff. de cadaue.punito.l.1.⁊.2.ᵒ Sed ⁊ ipsá licentiam iudex denegare nō debet in hoc casu.A.Hoc probat ff.de cada.punito.l.fi.vbi dicit q corpora taliū dáda sunt cuilib3 pe tenti ad sepulturá. Possūt tn̄ qnq3 ex cá d̄negari.vt ob magnū aliqd̄ deliciū puta lese maiestatis. ff.eo. l.1.B.Nam ⁊ corpus xp̄i talibus datur.vt.s̄.cōicare.§.fi.De rapto ribus quibus etiá penitentibus qn̄ q3 negatur ecclesiastica sepultura habes.s̄.raptor.1.§.1.A.⁊ ibi lati us in additione.B.

4 ¶Utrū mulier pregnans defunc ta debeat sepeliri.R̄.fm hosti.Si est certum q partus mortuus sit tunc mulier cum partu sepelietur. Si vero certum est quod viuit.vel dubitatur de hoc tunc mulier de bet prius scindi. ⁊ si partus vi uus sit debet baptizari.si mortuus extra cimiterium sepeliri.A.Idē3

in sum.eo.ti.q.7.B.

Eruus j. cōmunit̄ Multis modis efficiunt̄ serui. Naz qdā statim cū nascunt̄ serui sūt. vt q de matre ancilla nascūt̄. h tñ vid plenius. j. §.3. Quidā vero fiūt iu re gentiuz. vt q in bello iusto capi unt. Quidā fiunt iure ciuili. vt qui maior .20. annis passus est se venū dari ad pcium ptcipādū. Et de h habet̄. j. §.4. De his tribus mōis habetur Insti. de iure perso. §. ser ui āt. Isti sūt aliqui serui qr ius ci uile eos in penā subijcit seruituti. vt libertus ,ppter ingratitudinē. vt s. libertus. §.2. Item iure canoni co raptor mulieris efficit seru9 rap te. vt. s raptor. 2. §. 2o. Item deserē tes auxilium sarracenis efficiūtur serui capientiū eos vt dictū est. s. sarracenus. §.2o.

1 ¶ Sunt alij s̄ui magis largo mō dci vt ascripticij siue originarij qd idem ē. s. quidam hoies qui ita a scripti sunt terris colendis ꝙ non possunt a cultura recedere sine do minorꝫ volūtate. nec possunt9 vēdi sine gleba. nec gleba sine illis. Et dicunt̄ ascripticij. qr ascripti siue d putati sunt ad culturā. ꝛ originarij qr a sua origine tales sunt. Hi etiā serui quandoqꝫ coloni dicuntur. Isti tales nō sunt ,pprij s̄ui. A. Io in sū. li. 1. ti. 8. q. 64. s̄m glo. Ray. B. nec repelli debēt a legitimis ac tibus. nisi ꝙ ad ordines non dēnt admitti. vt notatur ex̄ de iudeis ml' torum. A. in glo. B. Et dist. 54. qs autez leges. A. ibi hoc h̄r in tex. ꝛ glo. Et hi originarij bene pn̄t ordi nari de voluntate dominorum. vt notat glo. in dicto. c. multorꝫ p. c. si quis obligatus. 54. dist. Item qn̄ qꝫ ēt contra voluntatez. s. in ipsis possessionibus ea. dis. si seruus. 2o vbi dr̄. Ascripticios vō i ipsis pos sessionibus clericos ꝛ preter vo luntatē dñorꝫ fieri permittimus ita tñ vt clerici facti impositā sibi agri culturā adimpleant. B.

2 ¶ Cuius parētis ꝯditionē filius d beat sequi. R. s̄m Th. in. 4. dis. 36. Scdm leges ciuiles ptus sequitur ventrē. ꝛ hoc rōabiliter qr proles a patre hꝫ cōplementū formale. sꝫ a matre substantiā corporis. Ser uitus āt est conditio corporal' cuz seruus sit quasi instrumentum dñi in opando. ꝛ ideo proles in liber tate ꝛ seruitute sequitur matrē. sed in alijs que ptinent ad dignitatē q̄ ē forma rei sequit̄ patrē sicut i ho noribus. muneribus. municipijs ꝛ nobilitate ꝛ alijs h9. Et huic ꝯcor. canones ꝛ lex Moysi. vt pꝫ Exo. 21. In quibusdā tamen terris q̄ iu re ciuili non reguntur partus seq tur deteriorē conditōnē. vt si pr̄ sit seruus cuius vxor sit libera erunt filij serui. non tñ si post pactū mr̄i moniū pater se in seruū dedit, no lēte vxore. ꝛ similiter si fiat ep9. Si autem vterqꝫ sit seruilis conditio nis ꝛ pertineāt ad diuersos dños tunc diuidunt filios si plures sūt. vel si vnus tñ. vnus alteri recōpē sabit de precio ꝛ accipiet natum i sui seruitiū. Cū nō est credibile ꝙ talis consuetudo possit esse ita rōa bilis sicut illud quod multorū sa pientiū diuturno studio determia tum est. A. Con. Pe. vt in sū. li. 3. ti. 17. q. 8. B. Et nota ꝙ s̄m leges siue mater fuerit libera solū quan do cōcepit. vel solum qn̄ peperit. l'

etiam medio tpe. sufficit ad liberta
tē plus. vt. ff. de stat. ho. l. ⁊ seruo-
rum. B.

3 ¶ Qualiter liber hō qui patitur se
vendidari sit seruus. R. sex requirū
tur. Primū q̄ sit maior .20. annis
C. de libe. cau. si ministerij. Secū
dū q̄ intendat preciū participare.
C. de libe. cau. nō iō. Tertium q̄ in
veritate participet. ff. qui. ad liber.
pro . nō lic3. l. i. Quartū q̄ emptor
credat ipsū seruū esse. ff. de libe. cā
l. liberis. §. siquis sciens. Quintu3
vt ille qui vendit sciat cōditionem
suā. ff. quibus ad lib. pro. n̄ l3. l. g
se. A. Hec lex non vr̄ ibi haberi.
B. Sextū q̄ venditor sciat ipsum
esse liberū. ff. quibus ad liber. p. n̄
licet. l. 4. A. In hac. l. parū vr̄ hoc
probari. Predicta tamē sex requi
sita notantur ēt i sū. li. 4. ti. 4. q. 16.
s̄m host. Goff. ⁊ Azo. B Si ali-
qd̄ istoꝝ deficiat iure cōi i ingenui
tatem reuocatur. Qd̄ si nihil defici
at. ⁊ si postea manumittatur non
sit ingenuus sed libertus. ff. de sta.
ho. homo liber. nisi reddat domi
no preciū. ff. si inge. manu. l. 2. re-
sponso prio. Quod tn̄ preciū dn̄s
inuitus non cogitur recipere s3 q̊s
dam. A. ⁊ in dicta. l. 2. videtur hoc
tenere glo. B.

4 ¶ Qualiter serui efficiant̄ liberi.
R. s̄m hosti. Multis modis. Uno
modo per manumissionē. vide. s̄.
manumissio. §. si. Item fit aliquis
liber si eū lāguidū dominus expo
suit. vel ei alimenta negauit. vt. s̄.
expositus. Item quando aliquis
vendit ancillā ne prostituat̄ ⁊ ēptō
facit contra. fit libera. Item si ser-
uus pileatus incedit ante cadauer
domini du3 defertur ad sepulturā
Itē si postq̄3 lata est sententia con-
tra illum qui dicebatur seruus. dn̄s
postea pro ipso p̄ciū recipiat. Itē
si dn̄s ancilla3 in matrimonio col
locauit scribens pro ea dotem. It̄
si seruum appellauit filium actis i
teruenientibus quasi in figura iu-
dicij. Item si dedit seruo instrumē
tu3 per qd̄ eius seruitus probat̄ ⁊
alijs casibus qui habētur. C. ex q.
cau. ser. pre. liber accipi. p totū. A.
Ibi de p̄dictis causis parum videt̄
dici sed ponunt̄ alie cāe ex qbus. s̄
ui p̄ueniunt ad libertatē. ⁊ alie ēt
ponuntur. ff. q̄ sine ma. ad liber. p
ue. p totū. Sed h̄ parū faciunt ad
forū p̄niale. B. Itē si iudeus xp̄ia
num mancipiū emerit. vt. s̄. iude⁹
2.º §. 1. ⁊ ex̄ de iudeis. c. fi. De seruis
iudeoꝝ ⁊ sarracenoꝝ vide. supra
iudeus. 2.º §. 1. A. coniunctis addi-
tōib⁹. B. Et q2 s̄uus māumiss⁹ dr̄
libert⁹ facit ad h̄. s̄. libert⁹ p totu3.

Eruus ij.

Qr̄tum ad or-
dinatōz. Nullus seruus siue
priuati siue ecclie ordinari debet
nisi prius manumittatur di. 54. ca.
1. 2. ⁊ . 3. Et rō est seruilis vilitas at-
q3 clericalis dignitas di. 54. admit
tuntur ex̄ de ser. nō or. de s̄uoru3.
A. Alia rō est q2 debet esse imunis
ab alijs qui diuine militie ē aggre
gand⁹. vt a castris dn̄icis nulla ne
cessitate abstrahatur. 54. dis. ca. 1.
B. Et hoc itellige verum in omni
genere seruorū de quibus etiam
habes supra seruus. 1. §. 2.º A. Et
ibi de hoc dictum est. B.
¶ Utru3 seruus ecclesie liberatus
possit ordinari retento iur̄ patrōa
t⁹. R. s3 Ray. Sic dico retēto iure
quo ad hoc q̄ non iniuriet̄ ecclie

nec accuset illã. nec ratificet cõtra
eam. dist. 54. qui ex famulis. A.
Hoc. c. parũ facit quo ad hoc. sz
bñ faciũt iura. ĩ. allegata. B. Im-
mo etiam si simpliciter fuerit manu
missus tenet ad pdicta. alr reuoca
tur in seruitutẽ. 12. q. 2. diaconi. ⁊
c. eps qui mancipium. ⁊. c. liberti
⁊. c. ociana. extra eo. ti. de famul.
Dicunt etiam quidaz ꝙ tenet quo
ad alias honestas opas lz nõ sint
noiatim imposite. vt in dcõ. c. dia
coni. ⁊ similibus. A. Hec iura sa-
tis videntur ad hoc facere. B. nõ
tñ tenet seruire eccle ppetuo i offi
cio clericali. nisi expsse dcm̃ sit in
ipa manumissione ⁊ ordinatione
ex̃ eo. eo libenti⁹. Et posito ꝙ fue-
rit expssuz nõ tñ reuocabit i serui
tutẽ si non vult in illa eccla serui-
re in diuinis officiis. nisi admoni
tus perduraret in contumacia. ex̃
eo. nullus clericus. A. Idem i sũ.
li. 3. ti. 17. q. 1. De bonis autem li-
berorum ecclesie. vide. s̃. libert⁹
§. si. B

2 Utrũ seruus priuati liberatus
possit ordinari retento iure patro
natus. R. fm Ray. Non debet or
dinari nisi prius cõsecutus fuerit
a domino plenã libertatem. ita ꝙ
nõ teneat pstare patrono operas
nec fabriles que cõsistũt i faciẽdo
nec obsequiales que consistunt in
non faciendo. dis. 54. c. 1. ⁊. 2. ⁊. c.
quicũqz. ⁊. c. vlt. A. Con. Al. vt in
dicto. c. 1. B. Sed vtrum dñs pos
sit in tali liberto retinere operas
spũales. Dicendũ fm hosti. vt vi
tetur omne cõtrariũ ꝙ h̃ on⁹ erit
imponendũ i ipa manumissione
ante ordinationẽ. ⁊ sic i ipa ordi-
natione poterit onus iam imposi
tum declarari. ex̃ de elec. significa
sti. ad fi. ⁊ ex̃ de preb. ẽ. significatũ
Et si taliter ordinatus non seruie
rit poterit degdari. 54. dis. freqns
⁊. c. quicũqz. extra eo. null⁹. Si tñ
factus fuerit sacerdos. non fiet ser
uus dñi olim sui. Idem Hoff. ⁊
Inno. A. Si vo non sit factus sa
cerdos videt ꝙ possit in seruitutẽ
etiam priuati reuocari si nõ seruie
rit in diuinis prout tenet. ar. hic a
cõtrario sensu. Facit in ar. etiã di
ctum. c. frequens adhibita tñ mo
deratione de q̃ in. §. se. Et idem ẽt
qð hic notat in sũ. eo. ti. q. 2. B.

3 Quid si seruus fuerit ordinat⁹
nõ accepta libertate. R. fm Ray.
Si fuit ordinatus domino sciẽte
⁊ non cõtradicente. eoipso inge-
nuus fit. dis. 54. si seruus sciẽte. Et
h̃ verũ ẽ ad quoscũqz ordines fue
rit ordinatus. Idẽ Hoff. ⁊ Inn.
Si vo dño ignorante vel sciẽte ⁊
cõtradicente. A. Hic vt patz i sũ.
e. t. q. 3. distinguendũ est. qꝛ aut or
dinatore vel presentatore sciente
ↄditionẽ ordinãdi ordinat⁹ ẽ. aut
nesciente. In p° casu ordinatus re
manebit in ordine. sz ordinator l'
psentator dz cõdẽnari dño in du-
plũ. dis. 54. si suus absente dño. ⁊
hoc si alter tñ sciuit. Si vo ãbo-
sciuerũt dabit vnũ pñtator. ⁊ aliũ
ordinator. Sed si neuter habz vn
de soluat poterit dñs sibi postula
re illũ restitui. ar. dis. 54. ex antiqs
In fo casu cũ ordinat⁹ est ordina-
tore ve pñtatore ignorãte cõditio
nem eius. fit qð sequtur. B. tũc si
ordinatus est in sacerdotẽ remãe
bit in eodẽ ordine. peculio siqð
hz dño restituto. Qð si ñ hz peculi
um. nec est q redimat ipm. dz suo

domino reddi ad seruiendũ ei in seruitijs q̃ ordinem suũ deceát. vt horis cáonicis nulla ⁊ huiusmói 54. dis. freqũes. Qd̃ si ↄtumax h̃ renuat deponi dz. ex̃ eo. nullus. i fi. Si võ ordinatus ẽ in diaconũ dabit pro se vicarium. ⁊ ipe ꝑma nebit in ordine. Al' reuocabitur i seruitutem nisi aliquis vellet eũ redimere. ⁊ idem intellige ð sb̃di acono. ex̃ eo. miramur. In alijs ordinib⁹ absolute in seruitutem re uocabit. 54. dis. nulli. ⁊ c. ex anti quis. Sa̾ con. Goff. ⁊ Inno. A. Lõ. et Pe. vt in dicta. q. 3. B

4 ¶ Infra qd̃ temp⁹ possit dñs ser uũ ordinatũ reuocare. R̷. secũdũ Ray. reuocare poterit ĩfra annũ a tempoꝛ scientie dñi. ar. 17. q. 2. si quis incognitus. A. Conuũcio. c. si s̃uus sciente. 54. dis. B. Idem Goff. Hosti. ⁊ Pe. Hug. autem dicit ꝙ computat a tẽpore ordina tionis i fauoꝛẽ ordinis. vt in sũ. e. ti. q. 6. Sed prius dictũ verius vi detur. ar. dicti. c. siquis incognit⁹. B. Et rõ quare clericus non põt repeti vltra annũ cum s̃uus igres sus religiõnẽ possit repeti infra tri enniũ est ista. q2 cleric⁹ cõmuniter publice manet. mõach⁹ võ secre te. A. Hec ratio fuit Inno. vt pa tet in dicta. q. 6. B. Et predictum punctũ de religione habes. s̃. reli gio. 2. §. 4. ⁊. 5.

5 ¶ Pone ꝙ s̃uus qui ordinatus fuit restitutus est dño suo. nũquid licebit dño manus mĩjcere i eũ. R̷. s̃m Inno. Non. al' incideret in canonẽ. 17. q. 4. siquis suadente. Sed nec tali seruo licebit cõtrahe re matrimoniũ. ꝑpter votũ quod intelligitur fecisse in susceptiõe or dinis sacri. ex̃ de ↄuer. ↄiu. quidã 84. dis. cum i preterito. ⁊ ꝓhiben dus erit p epm ar. 96. dis. si impe rator. Alijs autem ꝑuilegijs cleri calibus non gaudebit. ex̃ de cle. coniu. Joannes. ⁊. c. se q. Idem i omni genere seruoꝝ. 54. dis. fre quẽs. A. Inno. clarius loquitur sic. Idem dicimus in oꝛiginarijs ⁊ ascripticijs. ⁊ in oibus qui ↄdi tione seruili. vel ratiocinio. vel cy rocinio sunt obligati. 54. dis. fre quens. Idem etiã i libertis si ali quod obsequiũ patronus sibi reti nuit. 54. dis. quicunq3. Idem etiã in obligatis functiõnibus. i. publi cis officijs. 51. dis. preterea. ⁊ in dicta. q. 6. B

6 ¶ Sed qualiter s̃uus ordinatus siue cõsecratus redditur dño. cũ alia res cõsecrata nõ reddat. vt. 14. q. vlt. cõperimus. rñ. Duplex ẽ rõ Una q2 in rebus alijs ⁊ maxime i aiatis que sol e cõsecrãtur. null⁹ est dolus. sed in homine sic. Alia quia in rebus inaiatis consecratõ est in supficie. ⁊ ideo non debẽt a manu ꝓphana tractari. In homi ne võ est aia que tangi non potest 32. q. 7. licite. con. Goff. ⁊ Hosti. A. ⁊ Ul. ⁊ Pe. Et fuit principale dcm̃ Ray. vt in sũ. eo. ti. q. 7. B

Eruus iij. q̃ ad matrimoniũ. Utrũ seruus sine consensu dñi possit matrimoniũ contrahere. rñ. s̃3 Tho. in. 4⁰ dis. 36. Sicut seruus nõ subditur dño in libere cõmedeꝛ ⁊ dormire pos sit ⁊ alia huiusmodi facere q̃ ad neccessitatẽ coꝛpoꝛis pertinẽt s̃m naturam. ita etiam non subdit ei quãtũ ad h̃ q nõ possit libere ma

trimoniũ ꝯtrahere etiã eo nesciē te aut contradicente. Vñ ꝛ si dñs oppositũ preciperet .ñ teneret ei obedire. nec de ꝯhēdo. nec ēt de continendo. quia in vtroq3 sui iuris est ꝛ tenet matrimoniũ. Debēt tñ nihilominꝰ debita seruitia dñis exhiberi. ex̄ de coniu. ser. c. i. A. Con. Pe. ꝛ Al. ꝛ Ray. ꝛ glo. vt i sũ. li. 4. ti. 4. q. 8. ꝛ se. B

i ❡ Pone q̄ dñs aliquid precipit seruo coniugato ꝛ eodem tēpore vxor petit debitũ vel ecōuerso. R. ſm Ray. Credo q̄ si ꝯtraxerit seruus dño sciente d3 reddere d̄bitũ qñ cum dñs cōcessit pncipale. s. matrimoniũ intelligit concessisse accessoria. ex̄ d̄ offi. dele. preterea in si. Si v̄o contraxerit ignorante vel contradicente dño. dñi mandatũ debet implere. nisi pbabiliter timeat periculũ adulterij ex dilatōne. vel nisi magnũ fiat preiudictũ vxori. Cō. Tho. Pe. Inno. ꝛ hosti. Addit quoq3 Tho. q̄ op3 diuersas circūstātias attendere. vt ex his consideretur cui magis vꝉ potius in tali vel tali casu sit obediendum. Idez hosti. Et vide. s. §. vlt. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 10. B

2 ❡ Quid si coniuges. s. serui habent diuersos dños diuersarũ regionũ. ita q̄ non possunt conuenire ad officium coniugale. R. ſm Goff. Ut euitetur fornicationis materia cogetur per ecclesiam alter dñorum vendere alteri volenti emere vel si neuter vult emere. cogātur vendere cuilibet extrāeo in prouincia conserui. vel venalez exponere. ꝛ si nullꝰ appareat emptor emat ecclesia. ar. 54. dis. fraternitatem. A. Idem in sũ. eo. ti. q. xi. B

3 ❡ Quid si dñs seruũ coniugatuz vult vendere i remotā regionē. R. ſ3 v̄v̄. Prohibēda ē talis vēditio s3 cogi d3 dñs alij vēdere eum bonas ꝯditōes afferēti. Interest ei reipublice nequis re sua male vtatur. in Insti. de his qui sui vꝉ alie. iuris. sunt. §. plt. Con. Tho. pe. ꝛ Inno. A. l3 Ala. aliud dixerit. vt in sum. eo. ti. q. xi. vbi etiā patet q̄ predictus con. etiam hosti. dicens q̄ p̄dicta obtinet quādo ambo sũt serui. Et id quod sequit̄ nō fuit hosti. s3 pe. vt ibi. B. Sed ꝛ hosti. addit q̄ si matrimoniũ fuerit scm̄ sine licentia dñi. ꝛ nō habet i alio loco iustum emptorem posset eũ vendere in remotis. aliter non d3 hoc facere.

4 ❡ Utrũ seruitus possit venire pꝰ matrimonium. rñ. secūdũ Tho. ꝛ pe. sic. Uir enim lic3 sit in potestate vxoris in his q̄ pertinēt ad redditionē debiti. in alijs oibus ē sui iuris. Unde in redditione debiti per hoc non debet preiudicium vxori fieri si forte dominus preciperet aliquid eadem hora. quia magis esset obediendum vxori quam domino. Uxor tamen sine consensu viri se in ancillaz vendere non posset. quia vir caput est mulieris. Con. Al. A. Idem i sũ. eo. ti. q. 13. B. Et vide supra. §. 2. Utrum seruus qui fuerat ordinatus ꝛ nunc est restitutus possit cōtrahere matrimonium. vide supra seruus. 2. §. i. Quomodo conditio seruitutis impediat matrimoniuz habes. s̄. impedimētum. 3.

coiter Symonia j.

monia eſt ſtudioſa voluntas emē-
di vel vendendi aliquid ſpiritua-
le vel ſpirituali annexum. Sic diſ
finitur a Tho. in. 4°. ſen. diſ. 25. ⁊ i
ſecunda ſecunde. q. 100. Simili-
ter ⁊ ab alijs. A. s. theologis ⁊ iu
riſtris cōmuniter. vt in ſum. li. 1. ti.
1. q. 1. Et facit. 1. q. 1. qui ſtudet. B.
Et quod dicitur ſpirituale intelli-
ge vt ordines ⁊ alia ſacramenta.
Quod autē dicitur ſpirituali an-
nexum. intellige vt quedam que
non ſunt ita proprie ſpiritualia ſʒ
ſunt ſpiritualibus adiuncta ⁊ qua
ſi alligata. vt eſt ius patronatus
⁊ huiuſmodi. Quod ſi non ad-
das. ſ. pirituali annexuʒ. ſufficit ſe
cundum Ray. A. Nam ⁊ annexa
ſpiritualibus largo modo dicunt
ſpiritualia. vt in dicta. q. 1. ⁊ hic
ſequitur. B. quia omnia talia poſ
ſunt intelligi per id quod dicitur
aliquid ſpirituale. Et nota quod
nomine emptionis vel venditōis
intelligitur omnis contractus nō
gratuit⁹. preter permutationem.
A. Idem in dicta. q. 1. ⁊ facit. 1. q.
1. ſunt nonnulli. B. de qua ſupra
permutatio. A. Ibi patet quando
in talibus poſſit fieri permutatio.
⁊ qualiter. B. Unde nec tranſac
tio poteſt fieri ſuper ſpiritualibus
ex̄ de tranſa. ſup eo. De tranſactō
ne vide. ī. trāſactio. §. 2. A. Et ibi
patet qualiter poſſit fieri in ſpūali
bus. Et adde ſʒ Tho. ſa ſe. q. 100
art. 1. ꝙ voluntas dicit. quia iuſti
cia ⁊ omnes partes eius ⁊ per ꝯ
ſequens omnia oppoſita ſunt i vo
lūtate ſicut in ſubiecto. ⁊ ideo cō
ueniēt ſymoniaꝑ volūtatē diffini
tur. Facit ff. de iuſti. ⁊ iure. l. iuſti
cia. Uiꝝ āt ꝑ ſolam voluntateʒ cō
mittat ſymonia tanget. ī. §. 3. Iteʒ
dicit ſtudioſa ſm Tho. in dicto ar
ti. 1. ad deſignandū electionē que
ꝑincipaliter ptinet ad virtutē ⁊ vi
tiū. ⁊ talis electio ſufficit etiā ſi ſit
ex voluntate non liberi vel ēt coa
cta. ex̄ eo. Mateus. ⁊ ibi glo. niſi
forte ſit coactio preciſa. ex̄ qd me.
cau. c. ſacris. Et ſubdit Tho. ibidē
Non autem oīs qui peccat electō
ne peccat in ſpiritū ſanctū. ſʒ ſolūʒ
qui peccatum eligit ꝑ contemptuʒ
eoꝝ per q̄ homines ſolent retrahi
a peccado. Dr ergo ſtudioſa qn̄
ex ipſa voluntatis electione ꝓgre
ditur ad exteriorē actum. vt in ſū.
eo. ti. q. 5. hoſti. autem clarius diſ-
finit ſic. Symonia ē ſpūalium vel
annexoꝝ ſpiritualibus precedēte
pacto ꝓmiſſionis conditionis mo
di ſeruitij precum vel cuiuſuis. tē
poralis receptio vel donatio vt i
ſum. eo. ti. q. 1. B

¶ Utruʒ ſymonia ſit hereſis. rn̄.
ſm Tho. in. 4°. diſ. 25. Symoniaci
non ſunt ꝓprie ⁊ per ſe loquēdo
hētici. cū nō habeāt aliquā falſaʒ
opinionē. ſʒ dicunt heretici ꝓpter
ſimilitudinē actus. qꝛ ita operātur
ac ſi eſtimarēt donū ſpūs ſancti pe
cunia poſſideri. que eſtimatio eēt
heretica. A. Et quia etiā in primo
auctore Symone ex mala radice
īfidelitatis pullulauit. cui dictū eſt
Eſtimaſti donū dei pecunia poſſi
deri. Act. 8. ſm Ul. ⁊ in ſū. eo. ti. q
2. B. Un̄ Greg. in regiſtro dicit.
Cū oīs auaritia ſit idoloꝝ ſeruit⁹
quiſqs hanc i eccleſiaſticis digni
tatibus dandis nō ꝑcauet. infideli
tatis perditioni ſubijcitur etiaʒ ſi
fidē quā negligit tenet videat. 21.
q. 1. cū oīs. Et iterū dicit ꝙ impia

heresis macedonij tolerabilior ē q̄ʒ symonia.i.q.i.eos.A.Et ibi pʒ q̄ hoc non fuit dictum Greg.sed Tharasij cōstantinopolitani epi. Et cetera crimina in cōparatiōe symoniace heresis quasi pro nihilo reputantur.i.q.vlti.c.fin. Pnt quoqʒ ppe et p aliū modū quidā symoniaci dici heretici.s.tenentes quē dam errorē eiusdē Symonis qui dixit q̄ mundus iste non erat creatus a deo .sed a quadam supna virtute.vt dicit Isydorus 9° ethimologiarum.A.Idem in.d.q.2.B.

2 ¶ Quare symoniaci potius dicūtur a Symone qui voluit emē donum dei q̄ʒ giezite a Giezi qui vēdidit donū dei.R. Quia magis cōpleta fuit ratio huius peccati i Symone q̄ʒ in Giezi. Nam Giezi solum vendidit donum dei. at Symon et emere voluit. et vendere intendit.i.q.i.saluator.Cō.Tho.fa se.q.100. Con.etiam Pe.et Al. vt in sum.eo.ti.q.4.

3 ¶ Utrum sola voluntas faciat hominē symoniacū.rn̄.secundū Ray. et alios taʒ iuristas q̄ʒ theologos. Quedam sunt phibita qr symōiaca.vt emere vel vendere sacramēta et huiusmodi. et in istis sufficit sola voluntas.Et intellige secūdū Pe. quo ad forum diuinum.sed quo ad forum humanum si i nullum actum exiuit neqʒ faciendi neqʒ paciscendi non diceret symōiacus.et sufficit q̄ peniteat. Quedā sunt symoniaca qr phibita.s.per cōstitutōem eccl'ie.vt cū quis renūciat eccl'ie vt detur alteri puta nepoti suo.Silr ꝑm Goffr.vendendo vicariā.castaldionatū.aduocatiā.hyconomatū et h°.extra.c.ad nram.i.q.i.si qs eps.2.q.3.saluatō et in his non sufficit sola volūtas sine appetitus quidaʒ nisi pcedāt in actum.extra de offi.dele.ex pte p°.A.Idem in sum.eo.ti.q.5.B. Sʒ et hoc itellige q̄ si voluntas d̄ liberata hic fuit.ita q̄ per eū non stetit.iteꝝ ē symonia in foro diuio sed ñ in hūano.et sic tale peccatū per pniam abolet̄ur.extra eo.mādato.A.In hoc ēt vidētur con.gl. Ray.vt in dicta.q.5. Et hoc verū videtur.qr etiam circa talia puta erga beneficia sola intentio constituit culpabilem apud deū.licet nō quo ad iudicialeʒ punitionē eccl'e extra eo.tua. Symōia tn̄ mētal'tm̄ sola pnia abolet̄ur.nec obligat ad restitutōem acceptoꝝ.dicto.c.mādato. Secus in vsuris i quibus ēt sola intētio vsuraria obligat ad restitutionē in foro pniali.vt et notat glo.in dicto.c.mandato. et fac extra de vsur.consuluit. Ratio autē pōt esse. qr in vsura leditur de° et homo.deo satisfit per pniam.homini vero per restitutioneʒ. In symonia v̄o simplicis intentionis ñ leditur pars que sponte et sine coactione prestat.imo potius ipa ledit deum turpiter agendo.nec leditur ecclesia militans que tm̄ iudicat de manifestis.dicto.c.tua. sʒ solus deus.cui p solam satisfit penitentiam.extra eo.c.fi.B.

4 ¶ Utrum ad hoc q̄ cōmittatur symonia requiratur q̄ sit expressuʒ pactum.rn̄. Non.nam et Giezi symoniacus fuit licet pactum aliqd̄ non fecerit.notatur extra eo.sup specula.A.Hoc.c.habetur in tit. de magistris .Et dic hoc veꝝ quo ad forum diuinum. secus quo ad

iudiciale. extra eo. c. fi. et patet ex dictis in. §. precedenti. nisi interueniret exactio. extra eo. sicut pro certo. B. Sed de symonia mentali. vide. s. renunciatio. 2. §. i.

5 ¶ Quot modis committitur symonia rn. secundum Ray. Una diuisio est per munera que datur. Nam aut datur munus a manu. aut ab obsequio. aut a lingua. de quibus habes s. munus. §. i. Alia diuisio ex parte committentium sic. Symoniaca ordinatio vel alia huiusmodi spiritualium datio aut est ex parte conferentis tantum. vt quando conferens mihi aliquod spirituale recipit temporale me ignorante. Aut ex parte recipientis tantum. vt si ego recipiam sacramentum non quidem dando aliquid conferenti sed alicui suo consiliario. Aut ex parte vtriusque. s. quando ordinandus dat aliquid ordinanti. Aliquando ex parte neutrius. vt si amicus meus me ignorante det aliquid amico siue consiliario episcopi vt me ordinet. episcopo etiam ignorante. i. q. i. statuimus. et. c. siquis a symoniacis. A. Idem in sum. eo. ti. q. 7. B.

6 ¶ Utrum sit symonia si aliquid gratis detur pro spiritualibus vel recipiatur. rn. si penitus sponte offeratur non est symonia. i. q. i. quicquid inuisibilis. Ubi nota quod verbum. pro si hec prepositio pronotaret appreciationem seu commutationem. sic nunquam temporale est dandum pro spirituali nec econtrario. Si autem notet causam finalem. vt sit sensus. Iste dedit denarium pro sacramento idest propter reuerentiam sacramenti. licite potest fieri. Et eodem quoque modo si notet causam efficientem. vt sit sensus. dedit pro sacramento id est pro deuotione quam habuit ad sacramentum fieri potest. A. co. Al. vt in sum. eo. ti. q. 10. B. Si autem dubitetur vtrum gratis vel corrupta intentione datum sit. tria sunt precipue attendenda. s. dantis et recipientis qualitas. videlicet an a paupere diuiti vel econuerso. Item muneris quantitas. vt si res magni vel modici sit precij. Item donationis tempus an. s. instante necessitate vel alias conferatur. Et secundum hoc habenda est presumptio pro vel contra. extra eo. et si questiones. Sed hec intelligenda sunt in foro causarum. In foro autem conscientie intentio attenditur non presumptio. A. Idem in dicta. q. x. secundum Ray. Al. et Hosti. B.

7 ¶ Utrum liceat aliquid recipere pro operibus spiritualibus. rn. secundum Ray. Pro illis operibus ad que quis non tenetur ex officio recipere licet. vtputa sacerdos potest locare operas suas qui alias non habet vnde sibi prouideat. ar. 12. q. 2. caritatem. Idem Hosti. A. certe c. caritatem non facit. quia loquitur tantum quo ad procurationem recipiendam a visitantibus. non ex locatione vel alia conuentione. sed ex mera iuris dispositione. Et ideo in spiritualibus in quibus debet cessare omnis pactio et conuentio. extra de pac. c. fi. non habet locum locatio vel conductio. Unde i ti. de symonia. §. item nunquid sup verbo locare. glo. Ray. ait. Quidam dicunt quod si sacerdos intendat locare uel uendere laborem suum non ipsum officium vel sacramentum licitum est. alias non. Ego credo inquit quod non habet locum in talibus locatio vel con

ductio. cuz lex secularis non dixe rit esse locatóem vel conductionē qñ mensor agroꝝ aliquid recipit a dñis eoꝝ pro eis mensurandis. sꝫ qꝺ datur appellauit honorariū ff. si mē. fal. mo. di. l. 2. §. 1. vbi dicit. Non crediderūt veteres iter tales personas locatóēz ⁊ ꝯductóēz esse sꝫ potius opam bñficij loco prebe ri. Et id qꝺ datur ei ad remunerā dū dari. ⁊ ide honorariū appella ri. Dic ergo ꝙ sacerdos siue indi geat siue non. pót ei dari pecunia i sumptus ipius sacerdotis nō i mu nera sacerdotij. i. officij sacerdota lis quod impendit sicut dicit Hie ronymus ꝙ decez panes crustula ⁊ vas mellis si data fuerit ꝓphete magis i sumptus ꝙ̄ in munera ꝓ phetie reputanda sunt. i. q. i. iudi ces. Cū ergo dr̄ sacēdos recipit ꝓ officiādo eccliam ad tps. li pro de notat cám adminiculatiuā nō app ciatiuam sacri vel officij qꝺ impen dit. vel laboris quo laborat i ipso officio. qꝺ nec vendi dꝫ nec locari sicut nec ipum officium qꝛ quisqꝫ horuz alteꝝ vendit sine quo neqꝫ altera prouenit. neutꝝ inuendituz derelinquit. i. q. i. siqs obiecerit. De hoc etiam dicitur. ĵ. §. vtrū sa cerdos. B.

8 ¶ Utꝝ cū epus ꝯsecrat vel visitat possit recipe ꝓcuratóēz. rñ. secun duz Ray. Pót ex eo. cū sit. x. q. 3. relatum. extra de ꝓscrip. cū ex offi cij. non dico pp laborē. sꝫ vt Ber. dicit qꝛ talis ꝓcuratio a iure pmis sa ē. imo ét si ecclia pp pauperta tem ꝓcurare non posset epum. ipe suis sumptibus ꝯsecrabit eccliam x. q. 3. cauendū. h Ber. ⁊ Hostiē. Circa visitatóem vide. ĵ. visitatio §. 1. ⁊. 2. A. Hoc qꝺ ibi dicitur no tat glo. in dicto. c. cum sit. Notatur ét in sum. eo. ti. q. x. B.

9 ¶ Utꝝ tpꝛalia possint dari pro vi ta eterna vel ꝓ remissione peccato rum. rñ. Possunt p modū elyne. Daniel. 4. Peccata tua elemosy nis redime. Et intellige ſm Tho. ⁊ Pe. in. 4. dis. 25. ꝙ cum dr̄ vita eterna vel remissio peccatoꝝ emi. ē locutio metaphorica. qꝛ ipꝫ me ritum accipitur ꝓ emptóe. Deo ei ex precio nostro nihil pót accresce re. A. Idem in dicta. q. x. B.

10 ¶ Utꝝ tpꝛalia possint dari pro re dimenda vexatione in spūalibus. rñ. Sic. extra eo. dilectus filius. ⁊ i. q. 3. q̄sitū. extra de magistris pro hibeas. Sed hoc sup iure spūali tunc solū hēbit locū cū ꝓ certo cō stat redimenti de iure suo. al' non. Hec Tho. ſa ſe. q. 100. artic. pe. ⁊ vlt. A. ⁊ ét glo. Ray. vt in. d. q. x. B. Unde ⁊ si prebenda mea me p iiuriam remoto alij data sit ⁊ ego recupero aliquo dato nō puto eē symoniam.

11 ¶ Utꝝ encenia inducant symoniā rñ. Si non extendantur ad quan titatem munerum ⁊ fiant sine pac to ⁊ sine aliqua corrupta intentio ne non inducunt symoniam. al' ét in modico cōmittitur. i. q. i. duces A. al' icipit. iudices. Et hoc fuit di ctum Hosti. vt in sum. eo. ti. qōne xi. B.

12 ¶ Utrū munus ab obsequio indu cat symoniaz. rñ. ſm Al. Si obse quium de se sit illicitum. nullo mō lꝫ absqꝫ vitio symonie. Similiter si obsequium sit licitum non lꝫ ipꝫ impendere ꝓ aliquo spūali. si illꝺ pro. dicat cām principaliter mouē

tem. Sed si non dicat causaȝ prin
cipaliter mouentem sed secundari
am. puta excitatiuam affectus ei⁹
qui dare habet aliquid spirituale.
⁊ postea confert illud respiciens
principaliter ad deum ⁊ ad meri
ta persone que per talia obsequia
⁊ per alia bona concurrunt. hoc
modo pōt dari spūale. puta alicui
qui in seruitium ecclesie vel prela
ti iuit Romam vel huiusmodi.
Porro si obsequiū esſȝ pure spūa
le qd̄ esset īpositum beneficio. A.
s. per ꝯstitutōeȝ ante ipius bn̄ficij
collatōem. non aūt ꝑ pactum scd̄ȝ
eundē Ul. ⁊ in sum. co. ti. q. 12. vbi
ēt pȝ ꝙ predictis con. Goff. Ray.
⁊ glo. B. tunc indubitanter ⁊ ex
pacto pōt cōferri beneficiū. ita ꝙ
ille ꝓmittat tale obsequium. vt pu
ta de celebrando talem ⁊ talē mis
sam ⁊ similia extra de prebē. signi
ficatum. A. Tho. etiam ⁊ Pe. di
cunt ꝙ in huiusmōi obsequijs ho
nestis seruientibus ad dignitatem
persone respectus debet haberi.
Nam ex ipa deuotione obsequij
dignus redditur eccl'iastico bene
ficio. Et addit Tho. Si aūt in hōe
stum sit seruitium vel ad carnalia
ordinatū. puta seruiuit prelato ad
vtilitatem ꝯsanguineoꝝ suoꝝ vel
patrimonij sui. vel aliquid huius
modi. esset munus ab obsequio ⁊
symoniacum. vt in dicta. q. 12. ad si
nem. B.

13 ¶ Quid si vnus sacerdos dicat al
teri. tu celebrabis hodie pro me. ⁊
ego cras ꝓ te. rn̄. fȝ v̄v̄. Non ē sy
monia. sȝ licitū ē maxime ex cā qn̄
nullū preciū siue temporalis mer
ces interuenit. A. Idem in sum. e.
ti. q. 13. B.

14 ¶ Quid si munus a lingua in quo
ꝯmittit symonia. rn̄. fȝ Tho. ſa ſe.
q. 100. ⁊ in. 4. di. 25. Munus a lin
gua dicitur vel ipa laus pertinens
ad fauorem humanū qui. s. sub ꝑ
cio cadit. vel ēt preces ex quib⁹ ac
quiritur fauor humanus aut ꝯtra
rium euitatur. vt qn̄ ꝑces armate
sunt. Sed de precibus habes sta
tim in se. §. A. Idem in sum. co. ti.
q. 14. B.

15 ¶ Utrꝝ ꝑces inducunt symoniaȝ.
R. fm̄ Tho. ſa ſe. q. 100. Si aliqs
principalr ad preces ītendat symo
niam ꝯmittit. Et vr̄ pricipalr ad h̄
ītēdere qui preces ꝓ idigno exau
dit. Un̄ ipm factum ē symoniacū.
vt. 1. q. 1. de ordiatiōibus. ⁊. c. sunt
nōnulli. Si vero porrigātur ꝑces
pro digno. factum non ē symonia
cum. sȝ symonia pōt esse i itentōe.
s. qn̄ habetur respectus nō ad di
gnitatē persone sed ad fauorē hu
manū. extra de eta. ⁊ qua. tuā. 1. q.
1. latorem. Unde dȝ penitere de in
tentōe corrupta. vt i. c. sunt nōnulli
⁊ extra de eta. ⁊ qua. tuaȝ. ⁊ extra
eo. mandato. A. con. Ul. vt in dcā
q. 14. B.

16 ¶ Utrꝝ aliqs porrigēdo ꝑces pro
seipo ꝯmittat symōiā. rn̄. fȝ Ray.
Non pōt petere ecclesiaȝ vl' digni
tatem vel aliud bn̄ficiū hn̄s curaȝ
aiaꝝ quantūcunqȝ sit dignus. 1. q.
1. ordinatōes. 8. q. 1. in scriptis. ex
tra de iure patro. per nostras. Bn̄
ficiū vō simplex si idiget ⁊ sentit
se dignum pōt petere absqȝ metu
symōie. ex̄ eo. tua nos. ⁊ ar. ex̄ de
rescrip. ad aures. ex̄ d̄ ꝑbē. cū fm̄.
cō Tho. ſa ſe. q. 100. ⁊ ēt i. 4. dist.
25. Silr ⁊ Hosti. ⁊ Goff. Quidā
tamen dicunt ꝙ licet rogare ēt si

bñficium habeat curam aiaꝝ. A. Hoc fuit dcm̃ glo. Ray. dicētis ꝙ pōt aliqs pro se petere bñficium ēt bñs curā aiarum si dignus sit exēplo. Ysa. q dicit. c. 6. Ecce ego. mitte me. Con. cū hoc Al. vt i sum. e. ti. q. 14. Sed certe tutius videt̃ primum dcm̃ per iura allegata. Nam propheta nō petijt aliquam curaz aiaꝝ vel dignitatem. sed reqsitus a dño exhibuit se officio ꝑdicādi. vt patet i dcō. c. 6. B. si idiget. at si nō idiget. etiam si petat simplex bñficiū peccat ꝺm Ray. ⁊ Tho. vt i ꝑdcā decre. ad aures. i. q. 2. clericos 12. q. i. illi autem. A. vt patet in dcā q. 14. glo. Ray. in h iterum cōtradicit. Unde ait. Hoc iterum dubium est. ⁊ credo ꝙ exquo aliquis promotus ē ad sacros ordīnes. cū huiusmodi ordinatio titulum ecclesiasticum requirat. pōt petere bñficium ecclīasticū. lꝫ abundet i tpalibus. ⁊ iura que magister adducit ad ꝓbandū ꝯtrium. loqnunt̃ ꝺm statū ꝓmitiue ecclie qñ exiles erāt redditus. ⁊ distribuebatur ꝺ facultatibus ecclie prout cuiqꝫ opꝰerat. Et con. cum eo Al. qꝛ nemo cogit̃ suis stipēdijs militare. Si tñ dignitatem vel curam animaꝝ pro se petat tanta ꝓsumptione que eum tali bñficio reddat idignum. symonia ē. qꝛ ꝑces sunt ꝓ idigno h ibi. Uerius videtur dcm̃ Ray. ⁊ Th. Nā Hieronymus qui loqtur in allegato. c. clericos i. q. 2. nonˢfuit i primitiua eccła. ⁊ multo minꝰ. Pro sper q idē dicit. ea. q. c. pastor. Et stipēdium celestis militie nō ꝺbet esse tpale nisi inꝗtum rō dictet necessarie sustentationis. Clericis ei cōuenit dicere pars mea dñs eꝝ ꝺ preben. cū scdm̃. quasi dicatur premiū laboris mei nō sit terrenuꝫ sꝫ celeste. B

17 ¶ Que symonia sit grauior. R. sꝫ ꝺꝺ. Quāuis i munere a manu ⁊ a lingua ⁊ ab obsequio cōmitat̃ symonia. tñ qꝛ munus a manu magł proprie ē ꝑcium ꝙ̄ a lingua vel ab obsequio. ideo illa symonia ē maius peccatum. A. Idem i sum. eo. ti. q. 15. B

18 ¶ Utrū liceat vendere vasa sacra aut vestes. aquā bñdcām ⁊ hꝰ. R. ꝺm Al. Oia sacr̃alia ad aliquem effectum spūalem ordinata. vendi non pñt. vt aqua bñdcā ⁊ huiusmodi per quā venialia dimittunt̃ sicut ēt nec ratione materie pōt vēdi sacr̃m. i. q. i. placuit. 2ᵒ ⁊ 3ᵒ. Sed ⁊ illa que ꝑticipatiue sunt spiritualia. vt calix ⁊ huiusmodi ante consecrationeꝫ simplr̃ vēdi pñt pꝰ ꝯsecratōꝫ ꝺo huiusmōi vasa vēdi pñt alteri ecclie i eadē forma. A. dummodo itentio solum referatur ad temporale ⁊ non spirituale. al'esset symonia ꝺm eun. Al. vt i sum. eo. ti. q. 16. vbi hec notātur. B. sed laico calix vendi non pōt nisi conflatus. 10. q. 2. §. hoc ius. quia sacra non debent tractari manibus laicorum. De cimiterio vero vide s. sepultura primo. §. primo. B

19 ¶ Utrum spūalia possint redimi. R. ꝺm Ray. Sicut nō debēt vendi vel emi. ita non debent redimi. eꝫ de symo. querelā. nec aliquo dato vel ꝓmisso vl' reȝēto possideri. Intellige ꝺm ꝺꝺ. ꝙ ñ possunt redimi aliquo dato vel ꝓmisso ei qui iuste possidet. eꝫ eo. q̄relam. Nā alt ꝗ dato ei q iniuste possidet ab eo cui ꝺbent̃ redimi pñt sicut ⁊ rediminn

tur decime de manu militum iniu ste eas detinentium vide s. decime §. §. pli. Ceterum vtrum sup spiritualibus possit trásigi. vide. j. trásactio. §. 2. Et vtrum permutari s. permutatio. §. 1. τ. 2. A'. Predicta etiam notantur in sum. eo. ti. q. 17. B

20 ¶ Quid de sacerdote qui nõ vult dare licẽtiã alteri sacerdoti vt bñdicat nuptias nisi ꝑ pecunia. R. s3 hỏ. Si non intendit vendere licentiam bñdictionis. sed prouidere sibi de portione oblationum eũ cõtingẽte. nõ ẽ symonia. Si tñ ex certa sciẽtia maiorẽ exigat sũmam ꝙ presumatur debere valere portio ipm contingens. merito presumi potest ꝙ ipam licentiam vendere voluit. A. hoc etiam presumit quãdo verba istud sonant. puta si dicat se velle tantum pro licẽtia benedicendi τ huiusmodi quia i dubio ñ recedimus a significatione verborũ. ff. de lega. 3. l. nõ aliter. Si vult ergo hoc euitare clare exprimat d venditione τ locatione prouentus nñ. B. Et nota hic ꝙ pro ipa benedictione nihil ab aliquo exigi põt. ex eo. cum in ecclia. De sacerdote qui nõ vult dare licẽtiam cõfitẽdi alteri nisi ꝑ pecunia supra cõfessio prio §. fi. A. Et ibi patet ꝙ symoniam committit quod τ notatur simil' cum supradictis in sum. eo. ti. q. 36. B

21 ¶ Utrũ ꝑ absolutione ab excõicatione possit exigi pecunia. R. sm Tho. 2a 2e. q. 100. In absolutõne tali non debet exigi pecunia tanꝙ pcium absolutionis quia hoc esset symoniacũ. sed quasi pena culpe pcedentis pro qua fuit excõicatus. Idem Pe. τ Hosti. A. Dicit eni Hosti. extra. eo. ad aures. ꝙ i Frãcia τ i quibusdam alijs regionib' consuetudo ẽ vel statutum ꝙ excõicatus qui monitus parere noluit sed excõicari expectauit propter hanc cõtumaciam anteꝙ absoluatur pro quolibet mense pro quo excõicatus extiterit certam debeat dare pecunie quantitatem. Et hãc consuetudinem dicit rationabilez τ seruandam. vt i sum. eo. ti. q. 37. Quod itelligendum videtur qñ talis exactio non venit ad man' seu vtilitatem exigentis. alias haberet spẽm mali. τ ideo ab ea abstinẽdũ ex de vi. τ ho. cle. cu3 ab omni. Et ꝑpterea hoc casu absolutio dbẽt precedere exactionem. Uñ τ idẽ. Hosti. i sua summa dicit. ꝙ excõicat' d3 absolui libere: τ eo absoluto põt cogi ad satisfaciẽdum d pena. s3 añ nõ põt exigi. cũ nec ꝑ illo fuerit excõicat'. Et sic itellige inqt ex de symo. an apostolicã. τ. c. ad aures. vt i dcã. q. 37. Et videtur casus formalis i dcõ. c. ad aures. Et sic pñt cõcordari opiniones q̃ sup' b ibidem referũtur. B. Et idẽ itelligẽdum de suspẽsione τ iterdicto. Nã si daret aliqd pro pcio absolutionis siue restitutionis symonia esset ex parte vtriusq3. ar. 1. q. 1. nullus. ex eo. nemo. Qd si huiusmõi snie fuerãt iiuste ꝑlate. τ dtur pecunia ꝑ absolutõe siue relaxatõne nõuit Hug. 16. q. 7. dcimas ꝙ ñ ẽ symonia ex pte dãtis eo ꝙ dans nullũ ius acquirit. sed dat vt acq̃sitũ sine vexatione retineat. ar. 1. q. 1. quesitũ. Satis con. Hosti. A. Idẽ i sum eo. ti. q. 46. vbi τ addit sm glo. Ray. ꝙ si ecclia mea vel pben

da me remoto alij fuerit assignata si pro precio eam recupero vel redimo symonia ē. siue iuste siue iniuste amotus fuerim ꝛ alius istitutus quod itelligendum ē quando amotio facta ē seruato iuris ordine. lꝫ iniuste p sniam que transiuit in rem iudicatam. alr̄ bn̄ lꝫ redimere vexationē. extra e. dilectus filius. R. ꝛ patet supra. §. 10. B. Utrum aūt ꝓ baptismo liceat aliqd dare vid. s̄. baptismū. 3. §. 3.

22 ¶ Nullus clericus debet ꝓce vel ꝓcio vl' fauore celare epō peccatū publicum parochiani sui. vel etiam minus digne penitentē recōciliare. ꝛ ei de hoc testimonium ferre vl' digne penitentem repellere aliter symoniā ꝯmittit. ex̄ eo. nemo. A. Scdm Inno. ꝛ i sum. co. ti. q. 38. n̄ ꝓprie sꝫ silitudinarie dr̄ symoniacus qui celat pp grām crimē alterius puniēdus ē enim vt symoniac⁹. Qd itelligi pōt nisi ipa celatio eēt annexa spūali officio. forte. qd qs habet ab epō ad dnūciandum delicta vel silē. qr tūc cēseretur vendere ipm officiū ꝛ ꝯnter esset vera symonia. i. q. 3. siqs obiecerit. B. Et generaliter fm Tho. fa fe. q. 100. illa spūalia ad que quis tenetur ex officio nō pōt vendere. Un̄ nec ꝓ dispensatione nec ꝓ correctōe subditoꝝ vel ꝙ quis dsistat a corrigēdo pōt aliquid recipi. A. Cō. Pc. vt i dicta q. 38. B

23 ¶ Quid si dicat aliquid superiori vt fuet iusticiā i spūalibus. R. fm Ray. Symonia est. Et addit. vb̄. Idem credo si agatur sup tpalib⁹ ex quo persona ē ecclīastica. q̄ rōe ecclīastice iurisdictionis tenet ad tale ius reddēdū. Sed si sit iudex laicus ꝛ sup re tpali. nō erit symonia. lꝫ alias grauiter peccet. supra. iudex. 1. §. 7. A. Con. Al. vt i dicta. q. 38. B

24 ¶ Utrū sacerdos possit celebrare vel exequias vel alia officia facere ꝓ pecunia. R. fm Ray. Si tenetur ad h. tūc exigere aliquid symonia cū ē. i. q. i. vendentes. Si nō tenet ꝛ deficit ei sumptus. potest accipere. i. q. i. duces. Nā ꝛ opas suas locare pōt. siue ad diē siue ad annum ex̄ ne ꝓla. vi. suas. c. vlt. A. Ibi h n̄ ꝓbatur. Nā ibi dr̄ de locatiōe redditũum ꝛ nō oparum spūalium. vt ibi notat gl. ꝛ addit ꝙ nullū spūale locatur. Et de h latius. supra. §. 7. i additione. B. Qd si sumptus habet ꝛ ad hoc nō tenetur. aut debet facere gratis. aut cessare. al' vr̄ facere ex auaritia. Et lꝫ forte qn̄ n̄ tenetur ad illam nō esset symonia eo ꝙ nō dꝫ suis stipēdijs militare. 12. q. 2. caritatē. ex̄ eo. cum sit. tn̄ turpe ē lucrum qn̄ fit ex auaritia vel si i sumptus recipit etiā si diues sit ꝛ nō fit ex auaritia saltem habet speciem mali. Et i quolibet ꝓdictoꝝ itelligas ꝙ ipe gratis debet cātare vel officiare. lꝫ aliqd recipiat ꝓ sūptibus sicut dic̄ Aug⁹. ꝙ apli gratuitum panem accipiebant ab illis quibus gratuitam predicationem impendebant. Satis con. Tho. fa fe. q. 100. A. Predcā meli⁹ possūt itelligi per ea que notat glo. Ray. i ti. de symonia §. queritur. super verbo statutum. vbi sic dicit. Licꝫ ne dare pecuniam vel recipere ꝓ huiusmodi obsequijs. aut pro iteressendo extreme vnctioni. Itē qd de illis qui dant redditus vel recipiunt propter facienda anniuersa

ria. Item quid de illis q dāt facer
dotibus diuitibus vel pauperibus
ꝓ faciendo annuali vel tricenario
vel aniuersario. vel celebrādo miſ
ſam de ſpiritu ſancto vel aliam. vel
qui dat dnarios clericis pro dicē
dis pſalterijs i exequijs mortuoꝝ
vel al'. vel qui dāt elemoſynas pau
perib9 vt orent ꝓ eis cū talis ora-
tio ſit ſpūalis. ⁊ huiuſmodi elemo
ſyna ſit corpalis. R. In omnibus
talibus caſibus dare vel accipe tpa
le ꝓ ſpūali ſymonia ē ſiue det ꝓ ſa
crō ſiue pro officio ſiue pro labo
re huiuſmodi officij vel orōnis ſ3
ꝙ hec ꝑpoſitō ꝓ. dnotat apprecia
tionē. Sed ſi denotaret cām mo-
tiuam non primā vel principalem
ſed remotā ⁊ occaſionalem. licitū
ē dare ⁊ accipe tpale ꝓ ſpūali. Vñ
ſiquis dat pecuniā collegio alicui
ꝓ generanda deuotiōe ⁊ dilectiōe
in ipſo collegio vt ex illa duotiōe
exaudiat i petitiōe quā petit ꝙ fra
tres iſſint exeqs mortui ſ' extreme
vnctioni morientis. ⁊ illi hoc faci-
unt ex dilectione ⁊ deuotione i eis
taliter generata aut ꝓ deuotōe ipi9
dantis. ſic licet dare ⁊ accipe tpale
pro ſpirituali ſm ꝙ li pro. denotat
cauſa3 motiuam remotā ⁊ nō ꝓpi
quam. propinqua cauſa ē dilectio
vel deuotio gnāta ex dato. al' forſi
tan nō generanda. Nec eſt ſimile
ꝙ non poſſum dare pecunia3 epō
vt me diligat ⁊ ex dilectione me bñ
ficiet vel ordinet. ⁊ h ideo quia
dilectio q̄ epſ aliquem diligit l3 ſit
ſpiritualis non tamen ē cauſa ꝓpt
quā debeant talia ꝯferri. ſ3 potius
dbet attendi meritū ⁊ dignitas p-
ſōe. S3 bñ ē cā ſufficiēs huiuſmōi
dilectio q̄ etiā diligitur pctōr ſpūa
liter vt debeat orari ꝓ eo. cum ēt
hoc ꝯcedat dominus vbi dicit. Fa-
cite vobis amicos de mamōa ini-
quitatis vt recipiant vos ⁊ c. Luc.
16. c. ut orent ꝓ nobis recipiendis.
Ex quo patet ꝙ licet dare pecuniā
ꝓ acquirēda deuotione hominu3
ſpiritualiū ⁊ pauperū ut per h mo
ueantur ⁊ teneantur orare. Pecu-
cunia tamen data pro huiuſmodi
amicitia acquirenda que ſpūalis ē
non eſt penſanda a dante uel acci-
piente. vt dictū eſt. vt datum ſed ut
fructus. ſm ꝙ dicit apl's ad phil'.
4°. Non quero datum ſed fructum
quia nō attendo principaliter pe-
cuniam datā. ſed caritatē. ⁊ deuo
tionē vel pietatē ex qua dat. ꝓpter
quā ſola elemoſyna eſt fructuoſa.
Et idō rñſio ē ad oēs queſtōes ſu
pra poſitas de illis q officiāt ꝓ de
narijs ⁊ ceteris. ꝙ ſi li pro. dnotat
appreciationem vel cām primam
motiuam vel finalem illicitum eſt.
Si aūt cām adminiculātem. licitū
eſt vt talia recipiant i ſumptus offi
ciantium. non i officiorum ꝑcio.
hec ibi. Et con. ꝑdictis. Tho. Pe.
⁊ Al. ⁊ alij theologi. vt i ſum. eo.
ti. q. 42. Et ex predictis pōt colligi
ꝙ non ē tutum cui icumbit facere
officiari altare vel capellam cōdu
cere ad hoc clericos pactis ⁊ con
uentionibus. ſed ꝯſtituere aliquez
reddiū q det officiātib9. vt in. c. ſi
gnificatū. ⁊ ibi gl. ex' de ꝑben. B.

¶ Utrū cōmittat ſymoniā q debi- 25
tori ſuo dat aliqd ſpūale vt recupe
ret qd ſuū ē. R. ſcdz Th. i. 4. diſ. 25
Abſq3 dubio ſymoniam cōmittit.
Idē. Al. A. Idē i ſū. eodem tit. q.
65. B.

¶ Utrum cum aliqui pretendētes 26

religionē siue sanctitatē petūt a sacerdotibus q̄ ꝓcurēt eis pecuniā in parochia sua ita q̄ sacerdos habeat inde certaȝ partē sit symonia R. ꝭm Tho. in quolibet. Cum per suasio sacerdotis sit res spiritualis ⁊ credatur ei q̄ sacerdos ē ideo si in tali casu pactū interueniat symonia ē respectu sacerdotis ⁊ sacrilegiuȝ respectu taliū religiosoꝝ. q̄ est defraudatio elemosynarū respectu illoꝝ qui dant. Unde si est vnū pcm̄ q̄tū ad actū ē tn̄ multiplex q̄tū ad reatū ⁊ tam ēt ipse sacerdos q̄ ipsi recipientes. s. qui sacerdotibus tribuunt vel relaxant tenentur de symonia. A. ⁊ ēt ad restitutionē vt patet ꝭm eū. Tho. ⁊ in sū. eo. ti. q. 66. Et cui debeat fieri restitutio isto casu pōt patere ex dictis. s. restitutio. i. §. 13. in additione. h. Iteȝ ꝭm Inno. B.

27 ¶ Utrū laicus qui recipit pecuniā vt ecclesie restituat decimā quā tenebat. cōmittat symoniam. R. ꝭm Host. Si laicus non vult decimā dimittere nisi pro pecunia symoniam cōmittit ex parte sui. sed ecclia bene pōt redimere. vt. s. decime. 5. §. 5. A. Idem in sū. eo. ti. q. 68. Sȝ in dicto. §. 5. contrariū dicit h. sȝ solutio ibi patet in additione. B.

28 ¶ Mediatores symonie symōiaci sunt. i. q. i. si quis eps. A. ibi dicitur. Siqs mediatoꝛ ita tā turpib' ⁊ nephandis datis vel acceptis extiterit. siquidē cleric' fuerit a proprio gradu cadat. si vero laic' anathematizetur. B.

29 ¶ Utrū papa possit cōmittere symoniā. R. ꝭ Th. ꝭa ꝭe. q. 100. Papa potest sicut ⁊ quilibet alius ⁊ tā to grauius quāto in altiori gradu consistit. Res. n. ecclesie non sunt eius vt dn̄i. sȝ vt dispensatoris. Un̄ si pro aliqua re sp̄uali reciperet pecuniam aliquam de redditibus alicuius ecclesie symoniacus essȝ. Similiter si pro re sp̄uali reciperȝ pecuniam ab aliquo laico non de rebus ecclie. A. Con. Ul. vt in sū. eo. ti. q. 67. Quod intelligendū videt quo ad illa circa que ꝯmittit symonia lege diuina. Secus si lege tātū ecclesiastica cui papa non subijcit nisi d eq̄. C. d legi. l. digna vox. B

30 ¶ Prelatus q cōmittit vices suas ꝓ pecūia. symoniacus est vide. j. vicarius. §. 3.

Symonia ij. s. specialit

quo ad ordines. Symonia qn̄qȝ cōmittitur ex parte ordinatoris. Aliqn̄ ex parte ordinati. vt. s. symonia. i. §. 6.

1 ¶ Utrum si aliquis pro mea ordinatione vel promotione pecuniaȝ offerat nunquid ego dicar symoniacus. R. Si a principio cōtradixi non obest mihi ex. eo. sicut tuis §. pe. ⁊ ex de homi. Petrus. A. h verum ꝭm Inno. vt in sum. li. i. ti. i. q. 8. si pecunia data est post electionē pro confirmatiōe de quo loquitur. c. sicut tuis. Secus si daret ꝓ electione ēt prohibente me. nisi fieret ab inimico. Con. Un. Host. ⁊ glo. Ray. vt ibi. Idem ⁊ siquis recepisset ordinē per symoniā cōmissam cum ipso ordinatore. tunc n. sic ordinatus lȝ ignoranter vl ēt cum contradictione. non reciperȝ executionē. q̄ h idem contingeret etiam si in eius ordinatione nulla commissa fuisset symonia. dum aꝭ eius ordinatoꝛ fuisset symoniacus

in collatione ordinum. Nã qui se-
mel symoniace cõtulit ordinẽ dce
tero executionez dare non poterit
quantũcunqz occultũ sit τ quãtũ-
cũqz recipiens ignoret. I. q. I. siqs
a symoniacis. ẜm hosti. τ in dicta
q. 8. hodie ẽt videtur idem in col-
latione beneficij. cũ symoniace cõ-
ferens etiam beneficium vel offiñ
ecclesiasticum ipso facto excõicatõ-
nem incurrat. τ quod agitur nullũ
sit vt in ex̃uag. Martini quinti. q̃ i
cipit. Multe. τ in alia Eugenij q̃r
ti que incipit. Cuz detestabile. Ita
qz distinctiones que in hoc. §. fuũt
nõ habent locũ nisi quando symo
nia fuisset cõmissa cũ alio q̃z cum
collatore ordinis seu beneficij. B.
Secus si sciui τ consensi. qr tunc
quantũcunqz occultũ sit renuncia
re teneor. Si vero h̃ fit me penit⁹
ignorante puta quia amicus meus
pecuniã dedit. tunc lz ego non sim
symoniacus teneor tamen renun-
ciare ex̃. e. symoniace. τ. c. de regu
laribus. τ. c. nobis. Qd̃ si inimic⁹
meus dedit pecuniaz volens ꝙ ex
hoc ꝓmotio mea iudicaret̃ symo
nia τ sic impediretur non cõmitit̃
symonia quo ad me. nec mihi no-
cet ne ille ex dolo suo reportet qd̃
intendit. vt in. c. sicut tuis. τ in. c. no
bis. I. rñso. A. Tñ τ h̃ casu qñ ini-
micus aliquid daret in ꝑiudicium
meũ τ hoc scirẽ anteq̃z ep̃s voca-
ret me. τ constaret mihi ꝙ nõ me
vocaret nisi ꝓꝓ munus illud recipe
re non deberẽ ẜm glo. Ray. τ i di
cta. q. 8. Et ad hoc ẽt facit qd̃ nota
tur in sum. eo. ti. q. 27. vbi ẜz Ray.
dicitur τ gl. ꝙ si aliquis scit vel cre
dit sibi collatũ ordinem vel benefi
ciuz principaliter propter obsega
seu ꝑces carnales a se vel ab alio i
terpositas si al'erat dignus resigna
re non tenet̃. sed dz penitere τ intẽ
tione non corrupta ex̃. c. mãdato.
Si vero erat indignus resignar̃ te
netur quia tunc huiusmodi preces
seu obsequia succedunt loco ꝑcij
I. q. I. sunt nonnulli. Et con. Al. vt
ibi. B.

2 ¶ Quid siquis etiaz sine pecunia
obtenturus erat ordinem vel bñfi-
cium τ tñ pecunia data fuit. R̷. ẜm
Inno. Si alius dedit pecuniã duz
tñ non ordinatori non est symonia
ar. I. q. 6. §. vlt. Si autem ipse ordi
natus dedit. symoniacus est. A. Eti
am si sine pecunia habiturus erat
ordinem vel beneficiũ ẜm eũ. In
no. τ in sũ. eo. ti. q. 8. Quod intelli
ge nisi gratis aliquid daret̃. vt. s̄. sy
monia. I. §. 6. A. ar. I. q. 2. ꝙpio. τ
q. 3. si quis obiecerit. τ. c. vlt. τ. q.
6. c. I.

3 ¶ Quid si pecuniã ꝑ me nesciẽte
promissam postea solui. R̷. Sicut
symoniacus debeo iudicari. qr in
maleficijs ratihabitio retrotrahit̃
τ mandato comparatur sicut no-
tatur extra eo. sicut tuis. A. In gl.
B. In hac tñ symonia ẜm Tãcre.
τ. v̇v̇. ep̃s potest dispẽsare. A. Id̃
in sũ. eo. ti. q. 9. tñ hodie si aliquid
datũ fuisset collatori nullus posset
dispensare nisi papa. vl' si esset da
tum ẽt alteri qñ sine illa datione nõ
fuisset al' habiturus ordinem vl' be
neficiũ vt patet ex preallegatis ex̃
uagantibus. B.

4 ¶ Quid de his qui ꝑ hypocrisim
dũ ꝑtẽderẽt spẽm sanctitatꝭ ꝑmoti
sunt ad ordines τ beneficia nulla
interposita ꝯditõne vel pacto. R̷.
ẜm Ray. Non tenent̃ resignare. sz

solũ ad agendũ pniam ex̄ eo. man
dato. A. Hoc verũ nisi al's non sit
idoneus. tunc. n. renũciare tenet. i.
q. i. siquis nec. B. Tho. fa fe. q.
100. dicit hypocritã non eẽ symo-
niacũ. A. Hoc verũ quo ad eccle-
siã. Secus quo ad deũ cuz hypo-
crita ex spũalibus querat humanũ
fauorẽ. ⁊ sic symoniã mentalẽ cõ-
mittat. i. q. i. sũt nonnulli. Et idem
qd̕ hic notat in sũ. eo. ti. q. 61. B.

5 ¶ Utrũ ab ordinãdo vel eligẽdo
aliqua cautio vel ꝓmissio peti pos
sit. R. fm Ray. Ante ordinationẽ
seu ẽt electionẽ ab eo qui eligẽdꝰ
est nulla cautio vel ꝓmissio peti pt
⁊ si pstet symonia ẽ. qꝛ videt facere
ad hoc vt eligat. 8. q. 3. talia. sꝫ pꝰ
electionẽ bñ potest. qꝛ tũc nihil spe
rat ab eis. dũtñ non fiat ex ꝓcedẽ
ti pactione. 8. q. 3. artaldus. A. Jõ
in sum. eo. ti. q. 18. fm Ray. ⁊ gl. ⁊
Host. Sed vt ibi patet aliqui dixe
runt ꝙ superior põt exigere cautõ
nẽ ẽt ante electionẽ. qꝛ auctoritas
superioris tollit vitiũ. Sed primũ
dictũ verius vr. qꝛ per hanc cauto
nẽ videret cõsentire electõi d̕ se fa
ciende. ⁊ iõ talis electio tanꝙ ãbi
tiosa esset irritanda ex̄ de elec. cum
post petitam. B.

6 ¶ Quid si aliquis nõ habens titu
lum rogat aliquẽ psbyterũ vt pre-
sentet eum ad titulũ ecclesie sue. ⁊
promittit ei ꝙ nunꝙ in ipsa ecclia
petet aliquid. ⁊ sic ordinatur. R. fꝫ
Ray. Symoniã cõmittit. ⁊ nisi cũ
eo fuerit dispẽsatũ. nec ad superio
res ordines dꝫ ascendere nec i su
scepto fm rigorẽ canonũ ministra
re ex̄ de symo. p tuas. 3. Nec excu
sat per ignorantiã iuris. vt ibidem
colligitur ⁊ solus papa dispẽsabit
cum eo. qꝛ symoniacus est in ordi
ne tñ in ordinibus ante rite suscep
tis poterit fm vv. p epm dispẽsari
A. Idem in sũ. e. ti. q. 70. B. Cete
rũ ordinator ꝓdicto mõ ẽ suspen-
sus a collatõne ordinũ similiter ⁊
pñtator ab executione ex̄. eo. siqs
ordinauerit. A. Ibi dr. Siquis or
dinauerit seu ad ordinẽ presenta-
uerit aliquẽ ꝓmissionẽ vel iuramẽ
tũ ab illo recipiens ꝙ sup ꝓuisiõe
sua non inquietꝫ eundẽ ordinator
a collatõe presentator vo ab execu
tione ordinũ p trienniũ. ⁊ ordina-
tus ab ordine sic suscepto dõec di
spensationẽ super hoc p sedẽ apli-
cani obtinere meruerint nouerint
se suspensos. B. Quid de illo qui
scit epm suũ symoniacũ qui tñ pre
cipit ei ꝙ recipiat ordines ab eo.
vide supra ordinator. §. pe.

Symonia iij. Quãtuꝫ

ad beneficia seu ẽt dignita-
tes. de quo plura potes colligere
in precedenti. c.

¶ Nũc queritur. Quid siquis ha
bens lras sup ꝓuisiõe alicuius be
neficij recipiat aliquã pensionem
vel aliquod beneficiuꝫ vt renũciet
litteris. R. fm hosti. Si ex pactõe
partiũ ꝓ aliquo tpali fiat huiusmo
di renunciatio. symoniacũ est. Si
vo ex offõ iudicis vel bonis viris
mediantibus pure renunciet. ⁊ ex
altera parte aliqd tpale detur ei ñ
ẽ symoniacũ. vt colligit ex̄ d̕ renũ.
sane. ⁊. c. veniens. ⁊ ex̄ d̕ pact. cũ
pridem. A. Idẽ hosti. addit. Ubi
vo assignat beneficiũ spũale. ita ꝙ
etiam ex pacto renũciet dictis lris
nõ est symoniacũ ex̄ de rescrip. ad
audientiam. 2. quia ad h tenet ⁊ la

cite inest. Con. Inno. vt in sũ. li. I. ti. I. q. 20.

2 ¶ Utrũ resignare aliquid spũale ꝓ pecunia vel ex pacto sit symóiacũ. R. ſm Goff. Sic ex̃ eo. querela. ⁊ ex̃ de testi. veniens. Dare eni intelligit qui qđ sibi cõpetit remittit. 8. q. 3. talia. Idem hosti. ⁊ facit ad hoc. s. symonia. I. §. 4. A. Idez in sũ. eo. ti. q. 19. Et hoc itellige ſʒ dicta in. §. ꝓcedenti cũ additóe. B

3 ¶ Utrũ qñ recipitur monachus ł canonicus vel cõsecratur eṗus ⁊ huiusmodi possint exigi quedam ex ꝯsuetudine. R. ſm Al. Si obtietur aliqd tale per exactionẽ iudicij vel per violentiá vel pactum siue antea siue postea. symonia ẽ nulla cõsuetudine obstante ex̃. e. c. i. ⁊. c. sicut ꝓ certo. Si ṽo sponte offerat rõne consuetudinis vel caritatis ẽt si fuerunt excitati p spũale beneficium nõ est symonia. i. q. 2. q̃̃ pio. ⁊. 2. Cor. 9. Nõ ex tristicia aut ex necessitate. Et lʒ illi qui solent h̃ recipe nõ possint hoc exigere ex consuetudine tñ possunt monere illos vt bonas consuetudines seruẽt nõ ãt debẽt eos artare p subtractõnez sacr̃oꝝ ⁊ huiusmodi. sed tñ p supiorẽ cogendi sunt ex̃. e. ad aplicá. Satis. con. Th. ſa ſe. q. 100. Pe. host. ⁊ Inno. Et similem questionẽ determinans idẽ Tho. in quoli bet diĉ sic. Cuʒ in dispensatione sacr̃oꝝ seu alioꝝ spiritualiũ aliqua recipiunt. vt symonia euitetur tria sunt necessaria. Primo vt h̃ fiat ꝯcessione iuris diuini vel humani aut saltẽ pie consuetudinis. 2º vt sit pia intentio ⁊ non corrupta. 3º vt sit forma honesta. s. vt non requirantur ante pij officij exhibitionez ne pactũ interueniꝛ videat. sed expleto officio poterunt exigi. Si ergo illa tria cõueniant secure recipiat archidiaconus parafernum pro istallatione abbatis ⁊ huiusmodi ⁊ similiter si gratis offerat. A. Idez in sum. eo. ti. q. 31. B.

4 ¶ Utrum possint recipi nũmi crismales. A. i. qui pro crismate dant. B. R. Non excusantur a crimine symonie. ⁊ illi qui rei nomen ⁊ tẽpus solutionis mutantes nummos quos primo crismales eo ꝙ pro crismate siue crismatione darent. 2º pascales. A. Idem sunt qđ crismales sic dicti. quia consueuerunt recipi in pasca tp̃e crismationis. vt in. c. ĩ. alle. B. ⁊. 3. consuetudinez medie quadragesime nuncupant. A. quia hoc tempore quadragesime hos denarios exigebant ante crismationis tempus ad palliandum symoniá. vt in. c. quod sequitur. B. ex̃. eo. intantum.

5 ¶ Quid si aliquis dignus ꝓmoueri dat aliquid ianitori. vt eum permittat intrare ad eṗm ad petendũ confirmationẽ electióis. vel aliqd huiusmodi. R. ſm ṽṽ. Non est symonia si non det corrupta intentõne. vt. s. per intercessionem illoruʒ quibus dat consequatur quod intendit. Et idem credo si det aliqd familie eṗi ne videatur auarus. ⁊ vt facilius habeat accessuʒ. aut etiam de largitate laudetur licet talia possint fieri cum peccato vt si fiant causa iactantie vel inanis glorie. A. Idem in summ. eodem. titu. q. 35. B.

6 ¶ Quid si aliqs det alicui laico aliquid vt non molestet vel impediat electionem. R. ſm Ray. Si

nōdū erat ei ius quesitū. q2 .s. nō erat electus. credo symoniā commissam. Secus si postq̄ elect⁹ fuisset. ex̄ eo. dilect⁹. Idē Tho. 2a 2e. q.100. Et vide .s. symonia. i. § .xi. q īcipit. Utrū tpalia possint dari p redimēda ⁊c̄. A. Idē in sū. eo. ti. q.44. vbi ⁊ addit ƀm glo. Ray. q si aliquis nullum ius habens i electione impediret simpliciter ne fieret electio aliqua. posset capitulū redimere vexationē suā. Sec⁹ si impediret ne de isto fieret. B

7 ¶ Quid si cleric⁹ qui vult recipi in canonicū alicuius ecclesie det illi bona sua. R. ƀm Inno. Si largiat cum cōditione vel pacto vt recipiatur in canonicū ⁊ illa retineat pro prebenda. symonia ē. Si vō pura intentōe devotōis offerens rogat q admittatur. ⁊ q bona oblata liceat sibi habere p pbēda ⁊ clici pura intentione ↄsentiant non est symonia. Qd si dans tali intentione ducat pricipalit vt p tpalia hēat spūalia ⁊ illi aliter non reciperent eū. ex vtraq3 pte ē symonia. sed mētalis. Con. hosti. A. De predictis est casus formalis in. c. tua nos. ex̄ eo. qd ⁊ notat in sū. eo. ti. q.48. B. De prebēdis āt quas dō novo cōstituit qs in eccl'ijs pōt retinere ius patronatus in ppetuū l' ad tempus vt ipse vel heredes ei⁹ pñtent quē volūt ad ipas ƀm vv. A. h verū tpe ↄstitutionis de consensu epi ⁊ fratrū si ibi sūt aliqui. al' nō posset tale ius retinere scōm eū. vv. ⁊ in sum. e. ti. q.53. B

8 ¶ Quid si in fundatione ipius ecclesie fiat talis constitutio. Quicū q3 dederit tantum in redditib⁹ vel tantam quantitatē q possunt emi possessiones talium redditū recipiat in canonicum. ⁊ quod dederit hēat pro prebēda. nūquid ē cōstitutio licita. R. ƀm vv. Si fiat ita q non duret in ppetuū sed ad tempus. nec fiat in fraudem symonie ⁊ ea sit intentio cōstituentis q nō p rebus dandis s3 principalit pp cultū divinū augmentandū ⁊ ppt devotōnē dantis recipiat ad spiritualia tolerari potest. dūm ille qui recipitur sit dign⁹. A. Idē i sū. eo. ti. q.53. B

9 ¶ Quid cū dicunt sibi aliqui canonici maiores. Canonizem⁹ nepotes nr̄os. Placeat tibi de meo ⁊ mihi placebit de tuo. vel de eo q dic̄. Nunq̄ me vivēte fiat aliq̄s canonicus i ista ecclesia. nisi fiat talis p quo rogavi. R. ƀm Ray. Symonia cōmittitur in vtroq3 casu. Nam canon dicit. Absit ois pactio cesset ois cōventio. i. q. 2 .quā pia. Idem Ul. A. Idem in sū. eo. ti. q.62. B

10 ¶ Quid si dicat vnus canonicus alteri. tu fuisti exauditus in vna petitione ⁊ ego dbeo exaudiri i alia R. ƀm Ray. Si pces sunt spūales non ē symonia. ar. 63. dis. quia sancta. Si autem preces sunt carnales vel ex pacto quondam scō vel nūc faciendo. symonia ē. Cō. Ul. vt in sū. eo. ti. q.63. Que autē dicant pces carnales habet .s. symonia. i. §.15.

11 ¶ Quid de his qui cōsanguineis suis conferūt bñficia principaliter propter consanguinitatem. R. ƀm Tho. 2a 2e. q.100. Talis collatio illicita ē nō tñ symoniaca. quia nihil recipit. Si tamen aliquis det beneficiū alicui hoc pacto vel intē

tione.vt exinde suis consanguieis
ꝓuideat ē manifesta symonia.ar.
extra eo.nemo.Et addit ꝟꝟ. ꝙ si
quis consanguineo suo beneficiū
confert vt ipse conferens magni-
ficet vt fiat potentioꝛ.vel vt parēte
la eius exaltet ⁊ huiusmōi.symo-
nia ē qꝛ respicit tpalē vtilitatē.A.
Idem in sum.eo.ti.q.63. B

12 ¶ Quia si pꝛo pecunia. recipiat
aliquis ad seruiendū i hospitali ⁊
h'.R.fm ꝟꝟ.Si in pꝛedictꝭ cāibꝰ
ꝯsequat aliquis aliqđ ius spūale.
symonia est.Si aūt nō ꝯsequatur
sꝫ recipit ad h solū vt seruiat.nō ē
symonia.lꝫ al'turpe sit dare vel ac
cipere pꝛo talibꝰ.A.Idem in sū.
eo.ti.q.75. B

13 ¶ Quid de illis qui emūt victuꝫ
vnius monachi ad totā vitā suaꝫ.
R.fm ꝟꝟ.Non ē symoniacū.exq̄
emptoꝛ nō consequit aliqđ spūale
A.Idē i sum.eo.ti.q.76.vbi etiā
addit fm eundē.Nō tn̄ est securū
emere nisi ꝓbabiliter dubitet cuiꝰ
cōditio melioꝛ sit.s.vendētis aut
ementis. B

14 ¶ Utrū sacerdos possit vendere
officiū poꝛtādi aquā bn̄dictā p pa
rochiā.R.fm ꝟꝟ.Si talis sacer-
dos de cōsuetudine habeat ꝙ tale
officiū possit retinere ⁊ ei per aliū
exercere ⁊ pꝛouentus accipere.n̄
est symonia si illud cōmittat ad fir
mā.al'symonia est.vel saltē turpe
lucrum.A.s.qn̄ non ꝯsueuit ex eo
habere ꝓuentū.quo casu est vera
symonia.cū vēdat officiū spūale.
Et idē qn̄ ꝯsueuit habere ꝓuctum
⁊ vēdit non ꝓuentū sed officiū.vt
pōt colligi ex dictꝭ.s.symonia.i.§.
2.cum additione. B

15 ¶ Utrū qui dat pecuniam vt eli-
gat in impatoꝛē vel in rectoꝛē ali-
cuius ciuitatis cōmittat symoniā.
R.fꝫ hosti.Symoniā cōmittit qꝛ
ptās spūalis est.A.Idem in sum.
eo.ti.q.79.Et hoc verum ē iquā-
tū ois ptās descēdit a deo Ro.13.
Sed tn̄ ptās deputata pꝛincipali
ter ad regimen terrenoꝝ magis
terrena ꝙ spūalis vocat.⁊ differt
a spūali.96.dis.cū ad verū.Ideo
verius videtur quod sequit. B.
Sed verius est ꝙ est turpe lucrū
n̄ symonia.qꝛ ptās terrena non ē
quid spūale.vt.j.soꝛtilegiū.i.§.xi.
qui incipit.Utrum diuinatio soꝛ-
tium.ꝟ.Quarto.

Ymonia iiij.

quo ad fructus bn̄ficioꝝ

Quid de epis qui ecclesias ꝯferūt
retentis sibi fructibus vel aliqua
eoꝝ pte.R.fm Ray.distingue cū
Inno.Nam si ille qui dat bene-
ficiū anteq̄ꝫ daret nō percipiebat
ꝓuentus.sꝫ ex datione bn̄ficij con
sequit eos non est dubiū interueni
re symoniā.Si ꝟo ante dationem
beneficij pcipiebat ꝓuentus.pōt
quidē retinere ex iusta cā ⁊ neces
saria.A.dummodo ex rōnabili cā
pᵒ h statuerit.vt in.c.vt nostrū.ꝺ q̊
j.Debēt tn̄ plati statutū tale facere
de ꝯsensu capituli fm Ray.hosti.
Goff.⁊ Ber.vt i sū.li.1.ti.1.q.69.
B.sed non pōt tenere si conueni
at cum eo qui recipit beneficiū seu
cū alio mediatoꝛe.ut ꝯcesso bn̄fi-
cio ipe retineat sibi pꝛouētꝰ.ex̄ vt
eccle.bn̄fi.sine dimi.ꝯse.vt nr̄m.i
si.ex̄ de censi.ꝓhibemꝰ.i.q.3.sigs
pbendas.Sed h nō ꝙ plati non
pn̄t retinere bona ecclīaꝝ vacātiū
nisi vt dr̄.s.bn̄ficiū.2.§.i.A.Ibi

dī q̄ ista retētio nō pōt fieri sine iusta cā. vt dictū est. Dicit tn̄ Goff. q̄ platus nō pōt sic retinere fruct⁹ oium beneficioꝝ simul nisi hoc p indulgentiā obtineret. ex̄ de v̄. sig. tua nobis. Sȝ hosti. dicit q̄ eadē rōne q̄ de vno būficio hoc fieri pt posset similiter fieri ex cā ō duob⁹ aut plurib⁹. vt in dcā. q. 69. B

i ¶ Utrꝝ clericus possit vēdere ad tēpus fruct⁹ būficij sui. R̄. Licituȝ ē ad tēp⁹ modicū. ex̄ ne pla. vi. su. c. fi. Sȝ ad totū tēpus q̄ venditor tenet būficiū nō ē ꝓhibitū. nec tn̄ ē honestū. Et intelligēdum sp ita q̄ nihil spūale interueniat. ex̄ de reꝝ pmu. ad qōnes. Pōt tamē gratis ei curā aiarū ꝯmittere. vt. j. §. plt. A. Idem in sū. li. i. tit. 2. q. 2. scōm Ray. ꝛ glo. B. vide. s̄. locatio. §. fi. A. Ibi tangitur aliquid spāle erga ꝯcessionē reddituuȝ locoruȝ religiosorum. B

2 ¶ Utrū liceat clerico ecclesiā suā locare in totū. R̄. Si loco tibi ecclesiā. ꝛ tu cū sis presbyter locas opas tuas vt ibi officies n̄ habiturus ibi aliter aliquā iurisdictionē nō cōmittis symoniam. ar. i2. q. i. caritatem. Et nō q̄ fm̄ v̄v̄. nō hȝ h̄ locū locatio ꝛ ꝯductio. sȝ dȝ facere pr̄sbyter gratis officiuȝ. ꝛ ille gratis expensas ꝓuidere. A. De hoc dictum est. s̄. symonia. i. §. 7. ꝛ. §. 24. i additionib⁹. B. Porro sicut ait Goff. si locatio fiat vltra tempus vite locant̄ nō valet vltra qꝛ cleric⁹ in beneficio ꝯpat vsufructuario qui. s. non ē nisi ad vitam i6. q. 6. illud. ita tn̄ q̄ fm̄ Inno. si locatio facta fuit noie ecclie ꝛ vtiliter successor teneā ad illam. ex̄ ō solu. c. i. i0. q. 2. h̄. ius. ꝛ. i2. q. 2. g cūq̄ȝ suffragio. Si aūt locatio facta est noie ipsius cuius ē ecclia ꝛ non intendebat eccliam obligare nō tenet successor. A. Nec etiam heres locatoris scd̄ȝ eū. Inno. ꝛ in dicta. q. 2. B. Qd̄ si ꝯductor suū emptor iam aliqd soluerat. tunc scōm hosti. tenet successor hr̄e ratū iquātū pecūia versa ē i vtilitatē ecclie. vt in dcō. c. i. Nota etiā hic q̄ lȝ rector ecclie possit qn̄q̄ȝ locare eā vltra tēpus vite. nūq̄ pōt h̄ canonicus. dico vltra vitā suā locare ꝓbēdā. A. h̄ fuit dictum Inno. dicēs q̄ ꝓdictas locationes pōt facere minister seu ꝓlatus ecclie. ita q̄ successor teneā habere ratū scōm ꝓdictā formā. Sȝ in canonico ꝓbendario secus dicim⁹ qꝛ ille nūq̄ pōt locare ꝓbēdā suā vltra temp⁹ vite sue. lȝ de illa possit agē ꝛ ꝯueniri sicut legitim⁹ administrator. vt i dicta. q. 2. B. Ad istā mām facit. s̄. locatio. §. plt.

3 ¶ Pone qd̄ prelat⁹ vendidit oēs obuētōes ecclie. qd erit de eo qd̄ prouenit ex iurisdictione. R̄. scd̄ȝ hosti. Cōmodum iurisdictionis transit cum alijs nisi fuerit excepta iurisdictio p se tam̄ iurisdictio vēdi nō pōt nec debet. A. Idem in sum. li. i. ti. 2. q. 3. B

4 ¶ Utrū rector ecclie presbyteris quos ip̄e cōducit vel illis quibus locat fructus ecclie possit cōmittere curā aiaꝝ. R̄. scōm hosti. puto qd̄ sic. dūtn̄ gratis ꝛ sine pactione aliqua ꝛ interueniēte auctoritate ep̄i. ex̄ de offi. vica. ad hoc. Uidetur etiā qd̄ sine ep̄i auctoritate. s. iminēte ꝓfectiōe necessaria possit cōmitti ad modicū tp̄s. s. p vnū vel paucos dies. sȝ nō diu. i0. q. i.

ꝑ totũ. qꝛ neqꝫ ꝑegrinari põt sine
lnia epi. de ↄse. dis. 5. non opoꝛtet
extra de voto. magne. A. Idem i
sum. co. ti. q. 4. B

5 ¶ Utrum ꝑlati possint vices suas
sub annuo censu concedere. aut ẽt
possint quotam recipe. vide. j. vi
carius. §. antepſt.

Symonia v circa funera.

Utrũ si aliq̇d det ꝓ exegijs
moꝛtuoꝛũ cõmittat symonia. R.
scd̃ꝫ Goff. ꝛ hosti. Pro huiusmo
di nihil dꝫ exigi. sꝫ pie debent cõ
suetudies obseruari. ex̃ eo. ad no
strum ꝛ. c. cum in ecclesie. A. scã
prius gratis collatiõe. al' symonia
esset. dicto. c. cum in ecclie. B

1 ¶ Quid si apud ecclesiã sint diu'
sa cimiteria ꝛ taxet pro quanta
pecunia quis ponat in tali cimite
rio. R. ꝺm hosti. Symonia ẽ. ex̃
eo. audiuimus. ꝛ. c. sicut. Et eodẽ
mõ si ꝓ pecunia crux spãlis poꝛte
tur ad funus. vt in dicto. c. audiui
mus. A. Idem in sum. li. i. ti. i. q.
33. B

2 ¶ Quid si clerici consueuerũt ha
bere lectum vel pannos. equũ vel
huiusmõi de moꝛiẽte. ꝛ ante poꝛ'
tationẽ faciũt pactũ de redimẽdo
R. scd̃ꝫ hosti. Quia hec tpalia sũt
licitũ est. Sed si nollẽt sepelire coꝛ
pus nisi fiat eis cautio de redimẽ'
do tale symonia ẽ. A. ꝺm Burcar
dũ. vt i sũ. eo. ti. q. 34. B. Sed in
talibus prius sepeliatur coꝛpus ꝛ
postea agat contra heredes vel d̊
tentoꝛes. ex̃ eo. ad apostolicã. A.
Idẽ in dicta. q. 34. B.

3 ¶ Quid cũ datur pecunia clericis
vt vigilent sup defuncto vel dicãt
psalteria. R. scd̃ꝫ hosti. Si recipi
ant pecuniã vt vigilẽt lꝫ ad vigili'
as sequatur oꝛatio nõ ẽ symonia.
Si aũt d̊ legendo psalteriũ pactũ
faciant symonia est. A. Idem in
sum. eo. ti. q. 40. B

4 ¶ Quid de ꝓcessionib⁹ quas faci
unt alique collegiate ecclesie i exe
quijs moꝛtuoꝛum data vel ꝓmissa
aliqua pecunia siue quacunqꝫ re
tpali al' nõ facturi. R. scd̃m Ray.
Si tenent ad huiusmõi ꝓcessiões
ex officio. sic exigere aliqd symo
nia est. i. q. 3. vendentes. Si v̊o nõ
tenent. dic vt. s̃. symonia. i. §. 25. q
incipit. Utrum sacerdos possit ce
lebrare. A. ꝛ ibi de hoc latius in
additione. B

5 ¶ Utrum licitum sit statuere q̃ ꝓ
cessio fiat pro pecunia. R. scd̃m
Ray. Si statutũ factũ sit per v̊ba
affirmatiua. puta quicũqꝫ relique
rit collegio decem. habeat proces
sionẽ. ꝛ al' ad eam nõ tenebant. ñ
est symonia. Si autẽ statutũ factũ
sit ꝑ v̊ba negatiua. vt q̃ nulli fiat
ꝓcessio nisi reliquerit tantũ symo
nia est. qꝛ tollit officiũ pietatis. s. q̃
ꝓcessio nõ fiat gratis vel pro mi
noꝛi sũma. ar. ex̃ de iureiuran. sic̃
I. ꝛ. 2. Con. Tho. ꝺa ꝺe. q. 100. Et
quod etiaꝫ in ꝑcedenti. §. dicit. A.
Predictis cõ. ẽt Ul. vt in sũ. eo. ti.
q. 41. B. Silr itelligẽdũ ẽ vtruꝫ li
ceat clericis recipe pecuniã vt iter
sint exequijs seu ẽt extreme vnctio
ni. A. Facit qd̊ notatur in sum. eo.
ti. q. 42. B.

6 ¶ Quid si dentur vel relinquãtur
annui redditus ꝓ faciendo anni'
uersario vel pro septimo siue pro
tricenario. vel celebrando aut oꝛã
do. rñ. ꝺꝫ Host. In oibus talibus
distinguendũ est. quia si detur tem

porale pro spirituali tanq͂ appre-
ciatio eius. symōia ē. Si vo ñ det
tanq͂ p͂ncipale p͂ciū. sz vt inductiuū
deuotōis ꝓ elemosyna licitum est.
ꝛ idem in oibus silibus qōibus.
A. De his dic clarius. Nam Inn.
in. c. qm̄ enormis. ex̄ de prela. vi.
suas. dicit ꝙ meritoriū ē ꝯstituere
in aliqua eccl'ia redditus aliquos
vt ibi fiat anniuersariū alicuius. ꝛ
illa ꝯstitutio pōt fieri p illos qui de
bent facere anniuersariū. extra de
preben. significauit. Sed donato
ri redditum nō lz cōstituere. nec
sub ꝯditione redditus dare. qꝛ do
natori non lz ꝯditiões spūales ap
ponere sed tp̄ales. vt redēptiōem
captiuoꝝ. 10. q. 2. h ius. 12. q. 2. auꝝ
Sed Hosti. super eo. c. qm̄. ñ pla
cet hec snia. dicenti ꝙ sic insimul es
sent symoniaci. Dicit ēt ꝙ h onus
pōt ipi rei seu fundo sine redditib⁹
imponi. Et subdit. Tutius tam̄ essz
ꝙ ita diceret. Relinquo tali eccl'ie
x. libras super tali domo. vel ducē
tas libras ad emēdas. x. libras an
nuas. inter illos tm̄ qui anniuersa-
rio meo interessent ꝛ officiauerit
secundum consuetudinem eccl'ie
diuidendas. ꝛ rogo prelatuz siue
capitulū vel ꝯuentū predicte eccle
sie vt anniuersariū meū faciat. vt i
dicta. q. 42.

Ymonia. vj.

quo ad religionem. Quid
fiet quando in aliqua religiōe plu
res sunt recepti vel recepte symo-
niace. rñ. fm Ray. Si symōia fuit
ꝯmissa ipis scientibus. debent de
suo monasterio expelli sine spe re
stitutionis. ꝛ debent ad agendam
penitentiam perpetuam in locum
artioris regule retrudi. ex̄ eo. qm̄
symoniaca. Et si non inuenitur arti
or regula debent mutari i aliō mo
nasterium eiusdē regule. quod si ñ
potest ꝯmode fieri fiat saltem ad
tempus. ar. 81. dist. valet. ꝛ postea
recipiantur de nouo. Si aūt symo
nia fuit cōmissa ipis ignorantibus
sufficit ꝙ renunciēt loco. ꝛ postea
poterunt recipi de nouo mutatꝭ tm̄
prioribus locis. extra eo. ex insinua
tione. Idem Tho. s a se. q. 100. Et
intelligunt Ray. ꝛ vv. ꝙ predict⁹
rigor seruandus ē ēt in occultis sy
moniacis ꝛ in foro pniali. lz non
constet de crimine per inquisitio-
nem vel in forma iudicij ar. in dic-
to. c. qm̄ symoniaca. quod nihil lo
quitur de accusatione vel inqsitio
ne. Sed cum talibus fm Ray. pōt
dici ꝙ in fauorem religionis eps
pōt dispensare ꝛ in ordine ꝛ in lo
co. A. s. religionis vt ibi remane-
ant vbi recepti sunt. ꝛ in ordie. s.
ipius loci videlicet prio vel secun
do ꝛ huiusmodi. vel ēt in ordine
s. clericali vt habeant eius execu-
tionē. vt pōt colligi ex positis i sū.
li. 1. ti. 1. q. 28. B. Similiter pōt dis
pensare capl'm vel prelatus eoruz
dūm̄ ipi non fuerit pticipes symo
nie. qꝛ cum ex hoc sint puniendi.
non debent ex eodē facto priuile
gium obtinere. imo videtur ami-
sisse potestatē recipiēdi talez ꝛ alij
qui nō peccauerunt acquisiuisse.
ar. ex̄ de elec. bone. A. Al. aūt dic
ꝙ cū oibus p̄dictis a principio ca
pituli pōt eps dispensare. vt in sū.
eo. ti. q. 28. vbi hec notātur. Sed p̄
mū dictum verius vr̄ per. c. qm̄ sy
moniaca. ex̄ eo. B. Et nota hic fz
Al. ꝙ si monasteriū ē ita tenue ꝙ

non sufficit suis expēsis.pñt in recipiendo hre intentōez recipiédi tpralia. τ ēt oblatis spūalibus gratis possunt exprimere τ pacisci ð determinata sūma tpraliū. Satis cō. Tho.ka ke.q.100. Ray. τ ḋḋ. dicentes ꝙ si recipiendus ꝓmittat ānuatim in sua vita tm̄ ꝓ expensis suis.non ē illicitum. Idē Host. τ Goff. Et qð vr̄ ꝯtiuz extra eo.qm̄ symoniaca.ibi.sub paupertatis ꝑ textu.intelligitur fm Ray.cū hoc dicebant in fraudem vel ꝭ3 Host. qñ nō gratis offerūtur spūalia. ita s.ꝙ postea dicaꝭ ei ꝙ ferat secum necessaria.sed potius qñ recipientes faciunt certū pactū de spūalib⁹ ad tpralia. A. Utrūqꝫ veꝝ ē vl'qñ ficte petūtur tpralia a non indigentibus.qꝛ hoc cāu cessat cā licite petitionis.s.necessitas vel qñ ñ grat̄ offerūtur spūalia. Unde τ Inno. dicit ꝙ non lꝫ aliquē recipere sub ista forma. Recipimus te in frēm si detuleris vnde viuas.qꝛ bōa ecclesie nō sufficiūt nisi nobis. Et qð sequiꝭ ñ ē dictū Inn.ſꝫ Ray.vt pꝫ in sum.eo.ti.q.49.B. Unde secūdū Inno. ꝯsulēdū ē igredientib⁹ ꝙ q̄ dant sine pacto dent. τ principaliteꝝ pp deū.ar.16.q.6.ð lapsis.

i ¶ Quid si is qui ꝑ symoniā alienam ignorans igressus ē religionem vel ēt obtinuit bñficiū. τ post ꝙ̄ sciuit non statim renūciauit. A. s. ministrauit in ordine suscepto. τ aliū suscepit.vt in sum.eo.tit.q. 29.B.rñ.fm ḋḋ. Credo ꝙ eps pt dispensare.qꝛ lꝫ grauiter peccauerit tm̄ secūdum veritatē nō ē symoniacus. A. Hodie non vr̄ ꝙ epus possit dispēsare quo ad ordinatos symoniace lꝫ ignorāter.vt.s̄.symonia.2ᵒ.§.1.in additione .B. Nō tm̄ credo ꝙ abbas vel caplꝫ possit cū talibus dispensare nec recolo hoc eis esse ꝯcessuz. A. Idem in dicta q.29. B.

2 ¶ Quid de monasterijs vbi non fit pactū sed taxatum ē quantuz ingrediens debet dare. R. ꝭ3 hosti. Talis taxatio reprobaꝭ extra eo.sicut ꝓ certo. τ.c.in tm̄ in fi. Et idez si fiat pactū de obseruando cōsuetudinē.qꝛ symōiacū ē.extra eo.veniens. Idem ēt si recēptio fiat gratis τ postea ꝯpellaꝭ ad seruandū ꝯsuetudinem.ex̄ eo.audiuimus. τ c.Jacobus .A. Hoc veꝝ qñ ꝯpellitur ab ipis recipientibus quibus nihil dandum ē qñ requirunt vt ðbitum ēt rōne ꝯsuetudinis. ſꝫ tm̄ ꝑ superiores bene possent ꝯpelli ad laudabilis ꝯsuetudinis obseruantiam.vt pꝫ.s̄.symonia.3.§.3. τ i sū. eo.ti.q.31. Ubi ēt additur ꝭ3 Ray. τ alios ꝙ i huiusmodi semper a specie mali abstinēdum ē. Si autē absqꝫ ꝯditione τ ꝯpulsione datur gratis qð ꝯsuetum est.non ē symonia.ſꝫ de intentōe deus iudicat. A. Idem qð in hoc.§. notatur in sū. eo.ti.q.51. B. Pōt aūt predicta taxatio locuz habere.vt.s̄. symonia 3.§.8.

3 ¶ Sꝫ nūqd postq̄ puella gratis ē in monasterio recepta. τ sūt pauperes.an pater teneaꝭ ad aliquid. R.fm hosti. Agere pñt ꝯ patrē ꝓ alimentis filie.vel si pater decessit agant ad partem sue hereditatis. vt in Aut.de sanc.epis.§.nullam. col.9. A. Idem in sum. eo.titu.q. 52. B.

4 ¶ Pone ꝙ aliquis timens nō recipi dixit abbati.si velletis me reci

pere dare vobis bōa mea. abbas habito ꝯsilio recepit eū ⁊ ille dat sua. R. ſm vv. Credo ꝙ siue intuitu illius ꝓmissionis fuerit recept⁹ siue non. symonia ē saltem ex parte offerentis. sicut notat Tancre. ex eo. nobis. Et con. Ber. ⁊ Hostiē. Nec pōt remanere in illo mōasterio. nec data repetere. cum sit i. turpi cā. A. Tū qn̄ dans igredit aliaz religionē. debent ei data reddi. ex eo. veniens. B. Tenet tū ad aliud transire si ad religionē se obligauit. ar. ex ō regu. porrectū. A. Idē qō in h. §. nōt in sū. eo. ti. q. 55. B.

5 ¶ Quid si recipiētes expresserunt ꝯditionē de dandis. ⁊ ille timēs repelli si ꝯtradiceret. tacuit ꝓponēs nihil dare. ⁊ sic ingressus ē nūqd pōt ibi remanere. R. ſm vv. Credo ꝙ non. qꝛ cuz nō ꝯtradixerit illicite petitioni taciturnitas eius ꝓ consensu habenda est etiam i foro pniali. A. Idem in sum. eo. titu. q. 56. B.

6 ¶ Quid si iterponat conditio ex vtraqꝫ parte. ⁊ anq̄ recipiatur vel acceptetur recipi vtraqꝫ pars reuocat ꝯditōez. ⁊ sic gratis recipit. R. ſm vv. Credo ꝙ lz. dūm̄ intentiōe non sit corrupta. Si aūt ante reuocatōez iam fuisset recept⁹ aut ꝓmissa receptio eoipō factus ē indignus tali monasterio. A. Idem in sum. eo. ti. q. 57. B.

7 ¶ Quid si ꝯuentus aliqs ꝓmittit alicui ꝙ post biēnium recipiēt eū si interim didicerit artem illam. vl' si studuerit in scolis. ⁊ extunc recipient eū. sꝫ nolunt eū induere vsqꝫ ad p̄dicta. R. ſm vv. Non credo symoniā ꝯmitti. qꝛ ꝓinde est ac si dicerent. recipimus te induenduz tali tp̄e. dūm̄ iterim reddas te idoneum addiscendo tale artificiū vl' talem sciam. con. Al. A. Idem in sum. eo. ti. q. 58.

8 ¶ Quid de seruiente regulariū q nō vult eis seruire nisi ꝓmittatur ei ꝙ post certū tp̄s recipiant ipsum ⁊ sic ꝓmittant. R. ſm vv. Symonia ē. qꝛ ois pactio ⁊ ꝯuentio tp̄aliū cessare dꝫ. i. q. 2. Ep̄o. A. Con. Al. vt in. d. q. 58. B.

9 ¶ Quid siquis amicus medius ꝓcurat ꝙ filius alicuius magni recipiatur gratis i aliquo monasterio ⁊ postea ille amicus sollicitat illū magnū ꝙ det aliquid monasterio nūquid licet. rn̄. ſm vv. Si dictus amicus non al' procurasset illuz recipi. nisi qꝛ sperabat eum daturuz aliquid monasterio vel ēt si n̄ sperauit sꝫ tū nunc petit aliquid dari pro receptione illius symonia est. Si vero aliter sollicitat eum ꝙ sit deuotus. sicut ⁊ esse debet illi monasterio. ⁊ dilectiōe orta ex receptione filij conferat aliqd monasterio non ē symonia. A. sꝫ tolerari pōt. dūm̄ itentio nō sit corrupta ſꝫ eū. vv. ⁊ in sum. eo. ti. q. 60. B.

10 ¶ Quid de monachis qui dant aliquid abbatibus pro habēdis p̄oratibus ⁊ huiusmodi. rn̄. secūduz vv. Symōia ē qn̄cūqꝫ ē ibi aliqd spūale. si pro. notat appreciatōem vel cām proximā ⁊ principalem. A. siue detur de rebus monasterij seu prioratus vel aliunde. ſꝫ eun. vv. ⁊ in sum. e. ti. q. 72. B. Et idē si darent ep̄o pecuniā ne remouea tur a p̄oratibus. A. Idem in sum. eo. ti. q. 73. B.

11 ¶ Quid de ꝯfraternitatibus in q bus statutū ē ꝙ nullus recipiatur

nisi promittat vel iuret se daturuz annuatim tm̄.rn̄. Quia huiusmōi ꝯfraternitates non pōt vere dici ꝙ sint religiones. sʒ quedā ꝯgregationes ad bene faciendum. nō hʒ hic locuʒ symonia. quin potius si datio tꝑaliuʒ ab eis imponitur ꝓ facienda elemosyna. vt ꝓ alendis paupibus. redimendis captiuis ⁊ huiusmodi. laudabile ē. ⁊ tales ꝯfraternitates bone sunt. 42. di. siqs despicit. ⁊ ar. 24. q. 2. sane. Et similiter si oportet ꝙ semel i anno vel mense ꝯueniant ad tractanduʒ de salute aīe. ⁊ de agendis ⁊ ꝑꝑ hoc fiant expense. iustum ē ꝙ ponant iter se aliquā quātitatem. Jōq3 ꝑꝑ ꝑdictas cās ꝑdictuʒ statutum vīdetur licitū ⁊ bonum. Tn̄ ad omneʒ ambiguitatē tollendā ꝭm Al. tutius esset ꝙ statutum huiusmodi fieret sub forma affirmatiua. sicut dictum ē. s̄. symonia. 5. §. pe. A. Tn̄ ꝭʒ glo. Ray. nullatenus ē licitū ꝙ tale statutum fiat sub verbis negatiuis. vt in sum. eo. ti. q. 43. B. Sed iuramentū nō apponat ꝭm Ray. ꝑꝑ periculum ꝑiurij.

Symonia vij.

de pena ⁊ dispensatione.

Que pena eius q̄ symoniace ordinatus fuerit. rn̄. ꝭʒ Ray. Non recipit executōem. sʒ ē ipo iure suspensus quo ad se ⁊ quo ad alios. ēt si occultū sit ex̄ de symo. tanta. 32. di. §. verum. ⁊ sic itelligit̄. 1. q. 1. reperiunt̄. Et hoc q2 caracterē hʒ furtiuum. Et n̄ ē solū suspēsus ab ordie quē symoniace suscepit ꝭm Al. sʒ ēt ab actibus oium alioꝝ. Idem Inno. ⁊ addit ꝙ ēt in tꝑalibus. ⁊ per ꝯsequēs ꝑdit administratōem gl. dis. eos. Item dʒ puniri depositione ⁊ infamia si de crimine cōstiterit. 15. q. 3. sane. extra de accusa. inquisitōis. Itē nō pōt repetere pecuniā quam dedit. eo ꝙ turpit̄ dedit. 14. q. 5. non sane. A. Idem i sum. li. 1. ti. 1. q. 21. B.

1 ¶ Que pena eius q̄ ordinē vł bn̄ficium ꝯtulit symoniace. aut etiaʒ eius qui fuit mediator. rn̄. secūdū Ray. Si ē manifestū ipo iure suspensus ē ēt quo ad alios extra eo. accusatū. 32. dis. §. veꝝ. Si vō ē occultum suspēsus ē quo ad se tm̄. sicut ⁊ quilibet criminosus. non tm̄ quo ad alios. ar. extra eo. ⁊ si questiones. ⁊. c. veniens. ⁊. c. ex tue. Et quid iportet̄ ꝑ suspensiōeʒ. vīde ĩ. suspensus. per totuʒ. A. con. Inno. vt in dicta. q. 21. B.

2 ¶ Que pena eius qui recipit simplex bn̄ficium symoniace. rn̄. ꝭm Ray. In primis ꝙ ē suspensus eo mō quo in ꝑcedenti ꝓximo. §. dictum ē. Itē tenetur renūciare beneficio ⁊ restituere oēs fructus ꝑceptos ⁊ qui percipi potuissent. 14. q. 6. si res. extra de resti. spo. grauis. ⁊ vt dictū ē. s̄. restitutio. 1. §. 5. nisi illos quos expendisset in vtilitatē ecclie. Nā ⁊ qui depredandi aīo accessit ad negocia mea hʒ cōtra me actionē. ⁊ licet n̄ habeat in id quod sibi abest. hʒ tm̄ in id in quo ego locupletior factus sum. ff. de neg. ge. si pupilli. §. sed ⁊ siquis. Et eodem modo tenetur ad restitutionem ille qui non ꝯmisit symoniaʒ. tamen alius pro eo sciente ⁊ ꝯsentiente cōmisit. vel si pri9 ignorauit ⁊ postea qn̄ sciuit non statiʒ renunciauit. Talis tamē non tenetur de illis fructibus quos perce-

pit q̄ diu fuit bone fidei possessor q & iam cõsumpti sunt sed de extātibus tm̄. C. de rei ven. l. certum. sicut dcm̄ ē supra. restitutio. I. §. 5. A. Et ibi. & i. §. se. de his fructib⁹ & sūptib⁹ dicetur latius i additiōe. B. Con. satis Goff. Hosti. & Tho. A Con. & Al. i dicta. q. 21. B. Itez q̄ nis symoniacus i beneficio si occl'tū est n̄ sit suspensus ipo iure sed suspendendus. i. q 3 c. primo. 2. & 3. tm̄ rōne illius bn̄ficij symoniace q̄siti nō ministrabit sine peccato. neq3 spūaliter neq3 temporaliter. A. Sed ab alijs beneficijs non symoniace quesitis non erit suspensus scd̄m Inno. in dcā. q. 21. B. Sed si notorium ē ipo facto ē suspēsus ab actibus omnium ordinuz & ab administratione spūalium. vt Inno. dicit. sicut de symoniaco in ordine. vtin. I §. dcm̄ ē. A. Idem i dicta. q. 21. vbi & addit. Ray. dicit de symoniaco etiam i beneficio q puniatur pena depositionis. s. ab ordine & bn̄ficio. & i famia. sicut symoniachus i ordine. ex̄ de accusa. inq̄sitionis. Io. tm̄ itelligit illud de depositione nō ab ordine sed a bn̄ficio crimine probato in modum denunciationis vel inq̄sitionis. q2 si i modum accusationis deponetur ab ordine & beneficio. sicut pro alijs criminib⁹ regulari. Cū Jo. videt 9cordare Goff. Et ē rō dpositionis a bn̄ficio scd̄m eū. q2 non posset agere pniam bn̄ficio vel dignitate retēta. vt. 13. dis. nerui. B.

3 ¶ Que pena eius q recipit bn̄ficium cū cura vel dignitate symoniace. R. s̄m Goff. Preter nūc dictas penas i p̄ximo. §. idē iudicium est de eo. sicut de illo qui recipit symoniace ordinem. s. q̄ suspensus ē & quo ad se & quo ad alios. Cū ergo executionem nō habeat. qcq̄d agit saltē de illo officio. suspēsus agit. & aias decipit. ex̄ de elec. dudū Rothomagensis. Et de ista mā habes §. confessio. 3. §. fi. A. Predict̄ cō. Al. vt i sum. eo. ti. q. 22. B

4 ¶ Utrū symoniachus i ordine suspensus sit q̄tum ad ea que sūt iurisditionis. R. s̄m v̄v̄. Cum pene non sint extendende. ille q symōiace recipit aliquē ordinē suspēsus ē q̄tum ad ea que sunt ordinis. s3 n̄ q̄tum ad ea q̄ sūt iurisditionis. Unde si al' habebat iurisditionez & nūc habet. & pōt suspēdē. excōicare & ab excōicatione absolue & huiusmodi. A. Idem i sum. eo. ti. q. 21. Sed tamen hodie circa hec multa sunt inouata. cum omnis symoniachus sit excommunicatus. vt. j. i hoc. c. patebit. B

5 ¶ Quid agēdum sit de pecunia symoniace accepta. R. s̄m v̄v̄. A. vt patet in sū. eo. ti. q. 23. vr̄ potius s3 Ray. B. Debet restitui illi ecclie i cuius cōtumeliā data ē ex̄ eo. d h aūt. ar. 17. q. 4. siquis i atrio. & 27. q. i. siquis rapuerit. Et hoc cuz pecunia datur alicui. puta prelato soli. vel alij cuicūq3. ita q ecclia non ē i culpa. Si tm̄ ille qui dedit sit factus hoc mō irregularis. assignanda ē pecunia alteri monasterio ad quod o3 eū trāsire. vt eo viuēte habeat vsum illius. ar. 16. q. 6. de lapsis. & i dcō. c. siq̄s rapuerit. Postea restituetur priori ecclie siue monasterio. A. Immo videtur q restitutio sit faciēda illi q dedit. extra eo. veniēs. Rn̄det Ray. Quidam dicūt dispensatiue illud fuisse factum

6

Alij distinguunt. qbus assentio q si remanet i seculo ille qui dedit pecuniam. nō ē ei restitutio facienda sed ecclie. vt. s̄. dcm̄ ē. Si v̊o transeat ad religionē vel iam ē psōa religiosa & transeat de illo monasterio ad aliō. dʒ restitui pecunia simpliciter & possessiones saltem quo ad vsufructum illi monasterio qd̊ igreditur. vt sicut habet onus ita habeat etiam emolumentum. dcō c. de lapsis. Inn. aūt. dicit q si dās pecuniaʒ itraret religionē de mia bonū esset reddere ei. dcō. c. veniēs Et sic sētit Inno. q h̄. c. nō loquatur de iuris necessitate. sed de benignitate. & idem vr̄ etiam sentire. Hosti. vt i dcā. q. 23. Sed glo. i dicto. c. de hoc. ex̄ eo. sentit q. c. veniens. loquat̄ etiam de necessitate iuris in suo casu. s. qn̄ totum collegium fuit i culpa. Secus si solus prelatus vel alij particulares. qꝛ tunc nō fit restitutio ei qui dedit etiam si igrediat̄ religionē. sʒ dat̄ religiōi ad quā trāsit soluʒ quo ad vsufructū. ne sit illi onerosus. Itē addit Hosti. q si donans errauit in iure subuenitur illi & restitutio fiet ei. ex̄ eo. veniens. Et idem si adeo paup ē q nō habet vnde viuat. vt i dcā. q. 23. B

6 ¶ Quid si ipm monasterium vel ecclia fuit i culpa. vt sigs dedit monasterio pecuniam vt recipiat̄. R. sm Ber. Ei debet restitui ei q̊ dedit vt cū ea in aliud monasterium itret. ne sit onerosus secundo monasterio. ar. 16. q. 6. de lapsis. & 27 q. i. sigs rapuit. ex̄ eo. veniēs. Nec ecclia vel monasterium debet cuʒ tali fraude esse in lucro nec ex eodem facto debet consequi penaʒ & premiū. ff. de neg. ges. siue hereditaria. hec Ber. ex̄ eo. de hoc āt A. hoc melius pōt patere ex dcis i precedenti. §. B

7 ¶ Quid si aliquis dedit pecuniaʒ ꝓ habendo ordine. R. sm v̊v̊. Si ipe nō habebat bñficium ecclasticum. debet illa pecunia cedere illi cathedrali ecclie i cuius ignomiaʒ data ē. Idem Al. dicit. Si vero habebat tituluʒ alicuius beneficij ad quem debebat gratis ordinari. illi beneficio restituenda ē secundum eun. Al. A. Idem i dicta. q. 23. ad fi. B

8 ¶ Utrū cū symoniacis possit dispensari. R. Qn̄ symonia iteruenit ex pte ordinatoris & ordinati. non dispēsatur. vt s̄. dispēsatio. §. 7. & d̊ alijs vide i. §. sequētibus. B.

9 ¶ Quis possit dispēsare cū ordiatis symoniace. R. sm Ray. Si crimē ppetratum ē nescientibus ordinatis. tunc postq̄ simpliciter renūciauerint executioni ordinis. pōt ep̄s dispensare. ex̄ eo. de symoniace. nisi pecunia ipi ep̄o fuisset data tunc enim ipe non posset dispēsar̄ pp turpitudinem suam. sed papa. i. q. i. erga. & c. siquis neq. & q. 5. pscriū. Posset aūt successor illius vel ali⁹ ordinari⁹ ei⁹. vtputa si haberet domicilium vel bñficiū i alio ep̄atu. A. vel ēt archiep̄s. qꝛ h̄ casu posset dispēsare sm Ray. v. i sum. eo. ti. q. 25. Sed hoc verum ē sm glo. eius. & Al. qn̄ h̄ habet ex consuetudine. vt i sum. eo. ti. q. 26. B. Con. Inn. Hosti. & Goff. A. Idē i dcā. q. 25. B. Similiter cum illo qui scienter suscepit ordineʒ symoniace non tn̄ ministrat posset ep̄us dispensare in ordinibus rite ante

susceptis. nõ aũt in illo quẽ symoniace suscepit. nec etiam ꝙ recipiat alios ordines añ dispensatiõez. q: ꝓmot⁹ esset per saltũ. A. Con. Albricus. Et ꝓhoc vꝫ facere extra eo. si quis ordinauerit. ibi. ab ordine sic suscepto. B

10 ¶ Quis põt dispẽsare cũ illis qui recipiunt simplex bñficiũ ꝑ symoniá. R. ẜm Ray. Si ignorantibus ipsis factũ sit põt eps dispensare. vt etiam de nouo ꝯferaꝉ eis idẽ beneficiũ postꝙ̃ ei pure ac simpliciꝉ renũciauerint. ex̃ eo. de symoniace. ex̃ de elec. si alicui⁹. Itẽ ꝙ possint ministrare i ordinibus añ ꝛ post bñficium susceptis. A. h nõ videꝉ dictum Ray. q: nec in his necessaria ẽ dispensatio. cum tales nõ sint symoniaci. vt pꝫ per eũ. Ray. ꝛ Inno. vt i dicta. q. 26. B. h autem intellige si ẽt eps ignorauerit. nam si sciẽter contulisset. non ipe sꝫ superior posset dispẽsare. ar. i. q. 5. c. I. ex̃ de cle. ꝯiu. diuersis fallacijs. Si ꝟo bñficiatis sciẽtib⁹. solus papa põt ex̃ eo. de regularibus. Idem. Tho. ꝛ Ul. Et ẜm vᵹ. itelligitur h ꝙ cũ talib⁹ nõ possit dispẽsari nisi per papá nec in illo bñficio nec in alio si remanẽt i seculo. Con. Tan. ex̃ eo. nobis. Similiter ꝛ Host. A Idẽ i dicta. q. 26. B

ij ¶ In multis casib⁹ symonie scd̃m Ray. põt eps dispensare post legitimá pniaꝫ. prio vꝫ cũ illo q beneficiũ seu ordinẽ contulit symoniace vel qui fuit mediator symonie dũm̃ sit occultũ. Item cũ eo q iterposuit ꝓces carnales etiá ꝓ nõ digno nulla tñ iteruenieme ꝯditõne vel pacto. ꝛ hoc põt si ipe eps ab h pctõ sit imunis. Aliogn metropolitanus. Intellige ẜm vᵹ. qñ talia de ꝯsuetudine ꝯpetũt ei. Itẽ põt eps dispensare in symonia que cõmittiꝉ circa exequias defunctorũ. Item in consecratione cimiterij ꝛ sacroꝝ vasoꝝ. In benedictione vestiũ. In venditiõe crismatis. aque benedicte vel salis. aut panis benedicti. In benedictionibus nubẽtiũ. In oibus his eps nõ ẽ ꝓhibit⁹ iõ põt. ar. ex̃ de sen. exco. nuper. A. Predc̃a ẽt notátur i sum. co. ti. q. 26. ẜꝫ Ray. ꝛ gl. Ul. Host. ꝛ Gof. Et additur ẜm Ray. ꝙ eps põt ẽt dispensare cum illo qui ordinem symoniace recepit ꝛ non ministrauit i rite ante susceptis. Item cum eo qui recepit symoniace bñficiũ postꝙ̃ resignauit i executiõe ordinum. ꝛ ẜm glo. ei⁹ tam susceptoꝝ añ beneficium ꝙ̃ post. nõ aũt vt recipiat nouos ordines nisi forte intraret religionẽ ꝛ symonia esset occulta. secus si manifesta. Est aũt occulta symonia de qua nõ constat ꝑ sniaꝫ vel ꝯfessionẽ i iure factá aut per rei euidẽtiá q̃ nulla possit tergiuersatione celari ẜm dcám gl. B. Inno. ẽt dicit ꝙ symoniaci i benedictionibus ꝛ huiusmõi si occulti sũt lꝫ sint suspensi q̊ ad se sicut alij criminosi. tamẽ post penitẽtiaꝫ licite celebrát. sꝫ bñficiuꝫ quod symoniace habitum ẽ nullo mõ retinere põt. A. Inno. generaliter loquitur omnibus symoniacis in bñficio. vt i dicta. q. 26. Tñ hodie aliud est vt patebit in fi. huius. c. Item dicit Inno. ꝙ ignoranter symoniace ꝓmotus ex dispensatiõe episcopi remanet i illis ordinibus. in alijs át ordinibus vel beneficijs nõ symoniace habitis etiam sine dispensa-

tione manebit. ⁊ noua beneficia acquiret. Nouos aūt ordines non pōt hr̄e nisi prio dispēset cū eo in ordine symōiace quesito. cū alias esset pmotus p saltum. B

12 ¶ Quid si aliqs pbabilit credit sibi esse collatū bñficiū vel ordinem pp obsequia vel propter pces carnales a se vel ab alio interpositas. R. fm Ray. Si aliter erat idignus dz resignare. qꝛ pces succedūt loco precij. Si vo dignus. ñ tenet sz sufficit penitere de mala itentiōe. i. q. i. sunt nonulli. ex̄ de eta. ⁊ quali. tuā. ⁊ ex̄ eo. mandato. A. Idem i sum. co. ti. q. 27. B

13 ¶ Utrū eps possit dispensare cum eo qui ē symoniacus in dignitate. R. fm Inno. Non. ex̄ eo. nobis. Immo ēt cū nullo symoniaco scienter pōt eps dispensare q pmoueri possit ad dignitatem etiam p qua nō fecerit symoniā. i. q. i. erga Idem Hosti. A. Idē i sum. co. ti. q. 26. ad fi. Et addit Inn. q eps pt dispensare in simplici beneficio cū eo qui illud recepit ignoranter. i. nesciens symoniaz iteruenisse. vt i alia ecclia obtineat beneficium. ⁊ etiam in eadem. B

14 ¶ Utrū eps possit dispensare cuz electo symoniace q postea eligat R. Si electio reprobata ē propter symoniā ēt quam electus ignorauit nec postea ratum habuit. nihilominus ñ pōt eps illa vice dispēsare. Secus de simplici beneficio s. quod non ē dignitas. si ignoranter recipiatur. qꝛ post resignatiōez eps dispensare pōt vt ei cōferat. ex̄ de elec. si alicuius. vt etiaz habetur s. §. r. qui icipit. Quis pōt dispēsare. A. Circa māni istaz hodie nulla inouata sunt. vt pz in extrauag. q dr̄ Martini quinti facta i cōcilio Constantiensi. que icipit multe vbi dr̄. Sacro approbante concilio d claramus. q ordinati symoniace ab excusatione suoꝝ ordinum sint ipo iure suspensi. Electiones autez postulationes. confirmationes ⁊ quevis prouisiones symoniace ecclesiarum monasteriorum ⁊ dignitatum psonarum officioꝝ ⁊ beneficioꝝ quorūcūqz deinceps fcē nulle sint ipo iure. nullūqz p illas ius cuiqz acqratur. nec pmoti ɔfirmati aut prouisi faciāt fruct⁹ suos sed ad illoꝝ restitutionem tanqz iniuste ablatoꝝ teneātur. Statuentes i super q dantes ⁊ recipientes ipo facto sniam excōicationis icurrāt etiam si pontificali aut cardinalatꝰ prefulgeāt dignitate. Item i alia que dr̄ eiusdem facta Mantue anno. 10. sui pontificat⁹. ⁊ icipit. Dānabile. sic habet. Innouamus ⁊ d nouo cōfirmamus excōicatiōis suspensionis ac puationis ⁊ iterdicti snias ⁊ alias censuras dudū a summis pontificibus ɔ symoniacos latas ac pmulgatas. qs ipo facto incurrere volumus omnem occultū vel manifestum symoniacum vbicūqz symoniā cōmiserit. cuiuscūqz status vel conditionis gradus vel preeminentie vel dignitatis existat ēt si cardialatus epali seu alia quauis ecclastica vel tpale ēt maxime pfulgeat dignitate. dictarūqz sniarum excoicationis. suspensitionis priuationis ⁊ iterdci aliarūqz censurarum ⁊ penarum obsolutionez seu relaxationem nobis ⁊ successoribus nr̄is pterqz in mortis articulo spāliter reseruamus. non obstan-

tibus quibuscūqꝫ cōmissionibus indultis et facultatibus absoluendi de casibus nobis et successoribus nostris spāliter reseruatis cuicunqꝫ et cuiuscūqꝫ statꝰ. gradus. ꝯditōis. et dignitatis existat sub quacūqꝫ forma vboꝝ gnālit vel spālit factꝫ aut faciendis ꝯcessis vel i posteꝝ ꝯcedēdis. Quas cōmissiones et facultates huiusmōi qꝫ ad detestabile crimē symonie et penas inde seqn tes reuocamus et cassamus cassasqꝫ hꝛe volumꝰ nisi spālit d absolutiōe et a pctō symōie in cōmissōibꝰ et facultatibus pdictis expressā faciamus mentionē. Statuimꝰ quoqꝫ et pcipimus vt ois cuiuscunqꝫ statꝰ cōditōis pemīnentie vel dignitatis existat. qui sciuerit aliquē pꝰ hanc ꝯstitutionē cōmisisse symoniaꝫ. ꝭ. duos dies nāles postqꝫ ad sui noticiā deuentū extiterit. teneaẗ si pn̄s fuerit in Romana curia nobis vel aplice sedis camerario aut suo vicegerenti. et tūc in vnius vl' duorū testiū pn̄tia reuelare sub eiusdeꝫ excōicationis suspensōis aliisqꝫ cē suris et penis qbus vt pfertur ipm auctorē symonie esse volumꝰ innodatū. quas dictꝰ nō reuelās. vt pdicitur seu tegēs symoniā. tanqꝫ eiusdeꝫ fautoꝛ sceleris incurrat. cuius absolutionē nobis et successoribꝰ nr̄is spāliter reseruamus. decernētes exnūc irritū et inane si secꝰ sup his a quocunqꝫ qꝫuis auctoritate scienter vel ignoranter cōtigerit attentari. h ibi. Item in alia Eugenij quarti. q̄ incipit. Cū detestabile vbi dr. Nos pdecessoꝝ nroꝝ Romanoꝝ pontificū vestigiis inherēdo ac ēt oēs et singulas excōicatōnis suspensionis priuationis et interdicti snias censuras atqꝫ penas dudū a pōtificibus pdictis et ptalibus repuatis ꝯ symoniacos quōlibet latas ꝯ illos cuiuscunqꝫ statꝰ. gradus. ordinis. cōditōis vel preeminentie fuerint ēt si cardinalatꝰ patriarchali epāli regali reginali l alia quauis ecclesiastica vel mūdana dignitate psulgeant eoꝝ quēlibet tā manifestū qꝫ occultū ipso facto incurrere volumus cōfirmari et innouari auctoritate apostolica declaramꝰ. qꝫ oēs illi qui symoniace ordinati fuerint. a suis sint ordinibus suspensi. Per electōnes vo postulationes confirmationes seu quasuis alias ꝓuisionas quas symonie labe fieri cōtigerit que viribus oio careant in ecclesiis. monasteriis. dignitatibus. personatibus officiis ecclesiasticis quibusuis beneficiis aut aliquo eoꝝ ius nullatenus acquiraẗ. nec inde faciat aliquis fructus suos. sed ad illoꝝ omniū que pcepit restitutionē sub anime sue piculo sit astrictus. Statuētes preterea qꝫ vniuersi et singuli ēt pmissa dignitate pdicti qui quōlibet dando vel recipiendo symoniam cōmiserint. aut qꝫ illa fiat mediatores extiterint seu procurauerint. sniam excōicationis incurrāt. a qua nisi a Romano pontifice ꝑ ipe existente nō possint absolui preterqꝫ in mortis articulo constituti. Et vt huiusmodi labis contagiuꝫ frequentius reprimaẗ. oibus et singulis ecclesiasticis secularibusqꝫ ꝑsonis cuiuscunqꝫ dignitaẗ gradus ordinis seu ꝯditionis fuerint i virtute sancte obedientie districte iniūgimus vt eos oēs quos symoniaꝫ huiusmodi commisisse vel procu

rasse aut in ea mediatores eē scietu sint. pontifici predicto vel eius camerario aut cui idē pontifex duxerit cōmittēdū p se vel p alios reuelare q̄ citius non omittant. Quod si nō fecerint absolui non valeant dōec p̄dicta reuelēt. Datū Rome apud sanctū Grisogonū τc. pontificatus nostri anno quarto.

Simulatio

Utruʒ simulatio sit pctm̄. R. s3 Tho. sa se. q. cxi. Simulatio ꝓprie mendaciū ē in exterioꝝ factoꝝ signis cōsistens. Nō refert āt vtrū quis mentiat v̄bo vel quocunq3 alio facto. Un̄ cū omne mendaciū sit peccatū ꝯn̄s ē q̄ ois simulatio peccatū sit. Tn̄ sicut dicit Aug' in li. de q̄ōnibus euangelij. nō semꝑ quicq̄d simulamus aut fingimus. mēdaciū. s3 qn̄ id qd̄ dicim' nihil significat. A. s. vtile. l3 significet inutile. 22. q. 5. c. quacunq3. B. tunc ē mendaciū. Qn̄ vero fictio nostra refert ad aliquā significationē non est mendaciū. sed aliqua figura veritatis. Et ita dn̄s finxit se longius ire ad aliq̄d figurare significandum. Addit Al. q̄ sicut licet fallere aliquē i duplicitate verboꝝ ꝑp aliquā sui vel ꝓximi vtilitatē. ita licet τ per opus intentione vtilitatis consequentis ad talē simulationē sicut τ Dauid mutauit faciem suā coram Achis rege Geth. ꝑrio Reg. 21. A. Satis facit. c. vtilem. 22. q. 2. B.

¶ Utrū aliquis peccet simulando sanctitatē. R. s3 Tho. in quolibet. Duplex est simulatio. Quedam fit ab aliquo vt iniquitas sua palliet. τ ipse bonus putetur. τ hoc ē peccatum. A. τ tanto grauius quanto magis ista simulatio cederet i dānū ꝓximi temporale vel sp̄uale s3 Tho. τ in sū. li. 3. ti. 24. q. 254. B. Alia que fit ad dei honorē τ ꝓximorū edificationem coram extraneis vt ipsi magis edificētur. τ iste non peccat sed meret. A. Idē i sū. eo. ti. q. 254. B. De hypocrisi que est quedam simulatio. j. hypocrisis.

¶ Utrū sit simulatio qn̄ aliquis occultat peccatū suū. R. s3m Tho. vbi s̄. Sicut aliquis verbo mentit qn̄ significat qd̄ non est. nō autem qn̄ tacet qd̄ ē. quod τ aliqn̄ licet. Ita ēt simulatio est qn̄ aliq̄s ꝑ exteriora signa factorū vel rerū significat aliquid quod n̄ ē. Non āt si aliq̄s pretermittat significare qd̄ ē. Und̄ aliquis pōt peccatū suū occultare absq3 simulatione τ laudabiliter s. ne alij inde scandalizentur.

Sobrietas

Quasi sobrietas cibi requiritur in ordinando siue in clerico. R. scd̄m Ray. Quia sicut ebrietas τ voracitas ꝓhibetur ab ap̄lo. Ro. 13. Non i cōmessationibus τ ebrietatibus. Itē quia ventris ingluuies luxuriam prouocat. Unde. 44. dis. §. primo Uenter τ genitalia sibimet vicina sunt. vt ex vicinitate membrorum intelligatur confederatio vitiorū. Item quia ingluuies omne bonū opus dissoluit. A. vt patet in dicto §. primo. B. 4. Reg. 25. Nabuzardan princeps coquorum destruxit muros hierusalem. A. hoc etiam habetur in dicto. §. primo. B. Item varios morbos generat. sed temperantia procurat sospitatem. τ hilaritatem de consecra. disti. 5.

nihil. Item quia pinguis venter vt ait Hieronymus crassũ sensũ genẽrat. cũ ecõtra sacerdotalis sensus debeat eẽ vigil ⁊ tenuis de cõse. di. 5. ne tales. Et ad istam materiã potest facere. s̃. gula.

I ¶ Quare sobrietas potius requiritur in ordinando siue in clerico. R. sm Ray. Quia ex vino frequẽter sequitur ebrietas ex̃ de iureiurã. ⁊ si xps. Ebrietas ãt ẽ fomes ⁊ nutrix omniũ vitiorum dis. 35. ante oia. Item qz vinolẽtia tollit mundiciã nam incitatiua est libidinis Hieronymus. Uẽter mero estuãs cito despumat in libidines di. 35. §. I. Item qz impedit oẽm sapientiã. Et de h ⁊ etiã de prius nũc dicto habetur p̃v. 20. Luxuriosa res ẽ vinũ ⁊ tumultuosa ebrietas. Quicunqz his delectatur non erit sapiens. Hec ẽ duo. s. mundicia ⁊ sapientia maxime necessaria sũt dei ministro qz ambulans in via immaculata h mihi ministrabit. ⁊ qz acceptus ẽ regi minister intelligẽs. Et d mã ebrietatis habes. s̃. ebrietas.

Societas j.

Utruz liceat cõmittere pecuniã mercatori vel artifici p modũ societatis ⁊ inde lucrũ accipere. R. sm Tho. sa se. q. 78. Ille q sic cõmittit pecuniã suã non transfert dominũ in illum sicut in mutuo. sed remanet eius. ita q cũ periculo ipsius mercator de ea negociatur vel artifex operatur. ideo licite põt petere partez lucri inde prouenientis tanq̃ de re sua. h Tho. Un̄ sicut dicit Hoff. si vis dare pecuniã tuam in societate sine pctõ. pone tu pecuniã ⁊ alius operã personalez. qz plerunqz qd pecunie deest per operaz suppletur. vt. ff. p socio. l. 5. §. 1. ⁊ cõiceuis pericula lucra ⁊ dãna. Con. hosti. ⁊ notatur. 14. q. 3. c. pleriqz. A. s. i gl. Et de hoc ẽ tex. in. l. i. C. p socio ⁊ Insti. eo. §. 2. Quod intelligi debz quando negociatio ẽ licita. ⁊ ñ al. ex̃ de dona. inter virũ ⁊ vxo. p vestras. B. vt si dicatur sic. Do tibi centũ ⁊ tu pones industriã ⁊ laborẽ tuũ. In fine anni facta rõne ego accipiam illa centuz ⁊ tu p̃ciũ p̃sone tue siue industrie qd ponimus esse siue valere alia centũ. post hec quicquid superit de lucro accipiã ego medietatẽ occasione pecunie mee. ⁊ tu aliã medietatẽ occasõne persone tue. A. Hoc nullatenus vr̃ verũ. quia sic nisi lucrũ esset vltra centũ pro centenario qd nũq̃ vel rarissime cõtingit qui ponit pecuniam nihil vnq̃z lucraret. sed sẽper de sorte perderet. lz re uera ad esset lucrũ. Unde quidã doctor dictus dñs Angelus de perusio. dic̃ q salua meliori determinatione h sibi verũ ñ videtur neqz de iure ciuili canonico. vel diuino. Nã opera hõis nihil aliud est q̃ diurnum offiñ. l. i. ff. de ope. lib. Immo opa hominis dr̃ esse fructus hõis. l. 3. cũ duabus se. ff. d ope. seruorum. Ille ergo qui in societate operã tãtũ ponit ñ dr̃ aliquid cõsistẽs in sorte vel in capitali ponere. sed solũ fructũ persõe sue q fruct⁹ aut vsufructi⁹ persone corrñdet fructui aut cõmoditati illorum centũ que i societate posui. Pro quibus bene fac̃ q dicit tex. in. l. cũ duobus. §. si in cocunda. ff. p socio dũ dicit q p̃ciuz ope ẽ velamentũ artis. Et hãc sententiã secut⁹ ẽ Bal. lz p̃dictas leges

nō alleget in.l.i.in.2.q.C.p socio Et sic intelligi dʒ qδ dictū ē videlʒ ꝙ sepe opa alicuius pecunia valʒ in Insti.co.§.2º.idest pro cōmodi tate ꝛ vsufructu dicte pecunie. Et ideo ꝯcludo ꝙ de dictis.300.ego qui centū posui ante partē.100.de trahā ꝛ.100.que remanent tanꝙ lucrū inter nos diuidi debēt. ꝛ ita vt ex ṗdictis apparet vr̄ esse de in tentione sci Tho.de aquino. Nec me in ꝯtrariū moueret siqs dicerʒ Singamus illū q ponit opas indu striales si locare vellet opas suas ꝑ mercede certa quolibet āno re/ ciperet.100.vel.50.nec subiaceret periculo alicuius casus fortuiti q euenire posset in mercantijs aut in rebus illius artis.quare n̄ ē ꝯueni ens ꝙ saltē hoc casu tanꝙ dictam mercedē i societate posuerit si illā anteferat de illis.300.sicut alter an tefert illa.100.que posuit rōne eq/ tatis seruāde. Quia rn̄deo prio ꝙ illā mercedē quā habere posset n̄ dr̄ ponere a principio sicut ille qui ponit illa.100.cū merces illa sibi nō debeatur a principio locatōnis fm glo.in.l.edē.C.locati. Ex quo sequitur secūda rn̄sio videlicet ꝙ illa merces ē fructus sue industrie ꝛ operaꝝ.imo recte intuētui ad eū nō est illa merces nisi opera sua ꝛ industria.cū in eius recōpensatōe detur. ꝛ iō lʒ ex opera mercedem cōsequatur tn̄ ex mercede ope nul lū fructū dr̄ conseq neqʒ consequi pōt.qꝛ singulis diebus opa ṗstant cū sit diurnuʒ offm̄. Et sicut vsure vsurarū non debent aliquo iure. vt.l.C.de vsur.l.ita fructus merce/ dis ope deberi non pōt. Nec etiā obstat ꝙ mercedē habet sine peri/ culo qn̄ opas locaret. lʒ quando opas in societate ponit de pericu lo timeat. qꝛ plꝰ pōt lucrari qꝫ eēt merces quā habere posset locādo opas suas. B. Posset etiam fieri aliud pactū ꝙ ego acciperē quar tam partē lucri ꝛ tu tres alias vel eꝯº.tu quartā ꝛ ego tres fm ꝙ cō ueniremus ꝙ tua industria estima ri deberet. vt patet in Insti.de so/ cie.§.1. ꝛ similiter ꝑ rata diuidat damnū. A. hoc veruʒ si modo ille qui plus ferre debet aliquid plus societati contulerit vel pecunie vel ope vl' industrie qδ rn̄deat illi plu ri qδ de societate ferre dʒ.l.si non fuerit in prin. ꝛ.l.quid eni.ff.ꝑ so/ cio. Arbitrio ergo boni viri estia/ bit an illud plus qδ i societate po nit corrn̄deat illi pluri quod de so cietate ṗcipit. Nec alia certior do ctrina tradi pōt sed arbitrio bōi vi ri ꝛ ad propriā ꝯsciam remittēdū est cū in hac actione ꝑ socio q̄ bo ne fidei ē arbitriū boni viri sequē/ dū sit.l.in proposita.ff.pro socio. Si aūt vnus plus altero non con/ ferret tale pactū etiam de iure ciui li nō valeret fm Azo.quē Accur. seqtur in dicta.l.si nō fuerit. Licʒ aliqui aliter dixerit tn̄ hec opinio Azo.tanꝙ equior ꝛ iustior sequē da ē ꝑ dictā.l.si nō fuerit in prin. ꝛ l.quid enim secundum prefatum dominum Angelum. B. Pos/ set etiam fieri non expressa predi/ cta estimatione persone sed com/ mittendo discretioni ipsius qui re cipit pecuniam vt assignet partem lucri vel damni quantum sibi vi/ detur iustum. ꝛ postea si esset ali/ quis excessus vel defectus concor diter sibi remitterent. A In

h tñ cãu sibi caueat ille cui⁹ arbitrio remissũ est vt iuste ⁊ eque parciat ei plus de lucro assignando q plus in societate posuit. al' nedũ i foro ↄscie teneret. sȝ etiã de iure ciuili. Et si inique partes facerẽt ad arbitriũ boni viri reduci possent. ff. p socio. l. si societatẽ. ẜm eũdeȝ dñm Angelum. B

¶ Sȝ ecce negociator q pecuniã recipit ad tractandũ dicit ei q dat eam. Ego volo. in fine. p industria ⁊ labore meo. 20. firma hr̃e. ⁊ nolo in eis sentire aliqͦd dãnũ. nũqd licet. r̃n. Licet sed iste non est contractus societatis. sed locationis q꜠ negociator ille locat opas suas p illo precio. ⁊ isto mõ nihil sẽtiet ẽt de lucro. Posset aũt ⁊ pactũ facere ꝙ nõ solũ deberet habere pdicta. 20. sine vllo dãno. sed etiam talem vel talem partem de lucro ⁊ nullam de damno. quod quidem reciperet non vt socius. sȝ ratione operis siue sui salteriũ. vt dictum ẽ de tali locatione. s. locatio. §. 5. ⁊ sequentibus. A. h intellige nisi dãnum cõtingat culpa ipsius operas ponentis vel eorũ quoꝝ opa vtit. l. item querit. ⁊. l. si merces. §. qui colũnam. ff. locati. ⁊ tangitur i dicto. §. B

¶ Quid si do pecuniã mercatori in societate ⁊ ↄuenio secũ ꝙ dabit mihi certaȝ partẽ de lucro ⁊ nihil dico de damno. R. Debet itelligi eadem pars de damno. vt Insti. d̃ socie. §. illud. A. ⁊ ibi patet ꝙ idẽ est ecõtra videlȝ qñ tñ expressa ẽ pars damni. quia eadẽ itelligitur tacite etiam de lucro. B

Societas ij. q̃nti. ad aliqua alia ad materiam precedentis. c. ptinentia. Primo igitur q̃ro. Quid si capitale pecunie posite in societate sit casu perditum. an in dubio sit dãnũ cõe vel tñ illius qui pecuniã posuit. R̃ndet glo. in l. si nõ fuerit. §. i. ff. pro socio. ꝙ in dubio nõ ẽ cõe. ⁊ sic erit illius tñ qui pecuniã posuit. Glo. tñ in. l. i. C. pro socio. dicit ↄrariũ. s. ꝙ sit damnũ cõe. Pro prima opiniõe ꝙ nõ sit cõe. facit ẜm dñȝ Angelũ ꝙ ille qui capitale ponit nõ dicit coicare capitale sed fructũ eius sicut ⁊ ille qui operã ponit dicit solum fructũ psone sue coicare. vt. s. societas. p⁹ in pri. i additiõne magna. Itẽ q꜠ satis habet ille de damno qui opas posuit si opas pdidit absq꜠ eo ꝙ teneat ad ptem capitalis pdiu. Dicit tñ Pe. queȝ refert Cy. in. l. i. C. p soc. ꝙ aut capitale statim est perditũ casu fortuito anteq̃ȝ alter soci⁹ opas poneret. ⁊ dãnum erit coẽ. aut post opas prestitas ⁊ perditas. ⁊ tunc damnũ erit illius tñ qui pecuniam posuit. satis enim habet ille de damno qui opas pdidit. Et hanc opinionem Cy. ibi dicit esse equiorẽ. De iuris tñ ciuilis rigore licȝ statim pereat si tñ perit ex cã societatis damnũ videt esse coẽ. l. si id qͦd. §. i. ff. pro soc. ẜm dñm Angelum. Et addit Opinio tñ Pe. quã sequit Cy. mihi magis placet presertim in foro ↄscie. cũ cõuenire videat arbitrio boni viri qͦd in h iudicio versat. l. i ppositã. ff. p so. ita tñ ꝙ si quasi i principio societatis totum capitale esset perditum ⁊ modice opere prestite tunc adhuc putarẽ ꝙ pro aliqua parte ille qui operas ponit

participare debeat de piculo capitalis postq̄ rōne dci capitalis etiā participaturus erat de lucro .ar. dcē.l.si nō fuerit.in pri. ⁊.l.qd eni ff.pro so. Ja.vo de are.dicit indistincte dānū debere eē cōe .Bal. vo ait. Tu dic q̄ q̄ten⁹ē coē lucrū caten⁹dz eē coē. ⁊ dānū ⁊ ñ aliter ⁊ h videt veri⁹.qz eq̄li pte dānuz cū lucro dz ɔcurrē.vt Insti.eo. §.illud. Nec aliud dānū vr̄ posse cōtingere in hac societate coicandū inter partes nisi erga capitale. Nā si ille q ponit opās pdit cap fructū silr ⁊ alter pdit fructū pecunie q̄ adinuicē ɔferūt.vt.s.societas p⁹ in pri.in additōne secūda. Qđ ⁊ nōt reuerendus pater sanct⁹ Bernardinus de senis in suis cōtractibus vt mihi videtur sermone .39. Itē s̄z p̄fatū dn̄z Angelū si ɔsuetudo aliqua apperet circa p̄dictā societatē q̄ nō repugnaret rōni ⁊ eq̄tati esset seruanda. Vn̄ si ɔsuetudo foret q̄ piculū capitalis in dubio sit coē.qz illud q̄ ē in cōsuetudine vr̄ actum inter partes .l. si pri⁹ .§. placuit.al'icipit.recte.ff.đ aq̄ plu. arc.tūc dicerē q̄ piculū sit coē p⁹ q̄ h pōt fieri per pactū exp̄ssuz.vt tenet glo.14.q.3.plerique. Item s̄z eundem.si tale damnum capital' procederet dolo vel culpa alicui⁹ sociorum illius solius erit periculuz cū soci⁹đ dolo ⁊ culpa teneat. vt l.sociū.ff.p so. In qua culpa cōp̄hēditur nō solū lata sed etiam leuis.nō āt leuissima. Sufficit enim q̄ socius talē diligentiam adhibeat qualem in p̄prijs adhibet ɔsueuit.ar.dcē.l.sociū. Nā ⁊ si exp̄sse quis in se periculū suscepisset non tñ itelligit đ illo qđ venit ex culpa ɔsocij.vt.l.pst.C.đ nautico fen. Collige g⁹ qđ si apparet pactū vel ɔsuetudo nō irrōabilis. Hec seruāda sunt. Qđ si nō apparet i dubio dānū capitalis erit p ea parte p qua erat ⁊ lucrū. nisi iteruēiret dolus vel culpa consocij.quia tūc illius tm̄ erit.

¶ Sz nūqd dānū p̄sone operas ponentis dz inuicem coicari. rn̄. Vr̄ q̄ nō.vt.ff.eo.l.socium.§.socius.vbi dr̄. Socius cū resisteret coibus seruis venalibus ad fugā ei īpetibus vulneratus est ipēsam quā in curādo se fecerit non cōsecuturū.qz id nō in societate q̄uis pp societatē impēsū sit.qđ indistincte pōt intelligi verū qñ h dānum contingit culpa persone. al'videt satis equū q̄ sicut ipe pticipat de dāno capitalis ita ⁊ alter pticipet aliqd de dāno p̄sone qđ euēit pp societatē.cū ⁊ societas ciā. pticulariū rerū ius quoddā fraternitatꝭ habeat.vt.l.verū.in prin.ff.eo.

¶ Quid si finito tpe societatꝭ non repit nisi capitale.an diciū capitale pecunie sit coē. vel tm̄ illi⁹ qui posuit. R̄. Circa hoc diuersi diuśimode sentire uidētur.nā glo.i.l. i.C.eo.vr̄ sentire qđ equaliter diuidi debeat.nisi aliud sit p pactū declaratū aut per ɔsuetudinem introductū. Prefatus vo dn̄s Angelus sentit qđ quaten⁹opas p̄restans pticipat de dāno capitalis catenus ⁊ ip̄ius capitalis partem sortiat sed certe hoc iure p̄bari ñ vr̄. Vn̄ tu dic s̄m Jaco.de are.qđ non solū de consuetudine sed ēt đ iure ē qđ capitale h casu sit saluū Quare.n.socius meus ip̄sius capitalis partē dz hr̄e. Et si dicas q̄

ponit operam.rñ.qd pciū opere i
tellıgıt eē corr espōdēs ıterusurio
pecunie.non āt ipi sorti.Et satisfa
cit qd dictū ē in additione secūda
š.societas p°.in prin. Proinde si
vnus ponit cōmoditatē opere eq
dē τ alter ponit cōmoditatē pecu
nie.nō proprietatē. Finge enim qd
vnus ponit i societate mille milia
alter operā tm̄.tūc hic nulla pt eē
pportio nisi d cōmoditate ope re
spectu cōmoditatꝫ pecunie.nō aūt
de ipa totali sorte. τ ita etiaz sentit
Bal.quod τ notat prefatus reue
rendus pater vbi.š.nuper corona
tus in celis ac miraculis per orbē
coruscans.

5 Utrū vnus sociorꝫ possit paci
sci vt duas ptes lucri τ vnā dāni
ferat τ alius ecōtra duas dāni τ
vnā lucri. R. fm dictū dn̄m Ange
lum q non.qꝛ vnus sociorꝫ ñ pōt
plus de lucro pticipare q̄ de dā
no nedū de iure diuino τ canoni
co sz ēt ciuili. vt.l.mutius.ff.e. Si
militer ñ valet pactum q deducto
dāno vnus habeat duas ptes lu
cri.alter vo vnā nisi ille qui plus
habet d lucro tantūdē plus pecu
nie ope aut industrie i societate po
suerit.vt.l.si nō fuerit.in prin. τ in
glo.ff.eo. Et multo minus valet
pactū vt vn⁹ tm̄ lucrū alter tm̄ dā
nū sentiat.estꝫ enim nequissimum
genus societatis.que leonina ap
pellatur.dicta.l.si nō fuerit.ad fi.
Quod veruz ē nisi ille q tm̄ opas
ponit aliquid certū p sua opa vel
let sine dāno.qꝛ hoc posset ñ tāq̄
socius sz tanq̄ locator.vt.š.socie
tas.i.§.i.

4 Sed an possit pacisci q capita
le sit saluū. R. De iure canonico τ
i foro ɔscie ñ pōt fz dn̄m Angelū
τ ita sentit glo.in.c.pler qz.14.q.
3. De iure aūt ciuili sūt opiniones
Nā Bal.in.l.i.C.eo.q.9.tenet q
tale pactū nō valet neqz ex forma
cōtractus neqz ex eius natura. id
dicit q sapit vsurariam prauitatē
Hosti.aūt i sua sūma in ti.de vsu
ris.§.an aliquo casu.tenet q de iu
re ciuili talis societas valet magis
ex vi pacti q̄ ex natura cōtractus
Sed dictum Bal.vr̄ verius.vt ex
pcedētibus colligi pōt etiā in pro
ximo.§. Scdm oēs āt h pactum
non est equū nec in iudicio aie ser
uandū.vt nōt dn̄s Anto.de bu.in
c.si.extra de vsuris.

5 Sed quid si vterqz sociorꝫ po
nit pecuniā τ operā.sz vn⁹ ponit
maiorē quātitatem q̄ alter. R. fm
dn̄m Angelum. Siue sit factū pa
ctuz p quota pte quis lucruz τ dā
num sentiat siue non.non solum i
foro ɔscientie.sed etiā de iure ciui
li ɔsiderandū ē quis eorꝫ in effe
ctu plus in societate posuerit.vt il
le maiorē partem accipiat.lz.n.ex
vna parte maior fuerit sūma.pos
set tamen tāta eē industria alteri⁹
q excederet illū q maiorē cōtulit
sūmā.vt si solus nauiget.pegrinet
picula sustineat.dicta.l.si nō fuerit
in principio. τ.l.quid eni.ff. eo.

6 Sed vtrū ille qui tm̄ opas po
nit qñ ɔficiscit cā societatꝫ dēat ha
bere expensas de corpore socie
tatis. R. fm dn̄m Angelū Jaco.d
are. τ Cy.dicunt in.l. i.C.eo .qd
sic.qꝛ lucrū nō dr nisi deductꝫ ex
pensis.ff.eo.l.muti⁹.qd intelligit
Bal.in dicta.l.i.exceptis expēsis
quas factur⁹ esset domi. qꝛ ille nō
debēt fieri de corpore societatꝫ.ar.

l.sed et si lege.§.qd aut.ff.de peti. here. Putare tu in h servadu ee consuetudine etia in foro osciétie cu sit optima legu interpres. ff.de legi.si de interptatione.cu et tacite videat actu qd fieri consueuit.vt.l licet.C.locati.

7 ¶Sed p quib' ptib' tenent ad solutione pensionis fundici vl apothece oducte socij ex disparib' ptibus.rn.fm dnm Angelu. Locanti tenent p equalib' partib'. iter se aut tenentur p rata societat. et ita diuidere debet dictu debitu mercedis sicut diuidut pricipale. et fz dictas dispares partes.q et tenet Bal.in.l.i. C.eo. vbi et dicit qd fm dictas ptes dispares diuidi qz debet suppellectilia et massaricie societat. Qd sequedu omni iure vr cu coueniat arbitrio boni viri. qd in h contractu maxime adesse dz.l.in proposita.ff.eo.

8 ¶Quid vo si pditu e capitale an finitu temp' societatis.nugd ille q posuit tenetur iterum ponere. rn. fm dnm Angelum q no. et tenet glo.in dicta.l.si non fuerit. §.i. ff. eo. et in dicta.l.i.C.eo.A.De societate vo seu locatione animalu dicetur infra vsura.2°. B

Sodomia

Siqs cotra natura peccauerit.si clic' e deponi debet.vel si appet corrigibilis debet tradi religioni ad ppetuam penitentiam peragéda. Si laic' excoicari et a cetu fideliu vsq ad codignam satisfactionem fieri alien'.ex de exces.prela. clici. A. fm leges aut tales vltimo supplicio codenantur.qz pter h' pctm deus iratus mittit pestilentias fames et terremotus. in Auten. vt no luxu.otra natura.coll.6.B. et h vitiu mai' est q si aliqs cognosceret carnaliter matrem.32.q.7. adulterij.et de h et alijs spebus luxurie.s.luxuria.§.i.

Sollicitudo.

Utru sit licitum sollicitudinem gerere de tpalibus.rn.scdm Tho.2a 2e.q.55.Sollicitudo temporaliu triplicit pot ee illicita. p° mo ex pte eius de q sollicitamur. vt si tpalia tanq fine queramus. Un Aug' dicit in li°. de operibus monachoz. Cu dns dicit. nolite solliciti esse et c.hoc dicit vt n ista intueant. et ppter ista faciant quicquid in euangelij pdicatoe facere iubent. 2o mo pot ee tpaliu sollicitudo illicita pp supfluu studium quod apponitur ad tpalia pcuranda.pp qd ho a spualibus quibus pricipalr inseruire debet retrahit et ideo dr Math. 13.q sollicitudo seculi suffocat vbu dei. 3° mo ex pte timoris supflui.qn.s.aliqs timet ne faciedo qd debet necessaria sibi deficiat.A.plus in se q in dno confidendo. B.qd dns tripliciter excludit.p° ppt maiora beneficia homini pstita diuinit' pter sua sollicitudine.s.corp' et aiam. 2o ppter subuentione qua de' aialibus et plantis subuenit absq humano ope.3° ex diuina puidentia ppter cuius ignorantia gétes circa bona tpalia queréda pricipalr sollicitant.Et ideo cocludit q pricipaliter sollicitudo nra dz ee de spualibus bonis sperates q etiaz tpalia nobis puenient ad necessitate si fecerim' qd debem'.vn dr

Math.6. Primū querite regnū dei et iusticiā eius. et h oia adiciē tur vobis. De hac materia aliqd habes.s.epus.§.pe.

Sortilegiū

i° e.ars diuinandi. Differt aūt a ꝓphetia. qꝛ ꝓphetia accipit i bono et fit gratis. sortilegiū vō i malo. et fit cōiter ꝓ pecunia.1.q.1. duces. al' iudices. et.c.se.

1 ¶ Quot sunt genera diuinatiōis. R. fm Tho.sa se.q.95. Ois diuinatio vtitur aliquo demonū auxilio. qd quidē vel expresse iploratur vl' preter petitōez hois se occulte demon ingerit ad ꝑnūciandum quedam futura que hoibus sunt ignota eis aūt cognita. Uñ trip lex ē diuinatōis genus. pmū ē p maīfestā demonū inuocatōem. qd ptinet ad nigromanticos. fm p solā ꝯsidratione dispositōis vel motus alteri' rei. qd ptinet ad augures. Tertiuz ē dū facimus aliqd vt manifestetur aliqd occultum. qd pertinet ad sortes. Sub quolibet aūt istoꝝ multa ꝯtinētur de quibus in sequētibus §.dr. et ēt habent.26.q.4. igitur genus. et.q.5. nec mirum.

2 ¶ Quot modis fit diuinatio per demonū inuocatiōem. R. secūduz Tho. vbi.s. Demones expsse inuocati solent futura ꝑnūciare multipliciter. Qñqꝫ quidē pstigiosis qbusdā apparitōibus se aspectui vl' auditui hominū igerentes ad ꝑnūciādū futura. et h spēs vocat prestigium. Qñqꝫ aūt p somnia. et h vocat diuiatio somnioꝝ. Qñqꝫ aūt p mortuoꝝ aliquoꝝ apparitōez vel locutōem. et hec vocat nigromantia. qꝛ vt dicit Isidorus i li. ethimologiaꝝ. nigron grece mortu'. machia vero diuiatio nūcupatur. qꝛ quibusdā ꝑcantationibus adhibito sanguine vidētur resuscitati mōtui diuinare et ad interrogata respondere. Qñqꝫ vō futura ꝑnunciant p hoies viuos. sicut in arreptitijs pꝫ. et hec ē diuinatio p phitones. vt Isidorus dicit. qꝛ a phitōe apolline sunt dicti. q dicebatur cē auctoꝛ diuinandi. Qñqꝫ aūt futura ꝑnunciant p aliquas figuras vl' signa que in rebus inanimatis apparent. que quidē si appareant in aliquo corpe terrestri puta vngue vel ferro aut lapide polito. vocat geomātia. Si aūt i aqua. idromātia. Si in aere. aerimantia. Si in igne piromantia. Si aūt in visceribus aialium imolatoꝝ in aris demonum. vocat aruspiciuz.

3 ¶ Quot modis fit ista diuinatio d qua dictū ē in fo.§. que fit per consideratōem dispositōis vel motus alterius rei. R. fm Tho. vbi.s. Fit multipliciter. Nā si conetur aliqs ꝑnoscere futura ex ꝯsideratōe sit' vel motus siderum. hoc ptinet ad astrologos. q ēt genitaliaci dicuntur pp ꝯsideratōes nataliū dieruz.

5 Si vō p motus vel voces auiū siue quoꝛundaꝫ aialiū siue per sternutationes hoium vel mēbroꝛum saltus. hc pertinent generaliter ad auguriū. et dr a garritu auiū sicut auspiciū ab inspectōe auium. quorū pmū ptinet ad aures. secūduz ad oculos. In auibus.n. huiusmodi pcipue ꝯsiderari solēt. Si vero huiusmōi ꝯsideratio fiat circa verba hoium alia intentiōe dicta que quis retoꝛquet ad futuꝝ quod vlt ꝑnoscere. vocatur omen. Si aūt ꝯ

ſiderentur alique diſpoſitiones fi-
gurarum in aliqbus corpibus viſui
occurrentes erit alia diuinationis
ſpēs. Nam ex lineamētis manuū
ꝯſideratis diuinatio ciromātia vo
catur. ciros eni grece dr manus la
tine. Diuinatio vō ex quibuſdam
figuris in ſpatula alicuius aial' vo-
catur ſpatulamantia.

4 ¶ Quot modis fit iſta diuinatio d
q̄ dictū ē. ſ. in ſo. §. ē. que ptinet ad
ſortes. rñ. ſm Tho. ſa ſe. qōe. 95.
Hec diuinatio fit ex ꝯſideratione
eorum que eueniunt ex quibuſdaȝ q̄
ab hoibus ſerioſe fiunt ad aliquid
occultū inquirēdū. ⁊ hoc multipli
citer. Fit eni qñqȝ per protractiōȝ
punctorum qd ptinet ad artē geomā
tie. Qñqȝ p conſideratōeȝ figura-
rum q̄ pueniunt ex plūbo liq̄facto
in aqua piecto. Qñqȝ p quaſdaȝ
cedulas ſcriptas vel non ſcriptas
in occulto poſitas dū ꝯſideraẗ q̄ſ
quā accipiat. Silr in feſtucis ineq̄
libus propoſitis qs maiorē vl' mi-
norem accipiat vel ēt ex taxillorū
piectiōe quis plura pūcta piiciat.
vel ēt dum ꝯſideratur quid aperiē
ti librum occurrat. q̄ oia ſortiū no
men habent.

5 ¶ Utrum ois diuinatio ſiue ſupſtitio
ſit illicita. rñ. ſm Ray. Ois diuina
tio phibita ē a deo ⁊ ſancta eccle
ſia. cum enim futura que ſolius dī
ſunt aliq p hoc iuenire laborāt di
uinitatis iura creaturis attribuunt
Iſa. 41. Annunciate nobis que fu
tura ſunt i futurum. ⁊ ſciemus ꝙ dīj
eſtis vos. Item Leuit. 19. Nō au-
gurabimini. nec obſeruabitis ſōnia
Et ibidem. 20. Aia q̄ declinauerit
ad magos ⁊ ariolos. ⁊ ſequitur. i
terficiaȝ illā de medio populi mei
⁊ c̄. ⁊ multa ſimilia. ⁊ ſic dic̄ Aug.
vanitas artium magicarum ex tradi-
tione malorum angelorum i toto terra-
rum orbe plurimis ſeculis inaluit
⁊ p inuentiōes eorum inuenta ſunt
auſpicia augurationes ⁊ ea q̄ di-
cuntur oracula ⁊ nigromantia. 26.
q. 2. qui ſine ſaluatore. ⁊ ſimiliter
de phibitione talium. 26. q. 5. per
totum. ⁊ q. 7. nō licet. ⁊ i quatuor
c. ſe. ex̄ eo. p totum. Et ſilr ad gen⁹
ſupſtitōis ptinent oīs ligature ⁊
remedia q̄ medicorum quoqȝ diſci
plina ꝯdēnat ſiue i vbis ſiue in ca
racteribus ſiue i q̄buſcūqȝ rebus
ſuſpendendis. vel ligandis vl' ſol-
uendis. ſicut in aures. vel annulis
digitis. Itē ſi iunctis ambulantibus
amicis lapis aut puer interuene
rit medius. Itē redire ad lectuȝ ſi
dum ſe calceat ſternutauerit. Redi
re ad domū ſi pcedens offendrit.
h ⁊ multa huiuſmodi. 26. q. 2. illd.
Itē n̄ ſunt obſeruādi dies egiptia
ci. aut Kalende ianuarij. aut mēſes
vel dies. aut lune ſoliſqȝ curſus ⁊
huiuſmodi. 26. q. 7. non obſeruetis.
Nō tñ ꝯdēnanẗ ruſtici qui ſeruāt
tpa ad ſeminādū vel ad icidēduȝ
arbores ⁊ huiuſmodi que natura
lē hñt rōem. ſilr ⁊ phiſici circa me
dicinas ⁊ minutōes faciendas. ⁊
huiuſmodi. Nā illud dr ſuperſti-
tioſuȝ ⁊ phibitū qd non hȝ aucto
ritatem a natura ſeu ſcriptura diui
na vel eccleſiaſtica ſeu ſanctorum patrum
2. q. 5. conſuluiſti.

6 ¶ Queriẗ h ſpālr vtrum diuinatio p
inuocatōem demonū ſit illicita. rñ.
ſm Tho. vbi. ſ. Deut. 18. Non iue
niatur in te qui ariolos ſciſcitetur
nec phitones cōſulat. ⁊ hui⁹. Du
plex eſt cauſa. Prima quia per i

uocatõez demonũ sit pactum expsium cũ demone. hoc ẽ oio illicitũ. Unde ↄtra quosdã dicit Isa. 28. Dixistis pcussimus fedus cũ morte ⁊ cũ iferno fecimus pactum. ⁊ adhuc grauius esset si sacrificiũ ⁊ reuerentia demõi iuocato exhiberetur. Secũda pp piculũ ↄsequẽs. demon ei qui itendit pditionẽ hominũ de huiusmodi suis respõsis ẽt si aliqñ vera dicat intẽdit hoies assuescere ad h̄ vt ei credat. ⁊ sic itendit pducere in aliqd qḋ sit salui humane nociuũ. Uñ Athanasi⁹ exponẽs illud Luc. 4. Increpauit illũ dñs. obmutesce. dicit q̄uis vera fateretur demon. cõpescebat tñ xp̄s eius sermonẽ ne simul cum veritate iniquitatẽ ꝓmulgaret. vt nos ẽt assuefaciat ne curemus de talibus ẽt si loqui uera videamur. Nephas ei ẽ vt cũ assit nobis scriptura diuina a diabolo istruamur De eo aũt q̄ Saul phitonissam ↄsuluit q̄ diuinauit. i. Reg. 28. dicit Aug. ad Simplicianũ. Non ẽ absurdũ credere aliqua dispensatõe permissum fuisse. vt non dominante arte magica vel potentia s; dispensatõe occulta que phitonissam ⁊ Saulez latebat se ostenderet spiritus iusti aspectibus regis diuina eum snia pcussurus. vel non vere spũs Samuelis a requie sua excitatus ẽ. s; aliqḋ fantasma ⁊ illusio imaginaria diaboli machinatiõibus facta quam scriptura Samuelem appellat sicut solent imagines rerum suaꝝ nominibus appellari 26. q. 5. nec mirum. A. ⁊ ibi p; q̄ Aug. videtur firmare hanc sniam videlicet q̄ Samuelis apparitio potius fuerit p̄stigiosa seu fantastica ⁊ diabolica illusio. B.

¶ Utrum diuinatio per astra sit licita. R. fm Tho. vbi. s̄. Duplices effectus subtrahũtur causalitati celestium corpoꝝ. primo quidẽ oẽs effectus per accidens contingẽtes siue in rebus humanis. siue i reb⁹ naturalibus. q; vt ꝓbat. 6° meth. ens per accidens non h; cãm ⁊ p̄cipue naturalẽ. vt q̄ lapide cadente fiat terremotus. vel q̄ homine fodiente inueniatur thesaurus. 2° aũt subtrahitur causalitati celestiũ corpoꝝ actus liberi arbitrij. pñt tamen celestia dispositiue inclinare i q̄ntum iprimunt in corpus humanum. sed tñ ex hoc nulla necessitas libero arbitrio imponitur. Siqs ergo consideratiõe astroꝝ vtatur ad predicta duo. s. ad cognoscendum futura casualia siue fortuita. aut ẽt ad cognoscendũ p certitudinem futura opa hoiu; ꝓcedit hoc ex falsa ⁊ vana opinione hoium. ⁊ tunc operatio demõis se imiscet vnde erit diuinatio illicita. A. Uñ ⁊ Aug. in li. de doc. xp̄ia. ⁊. 26. q. 2. illud. dicit. Neq; ab hoc genere superstitionis pniciose segregãdi sunt qui olim genitaliaci pp natalium ↄsideratiões dieꝝ. nũc aũt mathematici vocantur. Nam ⁊ ipi q̄uis veram stellarum positionẽ cũ quis nascitur cõsequũtur ⁊ aliqñ puestigant. tñ q̄ inde conãtur vel actiones nostras vel actionu; euẽtus ꝓducere nimis errant. iõ xp̄ianis penitus ꝓhibetur in suis opibus obseruare lune vel stellarum cursus. 26. q. 5. nõ l;. imo hoc agere idolatria reputat. ea. cã. q. 2. c. illos. ⁊. c. se. B. Si vero aliquis vtitur ↄsideratiõe astroꝝ ad p̄cogno

scendum futura q̄ ex celestib⁹ cor poribus causant. puta siccitates vł pluuias ⁊ huiusmodi. nō esset illi citum.

8 ¶ Utrū diuīatio que fit p̄ somnia sit illicita. R̷. fʒ Tho. vbi. s̄. Siqs vtat somnijs ad p̄cognoscendū fu tura sm q̄ somnia ꝓcedunt ex re uelatione diuina. vt somnia Pha raonis vel sm q̄ ꝓcedunt ex nāli cā intrinseca. vt cum abundās hu more frigido somniat q̄ sit in aq̄ vel niue. siue extrinseca. vt ex aere vel impressione celesti q̄ꝫtuʒ se pōt virtus talis extendere. non erit illi cita talis diuinatio. A. q̄ꝛ ē demon stratio quedā causaꝝ naturalium sm phisicos. B. Si aūt diuinató huiusmodi causet ex reuelatione demonū cū quibus pacta habētur expꝰssa q̄ꝛ ad hoc inuocant. vł taci ta. q̄ꝛ huiusmodi diuinatio extēdi tur ad id ad qḋ nō pōt se extende re. A. s. sm naturā vel ex indubita ta reuelatione diuina. vt p̄tactū ē. B. erit diuiatio illicita ⁊ supersti tiosa.

9 ¶ Utrū diuiatio p̄ auguria sit licita R̷. sm Tho. vbi. s̄. Ex motu vł gar ritu auiū futura agnosci non p̄nt si cut ex cāis. sed inq̄ꝫtuʒ sunt effect⁹ aliquaꝝ cāꝝ q̄ ēt sunt causantes fu turos euentus. Cā aūt opationis oium brutoꝝ aīalium ē instinctus quidā quo mouētur in modū na ture. ⁊ hic instictus ex duplici cā pōt ꝓcedere. vno quidē mō ex cā celesti corꝑali. ⁊ sm h̄ nihil prohi bet eoꝝ opatōes esse futuroꝝ sig̃ i q̄ꝫtum ꝯformant dispositionibus corpoꝝ celestiū. ⁊ aeris ꝯtinent̄ ex q̄ ꝓueniūt aliq̄ futuri euētus. In h̄ tñ duo ꝯsiderari oꝫ. p̄mo q̄dē vt huiusmōi opatōes nō extēdantur nisi ad p̄cognoscēdū illa futura q̄ causant p̄ motū celestiū corpoꝝ ꝓ ut. s̄. in. §. q ē imediate ante proxi mū p̄cedentē dictū ē. 2° vt non extē dant nisi ad ea q̄ aliqualr̄ p̄nt ad h⁹ modi aialia ꝑtinere. Consequūtur ei p̄ celestia corpora cognitioneʒ quādā naturalē ad ea q̄ eoꝝ vite sūt necessaria. sicut mutatiōes que fiūt p̄ pluuias ⁊ vētos ⁊ h⁹. Alio mō instinctus huiusmodi causant ex cā spūali. s. vel ex deo. vt pꝫ in colūba sup xp̄m descendente. ⁊ in coruo q̄ pauit Heliaʒ. ⁊ i pisce q obsorbuit ⁊ eiecit Jonā. vel ēt ex demonibus q vtūt huiusmōi opa tionib⁹ brutoꝝ ad iplicādas aias vanis opibus ⁊ opinionib⁹. ⁊ isto mō n̄ sunt licita. A. q̄ꝛ n̄ sūt ex cāis naturalibus vel indubitata reuela tione diuina. vt pōt colligi ex dc̄is s̄. §. 8. B. Et eadē rō est de oibus alijs huiusmōi. Quod āt Joseph ait Gen̄. 44. q̄ non esset ei similis in augurandi scia. intelligēdū est sm Augl. q̄ hoc loco dixit refe rens ad id qḋ vulgus de eo opina batur. ⁊ sic ēt dispensator eius lo cutus ē. A. Idem in sum. li. 1. ti. xi. q. 7. B.

¶ Utrū diuiatio p̄ oīa sit licita. R̷. sm Tho. vbi. s̄. Omen dr̄ qn̄ ver ba aliq̄ alia intentōe dicta retorq̄n tur ad futuꝝ. vt. s̄. in. §. 3. dictū est. huiusmōi aūt v̄ba ⁊ si n̄ subdant dispositōi stellaꝝ disponunt tñ qn̄ q̄ꝫ quidē sm diuinā ꝓuidentiam. vt recitatio somnij quam audiuit Gedeon. Judic. 7. ⁊ verba puelle que attendit Eliezer seru⁹ Abrahe Gen̄. 24. ⁊ sic licet. A. Hoc veruʒ quando de diuina reuelatione nō

10

dubitatur. vt. s. §. 8. tactum est. B.
Fit et h qnqz fm operatione demo
num. et sic e licitum. B

¶ Utrum diuinatio sortium sit licita
R. fm Tho. vbi s. Sortes pprie di
cuntur cum aliquid fit vt p eius eue
tu aliquod occultu inotescat. et qde
si queratur per sortes quid cui sit
exhibendu. vocatur diuersoria sors
Si aut queratur quid agere oporte
at vocat psultoria. Si vo queratur
qd sit futurum. vocat diuinatoria.
Itaqz si euetus sortiuz expectet ex
fortuna qd locu h3 solu i diuisoria
non vr hre pctm. nisi forte vitium
vanitatis. sicut aliqui non valetes
cocorditer aliquid diuidere vclint
vti sortibus exponetes fortune qs
quam parte accipiat. Si vero eue
tus sortium expectet ex spuali ca.
qnqz qdem expectat ex demonib9
sicut legit Ezech. 21. q rex babylo
nie stetit in biuio i capite duarum
viaru diuinatione queres et comi
scens sagittas iterrogauit idola et
exta psuluit. et h e illicitu3. Qnqz
vo expectat a deo. sicut illd puer.
16. Sortes mittutur i sinum sed a
dno teperant. et talis sors fm se n
e mala. vt Aug. dicit. Pot tn i hoc
quadruplex peccatum icidere. pri
mo si absqz necessitate ad sortes re
currat h. n. ad dei tentatione vr p
tinere. 2° si qs etia3 i necessitate abs
qz reuerentia sortibus vtat immo
cu magna deliberatione et pmissa
ozone debet fieri. exeplo aplozu i
electione Mathie. Act. 1. 3° si di
uina oracula ad terrena negocia
couertant vt dicit Aug9 ad Janu
arium. 4° si i electionibus ecclasti
cis que ex spus sancti ispiratione
fieri debent. aliqs sortib9 vtat. se
cus at e in tpalib9 dignitatib9 que
ad terrena disponenda ordinant
in quoru electione plerumqz hoies
vtunt sortib9. sicut et i tpalium rez
diuisione. Si ergo necessitas imi
neat licitu e cu debita reuerentia sor
tibus diuinu iudicium iplorare. si
cut tpe psecutionis quis fugiat ne
morte oium deserat eccla. sorte q
ri pot. vt dicit Aug9 in epla ad ho
noratum. et cui danda sit elemosy
na. cu duo eque idigentes occur
rut ceteris parib9 et vtriqz dari no
pot. sorte iuste querit. vt dic aug9.
i. de doc. xpia. imo etia dicit q p
litibus dirimendis l3 vti sortibus.
26. q. 2. sors. Ide Hosti. Et itellige
i his que tpalia sut. et de sorte sim
plici sine alia superstitione. A. In
predictis con. et Goff. vt i sum. li.
i. ti. xi. q. 8. B

¶ Quid de diuinantib9 vel etiam
inuestigantibus occulta. vt furta et
huiusmodi p inspectionem astro
labij aut iscriptiones. vel ispectio
nem i libris. R fm vv. Nullo mo
l3. sed supstitiosu e. ex eo. ex tuaru
A. Hic tex. bn facit. Et co. Goff. et
Hosti. l3 Ray. aliud videatur sen
sisse. vt i sum. eo. ti. q. 17. B. et re
ducit ad diuinationem p astra. de
qua dem e in. §. 8. aut etiam ad sor
tes. de qbus i precedenti. §. habet
A. Huiusmodi. n. inquisitoes fur
torum et similium nullatenus lici
te reduci pnt ad inqsitione p astra
seu p sortes. vt satis ex pcedetib9
pot patere. B

¶ Quo frequeter eueniat ea que
diuini pdicut. R. fm Ray. qui sic
dicit. Aug9 hac questionem soluit
dicens h fieri pmissu dei vt illi q
h audiut et vident pbeut i quali s

de fint. Un̄ Deut. i3. Si surrexerit i medio tui ꝓpheta aut qui somnium dicat se vidisse. ꝛ predixerit signū atq̄ portētuz ꝛ euenerit quod locutus ē ꝛ dixerit tibi. eamus ꝛ sequamur deos alienos quos ignoras ꝛ seruiamus eis. n̄ audias verba ꝓphete aut somniatoris. q꜡ tētat vos d̄s vester. vt fiat palā vtꝝ diligatis eū an nō. 26. q. 5. nec mirꝝ Tho. ēt vbi s. dic̄ q̄ h̄ q̄ a principio hoies i istis obseruationibus aliquid experti sūt casu accidit s3 postmodum cum homines icipiunt i huiusmodi obseruationibus animum iplicare multa s3 huiusmodi obseruationes eueniunt ꝑ d̄ceptiones demonum. vt his obs̄uantijs hoies iplicati curiosiores fiant ꝛ magis se iserant multiplicibus laqueis perniciosi erroris. vt Augustinus dicit i. 2° de doc. xp̄ia. A. Idem in sum. co. ti. q. 22. B

14 ¶ Utrū liceat reqrē a moriente q̄ reuelet statum suum post mortem. R̷. s̄m Tho. i quolibet. Nulla iordinatio videt̄ siquis reqrat a moriente cognoscere statum ei⁹ post mortez subijciendo tn̄ h̄ diuino iudicio. Unde nulla ratio videt̄ quare hoc debeat dici peccatum nisi forte ex dubitatione fidei de futuro statu quasi tētando ingrat. A. Idem i sum. co. ti. q. 23. B. De pena diuinatorꝝ. j. sortilegium. 2. §. pst. De iuentione maleficij per iudicium ferri cādentis. aut aque bulientis supra duellum. §. pst. in fi.

Ortilegiū ij.

Q̄ztū ad supstitiosas obseruantias. Et p̄io q̄rit̄. Utrū liceat vti arte notoria. R̷. s̄m Tho. s̄a s̄e. q. 96 Ars notoria oio ē illicita ꝛ a xp̄iano fugienda. Hec ē ars per quaz qdam nituntur sciam acqrere. sed oio iefficax est. ꝛ fiunt ibi quedam pacta iplicita cuz demone. A. Idē i sum. li. I. ti. xi. q. 10. B

1 ¶ Utruz obseruationes que fiunt ad sanitatē ꝛ huiusmodi sint licite R̷. s̄m Tho. vbi s̄. In his que fiūt ad aliquos effectus corporales inducēdos ꝯsiderandū ē vtꝝ nāliter videant̄ posse tales effectus causare ꝛ sic non erit illicitū. Si āt naturaliter n̄ videant̄ tales effectus causare posse. ꝯn̄s ē q̄ ꝑtineāt ad p̄dicta pacta cū d̄monib⁹. vt p3 ꝑ Au. 21. de ciui. dei. Hoc āt appet sp̄ali ter cuz adhibēt̄ur aliq caracteres vel noia ignota. vl' alie quecūq̄ varie obs̄uationes quas manifestuz est naturalem efficaciam nō habere. ꝛ talia semper sunt superstitiosa ꝛ illicita. Si tamē vt dicit Ray. aliquis colligat herbā medicinalē cū simbolo vel orone dn̄ica vl' scribit hec i chartha vt ponat super infirmum. vt sic i his tm̄ deus honoret̄ n̄ reprobat̄. dūmō nulla alia supstitiosa obs̄uantia imisceat̄. 25. q. 5. non l3. ꝛ. q. 7. non obseruetis. Idem in sum. co. ti. q. xi. B

2 ¶ Utrū suspēdere diuina v̄ba circa collū sit pctm̄. R̷. s̄m Tho. s̄a s̄e q. 96. In oibus adiurationib⁹ vl' scripturis huiusmodi duo cauenda sūt p̄io qdē quid sit quod profert̄ vel scribit̄. q꜡ si sit aliqd ad inuocationē demonū ꝑtinēs ē manifeste supstitiosū ꝛ illicitū. Similit̄ si cōtineat ignota noia. s. ne sub illis aliquod illicitū lateat. sicut Criso⁹ dicit. q̄ multi cōfingunt aliqua nomina hebraica angeloꝝ ꝛ scribūt

alligant que nō itelligentibus me tenenda vident. Similiter ne aliqd falsitatis ptineat. qr sic eius effect⁹ non posset expectari a deo qui nō est testis falsitatis. 2º aūt cauēdum est ne cum verbis sacris cōtineant ibi aliqua vana. puta aliq̄ caracteres iscripti preter signum crucis. Similit̄ nec spes habeat in modo scribendi. aut ligandi. aut i quacūq; vanitate q̄ ad diuinā reuerētiaz nō ptineat. qr h̄ iudicaret supstitiosum. Añ. 26. q. 5. nō liceat dr̄. Nō liceat nec i colligendo herbas medicinales facere aliqs obseruātias aut icantationes. Et fm vv̄. nō reprobant breuia i qbus scribuntur vba euangelica tm̄. sed si credatur q̄ minus habeāt efficatie si scribāt alio tpe q̄ dū i eccl'a euangeliuz legitur. supstitiosum ē. Similit̄ si scribant caracteres ꝛ nomia iusitata q̄ si noia dei ieffabilia. ꝛ i qbus dr̄. q̄ cunq; portauerit super se istud breue ꝛc̄. A. s. non periclitabitur sic vl' sic. aut illud uel illud bonum sibi continget fm eun. vv̄. ꝛ i sum. e. ti. q. 13. vbi h̄ notant. B. reprobanda sunt. ꝛ peccant qui scribūt aut portant. aut donāt. aut vendūt. aut portāda docent. nisi adō fuerint simplices q̄ ignorantia debeat eos excusare. que etiam non excusat si super hoc fuerint moniti vel istructi. A. Tales enim graui pereunt pditione. Unde Aug⁹. 25. q. 7. non obseruetis. loquendo de huiusmodi superstitionibus ꝛ diuinationibus ait. Qui aūt talibus credūt. aut ad eorum domum euntes. aut in suis domibus introducunt ꝛ iterrogāt sciant se fidem xpianam. ꝛ baptismum preuaricasse. ꝛ paganum ꝛ

apostatā. i. retro abeūtem ꝛ dei inimicum iram dei grauiter i eternū icurrisse. nisi ecclastica penitentia emendatus deo reconcilietur. Dicit eni apl's. 1. Cor. x. ꝛ. Col. 3º. Siue māducatis siue bibitis siue aliquid aliud facitis. i noie dñi nostri ihu xpi facite. i quo viuimus mouemur ꝛ sumus. B

¶ Quid de imaginib⁹ quas faciūt astronomi. R. fm Tho. vbi s̄. Illicitū est. ꝛ ex opere demonum habent effectum. cuius signum est qr necesse est eis iscribi quosdam caracteres q naturaliter ad nihil operant. Uñ fiunt ibi tacita pacta cum demonibus. ꝛ fiūt ibi expsse inuocationes demonum. A. Idem in sum. eo. ti. q. 12. B 3

¶ Quid de icantatiōibus serpentum ꝛ aialium. R. fm Tho. vbi s̄. Si respectus habeat solum ad vba sacra. ꝛ ad virtutem. diuinā nō erit illicitū. Sed plerūq; tales icātationes habent illicitas obseruantias. ꝛ per demones sortiuntur effectū. ꝛ precipue i spentibus. qr serpens fuit primuz istrumentum demonis ad hominem decipiēdum. Uñ sup illud ps. Sicut aspidis surde ꝛc̄. dic̄ glo. Notādū q̄ nō laudat a scriptura qñcūq; dat i scriptura silitudo vt pz de iniquo iudice q̄ rogātē viduam exaudiuit. A. Idem i sum. eo. ti. q. 15. B 4

¶ Quid de icantantibus isirmos vel pueros. R. fm vv̄. Si nihil superstitiosum dicant vel faciāt. nec mandant dici vel fieri. sz tm̄ vtant licitis pcibus. ꝛ ēt adiuratiōibus sicut per passionem ꝛ crucem ꝛ similia. non peccāt. nisi talia fecerit post phibitionem ab eccl'a sibi fa 5

ctam. A. tūc enim mortaliter pec-
carēt vt colligit ex dictis eiusdem
vv. ꝛ i sum. eo. q. 14. B. Sūt eniꝫ
prohibenda pp multa superstitio-
sa que ibi solēt imisceri. nisi fierēt
per aliquem discretū virū ꝛ deuo
tum qui funderet orationem ñ sup
ponium vel cingulum sed sup isi
nuꝫ manus imponens. A. dūmō
iste deuotus siue vir siue mulier sit
excellētis vite ꝛ ꝓbate discretiōis.
Huiusmodi eni nō ē prohibēdus
a talib⁹. nisi forte timeat ꝙ ad exē
plum illoꝝ idiscreti ꝛ superstitiosi
carminationis sibi vsurpēt abusū
ꝭm eū. vv. ꝛ i dcā. q. 14. vbi hec
notant. B. Satis videtur concor
dare Tho. ꝭa ꝭe. q. 96. De his aūt
q reliquias sanctorum portāt ad
collū ꝛ huiusmodi. dic vt s̄. relige
§. si.

6 ¶ Quid de sacerdotibus q cā do
loris altare exuūt vestib⁹ sacris aut
imagines lugubri veste operiunt.
aut consueta luminaria subtrahūt
R. Talia fieri penitus prohibent.
26. q. 5. quicūqꝫ. Et nisi faciēs pur
gauerit se penitentia. dbet dponi.
A. Hoc verum ꝭm Ray. ꝛ i sum.
eo. ti. q. 18. qñ aliquid predictoꝝ fi
eret propter odiū priuatū. Si aūt
propter cām cōem. bñ lꝫ. quod ꝛ
tenet cōsuetudo eccle que iniūcti-
bus tribulationibus solet cantare.
Deus venerūt gētes ꝛc̄. ꝛ i signuꝫ
tristicie die veneris sancta altaria
spoliantur. ꝛ hoc ē quod seqt. B
nisi forte faceret. qꝛ metuū cōtami
nationem sacroꝝ vel subuersiōeꝫ
fidei. vel obsidionem ꝛ h⁹. Nam
i tali facto plus humilitas dolosi-
tas declaratur. vt i dcō. c. qcunqꝫ.
Ceterum quia aliqui i aggrauatio
neꝫ cessationis a diuinis imagies
prosternunt. vrticis ꝛ spinis sup-
ponunt. penitus reprobant. extra
de offi. ordi. si canonici. li. 6. Et h
habetur supra cessatio a diuinis.
§. 3.

7 ¶ Quid de sacerdotibus qui pro
viuis quos odiūt scienter cantant
missam defunctorū. vel i medio ec
clesie ponūt feretrū ꝛ faciunt offi-
ciū mortuoꝝ vt illi citius moriant.
R. Si fuerint tales detecti. dponi
debent. ꝛ ad agēdā penitētiaꝫ tam
sacerdos quā q icitauit debent er
gastulo ꝑpetui exilij relegari. 26.
q. 5. qcūqꝫ. A. Idem i sum. e. ti. q.
20. scdm Ray. q ꝛ addit ꝙ idem ꝛ
si alia similia fiant. lꝫ hoc i. c. alle-
gato non dicatur. Et sic etiam i de
lictis ꝓcedit ad similia. qñ ē eadē
ratio. Nam itellectus legis capit
ex ipius rōne. vt i. c. itelligentia. ex̄
de verbo. sig. ꝛ. l. qd dicium. ff. de
pactis.

8 ¶ Quid de qbusdam mulieribus
que dicūt vel credūt se nocte cum
Dyana dea paganoꝝ vel cū Hero
diade ꝛ inumera multitudine mu-
lierū equitare sup quasdā bestias ꝛ
inumera spacia transire. ꝛ huius-
modi. Et ꝙ ab eis alique creature
possint i melius mutari aut trāsfō
mari. R. scdm Ray. A. maligno
spū mentibus fidelium talia fantas
mata irrogant. Nā diabol⁹ trāsfor
mans se i diuersarū species psōa
rum. mentem quam captiuā tenet
multipliciter deludit. Nec dbet ali
quis i tantam venire stulticiam vt
credat ꝙ hec que in somnis ꝛ spū
tm̄ fiūt. in corpore fiant. Al' infide
lis ē ꝛ pagāo deterior. Hec ꝛ mlt̄
ta de hac materia. 26. q. 5. epi. A.

ꝛ ibi hec oīa clarius hn̄t. B

9 ¶ Que pena sit sortilegoꝝ. R. Diuinatores ꝛ malefici ſm leges capite plecti debēt. ꝛ si accedant domū alterius debent cremari. Item bona eoꝝ debent omnia publicari. C. de male. l. nullus. ꝛ. l. nemo. ꝛ. l. culpa. A. In dicta. l. nullus dicitur. Nullus aruspex. nullus sacerdos. nullus eorū qui huic ritui assolet ministrare limē alterius accedat. nec ob alterā cām. sed huiusmodi hoīs amicitia q̄uis vetus repellatur concremādo illo aruspice qui ad domū alienā accesserit. ꝛ illo in insula deportādo post ad emptionē bonoꝝ qui eū cuocauerit suasionibus vel p̄mijs accusatorē huius criminis non delatorē eē sꝫ ꝛ dignū magis premio arbitramur. Et in. l. nemo dicitur. Nemo aruspicem cōsulat aut mathematicū. nemo ariolū. augurū. ꝛ vatū praua cōfessio cōticescat. Chaldei ꝛ magi ac ceteri maleficos ob facinorū magnitudinem vulgus appellat nec ad hanc partē aliqd moliantur. sileat oīs ppetuo diuinādi curiositas. Et eni supplicū fert capitis fert gladio vltore prostratus quicunqꝫ nostris iussis obsequiuꝫ denegauerit. In. l. āt culpa dicitur Culpa similis ē tā prohibita discere q̄ʒ docere. B. Sed ſm canones siquidem peccatū occultum sit imponitur penitentia. 40 dierū ex. e. c. i. Si vo notoriū eucharistia denegat de ꝯse. dis. 2. p dilectiōe. Itē si sit clericus deponendus est. ꝛ in monasterio detrudendus. Si laicus excōicandus. A. hoc verum si penitentiā agere renuit ſm Hosti. ꝛ in sū. eo. tit. q. 23. B. 26. q. 5. non oportet. ꝛ. c. siqs ep̄s. ꝛ. c. aliquāti. ꝛ. q. 7. admoneant. A. Ibi dr̄. Admoneāt fideles sacerdotes populos suos vt nouerit magicas artes incantationesqꝫ quibus si het in firmitatibus hominuꝫ nihil posse remedij conferre. non aialibus lāguentibus claudicātibus vel etiaꝫ moribundis quicq̄ʒ mederi. sed hec laqueos ꝛ insidias antiqui hostis quibus ille pfidus genus hūanū decipere nitit. Et siquis h exercuerit si cleric9 ē degradetur. si laicus. anathematizet. B. Sed ꝛ crescente contumacia crescere dꝫ ꝛ pena. vt carceret ꝛ h9. Itē si seruus sit dꝫ verberibus castigari. 26. q. 5. contra idolorū. Ep̄s etiam oēs tales turpiter dehonestatos de parochia sua d̄bet eijcere. vt. 26. q. 5. epi. Tales etiam infamēs sunt. Similiter ꝛ qui ad eos cōcurrūt. Vn̄ nec ad accusationē debent admitti. 2. q. 8. quisquis. A. Idem in dcā q. 23. ſm Host. Item crimē sortilegij ē casus ep̄alis a quo miores sacerdotes sine eoꝝ licentia absoluere non pn̄t. 26. q. 6. c. i. Et eadē rōe videt de alijs superstitionibus dū malitiose vel post admonitionem aliquis in illis deliquerit. Et facit qd̄ tactū ē. s̄. confessor. I. in prin. v. S. sortilegi. B. nec ad testimonium eē d̄ testi. testimoniū. De infamib9 habes. s̄. infamis.

¶ Sed nunqd efficit irregularis 10 q̄ talia facit ꝛ maxima enormia. vt qui sacrificat deo nūmorū. i. diabolo vt diues fiat vel qui de ecclesie sacramētis vt de crismate ꝛ oleo sancto. aut aqua baptismi. aut de corpore xp̄i sortilegiū facit. R. ſm vv. Si talia notoria sint generant

irregularitatē et indigent dispensatione. Si vero occulta nō q̄uis fm quosdā idem sit si sint occulta. A. Unde et in tali dubio consulendū ē talibus q̄ petant dispensationē nō tn̄ ē pc̄iē dicēdū eis q̄ al'nō sit eis salus. et absoluendi sunt a pctō si peniteant fm eū. v. v. vt in sū. co. ti. q. 15 B.

Spectacula.

De spectaculis. cātu et citharis. et huiusmodi. s. ludus et iocus. §. 3. et sequentibus. et. s. chorea.

Sponsalia

quid sint. R. Sunt futurarū nuptiarū pmissio. ff. e. l. i. et. 30. q. 5. nostrates. Et dicuntur sponsalia a spōdēdo. i. pmittendo. A. Idem in sū. li. 4. ti. i. q. i. fm Ray. Goff. Tho. Pe. et Al. B.

¶ Quō contrahūtur spōsalia. R. Quatuor modis. Aliquādo qdē nuda pmissione. vt cū dicit vir. Accipiā te in meā vxorē. et illa rn̄det. accipiā te in meū vir. vel alis equipollentia. vt ducā te in vxorē et huiusmodi. Et ista sunt pprie sponsalia que p verba de futuro fiunt. Si vero fiant p verba de pn̄ti. vt si dicatur. Accipio te vel aliqd huiusmodi erit verū matrimoniū. vt. s. matrimoniū. 3. §. i. et quatuor se. Itē. 2° cōtrahunt spōsalia datis arris spōsalitijs. sicut habetur. s. arra. A. s. qn̄ cū arris concurrit ēt pmissio sine qua non fiūt sponsalia. ff. eo. l. i. B. Itē. 3. p annuli subarrationem eodē mō sicut de quibuscunq3 arris spōsalitijs dr. sed sine subarratōe annuli si aliter adiungat cōsensus expressus de pn̄ti factū ē matrimoniū. A. Et h̄ ē differētia int' hūc casū et pcedentē. s. q̄ ibi de futuro h̄ de pn̄ti sponsalia cōtrahunt fm locoꝝ cōsuetudinē. Possent tn̄ et p annulū cōtrahi de futuro si vba consensus expressiua h̄ sonarent. Ideo hic dr idē esse de annuli subarratione qd de alijs arris. B. Itē 4. contrahunt sponsalia non solū pmissione. vt in primo modo dictū ē sed ēt si apponit iuramentum ex. eo. de illis et. c. preterea. A. Idē in sū. eo. ti. q. 2. B

¶ Quid si qs accepta māu mulieris dicat. Do tibi fidem de te i vxorem accipiendo. et illa nihil rn̄det nunqd sic contracta sūt sponsalia. R. fm. v. v. Reuera non pn̄t cōtrahi ex altera pte tn̄. nec claudicare pn̄t. Ille tn̄ qui taliter dedit fidē tenet eā ducere si illa voluerit. Si āt noluerit nō ē cōpellenda. nisi aliq̄ mō ostēderit mulier acceptare qd agebat. puta si ante fidē datā tractabatur inter eos de sponsalibus et matrimonio. et ipa requisita sponte manū dedit ad fidem recipiēdā et huiusmodi tunc enim essent contracta sponsalia. A. Idem in sum. eo. ti. q. 3.

¶ In qua etate possūt cōtrahi. R. Post septēniū. q2 tunc placere incipiunt et ex tunc valent extra eo. lras. et ex de despon. impube. si infantes li. 6. Si vero ambo vel alter sunt minores septēnio. et cōtrahāt sponsalia ipi vel parentes pro eis nihil agitur nisi post ratificent. vt s. impedimentum. 13. §. antepenl'. A. Idem in sum. eo. titu. q. 4. fm Ray. B. Quod si non plene compleuerint septē annos dicendum fm Tho. in. 4. di. 47. Si multum

appropinquāt ad tēpus septēnij tenent sponsalia. Hec āt appropinquatio determinanda est ƀȝ ꝯditionē contrahentiū. cū in quibusdam citius in quibusdā ꝟo tardius proueniat intētio siue cōplacētia nuptiarum. Con. Host. A. ⁊ ēt Inno. vt i sū. eo. ti. q. 5. B. tñ expsse nō habetur ꝙ tēpus septēnij preueniri possit. A. Pe. ꝟo innuit ꝙ tēpus septēnij in spōsalibꝰ preueniri nō possit. lȝ in matrimonio tēpus. 12. vel 14. annorum qñqȝ preueniatur vt i dicta. q. 5. Et huic iura magis cōcordare videntur. B. Et nota hic ꝙ si alter fuit maior septēnio alter minor. lȝ sponsalia nō tenuerint ēt ex parte maioris. quia claudicare nō debēt tamen qꝛ iste maior ex parte sua fidem dedit tenetur expectare minorē si forte velit in eodē ꝓposito ꝑdurare. ⁊ si non expectat. tenetur agere pniam de fide mentita. A. Hoc habet in ar. ex̄ de despō. impu. c. de illis prio. vbi dr̄. De illis q infra annos aptos matrimonijs sponsalia contrahūt siue vterqȝ siue alter reclamet anteq̄ȝ ad annos aptos mr̄imonijs ꝑuenerint ⁊ postulēt separi. ñ sunt vllatenus audiendi. Si ꝟo alter istorum ad ānos pubertatis ꝑuenerit. ifra eosdē ānos altero existente cū sponsalia cōtrahuntur si is qui minoris ē etatis cū ad ānos illos ꝑuenerit reclamauerit. nec i alterum voluerit cōsentire iudicio ecclesie poterunt ab inuiceȝ separi. Mulier āt que postq̄ȝ annos nubiles attigerit ei qui nondū ad annos aptos mr̄imonijs venerat nupserit cū in eū semel consenserit. amplius nō poterit dissentire nisi ipē cui nupsit postq̄ȝ ad etateȝ legitimā ꝑuenerit in eam suū negauerit prestare consensum. B

4 ¶ Utrum sponsalia possint cōtrahi inter absentes. vt ꝑ nūciū vel litteras. R. ƀm hosti. Possunt si absens hoc sciat. vt qꝛ nunciū misit ꝟl de sua ꝯscia fit. vel postea ratū hȝ ff. de sponsa. l. vlt. 32. q. 2. honorantur ex̄ de ma. contrac. cōtra iterdi. ec. c. 2. A. Idem in sū. co. ti. q. 13. B. De sponsalibus factis a parentibꝰ pro filijs vide. s̄. impedimentum. 13. §. fi.

5 ¶ Quid si absens misit nunciū ꝟl ꝓcuratorē ad contrahendū spōsalia ⁊ postea reuocat. R. ƀm hosti. Si reuocatio ꝑuenit ad ꝓcuratorē anq̄ȝ puella cōsentiat. nihil postea agitur ar. ex̄ de ꝓcu. i nostra. ⁊ c. mandato. Immo ēt si reuocatio ꝑuenit ad procuratorē postq̄ȝ puella consensit. sed tñ ꝓcurator añ reuocatus fuerat. nihil actuȝ est ƀm eun. host. A. qꝛ deest cōsensus. Et facit. c. procurator ex̄ de procu. li. 6. Sed si de mandato ꝓcuratoris ⁊ consensu mulieris subsecuto fiat fides. sed de dissensu seu pnia non liqueat stabit ecclia ꝓ sponsalibus qꝛ non iudicat de occultis extra ꝟ̄ symo. sicut tuis ƀm eun. host. ⁊ in sū. co. ti. q. 14. B. Ceterum de mr̄imonio ꝑ procuratorem habes. s̄. matrimoniū. 2. §. 4.

6 ¶ Quid siquis ante pubertatem ꝯtrahit mr̄imoniū. R. Sponsalia esse intelliguntur. vt. s̄. impedimētum. 13. §. pe.

7 ¶ Nūquid illi q ꝯtraxerunt sponsalia teneant cōtrahere mr̄imoniū. R. Si sponsalia tenuerunt. vt qꝛ in etate debita contracta fuerūt tenentur cōtrahere simul. nec pōt alter

eoꝝ contrahere cũ alia ꝑsona. ⁊ si contraxerit lʒ quidẽ secundũ mr̃imoniũ ex̃. e. sicut sʒ agere dʒ pniaʒ de fide mentita. A. In dicto. c. sic. pʒ ꝙ h̄ verũ ẽ quando ƒm mr̃imoniũ contractũ ẽ saltẽ per v̾ba de p̄senti. Secus si tm̃ p v̾ba ď futuro. qꝛ tũc debent seruari pꝛia sponsalia. ⁊ agi pñia de secundis. vt ibi. B. ⁊ multo magis si pꝛius iteruenerat iuramentũ ex̃. eo. ex lr̃is. 2. ⁊ c. sicut. ⁊. c. si inter.

8 ¶ Sed vtrũ ille q non vult debeat cogi p censurã ecclia̾sticã. R. Prius ⁊ pꝛincipalius dʒ mõeri. vt ex̃ c. reqsiuit. deniũ põt cogi vt ĩ p̄dicto. c. ex lr̃is. Et intellige nisi ꝓbabiliter timeat difficilis exitus puta vxoꝛicidiũ vel huiuimõi. vt in dicto. c. reqsiuit. Et sic exponũt ⁊ ĩtelligũt pꝛedictas decre. qĩ oẽs doc. Tho. ẽt in. 4. di. 27. dicit ꝙ in sponsalibus non soluẽs ꝓmissũ peccat moꝛtaliter. nisi legitimũ impedimẽtũ interueniat A. De h̄. ĩ. §. In q̇bus cãibus. B. ⁊ iniungenda est pnia ꝓ peccato lʒ in foꝛo contẽtioso non cõpellat. qꝛ mr̃imonia coatra ꝯsueuerũt malos exitus habere. A. Hoc dictũ Tho. intelligẽdũ est ƒm p̄cedẽtia. vt colligi põt ex iuribus pꝛeallegatis. B.

9 ¶ Quid si iurasti mihi dare vnaʒ de filiabus tuis non noiatiʒ. R. ƒʒ hosti. Dare quidẽ teneris. sed quã cunqʒ des liberaberis. qꝛ ꝓmissoris est electio. sicut in alijs ꝓmissionibus. vt. s̄. ꝓmissio. §. 2. Et si oẽs moꝛiantur pꝛeter vnam ad illã dãdã teneri. ar. ff. ď eo qď cer. lo. da. oʒ. l. 3. §. qui stichũ. Sed si vnã mihi obtuleris ⁊ ego non accepto eã liberatus es ẽt a iuramẽto. ar. ff. ď ꝯdi. inde. cũ is. Qď si vnã ex illis carnaliter cognoui nullã aliã h̄re potero. qꝛ cuʒ oibus contracta est affinitas. vt. s̄. impedimentũ. 14. §. 1. ⁊. 2.° Immo qď plus ẽ si contemplatione p̄cedentis cõtractus facta fuit cõmixtio esset factũ mr̃imoniũ A. vel si nõ est mr̃imoniũ saltẽ suʒ cogendus consentire ƒm eun. ho. p iura que sequunt. B. vt. s̄. matrimoniũ. 4. §. 2. ⁊ ex̃ de eo qui dux. in ma. significauit. ⁊. c. veniẽs. A. Cũ oibus p̄dictis con. Goff. vt in sũ. eo. ti. q. 8. cũ se. B.

10 ¶ Quid si iurasti mihi dare vnaʒ determinatã filiã tuã. ⁊ si illaʒ h̄re nõ possem ꝓmisisti mihi dare aliã R. ƒm Host. Teneris dare p̄mam ⁊ ad hoc laboꝛare bona fide ex̃ ď spon. ad audientiã. Qď si non potes. tũc distinguẽdũ est ꝙ si pꝛima ꝯsensit sponsalibus exp̄sse vel tacite. vt puta qꝛ vel ipa p̄nte ⁊ non cõtradicente ꝯtracta fuerũt spõsalia. vel ipa postmodũ reuocante foꝛo rẽ suã habere nõ possum. qꝛ cum pꝛia cõtraxi sponsalia. vt in ca. ad audientiã ẽt si illa pꝛima sponsalia foꝛte pp consanguinitatẽ aliquam cũ illa pꝛima non tenuissent. vt. s̄. impedimẽtũ. 13. §. 3. Si v̾o pꝛima nullatenus cõsenserit sponsalibus. teneris ad secundam ex̃ de spon. ex lr̃is. 2.° ⁊ de resti. spo. ex parte. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 12. B.

11 ¶ Quid si sponsalibus appositũ sit tempus infra qď ď̾beat fieri matrimoniũ. R. Elapso tp̃e ille p quẽ non stetit impune nubit. sed alij datur penitentia de fide mentita extra eodem sicut. A. Idem in sum. eo. titu. q. 22. secundum hostien. B.

12 ¶ Quid de penis que interdū apponunt̄ spōsalibus. R̄. fm Ray. Lz sponsalia cōtrahi possint sub cōditiōe pmisse pecunie. nō tñ pōt pecunia pmitti in modū pene. τ si pmissa fuerit non tenet pmissio. nec peti pōt. vt si dicat. Nisi tecū ɔtraxero dabo tibi cētū marchas Nā ɔiugia debēt eē libera. ex̄ eo. requisiuit. τ. c. gēma. Idē Tho. i 4°. di. 27. Nota tñ ꝙ arre sponsalitie date ab ea parte q̄ cām prestat ꝙ nuptie nō sequant̄ amittunt̄ recepte vō restituunt̄ in duplū. C. ꝺ spon. l. arris. τ. l. mulier. vide. s̄. arra. §. i. τ. 2. A. ɔiūctis additionibus. Et idē qꝺ. s̄. nō. in sū. eo. ti. q. 23. B. Quinetiam siqs vellet spōsalia firmiter alligare pōt sic facere fm Hosti. s. vt det magnā quātitatē p arris. τ stipulet̄ ipas i quadruplū. qꝛ tantū pōt stipulari τ nō amplius. τ tunc si steterit per recipientē quo minus matrimoniū sequat̄ in quadruplū reddet. C. eo. l. fi. §. que oia. Cessat tñ pena arrarū in quibusdā casibus. vt si tempus appositū lapsū sit. tunc. n. is p quem nō stetit impune nubit. vt in pcedenti. §. dictū ē. Item cessat si spōsus impeditus fuerit. dūtñ cāz impedimēti nō pbuerit. Cessat ēt pter cām legibus iterdictā. puta si ꝺ iure mr̄imoniū seqͥ nō pōt. C. eo. l. v lr̄. §. patrem. A. Idem i sū. eo. ti. q. 24. B

13 ¶ In qb⁹ casib⁹ soluunt̄ spōsalia. R̄. fz Ray. In octo. p°. si alter spōsoꝝ transeat ad religionem. quod pōt facere ēt ɔtracto mr̄imonio. τ altero inuito. dūtñ añ carnis copulam. τ ille q i seculo remanet absoluit̄ a sponsalib⁹. τ ēt a mr̄imonio. ex̄ de ɔuer. ɔiu. verū. τ. c. ex publico. τ ex̄ eo. ɔmissū. nec pdit arras q̄s dedit. τ illas q̄s recepit restituet solū in simplū. C. de epi. τ cle. deo nobis. 2° soluunt̄ spōsalia qñ spōsus ñ inuenit̄. qꝛ trāstulit se ad aliā regionē. Si tñ fuit aliq̄ culpa ei⁹ q p̄ns ē. dz recipe pniam de piurio. τ de pmissione ñ seruata. ex̄ eo. de illis. Et quidē si terminus in sponsalib⁹ nō fuit apposit⁹ de ɔ̄hendo. tūc fm leges p̄ns tenetur expectare absentē p biēniū si i eadē puincia p̄ns fuerit vt. C. eo. l. 2. Tñ fm Hosti. iudex inspecta qualitate psonarū poterit temp⁹ abbreuiare vel prorogare. 3°. soluuntur si alter spōsoꝝ p⁹ ɔtracta spōsalia incurrat leprā. vel palysim. seu amittat oculos vel nasum seu q̄cq̄ et turpius eueniat ex̄ de ɔiu. lepro. lr̄as. τ de iureiur. quēadmoꝺz. Ubi inuit̄ ꝙ etiā si iurauit nō tenet̄. ducta tñ ante dimittere non pōt. A. Similiter etiam ducere tenetur si sponsalia ɔtracta fuerūt p verba de p̄nti. fm glo. in dicto. c. quēadmodū. vbi ēt dicit̄ ꝙ sponsalia de p̄nti nūq̄ soluunt̄ nisi ob cām religionis. Idō excepto hoc casu oēs octo casus hic positi itelligēdi sunt i sponsalibus de futuro fm Ray. vt i sū. eo. ti. q. 25. B. 4°. si supueniat affinitas. puta qꝛ sponsus cognouit consanguineāz spōse vel eꝛ°. 27. q. 2. quidā despōsauit. τ. c. se. ex̄ de eo q cog. cōsā. vxo. sue. c. . τ. c. fratnitati. Et ad hoc pbādū sufficit sola fama. ex̄ ꝺ ɔsan. τ affi. sup eo. Item fz hosti. sufficit vnus testis. ex̄ de testi. sup eo. Secus tamen si pri⁹ fuisset matrimoniū ɔsūmatū. vt ibi dz. A. ēt

si fuerit ꝯsumatū solū p v̄ba de p̄-
senti. vt patet ibi in glo. B. 5º sol-
uunt sponsalia si se mutuo absol-
uant. sicut qui societatē fide inter-
posita ꝯtrahūt ꝛ postea eā sibi re
mittūt. ex̄ eo. p̄terea. Quidā tamē
istū casū nō recipiūt. sȝ veritas vi
det q̄ possint se absolueꝛ fȝ Ray.
Goff. Al. Tho. ꝛ Pe. A. Glo. in
dicto. c. preterea. pº tenet ꝯtrariū
Sed dn̄s Anto. de bu. dicit ibi q̄
glo. pōt verificari si interuenissent
verba de p̄nti. Si v̄o solū de futu
ro. bn̄ possunt ptes inuicē se absol
uere. B. 6º si alter eoꝝ fuerit for-
nicatus. in quo casu licet alteri re-
pellere fornicantē. ex̄ de iureiur.
quēadmodū. Sed qd si spōsa ab
alio violēter fuerit cognita. R. fm
Hosti. non dȝ cogi talē ducere. A
Hoc verū fm Hug. ꝛ glo. Ray.
si vir velit ad ordines pmoueri.
al' cogēdus ē ducere. p eo q̄ mu-
lier n̄ fuit i culpa. vt i sū. eo. ti. q. 25
vel quia culpa precessit sponsalia
ideo obijci nō pōt. dicto. c. quēad
modū. Et sic intelligēda sunt seq̄n
tia. Vn̄ seqꝛ. B. Sȝ tn̄ ducere hȝ
eo q̄ non fuit in culpa. Ceterum
si fornicatio ante sponsalia n̄ pōt
opponi. vt in dicto. c. quēadmōm
nisi fm Hug. si tpe desponsatōis
credebat eam esse v̄ginē ꝛ an̄ car
nalem copulā ꝯsiterit sibi eā esse
corruptā pōt dimittere eam. Et si
cut p fornicatōe carnali sponsa di
mitti pōt. ita ꝛ mlto magis p for-
nicatōe sp̄ūali. s. heresi vl' ifideli-
tate. qꝛ tūc nullū eēt m̄rimoniū qd̄
fieret vt. s̄. ipedimētū. 9. §. 1. 7. sol
uunꝛ. ꝛ soluta sūt spōsalia qn̄ spō-
sus vl' spōsa cū aliq̄ ꝯtrahit p v̄ba
de p̄nti. vel ēt p v̄ba de futuro ꝛ se

quitur carnalis copula. Sed tn̄ ta
lis agere dȝ pn̄iam de fide vl' pmis
sione mētita. ex̄ eo. si iter viꝝ. ꝛ ex̄
de spō. duoꝝ. c. 1. Qd̄ si cū p̄ria cō
traxerit sponsalia de futuro sine i-
terpositōe fidei vel iuramēti. ꝛ cū
scd̄a similiꝛ de futuro sed cū iura-
mēto fm Ray. dȝ ꝯtrahē cū p̄ria
ꝛ agē pn̄iam de piurio qd̄ ꝯmisit
circa fam. Iuramētū. n. nō pōt eē
vinculū iniq̄tatꝭ. ex̄ de iureiur. q̄-
to. ꝛ de spō. sicut ex l̄ris. 2. q. 4. in
malis. Con. hosti. 8º qn̄ impubes
q cōtraxit sponsalia venit ad eta-
tē adultā ꝛ petit absolui a vincu-
lo sponsaliū ꝛ dari sibi licentiam
nubendi alteri. ex̄ de despon. im
pu. de illis. ꝛ. c. a nobis. Oēs p̄di
ctos casus pōn Ray. ꝛ ēt hosti. q
addit nonū. s. si fama hēat q̄ iter
eos sit canonicū imped mētū. ꝛ qd̄
fama doceaꝛ. ex̄ eo. cū in tua. ꝛ de
consan. c. 2. ꝛ de testi. sup eo. A. ni
si contra famam huiusmodi iura
mētū fidedignoꝝ fm arbitriū iu
dicis ꝛ etiam ppinquoꝝ quādo
impedimētū opponiꝛ de parētela
prestetur. d. c. cū in tua. B. Et no
ta q̄ i p̄dictis duobus casib' spon
salia ip̄o iure soluūtur. s. in p̄rio
qn̄ trāsit ad religionē. ꝛ in. 7º qn̄
cōtrahit m̄rimoniū cū alia. Quin
ēt in. 6º s. pp̄ter fornicationem si
fornicatio sit notoria. vt Hosti. di
cit. A. 4ᵘˢ est qn̄ sponsus impubes
petit sepationē tpe pubertatis. qꝛ
alter ip̄o iure tūc ē absolutus. ex̄
de despon. ipu. accessit. B. In ce
teris v̄o casibus fm eundē soluen
da sūt auctoritate ep̄i. ar. ex̄ de de
spon. impu. accessit. ꝛ. c. ꝯtinebaꝛ
A. Predicti ēt oēs casus notanꝛ i
sum. eo. ti. q. 25. vbi ēt pȝ q̄ in pre-

dictis oībus cum Ray. con. Al. Tho. ꝛ Pe. B

14 ¶ Quid si fiat spōsalia sb conditiōe. R. ſm Tho. in. 4° dis. 27. distiguēdū ē. qꝛ aut ꝯditio ē honesta siue vtilis. vt cum dicit. Accipiaꝫ te si parentibus placebit. vl' si dabis centum. ꝛ tunc exn̄te conditione stat pmissio. Aut est ihonesta. ꝛ h dupliciṫ. qꝛ aut est cōtraria bonis mr̄imonij. vt accipiam te si venēa sterilitatis pcures. ꝛ tūc non contrahunṫ spōsalia. Aut nō est contraria. vt accipiaꝫ te si furtis meis ꝯsentias. ꝛ tunc stabit pmissio sed tollenda est ꝯditio. De spōsalib⁹ etiam vide. s̄. impedimētū. 13. Itē circa h vide. s̄. matrimoniū. 5° p totum. A. Et ibi de istis conditionibus latius dicitur. B

Tipulatio

est q̄dam verboꝝ cōceptio qn̄ aliqs iterrogatus pmittit se aliqd datuꝝ vel facturū. ff. de v. obli. l. 5. §. stipulatio. A. vt si dicatur promittis h. ꝛ tu r̄ndes promitto vel silia cōsensus indicatiua. vt ibi. B

Tudium

Clericorū ꝛ religiosorū plati ꝛ capl'a debent aliquos habiles mittē ad studium theologie q postmoduꝫ valeāt alios erudire. qbus si pprij obuētus eccliastici non sufficiunt ipi plati ꝛ capitula necessaria ministrabūt. Et ipi docentes i theologia ꝛ studentes dū in scolis studuerint per annos quiqꝫ recipiūt puētus pbēdarū ꝛ bn̄ficioꝝ suoꝝ nō obstāte aliqua cōtraria ꝯsuetudine vl' statuto. ex̄ de magis. sup specu. Et nota ꝙ loquiṫ tm̄ de doctoribus ꝛ studētibus i theologia Et h intelligēdū in studio gn̄ali n̄ spāli alicuius castri vl' ville. A. vbi fuerit studium minus competens vt in. c. tue. hic allegato. Et idē qꝺ hic notatur in sum. li. i. ti. 3. q. 96. ſm Hosti. B. ꝛ de lnia prelatoꝝ suoꝝ. ex̄ de cle. nō resi. tue. ꝛ. c. relatum. Ceterū in §. se. dīs ꝺ studio lr̄arū coiter. sꝫ tn̄ audire leges vel medicinas phibetur sacerdotib⁹ ꝛ religiosis ꝛ hn̄tib⁹ eccliasticas dignitates. s̄. excōicatio. i. §. 2. v. 6. Consimiliṫ ꝛ doctoribus eoꝝ A. s. phibeṫ tales docere. B. s̄. excōicatio. i. §. 3. v. 14°. Clerici obtinentes ecclias parochiales insistendo studio per septē annos habent gratias. de quibus vide. s̄. ecclia. 2. §. 2.

¶ Quis pōt clericis dare licentiā eundi ad studium. R. ſm Inno. A. in. c. relatum. ex̄ de cle. nō resi. B. Non solū epi sed ēt inferioꝛes prelati dant licentiam eūdi ad scolas ꝛ ad alia loca p honestis cāis Qꝺ si eps maliciose differat licētiam. poterit peti a superiori ſm Hosti. extra de iure patro. nullus Et si epus non vult dare licentiaꝫ nisi data sibi pecunia. licet non sit symonia ē tn̄ turpe lucrū. ar. i. q. 3 vendētes. Sꝫ ꝛ v̄v̄. addit ꝙ si p pecunia daret licentiā de quiquēnio a iure cōcesso. symonia eēt ex̄ de magis. sup specu. Et h cāu posset datū repeti ab ipo dante ſm eūdem v̄v̄. ꝛ in sum. eo. ti. q. 10. B. Esset etiam symonia p alio tēpore si intenderet vendere sibi hoc ꝙ absoluit eū a faciēdo officiū ecclesie sue. Idē dicēdū ē de septennio ꝯcesso parochialibus. vt in §

cedenti.§.tactū est. Certe hoc cām semper videt cōmuni symonia cū vendat licentia que ex officio spirituali ꝑtinet. vt colligi pt.s.symonia.i.§.20.&.22. B

¶ Studiū vtriusqꝫ iuris diuini & humani canonici & ciuilis regi dꝫ in curia Romana. & studētes ibi gaudent ꝑuilegiis libertatibus & immunitatibus quib⁹ gaudent studētes in studio generali. & recipiunt integre suos ꝓuentus ecclasticos sicut illi. extra de priuile. cum d diuersis.li.6.

Stulticia

Utrū sit peccatū ℞.scdm Tho.ḟa ḟe.q.46. Stulticie nomē a stupore videtur esse sumptū. Vñ Isidorus p⁹. ethimol. Stultus ē q ꝓpter stuporem nō mouet. Et differt stulticia a fatuitate sicut ibidem dī ꝙ stulticia importat hebetudinem cordis & obtusionem sensuū. fatuitas autē importat totaliter spūalis sensus ꝑuationē. Stulticia ergo iportat quendā stuporē sensus i iudicādo & ꝑcipue circa altissimā cām que ē finis vltimus. At siquidē hec sit ex dispositione naturali sicut patz in amētibus non est peccatuꝫ. Si āt cōtingat ex eo ꝙ homo imergat sensū suū in reb⁹ terrenis ex q̄ reddit ei⁹ sensus ieptus ad ꝑcipiēdū diuina. ꝭm illud.i.Cor.2.° Aialis hō nō ꝑcipit ea q̄ sūt spūs dei. sicꝫ hōi habēti gustū isectū malo humore nō sapiūt dulcia. Talis stulticia ē peccatū. ꝓv.I. Prosperitas stultoꝝ ꝑdet illos. A. Idem in.sū.li.3.ti.34.q.119. B

Stuprum

vide supra for

nicatio.§.I.

Subarratio

§.arra.&.s.sponsalia.§.x.&.§.12.q incipit. Quid de penis.

Subdelegare

supra delegare.§.2.

Substitutio.

J.testamentum.2.§.fi.

Successio ab

intestato. Quot modis dī aliqs decedere intestat⁹. ℞. Quatuor modis. s. Si nullū testm̄ fec̄ vel si fecit sed nō iure. vl' iure fecit sꝫ postea ē ruptū vtputa nato ei filio. A. de q̄ i testō nulla ē fcā mentio. tūc eni testm̄ pōt rūpi. vt. ff. & C. de inoffi. testa. per totū. B. vel ñ ē ruptū. sed heres noluit adire hr̄ditatē. vt in Insti. de here. que ab intestato. in prin.°

¶ Quis succedit alicui ab itestato. ℞. Iure coi laico moriēti pri⁹ succedūt descēdentes. ꝭo ascēdentes. deide collaterales primiores vt in Auten. de here. ab itesta. ve. circa pri. coll. 9. A. Et ibi patꝫ qđ fratres & sorores coniūcti desūcto ex vtroqꝫ parēte vocant simul cū parētib⁹. B. his āt omnibus desicientib⁹ succedit vir vxori & ec⁹. vt. C. vñ vir & vxor. l.i. Ultio succedit fisc⁹. vt. C. de bo. vacā. l.i.li.x.° A. Et ibi patet ꝙ intelligit d fisco imꝑatoris. & ꝑ consequēs idē est in papa quo ad terras ecclie. Et idē ꝙ supra nō. in sum. li.2.ti.5 q.116. scdm hosti. Et additur. Et hoc intellige nisi pactū vel cōsuetudo preiudicet. B. Clico quoqꝫ

intestato morienti succedũt cogna
ti ſm ordinẽ pnotatũ in his bõis
q̃ sibi psone intuitu obuenerunt.
12.q.vlt.c.vlt.A. Idẽ in.d.q.116.
B. Quibus oibus deficiẽtib⁹ suc-
cedit ecclesia quasi fiscus.extra.e.
c.1.12.q.5.c.vlt. Et hoc itellige vbi
res clerici decedentis sunt manife
ste distincte a rebus ecclie.12.q.1.
manifesta. Nam si fuerint res con
fuse tunc si dubitet an clericus ha-
buerit aliqd ꝓpriũ psumit ꝓ eccle
sia. ⁊ totũ sibi vendicat.ar.12.q.3.
quicunq̃.⁊.ff.de reb.du.l.ciuib⁹.
Sed vbi certũ sit ꝙ cleric⁹ habue-
rit.sed nescit qd vel q̃ntũ.dicunt q
dam ꝙ tunc locũ hꝫ distinctio que
ponit ex eo.c.2. Sed non ẽ verũ.
qꝛ potius ibi logt de clericis qui
fuerant serui eccle.vt ibi notat. Sꝫ
de alijs ecclesijs dꝫ in dicto casu fie
ri equalis distributio inter eccliaꝫ
⁊ ꝯsanguineos.12.q.4.c.1.A. Et
ibi pꝫ ꝙ hoc ẽ verũ sꝫ ꝙ ex circun
stantijs rer poterit verisilr depre-
hendi. Unde ibi dr. Cõpensatiõe
tã sui iuris q̃ ecclesiasticarum rer hita
si se vtriusq̃ rei quantitas exeque
rit inter eccliam ⁊ decedentes her
des equo iure ꝯquisitio ptinebit.
Supradicta et nõ.p gl.ex eo.c.2.
⁊ in sum.li.2.ti.5.q.13.ſm Ray. Et
dictum ẽ.s. clicus.4.§.2.⁊.3. B.
Clerici quoq̃ idubitãter succedũt
suis ꝯsanguineis ⁊ et religiosi. vt
s.hereditas.§.2.A. Verũ ẽ ꝙ cleri
ci succedunt in patrimonialibus.
Secus vero in feudalibus quibus
dam. Quedã ei feudalia sunt ad p
cium annuũ cũ homagio alicui ex
hibita. Et quedã sunt q̃ pro stipẽ
dijs militie tenet. Patrimoniũ er
go videt ꝙ hre pñt. Et scias ꝙ et

feudalia in multis locis hñt ⁊ pre
ciũ exhibent. ⁊ precio vel pcibus
inducunt aliquẽ aliũ sibi in tempo
ralibus equalentẽ ⁊ eque dignum
qui loco eorum facit homagiũ. Sed
illa feudalia que sunt quasi pro sti
pendijs militũ.vr mihi ꝙ sine iniu-
ria dñi feudi⁹ hre ñ pñt ſm Al. ⁊ in
sum.eo.ti.q.122. Et eadem rõe idẽ
de religiosis videtur. B.

Quo succedũt descẽdẽtes. Rn.
In successione ab itestato pma cã
ẽ descendẽtiũ.vt in pcedenti.§.dic
tum ẽ. Nam in successione mortui
patrisfamilias seu filijfamilias li-
beri eius si sunt oibus alijs pferun
tur.primi quidẽ gradus equaliter
nepotes ⁊ vlteriores in stirpes nõ
distinguẽdo sexum vel ius patrie
potestatis. Succedunt ergo pmo
filij si sunt.siue masculus siue feia
equaliter. Nepotes aũt succedunt
in stirpem.i.in eam partẽ quã pa-
rentes eorum habituri erant si viue-
rent.C.de suis ⁊ leg.here.l.2. ⁊ in
aut.in successione ibi posita.A.
Idem in sum.li.2.ti.5.q.117. scdm
Hosti. B.

Quo succedunt ascendẽtes. R.
Deficiẽtibus descẽdentibus succe
dunt ascendentes hoc mõ. ꝙ de-
functo filio sine liberis parẽtes si.so
li sit succedunt salua prerogatiua gra
dus. A. qꝛ pater pfert auo si ambo
supsunt ſm Host. ⁊ i sũ.e.ti.q.118.
B. Et si pari gradu sunt.parit suc
cedunt.paterni in dimidia ⁊ mat
ni in alia dimidia. lꝫ dispar sit nu-
merus. A. Ut si ex vna pte sit tantũ
auus matern⁹. ⁊ ex altera auus ⁊
auia paterni vt in dicta.q.118. B.
Sed si cuꝫ parentibus sint fres vl
sorores. A.s.vtriusq̃.i.ex vtroq̃

parente defuncto ꝯiuncti. vt ī auẗ.
defuncto. de qua. j. ⁊ in. d. q. 118.
B. vocantur cū ascēdētibus in ḡ
du ꝓximisi virilē portionē. i. suc
cedunt equaliter cū patre ⁊ mr̄e.
⁊ auo ⁊ auia. ⁊ alijs descendenti
bus. Idē ēt ē de filijs fratꝝ ex vtro
qꝫ latere ꝯiunctoꝝ. Et ita succedit
feia sicut masculus. nec refert vtrū
sit suus vel emancipatus ḃꝫ Host.
⁊ in dicta. q. 118. A. C. ad tertull.
Auten. defuncto. B.

4 ¶ Quo succedūt collaterales. R.
Cessantibus ascendentibus ⁊ de-
scendentibus. prio vocātur fratres
similiter ⁊ filij alicuius fratris pri
us mortui. Dico de fr̄e illo ⁊ eius
filijs qui quidē fr̄ de vtroqꝫ paren
te ꝯiungit eū ḋ cuius hr̄ditate agit
deueniunt in hereditatem dicti fra
tres ⁊ eoꝝ filij cum parētibus de
functi. ⁊ cū ꝓxis gradu ascēdētib⁹
Et dicti filij fr̄is ꝓferūẗ illis fr̄ibus
defūcti q sunt ex vno tm̄ parēte cō
iūcti defuncto. C. de leg. hr̄. Autē.
cessante. Post fr̄es ex vtroqꝫ pa-
rente ⁊ eoꝝ filios admittūtur fra
tres sorores ⁊ eoꝝ filij qui sunt ex
vno latere tm̄. Et isti ēt fratꝝ filij ꝓ
ferūtur patruis defuncti ⁊ alijs si
milibus. Post fr̄es ⁊ fratꝝ filios
admittūtur qui sunt gradu proxi-
miores. Et si pares sunt pariter ad
mittūtur. C. de legit. her̄. auẗ. post
fr̄es. Et extendiẗ ꝯputatio vsqꝫ ad
decimū gradū vt dictū ē. s̄. heredi
tas. §. 3. A. Et ibi de hoc latius in
additione. Et in hac successiōe col
lateraliū sil̄r cessat ōis differentia
sexus ⁊ emācipatōis fm̄ Hosti. ⁊
in sum. eo. ti. q. 119. vbi ēt dr̄. Hic
tm̄ hūc ordinē serua. vt in reb⁹ ma
ternis soli vterini vocētur. In re
bus vō paternis soli ꝯsanguineī.
In alijs vero cōiter vocabuntur.
Sed hoc pōt itelligi cū agaẗ ḋ suc
cedendo pr̄i vel mr̄i. Si āt agatur
de successione fratꝝ adinicē. tenē
dum videẗ qḋ dictum ē ꝑ iura alle
gata. B.

5 ¶ Utꝝ nāles filij succedāt pr̄i ab i
testato. R. si legitimi nō supsūt. nec
legitima ꝯiunx. tunc naturales ab
intestato succedūt in duabus vnci
is. ita tm̄ ꝙ si mr̄ supest. viril̄ ei por
tio de ipis detur. Qui vō sunt ex
dānato coitu. ab omni ꝓrsus beñ
ficio excludūẗ. vt. C. de natu. libe.
Auten. lꝫ. A. Ibi dr̄. Licet patri
sine legitima ꝓle seu parēte cui re
linqui necesse ē decedenti naturali
bus liberis totā subāꝫ vel inter vi
uos largiri. vel testamento relinq̄
re. Qḋ si parētes dūtaxat ei super
sint. legitima ꝑte parentibus relic
ta reliquū iter naturales distribui
ꝑmittiẗ. Ab itestato vō cū desit so
boles ciuilis. nec supsit ꝯiunx legi-
tima. si naturales extāt ex ꝯcubina
q̄ sola fuerit ⁊ idubitato affectu ꝯ
iuncta in duas pr̄ne subē vncias
succedant inter eos si supest virilis
portio detur. Huiusmodi ei natu-
rales filios etiā pasci boni viri ar-
bitrio necesse ē. Uel si legitimi ex
tant ⁊ succedūt. vel ꝯiuge viua gli
bet alij sunt hr̄des. Hij ergo ⁊ pa
rētib⁹ parē ꝓstāt si opus sit pietatē
Sꝫ q ex dānato si coitu. oī ꝓrsus
bn̄ficio excludātur. B. De huius
modi naturalib⁹ ⁊ ēt spurijs vid
ē. fili⁹. §. 4. ⁊. 5. Et hec ḋ successiōi
bus sufficiant lꝫ in multis locis a-
lie ꝯsuetudies hēant.

¶ Sꝫ qd de ꝯsuetudine aliquaꝝ
terraꝝ q̄ mortuo aliquo sine filijs

dñs terre totũ accipit. R. ƺ Host. Dico talẽ ↄsuetudinẽ obseruãdaꝫ si pscripta sit. põt ei dñs allegare ꝙ ab initio hoc pactũ fuerit. quia terra sua erat. A. Et ad h ꝓbãdũ iducit ↄsuetudinẽ q̃ ẽ optia legũ ꝛ dubioꝝ iterpres. ex̃ de ↄsue. cũ dilectus. ƺ eũ. Hosti. ꝛ isum. eo. ti. q. 121. B. Leuit. 25. Terra non vendet iperpetuũ. q͛ mea ẽ. ꝛ vos aduene ꝛ coloni mei estis.

Uffragiũ defũctoꝝ.

Utꝝ suffragia facta ꝑ defunctis ꝓsint existentibus i purgatorio. hẽs. s̃. purgatoriũ. §. 1.

1 ¶ Utꝝ suffragia facta p ministros malos ꝓsint defunctis. R. secũdũ Tho. ꝛ Pe. in. 4. dis. 45. Suffragia p malũ ministꝝ fiũt tripliciter p°s. velut p actorẽ. sicut qñ fiunt ex ꝓprio motu. ꝛ sic non prosunt nisi forte ex ↄñti ꝛ p accñs. inq̃tũ per elynam mali hois pauperes excitati orãt ꝓ defunctis. 2° possũt fieri p malũ vt mistꝝ publicuꝫ dei ꝛ totius ecclie. sicut sacerdos qui celebrat missaꝫ vel exequias mortuoꝝ i ecclia. Et q͛ ille itellr facere sub cuius noie siue cui⁹ vice fit. vt pꝫ ꝑ Dyonisiũ. 13. c. celesti ierarch. Inde ẽ ꝙ suffragia talis sacerdotis q̃uis sit peccator ꝓsunt dfunctis. 3° pñt fieri p malũ vt mistꝝ puatũ. s. priuate psone de mãdato eiusd s. exñtis in caritate. siue sit defunctus siue viuus. ꝛ talia ꝓsunt. sicut cũ seruus i pcto exñs qdcũqꝫ op⁹ misericordie facit ex pcepto dñi caritatẽ hñtis. A. Hoc verũ nisi quis sciret maliciã ministri. ꝛ necessitate non vrgente facet eũ in suo ordine ministrare. q͛ tunc inuolueret in eadem pditione cũ eo. s̃. ordiatus. 1. §. 2. Et idẽ qd i h. §. nõ. i sũ. li. 3. ti. 34. q. 165. B. Magis tñ ꝓdessent si ẽt ministri in caritate essent. q͛ tunc illa opa essẽt meritoria ex duabus ptibus. Et de ista materia vide. s̃. missa. §. 7.

2 ¶ Utꝝ suffragia facta ꝑ defunctis ꝓsint ẽt facienti. R. ƺm Tho. vbi. s̃. Opus suffragij qd ꝓ altero fit põt ↄsiderare dupliciter. Uno mõ vt ẽ expiatiuũ pene p modũ cuiusdaꝫ recõpẽsatõis. ꝛ hoc mõ opus suffragij reputat quasi eius ꝑ quo fit ꝛ ita absoluit eũ a debito pene sue ꝙ non absoluit facientẽ a debito pene ꝓprie. Alio mõ põt ↄsiderari iq̃tum ẽ meritoriũ vite eterne. qd hꝫ iq̃tum ꝓcedit ex radice caritatis ꝛ ƺ h ñ solũ ꝓdest ei ꝑ quo fit sꝫ ẽt facienti magis. vñ i ps. Orõ mea i sinu meo conuertet. Et Jo. Damascenus in sermone d his q i fide moriũtur. dicit. Quicũqꝫ pximi salute agonizat. primũ sibi prodest. deinde pximo. A. Idem i sũ. eo. ti. q. 166. B.

3 ¶ Quibus suffragijs iuuant aie dfunctoꝝ. R. ƺm Greg. Aie defunctoꝝ quattuor modis absoluũtur. Aut oblationib⁹ sacerdotuꝫ. Aut pcibus sanctoꝝ. Aut caroꝝ elẽosynis. Aut ieiunijs cognatoꝝ. 13. q. 2. ñ estimemus. ꝛ. c. aie. Quos mõs distinguit Ray. dicens sic. Suffragia quidẽ ꝓsunt defunctis ad absolutõeꝫ pene. A. non ad premiuꝫ vite eterne. vt in sum. eo. ti. q. 167. B. a qua pñt absolui quattuor modis. prio mõ p intercessiõeꝫ ipius capitis. s. xpi. ꝛ sic iuuant p oblationẽ altaris. ƺo p intercessionem quasi priuatã mẽbroꝝ. i. p orones

sctoꝝ.3º mõ p modū redēptionis pene.s.p elymāꝝ largitōēꝫ.4º per modū solutōis pene.s.per ieiūio rum afflictōēꝫ.Et ad dictos quatuor modos oēs alij reducuntur. A.Idem in dicta.q.167.B.

4 ¶Que suffragia sint meliora. R. ſm Ray.Quia melius ē opus caritatis qd dirigitur in deū ꝙ qd i hoieꝫ.iō duo primi modi qꝛ in deum dirigūtur meliores sūt ꝙ duo vltimi.nisi p accñs.inꝙtuꝫ.s. eleosyna impetrat sanctoꝝ orones. Quia vero melius ē opus caritatis cōis ꝙ priuate ⁊ spālis.iō melius ē suffragiū sacri altaris ꝙ oronis.A.Et etiā qꝛ in sacro ē ipe xps. ⁊ eius in ipo repñtat passio.qua nil ē efficacius ad remissiōēꝫ ⁊ gratiam.de ꝯse.dis.2.c.quid sit.B. ⁊ iteꝝ qꝛ bonū quāto cōius tāto melius.iō elemosyna melior ē ieiūio. A.Idem in.d.q.167. B.

5 ¶Utꝝ missa p defunctis equalr valeat defuncto sicut alia.R.scdm Tho.in.4.di.45.In officio misse ñ solū ē sacrificiū ſꝫ ēt sunt orationes. ⁊ ideo suffragiū misse ꝯtinet duo de pdictis.s.orone ⁊ sacrificium. Quātuꝫ ergo ex parte sacrificij oblati missa de quocūꝙ dicat equaliter pdest defuncto.⁊ h ē pcipuū qd fit in missa. Sed ex parte oronum magis pdest illa in q̄ sunt orationes oēs ad hoc determinate.Sed tñ iste pfectus recōpensari pōt p maiorē deuotōem vl eius qui dicit missam vel eius qui facit dici.vel iteꝝ p deuotiōem siue intercessiōem sancti cuius suffragium imploratur.De materia misse hēs. ṡ.missa.A.Con. Pe.vt in.d.qōe 167.B.

¶Quibus defunctis pſint suffragia.Rn.scdm Tho.⁊ Pe.vbi.ṡ. Illis solum prodesse pñt qui sunt in purgatorio.Nam vt dic Pet. ad hoc vt aliquis defunctus iuuet duo requirunt ex pte ipius.Unuꝫ ē indigentia.⁊ iō ñ pſunt beatis. Alterum ē ꝯditionale meritum.s. vt hoc meruerint sibi pdesse.vt dicit Aug.⁊ iō non pſunt dānatis i inferno.Utrūꝙ vō i his ē qui sūt i purgatorio.idcirco pſunt illis.Et sic loquit illa auctoritas Augu.in enchiridion.13.q.2.tpus.Et d materia purgatorij habes.ṡ.purgatorium.A.Hec vera sunt.lꝫ aliq dixerint ꝙ pſunt ēt existentibus in i ferno ad aliqualē mitigationē. ſꝫ h cōiter non tenetur.vt in sū.co. ti.q.167.vbi h plene notatur.B.

2 ¶Utꝝ suffragia spāliter p aliquo facta eque pſint alijs.rñ. secundū Pe.⁊ Tho.in.4.dis.45.Cuꝫ suffragiuꝫ sit virtutis finite.⁊ deriuetur p intētiōēꝫ faciētis quo volnerit.valet ei p quo fit ꝙtum ad liberatōem a pena.tñ ꝙtum ad ꝯgratulatōem ⁊ interiorē ꝯsolationem secūdum ꝙ vnus in caritate exñs de bonis alterius gaudet. sic valꝫ oibus in caritate exñtibus.⁊ plus ei qui in maiori caritate ē.A. Et h ē cōis snia lꝫ aliq ꝯtrium dixerint. s.ꝙ dicta suffragia licet sint facta spāliter pro aliquo.eque prosunt omnibus que sunt eiusdem meriti.quo ad vtilitatem ⁊ liberatōem sed non quo ad honorem vt i sū. co.ti.q.169.B.

3 ¶Utꝝ suffragia facta p multis eq̄liter pſint singulis.rñ.scdꝫ Tho.⁊ Pe.vbi.ṡ.Si valor suffragioꝝ ꝯsideret scdꝫ ꝙ valēt ex virtute ca-

ritatis. sic tñ psūt singulis ac si p vno tātū fierent. quia caritas non minuit si distribuat affect⁹ i mltos immo magis augeť. Et similiter ēt gaudium ex caritate procedes q̄to pluribus ē cōe tanto sit mai⁹ vt dicit Aug⁹ i li. confessionum. ꝛ sic q̄tum ad congratulationem pōt itelligi. de ɔse. dis. 5. nō mediocriť. Si aūt ɔsidereť valor suffragioꝝ inq̄ztum sūt satisfactiones quedaz p itentionem faciē is trāslate i mortuos sic magis valent ei p q̄ spāliter fiunt. Sic. n. affectus suffragij diuidiť ex diuina iustitia inter eos pro quibus fiunt. A. Idem i sum. co. ti. q. 170. B

Superbia vtꝝ sit peccatum mortale. R. ꝫ Tho. ſa ſe. q. 162. Superbia ɔsistit i hoc q̄ aliqs extollit se supra id quod ē sibi prefixū a diuina regula. contra qd̄ apl's dicit. 2. Cor. x. Nos aūt ñ i imensum gloriamur. sed ꝫm mensurā quā mēsus ē nobis deus. Et iō dř. Ecc. x. Initiū supbie hoīs ē apostatare a deo. In h̄. n. radix supbie ɔsiderať q̄ hō aliq̄liter ñ subdiť deo ꝛ regulis ipius. Hoc ipm aūt qd̄ ē nō subijci deo habet ratōnē peccati mortalis. Uñ supbia ꝫ gen⁹ suuz ē mortale. Sicut tamen i alijs que ex suo genē sūt pctā mortalia. puta i fornicatōe ꝛ adulterio sūt aliq motus q sūt pctā venialia pp̄ter eoꝝ impfectionē. qꝛ. s. p̄ueniūt iudiciū rōnis. ꝛ sūt preter ei⁹ ɔsensū. Ita ēt circa supbiam accidit q̄ aliq motus supbie sūt pctā venialia dū eis hō. nō ɔsentit. De supbia ornat⁹ ꝫ. ornat⁹. Et de vestibus. ꝭ. vestis. A. Pro meliori buius materie declaratiōe p̄rio vidēdū ē qd sit supbia. 2º de ei⁹ spēbus 3º. vtꝝ sit mortale. Ad primū dicendū ꝫm Tho. ſa ſe. q. 162. arti. 5. q̄ supbia ē q̄dā extollētia p quā qs se extollit supra id qd̄ ē ei prefixuz a diuina regula. Hec diffinitio obscura ē. qꝛ multū generalis. ſꝫ per alias pticulariores dilucidabit. Uñ sciendum q̄ a diuina regula plra nobis p̄fixa sūt ꝛ ordinata. quoꝝ primū ē obedientia di ꝛ hominū. Dei. vt pꝫ p̄rio Reg. 15. ibi. Nūq̄d vult dñs holocausta aut victimas ꝛc̄. Hominū. vt Math. 18. Si ecclesiaz ñ audierit sit tibi sicut ethnicus ꝛ publicanus. Et Ro. 13. Ois aīa potestatibus sublimiorib⁹ subdita sit ꝛc̄. Et huic obedientie contrariať cōplacentia pp̄rie voluntatis. Iō i ea ē vitiū supbie. Numeri 15. ibi. Aia que p supbiā aliqd cōmiserit ꝛc̄. Uñ vt pꝫ i sū. de vitijs. sic diffiniť. Supbia ē amor pp̄rie voluntatis. Scōm qd̄ a diuina regula hōi p̄figiť. est vt non appetat alijs p̄eē. vt pꝫ Math. 23. ibi. Oia opa sua faciūt vt videanť ab hominib⁹ ꝛc̄. Desiderare ergo p̄eē p̄ximo ē ɔ̄ diuinā regulā. ꝛ iō ē superbia. Uñ ab Aug. i li. de ciui. dei. ꝛ i sum. de vitijs sic diffiniť. Supbia ē puerse celsitudinis appetit⁹. Qd̄ clari⁹ dř 2º sniarum. dis. 42. i. c. ex supbia. videlꝫ sic. Supbia ē amor proprie excellētie. Et iste amor est puersus. vt dicit Aug. qꝛ hꝫ i se puersitatē cōtra diuinā regulam vt p̄monstratū ē. Et etiaz qꝛ ducit hominem i oēm puersitatem. Nam mens potentie auida neqꝫ abstinē nouit a vetitis neqꝫ gaudē ɔcessis neqꝫ pietati adhibere ɔsēsum. 47.

dif. virū. Tertiū qđ a diuina regu-
la pscribit hoi ē vt nō se extollat siue
de se reputationem faciat. nec apđ
deuȝ. nec apud proximū. nec apđ
seipsum. Non apud deum. q2 non
possemus tm̄ agere q vel vni diui
no bn̄ficio. puta creatōnis vl redē
ptionis valerem9 satisfacere. Et iō
Luc. 17. dī. Cū feceritis oīa q̄ pce-
pta sūt vobis dicite serui inutiles su
mus. Nō apud pximum. i. vt non
se illo reputet iustiorē. τ iō n̄ debe
m9 nos ēt sup peccātē pximum ex
tollere. Al' occurreret nobis sicut
phariseo dicenti. Nō sum velut h
publican9. ex quo a dn̄o odēnatus
ē. Luc. 18. Non apud seipm. i. vt n̄
seipȝ iustificet corde vl ore. Job.
9. Si iustificare me voluero os
meum cōdemnabit me. Diuina er
go regula pscrit hoi. vt nō se repu
tet. cōtra quā facit reputator sui. τ
fm h pōt sic diffiniri. Supbia ē p-
pria reputatio. Ad fm dicēduȝ q
i dcō. c. ex supbia. 2° sniarū dis. 42.
enumerantur quatuor spēs. Et h
ideo q2 ibi non fit mentio nisi d su
pbia itellectus. τ de superbia mix
ta. Superbia itellectus subdiuidit
in tres. τ superbia mixta ponitur
pro quarta specie. Sed vt ex pre-
cedenti. §. potest colligi si spēs sup
bie singulariter numerentur plēs
sunt q̄ quatuor. Si vō generalit
pauciores. Idoq3 notādū q tres
gnāles sūt spēs supbie videlȝ sup-
bia itellectus affectus τ mixta. Su
perbia itellectus subdiuidit in tres
vt i dcō. c. ex superbia. Pria spēs
est quando qs grām quam habet
reputat a se habere. i. ex propo stu
dio diligentia seu igenio. Secun
da qn̄ se grām a deo habere nō re
putat. siue tpalem siue spūalez. sed
ex pprijs meritis. Tertia ē qn̄ qs
se iactat seu reputat grām habere
quam nō h3. vel amplius q̄3 habe
at. Supbia affectus distinguit i du
as. videlȝ i affectum otumacie seu
voluntatis pprie. τ i affectum pre
sidentie. Quo ad pmū pōt dici q
supbia ē otumacia otra legitimam
obedientiā. Numeri. 15. ibi. Aia q̄
p supbiā aliqđ omiserit τc. seu q su
perbia ē amor proprie voluntatis
vt i sum. de vitijs. Quo ad h3 pōt
dici q superbia est amor pprie ex
cellentie. dcō. c. ex superbia. Et est
aduertēdum q hic amor reueren-
tie nō solū itelligit cum quis que-
rit honores. sed ēt quando nō que
rit sed oblatos suscipit ad propaȝ
gloriam τ cōplacētiā. 8. q. 1. scien-
dum. ibi. Nam cum huius mūdi
successores precipit τc. Et in h pe
riculū magnū iminet etiam bonis
q l3 faciliter mundi honores cōtē-
nant non querēdo. tn̄ difficult dū
offeruntur nō delectantur. vt dicit
glo. Aug. sup illud. i. ad Thessal. 2°
Non q̄i hominibus placētes τc.
Supbia mixta est cū ceteris dspe
ctis singulariter qs vult videri. vt
i dcō. c. ex superbia. videlȝ cuȝ qs
l3 reputet se grās a deo habere. τ
nō ex propijs meritis. tn̄ gloriat se
singularem esse seu reputari desid
rat seu delectatur. Inq̄tum enim
se reputat τ gloriatur singularem.
participat de superbia itellectus. τ
pprie reputationis. Inq̄tum vō
delectatur seu amat reputari. ptici
pat de superbia affectus. Jō bene
spēs mixta vocat. de q̄ moral. 23. c.
16. Greg9 ait. In hac arrogantie
quarta specie crebro human9 ani-

ntius labit. vt id qđ habet habere se singulariter glorietur i qua tam̄ diabolice similitudini vicinius appropinqt. Ad euidentiam dicēdū. q aut supbia nō habet cōsensum deliberatum aut habet. prio casu ē veniale vt ē hic ptractum. In 2° absq3 vllo dubio ē mortale. qr ptrariat humilitati sine qua nemo pōt saluari vt p3 Math. ꝛ Luc. 18. ꝛ nōt Nico. de lira sup ps. 83. ꝛ Tho. 2a 2e q. 162. arti. 5. imo radix ꝛ mater est omniū capitaliū peccatoꝝ. vt p3 p Greg. moral. 31. c. 38. Unde de pe. dis. 2. c. pricipium. ad fi. idē Greg. dicit. Consideret homo elatus qd in terra mereatur. si prelatus angelus in celo in terram prosternitur.

Suspensus.

Secūdum vv. suspensus dr̄ aliqs qnq3 qdez quo ad se ꝛ quo ad alios. qn̄. s. per sniam canonis vel hominis suspensus ē. ꝛ talis tenetur abstinere ab officio ꝛ illi qui hoc sciunt tenētur eum vitare quo ad executionem officij. Si tn̄ occulte sit suspensus. dcō mō p sententiam canonis. ille q hoc scit si nō posset eū vitare sine scandalo credo q n̄ tenet. Suspēsus vo quo ad se tm̄ ille dr̄ q non ē prohibitus abstinere ab officio ꝛ huiusmodi p sententiā canonis vel hois. sed p simplicem prohibitionem iuris absq3 lata snia sicut qlibet exn̄s in peccato mortali tenet abstinere a celebratōne. Si tn̄ celebret nō tenet subdit⁹ eius eum vitare. vel qnicunq3 ali⁹ etiam si scir3 eius peccatū. Large quoq3 dr̄ quis suspensus quo ad alios non quo ad se. vt clericus peregrinus q pmittit celebrare i occulto ꝛ ex deuotione sed nō i publico ut s. peregrinus. 2. § 3. A. Predictis con. Al. vti sum. li. 1. ti. 1. q. 21. circa fi. Sed hodie circa predcā inouatio facta ē aliqua vt s. cleric⁹ 3. §. fi. i additione. B

¶ Quid siquis sit suspēsus a pontificalibus. R. fm Host. Etiam si celebret i pontificalibus non ē irregularis. qr pontificalia non sūt de substantia celebrationis. nec debemus aliquem iudicare irregularē nisi ueniat expressum. ar. de pec. dis. 1. pene. ꝛ ex̄ de sen. exco. is q. i prin. li. 6. A. Con. Inno. ꝛ vv. duran. vt in sum. li. 3. ti. 29. q. 5. v. qd si aliquis. B — 1

¶ Quid siquis suspenditur ab ingressu eccl'e. vel igressus ecclie sit ei iterdictus. R. Cum tali per cōsequens censeatur i ipa ecclia diuiorum celebratio iterdicta. irregularis efficitur si contra iterdcm̄ huiusmodi diuinis se scienter igerat i suo agens officio sicut prius. Talis quoq3 si hoc iterdicto durante decedat. non debet i eccl'a nec in ecclesiastico cimiterio nisi penituerit sepeliri. extra de sē. exco. is cui lib. 6. Et de hoc supra interdictu3 4. §. pli. — 2

¶ Utrū suspēsio possit suspendi p appellationem. R. Sicut excōicatio. sic ab officio vel igressu ecclie lata suspensio p appellationem sequētē minime suspenditur. extra d sen. exco. is cui li. 6. — 3

¶ Utrū suspensus a participatiōe vel collatione sacramētoꝝ. si ptra faciat sit irregularis. R. fm Inno. ꝛ Host. Non ex̄ de cle. exco. mi. si celebrat. Talia eni non sunt or- — 4

dinis. quia ꝛ laici participant sa-
cramentis ꝛ conferunt sacramen-
ta. A. Idem in dicta. q. 5. v. quid si
suspenditur. B

5 ¶ Utrum suspensus a diuinis vel
ab officijs seu a celebratione misse
vel aliquo huiusmoi. A. s. qd pro
prie pertinet ad aliquem actū ordi
nis sm eūdē Inno. ꝛ i dcō. v. qd
si suspenditur. B. sit irregularis si
contrafaciat. R. sm Inno. Irregu
laris fit. Nam tales actus sunt p-
prie actus ordinis. ex de sen. ꝛ re.
iudi. cū eterni. li. 6. xi. q. 3. sigs eps
dānatur. ꝛ scdm vv. ēt si extra ec-
clesiam dicat horas officiādo po
pulum sicut i exercitu ꝛ huismoi.
Sed si dicat cuȝ vno socio vł duo
bus. non officiando i eccłia vł i po
pulo lȝ mortaliter peccet sic coicā
do cum alijs non contrahit tamen
irregularitatem. Debet etiam ab-
stinere ab illis verbis que a solis
sacerdotibus dici solēt. vt dn̄s vo-
biscum. Iterum minus malum fa
ceret si ab alio ēt non sacerdote fa
ceret horas icipe. Idē vv. durā. i
Spe. A. Idem i sum. eo. ti. q. 6. q̄
incipit. Circa tertium. B

6 ¶ Utrum suspensus ab officio tm̄
possit pcipere puent⁹ bn̄ficio꞉ su-
orū. R. sm Inno. Non extra d ap
pel. pastoralis. Sed hoc itelligit
Hosti. qn̄ ex graui causa suspēsus
est. extra de pur. ca. iter sollicitudi
nes. Secus si ex leui causa puta p
pter populi scandalum. vel isami-
am solam nec diu stetit cōtumax.
Idem Goff. A. Idem i sum. li. 3.
ti. 23. q. 81. Ubi ꝛ addit sm Hosti.
Nota q gcunqȝ est excōmunica-
tus. etiam ab officio ꝛ beneficio ē
suspensus. extra de appella. pasto
ralis. §. si. sed non conuertit. Item
gcunqȝ suspensus ē ab officio. vi-
tur suspēsus ꝛ a beneficio. extra d
cle. coniu. c. diuersis fallacijs. ꝛ. c.
quod a te. sed non conuertitur. Itē
quicunqȝ suspensus ē a subdiaco
nali ordine. suspensus itelligitur a
diaconali ꝛ sacerdotali sed nō cō-
uertit. ar. extra de cor. viti. c. signi-
ficauit. Melius facit. quia cui in-
terdicuntur minora. intelliguntur
iterdicta ꝛ maiora. extra de sē. ex-
co. cum illorum. Sequitur. Et su-
spensus a sacerdotalibus. suspen-
sus est a pontificalibus sed non cō
uertitur. Quis etiam suspensus a
collatione ordinum simplicit su-
spensus itelligatur a collatiōe dia
conij ꝛ presbyterij. A collatiōe ta-
men subdiaconij ꝛ aliorum iferio
rum ordinum n̄ videt suspēsus. vt
innuitur ex de tempo. or. dilect⁹ fili
us i si. ꝛ. c. lr̄as ad si. Allegata iura
non videntur hoc probare. Naȝ
c. dilectus. non declarat q p sim-
plicem suspensionem ab ordinan
do itelligatur solum ihibita colla-
tio presbyteratus ꝛ diaconat⁹. In
cautem litteras fuit facta particu-
laris suspensio ab his duobus or
dinibus. Segtur. Cui iterdicitur i
gressus ecclie iterdicitur officium
intra eccłaȝ. non extra. Ergo suspē
sus ab officio suo pōt eccłam itra-
re ꝛ diuinum officiū audire dūm̄
caueat q non officiet. Secus dice
rem si esset suspensus simpliciter a
diuinis. qr tūc nec officiare posset
nec cum alijs audire. h Hosti.

Susurratio.

Qui dicūtur susurrones. R
secunduȝ Tho. sa se. q. 74. Sicut

dicit glo. sup Ro .i. Susurrones dicuntur inter amicos discordias seminantes. Detractores qui aliorũ bona negãt vel minuũt. Contumeliosi qui intendũt honorẽ auferre. Et de his duob⁹. ṡ. detractio. ⁊. ṡ. contumelia. A. vbi de his etiã latius dr̃. Et idem qđ hic nõ. in sũ. li. 3. ti. 33. q. 261. B.

¶ Sed qđ horũ ẽ grauius. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 74. Susurratio grauius. Nã tanto aliqđ nocumentuz grauius ẽ quãto bonũ qđ tollitur melius ẽ. Melior ẽ ãt amicitia ꝙ̃ fama q̃ tollitur per detractionẽ q2 fama ad hoc maxime necessaria ẽ vt homo idoneus habeat ad amicitiã. Item amicitia ẽ melior ꝙ̃ honor qui tollitur p contumeliã. sicut ⁊ amari ẽ melius ꝙ̃ honorari ſz phm. 8. ethicoꝝ. Vñ bene dr̃ Ecc. 6. Amico fideli nulla ẽ cõparatio. Et Ecc. 5. Denotatio pessima sup bilinguem. Susurratori aũt odiũ inimicitia ⁊ contumelia. A. Idez in dicta. q. 261. B

Tabellio

est publica persona. habẽs officiũ scribendi instrumẽta ad faciendũ fidem. A. Hoc dictum fuit glo. Ray. vt in sũ. li. 2. ti. 8. q. 4. B.

1 ¶ Vtrũ clerici exerceri possint officiũ tabellionatus. R. ſm Ray. Clericis in sacris ordinib⁹ ꝯstitutis est penitus interdictũ officiũ tabellionatus. ⁊ si illud habeant ad dimittendũ sunt cõpellendi per subtractionẽ beneficij appellatõe postposita ex̃ ne cle. vel mo. sicut. Et idez credo si sunt in minorib⁹ ⁊ hẽant sufficientia bñficia. ar. ex̃ đ postu. clerici. Sed vt addit Inno. si illi qui sũt in sacris instrumẽta cõficerent anteq̃ eis iterdiceret valerẽt al' non. Et intelligitur ſm hosti. ꝙ nõ valerẽt in secularibus negocijs vt docet Rubrica pdicti. c. sicut. ſz in ecclesiasticis valerent. A. Idem in dicta. q. 4. B.

2 ¶ Vtruz ep̃s possit in ecclesiasticis constituere clericũ tabellionez. R. ſm Ray. Potest per totã suã diocesiz. cui cura omniũ ẽ ꝯmissa. 10. q. i. regenda. 12. q. i. ep̃s. ⁊. c. precipimus. Et si fecerit poterit ille vocari ad scribẽdũ acta ecclesiastica fori. Al' vbi tabellio non hẽtur due honeste persone surrogabunt extra de pba. quoniã contra falsaz. Et sic intellige ꝙ clerici possunt eẽ notarij pape. 5. q. i. quidã. Sed tñ constitutus a papa poterit conficere instrumenta vbiq3. Constitutus ãt ab ep̃o non hʒ potestatẽ ex̃ diocesim illius qui ipsũ constituit. ff. đ iur. om. iu. l. si. Sed tñ simpliciter constitutus sit tabellio maxime ab ep̃o qui haberet super hoc priuilegiũ potest ẽt iste vbiq3. A. Hostiẽ. post predicta subdit. Sed ⁊ dici potest ꝙ exquo quis simpliciter ꝯstitutus ẽ tabellio ab illo qui habʒ hanc potestatẽ põt vbiq3 ꝯficere instrumenta sicut pſbyter semel ordinatus vbiq3 celebrat. vt i dicta. q. 4. B. Et nota ꝙ tabellio ecclesiasticus non debet conficere instrumentũ in secularibus nec secularis in rebus pure ecclesiasticis. q2 horũ conuersatio nõ debet esse pmixta. 2. q. 7. laicos. vñ notarij clerici i curijs principum phibentur esse scriptores ex̃ ne cle. vel mo. sniam ṡ. ne quisq̃. A. Idem in dicta. q. 4. B.

3 ¶ Utrū religiosi possint exercere
offiñ tabellionatus. R. fm Jo. an.
sup. c. vt offiñ de heretic. li. 6. q sic
dicit. Per hanc lrām bñ pꝫ ꝙ ta-
bellio factus monachus non pōt
exercere tabellionatus offiñ i alijs
ꝙ̄ cōtra hereticos vt dictū ē. s̄. hr̄
ticus. 2. §. 17. qui incipit. In exami
natione. Et h̄ idem pꝫ in quadam
ex̄ua. Bonifacij octaui. de offi. or.
in decre. superioribus. circa medi
um. Et idē probatur olim p decre.
extra ne cle. vel mo. sicut. C. de sa-
cro. san. ecc. l. ante pe. 16. q. 1. nona
rū. C. de epi. ⁊ cle. l. placet. Tñ sič
nō. ꝟꝟ. in Spe. vetera instrumēta
complebit sed noua non assumit
ff. fam. her. l. alienationes. ⁊ ex̄ ꝺ
iudeis. iudei. cum similibus.

Allia sine exactio siue collecta siue que
sta. Utrum domini tpales pos
sint imponer̄ subditis suis siue exi
gere tallias. R. scđm Ray. Illā po
test dominus imponete vel exiger̄
de qua conuenerunt secū vel ante
cessoribus suis bona fide ⁊ sine vl
la coactōe. sicut solet fieri cā man-
si vel ville qñ de nouo conceduntꝫ.
ꝙ datur aliquid vel promittit cen
sus annuus ⁊ huiusmodi. Omnia
ergo huiusmōi dūm̄ non sint pac-
ta turpia vel contra deū licite exi-
guntur. Nā quilibꝫ in traditōe rei
sue pōt imponere legē quā vult. ex̄
de condi. appo. verū. 18. q. 2. eleu-
therius. Nā ⁊ scienti ⁊ volenti nō
infertur dolus. C. de transac. cum
donationis ⁊ pacta custodiri dēnt
ex̄ de pac. antigonus. Quicqd er
go subditus de huiusmodi subtra-
heret furtū faceret. verūtamen si i
īstrumēto positū est indiffinite ꝙ
soluent questā vel talliā. intelligo
ꝙ dñs debet eā moderate petere i
spectis conditionibus ex̄ de censi.
cum apl's in fi. 10. q. 3. c. yl. Immo
fm. ꝟꝟ. si dicatur ꝙ dñs possit ipo
nere questam vel talliaꝫ secunduꝫ
beneplacitū suū. nihilominus mo
deranda ē ad arbitriū bōi viri. Si
vero dominus vltra predicta exi
gat coacte per se vel per suos dire
cte vel indirecte teneatur restituere.
di. 18. de eulogijs. 1. q. 2. placuit. ⁊
c. ꝙ̄pio. Et dicitur cogere indirec
te qñ negat subditis iusticiā. vel ñ
defendit eos vt sic aliquid extorq̄
at. vel insinuari facit ꝙ vult aliqd
habere. Secus esset si reciperet ali
quid sponte oblatum nulla fraude
adhibita. Item secus est de his q
mere sunt serui. quia res eorꝫ sūt
domini. Peccat tamen dominus
si nimis grauat eos. sed non tenet
ad restitutionem. A. Hoc dictum
de seruis fuit Al. qui etiam con. p̄
dictis. quibus etiam con. hostien.
⁊ Tho. Et addit Tho. in epl'a ad
ducissā lothringie ꝙ princeps ter
rarum a deo sunt instituti. non qui
dem vt propria lucra querant. sed
vt communem vtilitatem populis
procurēt. Et ideo instituti sunt eis
redditus vt ex illis viuentes a spo
liatione abstinerent. Unde in Eze
ch. 45. dicitur ꝙ principi erit pos-
sessio in israel. ⁊ non depopulabū
tur vltra populuꝫ meū principes.
B. De materia dicte. q. vide. s̄. do
minus. §. 1. Et ibi agitur de casi-
bus in quibus dominus potest a
subditis exigere vltra consue-
tum.
I ¶ Quid de quibusdam dñis qui
nihil percipiūt nisi tallias. R. fm

Ray. Si tallia ē antiqua. ꝛ credit ꝓbabiliter ꝙ ex cā iusta imposita fuerit pōt exigi. ita tñ ꝙ ipse dñus impleat siquid ex illa cā implere debeat. Si vō est noua ꝛ nescitur iusta cā non debꝫ exigē ꝛ si recepe rit dꝫ restituere .14.q.6. si res. A. Con. Al. vt in sū. eo. ti. q.36. B.

4 ¶ Qualiter sciri pōt talliā ex iusta cā fuisse impositā. R. ſꝫ vv. Po test h sciri vel per instrumēta inde confecta. vel si ita seruatū ē a tpe a quo nō extat memoria. qꝛ tūc p̄su mitur iusta cā ar. 12. di. illa nisi vio lentia sit presumptio in contrariū. sicut de p̄scriptōe dr̄. §. prescriptō §.8. A. ibi patet. ꝛ in. c. epn̄i de p̄ scriptione li.6. ꝙ p̄sūptio ē regula riter ꝓ allegante cursum tp̄is cu ius initij non extat memoria. Qđ verū ē ſm eundē vv. ꝛ in sū. eo. ti. q.38. nisi violenta sit presumptio i contrarium.

5 ¶ Quid de quibusdā q allegātes consuetudinē accipiūt a subditis ꝺ mobilibus quicqd volunt. ꝛ pre cipue expoliāt eos qñ suspicant il los velle transire ad alium. R. ſm vv. Tales dñi peccant ꝛ tenentur ad restitutionem. vt tactū est in. §. 2° nisi ꝙ si certū forsitā esset ꝙ a p̄n cipio in cōcessione terre fuisset ex presse impositū tale onus tolerari posset dūtā vltra modū nō grauet eos nec manentes nec recedentes A. ꝛ dūtā non fuerit impositū per maliciā vel fraudē ſm eundē vv. Et p̄dictus cop. Al. ꝛ addit. Sꝫ ꝓ babile nō ē huiusmodi consuetu dinē nimus seruilē inductam eē de volūtate subditoꝝ. sed per coactō nē ꝛ violentiā superiorū. Dicit tñ idem vv. ꝙ in hoc casu ꝛ similib⁹ q tolerantur ab ecclesia ꝓ eo ꝙ ali qua ibi pōt esse dubitatio de iure aut de facto non credo simpliciter esse denegandā absolutionē. sꝫ fa cienda est cū quadā tñ dubitatōne ꝛ protestatione sic. Absoluo te de hoc inqꝫtum possum. sed timeo vl' credo ꝙ non sufficit tibi ad salutē nisi aliter te habueris in hoc casu. vt in sū. eo. ti. q.39. B.

4 ¶ Utrum dn̄s possit vendere bali uis ꝛ huiusmodi tallias ꝛ officia in subditos. R. ſm Tho. in quadā ep̄la ad ducissam brabātie. Ap̄ls dicit sic. Multa licent sed non oīa expediunt. Cum autem baliuis. ꝛ officialibus vestris nihil cōmittatꝫ nisi tpalis officij potestatem. non video quare non liceat vobis ven dere huiusmodi officia dū talibus vendatis ꝺ quibus possit presumi ꝙ sint vtiles ad huiusmodi officia exercenda. ꝛ non tanto precio vē datur offiñ vt recuperare non pos sint sine grauamine subditoꝝ. Sꝫ tamen talis venditio oīo expediēs non vr̄ primo quia frequenter cō tingit ꝙ illi qui essent magis idōei ad huiusmodi officia sunt paupe res vt offiñ emere nō possint quo niam etiam si tales diuites sint tamē quia boni sunt non ambiunt offi cia nec inhiāt ad lucra. Sequitur ergo ꝙ vt plurimum illi officia e munt qui sunt peiores ꝛ subditos vestros opprimentes. Uñ magis expediens videtur vt bonos ꝛ ido neos ad officia vestra eligatis q̄s etiam inuitos si necesse fuerit ad su scipienda illa officia compellatis qꝛ per coꝝ bonitatem ꝛ industriā magis accrescet vobis ꝛ subditis vestris q̄ꝫ de p̄dicta offōrum vēdi-

tione acquirere valeatis. Et h con silium dedit Moysi cognatus su⁹ Prouide inquit d omni plebe vi ros sapientes ꝛ timentes deū ꝛ q oderint auariciam. ꝛ cōstitue eos tribunos ꝛ centuriones quinqua genarios ꝛ decanos qui iudicent populū omni tempore. A. Idē in sū. co. ti. q. 40. Clarū ē autem ꝙ di cta officia regiminis vendi strictis sime prohibent. ꝛ statutū est ꝙ nō eligantur ambitione vel precio sꝫ viri probate vite. ꝛ taliter assūpti nihil debent pro officijs dare. Im mo iter gesta debēt iurare se ꝓ hu iusmodi officijs nihil dedisse vel postmodū nunꝗ daturos per se l' interpositam psonā titulo donatō nis venditionis vel quocūqꝫ alio velamēto. ꝛ ob h exceptis salarijs nihil penitus tam in admistratōne positos ꝗꝫ post depositum offiñ ꝓ aliquo prestito beneficio ipe ad ministrationis ꝗ gratuito meruerint accepturos. Et siquis ausus fuerit prestita sacramenta neglige re non modo aduersus accipiētēꝫ sed etiam aduersus dantē accusan di cunctis tanꝗ crimen publicum conceditur facultas quadrupli pe na eum qui conuictus fuerit mōis omnibus feriendo. C. ad. l. iuliam repe. l. fi. B.

5 ¶ Utrū liceat dn̄is recipere mutuū a talibus officiatis. ita ꝙ satisfaci ant sibi de offō. R. ſm Tho. i pre dicta epla. Ad h vr̄ dicendum ꝙ si pacto mutuū detur vt offiñ reci piant absqꝫ dubio pactum ē vsura riū. qꝛ pro mutuo accipiunt officij ptātem. Unde i hoc datis eis occa sionem peccandi. Et ipsi etiam te nentur resignare offō taliter acqui sito. Si tamen offiñ gratis dederi tis. ꝛ postmodū mutuū receperitꝭ ab eis qd de offō recipe possent h. absqꝫ omni peccato posset fieri. A. Idem i sum. co. ti. q. 41. B.

6 ¶ Utrū psone ecclesiastice debeāt persoluere exactōes vl' tallias. R. Nullo mō. nec licet laicis exigere ab eis ēt rōne possessionum suaꝝ. domoꝝ. aut pdioꝝ. ex̄ de imu. ec. qꝛ nonnulli. li. 6. A. nisi predia fuis sent per prius predictis exactōib⁹ subiecta. tunc enim transeunt cum onere suo. vt. s̄. emunitas ecclesie §. 9° Sed posito ꝙ quis verus do minus est. ꝛ ꝙ nihil penitus pcipit qd vix credibile ē. qn ad minus a subditis recipiat iusticias ꝛ sequā tur eū in exercitu in bello iusto. Si tn̄ ita verū sit ꝙ nihil percipit cre do saluo meliori iudicio dic̄ Ray. ꝙ debent aliquid inter se statuere ꝙ detur sibi in signum subiectōis. ne alias inutiliter videatur eē penes eum dn̄ium rei sue ar. optimū ad hoc. 18. q. 2. eleutherius. ꝛ. i. q. 3. si gs obiecerit. Si aūt dubitetur qd gs obiecerit. Si aūt dubitetur qd aut quantū illud debeat esse credo ꝙ debent obseruare quod in vici nis villis vel castris vel ꝓuincijs obseruatur ita tn̄ ꝙ illa villa ñ gra uetur. Uel si diuerse sint consuetu dines ea que minus soluit eligatur ex̄ de consue. cum olim in fi. ex̄ de censi. ex parte in fi. ꝛ. c. sup eo. Et hoc totum itelligo nisi ipse vel ali quis de antecessoribus suis vendi derit vel donauerit eis illud quod in subiectionis signum consueuit percipere tunc enīꝫ non potest ali quid petere. Con. Al. ꝛ hostien. Et addit Hostien. ꝙ hec vera sūt. nisi contra dominū prescripsissēt

libertatē. vt in sum. eo. ti. q. 37. B. Ad materiā talliarū pōt cōpetere supra pedagium.

Emperantia

Vide supra sobrietas. et ēt supra ebrietas.

Estamentū j.

cōiter. Quis pōt facere testamētū. R. scdm Hoff. Quilibet pōt facere qui nō prohibetur. Prohibetur āt prio filiusfamilias. nisi d peculio castrensi vel quasi. ex de sepul. lz li. 6. Nec pōt relinquere aliqd pro anima sua sine patris assensu. Sz bene pōt eligere sepulturā si supra pubertatē sit. vt hec. s sepultura. 2. §. 3. A. Hoc etiam habetur in dicto. c. licet. B. Item pbetur impubes. Item seruus. Itē furiosus non habens lucidum interuallū. Itē pdigus cui est administratio bonoꝝ interdicta. Item mutus qui nihil loquit. Surdus q oio nihil audit. vt in Insti. qbus nō ē pmis. fa. testa. per totum. A. Et ibi patet q testamētū non vitatur si interdictum administratōis bonoꝝ vel supradicte īfirmitates post eius confectionē aduenerint et q si surdi et muti fuerint litterati possunt testari. vt ibidem in. §. sepe. B. Cecus āt pōt cum solēnitate que habet. C. qui po. fa. testa. l. hac osultissima. A. Et ibi requirant qui habent sup hoc osulere. B. Item et illi qui pprijs renunciauerūt et nihil habent. vt ingressi monasteria in Auten. de mona. §. Illud. C. de sacrosanc. eccle. Autē. ingressi. 19. q. 3. quia ingredientibus. Sed siquis filios habēs monasteriū ingrediatur nullo condito testamento pmittit ei diuidere cū filijs. et inter eos participe. vt i Auten. de san. epi. §. siqua mulier 19. q. 3. siqua mulier. A. Ibi dicit q si habens liberos ingrediatur religionē anteq de rebus suis iter eos disponat liceat ei postea inter eos diuidere legitima nulla diminuta. et qd eis non dederit monasterio cōpetet. Sed si omnē substātiā inter filios diuidere voluerit, ppria sua psona filijs cōnumerata vnaz sibi partem oibus modis retineat que debeat iuri monasterij cōpetere. Si vo i monasterio moriat anteq inter filios legitimos diuidat legitimā partē sibi pcipiant. Reliqua vo substātie ps mōasterio cōpetat. B. Pōt ēt facere testamētū qñcūqz an pfessionē cū ad seculū reuerti possit. ex d regu. statuiz9. A. Idē in sum. li. 2. ti. 5. q. 101. fm hosti. B. Utrum autē clericus possit facere testamentū. hēs s. clericus. 4. §. 2. Heremite qqz si non renūciauerit pprijs. nec se alicui ecclesie tradiderūt vitā mutando testari possunt. al' non. 19. q. 3. §. econtra paulus. A. Idē in sum. eo. ti. q. 102. fm hosti. B. Itē testamenta publicoꝝ vsurarioꝝ sunt irrita ipo iure. ex de vsuris. qqz. li. 6. A. vbi patet q hoc est verum nisi prius fecerint cautionem seu satisfactionem scdm formam ibi traditam. B

¶ Utrū religiosus in epm pmotus possit testm̄ facere. R. secūdū Tho. fa se. q. 185. Nullo mō pōt. qz sola dispēsatio reꝝ ecclesiasticarū ei cōmittit. q morte finit ex qua testm̄ incipit valere. Si tn̄ ex con-

cessione pape testamentū faciat. ñ
intelligitur ꝺ proprio testamētū fa
cere. sed aplica auctoritate intelli
giṫ ampliata ptás sue dispensatio
nis. vt possit valere post mortem.
A. Idē in sū. eo. ti q. 103. B

2 ¶ Quid si qs aliquē testari prohi
buerit. R. Ab eius erit hereditate
repellendus. vt. C. si quis ali. testa.
probi. l. 2.

3 ¶ Quot testes oportet ꝙ sint in te
stamēto. R. Regulariter ẜꝫ leges
septem testes requiruntur. i Insti.
eo. §. si. ⁊. C. eo. l. hac ꝯsultissima
Hoc tñ fallit. qꝛ qñqꝫ valet sine te
ste. vt si miles in bello scribat ⁊ mo
riatur. C. de mili. testa. l. milites. A
Ibi patet ꝙ hoc locum habet i te
stamēto ꝯfecto tpe q̊ in militia mo
ritur vulneratus. siue scripserit in
clypeo. siue in terra. siue vbicūqꝫ
B. Qñqꝫ sufficit vnus vt si fiat co
ram impatore. C. eo. l. omniū. A.
Et ibi patet ꝙ iste testis ē ipe impe
rator cū fuerit supplicatū ꝓ insti-
tuendo heredē aliquā certā perso
nam. B. Qñqꝫ duo. vt iter filios
C. eo. l. hac consultissima. §. ex im
pfecto. Vel si i territorio. A. i. nō
in militia. tpe quo moritur. B. te-
steṫ milites. ff. de mili. testa. l. lucius
Similiter ēt in his que sūt ad pi
as cās. ex̄ eo. cū esses. ⁊. c. relatū.
Qñqꝫ tres vel quattuor vt ex spā
li priuilegio. C. eo. l. si nō spāli. ⁊
l. si vnus. A. Et his legibus patet
ꝙ istud priuilegiū non magis ar-
taṫ ad hūc numerū triū vl' q̄ttuor
q̄ ad aliū. B. Qñqꝫ quinqꝫ vide
licet in testō rustici. C. eo. l. fi. A.
Ibi pꝫ ꝙ hoc obtinet qñ testm̄ fit
in loco vbi septē testes haberi nō
pñt. B. Qñqꝫ ēt octo requirūtur
vt qñ testator vult testari i scriptis
⁊ nescit lr̄as. vt in dicta. l. hac cō-
sultissima. Aduertendū ꝙ pdicta
solēnitas testiū abrogata videtur
p ius canonicū ac etiam diuinū p
qꝺ duo vl' tres fidedigni testes suf
ficere vident ẜm Io. hosti. ⁊ glo.
Ray. vt in sū. eo. ti. q. 104. Et de ħ
latius dictū est supra ecclesia. 1. §.
5. in additione. B

4 ¶ Quid si testator non vult ꝙ te-
stes sciant tenorem testamēti sui.
R. Pōt facere testm̄ qꝺ diciṫ i scri
ptis. i. ꝙ ipe pᵒ testm̄ cōscribat. l' ēt
scribi faciat. ⁊ postea chartā clau
sam repn̄tet testibus dicens. Hoc
est testm̄ meum. rogo ꝙ sigilletis
⁊ subscribatis vos. C. eo. l. hac cō
sultissima. Sꝫ tamen per hūc mo
duꝫ facere testm̄ non est tutum. qꝛ
multas obseruantias requirit que
frequenter cū nō seruēṫ oportꝫ ꝙ
nō valeat testamētū. melius est ꝙ
fiat sine scriptis. s. qñ scribiṫ p no
tarium tantum. B

5 ¶ Quibᵘ ṽbis debeat fieri testm̄.
R. Non refert si dicat. Petrū he
redē instituo vel voluntatē meam
eius dispositioni cōmitto. qꝛ non
volo decedere intestatus. ex̄ eo. cum
tibi. Nec curandū ē de ṽbis testa-
toris. dūmō sint talia p. q̄ de volū
tate cōstet. C. eo. l. si. A. Idē i sū.
eo. ti. q. 106. ẜm hosti. qui etiā di-
cit ꝙ ob hanc causam error nomi
nis non nocet. vt ibi. B

6 ¶ Utrū in ħo testō oporteat fieri
mētionē de pᵒ. R. vt nō. 18. dis. qm̄
A. in glo. B. Dicendū ꝙ nō opꝫ
nisi in duobus casibus. Unus si
factū sit testamētum iter liberos.
C. eo. l. hac consultissima. §. ex im
perfecto. ⁊ Auten. ibi posita. ħ in

ter liberos. Alius si testator ipse legē sibi imposuit. puta si in pori testō dixit. si fecero aliud testm̄ non valeat. vel nō valeat nisi dixero pater noster ⁊c̄. tūc. n. faciendo secūdū oportet φ faciat mētionē ꝺ prio. vt. ff. de le. 3. l. siqs in pri. A. Idez in sū. eo. ti. q. 108. B. Qꝺ siqs velit cassare testm̄ primū ⁊ n̄ facere secūdū. nō pōt nisi iā post cōditū primū sit lapsū decēniū. ⁊ coram trib⁹ testib⁹ dixerit nolle valere pmū. A. Idē etiam si hoc dixerit inter acta. vt in. l. que sequitur. B. C. eo. l. sancimus. A. De hac solēnitate dicendū sicut dictū est. s. in §. Quot testes. B

z ¶ Qualiter confirmet testm̄. R. Per mortē testatoris. vt habetur Heb. 9. Sz an̄ mortē qn̄qz mutari pōt ēt si pacto cōuenerit ne mutet. C. de pac. l. pactū qꝺ dotali. A Idem in sum. eo. ti. q. 109. B

Estamentū ij.

quātū ad istitutionē heredis ⁊ substitutionē. In testamento tenetur quilibet instituere sibi heredem aliquē vel aliquod collegiū ⁊ huiusmodi. Sine institutiōe heredis non esset factū testamentum vt. C. eo. l. iubemus. §. φ si nō fuerit. Et siqdē testator habeat descēdentes vel ascendentes. illos tenetur heredes instituere saltem i eorum legitima. C. de inoffi. testa. Auten. nouissima. de qua habes s. legitima. Ibi solum dicitur de legitima descēdentiū. Legitima vō ascendentiū cū nō sit innouata videt quarta pars. vt in Insti. de inoffi. testa. §. fi. Naz ⁊ ipi pn̄t agere cōtra testm̄ filioꝝ. vt patet eo. ti in pri. ⁊ hoc nisi testator aliqd dictis descendentib⁹ seu ascendētib⁹ in testō reliqrit, tūc. n. nō rūpitur testm̄ sed supplet qꝺ min⁹ fuerit legitima. C. de inoffi. testa. l. oi modo. cū sequētibus. ⁊ sic nō tenet testator eos precise instituere. B. Qꝺ si nec descēdētes nec ascēdētes habeat. tūc fm leges pōt instituere alios quoscūqz. A. Si tn̄ institueret infames aut turpes personas. tūc fratres vel sorores possūt rūpe testm̄. ⁊ sibi totā accipe hereditatē. C. de ioffi. testa. l. fres. ⁊ in insti. de inoffi. testa. §. soror. B. Tn̄ vt ait Tho. in quadā qōne de qlibet. si ppinqui indigerēt illa hereditate indigentia manifesta. tūc tenet eis hereditatē dimittere. nisi essent mali ⁊ huiusmōi bonis idigni. Et dico tenetur ex debito honoris parētalis. qr cū pcipit honorare patrē ⁊ matrē. pcipit etiaz honorare parētelā in his q̄ ad parētelā ptinent. Si āt non indigerēt manifeste. pōt libere i alios refūdere dicēte saluatore. Da paupibus ⁊ seqre me. A. Idē i sū. li. 2. ti. 5. q. 98. vbi ⁊ addit. Sec⁹ tn̄ ē in quibusdā terris de iure ꝯsuetudinali. In qbusdā ei terris testator pōt ex iure patrie cuicūqz vult rē suā dare vel vēdere. Alicubi succedit vn⁹. s. pmogenitus. Alicubi vltimogenitus. Alicubi oēs p diuisionē. Igit si ꝯsuetudo que iuri equiualet dat alicui licētiā liberā aut alteri conferēdi vel totam vel partē hereditatis. nō piudicat alicui faciēdo qꝺ pōt de iure. Nō tn̄ ꝯsuetudines irrōabiles ēt circa h reprobari. Un̄ Inno. 4. scribens ad quosdā epos theutonie repro

bat consuetudinez vel statutũ sup
hoc ꝙ null⁹ possit i vltima volũta
te legare ecclijs vel alijs pijs locis
aut quibuscũqȝ psonis plusq̃ꝫ qn
qȝ solidos vsualis mõte. ⁊ pcipit
huiusmõi statuta denũciari penit⁹
non tenere. B

¶ Nũquid testator põt substitue-
re aliũ heredẽ q debeat succedere
prio heredi. R. Si testator habe-
at filios impuberes põt eis substi
tuere quoscũqȝ velit. qui succedẽt
eis si nõ venerint ad pubertatẽ. vt
C. de impu. ⁊ alijs substi. l. si testa
mento. A. Et ibi patȝ ꝙ taliter sub
stitutus dr̃ direct⁹ heres. ⁊ sic totã
capit hereditatem sine aliq̃ dimi-
nutione. B. Si ṽo venerit ad pu
bertatẽ. põt eis substituere si mori
antur sine liberis. A. Idem etiam
si moriant̃ cũ liberis. C. de impu.
⁊ alijs substi. le. heres. ⁊. l. se. Dẽt
tñ salua eẽ eius legitima. vt sequit̃
B. Et intelligitur substitutio ḋdu
cta legitima filioꝝ ⁊ deducta q̃rta
totius que dicitur trebellianica q̃
deducet quilibet istitut⁹ heres cui
alius substituitur. A. s. vulgariter
⁊ post pubertatem instituti. vel ẽt
cum accipit hereditatez per fidei
commissum ab instituto herede.
qui a testatore grauatus est here-
ditatem alteri restituere. vt in. c.
Raynutius. de quo. ĵ. B. vt extra
de testa. Raynutius. Et de hac ma
teria ista sufficiant. ⁊ que dcã sũt
supra hereditas.

Estamentũ. iij°.

Q̃tũ ad executionẽ. Utrum
testator possit heredibus suis p te
stamẽtũ penã iponere si nõ parue
rit volũtati sue. R. Sic. vt i Insti.
de le. §. pene. dũtñ qḋ testator pci
pit non sit turpe vel inhonestũ. ff.
de con. insti. quidã. A. Et idẽ habe
tur in dicto. §. pene. ad fi. B

¶ Per quẽ coget heres testm̃ suũ
volũtatẽ defuncti adimplere. R.
Heredes infra annũ cogẽdi sũt p
epm adiplere. ⁊ si neglexerint tũc
ipsemet eps̃ exequat. ex̃ eo. nos q
dem. ⁊. c. si hr̃des. A. vbi dicitur
Si heredes iussa testatoris nõ ad
impleuerint ab epo loci illius ois
res que eis relicta est canonice in
terdicat̃ cũ fructib⁹ ⁊ ceteris. emo
lumentis. vt vota defũcti impleãt
Et de termino ãni ⁊ ꝙ eps̃ per se
exequat̃. hẽt i dicto. c. nos ⁊ icipit
iste annus a tempore ãmonitõis
fm̃ hosti. ⁊ in sum. li. 2. ti. 5. q. cxi.
B. Nec obstat si forte testator in-
terdixerit ne eps̃ se intromitteret
ex̃ eo. tua. A. Idẽ in dicta. q. cxi.
scdm̃ hosti. ⁊ eo. ti. q. 97. sȝ Ray.
⁊ glo. B

¶ Utrũ defũct⁹ sentiat detrimen-
tum. qr tardant̃ elemosyne quas
legauit. R. fm̃ Tho. i q̊libȝ. Dicẽ-
dũ ꝙ quãtũ ad meritũ elemosyne
nullũ detrimẽtũ patitur ex p̃dic-
ta tarditate. maxime si quãtũ in
ipo fuit cãm adhibuit ⁊ huiusmo
di elemosyne cito darent̃. qr meri
tũ principaliter ex volũtate ⁊ intẽ
tione dependet. Sȝ quãtũ ad effe
ctũ elemosyne patit̃ detrimẽtũ. nõ
qdẽ vt p huiusmodi tarditate pu
niat̃. sȝ qa remediũ ei nõ adhibet̃
dũ suffragia differũtur qb⁹ pluri-
mũ iuuaretur. A. Idem in sũ. eo.
ti. q. 113. B. Similr̃ nõ patit̃ detri
mẽtũ si differatur restitutio quaȝ
ipe mãdauit fieri. ⁊ licet tarde ⁊ i
morte. tamẽ fecit qḋ potuit. A. Lȝ

hoc cāu nō grauet quo ad dānatō nē. puto tñ q facta restitutiōe cit⁹ a pena absoluat. sicut in cronicis minoꝝ legit. d quodā q ipediebatur ab igressu padisi quousq facta fuit restō ad quā tenebat. B.

3 ¶ Utꝝ executor debeat retardare distributōes elȳnaꝝ ad h q res d-functi melius vendātur. rñ. scdm Tho. in quolibet. Dicēdū q i mora modici tpis nō vi esse magnū piculū. Unde si executor p modicū tpus elemosynas dare differat vt rebus defuncti melius venditis ampliores elȳnas dare possit laudabiliter hoc facit. Si vero eꝯrio p multū tpus differat elemosynas distribuere vt in modico ampliores elemosynas faciat. non vr esse sine culpa. qr forte defunctus interim a purgatorio liberat. in q dūz ipe esset remediū suffragioꝝ maxime ei necessariū fuerit. Hoc aūt relinqtur prudentie executoris examini. vt. s. ꝯsideratis dilatōne tpis ꝛ ꝯditione psone que citius vel tardius liberanda ē. ꝛ etiā quātitate augmēti elemosynaꝝ. faciat qđ viderit expedire defuncto. A. Idez in sum. eo. ti. q. 113. B. De legatis alia quedam hēs. s. legare.

4 ¶ Quid si de pluribus executoribus testamenti vnus moriat vel ē i remotis vel ñ vult exequi. rñ. Alii⁹ pōt executiōnē iplere. nisi testator aliud expresserit extra eo. religiosus li. 6. Utruz religiosus possit eē executor testamenti. habes. s. religio prio. §. pe. A. Predictis adde qđ dr in insti. de acti. §. Item mixta videlicet q qui relicta eccliȷs vl aliȷs venerabilibus locis dare distulerit vsq dum in iudicio vocet ipm relictum dare ꝯpellitur ꝛ aliud tantūdem p pena. B.

Testis. j.

Quis possit esse testis siue q ꝯditiones requirant in teste. rñ. Principaliter quidem requirūtur q in his versibus continētur. Conditio. sexus. etas. discretio. fama. Et fortuna. fides i testibus ista requires. A. Hoc fuit dictū Hoff. q ēt dicit q regularit oēs pnt esse testes q nō ꝓhibētur. vt in sum. li. 1. ti. 5. q. 177. B. primo ergo reqrit ꝯditio. s. vt non sit seruus qr seruus nō recipit ad testionīū. C. eo. l. qm̄ liberi. Nā seruus sepe metu dn̄antis testimoniū supprimit veritatis. ex de ver. sig. for⁹ §. testes. 4. q. 3. §. item in criali. 3. q. 5. accusatores. Fallit tñ hoc cū de facto serui querit. non tñ ꝓ dño vl ꝯ dn̄m. vt in. §. item in criali. §. itez serui. A. vt si p seruū aliqd dicatur depositū vel ꝯmodatum fm glo. Ibiq ēt addit. Et sic viles psone recipiūtur vbi de facto eaꝝ agitur Et idem vr in. l. seruos. C. eo. Itē ꝛ si deficiunt alie ꝓbatōes admittitur ēt seruus sz cum tormentis fz Hoff. vt in. d. q. 177. B. Fo requiritur sexus. qr feia non admittit ad testimoniū in cā criminali. 33. q. 5. mulierē. nisi cū de crimine ciuilit agitur. tunc eni admittitur ēt cōtra clericos. ext eo. qm̄. ꝛ. c. tam lris. A. Item admittit mulier in cā criminali cū agitur p inquisitionem. vt nōt gl. in. d. c. qm̄. B. In ciuilibus aūt admittitur. 15. q. 3. §. ex eo. Non admittit ēt in testamentis. vt in insti. de testa. §. testes. A. Idem qđ hic nōt in dicta. q. 177. B. Et nō. q mulieres cā ferendi testimo

nium non debent inuite ad iudici
um trahi. sed cum necessariũ fue-
rit testimoniũ eaꝝ iudex in expen
sis ꝓducẽdis mittat tabellionem.
aut aliaꝫ ꝑsonã idoneã. vel si hoc
iure ꝓhibente in casu nõ possit ꝑ-
sonaliť ipse vadat vel si non deceat
ire alium mittat. Hoc explicite hꝫ
ex̃ de iudi. mulieres. li. 6. 3º requi-
ritur etas. Nã i ciuilibus ñ admit
titur minor. 14. annis. 4. q. 3. c. i.
In crialibus vͦo non minor. 20. vt
ibidem dꝛ. §. in criali. v. item in te
stimoniũ. 4º requiriť discretio. qꝛ
non recipiť ad testimõiũ furiosus
siue mentecaptus. A. nisi tp̃re luci
di interualli. vt in. §. nec furiosus.
de quo. ĩ. B. sicut nec adiudican-
dum. 3. q. 7. §. tria. qꝛ non ẽ cõpos
sue mentis. ff. qui testa. fa. poss. l. q
testõ. §. nec furiosus. 5. requiriť fa-
ma. Nam ifames a testimonio re-
pellũtur. ex̃ de testi. cogen. ꝓterea
Nec prodest pnia. qꝛ lꝫ aias ꝑ pe
nitẽtiã saluare possimus. ifamiam
tñ ñ possumus abolere. 2. q. 3. hic
colligiť. Nã ⁊ actus legitimi sunt
ifamibus iterdicti. ex̃ eo. lꝫ ex qua
dam. ⁊ i glo. ibidẽ. Et h̃ itellige ni
si prius fuerint in integꝝ restituti.
4. q. 3. §. itẽ in criali. v. itẽ. l. iul. 2. q.
3. ꝓuaricatorẽ. i fi. Itẽ adeo dꝫ esse
testis sine omni infamia ꝙ si gra-
uata fuerit eius opinio ad testimo
nium admitti non dꝫ. extra de ex-
cep. dẽiqꝫ. 2. q. 7. testes. ⁊ precipue
in criali cã. ex̃ eo. testimoniũ. Iteꝫ
dꝫ esse sine crie. Nam criminosus
repellitur ab omni testimonio ꝙ̃-
diu in crimine perseuerat. Si ve-
ro sit emendatus nõ repelliť i cã ci
uili. A. nisi eum fuerit comitata in
famia. vel fuerit periurus. vt in. d.
c. testimonium. B. Sed in criali
talis repellitur si de crie fuerat pri
us ꝯuictus vel ꝯfessus vel nunc ꝑ
exceptõem ꝯuincať vel grauata ẽ
eius opinio. ꝓ eo ꝙ aliqñ sic fuit
repulsus. Aliter vero qui emenda
tus ẽ recipiť ẽt in criali. A. s. cum
de crimine agitur ciuiľr. vt dicto. c.
testimoniũ. Aliter in criali ẽt post
pniam repellitur si ꝯuincať. vt dic
tum ẽ in dicto. c. testimoniuꝫ. B.
Hec oia. in ꝓdicto. c. testimoniuꝫ
cũ his que ibi notãtur. 6. requiriť
fortuna. s. an sit locuplex vel ege-
nus. vel lucri cã quid faciat. Hoc
iudici cõsiderandũ ẽ. 4. q. 3. testes
v. item testiũ. 7. reqriť fides. qꝛ infi
delis ꝯtra fidelẽ non admittiť. 2. q.
7. si hereticus. 23. q. 4. ipa pietas.
A. Pro fideli aũt bene admittitur
testimoniũ ifidelis ꝯ fidelẽ. Et siľr
ꝓ infideli ꝯ infideleꝫ dicto. c. si he
reticus. B. Hec ergo sunt princi-
palia i testibus ꝯsideranda. Sunt
⁊ alia quedam ꝯsideranda que h̃
statim sequũtur. prio videlicet vtꝝ
sit inimicus eius ꝯ quẽ dat testio-
niũ. vel amicꝰ eiꝰ ꝓ q̊ testificať. 4. q
3. testes. v. iõqꝫ i ꝑsona. Itẽ obscu
ri ⁊ ignoti non admittũtur vľ solũ
admittũť cũ tormẽtis aut vͦberibꝰ
vt in auť. eo. §. sancimus. A. Et ibi
pꝫ ꝙ hec obtinẽt qñ ex aliqua cõ
iectura dubitatur de corruptione.
B. Item nec executores negocio
rum aut procuratores qui in ipa
causa fuerunt actores vel respõsa
les. extra eo. insup. Immo etiaꝫ q
fuit ꝓcurator vel aduocatus i po
ri iudicio non recipitur in testem
in cã appellationis. extra eo. Ro
mana li. 6.
¶ Vtꝝ qs possit admitti ad testio

nium in sua causa.rn̄. Nō neq̄ pn
cipaliter neq̄ secundario. C. eo. l.
oibus. Unde venditor in cā rei vē
dite non admittitur p emptore. qr
cā ppria venditoris esse vr̄. neq̄
venditor in cā pignoris p credito
re. ff. d appe. l. ab executore. §. alio
cdēnato. Fallit hoc in legatarijs
& fideicōmissarijs q ferūt testimo
niū in cā testamenti cum agitur d
hereditate. non de legatis & fidei-
cōmissis suis. bn̄ tn̄ pnt scribi & eē
testes in eo testō i q̄ aliqd eis lega-
tum ē. C. de testa. l. dictantibus. Jt
fallit i collegijs & corporibus in q
bus singulares eor psone p cau-
sa vniuersitatis ferre pnt testioniū
14. q. 2. si p prudentiā. extra eo. isu
per. & c. cū nūcius. Et h iō qr cāe
vniuersitatis nō sunt singulor & si
cmodū ctingat singulos. vt. 12. q.
2. qui manumittitur. Et intellige ni
si fuerint actores vel respōsales in
ipa cā. vt in pcedenti. §. dictuz est.
A. & pbat in. d. c. insup. Et idē qd
in h. §. notat in. d. q. 177. B.

2 ¶ Utr in cā cōi duor alter admit
ti debeat ad testimoniū. R. Nō qr
cā cōis duor vtriusq̄ ē ar. ff. de ri
tu nup. l. illud. Et idem in socio cri
minis & pticipe. 4. q. 3. item in cri-
minali. v. item liberi. ex̄ eo. c. veni
ens. Nec ob. ex̄ eo. qm̄. Nā illud ē
spāle in cā denūciatōis. vel ibi ad
mittūtur socij cris ad psumptōez.
ex̄ de adul. significasti. Credit ēt so
cijs crimis i excēpt. vt i crie lese ma
iestatis. & huiusmōi. 79. dis. siquis
papa viucte. 6. q. i. siqs cū militib9
25. q. 3. nemini. extra d cfes. c. i. Jd
in dicta. q. 177. B.

3 ¶ Utr parētes vl liberi possint p
vel ctra se testioniū ferre. R. Gene
raliter p rectā lineā ascendentes &
descendentes p vel ctra se idonei
testes nō st. 4. q. 3. §. itē i criali. ver.
itē testis. & v. itē parētes. ff. e. l. testi
Jdē ē d mrē. sz tn̄ ambo parētes
i cāu admittūt p filio. s. cuz q̄rit d
etate del natiuitate. ex̄ q fi. sint leg.
trāsmisse. & c. p tuas. A. Et in his
c. pz q h ē ver nisi certis idicijs &
testib9 ctrariū appeat. B. Jtē vbi
agit d ipedimēto mrimonij rōe cō
sanguinitatis vel affinitatis. extra
eo. quotiēs. Ceter si agit an matri
moniū sit ctractū vel nō. tēmr su-
specta ē si vir sit supior ex̄ eo. sup
eo. Quē cāuz hēs. s. mrimōiū. 7.
§. si. Sūt āt qdā psone q̄ aduersus
ciūctos suos testioniū dicere non
cogūtur. vt aduēsus socer. gener
vitricū puignū. sobrinū. sobrinaz
sobrine natū. eosq̄z q i priori gra
du sunt. Jdē aduersus patronū &
patronā. & liberos eius. vt. 4. q. 3.
§. itē in criali. v. item. l. iul. Et alie
ēt psone q̄ ibidē cputātur que ge-
neralr a ferēdo testiomo sunt exē
pte. A. Et ibi pnt videre qui hnt h
agitare. Et idez qd in hoc. §. nota
tur in dicta. q. 177. B.

¶ Utr testes pduci possint de do 4
mo actōis. rn̄. Nec de domo acto
ris nec accusatoris nec in cā ciuili
nec in crimiali testes pduci debēt
qr cor testioniū suspectum ē. 3. q.
5. per totum. 4. q. 3. §. item in crimi
nali versicu. item etiam iure ciuili.
Omnes aūt pdicti q repellēdi st
debent admitti si is contra quē p
ducūt cor testionio i alio iudicio
sit vsus. nisi inimicitias postmodū
exortas docuerit vel aliquod ali-

ud legitimū post emergēs seu corruptionem vt in pdicto.§. item in criali.v.item sigs testibus. τ. C.e. l.sigs testibus. A. Idem in dicta q.177. B. No. φ sacerdos nō dз esse testis i istrumentis 9fectis totaliter inter seculares.14.q.1.§§. Hoc intellige de honestate τ nō de necessitate. A. Ibi dr. Quanq̄ sacerdotū testioniū credibile hēat tñ in ipis seculi negocijs pro cōficiendis instrumētis ad testioniū non rogent.qz eos talibus rebus interesse nō 9uenit. Si aūt euentu aliquo cause intersuerint. τ aligd viderint vel audiuerint vbi nulle idonee seculariū inueniant psone ne veritas occultetur τ malus vt bonus estimet.in puidentia ppria sit epi.vt aut coram se τ 9petētib[9] iudicibus aut aliter veritatē honorifice testificētur. B.

Estis ij.

ō numero testiū

Et quidē duo testes regulariter sunt necessarij. τ sufficiunt. ff.e.l.vbi numer[9].4.q.3.§.item in criali.v.item vbi. A. Idem i sum. li.2.ti.5.q.178.fз host. τ Gof. B.

¶ Utr̄ i aligbus cāis sufficiat vn[9] testis.rñ.licet cōiter non sufficiat. vt nunc dictum ē.statur tñ testimonio vnius i his i gbus alteri piudicium nō infert.puta si dubitatur ō aliquo an fuerit baptizatus vl' an eccl'a 9secrata.de 9se.di.4.paruulos. τ.c.cum itaqз.Itez stat testimonio vnius vbi de 9sensu ptiuз ita 9uenit.cū τ testionio aduersarij stari possit.C.de fideicōmi.l.fi. Itē qñ qrit vtr̄ aliqs sit emēdat[9] de crie statur testionio sacerdotis extra eo.testimonium. A. Ibi nō bene h pbat.sз ex eo.qz cuз in secreto 9fiteat aliter pbari non pōt fm Host. τ in dicta.q.178.vbi ēt pз fm eundē φ idē ē de eo quod sequitur. B. Item in correctione fraterna sup prima correctione caritatiua p vnum solū pbat qz nec aliter pōt.extra eo.in oi. A. Idez qō.s.notat i.d.q.178.fm Goffr. Ray. τ Host. B. Idē ē qñ testm̄ valet vnius testionio.qñqз nulli[9]. qñqз reqrunt plures.ut.s.testamētum.1.§.4.Item lз unus testis nō faciat pbatōeз.facit tñ psumptōeз extra de suc.ab intes.c.fi.

¶ Utr̄ i aligbus regrant plures testes q̄ duo.rñ. In multis pl'es requiruntur. Nam in testamentis plures regrunt. ut.s.testm̄.1.§.4. Item in donationibus cā mortis requirūtur quinqз testes. C.ō dona.cā mor.l.fi. τ in codicillis. C. de codicillis.l.fi.i fi. Similiter requiruntur quinqз testes. A. rogati.vt in dicta.q.178. B. qñ debitor vult probare solutum debitum qō in scriptis fuit factum. C.eo.l.testium. A. τ ibi pз φ silr pōt h pbari p aliā scripturā. τ si illa scriptura amissa fuerit.pōt τ amissio τ solutio p pauciores testes pbari. B. Itē requirūtur quattuor testes cū dantur ad reprobādū instrumēta. ar.extra de fi.instru cum Iohes. Item 9tra quosdā psonas.vt i.§. se.dicitur. A. Dictum.c.cū Iohes non videt bene probare h ad qō allegatur.sed in ar.facit dicta.l.testium. B.

¶ Utr̄ 9 aliqs psonas regrat maior numer[9] testiū.rñ. fm Tho.fa secūde.q.70. Sic.2.q.4. Presul

A.i.eps cardinalis fm glo.i.c.pre
sul.2.q.4. et Goff.vt i dcã.q.178.
B.nõ dãnet nisi.72.testib⁹. Pres-
byter aũt cardinalis nisi.44.testi-
bus. Diaconus cardinal' vrbis ro
me.nisi.28.testibus. Subdiacon⁹.
acolitus.exorcista.lector.hostiari
us.nisi septem testibus. Et habet
locum specialiter i epis.presbyte-
ris.diaconibus et clericis ecclie ro
mane propter eius dignitatem. et
hoc triplici rõne.primo q̇dem q2 i
ea tales istitui debent quo⁊ sancti-
tati plus credat̃ q̃ multis testibus.
2º q2 hoies qui habent de aliis iu-
dicare sepe pp iusticiaz multos ad
uersarios habẽt.vnde et nõ passim
credẽduz ẽ testib⁹ ꝯtra eos.nisi ma
gna multitudo cõueniat.3º q2 ex ꝯ
dẽnatione alicuius eo⁊ derogare
tur i opinione hominũ dignitati et
auctoritate illi⁹ eccle.qd ẽ piculo-
sius q̃ i ea tolerare aliquem pecca
torem nisi valde publicum de quo
graue scandalũ oriat̃. A. Predcis
adde qd dĩ.i.l.i.ff.eo.s.q̃ iudices
sufficientem numerum testiuz mo
derẽtur. et eum solum numeruz te
stium quem necessarium esse puta
uerint euocari patiant̃.ne effrena-
ta ptãte ad vexandos homines su
pflua multitudo testiũ ptrahat̃. Et
regulariter effrenata multitudo vr̃
si excedit numerũ.40.ex̃ eo. cum
cãm. Quod tñ videtur reliq̃ arbi
trio iudicis fm exigentiam causa-
rum cũ sit ideterminatum.ex̃ d of.
dele.de cãis. Et sentit glo. i dcõ.c.
cum cãm. B

Testis iiij.

q̃tum ad actũ testificãdi. Utru⁊ testis q se sb
scribũt alicui negocio preiudicet si
bi. R. Si sciẽter h facit preiudicat
sibi.ita q̃ ꝯtra illud nõ põt postea
reclamare.q2 approbasse psumit̃.
Sec⁹ si subscribit noie alieno.q2 p
hoc nõ itelligit̃ ꝯsentire vt nõt̃.ex̃
de his q̃ fiunt a pla.sine cõsen. ca.
q̃sto. A. Clari⁹ h notat glo.i.c.sigs
psbytero⁊.ex̃ de re.ec.nõ alie. Eti
am notatur i sũ.li.2.ti.5.q.177.vbĩ
et additur. Et ex hoc collige q̃ nõ
fit piudiciuz alicui si aliquid fit eo
pñte et non contradicẽte.nisi aliqd
signum debeat ꝯsensus assumi. B
¶ Quotiens pñt testes produci.
R. Tres tñ productiões fieri pñt i
cãis ecclasticis vel ciuilibus sed ñ
quarta.nisi iuret q̃ nõ didicerit te-
sticata. A. Nec per se nec p alium.
et q̃ nõ p dolum vel p artẽ quartã
pductionẽ petat.sed q2 quos vult
de nouo pducere pus hre nõ po-
tuit.ex̃ eo.vltra tertiã. B. Quinta
nullo mõ cõceditur.ex̃ eo.i causis.
Et hoc itelligas nisi aliq̇s testium
i primis pductiõib⁹ ipedit⁹ fuisset
nam probato ipedimento sine ali
quo sacro dabitur alia dilatio.etiã
centesima fm Inno. Et sic intelli-
ge ex̃ eo.vltra tertiã. A. Idem i sũ.
eo.ti.q.179.fm Host.q clarius sic
logtur. Et hoc itelligas.si i prima
productione secunda et tertia pro-
duxit aliquem testem. Al' si ipedi-
tus fuisset i prima secunda et tertia
probato ipedimẽto sine aliquo iu
ramento dabitur scda dilatõ.sicut
et centesima et millesima scdm dñz
meum Inno.quartum. Et sic itelli
ge.ex̃ eo.vltra. B

¶ Quot sũt q̃ tollũt copiã pbãdi
per testes. R. fm Goff. Quatuor.
Uidelicet publicatio attestationũ.
extra eo.de testibus. et c.intimauit.

Item renunciatio siue conclusio ex eo. fraternitatis. Ité quarta ꝓductio. vt i ꝓcedenti. §. Ité numerꝰ testiū effrenatꝰ. ex eo. significauerūt. ⁊. c. cū cám. A. Idem i dcā. q. i79 Et de hoc vltimo dcm̄ é ad finem precedentis. c. in additione. B

3 ¶ Utrum testis teneatur iurare ⁊ qualit. R. Nulli testi quátecūqꝫ religionis sit creditur nisi iurauerit. ex eo. nup. Pōt tn̄ remitti iuramētum de consensu partium. extra e. tuis nisi i cā matrimoniali. qꝛ tunc nec cōfessioni cōiugum staẗ extra de eo qui cogno. ꝯsan. vxo. sue super eo. Et iurabunt tactis sacrosāctis euangelijs. nisi esset eṗs q iurabit solum ꝓpositis euangelijs. extra de iura. calū. c. fi. A. Idem i sum. eo. ti. q. i8i. ẜm Hosti. q etiā idem dicit de sacerdote. s. ꝙ nō tāgat sancta euangelia iurando sicut nec eṗs. Alij aūt vt ibi pꝫ. dicūt h̄ spāle i eṗo. Ueritas é ꝙ de iṗo tm̄ loquitur dictum. c. finale. B

4 Sed quid debet testis iurare. R. Debet iurare ꝙ dicet totam veritatē quam nouit de illa re. 3. q. 9. hortamur. ⁊ ꝙ nō admisceat falsū nec aliquid de suo adijciat. 3. q. 9. pura. Item additur de quorūdaꝫ consuetudine ꝙ nulli pandet testimonium ⁊ hoc bene. 4. q. 3. §. item i criminali. ℣. item qui falso. extra eo. fraternitatis. A. Idem i dcā. q. i8i. ẜm Hosti. B

5 ¶ Quid iurant testes qn̄ ꝓceditur per inqsitionem. R. Si fiat inquisitio contra personam singularē de aliquo crimine. iurat testis ꝙ sup illo dicet plenam veritatem. extra de symo. lꝫ hely. Si vero fiat iquisitio super statu eccl'e. iurat dicere veritatem de omnibus que scit vl' credit in eccl'a reformanda. exceptis dico occultis extra de accu. oli. Uel iurat ꝙ respondebit veritateꝫ ad iterrogata. extra de accu. cū dilectus. Et itellige ꝙ occultum dicitur hic crimen quod non é manifestum. vel de quo aliqs n̄ é isamatꝰ. Nam si de occultis de qbus nō ꝓcessit isamia aliquid dixerint testes non valebit dcm̄ eorum. A. Etiaꝫ si duo vel plures sciuerint crimen ⁊ iuramēto affirment. vt i. c. qͦ sequitur. B. ex de accu. inqsitionis. vt ⁊ Tho. dicit i se. x. §. q icipit. Utrū homo. A. Idem i sum. li. 3. ti. 3i. q. 6. ℣. forma aūt. ⁊ c. vbi etiam additur ẜm Al. Occulta aūt hic vocamus non solum secreta confessionis sed etiam oē crimē ꝺ quo q̇s n̄ é isamatus. Sciendū tn̄ ꝙ si fiat inqsitio sub certis capitulis. tunc i iuramēto nō aponeẗ h̄ clausula exceptis occultis. Sed cū isamia precesserit spāliter ꝺ hoc crimine determinato ẜm numerū. dicēt testes qcqd de hoc sciunt vel credunt ēt si sit occultū. dūmō non sciaẗ solū p ꝯfessionem. Uel si aliq̇s isamatꝰ sit ꝺ fornicatōne cum hac muliere ⁊ sup h̄ fiat inq̇sitio. debet testis dicere ēt secretas circumstantias q̄s nouit etiam si iurauit secretum tenere. Dixi aūt inqt. ꝺterminato secundum numerū. qꝛ si solū de specie criminis é isamatus tunc nō ꝺbet testis reuelare occulta. Qn̄ aūt generalis fit inq̇sitio. tunc si ꝺ occl'tis ꝺ q̇bus nō ꝓcessit isamia aliq̇d dixerint testes. non valebit dictuꝫ eoꝝ. nec ille pp hoc erit puniēdus dcō. c. inqsitionis. Et é ratio differentie. qꝛ cum super certis articu-

lis ingritur vel committitur iquisi tio. scitur precessisse isamia. sed nõ sic i generali iquisitione. B

6 ¶ Utrũ liceat testi aliqd recipere. R. Pro ferẽdo testimonio nihil debet recipere. 14. q. 5. non sane ni si tm̃ expẽsas ab eo q eum pducit. 4. q. 3. venturis. Et si accepit turpi ter accepit ꝛ restituet ei a quo acce pit nisi ille dederit ad corrumpẽdũ testẽ. tũc. n. dz dari ei i cuius iniuri am accepit. A. vel pauperibus sm Ray. Hosti. aũt dicit q si pecuniã accepit vt verum testimonium di ceret. dbet hoc pauperibus eroga re. vt i sum. eo. ti. q. 188. Hoc põt i telligi qñ dans nõ redimit vexatõ nem suam. qꝛ non regrebatur a te ste. Et de hac mã lati⁹ dcm̃ ẽ. s̃. re stitutio. I. §. 13. i additione. B

7 ¶ Qualiter testis dponere dbeat. R. Testis tanq̃ cois psona dbet di cere purã veritatem quã scit super facto nulla adiecta falsitate. 3. q. 9. hortamur. 4. q. 4. nullus. 14. q. 5. non sane. nam ꝛ sic iurauit. vt. s̃. i 6. §. dictum est.

8 ¶ Quid cũ testis nõ est de facto cert⁹. R. sm Th. 2a 2e. q. 70. In te stimonio ferendo nõ debet homo p certo asserere id de quo cert⁹ nõ ẽ. sed dubiũ debet sub dubio pfer re. ꝛ de quo certus ẽ. p certo asse rere. Sed qꝛ cõtingit ex labilitate humane memorie q quis reputat se qñq3 certũ de eo qd falsũ ẽ ideo cum aliqs cum debita sollicitudie cogitans estimet se certum esse de eo qd falsũ ẽ nõ peccat mortaliter h asserẽs. qꝛ non dicit falsũ testi moniũ p se ex itentiõe sed p accñs pꝛa id quod itendit. A. Idez i sũ. e. ti. q. 183. B. Propter h ꝛ huius modi solẽt testes iterrogari vnde ꝛ quõ sciãt. ꝛ si iterrogati de cã sci ente non dicant. nõ valebit testimo nium. 4. q. 3. §. item sola. ꝛ. 24. q. 3 si habes. ꝛ in Auten. de testibus. § 4. ꝛ l3. dudum.

9 ¶ Utrũ homo teneat ad testimo nium ferendũ. R. sm Tho. vbi s̃. Distinguendũ ẽ. qꝛ si testimonium alicuius subditi regrit auctoritate superioris cum i his que ad iustici a3 ptinẽt obedire teneat. non ẽ du bium qñ teneatur testimoniũ ferre i his qbus sm ordinem iuris testi monium ab eo exigitur. puta i ma nifestis. ꝛ in his i qbus ifamia pre cessit. Si aũt exigat i nõ manifestis ꝛ de qbus ifamia non pcessit non tenetur ad testificandum. A. Hoc verum sup criminibus. Sed super causis pecuniarijs vr teneri ẽt i nõ manifestis. 14. q. 2. q̃. B. Si ve ro regratur testimoniu3 nõ aucto ritate superioris cui obedire tene tur. tunc siqdem regratur ad libe randum hominem ab iiusta mor te seu quacũq3 pena. vel falsa infa mia. vl' aliquo damno. tenetur hõ ad testificandum. ꝛ si eius testimo niũ nõ regrat. tenet facere qd in se est vt veritatem denunciet alicui q̃ ad hoc possit prodesse. Unde i ps. Eripite pauperẽ ꝛ egenũ de manu pctõis liberate. Et pv. 24. Erue eos q̃ ducunt ad mortem. Et Ro. I. Digni sunt morte nõ solum q̃ fa ciunt. sed etiam qui consentiunt fa cientibus. Unde dicit glo. Conseti re ẽ tacere cũ possis arguere eos. Sup his vo q̃ ptinent ad cõdẽna tionem alicuius nõ tenet aliqs fer re testimoniũ. nisi cũ a supiore cõ pellit sm ordinẽ iuris. qꝛ circa h si

veritas occultat nulli ex hoc spale
dánű nascit. ⁊ si iminceat periculű
accusatori non é curădum. q: ipse
se i hoc periculű iniecit. A. Idem
in sum. co. ti. q. 184. Et pdcis con.
Ray. cuius ét dcm fuit qd seqtur.
Et ibi pz q clarius addit. q cuz p
pter defectum pbationű qs videt
primű ré suá amittere. ét puilegia
te psone vel sacerdotes cogédi sűt
veritaté dicere. 14. q. 2. q̄q̄z. si talis
é cá i qua liceat eis testimoniű fer
re. Nam nó lz i cá sanguinis. Cő.
Al. Et addit glo. Ray. q i odiosis
exceptionibus vel criminibus nó
consueuerunt testes cópelli passim
lz qńqz compellantur. vt i ingsitio
nibus. B. Ad h predcá pőt face
re. xi. q. 3. qsqs. Et in casu predcó
de damno etiam sacerdotes ⁊ alij
clerici ⁊ religiosi tenentur. 14. q. 2.
q̄q̄z. Sed nó tenent si talis é cá in
qua non liceat eis ferre testimoniű
vt i causa sanguinis. vt dictum est
supra homicidium. 4. §. primo.

10 ¶ Utrű liceat hoi testimoniű ferre
de his que ei i secreto cómissa sunt
R. fm Tho. sa se. q. 70. De his q̄
cómissa sűt hői in secreto p ɔfessio
nem. nullo mó dz testimoniű ferre
q: huiusmői nó scit vt hő. sz tanq̄z
minister dei. ⁊ mai⁹ é vinculű sacri
q̄libet hois pcepto. Circa vo ea q̄
alit hoi sub secreto ɔmittunt. disti
guendum é. Qńqz eni sunt talia q̄
statim cű ad noticiaz hois venerit
hő ea manifestare tenet. puta si pti
nent ad corruptioné multitudinis
spűalem vel corpalem vel i graue
dánum alicuius psone. vel si aliqd
aliud é huiusmodi qd qs tenetur
ppalare vel testificando vel denű
ciando. Et ɔ hoc debitum obliga
ri nő pőt per secreti ɔmissum. q: ī
h frágeret fidé quam alteri debet.
Qńqz vo sűt talia que qs prodere
nó tenet. vń pőt obligari ex hoc q
sibi sub secreto ɔmittunt. ⁊ tűc nul
lo mó tenet ea pdere etiá ex pcep
to supioris. q: secretű seruare é de
iure naturali. nihil aűt pőt pcipi
homini ɔtra id qd de se é naturale
A. i. qd é de iure naturali. vt i sű.
co. ti. q. 185. vbi hec notantur. B.

11 ¶ Utrű discordia testium ifirmet
testimonium. R. fm Tho. vbi. s.
Discordia testium i aliqbus pnci
palibus circűstantijs que variant
subam facti. puta i tpe vel loco vel
i psonis de qbus pncipaliter agit
aufert efficaciá testimonij. quia si
discordát i talib⁹ vidět singulares
esse in suis testimonijs ⁊ de diuer
sis factis loq. puta si vn⁹ dicit h fa
ctum esset tali tpe vel loco. ali⁹ alio
tpe vel loco. nó vident de codé fa
cto loq. Non tň piudicat testimo
nio si vn⁹ dicat se non recordari. ⁊
ali⁹ asserat determinatum tépus vel
locű. Et si i talib⁹ oio nó discorda
uerint testes actoris ⁊ rei. si sint eq̄
les numero ⁊ pares dignitate. sta
tur p reo. q: iudex facilior dz esse
ad absoluédum q̄z ad condénan
dű. nisi forte i cáis fauorabilib⁹ sic
in causa libertatis ⁊ h⁹. Aut é etiaz
causa matrimonij dotis ⁊ testamé
ti. extra de sen. ⁊ re iudi. c. fi. Si ve
ro testes sint inequales. tűc iudex in
gret veritaté fm ɔditiones q̄ statiz
subsequűtur. Pro quo fac. 4. q. 3.
§. ité i criminali. v. item testiű. B.
Si vo testes eiusdé ptis dissénserit.
dz iudex ex motu sui animi perci
pere cui pti sit standű. vl' ex nűero
testiuz. vel ex dignitate eoz. vel ex

cōditōe negocij τ dictoꝝ. Multo āt magis vnius testimoniū repelli tur si sibijpsi dissideat interrogat⁹ de visu τ scia. nō aūt si dissideat in terrogatus de opinione τ fama. qꝛ pōt ſm diuersa visa τ audita diuͥ simode motus eē ad rn̄dendū. Si ṽo sit discordia testimonij in aliq̄bus circūstantijs nō ptinentib⁹ ad subam facti puta si tempus fuerit nebulosū vel serenū. vel si domus fuerit picta aut nō vel aliqd h⁹. tal' discordia non p̄iudicat testimonio qꝛ homines non cōsueuerūt circa talia multum sollicitati. vn̄ facile a memoria elabūt̄ q̄nimo aliqua discordia i talib⁹ facit testimoniū credibilius vt dicit Criso⁹ sup Mat. qꝛ si in oib⁹ concordarent ēt minimis viderent̄ ex condicto eundem sermonē pferre. qđ tn̄ prudentie iudicis relinquit̄ discernendū. A. Predicta ēt latius τ diuersis vbis notant̄ in sū. eo. ti. q. 186. ſm Al. τ Hosti. vbi ēt addit̄ q̄ testis pōt corrigere dictū suū icōtinēti. nō autē ex interuallo ex̄ de testi. cogen. ꝑterea. Itē q̄ si ad reprobandū dicta prioꝝ testiū inducant̄ secūdi testes oꝫ istos secundos plures eē τ longe melioris fame q̄ sint pmi qꝛ p⁹ publicationē attestationū magis p̄sumitur de subornatōe testiū q̄ an̄ ex̄ de pba. lꝫ. §. vlt. Itē q̄ si neuter possidet rē. τ vterq; petit eā ab aliquo ex̄neo τ testes iam dicto mō sūt pares diuidat̄ res si pōt sicut fuit iudiciū Salomonis inter meretrices. 3. Reg. 3. τ ex̄ de presūp. asserre. Sed si nō pōt diuidi pōt iudex gratificare τ dare cui vult ar. ex̄ de paro. c. i. Itē q̄ si testes contradicunt instr̄o semp testes preualēt instr̄o nisi in his q̄ melius pbātur p instr̄m q̄ꝫ p testes. vt snia lata. τ arbitriū. τ cōmissio facta iudicibus. τ nisi in inuentario publice ꝯfecto ꝯ qđ nō admittunt̄ testes τ nisi in instr̄o in quo mulier cōsitet̄ se recepisse pecuniā pro fideiussione C. ad velleya. l. antique. Sed certe ista lex n̄ vr̄ probare i d ad qđ allegat̄. Vn̄ aūt vr̄ q̄ quo ad acta iudiciaria istr̄a p̄ualeant testibus cū dicta acta de necessitate debeāt in scriptis redigi. Vn̄ soli testes ad eorū pbationē sufficere nō videntur ex̄ de pba. qm̄. Itē in dicta. q. 186. dr̄ ſm eosdē q̄ oꝫ ad min⁹ q̄ per quatuor testes reprobet̄ instr̄m. qꝛ instrumentū obtinet vicē duorum testiū. τ tabellio equipollet vel est maior vno teste. B.

¶ Quid de teste falso. R. ſm Th. sa se. q. 70. Peccat mortaliter icq̄tū piurus ē τ inquantū facit ꝯ iusticiā de quo ē spāle p̄ceptū in decalogo. Et talis indubitāter tenet̄ ad restitutionē omniū que prim⁹ ei⁹ amiserit per eius testimoniū. 14. q. 5. nō sane. τ. q. 6. si res aliena. τ. 2. q. i. notum. A. Melius facit. ca. si. ex̄ de iureiuran. Et predictis con. Ray. τ Ho. vt in sū. e. ti. q. 187. B

12

Timor

vtrū sit peccatū R. ſm Tho. sa se. q. 125. Timor pctm̄ ē ſm q̄ ē inordinatus put. s. fugit qđ non ē ſm rōnem fugiendū. Hec āt iordinatio timoris quādoq; consistit in solo appetitu sensitiuo non superueniente consensu rōnalis appetitus. τ sic non pōt esse peccatū mortale sed solū veniale. Quandoq; hec inordinatio timoris pertingit vsq; ad appetitum rationalem qui

dr voluntas.qñ.s.volũtas refugit aliquid ex libero arbitrio non ſm rõnem. ⁊ talis iordinatio timoris qñqꝫ ē peccatũ mortale quandoqꝫ veniale. Si.n.quia propter timorem quo refugit periculũ mortis vel qdcunqꝫ aliud tpale malũ sit dispositus vt faciat aliquod prohibitũ vel pretermittat aliquid qđ ē pceptum i lege diuina. talis timor ē peccatũ mortale. alioquin veniale A. Idē i sũ.li.3.ti.54.q.262. B.

¶ Utrũ aliqs timor excuset a pctō R.ſm Tho.vbi.s̄.Sicut pctatum ē timor intantũ hꝫ rõnem peccati inquantũ ē contra ordinē ratõnis. Ratio aũt iudicat quedā mala magis eē fugienda quā alia. sicut magis ē fugiēda mors corporalis q̃ amissio rerũ.vnde siqs pꝑter tiorē mortis latronibus aliqd pmitteret aut daret excusaretur a peccato qđ icurreret si sine cā legitima pternissis oībus bonis peccatoribus largiret. Siquis vo incurrat mala magis fugiēda vtputa mala aie.i.pctā fugiēs mala corporis. puta flagella vł mortē.aut mala exterioꝝ rerũ pũta dānũ pecunie.A. ēt magis quā dānũ corporis quia magis sunt timēda mala aie quam corpis ⁊ mala corporis pl⁹ q̃ extrinsecarũ rerũ ſm eũ Tho. ⁊ i sũ. eo.ti.q.263.vbi hec notant.B.nō excusat totaliter a pctō diminuitur tñ pctũ.qꝛ minus volũtariũ ē.naꝫ ex timore imponit qiđ qđā necessitas.vnde phs huiusmodi q̄ fiunt ex timore dicit esse nō simpliciter voluntaria sed mixta ex volũtario ⁊ inuoluntario.

¶ Utrũ intimiditas sit pctũ.R.ſꝫ Tho.ſa ſe.q.126.Intimiditas pōt contingere tripliciter.vno mō qu i do quis minus timet mortē q̄ꝫ debeat.vel aliqua mala tpalia pꝑter h qꝫ minus debito amet bona eis contraria.sed qꝫ nihil eoꝝ timeat non pōt ex tali defectu amoris cōtingere.A.sed ex causis subsequētibus.vt in sũ.eo.ti.q.264.vbi hec nō.B.ſo pōt intimiditas ꝯtigere eo qꝫ quis estimat mala opposita bonis que amat sibi superuenire nō posse.Qđ qñqꝫ contingit ex superbia animi de se psumentis ⁊ alios contēnētis ſm qꝫ dr Job.41.Factus est vt nullũ timeret oē sublime videt.3.contingit ex defectu rõnis sicut phs dic̄.3.ethicoꝝ qꝫ celte pp stulticiā nihil timent.vnde patet qꝫ esse impauidũ ē viciosum.siue causetur ex defectu amoris.siue ex elatione animi.siue ex stoliditate que tñ stoliditas excusat a peccato si sit oio inuincibilis.De materia timoris quere.j.vis.⁊.s.metus.

Torneamentũ

Torneamenta dicũtur in quibus milites ex condicto conuenirſ solent.⁊ ad ostentationē viriũ suarum ⁊ audacie temere congredi. ex̄ eo.c.i.A.Unde mortes hominũ ⁊ aiarum pericula sepe pueniunt vt ibi.Et sic videtur qꝫ qualitercunqꝫ fiat talis periculosus cōgressus ad ostentationeꝫ virium vocetur a iure torneamentum licet forte in diuersis partibus diuersimode nuncupetur.Nam non est curandum de vocabulis sed de rebus ⁊ de ratione legis.vt in.ca.intelligentia extra de verbo.significatione .cum etiam in penalibus procedatur ad similia vbi est eadē

ratio. vt. s. sortilegiũ. 2. §. T. in addi tione. B.

1 ¶ Utrũ torneamẽta facere sit peccatũ. R. fm ṽ ṽ. Tales mortalr̃ peccant. q2 faciũt cõtra phibitionem ecclesie ex. eo. c. 1. Si ãt ñ essent phibita τ fierent cã discendi vsum armorũ ad impugnãdũ infideles τ ob defensionẽ patrie. vel reipublice. nõ essent peccata. Sz intellige fm hosti. q phibenda sunt qñ mortes τ corpis τ aie imineant in eis. Nam dz cogitari hoc euenire posse. ff. ad. l. acquil. l. qui occidit. §. in hac. τ. ff. locati. l. siqs domũ. Et ludus noxius in culpa ẽ. ff. ad l. acql. l. nam ludus. τ siquis eos ludos appellet ex quibus crimina oriunt. vt in phemio. ff. circa. fi. B. Propter has cãs satis pz q hec de se illicita sunt ẽt si ab ecclesia ñ phiberent. vt τ sentit Ho. τ Gof. lz ṽṽ. aliud dixerit vt in sũ. li. 2. tit. 2. q. 2. B.

2 ¶ Que pena pugnantiũ in torneamentis. R. fm Ray. Pena ẽ q si aliquis. A. s. q exercet tale torneamentũ. vt in sũ. eo. ti. q. 3. vbi h̃ habent. Idẽ vr̃ τ si non exerceat sed auxiliũ in illo prestet seu eius exercitio in aliquo se inmisceat. vt in. §. se. B. ibi aliquẽ occiderit ẽt casu. reus homicidij τ irregularis erit. q2 ludus talis noxius ẽ τ illicitus. τ ideo quicquid ex eo sequit impu tandũ ẽ ar. ex de psũp. c. 1. τ ex de homicidio. c. fi. Itẽ qui in torneamẽto morit non debz in cimiterio sepeliri. vt. s. sepultura. 4. §. 1.

3 ¶ Quid de his qui ad torneamenta accedunt aio pugnandi ñ tñ ipsi pugnant lz aliqui ibi occisi fuerint R. fm Goff. Non oportz tales ad ordines pmoueri eo q ad rẽ condẽnatã τ phibitã accesserunt. Idẽ Host. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 4. Vr̃ tñ q cũ talibus possit eps dispẽsar̃ vt patet. s. bellũ. 2. §. 2. i additõe. B

Ransactio

ẽ ð re dubia τ lite incerta necdũ finita nõ gratuita pactio. ff. eo. l. 1. A. Idem in sũ. li. 1. ti. 1. q. 1. fm glo. Ray. B. Litem aũt intelligas pñtem vel futurã. q2 ẽt ante litẽ põt fieri transactio. ff. de condi. indõ. l. eleganter. §. siquis potest.

1 ¶ Utrũ transactio sit licita in spiritualibus. R. fm Inno. licita ẽ dũmõ ex vtraqz parte tñ spũale τ nõ tpale interueniat ex. eo. statuimus τ. c. decetero ex de deci. ex multiplici. τ. c. suggestũ ex ð rerũ pmu. ad qõnes. Idẽ in beneficijs si petãtur iure ptãtis puta q vna ecclesia petit ab alia pbendã quã dicit ad suã collationẽ pertinere. Sed si aliquis clericus petat sibi beñficiũ nõ ẽ licita transactio ẽt si vtriqz detur spũale ex. eo. constitutus. Cõpositio ãt iteruenire põt ex eo. sup eo. talis. s. q ille clericus q ius nõ hz vel ñ habere credit penitus renunciet iuri suo sine aliqua datione. vr̃ ẽt q ius habens recipiat in canonicũ sine datione. A. Hoc ẽ q dicta cõpositio fit amicabilis τ gratuita. vt in dcõ. c. super eo. Et idẽ qð hic nõ. in sũ. li. 1. ti. 15. q. 44. vbi τ addit fm Host. q si dicta amicabilis cõpositio fiat sine auctoritate iudicis personalis ẽ. τ cuz personis extinguit. Si ãt fiat cũ iudicis auctoritate. realis est nisi p iudicẽ alið dictũ sit ex. eo. decetero. Itẽ q trãsactio aliquando ponitur pro ami

eabili compositione ex̃ eo. ex lr̃is
. c. veniens. Item q̄ lz composi-
tio auctoritate superioris facta teñ
at mero iure tñ restituet ecclesie si
ex hoc grauiter ledatur. ar. ex̃ d re
sti. in inte. c. i.

Transitus siue trāslatio.

Quibus de causis pōt cleric⁹ secularis transire de vna ecclia ad aliā. R. fm Ray. Tribus de causis pri° s. cā necessitatis puta ppt̃ hostes & huiuſ. & in hoc casu ēt si q̄s auctoritate ppria transeat non punitur cū cāz habeat. Et cessante necessitate debet recuperare ecclesiā suā. 7. q. i. pastoralis. 2°. cā vtilitatis s. qñ pt̃ eē magis vtilis i alia ecclia & tūc pōt transire auctoritate supioris. 7. q. i. mutationes. & tribus. c. sequenti. Tertio causa humilitatis siue sanctitatis. puta cuz transit ad religionem. & tunc postq̄ psessus est non pōt petere primā ecclesiaz aut redit̃ ad seculū. 8. q. i. ꝟ uequa q̄. A. Idē in sū. li. 3. ti. 28. q. i. B.

1 Quid si cleric⁹ cā cupiditatis vel ambitionis temere trāsit de vna ecclesia ad aliaz. R. Debet carē vtraq̄ s. habita & ambita. Prima q̄r superbe eā contempsit. Secunda q̄r eā auare concupiuit. 7. q. i. si q̄s eps̄. & §. ambitionis ex̃ de transla. quanto. Sed tñ ecclesia pōt eū repetere. 7. q. i. nō oz. & c. a. si q̄s vo. A. Idē in dicta. q. i. B.

2 Quō qui hz bñficiū cū cura si recipit simile vacat primū habes. s̄. beneficiū. i. §. 4. Quō ēt teneat clericus siue prelatus in beneficio residere hēs. s̄. residētia. §. i. & s̄. clericus. i. §. si. A. Et adde q̄ clericus sine licentia transiens seu in beñficio non residens prout tenet debz ipso beneficio priuari si admonitus se non correxerit ex̃ de cle. nō resi. c. relatū. & nō. in dicta. q. i. fm Hosti. Quod ē intelligēdū excepto casu de quo. s̄. pxime videlicz qñ trāsit & capit aliā ecclīā cā cupiditatis in quo non videtur necessaria admonitio. vt pretactum est. B.

3 Quō transeundū sit de vna ecclesia ad aliā. R. fm Ray. Si ē epūs non pōt transire sine expressa licētia pape. 7. q. i. mutationes. siue sit consecratus siue electus & confirmatus ex̃ de transla. inter corporalia. Si vero sit inferior & transit ad aliam ecclesiam eiusdez epatus sic sufficit tacit⁹ consensus epi. ar. 33. q. 5. qui vxorem. Si vero ipse subest inferiori prelato & transit ad ecclesiam non subditam illi. tunc cōsensus expressus requirendus est ar. 58. di. c. i. & 9. q. 3. conquestus. Cū autem transit ad ecclesiam alterius episcopatus necessarius est expressus consensus episcopi. & etiam alterius si habet alium supra se preter episcopum. 71. di. per totuz. 85. di. florentinum. 7. q. i. episcopus d̄ loco extra de renuncia. admonet. A. hoc. c. non videtur ibi haberi. Et idem quod in hoc. §. notatur. i sum. eo. ti. q. 2. vbi etiaz patet q̄ id quod sequitur fuit dictuz gl. Ray. B. Hodie tamen de consuetudine licentia non petitur. Porro de transitu vnius religionis ad aliaz habes supra religio. 5. per totum Nota q̄ qui transit de vna ecclesia ad aliam de minori ad maiorē transire debet. 93. distin. legimus extra de transla. c. primo. Et tunc

aliqs prelatus dicitur translatus cū est confirmatus et obtinuit corporalem possessionem .21.q.2.si quis iam translatus. et ibi hoc notat glo. B. Et tunc nihil debet habere cōmune cum priori ecclia. vt ibi dicitur. Secus si non habet corporalem possessionē.63.dis. si q episcopi. Et de hoc etiam extra de elec. cum in cunctis.

Treuga Qui tempore treuge bona sua sup mare vel per terrā auferūt sarracenis. rapinā cōmittunt et ad restitutionē tenētur et pñt puniri a principe cū treugaz frangunt. quia fides etiam hosti seruanda est.23.q.1.noli.22.q.4. Innocens.

Tutela Triplex est tutela. s. testamentaria. vt quādo pater dat tutorem filio in testamento. Item legitima vt que defertur a lege. vt cum nullus est tutor p testamentum. tunc qui primo loco debet succedere huic ab intestato tenetur suscipere tutelam huiusmodi. Item datiua. vt quādo nullo tutore dato in testamēto vel nō existantibus consanguineis ad tutelā idoneis iudex ex officio suo dat tutorem. Et durat tutela vsqz ad completum.14. annū pupilli et inde icipit cura que durat vsqz ad 25. annum. A. dicta differentia tutelarum ponitur etiam in sum. li. 2.ti.8.q.2.scdm glo. Ray. Et hec materia late tractatur in Insti. de tute. per totum. cum multis sequētibus ti. vsqz i finē primi libri. B.

¶ Utrum clerici teneantur suscipere aliquam tutelam. R. secūduz Jo. dis.86.c.si. Nullam cogūtur recipere legitimam tamē possunt recipere si volunt. vt in dicto.c.si. Et est hoc priuilegiū clericorū qz lz possint succedere alicui ab intestato. non tamen tenētur recipere tutelam. licz in laicis aliud obtineat. C. de legit. tuto. Auten. sicut heredatas. A. Predicta notat glo. i dicto.c.si. Notantur etiam in sū. in dicta.q.2.secundum glo. Ray. Glo. etiam in dicto.c. si. dicit qd clerici non possunt testamentariam nec datiuam recipere. per.c. Cyprianus.21.q.3. quod bene facit. B

¶ Utrum eps vel monachus possit recipere tutelam. R. secundum Jo. vbi.s. Epus vel mōachus et volens non pōt recipe tutelam legitimā. vt in Auten. de sanc. epis. §. deo autem amabiles. Uel dic qz illi autentice derogatur per illud decretum. dis.86. peruenit. ita qz si velint possint recipere legitimā sed non datiuā vel testamentariā. Sed ad tutelam cōmunem miserabilium personarum omnes clerici vel monachi tenentur. vt in dicto.c. puenit. et.88.dis.c.1.et.c. episcopus et gubernationē. A. Ibi dicitur. Eps gubernationē pupillorū et viduaz ac pegrinoz nō per seipz sed p archipsbyterū aut archidiaconū agat. Et hic tex. facit qz eps nō pōt administrare tutelā et legitimā p seipm. Et ita potest intelligi dictus. §. deo autem. Per alios autem sic. Et ita itelligat. c. puenit. vbi et glo. notat et que in isto. §. habentur. Notantur etiam in dicta.q.2.fz Ray. Et addit glo. eius qz monachi seu alij religiosi

pñt recipere tutelam miserabiliuȝ personarum ⁊ etiam legitimã de consensu tñ plato℞ suo℞. ⁊ non al' li.q.i. non dicatis. B

Turpe lucrũ.

vide. s. elemosyna. i. §. vlt. ⁊. s. restitutio. i. §. anpli. A. ⁊ ibi d hoc latius in additione. B

Vana gloria.

require. s. gloria vana. Itẽ de vestibus. j. vestis. A. ⁊ latius. s ornatus in additione. B

Vasallus

dicitur ille qui habet feudũ ab aliquo. vt. s. feudũ.

Velatio virgi

num. vide infra virginum cõsecratio. §. i.

Venatio

vtrũ sit licita. R. scdm Hosti. Venatio si fiat tpe q̃ debẽt hoies esse in ecclesia ⁊ orare ẽ omnib' iterdicta. 86. dis. §. an putatis. d ↄse. dis. 3. irreligiosa. ⁊ dis. 5. ieiunuũ. Et intellige nisi esset necessitas. vt si fames vrgeret vel bestie vastarẽt homies vl' segetes C. de feri. l. 3. A. Idem in sũ. li. 3. ti. 29. q. 12. fm Hosti. B. Alijs aũt diebus licita est laicis. A. s. pro carnibus ⁊ pellibus habendis al' non fm Ray. ⁊ Goff. vt in dicta q. 12. B. sed clericis illicita tamen causa sanitatis ⁊ recreationis essꝫ licita nisi esset nimis frequentata aut clamosa. extra de cle. vena. c. i. ⁊. 2. A. In his. c. ⁊ in. c. i. extra ne cle vel mo. satis claret quod oibus clericis indifferẽter venatio interdicitur siue cum canibus siue cum auibus. licꝫ aliqui senserit sine iuris tamen auctoritate q' clerici q̃nq3 possent causa recreatõis venari. vt in dicta. q. 12. B. Episcopis vo omni ino ꝓhibita est. vt ibidem notat. Plura contra venatores clericos. 86. dis. c. qui venatorib'. ⁊. c. se. A. Dic clarius vt notat glo. 86. dis. qui venatoribus. super verbo. venatoribus. qd ⁊ positum est. s. ferie. §. 6. in additione. Predicta etiam tanguntur i dicta q. 12. B

¶ Utrum serui teneantur obedire dñis venari volentibus tpibus ꝓhibitis. R. scdm vd. Non tenẽtur serui obedire dñis in rebus illicitis quale ẽ hoc ↄtra illud. Primũ q̃rite regnũ dei. Idem in sũ. co. ti. q 13. Videtur tñ q' excusent a peccato in talibus si coguntur per iustũ metuȝ. vt supra ferie. §. 8.

Venditio

Utrum liceat vendere arma venena ornamẽta taxillos. sachos. serta ⁊ huius' modi. vide supra negociatio. §. 5. ⁊ sequẽtibus. De auro alchimico supra ẽptio. §. 5. in medio. De vẽditõe facta sub modo vel sub ↄditione supra donatio. i. §. 5. Utrum liceat emere vel vendere nunc ad certũ terminũ dande rei vel dãdi precij ⁊ multa talia vide supra. j. vsurã 3°. per totã. ⁊ supra emptio.

Veneficium

vide supra maleficiuȝ ⁊ supra sortilegium. 2°.

Veniale pecca

tum. vide supra peccatũ. 3°.

Erberatio vide supra perctere.

Estis Utrũ circa exteriorez apparatũ vestiũ siue alioꝝ huiusmõi possit eẽ virt⁹ ꝛ vitiuz. R. ẜm Tho. ẜa ẜe. q. 169. In reb⁹ exterioribus põt eẽ peccatũ imoderantie dupliciter. Uno ꝑ compatiõnem ad cõsuetudinẽ hominũ cũ qbus aliquis viuit. Uñ dicit Aug. 3° cõfes. Que ꝯtra mores hominũ sunt flagitia ꝓ morũ diuersitate fugienda sũt. vt pactũ inter se ciuitatis et gentis cõsuetudine vel lege firmatũ nulla ciuis aut peregrini libidine violet. Turpis est eni ois pars vniuerso suo nõ ꝯgruẽs. Alio mõ põt esse imoderatio ex inordinato affectu mẽtis. ex quo qñq3 ꝯtingit ꝙ homo nimis libidinose talibus vtat. ꝛ h̄ siue ẜm cõsuetudinẽ eoꝝ cũ qb⁹ viuit siue ẽt ꝑter ꝯsuesuetudinẽ eoꝝ. Cõtigit ãt ista iordiatio affect⁹ triplicit ꝙ̃tũ ad supabundãtiã. vno mõ ꝑ h̄ vt hõ ex supfluo cultu vestiũ gloriã hõinũ q̃rat. put. s. vestes ꝛ alia huiusmõi hõi ptinẽt ad ornatũ quendã. Uñ grel. dicit i oml. Sũt nõnulli q cultũ subtiliũ ꝑciosarũq3 vestiuz non putãt eẽ petm̃. ꝙ videlz si culpa ñ eẽt neq̄ꝙ̃ sermo dei tã vigilãt exꝑmeret ꝙ diues q torq̃bat apud iferos bysso ꝛ purpura idutus fuisset. Nẽo qppe vestimẽta ꝑcipua ꝛ ꝑciosa. s. excellẽtia statũ ꝓpriũ nisi ad inanẽ gloriã querit. Alio mõ ẜm ꝙ homo ꝑ supfluũ cultũ vestiũ querit delicias scdm ꝙ vestes ordinant ad corpis fomentuz. 3° mõ scdm ꝙ nimiã sollicitudinem apponit ad exteriorem cultũ vestium ẽt si nõ sit aliqua inordinatio ex ꝑte finis. Ex parte quoq3 defect⁹ põt esse duplex inordinatio secũdum affectum. Uno mõ ex negligentia hois qui nõ adhibet studiũ vel laborẽ ad h̄ ꝙ exteriori cultu vtatur ẜm ꝙ oportet. Uñ phus. 7° ethicorũ. dicit ꝙ ad molliciẽ pertinet q̄ aliquis trahat vestimẽtũ ꝑ terram vt nõ laboret eleuando ipm. Alio mõ ex eo ꝙ ip3 defectũ exterioris cultus ad gloriã ordinet. vnde dicit Aug. de sermone dñi in monte Nam nõ in solo rerũ corporaliuz nitore atq3 pompa sed etiã i ipis sordibus ꝛ luctuosis esse posse iactãtiam. ꝛ eo periculosiorẽ q̃ sub noie seruitutis dei decipit. Et phs dicit ꝙ supabundantia. ꝛ defect⁹ inordinatus ad iactãtiã ptinẽt. A. De hac materia ornatus taz virorũ q̄ mulierũ ꝛ vestium ꝛ aliarũ rerũ latius dictum ẽ supra ornat⁹ in additione magna. B.

¶ Utrum aliquibus liceat vti vilibus. aut semp sit peccatum. R. ẜm Tho. vbi. s. Peccat qui viliorib⁹ vestibus vtitur q̄ ceteri si hoc faciat ꝓpter iactãtiã vel superbiã vt se ceteris preferat. Uitium enim supstitionis est. Si autem hoc faciat ꝓpter maceratiõnẽ carnis. vel humiliatiõnẽ spũs. ad virtutem temperantie ptinet. Precipue aũt cõpetit vilibus vti his qui alios verbo ꝛ exemplo ad penitentiã hortantur. sicut fuerũt ꝓphete de quibus apls dicit ad Heb. xi. Circuierũt in melotis ꝛ pellibus caprinis. Et glo. Math. 3° dicit. Qui penitentiam predicat. habituz penitentie pretendat.

2 ¶ Utrū cōstituti in dignitatibus vel ministri altaris debeant uti ꝓciosioribus vestibus. R. ſm Tho. vbi supra. In eis non est vitiosum sed potius debitum ad significandam excellentiam sui ministerij vl' cultus diuini. A. Istud sed potius debitum non est verbum Tho. vt patet per eundem ſa ſe. q. 169. ar. primo. ad ſi. Potest tamen verificari inquantum competenter deceat. maxime vt deputata ad diuinum cultum sint munda ⁊ nitida vt extra de custo. eucha. c. relinqui B. De vestibus ⁊ sacerdotuꝫ paramētis cōsecratis. habes supra ꝯsecratio. 5.

3 ¶ Utrum mulieri liceat vti veste virili. R. ſꝫ Tho. ſa ſe. q. 169. Nō Nam cultus exterior vt predictum est in. §. i. competere debet cōditioni persone scd̄m consuetudinem cōmunem. ⁊ ideo de se vitiosum ē ꝙ mulier vtat veste virili vl' ecōuerso. Quod specialiter ꝓhibetur. Deut.° 22.° quia gentiles tali habitu vtebantur ad idolatriam. Potest tamen hoc quandoqꝫ fieri sine pctō ꝓpter aliquā necessitatem. vel occultandi se ab hostib9 vel propter defectum alterius vestimenti aut aliud huiusmodi. De ornatu v̉o mulierū supra ornatus A. ⁊ ibi latius in additionib9. B

Vicarius

In quibus casibus qs possit ecclesie per vicarium deseruire. R. ſm Hosti. Regulariter residere debet vt dictum ē supra residentia. §. pſt. ⁊ vſt. A. Et melius in pricipio. B. Pōt tamē in casibus per vicariuꝫ deseruire. Primus est ratiōe occupationis. Hac occasione excusatur eṗus q in ecclia cathedrali habet aliquē loco sui. ⁊ ipe i camera sua dic̄ horas ⁊ postea expedit occurrētia. Hoc idem intelligo de q̊libet legitime occupatio. ex̄ de cele. mis. c. i. Debet tamē eṗus celebrare i ecclesia die dn̄ico ⁊ alijs precipuis festiuitatibus nisi excuset necessitas. 7. q. i. temporis. in ſi. scd̄us est rōne statuti siue cōsuetudinis ar. extra de constitu. cum omnes. in ſi. 3us est ratione priuilegij siue dispēsatōis. extra de ſi. presby. proposuit. Hunc casū freq̄nter concedit papa habētibus pluralitatem bn̄ficiorū. ⁊ addit dūtamen cura animarum non negligatur. et ecclesijs faciat per vicarios idoneos deseruire. Et nota ꝙ hic casus cum precedenti non habet locum si ecclesia fuerit seruitoribus destituta. extra de cleri. nō resi. cuꝫ ad hoc. Ex quo enim cōsuetudo cepit eē irrōnabilis ⁊ ecclie onerosa. tenēda nō ē. extra de cōsue. c. ſi. ⁊ ſi. 4us qn̄ eṗs habet sub se homines diuersorum rituū ⁊ linguarū Nam illis habet per vicarium deseruire. extra d̉ offi. ordi. qm̄. 5us qn̄ quis habet prebendam i ecclesia cathedrali cui annexa est ecclesia parochialis. Naꝫ talis in ecclesia cathedrali deseruiet ⁊ i annexa d̉seruiet per vicarium. extra de ꝓ ben. extirpande. §. qui v̉o. ⁊ c. ex posuisti. 6us est rōe defectus siue debilitatis supuenientis. 7. q. i. ⁊ c. i ex̄ de cle. egro. c. i. pſt. ⁊ vſt. 7us quādo necessario habet ꝓficisci. vt qr cruce signatus est. ex̄ de voto. c. ſi. A. Et ibi patet ꝙ hoc est verum quando per clericorum suorū ab

sētiam ecclesie enormiter nō ledūt τ ipi clerici possunt terre sācte vtiles esse verbo pariter τ exemplo. B. Et silr qñ ꝓficisci habꝫ vtilr τ hōeste. vt cā studioꝝ siue peregrinationis. τ de lnia prelati. extra ꝺ cle. non resi. relatum. de ꝯse. dis. 5. non oꝫ. Aliq ponunt plures cāus sed isti videntur esse principaliores A. qꝛ τ alij ad istos possunt reduci. τ omnes ad hoc generale. videlicet qñ rōnabilis vrget necessitas extra de reg. iur. quod non ē. τ pt colligi ex his q̄ notanꝭ in sum. li. I. ti. 7. q. 30. vbi τ supradicta omnia ponūtur ꝭm Host. Goff. τ Al.

¶ Quis ē vicarius ꝑpetuus. R̸n. Talis ē. qui curam hꝫ ecclie cuius vicarius ē. extra de of. vica. ex parte. A. Melius dic ꝙ ille ē ꝑpetuus vicarius qui ꝯstituitur auctoritate epi. τ non ad tꝑus. extra de off. vica. ad hec. τ iste hꝫ curam ecclie τ reliqua que sequūtur. B. Uñ quasi ius hꝫ in ecclesia. extra de fiꝺ instru. ꝑpetuus. Et hñs ꝑpetuā vicariam aliam habere non pōt. extra de offi. vica. ꝓuideas. extra de rescrip. postulasti. A. In dicto. c. prouideas. dicitur ꝙ nullus ꝑmittat habere plures vicarias simul. nec distinguitur inter ꝑpetuā τ non perpetuam. B. Nec sine cā pōt amoueri. extra de offi. vica. ad hec. Iteꝫ si talis vicarius accipiat aliquam ecclīam cum cura perdit vicariaꝫ. Et dꝫ hꝭre. 25. annos. τ ꝓmoueri ad sacerdotiū sicut si essꝫ rector ordinarius. Alias priuatus est. vt in cle. que ꝺ ecclesijs. extra eo. A. Et ibi pꝫ ꝙ hoc ē veꝝ quo ad vicarias ꝑpetuas parochialiū ecclīarū. B. De ordinario aūt rectore hēꝭ ꝺ. ecclesia. 2.

¶ Utrū prelati possint vices suas sub ānuo cēsu ꝯcedere. R̸. Nec eps nec archidiaconus nec alius prelatꝰ hoc pōt. extra ne prela. vi. su. c. I. 2. τ. 3. Cū ei tale ius spūale sit ñ ē dubiū ꝙ ꝓ eo aliq̄d dare vel recipere symonia ē. A. ꝭm Ray. qui τ addit. Ubi aūt aliqd datur vl' tenetur non ꝓ iurisdictione sed i signū subiectōis antique non ē symonia vt extra de reli. do. ꝯstitutis. τ i sū. li. I. ti. 2. q. I. B. Sed ꝙ epus cōmittat alicui pure τ simplr vices suas τ tali vicario constituat salariū nō ē peccatū. sed potius ad h tenetur I2. q. 2. caritatem. Et vt dicit Host. sicut ꝓ ꝯmissione iurisdictionis ñ lꝫ recipere certam pecunie quantitateꝫ. ita multo minus licet recipere quotam. i. partem ꝓuentus. A. Predictis con. goff. τ Innoc. addens ꝙ si prelatꝰ sic diceret. tu exercebis iurisdictōem talem. τ ego ꝓ salario tuo dabo tibi centuꝫ. τ dabis mihi totum lucrū. licitum ē. vt in dicta. q. I. B.

3 ¶ Utꝝ rector ecclie possit cōductori fructuum ꝯmittere vicariaꝫ siue curam aiarum. vide. s̄. symōia 4. §. penul.

4 ¶ Utꝝ vicarius ecclie possit alteri ꝯmittere vices suas. R̸. Nō pōt. nisi sicut τ delegatus subdelegaꝭ. de quo vide. s̄. delegare. §. pe. Uicarius quoqꝫ epi ñ posset alteri ꝯmittere absolutiōem a peccatis τ alia que in dicto. §. dicūtur. que intelligēda sunt ꝙ non pōt ex iure ꝯmuni. sed bene pōt ex spāli ꝯmissione. vt hēs. s̄. ꝯfessor. I. §. antepe. in fi. A. Con. predictis Albri. B.

Idua Quot mõis dr̃ vidua. R̃. ẽm Al. Quattuor modis. Nã ẽ quedam vidua corpore sed inhonesta mente. i. Thimo. 5. Vidua que in delicijs ẽ viuens. mortua ẽ. Et ẽ vidua corpore sed nupta mente. & hec ꝯpatur coniugatis Et ẽ vidua corpe & mente. & d talib' apl's. i. Thimo. 5. Viduas honora que vere vidue sunt. 4° etiaꝫ mõ dr̃ vidua qñ talis est terreno auxilio destituta. A. Et sic ẽ vidua mente & corpore & terreno auxilio pp paupratẽ cui debetur subsidiũ ab eccl'a ẽm eundem Alb. & in sũ. li. 3. ti. 34. q. 287. B. Et istis duob' vltimis modis dictis viduis debetur fructus sexagesimus. de q̃ hẽr. Math. 13. Nam virginibus cõpetit fructus centesimus. & ꝯiugatis tricesimus. vt & Tho. ponit in. 4. distinc. 49.

Indicatio vtꝝ sit licita. R̃n. ẽm Tho. 2a 2e. q. 108. Dicẽdũ ꝙ si intẽtio vĩdicãtis feratur principaliter in maluꝫ alterius de quo vindictã sumit. & ibi quiescat non ẽ licita. q2 hoc ptinet ad odiũ ꝙ repugnat caritati qua oẽs hoies ðbemus diligere. Nec excusatur aliqs ꝙ odit odiẽtes se. hoc ei essꝫ vinci a malo quod apl's ꝓhibet Ro. 12. Si vo intentio vindicãtis ferat pricipalr ad aliquod bonum puta ad emendatoẽꝫ peccantis vel saltẽ ad correctionẽ ei'. & quictem alioꝝ. & ad iusticie conseruationẽ. & dei honorem. põt vidicatio esse licita. alijs seruatis debitis circunstantijs. Hec Tho. s. ꝙ fiat p illum cui lꝫ. vtputa per iudicem. obseruato in oibus iusto ꝓcessu. & iusta cõdẽnatione. A. Nã & in causis iustis seruandus est iuris ordo. extra de sen. exco. sacro. B. Quando maloꝝ iniurie tolerande sunt. vide. s. patientia. §. 2. Et qũo intelligatur. qui te pcusserit in vna maxilla & c. ibidem. §. 3. Qualiter etiam vindicandum sit aduersus multitudinẽ. vide. s. correctio prio. §. pe.

Irginitas qd sit. rñ. ẽm Amb. in li. de virginitate. Virginitas ẽ expers contagionis integritas. Secundum vero Augu. in li. de nuptijs & ꝯcupiscentia. Virginitas ẽ in carne corruptibili ppetua incorruptõis meditatio. A. Et ex his pꝫ ꝙ virginitas integritas ẽ carnis attestans incorruptõem mentis. vt in sum. li. 5. ti. 5. q. 18. vbi ẽt predicta ponũtur Et dr̃ ppetua. vt nullo vnqꝫ tpre interuenerit ẽt mentalis corruptio. al'pro illo tpre fuisset amissa. & nõ esset meditatio perpetua.

¶ Vtꝝ uiolentiã passe amittant vginitatem. rñ. ẽm Tho. in. 4. di. 33. Que p violentiã corrumpunt siue ab homine siue a demone incubo vginitatẽ non amittũt. si qꝫtũ possunt renitant. & qꝫtum possunt cõsunt renitant. & qꝫtum possunt cõseruent corpus a corruptione. vel saltem mentẽ a ꝯsensu. Idem Al. A. a cubon qð ẽ solidum dicit cubus bi. & est quedaꝫ figura solida certe altitudinis longitudinis & latitudinis secundum Catholicon. Forte est quoddam signum nigromanticum. Et idem qð hic notat i sum. eo. titu. q. 23. Tales tamen nõ consecrantur inter virgines. vt in

c.se.§.i.B.

2 ¶ Utrum sola mente possit amitti v̄ginitas. R. fm Tho. 2a 2e. q. 152. Contingit interdū ex actu mentis cogitantis de corruptiōe carnis & intendentis delectatiōez ipsius experiri. q calor excitetur & semen distillet. & tunc sine dubio virginitas ē amissa. Si aūt corruptio sistat i actu mentis ɔsentientis. amittitur q̄dem virginitas secūdum illō formale qō h3 in mente. non aūt rōe eius qō ē materiale in ipa. Un̄ tal' non pōt dici virgo nisi materialr. Et iō h̄ v̄ginitatis amissio pōt rcuperari non aūt illa in qua etiā illō qō ē mateiale subtrahitur. A. Dic clarius q ēt sola mente amittitur virginitas s3 tñ recuperabilis ē. qr materia seu obiectū huius virtutis manet. s. incorruptio carnis. iō cū redit ad ipm voluntas. redit & virginitas. vt p3 i Johe euāgelista quē ō nuptijs volētē nubē vocauit dñs vt dicit Hiero. Quocūq3 aūt mōqs volūtarie pseā3 pcuret pollutionem. pdit irrecupabilr virginitas fm Al. Tho. Al. & gl. Ray. vt in sum. eo. ti. q. 24. B.

3 ¶ Utr̄ puelle in annis puerilibus aliquid carnale ɔmittētes perdāt v̄ginitatē. R. fm Al. Non. qr nō ē in eis ɔsilij deliberatō. nec etas patitur talē delectationis impetū. A. Hoc forte ver̄ ante septēniū cum nōdum sunt doli capaces. al' sec9. vnde Al. dicit q virginitas amittitur non solū p quēcūq3 actu3 per quē pollutio voluntarie pcuretur. sed etiā qñ sine eo delectatio coit9 pficitur. sicut faciunt illi qui añ etatem uel tpus seminis p sui p orum turpem tactū huiusmodi delectationem in se perficiunt vel ab alijs in eis hoc fieri permittunt. Alij tñ aliter sentire videntur. vt in sum. eo. ti. q. 19. quod dictum pōt intelligi respectu etatis infantie. vt tactum ē. Itē fm Al. l3 aliqui dixerit virginitatē recupabilem qñ ɔplectitur delectatio sine pollutione pp defectum etatis. tñ ɔtrium ver̄ est. qr corruptio non ē ex pollutione nisi rōe ɔiuncte sibi delectatiōis a qua oimodam imunitatē ducit v̄ginitas. vt in sum. eo. ti. q. 24. B.

4 ¶ Utr̄ a patientibus fluxum seminis pdat virginitas. Rn. fm Tho. scda scde. q. 152. Seminis resolutō si pueniat preter ppositum mētis vel in dormiēdo. vel p violentia3 illatam cui mens nō ɔsentit q̄uis caro delectatione3 experiat. vel ēt ex infirmitate. vt in his qui fluxu3 seminis patiūtur nō pdit virginitas qr talis pollutio non accidit p ipudicitia3 quā v̄ginitas exclud t. A. con. Al. dicens. qr sunt queda3 q̄ ad simplice3 aspectū viri vel ad locutōem uel ad ɔfessiōem ēt cum sint in pposito sancto. uel nolētes peccare distillatōe3 humoris sentiunt. & tales non corrūpūtur. eo q non fit ex pposito nec uolūtate completa. Sed tñ suadendu3 ē eis q se temperēt a uiro2 aspectu & ɔfabulatione. ut in sum. eo. titu. q. 21. B.

5 ¶ Utrum cognite in ebrietate uel somno pdant v̄ginitatem. rñ. scd3 Tho. in. 4. dis. 33. Sicut per pollutionem in somno non amittit uirginitas. ut nunc dictum ē. silis rō ē de mulieribus que in ebrietate uel dormientes a uiris cognoscitur. nisi forte hac intentiōe fuerint dor

mistum ut a uiris cognoscerentur. A. uel etiam si postea placeret eis fuisse cognitas. sicut et de pollutione nocturna dicit Al. ut in sum. co. ti. q. 22. et positum est. s. pollutio in principio in additione. B.

Virginum consecratio. Quare solus eps virgines consecrat. rn. scdm Tho. i. 4. dis. 38. Sicut p matrimonium carnale repntatur matrimoniu spuale inter xpm et ecclesiam quantum ad fecunditate ita p velatioem virginum repntatur ide matrimoniu spirituale quantum ad eius integritatem vt pz p oia q ibi pserutur et gerutur. Et pp hoc solus eps virgies velando desponsat. non sibi sed xpo quasi sponso paranymphus et amicus. Et qr integritatis significatio plene pot esse solu in continentia virginali sed semiplena in viduali. pp hoc viduis datur aliqd velu. sed no cum illa solennitate qua virginibus dat. A. Ide i sum. li. 3. ti. 3. q. 14. B.

Utrum violenter corrupte debeat consecrari. rn. scdm Al. Licet tales virginitate n amittant. nec virginitatis aureola. non tn consecrant. Et ro est qr in illo actu difficille e ita reniti qr voluntas no alliciat aliqualem consensum. vnde cum de pleno dissensu constare non possit ecclie ideo statutum e vt tales humiliter abstineant a consecratione. 32. q. 5. ille familie. et 15. q. 1. siqs non irat. con. Tho. in. 4. dis. 33. et 2a 2e. q. 152. A. Idem in sum. co. ti. q. 18. ad finem. B.

Utrum possint consecrari occulte corrupte qr cosecratio sine scandalo intermitti non pot. rn. sz Tho. i 4. dist. 33. Occulte corrupte siue a viris siue alio quocunqz modo nullatenus velande sunt. qr pp scandalum uitandum non debet sacramenta ecclie vel sacralia variari. Sed sicut quidam dicunt pot aliq cautela adhiberi ad vitandu scandalum. vt. s. illa que non sunt de substatia virginalis veli fiant. vt e accesio candelarum et huiusmodi. vitatis occulte illis que sunt de substatia. puta vba q dicut in veli ipositioe et qr nomine virginitatis in castitatem mutet et hmo. con. Al. similiter et hosti. et goff. Nec e tenenda snia vtrobique q aliud dicit. A. Idem in sum. co. ti. q. 17. vbi et addutur qr carne corrupte ex dispensatione epi vel eius cui sup hoc vices suas comiserit pnt suscipe modu veli virginalis. nec hoc ipm licet sine dispensatione sed velum virginum nullo mo lz suscipere. Et subditur. Caue tn tibi a gl. hic que aliud dicit et glo. Ray. qr occulte corrupte ante consecratione uel post debent humiliter abstinere ab huiusmodi officijs que solis virginibus consecratis solent secundu consuetudine monasterij copetere do nec cum eis fuerit super hoc per epum dispensatum. Non tn huiusmodi virgines consecrate ordinem aliquem habent. B.

Utrum in consecratoe virginum detur gra. rn. scdm Tho. vbi. s. In consecratione virginum sicut et in vnctione regu et huiusmodi bndictionibus alijs datur gratia. nisi sit impedimentu ex parte suscipientis. Sz hec tn n dicutur sacra. qr non sunt instituta ad curationem morbi peccati sicut sunt sacra. A. Idem i su. co. ti. q. 16. B.

¶ Quo tpe possit fieri virginū cō secratio. R. ſm Hosti. In die epiphaniarū. ⁊ i tota ebdomada resurrectionis. i natalibus aplorum ⁊ i diebus dn̄icis. sed tn̄ i necessitate. puta languore iminēte pn̄t quolibet tpe ɔsecrari. 20. q. i. deuotis ex ð tēpo. or. c. primo. A. Con. Goff. vt i sum. eo. ti. q. 15. B

Is et metus.

Uis ē maioris rei ipet⁹ q̄ repelli ñ pōt. ff. qd metus cā. l. 2. De metu aūt q̄d sit. vide. s. metus. §. 1. Utrū liceat vim vi repellere. hēs s bellū. 1. §. 2. ⁊ s. excōicatio. 2. §. 2. ⁊ 9. ⁊ s. homicidium prio. §. 5. Que ē vis vel metus excusans. ⁊ metus q̄ cadit i constantem virum s. metus. §. 2. ⁊ quomodo ipediat matrimonium s. ipedimentum. x.

Jsitatio

Archiepiscop⁹ eps vel alius prelatus visitās ecclesias. pmo pponet vbum dei. ⁊ queret ð vita ⁊ ɔuersatiōe ministrantium i ecclijs absq3 coactione iuramenti sed salubriter monēdo. Si q̄s iuenerit isames. si ipe nō ē ordinarius denunciet ordinario. Notoria si iuenerit corrigat. A. cum supbis merito notari possit ordinariorꝫ negligētia. cum examinatiōe non egeāt. vt i. c. quod seqtur. B. extra de censi. romana. li. 6.

¶ Utrum visitans possit recipere ⁊ exigere pcurationem a locis visitatis. R. Sic extra de cēsi. romana. li. 6. Et pōt recipere a volente dare pecuniā p sumptibus moderatis diebus q̄bus visitat. sed non l3 nisi vnam procurationem recipere vna die. etia3 si plura loca visitet ⁊ q̄libet locus sit sufficiēs. ex de censi. felicis. li. 6. Qd si eps visitet p aliū. visitati etiam tenentur ministrare expensas istis visitātib⁹ extra de offi. ordi. si eps. li. 6. Sed eps nil prorsus pōt exigere ab his quos non per se visitat. vt ibidem dicitur.

¶ Utrū visitans possit recipe pecuniam. R. Si ipe vel sui familiares reciperent pecuniam vel munera preter id quod nunc dcm̄ ē seu etiam procurationem reciperet non visitando ipe tenetur. A. s. recipiens. vt i. c. exigit. de quo. j. B. Duplum restituere illi eccle. A. s. a q̄ ē receptum. vt ibi. B. j. mense3. alioquin epi ⁊ superiores differentes sic restituē sunt iterdicti ab igressu eccle. iferiores sunt suspensi ab officio ⁊ beneficio quousq3 plenarie satisfaciant. ⁊ nulla remissio h̄ valet. A. s. eorum quibus faciēda est restitutio. vt in. c. quod sequit. B. extra de censi. exigit. li. 6.

¶ Quomodo ⁊ quotiens archieps possit prouinciam suā visitare R. 1° diocesi3 propriam erga ecclesias maiores ⁊ minores ⁊ earum populos saltem conuocando de pluribus locis ad vnum cōgruū. Postea l3 ei visitare suffraganeos ⁊ eorum dioceses. sed vna diocesi visitata in toto vel in parte non pōt ad eam visitandam reuerti nisi oēs ⁊ sua iterum fuerint visitate. A. s. quas secure visitare poterit ēt si iam denuo fuerint visitate vt i. c. romana. de quo. j. B. Sed si forte aliqua ecclesia visitate diocesis indiguerit iterum prius predictis alijs visitari. tunc potest redire ad illam si a diocesano fuerit requisi

tus. vel de consilio et assensu omnium suffraganeorum. aut maioris partis. aut si difficultatem adhibuerit confidenter petatur licentia a papa. Sed post visitationem omnium diocesum licitum est ei visitationem iterare. prius tamen requisito suffraganeorum consilio et deliberatione et diffinitione ipsius super hoc habita coram eis. A. scilicet ipsius archiepiscopi etiam si suffraganei non consentiant. vt patet ex tex. et glo. dci. c. roma. et hic sequitur. B. Que sunt redigenda in scriptis. et tunc poterit visitare etiam si non interueniat suffraganeorum assensus. ita tamen quod illa loca prius visitet que in priori visitatione non fuerint visitata. A. nisi magis sit alijs visitationis officium opportunum vt i. c. de quo statim. B Hec omnia extra de censi. romana li. 6. Et hanc formam etiam episcopus visitans seruabit. vt ibi dicitur. A. Ubi etiam dicitur de alijs prelatis ordinario iure suo subditos visitantibus saluis super hoc rationabilibus et approbatis religiosorum consuetudinibus et regularibus institutis. B Uisitari debent per ordinarios monasteria monialium etiam exempta. vt s. exemptus. §. si.

Itium.

Uitia capitalia sunt. 7. ab vna radice procedentia. Nam secundum doctrinam Greg. 31. moralium Radix totius mali est superbia. et de hac nascuntur. 7. vitia. s. Inanis gloria. Inuidia. Ira. Tristicia. Auaritia. Gula. et Luxuria. De inani gloria secundum eundem. 7. filie oriuntur s. inobedientia. iactantia. hypocrisis. cotentio. pertinacia. discordia. nouitatum presumptio. De inuidia nascuntur. 5. s. odium. susurratio. detractio. exultatio in aduersis proximi et afflictio in eius prosperis. De ira nascuntur. 6. s. rixe. tumor mentis. contumelie. clamor. indignatio. et blassfemia. De tristicia siue accidia oriuntur sex. s. malicia rancor. pusillanimitas. desperatio torpor erga precepta. vagatio mentis circa illicita. De auaricia nascuntur. 6. s. proditio. fraus. fallacia. periurium. inquietudo et contra misericordiam obduratio cordis. De gula oriuntur. 5. s. inepta leticia. scurrilitas. immunditia. multiloquium et hebetudo sensuum. De luxuria nascuntur. 8. s. cecitas mentis. inconsideratio. inconstantia. precipitatio. amor sui. odium dei. affectus presentis seculi. horror. et desperatio futuri. Hec Gregorius. De materia vitij habes s. peccatum et supra crimen.

Iciatus corpore.

multa vitia corporalia olim in veteri testamento repellebant ordinandos. vt patet. Leuit. 21. vt si aliquis habebat grandem vel paruum vel tortum nasum. si gibbus. si lippitudinem. ingem scabiem impetiginem. vel ponderosus. licet ista hodie non repellunt. 7. q. i. qualiter. in fi. A. Ibi non videtur bene probari hoc sed potius ex eo quia instituta fuerunt in figura. vt patet i. c. sequentibus. B. nisi forte secundum aliquam significationem intellecta. vt dis. 49. hinc etenim. et c. sacerdotes. Et secundum quod ponit Ray. quicunque culpa sua vitiatus est corpore repellitur ab ordine. Qui vero sine culpa non repellitur nisi scan

dalum timeatur ex nimia deformitate. vel periculum ex nimia debilitate. A. Con. Al. vt i sum. li. 3. ti. 18. q. 1. ad fi. Et hoc non itelligitur de omni corporis vitio. sed de natabilibus de quibus in sequentibus tãgitur. B

I Quid de mutilatis vtrum possint ordinari. R. Mutilati sponte sine iusta causa. vt ex idignatione. ipatientia vel superbia idistincte i quocũq; membro siue a se siue ab alio repelluntur a promotione ꝛ deijciuntur promoti. etiam si credebant se obsequm prestare deo. vt qa se castrauerunt. extra eo. significauit A. Et ibi notat glo. ꝙ eps põt cum talibus dispensare quando putabant se deo obsequm prestare. i aliis tamen a missa. B. vt dictum est s. homicidium. 5. §. fi. Et scđz Inno. idem ẽ si non amisit mẽbrum totum. sed talem partem que dformitatem generaret vnde scandalũ esset. extra eo. c. I. vel etiam ihabilem reddere ad officium exequendum extra eo. Thomas. Si vo ex iusta causa. puta propter lepre periculum aliqui fecerunt sibi membrum aliquod amputari seu ãputauerunt ne alia sana putrescerẽt. hi si membrum erat occultum vel etiam manifestum sed paruum. vt puta vnus digitus. non de illis cũ qbus sit signum crucis. nõ repellũtur nec deijciuntur. Similiter si taliter sint nati vel iuiti sic mutilati sꝫ aut casu fortuito cum darent operam rei licite. Secus si rei illicite. di. 55. siquid absciderit. ꝛ. c. q partem. ꝛ. c. siquis a medicis. ꝛ. c. eunuchus. ꝛ. c. siquis pro egritudie. ꝛ. c. lator. ꝛ. c. precepta. ꝛ extra d corpore vitia. significauit ꝛ. c. ex pte. Si aũt ex culpa sua icidisset in modicam deformitatem. ex misericordia toleratur i susceptis. s. ex dispensatiõe epi ꝭm Inn. ꝛ Ber. A. Ad hoc facit. c. 1. extra d cõpo. vitia. B. Si aũt membruꝫ erat magnum ꝛ manifestum etiam si sine culpa sua amisit quis. impeditur a promotione propter deformitatẽ ꝛ scandalum. ꝛ si promotus ẽ debet cessare a missa ꝛ alijs solẽnibꝰ officijs propter eandem causã. A beneficio tamen non remouebit. qꝛ non dbet addi afflictio afflicto. di. 55. si euangelista. 7. q. 1. cuꝫ percussio. Dabitur tamẽ sibi coadiutor si tale beneficium ẽ cui ipe deseruire non possit. extra de cle. egro. c. 2. A. Idem i sum. li. 2. ti. 1. q. 42. vbi etiam pꝫ scđm Hosti. ꝙ iste q̃ sine culpa amisit membrum. solũ prohibetur a missa ꝛ solemnibus officijs. non autem ab alijs sacerdotalibꝰ que possit exercere vt penitentias dare ꝛ similia. ex̃ de cle. egrotan. presbyterum. Item ꝭm Hoff. quando dubitatur vtrum d formitas generet scandaluꝫ recurritur ad arbitriũ episcopi. extra e. c. 2. Item ꝭm Ray. ꝙ vbicunq; scãdalum suscitatur ex homicidio vł deformitate alicuius si talis etiam casus esset i quo de iure possit promoueri vel ministrare in susceptis debet tamen propter scandalum cessare. Et ꝙ clericus etiam causa medicine non debet se mutilare. lꝫ etiam sit cirurgicus nisi immineat necessitas ꝛ alius desit. B

2 ¶ Utrũ claudus naturaliter ꝛ alij huiusmodi possint promoueri. R. Claudum admittit consuetudo. ni

ſi talis ſit ꝙ ſine baculo ad altare
ſtare non poſſit. ar. de conſe. diſ. i.
nullus. ⁊ diſ. 45. diſciplina. Cecuꝫ
vel habentem ī vno oculo macu-
lam que generet deformitateꝫ nec
ius nec conſuetudo admittit. extra
eo. cum de tua. A. Tamen ſm glo.
Ray. habens maculam ī oculo fa
cilius promouetur ī religione ꝗꝫ ī
ſeculo. vt ī dcā. q. 42. vbi predicta
nota ſecundum Ray. qui etiaꝫ ad
dit ꝙ ſimiliter non admittitur ha-
bens manū aridam. B. De ſacer-
dote leproſo vid̄ ſ̄. leproſus. §. fi.
De gibboſis ſciendum ꝙ non re-
pellūtur ab ordinibus. niſi nimia
ſit debilitas aut deformitas. Qui
habet ſex digitos ī pede promo-
uetur. ⁊ ſm Hoſti. etiam ſi ī manu
vel ſi habet digitos cōiunctos dū-
modo ex his non ſit impedimen-
tum ī vſu membri. ff. de edili. edic-
to. l. idem offilins. A. Idem ī ſum.
eo. ti. q. 43. ⁊ ſe. vbi etiam patet ꝙ
leproſus ad ſacros ordines nō d̄-
bet promoueri. ſed ſi prius fuerit
promotus poteſt aliquando mini
ſtrare. vt ⁊ dr̄ ī dcō. §. fi. B

5 ¶ Quid de furioſis. lunaticis. ⁊
caducis. R. ſecundum v̄v̄. Nul-
lus talis debet promoueri etiam
poſtꝗꝫ fuerit liberatus. ſed ſi pmo
tus fuerit ex toto liberatus. poterit
exequi officium ſuum. Si vero
non omnino ex toto ſed frequen-
ter ei accidit. oīo debet ceſſare ab
officio miſſe. 7. q. 2. in litteris. Idē
ſi raro ſed cum ſpume iactatione
⁊ vocis confuſione. Si vero ra-
ro ⁊ ſine talibus non prohibetur
ab officio miſſe dumtamen habe
at iuxta ſe aliquem ſacerdotem. vt
ſi ille cadat vel deficiat iſte ſupple
at. 7. q. i. illud. Quando auteꝫ tem
pore debeat expectari ad proban
dum tales vtrum ſint liberati ⁊ q̄-
liter colligitur ꝙ per annum. 33.
diſ. communiter. Alibi per. 30. di-
es. 7. q. 2. c. fi. Sed ⁊ poteſt dici ꝙ
tempus probationis arbitrarium
eſt penſatꝭ conditionibus morbi ⁊
perſone. A. ⁊ dignitatis ſecunduꝫ
eū. v̄v̄. ⁊ ī ſū. e. t. q. 45. vbi h̄ no. B

4 ¶ Quid de demoniaco. R. ſcd̄m
v̄v̄. Eodem modo talis non de-
bet promoueri vel ordinari. ⁊ ſi
ordinatus erat etiā liberatꝰ miſſaꝫ
celebrare non debet. niſi plene ⁊ ī
dubitanter curatus ſit. 33. diſ. coi-
ter. ⁊. c. vſqꝫ adeo. A. Coniuncto
c. clerici. ea. diſ. Hec etiam nota ī
dcā. q. 45. B. De tp̄e autem expe-
ctationis dicendum. vt in proxio
§. dcm̄ ē. De illo autem qui nullo
modo poteſt bibere vinuꝫ. habes
ſ̄. ordinandus. §. 18. A. Potius vi
detur. v̄. i. §. 16. vbi habet ꝙ talis
non ē ordinandus. quod ⁊ notat ī
dcā. q. 42. ad fi. B

5 ¶ Eṗs ſenio vel valitudine corpo
rali grauatus vel alias adeo īpedi
tus perpetuo ꝙ officium ſuum ne
queat exercere. pōt de conſilio ſui
capituli vl' maioris partis aſſume
re auctoritate aplica vnū vel duos
coadiutores ad officium exequen
duꝫ. Si v̄o epiſcopꝰ fuerit demēs
tunc capitulum vel due ipſius par-
tes vnum vl' duos coadiutores ei
aſſument eadem auctoritate. Qd̄
ſi epiſcopus grauatus vt dictum ē
priꝰ nollet ſumere nec habere co-
adiutorem. lꝫ a capitulo reqſitus
ſit nihil per capitulum innouetur
ſed in hoc caſu ⁊ etiam in caſu
quo eſſet demens capitulum ſigni

ficet pape conditionē eiusdē epi et ecclesie. Porro coadiutor pdict' dz de prouentibus platorum recipere sūptus moderatos ab alienatione abstinēdo. A.f. qualibet bonor ecclesiasticor tā ecclesiarū q ipsorum prelator. vt in.c. pastoralis de quo. j. B. Et que dicta sunt de epo habent ēt locū in superioribus prelatis extra d cle. egro. pastoralis li.6.

Nctio extre

ma. Extrema vnctio sacramētū est. qz ptingit ad effectū q est curatio morbi peccati. vt ex verbis Jac. vlt.c. patet. A. Et de hac lati' s. sacrm in prin° et.§.i.et.2°. B. Et est vnū sacramentū lz plures actiones sint de eius perfectione. que tn̄ conueniunt ad vnū significandū et causandū. Hec est snia Tho. in 4. dis.23. A. Et sic vnū sunt vnitate pfectionis et finis ēt sm Pe. et Al. vt in sū. li.3. ti.24. q.139. B.

1 ¶ Que est materia huius sacramēti. R. sm Tho. vbi. s. Materia est oleū oliue ab epo consecratū et tale oleū et eius cōsecratio sunt de necessitate huius sacramenti. A. Cō. Pe. vt in sū. eo. ti. q.141. B.

2 ¶ Que est forma huius sacri. R. sm Tho. vbi. s. Forma est oratio deprecatiua dicēdo. Per istā sanctā vnctionē et suā pijssimā misericordiā indulgeat tibi dn̄s quicqd deliquisti p visū et c. Verba etiam i dicatiui modi q sz morē quarūdā ecclesiar premittuntur orōni non sunt de substantia sacramenti. vt p mittendo sic. Vngo hos oculos oleo sanctificato in noie patris et filij et spūs sancti. A. Con. P. et Al. vt in dicta. q.141.

3 ¶ Quis effectus extreme vnctōis R. sm Tho. vbi. s. Effectus ei' pncipalis est quedam sanatio spūs q daē contra quandam debilitatem vel ineptitudinē que in nobis relinquit ex pctō actuali vel originali ptra quā debilitatē hō roborat per hoc sacramētū. Et qz h robur gratiā facit que secū non cōpatit peccatum ideo ex consequenti si inuenit peccatū aliquod veniale vel mortale quo ad culpam tollit ipsū dūmodo non ponatur obex ex parte recipientis. Secundarius ēt effectus est sanitas corporalis. Hanc tamen non inducit nisi sm q expedit ad finem principalem. s. spūalē sanationem. et tunc semper eam inducit dūmodo non sit impedimentum ex parte recipient. Et lz in ipso fiant multe vnctiones vltima tn̄ est formalis respectu omniū pcedentiū et agit in virtute earū. et iō in vltima vnctione gratia infundit que effectū sacramenti probet. Caracterem autem h sacramētū nō imprimit. qz per ipsū non deputat homo ad aliqd sacrum agendum vel suscipiendū. A. Idem in sū. e. ti. q.142. B.

4 ¶ A quibus cōferri debet vnctio extrema. R. sm Tho. vbi. s. A solis sacerdotibus. nec alius pōt iungere etiam in articulo necessitatis. Sacerdos āt conferre pōt presente vno clerico et etiam solus in necessitate sm Ber. et Host. A. Hoc vltimū clare habetur in.c. quesiuit ex̄ de vbo. sig. Et idez quod i hoc §. nō. in sū. eo. ti. q.43. vbi etiā dicitur q laicus quoqz posset in necessitate auxiliari in hoc sacerdoti ei

respondendo. B.

5 ¶ Quid faciendū sit si sacerdos i fra vnctioné deficiat. R. sm Tho. in. 4. di. 23. Si iam alique partes i uncte sunt. quod factum est iterari non dbet. sed vnctiones que restāt per alium sacerdotem compleāt. Idem Al. et Pe. A. Idem in sū. co. ti. q. 140. B.

6 ¶ Quibus conferēda sit extrema vnctio. R. sz Pe. non nisi adultis infirmis in periculo mortis consti tutis ex ipsa infirmitate. vnde nec datur euntibus ad bellum aut na uigantibus seu his qui mox occi dendi sunt. quia talis mors non i minet ex defectu nature sed ex euē tu fortune. His autez qui presenio deficiunt etiam sine actuali infirmi tate datur. pueris non quia nō ha bent infirmitatem spūalem contra ctam ex peccato actuali. nec dispo sitionem deuotiōis habere possūt ad hoc sacramentū. Cō. Tho. vbi s. A. quia sicut nec eucharistia dz dari pueris. ita nec hoc sacrm sm eosdē vt in sū. co. ti. q. 144. B.

7 ¶ Utrū extrema vnctio debeat da ri freneticis et amentibus. R. sm Pe. Si in sana mente constituti n̄ petierint non debet dari. Si vo petierint dari debet. Tamē hic ad dendū sm Tho. et Al. ꝙ illis furio sis et amentibus precipue dari nō dz q verisimiliter sacramento pn̄t facere irreuerentiā per aliquā im mundiciā. nisi ipsi haberēt lucida interualla in quibus sacramentuz recognoscerent. A. Idem in sum. co. ti. q. 145. B.

8 ¶ Que partes corporis inungi debeant. R. sm Al. Pe. et Th. In unguntur instrumenta quinqz sen suum tanqz prime radices peccan di. Oculi propter visuz. Aures pp auditū. Nares propter odoratuz. Labia ppter gustuz. Manus pp tactum qui maxime viget i pulpis digitorum. Pedes vero propter vim motiuā Renes vero propter vim appetitiuam. a quibusdam is unguntur. Itez in mutilatis aut ce cis debēt inungi loca magis ppin qua. Idē in sū. co. ti. q. 146. B.

9 ¶ Utruz vnctio extrema possit ite rari. R. sm Tho. in. 4. di. 23. Itera ri potest sine aliqua iniuria sacram ti quia non habet effectum perpe tuum eo ꝙ sanitas corporis et mē tis qui sūt effectus eius amitti pos sunt. In eadem quoqz egritudine iterari potest si primo quidem sit i periculo mortis et euadat ac ēt po stea recidiuum patiatur. quia erit quasi alia infirmitas et similiter si sit egritudo diuturna. vt hydropi sis. quia tunc debz fieri quando vi detur perducere ad periculū mor tis et si illum articulum euadat ea dem infirmitate durante. et postea ad similem statum reducatur. itez potest inungi. quia iam est alius i firmitatis status qūuis sit eadem in firmitas. A. Clarius dic sm eundē Tho. ꝙ si infirmitas ē breuis non debet iterari nisi infirmitate curata qz al' non dr a statu illo recedere. Si vero ifirmitas est diuturna fit quod hic dr. Et con. Pe. Al. autē dicit sic. Sine preiudicio puto ꝙ si vltra annum remanet morbus post acceptam vnctionem iterari vnctio. Et causa huius est quia nō iudicatur idem morbus numero q est sm perfectam mutatōnem su periorz. Si tamen ab aliquo sacto

patre uel a dño papa aliud in hac questione determinatū inuenit magis iudicare illi sñie standū q̃ mee vt in sū. eo. ti. q. 147. B.

Uoluntas. Utrum homo teneat cōformare voluntatem suā voluntati diue in volito. R. s̄m Pe. in. 4° di. 48. Secūdū sensualitaté non tenemur nec ét voluntate naturali. q2 determinatū est ad vnū. A. i. ad repugnantiā carnis & spiritus ad plur. Gal. 5. Caro. n. ɔcupiscit aduersus spiritū &c. B. s3 voluntate deliberata id qd deus vlt absoluere & cōgruit nos velle teñmur velle. Qd vo ñ cōgruit nobis velle q̃uis sit bonū in se. non tñ q̃ ad nos. & id non vult deus illud nos velle nec velle tenemur Sa. con. Th. in. i. se. q. 19. dicés q tenemur cōformari formaliter. s. q hō velit in cōi iusticiā dei & ordiné nature seruari. sed materialiter ɔformari ñ tenemur. vt in morte patris & hꝰ. A. Dic clarius s̄m eun. Pe. q voluntas deliberata duplex é. quedā é ɔditōata. & in hac nō tenemur ɔformari. nec. n. volendo ɔtrariū ɔditōaliter discordamꝰ. q2 hoc ñ é velle simpliciter. s3 volūtate absoluta tenemur ɔformari in volito. s3 nō tñ quocunq3. Aut. n. ignotū est nobis. & tūc nō tenemur illud velle. Aut nobis notū é. & tūc distiguédū é. q2 aut deus ñ vult illud absolute & simplicit. vt sñiam cōminatōis quā aliqñ mutat qñ merita mutant. & h ñ tenemur velle. Aut deꝰ vult illud absolute. & h aut cōgruit nobis velle aut nō. Aliqñ. n. secundū Aug. aliqd vult deꝰ qd nō congruit nos velle vt patré nostrū mori. Et aliqñ cōgruit vni velle aliqd qd nō cōgruit alteri. Illud vo qd deus vult & ɔgruit nobis bonū é i se & bonū é nobis. vñ deꝰ vult illd nos velle. & id tenemur illud velle Illud vo q ñ ɔgruit nobis q̃uis sit bonū in se. nō tñ quo ad nos. id ñ vult deus illud nos velle. Uñ sup illud ps. Rectos decet collaudatio glo. dicit. Congruit vt qd deus vult te velle tu velis. vt in sū. li. 3° ti. 33. q. 4. Et sic breuiter tenemur cōformari volūtati dei formali & nō mālt. i. velle in genere qd deus vlt & eo mō quo vult in specie át inq̃3 tum sit nobis notū. B. Utrū volūtas & opus exterius sit vnū peccatū. R. s. peccatū. i. §. i.

Uotum i. cōit qd sit. R. s̄m magistrū sniaꝝ i. 4°. di. 38. & Hu. de scō victore. Uotū é testificatio q̃dā ɔmissionis spontanee q̃ deo & de his que dei sunt fieri d3. Et hec diffinitio é voti expressi qd & in facie ecclie obligat. vt dicit Pe. Theologi vo sic diffiniunt. Uotū é conceptio melioris propositi animi deliberatione firmata. Et hec é diffinitio voti taciti. A. Uel s3 Ray. votum est alicuius boni cū deliberatione deo facta ɔmissio. vt in sū. li. i. ti. 8. q. i. Et ista vr clarior. Nā3 & ad votū requiritur ɔmissio. vt i. §. se. & q sit de re bona. 21. q 4. in malis. B. Et l3 aliquod votū tacitum fiat sanctis tñ ɔpter deū fit eis. A. Nam ɔprie votum fit soli deo. sāctis vo ɔpter deū. & ɔlatis seu alijs recipientibus fit loco dei. & nō ipsis. sed deo s̄m Tho. 2a 2e. q. 88. ar ti. 5. B.

Que requiruntur ad votu3. R.

ſm Tho. vbi. ſ. Tria ex neceſſitate primo quidē deliberatio ſo ꝓpo- ſitū voluntatis. 3º. ꝓmiſſio i qua ꝑ- ficitur ratio voti. Superadduntur āt q̄n̄qꝫ alia duo ad quandaꝫ voti confirmationē. ſ. pronūciatio oris ⁊ teſtimoniū alioꝝ. Solū ergo ꝓ poſitū non obligat. A. Aduertēdū ꝙ hic capit deliberatio ꝓ cogita- tione. ⁊ ꝓpoſitū pro deliberatōe. Nam ⁊ anteq̄ꝫ quis d̄liberet oꝫ co gitare propterea ⁊ votū vocat cō- ceptio deliberatione firmata. vt ſta tim patuit. Item ſufficit ad votū ēt ſola mentalis promiſſio que obli- gat deo intuenti cor. lꝫ nō homini qui iudicat ſolū que foris ſunt ſm Tho. ſa ſe. q. 88. arti. 1. B.

2 ¶ Quot ſunt ſpecies votorūꝫ. ℞. Due. Nā quoddam eſt votuꝫ ſim plex. ⁊ quoddam eſt ſolēne. vt ha betur. ſ. impedimentum. 4. §. 1. Et quidē grauius peccat qui frangit votum ſolēne di. 27. ſi vir. 27. q. 1. d̄ ginibus. ⁊. c. virgines. Sed q̄d dr̄ ex̄ qui cle. vel vo. rurſus. ſ. ꝙ votū ſimplex non minus obligat q̄ꝫ ſo- lemne. exponendū eſt ſm Th. vbi ſ. ꝙ vtriuſqꝫ tranſgreſſor mortalit̄ peccat. A. Con. Ray. ⁊ glo. Ber. ⁊ Inno. vt in ſū. co. ti. q. 8. B. Eſt ⁊ alia diuiſio votorū. ſ. ꝙ aliud ē purum ſiue abſolutū. vt cum quis abſolute ⁊ ſine conditione vouet. Aliud eſt conditionatū vt cū addi tur ſi hoc erit vel illud. A. Hoc fu- it dictū Ray. vt in dicta. q. 8. B.

3 ¶ Utrum vouens teneatur ſtatim adimplere. ℞. ſecundū d̄d̄. Si vo tum eſt abſolutum tenetur ſtatiꝫ cū poteſt niſi vouendo aliud in men- te habuerit. Et datur ei tempus ad arbitrium boni viri ad diſpon en- dum vt votum impleri poſſit. Et d̄ implendo dicitur. Deut. º 23. Cum votum voueris domino deo tuo. non tardabis reddere. quia requi ret illud dominus deus tuus. ⁊ ſi moratus fueris reputabitur tibi in peccatum. Unde ſecundum Tho. in. 4º. diſt. 14. ſi is qui vouerat intra re religionem timet ex mora impe dimentum tenetur nō differre. A. Idem in ſum. co. ti. q. 9. B. Uide de hoc caſu. ſ. religio. 3º. §. 3º. Si vero votum eſt conditionatum. vi de. ſ. §. 13. qui incipit. Utrum votū conditionatum.

4 ¶ Utrum votum licitum ſemper obliget. ℞. ſecundum Tho. in. 4º. diſt. 38. Sic niſi ꝙ quicquid votū faciendum impediret ſi prius eſſꝫ etiam voto facto aufert obligatio nem. A. Hoc verū q̄n illud quod poſtea aduenit legitime ſequitur. vnde licet votum ⁊ ingreſſum re- ligionis impediat mr̄imoniū con ſūmatū ſi precedat. vt in. ca. ex pu- blico ex̄ de conuer. cōiu. nō t̄n im pedit ſi ſequatur t in cle. eos de cōſan. ⁊ affi. B. vnde ſiquid poſ ſibile cū vouetur fiat poſtea impoſ ſibile. tollitur obligatio. vt ſiquis diues vouerit edificare eccleſiam quā poſtea paupertate ſuperueni ente perficere nō poſſet nō obliga tur. Hoc t̄n ſic ē intelligendū ꝙ ſi factus ē oio impotens abſolutus ē a toto. Si āt ex parte ita ꝙ totum perficere nō pōt tunc remanet ob- ligatus ſolum ad id q̄d pōt. A. Id̄ in ſū. co. ti. q. 4. B.

5 ¶ Utrū vota q̄ fiūt in anguſtijs ob ligent. ℞. ſm d̄d̄. Mulieres i par tu vouentes vel quicunqꝫ alij i an- guſtia cōſtituti ſi habeāt delibera-

tā intentionē obligādi se obligati sunt. ar. 27. q. 4. sunt qui opes. A. Idē in sū. eo. ti. q. 2. ad fi. B. Secus si subito et indeliberate. A. nisi postmōz ꝯfirmauerit. ar. ex̄ de reg. iur. rati. li. 6. et qꝛ difficile ē discernere vtꝝ scā sit mēte deliberata vl' n̄ piculosū ē illud sp nō iplere. maxime qꝛ bonarū mētiū ē ibi culpā timere vbi culpa minime reperitur. ex̄ de obserua. ieiu. ꝯsiliū et dis. 5. ad eius. B.

6 ¶ De quo dz fieri votū. R. scdm Tho. sa se. q. 88. Uotū nō pōt fieri de malo. nec de indifferenti. sed tm̄ de bono et id qꝫ qs al' nō tenet Illud āt qd in aliq euētu ē bonuz et i aliquo malū nō obligat nisi ꝓ euētu bono. vt votū Jepte. Judic xi.° A. Iste Jepte vt ibi patet vouerat deo sacrificium offerre de eo qd sibi a victoria reuertēti pmū occurreret egrediēs de domo eius. Et idem quod in hoc. §. notatur i sum. eo. ti. q. 3. B

7 ¶ Utrū liceat vouere nimiā carnis maceratiōnē R. sm Tho. vbi supra. Si ipa ex voto ꝓmissa sit. iplenda est rationabiliter. ita qꝫ nā nō nimis grauet. Sz qꝛ i his que ad semetipm pertinēt de facili hō fallit. ideo talia vota cōgruentius sm arbitriū supioꝝ sunt seruanda vel ꝑtermittēda. ita tn̄ qꝫ si magnū grauamē immineret. et nō eēt facultas recurrendi ad superiorē nō deberet homo votum obseruare. A. Idem in dicta. q. 3. B

8 ¶ Quid de votis stultis. R. scdm Tho. vbi supra. Uota stulta vt de nō pectinādo caput i sabbato et similia potius sūt deridēda qȝ obseruanda. Et addit. Al. qꝫ etiā si ꝓ honore sanctoꝝ fiant. seruāda nō sunt. quia similitudinē quandam habent cum idolatria. A. Idem in dicta. q. 3. ad fi. B

9 ¶ Utrum expediat vouere. R. sz Tho. vbi. s. Sic. dūmō rationabiliter fiat votū. qꝛ per hoc volūtatez nr̄az imobiliter applicam⁹ ad bonū. A. Idē in sum. eo. ti. q. 16. B

10 ¶ Utrū melius sit aliquid facere ex voto qȝ sine voto. R. sm Tho. vbi supra. Sic ꝑ tres rōnes. p° qꝛ vouere ē actus latrie que est nobilissima virt⁹. Illud āt qꝫ operatur a nobiliori virtute meli⁹ est. 2° qꝛ q vouet plus deo se subiicit qȝ q nō vouet. 3° quia per votum voluntas immobiliter firmatur ad bonuz. Facere aūt aliquid ex volūtate firmata pertinet ad perfectionē vtutis vt patet per phm 2° ethicoꝝ. A. Idem in sum. eo. ti. q. 7. B

11 ¶ Quō per votū impediant spōsalia siue matrimoniū. hēs. s. impedimentum. 4. §. 2. A. coniūcto pncipio. B. Et vtrum votum sit magis obligatorium quā iuramentū supra iuramentum. 1. §. 7. B

12 ¶ Utrum votū cōditionatuz obliget. R. sm Ray. Siue cōditio sit generalis. vt si vixero. si potero. si deus voluerit. que semp itelligunt ēt si nō apponantur. 27. q. 2. beata Maria. siue spālis. puta si itrauero lōbardiā ibo ad sanctū Marcū. vel si filius me⁹ fuerit liberatus faciā hoc vel illud. si ꝯditio nō extiterit non obligat quis ex voto. al' sic. 32. q. 8. nō solū. ex̄ de ꝯdi. appo. verꝝ. ex̄ de resti. spo. olim cām. Et intelligas non obligari si tota obligatio ponebat in euētū ꝯditōnis. Et iterū nisi ꝓpter scandalum

tollendū iplēdū sit votū. ex̄ eo. magne. ex̄ de ꝑuer. cōiu. ex ꝑte. circa fi. Con. Inno. ꝛ hosti. A. Idem i sum. eo. ti. q. 68. vbi ꝛ ponit exē plū de scandalo qñ votū ē publicum ꝛ conditio non expssa sed in corde retenta. B

13 ¶ Quid de voto qd fit ex duab⁹ cāis. rñ. ꝺm Ray. Siquis vouit ex duabus causis utputa ire ad sanctū Jacobū. qꝛ ibi putabat inuenire germanū suū. ꝛ ꝑpter redimēda pctā sua. i hoc casu ꝗuis sciuerit germanū suū decessisse etiam anq̄uā iter arripiat. nihilominus tenet pp aliā cām si nihilominus se intendisset obligare. A. hoc vr potius fuisse dcm ꝓ. glo. eius ꝗ Ray. vt in dicta. q. 68. ad finē. B

14 ¶ Quid siqs emisit duo diuersa vota. rñ. ꝺm Tho. in 4. dis. 38. Si vtrūqꝫ ē ꝯpassibile cū altō vtrūqꝫ dꝫ seruare. nisi forte auctoritate superioris votū ꝓcedēs in melius se quēs cōmutet. A. s. in aliud quaꝫ illō qd simul vouit. cū ad illō oio teneatur ratōe uoti ꝛ non commutationis. B. Si autē ambo vota sint simul icōpassibilia debet seruare quod maius est. ꝛ de minori scdm arbitriū ꝓlati satisfacere. A. Idem in sum. eo. ti. q. 83. B

15 ¶ Utrū pater moriens possit iniūgere filio quē cōstituit heredē vt impleat votum ei⁹. R. scdm Ray. Uotū perigrinandi nō pōt pꝛ iniūgere filio quē cōstituit heredē nisi ꝛ ipe filius approbaret. ex̄ eo. licꝫ Sed pecuniariā satisfactionē bñ pōt iniūgere. ex̄ de vsu. tua. ꝛ ō solu. c. i. Quinēt ꝺm hosti. si fili⁹ vult eē heres tenet ipleṙ vota pris. A. s. q̄cūqꝫ ꝺm eundē hosti. ꝛ i sū. eo. ti. q. 69. B. si hereditas ꝺ patiaṙ. ꝛ maxime si sponte susceperit. vt in dcō. c. lꝫ. Si aūt nō vult adire ñ tenetur. qꝛ nec heres est nisi forte ꝓmiserit. qꝛ tūc si in oi casu intellexit psonā suā obligare dꝫ seruare. sꝫ si ꝓmisit tanqꝫ heres ꝛ postea mutato ꝯsilio ab hrdita e abstineat nō tenet. ex̄ de elec. venerabilē. §. fi.. Et sic pōt itelligi. c. licet. Sꝫ qcūqꝫ hrditatē adierit obligatur. ex̄ de solu. c. i. ꝛ. ex̄ de vsuris tua. ita tñ ꝙ si votū trāsmarinū sit ꝛ aliqs ipediaṙ morte l' alio ipedimēto cogiṫ alij cōmittere. ut Inno. dīc. Quinēt si nō cōmittat heredes cōpelli possunt ut uel ipi ꝯpleant vel subsidium siue expēsas quas testator uel ipi facturi essent exhibenat. Secus tñ si uouerat ñ ꝓ subsidio sꝫ pro deuotōe uidēdi terrā sanctā qꝛ tales superuenīēte ipedimēto non tenenṫ ire uel mittere. A. qꝛ i uoto subintelligiṫ. si potero ꝺm eundē Inno. ut in dcā. q. 69. vbi hec notanṫ. B. Qō transgressio uoti ē mai⁹ pctm̄ quā trāsgressio iuramenti. uide supra iuramentum. i. §. 7.

Otum ij. qs vouē pōt uel ñ

vtrū eps possit uouere. R. ꝺm hosti. Non potest sine lnia pape votū emittere p qd dissoluat uiculum matrimonij quod ē inter ipꝫ ꝛ eccliaꝫ suā. ex̄ de regu. lꝫ. Item nec aliud p qd graue ꝓiudiciū fiat ecclie. ut de lōga pegrinatiōe ꝛ huiusmōi. ex̄ eo. magne. Uotū tñ abstinētie ꝛ elemosyne emitteṙ pt ar. 7. q. i. clemens. ex̄ de testa. relatum 2º. §. licet āt. A. Et breuiter qd libet votū eps facere pōt p qd pre

beat bonū exemplum. q2 ad hoc tenetur. ex̄ de voto. magne. §. i. & eundem hosti. τ in sum. li. i. ti. 8. q. 14. B

1 ¶ Utrū q sūt subiecti volūtati alterius possint vouere. R. & Tho. s̄a s̄e. q. 88. Nullus pōt se firmiter obligare ad id qd̄ est in volūtate alterius. Quicūq3 āt ē subiectus alicui quātū ad id i quo subiectus est non ē sue potestatis. τ ideo nō pōt se p uotū firmiter obligare ad id sine consensu supioris. Non tn̄ peccat vouendo vt hic. j. psi.

2 ¶ Utrū pueri possint vouere. R. s̄m Tho. vbi. s̄. Pueri ante ānos pubertatis duplici ratiōe vouere nō possūt. p͛io q2 vt in plurib9 patiunt rōnis defectū. hoc tamē contingit in aliqb9 accelerari. 2o q2 sūt i ptāte parētū. τ iō eoꝝ vota non habēt effectū. Et s̄m v̄v̄. si pr̄ vel tutor p̄mo ꝯtradixit τ postea ꝯsē sit nō reuiuiscit votū. A. Idē quo ad hoc videt notari i sū. eo. tit. q. 31. Sed i oīb9 q̄ in hoc. §. cōtinent melius videtur dicendum. vt. s̄. religio. in p͛incipio in adductiōe. B.

3 ¶ Utrū filiusfamilias postq̄ peruenit ad pubertatem vouere possit. R. scd̄m Tho. s̄a s̄e. q. 88. Is q venit ad ānos pubertatꝭ si sit libere cōditionis est qdē sue ptātis quātū ad ea q̄ ptinent ad suā personā puta q̄ per votū obliget se religioni vel q̄ matrimoniū contrahat. Non est āt sue ptātis quātū ad dispēsationē domesticā. vnde circa hoc nō pōt aliqd vouere qd̄ sit ratū sine ꝯsensu pr̄is. A. Idem etiā in alijs p q̄ p̄iudicaret iuri patrie potestatis. vt in abstinētijs τ peregrinatōib9 τ huiusmōi. i qb9 non pōt filius vouere nisi peregrinatōnē trāsmarinā i subsidiū terre scē. ex̄ de voto. c. ex multa. §. q̄ āt. s̄m hosti. Et hoc verū est nisi pater cōsenserit expresse vel tacite. s. nō ꝯtradicēdo scd̄m Inno. τ i sū. eo. ti. q. 33. B. Et idē est de filia que ē in domo patris sine eius cōsēsu. vt dicitur Numeri. 30.

4 ¶ Utrum seru9 possit vouere. R. scd̄m Tho. vbi. s̄. Seruus est i potestate dn̄i ēt quātū ad personales operationes. Unde nō pōt se voto obligare ad religionē p quā ab obsequio dn̄i sui abstrahat. Idem de peregrinatione τ similib9. A. In alijs aūt in quib9 nō p̄iudicat dn̄o pōt seruus vouere. vt de dicēdo orationes τ silia s̄m eū. Tho. τ Pe. Et scd̄m hugū. pōt ēt inuito dn̄o vouere ꝯtinētiā τ renūciare proprijs. vt in sū. eo. ti. q. 63. ad fi. Et de seruis q̄ ad igressū religiōis dictū ē. s̄. religio. 2. §. 3. τ. 4. B

5 ¶ Utrū religiosus possit vouere. R. scd̄m Tho. vbi. s̄. Cū nullū tps exceptū sit in quo prelatus n̄ possit subditū circa aliqd occupare. iō nullū uotū religiosi firmū ē nisi de cōsensu p̄lati. q2 n̄ ē sue potestatis. Unde τ scd̄m Ray. si uouerit n̄ d3 exeq sine lnia p̄elati ne forte sup eū alij scādalizent si eoꝝ consuetudines voluerit excedere. vl' ne det occasio euagandi. 20. q. 4. monachū. §. verū. 41. dis. qsqs. Addit ēt Inno9. q̄ si voueret dicē psalmū uel aliam orationem ubi nullum preiudicium contingere posset seruet uotum q2 licitum est. S3 dcīn Tho. ueri9 vr̄. A. Immo utrūq3 ueꝝ ē. q2 Inn. loqt i cāu q̄ i nullo derogat obediētie p̄latoꝝ.

τ obseqis religiōis seu paci. B
Seruādū ē ēt uotū strictōris religiōis ad quā si trāsire uelit τ nō ex leuitate ul' iactura sui ordinis. sed ex diuia īspiratōe. dꝫ līiaꝫ petere a prelato. τ postea siue fuerit ꝯcessa siue ñ ꝑt trāsire. ex̄ ð reg. lꝫ. Et hūc casū hēs. š. religio. §. §. i. A. i pri. τ hec nōnt i sū. co. ti. q. 25. B

6 ¶ Utrū cleric⁹ possit vouē. R. scðm hosti. Siñ līia sui ꝑlati ñ pōt vouere pegrinationē de ꝯse. dis. 5. ñ oꝫ. ex̄ co. magne. §. vex. nec aliud uotūꝗ qð oporteat relīqre eccliaꝫ suā. ex̄ de renū. admonet. ſꝫ uouere pōt religionē itrare. A. facit. c. due sūt. 19. q. 2. B. uel aliqð uotū ñ pegriatōis ſꝫ caritatꝫ. abstinētie ul' ořōnis facere. Dicūt ēt qdā qð uotū ultramarinū pōt facere sine līia ꝑlati. ex̄ eo. ex multa. c. pli. τ c. fi. Alij āt itelligūt de līia ꝑlati ul' sedis aplice. ex̄ de cle. non resi. fraternitati. τ in ꝑdicto. §. uex. Nā τ clerici maxime beneficiati siñ līia epi peregrinari nō debēt. ut in dicto. c. magne. A. Idem in. sū. co. ti. q. 25. Et uerius vr̄ ꝙ clericus sine alia līia possit facere uotū vltramarinū si terre sancte possit eē vtilis per se uel ꝑ alios secū ducēdos. ut in dicto. c. ex multa. §. fi. τ dicto. c. fi. B

7 ¶ Utrū persone que sūt subiecte alterius uolūtati peccent uouēdo utputa uxor seruus filiusfamilias monachus. τ huiusmōi. rñ. scðm Tho. ubi. š. Lꝫ uotū huiusmōi ꝑsonaꝝ nō sit firmū sine ꝯsensu eorū qb⁹ subijciūt. ñ tñ peccāt uouērū do. qꝛ i eoꝝ uoto itelligit debita ꝯditio. s. si suis supiorib⁹ placuerit. A. Idem in sū. eo. ti. q. 33. B

8 ¶ Utrū pater. tutor. maritus. abbas. τ huiusmōi peccēt reuocādo uotū subiectoꝝ sibi. rñ. Nō peccāt ſꝫ utūt suo iure a deo τ canōe sibi ꝯcesso. nec uouētes peccāt nō impleudo. 33. q. 5. uoluit τ. c. manifestū. A. Idem i sū. eo. ti. q. 32. scðm Inno. hosti. τ vð. Predci tñ peccant si sine causa iusta reuocāt qð prius ꝯcesserit. dicto. c. manifestū. Et similiter peccare uident si subiectoꝝ uotis ꝯtra rationem τ eoꝝ bonā cōsciētiā seu maliciose resistant. cum arbitrium τ potestas ſꝑ uideatur concessa ad iudiciū boni uiri. ff. pro socio. l. in ꝑposita. τ. l. se. xi. q. 3. ꝑuilegiū. B. De uoto autem uxorum. uide in. c. se. τ in alio immediate.

Uotum iij. de uoto cōiugū in coi.

Utrū uxor uouere possit. rñ. scðm Ray. Si uxores emiserint uotū abstinētie ul' pegrinationis uel cōtinētie uel qðcūqꝫ aliud nō debent auctoritate suā ꝯtrauenire. ſꝫ uiri pñt irritare etiaꝫ si ante matrimoniū cōtractū emiserant uotū. 33. q. 5. uoluit. Probabilior uidet opi. hug. 33. q. 5. manifestū. s. ꝙ uir illa solū uxoris uota reuocare pōt q̄ ipa implere nō pōt sine scandalo uiri. ut ð ieiunijs desurgendo ad matutias. τ huiusmōi. Alia vō ñ. ut si uoueret ꝙ daret aliqd de ꝓprio ubi ꝯsuetudo ē ꝙ mulier hēre pōt bona paferna lia. uel si uouerit aliquā ořōnē. τ huiusmōi. A. Dcīn ēt Ray. potest scðm h intelligi. Et quod dr̄ ð uoto intelligit ēt de iuramento. ut in sum. li. i. ti. 8. q. 35. τ se. B. Non

tū ꝙ non petet debitū. vt i se. §. dr. A. Immo bene pōt alter ꝯiugum facere votū de nō exigēdo. vt expſſe hētur i. c. quidā. ex̄ de ꝯuer. coniu. ⁊ tꝫ Hug. vt in sum. eo. ti. q. 37. B. Nec ꝙ non ꝯsentiat adulterio qꝛ non pōt fieri votuꝫ de eo ad qđ quis alr̄ tenet. vt dr̄. s̄. votuꝫ. i. §. 7. A. Uerum ē vt sit eiusdē obligationis cum voto super re ad quā alś non obligatur. sꝫ maioris videlꝫ taꝫ ex prima cā. puta non furandi q̄ ex secunda. videlicet voti. Naꝫ ꝓmissio ēt super obligatione precedenti non tollit obligationeꝫ. sꝫ adducit nouam. C. de noua. l. fin. vnde bene valet votum de non cōsentiēdo adulterio ſm Hug. ⁊ in dicta. q. 37. B.

1 ¶ Utrum alter ꝯiugū possit vouere ꝙ n̄ petet d̄bitū. R̄. scđꝫ Tho. in 4. dist. 32. Unus non pōt sine ꝯsensu alterius vouere ꝙ n̄ reddat debitum. qꝛ hoc esset sacrificiū offerre de alieno. Et si tale votū factum fuerit non dꝫ seruari. quiēt scđm Pe. in vouēdo mulier peccauit. Sed de petitione debiti qdā dicūt ꝙ vnꝰ pōt vouere sine ꝯsensu alterius. qꝛ i h̄ vterqꝫ sui iuris est. Alij dicūt ꝓbabilius ꝙ non. qꝛ nimis onerosuꝫ fieret nr̄imoniuꝫ alteri quē semꝑ oporteret subire verecūdiā in petēdo debitum. A. Pe. ⁊ Ray. ēt sentiunt cū prima. s. ꝙ cōiunx pōt vouere ꝙ nō petet. Et satis facit dictum. c. qdā. de ꝯuer. cōiu. Al. vō ait ꝙ non dꝫ aliqs hoc vouere. ꝙ si vouerit credo ꝙ per epm pōt dispensari. ⁊ iniuncta penitentia arguēdus ē de stultitia. vt in sum. eo. ti. q. 43. B.

2 ¶ Utꝝ ꝯiunx si dederit liniam ꝯiugi ꝙ voueat castitatē possit datam liniam reuocare. R̄. ſm Tho. in. 4. dis. 32. exponēdo lr̄am. Si expsse ꝯsensit ⁊ liniam dedit. non pōt votū cū ꝯiuge emissū reuocare. 33. q. 5. §. si. A. con. Al. ⁊ addit Pe. ꝙ aut dedit liniam in facie eccle quasi in iudicio. ⁊ tunc non pōt reuocare. Aut in priuato. ⁊ tunc an̄ vsū linie reuocare pōt. sꝫ nō postea. ut in sum. eo. ti. q. 45. B. Si aūt uir ad tp̄s dissimulat vxoris votuꝫ. ⁊ postea hita deliberatione reuocat mulier non tenet iplere. con. Alb. Sed addit Innoc. ꝙ ēt ꝯiunx qui dat liniam vouendi. si ipē n̄ voueat ipedit exigere d̄bitū. ar. ex̄ de conuer. ꝯiu. c. i. Idem Host. ⁊ Ber. A. Ideꝫ in. d. q. 45. B. Alia vero vxoris vota i qbus reqrit ꝯsēsus viri. vir ēt postqꝫ ꝯsensit reuocare pōt vt in ꝑdicto. §. fin. sꝫ tn̄ peccat reuocando qđ ꝯsensit. 33. q. 5. manifestum. Uxor tn̄ obedire viro d̄bet. vt ibi habetur.

3 ¶ Quid si ambo ꝯiuges i domo vouerūt ꝯtinētiaꝫ. ⁊ alter velit frāgere. rn̄. ſm Ray. Si ambo pari ꝯsensu emiserunt uotū. tunc etiam si maritus uelit penitere ⁊ uotum frāgere ipa istāter dꝫ ꝑseuerare in uoto qđ fecit. 33. q. 5. qđ deo. ⁊. c. una sola. ⁊. c. manifestū. ⁊. §. ex ꝑmissis. cō. Inno. ⁊ host. addēs ꝙ ꝑꝑ huiusmōi uotū utriusqꝫ n̄ pōt unꝰ sine linia alterꝰ religiōeꝫ itrar̄. A. Idē i sū. eo. ti. q. 46. Et addit scđm eosdē. Non ob. extra de iur̄ iuran. tua nos. ubi ꝓmissio facta i uicem ēt cū iuramēto d̄ n̄ se petēdo si admoniti nolunt seruare castitatē non artat eos. qꝛ ibi non fecerūt uotum ꝯtinentie. B.

4 ¶ Utrum i uotis perficiendis uel di mittēdis uir et uxor ad paria iudicent. rñ. sm Ray. Quātū ad uotū ptinētie scd3 oēs uir et uxor ad paria iudicant. 32. q. 1. siqs vxorē. et q. 5. pcepit. et c. xpiana. In uoto aūt abstinētie dicunt qdam q cum vir caput sit mulieris pōt tale votum facere iuita vxore. 33. q. 5. manifestum. et c. noluit. et c. hec imago. Qd itelligēdū scd3 Hug. nisi per tale votū fieret vxori piudiciū in dbito reddēdo. qd satis vr pbabile p iura predicta. vt p. c. siqs vxorē. et c. pcepit. et c. xpiana. In voto vo pegrinatōis dicēdū q neuter cōiugū altero inito pōt facere. argu. 27. q. 2. si tu. 33. q. 5. q deo. Fallit h in voto hierosolymitano. qd in fauorem terre sancte et fidei xpiane pōt vir sine lnia vxoris facere et iplere. Uxor tñ vt psentiat ē attētius amonenda. ex eo. ex multa. vel si non vult remanere seqt vir. extra eo. q sup in fi. con. Inno. similr et Hosti. dicēs q pter votū vltramarinū neuter piugū pegriari pōt sin psensu alterius. imo si aliqn psēsit pōt reuocare qñuis peccet. h Inn. tñ qñtum ad modicā pegrinatōem ēt sine uoto pp disponēdā domū uel ēt qñtum ad trāsserēdū domicilium alio uidet tenenda snia Tho. in 4. dis. 38. ubi dicit q in dispositōe domus et in regimine uite mulier subiecta est uiro et non econuerso et ideo in talibus uir pōt sine lnia uxoris uouere. s3 non econuerso. Et de hoc ēt habes . j. uxor. §. 4. A. Uer ē q ad maritum pertinet gubernatio dom⁹. 23. q. 4. duo ista iō sup his pōt uouere. et ēt sine voto pegrinatōe3 ad dictā gubernationem necessariam facere. ar. l. 2. ff. de iur. om. iu. Et idem q in hoc §. notat in sum. eo. ti. q. 61. B.

5 ¶ Utrum uir timens de incontinentia uxoris possit facere uotum ultramarinum. rñ. sm Tho. i quolibet. Ea que sunt necessitatis non sunt ptermittenda pp ea que sunt pprie volūtatis. Unde et dominus Math. 15. reprehendit phariseos qui dicebant ptermittendū mādatum dei de honoratōe parentum. vt alique oblationes uolūtarie do offerrētur. Ex necessitate aūt uiro imīnet ut gerat cura3 uxoris. q2 caput mulieris uir ē. ut dr. i. Cor. xi. Sed q accipiat crucē ad transferendū se ultra mare subiacet ppe uoluntati. Unde si uxor sit talis q sequi non possit et de eius incontinentia timeat non ē psulendū ei q accipiat crucem et dimittat uxorē. Secus aūt si uxor uoluntario cōtinere pponat uel si uelit et possit sequi uir. con. Alb. dicens q uir vxoris timens periculum melius facit non peregrinari ēt pro subsidio terre sancte. A. Idem in sum. e. ti. q. 61. B. Uxor quoq3 inuito uiro scdm host. pōt uotum hierosolymitanū emittere. Sed tñ si sit suspecta uel nimis iuuenis nō exequet psonalr. sed uotū redimet eo q ihabilis ē ad eundu3. extra eo. q sup his. §. rursus. Si vo pcessit i dieb⁹ suis et nō ē suspecta. uadat. nec uotū redimat. maxie si talis ē q possit secū bellatores ducet. A. Et si ñ pōt ducere uotū oio ē redimendū. ut in dicto. c. ex multa. in fi. Et iō vbum maxie h ē superfluum. ut patet per eundem Hosti. et in sum. e. ti. q. 63. B. De uoto uiri

qđ fit recipiendo ordinem sacrū. vide. §. ordinatio coniugatorum. De voto vero ꝯiugum circa religionē hic statim sequitur.

Votū iiij. §. ꝯiuguʒ circa religiōeʒ. Utꝝ alter coniugatoꝝ possit se voto obligare siue igredi religiōeʒ sine alio. R̃n. si non iteruēit carnal' copula pōt alter vouere ꝛ igredi religionē ēt iuito altero. ex̃ de ꝯuer. ꝯiu. veruʒ. ꝛ. c. ex publico. Postq̃ꝫ v̓o interuenit carnalis copula. si vir vl't religionē itrare ꝛ vxor intret silr. vl' si iam ē antiqua ita ꝙ ñ sit suspecta de icontinētia. det lniam viro ꝛ ipa ꝓmittat ꝑpetuam ꝯtinentiā. ꝛ sic pōt vir intrare aliter non. ex̃ de ꝯuer. ꝯiu. cū sis ꝓditus. ꝛ. c. vxōatus. Eodē mō si vxor vult transire ad religiōeʒ viro i seculo remanēte. A. Et si predicta forma non obseruet̃ non vr̃ valere religionis ingressus quo ad separatōeʒ matrimonij iam ꝯcti. sed bene ad impedimentuʒ mr̃imonij ꝯtrahendi si fact⁹ ē cū voto castitatis expresso l' tacito. puta assumendo habitū cū intentōe absolute reliquēdi seculū ex̃ de ꝯuer. ꝯiu. c. I. ꝛ. c. ex ꝑte. ꝯiuncto. c. statuimus. extra đ reg. Et idē qđ hic notat̃ i sū. li. I. ti. 8. q. 38. ₰m Ray. ꝛ Pe. Et addunt ꝙ ꝓfatum votū ꝯtinentie debꝫ fieri i manu seu p̄ntia epi. qr ₰ꝫ v̓v̓. hui⁹modi maiora negocia non debēt expediri ꝑ minorem q̃ꝫ ꝑ epꝫ vel aliquē de mādato eius. Si tñ per aliū fieret inferiorē. ꝛ al'r ite factuʒ esset. non deberet. ꝓp hoc ab epo reuocari. ꝛ peccaret si de facto reuocaret. maxime si ꝯsuetudo loci esset ꝙ talia ꝑ minorē q̃ꝫ per epm expedirentur. vt ibi. B.

¶ Sed nūquid alter ꝯiuguʒ ante carnalem copulā possit transir̃ ad heremū vel ad reclusoriū. vel vouere i domo ꝑpetuā ꝯtinentiā. r̃n. ₰m v̓v̓. Non pōt nisi obliget se ad regularē obseruātiā. ꝛ ad ista tria vsitare q̄ sunt in qualibet religiōe. s. ad ꝯtinentiā. ad renunciationeʒ ꝓprioꝝ. ꝛ obediaʒ. ar. ex̃ đ ꝯuer. ꝯiu. ex ꝑte. i si. A. Idē in sum. co. ti. q. 39. ₰m Tho. Ray. ꝛ Inn. B.

¶ Pone ꝙ vxor fecit votū ꝯtinētie ad tp̄us ꝛ iterim maritus fecit se religiosum. r̃n. ₰m v̓v̓. Debet iduci ad itrandū monasteriū. aut si non ē suspecta ꝙ voueat ꝯtinētiā. Si ad hoc induci non pōt poterit reuocare maritum nisi ip̄a ñ ignara iuris tacuit qñ maritus religionem intrauit. qr tunc ₰m quosdaʒ cogetur religionem intrare. vel ꝯtinentiā vouere non exñs suspecta. A. Hoc affirmāt iđ v̓v̓. ꝛ hug. Addit tñ v̓v̓. ꝙ si maritus interiʒ moriatur anteq̃ꝫ vxor fecerit cōtinentie votū seu fuerit ingressa religioneʒ poterit vxor ad secūda vota transire. vt in sum. e. ti. q. 4. Sꝫ certe hoc cāu vr̃ ꝙ oio possit r̃uocari maritus ēt si uxor expresse cōsensisset. ut i. c. I. ex̃ de cōuer. ꝯiug. ꝛ ibi glo. B.

¶ Quid si ꝯiunx ante carnalē copulā dicit se velle itrare religionē ꝛ ꝓcrastinando differt. R̃n. scđm Ray. Ep̄us dꝫ statuere tp̄us infra ꝙ igrediatur. quo elapso si nō fuerit igressus cogat̃ ꝑ excōicationeʒ satisfacere coniugi. Sile. §. debitū ꝯiugale. §. I. A. Idem in sum. co. ti. q. 41. B.

4 ¶ Quid si termio elapso igrediat monasterium. rñ. fm Ray. Nihilominus si ingressus fiat ante carnalem copulam valebit. arg. extra de puer. piug. ex publico. Et sicut dicit hosti. coiunx relictus in seculo expectabit intranté religionem p annuz. qd ius concedit ei. τ priuatus huiusmodi tpris pmodum auferre non pót. 28. di. de his. postea qui remansit in seculo pót cũ alio libere ptrahere. vt in. c. ex publico. Simile. s. impedimetu. 1. §. 2. A. con. Pe. vt in. d. q. 41. vbi etiá pz scdm eosdé q mrimoniũ soluitur p pfessioné expssam vel tacitam ingredientis. τ alter libef pót contrahere. io dictus anus expectatur nisi interuenerit interim dicta professio. B.

5 ¶ Quid si vxori datum é tempus ad ingressuz. τ interim marit⁹ eá p violentiá cognoscit. rñ. secũduz ꝯꝯ. Si mrimoniũ fuerit factum d pñti. non pót intrare ptradicente marito. qz psũmatum é matrimoniũ. Idé hosti. A. Idem ét Pe. vt in sum. eo. ti. q. 42. B. Et idem qñ cunq ante pfessionem cognoscat voluntarie a marito. A. s. dum é i religioné. vt in. d. q. 42. B.

6 ¶ Quid si ambo piuges intrant religioné τ alteꝝ vel ambos peniteat τ velint exire ante pfessioné. rñ. scdm Al. nisi obstet eis alid q̄ votum probatóis sicut é continentie ppetue. tales salua pscientia redire pñt ad priores amplex⁹. A. Idé i sũ. eo. ti. q. 47. Nó tñ sp vn⁹ piugũ pót reuocare alteꝝ licentiatum ab eo. vt pz. s. §. 8. B.

7 ¶ Quid si alter piugum intrauit religionem sine lnia alterius. τ alter repetit. rñ. scdm Ray. tenef redire ad coniugem nisi in duob⁹ casibus. Unus é si illa que rpetit fornicata fuerit. A. s. publice secũdũ eundem Ray. τ in sum. eo. titu. q. 49. Idem vz si posset icontinenti probari. ar. c. solet. de sen. exco. τ c. licet li. 6. Et qñq post probationem seu pfessioné in iudicio factá tunc. n. res df notoria. extra de coha. cle. τ mu. c. si. B. Et ipe caste vixit. A. s. sp. Secus si post ptractu mrimoniũ fuisset fornicatus añ ingressum religionis siue post. dũ tñ añ professioné. Post vo superueniens fornicatio nó irritaret pfessioné prius factá scdz Inn. τ in d. q. 49. B. Ita q illa nó habeat exceptóem ptra illuz. A. i. replicationé. B. Alius é si forte inter eos fuisset lata snia diuortij ad sepatóné thori. 27. q. 2. agathosa. extra d diuor. significasti. 7. q. 1. q̄ piculosum. Uir aũt sic vxori reddit⁹ tenebif reddere debitũ. sed nó poterit exigere pp votum emissum. 23. q. 5. vna. extra de puer. piu. intrauit. τ. c. placet. A. Et in his pz q hoc é veꝝ qñ ingrediens fecit tacitum vel expssum ptinentie votũ. B. Quando aũt vnus piugum trásit ad religioné pp fornicatóem alterius ille qui remansit in seculo poterit post morté intrantis cótrahere. qz nihil vouit. A. Hoc fuit dictum Host. τ Inno. vt in. d. q. 49. Et addit Inn. Secus é in ordinibus. qz non pót fieri subdiacon⁹ i seculo remanens cuz uxor adulterata é inuita ea. Et est ratio. quia uxor cuiuslibet in sacris ordinib⁹ constituti tenetur continere post mortem eius. 28. distinc. quia sunt

⁊ dis.32.seriatim. Sed certe hec iu
ra loquunt̃ qñ ordinatio fit vxore
ꝯsētiente. Al' nō fit ei p̄iudiciū. vt s̄
ordinatio cōiugatoꝝ. i prin. Et iō
pp eandē rōnem idem videt̃ in or
dinibus quod ⁊ in religione. s. ꝙ
maritus ad sacros ordines ꝓmo-
ueri possit qñ vxor publice adulte
rata ē. qꝛ amisit ius qđ habebat i
viro. extra đ diuor. significasti. sꝫ
Ber. i dcā. q. 49. vbi ⁊ subditur ꝙ
aliqui itelligūt dcīn. c. significasti.
de igrediente monasterium. sꝫ cer
te. c. illud generaliter loquitur ⁊ in
distincte. B

5 ¶ Quid si morit̃ vxor que traxe
rat virū de monasterio. qꝛ sine eiꝰ
licentia intrauerat. ℞. scđꝫ Ray.
Monendus ē vir redire ad mōa
steriū. ⁊ si h̄ nō facit peccat. ar. 17.
q. 2. nos nouimus. A. Hoc itelligē
dum qñ fecit votum religionis vl'
ꝓfessionem tacitā siue exp̄ssam al'
nō cogeret̃ ad religionem. vt in. c.
statuimꝰ. ex̃ de regu. B. Nō tñ est
cogēdus ad petitionē monasterij
qꝛ professio quā fecit nō solēnizat
votum pp ipedimentuꝫ qđ erat. s.
ex vxore. ex̃ de cōuer. cōiu. placet
Nec tñ pōt licite cōtrahere cū alia
īpediente tali professione. ar. ex̃ de
cōuer. cōiu. ex parte abbatis. ⁊ si
contrahit peccat. ⁊ dꝫ agere peni
tētiaꝫ. sed matrimoniū tenebit. ar.
ex̃ qui cle. vel uo. rursꝰ. Nec a tali
vxore pōt exigere debitū sić nec a
p̄ma. Eps q̊ꝫ pōt illū anq̃ꝫ cū alia
contrahat cogere redire ad mona
steriū. qꝛ si non redit peccat mor-
taliter. A. Hoc plinimū fuit dictum
đđ. vt pꝫ i sum. c. ti. q. 50. vbi ⁊ ad
dit. Sed Goff. dicit ꝙ si vir abñte
⁊ ignorāte vxore intret religiōem
⁊ ibi ꝓfiteatur. ⁊ postmodum ab
ea reuocetur. h̄ casu post mortem
vxoris vir potius ē monendus q̃ꝫ
ꝯpellēdus vt ad monasterium re-
deat. lꝫ hoc sit cōsultius ad saluteꝫ
extra de conuer. placet. Si auteꝫ
vnus cōiugum altero sciente ⁊ cō
sentiente. cuius tñ ꝯsensus nō suffi
cit ēt si continentiam ꝓmittat nisi
similiter cōuertat̃. 33. q. 5. q vxorē.
monasteriū igrediat̃. ⁊ deniū ad
vxorē de monasterio reducat̃. pu
ta qꝛ suspecta ē. talis post mortem
vxoris ad monasteriū redire ꝯpel
lit̃ ēt si de facto ꝯtraxerit cum alia
quia professio interuenit. nec đsu
it cōsensus vxoris. ex̃ de conuer. ꝯ
iu. ex parte. ⁊ cum Goff. ꝯ. Host.
vt ibi. B

9 ¶ Pone ꝙ vir sciente ⁊ cōsētiēte
vxore itrauit monasterium. A. ⁊
fecit ꝓfessionē tacitā vel expressaꝫ
al' bene posset ꝯtrahere. ex̃ đ reg.
ꝯsulti. B. ⁊ postea illa cum sit iu-
uenis ⁊ merito suspecta r̃uocat eū
quid faciet vir post mortem vxo-
ris. ℞. s̄m Ray. Cogit̃ redire ad
monasteriū ēt si de facto contraxit
cum alia. qꝛ ꝓfessio iteruenit. nec
defuit vxoris consensus. ex̃ de cō-
uer. coniu. ex parte. A. Hoc videt̃
potius fuisse dcm̄ Goff. vt patet in
dcā. q. 50. Et aduertendum ꝙ hoc
casu non semper reuocatio pōt fie
ri. nec ex hoc matrimomium post
ꝯctum semper dirimit̃. Unde sciē-
duꝫ s̄m đđ. ꝙ persona suspecta vi
rum licentians ad religionem nō
pōt ip̄m reuocare. sed tenet̃ itrare
religionem si eaꝫ ꝯmode potuerit
inuenire. Si aūt nō pōt aut nō cre-
debat esse suspectā de icontinen-
tia cum tñ esset. pōt licētiatuꝫ reuo

care. q2 non recipitur apud deum illius viri cõuersio cuius sequitur coniugalis federis ꝓstitutio. Hos. vo dicit ꝙ si vir iscia ⁊ iuita vxore itrauit postea reditus ei non exiget debitum nec ad secunda vota transibit. Si autẽ de consensu vxoris transiuit ⁊ professus est. si mulier nõ promisit continẽtiã. reuocari vir poterit. Si aũt continẽtiam promisit ⁊ iuuenis est. cõpellitur itrare religionẽ. ex̃ de ꝯuer. cõiu. significauit. ⁊ c. dudũ. Al' si senex ẽ perpetuã vouendo cõtinẽtiam remanere põt i domo ꝓpria. ex̃ de cõuer. cõiu. c. cũ sis. ⁊ c. ꝯiugatus. itantum ꝙ si is qui remãet ꝯtrahat matrimonium nõ teneret sicut nec matrimonium eius qui ꝑpetuam ꝯtinentiam vouens ḋdit viro licentiam vt ad sacros ordines promoueretur. 32. dis. seriatĩ. Solẽnizat eni votum i professiõe vel in ordinatione absoluti. Et h̃ itelligas ƀm Jo. qñ mulier certificata fuit ꝙ sibi perpetuo p2eiudicabat. Al' si simplex ⁊ iuris ignara ñ itendebat sic perpetuo se obligare. tenet matrimoniũ ab ea contractum. ar. extra de ꝯuer. cõiu. veniens. Con. Goff. Et ex his pꝫ ꝙ ꝓfessio licẽtiata aliqñ tenet. ⁊ aliqñ ñ Et ꝑmo casu mr̃imoniũ post ꝯtractũ dirimit. sꝫ ñ i 2° cũ nõ fuerit votum solẽne sed simplex. ⁊ ideo nõ dirimit mr̃imonium post ꝯtractuꝫ ex̃ de vo. ⁊ voti redemp. c. vno. li. 6. Vñ ⁊ Jnn. dicit ꝙ votum qḋ fit vxore iuita vel ẽt voluntaria sed ñ vouente vel religionem itrante. nõ ẽ solemne sed simplex. ⁊ ideo ipedit mr̃imonium cõtrahendum sed non dirimit iam cõtractum. ex̃ de cõuer. cõiu. placet. Et ꝙ si post ingressũ ratũ habuerit votum marito hoc petẽte tenet igressus. ⁊ ipa cogit itrare. Jdem dicit si ipe vir post mortẽ vxoris ꝓrẽ igressum q nõ tenuit ratificat expresse seu tacite. ar. ex̃. de his q̃ vi metusue cã fiunt. c. I. Dicit ẽt ꝙ itelligitur ratificare ẽt si per momentum i religione steterit post mortem vxoris ẽt si eius mortem ignorauerit. vt i dicta. q. 50. Jtem Jnno. i. c. significauit. ex̃ de cõuer. cõiu. dicit ꝙ lꝫ i ꝑdictis casibus suspecta mulier cogat monasteriũ itrare nõ tamẽ coget fieri monacha nec viuere monachaliter. h° excepto ꝙ ꝯpesce t a vagatiõe ⁊ custodiet ne luxuriari possit. subdẽs. Fatemur tamẽ ꝙ si mulier ẽ suspecta añq̃ꝫ admittat professio viri. debet mulierem facere profiteri. Et sic logt. c. cum sis. ex̃ de cõuer. cõiu. Tamẽ si suspecta ẽ viri ꝓfessio ⁊ nõ mulieris. sed tm̃ ꝓstitit. ꝯtinẽtie votum. nõ facerẽ cã modo profiteri. Et subdit. Alij tm̃ dicunt aliter. s. ꝙ hoc ipo ꝙ dat licentiam uiro ⁊ emisit cõtinẽtie votum põt cogi itrare monasterium ⁊ viuere sine ꝓprio ⁊ sub obediẽtia. Et hoc tenẽt Ber. ⁊ Goff. p. c. q vxorem. 33. q. 5. ⁊ pꝫ i dcã. q. 50. Forte dcm̃ Jnno. põt verificari qñ inuenitur monasterium i quo talis mulier possit sine aliarum scandalo ⁊ tute custodiri ẽt nõ professa q2 tunc cessat ratio suspitionis. ar. ex̃ de cõuer. cõiu. c. I. ⁊ c. vxoratus Al' obtineat sciẽtia Gof. ⁊ Ber. cum aliter nõ possit debite ꝯtra suspitionem prouideri. ex̃ de conuer. coniu. cum sis. B

¶ Quid si vxor vi vel metu coac io

ta dedit viro licentiam intrādi. R. ſm Hoſti. Si fuit vis p metum q caderet i ꝯſtantem nihil nocet ei. 33. q. 5. notificaſti. niſi forte poſt tēpus ipa ratificet. ex qui cle. vl' vo. iſinuante. A. Con. ḃ ḃ. ⁊ addit idē eſſe ſi interueniſſet dolus. Et con. Hoſti. Goff. ⁊ Jo. vt in ſum. eo. ti. q. 52. B

11 ¶ Quid ſi vxor ſine cui⁹ lnia vir i trauit religionem vult igredi ⁊ maritus contradicit. R. ſm Ray. Si vir iaʒ eductus ē de monaſterio ⁊ reſtitutus vxori non pōt vxor illo iuito igredi. 33. q. 5. quod deo. Si aūt vir non ē eductus. tunc ſm Inno. mulier ſi in igreſſu viri ꝯtinentiam vouit poteſt igredi monaſterium. 27. q. 2. agathoſa. Si ḃo non vouit. nō pōt viro inuito igredi ⁊ igreſſa pōt educi. ar. i dcō. c. quod deo. ſed nō pōt debitū exigere. vt i dcō. c. quod deo. ex de conuer. cōiu. c. 1. A. Ray. autem dicit ꝙ etiaʒ ſi nō fecit votum poteſt iuito viro itrare. 27. q. 2. agathoſa. ⁊. 33. q. 5. q vxorē. Et con. Pe. Hoſti. ⁊ Gof. vt i ſum. eo. ti. q. 53. Dictum iſtorū pōt itelligi quando vir igreſſus ligatus erat religioni per votum vl' per profeſſionem expreſſam ſeu tacitam. Dcm̄ vero Inno. quando non erat ſic ligatus. lʒ forte per ſimplex votum tenere ad ꝯtinentiaʒ ar. dci. c. quod deo. B

12 ¶ Quid ſi ambo cōiuges fornicati ſunt. nūquid pōt alter altero iuito religionem itrare. R. ſcōm ḃ ḃ. Nō pōt. ⁊ notat Hug. 27. q. 2. agathoſa. A. Et ſi itrauerit poterit reuocari. ſm eoſdem. vt i ſum. eo. ti. q. 55. B. Quod credo verum eſſe ſiue occulta fuerit ſiue publica vtriuſqꝫ fornicatio ſiue etiam alterius occulta. A. Etiam ipius igredientis. vt i dcā. q. 55. B. alterius publica.

13 ¶ Quid ſi vterqꝫ nō petita lnia ab altero religioneʒ itrauit. R. ſʒ ḃ ḃ. Non poterunt ſe iuicem repetere q2 neuter pōt dicē ab altero ſe ſpoliatum. ſed vterqꝫ itrādo videt renunciaſſe iuri quod habebat ⁊ iuri exigendi debitū. ideo votū vtriuſqꝫ tenuit ⁊ quo ad debitum exigendum ⁊ quo ad reddendum. A. ſ. vt nō poſſit exigere nec teneat reddere. Et idem notatur i ſum. e. ti. q. 56. B

14 ¶ Quid ſi vterqꝫ credens alteꝝ mortuū itrat monaſteriū. nūqd cōperta veritate pōt alterum repeter. R. ſm Inno. Siue ignorātes ſiue ſcientes alterum viuere igreſſi ſūt monaſterium. amborum votuʒ ratificatum videt p pfeſſionem volūtariam ſi ſecuta ē. A. Secus autem ſi non ē ſecuta profeſſio expſſa ſeu tacita. q2 tunc non ſuccedit obligatio. Et ita pōt intelligi dictum ḃ ḃ. qui videt contrarium dicere. vt in ſum. eo. ti. q. 57. B. Generaliter d uoto itrandi religionem plura. ſ. religio. 3.

Votum quo ad cōmutationē ſeu diſpēſationē. Utꝝ i votis poſſit diſpēſari vel ꝯmutari. R. ſm Ray. Uotum continētie nō cōmutatur maxime per epiſcopos. q2 vix uel nunqꝫ poſſet aliqd melius iueniri i quo fieret cōmutatio. ut pʒ Ecc. 26. A. Ibi. dr. Ois ponderatio non eſt digna anime continentis. Per papam autem ex cauſa bene poteſt fieri talis diſ-

pensatio etiam super uoto solemni cōtinētie. ut. s̄. religio. i. §. 14. in additione. Speculator aūt ⁊ aliq alij tenent ꝙ etiam epūs possit dispensare ex cā super uoto simplici ꝯtinētie. puta ne uouens labat̄ i damnabilem fornicationem si cēt iuuenis. ex̄ qui clerici. uel uo. c. ueniens. ⁊ ubi hoc tangit dn̄s An. ꝺ bu. ⁊ i. c. rursus. eo. ti. ubi ad finez dicit. Et dato ꝙ ep̄s n̄ possit dispēsare i contrahendo. s. cum eo qui uouit continentiam. dispēsabit tn̄ super debito post contractum exigendo. Similiter etiam tenet Al. ꝙ ep̄s possit dispensare super uoto de nō petēdo debitū cōiugale. ut s̄. uotum. 3. §. i. in additione. B. Et nihilominus siquis post uotuz continentie simplex contrahit matrimonium. tenet. sed contrahēdo mortaliter peccat. Alia v̄o uota sicut ⁊ ponit Th. ꝑa ꝑe. q. 88. possūt cōmutari. Nam ut idem subdit uotū debet esse melioris boni. Id āt quod uouetur aliquādo ē malum uel inutile uel melioris boni ipeditiuū. qꝺ ē contra rationem eiꝰ qꝺ cadit sub voto. ⁊ ideo necesse ē ꝙ determinetur votum in tali casu n̄ esse seruādum. Et siquidem absolute determinet̄ aliqꝺ votuz nō ēē ꝑuandum ꝺ̄ esse dispensatio voti. Si aūt pro hoc quod seruandum erat aliquid aliud iponatur dicit̄ ꝯmutatio. Unde minus est votum mutare q̄3 i votis dispēsare. Utrūq3 tamen in potestate eccl'ie consistit. A. Idem in sum. li. pmo ti. 8. q. 70.

b ¶ Quis pōt in votis dispēsare vł cōmutare. R. Diocesanus ep̄s. ex̄ eo. c. i. nisi in quibus que sunt ei expresse ꝓhibita. vt ē votum continētie ꝑut dcm̄ ē. s̄. in precedēti. §. A. Et ibi de hoc melius i additione B. Item votū terre sancte. ex̄ eo. ex multa. Adde etiam de voto visitandi limina apostolorum. Petri. ⁊ Pauli. Similit̄ ⁊ beati Jacobi. In quibus solus papa dispēsat ⁊ ita obseruat curia. A. Non ē ergo consulendum hominibꝰ ꝑm quosdam ꝙ dent suas pecunias q̄storibus seu nuncijs hospitaliū qr fallunt ⁊ decipiunt homines. Nā cum redemptio taliū votoꝝ ꝺbeat fieri cū auctoritate ep̄i. qr ita dicit̄ in l'ris papalibus. alit̄. n. ꝑm ꝓdcōs fieri nō pōt. vide s̄. q̄stuarij. §. pl't. B. Utrum autem i voto continentie possit papa cum clericis ⁊ religiosis dispensare vide. s̄. religio. i. §. 15. q icipit vtrum cuz religiosis. A. Et ibi de hoc i additōe. Et si minor episcopo de iure cōmuni nō pōt dispensare super votis vt ⁊ sēnt glo. i. c. i. ex̄ de voto. similiter ⁊ Ray. vti sum. eo. ti. q. 71. vbi etiam pz ꝑm Al. ꝙ ep̄i possunt dispensare in omnibus uotis in quibus expresse non sunt probibiti sicut in uoto terre sancte. Item dicit qꝺ non potest dispensare in uotis perpetuis. que sunt religiōis ⁊ huiusmodi.

a ¶ Utrum prelati pro libito suo possint in uoto dispensare. R. ꝑm Tho. ubi. s̄. Sicut prelatus nō potest precipere malum. ita nec impedire bonum. s. opera uirtutis. Sz ad prelatum spectat diiudicare qd sit magis uirtuosum. Et ideo i manifestis dispensatio prelati non excusat a culpa. puta si dispensaret cum aliq̊ sup uoto de igressu reli-

gionis nulla apparente causa. Si
ãt esset causa apparens ꝓpter quã
saltẽ in dubiũ verteret. tunc posset
stari iudicio prelati dispensatis vl'
cõmutantis nõ tñ iudicio proprio
nisi esset aliquid manifeste illicitũ.
aut non posset quis facile ad supe
riorẽ recurrere. A. Idem in sũ. e.
ti. q. 81. B.

3 ¶ Sed que est causa sufficiens. vt
dispenset in votis vel vt omitti pos
sit votum. R. ƒm Al. in. 4. Suffici-
ens cã est paupertas vt si vouit ie-
iuniũ τ mendicans non inuenit ho
ra vna. A. i. tpe cõgruo ad sustinẽ-
dum ieiuniuz. B. q̃tum sufficiat.
Similiter τ infirmitas. vt si vouit
abstinentiam a vino τ a carnibus
τ incurrit languorẽ τ huiusmodi
A. vt si vouit nõ cõmedere carnes
τ cũ mendicat non dant ei nisi car
nes vel ea que sunt carnibus co-
cta. que si non comedat iedia con
sumetur ƒm eundem Al. τ in sum.
co. ti. q. 82. B.

4 ¶ Sed quõ debet fieri cõmutatio
voti. R. ƒz Ray. debet superior ha
bere considerationẽ ad facultates
vouentis τ expensas quas factur⁹
erat si votũ impleuisset. τ ẽt ad la-
borem τ similia. A. Ista similia ñ
sunt nisi si cõsiderẽt expense in eũ-
do morando τ redeũdo simul cũ
labore. vt in sũ. eo. ti. q. 73. B. Et
si votũ erat hierosolymitanũ seu al'
contra hereticos τ infideles oĩa si
ne diminutione transmutat ex̃. eo.
magne. τ. c. q̃ sup his. In alijs ãt
peregrinationibus puta sancti Ia
cobi τ similiũ eedem expense cõsi
derande sũt. τ in alios pios vsus ꝯ
uertẽde ex̃. e. c. i. τ. c. scripture. Sz
τ ad locũ peregrinationis mittere
hz oblationẽ quã ibi erat factur⁹.
Sed hoc vltimũ intelligendũ ẽ d̃
honestate non de necessitate. Naz
neq̃ decretales allegate aliqd di-
cunt de huiusmodi oblatõe. nec il-
li ecclesie per hoc est acquisitũ ali-
qd̃ ius. vt in. c. se. §. 4º. In voto aũt
abstinentie habẽda ẽ ratio asperi-
tatis τ alioꝝ que in voto cõprehẽ
sa fuerunt. Itẽ de affluentia. vouẽ-
tis. ex̃. e. c. i. Unde cuidã comiti q
vouisset q̃ singulis sextis ferijs in
pane τ aqua ieiunaret non suffice
ret pro cõmutatione ꝯstruere vnũ
altare. τ allegat hic Ray. ex̃. eo.
perpendimus. Que decretalis nõ
est in moderna cõpilatione. sed in
priori q̃ currebat tpe quo Ray. sũ
mã cõposuit. vt dictũ est. s. nouit⁹
§. 3º. A. Predictis cũ Ray. cõ. Ho
stien. vt in dicta. q. 73. B.

5 ¶ Pone q̃ q̃dã hñs aliena icerta
vouit ea in subsidiũ terr̃ scẽ nunqd
tale votũ põt ab epo cõmutari. R.
ƒm dd. Nõ credo q̃ sine lnia pape
possit ea in alios vsus vertere. A.
ẽt si ingrediat̃ religionẽ ƒm eũdez
dd. ẽt in sũ. eo. ti. q. 74. B.

6 ¶ Utrũ votũ de festando in sabba
to semp sit mutanduz. R. ƒm. dd.
Mutari põt. sed ñ ẽ necesse q̃ mu
tet̃. qz licitũ ẽ. nisi forte psona suspe
cta eẽt q̃ vellet iudaizar̃. A. immo
vr̃ sp mutandũ. Nam sabbati solẽ
nizare ꝓhibemur nisi aliud festuz
in eo concurrat ne iudaizare vid̃a
mur de conse. di. 3. c. i. τ. c. ꝓuenit.
Itẽ qz h̃ vt plurimũ sit ad aliquam
supstitiosam obseruantiã que oĩo
ꝓhiberi debet. 26. q. 7. non obser-
uetis. τ. c. se. B.

Votum vj. qd̃ sol-
uit per

ingressum religionis. Et generalit̃ quidem omne votũ siue terre sancte siue aliud cõmutari põt in votũ religionis ẽt sine arbitrio superioris. q2 illud indubitanẽ melius est ex̃. co. scripture. A. Idẽ in sũ. li. i. ti. 8. q. 73. ẽm Ray. ⁊ Tho. B. Sʒ tamen de aliquo rege siue imperatore vel alio prepotente qui fecissʒ votuʒ terre sancte ex quo penderʒ totus exercit⁹ vel etiam de aliquo qui vouisset per aliquos annos eẽ in tali subsidio cũ centum vel mille militibus ⁊ similibus. vbi ꝓbabiliter dubitaẽ vtrũ preponderari debeat cõis utilitas uel priuata credo ꝙ papa consulendus esset. A. Idem in sum. co. ti. q. 75. secũduʒ v̇v̇. B.

¶ Sed qd siquis vouit magnam quantitatẽ pecunie in subsidiã terre sancte nunq̇d liberatus est per ingressum religionis. R. ẽm. v̇v̇. Quãuis si vouit ire liberatus sit a labore eundi vel aliũ mittendi. nõ tñ liberatus est quo ad pecuniam quã vouit. nec põt tale votũ per aliũm q̃ꝫ ꝑ papã solui uel cõmutari. A. Idẽ in sũ. co. ti. q. 76. B.

2 ¶ Quid siquis pro patre vel matre suscepit votũ implendũ nunqd liberatus ẽ per ingressũ religionis. R. secundũ Tho. in quolibet. Ex q̃ ingressus sufficit pro se sufficit ⁊ ꝓ patre ⁊ matre sua ẽt q̃uis in ingressu de h̃ nihil intenderit. A. Põt ẽt votum implere de licentia ṗlati secundum eundem Tho. ⁊ in sũ. eo. ti. q. 79. B.

3 ¶ Quid siquis vouit magnaʒ elemosynã dare pauperibus in generali vel ẽt in spẽali aut ꝙ construeret monasteriũ. nunqd liberat per ingressũ religionis. R. ẽm v̇v̇. Si ex tali ꝓmissione vel voto acquisita esset actio alicui vel aliq̇bus. q2 forte donauit vel ꝓmisit eis nõ liberaẽ nisi de consensu illorũ. Sec⁹ ẽ si nulla ẽ acquisita actio q2 nulli donauit nec ꝓmisit nec se obligauit aliquibus. sed tñ deo. q2 tunc liberatur ꝑ ingressum. A. si intendat illud minus votũ in h̃ maius commutare ẽm eundẽ v̇v̇. vt in sũ. e. ti. q. 80. Et vr̃ h̃ intendere nisi ꝯriũ intendat. vt põt colligi ex dict̃ Tho. ⁊. e. ti. q. 79. ⁊. s̃. §. ꝓximo. B. dũ tñ fiat auctoritate epi. Nõ. n. credo sufficere auctoritatẽ ꝓpriã. Sufficẽ ẽt lñia abbat̃. vt in se. §. A. v̇v̇. aũt vr̃ dicere ꝙ in h̃ non sufficiat lñia abbat̃. vt in dicta. q. 80. Sed certe in isto casu ñ vr̃ necia licẽtia epi nec abbat̃ ẽm Ray. ⁊ Th. ut in sũ. eo. ti. q. 73. ⁊. s̃. in prin. hui⁹. c. ⁊ h̃ quo ad uota tꝑalia. In alijs ãt vr̃ req̇ri dispensatio. ⁊ ꝙ ṗlatus religionis possit dispẽsare vt dr̃ in. §. seq. B.

4 ¶ Utrum abbas vel ṗlatus possit absoluere religiosos a vot̃ factis añ igressũ. R. ẽꝫ Ray. Ipa religio in ipso ingressu soluit huiusmodi vota q2 soluit iuramentum vtputa matrimonij ⁊ h⁹mõi ex̃ de regu. sane. 19. q. 2. due ex̃. e. scripture. Et dico ṗcipue si ipse in ingressu intendebat cõmutare. Addit Tho. in q̃libet ꝙ cũ obediẽtia sit maximum votorũ pro omni voto sufficientissime recõpensat. Et q2 ingrediens religionẽ nihil potest retinere sibi ꝓprie volũtatis. nullũ votũ ꝓpria volũtate factũ retinere oportet. sʒ id debet ostendere patri monasterij. ⁊ se in hoc eius subijcere volũ

tati. A. Tho. clarius dicit sic q̄ licz quidā dicant q̄ monachus corpo q̄ professus est absoluit ipso iure ab omni voto qđ fecit in seculo tñ qꝛ in hoc nunq̄ꝫ vr̄ expsse facta dispensatio nisi in tpali voto tuti⁹ vr̄ dicendū q̄ cū obedientia sit maximū votoꝝ pro oi voto sufficientissime recōpēsat. Et qꝛ ingrediens religionē nihil pōt retinere sibi proprie voluntatis. nullū votuꝫ ꝓpria voluntate factū retinere oꝫ. sed illđ dꝫ p̄ri oñdere monasterij τ se in h̄ eius subijcere voluntati. Vñ nō video q̄ ipse sit ipso iure ab oi alio voto absolutus. nisi a tpali. puta a peregrinatōibus τ similibus de q̄ loquit̄. c. scripture. Sed voluntate sui superioris pōt omne aliud votū respuere vel tenere. nisi sit incōpassibile alijs obseruantijs religionis vel caritati fraterne. Item Hosti. in dicto. c. scripture dicit q̄ tutius ē q̄ dispēset̄. In sua āt sūma dicit q̄ si intrando intendebat ꝯmutare id ad quod prio se obligauerat in nullo remanet obligat⁹. Si vero hoc non intendebat recurrat ad abbatem qui secū poterit dispēsare. τ sine cuius licentia hoc non posset exequi. Si tñ talis primo votum temporale adipleret τ postea religionem intraret tutius faceret ar. extra de spon. cōmissū vt τ notatur in sū. eo. ti. q. 78. Et dr̄ ingrediens intendere cōmutare semper quando contrariū nō intēdit. vt τ in precedenti. §. tactum est. B.

Usura j.

cōit̄ quid sit. R. fm Ray. Usura est lucrū ex mutuo pacto debitum vel exactū. A. Cō. In mo. ex̄. eo. c. i. B. Non. n. puto vsuram si gratis oblati gratis accipit̄ ar. 14. q. 4. vsura di. 18. de eulogijs i. q. 2. sicut. Unde Goff. sic diffinit. Usura ē quicquid sorti accedit intentione precedente vel pacto. A. Nam sola intentio facit vsuraꝫ ex̄ eo. consuluit de quo in. §. se. Et dr̄ lucrum ad differentiam interesse. Nam licet vltra sortem non possit accipi lucrum tamen interesse sic. puta si vnus tenet rem meam mala fide. τ dat mihi in pignus pro mutuo sibi a me facto possum dicte rei fructus vltra sortem retinere. quia hoc non est lucrum sed interesse. τ ideo retinere possum ex̄ de feu. c. i. τ ex̄. eo. c. i. τ. c. conquest⁹. Et licet hec capitula loquantur de rebus ecclesie tamen idem est τ in rebus secularium. vt τ notat glo. in dicto. c. i. de vsuris. Ex mutuo autem dicitur. quia in hoc contractu proprie committit̄ vsura. Deut.° 15. ibi. Si audieris vocem dñi dei tui τc̄. Facit ēt. c. i. 14. q. 3. Itē Lu. 6.° Mutuum date τc̄. τ ex̄. eo. cōsuluit. Et est mutuum contractus i quo quis aliquid dat recepturus non idem in numero sed tantūdeꝫ in genere suo. Et dicitur ex eo q̄ đ meo fiat tuum. quia mutuans trāsfert dominium in eum cui mutuat τ fit in rebus que consistunt numero pondere vel mensura. vt. l. 2. ff. si cer. pe. Et committitur vsura in isto contractu qñ aliquid recipitur vltra sortē non obstante q̄ mutuās suscipiat in se in aliquo casu sortis periculū ex̄. c. nauigauti. Et licet in mutuo ꝓprie cōmittatur vsura. tñ idem est etiam in alijs contractib⁹ ratione equipollētie. vt in emptōe τ venditione ad terminū. videlicz

quando vendit terminus seu tem pus. vt in dcõ. c. nauiganti. Et iõ huic diffinitioni videt addendum lucrum ex mutuo vel eqpollenti. Pacto dicit. quia si aliquid detur sine pacto et gratis nõ eẽt vsura. vt et pretactũ est. Exactũ dicitur. qr etiam si sine pacto aliquid extorqueat vsura cõmittit. qr quicquid accedit sorti vsura est. 14. q. 3. plerique. Et vt dictũ est etiã sola intẽtione vsura cõmittit. ex eo. cõsuluit. Et in predictis oibus põt colligi quod vsura est lucrum ex mutuo vel ex equipollenti pacto vel intẽtiõe debitum vel exactum. B

Utrũ sola spes lucri faciat vsuram. R. Sic. ex eo. c. i. et c. consuluit. 14. q. 3. si feneraueris. Quod intelligit sc3 Goff. qñ principaliter causa mutuãdi ponit in expectatõne lucri vel emolumenti. Al' si pn cipaliter moueatur ad mutuãdu3 pp̃ter caritatem et tamen credit quod ille retribuet. nõ ẽ vitiosu3. ar. 77. di. i singulis. 59. di. si officia. et 61. dis. quid proderit. Cũ. n. qs mutuum dat liberaliter scire põt debitorẽ sibi naturaliter obligari ad antidota. ex de testa. cũ in officijs. de peti. here. sed et si lege. §. cõsuluit Con. Inno. et hosti. A. Con. etiã glo. in. c. consuluit. ex eo. et nõt in sum. li. 2. tit. 7. q. i. B. Qñ vo sub spe recipiendi mutuat pecuniã p̃cipue si al's non erat mutuaturus qcquid postea ẽt gratis accipit vsura est siue sit pecunia vel alia res. et siue cõsistat in dãdo siue in faciẽdo aliquid. 14. q. 3. ca. i. 2° et 3° A'. Hic gratis accipere intelligit. i. siñ vlla exactione fm eundẽ Ray. et i dicta. q. i. non tñ cũ libera voluntate concedentis al' nõ teneret ad restitutionem l3 intentio recipientis fuisset vitiosa. qr in pcedendo magis attendenda est volũtas cõcedẽtis q3 accipientis in Insti. de oblig. que ex d lic. nas. §. placuit. in fi. vbi videtur hoc clare determinari. vbi dr quod et si credat quis rẽ sibi cõmodatam inuito dño se contractare. dño at volente fiat. furtũ nõ cõmittit. Ecce ergo quõ manifeste tollit. qr licet voluntas accipientis sit vitiosa tñ vitiũ tollit p voluntatẽ dñi rei que non est vitiosa. Pro hoc etiam facit. quia restitutio non debet fieri nisi damnum passo. extra de reg. iur. peccatu3 li. 6°. et Leuit 5°. et Numeri 6°. Sed hic cõcedẽs non est passus aliquod damnum cum ex mera voluntate concesserit. ergo sibi non debet fieri aliqua restitutio. Cum igitur vitium fuerit in sola intentione ad purgationem sufficit sola contritio ex de symo. c. fi. Non ob. l. s3 et si. ff. si cer. pe. vbi dicitur quod si volui tibi rem donare. et tu credebas tibi mutuo dari. non efficitur tua ante consũptionẽ quia hic intentio recipientis et concedentis discordabant. Sed in casu nostro non sic. sed potius concordant cum concedens velit dare et recipiens accipere. Item ñ ob. c. consuluit extra. e. quia ibi loquitur quando vsura committebatur nõ solũ pp̃ter spem creditoris s3 ẽt pp̃ter non liberam voluntatem debitoris. ideo ibi datur restitutõ. Al' secus. vt patet ex predictis. Et clar et formaliter facit qd habet. s. restitutio. i. §. pe. In dubio autem nisi aliud saltem ex manifestis coniecturis appareat presumit mutuũ

accipiens ea intentione aliqd dare q̄ mutuū p̄stās mutuauit. vt si mutuauit ex caritate. p̄sumat̄ ⁊ ille dedisse ex caritate ⁊ libera voluntate. Al'secus. nā vnusquisq̧ p̄sumitur aliquid dare eo modo q̄ accepit. ff. man. l. si v̄o non renunciandi. §. idem papinianus. vbi dicitur q̄ quando aliquis rem simpliciter concedit presumitur dōare illi qui prius donauerat sibi. B

2 ¶ Utrum homo possit pro pecunia mutuata aliquā cōmoditatē accipere. R. s̄m Tho. sa se. q. 78. Sicut si aliquis pro pecunia mutuata vel pro quacūq̧ alia re que vsu consumitur accipit pecuniā ex pacto exp̄sso vel tacito peccat cōtra iusticiā. ita etiam quicunq̧ ex pacto tacito. vel exp̄sso accipit qd̄cunq̧ aliud cuius preciū pecunia mensurari possit. simile peccatum icurrit. sed iñ si accipiat aliqd nō quasi exigens nec quasi ex aliqua obligatione tacita vel expressa s̄z sicut gratuitum donum. non peccat. q̄z anteq̄ pecuniam mutuass̄z licite poterat aliquod donum gratis recipere. nec peioris conditionis efficitur per hoc q̄ mutuauit. Item licitum est pro mutuo exigere seu recipere recompensationē̄z eo⁊ que pecunia nō mēsurant̄. vt puta beniuolentiam ⁊ amorē ei⁹ cui mutuauit vel aliud huiusmōi A. Idem in sum. co. ti. q. 2. B

3 ¶ Utrum pro pecunia mutuata possit licite peti minus a lingua vl' ab obsequio. R. icōm Tho. vbi. s̄. Sicut non licet expectari vel exigi munus a manu pacto tacito vl' exp̄sso. ita nec munus a ligua vel ab obsequio. quia vtrūq̧ pecunia estimari potest. vt patet in his qui locant operas suas q̄s manu vel lingua exercent. Si v̄o munus a ligua vel ab obsequio nō quasi ex obligatione rei exhibeat̄. sed ex beniuolentia que sub estimatione pecunie non cadit. tunc licet hoc accipere exigere ⁊ expectare. A. Jo in sum. co. ti. q. 7. B

4 ¶ Sed q̄re est peccatū accipe vsuram. R. s̄m Tho. vbi. s̄. Accipere vsuram p̄ pecunia mutuata ē s̄m se iniustum. q̄z venditur id qd̄ ñ ē. Ad cuius euidentiam sciendum ē q̄ q̄dā res sunt qua⁊ vsus ip̄aru⁊ ē ꝯsumptio. sicut vinū cōsumimus vtēdo eo ad potū. ⁊ panē ad cibū vnde in talibus ñ d̄z seorsū cōputari vsus rei a re ip̄a. sed cuicūq̧ cōcedit̄ vsus ex hoc ip̄o cōceditur res. ⁊ p̄pter hoc in talib⁹ p̄ mutuū trāsfert̄ dñiu⁊. Siqs v̄o seorsū vēderet vinū. ⁊ seorsū vsū vini. venderet eandem rem bis. uel vēder⁊ id qd̄ nō ē. Un̄ manifeste p̄ iniusticiā peccaret. Et sili rōne iniusticiā cōmittit qui mutuat vinū aut triticū petēs sibi duas recōpēsatiōes vnā q̄dē restitutionē eq̄lis rei. aliā v̄o p̄ciū vsus qd̄ vsura d̄r. Quedā v̄o sūt qua⁊ vsus ñ ē ip̄ius rei cōsumptio. sicut vsus domus est ihabitatio. nō āt dissipatio. ⁊ ideo in talib⁹ seorsū pōt vtrūq̧ cōcedi. puta cū aliq̄s tradidit alteri dñiu⁊ domus reseruato sibi vsu ad aliqd̄ tp̄s. vel ecōuerso. cū q̄s concedit alicui vsū dom⁹ reseruato sibi dominio. Et p̄pter hoc homo licite pōt accipe p̄ciū p̄ vsu dom⁹. ⁊ p̄ter hoc petere domū cōmodata⁊ sicut p̄z i cōductione ⁊ locatōe domus. Pecunia aūt s̄m ph̄z. 5. ethi-

corꝝ. ⁊ in p° politice. pricipaliter ē inuēta ad cōmutationes faciēdas ⁊ ita ꝓprius ⁊ pricipalis vsus pecunie ē ipsius ꝯsūptio seu distractō ſm ꝙ i cōmutatiōes expēdit. ⁊ ꝑꝑ hoc ſm se est illicitū ꝓ vsu pecūie mutuate accipere ꝓciū. qḋ dicitur usura. Et sicut alia iniuste acqsita tenet homo restituere. ita pecuniā quā per usurā accepit. Qḋ āt lex mosaica concessit iudeis accipere usurā a gētib⁹. permissū fuit ad uitandū maius dānū. s. ne a iudeis deū colētibus usuras accipēt ꝑꝑ auaritiam cui erāt dediti. Et addit Al. ꝙ illa acceptio usure a gētib⁹ inter quas iudei habitabāt poti⁹ erat rei sue recuperatio q̄ȝ usura. qꝛ illa terra iudeis tota data fuit a dño. A. Idem in sum. eo. ti. q. 3. Sed saluo meliori iudicio ꝓfate rationes efficaces non uidentur. quia cuilibet patet ꝙ etiam i reb⁹ mutuabilib⁹ differt usus a reb⁹ sicut substantia ab actu qui exercetur i ea. Et si dicatur ꝙ non dꝫ differre ex eo qꝛ in ipo usu consumit subā tota. Rñdet qḋ lꝫ consumat respectu spēi seu idiuidui, nō tñ respcū generis. Nā res mutuabiles recipiunt fūctionē i genere suo. ff. si cer. pe. l. 2. Et hoc ēt in iure clarum est qḋ ita cōstituit usus in rebus usu cōsūptibilib⁹ sicut in nō cōsūptibilib⁹ de q̄ habet ꝶrica spālis. ff. de usufruc. ea. re. que usu. cōsu. Item nec uidetur efficax alia rō. s. qḋ pecunia inuēta sit ad cōmutatiōes. sꝫ poti⁹ emptiōes faciēdas. ff. de contrahē. ēpt. l. i. qꝛ ista rō non ē generalis. Non. n. se extendit ad alias res mutuabiles ⁊ in qb⁹ usura cōmittit. sicut ⁊ in pecūia. Preterea ista rō faceret qḋ ꝓ pecunia mutuata nō liceret aliqd accipere. cuius tñ oēs ⁊ ipse Tho. tenent cōtrariū vt pꝫ. in. §. se. Uñ alij doc. ut ⁊ nōt Inno. in ꝶrica. ex̄ eo. ponunt alias rōes. Itē ⁊ per Criso. uident alie assignari. 86. dis. eijciens. circa mediū. Sꝫ qꝛ taliū discussio ē ꝓlixa ⁊ nō multū necia. breuit dico qḋ si diligēter ispiciat. ista uidet ꝓprie rō. qꝛ sat ꝯ caritatē ⁊ nālē cognationē ē ut ꝓ usu rei momentaneo aut nāliter infructuoso cū ꝑiculo acccipient q̄lis ē usus reꝝ mutuabiliū ꝓciū recipiat. Uñ ⁊ phs rōne nāli mot⁹ dicit in p°. politice. ꝙ usuraria acqsitio pecuniaꝝ ē maxime ꝓter naturā. ut pōit Th. ſa ſe q. 78. ar. i. Nec ob. si accipiēs mutuū lucret ex pecunia mutuata qꝛ tale lucrum potius attribuit industrie ꝑsone q̄ȝ pecunie. ar. l. 3. ff. ad l. fal. Sꝫ sūma oīuꝫ rōnū ē. qꝛ de⁹ sic uoluit ⁊ usuras detestat⁹ ē i ueteri ⁊ nouo testō. ex̄ eo super eo. ⁊ ideo aliā rōnē querere non expedit multū. Nam Ro. xi. dicitur O altitudo diuitiaꝝ ⁊c̄. Ad qḋ ēt facit. ff. de legi. l. nō oium. ⁊. l. iō. B. Sed ad hec respondēt iudei dicētes ꝙ nō permisit de⁹ usuras ꝓpter illos. sed ꝓpter alias gētes De illis eni mandauerat ꝙ nec seruarētur in uita. Ideo solutio Th. melior uidetur. B

5

¶ Utrū cōcedere pecuniā signatā ad ostentationē uel ad ponēdū pignori sit usura. ꝶ. ſm Tho. ubi. s. Talē usum pecunie licite qs uendere posset. sicut homo licite uēdit vsuꝫ uasoꝝ argēteoꝝ qꝛ retinet sibi dñium. Idem host. ⁊ hētur. ff. cōmodati. l. 3. §. pst. ⁊. l. se. A. Idē

etiam nõt glo. in. c. conquestus. ex̃ eo. ⁊ idẽ notat̃ in sũ. eo. ti. q. 4. B

6 ¶ Quõ aliq̃ conati sunt ꝓbare ꝙ vsura nõ esset peccatũ. ℟. Dicebãt quidã sic. Cũ creditoꝛ mutuat pecuniã suã debitoꝛ obligat̃ ei ad recõpẽsandũ. ex̃ de testa. cũ i officijs Ergo ⁊ hanc obligationẽ põt creditoꝛ deducere in pactũ vel saltez sperare eius effectũ. Sed sciẽduz ꝙ q̃cũq3 hoc pertinaciter teneret esset hereticus. vt i cle. ex graui. ex̃ eo. Ad illud ṽo qꝺ in contrarium obijcit̃ dicendum ꝭm Tho. ꝭa ꝭe. q. 78. ꝙ ille qui accipit mutuũ ex debito iusticie nõ tenet̃ ad plus recõpẽsãdũ q̃ꝫ mutuo accepit. A. sꝫ solum obligat̃ iquãtũ cõmode potest ex quadã naturali eq̇tate que nõ põt deduci in pactũ. nec ẽt principaliter sꝑari. ar. ex̃ de symo. tua nos. B. Unde ꝯ iusticiam est si ad plus reddendum obligetur.

7 ¶ Utrũ cõmittat vsurã qui sub eo pacto mutuat ut ille sibi remutuet ℟. ꝭm Tho. vbi. s̃. Pro pecunia mutuata nihil exigẽdũ vel expectãdũ ẽ. nisi bẽiuolẽtie affectus q̃ sub estimatõne pecunie non cadit. Ex illo aũt põt procedere spontanea mutuatio. Repugnat autez ei obligatio ad mutuũ faciẽdũ i posterum q2 etiã talis obligatio pecunia estimari posset. ⁊ ideo licitũ ẽ ꝙ mutuãti vnum simul mutuetur aliud. sed non licet obligare ꝺbitoꝛẽ ad mutuũ i posteꝝ faciẽdum. Idẽ nõ. 14. q. 3. si'feneraueris. i gl. Con. hosti. A. Con. etiam. ṽṽ. ⁊ Goff. vt in sum. eo. ti. q. 22. B

8 ¶ Quid si dñi molẽdinoꝝ mutuent pistoꝛibus. ita ꝙ molãt solũ i eoꝝ molẽdinis. ℟. ꝭm. ṽṽ. Usurã cõmittũt. Accipiunt eni vltra sortem aliq̃d qꝺ cõsistit in faciẽdo ⁊ auferũt debitoꝛibꝰ libertatẽ molendi vbi voluerint. Si tñ ipi debitores ꝓpter hoc nõ sunt damnificati non tenent̃ illi dñi ad restitutionẽ aliquã nisi quatenus estimari deberet libertas molẽdi vbi volebãt pensatis circũstantijs laboris ⁊ expensarũ. A. Talis libertas pꝛo nihilo estimanda videt̃ q̃ꝫtũ ad restitutionem qñ ex eiꝰ adẽptione nllũ secutũ est dãnũ in cuius recõpẽsationẽ restitutio faciẽda ẽ. ex̃ ꝺ iiur. c. si. Puto ẽt in hõc casu. ꝙ si mutuũ accipiẽs non damnificet̃ nec possit damnificari ñ cõmittat̃ vsura cũ ẽt pꝛo mutuo possit aliquid recipi seu exigi quod nõ mẽsurat̃ pecunia. vt. s̃. §. 2. Et hoc casu vel simili qꝺ accipit̃ pecunia nõ mensurat̃. nec ex parte mutuũ recipiẽtꝭ cũ in nullo dãnificet̃. nec ex parte mutuãtis cũ nihil plus recipiat q̃ꝫ qꝺ ex locatione rei seu operarum suaꝝ mereat̃. Et multo minꝰ vsura cõmittitur si mutuum accipiẽs nõ damnificet̃ nec obliget̃ ad molendum vel simile. sed solum accipiat mutuũ retinẽdũ quousq3 ad molendinum mutuantis moluerit ꝓpter ꝑdictas rõnes. ⁊ q2 mutuans põt tempus sui mutui limitari. ff. si cer. pe. l. vnum. Al' innumerabilis multitudo esset vsuraria cũ fundi hodie nõ possint nisi mutuo locari. Immo h̃ casu vr̃ potius grauari conditio mutuantis quam recipientis si diligenter inspiciat̃. B

9 ¶ Quid de creditoribꝰ q̃ termino veniẽte solutionis nolũt ꝯcedere ꝓrogationẽ termini nisi data sibi pecunia vel alio equipollenti. ℟.

Tales ēt si non expresse exigūt vsu
rarij sunt. extra eo. consuluit.

10 ¶ Sed nūqd ē vsura siquis dede
rit. x. vlnas pāni pro alijs. x. vlnis
in futuro dandis. R. ꝯm v. v. Veri
us iste ꝯtractus ē ꝑmutationis q̄
mutui. ꝛ iō non cadit vsura hic.
A. qꝛ ꝯz eun. v. v. in mutuo mensu
ra restringitur ad modios ꝛ lage
nas ꝛ alia vasoꝝ genera quibus
mensurari solent liquida ꝛ grana.
vt in sum. eo. ti. q. 13. vbi ꝛ nō. qđ
hic dr̄. B. Posset tm̄ fieri in frau
dez vsuraꝝ. vide hunc cāuz hic. ĵ.
diffusiꝰ. §. 21. q icipit nūqd ꝯmittit
A. Et ibi pz ꝙ tunc hoc dr̄ fieri in
fraudem vsuraꝝ qñ dans apponit
ꝯditionē ex qua ꝯsequitur aliquā
meliorationem. B.

11 ¶ Utꝝ vsurarij sint infames. R n.
ꝯm leges distinguēduz ē. ꝙ aut qs
ē ita vsurariꝰ ꝙ exercet improbuz
fenus. i. ꝙ post terminū ēt de vsu
rario lucro ꝓuentum ꝯputat ꝛ pe
tit vsuras. aut ēt si exercet vsurā cē
tesimā. i. ꝙ in capite anni vsura a
dequatur sorti. ꝛ isti tales infames
sunt. 3. q. 7. infames in fin. C. ex q̇.
cau. infa. irro. l. improbuz. A. In
hac lege non solū dr̄ de vsuris vsu
rarū ꝛ de vsura cētesima. sed etiaz
de oi improbo ꝛ illegitimo feno
re. vt ibi pz ꝑ gl. Et hodie ois mo
dꝰ ē illegitimꝰ. vt. ĵ. §. qd de legibꝰ
Et sic hodie ēt iur̄ ciuili ois vsura
rius est infamis. qđ ꝛ dicit notare
Bar. i dcā. l. improbū. ꝛ dñs An.
de bu. in. c. Raynutiꝰ. ex̄ de testa.
ꝛ ꝑ h̄ fuisse determinatū ꝙ si frat
meꝰ istituisset vsurariū hr̄dem ego
possū rūpere testamētum ꝑ querē
lam inofficiosi. C. de inoffi. testa.
l. fratres. ꝛ quod sic de facto con
suluit. ꝛ obtinuit. B. Sed ꝯm iu
ra canonica in qualibet usura cō
mittitur peccatum mortale ꝛ icur
ritur infamia. 6. q. 1. infames. ma
xime si publici sunt usurarij. Maz
ꝛ testamenta eorum ipo iure sunt
irrita. ex̄ eo. q̄q̄. li. 6. A. Et ibi pa
tet quod h̄ est uerum nisi dederit
satisfactionem seu cautionem ꝯm
formam ibi positam. B

12 ¶ Utrum dona ꝛ elemosyne lici
te possint recipi ab vsurario data.
R. ꝯm Al. Sic nisi ꝓpter h̄ efficiat̄
nō soluēdo. Nā qui tūc reciperēt
ab eis tenerēt̄ eis restituere ul' illis
a quibꝰ ipi acceperūt. Secꝰ itaqz
si habent alia ꝑter usuras. ꝛ ꝑ h̄ n̄
efficiunt̄ nō soluēdo. A. Dic qđ
ab usurario manifesto penitus nō
possunt recipi oblationes. Item
nec res quaꝝ dñiuz nō trāsfert̄ in
usurariū possunt recipi ab usura
rio manifesto siue nō manifesto d
q̄ i se. §. dicet. Itē nec aliquid reci
pi pōt in fraudē creditoꝝ. de quo
s. restitutio. 1. §. 13. in additiōe. v.
item nullus. B

13 ¶ Utrū in usura trāsferat̄ domini
um. R ꝯm Al. Sic. cum ꝛ ois uo
luntaria datio faciat trāsferriꝰ do
minium. Nam usure dant̄ uolūta
te conditionata. s. qꝛ potiꝰ vult ali
quis ultra sortē dare q̄ mutuū nō
accipere. Con. glo. 14. q. 4. siquis
vsurā. A. Idez in sum. eo. ti. q. 15.
Sed qꝛ sup isto puncto pendet in
tellectus ad cognoscendū virum
ꝛ qñ ꝛcipiēs rē ab vsurario tenea
tur ad restitutionē. Sciēdū ꝙ sup
isto puncto sunt uarie opiniōes.
Aliq nāqꝫ tenēt qđ recipiēs rē ex
usura acqsitā ab usurario oio te
neatur ad restitutionē. Et h̄ ur̄ te

nere dñs Laurenti⁹ de florētia in suo tractatu de vsur. pte.2.q.59.fz opi.host.in sum.de pe.τ re.dicēs φ filij non hñtium nisi de vsuris vel si hñt respectu acquisitoꝝ ex vsuris τ ēt vxor nō pñt recipere alimenta de bonis paternis vl mariti sicut nec de rebus raptis nisi i cāu extreme necessitatis. Hoc idē tenēt nōnulli theologi dicentes φ dñium reꝝ ex vsura acceptaꝝ nō trāsfert in vsurariū.p.c.siqs vsurā 14.q.4.vbi dr. Siqs vsurā accipit rapinā facit.τ p.c.qd dicā.ea.q.τ cā.vbi dicit Aug.φ receptuz ex vsuris male vtiqꝫ possidetur.τ vellem φ restitueret. Et qd male possidet alienum ē. Idem vr sentire glo.Ber.τ Inno.in.c.cū tu.ad fi.ex de vsur.vbi videt ponere cāum qñ ex pecunia vsuraria res emitur inter alios spāles i quibus res empta ex pecunia aliena efficitur illius cuius erat pecunia:τ sic inuunt φ pecūia vsuraria sit aliēa τ non vsurarij.Et.i illa opiniōe ē Al.vt dicit Ber.in.d.c.cū tu. Itē p hac ex de vsur.c.qz fere.vbi accipiens oblatōes ab vsurarijs cogitur restituere.Sz in ꝯtrariū fac qz valde dignū ē vt res voluntate dñoꝝ transferant in aliū in insti.de re.diui.§.p traditōez ēt p voluntatem non liberā qz voluntas coacta voluntas ē.ff.quod me.cau.l.si mulier.§.pe.Et hoc.s.φ transferatur dñium in vsurariū videt tenere glo.in.d.c.siqs vsuram. Et Inno.in.c.michael extra eo.vbi dicit φ vsurarius vel eius heres ñ tenetur ex delicto.sed ex ꝯtractu ꝯditione indebiti vel sine cā quasi ñ debitū acceperit vel sine cā.τ sic p

supponit translatum dominiuz.qz ois ꝯditio ē personalis actio τ nō datur pro re propria nisi ꝯtra furē sed tñ p re nō sua sz sibi debita.l.si.in si.ff.vsufruc.quēadmo.ca. Ita facit φ pfatus dñs Lau.tz in dicto tractatu.q.72.ubi dicit fm opinionem Federici φ filia dotata a patre usurario non tenet ad restitutōem.ēt si alia bona pris nō sufficiant.Qd pōt intelligi ueꝝ quando filia fuerit dotata ex alijs qꝫ ex acqsitis p usuram.τ eo tpre quo pater erat soluēdo.ut ex infra dicēdis colligi poterit. Item φ trāsferatur dñium tenet Al.ut in sum.d.q.15.Ad ꝯtraria pōt dici.Et primo ad dictū Inno.in.c.cum tu.φ ibi nō loqtur affirmando sed opiniones recitando .Et ad dictū.c.siquis usurā.pōt dici φ ibi vocat rapina nō pprie sz quodā largo genere loquēdi quasi ois mala acceptio dicat rapina.ut ibi uult gl.τ sentit Inn.in.d.c.michael.ubi dicit ad rem usurariā dari actōez non ex delicto sed ex ꝯtractu.τ sic non ē pprie rapina. Et eodez mō pōt dici ad.c.quid dicā.s.φ ibi qdam largo modo dicit alienum p eo quo qs male utitur.sicut τ non dans elemosynam alienū tollere asserit.47.dist.sicut hi.Et ad glo.Ber.τ.Ala.in dicto.c.cum tu.pt dici φ nullo iure pbat.imo eam reprobat dñs Anto.de bu.ibidez fm Jo.an.in.c.φφ.de usur.li.6.lz forte Jo.an.alit ibi posuerit.sed prima ur magis iuri adherere.Et ad.c.qz fere.pōt dici.qz ibi ē spāle in oblationibus ut non possint accipi.nō qz usurarij nō possint alienare.sz ut id in eoꝝ uituperium ce

dat. sicut ⁊ in sili. licȝ quis sit dissi-
dens in populo .i. faciẽs discordi
as. põt tñ res suas alienare. sȝ non
oblatões facere. 90. dis. oblatões.
Et hec itelligẽda uidentur de obla
tionibus ad sacrificiũ seu ad alta-
re ob reuerentiã sacroꝝ. ⁊ pp scã
dalũ uitandũ. ut in sili ponit Tho.
ƀa ƀe. q. 32. artic. 7. de acqsito p me
retriciũ. dicẽs ꝙ inde põt fieri ele
mosyna. sȝ non oblatio ad altare
uel sacrificiũ. ƀm illud Deut. 23.
Non offeres mercedẽ prostibuli.
Unde ƀa opinio fuit eoꝝ qui lȝ nõ
negarent dñium regulr in usurari
um trãsferri. tñ dixerunt oñs res
usurarij obligatas ad restitutõem
usuraꝝ. Et iõ ꝙ qñcũqȝ efficiatur
non soluendo. recipientes res ab
eis ad restitutõeȝ tenẽtur. ⁊ ꝙ res
usurarij sic obligentur. tenent per
c. cum tu. extra eo. Et hoc tȝ glo.
in. c. tua nos. ex eo. quã mlti doc.
canoniste tenent. ut ibi refert dñs
Anto. de bu. Sed certe dictuȝ. c.
cũ tu. nõ loquitur nisi de possessio
nibus ex usura acquisitis. ⁊ iõ ut
refert dñs Ant. i dicto. c. tua nos.
Hosti. magis plȝ ꝙ ille tñ res sint
obligate que ꝑcesserint ex usuris
⁊ sic saltem ꝑ illis teneantur reci
pientes ad restitutõem indifferent
qñ principales efficiũtur non sol
uẽdo. Et hec ẽ tertia opinio ꝑ qua
facit ꝙ res tradite cuȝ non libera
uoluntate dñi transeunt adeo affe
cte. ut non solũ ille cui tradite sunt
sed ẽt alius ad queȝ puenerunt te
neatur ad restitutõem. l. metuȝ. §.
cum aũt. ff. qꝺ metus cã. Item q²
absurdum ẽ plus iuris habere in
re successorem ẽt singularẽ ꝙȝ ha
buerit ille a quo habuit. ff. ꝺ reg.
iur. l. aliud. §. absurduȝ. ubi ponit
exẽplũ inter legatariũ ⁊ testatoreȝ
ut non hẽat plus iuris legatarius
quã habuerit testator. Itẽ pro hoc
q² semp res transit cum ꝯditione
sua. ff. de acqui. re. do. l. traditio. ⁊
de ꝯtrahẽ. em. l. alienatio. Sed ꝯ
ditio rei ex usuris acquisite ẽ talis
ꝙ non põt remanere apud usura
rium. ergo nec apꝺ eũ qui habuit
ab usurario. Itẽ ꝑ hoc q² non est
equũ aliquẽ sentiṙ ꝯmodũ ex alie
no dolo. ff. de eo p quem fac. erit.
l. fi. in princi. Item 4° loco alij ut
Goff. in. d. c. cũ tu. tenent ⁊ ꝙ do-
miniũ trãsferaṫ. ⁊ ꝙ res usurarij ñ
sint obligate. reprehendẽs Goff.
Ala. qui hoc tenuit ⁊ subdens ꝙ
ille ad quẽ tales res puenerint ad
restitutõem non teneṫ. nisi habue-
rit ex cã lucratiua. ⁊ eo casu quo
usurarius non sit soluendo. Et iꝺ
uideṫ notari in sum. in dicta. q. 15.
Sȝ Inno. in dicto. c. cuȝ tu. refert
opiniones aliquoꝝ distinguẽtiuȝ
inter titulũ onerosuȝ ⁊ lucratiuuȝ
⁊ alioꝝ dicentiũ non debere disti
gui. Dñs ṽo Anto. in eo. c. cũ tu.
circa finem. tenet ꝙ dicte res usu-
rarij non sint affecte nec obligate.
⁊ idem tenet in. d. c. tua nos. ubi ẽt
dicit ꝙ qcunqȝ dicant ꝯtrariuȝ di
cant q² nullo iure ꝑbaṫ. ⁊ obliga
tio non dȝ poni a iure non itrodu
cta. ff. de preuari. l. 3. §. fi. ⁊ ħ uerũ
uṫ. nõ ob. ꝙ dictũ ẽ rẽ fieri affectã
quãdo daṫ nõ libẽa uolũtate. p. §.
cũ ãt. q² ibi loqṫ quãdo libtas tol
liṫ p metũ. ħ ṽo p ꝯmõȝ qꝺ recipi
ens optat. ⁊ iter ħ magna dña ẽ.
⁊ iõ cũ nõ sit eadẽ rõ stam⁹ regule
ut nõ nascaṫ oblĩo nisi iꝙȝtum iure
causaṫ. Item non ob. ꝙ dictum ẽ

non debere maius ius transire ad
successorem q̃z fuerit apud aucto
rem siue dãtez. qꝛ hoc ẽ verũ respe
ctu qualitatis ip̃ius rei adherẽtis.
puta qñ ẽ aliena vel alteri obligata
Secus qñ q̃litas ꝯcernit p̄sonam
qꝛ p̄sonalis actio nõ sequit᷑ fundũ
siue rẽ. Vñ si vnus vẽdidit rẽ uni.
lz ip̃e hẽat necesse illã tradere ga
uendidit. tñ ille cui postea ip̃e tra
diderit nõ necessitat᷑ ad istud. C. d
rei uen. l. quotiens. vbi dr̃ ꝙ siqs
vendidit rem duobus. ille est iure
potior cui p̄us tradita est. tñ alteri
venditor ad interesse remanet ob
ligatus. Item nõ ob. c. cũ tu. extra
de vsu. v bi dr̃ ꝙ predia empta ex
vsura debent vẽdi ut pecunia r̃sti
tuat᷑ creditoribus a qbus vsura ac
cepta ẽ. Ex quo tex. fundari videt᷑
illi qui dicunt huiusmodi res forẽ
obligatas. qꝛ vt ibi dicit dñs Ant.
de bu. ⁊ fuit ẽt de mente Jo. an. in
c. q̃z ꝙ eo. ti. li. 6. ille tex. hoc non
ꝓbat. Nam ibi dr̃ ꝙ vsurarij resti
tuant si pñt. ⁊ si non pñt vendãtur
possessiões ex vsura aeqsite ad re
stitutõez faciendã. ⁊ sic non habẽt
necesse res illas vendere nisi quã
do aliter ñ pñt satisfacere. Prop
terea ibi nõ dicit᷑ ꝙ huiusmõi pos
sessiones essent apd̃ aliquez singu
larẽ successorẽ. sz poti⁹ apud ip̃os
vsurarios vel eoꝝ heredes. Et nõ
miꝝ siqñ ñ põt alit᷑ satisfieri cogũt᷑
res illas vendere. qꝛ idẽ essz ẽt de
rebus ex vsura nõ acqsitis cũ d̃bi
tor hẽat necesse satisfacere de omi
bus bonis suis. Certe si bene attẽ
datur. ibi ꝯtrariũ ꝓbatur. Nam si
ille possessiones fuissent obligate
qualiter fuisset necesse illas vendi
cũ ip̃e potuissent p̄cii. Immo nec

potuissent licite alienari cũ res trã
seat cũ onere suo vt p̄ostensum ẽ.
Et sic malũ ꝯsiliuz dedisset ibi pa
pa. Et sic ex p̄dictis pz ꝙ dñiuz re
gulr̃ trãsfertur i vsurariũ. ⁊ ꝙ nul
le res ip̃ius sunt obligate ꝓ vsura
rum restitutõe. sz p̄sonalis tm̃ actõ
ꝯpetit ꝯtra ip̃m. Sz ad clariorem
p̄dictoꝝ itelligẽtiã distinguẽdũ ẽ.
ꝙ aut res habite ex vsuris sunt q̃si
te p pactuz legis ꝯmissorie. i. ꝙ ni
si soluatur debitũ ĩfra certũ tp̃s pi
gnus pdatur. aut non. Primo ca
su non transfertur dñium qꝛ hoc
pactũ reprobatur i pignore. C. de
pac. pig. l. fi. ⁊ iõ ex eo nõ põt trãs
ferri dñium. qꝛ qñ aliqd ꝓhibetur
⁊ omne illud qd̃ uenit ex eo ul̃ ob
id. l. nõ dubiuz. C. de legi. Vnd̃ ac
cipiens res huiusmõi semp ad re
stitutionem tenetur. cum rem alie
nam accipiat. Et hoc cãu obtinet
opinio prima. Şo cãu qñ res non
sunt quesite per pactum legis cõ
missorie. si usurarius ẽ soluẽdo nul
latenus ad restitutõem tenetur qui
ab eo rem accepit. ẽt titulo lucrati
uo. ut in sñ. dicta. q. 15. Fallit hoc i
oblationib⁹ mãifestoꝝ usurarioꝝ
ut p̄ostensum ẽ p. c. qꝛ fere. ex̃ eo.
Si v̊o usurarius nõ ẽ soluẽdo. tũc
q habuit ab eo rem titulo lucrati
uo eo tp̃e quo iam ñ erat soluẽdo
oio uidetur teneri ad restitutionez
Sed si eo tp̃e quo accepit usura
rius erat soluendo non uidetur te
neri. lz postea sit factus non soluẽ
do. nisi forte qs accepisset acquisi
tum ex usura. tunc ei qñcunqz usu
rarius efficiatur nõ soluẽdo talis
obligatur ad restitutiõem. Si v̊o
quis habuit rem titulo oneroso. tẽ
si aliqd recepit sciẽter in fraudez

creditorū.i.q̄ per hoc debitor efficiat minus potens ad soluēdum vel magis habilis ad fugiendum. tenet ad restitutionem. al' nō. Et hec oia possunt colligi s̄. restitutio primo. §.13. i additiōe. v̄. item nullus. Et ex his diligenter itūens potest agnoscere qualit̄ familia vsurarij vel vxor seu filij ꝛ q̄cūq3 alij ab eo aliqd accipientes ad restitutionē teneantur. B

14 ¶ Pone q̄ laicus tn̄ iiuste aliquā possessionē eccl'e ꝛ impignorat ipsam possessionem rectori eccl'e ipsius. nunquid iste rector poterit recipere fructus illius possessiōis vltra sortem. R. scd̄m Ray. Sic. naꝫ ꝛ clericus in hoc casu non recipit vsuram. sed recipit quod sibi d̄betur ex̄ eo. c. i. i fi. Quod aūt dicit Ray. qd̄ i ipa decretali dicit̄ qd̄ h̄ fit vt res de manu laici redimatur. q̄uis bene dc̄m sit. tñ eodeꝫ mō q̄ libet laicus posset recipere fructus sue rei seu alius qui iniuste teneret eam pignoraret sibi. vt notat̄. i dicto. c. i. A. f. i glo. ꝛ per Al. in sum. eo. ti. q.16. B. Al' vero fructus pignoris ꝛ etiam vsus i sortem ꝯputari d̄bet. ut s̄. pignus. §. 7. A. Cō. predictis Hosti. ꝛ Al. ut in dicta. q.16. B

15 ¶ Utrum usure possint peti quasi īteresse R. fm Ray. Sicut si fideiussor solui usuras creditori pōt eas repetere a debitore. q2 nō sunt usure sed interesse. id ē non est lucrum sed uitatio damni. A. Idem i dcā. q.16. fm Ray. Host. ꝛ Inn. Sed aduertendum q̄ interesse nō solum consideratur ēt i hoc circa damnum emergens. sed ēt circa lucrū cessans fm dn̄ꝫ Anto. de bu. i c. salubriter. ex̄ eo. de quo lati⁹. s̄. restitutio ꝑmo. §. 4. i fa additiōe. Et de hoc etiam d̄r ad fi. huius. §. ibi. ꝛ adde ꝛc̄. B. De h̄ casu Th. fa fe. q.78. dicit sic. Ille qui mutuum dat pōt absq3 peccato in pactum deducere cuꝫ eo qui mutuuꝫ accipit recōpensatōem damni per qd̄ subtrahit sibi aliqd qd̄ debent habere. hoc ei non ē vendere vsū pecunie sed dānū vitare. Et pt̄ eē q̄ accipiens mutuū maius dānuꝫ euitet q̄ dans incurrat. Unde accipiēs mutuū cū sua vtilitate dānū alterius recōpensat. Recōpensatōeꝫ vo dicti dāni q̄ ꝯsiderat ex h̄ q̄ de pecunia nō lucrat nōn pōt in pactum deducere. q2 non dꝫ vendere qd̄ nonduꝫ hꝫ ꝛ pōt ipediri multipliciter ab hn̄do. h̄ Tho. A. Hoc verꝫ vt fiat pactū d̄ lucro certo ꝓ incerto. al' bene pōt peti iter esse ꝛ ꝯsequēter in pactū deduci iteresse lucri cessantis. vt tactum ē ꝛ hic sequit̄. B. Et adde qd̄ idem Tho. dicit fa fe. q.62. q̄ ille q̄ detinet pecuniā alterius vr̄ eum dānificare impediendo ne adipiscatur qd̄ erat in via habendi. ꝛ tale damnum non dꝫ ex equo recōpensare tenet̄ tñ aliquā recōpensationeꝫ facere fm ꝯditionē ꝑsonaꝝ ꝛ negocioꝝ. A. i. fm arbitrium boni viri vt colligitur in locis de quibus sequtur. B. Et circa hunc cāum facit quod dicitur. j̄. §. 26. qui incipit. Sed nūquid ē vsura. ꝛ hic. j̄. post tres. §.

16 ¶ Pone quidaꝫ gener hꝫ recipere dotē a socero. mō socer dat ei i pignus aliq̄s possessiones de quibus gener pcipit fructus. Querit̄ vtꝝ possit sine vsura. vel teneatur

fructus computare in sortem. R.
Qñ maritus sustinet onera matri-
monij non tenet computare fruct⁹
i sortē. al'sic. ex eo. salubrit. ꝛ. ff. de
doli excepti. l. pater. A. Et oportet
ꝙ ista onera sint certa scd̄m dñm
Anto. d̄ bu. i dcō. c. salubriter ꝛ sic
nō poterunt fructus retineri cum
sorte vltra idubitatam onerū quan
titatē. Item oportz ꝙ fructus sub
ijciant fortune. Unde si gener pro
dote soluēda certo die recipit cau
tionē ꝛ ꝓmissionē cū pacto ꝙ inte
rim certa quātitas solui debeat ꝓ
oneribus matrimonij supportan-
dis. talis cōuentio illicita ē ꝛ vsu-
raria. nō obstāte dcō. c. salubriter
qꝛ ibi dicit qñ pro pignore data est
possessio. sed i casu ꝓposito alid̄ ē
Nā possibile ē ꝙ ex possessiōe cu
ius fruct⁹ submissi sūt fortune nul-
los habebit fruct⁹. ꝛ sic nō hꝫ ita
certum emolumētum sicut in casu
ꝓposito ꝭm Hosti. ꝛ Jo. an. ꝛ nō
dñs Anto. i dcō. c. salubriter. Itez
oportz ꝙ dos sit promissa simpli-
citer. Nam si gener pacisceret d̄ re
cipienda dote ad certuz terminuz
ꝛ iteriz perciperet fructus. dci fru
ctus computarent i sortē. qꝛ itereē
nō pōt deberi añ morā q̄ non pōt
adeē durante termino scd̄m dñm
Anto. i loco vbi s̄. Et addit. Idez
dico i re pignorata cui⁹ fruct⁹ sunt
certi qꝛ forte illa res est locata ad
affictū vel pēsionem. vel talis res
ē. domus quā gener locat ꝛ recipit
pēsionem. s. ꝙ oēs istos fructus te
net gener cōputare i sortem. Et sic
igr dico hoc. c. itelligēdū qñ dos
fuisset simpliciter ꝓmissa. postea cū
non solueretur ad cautelam gene-
ro sit pignorata possessio. vt si di-
cat gener. Ego sustineo onera ma
trimonij. da dotē. ꝛ socer dicit. nō
possum. tunc si gener dicat. saltem
sustineas onera matrimonij. isto
casu pōt gener dictos fruct⁹ ꝓ iter
eē recipere. dumtm̄ onera mr̄imo
nij certa sint. ꝛ sic itelligio istā ma
teriam. hec ille. B

17 ¶ Pone ꝙ gener dcām possessio
nē cū omni iure qd̄ ibi habet ꝯce
dit alteri recepta ab eo summa q̄
sibi ꝓ dote d̄bebatur. nunqd pote
rit ille lucrifacere fructus ꝑceptos si
cut poterat gener. R. ꝭm d̄d̄. Si
gener aio donandi transferat totū
ius qd̄ hēbat i pignore. ꝛ hoc fac
nō ꝓpter pecuniaz quā recepit ab
eo sꝫ qꝛ cōiunctus vl' amicus eius
ē ꝛ ille amicus nō vt lucret fruct⁹
mutuat pecuniā. sꝫ ꝑꝑ caritatē aut
grām. absqꝫ ꝑiculo vsure pōt fru-
ctus lucrifacere. al' non A. qꝛ non
ē iste contractus ꝓprie mutuum. nī
si sit ꝯuētuz ꝙ gener teneat nume
ranti reddere pecuniā si voluerit
ille repetere. i quo casu vsura eēt
si ille vellet lucrifacere fructus ꝭm
eundem. d̄d̄. ꝛ i sum. eo. ti. q. 17.

18 ¶ Quid si post mortē viri hēdes
obligant vxori possessionē ꝓ do-
te. nunquid fructus cōputabunt in
sortem. R. ꝭm Hosti. Dicas ꝙ sic
ff. de solu. titia. Idem Inno. Sit
ergo cauta mulier. vt non recipiat
rem in obligationem sed vel faci-
at eam distrahi. vel recipiat i solu
tum. ff. de re. iudi. a diuo pio. alio
quin fructus extenuabunt sortem.
A. Idem i sum. eo. ti. q. 18. Predi
ctis ēt con. Jo. an. ꝛ dñs An. de
bu. in. c. salubriter. ex eo. B

19 ¶ Utrū vsure sint licite rōne mo-
re. R. ꝭm Ray. Sic. vtputa debui

sti mihi centū. ꝛ qꝛ i termino ñ sol
uisti oportuit me accipe pecuniaȝ
sub vsuris tu teneris mihi restitue
re illas vsuras si solui. vel liberar
me ab ipa obligatione. A. si ñ sol-
ui ẜm eundem Ray. ꝛ i sum. e. ti.
q. 16. B. ex̄ de fideius. puenit. ꝛ. c.
constitutus. tunc. n. petunt quasi i-
teresse. vt i precedenti. §. 16. dcīm ē
qui icipit. Utrum vsure possint pe
ti. Et hoc lȝ. 14. q. 4. qm̄. ꝛ idē nō.
ibi. ꝛ. 12. q. 2. siquis ꝺ clericis. Idē
Hosti. A. Con. etiam Goff. vt i di
cta. q. 16. qꝛ isto casu non sūt vsure
ex parte petentis. sed verum iterēē
cum agat de damno vitando. B.

20 ¶ Nunquid cōmittit vsura qñ ab
solute credit pecunia ꝓ simili pe-
cunia vel res ꝓ re. vt granū ꝓ gra-
no ꝛ hꝰ. R. ẜm ꝟ ꝟ. Si verisimile
ē ꝙ pecunia vel argentum vel alia
res erunt cariora tpe redditionis
q̄ꝑ sint nunc tpe datiōis. ꝛ creditor
illam pecuniaȝ non erat ẜuaturus
vsqꝫ ad tempus illud vsura ē. Si
ꝟo erat seruaturus. vt sic seruādo
lucraret. distigue. qꝛ si creditor au
fert ꝺbitori libertatē soluēdi qñcū
qȝ velit vsura ē. qꝛ presumit ꝙ iꝺo
crediderit vt debitorem oneraret
periculo. ꝛ se exoneraret. sed si cō
cedat vt reddat qñ velit nulla vsu-
ra ē. A. Si tñ corrupta itentiōne h̄
faciat vt se exoneret a periculo ser
uandi peccat. non tñ credo eum te
neri ad restituendum lucrum. lȝ h̄
esset ei consulendum in pnia vł ꝙ
daret paupibus. ẜm eundem ꝟꝟ.
ꝛ i sum. eo. ti. q. 19. B. Similiter
ñ ē vsura qñ verisimiliter dubitat
vtrum argentum vel res alie ꝺbe-
ant valere plus vel minus. ex̄ eo.
naviganti. A. Con. Al. vt i dcā. q.
19.

21 ¶ Quid siquis mutuet pecuniam B
receptur⁹ ad certū terminū alteri⁹
generis monetā vel i alio loco vel
aliam rem. R. ẜm Hosti. Si h̄ iꝺo
facit vt in estimatione lucret vsura
rius ē. A. Secus si non facit ad fi-
nem lucri. sed ad obsequium reci-
piētis. tunc. n. licite pōt recipe rem
ẜm estimationē tpis ꝛ loci quādo
ꝛ vbi faciēda ē solutio. ff. si cer. pe
ta. l. vinū. B. sicut ꝛ hi q de nūdi-
nis ꝛ i nūdinas mutuāt. ꝛ q̄ꝑ tuncū
qȝ sub specie venditionis vel alte-
rius cōtractus palliet. qdqd acce-
dit sorti vsura ē. ex̄ eo. ꝯsuluit. 14.
q. 3. pleriqȝ. ꝛ. q. 4. siquis cleric⁹.
A. Idem i sum. eo. ti. q. 20. Et h̄ fa
ciant ꝓ cambijs vt qcqd cāpsor ꝓ
cambio acceperit vltra q̄ꝑ dederit
excepto moderato lucro. qꝺ pōt
ꝯputari ex labore ꝛ sumptibus ne
gociationis. de quo. s̄. negociatio
§. 3. i additione. vsurarium iudicet
Et ex his poterunt discerni q̄ cam
bia sint illicita. B

22 ¶ Quid si pena apposita ē i ꝯtra-
ctu mutui nunquid pōt peti absqȝ
vsura. R. ẜm Ray. Si pena fuit a
iudice imposita ꝓpter puniendaȝ
cōtumaciā debitoris. qꝛ non soluit
i termino cū posset nō ē vsura. ar.
23. dis. q̄ꝫ c̄ꝫ. ff. de iudi. q̄ auctorita-
te. A. Melius facit. lii. ff. siqs ius
di. non obtemp. Et ꝑdictis ꝯ. In-
no. i. c. suam. ex̄ de pe. ꝛ h̄ multo
magis obtinet i pena legali. i Aut.
contra qui propriam. C. de nō nu-
pe. ꝛ sic non ꝑsumeret pena i frau
dem vsurarum. etiam si iudex di-
ceret ꝙ debitore non soluente mu
tuū post statutū terminuȝ singulis
mensibus vel annis soluat tātum.

nā h nō venit i vtilitatem iudicis. Jtē qꝛ ꝓsumit iuste factum id qḋ fit a iudice. ff. de acqui. pos. l. iuste. ⁊ multo minꝰ ꝓsumeret ista fraus i pena posita a lege. Et ideo videt licite peti. ⁊ multo magis retineri posse pena a lege seu statuto iposita. si forte dicat ꝙ ex contumacia non soluentis mutuū seu aliud debitum singulis mensibus vl' annis tātū soluat pro pena. maxime si h fieret ex pia causa. puta contra nolentes soluere dotem vel alia debita miserabilibus psonis. vt pupillis. minoribus. pauperibꝰ. ⁊ similibus. Aduertendum tñ ꝙ si dicta pena apponeretur a iudice de cōsensu partiū deberēt attendi coniecturie. que i h. §. subrogāt ac si pena esset conuentionalis ⁊ nō iudicialis. qꝛ i h iudex magis seqt voluntatem partiū ꝗ̄ suā. ff. de re iudi. l. si couenerit. Jdē puto si fieret i iudicio collusio. puta qꝛ partes figerent se litigare ⁊ tandem ḋbitor ꝑmittit cōtra se sniaꝫ ferri vt sic creditor videat eum habere obligatū ex hac snia ad tollendā suspitiōeꝫ vsurarum sicut audiui iterdum cōtigisse. Plus. n. ḋbet valere quod agit ꝗ̄ qḋ simulate cōcipit. C. plꝰ valere qḋ agit. ꝑ totum. Et satis ꝓsumi pōt ista simulatio. qñ ille i cꝰ fauorem lata ē snia sit vsurarius. sicut de simili i pena notat Jnno. in dcō. c. suam. propter quod audiui alicubi statutum forte ꝙ nō valeāt snie late i fauorem eoꝝ qui ꝓbant vsurarij. ⁊ bonum ē. B. Si etiam pena de consensu partium sit i cōtractu apposita. ad hoc. s. vt saltez metu pene debitū soluat. vsura ñ ꝯmittit. nisi a ꝑncipio fuerit praua intentio. ar dci. c. ꝗ̄ꝗ̄. ⁊ de arbi. dilectu. Sed tñ ꝓsumit i fraudem si ille alias cōsueuit esse vsurarius. ff. de acꝗ. emp. ⁊ ven. l. iulianus. ff. ḋ pig. ac. l. vel vniuersoꝝ. Jdē ꝓsumeret vsura si per singulos mēses vel ānos dicatur pena cōmitti. ar. C. eo. Auct. ad hec. Sed tñ i iudicio anime stabitur eiꝰ confessioni. Con. Hosti. A. Con. etiam Ul. vt i sum. eo. ti. q. 23. Jdem etiam notat Jnno. i. c. suam. extra de pe. ⁊ dñs Anto. de bu. i. c. cōquestus. extra ḋ vsuris. B. Tamen i omni euentu nō videt honestum petere penaꝫ imo etiaꝫ nec licitum qñ debitor sine culpa sua factus ē ipotēs ad soluendū. ideo puniri nō debet. A. lꝫ de subtilitate iuris ciuilis aliḋ posset dici ꝑ. l. ad diē. ff. de ṽbo. obli. vbi dr. Ad diem sub pena pecūia ꝓmissa mortuo promissore ꝯmittet pena lꝫ non sit hereditas eiꝰ adita. Nam cum hoc casu ñ possit puniri contumacia que non est. illud quod acciperet tolleret solū rōne tpis. qḋ esset mere vsurariū. ⁊ iḋo nec ex ꝯuentione partiū nec ex aliqua lege introduci pōt. vt i cle. ex graui. ex eo. Jtem si debitor soluit partē debiti nō poterit exigi pena nisi ꝓ parte nō soluta. vt nōt Jnn. i dcō. c. suam. Posset etiam eē ps non soluta ita modica ꝙ nulla etiā pena ꝯmitteret dcō. c. suam vbi dr ꝙ non debet exigi pena ab eo qui promisit soluere. 40. īfra termi num sub pena. ⁊ soluit. 33. sꝫ ḋbēt solū exigi. 7. i. residuū sortis. Aliq tamen itelligunt illud. c. i clericis ꝗ nō ḋbent inhiare ad ista i honesta lucra. vt ibi dr. Sed ⁊ si itelligatur in clericis. tamen ⁊ i laicis saltez ꝑ

soluta parte obstabût petenti exceptio. vt proxime dcm̄ ē. Item et si de iure ciuili pena cōmitteret non obstante iusto ĩpedimento. tamē certum ē q̄ ppter tale ĩpedimentum posset peti restitutio ĩ integrū. ff. ex qui. cau. maio. l. i. B

23 ℭ Quid de eo qui occasione mutuandi laborē subit. R. s̄m Hosti. Talis ĩ cōpensatiōem laboris fructus pignoris vsq̧ ad ꝯueniens p̄mium facit suos aut aliquid p labore licite percipit. ex̄ de re. eccle. nō alie. ad nostrā. A. Idem ĩ sum. eo. ti. q. 24. B

24 ℭ Quid d̄ eo qui mutuat nauigāti vel eunti ad nundinas recepturus aliquid vltra sortē pro eo q̄ suscipit ĩ se periculum. i. si pecunias vel merces ide emptas portauerit saluas. al' nihil recipiat de sorte. R. Sine dubio ē vsura. ex̄ eo. nauigāti. q2 ppter h̄ q̄ suscipiat periculū non fit licitus contractus vsurarius s. q̄ possit recipere vltra sortē. sed tñ forte posset recipere preciū periculi. q2 si nihil ēt mutuaret ei. et ipse vellet ĩn se recipe p̄iculū nauigant̄ vt. s. si perdat merces vel pecuniā pro promissore restaurabit ei. certe iste p̄missor licite ob h̄ posset p̄cium recipe. et eodem mō si mutuat dūmō nil plus exigat ĩ fraudez vsure. A. Hoc ēt videt̄ tenere dñs Laurētius de florētia. Sed istud videt̄ expresse contra dcm̄. c. nauiganti. vbi ĩ isto casu dr̄ adesse vsuram etiam si id quod recipit̄ rōne periculi r̄cipiat̄ ibi. p eo q̄ suscipit ĩ se periculū et c̄. Itē q2 si haberet̄ respectus ad mutuum nullū fuisset dubium. et lex sup ĩdutabili posita foret. quod esse non debet. cum foret superflua. B

25 ℭ Sed nunquid est vsura si dum emerem vel emere vellem merces et tu ad tuā istantiā fecisti me cessare a pte emptiōis. vt tibi mutuarez et ego dico volo q̄ tu reddas mihi tantum quantum essem ĩ tali loco habiturus de mercibus si eas illuc deferrem. recipio tamen ĩ me periculum. A. i. computato p̄iculo et dubio euentu. Naz cū lucruz sit ĩcertuz nō pōt̄ poni respectu eius ĩteresse certum s̄m dñm Anto. de bu. i. c. salubriter. ex̄ eo. et ideo nō fiet cōputatio ex equo s3 ex dubio euentu pensatis circūstantijs tam in hoc casu q̄ ĩ sequenti. vt s. §. 15. B. R. s̄m Ray. Non est vsura si recipit̄ inde lucrū predictum taq̄ ĩteresse. Con. Hosti. Et similit̄ s̄m eū. si volebā emere terrā valentez singulis ānis. x. libras. et ad istātiā tuam cessaui et mutuaui tibi modo q̄ soluas mihi tantū vel tantum sicut redderet expeditē illa terra deductis sūptib9 et labore et ēt p̄iculo si q̄d esset. Con. Host. Et vid̄ h̄ s. §. 16. qui ĩcipit. Utrum vsure possint et supra restitutio. i. §. 5. A. Et idem quod ĩ hoc. §. nota. ĩ sum. e. ti. q. 28. et q. 30. B

26 ℭ Quid de his qui dant nūc granum et huiusmodi vetus vt postea recipiant nouum. R. s3 Ray. Usuram committūt. q2 meliorem rem recipiunt quod ĩtelligit Hostien. quando aliq̄s ppter hoc facit vt illam meliorationem lucret̄. extra eo. consuluit. et c. ĩ ciuitate. Si vō facit ne suū frumētū peat. et ide accipienti gratiā faciat ñ cōmittit vsurā. Sed et tunc sine dubio excusat̄ q̄n p̄sumit̄ q̄ nouū d̄beat min9 valē

Secus si presumit quod plus valebit ex. eo. nauiganti. A. Idem in su. e. ti. q. 42. vbi etiam apparet quod illud quod hic in fine dicitur fuit dictum v. v. clarius sic dicentis. s. quod non audet istos condemnare si ad hoc mutuent vt subueniant proximo dummodo non auferant ei libertatem liberandi se interim soluendo veterem vel si probabiliter dubitetur vtrum plus vel minus annona valitura sit tempore solutionis. Sed in hoc casu dominus Pe. de anchorano in. c. vsurarum ex. c. li. 6. distinguit sic quod aut est verisimile quod res mutuata non erit preciosior tempore solutionis vel de hoc probabiliter dubitatur. et tunc nullum est vitium ex. e. nauiganti. Aut est verisimile quod erit preciosior et tunc creditor aufert libertatem debitori interim se liberandi. et est vsura. aut talem libertatem non aufert. et vsura non est. Sed si habuit intentionem corruptam. vt sic a periculo conseruandi se releuat peccat licet non sit vsura. Et hec diffinitio innititur magne equitati secundum Jo. cal. B.

17 ¶ Quid de legibus illis que permittunt vsuras. R. secundum Ray. et dico breuiter quod non valent nec tenent. Et hoc probo multipliciter. Primo quidem quia vsure prohibite sunt auctoritate dei que super omnes leges est. Nam cum par in parem non habet imperium ex de elec. in notuit. multo minus minor in maiorem ergo imperator terrenus non potuit condere legem contra deum. De hac materia ps. 14. Qui pecuniam suam non dedit ad vsuram. Et Luce. 6°. Date mutuum nihil inde sperantes cum multis similibus. 2° quia sunt contra naturalem iusticiam. quia vendit id quod non est. vt. s. in. §. 5° dictum est. A. Et ibi latius in additione. B. Unde naturaliter illicite sunt. sed contra ius naturale nulla lex valet di. 8. q. contra mores. et di. 6. §. his ita. 32. q. 7. flagitia. 3° quia in iure ciuili dicitur lex quod sacre leges non dedignantur sacros canones imitari specialiter in matrimoniis et vsuris. vt dicitur. s. lex. §. pe. et antepe. et habetur in Auten. vt cle. apud pprii. cpi. coll. 6. sed secundum canones non possunt exigi. ergo nec secundum leges. 4° quia dicit imperator se amplecti quatuor concilia vniuersalia adeo vt per ea suis legibus derogetur. Sed in Niceno concilio quod est vnum de illis reprobantur vsure di. 47. quoniam. Et sic leges omnes in hac parte abrogate sunt. Ille tamen que permittunt vsuras exigi ratione interesse vel more. stare possunt si sane intelligantur vt dictum est. s. 15. q incipit. vtrum vsure possint et. §. 19. q incipit. Utrum vsure sint licite. A. Idem in su. eo. ti. q. 63. vbi tamen additur secundum Ul. et Th. et Host. leges vsuras permittentes non esse sublatas licet obseruande non sint. Hanc autem questionem tangit dominus Anto. de bu. super Rubrica extra. e. et refert Cy. et Ja. de bellaptica et plures iuristas modernos legum doctores tenere quod iura ciuilia possunt permittere et permittunt vsuras. sicut patet in multis rubricis de vsuris. ff. et. C. et in multis aliis partibus iuris dicunt non obstare ius diuinum. quia lex humana ex causa potest distinguere ius diuinum. vt in. c. que in ecclesiarum ex de consti. et glo. in. l. fi. C. si contra ius vel vti. pub. Et licet multa exempla possent poni sufficiat vnum. Licet enim scriptum sit ps. 75. Uouete et reddite domino deo vestro. tamen lex humana quandoque ex causa permittit votum non reddi sed in aliud mutari vel in alio

redimi vt patet in titulo ex̃ de vo. ⁊ voti redemp. ꝑ totũ. Cauſaꝫ võ quare iura ꝑmittunt vſuras dicũt eſſe. qꝛ homines ſunt ita parũ cari tatiui. qꝛ niſi ꝑciperẽt ex mutuo lu crũ. permitterent ꝓximũ mori ex neceſſitate. ⁊ iõ ad curationẽ maio ris mali ꝑmittũt vſuras. qꝛ de duo bus malis minus malũ eſt eligen- dũ. 13. di. duo mala ⁊. c. nerui. ⁊. ff. de re. iur. l. quotiens. Dicunt ẽt nõ obſtare ꝙ imperatoꝛ ſe ſubijcit q̃t tuoꝛ concilijs inter q̃ ẽ Nicenũ ꝓ hibẽs vſuras. 47. di. qm̃ multi. qꝛ dicunt ꝙ imperatoꝛ ſubijcit ſe quo ad ſidem ⁊ nõ quo ad alia. Jtẽ di- cunt non obſtare ꝙ ius canonicuꝫ ꝓhibet vſuras. qꝛ illud obtinet q̊ ad clericos vel eccleſiaſtici iuriſdi ctioni ſubiectos vel ꝓhibet eo mo do quo ius diuinũ. Et ideo ſicut ñ obſtat ius diuinũ legibus vt dictũ eſt. ita nec ius canonicũ. Sed adṽ tendum ꝙ ṕdicta ſunt exṕſſe con tra ſcripturã ⁊ veteris ⁊ noui teſta menti. Vñ ṕs. 14. dr̃. Qui pecuniã ſuã non ðdit ad vſurã. Et Exo. 22.º dr̃. Si pecuniã mutuo dederis po pulo meo paupi qui habitat tecũ non vrgebis eũ quaſi exactoꝛ. nec vſuris opprimes hec ibi. Et Luc. 6.º dicitur. Mutuum date nihil in de ſperantes. qᷣ transſertur extra co. conſuluit. Jdeo lex humana ni hil põt. qꝛ ve illi q contradicit fac toꝛi ſuo. yſa. 45. Non ob. ꝙ lex hu mana põt diſtinguere ſeu interpre tari ius diuinũ. qꝛ illud verũ ẽ qñ ius diuinũ obſcurũ eſt vel ibi cau ſa manifeſta ad hoc inducit. Alias ſeruat̃ regulariter quod dr̃ Deut.º 4.º Non addetis ad verbũ qᷣ ego loquoꝛ vobis neqꝫ auferetiſ ex eo

Similiter vbi lex nõ diſtinguit nec nos debemus diſtinguere. l. tin. C. de contrahẽ. empt. cum multis alijs. Nec eſt hic aliqua cã ad diſti guendũ qꝛ etiaꝫ naturalis equitas prohibet vſuras. Unde ſm phꝫ p̊ politice vſuraria pecuniarũ acqui ſitio eſt maxime preter naturam. Preterea cã allegata non eſt ſuffi ciens. qꝛ contra illam nititur auc- toritas diuina. non per permiſſõꝫ ſed per prohibitionem ⁊ minatio nem. ut patet Exo. 22.º Si pecuniã mutuo ⁊c̃. ut. ſ. Et clarius Deut.º 15.º Si unus de fratribus tuis ⁊c̃. Preterea circa ius diuinum inter pretatio proprie ſpectat ad ſedem apoſtolicam adeo qᷣ qui illam nõ ſequitur oſtendit ſe imperitum ⁊ maliuolum ⁊ non catholicum ſed hereticum ut ait Hiero. 23. q. i. c. h̃ eſt fides. Et ſedes apoſtolica deter minat q ȯ pagina utriuſqꝫ teſtamẽ ti indiſtincte deteſtatur uſuras. ut dicit Alexander tertius ĩ concilio lateranẽ ⁊ ex̃. eo. quia fere prop- ter quod etiam idem Alex. in. c. ſu per eo. ex̃. eo. dicit ſuper hoc nul- lam diſpenſationem poſſe fieri ꝑ hominẽ. Unde ĩ dcõ. c. ſup. eo. ait. Cũ uſurarũ crimen utriuſqꝫ pagi- na teſtamẽti deteſtetur ſup hoc di- ſpẽſationem aliquam poſſe fieri ñ uidemus. qꝛ cuꝫ ſcriptura ſacra ꝓ hibeat pro alterius uita mẽtiri. mlᷓ to magis prohibẽdus ẽ qs ne ẽt ꝓ redimenda uita captiui uſurarum crimi inuoluatur hec ibi. Ecce quo- modo aperte contradicẽ ṕdictiſ hic tex. ⁊ formaliter tollit cã quaꝫ ipſi allegabãt iuſtã faciende diſtictõis. uidelicꝫ ut ſubueniatur hominum neceſſitatibus. quod hic dicitur

etiã de lege diuina valde ꝓhibitũ ⁊ iõ nec ẜm illã nec ẜm aliã posse i hoc distingui ius diuinũ vel cãonicũ. cui quo ad foꝝ conscientie ẽt impator subiecꝰ ẽ. 96. di. duo sũt. Vñ alij dicunt vt sup dicta Rubrica refert dñs Anto. de bu. ꝙ vsura a legibus non põt ꝑmitti i mutuo qꝛ scriptũ est. Mutuũ date ⁊ c. sed in alijs cõtractibus sic. vt. C. ď rei vxo. act. l. vna. §. exactio. vbi dr̃ ꝙ si pecunia dotalis non reddit vxori post solutũ mr̃imoniũ infra annũ. exinde soluet tertia centesime ꝓ vsuris. i. oi anno tertia ps cẽtuꝫ ꝓ cẽtenario. qi velint isti dicere ꝙ i alijs cõtractibus ꝙ̃ mutui lex diuina ñ ꝓhibeat vsurã. ⁊ iõ lege humana possit ꝑmitti. Sed h̃ ẽ falsuꝫ qꝛ idẽ ẽ in equipollenti qđ in mutuo. vt qñ rõne termini aliquid plꝰ soluit. ex̃. e. c. cõsuluit. ⁊. c. fi. ⁊. c. i ciuitate. Jacobus de Raue. dicit ꝙ nullo casu lex permittit vsuraꝫ nisi cõtra morosũ. i. ꝯ illũ q cũ posset ñ soluit tpre quo debebat. Et h̃ verũ ẽ. qꝛ nõ ẽ h̃ casu ꝓprie vsura. sed potius ꝯtumacie pena de quo s̃. §. 22ᵒ dictũ ẽ Et sic ꝓprie loquendo leges nec ꝑmittunt nec ꝑmitteř ꝑñt vsuras. Unde glo. in Autẽ. ad hec de vsuris diẽ ꝙ imperator correxit ꝑ iura nouissima oia iura antiqua q̃ tractãt de vsuris ⁊ ꝗꝛ exq̃ subiecit se cõcilio Niceno in quo vsure ꝓhibenť vt dictũ ẽ. non ẽ verisimile ꝙ voluerit aliqd statueř ꝯ illud. C. de sũ. tri. ⁊ fide catho. l. 2. vbi inter alia sũt h̃ verba. Nicene fidei dudũ a maioribus tradite ⁊ diuine religionis testimonio atqꝫ assertione firmate obseruãtia semper mansura teneať ⁊ c. Nec ob. ꝙ dicať h̃ intelligi quo ad fideꝫ. qꝛ ⁊ ad fidẽ ꝑtinet stare interꝑtatõni ecclesie sup scriptura. ⁊ interpretata ẽ reiecta oi distictione vtroqꝫ testamẽto ꝓhiberi. vt ex ꝑdictis patet. ⁊ nõ tñ se subijcit imperator quo ad fidẽ. sed ẽt quo ad oia ecclesiastica ⁊ ad forũ cõscie ꝑtinentia. Vñ dixit ꝙ non dedignãtur leges sacros canones imitari in Auten. vt cle. apud ꝓpꝛi. epis. cõueniant. primũ. §. si ṽo ecclesiasticũ col. 6. Et velit nolit quo ad ꝑdicta subiecꝰ ẽ pape. dicto. c. duo sunt sed diuio iuri quo ad oia. qꝛ dicit deus. Ego dñs. ⁊ non alius. ysa. 45. Vñ ⁊ gl. in dicta Auten. ad hec. dicit ꝙ si ẽt imperator voluisset nõ potuisset ꝑmittere. qꝛ seruus nõ põt cõtra leges dñi sui. Immo tenentes ꝙ aliquo casu vsura simplex ñ sit pctm̃ sunt hr̃tici ⁊ vt heretici puniendi. vt ⁊ tꝫ dñs Anto. de bu. in ꝑfato loco. ⁊ ꝓbať in cle. ex graui de vsuris.

B.

¶ Utrum liceat accipere mutuũ sub vsura. R̷. ẜm Tho. ẜa ẜe. q. 78. Non licet inducere aliquẽ ad mutuandũ sub vsura. Licet tñ ab eo qui paratus ẽ facere ⁊ qui exercet vsuras mutuũ accipere sub vsuris ꝓpter aliquod bonũ vt est subuentio sue necessitatis vel alterius. sicẽt lꝫ ei qui incidit in latrones manifestare bona que hꝫ ad hoc vt ñ occidať que tñ latrones diripẽdo peccãt. Et intelligit ṽṽ. ñ solũ ď necessitate absoluta. sed etiam de necessitate vtilitatis quã aliquis cõsequiť. agendo negocia sua. sed hac cessante puta cũ acciperet ꝑp ludũ alee. ⁊ huiusmodi tunc ẜm eundeꝫ accipere ad vsurã est pctm̃ morta-

le.A. Idē notaṫ in sū.co.ti.q. 44.
Sed certe non vṫ iure ꝓbari ꝙ ꝓ
sola cā vtilitatꝭ liceat ad vsurā acci
pere cū plus debeamus ponderaṙ
dānum spūale proximi ꝙ̄ʒ nostruʒ
tpale lucrū.s̄.scandalū.§.virū tem
poralia. Nec dictū vel rō Tho.se
extendit nisi ad absolutā necessita
tē videlicet sine qua non pōt ꝯmo-
de fieri. Et addit Inno.in.c.super
co.qꝺ necessitate iminente extrēa
debet primo quis induci vt gratis
saltem per mutuū subueniat indi-
genti qꝺ si nollet induci pōt vt sub
vsuris saltem hoc faciat. ⁊ minus
malum eligat videlice vsuraʒ poti
us ꝙ̄ʒ homicidium. B.

29 ¶ Utrū accipere sub vsuris ꝓ alio
sit licitū. R. Si hoc facio in seruiti
um vsurarij. vt ipse vel mutuet vel
lucreṫ teneor. qꝛ fautor eius sū. A.
Hoc verū respectu peccati. Ad re
stitutionē āt non teneor nisi faueri
vsurario i exactione. vt dicetur. ſ.
vsura.5°.§.1°. B. Si vero facio in
seruitiū accipientis tunc per illum
modū licet qui dṫ in precedenti.§.
⁊ maxime si cā mei mitiores vsuṙ
exigantur ab illo.

30 Sed quid si ego rogat⁹ ab illo q
vult accipere sub vsuris fideiubeo
siue promitto pro ipso ad h vt mi
tiores vsure exiganṫ. nunquid i h
casu possuʒ accipe aliquid ab eo.
R. Nō. qꝛ sic essem pticeps vsure
in ea patre quā recipio. Alij cōtra
qꝛ vti fideiussione alicuius non est
vsus pecunie sicut nec vti pignora
tione. Unde sicut ꝓ pignoratione
rei mee possum aliquid accipere.
vt.s̄.in.6.§.dictuʒ est.ita vṫ ꝙ pos
sim recipere pro fideiussione. Sʒ
primū tm̄ tuti⁹. A. Et hoc uideṫ ue-
rius.q. accessoriū naturā sequitur
principalis ex̄ de re.iur. accessori
um li.6. Sicut ergo non lʒ ꝓ mu-
tuo aliquid accipere. ita nec ꝓ fide
iussione vel obligatiōe que succe-
dit loco eius. Videṫ enim pecunia
manu breui. idest quodā ueloci in
tellectuali transitu mutuata fideius
sori ⁊ a fideiussore debitori. uel ēt
sine hoc ipsa fideiussio non est nisi
propter mutuum ⁊ sic accedit ad
illud ⁊ sequitur eius naturā. Nec
ob. ꝙ fideiussor incurrit periculuʒ
si debitor efficiatur non soluendo
quia ⁊ hoc periculum incurrit eti
am ipse principalis creditor. ⁊ pp
hoc non potest aliquid ultra sor-
tem recipere. imo non tm̄ propter
h periculū sed ēt si cū h accipiat in
se periculū nauigationis uel itine
rationis propter hoc non pōt ali
quid ultra sortē recipere. extra de
vsuris.c.naviganti. ergo multomi
nus ipse fideiussor accessori⁹. Nec
ob. quod dctm̄ ē de re obligata ad
pignorandum. qꝛ locatio est cōtra
ctus pricipalis ⁊ per se. sed fideius
sio est obligatio accessoria ad pri-
cipalem obligationem. B.

31 ¶ Utrum marito liceat recipe do
tem a patre uxoris qui est usurari⁹
R. ꝺm ꝺꝺ. Si pater non sufficit ad
soluendum ea que habet ꝺ usuris
⁊ maritus sciens ueritatem uel ha
bens ignorantiam crassam contra
xit cum filia, non ꝺbet recipere do
tem a tali patre. Si autem non pu
tabat socerum esse usurarium. uel
alias esse soluendo. qui tamen nō
erat potest dotem in solidum re-
cipere. licet postmodum sciat ue-
ritatem. hec Guilielm⁹. Tutius ta
men dicitur quod sciens uerita-

tem non recipiat dotem. aut si recipit restituat illis quibus pater tenebatur. A. Hoc verum si accepit res ab vsurario. per. l. cõmissoriã acquisitas. vt. s. §. 13. in additione. v. sed ad clariorẽ al'nõ videtur teneri si habuit bonam fidem cũ recipiat ex titulo oneroso ẽm eũdẽ vv. ⁊ i sum. eo. ti. q. 56. Et facit qd dictum ẽ. s. restitutio. 1. §. 13. in additione. v. item nullus. Si autem in veritate socer de alijs bonis est sufficiens ad soluendum. tunc gener indubitanter potest dotem recipere. B

32 ¶ Utrum liceat creditori recipere debitũ quod ei vsurarius deb3. R. ẽm vv. Si bona fide credidit ei pecuniã. vt ex illa cõmodũ suũ faceret ⁊ lucrando sortẽ ex ea se liberaret. recipere põt qd mutuauit ẽt si ille al'nõ sufficit vsuras soluere. Si vo alia causa credidit puta ad ludendum in alea. vel ad dandum meretrici. aut histrioni nõ debet debitum ab illo recipere qui nec vsuras extortas sufficit rstituere. A. Idẽ in dicta. q. 56. Et satis potest comprehendi ex dictis. s. restitutio. 1. §. 13. in additione. v. item nullus. B.

33 ¶ Utrũ illi quib' debet ex contractu vel quasi. aut ex maleficio vel quasi possint h recipe ab vsurario R. ẽm vv. Sic dũtamen rem ipa3 vsurariam non recipiant. Et ide3 dicendu3 de quocunq raptore vl' fure. A. Certe magna dria est iter rem vsurariam per. l. cõmissoria3 non quesitam ⁊ furtiuam seu raptam. Nam ⁊ talis res vsuraria recipi potest. dũmodo non in fraudem creditorem. vt s. colligitur.

§. 13. in additione. B

34 ¶ Quid de cõitatib' quarũdam ciuitatũ que dant pecuniã ad vsurã R. ẽm Ray. Oẽs illi ciues quorũ auctoritate ⁊ consilio fiunt. vsurarij sunt. Et eodẽ mõ si ciuitas vel coitas reciperet aliqd pign' ⁊ fruct' ei' nõ cõputaret in sortẽ. ex eo. conquestus. ar. 7. q. 1. sicut vir. 14. q. 3. si habes. ff. quod metus cã. l. metum. §. cum animaduertendũ. Idem est de his qui phibere possunt. ⁊ nõ phibẽt. ex de sen. exco. quãte. A. Cõ. hosti. vt in sũ. eo. ti. q. 57. B. Et l3 omnes cõsentiẽtes put dictũ est cõmittant vsuram. tamen ẽm vv. non tenent ad restitutionem nisi quãtum ad eos peruenit. vel quãtum releuati sunt ab expensis quas fecissent de suo. Illi tamen qui prestiterũt auctoritate3 vel pceptũ ad vsuram ⁊ huiusmodi ita q alias ciues non fecissent cam in solidum tenentur. A. Idẽ in sum. eo. ti. q. 60. B

35 ¶ Quid si iude' accipiat vsuras a xpiano. rñ. ẽm Ray. Mortalit peccat. ⁊ potest ab ecclesia cõpelli ad restitutionẽ indirecte. s. subtrahendo cõmunionẽ xpianorum ex. eo. post miserabilẽ. vel saltẽ tales cohercẽdi sũt a pricipib' ⁊ etiã a prelatis pdicto modo ne exigãt imoderatas vsuras. ex e. q̃pto. A. Immoderata aũt intelligit omnis vsura. vt notat glo. in dicto. c. quãto. cum sit contra moderamen diuine iusticie. extra eo. sup eo. Iõ iudei cogi dabent ad omnem restitutionẽ vsurarũ. vt in cle. ex graui. extra eo. que etiam intelligitur in iudeis. vt patet ibi per glo. sup verbo censur. B. Sed christia-

nus licite recipit vsuras ab hosti-
b⁹ ꝯtra quos iustum bellum gerit
maxime si sint infideles. 24. q. 4.
ab illo. quia accipit quod suum est
A. Et in dicto. c. ab illo. patet qꝺ
hoc verum est respectu illarum re
rum quas quis a talibus hostib⁹
possei etiam violenter rapere. ꝛ ñ
al'. vt ꝛ potest colligi ex notatis in
sum. eo. ti. q. 67. B. De prestantijs
que fiunt in ciuitatibus. vide ĩfra
vsura. 3. §. pst. ꝛ si.

Sura ij. circa aīa lia. Utrũ liceat locare animalia pro certo frumento vel alia re annua R. secundum ꝟꝟ. Licitus est con tractus dummodo conductor nõ grauetur ex immoderata merce- de. A. quia in contractu locatiõis que est bone fidei. merces debet esse iusta. ꝛ conueniens arbitrio boni viri. vt. l. si in lege. ff. de loca. B. Licitum est etiam apponere pactum de damno ꝛ lucro rei lo cate. quod utrunqȝ sit commune. sed non liceret apponere pactum quod damnum sit solum condu- ctoris nisi damnum quod esset ex culpa sua. A. etiam leui non autē leuissima. cum contractus concer nat utilitatem utriusqȝ. ut supra lo catio. §. 3. Posset etiam ex pacto conductor in se periculum rei su- scipere. ex̄ ꝺ deposito. c. si. unde ta le pactum non facit contractũ usu rarium licet posset fieri in fraudē usurarum. ꝛ forte sic presumeret si fieret a consueto usurario. ut in simili dictum ē de pena. s. usura. i. §. 22. Potest etiam tale pactum ex alio respectu q̄ usurarum con- tinere iniquitatem. Unde idē ꝟꝟ. dicit ꝙ pactum de cõmunicando damno l' commodo rei locate ini quum est ex parte locatoris. nisi p babiliter dubitetur utrum locato ris uel conductoris melior aut de terior sit conditio. uel nisi credat ꝙ conductoris non sit deterior ꝯ ditio in pacto tamen proposito ui detur conductoris deterior cõdi- tio. quia uix aut nunq̄ȝ potest ha- bere tantum commodum de meli oratione bouis quantũ potest ha bere de morte. Si tamen locator timens ne cõductor grauaret bo- uem. pactum apponeret firmiter ꝓponens ꝙ si bos sine culpa cõ- ductoris periret nihil exigeret ab eodem non credo quod pecca- ret nisi propter eorum scandalū qui eius ignorarent intentionem. ut in sum. li. 2. ti. 7. q. 35. B

Quid si unus habeat. 20. capi- ta ouium. ꝛ alius. x. ꝛ cõmunicāt eas adinuicem. ꝛ periculũ ꝛ emo lumentum ꝛ expēsas cõmunicant pro rata. R. fm ꝟꝟ. Non est con- tractus usure sed societatis. ꝛ pos sunt etiam conuenire ꝙ de fetib⁹ recuperentur capita mortua ul' ꝙ de uelleribus ꝛ pellibus emantur capita ad augendum gregem. A. dumtamen seruetur equalitas in- ter eos. ita ꝙ ex huiusmodi pacto non uideatur esse deterior cõditio unius q̄ alterius. ut in sũ. eo. ti. q. 36. fm eundem ꝟꝟ. Et facit. l. si nõ fuerint. ff. pro socio B

Quid si quis habens. 20. capita tradat alicui custodienda ꝛ pascē da sub certa mercede uel sub cer- ta pticipatione prouentuũ gregi R. fm ꝟꝟ. Si dominus tenet si bi periculum animalium non est

contractus vsure sed locationis. Secus si non retineret periculum sed impuraret coductori. A. Sed et si non retineret sibi periculum non propter hoc esset vsura. nec h vv. dicit. vt patet in dicta. q.36. sz posset continere iniquitatem aliam. vt dictum est supra in pricipio. B

3 ¶ Quid siquis habens. 20. capita tradat alicui rustico custodieda hoc modo q sint firma. quia illa dat ei estimata tanto precio. et lucru et damnu sit tm rustici. R. Fm vv. No e otractus vsure sz mutui quia idem est ac si mutuaret ei pecunia de q emeret tot aialia. A. Immo iste contractus potius e emptionis. qr estimatio emptionem introducit. ff. de iure do. plerumqz. et ff. so. ma. estimate. Et dicit dns Ange. de pusio. in suo tractatu de societatib addes q h cau trades animalia nihil aliud poterit petere nisi pciu. qcquid enim sorti accederet vsura esset. extra eo. cosuluit. et. c. in ciuitate. nisi eptor animaliu fructus recepisset ex aialib emptis et mora comisisset in solue do preciu. quia tunc veditor possz petere dictos fructus tanqz interesse l. curabit. C. de ac. emp. qd et obtinet de iure canonico et de foro co scientie. vt notat glo. in. c. conquestus extra eo. B

4 ¶ Quid siqs dat certa capita ouium estimata certo precio. hoc pacto q rusticus no accipiat aliqua vtilitate donec qui dederit recipiat prius tota sortem. R. fz vv. Iniquum est valde pactum. sicut etiaz siquis paciscatur q anteqz rustic accipiat aliquid restaurabit de fetibus omnia mortua. His eni pacetis est quasi tradere oues immortales. Et nota generaliter q quado comunis est conditio licitum est. Secus vbi melior videt conditio vnius qz alterius. A. Idem in dca q.36. vbi scdm eundem vv. clari sic dicitur. Et generaliter verum est quod vbi probabiliter dubitatur vtrum illius vel istius sit deterior conditio. in forma pacti adhibiti in societate non est peccatum vbi autem ad arbitrium boni viri grauatur conditio alterius pctm e ex parte grauantis si scienter hoc faciat et tenetur ad restitutionem. Non potest tamen dari doctrina generalis sup huiusmoi traditoibus animalium propter varietatem traditionum et dolos qui a quibusdam super talibus excogitant. Item dicit q in talib possut quandoqz concurrere contract mutui et societatis. vt cum habens. 20. capita tradit ea estimata alicui. puta pro. 20. solidis. ita q teneatur ei reddere medietatem sortis. s. x. solidos. quicquid contingat postmodum de ouibus. et tuc perinde est ac si creditor dedisset ei mutuo. x. ex quibus comperatis. x. capitib contraxisset societatem cum creditore habent. x. alia capita ita qd sint communia. et ipi sint socij i periculo et prouentibus. in quo cau si commodatioe mutui grauet creditor debitorem in contractu societatis vsura est. B

5 ¶ Quid siquis tradat oues monasterio et sub hoc pacto q de qualibet oue recipiat annuatim solidos duos. cu fructus earu valet longe pl. sz addit q etia si oes moriant ipe vult tm fructu. et si ualde mul-

tiplicent omnes sint mōasterij. B. ſm Hosti. Dico quod licitum est. nec pōt ecclesia restitutionē petere ex quo in traditione lesa non fuit q̄uis mortalitas sequat. ⁊ hoc ni si oues infecte essent ⁊ ad mortem parate. ⁊ hoc ignorauit monaste- rium. ff. de mino. l. verum. §. si lo- cupleti. Consulo tamē tradēti q̄ i tali casu sentiat partem dāni. A. Nam inspecto lucro qd̄ fecit mo- nasterium i ouib⁹ quas forte lon- go tpe habuerat in solidū exigat uel remittat. uel patiatur ⁊ sentiat partem dāni. ſm eundē Host. ut in sū. eo. ti. q. 39. B. ne cū iactura monasterij uelit locupletari. ex̄ de re. iur. locupletari. li. 6. ⁊ caueat si bi tradens. quia nisi conuentus cō sentiat. non tenetur monasterium de ouibus abbati uel cellario ⁊ huiusmodi cū predicto pacto da tis. A. uel pacto consimili. ſm eun dem Hosti. ut in dicta. q. 39. B. ex̄ de deposito. c. i. A. Ut autem p̄ dicta clarius intelligantur. scien- dum q̄ animalia quādoq̄ tradū tur ad solam custodiam uel ad ali quem recipientis usum. ⁊ aliquā do recipiens aliquod preciū reci- pit pro mercede. aliquando aliqd̄ precium prestat pro usu. ⁊ ideo in terdum dicitur conductor. iterdū locator. propterea his vocabulis promiscue utimur. l. ueteres. cum se. ff. de ac. emp. ⁊ i his ē pur⁹ con tractus locationis ⁊ cōductionis ff. deposi. l. i. §. siquis seruū. Aliqñ vō pro custodia animalium reci- pit pars ipsorū fructuū. ⁊ hic ē cō- tractus inominatus pro quo dat actio prescriptis uerbis siue in fa ctum cum non interuenit pecunia

tamen idem indicatur de hoc qd̄ de locatione ⁊ conductione. dicto §. siquis seruum. Et de his dicitur est. s. in principio. ⁊ latius. s. loca tio. Item vō tradunt quādoq̄ esti mata. ut lucrum ⁊ totum dānnū pertineat ad recipientem. ⁊ iste est merus contractus uenditionis in quo potest aliquando usura inter uenire de quo dictum ē supra. §. 3. in additōe. 3⁰ tradunt animalia ita q̄ totū dominium transferat i accipientem sic qd̄ per cū meliora ta postmodum cōmunicent. ⁊ isto cāu non est contractus societatis nam per societatem nemo desinit eē dn̄s in totum rei tradite. sed est contractus innominatus. do ut fa cias ex quo oritur actio prescript̄ verbis siue in factum. ff. de prescri ptis ver. l. si tibi aree. Et siquidē melioramentum non sequatur. vi detur qd̄ res integra debeat resti- tui. quasi cā data ⁊ causa non secu ta ⁊ sic sine causa accepta fuerit. ff. de condi. sine causa. per totum. ni si inquātū sine culpa recipiētis uł ad eum pertinentium res perierit vel deteriorate fuerit. cum bone fi dei possessor non teneatur nisi in quātū sit factus locupletior. siue ex re principali. siue ex fructibus ei⁹. ff. d̄ peti. here. l. vtrū. ⁊ sic d̄be rēt ēt restitui fructus rei habita di stinctione vtrum fuerit bone fidei vel nō idē vtrū steterit per eū q̄n seruaret cōuenta. de quo supra re stitutio. i. §. 4. cū additionib⁹. Si vō melioramentum ſm conuētio nem secutum fuerit res cōmunica ri ⁊ contractus societatis contra- hi debet dicta. l. si tibi aree. Et ex̄ de idem de hoc dicit quod ⁊ de

societate de qua.§.tangetur.4°aīa lia traduntur in societatē. Et hoc distinguēdum.qꝛ aliqñ sunt aialia grossa vt boues ⁊ similia.aliquan do minuta vt oues ⁊ hui⁹. Si gros sa.aliqñ dantur inestimata.aliquā do estimata. Si iestimata.aliquan do cū terra.⁊ aliqñ sine terra. Si inestimata ⁊ sine terra.aut factum ē pactum aliqd aut non.primo ca su vř ꝙ pactum seruandū sit. C.de pac.l.si pascenda qd sane intelli gēdum ē dūmō sit tale ꝙ arbitrio boni viri equalitatē ꝯtineat consi derata quantitate capitalis ex par te dantis.⁊ estimatōe operaruꝫ ex parte recipientis. Nam in iudicio seu ꝯtractu societatis semꝑ arbi trium boni viri versari dꝫ.vt qui plus societati ꝯtulerit vel pecunie vel opere vel cuiuscunqꝫ alterius rei.ille plus de lucro recipiat.ff.ꝓ socio.l.si non fuerint.⁊.l.in.ꝓposi ta.Sed vt clarius huius rei veri tas appareat aduertendū ꝙ qñqꝫ pactum inter socios pōt fieri cir ca ipm aial ⁊ capitale qd in socie tate inestimatū positū ē.qñqꝫ circa fructus eius.qñqꝫ circa tꝑus quo societas durare debeat.primo ca su postqꝫ inestimatum datum est.ñ vꝫ posse pacisci ꝙ periculū sit alte rius ꝙ ipius qui inestimatū dedit. cum regulariter ad ipm periculuꝫ pertineat.vt dicit Bal.in dicta.l. si pascenda. Et notat dñs Ang.ꝑ fatus in suo tractatu de suis societa tibus.Sed hoc pōt itelligi nisi tra dens aialia in alio grauaretur.pu ta qꝛ recipiens nollet tenere de ꝑ ditione aialium.nisi pro parte etiā si culpa sua perirent.sicut contigit in aliquibus locis. Naꝫ qui i vno

grauatur in alio releuari debꝫ.ff. de reg.iur.ſm naturam. Itē aliud vř dicenduꝫ de capitali pecunie ēt ſm eosdeꝫ doc.vt pꝫ.§.societas ꝛc. §.1.Et hoc forte iō.qꝛ pecunia vel res silis ipo vsu ꝯsumitur.⁊ sic in ipa societate totaliter exercet. qd secus ē in aialibus que sic non con sumūtur.sed qñqꝫ meliorantur. Unde sicut melioramentum perti net ad tradentem sic dꝫ ⁊ periculū pertinere dicta.l.ſm naturaꝫ. Itē ſm eundem dñꝫ Ang.vbi.§.vt in hoc cāu equalitas seruet in fine so cietatis illud aial qd ꝓ capitali po situm ē ꝑcipuum dꝫ esse ipius po nentis.⁊ quodlibet pactum qd cō trafieret non videtur equalitatem ⁊ equitatem continere ⁊ sic inuali dum fore.Item qd dictum ē reci pientem non teneri de periculo ca pitalis.fallit si illud euenerit ex cul pa sua.qꝛ tunc de illo in soliduꝫ te neretur.l.cum duobus.§.si in co eunda.⁊.§.damna.ff.ꝓ socio. Et ex his iquit pꝫ ꝙ non al' liceret so cio qui aial inestimatum posuit pa cisci ꝙ de primis fructibus capita le suum retrahere possit. Si vero pactum fuerit circa fructus vt cir ca fetum vel lac vel frumentuꝫ qd ex opera boum queri posset. vel ex trituratione equaꝝ.⁊ similia.tē si ꝯuenit iuste ꝯsuetudini seruādū ē.Si vero de ꝯsuetudine nō appa reat.continere debet equitatē arbi trio boni viri.s.vt ille plus recipi at qui plus societati contulit.scdm eundem Ang.vt ⁊ pretactum est. Sed si pactuꝫ fuerit circa tempus tunc similiter equitas arbitrio bōi viri seruanda est secundum quam cōsueuit ꝙ in animalibus grossis

quinquẽnio talis ſocietas perſeue ret. Non ergo videtur tutum ꝑ pa ctum minori tp̃re ↄtrahi preſertiʒ in foro conſcientie. cum non vide retur poſſe tranſire ſine iactura vl̃ damno alterius ſociorum ſecũdũ eundem. ad quod etiaʒ allegat q̃n dam extrauagantẽ conſtitutioneʒ inter extraordinaria capitula feu dorum de qua. ĩ. Et ſi inter partes nullum ſit pactum factum. tunc dʒ ſeruari conſuetudo loci. Nam inter partes actum videtur qḋ ↄſuetum ẽ. ff. de edili. edic. l. ꝙ ſi nolit. §. qꝛ ſi aſſidua. ⁊ de aqua plu. arcen. l. ſi prius. §. recte placuit. dumtamẽ conſuetudo ↄueniat arbitrio boni uiri. ⁊ non al̃. dicta. l. in propoſita ff. pro ſocio. eo. ti. l. ſi non fuerint. Si vero nec pactuʒ nec conſuetu do appareat hoc caſu quando cõ trahitur ſocietas ſuper animalibꝰ groſſis ineſtimatis ⁊ ſine terra. di cit idem dominus Ang. Reperio quedam iura extrauagantia inter extraordinaria capitula feudoruʒ quorum vnius Rubrica dicit. Cõ ſuetudo ſocietatis iumentorum. Et ſic ſequitur ad litteram i nigro. Siquis dederit iumentum iure ſo cietatis. ille qui accipit debet tene re per quinqʒ annos ſi nihil dictũ eſt de tempore. ⁊ omnes poledri debent eſſe cões ⁊ id qḋ queſierit tempore triturationis. ⁊ in capite quinqʒ ãnoruʒ ſeꝑatur ſocietas. ⁊ ille qui dedit habere debet iumen tum ante partem. ſed ſi ille qui ac cipit dedit tertiam. s. partẽ precij i emẽdo iumentũ. ſʒ glo. tũc iumen ta ⁊ oia partiẽda ſũt ꝑ mediũ. Et ſi amiſerit iumentuʒ culpa ſua. qꝛ non cuſtodierit. emendare tunc de bet. ⁊ ſeq̃tur alia Rubrica. Cõſue tudo ſocietatꝫ vaccaꝝ. Siquis de derit vaccam alicui vt haberet eã iure ſocietatis. ⁊ nõ dixerat ḋ tp̃re dʒ eã tenere ꝑ quinqʒ ãnos. ⁊ oẽs vituli debẽt partiri ꝑ mediũ. ⁊ ille q dedit vaccam dʒ hr̃e eam ꝑ capi te ſaluo ſi nihil dictũ ẽ. ⁊ ille q̇ ſu ſcepit nõ dedit de ſuo i precio vac ce. alioquin ſi ꝑtem p̃cij dedit. dic glo. tertiam ꝑ ea que. ſ. dicta ſunt in iumentis. Sequit̃. oĩa debent ꝑ tiri ꝑ medium. Et ſi is qui accepit amiſerit vaccam culpa ſua. qꝛ cu ſtodem non miſit vel non bene cu ſtodiuit ⁊ ꝑꝑ hoc vacca amiſſa ẽ. quia fures abſtulerunt vel lupꝰ eã comedit. debet emẽdar̃ ſocio ſuo. Cum vero dicta animalia ineſtia ta dantur cum terra. i. ꝙ quis dat animalia omnia ⁊ terram cum in dubio vt preoſtenſum eſt totuʒ pe riculum anialium pertineat ad do minũ poſſet dñs qui ponit bones ⁊ terram paciſci vt maiorem par tem fructuum terre recipiat. cũ ru ſticus tm̃ operas ponit niſi opera ruſtici ⁊ eius induſtria magis eſti metur q̃ʒ fructus qui vẽire poſſẽt ſimul ex bobus ⁊ terra quia tunc non ſolum fructus terre equis par tibus partiendi eſſent. ſed etiam ḋ ip̃is ruſticꝰ plus haberet. dicta. l. ſi non fuerit. ſcḋm eundem. Si ãt dicta animalia eſtimata traduntur tunc periculum caſu fortuito inter ſocios eſt cõe. l. cuʒ duobus. §. dã na. ff. pro ſocio. Et tenet Bal. i. d. l. ſi paſcenda. C. de pactis. Aliqui tamen diſtinguere videntur. quia aut ẽ dãnuʒ fortũe. ⁊ procedat qḋ dictum eſt. aut dãnuʒ nature. i. qḋ procedit ex natura. Et hoc pertine

at solum ad tradentem animalia. Sed certe hoc iur probari nō vr. Nec ē rō diuersitatis. imo cū me lioramenta ēt naturalia hoc cāu ꝯ municētur. vt dicta. l. si non fuerit. ꝯueniens ē vt sic picula diuidātur nec mirꝫ si hoc cāu sit talis cōicatō qꝛ estimatio introducit emptionē ēt in ꝯtractibus i quibus de sui na tura non transfertur dominiū. pu ta in locatione. ff. locati. l. 3. nisi sit aliud expresse ꝯuentum. ff. de con trahen. emp. l. cū manusata. §. ne mo. vel nisi ex ꝯsuetudine aliud in ducatur. cum vt dictum ē intelligi tur actum quod ē ꝯsuetum. dicta l. ꝙ si nolit. §. qꝛ assidua. ff. de edi li. edic. dicta ergo estimatio intro ducit in dubio emptionem arg. l. estimate. ff. so. ma. Et habetur ꝓin de ac si ille qui dat dicta animalia mutuasset socio medietatem ꝓcij. ⁊ ipse posuisset aliam medietatē. ⁊ cōiter ab ipis fuissent empta. Et ideo non mirꝫ si qlibet pro rata d periculo tenet qn̄ sine culpa alteri us socioꝝ processit. al' illius solius erit dānum cuius culpa ꝯtigit. vt i dicto. §. damna. Circa fructus aūt ⁊ tempus quo societas durare de beat eadem dicenda sunt que ⁊ di cta sunt. s. in proximo cāu quādo inestimata traduntur. vt. s. semper equalitas arbitrio boni viri serue tur. p iura ibidem allegata. Unde hoc cāu postꝙ̄ quilibet sociorum ponit tantūdē respectu ꝓcij aia liū que estimata tradita sunt. ⁊ so cius rusticus plus ponit respectu operaꝝ ⁊ custodie. non vꝫ ꝙ fruc tus per medium diuidi debeant. Et ait dictus dn̄s Ang. De hoc al' dubitari vidi. ⁊ putarem arbitrio

boni viri conueniri vt equalitas s uetur ꝙ si talis custodia ⁊ cura ani maliū quā ponit socius rusticus fi at aut fieri posset per infantes aut paruulos quoꝝ opere non sunt in magna estimatione lꝫ alique sint. tunc si aliquam vtilitatem ex aiali bus ꝑcipit plus rusticus socius ꝙ̄ alius. vt fimi ⁊ lutaminis que veri similiter cum opera pastoris com pensari possunt. iuste fructus equa liter diuiduntur. Si vero pastoris opere quas ponit rusticus aut po ni facit sine alij sumptus puta pa learum feni ⁊ similium excederēt ꝯmoditatem lutaminis. tunc vt eq̄ litas seruetur. iuste rusticus an̄ par tem aliquid pro pastoris opera re cipere d̄bet quod equiualeat ei qd̄ plus ponit dicta. l. si non fuerint. al' si tradens animalia vellet equa lem portionem videretur velle ꝓ ciū mutui facti socio de precio me dietatis sortis. ⁊ sic vsuram ꝯmit teret. cum quicquid accedit sorti vsura sit. 14. q. 3. pleriqꝫ. Nec hoc cāu posset quis p cōsuetudinē cō trariam excusari in foro consciētie cum iniquitatem contineat. ⁊ socij dānum ⁊ iacturam ⁊ iuri frater nitatis non conueniat cui societas compatur. l. verum. ff. pro socio. Et si dicta aialia estimata tradunt cum terra conuenit ꝙ dānum ⁊ lu crum sit cōe ⁊ fructus equali par te diuidantur. cum vnusquisqꝫ po nat partem animalium que cōica ta sunt per estimationem. vt dictū ē. ⁊ vnus ponat terram ⁊ alter eq̄ ualentes ponat operas s̄m eundē. Quo vero ad aialia minuta qn̄ su per ipis societas contrahitur. dicē dum ꝙ obseruande sunt conuētio

nes ⁊ ꝯsuetudines arbitrio bõi vi
ri conuenientes secundum modū
⁊ formam circa animalia grossa.
s.positos per eadē iura.nisi q̄ cir
ca aialia minuta videtur societas
posse breuiori tp̄re finiri.puta spa
tio trium annoꝝ vt statim patebit.
Si vero nulla appareat conuētio
seu consuetudo.reperiuntur scrip
ta aliqua iura extrauagantia in fi-
ne vsuuz feudoꝝ.quoꝝ vnius sic i
cipit Rubrica secundum dominū
Ange. Cōsuetudo societatis capra
rum. Nigruz sic sequitur. Siquis
dederit capram aut pecudem iur̄
societatis ille qui accepit debet te
nere per tres annos.⁊ in vnoquo
qz anno debet dare pro capra.12.
formaticos bonos ⁊ optimos.p
pecude.6.⁊ medietas capretoruz
⁊ agnorum debet esse cōis.⁊ me
dietas lane.⁊ ille qui dedit caprā
aut pecudem.ante partem debz eā
habere. Et si ille qui accepit dedit
tertiam.tunc omnia partienda sūt
per medium. Sed si ille qui acce
pit amiserit culpa sua.quia eam ñ
custodierit vel pecorile non bene
clauserit.domino tunc emendare
debet.⁊ vt dictum ē bonos forma
ticos dare debet.s.non quidez de
vna munctura.q̄ȝ si dedi tm̄ vnam
pecudem vel vnam capram non
debet mihi dare talem formaticuz
qualis pōt fieri de vna mūctura⁹tā
tum.sȝ tres aut quattuor mūcture
insimul mitti debent vt bonus for
maticus ide fiat. Quod si dedi ali
cui.20.aut.40.pecudes aut totidē
capras.debet ne mittere vnā mun
cturam insimul ⁊ facere vnum for
maticum de tota munctura. Certe
non. Sed medie estimationes. ita
q̄ non fraudetur qui dedit nec q̄
accepit. Sed si agni vel capreti na
ti non fuerint de vna aliqua capra
vel pecude.nō dz dare nisi medie
tatem formatici quem daret si nati
essent agni vl̄ capreti. Sequit̄ alia
Rubrica. Consuetudo societatis
porcaꝝ. Siquis dederit porcam
alicui iure societatis ⁊ non fuerit
dictuz de tp̄re.tunc is qui acccepit
dz eam tenere p̄ tres ānos ⁊ oīs
porcelli qui nati fuerint p̄tiendi st̄
p̄ medium in vno quoqz anno vl̄
si placuerit dño.⁊ ei qui accepit te
nere vsqz in capite trium annoruz
debēt oīa p̄tiri p̄ mediuz ēt porcel
los natos d̄ porcellis. Et cū porca
facit porcellos dz dñs facere adiu
toriū ei qui accepit.⁊ non dz qui
accepit dare tertiā aut incōtrum ⁊
si amiserit culpa sua.q̄ȝ porcellos
non bene clauserit.vel custodē cū
porcis non bñ miserit.dz dño em̄
dare vel cāuz amissiōis dño dicer̄
5° principalr̄ aliqñ aialia feminini
generis tradūtur ad opiendum ab
aialibus masculis alterius quo ca
su si appareat conuentio seu con
suetudo que non discrepet a iudi
cio boni viri seruanda ē.vt sepissi
me ostensum ē. Qd̄ si hec nō appa
reāt.sup̄ hoc ē vna d̄ p̄dictis extra
gantibus s̄z dñm Ang.cuius Ru
brica ē talis. Cōsuetudo societatis
iumentoꝝ. Siquis dederit iumen
ta cooperienda equo alicui⁹.oēs
poledri debēt esse cōes nati i illo
anno de iumentis illis partiēdiqz
sunt s̄m cōsuetudinem.⁊ ille cui⁹
sunt iumēta debet partiri poledros
⁊ mittere illi electionem.cuius est
equus vtrum velit accipere pole-
drum an accipere partē precij.6°

aliqñ tradũtur aĩalia nec apparet quõ presertim defũctis iá ꝓncipa-libus. ⁊ tũc ſuanda eſſet ꝯſuetudo cũ illud qđ ẽ ꝯſuetũ; iter partes vi deaẜ actũ. ff. de edili. edi. ꝙ ſi nolit §. q: aſſidua. ⁊ de aq̃ plu. arcen. l. ſi prius. §. recte placuit. Si aũt de ꝯſuetudine nõ apparẽt tũc ẜ; dñm Ange. i dubio preſumeretur con-tractus inominatus. pro quo dare tur actio ꝓſcriptis verbis. ⁊ i h ea-dem eſſent ſeruáda q̃ ſupradcá ſũt de ſocietatib⁹ ac ſi eſſet ꝯtracta ſo-cietas. Ego puto ꝙ ex quo nõ ap-paret qd actũ ſit ⁊ remanet ideter minatum totũ debeat reduci ad ar bitrium boni viri. ex̃ de offi. dele. de cáis. ⁊. ff. ꝓ ſocio. l. ſi nõ fuerit Cui arbitrio conuenit ꝙ vnicuiq; deẜ ſibi debitũ. ff. de iuſti. ⁊ iure. l. iuſticia. §. iuris ꝓcepta. Et ꝓpterea ꝙ tradens aĩalia iſta recipiat cum omnibus fructibus ⁊ acceſſiõib⁹ illis exceptis que ſine culpa recipi entis deperdita ſunt. cum dcá ani-malia fuerint tradentis. nec appa-reat ꝙ eorum dominium in alium tranſtulerit. ar. l. fructus. ff. de rei ven. ſed receptori animalium fiat ꝯgrua recõpenſatio iuxta exigẽtiá ſumptuum ⁊ laboris ſui. ⁊ hoc ac tione mandati ex quo per manda-tum ſeu ipoſitionem dñi animalia gubernáda ſuſcepit. ff. mandati. l. i. vel ſaltem actione i factum ſiue ꝓ ſcriptis verbis. ff. de preſcrip. v̓. l. 2. Et ex his pateẜ poteſt qualiẜ ani malia tradantur. ⁊ quõ ſup his ſo cietas contrahaẜ. ⁊ quid agẽdum ſit ⁊ vtrũ in his cõtractibus cõmit-taẜ vſura. q: regulariter non com-mittitur niſi cu; his cõcurrerit mu tuũ ſeu equipollens. videl; termi nus conceſſus ad ſoluendum quo rum occaſione plus aliquid reci-piatur. vel niſi ſub predcis cõtra-ctibus contractus mutui pallietur extra d̓ emptio. ⁊ vendi. ad nr̃a;. Et l; vſura nõ iteruenjat poteſt ta-men alia adeſſe iniquitas videl; cum vnius cõditio plus grauetur ꝙ̃ alterius partis contra boni vi-ri arbitrium. De ſocietate v̓o cum pecunia que mercatori concediẜ ad mercandum. vide ſupra ſocie-tas. I. ⁊. 2. B

Sura iij. in empti-onibus.

Quid ſi ematur aliqd vt ꝓ cium ſoluatur ad certũ terminum. ℞. Si propter hanc dilationẽ res vendatur maiori precio. l; talis ꝯ tractus nõ ſit vſurarius ex forma ẽ tamen vſurarius ex fraud̓. A. Et etiam ex forma quádo de h ꝯſtat. ex̃ eo. i ciuitate. ⁊. c. ſi. B. Et ideo venditor tenetur qui hoc facit qua ſi vſuram feciſſet. niſi dubiu; ſit ꝙ merces vendite tpe ſolutionis de-beant plus vel minus valere. extra eo. i ciuitate. q: tunc licite poſſent vendi tãtũ plus quantum eſtimaẜ ꝙ plus debeant valere tpe ſolutio nis. dico ſi iſte vẽditor nolebat vẽ dere nũc. ſ; itendebat ſeruare vſq; ad illud tempus. ex̃ eo. nauiganti. Qđ ſi fiat ꝯuerſo. puta dat nc̃. x. vt circa autũnum reddanẜ ſibi tot menſure frumenti vel uini. tũc at tendendum eſt ꝙ l; nunc plus ua-leát. utrum tamẽ qñ dari d̓bẽt ſint ualiture plus uel min⁹. ſi uériſimi liter dubitaẜ non ẽ vſura. Si aute; eſtimaẜ qđ plus ualebũt. certe em ptor uſurá cõmittit. ut i dcõ. c. na-uiganti. A. Ad meliorem predi-

ctoꝝ itelligētiam hic tria videnda sūt. Primo qualit̄ discernat̄ iustū ꝓciū rerū. Ad qđ dicēdum ꝙ illđ dr̄ iustum preciū rerū qđ i loco coīter de re inueniri pn̄t solutione ꝓōt.ff.ad.l.fal.l.precia. Qđ quidā nō irrōnabiliter limitāt h̄ esse veꝝ nisi ipedimētum occurrat ex aliq̄rum malicia puta vsurarioꝝ seu aliorum pecuniosoꝝ vendentium merces suas ad terminū vt valeāt aliquid plus lucrari. ⁊ bōi mercatores nō pn̄t vendere merces suas etiā iusto precio. vel etiam si aliq̄s tyrānus ⁊ potens aliud adhiberet ipedimentū sine rōnabili causa limitādo precia vl̄ prohibēdo merces alio deferri. Nam malicijs indulgendum non ē.ff.de rei ven.l.i fundo. ⁊ ex̄ de cogna.spi.c.2.º Itē iustū ꝓciū ꝯsiderat̄ semꝑ mercātijs respectu laboꝝ ⁊ sumptuū mercatoris. vt.s̄.negociatio.§.3.i additione. Quod intellige nisi i loco vēditionis aliud esset cōe precium n̄ itroductū ex eoꝝ malicia. vt dcm̄ ē.sed ex ꝯditione tpis seu negociationis. puta cum tempore messiū ⁊ vindemiarum soleant frumentum ⁊ vinum minori precio valere ⁊ idē i sil'ibus. vel cum merces ex abūdantia minori vendunt̄. ⁊ maiori ex occurrēte penuria. Nā cū mercator possit ꝓcium augmētare ex varietate locoꝝ ⁊ tēpoꝝ ex qua ꝓcia i eisdem diuersimode statuūt̄ ita debet ⁊ minuere. Precia.n.ꝯsideranda sūt respectu locoꝝ ⁊ tēporū n̄ solum i augmentatione. sed ēt i diminutione.ff.si cer.pe.l.vinum ⁊ de reg.iur.l.ꝓm naturā.2.º videndum ē quid si aliquis vendit rē ad terminum ꝓ maiori precio đ qua verisil'r dubitat̄ vtrum tpe solutionis precij sit res maiori vel minori ꝓcio valitura. tn̄ vendens putat eā n̄ valiturā maiori q̄ꝫ nūc valeat an cōmittat̄ vsura. R. Inno. videt̄ tenere i.c.i ciuitate.ex̄ eo. sufficere ad ꝯmissionem vsure ꝙ venditor non credat eam valiturā maiori. Et cum Inno. etiā transit dn̄s Anto. de bu. quod verum puto q̄ꝫtuꝫ ad pcm̄. quo v̄o ad restitutionem distinguendum credo vtrum venditor h̄ putauerit ex ꝓbabili coniectura. ⁊ tūc teneatur. an ex leui. ⁊ n̄ teneat̄.ar.l.cum qdam.§.qd ergo.ff.đ acq.here. vbi dr̄ ꝙ si heres ēt solus putat adesse ipedimentum adeundi hereditatē. adire nō pōt si iusta rōne mor' crediderit. Facit ēt.ex̄ de sen.exco.i q̄sitioni. In dubio tn̄ si nō appareret vtruꝫ cōiter fuerit dubiū v̄isile. vel si res tpe solutionis ꝓcij fuerit pl' valitura. vel si n̄ appareret vtꝝ estimatio venditoris fuerit rōnabilis vel nō. puto ꝙ ipe vēditor ad restitutionē teneatur ex q̄ n̄ putauit rē pl' valiturā. q: i re ꝓpa q̄libet ē modrator ⁊ arbiter. ⁊ i dubijs tutior ps ē eligenda.ex̄ eo.i ciuitate.3.º qd si pp tmīnum res plus vēdat̄. n̄ tn̄ vltra ipi' rei valorē an ꝯmittat̄ vsura. R. ꝙ sic. ex q̄ rōne termini res vēdat̄ maiori. tamen satis existio ꝙ cū pp h̄ non excedat iustum rei valorē nō cōmittat̄ vsura cū h̄ casu n̄ lucruꝫ. sed ꝯsequat̄ suū iterēē.ex̄ de usur.c.si. Et si dicat̄ nō posse contigere ꝙ si res uenit pluri rōne termini n̄ uēdat̄ ultra ualorē iustum cū res tā tū ualeat q̄ꝫtū pn̄ti ꝓcio uendi pōt. ⁊ sic pn̄ti ꝓcio nō pl' inueniebat sed pluri ꝓpter terminū vendidit vltra

iustā estimationē accepit. pōt r̄spō deri q̄ hoc nō sequit̄r. Nam veruȝ ē q̄ res tātum valet quātum vēdi pōt. s. cōi cursu. n̄ vō singulari euē tu. vt sicut ille nō dr̄ iusto precio vē dere q̄ rem p̄cio maiori vendit ali cui q̄ȝ cōiter fieret alijs. forte qr ille ad rem maiorem hȝ affectionē vel qr ea magis idiget. ff. ad. l. fal. l. pre cia. Ita dr̄ non iusto p̄cio emere q̄ minori rem emit ab aliquo q̄ȝ cōit ab alijs emeret forte propter vēdi toris necessitatem. vel qr non pōt merces tanto tpe retinere quanto alij faciunt. ⁊ huiusmodi. Item ēt qr ex malicia alioꝝ pōt iustum pre cium ipediri. qd̄ nocere nō debet vt preostensum est. B

1 ℂ Quid de mercatoribus q̄ hn̄t ꝓ statuto q̄ quicunq̄ emit vl̄ vendit tales merces itelligat̄ talis vl̄ talis dilatio solutionis. R̄. Si vēditor ꝓ pter h̄ non apponat ad precium n̄ ē vsura. al̄ sic. vt ex p̄cedenti. §. pōt nōri. Qd̄ si post cōcordiam ⁊ de p̄ cio ⁊ dilatione velit emptor nunc soluere. ⁊ sic de p̄cio minuere. pȝ q̄ pria vēditio vsuraria ē. s. vltra p̄ cium. nisi forte talis minutio precij fiat rōne alicuius iteresse. de q̄ vid̄ supra vsura. I. §. 16. q̄ icipit. Sȝ nū q̄d vsura ē. A. Pōt ēt esse q̄ vēdi tor minuit de precio ꝑpter necessi tatem. ⁊ sic potius ē iniq̄tas ex pte emptoris. Unde pōt queri. an em ptor h̄ casu cōmittat vsuraȝ cū mi nus soluat ꝑpter p̄matura͂ solutio nem. R̄. Videt̄ q̄ nō. qr plus solue re videt̄ q̄ ante tempus soluit. i In sti. de act. §. plus. Sed iste. §. loq̄t in coacte soluēte. qr tollit̄ ei facul tas retinēdi rē tpe cōcesso. q̄nq̄ ēt cum ei⁹ dāno. sed aliud ē i sponte soluente. Un̄ ꝯtrariū t̄n̄s puto. qr aliq̄d certi lucri cape. ꝑpter p̄ma tura͂ solutionē vsuram iduci. vt ap te. ꝓbatur i. c. nauigāti. in. §. I. ex̄. e. nisi forte soluēs an̄ tempus posset aliquod iustuȝ iteresse p̄tendere. vt s̄ vsura. primo in prin. B

4

2 ℂ Quid si aliquis vendat res pro p̄cio qd̄ nunc currit. ⁊ addit pactū q̄ si plus valebunt vsq̄ ad pasca vult illud pl⁹. si vō minus valebūt non vult minus. R̄. s̄m Hos. Pro culdubio ē vsurarius iudicād⁹ cū i pacto claudicet. ar. C. d̄ sol. l. pl̄t. Con. Ul. A. Idem i sum. li. 2. ti. 7. q. 21. Et h̄ itelligendum qn̄ rōne ter mini apponeretur tale pactum. al̄ lȝ adesset iniquitas alia non t̄n̄ vsu ra cū non assit mutuum vel eq̄pol lens qd̄ ad vsuram req̄ritur. vt su pra usura. I. in principio. B

3 ℂ Quid si uendā p̄dium tali cōdi tione q̄ usq̄ ad tot annos si reddā precium rehabeam p̄dium. R̄. s̄ȝ Ray. Hic nō ē mutuū. un̄ nec usu ra. ⁊ emptor facit fructus suos q̄a uenditio ē. Et h̄ itelligas nisi talis ꝯditio facta fuerit i fraudem usura rum qd̄ pōt p̄sumi si modicum est precium respectu valoris rei. ex̄ d̄ emp. ⁊ ven. ad nostram. Itē si sit i pacto q̄ restituat̄ aliq̄d plus q̄ȝ fu it preciuȝ. A. Idē dicūt doc. vt no tat An. de bu. i. c. in diocesi. ex̄ eo. B. ⁊ emptor cōsuetus sit fenerari ex̄ de pigno. illo vos. Idem Hos. ⁊ Ber. A. Ideȝ i sum. eo. ti. q. 25. vbi idē dr̄ s̄m eosdem ēt si vēditio fiat tali pacto q̄ q̄ncūq̄ soluat̄ p̄ci uȝ a vēditore vel ei⁹ herede redda tur predium. Predcis ēt con. dn̄s An. de bu. i dcō. c. conquestus ex̄ eo. ⁊ Inno. i dic. c. ad nostram ad

5

dens q̄ paucitas precij non facit ꝓ sumere vsuram. nisi addatur alteri ꝯiecture videlꝫ q̄ vēditor possit redimere. B

4 ¶ Quid siquis emat fructus seu segetes ꝓuenturas h̄ anno de agro semiato. R. ſ͞m v̄v̄. Non ē vsura ex forma ꝯtractus. Pōt tn̄ fieri i fraudem vsurarum. vt si verisimile est q̄ fructus colligendi etiam ꝯputato dubio q̄ possūt ipediri valebūt tūc pl⁹ q̄̄ id quod nūc dat. A. maxime si ē talis psona que contract⁹ huiusmodi soleat exercere ⁊ restitutio ē ei in foro pn̄iali idicēda ſ͞m eundem v̄v̄. ⁊ in sum. eo. ti. q. 26. Et hoc debet itelligi qn̄ iteruenit ꝓ matura solutio. alias non esset vsura cum non assit mutuum vel equipollens. sed alia fraus obligās ad restitutōnē. B. Si aūt ꝓbabilit dubitat vtrum plus vel minus debeant valere non ē vsura. Idē Hos. ⁊ Ul. A. Idem i dcā. q. 26. B. Et eodem modo dicendum si emat fructus ꝓuenturos vsq̄ ad tres vł quatuor vel plures annos. A. Idē i sum. eo. ti. q. 27. vbi etiam addit ſ͞m Ray. q̄ vbi in foro iudiciali ꝓcedit per coniecturas. in pn̄iali statur partium assertioni. Et idem dr eo. ti. q. 23. Quod itelligo esse verū nisi ex alia coniectura oriat scādalum. q2 tunc oporteret oio contra scandalum satisfacere. ex̄ d̄ homi. ex lr̄is primo de purga. cano. per totum. B

5 ¶ Quid siquis emat a cōitate vel a collegio monasterio seu etiam a priuata persona certos ānuos redditus in vita emptoris vel ad alid̄ quodcūq̄ tēpus usufructū alicui⁹ possessionis. R. ſ͞m v̄v̄. Nō ē usura ex forma ꝯctus. Posset autem esse illicitus ex pte uenditoꝝ. quia assumunt materiā desiderādi mōtem eius aut ex pte emptoris. quia forte nimis pro precio emit pensatis circūstantijs de uerisimilitudie vite eius ⁊ quantitate p̄cij. ⁊ valoris ipius vsufruct⁹. Si v̄o q̄n emit a priuata persona dicatur. in uita ipius venditoris. esset tunc magis clarū quātū ad hoc q̄ nulli⁹ mors desideraret h̄ casu. A. Idē v̄v̄. dicit q̄ lꝫ iste cōtractus nō sit vsurarius ex forma. cuꝫ tn̄ huiusmōi redditus annu⁹ psonalis sit siue bursalis nō aūt p̄dialis. credo lꝫ qdā legiste dicant ꝯtrariū q̄ illicitus ē contractus. tū q2 venditor faciliter posset d̄siderare morte emptoris. tū q2 nullum est emptoris periculū. sicut est i fructibus agrorūꝫ ⁊ vinearum. vt i sū. eo. ti. q. 19. In his tn̄ uidet faciēda differentia iter redditus iā ꝯstitutos ⁊ denuo ꝯstituēdos. ut pꝫ p Inn. ex̄ eo. in ciuitate ubi ēt idē notat dn̄s Anto. de but. formās hāc questionem. Aliquis emit reddit⁹ certi fundi i ppetuuꝫ uel ad uitā sibi uel heredib⁹. dubitat an sit licitū. Et lꝫ ingt opiniōes sint. tn̄ liciti sunt huiusmodi ꝯtractus ſ͞m Inno. ⁊ Io. an. siue emat redditus domus siue psone. puta rustici uel ſui alterius. siue ēt emat actio ꝯtra aliū cōpetens dato etiā q̄ forte minori p̄cio uendat q̄̄ ualeat. ⁊ dicūt hoc uerū siue reddit⁹ sit certus siue icertus. siue in pecunia. siue in alio. ⁊ siue emant noia ꝯstituta siue etiam ꝯstituenda. ⁊ lꝫ aliquantulū min⁹ q̄̄ valeāt emant nō iudicat ꝯtractus illicitus. quia ꝯtrahētes pn̄t i modico sine dolo

tñ se decipere realiter. Cõsuluit tñ Inn. xpi fidelibus q ab huiusmo di cõtractibus abstineãt. s. q de no uo pp hoc cõstitutũ redditũ vel ac tioné emant. Dicit tñ q hoc é peni tus illicitũ. q siqs accepit centũ a tiño vel obligationé de cẽsũ vt ipe ꝯstituat se debitoré redditus ãnua lis maioris quãtitatꝫ q̃ʒ acceperat. Con. dñs Pe. de ancho. in. c. vsu rarũ de vsur. li. 6. vbi ét dicit. Que ro si ꝯstitui alicui pensioné certam ad vitã ꝑ certo ꝑcio. an talis ꝯct⁹ sit vsurari⁹. Rñdet ẜm Oldradũ. Hosti. Inno. Vicen. ⁊ Goff. i dic to. c. in ciuitate. q non. qꝛ ẜʒ oẽs ꝑ dictos talis cõtractus é licitus. qꝛ tollit suspitio vsurarũ rõne incer titudinis. Ideʒ ét dicit tenere Io. an. Quod puto limitãdũ nisi veri similiter sit emẽs plus i futuꝝ acce pturus. ar. c. si. ex̃. e. Ité dicit. Po ne q debitor vsurary mutuauit so cio pecuniã eo pacto q ipe solue ret vsuras vsurario in futuꝝ curré tes an talis mutuãs sit vsurarius. Et rñdet ẜm doct. q non. qd dicit verũ ẜm Io. an. qñ ex illa pecunia intendebat satisfacere vsurario al's cessant rões doctoꝝ. Et ideo si té a socio cui mutnauit. vsuras perci pit ad restitutioné tenetur. B.

6 ¶ Quid de his qui emunt a pau peribus boues vel oues quas illi forte ñ habent ⁊ locant eis. R. ẜm vv. Si emptor scit vel credit q vé ditor illa non habet ⁊ locat ei ꝑ annua pensione. vsura est. vel salté in fraudé vsure fit. A. i. presumitur ẜm eundem vv. ⁊ in sum. co. ti. q. 33. ⁊ tales omnino tenẽtur ad resti tutionem cũ mercedem sine cã re ceperint. s. ex eo quod non est. ff. d condi. sine cã per totũ. B. Si vo credit eũ habet ⁊ sine fraude emit non é vsura. A. nec ét peccatum q̃ diu durat bona fides ẜm eundem ⁊ in dicta. q. 33. Et addit. Ideʒ cre do de ementibus fructus terrarũ a non habẽtibus. hec ille. Et licet i ꝑdicto casu desit aliqñ pctm̃ nõ tñ deest obligatio ad restitutioné ex q̃ pensioné accipiũt sine causa vt dic tum est. nisi inq̃ʒtum possit ꝓbare aliqd legitimũ intereé non tñ tenet vltra q̃ sit factus locupletior q̃ʒ diu fuit bone fidei. ff. de peti. heredi. l. vtrum. B.

7 ¶ Quid de his qui nũc emunt cer tos equos tradendos éptori ab ip so venditore in certis nũdinis. R. ẜm vv. Si emant minori ꝑcio q̃ʒ e stimentur eos ibi eé tunc valituros vsura é. Si ãt de valore verisimili ter dubitet nõ é vsura. A. Idé i sũ. co. ti. q. 34. Et intelligitur hoc si in teruentat prematura solutio al' nõ esset vsura ex̃. eo. nauigãti lʒ possit esse alia inequalitas ad restitutóeʒ obligans. Sed quid siquis hñs pe cuniã volebat ire ad nũdinas ad emendũ merces ex quibus lucraret tur ⁊ ego indigés pecunia mutuo illã recipio offerens me illã resti tuere cũ lucro sperato. nungd con tractus sit vsurarius. R. Inn. dicit q sic. sed hosti. tʒ q tali mercatori obligatus sum ad interesse illi⁹ lu cri quod ex illa pecunia erat verisi militer facturus. dũmõ nihil fiat in fraudé vsuraruʒ. ⁊ talis mercator dicto mõ non consueuerat pecuni aʒ tradere ad vsurã. Con. Ray. vt ⁊ pʒ. s. vsura. i. §. 25. Sed vt notat dñs Pe. de ancho. in. c. vsuraruʒ ex̃. eo. li. 6. Io. an. tenet cũ Inno.

dicens ꝙ interesse hꝫ solū locū pꝰ
morā debitoris ⁊ nō ante. Nam si
añ posset qui mutuat cōuenire de
sperato lucro facile esset mutuāti si
gere qꝺ vult cū sua pecunia alio ꝓ
ficisci vbi tm̄ lucrabit̄ ⁊ illo requisi
sito fenus exerceret. Istis āt sigm̄
tis non ē via apienda ex̄ de diuor.
quanto. Et h̄ placet Jo. cal. h̄ ille.
Pōt dici ꝙ vbi ex qualitate ꝑsōa-
rū cessat suspitio vsurarū obtineat
dictū Host. ⁊ Ray. qꝛ interesse cō
putari pōt ex iusta cā non soluꝫ pꝰ
morā sed ēt ante vt pꝫ. s̄. §. 5. in ad
ditione v̄. itē dicit. Item q̇d siqs a
mercatore emeret merces tāto ca-
rius quanto i loco destinato esset
verisimiliter vēditurus. ⁊ sic offer
ret veꝝ preciū cū sperato lucro an
venditor sit vsuarius. R̄. ſm Inn.
ꝙ non. dūmō ꝯputatis periculo ⁊
labore nō accipiat vltra id qꝺ i lo-
co in quo erat venditurus verisimi
liter lucraturus fuisset. qꝛ quo iure
pōt vendere carius ꝓpter dubiuꝫ
tꝑis ex̄. eo. c. si. eodē modo ꝓpter
dubiū loci sūpto argumento ꝺ tꝑe
ad locū. ff. si certū pe. l. vinū. Et h̄
placet Ray. Sꝫ vt notat dictꝰ dn̄s
Pe. de ancho. vbi. s̄. host. ꝯ. quia
daret̄ via figmentis contra dictum
c. quanto. Jo. v̄o cal. tenet dictum
Inno. cū p̄ciū statim soluit̄ qa tūc
speratū lucrū alterius loci pōt mō
ꝑcipere emptor sicut poterat cre-
ditor. Sed si h̄ p̄textu solutio p̄cij
differat̄ tunc dictū Inno. lꝫ quia ꝺ
facili posset fraus committi h̄ ille.
Pōt dici ꝙ interesse ex equo non
pōt ꝑcipere sed bn̄ ſm estimatōem
dubij euentꝰ. vt. s̄. vsura. i. §. 15. vbi
ex conditione personaꝝ cesset sus-
pitio fraudis. B.

Quid de his q̄ emūt frumentuꝫ
⁊ vinū ⁊ huiusmodi tꝑe quo colli
gitur vt postea vendant carius. R̄n̄.
Hoc multipliciter pōt fieri primo
quidē ꝑꝑ cōe bonū. sicut Joseph
emit frumenta vt h̄ret. vñ ꝓuiderꝫ
populis terre tꝑe famis. ⁊ h̄ meri-
toriū ē. 2ͦ ꝓpter ꝓuisōꝫ suā. ⁊ suo
rū sicut si aliquis nunc emat timēs
ne postea oporteat eū carius eme
re pro se ⁊ suis. ⁊ postea qꝛ non in
diguit vendidit sicut cōiter in foro
vendebatur. ⁊ hoc licitū est. 3ͦ ꝑꝑ
pietatē. ut. s. de lucro ꝓuideat pau
peribus. ⁊ hoc iterū lꝫ dummō ita
moderate h̄ faciat ꝙ cōitas per ca
ristiam non ledatur. 4ͦ. ꝓpter exer
cēdā iustā cōmutationē per modū
mercationis. ut non intendat cari
stiā inducere sed potius suā artem
siue negociationē exercere. qꝺ po
tissime locū hꝫ qñ hec est propria
negociatō eius. ita ꝙ ꝓ sua oꝑa re
cipit lucrū. ut dictum est. s̄. emptio
§. 4. 5ͦ. ꝓpter auariciā. s. ut carius
uendat nulla alia necessitate uł uti-
litate pensata aut ut caristiam idu
cat ⁊ congreget. ita ꝙ hoies cogan
tur ab eo emere. ⁊ ipse posset ad li
bitum uendere. ⁊ isti tales enormi
ter peccant ut etiam dictum est. s̄.
emptio. §. 8. Hec breuiter sumpta
sunt de Ray. v̄v̄. Inno. ⁊ Hostiē.
Et addit Ray. ꝙ tales ꝓpter hoc
non sunt cogendi ad restitutioneꝫ
certe persone sed pauperibus. Et
ſm v̄v̄. hoc intelligit̄ de honestate
⁊ consilio. non aūt de necessitate.
A. nisi ex facto eoꝝ alij forent dā
nificati. qꝛ tūc tenētur restituer̄ dā
nificatis oīo. ex̄. de iniur. ca. si. B.
Et intelligendū idem siquis emat
alia q̄ꝫ uictualia. ut aurū uel argē-

rum ⁊ huiusmodi. vt de talibus caristiam inducat ⁊ ipse lucretur. Et de hac materia habes. s̄. §. 4. A. Idem qd̄ in hoc. §. notat in sū. co. n. q. 40. Predictis ēt cō. doc. cāo. vt notat dn̄s Pe. de ancho. in. c. i. ex̄. eo. li. 6°. B.

9 ¶ Pone. quidā habet recipe centū ab aliquo i certo termino venit tertius emens ipsa iura cōtra debitorē pro ꝑcio nonaginta que nūc soluit. nunqd emptor cōmittit vsuram. R. Si iste emit tantū minus quantum vere est interesse suū. aut quantū vere ē estimandū siue timēdū ne ille debitor soluat. aut quātenus ē futurus labor rehabēdi non ē vsura. Si v̄o aliter vult diminuere preciū soluz ꝓpter hoc ꝙ nunc soluit. sed i futuro plus rehabebit. est manifeste vsura. A. qr ꝓpter ꝑmaturā solutionez minori emit ꝙ̄ verisimiliter res fuerit valitura ex̄. eo. c. si. Et sic limitanda sunt q̄ dcā sunt. s̄. §. 5°. de emptione nominū. B. Et nota ꝙ talis emptio iurium ꝑsertim qn̄ de hoc imineret litigiū si fiat ꝓ minori ꝑcio non valet nec iste emptor poterit plus petere ab ipso debitore q̄z in veritate soluerit ēt si residuū fuerit ei donatū. C. mandati. l. ꝑ diuersas. ⁊. l. ab Anastasio. qr ꝓ bono cōi statutū est ne litigia emerent vel mouerent. A. Sed si cessio iuriū fiat ex vera ⁊ integra donatione valet in totū. al'n̄ valet nisi ꝓ ꝑte dati ꝑcij. Et hoc verū quo ad petitionē faciēdā a debitoribus vt obuietur litigijs que possent per huiusmodi emptiones decurrere. vt in iuribus allegatis. Sz quo ad emptorē ⁊ venditorē talis ꝯtract⁹ bn̄ vz. cū noia debitoꝝ possint emi ēt precio minori q̄z sint ipsa d̄bita seruata tn̄ equalitate. vt dicit dn̄s Anto. de bu. in. c. in ciuitate ex̄. e. vt pz. s̄. §. 5. i additōne. B.

¶ Itē pone. quedā cōitas indiget pecunia ⁊ imponit ciuibus prestātiam. s. mutuo ꝓmittens ⁊ obligās ꝑstantibus certa pignora ⁊ certuz lucrū nunqd prestantes cōmittunt vsurā. R. Ex quo coacte faciunt. ⁊ ꝓpter hoc forte multā incōmoditatē incurrunt ita ꝙ ab hoc libent̄ cessarent si possent. non est vsura. Sed iuxta hoc ē alia dubitatio. videlz ꝙ si postq̄z ciuis primus ꝑstitit veniat secundus ⁊ emat iura a ꝑmo ꝓ minori ꝑcio eo ꝙ nunc soluit ei nunquid iste secūdus ꝯmittit vsurā. R. vt i ꝑcedēti. §. dr̄. A. Certe iste contractus manifeste apparz vsurari⁹ cū qcquid accedat sorti i mutuo sit vsura nisi affuerit verum ⁊ certū interesse. qd̄ pōt estimari ēt ex dubio euentu ſ̃z ꝯditiones ꝑsonarū. vt. s̄. vsura. i. §. 15. Nō āt pōt poni interesse certū pro incerto. vt ibi pz. ⁊ notat dn̄s Anto. in. c. salubriter ex̄. eo. Nec excusat a pctō i h̄ casu coactio vel alia necessitas ex̄. eo. sup eo. qd̄ me. cā. c. sacris. Et si principalis ē illicitus similit̄ ⁊ accessorius ex̄ de reg. iur. accessoriū li. 6. Sed si cōitas non accipit mutuo. sed ita vt reddat acceptū lz ꝓ illo annuati aliqd tribuat sicut fit i imprestitis venetiarū ⁊ in mōtib⁹ florētie ⁊ in locis Janue. Alius est cas⁹ sup quo theologi ⁊ doctores diuersa dixerūt. Sed saluo meliori iudicio cōtractus vr̄ licitus. cū i hoc casu nō sit mutuū. sed potius venditio reddituū ciuitatuz q̄ fieri pōt vt tetigi. s̄. §. 5. ⁊ notāt doc. ex̄

10

in ciuitate. vbi ꝛ dñs Anto. addit. Et p̄dicta faciunt ad illud quod ve netijs sepissime reuocatur in dubium. Ibi. n. q hactenus cõtulerunt pecunias in cõi describunt singi latim deinde cõe rñdet eis quolibet ãno ꝓ cẽtenario qñq3 quinq3 qñq3 minus. sed capitale nũq̄ꝫ restituit ꝛ vocat impꝛestita. Et ille q h3 in cõitate dicta mille vel tria milia vendit alijs ius suũ ꝛ emolumẽtũ oẽ qḋ ꝑcipit. querit an iste ꝯtract⁹ sit licitus. Et rñdet. Ex p̄dictis p3 ꝙ sic qꝛ recipit redditũ in pecunia iã cõstitutũ. Itẽ idem redditus crescit ꝛ decrescit. ꝛ posset cõitas i totũ abolere si vellet ꝛ nihil respõdere. Itẽ nõ est qi maioꝛ redditus q̄ꝫ esset vnius possessionis imobilis. ꝛ sic vr̄ ꝙ licitus sit contractus talis ꝑ p̄dicta iura ꝛ rõnes. hec ille. Idem ẽt dicit dñs Pe. de ancho. in. c. vsurarũ de vsur. li. 6. Et subdit. Reperio tñ inter ꝯsilia Federici ꝯsilio. 292. quendã theologũ disputasse latissime questionẽ istam ꝛ ꝯclusiue tenuisse ꝙ quo ad temp⁹ ciues coacte mutuantes cõitati nõ sit vsura censenda siquidem ꝓ illa sorte coacte mutuata aliquid recipiant. Ab ipsis ãt emere talem reddituũ annuũ vsura ẽ. Cuius rõnes ꝛ motiua nõ refero. qꝛ iudicio meo de iure efficaciter non concludunt nec tollũt rõnes. ꝛ illa que ꝑ doctores superius sunt dicta hec illa. Predicta ẽt pñt intelligi v̇a nisi ciuitas constituat p̄dictis nouos redditus forte si antiqui in similibus l' alijs sunt ꝯsũpti qḋ non liceret qꝛ huiusmodi emi non pñt ita vt qui eos vendit ad illos obliget. vt nõt in dicto. c. in ciuitate per doc. ꝛ no tat dñs Pe. i p̄fato. c. vsurarũ. ubi q̄rit an sit licita ẽptio reddituũ alic⁹ castri l' fũdi ad certũ tp̄s l' icertũ puta ꝓ se ꝛ suis her̄dib⁹. Et rñdet ꝑmta Io. an. In. ꝛ ho. i dcõ. c. i ciuitate ꝙ sic nec sapit usurã qñ tal' reddit⁹ erat iã ꝯstruct⁹ añ ꝯ̈ctũ puta cẽsus tributũ pẽsio ꝛ silia. Sec⁹ si tp̄e ꝯ̈ct⁹ nascat siue ꝯstituat. Et idẽ dic in ẽptiõe nois siue actõis ut actõ iã nata ad mille possit emi ꝓ minori p̄cio. Patet ergo ꝓ p̄dictis ip̄stitis noui reddit⁹ cõstitui ñ possẽt al' eẽnt illicita. ꝛ siliť forẽt illicita ꝛ sr̄ nouis ꝛ ãtiqs si ex ip̄sis dãnificaret respublica q̄ equipat pupillo. C. de iure reipub. l. rẽpublicã li. xi. Vñ eius administratoꝛes ñ pñt eã dãnificare nec scim̃ eoꝝ i dãnũ reipublice u3. ff. de decr. decuri. l. ãbitiosa. ꝛ. C. de transac. l. preses. Et in his casibus potest intelligi dictum tenenti um huiusmodi impꝛestita non fore licita.

II

C Circa p̄dicta p̄rio q̄ro qd si aliqs ñ uult emere p̄diũ s3 redditũ ex alteri⁹ p̄dio ꝑꝑ qḋ p̄dij dñs ꝯstituit nouũ redditũ forte locãdo alicui ꝑpetua locatõe ad certũ affictũ pecunia l' reb⁹ alijs ꝯstitutũ quẽ uẽdit p̄dicto an ꝯ̈ct⁹ sit licit⁹. R. Quidã dicũt ꝙ sic. qꝛ hic ẽ pura ẽptio ꝛ uenditio. ꝛ sic põt fieri sicut supꝛa dictũ est de ẽptione redditus iã constituti. Sed alij ꝯ̈. qꝛ ñ põtuit fieri frau s in redditu iã constituto sicut i eo qui constituit de nouo. Vñ dicunt quḋ ex huiusmodi contractu non potest percipi ultra quam datum sit Innocentius in capi. in ciuitate extra eodem non appꝛobat nec repꝛobat. sed ait Certe be

ne ꝯsulēdū ē oībus fidelib⁹ ꝙ ab huiusmōi ꝯtctibus abstineāt. s. qḋ de nouo pp hoc ꝯstitutū redditū vl̄ actionē n̄ emāt. Et subdit. Illḋ āt penitus vr̄ illicitū ꝙ ipe idē q dī emptor i se ꝯstituat redditū ⁊ actōnē qua se obliget ad plus dādū in pecunia vl̄ spē q̄ꝫ accepit. Aduertēdū qḋ Inno. vocat hic emptorē illū q̄ i secūdo cōtractu resolutiuo primi ex pacto de redimēdo emit q i prio fuit vēditor. vt pꝫ p dn̄m An. de bu. ibidē de q̄. s. §. 5. i additiōe. Nā appellatōibus emptionū vēditionū. locationū ⁊ ꝯductionū ꝓmiscue vtimur. ff. ḋ ac. empt. l. veteres. ⁊ . l. se.

12 ¶ Secūdo q̄ro. qd si q̄s emit predíū cū pacto ḋ redimēdo vsq̄ꝫ ad certū tp̄s vl̄ q̄ncūq̄ꝫ p̄ciū reddaꝛ. ⁊ iterim ēptor ip̄m locat vēditori ꝑ certo affictu. an sit licitū. R̄. Pria facit ꝯtractus licitus vr̄. Nā licitū ē vēdere ac ēt emere cū pacto ḋ redimēdo ad certū tēpus vl̄ q̄ncūq̄ꝫ C. de pac. iter emp. ⁊ vē. l. 2. Sed verū ē qḋ sub isto cōtractu pōt faciliter palliari vsura. ⁊ iō ex circūstātijs pōt p̄sumi in fraudē vsurarū factus. p⁹ si in loco vbi agitur ꝯsuetū huiusmōi fraus in tali contractu fieri. Nā p̄sumiꝛ actū quod ē ꝯsuetū. ff. ḋ edili. edic. l. ꝙ si nolit §. q꜡ assidua ⁊ de aqua pluuiar. l. si prius. §. si recte. fo q̄n etiā si in loco non sit cōsuetū. tn̄ ipe cōtrahēs est vsurarius. q꜡ p̄sumit id agere qḋ ꝯsueuit facere. ff. de pig. ac. l. vl̄ vniuersoꝝ. ⁊ ex̄ de re. iur. semel. li. 6. Et i simili nōt Inno. s. i pena apposita ab vsurario. in. c. suā. extra de pe. Et idem alij doctores. vt pꝫ. s̄. vsura. i. §. 22. in additionibus. tertio si modicū fuit. precium emptionis. vl̄ factū fuit pactū de redimendo ꝑ maiori p̄cio. vt. s̄. §. 3. cū additionibus. 4⁹ si ex pacto cōmodū vel incōmodū rei vēdite excepto constituto affictu ptineat ad venditorē eiusdē rei cōductorē Nā huiusmō est cōtra naturā emptionis. cum re empta statim commodū vel incōmodū ad ip̄m ōbeat ptinere emptorē. ff. de pi. ⁊ commo. rei ven. l. illud. Et sic pōt p̄sumi in fraudem fcm̄. p̄serti si ipe cōductor ⁊ venditor nō possit se q̄n voluerit ab obligatione huiusmōi affictus liberare. cum i effectu talis contractus sit quedam emptio redditus de nouo cōstituti. ad quē ipsemet constituēs ⁊ vēdens obligaꝛ. quod est penitus illicitū. vt pꝫ p Inno. ex̄ co. in ciuitate. ⁊ in. §. p̄cedēti. cū potius attendi debeat rerum effectus q̄ꝫ verboꝝ variatō siue circuitus. ex̄ de cle. nō resi. c. relatum. ⁊. C. man. l. ab Anastasio. ⁊ in. c. cū qd de re. iur. li. 6. maxie cū nō sit fraudibus cedēdū sed obuiandū. de diuor. quanto. Item si nulla adē vsurarū fraus. cum tale pactū ꝙ venditor teneaꝛ recondu cere cōtineat iequalitatē si emptio facta est p̄cio equalenti ipsi rei cū ⁊ rem habeat ꝑ p̄cio. ⁊ insup hāc obligationē que iudicaꝛ pars p̄cij vltra preciū ꝯstitutū. ff. de ꝯtrahē. em. l. fundi ptē. Et ideo emptor in hoc grauat venditorē vltra licitū emendo minori precio dicta obligatione computata. ⁊ sic ad restitutionem teneꝛ. vt. s̄. emptio. § 2. Item potest presūi fraus vsuraꝝ si quis propria predia vendat ad huiusmodi cōtractus faciendos.

13

quia non est verisimile q intendat emere alicā q. ppria ñ iuulioza vē dit. cū hec sint cōtraria τ néo ꝓsu mat velle ex icōtinēti ꝯtraria age- re. l. nō ad ea. ff. de con. τ demon.

13 ¶ Tertio q̄ro q̄d si qs vēdat pecu niā. puta aurū ꝓ maiori ꝓcio quā sit cois cursus. R. q si vēdēs ñ pt̄ ꝓtēdere aliqd̄ licitū itereſſe puta la boris τ sumptū huiusmōi negocia tiōis vel iminens damnū seu cessa tionem iusti lucri ſm estimationē dubij euētus illicite agit. cū h vida tur q̄dā equalēs mutuo vsurario s. ex simplici datōe pecunie pl⁹ ali qd accipe. Et si nō eēt vsura saltē oio ē lucrū illicitū cū vēdat rē ma iori ꝓcio quā valeat τ ad rſtitutōz obligat lz emptori res fuerit nec̄ia seu lucrosa. vt. s̄. emptio. §. 2. Et ex hoc pōt discerni qualiter cābia possent illicite fieri. s3 apti⁹ τ magi illicite fiūt q̄ñ cāpsor p̄io dat ali- quā pecunie quātitatē vt aliā ma ioris ꝓcij recipiat sine itereſſe. d q̄ dcm̄ ē q2 hoc casu apte ē mutuum vsurarium cū minus dederit τ pl⁹ velit accipe lz ad palliandū inter- ponat locus vel ali⁹ fictus cōtrac- ctus. ut. s. usura. 1. §. 22. Et sic dupli ci cā fiunt. uidelic3 q2 aut cāpsor recipit maiorem summā τ reddit minorē de quo dcm̄ ē i principio §. aut p⁹ dat minorē τ postea reci pit maiorē. de quo nūc tactum est Et ad istos duos modos genera- les omnia particularia cambia re duci pñt. τ discerni utrū sint licita vel illicitū vr̄ q̄cq̄d ꝓ cābio acci pitur vltra id quod dat excepto ꝓ dicto legitimo intereſſe. B

Sura iiij. de vsurarijs

manifestis. Quis dicatur manife- stus. R. ſm Hosti. Uno modo di- cetur manifestus per euidentiam facti. puta quia mensam tenet pa- ratam ad vsuras. ar. ex̄ de coha. cle. τ muli. tua. τ. c. fi. Alio modo si sit de hoc in iure confessus vel ꝯ uictus. Sed sola fama non suffi- cit vt manifestus dicatur. A. s. quo ad penas positas contra manife- stos vsurarios. extra eo. quia i oi bus τ extra eo. q̄3q̄3. li. 6. Jtē usu- rarius dicitur manifestus post pu blicationem. Et ad publicationē faciendam sufficit quod vocatus confiteatur uel negans per testes conuincatur. extra de coha. cle. τ mu. c. fi. τ. c. tua. Sufficiunt etiam certa argumenta cum fama. puta quia apparent aliqua instrumen- ta facta in contractu pignorationis seu uenditionis. in quibus dicitur quod fructus non debent compu tari nisi in sortem ex̄ eo. cum i dio cesi. Et q̄3uis nullus appareat ac- cusator super hoc. tamen ꝓcedet episcopus ex officio suo qui pōt compellere usurarium ad restitutiō nem faciendā ſm eun. Hosti. τ in sū. li. 2. ti. 6. q. 48. Et etiā domin⁹ Anto. d bu. dicit in. c. quia i omni bus. extra eo. qd̄ manifesti usura- rij dicuntur notorij. ul' cōtra quos est fama cum aliquibus indicijs. τ postea sunt publicati p dcm̄. c. cū i diocesi. Et ibi ēt uidet hoc sen tire glo. lz manifestum ꝓprie dicat quod certū est τ ꝓbari pōt etiā si non sit notoriū sed interdū ponit ꝓ notorio. 2. q. 1. manifesta. Et ibi de hoc glo. magistra. B

¶ Que pena publicorū usurario rū. R. ſm Ray. Jpo iure sunt ex-

coicati.nō dico simpliciť ʒ quātū ad tria.videlʒ ꝙ nō ðbēt ꝛcipi ad coionē altaris nec debēt recipi eorū oblatiōes.nec debēt recipi ad ecclesiasticā sepulturā si in h peccato ðcesserint.ex eo.q2 in oibus

2 ¶ Quid si sacerdos recipiat oblationē māifesti vsurarij.R. Redde re ꝯpellit.ex eo.q2 i oibus. Et ꝑm hosti dari dʒ epo.vt ꝑm eius,puidētiā restituaƚ illi a quo vsura extorta ē si iueniƚ.alioqn paupibus.ar.20.q.3.ꝯstituit.A. Paꝝ facit h c.ʒ ð h latius dcm̄ ē.s.restitutio.i.§.i.B. Et dʒ sacerdos manere suspēsus ab executiōe officij donec satisfaciat arbitrio epi. Eādē penā icurrit q eos tradit ecclīastice sepulture.i dcō.c.q2 i oibꝰ.sed hodie sepeliētes sūt excoicati ipo fcō.vt i cle.eos.ex de sepulturis.

3 ¶ Que pēa ꝯcedētiū domos vsurarijs alienigenis.R. Nec collegium nec alia vniuersitas aut singularis psona dʒ ꝑmittere ꝙ vsurarij alienigene.s ñ oriūdi ð terris ipoꝝ publice vsurā exercētes vel exercere volētes habeat domos,ꝯductas seu aliť habitēt i terris suis ʒ oēs ifra tres mēses expellendi sūt ð ipis terris. Jtē nēo dʒ eis locare vł alio titulo ꝯcedere aliquā domū ad fenus exercēdū al's si sūt ꝑtriarche archiepi vł epi icurrunt ipo fcō suspēsionē. Si āt sūt minores clerici singulaꝛs icurrūt excoicationē. Si ē collegiū vel vniuersitas icurrūt iterdictuʒ. Et si talem sniaʒ ꝑ mēsem sustinuerit. A.s.aio idurato.vt in.c.i.de quo.§.B.ex tūc terre ipoꝝ sūt iterdicte. q̄diu ibi vsurarij moraƚ. Si vō sūt laici debēt ꝑ ordinarios ecclīastica cēsura ꝯpelli.ex eo.c.i.li.6.A. Et ibi nōt dñs Pe.ð ancho.ꝙ h itelligiƚ ð vniūsitate seu collegio tā ecclesiastico q̄ʒ seculari ꝑʒ.v.v. ꝛ Archi.lʒ aliq itelligāt solū ð ecclīastico. Et addit. Nō ob.ꝙ ꝑm .sꝰ itellectū totꝰ orbis eēt iterdictꝰ.q2 ē fatendū ita esse vbi ista attētanƚ. Et lʒ istud sit rigorosū.nō minꝰ durū ē ꝙ epi ꝛ ꝑlati ꝛ minores clerici sint suspēsi ꝛ excoicati. vt dicit tex. Sʒ ꝯ ista inqt remediū ē ꝙ ꝑlati hāc ꝯstitutionē frequenƚ faciant publicari.sicut eis ꝑcipiƚ.i. c.i.de loca. ꝛ accu.sicut olim. Et q2 nec illa nec alia eis icūbētia pagūt pōt eis obijci id qð nōƚ de re.eccle.nō alie.c.si.i his vðibꝰ.videlʒ. Epi muti sciunt iure suo male vti. Cū sint cornuti nō audēt cornibus vti hec ille. Jtē pēa huiꝰ capli obtinet ꝯtra oēs vsurarios tā iudeos q̄ʒ xp̄ianos.cū idistīcte loquaƚ. sic ꝛ cle.ex graui.ex eo. ꝛ ꝯphēdit ēt iudeos.vt pʒ ibi ꝑ gl.sup v.cēsura Jbi ēt idē tenere dꝛ Paulꝰ ð eleazarijs. ꝛ dñs Dominicus de fcō Geminiano.i.c.vsuraꝝ.ex eo.li.6. ꝛ dñs Laurē.de florē.i suo tractatu de vsuris.q.146. ꝛ Bal.i q̄dam ꝯsilio qð icipit. Jnƚ iudeos. vbi dꝛ ꝙ clericꝰ locās iudeo domū ad publice fenerādū ipo fcō ē excōicatus ꝑ dcm̄.c.i. Et subdit ꝙ dicitƚ qs locare iudeo ad fenerāduʒ si sciebat qð talis ꝯsueuerat publice fenerari. Nā ex q̄litate ꝑsone ꝑsumiƚ qð ad h fecerit.vt.C.fami.hercis.l.si filius. ꝛ.ff.de pigno.act.l.vel vniuersoꝝ. Et ꝑsumiƚ animus ex effectu .C. de iniur.l.si ñ ꝯuitij. Jmmo si locator a pricipio hoc nesciuit stati qð sciuit iu-

4

deũ publice fenerari. dz eũ de do mo expelleret alias ad hoc cõsen tire videtur. 83. distin. error. cum similibus. hec ille. B

4 ¶ Quomodo vsurarij manifesti possunt recipi ad cõfessionem vel ad sepulturam. R. Nõ sufficit qđ in vltima volũtate mandet de vsuris satisfieri. sed op3 qđ vel đ ipis sit satisfactũ, put eorum facultates patiunt. vel saltem qđ illis quibus facienda est restitutio si presto sint aut alijs qui illis possunt acqrere vel illis absentibus ordinario loci vel vices eius gerenti. aut rectori pochie ipius vsurarij. corã ali quibus fide dignis idonee de restitutione sit cautum siue pmissum. ita. s. qđ si quãtitas sit manifesta il la exprimat alioquin est moderãda arbitrio recipientis eã. Ipe tñ si scienter moderetur minorẽ tene tur ad restitutionẽ residui. Null9 interesse debet testamentis manifestor vsurarior vel eos ad cõfes sionem admittere uel ipsos absol uere nisi fecerint satisfactõnẽ. vt di ctum ẽ. Testamenta quoq3 eorum ipo iure sunt irrita. A. nisi pdicta fecerint. vt in. c. qđ sequit. B. ex eo. c. quãq3. li. 6. A. Et ibi additur Omnes autem religiosos et alios qui manifestos vsurarios contra presentis sanctionis formã ad ecclesiasticã ausi fuerint admittere sepulturam pene in lateranẽsi cõ cilio contra vsurarios promulga te statuimus subiacere. B

Usura v.

s. de ser uiẽtib9 pcuratoribus. fautoribus et familia vsurariorũ. Querit ergo qđ de seruientibus vsurarior qui nihil habent pter vsuras. R. fm vꝰ. Credo q possint licite ac cipere ab vsurarijs mercedem suã si seruiunt vtiliter in licitis et hõe stis aut necessarijs. Nam vtilitas quam cõsequũtur vsurarij ex ope re seruientium cpensat cum mer cede quam dant seruientibus illis nec possunt dici paupiores pter mercedem datam. cum loco mer cedis habuerint cõmodu3 opar. Si autem seruierint in illicitis nõ credo q debeant recipere merce dẽ de huiusmõi. Idẽ đ cultorib9 et alijs eorũ mercenarijs. A. De h plenius est dictũ supra restitutio 1. §. 13. in additione. B

¶ Quid de eo qui consuluit ali cui vt feneretur. vel q mutuat gra tis feneratori vt feneret. ve q con trahit societate3 cum aliquo ad fe nus exercendum. vel qui mutuat vsurario vt feneret et iste pcipet lucrũ. nunquid omnes tales tenẽ tur in solidum. R. fm vꝰ. Quidã dicunt q qui inducunt illos ad fe nerandum qui al' non erant fene raturi. tenentur in solidũ. Si vo al' essent feneraturi non tenet nisi quãtũ ad eos peruenit. Et subdit. Ego credo sine preiudicio qđ in neutro cãu taliter iducentes teneã tur nisi quãtũ ad eos peruenit. Et quãtũ ad hoc conditio eor est me lior quã eor q prestant fauore3 in rapina vel in furto. qr ipi tenẽtur ẽt si nihil puenit ad eos. et hoc iđ qr rapina vel furtũ fit simpliciter 9 voluntatẽ dñi. s3 vsura peruenit ad creditorẽ de volũtate dñi. Nec in uenio iura dare actionẽ debitori 9 huiusmõi inductores seu fauto-

res ad repetendū ab eis illas vsuras quas ipi debitores soluerūt illis induc tis, sicut dant actōez ꝯ illos quoꝝ ope vel ꝯsilio fiūt furta vel rapine lꝫ nihil ad eos puenat. A. Idē in sū. li. 2. ti. 7. q. 61. B. Prima aūt opinio tutior ē saltē qñ pricipales nō essent soluēdo. Oēs ei tales indubitanter sunt pricipes culpe. A. Non tñ ppterea tenēt ad restitutōez principalr vel in solidū nisi ignitum fuerint cā dāni. ita q sine eis datuz ñ fuisset. vt. s. restō. 3. §. 1. Dānū autē datur ñ i mutuo pecūie sꝫ in vsurarū exactōe. iō pticipans i solo mutuo tenet ad solū pctꝫ ⁊ ñ ad restitutōez. nisi ex vsura accepit. Participans vō i exactōe vt i inueniēdo cautas fictōes vel alias bene tenet ad restitutōem. Et i hoc cāu intelligatur secunda opinio. B.

2 ¶ Quid de eo qui accipit vsuras noie alieno vt tutor curator vel pcurator. R. sm Ray. Sicut phibet aliqs accipe vsuras noie suo. ita ⁊ alieno. dis. 46 sicut ñ suo. Et si accepit aliēo noie tenet ad restitutionē si ille cui⁹ noie accepit ñ ē soluēdo vel ñ vult restituere. Nā facientes ⁊ ꝯsentiētes pari pena puniunt. 2. q. 1. votuz in fi. Sꝫ sm q addit host. A. q ēt in supradictis concordat cū Ray. eo. ti. i sum. q. 63. B. Ille i cuius vtilitatē versum ē. prio ⁊ pricipalr tenet alius i subsidiū. ff. ō eo p quē fac. erit. l. ex hoc edicto. Et hec indubitāter vā sunt ō tutore curatore ⁊ pcuratore. eo q pstant auctoritatē talib⁹. Secus de eo q nudū pbet misteriū. vt dicet i §. se. Itē sciēdū q si ille soluit cui⁹ noie accepte sunt vsure ceteri liberātur. A. Exceptis illis q ex vsuris aliqd habuerūt. vt. s. restō. 3. §. 3. Et idē q in h. §. notat in. d. q. 62. B.

3 ¶ Quid de illis famul' q ō mādato dñoꝝ dant pecūiā ad vsurā ōbitoribus ⁊ suscipiūt postea ab eis. R. sꝫ vō. Si nihil ad eos puenit ñ credo q teneātur pseruꝫ si illi dñi al' ⁊ p seipos exercēt vsuras. vel p alios exercerēt si ñ p istos. A. Idē i sum. eo. ti. q. 63. Qō itelligēdū est nisi isti famuli coopent ad exactionē. Nā tunc tenent ad restitutōem put dictū ē in. §. pcedenti. pp eādē rōꝫ. s. dānificatōis. ex ō iniu. e. l. B

4 ¶ Quid de eo q gerendo negocium alienū sine illi⁹ mādato feneratur ad op⁹ ei⁹. R. sm vō. Tenet ad restituēdū vsuras lꝫ ad eū nihil puenerit. Fuit. n. actor ⁊ minister ꝯtractus vsurarij. A. Idem in sum. eo. ti. q. 64. vbi notat qō dicitur in §. se. Et vtrunqꝫ intellige sm distictionem de qua. s. in. §. 2. B.

5 ¶ Quid de illo qui cū vellē mutuare gratis induxit me vt darem sub vsuris. R. sm vō. Tenetur sicut ⁊ ille qui in pcedenti. §. dictus ē. qꝛ i debite impediuit vtilitatē pximi ⁊ ei dānuꝫ adduxit.

6 ¶ Quid de notarijs qui sup vsuris sciēter ꝯficiūt istra. R. sm hostien. Periuri sūt. qꝛ qñ creant solēt iurare q talia ñ faciāt. sic ⁊ p ꝯñs sūt infames. nec ōcetero pñt testificari. nec istra ꝯficere. ex ō test. lꝫ ex qua dā. §. 1. ad fi. A. Idē i sū. e. ti. q. 45. B. Si tñ ob hoc recipiūt pecūiaꝫ ñ tenēt restituere. qꝛ recipiūt eā p ope suo q̄uis illicito. de quo vide s. restō. 1. §. pe. A. Et ibi ō hoc latius i addi. Ubi ēt pōt patet q tenēt notarij ad restitutōez qñ recipiūt ab accipiēte mutuū cū ille ñ turpi-

ter dederit. ⁊ siľr qñ ex eoꝝ cauteľ seu iſtrumẽtis secuta foret exactio q̃ alʳ ñ fuiſſet secuta. vt. ſ. reſtõ. 3. §. 1. Et iõ foret i teſtibꝰ pp eadẽ rõȝ. B

7 ¶ Quid de platis q ſubſcribũt ⁊ sigillãt cedulas vſurarias. R. ſm hoſt. Si platus ñ legit tenorẽ vľ ẽt si legit ⁊ vſura ñ apparebat. q2 foꝛte ibi poſita ẽ maioꝛ quãtitas q̃ ſit mutuata. ⁊ ipẽ platꝰ ñ diligẽter cõſiderat. ſatue facit ħȝ tñ ħȝ vitatẽ ñ ꝯſentit. Si vo legit ⁊ vitatẽ pcepit pticeps ẽ peccati ⁊ ñ cõmodi vſuraꝝ. Nã ſubſcriptio i mltis approbatõeȝ inducit. ex̃ d ſen. ⁊ re iudi. cũ inter vos. Idẽ Goff. A. Idẽ ẽt iſũ. eo. ti. q. 46. Et h cãu idẽ vꝫ dicẽdũ de iſtis platis quo ad reſtitutõeȝ qd ⁊ d notarijs i pcedenti. §. dictũ ẽ pp eadẽ rõeȝ. B.

8 ¶ Quid de vxoꝛe ⁊ familia vſurarij. R. Dic vt. ſ. rſtõ. 5. §. 2. A. Melius de h. ſ. reſtõ. 1. §. 13. i addi. B.

Sura vj.

s. de reſtitutõe vſuraꝝ. ⁊ prio qrit. Utruȝ si ñ fuerit itẽtio creditoꝛis aliqd recipe ſȝ poſtea debitoꝛ aliqd dat. teneat creditoꝛ ad rſtitutõeȝ. R. ſcdȝ vo. Si pbabilr credit q ex dilectione ſola gratis ei dederit ñ tenet. Si vo credit vel pbabilr eſtiat q pp mutuũ acceptũ vel vlterius retinẽdũ dederit tenet. A. s. iq̃tũ eſt factus locupletioꝛ d ꝯſũptus bona fide. ff. d peti. here l. vtꝫ. In bona aũt fide nõ ẽ q credit vel pbabilr dubitat q ñ pp merã dilectõeȝ. ſȝ pp pdictas cãs ei dederit. ſcdȝ eũ. vo. ⁊ i ſũ. li. 2. ti. 7. q. 8. B.

1 ¶ Põe q dbitoꝛ ñ gratis uſuras ſoluit poſtea ad mãus hꝰmõi dbitoꝛis ueneꝛt aliq̃ d bonis creditoris. nũqd põt d eis ſatiſfacere ſibi p uſura q̃ ei ſoluit. A. vo. tenet q ſic. ut in dicta. q. 8. B. De hoc cãu dic ut. ſ. bellum. 1. §. 4. A. Conuẽ ta additione. B.

2 ¶ Quid ſi creditoꝛ gratis quideȝ mutuaſſet. ſȝ tñ inducit ad mutuãdum. q2 hȝ ſpem recipe ultra ſoꝛtem. nõ ex dilectõe ſȝ pp mutuum. nũqd tenet. R. ſcdȝ vo. ſic q2 ſola ſpes facit uſurariũ. ut dictũ ẽ. ſ. uſura. 1. §. 2. ⁊. 3. A. Dic clarꝰ q ſi ſpes ꝯmodi fuit pricipal' cã mutui uſura ꝯmittit. Secꝰ ſi ſecũdaria. ut. ſ. uſura. 1. §. 1. ⁊ ibi latius in additõe Et lȝ uſurarꝰ mẽtalis teneatur ad reſtitutõem. ex̃ eo. ꝯſuluit. nõ tñ ſic tenet ſymoniacꝰ ſolũ mẽtalis. ex̃ d ſymo. c. ſi. Et ẽ rõ. q2 i ſymonia eſt turpitudo utriuſq3 ptis. ⁊ ex ſolo iure humano pecunia ſymoniace accepta reſtituenda ẽ non illi q'tur piter dedit ſed eccliẽ. Vñ nec Heliſeus giezi pcepit reſtituere pecũiã quã accepit a Naamã. Et iõ papa i h caſu põt ſtatuere qd uult. Poſſet ẽt diſpẽſare q ñ ſoluȝ i mentali ſymonia ſȝ ẽt in expſſa p pactũ poſſet retineri qd eſſȝ ſymoniace acq'ſitum. Sȝ i uſura ñ ẽ turpitudo dãtis. ⁊ iõ iure diuio ⁊ naturali equitate faciẽda ẽ reſtitutio. Nec ẽt poſſet i hoc cãu papa diſpenſare ſcdȝ vo. ut i ſum. eo. ti. q. 9. Et qd dictũ ẽ in uſura obtinet pp eandẽ rõem ẽt in acqſito p ſymoniã qñ ſolum ex pte recipientꝭ adeſt turpitudo. ex̃ de ſymo. c. dilectus prio. B.

3 ¶ Qualiter uſurarius ꝯpellitur reſtituere. R. ſcdȝ Ray. Si ẽ publicꝰ ꝯpellitur p diuerſas penas iuris quas hẽs. ſ. uſura. 4. p totuȝ. Iteȝ ois uſurarius põt cogi ad reſtituẽ

dum per excõicationem.ex.e.qm non solum. Item 3º mõ ꝯpellitur q2 si vsurarius repetat ab aliquo vsuras repellitur per exceptionez donec ⁊ ipse restituerit vsuras vel fecerit posse suum. extra eo. q2 frustra. Et eisdem modis ꝯpelluntur heredes. extra e. tua. ⁊ c. michael A. Et ibi p3 ꝙ hoc obtinet etiam quo ad dispositionez dicti. c. quia frustra. s. vt repellatur a restitutõe vsuraꝝ vt dictum ē. pp vsuras extortas ab eo cuius est heres. B. Concludit Hostien. ⁊ Goffre. A. Idem in sum. eo. titu. q. 47. Et ibi additur ẜm eosdem. ꝙ hec cõpulsio fiet omni appellatione remota. Sed forte hoc põt itelligi q̃ ad notorios vsurarios cu3 i notoriis non requiratur ordo iuris. 2. q. I. manifesta. B.

4 ¶ Quid si q̇s repetat vsuras ⁊ excipiatur ꝯtra eum ꝙ ipse non restituit vsuras quas extorsit. ⁊ ille respondet se esse paratum restituere si sit qui petat. q̃uo ꝓcedet iudex ecclasticus. R. s3 Goff. Faciat preconizari ꝙ q̇cunq3 soluit tali vsuras veniat ⁊ ostendat ⁊ satisfaciet ei. ⁊ si non veniet aliq̇s ꝓcedet prior petitio. si veniant ⁊ probent fiet eis restõ. Nec sufficit i hoc cãu dari pignora vel cautões. ex de sen. ⁊ re iudi. cũ aliquibus. ff. de pig. ac. l. ꝙ si non soluere. Et intellige nisi magna cã forsan interueniat. vt dicit Host. ⁊ Inno. sup. c. quia frustra. extra eo. A. Idem in sum. eo. ti. q. 49. B. Qð si is a quo acceperat usuras non sit sup̄stes. nec eius heres mãdabit iudex pauperibus erogari extra eo. cum tu. Et postq̃ hoc factum fuerit petitio ꝓcedet. al'ñ. Et idẽ dicẽdu3 si uiuat s3 nescitur vbi sit. vel si scitur ⁊ ad eũ mitti ñ põt. tunc siĺr detur paupibus. ex ð iudeis cum sit nisi speretur de ipsius aduentu. tunc ei pecunia ꝯsignabitur ⁊ ðponetur. A. De h latius dictũ ē. s. restitutio 6º in pricipio. in additiõe. v. q̃ ad s3 cũ seq̃ntib⁹. B. Et ꝓcedit prior petitio. Et hec sunt intelligẽda ẜm host. de vsurario notorio. A. Idẽ in sum. eo. ti. q. 50. Et dicitur notorius si de hoc i iudicio fuerit conuictus. vt. s. vsura. 4. i prin. B.

5 ¶ Qũo coget restituere cleric⁹ si fuerit forte vsurarius vl heres vsurarij. R. ẜm Ray. Si ñ vult satisfacere d3 suspẽdi ab officio. A. ⁊ beneficio. vt. c. p̄terea. ex eo. B. Et si ñ emẽdetur d3 ðponi. ex eo. p̄terea. di. 47. eps. ⁊ c. siq̇s clericoꝝ. ⁊ postea si ē icorrigibilis cogendus ē p potẽtiã laicalẽ. extra ð iudi. cũ nõ ab hoie. A. Et ibi p3 ꝙ post depositõem prius d3 puniri excõicatõe minori. postmodũ anathemate exinde tradi põtati seculari. B. dist. 17. non licuit. Nec d3 restituere de rebus ecclie. A. nisi quatenus ð pecunia illa expendiderit in vtilitatẽ ecclĩe s3 eun. Ray. ⁊ in sum. eo. ti. q. 51. B. s3 ð suis si h3. s3 si ñ h3. tẽ ẜm v. v. de fructib⁹ quos legitie percipit põt se liberare. Facit extra de fideius. c. 2. A. Idẽ i. d. q. 51. B.

6 ¶ Quid si debitor iurauit soluer vsuras. R. ẜm Ray. Põt denunciare ecclĩe monitõe p̄missa vt cõpellat illũ ad relaxandũ iuramtu3 vel si vult soluat vt satisfaciat deo de iuramẽto. ⁊ postea poterit repetere extra de iureiu. ex admistratõnis. ⁊ c. debitores. Qð si iurauit ñ

repetere dico ꝙ ñ repetet directe pp iuramẽtũ ſ3 idirecte bñ ꝛpetet.s. denũciando eccl'ie crimé illius ut ſic ad ſatiſfaciẽdũ ꝯpellat eu3. Si vo iurauit ꝙ ñ dñũciaret ñ t3 iura mentũ cũ ſit illicitũ. utpote ꝯtra ꝓ x.mi ſalutẽ. Uñ h ñ obſtãte põt de nũciare extra eo. tuas. ⁊ d iureiu. quẽadmodũ. A. Et ibi p3 ꝙ h ueꝝ ẽ iqʒtũ itẽdat ad ſalutẽ ꝓximi. Si vo principal'r qs intenderet ad re ſtitutõem uſuraꝝ ſibi faciẽdã non vr̃ excuſari a piurio. qꝛ ſiue p ac tõe3 ſiue p denũciatõe3 i effectu re petitio ẽ. ⁊ effect⁹ attẽdi d3 poti⁹ ꝙ̃ vba uel circuitus. C. mãdati. l. ab anaſtaſio. B. Con. Goff. ⁊ ho ſti. Addẽs ꝙ ſi ẽt iurauit dbitoꝛ ñ repetere nec recipe uſuras. nihilo minus d3 cogi ad reſtitutõ3 ⁊ erit pecũia paupib⁹ erogãda. A. qꝛ h cãu hẽtur ac ſi pncipales ñ inueni rentur. iõ ſuccedũt paupes. extra eo. cũ tu. ⁊ ne uſurarius ꝯmodu3 ex ſua fraude reportet. extra eo. tu as. Et idẽ ẽt qd i h. §. nõ. in ſũ. eo. ti. q. 53. Predictis ẽt cõ. gl. in. c. l. ⁊. c. dbitores. extra de iureiu. B.

7 ¶ Quid ſi de duobus hr̃dib⁹ uſu rarij alter fact⁹ ẽ ñ ſoluẽdo. R. ſm hoſt. Tũc ali⁹ tenetur i ſolidũ. s. uſ3 ad ꝗ̃titatẽ q̃ d hr̃ditate ad eũ p ue nit. Nã oẽs res hr̃ditarie obligate ſunt. extra eo. cũ tua. §. fi. A. hoſt. ñ vr̃ h firmiter teneꝛ ſ3 dicit ꝙ opi nio h i conſpectu multoꝝ fauora bilis ẽ ꝗ̃tũ ad aĩas ac ſatis equa ⁊ ab oĩbus approbata. iõ nõ audeo ꝯtradicere. Cõſiderata tñ ſubtilita te iuris aliud vr̃ niſi quo ad hr̃dẽ q ñ feciſſet iuentariũ. vel niſi quo ad heredẽ. ⁊ quẽcũꝗ aliũ reſpec tu reꝝ ex vſura ſeu ex pecũia fene bꝛi acqſitaꝝ q̃ ad eos titulo lucra tiuo peruenerunt. vt teneantur ad reſtitutione3 ſi vſurarius ſine eius hereditas efficitur non ſoluendo vt in ſum. eo. ti. q. 54. Sed glo. in c. tua nos ſentit idem ꝙ dicitur in iſto. §. quam glo. multi doc. canõi ſte ſequũtur. vt nõt ibi dñs Ant. d bui. Sed vt ipe dicit hoc nõ videꝛ veꝝ ꝙ oĩa bona hereditaria ſint obligata ꝓ reſtitutõe vſuraꝝ. de q̃ lati⁹ dictũ ẽ. s. vſura. l. §. 13. i addi. Uñ cũ obl'o hereditaria diuidatur inter heredes ꝓ hereditarijs por tionibus niſi ſuper rebus obligatꝭ C. de ac. emp. l. ꝓ hereditarijs. nõ videtur rõnabile ꝙ un⁹ heres por tet pondus alterius ſup rebus nõ obligatis. ut ⁊ ſentit dñs Anto. de bu. l3 multi uideãtur ſimpliciꝛ te nere ꝙ ſi unus heredu3 efficiatur nõ ſoluẽdo alter ad reſtitutionem uſuraꝝ i ſolidũ teneaꝛ quoꝝ dictũ põt vificari ut tactũ ẽ quo ad bõa ex uſura acqſita. ne ex dolo altius qs ꝯſeq̃ꝛ ꝯmõm cũ iactura tertij. ff. d eo p quẽ fac. erit. l. fi. ⁊ poſitũ ẽ i dicto. §. 15. i additõe. B.

8 ¶ Põe ꝙ uſurari⁹ emit equũ uel pdiũ de pecunia uſuraria ⁊ donat huiuſmõi alteri. poſtea efficiꝛ non ſoluẽdo. q̃riꝛ utꝝ debitoꝛ q ſoluit uſuras poſſit petere rem illã a poſ ſeſſore ⁊ ille teneaꝛ reſtituere. R. ſm Ray. Et ille põt petere. Et iſte teneꝛ reſtituere. ex̃ eo. cu3 tu. Suc cedit ei hic res loco precij ſicut eꝯ uerſo precium loco rei. ff. de peti here. l. ſi rem. Et hoc ueꝝ ẽ ſcdm. vv. qñ talẽ rẽ habuit ex lucratiua cã. Secus ſi emiſſet uel alia cauſa nõ lucratiua. ⁊ bona fide habuiſſ3 Cum hoc con. Goff. ⁊ Hoſti. Et

addit Gof. ꝙ si res illa ex cā lucratiua, pueniat postea ad alium ex simili cā. ⁊ iste ultimus fuit ille qui potuit petere usuras. liberat⁹ ē ille cui res prio data fuerit ut ꝯ eū agi ñ possit. ff. de ac. ⁊ ob. l. oēs d'ebitores. Idē Host. A. Idem i sum. e. ti. q. 55. Et de h latius supra usura pmo. §. 13. i additione ut tactum ē. supra. i. §. precedenti. B

9 ¶ Quid de regibus ⁊ pricipib⁹ q cū possint ñ ꝯpellūt ad restituēdū usuras. R. fz v̓v̓. Dico ꝙ tenenł ēt si nihil ad eos puenit. A. Idē i sū. e. ti. q. 58. Et de h latt⁹ supra restitutio. 7. §. xi. B

10 ¶ Utꝝ usurarius teneał restituere qcqd de pecunia usuraria lucrat⁹ sit. R. fm Ray. Si v surarius ex pecunia vsuraria negociatus sit ⁊ lucratus vel emit ide prediuz ⁊ fructus percepit. nō teneł hoc restituere. Con. Al. ⁊. Tho. fa fe. q. 78. eo ꝙ tale lucruz nō ē fructus pecunie sed humane industrie. ⁊ possessio empta de tali pecunia ē res ementis ⁊ ñ eius a quo accepta fuit vsura lz ei sit obligata. A. De hoc dictum ē supra vsura. 1. §. 13. i additōne. B. Sed fm ꝙ ponit v̓v̓. si habuit de vsura terram vel pecus. tūc qcqd de fructibus illius pcepit tenet restituere. q: ex re alti⁹ habuit. A. Predcis ⁊ his q̄ dicūł i se. §. ꝑ. Al. ⁊ Th. vt i sū. e. ti. q. 55. vbi fm v̓v̓. addił. Idē ēt credo d' lucro habito d' re furtiua vł rapta si ex eo p dia vel reddit⁹ emanł. Et cō pdcis Tho. ⁊ Al. vt ibi. Et de supradcis fructibus ⁊ īteresse latius supra restitutio. 1. §. 4. i additionibus. B

11 ¶ Utrū vsurarius teneał debitori dāna. R. fz Ray. Teneł ad oia dāna q̄ ille pp solutōez vsure passus ē. vt si domū suā pp h vili⁹ vēdidit ⁊ si aliaz cōduxit. aut si ꝓpter h ab alio sub vsura quesiuit.

12 ¶ Cui restituenda sit vsura. R. fm Hosti. Gnāliter reddi dz ei a q̄ qs extorsit vł ei⁹ heredi. ⁊ si ñ iueniał ē paupib⁹ erogāda. ex̄ e. cū tu. Nō si absēs ē eo ꝙ vsurari⁹ trāstulit se ad aliū locū teneł ei mittere suis ꝓpis sūptib⁹. Nō si ille q̄ habebat recipe ab usurario uel heres ei⁹ trāstulit se alio tūc mittet ei sūptibus illi⁹ cui mittit. nisi expēse excederēt totā sūmā. tūc eni dz paupib⁹ erogari. 2. q. 6. anterioꝝ. ex̄ de iudeis. cum sit. nisi ꝙ si de ꝓximo eius aduēt⁹ sperał. tūc fiet ut dcm̄ ē. s. §. 5. C. d' usuris. acceptā. A. Idē i sū. e. ti. q. 68. Et d' hoc latt⁹ supra restitutio. 6. i pricipio. cū additione. B. de matia ista plra pñt colligi s. restitutio p totū. Quō ēt iudei cōpellunt restituere. supra. vsura. 1. §. si.

Sus clauiū j.

quo ad excoicationes papales. i. quaꝝ absolutio sedi aplice reſuał q̄ꝝ noticia i pdcō casu ꝯfessorib⁹ valō ē necessaria. de qb⁹ s. absolutio. 1. §. 2. aliqd tactū ē. sz h clari⁹ ⁊ pleni⁹ ē dicendum.

1 ¶ Prima ergo ponił i decreł. 17. q. 4. siqs suadente. vbi Inno. dic̄. Siqs suadente diabolo huius sacrilegij vitiuz icurrerit ꝙ i clericuz uel i monachuz uiolentas manus iniecerit. anathematis uinculo subiaceat. ⁊ nullus epoꝝum illuz psumat absoluere. nisi mortis urgente piculo. donec apostolico ꝯspectui presentetur ⁊ eius mādatum suscipiat hec ille.

2 ¶ Ad c⁹ itelligẽtiã p̄rio sciẽdũ ẽ q̄
cleri⁹ appellat̃ ẽt q̃ habuerit p̄maꝫ
tõsurã tm̃.ex̃ de eta.ꝛ qua.cũ ꝯtin
gat. Et de tali ẽt itelligit̃ hic.vt põt
colligi ex nõt̃ p dñꝫ Pe.d̓ ãcho.i
c.I.de cle.ꝯiu.li.6. Nõt̃ ẽt i sũ.li.3.
ti.33.q.89. Idẽ itelligit̃ d̓ q̊libet re
ligioso ꝛ ꝯuerso religiõis.ex̃ eo.ñ
dubiũ. Et silr̃ d̓ monialib⁹ ꝛ earꝫ ꝯ
uersis.ex̃ eo.d̓ monialib⁹. Et dꝫ i-
telligi de ꝯuersis q renũciauer̃t p
p̄rijs.ñ ãt d̓ retinẽtib⁹ p̄p̄ria.vt no
tat̃ i sũ.eo.ti.q.34.vbi ẽt dĩ s̃ꝫ hos.
idẽ itelligẽdũ de ꝯuersis seculariũ
eccl'arꝫ qñ tradidr̃ũt se ꝛ sua diuio
obsego. Idẽ ẽt dic̃ gl.in.c.nõ du-
biũ Idẽ q̃ꝫ itelligit̃ de nouitio re-
ligõis.ex̃ e.religioso.§.I.li.6. Idẽ
ẽt vr̃ de heremitĳ. Nã heremite eti
am p̄p̄rium habẽtes gaudẽt priui
legio clericali s̃m glo.i.c.q̃ vẽ.16
q.i. Et fortius fratres ꝛ sorores ter
tĳ ordinis sci frãcisci.vt notat bar.
i.l.semp.§.I.ff.de iur.imu.s̃m fra-
trẽ Jo.de capistrano i suo d̓fensõ-
rio allegãs ẽt ꝛ plures alios nota
biles doc.videlꝫ Archidiaconuꝫ.
Paulũ de eleazarijs.ꝛ Jo .de li-
gnano i cle.cũ ex eo.de sen.exco.
ꝛ Gẽzilinũ.ꝛ dñꝫ Jo.de imola ꝛ
dñꝫ Anto.de bu.i.c.rursus.ex̃ qui
cle.vel vo.vbi dic̃ idẽ d̓ mulie̋ iclu-
sa.xi.q.i.de p̄sona. Et de fratrib⁹
ꝛ sororibus tĳ ordinis dicit veri⁹
eẽ qd̓ dic̃ Genzilin⁹ ꝯ̃ Federici cõ
siliũ ꝛ ꝯ̃ v̓v̓. Allegat ẽt nõta p bar.
in.l.i.ff.de pe.ꝛ in dicta.l.semper
Idem ẽt dñs Anto.i.c. nullus.ex̃
de fo.ꝯpe.dicit q̄ generaliter oẽs
p̄sone q̃ regulariter viuũt sũt eccl'a
stice p̄sone lꝫ nõ faciant p̄fessionẽ.
ꝛ gaudẽt priuilegio clericali.vt no
tat gl.ꝛ tex.i.c.idẽnitatibus.ad fi.
ꝛ de elec.lib.6.ꝛ nõt̃.12.q.vlt.c.fi.
ꝛ de ma.ꝛ obe.c.dilecta.i glo.pe.
qd̓ facit dicit ip̄e p istis iesuatis ꝛ
marib⁹ ꝛ mulieribus. Itẽ.2°. scien-
dũ q̄ nõ solũ dr̃ illa manus inĳcẽ
q p̄cutit aliquẽ de p̄dictis p̄sõis sꝫ
ẽt q eã claudit.vel aliqd i illã p̄ĳ-
cit vel multis silibus modis offen-
dit.vt.s̃.excõicatio.2°.§.9.cũ se.ꝛ
i directoria iur.li.3.ti.2.§.14.cum
se. Itẽ 3°. sciendũ q̄ nõ solũ qui fac̃
aliquid p̄dictorum icurrit dc̃ãꝫ sẽ-
tentiam.sed ẽt qui fieri mandat vl̃
suo noie factũ ratificat.ex̃ eo.cum
qs.li.6. Item in his dans ꝯsilium
auxiliũ vel fauorẽ.ex̃ e.nuper. Et
itelligit̃ de ꝯsilio ẽt si aliter esset fa-
cturus.q̃ nihilominus ꝯsulẽs p̄ti
cipat i crimine.ꝛ iõ icurrit sniaꝫ ꝛ
notat̃ i directoria li.3.ti.2.§.126. ꝛ
notat do.Anto.d̓ bu.i dcõ.c.nup.
lꝫ ibi glo.videat̃ sentire cõtrariuꝫ.
Item predictis cõsentiẽs. Et non i
telligitur de nudo consensu q obli
gat solũ ad pcm̃.dcõ. c.cum quis
sꝫ de ꝯsensu coop̄atiuo.vt notat gl.
ex̃ eo.quante. Itẽ q non obuiat ex̃
eo.quãte. Et lꝫ ibi glo.aliť videat̃
sẽtire.tamẽ ibi dẽ dicit dñs Anto.
de bu.q̄ cõis opinio ẽ q̄ incidat i
canonẽ patiens verberari clericuꝫ
ꝛ dolose nõ prohibẽs siue habeat
verberantem in potestate siue nõ.
Et idẽ notat̃ s̃ꝫ Host.i sum.e.ti.q.
34.sꝫ quid de ꝯuersis. Item sniaꝫ
icurrit qui dictam iniuriam facit ẽt
cum voluntate offensi.q̃ canon i-
troductus ẽ non solũ in fauorẽ or-
dinati sed ẽt ordinis clericalis. ex̃
eo.cõtingit prio. Item sniam icur-
rit cleric⁹ vel silis p̄sona irato aĩo
p̄cutiẽs seip̄ꝫ.q̃ facit iiuriã ordini
clericali siue religioni. Item q̃ si
C

cui non lz offēdere aliū. ita nec se-
metipz. 23. q. 5. si nō lz. vbi h tenet
Archi. ꝛ nōt i directoria li. 3. ti. 2. §
120. Itē 4° sciēdū ē ꝙ i aliqb⁹ casi-
b⁹ ex dcā iniectiōe manuum ꝓstita
excōicatio ñ irrogat. vt'ṡ. excōica-
tio. 2°. §. 1. ꝛ quasi ꝑ totū. Itē. 5. sciē
dū ꝙ ab ea pōt absoluere legatus
aplic⁹ ꝛ qñqꝫ ēt epi ꝛ alij ꝓlati. vt. ṡ
absolutio. 2. ꝛ. 3. ꝑ totū. In decre-
talib⁹ sūt alie. quarū prima ē i. c. q̄-
rēti. de offi. dele. videlz qñ q̇s fuis-
set excōicat⁹ a delegato pape nā i-
fra annū pōt ab ipo absolui p⁹ vō
ñ sz a papa. Et itelligit p⁹ ānū a dif
finitiua snia. Añ. n. eā ēt post ānuz
pōt delegat⁹ absoluere vt ibi notat
glo. Scda ē ꝯ falsificātes lr̄as apo
stolicas. de q̊ ṡ. excōicatio. 3°. Ter-
tia ē ꝯtra icēdiarios ꝓfti locoꝝ sa-
croꝝ. de qbus ṡ. excōicatio. 4°. Et
de alijs ṡ. absolutio prio. §. 2. v̇. se-
cūd⁹. Quarta ē ꝯtra effractores ec
clesiaꝝ vel similiū locoꝝ. de qbus
ṡ. excōicatio. 4°. Quita ē ex̄ e. c. si-
gnificauit. ꝺ qua dcm̄ ē ṡ. absolutō
prio. §. 2. v̇. terti⁹. cū additione. In
6°. sūt ꝛ alie. quaꝝ pria ē ꝯtra i secu
tores cardinaliū cū oib⁹ i ꝺlicto ꝑti
cipātib⁹. vt si soci⁹ fuerit faciētꝫ. aut
fieri mādauerit. vel fcm̄ ratū habu
erit. aut ꝯsiliū ꝺderit vl' fauorē. aut
postea receptauerit vel defēsauerit
sciēnt eūdē. Oēs eni ꝓdci icurrunt
excōicationem. a qua non pn̄t ab-
solui nisi a papa ꝓterq̄ꝫ i mortꝫ dū
taxat articulo ꝯstituti. ex̄ eo. felicis
li. 6. vbi ēt multe alie pene irrogā-
tur ꝛ graues ꝯtra eosdē. Scda ē ꝯ
eligētes seu assumētes aliq̄s ad re
gimē ciuitatꝫ Romē ñ obſuata for
ma. c. fūdamēta. ꝺ elec. li. 6. Et silr
ꝯtra ꝯsētiētes electiōi. noiatiōi. seu
assumptioni de ipis facte ad ꝓdcā
ꝛ cōtra obediētes dcis officialib⁹
ꝛ ꝯtra i his dātes ꝯsiliū auxiliū vl'
fauorē publice vel occulte. Nec ꝓ
dci pn̄t absolui ab alio q̄ꝫ papa ꝓ-
terq̄ꝫ i mortis articulo. dcō c. fūda
mēta. §. ꝙ si secus. ꝛ. §. ꝯtēptores.
Et hoc cōit sēp accidit qñ Roma
ad obediētiā ñ ē aplice sedis. Ter-
tia ē i. c. qcunqꝫ. ex̄ e. de q̊ supra ex
cōicatio. 1. §. 2. v̇. 2⁹. Quarta ē in. c.
exijt q seminat. § itaqꝫ. de v̇boꝝ
sig. videlz ꝯtra glosantes declara-
tionē Nicolai tertij sup regula fra
trū minoꝝ aliť q̄ꝫ sit ibi determina
tū. Itē ꝯtra doctores seu lectores
q qñ docēt i publico ex certa scien
tia vitiāt itellectū dcē dēclaratōis.
Itē ꝯtra faciētes cōmitū scripturas
seu libellū. vel ex certa scia vel de-
liberatōne determināt i scolis seu
ꝓdicant ꝯtra regulā ꝛ statū fratrū
minoꝝ vel contra ꝺterminata seu
aliqꝺ de determinatis in dcā ꝺcla
ratione. Oēs. n. ꝓdci icurrūt papa
lem excōicationem. quibuscunqꝫ
ꝓuilegijs nō obstantib⁹. vt ibi. Et
de hac excōicatione dr̄ i sum. i ad
ditionib⁹ sup titulo de sen. exco. ꝛ
i directbria lib. 3. ti. 2. §. 210 cum se.
Unde nō ē verisile ꝙ sit reuocata
vt aliq vident asserē. al'i ꝓdcis lo-
cis nō fuisset de ea fcā mētio ꝓfuz
i directoria q̊ ē nouissima. Et cū di
cta assertio sit ꝯtra ius cōe nō dz ei
fides adhiberi nisi de ea habeat i-
dubitata declaratio. ex̄ de fi. istru.
c. pastoralis. Sūt ꝛ alie i cle. Pri-
ma ē ꝯtra iqsitores heretice praui
tatis. vel aliter contra hereticos
habentes officium qui odij. gra-
tie. vel amoris. lucria ut commodi
temporalis obtentu contra iusti-

ciā⁊ ꝯsciaȝ suā omiſint ꝯ quēcꝫ ꝓ
cedē vbi ꝓcedēdū fuerit sup hētica
ꝑuitate ac obtētu eodē ꝑuitatē ipsaȝ
vl' ipedimētū officij sui alicui iponē
do. cū sī h ꝓsūpserint quoq̄ mō ve
xare. Nō pter alias pēas ꝓ q̄litate
criminis iponēdas eisdē epus aut
supior suspēsiōis ab officio p trien
niū. alij vo excōicatiōis sētētiā ipo
fcō icurrūt a qua n̄ possūt absolui ni
si a papa pterq̄ꝫ i morꝭ articulo. ⁊
tūc satisfactiōe ꝑmissa. nullo i hac
pte ꝑuilegio suffragāte. vt i cle. ml'
toꝝ. ad fi. de hereticis. Scda ē cō
tra religiosos q clericis aut laicis
nō habita parochialis ꝑsbyteri li
centia speciali ꝑsūpserint ministra
re sacramētum vnctōis extreme.
vel eucharistie. vel matrimonia so
lēnizare. i. solēniter bn̄dicere scd'ȝ
glo. vt i cle. d priuil'. religiosi. de q̊
s. absolutio prio. §. 2. v. 2ᵒ ē de reli
giosis cū additiōe. Tertia ē ꝯtra re
ligiosos q excōicatos a canone ꝑ
terq̄ꝫ i casib⁹ a iure exp̄ssis vel p ꝑ
uileg a sedis aplice ꝯcessis eisdeȝ
vl' a sētētijs p statuta ꝓuicialia vl' sy
nodalia ꝓmulgatꝭ. seu vt vbis vta
mur eoꝝ. a pena ⁊ culpa absoluē
quēcꝫ ꝑsūpserint. dcā cle. religiosi
Et hic noie snie ꝯphēdit ois eccl'a
stica cēsura. Nec obtinet ista excōi
catio si religiosus absoluēt a snia
iudicis. vt nōt i glo dcē cle. religio
si. Et idē nōt i directoria lib. 3. ti. 2.
§. 232. etiā si snia iudicialiter esset la
ta a papa. Item in directoria e. ti.
§. 234. dr̄ q̄ si religiosus absoluit a
pcō ꝓpter quod icurrit qs excōica
tionem. excōicatum a canone vel
statuto synodali vel ꝓuinciali. non
aūt ab excōicatione. ſm vv. nō in
currit excōicationē. cū aliud sit ab

soluere a pctō ⁊ aliud penā seu vi
culū excōicationis relaxare. Nam
frequēter plres remanentes i mor
tali pctō ꝓpter qd erant excōicati
absoluunt ex cā extra de testi. veni
ens. 2ᵒ in fi. Sic ⁊ excōicatus ⁊ irre
gularis ab excōicatōe absoluit i ir
regularitate remanendo. extra de
sen. exco. cū illoꝝ. in pri. Preterea
si h itelligēt de pctō pp qd erat ex
cōicat⁹ sic dic de absolutione a sētē
tijs. ita dicēt a pctō. ex̄ d dci. ad au
diētiā. Et qꝛ ꝓbabilit pōt religio
sus scām excōicationem p statuta
ignorare. qꝛ in fcō ꝯsistūt. ⁊ maxi
me cū talis n̄ teneat ire ad concilia
epalia vel archiepalia. iō excusat
ſm vv. qꝛ ignorabat sacrilegū vl'
sodomitā vel fureȝ in alia diocesi
excōicatū. Tales. n. snie poti⁹ i fcō
ꝯsistūt. ⁊ iō ꝓbabiliter maxime ab
exēptꝭ ignorari pn̄t. ex̄ d ꝯsti. lȝ. li.
6. ⁊ d cl'. exco. mi. aplice. Sȝ sniaȝ
canonis n̄ lȝ tali ignorare. Et lȝ ex
excōicationē n̄ icurrat ḡuit tn̄ pec
cat ꝓ eo q̄ peccatorē decipit ⁊ seip
sum. hec ibi. Quarta est in cle. i. de
penis vbi dr̄. Si qs suadēte diabo
lo in hoc sacrilegij gen⁹ ꝓrupit q̄
quēuis pontificeȝ iniuriose vel te
mē pcusserit aut ceperit seu banni
uerit vel hec mādauerit fieri. aut
fcā ab alijs rata habuerit. vel soci
us i his fuerit faciētꝭ. aut ꝯsiliū i his
dederit aut fauorē. seu sciēt defē
sauerit eūdē i illis casib⁹ ꝑdcis i q
bus excōicationē p iā edictos ca
nones n̄ subiret. sit huiusmōi nr̄e ꝯ
stitutiōis auctoritate n̄ obstāte q̄cū
q̄ ꝯsuetudie quā reputo approbā
te sacro ꝯsilio poti⁹ corruptelā ana
thematꝭ mucrone pcussus. a q̄ neq̄
at nisi p sūmū pōtificē ꝑiquā i arti

culo moꝛtis absolui. Quita ē ꝯ reli-
giosos ⁊ clericos sclares q̇ iducūt
aliq̊s ad vouēdū iurādū seu ꝓmit
tēdū. vt sepulturā eligāt apud eoꝝ
ecclias l' etiā electā vlterius ñ imu
tēt. Nā excōicationē icurrūt a q̄ ab
alio q̄ꝫ a sede aplica ꝑterq̄ꝫ i moꝛtis
articulo ñ pñt absolui. vt in cle. cu-
piētes ad fi. de penis de q̄ ēt. s̄. sepl'
tura. 2° i pri. Sexta ē in cle. ḡuis de
sen. exco. de q̄. s̄. absolutō. i. §. 2. v̄.
5. de his. Septima ē ꝯ frēs mioꝛes
q tpe iťdci recipiūt ad dina officia
frēs l' soroꝛes d̄ ťtio oꝛdine bti Frā
cisci ēt si sr̄ h̄ bi l' isti ꝑuilegijs qbꝰ
cūqꝫ muniti extiterit. Nā incurrūt
excōicatōꝫ a q̄ p aliū q̄ꝫ p papā. vl'
satisfactōe ꝑmissa p locoꝝ epos q
auc̄tate aplica i hac pte ipso iure
fūgunť ñ pñt absolui. vt i cle. cū ex
eo. de sē. exco. Et sic i coꝛpe iur. vi
dēť eē. 17. vna i decre. 5. i decretali
bꝰ. 4. i sexto. ⁊. 7. i cle. Sūt ⁊ alie i
ex̄uagātibꝰ. Pꝛia ē illa Bonifacij
octaui q̄ icipit. Detestāte ꝯ excute-
rātes demēbrātes seu decoquētes
defūctoꝝ coꝛpoꝛa ꝓ ipsis ꝯseruan
dis seu depoꝛtādis ad ptes alias.
Nā excōicationē icurrūt a qua ab
solui nō pñt ab aliq̄ q̄ꝫ a papa ꝑter
q̄ꝫ i moꝛtis articulo. Et coꝛpus sic
tractatū ecclïastica ꝑuať sepultura
i odiū h̄ agētiū. vt ibi. De qua ēt ex
cōicatōe dr̄ in directoꝛia li. 3. ti. 4.
§. 22. ⁊ aliqd. s̄. absolutio. i. §. 2. v̄.
itē q̇cūqꝫ. Scd̄a ē alia siliter Bōi
facij octaui q̄ incipit. Excōicamꝰ ꝯ
omnes cuiuscunqꝫ conditonis exi
stant qui aliquod pactum fecerint
vel aliquod paruū vl' magnū ꝓmi
serint ꝓmissōꝫ recepint. aut ex pa
cto seu ꝓmissōe occulta l' manifesta
sub v̄bis ḡnalibꝰ l' spālibus exp̄ssis
vel ñ exp̄ssis aliqd receperūt de q̄
cūqꝫ re ac vtilitate ꝓ aliq̄ iusticia
seu gr̄a p sedē aplicā obtinēda ⁊ ꝯ
pꝛomittētes dātes ⁊ accipiētes ⁊ ꝯ
sciētes aliquē de ꝑdictis nisi. 3. tres
dies retulerint pape vel alteri per
quē papa possit scire. ⁊ ꝯtra ptētes
lr̄is seu gratijs sic obtentis. Oēs
n. excōicatōeꝫ incurrūt a q̄ ab alio
q̄ꝫ a papa absolui ñ pñt nisi i moꝛtis
articulo. ⁊ quicqd ē receptū paupe
ribꝰ erogeť. Nec gr̄a vꝫ sic obtēta
vt notať in directoꝛia. e. ti. §. 23. cuꝫ
se. Tertia ē Nicolai q̄rti q̄ incipit.
Oli cāꝫ ꝯtra deferētes ꝓhibita ad
ptes infideliū. de q̄ simul cū multis
alijs ad idē tendētibꝰ. s̄. sarracenꝰ
§. 1. Quarta ē cōtra religiosos cuiꝰ
cunqꝫ oꝛdinis mendicātiū q̇ absqꝫ
sedis aplice lnia spāli transeūt ad
quēcūqꝫ oꝛdinē monachoꝝ vel ca
nonicoꝝ regulariū seu oꝛdinū nō
mendicantiū. oꝛdine cartusiensiuꝫ
dūtaxat excepto. Nā ingressus nō
valet. ⁊ tā ingredictes q̄ꝫ recipien-
tes excōicatōeꝫ incurrūt a qua ab
alio q̄ꝫ a papa absolui ñ pñt nisi in
moꝛtis articulo. vt i extraua. Mar
tini qnti q̄ incipit. Viā ābitiose. fac
ta āno pꝛio sui pōtificatꝰ. 5°. loco sť
aliq̄ ꝯtra symoniacos cōdite taꝫ a
Martino quito q̄ꝫ ab Eugenio q̄r
to de qbus. s̄. symonia. 7. §. fi. i ad-
ditōe. Sexta ē s̄m aliquos ꝯ eūtes
ad terrā sāctā ēt cā deuotionis seu
ex voto sine lnia sedis aplice ⁊ ab
solutio reseruať pape vel sūmo pe
nitentiario q ēt pōt licentiā ꝯcedeř
⁊ absolutōeꝫ cōmittere. vt pꝫ in ꝑ-
uilegio sūmi pniarij. Septima est
s̄m eosdē ꝯtra laicos recipiētes in
curia romana lr̄as aplicas nisi per
manus pape l' bullatoꝝ vl' alioꝝ q̇

bus ē cōmissū ⁊ absolutio reseruat
pape vt pꝫ i formulario cācellarie
seu registro. In ꝓcessu q̊ꝫ ānali cu
rie ꝯtinent ⁊ alie. Pria ē ꝯ̄ oēs hꝰ
ticos ⁊ coꝝ fautores receptatores
ac defensores. Scđa ē ꝯtra oēs ⁊
singulos cuiuscūqꝫ statꝰ gdꝰ ꝑemi
nētie aut ꝯditōis existāt q ꝑsidiis hꝰ
ticis arma eq̄s. ferrū plūbū. ligna
mia. sal. oleū. vinū. victualia ⁊ alia
q̄cūqꝫ ad vsū hoium ꝑtinētia aut q̄
uis alia ꝑsidia publice ꝉ occulte sb
mistrāt ac ꝑ se vꝉ ꝑ subditos afferri
faciūt ꝉ ꝑmittūt cū qbus ipsi hꝰtici
xp̄i fideles quōlibet īpugnare seu
ostendē pñt. Et ꝯ̄ adherētes hꝰtico
rū ac ꝯsentiētes. ⁊ ꝑstātes eisdē i ꝑ
missis q̊cūqꝫ mō ⁊ q̄litercūqꝫ auxi
liū ꝯsiliū ꝉ fauorē. Tertia ē ꝯ̄ falsari
os bullaꝝ seu lr̄aꝝ aplicaꝝ ⁊ sup
plicationū gratiaꝝ seu iusticiā ꝯti
nētiū ꝑ sūmū pōtificē ꝉ vicecācella
riū seu gerētes vices aut offm̄ vice
cācellarij scē rōane ecclie de man
dato eiusdē sūmi pōtificis seu vice
cācellarij aut gerētes offm̄ ꝑdcm̄ si
gnātes supplicatōes easdē. Quar
ta ē ꝯtra oēs illos q eq̄s arma fer
rū lignamina. ⁊ alia ꝓhibita defe
rūt sarracenis qbꝰ xp̄ianos impu
gnāt. Quinta ē ꝯtra īpediētes seu i
uadētes victualia seu alia ad vsum
romane curie necīa adducētes. vꝉ
ne ad curiā ipsā adducāt īpediētes
⁊ q talia faciūt ꝉ defendūt cuiuscū
qꝫ fuerit ordis ꝑeminētie ⁊ status.
Sexta ē ꝯtra oēs illos ad aplicā se
dē veniētes ⁊ recedētes ab eadem
nec nō ⁊ illos q iurisditiōeꝫ ordina
riā ꝉ delegatā aliquā nō habētes i ea
dē curia remanentes ꝓp̄a auctate
capiūt spoliāt ⁊ detinēt aut ex ꝓpo
suo v̄berare mutilare ꝉ iterficē ꝑsu

mūt. ⁊ q fieri faciūt seu mādāt. Sep
tima ē ꝯtra oēs illos q i terris suis
noua pedagia iponūt. Forte h̄ itel
ligēdū ē qn̄ fit sine iusta cā ꝉ legitia
auctate videlꝫ sedis aplice impato
ris seu regis ex̄ ꝺ v̄. si. sup qbusdā
§. i. Octaua ē ꝯtra oēs illos q ꝑ se ꝉ
ꝑ aliū seu alꝰ q̄scūqꝫ ꝑsonas eccliā
sticas ꝉ seculares ad romanā curiā
sup eaꝝ causis ⁊ negocijs recurrē
tes illaqꝫ i eadē curia ꝓsequentes.
ut ꝓcuratores. ne gocioꝝ gestores
aduocatos. ꝉ ꝓmotores ipsoꝝ ꝉ ēt
auditores seu iudices sup dict̄ cāis
seu negocijs deputatos occasōe cā
rū seu negocioꝝ huiusmōi v̄berāt
mutilāt ꝉ occidūt aut bonis spoliāt
cꝰcūqꝫ statꝰ ꝉ ꝯditōis fuerit. Nona
ē ꝯtra oēs mutilātes vulnerātes ⁊ i
terficiētes seu capiētes ⁊ detinētes
seu deꝑdātes romipetas ⁊ ꝑegri
nos ad vrbē cā deuotōis ⁊ ꝑegri
natōis accedētes ⁊ i ea morātes ⁊
recedētes ab ipsa. ⁊ i his dātes ꝯsi
liū auxiliū ꝉ fauorē. Et subdit i pro
cessu. Eorūqꝫ bona ꝯfiscamꝰ. De
cia ē ꝯtra oēs illos q̊ ꝑ se ꝉ ꝑ alium
seu alios directe ꝉ indirecte sub q̊
cūqꝫ titulo ꝉ colore occupāt ꝺtinēt
ꝉ hostilit̄ discurrūt seu iuadunt aut
occupare ꝉ detinere ꝉ discurrere ꝑ
sumūt i totū vel in partem aut qui
occupabunt detinebunt ⁊ hostilit̄
discurrēt seu inuadēt almā vrbē re
gna Sicilie ⁊ Trinacrie insulas.
Sardinie. Corsice. terrā circa faꝝ
patrimoniū beati Petri in Tuscia
ducatum spoletanum. Marchie
anconitane. masse. trebarie. romā
diole. Campanie atqꝫ maritime ꝓ
uincias ⁊ terras specialis commis
siōis ciuitatesqꝫ eccle Bononiēsē
Ferrariēsē. Bn̄uētanā. Perusinā

auinonen̄ .ciuitatē castelle. tuder
tinā ⁊ al's ciuitates ⁊ terras. ⁊ alia
loca l'iura ad romanā eccliaȝ spec
tātia ⁊ ptinētia. ⁊ adherētes ⁊ fau
tores ⁊ defensores eoꝝ. seu in his
dātes eisdē ꝯsiliū auxiliū l'fauorē.
n̄ obstātibus qbuscunqȝ ꝑuilegijs
cuicūqȝ sub quacūqȝ forma vboꝝ
ꝯcessis ꝙ excōicari n̄ possit. seu ꝙ
de ipso excōicatio n̄ intelligat. nec
n̄ ꝯsuetudinibꝰ ⁊ obseruātijs scripꝪ
⁊ nō scriptis. ac alijs ꝯtrarijs qbꝰ
cūqȝ. Oēs ꝑdicti casus cōtinēt in
ꝓcessu Eugenij quarti facto anno
7. sui pōtificatus q icipit. Excōica-
mus. Et ibi subdit. De qbus qdeȝ
snijs nullus p aliū q̄ꝑ p romanū pō
tificē nisi dūtaxat in mortis articu-
lo ꝯstitutus possit absolui. nec etiā
tūc nisi de stādo ecclie sācte māda
tis satisfactōe l'sufficiēti cautōe pre
statis. Illos āt cuiuscūqȝ fuerint ꝑ
eminētie. dignitatis. ordinis. ꝯditō
nis. aut status. ēt si pōtificali l' alia
quauis dignitate ꝑditos. q ꝯtra te-
norē ꝑsentiū talibꝰ l'eoꝝ alicui seu
aliqbus absolutōis bn̄ficiū ipēdeř
ꝺ facto ꝑsūpserit excōicatōis ⁊ ana
themaꝭ snia innodamꝰ eisqȝ ꝑdica
tōis lectōis administratōis sacřoꝝ ⁊
audiēdi ꝯfessōes officia iterdicimꝰ
ħ ibi. Undecima ē q̄ nōt fm ho. in
sū. li. 3. ti. 33. q. 34. circa mediū. vbi
dř. Hodie ꝑceptū ē ꝙ i lřis dn̄i pa
pe nec i magno nec in puo audeat
q̇s manū apponere ēt lřam vnicā
vel punctū vnicū corrigendo exce
ptis officialibus qbꝰ ħ ē cōmissū.
Aliogn manū apponēs ex canone
lato in curia ipso facto sniaȝ excōi
catōis incurrit. q̄ n̄ pōt p aliquē cir
tra sedē aplicā relaxari. Duodcia
ē cōtra piratas q silit̄er nō pn̄t ab-
solui nisi p papā fm aliquos. Un̄
⁊ i. c. excōicatōi ex̄ de rap. nōt dn̄s
An. de bu. fm Jo. an. ꝙ pirate se-
mel i anno excoicant ex ore pape.
Decimatertia fȝ aliq̄s ē ꝯ oēs scis
maticos q silit̄ sūt excōicati p ꝓces
sū curie. ⁊ absolutio reśuat pape.
Alie sūt ex ꝑuilegijs vn̄ sicut a fide
dignis ꝑcepi igredtētes mōasteria
monialiū ordinis ꝑdicatoꝝ ꝑterq̄
in casibꝰ necitatis i eaꝝ ꝯstitutōibꝰ
declaratꝭ vt ꝓ medēdo l'administrā-
do sacřa ifirmis seu ꝓ reparādis
edificijs sine lnia pape vl'magistri
ordinis ꝑdicatoꝝ excōicatōȝ icur
rūt a qua absolui n̄ pn̄t nisi p papā
l'p dcm̄ magistrū. l'p illū cui ꝯmis-
sū fuerit ab aliq̄ eoꝝ vt pȝ in bulla
ordis ꝑdicatoꝝ. Itē ingredientes
mōasteria scē Clare nisi i casibꝰ in
earū ꝯstitutōibꝰ ꝯcessis sine lnia pa
pe l'eiꝰ cui a papa fuerit cōmissū ex
cōicatōȝ icurrūt vt pȝ ex bulla Gř
gorij noni. q̄ incipit. Et si oium. Et
hodie eiꝰ absolutio pape reseruat
vt pȝ ex bulla Eugenij q̄rti cuiꝰ co
piā ego vidi. Sūt ⁊ alie excōicatō
nes iuris. i. q̄ ipso iure irrogant q̄
rū absolutio pape n̄ reseruat ⁊ a q
bꝰ epi pn̄t absolueř de qbꝰ. s̄. excōi
catio. i. §. 2. ⁊. 3. Et sūt aliq̄ in qbus
dā ex̄uagātibꝰ. q̄rū pria ē Bn̄dicti
vndecimi. q̄ icipit. Quia nōnulli ꝺ
q̄. s̄. papa. §. fi. Scda ē i ex̄ua. Jo.
22. q̄ icipit. Sācta romana ꝯtra iue
niētes nouū ordinē seu religioneȝ
seu habitū noue religiōis assumē-
tes sine spāli licētia sedis aplice. ⁊
ꝯtra epos ⁊ quoscūqȝ ꝑlatos eis i
ħ fauentes vt pȝ ibi. Tertia ē ꝯtra
absoluētes sine auctate ab aliq̄ ex
cōicatōne lata ex ꝓcessu curie ēt si
fuerit pōtifices. vt. s̄. §. 6. v̇su. oēs ꝑ

dicti. Multe ēt alie excōicatōes po
nuntur in directoria late in cōcilio.
Bituricensi presertī in li.3.ti.2. §
223.cū multis se. Dicie āt excōica
tiones p̄fati concilij nō obtinent ni
si in regno Francie vt notat ibidē
eo .ti.§.224. Ideo ipsas hic poner
nō curo. Itē de casibus ep̄alib9.s.
confessor.i.in principio.cū additō
nibus.

Sus clauiū ij.

quo ad absolutōis formā ⁊ spe
cialē ⁊ cōem. Quo ad spālem.i.sr
excōicatōe maiori sciendū ꝙ quil
q3 requirunt. Primū est ꝙ absol
uēs ptātē absoluēdi habeat ordia
riā siue delegatā3.aliter absolutio
nulla ē ex̄ de pe. ⁊ re.ois imo sepe
ipse absoluēs remanet ligatus cū
singulariter absoluto.vt in cle.reli
giosi de priuile. ⁊ latius.j. patebit
Secundū ē vt siqs excōicatus ē p
notoria offensa in primū nō absol
uat nisi prius satisfecerit si pōt ex̄ d
v.sig.ex pte.i. ⁊ notat i sū.li.3.ti.33
q.103.vbi ēt dr̄ ꝙ si offēsa notoria
sit contra deū tm̄ cōmissa absolui
pōt ⁊ d3 excōicatus ēt anteq̄3 satis
factō pnie adimpleta fuerit aliogn
plerunq3 nimis diu staret excōica
tus. Secus i offensa contra homi-
nē. Et h̄ presertim obtinet qn̄ i ali-
quo iure exprimitur ꝙ qs non ab-
soluat nisi satisfactōne premissa.vt
ex supradictis patere pōt in mult̄
casibus. ⁊ in dicta .q .103. subdit.
Papa tn̄ p̄dicta in absolutōe non
seruat.q2 icēdiarios ⁊ alios excōi
catos remittit absolutos nulla pre
missa satisfactōe mandat tn̄ ꝙ nisi
satisfecerint in eandē retrudantur
sniam. ⁊ iō facit h̄ papa ppter di-
stātiā.q2 periculū ē in mora. Dicit
āt iniuria notoria siue mārfesta qd
idē ē quo ad h̄ vt in dcō.c.ex pte d
v̄bo.sig.qn̄ offensa nota fuerit p co
fessionē vel legitimā pbationē seu
rei euidētiā q̄ nulla possit tergiuer
satione celari ex̄ d v̄bo.sig.cū oli.
Qd si excōicatus n̄ pōt satisfacere
i totū l'i pte d3 absolui recepta ab eo
prius idonea cautōe ꝙ si ad pigui
orē fortunā deuenerit satisfaciat ex̄
de solu. Odoardus.vbi dicit glo.
ꝙ cautio idonea dr̄ per pignora l'
fideiussores.qd si non pōt fieri d3
p̄stare quā pōt.s.iuratoriā ⁊ idem
ēt importat cū dr̄ sufficiens cautio
vt in dicto.c.ex pte ⁊ ibi glo. Et in
dicto.c.p3 ꝙ si sili cautōne p̄stita ab
solui d3 excōicatus qn̄ ē offensa du
bia vel qn̄ quis excōicatus est pro
cōtumacia. Et l3 quis sine dicta sa
tisfactione vel cautione absolui nō
debeat.si tn̄ fuerit absulutus abso-
lutio t3.s3 peccat eū absoluēs sine
iusta cā s̄m glo. Ray. ⁊ i sū.li.3.ti.
33.q.iii. ⁊ s.absolutio. 4°.qd pōt i
telligi verū nisi in aliquo iure pti-
culari aliud sit expressum.sicut p3
i excōicatis ex pcessu curie. d quo
s.c.primo.§.6.similiter etiā i ali-
quo casu ipotens satisfacere nō d-
bet nec pōt absolui ante satisfactō
nē p̄terq̄3 in mortis articulo.vt in
cle.volentes de heret̄.nec valet re
missio. Tertiū ē ꝙ excōicatus db3
iurare stare mandatis illius q vult
⁊ pōt eum absoluere. vt extra de
sen.exco.ex tenore. Et sic iurabit
stare mandatis sacr̄m prestantis.
Et idē iportat si iuret stare manda
tis eccl'ie siue iudicis siue ꝙ pate
bit iuri.quod notat i sum.in dcā.
q.103.vbi s̄biūgit. Recta tn̄ forma

iuramti ipius absoluedi ē. vt dicit Lau. q̄ stabit mādat̄ ecclie. Idez dicit gl. Ray. Sz Hoff. magis ap-pbat q̄ȯ iuret stare mādat̄ plati vł iudicis. q̄ȯ idē dicit esse q̄ȯ ecclie. hec ille. Exquo oīa pdicta idē i-portāt clari⁹ ꝛ tutius vł q̄ȯ absol-uēd⁹ iuret stare mādatis illi⁹ q ip̄z ptunc ē absolutur⁹. q dicz excōica to. Iura q̄ pebis mandatis meis dcō. c. ex tenore. vbi hoc clare mō strat. Et vł iurādū sup sancta euā gelia dei fm Inno. in. c. ꝛ si xp̄us de iureiurā. vbi dicit q̄ȯ nulla vł modica dria sit siū iuret qs sr scā di euāgelia siue super religas siue tm̄ dicat, pmitto i fide mea. Tn̄ in his q̄ i iur̄ pcipiunt. vt ē iuramētū testis ꝛ calūnie sp iurādū ē super scā euāgelia. s. de iura. calū. c. vlt. ꝛ. xi. q. i. testioniū. Et idē dicit de oīb⁹ alijs iuramētis q̄ a iure vel a iudice vel a ptib⁹ ex necessitate de ferunt. vel si ptes pmiserint iurare nulla forma distīcta. hec ille. Et vł q̄ debeat iurari tactis euāgelijs. nisi ab epo q iurat tm̄ ppositis ꝛ non tactis euangelijs. dicto. c. fi. d iura. calū. Et lz hosti. dixerit iura-mentū esse de substantia intantuz q̄ȯ sine illo nō teneret absolutō. ta men. glo. in. c. cum desideres. ex̄ de sen. exco. dicit q̄ȯ absolutio te-net lz nō debeat excōmunicatus si ne iuramto absolui. Et hoc tenent cōmuniter doc. vt patet ex ibi no-tatis per dn̄m Anto. de bu. ꝛ no-tatur in dicta. q. 103. in sū. ꝛ. s̄. ab-solutio. 5. Inmo etiam iuramētū non debet dari illi qui psumitur non seruare. vt colligitur ex ratio ne. c. ex tenore. ꝛ ex ibi notatis p glo. ex̄. de sen. exco. Et hoc etiam

tenet Ray. vt etiam notatur in sū. li. 3. ti. 33. q. 115. Unde nec semel p-iuris neq̄z pueris ante pubertatis ānos pstandū est. 22. q. 5. paruuli. ꝛ. c. honestum. De maioribus au tem pueris relinquendu3 est arbi trio iudicis vtrum sint tales qui iu rare debeant vel non. vt ꝛ notatur i sū. eo. ti. q. 104. Quartū ē debit⁹ modus. Unde de sen. exco. a nob̄ so dicitur. Absolutionis forma seruetur ꝛ fiat cum penitentiali ps. ꝛ tam orone dominica q̄ȝ alia consueta. Et intelligitur de ps. mi-serere. vel cum alio penitētiali sz glo. Ray. vt ꝛ notatur in dicta. q. 103. vbi ēt dicitur secundū hosti. ꝛ Ray. q̄ honestum ꝛ consuetuz ac tutuz est q̄ȯ fiat hoc modo. Ex po liabitur excōmunicatus vestibus ꝛ ponat se ante ianuas ecclesie pro-stratum vel flexis genibus coram illo qui eū absoluere debet qui ab soluens tenebit virgas vel corrigi as in manibus. ꝛ dicēdo ps. Mi serere mei deus. verberabit eum p cutiendo semel in quolibet vsu vł magis vel min⁹ vel lentius ꝛ acri⁹ fm quantitatem contumacie. Et p⁹ ps. dicat gloria pri ꝛc. kyriel. xpel. kiriel. pater noster. Et ne nos Saluum fac seruum tuū vel ancil lam tuam vel seruos tuos vel an-cillas tuas si plures sunt. Nihil p ficiat inimicus in eo vel ea vel eis Esto eis vel ei domine tur. for. a fa cie inimici. Domine ex. ꝛ cla. Do min⁹ vobiscū. ꝛ cum. Orem⁹. De⁹ cui ppriū est misereri semp ꝛ par cere suscipe deprecationē nostrā. ꝛ hunc famulum tuum quem ex-cōmunicationis cathena constrin git. miseratio tue pietatis absoluat

p xp̄m dn̄m nostrū. Dicat postea Auctoritate dei oipotētis ac beatorꝝ aplorꝝ Petri ꝛ Pauli. ꝛ ecclie scē sue ꝛ nr̄a absoluimꝰ te a tali snia ꝛ restituimꝰ coioni ꝛ pticipatōi eccle ꝛ oiuꝫ fideliū ꝛ eccliasticis sacris. Idē dr̄ i directoria. li.3.ti.5.§.27.nisi q̄ ibi ponit q̄ ꝑt dici dcā oīo. Deꝰ cui ꝓpriū ē. vel oīo Pr̄a q̄s.ō q̄.ſ. Itē pōt qs simul ꝛ semel absolui a plibꝰ excoicatiōibꝰ ſm Ray. vt nōt i sū.li.3.ti. 33.q.120.vbi dic̄ q̄ absoluēs si hꝫ ptātē dicere pōt. Absoluo te ab oibꝰ excoicatōibꝰ his q̄s ꝯfessus es. ꝛ ab alijs q̄s n̄ habes i mēoria si q̄ forte sīt. Et gl. Ray. sup v̄bo i memoria. dicit q̄ q̄ ipetrat absolutōꝫ a papa vel a legato. caute facit si se facit absolui ab oibꝰ excoicatiōnibꝰ ꝛ pctis de qbꝰ non recolit. qꝛ tūc si postea recolit de aliqbꝰ nō tenet iterꝫ absolutionē ipetrare. lꝫ ō pctō teneat si sit mortale cōfiteri. Itē vt nōt i.d.q.103.i forma absolutōis illiꝰ q̄ solēniter anathematizatꝰ ē ab epō. ꝓdicta multo fortius sūt obseruāda ꝛ plura alia. vt patꝫ xi.q.3.cū aliqs. vbi dr̄ q̄ si excoicatus vel anathematizatus pniam ductꝰ veniā postulet ꝛ emendatōꝫ ꝓmittat. eps q̄ eū excōicauit ante ianuas ecclie venire dꝫ. ꝛ duodecim p̄sbyteri cū eo q̄ eū hincide circūstare debēt. Et si ille terre ꝓstratus veniā postulet ꝛ de futuris cautelā spōdet. tunc eps apprehensa dextra i ecclesiā illū introducat ꝛ cōmunionem ei xp̄ianam reddat. ꝛ. 7. ps pniales decantet cuꝫ istis precibus. kiriel. pater noster. saluū fac ꝛc. oīo. Pr̄a q̄sumus dn̄e huic famulo tuo digne penitentie fructū. vt ecclesie tue sancte a cuiꝰ integritate deuiauerat peccādo admissorū suorum veniā consequendo reddatur innoxius per dn̄ꝫ nostrū Ihm xp̄m filium tuū. Et ſm hosti. in dicta.q.103.est sciendum q̄ in ꝑcibus seu orōnibꝰ premissis quas facit sacerdos an̄quā excoicatum absoluat. non intelligit pticipare ei in orone cōtra iura etiaꝫ si ipse excoicatus respondeat. qꝛ nō fiunt hec in fauorē carnalē vel temporalē excoicati. sed potiꝰ ꝓp salutē aie vt recō cilier ecclie. Un̄ talis sacerdos in hoc n̄ peccat. ex̄ eo. cū voluntate. ꝛ.23.q.4. q̄ peccat. Predicta autē solēnitas n̄ requirit in absolutione a minori excoicatione. ex̄ eo. nup. In maiori āt lꝫ sine cā omitti nō debeat. tn̄ ꝛ si omittat absolutio valet. Unde gl. i dcō.c. cū aliqs. dicit qō cū q̄s possit simplici v̄bo excoicari. ex̄ ō eo. q̄ re. or. fur. c. i. sic ꝛ simplici v̄bo pōt absolui. ex̄ de reg. iur. ois res. Et ad hoc ēt facit qō dr̄ in sū. li.3.ti.33.q.iii. ſm glo. Ray. videlicet qō siquis absoluat etiam impenitentē ꝛ ignorantē ꝛ absentē licꝫ non d̄buerit facere tn̄ absolulō valet. Et in dcā.q.103. dr̄ ēt secundū Hosti. qō nō oia supradicta sūt de suba. imo de bene eē ꝛ ad instructōnē simplicū sacerdotū hec scripta sūt. vbi ēt dr̄ scdm glo. Ray. qō si mādat papa vel legatꝰ aliquē absolui in forma ecclie ēt illa omissa tenet absolutio. Nec .n. sic mandatur absolutio sub ꝯditiōe vt sic demū habeat ptātē absoluēdi si seruauerit formā. sꝫ duo mādat. s. q̄ absoluat. ꝛ q̄ formā ecclie seruet. Et q̄uis iuramētū omittat siue sci

ent sine ignoráter tz absolutio dū mō dicat. Absoluo te ab ista excoicatōe. vel eqpollētia vba sine qb⁹ ñ dat absolutio nisi a papa q salutādo pōt excōicatū absoluere. sic ꝛ pnceps sola volūtate pōt manumittē. C. ꝺ mānumis. cū apꝺ. ꝟ ille. Lz papa posset pdcō mō absoluē tñ ñ psūit sic vl' silr absoluē nisi clare aliqd oñdat. vt i cle. si. de sē. exco. Itē qꝺ dicē gl. Ray. ꝺ omissiōe iuramēti. idē ēt itelligit de omissiōe alioꝝ vt clari⁹ pz i sū. eo. ti. q. 112. ꝺ q̄. s. dcm̄ ē. Omissio igit dcē solēnitatis regularit ñ vitiat absolutōez lz ñ debeat omitti sine cā. Ex cā āt sic. puta siqs eēt excoicat⁹ secrete. Na p dcāz solēnitatē ñ dz pctm̄ secretū ꝺduci i publicū ꝯ id qꝺ pcipit i. c. ois. ex̄ ꝺ pe. ꝛ re. Itē qñ plat⁹ viderit dcāz solēnitatē ñ seruare expedire ad pximi salutē. Vñ ꝟm Tho. ꝛ Al. ꝛ i sū. eo. ti. q. iij. ēt iuitus ab excōicatiōe pōt absolui. ꝛ qñqz manēte ꝯtumacia pōt aliqs discrete excōicationē iuste latā rēitte re si. viderit saluti ei⁹ expedire i cui⁹ medicinā excōicatio lata ē. Itē iusta cā pōt eē ifirmitas. tū qꝛ multa ex pdictis seruari ñ possent. tuz ēt qꝛ saluti ifirmi posset qñqz magis expedire dcāz solēnitatē ñ seruari. tūc. n. ñ ꝺberet seruari nisi i aliq̄ cāu pticulari ius aliꝺ exp̄mat sicē pz i pcessu curie. de q̄. s. Quitū ē q absoluto fiāt mādata iusta ꝛ rōnabilia. al' posset appellare. ar. ex̄ ꝺ pac. c. si. ꝛ ꝺ appel. vt debit⁹ ꝛ nōt i dcā. q. 103. Precipue āt iniūgēdū ē excoicato a canone vt ꝺ cetero ñ faciat illꝺ pp q fuit excōicatiōe ligat⁹. i. ꝯ illū canonē nisi i cāib⁹ a iure ꝯcessis. ex̄ eo. ex tenore. Et siqs fuit pp spāle ipedimētū absolut⁹ iunget ei q illo cessāte sine negligētia se repsentet ei a quo fuerit absoluēd⁹ mādatū ei⁹ super his p qb⁹ excoicat⁹ fuerit hūiliter receptur⁹ ꝛ satisfactur⁹ put iusticia suadebit. ex̄ de sen. exco. eos. li. 6. ꝛ nōt i sū. li. 3. ti. 33. q. i. Itē ꝺfunct⁹ i excoicatōe si i eo appuerit signa pnie poterit ēt p⁹ mortē absolui ab eo vl' ꝺ ei⁹ auctē a q̄ fuerat i vita absoluēd⁹. ex̄ eo. c. a nob ꝟo. Et si de fcō fuerit i cimiterio sepult⁹ ñ exhumabit sz si alibi sit sepult⁹ exhūabitur ꝛ postea absoluet. vt dicit glo. i dcō. c a nob. ꝛ demū i cimiterio sepeliet. Poterūt ēt ossa ꝛ corpus si sūt sup terrā vl' sepulchꝝ si sunt i sepulchro ꝺberari. sicē fit circa viuos ꝛ absoluet cū orōnib⁹ sicut viuēs. d. c. a nob. ad si. ꝛ nōtur i sū. eo. ti. q. 121. Quo ꝟo ad formā absolutōis coēz videlz qualiter sacerdos dz absoluere cōiter sibi ꝯfitētes. aduertēdū ꝟm Al. ꝛ i sū. lib. 3. ti. 33. q. 89. q dz dici sub mō idicatiuo pp sacri certitudinē. Precedens āt depcatio ē de bene eē ꝛ ñ de eē sacri. Vñ coiter dr sic. Dñs te absoluat. ꝛ ego te absoluo a peccatis tuis i no. pa. ꝛ fi. ꝛ spi. sancti Amen. Tho. ēt ꝯcordat. Dicit eni q de subā forme ē. Ego te absoluo. sz pmittit orō. Misereatur tui oipotēs de⁹ ꝛ c. ne effectus sacri ipediat ex pte penitētis. Itez qꝛ sacerdos nō ppria auctoritate absoluit sz quasi minister. ꝯueniēt aliqd apponit qꝺ ptinet ad primā auctoritatē. s. dei vt dicat. Ego te absolu i no. pa. ꝛ fi. ꝛ spi. san. Amen. vel p virtutē passiōis xpi. vel auctorite dei. Quia tñ hoc ñ ē determiatū

ex vbis xpi sicut i baptismo talis ap
positio reliquit arbitrio sacerdo-
tis. Ite fm Tho. ⁊ in su. co. tit. q.
90. ipositio manuu sacerdotis no
requirit in sacro pnie. qz no ordi-
natur ad cosequeda aliquaz gre
excellentia sed magis ad remissio-
ne pctoꝝ. Unde magis in hoc sa-
cramto copeteret crucis signatio
in signu q p signum crucis xpi re-
mittutur pcta. ⁊ tn no e de necessi
tate sacri. h ille. Ite fm Tho. i qua
da qone de quolibet. ⁊ i su. li. 3. ti.
34. q. tio. laudabiliter in ofessione
a sacerdote adijcitur. Quicquid
boni feceris sit sibii remissioz pec
catorum. quia opus quod fit ex i-
iunctione sacerdotis dupliciter va
let penitenti. videlz ex vi operis ⁊
clauium. ⁊ magis valet ad expian
dum peccata q si ex ppio motu
idem opus ho faceret. Et eade ra
tione Ray. ⁊ Hosti. dicut vt ⁊ po
nitur eo. ti. q. 108. q caute ⁊ discre
te sacerdos p⁹ iniuncta pniam dicit
penitenti q oia bona q fecerit ⁊ oia
mala q sustinuerit. ei pficiat ad sa
lutem. ⁊ pro pnia hec oia iniugat
Oia ergo predicta st d bn ee. ⁊ de
suba ee. Ego te absoluo. n forma l
ordo vborum. cu nulla scripta l de
certo sit statuta secundum verboꝝ
effect⁹. vt ex predictis colligi pot.
Item ad h verba absoluo te dbet
addi illud super quo absolutio d
terminatur. videlicz ab hac excoi
catione maiori vel minori ab vna
vel a pluribus fm ptatem absolue
tis. ⁊ fm q ei fm deum visum fue
rit expedire. Sed tutius est in co-
muni absolutione non exprimere
nisi de minori. Nam incauta abso
lutio a maiori excoicatioe pot ali

quod periculosum inducere. vt in
cle. religiosi de puilegijs. Post ab
solutoez ab excoicatoe pot absol-
uens si potestate hcat ⁊ ei videbit
expedire. dicere. Et dispenso te cu
sup hac vel super his irregularita
tibus ⁊c. ⁊ dicere. Iteꝝ absoluo
te ab hoc peccato vel his peccat
seu ab oibus peccatis tuis secudu
limites sue potestatis ⁊ scdz q ne
cessitas requisierit. Forma igitur
absolutionis cois potest esse infra
scripta vel equipollens. Miserea
tur tui omipotes deus. ⁊ dimissis
oibus peccat tuis pducat te ad vi
tam eterna ame. Indulgentiam ⁊
absolutione oiuz pctoru tuorum
tribuat tibi oipotes ⁊ misericors
dns. amen. Dns noster ihs xps p
sua pijssima misericordia ⁊ san-
ctissima passionem te absoluat. ⁊
ego auctate ipi⁹ q fugor inquantu
possum ⁊ debeo absoluo te ab oi
vinculo excoicationis minoris si
teneris. ⁊ restituo te sanctis sacra
mentis ecclesie si indiges. Iteruz
absoluo te ab oibus peccatis tuis
cofessis ⁊ oblitis. mortalib⁹ ⁊ ve-
nialibus. ⁊ circustatijs eoꝝ quocu
qz ⁊ qualitercuqz offendisti deuz
creatore tuu. aiam tuaz ⁊ pximuz
tuu. Omnia bona que fecisti. ⁊ fa
cies ⁊ aduersa que sustinuisti ⁊ su
stinebis sint tibi in pniam ⁊ remis
sioem peccatoꝝ tuoꝝ. ⁊ in augme
tum gratie diuine. i noie patris ⁊
filij ⁊ spiritus sancti amen.

Xor

Utꝝ vir possit irritare vota uxo
ris. hes. s. uotu. 3. §. 1. p to
tu. Utꝝ vxor possit facere elyna si
ne lnia uiri. s. elyna. 2. §. 3.

¶ Utrum vxor in fo matrimonio

possit de rebus cōibus ꝓuidere fi-
lijs ex prio mr̃imonio. ℞. ꝭꝫ v̓v̓. Si filij p̄dicti ñ hñt aliquā actōez ꝯtra mr̃em. ñ pōt illa ꝯtra ꝓhibitō nē mariti aliqd eis dare. Sꝫ si hñt actōez ꝯtra mr̃ez. vt qꝛ obligata ē eos alere cū sint ipuberes vl' quia ambo ꝯiuges possidēt bōa illoꝝ l' ex alia iusta cā. marit⁹ qdē tenetur eos alere. qꝛ mr̃ cū suis oneribus ad maritū trāsiuit ꝭm aliquoꝝ cō suetudinē. Sꝫ tñ qꝛ marit⁹ hꝫ ad-ministratōez. vxor ꝯtra illi⁹ ꝓhibi tōez ñ dꝫ eos alere. nisi i extrēa ne cessitate. Pōt tñ ꝓcurare ꝙ mari tus ad h̄ p iudicē ꝯpellat. A. Idē i sum. li. 2. ti. 8. q. 29. vbi ⁊ addit ꝭm eū. v̓v̓. Si aūt filij nullā hñt actio nem ꝯtra mr̃m ñ tenet marit⁹. nec illa dꝫ ꝯtra ꝓhibitōem eius aliqd eis dare. Formare tñ pōt in dubio sibi largā ꝯsciam. hec ibi. Et h̄ de rebus cōib⁹ vbi ē ꝯsuetudo ꝙ ma ritus hēat illoꝝ admistratiōez ⁊ ñ vxor. vbi v̓o ñ ē tal' ꝯsuetudo. pos set vxor sicut ⁊ maritus cum in re cōi qlibꝫ hēat ius equale. ff. ꝓ so-cio. p totū. De reb⁹ v̓o mariti cla-rū ē ꝙ ñ pōt dare ꝯtra eius volūta tē nisi i necessitate extrēa. aliter cō mitteret furtū. vt. s̄. furtū i p̄n. B.

2 ¶ Quid si vxor hñs viꝝ ꝓdigum celat aliqd de reb⁹ cōib⁹ cū viro. ℞. ꝭm v̓v̓. Si bona fide hoc faciat vt sibi ⁊ viro loco ⁊ tpe ꝓuideat q eas male ꝯsumeret nō peccat nec tenet obedire viro. si prohibeat. aut sibi tradi petat. cum in traden do iuuaret eū ad peccatū. A. Idē in sum. eo. ti. q. 3. B.

3 ¶ Utꝝ vxor teneat seq uiꝝ q̄cūqꝫ ierit. ℞. ꝭm v̓v̓. Uir tunc tenetur vxorē seq qñ ex necīa cā abest. sꝫ vxor tenet sequi viꝝ ex q̄cūqꝫ cā recedat. s. domiciliū trāsferens. ni si vellet eā trahere ad pc̄m. ex̄ de diuor. q̄ sunt. Secus tñ si esset va-gabūdus. 34. q. 2. siqs necessitate. Idē Ber. ⁊ Host. Et addit hosti. ꝙ i voto vltramarino vxor pōt se-q viꝝ vel remanere si voluerit. sic̄ ēt in oī itinere volūtat̄ cū ꝓposito reuertendi. Sꝫ vbi trāsfert domici lium p̄cise tenet eū seq. 13. q. 2. vna queqꝫ. Et facit ad hoc. s̄. votū. 3. §. pe. ⁊ se. A. Idē in sum. li. 2. ti. 2. q. 51. Et addit ꝭꝫ Host. ꝙ si aliq̄ mu-lier hoc pacto vel ꝯditione vel mō det alicui i vxorē ꝙ semp isimul d̓ beant morari. ⁊ i certo loco forte i domo amicoꝝ ip̄i⁹ mulieris. pac tū seruandū ē. In traditōe eni rei sue pōt qlibet qđ vult pactū appo nere. nec ē ꝯtra legē imo poti⁹ ꝭm legē qꝛ sil' morari debēt. 34. q. 2. si qs necitate. Et sic dico pactū ꝭuan dū. nisi aliqua necessitas sup̄uēiat q̄ ipediēte ñ posset marit⁹ ꝯmode remanere. puta pp inimicitias ca-pitales. ifirmitatē aeris vl' aliđ sile qđ arbitrio iudicis ꝯmitto tūc eni vxor seqt viꝝ ne adulteriū cōmit-tatur. qꝛ tunc pactū ꝯtra legē icipe ret esse. ar. 13. q. 2. vnaq̄qꝫ. Itē ad v̓ tenduꝫ ꝙ glo. in. d. c. vnaq̄qꝫ dicit ꝙ vxor ñ tenet seq viꝝ vagabūdū nisi sciens eū talē esse cū eo con traxerit qꝛ tunc tenet. Qđ itelligē dū ē qñ vagat ex aliq̄ honesta cā ⁊ non al'. vt sentit gl. i dicto. c. siqs necessitate. qꝛ cū vagans peccaret nō esset ei in pc̄o ꝯsentiendū. 22. q. 2. faciat. Et bñ facit. ff. d̓ op. li. l. qđ nisi. vbi pꝫ ꝙ libertus ñ tenet seq p̄ronū vagabūdum ad p̄standum ei opas. B. Utrū liceat viro occi-

dere adulterā.hētur.ꝰ.impedimē tū.8.1.ꝛ fi.ꝛ.ꝰ.lex.§.6.ꝟ.4.

4 ¶ Utrum magis peccet occidens vxorem ꝙ m̄rem. R̄.ſm Pe.i.4 Simpliciter maius peccatū ē occidere m̄rem ꝙ vxorē.q2 magis repugnat nature.ſ3 tñ quo ad aliqd maior pena iponitur occidēti vxorem.eo ꝙ maior ē ꝓnitas ad eius occaſionē. Jō notat.33.q.2.admonere.A. Jn gl.ſup ꝟbo exiſtimes. Et idē notatur in ſum.li.4.ti.9.q.10.B. Quid ſi vir qui petit vxorē ē ſuſpectus ꝙ velit eam occidere. vide.ꝰ.m̄rimoniū.9.§.2.ꝛ fi. De redditōe debiti quere.ꝰ.debitu3 ꝯiugale. Jtem de m̄rimonio quere ꝰ.m̄rimoniū cū adiūctis. Jtem de ipedimento m̄rimonij quer̄.ꝰ. impedimentum cū ſuis additōibus.

Pius xpian⁹. De fide xpiana vide.ꝰ.fides. Quō xpianus ſe debeat habēr erga iudeos.ꝰ.iudeus.1.§.2. Et quō erga ſarracēos ꝰ.ſarracenus. Qd xps idē q ꝺ virgine natus ꝛ ꝓ nobis paſſus eſt i ſacro eucharistie ꝯtinetur.ꝰ.eucharistia.1.§.5. An noie xpi poſſit fieri baptiſmus ꝰ. baptiſmus.1. §.2.

Pocriſis. Utr3 ſit peccatū mortale. R̄. ſm Tho. ſa ſe.q.cxj. Si ypocrita dicetur ille cuius intentio fertur ad duo.ꝰ. ꝙ non curet ſanctitatē habere ſed ſolum ſanctus apparere.ſicut conſueuit accipi ſcriptura ſacra.ſic manifeſtum eſt ꝙ peccatum mortale eſt. Nullus eni3 totaliter priuatur ſanctitate niſi per peccatum mortale. Si autem dicitur ypocrita ille qui intendit ſimulare ſanctitatē a qua deficit per peccatū mortale. non ſemper illa ſimulatio ē ei peccatum mortale.quod diſcernendū ē ex fine.qui.ꝰ.ſi repugnat caritati dei vel ꝓximi erit peccatū mortale.puta cū ſimulat ſanctitate3 vt falſam doctrinā diſſeminet uel ut adipiſcatur eccleſiaſticam dignitatem idignus.uel q̄cūq3 alia bona ipa lia in quibus fine3 cōſtituit. Si ꝟo finis intentus nō repugnat caritati erit peccatum ueniale.puta cū aliquis in ipa fictione delectatur ꝺ q̄ ph̄us dicit.4.ethicoꝝ ꝙ magis uidetur uanus ꝙ malus. A. Lo.ꝟꝟ. ꝛ addit dicens.ꝙ cu3 aliqs ſimulat ſanctitatem quā nō h3 ut aliqd ei detur propter hoc.ſicut illi de qbus dicitur Math.23. Ue uobis ſcribe ꝛ pharisei q comeditis domos uiduarum ꝛc̄.peccatu3 mortale eſt.quia rapit qꝺ debetur ſancto.q2 quod datur ei datur in noie iuſti. Jtem qñ talem ſimulatione3 facit ex inſatiabili auaricia. Si āt aliquis pro ſua neceſſitate ſimulat ampliorem indigentiam ꝙ habeat.non eſt hoc peccatum mortale ſicut faciunt illi qui cōmuniter truāni uocantur. De his enim dicit Criſo.ꝙ talis ſimulatio potius eſt culpa diuitū ꝙ ſit culpa pauperu3 q ex ſua indigentia ad hoc cōpelluntur. B. Contingit tamen qñq3 ꝙ aliquis ſimulat perfectionē ſanctitatis que nō eſt de neceſſitate ſalutis. Et talis ſimulatio non ſemp eſt cum peccato mortali. Et uide ꝰ.ſimlatio. A. Et ibi patet ꝙ qñq3 eſt ſine peccato. B.

Ronia Uide ſupra in littera. J.

Strio Uide supra in lra. M.

Elus quid e. R. fm Tho. fa fe. q. 36. Zelus dicitur pprie qn aliquis tristat de bono alterius nō ex eo q ille hz. sz ex eo q sibi deest bonū qd ille hz. vt dicit phs fo ethicoꝝ. Et si iste zelus sit circa bona honesta laudabilis e fm illd .i. Cor .14. Emulamini spūalia. Si aūt de bōis tpalibus. s. q homo tristetur qz tpalia desunt. pōt esse cū peccato. sicut pz. s. auaricia. §. I. Si vero aliquis doleret de bono alterius inqtum alter excedit ipum in bonis. tunc est inuidia vt dictum est. s. inuidia. §. 2. A. Zelus ēt capitur pro feruore seu cmotione diuine caritatis. ps. 68. Zel⁹ domus tue comedit me. Et h zelus me frem Nicolauz de ausmo ordinis minorum indignum pro aliquali simpliocioꝝ subsidio ad huius supplementi cōpilationem cōmouit. qd fauente dño nro Jesu xpo excepta tabula capitulorum et abbreuiaturaꝝ et Rubricarum expletū e apud nostrum locū prope Mediolanum sancte Marie de angelis nuncupatum et vulgariter sancti Angeli. 1444. Nouembris. 28. die sabbati pximu ante aduentum hora quasi sexta. Et omnia que in eo ac ceteris opusculis per me cōpilatis cōpilādisue incaute seu minus perite posita continentur peritiorum et presertim sacrosancte ecclie submitto correctioni.

✠

✠ Laus deo. ✠

✠

Incipit tabula capitulo℞ hui⁹ libri Et prio de littera A

Bbas

Aptismus j.

Abella

Amnificatus

D

Actantia

Aracter

Atro

Magister j. cõiter

Naufragus

Obedientia j. cõiter

Pactum

Quarta

Questuarij

Raptor 1.s.rerum

Acerdos

Abellio

Ana gloria

Veniale peccatum. R. peccatu3.3.
Verberatio. R. percutere
Vestis
Vicarius
Vidua
Vindicatio
Virginitas
Virginum consecratio
Vis τ metus
Visitatõ
Vitium
Vitiat⁹ corpore
Unctio extrema
Voluntas
Votum.1.cõmuniter
Votum.2.quis põt vouere
Votum.3.de voto coniugu3 in cõi
Votũ.4.ð voto ɔiugũ ẽca religiõ3
Votum.5.quo ad commutatione3
Votum.6.qð soluitur p religionẽ
Usura.1.communiter
Usura.2.circa animalia
Usura.3.in emptionib us
Usura.4.de vsurarijs manifestis
Usura.5.de seruitorib us fautoribus τ familia vsurarij
Usura.6.de restitutione vsuraru3
Usus clauiũ prio quo ad supplementũ excõicationum iuris
Usus clauium.2.quo ad formam absoluendi
Uxor

Yūs
Ypocrisis

Yronia. R. in littera. J.
Ystrio. R. ſ. in littera. H.

Elus

Tabula abbreuiaturarũ.

Ac. Accursius
Al. Albertus
Ala. Alanus
Albri. Albricus
An. Antonius de butrio
Ang. Angelus de perusio.
Auten. Autentica
Ar. Argumentũ vel argumẽto
Archi. Archidiaconus
Az. Azo
Ber. Bernardus glosator decreta.
Bar. Bartolus
Bal. Baldus
Bartho. Bartholomeus glosator decreti
C. Codice
c. caplin seu ca. vel capli vel centum
Cy. Cynus.
Con. cõfessorũ vel ɔcordat l' ɔcordant
Conse. Consecratione
Dy. Dynus
Dis. Distinctione
Eo. eodẽ titulo vel capitulo vel. §.
Ea. eadẽ lege. seu distinctione. seu causa. vel questione
Ex. extra decretũ in decretalibus
ff. digestis.
fi. finali. vel in fine
Glo. glosa
Goff. Goffredus
Her. Hermanus.
Hosti. Hostiensis
Hug. Hugolinus
i. prima. vel. i. idest
j. infra
Insti. Institutа
Inno. Innocentius
Ja. de are. Jacobus de arena
Jo. Joannes glosator decreti
Jo. an. Joannes andrree
Ja. Jacob⁹ de beluisio vel de rauẽna
l. lege
li. libro
Lau. Laurentius
Nõ. nota vel notat seu notatur
Opi. opinio

Pe. Petrus
pli. penultimo
Pla. Placentinus
q. questione.
Ray. Raymundus
R. respondeo vel rñsio vel requir
s. scilicet
se. sequenti vel sequentibus
s. supra
Sū. summa. ⁊ in dubio intellige de summa confessorum
Tancre. Tancredus
ti. titulus vel titulo
Tho. Thomas
Ul. Uldericus
Gu. Guilielmus. s. glosator Ray. aliter Guilielmus
Gu. dur an. vilielmus durantis
Vin. Vincentius
§. paragraphi .seu paragraphus vl' paragraphi. seu paragraphis
Sunt ⁊ alie abbreuiature q̄ vt discernant hic inferi⁹ subrogabunt

Rubrice iuris ciuilis ⁊ canonici. ⁊ prio rubrice. ff. op. ⁊. l. ff. veteris

1 De optionibus
4 Alienatione iudicij mutandi causa facta
9 Ad legem acquiliaz
10 Ad exhibendum
xi Aleatoribus
14 Ad legem rodiam de iactu
14 Ad senatuscōsultū macedonianū
16 Ad velleyanum
19 Actionibus empti ⁊ venditi
1 Constitutionibus pricipum
3 Calumniatoribus
4 Capitis diminutione
8 Communia prediorum
10 Cōi diuidēdo iudicio
12 Conditione causa data
12 Conditōe ob turpē cāz
12 Conditione indebiti
12 Conditione sine causa
13 Conditione furtiua
13 Conditione ex lege
13 Condictōe triticaria
13 Constituta pecunia
13 Cōmodati vel econtra
16 Compensationibus
18 Cōtrahenda emptōe
1 Iussione reruz
4 Dolo malo
16 Depositi vel contra
20 Distractione pignorum
24 Donationibus iter virū ⁊ vxorē
24 Diuortijs
2 O per quem factum est
2 Edendo
4 Eo qd metus causa
4 Ex quibus causis maiores
13 Eo q certo loco
14 Exercitoria actione
19 Estimatoria actione
21 Edilicio edicto
21 Euictionibus. ⁊ duple stipulatōib⁹
21 Exceptione rei iudicate ⁊ tradite
2 Erijs ⁊ dilationibus
5 Fideicōmissaria hereditatis petitione
10 Finium regundorum
10 Familie herciscunde
xi Fugitiuis seruis
22 Fide instrumentorū
23 Fundo dotali
1 Is q̄ sūt sui vel aliēi iuris
3 His qui notant infamia
9 His q deicerunt vel effuderunt
18 Hereditate vel actōe vendita
1 Iusticia ⁊ iure
2 Iurisdictione oium iudicū
2 In ius vocando.
2 In ius vocati vt eant
4 In integrū restitutionibus

Rubrice. ff. noui

E

colł. Rubrice Autenticorum.

Rubrice Institutionum

2 Erum diuisione
2 Rebus corporalibus ⁊ icorporalibus
4 Replicationibus
i Atisdatione tutoꝝ ⁊ curatoꝝ
i Suspectis tutorib⁹ ⁊ cũatõib⁹
2 Seruitutibus prediorũ rusticorum ⁊ vrbanorum
2 Singul'reb⁹ p fideicõmissũ relictis
3 Senatusconsulto tertulliano
3 Senatusconsalto orphiciano
3 Successione cognatorum
3 Seruili cognatione
3 Successione libertorum
3 Successionibus sublatis que fiebant per bonoꝝ venditionem
3 Stipulatione seruorum
3 Societate
4 Si q̃drupes paupieriẽ fecisse dicat
4 Satisdationibus
i Utelis
2 Testamentis ordinandis
2 Testamento militari.
2 Susfructu
2 Usu ⁊ habitatione
2 Usucapionibus ⁊ longi temporis prescriptionibus
2 Uulgari substitutione
3 Uerborum obligationibus
4 Ui bonorum raptorum

Sunt alie Rubrice in.x°.xi°. ⁊.12°.li°. Codicis ⁊ in visib⁹ feudoꝝ q̃ hic praꝝ allegant. ideo eas ponere non curo.

Rubrice iuris canonici

Hic primo sciendũ q decretũ nõ distiguit p Rubricas sed i tres principales ptes. q̃ꝝ pria cõtinet centũ ⁊ vnã distinctiones. ⁊ sub q̃libet distinctione capl'a Scda ps cõtinet.36. cãs. ⁊ sub q̃libet cã qõnes ⁊ sub qõnib⁹ capl'a. ⁊.33. cã a qõne.3. vsq3 ad qõnẽ quartã iterpõit tractat⁹ de pnia. q̃ diuidit i.7. distinctiones. ⁊ sub qualibet distinctione capl'a. Tertia ps ẽ de cõsecratione. q̃ diuidit i 5. distinctiones ⁊ sub qualib3 distictiõe capitula. Alij vero libri iuris canonici rubricas continent que sequuntur.

5 Ccusationibus inquisitionibus denunciationibus
5 Adulterio stupro
i Alienatõe iudicij mutandi cã fcã
5 Apostatis
5 Appellationibus ⁊ recusationib⁹ ⁊ relationibus
i Arbitris
i Auctoritate ⁊ vsu pallij
3 Aptismo ⁊ eius effectu
i Bigamis ordinandis vl' nõ
5 Miniatoribus
3 Capellis monachoꝝ ⁊ aliorum religiosorum
3 Causa possessionis ⁊ ppietatis
3 Celebratione missaꝝ ⁊ sacramẽto eucharistie ⁊ diuinis officijs
3 Censibus exactionib⁹, pcuratõib⁹
3 Cohabitatione clericoꝝ ⁊ mulieꝝ
4 Clãdestina desponsatione
3 Clericis coniugatis
3 Clericis non residentibus
3; Clerico egrotante
5 Clericis pugnantibus in duello
i Clericis peregrinis nõ admittẽdis
5i Clerico venatore
5 Clerico percussore
5 Clerico maledico
5 Clerico non ordinato ministrante
5 Clerico excõicato deposito vel interdicto ministrante
5 Clerico per saltum promoto
5 Clerico q ordines furtiue suscepit
4 Cognatione spirituali
4 Cognatione legali
5 Collusione detegenda
3 Cõmodato
3 Concessione prebende ⁊ ecclesie

Supplenda negligētia prelatorum
Temporibus et qualitate ordinan dorum
Testamentis et vltimis volūtatibus
Testibus et attestationibus
Testibus cogendis vel non
Torneamentis
Transactionibus
Translatione
Treuga et pace
Etatis corpe ordinādis vel n̄
Verborum significatione
Vita et honestate clericorum
Voto et voti redemptione
Usuris
Ut lite non contestata nō procedat ad testiū receptionem vel ad diffinitiuam sententiam
Ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur
Ut lite pendente nil innouetur

Diuisio decretalis.v.

Prima creat clericos officia ppat ide
Altera iudiciū cū requisitis appellat
Tertia de vita ꝯcubus testatqʒ mentis
Nubē q̄rta docet et q̄ spectant ad illud
Ultia criminibus penas subiūgef curat

Rice libri.6.decretalium

De sūma trinitate et fide catholica
De constitutionibus
De rescriptis et eorum interptatōibus
De consuetudine
De postulatione prelatorum
De electione et electi potestate
De renunciatione
De suppléda negligētia plātorum
De temporibus ordinationum
De etate et q̄litate et ordie pficiédo rum
De filijs psbyterorum et alijs illegiti me natis
De bigamis
De officio vicarij
De officio et ptāte iudicis delegati
De officio legati
De officio ordinarij
De maioritate et obedientia
De pactis
De procuratoribus
De his que vi metusue causa fiunt
De in integrum restitutione
De arbitris
De iudicijs
De foro competenti
De litis contestatione
De iuramento calūnie
De restitutione spoliatorum
De dolo et contumacia
De eo q mittitur in possione cā rei seruande
Ut lite pendente nihil innouetur
De confessis
De testibus
De iureiurando
De exceptionibus
De prescriptionibus
De sententia et re iudicata
De appellationibus
De vita et honestate clericorum
De clericis coniugatis
De clericis non residentibus in ecclesia vel prebenda
De pbendis et dignitatibus
De clerico egrotante vel debilitato
De institutionibus
De concessione ecclesie et prebende nō vacantis
Ne sede vacante aliud innouetur
De rebus ecclīe non alienandis
De rerum permutatione
De testamentis et vltimis voluntatibus
De sepulturis
De decimis

Incipiunt canões pniales ex tracti de vbo ad vbũ de sũma fris Aſtenſis ordinis minoꝝ.li.5.ti.32.

Ꝯnſide randum

eſt de canonibꝰ penitentialibus. Ad quoꝝ itelligẽtiã ꝑnotandũ ẽ.ꝙ ſicẽ in ſciẽtijs practicis que verſantur circa opera.ꝙ ſermo in vniuerſali ẽ icertus ⁊ dubius.ſꝫ cũ applicat̃ ad ſingularia icipit quodãmõ hr̃e certitudinẽ.vt q ñ ꝯſiderat circunſtantias particulares potius deuiet ꝙ̃ ſe rectificet .vt pꝫ i medicia ⁊ ſcia morali. Sic ẽ intelligẽdũ in ꝓpoſito ꝙ canones inſtruũt in gnãli qũo ẽ pnia iponẽda.ſꝫ deſcẽſum ad ſingularia preſbyteris diſcretis relinquunt qui conſiderant circunſtantias ꝑſonaꝝ attẽdẽtes ad cãones ſicut ad regulas directiuas.q2 ſi ꝯ̃ canones imponant non recte i ponunt. Nulli ergo ꝑſbytero lꝫ facere aliq̇d quod poſſit patꝝ regul' obuiare.diſ.38.nulli. In canonibꝰ aũt maxime determiat̃ pnia quo ad tꝑs ⁊ magis ꝙ̃ quo ad moduꝫ.q2 illa ꝺterminatio ẽ certior ⁊ cõior. hec Bonauẽtura. Ut ergo ſcias q̃liter dꝫ ꝓcedere arbitriũ ꝑſbyteri. nota regul'r ſicut dictum ẽ.ſ. ſeptẽnis ẽ ꝓ peccato mortali pnia iponẽda. ⁊ h ñ tm̃ ꝑꝑ tꝑis diuturnitatẽ ſeu magis ꝑꝑ ſignificatõeꝫ. In veteri ei lege Maria ſoror Moyſi lepra percuſſa ſeparata fuit extra caſtra ſeptẽ diebꝰ. Nũeri.12. Maria ſignificat penitentẽ. Interpretatur ei amaꝝ mare. Hec pẽituit ſeptẽ diebus.ſed nunc penitet ſepteꝫ annis.quod ſignificatuꝫ ẽ Ezech. 4. Diem pro anno dedi tibi. Si q̃rat quare pnia ſit aggrauata.cum lex noua ſit lex miſericordie. R̷.ꝙ hic ẽ maior igratitudo ꝑꝑ maiorẽ grãm. ⁊ maior ꝯtẽptus ꝑꝑ maiorem dignitatẽ noue legis i qua xp̄i ſanguis ẽ effuſus ⁊ grauius peccatũ ꝑꝑ ſtatũ peccãtis qui dꝫ eſſe perfectior. ⁊ vlterius ſatiſfactio in lege noua dꝫ eſſe ꝑfecta vt in priſtinum ſtatũ reducat. ⁊ q2 ſol in vna die non redit in idem punctum .ſꝫ in anno.iõ dies ꝯuerſus ẽ i annũ. Rurſum.q2 ꝑfectũ remediũ ẽ i lege noua.iõ annus multiplicari dꝫ ꝑ ſeptẽ ꝑꝑ ſeptẽ dona ſpũſſancti recuperanda. ⁊ ꝑꝑ ſeptẽ dotes ſcilꝫ tres aie. ⁊ quattuor corporis obtinendas. Huiuſmõi aũt pnia non ẽ oibus imponẽda nec tñ ẽ infirmãda.ſed ẽ inſinuãda vt cognoſcatur ꝙ̃ grauis ẽ culpa. hec Bona. Lꝫ aũt ꝓ ſingulis peccatis crimialibꝰ ſit ſtatuta talis pnia.dꝫ tñ imponi magis vel mius aſpera prout maioritas vel minoritas cris cum ceteris circunſtantijs hoc expoſcit. vt i ſequẽtibus pꝫ. A ꝑdicta nãqꝫ regula excipiũtur plurimi cãus in q̇bus ꝑꝑ dignitatẽ peccãtis vel criminis enormitatẽ iponit̃ pnia maior.aliqñ ẽt ex varijs cauſis mior. Ad hoc ergo ꝙ ꝑſbyter circa penitentias diſponẽdo cautius arbitretur. notandi ſunt cãus in q̇bus per canones certe penitentie iponuntur. quos.ſ.canones tenetur ꝑſbyter ſcire.vt dictum eſt.ſ. Sunt autem iſti.

¶ Primus eſt ꝙ ſi preſbyter fornicationem fecerit.pniam.x.ãnoꝝ

1

faciat hoc mō.s. q̄ sit inclusus sine
a ceteris in aliquo loco remotus.
sacco idutus. ⁊ humi ꝓstratus mi
sericordiā dei iugiter iplorans. pri
mis trib⁹ mēsib⁹ ꝯtinuis a vespe in
vesperā pane ⁊ aqua vtat. excepꝫ
dn̄icis diebus ⁊ festis ṗcipuis i q
bus modico vino pisciculis ⁊ le-
guminib⁹ recreet. Elapsis autē sic
tribus ṗmis mēsibus de illo loco
exeat. n̄ tn̄ in publicū ꝓcedat ne po
pulus in eū scandalizet. Et ꝑ hoc
vr̄ q̄ in publico crie loq̄t. Post h̄
resumptis virib⁹ aliquātulū. vnuȝ
annū ⁊ dimidiū in pane ⁊ aqua ex
pleat. exceptis dn̄icis ⁊ alijs preci
puis festis. in quibus vino. sagini
ne. ouis ⁊ caseo poterit vti. Finito
sic primo anno ⁊ dimidio. parti-
ceps sit corporis dn̄i. ⁊ ad pacem
veniat ⁊ ad ṗs cuȝ alijs fr̄ibus ca-
nendos in choro vltimus recipit.
Ad cornu tn̄ altaris nō accedat. sȝ
mioꝝ ordinū tm̄ officia gerat. dei
de vsq̄ ad ꝯpletiōem septimi anni
tres legitimas ferias. s. secundā q̄r
tā ⁊ sextā exceptis diebus pascali-
bus q̄ sunt. 50. i pane ⁊ aqua ieiu-
net secūdā tn̄ feriā vno psalterio vl̄
denario si sit operarius redimere
poterit. Et sic cū sepumū annū cō-
pleuerit pōt eū eṗs ad gradū pristi
num reuocare. ita tn̄ q̄ in trib⁹ an-
nis sequētibus sine vlla redēptiōe
omni sexta feria in pane ⁊ aqua ie
iunet. Et eadem pnia imponenda
ē presbytero de oibus alijs peccaꝫ
q̄ depositōeȝ iducūt. Probāur āt
hec oia. 82. dis. ṗsbyter si fornicatō
nem. quod intelligūt quidā ꝺ sim-
plici fornicatōe. alij forte meli⁹ ꝭm
Ray. de adulterio vel incestu. pu-
ta q̄ cognouit ꝯiugatā ꝯsanguieā
uel affinem.

2

Ⅽ 2⁹ cāus ē si ṗsbyter cognouit fili
am suā spūalē quā. s. baptizauit. vl̄
in baptismo vel i ꝯfirmatōe tenuit
vl̄ que sibi ꝯfessa fuit. dȝ pniaȝ age
re. 12. annis. ⁊ ēt dȝ deponi si cri-
men sit māifestū. ⁊ ꝑegrinādo. 15.
annis peniteat. ⁊ postea monaste-
rium intret. tota vita sua moratur⁹
ibidem. Episcopus v̄o qui talia ꝯ
misit. peniteat. 15. annis. Ipa vero
mulier dȝ oia reliquere ⁊ res suas
pauꝑibus dare. ⁊ ꝯuersa vsq̄ ad
morteȝ in monasterio deo seruire
30. q. 1. sigs sacerdos. ⁊ c. non dȝ.

3

Ⅽ 3⁹ ē q̄ q̄cunq̄ filiā suā spūalē vl̄
mr̄eȝ cognoscit. 7. ānis peniteat. ⁊
silr̄ ei ꝯsentiētes. 30. q. 3. n̄ oportet.

4

Ⅽ 4⁹ ē q̄ qui ꝯtrahit cū aliqua alij
desponsata ꝑ v̄ba ⁊ de pn̄ti. ipa di
missa. 40. diebus ieiunet in pane ⁊
aqua. ⁊ sequētibus. 7. ānis penite
at. ex̄ de spon. duo accepisti.

5

Ⅽ 5⁹ ē q̄ qui cognoscit duas ꝯma
tres vel sorores. siue vxor viuat si-
ue non. ad minus. 7. annis penite-
at. lȝ pl⁹ deberet. 30. q. 4. si ṗsbyr̄.

6

Ⅽ 6⁹ ē q̄ qui cognouerit monialē
siue deuotā. x. annis peniteat. ⁊ silr̄
ipa ꝭm formā traditā. 27. q. 1. de fi-
lia. ⁊. c. deuotam. In quoꝝ primo
c. dicitur q̄ si filia episcopi vel pre
sbyteri vel diaconi post votum so
lēne ꝯtraxerit matrimoniū. nō ad
mittat ad cōmunionem. nisi mari-
to defuncto penitentiaȝ egerit. Si
aūt eo viuente decesserit ⁊ pniam
egerit. ⁊ cōmunionem petierit. tm̄
in fine vite recipiat eam. In ꝭo. c.
dr̄ q̄ deuota peccans non ē recipi
enda in ecclesia. nisi peccare desie
rit. ⁊ desinens egerit pniam. x. an-
nis. postea recipiatur ad cōmunio

dem. ꝛ anteq̃ȝ in ecclesia admittat ad orationem. ad nullius ꝯuiuiuȝ xp̄iane mulieris accedat.

7 ¶ 7ᵘˢ est de eo qui ignoranter cognoscit duas sorores. vel matrem ꝛ filiam vł amitam ꝛ neptem. peniteat. 7. annis. Si aūt scienter perpetuo priuetur ꝯiugio. 34. q. 3. siq̇s cum duabus.

8 ¶ 8ᵘˢ est ꝙ qui ducit in vxorē eam quam polluit per adulteriuȝ peniteat. 5. annis. 31. q. 1. siqua vidua.

9 ¶ 9ᵘˢ est ꝙ qui contra naturā peccauit si sit clericus dȝ deponi vel religioni tradi si corrigibilis appareat ad perpetuam pniam peragēdam. Si vero sit laicus a cetu fideliuȝ vsq̄ȝ ad cōdignam satisfactōnem dȝ fieri alienus. extra ꝺ exces. p̄la. clici. Hoc ei vitiū maius ē q̄ꝫ cognoscere matrē. 32. q. 7. adulterij. ꝛ est Aug. Adulterij inquit malū vincit fornicatōeȝ. vincitur autē ab incestu fornicatio. Peius eni ē cū matre q̄ꝫ cū aliena vxore cōcūbere. sȝ oium hoꝝ pessimū ē qꝺ cōtra naturā fit. vt si vir mēbro mł̄ieris non ad hoc ꝯcesso voluerit vti ꝫ Aug. Quocūq̄ȝ aūt mō tale factum exerceat p̄terq̄ꝫ inter viꝝ ꝛ feminā ordinate in vase debito vitiū ꝯtra naturam ꝛ sodomiticum iudicatur. vt dicit Ray.

10 ¶ xᵘˢ ē ꝙ qui coierit cū brutis peniteat plusq̄ꝫ. 7. annis. ꝛ silr ꝓ icestu 32. q. 7. hoc ip̄m. ꝛ. §. se.

11 ¶ xiᵘˢ ē ꝙ p̄sbyter qui interest clandestinis nuptijs. triēnio suspendit. ꝛ si culpa exegerit grauius puniatur. extra de cland. despon. cum inhibitio.

12 ¶ 12ᵘˢ ē ꝙ q votū simplex violauerit peniteat tribus annis. 27. distin. si vir.

13 ¶ 13ᵘˢ ē quod q excōicatus celebrauerit. dȝ triennio penitere. ꝛ feria 2. 4. ꝛ. 6. a vino ꝛ carnibᵘˢ abstinere. xi. q. 3. de his. De pena v̊o degradati celebrantis habetur distic. 50. accedens.

14 ¶ 14ᵘˢ ē quod homicida voluntarius sine spe restitutionis ꝺponit. ꝛ peniteat. 7. annis. dis. 50. miror.

15 ¶ 15ᵘˢ ē quod homicida casuał peniteat. 5. ānis. ꝛ hoc ꝫ Ray. si culpa casuȝ p̄cessit. aliter non nisi forte ad cautelam. dist. 50. eos. ꝛ duobus. c. seq.

16 ¶ 16ᵘˢ ē quod siquis fecerit homicidium ꝑꝑ necessitatem euitabileȝ. peniteat. 2. annis disti. 50. c. de his clericis. qui lȝ si ineuitabilis esset i nullo sibi imputaretur. 50. dist. qa te. quod verum ē quo ad culpam sed bonū eēt quod peniteret q̊ ad cautelā ꝛ inocentiā suā eccłe ostendendā. ex̄ de homici. c. 2. §. vlt̄. Et ꝫm Ray. forte distingui pōt in homicidio necessario sicut in casuali s. vtrum culpa p̄cesserit necessitatē vel nō. ar. disti. 50. ꝺ his. nō. ex̄ de homi. iterfecisti. Sȝ ꝛ siqs ꝑ isaniā ꝯmittat homicidiū nō ei iputatur. 3. q. 4. iudicas. qnēt qui itūitu discipline icaute ꝑcutiendo occiderit ꝺponit. ex̄ de homi. p̄sbyterū. 15. q. 1. siq̇s non irritatus. Sed q ligatū latroneȝ interficit ꝺponitur. ex̄ de homic. suscepimus. Qui aūt latroneȝ occultū occidit quē viuū comprehendere potuit. 40. diebus nō itret ecclam. ꝛ ał penitere dȝ extra eo. c. 1. vbi ꝺ ꝫ dr̄ qui uero paganū uel iudeū occidit peniteat. 40. diebus dis. 50. §. q̇ n̄ odij.

17 ¶ 17ᵘˢ ē quod matricida pēiteat. x.

annis ẜm formã fatis apte traditã 30.q.3.latorẽ. Uxoricide vo graui or pnia dʒ iponi. Talis enĩ q dñʒ occidit nũq̃ʒ egiat nec vehiculo põtat. nec mr̃imoniũ ꝯtrahit vſq̃ʒ ad x. annos carnes ñ comedit nec vinũ bibit. ⁊ alia q̃ habenẜ.33.q.2.ad monere. ⁊.c.qcũq̃ʒ. Imponiẜ aũt pnia maior vxoricide. ñ qꝛ illõ peccatũ ſit grauꝰ iſto. ſʒ qꝛ hoies ꝓniores ſũt ad occidẽdũ vxores q̃ʒ matres. Maius enĩ pctm̃ ẽ occidere matrẽ quã vxorẽ occidẽ. vt dic̃ bona.i.4.ſniaꝝ ⁊ cõit oẽs do.vv. vo durã. tʒ ꝯtrariũ i reptorio ꝓ eo ꝙ vxoricide iponiẜ pnia maior. Mihi ãt magis placet ſnia alioꝝ. Sed q̃lẽ pniaʒ agẽ ðbẽt q̃ filios occidũt ℞. Aut ẽ certũ ꝙ ipimet ſcienẜ iterfecerũt. ⁊ ſic dʒ eis iponi penitẽtia maior quã ꝓ alio homicidio ar. ex̃ eo.c.vlt.i tex. ⁊ glo. ⁊ de homi. cũ iuramẽto. de pe.diſ.i.aut fcã. In h̃ tñ caſu vir vxorẽ recupat quã coactus abiurauerat. ⁊ ipſa penitẽtiaʒ agit ẜm arbitriũ epi. ita qõ ſi habʒ alios filios pacifice gubernare poſſit eos vxor. ex̃ eo. itellexīꝰ. Qõ ſi virũ ñ habet iduci dʒ vt itret religionẽ ad qõ ſi ñ põt iduci. tutꝰ ẽ ei dare licẽtiã nubẽdi. vt ex̃ e. veniẽs. Et hoc qñ timeẜ ð icõtinẽtia. alr̃ nõ. vt pʒ.3i.q.2.i adoleſcẽtia. Et ſi pꝛ ſit clericꝰ. ab officio altarꝭ dʒ ꝑpetuo abſtinẽ. ⁊ ei grauior quã laico. nõ tñ publica niſi vẽiat i publicũ pnia dʒ iponi. vt ex̃ de pe. q̃ſitũ. Aut certũ ẽ qõ ñ iterfecerũt ſpõte nec i culpa fuerũt ſʒ caſu fortuito ꝯtingit. ⁊ ſic diſtricto iure i nullo tenẽẜ. ar. ex̃ ð homici. ex lr̃is.2. ⁊.c. Joãnes. ⁊ c.vlt. Niſi velint ad cautelã penitere. In dubio tñ ꝓſumiẜ qõ ñ hꝰ ex

certa ſciẽtia ſʒ potius ex icuria ꝓuenerit. ex̃ de ꝓſũp. afferre. Aut certũ ẽ qõ ñ exhibuerũt oẽm diligẽtiã quã potuerũt ⁊ debuerũt. ⁊ ſic culpa ꝓceſſit caſnʒ. Et ſi ſit grauis culpa. vt ſi poſuit puerũ i medio vtriuſq̃ʒ ẜm arbitriũ penitẽtiarij ipõiẜ penitẽtia.5.vel.7.annoꝝ.50. diſ. ſi qua femina. ⁊.c.ſe. ⁊.c.ſiqs ſpõte. occulta ſi ſit occultuʒ. publica ſi ſit publicum. ⁊ maior ſi i lecto ſuffocẽẜ quã ſi i cunis ⁊ maior preſbytero greco quã laico vt habeẜ ex̃ de pe. queſitũ. Et lʒ diſpenſeẜ quo ad penitentiã q̃ ẽ arbitraria. vt dr̃ ibidem nõ tñ quo ad ordines. ꝓpter homicidium qõ eſt delictum enorme ⁊ indiſpenſabile. diſ.50. miror. Si autem culpa que ꝓceſſit caſum fit leuis. vt ſi poſuit puerum in eodem lecto longe tamen a ſe imponitur penitẽtia trium annorũ. Secundum hoc itellige illud. ex̃ eo. ð infantibus. Monendi ergo ſunt parentes qõ tam tenellos ſecum i vno non collocent lecto. ne qualibet negligentia interueniẽte opprimanẜ ⁊ ſuffocenẜ. vt.2.q.5. cõſuluiſti. Et hoc mõ diſtinguit Hoſti. ⁊ Ber. extra de infantibus. Quid ð illis qui filios vel ſeruos ſuos ifantes vel etiam adultos languidos relegata pietate exponunt.i. extra ſe ponunt ante eccleſias. vt aliqui moti miſericordia colligant eos. ℞. Tales grauiter peccant qꝛ cum ignoretur ſepe conſanguinitas expoſitorum. contrahere poſſent matrimonium cum ſorore vel cuʒ cõſanguinea ideo exponens teneẜ de hoc peccato penitere ⁊ ẽ puniẽdꝰ ſicut expoſitus ſi ſcienter cum tali ꝯtraheret puniret ex̃ de pen. officij

ſm Hoſt. talis. n. ſm Ray. ē tanq̄ homicida iudicādus q hoīez ſibi ſta ɔiunctū piculo mortis expōit. Cōſiderātis tñ circūſtātijs ⁊ vtr͞ ob h mōs ſecuta ſūit l ñ ſūt pnia mo drāda erit. Erūt āt tales irregulares ſm Ray. ſi mors īde ſu ſecuta. q2. s. fuerūt i culpa eos exponē do vel alimta negādo. Tñ ſm ro. ſi in nulla culpa fuiſſet q2 forte nec elemoſynas q̄rendo. nec alit eos alē poſſēt. irreglāres non eēnt nec peccarent.

18 ¶ 18 ē q pſbyterū iterfecit peniteat. 12. annis. ex̄ de pe. ⁊ re. c. 2. De penitētia vo eius q occidit monachū vel clericū ſubdiaconū vl diaconū. habet. 17. q. 4. q occiderit. De penitētia āt ei q machinat in mortem dñi ſui vel i regimen eius habetur. 23. q. vlt. §. ſiquis.

19 ¶ 19 ē q q iniuſte aliūn ad mortē accuſat. 40. dieb i pāe ⁊ aqua per 7. annos ieiunet ⁊ peniteat ⁊ h ſi accuſatur ſit occiſus. Si aūt tñ mēbrū pdiderit. triēnio peniteat. ex̄ d accu. accuſaſti. Hoſt. vo ⁊ Jo. de deo. i ieiunādo itellexerūt q pm peniteat p ſeptē annos q̄lib3 anno ieiunādo. 40. dieb i pane ⁊ aqua. ſecūdus vo p tres annos. vv. vo durā. itellexit put littera magis ſonat. s. q primus ieiunabit. 40. dieb i pane ⁊ aqua ſiue ɔtinue ſiue iterpollate. ⁊ p ſeptē annos ieiunabit ⁊ penitebit nō tñ i pane ⁊ aqua ſed ad arbitriū preſbyteri. 2 vero p tres quadrageſimas. prima ante natale dñi ſcda ante paſca. tria añ ſanctū Joannez. Has eni inſtituit beatus Petr. vt habet i cronicis. Jeiunabit aūt tunc i pane ⁊ aqua. Probant h ſ3 hoſt. 22. q. c. l. 2. ⁊. 3

20 ¶ 20 q periur. 40. dieb i pane ⁊ aqua ieiunet. ⁊ ſeptē annis ſequētibus peniteat. ⁊ ſemp debet eſſe i penitētia. s. iterior. 6. q. 1. ɔcūq3.

21 ¶ 21 q qui ɔpulſus ɔditionaliter a dño ſciēter piurat. ſi liber ſit. 40. diebus i pane ⁊ aqua. ⁊ h ſm gl. itellige vel ɔtinue vl iterpollate peniteat. ⁊ ſeptē annis ſequētibus. ñ tamen i pane ⁊ aqua vt dicit glo. ſi vo ſeruus ſit ei q eū coegit. trib quadrageſimis ⁊ legitimis ferijs. s. 2. 4. ⁊. 6. 22. q. 5. qui ɔpulſus.

22 ¶ 22 q qui periurat i manu epi vl i cruce conſecrata. peniteat tribus annis. Si vo i cruce non cōſecrata vno anno. Qui vero coactus ⁊ ignorās ignorantia iuris. ⁊ poſtea cognoſcit. peniteat tribus quadrageſimis. 22. q. 5. c. 2. Qui vero coactus pro vita redimenda vel qualibet cauſa vel neceſſitate periurat q2 corpus pluſquā animā dilexit trib quadrageſimis peniteat ca. q. c. ſiqs coactus. Alij iducūt tres annos ⁊ vnum ex his i pane ⁊ aq̄

23 ¶ 23 ē q q falſu3 ſciēter iurat vel aliū iurare cogit. diebus. 40. peniteat i pane ⁊ aqua ⁊ ſeptē ſequentibus annis nūq̄ ſit ſine pnia. s. iteriori. Alij ēt ſi ɔſcij fuerint ſimiliter peniteāt. 22. q. 5. ſiqs conuictus

24 ¶ 24 q q menſurat i falſa menſura. 30. diebus i pane ⁊ aqua ieiunet. ex̄ de ɔtra emp. vt mēſure. De pena vo falſarij litterar͞ habet. ex̄ eo. ad audiētiā. ⁊. c. dura ⁊. c. ad falſarior͞. ⁊ de vbo. ſig. nouimus

25 ¶ 25 ē q frangunt pniam ſolēnem ſiue redeundo ad crimina priora vel ſimilia ſiue redeūdo ad negociationē vel militiā ſecularē que ſibi fuerant iterdcā. ſola itra eccla3

ſ

fidelib⁹ oratione iungunt a cōmu
nione suspendunt a catholicorū
cōniugijs separant. ⁊ penitere de-
bent.x.an. ⁊ cōicent i fine vite. 33.
q.2.d his vo. ⁊ d pe.dis.5.siqs vo

26 ¶26ᵉ ē q qui canit missam ⁊ non
cōicat debet vno anno penitere ⁊ i
terim missas non cantare.de con-
se.dis.5.relatum

27 ¶27ᵉ ē q psbyter q mortuum cle
ricum inoluit i palla altaris penite
at.x.annis ⁊ mēsibus.5. Diacon⁹
vo trienio ⁊ dimidio.de pse.dis.i.
nemo per ignorātiam.

28 ¶28ᵉ q qui cōmittit sacrilegium
ecclīam violādo vel crisma siue ca
licē sacrū pollutis manib⁹ accipit
vel silia sacrilegia cōmittit peniteat
septē annis.prio anno extra cimi-
terium qd violauit cōsistat.scdo an
no añ fores eccle.tertio i eccla. ⁊ i
hoc triēnio carnes nō comedat vi
num non bibat nisi i pasca vel na-
tali.nō offerat nec coionem accipi
at.quarto anno coicabit. ⁊ i illo ⁊
i.5.⁊.i.6. ⁊ i.7.tribus ferijs a car
nibus ⁊ vino abstineat ieiunando
12.q.2.demon.Comburens aūt ec
clesiam qndecim annis peniteat ⁊
eam restituat.17.q.4.§.siquis. ⁊ i
versu.mai⁹.De pena vo raptoris
siue furis rei ecclīastice. ⁊ de pena
furis ⁊ effractoris taz clerici q̄z lai
ci habet eadem.q.§.peccata. ⁊.c.
siquis clericus.

29 ¶29ᵉ q si parentes frāgūt spōsa-
lia filioz a cōione triēnio separant.
⁊ similiter filij si sint i culpa. Si tñ
filij fm promissionem factam con
traxerint.excusant vtiqz.s.quo ad
penam eccle.sed non quo ad rea-
tum.ex quo dederunt operam i cō
trariū.31.q.3.siqui parentes.ar.de
pe.dis.i.sicut.

30 ¶30ᵉ ē q qui blassemauerit publi
ce deū vel aliquē scōz ⁊ maxime
beatā virginez.illi dz eps hāc pe-
nitētiā iniungē.s.vt septē dieb⁹ do
minicis p foribus eccle i māifesto
dū missa cantat existat ⁊ vltio illo-
rū diez dominicoz palliū ⁊ calcia
mēta deponat ⁊ corrigiaz ligatam
circa collum habeat ⁊ septē prece
dentibus sextis ferijs i pane ⁊ aq̄
ieiunet ecclīam nullatenus ingres
surus ⁊ quolibet pdcōrum dieruz
tres pauperes vel duos vel saltem
vnum reficiat si pōt.Et si nō potest
hec pena i aliaz cōmutet.Qd si re
nuerit agere oia supradcā iterdica
tur sibi ecclia. ⁊ i morte priuet ec-
clesiastica sepultura.ex d maledi-
statuimus. Itē blassemus si diues
fuerit.40.alioqn.30.vl.20. ⁊ si ad
hoc nō sufficit qnqz solidoz vsua
lis monete pene mulctet nullāqz
misericordiam i hoc habiturus. vt
dr ibidez.s.quin soluat quinqz so
lidos quos si non habet currat p
ciuitatez.vel cōmutet i penaz aliā
temporalē.Hec aūt pena soluet ei
qui cōdemnat.i. potestati seculari.
Hanc eni penā tēporalez precepit
papa iponi per potestatē tēporalē
q si neglexerit p epm pcepitur co
gi.hec Hosti.Habet aūt pdcā pe
na locuz fz Goff.cū qs blassemat
nō ex ira vel ebrietate vel demētia
qz tunc cum eo benignius ageret.
2.q.3.siqs irat⁹.§.notandū.Scdm
vo Host.hec pena ē spāliter idu-
cta cōtra eos q deum blassemāt ex
ira.Nō eni aliqs de leui blassemat
deū nisi iratus.Tāta tñ posset esse
iracūdia q equpararet demētie. ⁊
tūc illud qd dicit Goff.locū posset

habere. hec Hoſ. Quid ſi qs iuret per caput vel per vētrem vel corpus vel capillū. Reſpōdet Hoſt. ꝙ ſi faciat hoc affirmādo vel iurando. nō habet locum hec pena. Secus ē ſi faciat hoc deteſtādo vel vituperādo. lꝫ iratus. Itez ſꝫ goſ. ⁊ Hoſt. hec que dicunt de pena tēporali fiunt iudice pro tribunali ſedente. In iudicio aūt aie preſbyt diſcretus molliēdo rigorē diſpēſare poterit ex cā circa penā ſpiritualē ſupiorē. 25. q. 6. penitētibꝰ. hec Hoſt. Itē cleri cꝰ blaſſemꝰ maxime pſbyter cogat ad veniā poſtulādā ꝙ ſi noluerit dgradet. diſ. 46. clericꝰ. Notādū vo ꝙ blaſſemꝰ ſꝫ legeſ ē dcapitādꝰ. vt i Auc. vt n̄ luxuriēt ꝯtra nāꝫ. circa mediū col. 6. Scdꝫ vo canonē antiquū clericꝰ erat degradādꝰ ⁊ laicꝰ excoicādꝰ. 22. q. i. ſi qs p capillum. hodie vo laicꝰ aget pniaꝫ ſupradcāꝫ. s. illiꝰ cāonis ſtatutiꝰ. ⁊ h ſi publice blaſſemauit. Si. n. occulte n̄ penitebit publice. vt puta. Clericꝰ vo hodie ē corrigēdꝰ pena arbitraria ⁊ occulta. n̄ illa q̄ ē publica. Clericꝰ. n. publice n̄ dꝫ penitē. Si āt rebellis fuerit vł ſepius h ꝯmiſerit. locū hꝫ pena legis. ſ. vt laicꝰ dcapitet i foro ciuili. ⁊ i canonico anathematizet. i. eccleſie igreſſꝰ ſibi iterdicat ⁊ i morte pͥuetur eccl'aſtica ſepultura. Clericꝰ vo dgradetur. hec Hoſti. ti. de maledicis

31 ¶ 31ꝰ ē de pſbytero q reuelat confeſſionē ꝙ de iure antiquo dꝫ deponi ⁊ oibꝰ diebꝰ vite ſue ignominioſus pegrinari. de pe. diſ. 6. ſacerdos ⁊ c̄. vt ſ. confeſſiōis celatō §. 2. per totum. vſqꝫ ad. §. 3.

32 ¶ 32ꝰ ē ꝙ q i dicendis horis canonicis ⁊ alijs officijs diuinis diſcrepat a cōſuetudine ꝓprie metropolitane eccl'e. 6. mēſibꝰ priuat coione ſi h accidat ex cōtēptu. 12. diſ. d his

33 ¶ 33ꝰ ꝙ eps q̄ ordinat ſine iuſta cā clericum inuituꝫ aut reclamāteꝫ vel penitus inuitum abſolute ſuſpenditur anno uno. 74. diſ. c. i.

34 ¶ 34ꝰ ꝙ eps qui correctionem de vēditione miniſterioꝝ diſſimulat duobꝰ mēſibus. pſbyter. 4. diaconus. tribus ſubdiaconus ⁊ ceteri ad arbitrium iudicis penitē dbēt. i. q. i. qcqd inuiſibilis

35 ¶ 35ꝰ ꝙ ſortilegus. 40. diebus peniteat. ex̄ de ſortil'. requiſiſti

36 ¶ 36ꝰ ꝙ q videt i aſtrolabio pēiteat duobꝰ annis. ex̄ d ſortil'. ex tuaꝝ

37 ¶ 37ꝰ ē de ſtilla ſāguinis altaris cadētis ſup terraꝫ. vel aliqd aliō pp negligētiā pſbyteri. debet pſbyter penitere. 40. diebus. Si cecidit ſuper pallio altaris. peniteat. 4. diebꝰ. de conſe. diſ. 2. c. ſi p negligētiā

38 ¶ 38ꝰ ē ꝙ ſi aliquis euomit euchariſtiā ꝓpter ebrietatē vel voracitatem. ſi laicus peniteat. 40. diebuſ. Si clericus vel monachus vel pſbyter vel diaconꝰ peniteat. 70. diebus. Si epiſcopꝰ peniteat. 90. diebus. Et debet euomitura cōburi ⁊ iuxta altare collocari. Si vo cā infirmitatis euomerit. 7. diebus peniteat. de conſe. diſ. 2. ſi qs propter ebrietatem

39 ¶ 39ꝰ ē quādo mus corrodit vł comedit corpus xpi. De penitentia huius caſus ingre vbi ſit notata d conſe. diſ. 2. circa finem

40 ¶ 40ꝰ ꝙ qui domum vel aream volūtarie ſuccēdit. ſublata vel incenſa omnia reſtituat ⁊ tribus an

nis peniteat ex̄ de iiur. siqs domū Canon tñ dicit q̄ si ex odio l'iiuria h fecerit excōicari dz . nec absolui dōec satisfecerit ꝛ iurauerit q̄ ignē decetero ñ apponz. Imponit āt si bi vt Hyerosolimā vel i Hispani am vadat in dei ſuitio āno itegro ibi moraturus. Siqs āt archieps l' eps hoc relaxauerit dānū restituat ꝛ ab offō epali p ānū abstineat. 23. q. 8. pessimā. Hodie āt postq̄ sunt denunciati ñ pñt nisi per sedē aplicā absolui ex̄ de sē. excō. tua nos. Im mo tex. loquit de incēdiarijs indi stincte postq̄ sīt publicati. Et Ber. hoc idē dicit expresse ꝛ Gra. ex̄ de sen. excō. quicūqz ꝛ Hoff. lz Ro. ꝯ trariū dicat. Scdm āt leges q i ci uitate data opera incēdiū fecerit si sit humilis subijcitur bestijs si sit in aliquo gradu decapitat ul' in in sulā relegat. ff. de incē. rui. nau. l. f. Qui vo alibi vt in villis vel castris remissis ibidē edes positas ꝯbusse rit. si hoc dolo fecerit ꝯburit. Et h intelligendū ſm hosti. si sit humi lis. Si āt hoc ex sua negligētia ꝯti gerit resartiet dānū. l' si minus ido neus sit pax vel leuiter castiget. Et noie edīu omne edificiū ꝯtinet. vt ibidem dicitur. l. qui edes.

41 ❡ 41ᵘˢ est q̄ q dederit vel acceperit cōionē ab hr̄tico ꝛ nescit hoc eē ꝓ hibitū ab ecclesia ꝛ postea intelli git peniteat vno āno. Si āt sciuit ꝛ neglexit. peniteat. x. annis. vel ſm quosdā. 7. vel ſm alios. 5. Qui vo ꝑmittit hr̄ticū missā celebrare in ec clesia catholica per ignorantiā iu ris peniteat. 40. diebus. Si ꝓ reue rentia eius p annū peniteat. si ꝓ dā natōe ecclesie catholice ꝛ ꝓ ꝯsue tudine romanoꝝ ꝓijciat ab eccl' sia sicut hr̄ticus si sit ipenitēs. alio quin peniteat. x. annis. Si āt relic ta ecclesia ad hereticos transierit. ꝛ alios ad hoc iduxerit. peniteat. 12. ānis. tribus ex̄ ecclā septē inter au dientes. duob' ex̄ cōionē. ꝛ sic. 12. anno cōmunionē siue oblatōez ꝑ cipiat. 24. q. 1. siqs dederit. Cetera vo pertinentia ad hr̄sim. scisma vl' apostasiam. require. ſ. in. 2. li.

42 ❡ 42ᵘˢ q̄ pſon' q res ecclie dilapi dat vno āno pēiteat. 16. q. 7. c. filijs

43 ❡ 43ᵘˢ q̄ q domū suā magicis ꝛ i cātatorib' lustrat l' aliud facit ꝛ q ei h ꝯsulit. annis. 5. peniteat. 16. q. 5. q diuinatores. ꝛ. c. non liceat.

44 ❡ 44ᵘˢ q̄ q pacē cū ꝓximo suo nō facere iurat. anno vno peniteat ꝛ ad pacē redeat. 22. q. 2. q sacramēto.

45 ❡ 45ᵘˢ q̄ pro piurio adulterio ho micidio dant ꝓ penitētia regulari ter. 7. āni. ꝛ similiter ꝓ fornicatōe lz ñ ita aspera pnia iniungat. 22. q. 1. ꝑdicādū. 33. q. 1. hoc ipsū. ꝛ. §. se.

46 ❡ 46ᵘˢ est q̄ qui scienter rebaptiza tur. 7. annis peniteat. ꝛ feria. 4. ꝛ 6. in pane ꝛ aqua ieiunando tres q̄ dragessimas faciat ꝛ hoc si fecit ꝓ heresi introducēda. Si āt pro mū dicia. i. ꝓ salute corporis obtinen da. vt ex̄ de aposta. c. 2. tribus ānis peniteat de ꝯse. di. 4. q bis. ꝛ talis q bis baptizat vel ꝯfirmat fit de fo ro ecclie ꝛ cogit fieri irregularis. di. 84. dictū ē. De pena āt taliū ha bet de ꝯse. di. 4. eos. Cui' capli sē tētiā ꝑtermitto gratia breuitatis.

47 ❡ 47ᵘˢ q̄ qui vxorē adlterā cogno scit anteq̄ pēiteat. 3. an peniteat. 32. q. 1. siquis. 2ᵒ Qui vo cognoscit eā penitentē ante penitentiā peractaz peniteat. 2. annis. ea. q. siqs primo. Quō vo penitentia iniungenda sit

mulieri partũ alterius supponẽti.I᷑ ẽt de non suo viro concipienti ha-betur ex̃ de pe. ⁊ re. officij.

¶ Ad regulas igitur predictas inspiciendo potest studiosus idagator procedere ad penitentias ꝓ diuersis criminibus ꝭm canones imponẽdas. ⁊ ex cã ꝯsideratis circũstantijs vt dictũ est.s̃.moderari poterit eas. Et lꝫ ab ipso oẽs circũstã-tie sint diligenter attẽdende principaliter tñ qualitates ꝑsõe ⁊ ꝑcipue vtrũ sit ꝑsona obnoxia alicui aliq̃ vinculo seruitutis. Nã circa tales ꝑsonas cauere dꝫ ꝓ posse ꝑsbyter ne talẽ penitentiã eis imponat per quã illis qbus sũt astricte preiudi-ciũ fiat maxime circa coniugatos. Vñ si seruus sit ⁊ timore peccauerit obediẽs dño suo in atrociorib⁹ est mitius puniendus.22.q.5.q cõ-pulsus. Obedire tñ nõ tenebat ita lib⁹.xi.q.3.si dñs. Si ãt volũtarie peccaũit corꝑe pũiet ẽt acri⁹ q̃ʒ alius.24.q.i.qui contra pacẽ. Nec ẽ seruo iniungẽda peregrinatio per quã dñs eius q non ẽ in culpa illi⁹ seruitio defraudet ex̃ de sen. excõ. relatũ. Si ṽo liber sit totã penitentiã canonis si põt facere dꝫ impõi. 16.q.7.sacerdotes penitentiã. Sꝫ ex cã poterit eã ꝑsbyter moderari. Considerandũ ẽt erit vtrũ sit persona noua in fide.q2 nouis in fide minor dꝫ ẽt penitentia iponi.ex̃ ꝺ pe. deus qui. Et similiter considerãde erunt alie personarũ circunstantie de quibus ad presens supersedeo gratia breuitatis. Sciendũ ãt ꝙ in foro penitentiali dicunt legitime ferie.2.4.⁊.6.di.81.ꝑsbyter de cõse. di.3.ieiunia. Aliqui tñ vt dicit Ro. ꝓ.2.feria ponunt sabbatuꝫ. Insuꝑ notandũ ꝙ si penitẽtia in pane ⁊ aqua imponat non habẽti panẽ põt loco pãis leguminib⁹ ⁊ pisciculis vesci ⁊ ẽt alijs si necessitas illud requirat ex̃ de pe. ⁊ re.lꝫ in tex. ⁊ gl. al's non lꝫ. Notandũ ẽt ꝭꝫ Jo. si penitentia sit imposita a canone liberatur quis a ieiunio dando denarium uel legendo psalterium propria auctoritate. Inn. vero dicit ꝙ ieiunia necessaria vt quatuor temporum ⁊ huiusmodi non possunt redimi nisi subsit rationabilis causa. Voluntaria vero redimi possũt etiam sine auctoritate superioris. Ad hoc etiam nota ꝙ vbi imponitur penitentia aliquot annorum. siue quadragesimaruꝫ. nec additur quomodo quis ꝺbet penitere hoc relinquitur arbitrio presbyteri. cũ penitentie sint arbitrarie vt dictuꝫ est.s̃. Ipse enim presbyter arbitrabitur eam per ferias legitimas faciendaꝫ ꝭm canones.50.di.de his clericis ex̃ de homi.c.2. ⁊ in multis alijs iuribus. Et sic intelligitur illud ex̃ ꝺ accu. accusasti. ⁊ de spõ. dilectus. ⁊ similia ⁊c̃.

Finis.

Impressum est hoc opusculum Vercellis per Jacobinum de suico de sancto Germano. M.cccc.lxxxv. die.xxvij octob.

Primū consiliū dñi Alexandri de Neuo Uicētini. iuris vtriusq3 doctoris cōtra iudeos fenerantes.

In nomīe dñi nostri ihū xpi eiusq3 gloriosissime matris virginis Marie gloriosi doctoris Hieronymi. ceteroꝝ doctorū ecclīe totiusq3 celestis curie. Amē.

In casu in quo requisit⁹ fui vt ꝯsiliū edā. sola dubia designabo. qꝛ ex ipsis cōphendet casus figuratio. Quinq3 ergo sunt dubia. Primū an peccēt iudei fenerādo xp̄ianis. Scōm an ecclia de h̄ pctō se debeat impedire. Tertiū an ecclia debeat tolerare l' ꝯsentire huic pctō ꝓpter mai⁹ malū vitandū vel ꝓpter mai⁹ bonum qḋ exinde verisimilr seq speratur. Quartū an pricipes seculares vel cōitates l' cōsilia ciuitatū possint iudeis dare licētiā fenerandi vel cuꝫ iudeis possint pacisci vt fenerentur xp̄ianis cā maioris mali vitandi. l' boni qḋ exinde sequi pōt. τ an pp h̄ incidāt in penā cle. vnice ḋ vsuris. τ. c. i. e. ti. li. 6. τ in alias penas in iure exp̄ssas. Quintū τ vltimū. An papa ex cāis p̄dictis possit cōcedere cōitatibus vel ciuitatib⁹ vt ex dispensatiōe aplica cōducāt iudeos ad fenerādū faciendo cū eis pacta prout consueuerunt.

Primum dubium.

Gloriosissimi redemptoris nomine repetito. quo ad p̄mū dubiū. s. an iudei peccent fenerādo xp̄ianis. beat⁹ Tho. ẜa ẜe. q. 78. arti. 1. τ oēs theologi tenent φ sic. Idē tꝫ ho. in sū. de vsuris. §. an aliquo casu. v̄. 8. Idem tꝫ Jo. an. in. c. cōquestus de vsuris. Idē tenꝫ Bu. Cardi. τ cōiter oēs. doctores in dicto. c. ꝯquestus. Idē tꝫ Arch. τ Jo. de santutijs in. c. ab illo. 14. q. 4. τ Ray. i sū. de vsuris. τ ē cōis opinio theologoꝝ τ canonistaꝝ. Sed aliq doctores nostri tēporis nescio quo spū ducti n̄ sunt veriti ꝯsulē φ iudei absq3 peccato possint vsuras recipere a xp̄ianis. Nec se ab hoc retraxerūt pp auctoritatem theologoꝝ τ canonistarū qui sunt sūme auctoritatis. cū eoꝝ dicta vt auctētica in iudicijs allegent. τ ẜm ipsa cāe decidant. Et quibusdā falsis rōnibus inheserunt dicta maiorū τ doctoꝝ non sequētes. Dicūt n. iudeos licite fenerari xp̄ianis τ allegant Deut. 23. c. vbi Moyses dicit. Nō feneraberis fratri tuo pecuniā vl aliā rē sed alieno. Itē allegant. c. ab illo. 14. q. 4. vbi vr̄ ꝓbari φ vsure ab hostibus licite exigātur. Allegant ēt. c. quanto. ḋ vsuris vbi solū vsure imoderate vidētur ꝓhiberi iudeis. Sed iste rationes parum valent. Nec obstat auctoritas moysi. s̄. allegata. qꝛ ẜm beatū Tho. quando Moyses concessit iudeis vsuras exigere fuit cōparatiua pmissio ad vitandū maius malū. s. ne a iudeis deum colentibus vsuras acciperent ꝓpter auaritiaꝫ cui dediti erāt. Nam iudei recipiebāt vsuras a iudeis τ a gētilib⁹. vn̄ Moyses vt restringeret eoꝝ auariciā ꝓ parte vidēs φ ipsā in totū non poterat coercere. pmisit vt vsuras exigerent a gētilibus. vt ex hoc cessarent exigere a iudeis. Nā vbi quis inter duo mala ē iplicitus ita φ alterū oio est facturus consulen

dū est ei vt potius faciat minꝰ ma-
lū ⁊ euitet maius. vt dicit tex. 13. di.
nerui. Ūn̄ alibi dicit tex. ꝙ si vnꝰ
ē paratus facere homicidiū nisi ꝯ
mittat adulteriū. puta dicit se victū
tanta passione amoris vt nō possit
vitare adulterium nisi adulterā in
terficiat. consulendum ē ei vt faciat
adulteriū qđ ē minꝰ peccatū ꝙ̄ ho
micidiū. vt dicit tex. 33. q. 2. si qđ ve
rius. Ūn̄ ista cōparatiua ꝑmissio n̄
excusauit a peccato. vt in iuribꝰ. s̄.
allegatꝭ. Et h̄ dicunt doctores theo
logi ꝓserti beatus Th. ⁊ doctores
canoniste. Et eadem ratione per-
misit Moyses iudeis repudium.
vt euitarent homicidium. Aliud
enim est ꝓcipere aliud permittere.
qđ. n. ꝑmittimꝰ nolētes ꝯcedimus
q᷑ malas hoīum volūtates ad ple
nū cohiber̄ nō possumꝰ. Et sic dic̄
sanctꝰ Jo. crisoꝰ. cuius tex. ponit
31. q. 1. hac rōne. Ūn̄ glo. notabilis
ī dicto. c. si. dic̄ ꝙ cōpatiua ꝑmissō
potius dr̄ tolerātia quā ꝑmissio. vn̄
dicit canon ꝙ ea q̄ ꝑmittimas nō
approbamꝰ. vt dicto. c. hac rōe. Et
ſm hāc ꝑmissōꝫ dicūt đcretales ꝙ
multa ꝑ patientiā tolerant q̄ si ī iu-
diciū deduceremꝰ cassarent. vt i. c.
cū iādudūꝫ de ꝓben. Ista sūt v̇ba
glo. ꝓallegate cū qua trāsit ibi Ar
chi. ⁊ Jo. de fantutijs. Et ſm istaꝫ
solutōꝫ btī Tho. cū qua trāseūt cōi
ter canoniste dicēdū ē ꝙ si Moy-
ses potuisset ī totū arcere iudeos a
fenerādo nullo mō ꝑmisisset. Et iō
vbi iudei pn̄t ꝓhiberi a fenerādo
dēnt ꝓhiberi ne dent ad vsuras ꝙ
fieri pōt ī terris xp̄ianoꝝ ī qbꝰ sūt
iudei. Nā possūt dn̄i illaꝝ ī totū ar
cere iudeos a fenerādo ⁊ ī totū eo
rū auariciā cohibere. Ūn̄ dēnt ꝓn
cipes xp̄iani eis interdicere ne dēt
ad vsuras cum cessetcā ꝑꝑ quam
Moyses ꝑmisit iudeis fenerari.
Alij āt theologi aliter soluūt dicen
tes ꝙ illa acceptio vsure a gētilibꝰ
īter quos iudei hītabant potiꝰ erat
sue rei recupatō quā vsura. q᷑ tota
illa terra iudeis data fuit a dn̄o. ⁊
īiuste possidebatꝛ a gētilibꝰ. ⁊ sic iu-
dei fenerādo gētilibꝰ n̄ accipiebāt
alienū sed suū l' qđ eis debebatꝛ. nā
vbi qs tenet meum vel mihi debi-
tum si non possū illud per viā iur̄
recuperare possū fenerari illi q̄ tꝫ
illud illicite. ⁊ vsuras ab eo recipe
vsqꝫ ad eā quantitatē que mihi de
betur vel vsqꝫ ad eius estimatōem
sicut ⁊ possem furari. de quo per
Inno. ⁊ doc. i. c. oli de resti. spol.
Sed qcqd sit Moyses postea re
uocauit ꝑmissōem fenerandi factā
iudeis. vt patet. Deut. 28. c. vbi dr̄.
Feneraberis gentibus multis ⁊ ip
se a nullo fenus accipies. Et i. e. c.
vltra mediū dr̄. Aduena fenerabit
tibi. tu aūt non fenerabis e[illegible] for
te ꝑꝑ h̄ verior est solutio btī Tho. ad
primā auctoritatem allegatā. q᷑ si
illa permissio fuisset licita. Moy-
ses postea non reuocasset. Ūn̄ alij
theologi dicunt esse veriorē solu-
tionē beati Tho. ad primā aucto-
ritatem. s̄. allegatam. sed non insi-
sto. ex quo apparet illā permissōeꝫ
fuisse postea per Moysen reuo-
catam. Et ēt est determinatum per
ius canonicum. Naꝫ iudei fenerā-
tes xp̄ianis compellendi sunt vsu-
ras remittere ipsis. vt in c. post mi
serabilē de vsuris. Unde cum com
pellantꝛ remittere pꝫ ꝙ illicite reci
piūt. Nā lucrū licitū nemini est au
ferendū. imo illud qđ est illicite ac

quisitũ iterdũ pôt licite retineri puta qñ lucrũ ẽ illicitũ respectu negociatõis. tñ absq3 aliq̃ fraude vł rapina vel calũna alteri⁹ acqsitũ. vt dic̃ Inno. i. c. q2 plerics ꝺ inu. ec. Et ibi plene examiat an ꝛ qñ illicite acqsitũ sit restituẽdũ ꝺ q̃ ẽt i. c. ex trãsmissa. ꝺ dcimis. vbi bona gl. ꝛ. 14. q. 5. i sũ. Cũ g⁹ iude⁹ fenerãs xp̄iano vsuras ei restituere teneat vel remittere. vt i. ꝺ. c. post miserabilẽ. p3 q̄ receptio vsure oi respectu ẽ illicita. s. tã respectu iudei fenerãtis q̄ fraudis q̃ ꝯmittit. Et q̄ vsura sit oi respectu illicita p3 q2 vsura dr̃ rapina. vt i. c. siqs vsurã 14. q. 4. Nõ ob. c. ab illo. 14. q. 4. q tex. vr̃ pmittere q̄ ab hoste possum⁹ licite vsuras recipe. q2 ille tex. habet multos intellectus q referuntur ibi p Archi. ꝛ Jo. ꝺ fantuijs. Unde nõ insisto ẽt rñdẽdo ad illũ tex. Sed p̄supposito q̄ ab hostibus quibus licite p̄nt arma iferri possint vsure licite exigi. nõ tñ p hoc infertur q̄ iudei licite accipiant vsuras a xp̄ianis. q2 xp̄iani nõ sunt hostes neq3 inimici iudeoꝝ imo pietas xp̄iana tolerat iudeos vt dic̃ tex. in. c. ꝛ si iudeus. i prin. ꝺ iudeis. Prohibent etiam xp̄iani inferre iniurias iudeis. vt i. c. si cut. ꝺ iudeis. cũ similibus. imo iudei sunt ciues romani. vt i. l. iudei cũ. l. se. C. ꝺ iudeis. Ad aliud aũt contrarium. s. ad. c. quanto. ꝺ vsuris. vbi solum vsure imoderate videntur prohiberi exigi a xp̄ianis p iudeos. dicẽdũ ẽ q̄ ille tex. non obstat. quia non est ibi sumendu3 ar. a ꝯtrario sensu ne resultet absonus intellectus. ꝛ cõtra illud qꝺ ẽ in iure decisũ. Ita dicit ibi glo. ꝛ

s3 doc. in. ꝺ. c. q̃nto. Uel aliter s3 doc. ille tex. appellat vsuras imoderatas. quia omnis vsura ẽ imoderata cum sit rapina. vt in. c. si quis vsuram. 14. q. 4. Nam vsure sunt inuente arte nequissima. vt dicit tex. 47. dist. sicut hi. Et illud. c. quanto. cõmuniter p doc. ita intelligitur. Idem dicit hosti. i sũma ꝺ vsuris. §. que pena vsurarioꝝ. h. videt tñ q̄ iudeus. Unde minime mutãda sunt q̃ certã interp̄tationẽ semp habuerũt. vt i. l. minime. ff. ꝺ legibus. Ex quibus ꝯcludẽdũ vł sm oium opinionẽ theologoꝝ ꝛ doctoꝝ iuris canonici q̄ nõ sit licitũ iudeis fenerari xp̄ianis. ꝛ q̄ i uoluãt crie vsurario. sic̃ si iudei fenerarẽt iudeis. Et h ꝺ p̄io dubio.

Secundum dubiu3.

Uo ad s̄m. s. vtrũ eccľa debeat se ipedire de pctõ iudeoꝝ. doc. q scripserũt i iure canonico tenẽt q̄ sic. vt p3 i. ꝺ. c. post miserabilẽ. de vsuris. vbi p̄cipit oib⁹ p̄ncipibus ꝛ potestatib⁹ secularib⁹ q̄ compellãt iudeos ad remittẽdas usuras xp̄ianis. Et donec renuserit denegãda ẽ eis cõio xp̄ianoꝝ tam in mercimonijs q̄3 i alijs. Si ergo eccľa impedit se de pctõ iudeoꝝ feneranitu3 vt liberẽt xp̄ianos ab vsuris qb⁹ cõcesserũt pecuniã mutuo sub vsuri. vt p3 in dcõ. c. p⁹ miserabilẽ. fortius d3 se ipedire ante factũ. s. vt iterdicatur iudeis ne mutuẽt ad vsuras. q2 facili⁹ ipediũt faciẽda q̄3 tollerant iã facta. vt in. c. queadmodũ. ꝺ iure iur. ꝛ in. l. patre furioso. ff. ꝺ his q sunt sui ve alie. iur. Et vt dixi ista ẽ cois opinio doc. q scripserũt i iure canonico. S3 aliq doc. nr̄i tpis

vt.s.dixi nō sūt veriti ꝯsulere ꝙ ec
clīa ñ ðbeat se ipedire ð pctō iudo
rū qꝛ ð his q̄ foris sūt nihil ad ec
clīā ꝑtinet iudicare. vt i.c.mlti. 2.
q.i.ꝛ i.c.q̄ sincerā.45.di. Sꝫ salua
eoꝝ reuerētia ðcipiūt.qꝛ imo ec
clīa ipedit se ð h pctō iudeoꝝ. Et ð
h ē cāus i dcō.c.p⁹miserabilē.ꝑte
rea.vbi iude⁹ vl'ali⁹ ifidelis deliqt
ꝯ legē nāe.pōt dūmō det facultas
pūiri a iudice ecclīastico. Idē dli
qt ꝯ ius dinū q̄ ad ꝑcepta mora
lia. Et h nōbilr.dixit Inno.ꝛ doc.
i.c.ꝙ sr his.ð voto. Idē tenet ho
sti. Io.á.ꝛ cōit doc.i.c.gaudem⁹
ð diuoꝛ. Dicūt eni ibi ꝙ si ifidelis
ꝯhit mrimoniū cū duab⁹ mulieri
b⁹ eodē tpe pt̄ ꝑ ecclīaꝫ pūiri si ðt
facultas.qꝛ ꝑ ius dinū ē ꝑhibituꝫ
ꝙ qs ꝯtrahat mrimōiū cū plibus
eodē tpe. Sꝫ vsura ē ꝑhibita lege
nāe.vt pꝫ ꝑ phꝫ p⁹ poliꝗ vbi Ar.nl'
la lege scripta artat⁹ sꝫ sola ductus
nāli rōe lucꝝ vsurariū ē ðtestat⁹ ꝙ
ñ fecissꝫ nisi act⁹ vsurari⁹ ex nā rei
fuissꝫ vitiosus ꝛ malitia ꝯuolutus.
Hoc ēt pꝫ.qꝛ certū ē ꝙ rapina ex
nā rei ē vitiosa ꝛ malitia ꝯuoluta
Qui āt accipit vsurā fac̄ rapinā.
vt dic̄ scūs Amb.cui⁹ tex.pōit.14.
q.4.siqs vsurā. Et alibi dixit idē
Amb. vsuras eē iuētas arte neqssi
ma cui⁹ ðba habēt.46.dis.sic hi.
Hoc ēt ꝑbat.88.di.eijciēs.q ē tex.
sci Io.criso. Et h.s.ꝙ vsure sint ꝯ
tra legē nāe.tenuit bts Tho.ꝑa ꝑe
q.78.ar.i. Et h ēt tenuit disputan
do qdā frat Girard⁹ ð senis sum
m⁹ theolog⁹ ac canonista.quē Io.
an.cōmēdat i mercurialib⁹ i regu
la.possessoꝛ.de reg.iur.li.6.cuius
disputationē refert ꝛ seqt Io.an.i
regula.pctm.i mercurialib⁹.in ꝑo

ar. Itē vsura est contra ius dinuꝫ
qꝛ est ꝑhibita ꝛ ꝑ vet⁹ ꝛ ꝑ nouū te
stamētū.vt dicit tex.in.c.sup eo.de
vsuris. Et h ēt aliter ꝑbatur. Nam
vsura fuit prohibita ꝑ Moysen.
vt pꝫ Deut.28.c.ꝛ in ps. Dñe qs
habitabit in tabernaculo tuo.ibi.
Qui pecuniam suam nō dedit ad
vsurā. Et sic ꝑ vetus testamentuꝫ.
Itē ꝑ euāgeliū i quo dicit. Mu
tuū date nihil inde sperātes. Cum
ergo vsura sit ꝑhibita vtroqꝫ te
stamēto.vt in dicto.c.sup eo.ꝛ au
ctoritatib⁹.s.allat̄.dans pecuniā
ad vsurā cōmittit ꝯtra ius diuinū
continēs ꝑceptuꝫ morale.ergo ec
clesia pōt impedire ifidelem ne fe
neret.ꝛ cōtrafacientē ipm punire
Et ꝙ nō dare pecuniā ad vsurā sit
ꝑceptum morale ð iure dino patꝫ
qꝛ cōtinet in ꝑceptis decalogi.ꝛ ꝯ
tinetur sb illo ꝑcepto. Nō furtū fa
cies.nō cōcupisces rem ꝑximi tui
Nā vsura ē rapina q̄ ē spēs furti.
vt dcō.c.siqs vsurā.14.q.4. Oia
eni decē ꝑcepta q̄ ðdit de⁹ Moy
si sūt ꝑcepta moralia.qꝛ cōcernūt
mores hoiuꝫ.vt constat.ꝛ ꝑbat.6
dis.§.is itē. Omne ius dinū dicit
ius nature.vt nōt.i.dis.ius nāle.ꝛ
sic ius nāle ꝛ ius dinū idē sūt. Ex
q̄ cōcludo ꝙ cū vsura sit ꝑhibita
lege nature ꝛ iure dino.ecclīa dꝫ
se ipedire de peccato iudei vl' alte
rius infidelis fenerātis si dat ei fa
cultas puniendi vel impediēdi.iu
xta doctrinā Inno.hosti.Io.an.
ꝛ alioꝝ scribentiū in.c.quod sup
his.de voto.in.c.gaudemus.de di
uoꝛ.in.c.contra xpianos.de here
ti.li.6. Nō ob.quod allegāt ꝑdi
cti doc.s.ꝙ ecclīa nō debeat se im
pedire de pctō iudeoꝝ cū ad eā ñ

ptineat iudicare de his q̄ foris sūt. vt in. c. multi. 2. q. 1. ⁊ in. c. qui sincera. 45. dis. Nā cū reuerētia eoꝝ iura illa debent intelligi ꝙ eccl'a non pōt iudicare de his que foris sunt quo ad hoc vt penā spūalē infligat. vel regulas canonicas iponat q̄ ad religionē eis iuiſ. vt dicit gl. i. c. iudei. ex̄ de iudeis. hosti. in sūma de iudeis. §. ⁊ in qb⁹. grauēt̄ ṽ. qd si iude⁹ epi subdit⁹. Et multi cāus nūerant̄ p glo. ⁊ doc. i dcō. c. iudei. i qb⁹ eccl'a ipedit se de pctis iudeoꝝ ⁊ alioꝝ infideliū. Et inter alios cāus nūerat̄ crimē vsurarū Et hoc quo ad secūdū dubium.

Tertium dubium.

Irca tertiū. s. an eccl'a d̄beat vel tollerare hoc pctm̄. vl' vt fiat cōsentire ꝑpter mai⁹ malū vitādū. vel ꝑpter mai⁹ bonū qd̄ verisimilit̄ exide sequi pt̄ doc. canoniste ⁊ theologi cōit̄ tenēt qd̄ nō ita. Et ita ēt disputādo d̄terminat p̄dictus frat̄ Girard⁹ de Sēis ordinis heremitaꝝ. quē refert ⁊ se qt̄ Io. an. i mercurialib⁹. i p̄allegata regula. pctm̄ i. 3°. ar. Sꝫ ꝑ huius rei euidētia sciēdū ē ꝙ nōnulli nr̄i tpis dicūt ꝙ pp mai⁹ malū vitādū eccl'a dꝫ tolerare ꝙ iudei fenerēt̄. ⁊ ē min⁹ malū q̄ ꝙ paupes peant fāe n̄ iueniētes q sibi mutuēt pecunias. Itē si iudei n̄ mutuarent sub vsuri. xp̄iani darent ad vsurā. Sꝫ ē maius malū ⁊ pctm̄ ꝙ xp̄iani exerceant vsuras q̄ ꝙ iudei exerceant. Min⁹ āt malū tolerādū ē vt mai⁹ euitet̄ 4. dis. deniqꝫ. Hinc est ꝙ eccl'ia tolerat ꝓstibula seu lupanaria vt euitent̄ adlt'eria ⁊ alia maiora crimina. vt dicit glo. ⁊ doc. i c. inter opa. de sponsa. Sed i hoc

ē cōsiderādū. Nā aliqn̄ eadē ꝑsona est inter duo mala implicita puta quia nisi permittatur adulteriū faciat homicidiū. Et hoc casu admitit̄ ꝯpēsatio. q: poti⁹ sibi ꝑmittēdum est vt faciat min⁹ malū ne faciat mai⁹. ⁊ sic vt faciat adulteriū qd̄ ē min⁹ malū q̄ homicidiū. vt ē tex. 33. q. 2 siqd̄ veri⁹. ⁊. 13. dis. nerui. Aliqn̄ duo mala nō cadunt in eadē ꝑsona sꝫ i diuersis. ṽbi grā. vn⁹ vult iterficere hoiēꝫ. iterrogat me vbi sit. nūqd liceat mihi dicere mēdaciū. videlꝫ ꝙ nesciaꝫ vbi sit. ad hoc vt euitet̄ homicidiū. cū mēdaciū sit longe minus peccatū q̄ homicidiū. Et dicendum est ꝙ non. vt. 22. q. 2. c. primū. ⁊ . c. neqꝫ vt. 14. q. 5. forte. Et sic mihi non licet cōmittere min⁹ malū vt alius euitet mai⁹. vel vt cōsequat̄ maius bonū. q: nemo dꝫ aiam suā alienis ipēdere cōmodis. Vn̄ non dꝫ qs cōmittere pctm̄ veniale. vt ali⁹ euitet mortale. Hoc vult glo. nōbilis. 14. dis. qd̄ ait. Idē dic̄ Aug⁹ i li. de mendacio. cui⁹ tex. ponit̄. 22 q. 2. c. primū. vbi Aug⁹. dic̄ ꝙ ē ꝓhibitū dicere mēdaciū vt alius ab imūdicia corpali d̄fendat̄. i. ne ei⁹ ṽginitas vel castitas violet̄. Item dicit ibidē Aug⁹ ꝙ nō ē licitū dicere mēdaciū vt ali⁹ liberet̄ a morte tpali vel eterna. s. vt nō occidat̄ ab alio. vel vt liberet̄ ab inferno. ⁊ tn̄ tale mēdaciū ē peccatū veniale. q: nulli nocꝫ ⁊ alteri ꝓdest ⁊ tale mēdaciū dī mendacium officiosum. Vult g° scūs Aug⁹ ꝙ nō liceat facere vnum pctm̄ veniale leuissimuꝫ vt ali⁹ euitet mortale etiā grauissimū. vel vt aliqs ꝑducat̄ ad paradisum. aut ab inferno liberetur. Et i

casu nr̃o ē tex. in terminis i. c. sup eo. de vsuris. vbi tex. dic̄ ꝙ cū scriptura diuina ꝓ alteri⁹ vita mētiri ꝓhibeat. multo magis qs ē ꝓhibendus ne vsurar̄ crimie īuoluat pro redimēda vita captiui. i. illi⁹ q̄ erat captiu⁹ sarracenor̄. Un̄ hosti. Jo. an. ꝛ doc. i. c. n̄ magno. ne cle. vel mo. dicūt ꝙ aut aliqd ē ꝓhibitum lege diuina. ꝛ n̄ admittit̄ ꝯpēsatio d̄ minori malo ad mai⁹ malum: nec de malo ad mai⁹ bonum qꝛ mi⁹ malū n̄ ē cōmittēduꝫ cā vitandi mai⁹ malū vl̄ ꝯseq̄ndi mai⁹ bonū. Et h̄ ꝓbat̄ i. d. c. ꝓmū. 22. q. 2. ꝛ i. c. sup eo. d̄ vsuris. Aut ē ꝓhibitū lege canonica. ꝛ tūc pōt fieri ꝯpēsatio auctoritate pape. cū possit tollere penā qd̄ ꝯstitutio canonica induxit. vt in. c. ꝓposuit. de ꝯces. p̄bē. Et h̄ mō loq̄t̄. c. qd̄ p̄decessor. xi. q. 3. Ex his infert̄ an liceat ꝯsentire malo cā maioris mali vitādi. vel maioris boni ꝯseq̄ndi. Et dicē dū ē ꝙ nō. qꝛ poti⁹ debem⁹ oīa mala pati ꝙ̄ malo ꝯsētīr̄. vt i. c. ita ne 32. q. 5. ꝛ i. c. sacri. qd̄ me. cā. Un̄ ecclīa nō pōt ꝯsentire malo cā vitādi mai⁹ malū. lꝫ possit tolerare sub dissimulatōe cā maioris mali vitādi. ꝓut tolerat ꝓstibula. Et tal̄ tolerātō appellat̄ ꝯcessio īpunitat̄. qꝛ talis n̄ punit̄ cā maioris mali vitādi. vel maioris boni quod exinde oriri pōt. Et de hoc ē glo. quaꝫ sequitur Archi. ꝛ Jo. de san. 4. dis. deniqꝫ. in v̄bo venia. ꝛ. 31. q. 1. hac rōne. Scd̄m hanc etiā permissio nē dicit decre. ꝙ multa ꝑ patiētiā tolerant̄. q̄ si in iudiciū deducerē tur cassarētur. ut i. c. cū iāduduꝫ. de p̄bē. Un̄ eccl̄a nō posset dare licētiā iudeis vt seruent ritus suos licꝫ toleret remouendo impedimēta. Hoc voluit glo. nōbilis in. c. q̄ sincera. 45. dis. in glo. secūda. quā ibi sequitur Archi. ꝛ Jo. de san. Sic ergo licet ecclesia toleret iudeos quo ad ritus suos ꝛ prohibeat eos impediri causa maioris boni quod exinde sequitur. s. ut per hāc viā possim⁹ eos lucrari. ut dicit tex. in. c. q̄ sincera. 45. dis. Et qꝛ veritas nostre fidei i libris ipsor̄ relata ꝛ in ritibus p̄figurata nr̄is oculis lucidū demonstrat̄. ꝛ fidei nr̄e testimonium robor at̄. ut dicit Aug. 17. li. de ciuita. dei. Et istud pulchre examinat̄ predictus frat̄ Girardus d̄ senis cui⁹ v̄ba refert Jo. an. in p̄allegata regula peccatū in 3°. ar. ubi querit. an ecclīa cōcedere debeat cōtractū usurariuꝫ ꝓpter aliqd̄ bonū qd̄ inde orīat̄ ul̄ ꝓpter aliqd̄ malū qd̄ inde uitet̄. ut ꝓpter h̄ tollat̄ illa uia. Et ibi dic̄ ꝙ tribus mōis pōt accipi cōcessō Uno mō prout ē simplex pmissio īdulgēs penā. Et h̄ casu ecclīa permittit malū vt euitetur mai⁹ malū vt dicto. c. deniq̄ꝫ. iūcta glo. i v̄bo venia. 4. dis. ꝛ in. c. si q̄ monacharū iūcta gl. ibi. 24. q. i. ꝛ in. c. veniens iūcta gl. si. q̄ clerici vel vo. Et dicit Jo. an. post fratreꝫ Girardū ꝙ talis permissio ideo dicitur simplex. quia pena tm̄ indulgetur nō ꝗ̄ culpa minuitur. vt in iuribus ꝛ glo. supradict̄. ꝛ p glo. s̄. allegatas. Sc̄o mō pōt accipi concessio ꝓ ut idē ē qd̄ pmissio tollēs impedimentū. Sm̄ quem modū iudei iter xp̄ianos pmittitur ab ecclīa i obseruantia sui ritus. vt in. c. qui sincere. 45. dis. Ratione aūt istius ꝑmissiōis dixi. s̄. Et ista pmissio dif

fert a p̄ria. q꞉ n̄ solū ecclia ꝑmittit malū.s.obseruantiā ritus iudeoꝝ subtrahēdo ꝯminationē vel inflictionē pene sicut facit prima ꝑmissio.ſꝫ ēt remouēdo impedimenta xp̄ianoꝝ qui vellent impedire iudeos ne seruent suos ritus. vt dicto.c.qui sincera. ⁊.c.sicut.de iudeis.3°.mō pōt dici ꝯcessio ꝓut idē ē qꝺ ꝑmissio prestans iuuamē.ſm quē modū ecclia ꝑmittit clericū occidi a potestate seculari.Et h̄ ꝑmissio excedit secūdā ꝑmissionē sicut secūda primā.q꞉ ꝑ istā tertiā ꝑmissionē n̄ solū subtrahit ꝯminatio q̄ posset ꝑ occisionē clerici infligi.sicut fit in prima ꝑmissiōe. ſꝫ ēt tollitur impedimētū ꝑ qꝺ posset occisio clerici impediri sicut fit in ſa permissione.imo ēt vltra hec duo prestatur iuuamen. Nam in secunda ꝑmissione ecclia nō posset prestar̄ iuuamen.q꞉ non pōt adiuuar̄ malum.Sꝫ in ista tertia ꝑmissiōe i occisione clerici q̄ dignus ē morte ecclesia p̄stat iuuamen. q꞉ ip̄m ꝺgradat. ⁊ ponit ēt in manibus iudicis secularis vt crucietur vl̄ ēt occidat̄ iuxta illud ap̄li.1.Cor.5.c.Tradēſ huiusmōi hoiem sathane in interitū carnis vt sp̄us eius saluus fiat i die dn̄i nostri ih̄u xp̄i. De quo est tex.in.c.nouimus.de v̄.sig. ⁊ i.c.degradatio.de pe.in.6.Ex his pꝫ ꝙ tribus modis pōt accipi ꝯcessio vel ꝑmissio. Prio qn̄ ꝑꝑ maiꝰ malū vitandū sub dissimulatione malū tolerat̄.Et h̄ dr̄ ꝯparatiua ꝑmissio.q꞉ solū pena indulget̄.cum talis sic faciens nō puniat̄. Tn̄ nō minus inoluitur crīe ꝑꝑ talē ꝑmissionē.ſo mō accipitur ꝯcessio vl̄ ꝑmissio qn̄ ēt tollūtur impedimēta impediētia malū fieri ꝑꝑ bonū qꝺ inseq̄ sꝑat̄. vt i obſuatōe ritui iuꝺoꝝ 3° mō qn̄ ēt p̄stat̄ iuuamē ⁊ h̄ 3°mō eccl̄a n̄ pōt ꝯcedē vel ꝑmittere nisi illud qꝺ ꝑmittitur vel ꝯceditur sic̄ licitum.vt ē occisio clerici q̄ propter delictum tradit̄ curie seculari. Unde ē licita ⁊ fit absq̄ꝫ pctō.quia maleficia n̄ debēt remanere impunita.vt in.c.vt fame de sen.exco. ⁊ l.ita vulneratus ff.ad.l.acq. Naꝫ eccl̄a n̄ pōt dare lniā faciēdi malū vt.24.q.2.legat̄.Un̄ eccl̄a n̄ posset dar̄ lniaꝫ p̄stādo iuuamē vt iuꝺi seruēt ritꝰ suos.vt dic̄ gl.i.d.c.q̄ sincera.45.di.Et h̄ ēt sētit hall'atꝰ fr̄ Gir. ⁊ Jo.a.i hall'ata r̄gl'a.pctū i.3.ar. Un̄ sctꝰ Aug. ꝯ ꝑmenianū.li.2. cuius tex.ponit̄.23.q.4.ita plane.dicit ꝙ qs sociat̄ malis qn̄ malū cōmittit cū eis aut eis ꝯmittētibus fauet.Et postea in fine.c.dicit ꝙ vbi malū non pōt corrigi vel puniri vl̄ aliter ei obuiari.illa duo semꝑ retenta seruāt hoiem inocentem ⁊ icorruptū.s.vt nec maluꝫ qs faciat neq̄ꝫ ēt approbet. Idē ēt dr̄ i duobus cāibꝰ sequētibꝰ post illud.c.ita plane.Sed p̄stare iuuamē ad maluꝫ ē fauere ad malū ⁊ malo.ergo non lꝫ ecclie p̄stare iuuamen iudeis exercere vsuras volentibus. vn̄ hoc casu faueret malo. Un̄ predictus frater Girardus. ⁊ Jo.an.in dicta regula. pctū in 3°. ⁊ vltio articulis.sic respondent ad cōtraria dicta ꝙ ꝯtractus vsurarius nō dꝫ ꝑmitti ꝑꝑ maiora mala vitāda.puta ꝑꝑ dānum in rebus. periculum in ꝑsonis.nec ꝑꝑ bonū qꝺ inde sequitur.puta pauꝑeꝝ ⁊ mercātiaꝝ saluatio. Nam mala que ꝑꝑ ꝯctū vsurariū vitari ꝑn̄t vt plimū st̄ dā

na corporalia seu tp̄ralia. Sed ma
lú spūale nunq̄ȝ debȝ pmitti pp ali
qḋ corpale malū vitandū. Et dato
q̄ pp ꝯtractū vsurarū aliqḋ malū
spūale vitaret illud tm̄ n̄ vr̄ realiter
esse maius malū q̄ crimē vsurarꝝ.
Et dato q̄ vitaret maius malum
spūale. vel sequeret maius bonuȝ
spūale ex pmissione cris vsurarꝝ.
adhuc n̄ ḋbēt pmitti. q2 nūq̄ dȝ p
mitti malū pp mai⁹ malū vitāduȝ.
vl̄ pp mai⁹ bonū qḋ inde oriri spe
retur. vt. c. n̄ magno. ne clc. vl̄ mo.
ꝛ ibi p glo. ꝛ doc. ꝛ. s̄. declaraui
q̄lr hoc itelligat. Dicit ēt p̄allegat⁹
fr̄ Girardus. ꝛ Jo. an. q̄ illud ex
quo bonū. vtile multiplicat saluа-
to bono honesto licitū ē ꝛ pmissū
Sed in ꝓposito dicūt nō esse ita.
Nam q̄uis p ꝯctuȝ vsurarū mul
tipliciter sepius bonū vtile. non tm̄
saluatur ibi bonū honestū ꝛ v̇tuo
suȝ. cuȝ vsura hēat maliciā ꝯuolu
tā. vt. s̄. dictū ē. Et ꝯcludit preалle-
gat⁹ fr̄ Girardus ꝛ Jo. an. q̄ nec
ius nāle. nec ius diuinū. nec ius ca
nonicū pōt pmittere ꝯctum vsura
riuȝ pp aliqḋ maius malū vitādū
vel pp bonū q̄ inde oriatur. Et h̄
clare cōstat. q2 ius canonicuȝ nul-
lo p̄dictorꝝ modorꝝ ꝯcedit vel per
mittit ꝯctum vsurariū. Nā penā ꝯ
minat ꝛ infligit faciētibus dictū ꝯ
tractū. vt i. d. c. q2 i oībus ḋ vsuris
ꝛ in. c. q̄q̄ȝ. de vsur. li. 6. Et dicunt
ēt q̄ si ius canonicum vellet. nullo
mō posset pmittere ꝯtractū vsura
riū ꝯtra vetus ꝛ nouum testamen
tum. vt ē tex. in. c. sup eo. de vsuris
Nec obstat q̄ de iure canonico in
certis casibus vr̄ pmissa vsura. vt
pȝ in. c. salubriter. ḋ vsuris. Et plu
res aliȷ̄ cāus siles numerantur per
glo. ꝛ doc. in. c. ꝯquestus de vsur.
Nam in illis cāibus non ē vsura.
sed videntur cāus p̄ma facie siles
vsure q tm̄ in veritate n̄ sunt siles.
nec i illis usura ꝯmitti̇t. ut dicit p̄al
legatus fr̄ Girardus. ꝛ Jo. an. in
dicta regula. pctm̄ in. 4. ar. Et hoc
sequūtur ēt cōiter doc. De iure aūt
ciuili dic̄ p̄dc̄s fr̄ Gir. ꝛ Jo. ā. q̄ i⁹
ciuile pōt pmittere ꝯtractū usurari
um non infligēdo penā pp maius
malū uitādū. vel pp aliqḋ bonum
qḋ inde oriat. Sȝ n̄ possȝ ius ciui
le p̄cipe vsuras seu auxiliū p̄stare
ad viurā ꝯmittēdam. Et hoc ḋcla
rat p̄dictus fr̄ ꝛ Jo. an. in dcā re-
gula pctm in q̄uo gnto ꝛ vltimo
arti. De hoc latius dicā i dubio se
quēti. Et ex his ꝯcluditur cum cōi
snia q̄ ecclia non pōt pmittere cō
tractuȝ vsurarū non infligēdo pe
nam ꝓpterea aliqḋ maius maluȝ
vitādū l̄ pp aliqḋ bonū qḋ exinḋ
seq spet. ꝛ pn̄t adduci lōge plures
rōes sȝ he sufficiūt. ꝛ hoc quo ad
tertiū dubiū.

Quartū dubiū.

Jrca quartū dubiuȝ. s. an
p̄ncipes seculares vel cōi
tates vel ꝯsilia ciuitatū pos
sint iudeis dare lniaȝ fenerandi vl̄
cū eis pacisci vt fenerētur cā maio
ris mali vitandi vel pp bonum qḋ
exinde sequi speretur. ꝯcludendū
ē q̄ non. q2 si non pōt hoc facere
ius canonicum nec ecclia. vt dictū
ē i p̄cedenti dubio. multo min⁹ pos
sunt hoc facere principes secula-
res vel cōitates q̄ i hoc hn̄t miorē
pōtatem quā ecclesia. Et hoc. j̄. la
tius declarabo. Sciendum ē tam̄
q̄ Pe. de anch iuris vtriusq̄ȝ do
ctor prestantissimus qui scripsit in
iure canonico mouet istam qōem

in suo consilio .2.3. et .4. quod incipit Carissime et illustrissime princeps et singularissime domine mi. ubi querit. utrum domini imperiales de consensu suorum populorum possint per suum decretum concedere quod iudeis super usuris exigendis ministret iustitia coram suis officialibus. attento maxime quod etiam subditi non possunt nisi sub fenore pecunias mutuo recipere et ipse dominus noluit in suo territorio xpianos talem prauam artem exercere. Et prio arguit quod sic. quia non potest deprehendi fraus siue peccatum ex parte xpianorum recipientium mutuo. quia recipiens pecuniam mutuo subsistente maxima necessitate non peccat ut dicunt doc. in c. super eo. de usur. quia aliquando toleratur minus malum ut euitetur maius. ut in c. nerui. 13. dis. et c. inter opera. de spon. Et ideo videtur quod illud decretum possit sustineri. ut euitetur maius malum. maxime ne xpiani fenerentur. et ut sui populi possint suis necessitatibus subuenire. Nam propter necessitatem plura sustinentur. ut in c. siquis de fur. et in c. quod non est. de reg. iur. Sed dicendum est quod iste rationes parum valent. Nam licet non sit peccatum recipere ad usuras a parato fenerari tempore necessitatis. ut in dicto. c. super eo. de usuris. tamen est peccatum ex parte mutuantis pecuniam ad usuras quod peccatum sicut non debet permitti. ita nec ei auxilium debet dari seu prestari. causa maioris mali uitandi. ut in precedenti dubio dictum est. 3° allegat ibi Pe. rationem in c. cum omnes. et c. que in ecclesiarum. de consti. cum ibi notatis per doc. quod ius diuinum potest modificari per constitutiones principum. Sed dicendum est quod in hoc casu non potest ius diuinum per constitutiones principum modificari. quia nec per papam potest modificari. ut in c. super eo. de usuris. et plenius declarabo in sequenti dubio. imo nec ius canonicum hoc casu potest modificare ius diuinum. ut dicit Io. an. in preallegata regula. peccatum. et dictum est in precedenti dubio. Allegat etiam dictus Pe. alias rationes quas non adduco. quia ad ipsas respondi in proximo dubio et etiam in alio precedenti. Sed deinde dictus pe. dicit quod non audet firmare istam partem. s. quod principes hoc possint facere. ex eo quod ius canonicum statuit quod iudei teneantur xpianis usuras remittere. et quod ad hoc cogantur per principes seculares ut est tex. in c. post miserabilem. de usuris. Et dicit quod cum tale decretum contrarietur iuri canonico potest dici irrationabile ut c. i. de const. li. 6. preterea dicit esse inhonestum cogere xpianos soluere iudeis usuras quasi causa necessitatis propter opprobrium fidei. ut in cle. i. de iudeis. Et concludit tutius esse tenere quod tale decretum de iure concedi non possit. Et sic concludit dictus Pe. quod principes seculares non possunt causa maioris mali uitandi etiam de consensu populorum suorum quibus preiudicium generatur concedere iudeis licentiam fenerandi. Sed hoc audacius firmassem si fuissem recordatus de verbis Io. an. in dicta regula. peccatum. que in precedenti dubio plene examinaui. Unde Bar. in l. cunctos populos in .3. colum. C. de sum. tri. et fi. cath. dicit quod imperator non potuit per leges suas permittere usuras. quia cum sit deo inferior non potuit diuine legi derogare. Excusatur tamen ab heresi. quia permisit usuras ut euitaret maiora mala. Ita dicit Bar. Et hoc etiam dicit glo. 10. q. c. i. Sed dicendum est quod imperator et leges ciuiles potuerunt usuras per

mĩttere ĩdulgẽdo penã. non aũt ꝑ
cipiẽdo vſuras vel auxiliũ preſtã-
do. vt dicit Jo. an. in preallegata
regula. peccatũ. ⁊ dixit in ꝓceden
ti dubio. Bal. aũt in dicta. l. cunc-
tos pplos. in. 4. colũ. v. ſed iuxta
hoc quero. dicit ꝙ impator ñ põt
ꝑmittere vſuras ꝓꝓ bonũ publicũ
qꝛ hoc ẽ ꝯ ſalutẽ aĩe. Et dicit ꝙ cũ
hoc nõ poſſit impator. mlto minꝰ
ſtatuta ciuitatuꝫ vel municipiorũ.
qꝛ qd nõ põt pria cã q̃ hꝫ influere
in ſcdaꝫ. multo minus põt ſecũda
cã in quã fit infuſio. Amplius pu-
to ꝙ paciſcẽtes cũ iudis vt poſſint
ſub vſuris mutuarꝭ xpianis ſint ex
cõicati. Jdẽ dico de illis qui inter
ponunt decretũ qd vſure debeant
ſolui iudeis. ⁊ quod eis reddatur
iuſticia de vſuris. Nã talia decre-
ta vel pacta facta ab illis q hñt po
teſtatẽ ꝯdendi leges vel ſtatuta di-
cũtur leges vel ſtatuta. vt in. l. pe.
§. illc. de dona. inter viꝝ ⁊ vx. ⁊ in
l. ceſar. ff. de pub. ⁊ vtrobiqꝫ ꝑ Bã.
⁊ ꝑ eundẽ Bar. in. l. 4. §. actor. ff
de re iudi. Et probatꝭ rõe. Nam ne
dum facientes talia pacta cum iu
deis ſe intendũt obligare. imo ꝓn
cipalr volũt obligare oẽs de ciui-
tate ⁊ diſtrictu ad ſoluendas vſu-
ras iudeis mutuantibus. Et obli-
gantur ex his pactis ẽt illi qui non
ꝯſenſerunt. ergo ſunt ſtatuta. cũ ex
pactis meris nõ obligẽtur niſi cõ
ſentientes. vt in. i. ff. de pactis. Et
idem ẽ dicendũ qñ dñs tꝑalis in
terponit decretum vt ſoluãtur vſu
re. vel quod iudeis ſuꝑ vſuris ius
reddatur. Nã obligãtur oẽs ſub-
diti dñi ex illo decreto. ⁊ ſic ẽ vnũ
ſtatutuꝫ. Sed ſtatuẽtes quod vſurꝭ
ſoluantur vel ꝓſumẽtes iudicarꝭ vt
exacte vſure nõ reſtituãtꝭ qñ i iudi
cio repetũtur ſunt ipo facto excõi
cati. vt in cle. i. de vſu. Jbi ei dꝛ qd
eãdẽ penã icurrũt q ſtatuta talia ꝑ
ſumpſerint obſeruare vel facẽ ob
ſeruari. Et lꝫ illa cle. nõ loq̃tur ſpe
cifice d iudeis. tñ hꝫ locũ ẽt ſi talia
pacta uel dcreta fiant ut iudei exer
ceant uſuras. at dicit gl. i uerbo cẽ
ſuram. Et ꝓbatꝭ rõe. Nã iudei ita
bene ꝓhibẽtur dare ad uſurã ſicut
xpiani. ut in. c. poſt miſerabilẽ. de
uſuris. ergo illa cle. que idiſtincte
loquitꝭ idiſticte dꝫ itelligi ſiue fene
rãtes xpiani ſint ſiue iudei. Unde
dd. doc. ꝓſtãtiſſimꝰ q ſcripſit ſuper
cle. ⁊ do. Cardi. ⁊ Jo. de Jmo. in
dicta cle. dicũt quod rex aragonũ
⁊ eius officiales q̇ leuãt magnum
tributuꝫ a iudeis ⁊ ſarracenis ꝓꝓ
uſuras q̃s eis ꝑmittũt. icidunt i ex
cõicatõeꝫ. ſi repetẽtes uſuras ꝑ ip
ſos impediantur repetere. Et dicꝭ
Jo. de Jmo. ꝙ hoc ẽ bene notañ
qꝛ ſꝫ hoc hodie q̃ſi oẽs dñi ⁊ oẽs
cõitates eſſent excõicati. Locãtes
ẽt domos iudeis ad fenerãdũ in-
currunt penas. c. 1. d uſuris. li. 6. lꝫ
illud. c. ñ loq̃tꝭ ſpecifice de iudeis.
ſꝫ ſimpliciter ꝓhibeat domos lo-
cari ad exercẽdũ fenus. Et hoc tꝫ
dñs Dñicꝰ q ſcripſit ſuꝑ. 6. in. c. i.
de uſur. in. 6. Jdẽ tꝫ dñs Laur. de
rodulphis de florentia q ꝯpoſuit
tractatũ de uſuris. i. d. tractatu. q.
146. Ubi etiam tenet quod contra
iudeum põt oppõi exceptio. c. qꝛ
fruſtra ⁊. c. qꝛ michael de vſuris. ſ.
ut ſi iudeus uelit repetere uſuras
ſolutas xpiano. non prius audiatꝭ
niſi reſtituat uſuras quas ipſe iu-
deus receperit. Et tñ illa. c. non lo
quuntur ſpecifice de iudeis. ſꝫ ſim

plicitcr dicũt q̄ fenerator repetẽs vsuras quas ipe soluit ñ audiatur nisi pus ipe restituat vsuras quas ab alijs ipe recepit. Et h̄ d.4. dubio

Quintum dubium.

Uo ad qntũ dubiũ .s. An papa possit dispensare vt iudei exerceãt vsuras cã maioris mali vitandi. vel ẽt boni qd̄ inde oriat. casus ẽ q̄ ñ.i.c.sup eo.de vsuris.vbi dr̄ q̄ cũ vsure sint vtroq̄ testamẽto ꝓhibite.nõ vr̄ aliquẽ dispensare posse Et papa ibi subiecit q̄ non põt dispensare sup vsuris vt aliquis liberet a morte. Et oẽs ẽt doc.tenẽt papã nõ posse dispensare.vt exerceat ꝯtractus vsurarius. Idẽ tenet Jo. an.i dicta regula pctm̃. i.3.ar.vbi dicit papam nõ habere aliquaz dispensationem sup vsuris vel causa maioris mali vitandi.vel maioris boni qd̄ exinde oriri speret ꝛ monet per preallegatum.c.super eo. Sed cõtra istud facit.q2 papa põt modificare ius diuinum vt notant doc.in.c.cum omnes.ꝛ.c. que in ecclsiarum.de consti. Item papa i q̄ multis casibus permittit vsuraz ꝯmitti.vt in.c.salubriter.de vsuris ꝛ in multis alijs casibus qui notã tur in.c.ꝯquestus.eo.ti. Sed dicẽdum ẽ q̄ qñq̄ aliqd ẽ malum qd̄ aliqua ratione põt fieri bonum. ꝛ tunc papa põt iterpretari. ꝛ modificare ius diuinũ.vt patet in.c.l3 d̄ ferijs.vbi dicitur q̄ istante necessitate licitum est piscari diebus dñicis. ꝛ tamen ferie itroducte sũt iure diuino. Actus eni piscãdi est in se licit⁹ q̄uis rõne diei ꝓhibeatur. Qñq̄ est ita i se malum q̄ nulla ratione fieri põt bonum. ꝛ tũc ñ põt illud interꝑtari vel modificare.vt in.c.super eode vsuris. Ad quod bñ facit. ꝛ si xp̄s.v̄.quedam enim ꝓhibent.de iureiu . Nam vsura ẽ malũ qd̄ nulla rõne põt fieri bonũ ergo papa nõ põt illud modificare vel iterꝑtari Hoc sequunt Host. Jo.an. ꝛ cõiter doc.i.c.a nobis de d̄cimis.vbi dicũt q̄ vbi i ꝑcept̄ uersat honor dei irremissibis vel humana vtilitas publica.vt ẽ videre i ꝑceptis decalogi . papa ñ põt facere aliquã dispẽsationẽ vel remissionẽ. Tal̄.n.rẽissio sapit pctm̃. S3 d̄s nõ dedit lniaz peccãdi nec Petro nec ei⁹ successorib⁹.vt dicit tex.i.c.l.40.dis.ꝑterea.ñ mutuare ad vsuras pecuniã ẽ ꝑceptũ negatiuũ seu ꝓhibituũ.s3 ꝑcepta negatiua seu ꝓhibitiua plus obligãt q̄3 ꝑcepta affirmatiua.q2 ꝓhibitõẽs obligãt sẽp ꝛ ad sẽp.23.q.5 .si non l3. Et h̄ iõ q2 ꝓhibitiones sũt d̄ peccatis q̄ sũt s̄m se mala nec possũt esse bona.de iureiur. ꝛ si xp̄s.v̄.q̄da3 enim ꝓhibent. ꝛ d̄ reg.iur.c.2° Et pro tanto d2 q̄ quis debet potius omnia mala pati q̄ malo consentire.32.q.5.ita ne. ꝛ in.c. sacris. qd̄ met⁹ causa. Precepta v̄o affirmatiua obligant semp.sed non ad sẽp imo qñq̄ per circunstantias quis excusatur ab illorum obs̄uantia . vnde iterdum filius põt imo d̄bet parentibus dicere.non noui vos. 93.dis.diaconi. ꝛ sic excusat a precepto de honorandis parẽtib⁹. Et ẽ ratio q2 cum precepta affirmatiua iducant ad actus virtutum non debent fieri quolibet modo s3 obseruatis debitis circũnstantijs q̄ regruntur ad hoc q̄ actus sit virtuosus.vt.s.fiat vbi debet. ꝛ q̄do debet. ꝛ s̄m q̄ debet. Et q2 dispo-

sitio eorum que sunt ad finem attē-
ditur ſm rōnem finis. precipue at
tendenda ē rō finis que est bonum
virtutis in istis circunstantijs act⁹
vtuosi. Jsta sūt verba formalla sā
cti Tho. i loco preallegato q alle-
gat ad h phm in 2° ethicoꝝ. Et ido
cum vsura sit preceptum negatiuū
seu ꝓhibitiuum oligat semp ⁊ ad
semp. Vñ nullo mō pōt ꝯcedi. nō
obstat argumētum s. factū. s. ꝙ ius
canonicū multis i casibus ꝑmittat
vsuram. Nam i illis casibus lȝ ꝓ-
ma facie videaṫ quid simile vsure
nō tamen i illis casibus ꝑmittitur
vsura. vt dicit ꝓallegatus frat Gi-
rard⁹. ⁊ Jo. an. i dcā regula. pctū
i 4° ar. Et dixi ēt. s. i 2° dubio. Et h
quo ad qntuȝ ⁊ vltimum dubium.

Scdm ꝯsilium dñi Alexandri de
Neuo contra iudeos fenerantes.
⁊ contra apostillas factas per dñȝ
Angelum de castro primo cōsilio
ipius dñi Alexandri. ⁊ reprobatō
consilij ipius dñi Angeli.

In noīe dñi nostri ihu xpi qui
es verus ds ⁊ verus hō. cuius
gloriosissimo sanguine redē-
pti sumus. a quo cūcta laudabilia
nostra ꝑcedūt sicut ⁊ cetera bona.
⁊ eiusdem gloriosissime matris ⁊
ꝟginis Marie. Diui Hieronymi
totiusq curie celestis. Amen.

Tertia tua apostilla. Si ds ꝑ
misit iudeos fenerari genti-
bus ad euitandū maius ma
lum ⁊ peccatum iudeoꝝ. dicēduȝ
ē ēt ꝙ xps permisit ⁊ ꝑmittat xpia
nos conducere iudeos ad fenerā-
dum. ad euitandum maius maluȝ
⁊ pctm̄ ipoꝝ xpianorum q sunt i-
clinati ad pctm̄ auaricie sicut tunc
ēt iudei. Hec est tua apostilla for-
malis. Nōne dicit scriptura ꝙ im
pius icidit laqueū quē parauit. de
h sepissime exēpla videmus ⁊ cuȝ
angustia experimur. ⁊ adhoc cor
rigi nolumus sed i ipa nequitia ꝑ-
seueramus. Dicis me ieptissime ⁊
icōpactissime illud ꝯsiliū edidisse.
Si mihi liceret te quem veneror ⁊
magnifacio atqȝ existimo arguere
dicerē iepte ⁊ icomposite hic locu
tum fuisse. Nōne oīa bona fiūt iu-
bēte deo. Nōne oīa mala fiūt ꝑmit
tēte deo vel sinēte. 23. q. i. qd culpa
tur. ⁊ 22. q. i. mouet. §. I. ꝟ. Jtē xps
Pilato. Nō haberes i me ptātem
nisi tibi datū eēt desup. Et Aug⁹ in
5° li. de ciui. dei. c. x. i fi. sic dic. vñ
qcqd preter volūtatē suā patiṫ hō
nō dȝ h tribuere humanis vel an-
gelicis vl cuiuscūqȝ creati spūs vo
lūtatib⁹. sȝ ei⁹ potius q dat ptātem
volētib⁹. Et li. x. c. i7. Sed ds sicut
naturaꝝ bonaꝝ optimus creator ē
ita malaꝝ volūtatū ē iustissim⁹ or-
dinator. vt cū male illi vtāṫ naturī
bonis. ipe bñ vtaṫ ēt voluntatibus
malis. Et i. c. se. i prin. Neqȝ eni ds
nō dico angeloꝝ sȝ vel boīuȝ crea
ret quē malū futurū eē ꝑsciſſet. ni-
si pariter nosceēt qb⁹ eū bonoꝝ vsi
b⁹ ꝯmodaret. Ad idē. 23. q. 5. rele-
gentes. vbi dẜ ꝙ deus ex qlibȝ ma
lo opaṫ bonū ⁊ tñ malū pp h non
dȝ eē imune a pena. Si ergo nullū
malū pōt fieri nisi deo ꝑmittente ⁊
malā volūtatē ordinante q̄ ad aliq̄
ptātē mali⁹ ꝯmittendi dimittendo.
q̄ ad aliq̄ seu ad ceťa auferēdo ptā
tē h ē inquā deū malā volūtatē or
dinare. Quare ergo delinquentes
puniunṫ exq̄ illud malū scm̄ ē deo
ꝑmittēte. ⁊ ex illo malo ds vel opa

rat⁹ ē bonū vel opabit. quare tu iu
dex ꝓhibes hōicidia. furta. ⁊ cete
ra crīa. q̄re īterficis vel suspendis
fures aut homicidas. Debes tu q̄z
tolerare. ex q̊ illud malū nisi deo ꝑ
mittente cōmitti non potuit. Absit
omnino. Data est lex ꝑ dn̄m ⁊ per
moysen iubēs bona. ꝓhibēs atq̧
puniēs mala. Exo. 21. 22. ⁊. 23. c. ⁊
Leuitici. 19. ⁊ Ezech. 33. c. vbi dī.
Si dicēte me ad ipium. morte mo
rieris. ⁊ non annunciaueris ei ne-
q̧ locutus fueris vt auertat a via
sua impia ⁊ viuat. ipe impius i ini
quitate sua morietur. sanguinem aūt
ei⁹ de manu tua reqrā. Item ⁊ alij
prelati debent d̄licta subditoꝝ cor
rigere ⁊ mores reformare. ne san-
guis subditoꝝ reqrat de manibus
ꝓlatoꝝ. d̄ offi. ordi. c. irrefragabili
⁊. c. si. de regu. cum filibus. Item
rex dz furta cohibē. adulteria pu-
nire. impios de terra ꝑdere. patri-
cidas ⁊ ꝑiuros nō sinē viuere. fili-
os suos nō sinere ipie agere. Iste ē
tex. 23. q. 5. rex dz. Locutus fuisti ꝑ
fecto iepte dū dicis. Si deus ꝑmi-
sit iudeis fenerari gentilibus. Naz
oē malū qd̄ fit a deo ꝑmittitur. ⁊ tn̄
nō dz ꝓlat⁹. nō dz iudex illud ꝑmit
tere. ne sanguis subditi. ne sanguis
filij reqrat de manib⁹ eius. Incom
posite eni ⁊ inepte loqt q terminis
materie nō ꝯueniētib⁹ vtit. Debui-
sti ergo dicē. Sy Moyses ꝑmisit
iudeis fenerari ad euitādū maius
malū ⁊ mai⁹ pctm̄. Et sic loqt scūs
Tho. ⁊ doc. Ego i prio dubio ꝯsi-
lij mei hāc obiectōez dissolui ⁊ di
xi q̄ iudei erāt parati ad fenerādū
iudeis ⁊ gentilibus. imo ipas vsu-
ras a iudeis ⁊ a gentilibus recipie-
bāt. Vn̄ Moyses ꝑ illā ꝑmissionē

restrinxit peccatū iudeoꝝ. Nā quo
tiēs q̄sq̧ iplicit⁹ ē īter duo mala ita
q̄ oīno alteꝝ ē factur⁹ dz ei ꝑmitti
malū min⁹ ne faciat mai⁹. De hoc
ē tex. 13. dis. nerui. 33. q. 2. siqd̄ vīus
Pōe exēplū. Venis ad me habēs
ꝯcubinā. dicis te n̄ posse ab ei⁹ cō-
mixtiōe abstinē nisi eā īterficias. ti
bi ꝯsulā vt poti⁹ adulteriū vel forni
catiōez ꝯmittas q̄z homicidiū ex q̊
n̄ possū te coercē ab vtroq̧ crimi-
ne. Ita fecit Moyses vt dicūt scūs
Tho. ⁊ theologi ⁊ canoniste q̄s in
ꝓdcō dubio allegaui. Et scūs tho.
⁊ ceteri ponūt exēplū i libello repu
dij ꝑmisso ꝑ Moysē ad euitādū
mai⁹ malū. s. homicidiū. Lege tex.
31. q. i. hac rōne. ibi hoc permisit
Moyses n̄ ꝓcepit. Aliud ē eni ꝓci
pē. alid̄ ꝑmittē. Qd̄ eni ꝑmittimus
nolētes facim⁹. q̄r malas hoīuz vo
lūtates ad plenū ꝓhibē n̄ possum⁹
Istū tex. lege oculis aptis ⁊ bn̄ ab
oī sorde mūdatis. ⁊ dicas q̄ cā eui
tandi maius malum tūc ē ꝑmitten-
dū malū qn̄ n̄ pōt cohiberi nec pu-
niri. Et h̄ ēt mō loqtur Archi. i di-
cto. c. hac rōne. Videbis si aperis
oculos. ⁊ dū tuū ꝯsiliuz euacuabo
clarius ostendā. Nos aūt sumus i
alijs terminis. q̄r iudei nō ꝑnt fene
rari nisi ꝯcedat a xp̄ianis. dicis q̊z
q̄ xp̄iani ēt sunt iclinati auaricie
sicut tunc erant iudei. Male dicis
xp̄iāos eē iclinatos auaricie sicut
iudei erāt. Loq̄ris eni ꝯ̄ fidē. Si h̄
esset ad quid nūc prodesset passio
resurrectio ⁊ ascensio dn̄i nr̄i ih̄u
xp̄i. Profecto nūc sunt plēs xp̄ia
ni boni quā tunc erant iudei. ⁊ nūc
n̄ sūt tot mali nec q sūt mali sīt adō
mali. Rogo te q̄s xp̄ianoꝝ tz alta-
re paratū sicut tenebāt iudei illo tē

pore. Sed dicis. Sūt aliqui occul
ti. Si eos scis accusa ipos. vel mo
ne iudices vt iquirant eosq₃ puni-
ant si xpiani vsuras exercēt. Nam
de ipo crimine sicut iudei accusari
τ puniri possūt. Sed forte dices.
Occulte pmittēt hoc crimē. occul
te mutuabūt sub vsuris τ pbari ñ
poterit. q₂ multis fraudib⁹ palliāt
suos ptractus. vt dicit Jo. an. in. c.
ad nostram i ti. de emp. τ ven. Nō
legi nec audiui te h dixisse. τ q h
diceret temerario iudicio loqtur.
Qui. n. vsurpat sibi iudiciū dei. qa
sol⁹ ds ē secretoꝝ cognitor. 23. dis.
erubescāt. Et eccl'a ñ iudicat de oc
cultis. vt i. c. a nob ð sē. exc. Et sci vi
ri crimina occl'ta sustinēt τ tacēt si
ipa pbare ñ possūt. 2. q. 7. plerūq₃.
s₃ cū ðo placuerit publicabit crim̃
i medio synagoge. τ reuelabit ab-
scōsa. τ i medio populi allidet cri-
minosū₃ q accessit ad deū maligne
cuius cor erat plenū dolo τ falla-
cia. Ecc. prio. c. i si. Ingrant ergo
iudices xpiāos pmittētes h crimē.
Ex quo enim cohiberi possunt nō
sūt permittēdi. d. cō. c. hac rōne. Et
hoc i meo ꝯsilio plen⁹ ē discussū₃.
ad qð me remitto. Admiror q₃ ꝙ
hāc obiectionē feceris cū illā vidē
posses plene discussam τ ex iurib⁹
τ sētētijs doctoꝝ sopitam.

Uo ad iuā apostillā eiusdē₃
dñi Angeli positā i 2º dubio
mei ꝯsilij i quo teneo ꝙ ec-
clesia d₃ se ipedire de peccato iu-
deoꝝ feneratiū. Talis ē sua apostil
la. Iteꝝ bestialit loq̃ris. q₂ eccl'ia i
pedit se de vsuris extortis a iudeis
xpianis auctoritate propria ipoꝝ
iudeoꝝ ob fauorē ipoꝝ xpianoꝝ.
s. vt illoꝝ idemnitati puideat. τ nō
pp peccatū ipoꝝ iudeoꝝ. s. vt eoꝝ
animabus cōsulat. q₂ de salute aia
rum eorum eccl'a non curat. cum
sint foris τ damnati propter perfi
diam τ defectum baptismi. τ sic. c.
post miserabilem. cum reuerentia
scribentis ad hoc non meruit alle-
gari. Sed meo iudicio erras vehe
menter. Iudeus. n. nō est subditus
eccl'e nisi ratione criminis cum sit
laicus τ ifidelis. vt i. c. nouit de iu-
dicijs. Ibi est bona glo. i. c. nos in
ter. de purga. cano. τ glo. τ doc. i.
c. I. de offi. ord. Nō ergo habet ec
clesia iurisdictionem super ifidelē
nisi rōne eccl'iastici criminis. Et h
nōt p doc. i locis pallegat i cōsilio
meo. s. i. c. quod sup his. de voto τ
i. c. gaudemus. de diuor. Eccl'a er-
go ꝯpelli iudeos restituere vsuras
q₂ rōne criminis vsurarū eccl'ia pt
τ d₃ se itromittere. Si ergo rō cri-
minis ē illa que defert iurisdictōē₃
ad eccl'a₃. s. vt faciat eū ꝯpelli ad re
mittendas vsuras ergo i errore est
dū dicis ꝙ eccl'a se ipedit de vsuris
extortis p iudeos vt subueniat idē-
nitati xpianoꝝ τ nō propter pctm̃
iudeoꝝ. Si eni eccl'a se impedit p-
pter peccatū iudei nec rōe soli⁹ dā
ni xpianorum posset se ipedire. q₂
ad eccl'a₃ nō ptinet iurisdictio i lai
cos s₃ ad dñm tpalem. ergo rōne
peccati ipius iudei eccl'a se ipedit.
τ facit cōpelli iudeū ad remitten-
das vel restituendas vsuras xpia-
nis. q₂ peccat eas retinendo. Et pō
dera istā rōnem. q₂ ē ratio decisio
nis illius. c. Sicq₃ iudeus feneran
do offendit suā legem. q₂ s'm legē
diuinā peccat fenerādo xpiano er
go eccl'a pōt se itromittere. Et hēs
go eccl'a pōt se itromittere. Et hēs
auctoritatē Pe. de ancho. i ꝯsilio

quod allegas q p illud.c.post mi-
serabilē dixit tutius eē tenere φ iu
di nō pñtꝫduci ad fenerādū et pp
euitādū pctm̄ xpiāoꝝ.s.ne xpian⁹
fenēt ergo illō.c.faē ad ꝓpositū ꝛ
ꝯsūdit ꝯsiliū.φ ꝓposuisti d.q.ī.dis
ferēdū ē.Jt lege ibi doc.q colligūt
ex illo tex.φ iudei peccāt feneran-
do xpianis.Et h̄ colligit dñs Ab-
bas in vltimo nōbili.Et vide etiā.
Jo.de anania i dcō.c.post misera-
bilē sup gl.i.vbi dic̄ φ licꝫ iudei sb̄
sint p̄ncipi seculari i tpalib⁹.tm̄ eos
pōt ecclia cōpellere ad restituēdas
vsuras.Nā cū illud crim̄ sit ecclia
sticū iudei peccāt ꝯ legē.diuinā ꝛꝯ
legē nālē exercēdo vsuras.ꝛ iō lici
te pñt cōpelli p iudicē ecclasticuꝫ.
Allegat notata p Jnn.in.c.qd̄ sup
his de voto.Et p hoc facit dcm̄.c.
post miserabilē in fi.vbi eccl'ia iter
dicit cōionē xpianoꝝ iudeis.Hec
sūt verba Jo.de anania.Vn̄ potes
videre φ bn̄ allegaui.c.post mise-
rabilē.Et si nullus doc.aliqd dice
ret adhuc oꝫ te cedere rōni.Nā ec
clesia ñ pōt se ipedire de reb⁹tpali
bus laicoꝝ xpianoꝝ sed iudiciū p
tinet ad iudicē secularē.Vn̄ ecclia
ipedit se de pctō.vt in.c.nouit d iu
dicijs.ꝛ rōne pcti ꝛ nō vt subueni
at indēnitati xpianoꝝ cōpellit iud
uꝫ ad restituēdas vsuras. Et h̄ faē
eccl'ia.qꝛ curat de h̄ pctō ꝛ si ñ cu-
raret nō cōpelleret eos ad restituē
dū cū tm̄ rōne pcti ꝛ ñ alia rōne ec
clia habeat hanc iurisdictōeꝫ ergo
nō est verū φ ecclesia ñ debeat cu
rare de peccato iudeoꝝ.imo dꝫ cu
rare.Et de hoc ē casus in dicto'ca.
post miserabilē.cui quotiens rñde
bis totiens deo fauēte tuas respon
siones infringā.Nec obstat.c.q̄to

eo.ti.vbi papa ꝓuidet ꝯtra iudeos
fenerantes ne exhauriant faculta-
tes xpianoꝝ qꝛ illa nō est sola rō q̄
re ꝓhibeant iudei fenerari xpianis
sed sunt multe alie rōnes.vt dicunt
ibi doc.q̄ rōnes ponunt in rubrica
de vsuris ꝛ p Jo.an.i regula pctm̄
in.3.ar.Nā vsure aias deuorant ꝛ
facultates exhauriūt.vt dicit tex.in
c.i.de vsur.li.6.Jtē vsura exercet i
offensā dei ꝛ ꝓximi.vt tn cle.illa.e.
ti.in pri.Et dr̄ crimē vsurarū eē in
offensā dei.qꝛ fit trangressō māda
toꝝ dei.Jtē qꝛ p h̄ crimē diabolus
furat aias deo fm̄ Stephanuꝫ de
monte laudino . ꝛ dñm Cardi.in
dicto nōbili prio.Jtē dr̄ tale crimē
esse cōtra ꝓximū.qꝛ ei dꝫ fieri resti
tutio.vt ibidē dicit glo.2.Jteꝫ qꝛ p
tale crimē exhaurit substantia ꝓxi
mi.vt i.c.i.d vsuris li.6.Vn̄ vsura
rius dr̄ trucidatoꝛ pauperū.14.q.
4.qd dicā.ꝛ effusoꝛ sanguinis pro
ximi ea.q.c.imolatis.ꝛ.q.5.pena-
le in fi.Et iō ꝓpter pctm̄ qd̄ cōmit
tit iud us cōtra deū ꝛ pp offensaꝫ
ꝓximi ecclia habet iurisdictōeꝫ.si
cut coercet et carius vēdētes q̄s sit
iustū pciū.vt in.c.i.de emp.ꝛ ven.
Et refert ibi Jo.an.Abbatē q dic̄
magistrū suū induxisse illū tex.pro
iurisdictōe ecclesiastica ꝯtra laicos
qui in cera miscebāt farinā fabaꝝ
cū ipsa cera vendētes vt eps possit
illos punire.Nā rō peccati qd̄ cō-
tra deū cōmittit ꝓpter offensā ꝓxi
mi defert iurisdictōeꝫ iudici eccl'a
stico.ꝛ in cōsequentiā ꝓuidere idē
nitati ꝓximi.Auctoritates quas h̄
dimitto supplebo in rñsiōe ad qn-
tā apostillam.

Ad qnta apostilla sic iacꝫ be
stialiter ꝛ insulse loqris.qꝛ

ecclesia ñ pót se ipedire contra iu-
deũ vt eũ puniat ꝺ delicto ab eo cõ
misso contra legem nature. nec de
salute aie illius. sed vt cõsulat ani-
mabus xpianoꝝ. s ne ꝓpter pctm̃
dãnent ecclia se impedit. Et hoc ẽ
qꝺ alij consuluerũt. Idẽ replicas i
duabus sequentibus apostillis. Et
ideo isti satis sit rñdere. Sed adũ
te ad tuã apostillã. Naz in meo ꝯ
silio sũt allegate auctoritates ꝙ vbi
infideles delinquunt in lege natur̃
vel contra legẽ diuinã. ecclesia po
test eos punire. Allegatus fuit In-
no. ꝛ doc. i. c. qꝺ sup his de voto.
ꝛ in. c. gaudemus ꝺ diuoꝛ. Et vtro
bicꝫ doc. oẽs firmant. Tu dicis ꝙ
ecclesia h nõ facit ne infideles dã-
nent qꝛ de animab⁹ suis nõ curat
ecclesia. qꝛ ꝓpter defectũ' fidei dã
nati sunt. Te queso quare hoc fac̃
ecclesia nisi qꝛ deus ver⁹ p h offen
dit ꝓpter hoc ecclesia se impedit ꝛ
impedire debet corrigendo infide
les q deum offendunt. Et ad hoc te
net vt dicũt p̃dicti doc. Hoc. n. nõ
relinquit arbitrio ecclie an faciat
vel ñ faciat. Sz dz h facere vt tollat
offensã illatã i deũ. qꝛ nõ pót remit
tere ẽt si vellet. 23. q. 4. is qui ꝛ. 63.
di. solomitane. Et Aug⁹ in sermõe
plurimorum martyrum sic inquit.
Qñ aliquis in deũ peccauerit si si-
ne grandi districtiõe voluerimus
indulgere participes peccati eoꝝ
efficimur. Unde grauiter peccarz
prelatus si talẽ nõ corrigeret. Naz
vno peccante non punito ira dei ꝺ
seuit ꝯtra innocẽtes. 50. di. sigs dia
conus in fi. ꝛ. 1. q. 4. §. itẽ ppls. ꝛ. c.
turbat. Lege quocꝫ Vi. ꝛ Io. an.
in. c. nouit de iudicijs i ṽbo quẽli-
bet. Ibi. n. tex. dic ꝙ ad eccliaz pti
net corrigere quẽlibet xpianum ꝺ
pctõ. Nã Vin. ꝛ Io. an. idez dicũt
ꝺ infideli. Sed dicũt ꝙ talis ñ pót
corrigi nisi idirecte cũ sit ex̃ ecclia.
2. q. 1. multi de decimis ꝺ terris de
iudeis. ꝛ si iudeos. Et ipsos sequi
tur Butr. ꝛ dñs Abbas ibi ꝛ oẽs
alij doc. Unde ꝓfecto erroneus in
tellectus est dicere qꝺ ecclesia pót
corrigere delictũ ifidelis delinquẽ
tis ꝯ legẽ diuinã. sed nõ tenet imo
tenet. qꝛ nõ pót remittere offensaz
illatã in deũ. Et qꝺ deus velit ꝛ pci
piat infideles corrigi ꝓbat per tex.
Aug⁹ in. 4. ꝺ ciui. dei. c. 13. in prin.
vbi loqtur de iperio Romano. ꝛ
h sũt ṽba eius. Quãobrẽ cũ alia
diu fuissent regna orientis illustria
voluit de⁹ ꝛ occidẽtale fieri qꝺ ipe
cẽt posterius. sz imperij magnitu-
dine ꝛ latitudie illustrius. idqꝫ po
tissimũ talib⁹ ꝯcessit hoib⁹ ad do-
mãda grauia mala multaꝝ gẽtiũ.
Si ergo ista fuit potioꝛ cã quare ꝺ
us dederit tã magnũ ꝛ tam latum
dñium seu iperiuz romanis ꝙuis
essent infideles vt punirent grauia
mala aliarũ gentiũ. quanto magis
tenet ecclesia ꝛ pricipes xpiani pu
nire iudeos ꝛ alios infideles quã
do delinquũt contra deũ offendẽ
tes legẽ diuinã. Pro hoc ẽt bene
facit. c. post miserabilẽ. de vsuris.
Nã vt dixi nullã iurisdictõnem hz
ecclesia circa patrimoniũ laicoꝝ
nisi inq̃tũ agit in finẽ peccati. ꝛ tñ
ecclesia tenet cõpellere iudeum vt
remittat vsuras xpianis vel vt eas
restituat. Et hoc ex ea rõne ꝓcedit
qꝛ iude⁹ alit de illo pctõ nõ pfecte
puniret nisi restitueret vel remitte-
ret vsuras receptas vel promissas.
Et male legisti Inno. ꝛ Io. an. in

dicto.c.qd sup his de voto. Nā dicūt q ubi iude⁹ vel isidelis peccat ꝯ legē dinā vel ꝯtra legē nature papa si det facultas cū punir pōt ⁊ dz Et dicūt h ꝓcedere vbicūq pecca rent in moralibus. Et vide Pe. d ancho. in regula ea q̄ in sexta qōne vbi ēt firmat q eccl'ia ñ solū pōt sz ēt dz tales punire infideles. Pro h ēt faciūt notata p dñm Dñicū in c.i.de vsur.in.6. ⁊ p dñm Lau.de rodulphis de Florēna.q ꝯposuit tractatū de vsuris q dicūt. locātes domos iudeis l' ipsos pmittentes fenerari i ciuitate nec ipsos expel lētes. excōicatōis sniaz incurrūt vl' suspēsōis de q̄ in.c.i.d vsur.i.6. Et idē dic̄ Jo.de anania.in.c.ꝑterea i si.de vsur. Itē cle.i.de vsur.q̄ infli git penā excōicatōis statuentib⁹ vl' iudicātib⁹ q soluant̄ vsure vl' q ñ repetant̄: vel talia statuta seruātib⁹ ꝯpr[illegible]cēdit iudeos ⁊ hz locū i iude [illegible].6. Hoc tenuit glo. i dicta cle. i vbo cēsura. Et hoc expressius tz vv.de mōte laudino ⁊ Cardi. ⁊ Jo.de imola ibi. ⁊ plene dictū ē in ꝯsilio meo i.5.dubio. Si ergo pena.c.i. de vsuris.i.6.hz locū qñ iudei fene rant̄ ergo ecclesia curat de aiabus eorundē qz illud.c.de vsuris in.6. fundat se in periculo animaꝝ. Itē si conducētes iudeos vel statuētes q⁹ iudei possint fenerari. ⁊ ſm sta tuta illa iudicātes sunt excōicati er go subest periculū aiaꝝ. ⁊ sic eccle sia curat de periculo aiaꝝ. ꝑterea si infideles abstinēt se ab illis q̄ sunt contra legē dinā ⁊ cōtra legē natu re. nōne de⁹ iclinabit̄ citius ad eos conuertēdos. Hoc igit̄ ēt respectu ecclesia dz eos punire. ⁊ sua inter est ne offendant deū. Vñ lege i ac tib⁹ aploꝝ.c.x. vbi Cornelius qui erat gentilis qz religiose cōicabat ⁊ faciebat elemosynas deus misit angelū q amonuit eū vt susciperet baptismū a Petro aplo. ⁊ dixit ei angelus. Orationes tue ⁊ elye tue ascenderūt in memoriā in cōspec tu dñi. Et sic ecclesia nō curaret de aiabus iudeoꝝ ñ oraret singulis ānis i publica ofone in septimana scā q deus eos cōuertat. Nā ⁊ ꝓ conuersōe iudeoꝝ ⁊ alioꝝ infide liū orat. Interest ergo ecclie vt infi deles bene viuant ⁊ ne delinquāt ꝯtra deū. tū vt facilius ꝯuertant̄. tū ēt vt deus nō offendat̄ cuius offen sa dimitti nō pōt. vt.s.dixi. Et per h tua apostilla euacuata est.

Vo ad tertiū dubiū in q̄ cō cludo an ecclesia debeat to lerare vel ꝯsentire q iudei fenerent̄ pp maius malū euitandū vel pp mai⁹ bonū qd exinde verisi militer sequi pōt duas facis apostil las. Primo sic iacet. ⁊ tu eā totaz refers. ⁊ de tuo nihil dicis in hoc toto tertio dubio. q̄ oia nō sunt ad ꝓpositū. qz posito q aie iudeorū pereāt. tota disputatio ffis Girar di ē ⁊ loqtur d xpianis an eis pos sit pmitti nō de iudeis q̄ sunt dāna ti. ⁊ sic de aiabus ipsoꝝ nō ē curan dū. In oibus tuis apostillis sp idē replicas. ⁊ tota vis apostillarū tua rū in hoc pendet an ecclia dbeat ⁊ teneat̄ de pctō infideliū ꝓhiben do se intromittere. Et plene ꝓbaui in respōsōe ad ꝑcedētes q sic. Qd āt dicis q frater Girardus ⁊ Jo. an. loquit̄ an possit pmitti xpiano vt feneret̄ pp vitandū maius malū non āt an possit permitti vt iudeus feneret̄. Salua pace tua frater Gi

rardus ꝛ Jo.an.gen̄raliter loquū
tur an contractus vſurarius ꝺbeat
permitti ꝓpter maius malum vitā
dū.vel propter maius bonū qꝺ ex
inde ſequi pōt. Et mouētur per rō
nes ꝛ ꝑ tex.q generaliter loquunt
ꝛ concludūt ꝙ nec ius diuinū nec
ius canonicū pōt aliquo caſu ꝑmit
tere contractū vſurariū. Et ſi hoc
vellet ius cāonicū nullo mō poſſꝫ
contra vetus ꝛ nouū teſtamentū ꝑ
c.ſup eo.de vſur. Tu āt dicis. Loq
tur de xp̄ianis feneraſi volentibꝰ.
nō de iudeis Profecto erras in h̄
pſenſi qn̄ ꝯſiliū illud cōpoſui. Naꝫ
vbi ius cāonicū aliqd ſtatuit circa
ꝓhibitionē vel circa materiā vſu-
rarū includunt iudei nā ita ꝓhibē
tur exercer̄ vſuras iudei ſicut xp̄ia
ni.vt i.c.poſt miſerabilē de vſuris.
Et oīs materia vſuraria cōprehen
dit iudeos fenerātes vt dixi i rn̄ſio
ne ad tuā apoſtillā. ꝛ plenius dixi
in 4.dubio dicti conſilij qbꝰ nō rn̄
des nec rn̄dere potes. Qꝺ āt dicis
me totā refer̄ diſputationē fratris
Girardi ꝛ de meo nihil. Fateor ꝙ
de meo nihil.ſꝫ retuli tex. ꝛ aucto-
ritates doc.materiā iſtā ꝺterminā
tiū. Nihil.n.ē ſub ſole nouū nec vꝫ
qſqꝫ dicere.hoc recens ē. Eccleſia
ſtes.i.c. Sed totā diſputationē fra
tris Girardi quā Jo.an.refert.nō
refero in conſilio meo.ſed ſolū ea
accepi q̄ ꝑtiner̄ videbant ad caſū.
Et h̄ videre poteris q legerit Jo.
an.abſqꝫ tuis oculis. Nā tui oculi
nō vident.oꝫ ꝙ emas collyriū ꝛ in
teriores ſordes ꝛ maculas ben̄ ab
luas. Cū id feceris videb. An vide
re ꝛ intelligere nō potes. Nec ſolū
tibi h̄ accidit.ſed in quocunqꝫ alio
paſſionato frequentiſſime ꝯtingit.

Lege Jo.os auri.vnū ex quatuor
doc.grec.s q alio noīe vocat Jo.
Criſo.i omelia ſup euāgelio Ma
the.ſup illo euangelio qꝺ legit.17.
dn̄ica poſt penthecoſten.qꝺ icipit.
Acceſſerūt ad ih̄m ſcribe ꝛ phari
ſei ꝛ ſeniores ppli. ꝛ iterrogauit
eū vnꝰ ex eis leg.doctor.vbi ſic in-
qt Perfectū odiū ꝛ ꝑfectꝰ amor ve
rū iudiciū n̄ cognoſcit.vtputa ſi ꝑ-
fecte odias aliquē q̄liacūqꝫ fuerit
apꝺ illū oīa tibi diſplicēt ſiue q̄ dic
ſiue q̄ agit ꝛ ſi bona ſint tn̄ tibi ma-
la videt̄. Sic ꝛ ſi ꝑfc̄e aliquē amas
q̄cūqꝫ ſint apud eū placēt tibi ſiue
q̄ agit ſiue q̄ loqt̄. ꝛ ſi mala ſint tn̄
tibi bona vident̄. Et Augꝰ in ſuo ſer
mone q legit̄ in die ſue feſtiuitatꝭ in
qt. Qui nos amāt q̄rūt qd laudent
in nobis.q āt nos oderūt ꝺtrahūt
nobis. Deinde ſubiūgis ꝙ oīa nō
ſunt ad ꝓpoſitū. ꝛ in pluribꝰ aliȷ̄s
apoſtillis eadē venenoſa ꝟba effu
diſti. Sꝫ ꝓfecto erras. qꝛ i illa niā
nihil ex̄ ꝓpoſitū locutus ſū. Si in
tuis apoſtillis dixiſſes.hoc ꝛ hoc
nō facit ad ꝓpoſitū tibi rn̄diſſeꝫ.ſꝫ
conſiliū meū ꝺ nouo vidi ꝛ legi. ꝛ
vidi ꝙ nō dicis ꝟitatē. Sꝫ aduerte
quāto venenoꝰ loquaris. Nōne in
ꝯſilijs auctoritates allegāt doc.vt
ſint maior̄ auctoritatis. Ultra Jo.
an.multos allegaui doc.in decretꝭ
ꝛ decretalibus. ꝛ in.6. ꝛ in cle.ſcri
bentes. Adduxi ēt alias doctrinas
alibi traditas ad probanda dubia
que propoſui.

Conſiliū dn̄i Alexandri de Neuo de Uicentia reprobatoriū conſilij dn̄i Angeli de caſtro ſuper articlo An iudei poſſint ꝯduci ad fenerā dū cum diſpenſatione pape.

Pere nẽ ꝓciũ cẽ puto tuũ ꝯsiliũ euacuare q̃ꝫ ẽnᵒ ille q vbiq̃ pñs ẽ itellectũ ꝯcedẽ ⁊ donare digne. In hoc tuo ꝯsilio multa q̃ tã ex ꝯsilio lꝫ ꝯtra ipm ꝯsulas. ⁊ ex allegatõibꝰ alioꝝ q̃s apud te habuisti prio ꝯsilio tuo addidisti. nec illud vitupo. qꝛ dicit iuriscõsultus. Etiã si alterũ pedẽ i fouea tenerẽ. tñ adhuc discere cupio l. apud Julianũ. de fideicõ. liber. Et dicit Aug. Ab ãniculo patᵒ sum doceri. 24. q. 3. si hẽs. Sꝫ te arguo ꝙ me argueris ꝙ dicta Jo. an. ⁊ alioꝝ scribẽtiũ i ꝯsilio allegaꝛ voluerĩ. nã de hoc me arguẽdo sciẽtiã ipaꝫ arguere conariꝭ. q̃ i hoc ꝯsistit vt ꝓbe noscere potes. Nã vides q̃ũo Jo. an. ⁊ ceteri scribẽtes sepe dcã scribẽtiũ referũt nihil de suo addẽdo. Un̄ si bonos oculos habuisses i hoc solo ꝯcertatõ erat faciẽda. s. an veꝝ ꝯsuluissẽ qđ deo ꝓpitio tibi oñdã. Et pᵒ allegas inꝛ cetera dcm̃ Bal. i. l. cũctos pplos C. de sũma tri. qđ in meo ꝯsilio in 4ᵒ dubio fuerat allegatũ. Addis i sup Bal. i. l. 2. ⁊ i Autẽ. ad h̄. C. đ vsurꝭ. ⁊ c. sup eo. đ vsurꝭ. ad q̃ tñ ñ rñdes. Postea allegas ꝓ ea pte ꝓ q̃ ꝯsulis alias auctoritates i ꝯtrarium. Nã Bal. i. d. l. cũctos pplos. C. đ sũ. tri. i. 4. colũ. ṽ. sꝫ iuxta hoc q̃ro. dicit ꝙ ipator nõ põt pmittere vsuras ppꝛ bonũ publicũ. qꝛ h̄ ẽ ꝯtra salutẽ aie. Ad h̄ nõ rñdes. Et papa nõ dꝫ nec põt aliq̃d dispẽsatiue ꝯcedeꝛ qđ sit ꝯtra salutẽ aie 34. q. 2. legaꝛ. ⁊. 40. dis. c. i. Et suo loco alias auctoritates iseremᵒ đo fauẽte. Bal. ṽo i. d. l. 2. parũ añ medium ꝯmẽtũ dicit ꝙ vere vsure ꝓhibẽtur iure diuo. nec humano cõcedi possunt. sꝫ dispensatio est lex priuata. ⁊ sic ius humanũ sicut etiaꝫ ius canonicũ est cõstitutio humana. nõ aũt diuina. Glo est in prin. seu in ꝓhemio cle. i ṽbo. iuris humani. Bal. ṽo in Autẽ. ad h̄. C. đ vsurꝭ. in. 2. colũ. refert opinionem quorũdã iter quos fuit Nicolaᵒ đ matarellis. q dixit ꝙ sicut p legeꝫ hũanã põt distingui lex dina nãli rõne interueniente. hoc patꝫ. quia lex humana q̃ñqꝫ pmittit homicidia. vt i. l. 1. ⁊. 2. C. q̃ñ licet vni. se sine iudice vin. ⁊ tñ homicidia sunt iure dino ꝓhibita. ⁊ ẽ vnũ đ decẽ mandatis. ⁊ cõꝓhẽdiꝛ hec ꝓhibitio sub illo mandato. Nõ occides. Itẽ ius dinũ ꝓhibet res alienas đtineri. tñ lex moderaꝛ istã ꝓhibitõnẽ ꝓpter bonũ publicũ vt patet. ff. de vsuca. l. 1. ⁊ in multis alijs. Un̄ dicit idẽ cẽ dicendũ in mã vsurarũ vt creditores inducanꝛ ad subsidiũ pauperũ ⁊ homies ꝓpter importabilẽ auariciã creditoꝝ ñ aggrauẽtur. Et sic ꝓpter cõe bonum lex dina distigui ⁊ modificari põt p ius hũanũ. Sꝫ Bal. ibi dicit ꝙ hec opinio ẽ falsa. ⁊ ab oibꝰ canonistis reprobata. qꝛ qđ ẽ ꝓhibituꝫ ex dina istitutõe ⁊ dino iudicio. ñ põt hũana rõne pmitti. ⁊ cã ẽ. qꝛ talꝭ rõ ñ ẽ rõ sꝫ abusio. cũ ñ cõformet se volũtati dine. ⁊ iõ ñ đbemᵒ aliã rõẽ q̃rere ex q̃ deo ita placuit. Hic aduerte q̃ꝫ bñ q̃ꝫ scẽ loquitur. Ad h̄ nõ rñdebis. qꝛ iste rationes inferunt ꝙ non possit dispensare papa. Clarũ eni ẽ id nõ pmitti pape qđ nõ põt hũana rõe fieri. Nã ois dispẽsatio pape est hũana. lꝫ auctoritate dei habeat ptãtẽ. Non habeo tñ necesse auctoritate Bal.

q̄ꝗ Bar. iō senserit i. d. l. cūctos ppl'os. ⁊ i ꝯsilio meo ita allegaui. Et hāc rōnē quā allegat Bal. scūs Bernardinus allegauit i ciuitate Vicētina i publica p̄dicatōe q̄ iudeos expelli fecit. Nā qdā allegabāt idigētiā paupeꝝ auariciā creditoꝝ. Ipe āt portauit libros iuri canonici i pulpitū ⁊ ibi publice legebat decretales ꝺ hac mā loquētes. ⁊ allegātes necessitatē eē ꝙ iudei remanerēt icrepabat tāq̄ꝫ dei blassematores. q: deū volebant arguere qꝺ ñ puideret meli⁹ cessanti b⁹ vsuri illi ciuitati. Et dicebat qꝺ pp ista ñ erat de⁹ offēdēd⁹. Et idē dixit scūs Tho. Ricar. Scotus ⁊ oēs theologi. Oēs religiosi de obseruātia h̄ p̄dicāt. Vide quāte auctoritatꝭ sint apꝺ ecclaꝫ sciviri. Nā pp exēplar scōꝝ q trāsiuerūt ad religionē añ mr̄imoniū ꝯsūmatum. eccl'ia iterp̄tata ē illꝺ mādatū diuinū. Quos de⁹ ꝯiūxit hō ñ sepet. q: eccl'a illis exēplis mota ꝺclarauit illā auctoritatē hēre locū qñ mr̄imoniū ē ꝯsūmatū. h̄ pbaꝭ i. c. vxrūri. c. ex pte. ꝺ ꝯuer. ꝯiu. Vides ergo q̄ꝫte fidei sūt apꝺ ecclīā scā scōrū patrū. quāto maioris fidei debēt eē p̄dicatōes ⁊ decisiōes dubioꝝ ab eis ꝓposite. Credēdū est eni ipos dei spū locutos fuisse. Quo ad h̄ satis ē. 3° allegas p pte ꝯtra quā consuluisti. c. super eo. ꝺ vsuris. cui nō rñdes. sꝫ in quadā apostilla ad consiliū meū illꝺ ad ꝓpositū nō facere affirmasti. Ego dico qꝺ de h̄ ē casus ibi. Ille tex. habet duos itellect⁹. Primus est qꝺ p redimēdis captiuis vel pro alio ope pio papa nō pot dispēsare qꝺ vsura cōmittaꝭ. 2⁹ intellectus qꝺ ēt p redimēdis captiuis vel p alio pio ope nō licet ad vsuras pecunias mutuo accipe qñ p receptionē datur cā vsurā cōmittendi. Nā i antiqua dicebaꝭ. qꝺ a nobis tua fraternitas postulauit. virum possit in recipienda pecunia dispēsatio fieri vt pauperes qui i sarracenoꝝ captiuitate tenenꝭ possint p eandē liberari pecuniā. Sꝫ vterqꝫ intellectus cōiter tenetur p doc. ⁊ eccl'ia vtrūqꝫ approbat dictuꝫ ibi in dicto. c. sup eo. Unde amplectēdo vtrūqꝫ intellectum ibi est cāus ꝙ papa non possit dispensare qꝺ quis accipiat pecuniaꝫ mutuo, ad vsuras etiam causa maioris mali vitandi qñ necessitas est causa excendi vsuras. vt quia cessāte illa necitate nō exerceꝭ. Et sic papa ñ pōt dispēsare. siue vt qs exerceat fen⁹. siue vt qs recipiat pecuniam mutuo ad fen⁹ qñ necitas ē cā vsure exercēde. Et pōdera illū tex. p° cni dic ꝙ cū vsurꝭ sint vtroqꝫ testō ꝓhibite nulla dispensatio pōt fieri. Et tex. specifice loquiꝭ ꝙ nulla dispensatio pōt fieri per papā. q: ibi petebatur dispensatio a papa. Unde ibi colligitur vna regula in materia dispensationis qꝺ vbi aliqꝺ ē pcm̄ de iure dīno papa non pōt circa illud dispēsare. Et istam regulā firmant oēs doc. ⁊ illos allegaui in ꝯsilio p̄dicto. ⁊ vlterius allegabo infra. 3° dicit ille tex. qꝺ cū sacra scriptura ꝓhibeat p vita alteri⁹ mētiri qꝺ ē pcm̄ veniale. si ergo non licet cōmittere peccatuꝫ veniale p redimēdo hoīe a morte m'lto magis ꝓhibēdus ē qs ne inuoluaꝭ crimie vsuraꝝ p redimēdo vita captiui. i. illoꝝ captiuoꝝ q

detiebat p sarrracenos. Iste ē tex. apt'i.d.c.sup eo.q isto mō arguit. Si p redimēdo hoiez a morte ñ ē licitū cōmittere pctm vēiale mlto mīn' pmittēd'ē.imo ē phibēd' ne cōmittat pctm mortale. vt vsura p redimēdo captiuos a morte. Ūn iste tex. decidit duo. Unū ē imā dispēsatōis. s. q vbi ē aliqd pctm mortale de iure diuino papa nullo mō pōt dispēsare. Scōm q nec papa nec eccla debeat pctm mortale tolerare vel pmittere ēt p liberādo captiuos a morte. qz si nō lz dicē mēdaciū qd ē pctm vēiale. vt i. c. pmū. 22. q. 2. τ i. c. neqs. mlto min' lz cōmittere pctm mortale. Sz dicis. Illd. c. loqt d xpianis volētib' fenerari vel volētib' i ducere alios xpianos ad fenerādū. Secus dicēdū ē i iudeis. cū eccl'ia nō dēat de eo℞ pctō se ipedire. siue curare de aiabus ipo℞. Ego respōdi supius i respōsiōe ad tuā quītā apostillaz τ in consilio meo in. 5°. dubio, ppe finē. vbi ꝯclusi, put vult tex. τ firmāt doc. q in materia vsurarum siue vbi iura faciūt mētionē d feneratoribus includunt iudei. ergo illud. c. dz itelligi tā i iudēis q̄ i alijs exercētib' fen'. Et bn̄ aduertas qz i. c. sup eo. petebat dispensatio vt possz exerceri fen'. vl' vt licerz mutuo recipere ad redimēdū captiuos solū pecuniā necessariā redēptioni captiuo℞ τ ñ vltra. Et tñ papa ibi dicit q nō pōt dispensare. Itē q ñ dz pmitti seu tolerari vsura ab ecclia ēt si ex ea pueniret liberatio captiuo℞ a morte. τ sic ñ ē pmittēda imo ē phibēda vsura ēt si ex eius pmissione sequat bonum q hoies nō interficiant τ ex ei' phibitione sequant mortes hominū. vt qz hoies iterficiant nisi pmittat exerceri vsura. Nam ppter istud bonū ꝯsequēdū vel pp hoc malū vitādū nō ē pmittēda seu toleranda vsura. Et ille tex. nō solū dicit dispēsationē nō posse fieri sz ēt excludit simplicē pmissionem i vsura. Et ita cōclusi in ꝯsilio meo post Io. an. in regula pctm. in 3°. τ 5°. ar. vbi dicit q nulla pmissione sit permittēda vsura propter aliquod bonū qd ide oriat. vel ppter aliquod malū quod inde vitetur. Et dicit q ēt si ius canonicum vellet nō posset contractū vsurarium permittere. τ plene examinaui in 3° dubio mei consilij. vbi allego tex. τ auctoritates. Et pscō doleo maliciā docto℞ xpiano℞. Inueniuntur eni τ inuenti sunt qui in cā ꝯsuluerūt cōtra tā aptā vitatē. de q̄ ē tex. aptissim' i dcō. c. sup eo. q̄ oēs doc. tā canoniste q̄ theologi tenuerūt. Et rōnē video. qz nullus est qui petat cōsiliū offerens mercedē q cōsulat q iudei nō ꝯducātur ad fenerandū. nec repit offerēt mūera pricipib' vt expellāt iudos vitas eni ista nō dat pmia terrena sz eterna. Conati āt sunt suis ingenijs sua doctrina facib' auaritie τ cupiditatis accensi vitatē ꝯfundē. Sz audi qd de vitate dicat scriptura. Ueritas magna ē. τ fortior pre oibus. 2. Esdre 4°. c. Et Isidor' de sūmo bono ita exclamat. O quaz magna ē vis vitatis q̄ oia ingenia astutias τ calliditates supat. q̄ contra ficta simulataqz figmēta seipaz defendit. q̄ deniqz post deū colenda ē qz pxima deo ē. imo de' ē via vitas τ vita. Hucusqz declaraui

argumēta q̄ faciunt ex pte negati ua. s. ꝙ iudei nedū nō pñt ꝯduci sꝫ ēt ꝙ fen⁹ exercē possint pmutē dū nō ē ēt simplici pmissione. Jm mo ꝓhibēdi sūt. vt ꝓbaſ apertissime in dcō. c. sup eo. cui nec aliqs ali⁹ respōdere cum veritate valebit.

Hinc me ꝯuerto ad dissol uēda ea q̄ ꝑ pte affirmati ua oi iure ꝛ oi rōne ꝯtra ria allegasti. s. ꝙ papa possit dispē sare ꝙ ꝯducāt iudei. Et p° loq̄ris ꝯ tex. dci. c. sup eo. Tu es bon⁹ sic ꝛ ceteri q vtinā ñ i iferno cremēt. Allegas ēt specu. i ti. ð legato. §. nūc ð epo ꝛ i. 7. colū. v. sūt āt qdā. vbi dixit ꝙ i casib⁹ i qb⁹ ē mortale pctm̄ fm legē dinā sicut i furto ꝛ i rapina. papa dispēsare ñ pōt. imo p⁹ delictū ꝯmissū nō pōt dispēsare sup delicto iā ꝯmisso q̄ min⁹ delin quēs agat pniaꝫ. ꝛ q̄ min⁹ fiat resti tutio. ꝛ allegat iura loquētia ð mā vsuraꝝ. vt i. c. cū tu. ð vsur. Jn his ꝙo i qb⁹ cōmittit pctm̄ mortale ſꝫ ius positiuū dicit ꝙ epis ꝛ iferiori b⁹ iterdicta ē dispēsatio. imo null⁹ citra papā pōt dispēsare vel patiē tiā ꝑstare sed sol⁹ papa vel is cui spāliter cōmiserit. Et ꝙ bñ aucto ritatē istā allegasti ita taiē tibi semp spiritū ꝯcedat de⁹. s. vt ꝯ tuā iten tionē alleges qñ ꝟitatē ꝛ ipaꝫ iusti ciā violare iiēdis. Nā specu. dicit illud qd dicūt ceteri doc. Nā h dic hosti. quē allegat. ꝛ doc. i. c. a nob de deci. ꝛ i. c. ñ magno. ne cle. vel mo. q sūt allegati i ꝯsilio meo. i. ꝫ. ꝛ in vltio dubio. Prio allego ali as auctoritates i cōsilio supradcō nō allegatas. nō tamen in cōsilijs aliorū collectas. Et p°. allego au ctoritatē Jnno. ꝛ omniū scriben tiū in. c. fi. de transa. vbi Jnno. dic ꝙ quātū ad cōmittēdū peccatum mortale vel remanendum in illo in his que pendent a iure naturali in lege diuina ꝛ euangelijs con tenta papa non pot dispēsare. Et precise ponit exemplū per. c. sup eo. de vsuris. de cui⁹ itellectu. s̄. di xi. ꝛ p. c. fi. de cōsue. Jn his ꝟo q̄ pendent a iure positiuo ꝑceptorie cuius trāsgressio est pctm̄. alius ꝗꝫ papa dispēsare non pōt vt trans gredi liceat. Jstud dictū sequitur ibi Jo. an. in. c. fi. de cōsue. s̄. alle gato. ꝛ refert istud dictū Jnno. in dcō. c. fi. sup ꝟbo. cāib⁹ in glo. sua q̄ incipit. puta criminib⁹ publicis. Et Bu. ꝛ Jo. de Jmo. ꝛ omnes doc. Pro hoc ēt allego doctrinā doc. Pro hoc ēt allego doctrinā Lau. quā seqt Archi. ꝛ Jo. ð sā. in. c. sūt qdā. 25. q. i. q dicit ꝙ papa non pōt dispēsare contra dcā euā gelij in his que consistūt in prece ptis vel prohibitionibus. Et h di ctū refert Jo. de san. in dicto. c. sūt quidā. in ꝟbo euāgelistē. Plus di cit Archi. ꝛ Jo. de san. i dcō. c. sūt quidā sup glo. i. in ꝟbo. ꝯ aplm. vbi refert quosdā cū quoꝝ opinio ne residet dictū. ꝙ cū in veteri ꝛ i nouo testamento non ꝯtineat nisi ꝟitas doctrine fidei ꝛ morū fm le gem nature ꝛ gratie contra ipam papa dispensare nō pōt. Et ꝑ h di cunt qd nō solū contra aplm non pōt dispēsare. sꝫ nec ēt cōtra quā cūqꝫ doctrinā cuiuscūqꝫ libri cāo nis. qꝛ nec xps venit soluere legē aut ꝓphetas sꝫ adiplere. Math. 5. c. Nec obstat qd papa pōt dispē sare cū penitentibus. qꝛ aplus nō ꝓhibuit dispensare. qꝛ ꝛ ipe fuit misericordiam cōsecutus. s. dis. ꝯ

fuetudo. Sed actu existentē i crie ꝓhibuit ordinari. Volunt isti dicē ꝙ papa nō pōt dispensare ꝙ quis peccet uel remaneat i crie. siue illō crimen sit iductū a lege diuia siue a positiua. Uide eundez Jo. de san. 1. q. 8. §. nisi rigor. vbi dicit nullo mō eē dispēsabilia ēt p papam mādata vel ꝑcepta ḋcalogi. ⁊ euāgelioꝝ. ⁊ gnāliter q̄ ptinēt ad articulos fidei ⁊ ad generalē statū ecclesie ⁊ ad formā sacr̄oꝝ. ḋ qbus ꝑcipue tractauer̄t apli. ⁊ q̄ttuor ꝯcilia pricipalia. ⁊ generalr̄ ea sine qbus. ⁊ cū q̇bus hō saluari ñ pōt. Jn his ei vel in aliquo istoꝝ nulla admittitur dispēsatio a qbuscūq̄ sint statuta. Allegat. 13 dis. sicut q̄dam. ⁊. 15. dis. sicut sci. ⁊. 1. q. 7. ⁊ si illa ⁊.. 15. q. 1. sī q̇dā. ⁊. c. ꝯ patꝝ. ⁊. 25. q. 1. ꝓuisia. ⁊. c. sigs dogmata. ⁊. 1. q. 1. ñ ē putāda. ⁊. 14. dis. ꝙ ait. ⁊. 22. q. 2. faciat hō. 30. q. 1. nosce. ⁊. 32. q. 4. sicut nō sunt. ⁊. 23. q. 5. dicat. Reliq̄ ꝟo dicit esse dispensabilia. qꝛ in eis sepe rigor iuris tēperat̄ ⁊ relaxat̄ a quocūq̄ sint statuta ꝟbi gr̄a. Jn niceno ꝯcilio statutū ē ne bigamus ꝓmoueat̄. 34. dis. cognoscamꝰ. tñ postea Martinus instituit ꝙ vsq̄ ad diaconatū possit ꝓmoueri. 34. dis. lector. Similiter apli statuerūt quod ꝑsbyteri pp fornicatōez ḋponerēt̄. qḋ postea p papā Siluestꝝ ⁊ Gangrense ꝯciliū fuit imutatū. 82. dis. ꝑsbyt̄. Ex ꝑdcis notādū ē quod papa nō pōt dispēsare quod q̇s ꝯmittat vl̄ remaneat i pcto mortali nedū qñ tale peccatū descēdit ex lege diuia sz ēt si descēdit a lege positiua. si p dispēsatōez ille cū q̄ dispēsatū ē remāsurus ē icorrectꝰ seu in pctō. Et

q̄q̄ Spec. i loco ꝑallegato. ⁊ Jnno. ⁊ doc. in loco p me allegato dicāt papā dispēsare posse quo ad illa q̄ sunt pctā ḋ lege positiua. tamē opinio illoꝝ q̄s i ꝑdictis duobꝰ locis secutus fuit Archi. ⁊ Jo. ḋ sā. vr̄ verior qñ p talē dispensatōez ꝯ̄ ius positiuū dispēsatꝰ remanet icorrectus siue i pctō. lz descēdat a iure positiuo allegat bōa iura. ⁊ ḋ hoc ē bonꝰ tex. i. c. nulli fas. 25. q. 1. vbi loquit̄ de iure diuio ⁊ cāonico. Et sic dicit. Quia nos q potētissimi sacerdotis admistramꝰ officia taliū transgressionū culpa respiciet si in causis dei desides fuerimꝰ iuenti. qꝛ meminimꝰ ꝙ timere debemus q̄lr̄ ꝯminet̄ deus negligētie sacerdotū. Et i. c. sī gdā. ea. q. sic loquit̄ Ubi ꝟo apte deus vel eius apli ⁊ eos seq̄ntes sācti pr̄es snialr̄ aligd diffinierūt ibi ñ nouā legez romanus pontifex dare sz potius quod ꝑdicatū ē vsq̄ ad aiam ⁊ sanguinē ꝯfirmare dz ⁊c̄. Jtē ea. q. c. ꝯ statuta ibi tex. sic dicit. Cōtra statuta canonum aligd ꝯcedere vel mutar̄. nec gdē hꝰ sedis pōt auc̄tas ⁊c̄. Et in. c. seq. qḋ icipit omne. ꝓpe fi. sic dr̄. Neq̄q̄ ei qḋ ꝯ̄ euāgelicā vl̄ ꝓphetica vel aplicā doctrinā ꝯstitutū ē siue eoꝝ siue scōꝝ patꝝ actum fuerit stabit. Profecto h̄ iura ita generalr̄ loquūt̄ ꝙ ꝓhibēt ēt papā dispensare. Et ad hoc ea allegauit Archi. ⁊ Jo. de san. ꝑserti qꝛ cāones sunt editi istinctu spūssancti. vt dicit ꝯ tex. 15. dis. si ille ⁊. 25. q. 5. violatores. ⁊. c. 16. Ego tñ ꝓ ꝯcordia sic dicerem. ꝙ aut p dispensatōem ꝯ̄ ius positiuum desinit esse pcīz. ⁊ illud. qḋ erat pcm̄ p dispensatōez efficit licitū. Et tūc ꝓcedit opinio

Inno. ⁊ doc.i.c.si.de trãsac. ⁊ in c.a nobis de deci. ⁊ in.c.ñ magno ne cle.vel mo. Aut post dispẽsatio nẽ ille cuȝ quo dispensatꝰ actũ exer ceret illicitũ. Et sic dispẽsatio non facit q̃ minus ille exercẽdo actum a canone ꝓhibitũ peccet. Et tunc sit vera opinio Laur. ⁊ sequẽtiuȝ quẽ sequitur dictus Jo.de san. ⁊ Ar chi.vbi.s̃. Pono exẽpluȝ ꝙ quis ꝯfiteatur singulo ãno peccata sua. ẽ ius positiuum. ⁊ tñ papa ligatur mente illius constitutionis ꝓpter equitatem naturalẽ in qua ẽ funda ta illa constitutio vt dicit Jo.an.in c.significasti.de foro ꝯpe. ⁊ But. in.c.I.de con. Vñ papa ñ possȝ dis pensare vt quis ñ teneatꝰ ꝯfiteri sin gulis annis sua pc̄ta. Et idem vbi alia constitutio ẽ fundata i natura- li equitate q̃ ꝓpter dispensatõeȝ ñ cessaret. Vñ Bal.in.l.si non spãli in fi.C.de testa.dicit ꝙ lȝ princeps sit sũme auctoritatis.tñ naturalꝭ rõ eius auctoritate mutari nõ põt.ff. de vsufruc.ca. rerum que vsu cõ su.l.2. Unde Pe.Cy. ⁊ Bal.in.l. digna vox.C.de legi.dicunt ꝙ ṗn ceps ligatur per facta hñtia i se iu- sticiã vel eq̃tatẽ naturalẽ. Et ex pre missis tres iſerũtur ꝯclusiões. Pri ma ẽ ꝙ vbi aliq̃d peccatũ ẽ mor tale de iure diuino papa non põt dispensare vt illud ꝯmittatur .vel quod in illo remaneatur. Secũda quod vbi aliq̃d ẽ pc̄tm de iure po sitiuo.tñ per dispensatõeȝ non põt cessare iusticia vel equitas natura lis que mouet ius positiuũ.papa ñ põt dispensare. Tertia ꝯclusio.q̃d vbi aliq̃d ẽ peccatum de iure posi tiuo ⁊ per dispensatõem factã ex cã rõnabili cessat causa peccati. ⁊

tunc dispensatio pape facit illicitũ licitũ. Et in his tribus ꝯclusiõibꝰ ꝯcordantur tex. ⁊ glo. His igitur ita discussis ꝓ doctrina studẽtium redeo ad responsiones tuas. Di- cis enim quod iudeus fenerando xp̄iano nullũ peccatũ ꝯmittit ſm legeȝ diuinã.iõ papa põt hoc per mittere. Duȝ dicis q̃d papa potest hoc permittere.non loq̃ris in ter minis nr̃e q̃õi ꝯueniẽtibus. Nã ei q̃õ ẽ. An papa possit dare lniaȝ vel dispensare quod xp̄iani cõdu cant iudeos ad fenerandũ. Istud ẽ plusq̃ȝ simplex permissio q̃ nil a liud ẽ q̃ȝ claudere oculos. ⁊ penã indulgere seu dissimulare.ſȝ quaȝ permissiõeȝ eccl'a tolerat malos. Unde nostra disputatõ ẽ.an papa possit dispensare quod ꝯducãtur iudei ad fenus faciendȝ. Et inꝙ tum dicis quod iudeus fenerãdo xp̄iano nullũ peccatũ ꝯmittit sc̄dȝ legẽ diuinã. Uide q̃nte ꝯitatis q̃n teue constantie sis. Professus es iudeũ peccare fenerãdo xp̄iano. ſȝ ecclesiã ꝯ hoc pc̄to ñ debere cu rare. Hic ṽo dicis q̃d nullũ pc̄tm ꝯmittit. Sȝ te excusabꝭ ⁊ dices q̃d peccat sȝ ñ ſȝ legẽ diuinã. Tc te in terrogo. Sc̄dȝ quã legẽ. Si dicis Cãonicã.male dicis.q̃ꝛ iudi ⁊ alij ifideles ñ ligãtꝰ cãonibꝰ ad pc̄ȝ seu ad penã spũalẽ.ꝯ diuoꝛ.gauðmus 2.q I.multi. Hãc doctrinã ponũt ẽt doc.i.c.i.ꝯ ꝯsti. Peccat idcirco iudeꝰ ſȝ legẽ diuinã seu ſȝ legẽ na turalẽ.ergo papa ñ põt dispẽsare seu lniaȝ darꝭ. Et hoc tȝ sãctꝰ Tho. ⁊ theologi ⁊ oẽs cãoniste nemie pẽitꝰ discrepãte q̃s allegaui i prio dubio ꝯsilij mei. Nã ẽt ſȝ legẽ suã ꝓhibetꝰ fenerari gẽtilibꝰ. Deu.18.

c.vbi Moyses reuocauit pmá p missióez. Vñ Dauid q fuit dudum p⁹ Moysen qz Moyses fuit primus dux q gubnauit pplz isrl. Dauid vo fuit scdus rex. Sz prio fuerũt duces ꝛ iudices isrl. postea reges vt noscere pōt qcunqz legerit bibliá. Et tñ Dauid i suo ps. qui icipit. Dñe qs hītabit i tabẽnaculo tuo. generalr dic. neiez excipiẽdo. Qui pecuniá suá ñ ddit ad vsurá. Dñs át nr ihs xpus verus deus ꝛ hō verus ꝯuocatis turbis iudoꝝ ait. Mutuũ date nihil ide sperantes. Luc. 6. c. Et nō. qz xps loquebat iudeis ꝛ eis pcipiebat vt mutuarent pecũiá absqz fenore. Sz itrogo te. Et Moyses ꝛ xps pcipit iudis. c⁹ pceptũ. s. pcepta eẽnt ꝯria dberẽt iudei fuar. Certe dei q maiō ꝛ vioꝛ ẽ icōpabilr oib⁹ cra turis bcis. tñ ñ ẽ ꝯtrarietas. Tene ergo xpiáe pceptũ euágelicuz. vbi deus tc iudeis pñtib⁹ ꝛ xpiáis futuris interdixit generalr ꝛ sine aliqua distinctione exercere fenus. Ergo papa ñ pōt lniam dare vel dispensare. vt dicũt Inno. ꝛ doc. s. allati. qb⁹ ꝯiũge Spe. p totũ contra tuá itentōez allegatũ. Et bñ dixit apostilla fris Michaelis ad tuũ ꝯsiliũ duz dicit q iude⁹ peccat mortalr fenerádo xpiano. ꝛ q inuenit oppositũ. Et h iō ẽ. qz vsura ẽ phibita generalr. ꝛ repiũt iudi iclusi in phibitōe. vt i. c. post miserabilẽ. Vñ tibi incũbit pbare q iudeis sit licitum fenerari. qd pbar ñ poteris. Et subiũgit in sua apostilla. q agentes ꝛ ꝯsentiẽtes pari pena plectunt. ꝛ allegat aplm ad Ro. I. c. in fi. vbi dicit apls. Qui q talia agunt digni sunt morte. non

solũ aũt qui faciunt sz ẽt qui ꝯsentiunt facientibus. Et subdit q si veniunt ad baptisma non pñt saluari nisi vsuras restituant. Et hoc tenet glo. i. c. iudei. de ꝯse. dist. 4. Vnde pone q iudeus fenerauit gentili. certe ñ dz baptizari nisi vsuras restituat. Et hoc ẽ idubitatũ tá apud cáonistas q apud theologos. Et iqtum loqt de ꝯsẽsu bñ dic qz nulla cá ẽ licitũ ꝯsentire malo. Idem pbat. 23. q. 4. ita plane cũ duobus c. se. q dicunt q qs malis sociatur qñ ꝯmittit malum vel qñ ꝯmittentibus fauet. Et si malũ ñ pōt corrigi vl aliter illo obuiari illa duo sp retenta seruant hominẽ icorruptũ s. vt nec maluz faciat nec approbet Vñ dispẽsatio ñ pōt fieri q iudeus ꝯducat ad fenerandũ. qz p hoc datur ꝯsensus malo. Et hoc plene dclaraui in ꝯsilio meo in 3.º dubio. Et p hoc tollit illud qd dicis. s. q posito q ex pte iudei feneráẽtis cōmittat. tñ ecclia ñ dz d h pcto curare. Vide q clausos habeas oculos. Nō pōt qs ꝯsentire malo sine peccato vt dicunt iura pallegata. Esto q ecclesia non debeat curar de salute iudeoꝝ. tñ ñ debet ꝯsentire q peccent. nec pōt dare lniaz peccádi. De hoc ẽ optim⁹ tex. 24. q. 2. legatur. Hinc ẽ qd df. q quis dz potius oia mala pati q malo ꝯsentire. vt i. c. sacris. qd metus cá ꝛ i. c. ita ne. 32. q. 5. Et ego plene examinaui i pfato 3º dubio consilij mei q ñ replico. ad q nihil respondes nec i tuis additōib⁹ nec i tuo ꝯsilio. Sz ñ pōt papa dare lniaz iudeis fenerádi gn ñ det eis lniam peccádi q ds ñ pōt dare. vt dic p fatũ. c. legat. Ad h. 40. dis. c. I. vbi

dr ꝙ dus ñ dedit liniam peccandi
Petro nec successoribꝰ suis. Si er
go papa ñ hꝫ liniaꝫ peccandi. ergo
alteri ñ pōt ꝯcedere. Itē si papa dis
pensat ꝙ iudei possint ꝯduci ad fe-
nerandū. vane ꝑbet auctoritatē ꝙ
ꝯducāt ad malū facieñ. nōne ꝯdu
cētes approbant fenꝰ ⁊ adiuuāt iu
deñ ad fenꝰ faciēdū pp sua pacta.
⁊ pp suas ꝯuētōes. Propter qđ ta
les ꝯducētes icurrūt sniaꝫ excōica
tōis p cle. i. đ vsu. vt dixi i ꝑdcō ꝯ
silio meo in 3º dubio. Itē nō ē veꝝ
illud qđ dicis. s. ꝙ eccl'ia ñ dꝫ se i
pedire de peccato iudeoꝝ. qꝛ sup
uacue laborat. h āt đclaraui dum
respōdi ad tuā qntā apostillā. Itē
đ hoc ē cāus i. c. post mirabilē. de
vsu. qđ ēt declaraui i'rñsiōe ad tuā
tertiā apostillā. vbi đclaraui intel
lectū dicti. c. pꝰ mirabilē. Et p dcā
ad predcās duas apostillas ēt cla
rissime sblatū ē istđ tuuꝫ argumētū.

Tē dū dicis quod nihil ad
nos de his q̄ foris sūt. Ita
absolute loquēdo ñ loq̄ris
vt mgr̄ q̄ diu legit nec recordaris
de doctria gl. i. c. iudei. ⁊. l. 2. de iu
deis q̄ dicit ꝙ eccl'a non iudicat đ
his que foris sūt q̄ ad penā spūa-
lem isligēdā. vl' quo ad h vt iudeis
inuitis iponat regulas cāonicas q̄
ad religiōeꝫ. sꝫ beñ quo ad cetera
eccl'ia ipedit se de iudeis ⁊ m'ltos
cāus nūerat gl. ⁊ doc. i. d. c. iudei
i qbꝰ eccl'ia impedit se de pctō iu-
deoꝝ ⁊ alioꝝ isideliū. ⁊ iter alios
cāꝰ nūerat crimē vsuraꝝ. Vñ doc.
sequūt illā gl. Idē dicūt doc. i. c. l.
de ꝯsti. ⁊ Host. i sū. de iudeis. §. in
q̄bꝰ grauēt. v. gd si iudeꝰ epi subdi
tꝰ. Et h exaiaui i ꝑall'o cōsilio i si-
ne secūdi dubij. Et vide Jo. an. in
c. gaudemꝰ. de diuor. vbi Host. ⁊
Jo. an. exponunt illa v̄ba nihil ad
nos de his q̄ foris sunt. s. quo ad
penā excōicatōis preferēdā i tales
⁊ q̄ ad fidē ⁊ spūale cōmertiū. Sꝫ
quo ad cetera bñ ptinet ad eccl'iaꝫ
de his que foris sūt. Et idē dic dñs
Pe. de ancho. i regula ea q̄ i sex-
ta qōe. Itē dū dicis ꝙ ñ cōmittitur
mortale pctm̄ ex pte xp̄iāi recipiē
tis pecūias mutuo a iudeis sb vsu
ris pp necessitatē. vt notāt doc. i. c.
sup eo de vsur. R. ꝙ postq̄ꝫ iudeꝰ ē
cōductꝰ ad fenerādū ⁊ tꝫ altare pa
ratū ad fenꝰ exercēdū. si aliqs ne-
cessitate cōpulsus sumat ab eo pe-
cunias mutuo sub vsuris non pec
cat mortal'r. imo vtit malo illo ad
bonū suū. quod ē licitū. qꝛ ēt deus
oibꝰ peccatis vtit ad bonū. Hinc ē
ꝙ possumꝰ vti iuramēto eiꝰ q iura
uit p falsos deos. nā vtimur ad bo
nū. s. vt ille seruet fidē vt i. c. mouet
22. q. I. Secꝰ si qs recipet pecuniaꝫ
mutuo vt posset ludere. vel aliq̄s i
pensas superfluas facere. seu non
necessarias nec vtiles. nā tūc talis
peccat mortal'r recipiēdo pecūiaꝫ
sub vsuris ēt ab illo q tꝫ bāchū pa
ratū ad fenerandū. Itē peccat mō
tal'r si iducit aliū ad fenerādum vt
subueniat sue necessitati. Et h tꝫ sā
ctus Tho. sa se. q. 88. arti. I. ⁊ Ar
chidi. ⁊ Jo. de fan. 14. q. 4. si quis
vsuram. ⁊ in dicto. c. mouet. 22. q.
I. ⁊ doc. dicto. c. super eo de vsur.
Et frater Michael. in sua apostil
la dicit ꝙ scūs Tho. Scotꝰ ⁊ Ri
car. ⁊ oēs Theologi dicūt ꝙ ēt in
extrema necessitate qs peccat idu-
cendo aliuꝫ ad mutuandū sub vsu
ris. qꝛ ille ñ pōt mutuare sine pec-
cato mortali. Sꝫ nō solū cōducit

ꝑꝑ patiẽtes necessitates ſꝫ ꝓ oibus ⁊ paraꞇ via multis malis. ħ ẽ for-malis apostilla ad tuũ ꝯsilium i or dine ſcd̃a. Ad ꝓpositũ mõ qñ iudi ꝯducunꞇ ad ferãdũ sub vsuris. nõne necessitas ẽ cã ꝯmittẽdi vsu-rã. qꝛ nisi iudei ꝯducerẽꞇ ⁊ fierent cũ eis pacta ñ mutuarẽt sub vsuris qꝛ dubitarẽt ne ĩpedirẽꞇ i fenore re tinẽdo vel exigẽdo. nec aliꞇ mutua rẽt sub vsuris nisi fierẽt talia pacta Tu ergo q̇ paciſceris cũ iudeis es cã vsure ꝯmittẽde vt ſubuenias ne cessitati ciuitaꞇ. ergo ħ ñ põt fieri absqꝫ pctõ mortali ẽt cũ diſpẽsatõ ne pape. De hoc ẽ casus i. c. ſr̃ eo. de vsuris. ẜm vnũ itellectũ q colli-giꞇ ex d̃cisa illi⁹ d̃cre. quẽ doc. cõiꞇ ſequunꞇ. ⁊ recitaui ẛ. Et hoc tenẽt ſcũs Tho. Scot⁹ ricard⁹ ⁊ oẽs the ologi. vt diꞇ frater Michael ꝑdi-ct⁹. Itẽ sũt ꝗꝫ plures q reciperẽt pe cuniã mutuo sub vsuris vt possent ludẽ ⁊ ſubuenire delicto ſuo ⁊ vo lũtati ſue. Itẽ ꝗꝫ plures eẽnt q face rẽt expẽsas ñ necessarias sub ista spẽ. Itẽ qñ sũt iudei i loco q fene-ranꞇ. ſepe furanꞇ famuli dñis ſuis ⁊ alijs ⁊ portãt rẽ ad iudeos ⁊ ibi ĩpignorãt. quã nõ auderent furari nisi eẽt iude⁹ q recipet eã i pignore ⁊ dñs teneꞇ soluẽ vsurã si vult rem ſuã recuperare. ⁊ iterdũ eam ꝑdit qꝛ iudei eã celant si possunt. Multa alia mala ſequuntur.

Modo me ꝯuerto ad argumẽta tua i qb⁹ ꝓcedis ꝑ ſil'ia. ⁊ saltẽ ad ꝓncipalia tua motiua re spõdebo. Et aduerte qꝛ iepte ſepe loq̇ris i ħ tuo ꝯsilio. Tu ꝓsuppõis ꝙ ñ icurriꞇ aliqd̃ pctm̃ mortale ẜꝫ ius dinũ si iude⁹ feneraꞇ. ⁊ ħ vehe mẽꞇ erras. nã peccat fenerãdo qꝛ facit ꝯtra legẽ diuinã q̄ iudeis ꝓhi-buit vsuram. ⁊ ꝯtineꞇ sub ꝓcepto decalogi. Itẽ ẽ pctm̃ lege nãli. naꝫ ẽt ẜm legem nature vsura ẽ ꝓhibi-ta. pꝫ ꝑ ph̃ꝫ ꝑ̃io polit̃. qui nulla le ge ſcripta artatus ſꝫ sola rõne nãli duct⁹ lucrũ vsurariũ ẽ detestat⁹. Et ħ tenuit ſcũs Tho. ẜa ẜe. q. 88. arti. ꝑ̃io. ⁊ Io. an. i regula. pctm̃. in 2º ar. Et hoc plene declaraui i ꝓalle-gato ꝯsilio i 2º dubio ħ ꝓsuppoſito ꝙ negare nõ potes. multa allegas contra itentionem tuaꝫ facientia. Nã Inno. i. c. qꝛ ꝑ leriqꝫ. de imu. ec. faꞇ ꝯtra te quẽ ꝓ te allegas. Naꝫ Inno. dicit ibi ꝙ princeps nõ põt statuere contra ius nãle ſine iusta cã. postea ꝓpe finem ſui cõmenti dicit ꝙ constitutiones q̄ sũt cõtra salutẽ aie. vt de vsuris soluẽdis. vꝉ de iuramẽtis nõ ſeruãdis nõ valẽt nec sũt ſeruande. Sed ꝯducentes iudeos ad fenerãdũ peccãt morta liter. peccãt ẽt iudei. ergo dispensa tio pape ñ valꝫ ꝯtra salutẽ aie tã iu deoꝝ quã ꝯducẽtiuꝫ. Et. ſ̄. plures auctoritates allegaui. Frater aũt Michael i ſua ſcd̃a apostilla ad tuũ ꝯsilium concordat cuꝫ opinio ne mea ⁊ hec ſunt eius verba. In oibus his negatur ꝙ vsura non sit peccatũ mortale ⁊ contra salutem anime. inmo esset hereticus q per-tinaciter crederet contrariũ ⁊ tene ret. Et ꝯsidera qꝛ fuisti ⁊ es ꝑtinax. Vñ heretic⁹ ⁊ excõicatus fuisti i. c excõicam⁹. de hẽticis. Nã q falſas doctrinas vel falſas opiniones iue nit vel ſeqtur ꝯtra verũ itellectum canonũ vel ſcripture ſacre ẽ here-tic⁹. De ħ aũt sũt tres boni tex. 24 q. 3. c. inꞇ ſcisma. cũ duob⁹. c. ſe. q̂ꝛ alterũ icipit. hẽſis. aliud v̇o here

ticus. Et p illa iura glo. in cle. i. §.
sane. i v̇bo hẽticũ. de vsuris. dicit
ꝙ nedũ hẽtic⁹ dr̃ ille q male sentit
de articulis fidei. sed ẽt q puersũ
dogma vel falsas vel nouas opi-
niones gignit aut seqtur. Et paul⁹
dicit illũ hẽticũ eẽ q falsã vel extor
tã expositionẽ i diuinis scripturis
ponit ꝯ illô qô tꝫ eccl'a. cũ tales ali
ter scripturã itelligãt q̃ꝫ spũs scũs
efflagitet a q̃ scripta ẽ ispirata. 50.
di. siqs diacon⁹ ⁊. c. si ille i fi. 80. d.
illô. 25. q. 2. violatores. ⁊. 1. q. 2. igit
q̃ iura ꝓbant ꝙ canones ⁊ decreta
patrũ fuerũt ꝯdita istinctu ⁊ ispira
tione spũs sci. Et ex iuribus q̃ alle
gat apparet ꝙ Paul⁹ itelligit diui
nã scripturã decreta seu canones.
qꝛ ispiratione spũs sci fuerũt cõdi-
ta. Doctor eni dꝫ itelligi ƀm iura q̃
allegauit. vt dixit Bar. i. l. nõ solũ
§. si liberatões. ff. de libe. lega. Et
iõ seqtur dñs Car. i dcõ. §. sane i se
cũda opinione. Et cũ hoc ẽt trãsit
Jo. de Jmo. Sꝫ h̃ firmat clarius
ibi dñs Pe. de Ancho. in. 3. nõbi-
li vbi dicit ⁊ refert ꝙ de illis buzo-
colis q i publicis ꝑdicatiõibus di-
cebant ꝙ laici nõ tenebant cõfiteri
pctã sua pñtib⁹ clericis. nec eis sol
uere decimas vel oblationes offer
re. ⁊ ꝙ peccabãt ꝯriũ faciẽdo cũ
oẽs clerici essent male vite. ⁊ de ec
clesia remouendi. Querebatur an
ista ⁊ alia q̃ꝫ plura essẽt heretica. ⁊
an posset ꝓcedi ꝯ tales tanq̃ꝫ ꝯ he
reticos. Et dicit fuisse firmatum p
oẽl doc. sacre theologie q ibi erãt
⁊ ẽt p oẽs doc. vtriusq̃ꝫ iur. q dice
bãt ꝙ sic p doctrinã gl. preall'e. qꝛ
gignebãt falsas opiniões p sacros
canones ⁊ canonicas sanctiões re
probatas. Et cũ h̃ ẽt transit Jo. de
Anania. in. c. preterea ad fi. de vsu
ri. ⁊ allegat Salice. i. l. 1. i pst. colũ
⁊ de sum. tri. q dicit ꝙ siquis dice-
ret piuriũ nõ eẽ pctm̃ posset puni
ri tãq̃ꝫ heretic⁹. Et Jo. de Anania
dicit ꝙ forte idẽ esset dicẽdũ in q̂li
bet pctõ mortali. Ego v̇o dico si-
ne forte. p tex. cũ gl. i. cle. i. de vsu.
Nã rõ quare asserens vsurã nõ eẽ
pctm̃ mortale censeat heretic⁹ est.
qꝛ asserit illud nõ esse pctm̃ quod ẽ
pctm̃ ƀm doctrinã ecclie. Vñ idem
ẽ dicẽdum i eo q ptinaciter asserit
qôcũq̃ꝫ pctm̃ mortale nõ esse pctm̃
mortale. Nam h̃ ẽ cõtra canones.
vt s̃. dixi ⁊ ꝓbat. i dcõ. c. iter scisma
24. q. 3. cuꝫ duobus. c. se. Et Aug.
18. li. de ciui. dei. c. 51. sic inqt. Qui
igitur in eccl'ia dei morbidum ali-
qd prauũ qꝫ sapiunt. si correpti vt
sanũ rectũqꝫ sapiant resistunt ꝯtu-
maciter. suaqꝫ pestifera ⁊ mortife-
ra dogmata emendare nolũt sꝫ de
fẽsare ꝑsistũt. heretici fiunt. ⁊ foras
exeũtes habent i exercentibus ini
micis Et ô h̃ ẽ silis tex. 24. q. 3. q
i eccl'a ⁊ idẽ dicit scũs Tho. ƒa ƒe.
q. xi. arti. 2. Vñ vide in q̃ laberinto
fixisti pedes tuos. Tu loq̃ris con-
tra sacrã scripturã ꝯtra scripturaꝫ
euangelicã ꝯtra canones. Nam ca
nones determinãt ꝙ iudi illicite ⁊
cũ pctõ recipiunt vsuras a xp̃ianis
Habes doc. oẽs ⁊ cãonistas ⁊ theo
logos dicẽtes ꝙ iudei faciũt ꝯtra
ius diuinũ ⁊ ꝯtra legẽ naturalẽ fe-
nerãdo xp̃ianis. q̃s auctoritates re
citaui i prio ⁊ 2° dubio cõsilij mei.
Jtẽ hẽs tex. gnãlit̃ loq̃ntẽ ꝙ papa
nõ põt dispẽsare vt exerceãt vsure
ẽt cã maioris mali vitandi. q̃ nisi
simus pueri itelligere dbem⁹ ꝙ nõ
possit dispẽsar̃ q̃ ad aliquã ꝑsonã

ſcluſam ſub ꝓhibitione. Et ſic etiā
nō poterit diſpēſare ꝙ iudeꝰ vl' ali-
us ïſidelis exerceat vſuras. exq̄ in
cludunt ſub ꝓhibitiōe ſicut ꝛ cete-
ri tā iure diuo q̄ʒ naturali ꝛ canōi-
co. Oēs ēt doc. tenēt i. c. ſup eo. de
vſuris. ꝛ Jo. an. i dcā regl'a. pctīn
ꝙ papa n̄ poſſit diſpēſare vt exer-
ceat ꝯtractꝰ vſurariꝰ. h̄ ēt tenent oēs
doc. theologi. ꝛ tu vis iterpretari
ſcripturā ꝯtra eiꝰ mēteꝫ ꝛ doctrinaꝫ
doc. Itē lex canonica ꝛ diua expſ-
ſe pōit ꝙ nullꝰ dʒ ꝯſētire malo. qꝛ
ꝯſētiens eq̄liter peccat cū faciēte ꝛ
ꝙ ꝓ nullo malo vitādo vl' bono ꝯ
ſequēdo qs pōt ꝯſētire vt aliqs fa-
ciat malū ſeu ꝯmittat pctīm mozta-
le. qꝛ talis idē ꝯſētiēs ē idē cū ꝑnci
pali delinq̄nte. ꝛ q ꝑſtat auctoꝛita
tē pctō moꝛtali magis peccat q̄ʒ ꝑn
cipalis delinquēs. De p̄io ē bōus
tex. i. c. I. de offi. dele. ꝛ. xI. q. 3. q ꝯ
ſentit. Et paulꝰ Ro. I. c. i fi. Jlle aūt
q p̄ebet auctoꝛitatē magis peccat
q̄ʒ pꝛincipalis delinquens. vt dixit
tex. pape i dcō. c. q ꝯſētit. xI. q. 3. ꝛ
p glo. mḡram. i dcō. c. de offi. dle.
Et tu dicis ꝙ papa pōt diſpenſare
ſeu dare licētiā. Jlle āt q diſpenſat
ſeu dat licētiā vt iudei ꝯducant. pre
bet auctoꝛitatē malo. ſ. vt iudei ex-
erceāt fenꝰ ergo grauiꝰ peccat. Et
dcā licētia n̄ pōt dari. vt i. c. legatur
24. q. 2. Itē ꝯſilia ciuitatū ꝑbēt au-
ctoꝛitatē iudeis fenerādi. qꝛ ſi n̄ de
fenderent iudei ex pactꝭ ꝛ ꝯuctōni
bꝰ q̄s faciūt cū ciuitatibꝰ. nullo mō
auderēt tenere bāchū. Tu ergo ci-
uitas q̄ eos ꝯducis ꝑbes auctoꝛita
tē huic malo. ꝛ grauꝰ peccas q̄ ipe
iudeꝰ vel ſaltē tāuidē. Vn̄ dn̄e An-
gele ſi tu ꝯſulis ꝯtrariuʒ ꝛ ptinacit
hoc vis defēdere. ꝓut feciſti iā fere
20. annis. es hereticus ꝛ excōicatꝰ.

Nunc ꝓcedo vlteriꝰ ad tua ar
gumenta refellenda. duꝫ ar
guis ꝙ papa ꝛ conſuetudo
pōt ius diuinū iterptari ꝑ nō. ꝑ Jn
no. ꝛ doc. i. c. que i eccliaꝝ. de ꝯſti.
ꝛ i. c. fi. de conſue. Jſtud non per-
tinet ad caſū noſtrū. qꝛ papa n̄ pōt
iterptari ius diuinū ſi ex ſua iterp-
tatōne dat mā peccādi vel remanē
di i pctō. vt ē tex. i. c. legat. 24. q. 2.
Vn̄ cū ds nunq̄ ꝯceſſerit nec cōce
dat licētiaꝫ peccandi vel remanen
di i pctō. nec papa pōt cōcedē. qꝛ
qd̄ n̄ vult ds facere vel fieri. nō pōt
eiꝰ vicariꝰ facere. Al' vicariꝰ dei eēt
maioꝛ dō. qd̄ ē abſurdū. Pro h̄ vi
de dcīn Hoſti. ꝛ doc. i. c. ꝯſtitutus
de reli do. qd̄ iſeriꝰ ſpālius allega
bo ꝛ Bal. i. l. cum qs ē. de iuris ꝛ
fac. igno. q dicit ꝙ papa n̄ pōt ꝑ ſu
aꝫ ꝯſtitutionē pmittē vſuras. qꝛ ds
ei n̄ ꝯceſſit ptātem ꝯtra ſe. Et h̄ ē ꝯ
ꝓcepta ſua vel ꝓhibitiōes. Pro h̄
ē bonꝰ tex. 40. diſ. c. I. vbi tex. diē ꝙ
ds n̄ ꝯceſſit Petro nec eiꝰ ſucceſſo
ribꝰ licētiaꝫ peccandi. Et Jnno. ꝛ
doc. s̄. allati dicūt ꝙ papa non pōt
diſpēſare ꝙ ꝯmittat pctīm moꝛtale
vel ꝙ qs remaneat i pctō moꝛtali.
Unde qn̄ iterptatiō e iuris diuini
oꝛitur pctīm moꝛtale vel icoꝛrectio
ſuper pctō moꝛtali. papa nō pōt i-
terptari illud ius. al' pouꝰ cōuinceꝛt
errare q̄ legē ꝯdere. vt i. c. ſūt qdā
ꝛ in. c. ꝯ ſtatuta. ꝛ i. c. oē qd̄. 25. q. i
Nec obſtat. c. lʒ. de ſeruījs. qꝛ ad il-
lud. c. reſpōdi i. 5. dubio ꝯſiliȷ̄ mei.
Nā aliqn̄ actus i ſe non ē malus ſʒ
rōne alicuius circūſtantie ꝓhibet
Accipe tuū exēplū. Piſcari de ſe ē
actus licitus ſʒ rōe reuerētie diei ꝓ
hibet. puta i die dn̄ica. Hoc enim

papa potuit iterp̃tari ius diuinum ꝙ
pp necessitatē sit licitum piscari. q꞉
piscatio de se ñ ē ꝓhibita. imo ē li-
cita. Nā dicit scriptura. Nō ineni-
mus i scīs scripturis aliquē vena-
torē scm̃. piscatores inenim⁹ scōs.
86. dis. esau. hinc ē ꝙ Petr⁹ post ꝯ
uersionē rediit ad piscationē. Nō
ergo mirū si papa potuit iterp̃tari
ius diuinū vt tp̄e necessitatis liceat
piscari die dñico. cū act⁹ piscatiōis
in se sit licit⁹. Sec⁹ i vsura. q꞉ vsura
ē i se act⁹ illicit⁹. nec aliq̄ rōne pōt
vsura eē licita. q꞉ ea q̄ de nā sua sūt
mala. nulla rōe pñt fieri bona. de q̄
ē bon⁹ tex. i. c. ⁊ si xp̄s ꝰ. q̄dā eni ꝓ
hibent ꝺ iure. Et istā solutiōnē ⁊ di
stinctionem ponit Abbas ⁊ Jo. de
Anania. i. c. sr̄ e. ꝺ vsuris. Vñ scūs
Tho. ꝭa ꝭe. q. 33. arti. 2º. dic̄ ꝙ actus
pctōꝝ sit ꝭꝫ se mali. ⁊ nullo mō pñt
bñ fieri nec aliq̄ tp̄e aut loco. q꞉ ꝭꝫ
se sūt ꝯiuncti malo fini. Et dic̄ h̄ di-
cē pħm in. 2º. ethicoꝝ. Nō obstat ēt
qꝺ dicis qꝺ lex hūana potuit ꝑmit
tere hoiēꝫ occidi i cert̄ casib⁹ ꝯtra
illꝺ p̃ceptū. Nō occides. Jstꝺ mo
tiuūꝫ allegauit Nicola⁹ ꝺ matarel
lis. vt refert Bal. i Auc. ad h̄ in. 2.
colū. C. ꝺ vsuris. Sꝫ ip̄e Bal. illo
motiuo ñ obstāte dicit ñ posse hūa
na rōe dari licētia fenerādi etiā pp
vitanda maiora mala. vt. s̄. retuli i
prin. Ad tuū aūt motiuū i ea fōma
quā facis ad ip̄m r̄ñdeo qꝺ ip̄e ꝺs
fuit iterp̃tat⁹ legē suā. Vñ pꝫ Mat.
26. vbi dr̄. Ois q gladio ferit gla-
dio ꝑibit. ⁊ Exo. 22. Maleficos ñ
patieris viuere. Qui coierit cū iu-
mēto morte moriat̃. ⁊ sic illa occi
sio ē licita ex q̄ fit auctoritate iudi-
cis. Jura ad hoc sūt vulgaria sꝫ fa
ciam⁹ forti⁹ argumētū tuū i statuto
disponēte qꝺ bānit⁹ a ciuitate possit
ipune occidi. de qua qdem etiā ꝑ
Bar. i. l. oēs ppli. ff. de iusti. ⁊ iur.
Et illā q̄stionē examiat i cūs Tho.
ꝭa ꝭe. q. 64. ar. 2º. ⁊. 3º. q soluit cum
Gratiano. xi. q. 3. §. si ergo. q dicit
qꝺ occisio bāniti vel malefactoꝝ
licite fit i q̄ꝫtū ordiat̃ ad salutē coita
t̄. Jlle ergo cui salus cōitat̄ ē ꝯmis
sa habēs merū iperiū licite occidit
Vñ qꝺ facē p̄t ꝑ se pōt alteri māda
re pp bonū cōe. Jtē talis dign⁹ ē ta
li pena pp ꝯtumaciā ⁊ iobediētiaꝫ
suā. xi. q. 3. q resistit. ⁊ i Auc. vt oēs
obe. iudi. ꝑ totū. 4. dis. fcē. Et ista ē
ꝯclusio bti Tho. vbi. s̄. cū q̄ transit
Jo. an. i Specu. de ꝯstitutiōib⁹. in
additiōe magna. ꝰ. sꝫ ex q̄ auctor
ꝰsat⁹ ē. in. q. statutoꝝ. Host. i ñ. i. c.
i. de ꝯsue. dixit h̄ verū qñ qs ē bā-
nit⁹ ꝓ delicto ꝓ q̄ dꝫ iponi pēa cor
ꝑalis. Sec⁹ si eēt bannit⁹ i pecunia
q꞉ tūc talis nō esset iusta causa occi
dēdi. ⁊ iō nō valerent tūc talia sta-
tuta. Et h̄ seqtur But. in. c. q̄ i eccl̃a
rum de ꝯsti. Et circa h̄ sūt opinio-
nes q̄s nolo referre ad pñs. Sed
esto ꝙ tale statutū valeat ⁊ nō cōti-
neat in se pctm̃ q꞉ ille meret̃ occidi
pp iobediētiā ⁊ ꝯtumaciā suā. Nā
ēt lege dina i lege veti puniebatur
iobediēs pena mort̄. Nā q nō obe
diebat pricipi mortēꝫ patiebat̃. 4º.
Reg. 4. ca. ad fi. ⁊ i. c. siquis vene
rit. qꝺ ē. c. 2. de ma. ⁊ obe. ⁊ i. c. ꝑ
venerabilem. q fi. sint le. Vñ ꝺs pp
iobediētiam p̃cepit qꝺ ille q colle
git ligna i sabbato lapidaret̃. ⁊ sic
p̃cepit homicidium pp inobediē-
tiā. De h̄ tex. Numeri ca. 15. Vñ ꝺ
mirū si statuta coitatūꝫ imitantia
deū pñt hāc penā iferre cōtumaci.
Sꝫ vsura nullo casu pōt esse licita

ex pte fenerant. Nec obstat si dicet Qñ statutũ pmittit bãnitũ ipune oc cidi dat lnia z peccandi. qz vt pluri mũ tales bãniti occidunt ab inimi cis. z certũ ẽ q tales sũt hõicide lz statutũ pmiserit illos occidi. ex quo aio vindicte ab inimici occiduntur xi. q. 3. §. si ergo. Ad h rñdet q sta tutũ ex iusta cã z absqz aliq pctõ p uauit bãnitũ defensõe iuris cõis. s. q eũ offendẽs puniat ñ tñ p h man dauit illũ occidi. sz solũ penã remi sit occidentib⁹. Sz pmittẽs sola p missõe penã remittẽte ñ dr malo z sentire. qz p illã pmissionẽ culpa ñ minuit. lz pena idulgeat. vt i dcõ. c. deniqz. 4. di. z ibi gl. in vbo venia z in. c. siq monachꝫ iñcta gl. 37. q. i. z in. c. veniẽs iñcta gl. si. q cle. l' vo. Et plene examinaui i. 3⁰. dubio cõsilij mei. ꝑterea vt dic Jo. an. p⁰ btm̃ Tho. supior q fecit tale statutũ cõmisit vices suas alteri. s. vt loco iudicis qlibet possit pũire deliquẽ tẽ z sic statutũ facit quẽlibet execu torẽ z mistrũ pene. Si tñ talis offẽ dẽs facit aio vindicãdi se. qz ñ exe quit penã statuti vt dz. s. aio zseruã di publicã salutẽ q aio deret talem offẽdere peccat mortalit z cẽset ho micida. 23. q. 5. cũ mister. z i. c. ira. xi. q. 3. Sz cõditoz statuti h fieri nõ cõcessit lz penã idulgeat. Vñ istõ ñ hz obstare. Sz i casu nr̃o talis dis pẽsatio z lnia ẽ cõcessio z autẽtica tio vt iudei fenerent. Silit zducen tes zcedũt vt iudei possint fenerari xpianis z pbẽt auctoritatẽ seu fauo rẽ tali pctõ. qd nullo mõ lz. Jnqʒtũ vo dicis q i multis casib⁹ a iur dino z canõico pmittunt vsure. Rñdeo q lz in illis casib⁹ videa pria facie eẽ aliqd sile vsure tñ ñ ẽ vsura. z si

esset vsura ius canonicũ nõ potuis set pmittere. vt dic Jo. an. i regula pctũ in. 4. ar ti. Etiã dixi i. 5. dubio zsilij mei. Et sic loquunt doc. qs al legas. Nã i casib⁹ except nõ ẽ vsu ra lz hẽat aliqd sile vsure. Et ista st vba fris Girardi quẽ refert z seqt Jo. an. i dcã regula peccatũ. Unde Bal. i. l. cũ qs i. 10. ul' i. xi. colũ. C. de iur. z fac. igno. dic ñ valere legẽ positiuã p quã aliqd pmittit z legẽ dinã. z ponit exẽplũ in vsura z assi gnat duplicem rationez. Prima qz zditoz legis hũane ñ põt aliqd pmittere z legẽ supioris. xi. q. 3. Ju lian⁹. z. 25. q. i. sũt quidã. Scda rõ qz zditoz legis hũane est zstitut⁹ a deo siue sit papa siue impatoz. z iõ hz ptãtẽ legis zdẽde. Sed q alicui aliqd mãdat nõ dr mãdar vt qcq faciat z se. l. si hoiem. ff. mãdati er go nõ ẽ data ptãs zdẽdi legẽ hũa nã zra legẽ dinã quã dat ipse de⁹. Et p h zcludit q nec papa nec ipe ratoz p suã zstitutõz põt vsuras p mitter. Jnqʒtũ at dicis q sanctus Th. dicit q Moyses pmisit iudeis recipe vsuras a gẽtilib⁹ cã euitãdi mai⁹ malũ. z adducis sile de libel lo repudij. nõ insisto. qz plene trac taui i dcõ cõsilio meo in primo du bio. z declaraui h qd tangis.

On obstat vlteri⁹ id qd alle gas adducẽdo Archi. 3i. q. i. hac rõne. Nã Archid. in vbo. pcipim⁹. colligit argumẽtum q qñ i loco st multi mali puta vsu rarij z alij q sine scãdalo coerceri ñ pñt. q pmittẽdi st. Sz Archi. col ligit argumñtũ icidẽt. z tñ ñ pcise d terminat z Jo. an. zriũ determiat i dcã regula pctñ i. 3. z vltio ar. z p bat in. c. sup eo. d vsuri. vbi pp ma

ius malū vitādū ñ pmittit vsura ĉt simplici pmissōne. imo ꝓhibet. Et plura declaraui i ꝑallegato cōsilio i. 3. dubio. Sȝ ꝑsupponam⁹ dictuȝ Archi. ꝓ rō. s. ꝙ qñ iudei sūt i ciui tate q fenerant. ⁊ dñs ciuitatis videt ꝙ si expellerȝ ppl's mouerēt ad scā dala. Hoc casu tolerant sola pmis sōe indulgētie pene ñ āt ꝑbet ꝯsen sus l' auctoritas ꝙ fenerēt. q2 tal' ꝯ sensus l' auctitas nullo mō pp scāda lū dȝ ꝑstari. vt i. c. ita plane. cū duo bus. c. se. 23. q. 4. Et plene declara-ui i dicto ꝯsilio in. 3. dubio. Aliō ē ergo a pena l' a coertōe abstinē pp scādalū vitādū. ⁊ iterdū lȝ. Aliud ē malo ꝯsentire l' dare licētiā malū cōmittēdi. ⁊ h nūq̄ȝ lȝ vt dcō. c. ita plane. Ad idē. xi. q. 3. q ꝯsentit. Sȝ ꝑmiū. s. idulgētia pene pp scādalū qñqȝ ꝯcedit. Pro hoc ē bon⁹ tex. 44. di. cōmessatōes. vbi sic dic̄ tex. Nō ergo aspere quātū estimo nō durit nō mō iperoso. Ista colūtur magis docēdo q̄ȝ iubēdo magis monēdo q̄ minādo. Sic. n. agen-dū ē cū multitudine peccātiū. Se-ueritas āt exercēda ē i pctō pauco rū. ⁊ siqd minamur cū dolore fiat de scripturis cōminādo vindictaȝ futurā ne nosipsi i nr̄a ptāte. sȝ de⁹ i nr̄o ꝑmone timeat. Hoc mō dȝ in telligi dctm̄ Arch. i dicto. c. hac rō ne q2 ꝺ hac pmissōe loqt. s. qñ vsu rarij ñ pñt coerceri pp scandaluȝ. Vñ dicta glo. in dicto. c. cōmessatō nes dicit ꝙ pp scandalū pōt deseri seueritas pene vel coertōis nisi de linquentes ex auctoritate se desen derēt. q2 tūc nō deberet cessar̄ seue ritas iusticie ꝓpter scandalū. Itē dicit ibi glo. ꝙ ꝓpter scandalū nū q̄ȝ dȝ deseri ꝟitas vite. ⁊ ꝓbat i dic to. c. cōmessationes. ⁊ in iuribus ꝑ allegatꝭ. ⁊ i. c. 2. iūcta glo. de tēpo. or. ⁊ in. c. nisi cū pridē. §. ꝓ graui de renū. ⁊ ibi gl. ⁊. c. q scandaliza uit. de reg. iur. Vñ ꝟsus. Est ꝟitas vite doctrine iusticieqȝ. Primum sp habe. ꝓpter scādala lique duo. Veritas aūt vite ē ꝙ qs malū non faciat nec malo ꝯsentiat siue malū approbet. Et h ꝓbāt iura ꝑallega ta. s. 23. q. 4. ita plane. cū duob⁹. c. se. ⁊ xi. q. 3. q ꝯsentit. ⁊ i. c i. de off. delc. Et Paul⁹ Ro. i. in fi. Pñt er go tolerari vsurarij quo min⁹ puni ant pp scādalū vitandum. Sȝ pro pter scandaluȝ ñ dȝ qs ꝯsentire ꝙ faciat fen⁹. Et p supradicta tollit id qꝺ dicis de ꝓstibulis meretricū. q tolerant. vt dicit gl. i. c. inter opa. ꝺ spon. q2 tolerant in eo ꝙ ñ puniūt ⁊ sic dissimulat eoꝝ peccatū. sȝ nō lȝ eas conducere vel dispensare ꝙ possint ꝯduci. q2 nec papa nec ali⁹ pōt ꝯsentire vel ꝑbere auctoritateȝ pctō ꝯmittēdo. lȝ possit ex cā dissi-mulare ⁊ penā nō infligere delin-quentibus. Et hoc mō intelligēda ē glo. in dicto. c. iter opera de spō. ⁊ declaraui in ꝑallegato. 3. dubio ꝯsilij mei. Itē vlterius inquātū alle gas consiliū Pe. de ancho. 2. 3. 4. meo iudicio infideliter nec memi-nisti ꝙ allegātes legē vel dicta doc toꝝ falsa. incurrunt penā falsi. vt in l. ff. de falsis. ⁊ ibi p glo. ⁊ Bar. in l. i. ff. de con. ū. cū emā. li. ⁊ ibi no-tant doc. in. c. nouit de iudi. Ego dictū ꝯsiliū sub alia forma allega-ui in. 4. dubio ꝯsilij mei. ⁊ allega-ui ꝑm ꝙ inueni Jo. de Anania. in c. post miserabilē de vsur. recitāteȝ dictū ꝯsiliū. 3. colū. in. i. q. ex̄ glo. ⁊ incipit. Carissime. ⁊ illustrissime

pnceps. Et licz dictus Pe. arguat ad ptes tñ in secūda p tex. cū qua residet. dicit q nō audet firmare q dñs ciuitatis de csensu ppli possit p decretū suū decernē q iudei possint fenerari et ppter mai malū vitandū. s. vt xpiani ab hoc crie cessent. qz tale dcretū ꝯ ius canonicū vt pz in dicto. c. p miserabile. Itē qz vr inhonestaz cogere xpianos soluere vsuras iudeis qi cā necessitatis z in opprobriū fidei xpiane. Et qz talia decreta ccessa in sile reprobāt. vt i cle. i. de vsur. Et cōcludit tuti ee q tale dcretū ñ possit d iure ccedi. Sub ista cclusione ipz recitat Jo. de Anania vbi. s. z sic recitaui in csilio meo. Sz nō dicit Pe. de ancho. q papa possit dispēsare q tale decretū ccedat. imo in cōclusione sui csilij infert q papa ñ possit. Nā si ē opprobriū fidi xpiane q iude fenereture xpianis ergo papa ñ pōt dispēsare. Naz si pape interdicit dispēsatio vbi dcolorat stat eccle vsis. i. q. 7. z si ille. nō. Inn. z doc. i. c. quāto de csue. multomin pt dispēsar qñ ex dispēsatōe resultat opprobriū fidei xpiane. p h facit qd nōt ho. z doc. i. c. cstitut de reli. do. vbi dicit q quemadmodū oē indecēs ē deo ipossibile ita ē ipossibile pape q ē vicari dei. qz ñ pōt plus vicari illo cuius vices gerit. Si ergo ē opprobriuz fidei xpiane. q iudei fenerent xpianis sicut de ñ ccederet nec posset ccedere fieri aliqd opprobriū fidi xpiane. qz ñ pōt facere ctra illd qd ē ita ēt papa ñ dz nec pōt ccedere licētiā. de. n. nūqz dedit lniaz peccādi l remanēdi in pctō vt i dcō. ca. legat. 24. q. 2. ergo nec papa dar pōt

Et de h ē bon tex. 40. di. c. i. Nec Pe. de ancho. in pallegato csilio ctrariū sentit. z si sētiret male diceret z loqueret ctra casū. c. sup eo. d vsur. vbi oēs doc. firmāt p illū tex. q papa ñ possit dispēsare q vsura exerceat ēt cā maioris mali vitādi Et hoc firmat Jo. an. post ffez Girardū i dicta regula. pctū. in. 3. ar. Nā hāc ptē firmāt ēt theolo. Omi si plures ex apostill ffis Michaelis. qz ñ fuit necesse eas referre. Sz oēs sūe apostille sī vissime z approbate a iure canonico z a doctorib canonistis.

Ad dū tu dicis q ccedēdū ē malū ex q sequit bonū. Ipe dicit q nō sūt faciēda mala vt veniāt bona. Allegat aplz Ro. 3. c. vbi dicit. Et sicut aiūt nos qdā dicere faciam mala vt veniāt bōa quoꝝ iusta dānatō ē. Ad idē. i. q. i. nō ē putāda. 14. q. i. forte. 22. q. 2. faciat. z. c. siqs. z. 32. q. 4. sicut sanct. z p gl. z doc. in. c. ñ magno. ne cle. l mo. Vñ vult dicer fr Michael h mō. Papa q dispēsat cū iudeis vt fenerent xpianis. z siliter illi q cducūt iudeos faciūt malū. z peccāt c sētiēdo z pbēdo licētiā iudis vt male faciāt. sz tale malū ñ ē faciēdū vt veniant bona.

Insup vt excuses te a crie hfsis dicis eē varias opiniōes an iudei possint cduci ad fenerādū. z q interptatio ptinet ad doc. iur. cāonici. z ñ ad theologos allegasqz disputatōz Pe. d anch. Ego plegi scribētes z nemīnē doctorē autēticū h dicer iueni. Et res ē clara. z oēs difficultates pcessēt ab infidelib doc. q vt auꝝ a barbaris subtili igenio extorqueāt. L. d

cōmer.l.2.⁊.14.q.5.dixit. veritatē suffocare iussi sunt. Vñ disputatio Pe.de ancho.quā allegas nō me ruit allegari. ⁊ hāc disputationem reassumit idē Pe.ð ancho.i regu la pctī venia.in.12.charta.q.14. q̄ꝫ disputationē et refert. ⁊ examinat dictus Jo.de Anania i.c. in ciuita te in.4.charta in.3.colū.ð vsur. ⁊ ꝓsegt plures chartas. Et dicta di sputatio loquit p̄ncipalit̄ de p̄stitis an sint licita. ⁊ dicit Pe.de anch. ea q̄ dicis in ꝯsilio tuo.in̄ sat̄ dubi to an sit verū. Sꝫ p̄supposito ꝙ sic doc.iur.canonici nō possent facer declaratiōnē ꝯtra decisionē.c.sup eo.de vsur.imo nec papa posset ⁊ si faceret potiꝰ ꝯuinceret errare quā interp̄tationē ꝯdere.25.q.1.sūt qdā ⁊.c.q̄ ad ppetuā.⁊.c.nlli fas.⁊.c. ⁊.c.oē qð.25.q.1.Et ex ꝯtra statuta ⁊.c.oē qð.25.q.1.Et ex p̄dictis puto tuū ꝯsiliū euacuatū ⁊ rōnes eiꝰ absolutas. Ex quibus te hortor ⁊ suadeo vt ꝑticulā prime additiōis ad cōsiliū meū reformes ⁊ vbi dicis te iure cogēte optimo spū ꝯsuluisse ipsam sub hac forma emendes q̄ sequit. Auro cogēte ꝯ tra veritatē ꝯtra sciam in dei offēsā cū magna ingratitudine bn̄ficiorū ab eo acceptorū ꝯsului. imo aiam meā nequit vendidi. Sꝫ liberet te ac me q Lazarū mortuū viuer̄ fe cit. Nec vidat ubi mala hec ꝯfessō Audi ꝓphetā nos monētē. Dic tu prius iniq̄tates tuas vt iustificeris. ⁊ Augꝰ sup euangelio pharisei in omel.qð euangeliū legit dn̄ica.10. post penthecosten.loquēdo ð pu blicano peccatore sic iquit.adhuc audi. Percutiebat pcciꝰ suū dicēs deus propitius esto mihi peccato ri. Ecce qui rogat.quid miraris si deus ignoscit qñ ille se agnoscit. Tu quoqꝫ sic fac. Recurre ad deū ab eo veniā deprecare. Pollicitꝰ fuisti fratri Michaeli de his peni tentiā agere noli tardare. cuꝫ.n.te agnoueris.deus stati tibi ignoscet qñ benignus ē. Vñ Job.8.c. Tu tñ si diluculo surrexeris ad dñm ⁊ oi potentē fueris deprecatꝰ.si mūdus ⁊ rectus incesseris stati euigilabit ad te ⁊ pacatū reddet habitaculuꝫ iusticie tue. Et iterū.xi.ca.dicit. Si iniq̄tatē q̄ ē in manu tua abstuleris a te. ⁊ ñ ꝑmanserit i tabnaculo tuo iusticia.tūc leuare poteris ad deū faciē tuā absqꝫ macula ⁊ eris stabi lis ⁊ non timebis.

Tertiū ꝯsiliū dicti dñi Alexādri ð Neuo reprobatorium ꝯsilij mgr̄i Saluani ordinis seruorū ꝯtra iu deos fenerantes.

Inuocato auxilio glorio sissimi redēptori nr̄i eius qꝫ pijssime matris semꝑ v̄ginis gloriosi doc. Hie ronymi. ⁊ totiꝰ curie celestis. Dela ta mihi fuerūt scripta edita ꝑ quen dā magistrū Saluanū ordinis ser uoꝝ q̄ postq̄ꝫ legi mirari nō cessa ui ꝙ vir religiosus tales ineptias ꝯtra ecclie doctrinā ⁊ scribere ⁊ p̄ dicare publice ausus fuerit. Et pri mo dicit ꝙ cōducere feneratores ē peccatū s̄m qd. Nescio vbi inue nit ꝙ illud.qð de nā sua est malum sit pctm̄ s̄m qd. Est.n.pctm̄ essētia liter nō āt s̄m qd. Jdē nōne ē ꝯclu sio heretica ⁊ penitꝰ falsa tā apud theologos quā apud cāonistas di cere ꝙ sicut iudei poterāt fenerari illis q nō erant de pplo suo ita no bis.qꝛ nō sumꝰ fratres eorū. Ostē do qð cōclusio sit heretica secūdū

canonistas. Si iude⁹ exigit vsuras a xp̄ianis illas dꝫ ꝯpelli restituere si exegit. ⁊ si nōdū exegit dꝫ ꝯpelli illas remittere. ⁊ d̄ h̄ ē casus i. c. p⁹ miserabilē. d̄ vsur. Nō si iudei licite recipēt vsuras a xp̄ianis. ecclesia nō ꝯq elleret eas remitti vel restitui. Ecclia. n. q̄ ē cultrix ⁊ mr̄ iusticie nō auferrꝫ iudeis illud qđ eis eēt d̄bitū. imo poti⁹ mandaret eas solui. ad h̄ d̄ dona. p tuas. vbi dr̄ ꝙ ecclia i actib⁹ suis ñ dꝫ aliq̄ꝫ fraudē adhibere. Vñ gl. si. i. c. iudei. d̄ ꝯs. di. 4. dic̄ ꝙ si iude⁹ vlt baptizāi ñ alr̄ dꝫ ad baptismū admitti nisi pri⁹ vsuras restituat. Jdē oēs canoniste nemine discrepāte tenēt ꝙ iudei peccēt fenerādo xp̄ianis. Jdē dicūt i. c. ab illo. 14. q. 5. Et h̄ plene dixi i duob⁹ ꝯsilijs p me in hac mā examinatꝫ. ⁊ ē tex. q ñ pōt cauillari i. d. c. p⁹ miserabilē. Vñ seqr̄ ꝯclusio ꝙ iste fr̄ ē hereticus. qꝛ nedū q male sentit d̄ articulis fidei vl' d̄ sacramētꝫ eclie. sꝫ ēt q puersūꝫ hꝫ dogma vl' nouas ⁊ falsas opiniōes gignit aut seqr̄. 24. q. 3. it sci sma ⁊ heresiꝫ. ⁊. c. heretic⁹. Jstud āt ē ꝯ doctrinā ecclie. vt pꝫ i. d. c. p⁹ miserabilē. ⁊ p doc. vbi. s. ⁊ ē bona gl. i cle. i. d̄ vsuris. i gl. pli. Vñ Aug. d̄ ciui. dei li. 18. c. 51. sic inqt. Qui g° i dei ecclia morbidū aliqd prauūqꝫ sapiūt. si correpti vt sanū rectūqꝫ sapiāt resistūt ꝯtumaciter suaqꝫ dcā pestifera ⁊ mortifera dogmata emēdare noluūt sꝫ defēsare ꝑsistūt. heretici fiūt ⁊ foras exeūtes hñt i exercētib⁹ inimicis. Et de h̄ ē silis tex. 24. q. 3. q i ecclia. Et de h̄ pleni⁹ scripsi i ꝑo ꝯsilio meo quod de hac mā edidi. Nō obstat auctoritas allegata p eū. s. nō fenerabe ris fratri tuo. qꝛ vt dic̄ scūs Tho. ꝑa ꝑe. q. 78. ar. i. ⁊ theologi. illa fuit ꝑmissio compatiua q̄ non excusauit a peccato. Nam eodem mō Moyses ꝑmisit libellū repudij ⁊ tamē talis ꝑmissio nō excusauit a pctō. 31. q. i. hac rōne. Unde scūs Tho. cōcludit ꝙ nunq̄ꝫ fuit licituꝫ iudeis fenerari alieno. Jtem dicit Alex. de ales. in tractatu septimi p̄cepti. vbi dicit ꝙ nunq̄ꝫ fuit licituꝫ iudeis fenerari alieno. ⁊ sic fenerādo peccabāt mortaliter. qꝛ fuit eis ꝑmissū sic̄ libell⁹ repudij ne peius facerēt. Jdē coīter tenent oēs alij theologi vt Scot⁹ ⁊ Ricar. Vñ q̄rat theologos ⁊ iueniat sc i h̄ passu theologiā violasse ⁊ deū ꝑiter offendisse. ꝑterea illa ꝑmissio fuit reuocata iudeis p Moysen. vt pꝫ Deut° 28. c. vbi sic dicit tex. Bñdicet deus cunctis operibus manuū tuaꝝ ⁊ fenerabis gentibus mltis. ⁊ ipe a nullo fenus accipies. Et illud verbū fenerabis. dꝫ exponi. i. mutuabis. Sil'e Eccl. 19. Multi cā nequitie nō sunt fenerati. i. ñ mutuauerūt. ⁊ sic exponit sanctus Tho. in loco preallegato istū tex. Eccl. Vñ fortius ille tex. Deut° dꝫ ita intelligi cum dicat. fenerabis ⁊ a nullo fenus accipies. Nam dꝫ intelligi. i. mutuabis. ⁊ sic voluit qđ iudei reciperent fenus. i. vsuram a gentibus. Vñ illa ꝑmissio fuit reuocata. vñ Hiere. 5. c. dr̄ simpliciter. Usuras nō exigatis. Et ꝑu̇. 28 vbi sic dicit tex. Qui congregat diuitias vsuris ⁊ fenore illiberali in pauperes congregat eas. i. cōtra pauperes. Jtem ps. 54. Uidi iniqtatem ⁊ cōtradictionē i ciuitate ⁊ ꝯ. Et nō defecit de plateis eius vsu

ra ⁊ dolꝰ. Et i ps. Dñe qs habita-
biti tabernaculo tuo. vbi enũeran
tur bona opa iusti. ⁊ iter cetera di-
cit. Qui pecuniã suã non dedit ad
vsurã. vñ i his auctoritatibꝰ nõ dr
ꝙ liceat mutuare aliẽo sub vsuris
Itẽ Eusebiꝰ Cesariẽsis eps i. 8. li.
de ꝑparatõe euãgelica. c. 2. vbi po
nit ꝑcepta legis mosayce. simplici
ter itelligit Moysen ꝓhibuisse iu
deis ne fenꝰ exerceret. Sic. n. inqt
i fi. illiꝰ. c. Nõ tollas ꝙ ñ deposui-
sti. nõ tãgas alienũ. nõ mutues fe-
nore. Ecce hic vir doctissimꝰ quẽ
Hiero. i tractatu de ecclesiasticis tra
ctatoribꝰ clauẽ scripturarũ ⁊ custo
dẽ noui testamẽti vocat. itellexit eẽ
ꝓhibitũ simplicit ⁊ generalit iu-
deis ne fenꝰ exercerẽt. Vñ sensit ꝙ
Moyses ꝑcepit ne vsuras exigeret
vel a iudeis vel a gẽtibꝰ. ⁊ hoc ap
te ꝓbat Luc. 6. ca. in fi. vbi dicit.
Mutuũ date nihil inde sperãtes
Xps eni ibi loquebat turbis iudo
rum. Unde non põt dici ꝙ volue-
rit qd iudei possent mutuare sub
vsuris ẽt illis qui non essent fr̃es
sui ⁊ presertim xpianis qui ꝑ mor
tem xpi facti sunt liberi. ⁊ iudei ꝑ-
ni. vt dicit tex. in. c. ⁊ si iudeos. de
iudeis. ⁊ in. c. iudei. de testi. ⁊ scũs
Tho. vbi. s. ⁊ Alex. de ales expꝛs-
se dicũt ꝙ iudei peccauerunt con
tinue mutuãdo alieno. ⁊ sic ẽ essẽ
naliter ⁊ nãliter vsura ⁊ essentiali
ter ⁊ nãliter pctm̃ mortale. Item
dũ dicit ꝙ iudei pñt licite ꝯduci ꝑz
qd. i. nõ itentõe fenerandi ⁊ vsur
pãdi bõa xpianoꝝ. sz vt ꝑ eos rei
publice subueniat. cũ reuerẽtia sa-
tis supine loquit. Nemo enim vult
pctm̃ facere. sz vult illud quod sine
pctõ bñ nõ põt. de q̊ ẽ pulcher tex.

Aug. in li. qõnũ. trãsũptiue. 15. q. 1.
merito. vbi q̃rit an dicat pctm̃ no-
lẽtis qd qs faere cõpellit. qr ille
q ꝯpellit facit cõtra volũtatẽ suã.
Et rñdet Augꝰ qd talis peccat ex
volũtate. qr vult illud ꝓpter quod
facit pctm̃. Vñ dato ꝙ nolit periu
rare tñ piurat ne iterficiat. ⁊ sic vt
mortẽ euadat. vlt ergo facere pec
catũ qr vult viuere. ⁊ lz ñ appetat
ꝑ seipm vt falsũ iuret. tñ appetit v t
falsũ iurãdo viuat. Unde ꝯcludit
Augꝰ ꝙ nemo peccans scient vult
peccare. sz vult illud ꝓpter qd pec
catũ icurrit. Vñ ꝯcludit qd oẽs ho
mies q faciũt scient illd qd ñ lz vel
lent illud licere. ⁊ sic nõ appetunt
pctm̃ ꝓpter pctm̃ sz illud qd seqt
ex pctõ. Vñ nõ põt dici pctm̃ nolẽ
tis nisi nescientis. Vñ oẽ pctm̃ qd
cõmittit a sciẽte. etiã si fiat ꝓpter
necessitatẽ vl ꝓpter timorẽ morꝭ
vitãdũ dr pctm̃ volẽtis ⁊ consen-
tiẽtis. Nõ ad ꝓpositũ lz intentio
cõitatis nõ sit fenerãdi sz reipubli
ce subueniendi. tñ qr illud qd seqt
ex hac itẽtõe ẽ pctm̃. Vñ dr pctm̃
cõmittẽ. sic ille q vult euitare mor
tẽ ⁊ vt eã euitet cõmittit aliqd illi-
citũ dr peccare. lz nõ sit itentio sua
peccãdi. sz mortẽ euitãdi. Vñ non
est ꝯsiderãda intentio. sz an illud
qd sequit ex illa intẽtõe possit lici-
te fieri queadmõz ẽ licitũ cõitati ꝓ
uidere reipublice ita licitũ ẽ cuili
bet euitare mortẽ. Sz nullus dz cõ
mittere aliqd illicitũ vt euitet mor
tẽ. ita cõitas non dz cõmittere ali-
qd illicitũ vt ꝓuideat reipublice.
Itẽ mgr sniarũ. li. 3. dis. 33. c. ⁊ qr
de timore. vbi ponit quartã spẽm
timoris. allegat Cassianũ vel Cassio
dorꝝ sup ps. vbi sic inquit. Qñ ti-

memus pati pićula carnis. vel pdere bona mūdi pp qd ðlinqm⁹. h timor mal⁹ ē quē dn̄s i euāgelio phibet dicēs. Nolite timē eos q occidūt corp⁹ ⁊c̄. Un̄ n̄ ē licitū ðlinq̄re pp euitādū pićulū mortꝭ vl' vt euitet amissio bonoꝝ hui⁹ mūdi. Nemo āt pōt malo ꝯsētire absq3 pctō Eq̄.n. peccat ꝯsētiens malo sicut ille q facit. Uerba sūt apl'i. Ro.i. in fi. Un̄ tex. xi. q. q ꝯsētit i fi. sic inqt. Siqs alteri⁹ errori ꝯsētit sciat se cū illo si si mō culpabilē iudicādum. Ad idē. 2. q. i. notū i fi. vbi sic dr̄. Faciētes ⁊ ꝯsētiētes par pena constrigit. Jō dr̄ i. c. i. ð offi. ðle. ⁊ doc. ibi Cōsētiētes g° ꝙ iudei fenerētur seu faciētes pacta cū eis piter delinquūt ⁊ piter obligant ad restitutōz vsurarū. Jtē scūs Tho. i pallegata q. 78. ar. vltimo dicit ꝙ dās occasionē vsurario mutuādi ē pticeps peccati. Et idē dic̄ de eo cui placet ꝙ vsurari⁹ feneret. S3 conducentes prebent occasionē fenerandi. Jtē ꝯducēs pacisćit. g° ei plac3 qd fenus exerceat. Pactum. n. non ē aliud nisi placitus ꝯsensus vel qn̄ duo vel plures i vnā voluntatem conueniunt. vt dicit tex. in. l. i. ff. de pactꝭ. Un̄ negari nō pōt qn cōducēs pbeat occasionē peccādi. ⁊ qn ei placeat qd pacisćit. ⁊ p ꝯsequēs necessariō ei placet mutuatio. Jtē dū dicit ꝙ iura nō loquunt de iudeis fenerantib⁹ s3 de xp̄ianis. per pēdo ꝙ nescit ius canonicū. qr ð h ē casus i cōtrariū i. c. post miserabilē. de vsur'. Et qcqd dicāt canoniste dicūt ꝙ iura tā noua q̄3 antiqua loquentia de feneratoribus includunt iudeos. Et qr hoc ē declaratū i vtroq3 ꝯsilio meo n̄ repeto.

Unū tn̄ n̄ omitto ꝙ licet iudei non possint ligari p cēsurā ecclīasticaz tn̄ p ecclīaz pn̄t puniri alia pena. s. denegādo cōmunionez xp̄ianoꝝ eis. vt patet in. c. post miserabilem ⁊ in cle. i. de testi. Jtē ecclīa posset eos punire tpaliter. s. incarcerando ⁊ aliter. Un̄ ecclīa hābet electōnem an faciat eos cōpelli p princi pes seculares. an vō p se velit exercere iurisdictionē si de facto possit vt dicit Jnno. i. c. qd sup his. ð voto. vbi dicit ꝙ papa pōt punire iudeos ⁊ alios ifideles si delinquūt ꝯ legē nature vel ꝯ legē ppriā. Et ibi dicit ꝙ qdā papa fecit comburi quosdā libros iudeoꝝ qr ꝯtinebāt heresim i lege sua. Et h sequr ibi Jo. an. ⁊ oēs scribētes. Et pl'es auctoritates allegaui ꝙ ecclīa possit se de hoc peccato ipedire i vtroq3 ꝯsilio meo. imo dixit ꝙ ecclīa nullo modo debeat tolerare.

Modo me ꝯuerto ad cās q̄s allegat ppter q̄s dicit talez ꝯsensū nō eē pctm̄. Et prio dico ꝙ iste cāe n̄ sūt vere. s3 antiqu⁹ hostis cui sūt mille cause nocendi ⁊ nomina mille. vt vtar vbis Hieronymi. illudit mētibus hominuz ⁊ in eoꝝ sensibus istas causas fingit. Nā sūt plures q̄ꝙ. 14. āni ꝙ sūt expulsi ex ista ciuitate. ⁊ sūt pl⁹ q̄ꝙ 28. qd sūt expulsi de ciuitate Uincentie. ⁊ tn̄ iste ciuitates remanent in eodē statu. Un̄ scūs Bernardinus in sm̄one ferie se post dn̄icā de passiōe. ar. 2. dicit qd vsura generat q̄ttuor abhoiabiles ipietates ꝯ deū qr facit aiaz blassemare deū ex eo qd hodie iter xp̄icolas mentes repiūt q credūt. imo pon⁹ māifeste asserūt pplm̄ sin̄ aliq manife-

sto vsurario ñ posse stare. Prima
blassemia terribil' ē ꝯ deū dñ sibi
imponit impossibilia pcepisse cuꝫ
i multis locis scripture prauitas
vsuraria oio ꝛ absolute ꝓhibeat.
Scđa blassemia ē qꝛ blassematur
xp̄s q pcepit mutuū dari grat̄. vt
pꝫ Luc. 6. c. Cōtra q̄s blassemos
clamat Hiero⁹. dicēs Anathema
sit q dixerit deū pcepisse aliqd im
possibile. 3°. blassemat ecclia scā q̄
tā acerrie i sacris canonib⁹ ꝛ dcre
tis vsuras psequit ꝛ ipugnat. Quar
ta blassemia. qꝛ blassemāt oēs sci
doc. ꝛ mēdaces existiant. dū vsu
rā quā ipi ꝯdenāt i pplis necessa
riā eē affirmāt. Et ꝯcludit ꝙ quibꝫ
xpian⁹ q ñ vult ruere in tot blasse
mias firmit obligat credere ꝙ pos
sibile ē hūano genei ꝛ cuilibꝫ pplo
stare absqꝫ māifesto vsurario. Et
hāc verā fidē ꝓbat plib⁹ rōnib⁹ de
qb⁹ p eū. ꝓterea ēt si icōtinētia que
iste fr̄ allegat eēnt v̄a adhuc ñ lice
ret ꝯducē iudeos. ꝛ ꝯducētes eq̄
liter peccarēt. Poti⁹. n. debemus
oia mala pati q̄ꝫ malo ꝯsētit. 32. q.
5. ita ne. ꝛ i. c. sacris. ꝙ me. cā. Un̄
nōbilis tex. Aug. 23. q. 4. ita plāe.
cū trib⁹ se. dic̄ ꝙ duo q̄cūqꝫ neces
sitate iteruenicte dēnt itegra atqꝫ
casta custodiri. s. malū ñ facere nec
malo ꝯsētire. Sꝫ ñ pñt ꝯduci iudi
qui ꝯsētiat pctō eo ꝓ. g°. ꝓ salule rei
publice ñ lꝫ huic pctō ꝯsētire. Ad
idē. 22. q. 2. faciat hō. vbi dr̄ ꝙ hō
dꝫ facere ꝓ salute tꝑali hominum
illud ꝙ pōt. Sꝫ si ñ pōt ꝯsulere si
ne pctō. dꝫ estiare se ñ hr̄e qd faci
at. ex q̄ ñ pōt ꝯsulere absqꝫ pctō.
Un̄ ꝓ salute tꝑali hoiuꝫ ñ ē cōmit
tēdū pctm̄ vt apte dic̄ ille tex. imo
ñ ē licitū ꝯmittere pctm̄ vēiale, vt
hō libet a morte. vt ē casus in. c. ne
qs arbitret. ꝛ i. c. siqs ad te ꝯfuge
rit. 22. q. 2. ꝛ tñ tale mēdaciū solū ē
pctm̄ vēiale. cū sit officiosū. Eodē
mō ñ ē licitū dicere mēdaciū vt hō
libet a pctō mortali. vl' vt qs dfen
dat ab imūdicia corꝑali. ut i. c. pri
mū. ea. q. Et sup ista rōne fūdat⁹ ē
tex. i. c. sup eo. d vsur. vbi dic̄ tex.
ꝙ cū scriptura sacra ꝓhibeat mētiri
ꝓ vita alteri⁹. mlto magis ē ꝓhi
bendum ne qs inuoluat crimine
vsurarū ꝓ redimēda vita captiuo
rū cū vsur̄ sint ꝓhibite pagina vtri
usqꝫ testamēti sup qb⁹ papa non
pōt dispēsare. vt ibi dr̄. Un̄ nulluꝫ
pctm̄ est cōmitēdū ꝓ quacūqꝫ ne
cessitate vitanda ēt si sit veniale.
Et multo min⁹ ē ꝯsentiēdū vt com
mittat vsura. qꝛ talis cōsensus est
pctm̄ mortale. vt ꝓbat tex. in dicto
c. sup eo. Ad idē ē bonus tex. i. c.
sacris. qd me. cā. vbi dr̄ qd qs nō
dꝫ pp tiorē mortē vitādū ꝑticipare
cū excoicato. ꝛ tñ talis participa
tio exceptis aliqb⁹ casib⁹ ē pctm̄ ve
niale. Et ex his cōcludit qd ꝓ ali
qua necessitate vitāda in republi
ca vel i populo nō ē licitū ꝯsentire
qd iudei fenerent. Un̄ Scotus in
4. sniarū dis. 15. ꝛ Ricar. ibidē di
cunt. qd dantes consiliū vel fauo
rē iudeis. vl' statuentes qd sup vsu
ris eis ius fiat. vl' qd possint ea pe
tere in iudicio. dicunt ꝑticipare in
crimine cū peccante. qꝛ h nō pōt
fieri absqꝫ peccato mortali. Unde
Ysaias cui⁹ tex. ponit. xi. q. 3. ve q
dicitis malū bonū. ꝛ bonū malū. ponētes tene
bras lucē ꝛ lucē tenebras. ꝓpterea
duct⁹ ē ppls me⁹ captiu⁹. qꝛ nō ha
buit scientiā. ꝛ nobiles ei⁹ interie

rūt fame ⁊ multitudo eiꝰ siti exaru it propterea dilatauit isernꝰ aiam suā ⁊ aperuit os suū absq3 vllo ter mino. ⁊ descēderūt fortes eiꝰ sub limesq3 eiꝰ ad eū. Nā ꝑfecto ē ma gnū pctm̄. ⁊ magnū mēdaciū dice re ꝙ vtilitas ꝑueniat ex iudeis. im mo multa dāna sequūt ex eis. vt ꝺ clarat scūs Bernardinꝰ i loco ꝑal legato. Un̄ ēt tex. i. c. l. ꝺ vsur. i. 6. dicit ꝙ vsurarum vorago aias deuo rat ⁊ patrionia exhaurit. Et posi to ꝙ aliqua dāna incurrāt pp ca rentiā iudeorum illa sunt oia dāna tē poralia. vn̄ n̄ ꝺ3 ꝯmitti dānū spūa le pp euitāda dāna tpalia. vt. s. ꝓ bauı. Nā q̄tienscūq3 iudeus mutu at pecunias sub vsuris totiēs deu3 offēdit. sicut dicimꝰ ꝺ illo q multo tiens ꝯmittit fornicatōe3 ēt cū eaꝺ Nā sunt tot fornicatōes seu tot ꝺ licta quotiēs agit ēt cū eadē. vt i. c. imitare. 6. q. l. ⁊ i. c. sic̄ cū i voꝶ. de testi. ⁊ qꝺ nōt Bar. i. l. isiciādo. §. i fans. ff. ꝺ fur. Un̄ cū deꝰ tāto plꝰ of fendat q̄nto magis exercet fenꝰ. n̄ pōt ciuitas huic malo ꝯsentire ꝓ aliq̄ necitate vitāda. Deꝰ ei curat ꝺ delictis ifideliū. vn̄ Aug. li. 5. de ci ui. dei. c. 13. dicit ꝙ deus ꝯcessit ro manis tā latū iperiū vt domarent grauia mala multarum gētiū. Nō si deꝰ vult mala ifideliū corrigi per alios infideles. q̄to magꝭ xp̄iāi q sunt filij ꝺi tenet punire iudeos ⁊ alios ifideles ꝯmittētes vsuras ⁊ alia cria. vn̄ pp hec tpalia mala vi tanda n̄ ē ꝯsentiēdū ꝙ ꝯmittat vsu ra cū tot mala spūalia ex ipa seq̄nt Et h̄ dicit Jo. an. i reglā pctꝫ. li. 6. scūs Bernardius i pdcō ſmōe. ⁊ ꝓbat i iuribꝰ pallatis aptissime. Jstū dū dicit dicꝰ ſr ꝙ ē magnū dānū

huic ciuitati ꝙ iudi tenerent in ca stris cū maiori dāno q̄3 facerēt in ciuitate. Jsta ei n̄ ē iusta cā ꝯducē di eos cū tal' ꝯsensus n̄ possit ꝑsta ri a ciuitate sine pctō mortali. s3 ꝺ3 suaderi ciuitati ꝙ mittat ad dn̄u3 ⁊ ipm roget ꝙ expellat iudeos ēt ex castris. nā ad h̄ tenet ciuitas ⁊ ḡuiter peccat si h̄ n̄ facit. vt in. c. er ror. ⁊ i. c. qd ei ꝑdest. ⁊ i. c. ꝯsentit 83. dis. ⁊ i. c. faciētes. ea. dis. ⁊ i. c. si cut dignū. ꝺ homi. Que iura apte dicūt ꝙ vbi qs pōt deliciū ipedire vel ipm facere corrigi. si h̄ n̄ fac ḡ uiter peccat. Un̄ Cicero i. l. lib. de offi. i. c. ꝺ iniusticia. dicit ꝙ si qs nō defendit sociū cui aliꝰ facit iniuria3. tā ē i vitio q̄3 si parētes aut amicos aut ꝑriam deserat. Ad h̄. c. q̄nte de sen. excō. S3 quib3 magis tenet de fendere honorē dei q̄3 sociū. imo magis quā seipu3. Nec reputet ꝙ ista ciuitas patiat magnū dānu3 si iudei ēt a castris expellāt. ex quo h̄ cōuenit honori diuio. Nullū ei ꝺi mādatū ꝺ3 ipossibile reputari. vt di cit scūs Bernardius allegās sci3 Hiero. vt. s. retuli. ⁊ de hoc pul crius logt i secūda epl'a ad Deme triadē. i septia charta i secūda col.

Circa ſm dubiū an sūmus pōtifex possit dispēsare. ꝓ fecto n̄ desino mirāi ꝙ iste fr ita supine ita ignorātez logt. Du bito ꝙ mercedē aliquā sui consilij recepit. Nullū ei pctm̄ sine cupidi tate cōmittit. ⁊ ois appetitus illici tus istiꝰ auiditatis ē morbus. Amo re pecūie vilis ē ois affectio. ⁊ aia lucri cupida ēt ꝓ exiguo perire n̄ metuit. nullūq3 ē in illo corde iusti cie vestigiū i quo sibi auaricia fac habitaculū. vba sūt sancti Leōis i

ſmõe 9° de paſſiõe dñi. vñ neſcio
qs ſanct⁹ pſuaſerit ꝙ papa poſſit
diſpenſare i vſura. Nã é cãus i.c.
ſup eo. de vſur. ꝙ ñ. ⁊ ibi hoc fir-
mãt oés doc. ⁊ Jo. an. i regl'a pciꝫ
li.6. ⁊ hoc dixi in conſilijs meis.
Uſura ei é ꝯ ius naturale. vt dicit
phs p̄io poliṫ. q nulla lege ſcrip
ta artat⁹ vel edoctus ſꝫ ſola nãli rõ
ne duct⁹ cõtractuꝫ vſurariuꝫ é de-
teſtat⁹. Silr ſecit Cicero i lib.2. de
off. i fi. vbi dicit ꝙ fenerari é hoieꝫ
occidere. vñ Geraldus odonis in
4.° ethicoꝝ. c.9.° q. pen. dicit ꝙ ois
vſura ſm ſe é mala dato ꝙ nõ eſſꝫ
prohibita. Precepta ãt nãlia ſũt i
diſpẽſabiliaqꝫ ſt imutabilia. vt i.c.
his ita.6. di. ⁊ p h nll'a p̄cepta mo
ralia p̄oris teſti ſunt reprobata. vt
dicit tex. in dicto. c. his ita. ⁊ idem
dicit ſcũs Leo. in ſermone.14.° de
paſſione dñi. ⁊ ꝓ hoc é bon⁹ tex. i
c. legatur.24. q.2. vbi ꝓbatur ꝙ ne
qꝫ eccl'a neqꝫ deus põt dare liniaꝫ
peccãdi. ⁊ h tenet Ricar. in 3.° ſnia
rum diſ.37. arti.1. q.5. vbi dicit ꝙ p̄
cepta legis eterne ſunt idiſpẽſabi-
lia adeo ꝙ nec deus põt in eis diſ
penſare. ſicut dicit apl's.2. Thimo.
2.° c. Fidelis é deus. negare ſeipꝫ ñ
põt ⁊ Aug. cõtra Fauſtũ.12.c. iter
p̄icipiũ ⁊ mediũ. Lex etna é rõ di
uie. l' rõ dine volũtaṫ ordiné nãlé ꝯ
ſeruare iubens. vnde idé Aug. in
lib.83. q.63. dicit ꝙ lex naturalis
é trãſcripta i aĩa rõnali ex ieffabili
atqꝫ ſublimi reꝝ admiſtratione p
diuinã potẽtiã. iõ ius naturale pro
cedit ab exordio rõnalis creature
nec variatur tp̄e ſꝫ imutabile pma
net. Idé dixit Inno. in. c. fi. de trã
ſac. ⁊ ibi oés doc. ſequũt. vbi dicit
ꝙ papa nõ põt diſpẽſare circa ali-
qð qð ſit pctm̃ ex lege veteris vel
noui teſti. ⁊ plene dixi in ſo conſi
lio. ⁊ male dicit iſte fr dum dic ca
noniſtas teneṙ ꝙ fieri poſſit diſpẽ
ſatio. qꝫ ñ é veꝝ imo oés docto. te
nent cõtrariũ. ⁊ é cãus in. c. ſup eo
de vſur. vbi clare ꝓbat ꝙ papa ñ
põt diſpẽſare vt exerceatur vſura
⁊ illũ tex. iduxi in ſo cõſilio. Nũc
addo aliã rõem q̃re papa ñ poſſit
diſpenſare. Nã vbi diſpenſatio eſt
opprobrioſa religiõi xp̄iane non
cõceditur diſpẽſatio pape.1. q.7. ⁊
ſi illa. notãt doc. i.c. q̃nto. ð cõſue.
De iure aũt diuio ⁊ canonico iu-
dei cenſenṫ ſerui xp̄ianoꝝ pp paſ-
ſioné xp̄i q̃ illos ſuos effecit ⁊ xp̄i
anos liberos. vt i.c. ⁊ ſi iudos. de
iudeis. Nõ ſi xp̄iãi debét recipe
pecunias ſub vſuris a iudeis. effi-
ciũtur quodãmodo ſerui iudeoꝝ.
qꝫ qui mutuuꝫ accipit ſeruus é fe-
nerantis. ꝓuer.22.c. ⁊ in.l.3. C. ð
noua. vnde é opprobriũ xp̄iaé re
ligioni ꝙ p hanc viã illicitã xp̄iãi
efficiãṫ quodãmõ ſerui iudeoruꝫ.
Nec eccl'ia debet tolerare tale op
probriũ. vt in. d.c. ⁊ ſi iudeos i ⁊ i.
cle. i. de teſti. ⁊ in. c. iudei eo. ti. Vñ
ſi papa vellet diſpenſare ꝙ iudei
fenerẽtur. cũ nõ poſſit fieri ſine op
probrio xp̄iãe religiõis. nõn é tol-
lerandũ. vt dicit Inno. in. c. quãto
de cõſue. ⁊ doc. ibi multo minus
põt ciuitas cõſentire ꝙ iudei fene-
rẽṫ. cũ cedat i maximũ opprobriũ
xp̄iãoꝝ. Nõ obſtãt cauſe quas dic
tus fr allegat. que ſuadét diſpenſa
tõeꝫ. qꝫ illud ꝓcedit circa illa in q
bus põt cadere diſpẽſatio. Sꝫ cir-
ca precepta moralia vel naturalia
non põt papa diſpenſare. cuꝫ ſint
ð neceſſitate ſalutis. Et ad hoc plu

res auctoritates allegaui in alijs ꝯ
silijs. Et h ẽt sentit Bal. in. c. 2. ⁊ i
c. ad nram. ꝺ proba. vbi dicit ꝙ in
iure diuio quo ad ea q̄ sūt ꝺ neces
sitate salutis ñ cadit dispẽsatio nec
interpretatio. Unꝺ Hieronymus
ad cellantiã i quarta col. ait. Duo
ãt sunt genera mãdatoꝝ i quibus
clauditur tota iusticia Prohiben
di vnū ẽ. Jubẽdi alteꝝ. Et ei ꝓhi
bẽtur mala. ita ꝑcipiūt bona. Nõ
obstat ẽt quod dicit. qꝺ ẽ de ꝯsue-
tudine ꝙ tolerent iudei ab eccl'a. s.
ꝙ exerceant vsuras. Nã ꝯsuetudo
peccati nutritiua non valet vt in. c.
si. ꝺ ꝯsue. ⁊. c. mala. ⁊. c. veritate. ⁊
c. ꝯsuetudo. 8. dis. ⁊ in multis alijs
c. eadem dis. Non obstat ẽt illꝺ ꝙ
dicit ꝙ furtū admittit tpe necessita
tis. vt in. c. pp necessitatẽ. de furtis
⁊ in. c. discipulos. ꝺ ꝯse. dis. 5. Nã
tpe necessitatis oia sunt cõia. Unꝺ
desinit esse furtū. l. 2. ff. ad. l. rodi. ꝺ
iac. ⁊ in. c. sicut hi. in fi. 46. dis. Sꝫ
papa nõ posset dispensare ꝙ quis
absq̄ necessitate res alienas fura-
ret. qꝛ ñ pót dare lniaꝫ peccãdi. vt
dcõ. c. legat. 24. q. 2. Et dū dicit ꝙ
papa possit dispensare ꝙ q̇s ꝯmit
tat fornicatõeꝫ. i hoc male dicit. ⁊
ẽ penitus hreticꝰ. qꝛ papa ñ pót da-
re lniam peccãdi. vnde pulcherri
mus tex. i. c. i. 40. dis. dicit ꝙ deus
non ꝯcessit nec Petro nec eiꝰ suc-
cessoribus lniam peccãdi. Nõ si
papa nõ hꝫ lniam peccãdi. nec al-
teri dare pót. Et in ista rõe fūdatur
tex. in. c. sup eo. de vsur. vbi ẽ cãus
de hoc q ñ pót cauillari. ⁊ h clare
ꝺduxi in ꝑo ꝯsilio p me edito. imo
deus nõ pót dare. vt dicit Ricar. i
loco ꝑallegato. Jtẽ dū dicit ꝙ illꝺ
ꝑceptū. Nõ occides. ẽ diuinū. ⁊ tñ

si fuerit factū ex necitate vel defen-
siõe ñ ẽ peccatū. nec icurrit excõi-
catio. Ad hoc rñdetur qꝛ illud nõ
ẽ ꝯ ius diuinū. imo ꝯsonat iuri di-
uino ⁊ nãli. Nam qꝺ quis ob tute
lam sui corporis fecit iure fecisse
vr. vt in. l. vt vim. ff. de iusticia ⁊ iu-
re. Unde talis q se defendendo oc
cidit. nõ dr fecisse homicidiū exq̊
principalis intentio fuit se defenꝺ
re. Nã illud ꝑceptū. Nõ occides. i
telligit de eo q volūtarie ⁊ ex odio
aliquẽ occidit. Sꝫ ꝙ fiat aliqd qꝺ
in se remaneat pcm̄. ñ pót papa ꝯ
cedere. imo nec deꝰ. Tñ q̄tū ad de
um Bonauẽtura i prio sniaꝝ. dis.
47. q. vlt. dicit ꝙ cū q̄rimus an de
us possit ꝑcipe malū. pót duobus
mõis itelligi. Uno mõ an possit ꝑ-
cipere malū remanẽte ipo malo.
Et dicit ꝙ nõ. qꝛ ẽ ipossibile. Et h
mõ loqt Ricar. ꝺ q̊. s̄. feci mẽtõeꝫ
Alio mõ an deus possit ꝑci pe ma
lū faciẽdo ipm bonū. Et h mõ pót
ꝑcipe sicut ꝑcepit filios isrl' expo-
liare egyptios. ⁊ ñ fuit furtū. vt dic
Alexãder de ales. i tractatu septi-
mi ꝑcepti. Deꝰ ei q ẽ dñs oiuꝫ trãs
tulerat dñiuꝫ illaꝝ reꝝ i hebreos.
Et hoc fecit mediãte iusticia quia
hebrei absq̄ mercede seruierant
egyptijs. vñ ibi ñ fuit furtū. h ẽt tꝫ
Aug. i li. q. Exodi. transumptiue.
14. q. 5. dixit dñs. vbi dicit ꝙ isra-
helite ñ fecerūt furtū. sꝫ ꝺo iubẽte
misteriū ꝑbuerūt. Sil'e ẽ in cãibꝰ i
qbus de iure canonico licitum est
recipere aliqd vltra sortẽ. qꝛ i illis
cãibus ꝺsinit esse vsura. Sꝫ vbi re
maneret vsura ius canonicū ñ pos
set concedere ex aliqua causa vel
ex aliqua necessitate ꝙ exerceret.
Unde in illis cãibus in quibus vi

dětur vsura non ē vsura. licꝫ videantur habere aliquā siliudinē cuꝫ vsura in eo ꝙ recipit aliquid vltra sortem. Et hoc dicit Jo. an. in dicta regula peccatū li. 6. Ex quibus ꝯcludo ꝙ i illis cāibus i quibus remanet vsura neqꝫ desinit esse ꝺlictum non potest fieri dispensatio. nec per papam nec ꝑ deum quod est maius. Unde cum iudeis fenerantibus remaneat in eis crimē vsure. non pōt papa dispensare ꝙ ciuitates ꝯducant iudeos ad fenerādum q: remanet peccatum ex parte vtriusqꝫ. s. iudei fenerantis ⁊ ciuiū qui consentiunt ꝙ fenerētur. Et ex his pꝫ ꝙ iste frater temere ⁊ inique contra doctrinam ecclesie ausus ē predicare ⁊ scribere. ⁊ nisi se corrigat publice sicut publice ꝺliquit ipsum denunciādo vt puniatur tanꝗ̄ hereticus.

Cōsiliū q̄rtuꝫ dicti dn̄i Alexandri de Neuo ꝯtra iudeos fenerātes.

In noie dn̄i nr̄i ihu xp̄i gloriosissimi redēptoris nr̄i q̄ ē verus deus ⁊ verus hō. īꝗ̄tū deus eq̄lis pr̄i ⁊ spiritui scō. tres psone ⁊ vnꝰ deꝰ a quo oia laudabilia opera ꝓcedunt inuocato quoqꝫ pr̄ocinio gloriosissime eiꝰ mr̄is semꝑ v̄ginis Marie. gloriosi doctoris Hieronymi. totiusqꝫ celestis curie. Amen.

Esterno vespēi magister Saluanus venit ad me ⁊ dixit se esse motuꝫ ad consulendū ꝙ iudei possent conduci ad fenerandum per verba sancti Tho. ſa ſe. q. 62. arti. 5. vbi dicit ꝙ non est peccatum in extrema necessitate aliena auferre vt parentibus subueniatur. immo etiam vt subueniatur alijs si est extrema necessitas. Adducit etiam sanctuꝫ Tho. in alijs locis que ad ideꝫ tendūt. Sed mihi non videt ꝙ ex hoc inferatur ꝙ propter necessitatem liceat conducere iuꝺos ad fenerandum. Nec obstant verba sancti Tho. Nam tempore necessitatis omnia sunt cōmunia. Et sic ille qui subtrahit non facit furtum quia non subtrahit rem alienam exquo subest extrema necessitas. Et hoc modo loquitur sanctus Tho. ⁊ sua conclusio probat tam per ius ciuile q̄ per ius canonicum. Nam lex dicit ꝙ tꝑe necessitatis omnia sunt cōmunia. vt in l. 2. ff. ad. l. rodi. de iac. Et est optimus tex. de iure canonico. in. c. sicut hi. in si. 47. di. vbi tex. sic dicit. Esurientium panis est quem tu ꝺtines. nudoꝝ est indumentum qꝺ tu recludis. miserorum redemptō est ⁊ absolutio pecunia quam tu in terra defodis. Tantorum ergo te scias iuadere bōa q̄uis possis p̄stare q̄ velis. Un̄ ille tex. ꝓbat ꝙ tēpore extreme necitatꝭ illa q̄ subtrahūt efficiūt ꝓp̄a subtrahētis n̄ aūt sūt illiꝰ cui subtrahūt. Et ꝑꝑ hoc tē n̄ ꝯmitit furtum. q: furtū ē ꝯtractatio rei aliene fraudulosa inuito dn̄o scā l. I. ff. ꝺ fur. Un̄ qn̄ subest extrēa necessitas n̄ dr̄ eē ablata res aliēa sed ꝓp̄a. Et h̄ mō dꝫ itelligi. c. discipulos de ꝯse. dis. 5. vbi dr̄ ꝙ discipuli dn̄i nr̄i. q̄ trāseuntes ꝑ segetes euellerunt spicas ⁊ comederunt a xp̄o sunt reputati innocentes. q: coacti fame hoc fecerunt. Secus si fuissꝫ

necessitas nō extrema. qꝛ tunc non excusaret a furto. lꝫ pena deberet minui pp talē necessitatē. Et d h̄ ē tex. i. c. siq̄s pp necessitatē de furt̄. vbi tex. dicit ꝙ si aliq̄s furat̄ cibaria vel vestē vel pecus pp necessitatē famis vl' nuditatis dꝫ penitere p tres ebdomadas. Nā ille tex. dꝫ itelligi qn̄ nō suberat extrema necessitas. Et ita itellexit sāctus Tho. in locis ṗallegatis. Et idē dicūt doc. canoniste dcō. c. siq̄s pp necessitatē. Vn̄ nō lꝫ surripere rē ꝓximi nisi ꝓpter extremā necessitatē. qꝛ extrēa necessitas facit cessare furtū. cū tūc res sit ꝓpria subtrahētis. Ubi vero remanēt delictū furti. nullo mō liceret ꝯmittere. vt dcō. c. siq̄s pp necessitatē. Ad h̄ fac̄ pulcher tex. 14. q. 5. c. forte. vbi sic dic̄. Forte aliq̄s cogitat ⁊ dicit multi sunt xp̄iani diuites. auari. cupidi. n̄ habeo pctm̄ si suū illis abstulero ⁊ pauperibus dedero. Vn̄. n. illi nil boni agunt mercedē habere potero. Sꝫ tex. ille rn̄det ꝙ huiusmōi cogitatio diabolica calliditate suggeritur. ⁊ ꝙ si totū tribuerit qđ abstulerit potius peccatū addit q̄ȝ minuit. Et ille tex. ē Aug. Et idē dicit i li. ꝯtra mēdaciū. cuius verba refert mgr̄ sniarum li. 2° dis. 41. ca. 3. Ex quo iferꝰ ꝙ n̄ lꝫ facere paruū pctm̄ vt ex eo seq̄tur maius bonū. Vn̄ ap̄ls Ro. 3. ca. dicit ꝙ illi q̇ dicūt mala eē facienda vt ex eis eueniāt bona. sūt ꝯdēnandi tāq̄ȝ blasfematores dei. Et ex his ifero ꝙ vbi delictū remanet delictū. nō lꝫ illud ꝯmittere stāte extrema necessitate. Vn̄ doc. i dicto. c. siq̄s pp necessitatē. dicunt ꝙ q̄s nō excusat̄ pp necessitatē si cōmittit fornicationē qꝛ fornicatio ē de se mala. ⁊ potiꝰ q̄s dꝫ mori q̄ꝫ malo ꝯsentire. vt i. c. sacris. qđ metus cā. ⁊. 32. q. 5. ita ne. Et ex h̄ do. canoniste reprobāt opinionē pe. ⁊ Cy. i. l. i. in pli. q. C. vnde vi. vbi dicūt ꝙ si dn̄s mandat seruo ꝙ eiꝰ vxorē iterficiat alioq̄n ip̄m iterficiet. ꝙ excusat̄ ab homicidio si iterficiat dn̄aȝ suā ad mādatū dn̄i sui. Tn̄ Jacobus de Rauenna distinxit ꝙ aut mlier erat al'ꝑitura. vt qꝛ dn̄s oio eā iterfecisset. ⁊ tūc excusat̄ ab homicidio aut n̄ erat peritura nisi seruus ip̄aȝ iterfecisset. ⁊ tūc n̄ excusat̄ ab hōicidio. Pe. v̄o dic̄ ꝙ idistincte excusat̄ ab homicidio qꝛ ē necessariū n̄ volūtarium. Sed doc. cāoniste. s. Jo. cal. ⁊ dn̄s car. i. c. significasti. de homici. idistincte dicūt ꝙ ēt si dn̄s fuisset iterfecturus vxorem ēt si seruus eā nō occidisset. nihilominus nō excusat̄ ab hōicidio etiam si id fecerit timore mortis. Et sic non lꝫ ꝓ conseruatōne vite occidē illū q̄ oio erat iterficiēdus. Et hāc opinionē ēt secutꝰ fuit dn̄s Abbas in. c. sacris quod metꝰ cā. Et ego ēt istaȝ opinionem fui secutus i dcō. c. siq̄s propter necessitatē. de furt̄. Et hec opi. ꝓbat̄ i. c. de occidendis. 23. q. 5. vbi dicit tex. ꝙ nō ē licitū aliquem occidere nisi hēat ad hoc ptātē ex publica auctoritate. Vn̄ ꝓ ꝯseruatione vite proprie n̄ lꝫ hoiē occidere. Pro quo ēt ē bonus tex. 15. q. 1. merito. vbi pꝫ ꝙ q̇s non excusatur a peccato dato ꝙ pp timorē mortis vel ꝓ conseruatione vite illud cōmiserit. Unde ēt sanctus Tho. vbi. s̄. q. 64. arti. 7. dicit ꝙ nō ē licitū ꝙ q̄s itendat hoiem occidere ēt ad suaȝ defensionē nisi habeat publicā au

ctozitatē.vt dcō. c. de occidendis.
Debet ergo ille q se defendit iten-
dere ad suā defensionē. ñ aūt hře
animū occidendi aduersariū. aliť
ꝙtum ad deū esset re⁹ homicidij.
Sꝫ vbi solū itendit se defēdere. ⁊
ꝓter eius itētiōē seqtur homicidi-
uꝫ.tūc ei nō iputať.sꝫ iterfeci⁹ poti⁹
dř a seipo occisus. Et h dictū btī
Tho.sequūtur dñs Car.i.c.signifi
casti.de homici.⁊ etiā Jo.cal.ibi
Et ex hoc ifero ꝙ vbi aliqd ē pec-
catū ⁊ remanet pctm̄ ꝙ non lꝫ illđ
fieri ꝓpter aliquā necessitatē etiā
ꝓ ꝯseruatione vite.Ad h facit.c.sa
cris.qđ me.cā. Nā ꝑticipare cū ex
cōicato regulariter ñ ē pctm̄ moz-
tale sꝫ veniale. ⁊ tñ ñ excusať quis
aliquo metu ēt moztis vel cruciat⁹
corpis si ꝑticipat cū excōicato .Et
sic pctm̄ veniale nō ē ꝯmittendum
ꝑꝑ ꝯseruationem vite ꝓprie. Sed
vsura semꝑ ē mala nec vnꝗ pōt eē
bona vel licita vbi ē ꝟa vsura ergo
ꝑꝑ aliquam necessitatē vitādā.nō
ē licitū ꝯducere iudeos ad feneran
dum.Et hoc volui ꝑstrigere ꝓ de-
claratione eoꝝ que mihi dixit ꝓfa
tus magister Galuanus.

Ed qm̄ multi dicūt ꝙ iudei
fenerantur in hac ciuitate cū
grauissimis vsuris. Vnđ dꝫ
eē licitū ciuibus Padue ipos cō-
ducere ꝓ minori fenore.qꝛ nō sunt
cā ꝙ iudei fenerenť.sꝫ ipas vsuras
restrigūt seu minuūt. Sꝫ i scō ego ñ
puto h esse ꝟum. Nō.n.in hac ciui
tate publice tenēt fen⁹ ad exercen-
dū vsuras. Vñ ñ ē dubiū ꝙ si ciui-
tas pacisceretť cū eis qn copiosius
vsuras exercerēt.⁊ vbi minuāt cē-
tū vicib⁹ i hac ciuitate.si essent con
ducti ad tenēdū h fen⁹. mutuarent
nulle ciuib⁹.⁊ sic lati⁹ cōmitterent
fen⁹.vñ ds magis offēdereť.qꝛ to-
tiēs ꝯmittitur vsura quotiēs fit mu
tuum sub vsuris. Ad h facit qđ no
tat scūs Tho.ꝑa ꝑe.q.78.arti.vlt.i
si.vbi dicit ꝙ siquis pecuniam suā
cōmittit vsurario vt inde copiosi⁹
ꝑ vsuram lucreť.dř ei dare materi
am peccādi.⁊ ē ꝑnceps culpe ipi⁹
Ita i ꝓposito nō ē dubium ꝙ si cō
ducūtur iudei qn copiosius fenera
bunť.ergo ꝯducētes dāt eis mate-
riā peccādi. ⁊ ꝑ ꝯñs sūt ꝑticipes
dilecti ipoꝝ iudeoꝝ.qꝛ cupiunt ꝓ
euitādo tꝑali dāno icurrere dei of
fensam.cū ds ꝓ nullo tꝑali cōmo-
do ꝯsequēdo vel vitādo debeat of-
fendi.vt i.c.faciat.22.q.2. Et plura
iura ad h allegaui i rñsionib⁹ qs fe
ci ad allegatiōes mgři Galuani.
Vñ Jo.an.i regula pctm̄ in vltimo
ar.ꝟ.ad qntū.dicit ꝙ ꝯtractus vsura-
rius nō dꝫ ꝑmitti.lꝫ ꝑ ipum multa
mala euitenť.s.dānū i rebus.ꝑicu-
lū i ꝑsonis.vel ex ipo multa bona
sequātur.s.pauperū sustētatio mer
cantiaꝝ saluatio. Nā ꝯtract⁹ vsura
ri⁹ nō ē ꝑmittendus.lꝫ ꝑ ipm vitē-
tur multa mala vel sequāť mlta bo
na.qꝛ talia bonā ⁊ talia mala cōiť
sūt corꝑalia. Sꝫ malū spūale nūꝗ
dꝫ ꝑmitti propter aliqđ maluꝫ cor-
ꝑale vitāduꝫ.nec ꝑꝑ qđcūꝗ bonū
corꝑale ꝯsequēduꝫ. Vñ nō debent
ꝯduci iudei ad fenerādū copiosi⁹
ꝙ faciāt ꝑꝑ tꝑalia mala vitāda.vel
propter tꝑalia bona ꝯsequēda. qa
quāto copiosi⁹ feneranť tanto ma
gis ds offēdiť. Vñ magister sniaꝝ.
li.3.dis.33.c. ⁊ qꝛ timore.vbi ponit
qdruplicem spēm timoris dicit ꝙ
humanus timor ē mal⁹ ⁊ allegat
Cassiodorū suꝑ ꝑs.vbi sic inquit.

I

Qñ timem⁹ pati picula carnis vel
pdere bona mundi pp qd̓ delinq̄-
mus. h timor malus est quem dñs
ꝓhibet i euangelio dicẽs. Nolite ti
mere eos q occidũt corp⁹ ꝛc̄. Und̓
nõ ẽ licitũ delinq̄re pp euitandam
piculũ mortis. vel vt euitet amissio
bonoꝝ hui⁹ mũdi. Plus dico q̄ ñ
ẽ licitum tolerare malos simplici
dissimulatione pp euitãdũ piculũ
mortis vel bonoꝝ tpaliũ vel ne in
curratᷣ ifamia. Et hoc dicit Aug. in
p°li. de ciui. dei. c. 9. vbi dicit q̄ si
pp istas cãs omittitᷣ correctio ma-
loꝝ. deus tales omittẽtes correctio
nẽ facẽ flagellat penis tpalib⁹ i hac
vita. q̄ꝫ q̄ꝫ eis vita maloꝝ displice-
at. Ex quo ifertur q̄ si ẽ pctm̄ omit
tere correctionem pp vitandũ pi-
culũ mortis vel ꝓpter amissionem
fame vel bonoꝝ tpaliũ multo mi-
nus lꝫ pmittere vl' tolerare q̄ iudei
fenerentᷣ. Ad h facit qd̓ notat san-
ctus Tho. ẜa ẜe. q. 10. arti. xi. vbi di
citᷣ q̄ nõ ẽ licitũ tolerare ea q̄ sunt
mala nisi pp vitanda mala spũalia
vel propter bona spũalia cõsequẽ-
da. de q̄ dicã. ĩ. i sequẽti dubio. Et
qm̄ denuo mihi dcm̄ ẽ q̄ xp̄iani ñ
debent curare de h pctõ iudeoꝝ. i
mo etiã audent dicere q̄ ñ peccãt.
Sꝫ de h an peccent vel ne. tetigi in
rñsiõibus q̄s feci ad cõsiliuꝫ mgr̄i
Saluani. Naꝫ scũs Tho. ẜa ẜe. q.
83. arti. prio dicit q̄ nũq̄ fuit licitũ
iudeis accipe vsuraꝫ ab extraneis
sꝫ fuit eis pmissũ pp mai⁹ malũ vi-
tãdũ ne. s. a iudeis deũ colẽtib⁹ vsu
ras acciperent pp auariciam cui d̓
diti erãt. Et sic scũs Tho. dic̄ q̄ ta
lis permissio nũq̄ excusauit iude-
os a pctõ mortali. Et idem dicit
Alexãder de ales i tractatu septimi

ꝓcepti. Et h dixi i predictis respon
sionibus. Itẽ Jo. an. ꝛ oẽs doc. i
c. ꝯquest⁹. de vsur' ꝯcludũt q̄ iudei
peccant fenerando xp̄ianis. Ideꝫ
dicit Archi. ꝛ Jo. de san. in. c. ab il
lo. 14. q. 4. Et h pꝫ q2 eccl'a ꝯpellit
iudos ad r̄mittẽdas vsuras xp̄ãis.
vt pꝫ i. c. post miserabilem. de vsu-
ris. Sed eccl'a nõ posset h facere si
iudei nõ peccarent i fenerãdo xp̄i
anis. cũ eccl'a nemineꝫ ledat. vt i. c
p tuas. de dona. Aliqui aũt dicunt.
q̄ eccl'a hoc facit. non q2 nõ curat
de pctõ iudeoꝝ. sꝫ vt ꝓuideat idem
nitati xp̄ianoꝝ. Sed ista rñsio non
ẽ bona. q2 imo eccl'a dꝫ curare de
pctõ iudeoꝝ. Nã si deus ꝯcessit la
tum iperium romanis qui erant in
fideles vt punirent mala multaruꝫ
gẽtiuꝫ. vt dicit Aug⁹ li. 5. de ciui. di
ca. 13. multo fortius xp̄iani q sunt
filij ꝛ serui dei debent corrigẽ pctã
iudeoꝝ. Item eccl'a orat pro iudis
ꝛ alijs ifidelibus. quod nõ faceret
nisi curaret de pctõ ipoꝝ. Oẽs. n.
hoies dicũtur nr̄i proximi. q2 sunt
nr̄e nature participes. vt dicit tex.
notabilis i. c. proximos. de pe. dis.
2. Uñ oẽs hoies siue iudeos siue i-
fideles debem⁹ tanq̄ ꝓximos dili-
gere. ꝛ deũ pro ipis orare vt dicit
tex. i dcõ. c. ꝓximos. Idem dic̄ sã-
ctus Tho. ẜa ẜe. q. 78. arti. p°. Dicit
enim q̄ debemus oẽm hoiem ha
bere quasi ꝓximũ ꝛ fratreꝫ ꝓcipue
i statu euãgelij ad quod oẽs vocã-
tur. Ad idẽ allego origenẽ i omel'.
euangelij Math. icipientis. Audi
stis q2 dcm̄ ẽ antiquis. Diligẽs pro
ximũ tuũ ꝛ odio habebis inimicũ
tuum. quod legitᷣ i sexta feria post
primaꝫ dñicaꝫ quadragesime vbi
sic iquit. Diligite inimicos vestros

siue paganos idoloꝝ cultores siue hereticos īfideles. Isti.n.sūt inimici nostri. isti sunt veritatis aduersarij. Istos ergo diligite mala eis ñ faciendo nec aduersa optantes. sꝫ diligite eos vt proximos ⁊ eorum errorē spernite sicut abhominationē. Iteꝝ ꝓpterea orate ꝓ calūniā tib⁹ vobis vt ipi a malis cessēt. vt ō sinant ab ipietate ⁊ iudicium cōdēnationis effugiant. Orate pro illorum cōuersione ⁊ vestra pace. illorum remissione ⁊ vestra tolerātia Ecce ꝙ origenes vult ꝙ teneamur diligere oēs hoies etiam īfideles ⁊ deū ꝓ ipoꝝ ꝯuersione orare. Nec minuas auctoritatem seu fidem eo ꝙ Origenes fuit hereticus. Nam illa omel'. continet iter opa ei⁹ que sūt ꝑ eccl'aꝫ approbata. 15. dis. sācta romana eccl'a. ꝰ. iteꝫ Origenes. Et hieronym⁹ de eccl'asticis tractatoribus dic̄ ꝙ Origenes melior fuit oibus i bōis. ⁊ perior i malis. Uñ cum ista omel'. sit de bonis opibus ipius. ē habenda i maxima auctoritate. Hoc etiam firmat Aug⁹ i li. de doc. xpiana. vbi dicit ꝙ omnis pctōr iqꝫtum pctōr ē. nō est diligēd⁹. ⁊ ꝙ ois hō iquātū ē hō. diligēdus ē ꝓpter deū. Itē Aug⁹ sup. xi. ps. ⁊ i li. 8. de trini. sic iquit. In bono.n. diligendus ē proximus nō i malo. ꝓximum vō oēm hominēꝫ oportet itelligi. qꝛ nemo est ō quo sit sperāduꝫ male. Qui ergo amat hoies vel qꝛ iusti sūt. vl' vt iusti sint amare dꝫ. hec Aug⁹. Item sāctus Tho. 2a 2e. q. 44. arti. 7. vbi ponit de triplici mō quo ꝓximum tenemur diligere. i. 2o modo qui ē ex ꝑte regule dilectiōis dicit ꝙ regula qua ꝓximū debemus diligere ē vt nō ꝯdescendamus ꝓximo i aliquo malo. sed solū i bonis. sicut ⁊ vr̄e volūtati solū satisfacere debemus i bonis. Et dic̄ ꝙ h̄ regritur ad hoc vt dilectiō proximi sit iusta. Si ergo īfideles in qbus icludunt iudei amare debemus vt iusti fiāt. nō debemus eē ꝑticipes criminis ipoꝝ. qꝛ ñ amamus illos tūc vt iusti fiāt sed i malo ipos amamus i q̊ secuꝫ ꝑticipam⁹. Et de hoc habet ꝑ magistrū sniaꝝ i. 3. li. dis. 27. dum tractat de mō diligēdi. Itē dū tractat an tenemur diligere āgelos. ⁊ dis. 29. c. 1. ⁊ 2. in qbus concludit allegando alias auctoritates ꝙ deus nullū hoieꝫ excepit ab illo ꝑcepto Diliges ꝓximū tuū sicut teipsum. Ex qbus concludo ꝙ eccl'a debet curare de pctō iudeoꝝ ⁊ alioꝝ īfideliū. tuꝫ ne ds offendat. tū etiā vt citius ad deū ꝯuertant. Deus enīꝫ facili⁹ iclinatur ad īfideles cōuertēdos quo magis sīt imunes ab alijs criminibus. Et vbi iudei vel alij īfideles cōmittūt aliqd peccatum ꝯ ius nāle eccl'a debet h̄ peccatū punire vt dicit Inno. i. c. quod super his. de voto. Sꝫ vsura ē pctm̄ ꝯtra ius nāle. vt plene declarat Io. an. in regula. pctm̄. i. 2o ar. Uñ nec ecclesia nec ꝑncipes xpiani ōbēt hoc pctm̄ tolerare. Sed vt dissoluam vnum motiuū qd de nouo fuit allegatum. lꝫ putē dissoluisse i cōsilijs per me editis. sꝫ adhuc repetere ñ piget. Dicūt enī ꝙ queādmodū lꝫ ꝓpter necessitatē recipe pecuniam mutuo sub vsuris ita ēt lꝫ ꝓpter necessitatem iminētem pacisci cū iudeis vt fenerent. Nam argumētuꝫ nō ꝓcedit fm ꝙ dicūt doc. i. c. sup eo. de vsur. Et idē scūs Tho. 2a 2e

q.78.ar.vi.vbi dicit ꝙ inducerē ho
minē ad peccādū nullo mō lȝ. Uti
tñ peccato alterius ad bonū licitū
ē. qꝛ deus vtiť oib⁹ peccatis ad ali
qd bonū. Ex quolibet enī malo eli
cit aliqd bonū. vt dicit Aug⁹ in en
chiridion. Et idē Aug. Publicole
querenti vtrū liceret vti iuramēto
eius q per falsos deos iurat. rñdet
ꝙ si vtiť nō ad malū sed ad bonuȝ
nō sociat se pctō illius quo p dmo
niū iurauit. Si tñ eum induceret iu
rare p falsos deos peccaret. Et de
h est tex. transūptiue i.c. mouet. 22.
q.i. ita ēt in ꝓposito dicit scūs Th.
ꝙ nullo modo lȝ aliquē inducere
ad mutuādū sub vsuris. lȝ tñ ab eo
qui paratus ē exercere vsuras mu
tuū accipere sub vsuris ꝓpť aliqd
bonū qd est subuentio sue necessi-
tatis vel alterius sicut ēt licet ei q i
cidit in latrones manifestare bona
que hȝ vt nō occidať. que tñ bona
latrones dirripiendo peccāt. exē-
plo decem viroꝝ qui dixerunt ad
Ismael. noli occidere nos. qꝛ ha-
bemus thesauꝝ in agro vt dř Hie
re. 41. Unde cōcludit scūs Tho. ꝙ
ille qui accepit ex necessitate pecu
niā mutuo sub vsuris ñ peccat. qꝛ
nō cōsentit in peccatū vsurarij. nec
ei placet vsuraꝝ acceptio sed mu-
tuatio que ē bona. Dicit ēt sanctus
Tho. ꝙ ille qui accepit pecuniam
mutuo nō dat vsurario occasionē
peccandi ex malicia cordis sui. Et
ista sūt verba formalia sancti Th.
Ex quibus tria noto. Primū ē ꝙ
nullo mō lȝ aliquē inducerē ad mu
tuandū sub vsuris. Sed illi q̄ ꝯdu
cūt iudeos ad fenerandū eos idu
cūt. qꝛ nō auderent fenerari nisi ci
ues de hoc secū pacifcerenť. Uñ ta

lia pacta sunt cā fenoris exercēdi.
2° noto ex verbis sancti Tho. ꝙ is
cui placet ꝙ fiat mutuatio sub vsu
ris peccat. qꝛ ꝯsentit in pctm̄ vsura
rij. 3° ꝙ p̄stans occasionem vsuras
exercendi peccat tanꝗ̄ pticeps cul
pe. Et multū notāda sunt ista v̄ba.
qꝛ sanctus Tho. cōprehendit ēt iu
deos sub feneratorib⁹. vt pȝ ex ei⁹
verbis. Uñ ꝯsentientes ꝙ iudei fe-
nerenť. vel inducētes eos ad fene-
randū. vel p̄bentes eis occasioneȝ
exercēdi vsuras sūt in pari crīe cū
eis. Et idē dicunt doc. in. c. sup eo.
de vsuris. Et h verba multū faciūt
ad ea que. ĩ. dicentur.

Ed presupponam⁹ sine p̄iu
dicio v̄itatis ꝙ iudei ita pu
blice fenerenť i ciuitate Pa
due ꝙ ex hoc nō fiant pacta cū eis
vt p hoc exerceāt vsuras copiosi⁹
seu frequenti⁹ nunqd liceat ciuib⁹
facere pactū cū iudeis ꝙ ñ possint
recipe vltra duos dēarios ꝓ libra
in mēse vbi nūc accipiūt quatuor.
Videť ꝙ sic. Nā statuētes ꝙ null⁹
vltra duos denarios recipiat ꝓ vsu
ra pro libra in mēse. nō incurrunt
penā eecōicatōis. Sed nūc sic. Il
lud ꝙ pōt fieri p pactū pōt fieri p
statutū. vt dicit glo. in Rubrica. C.
de decre. decur. ⁊ in. l. i. C. que sit
lon. cōsue. Et sic pōt argui de pac-
to ad statutū vel econuerso. Uñ sič
statuētes nō incurrunt penā. ita ēt
paciscentes nō dēnt incurreř. 2° ad
idē paciscentes sup minoribus vsu
ris soluendis nō sunt cā ꝙ iudei fe
nerenť nec ē eoꝝ voluntas. sȝ eoꝝ
voluntas ē restringēdi seu minuen
di exactionē fenoris ergo ñ dicunť
ꝯsentire ꝙ iudei fenerenť. Volūtas
eni ⁊ ꝓpositū distinguūt maleficia

vt in.c.cū volūtate de sen.excō.ꝛ i l.q in iure.ff.de furtis in pn. Vñ cū voluntas ciuiū ñ sit ꝙ iudei senerētur.sed solū ꝙ minores vsuras recipiāt non pnt dici pticipes crīs in deo℞.3.ͦ nedū ē magnū dispendiū sed ēt magnū scandalū apud plebē ꝙ ñ fiat ꝑulsio p ciues ꝙ iudei conducant ꝑ minorib⁹ vsuris. Sȝ scandalū ē magni effectus in quacūqȝ re. Nā ꝑpter scandalū vitandū pōt fieri dispensatio.vt in.c. vt cōstitueret.ꝛ.c.dño sancto.50.dis. Vñ cū anglicis fuit dispensatū vt ꝯtraherent m̄rimoniū in gradu ꝓhibito ꝑpter maius malū vitandū.vt in.c.quod scripsi ꝛ in.c.quedā lex 35.q.3. Item pp scandalū delicta remanent impunita.vt in.c.cōmessationes.44.di.ꝛ in.c.plurimos. 87.di.ꝛ in.c.quicūꝙ.23.q.7.ꝛ in c.latores de cle.excō. Itē pp scandalū qs licite pōt renunciare digni tati.vt in.c.nisi cū pridem.§.p grauiquoꝙ scandalo de renū. Et ibi dicit Inno.ꝙ ꝑpter scandalū vitādū quis pōt priuari bñficio.lȝ illō scandalū ꝓcesserit absꝙ eius defectu vel culpa. Dicit tñ Inn.ꝙ sibi dȝ conferri aliud beneficiū loco ꝓmi. Et hoc seruatū fuit in epō Ferrarieñ.tpe pape Pij. Nā ꝑpter vitandū scandalū marchionis Ferrarieñ.papa coegit ipsū renūciare episcopatui Ferrarieñ.ꝛ cōtulit ei epatū Feltrensem. Itē ꝑpter graue scandalū vitandū eccl̄ia pōt desistere a repetitōe iuriū suo℞. Et sic pp graue scandalū vitandum ecclesia pōt licite iura vel bona sua non repetere.vt in.c.nihil ꝛ ibi p Inno. ꝛ doc.de ꝓscrip. Et multa tolerant ꝑpter scandalū vitandū q̄ longuȝ esset narrare. Sȝ his nō obstātib⁹ teneo firmiter ꝯriū esse de iure verius. Nā potius qs dȝ oīa mala pati q̄ malo ꝯsentire.vt i.c.sacris.qd̄ met⁹cā.ꝛ in.c.ita ne.32.q.5.in quibus dr̄ ꝙ q̄s potius dȝ.oīa mala pati q̄ malo ꝯsentire. Nā agētes ꝛ ꝯsentientes sunt in pari crimine.ꝛ debent pari pena puniri.vt i.c.notū in fi.2.q.i.ꝛ in.c.i.de offi.dele.ꝛ xi.q.3.qui cōsentit.imo nō lȝ cōsētire malo ēt si ꝯsensus inducat peccatū veniale ꝑ quocūꝙ malo vitādo.vt in.c.p̄mū.ꝛ in.c.ne qs arburet.ꝛ in.c.faciat homo. ꝛ in.c. siqs ad te ꝯfugerit.22.q.2. In qbus pȝ ꝙ nō lȝ cōmittere peccatū veniale ꝑ quocūqȝ malo vitando.nec ēt ꝑ salute vnius populi. Hinc mgr̄ sniarum li.4.dis.34.c.2ͦ dicit ꝙ cōcubitus q fit cū vxore ꝓter necessitatē generandi ob icōtinentiā indulget fm ꝑmissionē.qꝛ ibi est aliqua culpa.sed leuis.ꝛ p hoc dicit ꝙ talis ꝯcubitus non iubet nec cōcedit sed ꝑmittit.qꝛ nō est laudabilis.sȝ venialis. Et idē dicit Aug⁹.in li.de bono ꝯiugali. Si ergo ecclesia nō potuit cōcedere ꝯcubitū cū vxore ꝓter necessitatē generandi ꝑpt bonū cōiugij ꝛ ꝑpter vitandū malū adulterij.sed solū permittere simplici ꝑmissione penā indulgēte q̄ q̄ talis ꝯcubitus sit peccatū veniale tm̄.multo minus licet consentire malo ꝙ in se ꝯtinet peccatū mortale ꝑut in casu nostro. Et pro hoc i materia nostra ē optimus tex.i.ca. sup eo.de vsuris vbi dicitur prio ꝙ cū vsure sint ꝓhibite p vtrunꝙ testamentum papa non pōt dispēsare ꝙ exerceantur.secūdo.dicit ille tex.ꝙ cum sacra scriptura ꝓhi-

beat mentiri pro vita alterius con seruanda. quod tamen est peccatum veniale tantum. multo magis quis est prohibendus ne pro redimenda vita captiuorum inuoluatur crimine vsurarum. Et notananda sunt multum verba illius tex. inquantum dicit quod quis est prohibendus ne pro redimienda vita captiuorum inuoluatur crimine vsurarum. Nam pro quocunq3 malo vitando non est tolerandum crimen vsurarum etiam simplici permissione que appellatur toleratio seu dissimulatio de qua in capitulo deniq3 iuncta glo. in verbo venia. 4. distin. τ in capitulo hac ratione. 31. q. 1. τ in capitulo cum iamdudum. de preben. Crimen enim vsurarum est grauissimum τ maius ceteris criminibus adeo quod iura canonica propter aliquod malum vel scandalum vitandnm noluerunt tale crimen tolerare etiam simplici dissimulatione. vt patet in dicto capitulo super eo. τ in capitulo quia in omnibus. τ in capitulo cum tu. de vsuris. τ in capitulo primo τ secundo de vsuris. in. 6. τ in clementina prima de vsuris. Et hoc declarabo latius infra. Modo si non licet tolerare fenera tores siplici dissimulatione. multo minus licet consentire quod fenerentur. Nec obstat argumentum dum dixi quod ille qui paciscitur quod exigant minores vsuras non est causa quod vsuras exerceant sed solum ē causa quod minores exigant. Ille enim qui paciscit quod exigantur minores vsure consentit quo ad illas minores vsuras quod iudei fenerentur. licet non consentiat maioribus vsuris. Ubi enim est pactum ibi est consensus lege prima. ff. de pactis. Item illi dicuntur consentire qui in vnam voluntatem concurrunt. vt dicitur in dicta lege prima. Sed illi qui paciscuntur quod iudei exigant minores vsuras in eandem volūtatem concurrunt quo ad illas minores vsuras exigendas. ergo consentiuut quod iudei fenerentur. τ per consequens consentiunt malo. τ sunt participes criminis. Sed peccato sine malo quis non debet consentire. immo potius debet omnia mala pati vt superius dixi. Ideo in fine precedentis dubij signaui verba sancti Tho. dum dicit quod pro aliqua necessitate non est licitum consentire in peccatum vsurarij. nec prebere occasionem vsuras exercendi. Nō obstat glo. in preallegato capitulo in dicta cle. prima de vsuris. Nam statuentes quod non possūt exigi vltra duos denarios pro libra. negando de pluribus ñ intelliguntur concedere de tanto. Unde illa glo. loquitur quando finis statuentium est prohibere de maiori. non tamen per hoc permittere de minori. 14. dis. capitulo primo. τ. 3i. q. i. hac ratione. Sed si intentio statuentium esset quod possent exigere minorem vsuram incurrerent penam excōmunicationis. vt sentit illa glo. τ expresse hoc firmat ibi Laudinꝰ

⁊ Paulus qui ponderant illam litteram que exigit ad hoc vt sit locus pene. quod statutum velit quod vsure soluantur. vel quod solute non repetantur. sed statutum predictuȝ hoc non vult quia verba non debent sumi a contrario sensu. Et hec dicunt doc. esse vera dummodo cessat fraus. Nã si intentio statuentium esset quod possent exigi vsure de minori quãtitate. incurrerent penam excommunicationis. Et hoc sequitur ét dominus Car. in dicta cle. prima de vsuris. in. 22. q. i. ⁊ Joan. de Jmola ibi in preallé. glo. in verbo facere. Sed in casu nostro pacifscentes volunt quod iudei possint exigere minores vsuras. ergo tale pactuȝ non excusat eos a peccato. Non obstat tertium argumentum scilicet quod propter scãdalum multa tolerantur. Nam quãuis propter scandalum licet dissimulare seu ñ punire delinquẽtes. quod appelatur tolerantia. de qua in capitulo hac ratione. 3i. q. i. ⁊ in capitulo cum iamdudum. de preben. Et est bona glo. in capitulo deniqȝ. 4. dis. in verbo venia. ⁊ in capitulo siqua monacharum. 37. q. i. que dicit quod licet propter scandalum possit concedi impunitas delinquentibus. nõ tamen potest concedi licentia peccandi. quia talis licentia non potest dari sine peccato. Ad hoc facit optime quod notat glo. singularis in capitulo qui sincera. 45. dis. in verbo licentia. que dicit qđ ecclesia non possit dare licentiam iudeis quod seruent ritus suos circa sacrificia. licet eos toleret ⁊ vlterius prohibeat eos impediri vt ibi. ⁊ in capitulo sicut. de iudeis. ⁊ illam glo. ibi sequitur Archi. dicens. quod ecclesia non approbat dum permittit iudeos suos ritus obseruare. quia illud qđ permittitur nõ conceditur. 3i. q. i. hac ratione. Et dicit quod ritus iudeorum toleratur quia ex magna parte est sanctus ⁊ bonus. licet in aliquibus sit malus. Et ista est ratio quare ecclesia tolerat ritus iudeorum. ⁊ prohibet eis fieri impedimenta. Sed Joan. an. in regula. peccatum in primo ar. iuxta principium. dicit quod ecclesia tolerat ritus iudeorum propť bonum quod inde sequitur. licet in eis sit mortale peccatum. quia nostre fidei veritas in libris ipsorum velata. ⁊ in ritibus figurata lucide demonstratur oculis nostris. ⁊ sic fidei nostre testimoniuȝ roboratur. Allegat Augustinuȝ 18. li. ď ciuitate dei. c. 45. Sȝ ego ñ memini me legisse ista verba formalia August. licet August. de ciuitate dei a capite vsqȝ ad fineȝ transcurrerim. Sed in libro. 18. capitulo. 46. dicit verba que sunt eiusdem sensus. Primo enim dicit quod sufficiunt nobis codices iudeorum per quos fides nostra probatur. ⁊ quod deus ipsos dispersit per omnes gentes vt ecclesia christi dilataretur. Et dicit Dauid hoc ꝓphetasse dum dicit. Deus meus misericordia eius preueniet me. deus meus demonstrauit mihi de inimicis meis. ne occidas eos ne quando obliuiscantur

legē meā. disꝑge eos i virtute tua. Postea Aug⁹ dicit hec verba i fine illius. c. 46. Demōstrauit ergo de⁹ ecclie i ei⁹ inimicis iudeis. qm̄ sicut dicit apl's. Delictū eoꝝ sal⁹ ē in gentibus. Et iō nō eos occidit i. nō i eis ꝑdidit q̄ sūt iudei q̄uis deuicti ⁊ oppressi fuerit a romāis ne obliti legē dei ad hoc de q̄ agimus testimoniū nō valeret. Ideo paꝝ fuit vt ꝓpħa dicēt. ne occidas eos. nisi ēt adderet. disperge eos. qm̄ si cū isto testimonio scripturarum in sua tm̄modo terra. n̄ vbiq3 eēnt. ꝑfecto ecclia q̄ vbiq3 est eos ꝓpħiaꝝ q̄ de xp̄o ꝓmisse sūt testes i oibus getib⁹ hr̄e nō posset. Deus ergo diuisit iudeos int̄ oēs gētes ad hoc vt ꝓberēt testimoniū fidei nr̄e. Et ecclia tolerat eos i ritibus suis ꝑꝑ magnū bonū spūale qd̄ inde seqt̄. Et tn̄ nō pōt dare lniaz iudeis q̄ exerceāt suos ritus. ne approbet malū. lz tali malo magnū bonū spūale sit admixtū. Et h̄ etiā tenet Io. an. in dicta regula. pctm̄ in 3.° ar. Et de h̄ ēt per scm̄ Tho. ꝯa ꝯe. q. 10. ar. xi. vbi dicit q̄ hūanū genus deriuat̄ a diuino regimine ⁊ q̄ dz ipm̄ imitari. Nam deus q̄uis sit oipotēs ⁊ sūme bon⁹. tn̄ ꝑmittit aliqua mala fieri i vniuerso q̄ possz ꝓhibē ne eis sublatis maiora bona tolerent̄. vel ēt aliqua mala peiora incurrāt. sicut Aug⁹ dicit in sermone de ordine. Aufer meretrices de rebus humanis. turbabis oia libidinib⁹. Ad idē glo. i c. inter opa. de spō. q̄ dicit q̄ eccl'a tolerat meretrices ꝑꝑ maiora mala vitanda. Sic igitur q̄uis infideles in suis ritibus peccēt. tolerari pn̄t vel propter aliquod bonū qd̄

ex eis ꝑuenit vl' propter aliqd̄ malū qd̄ vitatur. Ex h̄ q̄ iudei rit⁹ suos obseruant in quibus olim ꝓfigurabatur veritas fidei quā tenemus. h̄ bonū ꝑuenit q̄ testimoniū fidei nr̄e habem⁹ ab hostibus. ⁊ qi in figura repn̄sentat̄ nobis q̄ credimus. Et iō in suis ritibus tolerant̄. Alioꝝ vo infideliū ritus qui nihil veritat̄ aut vtilitat̄ ꝯferūt nō sunt aliquāl̄r tolerādi. nisi forte ad aliqd̄ malū vitādū. s. ad vitādū scandalū vel dissidiū qd̄ ex h̄ possz ꝑuenire. vel impedimētū salut̄ eoꝝ q paulatim sic tolerari ꝯuertūt̄ ad fidē. Propter h̄. n. ecclia hēticoꝝ ⁊ paganoꝝ rit⁹ aliqn̄ tolerauit qn̄ erat magna infidelium multitudo Et ista sunt verba formalia sancti. Tho. excepto q̄ allegaui glo. i. c. inter opa. de spō. quā sequūt̄ doc. Notanda āt sūt vba sancti Tho. q2 declarat qn̄ mala seu pctā pn̄t tolerari. s. qn̄ seqt̄ dissidiū vl' scandalū qd̄ hz ipedire salutē ꝓximoꝝ de q̄ dixi. s̄. p⁹ pricipiū scd̄i dubij. Itē pōderāda sūt vba sancti Tho. q2 nō dicit q̄ sit dāda lnia faciēdi malū. vel q̄ liceat ꝯsentire malo. sz solū q̄ pōt malū tolerari ꝑꝑ ꝯsequēdū bonū spūale. vel vitandu3 malū spūale. Et ex suis vbis infertur q̄ nō liceat tolerare maluz ꝑꝑ vitādū malū tpale. sz ꝑꝑ vsuram si qd̄ malū vitat̄ solū est malū tpale. vn̄ nō ē tolerāda aliquo mō ēt simplici toleratōe q̄ appellat̄ dissimulatio. Et h̄ firmat Io. an. in regula pctm̄ in 3.° ar. vbi dicit q̄ ē triplex ꝯcessio. Quedā simplex tolerātia vt q2 delinquētes nō puniunt̄. Et hoc qn̄q3 fit ꝓpt̄ mai⁹ malū vitandū. Et de hac loquit̄. c. deniq3 iun

cta glo. in ṽbo venia. 4. dis. ⁊. c. si qua monachaꝝ. iūcta glo. 27. q. i. ⁊ i. c. cū iādudū. de ꝓben. ⁊ in. c. hac rōne. 31. q. i. ⁊. 23. q. 7. c. ꝙ aūt. ibi. Nōnullos toleramꝰ q̊s corrige re vel punire nō possumus. Queꝺā ē ꝑmissio ñ solū penā idulgēs. sȝ ēt impedimēta fieri ꝓhibēs. Et isto mō tolerant iudei i ritibꝰ suis ꝑꝑ bonū spūale qꝺ inde sequitur. Quedā ē ꝑmissio q̄ ꝓstat iuuamen vel ꝯsensū ad actū ꝑficiēdum. Et ista nullo modo pōt fieri. qꝛ nō lȝ ꝯsentire malo vl' ꝓstare opꝰ ad faciēdū malū. Immo nudꝰ ꝯsensus ꝗ nullū iuuamē ꝓstat ad faciendū malū ⁊ dānabilis est ⁊ puniendus vt ē tex. nōbilis. i. c. felicis. §. illud de penis. i. 6°. Et iste sūt ꝯclusiōes quas ponit Io. an. i regula. pctm̄ in 3°. ar. Et hoc ꝓbabo per iura q̄ multū in hac mā̄ stringunt iudicio meo. Primo adduco tex. in. c. ꝙ ꝓdecessoꝛ. in fi. xi. q. 3. vbi tex. sic dicit. Uel si oio ꝓpter pricipalē fa uorē ⁊ humanū genus francoꝛum dū ad eos accessisses corꝑalit̄ ab stinet ñ valuisti cogēte ecc'iarū dei necessitate. ⁊ m̄ in eoꝝ ꝯsilio ⁊ con munionis ꝯsensu aia tua nō est co inquinata. Itaqȝ ꝑ hoc ꝙ cū eis ꝯuersatus es nō ꝯsentiēs iniqtati eoꝝ nullū ē tibi detrimētū coꝛam deo. Ecce ꝙ humanus fauoꝛ indu cēs necessitatē aliqd faciēdi ꝓpter scādalū vitādū nō excusat a pctō si ꝓstat ꝯsensus malo. Ad idē. 23. q. 4. ita plane. q ē tex. Aug. in li. 2° ꝯtra Permenianū. vbi tex. dic̄ ꝙ qs sociat malis duobꝰ modis vel cōmittendo malū cū eis. vel fa uēdo cōmittētibꝰ. Si āt neutrum facit. nullo modo sociat malis dū mō addat ītiū. vt nō sit piger i cor ripiēdo. ⁊ si ē iudex nō sit piger in puniēdo. dūmō h̄ oia faciat cū di lectione corrigendi ⁊ nō odio per sequendi. Postea tex. sic in fine di cit. Ubi autem cetera īpediunt. illa duo semꝑ retenta icorruptuȝ castū qȝ custodiūt. vt nec faciat malū nec approbet factū. Ille enim dr̄ com mittere malū vt dicit Augꝰ. qui est ꝑticeps mali. Ille aūt dr̄ approba re malū factū ꝗ ꝓstat ꝯsensū ⁊ ap probationē malo iā facto. Ex q̊ īn fert ꝙ ciues ñ pnt ꝯsētire ꝙ iudi ꝗ actualit̄ exercēt vsuras lȝ ipas ex erceāt cū minoꝛi fenoꝛe. Ad idem Augꝰ in epl'a ꝯcilij fcā ꝯ̄ donatistas trāsūptiue. 23. q. 4. siqs a catholica i fi. vbi tex. sic dicit. Coio maloꝛuȝ non maculat aliquem ꝑticipatione facꝛoꝝ. sed ꝯsensio factoꝝ. Naȝ si malis factis non eis q̇sqȝ cōsentiat portat malꝰ cām suā. nec ꝓiudicat alteri qui i ꝯfēsiōe mali oꝑis sociū nō hȝ crimis. Ad idē Augꝰ i s'mo ne de verbis euāgelij. transūptiue. 23. q. 4. a malis. vbi tex. dicit. Cōicat qppe malo qñ facto eiꝰ ꝯsoꝛtiū volūtatis vel approbatiōis adiun git. Neqȝ ergo ꝯsētiētes sitis malis vt approbetis. neqȝ negligentes vt arguatis ⁊c̄. Ad idē Augꝰ i sermo ne de ṽbis euāgelij trāsūptiue. 23. q. 4. recedite. i fi. vbi dicit. Hoc est imūdū ñ tāgere ⁊ volūtate ñ ꝯsenti re ⁊ oꝛe nō parcere. Et ex h̄ pȝ ꝙ ꝯ sentientes vt iudei cōtinuent fenus iceptuȝ cū minoꝛe fenoꝛe nō excu sant a pctō. qꝛ ꝯsentiūt malo vsura rū ⁊ ipuȝ approbāt paciscendo ꝙ iudei fenerent cū minoꝛibꝰ vsuris. Un̄ nō ē dicēdum ꝙ ciues possint huic malo ꝑꝑ aliquaȝ cāȝ ꝯsentire

Nã illud qd̃ ſm ſe eſt malũ nullo bono fine fieri licet. vt dicit Aug⁹ in li° ↄtra mendaciũ. ⁊ pħus in ₓ ethico℞. ⁊ ei⁹ ṽba refert mgr̃ ſnia-rũ li.2.diſ. 41.c.3. vbi dicit ꝙ oẽs act⁹ ſm itẽtionẽ ⁊ cãm iudicandi ſt̃ boni vel mali p̄ter quoſdã q ſũt ita mali vt nũꝗ poſſint eẽ boni ẽt ſi videant hr̃e bonã cãm. Intereſt eni inquit Aug⁹ plurimũ q̃ cã quo fine q̃ intentõe qd fiat. Sed ea que ↄſtat eſſe pctã nullo bone cãe obtẽtu nullo qi bono fine nulla velut bona intẽtõe faciẽda vt põit Aug. multa exẽpla de vtroq3. ſ. de his q̃ poſſunt eſſe bona ⁊ mala. ⁊ ꝺ his q̃ ſm ſe ſunt pctã. Et cõcludit ꝙ ea q̃ ſunt peccata nulla bona rõe. nullo bone cãe obtẽtu nullo quaſi bono fine nulla velut bona intentõne facienda ſunt. Et vtitur Aug⁹ dictõne qi ⁊ dictione velut q2 pctm̃ nõ põt fieri bono fine. nec bona intentõe. q2 non põt eẽ bonus finis nec bona intentio q̃ inducit ad pctm̃ ↄmittẽdũ. l3 aliqñ h̃ videat erronee opinioni hominũ. Et ↄcludit idez magr̃ ſniarũ in pall̃. c.3. ⁊. c. ſe. Et idẽ dicit ſcũs Tho. ₂a ₂e. q. 44. ar ti.2. Itẽ dicit ſanctus Dyo⁹. in. 4. ca. de diui. no. ꝙ illud qd̃ eſt ſm ſe malũ ex genere nullo mõ põt eſſe bonũ ⁊ licitũ. q2 ad h̃ ꝙ aliquid ſit bonũ requirit ꝙ oĩa recte concurrant. Bonũ. n. eſt ex itegra cã. malũ ãt ex ſingularibus defectib⁹. Et idez dicit ſanct⁹ Tho. ₂a ₂e. q. 110. arti.3. Uſura ãt mala ẽ ex genere. q2 ẽ cõtra ius naturale ⁊ ↄ℞a ius diuinũ ⁊ cõtra ius canonicũ. nec ẽ dare aliquẽ caſũ in quo vſura ſit licita. Et l3 repiant aliq caſus in quibus l3 aliqd recipe vltra ſortẽ. ꝺ q bus in. c. cõqueſt⁹. ⁊ in. ca. ſalubrit̃ de vſuri. tñ in dictꝫ caſibus nõ ẽ vſura. l3 p̄ia facie habeãt aliqd ſimile vſure. Ubi ãt ẽ vera vſura ſemp ẽ mala. nec põt pmitti per ius nãle ꝟ diuinũ vel canonicũ. vt dicit Jo. an. in dicta regula pctm̃. in. 3. ⁊. 4. Cũ ergo vſura ex genere ſit mala. nullo mõ põt eẽ licita nec aliq̃ bono fine fieri. Eadẽ rõne ↄſentire ꝙ iudei fenerent ẽ i ſe malũ. vñ nullo bono fine fieri l3. nec ẽ inuenire aliquẽ caſũ in quo talis ↄſenſus poſſit eẽ licit⁹. Eſſet. n. hr̃ticus q diceret ꝙ deus dederit nobis licẽtiam ipm offendẽdi ex aliq̃ cã. Nã cum pctm̃ ſit ↄtrariũ deo tãquã malum bono neceſſariũ ẽ ꝙ ſp deo diſplic eat ſeu deũ offendat. Uñ Aug⁹ in omel̃ euangelĳ Jo. icipienꝫ. Dicebat ibs ad eos q̃ crediderant iudeorum. Si vos mãſeritis in ſermone meo veri diſcipuli mei eritꝫ. qd̃ legit in ſabbato añ dñicam in ramis palma℞. ſic ingt. Nõ ergo de⁹ q̃dã pctã dãnat q̃dã iuſtificat ⁊ laudat. Nulla laudat odit oĩa. Et p h̃ põt patere rñſũ ad tertiũ motiuũ ſupra factũ. Nã l3 pp ſcandalũ vitãdum tolerent malũ nõ tñ l3 cõmittere aliqd̃ pctm̃ cã vitandi ſcandalũ. vt in c. q ſcãdalizauerit de re. iur. vbi dr̃ ꝙ vtilius ſcandalũ naſci pmittitur q̃ veritas relinquat. Naz veritas dr̃ relinqui qñ de⁹ pp pcm̃ relinqtur. Uñ dicit verſus. Eſt veritas vite doctrine iuſticieq3. Primũ ſemper habe. pp ſcãdala linque duo. Nã p̄pter ſcandalũ vitandũ l3 abſtinere a delictis puniendis. Item pp ſcandalũ licitum ẽ deſiſtere a p̄dicatione vel a doctrina. vt in. ca. qñ. xi. q. 3. Sed veritas vite que ẽ.

vt qs non faciat malũ nunq̃ est di-
mittenda pp scandalũ. vt dicto. c.
q scandalizauerit ⁊ in. c. magne §.
pe. de voto. ⁊ in. ca. 2. ad fi. de op.
no. nũ. Et de hoc est glo. ordiaria
que tradit dictã doctrinã. s. in dctõ
c. q̇ scandalizauerit. ⁊ in. c. 2. de tẽ
po. or. ⁊ in. c. nisi cũ pridẽ. §. ꝓ gra
ui quoqȝ scandalo de renũ. ⁊ in. c.
cõmessationes. 43. dis. Et eandem
theoricã ẽt tradunt doc. in locis ꝓ
dictis. Et de h̃ hẽtur per Hosti. in
sũ. de renũ. §. cui. v̓. graue scãdalũ
Hinc Hiero⁹ ad ruffinũ. Peccan
tiũ multitudo nõ parit errori prõ-
ciniũ. Plus dixit Jnn. in dicto. c.
nisi cũ pridez. §. pro graui quoqȝ.
quẽ ibi sequit̃ But. Dicit. n. ꝙ que
dã ẽ veritas iusticie iuris naturalis
vel euangelici. ⁊ h̃ nõ ẽ relinquen
da pp vitandũ scandalũ. Quedaȝ
ẽ veritas iusticie iuris positiui. ⁊ hec
ẽ relinquenda pp vitandũ scãdalũ
dissimulando vel differendo vl' pe
nã iusta cã tẽperãdo seu relaxãdo
⁊ ẽt in certꝭ casibus contrariũ statu
endo. vt in. c. ꝓposuit de ꝯces. ꝓbẽ.
Et ibi cõcludit But. ꝙ veritas iu-
sticie iuris naturalis vel euãgelici
nõ ẽ dimittẽda vel dissimulãda pp
scandalum vitandũ. Et h̃ probat
But. isto mõ. Tollere ꝯsuetudinẽ
generat scandalũ. ⁊ tñ consuetudo
nõ vȝ contra ius nãle seu ꝯ ius di-
uinũ. vt in. c. fi. de consue. Hoc aũt
ꝓnũc nõ disputo. qꝛ satis ẽ qḋ nõ
liceat ꝯsentire malo vel ipȝ appro
bare ꝓpter vitandũ scandalũ. Et
h̃ ẽt tenet scũs Th. ſa ſe. q. 43. art.
7. vbi dicit pp vitandũ scandalum
nõ est ꝯmittendũ peccatũ mortale
imo nec veniale. nisi scandalũ tol-
leret circũstantiã que inducit pec-
catũ veniale. sicut ẽ verbũ iocosũ
qḋ ẽ peccatũ veniale qñ absqȝ ne-
cessitate vel vtilitate dr̃. Si ãt ex cã
rõnabili ꝓferat̃ nõ est ociosuȝ nec
pctm̃. Vñ qñ ꝓpter vitandũ scãda
lũ ꝓfert̃ v̓bũ iocosũ non ẽ peccatũ
veniale. qꝛ nõ absqȝ vtilitate ꝓfert̃
Ubi ãt nõ desinit eẽ pctm̃ veniale.
tũc nõ est cõmittendũ ꝓpter vitan
dũ scãdalũ. qꝛ lȝ ꝑ peccatũ veniale
nõ tollatur grã ꝑ quã ẽ hois salus
tñ pctm̃ veniale inquantũ disponit
ad pctm̃ mortale ꝯmittẽdũ vergit
in detrimentũ salutis. Jta ꝯcludit
scũs Th. in fi. ꝓallegati. c. 7. Et sic
vult qḋ pctm̃ mortale nõ sit cõmit-
tendũ ꝓpter vitandũ scandalũ. qꝛ
de necessitate salutꝭ est qḋ nõ ꝯmit
tat̃ aliqḋ peccatuȝ mortale. Et ꝑ h̃
oẽ pctm̃ mortale ducit ad interitũ
salutis eterne. Jteȝ ꝙ non ꝯmittat̃
pctm̃ veniale qḋ vergit in detrimẽ
tũ salutis eterne nisi sit pctm̃ veni
ale nõ simpliciter sed pp aliquam
circunstantiã qua sublata peccatũ
tollit̃. Consentire ãt malo est pctm̃
mortale simpliciter ⁊ ſm se. Vñ nõ
lȝ ei ꝯsentire pp scandalũ vitandũ
vel ꝓpter aliquam aliã cãm. vt. s̄.
dixi. Preterea meo iudicio i casu
nr̃o nõ est scandalũ de quo debeat
haberi consideratio. Nã inter scã
dalũ ⁊ scandalũ faciẽda ẽ differen
tia. vt dicit tex. in dicto. c. nisi cum
pridẽ. §. ꝓ graui quoqȝ scãdalo d̓
renũ. Vñ nisi sit graue scandalũ d̓
eo non ẽ curandũ. ut ibi dr̃. ⁊ in. c.
2. de ope. no. nunc. Dicit̃ ãt scãda
lũ graue qñ ex aliquo dicto uel fac
to uel signo multi offenduntur. ita
ꝙ ex eius occasione trahuntur in
consensum peccati mortalis. ut di
cit Hostien. in summa de renun.

§.cui.ꝟ.graue scandalum. Et tñ ꝓꝑ
tale scandalū vitandū non lꝫ pcīm
ꝯmittere. In cāu aūt nr̄o non pōt
dici graue scandalū ex eo ꝙ iudei
non ꝯducant. Itē crimen vsurarꝝ ē
adeo graue ꝙ non dꝫ tolerari etiā
simplici ꝑmissiōe ꝓꝑ aliqđ bonuꝫ
ꝙ inde oriat. vel ꝓꝑ aliqđ magꝰ ma
lū ꝙ ide vitet. Et hoc ꝯcludit Io.
an. post quendā frēm Girardum
de Senis qui fuit sūmus theologꝰ
ꝛ canonista maximus in dicta re-
gula. pcīm. in. 3º. ar. vbi ꝯcludit ꝙ
ꝯctus vsurarius non dꝫ permitti ꝓ
pter aliqđ bonum qđ inde oriatur
vel ꝓꝑ aliqđ maius malum qđ ide
vitetur siue loquamur ſm ius natu
rale vel diuinum vel canonicū. De
iure ei naturali non pōt aliq̄ mō ꝑ
mitti ꝯtractus vsurarius. qꝛ cū vsu
ra sit ꝯtra ius naturale. vt plene de
clarat Io. an. vt i dicta regula. pec
catū. in 2º. ar. ꝛ ꝑ sanctū Tho. ſa ſe
q. 78. arti. 1. Unde Cicero in 2º. li. đ
off. ad finē dicit ꝙ fenerari ē hoīeꝫ
occidere. Cū ergo contractus vsu
rarius sit ꝯtra ius naturale. nō pōt
per illud ius ꝑmitti. qꝛ non pōt fa-
cere ꝯtrā seipm. Et ex hoc ēt sequi
tur ꝙ non pōt ꝑmitti ꝑ ius diuinū
cum ius naturale sit deriuatum a
iure diuino. vt sit necesse ꝙ qcqd
ꝯ ius naturale sit ēt ꝯtra ius diuinū
Ad hoc ē bonus tex. 6. dist. §. his
ita. Unde ēt ius diuinū non pōt ꝑ-
mittere ꝯtractum vsurariuꝫ ꝓpter
aliqđ bonum qđ inde sequatur. qꝛ
hoc esset ꝯtra seipm. Sed deus ñ
pōt facere ꝯtra seipm. Uñ apl's. 2.
Thimo. 6. Fidelis ē deus. seipum
negare non pōt. Et plene circa h
allegaui in rñsiōbus quas feci ad
ꝯsilium mgr̄i Galuani. i qbus con

clusi ꝙ deus non pōt dispensar ꝙ
exerceatur ꝯtractus vsurarius. qꝛ
hoc esset facere ꝯtra seipm. De iu
re canōico ēt silr ē dicendū ꝙ ius
canonicū ñ dꝫ ꝑmittere ꝯtractum
vsurariū ēt simplici ꝑmissione que
appellatur dissimulatio ꝓꝑ aliqđ
bonuꝫ qđ inde oriat. vel ꝓꝑ aliqđ
malū qđ inde vitet. Nā videmus
ꝙ ius canonicū de facto nullo mō
ꝑmittit ꝯtractū vsurariū. qꝛ penaꝫ
ꝯminat ꝛ infligit fenerantibus. vt
pꝫ in. c. qꝛ i oībus de vsuris. ꝛ i. c.
Cꝫ de vsur. in. 6. ꝛ in cle. i. eo. ti.
Plus dicit Io. an. ꝙ ius canoni-
cum nō posset ꝑmittere ꝯtractum
vsurariū ēt simplici ꝑmissiōe que
appellat dissimulatio vel tolerātia
qꝛ hoc ē ꝯ vetus ꝛ nouū testamītū.
Et hoc ꝓbat in. c. suꝑ eo de vsur.
vbi ꝯcludit ꝙ quilibet ē ꝓhiben-
dus ne ꝓ redimenda vita captiui
vsurarꝝ crie inuoluat. cū tñ illud sit
potissimū bonū qđ posset ꝓuenir
ex vsuris. Uñ ibi ꝓbat ꝙ non ē li-
citum cessare a ꝓhibendo ne vsu-
ra exerceat qđcunqꝫ bonū sit illđ
qđ sequitur ꝓꝑ fenus. vel qđcūqꝫ
malū sit qđ vitetur ꝓꝑ fenus. Et ꝓ
pter hoc sequit ꝙ Archi. nō bene
dixit in. c. hac rōe. 31. q. 1. vbi colli-
git argumentū ꝙ qñqꝫ multi ma
li. puta vsurarꝭ ꝛ alij qui non pñt
coerceri ꝓꝑ scandalū ꝑmittendi st.
Nam non ē verꝝ ꝙ sint ꝑmittendi
ēt simplici ꝑmissione. cū tal ꝑmis-
sio sit ꝯ ius naturale diuinū ꝛ cāo
nicum ꝛ ꝯ vetus ꝛ nouū testamītū.
Et de hoc ē tex. aptus i dicto. c. suꝑ
eo. Unde frr Girardus de Senis ꝛ
Io. an. verius dixere. Tñ Archi.
nō se firmat sed tm̄ colligit argumē
tū. vt pōt patere ex eius vbis q. đ.

retuli. ⁊ ꝯcludit dictus fr Girard⁹ ⁊ Jo. an. in dicta regula. pctm. ꝙ i dicto ꝯtractu non cedit dispensatio. qꝛ non pōt vitari maius maluꝫ spūale q̄ȝ sit ꝯtractus vsurari⁹. Nā ē grauissimū crimen pp quatuor. Primū qꝛ vsurarius ꝯtēnit deum audacius. ƀo qꝛ ꝯtēnit naturā exp̄ssius. 3º qꝛ ꝯtēnit scripturā deterius 4º qꝛ ꝯtēnit iura diutius. Contēnit nāqꝫ vsurarius deū audacius. qꝛ cum i oībus peccatis que sunt ꝯtra mandata dei hō verecūdet ⁊ erubescat. in isto pctō q̄tūcūqꝫ sit expresse ꝯ̄ mandatū diuinū nō vr̄ verecundari sꝫ potius gloriari. vt in c. qꝛ i oīb⁹. ď vsur. 2º dixi ꝙ ꝯtēnit naturā exp̄ssius. qꝛ vult ꝙ numerabilia sicut denarius ꝯ̄ naturā supualeant suo numero. ⁊ ponderabilia sicut auꝝ supualeant suo pōderi. ⁊ mensurabilia sicut frumentū ⁊ vinū supualeant sue mēsure. Vn̄ bn̄ dictū ē ꝙ ꝯtēnit naturā exp̄ssius. 3º dixi ꝙ ꝯtēnit scripturā deterius. qꝛ eam vr̄ ꝯtēnere pp infidlitatē q̄ ē opposita fidei quā i baptismo⁹ ꝑfessus ē. Nā si ꝑfecte creðret ipossibile esset ꝙ ꝯtra deū ⁊ scripturā ip̄ius sic apte ⁊ inuerecūde ꝓcederet. Jtē ꝯtra scripturas vtriusqꝫ testamti solēt tales ptinaciter asserere ꝙ vsura non sit pctm. contra quos emanauit cle. I. de vsur. Jstud aūt pōt adaptari iudeis fenerantibus inquātū exercent vsuras ꝯtra ꝓhibitōem veteris testamenti. sed cetera ꝯcernunt magis xp̄ianū exercētē vsuras. 4º dixi ꝙ vsurarius ꝯtēnit iura diutius. quia ꝯtra ius naturale diuinū ⁊ canoni cum ꝯtinue perseuerat in isto crimen vsqꝫ ad mōtē. Et pp h̄ ꝯcludit Jo. an. post frem Girardū de Senis i ꝑallegata regula. pctm. in 3º ar. in fi. ꝙ ius canonicū nullo mō dꝫ ꝑmittere ꝯtractum vsurariū ēt sim plici permissiōe solā penā idulgēte pp aliqð maius malū vitanduꝫ. qꝛ regulr̄ loquendo nullū ē maius malum ꝯtractu vsurario quod ꝑ ip̄m valeat vitari. Nō obstat ꝙ ecclesia tolerat prostibula. vt in. c. inter opera. de spon. Nam ecclesia tolerat simplici permissione cā vitandi maius malum spirituale. vn̄ Aug. in sermone de ordine dicit. Aufer meretrices de rebus humanis turbabis omnia libidinibus. Et per sanctū Tho. ƀa ƀe. q. 10. ar. xi. Sed maius malum q̄ȝ sit vsura non pōt vitari. qꝛ regulr̄ non reperitur mai⁹ malū quod propter ip̄sam possit vitari. ⁊ maxime qꝛ mala que vitantur ꝑ ꝯtractū vsurariū vt plurimū sunt tp̄alia. ⁊ silr̄ bona que solent sequi ex ꝯtractu vsurario sunt tp̄alia. Sed non dꝫ ꝑmitti seu tolerari malū spirituale ꝓpt vitandum malum tp̄ale vel consequendum bonuꝫ tp̄ale. vt dicit sā ctus Tho. ƀa ƀe. q. 10. arti. xi. ⁊ dixi in ꝑcedēti dubio post ꝑ̄ncipiū. Ex quibus infero quod si non est licitum tolerare iudeos sub dissimulatione. multo minus licitū est cū eis pacisci vt fenerētur ꝓ minorib⁹ vsuris. Vn̄ dn̄i tp̄ales grauiter peccant sustinentes quod iudei in suis ciuitatib⁹ fenerētur. Naꝫ talis tolerātia ē ꝯtra ius nāle ⁊ ꝯtra ius diuinū ⁊ ꝯtra ius cāonicū. ⁊ ðus maxie offendit. qꝛ istud crimen ualde copiose exercet ⁊ semp reci pit reiteratōeꝫ. Nō ergo mirum si bellis affligimur qꝛ deus solet cor

ruptos hoiuz mores bellis emēda
re atqꝫ ꝯterere. vt dicit Aug. in li. l.
ca. l. de ciui. dei. Vñ hortandi sunt
oēs ciues vt huic tā graui crimini
nullo pacto assensuz pbeāt sꝫ oib⁹
virib⁹ ⁊ oi igēio huic tā graui ma
lo resistant. Tūc ei deo cructas vi-
ctimas cedim⁹ qñ vsqꝫ ad sangui-
nem pro veritate certamus. vt dicit
Aug. li. x. de ciui. dei. c. 4. Quā vo
deo pciosuz sit huiusmōi sacrificiū
ipse nobis de⁹ dmōstrauit qui pro
nr̄a redemptiōe tale sacrificiū esse
voluit. Itez Cicero li. l. de offi. dū
tractat quō i euertēdis dcipiendis
ue vrbibus agenduz sit in fine sic i
quit. Oio iusticie honestatiqꝫ ad-
herescet vt eaz ꝯseruet quis graui
ter offendat morteqꝫ appetat po-
tius qꝫ deserat illa que dixi. Nec si
bi aut sue vrbi pfuturꝫ putent si iu
deos ꝯduxerint aut quod ꝯducāt
ꝯsensum pbuerint. Audi qd dicat
sanctus Eusebi⁹ de pparatōe euā-
gelica li. 4. ca. 6. Dē qd bonuz est.
non pdesse ñ pōt. ⁊ eꝯ qd malū ē.
i. sicut bonū ñ pōt ñ pdesse. ita etiā
malū ñ pōt ñ nocere. Itē eodē lib.
c. pe. Nec bonitatē nocere. nec pra
uitatē pdesse seu iuuare vnqꝫ pos
se. Nā vt ñ pt caliditas ut ait Pla
to frigiditatē iducere nec frigiditas
caliditatē. sic nec iusticia nocere pt
Itē mgr sniaꝝ li. 3. dist. 38. c. pe. in
fi. ingt. Nōnullis errare aliqñ pfuit
sꝫ i uia pedū ñ i uia moꝝ. Hoc est
aliqñ pfuit errare i uia pedū. quia
qñqꝫ qs p talē errorē euadit inimi
cū. uel aliqñ casuz sibi nocinū. sed
errare i morib⁹ nūqꝫ fuit utile. quia
pctm ē. Sꝫ audi qd dicit Cicero i
3.° li.° de off. sub. c. ubi ponit excusa
tiōes. Cur turpia aliqñ fiant ut tur

pia ñ uideātur. ubi sic dicit in fi.
Nūqꝫ igit ē utile peccare. qꝛ semp
ē turpe. ⁊ qꝛ semp ē honestū uiruz
bonū esse. semp ē utile. Itē i tertia
padoxa. peccare certe licꝫ nemini.
Qd aūt ñ lꝫ id h uno tenet si argui
tur ñ licere. Id sigdē nec mai⁹ nec
minus unqꝫ fieri pōt. qm̄ i eo pctꝫ
ē si ñ liceat. qd semp unū ⁊ idez ē
ē nec aliqñ lꝫ. Itē erubesce si credis
vnqꝫ malū esse vtile. Nō ei pctꝫ pt
nō nocere. sꝫ ꝯsentire malo pctm̄
ē. Vñ ñ poterit tibi nisi nocere si ꝯ
sentis qꝫ iudei ꝯducāt. Vñ Aug. li.
5. de ciui. dei. c. xi. dicit qꝫ deus fec
hoiez rōnale aial. q cū peccātē nō
impunitū esse pmisit nec sine mise-
ricordia dereliquit. Itē li. l. ca. 7. i
fi. sic inquit. Patiētia dei ad peni-
tentiā inuitat malos. sicut flagellū
dei ad patiētiā erudit bonos. Itē
qꝫ misericordia dei fouendos am
plectit bonos sicut seueritas di pu
niendos corripit malos. Placuit
qppe diuine puidentie pparare i
posterꝫ bona iustis qbus non fruē
tur iniusti. ⁊ mala impijs qbus nō
excruciabūtur boni. Unde et sāct⁹
Leo papa in sermone sexto. d na
tiuitate dñi. Quid ē aūt dilectissimi
pacē hr̄e ad deū nisi velle qꝫ iubet
⁊ nolle qd phibꝫ. Si ei hūane ami
citie pares aios ⁊ siles expetūt vo
lūtates. nec vnqꝫ diuersitas moruz
ad firmā pōt venire ꝯcordiā. quō
diuie pticeps erit pacis cui ea pla
cent q deo displicēt. ⁊ his appetit
dlectari qb⁹ nullū nouit offēdi. Ite
rū. Nā si in pgenie carnali ⁊ stirpe
terrena claris parētibus gēitos vi
tia male ꝯuersationis obscurant. ⁊
ipa maioꝝ suoꝝ lumine soboles i-
digna ꝯfundit. in quē exitū venient

q pp amorez mūdi a generatione xpi nō metuūt abdicari. Si aūt ad hūanā ptiet laudem vt patꝝ decus in prole resplendeat. quāto magis gloriosuz ē ex deo natos i auctoris sui imagine refulgere ⁊ illuz in se qui illos generauit ostendere. hec ille. Uñ si dei inimici esse nolumꝰ. si amici ⁊ filij eius esse ꝺsideramꝰ. id velimus ⁊ faciamus quod vult ⁊ oio fugiamus q̄ n̄ vult. In superioribꝰ aūt allegatōibꝰ i quibꝰ rn̄di ad ꝯsiliū mgr̄i Saluani dixi. ciues huius ciuitatis grauiter peccare. ⁊ ꝓ ꝯsentiētibus debere reputari nisi apud dn̄ium instent ꝙ iudei ēt ꝺ castellis expellant. q2 error cui nō resistitur approbat. ⁊ veritas cuz minime defensat opprimit. Negligere quippe cū possis pturbare ꝑuersos nihil aliꝺ ē ꝙ̄ fauere. nec caret scrupulo societatis occulte qui manifesto faciori desinit obuiare. Iteꝝ ꝯsentire vr̄ errant q ad resecanda ea q̄ corrigi debent non occurrit. 83. di. error. ⁊. c. qd ei ꝓdest ⁊ .c. ꝯsentire. ⁊. 86. dis. facient. ⁊ i c. sicut dignū. de homi. Nūc dico ꝙ si aliq̄ cāu ab illustrissimo dn̄io Uenetiaꝝ h non posset ipetrari. s. ꝙ iudei non possint fenerari i castris. ꝑtores tenent eis ꝓhibē sub magna pena ne mutuēt ad vsuras in hac ciuitate ⁊ ꝙ nulloꝰmō liceat h facere ꝯtractū vel recipet pignꝰ Non ei hn̄t lniam a dn̄io fenerādi in ista ciuitate. Si ei illi q recipiūt pecunias ab eis mutuo mitterent ipimet pignora per nūciū ꝓprium rarius mutuarent iudei sub vsuris ⁊ sic deus n̄ tm̄ offenderet. Unꝺ ꝑtores tenētur hāc ihibitōez facere iudeis ⁊ ēt xp̄ianis ꝯueniētibꝰ de pignore in hac ciuitate. ex quo iudei n̄ hn̄t lniam fenerandi hic. alś grauiter peccāt ꝑtores hoc nō facientes vt in iuribus ꝑallegatis. ⁊ i c. ita planc. ⁊ in. c. a malis. ⁊ in. c. recedite in si. 33. q. 4. Ex quo eniz ius naturale diuinū ⁊ canonicum non ꝑmittit tales tolerari. illi qui tolerant cū possint ꝓhibere grauiter peccant. ⁊ offendunt ius naturale diuinū ⁊ canonicū. Laus deo.

Ex lr̄is Reuerendissimi dn̄i Francisci Cardinalis Uenetiaꝝ sancte Romane ecclē vicecācellarij ⁊ epi tē Ueronensis directiuis dn̄is duodecim ⁊ quinquaginta reipublice veroñ. deputatis.

Sed quo ad materiā iudeoꝝ pro qbus ꝯducendis lniam petitis vt fenus exerceant. Hoc pro vestra prudentia scire debetis non esse in potestate nostra neq3 alterius viuētis in ea re votis vestris satisfacere obstante dei ⁊ dn̄i nostri prohibitione. cui ex necessitate salutis ois aia veluti eius sublimi potestati sbdita obedire tenet. Qui licet forte in aliqbus ciuitatibus admitti videantur. id non tam ex lnia q̄ nūq̄3 datur quā ex quadā dissimulatione ptrāsit. sicut ꝯtigit i aliqbus alijs i qbus nullo iure nulla honestate lnia talis cōcedi pōt. verū auctoritatē absoluēdi cōitatez suꝑ ca re de preterito vicario nostro trāsmittimus ⁊c̄.

Datum Rome. 17. nouembris MCCCCXLI.